Ч. 71 (14.903). Львів, пятниця 1. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczana gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції й Адм.: 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000. „ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Територіяльна автономія для українців у Румунії!

Останні вістки з Румунії кажуть, що таємний уряд рішив перетворити Румунію на державу в децентралістичному устрою та створити такі автономні округи: у південній Добруджі — болгарську, у Семигороді — саксонську (німецьку) і секлерську (мадярську), у північній Буковині — українську; до неї належав і хотинська округа Басарабії. Адміністративним осередком української округи буде Кіцмань, а не Чернівці. Префектом української автономної округи має стати гол. редактор „Часу" д-р Лев Когут. На Буковині реактивують українські гімназії, пяту оснують у Хотині; при чернівецькому університеті знову буде катедра української мови. У Кіцмані почне виходити від 16. квітня урядовий щоденник в українській та румунській мові. Крім того до уряду ввійде по одному міністрові без теки від кожної територіяльної національної меншини, а огляду на введення автономії для меншин. Ще не вирішено, чи з українців стане міністром д-р В. Залозецький, чи п. Ю. Сербинюк.

Таким робом центр українського національного життя буде помалу пересуватися зі Львова — до Ужгороду та Кіцманя, столиць автономних українських земель у ЧСР та в Румунії.

Реконструкція румунського уряду.

На вчорашньому засіданні ради міністрів прем. Крістеа заявив, що його уряд виповнив своє завдання: впровадив нову конституцію та успокоїв народ, тому складає владу.

Король віддав місію творити новий уряд патріярхові Миронові Крістеа, який ще того самого дня утворив новий уряд, до якого ввійшла більша частина дотеперішніх міністрів.

СКЛАД НОВОГО УРЯДУ.

Новий уряд зложив присягу в королівській палаті.

До нього ввійшли: патріярх М. Крістеа — прем'єр; Калінеску — внутр. справи, тимчасова праця і здоровля; Петреску Комнен (б. віцеміністр закорд. справ) — закорд. справи; ген. Арджестану (б. командант букарештенського корпусу) — національна оборона; Канчікор — скарб (як дотепер), єпископ Микола Колян — віроісповідання й освіта; Жаманді (б. міністр віроісповідань) — освіта; Йонеску Сісешті — рільництво (як дотепер); Гельмеджану (б. віцеміністр рільництва) — публичні роботи; Константінеску — торговля і промисл (рівночасно губернатор національного банку); ген. Теодореску (б. віцеміністр нар. оборони) — маринарка і летунство; Раля — праця і сусп. опіка.

ПРОГРАМА НОВОГО РУМУНСЬКОГО УРЯДУ.

Вчора вечором відбулося засідання румунської ради міністрів під проводом короля; як виходить з оголошеного опісля комунікату, рада міністрів рішила:

1) урядову декларацію;
2) декрет про утворення коронної ради;
3) установити інституції ґенеральної контролі над діяльністю державних орґанів;
4) опрацювати законопроєкт про департамент і найвищу раду національної господарки, що опрацюють план праці;
5) **розвязати всі політичні партії.**

В Румунії розвязали всі політичні партії.

Румунський уряд видав такий розпорядок: **Розвязуємо всі товариства, групи і партії, що істнують тепер і мають на меті здійснювати або поширювати політичні ідеї.**

На майбутнє не вільно основувати ніякої політичної орґанізації, якщо вона не буде відповідати формам, що їх означать окремі закони.

Італія може виставити 9-міліонову армію.

Мусоліні виголосив у сенаті велику промову, в якій зясував підсумки сухопутньої, морської та повітряної воєнної підготови за 13 літ.

Італія, що має 44 міліони населення, може виставити 8 до 9-міліонову армію; африканська війна зовсім не ослабила Італії з військового погляду. 600.000 робітників працює у 876-ох фабриках над озброєнням армії.

Для маринарки будують 4 великі лінійники по 35.000 тон. Італійська підводна фльота найсильніша у світі.

Ґенерал Франко сам веде наступ на Барсельонію.

Ґен. Франко приїхав у понеділок на арагонський фронт; у середу обняв він провід того фронту.

ЛЄРІДА В РУЇНАХ.

Авас повідомляє: Національні війська під командою ґен. Яґа *зломили* ворожий опір і наблизилися на 12 км. до Леріди, де тепер ідуть завзяті бої. Мешканці мабуть покинули місто, всі дороги до нього знищені, в середмісті горить чимало домів. Ще вчора висаджено в повітря електрівню.

Червоні мабуть орґанізують нову лінію оборони — від Балягар до Борхас Бланкас.

ЧЕРВОНІ ЗРИВАЮТЬ ГРЕБЛІ ТА МОСТИ НА РІКАХ.

Як подає Авас, червоні, намагаючися спинити ворожий наступ, зірвали вчора на ріці Ебрі таму і висадили більшу частину мостів. Національні інжинірські частини усувають ці перешкоди.

Національні війська дальше посуваються у скорому темпі вперед.

ЕВАКУАЦІЯ БАРСЕЛЬОНИ.

Барсельонський кореспондент паризького „Журналь" пише, що день у день з барсельонської пристані відчалюють кораблі й човни, повні втікачів.

Частина населення Барсельони втікає на села. Щоб дістати місце в автобусі, який відїздить на провінцію, треба деколи чекати на перестанку 3—4 години.

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

Мир чи війна з москвофілами?

Ця стаття — дискусійна, не редакційна, містимо її тому у характері дискусійної статті. А проте друкуємо її на цьому місці, щоб виразно підкреслити вагу порушеного питання. Сам факт, що в кругах читачів присвячують нам міркування на тему евент. злагоди з москвофілами в обличчі нинішнього польського наступу, — надзвичайно характеристичний. Він указує на зріст консолідаційних настроїв у нашому громадянстві і з цього погляду вважаємо його здоровим проявом. Щодо суті справи — застерігаємо собі вільну руку. Всяким міркуванням на цю тему радо даємо місце. **Редакція.**

Між українським національним та москвофільським чи пак „староруським" табором істнує вже від десяток літ стан анальогічний до того, який ще донедавна був між Польщею та Литвою: ніби якась війна в перманенції та в дійсности ні то війна ні то мир. Стан рішуче ненормальний, бодай для тої сторони, котра потребує і бажає мати нормальні умовини для свого життя і розвитку; бажає їх увесь наш нарід без огляду на назву, а не бажають йому цих нормальних умовин усі вороги народу. Українське громадянство й українська національна преса однаково самою проблемою нашого москвофільства, як і практичною діяльністю наших „старорусинів" цікавиться мало, не вважаючи на часті полємічні пересправи. Є навіть виразна тенденція, щоби цього внутрішнього противника трактувати „пер нон ест", дарма, що вненможливлює або бодай страшенне утруднює таку тактику поведінка тих одиниць всеміж москвофілів, які не мають ніяких скрупулів, коли йде про те, щоб зробити пакість вненавидженим „українофілам": яскравий доказ — інспірування Войцеховського до атак на гр.-кат. Церкву та Митрополита та взагалі відсилювання тої польської націоналістичної вигінки, яка чейже бе усе й усіх, що неполь'ське і поза асиміляцією не має ніяких інших політичних цілей!

І тому час до часу знімається у нашому громадянстві великий гамір та вибухає негодування. Це діється тоді, коли непомічувані маленькі людці зпоміж „старорусинів" придумають якусь справді діявольську штучку і зовсім несподівано, криючись за стіною ріжних Войцеховських або використовуючи їх — спричинять українцям велику прикрість. Тоді вся українська національна преса піднімає голосіння, яке починається звичайно з гірких докорів про народню зраду москвофілів, переходить до гарячих покликів під адресою їх національної совісти та вкінці розгублюється в сентиментально наївних спогадах, що во время оно було краще, що давніше москвофіли були кращими патріотами, менше думали про „русскість" від Попраду до Камчатки та більше про край між Сяном і Збручем, і що може колись відізветься у них приспана совість.

Таке становище є політично наївне, та й не дуже виправдане, бо на війні воююча сторона має право кожного часу без остереження і заповідження перейти до наступу і наносити противникові удари, без огляду на те, а радше саме тому, що це буде тому противникові в даний мент дуже невигідно і неприємно. Навпаки, тактика наказує вишукувати саме такі моменти, де противник якнайменше сподівався би наступу та найменше був приготований і здібний ставити тому наступові відпір. Це закон війни і на це нема ради. Інша річ, чи взагалі є якийнебудь глузд у стані, в якому сьогодній український нарід та оформлене і зорґанізоване в національних орґанізаціях українське громадянство з одного боку і гурт

„старорусинів" з другого ведуть „війну" немов якісь два окремі національні чи расові табори! Залишаємо теж на боці методи боротьби: коли навіть після краху роззбройної конференції все ще не вигасли сумніви, чи не треба би вилюнути або обмежити деякі роди зброї та що напр. не можна трійливих газів уживати проти мирного цивільного населення, то й тут можна би висловити сумнів, чи **всі** методи боротьби допускальні.

Буває також, що інколи зовсім нежданно вирішують, не знати звідкіль, здогади чи надії на якусь можливість співпраці чи навіть консолідації українського національного табору зі „старорусинами". Така гомінка метушня провадиться декілька тижнів або місяців і вмить десь без сліду щезає, мов химерна ріка у скельному ґрунті Красу, не полишивши по собі ніякого виразного і тривкого позитивного сліду. Кожному, хто над цим призадумається, мусить стати ясно, що такі явища в нашому громадянському житті ненормальні, шкідливі, небажані, та що не вистачить заспокоїти себе думкою: всеодно існуватиме якась москвофільська група, яка буде лучитися і з поляками і з москалями проти українців, як довго залежить на цім „тому третьому".

Не маючи зовсім наміру вирішувати на цьому місці проблему **мериторично,** мусимо стверднти, що для воюючих сторін є тільки два шляхи і тільки два, а нема ніякого розумного і можливого третього, а саме: або допровадити до якогось як уже не тривкого мира, то бодай формального перемиря і завішення зброї, або провадити війну з усіми „воєнними" засновками, себто рішуче і безоглядно, без ніяких сентиментів та з гаслом „ціль освячує засоби".

Коли ж іде про мир або перемиря (знову кажемо чисто теоретично, не маючи наміру робити якунебудь спробу вирішувати саму проблему) то його можна осягнути або відповідною перемогою і пресією, моральною чи фізичною, або шляхом компромісу. Щодо першого, то це річ політиків міркувати й оцінити, чи положення вже дозріло до того, щоби противника вважати за цілком безсильного, чи скажена його метушня і вискоки є доказом зрсту його сил або може навпаки доказом його декаденції і ризиковною грою „ва банк" перед остаточним заломанням. Щодо евент. компромісу то треба собі ясно освідомити, що між національним українським та „староруським" табором такий компроміс не є можливий виключно тільки на платформі господарській і освітній, бо кожному ясно, що і в тих царинах міродайні є сьогодні в усьому світі політичні огляди, та що говорити про господарське життя чи освіту „без політики" — це пусті фрази. Отже компроміс, якщо може мати якінебудь вигляди на тривкість і практичний успіх, мусить бути зроблений у площині політичній, беручи особливо під увагу нинішню загальну політичну ситуацію. Не сентиментальний поклик до „згоди в семействі", але спільно переведена аналіза політичної ситуації зі спільним висновком, що та ситуація диктує „мир" — може стати вихідною точкою для мира чи перемиря. Залишаємо теж зовсім на боці кого треба вважати представником москвофільського табору.

Оце загальні теоретичні міркування, а на їх підставі робимо такі практичні висновки: Між українським і „староруським" табором повинна бути війна або мир. Ніякий посередній стан на довшу мету не є можливий. Стан якоїсь скритої, „перманентної" війни при зовнішній формі мира чи перемиря є крайно шкідливий, бо створює небезпечні омани, присипляє чуйність і дає противникові змогу вживати несподіваних та небезпечних наскоків у вигідних для нього умовинах. Якщо має бути війна, треба — повторяємо — провадити її безоглядно, рішуче та інтенсивно. Якщо має бути компроміс чи угода, то мусить бути довершена на постулятах політичного глузду. Прикладом тут може бути тактика Гітлера в австрійській справі, котрий, приєднавши для своєї ідеї навіть церковних ерархів, верхівці австрійського громадянства залишив і забезпечив відповідну почесну і матеріяльну позицію.

бі Італію та Болгарію, то внутрі залишився давній розкол: з одного боку релігійне питання (конкордат), з другого хорватська справа. Коли першу справу вдалося відкласти з геройським жестом самовідречення — то друге питання складніше і завжди актуальне.

Приключення Австрії до Німеччини внеможливило хорватам здійснити свої габсбурські мрії. Залишилась Мадярщина. Найбільш відчули це серби, бо вони знають, що це значить мадярська підтримка хорватського сепаратизму... Тому для Югославії таксамо як і для Румунії та Чехословаччини Мала Антанта залишається надалі підставою закордонної політики.

Подібно й Балканська Антанта є оборонним союзом держав, які мали або ще мають спірні території з Болгарією. Правда, болгарський ревізіонізм не такий динамічний як мадярський, він не має такої голосної підтримки заграниці. Крім македонського питання, якого Болгарія ще не вирішила але відложила разом з Югославією „на пізніше", є ще меншинне питання в Добруджі. Далі є ще болгарсько-грецьке напруження за доступ до Егейського Моря (долина ріки Маріци, або коридор до Александрополя) та друге престіжеве домагання Болгарії: увільнити Адріянопіль зпід турецької кормиги.

Таким чином і Балканська Антанта має чисто оборонний характер; вона звернена проти спільного ворога: ревізіоністичної Болгарії.

Щодо самого способу ведення сьогоднішньої румунської закордонної політики, то треба відмітити, в ній тепер деяку гнучкість, якої не було за міністерства Тітулєску або його наслідника Антонеску. Згідно з новою конституцією закордонна політика — це королівська прерогатива. Справжнім керманичем закордонної політики є король, а міністр закордонних справ — це тільки дорадник.

Дотепер слід відмітити такі основні зміни в закордонній політиці Румунії:

1) Згідно з новою конституцією, на підставі якої розвязані всі партії, закордонна політика унезалежнилася від всяких партійних впливів.

2) Давні союзи (Франція, Англія) не можуть утруднювати державі навязання дружніх взаємин з іншими державами (Німеччиною, Італією, національною Еспанією).

3) Міжнародні зобовязання, які Румунія добровільно перебрала, треба узгіднити з національними законами (це торкається передовсім актуальної тепер перевірки громадянства та опіки над меншинами).

В останньому часі можна було замітити, що закордонна політика Румунії достосовується до дійсности (визнання італійської окупації в Абісинії, визнання де факто уряду ген. Франка, прийняття до відома приключення Австрії до Німеччини та заходи в напрямі безпосереднього порозуміння з Мадярщиною та Болгарією) а і при цьому все ще покористовується випробованою тактикою та досвідом відомих довоєнних державних мужів Йон Братіяну і Таке Йонеску.

ОН.

Закордонна політика Румунії.

Букарешт, 30. березня.

За границею уважали колись цю політику: „протягненням версайської системи до Чорного Моря". Але в останніх роках виявилося, що ця думка не зовсім покривається з дійсністю. Почавши від димісії мін. Тітулєску до сьогодні напрямні румунської закордонної політики звернулись і в інший бік. На місце традиційної, „одвічної женевської політики", прийшла загальна східно-европейська. А в її рямках треба погодити дві протилежности: військовий договір із Польщею та порозуміння із Совітами. Коли договір із Польщею, спочатку дуже умовної вартости, набрав тепер значіння регіонального Союзу, то порозуміння із Совітами, започатковане із завеликим захопленням, тепер значно охолодилось...

Більш тривкими підставами румунської закордонної політики виявилися міждержавні союзи: Мала й Балканська Антанта. Вони й досі не втратили значіння, дарма, що заграничка преса це інакше представляє.

Мала Антанта поставлена віч-на-віч з такими питаннями, як мадярський ревізіонізм та факт приключення Австрії до Німеччини, не втратила нічого зі свого первісного значіння.

Не вважаючи на заходи мадярського посла в Букарешті п. Бардоссі та всякі запевнення мадярського уряду злагіднити своє відношення до малоантантських держав, мадярська ревізіоністична пропаганда не втихла. Вона святкуватиме небавом своє двацятиліття і зробить це мабуть у святочних рямках міжнароднього церковного зїзду, що відбудеться за місяць у Будапешті.

Мадярський ревізіонізм не дразнить так своїми дешевими ефектами на семигородському пограниччі, або патетичними виступами кількох лордів у Льондоні, як новим зручним підходом до Польщі:

Часті й банальні вже мадярсько-польські братання не викликують тут ніякого особливого вражіння. Вони хіба тільки впливають некорисно на розславлену румунсько-польську приязнь... Але те, на що тутешні провідні кола звертають свою увагу, є: „повищо частинний ревізіонізм", або: відступлення Словаччини та Закарпатської України Мадярщині. Тут річ не тільки у цілости Малої Антанти. Часом нарушували її й самі чехи (самочинно заключеним військовим договором із Совітами) або серби (подібними звязками із ревізіоністичною Болгарією). Обережність тутешніх кол відноситься передовсім до польських підшептів, мовляв, „мадяри заспокояться кусником Закарпаття та Словаччини". Румуни найкраще знають мадярське панування (Семигород був цілі століття під мадярським гнетом) як теж знають, що „мадярський апетит зростає разом із їдою"... Якби навіть мадярські ревізіоністи стали нараз такими скромними та вдоволилисяб тільки тим згаданим „кусником", то й така розвязка не могла б задовольнити румунів, бо мадярсько-румунський кордон продовжився би на сотні кільометрів та окружив би цілий Семигород.

Залишаючи на боці фатальне положення Чехословаччини та її все ще неналагоджені внутрішні устроєві справи (з чого справді міг би скористати мадярський ревізіонізм), мусимо згадати й третього чинника Малої Антанти: Югославію.

Коли назовні Югославія „ціла" й могла використати догідні моменти, щоб придобрити собі Італію та Болгарію, то внутрі залишився давній розкол: з одного боку релігійне питання (конкордат), з другого хорватська справа. Коли першу справу вдалося відкласти з геройським жестом самовідречення — то друге питання складніше і завжди актуальне.

Приключення Австрії до Німеччини внеможливило хорватам здійснити свої габсбурські мрії. Залишилась Мадярщина. Найбільш відчули це серби, бо вони знають, що це значить мадярська підтримка хорватського сепаратизму... Тому для Югославії таксамо як і для Румунії та Чехословаччини Мала Антанта залишається надалі підставою закордонної політики.

Подібно й Балканська Антанта є оборонним союзом держав, які мали або ще мають спірні території з Болгарією. Правда, болгарський ревізіонізм не такий динамічний як мадярський, він не має такої голосної підтримки заграниці. Крім македонського питання, якого Болгарія ще не вирішила але відложила разом з Югославією „на пізніше", є ще меншинне питання в Добруджі. Далі є ще болгарсько-грецьке напруження за доступ до Егейського Моря (долина ріки Маріци, або коридор до Александрополя) та друге престіжеве домагання Болгарії: увільнити Адріянопіль зпід турецької кормиги.

Таким чином і Балканська Антанта має чисто оборонний характер; вона звернена проти спільного ворога: ревізіоністичної Болгарії.

Щодо самого способу ведення сьогоднішньої румунської закордонної політики, то треба відмітити, в ній тепер деяку гнучкість, якої не було за міністерства Тітулєску або його наслідника Антонеску. Згідно з новою конституцією закордонна політика — це королівська прерогатива. Справжнім керманичем закордонної політики є король, а міністр закордонних справ — це тільки дорадник.

Дотепер слід відмітити такі основні зміни в закордонній політиці Румунії:

1) Згідно з новою конституцією, на підставі якої розвязані всі партії, закордонна політика унезалежнилася від всяких партійних впливів.

2) Давні союзи (Франція, Англія) не можуть утруднювати державі навязання дружніх взаємин з іншими державами (Німеччиною, Італією, національною Еспанією).

3) Міжнародні зобовязання, які Румунія добровільно перебрала, треба узгіднити з національними законами (це торкається передовсім актуальної тепер перевірки громадянства та опіки над меншинами).

В останньому часі можна було замітити, що закордонна політика Румунії достосовується до дійсности (визнання італійської окупації в Абісинії, визнання де факто уряду ген. Франка, прийняття до відома приключення Австрії до Німеччини та заходи в напрямі безпосереднього порозуміння з Мадярщиною та Болгарією) а і при цьому все ще покористовується випробованою тактикою та досвідом відомих довоєнних державних мужів Йон Братіяну і Таке Йонеску.

ОН.

Українське село перед 50-ти роками.

Коли порівняємо культурний рівень нашого селянина з культурним рівнем селянина німецького чи данського, то у нас безперечно замітимо прогалини, в які треба вкласти ще багато праці, щоб їх цілковито вирівняти.

І не дивниця. Згадані народи жили і живуть державним життям, а в інтересі кожної держави лежить піднести культурний рівень своїх громадян якнайвище. Та всеж, коли порівняємо наше сьогоднішне село з селом зперед 50-ти років, то побачимо в кожній ділянці селянського життя великий поступ.

Треба підкреслити, що перед 50-ти роками наше селянство жило спокійним і безтурботним життям і тільки такі події, як весілля, похорони і хрестини сколихували селом і ставали предметом загального зацікавлення. При нагоді таких подій відбувалися по традиції звичайні гостини, в яких звичайно брала участь велика кількість односельчан.

На таких „оказіях" всі сильніші індивідуальности села мали нагоду себе виявити і звернути на себе увагу. Ці тодішні „великі люди" села не були нічим подібні до сьогоднішніх передових людей, що працюють по виділах

Нововідкрита велика УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ СТОЛЯРСЬКО-ТАПІЦЕРСЬКА

СТОЛЬ-ТАП

ЛЬВІВ. ЛЄНАРТОВИЧА 4.

Виконує наймодерніші МЕБЛІ СТОЛЯРСЬКІ І ТАПІЦЕРСЬКІ. Виконання солідне по найдешевших цінах.

ружних сільських товариств. Вони часто були вислодами у поступі та культурному розвитку села. З цими „великими людьми" села мало хто мав відвагу зачіпатися, не хотячи наразити себе на їх гострий та неперебірчивий язик. Цих людей можна було тільки подивляти за їх винахідливість і вони справді мали своїх звеличників, особливо на всяких „оказіях", де вони надавали тон. Нерідко такі мізки села вели „наукову" дискусію, як: „Хто знає, кільки в року

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 16—65

день?" Якийсь інший кандидат на сільського провідника вирвався з відповіддю: „Тільки в року день що в міткови ниток". (У мітку ниток 480.) Такі і подібні „фільософії" можна було почути майже на кожній „оказії".

Правда, були вже й тоді по наших селах люди, що передплачували книжечки „Просвіти" чи „Общества Качковського", але їх було небагато і вони були звичайно осамітнені і мало популярні.

Грамотних у селі було небагато, а тих, що користали з грамоти ще менше. Найбільш улюбленою лектурою на селі була тоді кантичка, далі сонник та життя деяких святих, особливо св. Геновефи. Трохи пізніше деякі священники закладали читальні „Просвіти" або Качковського, але в тих читальнях, що звичайно містилися в дяківках, групувалася невеличка кількість одиниць, що були піонірами культурного розвитку українського селянства. Все-ж у тих часах прокидалися вже тут і там віча, тут і там аматорські вистави. Це були тоді великі події.

Пригадую собі одно таке віче, що відбулося у стодолі одного господаря. Я, тоді малий хлопець, втиснувся в куток крадькома, бо інакше булиб мене викинули. Говорив якийсь чужий пан про кривди нашого народу, особливо селянства. На вічу був також один селянин з Тернопільщини, який у часі промови час до часу підносив оклик: „Славно", „сумно", або „кривда нам". Більше, ніж на промовця, я слядів на цього селянина з Тернопільщини і в думках вгадував, що він тепер скаже: „славно", „сумно", чи „кривда нам", і ще більше дивувався, звідки він знає, що коли казати. Цей оклик „кривда нам" якось дивно звучить мені в ухах до нині.

Життя на селі було дуже просте і нічим не ускладнене. Мешкання сільської родини складалося з одної кімнати, в якій містилося нераз 10 і більше осіб. В хаті було тільки одно ліжко без огляду на число мешканців. Тільки господар мав право спати на ліжку, всі інші спали де попало: на землі, на лавці, на печі. Накривалися одягом.

Вечором світили каганчик, при якім пряли, робили рукавиці, соломянки на збіжжя і т. п. Ніхто не нарікав на безробіття, роботи було достатком, як теж ніхто не рахувався з тим, який буде дохід з вкладеної праці.

Збіжжя молотили цівами. Цю роботу виконували звичайно сини господаря з наймитом, або спеціально призначені до цього „змолоцки". Сільські „змолоцки" — це були переважно люди білні-безземельні, що жили з праці своїх рук. Не вважаючи на тяжку працю, яку виконували, заробіток їх був дуже низький, бо не більше як 20 грейцарів денно.

Їжа на селі була взагалі дуже проста і не вибаглива. Картоплі не було тоді ще достатком і з нею обходилися дуже обережно, щоб вистачило на насіння. Обід варили досвіта, і їли його рано. Їли всі з одної миски. Обід складався з борщу або кавусти і гречаної або ячмінної каші. Полуденок: хліб з часником або цибулею і вечеря — картопля, або частіше житнє чи ячмінне тісто на бараболі. Молока було мало, особливо зимовою порою воно належало до рідкости.

Пости: різдвяний, великодний також Петрівку і Спасівку, середи та пятниці зберігали дуже строго. В піст навіть дітям не давали молока, тільки деякі сурогати, як сімяне молоко і т. п. Діти внаслідок дикого різжившування та через погані гігієнічні відносини мерли масово і тільки фізично сильні могли витримувати в цих тяжких життевих умовинах.

Свідома і добра господиня вживає
ПОРОШКУ ДО ПЕЧИВА
ВАНІЛЕВОГО ЦУКРУ
ОЛІЙКІВ
тільки виробу КООП. „П Л А С Т".

Старше сільське населення під весну западало на так звану курячу сліпоту. Пригадую, що нераз у великий піст, коли пізною порою вечером люди верталися з поклонів чи зі страстя, то до одного „видющого" чіплялося багато тих з курячою сліпотою, щоб так зайти до дому.

Кожного року по весні приходили довгі безхлібні переднівки, а сільське населення намагалося переспати той час, щоб скоріше дочекатися нового хліба.

Годівля домашніх тварин стояла на дуже низькому рівні. Більш заможні господарі звертали увагу на плекання коней, що зимовою порою мусіли обов'язково брикати. Зате на весну у більшости виходків не було вже що дати їсти і коні в роботі приставали. До плуга запрягали по 4 коні і ніхто не думав, що можна орати двома кіньми. Годівля рогатої худоби була на останньому плані. Кормили її соломою та половою без ніякої системи, так, що на весну худоба виходила зі стайні зморена і вимуділа, нерідко взагалі сама зі стайні не виходила і тоді ставили діягнозу: „корова веснувата".

З такої худоби не було ніякої користи. Колиж трапився на селі господар, що був винятком у загально прийтій системі господарювання і вів краще свою господарку, то він обов'язково знався з чортом і його жінка була чарівницею.

Найбільшим нещастям села було пянство. Пропінації та корчми по наших селах були не тільки розсадником всього зла, причинниками темноти і нужди села але і непереможною перешкодою до всякого поступу. Тиф, шкарлятина, холера і проказа, кожна з них зокрема є страшною хоробою але тодішнє пянство на нашому селі можна смілo порівняти з усіми тими хоробами разом. Коли комусь залежало на тому, щоб знищити наш нарід фізично, морально і матеріяльно, то розпиячування нашого села було геніяльно-чортівським пляном. Згадуючи ті страшні часи, коли наш нарід якби під якимсь жахливим прокляном потопав у безодні пянства, опановує нас тривога, що тут і там наше село знову ступає на цю страшну стежку, яка нехибно веде в безодню пропасти. До цього не можемо допустити.

Микола Кузьмин.

Немилий запах
уст поборює
Chlorodont
ПАСТА ДО ЗУБІВ

С. ГОРДИНСЬКИЙ.

Нова поема Шевченка.

Перебуваючи минулого тижня в селі Бабині, куди нас запросив тамошній священник о. М. К., переглянути папери по покійному поміщикові з Наддніпрянщини, що втік до Галичини, за большевицької революції серед менш чи більш цікавих книжок та актів, які ще варта основно розглянути, попав нам у руки невеликий зшиток на 28 сторінок (далі видко видерті картки), формату 17 до 12 цм., із сірого з жовтавими плямами паперу, без палітурки. Зшиток вкладений разом з іншими паперами в текстурову течку; на згаданому зшитку на титульній сторінці прочитали ми написаний по польськи титул: „Поезие Тараса Шевченка, поети малорускего, пшепісал Ян Білінськ гербу Сас, Р. П. 1860". Цей Іван Білінський, як ми розвідалися пізніше і як ствердили в метриках с. Бабина (XXVI., карта 21) був батьком бл. п. Михайла, до якого належала бібліотека. Був він занятий на посесії гр. Пшездзецького, до якого належав цілий околишній ключ з Бабином. Отже спочатку ми перекинули неважно зшиток, бо були там самі відомі поезії Шевченка (всі писані латинським правописом); але побіч **Тополі, Як би мені чорні брови, Причинної, Утопленої, Івана Підкови** стояло якесь **Посланіє**, яке з перших рядків видалося нам незвичайним, бо в відомому посланії „до живих і мертвих" знайдених рядків не було! Вистачило прочитати побіжно цілий вірш, щоб набрати переконання, що перед нами — **нова, невідома поезія** Шевченка.

Щодо автентичности — вона не підлягає ніяким сумнівам. Вже саме те, що знайдено поезію серед інших поезій таки самого Шевченка, а не кого іншого, промовляє за автентичністю; годі також припускати, щоб це був твір того, хто переписував — Ів. Білінського, бо мусів би він бути незвичайним поетом, щоб так близько підійти до стилю та духа Шевченкової поезії. Отже, незалежно від того, що скажуть інші наші шевченкознавці (для яких знайдена річ буде справжньою ревеляцією!) згори можемо сказати, що перед нами — твір Шевченка. За цим говорить і сам стиль фрагменту.

Лишається ще кілька слів сказати про те, звідки міг Ів. Білінський дістати поезії Шевченка. Знайдення поезій Шевченка у Галичині як на ті часи буде для нас немалою несподіванкою, бо можнаб припускати звязок деяких галичан з Шевченком. Щодо самого Білінського, то деякий жмут світла моглоб кинути його цікаве листування; переглянувши його побіжно, довідалися ми, що Білінський бував на Україні в околицях Бердичева, звідкіль, із села Горлівки, походила жінка гр. Пшездзецького. Невиключене, що побував він і в Києві і там або зустрівся особисто зі Шевченком, або переписав вірш з якогось рукопису, що ходив по руках. Про зацікавлення Білінського літературою доказувалаб його немала бібліотека, де знаходимо повне видання творів Вальтер Скота (вид. Братів Франків, Штуттгарт 1828), Міцкевича, Красінського та інші.

Покищо обмежуємось до того, що подаємо ці на швидку руку зібрані факти. Сподіваємось, що наші вчені зацікавляться знайденою поемою.

ПОСЛАНІЄ.

Дивітеся, як на сході
Вже сонце сіяє,
Як хмарами кривавими
Небеса палають?
Встають вбогі, окрадені —
Боже, чи Ти чуєш,
Чи Ти чуєш, як взивають
Проведи вони всує?
Порепаними руками,
В невольничих узах,
Роздирають рани свої,
Викликають Мужа,
Великого любомудра,
Що прийде і збавить
Люди свої із неволі,
З гіркої неслави

Не в киреї гаптованій
Перлами і златом,
Але серцем засіяв він
Правдою багатим,
А з мечем він многощедрий
Язиком вогненним,
Перед вами, окаянні,
Стане обреченний,
Перед вами, задрипанці,
Що Москві й . . . . . *)
Продаєте Україну
У свиті дірявій,
За шмат сала смердящого,
Мисну сочевиці.
Устане він, проклятії,
І на суд покличе,
Потопче всіх слабодухих,
Якоже в знемозі
Свої главн осрамлені
Під трони ворожі
Поскладали, і забули
Про правду, дідами
Їм дякую, і склонилися
Перед ворогами!

Урадують слова твої
Мою душу вбогу,
Що вигубиш на цім світі
Супостата злого,
Що гордії попадають
У порох на землю;
Тобі, світлий ізбраннича,
Твоїм словам внемлю, —
По голодних пустарищах,
По людях в оковах,
Піду твоє священнее
Голосити слово!

*) Пропускаємо одно слово (Ред.).

Відхилили конфіскату „Діла“.

Своєю постановою, яку нижче друкуємо, Окружний Суд у Львові відхилив конфіскату „Діла“ ч. 52 з 10-го березня ц. р., в якому цензор скреслив три уступи передової статті п. н. „Соборним чи бюрократичним шляхом“. У зв'язку з цією конфіскатою та взагалі на тему відношення цензури до української преси, появилася в „Ділі“ (ч. 55 з 13-го березня ц. р.) стаття п. н. „Слово до пп. цензорів“. Видно, що аргументи тій статті були стійні, коли Окружний Суд сам відхилив згадану конфіскату, мотивуючи це так, як читаємо у цій постанові:

Sygn. VI. 1. Pr. 96/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. D-r J. Looker i J. Niementowski w sprawie Sygn. VI. 1. Pr. 96/38 konfiskaty czasopisma p. t. „Dilo“ z dnia Lwów, dnia 10. marca 1938 r. str. 52, rozpoznawszy wniosek Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie z dnia 15. marca 1938 r. Sygn. IX. So. Pr. 108/38 o zatwierdzenie dokonanej dnia 9. marca 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskaty powyższego czasopisma — z powodu, iż w treści ustępów artykułu p. t. „Sobornym czy biurokratycznym szlachom?“ w tymże czasopiśmie umieszczonego miejsca się znamienna przestępstwa z art. 170 k. k., na posiedzeniu niejawnym dnia 16. marca 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego postanawia: wniosku nie uwzględnić i dokonaną konfiskatę uchylić. Uzasadnienie. W treści inkryminowanych ustępów artykułu umieszczonego w wymienionym wyżej czasopiśmie nie dopatrzył się Sąd znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego. — Przewodniczący: Malicki, wr. Protokolant: Barików, wr. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 64. Субота, 31 (19) березня 1888.

БОЛГАРСЬКА СПРАВА.

Росія намагалася за всяку ціну довести до того, щоб усунути з Болгарії кн. Фердинанда Кобурського. Родина в цьому напрямі робила дипльоматичні заходи, які не мали успіху. Тому европейські держави побоювалися, що Росія готова через болгарську справу спричинити европейську війну. „Діло“ присвятило цій справі передову статтю, в якій між іншим писало: „Хочемо вірити, що конфлікт на Балкані не є ще дуже близький, що Росія не сконцентрувала ще в Севастополі або деінде своєї армії, хоч теперішнє розміщення російського війська може їй цю роботу дуже влекшити на випадок потреби, — але важко погодитися з тим, щоб болгарська справа на довший час притихла“.

„ПАН ІНСПЕКТОР ІВАН МАРИНЯК“.

Учитель народньої школи в Мостиськах, Іван Мариняк, „з руського роду“, став шкільним інспектором у коломийській шкільній окрузі. В цьому числі „Діла“ знаходимо допис про те, як він переводив візитації українських шкіл:

„Щодо самої науки, то п. Мариняк питає тільки по польськи, — навіть уступи з руської читанки каже оповідати по польськи. Так само в інших предметах... „Прошем з дасьмі розмавяць оси по польску! Ґіоґріон, ґеоґрафіон, натуральнон і інне пшедмюти пшеходзіць по польску!“ Коли ж учитель зробив увагу, що у школі руська мова, то він каже: „На мейон одповєдзяльносць!“ Термінольогії, як назви мір, монет, ваг, каже писати по польськи. — а на замітку учителя, що мова навчання руська, він знову: „Так розпорондзіл п. міністер осьвяти!“ Де? Коли? Хто видів? Книжок руських в бібліотеках учителів не любить“.

ТЕЛЕҐРАМИ „ДІЛА“.

Прага, 31. марта. Архиєпископ Шенборн заборонив уживати духовних пісень у часовій мові підчас відправи літургії. Співати можна тільки латинські пісні.

Брукселя. 31. марта. Російський генерал Енгельгардт замовив тут багато гармат найбільшого калібру.

З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

ЗАКЛЕЄНІ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ АФІШІ.

Дня 17-го березня на вулицях Луцька появилися українські афіші, якими Громадський Комітет сповіщав українське населення Луцька й околиць, що дня 20-го березня (в неділю) відбудуться Шевченківські урочистости, а саме: в соборі — панахида, а в міському театрі — академія. А 19-го березня громадяни Луцька на превелике здивування побачили, що ці українські афіші заклеєні афішами в польській мові про те саме свято. Цей факт викликав тим більше здивування, що Громадянський Комітет, який влаштовував свято, складався з представників організацій, близьких до ВУО. Як пояснюють люди з цього табору, цю зміну треба було зробити на домагання влади.

Свято таки відбулося. Панахиду відправив єпископ Полікарп у співслуженні численного духовенства, а проповідь, до речі: дуже змістовну, виголосив молодий священник із с. Гірки Полонної, О. Новицький. Реферат на академії виголосив п. П. Зайцев з Варшави.

ЦІКАВІ КОНФІСКАТИ ДРУКІВ.

В Луцьку, з державної друкарні, вийшов „метелик“, аредагований послом Скрипником, під назвою „В обороні свободи сумління“ (наклад 20.000). В метелику була мова про останні випадки навертання православних. Спочатку випадки навертання православних. Спочатку влада його пропустила, але згодом сконфіскувала.

Дня 26-го березня сконфіскували в Луцьку відбитку з ч. 10 „Волинського Слова“ під назвою „Навернення в Гриньках суперечить ідеям Маршала Пілсудського і Конституції Річпосполитої“. Цей „метелик“ вийшов у накладі 15.000 примірників за підписом: „Президія Головної Управи Волинського Українського Об'єднання“.

У ланівецькій волості, у склад якої входить с. Гриньки, підчас ревізій у священників поліція забрала проповіді архиепископа Сергія, що він виголосив їх з церковного амвону в м. Ланівцях і с. Гриньках дня 25-го і 26-го січня. Ці проповіді вийшли відбитками з органу епархіяльної влади „Церква й Нарід“.

В Луцьку адміністраційна влада сконфіскувала чисто богослужбову книжку „Чин сповіді“, що її видала „Богословська Секція Т-ва ім. митрополита Петра Могили“.

РУСЬКІ БАТЮШКИ ПІДІЙМАЮТЬ ГОЛОВУ.

Цікаве явище: одночасно із відомою релігійною акцією на Волині православні священники „русской культури“ розпочали посилену акцію проти розмосковлення Церкви, зокрема — проти української мови в богослуженні та проповідях і зносинах з парохіянами.

Хоча волинські, як і інші, ендеки завжди були приятелями б. своїх володарів-росіян, але така „співпраця“ цих батюшок із ними в сьогоднішньому часі варта того, щоб її відмітити.

Б. ПОСОЛ ДЯКОМ.

Б. українського посла С. Козицького духовна влада призначила на посаду дяка в с. Заболоті на Луччині.

Х.

Українське життя в Чехословаччині.

КОНТАКТНИЙ КОМІТЕТ.

Після довгих нарад та переговорів, нарешті заснували у Празі Контактний Комітет українських організацій і установ у Чехословаччині. Не вмішуючись до внутрішніх справ окремих наших організацій, Контактний Комітет має на меті у першу чергу сприяти консолідації українських національних сил у ЧСР, і далі, на випадок потреби, репрезентувати, інтервеніювати і заступати інтереси нашої обєднаної еміграції перед чужою владою.

На 9-го квітня ц. р. Контактний Комітет разом з Чехословацько-Українською Взаємністю підготовляє репрезентаційне Шевченківське Свято у Празі.

На загальних зборах сконтактованих організацій, що відбулися 21-го м. м., вибрали президію Контактного Комітету в такому складі: члени: проф. Н. Григоріїв, д-р Григорович, д-р Ю. Добриловський, архітект Корийчук, дир. Макаренко, проф. К. Маціевич, п-і З. Мірна, інж. Цюрупа-Церетелі; заступники: полк. Антончук, проф. Гайманівський та інж. Скидан.

ЗІЗД ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ.

Дня 27-го лютого ц. р. відбувся у Празі V-ий річний зїзд Прихильників Української Господарської Академії. Як відомо, метою Т-ва є матеріяльна підтримка спадкоємця Академії — Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання (УТГІ) та розбудова його у майбутньому в сталу Українську Політехніку. Це своє завдання Т-во досить успішно виконує, обєднуючи біля себе поверх 500 членів, яких головною заслугою є те, що своїми вкладками вони уможливили новій українській високій школі перебути початкові роки організації, а нині допомагають їй скріпльовитися та поширюватися. Скромне меценатство півтисячі українців дало досі, можна сказати, неочікувано великі наслідки. Інститут веде нині фактично три високошкільні курси (економічно-кооперативний факультет, висока школа політичних наук, високі курси громадської агрономії) і цілу низку інших, дуже цікавих і цінних курсів. Далі, Інститут нараховує нині понад 900 студентів, що студіювали та студіюють на усіх цих школах та курсах. У звязку з побільшенням числа студентів Інститут також помалу матеріяльно усамостійнюється, покриваючи нині своїми засобами 50% своїх видатків.

На зїзді виступив з промовою Директор Інституту проф. Л. Бич, в якій дякував Т-ву за допомогу Інститутові і вказував на нові завдання школи, які вимагають ще нової жертвенности українського громадянства. Заступник Директора, проф. Д. Фролов, у ширшому рефераті навів низку листів від окремих студентів, що високо оцінюють діяльність школи, яка виконує високу культурну та національно-соборницьку місію, даючи можливість українцям з різних земель і кольоній та розкиданих на еміграції черпати науку та обєднатись біля єдиного духового джерела.

В діяльности Т-ва за минулий рік помітнішою акцією була подорож Голови Т-ва, доц. О. Бочковського до Франції, а саме — в центри розташування української еміграції. Подорож мала характер інформаційно-пропагандивний. Голова Т-ва мав низку відчитів, що мали великий успіх і значно розворушили місцеві еміграційні осередки. Підчас подорожі доц. О. Бочковського по Франції, велику організаційну поміч виказували місцеві студенти Інституту, які дали ініціятиву подорожі Голови Т-ва до Франції. На черзі стоїть поїздка Голови Т-ва до Злучених Держав Америки та до Канади.

Зїзд скінчився вибором виконних органів Т-ва, чи фактично, перевибором їх на черговий рік.

Склад виконних органів на 1938 р. та розподіл функцій між окремими членами такий: голова Управи — доц. д-р О. Бочковський, заступник голови — лект. В. Сапіцький, секретар — лект. В. Приходько; члени Управи: полк. Д. Антончук, д-р Ю. Добриловський, інж. М. Захарченко, д-р В. Наливайко, інж. Ю. Нещадименко та інж. М. Сочинський. Заступник: інж. В. Бурачинський. Ревізійна Комісія: доц. І. Кобачків, доц. Я. Моралевич та інж. С. Колубаїв. Товариський суд: пані З. Мірна, доц. І. Мазепа, проф. М. Славінський, проф. Л. Шрамченко та проф. А. Яковлів.

(В. К.)

Китайська перемога.

Як подає китайський комунікат, на схід від залізниці Тієнтсін—Тукав китайці перемогли японців під Іджав, окружили 5. японську дивізію та знищили 9. японську бриґаду. Китайці здобули 4 гармати, 40 самоходів.

З японських джерел заперечують цю вістку, але признають, що в цих околицях ідуть завзяті бої.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

По широкому світі.

Америка хоче переступити кордон поємности военних кораблів, який лондонський договір устійнив на 35.000 тон, бо Японія будує кораблі понад 40.000 тон.

У Чехословаччині союз поляків проголосив відозву з домаганням національної автономії для польської меншини.

Американський федеральний банк дістав транспорт золота вартости 14,000.000 міліонів долярів; воно походить здебільша з Англії.

В німецькій армії переведено зміни в обсаді деяких виших становищ.

Жіноча сторінка.

Осередок фахової освіти для дівчат.

(Кілька слів до статті проф. Д. Греголинського).

Преважну тему порушив пан проф. Греголинський. Про фахову освіту нашого дівочого дорослу вже на сторінках „Діла" говорили ми не раз і не раз мабуть доведеться ще на що тему писати. Одначе є кілька річей, які у зв'язку із статтею проф. Греголинського варто ще обговорити.

Те, що сказав автор про Перемиський Інститут, має повне обоснування і дійсно слід би нашому громадянству поважніше задуматись над тим, щоб ця прекрасно поставлена наша інституція і далі виконувала своє завдання та пристосувалася до нових обставин. Другого такого обекту, який міг би бути так всесторонньо використаний ми в Галичині не маємо і шкода, коли Інститут для дівчат буде клигати і потрохи дійсно обернеться в льокальну школу. Треба, щоб перемиський Інститут і надалі виконував ролю краєвої школи.

Але на одно ще хотіліб ми звернути увагу в тої нагоди, а саме на те, що перечисляючи ріжні фахи, яких би могли надбати наші дівчата в Інституті при умові, що його перемінять на фахові школи, забув мабуть автор про ще одну, надзвичайно важну фахову ділянку, яка саме в умовинах Перемиського Інституту моглаб бути цілком легко виконана, а саме про сільське господарство.

Потреба господарської школи у нас така пекуча, що її в сучасних умовинах нашого життя треба ставити на одно з перших місць. Коли придивимося до нашого сучасного життя, то побачимо, що воно властиво все крутиться довкола села і його господарки і коли ми розглянемо всі можливости для нашого народу, то все вернемось до того самого сільського господарства, а коли ми над можливостями того сільського господарства зупинимось, то побачимо, що господарство так зване „жіноче" під цю пору відограє на селі першу ролю і має перед собою великі можливости, а може в недалекому часі буде єдиною підпорою нашого сільського господарства.

Можемо з чистою совістю сказати, що це розуміє добре вже й наше селянство і цілком инакше починає ставитись до жіночої господарки та господарської освіти жіноцтва. Хто має нагоду стояти близько тих справ, може а чистою совістю ствердити, що такого гону до господаської освіти ще ніколи в нас не було і такої потреби в ній також. Коли ще два-три роки тому не можна було переконати нашого селянина, щоб він пустив свою доньку бодай на короткий курс домашнього господарства, то тепер самі селяни таких курсів домагаються і то не жалують досить поважних сум на ріжні довші курси і посилають на такі курси дівчину часом на другий кінець Галичини, аби тільки вона придбала потрібне знання (Т-во „Сільський Господар" напр. минулого року перевело таких довших господарських курсів у Галичині 10, а на Волині 9 і всі вони були переповнені учасницями).

Для лікування запору у жінок спеціально поручають природну гірку воду **„Францішка Йосифа"**, завдяки своєму певному і невичайно делікатному дїланню.

Та одна біда, саме цієї потреби не дуже відчуває наша інтелігенція і наша жіноча молодь дуже слабо тою справою цікавиться, хоч для неї є тут добрі перспективи. Здобувши середню фахову господарську освіту моглаб наша інтелігентна молодь багато в тій ділянці зробити. Не кажу вже про те, що ті наші дівчата, які після закінчення такої освіти моглиб навіть сидячи дома на селі, на невеличкім своїм господарстві створити собі ріжні можливости. Недавно довелось мені зустріти молоду дівчину, яка по закінченню семинарії і сидячи дурно дома надумалась таки і здобула собі таке-таке фахове господарське знання; похвалилась мені, що має такі висліди у власній господарці, що їй далеко більше приносять, ніж далиб якісь лекції чи торгування у крамниці. Напевно дуже скоро ми будемо мусіти думати про більш систематичну господарську освіту сільського жіноцтва, про господарські школи нижчого типу, а тоді будуть можливости і вчительської праці, адміністраційної і всякої иншої. З сумом треба сказати, що якби ми хотіли вже сьогодні до організації таких шкіл приступити, жіночого фахового персоналу ми не маємо.

На цей „фах" хотіла я ще раз звернути увагу нашого ширшого громадянства та тих, які цікавляться справами Перемиського Інституту і матимуть вплив на його дальшу долю. Умовини і господарка Інституту цілком відповідні для того, щоб побіч инших фахів примістити там ще й цей відділ.

Х. К.

Балачки про моду.

На попередній сторінці оповіла я Вам, Шановні Читачки, про загальний напрям весняної моди і то головно за моднями париськими референтками, а сьогодні хочу оповісти Вам, любі Пані, з провінції, що носить наш коханий Львів, бо всеж кожне місто вибирає собі з моди те, що для нього найвідповідніше і пристосовує моду трохи на свій лад, та творить якийсь свій стиль. Отже переглянувши уважно не тільки вистави крамниць, але й те, що вони мають приховане для гостей у своїх шафах та полицях, а також приглянувшись і тому, що вже зявилось на вулицях маю такі враження:

Плащі носитимуть найбільш спортові і то або вільні цілком у пасі, зперед замкнені на т. зв. „райсфершлюс", або втяті і припасовані, але без паска а тільки з „драгоном". Матеріяли на ці плащі переважно англійські. Кольори? Найбільше пісково-бежових у найріжноманітніших відтінях від найясніщого і до зовсім темного зеленкаво-помаранчевого. Також багато сірих відтінків. Бачила я наприклад в одній фірмі прегарний модель: сірий плащик у чорний пружок, що був уложений скісно з правого плеча надолину так, що творив гарну цізість аж до долини. Плащик цей замкнений також на отой „райсфершлюс". Є також і плащі двосторонні т. зн. одна сторінка гладка, друга переважно „пепіта" і можна носити його по зподобі, або на один бік, або на другий. Ці плащі переважно або гранатового тону або чорні.

Костюми. Теж з англійських матеріялів і найбільше в сіро-синавих відтінях. Спортового крою, але без пасків. Є також і гранатових чимало у білий пружок і звуть їх „тенісовими". Чорних майже не зустрінете.

До цих зверхніх одягів як доповнення **капелюшки** преріжних фасонів і матеріялу. Соломяні капелюхи переважно гладкого плетива. Багато фасонів циліндру, а також маринарок. Ці останні з дуже дорогої лискучої соломки і звичайно гранатові. Капелюхи з крисами мають дуже химерно і не все вдало стяті голівки, так, що нераз лічать вони взасинчці зперед, але з боків та ззаду виглядають просто комічно. Є чимало і капелюхів „від чола" і часто вони комбіновані із двох гатунків соломки — одної гладкої, другої взористої, але в одному тоні. Багато квітів на капелюхах, але Львів більше любить стяжки, як які інші оздоби, хоч Париж, як пишуть, носить цілі квітові садки на голові.

Рукавиці шкіряні, часто дуже мистецькі плетені з окремих пружків шкіри, жерал у двох кольорах. Особливо часто бачимо комбінування шкіри гранатової з червоною. Рукавички переважно з невеличкою манжетою.

Черевики. Багато черевиків зі стятими на вугли носами, але останні моделі з широкими, але круглими носами. Закаблук стовпчиковий і не дуже високий, а до спортових плащів і костюмів черевики на низькому, але не широкому закаблуку.

Шапки і „апашки" дуже модні і то досить сорокаті. Багато батикованих газових хустинок на шию і до кишеньки костюму чи плащу.

Ось так приблизно виглядатиме зверхній одяг львівських пань. Певно, що пані зі смаком доберe все так, щоб їй підходило, хоч може часом воно й не буде за „останньою модою". Бо головне, щоб нам подобалось і ми себе в кожнім одязі добре почували.

Рита.

—o—

З нашої хроніки.

Центральна Жіноча Секція УНДО розпочала вже працю, яку собі вимітила і зїзд днями 25-го березня ц. р. відбула ширші сходини членів Секції, на яких виголошено два реферати: п-і Катрин Барановій про „Політичну Організацію Жіноцтва" і п-і д-р Дарії Дзерович про „Останні політичні події".

У своєму рефераті п-і Б. Баранова спинилась на ролі жінки в політичному житті взагалі та тій ролі, яку відіграла жінка в українській політиці. Виясняла референтка також завдання сучасної України в політичному житті нашого народу, закреслила працю жінок обдарованих в УНДО. Поінформувала також присутніх про ту працю, яку вже почали окремі референти Центральної Жіночої Секції УНДО. Поділила і працюють вже такі референтури: організаційна (веде п-і Блянка Баранова, секретарка Ліза Крушина), реєстраційна, з доповненням попередньої веде п-і Кароліна Любомирович), для зв'язків з культурно-освітніми та господарськими установами (веде п-і д-р Д. Дзерович), суспільної опіки (веде п-і д-р Я. Кришталевська) — між иншим на референтка сигнала вже на 31-го березня пляну представництва тих установ, які займаються працею суспільної опіки. Інші референтури є ще в стадії організації.

П-і д-р Д. Дзерович спинувши загально сучасне політичне становище в Европі і на цілому світі взагалі, спинилась по черзі на політичних подіях таких европейських держав: Англії, Франції, Німеччини, Совєтії, Еспанії, Італії, Польщі, Литви а також на подіях на Далекому Сході. В нинішному виложку зазначила референтка, що нам українцям потрібно напруги і консолідації усіх сил, щоб серед тої завірюхи, яка охопила тепер увесь світ, ми утримались і здобули собі кращі завтра.

По рефератах виникалась жива дискусія, в якій майже всі присутні пані (коло 30) взяли участь.

Зборами проводила голова Центральної Жіночої Секції УНДО п-і Евгенія Макарушкова, секретарювала організаційна секретарка Ліза Крушина.

—o—

Зі світа.

Багато з ваших робітниць, що працюють професійно, навіть і не знає, що є така Міжнародня Федерація Жінок, які працюють фахово.

Ця Федерація цього року поставила собі за завдання широку пропаганду, щоб збільшити кількість жінок, що працюють професійно в ріжних ділянках життя, а також пропаганду за збільшенням, якщо не цілковитим зрівнянням платень жінок працівничок. Федерація особливо старається про те, щоб у країнах, де істнує „рівноправність" і де жінки допущені до праці в державних і самоврядних інституціях, ті жінки могли вступити і провідні становища, а не бути лише „вояками без офіцерів".

Міжнародня Федерація Працюючих Жінок улаштовує широку одночасово, а саме в день 25. лютого, Репрезентаційні Вечори, що мають головним чином пропагандивну мету. Очевидно, що такі вечори відбуваються лише в тих країнах, де вже істнують відділи цієї Міжнародньої Федерації, а ми до них, на жаль, не належимо.

Весняні

убрання і плащі

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Практичні поради.

ЩО РОБИМО КОЛО ЦВІТІВ У КВІТНІ?

Властиво то не є порада, а лише мала пригадка, бо кожна читачка, що любить цвіти, напевно вже з ними свій досвід, або схоче про ті справи основніше довідатися в книжок та фахових журналів. Тут лише кільки дрібничок:

1) У квітні можемо пересаджувати цвіти особливо пересаджувати ті, що скоро розвиваються і бачимо, що старий волосок вже їм тісний (пояснити вам не дано власним, де дуже часто шукаючи за рослиною поріщі вже показують вусики з дірки).

2) Коли нема ще потреби пересаджувати рослини, то можемо їй лише додати трохи почвою, аби її в чім розвою підсилити.

3) Треба переглянути, чи не обсіли рослину рідні гасовці, а з весною є в тому велика небезпека. Особливо уважно треба оглянути коміруси, бо в рідких комунинах їх можуть залюзнитись білі хрущові мушки, що при недогляді можуть знищити нам цілковито рослину. Найлішне перемінити такий ґрунт з побільшальним склом.

4) У квітні можна взятись також і до розсади рослин, коли є забагато гонів і хочемо збільшити нашу кількість вазонів або коли бачимо, що під тої великої кількости новин гонів підле головна рослина.

Сторінка без політики.

Шкло, що виявилося діямантом.

Полудневo-африканський робітник Гарі Роберт Фовлер вислав до англійського короля Юрія VI. листа, якого зміст є справжнім авантурничим романом.

Що було в похідній торбі вбитого бура.

В тому листі Гарі Роберт Фовлер повідомляє, що він скінчив саме 63 роки. Тридцятьвісім літ тому брав він участь у війні з бурами. Одного разу, по бою, знайшов він коло трупа вбитого бурського старшини похідну торбу, в якій було кілька штук золотих монет і кусник шкла. Фовлер віддав торбу військовій команді, яка зладила спис знайдених предметів. Золоті монети і шкло перейшло на власність Фовлера. Гроші розділив він між своїх товаришів, але кусник шкла залишив собі як амулет. Він зладив собі спеціяльний шкіряний мішочок і в ньому носив завжди при собі свій амулет, зависивши його на шнурочку на шиї.

Бурхливе життя Фовлера

Коли скінчилася війна з бурами, для Фовлера настало життя повне пригод та авантур. Раз був він на возі, раз під возом. Він займався в тому часі ріжними справами. Він брав участь у виправі капітана Скота до полудневого бігуна, тринацять літ працював як нурець, відтак став фабрикантом морозива. Спершу щастя до нього усміхнулося. Фовлер придбав собі поволі доволі гарний капітал, але за порадою товариша пустився на біржеві спекуляції, стратив усе, що мав, заліз у довги і мусів продати фабрику.

Тоді треба було починати від початку. Одначе від тієї пори всі почини Фовлера кінчалися невдачами. Він розпродав ціле своє майно, перекидався з одної ділянки до другої, пробував чистити на вулицях прохожим черевики, працював як пристановий робітник, був посильним і вкінці мусів переїхати до Полудневої Африки як звичайний робітник.

Шкляний амулет.

Невдачі зломили старого Фовлера. Йому не стравало вже сил до життевої боротьби. Одного разу підчас розмови з іншим робітником, Фовлер показав йому свій шкляний амулет, що його він знайшов колись коло трупа вбитого бура, і заявив, що тим шкляним амулетом хотів він уже собі перетяти жили на руках. Одначе спроба самогубства не вдалася, бо шкло амулету було таке тупе, що ніяким чином не можна було ним перерізати шкіри на руці.

Робітник оглянув шкло і заявив зачудованому Фовлерові, що шкло є діямантом. Старий робітник пішов негайно до золотаря і там довідався, що амулет є справді діямантом величезної вартости.

У своїм листі до короля Юрія VI. просить Фовлер, щоб король сам розсудив тепер, хто має право власности до того діямату, що його знавці оцінюють на кілька міліонів.

Школа геніїв.

Ріжні вже були школи, починаючи від кулярських, танкових, бріджевих, та кінчаючи на ріжних тайних школах вломників і злодіїв. Та вершок оригінальности осягнула в ділянці „шкільництва" Америка, яка все заскокує стару Европу своїми іноді дивовижніми, хоч часом зовсім добрими плянами.

В Ню Йорку істнує вже від якогось часу оригінальна школа, до якої приймають учнів, вибраних з міліона учнів цілої Америки (Злучених Держав). Ця школа має лиш 50 учнів, що виказують найбільші здібности. У згаданій школі заступлені всі нації, що замешкують Америку: англійці, німці, українці, москалі, поляки, французи й інші.

Деякі з учнів зазнали в інших школах чимало труднощів та перешкод за те, що займалися на годинах тільки одним улюбленим предметом, не звертаючи на інші ніякої уваги. В новій школі дають змогу учням займатися після обіду своїми улюбленими предметами. Якби хтонебудь зайшов у ту пору до згаданої школи, то міг би побачити учнів, що рисують, будують ріжні моделі, малюють мапи, або грають у шахи.

Цікаве, що здебільша учні тієї школи зовсім не відповідають нашій уяві пильного і здібного учня із запалими грудьми, маленькими короткозорими очима та блідим лицем. Навпаки, вони — хлопці й дівчата — відзначаються якнайкращим здоровлям, наче потверджують стару правду: „У здоровому тілі, здорова душа".

Всупереч загально прийнятій думці, жидів із розвиненим розумом вище середнього рівня у згаданій школі нема зовсім більше, як учнів інших націй. Ця школа опрокидує теж погляд, що мурини скорше розвиваються і скорше старіються. Під цю пору школа має кількох муринів, яких рівень можна означити як вищий від середнього.

Банкир добродій бідолах.

Щойно тепер після смерти відомого атенського багатого банкиря Нікопулюса, виявилося, що він був довгі роки таємничим добродієм людей, що виконали якийсь промах, а то й злочин унаслідок нужди, або покинені на ласку долі. До кожного такого нещасного, що попав до вязниці, негайно зявлявся один із найкращих грецьких адвокатів, та запопадливо брався за ведення справи. Коли підсудного звільняли після розправи, тоді адвокат давав йому завжди такі засоби, або фонди, щоб він міг почати нове, краще життя.

Ніхто не знав прізвища свого доброчинця, який ніколи не виступав отверто. Недавно він помер і ціле своє величезне майно записав на спеціяльний фонд, щоб після смерти його доброчинна діяльність не спинювалася. До тієї діяльности та до такого завіщання спонукали його особисті трагічні переживання молодости.

Ще молодим мужчиною закохався Нікопулюс у доньці багатого купця, який рішуче спротивився подружжю своєї донечки з бідним студентом. Всеж таки дівчина вийшла заміж за молодого студента без дозволу родичів. Молода пара виїхала до Парижа, де їм прийшлося переживати важку нужду. Коли одного дня Нікопулюс прибіг вечором щасливий, що йому пощастило знайти працю, дома не застав там жінки. Нікопулюс кинувся за нею шукати і щойно на другий день рано довідався, що жінку арештували. Голодна й виснажена жінка намагалася украсти у крамниці якісь харчеві продукти, але зробила це так незручно, що її приловили на гарячому вчинку.

Нікопулюс побіг на поліційний комісаріят і там йому подали до відома жахливу вістку: із сорому й горя жінка повісилася у вязничій келії.

Цього удару долі Нікопулюс ніколи не забув. Коли став багатим чоловіком, головним завданням свого життя поставив: помагати людям, що стали злочинцями з нужди.

Три новобранці.

В один і той самий день ставало до військової бранки трьох братів. Вони трійняки: Лев, Каміль та Еміль Морльо.

Трійняки будуть служити разом в одному полку. Вони вродилися 25. липня 1918. р. в Сенан Гуель, маленькім селі, яке під ту пору сильно бомбардувала німецька артилерія. Село було положене кілька кільометрів від фронту і брати провели перший день свого життя в пивниці, в якій ціла родина зложена з батька, матері і 9 дітей скривалася від барабанного огню.

Впертий самовбивник.

Якщо у Франції істнував би клюб самовбивників, то 60-літній металіст-робітник Гастон Леблян міг би без найменшого сумніву кандидувати не лиш на його предсідника, але й на місце почесного члена. Леблян може почванитися рекордовим числом самовбивних спроб. І тільки остання спроба закінчилася „успіхом".

Ще перед війною Леблян, який терпів на свого роду неврастенію, двічі стріляв собі до серця. Його оба рази відратували. Від того часу не було року, щоб Леблян не накладав на себе рук. Він кидався до ріки, але його витягали. Двічі перемагав у нього інстинкт самозбереження і він якимсь чудом звільняв собі руки, звязані передтим мотузками і допливав до берегу. І кілька інших спроб самогубства закінчилося безуспішно.

Два тижні тому пішов Леблян до лічниці, до лікарських оглядин і там йому сказали, що він хорий на хронічну й невилікувальну недугу. Просто з лічниці пішов Леблян до столяра і велів взяти на себе міру:

— Хочу, щоб моя домовина була просторa й мене не давила...

За домовину заплатив він 408 фр., узяв посвідку й вернувшися домів передав посвідку жінці:

— Якщо мені щонебудь станеться, домагайся, щоб мені негайно прислали домовину, яку я замовив.

Поладнавши всі свої справи, пішов він на стрих і там повісився. Цим разом уже ніхто йому не перешкодив.

Чи каштани ростуть на груші?

Про те, що грушки ростуть на вербі, чули ми вже нераз у жартах, дотепах і приповідках (у буденному житті маємо аж забагато нагод пізнавати справжні грушки на вербі), одначе досі ніхто ще не поважився заявити, що „каштани ростуть на вербі.

Як подає АТЕ таку штуку втяла природа в Нормандії. Минулого року один з городників перещепив оттак собі, для жарту на одну галузку доброї груші — каштани. І на превелике диво, підчас теплих березневих ночей на галузці груші виросли каштани. Науковий світ зацікавився цим явищем, бо досі ще ніхто ніде не стрічав такого перехрещування.

Значить, що тепер будемо чути і про каштани на вербі, не лиш про грушки на вербі.

Герст перейшов на відпочинок.

Відомий американський часописний король Рандольф Герст, який саме тепер скінчив 75 років життя, переходить на відпочинок і видає керму свого часописного концерну. Передтим він створив адміністраційну комісію, яку творять його найстарший син, начальні редактори його часописів і нотар. Ця комісія вестиме всі справи звязані з кермою концерну.

Шерлі Темпль жертвою неслави.

Кілька місяців тому почав у Льондоні виходити журнальчик, який звернув на себе увагу дивними інформаціями, що він їх містив. Здебільша були це напасти на людей, що займають видні становища, натяки на їх приватне життя і т. і. Журнальчик не мав успіху і швидко припинив свою діяльність.

В однім числі того часопису була поміщена стаття про малу фільмову зірку Шерлі Темпль. Стаття була такого змісту, що фірма, яка заступала в Англії інтереси малої Шерлі, подала редактора й видавця журнальчика до суду. В суді адвокат малої зірки сказав таке:

— Ми маємо тут до діла з найгидкішим проявом вуличної літератури, тимбільше гидким, що жертвою знеславлення стала десятилітня дитина. Зміст статті такий, що я не можу його повторити тут на судовій салі. Одно лиш побажання маю, щоб Шерлі, моя клієнтка ніколи не довідалася, що про неї в тому клаптику паперу написано.

Суд засудив редактора журналу на заплату відшкодування за моральну шкоду 10.000 долярів. Фірма, що заступає Шерлі дістане 7.500 дол. Адвокат заявив, що його повновласники жертвують ці гроші на добродійні цілі.

Вибори у всесоюзній комуністичній партії.

Центральний комітет всесоюзної компартії видав сензаційну постанову: він розписав вибори до партійних комітетів та секретаріятів на терені цілого СССР. 15. квітня виберуть місцеві партійні комітети, 15. червня — краєві.

Причиною виборів є обставина, що опозиція дальше веде свою акцію в поодиноких провінціональних клітинах партії. (АТЕ.)

Протест американського амбасадора в Мексику.

Американський амбасадор у Мексику Даніельс дістав наказ зложити енергійний протест проти вивласнення американських нафтових підприємств. Мексиканський уряд мабуть піде на угоду, тимбільше, що не має чим заплатити власникам удержавлених копалень.

ОДЯГИ мужеські і весняні ПЛАЩІ
У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ
поручає відома фірма **Макса АДЛЕРА**
Львів, ул. Рутовського ч. 24. 1—2

ФАБРИКА
МАШИН і КІТЛІВ
ІНЖ. РАЙТАРІВСЬКОГО
Львів, Якова Германа 26. Тел. 262-70.

Загальні Збори Товариства „Сільський Господар".

В четвер 31. березня відбулися Загальні Збори Т-ва „Сільський Господар" у великій салі „Народнього Дому" при участи понад 170 делегатів філій, кружків і фізичних членів „С. Г"., Районових Молочарень, представників центральних установ і представників преси. Владу репрезентували представники воєвідства: львівського (інж. Новіцький) і тернопільського (інж. Сціборовський та інж. Ніво), самоуправу: інж. Собанський від союзу хліборобських палат та організацій з Варшави, інж. Фалдзінський директор львівської хліборобської палати й інж. Абрисовський як представник цієї палати.

Збори відкрив в год. 10.45 передполуднем голова Т-ва „С. Г." **Мирон Луцький** витаючи делегатів і членів „С. Г.", представників влади і преси. Опісля щирими словами спомянув память тих діячів „С. Г.", які відійшли від нас. Довше спинився над заслугами бл. п. о. мітр. Войнаровського та бл. п. інж. Дидинського. Память покійних вшанували присутні повставанням з місць.

На Збори наспіли привіти з побажаннями дальших гарних успіхів „С. Г." у його інтенсивній і корисній праці від УПР, Т-ва „Відродження" та від голови львівської хліборобської палати д-ра К. Папари.

З черги голова обговорив умовини, серед яких довелося працювати „С. Г." у дільовому році, звернув увагу на заломання кон'юнктури та у звязку з тим на необхідність дальшої розбудови і зміцнення варстатів праці. Підкреслив, що Т-во „С. Г." зробило все в ділянці заступництва інтересів українського селянства, що тільки можна було зробити. Висловив теж щиру подяку центральним кооперативним установам за поглиблення співпраці з „С. Г." та подякував працівникам „С. Г." за їх жертвенну працю. Саме завдяки праці фахівців агрономів та інструкторів Т-во „С. Г." виходить поза рямці просвітньо-господарської діяльности і стає дійсною фаховою централею та станового організацією українського хліборобства. Вкінці голова покликав до президії о. сов. **Онишкевича** з Купнович, сел. **Кузьмина** з Озірної, на секретарів: інж. **Сасиківну** та сел. **Мигуля**.

Тому, що протокол з попередніх загальних зборів „С. Г." передали Заг. Збори до верифікації окремій тричленній комісії, члени Дирекції та референти Т-ва „С. Г." доповнили звідомлення з праці Т-ва за 1937 р., що вийшло окремою брошурою і з якого в „Ділі" (ч. 59) ми вже подали найважніші дані в передовій статті п. н. „Треба двигнути наше господарство". Отже інж. **І. Лапчук** обговорив організаційну просвітню діяльність Т-ва та перепони влади (розвязання філії в Луцьку з 52 кружками і заборону основати 78 нових кружків, головно на Лемківщині); інж. **Девосер** про фахову працю Т-ва з ділянки агротехніки, а інж. **Голод** з ділянки зоотехніки. Дир. інж. **Романенко** обговорив ширше справу організації сільських господинь та Хліборобського Вишколу Молоді і вкінці дир. інж. **Е. Храплівий** спинився над заступництвом інтересів українського села перед центральною владою у Варшаві, у воєвідствах, скарбових палатах і хліборобських палатах на місцях. Підкреслив, що Т-во організувало селян плянтаторів, які є одночасно удільниками цукроварні „Поділля" в Березовиці В., дало плянтаторів у Ходорівщині, і Перемищині. Т-во „С. Г." подбало теж про охорону праці своїх членів організуючи рільних робітників в окремі секції охорони праці при кружках „С. Г." Ця акція значно поширилася і дала дуже гарні висліди, не зважаючи на перепони адміністраційної влади, яка розвязувала в деяких повітах (Коломия) згадані секції охорони праці. Крім того обговорив замкнення рахунків та баланс Т-ва за 1937 р. Опісля член Контрольної Комісії **І. Павлик** відчитав обширний звіт з провірки діяльности і поставив внесок, щоби Заг. Збори признали абсолюторію Головній Раді і Дирекції за їх дійсно великенську і корисну діяльність.

ВИБІР КОМІСІЇ МАТКИ.

З черги Збори вибрали 5-ти членну Комісію Матку до якої ввійшли: **дир. А. Палій, дир. М. Творидло, проф. Брикович, сел. Савчин, інж. Дмитрейко та інж. Винник**

ОЖИВЛЕНА ДИСКУСІЯ.

Над обширним і всесторонним звідомленням розвинулася дійсно ділова, але оживлена дискусія. Її започаткував дир. **А. Палій** подякою від „М. С." за корисну співпрацю зі „С. Г." над піднесенням молочної господарки українського села. Опісля основніше спинився над ріжними перепонами влади, що гальмують діяльність і „С. Г." і „М. С.". Великим ударом для обох товариств була ліквідація 425 секцій охорони сільсько-господарських тварин, в яких працювало 20 ветеринарних лікарів. Т-во „С. Г." мусіло злікві дувати одну з найбільше доцільних і корисних ділянок праці тому, що влада заборонила, підтягаючи згадану акцію охорони с.-г. тварин під обезпеченеву акцію. Така заборона тим дивніша, що польські хліборобські організації вели і ведуть далі таку саму акцію охоро-

---

ІВАН СМОЛІЙ.

Холодна сталь.

Олекса Іванович мешкав на третьому поверсі великої кам'яниці. Популярно звали його Петрушкою. Мешкання, яке займав, було вигідне, просторе, взагалі поетичне. Зрештою, поетичною була теж вічно розкуйовдана чуприна Петрушки, поетичні були його розмріяні очі, нежмілий погляд, поетична вдача. Взагалі Петрушка був поет. Оцей зверхній вигляд відповідав зовсім його щоденному заняттю. Писав багато і гарно. Навіть мав вироблену „марку". З кімнаткою на піддаші зжився так, що здавалось в іншій і не міг би нічого написати. Мав ледве 30 років а вже був чудаком.

Напроти мешкання Петрушки була така сама кімнатка, що світила пусткою все літо і всю осінь. Аж першого грудня дістав Петрушка сусідів-льокаторів. Була це пара молодих людей. Він високий, поставний брунет, вона дещо нижча білявка з голубими очима. Перший раз зустрів їх Петрушка на сходах, як сходили обоє вниз. Блондинка поглянула допитливо на чудернацьке, заклопотане обличчя Петрушки, буйну чуприну, усміхнулась легко та задріботіла долі сходами і зникла. Петрушка стояв хвилину мов очарований. Серед довгої самоти і нудьги врешті щось нове і небуденне. Бо таємною видалась йому та усмішка погідна, ясна, як сонце влітку. Зійшов надолину до сторожа.

— Що це за одні?

— А, якісь студенти.

Петрушка хотів ще дещо більше провідати, але не смів, бо сторож неприхильно глянув на нього. Мали старі порахунки ще з тієї пори, коли одного разу Петрушка не хотів дозволити на ексмісію і викинув сторожа за комір на сходи. Хоча пізніше відносини якось наладнались, всеж не були вони найкращі. От і тепер спитав би ще дещо та не впору. Зрештою, може й сам провідає.

Цілий цей день Петрушка нудьгував. Хотів писати та якось не клеїлось. Одягнувся і вийшов на вулицю. Віяв холодний вітер, сніжинки чіплались на вії, цілували холодно в обличчя. Петрушка плентався вулицями, втулив голову між рамена, підніс комір і йшов без цілі.

Коли зупинився, помітив, що він у парку перед університетом. Глянув і зовсім не здивувався. Адже він туди ішов. Так, туди. Це бажання виразно жило у його підсвідомости і врешті оформилось. Упарі з тим здивувався. Чому саме пішов туди? Він цього місця навіть не любить. Відповідь була — вона прийшла несподівано для нього самого. Він прийшов сюди для своєї сусідки-льокаторки, яку вмить вперше стрінув.

Відкривши такий важний психольогічний факт, Петрушка вернувся швидко до хати, щоб писати... Був лихий на себе, що не може зосередити думок, що живе мов дитина настроями, що не панує над собою. Але писання не йшло.

— Що за чорт? Це якийсь патольогічний стан! Раз поглянути на людину і вже нічого не можна думати, крім неї. Глупа історія! — рішив розлючений.

Та ранком надиво встав скоріше, одягнувся, навіть попрасував чуприну і легко підсвистуючи, зійшов вниз на подвіря. Точно пів до восьмої явилась сусіди. Білявка знову усміхнулась таємниче і зникла із своїм співкомірником за темною дубовою брамою.

Отак і почалась глупа історія. Не вважаючи на всі розумові аргументи, майже щоранку сходив Петрушка на подвіря і ждав зустрічі. Спершу гляділи на нього з цікавости, потім із здивуванням, чому ці зустрічі повторюються так точно. А Петрушка складав собі щоранку плани, як пічне з ними розмову, як познайомиться та ніколи не здійснював їх. Не мав сміливости, як самотник, що не знає форм товариського життя. При стрічі Петрушка усміхався, чи властиво хотів усміхатись яко мога приємніше, але це виходило в нього кумедно; це не був сміх, але щось зовсім до нього неподібне. Уявляв себе тоді, як штубака і ненавидів. І рівночасно виправдував. Не хоче нажидатись, адже бачить виразно, як її товариш люто глипає на нього, мов би хотів його зїсти. Так принаймні здавалось Петрушці. Ще дотого якось дивно ставало йому, коли бачив, як той перебирав від неї велику, повну книжок течку і ніс сам із своєю, а вона тупцювала побіч нього весела, свавільна, і недосяжна.

Так, це мабуть молоде подружжя. Як добрий психольог помітив, які вони близькі одне одному, як мають щось спільне у рухах та погляданах. Два гарні контрасти, чудово дібрані. І чи має він, Петрушка, яке право мішатись до них? Ні, рішуче ні! А ще коли вони не бажають собі знайомства з ним.

Такі холодні аргументи переконали Петрушку на якийсь час і він узявся до праці. Думав про повість із сучасного життя. Один вида-

ни с.-г. тварин і влада не підтягає її під обезпеченеву акцію. Цю справу видвигнув промовець тому, щоби представник хліборобських палат та організацій (який — до речі — складаючи привіт на Заг. Зборах торкнувся м. ін. теж справи охорони с.-г. тварин) заєдував компетентним чинникам цю проважливу справу та щоб союз палат приспішив корисне поладнання цієї справи. Далі спинився над новою загрозою для українського села від нового законопроекту пос. Духа, що передбачує концесії на діяльність молочарських кооператив та торговлю набілом. Згадав про відому політику проти Районових Молочарень на Волині зате лише, що вони вдержують торговельний звязок з „М. С." зі Львова. Вказав теж на перепони при виробі бринзі та розподілі інвестиційних кредитів („М. С." дістав ледви 60.000 зол., а Малопольські Звйонзек Млечарскі поверх 300.000 зол., хоч має менші обороти). Промову дир. А. Палія переривали і нагороджували присутні голосними оплесками.

Далі промовляли: дир. **Зеленяк,** представник Р. М. (Підгайці); інж. **Волинець** (Теребовля), пос. **Г. Тершаковець**, сел. **Савчин** (Бородчани), б. сен. **О. Кисілевська** (Коломия), з. **Богайський** (Зборів), проф. **Филипчак** (Самбір), інж. **Самокишин** (Ходорів) та інж. **Дуда** (Галич). Усі промовці порушували болячку нашого села, катастрофальні наслідки посухи для нашого села та вказували на перепони, що їх зустрічають від влади і повітової самоуправи. Зокрема інж. **Волинець** обговорив деморалізуючу політику повітових виділів та О. Т. Р. (окружні т-ва рільничі) на Гуцульщині. Далі промовці одноду шно вказували на страшний голод землі нашого села і на дальшу інтенсивну кольонізаційну акцію напливовим елементом. Ця кольонізаційна політика викликує страшне невдоволення українських селян. Зокрема над цею болючою справою довше спинився пос. **Г. Тершаковець.** Промовець виказав присутнім цифровими даними страшний голод землі у Рудеччині, де селянин має найбільше двогектарове господарство. Не зважаючи на те ведуть далі кольонізаційну політику в цьому повіті напливовим елементом, як це теж діється в інших повітах. Обговорив теж шкідливу політику повітових виділів супроти українського села та станової організації „С. Г." і адміністраційної влади. І так напр. самбірське староство покарало українських селян за обжинки гривнами на 800 зол. Такі кари викликують озлоблення між українськими селянами. Тому компетентні чинники повинні вкоротити шкідливу політику повітових виділів та старостів. Крім того промовці одноду шно підкреслювали корисну діяльність секції сільських господинь, що обєднують тепер понад 16.000 селянок. У діловому році зросло число членів-жінок у цих секціях на 41 проц. Це найкращий доказ, що праця понад 30 інструкторок, які уладили по селах 18 тримісячних і понад 100 коротших курсів для сільських господинь, знайшла повне зрозуміння на нашому селі.

Відповідь на всі порушені справи давали промовцям **дир. О. Радлєський та дир. інж. Е. Храпливий.**

РЕЗОЛЮЦІЇ.

З черги **сел. Савчин** відчитав низку резолюцій, що їх приняли присутні невимовкаючими оплесками. Їх доповнив ще **сен. М. Кузьмин** резолюцією про будову дому „Українського Селянина" і пані **Хоминова** про співпрацю Секції Господинь зі „Союзом Українок". І ці резолюції приняли присутні через аклямацію. Всі ці резолюції з технічних причин подамо в черговому числі.

Описом **дир. інж. Е. Храпливий** обговорив преліміпар буджету та плян праці Т-ва „С. Г." на 1938 р.

ВИБІР ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ.

На внесок голови Комісії-Матки дир. Тертиляка Заг. Збори вибрали до Головної Ради: **сен. інж. Ю. Павликовського (Львів), радн. В. Кобринського (Коломия), інж. В. Вакуловського (Рогатин), інж. Залізняка (Станиславів), ред. В. Островського (Луцьк), пос. Г. Тершаковця (Якимчиці).**

Як заступники ввійшли: **Павло Ковальський (Львів), інж. П. Дубрівний і дир. Нарожняк. Контрольна Комісія: дир. А. Мудрик, І. Павлик та інж. Еліяшевський; заступники: дир. Филипчак та М. Керног.**

Збори закінчилися в год. 5.40 пополудні відспіванням національного гимну.

—o—

АРЕШТУЮТЬ ПОЛЯКІВ.

У „Сандей Таймс" появилася вістка, що у Харкові арештували 3.000 поляків; усіх їх заслали до концентраційних таборів на Сибір.

—o—

МЕКСИКАНСЬКА ВАЛЮТА ПАДЕ.

На нюйорській біржі мексиканська песета несподівано впала; за одного доляра перше платили 3.60 песет, тепер платять 5 песет.

—o—

НОВИНКИ.

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION".** Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. 1—10

— **Концерт „Сурми".** На закінчення ювілею „100-ліття Русалки Дністрової" відбудеться великий концерт старогалицьких пісень заходом спів. т-ва „Сурма" при ласкавій співучасти пань: М. Сабат-Свірської (сольоспів) і М. Винницької (фортепіян). Цікаво зложена програма пригадає старшим громадянам милі хвилини з юних днів, молодших настроїть на „романтичну нуту". Концерт відбудеться 13. квітня ц. р. у великій салі Муз. Товариства ім. М. Лисенка. 1—2

— **Пригадуємо,** що Звичайні Загальні Збори кооп. „Пласт" у Львові відбудуться в суботу 2. квітня ц. р. в год. 18. при вул. Городецькій ч. 95. 705

— **Обнова св. Місії від 2—10. квітня 1938. в церкві св. Николая у Львові.** Порядок: **В суботу 2. квітня 1938.** в год. 17. Вечірня, в год. 18: Вступна Проповідь. **Щоденно від 3—10. квітня 1938:** год. 5.30 перша читана Служба Божа; год. 6 Місійна Наука; год. 6.30 друга читана Служба Божа; год. 7.30 третя Служба Божа; год. 11 Богослуження і Наука; год. 17.30 Вечірня або Акафист Страстям Христовим; год. 18 Велика Місійна Проповідь. У неділю V. Посту 10. квітня закінчення св. Місії і уділення св. Апостольського Благословення.

— **Передвеликодні реколєкції.** В церковці ОО. Студитів на Чернечій Горі почнуться дня 10-го квітня ц. р. в год. 5-ій пополудні реколєкції для вірних. В інші дні до дня 17. квітня порядок реколєкцій такий: Щоденно вечором в год. 6.30 реколєкційна наука. Перед наукою молебень до Найсв. Хр. Серця, а по науці благословення Найсв. Тайнами. Сповідь у суботу від год. 3-ої. Служба Божа та спільне пасхальне св. Причастя в квітну неділю в год. 8. рано.

— **Шевченківська академія в академічній гімназії у Львові.** Столітні роковини визволення Тараса Шевченка з кріпацтва відсвяткує державна академічна гімназія з українською мовою навчання концертом, що відбудеться в салі гімназії при вул. Льва Сапіги в суботу, 2. квітня ц. р. в год. 6-ій вечором.

— **Радієва промова Бутенка із Риму.** Сьогодні в пятницю в год. 6.30 попол. радіо Рим подає на всі італійські та німецькі станції проекту-реферат відомого недавнього совітського дипльомата Бутенка про мартирольогію поневолених народів у Совітах. Бутенко раніш уже заповідав цю промову і тому треба сподіватися, що закінчить її по українськи. Радіоаматорам не зробить ніякої трудноші вислухати ту прецікаву авдицію, бо коли в тій порі важко буде дістати чистий відбір з італійських високих станцій, то можна буде її почути на дещих хвилях з „К.-Вустергавзен".

— **Протиалькогольний Вечір у Фаховій Школі СС. Василіянок у Львові.** Школи СС. Василіянок у Львові — це справді високовартісні заведення, що дбають про всесторонне, в тому й абстинентське, виховання молоді, що є наскрізь виховним ідеалом сучасної педагогіки. Зокрема гімназія та Фахова Школа СС. Василіянок у Львові — завдяки дуже прихильному й діловому відношенню матері ігумені й сестри директорки Янович та Учительського Збору — розвинули змістовну й оригінальну працю в Протиалькогольних Гуртках Молоді. Протиалькогольний Гурток Фахової Школи СС. Василіянок дав у неділю 27. березня ц. р. в салі гімназії дуже гарний Протиалькогольний Вечір з багатою і цікавою програмою: Провідниця уч. Романчукевич привитала гостей, уч. Василюк відчитала звіт діяльности гуртка, що хоче стати одним із перших у Львові. Бадьорий і змістовний реферат на тему „Наша ціль, наша дійсність і ціль протиалькогольної боротьби" — виголосила уч. Романчукевич. Вона теж дуже гарно й ніжно співала сольо. Хор учениць під її проводом співав кілька пісень; деклямації віршів із журналу „Відродження" (з рр. 1937—38) виголосили: уч. І. Лащук: „Встань, народе!", уч. Кулай вірш М. Я. Т.: „Не нам плачі". Дуже гарна збірна деклямація (оригінально виведена) вірша Ярослава Каменяренка „До бою!". Накінець учениці відограли протиалькогольний скеч (сценку) власного укладу учениць: Романчукевич, Малко і Лопатинської. Відродженецький гимн закінчив це милe свято. Успіхи цього Вечора треба приписати в головній мірі опікунці Протиалькогольного Гуртка п-і Сташків-Скрентовичевій і п-і Шуратовій, що підготовила хори. У вечорі взяли участь: дир. Янович, проф. Ісаїв, голова „Відродження" м-р М. Ценко і секретар Яр. Дзиндра та учениці й учні, на жаль, тільки трьох шкіл. Друге таке Свято, що його незабаром уладить гімназія СС. Василіянок, повинні відвідати всі управителі й учителі шкіл, усі батьки та молодь з усіх шкіл, яка за добрим прикладом повинна оживити працю в таких-же гуртках у своїх школах.

— **Новий український ресторан у Львові.** У найближчому часі відкриють у Ринку у відомому льокалі Бізанца харчівню в народньому стилі під управою новозаснованої харчевої кооперативи. До управи кооперативи ввійшли наші відомі, заслужені громадяни, постійні гості цього найбільше українського льокалю у Львові. Льокаль буде називатися „Львине серце".

— **Дора Калініяна,** відома характеристична артистка, вернувшись з турне в Анґлії та Франції дає у Львові в вівторок 5. квітня вечір своїх креацій з пісеньками і сценами у салі кіна „Аполло".

— **Львівська хроніка.** При вул. Майора Вдови Фургальського якийсь невідомий злочинець вирвав Берті Гарфункель заручавок, в якому було 325 зол. і втік відтак у напрямі В. Замку. — Поліція арештувала при вул. Рапапорта Карла Городиновського, Конрада Пісаньчука та Ізаака Мунда, які вкрали свої дроту з будови купецької гімназії при вул. Рапапорта. Трамвай ч. 3. переїхав на Марійській площі 56-літню Софію Войтович, яка на щастя лиш легко потовклася. — Кравець Людвик Райхард повідомив поліцію, що його жінка, з якою він оженився у 1916. р. була тоді мужаткою і таким чином стала бігамісткою. Райхард довший час не живе вже з жінкою, яку чомусь аж тепер по 20 роках обвинувачує в бігамії.

— **Живцем згорів.** У середу 30. ц. м. вибухла пожежа в будинках Леопольда Фріка в Малих Камінках, пов. Коломия. Пожежа знищила стодолу разом із усім, що в ній було. Згодом виявилося, що у стодолі спав слуга Фріка, якого знайшли зовсім звуглілого. Підозрівають, що слуга заснув із запаленою папіроскою і таким чином сам спричинив пожежу, бо від подокурка загорілася стодола.

— **Місто, де люди гинуть на вулиці як мухи** це Гаріж, відоме із свого темпераменту. Там, на дуже малому просторі, збирається величезна маса людей, а авта мчать із такою швидкістю, якби людей перед ними не було. У 1925. р. було там 155.400 авт, які вбили 160 о-

---

вець обіцяв „поважну суму", але під умовою, що повість мусить бути „жива, цікава і сучасна" Петрушка похитував головою. Пропозиція приманлива. Зрештою, стільки проектів у голові, стільки задумів, що вибере перший ліпший і готово. Але надію з цілої маси задумів ані один не втримувався на папері. Безрадно розводив руками, засідав за стіл і кидав усе. І щоранку стояв на подвірі, щоб зустрінути пару молодих людей.

У третій день по Миколаю „вона" не вийшла ранком, вийшов тільки брунет. Був бліди, задуманий, здавалось і не доглянув Петрушки.

Петрушка вернувсь до кімнати і надслухував. Час-до-часу долітав до нього кашель, уривчастий, важкий. І все стихало.

— Недужа? — питав себе Петрушка і тарабанив задумано пальцями по столі. Певно молода пара. Побрались отак з любови, як звичайно молоді ідеалісти. Ну, і живуть, а життя вчить їх, яке воно і скільки варті їх ідеали. Петрушка попадав у меланхолійний настрій.

Приходили Різдвяні свята, а вона не показувалась, тільки брунет снувався мов тінь, виходив кудись вполудне і вертався. Петрушка роздумував, що робити. Оце брат запрошує його на свята. Навіть гроші на дорогу прислав, просить, щоб дав знати, коли приїде. Петрушка вагався, що робити. Праця, чи може новий настрій тримав його в місті. І врешті рішив, що не поїде. Чому? Адже там привітніше і рідня. А проте не хотів, ні, таки не міг. Відчув, як якась сила тримає його цупко, спинює і зеднує з місцем, де живе.

(Докінчення буде).

сіб і 2.607 зранили. У 1930. р. 243.700 авт убили 285 осіб і зранили тяжко 2.088 осіб; у 1935 р. вже 230.500 авт вирправило на другий світ тільки 231 осіб, поранивши 1549 і в 1937 р. — 247.000 авт убило 246 осіб, поранивши 1.742 осіб. Щодня один парижанин гине під колесами авта і чотирнацять виходить із ранами або калікою.

— **Большевицька фльота в оковах леду.** Рада народніх комісарів ствердила, що головний уряд мореплавства по Ледовім Океані веде шкідницьку роботу. Большевицький уряд скидає на головний уряд північної морської дороги головну вину за те, що майже половина фльоти і майже всі ледоломи замерзли між ледами. Тепер ці кораблі плинуть разом з ледами й їм грозить знищення. Большевицький уряд каже, що до цього довели протисовітські шкідники своєю злочинною акцією втиснувшись до органів головного уряду. Тому головний уряд мусить скласти до 15. квітня ц. р. подрібний звіт зі своєї діяльности за минулий рік та обговорити свої помилки. Одночасно большевицький уряд рішив перевести чистку в головнім уряді з підозрілих елементів. Ось так потверджують поголоски, що відомий дослідник північного бігуна проф. Шмідт попав у неласку Сталіна. Дотепер ці поголоски большевицька преса заперечувала.

— **Різні вістки.** Кількасот англійськими студентів мали виїхати цього місяця у подорож по Німеччині; з огляду на політичну ситуацію вони відмовилися від цього. — Хлібна пайка у Мадриді з огляду на важку доставу муки зменшена для мешканців на 100 гр. денно. — Міністерство здоровля в Канаді приготовило законопроект, що усі, що входять у подружні звязки мусять представляти свідоцтва здоровля. — У Мексику напала шайка бандитів на село Ель-Кольомо. 10 фармерів, що не хотіли видати грошей, згоріло, 20 ранено; все село згоріло.

— **ЗУБИ** треба щоранку і ввечір чистити пастою Хльородонт, уживаючи цим засобом поганий осад на зубах. Знаменитим доповненням пасти Хльородонт є рідина до уст цієї самої назви, що дає свіжий відділ.

— **Запір.** Передові лікарі твердять, що природна гірка вода **„Франціška Йосифа“** теж для умових працівників, непрастенів і жінок є скорим і легко прихильним засобом.

Спорт.

І. КРАЄВІ ПРИЛАДОВІ ЗМАГАННЯ

80 змагунів і змагунок.

В днях 25, 26 і 27. березня відбулися Краєві Приладові змагання. Вже двічі пробував Сокіл-Батько умістувати такі змагання, і двічі стрінувся з перешкодами. Врешті вдалося осягнути ціль. 25. ц. м. відкрив голова С-Б, інж. Хроновіт І. Краєві Приладові змагання. Змагуни зложили змагове приречення на прапор С-Б.

Жінки:

Першого дня відбулися змагання жінок. Стануло їх 23 із С-Б, С. III, С IV, С. V, С. Золочів і С. Тернопіль. Рухавки змагалися у чотирох ступнях.

У початковому ступні: 1) Лаврівська О. (С IV) — 38,5 т. 2) Фрек Ольга (С-Б) 38.25 т.

У нижчому ступні: 1) Ковальська Марта (С. III) — 39 т. 2) Рудівна Емма (С. Золочів) 37,25 т. 3) Станишин Галина (С-Б) 37 т. 4) Бортівна Наля (С. Золочів) 31 т.

В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на поручні: Рудівна 9.5 т., на кладці: Ковальська 9.75 т., у сприбанці: Ковальська 10 т.

В середньому ступні (дуже сильна конкуренція): 1) Змрочінська Ярослава (С. Тернопіль) 37.75 т. 2) Лісієвич Ірина (С. IV) 37 т. 3) Продан Анна (С-Б) 36.75 т. 4) Гірівська Евгенія (С. III) 36,25 т., дальші місця зайняли: 5) Булка Ольга (С. III) 35 т., 6) Стерпан Ірина (С. IV) 33 т., 7) Сорока Уляна (С. IV) 32,25 т., 8) Михаленич С. (С. III) 22,25 т., 9) Михаленич О. (С. III) 17 т.

У вищому ступні бачили ми важкі й гарно виконані вправи відділок, який сміло можемо назвати репрезентацією української приладівки.

Дручник а) обовязковий 1) Турчик Г. (С-Б) 8,9 т. 2) Огній Ірина (С-Б) 8,8 т. 3) Кіт І. (С. V) 8,5 т. — б) довільний: 1) Стефа (С-Б) 9,6 т. 2) Фусек Л. (С-Б) 7,5. 3) Стеткевич М. (С. IV) 7,3 т.

Поручня а) обовязкова: 1) Стефа 9,8 т. 2) Огній І. 9,5 т. 3) Кіт І. 9,3 т. б) довільна: 1) Кіт І. 9,1 т., 2) Футек 9.0 т. 3) Огній 8,8 т.

Кінь а) обовязковий: 1) **Стефа 10 т.** 2) Огній 9,8 т. 3) Фусек і Стеткевич по 9.5 т. б) довільний: 1) Стефа 9.7 т. 2) Гемська М. (С-Б) 9,6 т. 3) Фусек 9,1 т.

Провесня обовязк.: 1) Огній 9,7 т. 2) Стефа і Стеткевич по 9,3 т. 3) Фусек 9 т.

Вільноруч довільн.: 1) Гемська 9.5 т. 2) Огній і Фусек по 9 т. 3) Стефа і Стеткевич по 7,3 т.

У висліді. **Першунков краю є Стефа С-Б — 72.2 т.** 2) Огній Ірина (С-Б) 71.5 т. 3) Фусек Ліна (С-Б) 69.8 т. дальші місця зайняли: 4) Стеткевич Марійка (С. IV) 52,6 т. 5) Гемська Марійка (С-Б) 51.4 т. 6) Кіт Іванна (С V) 58,8 т., 7) Турчик Галина (С-Б) 56,4 т. 8) Ясьньовська К. (С IV) 52.8 т.

Мужчини:

До мужеських конкуренцій стануло 57 руховників (С-Б. С. II, С. III, С. IV, С. Золочів і С. Тернопіль)

В початковому ступні: 1) Піх (С-Б) 37,5 т. 2) Чайка (С-Б) 36,75 т. 3) Дум-дум (С-Б) 36.25 т., дальші місця зайняли: 4) Мендзій (С-Б) 34,75 т. 5) Бартків (С. IV) 34,25 т. 6) Лучанко (С-Б) 33,75. 7) Білоус (С-Б) 32.25, 8) Сталюк (С. IV) 30,75, 9) Конкович (С. IV) 26,5 т. В поодиноких конкуренціях: перші місця зайняли: на дручнику — Дум-дум 8,5 т., на поручні — Мендзій 8,75 т., на колі — Лучанко 9,25 т., у долівкових вправах — Піх 8.75 т., у лінії (з помічю ніг) — Дум-дум в часі 6.2 — 10 т.

У нижчому ступні: 1) Біцик М. (С-Б) 38,5 т. 2) Приходан (С-Б) 38.25 т. 3) Кусюк (С-Б) і Тилівський (С. IV) по 38.5 т.; дальші місця зайняли: 4) Кінецький (С-Б) 37,25, 5) Всеволод (С-Б) 37, 6) Федорович (С-Б) 36,25, 7) Тихонів С. (С-Б) 36, 8) Чорній (С-Б) 35,75, 9) Мельник (С II) 35,5, 10) Кіларський (С. Золочів) і Кіт (С. II) по 35, 11) Фесолович (С-Б) 34, 12) Тарнавецький (С-Б) 33,75 т., 13) Кордуба В. (С III) 30,75, 14) Цигилик (С-Б) 29,75 т. 15) Галенко (С-Б) 29,5 т. 16) Гришишин (С. IV) і Гром (С-Б) по 29.25 т., 17) Кос О. (С III) 26,25 т. 18) Рошак (С II) 8 т.

В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на дручнику — Кіт 9.25, на поручні — Цигилик 9,5, на коні — Шляхецький і Гришишин по 8,75 т., в долівкових вправах Тарнавецький і Цигилик по 9.75 т., на лінії (з помічю ніг) Приходан 6,6 — 10 т.

В середньому ступні: 1) Звонок (С IV) 38,25 т. 2) Малай (С-Б), Лавро і Маланчук С. (С. IV) по 37,5 т. 3) Корничний В. (С. Тернопіль) 37 т.; дальші місця зайняли: 4) Льова (С. IV) 36,5 т. 5) Рольбах (С-Б) 36 т. 6) Стороощук Р. (С-Б) 34 т. 7) Лозинський О. (С-Б) 33,75 т. 8) Ямудинець (С IV) 33,5 т. 9) Кінаш (С-Б) 33,25 т. 10) Геречка (С-Б) 33 т. 11) Кузан О. (С-Б) і Пелеховський (С IV) по 30.75 т. 12) Дерлишин О. (С III) і Свидрит М. (С IV) по 26,5 т. В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на дручнику Кузан 9 т., на поручні Малай 9,25, на коні Звонок 9.75 т., у долівкових вправах Малай 9.25 т., у лінії (без помочі ніг) Корничний 4,2 (жовтий рекорд — старий Семенюка 4,7).

У вищому ступні бачимо 11 репрезентантів високої класи приладовців.

Дручник а) обовязк.: 1) Козачок О. (С-Б) 9,3. 2) Одринцин Е. (С III) 9 т. 3) Заловський С. (С IV) 8,5 т. б) довільн.: 1) Оршишин 9.6 т. 2) Заловський 9,5 т. 3) Лебіщак Г. (С IV) 9.4 т.

Поручня а) обовязк.: 1) Лебіщак 9,1 т. 2) Вальчик О. (С-Б), Козачок і Оршишин по 8,7 т. б) довільн.: 1) Заловський 9,2 т. 2) Оршишин 9,1 т. 3) Лебіщак 9 т.

Кінь у шир. а) обовязк.: 1) Заловський, Лебіщак по 9,9 т. 2) Мирош В. (С IV) 9,8 т. 3) Оршишин 9.6 т. б) довільн.: 1) Козачок 9,3 т. 2) Оршишин 9,2 т. 3) Вальчик 8.9.

Кінь удовж.: а) обовязк.: 1) Заловський, Лебіщак по 9.9 т. 2) Мирош (С IV) 9.8 т. 3) Оршишин 9,6 т. б) довільн.: 1) Козачок і Оршишин по 9,7 т. 2) Гавур Р. (С-Б) 9,1. 3) Пушик Ром. (С-Б) і Заловський по 9 т.

Перстені: обов.: 1) Заловський 9,6 т. 2) Вальчик 9.4. 3) Козачок 9,3 т.

Долівкова довільн.: 1) Козачок 9,8 т. 2) Лебіщак 9,4 т. 3) Вальчик 8,7 т.

Линва (із сидячої постави на землі вилаз без помочі ніг): 1) Оршишин 5,2 — 10 т. 2) Заловський 5,3 — 10 т. 3) Козачок 7,1 — 9,7 т.

У висліді: **Першуном краю став Козачок Осип (С-Б) 102.5 т.** 2) Оршишин Евген (С III) 101 т. 3) Заловський Степан (С IV) 99,8 т. Дальші місця зайняли: 4) Лебіщак Гриць (С IV) 94,4 т. 5) Вальчик Олег (С-Б) 94,3 т. 6) Гавур Роман (С-Б) 85,3 т. 7) „Бомба“ (С-Б) 78,2 т. 8) Пушик Роман (С-Б) 78 т. 9) Білень Володимир (С-Б) 77.9 т. 10) Мирош Волод. (С IV) 76,3 т. 11) Савяк Волод. (С-Б) 72,9 т.

Змагалося 80 руховничок і руховників. Судейська комісія у складі: п. інж. Я. Благітка, проф. Т. Бікостоцький, М. Тріль, В. Тихолів, В. Козачок перевела справно цілі змагання. (Нижчі ступні суддювали руховники вищого ступня).

Ці змагання виказали високий рівень приладової рухавки, що її веде Сокіл-Батько зі своїми гніздами. Дуже високий рівень також виказали тернопільці. Отже бачимо, що на цій ділянці тіловиховання пішли ми вперед. Тепер черга на окружні осередки перевести такі змагання для мужчин і жінок. Все вперед — все вгору!

УКРАЇНА — КОРОНА.

В неділю 3. ц. м. відбудеться у Самборі перший весінний метч України за мистецтво Окружної Ліги. Противником України буде Корона. Дружина чорно-червоних виїджає у своїм найкращім складі і сподівається, що вернеться не змагання у свою корнеть, тимбільше, що самбірська дружина стоїть на сірому кінці табелі і своїм рівнем гри рівнуче не може дорівнювати Україні. Суддюватиме п. Отшелецький.

УКРАЇНА І Б — СВІТЕЗЬ.

Товариський метч комбінованої дружини України з доброю дружиною Світязі відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 4 попол. на гриші Світязі (трамвай 10 і 9), кінець вулиці Мартина.

УКРАЇНА (КОМБ.) — СТЕП.

Товариський метч Степу з комбінованою дружиною України відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 12 опівдні на гриші Сокола-Батька.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Чистий рахунок.

Щораз частіше чути голоси: Вироблюємось, міняємо психіку, ростемо. Це в першу чергу відноситься до купецького хисту, якого — ніде правди діти — дуже вже обмаль у нас було. До пісень, вигадок, приповідок, до суму чи сварні то так, але до купецтва — цілі сотні літ ні чичирк.

А тепер справді чимраз ліпше. Прозріває той хист і в кооперативній і в приватницькій формі та, хоч міняє часом форму, то хистом лишається і дай Боже, лишиться вже до віку.

Підставою купецького хисту є калькуляція. Без неї як рубачеві без рук, як післанцеві без ніг. Ні кроком не рушиш!..

Тому, коли довідаюся, чи переконаюся про купецький хист плюс калькуляційний змисл — серце в мені росте як німецький апетит.

Саме перед кількома днями стрінув я одно і друге такої високої кляси, що не можу не поділитися тією радісною вісткою з Шановними Читачами.

Від літ виходить у Львові кооперативний журналик „Кооперативна Родина“, місячник, що має 16 сторін і кількакацять ілюстрацій. Ревізійний Союз пропагує у ньому ідею кооперації і тому назначив страшенно низьку ціну за число — всього 5 сот. (словами: пять сотиків). Значить: річна передплата коштує 60 сотиків, меншбільш тільки, що пачка „обивательського“ тютюну.

Одного дня дістала редакція „Кооперативної Родини“ лист:

„Високоповажана Редакціе! Дуже мені подобається Ваша газета, але я бідний і не можу собі позволити навіть на 5 сот. місячно. Можеб Вп. Редакція могла мені посилати на борг. Як буду ліпше матися, то заплачу.

З поважанням **Василь Рулька“.**

Таку дешеву газету годі вже висилати на борг і лист Вп. П. Рульки помандрував до коша

Не минув місяць, а на редакційному столі звилось друге письмо пана Рульки:

„Високоповажана Редакціе! Чому Ви не відписали мені на лист, у якім я просив Вас за газету на борг і хвалив її, що дуже мені подобається. Ще раз поновлюю просьбу прислати мені газету так, а я як буду заможніший то вирівняю належність.

З поважанням...“

І цей другий лист не добився успіху, а відповідати на лист... — хіба з різними завагами загального характеру: дещо з економії, дещо з педагогії, а дещо таки просто з моста про філософію з кваснім зубом.

Збирався редактор відписувати може тиждень, може два, але заки відписав, дістав третє письмо тим разом не лист, а листівку:

„Пов. Пане!

На два листи Ви мені не відповіли, то може відповісьте на кореспондентку. Я направду не маю звідки платити за газету. І тому ще раз прошу дайте мені її на борг“.

Прошу Панства! Чи не висока кляса калькуляційного листу?! Не кожного стати навіть і 5 сот. місячно на часопис. От і вимозбінував собі бідний чоловік, що може дістане часопис на борг. Написав один лист — нічого, написав другий — нічого, написав листівку — жде. А коли не діждеться, то готов писати ще зо два рази.

Його калькуляція гарна в словах, але ще краща в цифрах.

Бо взявши рахунково, то вона представляється так:

поштова марка	25 сот.
листовий папір	5 сот.
поштова марка	25 сот.
листовий папір	5 сот.
листівка	15 сот.
Разом	75 сот.

Не вчисляючи амортизації чорнила, пера, стола і крісла виходить, що за ці гроші мав би заплачену передплату ледви на рік і три місяці.

Чиж не перша кляса калькуляція!?.

Галактіон Чіпка.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 1. IV. год. 7.30 „При метї".
Субота 2. IV. год. 7.30 „При метї".

Театр Реінародностей:

Пятниця 1. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало", премєра.
Субота 2. IV. год. 7.30 вец. „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БОЛЕХІВ:
1. IV. Лісова пісня.

ДОЛИНА:
2. IV. Оранка.
3. IV. Орфей у пеклі.
4. IV. Під вуратолею.
5. IV. Процес Мері Дуган.
6. IV. Лісова Пісня.

З Долини їде театр до Розвитова, Брошнева, Калуша, Снятинського у Станиславові.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

МОНАСТИРИСЬКА:
1. IV. Пісня Бескиду.
2. IV. Маруся Богуславка.
3. IV. Гетьман Полуботок.
4. IV. Супружий метч.
5. IV. Мазепа.

БУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій" амер. фільма.
АТЛЯНТИК: „Шлях у невідоме".
БАЛТИК: „Герої моря".
ВАНДА: „Пенні"; „Анналізе".
ГРАЖИНА: „Косинною під Раплавцями".
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шанс Гітрі).
КАСІНО: „Пірати".
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки" з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Шулерів роман", сюжетова гротеска та найновіший тижневик.
МЕТРО: „Благословення землі".
МІРАЖ: „Йонджора".
МУЗА: „Коли ти залюбишся".
ПАКО: „Остання сальва".
ПАЛЯС: „Де Де" муз. комедія (з Даївською Дарією та Альбертом Пресом).
РАЙ: „Обожана" з Мантою Егерт.
РІЯЛЬТО: „Несправдана година".
СВІТ: „Варвара Радзивіллівна"; „Не мав баба клопоту".
СТИЛЕЙК: „Буревій" і ревія.
ТОН: „Стрілець із Бенгалії", „Боротьба за золоті поля".
УТІХА: „Магічний ключ" і ревія.
ХІМЕРА: „Танок щастя та розпуки" з Лл. Гарвей.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Австрія — Грац; Клягенфурт".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Росія та Сибір".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 1. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Пріма Апріліс" вес. авд. з участю Щепка в Тольки; 11.40 Тенор Фр. Мерлі в дуетах, пл.; 12.03 Полудньова авдиція; 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Музика з гр. пл.; 14.50 Біржа з участю орх., солістів і хору; 15.00 Невідома поема Ол. Фредра про Львів; 15.15 Плітка: Містечко Львів; 15.20 Бікучі вістки теплі та холодні; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Гонус-покус" вес. авд. для дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Легка слов'яномуз. авд.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Посередництво праці; 17.15 Із теки львівських композиторів, Евгенія Заричька мецосопран, скрипка, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Музика з пл. (трансм. з Вежі Айфля); 18.20 Програма на завтра; 18.35 Львівські портрети; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Старосвітський курант: „Пан Евгеній"; 19.30 Мандоліновий рецітал; 20.00 Концерт інстр. ансамблю. Збійська-Рущиновська сопр., віол.; у перерві коло год. 20.50 Вец. дениик; 21.35 Перша краєва телевізійна авдиція; 22.50 Останні вістки; 23.—23.30 Концерт бажань із продукціями радіослухачів.

Субота, 2. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція. 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки 11.40 Моцарт: Серенада, пл.. 12.03 Полудньова авдиція, 12.45 Концерт бажань. 15.20 Технічна скринька. 15.30 Господарські вістки. 15.45 Театр Уяви для дітей: 16.15 Концерт солістів: Легка музика, сопран, форт. 17.50 Чаша програма, 18.00, 18.50 Спорт, 19.10 Камер. музика: скрипка, ільтівка. 18.35 19.50 Актуальна гутірка, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Авд. для дітей: Гутірка про Міцкевича. 20.00 Розр. концерт. орх., тенор, два форт., у перерві в год. 20.45 Веч. дениик. Актуальна гутірка. 21.45 Два монольоги Сінг.-Ельтова. 22.00 Оркестра 22.50 Останні вістки, 23.00 Легка музика з пл.

Неділя, 3. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Хліб. скринька; 8.40 Кетельбі, пл.; **8.50 Коза в селянських господаротвах, в українській мові вик. інж. Доберчук;** 10.30 Верді „Травіята" оп. в скороченні, трансм. з Мілана; 12.03 Сімф. полонез, муз. хор і орх.; 13.00 Карикатурист про карикатуру; 13.10 Фрагм. із „Варубаного хідника". Морфінка; 13.30 Мельодії Куницини та Помора. муз. хор. скрипка; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; Музика з пл., Ручна праця на малорільнім господарстві. Що помагає передбачити погоду; 15.45 Снотад про Ад. Скварчинського; 16.05 Музика з пл.; 16.25 „Амен" поштрий день Сагари; 16.45 Трансм. з Білгороду: Матч Польща — Югославія: 17.15 Народні оповісті пісні сопр., баритон., фокст.: 17.40 Орх., співи у перерві в год. 18.30 Хвилина бюра слухій: 19.25 Славні адвокати: скрипка. Дж. Мек; Комік тенор. з пл.; 19.35 Трипетьлітня театру й хору в Львівськах; 20.00 „Дозвіл із карт" фрагм. з муз. комедії Гонвіхштедтава: 20.35 21.00 Спорт: 20.50 Веч. дениик; 21.15 „Та той" весела авд.; 22.00 Найгарніші пісні Мойзиша, сопран, мецосопран, форт.; 22.20 Форт. рециталь; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 1. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт. твори Шумана, 18.00 Веселі мельодії, 22.30 Розр. концерт; БІЛГОРОД 18.20 Співи, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 18.10 Цик. музика, 17.30 Віол., 21.45 22.00 Легка музика; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 16.10 Трансм. з Нересниці: Хор сільської молоді співає нар. пісні, 18.00 Аверченко: „Індик з каштанами", Музика з пл.; МІЛЯНО 17.00 Форт., 20.00 Сонати на альтівку та клявесин; ПРАГА 16.25 Форт. квінтет ф-моль Брамса, 19.15 Хор, 21.15 Муз. розр. програма; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви, 23.00 Концерт; РИМ 19.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Зигфрид" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.15 Співи.

Субота, 2. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні. БУДАПЕШТ 17.30 Два форт., 19.30, 20.00 Цик. музика, 20.50, 21.00, 22.00 Симф. концерт. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Співи форт., акордеон, травестіюм, КОШИЦІ 14.00. 18.50 Вістки, 18.00 Трансм. з Хусту Ю. Гірі „Голодний" поса, КЕНІГСВЕРГ 20.00, 21.00 „Полєстрацт" оп. Мілекера, ЛІЛЬ 20.30, 21.00 22.00 „Країна усміху" оп. Лєгара МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Аіда" оп. Верді, ПРАГА 12.25 Вісєм. орх., 20.50, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Танц. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 15.00 „Пропавліна" оп. Вінкія, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Розр. мельодії; СОФІЯ 16.30 Камер. музика. 19.15 Скрипка.

Неділя, 3. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Секстет 20.00 21.00 Орх. хор, тенор. клявесин; БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні й танки: БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Жидівка" оп. Галеві; БУДАПЕШТ 12.30 13.00 Орх. концерт, 17.20 18.00 Цик. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Для дітей. 15.20 Камер. концерт квартету 19.10 Нар. пісні, 20.00 Концерт: орх., Баєр сопр. Боршош тенор; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 14.30 15.00 Нар. музика з давньої Австрії; КОШИЦІ 18.00 Театр Уяви; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ле еспуазенде дї Сен Кир" муз. комедія Вонеґайм; ПРАГА 15.30 Орх., 19.10 Хор, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 18.40 Сольо на обою, 19.00 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Льореначчіо" лір. драма Мюсета; РИМ 17.00 18.00 Розр. музика, 20.00 „Сумерк богів" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 20.00 20.45 Хор, 21.30 Сцїз; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 19.00 „Маскований баль" оп. Верді: ФРАНКФУРТ 20.00 21.00 „Кожі фан тутє" оп. Моцарта.

Найгарніші глинянські КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

СТ. ҐАЛЯНА Львів, Сикстуська ч. 20 (вїг Костюшки)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на оплати. Прийомчо Облігацій Позички Нарол. та інші вартісні папери.

Спеціяльність фірми: пів'обелінові портієри, напи на ліжка і столи.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ

найновіші весняні зразки

жіночого і мужеського білля, панчіх, скарпиток, шалинків, краваток і т. п., які ПО ДУЖЕ НИЗЬКИХ ЦІНАХ продає **„БАЗАР" Львів, Руська 3.**

Радіокутик.

ВПЛИВИ РАДІЯ НА ЛЮДЕЙ.

Як діяв радіо на умову незалежність слухачів? Коли слухач користає з усіх радіових звязків без вибору та коли не вміє обійтися без радія хотяб одного дня, тоді радіо діяв на такого слухача відмінно. Воно зменшує живі сили його інтелігенції та його волі. Такий слухач подекуди стає подібний до альконоїка, який все відчуває смагу алькоголю.

Недавно відбувався пізнє народи Конгресу Французького Союзу Студентів Католиків у Тулюзі. На цьому конгресі розглядали між ін. проєкт особистої людської свободи у відношенні до кіна, преси та радія. Стверджено, що кіно діяє на умовий рівень має радіо відмінно, всім його стандаризуючи та притупляє вроджений критичний хист, повторюючи все однакові любовні історії, що відграваються на тлі багатих салонів або темних лісових закутків. Знову під впливом преси пересічний читач стає „людиною своєї газети". Тиском чином кіно та преса закабалюють людей від праці думання. Французькі студенти, стаючи на боїв загроженої самостійности та свободи думання, сформулювали анкету у справі впливу радія на психіку слухачів. Питання в цій анкеті торкаються з одного боку індивідуальних радіових вражінь радіослухачів, другого — до відношення слухачів до живого слова у радіо та друкованого в газетах.

БІРЖА.

Львів 31. березня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97 —90·50, Доляри американські 5·20·50, 527·00 Доляри канад. 5·27·50—5·28·00. Фльорени гол. 294·84—293·10, Франки фр. 16·76 — 16·86, Франки швайцарські 122·10—121·30, Фунти англ. 26·45—26·29, Гульдени данц 160·25—99·75, Корони ч. 15·80—15·50 Кор. дан. 118·10—117·25 Кор. норв. 132·83 — 131·85, Корони шв. 136·09—135·30, Ліри італ. 22·60—21·80, Марки фінлянд. 11·69 —11·25, Марки нім. 102·00 — 98·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20 —25·95, Марки нім. срібні 110·00 — 106·00

Акції.

Банк Польський 111·00 Цукор. 35·00 Вугель 30·50, 28·50, Ліянон 65·25, Можейів 13·50, Острожець 53·50, Старахович 38·25, 36·75, Габердбум 44·00

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв. 1 ем. 81·25 серія 90·50, 3 пов. інв. 2 ем. 80·75, серія 89·00, 5. конверс. 71·15 прем. дол. 40·75, 5 консол. 66·00

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів. 31 березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	3·50 зол.
молоко	18—19 сот.
(з о копа	3·00 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана на вчора звичкова.

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

Що ДОБРЕ примітивнась радієм душе, а посади в Молочарському Союзі гратуїтом — Ц. у. б. 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ, мотороверн, мотоциклі гуртово поручає Ігнаци Розпи, Ска з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 2-20

РІЖНІ

УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ що істнує від 20 літ ІВАН МАРІЯШ, приймає всякі роботи мужеського, жіночого і сяяшенничого відділу по помірковання цінах. Львів, ул. Петра ч. 8. І. 2719 30-30

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняю на найновіші бельгійські матеріяли. Телефон 270-25. 672 4-5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Примар Др. Шварц

недуги шкірні, венеричні і косметика лік. СЛОВАЦЬКОГО 4. проти гол. почти. Тел. 216-61.

619 ВЕРНУВСЯ. 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Коли терпиш — Пий Святоіванський Сік Зілля („ліробий") успішний при болях і кольках, печінки, катарах, болях шлунка і кишок, ниркового каміння і м'язура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптиках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Мєдова 14. телефон 5.42.90 Магістер Едвард Гобет. 11-0

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум капи і намітки, в найбільшім виборі

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 29, в подвірю, тел. 286-30

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

Львів Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ

поручає найновіші моделі корсетів і нагрудників. Точно до міри. Ціни низькі. Й. СУНІК, Боїмів 20 1—2

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими нижче видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 урядів зол. 2.50
на 960 урядів зол. 5.—

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 72 (14.904) Львів, субота 2. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ А АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 18. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з доплатою) . 5.00 зол.
Квартально . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні англійські продає ФАБРИКА ОДЯГІВ Рот і Рудерфер Львів, Легіонів 3/I. п. (над кіном Паляс)

Польський посол у Ковні та литовський у Варшаві зложили дипльоматичні повновласти.

ПЕРША ПОШТОВА ПЕРЕСИЛКА З ПОЛЬЩІ ДО ЛИТВИ.

Польський посол у Ковні Харват приїхав учора до палати литовського президента і передав йому, згідно з церемоніялом, дипльоматичні повновласти. Така сама церемонія відбулась у Варшаві.

В четвер в 20. год. польський поштовий амбулянс передав у Шипілішках литовському пошту призначену для Литви і перебрав від нього пошту до Польщі.

Ковенська телефонічна централя перший раз получилася з варшавською: це пос. Харват складав звіт мін. Бекові.

Національні війська ввійшли до Леріди.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Змоторизовані національні частини ввійшли у четвер на передмістя Леріди. Нині (пятниця) вмашерували до міста мароканські війська. Ріка сильно прибула, тому вантажні самоходи затрималися на березі; рівень води вже опадає.

Місто цілком пусте; у деяких дільницях пожежа.

Також на інших відтинках араґонського фронту нац. війська посуваються вперед.

Через піринейський кордон переходить щораз більше утікачів.

З Барсельони урядово повідомляють, що національні літаки збомбардували вчора Сагунто, Буріяну й Матаро. 4 особи згинули, 18 ранено, 6 домів знищено.

ЧЕРВОНА ОФЕНЗИВА НА ГВАДАЛЬХАРСЬКОМУ ВІДТИНКУ.

У Мадриді твердять, що червоні перевели на північ від Гвадаляхари наступ, і заняли деякі національні становища та взяли бранців.

Барсельонське міністерство оборони подає, що на східному фронті червоні пішли вперед і заняли село Азо

Наради комітету неінтервенції.

На засіданні комітету неінтервенції льорд Плімавт поставив внесок, щоб та еспанська армія, яка має більше чужинецьких добровольців, евакувала з них 12—15.000, друга армія — пропорціонально менше. Сухопутню й морську контролю слід привернути, коли вислані до Еспанії комісії зроблять списи добровольців.

Німецький делеґат пропонував евакувати 10 000 добровольців — пропозиції Плімавта обіцяв він предложити своєму урядові, подібно як представники інших держав.

Французький амбасадор Корбен домагався, щоб вислати обсерваторів до пристаней, де вивантажують воєнний матеріял.

У Чехословаччині заборонили всі публичні збори.

Чехословацький уряд заборонив від 1. ц. м. всі політичні та інші публичні збори.

На думку праських політичних кол уряд видав цю постанову у порозумінні з більшістю опозиції, щоб не допустити до впливу демаґоґії на вирішення важних питань, що стоять перед Чехословаччиною.

АВТОНОМІСТИЧНИЙ БЛЬОК НА ЗАКАРПАТТІ.

„Подкарпатски Гляси" пишуть, що „автономний союз карпаторуських рільників" (мадярофільська партія, яку оснував бл. п. Куртяк) почали акцію, щоби заключити спільний автономістичний блок. До того самого змагає провідник мадярської опозиції Корлят, що взиває мадярських активістів получитися з опозицією.

ЗАКАРПАТТЯ МАЄ ПОМАГАТИ... ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ ТА КИТАЄВІ.

Як подають ужгородські „Подкарпатски Гляси", на Закарпатті дальше основують філії „помочі демократичній Еспанії"; крім того появилися там люди, що орґанізують збірку на поміч для Китаю. Чеський часопис гостро осуджує цю акцію.

Промова мін. Галіфакса.

Мін. Галіфакс виголосив на бенкеті союзу закордонних кореспондентів промову, в якій ствердив, що британський уряд ніколи заскоро не рішається, але це не значить, щоб він не інтересувався подіями в Европі. Англія не боїться війни, але вона лишає дипльоматії час на зусилля до мирного зліквідування справи. Англія хоче бути сильна і мати вплив у Европі. Між англійським народом і урядом нема розходження.

Князь Ліхтенштайну уступив.

Князь Ліхтенштайну Франц Павло абдикував у користь свого сина Франца Йосифа. Причини тої зміни добачують в обставині, що кн. Франц Павло жонатий зі жидівкою, баронівною Гутман: це викликувало велике невдоволення серед місцевих націонал-соціялістів, які здобувають що раз то більші впливи.

Як відомо, Ліхтенштайн, положений між Швайцарією та Австрією, після аншлюсу межує з Німеччиною.

Цензура при сокальському кордоні.

Львів, 1. квітня 1938.

Найвірнішим барометром вожючасної політичної атмосфери в державі є становище цензури до друкованого слова взагалі, зокрема до преси. Знаємо це з довголітньої щоденної практики хочби на нашому терені в Польщі. Коли після ухвалення нової квітневої конституції перед трьома роками й швидко потім виборчих орґанізацій до сойму і сенату залочатковано зі сторони тодішнього проводу УНДО розмови з польським урядом чи пак з тодішнім міністром внутрішніх справ п. Косцялковським, тоді цензурний барометр у нас пішов дещо вгору, що корисно відчула наша преса. Режім у цій ділянці став ліберальніший і була більша змога висказувати свобідніше свої думки і критичні завваги під адресою уряду та польського громадянства. Рахувались з тим і органи місцевої державної політичної адміністрації, що зразу не зоріентувались у дійсних ходах центрального уряду і думали, що тодішні польсько-українські розмови на тему нормалізації відносин справді є початком нової, покищо ще у подробицях невідомої ери польсько-українських взаємин.

Очевидно, у таких відносинах цензорський олівець менше вже черкав українське друковане слово, передовсім у Львові. Але й у тому часі бережено цупко так званого сокальського кордону, бо з самого становища центрального уряду і зі змісту його розмов з уманднтованими представниками УНДО виходило, що терен майбутньої нормалізації має обняти тільки Східну Галичину. Слід тут згадати, зрештою згідно з історичною правдою, що українська сторона відразу застереглася проти такої вузької концепції уряду, чи як сказано, проти дальшої урядової піддержки сокальського кордону. Доказом цього є факт, що українська сторона домагалась від самого початку розтягнути виборчий договір на цілий український терен у Польщі, практично у першу чергу на Волинь — і що проти цього виступив з місця представник центрального уряду — себто мін. Косцялковський. Він теж зберіг тоді дотеперішню політику волинського воєводи Юзефського. І тут остало по давньому.

Не згодився рівнож п. Косцялковський і на символічне повалення сокальського кордону, що мало виявитись у тому, що в одній зі східно-галицьких виборчих округ кандидатом до сойму мав бути один із наших відомих і заслужених діячів з північних земель, ані ніхто з галичан на Волині. І справді, переведені у вересні 1935. р. вибори до сойму і сенату сокальський кордон задержали в цілости.

Найбільш характеристичною є цензорська практика на Волині супроти українських друків, виданих у Галичині (майже управила у Львові), які тут перейшли легальну цензуру, не були тут і не є сконфісковані, та які щойно по довшому часі конфіскується на Волині. Робиться це у першу чергу з календарями, бо це майже одинока тривкіша українська лектура, що йде у волинське чи взагалі північно-українське село і робить свою освідомлюючу національну місію.

Щоб не бути голословним, пригадуємо, що восени 1936. р. повітові староства в Ковлі, Луцьку, Володимирі Волинському і Рівному на

НИНІ
Атлянтік
НИНІ

Ероль Флін **Герой наших днів**

Білети вільного вступу аж до відклику — неважні.

Волині сконфіскували українські календарі на рік 1937, видані легально у Львові, чи в інших східно-галицьких містах, як: „На сліді", „Український Кооператор", „Молодий Українець", „Селянський Календар", Золотий Колос", „Криниця", „Батьківщина", „Для всіх", „Український Інвалід", „Сільський Господар", „Червона Калина", „Жіноча Доля", „Приятель Народу" й інші. Отже сконфіскували майже всі українські календарі, видані легально в Галичині, де тих календарів досі не сконфіскували, де вони є у вільному обороті і находяться у кожній доступній для ширшого загалу сільській читальняній бібліотеці.

Така процедура повторилася і восени 1937 р. з галицькими легальними календарями на 1938. р. Це сталося нпр. з календарем „Криниця" на 1938. р., виданим у Львові Видавничою Спілкою „Діло" у вересні 1937. р., яку сконфіскувало повітове староство в Луцьку рішенням з 11. лютого 1938, а цю конфіскату затвердив окружний суд у Луцьку постановою з 15. лютого 1938 р. і то без подання якихнебудь законних мотивів конфіскати. Подібна доля стрінула на Волині й інші українські календарі на 1938. р., легально видані в Галичині і свобідно там досі розповсюднювані. Це діється не лише з календарями, але з іншими українськими галицькими друками, підчеркуємо ще раз, легально виданими і несконфіскованими, як це було нпр. з моєю брошурою про земельну справу „В обороні рідної землі".

У тій цензурі при сокальському кордоні не грає ролі факт, що на Волині обовязує досі пресовий декрет з 7. лютого 1919. р., а в Галичині австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862. р., бо конфіскату друків переводять управнена за нарушення змістом друкованого слова обовязуючого кодексу, який від 1. вересня 1938. р. для цілої Польщі є один. Отже коли в очах львівського цензора нема у змісті друкованого слова проступку з карного кодексу, то чомуж у кілька місяців пізніше такий проступок з того самого карного кодексу відкриває щойно цензор на Волині?! Про куліси і мету такої цензорської практики за сокальським кордоном згадав я обширно у своїй сеймовій інтерпеляції з приводу конфіскат українських друків на Волині. Про них догадається кожний наш второпний читач. Тут їх не наводимо, щоб не наражувати газету на нові прикрощі.

Зазначуємо, що так австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862. р. як і польський пресовий декрет з 7. лютого 1919. р. стоять у засаді на платформі свободи друкованого слова. Зокрема ст. 1. згаданого польського пресового декрету постановляє, що преса є вільна, та що свобода преси підлягає тільки тим обмеженням, що є передбачені у карному кодексі або означені в законах. Як сказано, карний кодекс є один — а він тут рішальний — а цензурна практика подвійна, інша в Галичині, інша на Волині та у присокальському кордоні.

За скоре усунення цього кордону у ділянці цензури йти мусить наша боротьба. Переведена уніфікація карного кодексу і в оцінці змісту українських друків, виданих легально в Галичині і тут сцензурованих, мусить мати своє значіння теж і для Волині! Історія з подвійною міркою цензури в Галичині та на Волині є яскравим причинком до характеристики т. зв. політичного регіоналізму. Борючись за одностайний характер всеукраїнської проблеми, треба поборювати й теорію та практику політичного регіоналізму, який українство трактує залежно від воєвідства і повіту.

Д-р Степан Баран.

Наймодніші матеріяли жіночі і мужеські

з першорядних бельських фабрик дістала і поручає по фабричних цінах фірма

Мецґер і Берґнер ЛЬВІВ, КАЗИМИРА ВЕЛИКОГО 12
Телефон ч. 239 43. 8-10

Консолідаційна дискусія чехів

І її АКТУАЛЬНА ВАРТІСТЬ ДЛЯ НАС.

Прага, 29. березня 1938.

В останні тижні спостерігаємо у чеському громадянстві жваві дебати на тему національної консолідації. На цю тему в українській суспільности вже дебатують кілька літ. Розпочалась вона думкою скликати всеукраїнський національний конгрес. Але, на жаль, українське громадянство ще й досі блукає по різних стежках до консолідації, недоходячи до мети. Так само й у чехословацькому суспільстві нема ще спільної думки, що має бути віссю, центром національної консолідації. Є ріжні думки: одні висловлюються за консолідацію коло найчисленнішої політичної партії, другі коло уряду (влади), треті пропонують консолідуватися не коло якогось політичного тіла, а коло спільних ідей.

Центральний орган чехословацької республіканської (аграрної) партії **„Венков"**, згадуючи про обєднання німецьких політичних партій під проводом Генляйна, пише, що доброю відповідю на це чехів булоб скупчити національні сили коло республіканської партії. З приводу цієї пропозиції „Венкова" — **„Лідове Новіни"** містять свої зауваження щодо консолідаційної акції: „Не будемо поручати, щоб усі вірні чехословаки скупчилися навколо республіканської партії, тому, що занадто добре знаємо живе почуття нашої людини до рідности. Не кожний з нашого народу охоче побіжить туди, куди занадто пропихається наперед республіканська партія. Коли має дійти до нинішніх поважних часів до справжньої єдности думки і чинів, — а це є ядром думки „Венкова", з яким цілковито погоджуємося, — мусить цю єдність організувати вища форма, ніж є політична партія, хочаб вона була щонайбільша й національніша. Цією вищою формою є безсумніву влада. Правдива формула мала би звучати так: нехай усі чехословацькі партії й вірні громадяни з повним довірям скупчаться навколо своєї влади!"..

Проф. Я. Громадка в **„Кржестянске Реві"** висуває не партію, не політичну організацію, а християнську ідею, навколо якої малиб консолідуватися всі живі сили нації. Він іншим пише: „Сказав би хто, за чим йдемо, які цінности обороняємо, яку місію несемо; що хочемо зберегти для себе і для европейських співгромадян свободу відповідальних і свідомих громадян; що хочемо постійно контролювати найвищі ідеали християнської цивілізації; що свою силу даємо на службу праву й справедливости; що понад силу кладемо розум і сумління; що у свої закони хочемо втілити найщиріші турботи за бідних і слабших; що своїм меншинам даємо можливости, щоб черпали з найглибших джерел своїх національних або релігійних традицій; що до своїх державних і соціяльних основ хочемо вплести основний заповіт европейської освіченості; що тужимо за таким державним суспільством, в котрім кожний може цілковито здійснити своє людське завдання..."

Для нас, українців, ця дискусія може бути надзвичайно повчальна в справі нашої національної консолідації, хоч справді, наше політично-національне становище є значно відмінне від чеського. Ми не маємо великої всеукраїнської політичної партії та й не можемо мати при нинішніх державних кордонах Сходу Европи. Також не маємо одного державного центра з екзекутивою у руках. Тому пропозиції провадити національну консолідацію коло одної якоїсь політичної партії нереальні, хоч вони існують. Тому для українців найбільш придатна та актуальна думка — консолідуватися коло спільних національних ідей, що спільні для всіх українців і можуть обєднати всіх українців.

М. О-вич.

Хроніка Совітської України.

ВИЇХАЛИ В ПОЛЕ.

Вже по всіх областях Совітської України почалася весняна засівна кампанія. Та щось доволі песимістичні голоси доходять з усіх місць: ще й досі не відремонтували всіх тракторів обмін колгоспного насіння на сортове йде дуже поволі, в полі працюють дуже мляво. Не подібне це все до „сталінської" весни першого року третьої „сталінської" пятилітки!..

ПІДГОТОВЧІ РОБОТИ ДО ВИБОРІВ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УССР.

Вже твориться кадри агітаторів, організують гуртки для вивчення конституції УССР та закону про вибори. Мають відкрити велику виставу „20 років УССР", мабуть, щоб вразити всіх виборців „успіхами" за цих 20 років і цим вплинути на них, щоб голосували на кого слід. Здається з цими виборами буде трохи трудніше ніж з грудневими.

ФІЛЬМОВІ СПРАВИ.

Нарешті Українфільмові пощастило створити фільму, якої покищо влада не визнала за шкідницьку. Зветься ця фільма „Багата наречена". Дія відбувається за наших днів на совітській Україні у колгоспі. Гідний „ударник" тракторист закохується у стахановці-колгоспниці. Але він не знає, що його кохана стахановка, а колгоспниця не знає про ударні чесноти свого коханого. „Ворог народу", що замаскувався і заховався у постаті бухгальтера колгоспу каже героїні, що герой зовсім ледащий, а героя переконує, що героїня має обмаль „трудоднів". Любячі серця обурюються, хочуть розлучитися, але через щасливий збіг обставин герой довідується, що його кохана має дуже багато вироблених „трудоднів", тобто вона багата наречена. Героїня довідується про „ударництво" героя, а водночас викривають „ворога народу" — лихого бухгальтера. Чесність тріюмфує, зло покаране. Всі танцюють „хвацького українського танця" — гопака і співають пісню про Сталіна (чи одночасно?!), моторні „наркомвнуделькци" ведуть з собою грішного бухгальтера.

Цю фільму визнали за одну з найкращих в СССР: поставили нарівні з фільмами „Ленін в жовтні" та „Петро І." Всіх, що брали участь у творенні цих тоьох фільм, нагородили орденами.

Хочете знати, хто брав участь у творенні цієї „української" фільми?

Будь ласка,

Автор сценарія — Гюмещіков. Режисер фільми — Пирев. „Багата наречена" — Ладиніна. Тракторист-герой — Безгін. Лихий бухгальтер — Любезнов. Бригадир — Антонов. Такі репрезентаційні „українські" сили „українського" кіновиробництва — „Українфільм".

А тепер з „російського" кіновиробництва. Закінчили останній варіянт сценарія другої серії фільми „Петро І." Ця друга серія покаже „великого реформатора Петра І., непереможне російське військо, що бе ворогів на суходолі і на морі". Вона розкаже про „зрадника батьківщини царевича Олексія, який разом з боярами і духовенством закликав на російську землю чужоземне військо і за цю допомогу віддавав чужоземцям російські міста і землі (цілком за

актом обвинувачення в останньому московському процесі!!)".

У величавих масових сценах полтавського бою і „історичної" перемоги російського війська візьмуть участь понад 5 тисяч осіб. З нових персонажів покажуть шведського короля Карла XII. і „запродання-зрадника" українського гетьмана Мазепу.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 17—65

„ПОЛТАВСЬКА МІСЬКА РАДА БАЙДУЖА ДО СЛАВНОЇ ІСТОРІЇ РОСІЙСЬКОГО НАРОДУ!"

„Правда" висловлює думку, що в Полтаві повинно бути чимало памятників „славних історичних подій" 1709-го року. Найкращий в місті бульвар і площу назвали іменем полковника Коллінa, начальника полтавської залоги, що відбив усі наступи ворожого війська. Та були в місті і памятники Коллінa і Петра І., але „байдужа до славної історії" російського народу полтавська міська рада не дбає про ці памятники. Памятник Петрові І. зруйнували, з памятника Коліна залишилися решткн. „Обовязком полтавської міської ради є поновити ці цінні історичні памятники", — зауважує московська „Правда".

ФОЛЬКЛЬОРНІ МАТЕРІЯЛИ

Член Академії Наук УССР Еварницький (в ніякому разі не по „націоналістично-буржуазному" Яворницький, але за старими добрими царськими часами Еварницький!) 50 років збирав на Україні фольклорний матеріял — казки, народні повіря, рецепти народньої медицини, тощо. Остання сесія Академії Наук УССР ухвалила дослідити ці матеріяли, їх мають видати.

25-ЛІТТЯ КИЇВСЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ

Як відомо, революцію зустріли в Києві дві вищі музичні школи: Київська консерваторія, що була суто російським, україножобським заведенням, і Київський музично-драматичний інститут імени Лисенка з його славними традиціями. З такою настановою існували ці музичні заведення і за часів совітської влади. Року 1934 злучили ці заведення в одну Київську державну консерваторію, яка проковтнула інститут імени Лисенка. Ледви чи згадають підчас 25-ліття консерваторії у квітні цього року про інститут імени Лисенка. Л.

Стрий, 6. III. 38. До Пром-банку. Складаючи п'ідписану заяву на дальших 10 уділів і вплачуючи їх одночасно, прошу **признати мені на біж. рах. кредит до двацятикратної висоти вплачених уділів.** Сподіюсь, що Хв. Дирекція прихильно розгляне моє прохання, тим більше, що моє майно і **добра розвинена крамниця** є доброю запорукою, про що Хв. Дирекція мала нагоду переконатись, ставши мені пеpeд у пригоді. — З пова. зашпим Сидір Роман.

УДІЛ
Пром-банку,
ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1,
уможливлює затягнути позичку до двацятикратної висоти вплачених уділів

З польської преси.

„Настрої серед українців".

Львівський кореспондент „Газети Польской" у статті п. н. „Настрої серед українців" (ч. 90. з 1. квітня ц. р.) намагається на підставі української преси зясувати настрої, що їх викликали в українському громадянстві дві політичні події: „аншлюс" та польсько-литовський конфлікт.

„Аншлюс" і фаза високої напруги у польсько-литовських взаєминах мусіли викликати, проста річ, живший відгомін також і в українському громадянстві, якого ідейно-політичні осередки, як це знаємо з багатого досвіду, завжди не тільки пильно слідкували за розвитком подій на міжнародньому терені, але теж у цих подіях шукали звичайно висновків або мотивів для власних задумів та національних амбіцій.

„Сам факт інкорпорації Австрії до Німеччини українська провідна опінія приняла як природне і зрозуміле явище, причому чутливе відношення знайшло тут вислів у загальній апробаті, деколи навіть у повному запалу задоволенні з приводу „зєднання одноплемінного народу".

На підставі деяких статтей, між іншим і статті „Діла" п. н. „Банкроцтво фікції" кореспондент „Газети Польской" робить висновок, що:

„Українська політична публіцистика хоче витворену в середній Европі ситуацію скапіталізувати на внутрішньому відтинку і з цією метою розглядає ще раз положення українців в Річпосполитій в аспектах „генеральної лінії". Ще раз зачинається „абово" аналіза поняття і дотеперішньої історії „нормалізації". Знову стрічає поляків закид, що не приняли українського розуміння „нормалізації", розуміння, на думку українців, єдино обєктивно правильного, що полягає на відгородженні розвитку українського життя у всіх ділянках від розвитку польського життя на південно-східніх землях. Наслідок: радикалізація настроїв — кажуть українці. А саме між українцями знову підносять гонову совітофільські настрої, „комунізуючий націоналізм" чи пак „націоналістичний комунізм".

Далі автор статті наводить думку зі статті посла Кузьмовича, що українці звернули цілу свою енергію проти Москви і сподівались, що поляки доповнять цей український протисовітський фронт, але поляки не виявили ніякого зрозуміння для цієї справи. І вкінці наводить автор ще одну українську думку: як поляки уважають правильними польські домагання у Чехословаччині та в Литві, то чому заперечують українцям право ставити такі самі домагання у Польщі. Свою статтю автор кінчить міркуваннями, що є свого роду відповіддю на згадані настрої серед українців та на думки висловлені в українській пресі.

„І Не можемо признати односторонного розуміння поняття „нормалізації", яке обовязувалоб оба громадянства. Оба громадянства мусять змагати до спільного узгіднення погляду на справжню нормалізацію відносин".

Здавалося, що коли до т. зв. нормалізації прийшло після переговорів українських політичних чинників з польським урядом, то мусіло це бути „спільне узгіднення поглядів на справжню нормалізацію відносин". І можна було думати, що такого узгіднення досить, бож хто як хто, то уряд є хіба найвищим репрезентантом цілого громадянства. І щойно тепер довідуємося, що українці мусять ще узгіднювати з польським

ІВАН СМОЛІЙ.

Холодна сталь.

(Докінчення).

Свят-вечір прийшов морозний, вітряний. Петрушка міг дістати запрошення до знайомих, але він виразно оминав усяким стріч, волів провести його самітно, свобідно у своїй невеличкій кімнатці. Прилагодив усе, накрив стіл новими газетами, поправив постіль.

Вечір приходив у сутінках. Темнішало. Петрушка сидів і прислухувався. Його сусіди балакали оживлено. Так уже кілька тижнів не говорили як нині. І здавалось йому, що йде сварка між ними, мабуть через злидні. Життя подає людям гірку чашу. І нічого не видно у них — ні приготувань, ні цього святочного настрою. І чому властиво куди не виїхав? До вух Петрушки долетів кашель, потім й голос. І по голосі пізнав Петрушка, що вона плаче.

Черкнув сірника, щоб розігнати тоскяву та руки зупинилась у половині дороги. У сусідів щось діялось. Оживлена балачка перейшла у суперечку, щораз гарячішу, швидку. Врешті прозвівся страшний, пронизливий крик. Це крикнула вона Петрушка запрусився весь, стільки у цьому крику було розпуки, благання та немочі. Прожогом вискочив і відчинив двері до їх кімнати. Оней високий брунет тиснув холодне дуло бровніка, вона лежала бліда, нема коло його ніг.

Петрушка занімів приголомшений. Мязи відмовили послуху, що не міг ворухнутися з місця.

— Що тут? — простогнав врешті і кинувся до сусіда.

— Геть, геть!

Почалась люта шамотня. Петрушка навіть не здавав собі справи, що це таке. Одна думка панувала виразно: рятувати її. Рванув несподівано, перекинув противника, вирвав бровнінг і важко дишучи сховав його до кишені.

— Що ви думаєте? Я полізію покличу.

— Поліцію? Га-га-га — розреготався той просто в обличчя Петрушці. — І чорта самого покличте! Га-га-га...

Петрушка станув розгублено посеред кімнати, потім підбіг до жінки, підвів її і посадив на ліжку.

— Боже — прошепотіла очунявши. І побачивши незнайомого широко розкрила очі, повела здивованим поглядом по кімнаті. Несподівано кинулась до брунета, обвила його і заридала.

— Юрку, Юрку!

Петрушці стало неприємно. Навіть дихий був на себе і на неї. Пощо властиво він прийшов сюди на родинну комедію? Бо якже це назвати? Нічого тут не розумів. Хотів застрілити її, а вона тепер цілує „його". І мов не бачать гостя. Хотів відійти та той брунет, що його назвала Юрком, звівся несподівано і підійшов до Петрушки. Станув перед ним віч-на-віч і глянув розгублено.

— Дякуємо і передовсім вибачте, не гнівайтесь. І подав йому руку. — А це моя сестра Галя.

— Сестра?

Це була така несподіванка, що Петрушка на хвилину замовк, онімів.

— Еге-ж сестра. Ми студенти.

За хвилину сиділи вже у кімнаті Петрушки. Галя сиділа окутана на ліжку, Петрушка з Юрком коло стола. Петрушка раз-у-раз глядів на Галю і всміхався ніяково.

— Знаєте, я все думав, що ви молоде подружжя.

— Так? Чому? Ні, ми брат і сестра.

— Не дуже подібні. Брунет, бльондинка

— А проте рідні.

Балакали якось дивно, щоб затерти враження недавної хвилини. Петрушка не смів питати, що воно таке було. Та врешті не втерпів.

— А пан Юрко небезпечно бавився.

— Еге, бавився — повторив той похмуро. — Немає життя, то пощо й мучитись. Не краще вам покінчити із собою.

— Юрку... — поглянула Галя на нього із докором. А потім звернулась до Петрушки. І почала оповідати якось дивно, тихо. Вони сироти, вибрались на студії. Мають опікуна, що мав їм присилати що місяця гроші на прожиток. Тимчасом уже третій місяць не присилає. Перенеслись сюди, щоб дешевше було і ждали терпеливо. Бідували страшно. Поїхалиб додому, на провінцію, та грошей уже на дорогу не було. А друге вона захворіла важко. Просила брата, щоб пішов де, може хто поможе, але він гордий і не пішов. Так до нині дотягнули. А нині як згадали, що це святочна вечеря, як згадав він, як із батьками святкували, як поглянув на сестру ледви вже живу, то нерви розлетілися. „Покінчу, каже, з тобою й собою і кінець". Оттоді вона крикнула та впала йому до ніг.

— Якби не ви, то хто зна, що булоб тепер з нами... — закінчила і розплакалась.

— Так, так. А я нічого й не знав про це. А поміг би, повірте.

Петрушка швидко ходив по кімнаті.

— А до вас, Юрку, маю прохання. Продайте мені револьвер. Добре?

—А вам нащо?

— На першу памятку — засміявся Петрушка, — витягнув гроші та відрахував.

Сиділи до пізна ввечір і гуторили. На другий день вони відїхали на провінцію. Петрушка залишився самотній у своїй кімнатці. У ньому панувала вже ясність і тепло. І усміх і оці повні надії, слова при прощанні. Писав. Все у гарячці списував свої враження. Може з них вийде щось „свіже, живе і сучасне".

Ніколи ще не писав із таким запалом і приливом сил. А скільки разів уривалась думка, глядів на холодну сталь, що її положив перед собою, і тоді все оживало, зарисовувалось чітко і кликало повним криком життя — життя або смерти. Усе холодне, мовчазне і водночас тепле, рідне, як згадки і задуми, що вкинуться в одним холодним клаком сталі перед ним.

—o—

громадянством погляд на „нормалізацію", бо узгіднення з урядом неважне, або — як каже львівський кореспондент „Газети Польскої" — „одностороннє".

„2. І нас турбує те, що серед українців зростають совітофільські настрої, але щиро і направду не розуміємо їх джерела та причини, затеж мусимо признати парадоксальність цих настроїв, особливо у звязку з останніми подіями в Росії.

„3. Отой завжди реклямований протиросійський фронт українців є для нас так само, як раз-у-раз перебільшувана „російська небезпека" — трохи мрячний та конструований. А саме не дуже розуміємо, в чому виявляється сконцентрована вібито на протиросійському фронті українська енергія, і ще менше розуміємо, в чому — доцільно — мала би виявитися польська співпраця на цьому фронті".

Як хтось чогось не розуміє чи навіть не може розуміти, на це, звичайно, вже нема ради. Але що торкається отого протиросійського, в цілому випадку, протибольшевицького фронту, то поможемо львівському кореспондентові „Газети Польскої" зрозуміти — якщо це взагалі можливе — в чому виявляється сконцентрована на цьому фронті українська енергія. Ще недавно була на нашій землі совітофільська і комунізуюча партія „Сель-Роб.", що безшабашно товклася по цілому краю, розбиваючи українське національне життя. Сьогодні з цієї партії нема ні сліду. Чи львівський кореспондент „Газети Польскої" гадає, що воно сталося так само від себе? А факт, що сьогодні нема на наших землях ані одного радянофільського часопису, яких ще недавно було кілька? Чи цей факт нічого не каже львівському кореспондентові „Газети Польскої" про концентрацію української енергії на протибольшевицькому фронті?

„4. В положенні українців у Польщі і поляків у Чехії чи у Литві є основна ріжниця, якої суть самі українці напевно досконало знають. Поляків у Чехії та у Литві в безоглядний спосіб винародовлюють — про „ополяченізацію, винародовлювання українців ніхто відповідальний у Польщі не думає".

Погано воно, як хтось чогось не розуміє, чи не може розуміти, але багато погаиіше, як хтось не знає, що каже. Бо справді... Коли польським дітям кажуть ходити до чеської чи литовської школи, то це винародовлювання, але коли українським дітям кажуть ходити до польської школи, то це не є винародовлювання, то це значить, що про винародовлювання українців у Польщі ніхто відповідальний не думає. Направду, львівський кореспондент „Газети Польскої" робить кривду багатьом відповідальним і навіть високовідповідальним польським чинникам, називаючи їх невідповідальними.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 65. Понеділок, 2. квітня (21. березня) 1888.

„НЕ МОЖЕ ВТРИМАТИСЬ У РІВНОВАЗІ".

Краківський „Час" напав на „Діло" за його статті про подорож до Риму, яку організувало польське духовенство і в якій під його проводом мали взяти участь і українські вірні. „Діло" обстоювало думку, що українська делегація на свято папського ювілею повинна виїхати окремо. Відповідаючи на напади „Часу" — „Діло" писало:

„При цьому замітне ще й те, що „Час" від якогось часу не може втриматись у рівновазі на згадку „20-мілїонового велита". Чи йому замало чи забагато тієї Руси — годі відгадати, але „двудесятомілїонови ольбжим" та ще з „хеньцьом одружився сен на каждим кроку і в каждей справе" — іритує його страшно. Редакція „Часу" повинна вже раз завдати собі тільки труду, щоб заглянути до Петермана „Географіше Міттайлюнген" або до етнографічних творів Чубинського, а ми пересвідчені, що перевірка дійсности буде найкращим засобом проти невиправданої іритації".

„НЕ ПОЗВАЛЯМ!"

Виділ політичного товариства „Народна Рада в Долині" скликав загальні збори цього товариства на день 29-го березня. Як відпоручник влади явився сам староста Цішка, який перед самим відкриттям зборів запитав председника о. Залчківського, чи всі присутні є членами товариства. Коли председник потвердив, староста заявив, що ні, і зажадав протоколів виділу на доказ, що всі присутні приняті в члени. В книзі не було ще вписаного протоколу з останнього засідання виділу, на якому були приняли якусь кількість нових членів. Цього було досить, щоб староста традиційними словами „я не позвалям" заборонив відбути збори. Збори могли були відбутися, якби був потрібний до цього комплет прилюдних старих членів, „але — пише „Діло" — деякі місцеві должносні члени могли були явитись, а не явились".

ЖІНОЧЕ КАСИНО

В новинці під цим наголовком читаємо: „Пані приналежні до вищого товариства в Парижі загадали основати на подобу аристократичних мужеських касин і свій жіночий клюб, в якім могли читати часописи, грати в шахи, карти, доміна, більярд, одним словом бавитися, як це буває в касинах. Клюб буде відчинений тільки в день, в часі урядових годин мужчин".

Восьмий рік істнування Українського Бюра в Льондоні.

23. березня 1938 р. минуло сім літ від дня заснування в Льондоні Українського Бюра. Починаємо восьмий рік інформаційної праці серед англійського загалу. Перший бюлетин Українського Бюра, писаний англійською мовою, появився 11. квітня 1931 р. Приблизно рік пізніше, 19. квітня 1932 р. почало Бюро видавати крім бюлетину ще й огляд преси, спершу неперіодично, опісля постійно, два рази в місяць. Крім бюлетинів та оглядів преси, висилало Бюро або його співробітники, статті та дописи до всієї англійської преси, подавало статистичні матеріяли ріжним видавництвам або авторам, які писали праці на українські теми і т. д.

Бюро від початку свого істнування стояло і стоїть на чисто національній платформі, поборюючи на кожному кроці всякі „інтернаціональні" чи „українські" большевизми. Перед чужинцями заступало принцип, що є тільки одна українська справа й одно загальне змагання: осягнення незалежности. Політичний поділ українського громадянства на партії та групи — це їхня внутрішня справа.

Попри інформаційну працю серед англійців, старалося Бюро по змозі інформувати також і українське громадянство про те, як англійський загал ставиться до української справи і про справи загальної ваги. Задля того видає Бюро окремі українські звідомлення для преси (досі появилося 143 чисел), містить в поодиноких часописах статті й ін. Хоч українська сторона праці бюра є потрібна, всетаки, порівняючи грає вона тільки побічну роль, бо головним його завданням остає інформування англійців.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

„Це не гнет українців, але скріплювання польського елементу".

ВІДЧИТ ПРОФ. ГРАБСЬКОГО В КАТОВИЦЯХ.

З ініціятиви „Стронництва Праци" проф. Ст. Грабський виголосив у Катовицях виклад на тему „Справа Малопольскі Всходней".

„Передовсім — говорив проф. Грабський — військові чинники зрозуміли, що брак сильного польського елементу на окраїнах, заселених ворожим для польської держави елементом, був би поважною небезпекою на випадок війни. Тоді повстав у Львові комітет порозуміння всіх польських товариств; у цьому комітеті найважнішу ролю відіграють: проф. Грабський і проф. Ромер, а перед тим, заки його перенесли до Торуня, б. командант львівського корпусу, ґен. Токаржевський.

„Головним завданням цього комітету і взагалі діяльности поляків на наших східних окраїнах не є гнобити українців і їх насильно ополонізувати, але скріплювати польський елемент. Передусім треба домагатися закончого запевнення, що польська земля не може переходити в українські руки; це саме треба розтягнути і на міські нерухомости.

„Польське купецтво зачинає щораз більше організуватися. Щораз більше купців з інших частин Польщі, як досі головно з Познанщини, приходить на окраїни, де мають запевнене істнування завдяки рішучій підтримці війська. Треба також багато ремісників. Є заходи зорганізувати споживачів, щоб підтримували тільки польські установи. Треба підкреслити, що і на Шлеську працює українська установа „Маслосоюз", яку підтримувати — це незгідне з обовязками поляка-громадянина. Конкуренція з українськими установами та кооперативами важка, тому, що вони дуже добре зорганізовані і тому, що солідарність українського громадянства чимала. Проти неї треба виробити польську солідарність — треба боротися, бо тільки в боротьбі можна закріпити національність.

„Далі будимо польську національну свідомість у верствах колись польських, а сьогодні зрутенізованих, як ось т. зв. „загородова шляхта", якої кільканацять тисяч приєднали ми знову до польського народу. Так само треба занятися усвідомлюванням, що приналежність до греко-католицької Церкви не конче мусить рішати про українську (рускей) національність, як цього хоче митрополит Шептицький.

„Це незбита правда, що більші права повинен мати той, на якого накладають більші обовязки. Польська людність на східних окраїнах готова кожної хвилини до оборони землі, яку виборола власною кровю, готова до жертв для держави, привязана до неї, людність, від якої так багато вимагають, мусить мати більші, а принайменше рівні права з людністю, що ворожо або в найкращому випадку байдужно наставлена до держави і чигає на відповідну хвилину, щоб відірвати ці землі від Польщі. Ці права мусять знайти передовсім вислів у зміненій виборчій ординації про двомандатні вибори, що запевнялаб полякам представництво в соймі навіть в округах, у яких вони є в меншости, не відбираючи при цьому цього представництва українцям.

„Поляки мусять чути, що вони господарі цієї землі, що вона є частиною польської держави, якої господарем є польський нарід."

Осторога.

Дійшло до нашого відома, що агенти, які подають ся за представників Ф-ми „BOVOL" підшиваються під нашу фірму, або й з нашою уповноваженість. Тому заявляємо, що зі згаданою фірмою не маємо нічого спільного. При цьому стверджуємо, що не висилаємо ніяких заступників чи агентів ані інкасентів і що замовлення чи зобовязання, як теж уплат нами гроші — не беремо ніякої відповідальности.

„SERUM"

Кооператива Господарська Ветеринарійних Ліків у Львові, вул. Пілсудського 18.

З українського життя у Брні.

ЗАБАВА З УКРАЇНСЬКИМИ ТАНКАМИ.

Дня 12-го березня 1938 „Українська Громада", а властиво кілька її членів, улаштували забаву в „Людовому Домі" в Гусовичах при співучасти членів Т-ва „Єдність", які підготовили та виконали кілька українських національних танків. „Козачка" затанцювали Б. Микитізна з З. Кицею та п-і Є. Готфридова і п. І. Сафяник. Танок „Запорожець" — п. Лобай та І. Городиський. „Голека" — обидві згадані пари і танок „Гонта" — Б. Микитівна з появленням п-і Є. Готфридової. До танків грала власна струнна орхестра Т-ва „Єдність". Загально беручи, забава, а особливо наші танки мали великий успіх. При цьому слід звернути увагу на деякі менти. Панночка Микитинівна, яка вже нераз виступала з українськими танками, має неабиякий талант до нашого танку і слід булоб їй заняти ся поважно нашим танком. Виступи Кици характеристичні своєю динамікою: танцюрист справді передав характер українського танку. Добрий під кожним оглядом був виступ п. Лобая та Сафяника. На жаль не таке враження зробив п. І. Городиський більше ніж мертвими руками, що контрастували з усіми іншими виконавцями. Видно, що танцюрист не був вислід підготовання. В такову випадку краще не виступати.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА.

Дня 16-го березня в жіночій секції Т-ва „Єдність" проф. Т. Монюк відчитав перший з циклю „курсу українознавства" виклад на тему „Українська жінка та її роля в родинному та громадському житті" (по-чеськи).

А. В-ий.

В УССР вже не святкують Шевченкових роковин.

Вже минулого року в УССР святкували Шевченкові роковини куди скромніше, як давніше. Цього року у „Вістях" появилася в тій нагоди лише мала стаття, хоч давніше преса присвячувала Шевченкові цілі числа.

—o—

Економічний огляд.

Банки та їх клієнтеля.

Небезпечна паніка щадників у недавніх днях. — Спекулянти за роботою. — Як було в українських банках? — Бувають навіть „чільні" громадяни, що не мають довіря до рідних банків. — А проте саме в них можна спокійно льокувати. — Лекція для банків: ще більше скріпити контакт із клієнтами.

В останніх днях м. тижня, особливо в п'ятницю і в суботу (19. . 20. III.) в звязку з можливістю воєнного конфлікту між Польщею і Литвою були ми свідками нещодавнього явища: **паніки щадників.** Без ніякої глибшої причини огорнув широкі верстви Львова страх за свої ощадности. Біля банків товпилися сотні розгарячкованих людей, сконсигнований поміцїї з трудом тільки вдавалося втримати лад, а ціле місто приняло вигляд ненормальний. Кожна хвилина побільшувала паніку, пориваючи у вир горячки щораз то нових людей, що занепокоєні збігали банки великою юрбою.

Для нас байдужі в цій хвилині вкриті пружини цієї паніки. Не хочемо аналізувати, чи була вона висліодом спритної акції жидів, щоб через натиск на господарське життя здобути собі гарантію політичних прав у Польщі в час, як становище жидівського народу на цілім світі сильно погіршилося, — чи то старалися комуністи використати момент для поглиблення хаосу та для автоматичного посилення своєї акції. Можливо теж, що то спекулянти хотіли кинути на ринок маловартісні товари, які легко в переполосі продати безкритичній масі, що хоче позбутися роками щадженого гроша. Були й такі випадки, що спекулянти використовували паніку і купували 100 зол. на книжечці за 60 зол. готівкою, якщо хтось не міг добитися до дверей, де видавали білети, що уповажнювали до вибирання за чергою гроша. Користаючи на безосновному переполосі, заробляли спекулянти без риска поважні гроші.

Важніше для нас в тій хвилині підкреслити, що розмірно мала подія чи небезпека **може** при нинішній системі **потрясти цілим господарським життям і спинити його розвій.** При тому з притиском мусимо підкреслити, що **український щадник** виказав у днях паніки більше дисципліни, громадянського вишколу та довіря до своїх банків. Паніка серед української суспільности була дійсно мінімальна. Доречі слід теж підкреслити, що українські банкові інституції виказали більше життєвої здатности і при збільшених виплатах вповні станули на висоті свого завдання, що в значній мірі заспокоїло вкладників. Банкові урядовці нікого не переконували про безосновність паніки, ані не заохочували й надалі залишити гріш, бо це могло б радше викликати небажані наслідки і вражіння, що мовляв банкові дуже на вкладах залежить, або, що банкові загрожує брак грошевого поготівля на біжучі виплати (чого зрештою зовсім не було). Не сумніваємося, що саме такий підхід до справи з рівночасними дикими сценами під деякими жидівськими касами та їх неспроможністю обслужити клієнтів причинилося до **збільшення справданого здавна довіря до своїх інституцій.**

Але тут зближаємося до суті наших рефлексій з приводу завваженої паніки. В часі паніки мали ми нагоду помітити, **кілько зпоміж українців має свої ощадности на вкладкових книжечках в чужих банках** і дійсно не знаємо, як назвати такі факти, — особливо, коли вони трапляються серед т. зв. **чільних громадян.** Бо треба зважити, що гріш зосереджений в чужих банках іде на скріплення чужого стану посідання. Належно кредиту в чужих банках українець не дістане, а якщо дістане, то здебільша тільки за ціну заперечення свого власного „я", не рідко за кривлення душею, а то й за відступництво. Одночасно ростуть варстати праці чужого торговельно-промислового світу, іде хвиля кольонізації і до всього того **причиняються почасти самі українці, льокуючи свої ощадности в чужих банках.** Чи не крайня пора з тим вже скінчити, особливо тепер, коли українські банки повели живу діяльність, що пожвавлює рідне господарське життя?!

Останні факти м. і. вказують, що це не засіб реклями, що українські банки запевнюють повну безпеку грошевим вкладам. Ми зовсім свідомі, що чужі каси багаті й засібні у гріш, а проте несвітло здали іспит в останніх днях. Ми свідомі теж, що паніка в меншій мірі огорнула українські шари, проте без сумніву вчувався факт, що контакт і зрозуміння між нашими банками і клієнтелею запевнюють кращі методи співпраці та кращі успіхи і в висліді менше нам загрозливі можливости паніки. — **І ця причина достаточно промовляє за льокатою ощадностей саме в наших банках.**

Абсолютно нестійна є теж заввага деяких громадян, які „бояться" давати гроші до своїх інституцій, щоб їм „не рахували" грошей. Урядовців банку обовязує безоглядна тайна і не було досі навіть випадків зради тайни. А проте наші банки ще збільшують контролю над своїми урядовцями і запевнюють своїм клієнтам повну дискрецію.

І так найважнішою наукою з останніх днів повинна бути збільшена пропаганда **за складанням ощадностей у своїх інституціях,** які обернуть їх на скріплення господарського життя і на творення нових варстатів праці, які зменшать прояви безробіття серед української суспільности і української інтеліґенції.

Але **науку мусять витягнути теж і наші банки,** щоб уникнути наслідків подібних переполохів. У першу чергу слід збільшити контакт з вкладчиками, яким банк не тільки має заплатити відсоток, але й мусить стати **дорадником.** Банк мусить берегти повірені гроші теж і в той спосіб, щоб своєчасно **дорадити своїм постійним вкладчикам,** як мають вони найкраще свої гроші зужити, навіть, хочби це не було в безпосереднім інтересі банку. Іншими словами банк повинен дорадкувати інвестувати гроші в рентові підприємства і вказувати того роду підприємства, — інколи дорадкувати забезпечити гроші завдяки купівлі нерухомостей. При тому все мусить банк пильно сторожити за побільшеним народнього майна і дбати, щоб ніякі передбачені події не нанесли шкоди нашому національному майнові і майнові поодиноких вкладників.

Такий **безпосередній контакт** краще ніж часописні заклики чи статті переконають загал про єдино-доцільний шлях: льокувати ощадности у своїх інституціях

З нашого боку також українське громадянство повинно багато навчитися.

При цій нагоді згадаємо, що **в розбудові польського господарства і в творенні польського міщанства** активну участь бере також **військо.** Це ствердив м. і. д-р Мечковський на першому з'їзді „Зйонзеку Повстання Польського Стану Посідання" в Познані 27. березня п. р. Цей „Зйонзек" має вже 62 кружків на терені цілої Польщі, а вимикає помощи воєнського, львівського, станіславівського і вилонського воєводства. („Зйонзек" повстав у II. пол. 1935 р. і зростає в кожним р. вом, розширюючи засяг свого дїлання).

Як мало ми цій широкозакроєній акції противставимо — про це всім нам добре відомо.

СВІТОВА ХРОНІКА.

АВСТРІЯ І НІМЕЦЬКИЙ ЧОТИРОЛІТНІЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ ПЛАН.

Господарська уніфікація Австрії з Німеччиною зв. же Австрію з німецькою чотиролітнею. В першу чергу автаркізація буде вимагати експлоатація природних багатств Австрії, особливо залізної руди і деревини. Інвестиції, що їх ця експлоатація вимагатиме, устійнює тепер в Австрії сам маршал Геринґ.

— Німеччина у Злуч. Д. П. Америки не (так би сказати) **чорній торговельній листі,** тому, що вимовляє користування найбільшого упривілеювання. Тепер заявляє амер. уряд, що готов зачати в Берліні розмови, якщо він погодиться на амер. торговельні засади.

З нашої кооперації.

ЦЕНТРОБАНК З КІНЦЕМ 1937 Р.

Центробанк обєднував з кінцем 1937 р. 1732 членів, в тім 128 фізичних осіб і 1.606 кооператив. В цім році прирост членів на 500, а тім числі були переважно кооперативи для загального закупу і збуту. Уділовий капітал Центробанку зріс у 1937 р. на 45.000 зол., так що разом дають тепер уділи Центробанку суму 253.000 зол. а власні фонди 506.000 зол. Найбільше уділів у Центробанку має кредитова кооперація, а саме на суму 124.000 зол., кооперація для загального закупу і збуту має уділів на 94.000 зол., молочарська на 38.000 зол., а інші, в тім і фізичні особи на 17.000 зол. Провід Центробанку зложив до того, щоб згідно з реасекурацією VII. Крайового Кооперативного Зїзду всї українські кооперативи були членами своєї кредитової централї Центробанку.

ЯК ІДЕ ПРАЦЯ НАД ЗБИРАННЯМ „ФОНДУ ГОСПОДАРСЬКОЇ РОЗБУДОВИ".

Від 15. січня п. р. почалася в цім році нова акція у нас формою масової дрібної ощадности при помочі ощадностевих марок. Фонди зібрані в цій ощадности мають сворити у Центробанку т. зв. Фонд господарської розбудови. В часі від 15. січня до кінця лютого п. р. відбули організатори Центробанку 25 окружних ощадностевих нарад і 30 нарад з представниками повітових установ у справі урухомлення окремих збірниць цього виду ощадности. У висліді тих нарад 25 окружних збірниць при Українбанках почало вже свою працю. Рівночасно організатори відбувають наради по селах і до 1. лютого урухомлено вже 49 сільських збірниць. Наслідком цієї акції повинають вплисти вже до Центробанку ощадности, фонд господарської розбудови зростає і вже в цімній Центробанк почне удільовати з нього позички на основі окремого правильника.

КОНКУРС НА ЛІКАРЯ „КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ" В РЕМЕНОВІ.

„Кооператива Здоровля" в Ременові оголосила конкурс на посаду кооперативного лікаря. Зголошення до 15. квітня п. р. приймає і подає умовини РСУК.

ЯК ПРАЦЮЄ ДРУГА „КООПЕРАТИВА ЗДОРОВЛЯ" В БОДНАРОВІ.

„Госпол. Кооп. Часопис" подає перші вістки з праці другої нашої „Кооперативи Здоровля", що заснувалася в селі Боднарові спасеславівського повіту. Вона почала свою діяльність 2. лютого п. р. Лікарем цієї кооперативи став м-р Микола Попович. Вже за перший місяць праці уділив він 126 лікарських порад (84 для членів, 42 для нечленів). Крім лікування веде лікар також профілактичну та суспільно гігієнічну діяльність і що суботи виголошує виклади в центральній станиці кооперативи та в селах її району. Район кооперативи обймає 10 сіл. До дня 20. III. п. р. кооператива приєднала вже 207 членів, які платять крім уділу 10 зол. і 2 зол. вписового річну вкладку у висоті 5 зол. і 32 проц. цінника лікарських порад для нечленів. Притягнуло дім „Кооперативи Здоровля" в районі велика. Кооперативні установи району домагаються „Кооперативі Здоровля" в Боднарові купити увесь лікарський інструментар і обставину домівки і ухвалили повести пропаганду, щоби в найкоротшому часі збільшити число членів кооперативи до 500 або 600. Члени вспол. „Згода" в Боднарові добровільно зрікаються на загальних зборах кооперативи своїх товарових закупів (коло 300 зол.) на потреби „Кооперативи Здоровля".

В. Л

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА

БЕЗУПИННО СКРІПЛЮЮТЬ ГОСПОДАРСЬКИЙ ФРОНТ

Ми вже перед відзначували на цьому місці велику рухливість польської **ендеції** на господарському фронті. В останніх часах зустрічають ендеки повалого конкурента: **Овен.** Він проявляє **надзвичайне** зацікавлення економічними справами, встрявачи в економіку **практично,** і то здебільша **на українських етнографічних землях,** головно на Волині і в станіславівському воєводстві. Слід зазначити, що поява цього нового конкурента ендеції біде на нашому терені не викликає конкуренційних конфліктів. На „завложених теренах" мусить бути взаємна гармонія в праці! Це гасло, з яким наші сусіди не сорамуються і яке пильно реалізують у практиці.

„Слово Народове" з 20. березня п. р. подотнло перелову п. н. „Дуже важні справи" (під тим: **Цілою силою підтримати польську торговлю!**). Зміст її ось-такий: У передовицях пишуть звичайно про найважніші справи. Тема, що потребує справу підтримки виключно польського купця, ремісника і фабричного продуцента, є життєво і практично дуже важна для польського громадянства, є просто засаднича. Йде про те, щоб польський гріш не йшов до чужих рук до жидів чи „сепаратистичних українських інституцій". Тепер, коли Відень і вся Австрія „упорядковується", Польща в справах вим. господарки виглядає сонячно і трагічно. В самому Львові є 100.000 жидів, яким добре ведеться. Тому при щоденних, навіть сотикових закупах треба памятати **да і що купуємо.** Важне не тільки, що діється в Австрії, чи то, Польща Литві диктує умовини, але **важне також те, де домашня господиня і служниця купує перець, цукор і масло, де мужчики купують свої одяги і кравати, де пані купують весняні капелюхи.**

Надходить весна і свята. Багато гроша перейде через госп. апарат краю. Але чого жидівин? — питає „Сл. Н." Жидів чи кооперативи українських сепаратистів, що з дивіденд, зібраних з польських (?!) сотиків, субвенціонують відосередню акцію? Чи помагати — жидівин польські госп. спілки і помогнуть їм взагосподаритись? На ці питання домагається „Сл. Н." відповіді від польського громадянства.

Сторінка без політики.

Дива країни Даляй Лями.

У звязку з віруваннями в духи та перехід душ небіжчиків у живі сотворіння, смерть та похоронні святки мають для тибетанців особливе значіння. Їх „посмертні" звичаї несамовиті. Коли людина конає, свояки швидко її роздягають, щоб негайно знову небіжчика одягнути, але вже навиворіть: передньою частиною до заду. Відтак вяжуть небіжчика посторонком так, що його ноги зложені навхрест досторкаються грудей. Так одягнене і звязане тіло кладуть по селах до залізного або мосяжного казана. Щойно коли мерця виносять на цвинтар, то казан легко переполікують та варять у ньому... юшку або чай для гостей. Мабуть гості не лякаються пошести.

„Духу, ходи поживитися"...

Похоронний обряд триває у Тибеті довший час. У середущій та північній частині краю холод та рідке повітря не спричинюють швидкого розкладу тіла, зате в гарячих та полудневих місцевостях, душних долинах труп дуже коняє, особливо коли його держать довше, як тиждень. Усеж таки той сопух зовсім не зражує лямів, що цілими днями й ночами співають над мерцем свої гимни та наділюють його радами, якою дорогою має йти його душа та перед чим має берегтися на тому світі. Лями їдять окремі страви, дивлячися при тому на мерця і можна сказати, що їдять у його товаристві, бо перед кожною стравою кличуть небіжчика по імені:

„Духу, ходи сюди мерщій та поживися".

В лісистих околицях Тибету тіла мерців палять. Зате у північній частині, де одиноким паливом є коровячі кізяки, трупів покидають на цвинтарях або в горах недалеко сіл. Дикі звірі скоро дають собі раду з тілами.

Тіла великих достойників зберігають у такий спосіб, що спершу їх насолюють та відтак варять у маслі. Такі мумії називаються там „мародінг". Їх завивають у сукно, малюють лише золотом та зберігають у срібних гробівцях, висаджуваних дорогими каменями. Іноді на висоті голови уміщують шклянну шибу, крізь яку видно лице небіжчика.

Згідно з буддійським віруванням лямаїти знаходять іноді підчас похоронних обрядів чудесну нагоду, щоби виказати своє милосердя. Чи людина по смерти може бажати собі чогось більшого, як того, щоб її тілом кормити тих, що вічно терплять голод? Є чотири способи кормити голодних:

1) Тіло виносять на вершок гори та крають його гострим ножем на дрібні кусні. Серце, легені і внутрешности розкладають на землі, щоб тим лекше могли наїстися птиці, вовки й лиси.

2) Трупа кидають до святої ріки: хай риби й інші водні живини накормляться досита.

3) Тіло палять і воно замінюється на дрібку попелу. „Пахощами", що витворюються підчас спалювання, кормляться духи, звані Тісса.

4) Врешті ховають тіло в землю: хай наїдаються ним червяки.

Мертвецькі портрети.

У багатирських рідних ще шість тижнів по похоронних обрядах відбуваються молебні за небіжчика. Врешті лама приносить кусень паперу, на якому рисує лице мерця. Коли рідня не може дозволити собі на такий останній портрет, тоді в кожному монастирі можна дістати готові портрети: жінки й мужчини. Лама розпинає одяг померщого на окремих киях та відтак у відповідному місці прикріплює рисунок небіжчика. Щойно тепер приходить найбільш святочний мент: серед святих пісень лама палить образ небіжчика й бере собі його одяг на власність. По спаленні портрету вважають, що таким чином зірвані вже останні звязки, які лучили мерця з рідною і тепер уже його дух не має чого шукати у тих околицях.

Тибетанці не люблять мати до діла з духами небіжчиків, хочби вони були навіть найближчими свояками. У менті, коли тіло виносять на цвинтар, подають мерцеві останню поживу, після чого найстарший член рідні звертається до нього з такими словами:

— Слухай, духу небіжчика! Будь певний, що не живеш, що ти помер. Ніколи вже не шукай нічого в нашій хаті. Цю страву їдж востанне у цьому домі. Довгі дороги й багато гірських провалів жде на тебе. Набери сил, не вертайся та навіть не оглядайся позад себе.

Іноді додають іще кілька особливих запевнень, щоби до решти знеохотити його до повороту домів:

— Запевнюю тебе, що твою хату ми спалили й усе, що ти мав, згоріло до тла. Тому, що не сплатив ти своїх довгів, віритель забрав твоїх синів у неволю. Твоя жінка покинула цей край, шукаючи собі другого чоловіка. Колиб ти мав повернутися удруге, то ти помер би з журби. Тому краще не вертайся зовсім.

Очевидно вся ця листа нещасть вигадана й нічого злого не сталося. Йде тільки про те, щоб обманути духа. Виглядалоб, що це дуже наївне з такою легкістю обдурювати душі небіжчиків тоді, коли вистане духові тільки похумати, щоб опинитися на місці та все докладно провірити. Одначе серед тибетанців льогікою ніхто й не клопочеться.

Дух у дорозі на суд.

За той час повчена й поблагословлена лямою душа відходить до Бардо. Це така ждальня душ перед реінкарнацією. По дорозі оглядає вона чимало прегарних та поганих речей. Одні приманюють її до себе, другі-ж відстрашують проклонами. Тому що небіжчик вислухав усі ради лями, може вибрати праведну дорогу, не даючись „надути". Така душа, що пішлаб на спокусу, гадає, що найде закуток, де могтиме спокійно перебувати, а воно виходить зовсім інакше і місце до раю може пропасти. Душа може вступити в осла або пса, коли вже не у слимака або дощівницю, замісць перебувати в товаристві душ достойників. Інші вірують, що душа, виходячи зі ждальні, стає перед обличчям судді мерців, Шіндже. Суддя досліджує в зачарованому дзеркалі все минуле життя небіжчика та важить його добрі й лихі діла білим та чорним горошком.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

Людина приятелем звірят.

Страхіття моди.

Залюбки думаємо: гарна, чи — погана дорога, чи дешева мода. Ще мабуть ніхто з нас не призадумався над жорстокістю моди. Світ природи хилиться та дрожить перед модою, що у своїй неситі і у своїм страхітті перевищає своєю нелюдяністю найбільших дикунів.

Чудова, сніжно-біла птаха „егзотична чапля" дістає підчас кормлення молодих на задніх кінчинах ніжне пірячко, т. зв. „егрети", які мають дуже високу ринкову ціну. Найбільшим ворогом цеї чаплі є мода, що безпощадно і немилосерно її нищить. Бо коли убють чаплюмаму, маленькі ціпята гинуть повільною голодовою смертю. Не менше мученичу смерть мають маленькі пташенята „колібри", що їх величина рівняється оріхові. Ці пташки мають чудові мерехтливі ріжнобарвні пера. Коли зловлять малих пташенят, то замикають їх у відповідних кліточках, де вони засихають із голоду. Жінки прикрашують їх трупами капелюшки. Проф. д-р Драґутін Льондстейпер із Загребу взиває жінок із цілого світа, щоб вони закинули цю дикунську моду. Він обчислив на підставі статистики, що приблизно за одну добу гине 3 мілірди пташенят, прегарних райських птахів та чудових морських голубів складає своє життя у жертві мольохові моди.

Такі модні тепер торбинки, рукавички, черевики й менші дрібниці, які виробляють зі шкірок вужів та ящірок таким чином, що живцем стягають із звірят пригвожджених до дерева шкірки. Їх несамовите скигління подібне до плачу маленької дитини, пронизує до глибини душі. Звіря ще й тоді стогне і скиглить, коли вже не має шкіри. Немилосерним катом тих звіряток є п-і Мода.

Улюбленим футерком пань є т. зв. брайтшванци — це передчасно зроджені баранці. Їх матерей бють різаками так довго аж доки вони не вродять маленьких. Фок не вбивають пальною зброєю, щоб не ушкодити гарного футерка. Зловлене звіря вбивають палицями, а що організм фок дуже сильний, то фока і по розбитті голови ще борониться. Іноді і 200 ударів замало, щоб спричинити її смерть. Тому, щоб скоротити працю, вибивають звірині очі, і шкіру стягають живцем.

Неменше варварські лови і вбивання кролів та багато, багато інших звірят.

Одна одніська сукня одної пані викликала недавно бурю і цілу полеміку на шпальтах української преси. Цікаво мені, чи на цю жахом проймаючу безсердечну моду відізветься яке ніжне серце і своїм закликом спонукає чутливу українську жінку не коритися, і не вбиратися в одяги окуплені таким страхіттям смерти!

Арабська приповідка каже: „Не має релігії той, хто не має милосердя".

Валєрія Дудкевич.

Весняні
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Кров і вагітність.

Дуже велике значіння в медицині має т. зв. **автогемотерапія**, себто впорскування власної крови даної людини пібраної з жили до мязня тої людини. Автогемотерапію вживають лікарі тому, бо таке впорскнення власної крови зміцнює оборонні сили організму даної людини підчас ріжних недуг. Недавно трьох французьких лікарів подали вістку про своє незвичайне відкриття, що вказує про вплив автогемотерапії на безпліддість. Вони ствердили, що кілька жінок, яких вони лікували з причини чиряків автогемотерапією, зайшли несподівано у стан вагітности, хоч до того часу вони надаремно сподівалися дітей. Згадані лікарі припускали, що це не є випадок і почали це досліджувати. Як вони подають, експеримент удався їм у цілім ряді безплодних досі жінок. Звичайно треба було в таких жінок перед кожною вагітністю повторяти курацію власною кровю. Цей засіб дає висліди лише тоді, коли всі природні умовини в жінки і мужчини дозволяють їм мати діти. Крім цього потвердили їх спостереження досліди на тваринах.

Автогемотерапія має також давати добрі висліди при болючім періоді у молодих дівчат.

Згадані лікарі подали лиш самі факти, одначе ще не можуть пояснити причин такого цінного лікувального впливу впорсків власної крови.

Жінка, що перед смертю сказала правду.

Перед судом у Торіно відбудеться в найближчих днях прецікавий розводовий процес, що на нього чекає з нетерплячкою чимало цікавих, які залюбки люблять займатися справами своїх ближніх, та щоб опісля мати тему до ріжних анекдот і сплетень. Воно так дуже часто бувае, що те, чим бавляться цікаві, для безпосередньо зацікавлених є лиш джерелом лиха та турбот. Так теж виглядає справа і у згаданому розводовому процесі. Йде про те, чи заява одного з подругів, зроблена на смертній постелі може, на випадок подужання, стати причиною до розводу.

Перед кількома місяцями трапилася в Торіно така подія: Жінка одного з мешканців згаданого міста, заявила своєму чоловікові на смертній постелі, що вона вже давно, ще кілька літ після шлюбу зрадила його з одним із знайомих. Тоді муж настоював, щоб вона подала йому теж прізвище зводника. Одначе жінка була в тому випадку незвичайно дискретна і щойно по довгих просьбах сказала, що зводникові було на імя Маріо.

Лікарі були тоді переконані, що її недуга смертельна і зовсім із тим не скривалися. Та хоч вони заповідали, що хора не доживе ранку, раптом недужій покращало і вона замість піти на той світ, почала вертатися до здоровля.

Колиж вона вже цілком подужала, муж не міг затаїти в собі довше заздрощів і виступив до суду з розводовою скаргою. В мотивах подав він, що був би простив жінці її промах, якби вона була подала йому прізвище зводника. При тому заявив він, що не може довше жити з жінкою, бо його томить і до божевілля доводить думка, хто є тим Маріом.

Усіх цікавить справа, чи торінський суд вирішить питання, чи признання жінки перед смертю, може бути причиною до розводу.

Якщо справа випаде некорисно для невірної жінки, то вона буде грізною пересторогою для інших, які бодай перед смертю схотять признатися своїм мужам до прогріхів.

Алькоголь виводжує расу й веде до загибелі

Фірма Кратц і Райс Львів, Казимира Великого ч. 22

Найновіші матеріяли ориг. англійські і бельські, спеціяльність вироби Моргенштерна.

Карають за кольпортажу видань „Відродження".

Від якогось часу влада на Волині конфіскує видання „Відродження", а членів і мужів довіря Т-ва карає за кольпортажу цензурованих видань Т-ва, підтягаючи це під проступок з арт. 46. закону в справі промислового податку або §. 178. зак. про под. орд. А статут Т-ва виразно говорить, що кольпортажа — це засіб діяльности Т-ва і на неї не треба членам і мужам довіря Т-ва окремої ліценції.

Для дітей! На весну!

НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі

„Pałac Dziecka"

Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

На тому становищі станув перший суд у Рівному, що присудом з дня 5. березня 1938 р. — як це ми вже писали — увільнив Павла Семенюка з Александрії від кари за кольпортажу видань „Відродження".

А тимчасом виходить куріоз, що суд так, а староство ні. Ось староство в Луцьку покарало вже в березні 1938 р. селян із Боголюбів к. Луцька гривною за кольпортажу стінних календарів „Відродження" на 1938 р., як про це свідчить оцей „карний наказ":

Starosta Powiatowy w Łucku. Nr. K. 8/4/37/38. Dnia 9. marca 1938.

NAKAZ KARNY.

Pismem z dnia 22. lutego 1938 Posterunek PP. w Wanikach doniósł Starostwu Powiatowemu w Łucku, że Makar Maksymiuk, s. Jana, lat 28, rolnik, zamieszkały w Bogolubach, gm. Kniahinnok, pow. Łuck, dopuścił się przekroczenia z art. 46. ustawy znowelizowanej z dnia 10. III. 1934 w sprawie prawa przemysłowego Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 350 przez to, że w m-cu styczniu i lutym 1938 prowadził handel okrężny bez posiadania licencji, sprzedając kalendarze ścienne „Widrodzennia" w Bogolubach i okolicy.

Przyjmując powyższe za udowodnione, skazuję wyżej wymienionego na zasadzie art. 126 wyk. cyt. rozp. na grzywnę w kwocie 10 zł. na rzecz Min. Spr. Wewn. Dz. II. § 17 z zamianą w razie niesciągalności na areszt 2 dni.

Przeciw nakazowi karnemu może skazany wnieść do Starostwa Powiatowego w Łucku sprzeciw pisemny lub w ciągu siedmiu, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia nakazu, w przeciwnym razie nakaz karny, jako prawomocny, ulega wykonaniu.

Za Starostę Powiatowego
Mgr. Kurowski, referendarz.

Цілий Львів зелєктризований сензаційною вісткою!

У зв'язку з ЛІКВІДАЦІЄЮ ВЕЛИКОЇ ФАБРИКИ В ЛОДЗІ ми закупили КАЗКОВО ДЕШЕВО ВЕЛИКИЙ ТРАНСПОРТ ШОВКІВ, ВОВНИ і ЛІТНІХ ТОВАРІВ і з метою їхньої відпродажі уладжуємо ВІД 1. КВІТНЯ Ц. Р. т. зв

Дешевий ярмарок

цих матеріялів ПО РЕВЕЛЯЦІЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ

Галицький Магазин Новин — Львів, Галицька 15.

ОРІЄНТАЦІЙНИЙ ЦІННИК

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

МОНГОЛЬ в десен. — давна ціна зол. 8.— тепер 1.50
МОНГОЛЬ гладкий — давна ціна зол. 2.50 тепер 1.50
МОНГОЛЬ са блюзки — дав. ціна зол. 3.— тепер 1.50
ТАФТА шкільна — давна ціна зол. 3.— тепер 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.75 м.

КРЕП мат в дес. д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
КРЕП мат гладкий д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75
ШОВК на блюзки д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
МОНГОЛЬ на підшев. д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75

РЕКЛЯМОВІ ВОВНИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

ВОВНА шкільна д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА десенева д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.50
ВОВНА „ПЕРІТО" д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА на мундурки д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 2.— м.

ВОВНА шкільна „Прима" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ВОВНА „АНГОРА" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ШЕВІОТ англ. д. ціна зол. 3.75 т. зол. 2.—
ВОВНА з шовком д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 70 сот. м.

ПЕРКАЛЬ до прання д. ціна зол. 1.— тепер 70 сот.
КРЕПОН до прання д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
БАТІСТ в десені д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
ЕПОНЖ д. ціна зол. 1.25 тепер 70 сот.

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 90 сот. м.

ШОВКІ до прання д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
ПАНАМА в десені д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
КРЕПОН шкільний д. ціна зол. 1.50 тепер 90 сот.
ЕПОНЖ в дес. „Прима" д. ціна зол. 1.60 тепер 90 сот.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" додаємо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЄТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

Інтерпеляція в справі української меншости в Румунії.

В палаті послів вніс посол Джофрей Мендер (ліберал) інтерпеляцію до премієра в справі припинення румунською владою часописів, видаваних мовами українською, російською і жидівською. Посол Мендер звернув увагу премієра на те, що такий розпорядок румунської влади противиться законам про охорону меншостей і нарушує договір, підписаний також Великою Британією. Посол Мендер подав далі пропозицію, щоби премієр використав запобіжений до Льондону приїзд короля Карла та формально, або приватно звернув йому увагу на меншинні справи.

В імени премієра відповів мін. Батлер, заявляючи, що Румунія все ще звязана меншинними договорами і булоб найкраще, щоб заявлення про нарушення тих договорів внести до Союзу Народів. Другу справу уряд візьме під увагу.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Шушніґ не стане перед судом.

Німецькі офіційні кола заперечують поголовку, немов би канцлер Шушніґ мав стати перед судом у Ляйпціґу під замітом зради народу. Віденські поінформовані кола твердять, що Міклас не виходить зі свого мешкання лише з власної волі.

АВСТРІЙСЬКИЙ ЛЕҐІОН УВІЙДЕ НИНІ ДО ВІДНЯ.

1. квітня в полудне ввійде до Відня т. зв. австрійський легіон, зорганізований в Німеччині з австрійських еміґрантів націонал-соціялістів.

—o—

Відкіля бере гроші

АНҐЛІЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ?

Большевики при всякій наголі вперто заперечують, начеб то Москва фінансувала комуністичну акцію закордоном, а зокрема в Англії. А всеж англійська преса приносить докази, що Москва дійсно видає величезні суми на большевицьку пропаганду.

Комуністична партія в Англії (подає „Івнінг Стендард) дуже нечисельна. Нараховує всього яких 12.000 членів, що вплачують до партійної каси не більше як 8.000 фунтів стерлінгів на рік членських вкладок. Тимчасом та мала партія удержує в Англії 12 платних організаторів; їхня платня і видатки сягають 2.000 фунтів стерлінгів у рік. Крім того партія видає денник „Дейлі Воркер", три тижневики, 15 місячних і 8 неперіодичних видань агітаційного характеру. Партія розпоряджає девятьма книгарнями, має ще свій видавництв, друкарню та інші приміщення. За першу половину березня устроїли комуністи яких 200 мітінгів, на які наймали великі салі. Відкіля беруться на те все гроші? Бо щоб покрити ті видатки, треба видати найменше 250.000 фунтів стерл. річно. Є незбиті докази — каже „Івнінг Стендарт", що ті гроші приходять із Москви. (УКБЮРО ЛЬОНДОН).

—o—

Повстання в Болівії.

Офіційний комунікат стверджує, що у Болівії вибухло повстання під проводом б. президента Торо, який утік до аргентинського Чако. Арештовано чимало старшин.

—o—

ЛИТОВСЬКИЙ ПОСОЛ НА АВДІЄНЦІЇ У ПРЕМІЄРА СКЛАДКОВСЬКОГО.

Премієр міністрів ген. Складковський прийняв сьогодні литовського посла у Варшаві Скірпу.

НОВИНКИ.

Легіонів 13 уладжує в неділю, дня 3-го квітня ц. р. в годинах передпол. **весняну виставу** найновіших моделів **взуття і панчіх.** Вступ даром.

— **Вистава Василя Перебийноса** в Національному Музею, вул. Мохнацького 42 — вже відчинена для оглядин. Вступ на виставу і до збірок 1 зол., катальог 30 сотиків. Студенти і мистці платять за вступ і катальог 1 зол. 726

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Вже появився** з друку II-ий том повісти Галини Журби **„Революція йде".** Обсм книжки 264 стор. Ціна з почтовою пересилкою 2.50 зол. Замовляти: Видавництво „Батьківщина", Львів, вул. Чарнецького ч. 8. —5

— **Виставу** Української Мистецької Фотографії уладжує УФОТО в салях Природописного Музею Н. Т. Ш. в днях 3.—30. квітня. Відкриття вистави відбудеться в неділю, 3-го квітня в год. 12.15.

— **Замість** повідомлення про наше вінчання, яке відбулося в дні 27. лютого ц. р. у Львові, складаємо для: політ. вязнів зол. 30, Рідної Школи зол. 10, УКТОДІ зол. 10, „Просвіти зол. 10. — **Ірина Стельмах і Микола Атаманюк.**

— **З днем 3. ц. м. розпочинаються реколєкції в Успенській церкві (Волоській).** Перша наука в неділю в год. 5. попол. В інші дні в год. 6.30 короткий молебен і після нього наука. — У вівторок 5-го науки нема, а натомість відправиться утреня (поклони). В суботу 9. ц. м. від год. 4. попол. — сповідь.

— **Родовитий поліщук говоритиме про Полісся.** Дня 5. квітня ц. р. в год. 6: веч: у салі „Бесіди" у Львові (вул. Руговського 22) Т-во Прихильників Музею НТШ улаштовує відчит п. н.: **„Полісся в очах мандрівника".** Відчит виголосить інж. Володимир Шиприкевич. При цьому слід зазначити, що цей цікавий відчит буде ілюстрований багатими, оригінальними світлинами (епідіяскопом).

— **Авдиції кошицького радія.** 2. квітня надає кошицька радіостація пєску Юрія Грома „Говодний", в неділю, 3. квітня „Ой не ходи Грицю" Старицького у виконанні артистів „Нової Сцени" Початок обох авдицій в год. 18. — 7. квітня від год. 18-ої розмова М. Русинка з д-ром инж. Осауленком п. н. „Яка вартість хліборобського майна на Закарпатті". — 9. квітня передадуть відчит д-ра А. Дутки „Про оборону пе-

В 60-ліття смерти діда

Симона Несторовича

радника Скарб. Палати у Львові

і в 7-і роковини смерти батька

Теофіля Несторовича

старшого радника Скарб. Палати у Львові

відбудеться

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в суботу 2. квітня ц. р. в 8 год. рано у парохіяльній церкві св. Петра і Павла у Львові.

Родина.

ред незаконними, одначе правосильними рішеннями адміністраційних урядів". Початок відчиту в год. 18. Тогож дня від год. 18.10 виступ мужеського хору філії Т-ва „Просвіти" в Кошицях під управою Осипа Яроша.

— **Конфіската повісти Галини Журби.** Львівське городське староство сконфіскувало II-ий том повісти Галини Журби п. н. „Революція йде".

— **Понад 20.000 Служб Божих** відправив за 57 років священства о. М. Ній з Отави в Канаді, який святкував недавно роковини своїх 82-родин.

— **Українка.** Німецький щоденник у Чернівцях „Дойче Тагеспост" з 31. м. м. (ч. 4211) помістив замітку про діяльність „Рідної Школи".

— **Релігійне життя по селах у СССР.** „Комсомольска Правда" з 1. м. м. пише, що в селі Агаявшина в околиці Смоленська священник охрестив одного дня 18 дітей у віці від одного року до 15 літ і то за згодою батьків. Підчас хрещення відчитував уступи з евангелія, які зробили на присутніх сильне враження. Кореспондент згаданого часопису запевняє, що священники мають великі впливи на селах.

— **Костел у Славську** будуть будувати поляки і вже закупили площу і камінь. Дерево жертвувала фірма „Брати Гредлі" та архиєпископ Гвардєвський.

— **До табору в Березі Картуській** вислала влада Мотля Гольдберга з Любмина, заступника голови мясної біржі і найбільшого гуртівника мясом Відермана. Крім того люблинська поліція перевела масові арештування між спекулянтами т. зв. „чорної біржі" у звязку з вижитими спекуляціями.

— **Прима-апрілісовий буревій над Львовом.** У пятницю 1. ц. м. зірвалася у Львові буря з вітром та громами, яка спричинила в ріжних місцях шкоди. При вул. Курковій завалився міст при будові каналу, до якого впала 70-літня М. Сотоцька. Старушку витягнули з 5-метрової ями пожежники. При вул. Янівській ч. 84 завалився від вітру кусень муру і цегли зранили двох мужчин. При вул. Гетьманській захівка, що нею кинув вітер, розбила голову студентові Т. Вільокосевичові. В багатьох місцях мусіли внаслідок зливи припинити на якийсь час комунікацію. Найкращий прима-апрілісовий жарт зладила сама природа.

— **Грабіж золота на 200.000 зол.** В ночі з 31. м. м. на 1. квітня ц. р. шістьох замаскованих бандитів з револьверами в руках вломилося до помешкання антики „Під Львом" І. Райха в Гарнізі. Бандити стероризували присутніх і забрали з помешкання золото та біжутерію вартости 200.000 зол. Поліцію повідомлено про напад щойно рано.

— **Львівська хроніка.** В ресторані „Під зеркалом" при вул. Коперника застрілився в четвер 31. м. м. коло 10. год. вечора з револьверу Франц Орель, комінярський челядник. Орель відвідував зі своїм товаришем ріжні ресторани і в кожнім з них пив пиво та інші алькогольні напитки. Коли вже був під гумором, заявив товаришеві, що застрілиться, бо родинні відносини дуже погані. Так теж сталося. Лікар стверднв лише смерть Ореля і доручив відвезти його тіло до інституту судової медицини. — З хати К. Кулика при вул. Поперечній вийшла 16-літня служниця Степанія Батинк ще 30. м. м. і дотепер не вернулася до дому. — У млині Едліна при вул. Янівській машина відтяла два пальці і пяту робітникові Антонові Желінському. Раненого відвезли до шпиталю обезпечальні. В кавіні при вул. Котлярській ч. 6. померла нагло на удар серця 60-літня Ева Недобас з Підлісок Малих пов. Львів. — У Сари Фрайліх поліція арештувала злодійську ватагу: Е. Сурового, його любку Г. Ожеховську та Моріца Курцл, за якими шукала від довшого часу за їх касові вломи в Золочеві, Станиславові, Самборі і Рави Руській. Арештованих відвезла поліція до Золочева.

— **Повісився зі страху перед родичами.** В Басівці к. Львова повісився в середу вечором 18-літній Йосиф Рончковський, син тамошнього господаря. Причиною самогубства був страх перед батьківською карою за знущання над худобою.

— **Граната розірвала дитину.** 10-літня Анастазія Купницька у Тернополі бавилася з 8-літ. сестричкою і 6-літнім братчиком. Підчас забави знайшла вона у підвалинах пивниці німецьку ручну гранату зі запальником. Дитина стала маніпулювати і спричинила вибух, який убив її на місці та важко поранив її дитину.

— **Страйки.** У Дрогобичі зліквідовано страйк 30-ох безробітних, що їм дала працю міська управа; страйкарів усунула поліція. — У 70-ох фабриках пуделок у Лодзі зліквідовано страйк; робітникам підвищено заробітки на 5 прц.

— **Убивство у вязниці.** У дрогобицькій вязниці трапилася така подія: У вязничній келії сидів 28-літній Теодор Слабий з Ряшева, засуджений на 10 літ. Зі Слабим сидів у тій самій келії 26-літній Антін Панківський із Перемишля, засуджений на досмертну вязницю. Між обома вязнями вибухла суперечка, підчас якої Панківський вирвав дошку з причі і вдарив нею Слабого двічі по голові. Непритомного Слабого відвезли до лічниці, в якій він помер.

— **Варшаві грозить страйк фризієрів.** Частина варшавських фризієрів домагається збірної умови, 8-годинного дня праці, окремих додатків у передсвяточнім часі і т. і. Якщо їх домагань не приймуть, фризієри заповідають страйк, який мав би вже відбутися в найближчий тиждень.

— **Череп зпереду кількох тисяч літ** відкопали робітники, що працюють над спортовим стадіоном у Гдині; віддали його до місцевого міського музею.

— **300 медведів у Польщі.** В останніх часах сильно впало число медведів у Польщі. Як обчислюють, є тепер усього 300 медведів, які перебувають головно у східніх Карпатах.

— **Прегарні плоскорізьби і малюнки зпереду 5.000 літ** відкрила італійська наукова експедиція на стінах гори Абагет під Карора в північній Еритреї. На плоскорізьбі є здебільша зображені: газелі, дики, вівці та осли і сцени битв та полювання людей. В печерах найшли теж камінне приладдя з передісторичних часів.

БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ І МУЖЕСЬКЕ

Оляньчук і Піхль

ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА Ч. 3

ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ, КРАВАТКИ.

ШЛЯФРОКИ, БЛЮЗКИ І БОНЖУРКИ.

— **Гидроплян зі załогою** упав до моря підчас великих маневрів американської фльоти Злучених Держав 300 км. на схід від гавайського острова Кагу. Зпоміж 7-ох осіб залоги вдалося врятувати двох важко ранених летунів, 5 інших членів залоги затонуло разом з літаком.

— **Трагічні наслідки будівельних катастроф.** З невиясненних причин вибух один з набоїв підчас будови дороги в Югославії. Від вибуху обсунулися великі звалища земи і придавили кільканацять робітників. Три особи згинуло, три важко ранені, а число лекше ранених дуже велике. У Блекпуль в Англії завалився підчас будови будинок касина. Під звалищами згинуло трьох робітників, два легко ранені.

— **Вивезли архів Другого Інтернаціоналу.** Трьома літаками вивезли з Праги до Франції і Бельгії архів II Інтернаціоналу. Після того, як німецьке військо заняло Австрію, Прага перестала бути безпечним захистом для тієї соціялістичної організації.

— **500.000 американців живе в самоходах.** Згідно зі статистикою, яку оце проголосили у Вашінгтоні, в Злучених Державах живе під цю пору 500.000 тисяч осіб майже постійно у самоходах. Вони переносяться з місця на місце і не мають ніде сталого мешкання.

— **Успішну акцію у зброєнні батьківщини** веде молодь у Фінляндії. В „тижні оборонности держави" кількасот студентів і шкільна молодь переводила м. ін. масово збірку старого заліза: в двох перших днях зібрали понад 500 тон старого заліза. Академічна молодь задумує закупити за зібрані гроші літаки для студентських організацій.

— **Віллі для робітників.** Німецький фронт праці приступив до реалізації велитенської будівельної програми зі сумою 1 мілярда марок. Ця програма передбачує в першій черзі будову мешкальних кольоній і малих віль для робітників. Данціг підготовляє помешкання для великої кількости дітей з Австрії, що в най-

ближчому часі прийде на відпочинок. Найбільше дітей приїде в серпні і в вересні ц. р.

— **Дальша підтримка подруж у Німеччині.** Державний підсекретар міністерства фінансів Німеччини повідомив представників преси про заходи уряду збільшити природній приріст у Німеччині. Отже уряд устійнив місячний контингент позичок для молодих подруж на 15.000 марок. Пересічна висота позички сягає 700—1.000 марок. Вищі позички діставатимуть молодій жінці, яка походить з родини з багатьома дітьми. Молодому чоловікові, який працює в рільному або лісному господарстві без перерви від закінчення шкіл, сплату позички відсувають на 5 років без відсотків, а по дальших 5-ох роках праці в цьому господарстві позичку дарують взагалі. Батьки, які мають найменше четверо дітей нижче 16 років, дістають одноразові підмоги. Від 1. жовтня 1937. р. уряд дає теж по 10 марок постійної підмоги на кожну дитину родинам, які мають багато дітей. Ці підмоги поширили від 13. березня ц. р. Якщо батько родини не має доходу більше ніж 8.000 марок річно, буде діставати від 1. квітня ц. р. 10 марок за третю і четверту дитину і по 20 марок за пяту і дальшу дитину. Крім того уряд дає стипендії дітям батьків, які мають багато дітей.

— **Акція тайної радіостації проти Блюма.** Велику сензацію в Парижі викликали емісії тайної радіостації, що виступає під назвою „національна радіостація". Ця радіостація виступала вже кількакратно проти уряду Блюма та політики „людового уряду". Розшуки поліції залишились без успіху.

— **Страшний буревій** лютував в околиці Фінмаркен у Швеції, де на морі згинуло 40 рибалок. Населення запевняє, що такого сильного буревію не було вже від 20-ти років. На побережжі Естонії лютувала теж сильна буря і зігнала до моря 5-ох рибалок, які з перекиненого човна схоронилися на ледовій кризі. Рятункова акція не дала ніяких висліпів. Велитенські шкоди заподіяв в останніх днях буревій у стейтах Арканзас, Оклагома і Місурі. Згинуло 24 особи і понад 200 осіб є ранених. У м. Колюмбії стейту Кензас завалився шкільний будинок і зранив 40 осіб.

— **Розладдя в травленні.** Спеціялісти шлункової слизи стверджують задовільні висліди в дітячій природній гіркій воді „Францішка Йосифа"

—o—

З кіна.

КІНО ЕВРОПА: „ПЕРЛИ КОРОНИ".

У славному лондонському Тавер, колишній королівській резиденції, тепер музею королівських памяток провідники-сторожі вміють оповісти при ріжних експонатах відвідувачам їх історію: до кого вони належали і як переходили з рук до рук. Існує окрема історія про перли, які находяться в короні англійської королеви. Королева Вікторія віднайшла раз у скриночці із подвійним дном чотири такі історичні перли; три інші, що належали до повної збірки — пропали.

Фільма, яку бачимо, оповідає історію сімох перел від 16. віку аж до сучасної доби. Її написав відомий драматург Саша Гітрі, перебравши кілька головних ролей. Інші ролі розділені теж між кількох артистів, що відтворюють ріжні постаті, щоб цим зазначити виразніші схожости деяких типів і подій. Ця фільма ще більш як „Роман шулера" відкриває незвичайне багатство авторської інвенції, де незвичайно яскраві історичні сцени та постаті чергуються із замальовками автора, який оповідає історію перел своїй жінці. Саша Гітрі вміє поєднати природність із химерною фантазією. Те, що поодинокі особи говорять наперебій, для історичної вірности,

Наймодніші матеріяли жіночі і мужеські сукна

поручає у великім виборі

Дім Моди Львів Марійська Площа

Новий Европейський Готель

по французьки, англійськи та італійськи надає фільмі своєрідного чару. Італійська мова в устах папи, в якого кожне слово має незвичайну виразистість, не тільки природна, але й необхідна. Нема змоги навіть у довшій замітці переповісти хочби загально сюжет цієї пребагатої фільми, наскрізь оригінальної, де історія переплетена з анекдотою і поетичною фантазією дає картину, що нагадує в неодному „Тисяча й одну ніч", не втрачаючи своїх рис історичного документу. Саша Гітрі зі своєю жінкою Делібак і цілий ряд першорядних англійських та італійських артистів складаються на одну з тих фільм, яку не скоро забуваємо.

Дописи.

КОМАРНО.

Похорон бл. п. о. Адріяна Малиняна. Небуденною подією у Комарні був у днях 15. і 16. березня п. р. похорон бл. п. о. Адріяна Малиняка, б. сотрудника в Комарні, що помер в 27ому році життя у львівському шпиталі. Громадянство Комарна занялось широ похороном і добровільно вложило на його кошти поверх 600 зол. за один день. Тисячний здвиг народу у дні 15. березня вийшов з хоругвами і духовенством на чолі за місто, де перебрали труну з авта, що привезло тління останки покійного зі Львова. На другий день (в середу) відбувся величавий похорон при участи 17 священників, оркестри місцевого „Сокола" і мужеського хору та поверх 3000 людей з Комарна й околиці. Гарна сонячна днина причинилась чимало до цього величавого похорону, який був одночасно свого роду маніфестацією вдячности за працю покійного, що її він вів як священник і громадянин за час свого однорічного побуту в Комарні. Попрощали покійного в церкві: о. М. Бубняк, сусід-о лемківських рідних сторін покійного, під церквою міщанин Андрій Калимон від міщанства Комарна та селян Холосів, де покійний займався широ разом з міщанами Комарна будовою церкви. Величавий похід на цвинтар відбувся, як ще мабуть досі, в найкращому порядку. На цвинтарі промовляли ще над домовиною: м-р О. Утриско від усіх українських культурно-освітніх установ Комарна і товариші покійного о. Прилипкевич та інші. Щойно в год. 5.ій попол. по відспіванню „Вічная Пам'ять" розійшлись учасники похорону домів у глибокому жалю по втраті зразкового священника та зразкового українського громадянина.

КОПИЧИНЦІ.

Повітовий Народній Зїзд УНДО. Дня 28-го лютого 1938 р. відбувся в Копичинцях Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обединання про участь поверх 300 представників з окремих громад повіту. Нараду відкрив голова П. Н. К. м-р Олександер Зеленецький і покликав до Президії пп. м-ра Михайла Шахновича, Степана Хамчука, Дмитра Швеця і дир. Василя Пешика. Реферат про наше теперішнє політичне положення виголосив голова П. Н. К. м-р Олександер Зеленецький. Він склав звіт з Народнього Зїзду у Львові, відчитав ухвалені на ньому резолюції та закликав учасників Зїзду до творчої праці на всіх дільницях нашого національного життя і до консолідації усіх творчих сил нації, щоб відперти організований наступ на наш нарід. М-р Михайло Шахнович, в організаційному referаті вказував на потреби реорганізації партії, створення активних Комітетів в кожній громаді, на потребу поширення партійної преси, збирання партійних фондів та уруховнення Повітової Народньої Канцелярії для постійного контакту місцевих Комітетів чи мужів довіря з повітовим партійним проводом. В дискусії забирали слово представники ріжних місцевостей повіту, які підкреслювали передусім потребу організованої оборони нашого народу і церкви. Промовці говорили про заборону українцям купувати землю на ліквідації, про обмежений оборот землі в так званій прикордонній полосі та про змушування українських селян заключати обряд при купні землі. Говорили й про наші власні недомагання, спричинені для нас від ворожих наступів, а саме: партійну нетерпимість, маріонтровство, поворот до пияства, що нашу сільську молодь вводить на манівці, велику смертність серед нашого народу і щораз менше число народин. Після дискусії зїзд ухвалив резолюції, в яких

ВІДГУКИ ДНЯ

Свято неправди.

Не знаю звідки і якими дорогами прийшов до нас Пріма Апріліс. Але прийшов і тепер уже нема способу його викинути. Наші діди зовсім не знали про нього, наші внуки може не будуть знати, але ми і наші діти знають і повинуються йому. Нема ради — такий звичай. Треба на першого квітня людей дурити, то й дурять: діти батьків, ученики учителів, хлопці дівчат, а всіх загалом — редакції. В кожній газеті появляється щороку першоквітнева брехня, менше чи більше імовірна, менше чи більше цікава.

Скаже хтось: Чи треба на це аж Пріма Апрілісу? Адже люди дурять себе, мало того: обдріхують цілий божий рік! А часописи не пишуть видумок?!

Все це правда. Але тільки за першоквітневу брехню не потребують стидатися. І тому так широко розповсюднився звичай брехні на Пріма Апріліс.

Редакції мусять тоді, так сказатиб, обовязково здурити своїх читачів. Щороку кожна з них пише кілька дотепів чи неправдивих фактів і щороку обіцює собі зробити це ліпше на... другий рік.

— Ми цього року не мали часу. Робили на „галай-балай" і тому вийшло не дуже то зручно, але чекайте, на другий рік...

А як прийде цей другий рік, то тоді:

— Ми цього року не мали... (і читай як вище!).

Скільки разів ми казали собі в „Ділі", що зробимо в другім році щось такого, що „ну-ну" і такого великого „ну-ну" ще ні разу не придумали. Раз чи два рази було майже „ну-ну". Памятаю вступну статтю про залізницю Льондон — Київ — Багдад, яка мало не скінчилася інтервенцією наших земляків на еміграції... інтервенцією в Льондоні, і друге — посвячення площі під театр у Львові, на яке вибрався неодин із наших читачів, а один із панотців приніс зі собою навіть і ризи.

Цілий рік вимагають від мене веселого фейлетону, тільки на першого квітня я йду в кут. Перше слово в справах гумору перебирають усі

статтейні, новинні та великофейлетонні риби і починається. Спершу паде кільканацять (скромно беручи!) грандіозних проектів: вступна стаття, кілька телеграм, фейлетон малий і великий та кілька новинок. Потім, коли вже треба точніше спрецизувати плян — відпадає вступна і один фейлетон. А вкінці, коли вже треба реалізувати — лишається одна телеграма і дві новинки і то... сумні...:

Возьмім останнє „Діло":

Телеграма про автономію для українців у Румунії... Чи можна бодай кутком уст усміхнутися?! Коли хтось і дасть віру цій телеграмі, то подумає: „Певно завтра-позавтрі війна буде"; загризеться перспективою відступів, наступів і позиційних боїв. Колиж хтось не повірить, то також засумується: „Поляки в Чехії скорше дібються автономії, бо є кому за ними постояти"...

Новинка про зміну власника фірми Бізанц-Пікавс... Коли прочитають її теперішні власники зморщать чоло: „Можуть собі люди подумати, що ми банкротуємо". Колиж прочитають наші громадяни — скажуть: „Шкода! Так приємно було там зайти!..."

Третя брехня: б. совітський дипльомат Бутенко буде говорити в радіо про Україну... Чи не сумно!.. Треба аж крови на сходах, покиненого авта, нічної втечі з Букарешту і небезпеки смерти, щоби хтось міг сказати світові кілька слів про Україну...

Випадалоб на кінець сказати і про „Відгуки дня". Отже вони від початку до кінця зовсім не першоквітневі, а направду живцем узяті з життя. І тому може ще більше сумні, як усе інше.

Але... Шановні Читачі! Прошу будьте терпеливі! На другий рік ми зробимо щось такого, що „ну-ну", бо цього року ми не мали... (гляди як вище!)

Галактіон Чіпка

закликає українське громадянство повіту до міцнарівного обединання, до консолідації українських сил, щоб вони сторонні чинники не могли нас розбити на групи і захитати нашу національну єдність; до солідарної, організованої та безупинної праці на всіх відтинках нашого життя, опертої на вірі у власні сили; до того, щоб дати відпір наступові на нас через мобілізацію наших сил у всіх ділянках українського національного життя. В дальших резолюціях Повітовий Народній Зїзд стверджує, що закон про обмеження в обороті нерухомостями у прикордонній полосі кривдить українське автохтонне селянство й домагається тому зміни земельної політики та спасування цього закону і вкінці доручив Повітовому Народньому Комітетові перевести у найближчому часі організаційну працю в повіті та уруховнити Повітову Народню Канцелярію в Копичинцях. На закінчення зібрані відспівали національний гимн.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори „Народнього Дому". В неділю 27. березня п. р. відбулися Загальні Збори шкільно-кред. кооперативи „Народній Дім", що гуртує у своїх радах станиславівських ремісників і купців. Збори викликали велике зацікавлення, наслідком чого явилось на них коло 100 членів. Збори відкрив голова Надзірної Ради дир. С. Сінгурович. Збори приняли до відома протокол з попередніх Зборів, що його відчитав п. Богдан Опарух. З черги дир. В. Когутяк відчитав звіт з ревізії РСУК і пояснював письмо. Після того дир. С. Сінгурович, як голова Надз. Ради, подав зібраним загальний переглад праці кооперативи, підкреслюючи їх постійний зріст, особливо в перших місяцях 1938 р. Далі дир. В. Когутяк дав дуже докладний звіт із діяльности кооперативи. З його приявні довідались, що число членів кооперативи постійно зростає, що вказує на потребу сталової кредитової установи для ремісників і купців. Особливо перші місяці цього року виказують повищий приплив членів, а потрібно представляється він так: при кінці 1937-го року було всіх членів 150. В січні 1938 р. вписалось 12 нових членів, в лютім 20, а до 19-го березня вписалось 15. Разом всіх членів по день Заг. Зборів є 206. Коли взяти на увагу, що кооперативи відновила діяльність властиво щойно від вересня м. р., то кількість членів треба вважати за успіх. Обороти в звітовому році осягнули квоту 80.444.12 зол. Дир. В. Когутяк подав теж, що обороти за перші два місяці п. р. осягнули квоту 95.746.80 зол. Порівняння цих двох оборотових квот виразно вказує на постійний зріст кооперативи. З черги Збори затвердили по короткій дискусії білянс за 1937 р. і удільнили одноголосно абсолюторію Надзірній Раді. Одноголосно приняли теж зміну статуту, а саме: уділ з 5.— зол. підвищити до 25.— зол., а вписове з 1.— зол. до 5.— зол. В довшому слові представник організаційного осередка, тобто Українбанку, дир. Шумський потвердив розвиток кооперативи й подав вказівки, як треба працювати надалі, щоб кооперативи добула ще кращої основи. На внесок комісії-зятки вибрали нову Надзірну Раду в такому складі: пп. С. Сінгурович, Д. Максюта, К. Ткачук, І. Головенко, О. Вишницький, М. Тихонюк і Б. Отеб-новський. Повалне й сьогочне привітання на присутніх зробили присяжні, що її склали усі члени Н. Ради, зараз після вибору. Вкінці Збори ухвалили одноголосно висоту вкладку для фізичного члена до 2000.— зол. і для правного до 8000.— зол. Висоту забезпечень кооперативи визначили до 200.000 зол. Одноголосно ухвалили теж будівет на 1938 р. По деяких завитах і непорозумінь в різних справах, предсідник дир. С. Сінгурович закрив Збори.

Б. Л.

Спортові новинки.

Україна—Корона. Перший мистецький матч України відбудеться вже цієї неділі в Санборі. Противником України буде тамошня Корона, яка займає третє місце від кінця, значить теоретично повинна вона бути одною з найслабших дружин округи. Зважаючи, що Україна перемогла Домбі і що Погонь осягнула з тою рутинованою дружиною лише нерішений виспід 1:1, можна вважати Україну найкращою дружиною О. Л. Хоч у цьому випадку теоретичні міркування не дуже далекі від правди, проте Україна матиме чимало праці на самбірськім грищі. Корона не можуть на її грищі легковажити навіть найсильніші дружини. Тому грачі чорно-червоних повинні виявити максімум енергії та амбіції і доказати, що порівнання Україна—Домбі 2:1, яке випадає в користь України — зовсім слушне.

Намагалися перекупити суддю. Санока, який судитиме матч Русь—КАЦ. Головним інспіратором афери був КАЦ, який вислав у Кошицях до вагону, який їхав судді, Арнольда Регечі-ого, члена ЧСК. Кошиці, що є одночасно секретарем підкарпатської дивізії. Регечі переконував суддю, що Кошиці мають 80.000 мешканців і що там придався би ліговий клюб. Дипльоматичного секретаря суддя Санок піймав в Ужгороді підчас матчу і показав його виїдовим Русь. Взагалі на Закарпатті починають цього року діятися якісь дивні містерії у спорті.

Театри.

Великий Театр:

Субота 2. IV. год. 7.30 „При мені"

Неділя 3. IV. год. 12 попол. IX. симф. концерт Львівської Філгармонії; год. 3.30 попол. „Доногоо Тоцца"; год. 7.30 веч. „При мені".

Театр Рівнородностей:

Субота 2. IV. год. 7.30 веч. „Подружжа, яких мало".

Неділя 3. IV. год. 3.30 „Ми були молодші" (для молоді недозволено); год. 7.30 „Подружжа, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

ДОЛИНА:

2. IV. Орлень.
3. IV. Орфей у пеклі.
4. IV. Під курателею.
5. IV. Процес Мері Дейєн.
6. IV. Лісова Пісня.

З Долини їде театр до Рогатина, Івано-Франківська, Калуша, Снятина, Коломиї, Городенки, Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

МОНАСТИРСЬКА:

2. IV. Маруся Богуславка.
3. IV. Гетьман Полуботок.
4. IV. Суперечний метч.
5. IV. Мазепа.

БУЧАЧ:

6. IV. Пісня Весняду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівчина шукає кохання".
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Ерроль Флін, Джоан Бленделл).
БАЛТИК: „Герої моря".
ВАНДА: „Пенні"; „Ашаполіс".
ГРАЖИНА: „Коссюшко під Раклавицями".
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шанхайська трагедія).
КАСІНО: „Пірати".
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки" з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Таємне проміння". „Смертний диск".
МЕТРО: „Благословенна земля".
МІРАЖ: „Пошівара".
МУЗА: „Коли ти закохана".
ПАКС: „Останній сальва".
ПАЛЯС: „Де Де" муз. комедія (з Даніелем Даріє та Альбером Прежан).
РАЙ: „Обожала" з Маргою Егерт.
РІЯЛЬТО: „Несправдана годинка".
СВІТ: „Варвара Радивилівна"; „Не мала баба клопоту".
СТИЛЕВЕ: „Буревій" і ревія.
ТОН: „Серпець із Бенгалії", „Боротьба за золоті поля".
УТІХА: „Магічний ключ" і ревія.
ХИМЕРА: „Таємниця щастя та розпуки" з Ліа. Гарвей.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Австрія — Грац: Клягенфурт".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Росія та Сибір".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 2. квітня 1938.

7.15—8.00 Ранішня авдиція. 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки. 11.40 Моцарт: Серенада, пл., 12.03 Полудньова авдиція. 13.45 Концерт бажань. 15.20 Технічна скринька. 15.30 Господарські вісти. 15.45 Театр Уяви для дітей: 16.15 Концерт солістів: Легка музика, сопран, форт., 17.50 Наша програма. 18.00, 18.50 Спорт. 18.10 Камер. музика: скрипка, ільтівка. 18.35 19.50 Актуальна гутірка. 18.55 Програма на завтра. 19.00 Авд. для дітей: Гутірка про Міцкевича. 20.00 Розр. концерт, орх., тенор, два форт., у перерві в год. 20.45 Веч. денник. Актуальна гутірка. 21.45 Два монольоги Сінг-Ельтона. 22.00 Оркестра. 22.50 Останні вісти. 23.00 Легка музика в пл.

Неділя, 3. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Хлібна скринька; 8.40 Кетельбі, пл.; **8.50 Коза в селянських господарствах, в українській мові вит. інж. Доберчук;** 10.30 Верді: „Травіята" оп. в скороченні, трансм. з Мілана; 12.03 Симф. поранок. муз. хор і орх.; 13.00 Карикатурист про карикатуру; 13.10 Фрагм. із „Вирубаного хідниця". Морцінека; 13.30 Мельодії Кунецини та Помори, муз. хор, скрипка; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; Музика з пл., Ручна праця на малорільнім господарстві. Що помагає передбачити погоду; 15.45 Спогад про Ад. Сверчинського; 16.05 Музика з пл.; 16.25 „Амер" конурай день Сагари; 16.45 Трансм. з Відгороду: Метч Польща — Югославія; 17.15 Народні оравські пісні, сопр., баріт., форт.; 17.40 Орх., солів, у перерві в год. 18.30 Хвилина бюра студій; 19.25 Слалі; віртуози: скрипка, Дж. Мек Кормік тенор, з пл.; 19.35 Тринадцяття театру й хору в Збоїсках; 20.00 „Дозвіл із карт" фрагм. з муз. комедії Грайхштедтева; 20.35 21.00 Спорт; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Та їній" весела авд.; 22.00 Найгарніші пісні Монюшка, сопран, мецосопран, форт.; 22.20 Форт. рецталь; 22.50 Ост. вісти; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

Понеділок, 4. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Як учаться хлопці в ремісничій школі, гутірка, хор; 11.40 А. Тансман: Сюїта, пл.; 12.03 Полудньова авдиція; 13.45 Сюїта з пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Бікучі вісти з міста та провінції; 15.30 Господарські вісти; 15.45 З пісного по краю; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Сила електричности; 17.15 Камер. концерт; 17.50 1850 Спорт; 18.10 Художничий гедя і як його побороняти; 18.20 Із французької музики, пл.; 18.35 „Коєцюшко у Львові" спогад; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Вонцька авдиція; 19.30 Дискусія: Село й місто; 20.00 Розр. концерт: орх., співи, форт., гармонійка; у перерві в год. 20.45 Веч. денник і акт. гутірка; 21.40 Літер. новини; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Останні вісти; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 2. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Вет. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30 Два форт., 19.30, 20.00 Цит. музика, 20.50, 21.00, 22.00 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Співи, форт., акордеон, піаніолою, КОШИЦІ 14.00, 18.50 Вісти. 18.00 Трансм. з Хусту Ю. Грім „Голодний" пєса, КЕНІГСБЕРГ 20.00, 21.00 „Палестрант" оп. Мітекера, ЛІЛЬ 20.30, 21.00 22.00 „Країна усміху" оп. Легара МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Аіда" оп. Верді, ПРАГА 12.35 Військ. орх., 20.50, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Танц. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви. 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 15.00 „Провесінка" оп. Біянкі, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Розр. мельодії; СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 19.15 Скрипка.

Неділя, 3. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Секстет, 20.00 21.00 Орх. хор, тенор, клявесин; БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні й танки; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Жидівка" оп. Галевія; БУДАПЕШТ 12.30 19.00 Орх. концерт, 17.30 18.00 Цит. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Для дітей, 15.30 Камер. концерт квартету 19.10 Нар. пісні, 20.00 Концерт: орх., Баєр сопр., Борнош тенор; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 14.30 15.00 Нар. музика з давньої Австрії; КОШИЦІ 18.00 Театр Уяви; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ле одуванде ді Сен Кир" муз. комедія Венеціянія; ПРАГА 15.30 Орх., 19.10 Хор, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 18.40 Сольо на обою, 19.00 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Льоренціо" лір. драма Мієета; РИМ 17.00 18.00 Розр. музика, 20.00 „Сумерк богів" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 20.00 20.45 Хор, 21.30 Сюїта; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 19.00 „Маскований баль" оп. Верді: ФРАНКФУРТ 20.00 21.00 „Кожі фан тутє" оп. Моцарта.

Понеділок, 4. квітня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Концерт хору, 20.00 Орх. концерт. 21.00 Танц. музика; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера; БУДАПЕШТ 12.05 Співи скрипка, 17.00 Співи. 19.00 Нар. пісні, у супр. цит. орх.; ВІДЕНЬ 17.30 Дрібні твори вел. мистців, 18.00 Вес. авд., 19.10 Тисяча тактів по віденськи, 20.00 21.00 Лісами й левадами, розр. концерт, симф. орх., хор, солісти; ДАЙТШЛЯНДЗЕЙДЕР 20.00 21.00 Бетовенівський концерт; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 20.30 Орх., 21.00 Вок.-інстр. концерт, 22.10 Скрипка; ПРАГА 12.35 Концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Бербіпте" оп. Вебера; РИМ 17.15 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 22.05 Комедія Б. Шова.

БІРЖА.

Львів, 1. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89.97 89.50, Доляри американські 5.29.50, 5.27.00 Доляри канад. 5.27.00—5.24.50. Фльорени гол. 293.75—292.80, Франки фр. 16.54 — 16.04, Франки швайцарські 122.05—121.25, Фунти англ. 26.42—26.26, Гульдени данц 100.25—99.75, Корони ч. 15.50—14.20 Кор. дан. 117.20—117.05 Кор. норв. 132.73 — 131.75, Корони шв. 136.19—135.20, Ліри італ. 23.20—22.60, Марки фінлянд. 11.69 —11.25, Марки нім. 102.00 — 96.00 Шилінги австр. 89.00—84.00, Тель Авів 26.20 —25.95, Марки нім. срібні 112.00 — 108.00

Акції.

Банк Польський 111.25 Цукор. 35.00 Вугіль 30.50, 28.50, Ліпкоп 65.25, Можея 13.50, Островець 53.50, Старахокичі 38.25, 36.75, Габербуш 44.00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65.50, 65.50, 3 інв 1 ем. 81.00 серія непот. 3 поз. інв. 2 ем 80.00, серія непот. 5. конверс. 70.50 преміов. 40.75, 4 консол. 65.50

Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 1. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3.45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 3.30 зол.
молоко . . . 18—19 сот.
(нічна копа) . . . 3.00 зол.

Тенденція на масло й молоко здержана. на яйця звишкова.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори кооп. „Базар" у Львові відбудуться в неділю 3. квітня 1938. в год. 10. рано в домівці РСУК вул. Тех. ніна 1. Виродовж Зборів великий показ весняних товарів. 719

КУПНО - ПРОДАЖ

ХМЕЛЕВІ ПЛЯНТАЦІЇ! Чеські гроші оказійно продає Ренчнер, Легіонів 37. 546 7-7

ГОДИННИКИ, бікутерію, столове срібло, пантери, пригтали, найдешевше купиш, Панцер, Ринок 28. 4-15

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДИЙ адвокат шукає місця в адвокатській канцелярії. Умовини скромні. Зголошення до „Діла" під „Адвокат". 707 1-1

РІЖНІ

УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ І ФАРБАРНЯ повідомляє П. Т. Клієнтів, що в цьому сезоні обнижила ціни на 50% на всілку роботу, прання комірчика 10 сот. Марія Прошикова, Вірменська 14. 528 5-5

ДИТЯЧІ віаки від 18.— зол. та всілякі реперації, ціна конкуренційна, поручає фірма Кіх, Львів, Жовківська 17. 571 4-6

КОВДРИ вовняні пухові найдешевше ариїбня Романова, Гродзіцьких 4 (побіч Ринку). 520а 7-7

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 375 20-50

Я ПРИВЕЗЛА найновіші роди гантру до суконь. КОЗЛОВСЬКА, Академічна 22, І. п. тел.: 235-43. Шкільні шити всяких родів. 5/22 3-0

ЗА 1 ЗОЛ. перероблює капелюхи жіночі, мужеські, за 2 зол. прасує мужеські убрання, вінує, направляє гардеробу жіночу і мужеську. Копернина 26 (в подвірю). 395 20-20

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 672 4-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛЯБОРАТОРІЯ ЛІКАРСЬКА
аналізи хемічні, серольогічні і бактеріольогічні

Д-ра А. Лібесмана

перенесена у Станиславові до дому п. Д-ра Шіфера, вул. Голуховського 26

ОГОЛОШЕННЯ.

XXIV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНАРІВ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО відбудуться 30. квітня 1938 в льокалі Банку у Львові, при вул. Словацького 14, І. в год. 11-ій.

Порядок нарад:

1) Відкриття і вибір Предсідника Загальних Зборів.
2) Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку за рік 1937, затвердження звіту, білянсу, як також рахунку втрат і зисків за рік 1937 та уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3) Розділ зиску.
4) Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце тих, що уступили.
5) Внесення зміни в § 67. статуту.

До участи в Загальних Зборах управнені ті акціонарі, що на підставі § 60. статуту зложать у касі Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управнені до вступу на Збори дістануть легітимації.

Акціонарі, які репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, 28. березня 1938

ДИРЕКЦІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

цього роду видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконує за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe **1 пр. 6 сот.**

Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 урядів зол. 2.50
на 960 урядів зол. 5.—

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

ХУСТКИ І ШАЛІ ШОВКОВІ
всякого роду а також БЛАВАТНІ МАТЕРІЯЛИ у великім виборі поручає

ГУРТІВНЯ І. й. Марель

Львів, — Фірманська 14. Тел.: 272-08.

Найновіші

Бельські матеріяли

на плащі і костюми та вовни в наймодніших виробах і колірах найкращих фабрик. також шовки на сукні найновіших взорів — можна дістати у фірмі

М. Гандельман

Львів, Легіонів 27.

по конкуренційно низьких цінах

УВАГА!

ТІЛЬКИ 10 ДНІВ, ЗН. ВІД 1. ДО 10. IV. продаємо 5000 метрів виробів друкованих і тканих літніх у нормальній цині зол 1.— і 1.10 ТЕПЕР в одноцілій ціні

75 сотиків за метер

Крім цього на складі велика кількість решток шовкових, вовняних і на білля

Майже задурно!

За редактію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 73 (14.905). Львів, неділя 3. квітня 1938. Oprata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

КОРИСНОЮ ПРИНУКОЮ ДО ОЩАДНОСТИ Є ПРЕМІЙНА ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
Кооперативного Банку
„Д Н І С Т Е Р"
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50,
за яку крім звичайних відсотків можна дістати ще й нагороду за ощадність в сумі 25 до 100 злотих, залежно від висоти постійної місячної вкладки

СТУДЕНТСЬКА ДРАМАТИЧНА СТУДІЯ
під арт. пров. Лесі Кривіцької
просить усіх побачити історичну пєсу на 3 дії
С. Ордієвського
Лицарі ночі
яку виставить 7-го квітня (в четвер) в год. 12 впол.
Салі театру „Різнородностей".
Білети продає „Союзний Бюро" від 8—10 і від 3—7, а в день вистави каса театру від 9-ої зранку.
Починаємо точно!

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанк, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл, а на це потрібні мільони своїх ощадностей

ОБІЙМАЄ СВОЇМ ЗАСЯГОМ
СКО
ЦІЛИЙ КРАЙ
ФІЛЯРОМ ТВОГО ДОБРОБУТУ
НАЙСТАРША УСТАНОВА ОЩАДНОСТЕВА В КРАЮ
ЗА НАКАЗОМ КЕРІВНИЦТВА ДЕРЖАВИ

Анґльо-італійське порозуміння в насвітленні анґл. щоденника.

Як твердить „Дейлі Експрес", англо-італійське порозуміння, що його мабуть заключать у Римі до 10-х днів, буде складатися з 8-ох точок, а саме:

1) **На Середземному Морі** обі держави взаємно визнають свої інтереси — італійські як життєві, британські як необхідні. Кожного року в січні оба уряди обмінюються планами оборони, зберігаючи свободу фортифікації посидлоких областей.

2) На випадок зміни устрою **Палестини** Англія забезпечить там італійські інтереси.

3) Через **Суецький канал** мають усі кораблі право перепливу як підчас миру так і підчас війни.

4) Італія обіцює не мішатися до країв положених на східному березі **Червоного Моря**, визнаючи південну Арабію британською областю впливів.

5) Італія зобовязується не спинювати перепливу вод з **озера Тана**, необхідних для наводнення суданських плянтацій бавовни.

5) Між **Абісинією** та сусідніми британськими кольоніями мішана англо-італійська комісія визначить кордон, щоб уможливити порозуміння у справі торгівлі між тими областями.

7) Італія не вестиме **протибританської пропаганди** на землях під володінням і контролею Англії.

8) Італія потверджує зобовязання щодо інтегральности **Еспанії** та зобовязується забрати відтіля свої війська.

АНГЛІЯ ПОДБАЄ, ЩОБ ЛІГА НАЦІЙ ВИЗНАЛА АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ.

У висліді порозуміння Англія переведе через Лігу Націй анексію в тому напрямі, щоби всі визнали анексію Абісинії, тоді **Італія зменшить військові залоги в Лівії.**

Англія підкреслила свій тісний звязок з Францією, Італія признала його.

Австрійський епископат висловився за аншлюсом

без інтервенції Ватикану.

КАРДИНАЛ ІННІЦЕР ДЕМЕНТУЄ ІНФОРМАЦІЇ АВАСА

Як подають з Берліна, кард Інніцер вислав до гавляйтера Біркеля лист з коментарем до відозви австрійського епископату у справі аншлюсу. А саме Авас подав, що ця відозва має звязок з недавною візитою папського нунція у Мін. Рібентропа. Кард. Інніцер це заперечує, підкреслюючи що **згава становить спонтанний вибух патріотичних почувань** у настільки важній хвилині як аншлюс.

Дальше кард. Інніцер заперечує твердження, що згадана відозва становить жест з метою злагіднити відносини. **Робити якінебудь жести у такій великій хвилині — це не годилось би з почуттям особистої гідности кард. Інніцера.** Зрештою він признається, що хотів би, **щоби відозва епископату становила зворотну точку в житті німецького народу та довела до повного поєднання між церквою і партією.**

„Оссерваторе Романо" стверджує, що **австрійський епископат оголосив відозву у справі аншлюсу, не порозумівшись наперед з Ватиканом, який зрештою і опісля не дав апробати.**

Недобитки еспанської червоної армії масово втікають до Франції.

Коло 5.000 вояків з 10. червоного корпусу, розбитого на арагонському фронті, перейшло в одній добі французький кордон; є між ними трьох генералів, кільканацятьох полковників, кількадесятьох совітських старшин і т. д. Вони втікають здебільша провалом Венаск, що під цю пору важко доступний.

Кілька або й кількацять тисяч вояків розбитої під Гуескою 43. дивізії намагається перейти провал Коль де Гавварні, кількадесять тисяч утікає долиною Аран.

Французька влада висилає еспанських утікачів до Мошону, відтіля — у глибину краю. Провали у Піренеях засипані снігом, ведуть поміж ледняки— тому втікачі перемерзлі, виголоднілі, обезсилені. Французькі самоходи кружляють здовж шляхів до еспанського кордону та забирають дітей, жінок і старців.

ЩО СТАНЕТЬСЯ З УТІКАЧАМИ?

Французький уряд мабуть не затримає еспанських утікачів, бо це загрожувалоб внутрішньо-політичними і міжнароднімн ускладненнями, крім того епідемічними. З огляду на те мабуть відішлють їх до Барсельони. Остаточного рішення у цій справі ще нема.

Перед наступом на Тортозу.

БОЇ ЗА ЛЄРІДУ.

Під цю пору йдуть завзяті бої за місто ельдеробрес. Є це останній етап перед наступом на Тортозу, віддалену на 36 км. Тортоза, положена над гирлом Ебра, недалеко моря, становить дуже важний вузол для сполуки між Каталоніею і рештою червоної Еспанії.

На передмістях Леріди та в околиці дальше йдуть завзяті бої. Червоні боронять місто, бо воно запевнює звязок із Францією — зрештою ця оборона малонадійна, бо Леріда вже майже звідусіль окружена. Головна частина військ уже покинула місто.

Національні війська заняли Кастільйо, Бінафад, Акумуар, Алуя, Оза де Собремонте, Ескуер, Сусін та інші місцевости. Вопожі наступи відбито.

Є великі сили в народі!

Львів, 2. квітня 1938.

Політичний „імпас", в якому найшлось наше життя, українське політичне розпорошення, політична програна „нормалізаційного" періоду та своєрідний маразм, в якому потопає наше політичне життя, викликує по польській стороні враження, що взагалі ціле українське національне життя находиться у відступі, з якого треба мерщій користати для тим нагальнішого наступу. Брак належного політичного відпору на той наступ доводить ріжні Секретаріяти Порозуміння, Ромерівські „Заєвня", всякі ізди, віча у польському „Соколі" і всіх тих, що кермують польською вулицею, до поквапних висновку, що українство це дійсно „вимираючий світ", та що український нарід — це дійсно похила верба, на яку вільно кожній козі свобідно скакати і смикати. І дійсно — скачуть і смикають, використовуючи кон'юнктуру, яку теж інтерпретують по свому, не бажаючи аналізувати її глибше і вдовольняючись найбільш поверховною оцінкою. Тимчасом так само, як і нинішня міжнародня кон'юнктура з кожним днем наближує українську проблему до менту, коли вона стане рубом у всій своїй міжнародній повазі, щоб неприємно здивувати всі примітиви, які вже лякують, що „української справи нема", так само український нарід має надалі дужі сили, які існують та об які розібються всі наївні сподівання теоретиків „здавлення меншин нижче 25%"!

Передусім найбільшою силою української нації є її найчисленніша та найздоровіша, найкупкіша незломна верства — селянська. Український селянський масив, консервативний тим здоровим і позитивним консерватизмом, який тримає його при землі, вірі і Церкві, та поступовий у тому розумінні, що перейшов у розмірно дуже короткому часі (адже ще 100 літ нема від скасування панщини!) процес повного національного освідомлення до скристалізованої національно-політичної думки включно. Нинішне українське село ніби те саме, що було колись: але яке воно інше — своїм суспільним розмахом, глибинно свого національного „віруз", розумінням і своїх болячок і зарадчих засобів проти них, шляхів боротьби за свої права! Очевидно, село завжди потребує прово

Оригінальні англійські матеріяли
На убрання також на жіночі плащі й костюми на складі у фірмі:
С. ЕРЛІХ
Львів, ул. Ягайлонська 20.
Тел. 213-90

ду, село завжди зискує, коли є відважний і меткий провід з добрим організаційним хистом, і завжди тратить, коли через загальну політичну розгубленість воно у політичній боротьбі йде немов самопасом. Але не було ще в історії світу прецеденсу, щоб удалося такий кількамільйоновий масив не то розложити та засимілювати, а то й ослабити настільки, щоб він не грав першої ролі, як чинник сили у боротьбі народу за його права. Нужда українського села безприкладна і не видно границі, на якій вона зупиниться. Без можливости поширювати свій природний земельний варстат праці, без можливости заробляти у характері рільного робітника в парцельованому поміж кольоністів дворі, без можливости відпливу до неіснуючих у Галичині промислових осередків та на заробіткову заморську або континентальну еміґрацію, — позбавлене праці навіть у своєму власному селі, де створено посади для упривілеєних одиниць з титулу їх національности чи якихось спеціяльних вислуг (громадські й волосні секретарі, листоноси), — українське селянство находиться справді в розпучливій ситуації, через яку мусить радикалізуватись, мусить підлягати впливам двох крайніх ідеольогічних течій: націоналістичної та комуністичної. І через те нинішнє село не подібне до давнішого, бо воно найбільш цікавиться всіми справами політичного дня, воно масово читає українські газети та книжки, організується теж у тих формах, які можуть зарадити йому в його лихові: тут у першому ряді стоїть кооперативна організація, як господарська самооборона.

Зорганізувати українське село для господарської самооборони, для культурного поступу й суспільної акції дозволило повстання цілої нової, перед війною у нас неіснуючої верстви — т. зв. сільської інтелігенції, яка рекрутується передовсім з безробітної інтелігенції, з частинною середньою освітою, з матурами, а то й буває з дипльомами: колись модне „хлопоманство", що було получене з „хожденієм у народ", стало питанням просто фізичної екзистенції: освічені люди, які не мають доступу до державних і самоуправних посад, до цілого державного апарату, до старшинського корпусу, — сидять по селах і за д. скромний кусник хліба є його провідниками! Здорова, загартована у життєвих трудах верства, якої не може зломити ніяка нагінка! Ця верства сільської інтелігенції поруч із цілою верствою українських приватних службовиків, які двигають на своїх раменах усю культурно-господарську працю, це теж ті нові, раніш у нас дуже

кволі — сьогодні сильні, здорові, свідомі кадри національних робітників, активних, свідомих того, що вони здані виключно на власні українські сили та безупинно виставлені на супротивні хвилі, які хотілиб їх залити, знищити.

Духовенство, привязане до своєї Церкви та єрархії, яке вийшло з народу і працює серед народу, та вся світська інтелігенція, така ще недавно слабка і нечисленна — сьогодні така численна і зріжничкована в усіх можливих ділянках знання і професії, з іменами найповажніших авторитетів у свому фаху, відроджені ряди (покищо ще рідкі) міщан, молоде українське купецтво й ремісництво, ба навіть ряди свідомих українських робітників, це дальші ті здорові сили нації, яких ніщо не вспіє зломити. Можуть траплятись і навіть серед наших умовин мусять траплятись, як природне явище, кар'єристи, егоїсти, асуспільні типи, які або цілком байдужні для громадської справи, або трактують її як відбивану для власної кар'єри. Можуть теж траплятися випадки явного відступництва і від віри батьків і своєї нації, а проте міць української інтелігенції вже нині така, що протиукраїнська нагінка може тільки викликати реакцію у формі призадуми над способами оборони і протинаступу.

І тому перед польською державною та навіть перед польською національною рацією (бо не утотожнюємо поняття польської держави й польського народу, як це роблять польські діячі, що себе вважають провідниками народу та всі державні цілі хотять запрягти до свого воза) стоїть: або признати факт отих сил в українському народі й тієї сили українського народу і старатися діяти з ними до злагоди, або легковажити їх і старатися робити свою протиукраїнську роботу всупереч тим силам. Сьогодні маємо до діла з отим другим явищем: явищем повного легковаження нас і наших сил.

Як довго це явище триватиме — невідомо. Але для нас воно може і мусить мати тільки одну мову: так само рахуватись, як з реальною дійсністю, з фактом, що нас „не добачують", не шанують і з нами не бажають собі якоїнебудь злагоди, маючи супроти нас тільки одну вимогу — повної капітуляції з усіх наших національних амбіцій, включно до амбіції організуватись у власних окремішних культурно-господарських клітинах! І виводити з цього факту едино логічні висновки: організуватись по своєму, в такому єдиному, сконсолідованому дужому фронті, якого не можнаб легковажити так, як легковажать собі наші нинішні розпорошені сили.

Існують в українському народі живі сили. Є цілі здорові верстви, є теж чимало одиниць розумних, поважних. Коли поруч із цим є явище політичного „імпасу", політичної розгублености і відступу, то це речі для будуччини нашої несуттєві. Не маємо найменшого сумніву, що це явище минеться, так само, як мусить розвіятись оманна надія польської сторони, що на нинішньому сумному переходовому стані будувати можна канони своєї політичної програми.

ік.

EXPO PARIS 1937
НАГОРОДЖЕНІ

Leszczków
Фабричний склад:
ЛЬВІВ, УЛ. КОПЕРНИКА 2. ТЕЛ. 258-88
Для замісцевих: висилкова продаж детайлїчна і висилка вражїя просто з Лещкова — почта — телеграф — телефон: ЛЕЩКУВ — вова. львівське.

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
та переконайтеся про товар, моделї і ціну.
„Марґот" ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 55.— ПЛАЩІ ВІД 35.— ЗОЛ.

Чи Ліга Націй існує?

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 28. березня 1938.

Відповісти на це питання зовсім не так легко, як це може комусь видаватися. Розкішні палати Ліги Націй та Інтернаціонального Бюра Праці не тільки призначені для вжитку цих установ, але їх ще і прикрашують і викінчують зверха і всередині. Вони повні, як і раніше, мужеських і жіночих урядових сил, з яких остання тарахкавка при писальній машинці на постійній посаді, дістає щонайменше 700 франків, а секційний шеф дістає астрономічну квоту до 7.000 фр. на місяць. Всі вони щось роблять, а деякі навіть жалуються, що вони перетяжені працею, і дістають довгі відпустки пова звичайними феріями... А разом з тим деякі женевці починають думати про те, що зробити з цими величними будовами, коли прийде рішення, що Ліга Націй не існує, себто, коли її останні прихильники між великими державами прийдуть до сумного переконання, що краще видавати гроші на модерні гаубати і скорострільні, ніж на Лігу. Мрії женевців прямують ріжними шляхами. Деякі мріють про якийсь грандіозний інтернаціональний музей, деякі про не менш грандіозний університет, більш практичні знов думають про модерне заведення для божевільних чи захоронок для кемічних дипльоматів.

Останні політичні події принесли кілька аргументів за те, що Ліга Націй таки не існує. Не зважаючи на те, що приступ нових членів до Ліги і вистуи старих членів з неї цілком точно означує дотичний регулямін, то одно і друге відбувається часом цілком відмінним способом. Нпр. приняли СССР зовсім не так, як інші держави. А після того багато дечого в Женеві робилось не так, як раніше. Вилучити Етіопію показалось тяжче, ніж осягти вистуи Італії зі складу Ліги. Тимчасом Австрія вистуила незвичайно просто і швидко. До Секретаріяту прийшов лист з повідомленням про прилучення Австрії до Німеччини, отже, що вона вистуає з Ліги. Барон Пфлюгль подякував, попрощався і виїхав. А достойники Ліги похитували головами і казали, чи варто було боронити так уперто самостійности Етіопії, щоб втратити „самостійну" Австрію.

Найбільш покликані до відповіди на питання, чи Ліга Націй ще існує, булиб властиво уряди Великобританії та Франції. І вони могліб були ще недавно дати разом відповідь на це, бо Іден та Дельбос мали більш-менш спільний погляд на цю справу. Але вже цього не можна сказати про льорда Галіфакса та Поля Бонкура, який приєднується скоріше до поглядів Літвінова на Лігу. Коли-ж між Льондоном і Парижем зайшла поважна ріжниця думок про Лігу, то треба пригадати ще погляди Чемберлена висловлені ним 24. м. м. у Палаті Громад, де він між іншим заявив: „Уряд Його Величности визнає, що в сучасних обставинах Ліга Націй не вспіє виконувати всі свої функції: але це не значить, що уряд в ніякому разі не буде інтервеніювати як член Ліги, коли це буде потрібне. Я гадаю, що хід і розвиток суперечок залежав би у значній мірі від певности щодо того, що уряд рішить перевести таку акцію згідно із засадами Ліги. Британський уряд мав би журу, якбн злучене королівство мусіло поза зобовязаннями, що випливають з умови Ліги Націй і Льокарна, виконувати інші спеціяльні зобовязання в Европі, зокрема дотично Чехословаччини.

Отже фактично тепер Лігу, немов то припинили у виконанні її функцій. Формально вона істнує, але в дійсности вона під деяким оглядом більш, ніж не істнує, бо стоїть на перешкоді до постійного порозуміння великодержав. Ліга не може зобовязати тепер когось до якоїсь акції, але покликуючись на „засади" Ліги можна полишати собі вільну руку в ріжних міждержавних комбінаціях.

Не бракує голосів в Англії, у Франції і в інших державах Европи, що прийде час, коли Лігу можна буде зреформувати і обеднати в ній навіть ті держави, які тепер не хочуть нічого чути про „хору жінку" над женевським озером. Але тенденції такого політичного розвитку покищо ще не позначилися. Найменшого сумніву нема, щодо того, що швидким кроком дійшла Ліга до того стану, в якім перебуває тепер, коли приняла до свого товариства московський уряд. А це значить, що оздоровити її, як і цілу Европу можна буде не раніше, ніж на місце московського уряду виступлять в Европі нації СССР як нові незалежні держави, що змінять основно політичну мапу нашого суходолу. До того часу Ліга фактично істнувати не буде, хоч це розуміється не буде перешкоджати деяким державам надуживати і далі цю інтернаціональну фікцію у своїх власних інтересах, і як не зможе це перешкодити іншим державам творити собі вперто та систематично нові основи міждержавного співжиття.

М. Данько.

ПОРУЧАЄМО!
ПОРОШОК ДО ПЕЧИВА
ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР
ОЛІЙКИ І АРОМАТИ
„КООП. ПЛАСТ"
2—4

НА ВЕСНУ

Практичні пантофельки
з чорного і бронзового боксу

Бронзові і чорні
з модною клямрою

З чорної ґемзи
весняний модель

Дитячі пантофельки реклямові
в. 23-26 6·50 в. 27-30 8·90
в. 31-35 9·90

Для дівчат і хлопців
півч.-ревники бронзові і чорні, ціна реклямова
в. 30-33 зол. 9·90 в. 34-38 зол. 11·90

Півчеревики реклямові
бронзові і чорні

Панчохи з природного шовку
зол. 4·50 і 3·90

Мужеські скарпитки
десеневі, макко з шовком 1·-
при закупі 3-ох пар зол. 2·70

Крім цього маємо на складі сотні найновіших моделів від найскромніших до найвибагливіших люксусових виробів.

Del-Ha

Крім цього маємо на складі сотні найновіших моделів від найскромніших до найвибагливіших і люксусових виробів.

Можна дістати у вс'х філіях.

Що кого обурює.

Чимало можна зустрінути в житті обурливих фактів, чимало дуже сумних, а люди якось не реагують на них, ставляться до них байдуже...

Усім же відомо, наприклад, яку величезну дикоду українській молоді заподіяли Українські „буржуазні націоналісти", що попролазили до народнього комісаріяту освіти УССР, свідомо відриваючи цю молодь від російської культури, від російської мови...

А якже реагують на це на Україні, як ставляться педагоги там, як ставиться до цього тама українська молодь?!

Найобурливіше у світі...

І добре ще, що трапляються такі віддані російській культурі люди, як, наприклад київський кореспондент московської „Правди" такий собі Т. Лільченко!.. Прізвище, як бачимо, суто українське, а не може людина мовчки пройти поруч цих обурливих фактів...

Наприклад.

У восьмій класі 3-ої середньої української (не треба дивуватися цій назві, є на Україні чимало і російських шкіл, це, зрозуміло, відноситься до категорії відрадних фактів!) школи в м. Василькові на лекції російської мови вчителька Марія Білон (Т. Лільченко не любить жодних недосказів!) диктувала учням. Хоч директор школи і поручав учительку як одну з найкращих викладачок російської мови, але Т. Лільченкові вона здалася за „буржуазно-націоналістично" настроєну.

Подивіться самі!

Поперше вона занадто довго розпитувала учнів, чи зрозумілі для них „російські" (о, ми добре розуміємо обурення Т. Лільченка, весь його сарказм, що вилився в лапках біля цього слова) слова, як наприклад „лязгают", „стрекочут"... Подруге наголос у цієї учительки занадто вже „буржуазно-націоналістичний" — вона наприклад, вимовляє слово „багровый" з наголосом на першому складі замість зробити це на другому, говорить „кремлевская" замість „кремльовская"...

Хто, хто, а Т. Лільченко байдуже поруч таких фактів пройти не може!..

Але далі ще гірше, ще обурливіше...

„Відірвана від російської культури" українська молодь восьмої класи Васильківської школи написала диктант „контрреволюційно" зле: з 29 учнів два учні написали його на „добре", три — на „середнє", а решта на „зле" і навіть на „дуже зле"...

Бідна вчителька Марія Білон виправдувалася тим, що це випадково, що учні завжди пишуть добре... Але зрозуміло, на Т. Лільченка це не подіяло. Він розуміє в чому полягає корінь лиха цього найганебнішого факту! Корінь лиха в тому, що занадто мало годин признає для лекцій російської мови в українських школах... А наслідки цього просто жахливі: 66 відсотків української молоді не встигає з російської мови, учиться на „зле"... І все це через „контрреволюційні теорійки" всіх цих „буржуазних націоналістів", вони вигадали, наприклад, ніби українським дітям нелегко, вивчаючи в школі свою мову, вивчати разом і російську, ніби російська мова це чужа для українських дітей...

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ **Зол. 155·—**
Інформації:
ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 12—55

А вчителі російської мови в українських школах на совітській Україні... та вони цілком дорівнюють васильківській учительці Марії Білон щодо своєї „буржуазної націоналістичности". Наприклад цього року на контрольній сесії учителів у київському педагогічнім технікумі на сто вчителів тільки один написав диктат із російської мови на „добре", а решта написала на „зле"...

Правда, це обурює не одного тільки Т. Лільченка.

Директор Васильківської школи говорив йому цілком щиро і мабуть трохи довірочно: „Вороги народу" привчали нас до того, що за незнання української мови нас суворо каратимуть, а російську мову вони завжди відносили до „чужоземних" мов, тоб то трудних для українських дітей"...

Вчителі Музиченко, Василева також спішили запевнити Т. Лільченка, що в народньому комісаріяті освіти УССР існувала досі фальшива, але тверда думка, ніби українським дітям трудно засвоювати російську мову, яку навпаки, українські діти дуже люблять...

От, Т. Лільченко цілком зняє про те, як „ворог народу" Любченко опирався проти викладання російської мови, починаючи від другої класи, а не тільки в старших класах, як це було раніше! Правда, тепер російську мову викладають в українських школах на совітській Україні починаючи з другої класи... та знову „націоналістично-буржуазна" вигадка! Дали для російської мови у другій класі тільки чотири години на пять днів!..

У старших класах українських шкіл „відірвану від російської культури" українську молодь починають приєднувати знову до російської культури, але на думку Т. Лільченка це зроблено тільки наполовину. Справді, педагог знайомить молодь у класі з творами Пушкіна, Лермонтова, Тургенева і потім пропонує учням прочитати дома той або інший твір російської класичної літератури...

Учні звертаються за потрібними книжками до книгозбірень, до книгарень, а там, там знову „буржуазна націоналістичність"! Їм пропонують російських класиків в перекладі українською мовою!.. Т. Лільченко навіть розмовляв на цю тему з самим заступником народнього комісара освіти УССР, Ігнатенком.

Т. Лільченко незадоволений з цієї розмови. Заступник наркома погодився з тим, що при навчанні російської мови в українських школах на совітській Україні „вороги народу" багато нашкодили, але мусів визнати, що і нові провідники замало зробили принаймні за останніх чотирьох місяців, щоб якнебудь оздоровити атмосферу в народньому комісаріяті освіти совітської України, щоб поставити роботу на цілком нові, здорові, не „буржуазно-націоналістичні" рейки...

Ця розмова ще більше обурила Т. Лільченка...

Якже це так?! Визнаючи добросумлінно сумний факт провалу викладання російської мо-

зи в українських школах у УССР провідники народньої освіти там нічого не роблять, щоб виправити якнайскоріше становище, щоб якнайскоріше почати викладати цілком добре російську мову, таку потрібну для українських дітей... Який сумний факт!!

Цілком співчуваємо Т. Лільченкові... Йому, українцеві з походження, але не відірваному підступами українських „буржуазних націоналістів" від російської культури, важко дивитись на такі сумні факти, мимоволі доводиться обурюватись...

Правда, обурення це може і придатися...

Тепер-же дуже потребують на Совітській Україні всіх „енків", не відірваних від російської культури... І чому, скажіть мені, якийнебудь там Ігнатенко, що байдуже дивиться на збурливі факти, кращий на посад заступника народнього комісара освіти УССР, ніж Т. Лільченко, який так і палає вогнем священного обурення...

Але мало ще одного обурення, Т. Лільченку!...

Ну, добре, не завдримо після Вашого цього обурення бідній вчительці 3-ої середньої української школи в м. Василькові Марії Білоні Хто його знає, де вона тепер диктуватиме?!

З цими „націоналістично-буржуазними" педагогами раду дати собі якось можна, треба зробити тільки їхній реєстр...

Ну, а ось з „націоналістично-буржуазними" дітьми що робити?...

Справді, народжуються вони по українських родинах, говорять змалечку тільки українською мовою, доводиться їм пояснювати такі російські слова, як „лязгають", „стрегочуть"... Твердити що вони люблять російську мову? Мало. Запровадити більше годин російської мови? Чи поможе? Ось наприклад, який не відірваний від російської культури був „Владимір Петрович Затонський"?... Як він обурювався ще року 1933, що і „пуповину розрізано" поміж українською та російською культурою, що і Некрасова не викладають в українських школах, що і Пушкіна там не деклямують... А де він тепер?..:

А все через істнування цієї „буржуазно-націоналістичної" української мови...

Можеб ужити чогось радикальнішого?!

Проголосити, наприклад, що нема української мови.

Правда, років 80 тому вже пробували це зробити. І якось не пощастило... А може пощастить тепер?

Справді, Т. Лільченку, подумаймо про це.

Нема української мови.

Є один вождь.

Є одна держава.

Є одна мова...

І буде все в порядку. І факти навколо будуть радісні.

Гл. Л.

Нова заборона складати дрібні ощадности.

В останніх днях діждались ми нової заборони: **збирати і складати дрібні ощадности.**

Досі бувало у нас виїмково, що деякі староства і поліційні органи заборонювали вкладникам збирати між собою і збірно відпроваджувати свої дрібні ощадности до кредитових кооператив. Дотичні адміністраційні органи покликувались на виправдання своєї поведінки на те, що всякі збірки датків, хочби й на добродійні цілі, можуть відбуватись тільки на підставі дозволу адміністраційної влади. Отся інтерпретація збірки і складання дрібних ощадностей не має за собою правного уоснування, бо що инше уладжувати збірки датків на якісь цілі, хочби загально пожиточні, де жертводавець видає і витрачує зі свого маєтку якусь лепту в хосен иншої особи, а що инше є тоді, як ощадник збирає зі свого маєтку заощаджену квоту і **складає її для себе,** щоби мав потрібний засіб на свій прожиток та для безпечности й користи у відсотках складає ці дрібні і найдрібніші свої ощадности в кредитовій установі, покликаній правно до того, щоб приймати і помішувати у себе всякі ощадности на відповідний процент.

Тому в таких випадках заінтересовані вкладники вносять відклики до судів. Окружні суди у нас все **ухиляли такі заборони збірок ощадностей органами адміністрації,** з інтересі ощадників та з правних і льогічних причин, вище піднесених.

Тут треба піднести, що в повоєнному часі всі культурні держави світа відбувають **щороку свята ощадности,** щоб поширювати пропаганду ощадности між масами населення і проголошувати, що масова ощадність народів є основою господарности й добробуту. Така пропаганда всякої і найдрібнішої ощадности відбувається щороку також і у Польській Державі і тут засновуються й розвиваються спеціяльні товариства „Ощадність", для поширювання збірної і масової дрібної ощадности. І ось таке Товариство „Ощадність" є також у поляків та у нас у Львові при Центробанку (вул. 3. Мая ч. 15) і воно виконує обовязки пропаганди ідеї ощадности від кільканацятьох років.

І так досі йшло все менш-більше у порядку та не було майже ніде перепон у чесноті збирання та складання дрібної ощадности. Аж в останніх днях чомусь стрічається у нас ділянка масової дрібної ощадности з перепонами. Зачалось воно в **Перемишлянщині,** відтак появилося в **Кулущині й Теребовлянщині.** Заінтересовані громадяни інтервеніювали у старостві в Теребовлі, де їм сказали, що це не заборона староства, а розпорядок міністра з жовтня 1937. року, каже що всякі збірки заборонено **з приводу збирання зимової допомоги.** Коли-ж наші громадяни сказали на те, що це не є ніякі збірки і покликалися на пояснення, подане в цій справі у „Господарсько-Кооперативному Часописі" з лютого ц. р., то староста сказав, що в розпорядку сказано виразно, що забороняється також збирати дрібні ощадности, хоч би навіть через пропаганду Товариства „Ощадність", і тому він ці збірки забороняє, хіба, що п. міністр спростує свій розпорядок.

Дивно нам те все: бо акція дрібної ощадности ведеться від кільканацяти років, розпорядок міністра мав появитися в жовтні 1937. року, а заборона старости прийшла у березні 1938 року, тоді, коли ми ведемо в цій справі більш ожвалену акцію.

Не можемо вийти з дива і тому ставляємо цю справу прилюдно, щоб покликані чинники негайно її пояснили. Бо з датками на всякі цілі не можна вже витримати, — а собі самому складати — чомусь заборонюють. Чиж це в порядку? Таж навіть простий нарід зачинає цим гіршитись!

Д-р Кость Левицький.

З польської преси.

„Найбільша помилка польської політики".

Не можна сказати, що у польській пресі глухо про українську справу. Майже кожного дня появляється то тут то там як не стаття то замітка про щось, що торкається українців. А все те, що польські часописи про нас пишуть, можна поділити на дві категорії. Перша — це безцеремонні напади на нас, це голоси, що відмовляють нам права на істнування, це статті, які мають переконати всіх і вся, що української справи нема. Друга категорія — це голоси нібито прихильні нам. Роблять вони таке враження тим, що стверджують, що українська справа не тільки що є в Польщі, але й належить до тих, що мають першорядну вагу. Байдуже, як вони пропонують цю проблему розвязати, чи — як це найчастіше бувае — взагалі нічого у цій справі не пропонують. До цієї другої категорії треба зарахувати статтю „Куріера Варшавск"-го п. н. „Це питання чекае нас." Її автор п. Й. Р. торкається передусім справи назви:

„Україна. Не будемо тут продовжувати намагань ріжних кол наших земляків, щоб не називати русинів „українцями" і не дозволяти їм самим так називатися — хоча противники „української" номенклятури правильно твердять, що давніше ніколи ніякої України поза чисто географічним поняттям, таким як Волинь чи Поділля, не було, і цю назву тільки штучно приклеїли до національної формації, якій історія дала назву руської, докладніше: малоруської."

Але коли, — пише автор далі — українці приняли таку назву, то поляки не мають найменшої причини боротися з цим, тимбільше, що „українці беруть назву польського походження на місце назви, яка вяже їх з іншим народом, що відграе в Україні ролю історичного конкурента Польщі." Бо:

„Знаємо, що давню руську номенкляту ру зберігають у Річипосполитій ті навіть доволі численні кола, що бажали, як це тільки було можливе, якнайтіснішого звязку з Росією."

Автор уважае, що шкода зусиль на боротьбу з цією назвою, що не повинна вражати поляків, але він торкнувся цієї справи, тому що:

„Відношення багатьох кол нашої опінії до назви є малощо не яскравим символом відношення до самої справи, до української проблеми в Польщі. Багато осіб, навіть з політичних кол, поводиться так, якби української проблеми у нас взагалі не було. Дехто думае, що угода з 1935. року, яку заключив з українською Національною Демократією (УНДО) тодішній міністр внутрішніх справ Косьцялковський, вже полагоджує справу. Здається, що таку злуду мають міродайні кола."

А тимчасом — каже п. Й. Р. — дійсність не укладається так, як цього хотіли польські посередники зперед трьох років.

„Українська сторона виконала властиво тільки одну точку угоди, а саме взяла участь у парляментарних виборах у вересні 1935 р., чого не можна уважати за якусь уступку з українського боку; на всякий випадок не може глядіти так на справу загал польського громадянства, яке, стримавшись у більшости від участи в тих виборах, може в акті голосування українців бачити тільки позитивний жест у відношенні до тогочасного уряду полк. Славека. А з другого боку участь національної меншини у виборах є нагодою до деяких користей для цієї меншини, але не актом якоїсь жертви в користь держави. А позитивне відношення українців у нашому парляменті до буджету, особливо військового (що не має, кажучи мимоходом, практичного значіння), викликало, як можна думати, радше закордонне положення, і спеціяльно протиукраїнська політика Совітів, як привязання до польської держави."

Виходить із цього, що українці у цій угоді з 1935-го року не були ніяким контрагентом, вони взагалі не мали що дати за цю угоду. Та ні! Було щось, чого можна було від українців вимагати:

„Угоду можна би всеж уважати остаточно позитивним проявом, якби вона була принайменше втихомирила всякі українські претенсії до держави. Але виступи українських парляментаристів кажуть про щось зовсім інше. Всі вони — це реєстр не тільки скарг за буцімто невиконані зобовязання польської сторони, але й нових домагань, яких угода хіба не передбачувала, як нпр. домагання територіяльної автономії. Це знак, що угода не розвязала української проблеми."

Ясно. Неясна тільки одна справа: до чого зобовязувалася в цій угоді польська сторона? Бо ж угода завжди обосторонна. Як є зобовязання тільки з одного боку, то це ніяка угода. Та п. Й. Р. взагалі не вірить, що у цій площині, тобто якоїсь угоди, можна розвязати українську проблему у Польщі.

„Бо треба зясувати собі справу засадничої постави українців. Більшість українців (думаємо про національно-активний елемент, що рішає про поставу загалу) ніколи не заспокоїться таким чи іншим компромісом. З другого боку сьогоднішне

положення українців на міжнародньому терені таке некорисне, що це мусить бути поважним мотивом до їх нахилу до угод у державі, в якій знаходиться середовище їх національного життя. Такі угоди вони вважатимуть завжди за вигіднішу форму перечекати це непригоже положення. Україна, як національна збірнота, не погоджується дефінітивно з державою; вона тільки чекає. І хоче чекати в найкращому положенні, положенні, що добу вичікування зробилоб найбільш продуктивною для майбутности."

Автор твердить, що поляки повинні собі це усвідомити. Та не тільки усвідомити, але й зрозуміти, що ця постава українців має для Польщі дуже поважне значіння. А тимчасом поляки, навіть ті, що не вірять у тривке приєднання українців у теперішніх умовинах, недооцінюють ваги цього явища, недоцінюють питомого тягару української проблеми для держави.

„Це найбільша помилка, яку робить польська політика. Уживаю саме цього вислову, бо не маю на увазі політики такої чи іншої групи або такого чи іншого уряду, тільки політику народу, який супроти проблєм такої міри повинен бути сам підметом якоїсь політики, як єдність у своєму складі і єдність у часі."

Вкінці п. Ф. Р. стверджує, що розвязки української проблеми в Польщі не дасться виминути. Ця розвязка чекає, чекає вже двацять літ. І тільки. Про те, як цю справу треба розвязати — ні слова, якщо не брати під увагу цілої низки натяків розсіяних по цілій статті.

Плиту кухонну і зматовіле окуття ВІМ чистить докладно і ощадно.
ВИРІБ SCHICHT-LEVER S.A.

„Стан посяданя курчисєн"...

ЯК ЗРОСТАЮТЬ У НАС ПОЛЬСЬКІ „ДОМИ ЛЮДОВЕ".

„Жице Рольніче" подає, що „Малопольске Товажиство Рольніче" у Львові звернуло в останньому часі бачну увагу на будову „людових домів" по селах та кольоніях Східної Галичини. У звязку з цією акцією повище товариство зібрало дані, які доказують, що перший початок до будови „людових домів" дали „кулка рольніче". Вони то вже перед 50-ти роками самочинно і, як пише той часопис, з власних фондів почали будувати доми. Другою організацією, що взялась за будову „людових домів", є „Товажиство Школи Людовей". Пізніше цією справою зацікавились і інші польські товариства, як нпр. громади, парохії, молочарські кооперативи і каси Стефчика.

Дальше пише той часопис, що для кращого перегляду перевело „Малопольске Товажиство Рольніче" обчисленя, кілько всіх таких „людових домів" є на землях Східної Галичини. В рахубу взяли також і непольські Народні Доми. Цей їхній рахунок виказує, що у Львівському воєвідстві є 637 „людових домів" польських, 652 народніх домів українських, німецьких 13 і 7 жидівських. У тернопільському воєвідстві нараховано 344 домів польських, 372 домів українських, 1 німецький і 2 жидівські. У станиславівському воєвідстві є таких домів 163 польських, 439 українських, 13 німецьких і 5 жидівських. Під теперішню пору в будові є 342 польські доми.

Зі загального числа 1.144 польських домів належать: 176 до „кулок рольнічих", 312 до „Т. Ш. Л.", 69 до суспільних організацій, 587 до парохій, громад та кооператив.

Ці цифри дуже багатомовні і вказують наглядно на те, як у нас „курчи сен" польський стан посідання. Бож знаємо, що перед великою війною треба було у нас шукати польського „людового дому" зі свічкою в білий день, тоді, коли вже багато наших сіл, містечок та міст мало свої читальняні чи Народні Доми. А нині стан такий, що на 1.463 читальняних чи Народніх Домів українських маємо вже 1.144 домів польських. Колиж до цієї цифри додати ще 342 польські доми в будові, то дістанемо цифру 1.486 польських „людових домів" у трьох воєвідствах Сх. Галичини. Значить: польська перевага.

Та на цьому не кінець. Польські „людові доми" — це переважно великі, муровані, не рідко поверхові будівлі, тоді, коли наші читальняні чи кооперативні доми у великій більшости скромні дерев'яні або й глиняні сільські хати. Це тому, що будинки українських установ будує наше населення само, не дістаючи не тільки ніякої підмоги, але й стрічаючи мало не на кожному кроці всякого роду перепони, а доми польських установ по наших селах та містах будуються переважно з фондів усяких самоуправних та державних установ.

Так у світлі цифр і фактів виглядає у нас „курчене сен польскего стану посяданя"...

—o—

Резолюції

ЩО ІХ ПРИЙНЯЛИ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" 31. III. Ц. Р.

І. ЗАСТУПНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ.

1. Загальні Збори стверджують, що праця „Сільського Господаря" в ділянці оборони прав та заступництва інтересів українських хліборобів є в сучасну добу надзвичайно важною і для нашого села необхідною. Тому Загальні Збори, признаючи дотеперішню працю провідних органів „С. Г." в цій ділянці, вважають провід „Сільського Господаря" до дальшої праці в цьому напрямі та закликають всі українські установи, що мають звязок зі селом і для нього працюють та все зорганізоване українське селянство стати в цій праці в допомогу „Сільському Господареві".

2. Загальні збори стверджують, що як земля є основою істнування сільського господарства та підставою праці і життя хлібороба, так святим правом хлібороба є право набути землю для себе й своїй дітей у своїй рідній околиці, якщо ту землю можна набути від великої приватної і публичної власности. Тому Загальні Збори стверджують ширше природне й історично обосноване, що випливає з господарських конечностей, право українських селян набути землю з парцеляції великої власности та інших великих дібр у своїх рідних околицях. Це право не може бути обмежене тим що ці селяни є української народности, чи такого віроісповідання, до якого належить більшість українців. За здержання цього права мусить стояти передовсім саме селянство, а далі і все українське громадянство.

3. Загальні Збори стверджують, що землі на яких працює Т-во „Сільський Господар" є занедбані під оглядом господарських інвестицій, позбавлені належних доріг і залізниць, внаслідок свого далекого положення упосліджені високими перевозовими тарифами на хліборобські продукти, вкорочені у правах при користуванні кредитів з державних банків на хліборобські цілі та є в усяких господарських справах у гіршому положенні від інших ділянць краю. Тому Загальні Збори вважають, що для господарського піднесення цього терену мають бути зроблені всі заходи, що уможливили-б нормальні господарські відносини на цій землі.

4. Загальні Збори стверджують, що елементарні нещастя, які випливають часті неврожаї, нпр. як того року неврожай пашні, приводять до катастрофальних змін у сільському господарстві, отже нпр. у цьому році виморозки худоби по небувало низьких цінах. Це доводить до мільйонових страт, хоч можна би цього омминути при добрих, дешевих і для селян догідних кредитах. Тому Загальні Збори вважають, що підсилення господарств цього терену догідним хліборобським кредитом з державних банків і розпровадженим за посередництвом української кооперації є необхідне. Дальше Загальні Збори відносяться до українських кредитових установ, щоб вони державними банками упрухомлювали на господарські цілі відповідні дешеві та необтяжені за великими адміністраційними коштами кредити, які помогли-б нашому селянству перепримати місці господарських трупоєдців та примусити цим способом непомірні страти нашого сільського господарства. Українське селянство повинно мати заслугу користуватись державними хліборобськими кредитами та догідним кредитом власних кредитових установ, що їх своїм грошем створило.

5. Загальні Збори стверджують, що у звітовому році мало Т-во „Сільський Господар" дуже великі трудноші у розвитку своєї діяльности. Загальні Збори стверджують, що Т-во веде корисну для своїх членів господарську працю, що находить на добро краю і тому повинно користуватися підтримкою міродайних чинників, а то тимбільше, що своєю працею старається підносити добробут найбідніших селян, якими є саме члени нашого Т-ва.

ІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ.

Загальні Збори *стверджують, що організаційна* праця Т-ва йшла в цьому році добре та що не зважаючи на трудноші, які Т-во стрічало, праця дала добрі вислідки. Збільшилось більшість членів Т-ва аж 103.365 на 120.450, себто поверх 28%, вказує, що українське селянство зрозуміло значіння Т-ва „Сільський Господар" та, що це Т-во найшло своєю корисною працею добрий відгомін по наших селах. Одначе одночасно стверджують Загальні Збори, що, хоч число організованих господарств у „Сільському Господарі" зросло в 11,7%, у минулому році на 14,3% усіх господарств у дізнаному році, то всеактивна поза організацією „Сільського Господаря" є ще сотні тисяч українських хліборобів, яких обовязком є якнайскорше вступити у ряди своєї єдиної селянської організації. Тому Загальні Збори закликають тих українських господарів і господинь, які ще не є членами Т-ва „Сільський Господар", щоби негайно зголосилися у члени кружка „Сільського Господаря" у своїй місцевости, бо під теперішню хвилю тільки обєднане українське селянство може відповідно подбати і за господарську працю і за свої права.

2. Загальні Збори стверджують, що у звітовому році зросло число жінок-членів „Сільського Господаря" з 13.585 на 19.152 або на круглo 40%, що вказує на те, що українська селянка находить у рямцях нашої організації добре поле до господарської праці. Тому Загальні Збори доручають і надальше проводові „Сільського Господаря" вести організацію наших селянок у Секціях Господинь, які виказалися дощільними посередниками господарської праці українського жіноцтва. Секції Господинь дадуть теж добру основу для оборони прав наших селянок у рямцях „Сільського Господаря" на рівні з обороною прав наших селян, тим, що наша селянка-господиня несе виключний тягар праці і відповідальність за виховання молодого хліборобського покоління та за висліди праці у господарстві.

3. Загальні Збори стверджують, що в цьому році організація Т-ва потерпіла велику втрату через розвязання торгової філії „Сільського Господаря" в Луцьку на Волині та 52 кружків „Сільського Господаря" в цьому повіті. Загальні Збори стверджують, що ця філія вела корисну господарську працю для піднесення культурного і господарського рівня українських селян Волині та, що мотиви для її розвязання не є господарського характеру. Загальні Збори уважають, що розвязання цієї філії з інших, а не з господарських мотивів, є кривдою для українського селянства Волині, яке всупереч вправним постановам конституції не може тепер користуватися у тому господарському Т-ві для господарської праці, яке само, без зовнішньої помочі створило та довгі роки з великою користю вело. Тому, Загальні Збори „Сільського Господаря" протестують проти розвязання філії і кружків „Сільського Господаря" в луцькому повіті та взивають все українське селянство Волині вступати безпосередньо в члени Централі „Сільського Господаря" та в цей спосіб стояти в найтіснішому звязку з Т-вом, яке ніколи не забуде про своїх братів на Волині.

4. Загальні Збори стверджують, що на Лемківщині у краківському воєвідстві, не дозволено в цьому році на основання ні одного кружка „Сільського Господаря". Загальні Збори вважають, що недопускання нашої чисто-господарської організації з негосподарських мотивів до праці на Лемківщині є нічим не оправдане, а найвеще мотивом, що „частина громадянства вороже ставиться до організації", тому, що ніхто не може вороже ставитися до даної організації, що ще в селі не працювала. Тому Загальні Збори *відносяться* цим шляхом до надрядних чинників, щоби не дозволили на майбутнє на такі відношення до господарської організації, якої праця в інших частинах краю є такою корисною.

ІІІ. ФАХОВА І КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ПРАЦЯ.

1. Загальні Збори стверджують, що фахова праця „Сільського Господаря" поступала вперед і що вона в усіх ділянках дала добрі висліди. Загальні Збори пе-

реконані, що ця праця буде надальше продовжуватися, та що в майбутньому дасть ще кращі наслідки, як тоді.

2. Загальні Збори стверджують, що усю фахову та організаційну працю ведуть передовсім агрономи, інструктори й інструктори та інші фахові працівники „Сільського Господаря". На них спочиває передовсім праця нашого Т-ва і вони є тими, що цю працю не тільки ведуть, але все більше і більше її розбудовують. Тому Загальні Збори висказують своєм признання і подяку провідним органам централі, філій та кружків, і всьому персоналові централі і філій „Сільського Господаря", зокрема всім агрономам, що для цієї праці не шадили ні здоровля ні сил.

3. Загальні Збори стверджують дальший розріст Хліборобського Вишколу Молоді, що є нетільки доброю господарською школою, але також основою розвитку нашої організації в майбутньому, бо підготовляє для неї нових свідомих членів. Тому Загальні Збори закликають всі філії і кружки „Сільського Господаря" до ще сильнішої праці в цьому напрямі, на яку не треба шадити ні труду, ні грошей.

IV. ФІНАНСОВІ СПРАВИ ТОВАРИСТВА.

1. Загальні Збори стверджують, що Т-во зрівноважило свій білянс та веде спадну і дощільну господарку, яка виявилася у предложеному рахунковому звіті та білянсі на 1937 рік.

2. Загальні Збори стверджують, що відчування фінансової різноваги було можливе тільки завдяки допомозі наших кооперативних централь, а саме: Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Центросоюзу і Маслосоюзу і за цю підтримку складають їм щиру подяку.

3. Загальні Збори стверджують, що фінансові філії і кружків в цьому році повільно зросли. Матеріяльні їх засоби з вкладок і дотацій виказують 188.075.44 зол., з чого коло 2/3 членських вкладок членів і кооператив усіх видів і ступнів. Збільшення членських вкладок філій і кружків вказує на зміцнення нашої організації та є дуже додатнім явищем. В цьому не враховано зовсім членських вкладок, що випливають до централі. Загальні Збори вважають, що дальше збільшення вкладок філій та кружків буде найкращою основою для розвитку нашої організації. Звичаєм така повільна дотація на нашу агрономічну роботу нашої кооперації вказує на щиру співпрацю цієї організації зі „Сільським Господарем", за що Загальні Збори висловлюють на цьому місці щиру подяку всім кооперативним установам, що причинилися до підтримки такої потрібної праці для нашого села.

* * *

Загальні Збори „Сільського Господаря" уповажнюють Раду Товариства належно підготовити відсвяткування 40-ліття праці Товариства, що припадає на 1939 р.м. Загальні Збори рішають обєднати з тим святом 90-л'ття скасування панщини, що припадає на 1938 р., але в огляду на конфлікт „Просвіти" буде теж перенесене на 1939 р.

Загальні Збори Т-ва „С. Г." доручають Головній Раді, Президії і Дирекції розглянути при нагоді святкування 40-ліття праці „Сільського Господаря" можливости переведення загальної сесійської збірки на будову „Дому Українського Селянина" у Львові, який був би власністю Т-ва та осередком усієї хліборобської праці краю.

Загальні Збори „С. Г." стверджують, що організація Секцій Господинь як господарська організація не противиться організації „Союзу Українок", чого доказом є співпраця Секцій Господинь і „Союзу Українок" у терені та вважають, що треба і далі змагати до такої співпраці без обмеження дотеперішнього круга праці Секцій Господинь.

Стрий, 8. III. 38. До Пром-банку. Складаючи підписану заяву на дальших 10 уділів і виплачуючи їх одночасно, прошу **признати мені на біж. рах. кредит до двацятикратної висоти виплачених уділів.** Сповіщую, що Хв. Дирекція прихильно розглянє мою прохання, тим більше, що моє майно і **добре розвинена крамниця** в доброю заморукою, про що Хв. Дирекція мала нагоду переконатись, ставши мені нераз у пригоді. — З пошанованням Сидір Роман

УДІЛ
Пром-банку.
ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1,
уможливлює затягнути позичку до двацятикратної висоти виплачених уділів.

Хочби трохи почуття правди!

Українська незалежна преса завжди намагається насвітлювати дійсність так, як вона виглядає, щоб читач мав змогу правильно орієнтуватися в подіях. Для мене, як журналіста, це правило найважніше у моїй праці, незалежно від того, які воно може дати для мене наслідки.

Пишучи про зїзд ВУО в Рівному, я відмітив, що після відсунення Певного культурний рівень цієї організації помітно піданцився, і сказав це, бо цього вимагала обективність. Зате про орган ВУО я мовчав, бо „Волинське Слово" дуже часто залишається позаду своєї партії.

Отак, реагуючи на мою статтю в „Ділі" (ч. 43) „Нові форми життя на Волині", „Волинське Слово" (ч. 10) пересипає свій огляд преси ріжними образливими для мене „квітками" в роді „ведення розкладової акції в галицькій пресі". Ці затроєні стріли не досягають мене, бо читачі моїх дописів добре орієнтуються в подіях та мають змогу переконуватися, що моє насвітлення життя відповідає правді.

Але не можу обійти мовчанкою у „Волинському Слові" того, що вже вдаряє в самий український нарід, у саму правдиву правду життя.

„Якщо — пише „В. Сл." — воно (моє твердження про нові форми життя) знайшлося в устах автора, пояснюємо їх (?!) цілковито його ізоляцією від національно - громадського життя"... „хтось відсунув від політичної керми"... „даючи п. О. С-ському цілковиту можливість перебування в політичному безрусі"...

На жаль, таких „відсунутих" і „в безрусі" на всіх ділянках життя Волині набереться 99 відсотків українського населення Волині: б. просвітян, кооператорів, церковників, агрономів і звичайних собі інтелігентів, міщан, робітників та селян. Згадувати про цю сторінку життя в такій формі, як це робить „Волинське Слово", дуже подібне до глузування зі свого зароду, до реготу над свіжими могилами українського культурного, господарського, церковного, політичного й товариського життя, в якому ще недавно брав участь і сам автор замітки; подібне до глузування над самим собою.

Колиб такого чину допускались чужі люди, булоб це зрозуміле. Але годі це зрозуміти, коли це роблять свої-ж українці.

А про нові форми життя говорить хочаб те, що діється по ріжних парохіях, що сталося з афішою про поминки Шевченка в Луцьку, з метючкою ВУО, книжкою Богосл. Секції Т-ва ім. Петра Могили і т. д. Зрештою і саме „Вол. Слово" це вже відчуло. То пощо-ж замазувати цю правду життя, коли її всі бачать і ніхто не скриває?

Про методи, якими послуговується „Вол. Слово" в полеміці, свідчить ще й такий факт: Не так давно натякало воно, що співробітник „Діла" п. Гром. це я. А в ч. 10. знову каже, що співробітник „Н. Ч." п. Хорольський — теж я. В дійсності-ж п. Гром., дописувач „Діла" з Варшави, більш ніж два рази молодший від мене, а п. Хорольського п. О. К. міг би знайти недалеко від себе.

Ось такто виглядає „правда" „Вол. Слова".

О. С-ський

Наймодніші матеріяли жіночі і мужеські
з першорядних більських фабрик дістала і поручає по фабричних цінах фірма
Мецґер і Берґнер ЛЬВІВ, КАЗИМИРА ВЕЛИКОГО 12
Телефон ч. 239-43. 8-10

За реформу народнього шкільництва.

Дня 26-го березня ц. р. у салі Торг.-Пром. Палати виголосив проф. А. Добровольський виклад, в якім виступив із домаганням реформи народнього шкільництва. Відчит, виголошений із запалом і повний переконливих аргументів, дає притоку до глибшої застанови.

Проф. А. Добровольський виступає з пляном **десятилітньої** народньої (загальної) школи з дошкіллям та в останніх роках навчання з інтернатом для вбогих учнів. Необхідність такої реформи випливає з педагогічно-психольогічних оглядів та лежить в інтересі всього громадянства.

Освіта є сьогодні, по думці проф. А. Добровольського, привілеєм нечисленної касти громадянства. Освіту, яку повинен мати кожний громадянин, набуває ледви яких 10% громадян, тоді як 90% громадян лишається без освіти. В той спосіб твориться у громадянстві дві категорії чи касти — інтеліґентів і неінтеліґентів, між якими є і мусить бути пропасть. В інтересі **демократії** і самих громадян є усунути таку кастовість освіти та піднести інтелектуальний рівень низів до рівня сьогоднішнього інтеліґента. В той спосіб можна буде принаймні частинно злагіднити клясову ненависть, яка у значній мірі саме є наслідком такої кастовости освіти, при чому громадянство, що привикло до критично-абстрактного думання, не піде за крикливими, беззмістовними псевдоідеольоґіями. Найсумнішим наслідком такої кастовости освіти є те, що 9/10 людей здібних і 9/10 ґеніїв пропадає безслідно. Таланти розкладені рівномірно в усіх верствах, а факт, що діти селян чи робітників у перших роках школи вчаться назагал гірше, ніж діти інтелігентів, є тільки наслідком впливу середовища, в якім їх виховували. Через те 2—3 літне дошкілля, головно для дітей неінтелігентних батьків, є необхідне.

Психольоґічно - педагоґічні досліди виказують, що роки 14—17 є для дитини переломові. Саме в цьому часі зявляється в молоді потреба світогляду, виявляються здібности і це є саме той вік, у якому сьогодні вже до школи **не ходять.**

Школа має бути ввесь час безплатна. Для вбогих учнів треба створити інтернат у трьох останніх роках навчання.

В другій частині викладу проф. Добровольський торкнувся доцільних педагоґічних метод навчання

Е. Пр.

Весняні матеріяли
оригінальні англійські і більські на одяги
ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ
Лязар Райзер ЛЬВІВ, ул. Шпитальна 1.
Дім товаровий.
Спеціяльність: вироби "А л ь м о р"
Гуртові Ціни.

Ваш заощаджений гріш

зміцнить економічну ділянку народу і повернеться до Вас з надвишкою, коли заощадите його в

Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові

вул. Словацького 14. (Філія: Станиславів, Собіського 11)

Як розуміють „нормалізацію" у Ярославщині.

Пишуть нам з Ярослава.

Оригінально розуміє нормалізацію, чи пак „вспулжице", ярославське староство: Ото на внесені прохання в справі дозволу на Шевченківські концерти, староство вимагає: тексту промови, писаної латинкою, тексту співаних пісень, писаних також латинкою і тексту деклямації, теж латинкою. Крім цього треба предложити дозвіл котрогось староства на заподані до співу пісні. А щоб дістати дозвіл на аматорську виставу, треба предложити найновіші цензуровані пєси, бо такі, які поміщені у списі „Просвіти" з р. 1932, вже "за старі".

І як тут вести чисто-освітню працю?

С. Б.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**

готові і на замовлення

простирала — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — капи — фіранки поручає

А. Петрушевський

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20.
(давніше коральницька)

Ціпники задурно

Для О. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 9—10

В обороні Церкви та її Голови.

ПРОТЕСТ ГРОМАДЯН СНЯТИНА І СНЯТИНЩИНИ.

У Снятині відбулась у звязку з протиукраїнським виступом посла Войцеховського нарада, в якій взяло участь понад 500 громадян. Після реферату д-ра Гриця Ганкевича зібрані ухвалили таку резолюцію: „Українці Снятина і Снятинщини, зібрані на нараді 20-го березня 1938 р. протестують проти напастей посла Войцеховського на нашу Церкву і на її Князя, Митрополита Кир Андрея Шептицького, якого нам сам Бог післав у цей сумний для нас час на провідника, опікуна, добродія і батька. Одночасно зібрані заявляють Митрополитові Андрееві свою синівську любов, пошану, відданість і готовість боронити слави і добра своєї Церкви, її Князя і українського духовенства."

ПОВІТОВИЙ ЗІЗД УНДО В САМБОРІ ПРОТЕСТУЄ.

Повітовий зізд УНДО, що відбувся 21-го березня ц. р. в Самборі, ухвалив вислати до Екс. Митрополита письмо, в якому протестує проти нападу пос. Войцеховського на Архипастиря Української Церкви та заявляє Митрополитові глибоку пошану, синівську вірність і любов та готовість стануги в оборові Владики та греко-католицької Церкви

З життя товариств.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА АБСОЛЬВЕНТІВ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Дня 27-го березня ц. р. відбулися II. Звичайні Загальні Збори мало відомого громадянству Т-ва Абсольвентів Торговельної Школи Р. Ш. у Львові.

Збори відкрив голова Бійовський, витаючи рівночасно гостей, дир. школи Ковалиська,

представника учительського збору проф. Березовського і представників преси. По відчитанні протоколу з попередніх Загальних Зборів забрав слово голова Т-ва Бійовський, який у коротких словах представив працю Т-ва за перший рік діяльности. Після цього слідували звіти секретаря, управи і контрольної комісії.

По звітах була жива і річева дискусія, в якій забирали слово: дир. Ковалисько, проф. Березовський, Писарівський, Филипович, Михалевич, Пасічник, Юськів, Нижанківський. Учасники дискусії широко обговорили справу засновин власного торговельного підприємства. Як виходить зі звіту управи, зголосилося вже 22-ох членів, які деклярували коло 500 зол. З цього 10 частинно вже вплатили свої уділи. Покищо не вирішено, яке підприємство це має бути та де його заснувати. Загальні Збори затвердили вибраний уже в минулому році комітет, що має справою цього підприємства занятися.

Комісія-Матка представила листу кандидатів на членів управи в такому складі: голова — Бійовський, члени — Писарівський, Коваліик, Юськів, Филипович, Керод, Михалевич, Чорній, Явнич. Контр. комісія: Федій, Плахти-

ВІЛЬГЕЛЬМ ЛІХТЕНБЕРГ.

Особливий пакет.

Було це тому два місяці. Одного дня доручив мені поштар якийсь пакет. А треба вам знати, що я ніколи не дістаю пакунків. Від кого-ж би це могло бути?

Але передімною лежав в цій хвилині добре обвязаний пакет з дуже невправно виписаною адресою. Цікаво! Імя згоджувалося, адреса також. Тільки це, хто мені післав це „щось" важке. Тільки це, хто мені післав це „щось" загорнене в сірий пакунковий папір, було закрите серпанком таємниці.

Та на другій сторінці, побіч великої плями з товщу видніло також імя надавця: „Директор Міттервальд, Зензендорф, почта Кірхгайм".

Я не знав ніякого директора Міттервальда, ніколи в житті не був ні в Зензендорфі ні в Кірхгайм. Пакет ставав іще більше цікавий з огляду на це невідоме мені прізвище.

В теперішних таких бурхливих часах всі стали надто недовірливі. І нагло стрілила мені в голову гадка: „Пекольна машина..." Часами читаємо щось такого в часописах.

Одначе тепер не міг я доглупатися, кому могло на тім залежати, загрожувати моєму скромному життю пекольною машиною. Я думав, що моєму суперникові не виплатилась би шкірка за виправу, — але коли хтось вхопиться якоїсь гадки, то не так легко з нею розстатися.

Хвилину я думав над тим, чи цей таємничий пакет не передати поліції; однак вкінці зібрав в докупи всю мою мужеську відвагу до такої поважної акції і постановив відчинити цю посилку директора Міттервальда зі Зензендорфу почта Кірхгайм.

Щоб непотрібно не побільшувати напруження читача, додам відразу, що в пакеті не було ніякої пекольної машини. На білому папері лежали побіч ось такі річи: десять яець — вісім з них на жаль в тому сумному стані посереднім між яйцем і яешницею — кусень солонини, одна ковбаса, дещо масла та великий бохонець хліба.

В цього директора Міттервальда не замовляв я ніколи харчів. Якжеж він прийшов на гадку мені щось такого посилати? А колиб я і замовляв якісь харчі то не в таких смішно малих порціях. А меценати, що засобльовали письменників у засоби поживи, вже давно вимерли.

І знову відізвалася в мені хоробливо розбуджена фантазія: чи не могли бути ці харчі затроєні, чи не були тайною змовою на моє Богу духа винне життя? Чи це ще не небезпечніше від пекольної машини, яка не мусить вибухнути в кожних обставинах?

Очевидно, що я тих річей не їв. Попросту я їх знищив, хоча вони і мали апетитний вигляд.

За чотирнадцять день прийшла подібна посилка. А по двох тижнях знов одна. Згодом я переміг свій страх перед отрутою і їв те, що було в пакеті. Все смакувало мені знаменито. Тільки яйця були здебільша непридатні.

І ще одно впало мені в очі: Пакети приходили постійно від директора Міттервальда, але цей директор Міттервальд здається не мешкав увесь час в Зензендорфі почта Кірхгайм. За кожним разом мала відворотна сторінка іншу адресу. Раз Гіммельберг почта Штеттен, раз Вірсдорф почта Боматт

Вкінці одного дня я переміг свою несміливість і вислав до пана директора Міттервальда соковитого листа з подякою, в якому найкращими словами описав знаменитий смак усіх його посилок та попрохав тільки посилати яйця не сирі, але радше вже як готовий продукт. На це лістав я відповідь, що визначалася не тільки якимсь особливим правописом як і змістом. А саме пан Міттервальд представив себе як директор мандрівної театральної трупи, при цьому пояснив мені, що його посилки з „натуралій" зовсім не є виявом його меценатства. Він має у своєму постійному репертуарі дві моїх комедії, які мають — повторяю це червоніючись — великий успіх у місцевостях Обермільфіртельської округи. Однак теперішні кризові часи довели до того, що його публика не платить при касі вступу готовими грішми, але у формі „натуралій". Отож яйця, солонина, ковбаса, масло і хліб. І з цього посилає мені десять процент як гантієму, так як цього вимагає закон. Чесно, сумлінно і точно.

Вчора я стрінув директора театру Сундзо, саме тоді, як він мав всідати до свого люксусового авта. Директор Сундзо винен мені іще від трьох років гонорар за песи і всі мої пригадки даремні.

Я зупинив його та розказував йому історію про гантіеми виплачені в натуралях. Він щиро засміявся та сказав: „страшно, на які думки впадають ці „шмірен-директори!" Потім дав своєму шоферові знак відїхати.

Яка шкода, що пан Сундзо не є таким самим шмірен-директором! Тоді він також попав би на подібну гадку.

Пер. С. К.

ПЕРЕВОЗИ: меблів, товарів
Власні магазини: ГАРМА
Львів ул. Потоцького ч. 11 А тел. 111-21

ва, Рифяк. Збори приняли шю листу одноголосно.

Нарадами проводив голова Т-ва Бійовський, секретарював Федій.

По вичерпанні порядку нарад голова замкнув збори, дякуючи всім за присутність.

Присутніх на зборах було коло 45 осіб, у цьому 5 гостей. Цим Т-вом повинні більше зацікавитися абсольвенти Т. Ш., що досі ходять одинцем, і стати його членами.

По Загальних Зборах учасники оглянули теперішнє приміщення торговельної гімназії і виктаву пластових памяток при вул. Потоцького ч. 48.

ПЛАЩІ і КОСТЮМИ ЖІНОЧІ
оригінальні моделі
Повшехни Склад Одзєжи
Львів пасаж Міколяша

Українські інтерпеляції у соймі.

На останньому в цьогорічній буджетовій сесії засіданні сойму в четвер 31. березня ц. р., внесено такі українські інтерпеляції, приняті урядуючим віцемаршалом Шецелем:

1) **Інтерпеляція посла д-ра Степана Барана** до міністра внутрішніх справ і до міністра віроісповідань та освіти в справі виселення з надграничної смуги на три роки на підставі ст. 6, уст. 3 розпорядку Президента з 23. грудня 1937 р. про границі держави (В. З. Р. П. поз. 95 з 1937 р.) волинським воєводою його ороченням з 15. березня 1938 № ВРО — 10/38 з громади Гриньки лановецької волости кремінецького повіту селян: Кипріяна Дубового, Гаврила Цимбалюка, Мусія Зиска, Євфима Гаврилюка й Остапа Зиска, тамошніх постійних мешканців, як теж у справі шиканування українського православного населення повищої громади внеможливленням слухати богослуження в тамошній православній церкві через відібрання особистої виказки і перепустки православному парохові й деканові в Ланівцях о. Миколі Малюжинському, до якого парохії належать православні вірні громади Гриньки.

Інтерпелянт пос. др. Ст. Баран подає обширну течу подій у Гриньках, що почалися ще 17. жовтня 1937 року безпосередньо після провокаційного зневажения в часі нічної забави, влаштованої КОП-ом у гриньківській вселюдній школі, портретів польських державних достойників, що висіли на зовнішній стіні шкільного будинку, описує репресії й арешти місцевих молодих людей з цього приводу, ширення провокаційних вістей про прихід військової карної експедиції, про пацифікацію села і виселення з села всіх, хто в чімнебудь подозрівся у нельояльности супроти польської держави. При цьому самі ті, що ширили згадані провокаційні вістки про карну експедицію, пацифікацію і виселення, піддавали перестрашеному населенню думку, що можна того всього уникнути та ще й здобути ласку, якщо покинути православія і перейти на римо-католицтво та внести до староства у Кремениці прохання за виселенням усіх „неблагонадьожних", чи пак упорствуючих. Тоді й розпочали збирати підписи за виселенням осіб, яких справді тепер у ночі виселили, не давши їм навіть спромоги впорядкувати свої особисті, родинні і господарські відносини. Тут і початок переходу православних у Гриньках і сусідніх громадах на римо-католицтво. Всі виселені сенейні люди, досі не були карані і не належать до ніяких підпільних організацій, тому інтерпелянт домагається внесення цього незвичайно строгого зарядження та припинення тероризування прикордонного українського православного населення на Волині чинниками місцевої прикордонної адміністрації.

Православному парохові і деканові в Ланівцях, о. Миколі Малюжинському, свідомому українцеві, відібрали знову особисту виказку і прикордонну перепустку. Не маючи тих документів, не може він доїжджати до церкви в Гриньках, яка належить до його парохії, як теж не може візитувати свого деканату, бо взагалі не може рушитися з місця. Інтерпелянт пос. др. Баран домагається віддачі згаданому парохові і деканові його особистих документів та вможливлення йому свободи рухів на території його урядування і вможливлення йому відправи богослужень у церкві в Гриньках та уділювання релігійних послуг для тамошнього православного населення.

2) **Інтерпеляція посла д-ра Степана Барана** до міністра внутрішніх справ у справі зловживань председника виборчого зібрання Яна Граба при виборах соятса і підсолтиса в громаді Данилівці, повіт Зборів, тернопільського воєвідства, в дні 1. лютого 1938 р.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ
ЄДИНА
Українська Каса Ощадности
із правом пупілярности. Веде всі банкові чинности.
ПЕРЕМИШЛЬ, РИНОК 5. І. п. Тел. 1207. Чекове конто ч. 144.755. 3—3

Закінчення соймової сесії.

На четверговому засіданні сойм радив над поправками сенату до законопроекту про устрій адвокатури. Правнича комісія приняла маторичні поправки з винятком сімох та всі стилістичні і редакційні. Крім цього законопроекту сойм полагодив ще два законопроекти про публичну службу здоровля та про поборювання сухіт, внесок пос. Медзінського про скасування родових ординацій, законопроект про привернення господарських управнень для ремісничих цехів та ін.

Це було останнє засідання сойму цьогорічної буджетової сесії.

—o—

Японці окружили 10 китайських дивізій.

Домеї повідомляє: Японці, що оперують у південному Шантуні, окружили 10 китайських дивізій в околиці великого каналу, між провінціями Шантун і Кіянсу. Китайці боронаться завзято, намагаючися втриматись у Таерчуані. Якби ця місцевість упала, японці загрозилиб безпосередньо Сунчав — важний комунікаційний вузол на лінії Тієнтсін—Пуков

КИТАЙСЬКІ ПРОТИНАСТУПИ.

Три китайські дивізії намагалися здобути Ліючен, чотири інші дивізії заатакували японські становища під Тсаочуаном і Таерчуаном — наступи відбито.

Китайські кольони зблизились на 16 км. на північний схід від Таерчуану. намагаючися загрозити японське крило, але японці розбили їх і прогнали на схід та південний схід. Переслідуючи китайців, японці заняли Фанкав і Тунчун над великим каналом.

ЧАНКАЙШЕК — ГОЛОВОЮ КУОМІНТАНУ.

У Ганков відбувся конгрес Куомінтану; головою вибрали одноголосно Чанкайшека, його заступником — Ванчінвея. Дотепер Куомінтан не мав постійного голови — кермувала ним начальна рада.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 66. Вівторок, 3. квітня (22. березня) 1888.

„ЄДИНА НАДІЯ ДОСТАТОЧНОЇ, ВІДПОРНОЇ СИЛИ"

В „Новій Реформі" появилася стаття з нарікання на гнет польського народу, на екстермінаційну політику кн. Бісмарка, на погане положення поляків у Росії, на неповну автономію у Галичині і т. д. Тому, що поляки у цій ситуації опустили руки, „Нова Реформа" заклинала: „Та все ж не упадати нам духом, але шукати засобів до відродження в нас самих. Тільки в нас самих, в нашій праці і жертвенности, тільки в духовому, моральному, економічному та фізичному розвитку громадянства лежить надія достаточної відпорної народньої сили".

Навівши ці слова „Діло" між іншим писало від себе: „Якби весь той труд, зужитий для фантому возродовлення Руси на Руси, польська інтелігенція зужила в користь свого люду; якби хоч так прикладалась до нього в Західній Галичині, на Шлеську і в Познанщині, як пруська інтелігенція, не вважаючи на всякі перешкоди, прикладалась до свого люду, — консервативна сила Польщі так скріпиласяб, що не потребувалаб жахатись ні екстермінаційної політики кн. Бісмарка ні опортуністичної Ватикану".

„ПЕЛЬГЖИМКА ПОЛЬСКА" ДО РИМУ.

Польська акція, щоб зорганізувати польську „пельгжимну" до Риму, в якій взяли би участь також українці під проводом польських єпископів, не вдалася. Зі світських українців ніхто не зголосився, а духовні українці, єпископи і священники, що мали їхати з польським паломництвом, задумали представитись папі на окремій авдієнції. „Руський нарід — писало з цього приводу „Діло" — домагався цього дуже рішуче у своїй пресі і віримо, що його голос знайде у князів руської церкви більшу вагу, як шовіністична і закулісова робота непрошених опікунів".

В УНІВЕРСИТЕТІ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Зі статті п. н. „Справи Буковинської Руси" довідуємося, що у чернівському університеті в першому півроці 1887-88 року було всіх студентів 274. Теольогів 65, правників 160, фільософів 49. Німців з жидами було 108, румунів 98, русинів 35, поляків 26, чехів 4, серб 1, мадяр 1 і 1 москаль. З Буковини було 208 студентів, з Галичини 45, решта з інших країв. На теольогії було 53 румунів, 11 русинів, 1 серб.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПЛЯН СТУДІЙ У ВИСОКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ В ДАНЦІГУ.

Політехніка в Данцігу має такі факультети з виділами: І. а) хемія; б) агрономія. ІІ. а) архітектура; б) будівельна інжинірія. ІІІ. а) будова машин; б) електромеханіка; в) будова кораблів; г) будова корабельних машин; ґ) корабельна електротехніка; д) будова літаків.

Умовини приняття: 1. Матуральне свідоцтво гімназії всіх типів (8. кл.) в оригіналі та легалізованому німецькому перекладі. Свідоцтва гімназій Рідної Школи та Мал. Семинарії — важні. 2. Куррікулюм віте (Лебенслявф) у німецькій мові. 3. Посвідка з відбутої 6-тимісячної безперервної практики у фабриці машин (коли петент подається на один із виділів під ІІІ.), або в більшому будівельному підприємстві, при будові коли подається на факультет ІІ. Денник праці (Арбайтсбух) з технічними рисунками і описом виконаної праці в диспозиційній формі. Посвідку та денник праці мусить потвердити дирекція фабрики, чи підприемства. „Основа" висилає денник праці (друк) за надісланим зол. 3 і перекладає документи за зол. 5.

Вступних іспитів нема. Час студій теоретично 8 семестрів, тобто 4 роки. Вписове для факультету І. і ІІ. зол. 35, для фак. ІІІ. зол. 45. Семестральна оплата за науку коло 450 зол., на хемії оплата вища. В часі студій, почавши від 3-го семестра можна дістати знижку оплат до зол. 250 за семестер на підставі доброго поступу в науці.

Утримання в Данцігу (скромне) гульденів дан. 100 (1 гульден — 1 золотий).

На вїзд до Данцігу треба мати „довуд особісти", на якому староство має потвердити громадянство.

Шкільний рік на політехніці зачинається в літньому семестрі 25. IV. і тривае до 8. VII 1938. Впис від 1. IV. до 20. IV. ц. р.

„Основа" полагоджує подання тих петентів, що пришлють рівночасно з документами опінію щодо своєї особи, виставлену студентським, культ.-освітним або спортовим товариством.

Ближчі інформації висилає:

Verein Ukrainischer Studenten „Osnowa" Danzig — Lgf. Technische Hochschule.

—o—

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ВІДТЯТІ ВІД БАРСЕЛЬОНИ.

Національні частини, що оперують на Мадрому (північному) крилі, заняли місто Банабарре З огляду на те всі червоні відділи, розміщені на північ від того міста, стратили всякий зв'язок із Барсельоною.

Літературна сторінка.

Чи можна наслідувати великого поета?

Неодин читач, прочитавши у 71. числі „Діла" фрагмент поеми Шевченка „Посланіє" міг здивуватися, що все в тих строфах таке знайоме. Шевченко створив такий індивідуальний стиль, що видається — неможливо його наслідувати. А проте з історії літератури знаємо неодин випадок, коли найбільших поетів наслідували вже їх сучасники і то так, що ті штучні зразки могли видаватися творами поета.

Як можна наслідувати те, що має риси найбільшої оригінальности та індивідуальности, такі прикметні для генія? Можна це робити засвоївши собі зверхні засоби стилю, якими легко витворити ілюзію чогось, що вже знаємо. Але саме тому, що наслідування нагадує нам уже відомі твори і майже ніколи не приносить щось нове — свідомо наслідувані зразки полишають більше враження манери, ніж творчости. Пригадаймо наслідування Шевченка у Федьковича.

Кожний літературний твір, що залишається оригінальним зразком в історії літератури, повстає вперше, наче новий винахід. Коли винахід уже зроблений — можна його наслідувати, навіть легко прикрашувати новими додатками; для цього не треба генія, тільки таланту, часто навіть не творчого. Тимто коли минає якась доба — твори літератури, таксамо як деякі технічні винаходи, можна наслідувати. Саме тому, що це робити не дуже тяжко і безплодно, недоцільно, справжні письменники не наслідують того, що вже раз створене.

Частіше трапляються випадки „містифікації" з іншою метою. Відомий експеримент шотляндського письменника Мекфорсона, що в 1761. р. видав „Фінгала" буцімто переклад з гаельської мови і „Твори Оссіяна" у 1765. р., у такому „народньому" старовинному дусі, що Гердер, Гете і десятки інших поетів захоплювалися їх природною наївністю.

Французький письменник Проспер Меріме повернувшися з подорожі по дальматинському побережжі видав збірку „ілірійських пісень" у перекладі на французьку мову прозою, додавши до них наукову розвідку про невідому устну словесність невідомої в Европі літератури. Меріме як добрий фільольог і стиліст умів так зручно схопити тон народніх пісень, що Пушкин і Міцкевич захоплювалися ними, а якийсь німецький професор написав окрему розвідку, звертаючи увагу на ритм ілірійських пісень у... прозовім перекладі Меріме! Книжка Меріме була іронічним експериментом: увесь текст він сам вигадав, щоб перевірити, чи зуміє наслідувати „народній тон" якихось далеких „славян" і чи ошукає знавців.

Дуже плодовиті письменники, що зробили собі з літератури джерело доходу, часто мають поруч себе помішників, що засвоюють собі їх манеру і помагають їм виповняти деякі частини творів. А проте можнаб сумніватися, чи навіть найближчий секретар великого письменника був би всилі його заступити, колиб самого творця не стало — колиб він пропав на якийсь час або несподівано вмер і треба було за нього написати обіцяний твір, іще непочатий.

Нововідкрита велика УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ СТОЛЯРСЬКО-ТАПІЦЕРСЬКА

столь-тап

ЛЬВІВ. ЛЕНАРТОВИЧА 4.

Виконує наймодерніші МЕБЛІ СТОЛЯРСЬКІ І ТАПІЦЕРСЬКІ. Виконання солідне по найдешевших цінах.

Моральні оповідання.

(Василь Маковський: „СУД НАД ІВАНОМ ГНАТОВИМ" й інші оповідання. Обгортка Р. Чорнія. В-во „Українська Книжка" 1938, ст. 116).

Ця маленька збірка оповідань названа одним із них, може і з кривдою для цілої збірки. Автор вибрав чотири спомини із свого життя — чотири події, що можуть зацікавити читача. Кожна з тих подій дає авторові привід до загальних рефлексій, так мовити, „морального характеру" про припадок у людському житті, долю чи призначення. В останньому з них находимо думку, що моглаб обєднати всі: „В житті всіляко буває. Та часом таке щось на око ніби просте, звичайне, буденне — а приглянувшись прилючці уважно з віддалі часу, бачиться, що вона не така собі зовсім звичайна й буденна, як нам вбачалася. Дарма, що висновки нераз довго кажуть на себе чекати. Є якась сила, для котрої час не існує... Є в світі багацько тайн. Найбільшою — сам світ".

Тільки „Стремленне" між трьома іншими — гумореска. Вона починається широкими міркуваннями про занепад деяких наших гарних народніх звичаїв, що перестали належати до традиції і кінчається легкою, іронічною усмішою.

Оповідання, що дало заголовок усій збірці змальовує одну з тих сільських трагедій, за якими в нашій літературі не треба довго шукати. Тимто читачеві може найважче найти в чьому новий, свіжий сюжет; дієві особи — живі, подію так і бачимо перед очима, а проте відчуваємо, як тяжко вбгати їх у вирізьблені літературні рямці. Як у кожному літературному творі головну ролю грає в ньому те, що звемо композицією: розподіл частин, гра нюансів, взаємини між сухим сюжетом і засобами слова, які мусять стояти на послугах уяви.

Автор, маючи за собою життєвий досвід і літературний хист, занадто легко пішов за звичайним тоном споминів, не маючи змоги звести ввесь задум до мистецької композиції. Зате коли він мав на увазі головно моральний сенс деяких своїх завваг, то ця книжка може зворушити неодного читача, який схоче вважати вибрані автором приклади переконливим доказом на справедливість або дивне прочуття чи ясновидну силу.

Велика прикмета цих скромних оповідань В. Маковського в тому, що автор намагається писати власною, чистою літературною мовою, прикрашуючи її як мога частими народніми зворотами і мало вживаними в нас словами. Автор свідомий того, що навіть буденне оповідання в літературному творі вимагає літературного зусилля; це пріневолює читача теж підтягнутися на вищий рівень.

Та з цим звязана одна небезпека і неодна недостача. Автор залишений самому собі у праці вироблювання мови, не може оминути численних слів і зворотів не наших, давно прогнаних із літературної мови. Є там такі москалізми, як „пестрий" (барвистий, сорокатий, рябий), „дерзкий", (сміливий), „ловкало" (пощастило), „передрягліЙ" (перемерзлий), „обморок" (памороки), „образованний" (освічений); польонізми як „вимовний" (проречистий), „справунки" (орудки), „гроза положення" (жахливе становище), „зглядний" (умовний), „сотна забава" у значінні: прегарна, „наставлення" (підхід), „пересадний" (прибільшений переборщений), „через двацять літ" у знач. двацять, „вичин"; або такі примірі фрази: це так займала, увагу приковуюча (!), пристрасти напинаюча(!), уяву побуджуюча (!), новітня белетристика..." Автор уживає чомусь дуже штучних форм „що лиш" і „що аж" замість „щойно", і неодного слова у невластивому розумінні, як нпр. „на похват! якось приборкався", „зорив їх зашморгом", „мужчини вглибають у кожухи". Трапляються і чудернацькі звороти як: „запрощо тут розходиться", „вилки нашої розмови судця обачно переставив на інші рейки", „тамтота (!) впястила кігті у волосся як вампир"...

У книжці находимо пояснення тільки небагатьох мало зрозумілих слів і деякі з них неточні.

м. в.

Літературна хроніка.

НОВОВІДКРИТІ ЛИСТИ ШЕВЧЕНКА.

Московський літературний музей придбав недавно два невідомі досі листи Шевченка, написані у 1842 до харківського гімн. вчителя Ф. Н. Корольова. Перший з Петербурга з датою 22. травня 1842, написаний при висилці „Гайдамаків", які Шевченко пересилав харківським землякам. Другий з 18. листопада 1842 торкається „Гамалії" і невідомих подробиць про замірену подорож Шевченка до Швеції та Данії, про що знаємо так мало. Такі нововідкриті матеріяли до Шевченкового життєпису стоять дуже рідко. А вже зовсім рідкі рукописи невідомих творів поета.

ПЕРЕКЛАД „МОЙСЕЯ" НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ.

У додатку до американської „Свободи" виданим у Джерсі Сіті англійською мовою п. з. „Українець Вікні" находимо статтю про І. Франка як передмову до перекладу „Мойсея". Передмову і переклад зладив Вол. Семенюк. У числі з 10-го березня появився переклад співу до „Мойсея" у терцинах.

НОВА ПОВІСТЬ А. ЦВАЙГА.

Німецький письменник Арнольд Цвайг, автор славного „Спору про сержанта Гріщу" видав нову повість „Айнзацунг айнес Кенігс", що є шостою частиною великого повістевого циклю задуманого на 7 томів. Кожний том цього циклю належить до іншого моменту світової війни, кожний змальовує іншу частину німецької армії та інші групи постатей. Ми маємо вже в попередніх перші дні війни, зах. фронт 1916-7, східне життєво Мерівезьє, рядових вояків, штабових старшин, інтендантуру та воєнні суди. Дія нової повісти йде в 1918 р. на стоянці „Оберкомандо Ост". Іде війна за Курляндію, Литву та Україну. На Заході загрожує вінцем програна, у краю бракує харчів і нового людського матеріялу, а на Сході йдуть інтриги за литовський престіл, торги за українське збіжжя, генерали в „Обер-Ост" переговорюють із товаришами-втікачами з Росії щодо збройної інтервенції у Москві та Петербурзі. А. Цвайг відтворює той образ не тільки вірно, але із глибокою інтуіцією. Щойно сьогодні видані документи (у 1937 р.) про німецьку окупацію на Україні покриваються найдокладніше із літературним малюнком Цвайга, який не знав цих документів.

Мета повісти — відтворити звязки одиниць із дуже складним суспільним механізмом. Автор іде у цій праці так далеко, що старається відтворити навіть психольогію пруських юнкерів та генералів, згідно з тою атмосферою, в якій вони виробили собі своєрідні погляди честн, обовязку та імператора. Цвайг уживає іншої методи, як дотепер німецькі автори воєнних повістей; він не обмежується до малюнку одного відтинка фронту або засідки, а звязує фронт із рівнинами його етапами, а в загалі із воєнним апаратом та економічним станом держави. Вперше бачимо в цій повісти як німецька армія має різні суспільні класи і суперечні течії так, що в цілости виступає її одностайність і різноманітна суперечність.

ФРАНЦУЗЬКА НАГОРОДА МОЛОДОЇ КРИТИКИ.

Нагороду „молодих" на критику дістав цього місяця в Парижі 25-літній Клівер Геделіс за книжку „Школа батьків". Геделіс — журналіст. У розмові з редакцією „Тут едісіон" він заявив, що його справжні учителі письменники передвоєнного покоління — філософ Бергсон, Жіде; Валері, Кльодель; Моррас і Колет. Друге покоління славних нині авторів, як Моруа; Моріяк, Бенуа, Лярретель залишають почування, що вони невдоволені життям. Але і „мистці-вчителі" стоять задалеко від життя, до них не можна підійти, застукати в їх двері; як колись до Гонкурів або Золі. Сучасний загал уже не ставить в такім запалом як колись за літературними „батальйонами". Сучасна література занадто підлягається політичним впливам, політика легко відвертає письменників від їх справжньої дороги. Письменникам бракує теж ближчих взаємин із своїми читачами. Тут грає важливу ролю завидно багато друкованих вінників. Праця журналіста дає авторові багато нагод зустрічатися з дійсним життям, але вона й небезпечна; бо вимагає за багато часу і виснажує занадто особистих.

ЖИТТЄПИС ШЕКСПІРА ПО НІМЕЦЬКИ.

Німецький професор Конрад Геммерлінг видав історичну повість про Шекспіра „Чоловік, що звався Шекспіром" (вид. Дайтчер Ферлаг.). Автор зібрав різні джерельні подробиці про автора (адоптованого) Шекспірових драм і повязав їх із численними фактами з самих творів. Багато сперечань село Стратфорд де зростав сільський хлопчина, потім Льондон, мішухи, актори. На тлі історичної картини боротьба за Ессекса, трагедія Марії Стюарт, розгром іспанської армади. Усе це довкола головної постаті поета, драматурга; актора; фільософа — Шекспіра. Особа щораз більше цікаве за творами; щораз менше знаємо про неї, поки вона сама не перемінюється в легенду: жив той драматург під подобою того актора чи громадянина із Стратфорду. Автор хотів із усіх доступних даних про життєпис Шекспіра та його творів відтворити людську постать та обставини її таємничого життя, що ще маємо так мало.

Сторінка без політики.

Іденові пропонують фільмову карієру.

Мабуть ніодин европейський міністр не дістав — по своїй димісії — пропозицію фільмового виробництва виступити в ролі аманта. Такі саме запросини дістав Ентоні Іден, що недавно покинув начальне становище в міністерстві закордонних справ Великої Британії.

На оправдання виробництва треба сказати, що в останніх часах увійшов у моду звичай притягати до фільми кожну людину, якої навище стало славне на цілому світі та про яку часописи багато і прихильно розписують-ся. Кажуть, що таке саме запрошення дістав князь Віндсор, коли для своєї любки зрікся королівської корони.

Одначе коли йде про Ідена, то слід підкреслити два спеціяльні мотиви. Перш усього такому пропозицію можна було брати зовсім поважно. Молодий англійський дипльомат, що в розмірно короткім часі придбав собі такий розголос, має дуже добрі зовнішні умовини, та своєю появою напевне притемнив би славу Ґейльора, Ґейбла чи Купера. Другим мотивом можна вважати те, що молодий міністр справді міг звабити кожного продуцента: він став такий популярний та мав довкруги стільки приятелів і ворогів, що все те разом робило Ідена славнішим від усіх екранових зірок.

Його димісія викликала небувалу сензацію в цілому світі.

Наче з казки...

Іден припав до вподоби сентиментальним англійцям, зокрема англійкам, бо всі вони, не зважаючи на свою розсудність, холоднокровність і вирахуваність мають у собі дуже багато сентименту.

Ідена вважали малощо не королевичем із казки, бо те, що молодий, ледви 38-літній мужчина, займав начальне становище у британському міністерстві закордонних справ, це випадок, який не часто можна стрінути. Під цим оглядом побив Ідена хіба знаменитий Піт, який станув був на чолі англійського уряду, коли мав 24 роки. Крім цього Іден уміє зєднувати собі людей своєю приступністю та скромністю. В кулюарах Ліги Націй не можна було його відріжнити від молодих журналістів, які завжди окружали його численною ґрупою і з якими англійський міністр удержував справдї щирі та товариські звязки.

Кіно було найбільш улюбленою розривкою Ідена. Він визнається на всіх родах Десятої Музи, знає життєписи усіх акторів та найбільше цікавиться французькою зіркою Аннабеллею.

Про краватки Ідена, його одяги й поведінку говорили по всіх столицях Европи. І коли не назвали його одноголосно „королем моди", то хіба тому, що цей привілей привязаний віддавна до князя Валії. Інша річ, що цієї назви ніхто не мають в Англії до кого застосувати.

Знаменита карієра.

Іден дістав справді „міністерську" освіту. Він скінчив славну школу в Етон, відтак студіював в Оксфорді. Етонська школа, відома в цілому світі — доступна тільки для аристократів.

Антін Іден відзначався як пильний та здібний учень. Зокрема цікавився він східними мовами, що йому відтак придалося в його дипльоматичній карієрі.

Заки він почав свою карієру, перейшов спершу важку школу світової війни, в якій стратив двох братів. Він сам був важко ранений і дістав був навіть хрест заслуги. Після війни присвятився зовсім політичним справам та вже в 1923. р. ввійшов до Палати Громад.

Молодий, пристійний, багатий, жонатий „із кохання" — справді мав право вважати себе вибранцем долі. Одначе не лише ці прикмети здобули йому популярність. Були в ньому якісь такі прикмети, що здобували людей і перемагали їх. Тому в 1935. р. по виборах до Палати Громад один із політичних діячів сказав: „Перемогли не консерватисти, але Іден."

—o—

ПАНЧОХИ ҐАРАНТОВАНІ, рукавички, білля мужеське, жіноче і ін. поручає по найдешевших цінах фірма
„РОЗКВІТ" Львів, Руська 8.

Зовсім просто: багаті громадяни Індій та Китаю приїжджають забавитися до Парижа, тоді, коли вони вже заражені, і коли ще недуга покищо назовні не виступає. Вони ходять до вибагливих льокалів, харчуються в дорогих ресторанах та творять таким чином нових розсадників найжахливішої недуги яка винищує людство.

—o—

Звірята — приятелі людей.

Куно фон Швертберг-Курвеналь.

Таким лицарським іменем кличуть маленького, дуже пильного брунатного ямника. Нічо дивного в цього нема, як каже його власник М. фон Фрейтаґ-Льорінґгофен, але ямник учився, як справжній та здібний учень і опанував усі способи числення, всі положення цифер від 1—1.000. Свою чисельну азбуку він знає так докладно, що вміє з чисел, які означають букви, творити цілі речення. Все те він вивчився у скоршому часі, як кожна дитина. Чого раз навчився, того не забуває, і тому з року на рік робив він чимраз більші поступи. На початку науки вчили ямника гавкнути на „а" — один раз, на „б" — двічі гавкнути, на „ц" — тричі і т. д. Опісля вигавкував ямник поодинокі слова й речення. Тепер можна говорити з ним, наче з розумним молодцем. „Курвеналь" знає цитати ріжних поетів, знає наголовки музичних творів, знає які образи малювали славні малярі і т. д. Найбільше з поетів любить „Курвеналь" Гетого, про нього вигавкує: „Я люблю його".

Коли хтось питає: Що скажеш про Гітлера?, ямник „каже": „Великий". — Чому? — Бо любить звірята.

Курвеналь має про всі справи свою думку і свій погляд. Музику називає „неспокійним рухом". Малих хортів називає „гидкими", бо мають довгі ноги. Ноженята Курвеналя коротенькі і животик сягає до землі. Хто обсервує його золото-брунатню головку, не повірив би, що там стільки мудрощів умістилося. Тільки його глибокий пронизливий погляд приневолює признати, що в цій собачці скривається мабуть більше почування, як у неодній людині. Коли часом у своїй пустій сваволі, зловить він якийсь предмет, утікає і не дає собі його відібрати, та коли побачить насуплене лице пана, негайно кидає схоплену забавку й гавкає: „Я не хотів зробити тобі прикрости".

Весняні
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Іспит.

Багато вчених іспитувало ямника й виписували речення, які він відгукував і давав відповіди. Всі ті явища вчені прослідили та ствердили в часописах та окремих протоколах, що нема в тому ніякого обману. Вони мусіли признати собаці деяку мірку розуму й самостійного думання. Малий Курвеналь любить теж римувати слова. Автім цю прикмету мають теж інші вчені пси. В однім лиш Ваймарі було до цього часу сім таких собак. 45 спеціялістів-учителів вивчило, наче малих дітей 62 коней читати й говорити, вибиваючи копитами слова. Таку науку ведуть із великою любовю і великим зрозумінням до звірини та її проворности. Бійкою і лайкою не можна звірини нічого навчити. Звірина найкраще вчиться з любови до пана-вчителя.

Ці звірята люди вчили не тому, щоб тільки оттак собі вчити, лиш вони мали доказати кілько проворности, розуму й добрих прикмет криється у добрих звірятах.

Якаж велика несправедливість кривдити, або знущатися над такою твариною, яка свідома людської нікчемности та своєї кривди. Якже люди віддячуються своїм чотироножним приятелям? Чи виявляють їм таке довіря, увагу та любов, на яку вони заслуговують? Адже ці чотироножні приятелі не вимагають від людини більше, як лиш людяности. Великий німецький ученний А. ф. Гумбольдт каже: „Жорстокість супроти звірят це ознака гидкого й нецивілізованого народу."

Вал. Дудкевич.

ЕКЗОТИЧНІ НЕДУГИ.

Папузяча пошесть.

В останніх часах Відень звязаний із ще одною сензацією: т. зв. папузячою пошестю, яка занепокоїла прилюдну опінію, тимбільше, що, як виявилося, занедужав на неї славний актор, Тіміґ, який зовсім не мав папуги, тільки канарка. Здогадуються, що саме той канарок приніс зі собою недугу, заразившися нею у крамниці зі звірятами.

Які є несамовиті нагоди заразитися папузячою пошестю — про це знають хіба лікарі або спеціялісти.

Нюхала мімозу...

Одна мешканка Варшави занедужала нагло на легені. Тому, що не вела вона товариського життя та з ніким не сходилася, важко було відгадати, відки набралася вона заразків недуги. Одначе згодом ось-що виявилося:

Ця добродійка дістала китицю мімози. Квіти стояли біля її ліжка. Вона часто нахилялася над фляконом і нюхала їх. У полудневій Франції, звідки в окремих плетених кошах висилають мімозу, поширилася саме ця небезпечна недуга легенів. Мабуть котрась із дівчат що складали квіти, була хора на цю заразливу недугу й бактерії тієї недуги перейшли на квіти. Отже таким чином заразки небезпечної недуги примандрували на платках чарівного квіту аж до Польщі.

Щурі під Парижем.

Загально відома правда, що щурі є розсадниками чуми. Одначе не всі знають, кілько тих поганих звірят є по великих містах.

Найбільше щурів має, кажуть, Париж. Чудесна дільниця Інвалідів замітна тим, що є там чимало пустих мешкань, яких ніхто не хоче винаймати через язву щурів. Парижани пояснюють собі це тим, що при будові нової каналізації, змінили напрям підземних рур, відтинаючи щурам доступ до Секвани.

Один ґість, що мешкав у першорядному готелі в люксусовій дільниці Лювру, застав одного разу щура у ванні. Він покликав мершій власника готелю та показав йому несамовите — на його думку — явище. Але господар відповів спокійно, не переймаючись: „Якби ви знали, кілько щурів надолині в каварні... Там їх так багато, що вони преспокійно вганяють собі поміж столики, проте гості не роблять собі нічого з тих дивоглядних перегонів."

Пішов по вино...

Одначе воно собі не таке то без значіння, бо щурі, як ми це згадуємо, є розсадниками жахливої недуги: грудної чуми.

В Парижі трапився несамовитий випадок. Якесь товариство бавилося безжурно в ресторані. Коли нестало вина, власник післав до пивниці хлопця. Хлопець вернувся з пляшками та ні словечком не згадував про те, що через ноги перебіг йому щур. Хоч щур навіть не вкусив його, проте хлопчина помер до кількох днів на грудну чуму.

Щурі у Варшаві.

У Польщі теж є велике число щурів. Недавно говорили багато про одну нову віллю, у прекрасному положенні, навіщену язвою щурів.

Найбільшою скількістю щурів може почванитися Ґдиня. Вони прибувають із далеких, екзотичних країв на кораблях і з Ґдині мандрують у вантажних, залізничих возах у глибину краю. В Ґдині повстав окремий інститут до провірювання тропікальних недуг, який м. і. займеться способами, як нищити непрошених гостей та протидіяти заразкам, що їх вони приносять із собою з полудневих країв.

Прокажені.

Недуги екзотичних країв дістаються до Европи ріжними способами. На жаль, годі тому перешкодити, щоби заражені люди не переходили через кордон, особливо тоді, коли ще не проявляється недуга назовні.

Мабуть не всі знають, що число прокажених, напр. у такому Парижі чи Льондоні не таке дуже мале. Особливо в Парижі занотовують кілька нових занедужань на проказу в кожному році. Звідкіль ця недуга там береться?

З нових видань.

Dr Jan Kanty Czyrek: BUDOWA NOWYCH DRÓG wodnych, wychowawczych, finansowych, militarnych i prawnych w Polsce, — Дрогобич, ст. 80, дві мапки і табеля.

Питання господарської розбудови Польщі є дуже популярні. Займаються ним наукові установи, господарські обєднання, урядові чинники, публіцисти і поодинокі громадяни. „Будова нових доріг" є це саме голос із кол громадянських. Уже сам спис поданої літератури вказує на те, що автор старається підійти до справи радше зі становища економічного й морального, ніж фахово-технічного. Загально можна погодитися з автором, що розбудова мережі водних шляхів Польщі малаб для неї поважне господарське й політичне значіння. Тільки, що плян начеркнений автором, ледви чи може бути здійснений у найближчому десятилітті. Рахунково є все в порядку, тільки із здійсненням справа стоялаб дещо трудніше.

При багатьох жіночих недугах природна гірка вода „Франциска Йосифа", вживана натще приносить знамениту полекшу. Спитайте Вашого лікаря.

Автор є беззастережним прихильником водних доріг, навіть зі шкодою для залізниць. Безумовно, що водні шляхи надаються дуже добре для масового транспорту, але тільки тоді, як є що возити. Рахувати на транспорт напр. 5 міл. тон манганової руди з Кавказу до Польщі і Німеччини шляхом Чорне Море — Дністер — Шлеськ не так дуже певно, бож Дунай надається для цієї цілі краще. Таких рамункових проектів є більше. Досить мало рахується автор з технічними можливостями. Чиж не далеко простіше будувати промислові центри над уже існуючими водними шляхами, якщо вже водний транспорт такий необхідний, ніж копати канали через терени, які до цього цілком не надаються. (Напр. каналізація Полтви і получення Львова з Дністром).

При всіх браках, праця цікава з двох моментів:

1. Ставляє вона справу водних шляхів в цілій ширині зі спеціяльною увагою до південно-східніх воєвідств.

2. Для головних праць проектує висилати вязнів, а це цілком реальне. Якщо йде про моральні моменти, що мотивують таку розвязку, то вони правильні, а вязнів ніколи не забракне.

Цікаво пробує автор розвязати питання, як фінансувати роботи. Виходить все дуже просто, гроші є і видатки для будови каналів скоро повернуться у формі оживленого господарського життя. Тут могліб ми тільки завважати, що польське господарство терпить не тільки на брак каналів, але що є інші менше прості причини, які спинюють його розвій. Приклади взяті з Німеччини треба дещо інакше інтерпретувати, а саме: не канали є причиною розросту німецького транспорту і господарства взагалі, але вони є їх функцією.

Брошуру поручаємо прочитати. Не має вона претенсії вичерпати тему, а є тільки голосом в дискусії. Тому й ми її так оцінюємо. Є вона доказом, що справи звязані з господарською розбудовою Польщі цікавлять не тільки вузьке коло спец'ів, але находять живе зацікавлення серед польського громадянства.

—o—

З історії наших установ.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ.

Земельний Банк Гіпотечний, Спілка Акційна у Львові, вступає саме дня 1. квітня т. р. у 29-ий рік своєї діяльности. Ось коротка історія цієї найбільшої української фінансової установи. Комітет основників Банку утворився в 1908 р. Перші (конститууючі) Загальні Збори „З. В. Г." відбулися в „Дністрі" дня 8. грудня 1909 р., а правдиве відкриття Банку наступило дня 1. квітня 1910 р. Банк почав свою працю з акційним капіталом 1 міліона австр. корон, який зібрано за несповна два місяці, в вересні і жовтні 1908 р. Від р. 1918 підвищено акційний капітал на три міліони корон. Від 1925 р. акційний капітал банку дійшов до міліона зол., а від 1929 року має банк 5 міліонів зол. акц. капіталу і пів міліона запасових фондів. Оборотові фонди, якими розпоряджає Зем. Банк, повищ 10 міліонів зол. Зем. Банк має також девізові права, себто може переводити всі фінансові трансакції з заграницею — і тим, єдиний з українських фінансових установ, є в фінансовій ділянці нашим заложником із широким світом. Таким чином це найбільший український банк — та наш єдиний акційний і девізовий банк. Зем. Банк містився до 1920 р. в будинку „Дністра", а від 1929 р. до нині міститься у власному будинку при вул. Словацького 14, що його купив у 1918 році за міліон сто тисяч корон. Зем. Банк має Філію в Станиславові.

З нагоди свого 25-ліття видав був Зем. Банк у 1935 році книжку (пера М. Творидла), де представлена доладніша історія тієї найбільшої української фінансової установи, що має незвичайно велике значіння для розвитку нашої економічної ділянки.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Всі за декого.

В'три в нашій країні дуже часті гості. Край, на жаль, не заслонений від півночі і що йе вирветься — пре без стриму на південь. Перевертає дерева, ломить плоти, нівечить засіви, мервить збіжжя, розшиває стріхи, а навіть обдирає гонти, бляху, чи дахівку. Нема на це рятунку, бо не можна переставити Карпат, а ліси, що трохи стримували північного розбишаку, сполокала добра конюнктура на дерево.

Але нікому і в голову не заходило, що можна проти вітру боротися адміністраційним порядком, кажім — поставити коло села варту, щоби перешкодила на випадок непрошеної гостини.

А люди пишуть, що таке в одним містечку сталося. Зірвав вихор вивіску і кусень даху на якійсь сусідській інституції, а на другий день стало ясне, як парасоль, що це саботаж. Магістрат справи не заспав і з місця наказав шарварок і варту коло направленого даху та назад завішеної вивіски.

Я чоловік справедливий і в те, що люди з цього містечка пишуть, не мушу зараз вірити. Аджеж справді одної темної, вітряної ночі якийсь саботажист взяв на плечі драбину, під одну паху сокиру, під другу залізний лом, в руки клящі і ще кілька приладів та побіг хильцем під богудуха винний дім. Свист вихру заглушив кроки, темна ніч прикрила рухи, так, що ніхто не побачив, ні не почув.

У такому випадку справа дещо міняється. Щоправда збірна відповідальність не має в законодавстві відповідного параграфу, але в житті визначний правник д-р Юра Кадук таке допускає. Тому допустив і до нічної варти коло ненарушеного дому.

Як відомо, всі громадяни є рівні перед правом, а навіть перед виїмковими розпорядками. Це одно. А друге, що кожний розпорядок створює прецеденс на майбутнє.

Так і тут.

Сторожать люди цілими ночами коло будинку в малому містечку, то може це статися і у великім місті, от хочби наприклад у Львові.

Відбулася, кажім, якась демонстрація, повибивали шиби, кажім, у склепах Маслосоюзу, чи іншої нашої установи, а на другий день ідете ви до бюра і очам своїм не віріте. Коло кожного склепу гурток людей порається: цей шибу вставляє, той вивіски малює, тамтой шкло вимітає, а ще інший клямки чистить.

— Що таке? — питаєте.

— Шарварок! — відповідають.

А вечором, вертаючи з кіна, бачите — сто ять молодці, в шапочках на бакир, з палюгами в руках, коло кожного склепу по два.

— Що таке? — питаєте.

— Варта! — відповідають.

Думаю, що таке поставлення справи лежить в границях можливости і має багато педагогічного сенсу.

Галактіон Чіпка.

Hemoroidy

Геморої — це причина злого самопочування, тощо. Треба конечно усунути ці дошкульні терпіння. При гемороїдах вживаємо Дкусоль „Геден" (можна дістати в аптиках). 12 чопків зол. 5.—, 6 — зол. 3.—.

Anusol

ОРИҐІНАЛЬНІ АНҐЛІЙСЬКІ ПЛАЩІ — непромакальні
РАҐЛЯНИ І УБРАННЯ — першорядно виконані
Повшехни Склад Одзежи
Львів
Пасаж Міколяша

Відозви й комунікати.

ДО ВІДОМА ФІЛІЙ І ЧИТАЛЕНЬ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" В КРАЮ.

Товариство „Просвіта" дістало дозвіл Міністерства Внутрішніх Справ на прапор і поширення ювилейних відзнак такого змісту:

„Міністр Внутрішніх Справ, ч. АР. 3—100, Варшава, дня 23-го лютого 1938 р. Рішення. На підставі арт. І. уст.- (1) декрету з 2-го жовтня 1935 р. (Д. У. Р. П. ч. 72, поз. 455) і § 2. розпорядку з дня 15-го листопада 1935 р. (Д. У. Р. П. ч. 86, поз: 534) дало Товариству „Просвіта" у Львові дозвіл на виготовлення й уживання відзнаки, як також прапору, згідно зі залученими взорами.

Відзнака може бути уживана як відзнака членська до ношення в клапі. Прапор може бути уживаний у часі збірних виступів Головного Виділу та його членів. За членські відзнаки Виділ побирати буде від членів устійнену оплату титулом звороту коштів не більше як 1 зол. Видавання відзнаки нечленам заборонене. Заразом відмовляю дозволу на виготовлення й уживання прапорців. Нинішнє рішення залишене цілковито свобідній оцінці влади і не вимагає умотивування, згідно з арт. 75, уст 3, розпорядку Президента Річпосполитої з 22-го березня 1938. р. про адміністраційну поведінку (Д. У. Р. П. ч. 36, поз. 341). Нинішнє рішення остаточне в адміністраційнім ході інстанцій. За міністра — Наконечніков-Клюковскі, підсекретар Стану".

Виділи філій і читалень допильнують, щоо ювилейні відзнаки набували тільки члени централі і читалень. Зокрема треба допильнувати, щоб обовязково всі члени наших читалень набули ювилейну відзнаку та її носили.

З уваги на заборону прапорців не можна стягати від установ 15 зол. на прапорці. Зате вказане, щоб усі наші родини й установи складали добровільно датки на нитку для прапору Матері-Просвіти.

Зокрема повідомляємо, що Воєвідський Уряд у Львові письмом з 24-го берези ц. р. до ч. БН. 58 а) 12/38 повідомив нас, що в тимчасовому полагодженні нашого подання в справі дозволу на Свято і Конгрес у Львові визначує термін від 21-го до 24-го травня 1938. р. Остаточне рішення в справі Свята у Львові видасть Воєвідський Уряд у найближчих днях.

Канцелярія Т-ва „Просвіта".

—o—

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ПРИЙНЯВ ДИМІСІЇ УРЯДУ ПРЕМІЄРА СКЛАДКОВСЬКОГО.

Президент Польщі приняв у четвер пополудні прем. Славой-Складковського, який предложив до вирішення президентові справу дальшого виконування влади урядом чи теж його димісії. Президент рішив, щоб теперішній уряд виконував далі владу.

—o—

НОВИНКИ.

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Весняний сезон у Черчі від 1. травня.** Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм) гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин. 738 1—7

— **З музичного життя.** В неділю 3. квітня, год. 19.30 відбудеться в Малій Салі Муз. Т-ва ім. Лисенка Камерний Вечір. У програмі твори Гайдна, Бетовена і Брамса у виконанні: І. Николишин, В. Цісик, Р. Согор, Б. Задорожний, О. Березовський, ансамблю відомого з успіхів на полі камерної музики. 697 —2

— **Філія Союзу Українок у Львові** повідомляє, що на ширших сходинах вівторок, дня 5. квітня в год. 18.30 виголосить реферат о. д-р Осип Кладочний на тему **„Психольогія жінки в тюрмі"**.

— **Повстала нова українська фабрика!** Новоповстала **українська фабрика ультрамарину „У-ФАР"** продукує вже і продає першоякісну синку до вапна. Це перша і єдина українська фабрика синки і про це повинні памятати наші жінки і кооперативи.

— **Поклін Т. Шевченкові** зложить молодь усіх вселюдних і середніх шкіл Рідної Школи у Львові на своїм святі у вівторок 5. квітня ц. р. в год. 16.30 (4.30 попол.) у салі театру „Ріжнородностей" (Народній Дім). Програма на запрошеннях. Білети по ціні 0.50—1.50 зол. у книгарні Рідної Школи, а в дні концерту від 15. (3.) год. при касі. Українське львівське громадянство численною участю повинно нагородити пієтизм молоді для нашого Кобзаря.

— **Найбіднішим дітям.** З українських захоронок у Львові розбіглися вже маціцькі великодні ціпенята і забіжать певно під хату всіх приятелів української дітвори. Відчиніть двері своєї гостинної хати, прийміть від них святочні побажання і згадайте при цьому найбідніші діти, що ними опікується Т-во „Українська Захоронка".

Подяка.

Всім Хв. Установам та Вп. Громадянам, що з приводу нападу на мене в редакції „Діла" зложили мені письменно, телефонічно або устно співчуття чи нак гратуляції, складаю на отсьому місці сердечну подяку.

Д-р Іван Німчук.

— **Відкриття VIII. виставки** української мистецької фотографії відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 12.15 вполудне в салях Природописного Музею НТШ. при вул. Чарнецького ч. 24, II. пов. Вступ на виставу: 49 сот., для молоді 30 сот., для збірних прогульок (найменше 10 осіб) 20 сот. від особи. Багато ілюстрований каталь виставки коштує 50 сот. Виставка тривatиме від 3. до 30. квітня ц. р. і буде відкрита щодня від год. 9. до 13. та 15—17. (крім 24. квітня).

— **Історичну пєсу „Лицарі ночі"** на 3 дії С. Ордівського виставить студентська драматична студія у Львові під артистичним проводом Л. Кривіцької в салі театру „Ріжнородностей" дня 7. ц. м. в год. 12-ій вполудне. Білети продає „Союзний Базар", у день вистави каса театру від 9-ої год. рано.

— **Відомий наш** 15-літній піяніст-віртуоз Северин Ярослав Сапрун з Дрогобича виступить перед мікрофоном львівського радія дня 7. ц. м. в год. 14.10 з власним речітатем. У програмі: Бах, Бетовен і Зауер.

— **Дрогобицький Церковний Хор** ім. св. Трійці під управою о. проф. С. Сапруна виступить гостинно в парох. церкві у Стрию дня 10. ц. м. в год. 18. з великопостним Духовним Концертом.

— **Гарний приклад.** Філія Союзу Українських Купців і Промисловців у Косові дбає не тільки про інтереси своїх членів, але і про їх громадянську поведінку. І зовсім слушно: головно по менших містах і містечках мусить наш молодий купецький стан вести передову ролю в українському житті. Тому купецтво має давати добрий приклад у громадянському житті. Це й роблять косівські купці. Вони зобовязалися складати четвертину проц. від свого торгового обороту для Рідної Школи і — складають. На днях переслали на це 60 зол. Правда, є більше таких українських приватних підприємців, що складають навіть поважні дари для Рідної Школи, але косівські купці роблять це організовано. Хто полагоджує свої орудки в Косові, нехай не забуває, що 15 косівських купців організовано підтримують Рідну Школу. Тому обовязком українського громадянства є теж підтримати українських купців.

— **Українські авдиції цього тижня.** Львівська радіостація передаватиме в тижні від 3—9. ц. м. невеличкі три авдиції для українців. Це буде в неділю 3. ц. м. в год. 8.50—9.00 хліборобська гутірка „Коза в сільському господарстві" інж. Доберчака, щотижнева газетка в середу в год. 13.45—13.55 під ред. В. Ковалевського та концерт українських пісень з кружків у четвер 7. ц. м. в год. 14.20—14.45. У концерт входять ріжні нар. пісні в гармонізації Людкевича й Вербицького. Дня 12. ц. м. (вівторок) львівська радіостація передаватиме в год. 18.10—18.20 літературну гутірку д-ра Е. Ю. Пеленського „Нові поети — українські лавреати".

— **Вже й це їм на заваді.** Львівський магістрат надіслав до В-ва „Неділя" письмо з домаганням, щоб В-во зняло до 8 днів свою таблицю, що є при брамі в каменици в Ринку ч. 5, мовляв, вона „ошпеца оточене". В дійсности ця табличка з чорного шкла з золотим написом має естетичний виглад, хибою її є хіба те, що .. виписана по українськи, а попри неї нераз ходять прогульки з польських шкіл та установ до Міського Музею. Магістрат погрожує в письмі, що на рахунок В-ва сам накаже зняти таблицю „Неділі", хоч одночасно в Ринку є десятки жидівських і польських вивісок, що справді є глумом над культурою. Але то „що инше"...

— **Підвищили платні будівельним робітникам.** Роземна комісія для ліквідації конфлікту в будівельному промислі у Львові рішила, що більша частина будівельних робітників дістане підвишку платень. Крім того уреґульовано умовини праці при будовах.

— **Малощо не залізнича катастрофа.** Поспішний поїзд, що виїхав з Варшави в пятницю 1. ц. м. в пополудневих годинах, малощо не постигла катастрофа. Сильний ураган, що лютував у вечірніх годинах, повалив на залізничі рейки чотири телеґрафічні стовпи. Це було на яких 2 кільометри перед Розвадовом. На щастя залізничник, що вертався з праці з Розвадова, завважив повалені з помотаними дротами стовпи і вчас зупинив поїзд світляними сигналами. Поїзд простояв у чистому полі, серед страшної хуртовини зі зливним дощем, понад дві години. Завізвано робітниче поготівля з Розвадова, яке по довшій праці перепену усунуло. В 11. год. ночі поїзд рушив далі і прибув до Львова в 2-ій год. вночі.

— **Таємна епідемія** вибухла в Кульчицях Рустикальних пов. Самбір. У селі замкнули школу, крамниці і т. д., хорих відсепарували в епідемічному відділі самбірського шпиталя. Недуга скидається на запалення мізкових опон; лікарі стараються прослідити її ближче.

— **Жертви буревію.** Над Станиславовом та околицею лютував у пятницю 1. ц. м. буревій з дощем і снігом та заподіяв великі шкоди. Коло год. 2.30 пополудні буревій зірвав дах з двоповерхової камяниці д-ра Мулькевича, лікаря з Галича і кинув ним на вулицю. Дах убив 16 літнього торговельного практиканта В. Березинця і зранив катехита кс. д-ра Ю. Ягляжа та візника Корна, який віз катехита. У Львові буревій завалив скочню на Погулянці польського лещетарського „звйонзку", понищив багато парканів, позривав антени і вивіски крамниць. Кілька осіб у Львові ранили цегли і дахівки, що спадали з домів. У Бродах буревій перекинув на вулиці повериста, який важко потовкся. Далі буревій повирвав багато дерев з корінням, поперекидав телеграфічні та телефонічні стовпи, позривав дахи і т. д. У дім Ґрінберга ударив грім і знищив антену радія. В Гиновичах, пов. Бережани згоріла стодола від грому. До пожежі села не допустило військо з Бережан. Великі шкоди і знищення заподіяв буревій майже в цілій Галичині. Буревій лютував теж у центральній частині Польщі. У Варшаві є навіть кілька осіб убитих.

— **Засудили польського адвоката за комунізм.** По 11-ох днях закінчилася у Кракові розправа проти адв. д-ра Болеслава Дробнера, якого трибунал засудив на основі вердикту присяглих суддів на 3 роки вязниці і на втрату громадянських прав на 4 роки. В останньому слові заявив д-р Дробнер, що є соціялістом, а не комуністом і до вини не почувається.

— **Причина масових катастроф у СССР?** Слідство виявило, що причиною масових катастроф у водному транспорті в СССР є страшенно поширене пяньство між залогами кораблів. Починаючи капітанами, кінчаючи на обслузі машин усі виконують службу по пяному. І так на кораблі „Відважний" на ріці Єнісей пяний моряк обняв керму корабля на доручення пяного капітана. З корабля „Дельта" впав до моря пяний капітан. Корабель „Молодець" на Каспійському Морі розбився, бо ціла залога була пяна. Про дисципліну і зберігання розкладу їзди не може бути навіть балачки. Тому теж число катастроф у порівнанні з 1934. р. зросло подвійно, а шкоди в 1937 р. дійшли до 45 міліонів рублів.

— **Попад міліярд тон металю в Єгипті.** Спеціяльна комісія єгипетського уряду оцінила поклади залізної руди в Асуані на поверх міліярд тон металю. Єгипетський уряд задумує заключити договір з німецьким товариством у справі експльоатації залізної руди. Згадана спеціяльна комісія домагається зміни деяких клявзуль плянованого договору з огляду на інтереси Єгипту.

— **Голова безбожників збирає гроші на церкву.** В Орджонікідзе (б. Владикавказ) трапився випадок, що кидає характеристичне світло на становище „безбожників" до накиненої їм урядом примусової діяльности. Отже голова краєвого союзу безбожників комсомолець Аріфулін збирав потайки гроші на ремонт церкви, яку замкнулиб на випадок, якби державна комісія признала, що її стан „загрожує безпеці". Постійна вимога ремонту є — як відомо — одною з найбільше поширених форм шиканування церкви большевицьким урядом, що замикає їх за найменшу дрібницю.

— **Енергійну боротьбу з пачкарями алькоголю** ведуть шведські митні уряди. Перед погонем шведського корабля втік передучора до латвійської пристані в Ліпаві панамський корабель „Едвард", що віз з Данцігу 15.200 літрів спірту, щоб його перепачкувати до Швеції. Недалеко побережжя Швеції зустрінув його корабель

Конфекція дитяча — Одяги студентські
найбільший вибір
Повшехни Склад Одзежи
ЛЬВІВ
Пасаж Миколяша

Цілий Львів зелєктризований сензаційною вісткою!

У звязку з ЛІКВІДАЦІЄЮ ВЕЛИКОЇ ФАБРИКИ В ЛОДЗІ ми закупили КАЗКОВО ДЕШЕВО ВЕЛИКИЙ ТРАНСПОРТ ШОВКІВ, ВОВНИ і ЛІТНІХ ТОВАРІВ і з метою їхньої відпродані уладжуємо ВІД 1. КВІТНЯ Ц. Р. т. зв.

Дешевий ярмарок

цих матеріялів ПО РЕВЕЛЯЦІЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ

Галицький Маґазин Новин, Галицька 15.

ОРІЄНТАЦІЙНИЙ ЦІННИК

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

МОНГОЛЬ в десен. — давна ціна зол. 3.— тепер 1.50
МОНГОЛЬ гладкий — давна ціна зол. 2.50 тепер 1.50
МОНГОЛЬ на блюзки — дав. ціна зол. 3.— тепер 1.50
ТАФТА шкопька — давна ціна зол. 3.— тепер 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.75 м.

КРЕП мат в дес. д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
КРЕП мат гладкий д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75
ШОВК на блюзки д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
МОНГОЛЬ на підшев. д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75

РЕКЛЯМОВІ ВОВНИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

ВОВНА шкопька д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА десенева д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.50
ВОВНА „ПЕРІТО" д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА на мундури д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 2.— м.

ВОВНА шкопька „Прима" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ВОВНА „АНГОРА" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ШЕВІОТ англ. д. ціна зол. 3.75 т. зол. 2.—
ВОВНА з шовком д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 70 сот. м.

ПЕРКАЛЬ до прання д. ціна зол. 1.— тепер 70 сот.
КРЕПОН до прання д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
БАТИСТ в десені д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
ЕПОНЖ д. ціна зол. 1.25 тепер 70 сот.

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 90 сот. м.

ШОВКИ до прання д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
ПАНАМА в десені д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
ЕПОНЖ шкопьний д. ціна зол. 1.50 тепер 90 сот.
ЕПОНЖ в дес. „Прима" д. ціна зол. 1.60 тепер 90 сот.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" додаємо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЕТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

шведської митної сторожі „Одін" і заатакував корабель пачкарів. Тоді капітан „Едварда" змінив курс і втік до пристані в Ліпаві. Така сама доля стрінула болгарський корабель „Пірін", що теж віз алькоголь до Швеції. За ним гонив шведський корабель „Позейдон" аж до Данцігу. В останньому часі шведські кораблі приловили кілька кораблів пачкарів алькоголю і сконфіскували їх з цілим вантажем спірту.

— **Число католиків у Будапешті.** Статистичні дані виказують, що Будапешт має тепер 43 парохії, з яких 24 повстало по війні. Парохії обслуговує 384 священники. Крім того є 642 черці і 1970 черниць. Науки релігії у школах вчить 62 черців, 75 катехитів і 180 світських учителів. Число католиків у Будапешті сягає 650.000, протестантів 180.000, жидів понад 200.000. В Будапешті є 22 монастирі, що належать до чернечих чинів і 76 монастирів для черниць.

— **До сповіди і св. Причастя** обовязані приступити всі державні урядовці в Румунії перед Великодніми Святами. Таке доручення видала президія ради міністрів усім міністерствам.

— **Згоріли два села в Румунії.** Нагальна пожежа знищила зовсім село Монтомешті в департаменті Бакау, де згоріло кілька осіб. Одночасно пожежа знищила село Джіджі в департаменті Романаці, де згоріло понад 100 домів.

— **Дубовий гай ім. ген. Людендорфа.** Деякі німецькі часописи ведуть пропаганду, щоб з нагоди роковин уродин покійного ген. Людендорфа, що припадають 9. квітня, кожний німець засадив на своїм грунті пропамятний дуб. Більші землевласники повинні засадити цілі гаї. В майбутньому до цих гаїв і дубів ходитимуть на прощу звеличники ген. Людендорфа.

— **Повна руїна помешкань у Москві.** „Красная Звезда" нарікає, що мешкальних домів старшин московського гарнізону зовсім не консервують. Один з бльоків, що має 90 помешкань, взагалі не був ремонтований від 8-ох років. У зимі багато помешкань не опалювали, бо центральне огрівання зіпсувалося. На горішних поверхах від двох років нема води. Не краще виглядає справа з іншими домами старшин червоної армії.

— **Різні вісти.** Німецький міністр справедливости видав розпорядок, що перед розправами і по розправах судді повинні поздоровлятись піднесенням правої руки. — Німецький провідник у Відні Біркель видав відозву з покликом до населення, щоб зголошувало вільні помешкання для тих австрійських громадян, які приїдуть зза кордону до Австрії, щоб узяти участь 10. квітня ц. р. у плебісциті. — Обрахували, що англійський король Юрій VI. до дня своєї радіової промови на Різдво 1937. р. виголосив 560 промов; перша його промова була 17. березня 1916. р., ще як він був князем Йорку.

З театру.

Театр Ріжнородностей: **„Подружжя яких мало"**, комедія на 3 дії В. Фодора.

Багатий, здоровий і гарний (коли можна вжити цього слова про мужчину) 44-літній французький граф, рішає одного дня почати нове життя — втекти самотно в гори і задуматися над собою. Саме в той день, як це буває у сценічних і нераз у життєвих комедіях, відвідує його „перша любов", що за 20 років стала мамою дорослої доньки і вдовою. Зрівноважений граф, хоч і тепер віднаходить у свому „ідеалі" багато давніх прикмет, не зважується з нею оженитися. Зате він не зможе відмовити її проханню — висвататі її доньку. З такої буцім-то простої нової ситуації зродиться десять інших, коли зважити, що граф має ще приятельку та сестрінка і кожне з них, разом із його молодечим ідеалом, шукає собі нових ідеалів, більш-менше тимчасових.

В. Фодор — один із найпопулярніших комедіописців, що заробляє міліони на плодах своєї погідної Музи, наблизився в цій комедії до легких французьких фарс у стилі Геннекена та П. Вебера; він так позамотував шнурки, що майже кожна сцена приносить якусь веселу несподіванку. Є тут і добрі дотепи у чисто паризькому дусі.

Песу грали живо і легко: Шиманський, Мазарківна, Гутнер, Пашковська, Шлетинський; Крушельницька — всі на своєму місці, хоч може трохи замало переконливі що такі типи які треба було відтворювати справді існі. **м. р.**

Дівчина шукає любови

Від НИНІ в АПОЛЬО

ВИШНІВСЬКА, ЦИБУЛЬСЬКИЙ, ОРВІД, ВИСОЦЬКА і ін — Сценар: ГЕТЕЛЬ і СЕРОШЕВСЬКИЙ. — Реж.: Гантковський

Величаві летунські сцени. — Драматичний лет над Океаном. — До Бразилії. — Між небом і пустинею моря.

З концертової салі.

ПІЯНІСТ О. ДОМІНІК; СКРИПАК ФР. ГЕРМАН

У серії концертів бюра Тірка виступили в останні дві пятниці (25. березня і 1. квітня) два молоді віртуози-інструменталісти: піяніст Оттон Домінік і скрипак Фридрих Герман. Перший з них ставляє мабуть перші кроки на концертовій естраді і поза дуже значними технічними засобами не виявляє ще якогось виразного мистецького обличчя, тільки деякі нахили до переборшування в темпі, динаміці та педалізації. Тому і його виконання, особливо старих клясиків та Бетовена, не стояло на стилевій висоті. Зате другий з них, Фридрих Герман (один з лавреатів на міжнародньому конкурсі у Варшаві й Відні), є під кожним оглядом артистом-виконавцем високої кляси, однаково у клясичному, як і концертово-віртуозному стилі.

Нелегку відповідальну партію фортепіянового супроводу вів, як усе зразково та високо артистично, відомий піяніст д-р Штайнберґер.

С. Л.

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „ДЕДЕ"

Чисто паризька фарса — безжурна, пуста, місцями навіть безглузда. Із двох приятелів один бездумчиво витрачує гроші, а другий із них користає, щоб нічого не робити і придумувати всякі штуки. Багатий молодець закохується в якійсь незнайомій і пробує з нею зустрітися, а вона з ним. На перешкоді стоїть друга молода жінка. Поважний адвокат, що тримає під кураторелею бездільника піде на возного до складу черевиків. Склад черевиків купить мариотратний багатий молодець, щоб із нього зробити собі місце сходин, а його приятель переміннть крамницю на бар із ревією, щоб притягнути покупців. Головні ролі в цій комедії грає відома артистка Даніеля Дарріє і Альберт Прежан.

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

Вистави Театру ім. Тобілевича. Театр ім. Тобілевича — один із кращих наших театрів. Вдячні ми йому передусім за виставу історичної драми „Орленя" Зубенка та казки-феерії „Лісова пісня" Л. Українки. Сам вибір драми „Орленя" вдатний, бо тих кінцевих траєдій у наших історичних драмах вже маємо доволі. „Орленя" має „гепі-енд", якого так дуже бажає наша публіка. Зрештою, чи-ж у нашій історії були тільки трагічні моменти? Чи були тільки самі зрадники та нездари? Такі драми з трагічним закінченням не виховують, тільки пригноблюють вражливу молодь. Витворюють вони почуття меншевартости, що так дуже спинює нас у розмаху. Вистава „Лісової пісні" це свого роду мистецьке й технічне досягнення. Треба признати, що театр диспонує досить гарними декораціями (Лісова пісня) та одягами (Орленя). Але є в цьому театрі теж свої „але". Передусім дикція акторів. Вона невиразна і то майже у всіх з винятком пп. Бенцаля та Радванського. А не треба забувати, що театр це єдина тепер трибуна, звідки повинні ми чути чисту мову й артистичну вимову. До артизму ще далеко, але вимагаємо принайменше виразної вимови. А то густо-часто не розуміти — навіть у перших рядах — що актори говорять. На шож у такому разі актори мучилися над добором слів та думок? Грішив цим головно п. Яковлів у „Лісовій пісні" та взагалі мужчини. Друга недостача — це брак артиста-коханця у ширшому маштабі. П. Теплий — хоч добрий артист — ще не є вповні тим, чим мав би бути. П. Радванському брак вищої постави. Таксамо поза п-нею Венцалевою здались би ще зо дві т. зв. перші артистки. Бо нпр. Мавка в „Лісовій пісні" разила своєю малою статурою. Є ще одна недостача, а саме брак кращого співочого ансамблю. Не поможе тут і фірма п. Рубчака, що вислужив уже своє.

В. С-к.

КОЛОМИЯ.

Ювилей о. прал. Русина. Дня 27. березня пошанувало духовенство коломийського деканату і парохіяни міста Коломиї 70-ліття народин і 30-ліття деканства о. прелата Олександра Русина, пароха Коломиї. На свято зложилася торжественна соборна Служба Божа в год. 10, якої достойний Солєнізант-Ювилят, привітаний на вступі до церкви цілим церковним братством і духовенством, вислухав ураз зі своєю вельмишановною Дружиною. Служба Божа закінчилася відспіванням „многоліття" Ювилятові й цілому українському народові та молитвою „Боже великий". Після Богослужби відбулася в салі Щадничої Каси академія. Ради. В. Оробець привитав Ювилята і подав короткий нарис його життя й церковно-громадянської діяльности. Опісля злучені хори кол. „Бояна", церковний і „Зорі" відспівали під батутою проф. Р. Шипайла концерт Бортнинського „Сей день, єгоже сотвори Господь". Дальше відекламувала Витвицька Мирослава з чуттям та зрозумінням поему І. Кравченко „Панасів свято", а діти з захоронки, для якої Ювилят вибудував гарний дім, виявили свою вдячність Опікунові дуже мило вирецитованими привітаннями й піснями. З черги приняв Ювилят устні побажання від представників ріжних коломийських установ. М. ін. п. Гонтова говорила від харитативних, о. радн. Микитюк від централі Кат. Акції в Станиславові, д-р Білозор від філії Гігієнічного Т-ва й амбулятерії, Йосиф Турянський від Брацтва Арх. Михаїла, М. Мацкевич від „Скали", о. Чубатий від деканального духовенства, пос. Завалнкут від політичної організації. Дальше відчитано велику скількість привітів від місцевих товариств та осіб, а то й із далеких сторін. Всім подякував Ювилят щирим словом, якого основним тоном був звязь єдна-

тися й консолідуватися, бо такий є наказ хвилини. Закінчено академію многоліттям і нац. гимном. Виповнена салі свідчила, що особа Ювилята тішиться в загалу громадянства симпатією. Вечором відбувся в салі „Народнього Дому" комерс, підчас котрого в низці промов насвітлено ріжні ділянки праці Ювилята. Свято, зорганізоване окремим комітетом, зложеним з поважних громадянок і громадян під проводом ради. Вінтоняка, прибрало характер широї родинної імпрези для вшанування духовного провідника й робітника, якому доля не шадила прикрощів життєвих, і це м. ін. підкреслив през. І. Чернявський у своїй привітальній промові на комерсі. С, коби воно справді причинилося до консолідації громадянства, такої дуже потрібної для творчої праці на коломийському, не зовсім здоровому грунті.

Дві вистави. В місяці березні відбулися у нас дві сценічні вистави: перша 6. березня — М. Мартирія „Борис і Гліб", історична українська драма в 6-ох відслонах, виведена аматорами Т-ва „Скала". Режисерував О. Скалозуб. Сама драма терпить у багатьох місцях під вагою здорової зрештою тенденції, кольористика акції не у всьому історично вірна, а й характеристика осіб залишає чимало до побажання. Але саме її виведення, беручи на увагу умовини, непригожі для вистави історичної дії на аматорській сцені, треба признати вдатним. Аматори порушалися на сцені свобідно, говорили виразно, не робили зайвих перерв у дівльогах, гуртові сцени теж ішли складно. Цілість робила миле враження. Ту саму виставу дають вони тепер в околиці (Печеніжин, Товмачик, Заболотів). І добре роблять. Бо неса, не вважаючи на недомагання, саме цього року (950-ліття хрещення України) актуальна і заслуговує на поширення. — Друга вистава дня 20. березня — „Найвірніший чоловік", комедія в трьох діях Ф. Арнольда і Е. Баха — виведена членами Драматичної Студії, секції прихильників знання й мистецтва при Філії „Просвіти", теж під режисерією Ол. Скалозуба. Ця легка комедія віденського стилю діждалася справді мистецького виконання, нічим не гіршого, як у фаховім театрі. Пп. Хомічька (Маланка), Пшепюрська (Людмила) та Могильницька (Мирослава), а з мужчин Пшепюрський (Мирон Барилович), Сельський (Нездаренко) і Гумінілович (Тось Ширий) творили вповні зіграний артистичний ансамбль. Поза дрібними недокладностями (Людмила спочатку забагато бігала по сцені, а Ширий не все давав собі раду з руками) були вони знамениті й викликували сальви сміху на салі. До них достроювалися й пп. Федоруківна (Настя), Рогужин-

НА ДОГІДНІ СПЛАТИ вбирається кожний **дешево** в магазині конфекції **мужеської і жіночої**

Плащі імпреґновані — жіночі, мужеські і хлопячі, в великім виборі.

Д. Шранца

ЛЬВІВ, Трибунальська 4

ОДЯГИ мужеські і весняні ПЛАЩІ
У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ поручає відома фірма **Макса АДЛЄРА**
Львів, ул. Рутовського ч. 24. 2—2

ський (Хватькович), а найкраще Нагорський (боксун). Публики на обидвох виставах було мало. На першій то інтелігенції таки зовсім (крім кількох осіб) не було видно. На другу з'явилося її дещо більше. Треба зазначити, що відсутність інтелігенції на аматорських виставах міщан, все одно чи в читальнях „Просвіти" чи „Скали", це дуже неполітична й негромадянська звичка: вона нітроки не наближує міщан до інтелігенції, про потребу чого часто при святочних нагодах у нас говорять, викликує невеселі рефлексії в міщанському молодняку, надихому ідейними інтенціями, захитує почуття пошани й віру до провідної верстви та підважує фундаменти консолідації громадянства, яка без міщанства не вдасться ніколи довести. Над цим повинні призадуматися в першу чергу ті, що відчувають вагу хвилини, яка котиться на нас, та розуміють обов'язки, які теперішній час диктує. А ціж річ нетяжка й недорога, бо ціни вступу на вистави дуже помірковані.

Загальні Збори Драматичного Т-ва ім. Тобілевича відбулися 21. березня. Проводила голова п. Хоміцька, членів було небагато. Зі звідомлення виявилося, що діяльність того товариства мінімальна; за три роки уладжено щойно цього року в січні з тяжкими трудами виставу „Гриця" для заманіфестування якої-такої діяльности з уваги на законні постанови. Явище доволі дивне й ненормальне. Драматичне Т-во ім. Тобілевича, яке має традицію, бо існує (з різними змінами) від 1917 року і мало гарні періоди розвитку, не може розвинути своєї статутом широко закресленої діяльности бодай у межах, які допускають теперішні умовини, а рівночасно його члени гуртуються в секції прихильників знання й мистецтва при Філії „Просвіти" і там творять окрему драматичну студію! Це можна вияснити тільки нашим нахилом до гуртковости: воліємо творити окремі, замкнені в собі, дрібні, деколи зовсім непотрібні, бо цілями й засобами, а то й особами однакові гурти, замість гуртуватися в статутове товариство та ділити його на секції для справного виконування наміченого культурного завдання. Звичайно керуємося при тім тільки нехіттю до тих чи інших осіб, що проводять або беруть участь у праці товариства. Годилось би зірвати з такою нездоровою, хоч і старою нашою звичкою! Булоб дуже бажано, щоб новий виділ Товариства під проводом голови пор. Й. Чайковського застановився над способами, якими можнаб усунути ту анормальність та зліквідувати окремі гурти для добра Товариства, себто для успішного продовження статутових завдань. Інакше Товариство може цілком загрузнути, а це тепер під кожним оглядом небажане.

РАДЕХІВ.

Нарада у справі основання Союзу Кооператив в Радехові, відбулася 14. березня ц. р. Референт п. Панасюк представив зібраним представникам громадянства і низової кооперації необхідність створити ПСК і виказав, що Філія С. К. Сокаль в Радехові із 750 тисячами обороту і 7.000 зл. місячного зиску, може істнувати як самостійна торговельна одиниця. За цим промовляють і інші огляди загального характеру. По дискусії зібрані вибрали Комітет, що має занятися основниками Союзу Кооператив в Радехові.

Як Дмитрів втратив ліс. З хвилиною, як влада створила волости, перейшли під їх управу і громадські ліси. У Дмитрові ліс був власністю 270 громадян, що мають на це окремі грамоти. Не вважаючи на те, війт Захман уладив публичну ліцитацію, на котру стягнув кольоністів. Через це малощо не прийшло до заворушень і війт мусів припинити ліцитацію. Тоді арештувати 4-ох радних села, а 11-го березня ц. р. відбулася нова ліцитація при співучасти поліції і кольоністів. Село в ній участи не взяло. Після того арештованих випустили. Так Дмитрів позбувся 10 моргового ліса, призначеного на церкву і 200 моргів молодої культури.

СТАНИСЛАВІВ.

Шевченківське свято в С. У. К. і Пр. Мин. неділі влаштувала секція молоді при С. У. К. і Пр. у власній помішці свято в честь Шевченка. На програму зложились: реферат Великорського, деклямація Ребрика Дм. і низка пісень у виконанні хору молоді. Закінчилося свято національним гимном. З прикрістю слід зазначити, що у святі не взяли участи всі місцеві члени Союзу.

Шевченківське свято в Княгинині-Місті. Мин. неділі влаштувала місцева читальня „Просвіти" концерт в честь Шевченка. На програму зложились такі точки: 1) „Заповіт" — хор „Думка"; 2) „Іван Підкова" — хор „Думка"; 3) „Світе тихий" — декл. Тарафанюківна; 4) „Ой шож бо то за ворон" та „Ой із Криму" — хор „Думка"; 5) вийми з „Посланія" — декл. Джус; 6) „Хор бранців" — хор „Думка". Після цієї концертово-декляматорської частини, місцевий амат. гурток відіграв з успіхом „Назара Стодолю". Громадяни Княгинина зійшлись на свято численно.

З гостини театру Яреми Стадника. В днях 26. і 27. березня гостив у Станиславові театр Яреми Стадника, що не викликав більшого зацікавлення, хоч гурток заслуговує на підтримку громадянства. Театр виставив цесу „Отаман Хмара" та „Його велике кохання". Перша пєса — це слабенька протибольшевицька агітка, зладжена на підставі повісти Горліс-Горського. Театр виставив її доволі дбайливо. З виконавців ролі на перший плян вибився Проскурницький у ролі Отамана Хмари. Добрий був теж Калиновський у ролі большевика Леплевського. Зовсім добре випала Проскурницька як чекістка Фаня. Інші в загальному вдоволили. Драма Щиглова „Його велике кохання" — це глибока, психольогічна аналіза чоловіка, що через безмежне кохання поповняє злочин. За злочин цей терпить він ціле життя і серед страшного морального терпіння вмирає. Є в драмі й деякі нельогічности, зовсім неморальне закінчення (герой троїть себе), але на глядачів робить вона велике вражіння. Із чотирьох виконавців ролі на перше місце кладемо Стадника Яр., що в ролі Якова створив знаменитий хист. Побіч Стадника добре вийшла теж Стадникова в ролі Розі. Левицька (Соня) й Левицький (лікар) трошки слабші від двійки Стадників, але взагальному вдоволили.

З просвітянського фронту. В четвер 7. і в неділю 10. ц. м. продовжатимуться змагання амат. гуртків при читальнях „Просвіти" за першенство Станиславівщини. Буде це II. руинда, до якої, як відомо, допустило журі всі гуртки. В четвер змагаються гуртки: Бельведер, Микитинці, Підпечари, Підлуже й Хомяків. Відіграють вони 3. дію з драми Старицького „Маруся Богуславка". До недільних змагань приділено гуртки з сіл: Крехівці, Угорники, Черніїв і Ямниця. Їм призначено 1. дію з драми Старицького „Ой не ходи Грицю". З огляду на те, що до III. рунди не будуть допущені всі гуртки, змагання заповідаються цікаво, бо кожний гурток схоче добути першенство в ювилейному році „Просвіти".

Б. Л.

Найкращі вудженини у крамницях „Центросоюзу"

ЖОВКІВСЬКА	175
ЗИБЛИКЕВИЧА	2
ЗАМАРСТИНІВСЬКА	36
КЕНТШИНСЬКОГО	21
ЛИЧАКІВ	150
НА БАЯКАХ	8
РИНОК	2

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта", відбулись в другій половині березня у великій салі Народнього Дому при співучасти 230 представників читалень філіяльної округи та членів „Просвіти". Збори відкрив і проводив ними довголітній голова Філії д-р Микола Хробак. У своїй промові підкреслив він вагу ювилейного року „Просвіти", після чого відчитав Маніфест „Просвіти" і привіт Філії Матірному Т-ву. Перемиська Філія — одна з найбільших в краю, бо охоплює 109 читалень, а в них 8.347 членів, крім членів Філії 162 фізичних, 10 правних і 561 т. зв. масових. В бібліотеках є 20.403 книжки; читало 4.012 осіб, прочитали 29.811 книжок. Виділові Філії приходилось у минулому році працювати серед незвичайно важких обставинах. Передусім брак домівки на канцелярію, яка 10 місяців містилась у передсінку, сильно відбився на просвітянській праці в повіті. Минулого року виділ інтензивно працював над поглибленням просвітянських ідей серед маси українського селянства перемиського повіту. Ця праця вимагає багато зусиль. Але якби виділові Філії прийшли з допомогою широкі кола перемиського громадянства, хочаб тільки тим одним, що вступилиб масово в члени „Просвіти" і своїми дрібними членськими вкладками посилали необхідні фонди, виділ мав би на половину лекшу працю. Для піднесення на відповідний рівень аматорського театрального мистецтва по читальнях, виділ Філії влаштував двотижневий режисерський курс, що увінчався гарним успіхом. Щоб влекшити аматорським гуркам ставити історичні та побутові пєси, Філія, не рахуючись поважним грошевим вкладом, заснувала випозичальню реквізитів. В часі цьогорічних різдвяних ферій, Філія при співучасти Пов. Кр. Р. Ш., філій С. Г. і С. У., зорганізувала однотижневий курс провідників культурно-освітньої праці. Курс дав дуже гарні вислідн. В лютім ц. р. Філія зорганізувала курси: бібліотекарський та читальняного діловодства. Заходами Філії відбулося кілька імпрез у Перемишлі, кількадцять повітових і районових анкет та 220 поїздок до читалень, в яких брали участь члени виділу і гурток молоді. Про діяльність теперішнього виділу Філії свідчить зріст числа читалень: в 1931 р. було їх 68 — сьогодні — 109. По звітах відбулась дискусія, в якій забирало слово багато осіб, між іншими о. декан П. Малецький, дир. О. Станімір та д-р В. Загайкевич, який закликав українське громадянство, щоб масово стануло під прапори Матери-Просвіти. Новий виділ вибрали одноголосно у цьому самому складі а саме: довголітнього і заслуженого голову д-ра М. Хробака, і членів: дир. О. Станіміра, о. М. Гука, інж. А. Артимовича, д-ра Ст. Біяна, В. Нагайського і Дм. Микиту.

Загальні Збори Філії Т-ва „Сільський Господар", відбулись при кінці березня у великій салі Народнього Дому. Збори відкрив голова Філії о. Онуфрій Малецький, який привитав зібраних представників перемиських установ та делегатів Кружків „С. Г.", згадав довголітнього голову „С. Г." і вельми заслуженого сільсько-господарського діяча бл. п. о. Тита Войнаровського і члена Ради бл. п. д-ра П. Войтовича. Приявні встали з місць і однохвилинною мовчанкою вшанували память покійних. Після того голова в короткому рефераті сказав, що в діловому році Рада Філії звернула головну увагу на виховання молодих хліборобів, майбутніх самостійних господарів, зорганізованих в секції Х. В. М. Звіт з діяльности Ради Філії і всіх секцій зложив пов. агроном інж. Микола Бурий. При Філії працює ціла низка секцій, як: Х. В. М. ,пасічництва, годівля дробу, годівля безріг, бурячана, охорони тварин, садівництва, городництва. В цьому році повстала ще одна секція, на перший погляд може і не сільсько-господарська, а саме: нафтова. Минулого року в південно-східній частині повіту почались пробні верчення за нафтовою ропою. Рада Філії, дбаючи про інтереси нашого селянства станула на становищі, що вона покликана боронити тих інтересів, тож заснувала окрему секцію, яка пильно стежить за цими справами. Біда тільки в тому, що наше селянство з тих нафтових терен замало цим цікавиться. Філія зорганізувала минулого року сільсько-господарську виставу, получену з показом українського промислу. Виставу, яка пройшла з великим успіхом, оглянуло 6021 осіб. Крім цього Рада зорганізувала і перевела 14 різних курсів і 401 рефератів. Діяльність Ради з кожним роком поширюється та розвиваласяб ще краще, якби знайшла більше зрозуміння у нашого селянства та взагалі громадянства.

К-к.

Спорт.

УКРАЇНА І. Б.—СВІТЕЗЬ.

В неділю 3. ц. м. відбудуться на грищі Світезі в год. 3.30 пополудні, товариські змагання Україна-І .Б.—Світезь. Україна виступить до цієї стрічі в такому складі: Гнура, Вішка, Бубела — Майхер, Романець, Якимів — Кузьма, Тихоліз, Зубач, Дицьо й Кульчицький. Доїзд трамваєм ч. 9.

УКРАЇНА (комбінована)—СТЕП:

Товариський метч обох цих дружин відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 12 вполудне на грищі Сокола-Батька.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Довбуш—Ян (Радівці) 3:2. Черновецький Довбуш розіграв минулої неділі мистецький метч у Радівцях із тамошньою футбольною дружиною Ян. Хоч Довбуш грав із кількома запасними грачами — метч виграла українська дружина, яка тепер виказує дуже добру форму.

Русь-Хуст—НСЕ Севлюш 3:1 (2:0). Товариський метч, що відбувся в Хусті, приніс заслужену перемогу дружині господарів, які грали дуже добре.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 3. IV. год. 12 вполуд. IX. симф. концерт Львівської Фільгармонії; год. 3.30 попол. „Довгого Тонка"; год. 7.30 веч. „При меті".
Понеділок 4. IV. год. 7.30 „При меті".
Вівторок 5. IV. год. 7.30 „При меті".
Середа 6. IV. год. 7.30 „При меті".

Театр Різнородностей:

Неділя 3. IV. год. 3.30 „Ми були молоді" (для молоді недозволене); год. 7.30 „Подружжа, яких мало".
Понеділок 4. IV. год. 7.30 „Подружжа, яких мало".
Вівторок 5. IV. год. 7.30 „Подружжа, яких мало".
Середа 6. IV. год. 8. веч. Т-во Приятелів Музики: Іван Брагс.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

ДОЛИНА:
3. IV. Орфей у пеклі.
4. IV. Під курателею.
5. IV. Процес Мері Дуган.
6. IV. Лісова Пісня.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

МОНАСТИРИСЬКА:
3. IV. Гетьмани Полуботок.
4. IV. Супружий метч.
5. IV. Мазепа.

ВУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська 5).
„Індія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка".

Коли терпиш — Пий Святоіванський Сік Зілля („діробай") успішний при болях і колках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, нирковому каменю і мікурa, невральгічних болях і нерадних корчах і болях голови. Продаж в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42-99 Магістер Едвард Гобец. 12-0

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівчина шукає кохання".
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Ерроль Флін, Джоан Бленделл).
БАЛТИК: „Герої моря".
ВАНДА: „Сам на сам"; „Легіон засуджених".
ГРАЖИНА: „Премієра" з Мартою Егерт.
ЄВРОПА: „Перли корони" (Шашa Гітрі).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки" з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Темне проминя", „Самітний дім".
МЕТРО: „Благословенна земля".
МІРАЖ: „Йонтзадра".
МУЗА: „Коли ти закохана".
ПАКО: „Остання сальва".
ПАЛЯС: „До Да" муз. комедія (з Да. Віслею Дарія та Альбером Прежаном).
РАЙ: „Обожана" з Мартою Егерт.
РІЯЛЬТО: „Неоправдана година".
СВІТ: „Варвара Радзивіллівна"; „Не мала баба клопоту".
СТИЛЬВЕ: „Буревій" і ревія.
ТОН: „Отелень із Бенгалі", „Боротьба за золоті поля".
УТІХА: „Магічний ключ" і ревія.
ХИМЕРА: „Танок щастя та розпуки" з Лі. Гарвей.

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ
успішний при шкірних висипах, болячках, сарофулах, коростах, чорній шкірі, лишаях і веснянках. Продажа в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5.42-99 Маг'стер Едвард Гобец. -15

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 3. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Хліб. скринька; 8.40 Кетельбі, пл.; **8.50 Нова в селянських господарствах, в українській мові вик. інж. Доберчук;** 10.30 Верді „Травіята" оп. в скороченні, транс. з Мілана; 12.03 Симф. поранок, муз. хор і орк.; 13.00 Карикатурист про карикатуру; 13.10 Фрагм. із „Вирубаного хідника", Морцінека; 13.30 Мельодії Кунавщини та Поморя, муз. хор, скрипка; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; Музика з пл., Ручна праця на малорільнім господарстві. Що помагає передбачити погоду; 15.45 Спогад про Ад. Оммерштейнського; 16.05 Музика з пл.; 16.25 „Амер" пошуний день Сагари; 16.45 Трансм. з Білгороду: Метч Польща — Югославія; 17.15 Народні оравські пісні, сопр., баритон, форт.; 17.40 Орк., спів, у перерві о год. 18.30 Хвилина бюра студій; 19.25 Славні віртуози: скрипка. Дж. Мак Кормік тенор, з пл.; 19.35 Трицятьліття театру в хору в Збоїсьвал; 20.00 „Домик із карт" фрагм. з муз. комедії Грайхштедтена; 20.35 21.00 Спорт; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Та ній" весела авд.; 22.00 Найгарніші пісні Монюшка, сопран, мецосопран, форт.; 22.20 Форт. рестіль; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика в пл.

Понеділок, 4. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Як учаться хлопці в ремісничій школі, гутірка, хор; 11.40 А. Танеєвич: Сюїта, пл.; 12.03 Полудневa авдиція; 13.45 Сюїти з пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Вічні вістки з міста та провінцій; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Концерт військ. орк.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Сила електричности; 17.15 Камер. концерт; 17.50 1850 Спорт; 18.10 Художничий гедж і як його побарвувати; 18.20 Із французької музики, пл.; 18.35 „Косцюшко у Львові" спогад; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Воєнна авдиція; 19.30 Дискусія: Село й місто; 20.00 Розр. концерт: орк., спів, форт., гармонійна; у перерві о год. 20.45 Веч. денник і акт. гутірка; 21.40 Літер. новини; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Останні вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

Вівторок, 5. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: На Полісі; 11.40 Альфр. Кортоград Равелові твори. пл.; 12.03 Полудневa авдиція; 13.45 З оперової музики, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із нов. І. Лимо: „Коронар у Галичині". Музика з пл.; 15.25 Вічні вістки з міста та провінцій; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. загадки, авд. для дальших вістки; 18.05 Філ.-госп. актуалії; 18.15 Орхестра мандоліністів; 18.50 19.50 20.55 Актуальна. гутірка; 17.00 Найстарший ліс у Польщі; 17.15 Камер. концерт, кларнет, віол., форт.; сюїти; 17.50 Класіки і гланда; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Мода, 18.20 Форт. рестіль Фр. Портного; 18.40 Сахара. Мемфіс; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Гутірка про „Робінзона Крузо"; 19.30 Спів у супр. форт.; 20.00 Муз. конферс — розр. концерт, пісеньки, форт. дует, трубка, кларнет; 20.45 Веч. денник; 21.00 Гутірка про композитора Ст. Ласького; 22.00 Танкові мельодії; 22.50 Останні вістки; 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 6. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із пригод лісових людей; Весняні пісеньки, хор; 11.40 Сюїта зі симфоній, пл.; 12.03 Полудневa авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в української мові; 13.55 Р. Вагнер із оп.; 14.20 Легка музика в пл.; у перерві о год. 14.40 Авд. ККО „ескіз „Ідемо на прогульку"; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лимо „Коронар у Галичині"; Музика з пл.; 15.20 Вічні вістки з міста та провінцій; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Хвилина пятань для старших дітей; 16.00 Вчимся говорити; 16.15 Розр. музика, орк.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Вінь. будучини; 17.15 Скрипк. рестіль Е. Вальта Тургама (Естонія), у програмі сет. музика; 17.50 Сила характеру як основа перемоги; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Рослині: „Облога Корінту" увертура, пл.; 18.20 Фрагм. із оратерії Ліста „Христос" у вик. мішн. хору; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Д-р Ох. Майковський" літер. нарис; 19.15 Пісні у вик. Залейди-Сумінського в супр. форт.; 19.35 Право читача — право письменника; 20.00 „Поросюк із пісеньков" розр. концерт, орк., спів, куплети; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непрофільована праса поезії; 22.00 Улюблені твори Гріга орк., спів; 22.50 Останні вістки; 23.00 Студія молодих: поезій, новели, сатиричні поезії.

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інженер будови
Львів, Мучна 45, тел. 270-27
виконує усі праці в обсягу будівництва та промислової і житлової архітектури.
3—19

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 3. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.00 Секотет, 20.00 21.00 Орх. хор, тенор, клявесин; ВІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні й танки; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Жидівка" оп. Галеві; БУДАПЕШТ 12.30 19.00 Орх. концерт, 17.20 18.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Для дітей, 15.30 Камер. концерт квартету 19.10 Нар. пісні, 20.00 Концерт: орх., Вагер сопр., Вороніш тенор; ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 14.30 15.00 Нар. музика з давньої Австрії; КОШИЦІ 18.00 Театр Уяви; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ле адюльтаре ді Сен Кир" муз. комедія Вепеґнінія; ПРАГА 15.30 Орх., 19.10 Хор, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 18.40 Сольо на обою, 19.00 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Льорензаціо" літ. драма Мюссе; РІМ 17.00 18.00 Розр. музика, 20.00 „Сумерки богів" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 20.00 20.45 Хор, 21.30 Опіа; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 19.00 „Маскова баль" оп. Верді: ФРАНКФУРТ 20.00 21.00 „Кожі фан туте" оп. Моцарта.

Зі свіжих пуп'янків і квітів

Сік Серденчика заспокоює і успокоює серце, Магістер Едвард Гобец. Варшава, Міодова 14. Продажа: Аптики і Дрогерії. 472 8-15

Понеділок, 4. квітня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Концерт хору, 20.00 Орх. концерт. 21.00 Танк. музика; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера; БУДАПЕШТ 12.05 Спів. скрипка, 17.00 Спів, 19.00 Нар. пісні, у супр. циг. орх.; ВІДЕНЬ 17.30 Дрібні твори вел. апостоїв, 18.00 Вес. авд., 19.10 Тисяча тактів по віденськи, 20.00 21.00 Лісами й передмістями, розр. концерт, симф. орх., хор, солісти; ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 20.00 21.00 Вечорницький концерт; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Орх., 21.00 Вок.-інстр. концерт, 22.10 Скрипка; ПРАГА 12.35 Концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Евріянте" оп. Вебера; РІМ 17.15 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 22.05 Комедія Б. Шова.

Вівторок, 5. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.10 Муз. дрібниці, 20.00 Мельодії з усього світу; БІЛГОРОД 18.40 21.45 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт балалайок, 18.30 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Богема" оп. Пуччіні; ВІДЕНЬ 17.30 Смичк. квартет а-моль Шуберта, 18.00 Класичні о. перетикові мельодії, 22.30 23.00 Давні улюблені віденські мельодії; ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 18.15 Скрипка; КОШИЦІ 18.00 Господарські вістки, 18.15 Циг. музика; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Сальомо" оп. Масканьї; ПРАГА 18.05 Нім. авд., 21.30 Квартет Г-дур Шуберта; РАДІО ПАРІ 20.30 Пісні, 21.00 22.00 Концерт (музика 1848—1870); РІМ 19.40 Розр. музика, 22.15 Спів, рестіль М. Т. Неджо. ні; СОФІЯ 19.30 20.00 21.00 „Трубадур" оп. Верді; ТАЛІН 18.30 19.00 20.00 „Марта" оп. Фльотова.

Революційний під оглядом доброти пудер Я. Й. Б. ШАХА надає цері ідеальний матовий, свіжий і молодечий вигляд.

ПЕШТ 13.3. 21.10 Циг. музика, 18.30 19.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 13.15 Популярна музика, 15.20 Молодь співає, 18.00 Солісти, сопр. піол., 20.00 Вагнерівський концерт, 21.15 Сюїта зі віденськи, розр. муз.; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, Концерт; МІЛЯНО 17.15 Легка музика, 20.30 Легка музика, 21.00 22.00 Комедія і розр. музика; ПРАГА 17.30 Квартет; 18.10 Нім. авд.; Німецька музика у Чехословаччині, концерт солістів, 20.00 „Грай, цитане" радіофільм; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камеральна музика, 21.30 22.00 23.00 „Габріель Боріман" драма Ібсена; РІМ 17.15 Квартет, 21.00 22.00 23.00 „Джоконда" оп. Понтекелія; СОФІЯ 17.30 Військ. орк., 20.00 Опіа, 20.45 21.00 Російські романси.

Середа, 6. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Мельодії П. Лінке, 19.10 Військ. марші, 19.45 20.00 Симфонія ч. 7 е-дур Брукнера; БІЛГОРОД 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт балалайок, 18.30 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Богема" оп. Пуччіні; ВІДЕНЬ 17.30 Смичк. квартет а-моль Шуберта, 18.00 Класичні о. перетикові мельодії, 22.30 23.00 Давні улюблені віденські мельодії; ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 18.15 Скрипка; КОШИЦІ 18.00 Господарські вістки, 18.15 Циг. музика; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Сальомо" оп. Масканьї; ПРАГА 18.05 Нім. авд., 21.30 Квартет Г-дур Шуберта; РАДІО ПАРІ 20.30 Пісні, 21.00 22.00 Концерт (музика 1848—1870); РІМ 19.40 Розр. музика, 22.15 Спів, рестіль М. Т. Неджо. ні; СОФІЯ 19.30 20.00 21.00 „Трубадур" оп. Верді; ТАЛІН 18.30 19.00 20.00 „Марта" оп. Фльотова.

Терпиш
НА ПЕЧІНКУ ШЛУНОК, КИШКИ НИРКИ АБО МІХУР
пий сік
СВЯТОІВАНСЬКОГО ЗІЛЛА МАГІСТРА ГОБЕЦА
ВАРШАВА, МІОДОВА 14
АПТИКИ І ДРОГЕРІЇ

БІРЖА.

Львів, 2. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97 89·50, Доляри американські 5·29·50, 527·00 Доляри канад. 5·27·00—5·24·50, Фльорени гол. 294·54—292·80, Франки фр. 16·64—16·09, Франки швайцарські 122·03—121·25, Фунти анга. 26·42—26·26, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч. 15·30—14·20 Кор. дан. 117·90—117·05 Кор. норв. 132·73—131·75, Корони шв. 136·19—135·20, Ліри тваз. 23·20—22·90, Марки фінлянд. 11·69—11·25, Марки нім. 102·00 — 98·00 Шиллінги австр. 89·00—84·00, Гель Анія 26·20—25·95, Марки нім. срібні 112·00 — 108·00

Авці.

Банк Польський 111·53 Цукор. 35·00 Вугель 30·30, 28·50, Ліліпол 65·25. Можеля 13·50, Островець 53·50, Скараконичі, 35·25, 36·75, Габербуш 44·00.

Папери

4 і пів проц. облігації 65·50, 65·50, 3 і пів 1 ем. 81·00 серія немот. 3 пів. ком. 2 ем 6··0, серія немот. 5. конверс. 70·50 преміяв. 90·75, 4 конверс. 65·50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 2 квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. сальон. без оп. 3·45 зол.
1 кг. масла сочков. вид. з опак. 3·50 зол.
молоко 18—19 сот.
(жирна копа) 3·00 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана. на яйця зниження.

ОПОВІСТКИ.

Замість цвіта на могилу бл. п. Мальвини Левицької зложила 5.— зол. на Жіночу Ремісничу Виробу Івана Левицька

До відома усього громадянства. За дозволом Воєвідських Уряду в Тернополі, Львові і Станиславові переведено приходу збірку „Дару Просвіти" в часі від 16. до 22. грудня 1937 р. на збірочні листи, яка у висліді дала 38.557 зол. 61 сот. Вклад збірки по філіяльних округах подасть окремо в бюлетині „Під прапором Просвіти". 727

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Винятковий Дім міс, мануфактури і галянтерії, шукає агента христіян до продажі по селах Lódź, skrytka 338.

ПРИЙМУ панночку в практикою до спожівчої крамниці. Зголошення телефон ч. 117-92. 717 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ДЯК кваліфікований, фах. диригент хору режисер авторського гуртка, може повести концер. квартоводство, шукає посади. Зголошення до Адміністр. під „Дяк". 733 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛІ TWN модель 1938, мотоцикетки вільні від податку і права їзди без педалів продає Міхальський, Львів, Фредри 7. На відповідь залучити марку. 687 1-5

МОТИЧКИ, лазурит, секатори, асаве городниче приладдя поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 732 1-4

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

З ПАННОЮ характерною, господарною, милого виглядy, середній ріст і вік означеться адв. аплікант. Зголошення (знимка) слю. ти: **Львів і Пошта-Реставте Лег. 82/35.** 718 1-1

МОЛОДИЙ інжинір на посаді лиманайметься з поважним панією з освіченою жінкою у віці 25-30 літ з інтеліґентної родини. Для спільного добра — майно побажане. Листи слати: Львів, Головна почта, поште-ресталте „Легітимація" ч. 153". 731 1-1

РІЖНІ

ПЕОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, ременні, жіночі, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 43-100

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 674 8-10

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизійніше направить фірма П. Карпінець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678 4-6

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняю на найновіші бельгійські матеріяли. Телефон 270-25. 672 1-3

ГОДИННИКАРСЬКА робітня Розенмана, Зиблікевича 19 направляє прецизійно різного роду годинники по найнижчих цінах. Купує золото і срібло. 736 1-1

УВАГА! Вже вернувся з паризької краєвської Академії перукарська сила і виконує фасони за найновішими паризькими модельми по приступних цінах. **Салон жіночого краєцтва** Клоса Івана, Львів, Академічна 24, І. п. Тел. 295-88. 734 1-6

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. сніри., венер. недуг і косметики
Др. ФІШЕР
б. лікар (асистент) Клініки у Берліні. Праві, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2147

ДОВГОЛІТНІЙ УПРАВИТЕЛЬ (спільник) дент. завед. д-ра Лєвандовського УПР. ТЕХН.
Дент. Й. БРАНЕВСЬКИЙ
тепер орднує у вл. ЗАВЕДЕННІ ДЕНТИСТИЧНІМ
ЛЬВІВ. УЛ. АКАДЕМІЧНА 18.

ОГОЛОШЕННЯ.

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

НА СВЯТА
Ріжного роду **ОВОЧІ — ЦУКОРКИ** і т. п. у великому виборі поручає по найнижчих цінах
К. БРУННЕР
Львів, Сикстуська 31. Тел. 293-75.
5—8

Смачні снідання, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки В РЕСТОРАНІ
М. Кузишина
Перемишль, пл. На Брамі.

Найновіші
Бельські матеріяли
на плащі і костюми та всвни в найновіших виробах і колірах найкращих фабрик, також шовки на сукні найновіших взорів — можна дістати у фірмі
М. Гандельман
Львів, Легіонів 27.
по конкуренційно низьких цінах
УВАГА!
ГІЛЬКИ 10 ДНІВ, ЗН. ВІД 1. ДО 10. IV. продаємо 5000 метрів виробів друкованих і тканих літніх у нормальній ціні вол 1.— і 1.10 ТЕПЕР в одноцілій ціні
75 сотиків за метер
Крім цього на складі велика кількість решток шовкових, вовняних і на білля
Майже задурно!

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
а назвою „ROTR", бо це товар пожиточний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

ФІРМА
Брати Стажевські
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 1-10

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Подаємо до відома наших Вельшановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужеські та жіночі одяги вже вже на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду кольорів матерій, взорів та десенів. 5-15

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
приймає безперервно вписо студентів та курсантів на:
1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з ріжних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИШІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та перероблення садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На першу відповідь пришлайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

ПОВІДОМЛЯЮ П. Т. Публіку, що відкрито контори хемічного чищення і фарбування одежі **„Мар я"**
М. СОРОКА
Централя: Кохановського 45
Філія: Льва Сапіги 4
„ Пілсудського 11 а
Робітня: вул. Дунін Вонсовича ч. 24. 3—3

Найгарніші ГЛИНЯНСЬКІ КИЛИМИ власного виробу
поручає фабричний склад
СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (ріг Костюшки)
Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. Приймаємо Облігації Позички Народ. та інші вартісні папери.
Спеціяльність фірми: півгобелінові портієри, капи на ліжка і столи.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ
найновіші весняні зразки
жіночого і мужеського білля, панчіх, скарпеток, шалинків, краваток і т. п., які ПО ДУЖЕ НИЗЬКИХ ЦІНАХ продає **„БАЗАР"** Львів, Руська 3.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 1-0

Володимир Тріска
Робітня жіночих костюмів і плащів.
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 3, II. М. 4.
Виконує солідно і дешево.

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум
капи і намітки, в найбільшім виборі
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Легіонів 29, в подвір'ю, тел. 286-38

НАСІННЯ
ГОРОДОВИННІ, КВІТОВІ І ГОСПОДАРСЬКІ, теж байци до опорскування дерев поручає фірма —
Еміль Фрееґе
Львів, Трибунальська ч. 3. Тел. 225-70.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ**
вигладжує церу склоніку до прищів і угрів.
відмолоджує і вниженює пасіпрон.
надає молодечо-свіжий вигляд.
усуває зморщки.
стягає пори і хоронить перед повставанням угрів
хоронить перед повставанням зморщок.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі май же **даром** в найтриманіших гатунків і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** віддавна відома фірма ЗІХЕР і КОРКЕС Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує прецизійно на місці задурно. — Увага на властиву адресу і число дому. 2—10

Повідомляю Шановних Клієнтів, що я вернувся зі спеціяльного КУРСУ ВІДЕНСЬКОГО І АНГЛІЙСЬКОГО КРОЮ та поручаю на весняний сезон убрання, загортки, військові мундури, жіночі костюми і також реверенди для Всечеснішого Духовенства з власних і припоручених матеріялів. — Ціни приступні!
Павло Андрус
ЛЬВІВ, УЛ. НА СКАЛЦІ 5.
(бічна Зиблікевича) тел.: 237-32

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.
виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в суб-рубриці оголошень . . . . . вол. 0,25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слово товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 74 (14.905). Львів, вівторок 5. квітня 1938. Орган рос. укр. націонал. демократії. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 2.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Польський уряд протестує проти діяльности

праської філії комінтерну.

Польський уряд вислав перед кількома днями до чехословацького ноту з протестом проти діяльности праської філії комінтерну, яка обіймає своєю діяльністю м. ін. Польщу. Чехословацький уряд обіцяв перевести слідство.

Ніякого комунікату про цю ноту не оголошено ні у Празі ні у Варшаві. Вістка про неї дісталася з Праги до Берліна. На запит представників польської преси варшавські урядові кола потвердили цю вістку.

Британський уряд визнав аншлюс, французький приняв до відома.

Британський амбасадор у Берліні доручив мін. Рібентропові ноту, якою британський уряд визнає злуку Австрії з Німеччиною та означує становище Англії до питань, що виринули у звязку з цією подією. Рівночасно Англія установлює у Відні генеральний консулят.

Французький уряд нотою до німецької амбасади в Парижі заявив, що він приняв до відома факт аншлюсу. Про визнання нового стану „де юре" нема у ноті згадки.

Чехословацький уряд відкликав минулої суботи свого посла з Відня.

НІМЕЧЧИНА ВИПОВІСТЬ КОНКОРДАТ?

З огляду на заяву Ватикану у звязку з відозвою австрійського єпископату, в німецьких колах у Римі сподіються, що німецький уряд виповість конкордат.

Райтер довідується, що кард. Інніцера візвали до Ватикану, щоб він дав вияснення у справі згаданої відозви; розійшлася поголоска, що він хоче уступити

ШУШНІГ У ЗАВЕДЕННЮ ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ?

„Парі Суар" приносить сенсаційну вістку, що Шушніг попав у меляхолію, тому його замкнули у заведенні для умово хорих у Штайнгофі.

Французький уряд висилає еспанських утікачів до Еспанії.

На основі постанови французької ради міністрів переведено у Мошон анкету серед еспанських утікачів які перейшли французький кордон: вони мали заявити, куди хотять вернутися. Більшість утікачів висловилася за поворотом до червоної Еспанії, коло 20 прц. до національної. В неділю пополудні еспанські втікачі відїхали окремими поїздами. Разом вислано коло 4.000 вояків.

Головна хвиля втікачів уже перейшла — тепер переходять через Піренеї лише дрібні гурти.

ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД ПРОТЕСТУЄ.

Еспанський національний уряд звернувся до французького з гострим протестом проти висилки еспанських утікачів до червоної Еспанії, бо **це становить недвозначну інтервенцію. Як довідується еспанський національний уряд, більша частина утікачів відісланих до червоної Еспанії не хотіла більше воювати.**

ЦІЛА ЛЕРІДА В НАЦІОНАЛЬНИХ РУКАХ.

Як подають зі Сарагоси, в неділю в год. 19. національні війська заняли цілу Леріду.

Здобуття міста проволікалося настільки довго, бо національне командування не хотіло наражувати свої війська на зайві втрати, тому не переводило головних атаків, лиш окружило Леріду, змушуючи цим способом червоних до евакуації. У тому окружуючому маневрі національні війська заняли місцевости положені над каналами арагонським і Пінана та над рікою Рібагорзана.

ЧЕРВОНІ ПЕРЕТИНАЮТЬ ЗАЛІЗНИЧІ ЛІНІЇ.

Відступаючи, червоні війська висадили у повітря тунель у Гавен та чимало залізничих мостів. Це утруднює наступ національних військ.

ПОЛОНЕНІ.

На північ від Леріди національні війська взяли в полон кількасот ворожих вояків та здобули чимало воєнного матеріялу. У Пінель попало в полон 300 червоних, з того 200 вояків міжнародньої бригади.

На відтинку Морелє національні війська проломили ворожий фронт і заняли село Поблєто та важні становища.

ЕСПАНЦІ НЕ ХОТЯТЬ ВСТУПАТИ ДО ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Еспанський червоний уряд видав заклик, щоби вступати до червоної армії, та це дало дуже слабі висліди. До суботи у провінції Аліканте зголосилося 1500 добровольців, в Альбасете 1200, в Мурсії 950, у Валенсії 1000 в Каталонії ледви 800.

Гострі виступи совітського радія проти Вел. Британії.

ТРОЦЬКИЙ АГЕНТОМ БРИТИЙСЬКОЇ РОЗВІДКИ.

Большевики почали вести протибританську пропаганду. Московська радіостація трансмітувала окремий відчит про британську розвідку (інтеліджанс сервіс), в якому заявлено, що це вона зорганізувала цілу низку терористичних актів у СССР та замах на совітського посла у Варшаві Войкова. Британська розвідка веде завзяту протибольшевицьку пропаганду серед народів Близького Сходу. Англійські інжиніри, що 1932 р. стануди перед совітським судом, оправдовано були плян як унерухомити всі більші електрівні на випадок війни. (АТЕ)

АРЕШТУВАЛИ ЖІНКУ Й ДИТИНУ ВОЖДА БЕЛЬГІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

У бельгійській пресі появилася вістка про арештування жінки й дитини б. генерального секретаря бельгійської комуністичної партії Анрі де Бука. Обоє арештовані виїхали до СССР, щоб відвідати рідню.

Український білянс буджетової сесії.

Львів, 4. квітня 1938.

Характеризувати ще раз польські законодатні палати, зроджені з обовязуючої конституції та виборчої ординації, річ зайва, тимбільше, що й нагоди для такої роботи не брак — і роза датами, звязаними з відкриттям чи закриттям буджетової сесії. Цим разом не цікавить нас гра поміж польськими послами, які хотять показати, що вони направду є вибранцями народу, та урядом, який хоче показати, що він направду респектує установу законодатних палат, ані те, оскільки такі зусилля вдаються чи не вдаються одній або другій стороні. Можна тільки обмежитись до ствердження в одному реченні, що остання соймова сесія ані на одну йоту не причинилась до більшої поваги, ніж вони її мали раніш, та що вчорашній референт політичних подій у Польському Радіо, який переконував слухачів, що громадяни з „великим зацікавленням" стежили за ходом діяльности сойму і сенату — викликав тим своїм стилістичним зворотом найбільше здивування.

Нас цікавить позиція, яку остання соймово-сенатська сесія записала в білянсі української національної політики за останні місяці. Помиляються ті, які вмовляють в нас, що у підході до всього, що діє нинішня українська політична верхівка, кермуємось критерієм скептицизму, а то й злої волі. Навпаки: згори признаємо, що наші посли й сенатори виголосили в останній буджетовій сесії велику силу промов, з яких поважна частина була дбайливо приготована та стояла — головно сенатські промови — на дійсно поважному рівні. Признаємо, що деякі члени УПР, напр. у сенаті, здобули собі своїм фаховим знанням справи та формою виступів особисту пошану. Признаємо, що назагал і тон комісійних промов та деяких промов на пленумі сойму не різнився від тону промов у попередніх каденціях сойму, при деяких теж нагодах наші посли спонтанічно реагували на непередбачені атаки, які переступали вже межі злоби, до якої ми привикли: так було напр. після виступу п. Войцеховського. Що-більше: ми далекі від того, щоб твердити, що нашим послам чи сенаторам не вдалося **нічого** зробити: і без вичислювання конкретних подробиць ми схильні згори признати, що тут і там вдалося їм притупити якесь надто гостре вістря якоїсь постанови проекту, відсунути на деякий час небезпеку нового протиукраїнського законопроекту чи спомукати не надто засліплені одиниці з польських лавок до призадуми над доцільністю дальшої їх поведінки у відомому напрямку. Таким робом ми далекі від того, щоб „гуртом і подрібно" осуджувати все те, що робили наші посли й сенатори на варшавському парляментарному терені, все те перекреслити і ставити на ньому хрестик. В оцінці діяльности нинішньої УПР та її підсумків ми далеко не забуваємо факту, що чейже і в усіх попередніх каденціях ситуаціях УПР подобала на забаву оббивання стіни горохом або на ілюстрацію до польської приповідки „мувіа даяд до образу...".

Але в оцінці буджетової сесії з погляду **вілости української національної політики** (бо ніяка інша оцінка не має вартости) оперувати позиціями дрібних успіхів та математичною цифрою виголошених промов рішуче не можна. Передусім не підлягає, здається, ніякому сумніву і для найбільших звеличників праці УПР на терені законодатних палат, що фактичний білянс тієї сесії для нас — безапеляційно відємний. Що значать ті всі промови, що

значать дрібні успіхи, вся праця і вся добра воля українських послів — у порівнанні з фактом, що за останньої буджетової сесії був прийнятий закон про відібрання громадянства, закон про устрій адвокатури, закон про відібрання земель Православної Церкви, закон про поділ спільнот, та що вже зголошені і чекають свого вирішення — законопроект про примусові цехи, нафтовий, молочарський?! Таким робом українська дійсність у Польщі наслідком останньої буджетової сесії знову стала важча. Однак вона стала важча не тільки тому, що на ній приняли цілу низку законів, для нас некорисних та характеристичних для цілого напрямку нинішньої польської політичної думки, яка утотожнює польську державу з польською нацією і місію польської нації вбачає в експанзії коштом національних меншин, але й у звязку з загальними відносинами.

Бо так само, як діяльности законодатних палат не можна відмежовувати від всієї дійсности в державі, так само діяльности УПР не можна розглядати у відірванні від усього стану українства та від загальних завдань національної політики. Отже з одного боку не можна забувати, що чейже за останньої буджетової сесії взагалі польсько-українські відносини значно погіршились — без огляду на конкретні законодатні акти. Адже за тієї сесії трапились такі події, як згаданий виступ п. Войцеховського, що був тільки рефлексом діяльности галицького Комітету Порозуміння Польських Суспільних Організацій, який боротьбу з українським духовенством поклав собі за одну з найбільших своїх завдань (у рямцях єдиного свого завдання, яким є боротьба з українством, як таким), — адже за тієї сесії трапилась історія з Гриньками, яка далі продовжується, — за час тієї сесії надзвичайно скріпився наступ на всі наші позиції в краю. Густішою стала просто атмосфера і говорити серед тієї атмосфери про те, що у соймі „вдалося" зробити, та чого „не вдалося" — взагалі неповажна річ.

Але, на превеликий жаль, приходиться стверднти, що українська національна політика, за яку ввесь тягар відповідальности взяв на себе від весни 1935. року нинішній провід УНДО й УПР, немов не здає собі справи з точки тяжести польсько-українських відносин. Він переніс її на варшавський терен ще тоді, три роки тому, в підчас осінньо-зимових місяців, коли триває буджетова сесія, краєвий терен, на якому діються найважніші події, сходить в українській політиці — на цілком задній плян. Це величезна помилка. Вже буджетова сесія 1935/6 була достаточною наукою, що Варшава, як законодатний терен, не стала нічим від попередніх років: адже характер самого буджету, в якому нема українських позицій, залишився той сам, і досить було теж одної сесії, щоб переконатися, що теперішній сойм з теперішньою офіціяльною національною політикою уряду не годяться для того, щоб переводити суттеві зміни існуючого польсько-українського стану, себто напр. переводити таку ревізію обовязуючого шкільного закону, яка вимагалаб також суттевих змін у білянсових позиціях буджету. Зрештою і сама УПР змодифікувала дещо своє становище до уряду (буджету), цим разом стримуючись від голосування над буджетом. Однак знову таки не можемо стриматись від вислову свого сумніву, чи заява, якою п. голова УПР 23. лютого ц. р. мотивував те становище УПР, не викликала в урядових колах наскрізь фальшиве розуміння ситуації: адже п. голова УПР казав про те, що УПР стримується від голосування, бо не має довіря до міністерства хліборобства, освіти та справедливости. Значить, поза тими трьома ресортами все діється добре і правильно і УПР вдоволена! Маємо враження, що в таких поважних актах, як офіціяльні заяви голови УПР, треба стилізувати своє становище так, щоб не доводити до такого непорозуміння.

Однак не хочемо і в цьому пункті бути дрібничковими. Підемо так далеко, що й такого чи іншого голосування над буджетом не будемо трактувати надто формалістично та ригористично. Суттевою річчю для нас є те, що за минулої буджетової сесії до старих проблем української політики прийшли ще нові проблеми та що **за той час українська національна політика не розвязала ніодної з поважних наших актуальних проблем.** Передусім далі товчеться нещасна справа з самим підходом до „нормалізації": заява п. голови УПР з 2. грудня мин. року про те, що „ми далекі від того, щоб зривати нормалізаційну політику, — навпаки, бажаємо її продовжувати" — поглибила непорозуміння з терміном „нормалізація". Повторяємо те, що ми вже казали при іншій нагоді: **політичний зміст слова „нормалізація" у 1937/8 рр. зовсім інший від змісту того слова з весни р. 1935, бо він нині не має нічого спільного з самим поняттям польсько-української злагоди.** І тому, на нашу думку, та заява не скріпила, лиш ослабила поступят територіяльної автономії, висунений у тій самій промові (зрештою, той постулят був тоді висунений не вперше на парлям. ґрунті).

Рубом стоїть проблема української консолідації, яка звязана найтісніше з моральним підйомом українського народу та з поширенням відповідальности за хід усіх найважніших українських справ на ціле політично зорганізоване українське громадянство і з питанням гідного відпору на польський наступ. Рубом стоїть проблема зорганізувати одностайну боротьбу на церковно-віроісповідному відтинку, і шкільному, і земельному, і шляхотському, і проблема „сокальського кородну", і безліч інших пекучих справ, які є та які не рушаються з місця. В оцьому саме вбачаємо „імпас" української національної політики. Буджетова сесія той „імпас" тільки поглибила. І через те її білянс для української національної політики такий негативний. ік

яких іменує король, називаються „королівськими радниками" і мають рангу міністрів. Вони мають дорадчий голос і кожного з них можуть кожної хвилини покликати виконати якесь особливо важне завдання у краю або за границею.

Першими „королівськими радниками" стали патріярх Мирон Крістя, (теперішній новопризначений премієр) та колишні заслужені діячі, що увійшли були у склад попереднього уряду: маршал Авереску, маршал Презан, генерал Вайтояну, д-р Вайда-Воевод, Г. Міронеску, проф. Йорга, д-р Анжелеску, Г. Татареску, К. Аржентояну, ген. Боліф. Як видно з цього переліку прізвищ, майже всі ці діячі належали до проводу ріжних політичних партій, і свого часу зреклися дальшої діяльности у „вузьких рямках партійного інтересу".

Щоб остаточно покінчити з партійними та всякими розполітикованими організаціями, видано на підставі ст. 98 теперішньої конституції, новий декрет, що всі партії та організації розвязує. Цей декрет заповів також новий виборчий закон.

Щодо самого уряду, то треба замітити, що міністерство внутрішніх справ залишилось під проводом мін. А. Калінеска, а міністерство закордонних справ дістало нового формального керманича Комнена. Коли мін. Калінеску відзначився вмілим веденням внутрішньої політики і, ще за уряду Гоґи, причинився до заспокоєння настроїв краю — то колишній посол у Берліні, Комнен, причиниться, очевидно, до дальшого затіснення взаємин з новими приятелями. При цьому всьому гадаємо, що румунська закордонна політика не відвернеться від своїх первісних напрямків, а впливовим чинником у цій політиці залишиться надалі мін. Міреску, якому доручили деякі місії за границею (заповіджена поїздка до Польщі).

Проголошений сьогодні „плян праці уряду" не приносить ніяких сензацій, що на них мабуть чекала заграниця. Тимбільше, що „зміна кабінету" прийшла напередодні буджетового року (1. квітня)... Провідні думки проголошеного пляну такі: зраціоналізувати урядничий стан, переорґанізувати місцеву адміністрацію, запевнити справність державних урядів.

Одна з цікавіших реформ — це створення „Високої економічної ради", що має зосереджувати всі важливіші економічні справи та вирішити їх із загально-державного та технічного становища. Ці важливі справи під цю пору — це: піднести хліборобську продукцію, поліпшити комунікацію та вивінувати армію.

У „меншинних справах" нема ніяких планів. В уряді не буде підсекретаріяту для меншин. Не треба вважати цього втратою, коли взяти під увагу, що всі минулі, навіть ці партійні, „демократичні" підсекретаріяти, нічим не причинилися до поліпшення нашого положення...

Всі ті, що так ревно писали про користь з нашої участи у партійному румунському житті та закликували підтримувати чужі партії, чим свідомо відвертали увагу нашого загалу від дійсности — всі вони тепер замовкли. Цю мовчанку спричинює не так цензура, як гнітюча неміч перед вимогою часу: будувати на власних силах. Це прикра, бо невигідна річ для тих, що ще до війни жили через і для інтервенцій. Все-ж залишилася надія і є вигляди, що наша загальна народня установа — „Українська спільнота", в роді можливих тепер організацій, як напр. німецька „Фольксґемайншафт" у Семигороді — стане дійсністю. ом

—o—

Великий Театр	ПРЕМІЄРА **ROSE MARIE** ОПЕРЕТКА Р. ФРІМЛЯ.	Четвер 7. квітня 1938

Зміни в румунському уряді.

Чернівці, 31. березня.

Вже від кількох днів кружляли вістки про можливість зміни румунського уряду. Говорили, що премієром буде Вайда-Воєвод, міністром внутрішніх справ стане О. Гога і міністром закордонних справ маршал Авереску. Така вістка була досить правдоподібна як на те, щоб швидко поширитись. Раз тому, що дотеперішній кабінет „батьків" мав тільки перевести плебісцит над новою конституцією та втихомирити публичну опінію, розагітовану нездійсненими партійними „програмами", подруге: виявилася потреба доповнити уряд свіжими, молодими силами.

Таким чином сьогоднішня зміна уряду — це радше доповнення старого кабінету, яке виправдують такою формулкою: „Коли введення нової конституції було ділом старих — то виконання її постанов нехай буде ділом молодих."

Як нагадати собі минулі, „партійні часи", що витворили два, протилежні собі, типи розполітикованих громадян, тобто „старих", на посадах, що всяко користувалися своїми політичними впливами та не допускали „молодих" до теплих місць — то сьогоднішню зміну уряду можна уважати значним поступом у румунському публичному житті. Цим засипали прірву, що цілими десятиліттями поглиблювалась між двома ґенераціями: „воєнною", що у своїй більшости закостеніла у запозичених та зле зрозумілих формах демократизму, та „післявоєнною", що реагувала розпучливими виступами й цим шкодила не так пересиченій „воєнній верстві", як самій державі.

Ясно, що таке положення не могло довго тривати. І на цьому тлі зрозумілі часті заклики короля до обєднання... Коли-ж воно не прийшло добровільно — то перевели це після зміни конституції. На місце безплідних та безконечних міжпартійних боїв прийшла „співпраця для держави, не для партійної програми". Тому в новому уряді бранка „батьків" та „молодих". Справу вирішили з тактом: молодих притягнули до виконавчої праці — старих до нарад.

Так повстала „Королівська Рада". Вчора король підписав декрет про засновини нової державної установи, що має назву „Рада Корони" („Конзіліюм де корозана"). Її члени,

Львів. 15. III. П. Т. Пром.-банк. Прошу признати мені позичку в висот. зол. 500.—, позичка стала мені конечною загло І-я **не має часу постаратись за ручителів.** Але тому, що маю уділи на суму зол. 500.—, то й думаю, що згідно з проектом Дирекції на Загальних Зборах не буду мати трудности, щоб дістати позичку без ручителів. Відсотки прошу стягнути з дивіденди за 1937 р., а бракуючу решту (**невеличку**) покрию негайно. — З поважанням — Грицюх.

ДО ВИСОТИ ВПЛАЧЕНИХ УДІЛІВ

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

признає позичку **без** окремих забезпечень і порук.

З польської преси.

„Міхал Вагілєвіч“ і „Маріян Шашкевіч“

АБО НЕУК З „ІКЦ“ В РОЛІ МЕНТОРА.

Наші читачі напевно пригадують собі — цеж було ще так недавно, бо в 70-му числі „Діла“ з 31. березня ц. р. — наш огляд польської преси, в якому ми п. н. „Сни людности руської Землі Червеньскей“ підкреслили кілька нісенітниць, що їх виписав мудрагель, невідомий ближче „Сар“ (це треба читати по українськи), у статті про 90-ліття „весни народів“ у Галичині. У статті аж кишіло від неуцтва і ми могли зовсім спокійно на неї не реагувати. Коли ж ми таки звернули увагу на декілька „тверджень“ куріерківського вченого, то тільки на те, щоб показати, чим всякі такі Сари годують польську публіку. І ми були переконані, що справа на цьому скінчиться, тимбільше, що здавалося нам, що цілий той пан Сар у красномовному запалі „нагородив пять кіп гречаної вовни“ і тепер чіхається в потилицю, повторяючи за поетом: „Глупі недьведаю, гдибись в матечніку седдзял“... Коли ж ні! Пан Сар ляпнув другу статтю.

„Ми рахувались з тим—каже він в „ІКЦ“(ч. 93. з 3. квітня ц. р.) у статті п. н: „Сі такуссес альбо лепей „седи тихо“... — що „Діло“ відповість на нашу статтю. Але ми сподівалися, що у складі редакцій цього чільного органу українського сепаратизму знайдеться хтось, що має бодай рихітку історичного обективізму і знає генезу „Головної Ради“, створеної на святоюрській горі в 1848 р. Ми гадали, що в „Ділі“ знають добре, хто були: Шашкевичі, Костецькі, Вагилевичі, Падури, Ценглєвичі, Савчинські, Зибликевичі, Шемельовські, Черкавські і т. д. Тимчасом ми дуже розчарувались. Бідний „писака“ з „Діла“ не знає цих людей. При прізвищі Вагилевича поклав знак запиту, „як бик!“ Бідачисько не знає про те, що „Міхал Вагілєвіч вєспул з Маріянем Шашкевічем в р. 1837. заченлі вспульне видаваць „Русалкен Дністровон“ і сталі на становіску народовем польскем, так само, як вщисци цитовані пшез нас вибітні учені, публіцисьці, менжове стану і політици“.

Вже цей один уступ, що його ми навели дослівно зі статті п. Сара, позволяє нам брати всю цю історію на весело. Це було би багато лекше, якби вона була появилася в числі „ІКЦ“ з 1-го квітня, — тоді булоб увійшло. А так... Написав п. Сар у попередній статті про „Міхала Вагілєвіча“. Цитуючи це місце, ми при цьому прізвищі дали знак запиту, тобто звернули делікатно увагу на те, що тут щось не в порядку, може друкарська помилка... Мало чого буває...: Бо ми ні на момент не допускали, щоб людина, яка з такою самопевністю гатить кільометрову статтю про якусь справу, могла цієї справи не знати. Та ні, це не друкарська помилка! Ви, шановні читачі, читали, як пан Сар з типово цяхотською бутою боронить свого неуцтва, та ще й покелькує собі, що ми поставили знак запиту, „як бик!“ Треба справді бути биком, щоб, як хтось зверне увагу на помилку не перевіривши справи і далі городити теревені про „Міхала Вагілєвіча“, який справді назівався по християньски Іван, і „Маріяна Шашкевіча“, якого імя знає у нас найменша дитина, що ще до школи не ходить, та про те, що вони „вєспул“ в р. 1837. р. зачали „вспульне видаваць“, „Русалку Дністрову“. Зачали видавати так якби, це був часопис чи журнал..

Пане Сар! Хто вас цього всього понаучував? Кажіть, якщо він ще не небіжчик, нехай вам віддасть гроші, що їх ви дали йому за науку, бо він вас скривдив, пускаючи вас у світ з таким знанням. А тепер ви кривдите п. Маріяна Домбровського, бо певно берете добрі гонорар, а вписуєте за нього такі „геци“, що всі „врублє на даху“ краківського „Палацу Праси“ сміються, Ні, жарт на бік! Ви, пане Сар, тихцем, щоб ніхто не знав, витягніть отой гонорар з гаманця, махніть на почту та відішліть пану Домбровському, бо може бути непримєнність. Пан Домбровський готов подумати, що у Львові всі такі. А Львів, знаєте... Пане Сар, це не „фер“...

А щодо цього зденервування, про яке ви пишете:

„Розуміємо, що українське „Діло“ має багато причин, щоб денервуватися. Валиться і зарисовується в багатьох місцях гарний домик, будований наборзі клеєними теоріями та історичними побрехеньками, які намагаються людности Червеньскої Землі вмовити, що ні більше ні менше тільки свій етичний і культурний родовід вона виводить з запорозької гайдамаччини, від Кривоносів, Хмельницьких, Гонтів, Наливайків і т. д.“

Отже щодо цього зденервування, пане Сар, це правда! „Діло“ справді має багато причин, щоб денервуватися. Ось, хочби ви. Та-ж не то „Діло“, але першого-ліпшого „християнина“ чорти беруть, коли він бачить, що хтось, що хтось, що не має про справу зеленого поняття, береться вчити другого. Їй Богу, це денервує. Але щодо того родоводу від тих Кривоносів, Хмельницьких і т. д., то будьте спокійні! Наш родовід давніший! Ми воводимо його від нашого першого історичного князя Олега, що то громив греків та мешканців Табарістану (це, пане Сар, така країна була на південному побережжі Каспійського Моря років тому з тисячупядесять буде, аякже) в той час, коли декому з наших сусідів ще навіть не снилося про історію, та від його найближчих наслідників, що тримали під своїми наказами майже цілу Східну Европу та завойовували Балкан тоді, коли дехто з їх сусідів складав „голди“ та піддавався під папську опіку. Це давненько було, пане Сар, так що може про це

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ **Зол. 155·—**

Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 19—63

В. НАГЛОЧ.

Гальо! Тут Шанґгай!

КРИЧИ КИТАЮ!

Серед широких журналістичних та політичних кол столиці зрозумілу сенсацію викликала нотатка в новому числі „Раніших Новин“. На першій сторінці цього поширеного й популярного щоденника чорнілись великі, кричливі літери:

„Пошір! Шановні передплатники та читачі! Наша редакція рішилась на історичний крок! В обличчі важливих подій, що розіграються під сучасну пору на Далекому Сході, подій, що мають далеко не маловажне значіння для цілої справи і хто зна чи не завважуть на дальшому шляху цілого людства, наша редакція, не зважаючи на величезні кошти, рішила вислати на далекосхідню арену власного кореспондента. Член нашої редакції, автор блискучих репортажів — Федько Бомц покинув перед кількома тижнями Львів і через Персію та Афганістан подався у країну жовтої заграви. Вже завтра помістимо перший репортаж геройського Бомца. То-ж читайте всі й присилайте чимскоріше передплату!“

І справді найближче число „Раніших Новин“ принесло довжезний репортаж під трагічним заголовком: „Кричи Китаю!“ Читачі могли зразу пізнати блискучий обсерваційний хист та гострому пера знаменитого журналіста.

Недовірливі кабарняні сноби пускали дим з папіросів, похитуючи головами:

— Дивіть, дивіть, пане добродію! Ростемо!

— Власний кореспондент на японсько-китайському фронті! Пі, пі-пі...

— Бомц — це генівальна голова! При найближчих виборах напевне попаде в посли.

— А я вам кажу, мої панове, що ця справа має глибше підложжя! Ги-ги!.. Маю враження, що його вислали наші міродатні кола в характері, скажімо, неофіційного амбасадора. Він певне дістав місію погодити якось японців і китайців, щоб вони спільно заатакували в плечі нашого ворога...

До редакції „Раніших Новин“ приходили ріжні гості, щоб подивитись на історичний редакційний столик, що при ньому працював Федько Бомц, та оглянути китайські марки. Телефони дзвонили безупинно а одна захоплена дама купила собі від редакційного возного кілька сторінок рукопису Бомца. У вітринах видавництва „Раніших Новин“ красувалась побільшена знімка — момент останньої розмови ред. Бомца із видавцем щоденника, відомим піонірom рідної преси та фільми — Осипом Оливцем. Побіч можна було бачити Федька Бомца на тлі старинної китайської пагоди, під жовтим небом із фільмовим апаратом у руці, записником у бутоньєрці та олівцем за вухом. На тлі чорнілся якісь цятки і білі клуби не-то хмар, не-то пороху. Підпис звучав: „Наш геройський кореспондент, щоб злобути точні інформації китається у вир битви“.

І сама редакція „Раніших Новин“ дивно змінилась. Жовтолиці (від паперу) редактори були по китайськи чемні та по китайськи мовчазні. На жовтій стіні висіла величезна карта Китаю, а місто Шанґгай було обведене сильно червоним олівцем. Там пробував Бомц.

Репортажі відбирав з пошти особисто видавець і головний редактор — Оливець. Його настрій помітно покращав у тих днях і з люлечки ніся весело синій димок. Осип Оливець водив тоді долонею по жовтій мові китайське сонце дисині і зі спокоєм мандарина повторяв заведно:

— Ой райт!

НЕВЖЕ РОЗДВОЄННЯ ОСОБОВОСТИ РЕДАКТОРА БОМЦА?!

Тріснула бомба. Під поміщеним угорі заголовком появилась у „Вечірньому Світі“ стаття, якої аміст та автор говорили самі за себе. Там стояло таке:

„Нарешті далекосхідня загадка виясниться! Треба положити край нахабству деяких пресових гієн, що в ординарний спосіб використовують наївність та легковірність нашої читацької публики!

Редактор Бомц, геніяльний Бомц у Шанґгаї! Дурний дотеп! А рівночасно я на власні очі бачив того типа в підрядній кнайпі на передмісті нашого славного города. Чиж-би це було роздвоєння особовости того нового фахіра рідної преси?

В імені публичної опінії і добра преси жадаємо виясненння! Грицько Мазник, поет“.

В найближчих „Раніших Новинах“ появилась різка й безоглядна відповідь видавця і головного редактора О. Оливця.

„Пан Мазник — читали там усі зацікавлені — вже сам у своїй напасті достаточно осміяв себе. Що за стиль, нахабність, претенсії і... глупота! Бо інакше не можна назвати безвідповідального виступу того молокососа. Або — злоба. Злобні конкуренти з „Вечірнього Світу“ лихі, що завдяки репортажам славетного Бомца „Раніші Вісти“ на очах розвиваються і ростуть, що щодня прибувають нові десятки передплатників хочуть вибирати каштани з вогню чужими руками. І висувають проти нас нужденного блазня, що компромітує себе кепськими віршами. Відомо, що поети мають ріжні привиди й галюцинації. Чому-ж би п. Мазникові не мав привидітись китайський цісар, не то ред. Бомц!“

Та пресова війна не покінчилась. Мазник ударив знову:

„Абстрагуючи від некультурної напасти пана

й не писали в тій історії, з якої ви набиралися своїх мудрощів. І отой цілий Фішгоф, який так промовив вам до серця тим, що написав, що „русіні не майон політикі власней" — він теж певно цього не вчився.

Ви пишете, пане Сар, про тих наших послів у першому віденському парляменті в 1848-ому році, якими ми — як це ви підкреслюєте — чванимося. Певно, пане Сар, що чванимося. Маємо чим! А те, що ви кажете:

„Може й не знає про те „писака" з „Діла", що ці „посли" голосували за кожним ре акційним внеском на знак, що його давав Стадіон..."

Дайте спокій, пане Сар! Ви дивуетеся? Дивіться, майже сто літ після того ми бачимо такі парляменти, що не селяни, але всякі мудрі достойники, навіть професори університету, голосують так, як їм дають знак і тільки те й роблять за свою посольську платню, що гімнастикують руки та ще деякі частини тіла... Це називається вища політика, пане Сар! Та що ми оба будемо про це говорити...

—o—

Б. президент Гувер про Европу.

Б. президент Гувер вже вернувся зі своєї подорожі по Европі до Америки і виголосив перед комісією для закордонних справ Конгресу реферат про положення в Европі. Він зібрав свої помічення з подорожі в такі точки: 1) Кількасот мілюнів европейців втратило свободу преси і слова. 2) В Европі навипередки збройться. 3) Всі держави працюють з дефіцитом, причому задовжене ремесло. Одній державі загрожує просто інфляція. 4) Вплив диктаторських держав в Европі зріс. 5) Заходи Ліги Націй, щоб узгіднити европейські відносини, не повелись. 6) Всюди є страх перед війною. 7) Неспокої та терор у ріжних европейських країнах теж зросли.

В цьому рферат! през. Гувер висловив думку, що Злучені Держави не повинні мішатися до европейських справ, бо якби це зробили, то повелиб до створення фронту Америки, Франції та Англії проти Німеччини й Італії, а це тільки поглибило би антагонізми. През. Гувер скритикував авторитативні держави, але уважає, що Америку не обходить, який лад вибирає собі яка европейська держава.

„Польське громадянство перейшло до повного наступу".

СППОС ПРО СВОЮ МИНУЛУ ТА МАЙБУТНЮ ПРАЦЮ.

В суботу, 2-го квітня ц. р. відбулася у Львові, у салі Міської Ради, річна конференція делегатів організацій, що належать до „Секретаріяту порозуміння польських суспільних організацій". Наради відкрив **д-р Ст. Ума**, проводив ними **ген. Вечоркевич** з Перемишля. На конференції були присутні **віцеміністри військових справ ген. Глуховський та ген. Літвінович.**

Як це видно зі звідомлення з діяльности Секретаріяту, яке склав на конференції полк. **Томашевський**, всією працею СППОС-у кермує Головна Рада та Виконавчий Комітет, ведуть працю окремі комісії. З цього звідомлення, в якому полк. Томашевський сказав, що успіхи праці СППОС-у були „вспаняле", довідуємося ось-що:

Наукова комісія видала низку праць, що відносяться до т. зв. загородової шляхти, а її підкомісія опрацювала проекти змін виборчої кодинації до законодатних установ та самоуправи.

Жіноча комісія сконцентрувала майже всі жіночі організації, навіть крайно праві. Ця комісія займається передусім господарськими справами, а далі й суспільними, між іншим зорганізувала „бюро посередництва праці".

Господарська сільська комісія опрацювала аграрну програму та інтервеніювала часто у справах, звязаних з парцеляцією. Господарська **міська** комісія зорганізувала гуртівні вугля, паперу, заліза і т. д.

Наймодніші матеріяли жіночі і мужеські сукна

поручає у великім виборі

Дім Моди Львів Марійська Площа

Новий Европейський Готель

Фінансова комісія зібрала за рік 25.000 зол., з чого **половину зложило військо.**

Віроісповідна комісія опрацювала реферат про віроісповідні відносини у Сх. Галичині, який вислали кард. Гльондові, **здобула 30 нових парохіяльних етатів** і займалася справою „крадежі душ".

Але найінтензивнішу діяльність повела **культурно-освітня комісія,** яка в 1937-ому році **уладила у Східній Галичині 1735 півосель з 60.000** дітей. Коли взяти під увагу, що в 1933. році на терені Сх. Галичини було 12 півосель з 420 дітьми, а в 1936-ому році 538 півосель з 20.000 дітей, то видно, як дуже ця акція в 1937-ому році посилилася. Ясно, що в цих півоселях був великий відсоток українських дітей і тому між іншим СППОС кладе на цю акцію таку велику вагу. „Тільки через дитину можна буде втримати польську мову на селі" — казав у своєму звідомленні полк. Томашевський. Зі згаданих півосель 961 зорганізувало Т. Ш. Л., а 120 школами опікувалося військо.

Акція СППОС-у відбилася теж виразно на цьогорічному шкільному плебісциті. Полк. Томашевський ствердив, що завдяки посиленій акції Секретаріяту у цій справі, в минулому році взяло участь у шкільному плебісциті тільки 25.000 дітей, підчас коли в 1933-му році брало участь у плебісциті коло 400 тисяч українських дітей. Полк. Томашевський очевидно, не сказав, як виглядала ця посилена акція Секретаріяту у справі шкільного плебісциту, але про те ми й самі гаразд знаємо.

З воєвідських комітетів на перший плян висувається діяльність комітету в Перемишлі, що організує „шляхту загродову" в окремі кружки. Таких кружків є вже 200, а в них 50 тисяч членів

Закінчуючи своє звідомлення, полк. Томашевський заявив, що польське громадянство вже не думає тільки про оборону, але воно перейшло до повного наступу, який „викликав уже депресію в руському громадянстві і зачинає розбивати його консолідацію".

Конференція ухвалила цілу низку резолюцій, у яких закликає поглибити консолідацію польського громадянства та зорганізувати всі сили в Секретаріяті, посилити акцію будови костелів, каплиць і шкіл, розбудовувати сільську кооперацію, боротися з безробіттям, розбудовувати польське купецтво та ремесло. В інших резолюціях мова про необхідність скасувати шкільні оплати для шкільної молоді, побільшити сітку вселюдного шкільництва, розбудувати фахове шкільництво, посилити читальництво, поширити загальні університетські та політехнічні виклади, розбудувати сітку польських людових домів та підтримати збірку на дар ТШЛ в дні 3-го травня.

Перед нарадами вислано привітні телеграми до президента Польщі, до марш. Сьмігалого Ридза, до прем. Складковського і до мін. військових справ ген. Каспшицького. Окрему телеграму вислали до б. голови Секретаріяту ген. Карашевича-Токаржевського, що прислав був на руки предсідника конференції спеціяльне привітне письмо.

Головою виконавчого комітету СППОС-у вибрали професора університету **д-ра Адама Фішера,** а до комітету увійшли м. ін. д-р Ст. Ума, проф. Ст. Грабський, пос. Войцеховський і проф. Біго.

—o—

ПРОМОВА МАДЯРСЬКОГО РЕГЕНТА АДМ. ГОРТІЯ.

Вчора вечором виголосив регент Горті через радіо промову, в якій ствердив, що в останніх часах деякі кола поширюють паніку. До цього нема ніякої причини. Аншлюс це з мадярського погляду приєднання одної приязної держави до другої. Також і внутрі Мадярщини панує повний лад, ніщо йому не загрожує. 5-літній плян виповнить недостачі у мадярській армії та оживить народне господарство.

Оливця на мою особу, стверджую ще раз явно і категорично, що дня 17. ц. м., в дні, коли-то „Раніщні Новини" принесли велике й безглузде інтервю ред. Бомца з ген. Чін-чан-чеком, я бачив у 2-гій год. вночі Федька Бомца в кнайпі „Під сірою гускою" як тягнув сивуху й відписував з німецьких газет вістки з далекосхідної війни. Свідки: Юхим Шнурочок, корінний купець, та Марина Дримба, безробітна танцюристка, що виступала в барі „Під сірою гускою" як Маріяна де ля Дрібіоляно. Сапієнті сат.

Г. Мазник".

На другий день, замість Бомцового репортажу появилась у „Раніщніх Новинах" довша розвідка д-ра Івана Котика п. з. „Дещо із світа метафізичних знанщ". Кінчилась вона осьтак:

„Як бачимо з вищенаписаного, живемо в часах ренесансу окультизму і спіритизму. А що наша раса і в тому напрямі має небуденні здібности, дає нам новий доказ — Федько Бомц. Геніяльний журналіст і факір, що рівночасно може появлятись у Шанґаї та Львові — ось нова загадка природи, що жде на своє вияснення.

Живемо в час нового, чогось незясованого. Федько Бомц — це його предтеча. Тож падаймо ниць і захоплюймося!"

І ніхто знає, як довго ще продовжавсь би той пресовий двобій. Та нагло нова подія потрясла столицею.

Гришко Мазник загинув!! — кричали різко розносщики газет. — Таємна афера! Поет пропав без сліду! Бємо на тривогу!!!

Тільки Оливець пикав спокійно люлечку й споглядав на карту Китаю, де круглою цяткою червонів Шанґай.

Того дня „Раніщні Новини" принесли черговий репортаж Федька Бомца з Китаю п. з. „На сході нічого нового".

(Докінчення буде).

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 67. Середа, 4. квітня (23. березня) 1888.

ДОМАШНЄ ВОРОГУВАННЯ ЩЄЗНЄ...

За чеським часописом „Політік" наводить „Діло" слова „батька чеського народу" Паляцького, який у своєму письмі з 1871 року ствердивши розвиток чеського народу, писав: „Чех не тільки дорівняв німцеві, але й перестиг його. Чеський селянин перейшов німецького селянина щодо знання, живости духа й охоти до читання та освіти. За сорок останніх літ чеська література розвинулась широко, промислова освіта росте. Але найвідрадніше те, що чеський нарід доходить до всіх тих здобутків своїми власними силами".

У звязку з цим „Діло" писало про наші досягнення: „Можемо сміло сказати про наш люд, що він горнеться щиро і радо до світла науки і що його природні духові здібности розвиваються швидко і широко. Нашого Гурика, Горбалевича, Цара, Барабаша, Сікорського та інших могли б нам і чехи позавидувати; наш домашній промисл подивляє Европа, наш нарід звеличав престолонаслідник памятними словами: ‚дас ість айн альтер Нультурфольк"; наша література й мистецтво розвиваються серед прикрих обставин по змозі успішно; народній театр живе щораз повнішим життям. І національна свідомість наших історичних прав, хочби навіть у тій важкою рукою пригнетеній Україні, пливуть широкою течією, ширшим як колинебудь руслом. І дасть Бог, поборемо і ми щасливо всіх супостатів, а й домашнє ворогування щезне під впливом благодітного, теплого луча правди і науки..."

ПІД ЛЬВОВОМ.

В новинці читаємо: „Хто хоче зазнати сильної емоції, що порушає нерви і відганяє тетричну ‚меланколію" нехай переїдеться дорогою, що йде з Соколників до красового заведення боженальних в Кульпаркові. Але радимо на великий „трафунок" забезпечитись і написати свій тестамент, бо хто пускається їхати цією дорогою, не може мати певности, що довезе до Львова цілі кости. На кількадесять метрів перед кульпарківським парком натрапить на два мости, з правдиво автономічними дірами, через які наші коні тільки під енергійним ударом бича рішаються перескочити. А коло самого парку величезні купи снігу. Щоб їх переїхати треба мати в резерві зимові сани, бо возом, як запакусишся, то ні взад, ні вперед".

ІТАЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКА ПРИЯЗНЬ

Рим, 4. квітня. Король і президент кабінету зложили кн. Бісмаркові в день його народин свої бажання. Король побажав крім цього ще й цісареві здоровля. Кн. Бісмарк відповів, що має надію, що цісар поживе ще довго, щоб довершити союз Німеччини з Італією, до якого привязує велику вагу.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток людини.

Сторінка без політики.

Велитенські пляни Л. Стоковського.

Прізвище Леопольда Стоковського, знаменитого музика, що довгі роки диригував славною орхестрою філядельфійської фільгармонії, щораз частіше вяжуть в останніх часах із кіноними справами. Хоч він був довгі роки запеклим ворогом срібного екрану, всеж таки зважився заграти ролю актора й диригента у фільмі „Іх сто й вона одна". Коли Стоковський перебував у Голівуді, познайомився він із Гретою Гарбо. Знайомство перемінилося згодом на дружню приязнь і сьогодні кружляє по всіх часописах чимало спліток на тему романтичного подружжя цієї мистецької пари.

У звязку з цим можна знайти у згаданих часописах багато замітох про нову сензацію, дим разом поважнішого змісту. Ці замітки зацікавили у великій мірі фільмовий світ та перш усього цілі кадри професійних музик, що шукають праці. Стоковський склав партитуру до найновішої фільми про Мікі Маус п. з. „Учень чарівника", яка появиться у двох версіях: одна буде призначена для більшости кінотеатрів, а друга для тих кін, яких звукове уладження є так видосконалене, що може відтворити вірно звук повної, симфонічної орхестри.

Стоковський сказав, що тепер в Америці дуже мало таких екранів, що доростають до такого завдання. Тому фільма, яку він ладить, творить одночасно досвід, коли зважити, що репродукція музики в пересічних кінах має характер дилетантського наслідування звуків оркестри в порівнянні з тим, що може дати новочасна кінова апаратура. Він гадає, що по його фільмі всі поважніші кіна мусітимуть засобитися в таку новочасну апаратуру.

Стоковський має надію, що при будові такої апаратури й самої фільми найде працю коло 18.000 професійних музик. Він вірить, що коли публика раз попаде на добру музику, відтворену доброю апаратурою, не схоче вже слухати такої, яку подають їй у теперішніх кінах.

Досі бувае воно так, що оператор слідкує зі своєї кабіни не тільки за образом, але й за звуком. Одначе кабіна така мала та так тісно зачинена, що оператор не всилі провірювати звуки, а навіть якби чув тони, то не знатиме, що зробити, щоби надати їм природний звук орхестри. І тут саме увесь секрет апаратури Стоковського: музику відданатиме окрема апаратура, вміщена на салі, яку обслуговуватиме професійний музика-знавець. Ця обслуга вимагатиме не тільки музичної освіти, але й широкого технічного вишколу. Праця та нагадуватиме працю на органах.

Коли повелась би ця спроба, перед фільмою відчинилось би нове, велитенське поле до діланя.

Поїхав на Таґіті шукати смерти.

Самоубивники вибирають собі залюбки дуже оригінальні способи самогубства. Здебільша вони сподіються, що вістка про оригінальне розстання зі світом викличе сензацію. І назагал вони не помиляються у своїх сподіваннях.

Незвичайно романтичне самогубство придумав собі перед кількома днями один з американських багачів, якому коиче забаглося попрощатися з життям при звуках танга у виконанні гавайських гітар і то рішуче на Таґіті. Тому теж вибрав він на Таґіті і забрав при тому зі собою веселе товариство, очевидно на свій кошт. Підчас подорожі уладжував він на кораблі веселі забави і багато часу присвячував на писання фантастичних орієнтальних новель. Після приїзду на Таґіті він уладив кілька прогульок і почав для тамошнього населення давати гучні бенкети, підливати щедро алькоголєвими напитками.

Підчас одного такого бенкету на вільному воздусі, серед розкішної ночі, якої чар збільшувало ще ніжне світло місяця, велів американець заграти собі на гавайських гітарах сентиментальне танго. Коли почув плаксиві звуки гітар, напився отрути, положився на землі і сконав.

Коли орхестра скінчила грати танго, один із приятелів звернувся до американського багача зі запитом, як йому подобалася музика екзотичної орхестри. Одначе на свій запит він не дістав ніякої відповіди. Спершу всі думали, що американець заснув і щойно по хвилині запримітили, що він не дає ніякого знаку життя. Гості і приятелі небіжчика були переконені, що несподівану й наглу смерть спричинив серцевий удар. Одначе згодом, коли віднайшли в мешканні американця листи, виявилося, що він сам наложив на себе руку. В одним із листів писав він таке:

„Життя мені знудилося. Хочу ще бачити перед смертю Таґіті, хочу подивляти чар її красунь і відберу собі життя при звуках танга, що його гратимуть на гавайських гітарах підчас місячної ночі".

Справді на таку забаганку може здобутися гільки американець, ще й до того багатий. Добре то кажуть, що „гроші вдаряють людям на голову".

Несподіваний конкурент цирковця.

Перед кількома днями в одному із цирків у Буенос Айрес розігралася незвичайно цікава й весела сцена. Того вечора глядачі виповнили цирк по береги і з напругою та ентузіязмом приглядалися еволюціям на трапезі одного з найкращих мистців таких стрімголовних вправ і при тому незвичайно популярного в Буенос Айрес актора.

Глядачі придивлялися зі стриманим відділком усім пописам, що кожної хвилини могли закінчитися трагічно. Коли цирковець скінчив свій виступ, глядачі почали його гаряче оплескувати. Та хіба можна собі уявити счудування публики, коли з ґалерії зійшов на арену якийсь моряк і заявив, що він справді ніколи не виступав у цирку, але такі самі пописи виконає куди звинніше.

Спершу публика думала, що моряк упився і приймала його слова сміхом та жартами. На арені зявився директор цирку та прислуга і вони спершу намагалися по доброму випросити моряка з арени, відтак і силою. Одначе моряк уперся і конче хотів виступати. Тоді публика почала окликами домагатися, щоб відважному морякові дозволити на один виступ. Рад-не-рад директор цирку погодився і визначив ще навіть морякові 100 дол. нагороди, якщо він повторить попис без помилки.

На превелике диво моряк справді виконав цілу пописову точку, але виконав ще її при тому куди краще, як професійний цирковець. Публика зготовила звинному морякові гучну овацію і директор — ще більше рад-не-рад — виплатив йому нагороду. Очевидно ціла подія закінчилася гепіендом: моряк пропив частину нагороди з товаришами і вернувся знову на корабель, цирковець виступав уже далі без конкурента та директор віджалував 100 дол., бо вже на другий день цирк тріщав від глядачів, які хотіли побачити сензаційні пописи на трапезі.

Масова гіпноза при звунах скрипки.

В одним із мексиканських міст поліція попала на слід банди, яку згодом заарештувала і примістила її там, де слід: у вязниці. Ціла подія, з уваги на незвичайно сензаційні умовини серед яких вона відбувалася, викликала незвичайно велике зацікавлення. Часописи видають раз-у-раз надзвичайні додатки, як лиш у слідстві вийдуть наверх якінебудь нові подробиці. Ці часописні додатки розхоплюють читачі в сотнях-тисячах примірників.

Ціла ця сензаційна подія виглядала осьяк:

В одній із кавярень виступала від кількох літ орхестра, що її склад творили освічені та здібні музики. Особливо перший скрипак добував зі свого інструменту такі чарівні звуки, що зворушував не лиш сентиментальні жінки, але й головну салю гостей.

Щойно тепер, по кількох літах, полиція відкрила зовсім припадково, що перший скрипак гіпнотизує масово гостей присутніх у кавярні і що ціла орхестральна дружина уладжує „особисті ревізії" серед гостей та перешукує їм кишені і портфелі, забираючи при тому все, що лиш попало в руки: гроші, перли, перстені, годинники, тощо. Такі „виступи" уладжувала орхестра головно тоді, коли в кавярні було найбільше позамісцевим гостей, здебільша багатих американських туристів.

Перед кількома днями геніяльному скрипачеві і при тому геніяльному гіпнотизерові повинулася нога. Одного дня поліційний агент, який припадково опинився в кавярняній салі, не піддався гіпнозі, лиш прикинувся загіпнотизованим. Після цілої „ревізії" агент спокійно підійшов до телефонічної будки і покликавши на поміч кількох поліцаїв, арештував цілу орхестру.

Найбільш сензаційний був той момент, коли арештований скрипач-гіпнотизер незвичайно дивувався і подивляв холоднокровність та відпорність агента на чужий вплив. Він заявив при тім, що йому перший раз не вдалося когось приспати.

СУБОТА В ЖИТТІ ГІТЛЄРА

Історик, що буде займатися колись хронікою важних подій, помітить, що Гітлєр брав на себе великі завдання завжди тільки в один і той самий день тижня: в суботу.

Ось вам хронольогічне зіставлення подій звязаних безпосередньо з історією сучасної Німеччини: В суботу, 14. жовтня 1933 р. Німеччина виступає з Ліги Націй та покидає т. зв. розбройну конференцію.

В суботу 30. червня 1934 р. відбувається помітна „чистка" в партії „брунатних сорочок", коли то націонал-соціялісти вбили ґенерала фон Шляйхера та провідника відділів С. А. сотника Рема.

В суботу 9. березня 1935 р. Німеччина не то, що не заперечує, але просто стверджує перед світом, що доброює свою повітряну силу.

В суботу 16. березня 1935 р. німці проголошують загальну військову службу.

В суботу, 7. березня 1936 р. німецькі війська обсаджують надренську провінцію; таким чином Гітлер заявив, що не признає льокарненського договору.

В суботу 14. листопада 1936 р. світ довідується, що „Третя Німеччина" не визнає т. зв. „клявзуль про морські дороги", установлених у Версалю.

В суботу, 16. січня 1937 р. замикають німці великий канал для чужих, воєнних кораблів.

В суботу, 6. лютого 1938 р. проголошено офіційну заяву про зміни, переведені в уряді та найвищим військових становищах. Гітлер обіймає найвищу військову владу.

В суботу, 12. лютого 1938 р. Гітлер стрічається з д-ром Шушнігом у Берхтесґаден. В суботу 12. березня 1938 р. німецька армія входить до Австрії.

Як виходить із того зіставлення Гітлер виконує свої діла завжди тільки в суботу. Мабуть віруе, що субота — щасливий для нього день.

Що принесуть світові інші чергові суботи?

—o—

ЛЮБОВНІ ВИДІВКИ ЗПЕРЕД 100 ЛІТ.

Одна гамбурґська родина жертвувала недавно до тамошнього історичного музею прегарну колекцію любовних видівок зперед 100 літ, які зберегли в тієї родини. Ці видівки ще й тим цінні, що вони є найкращим доказом звичаїв, гумору та мистецтва рисунків зперед багатьох літ тому.

Ці видівки залучували залюбки закохані молодиці до китиці квітів, що вони їх жертвували своїм коханим. Ці видівки здебільша дуже сензаційні, написи на них писані віршом й тому вони є знаменитим матеріялом до дослідів над пізним німецьким романтизмом. Незвичайно цікава теж техніка їх виконання, а саме: напис був друкований, рисунок, чи малюнок роблений ручно звеличником, або кимсь іншим, що вмів „рисувати, або малювати". Ці видівки сильно нагадують нинішні памятники гімназистів і семінаристок.

А що дарунок згаданої родини був одночасно великою заохотою для власників таких збірок, то дарунки стали напливати до музею в дуже швидкому темпі й управа музею хоче в найближчому часі уладити оригінальну виставу під гаслом „кохання наших дідусів".

СПОРТОВА СТОРІНКА.

КОРОНА-УКРАЇНА 2:1 (0:0).

Самбір, 3. квітня.

Весняний старт України у мистецьких змаганнях змінився вовсім несподівано і непотрібною нервовою двох цінних точок, що мимоволі змусу примінюють цю мистецтво відложити на пізніше. Поразка тим болючіша, бо прийшла у зустрічі з одною з найслабших дружин Окружної Ліги, майже певним кандидатом (ціїм П. Сокола) до деградації. Коли звернемо, що Корона є найщедрішим доставцем точок і воріт в Окружній Лізі (програні з Чорними 1:7, Лехією 1:7, Погонею — Стрий 2:7, Рессвією 1:4, П. Соколом 0:4 і ін.), то бачимо, що останній виступ України і втрата трьох точок у двох стрічах з Коромою рішуче не прикрасить нашій дружині чести.

Правда, змагання в Самборі, як і більшість виїздів на провінцію (напр. Рашк. Стрий) мають вже свою „добру" славу з приводу некультурної поведінки глядачів та брутальности змагунів, то все таки недільна зустріч в Самборі не має нічого спільного. Україна по рівнорядній грі з великою технічною перевагою програла, бо її напад вовсім стрілецьки розладжував. Якби Україна мала на цих змаганнях хоч одного агресивного стрільця, могла була без більшого труду вигратати ці змагання різницею 3—4 воріт у свою користь. Напад України (як цілу класу слабший як у змаганнях із Гасмопеєю та Дрогобичем) „перекомбінував" майженько 8, здавалося би, мурованих позицій. Трьох всього змагунів удержалося на минулонедільному рівні, а саме: Мікльош І., Гошовський і Богурат, всі інші слабші. Дуже бліде вигляда гра обох лучників: Петрова і Кравецького. Перший постійно спізнювався у використанні м'яча і далеко йому ще до його давньої форми. Кравецькому не вистає; тактичні недостатні надробляє амбіцією. Магопського майже не використовували і він все мусь губився. Правда, в полі напад добував терень легко однаке незвичайними акціями і безконечним комбінуванням в ширину під воротами воротами програли змагання. Напад грав у першій половині: ще сяк-так, зате у другій зовсім занехаяв співпрацю з помочею, яка як цілість грала увесь час дуже бліде. Гошовський правовитий, як звичайно. В лінії дещо лінивий Данів. Оборона слабша, як у попередніх змаганнях. Босий майже безробітний; більшої вини у страті воріт не має.

Корона — не перебійна правильна дружина: хибна, сира технічно і брутальна. В загальному грала зона дуже слабо, головно в лінії помочі. Вирізнялися: оборонець Валь і в нападі Барбара, Дутковський та б. гравці Дністра) брати Глухі.

Хід гри:

Серед гарної сонячної погоди перед тисячею „військово-цивільної" та крикливої публіки виступили дружини у таких складах:

Україна: Босий, Мікльош II. — Воробець, Карпатчицький — Гошовський — Данів, Магопський — Петрів — Мікльош І. — Кравецький — Богурат.

Корона: Ломанський, Венгжинин — Валь, Трезьна — Войцеховський — Краска, Барбара — Лихович — Дутковський — Глухий І. — Глухий II.

Першу половину грає Україна проти вітру. З місця змінює Україна свій рівень до слабої гри Корони та здобільша зовсім непотрібно грає горою. Ситуації змінюються, при чому оба напади псують багато догідних ситуацій. Доволі добрі акції нападу України в полі кінчаться або імітацією стрілу або офсайдами, та що найчастіше інтервенцією заломанців Корони. У 22 хв. за руку Воробйови невикористовує Корона карного (Глухий І. стрілив в стовп). Кілька догідних позицій під воротами Корони марнують наші лучники. 2 хв. перед кінцем половини сходить з грища Краєвський, якого противник контузив у голову. До перерви стан 0:0.

У другій половині гра стає з кожною хвилиною гострішa. У 5 хв. вільний Воробця перебиває Петрів — випускає Мікльоша, той цілько стрілив, однаке воротар з трудом боронить. Гру перетягнену розбиває перерване часто суддя і диктує вільні. У 16. хвил. вільний Глухого II. продовжує його брат головкою до сітки України. Корона веде 1:0. Гра стає брутальна й неприємна при голосливому акомпаніменті глядачів. Україна часто загрожує під ворожі ворота, однаке стрілова лінія не дозволяє змінити виспіду. У 38 хв. добрий виклад крайнього Корони Барбари (не без вини Данова і Воробця) кінчиться стратою других воріт. Гра стає ще більше первова; Корона, яка має вже запевнену виграну, грає на час і полює на кості змагунів України. Вимоги мяча нова огорожу та безупинні розбої виводять деяких наших змагунів з рівноваги. На гриші доходить до шорсто гарячіших ударів і спинсій. Останні хвилини „критичної" України солідно Корону до II воріт. Самбірська дружина боронитьси всіма засобами. У 43 хв. диктує суддя карного, який виконує би помочю воротами, фатують змагуни Корони ординарним розбоєм. Другий карний і кільна секунд вадії на вирівнання, однаке Мікльош стріляє воротареві в руки. Самбірська публіка помагає Короні, як може. Напр. провідник дружини, відомий Штиерман (що так сумно закінчив свою спортову карієру) вибиває руками мяч ідущий воріт Корони, глядачі вдушаються на грище. І серед такої сумятохи кінчать. ся ці сумні для України змагання. Суддюваз обективно і зрозумілено п. Стшельцький. **Д.**

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Чорні — РКС 2:1 (0:0).** Чорні грали дуже мистецьки і мали виразну перевагу в І. половині, коли грали з вітром. Ворота для Чорних здобули: Хмелевський з карного і Жильцов. Для РКС-у Городецький.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Чувай — Польсонія 1:1 (0:1).** В І. половині перевага Польсонії, в II. Чувая. Ворота для Чувая здобув Чорнецький, для Польсонії Бидрух. Польсонія втратила перший пункт у цьогорічних мистецьких грах.

РЯШІВ. **Погонь І Б — Рессвія 5:0 (1:0).** Погонь виступила до цих змагань майже в літовім складі. В першій половині гра рівнорядна, в II-ій безастережна перевага Погоні. Ворота для переможців здобули: Кравс і Шимд по 2, Єдинак і Боровський.

СТРИЙ. **Погонь — Лехія 2:2 (2:1).** Рівень змагань слабий. Ворота для Погоні здобули: Волицький і Гофман. Для Лехії: Козак і Кашпіцький.

ДРОГОБИЧ. **Юнак — II. Сокіл 3:0 (0:0).** Перевага Юнака не витористична. В дружині II. Сокола знаменито грав воротар Іванський, що врятував свою дружину від погрому. Ворота для Юнака здобув Шнілер 2 і Кручан.

ЯРОСЛАВ. **Гасмопея — В. К. С. 4:1 (2:0).** Ворота для Гасмопеї здобув Шлаф 2, Зільбер і Фрідман, для В. К. С-у Літинський.

ГАРНИЙ УСПІХ ПРОЛОМУ.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Ревера 2:2 (0:0).** Перший мистецький метч весняної руиди станиславівської А-класи приніс українській дружині Станиславова гарний хоч несподіваний успіх у зустрічі з мистцем округи Реверою. Нерішучий виспіл кривдить до деякої міри Пролом, який заграв цей метч д. добре в незвичайною жертвенністю та амбіцією. Назагал перевагу мав увесь час Пролом, який він уже 2:1. Найкращими грачами української дружини були: Зубик, Андрійчин І і II. Семанів і Яцібчук.

На початку метчу вшанували обі дружини память б. капітана І. дружини Пролому бл. п. Ярослава Демянчука, стануваши на звук суддівської свиставки на поздр.

Перші хвилини принесли перевагу Ревері, але згодом Пролом переходить до противнастунду і створює дуже небезпечні ситуації під воротами Ревери — на жаль — без успіху. У другій частині один з випадів Ревери вінчається здобуттям воріт. Та Пролом не бентежиться стратою воріт і вирівнює та згодом підвищує виспід до 2:1. При кінці суддя п. Австер подиктував із 16-ки за дуже сумнівну провину (просто не лежало йому мистцеві Округи програти з аутсайдером) вільного, який принісе Ревері вирівнання.

Після цього метчу Пролом збагатився на один пункт і є надія, що він вирветься із загрожуваного останнього місця.

Інші станиславівські виспіди були такі: Гірка — Покуття (Коломия) 2:0, Стшелки (Броншів) — Бистриця (Надвірна) 3:0 в-о. Товариський метч обох дружин закінчився виграною Стшельки 5:0.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

Україна ІБ — Світязь 6:3 (5:0). Дуже гарна перемога молодої дружини України над кандидатом на мистця львівської Аматори Світязю.

Україна виступила до цих змагань у такому складі: Лицьо III, Вішка, Романець. — Федун, Яковів, Король, — Кульчицький, Кіндій, Зубач, Тихолаз, Кузьма.

В першій половині Україна грала з вітром і здобула в тому часі 5 воріт. Перевага української дружини була безсумнівна. У другій частині Світязь намагається всіма силами здобути ворота, що їй теж при допомозі гострого вітру вдалося. При тому одні ворота впали з очевидної відсторонні.

Найкраще грав в Україні правий бік нападу Король у помочі та Вішка на обороні. Зокрема на Вішці зосереджувалися всі наступи противника. Ворота для України здобули: Зубач 2, Тихолаз 2, Кіндій і Романець з вільного.

Україна (КоМб.) — Степ 3:1 (1:0). Тренінгові змагання комбінованої дружини закінчилися перемогою чорно-червоних. Степ грав у першій половині д. слабо, зате у другій, проти вітру був кращий від України, перевищив грізніші акції, лиш не вмів їх закінчити стрілом. Судіював п. Бутель.

ЛЬВІВ. **Луг — Львовянка 3:4 (2:3).** Перший цьогорічний виступ львівського Лугу в товариським метчу з А-класовою Львовянкою, вийшов д. добре і приніс лучникам несподівану програну. Ворота для Лугу здобули: Шрам II, Данко і Кацовеєнт, для Львовянки Дворник, Ілларіонов, Ільків і Мариянь (з карного). Судіював п. Мдотек слабо.

СТРИЙ. **Скала — Бетар (Дрогобич) 4:1 (1:1).** Заслужена перемога стрийської Скали над дрогобицьким Бетаром, який займає у підкарпатській А-клясі третє місце. Ворота для переможців здобули: Заплатинський (3) і Стрільницький, для Бетару Бох. Суддював п. Кручковський. Перемога Скали була вовсім заслужена й нікого сподіватися, що українська дружина Стрия здобуде мистецтво Б-Класи.

МОСТИСЬКА. **Скала — Сокочанка 2:1 (1:0).** Заслужена перемога української дружини у змаганнях за мистецтво Б-класи над сильним противником. Ворота для Скали здобув Бордин і Макетт.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1) Польсонія	14	22	29:8
2) Чорні	14	20	38:17
3) Гасмопея	14	16	22:14
4) **Україна**	**14**	**16**	**27:23**
5) Рессвія	14	16	28:30
6) В. К. С. (Огійсько)	14	15	32:28
7) Р. К. С.	14	15	16:14
8) Лехія	14	14	29:32
9) Погонь (Стрий)	14	14	32:26
10) Чувай	14	11	20:26
11) Погонь І Б	14	11	26:35
12) Корона	14	10	24:44
13) Юнак	14	9	25:35
14) Сокіл II	14	7	14:30

ТАБЕЛЯ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

1) Ревера	8	12	4	27:10
2) Гірка	8	11	5	15:9
3) Стшелки (Бр.)	8	11	5	19:13
4) Рінно	1	10	4	17:7
5) Покуття	8	6	10	12:25
6) Бистриця (Надв.)	8	6	10	12:25
7) Раз Два Три	7	4	10	10:14
8) Пролом	8	2	14	8:17

Пролом грає більше метчів на своїм грищі і повинен їх виграти та висунутися на місце Бистриці або й Покуття.

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ

БІЛГОРОД. **Югославія — Польща 1:0 (0:0).** Відкладений метч за мистецтво світу. Перший метч, як відомо, виграла Польща 4:0. Югославія мусіла виграти 5:0, щоб кваліфікуватися до фінальних гор у Франції. Ясно, що в таких умовинах Югославію ждало дуже важке завдання. Нервові югославянські грачі не видержали і стрілили ледви одні ворота, хоч мали замітну перевагу. Польща грала д. добре, хоч вела гру виключно на здержання виспіду. Одні ворота здобув Спош у другій половині.

БАЗЕЛЬ. **Швайцарія — Чехословаччина 4:0 (3:0).** Міжнародній метч за чашу Середущої Европи. Швайцарія осягнула несподівано високу перемогу над чехами, які виставили дещо відмолоджену дружину.

МІЖОКРУЖНІ БОКСЕРСЬКІ МИСТЕЦТВА.

В суботу 2. ц. м. почалися у Львові боксерські елімінації в групі Львів—Волинь—Люблин. Першого дня відбулося 6 стрій, які дали такі виспіди: Вага мухи: Зелінський Б. (Люблин) переміг на пункти Брекера (Волинь). В. могута: Овсянка (В) переміг незаслуженно на пункти Войну (Люблин). В. перо: Хростек (Льв.) виграв у 1 ручці к-о в Юзьвіцьким (Люблин). У легкій вазі Зелінський (Люблин) виграв у другій руиді технічним к-о з Єжиком (Львів). У півсередній вазі **Білий (Україна-Львів) виграв на пункти з Кульчицьким** (Люблин). У півважкій вазі Шиварковський (Львів) випунктував Хлопецького (Волинь).

В неділю відбулися фінальні стрічі, які дали такі виспіди (Подаємо черговість ваг від мухи до важкої): Трунин (Льв.) знокаутував Зелінського (Любл.) Гурецький (Льв) випунктував Овсянка (В). Хростек (Льв.) знокаутував Франціка (В). Зелінський (Любл) випунктував Пастернака (В).

Білий (Львів) стрінувся з Вежбіцьким (В). Перша руида була рівісова. У другій перевагу мав Білий. У третій оба противники були виснажені, одначе Білий перевищив свого противника. Пунктовий суддя признав перемогу Вежбіцькому, хоч він був дещо гірший від Білого. На таке чуло ми між публікою голоси, що Білого лиш тому суддя не допустили до дальших розгравок, що він репрезентує український клюб. Виявляється, що боксери українці можуть лиш тоді бути певні своєї перемоги, коли виграють новаторів.

Шиварковський (Л) випунктував Борова (Любл.), Бароновський (Л), по крівавій боротьбі переміг на пункти Хлопецького (В).

НОВИНА!
„Говерля" найкращі ровери (колеса) „Буйтур"
єдиної кооперативної монтівні
Кооп. „ПЛАСТ"
Львів, Городецька 95.
Жадайте проспектів — цінників!

Найновіші матеріяли
оригінальні англійські і бельгійські на одяги ЖІНОЧІ І МУЖЕЦЬКІ
Лязар Райзер
ЛЬВІВ, ул. Шпитальна 1.
Дім товаровий.
Спеціяльність: вироби "Альмор"
Гуртові Ціни.

Засідання Української Парляментарної Репрезентації.

КОМУНІКАТ.

З Народньої Канцелярії дістаємо такий Комунікат:

Дня 2. квітня 1938 р. відбулося засідання УПР, на якому устійнено підсумки з останньої парляментарної сесії та проаналізовано загально-політичне положення в світлі останніх внутрішніх і зовнішніх подій.

Зокрема звернено увагу в дискусії на наростаючі антагонізми на польсько-українському відтинку та підкреслено пасивізм відповідальних чинників у напрямі активного протиділання вимовній мобілізації польської опінії проти українців

З черги підкреслено незвичайну вагу нашої програмової енунціяції з дня 2. грудня 1937 р. у соймі у справі територіяльної автономії (промова голови УПР) та поставлено цю справу поставити в центр політичної акції не тільки УПР, але й цілого партійного активу в терені.

З особливою увагою обговорено теперішне положення українського населення на Волині у звязку із зростаючим протиукраїнським наступом усіх польських чинників, зокрема у звязку з відомими подіями у Гриньках та інших місцевостях прикордонної смуги.

Президія УПР.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ
НАЙСИЛЬНІШИЙ ЖИВЕЦЬ ГІРКИХ ВОД
Дешевий сезон: травень — червень.
Інформації:
Управа живця і всі станиці „Орбісу".

Становище уряду до подій у Гриньках.

Відповідь премієра Складковського, як міністра внутрішніх справ, на інтерпеляцію посла д-ра Степана Барана.

На засіданні сойму 10. лютого ц. р. виступив д-р Степан Баран інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ і до міністра віроісповідань та освіти в справі переходу православних українців у селі Гриньки, лановецької волости кремянецького повіту на Волині та в інших громадах цього повіту на латинський обряд і подій, які це спричинили. В обширному фактичному представленні справи дав інтерпелянт тло, на якому виникнули події у Гриньках та в околиці, висвітлив на основі фактів ролю прикордонної адміністрації і КОП-у в цих подіях та змалював відносини, серед яких жие тамошнє українське православне населення. Навів інтерпелянт і численні факти з подрібними датами й назвищами осіб та вказав на поширювання провокаційних вістей про прихід військової карної експедиції, пацифікації і виселення з прикордонної смуги. Мало це на меті створити податний грунт для започаткованої на більші розміри акції за „навертанням" православних українців на римо-католицтво. Застрашеному населенню вказували як на одинокий вихід зі скрутного положення те, що з халепи може воно вийти тільки в той спосіб, що покине православія і перейде на римо-католицтво та заявить себе поляками. Те одиноке врятує його перед репресіями і в додатку приверне ще й ласку власть імущих, а з нею і всякі матеріяльні благодати.

На цю інтерпеляцію дістав посол д-р Ст. Баран у часі останнього у минулій сесії засідання сойму в четвер 31. березня ц. р. письменну відповідь премієра і міністра внутрішніх справ ґен. Славой-Складковського з 25. березня ц. р., яку передаємо в цілости в дослівному перекладі на українську мову, як один із цікавих документів сучасної хвилини і теперішніх наших відносин у Польщі.

Відповідь уряду звучить:

У відповіді на письмо з 14. лютого 1938 р. Л. Р. і 14 206/PP маю за шану переслати по порозумінні з Паном Міністром Релігійних Віроісповідань і Публичної Освіти отсю відповідь на інтерпеляцію посла д-ра Степана Барана в справі переходу коло 400 православних української народности на римо-католицтво в громаді Гриньки, лановецької волости, кремянецького повіту, волинського воєвідства та частинного переходу православних української народности і в інших громадах тогож повіту на римо-католицтво з кінцем 1937. р., викликаного недозволеною акцією деяких чинників місцевої територіяльної самоуправи і Корпусу Охорони Погранича, як теж у справі акції в цілі відібрання православним у Гриньках їх дотеперішньої церкви і переміни її на римо-католицький костел, — приняту на 67. засіданні Сойму в дні 11. лютого 1938. р.

Фактичний стан даної справи представляється так:

В селі Гриньки, кремянецького повіту, траплялися від довшого часу випадки виразної нельояльности супроти держави, що свідчили про скріплення протидержавної агітації, веденої кількома агітаторами зпоміж місцевого українського громадянства.

Ілюстрацією цього стану були події з 17. жовтня 1937. р., коли зневажено портрети найвищих достойників держави; творець цього вчинку зізнав, що зробив це на те, щоб дістати в селі опінію героя.

Населення Гриньок, освідомивши собі, що повищі заряджения влади є висліком проступної діяльности згаданих агітаторів, як теж наслідком його пасивного становища супроти згаданих проявів акції злочинних чинників, звернулося до органів держ. влади з проханням виселити зі села кількох найактивніших агітаторів.

Однак частина населения для заманіфестування, що зривае цілковито і рішуче зі середовищем, з якого рекрутувалися деструкційні елементи, котрі неоднократно старалися використати для своїх цілей терен Православної Церкви, рішила крім цього перейти на латинський обряд, що теж і зробила.

Заміт інтерпелянта, начеб репресії, пристосовувані органами КОП-у, були причиною зміни віроісповідання населения, є незгідний з дійсністю, бо конверзійний рух обняв поза Гриньками великий терен кремянецького повіту і навіть сусідніх повітів (Рівне та Здолбунів), де органи КОП-у не переводили ніяких порядкових заряджень, ані теж не пристосовували натиску супроти опірних.

Зате перед міністеріяльною комісією Міністерства Внутрішніх Справ*), яка переводила доходження у Гриньках дня 6. березня 1938 р., жалувалося місцеве населення, навернене на католицтво, на терор і погрози, спрямовані в його сторону православно-українськими чинниками.

Дотично заміту інтерпелянта в справі відібрання православним мешканцям села Гриньки їх святині і віддачі католицькому костелові, то він нереальний, бо справа ревіндикації святинь, чи пак призначення для іншого віроісповідання, залежить від начальних державних властей, а вони досі не дістали якогонебудь прохання від зацікавленого населення, ані теж не виступили зі своєю ініціятивою.

Зарядження, підняті органами КОП-у дотично осіб, що їх навів інтерпелянт (о. Казновецький, о. Малюжинський і пос. Тимошенко), спирались на приписах про границі держави, а саме:

1) Інцидент з о. місіонарем Казновецьким. Дня 1. січня 1938. р. в часі провірки особистих виказок осіб, що прибули на терен прикордонної смуги, органи КОП-у ствердили, що дозвіл на часовий побут у прикордонній смузі ч. 016207, виставлений кремянецьким повітовим староством за біжучим числом 14. дня 6. липня 1937. р. на назвище о. Серафима Казновецького, замешкалого у Кремянці, поправлено у двох місцях, отже для справдження його задержано.

2) Інцидент з о. деканом Малюжинським. Дня 30. грудня 1937. р. прибув до Гриньок православний священник Малюжинський без вимаганого дозволу адміністраційної влади. Тому комендант найближчої стражниці КОП-у заявив, що побут у прикордонній смузі без дозволу є заборонений та упередив, що оскільки він буде дальше прибувати до прикордонної смуги без дозволу, то його придержать і відставлять до команди баталіону.

3) Інцидент з пос. Тимошенком. Дня 5. січня 1938. р. зголосився у межах граничної компанії Ланівці пос. Тимошенко, котрому один із підстаршин, кермуючись чемністю для посольської гідности, виставив безправно перепустку. З огляду на те, що пос. Тимошенко не мав властивої перепустки від адміністраційної влади, стягнено перепустку, виставлену йому підстаршиною, а його візвано, щоб покинув прикордонну смугу і постарався про властиву перепустку. Цю справу вияснив я в окремому листі до Пана Маршала Сойму.

Уряд стоїть на становищі загарантованої конституційним законом свободи віроісповідання і свободи сумління. Одним із проявів цієї свободи є свобода одиниці вибрати собі віроісповідання, до якого хоче належати.

Стверджую, що в рішучий спосіб протиставляюсь усяким пробам викликувати якийнебудь натиск у цій ділянці, і рівночасно запевняю кожному віроісповіданню оборону слушних його релігійних інтересів.

Висловом реалізації цієї останньої засади є між іншим факт відбуття волинським о. архиепископом Олексієм у днях 25. до 29. січня 1938. р. пастирської візитації у Гриньках і в сусідніх місцевостях, у часі котрої офіціяльні адміністраційні чинники приймали архиепископа, а органи КОП-у вибудували тріюмфальні ворота, щоб виявити пошану для достойника Православної Церкви.

Мушу застерегтися проти проб надавати нормальному і зрозумілому релігійному рухові характер недозволеної акції адміністраційних чинників, як теж узагальнюванням надавати — з політичних оглядів — спорадичним проявам віроісповідного зельотизму.

У цьому стані річей уважаю видані досі в повищій справі зарядження за цілковито вистарчальні. (—) **Славой Складковський,**
міністр

* * *

З наведеної вище відповіди премієра Складковського на інтерпеляцію посла д-ра Ст. Барана виходилоб, що ті православні українці в Гриньках і околиці, що перейшли з православія на римо-католицтво, зробили це з власної волі, ніким до цього не примушені, і зробили це тому, щоб зірвати з українськими деструкційними елементами та виявити тим свою льояльність супроти польської держави. Це їм — по словам премієра — вільно було зробити, бож польська конституція гарантує кожному свободу віроісповідання й совісти і органи влади в цьому не мають права робити ніякого натиску.

Тимчасом у моїй інтерпеляції наведено довгу низку фактів, дат та імен, де подрібнє описано саме цей натиск деяких місцевих органів адміністрації і КОП-у, а урядова відповідь те все в цілости промовчує та обговорює тільки три інциденти дотично поведінки органів КОП-у супроти трьох названих вище осіб, непричасних зрештою до акції навертання православних на римо-католицтво. Наведені в інтерпеляції факти, дати і назвища осіб зібрав я особисто від очевидців, і то від самих безпосередньо заінтересованих селян з Гриньок, які кількакратно приїзджали до мене до Тернополя, оповіли мені свою недолю і прохали взяти їх в оборону у пресі і на парляментар-

---

*) Ця комісія не переслухувала нікого із заінтересованих православних громадян. — **Ред. С. Б.**

ній арені. Це я і виконав, подаючи зібраний матеріял у пресі і насвітлюючи ті події у передовій статті „Діла" під наголовком „Тучапи і Гриньки" та використовуючи його у своїй згаданій вище соймовій інтерпеляції.

Приблизно половина тих гриньковецьких українських православних селян, що з кінцем 1937. р. перейшли на римо-католицтво, вернулись уже назад на православія (є їх досі сотількадесять осіб). Вертаються до православія і в інших громадах. Для галицьких читачів вимінюємо, що на Волині нема ніяких формальностей у державної адміністраційної влади зі зміною віроісповідання, які існують у Галичині на основі обовязуючого тут австрійського закону про міжвіроісповідні відносини з 1868. р. На Волині вистачає, як православний піде до римо-кат. костела, там висповідається і як після цього впише його дотичний римо-кат. парох до своїх книг. Те саме є і з поворотом назад на православія — сповідь у православного священника і заява, що вертається на православія.

Вкінці зазначуємо, що українське православне населення у Гриньках позбавлене нині богослужень у своїй церкві і не може користати з релігійних послуг свого пароха в Ланівцях, бо влада відібрала від православного пароха і декана о. Миколи Малюжинського в Ланівцях, до котрого належать православні у Гриньках, особисту виказку і прикордонну перепустку, через що він не може приїзджати до своєї філіяльної церкви у Гриньках з відправою та уділюванням релігійних послуг своїм тамошнім парохіянам. Зазначуємо теж, що пяти-ох гриньковецьких селян, свідомих українців і досі не караних, що противились акції деяких чинників при навертанні православних на римо-католицтво, виселено вже в ночі 20. березня ц. р. з прикордонної смуги, проти чого вислали вони відклик до міністерства внутрішніх справ. В обох останніх справах вніс я окрему інтерпеляцію в соймі 31. березня ц. р.

Д-р С. Б.

Всяка нечистота цери на лиці червоні, прищі, ранці виприски, тощо, які повстають зі злого травлення і зачищення крови — зникають каменем, коли постійно вживати природну гірку воду **„Франціішка Йосифа"**. Спитайте Вашого лікаря.

НОРМАЛЬНА ПОШТОВА КОМУНІКАЦІЯ З ЛИТВОЮ.

Від минулої суботи поштовий оборот між Польщею і Литвою обіймає вже не лише дипльоматичні посилки, але і приватні; обовязує загальна закордонна тарифа.

—o—

НОВИНКИ.

— **Нова українська торговельна станиця.** Парова фабрика солодощів „Фортуна Нова" відкрила на днях свою чергову крамницю зі солодощами в Дрогобичі при вул. Міцкевича ч. 4. Є це вже шеста крамниця цієї фабрики в краю. 749 1-2

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38. 741 1-25

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Кляйтульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Вже появився** з друку II-ий том повісти Галини Журби **„Революція йде"**. Обем книжки 264 стор. Ціна з почтовою пересилкою 2.50 зол. Замовляти: Видавництво „Батьківщина", Львів, вул. Чарнецького ч. 8. —5

— **Весняний сезон у Черчі від 1. травня.** Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм) гіхт, ішіяс, злу перемїну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформацій: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

— **Полісся на екрані!** Пригадуємо, що 5. квітня ц. р. в год. 6-ій вечором у салі „Бесіди" (вул. Рутовського 22), відбудеться відчит інж. Володимира Шиприкевича п. н. „Полісся в очах мандрівника". Відчит, ілюстрований безліч цікавими світлинами через епідіяскоп, мусить зацікавити нас усіх. Звертаємо увагу, що з приводу великого зацікавлення серед нашого громадянства цим відчитом, цей відчит, що мав відбутись у салях Н. Т. Ш., перенесено тому на більшу салю — до „Бесіди".

— **Про українські матеріяли** в державному архіві у Бреславі, говоритиме проф. д-р М. Антонович у вівторок 5. ц. м. в год. 8-ій вечором у салі Українського Наукового Інституту. — Крім того від понеділка 4. ц. м. в Українському Науковому Інституті відбуватимуться в літньому семестрі такі виклади: що понеділка від год. 17—18 викладатиме доц. *інж.* Р. Димінський про розвиток українського господарства; що вівторка від год. 18—19 проф. д-р Мірчук про українську науку від половини 19. віку.; від год. 19—20 доц. д-р Крупницький про українську гетьманську державу в XVII. і XVIII. в. і що пятниці від год. 19—20 проф. д-р З. Кузеля про розвиток української мови.

— **Дора Калінівна,** відома артистка, виступить нині, себто у вівторок вечором, з концертом у салі Польського Музичного Т-ва. На програму складаються монольоги, гротески, пісеньки і марокансьмі мотиви.

— **Моторові поїзди до Чорткова і до Заліщик** будуть курсувати щоденно до Чорткова від 15. ц. м., а в літньому сезоні, себто від 22-го червня до 15-го жовтня до Заліщик. Моторівка буде відходити зі Львова в год. 18.20, приїзд до Чорткова 21.52, приїзд до Заліщик (від 22-го червня до 15-го жовтня) 22.50. Поворот: Заліщики (від 22-го червня до 15-го жовтня) год. 4.54, Чортків 5.55, Тернопіль 7.42, Львів приїзд 9.29. В неділі й свята буде курсувати прогулькова моторівка до Заліщик від 26-го червня до 16-го жовтня. Ця моторівка буде відходити зі Львова в год. 7.28, приїзд Заліщики 12.18, поворот тої самої днини, Заліщики відїзд 18.12, Львів приїзд 22.58.

— **Окремі уряди цівільного стану** повстануть в цілій Польщі. Цю справу управильнить новий особовий закон, над яким працює кодифікаційна комісія. Дотепер у Галичині священники ведуть метрикальні книги, до яких вписують факти народин, подружжя і смерти своїх вірних. В інших займанщинах Польщі метрикальні книги вели спеціяльні уряди цивільного стану.

— **Вмер б. ректор львівського університету.** В понеділок рано вмер у Львові професор римського права у львівському університеті і б. ректор цього університету д-р Леон Пінінський.

— **Львівська хроніка.** В ночі з неділі на понеділок злодії розбили товаровий ваґон на дворі Підзамче, звідкіля викинули кілька пак тютюну. — Друга ватага злодіїв викинула з товарового поїзду, підчас руху, коло т. зв. червоного моста більшу кількість вугілля. Поліція шукає за злодіями. — У трамваю ч. 9 при вул. Городецькій невідомий злодій вкрав Г. Бергманові у Борщева портмонетку зі 160 зол. — До шпиталю привезли 18-літню слижницю Е. Розмисляк, (вул. Пекарська ч. 36), яка ликнула кількапятнадцять порошків „Кугутка", щоб скінчити самогубством. — При вул. Хорущини 16 померла нагло в тютюневій крамниці 65-літня О. Ляндовська. — Підчас бурі в неділю вечором упало дерево на пл. Краківській і придавило А. Шімля.

— **Буревій над городецьким повітом.** Над городецьким повітом пройшла буря, що зробила багато шкоди на передмістях Городка та в селах Дроздовичі, Білогора й Цунів. Буревій знищив два мешкальні доми та багато господарських будинків. У кількох місцях повирвав дерева з коріннями. У часі бурі згинув 12-літній Іван Кузик з Дроздовичів. Він сховався перед дощем під стодолою, яка завалилася.

— **Невідома пошесть у самбірському повіті.** В селах Кульчиці Шляхотські та Кульчиці Русинкальні, віддалених 5 км. від Самбора, появилася пошесть невідомої недуги. Занедужало двацятькілька осіб, старших і дітей, в яких лікарі ствердили прояви якоїсь мізкової не-

Восьма Виставa Української Мистецької Фотографії.

В неділю 3-го ц. м. Українське Фотографічне Т-во у Львові відкрило у двох салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка свою восьму виставу. У виставі взяло участь 34 мистців-фотографів із сто кілька світлинами, а саме Ярослав Бакович, Олекса Балицький, Ярослав Береза, Михайло Вербицький, Маріян Гавдяк, Богдан Гамота, Володимир Гут, Олександер Дурбак, о. Ярослав Еліїв, Іван Заяц, Арсен Касянчук, Орест Костюк, Роман Крохмалюк, Василь Лев, Роман Масляк, Ярослав Масляк, Степан Микитка, Роман Миколаєвич, Роман Мировин, Олександер Мох, Степан Ожга, Богдан Остапюк, Мирослав Петріна, Василь Проць, Орест Радловський, Степан Рожанковський, Ярослав Савка, Ігор Сорочко, Лонгин Сторожук, Володимир Тарнавський, Богдан Тишинський, Степан Щурат, Степан Фенецький і Данило Фіголь.

Як і на попередніх виставах маємо і на цій широку скалю сюжетів; переважають, як завсіди у фотографії, знимки із природи — деякі спокійні, як клясичні малярські краєвиди, інші настроєві, якби запозичені з полотен майстрів *імпресіонізму*. Неодна знимка робить враження прегарно виконаного мистецького рисунку, що може заступити неодин образ невправного мистця. Село, чи точніше природа, займають більше місце, ніж міські сцени та мотиви. Хоч усього четверта фотографів перебуває постійно на провінції, ближче до села, ніж львівські члени Т-ва, навіть міщухи шукають радніше тем поза тим буденним середовищем, в якому мусять перебувати.

Загальну увагу звертають „інсценізовані" чи „ловлені на гарячому" сценки Романа Мировича та добрі етнографічні документи Ярослава Березя. Зваживши, що всі знимки переходили оцінку окремого жюрі — нема між ними невдатних. Відвідувач має серед чого вибирати і не буде диве, якби неодин вернувся додому зі знимкою на спомин. Для тих, що не можуть купувати оригінальних образів, фотографічна знимка може заступити прикрасу на стіні; заможніші громадяни можуть без великої шкоди видати кілька золотих, щоб бодай вернути кошти фотоаматорам, які часто не мають на матеріял: папір і кліші. Шкільна молодь може на такій виставі розвинути свій естетичний смак, відкриваючи у природі, на яку дивиться байдужим оком або у звичайних предметах, елементи краси

Вистава відкрита до кінця місяця.

—o—

дуги, але не можуть її докладно означити. Недужих примістили в пошесному відділі загального шпиталя у Самборі. У звязку з цією пошестю припинили навчання у школах, замкнули крамниці та прилюдні льокалі та спеціяльним кордоном сторожі відтяли комунікацію цих сіл з містом та сусідніми селами. На загрожений терен виїхала дезинфекційна колюмна.

— **Крайова хроніка.** Б. начальник скарбового уряду у Жидачеві Швець пішов у Рогатині над Гнилу Липу і стрілив собі з револьвера в голову. Тіло самогубця витягнули щойно по двох днях з ріки в селі Вербилівці. Шевця перенесли недавно з Жидачева до Рогатина на нижче становище. Причина самогубства невідома. — За зложивання у снятинській вязниці засудив окружний суд у Коломиї начальника снятинської вязниці В. Тлучека на півтора року вязниці, його жінку Марію на 8 м. вязниці, А. Куровського, А. і Г. Грицюків, М. Нжифорчука, В. Ушера, П. Бойчука і М. Тарнавську по 6 м. вязниці, І. Коцуняка на 2 тижні арешту — з припиненням кари, а 4-ох підсудних увільнив від вини і кари.

— **Велику аферу пачкування золота** і нелегальної торговлі викрила слідча влада в Букарешті. В афері замішані два міністри і багато фінансістів. Слідство виявило, що директор бюра т-ва спальних вагонів у Румунії Флявян, який перебуває тепер у Парижі, зорганізував при допомозі директора банку Гарлєстеану нелегальний скуп і вивіз золота з Румунії. Агенти банку скуповували золоті монети і переховували їх у помешканні б. міністра справедливости Ксенія. Золото за кордон перепачковував син б. регента Румунії Буздуґану. Він Буздуґану заявляє, що пачки зі золотом підкинули йому підчас переїзду через кордон і про аферу нічого не знає. Дотепер стверджено, що закордон вислано золото вартости кількапятнадцять мільонів лєїв. Поліція арештувала трьох урядовців банку Гарлєстеану.

— **Щодня нові розстріли.** В Челябінську засудили на смерть за саботаж пятьох робітників тракторної стації, в Орджонікідзе засудили на смерть одного інжиніра, а в Мінську засудили на 20 років каторги 12 членів білоруської комуністичної партії.

— **Залізнича катастрофа.** На залізничому шляху Білгород—Сараєво скоїлася залізнича катастрофа: скеля обірвалася, впала на залізничий шлях, наслідком чого льокомотива і два ваґони скотилися в пропасть. У катастрофі згинуло 4-ох подорожніх і 16 було ранених.

— **Нову пристань** розбудовує литовський уряд у малій рибацькій оселі — над рікою Свентою, — що має таку саму назву. Цю рибацьку оселю замешкують самі литовці. Вона віддалена від Клайпеди 20 км. Литовський уряд задумує перемінити малу рибацьку оселю на велику торговельну пристань, доступну для великих кораблів. Крім того збудують там великі корабельні варстати і магазини. Новий порт литовський уряд уфортифікує.

— **За що обвинувачують проф. Шмідта?** Відомого дослідника північного бігуна проф. Шмідта обвинувачує „заслужений" співробітник ГПУ Папанін за те, що він підготовив недбало полярну експедицію Папанина, засобив її в лихі харчі, що швидко зіпсувались і якби недопомога совітського уряду, доля експедиції — на пів-

нічний бігун — була би трагічна. Крім того Паланін закидає Шмідтові злу організацію рятункової акції, доказом якого мало ніби бути те, що машини на кораблі „Єрмак" постійно псувалися. Тому з проф. Шмідтом дуже погано.

— **Ріжні вісти.** Літературну нагороду ім. короля Карла II. за 1938 рік дістав румунський поет Адріян Маню. — В містечку Навямешкі на Литві згоріла стара синагога. Шкода сягає 30.000 літів. — У Брашові в Румунії помер прошак Істрате, який записав кілька мільонів леїв на стипендії для бідних талановитих учеників.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 1. січня до 31. грудня 1937. р. 17 каталогових чисел приросту до ч. 4.648 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 1, етнографія 7, нумізматика 11, медаліони 4, печатки 1, дерев'яні 1; архів та бібліотека: книжки 50. стародруки 1, ст. документи 4, документи XIX. в. 98, світлини 10, афіші 14, часописи 513. Жертводавцями були: пп. Буца І., музей „Верховина", гр.-кат. церква у Викотах, Гарбовський О., д-р Княжинський А., рад. Курчак В., проф. Мартинець Г., Мацуський П., Мельничок А., Мисевич О., проф. Мишюк О., Павлусевич А., Перекаша М., Прищляк В., д-р Рудницький Я., д-р Скорик М., Слохиняк Т., проф. Филипчак І., проф. Шумний К. Жертводавцям складає Управа Музею щиру подяку. Адреса Музею: „Бойківщина", Самбір, вул. Тиха 1.

—o—

Допис.

ЗОЛОЧІВ.

Великий концерт в честь Митрополита Кир Андрея в Балучині. Милою несподіванкою для цілої Глинянщини був величавий концерт в честь Митрополита Кир Андрея, який відбувся двократно в Балучині к. Глинян. 27. II. і 6. III. ц. р. заходом місцевої читальні. Багато праці вложив в організацію цього концерту невтомний провідник і диригент, місцевий душпастир о. сов. Е. Костишин, тому концерт справді належав до найкращих імпрез нашої округи і мав характер нетільки льокального, але й окружного свята. В ньому взяло участь, без ріжниці і переконань ціле місцеве громадянство із своєю інтеліґенцією у проводі, та доокольичне духовенство зі своїм деканом о. Василем Терещуком. Програма концерту була цікава. Церковний хор під проводом о. сов. Е. Костишина виконав пісні духовного змісту і народні. З багатої програми найкраще випали три псальми Бортнянського: „Слава во вишних Богу", „Услыши Господи молитву мою" і „Восхвалю Імя Бога моего". У програмі були два відчити, один про життя Митрополита, який відчитав молодий, 14-літній Василь Кравчук, і другий про заслуги Митрополита для церкви й українського народу, — виголосила 14-літня Евгенія Андрушак. Відчити були приступні для загалу і ознайомили слухачів з великою працею Митрополита Андрея, головно в ділянці піднесення релігійного духа, та освіти духовенства. Прекрасно віддеклямувала вірш В. Лепкого „Він" Степанія Яйко; її деклямацію прийняті рясними оплесками. Дальшою точкою програми була цікава розмова про церковну єрархію, яку перевели два клопці із дорослу, Я. Пенкак і К. Саламаха; у приступній розмові виказали вони великі устрою католицької церкви, дали ясне поняття про Святішого Отця, єпископів і священників. Дуже гарно випала деклямація п. н. „Князеві церкви і народу" Р. Дурбака, яку виголосив Семко Рибак. Немеше удачно деклямувала Ярослава Фургала вірш „Привітання Митрополита по поворотї в російської неволі". Цей концерт був великим підемом духа у місцевих селян: отворив їм очі на велику стать і заслуги нашого Єрарха і звернув їх серця до свого многострадального Владики. При цьому слід підкреслити, що читальня в Балучині, заложена перед 3-ма роками, веде велику і солідну працю, та під вмілим проводом свого ревного душпастиря розвивається і швидким темпом іде вперід.

Очевидець.

ЯВОРІВ.

Шевченкове Свято у школах СС. Василіянок. Дуже мило провели вечір батьки й опікуни учениць вселюдної школи і гімназії СС. Василіянок у салі монастиря дня 20-го березня ц. р. Це малі „найменші" і „дещо більші" ученицї згаданих шкіл відсвяткували поклін духові Шевченка. Програма, як звичайно: Заповіт, реферат учениці, вільна пісень, деклямації, інсценізації, гра на скрипці і на закінчення промова вчителя. І виконання, як на дітей, звичайне. На окрему згадку заслуговують: декорація задньої стіни сцени на цілу величину і на ній типовий портрет Шевченка природної величини в сидячій поставі. Зразок декорації тим цікавий і оригінальний, що його взяли з примірки передньої стіни селянської хворівської скрині. Знавці добачуються у цьому зразку чисто східних мотивів, — як антропольоґ виводить більшу частину населення Яворівщини зі Сходу, — і високо його оцінюють. Обі роботи, зразок і портрет, виконала відома на тутешньому ґрунті з подібних робіт п. Стрільчикова. Але вечір, як усі прилюдні імпрези від кількох літ у цьому монастирі, замітний тим іншим. А саме старинні мури монастиря і господарі, чи пак господині свята, тихі і мовчазні монахині, що головним чином уладили вечір, прибрали салю і тримали порядок, як теж родинний характер свята і забави, палкочі любов'ю до рідного краю і Батька Тараса дитячі лиця надавали вечорові своєрідного чару і настрою. Релігійні, родинні і патріотичні почування лучилися в одно — зосередження відбиття нинішних переживань цілого нашого громадянства. При нагоді нагадаю, що обі згадані школи, шестикласова вселюдна — 110 дівчат — і чотирокласова гімназія — около 70 дівчат — це безпосередні спадкоємниці елементарної і т. зв. тривіяльної, перемінної згодом на видільову, дівочої школи, що залоковані ще в 1847 р. Тривіяльна, уладжена і ведена на зразок західно- і східно-европейських монастирських шкіл і інститутів разом з інтернатами для дівчат, дочок шляхетських батьків, довгі роки, бо аж доки не заложили в нас більше середніх шкіл для дівчат, була поруч подібну школу у Словіті к. Золочева, заложену в 1822 р. і перенесену в 1881 р. до Львова (див. сестра Д-р Цьорох ЧСВВ „Погляд на історію та виховну діяльність СС. Василіянок", Львів 1934) була єдиною того роду школою, в якій виховувалися дочки наших заможніших батьків, переважно священників, з цілої Галичини. Ця школа сповняла тоді і сповняє сьогодні високу національну, культурну і релігійну місію. В 1906 р. її були переведили на вчительську семінарію, і від 1933-34 р. вона існує як загальноосвітня гімназія.

І. Б.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ГОРОДОК.

Загальні Збори читальні „Просвіти" Городок-середмістя відбулися дня 18-го березня ц. р. в год. 5-ій попол. в домівці читальні. Збори відкрив голова о. Ом. Шараневич. Зі звіту видно, що читальня провадила досить живу діяльність. Уладжено вечірку, а саме: 3 концерти: Шевченківський, Стрілецької пісні і Коляд-док та 5 сценічних вистав. Крім цього уладжено святочні сходини для членів в роковини Балару, 22-го січня і Круг. Відбувалося 4 реферати, які виголосили Роман Ярош, студ. теольоґії: „Причини большевицької революції" (два реф.) та д-р Семен Кизелюк: „Про сухоти" і „Про алькоголь та нікотину". Відбулися також 3 дискусійні вечорі з дискусією на актуальні теми. При читальні є дуже діяльний драматичний та шаховий гуртки. Читальня має хор під управою п. Гр. Пачеки. Звіт бібліотекаря Вол. Телюка виказав, що бібліотека читальні має 450 томів; прочитаних 250 томів, читачів 48. Бібліотека читальні „Просвіти" в Городку-місті, на що підв уряд. Філія „Просвіти" В. Шевчик так ведена, що може служити за зразок для інших читалень в повіті. Читальня має власні козацькі та бібліїйні одяги та обладнання до вистав, які вишиває перва і в далекі околиці. Касовий звіт виказав позитивний довг, який має читальня за книжки, часописи та залеглі вкладки. Після дискусії над звітами та уділення абсолюторій уступаючому видїлові Збори вибрали новий виділ в такому складі: голова — о. Омелян Шараневич, члени виділу: Михайло Цимбал, Василь Мачок, Антін Левковин, Володимир Телюк, Микола Вездецко, Марія Левковичева, заступники: Богдан Кулай, Марія Сідельникова, Олекса Юрків. Контрольна Комісія: ініц. Р. Палавайчук, діяч. Ст. Лапчута, М. Кассарабова. Читальня має тепер. 28 членів. Треба сподіватися, що новий виділ докладе усїх зусиль, щоб у цьому конечній новому році „Просвіти" посвятити організацію городенського міщанства та інтеліґенції у спільній просвітній праці.

КОЛОМИЯ.

Концерт у честь Шевченка відбувся у нас заходом „Кол. Бояна" 18. березня, себто в саму пору. На програму крім „Заповіту" злопилися: 1) Вступне слово проф. Дм. Нижанківа, в якому цим разом пересвітлено маловажну частину творчости Шевченка; 2) Бісет:

Ль' арлезіянне — Суіте І., відігране орхестрою Муз. Інституту під батутою проф. Р. Рубінґера. Подекуди слідно було тут недостачу іграння мущинами в собою, переводити у дутому ансамблї. 3) Шевченко: „Муза" — деклямація Р. Нагорського, виголошена поволи. 4) Шевченко-Степовий: „Ой три шляхи" та Шевченко-Лисенко: „На городі воло броду" — відспівала з успіхом відома вже у нас співачка Р. Гузиківович 5) Шевченко-Лисенко: „Гамалія" (пісьтель) — виконав мужеський хор „Кол. Боян" під орудою свого диригента Р. Ставничого справді по мистрівськи. З цього твору видобуто всі нюанси динамїки й темпа, так, що цїлість вийшла певно й культурно. 6) з черги п. Юстин Тисяк заправкував дві пісні до слів Шевченка-Лисенка: „Дума" й „Ой, чого ти почорнїло" та як наддаток „Ой, не шуми, луже" — улюблену пісню Поета. Симпатичний тембр голосу, легість в орудуванні ним та пільність у виконанні чарували слухачів, які щедрими оплесками нагородили співака. 7) Останню точку програми видовнила „Хустина" Шевченка-Тополяцького, виконані мішаним хором „Кол. Боян". Сольові частини віддали прекрасно пп. Рома Гузиківович і д-р Ю. Тисяк. Досвідї орхестри Муз. Інституту подекуди не сходилися точно з хором, чи тим солістами. Не повезім щасливий був вибір саксофону, який специфічним неправим характером тому дещо тим контрастував з „мережаною хустиною"... Закінчено концерт національним гимном, відспіваним у супроводі орхестри. Форте-піановий дослїд був у пільних руках М. Витвицької. В цілости концерт можна вважати вдалим, публіки доволї. До „недостатків" требаб зарахувати не дуже відповідну своїм змістом точку орхестри. На жаль, наша музична література саме в цій ділянці ще доволї вбога, через те й вибір не легкий. Та й заступлення живого слова Поета одною чільки коротшою деклямацією не можна вважати задовільним.

Б. К.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛАТЕЛІСТ. Мінчини. Рік XIV. Ч. 1-2. Січень-лютий. 1938. Відень. Зміст: М. Свобода: Філателістичне життє 1937-го р. — М. Секретар: Полева почта Української Галицької Армії. — Придбані місти. — Марочні новинки. — Критика і бібліографія. — Пресовий фонд „У. Ф." — Даровані премії. — Оголошення.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік вид. XIV. ЧЧВ. 9. 1938. Париж.

Листування Редакції.

Вп. Проф. О. Терлецький має листа в Редакції.

Вп. Яр. Олесевичо, Прага: Всї Ваші прислані приходять з таким опізненням, що нам важко тепер будь з них використати.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 3. IV. год. 7.30 „При мечі".
Середа 6. IV. год. 7.30 „При мечі".

Театр Різнонародностей:

Вівторок 5. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Середа 6. IV. год. 8. веч. Т-во Приятелів Музики: Інша Брама.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

ДОЛИНА:
5. IV. Процес Мері Дегон.
6. IV. Лісова Пісня.
З Долини їде театр до Рожнятова, Дрогобича, Калуша, Болехова, Коломиї.

Український Народній Театр ім. М Садовського:

БУЧАЧ:
6. IV. Пісня Весницї.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

Найгарніші глинянські КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (пр. Костюшки)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на оплати. Приймаємо Облігації Позички Народ. та інші вартісні папери.

Спеціяльність фірми: півгобеленові портієри, нами на ліжка і столи.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівчина шукає кохання".
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Еволь Флін, Дівонн Бльосдель).
БАЛТИК: „Королівський вензель".
ВАНДА: „Сам на сам"; „Легкі засудження".
ГРАЖИНА: „Кар'єра" з Мартою Ебергерт.
ЄВРОПА: „Перли корони" (Шарль Гарві).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНІК: „Сліпий заулок" із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Таємне проміння", „Самітній дім".
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Вошівара".
МУЗА: „Коли ти залюблена".
ПАКО: „Остання сальва".
ПАЛЯС: „Де Де" муз. комедія (з Дів'єлею Дарріє та Альбером Прежаном).
РАЙ: „Зірка Рів-єри" з Ерною Дан.
РІЯЛЬТО: „Неприкрадана година".
СВІТ: „Обвинувачена"; „2.100 потіх".
СТИЛЕВЕ: „Буревій" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Галлагад".
УТІХА: „Таємний стрій".
ХИМЕРА: „Танок щастя та розпуки" з Діз Гарвей.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Індія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж І авсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 5. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: На Поліссі; 11.40 Альфр. Кортот грає Равелеві твори, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 З оперової музики, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма: „Коровар у Галичині". Музика з пл.; 15.25 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. загадки, авд. для старших дітей; 16.05 Фіз.-госп. актуалії; 16.15 Оркестра мандоленістів; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Найстарший ліс у Польщі; 17.15 Камер. концерт, кларнет, віол., форт.; сопран; 17.50 Касіна і гліна; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Моди, 18.20 Форт. рецталь Фр. Портного; 18.40 Сахара-Мемфіс; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Гутірка про „Робінзона Крузо"; 19.30 Спів у супр. форт.; 20.00 Муз. конфеті — розр. концерт, пісеньки, форт. дует, трубка, кларнет; 20.45 Веч. денник; 21.00 Гутірка про композиторів Ст. Пінського; 22.00 Танкові мельодії; 22.50 Останні вістки; 23.00—23.30 Концерт балянь.

Середа, 6. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із пригод лісових людей; Веселі пісеньки, хор; 11.40 Скерцо зі симфонії, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Р. Вагнер із пл.; 14.20 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.40 Авд. ЕКО „Ідемо на прогульку"; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Коровар у Галичині"; Музика з пл.; 15.20 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Хвилина пяталь для старших дітей; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Розр. музика, орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Війна будучини; 17.15 Скрипк. рецталь Е. Кальта Тургана (Естонія), у програмі вст. музика; 17.50 Сила характеру як основа перемоги; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Росіні: „Облога Коринту" увертура, пл.; 18.20 Фрагм. із ораторії Ліста „Христос" у вик. жін. хору; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Д-р Ох. Майковський" літер. нарис; 19.15 Пісні у вик. Забебди-Сумського в супр. форт.; 19.35 Право читача — право письменника; 20.00 „Попурі із пісеньок" розр. концерт, орх., спів, куплети; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непроминаюча краса поезії; 22.00 Улюблені твори Гріга, орх., спів; 22.50 Останні вістки; 23.00 Студію молодих, поезії, новели, сатиричні поезії.

Четвер, 7. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Муз. горенок для гімназій: „Народні перлі з музики", орх., спів; 11.40 Росіні „Семіраміда" увертура, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хліборобської Палати; 13.50 Легка музика з пл.; 14.10 **Молоді таланти: Грає 13-літній піяніст Северин Сапрун; 14.25 Українські пісні з гр. пп. (Людкевич. Воробкевич);** 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Коровар у Галичині". Музика з пл.; 15.25 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з мольдер; 16.15 Концерт солістів: мецосопр., віол., форт.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Про мандрівку Леонельського „Мадагаскар"; 17.15 Сальон орх.; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Підземне Поділля; 18.20 Популярна музика у вик. цитр. дуету (Вол. Ілевич. Гн. Яворник) і вокр. дуету; 18.40 Листа та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Тато дзвонить"; 19.30 Форт.; 20.00 Нар. канцон; 20.45 Веч. денник; 21.00 „Весняний райд" словно-муз. авд., тенор, бас, баритон, інструм. ансамбль; 21.45 За молоду сценічну творчість; 22.00 Камер. концерт: Фл. Шмідт: Форт. квінтет оп. 51; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 із симферового альбома.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 5. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.10 Муз. дрібнич., 20.00 Мельодії з усього світу; БІЛГОРОД 18.40 21.45 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.3. 21.10 Цит. музика, 18.30 19.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 13.15 Популярна музика, 15.20 Молодь співає, 18.00 Солісти, сопр. віол., 20.00 Вагнерівський концерт, 21.15 Сюїта по віденськи, розр. муз.; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, Концерт; МІЛЯНО 17.15 Легка музика, 20.30 Легка музика, 21.00 22.00 Комедія і розр. музика; ПРАГА 17.30 Квартет; 18.10 Нім. авд.: Німецька музика у Чехословаччині, концерт солістів, 20.00 „Грай, цитаре" радіофільми; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камерална музика, 21.30 22.00 23.00 „Габріель Боргман" драма Ібсена; РИМ 17.15 Квартет, 21.00 22.00 23.00 „Джоконда" оп. Понченеллі; СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.00 Спів, 20.45 21.00 Російські романси.

Середа, 6. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Мельодії П. Лінке, 19.10 Військ. марші, 19.45 20.00 Симфонія ч. 7 е-дур Брукнера; БІЛГОРОД 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт балалайок, 18.30 19.00 Цит. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Богема" оп. Пуччіні; ВІДЕНЬ 17.30 Смичк. квартет а-моль Шуберта, 18.00 Класичні оперетькові мельодії, 22.30 23.00 Давні улюблені віденські мельодії; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Скрипка; КОШИЦІ 18.00 Господарські вістки, 18.15 Цит. музика; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Сільванно" оп. Масканьї; ПРАГА 18.05 Нім. авд., 21.30 Квартет Г-дур Шуберта; РАДІО ПАРІ 20.30 Пісні, 21.00 22.00 Концерт (музика 1848—1870); РИМ 19.40 Розр. музика, 22.15 Спів, рецталь М. Т. Петкової; СОФІЯ 19.30 20.00 21.00 „Трубадур" оп. Верді; ТАЛІН 18.30 19.00 20.00 „Марта" оп. Фльотова.

Четвер, 7. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Скрипка; БУДАПЕШТ 12.05 Спів, 17.00 Хор, 18.05 22.25 Цит. музика, 20.40 21.00 Орх. концерт, 21.20 Форт. сонати Бетговена; ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 15.30 Казки для молоді, 17.30 18.00 Військова орх., 20.00 21.00 В танку впродовж 4-х століть, 21.15 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня камер. музика, 18.00 Моцарт, Гайдн, 20.00 21.00 Орх. концерт під дир. проф. Абендрота; КОШИЦІ 18.00 „Яка є вартість хліб, майна на Закарпатті"; ЛІОН 20.15 21.00 22.00 23.00 „Ромео та Джульєта" оп. Гунода; МІЛЯНО 17.15 Іт.-брза. концерт, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Концерт хору; ПРАГА 15.15 Розр. концерт; військ. орх. сол. 20.15 Хор, 20.55 21.00 Орх. концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Аїда кета" оп. Пістрія; СОФІЯ 19.40 Пісеньки.

ШІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 4 квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3.45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3.5' зол.
молоко 18—19 сот.
(яйця копа) 3.00 зол.

Тенденція на масло й молоко здержана, на яйця звищкова.

Радіокутик.

РАДІО ТА ПОГОДА.

Парох з Долішньої Австрії Альфред Бінер завважив, що належними радіовими слухальця на вуха, може передбачити погоду. Цей священик має надзвичайно виготрений та вражливий слух, тому на відстані мінімальних звукових вібрацій, яких недочуває більшість людей, він може означити атмосферичний тиск та сторість вітру. Вразливість людського вуха може бути вишколена. Отець Бінер має кільна радових приймачів, засобленних у свого роду обсерваторії на поверсі своєї парохії. Одначе о. Бінер рідко коли слухає музичних або музичних авдицій.

Чадіяти не його спеціяльність. Радіового ради напружи, шелести і т.п. є підставою його метеорольогічних обчислень. Таким чином о. Бінер передбачує погоду найближчих 24 годин та охоплює простір коло 30 км. Віденська Академія Наук та берлінський Інститут Осциольографічних Досвідів підтримує оригінальну наукову працю о. Бінера.

РЕПОРТАЖІ З ПУСТИНЬ.

Справоздавець французької радіостації Пост Паризієн вернувся з подорожі через Сагару та французьку Західну Африку, зробивши 10.000 англ. миль. Цю подорож зробив він з метою награти на пружки все те, що може заінтересувати європейського радіослухача. Є це перший цього роду експеримент, завінчений великим успіхом, тому що подорожник утривалив на кружках не тільки пісні та гомін тубильців, але навіть пісню бурі! Зустріла його подивугідна гостинність господарів пустині, але заразом також тяжких трудів пустинного життя.

ТАЄМНИЧА РАДІОСТАЦІЯ.

Не дивлячися на зусилля Гестапо та відповідних радіових станиць в Німеччині, досі ще не вдалося викрити таємничу радіостацію, яка все ще надає тодно свої авдиції в год. 22 на хвилі 28.80 м. Провід цієї стації належить до комуністичної партії, та правдоподібно є вона поза межами Німеччини, бо інакше, коли б навіть не була переносна стація, то всеж німецька поліція давно бувала б віднайшла.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Карпатського Лещетарського Клюбу відбудуться 8. травня 1938 р. в домівці „Молода Громада" при вул. Костюшка 1а І. п. в год. 10-ій з тим порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3) Звідомлення Ради К. Л. К. а) голови, б) секретаря, в) скарбника, г) господарп, д) організаційного референта, е) спортового референта. 4) Заіомлення Контрольної Комісії і уділення абсолюторії Раді. 5) Уступлення цілої Ради К. Л. К. 6) Вибір голови Т-ва. 7) Вибір 12 членів Ради і 3 заступників. 8) Вибір 3 членів Контрольної Комісії і 2 заступників. 9) Назначення висоти членської вкладки. 10) Внески і вільні. 748

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРИЙМУ лашочку з практикою до спожиткої крамниці. Зголошення телефон ч. 117-92. 717 2-2

ОРГАНІЗАТОР для пропаганди виробів українського промислу зараз потрібний. Вимоги: шонайменше середня освіта і досвід у торговельній, господарській і громадянській праці. Зголошення з життєписом, референціями і умовами до Союзу Укр. Купців „Група Промисловців" Львів Городоцьких 1 744 1-1

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ, умебльований, сонячний з осібним входом, комфорт, урядовцеві виннайму. Листопада 61, І. пов. 747 1-1

УРЯДНИКОВІ 2 покої, кухня, комфорт, І. п. вул. Гольдмана ч. 15 зараз виннайму. 745 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ, мотороверн, мотоцикли гуртом, по торгівлі Ігнація Розки. Сам з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 2-20

ВИПРАВИ кухонні емальтні, емалія вол. 85.—, алюмінієм 90.—, з заліжків, млинками тощо — РЕНТГІНЕР. Легіонів 37. 732 1-4

ПЛАЩИКИ дівочі, хлопячі тільки 17.75 прекрасні вовняні сукенки 6.75, шовкові 4.00. „СЬВІТ ДЗЄЦКА". Львів, Сенк. тувева 2. 746 1-4

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. тех.-дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 2(-50

ПЕРЕРІБКА кожухів з вол. Романова. Городецьких 4 (побіч Ринку). 520 8-8

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673 5-9

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновішу більші матеріяли. Телефон 270-25. 672 1-4

ЛІКАРІ-ДЕНТИСТИ. З початком травня н. р. можна перебрати в Тернополі дуже добре розвинене дентистичне заведення по лікарі дентистці. Клієнтели запевнена, бо в Тернополі нема дентиста українця. Інформації дасть д-р Марія Миколаївич-Бриндзова, Тернопіль, вул. Ціпсудського 18. 742 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ

поручає на Свята

Стефанія Погорецька

у Стрию, вул. Голуваки 6.

КИТИЦІ до свічок — є в трьох цінах — менші 3 зол. пара, середні рясні 4.50 зол. і великі 5.50 зол. пара.

КИТИЦІ ПОСТАВНІ, на престіл, — менші 10 зол. пара, середні гарні коло 70 см. висові 25 зол. пара, і великі 35 зол. пара. Гірлянди на образи: вужча 4 зол. і широка 5 зол. за метер.

КИТИЦІ З ВИНОГРАДУ до свічок менші 4.50 зол. пара і великі 6 зол. пара.

Цвіти матеріяльні тривкі, гарно дібрані і естетично уложені, гарнітури складаються з цвітів мішаних або в одному тоні. — Замовляйте негайно, бо повна проці. 594 1-2

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15в
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-52
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ФІРМА
Брати Стажевські
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 -10

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 75 (14.907). Львів, середа 6. квітня 1938. Оплата поштова зистосована готівкою. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою). 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні англійські продає ФАБРИКА ОДЯГІВ Рот і Рудерфер Львів, Легіонів З/І. п. (над кіном Паляс)

Великий Равт УКРАЇНСЬКОГО ГІГІЄНІЧНОГО Т-ВА У ЛЬВОВІ В САЛІ ПОШТОВЦІВ **7. травня 1938**

НА БУДОВУ НАРОДНІХ САНАТОРІЙ.

Лицарі ночі

не відбудуться

з причини заборони влади.

СТУДЕНТСЬКА ДРАМАТИЧНА СТУДІЯ

Національні війська ввійшли до Тортози.

Ген. Кеїпо де Лляно повідомив через радіо, що в понеділок пізно вечором національні війська ввійшли до Тортози. Авас потверджує, що національні війська, які заняли Морелльо, підійшли в 17. годині до брам Тортози.

ЗІ СТАНОВИЩ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК УЖЕ ВИДНО МОРЕ.

Комунікат національного міністерства оборони стверджує, що на південному відтинку зрагонського фронту нац. війська дійшли до Мора де Ебро. На відтинку Мореля червоні втратили ряд позицій.

На північ від Леріди, яку червоні вже зовсім евакували, національні війська здобули Кофбінс, Альбезу, Альхеррі й Альфарас.

Національні війська увійшли на рівнину над Ебром,відкіля вже видно Середземне Море.

БОЇ 20 КМ. ЗА ЛЕРІДОЮ.

Авас повідомляє: Нац. війська, що здобули Леріду, завтакували ворожі становища, відцалені 20 км. від Леріди. З Барсельони висилають туди великі резерви. Чималі поступи зробили нац. війська на відтинку Ґандеси.

Червоні підміновують мости і шляхи, та це дає невеликі висліди.

Національна головна кватира стверджує, що її війська заняли Больтану з околицею, крім того перейшли ріку Ногеру і здобули Альдезу.

Протинаступ червоних на гвадаляхорському фронті відбито з великими втратами.

У ЗДОБУТІЙ ЛЕРІДІ.

Як подає Авас, мешканці Леріди повиходили з криївок та спокійно ходять по місті. Повертались утікачі з гір. На вулицях чимало небіжчиків — національна влада наказала їх похоронити.

600 ПОЛОНЕНИХ, БАГАТА ДОБИЧА.

Як повідомляє національний комунікат, національні війська після здобуття Леріди пішли вперед і здобули артилерійський парк з багатими припасами муніції; 600 червоних попало до неволі.

100-тисячна еспанська червона армія загрожує Франції.

„Ле Матен" стверджує, що після розгрому 3-ох еспанських червоних дивізій до Франції втікло 7.000 вояків; прохарчування їх у Люшон коштувало 150.000 франків, транспорт 5.500 вояків до Еспанії — 400.000 фр. З огляду на те французька права преса видвигає питання, що буде, коли червона армія зовсім розлетиться і яких 100.000 червоних вояків перейде французький кордон — чи французький уряд приготовив вистарчаючі засоби та військово-поліційні сили, щоб опанувати занархізовану масу.

Плєбісцит на кораблях.

НІМЦІ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ ЗА КОРДОНОМ, ГОЛОСУЮТЬ У СПРАВІ АНШЛЮСУ

У плебісциті у справі аншлюсу беруть також участь німецькі громадяни, що перебувають на чужині. Вони віддають свої голоси на німецьких кораблях, що на час голосування випливають поза територіяльні води тої держави.

На пароплав „Оротава", що стоїть у Коченгазі, приїхали німецькі й австрійські громадяни з Данії та зі Швеції. 596 німців висловилося за аншлюсом — 5 проти, 41 австрійців за, 1 проти.

У Констанці відбулось таке голосування на чердаках пароплавів „Дельос" і „Фортуна". 1260 німців висловилось за аншлюсом, 4 проти аншлюсу.

Німці з Мексику також уже взяли участь у голосуванні.

Єгипет заключить договір приязни з Туреччиною

І ПРИСТУПИТЬ ДО СХІДНОГО ПАКТУ?

У половині цього місяця виїде турецький міністр закордонних справ Рушді Арас до Єгипту. Єгипетська преса привязує до цеї візити чималу вагу: підчас неї підпишуть турецько-єгипетський договір приязни. Крім того Арас запропонує Єгиптові приступити до східнього пакту, що його заключили 8. липня 1937 р. у Тегерані.

РУХЛИВІСТЬ ТУРЕЦЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

Вертаючися з Каїра домів. мін. Арас відасть візиту сирійському премієрові та переведе з тамошніми політичними колами розмови у справі поліпшення турецько-сирійських взаємин.

Турецький премієр Джеляль Баяр з мін. Арасом виїде 25. ц. м. до Атен.

Турецький уряд зробив у Парижі демарш в обороні турецького населення санджака Александрети, проти якого місцева французька влада виступила з репресіями.

Церква і шляхта на Волині.

Найбільш актуальна справа у нинішньому волинському житті.

Луцьк, 3. квітня 1938.

I

Польська преса, особливо брукова, не перестає гомоніти вколо справи „ревіндикації" на Волині буцім-то зросійщених (в останнім часі вже: зрущених) та оправославлених польських родин. Спершу говорилося, що та денаціоналізація і те відкатоличення мали місце за царської влади. Коли-ж українці почали витягати з ріжних старих актів назвища української шляхти, духовенства й нижчих станів (з кінцівками „ський", „цький" і „ич") із часів історичної Польщі, то деякі зі згаданих польських часописів з обережности почали вже говорити про „рущення" польських родин ще за часів польських королів!

Одночасно почалася „ревіндикація" й гуртування так званої загродової шляхти, нащадків шляхти української — православної і уніятської, а також акція за ревіндикацію православних церков і манастирів.

Якийсь п. Тадеуш Орліч знад Горині в ч. 13. луцького єпархіяльного органу „Жице Католіцке" в дописі з с. Житина пише на цю тему:

„Навіть серед родин з руськими назвищами є такі, яких предки були католиками, але царський уряд поперекручував їхні назвища. І ті люди, як це діється в інших околицях Волині, повинні вернутися на лоно костела й почувати себе поляками." І коли всі ці Іванюки, Петруки, Гаюки, Закоштуї, Гуньки й т. п. „поперекручувані" царями поляки на українців, то чомуж таким часописам, як ріжні бруковці, не кричати, що Волинь треба взагалі спольщити й кінець клопотам?!

Тимчасом „ревіндикаційний" рух набрав такого розмаху, що пристають до нього навіть люди з високою освітою, навіть поважні одиниці починають піддаватися настроям вулиці.

Очевидно, що згадана „ревіндикація" знову загострює та ускладнює польсько-українські відносини на Волині, які перед війною зовсім були вільні від національного й релігійного антагонізму. Це явище так виразно кидається в очі, що деякі волинські громадяни, українські і польські, бачучи цю нову несподівану кампанію, доходять до висновків: чи часом в цьому розсварюванні мешканців Волині на ґрунті національному й релігійному нема руки „того третього"?! Бо похід проти українства кожний раз вибухає тут акуратно тоді, коли над сходом Европи збираються якісь хмари! Сьогодні на тому сході навіть дуже неспокійно, — і якраз ця протиукраїнська акція стає особливо завзятою!

Так чи інакше, а східній сусід може бути навіть дуже задоволений: не лише ідея „БПУ" Бончковського, ідея політичного порозуміння у звязку з майбутніми подіями на сході, але й ідея формального та зовнішнього співжиття воєводи Юзефського підірвана „ревіндикаційною" акцією дуже сильно. Тому волиняк вироблює собі погляд, що протиукраїнський похід під прапором „ревіндикації" зааранжував хтось поза межами Волині та звідти кермує ним. І в цьому переконанні українське громадянство Волині, в моменті, коли пишемо ці рядки, організує поважну делєгацію до Варшави.

ВЕСНЯНІ
НОВИНИ З ЧИСТОЇ ВОВНИ

І МІЛЯНІВСЬКІ ШОВКИ

Фабричний склад:
ЛЬВІВ, УЛ. КОПЕРНИКА 2. ТЕЛ. 258-88.

Для замісцевих: висилкова продаж дешевизна і висилка зразків просто з Лешкова — почта — телеграф — телефон: ЛЕШКУВ — пов. львівське.

II.

Лише історичні анальфабети можуть повірити в те, що за польських королівських часів було взагалі можливе „рущення" тут польських родин. Політична, національна, культурна й релігійна польська експансія на схід для таких явищ зовсім не залишала місця. А упривілеєне становище польської шляхти притягало й денаціоналізувало нашу українську шляхту, а не на відворот; таке саме становище римо-католицького духовенства, якому завдячує духовенство православне й уніятське; в упривілеєній позиції находилось і міщанство-ремісництво, міцно зорганізоване в зачинених (часто-густо) для українців цехах, і нарешті двірської, вищої служби та робітників і кольоністів, якими, річ природна, поміщики поляки опікувалися більше, ніж українцями, — все це цілковито виключало можливість, щоб поляки римо-католики зрікалися своєї національности й віри, бо булоб це одночасно втратою своїх прав і благ життя.

Така сама місенітниця — твердження про рущення поляків царським урядом, тим урядом, який висилав сюди свої кращі інтелектуальні сили й кидав великі гроші на „обрусеніе", себто: на знищення українського характеру Волині. Ледви чи можна булоб найти такого божевільного росіянина, який, намагаючись зденаціоналізувати місцевих поляків, українізував би їх, а не русифікував! Колиб справді у волинських селах була переведена русифікація польських родин, то вони говорилиб сьогодні по російськи й почувались би росіянами, а таких родин у наших селах зовсім нема. Отже все це вигадки.

Навернені з унії на православія селяни Волині після приєднання її до Росії — це від віків українці, а коли серед них маємо одиниці з назвищами на „ський", „цький" і „ич", то тому, що це нащадки колишньої української шляхти, духовенства й міщанства, які внаслідку історичних умовин зубожіли та влились в села (Див. „Діло" ч. 67, „На Волині є також шляхтичі").

Правда, як у старі часи українська шляхта (православна й уніятська) так пізніше й спольщені та окатоличені дідичі а також поміщики чисто польського походження іноді помагали селянам-українцям будувати церкви й монастирі та дбали про призначення їм священників, про що говорять збережені історичні акти. Робили це вони у власних інтересах: щоб мати більш моральних і більш прихильних собі кріпаків. Якби сьогоднішні польські дідичі-ревіндикатори душ хоча трошки познайомилися з історією Волині, то довідались би, чому польські шляхтичі, а також спольонізовані українські дідичі вели тут таку „непатріотичну" роботу. Волинські селянські маси вперше виступили, як активний політично-національний чинник у часах Свидригайла, і частина українських князів плянувала опертися на них, плянуючи зміни на литовському великокняжому престолі та залишення Волині в межах незалежного литовсько-руського князівства. Маємо історичні дані, що українські селянські маси не лише заворушились тоді по цілій Волині, але вже й почали збройно виступати проти закутого в залізо лицарства. Цієї активізації українських мас перелякалися інші українські князі та шляхтичі, між ними й Чарторийські побоюючись за свою феодальну владу.

Далі можемо служити історичним матеріялом, який каже, що після цього волинські селянські маси вже не переставали брати активної участи в політичних рухах: у часі Хмельницького, гайдамаччини аж до останніх відрухів у часі революції 1917—1920 рр. Отже інтереси дідичів вимагали того, щоб з українським селянством жити в згоді. І це можемо стверднти навіть у наші часи. Польські, як і спольщені українські дідичі Волині навіть сьогодні неохочі до різних антиукраїнських рухів. Вони навіть дали прилюдний вислів своєму поглядові на одній нараді в Луцьку з осудом того напливового польського елементу, який не маючи нічого стратити, бавиться в загострювання відносин між українцями та поляками.

І це безсумнівний факт, що сьогоднішню „ревіндикаційну" чи як ще називають „репатріяційну" акцію започаткували тут і далі ведуть її напливові елементи головно верхівка польської інтеліґенції та сільської півінтеліґенції, між іншим, щоб „вислужитися", зробити кар'єру та мати різні матеріяльні користи. Цікаво що найнижчі верстви польських кольоністів і осадників, таксамо, як і колишня шляхта, не бачать для себе користи від ворожнечі і дразнення українського селянства. Це не загальне правило, але в більшости випадків так воно є. Про це свідчить той факт, що волинські хроніки не занотували якихось зударів між цими групами хліборобів. Більше: можемо навести факти, як це було в процесі свящ. Табаковського, що осадники, бажаючи безпристрасним становищем підкреслити свою добру волю супроти українських околичних мас, говорили коршну для підсудного правду. Таксамо було й у часі процесу одного селянина з с. Чарукова, коли один осадник, боронячи невинного нашого селянина, навіть почув із польських уст: „Може й ви належите до ОУН?"

Тайна цього явища не лише в розумінні більш тверезими кольоністами й осадниками своїх життєвих інтересів, але й у тій правді, що рівень духової культури нашого українського селянства, його шляхотна релігійна й національна толеранція мусіла зедкати собі осілих тут польських селян з далекого заходу.

Засліплені політики, особливо ті, яким потрібні заколоти, щоб мати можливість показати свою ревність та заробити на ній, навіть з цього приводу почали кричати про „небезпеку" для польського елементу, що осів поруч наших селян на землі. Їм потрібна колотнеча, боротьба у перманенції, боротьба для боротьби.

І вигадали „ревіндикацію душ", що, по їх правильному розрахунку, заогнить взаємини на Волині на дуже довгий час та дасть їм можливість тягнути з цього для себе користи. Річ ясна, що ця акція мусіла притягнути до себе увагу й різних ексцентричних гурра-патріотів та брукову пресу, що хоче „ревіндикаційними", „репатріяційними" й іншими подібними сенсаціями здобути собі більший кольпортаж. Знаємо неодного тут польського журналіста, які або побанкрутували на власних виданнях, або заробляли своїми дописами дуже мало й ходили похнюплені, тепер голови в них підвелися високо вгору: заробіток значно збільшився, „ревіндикація" стала копальнею як не золота, то бодай золотих.

Одно, як ми зазначили вище, дивне: що з одної сторони — цій психозі, з другої сторони — підприємству поодиноких осіб, що шукають заробітків і вислуг та інших користей, — піддаються навіть люди поважніші, бодай такі, що з уваги на своє становище повинні би бути обережними, тверезими й хоча якими-такими знавцями місцевої дійсности та історії краю.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 20—65

III.

Для ілюстрації того, скільки яскравого незнання історії виявляють деякі відповідальні чинники, так чи інакше звязані з „ревіндикаційною" акцією на Волині, наведемо тут лише кілька прикладів:

Летючку „В Божій справі", адресовану до українців, яких прізвища кінчаються на „ський", „цький" і „ич", з закликом навернутися до віри батьків, підписав, як відповідальний редактор, кс. Жуковський. Зробив він це, треба думати, в переконанні, що згадані назвища справді свідчать про польське походження їхніх власників і що він сам без сумніву нащадок польської родини. А колиб кс. Жуковський поцікавився історичними актами Волині, то довідався би, що Жуковські — це відомий український рід і до того ще дуже ревні сини православної церкви. Серед українського духовенства Волині вустрічаємо багато Жуковських. Між іншим, Іван Жуковський був протопресвітером кремянецької церкви в І-ій половині XVIII. століття, Кирило Жуковський був ігуменом православного монастиря у Мильчі і його підпис знаходимо серед підписів українського духовенства та нашої шляхти на акті вибору в 1701. р. Кирила Шумлянського православним епископом Луцька й Острогу.

На Волині один поважний польський громадянин з високою освітою Курманович бере активну участь в акції „ревіндикації" української шляхти, переконуючи м. і., що хто має прізвище на „ич", той польського походження. Здавалосяб що п. Курманович повинен був би поцікавитися власним назвищем; колиб це зробив, довідався би, що Курмановичі — старий український православний шляхотський рід із Холмщини (с. Курманів на Грубешівщині).

В ч. 13. час. „Жице Католіцке" згаданий вже п. Орлич пише в дописі з с. Житина:

„Є тут також зрущені в православіє польські родини Яворських, Левковських, Одолиньских, Виговських, Кристиньских, Кральських, Потомських, Зіньковських, Булавських, нащадкі давніх поляків і католіків".

П. Орличеві може й вільно не знати історії (хоч і не вільно без знання її писати такі речі), але редактор такого відповідального органу, як „Жице Католіцке", таки повинен добре її знати, а бодай повинен був, перед уміщенням допису перевірити, чи справді згадані роди польські. Бо навіть ляїкам відомо, що Яворські, Зіньковські (від Зінько), Левковські (від Левко) і ін. — це колишня православна українська шляхта, яка зубожіла та докотилася до селянського стану і мабуть спільно осіла в одному місці. А Виговські — то навіть дуже голосні на Волині українські православні шляхтичі. Як в Виговський згадується, як член Луцького Брацтва Чесного Хреста у 1667 р., а Самійло Виговський, як член тогож Брацтва у 1692 році.

Якийсь п. Ф. Мурава, домагаючись у час. „Польська Збройна" (ч. з дня 15. березня п. р.) ревіндикації православного монастиря в с. Малі Загайці на Волині, покликується на те, що цей монастир уфундував полковник польського війська „Ярмоліньскі" та його жінка Ірина в 1637 р. Бідному п. Мурави й у голову не прийшло, що полковником польських військ міг бути й православний шляхтич українець, як бувало були й старостами, і каштеляними, і воєводами: Кисіль, кн. Острожський. І справді, полк. Константин Ярмолинський був українським православним шляхтичем і уфундував православний монастир у М. Загайцях, лише не в 1637, а в 1626 р. А про це свідчить, між іншим підпис під тогочасним його портретом.

І такими місенітницями, таким історичним незнайством рясно цвітуть численні польські часописи. Такими викрівленими чи цілковито видуманими „фактами" годуються польські читачі та слухачі.

IV.

Згадані дописувачі, редактори, промовці, й усякі інші „ревіндикатори" душ своєю акцією, що її ведуть під голосними патріотичними гаслами, причиняють нормалізації життя на Волині та й інтересам держави стільки шкоди, що просто з дива не можна вийти: чому досі ще цієї акції ніхто не спинив?!

Дивно також, що досі ніодин з польських ученик-істориків не виступив публично та в ім'я престіжу польської науки не закликав доморослих волинських та столичних самозванчих „істориків" до порядку, щоб вивчили бодай абетку історії.

В. Островський.

Нема доброго снідання без кави з цикорією
ЛУНА
— яку виробляє єдина — українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Ной-Бабельсберґ - німецький Голівуд.

(Від нашого кореспондента.)

Берлін, 1. квітня 1938.

Як безперечним фактом є те, що Голівуд є нині централею фільмової творчости, так теж не можна заперечити, що колиска фільми стояла в Німеччині. Давне, найстарше німецьке фільмове підприємство „Уфа" стояло в авангарді нової галузи мистецтва, що зродилося з технічним винаходом апаратів, які вперше спромогли схоплювати фотографічно рухи, а потім їх відбитку кидати на полотно. Перші фільми не мали нічого спільного з мистецтвом; це були експерименти, це була втіха технічним винаходом. Аж зчасом стала техніка тільки засобом для вислову нової галузи мистецтва. Всі ці ступні від перших спроб до скінченого фільмового мистецтва перейшли свої проби в студії „Уфи" в Ной-Бабельсбергу, яке було колискою і централею фільмової творчости перед війною.

Всі майже знані старші артисти і режисери світової слави вийшли зі студій Уфи. Війна та повоєнні злидні притемнили славу Уфи. На перше місце світової фільмової продукції висунувся Голівуд, який у короткому часі зосередив у собі майже всіх, що в фільмовій продукції створили славного артиста, режисера, музика чи автора. Рівень голівудської фільмової продукції зростав майже в тій самій мірі, як він обнижувався у продукції європейській, яка не всилі була фінансово конкурувати з Голівудом.

Фільма є безперечно найсильнішим чинником культурної пропаганди. Саме в цьому напрямі відограватиме тільки другорядну ролю, — бо першорядну заняв Голівуд — не відповідає амбіціям активної третьої Німеччини. Вона з великою енергією робить зусилля, щоб назад виборотиси собі втрачену славу світової централі фільмової творчости. На початку березня проголосив міністр пропаганди Геббельс промову, в якій він заявив, що Ной-Бабельсберґ стане таким світовим центром. Цю промову виголосив, кладучи угольний камінь під будову фільмової академії. Ця академія, величавий будинок, має повстати коло студій Уфи в Ной-Бабельсбергу. Свою діяльність вона почне вже восени цього року. Це буде нова установа, якої ще ніде у світі немає — висока школа фільмового мистецтва. Її завданням є вишкіл молоді для всіх ділянок фільми. Її програма буде подібна на три галузі: вишкіл мистецький, вишкіл технічний і вишкіл господарський. Для вишколу в кожній галузі притягнуть першорядні фахові сили, тимто й вишкіл цей не буде дешевий. Усю програму школи опрацьовують при співпраці Уфи, так що учні підчас навчання будуть мати нагоду до практичних студій, а може й співучасти у фільмових студіях Уфи. Та не тільки практичний вишкіл дістануть учні в дворічних студіях. Вони дістануть теж загальнокультурну освіту, необхідну для фільмової творчости з високим рівнем. Не тільки риторики та сценічного мистецтва будуть їх там учити, але й історії культури, історії мистецтва, історії літератури й т. п.

Такою основною підготовою сподівається міністр піднести культурний рівень фільмової продукції. Фільмові мотиви мають на майбутнє стояти ближче до дійсности життя, щоб не шукати за ними в дешевих сенсаціях, що тільки розбурхують нерви та увагу, не залишаючи жадної культурної творчости. Зусилля фільмової академії йдуть в тому напрямі, щоб з мистецтва для розваги, яким є здебільша теперішня фільма, піднести її до рівня високого мистецтва, рівнорядного театрові, малярству чи музиці. Якщо це завдання вдасться, то німецька фільма зачне знову відгравати першорядну інтернаціональну ролю, яку мала перед розростом Голівуду

Мар'ян Шпак.

Румунські вівці і „шляхта заґродова".

ЯК ПРАЦЮЄ „ЗВЙОНЗЕК ШЛЯХТИ ЗАҐРОДОВЕЙ" СХІДНОЇ ҐАЛИЧИНИ.

Зі звіту, що його склав голова головної управи „Звйонзку шляхти заґродовей" кс. Антоні Мйодонський на першому загальному зїзді цієї організації в Перемишлі, який відбувся в лютому цього року, довідуємося, що сьогодні ця організація нараховує 147 кружків, 8 повітових та 3 окружні управи. На перемиському зїзді було — згідно зі словами кс. Мйодонського — 400 делеґатів, що репрезентували 300 тисяч „шляхти заґродовей" Східної Галичини. Два роки тому було тільки 8 кружків, рік тому — 52 кружки.

В організації „шляхти заґродової" бере велику участь польське народне учительство, якому предсідник зїзду склав за те подяку. До цієї праці учительство підготовлялося на спеціальних курсах, які уладжував „Звйонзек". Таких учительських курсів було 5, взяло в них участь 850 осіб. Крім цього „звйонзек" уладив ще 2 курси передовиків громадської праці (50 осіб) і 1 курс освітніх інструкторів З. Ш. З (50 осіб).

У світлицях кружків є 38 бібліотек і 27 радіоприймачів. У кружках відбулося 384 відчитів, 94 „оплатків" і „свячених", 168 забав, 68 аматорських театральних вистав.

„Звйонзек шляхти заґродовей" частинно започаткував, частинно саме перевів або у великій мірі причинився до будови: 61 костелів і каплиць, 36 людових домів, 1 бурси для молоді і 1 сиротиниця.

„Звйонзек" розвів опіку над сиротами і семеро дітей примістив у сиротинцях. Шістьох синів шляхотських родин примістив у школах і виєднав для шляхотських дітей 8 стипендій та 2 фундаційні посаги.

Свою культурно-освітню працю З. Ш. З. підсилює пресовою акцією, яку веде двотижневиком „Побудка" (досі випустили 100.000 примірників), місячником „Мала Побудка" (досі 10.000 примірників) та іншими виданнями, як ось „Рицерство Польске Подкарпаця", якого вийшло 12.850 примірників по польськи і 2.900 примірників „в єнзику руским". Крім цього „звйонзек" випустив у 4.000 примірників повість „Орли Подкарпацке" і „Календарж на рок 1938" теж у 4.000 примірників.

„Звйонзек працює дуже інтензивно в господарській ділянці. Передусім зорґанізував допомогову акцію: прийшов з допомогою у 396 справах, дав 97 господарських позичок і 2.495 премій, у цьому 800 господарських книжок. Для кружків годівельників видав 360 румунських овець.

У ділянці хліборобської освіти З. Ш. З. зорґанізував досі 88 господарських курсів: 29 курсів хліборобського вишколу, 24 курси домашнього господарства для жінок, 6 курсів годівельників овець, 18 вечірніх доосвітніх курсів, 3 трикотарські курси, 1 страґанярський курс і 7 інших хліборобсько-господарських курсів.

До того „звйонзек" осиував 13 Кас Стефчика, 7 Кас безвідсоткових і кооперативних, 22 хліборобські кружки („Кулка Рольніче"), 19 крамниць „кулек рольничих" і 10 молочарень.

Оце все є ті засоби, що ними „звйонзек шляхти заґродовей" у своїй праці на терені Східної Галичини намагається приднати маси, у великій мірі й української шляхти, що має стояти — як сказано в одній з привітних телеґрам зїзду — „на стражи польскосьці тей земі".

З. НАГЛОЧ.

Гальо! Тут Шанґай!

(Докінчення).

Д-Р КОТИК — ШЕРЛЬОКОМ ГОЛЬМСОМ.

На розшуки за запротореним Мазником вибрався несподівано д-р Іван Котик. У ранніх щоденниках можна було бачити його фотографію та прочитати скупе інтерв'ю. Їзза великих очиць гляділи мудрі й шляхотні очі науковця. Тільки сірий кашкет та англійська нагортка вказували на те, що расольог перемінився у детектива. Почалось слідкування.

„Під сірою гускою" пізнався Котик з Дримбою-Дрібіолямо. Марина натягнула його на дооогу вечерю, пила без міри й взагалі поводилась як безшабашня діва з третьорядного кабарету. На запити та обережні підходи Котика-детектива завертала дурнувато очима і вкінці зачропіла йому під носом.

Доктор вилаявся до сто чортів і пішов геть. Над містом стояла провесна. Зорі моргали до детектива.

Котик терпеливо ходив від одної діри до другої, підглядав, винюхував. Усе надаремне. Над раном кишеня була порожня, голова повна шуму, ноги тяжкі як колода.

— Провесна, алькоголь, ніч... — промимрив без звязку детектив, заганяючи по вулиці качки. Потім станув і протер очі:

— Агі, щезни бідо! Що це?

На вулиці діялись якісь дивні містерії. Камениці танцювали сюди-туди, вулиця втікала з під ніг, а вулична лямпа вигиналась мов китайська танечниця. Поривала сірою пальців і вій.

Нараз лямпа зникла, а з під неї виросли дві постаті, що держались за плечі й мукали під носом пісеньку. З недалекої кавареньки ніссся пронизливий фокстрот на східні мотиви.

Д-р Котик задеревів. До нього йшли, гойдаючись, Федько Бомц і Грицько Мазник! Вони взяли детектива попід руки всередину й потягли з собою.

Котикові здавалось, що він не йде, а пливе. І його товариші видавались скоріше духами, ніж живими людьми. Гасли останні зорі.

— Куди ви мене, панове, тягнете? — видушив із себе вкінці доктор.

— До Шанґаю! — лящуло серед весняної ночі і д-р Котик спостеріг тоді, що тіло Бомца прозоре, ось-ось і розпливеться.

— Факір! Китайський чи індійський чарівник. — Потім звернувся до Мазника. Поет виглядав як єгипетська мумія. Цей теж причинний. Утікай!

Та в ту мить пролунав Бомців голос:

— Ось ми і на місці.

ЛЬОТОС — ЧАРІВНА КАЗКА СХОДУ.

Над входом миттів яскравожовтий, стилізований напис: „Шанґай".

Мовчазний китаєць висунувся зпоза котари, відчинив мовчки двері вглиб коридору і зник як дух.

Жовтий чорт — майнуло в Котиковій голові і дрож пішов по його худощавому тілі.

Йшли крутими сходами, коридорами, кімнатами. Скісні очі й довгі коси появлялись. зникали. Все довкола залите було дивнонеспокійним, жовтим сяйвом. Детективові дзвонили зуби.

— Стоп! — шепнув Бомц до Мазника. По хвилині звернувся до д-ра Котика:

— Дорогий докторе! Бачиш перед собою своїх давніх друзів Бомца і Мазника. Та ми вже не є ними. Ми є жовтими духами, маривами. Великий Будда взяв нас за своїх товаришів, ми є найкращим втіленням, яке може осягнути нужденна людська істота. Ми знаходимось за межею реального. Ми є метапсихічними зявами. Ми є частиною нірвани.

В ту хвилину помітив д-р Котик, як марива Бомца і Мазника розплились і двома вогнистими язиками обвилися довкруги статуї золотобронзового Будди. Лиховісно палахкотіло вогнище.

Тоді спровола, низько промовив Будда:

— Іване Котику! Будь гордий з того, що тобі припаде честь засісти в почоті моїм позаматеріяльних товаришів. Ще пів години й ти розпливешся, зникнеш у нірвані. Яке-ж маєш ще бажання перед своєю, туземною смертю?

Котик потер рукою чоло.

— Не-е знаю...

— Дайте йому — кивнув великий Будда двома із своїх численних рук — люльку опію і хай Льотос, найкраща казка Сходу, зложить на устах цього чоловіка останній поцілунок земних насолод.

Закурилась люлька опію. А серед синього, чудового диму появилась вона — Льотос. Її ніжне лице, довгі білі пальці обняли Котикове обличчя, а етеричне тіло опинувало мов опій. Котик загорівся нагло мов сірничок і одним махом впився у блідочервоні уста Льотосу

Плебісцитова інтерпеляція, відповідь міністра освіти і відповідь на відповідь.

Як відомо, заряджения Львівської Кураторії з 29. XI. 1937, у практиці унеможливило переведення шкільного плебісциту восени 1937 р. Це заряджения треба вважати за суперечне з обовязуючими законами, хоч воно покликується на декрет Президента Річпосполитої з 29. XI. 1930. (Д. З. Р. П. ч: 82, поз. 644). Пригадуємо ще раз суть справи. Декрет Президента каже дослівно: „Змінити мову навчання можна не скорше, як по 7 роках, рахуючи від дати управосильнення останнього оречення, яке устійнює мову навчання в даній школі". Отож розпорядок Львівської Кураторії наказав ці два слова „не скорше" розуміти так, що лише ті місцевости мали право на плебісцит у 1937 р., в яких від останньої зміни мови навчання минало в 1938 р. точно 7 літ. В практичному переведенні цього розпорядку і в практичних висновках створено правний дивогляд, що шкільний плебісцит можливий лише після 7, 14, 21 і т. д. років, чого ніякий правник ані стиліст не міг виснувати з цитованого вище декрету Президента РП, а саме зі сакраментальних двох слів „не скорше". Цю фальшиву інтерпретацію Кураторії прийняли (очевидно від неї) міністерства, воєвідства, староства, інспекторати, волості чі уряди, і повітові секретаріяти польських „порозумівавчих комітетів" (нпр. у Бродах), і не допустили до плебісциту, себто не дозволили на легалізацію підписів на деклярациях, не приймали або відкинули раніш підписані деклярації і т. д. Річ очевидна, що цій змобілізованій і зосередженій протнакції польських державних, самоврядних і суспільних чинників українське громадянство мусіло улягти, бо воно не мало ніяких законних засобів у такому короткому часі добитися оречення останньої інстанції — Найвищого Адм. Трибуналу.

Щоби бодай щось врятувати і добитися інтерпретації цитованого декрету від найвищих органів влади, я вніс 1. лютого ц. р. у цій справі інтерпеляцію в соймі. Відповідь на неї, яку я дістав при кінці березня, поміщую у цілости:

Відповідаючи на пересланту мені при письмі з дня 4. лютого 1938 р. Ч. P. IV 196/P. P. інтерпеляцію посла Володимира Кузьмовича в справі помилкового стосування Кураторією Шкільної Львівської Округи і підлеглими їй інспекторатами розпорядку Президента Річпосполитої з дня 29. листопада 1930 р. щодо зміни закону з дня 31. липня 1924 р., який обіймає деякі постанови про організацію шкільництва (Дн. З. Р. П. ч. 82, поз. 644), маю честь вияснити ось що:

Зміну мови навчання в школі годі трактувати инше як заряджения адміністраційне. Вона сягає глибоко в шкільне життя та викликує наслідки організа-

ційної і також педагогічно-дидактичної натури. Педагогічні й дидактичні огляди вимагають, щоб учні, які розпочали систематичну шкільну науку в даній мові навчання, мали можливість покінчити її також у цій мові. Перехід у довільному моменті в часі науки у дальші програми всеїдної школи для цих самих учнів з викладу в одній мові до викладу в іншій мав би без сумніву відомі наслідки для самих учнів і вже з цього приводу це не є вказане. Поза цим зміна мови навчання потягає за собою звичайно також зміну деяких підручників, конечність добору відповідних учителів і т. п. Постанова в розпорядку Президента Річпосполитої з дня 29. листопада 1930 (Дн. З. Р. П. Ч. 82, поз. 644) 7-літніх речениць зміни мови навчання у школі має на ціли запобігати цим порушенням, якими згубний підвалив однаково школа, як і учні, коли зміну мови навчання доконувано несподівано в довільно обраних речениць.

Згадане в інтерпеляції заряджения Кураторії Льв. Шкільної Округи відповідає повищим законовим, через це не дало достаточної підстави уважити це заряджения.

Затим признаю за слушне, щоб родичі, які посилають дітей до даної школи, були заздалегідь освідомлені щодо речениць, у яких у цій школі може прийти до зміни мови навчання, і щоб таким робом мали можливість висказати під цим оглядом свої побажання у властивому часі. Відповідні заряджения в цьому напрямі будуть видані.

Прошу Пана Маршалка передати повищі вияснення Пану Інтерпелянтові до відома.

Міністр (—) **В. Свентославський.**

Отож стверджую, що під мериторичним оглядом **ця відповідь не є відповідю на мою інтерпеляцію.** В інтерпеляції я стверджував, що зі слів декрету Президента Р. П. та перш усього зі слів **„не скорше"** виходить, що по упливі щонайменше 7, а тимпаче **по упливі більше літ** від управосильнення останнього оречення, яке усталює мову навчання в даній школі, може прийти дальша зміна мови навчання. З цього теж виходить, що і розпорядок Львівської Кураторії, і заряджения підчинених їй інспекторатів неагідні з обовязуючими законами, а спеціяльно з розпорядком Президента Р. П. з 29. XI. 1930. (Д. З. Р: П.ч: 82 поз: 644)", Це те сутнє місце інтерпеляції, на яке відповіди нема. Бо п. міністр Свентославський доказує справу, якої в інтерпеляції не заторкнено, а саме, що зі зміною мови навчання треба ждати бодай 7 років. Припустім, що доказ п. міністра переконливий, то проте він не вияснює, чому такої зміни не можна перевести після більше, ніж 7 років, ані чому після невикористання першої семилітки треба знову ждати на покінчення дальшої, себто 14 чи більше років.

Ясно, що й педагогічно-дидактичні огляди, про які каже відповідь п. міністра, промовляють **проти зарядження кураторії.** Бо коли треба бодай 7-и літнього часу, щоб без потрясень перевести зміну програми, підручників, учителів і т. п., то тим краще це можна зробити після 8-и або 9-ти років. Автім, чому для українських дітей — боже їх торкається моя інтерпеляція — які у поверх 90 пр. ходять до польських або утраквістичних шкіл, цей перехід з чужої для них мови навчання має мати „відємні педагогічно-дидактичні наслідки", коли він не відбудеться инакше, тільки щонайменше після 7-и літ? Адже саме з педагогічно-дидактичних оглядів треба змагати до того, щоб якнайскорше і то негайно ввести рідну мову навчання дітей у початкових школах, до яких вони ходять. Хібаж можна іншу педагогіку стосувати до українських дітей, як її стосують до дітей в всьому культурному світі?

Таким робом ні заряджения Львівської Кураторії ні його оборона п. міністром освіти не видержує річевої критики під ніяким оглядом. І це ясно, бо те заряджения Кураторії мало політичне вістря: воно мало недопустити до вияву масової активности українського громадянства в обороні прав своєї дітвори до науки в рідній мові. Тут засоби були неважні, головна річ — мета. Активність українських широких кол припинено. Якою ціною? Щонайменше захитанням довіря українських широких кол у доцільність легальної боротьби. Однак, чи не надто дорога то ціна? Нехай над цим питанням застановляться ті, що з такої легкої руки створюють непоборні барієри перед власним законом. Нам залишилось лише терпеливо ждати, що на це скаже Н. Т. А. І повторити плебісцит з упертістю людей, які вірять у правильність своїх змагань.

В. К

— Ха, ха, ха!.. — розсипала враз Льотос свій сміх мов перли, а д-р Котик в ту мить поваливсл як довгий. Зімлів сердега від наглого удару.

Льотос — чарівна казка Сходу реготалась голосом Марини Дримби з барт „Під сірою гускою"...

— — — — — — — — — — — —

На другий вечір сиділо у псевдокитайській кавярні „Шанґтай" при одному столику чотири особи: Оливець, Мазник, Бомц і д-р Котик. Попивали кришталеве вино, а Мазник читав уголос нове число „Ранішніх Новин".

„Новий гігантський крок у поході рідної культури! Дир. О. Оливець крутить першу велику нашу фільму! Подаємо обсаду цієї сенсаційної фільми п. з. **„Львів — Шанґтай!"** Грицько Мазник і Федько Бомц у ролі двох репортерів-конкурентів, д-р Іван Котик у ролі Шерлька Гольмса, Оливець — Ґотами Будди! Сценарій пера Мазника, продукція і режисерія О. Оливця".

— Ви забули подати, що ролю Льотос виконає чарівна Маріяна де Ля Дрібіоляно — нова зірка на фільмовому овиді.

В тій хвилині д-рові Котикові зробилось недобре і він сягнув за вином. Чув ще, як сміявся Оливець:

— Але нам чудово вдалося! „Ранішнім Новинам" прибуло 100% нових передплатників, позбулись довгів, ще й накрутимо фільму. Що значить нові ідеї та американські тріки. Ол райт!

У вікно „Шанґтаю" заглянув жовтолиций місяць. Д-р Котик не знав, чи був він більше подібний на Будду чи на Льотос, чарівну казку Сходу...

Що писало „Діло" 50 років тому

Ч. 67 і 68. Четвер, 5. квітня (24. березня) 1888.

КОНФІСКАТА.

Прокуратура так пізно сконфіскувала попереднє число, що не можна було надрукувати вже другого накладу, тому Видавництво видало це число як подвійне в збільшеному обсязі з матеріялом з попереднього числа та новим актуальним. Прокуратура сконфіскувала таку новинку:

— „Міністерство краєвої оборони наказало львівських властей втягнути у списи ополченців, щоб ужити їх при будові доріг і шанців".

АНГЛІЙСЬКА ДИПЛЬОМАТІЯ.

В політичному огляді подає „Діло" таку вістку за „Моск. Вѣдом.": „Коли увага цілої Европи була звернена на Берлін, Париж і Софію, користала з цього англійська дипльоматія, щоби заключити з Туреччиною окрему угоду. А саме між Англією і Туреччиною настала угода, на підставі якої Англія зобовязалася уступити з Єгипту з днем 1. квітня 1889 р. і віддати його султанові, а за те Туреччина обіцяла перепускати кожного часу англійську фльоту через Дарданелі. Поминувши вже те, що Росія протестувала би завсіди проти такої угоди, то характеристичний вже сам про себе факт, що взагалі в теперішню пору вели такі переговори".

„Діло" сумнівається, чи ця вістка правдива.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ МИРА.

У Франції Фльонет створив новий уряд. Один визначний політик заявив: „Новий уряд намагатиметься втримати мир назовні і внутрі. Який інтерес має заграница в тому, щоби в цьому сумніватись, важко зрозуміти. Новий уряд хоче жити в добрих взаєминах з усіми державами. Нехайже заграница своєю поведінкою не псує цього доброго намірy"

РОСІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО МОБІЛІЗАЦІЇ...

Берлін, 4. квітня. „Кройццайтунґ" повідомляє, що Росія підготовляється до великої мобілізації. До Петербурга покликали гетьмана донських козаків.

Вислід виборів у Румунії.

ПЕРЕМОГА ПРОУРЯДОВОЇ ПАРТІЇ.

Вчора покінчилися вибори до єгипетського парляменту — виборами в долішньому Єгипті. Проурядовий блюк здобув 154 мандати, саадисти 30, вафдисти лише 12.

У 18-ох округах переведуть вибори ще раз. Хід виборів був дуже бурхливий — чимало осіб убито й ранено.

В ІРАКУ СПОКІЙНО.

Зближені до іракського уряду кола категорично заперечують поголоски, немовби в Іраку дійшло до заворушення.

—o—

По широкому світі.

Бельгія зліквідувала посольство у Відні, установлюючи на його місце генер. консулят.

У **британському** парляменті лейбурист Шінвел ударив у лице консерватиста Бовера, який крикнув йому: „Вертайтесь до Польщі!".

Італійський уряд заперечив поголоску, немовби він хотів усунути жидів з італійських шкіл.

Британський уряд заперечив усі поголоски про текст англьо-італійського договору; обі сторони зобовязались не оголошувати його.

Альбанський король Ахмет Зогу оженить ся з графівною Апоні 27. ц. м. На весіллі буде італійський наслідник престолу, мін. Чіяно та більша частина римського дипльоматичного корпусу.

Б. британський міністр Іден вернувся з південної Франції.

Німецький канцлер Гітлер обіздить австрійські союзні краї та виголошує передплебісцитові промови. Він уже був у Ґрацу й Клянґенфурті, опісля виїде до Інсбруку.

Японський посол у Кабулі запропонував совітському послові працю для японської розвідки; СССР вислав до Токіо протест.

Литовський уряд купив у Варшаві площу під будову литовського посольства.

Німецький уряд розписав нову пів-процентову позичку у висоті півтора міліярда марок

Туреччина і Греція визнали анексію Абісинії.

Фінляндська армія уладить великі маневри на совітському пограниччі.

У СССР арештували чимало військових політичних комісарів, закидуючи їм, що вони не виконували приказів головного політичного комісаря.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Які складки будуть платити фізичні та умові робітники?

Закон з 29. березня ц. р. (Денник Законів з 31. березня ц. р. ч. 21., поз. 171) продовжує обнижку складок за суспільні обезпечення. Як відомо, декрет президента з 14. січня 1936. р. обнизив дещо складки за емеритальні обезпечення робітників та умових працівників і за обезпечення від випадків та професійних недуг. Обнижка складок обовязувала на основі згаданого декрету від 1. лютого 1936. р. до 31. грудня 1937. р. Опісля від 1. січня 1938. р. складки за емеритальні обезпечення і за обезпечення від випадків та професійних недуг знову підскочили і щойно закон із 29. березня ц. р. продовжує далі обнижку складок за згадані суспільні обезпечення на час від 1. квітня 1938. р. до 31. березня 1939. р.

ОБНИЖКА ЕМЕРИТАЛЬНИХ СКЛАДОК.

Отже від 1. квітня ц. р. працедавці і фізичні та умові робітники будуть платити складки за емеритальні обезпечення в такій висоті: І. За емеритальні обезпечення робітників у гірництві і гутництві працедавець буде платити складку у висоті 1,9% винагороди (за січень, лютий і березень заплатив складку у висоті 2.2%), обезпечений робітник складку у висоті 2.6%; за емеритальні обезпечення інших фізичних робітників складка працедавця сягає 1.6% (в січні, лютому і березні 1.9%), складка обезпеченого 2.6% (3.3%). II. За емеритальні обезпечення умових працівників, які дістають 60 зол. винагороди місячно працедавець платитиме цілу складку у висоті 6.5% (в січні, лютому і березні платив 8%). Якщо умовий робітник дістає понад 60—400 зол. місячно, — складка працедавця сягає 4.1% (за січень, лютий, березень 4.8%), складка умового робітника 2.4% (за згадані три перші місяці ц. р. 3.2%) свого заробітку. Якщо умовий робітник дістає понад 400 до 800 зол. місячно — складка працедавця 3.3% (4%), складка обезпеченого 3.2% (4%). Вкінці за умового робітника, який дістає винагороду понад 800 зол. місячно працедавець платить складку 2.5% (3.2%), обезпечений умовий робітник 4% (4.8%) свого заробітку.

Якщо міністр суспільної опіки обнижить — згідно з законом з 29. березня ц. р. — складки за обезпечення від випадків і професійних недуг теж їх зреферуємо.

Збірний договір праці рільних робітників.

Тому що виказ рільних робітників по наших селах дійсно страшний, подаємо важніші постанови збірного договору праці рільних робітників, що обовязує у Сх. Галичині від 1. квітня ц. р. Українські без- і малоземельні селяни, яким не дозволяють ні купити кавалка землі при парцеляції ні не дозволяють на виїзд на сезонові роботи до Німеччини чи Естонії і тому працюють навіть за 26-ий сніп обжнки чи за марних 25—70 сот. денно на панських ланах, повинні повідомляти повітових інспекторів праці про кожний випадок їх нечуваного визиску землевласниками та орендарями. Обороною українських рільних робітників уже займаються секції охорони праці при кружках „С. Г.“ Де таких секцій при кружках ще нема, там повинні негайно повстати, щоб не допустити до жахливого визиску наших безземельних селян та робітників і не допустити до того, щоб нужду наших братів використовували комуністи та польські людовці для своїх політичних цілей. — Прим. Ред.

На просторі воєвідств: львівського, станиславівського і тернопільського крім повітів: сяніцького, кросненського, березівського, ярославського, переворського, ряшівського, ланцутського та ще трьох чисто польських повітів обовязує від 1. квітня 1938 р. до 31. березня 1939 р. збірний договір про умовини праці і платні рільних та лісних робітників. Збірний договір обовязує всіх рільних і лісних працедавців та занятих у них робітників: форналів, пастухів, сторожів, візників, карбових, полевих, гуменних, ремісників, денних і сезонових рільних робітників та вкінці лісових сторожів. Нижче подані умовини збірного договору є основою індивідуальних договорів працедавців з робітниками. Якщо індивідуальні договори менше корисні для робітників, ніж умовини збірного договору, тоді обовязують постанови збірного договору. Зате всі індивідуальні договори з корисніщими умовинами для робітників, ніж умовини збірного договору, обовязують на час їх заключення. Працедавець не може самовільно змінювати устійнених збірним договором чинитьб на інші, хіба, що до такої зміни дійшло за обопільною згодою на письмі або при двох свідках. Заміна чинитьби без згоди працівника або без рішення розємної комісії є неважна. Збірний договір обовязує на рік, себто від 1. квітня ц. р. до 31. березня 1939 р.

Якщо ні працедавець ні робітник не вимовлять індивідуального договору праці найпізніше до 31. грудня 1938 р. — тоді він продовжується мовчаливо на черговий рік. Звільненому робітникові слід дати 6 днів вільних від праці, щоб міг шукати собі заняття, не відтягаючи йому винагороди. Працедавець обовязаний до 30 днів від хвилини вступлення до праці видати працівникові безплатно обрахункову книжечку, що подає кількість виданої йому ординарії і платні та обіймає спис переданого йому інвентаря

ЧАС ПРАЦІ.

Розклад годин праці устійнює збірний договір згідно з табелею, яку нижче подаємо:

Місяць	Праця до полудня	Перерва за снідання	Перерва на обід	Праця по полудні	Перерва на підвечірок
Січень	7.30—11.30	—	1½	1.00—3.00	—
Лютий	7.30—11.30	—	1½	1.00—4.30	—
Березень					
1—10	6.30—11.30	—	1½	1.00—5.00	—
11—20	6.30—11.30	—	1½	1.00—5.30	—
21—31	6.30—11.30	—	1½	1.00—6.00	—
Квітень					
1—10	6.00—11.30	½	1½	1.00—6.10	—
11—20	6.00—11.30	½	1½	1.00—6.30	—
21—30	6.00—11.30	½	1½	1.00—6.50	—
Травень					
1—10	5.30—11.30	½	1½	1.00—7.00	½
11—20	5.30—11.30	½	1½	1.00—7.20	½
21—30	5.30—11.30	½	1½	1.00—7.30	½
Червень					
1—10	5.30—11.30	½	2	1.30—7.50	½
11—20	5.30—11.30	½	2	1.30—7.50	½
21—30	5.30—11.30	½	2	1.30—8.00	½
Липень					
1—10	5.30—11.30	½	2	1.30—8.00	½
11—20	5.30—11.30	½	2	1.30—7.50	½
21—31	5.30—11.30	½	2	1.30—7.30	½
Серпень					
1—10	5.30—11.30	½	2	1.30—7.20	½
11—20	5.30—11.30	½	2	1.30—7.00	½
21—31	5.30—11.30	½	2	1.30—6.30	½
Вересень					
1—10	5.30—11.30	½	1½	1.00—6.10	
11—20	5.30—11.30	½	1½	1.00—5.50	
21—30	5.30—11.30	½	1½	1.00—5.30	
Жовтень					
1—10	6.00—11.30	—	1½	1.00—5.20	
11—20	6.00—11.30	—	1½	1.00—4.50	
21—31	6.00—11.30	—	1½	1.00—4.20	
Листопад	7.00—11.30	—	1½	1.00—4.20	
Грудень	7.00—11.30	—	1½	1.00—3.15	

На випадок пильних полевих робіт (напр. під час жнив) робітники обовязані працювати довше, але за окремою винагородою 25 сот. за годину. За неоправдане спізнення до праці працедавець має право відтягнути 20 сот. за кожну годину. Згаданий розклад праці не обовязує пастухів, нічних сторожів ні дозорців. На випадок зливного дощу або непогоди робіт у пол не слід виконувати. Обхід коней і худоби відбувається поза годинами праці і без спеціяльної доплати. Пастух є вільний зовсім від праці що третю неділю або свято. На випадок наглої потреби підчас сінокосів або жнив робітники обовязані працювати у святочні дні за винагородою по 35 сот. за годину. Якщо сторожа приловили на спанню підчас виконування своїх обовязків, працедавець може покарати за перший разом гривною 5 кг. жита, за другим разом гривною 20 кг. жита, за третим разом може зовсім нагнати зі служби. Працедавець зобовязаний звільнити працівника від праці у святочні дні.

ВІДПУСТКИ

Працівник дістає підчас року 8 днів платної відпустки у несвяточні дні. Якщо працедавець відложить відпустки — обовязаний дати працівникові за кожний день невикористаної відпустки 15. кг. жита. Працівники дістають на випадок потреби: збірну фірманку до одного з млинів; до звезення з поля своїх продуктів; по священника підчас недуги, до хресту, шлюбу, на похорон; одну збірну фірманку квартально у святочний день до найближчого містечка або залізничої стації.

ВИНАГОРОДА ФОРНАЛІВ.

Форналь дістає готівкою 120 зол. річно, платних квартально або місячно здолини. Ординарію повинен дістати першого місяця кожного кварталу. На випадок розвязання збірного договору працедавець обовязаний видати 1/3 ординарії за останній квартал здолини. Ординарія складається з 2-ох сотнарів пшениці і 6-ох сотнарів жита, а в деяких повітах зі 7-ох сотнарів жита. Де не сіють пшениці — видають саме жито з тим, що за один сотнар числиться 1.30 сотнара жита. Збіжжя мелеться на кошт працедавця.

У повітах: Бібрка, Борщів, Чортків, Дрогобич, Городенка, Коломия, Копичинці, Сокаль, Перемишль, Рудки, Самбір, Скалат, Снятин, Тернопіль, Теребовля і Заліщики припадає 12 сотнарів ординарії, у повітах: Броди, Бережани, Бучач, Городок, Камінка Струмілова, Мостиська, Львів, Підгайці, Перемищляни, Радехів, Рава Руська, Рогатин, Станиславів, Стрий, Товмач, Збараж, Зборів, Золочів, Жовква і Жидачів — 11 сотнарів; на просторі б. богородчанського повіту, Добромиль, Долина, Яворів, Калуш, Косів, Лісько, Любачів, Надвірна, на просторі б. печеніжинського повіту, Сколе, б. старосамбірського повіту і Турка — 10 сотнарів. Крім того ординарії дістає 30 а поля, навоженого та обробленого двірськими кіньми під бараболю.

— Якщо робітник не дістане поля — працедавець обовязаний дати 32 сотн. бараболь. Робітники, які мешкають у двірських будинках, дістають крім того 3 а і 60 м. обробленого поля, недалеко домів, під городовину; робітники, які мешкають у власних будинках, такий самий простір землі в полі, призначеним під бараболю. Далі ординарій обовязаний тримати одну корову і теля до 2-ох місяців. Літом дістає від працедавця безплатно пасовище, або зелену пашу для корови; на зиму на кожну корову 6 сотн. бараболь або 9 стін. буряків, крім того 8 кг. січки і полови денно. Для худоби ординарія працедавець обовязаний дати приміщення або виплатити 20 зол. відшкодування річно, якщо працівник дійсно тримає худобу. Якщо працедавець забороняє тримати робітникам худобу — обовязаний давати протягом 6-ох літніх місяців по 3 л. молока, протягом 6-ох зимових місяців по 2 л. молока денно.

Форналь може тримати теж найбільше 14 курок і 2 свині. Вкінці дістає відповідне мешкання і 5 м. твердого та 4 м. мягкого дерева річно на опал і то квартально або місячно. Замість 1 м. твердого опалового дерева може працедавець видати 1.25 м. мягкого дерева, 2-5 м. вугля або одну купку твердого галуззя. Робітникам не вільно продавати опалу.

Сторінка без політики.

Чому Голівуд заманює до себе ЕВРОПЕЙСЬКІ ЗІРКИ?

Недавно появилася в „Парі Суар" стаття Поль Бренгіє, яка напевно розчарує багато людей, що мріють про кар'єру „зірки".

У цій статті автор займається питанням заманности Голівуду, який заманює до себе кожного замітнішого европейського фільмового актора, чи акторку. Поль Бренгіє подає наскрізь сензаційні висновки що до ролі Голівуду. Звичайно так буває, що якнебудь европейська фільмова „зоря" чи „зірка" вернувшися по кількох місяцях з Голівуду, ще у пристані, або на залізничому двірці, гаряче запевнює знайомих, що важко на чужині видержати з великої туги за батьківщиною. Умовини були теж прегарні, умови ще кращі, успіх велитенський! Та щож зробити! На чужині життя — не життя!

Оттаке залюбки говорять ті, що вертаються розчаровані з виправи по „золоте руно". Бренгіє списав вечерю в Аннабелі. Гарна господиня, „зачервонівшися зі зворушення" оповідала, що починає вкінці крутити. А гості?

Відомий режісер Діпівіє нарікає, що хоч уже два місяці минуло, як він приїхав до Америки, то не бачив ще досі ні одного з верховодів фірми, яка заангажувала його до праці.

Даніель Дарріє оповідає, що їй намагалися конче пакинути „голівудський виглад". Світлини виходили жахливі. Тоді артистка зачесалася й одягнулася по париськи. Світлини були прегарні. Одначе дирекція відкинула їх.

І так далі, й так далі...

Чомуж у такім разі Голівуд забирає Европі всі найкращі акторські сили?

Відповідь зовсім проста, хоч може й несподівана.

Голівуд хоче позбутися европейської конкуренції. Голівуд хоче загарбати монополь і то не лиш в Америці, але в цілому світі. Коли напр. на Даніелю Дарріє є „попит" у Франції, чи взагалі в Европі, треба її негайно вчинити „нешкідливою". Видатки, звязані з її удержанням вернуться в десятеро, коли збільшиться попит на американські фільми.

Оттак виглядає роля Голівуду у згаданій статті. Здається, що автор справді добре відгадує пляни Голівуду

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірських вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Управа живця і всі станиці „ОрбісУ".

Торговля женихами.

В Льондоні заарештували знаменито зорганізовану банду, яка займалася доставою женихів для американок. Майже кожна молода й багата американка, яка виїздить до Англії на весняний сезон, хоче бути представлена на королівськім дворі, або жочби дістати запрошення на літне „гарден-парті" в Бакінгемській палаті.

Вже на пароплавах із такими жінками навязував знайомство якийсь старший добродій, який називав себе „полковником". У розмовах оповідав він про свої ріжні знайомства у світі та при кінці давав наївній жінці адресу якоїсь „титулованої" дами в Льондоні до якої треба звертатися за протекцією, щоб дістатися на королівський двір.

Американку, що приходила на подану адресу, вітала справді якась „світова дама", яка водила її до кількох, буцімто високопоставлених осіб. Вони приймали американку трохи згори, але не відбирали їй надії дістати запрошення на королівський двір. Вкінці нова знайома говорила „демократичній" з аристократичними забаганками американці, що на видатки треба 500 фунтів стерлінгів. Очевидно американка дуже рада давала таку „дрібницю".

Відтак американці давали до вибору: ставати або російською княгинею, або еспанською графинею, або австрійською баронесою. За таке подружжя мусіла американка платити гарну суму 4—5.000 фунтів стерлінгів. Звичайно справа кінчилася успішно для цілої банди.

Обман відкривали щойно тоді, коли американка виїздила зі своїм князем чи графом у пошлюбну подорож і коли новоженець із цинічною щирістю заявляв, що він зовсім не чужинецький граф, лиш чистокровний англієць, до цього густо-часто щойно недавній мешканець вязниці.

Століття саксофону.

Саме тепер, на весну ц. р. минає 100 літ від винаходу саксофону, музичного інстументу, що без нього не може обійтися ніяка джезбендова орхестра.

Саксофон видумав у 1838 р. Адольф Сакс, син німецьких еміґрантів, який уродився вже в Бельгії. Він займався багато музикою і намагався винайти інструмент, що своїм звуком найбільше нагадував би людський голос. Довгий час мучився Сакс над кларнетом, змінюючи його на всі лади, але висліди були за кожним разом відемні. Кларнет не грав людським голосом.

Та вкінці Адольф Сакс таки поставив на своїм. Він рішив ужити інших засобів і нові спроби покінчилися успіхом: як відомо, винайдений ним музичний інструмент, який зберігся у своїй первісній формі до сьогодні, справді дає звуки подібні до людського голосу.

Спершу в музичнім світі та у пресі стрінули саксофон із насміхами. Ніхто не брав винаходу Сакса серіозно і щойно Берліоз був першим композитором, який оцінив значіння нового інструменту і впровадив його у свою партитуру.

В 1844 р. Саксові вдалося добитись до того, що саксофон увели до французьких військових орхестр. Згодом саксофон стало признавати чимраз більше композиторів. Саксофон признав Дебіссі, Бізе і Ришард Штравс. Перед смертю Сакс дістав ордер Почесної Легії. Його син живе ще до цієї пори в Парижі. Він керує невеликою фабрикою музичних інструментів, основаною винахідником саксофону

—o—

Пригода 10-фунтового банкноту.

Одна мешканка Холму дістала недавно від своїх, які мешкають у Льондоні, банкнот на 10 фунтів стерлінгів. Тому, що вона бачила перший раз англійський банкнот, думала, що дістала чек і пішла до тамошньої ощадностевої каси „розмінняти" чек.

Та дирекція каси виявила неменше знайомство з англійськими банкнотами, як мешканка Холму. Вона відмовилася змінять чек і погодилася лиш дати його на інкасо до пересилки до Льондону.

На банкнот англійського банку поклали число, прибили печатку каси, директор підписав і таким чином прикрашений банкнот вислали спершу до Люблина, відтак до Варшави.

Щойно у варшавськім банку вияснилося непорозуміння і банкнот вислали до Льондону, для вимінн в Англійськім Банку, який вислав „чек" до міністерства скарбу.

Міністерство рішило передати банкнот Британському Музеєві.

ЛЬОЙД НЕ ОБЕЗПЕЧУЄ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

Загально відомо в обох сумодолах, що обезпеченеве товариство Льойд обезпечує від всього. Та тепер це твердження безпідставне.

Директори голівудських фірм дістали від тієї славної англійської обезпеченевої спілки повідомлення, що від цієї пори Льойд не буде приймати обезпечень від военного ризику.

Це рішення може мати величезне значіння. Власники Голівуду рішили перебудувати свою продукцію виключно для обслуги американського ринку. Голівуд хоче набути зректися конкуренції з европейськими фірмами.

Валютні обмеження в багатьох европейських державах вже й без того сильно обмежили інтереси Голівуду в експорті фільм. Відмова Льойда остаточно перекреслила голівудську продукцію для Европи.

Одночасно Льойд відмовився теж відновити контракт із театром в Льонг Біч у Каліфорнії, який обезпечений був на випадок утрати глядачів. До того театру ходять майже самі моряки американської фльоти, якої головною базою є Льонг Біч.

„Якщо зачнеться війна — рішив Льойд — то фльота постійно буде находитися на океані і театр тоді стратить глядачів.

—o—

НЕПОПРАВНІ АВТОМОБІЛІСТИ.

Рівно рік тому сер Филип Гейм, комендант льондонської поліції приказав поліціянтам виявляти якнайбільше ввічливости до автомобілістів, які не повинуються правилам їзди. Карні протоколи велів він списувати тільки в найгірших випадках. Поліціянти мали справила обмежовуватися лиш до „приятельських докорів та упімнень".

Сер Гейм хотів таким чином доказати, що по доброму можна добитися кращих успіхів, як карами.

Спроба виявилася наскрізь невдача: скількість нещасливих випадків збільшилася за минулий рік 20%. Від 1. ц. м. старі приписи анулювали і тепер поліцаї (немов на прімаапрілісовий глум) мусять виявляти у всіх випалках якнайбільше строгости.

—o—

ОЛОВЯНІ ВОЯКИ.

В париськім „Домі Інвалідів" відкрили виставу олованих вояків. На цю виставу прислали к. 20.000 експонатів, серед яких є чимало унікатів: фігурок ручно розмальованих, які уявляють собою форму та узброення старих французьких полків.

Один англійський колекціонер прислав діграму „Бій під Ватерльо", яка виводить до найменших подробиць не лиш топографії долини Ватерльо, але і всі частини, що брали в тому бою участь. Є там і Наполеон зі своїм штабом, і „останне каре старої гвардії", яке „вмирає але не піддається" і червоні односторої веллінгтонських вояків...

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ВЕСЕЛЕ.

ДОБРА НАГОДА.

Лілі: Вчора сіла я на свіжо вимальовану лавку. Мій муж не мав іншої ради, лиш мусів купити мені новий одяг".

Іра: „Скажи мені, будь ласка, але швидко, де ця лавка?

ШОТЛЯНДСЬКА ХИТРІСТЬ.

Двох шотляндців з Абердіну прибуло до Льондону. Вони оглянули вже чимало ріжних цікавих речей і вкінці забаглося їм щось випити. Один із шотляндців пішов до бару і випив „віски", не заплативши за неї.

— Як ти це зробив — запитав другий шотляндець, бліди із завдрощів, коли приятель оповідав йому врадуваний про своє „щастя".

— Я оповів кельнерці превеселий дотеп і вона так щиро розсміялася, що забула зовсім про гроші.

Другий шотляндець не відповів на те ні словечка. Коли вони переходили попри найближчий бар, шотляндець входить до бару, пє „віски" і оповідає кельнерці веселий дотеп. Коли вона зі сміху аж заходилася, шотляндець витягнув руку:

— Ви забули ще, панночко, видати мені решту!

Великий Театр	ПРЕМІЄРА **ROSE MARIE** ОПЕРЕТКА Р. ФРІМЛЯ.	Четвер 7. квітня 1938

З польської преси.

Війна з Москвою необхідна.

„Війна, за яку молився Міцкевич, що дала нам державне визволення, знову, законом серій, дасть нам могутність і відродження нашої історичної величі." — Так пише В. Бончковський у своїй статті п. н. „За „воєнну партію" у Польщі" у двотижневику „Мисьль Польска" (ч. 7. з 1—15. квітня ц. р.), в якій пропагує думку, що в Польщі повинна повстати воєнна партія, яка

„була би осередком організації офензивного воєнного комплексу в народі, що активізувавсяб у напрямі діяння, який окреслює історія і теперішня політична рація."

Одним словом — це має бути партія, яка тримала би польське громадянство у постійній воєнній настанові та у свідомости, що раніше чи пізніше Польща мусить стануги перед необхідністю війни. А коли так, то „краще прияти те, чого не можна вимінути, зі спокоєм, який випливає з відповідної підготови і тим самим з вірн у перемогу."

„Краще бути організаторами війни, яку ми самі подумали, ніж у неминучій та накиненій нам війні виконувати функції німецької передньої сторожі або не менш фатальну ролю совітського „пляцдарму" чи буфору."

Власне ця воєнна партія, про яку думає В. Бончковський, має закріпити в польському громадянстві цю **воєнну засаду**, тобто наставити ціле громадянство в тому напрямі, що війна неминуча і тому треба про неї вічно памятати і до неї підготовлятися. Та не тільки підготовлятися, але й дбати про те, щоб тієї війни Польщі ніхто не накинув тільки навпаки, щоб Польща могла почати її тоді, коли це для неї буде найвигідніше і там, де це буде необхідне. Щодо цього, то Польща може воювати засадничо тільки з Німеччиною або Москвою.

„Тільки політичні дурні або моральні карли можуть допускати, що війна з Литвою могла би бути сьогодні найвідповіднішим напрямом для польського активізму. Помірковність нашої закордонної політики у литовській справі — це найкращий доказ польського максималізму, що підготовляється до скоку у скалі балтійсько-чорноморської проблеми через реалізацію історичних польських східних планів."

Але не може Польща воювати одночасно з Німеччиною і Москвою. Не може воювати сьогодні і з Німеччиною, бо тоді треба булоб увійти в тісний союз не тільки з російською державою, але й із большевизмом, який — як це відомо з промови Сталіна після смерти Леніна — не вирікся ідеї поширити Союз Радянських Республик. До того-ж:

„Кожному інтелігентному політикові відомо, що винятково воюють з державами і народами сильними або такими, що могутніють. З Німеччиною ми моглиб звести боротьбу з нашої ініціятиви тоді, коли вона буде в такому внутрішньому та зовнішньому положенні, в якому сьогодні знаходяться Совіти. Совіти-ж є сьогодні у стані розкладу, а історичних та потенціяльно непереможних ворогів бють завжди і виключно тільки тоді, коли вони ослаблені або окружили їх інші вороги. Таке є право життя, що керує світом, цим справжнім, не тим, що його уявляють собі наївні пенсіонарки і старики з пацифістичних „ячейок", що їх підтримують тайні фонди міністерств війни сусідніх держав."

Слабість Росії та її аґресивні плани у відношенні до Польщі, яку вони хочуть розложити комунізмом — це причини, що зумовлюють для Польщі необхідність рішуче підготовлятися до війни на сході.

Що може здобути Польща виграною війною з Росією? Автор статті вичислює:

1) Поділ Росії на національні держави, після якого Польща, окружена сьогодні могутніми і ворожими організмами, матиме бодай від сходу двох розмірно слабих сусідів і цілу низку природних приятелів дальше на сході за незалежною Україною та Білорусю.

2) Лінія Дністра, якої не використовують сьогодні ані Росія ані Румунія, повинна стати комунікаційною власністю України, Румунії і Польщі та відкрити Польщі шлях на Чорне Море, на співпрацю з незалежним Кавказом і цілим Близьким Сходом. Польща над Чорним Морем (не територіяльно тільки господарськи) — це перша умовина польської великодержавности.

3) Закріплення при Польщі східних окраїн, яких лекше буде боронити перед розмірно слабою Білорусю, ніж перед могутньою у перспективі, 160-мільоновою Росією. Оборона окраїн перед одноцілою, неподільною Росією — це річ практично неможлива.

4) Перекинення більшої частини оборонних проблем Польщі передусім в одному напрямі: західному, що повинно стати точкою виходу для нового Ґрунвальду на випадок аґресії Німеччини.

Це в дальшій перспективі, на випадок війни і на випадок перемоги. Але п. Бончковський знаходить для своєї ідеї створити у Польщі воєнну партію і ближчі користи. На його думку „з неволі трагічного ланцюга невдач і фактичного безруху" Польщу може визволити тільки щось, що буде силою на міру революції.

„Це може бути націоналістична революція, або війна. Але революція так чи інакше доведе нас до війни, провокуючи сусідів до аґресії, тож краще, розумніше та доцільніше приняти за точку виходу в уновочаснюванні Польщі — підготову до війни. Бо приняття цієї воєнної засади мусить рішально і позитивно вплинути на створення у Польщі властивої єрархії потреб і цілей. Це витворить залізні критерії для оцінки людей додатніх та відємних. Розвяже у швидкому темпі справу господарської розбудови. Зліквідує мафії і містично-пацифістичні секти, на яких живуть чужі розвідки. Рішально і напевно конструктивно вплине на національні справи: погодить нас зі славянськими меншинами, створить відплив для повільної, але систематичної еміґрації жидів з Польщі, яку при підтримці цілої держави можна перевести в гуманітарний спосіб."

Вкінці ця воєнна партія усунулаб головну недостачу, що була одною з причин упадку давної Польщі.

„Шляхту завжди треба було хитрими способами з нор добробуту виваблювати на війну. Завжди рішали жертви з майна одиниць, щоб найпотрібнішу війну підготовити і перевести."

Отже воєнна партія повинна перевиховати польське громадянство та зробити його здібним піти слідами тайних планів Й. Пілсудського та його походу на Київ.

—o—

Французька рада міністрів приняла законопроєкт

ПРО ЕКОНОМІЧНІ ПОВНОВЛАСТИ.

Французький уряд затвердив фінансовий план прем. Блюма; у вівторок пополудні предложать його парляментові. Дискусія мабуть проволічеться до пізної ночі.

План Блюма складається з двох точок, які передбачують для уряду до 1. липня ц. р. повновласти на всякі заходи, які необхідно поробити, щоб охоронити припаси золота в державному банку та оживити фінанси.

Міркують, що цей законопроєкт дістане малу більшість у парляменті, але стріне поважний спротив у сенаті.

Закарпаття.

ЗАСУДИЛИ РЕДАКТОРА ТУЛИКА.

Дня 28-го березня н. р. відбулася розправа в карній справі проти Михайла Тулика, редактора часопису „Народня Сила", за провину нарушення публичного спокою на основі закону про охорону республики. Назва статті була: „За кращу долю нашого народу". Автор гостро критикував поведінку централістичних партій та дійшов до такого висновку, що тільки українські націоналісти можуть тут допомогти проти чесько-жидівських марксистів і т. д. Прокуратура добачила у статті підбурювання проти інших національностей, сконфіскувала дотичне число й одночасно виготовила проти ред. Тулика акт обвинувачення. Обвинувачений боронився на розправі тим, що статті не писав, але помістив її в загальному інтересі, і що це є тільки критика політичних обставин. Суд не прийняв цієї оборони й засудив редактора Тулика на 6 місяців вязниці. Обвинувачував прокуратор д-р Михайло Гарасевич. Прокуратор заголосив апеляцію проти малої кари, а редактор Тулик проти висоти кари і проти засуду взагалі.

СМЕРТЬ АРТИСТКИ.

Управа „Нової Сцени" сповістила українське громадянство, що заслужена членка труп і громадська діячка **Василина Коперльосівна** державна вчителька народньої школи, вмерла у Великому Бичкові 30-го березня ц. р. в 24-ому році життя. Похорон відбувся в пятницю 1-го квітня ц. р. у Великому Бичкові.

З відчитової салі.

IV. ПОЛІСЬКИЙ ВЕЧІР.

У четвер 31. березня ц. р. відбувся в Музею НТШ один із кращих „Поліських Вечорів", котрого темою було **„Полісся в українському письменстві"**. У фаховому, добре опрацьованому рефераті доказав м-р **Б. Романенчук**, що „екзотикою" Полісся цікавились не тільки українські етнографи й географи, але селянський побут поліщуків із усією глибоко вкоріненою примітивністю, ця країна вод і боліт з найкращою на Україні весною, стануть теж джерелом надхнення українських поетів та письменників. Фрагменти прозових оповідань О. Слісаренка та К. Поліщука, як теж вірші з поетичних творів Д. Фальківського, П. Дорошка та М. Ковальчука ілюструвала живим словом у мистецькій інтерпретації артистка **Л. Кривицька та її учні**, вдягнені у барвисті поліські строї. Публика, що по береги виповнила музейну салю, свідчила найкраще про те, що „Поліські Вечорі" тішаться великим зацікавленням широких кол українського громадянства та що по вислуханні цілого циклю викладів і звиджених виставі можна справді поглибити своє знання про цю цікаву область на-

—o—

НАРАДА ВСІХ ЯПОНСЬКИХ КОМАНДАНТІВ.

ТОКІО, 5. 4. ПАТ. В міністерстві війни почалася нині нарада командантів усіх дивізій японської армії, що її відкрив цісар. Темою нарад справи звязані з національною мобілізацією Японії і веденням війни. Політичні кола передбачують, що підчас нарад вирішать між іншим справу військових операцій у північнім і середущім Китаю та у справі господарської і військової мобілізації Японії, Манджу-ко і північного Китаю.

Фірма Кратц і Райс Львів, Казимира Великого ч. 22

Найновіші матеріяли ориг. англійські і бельські, спеціяльність вироби Морген штерна.

З українського життя в ЧСР.

„ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВЗАЇМНІСТЬ" ОТВОРИЛА ВЛАСНУ ДОМІВКУ.

Товариство „Чесько - Українська Взаїмність" у Празі 19. березня ц. р. отворило свою домівку святочною промовою свого голови, доц. д-ра мед. Панірка, при участи проф. унів. і бувшого ректора Ол. Колесси та численних представників українських і чеських організацій. Домівка міститься у Празі I., Ільська вул., дім у „Вейводу", і має там канцелярію та касино, отворене цілий день.

РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА МІРНОГО.

В перші роковини смерти заслуженого діяча Івана Мірного, зійшлося 17. м. м. велике число українських еміґрантів у Празі біля могили Покійного на Ольшанському цвинтарі, де вложили цвіти та прикрасили мармуровий памятник жовто - блакитною ленточкою. По відправленні панахиди в супроводі мішаного хору під проводом інж. Б. Левитського та по відспіванні „Вічної памяти" довго ще задержались над могилою, пригадуючи собі заслуги Покійного для Батьківщини, як за царського режиму перед війною, так і в уряді Центральної Ради, потім у дипльоматичній місії та на еміґрації.

ПІСЛЯ КОНЦЕРТУ ЛЮБКИ КОЛЕССІВНОЇ У ПРАЗІ.

Як читачам уже відомо, концерт Любки Колессівної 9. березня ц. р. пройшов якнайкраще, бо інакше й не може бути. Публика зібралася не лиш українська, але й дуже численна чеська, і то не звичайні аматори якихнебудь імпрез, що тягнуться зі своїми українськими знайомими чи приятелями, але переважно поважні фахівці з музичного світа, як музики, композитори, професори і студенти музичних шкіл та державної консерваторії. По концерті появились найкращі рецензії в часописах, а празьке радіо 11. березня дало до своєї вечірньої висилки композиції Моцарта у виконанні Любки Колессівної.

Але при цьому слушно запитав один часопис, чому артистка не означила якось виразніше своєї української народности. Це такій знаменитій і славній уже піяністці не може ніяк пошкодити, а українській нації може принести більше слави. **Яр. Олексенко.**

Для дітей! На весну!

НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі

„Pałac Dziecka"

Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.

— Весняний сезон у Черчі від 1. травня. Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм), гіхт, ішіяс, зли переміну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

738 3—7

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (74) число „Діла" підпало конфіскаті за кілька рядків зі статті п. н. „Становище уряду до подій у Гриньках".

— **Комісія** Виховних Осель при Українськім Краєв. Т-ві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові влаштовує 11. квітня ц. р. в год. 16.30 в салі Ріжнородностей **ревію** „День у Таборі"... Програмку можна дістати в „Пласті", Руська 3.

— **В Українськім Лікарськім Т-ві** чергові сходини членів у пятницю дня 8. квітня в год. 7. увечір. На сходинах виголосить д-р Роман Крупка 2. частину реферату п. н.: „Тиск крови".

— **Загальні Збори Товариства Українських Кооперативів** у Львові скликані оповісткою в ГКЧ ч. 14 з 3. квітня на 10. квітня ц. р. **відрочуються до місяця червня ц. р.** Новий речинець Зборів буде поданий в ГКЧ.

— **Виклад д-ра В. Кубійовича в Перемишлі.** Заходами Т-ва „Учительська Громада" й Т-ва ім. П. Могили відбудеться в Перемишлі дня 10. квітня ц. р. в год. 5.30 веч. у салі „Української Бесіди" виклад д-ра В. Кубійовича, доцента краківського університету, п. н. „Полісся в науковому освітленні".

— **„Мені українського шильду не треба".** Пишуть нам із Самбора: Був собі перед роками такий дрібний чоловічок — попросту кельнер, який з часом завдяки українській клієнтелі винаймував ресторан Шлягора, а що українське громадянство підтримувало бідного кельнера, то наш пан Базьо Дзюбан (так він називається) поростав у пря і небавком купив собі першорядний ресторанний льокаль у ринку на лляй А.—Б. та отворив... „Подгалянку". Від того часу наш пан Базьо змінився дуже, згордів і зробився великим паном та заразом великим „патріотом" (не думайте, що нашим!). Для правди треба ще завести, що ще передтим оженився з полькою та двоє дітей охрестив у костелі. Тепер він уже свище на нашу клієнтелю — наших часописів у льокалі не держить, вивіску дав лише польську, а коли йому давні знайомі гості звертають на це увагу, демонстраційно заявляє, що йому не залежить на українській клієнтелі. — Подаємо цей факт до відома українського громадянства Самбірщини, щоб запамятало собі це та не понижувало своєї національної гідности, бо ще дуже багато наших людей — може з несвідомости — можна стрінути у п. Базя. — **Громадянин.**

— **Спілка судді з обманцем.** Перед судом у Влоцлавку почалась розправа проти б. судді Ст. Весоловського з Куявського Берестя та його спільника покутного „писаря" Іцека Тенебавма. Слідство виявило, що оба дефравданти видали аж 2444 фальшивих судових клявзуль викональности на векслях і здефравдували понад 50 тисяч золотих. Акти коморників суддя палив. До розправи покликали понад 100 свідків.

— **Що вже не конфіскують?** Польська преса лише про конфіскату летючок, що їх видало ВУО в Луцьку в числі 15.000. Ці летючки сконфіскували частинно в друкарні, частинно в бюрі місцевої „Рідної Хати". До летючок було долучена промова православного архиєрея Олексія з Кремянця проти переходу православних на римо-католицький обряд.

— **Ліцитація військових коней** на торговиці коло міської різні у Львові відбудеться в пятницю 8. квітня ц. р. в год. 8.30 рано. До ліцитації не допустять професійних торговців кіньми.

— **Право кураторів** поширило міністерство освіти і тому у шкільництві слід сподіватися важніших змін. Отже куратори матимуть право перекидати учителів з одної місцевости до другої у своїй окрузі, якщо цього вимагає „добро школи". Далі куратори будуть могти признавати полекші у кваліфікаціях учителів державних і приватних фахових шкіл. Отже над українськими учителями повис новий меч Дамокля, бо вони добре памятають масове переношення зі Сх. Галичини до центральної і західньої Польщі.

— **Вільні посади для лікарів.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є такі вільні посади, для: 1) пятьох домашніх лікарів та одного лікаря рентґенольога суспільної обезпечальні у Львові, 2) асистента загального шпиталя у Володимирі, 3) шкільного лікаря у Кремянці, 4) окружного лікаря в Ярославі, Прухнику і Дуклі, 5) лікарів літніх військових таборів військового вишколу жінок та 6) вільне місце у Крешові, пов. Бібрка і в Буську. Ближчі інформації дає секретаріят бюра праці при вул. Конопніцької 3.

— **Буревій зі снігом і дощем.** Минулого неділка знову лютував страшний буревій у Сх. Галичині і заподіяв великі шкоди. Буревій поздирав безліч дахів по містах і селах, електричні і телефонічні проводи, поперекидав телефонічні і телеґрафічні стовпи та повиривав багато дерев. Шкоди сягають сотки тисяч. При залізничім шляху Любінь Великий—Львів буревій вирвав з корінням понад 100 дерев з березового ліса. На станції в Калинові вітер зірвав дах вантажного вагону з будкою. У Снятині буревій рушив з місця понад 20 товарових вагонів, що їхали майже 800 м. і затримались щойно ударившись з насипом. Тому вагони поперекидались і частинно понищені. Там теж буревій зірвав хрест із церкви. В Бучачі падав зливний дощ, так, що вулиці перемінились на потоки. У Львові впав у ночі з понеділка на вівторок сніг. У Рудеччині пройшов буревій зі зливою і громами та заподіяв великі шкоди в місті і по селах. Вихор зірвав багато дахів, комінів, стін мурованих домів, парканів і т. д. В городах і лісах повиривало та поломило дерева. Підчас буревію, що лютував над Тернопільщиною, вихор зірвав дах із недокінченого „людового дому" в Мишківцях, що ушкодив телеґрафічний стовп. Шкоди є на 3.000 зол. В самім Тернополі буревій ушкодив електричні проводи та кілька дахів. Грім ударив у дах вогневої сторожі та ушкодив електричні проводи. Вихор поперевертав багато парканів. 4. квітня лютував знову буревій над Перемишлем, що зірвав багато дахів і т. д. Шкоди в Перемишлі та повіті доходять до десяток тисяч зол.

НОВИНА

Безконкуренційні

ОЛІЙКИ

ДО ПЕЧИВА

КОО. „ПЛАСТ"

— **Стріли чоловіка до жінки.** В понеділок опівночі 39-літній сержант Юліян Куждим стрілив двічі з револьверу до своєї 30-літньої жінки Марії в її помешканні при вул. Яблоновських ч. 18, важко зранив її в груди й опісля сам застрілився. Причиною цієї трагедії було погане подруже життя. Слідство виявило, що Куждим оженився вдруге перед кількома роками з Марією Новіцькою, яка має тепер 30 років. Перед роком зовсім розійшлися. Куждим залишився у Кракові, де мешкав з двома своїми дітьми з першого подружжа: 16-літньою донькою і 9-літнім сином. Його жінка приїхала до Львова, де замешкала зі своєю сестрою. Минулої неділі Куждим приїхав до Львова і довідавшись у мельдунковім бюрі адресу своєї жінки зайшов до неї. Вечором по повороті з кіна дійшло до суперечки між Куждимом та його жінкою і тоді він намагався застрілити свою жінку. Міркуючи, що жінка вже не живе, сам застрілився. Тяжко ранену відвезли до шпиталя, де негайно перевели операцію.

— **Польського боксера арештували в Америці.** Недавно виїхав із Польщі до Америки польський боксер Хмелєвський, запрошений туди Циганєвичем. Тепер Циганєвич вніс проти Хмелєвського скаргу і його арештували. Циганєвич закидає Хмелєвському, що не додержав зобовязань, а за таку провину, згідно з американськими законами, грозить кара пять літ вязниці.

— **Львівська хроніка.** При вул. Сапіги вантажне авто переїхало 11-літнього ученика народньої школи Володимира Капоку, який має зломану ліву ногу та скалічену руку. — У брамі при вул. Крашевського ч. 23 невідома жінка підкинула 15-місячну дівчинку, якою заопікувався дільницевий уряд. — Артист Вел. Театру Ф. Куліговський, якому вкрали недавно футро вартости 1.200 зол. з канцелярії Великого Театру, дістав його назад. Поліції вдалося арештувати злодія Й. Беверського зі Збоїськ, у якого знайшла футро Куліговського. Злодія відставили до суду. — Начальна команда поліції веде переговори у справі винайму будинку гімназії ім. Сташалковської при вул. Зеленій на школу для старшин поліції, що дотепер находиться у Варшаві.

— **Кр[а]єва хр[о]ніка.** Минулого понеділка вечором згоріла хата В. Піха в Річках пов. Рава

Руська. Внаслідок сильного вітру пожежа поширилась на сусідні будинки і знищила 11 хат з господарськими будинками. Шкода сягає понад 25.000 зол. У рятунковій акції брали участь пожежні сторожі з Річок і Рави Руської. Пожежа повстала від іскри в комині. — У Старих Богородчанах пов. Станиславів 38-літній Іван Полек знайшов на полі артилерійське стрільно, що походило з часів світової війни. Підчас розбирання граната вибухла і вбила І. Полека.

— **Недуги кишок.** Лікарські поваги стверджують, що природна гірка вода „Францішка Йосифа" навіть при подразненні кишок діяє сприятливо і безболісно.

— **Пошесть прищиці** ширіться далі в Польщі й охопила вже 257 загород. У 97-ох загородах зліквідовано прищицю таким чином, що знищено всі господарські тварини і птицю крім коней. У 19-ох загородах прищиця сама вигасла, залишилася ще 80-ох загородах. У звязку з дальшим поширенням прищиці в міській різні у Львові і на торговиці приготовано відповідну кількість дезинфекційних засобів. Міський ветеринарний відділ у Львові перевів в останньому чвертьріччі 3.903 дослідів звірят і ствердив 9 випадків скаженини у псів. Коти і пси покусали 142 особи. По облавах убито електричною струєю 48 псів і котів.

— **На рік вязниці** засудив суддя д-р Словік у Львові польського адвоката д-ра Северина Томасіка. Адв. Томасіка обвинуватила Марія Моргенротова, що він від листопада 1936 р. до 18. листопада 1937 р. скрівав і затримав її документи, як своєї клієнтки, Марія Моргенротова домагалася, щоб д-р С. Томасік віддав їй декрет спадщини і кореспонденцію з міською управою в Тарнові, з якою вона вела спір за продаж гробівця її родини бл. п. Лясковських. Тому, що д-р Томасік не віддав актів своєї клієнтки іншому адвокатові, суд засудив його теж на втрату права виконувати обовязки адвоката на 5 років.

— **130.000 зол. за винахід** з ділянки електротехніки домагається інж. Палюшинський від одної з найбільших електрівень у Польщі: об'єднаної електрівні радомсько-келецької округи. Електрівня відмовила заплатити за винахід кажучи, що винахід є спільним зусиллям усіх інжинірів, занятих в електрівні. Справа опинилася в окружному суді.

— **За хабарництво** помандрував до вязниці референт повітового староства у Білостоці м-р Казимир Боровіч разом із двома своїми спільниками Д. Каганом і С. Збеновичем. Крім того поліція арештувала 9 осіб на терені білостоцького повіту, замішаних у цій афері.

— **Сензаційний винахід чеського інжинєра.** На гаєькім летовищі Іпенберг чеський інжинір Арнольд, б. военний летун, літав 6 годин на літаку з мотором, наповненим нафтою замість бензини. Перед летом нотар ствердив протокольрно, перед свідками, що мотор був наповнений нафтою. Винахід чеського інжинєра зберігають у повній тайні.

— **Страшна залізнична катастрофа.** В полудневій Родезії (полудньова Африка) зударилися два поїзди між Плямірі і Тсесід. У катастрофі згинуло 36 осіб, кількадесять є важко ранених.

— **Без бука нема дисципліни.** Московська „Правда" стверджує, що в совітських школах хуліганство молоді дійшло вже до таких меж, що його не можна інакше викорінити ніж биттям. Тому „Правда" домагається, щоб у всіх школах дітей карали буками.

— **Погоня за кораблем.** Панамський корабель, що перепачковував спірт до Швеції і втік перед шведським кораблем „Одіном" до пристані Лібава, скористав тепер з буревію, що лютує над Балтійським морем і поплив у невідомому напрямі. Корабель шведської митної сторожі „Одін" пустився за ним у погоню.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ПАНІ ВАЛЄВСЬКА".

Тридцять років тому появилася у Львові велика історична повість Вацлава Гонсьоровського п. з. „Пані Валевська", тепер вона верулася до нашого міста як велика фільмова сензація. Гонсьоровський, що спеціялізувався в добі Наполеона, виїхав підчас війни до Америки, його повісти без літературної вартости, але живо написані дочекалися численних видань у чужих перекладах, а історія кохання Наполеона з Валевською надається прегарно до фільми: Голівуд подбав за добрих сценаристів, які старалися кожну постать та сцену психольогічно виправдати і не йти за дешевою сензацією, яку можна осягнути масовими сценами, баталіями і військовими ревіями. Правда: не можна домагатися від американців, щоб Наполеона грав француз; віденець Шарль Бове говорить такою англійщиною, якою був би володів Наполеон, якби мусів її навчитися, — польку Валевську грає шведка Грета Гарбо, але все це не має значіння для слухачів, які автентичних розмов Наполеона могліб без підписів теж не зовсім розуміти — ані в Ню Йорку ані у Львові. Вся історія Наполеонового кохання з Валевською виведена на тлі його каріери — цікаво, ядерно, без зайвих епізодів. Наполеон в інтимних сценах дуже людський, неперебільшений до розмірів „бога війни", зі спокійною зосередженою в собі міццю. Те, що вміє робити із звичайної романтичної постаті Грета Гарбо виходить поза межі звичайної характеристики таланту артистки. Вона не вживає ні одного зайвого жесту, який так мають на похваті рутиновані великі артистки; вона сумує і радується просто, безпосередньо, якби і не думала ні на хвилину про те, що її імя може перейти колись до історії. У цій простоті та природности — її найбільше мистецтво.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Іван Сеник, емеритований управитель камеральних лісів з Ямної коло Яремча, передплатник „Діла", помер у Стрию 20. березня ц. р., проживши 69 літ. Похорон відбувся 21-го березня у Стрию. В. Й. П.!

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Студенти Шевченкові. Молодо, але дуже важна інституція „Християнський інтернат для студіюючої молоді у Львові" запрезентувалася перед широкими представниками українського громадянства гарним мистецьким виступом, яким вшанувала память Тараса Шевченка, хоча ця імпреза, що відбувалася 20. березня ц. р. в залі Академічного Дому при вул. Сушинського ч. 21 мала скромну назву „Святочний Вечір в честь Тараса Шевченка", то завдяки доборові програми та добійному її виконанню був це справжній концерт, що міг би відбутися й у більшій залі для ширшої публики. Вже перша точка — вступне слово ст. Василя Рудка гарно зачаткувало цей вечір. Промовець виявив глибоке розуміння оригінального духа Генія України, що став всевладним володарем українських душ на цілі історичні. Бездоганно виявили хористки інтернатського хору, що з малими прогалинами в першому темпі видали розпорядливе добрим голосовим матеріялом. Обі хорові продукції — Шевченко-Кишка: „Чорна хмара зза лимону" та Шевченко-Білозерський: „Газелія" (з репетицією ст. Тимоша Семчишина) — стояли на відповідному рівні та були доказом солідної праці диригента ст. В. Дудчака, що в короткому часі зумів оформити цей молодий студентський хор. Великим успіхом тішився молодий соліст-баритон ст. Лев Рейнарович, що має багато даних на непересічного оперового співака. Крайня пора, щоб ним зацікавилися міродайні чинники та подбали про те, щоб його вислати на музичні студії за кордон. До цілости вправі доповнити квартет у складі: Богдан Лончина (фортепіян), Богдан Задорожний (скр.), Антін Михалевський (скр.), і Михайло Рибчин (челло), що відіграв Бетовена: Форт. квартет ас-дур оп. 16 — Граве і Аллєго та non troppo. Форт. супровід був у музичних рухах ст. Б. Лончини. Про справжній успіх цієї імпрези найкраще свідчило щире вдоволення всіх присутніх. **Гість.**

Замарстинів Т. Шевченкові. В неділю 27. березня ц. р. в год. 7-ій вечором відбувся в читальні „Просвіта" в Замарстинові Шевченківський концерт. Програма, що складалася з хорових точок, деклямацій, репліки і музичних продукцій, заповнила концертові відповідний рівень культурно-мистецького свята. Замарстинівське громадянство, що вміє розуміє вагу Шевченкового слова для виховання поколінь, явилося дуже численно на концерті. Мала сала замарстинівської читальні була виповнена вщерть. Свято почалось Шевченковим Заповітом. Після цього п. Св. Мотало виголосив вступне слово, в якому описував невмірущість Шевченкового культу, його величезне значіння для української нації та необхідність зрозуміти вислід Шевченкову Євангелію — Кобзар. Дальше слідували деклямації: маленької дівчинки Ірини Цюман, що вокруглишно продеклямувала вірш Шевченка „Слава Україні" і „Посланіє", яке відеклямував п. Г. Сліпенький. Найбільше враження на зібраних громадянах зробила репетиція Льонгина Германа. Прекрасним голосовим опануванням уривка з „Гайдамаків" зворушив до глибини. З інших точок треба згадати сольовий квартет студентів із Т-ва „Основа" (челло, 1 і 2 скрипка та віола). Виконавцями були пп. Б. Рамочний, Серг. Костецький, Б. Гончарюк і І. Журкевич. Виконання було дуже старанне й удатне. Вязанку пісень на бандурі відіграв п. Малюна. Деклямацію — „Сестрі" виголосила п-на Конь з відчуттям і молодечим запалом. Хор під управою М. Сидоряка співав: „Думи мої": „Розлита могила" й „Сонце заходить" та „Калина". Співав дуже добре. Концерт вдався у прекрасних мистецьких взаєминах й піднісом духа, що помітно відчувалося. Шкода тільки, що на концерті не було замарстинівської інтеліґенції і взагалі старших громадян **Прихожий.**

—o—

Спорт.

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

АНТВЕРПЕН. **Бельгія — Голяндія 1:1.** Елімінаційний метч за мистецтво світа. Бельгійська дружина виявила д. високу форму, одначе не могла осягнути перемоги.

ВІДЕНЬ. **Австрія — Німеччина 2:0.** Замісць міжнародного метчу відбувся метч двох округ нової Німеччини. Ворота для Австрії здобув Сінделяр і Сеста.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

В'сти з К. Л. К. Загальні Збори Філії Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові, що відбулися 26. II., вибрали новий виділ в складі: голова інж. Коптунюк заступник м-р Пачовський, секретар Кивелюк, скарбник Шерстяло, спортовий референт Рогожа, пресовий реф. Синицький, адміністраторка довірки Кушнір, господар Свєфанівський, заступник Козанський.

На неділю, 10. ц. м. заповіджено біг навпростець для членів філій. Старт точно в год. 10 з Ремісничої Бурси при вул. Пасічній 2. Змагуни мусять прийти шапцине. Довжина траси для мужчин 2,5 км., для жінок 1 км. Участь цих членів обовязкова.

Речинці мистецтв львівської Ц-клясн. I. група: 5. 5. Стшелєц (Перемишляни) — Степ. СКР — Луг, Гвязда — Штєрн — Праца. 8. 5. Луг — Прага, Гвязда — Степ СКР — Стшелєц. 15. 5. Гвязда — Луг, СКР — Степ Прага — Стшелєц. 22. 5. Степ — Луг. Гвязда — Стшелєц, СКР — Прага. 29. 5. Праца — Степ, Стшелєц — Луг. СКР — Гвязда. **II. група:** Гапоель (Городок) — Зоря, Ютшня — ПКС. Самсон — Святогор. 3. 5. Ютшня — Гапоель. Зоря — Святогор, Самсон — ПКС. 8. 5. Святогор — Гапоель. Самсон — Зоря. 15. 5. Гапоель — ПКС. Самсон — Ютшня. 22. 5. Святогор — Ютшня, ПКС — Зоря, Самсон — Гапоель. 29. 5. Зоря — Ютшня, ПКС — Святогор.

Самбірський Дністер грає другий метч з осінньої руади за мистецтво А-класи 10. ц. м. в Борщеві з тамошним Стшельцем. Як відомо Дністер перейшов ріжні містерії, коли опинився в А-класі. Та ціла не дозволила йому довічити осінньої руади. Чергові речинці мистецьких гор такі: 17. 4. Стрийчик (Стрий) — Дністер. 24. 4. Бетар (Дрогобич) — Дністер. 1. 5. Дністер — Кадіма (Бор.). 8. 5. Дністер — Бетар (Дрог.). 15. 5. Дністер — Стшелєц (Бор.). 22. 5. Кадіма (Бор.) — Дністер. 29. 5. Дністер — ТУР (Бор.). 5. 6. Дністер — Стрийчик (Стрий).

Східна Словаччина — Підкарпатська Русь 2:1. Минулої неділі відбувся в Кошицях міжнародні змагання, які закінчилися здобутою перемогою Словаччини. Воротя для Закарпатської Руси стрілив Кріж.

Мадярська Ліга. Гунгарія — Уйпешт 3:2 (1:0); Ференцварош — Фебуе 3:1; Будафок — Кішпешт 3:1; Терекеш — Бочкай 3:2; Сегед — Будаї 3:0; ЕТО — Сіроктавері 6:0.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ ОРЛІВ.

Програма весняного бігу навпростець ремісничо робітничої та торговельної молоді Львова:

1) Біг невідкладно відбудеться дня 10. ц. м.

2) Збірне місце змагунів на Ремісничо-Промислова Бурса вул. Пасічна ч. 2.

3) Всі змагуни, що стають до бігу мусять в інтересі належного вирівнання піддатися лікарським оглядинам. Лікарська комісія буде урядувати в день змагань, починаючи 10. ц. м. від год. 9—10.30 в домівці Рем. Бурси при вул. Пасічній ч. 2.

Гому, що спод'єнося великої скількости учасників бігу, вимагаємо всіх змагунів піддатися лікарським оглядинам вже на початку урядування лікарської комісії, щоб до означеної години оглядини були закінчені. 4) Год. 10.30 повідомлення траси бігу. 5) Год. 10.45 збір змагунів 6) год. 11 старт. 7) Год. 11.10 Старт юніорів. 8) Год. 12. Збір змагунів і вручення дипльому першунам весняного бігу навпростець ремісничої, робітничої та торговельної молоді Львова.

Взиваємо всю ремісничу, робітничу та торговельну молодь до якнайчисленішої участи в цих змаганнях, щоб доказати, що українська молодь світа праці вступає на правдивий шлях, що веде до краси й сили.

Кружок „Орлів" КАУМ ім. ак. Ярослава Осьмомисла

Театри.

Великий Театр:

Середа 6. IV. год. 7.30 „При мені".
Четвер 7. IV. год. 7.30 „Роз-Марі" премієра.
Пятниця 8. IV. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:

Середа 6. IV. год. 8. веч. Т-во Приятелів Музики: Іоан Брамс.
Четвер 7. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Пятниця 8. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДОЛИНА:
6. IV. Лісова Пісня.
З Долини іде театр до Рожнятова, Брошнева, Калуша. Святкуватиме у Станіславові.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

ВУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівчина шукає кохання".
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Ерроль Флін, Джоан Бьюкенен).
БАЛТИК: „Королівський вязень".
ВАНДА: „Належу до тебе"; „Пазурі і клинки".
ГРАЖИНА: „Карієра" з Мартою Ейгерт.
ЄВРОПА: „Перли корони" (Шарль Ґітрі).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Ґрета Гарбо).
КОПЕРНІК: „Сліпий заулок" із Сильвією Сідней.
МАРУСЯНКА: „Таємне проміння", „Самітній дім".
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Пошівара".
МУЗА: „Коли ти залюбленa".
ПАКС: „Остання сальва".
ПАЛЯС: „Світло бульварів".
РАЙ: „Зірка Ріверри" з Ерною Зап.
РІЯЛЬТО: „Неоправдана година".
СВІТ: „Обманювачена"; „2.100 потіх".
СТИЛЯГІ: „Буревій" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Талягад".
УТІХА: „Таємний стріл".
ХІМЕРА: „Танок шастя та розпуки" з Л. Гарвей.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Індія"

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Івасмана ч. 7):
„Америка"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 6. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із пригод лісових людей; Весняні осінньки, хор; 11.40 Скерца зі симфоній, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Р. Вагнер із пл.; 14.20 Легка музика з пл.; у перерві о год. 14.40 Авд. ККО скеч „Ідемо на прогульку"; 14.55 Бірка; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лїма „Коронар у Галичині"; Музика з пл.; 15.20 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Хвилина пятнь для старших дітей; 16.00 Вчимся говорити; 16.15 Розр. музика, орх.; 16.50 19.30 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Віра будуччини; 17.15 Скрипк. реціталь Е. Вальта Тургава (Естонія), у програмі вст. музика; 17.50 Сила характеру як основа перемоги; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Росіні: „Облога Коринту" увертура, пл.; 18.20 Фрагм. із оратор. Ліста „Христос" у вик. міш. хору; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Д-р Ол. Майковський" літер. нарис; 19.15 Пісні у вик. Забейди-Сумінського в супр. форт.; 19.35 Право читача — право письменника; 20.00 „Поворож із пісеньою" розр. концерт, орх., співв. куплетів; 20.45 Веч. дениик; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непроминаюча краса поезії; 22.00 Улюблені твори Гріґа, орх., співв; 22.50 Останні вістки; 23.00 Студія молодих, поезії, новели, сатиричні поезії.

Четвер, 7. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Муз. поранок для гімназій: „Народні пісні в музиці", орх., співв; 11.40 Росіні „Семіраміда" увертура, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хліборобської Палати; 13.50 Легка музика з пл.; 14.10 **Молоді таланти: Грає 15-літній піяніст Северин Сапрун; 14.25 Українські пісні в гр. пл. (Людкевич. Воробкевич);** 15.00 Фрагм. із пов. І. Лїма „Коронар у Галичині". Музика з пл.; 15.25 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з молодю; 16.15 Концерт солістів: мецосопр., віол., форт.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Про книжку Лепецького „Мадагаскар"; 17.15 Сальон. орх.; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Підземне Поділля; 19.20 Популярна музика у вик. цитр. туету (Вол. Ілевич, Ів. Яворин) і акорд. дуету; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уявн: „Тато дзвонить"; 19.30 Форт.; 20.00 Нар. капела; 20.45 Веч. дениик; 21.00 „Весняний рейд" словно-муз. авд., тенор, бас, баритон, інструм. ансамбль; 21.45 За методу оцінчну творчість; 22.00 Камер. концерт: Фл. Шмідт: Форт. квінтет оп. 51; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із співаючого альбума.

ВЖЕ НАДІЙШЛИ
найновіші весняні зразки
жіночого і мужеського білля, панчіх, окарпиток, шалинків, краваток і т. п., які ПО ДУЖЕ НИЗЬКИХ ЦІНАХ продає **„БАЗАР" Львів, Руська 3.**

Пятниця, 8. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл „Немальований король"; 11.40 Дворжак: Концерт оп. 104 з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Сусєдська гутірка; 13.50 Бетовен із гр. пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лїма „Коронар у Галичині", Музика з пл.; 15.20 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Плиймо великою річкою, авд. для старших дітей; 16.05 Гутірка з хорами; 16.20 Розр. концерт; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Вчимся мешкати; 17.15 Шуманові пісні; сопран, тенор, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Світовий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Німецькі й італійські дуети, сопран, мецосопран у супр. форт.; 18.35 Потрійний вузол; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уявн: „У замлітім лісі" (фрагм. із „Зачарованого болз" Л. Ридля); 19.30 Пісні про море та моряків, хор нар. школи з Торуня; 20.00 Симф. концерт, орх., скрипка; у перерві коло год. 21.00 Веч. дениик, акт. гутірка; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Популярна музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 6. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Мельодії П. Лькне, 19.10 Військ. марші, 19.45 20.00 Симфонія ч. 7 е-дур Брукнера; БІЛГОРОД 20.30 21.00 Гумор. 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт балалайок. 18.30 19.00 Цик. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Богема" оп. Пуччіні; ВІДЕНЬ 17.30 Смичк. квартет а-моль Шуберта, 18.00 Класичні оперетові мельодії, 22.30 23.00 Давні улюблені віденські мельодії; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Скрипка; КОШИЦІ 18.00 Господарські вістки, 18.15 Цик. музика; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Сальвано" оп. Масканіні; ПРАГА 18.05 Нім. авд. 21.30 Квартет Г-дур Шуберта; РАДІО ПАРІ 20.30 Пісні, 21.00 22.00 Концерт (музика 1848—1870); РИМ 19.40 Розр. музика. 22.15 Співи, реціталь М. Т. Педіконі; СОФІЯ 19.30 20.00 21.00 „Трубадур" оп. Верді; ТАЛІН 18.30 19.00 20.00 „Марта" оп. Фльотова.

Четвер, 7. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Скрипка; БУДАПЕШТ 12.05 Співи, 17.00 Хор, 18.05 22.25 Цик. музика, 20.40 21.00 Орх. концерт, 21.20 Форт. сонати Бетовена; ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 15.30 Казки для молоді, 17.30 18.00 Військова орх., 20.00 21.00 В танку впродовж 4-х століть, 21.15 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня камер. музика, 18.00 Моцарт, Гайдн. 20.00 21.00 Орх. концерт під дир. проф. Абендрота; КОШИЦІ 18.00 „Яка є вартість хліб. мейна на Закарпатті"; ЛІОН 20.15 21.00 22.00 23.00 „Ромео та Джульєта" оп. Гунода; МІЛЯНО 17.15 Іт.-брас. концерт, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Концерт хору; ПРАГА 15.15 Розр. концерт; військ. орх. сол., 20.15 Хор, 20.55 21.00 Орх. концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Аква кета" оп. Пінтрія; СОФІЯ 18.40 Пісеньки.

Пятниця, 8. квітня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 музика, 20.00 21.00 Концерт; БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.00 Концерт із Загребу; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „Дочка полку" оп. Доніцетті; БУДАПЕШТ 12.05 20.40 21.00 Цик. музика, 17.25 Джез, 18.05 Віол., 21.40 22.00 Моцартівський концерт; II. частина; БУДАПЕШТ II. 20.40 Моцартівський концерт I. частина; ВІДЕНЬ 13.15 Розр. музика, 15.30 Баритон, скрипка, 18.00 Оперетові мельодії, 19.10 Розр. концерт, 22.30 Танк. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.30 Пісні Вольфа у вик. Г. Вока, баритон, 22.30 Мала соната Вельтера на форт.; КОШИЦІ 18.00 Наше село та місто, Концерт; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 21.40 Розр. музика, 21.00 Оцінки, 22.00 Пісеньки; ПРАГА 14.00 Муз. авд. в нім. осені, 16.25 Тріо, 18.25 Італ. концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Мадам Сан Жен" драма Сарду; РИМ 16.00 Концерт квартету, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Орх. концерт; СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 Співи (чеські пісні); 20.00 Форт., 20.45 21.00 Концерт.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

Львів, 5 квітня 1938

Яйця.

Банк Польський і 11.50 Цукор. 35.00 Вугіль 30.50, 28.50, Ліщина 65.25, Можеїв 13.50, Островець 53.50, Стараховичі 38.25, 36.75, Хабербуш 44.00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65.50, 65.50, 3 пів 1 ем. 80.00 серія ненот. 3 поз. пів. 2 ем 80.75, серія ненот. 5. конверс. 70.50 пред дод. 41.00, 4 конверс. 66.25
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 5. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. баньов. без оп. 3.55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3.67 зол.
молоко 18—19 сот.
(я-ця копа 3.00 зол.
Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

Подяка.

Дня 12. січня 1938 відпровадили ми на місце вічного спочинку Нашого Найдорожчого Батька бл. п. О. МИХАЙЛА КУЗЬМИКА пароха Брошні, дрогобицького деканату. Горем прибиті спішимо цею дорогою зложити щиру подяку: о. кан. Мик. Гарбовському за ласкаву поміч у парохії та часте відвідування в часі недуги, за кількакратну сповідь і вділення бл. п. Батька в останню дорогу. За ласкаве вручування Покійного Нашого Батька в душпастирських обовязках дякуємо Впр. ОО. Ігуменові дрогобицького монастиря ЧСВВ. Семерянові Баранцові, о. кан. Кандр. о. Бугері та о. кан. А. Рудавському. На руки Впр. ОО. Деканів: Жука і Бардиківського складаємо щиру подяку всім Впр. Отцям з їх деканатів за участь у сумних похоронних обрядах. Зокрема дякуємо о. Погорецькому з Білини, о. кан. Войтовичеві з Негрибки, о. кан. Кагодіївні й Конєву, оо. катехитам з Дрогобича; Подолякові, Сапрунові, Куманякові, оо. Дацькам, оо. зат. обр. Кілярові і Цесліцькому.

За слова прощання і потіхи дякуємо Впр. оо. Гарбовському, Жукові, Кандї, Погорецькому, Іванусеві, Подоляковї і Колодієві. Дякуємо Впр. о. кан. Подлипецькому за ласкавий провід у часі перенесення тління останків з дому жалоби до церкви.

Місцевому учительському зборові дякуємо за вияви співчуття, за участь у похоронах, особливо Вп. п. Лебевкартовій упр. школи за поміч у приготуваннях до похорону і за надгробні слова прощання. Не можемо поминути з вислованими подяки Вп. Д-ра Яреовчишина за безкорисне несення лікарської помочі і облегчування терпінь в часі недуги. За прощання в імени всіх місц. українських установ дякуємо п. Василеві Харів і Стефанові Цибові. Вкінці всім, що взяли участь в похоронах і зложили заяви співчуття складаємо щиру подяку. Хай Всевишній усім винагородить.

754 **Сини.**

ОПОВІСТКИ.

Замість вінка на труну бл. п. Миколи Завчківського зложив Союз Суспільних Організацій Опіки над Емігрантами квоту 20 зол. на спроти по б. воїнах армії У. Н. Р., приміщені у захисті Бурси ім. Симона Петлюри в Перемишлі.

Надзвичайні Загальні Збори Українського Технічного Товариства відбудуться в неділю 17. квітня 1938 р. в год. 11. передполуднем у Львові, вулиця Просвіти ч. 1/II. з таким порядком дня: 1. Звіти з виділень Ради і Виділу головн. 3. Евентуалії. — Рада. 755

КУПНО - ПРОДАЖ

УКРАЇНСЬКУ ЗАГАЛЬНУ ЕНЦИКЛЬОПЕДІЮ, комплети та поод. томи купуємо та міняємо на інші. Книгарня Шевченка, Львів, Ринок 10. 604 5-5

БРОШУРУ „ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ" дістати можна у книгарні Шевченка Львів, Ринок та у Гриньків Бобика Бережани. Ціна 50, поштою 65, поручено 95 сотиків по надісланню готівки. Книгарням, товариствам знижка. 752 1-5

ГОДИННИКИ, бікутерія, столове срібло, плятери, кришталі, найдешевше купиш. Пашцер, Ринок 23. 51-*

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ 2 кімнати, кухня, повний комфорт, Генінга 34. 756 1-1

ШУКАЮ окремої умебльованої кімнати з цілим харчем. Околиця Личакова. Умовини до Адміністрації під „Студент". 751 1-1

РІЖНІ

ПРОТИГРИЖОВІ БАНДАЖІ гумові, чорні, еластичні, протиревматичні, противарикозні, противарикозні, противарикоз

Ч. 76 (14.908). Львів, четвер 7. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-31
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з виноскою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Кардинал Інніцер виїхав до Риму.

ШУШНІГ ЗДОРОВИЙ.

На домагання папи кард. Інніцер виїхав до Риму — мабуть, щоб дати вияснення щодо постави австрійського епископату у справі аншлюсу.

Німецьке інформаційне бюро заперечує поголоску, немовби Шушніг збожеволів. Він здоровий, перебуває у своїм мешканні.

КОЛИШНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА МІКЛЯСА ВИДАЛИЛИ З ВІДНЯ?

У пресі появилася вістка, що б. президентові Міклясові наказали замешкати в одному з трьох міст, віддалених понад 200 км. від Відня.

Новий еспанський червоний уряд.

Барсельонський уряд зреконструювано. Тепер ресорти в ньому розподілено ось як:

Премієр і міністр оборони: Негрін, закордонні справи: Альварсу дель Вайо, внутр. справи: Паваліно Гомез, рільництво: Урібе, справедливість: Гонзалез Пона, скарб: Зосте, праця: Айгуяде, шляхи: Хінез де льос Ріос, публичні роботи: Веляо, освіта: Блянко.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗАНЯЛИ ІБАРС ДЕ НОГЕРА І БАЛЯГЕР.

Як повідомляють офіційно зі Саляманки, Арагонський корпус сфорсував ріку Рібагорсану та заняв місто Ібарс де Ногера. Інший відділ сфорсував ріку Фарфану і заняв місто Гренону, що інший Манаргенс.

АРАГОНСЬКИЙ ФРОНТ УЖЕ НЕ ІСТНУЄ.

Армія ген. Москарда машерує у напрямі армії ген. Яге; вона дійшла до міста Баляґер.

Національні війська зближуються до рік Ногуара Параллеса і Ногуара Рібагорзана, що постачають 60% електричної енергії для Барсельони і катальонської промислової округи.

КІНЕЦЬ КАТАЛЬОНСЬКОЇ АТОНОМІЇ.

Еспанський національний уряд рішив після 7-годинного засідання скасувати автономний статут Катальонії.

Реформа румунської державної адміністрації.

НАЧАЛЬНА ПАЛАТА КОНТРОЛІ. — АДМІНІСТРАЦІЙНІ ОКРУГИ ІДЕНТИЧНІ З ВІЙСЬКОВИМИ.

Новий румунський уряд взявся до реорганізації державної адміністрації. Утворено найвищу палату контролі, залежну безпосередньо від премієра, яка контролюватиме цілу державну скарбову господарку.

Рівночасно опрацьовують закон про новий поділ держави — на 7 великих адміністраційних округ, що будуть покриватися з корпусними округами.

Як відомо, служба безпеки підпорядкована тепер військовій владі; виходило би, що такий стан має залишитись на постійне, коли адміністраційний поділ пристосовують до військового.

Повітові префекти будуть рекрутуватися зпоміж професійних урядовців, а не — як дотепер — зпоміж партійних політиків.

—o—

Протибольшевицьке повстання музулманів у Сх. Туркестані.

Як подають зі Суюану, 8.000 вояків під командою ген. Орато Баші підняло повстання проти совітофільського уряду у східньому (китайському) Туркестані. При підтримці мусульманських військ ген. Мачуніна утворено велику мусулманську армію, якої частина йде на місто Акосу у південно-західній частині Сінкіяну.

Оба генерали ще в літі минулого року проголосили „святу війну проти комунізму".

НАЙКОРИСНІШЕ ПОМІСТИТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ

Кооперативному Банку

„Д Н І С Т Е Р"

у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50,

що провадить крім звичайних ще окремі роди вкладок, які є вище опроцентовані від звичайних вкладок, а саме ВКЛАДКИ РІЗДВЯНІ І ФЕРІЯЛЬНІ, ВКЛАДКИ ПРИДАНОГО І НА САМОУСТІЯНЕННЯ та ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКИ, на які складаючи щомісячно що найменше зол. 5.— можна одержати по році крім відсотків ще й нагороду за ощадність в сумі зол. 25.— до 100.—.

Лицарі ночі

не відбудуться

з причини заборони влади.

СТУДЕНТСЬКА ДРАМАТИЧНА СТУДІЯ

ОЩАДНІСТЬ І ПОЛІТИКА.

Два дні цілий Львів мав нагоду наглядно переконатися, яку велику масу вкладників мають декотрі банки, головно Комунальна Каса Ощадности, Почтова Каса Ощадности (П. К. О.) і Галицька Каса Ощадности, і то здебільша дрібних вкладників. У тих довжезних чергах, серед тої юрби затривожених вкладників, що заливала тротуари, а навіть вулицю — спиняючи комунікацію — переважали люди, що ніяк не виглядали ні то на великих, а навіть на середніх і малих капіталістів.

Видно, що не пішла намарно сильна ощадностева пропаганда, ведена різнородними засобами — від відозв з підписами найвище поставлених достойників з нагоди місяця ощадности, до листів від П. К. О. до кожної служниці з заохотою ощаджувати і аж до тих яскравих неонових реклям: „Певносьць, зауфанє".

Не можна дивуватися, що в тих памятних днях схвилювання серед тої маси сірих людей та „певність" і „довіря" сильно захиталися. Про це ревно постаралася брукова преса своїми воєнними алярмами, зрештою а дуже поважними матеріяльними користями для себе. Але для влади, для всякої влади на світі run на банки ніде справа дуже некорисна. А вже виплата вкладок при асисті численної поліції напевно не є добрим засобом ощадностевої пропаганди. Правда, треба признати спокій і лагідність поліційних органів, що старалися в ті дні утримати порядок серед тої маси затривожених вкладників.

Бо напевне, якби котрий з тих вкладників дістав тоді доброго стусана в бік або бодай вчув декілька соковитих слів, то вже не так скоро поніс би він свої ощадности до банку. І так якась дама кричала на ціле горло: „Волію тримати свої гроші в сінніку" і та клясична економічна теза знайшла повне признання серед тої цілої маси, котрі з ознаками більшої або меншої нетерпличи чекали годинами своєї черги.

Для цілого господарського життя в державі, тимсамим і для держави ця теза є вбивча. Не може нормально розвиватися господарське життя в державі, коли громадяни будуть тримати свої ощадности в сінниках. Треба, щоби громадяни несли свої ощадности до банків і то не важне, яку вивіску має банк та в якій мові. Важне те, щоб ті ощадности несли, кожний до того банку, до якого має найбільше довіря. І то не лише громадяни польської народности, але і громадяни т. зв. „мєшаної народовости".

Sygn. VI. 1. Pr. 111/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Przewodniczący: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. J. Locker i S. O. J. Blumicz w sprawie konfiskaty nr. 66 czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 26. marca 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 111/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 1. kwietnia 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 25. marca 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Dilo" nr. 66 z daty Lwów, dnia 26. marca 1938, zawierającego: 1) w artykule p. t. „Radykalizacja nastrojów" w ustępie od słowa „wydawaty" do słowa „czasopysy"; 2) w artykule p. t. „Znowu Hryńky": a) w ustępie od słów „Chiba tilky ta" do słowa „zdijsnyłasia"; b) w ustępie od słów „kotre ciu" do słowa „Katołycyzm" znamiona zd. 1 i 2 występku z art. 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dzpp. nr. 6 ex 1863, t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymienione ustępy przez tendencyjne i świadome fałszywe naświetlanie polityki mniejszościowej, prowadzonej przez władze państwowe, szerzą wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Malicki, w. r. Protokolant: Mędraś, w. r. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

Sygn. VI. 1. Pr. 109/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy. Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Przewodniczący: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. J. Niementowski i d-r J. Locker w sprawie konfiskaty nr. 65 czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 25. marca 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 109/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 30. marca 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24. marca 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Dilo" nr. 65 z daty Lwów, dnia 25. marca 1938 r., zawierającego: w artykule p. t. „Obrjadowe widslupnyctwo i borot'ba z nym": a) w ustępie od słów „takij" do słowa „czynnyky"; b) w ustępie od słowa „Szlachta" do słowa „istorii"; c) w ustępie od słów „nakaz odnobo" do słowa „szlachty"; d) w ustępie od słow „Pro cej zafst" do słowa „i hołodu"; e) w ustępie od słowa „uriadowoho" do słowa „agitacji" znamiona występku z art. 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dzpp. nr. 6 ex 1863, t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymienione ustępy mają na celu przez tendencyjne i świadomie fałszywe przedstawienie stosunków na ziemiach wschodnich i polityki mniejszościowej władz państwowych na tychże ziemiach szerzyć wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Malicki, w. r. Protokolant: Mędraś, w. r. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

—o—

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 21—63

Доволі численних представників отих „менєйшосці" можна було помітити в тих безконечних чергах, що чекали на виплату вкладок перед Ком: Касою Ощадности, Галицькою Касою Ощадности і перед віконцями почтових урядів. Одних пізнати зразу по характеристичних для їх раси рисах, — других — наших таки братів знаємо з лиця або й особисто. Тим першим попалося дещо при тій нагоді у Варшаві від елементів, що користають з кожної нагоди, щоб собі погуляти.

Перед українськими банками не стояли черги. Правда, вони не мають такої маси вкладників, але якби так збіглися одного дня всі вкладники хочби до Центробанку (кілька тисяч осіб), то таки черга мусілаб чекати до другого дня. Прийшло, як нас інформує Центробанк, 37 осіб за оба дні, побрали вкладки, а декотрі завтра їх знов залишили, як переконалися, що банк виплачує без ніяких перешкод.

Правда, українська преса не видавала надзвичайних додатків. Наші люди мають ще довіря. Несуть вкладки до українбанків і до сільських Райфайзенок. Великих вкладників мало, більшість складає по кілька золотих. Є такі, що можуть складати одноразово 5, 10, найбільше 50 сотиків, так звані дрібні ощадности. Але треба і такі ощадности приймати і з тих ощадностей зростають капітали; так виховуються масові кадри постійних вкладників.

Не нехтують сотиковими ощадностями такі багаті нації як англійці, французи, німці — всюди там є величезні установи, що займаються організацією тої справи: є там фіжнородні, до найменших подробиць опрацьовані і випробовані системи, як збирати дрібні ощадности. Адже ніякий банк не всилі при більшій кількости дрібних вкладників контувати зокрема кожних вплачених 5 чи 10 сотиків.

Одною з таких систем є знана й уживана від давніх часів у цілому світі маркова система (також у польських касах Стефчика). Завело подібну маркову систему недавно наше Т-во „Ощадність", котре пропагує й організує у нас від давніх літ ощадностеву справу. І от дістає Т-во „Ощадність" такий документ:

Potwierdzam, że 25. III 1938 zakwestionowałem u Petra Sochackiego s. Michała w Chocinie 24 książeczek oszczędnościowych in blanco, znaczków po 10 gr. 112 sztuk, 19 żetonów po 5 gr., 29 żetonów po 2 gr., i 29. żetonów po 1 gr., na ogólną sumę 15·42 zł. Chocin 25 marca 1938 Dombrowski, Szowiniak.

Злочинець Петро Сохацький — це книговод кредитової кооперативи в Хотині; підписані панове — постеруночві держ. поліції аліквідували так радикальну небезпечну акцію та випитують: де ще є такі збірниці? По селах іде страх, „небезпечна справа — пахне криміналом".

Так пропагують ощадність у краю, що здавна терпить на брак капіталів.

П. Староста в Теребовлі покликується на розпорядок міністра з 3. жовтня 1937 р. про заборону всяких збірок з нагоди зимової допомоги і забороняє збирати дрібні ощадности, бо, мовляв, це також збірка на якусь ціль. Насуваються такі питання:

Чому не поширити тої заборони взагалі на всі вкладкові ощадности в банках?

Чому вільно складати ощадність по 2, 10 і 1.000 зол. і це не перешкаджає зимовій допомозі, а не вільно складати по 10 сотиків, бо це зимовій допомозі перешкаджає?

Очевидно, один і другий вкладник складає на якусь ціль. Перший може на виїзд до Карльсбаду чи нове футро, другий на те, щоб купити восени дитині шкільні книжки, або купити баранболі на переднівку, чи (це найчастіше) щоб заплатити податок.

Чому тому другому не вільно ощаджувати?

Чи та заборона збирати дрібні вкладки ощадности торкається також польських установ дрібного кредиту, чи лише українських? Якщо так, то може взагалі влада не бажає собі, щоб українці складали свої ощадности в кредитових устновах, включно з П. К. О. і Комунальними Касами?

Були колись і на польських землях такі закази. Під карою утрати служби в державних чи самоуправних урядах не вільно було полякам урядовцям складати свої ощадности в польських кредитових установах. Одначе та заборона пруського уряду не спиняла поляків перед ощадністю і вони поміщували свої гроші в польських кредитових установах, — та заборона навіть розбуджувала серед поляків охоту щадити. За місяць після такої заборони зібрало польське громадянство у своїх кредитових установах кілька мільонів марок. Маємо надію, що нинішні заборони не припинять ощадностевої акції і серед нашого громадянства.

Але признати треба, що такий стан — ненормальний. І тому компетентні чинники ясно мусять сказати: вільно, чи не вільно щадити? Треба в цій справі видати ясні розпорядки, а українське громадянство вже якось до них пристосується.

Бо пощо п. Петро Сохацький і тисячі інших постійних громадян мають переживати прикрі хвилини? І пощо панове Домбровські, Шовіняки й сотні інших постерункових мають тратити надурно дорогий час, шукаючи за ощадностевими книжечками і марками, замість за всякого роду злочинцями і бандитами, яких, на жаль, ще досить багато гуляє безкарно в нашім краю...

Оригінальні англійські матеріяли
На убрання також на жіночі плащі й костюми на складі у фірмі:
С. ЕРЛІХ
Львів, ул. Ягайлонська 20.
Тел. 213-90

Боротьба Швайцарії проти комунізму і війни.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 4. квітня 1938.

Большевизм зазнає невдач не лише у Каталонії, але і в політичній ідеольогії. Московська дипльоматія та її преса в Европі говорили досі, що „фашизм це війна", доки не почало перемогати рішуче переконання, що „большевизм, це війна". Остання промова Муссоліня про збройні сили Італії викликала у Швайцарії велику увагу, навіть деяке схвилювання. Але воно не перешкодило швайцарській пресі дати розумну відповідь тим французьким дениикам, що з нещирим здивуванням питали, для чого потребував Муссоліні виголошувати таку „войовничу" промову? Тут вказують на те, що цю промову призначено на адресу тих політичних груп Франції, які за всяку ціну намагалися примусити французький уряд до збройної інтервенції в Каталонії. Коли Франція від цієї інтервенції, такої небезпечної для миру цілої Европи, стримується, то вона це завдячує, розуміється не швайцарським впливам. Але це не зменшує значіння того факту, що Швайцарія у своїй боротьбі проти комунізму і війни є зразком для багатьох европейських держав, особливо для тих, що дбають пильно також про свою нейтральність.

Зразком цієї нейтральности був і процес проти керманичів швайцарських комуністів, які постачали збаламучених швайцарських громадян на фронт еспанських большевиків. Процес відбувся недавно в Цюріху і закінчився засудом обвинуваченних від 8 до 15 місяців вязниці. Кари чекають і на тих жертв большевицької демагогії, які матимуть щастя врятувати своє життя та вернутися до батьківщини. Виглядів на це вони мають небагато. Швайцарські громадяни, які перебували увесь час у Барсельоні, але мусіли тепер вернутися нарешті додому, оповіли представникам швайцарської преси жахливі речі про вязниці, а навіть кораблі в портах, перепов нені жертвами большевицького уряду Еспанії, між якими є й багато чужинців, зокрема „вольонтерів", що ждали свого повороту додому. В останнім часі панував у Барсельоні гострий брак засобів поживи, і діти поворотців, яких гостили на двірці, жадібно кинулись до молока, якого вони не бачили місяцями. Поворот швайцарців з большевицької частини Еспанії викликав тут настрій дуже немилий для швайцарських комуністів та соціялістів.

Але остання сесія швайцарської Національної Ради доводить виразно, що боротьба проти комунізму почата так успішно восени минулого року в Женеві розвивається успішно і по інших кантонах. Національна Рада ствердила значною більшістю закон про заборону комуністичних організацій на території женевського кантону. З погляду чисто юридичного цей закон не викликав справді найменшого сумніву, бо кантони зобовязані утримувати суспільний лад у себе і мають право обмежувати чинність асоціяцій, означену загальною конституцією, коли ці мають на увазі цілі і уживають засобів загрозливих для безпеки держави. До цієї категорії належать комуністичні організації кермовані з Москви, як це міг легко довести перед Національною Радою женевський посол Теодор Обер, наводячи відповідні факти з діяльности комуністів у Швайцарії та тексти з комуністичних видань. А його підтримали деякі поважні члени Ради з французької і німецької частини Швайцарії.

Але женевцям і цілій Національній Раді йшло не стільки про сумнівне юридичне ствердження протикомуністичного закону, як про те, щоб його морально і політично ухвалила ціла швайцарська Федерація. І таку ухвалу осягнули в повній мірі. Засідання, на яких обговорювали цей закон, обернулися у справжню національну демонстрацію проти комуністів та інших приятелів Москви. Представник дотичної комісії, посол Горжера з кантону Во, заявив, що комісія приняла закон більшістю шістьох голосів проти трьох. У своїй промові про організацію, статути та діяльність комуністичної партії він вказав між іншим на постанови Федерального Трибуналу проти діяльности комуністів в армії спрямованої на її розклад. „Уряд опертий на терорі є комуністичною засадою... Швайцарські комуністи нечисленні, але за ними стоять московські та всякі інші організації. Держава має причини числитися з небезпечною меншиною, що уживає терористичних засобів. Проти комунізму не можна боротися ідеольогічними засобами. Комуністи всіх країв є агентами кривавого диктатора у Кремлі"...

Відповідь соціяліста з Аргав, Шміта, що виступив в обороні комуністів, була досить невдала. Він заявив, що сучасні швайцарські урядові партії вийшли самі з революції, твердив, що „фашистівські" держави небезпечніші від Москви, і радив не робити з комуністів мучеників. Ще гірше пописався комуніст Боденман з Базелю заявляючи, що диктатура пролетаріяту є переходовою необхідністю, яка має допровадити до доби справжньої демократії. Очевидно такої, як у СССР. Соціялістам він віддячився дуже злe твердженням, що комуністи не є небезпечніші, ніж соціялісти та що обидві партії мають ті самі цілі.

Найгостріше виступив проти комуністів розуміється голова Протикомуністичної Інтернаціональної Унії, Обер, з Женеви, заявляючи, що московські агенти є знаряддями обширної революційної організації, для яких найбільш кривавi і злочинні засоби діяльности добрі. Замітну промову виголосив також женевський ліберал Альбер Піко закінчуючи її такою заявою: „Демократія не повинна бути режімом немочі та потурання. В житті народів бувають моменти, коли треба вжити суворих заходів проти тих, що намагаються систематично руйнувати державні інституції."

Виступи женевських „соціялістичних" оборонців комуністів, Ніколя та Дікера не мали бажаного ними успіху. Федеральну гарантію женевського закону принято більшістю 112 голосів проти 42.

При кінці сесії Федеральної Ради дали і відповідь на інтерпеляцію посла Мюзі у справі Лідії Гросовської, що брала участь у замордуванні колишнього агента московського уряду Ігнаца Райса, біля Льозани. Відповідь ця була дуже прикра не лише для швайцарських комуністів, але і для французького уряду. В ній стверджено, що французька судова влада не додержала точно зобовязань щодо видачі Гросовської швайцарському урядові. Відовідь кінчиться також заявою: „Федеральна Рада не може стверднти, чи правдиве є повідомлення преси, нібн Амбасада СССР в Парижі інтервеніювала перед французьким урядом, щоб Лідію Гросовську звільнили."

Швидкий зріст протикомуністичного, отже й протимосковського руху в Швайцарії, країні справді демократичній, це дуже характеристичний симптом політичної еволюції, яку перебуває тепер Европа.

М. Дяпько.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Більше уваги сільсько-господарській акції!

Ми є свідками останніми роками, як серед нашого громадянства дуже зросло зрозуміння для справи розбудови рідної торговлі і промислу. Цей, безперечно незвичайно позитивний прояв нашого громадянського життя має теж свою негативну сторінку. Декуди він поглибшое, і без цього велике у нас, недоцінювання хліборобства як варстату праці. Зокрема шкідливе це, коли йде про широкі маси нашої сільської молоді. У багатьох селах найактивніша частина молоді, замоплена думками здобути варстати праці у промислі чи торговлі „у місті", відчужується від землі і часто починає дивитися на працю батьків зі співчуттям, а то й погордою.

Як з одного боку гін нашого громадянства, зокрема нашого села, до промислу і торговлі, „до міста" треба витати, так з другого боку зростові недоцінювання землі, як варстату праці, ми повинні дуже енергійно протиставитись.

Передусім з таких причин: 1. Хліборобство стоїть у нас ще на дуже низькому рівні і вимагає великого вкладу свідомої праці й „молодечого запалу". 2. Хліборобство — це найздоровіший у народі консервативний елемент і тому не є маловажною справою, чи це хліборобство сильне і чи праця хлібороба має відповідну почану.

Коли мова про хліборобство, як варстат праці, то треба ствердити, що в деякому значінні **у хліборобстві ми стоїмо таксамо позаду, як у торговлі та промислі.** Великі можливости є ще перед нами в обох останніх ділянках, але ще більші можливости є перед нами у хліборобстві. У першому випадку треба говорити передусім про кількість, у другому про якість, але і там і тут є ще багато роботи.

Крім цього розбудова хліборобства — це головний і практично **єдиний засіб ліквідації недожившлювання широкої, мілионової маси нашого селянства** та піднесення його життєвої стопи.

ЩО МОЖЕ ДАТИ ЩЕ ЗЕМЛЯ.

І тому, коли нині підносимо гасла „До торговлі!" або „Розбудовуймо промисл!", то таксамо енергійно повинні ми пропагувати гасло: „Розбудовуймо хліборобство!" Що наше хліборобство справді треба ще розбудовувати, може ілюструвати нам табличка, яка вказує, кілько деяких плодів збирають пересічно з гектара у нас і кілько там, де хліборобство стоїть дуже високо. (Дані зі „Ст. Річника" за 1937 р.).

Пересічний збір з 1-го га у сотн.

	пшениці	жита	ячменю	овса	бараболі	цукрових буряків
Голяндія	29.1	22.9	29.7	20.5	186.1	372.5
Данія	29.8	17.6	28.6	26.3	168.4	320
Воєв. львів.	11.2	10.8	10.9	11.2	120	178
Воєв. станисл.	12.1	12.3	11.1	11.3	111	149
Воєв. терноп.	12.0	11.8	11.0	11.7	121	133
Воєв. волин.	12.5	11.3	12.0	11.4	102	158
Воєв. познан.	16.4	13.0	15.6	15.7	136	235

Слід підкреслити, що наведені плоди належать до найстарших, найбільш „популярних" і найширше знаних культурних управ і тут ріжниці ще найменші. Куди більші ріжниці бачимо у зборах у нас і деінде з сіножатей і пасовиськ (посівні сіножати і пасовиська), з садів, у зборах городовини, льону, конопель і т. д. і т. д.

Ось ще один доказ, на якому примітивному рівні стоїть ще наше хліборобство та кілько при відповідному поступі воно могло б нам ще дати.

10.000 ІНЖИНІРІВ І 360 ШКІЛ.

Наші хліборобські господарства на землях у Польщі дають річно разом понад 150 мілионів сотнарів обірнику. Цей обірник переховує наше селянство назагал у дуже примітивний спосіб і спеціялісти обраховують, що щонайменше 45% вартісним хемічних складників (головно азоту) обірнику в наших господарствах пропадає. Приймають, що при поступовому переховуванні обірнику повинно марнуватися найбільш 15% цих складників. Отже у нас непотрібно марнується 30% обірнику. У сумі дає це 45 мілионів сотнарів обірнику щороку. Яку це представляє вартість?

Приймають, що 1 сотнар обірнику має таку вартість, як 30 кг. бараболі (бо додаток 1-го сотнара обірнику дає надвишку 30 кг. бараболі). Таким чином 45 мілионів сотнарів обірнику має вартість 13,500.000 сотнарів бараболі. Приймім, що сотнар бараболі коштує всього тільки 5 зол.: 13,500.000 × 5 зол. = 67,500.000 зол. Приймім округло: **60 мілионів золотих.**

Тільки в одному лише році тратять наші хлібороби через невідповідне, примітивне зберіганя обірнику. За ці гроші можна би, напр., вибудувати 3000 великих, мурованих шкіл (кожну коштом 15.000 зол.) і платити 9000 учителям цих шкіл цілий рік по 138 зол. місячно. Цим дослівно „з обірником викиненим грошем" могли би наші хлібороби цілий рік оплачувати 10.000 інжинірів-агрономів (по 200 зол. місячно) і утримувати 360 хліборобських шкіл, кожну коштом 100.000 зол.

Якщо тільки тратимо лиш на одному обірнику, то кілько-ж ми тратимо на: примітивній обробці землі, на примітивній управі лук і пасовиськ, на садах, огородах, на лихій якости худоби і т. д.!

Все це моменти, які промовляють за тим, що земля — це в нас ще теж, подібно як торговля і промисл, дуже мало вихіснуване джерело народнього доходу, що вона таксамо крие в собі для нас ще велитенські можливости збільшення доходів і що гасло „розбудовуймо хліборобство!" у нас теж дуже актуальне.

Осад на зубах дуже сприяє розвиткові бактерій і квасів, які з черги нищать емалію і спричинюють порохницю. Тому кожна культурна людина має обовязок чистити зуби кілька разів денно.

Odol

Вживайте випробувану пасту до зубів ОДОЛЬ.

ПЕТЕР СОДЕН.

Страховище.

Панна Гізі, що мешкала на 4-ому поверсі, зупинилася на воротах дому, де стояла сторожева і почала розмову:

— Ви знаєте, пані Гадрболец, що вчорашній вечір був для мене попросту страшний. Я ще на Страховище.

свому віку так не перелякалася, повірте!

Сторожева зачинила двері і вийшла на коридор, слухаючи цікаво. Гадрболец помогла панні Гізі делікатно постирати з лиця трохи за багато пудру, що перемішався з якоюсь водою, може навіть кольонською.

— Я знову не така, щоб зараз когонебудь нулякатися... але це було щось таке несамовите... Кажу вам несамовите — і залобки повторила ще раз це слово.

Витягнула папіроску з торбинки, що пахтіла від батистової хустиночки, пустила димок і почала оповідати:

— Ви знаєте самі, що я виступаю у театрі між восьмою і пів девятою... мала роля... але все це краще, ніж нічого в такі тяжкі часи. Мій наречений — головний директор — каже, що з таких скромних роль починали всі великі артистки. Отже по виставі ввечір вертаюся трамваєм до дому... Мій наречений мав засідання, бо ваєм до дому... Мій наречений мав засідання, бо звичайно відвозить мене до хати своєю новою лімузиною. Висідаю на своїй зупинці, як звичайно. За мною йде якийсь худощавий добродій. Ясна річ, я не звертаю на нього ніякої уваги. Я взагалі не дивлюся на незнайомих мужчин... передімною може сидіти собі Кларк Гейбл, чи цілу годину йти за мною... мені байдуже. Але той мудощавий панок, зрештою дуже елегантно одягнений, у синьому модному пальті, у сірому капелюсі з гарною стяжкою, у дорогих нових черевиках... Отже той панок іде за мною вулицею крок за кроком. Ви самі найліпше знаєте, як у нас темно ввечер, навіть на більших вулицях. Я скручую у мазу вуличку Лінеца, знаєте, а він теж туди, я переходжу церковну площу — він теж. Тепер уже мені стало трохи неприємно. Дивлюся довкола, чи є може який поліцай... Але де! Пустиня. Вже зачинаю трохи підбігати, і на розі, коло аптики на хвилину оглядаюся. Бачу, що той чоловік має страшне лице — брутальне, як який боксер, зовсім малпа — з низьким чолом, запалими малими очками, попросту як бандит. А тепер, дорога пані Гадрболец уявіть собі мою ситуацію: я зовсім сама ввечір на вулиці з таким мужчиною, що наступає мені на пяти, якби тільки чекав на вигідну хвилину, коли може мене зловити за обшивку і втягнути до якоїсь нори! Я вже навмисне починаю звільняти крок, щоб його не дразнити, може так успокоїться, думаю. Вулиця Садова, потім Візінга, нарешті скручую вже на нашу вулицю — ні, таки біда не відчепилася, йде далі. Ви знаєте, пані Гадрболец, що я не полохлива, я раз навіть нашому інспіцієнтові дала в писок, як він посмів зайти до моєї гардероби. Аж залящало по коридорі. Але тут чуже індивідуум іде за мною як мара, щораз ближче підсувається.

Панна Гізі витягнула пудерничку, щоб збільшити настрій свого оповідання. Її носик виглядав, як зроблена із глини дитяча лялечка. Сторожева перевертала очима, якби заздалегідь насолоджувалася сенсацією:

— Направду сцена ставала несамовита. А тепер слухаєте як далі? Щораз гірше. Я вбігаю до камениці і скачу через цілий поріг, три ступні нараз. Ворота затріскую і гадаю, що я вже безпечна. Але-ж ні! Те страховище лізе за мною до дому. Я чую, як він сопе за мною. Коли скручую на площадці сходів бачу його страшне лице. Виглядає зовсім як божевільний. Напевне втік з дому божевільних. Правду казав мій наречений, генеральний директор, що має лімузину, що я не повинна ніколи сама вертатися вночі до дому. Але щож? Другого авта він не має... Отже слухайте далі, бо тепер приходить найстрашніша річ. Я вибігаю наверх по сходах. Перший поверх, другий поверх, а той тип увесь час за мною. Віддихає тяжко і страшно. Здається до смерти не забуду того віддиху. Моє серце гатає як молотом. Я мимохіть пригадала собі якусь поезію, де говорять про молот і про серце як на ковалі. Я вже задеревіла. Не можу йти далі і обертаюся. Той тип підходить до мене вже зовсім близько і я тоді, як не крикну до нього: „Чого ви хочете від мене, страшний чоловіче? Чи ви відчепитеся чи ні? Коли зараз не заберетеся то я почну кричати за поліцією!"

А він — ні слова. Вимахує руками, щось бурмоче, і суне далі. Я вже зовсім непритомна біжу на четвертий поверх, бо знаю, що це божевільний і щаслива, що нарешті я добігла до дверей, засуваю двері, на заставку. Слава Богу! Аж тепер він відчепився, цез із моїх очей! Утік, коли я його налякала поліцією і криком. Але яка це була моя ніч, то цього не можу вам пані Гадрболец оповісти. Я взяла три порошки на сон і нічого не помогло. Кидало мене на ліжку і цілу ніч бачила перед собою ту потвору! Но, добре... але чому ви смієтеся, то я зовсім не розумію?!..

Сторожева справді усміхалася щораз повніше. І повне обличча почало від маленького усміху і розсміяло як сонце при повному заході. Подумала хвилину і поволі, спокійно відповіла

— Синій плащ? Сірий капелюх, кажете? І якось так бурмотів? І нічого більше не говорив? Панно Гізі то не був ніякий бандит ані божевільний, тільки оператор від вагніткув, що мешкає у нас на третьому поверсі під числом 17. Він щойно недавно спровадився.

Панна Гізі зовсім поблідла, хоч мала на обличчі багато ружу і здивувалася:

— Но добре, але чому він нічого не говорив? Чому він не пояснив мені бодай одним словом?

Сторожева знов усміхнулася:

— Він бідака не може говорити. Він глухонімий!

Панна Гізі виймає з уст папіроску і кидає її люто в кут.

— Но, не казала я вам, що мені трапилася страшна річ! Попросту нечувано!

І виходить люта на вулицю.

Пер. в. г.

Дотеперішні осяги „Сільського Господаря" поважні і його нинішня праця — жива. Та всеж вони ще не такі, які з уваги на стан і розміри цієї ділянки повинніб і моглиб бути. Головна причина цього — замале зрозуміння для сільсько-господарської акції серед широких мас нашої сільської інтелігенції (інтелігентної молоді, що сидить на селі „без посад", сільського духовенства і т. д.). Тому слід підкреслити: Більше уваги сільсько-господарській акції! Скріпім працю „Сільського Господаря"!

Я. Татомир.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**
готові і на замовлення
простирала — пошевки — біля — полотна — ручники — обруси — капи — фіранки поручає
А. Петрушевський
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20.
(давніше коральницька)
Для п. т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 2—10 Цінники задурно

Вода на комуністичний та сектантський млин.

ПОЛЬОНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ У ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

Минула бюджетова сесія сойму і сенату мала одну рису, що відріжняє її від сесії попереднього року. Це атака на конкордат з Апостольською Столицею. У соймі це зробив посол Войцеховський, у сенаті сенатор Квасневський. Сенатор Квасневський не говорив безпосередньо про зірвання конкордату, тільки висловив думку, що треба збільшити супрематію держави й уряду над Церквою, якщо Польща не має стати клерикально-католицькою державою. Отже це була розвідка, підготова до атаки. Зате посол Войцеховський заатакував конкордат „від фронту". Не зазиваючи нічого у паперці, ясно сказав він, що під охороною конкордату треба вийняти тільки греко-католицьку Церкву, на те, щоб узалежнити її від урядових чинників. І тому посол Войцеховський, апелюючи до патріотизму кардинала Гльонда, просив його помочі у зірванні конкордату. Згідно з цим планом посол Войцеховський представив греко-католицьку Церкву як джерело комунізму та революційного тероризму.

Узалежнення Церкви від урядових чинників відмострує найкраще малюнок з життя. Очевидно, це малюнок з життя нещасної православної Церкви.

Це було 27-го грудня 1937 р. у Камені Каширському, повітовому місті на Поліссі. Декан о. Леонтій Билінський скликав на цей день соборчик духовенства та запросив на засідання повітового старосту Бендра та шкільного інспектора Макаревича. Ще заки прибули запрошені гості, о. декан подав зібраним до відома, що від нині священники та дяки мусять у зносинах з парохіянами вживати тільки польської мови та по-польськи проповідувати у церкві. Коли зявився староста та шкільний інспектор, о. декан казав прочитати постанову св. Синоду, яка забороняє вживати у проповідях „чужі мови" і наказує проповідувати у мові місцевого населення. І безпосередньо після цього о. декан ось так заінтерпретував постанову св. Синоду: „Ponieważ część duchowieństwa naszego powiatu nie zna tutejszego języka, proponuję zamiast niego używać wyłącznie języka polskiego. Ale wszędzie musi być jednolitość: nie może być tak, aby w jednej parafii kazanie wygłaszano po polsku, a w drugiej w mowie tutejszej". Свою пропозицію піддав о. декан під голосування, запитуючи на зразок большевиків: „хто проти його пропозиції"? Очевидно ніхто не відважився на протести, і так повстала постанова соборчика, що перекреслила постанову св. Синоду. Можливо, що навіть о. декан Билінський відчував несамовитість. Тому, якби шукаючи для себе опори, негайно проголосив розпорядок поліського архиєпископа Олександа, що наказує всім священикам викладати релігію у школах по-польськи.

Ще більш переконливим аргументом був виступ старости Бендра, який забрав слово і висловив догану всім священикам, що досі ще викладали по українськи. А на завершення прийшло начеб моральне виправдання цих польонізаційних зусиль. О. декан оповів таке: „Znałem jednego prawosławnego księdza na Polesiu, który zdaje się jeszcze żyje. Otóż on zawsze, nawet i za Rosji, wygłaszał kazania tylko po-polsku. Pamięta on bardzo dawne czasy i mówi, że dawniej była tutaj ludność polska, która została później zruszczona". І на цьому закінчилось засідання соборчика. Над постановою Св. Синоду взяла гору незгарна побрехенька.

Якже виглядало виконання нової, несподіваної постанови? У перший день Різдва о. декан Билінський почав проповідь по польськи. Люди, почувши це, почали виходити з церкви. Подразнений цією демонстрацією, якої він не сподівався, о. Билінський крикнув: „Kto nie chce słuchać, ten może wyjść". І... вийшли з церкви майже всі. Залишилась горстка тих, що не зорієнтувалась, як і що говорить священник. Бо частина населення майже не відріжняє російської мови від польської та не зрозуміє ані одної ані другої. По інших селах повіту селяни просто загрозили своїм парохам, що перейдуть до баптистів, якщо священники будуть далі проповідувати по польськи. І священники почали проповідувати по-українськи чи пак по російськи. Селяни проти тієї останньої мови не дуже гостро виступають, хоч нераз вже просили священників перейти на українську мову. Тільки один священник і далі проповідав по польськи без спротиву своїх парохіян. Але ці парохіяни в 100% скомунізовані; для них „релігія це опіюм", і до церкви у цьому селі майже ніхто не ходить.

Замість коментаря до постанов соборчика камінь-каширського повіту слід пригадати дещо з останньої 6-ої унійної конференції у Пинську. Там про польонізаційну акцію у Православній Церкві виголосив спеціяльний реферат відомий єзуїт Урбан, редактор „Оріент-у". Він гостро осудив цю акцію. У дискусії над цим рефератом кс. Урбана ніхто не відважився виступити в обороні польонізаційних затій у православній Церкві. Навпаки, конференція ухвалила видати окремою брошурою реферат кс. Урбана. А в дискусії, між іншими забрав слово сам єпископ-ординарій поліської католицької дієцезії Рухраба і підкреслив, що можливо вся православна людність перейде в сектанство, якщо будуть змушувати православних священників відправляти Службу Божу по-польськи. Але голос цього польського єпископа покищо не міродайний...

З білоруського життя.

ВІДКЛИК У СПРАВІ БІЛОРУСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОМІТЕТУ.

Як ми вже про це писали влада припинила 15-го січня ц. р. діяльність Білоруського Національного Комітету у Вильні. Дня 14-го березня ц. р. виленське городське староство розвязало цей Комітет. Мотивуючи своє рішення староство твердить, що „Білоруський Національний Комітет „змагав до реалізації постанов т. зв. минського маніфесту з 25. III. 1918. р. (проголошення незалежної Білоруської Народньої Республики) тобто до створення самостійної білоруської держави через відірвання від Польщі частини північно-східних земель.

Від цього рішення внесли 26-го березня ц. р. відклик до воєвідського уряду у Вильні, в якому підписані стверджують, що Комітет ані як цілість, ані його управа ані окремі члени не допустилися ніякого злочину та що Комітет змагав тільки до реалізації прав, що прислугують білорусинам у Польщі на підставі конституції. Що торкається маніфесту з 25. III. 1918, то він має для білорусинів тільки символічне значіння, особливо, коли большевики його перекреслили та два рази, І. І. і 1. VIII. 1919 р. проголосили незалежність Радянської Білоруси. До того ж минський маніфест значно випереджений аналогічний польський акт з 11. XI. 1918. р.

З кол зближених до Білоруського Національного Комітету інформують, що на випадок якби цей відклик не мав успіху, відповідні чинники рішились звернутися у цій справі до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

Подяка.

Велика радість стрінула мене і тим зворушила до сліз на відбутім Ювілею, котрий улаштували мені Комітет Пань під проводом Вп. Пані О. Поповичевої.

Щоб хоч у частині сплатити довг вдячности, тою дорогою складаю найщирішу подяку на руки ініціятивного і організаційного Комітету Пань всім, кому належиться моя подяка за тяжку велику прикрість, виявлену мені на Ювілею.

Коли сьогодні застановляюся і на холодно розбираю справу мого Ювілею, находить на мою душу думи з привидами пережитих літ та питаю себе: „Невже і я воїн, який прислужився батьківщині?"

Коли так воно справді то доживати буду віку ли одна з найщасливіших, бо умирати в свідомости, що людина сповнила свій життєвий обовязок для нації — солодко.

Олена Левицька.

З ІСТОРІЇ „БЄЛАРУСКОЇ КРИНІЦИ".

Влада два рази припинила була „Беларускую Крыніцу": рішенням з 18. XII. 1936 р. і 15. IV. 1937. Перше рішення Городський Суд у Вильні присудом з 25. II. 1937 р. відхилив Внаслідок зажалення прокуратора справу розглядав 30. VI. 1937 р. окружний суд у Вильні, який відхилив присуд городського суду, тобто затвердив припинення часопису. Від цього присуду видавець „Беларускої Криніци" зробив відклик до Найвищого Суду. На підставі виясненя Найвищого Суду відбулася в окружному суді у Вильні 11-го березня ц. р. друга розправа, в якій суд відхилив попереднє рішення, що ним засудив був редактора „Беларускої Криніци".

У справі другого припинення не було досі ще явної судової розправи.

20-ЛІТТЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ БІЛОРУСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛИКИ.

На день 25-го березня ц. р. припадали двацяті роковини проголошення незалежної Білоруської Народньої Республики. Під большевиками не було й мови про святкування цих роковин. Не було з цієї нагоди ніяких свят і в Польщі. Білоруська преса у Вильні з конечности обмежилася до повторення загально відомих історичних фактів з того часу, коли розпадалася царська Росія. У звязку з цим треба особливо підкреслити ініціятиву часопису білоруської молоді „Шлях Моладзі", який пропонує проголосити місяць березень кожного року місяцем пізнавання минулого білоруського народу.

10-ЛІТТЯ СМЕРТИ ПЕТРА КРЕЧЕВСЬКОГО.

Перед 10-ти літами, 8-го березня 1928 р. у Празі вмер Петро Кречевський, громадський діяч, літерат, поет та останній голова Ради Білоруської Народньої Республики, що 25-го березня 1918 р. проголосила незалежність білоруської держави. У звязку з цими роковинами Союз Білоруських Студентів в університеті Стефана Баторого у Вильні уладив 26-го березня ц. р. у своїй домівці жалібну академію. Реферат про Кречевського виголосив студ. Чеслав Найдзюк. Дня 29-го березня ц. р. уладили теж відчит про Кречевського для білоруських пластунів.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ БІЛОРУСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

В першій половині березня відбулися загальні збори Союзу Білоруських Студентів університету Степана Баторого у Вильні. Союз уладжував у звітовому часі три великі концерти і цілу низку товариських імпрез, відчитів та дискусій. Головою вибрали дотеперішнього голову Адама Дасюкевича. Збори ухвалили йому спеціяльну подяку за його працю для Союзу.

БІЛОРУСЬКИЙ ПЛАСТ.

Білоруський пластовий рух у Вильні молодий. Є тут при білоруській філії державної гімназії ім. Ю. Словацького дві пластові дружини, хлопяча і дівоча. Брак найнеобхіднішого виряду не дає цим дружинам змоги вести нормальну працю. Щоб бодай частинно підпомогти пластову організацію створилося перед кількома роками Товариство Приятелів Білоруського Пласту, що з добровільних складок збирає фонди на підтримку тієї необхідної організації молоді.

КОМІСІЯ ВИХОВНИХ ОСЕЛЬ
при Українськім Краєв. Т-ві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові
влаштовує
дня 11. квітня ц. р. в год. 16.30
В САЛІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ
ДЕНЬ у ТАБОРІ...
ревію
Програмки можна дістати в „Пласті", Руська 3.

Заборона дальшої діяльности Т-ва „Український Народній Дім“ у Красній.

В доповненні до короткої вістки подаємо, що дня 23. березня п. р. голова Т-ва Український Народній Дім“ у Красній пов. Коросно на Лемківщині дістав рішення львівського воєвідського уряду із забороною всякої дальшої діяльности Т-ва, бо вона не вказана з огляду на публичну безпеку. Зараз на другий день прийшов зі староства у Коросні наказ негайної ліквідації цього Т-ва під загрозою кар, передбачених законом про кордони держави та про товариства. Очевидно, цим наказам згадане Т-во мусіло піддатися, але вичерпає всі законом передбачені засоби, щоб привернути назад діяльність цього дуже корисного для Лемківщини Т-ва.

Покищо зліквідована ще одна твердиня на Лемківщині, якої завданням було ширити національну свідомість між українським населенням північно-західної окраїни нашої етнографічної території. Історія цього Т-ва цікава і варто її нині пригадати. Отже ще в 1931 р. заходом кількох свідомішим місцевих селян та кількох інтелігентів, які вийшли з цього села, засновано статутове товариство, з метою освітнього, культурного та економічного двигнення місцевого українського населення. За допомогою односельчан американців та на їх поклик повстав у селі комітет будови дому для заснованого товариства. Гроші зібрали меткі американські комітети будови Народнього Дому і прислали їм до краю. Місцевий комітет закупив та звіз потрібний до будови поверхового дому матеріял, зладив пляни дому та виніс їх до затвердження до адміністраційної влади.

І минали роки, а плани лежали незатверджені в одним з виділів львівського воєвідства. Звезений матеріял став псуватись і по селі почали кружляти поголоски, що скоріше на долоні волосся виросте, ніж повстане задумана будівля. Щойно по трьох роках воєвідство нарешті пляни затвердило. Коли надійшла до села ця весела вістка, негайно розпочато будову дому, і то навіть без відповідних на ту ціль фондів, тому, що будівничий п. Володимир Яцина з Лежайська піднявся будови покищо без грошей. У короткому часі здвигнено величаву одноповерхову будівлю і дім покрито бляхою.

Чергового року викінчено ліве крило партеру і віддано дві салі та коридор до вжитку кружкові „С. Г.“, що його засновано в селі з початком 1937 р.

Очевидно, від тоді, точніше від осени минулого року, згадане т-во і кружок „С. Г.“ почали проявляти свою статутову діяльність. У зимі уладжено одну виставу, опісля двомісячний куховарський курс, на якому викладав інж. Василь Созанський. Оба ці курси і вечірка замість профори пройшли з великим моральним успіхом. Багатьом місцевим людям отворились очі, бо пізнали, хто вони є та хто їх правдивим опікуном.

Цей розмах праці не подобався деяким місцевим москвофілам, що минулого року заснували чит. „общества Качковського“. З того часу в селі створилися два табори, але на щастя, до ніяких ворожих виступів не доходило. Правда, москвофіли почали висилати делегації з домаганням віддати їм будинок Народнього Дому, бо, мовляв, і вони привезли кількадесять цегол на цю будову. В селі почали кружляти теж поголоски, що мають відобрати дім силою, але завдяки рішучій поставі правних власників дому до насильства не дійшло.

Здавалось, що буде вже спокій. Одначе перед кількома тижнями в селі зявився урядовець староства в Коросна, перевів докладну ревізію діловодства та рахунковости, при чому на питання, чого шукає, відповів голові Т-ва, що це звичайна річна контроля товариства.

Тимчасом ця контроля закінчилась відомою вже нашим читачам забороною. Т-во „Український Нар. Дім“ поклало собі за ціль дати приміщення іншим товариствам, які мали в селі повстати, згідно з постановою свого статуту. Т-во не має за собою ніякого програму, хіба те, що поставило собі за ціль нести між застрашених лемків живе рідне слово та ідеї, що не мають нічого спільного з теревенями про едність „русского народа“, якими їх тут годують. Тепер недобитки-москвофіли хваляться, що їм вільно все робити, бо їх акція находить підтримку.

Тоді зрозуміла, що про білість білля не рішає кількість вложеної у прання праці, але тільки спосіб прання. Бо при звичайнім пранні зникає бруд тільки зверха, а РАДІОН усуває теж бруд, який всяк глибоко в тканину.

При варенні білля в РАДІОНІ витворюються мільони дрібних мухурчиків кисня, які проникають наскрізь тканину. Завдяки тому білля буде дійсно чисте і біле.

RADION

ПЕРЕ БІЛЛЯ „НАСКРІЗЬ“.

RADION sam pierze!

ВИРІБ SCHICHT-LEVER S. A.

Але марна надія москвофілів, що захоплять Народній Дім, бо він у їхні руки не дістанеться. Статут Т-ва виразно каже, що його майно може перейти тільки в руки українців. І так § 17. цього статуту виразно постановляє, що на випадок розвязання Т-ва майно його переходить на одно або більше існуючих вже у селі українських товариств. Якщоб влада не дозволила на заснування ніякого такого товариства, то майно Українського Народнього Дому у Красній дістається як депозит Т-ву „Просвіта“, або „Рідній Школі“, або Науковому Т-ву ім. Шевченка у Львові, з тим виразним застереженням, що майно мусять повернути назад кожному українському культурному т-ву у Красній, на якого заснування дозволить влада.

З українського життя у Варшаві.

НАЙЦІКАВІШІ ВІДЧИТИ.

В Українському Науковому Інституті виступив 18. м. м. (в рямках історичних засідань комісії для студій над українсько-польськими проблемами) проф. П. Лушпинський з цікавим відчитом про відносини Шевченка й Гощинського до Вальтера Скотта.

Недільні реферативі сходини, організовані управою рухливого мистецького гуртка „Спокій“, притягають щораз численнішу авдиторію. На останніх таких сходинах **посол Гоффман з Рівного** на Волині зобразував у живій прелекції, при допомозі привезеного багатого фольклористичного матеріялу із власної збірки, стан і можливости досліджування волинського народнього мистецтва, звернувши особливу увагу на народні вишивки, столярство, спів і байкарство. *Волинське народнє мистецтво* — суто українське і багате, находиться у фазі швидкого занепаду, уступаючи місця тандіті. Цікавою причиною вицвітання дійсних мистецьких кольористичних вальорів є зріст національної свідомости в масах, що починають демонстраційно жонглювати національними барвами. Автор награв багато народніх мелодій на фонографі і переслав їх проф. Ф. Колессі для обрібки. Деякі почини піддержувати поодинокі ділянки народнього мистецтва на Волині шкільною та адміністраційною владою — здебільша не дають успіху, як невлучні у самому підході. В дискусії м. і. забрав слово сенатор В. Ястшембовський, ректор Мистецької Академії, і висловив погляд, що загибіль народньої творчости приходить силою обставин, треба тільки по мистецьки використати її оригінальні форми.

В університетському Колі Славістів виступив студент Середницький з оригінальним рефератом про Лесю Українку.

ВИБОРЧА КОЗАЦЬКА РАДА „ЗАПОРОЖЖЯ“.

17. березня відбулася виборча козацька рада корпорації „Запорожжя“ у прияві куратора Т-ва проф. Кордуби, що накликував козацтво корпорації виказатися солідною працею. Кошовим Т-ва вибрано студ. Високої Журналістичної Школи п. **Богдана Кейтржинського**, членами управи пп. **Богуславського і Самчука.**

З „ПРОМЕТЕЯ“.

Події в Совітах та їхні відгуки в Европі примушують навіть байдужі донедавна круги варшавських політиків і публіцистів цікавитись осередком протикомуністичного руху, зокрема відчитово-дискусійними вечорами в клюбі **„Прометей“.** За минулу зиму виступило на четвергових вечорах у „Прометеї“ багато чоловік українських, польських та інших прелегентів, що обговорювали здебільша актуальні події, важні для формування долі східно-европейського суходолу.

На увагу українського обсерватора заслуговує один із останніх „прометейських“ відчитів, реферований ред. „Часу“ **п. Адамом Ромером.** Прелегент говорив про ролю Польщі супроти сучасних подій і м. і. торкнувся гарячої справи розділу Чехословаччини та майбутньої

долі українського Закарпаття, схилившись у бік мадярофільських концепцій. Українські дискутанти спонукали прелегента зясувати докладно своє становище в цій справі: національна свідомість на Закарпатті — на думку прелегента — зростає, але хто евент. прилучить до себе Підк. Україну — говорити покищо важко.

УКРАЇНЦІ ТА ІНСТИТУТ НАЦІОЛЬОГІЧНИХ ДОСЛІДІВ.

З ініціятиви абсольвентів націольогічного семинара Інституту Нац. Дослідів у Варшаві зорганізовано „Коло Абсольвентів", якого головою вибрано п. Новаковського, молодого націольога. На дискусійних зборах тої організації будуть читати ріжні праці з ділянки національних проблем, м. ін. і з українських справ. На перших інавгураційних зборах прочитав реферат м-р Бежанек про розвоєві дороги меншинного права. КТВ.

В справі паломництва на Евхаристійний Конґрес.

КОМІТЕТ IV.

У звязку з українським паломництвом на Евхаристійний Конгрес до Будапешту подаємо до відома:

1) Додаткові зголошення приймаються до 25. квітня ц. р. Всіх зголошених просимо найдальше до цього дня прислати всі потрібні документи. Пізніші зголошення будуть неважні.

2) Звертаємо увагу всіх учасників на те, що оплата переїзду обіймає тільки оплату від Лавочного до Будапешту, а не зі Львова. Отже кошти подорожі до Лавочного оплачує кожний учасник, користаючи із залізничої знижки у висоті 33 прц. Ця знижка прислуговує кожному учасникові на основі конгресової карти.

3) В справі строїв, що обовязують священників та інших паломників, подамо окрему інформацію після рішення відповідних чинників.

Львів, 6. квітня 1938.

Управа Марійського Товариства Молоді,
Львів, Сикстуська 39 а.

Великий Театр

ПРЕМІЄРА
ROSE MARIE
ОПЕРЕТКА Р. ФРІМЛЯ.

Нині

Англо-італійські переговори покінчені.

Англо-італійські переговори мериторично вже покінчені; на нинішньому засіданні уряд остаточно заапробує текст договору.

ТЕКСТ ДОГОВОРУ.

Як подає ПАТ з Льондону, італійсько-англійське порозуміння нормуватиме такі справи:

1) Вел. Британія визнає життєві інтереси Італії на Середземному Морі, Італія визнає британські інтереси.

2) Оба уряди припинять фортифікацію морських баз на Середземному Морі. Давні фортифікації лишаються, нові буде можна будувати за згодою контрагента.

3) Оба уряди запевнять свободу плавби підчас мира і війни для всіх кораблів через Суезький канал згідно з постановами конвенції з 1885. р.

4) Італія приступить до Льондонського морського договору з 1936. р.

5) Британський уряд візьме під увагу опінію італійського щодо змін в устрою Палестини.

6) Британський уряд запропонує Раді Ліги Націй, щоби поодиноких членів Ліги звільнити з обовязку не узнавати анексії Абісинії.

7) Мішані італійсько-англійські комісії унормують граничні справи між Абісинією та англійськими кольоніями, що з нею сусідують.

8) Британський та італійський уряд пошанують статус кво на арабськім побережжі Червоного Моря.

9) Італія визнає британський протекторат над Аденом і околицею.

10) З хвилиною, як італійсько-британський договір буде правосильний, Італія зменшить війська в Лівії.

11) Італійсько-британське порозуміння стане правосильне з хвилиною, коли Італія забере з Еспанії свої війська і военні матеріяли.

12) Оба уряди не посягнуть по ніякі еспанські території, як в Европі, так і в Африці.

Модерні двопружинові ПАТЕФОНИ та найновші УКРАЇНСЬКІ
Ґрамофонові кружки
у великому виборі тільки у фірмі „Е-комп"
ЛЬВІВ ВУЛ. СИКСТУСЬКА 29. Тел. 203—30.

Жидівські торговельні кола домагаються,

ЩОБ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ЗАКЛЮЧИЛА ТОРГОВЕЛЬНЕ ПОРОЗУМІННЯ З НІМЕЧЧИНОЮ.

„Прагер Берзен Курієр", що є під впливами жидівських торговельних кол, доказує на основі подрібної аналізи торговельного білянсу, що чеське господарство після аншлюсу є дуже залежне від Німеччини. Деякі важні предмети вивозу, напр. вугілля, що їх вивозили до Австрії, тепер взагалі втратили збут. Крім того Німеччина може відповідною політикою транспортових тариф утруднити а то й унеможливити чеський вивіз до інших країв. З огляду на те „Прагер Берзен Курієр" радить чехословацькому урядові якнайскоріше заключити торговельний договір з Німеччиною.

Ця стаття викликала велике вражіння у фінансових колах.

ЧЕХІВ РАЗЯТЬ НІМЕЦЬКІ АФІШІ.

Чехословацьке міністерство шляхів домагається, щоби з німецьких поїздів, які транзитом переїздять з Відня до Берліна, знимати пропагандивні афіші, поналіплювані у звязку з недалеким плебісцитом.

Що писало „Діло" 50 років тому

Ч. 69. Субота, 7. квітня (26. березня) 1888.

ПРИХІД З ПРОПІНАЦІЇ.

В австрійському парляменті натрапив на великі труднощі законопроект про підвишку податку від горівки. Поляки з Галичини, що майже виключно мали у своїх руках горівчаний промисл, дуже протестували проти цього проєкту. Одним з таких протестаційних засобів було письмо, яке галицький краєвий виділ вислав у цій справі до міністра скарбу Дунаєвського. „Діло" вибирає з цього письма цікаві дані про дохід з пропінації.

„Річний дохід з пропінації приносить більшим власникам суму 3.069.952 зр., а містам 978.000 зр. З міст на Руси мають річного доходу з пропінації: Городок 20.138 зр., Дрогобич 36.759, Золочів 14.000, Коломия 62.394, Перемишль 85.922, Самбір 35.047, Сянік 17.479, Снятин 18.375, Сокаль 10.766, Станиславів 20.463 Стрий 39.500, Тернопіль 65.509, Яворів 16.891, Ярослав 23.840. З цих доходів покривають ці міста 50 до 60% своїх видатків. На кожного більшого власника припадає з пропінації пересічно 500 зр. річного доходу".

ВНУТРІШНЄ ПОЛОЖЕННЯ ФРАНЦІЇ.

Як дуже внутрішнє політичне положення Франції вперед 50-ти літ було подібне до сьогоднішнього чи радше навпаки, свідчить про те такий уступ з передової статті в „Ділі".

„Новий французький кабінет не дає ніякої запоруки тривкости. Фльоке, правда, закликає до солідарности і згоди всіх республиканців, але його заклик залишиться без успіху, хоч теперішня пора найнебезпечніша для республики. Вже нині можна сміло сказати, що дні нового кабінету пораховані, бо він має сам в собі зародок своєї смерти. Новий кабінет складений майже з самих радикалів, бо з винятком Кранца, Легранда і Феруллта всі міністри належать до радикальної лівиці. Зі складу нового кабінету виходить, що він не в злуці всіх республиканців під одним прапором; новий уряд, як і попередній, мусітиме вести боротьбу не тільки з противниками республики, але й із самими республиканцями і певно не зможе довго втриматися".

КІЛЬКО ЛЮДНОСТИ МАЄ КИТАЙ?

В новинці читаємо: „Кажуть, що підчас останньої повени в Китаю згинуло 7 мільонів людей. Так повідомляють европейці, що живуть в Китаю. Ян це правда, то можна сказати, що такого нещастя не було ще на землі, бо погибло більше людей як в цілій Галичині або Австралії. Ніхто не знає напевно, кількість людности має Китай; одні подають 200 мільонів, інші 400. Це тільки можна знати, що земля в Китаю вже не в силі вижівити людей. Китайці, лише один турист, множаться мов саранча, тому кілька мільонів більше або менше не робить різниці".

Знак часу.

Між нечисленними польськими послами, що з соймової трибуни висловили осуд акції „навертання" на латинство гриньківчан, був п. Тома Козловський. Однак він опублікував недавно в польській пресі каяття за свій виступ, у формі заяви такого змісту („Жице Католіцке" ч. 14):

„На засіданні буджетової комісії Сойму я окреслив критично акцію переходу на католицтво с. Гриньків на Волині. Свою думку висловив я на підставі помилкових інформацій, достаточно мною не провірених. По точнім ознайомленні з акцією, звязаною з с. Гриньки, стверджую свою помилку і висловлюю жаль, що поставлений мною запит неслушно діткнув найцінніші польські чинники на Волині".

Шкода, що п. посол не виявив, як його довели, або — може — як він сам дійшов до пізнання своєї помилки. Його вияснення напевно булоб цікавою ілюстрацією релігійно-політичної праці тих польських чинників, що про них він говорить у своїй заяві.

—o—

ПОЛЬЩА ВИЗНАЄ МАНДЖУРІЮ?

У японській пресі появилася вістка, що Польща визнає в найближчому часі Манджурію та вишле туди офіційного представника.

—o—

По широкому світі.

Румунським міністром публичного здоровля став ген. Марінеску.

Америка вивезла минулого місяця до С.С.Р. зброї за 1,100.000 долярів, до Канади за 1,200.000, до Японії за 894.000, до Китаю за 180.000.

Румунський король виїде мабуть цього літа до Англії.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.
Адміністрація

З природи і життя.

Мигдалки, інтеліґенція та здоровля.

На границі устної ямини і горла, по обох його боках находяться в людини два піднебінні мигдалки. Вони переважно вистають зпоза бічних стін горла. Є це твори величини волоського горіха, збудовані з лімфатичної тканки; ця тканка витворює білі тільця крови, що мають за ціль боротися з хороботворчими бактеріями, які вдерлися до організму. Крім тих двох мигдалків має людина ще т. зв. третій мигдалок, поміщений на основі черепу, що є горішньою частиною горла за носовою яминою.

Мигдалки — це місця, які часто захворовують тому, що на їхній нерівній поверхні часто затримуються бактерії, яких багато в нашій їжі і у вдихуваним повітрі. Наслідком такого закаження бактеріями є **запалення мигдалків**, які тоді стають червоні, побільшуються і виділюють ропу. Коли запалення не уступить зовсім, а перейде в затяжне, тоді мигдалки, подражнювані безупинно хороботворчими чинниками, побільшуються, і переростають.

Такий перерість має велике значіння для роззою дитини, головно, коли **побільшується третій мигдалок.** Він побільшуючись затикає взаду (від сторони горла) ніс і змушує дитину віддихати устами Це стає причиною цілого ряду недомагань здоровля, бо віддихання устами є нездорове, а то й шкідливе для організму. Повітря, що переходить через ніс огрівається майже до теплоти тіла (36° Ц), бо в носі находяться якби кальорифери, збудовані з сильно розвинених кровоносних судин, через які переливає тепла кров. Таксамо ніс своєю слизою звогчує повітря і затримує порох. Ці всі цінні чинники, що роблять повітря нешкідливим для долішніх віддихових доріг (дишиця-бронхи, легені) відпадають тоді, коли дитина мусить віддихати устами.

Головно дуже шкідливе значіння має перерість третього мигдалика **у малих дітей**. Для старших цієї небезпеки немає, бо третій мигдалок нидіє сам від себе коло 10—12 року життя. Переростий третій мигдалок затикає дитині ніс і вона віддихає устами. Слизь, що збирається у носі не може відплисти, подражнює його і спричиняє затяжний нежит. Через віддихання носом деформується кістяк лиця, а дитина має придуркуватий вираз лиця з причини безупинно відкритих уст. Це саме стає причиною затяжного запалення горла (коли воно прикро заснхає) перериваного сну і кашлю.

Також перерість третього мигдалка стає причиною **затримання умового розвою та інтеліґенції дитини**, яка стає притупленою, неохотною до науки, при чому також сильною ослабає память. Причина затримання ненормального умового розвою у дітей з переростим третім мигдалком не є ще знана. Кажуть, що причиною того має бути утиск побільшеного третього мигдалка на підставу черепу і на мозок. Згадані шкоди, які спричиняє нормальному розвоєві дитини перерість третього мигдалка, змушують лікарів до операції, при якій усувають переростий мигдалик, вслід за ним скоро поправляється здоровля дитини.

Підчас коли перерість третього мигдалка дошкулює лише дітям, то **піднебінні мигдалки** даються у знаки головно старшим дітям і дорослим. Вони також часом переростають надмірно наслідком затяжного запалення. Часом через свою величину можуть побільшені мигдалики перешкодити при проковтуванні кусків страви. Одначе більшу вагу має тут затяжне запалення, що звичайно буває в побільшених мигдалках. Бактерії, що втискаються в середину таких мигдалків, дістаються з лімфою навіть до дуже віддалених органів тіла, як нирки, „сліпа кишка", серце, міякові оболони, суглоби і можуть там викликати хворобові, звичайно запальні прояви. Такі мигдалки стають неначе воротами, крізь які ціла армія заразків вдирається до організму людини.

З того погляду не можна собі леґоважити занедужань мигдалків, головно затяжних і порадитися лікаря, як треба з ними поступити.

Коли мигдалки є „воротами закаження", якими дістаються бактерії до дальших органів тіла, тоді треба їх безумовно усунути. Втрата мигдалків не приносить жадної шкоди людині ні молодій ні старшій, бо як виказали найновіші досліди вчених, тканка мигдалків є для людини зовсім безвартна і її втрата не має жадного впливу ні на фізично-психічний розвиток дитини ні на здоровля дорослої людини.

Лікар.

Чари содового світла.

Одним з найважніших чинників, що потрібні до життя людини, є **світло.**

Давніше, коли люди жили в первісному стані, вони були залежні у своїх заняттях від денного світла. Одначе людині не вистачав день, що в деяких порах року такий короткий, тому людина хотіла продовжити день штучним освітленням. Таке штучне освітлення удосконалювалося рівнобіжно з розвитком цивілізації: через вогонь, смолоскипи, свічі, нафтове світло та газове, дійшло до світла нинішньої доби, — електричного. Але людський ґеній не стоїть на місці, лиш далі змагає до поліпшення цього важливого чинника в житті людини, яким є штучне освітлення. Ціллю розшуків є найти таке світло, що булоб ясне, здорове і якнайдешевше. Таємниця такого світла лежить в електричній жарівці, яку безупинно досліджують та удосконалюють. Від часів відкривника жарівок Едісона жарівка значно змінилася. Вугляне волокно первісної жарівки замінили металевим дротиком, а жарівку в середині виповнили газами. Така жарівка зужиткує в порівнянні з Едісоновою втроє менше електричної енергії. Одначе це є ще для ощадної людини замало. Дослідники змагають до того, щоб винайти ідеальне світло, т. зв. **хо́лодне світло,** що всю енергію електричної струї зужитковалоб на світло, а майже нічого на тепло, що йде на марне.

Світло в газах.

Дослідники світла звернули увагу на те, як поводиться світло витворене електричною струєю в розріджених газах. Показалося, що ті досліди відкрили перед фізикою багато нових пеґарних можливостей. До найцікавіших ламп, в яких жарюють гази і пари належить т. зв. **содова лямпа,** при якій головну ролю грає первень сод (знак хем. Na) у постаті газу. Содова лямпа виглядає як шклянa рурка у формі лат. букви U і є виповнена газом неоновим і парою соду. Коли лямпа не є вжучена, сод лежить у стані сталім і холоднім на дні лямпи. Рурка лежить у шклянім коші, що має подвійні стіни, між якими находиться порожнеча. Така стінка стримує тепло і не випускає його поза жарівку. Коли вжучити електричну струю, содова лямпа не розблискує зараз світлом як звичайна жарівка, але ясніє щойно тоді, як під впливом нагрівання електричною струєю, металічний сод переходить у пару. Це звичайно настає по 7—14 мін.

Коли металічний сод перейде в рурці в пару, тоді лямпа сильно ясніє однобарвним яскравожовтим світлом.

Прикмети содового світла.

Содову лямпу вважають тепер найдосконалішою формою штучного освітлення. Важний тут також зеленаво-жовтий колір світла содової лямпи, який то є найздоровіший для людського ока. Світло содової лямпи не вражає очей людини як біле світло електричних жарівок, тому знаменито надається для освітлення автодоріг. Як відомо, в краях, де багато автодоріг і сильно розвинений автомобільний рух, великий процент катастроф є наслідком осліплення шоферів яскравим світлом. Звичайне яскраве світло кидає на дорогу гострі тіні, які деформують вигляд дороги, витворюючи пражіння нерівности, а з другої сторони затушовує правдиві небезпеки. Одначе може найцінішою прикметою содового світла є його здібність проникати мряку, що є справжнім джерелом катастроф для літаків, кораблів, самоходів та залізниць. Тому на думку знавців содове світло повинно на публичних дорогах заступити звичайні електричні лямпи.

Світло, що живе 3.000 годин.

Содова лямпа є також дуже ощадна в уживті: вона зужиткує 3—5 разів менше електричної струї ніж звичайна жарівка, а крім того є довговічна. Підчас коли звичайна жарівка горіє найдовше 600—700 годин, то содова лямпа доживає до 3.000 годин. Вона є також нечула на зміни напруги в електричній сітці; підчас коли звичайна електрична жарівка вже при малій зміні напруги миготить, стемнюючись чи розжарюючись надмірно, через що жарівка звичайно перепалюється, то при содових лямпах таких скоків немає. Вони горіють увесь час однаково даючи спокійне лагідне світло. Всі ці прикмети роблять содове світло здоровим світлом, що задля тих прикмет з певністю скоро увійде в життя і поширіться, що матиме додатній вплив на очі нинішньої людини, головно великих міст, що уночі тонуть у повені штучного світла, яке причиняється до того, що, як кажуть окулісти, так багато людей сьогодні має ослаблений зір.

SUMALT Сумальт — найліпше снідання

Чи знаєте, що...

...в Югославії має вийти розпорядок, на основі якого всі молоді лікарі по скінченні студій мусять два роки практикувати в місцевостях, де число мешканців є нижче 4 тис. Цей розпорядок має на меті запобігти надмірному згущенню лікарів по великих містах.

...в Америці винайшли новий спосіб, як відучитись від куріння тютюну. А саме Дорсей з Нюйорку поручає заживати рослинну отруту льобеліну в давках по 8 тисячних грама в капсулках. Курець має зажити капсулку тоді, коли мучить його туга за папіроскою. Як каже автор методи Дорсей, охота до куріння зацікає вже по 8 днях.

Звичайно вистане подавати лиш 3 капсулки на день. У перших днях курації часом виступає брак апетиту і памороки. Лікарі кажуть, що льобеліна діяє в той спосіб тому, що вона подібна своїми прикметами до нікотини.

Тому лікарська преса з гумором каже, що незадовго замість курців тютюну розмножиться рід зідачів льобеліни і радить тютюневому монополеві перемінитись на монополь льобеліновий.

...У Злучених Державах Півн. Америки появилася серед наркоманів масово малярія. Лікарі ствердили, що причиною малярії було вживання невістерилізуваних стрикавок, які без стерилізування переходять з рук до рук.

...як жартом пише нім. лікарська преса, лікарі ще й досі не знають добре, до чого потрібна людині селезінка. Д. Магоф каже злобно, що анатоми і фізіольоги так енергійно сварються над чинністю селезінки, що можна думати, що природа сотворила цей орган не для якихсь фізіольоґічних цілей, але щоб запровадити заколот поміж учених.

—o—

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР НА КВІТЕНЬ.

Сонце:	схід:	захід:	дов. дня
1. IV.	5.13 год.;	18.08 год.;	12,55 год:
11. IV.	4.50 год.;	18.25 год.;	13,55 год:
21. IV.	4.27 год.;	18.43 год.;	14,16 год:
1. V.	4.07 год.;	19.0 год.;	14,53 год:

МІСЯЦЬ У КВІТНІ:

7. IV. год. 15 — перша квадра, місяць видно звечора.
14. IV. год. 19.30 — повня, видно цілу ніч.
22. IV. год. 21 — остання квадра, місяць видно в другій половині ночі.
30. IV. год. 6.30 — новик, уночі невидний.

МАНДРІВКА ПЛАНЕТ ПО НЕБІ.

Планети **Меркурій, Венера** і **Марс** творять над західнім обрієм неба гарну констеляцію, видну тільки в першій половині місяця; потім тонуть у блеску Сонця.

Юпітер — сходить в початку квітня коло 4-ої, при кінці коло 2-ої год. вночі.

Сатурна — у квітні не видно, наслідком його перспективичного зближення до Сонця.

— 19 дня квітня Венера зближається на око дуже близько з Ураном, що є видний тільки при помочі люнет.

— В часі 19—22. квітня Земля переходить через дорогу комети з 1861. р., тому можна сподіватися більшого спадання метеорів.

ПОГОДА У КВІТНІ.

Столітній календар каже, що до 7-го пануватиме змінна погода — мрячна потім дощова. Після 20-го випогодиться і гарна погода тревatиме до кінця місяця.

Сторінка без політики.

Звірята — приятелі людини.

ЗАКОНИ ЗАХОДУ.

Люди залюбки захоплюються сильною волею провідника німецького народу Гітлера, згадують у глибокій пошані великого політика фон Бісмарка та його політичні тріки. Словом усе, що дає Захід, приймаємо як щось найкращого. З одним тільки важко нам погодитися, а саме з охороною звірят, що її дозволі гостро стосують у себе західні держави. Воно трохи дивно, бо хтож, як не геніяльний Бісмарк сказав: „Ті, що мучать звірят, заслуговують на кару буків." Адже Гітлер, муж сильної волі і ніжного серця видав два тижні після того як обняв владу (26. червня 1935. р.) у вістнику державних законів низку приписів, якими не лише хоронить звірину, але забороняє непотрібне нищення квітів, трав і дерев.

Німецький державний закон короткий та ясний: „Хто знущається над звіриною — підпадає карі до 2 літ вязниці та грошевій карі до 10.000 м." Закон не робить ріжниці між нижчими чи вищими звірятами і так однакова кара тих, що мучать хруща, чи коня.

Один із параграфів містить постанови про хорі звірята, про цькування псів на живі звірята; закон забороняє довіз коней з обтятими хвостами і гостро забороняє такі операції у краю. Звірята треба перед смертю оглушувати; всі операції повинні відбуватися в наркозі. Закон забороняє напихати дріб, щоб його затучити і т. д. Один із законів нормує та обмежовує наукові досліди на живих тваринах, і то виключно до таких звірят, які до цієї пори не були ще відомі і які годі заступити моделями, образами та фільмами. По змозі всі досліди мають відбуватися в наркозі. Мучителям-рецедивістам, на підставі § 11. має дотична краєва влада право відібрати мучену тварину. Закон оберігає теж право квітів і дерева.

Закон не дозволює нищити непотрібно дані рослини, злобно зривати квіти, збивати бадилля, ломити кущі, голочити збіжжя, сіножати, як воно звичайно буває на літницях.

Такі є лиш у головних нарисах подані закони охорони звіринного і рослинного царства. Їх підписав ніхто інший, лиш великий муж і вождь Німеччини Гітлер, міністр справедливости Ґіртнер і Ґерінґ.

Не тільки своїм розумом і волею зеднав собі Гітлер німецьку націю, він опанував її своїм ніжним почуванням та милосердям. Німці стоять на становищі: Щоби стати могутньою державою і осягнути високий господарський рівень слід передовсім зберігати звіринний і рослинний світ, не лиш як підставу добробуту, але й культури.

Залюбки кажемо, що „ми бідна нація й мусимо дбати про себе, багаті народи заходу можуть дбати про звірят. Людство має стільки турбот, що не пора займатися тепер звірятами" — каже неодин буцімто приятель людей.

Головною причиною людської недолі є: тверде, люте серце людини і взаїмна ненависть. Проте кожний заклик, кожне слово в оборону звірят — це один крок вперед до поборювання ненависти і злочинности серед людей. Це один крок вперед до збільшення прихильности і цих прикмет серця, що приносять людській душі найбільше вдоволення. Звірина здана на ласку і неласку людини. Милосердя для звірят не зменшує любови, чи милосердя до людей.

Якщо справді хочемо зменшити людське горе, то намагаймося пропагувати почування та милосердя не лиш до людей, але і звірят. Фільософ Прескот каже: „Чим більше вольнодумний нарід, то він шляхотніший у відношенні до слабших та милосерний для звірят.

Валерія Дудкевич.

„Великий тосканський князь".

Що сталося з історичним бриліянтом австрійської корони, відомим під іменем „Великий тосканський князь"?

Той бриліянт ваги 136 каратів прикрашував австрійську корону ще від часів Марії Терези. Як кажуть, той бриліянт був колись власністю Карла Сміливого. Італійський вояк знайшов його трупі короля, завіз відтак зі собою домів і там продав якомусь купцеві за... 1 фльорена.

Згодом дорогоцінний камінь став власністю папи Юліяна II., який подарував його австрійському цісареві. Від тієї пори „Великий князь Тосканії" відомий ще під назвою „Фльорентійця", не покидав уже Австрії та Відня.

20 літ тому, після абдикації останнього Габсбурга, бриліянт і декілька інших дорогоцінностей — щезли. По якомусь часі цісарева Зита зрадила тайну таємничого запропащення „Князя Тосканії".

— Бриліянт — заявила вона — находиться у Швайцарії у відповідному місці і вернеться до Відня щойно тоді, коли в Австрії буде привернена законна монерхія.

Надія б. цісарової Зити тепер остаточно пропала. В деяких віденських часописах появилися замітки, кому перейдуть дорогоцінности австрійської корони. Імовірно передадуть їх музеям.

В окруженні б. цісареви Зити кажуть, що „Великий князь Тосканії" в ніякому випадку не звернуть націонал-соціялістичному урядові.

—o—

Із Швайцарії до Японії пішки.

До Льондону прибув член одного зі швайцарських спортових клюбів Штайнінґер, якого швайцарські спортові організації вислали пішки до Токіо, куди він повинен зайти на початок Олімпійського здвигу в 1940 р. На своїй дорозі відвідає він цілий ряд столиць. Льондон це перша з них. З Льондону піде він до Парижа, відтак до Риму, з Риму до Греції, відтак до Єгипту і Сирії. Відти через пустиню перейде до Персії. Відтак повинен він перейти через Британську Індію, Китай і пароплавом доїхати до Японії.

На підставі правильника уложеного клюбом, Штайнінґер ніде не має права користуватися якимнебудь іншим засобом комунікації, як лиш власними ногами. Він повинен нести клунок із своїми причандалями ваги 22 кг. та розвинений прапор на плечах. У кожній столиці Штайнінґер обовязаний затриматися не менше як дві години і зайти при тому до ріжних посольств куди йому передали листи. Штайнінґер обчислив, що він мусітиме кожного дня йти приблизно 9 годин.

—o—

За дефравдації у Венецуелі засудив віденський суд.

Минулого тижня відбувся у Відні оригінальний процес. Віденець Губерт Шайдлер працював кілька літ як готелевий кухар у Карас (Венецуеля). Одного разу директор гостинниці виїхав на довший час і передав Шайдлерові більшу готівку на ведення підприємства. Небавом вибухли у Венецуелі заворушення, які були теж скермовані і проти чужинців. Було воно в липні 1936. р. Тоді Шайдлер не багато думав, спакував свої клунки і з цілою готівкою (менш більше стільки, що 40 тисяч зол.) утік із Венецуелі та через Каліфорнію, Півн. Америку і Францію вернувся до Відня.

Тепер Шайдлера здемаскувало кількох віденців, які працювали з ним теж у згаданій гостинниці. Після дефравдації Шайдлера їх теж викинули з праці. Тепер у Відні вони його пізнали й повідомили поліцію, яка негайно його арештувала. Перед судом казав він, що ніякої дефравдації не виконав і товариші з помсти його обвинувачують.

Одначе суд засудив Шайдлера на 10 місяців вязниці.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток людини.

ДОТЕПНА ВТЕЧА З ВЯЗНИЦІ.

Із лісабонської вязниці втекло перед кількома днями трьох вязнів. Вязні скористали з нагоди, що з вязниці мали вивозити скрині з написами „шкляні забавки. Обережно переносити й не перекидати".

До тих скринь скрилося трьох вязнів засуджених на довгоречинцеву вязницю. Вязнична влада випустила скрині, думаючи, що в них находяться справді шкляні статуетки, що їх виробляють у вязничних варстатах. На рядових тантажниках скрині відвезли на стацію і вислали до Опорто.

Коли в Опорто відчинили скрині, виявилося, що вони порожні. Один із втікачів Антоніо Павльо, відсиджував уже кари у вязницях Парижа, Мадриду, Льондону та інших европейських столиць, головно за фальшування чеків.

Особам опасистим і мускулярним, в яких виступають прояви повнокровности — кількатижневе лікування правдивою природною гірською водою **„Францішка Йосифа"** — повна скляниця щоранку натще — є найбільш доцільне. Спитайте Вашого лікаря.

НЕ МІГ ЖИТИ БЕЗ КУЛІ В СЕРЦІ.

В Руені помер тамошній мешканець, б. вояк зі світової війни, який 22 роки жив із кулею в серці. Куля попала йому в серце ще на весну 1916. р. під Верден. Операція, що її колись перевели лікарі в Ліль, щоб вийняти кулю, викликала зовсім зрозумілу сензацію з уваги на несподіваний вислід. А саме коли пацієнтові вийняли кулю зі серця, воно перестало раптом бити. Тоді лікар для експерименту положив кулю знову на тому самому місці і тоді серце почало правильно битися.

Чоловік, що жив 22 роки з кулею в серці, помер тепер, але не з причини тієї кулі, тільки на звичайне запалення легенів.

—o—

АВТОМОБІЛІЗМ В АНГЛІЇ.

В Льондоні 200.000 власників авт зголосило тепер свої вози до нової реєстрації, а саме зголосили вони всі авта, яких реєстрацію припинили на час зими. На 48 міліонів мешканців зареєстровано в Англії 2,800.000 авт. Зі збільшенням моторизації збільшуються теж автомобілеві катастрофи. За останніх 10 літ було в Англії 2 міліони нещасливих випадків, з того 6.000 смертних випадків.

—o—

Із срібного екрану.

ПОЧАТОК КАРІЄРИ.

Два роки тому відома американська фірма переживала великі фінансові труднощі. Вона мусіла ступнево зменшувати продукцію і в Голівуді говорили вже доволі багато про її повну ліквідацію.

Одного гарного дня до директора фірми зголосився режісер-німець, який вимігрував із Німеччини, з причини безробіття. Він заявив директорові, що готов працювати навіть за невелику платню. Директор, якого притискала необхідність випускати якінебудь фільми, щоб лиш не дати підприємству остаточно загинути, здвигнув раменами:

— Можу вам дати 150 долярів на тиждень. Сценарії виберете собі в наших архівах — там від них полиці ломляться. Але звертаю вашу увагу на одно: коштів не можемо великих покривати. Для постанови фільми покористуйтеся старими декораціями. Ні одного цента не можемо видати на нові видатки. Якщо вам ці умовини підходять, можете вже завтра починати працю.

Режісер задумався. Стопятьдесять долярів на тиждень дістає в голівудському студіо старший механік. Для режісера, який бере на себе цілу відповідальність за фільму такий гонорар просто нечуваний і смішний. Одначе нічого кращого в перспективі не було. Випустити з рук таку, хочби й марну нагоду жаль було і німецький режісер погодився.

Він вибрав собі в архіві сценарій, знайшов у картотеці фірми світлину маленької артистки, майже статистки, якій рішив дати головну ролю і виставив фільму... Успіх був такий, що фірма відразу станула на ноги і повела правильну працю. Тепер вона займає в американській фільмовій продукції своє давне місце — одно з перших.

Той режісер називається Костерліц (у Голівуді він став Костера). Зірка, яку він відкрив, називається Діна Дербен і тепер вона дістала пів міліона долярів за фільму. Перша фільма, виставлена у старих декораціях не сходить ще й до цієї пори з екранів цілого світу. Її назва: „Три проворні дівчатка".

Низка українських та інших видань

СТРАТИЛА В ПОЛЬЩІ ДЕБІТ.

Міністерство внутрішніх справ відібрало поштовий дебіт низці закордонних журналів і брошур, друкованих в українській, польській, московській і білоруській мові. З українських стратили дебіт такі видання: „Вісти Музею Визвольної Боротьби України в Празі", „Вісти Української Національної Кольонії в Манчу-Дікс" в Харбіні, „Звідомлення про працю Української Національної Кольонії в Манчу-Дікс" в Харбіні, „Далекосхідний націоналіст" у Харбіні, „Куди стреміти?", брошура видана в Ороито, „Календар української народньої помочі на рік звичайний 1938", брошура видана у Пітсбургу.

Крім того відібрали дебіт книжці А. Попова „Нагінка на православія і русских у Польщі в XX. віку". Ця книжка вийшла в російській мові в Білгороді.

Японія протестує проти совітської військової помочі для Китаю.

Японський амбасадор у Москві запротестував перед Літвіновом проти совітської інтервенції у китайсько-японському конфлікті. Вона полягає на постачанні для Китаю військових літаків; японці зістрілили вже кілька совітських літаків з большевицькою залогою. Японський уряд добачує у цьому ворожу для Японії діяльність та обтяжує СССР відповідальністю за це.

Літвінов відповів, що ці літаки не були призначені до воєнних операцій. У китайському летунстві служать ще й інші чужинці.

Львів, 15. III. П. Т. Пром.банк. Прошу признати мені позичку в висоті вол. 500.—, позичка стала мені конечною нагло і я не мав часу постаратись за ручителів. Але тому, що маю уділи на суму вол. 500.—, то й думаю, що згідно з проектом Дирекції на Загальних Зборах не буду мати трудности, щоб дістати позичку без ручителів. Відсотки прошу стягнути з дивіденди за 1937 р., а браковану решту (невеличку) покрию негайно. — З поважанням — Гринюк.

ДО ВИСОТИ ВПЛАЧЕНИХ УДІЛІВ

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

признає позичку без окремих забезпечень і порук.

З відчитової салі.

Інж. Вол. Шиприкевич: „ПОЛІССЯ В ОЧАХ МАНДРІВНИКА".

Ніде правди діти: про Полісся знаємо всі дуже мало. Причиною цього в першу чергу те, що кожна закутина нашого краю, звязана сяктак комунікаційними шляхами цивілізації з рештою краю, має змогу стикатись із ширшим життям того краю і тимсамим сама має змогу виявити свою живучість. А щодо Полісся, якого людська рука досі не бралася змінювати, себто просушити і т. д., збереглося у стані примітивному, сховане перед ширшим світом, консервативне.

Т-во Прихильників Музею НТШ. у Львові, улаштовуючи виставу у салях Музею про Полісся, улаштовує одночасно і цілу низку імпрез: концертів, викладів, відчитів тощо. Дня 5. квітня вечором ц. р. в салі „Української Бесіди", виголосив **інж. Вол. Шиприкевич** відчит п. н.: **„Полісся в очах мандрівника".** У цьому відчиті прелєгент представив Полісся і поліщуків із боку географічного, економічного, політичного, культурного, суспільного й побутового. Відчит був справді цікавий, широко подуманий, дав слухачам багато нових відомостей і даних про ті наші землі. При кінці висвітлено понад сорок світлин із Полісся, переважно фольклористичного характеру. Кожну світлину прелєгент широко пояснив.

Публики була повна саля. Вислухано відчиту з великою увагою. І це найкращий доказ, що такі імпрези потрібні і дають великі моральні користи. **м. о.**

НАВЧІМ НАШИХ ДІТЕЙ ЛЮБИТИ ЗВІРЯТА!

За почином о. дир. Залєвського відбувся 5-го ц. м. в салі філії української гімназії реферат проф. Віктора Андрієвського про значіння охорони звірят. Тема, до якої понад 100 учнів вищої гімназії поставилося зразу з насмішкою і резервою, полонила слухачів. Проф. Андрієвський, що говорив 55 хвилин, зумів прикладами і цитатами з літератур різних народів, між іншим також з українського звіринного епосу, в якому український нарід виявляє пошану і любов до звірят, і далі оповіданнями про психіку та почування звірят, так зацікавити всіх, що вони зі справжньою насолодою і захопленням вислухали реферату.

Такі реферати — це один з важніших чинників виховання. Вони засівають в молодечі серця зерно вищих етичних та гуманних думок, та викорінюють егоїзм та жорстокість.

У всіх культурних народів Европи є у вселюдних школах і гімназіях гуртки охорони звірят, з рожевими молодечими легітимаціями. Тільки одна Англія зорганізувала у своїх школах міліон молоді, що плекає у своїх душах любов і милосердя для звірят, які мають право вимагати від людини опіки і доброти.

Маємо надію, що за прикладом о. дир. Залєвського підуть інші українські школи у Львові і на провінції та поведуть серед молоді пропаганду за любовю та охороною звірят.

НОВИНКИ.

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжинїра хемії. Поради також листовно. —10

— **Хор Т-ва „Львівський Боян" відспіває** в суботу, 9 квітня ц. р., у церкві Преображення Г. Н. І. Хр. (вул. Краківська) псальми Березовського, Бортнянського і Веделя (композиторів т. зв. „Золотої доби" нашої музики). Початок: 19.50. Програмки при вступі в ціні 0.50 сот. 764 -1-2

— **Шан. Членів „Українського Товариства Допомоги Інвалідам" у Львові,** повідомляємо, що XVI. Звичайні Загальні Збори УКТОДІ, відбудуться в суботу, 9. квітня 1938 р. в год. 16-тій (4-тій попол.) в салі Т-ва „Українська Бесіда", вул. Рутовського ч. 22/I. пов. — УКТОДІ. 763

— **Драму Т. Шевченка „Назар Стодоля"** виставить молодь філії державної гімназії та ліцею з українською мовою навчання та молодь дівочої гімназії та ліцею СС. Василіянок у Львові в дні 9. квітня ц. р. в салі театру „Різнородностей". Початок вистави в 16. год. В другій дії **„Вечорниці" Ніщинського** у виконанні хорів обидвох гімназій. Ближчі інформації дає Батьківський Кружок при філії української держ. гімн. кожного дня в раніших годинах. 759

— **Весняний сезон у Черчі від 1. травня.** Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм), гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Лиси,** пелєринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телєфон 254-46. **Приймаю футра до перехову літом.** 3229

— **Вже появився** з друку II-ий том повісти Галини Журби **„Революція йде".** Обєм книжки 264 стор. Ціна з почтовою пересилкою 2.50 зол. Замовляти: Видавництво „Батьківщина", Львів, вул. Чарнецького ч. 8. 1—5

— **Союз Діячів** Українського Театрального Мистецтва у Львові повідомляє, що дня **22. квітня** ц. р. в год. 4-ій пополудні відбудуться загальні збори цього товариства в домівці кооперативи „Український Театр" при вул. Шашкевича ч. 5, партер. **Рада С. Д. У. Т. М. у Львові.**

— **„Підгіряни",** мельодраму І. Гушалевича, музика М. Вербицького, при супроводі власної орхестри виставить Учнівський Драматичний Кружок при Державній Академічній Гімназії в неділю 10. IV. ц. р. у шкільній салі при вул. Льва Сапіги 14. Початок точно в год. 18 (6).

— **Листування у Львові.** Дирекція Почт і Телєграфів у Львові повідомляє що місцеві листи у Львові треба кидати до спеціяльно призначених для цього зелених почтових скриньок. З цих вибирають кореспонденцію тричі денно, тобто в год. 6., 10. і 16-ій та доручують її ще цього самого дня. Місцевий лист коштує 15 гр., листівка 10 гр.

—**До чого доходить!** Пишуть нам з Перемишля: Греко-католицьким військовим капеляном у Перемишлі є о. Ваврик, який вже відомий з того, що до вояків греко-католиків виголошує від якогось часу проповіди по польськи. Тепер о. Ваврик зробив новий крок наперед та вбирається вже в комжу і стулу замість епітрахилю й наших риз і так відбирає присягу від наших новобранців. Невже греко-католицький священик стидається вбирати в епітрахиль і церковні ризи? Чи може дістав уже наказ згори, щоб надягати комжу і стулу? В кожному випадку сумне свідоцтво виставляє собі о. Ваврик і напевно такою поведінкою пошани собі не здобуде.

— **Справа нострифікації закордонних наукових дипльомів.** Міністерство освіти у Варшаві видало розпорядок, що нормує справу нострифікації закордонних наукових дипльомів у Польщі. Про нострифікацію мають рішати відповідні ради факультетів університетів. Якщо закордонний науковий ступінь не має відповідника у Польщі, рішить міністерство освіти. Також міністр освіти заманкатиме нострифікацію на окремих відділах даного академічного року. Розпорядок звільняє від нострифікації дипльоми, придбані підчас займанщини та інжинірські дипльоми, придбані до 1. листопада 1918 р. Од-

Гальо!...

Наша таємниця?

це загальна таємниця!

ПАЛЬМОЛІВ!

Уявіть собі, яка делікатна була шкіра тих дяти малюсеньких, уроджених передчасно! Тому лікарі поручили маслинковий олійок до їхнього плекання. Опісля вибрали одно мило і то за маслиновим олійку... Пальмолів!

Яка цінна рада і для Тебе, гарна Пані, коли бажаєш здобутись чисту церу і гладку шкіру як оксамит. Передай заходи за власну красу і дітей мило Пальмолів. Це мило краси, що все завдячує знаменитій зеленій.

„З цікавістю, коли можна було взяти мило з водою, ми вибрали найбільшу милю Пальмолів до щоденної кухні цих славних у цілім світі дітей".

Dr Alice Roy Dafoe

Мило Пальмолів можна дістати у всіх перфумеріях і дрогеріях, теж у приємних Народної Торгівлі, мішаних українських кооперативах і Центросоюзу.

Це таке просте..
вистане звернути увагу на витиснений(на таблетці) хрест Баєра, щоби уникнути одної з численних підробок таблетки
ASPIRIN
BAYER

ночасно нормує справу оплат за нострифікацію, що виносить 150 зол. за допущення до нострифікації, 150 зол. від кожної групи іспитів і 10 зол. як маніпуляційні оплати.

— **Львівська хроніка.** У вівторок вполудне невідомий злодій забрав футро М. Бачевської з авта при вул. Клементини Танської вартости 1.000 зол. — При вул. Казимира Великого занедужала нагло 42-літня робітниця Анна Савриш, зам. при вул. Шпитальній ч. 68. Її відвезли до шпиталю. — З Левандівки привезли до шпиталю В. Замойського, якого в середу вранці зранив важко невідомий напасник.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд у Золочеві засудив Яна Літвіна на 4 роки вязниці за комуністичну діяльність. — У Витвиці пов. Долина пожежа знищила дім Носовича і девять сусідніх будинків з живим і мертвим інвентарем. — У селі Пійло 18-літній Мартин Бойчук знайшов у лісі дві гранати, що вибухли і вбили його. —

— **Таємна кримінальна загадка.** На залізничому шляху недалеко Березі Картуської знайшли змасакроване тіло 24-літнього студента варшавської політехніки Едварда Гурки. Польська преса пригадує при цій нагоді, що Е. Гурку видобув рибак Бартосінський з Висли 19. квітня м. р. Тоді то Гурка був звязаний дротом і не давав уже майже ознак життя. Щойно по довгих зусиллях лікаря вдалося привернути топельника до життя. На поліції Гурка звізнав, що день передтим вийшов з хати, зустрінувся з товаришем і пішов з ним до бару, де випив дві плишки горівки. По якімсь часі вийшов з бару і розпрощався з товаришем. Незабаром почув, що хтось зловив його сильно за карк і затягнув до самоходу і відвіз над Вислу. Там напасники Гурку розібрали з одіння, звязали руки і ноги дротом та вкинули до води. Поліція не повірила визнанням Гурки і прийшла до переконання, що він сам обвязався дротом та скочив до води. В яких умовинах Гурка тепер згинув — невідомо. Слідство виявило, що він вийшов перед 5-ма днями з хати своїх батьків з готівкою кількасот золотих. Від того часу загинув по нім слід.

— **„Згубив 887.77 зол."** Поліція арештувала листаря Болеслава Станевича у Відзах за присвоєння грошей. Листар дістав з початком квітня ц. р. 1.550 зол. на виплату емеритур. Незабаром після того зголосився до начальника почтового уряду кажучи, що... згубив 887.77 зол. Одначе при ревізії знайдено в нього 790 зол. і тому поліція арештувала його під замітом присвоєння грошей.

— **Корабель з божевільними.** До Гдині прибув минулого вівторка корабель „Варшава" зі 156-ма божевільними поляками з Франції, яких виселив французький уряд як небажаних чужинців. Більшість умово-недужих — це рільні робітники і гірники, які занедужали підчас побуту на роботах у Франції. Вони приїхали до Польщі під опікою 6 лікарів психіятрів, 7 доглядачів і 29 санітарів під проводом директора шпиталю для умово недужих у Хорощі д-ра Ст. Дереша. Божевільних відвезли спеціяльним поїздом до Білостоку, звідтіля перевезли їх автобусами до шпиталю в Хорощі. Слід згадати, що це покищо перший транспорт божевільних із Франції до Польщі, бо цього місяця прийдуть ще два дальші транспорти.

— **Пісок засипує залізницю.** У звязку з напруженим положенням на Далекому Сході совітські військові кола дуже затрівожені дуже поганим станом туркестансько-сибірської залізниці, що її будову закінчено в 1928 р. Ця залізниця є головною нафтовою артерією (Баку-Красноводськ і Ташкент — Далекий Схід). Найбільша швидкість поїздів на цім залізничім шляху не перевищає 30 км., а середня швидкість ледви... 8 км. Ці факти ствердив особисто Ворошилов ще на XVII. зїзді комуністичної партії в 1934 р. і від того часу стан залізниці не поправився. Залізнича влада даремне бореться теж з піском, що засипує залізничі шляхи. До того у степах Туркестану відчувається велику недостачу води.

— **Пошесть прищиці** поширилась майже в цілій Англії. З 50 англійських графств вільні від прищиці покищо два графства полудневосхідної Англії і чотири північні графства, що межують зі Шкотією. На прищицю хорує 5 і пів мільйонів штук рогатої худоби. В округах, навіщених цією пошестю, не вільно гнати ні худоби ні овець. Також не вільно зганяти худоби на публичні торговиці.

— **Страшна самоходова катастрофа** трапилася в Гайлігенгафен у Німеччині, підчас якої згинуло чотири члени націонал-соціялістичної організації. В самоході, що його відступило військо з метою допомоги повенянам у Гольштині, їхало 17 осіб. На закруті самохід наїхав на дерево і розбився. З катастрофи вийшло 6 осіб важко і 7 легко ранених.

— **Пил знищив шпихлір.** У Нью Орлеані дійшло до вибуху пилу в міським 9-поверховім збіжевім шпихлірі, що від вибуху завалився. В катастрофі згинуло дві особи, 25 є ранених. Сильний вибух викликав переполох в найближчій околиці.

— **„Підлий зрадник Криленко".** „Ізвестія" пишуть, що на засіданні інституту права прок. Вишинський виступив з гострими закидами проти свого попередника Криленка кажучи що він був не лише „саботажистом, але також підлим зрадником". Ось так Криленко, який ще донедавна обвинувачував на всіх показових великих процесах у Москві — сам засяде на лаві підсудних за державну зраду і саботаж. Слід згадати, що Криленка усунули зі становища комісаря СССР щойно в січні ц. р. Слідом Криленка помандрує напевно теж Вишинський, а „Ізвестія" напевно не жалуватимуть йому таких самих епітетів „підлий зрадник — Вишинський".

— **„Сталіне! Твої дні почислені!"** Закордонна преса широко розписується про таємну аферу протисовітської радіостації. Англійська преса пише, що в останньому часі тайна радіостація надає промови такого змісту: „Сталіне! Твої дні почислені. Ми спасителі Росії радо посвятимо своє життя, якщо лише нам удасться вбити тебе. Твоя смерть буде куди страшніша, ніж смерть Тугачевського". Тому, що агенти ГПУ не зважаючи на найбільші зусилля не викрили осідку тайної радіостації — Єжов, шеф ГПУ приїхав до Минська, а звідтіля на польсько-совітський кордон, щоб кермувати особисто слідством. Большевики запевняють, що тайна радіостація находиться закордоном.

— **Пятенята у Злучених Державах.** Канадійські пятенята матимуть суперників у Злучених Державах, де у стейті Сан Сальвадор у Сонсонаго привела на світ пятенята 22-літня селянка Мерцедес Ескобан Андіно. Обійшлось навіть без лікаря, бо раду з пятенятами дала собі сама сільська повитуха. Справді одно а пятенят вже померло, але інші діти і матір почуваються як найкраще.

— **Крівава пімста египетських селян.** Недалеко Мараба в Єгипті згинуло підчас суперечки шість осіб. До суперечки дійшло тому, що один з найбагатших землевласників горішнього Єгипту Салег Баша Лямнун застрілив селянина, який затарасував дорогу своїм возом. Тоді інші селяни застрілили Салег Башу, його брата та ще три особи, які їхали з ним. Єгипетський міністр внутрішніх справ видав комунікат, що вбивство Салег Баші не мало політичного підкладу.

— **130 каратовий бриліянт.** До Бомбаю приїхав представник великої ювелірської лондонсько-нюйорської фірми, щоби продати відомий бриліянт „Джонкер" одному з індійських князів. Діямант „Джонкер" важив 726 каратів і тому його поділили на 12 частин та негайно їх продали. Дотепер не продали ще найбільшого бриліянта, що по ошліфуванні важить 130 каратів. Ціна його 220.000 фунтів стерлінгів. Хоч цей бриліянт менший від бриліянтів „Зоря Африки" і „Калінен", що є власністю англійського короля, але перевищає їх блеском і грою барв.

— **Відповідні книжки ліком для недужих.** Відомий еспанський лікар Ляссо де ля Веза почав лікувати недужих новою методою т. зв. бібліотерапією. Вона зводиться до того, що недужий крім ліків і дієти дістає теж книжки відповідні до свого звання, освіти і... недуги. Ці книжки читає недужий сам або їх читає йому доглядачка. Лектура добірних книжок впливає в недужого на зміну настрою та вирвує його з апатії.

— **Ванна для Пань дому.** Знаменитту книжку з приписами д-ра А. Еткера п. з. „Добра господиня сама пече" можна дістати у всіх крамницях кольоніяльних і книгарнях. Знижена ціна 30 сотиків. Книжечка недорога, зокрема в недалекім святочнім часі — дає багато приписів печива, тощо. 1-2

—o—

Зі судової салі.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД УВІЛЬНИВ ВІД ВИНИ І КАРИ.

Дня 6. ц. м. відбулася перед апеляційним судом у Львові розправа проти о. пралата **Олександра Русина** — декана і визначного діяча з Коломиї за провину зі ст. 187 к. к.

Окружний суд у Коломиї засудив недавно о. дек. Русина на 6 місяців безоглядної вязниці за провину зі ст. 187 к. к., бо — мовляв — засуджений підробив підпис одної особи на вголошенні до староства у справі переходу на греко-католицький обряд. Проти цього присуду вніс оборонець о. дек. Русина апеляцію. На апеляційній розправі виявилась повна невинність о. дек. О. Русина і тому апеляційний суд скасував присуд І. інстанції та увільнив підс. о. дек. Русина від вини і кари. Розправу вів апеляційний суддя **Ланєвський**, обвинувачував прок. **Гриневецький**, боронив **проф. д-р Вол. Старосольський.**

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „СЛІПИЙ ЗАУЛОК".

Вся дія відбувається у малім глухім куті на Льонг Айленд. З одного боку — канали і найбрудніші темні вулички із домами бідаків, шинками та бараками, з другого елегантний дім багатіїв, відгороджений від нужди і сопуху залізною брамою і високим муром. На вулиці і над каналом забавляються діти бідаків — кандидати на злочинців і ґанґстерів. Тут живе і родина неодного ґанґстера. Один такий „ворог громадянства ч. 1.", що втік перед поліцією на кілька місяців, нараз вертається. Його зустріч з матірю і коханою тільки зміцнює в ньому почування ненависти до „чесних людей". У блоку бідних домів живе молодий інжинір, безробітний, що пробивається покищо як робітник. Він звертає увагу на нову змову ґанґстерів і заопікується чесною бідною дівчиною — сестрою хлопчини, якому загрожує тяжка кара. Головні ролі

грають Сільвія Сідней і Джоель Мек Крі, що люблять сцени повні драматичних моментів, сліз і розпуки.

† Посмертні згадки.

Дня 5. квітня 1938 р. помер у 71 році життя і 44 священства **о. Василь Полянський**, парох в Судовій Вишні, бувший Голова Надзірної Ради Торговельної Споживчої Спілки „Український Народний Дім", член-основник і перший Голова Надзірної Ради Кредитової Кооперативи „Зоря" в Судовій Вишні, член усіх місцевих українських товариств і член Ради міста Судової Вишні. Перенесення тлінних останків з дому жалоби до місцевої парохіяльної церкви відбудеться 7. квітня 1938 р. пополудні. Похорон зачнеться 8. квітня в годині 7-ій зранку в парохіяльній церкві. Жалібне богослуження за упокій о. В. Полянського відбудеться 11. квітня 1938 р. в годині 8 зранку в церкві Св. Трійці. Просимо численно явитися на похороні і на богослуженні. — Надзірна Рада і Дирекція Кооперативного Банку „Український Народний Дім" у Судовій Вишні.

БОГДАН МАЄВСЬКИЙ,

абсольвент бучацької державної гімназії з іспитом зрілости, уроджений 1914 року, єдиний син емеритованого управителя школи Михайла Маєвського, вмер 24. березня ц. р. по довгій і тяжкій грудній недузі в Городниці, повіт Городенка і там похоронений 26. березня 1938 року. 762

Спорт.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ.

Мистецький матч обох дружин відбудеться в неділю 10. ц. м. в год. 11.30 передполудневим на гриші Погоні.

Україна буде намагатися на цьому матчу доказати, що фатальна програна минулої неділі була лише припадкова. Ресовія буда у Львові завжди гідним противником для всіх дружин і тому теж можна сподіватися, що недільний матч буде завзятий та емоційний. Точний склад України подамо в черговому числі.

ЗОРЯ — ЛЕХІЯ (Юніори).

Товариський матч української дружини з юніорів Львівської Округи відбудеться в неділю 10. ц. м. на гриші 40. п. п. (Погулянка). Початок змагань в год. 4. попол.

ЛЬВІВ. ПОГОНЬ — РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА 2:1 1:0.

У вівторок 5. ц. м. відбувся на гриші Погоні матч між місцевою дружиною Погоні та репрезентацією Львова. Матч закінчився незаслуженою перемогою Погоні над тією, в якому грали між іншим грачі України: Болий, Воробець, Мильоян і Магонький.

Погонь здобула ворота в першім. Для тому стратив ворота Мильоян. Дохід з матчу був призначений для безробітних.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Обнова.

Буває так нераз: знаєте якусь старшу панію рік, два. Бачите в неї зморшки на лиці, привялі очі, бліді уста і багато-багато срібла в волоссі. Почнете балачку про життя, про весну, чи інший карнавал, то почуєте слова:

— Де вже мені до цього! Старість, мій пане...

— Ей, пані добродійко! — перебиваєте без переконання. — Яка там старість! Скільки далеко старших від вас пань має ще претенсії до життя. Не вільно нам старітися психічно.

— Що значить не вільно. Психічна старість іде за фізичною.

— Не погоджуюся. Знаю молодих людей, що психічно мають понад сімдесять літ і навпаки...

Така розмова зовсім не перешкоджує вам ва день-два сказати до знайомої:

— Але-ж та пані Ікс постарілася...

Трапляється нераз, що ви не бачите пані Ікс цілий місяць, а то й більше.

І нараз одного дня кліпаєте очима з дива: вона чи не вона?! До вас приємно всміхається якась чорнявка, з рожевими щічками і малиновими устами.

Ні, не вона!.. Але всміхається вона, то й ви всміхаєтесь.

— Що то, пане, не пізнаєте менеї?

— Чому ні... Якжеж ні... Цілую ручку пані добродійки!

І щойно тепер ви певні: пані Ікс! Але яка зміна, яка кольосальна зміна на ліпше. Десь поділося і сиве волосся і зморшки і бліді уста.

— Знаменито пані добродійка виглядають...

— Чуюся направду добре. Спеціяльно психічно добре. Памятаєте нашу розмову зперед двох місяців. Я взяла її собі дуже до серця і тепер уважаю, щоби психічно не старітися.

Косметичні заведення це інституції повні не тільки косметиків, але й дискреції. Тому ви тільки з трудом можете довідатися, що пані Ікс повних два місяці відмолоджувала психіку всілякими масажами, кремами і тим подібними „геннами".

Чому я те все пишу?

Бо дивлячись на нашу стару редакцію прийшла мені на думку підстаріла жінка.

Хто був у нашій редакції тому місяць, той прийшовши сюди тепер ахне з дива.

Ні сліду сивини на книжках, печах і лямпах, ні сліду зморшків на стінах, чи блідини на дверях.

Стане редакційний гість на порозі редакції і закліпає очима: вона чи не вона?!

Вона! Шановні Гості! Вона!...

Взяла собі до серця всі теорії Воронов, Штайнаха та пані Містінгет і почала відмолоджуватись.

Час, потрібний на відмолодження викликав був досить гарячу дискусію. Найбільший оптиміст між директорами казав — два дні, найбільший оптиміст між редакторами казав — тиждень, а вийшло по середині: три тижні. Три тижні повні малярів, теслів, механіків і проектів. Під впливом масажів стара редакція закрутилась до ще трьох кімнат, а під впливом кімнатної косметики змінилася до непізнаки, відмолодніла і якось ясніше дивиться на львівський ринок.

— Ой, Боже! Одна попільничка на цілу редакцію...

— Тяжкі часи, голубе.

Це було так давніше.

А тепер:

— Слухайте, редактор! Досить ви вже при такім паршивім бюрку насиділися. Завтра приходить нове.

— Алеж, пане директор... Може за великий видаток...

— *Що значить одно бюрко до тих адаптацій.* Нема про що балакати — приходить. і приходить не одно, а чотири.

А редактори, хоч мають повні вуха стукоту, а повні носи терпентини — всі радісно всміхнені і вічно щось радять.

— Що такого, панове?

— Радимо, якіб ще іновацій завести... Бо за місяць, як усе уложиться, буде за пізно.

— То возьміть, будь ласка, під увагу попільнички.

Беруть без зайвого слова.

Обнова на цілій лінії!...

Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

HASŁA KONGRESU KUPIECTWA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO w świetle rzeczywistości gospodarczej. Wyd. „Rady Naczelnej Kupiectwa Żydowskiego w Polsce" Warszawa, 1937.

LES NATIONS OPPRIMÉES ET LA SOCIETE DES NATIONS par P. E. Briquet. Bibliothèque du Comité d'Amitié des Peuples du Caucase, du Turkestan et de l'Ukraine. Paris, 1938.

PRAGA 1938. Mezinárodní výstava poštovních známek v Praze 26. VI.—7. VII. 1938.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення редакція не відповідає.

Терпиш

НА ПЕЧІНКУ
ШЛУНОК, КИШКИ
НИРКИ АБО МІХУР

ПИЙ СІК

СВЯТОІВАНСЬКОГО ЗІЛЛЯ
МАҐІСТРА ҐОБЕЦА

ВАРШАВА, МІОДОВА 14
АПТИКИ І ДРОГЕРІЇ

Театри.

Великий Театр:

Четвер 7. IV. год. 7.30 „Роз-Марі" премієра.

Пятниця 8. IV. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:

Четвер 7. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Пятниця 8. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

РОЖНЯТІВ:
7. IV. Орфей у пеклі.
8. IV. Під курателею.
9. IV. Оравець.
10. IV. Процес Мері Дуган.
11. IV. Лісова Пісня
12. IV. Невольниця.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

БУЧАЧ:
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівчина шукає кохання".
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Ерроль Флін, Джоан Бленделл).
БАЛТИК: „Королівський вязень".
ВАНДА: „Належу до тебе"; „Пазурі і кинжали".
ГРАЖИНА: „Кур'єра" з Мартою Еггерт.
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шарль Ґрі).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Ґрета Ґарбо).
КОПЕРНИК: „Сліпий заулок" із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Таємне проміння", „Семінний дім".
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Йосіфара".
МУЗА: „Коли ти залюблена". —
ПАКС: „Голґофта" пасійна фільма.
ПАЛЯС: „Світла бульварів".
РАЙ: „Зірка Ріверя" з Ерною Зак.
РІЯЛЬТО: „Несправедлива година".
СВІТ: „Обвинувачена"; „2.100 потіх".
СТИЛЕВЕ: „Перевій" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Галлтеґд".
УТІХА: „Таємний отруд" і ревія.
ХІМЕРА: „Веселий полонянка".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Індія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Сонтовід" (Пасаж Гавомина ч. 7)
„Дівчина".

Коли терпиш — Пий Святоіванський Сік Зілля („діробий") успішний при болях і кольках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, нервовому камінню і мікура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптиках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42.99 Магістер Едвард Ґобец 13-0

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 7. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Музпоранок для гімназій: „Народні пісні в музиці", орх., спів; 11.40 Рослині „Семіраміда" увертура, пл.; 12.03 Полудньова авдиція; 13.45 Комунікат Хліборобської Палати; 13.50 Легка музика в пл.; 14.10 **Молоді таланти: Грає 15-літній піяніст Северин Сапрун; 14.25 Українські пісні з гр. пл. (Людкевич, Воробкевич);** 15.00 Фрагм. із пов. І. Лєма „Корсар у Галичині". Музика в пл.; 15.25 Вікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з молоду; 16.15 Концерт солістів: мецосопр., віол., форт.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Про книжку Лепельського „Мадагаскар"; 17.15 Сальон. орх.; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Підземне Поділля; 19.30 Популярна музика у вик. цетр. дуету (Вол. Левич, Гн. Яворин) і акордеону; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Тато дзвонить"; 19.30 Форт.; 20.00 Нар. капела; 20.45 Вет. дивник; 21.00 „Весняний рейд" словно-муз. авд., тенор, бас, баритон, інструм. ансамбль; 21.45 За молоду еделічну творчість; 22.00 Камер. концерт: Фл. Шмідт: Форт. квінтет оп. 51; 22.50 Вест. вістки; 23.00—23.30 із грамофонового альбуму.

Пятниця, 8. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей „Немальований король"; 11.40 Дехто: Концерт оп. 104 в пл.; 12.08 Полудньова авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Бетховен із гр. пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лєма „Корсар у Галичині". Музика в пл.; 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Плавемо великою річкою, авд. для старших дітей; 16.05 Гутірка з хорами; 16.20 Розр. концерт; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Вчімся мешкати; 17.15 Шумлівські пісні; сопран, тенор, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Світовий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Німецькі й італійські дуети, сопран, мецосопран у супр. форт.; 18.35 Потрійний вузол; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „У закли-

Зі свіжих пупянків і квітів

Сік Серденшика заспокоює і успокоює серце. Магістер Едвард Ґобец. Варшава, Міодова 14. Продажа: Аптики і Дрогерії. 472 9-15

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

успішний при шкірних висипах, болячках, серофулах, коростах, червоній шкірі, лишаях і веснянках. Продажа в аптиках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5.42-99 Маґістер Едвард Ґобец. -15

тім лісі" (фрагм. із „Зачарованого кола" Л. Рудля); 19.30 Пісні про море та моряків, хор пар. школи з Торуня; 20.00 Симф. концерт, орх., скрипка; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, акт. гутірка; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Популярна музика з пл.

Субота, 9. квітня 1938.

8.15—8.30 Ранішня авдиція; 11.15 Для фамілії: Співаймо пісеньки; 11.40 Тостівські пісні, пл.; 12.03 Полудневий авдиція; 13.45 Концерт бажань; 15.20 Технічна скринька; 15.20 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Про сім кружків" з муз. ілюстр.; 16.15 Розр. концерт; 16.50 18.35 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Гітлер в давніх часах; 17.15 Форт. реціталь; 17.30 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Розр. концерт у вик. сальон. тріо; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Перемога під Кірхгольмом в Клушинах, авд. для дітей; „Поморя"; 20.00 „Фіялка з Монмартру", оперетка Кальмана, у перерві коло год. 20.45 Веч. денник, акт. гутірки; 22.00 „Прохання та признання" скеч; 22.15 Концерт орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.; у перерві в год. 23.10 „Лікар і пацієнт" скеч В. Раорта.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 7. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вітер танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Скринка; БУДАПЕШТ 12.05 Спів, 17.00 Хор, 18.05 22.25 Циг. музика, 20.40 21.00 Орх. концерт, 21.20 Форт. сонати Бетовена; ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 15.30 Казки для молоді, 17.30 18.00 Військова орх., 20.00 21.00 В танку запродовж 6.х століть, 21.15 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня камер. музика, 18.00 Моцарт, Гайдн. 20.00 21.00 Орх. концерт під дир. проф. Абендрота; КОШИЦІ 18.00 „Яка є вартість хліб. майна на Замарстві"; ЛІОН 20.15 21.00 22.00 23.00 „Ромео та Джулієта" оп. Гунода; МІЛЯНО 17.15 Іт.-брав. концерт, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Концерт хору; ПРАГА 15.15 Розр. концерт; військ. орх. сол., 20.15 Хор, 20.55 21.00 Орх. концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Аида вета" оп. Петрія; СОФІЯ 18.40 Піснеьки.

Пятниця, 8. квітня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 музика, 20.00 21.00 Концерт; БІЛГОРОД 18.20 Скринка, 20.00 Концрт із Загребу; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „Дочка полку" оп. Доніцетія; БУДАПЕШТ 12.05 20.40 21.00 Циг. музика, 17.25 Джез, 18.05 Віол., 21.40 22.00 Моцартівський концерт: II. частина; БУДАПЕШТ II. 20.40 Моцартівський концерт I. частина; ВІДЕНЬ 13.15 Розр. музика, 15.30 Баритон, скрипка, 18.00 Оперетькові мельодії, 19.10 Розр. концерт, 22.30 Танк. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дїточі пісні, 18.30 Пісні Вольфа у вик. Г. Вока, баритон, 22.30 Мала соната Вельтера на форт.; КОШИЦІ 18.00 Наше село та місто, Концерт; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 21.40 Розр. музика, 21.00 Сценки, 22.00 Піснеьки; ПРАГА 14.00 Муз. авд. з нім. вові, 16.25 Тріо, 18.25 Італ. концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Мадам Сан Жен" драма Сарду; РИМ 16.00 Концерт квартету, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Орх. концерт; СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 Спів (чеські пісні); 20.00 Форт., 20.45 21.00 Концерт.

Субота, 9. квітня 1938.

БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. музика; БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 18.35 19.00 Циг. музика, 20.40 21.00 Оп. орх., 21.45 22.00 Розр. музика; КОШИЦІ 18.00 „Проти незаконних, одначе правосильних рішень адм. урядів"; МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; ПРАГА 15.15 16.05 Концерт орх., 19.20 Сальон. музика, 20.00 21.00 „Цигансьний барон" оп. І. Штрав-са, РАДІО ПАРІ 16.00 Сентиментальний тиждень, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.00 Кабарет, 22.05 Концерт симф. музики; РИГА 19.15 20.00 „Легенда-Вендалбіс" оперетка Крайсманіса; СОФІЯ 18.00 Легка музика, 20.00 Спів.

(Замітка: Всі німецькі радіостації надають на основі заповідання).

БІРЖА.

Львів, 6. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельгія бельг. 89·57 89·10, Доляри американські 5,30·00, 527·50 Доляри канад. 5 27·00—5.25·00. Фльорени гол. 295·04·—293·30, Франки фр. 16·72 — 16·22, Франки швайцарські 122·10—121·30. Фунти анга. 26·44—26·28, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·20—14·00 Кор. дан. 118·05—117·20 Кор. норв. 132·73 — 131·75, Корони шв. 136·35—135·35, Ліри італ. 23·70—22·90, Марки фінлянд. 11·70 —11·25, Марки нім. 104·00 — 99·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20 —25·95, Марки нім. срібні 119·00 — 113·00

Найгарніші глинянські КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (біг Костюшка)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на оплати. Приймаємо Облігації Позички Народ. та інші вартісні папери.

Спеціяльність фірми: північні портієри, капи на ліжка і столи.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Подаємо до відома наших Вельмишановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужеські та жіночі одяги маємо вже на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду кольорів матерій, виробів та десенів. 6-15

Яйця.

Банк Польський 112·00 Цукор, 35·00, Буковь 30·50, 28·50, Ліпкоп 67·50, Можеів 13·00, Островець 52·00, Старахович, 28·25, 30·25, Габербуш 45·00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв 1 ем. 82·50 серія немот. 3 пов. інв. 2 ем 80·75, серія 89·00 3. конверс. 70·50 прем. дол. 41·00, 4 консол. 66·00

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 6. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·60 зол.
молоко	18—19 сот.
(ячна копа)	3·00 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко й яйця сильна.

КУПНО - ПРОДАЖ

МАШИНИ до писання ТРІЮМФ найдешевше, на догідних умовинах продає МІХАЛЬСЬКИЙ, Львів, Фредри 7. 5-5

БРОШУРУ „ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ" дістати можна у книгарні Шевченка Львів, Ринок та у Гриньва Бобяка Бережани. Ціна 50, поштою 65, поручено 95 сотиків по надісланню готівки. Книгарням, товариствам знижка. 752 2-5

РОВЕРИ, моторовери, мотоциклі гуртово поручає Ігнаци Ромен, Сяа з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 4-20

ХЛОПЯЧІ СОРОЧКИ попелінові, оксфордові вже за 2.25, дівочі гафтовані 1.10 „СВЯТ ДЗЕЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 1-4

ШАФУ комбіновану, горіх, продасть столярня Кастер, вул. Скшепінського 11, Замарстинів. 761 1-1

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ 1. травня Кентшинського 58, І. поверх 3 покої, кухня, лазничка, балькон, город — о. Ліщинський, Борислав. 760 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ЛЬВІВСЬКИЙ АДВОКАТ шукає апліканта. Зголошення слати до Адміністрації „Діла" під „Адвокат". Оферти не приняті остануть без відповіди. 772 1-1

РІЖНІ

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОННЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинника найпрецизійніше направить фірма Н. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всілі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолотує старі чаші. 673 6-6

АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ добре розвинену в повітовому місті львівського воєводства (гімназія, ліцей) відступимо. Зголошення до Адміністр. „Діла" під „Канцелярія". 768 1-3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 672 3-4

ЛІКАРІ-ДЕНТИСТИ. З початком травня ц. р. можна перебрати в Тернополі дуже добре розвинене дентистичне заведення по лікарці дентистці. Клієнтели забезпечена, бо в Тернополі нема дентиста управіння. Інформації дасть д-р Марія Миколаєвич-Єрмолаєва, Тернопіль, вул. Ціасудського 18. 742 1-3

УВАГА! Вже вернулася з паризької краєцької Академії перукарська сила і виконує фасони за найновішими паризькими моделями по приступних цінах. **Сальон жіночого кравецтва** Класа Івана. Львів, Академічна 24. І. п. Тел. 295-89. 784 2-6

ГОДИННИКАРСЬКА робітня Розенмана, Зиблікевича 19 направляє прецизійно різного роду годинники по найнижчих цінах. Купую золото і срібло. 786 2-4

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Богдан Гординський

спеціяліст внутрішніх недуг

ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1. III.

771 (напроти Еміграційного Дому). 1-8

ОГОЛОШЕННЯ.

ХУСТКИ І ШАЛІ ШОВКОВІ всякого роду а також **БЛАВАТНІ МАТЕРІЯЛИ** у великім виборі поручає

ГУРТІВНЯ **І. й. Марель**

Львів, — Фірманська 14. Тел.: 272-08.

Повідомляю Шановних Кліентів, що я вернувся зі спеціяльного **КУРСУ ВІДЕНСЬКОГО І АНГЛІЙСЬКОГО КРОЮ** та поручаю на весняний сезон убрання, загортки, військові мундури, жіночі костюми і також реверенди для Всечеснішого Духовенства з власних і припоручених матеріялів. — Ціни приступні!

Павло Андрус

ЛЬВІВ, УЛ. НА СКАЛЦІ 5.

(бічна Зиблікевича) тел.: 237-32

ФІРМА

Брати Стажевські

ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.

поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 -10

КІР

Львів, Усійського 6

Тел. 280-68.

Станиславів, 3-го Мая 4

ПЛЯНИ

КОШТОРИСИ

БУДОВИ.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7

Філія КОПЕРНИКА 15а

Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

До великодного тіста:

НАСІННЯ

ГОРОДОВИННІ, КВІТОВІ І ГОСПОДАРСЬКІ, теж байци до опорскування дерев поручає фірма —

Еміль Фреєге

Львів, Трибунальська ч. 3.— Тел. 225-70.

ВЖЕ ВІДКРИТЕ

ЗАВЕДЕННЯ ГАПТУ І ПЛІСУВАННЯ

Доньки МІЛЛЕРА

молодшого

ЛЬВІВ, ЗИБЛІКЕВИЧА 19. Тел. 292-46.

З НАГОДИ НЕДАЛЕКИХ СВЯТ ВЕЛИКОДНЯ

кожна дбайлива господиня постарається заздалегідь про нову куховарську книжку М. Горбачевої п. н. „ПРАКТИЧНА ГОСПОДИНЯ" у 2 томах; перший том містить коло 500 приписів на бездоганні страви, другий том подає кількість приписів на домашнє печиво. Усі приписи випробовані і пристосовані до теперішніх обставин. Книжка коштує 5 зол. (обоє томи); можна купити окремі томи по 2.75. Висилає за попереднім надісланням готівки: Марія Гагулякова, Львів, Вялопольська 8. -2

Жадайте тільки муштарду

„МІКА"

Львів, Городецька 121

Тел. 295-50 1—10

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум капи і намітки, в найбільшім виборі

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 29, в подвірю, тел. 286-38

НА СВЯТА

Ріжного роду **ОВОЧІ — ЦУКОРКИ** і т. п. у великому виборі поручає по найнижчих цінах

К. БРУННЕР

Львів, Сикстуська 31. Тел. 293-75.

6—8

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 77 (14.909) Львів, субота 9. квітня 1938. Ціна поєдинчого числа 30 гр. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-11
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 3.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні англійські продає ФАБРИКА ОДЯГІВ Рот і Рудерфер Львів, Легіонів 3/І. п. (над кіном Паляс)

Домагання австрійського епископату.

ЗАЯВА КАРД. ІННІЦЕРА В „ОССЕРВАТОРЕ РОМАНО".

За час свого побуту в Римі кард. Іннїцер двічі радився з кард. Пачеллі та був на двогодинній авдієнції у папи. Опісля в „Оссерваторе Романо" появилася заява такого змісту:

„Святочна заява австрійського епископату з 18. березня не апробує того, що не годиться з Божими законами та з вольностями і правами Церкви. Держава не може використовувати її як пропагандивного засобу, щоб успокоїти совість вірних.

На майбутнє австрійські епископи домагаються, щоб:

1) у всіх справах, що торкаються консулярту з Австрією не вводити ніяких змін без порозуміння з Ватиканом;

2) у вихованні та у проводі молоді загарантувати природне право родичів та повести моральне виховання католицької молоді згідно з католицькою релігією;

3) унеможливити протирелігійну пропаганду;

4) запевнити католикам право голосити й боронити віру у всіх ділянках, усіми засобами доступними при нинішньому стані культури."

(КАП.)

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВИЗНАЛИ АНШЛЮС.

Американський уряд формально визнав аншлюс, підкреслюючи, що Німеччина відповідає за австрійські довги в Америці.

Перед упадком уряду Блюма.

У Французькій палаті послів відбулася дводенна дискусія над законопроєктом про повновласти для уряду. Праві й центрові посли гостро критикували Блюма, закидуючи йому, що він веде край до руїни та змагає до диктатури.

У голосуванні 311 послів висловилося за урядом, 250 проти. Є це дуже незначна більшість: мабуть 1/3 радикалів виступила проти повновластей для уряду, 1/3 здержалась від голосування — дарма, що радикали обовязані до солідарности в рямах людового фронту.

НЕВДАЧА БЛЮМА У СЕНАТІ.

Сенатська скарбова комісія відкинула законопроєкт про повновласти для уряду 25-ма голосами на 33.

У пятницю йде дискусія над повновластями на пленарному засіданні сенату. Невдача уряду є майже безсумнівна, тим більше, що рівночасно заатакують його у справі страйків.

ЛІВИЦЯ НАМАГАЄТЬСЯ СТЕРОРИЗУВАТИ СЕНАТ.

Паризький відділ соціялістичної партії улаштував учора під вечір демонстрацію за інтервенцію в Еспанії та проти сенату, який противиться планам Блюма. До участи в демонстрації позвали соціялісти також комуністів, анархістів і т. п. „республиканські" партії.

Міністр внутр. справ Дормуа (соціяліст) заборонив демонстрацію, але вона таки відбулася.

З огляду на те поважні поліційні сили окружили будинок сенату, замикаючи близькі вулиці та Люксембурський город. Демонстрантів зібралось чимало. Поліція намагалася їх розігнати, тому дійшло до сутичок.

ЧОМУ УРЯД БЛЮМА ЩЕ НЕ УСТУПИВ.

З огляду на те, що Блюм дістав у парляменті лиш незначну більшість, і що сенатська фінансова комісія виступила рішуче проти нього, нема ніякого сумніву, що він не втримається; тому серед міністрів зродилася думка, щоби вже податись до димісії, не чекаючи на голосування у сенаті. Та соціялістичні міністри рішили вижидати до цього останнього, **щоби скинути на сенат відповідальність за урядову кризу.**

Президент Каталонії виїхав до Парижа.

До Парижа приїхав президент Каталонії Компанїс та кілька визначних осіб, зближених до червоного уряду.

ЗА ТРИ ТИЖНІ ЗДОБУЛИ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА 89 МІСЦЕВОСТЕЙ З 143.000 МЕШКАНЦІВ.

Підчас офензиви на арагонському фронті від 18. березня до 6. ц. м. національні війська здобули 20.000 квадратових кільометрів з 89-місцевостями, де живе 143.000 людей. Населення того простору вернулося до своїх нормальних занять.

Під володінням каталонського уряду залишилося ще 22.000 квадратових кільометрів.

БАРСЕЛЬОНА БЕЗ ЕЛЕКТРИЧНОГО ОСВІТЛЕННЯ.

Національні війська дійшли до великої гаті на озерах коло Трампу і опанували велику електричну централю. Тепер більша частина Барсельони не має допливу електричного струму. Офензива на всьому фронті дальше добре розвивається.

МОСКВА ДОРАДЖУЄ БАРСЕЛЬОНІ КАПІТУЛЯЦІЮ?

У Льондоні появилася поголоска, що совітський уряд радить барсельонському покінчити війну якнайскоріше з огляду на повне виснаження. Амбасада СССР у Льондоні заперечила це.

Китайці розбили японський корпус.

Як подають з Гонкону, китайці перевели в ночі наступ на Таєнчван, важний залізничий вузол на північ від Сучану; вони розбили зовсім японський корпус, якому вичерпалася муніція. Китайський комунікат обчислює японські втрати на 20.000. Китайці здобули 10.000 крісів, 190 скорострілів, 97 гармат і 30 панцирних самоходів.

Чи можна помиритися з москвофілами?

(Надіслана дискусійна стаття.)

Стаття, поміщена кілька днів тому в „Ділі" п. н. „Мир чи війна з москвофілами?" порушує безумовно одну з найбільших болячок українського життя в Галичині. Це — маленька справа, коли розглядати українську проблему в її історичному розвитку та в її великих перспективах будуччини: нема сумніву, що коли прийде до нового великого воєнного зудару на Сході Европи (а що до нього прийде, то в цьому мабуть теж ніхто не сумнівається!), то галицьке москвофільство, як суспільне явище, за одну ніч щезне. Це ніяка образа москвофілів ані легковаження їх, бо кажуть про це вже два великі історичні прецеденси: 1914. і 1918. рік.

У першому випадку галицькі москвофіли дістали теоретично найкращу для себе конюнктуру, бо чейже здійснились їх мрії, про що по нинішній день з найбільшим сентиментом пишуть у своїх виданнях. А проте всі ще маємо у досить свіжій памяті, як за часів російської влади в Галичині наші москвофіли немов автоматично зійшли зі сцени: на сцену ввійшла російська (московська) військова та цивільна влада, яка майже остентаційно підкреслювала зайвість москвофілів, неодноразно дуже терпкими словами віддячуючись тим, які — по змозі своїх скромних сил, скріплюваних з Росії — ідеольогічно та подекуди й фактично підготовляли її прихід. На пальцях можна порахувати ті одиниці зпоміж москвофілів, які зайняли у краєвій адміністрації чільніші посади та користувалися взагалі якимось більшим впливом. Нічого й казати про справжню легенду, що її переживали вже таки в Росії наші москвофіли після їх виїзду туди з відворотом російських військ. У 1914. р. була Росія, були поляки, з якими російська влада в Галичині пактувала, були українці, яких російська влада переслідувала і старалася нищити, як небезпечний елемент, — москвофілів, як політичного чинника, та взагалі як якоїнебудь окремої особовости, можна сказати, не було.

Ще яскравіше повторилась та історія у 1918. і дальших роках: тоді теж москвофіли щезли за ніч, при чому до історії перейшов надзвичайно знаменний факт, що москвофільська молодь спонтанічно вступала до рядів УГА, а навіть після програної війни новорекомендований „Русскій Исполнітельний Комітет" ще довгий час у всіх важніших справах ішов рука в руку з українськими політичними партіями. Відомо теж, що в отому часі цілий гурт поважних москвофільських діячів пристав до українського національного табору, найшовши в ньому для себе і змогу продуктивної праці і особисту пошану.

Так ось можна би з москвофілами не рахуватись, як з явищем „конюнктуральним", анахронічним залишком процесу українського національного освідомлення та ненормальних політичних відносин, в яких неукраїнський чинник користає з усіх і всього, щоб українському громадянству робити пакости. Однак тут саме починається той момент реальної оцінки теперішньої нашої дійсности, яка каже рахуватися з усіми тими моментами, які нам шкодять чи можуть шкодити. Безумовно боротьба між українським національним табором та галицьки

Сьогодні в АПОЛЬО

В 4 очі

найможутніша шпіонська фільма, яку кінематографія досі створила! Таємне оповідання про плян офензиви на західнім фронті. Невиявлена досі правда про шпіонські системи ворожих держав. У гол. ролі Джордж Сандерс (старшина англійської маринарки „Людина із заголовком"), Дольорес дель Ріо (танцюристка-шпіонка), Петро Льор (шеф розвідки), Й. Шільдкраут (ад'ютант).

ми москвофілами нам шкодить: яскравий приклад з виступом п. Войцеховського, якого „інформували" та інспірували москвофільські дячі й москвофільські газети, що не мають ніяких скрупулів, коли тільки річ іде про те, щоб зробити якусь пакість українцям. І тому у справі „війна чи мир з москвофілами" може грати ролю тільки розумовий момент і момент доцільности. Через те й на задній плян повинне зійти обурення деяких наших громадян, від яких чуємо у звязку з отою статтею „Діла" такі міркування моральної натури: Як можливо миритися з тими, які відрікаються власного народу, які заперечують взагалі само істнування української нації, які свою вегетацію спирають на теоріях російських казьонних учених, що їх вирекласъ нині вже й сама російська наука, як можливо миритися з тими, які не соромляться брехливими доносами штовхати заїлих ворогів народу проти власної Церкви та її єрархії?! Яка тут може бути площина якоїсь змгоди? — кажуть ті, які в підході до москвофілів кермуються слушним патріотичним обуренням на поведінку тих одиниць, що кермують нинішнім гал. москвофільством і за нього відповідають. І тут доходимо до 2. „пункту" тої справи: трагедії галицького москвофільства, яке опинилось під таким проводом, що його має від літ. Очевидно, що в кожному ділі рішають люди, але не хочемо тут називати окремих осіб, атакувати їх та характеризувати. Маємо на думці той цілий напрямок, що істнує в москвофільстві, як політичній течії, і ту атмосферу, яку навіть не дуже добре уявляє собі український загал. Це атмосфера повної залежности від чужих чинників, поруч з атмосферою ґетта. Тільки в такому середовищі можна було дійти до такого ступня затрати власної гідности, як конференції чільних і ніби поважних діячів з польським націоналістичним послом, щоб помагати йому в прилюдній скандальній кампанії ніби проти ненависти українців, а фактично проти власного рідного народу та його цінностей!

Тому „мир" з москвофілами повинен мати на увазі не тільки ту хвилеву користь, що українці позбудуться поганих доносчиків. Навпаки, треба бути реалістами і не робити собі зайвих ілюзій: у кожному гурті є всякі одиниці („есть люди і есть челавекі") і треба бути згори приготованим, що навіть після успішного переведення розмов відповідального гурту українських національних діячів з цілим гуртом поважних москвофілів, усе таки будуть якісь пп. Ганасевичі чи Трешневські, які намовлятимуть польські офіціяльні чинники, щоб відділювали „русинів" та „українців", бо це два народи, та які будуть собі шукати відповідних союзників. Але й вони мабуть будуть примушені рахуватися трохи більше із загальною опінією, тою опінією, яка звертатиме увагу на один найважніший відтінок: на теперішній польський наступ на Церкву, школу, землю, шляхту, культурні й економічні установи, — на ті тривкі цінности й надбання, які не потребують специфікації, чи вони „українські" чи „руські", бо є власністю — того самого народу.

І тому зовсім слушно Редакція „Діла" підкреслила у своїй примітці до тої статті про „мир чи війну з москвофілами", що це питання є одним моментом із цілої великої проблеми консолідації всього краєвого — неполь-ського і нежидівського — населення. Залишім на одну хвилину його назву і погодімся, що це один нарід, який є нині загрожений у своїх найбільш суттевих життєвих інтересах. Злагода з москвофілами малаб на увазі не тільки те, щоб відірвати москвофілів від їх психічної залежности (про матеріяльну тепер не будемо казати) від польського чинника, але й надхнути той москвофільський табор тим почуттям, що він його колись мав і втратив: що чейже та школа в мові народу (українській чи руській чи малоруській чи „місцевій" — чи це не все одно?!), та Церква, та земля — то це цінність народня, така сама цінність, коли будемо стояти на платформі українського „сепаратизму" чи на платформі „общерусской ідеї"! Та свідомість народнього інтересу мусить диктувати москвофілам льогічно — спільний фронт з українським національним табором у таких справах, в яких ідеольогічна розбіжність не грає рішальної ролі.

Тому добре сталося, що ця справа перейшла на сторінки „Діла" як тема для прилюдної дискусії і виміни думок. Зате погано булоб, коли б українські патріоти клали „хрестик" на москвофілів, забуваючи, що це чейже члени одної нації, і так само погано булоб, коли навіть дрібна частина тої нації ставала знаряддям чужої гри. І тому викиньмо із взаємної дискусії слово „ренеґат", „зрадник", „відступник" і т. п. епітети та зачнім дискутувати про те, як і де ми могли б спільно працювати — для спільного добра.

М. Н.

—o—

Львів. 15. III. П. Т. Пром.-банк. Прошу признати мені позичку в висоті зол. 500.—, позичка стала мені конечною нагло і я не мав часу постаратись за ручителів. Але тому, що маю уділи на суму зол. 500.—, то й думаю, що згідно з проектом Дирекції на Загальних Зборах не буду мати трудности, щоб дістати позичку без ручителів. Відсотки прошу отягнути з дивіденди за 1937 р., а бракуючу решту (невеличку) покрию негайно. — З поважанням — Грицюх.

ДО ВИСОТИ ВПЛАЧЕНИХ УДІЛІВ

Пром-банк

ЛЬВІВ, ҐРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

признає позичку без окремих забезпечень і порук.

Чим Франція відповідає на аншлюс.

ФІНАНСОВІ ПЛЯНИ БЛЮМА.

(Від власного кореспондента)

Париж, 5. квітня 1938 р.

Паризький правий щоденник „Ліґ Блє" містить сьогодні карикатуру французького премієра: Блюм несе труну, в якій сховані його фінансові проекти. Блюм буржуа-марксист представив плян оздоровлення державних французьких фінансів згідно з доктриною французької соціялістичної партії і під цим оглядом важко йому зробити якийнебудь закид. Його проект описує соціялістичний орган „Ле Попюлер", його фінансові пляни одобрює комуністичний щоденник „Люманіте". Марксисти мають свою рацію висловлюючи похвали в честь Блюма, бо премієр подав малу марксівську програму (тобто якнайдальше посунену наліво фінансову програму при нинішньому складі палати послів).

Праві ж політичні французькі кола кажуть, що це програма — гітлерівська

Що хоче зробити Блюм?

Він зрікається капіталів, які сховалися перед фінансовою політикою „людового фронту". (Поверх сто міліярдів!) Покищо дуже делікатно заповіджена девізова контроля дозволить державній друкарні друкувати нові банкноти. Тими банкнотами можна буде платити пенсії старцям, підвищувати платні, тощо. Це політика контрольованої інфляції, тобто Франція замкнеться ще страшнішими митними кордонами, йтиме до самовистерчальности та матиме число обіґотових значків відповідне до тимчасових потреб. Те саме роблять і деякі фашистівські держави. Приклад Японії є під тим оглядом класичний.

Блюмова програма відхиляється від установленої лівими партіями людового фронту економічно - фінансової програми: він уводить 7-відсотковий податок від французьких рент (це зачіпає широкі кола французького громадянства), він накладає, так мовити маєткову контрибуцію.

Найбагатші кляси і ціла середуща кляса включно з селянством платитимуть кошти направи державних фінансів. Уся робітнича кляса є звільнена в практиці від якогонебудь додаткового зусилля.

У цій хвилині, як пишемо, триває ще окупаційний страйк у деяких фабриках зброї, а ті страйкуючі робітники заробляють краще, ніж французькі поручники. Мабуть тим страйком, що не дуже вдався, хотіли французькі комуністи помогти в останній хвилині червоній Еспанії.

Французька радикальна партія (партія середущої кляси) найде в палаті послів цивільну відвагу виступити проти тих проєктів. Радикальну партію врятував „Людовий фронт" з тяжких хвилин по 6.-ому лютому 1934. р. Та радикали рахуватимуть мабуть на радикальний сенат, щоб цей звалив уряд Блюма.

В міжчасі соціялісти майже щодня ведуть пропаганду на сторінках своєї преси: Геть із сенатом!

Усе те діється підчас того, як Европа і світ зміняють своє обличчя. Франція необхідно потребує дістати і то якнайскоріше свій національний уряд, який мав би і велику національну закордонну політику.

Перемога Франка в Еспанії, Гітлерівський аншлюс: Вісь Берлін—Рим; Угода Льондон—Рим; Германський меч над Чехословаччиною — усе те, чого французькі ліві кола не хотіли, стало дійсністю.

Один великий французький публіцист писав недавно: Гітлер заняв Відень, а Франція дає йому гостру відповідь: робить у себе грошеву інфляцію.

Ю. С.

Наймодніші матеріяли жіночі і мужеські сукна

поручає у великім виборі

Дім Моди Львів Марійська Площа

Новий Европейський Готель

По широкому світі.

Совітський уряд заборонив своїм консулятам аж до відкликання організувати прогулки чужинців до СССР; це не відноситься до англійців та американців.

Німецький канцлер Гітлер приїхав до Лінцу та виголосив велику промову.

У Тунісі дійшло у трьох місцевостях до заворушень серед тубильців; у сутичках з поліцією згинуло кількох арабів.

В Чехословаччині утворено генеральний інспекторат поліції.

Румунська генеральна дирекція пропаганди рішила побудувати нові радіостації в Чернівцях, Кишиневі, Яссах і в Констанці.

Англія домагається від Японії відшкодування у висоті 300.000 фунтів за шкоди, які Англія потерпіла у південному Китаю.

Німецькі громадяни в Естонії голосували на кораблі „Норлянд" у справі аншлюсу. 339 висловилось за аншлюсом, 4 проти.

СССР мабуть відкликав свого посла зі Софії.

Б. румунський дипльомат Буздуган, замішаний в аферу вивозу золота, відібрав собі життя.

Румунський міністр закордонних справ зясував перед представниками преси напрямні закордонної політики Румунії.

Мадярський міністр справедливости предложить парляментові законопроект, що має розвязати жидівське питання.

Буфет Живецький

ЛЕҐІОНІВ 13.

ПІД УПРАВОЮ А. ФЛІССЕРА

нині отворений

ПОРУЧАЄМО ШАНОВНОМУ ГРОМАДЯНСТВУ.

Австрія конституційно-демократична і Австрія „тотальна".

(Історичний спогад).

„Добра була небіжка, хоч і випити любила і сорому не знала і гріху набралася тяжкого, що не памятай їй, Господи! Нехай їй земля пером буде!" — Ось один класичний парадокс, які зустрічаємо так часто у щирих посмертних спогадах. А тій химерній старусі Австрії, з якою доля звязала була наш нарід на півтора з чубком сотні літ всеж таки лицює присвятити хоч короткий посмертний спогад, особливо, коли на некрольоги таких, зовсім нам чужих і незнаних небіжок, як Абісинія, Монголія, тощо, наші часописи попсували чимало паперу.

Звідкіль беруться у всесвітній історії такі парадокси, що про одну і ту саму річ висловлюємо іноді діяметрально інші погляди? Де джерело цього нашого австрійського парадоксу, що наші спогади про Австрію та погляди на її діяльність в історії нашого народу повні аж таких суперечностей, що раз звеличаємо її як зразок державного ладу, то знов осуджуємо її як огидне варварство, спомин якого пригнічує декого як жахливий кошмар?

Тут, як також в інших аналогічних випадках, де маємо діло з такими парадоксальними суперечностями, причиною цього є брак ширшого світоглядового овиду, незнання історії і фактичного стану річи. Бо подумаймо тільки: адже це був довжезний шмат часу, впродовж якого йшли наполеонські війни, була „весна народів", був Кенігрец, ганебний факт різні цвом відломів одного народу, було відродження суцільної, національної, італійської держави, був провал самодержавного тоталізму та була перемога і тріюмф демократичної ідеї, — аж врешті прийшов провал державоустроєвої системи та прийшло реактивування необмеженого самодержавного тоталізму. Щоб освідовити собі й оцінити значіння кожної поодинокої ланки в довгому ланцюзі подій, що виповнили історію тої держави, на це не вистачить вже поверховна оцінка, добра для товариської гутірки.

Австрія конституційно-демократична і Австрія тотальна — це дві системи, що замкнені у формальних кордонах одної держави змагалися за остаточну перемогу на життя і смерть. Перемогла Австрія тотальна, на те, щоб викопати могилу власній державности, бо така мабуть місія кожного тоталізму. Для справи тоталізму (тоді це там називалося монарший абсолютизм) — діяли темні сили, яких нічого не навчила історія „весни народів" і Кенігрец та які вміли принишкнути і скритися в несприятливих для них умовинах у лябіринті демократичних прав і вольностей, щоб несподівано вирнути у скрутний для держави час та у злуці з такими самими елементами інших держав втопити людство разом із його демократичним ладом у морі крови.

Австрія конституційно-демократична — це та держава, що нашому народові дала людські і громадянські вольности і права в таких широких межах, що їх ми ані передтим ані потім не мали, та яка найперша привернула нашому народові потоптану людську гідність. Це та держава, що дала також нашому народові умовини економічно-господарського розвитку і матеріяльні підстави істнування, не відмовляючи ніодному громадянинові без огляду на його походження, світогляд, віру, національність — права до життя та можливости боротьби за здійснення своїх амбіцій.

Австрія „тотальна", — це та держава, в якій обороні гинули несвідомі свого діла манекини під мурами Мадженти та сторожили на варті в Бургу вірні „тирольці сходу", щоб цісар Фердинанд „Добрий" міг спокійно спати, не побоюючись зради. Це та держава, на якої службу пішли не такі вже темні, як політично примітивні „святоюрці", яка увіковічнила в нагороду за те свою память Талергофом і екзекуціями без суду громадян, запідозрілих у „шпіонажі" чи „русофільстві".

Ріжниці між тими двома Австріями у нас одні не хочуть, інші не можуть бачити. Не дивиця ще, коли ворожі для Австрії завжди русофіли тих ріжниць не добачують та в своєму фанатизмі утотожнюють поняття Австрії і Талергофу, хоч в інтимних балачках тужать за вольностями, які мали за часів Австрії, але дивиця, коли протекційно-легковажно, з насмішками та й злобно висловлюються про австро-угорську монархію ті наші громадяни, які повинні тямити, що завдяки австрійській демократії проріз і дозрів наш нарід до політичного життя, як самостійний чинник з своїм власним обличчям.

Не дивиця також, коли русофіли негодують на варварство австрійського „тоталізму" (гай ще в часі війни), хоч далеко гіршого варварства російського „тоталізму" в часі мира не бачили, — та дивно дуже, як це деякі наші „тоталісти", що професійно поширюють „тоталістичну" ідею, друкують на одній і тій самій сторінці часопису ріжні „документи жаху" колишнього австрійського абсолютизму, помішуючи поруч похвальні, просто ідолопоклонні гимни в честь ріжних сучасних „тоталізмів".

Тому булоб дуже бажане, щоби в нас було менше телячого захоплення для ріжних „тоталізмів", як державної системи, що її дехто зовсім фальшиво утотожнює з націоналізмом чи комунізмом чи „сильною" владою, зате, щоб було більше позитивного знання історичного минулого, історичної правди, та тих природних умовин українського бутя, які неминуче вимагають демократії.

Скіз.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 22—63

З польської преси.

Невральгічне місце у взаєминах між Київом і Варшавою.

Є група польських політиків, що польсько-українські взаємини (тобто взаємини Польщі з майбутньою українською державою) вважають одним із найважніших відтинків майбутньої польської закордонної політики. Та група є того переконання, що в імя цієї майбутньої закордонної політики, саме цього польсько-українського відтинка, треба вже сьогодні відповідно ладнати польсько-українські взаємини, навіть у відношенні до української меншини у Польщі. Нам нераз уже доводилося коментувати польські голоси, що займали таке чи наближене до цього становище, як ось навіть недавно, бо в передостанньому числі „Діла", де була мова про статтю В. Бончковського про необхідність военної партії у Польщі. Це писання, тобто справу майбутніх польсько-українських взаємин, має теж на увазі Адольф Бочеиський у своїй статті про „Польсько-український союз 1920. р.", що її надрукувало виленське „Слово" у двох числах, з 27-го березня і 3-го квітня ц. р.

Справу „польсько-українського союзу" з квітня 1920-го року розглядає автор на тлі цілої української революції по обох боках Зб-

ЛЕОН АНДОР.

Щоденник щирої жінки.

I.

Поїзд-експрес переїхав уже давно італійський кордон, погода вже змінилася — у долинах лежала густа мряка. У очах молодої пари, що сиділа у переділі І-ої кляси можна було вичитати щасливі спомини гарних днів проведених на Адрії. Не важко було відгадати, що це новоженці: нові валізки на полицях, нові обручки на пальцях.

Молодий суддя і його молода дружина розмовляли про те, як мають провести спільне життя, як поділити собі дні: що вона буде робити, коли він буде у бюрі і як вони проводитимуть спільно вільні вечорі. Жінка погладивши по голові чоловіка сказала:

— Тепер уже скінчилося твоє легкодушно-безладне життя, Томмі. Тепер уже не будеш проводити ввесь день панночок, ані просиджувати вільний час у кавярні. Можеш забути теж про всілякі вечірні засідання. Я не повірю тобі у ті надзвичайні конференції з приїзжими клієнтами...

— А коли таке справді трапиться? — усміхнувся Томмі. — Я не кажу, щоб це було зараз, але за рік-два може трапитися, що я буду мусіти натягнути на себе фрак і піти кудись там...

— Тоді я буду мусіти знати, куди ти йдеш і чи ти справді там був, бо якби...

— Якби ні?

— Тоді я одягнуся по вечірньому і постараюся прийти до хати ще пізніше...

— Ах, ти моя солодка!..

І він поцілував її на доказ, як дуже її за не кохає.

II.

Томас лежав на софі і перечитував газету. Коло нього стояла чорна кава і попельничка з недопаленою папіроскою. Кітті стояла одягнена перед дзеркалом і провела по устах червонилом. Томас поливився на неї і позіхнув. Від їх останньої італійської подорожі минуло вже два роки.

— Чи ти лишаєшся дома? — спитала Кітті у плащі, на порозі.

— Так. Я чогось перетомився.

— Вірю тобі, — видула губи жінка — ти вернувся вчора знову по півночі.

— Алеж, моя кохана: це могло бути кілька хвилин по одинацятій. Ти знаєш, що коли клієнти з провінції приїжджають до міста, то не можна від них обігнатися. А які вони нудні! — і він простягнув руки.

— Уявляю собі... І тому ти просиджуєш з ними цілі вечорі.

— Куди-ж ти йдеш?

— Маю кілька орудок.

— І для цього так одягнешся?

— Коли мене мій чоловік занедбує, то я мушу звертати увагу бодай на свій зверхній вигляд.

III

Томас залишився дома сам. Він не мав охоти виходити ані працювати. Крутився по кімнаті. Нараз помітив, що Кітті забула на столі ключик від свого малого секретарика. Він узяв його, механічно відчинив шуфляду, опісля собі з цікавости... Були там рукавички, якісь стяжки, книжка домашніх видатків, а передо того всього маленька скриньочка у сапян' із золотими буквами: „Мій щоденник".

Томас пригадав собі, що дарував цю книжку Кітті, коли вона ще була його нареченою. Він відчинив книжку. Сторінки були густо записані: — Я й не знав, що Кітті веде щоденник — подумав і почав читати.

На перших сторінках була наївна сповідь молодої закоханої дівчини. Томас міг відтворити собі спільні щасливі дні. Далі вже йшли признання заміжньої жінки — розчарованої.

„І мене зустріла доля всіх жінок!" — так починалася одна глава. „Томас починає мене вати досить. По двох роках подружжя прийшов цей сумний стан трохи за скоро. Я не знаю, чи він уже мене ошукує, але бачу деякі ознаки тої нової стадії і його недбайливість для мене починає вже проявлятися як недуга. Я починаю стежити за ним, як лікар за недужим... Може колись моя донька, коли буду її мати, навчиться дещо з цього..."

*

„Нині були мої імянини. Томмі зовсім забув за них. Минулого року він купив мені гарні квіти."

*

„Від тижня я змінила зачіску. Мої приятелі-ки кажуть, що вона підходить мені чудово. Томмі навіть не помітив її..."

*

„В останньому часі щораз частіше трапляється, що коли підходжу до телефону то якийсь чужий голос замовкає. Завсіди це жінка. Часто взагалі ніхто не зголошується. Напевне хотять розмовляти з Томмім."

*

ча. Стоючи на становищі, що в інтересі польської політики було якнайраніше дійти до польсько-українського союзу, він твердить, що чинником, який не допускав до українсько-польського порозуміння, були галицькі українці. На його думку гетьман

„Скоропадський уже в 1918-ому році мав здорову концепцію польсько-українських взаємин, тобто ту, до якої Петлюра дійшов щойно з кінцем 1919. р. Вказує на це факт, що коли зявилась у нього на початку листопада 1918. р. делеґація галицьких українців, яка домагалася допомоги у звязку з війною з Польщею, що саме починалася, він відмовив тієї допомоги, мотивуючи це тим, що не хоче вмішуватися в конфлікт з Польщею і погодився тільки на дезерцію деяких відділів галицького походження."

Після упадку гетьмана, тобто від початку грудня 1918. р. до половини листопада 1919. р.

„на наддніпрянській Україні йде завзята боротьба війська Петлюри за кожну пядь землі, перше з большевицькою армією, згодом також з армією Денікіна. Здається нам сьогодні часом дивним, чому вже тоді не дійшло до порозуміння між Польщею й Україною, чому похід на Київ не вдійснився на рік раніше і чому цього року не мала українська армія на те, щоб зорганізуватися і дати потім справжню допомогу польському війську? Але льогіка фактів внеможливлювала порозуміння, доки тривала польсько-українська війна в Галичині. Пізніше перебування галицької армії, вигнаної зі свого краю, на Великій Україні, внеможливлювало зближення обох держав."

Щойно після розламу між галицькими та наддніпрянськими українцями в листопаді 19-19-го року — каже А. Бохенський — було можливе порозуміння з Польщею і

„щойно тоді зачинаються справжні помилки Польщі й України Петлюри. Помилки, що полягають на непотрібному проволіканні."

Але й пізніше, коли вже почалися переговори у справі союзу, тягнулося те саме, незрозуміле для А. Бохенського проволікання.

„Тепер починається доволі дивний період в історії польсько-українських переговорів. Це пятимісячний час, що тягнеться від 2-го грудня 1919. р. аж до кінця квітня 1920. р. В тому часі спірні питання між польським і українським урядом були вже властиво полагоджені, але-ж аж до половини березня не було ніякої підготовної конференції про союз. Генеза цього проволікання для мене не зовсім ясна. Як відомо, у половині 1919-го року польське військо не атакувало надто енергійно большевиків, бо хотіло дати їм змогу розправитися з Денікіном, багато небезпечнішим для нашої держави від Совітів. Але в половині листопада прийшла катастрофа армії Денікіна. Її доля була вже пересуджена, при чому галицькі українці, що були з нею получилися, мусіли вже небаром капітулювати перед большевиками. Досі не піддавали ми критиці відносин між Польщею і Україною. Льогіка фактів внеможливлювала порозуміння, доки істнувала над Дніпром сильна галицька армія і доки Петлюра був з галичанами морально звязаний. Але тепер ця проблема відпала. Ніщо властиво не стояло вже на перешкоді до заключення порозуміння і союзу, і що за цим іде, негайного заняття правобережної України польсько-українським військом."

На думку автора доля війни з большевиками булаб виглядала зовсім інакше, якби уряди польський та український не були втратили тоді цих пять місяців часу.

У цьому польсько-українському союзі з 1920. р., якого історію та зміст автор переповідає, цікавлять А. Бохенського ще дві справи. Перша — це питання: чи цей союз змагав до польсько-української федерації, чи до двох незалежних держав. Друга — чи Польща нарушила договір, як це українці закидають, і чи з другого боку Україна його дотримала.

„Як відомо, в Польщі довгі роки була думка, що польсько-український союз із 1920. р. мав характер федерації і що його метою мала бути злука обох держав у якомусь тривкому звязку. Генеза цієї неправдивої версії вяжеться мабуть з місією полковника Курдиновського."

Автор переповідає історію цієї місії полк. Курдиновського, що не маючи ніякого доручення від українського уряду, на власну руку після переговорів з Падеревським, тодішнім польським премієром і міністром закордонних справ, віддав цілу наддніпрянську Україну під протекторат Польщі, і доходить до висновку:

„Польсько - українські переговори з років 1919. і 1920. — це з тих переговорів, що їх вели після світової війни, може найкраще знані. П. Олександер Доценко в 4. і 5. томі своєї історії української революції оголосив повні тексти протоколів зібрань обох делеґацій. Отож після докладного перестудіювання цих протоколів можу ствердити, що ні разу не приходить у них слово „федерація", ані взагалі думка про тривкий звязок між обома державами. Справа Курдиновського — це було щось не поважне, що не заслуговує навіть на увагу. Цікаве тільки, що тоді найбільшим федералістом був сьогоднішній провідник Фронту Морж."

Чи заключаючи риський мир Польща нарушила союз із Україною з 1920. р.? А. Бохенський твердить, що ні, бо договір з Україною нічого не говорив про справу заключення мира одною з договірних сторін, отже Польща мала право це зробити тимбільше, що риським договором вона не здобула іншої границі від тієї, що її устійнив польсько-український союз із 1920. р. Що торкається факту, що Польща роззброїла українську армію, яка перейшла після поразки на польську територію, та інтернувала її в таборах для полонених, А. Бохенський каже:

„Хоч така розвязка союзницьких взаємин справді має в собі щось несимпатичного, важко уявити собі інший рід поведінки в тогочасних обставинах."

Автор стоїть на становищі, що хоч уряд Петлюри виконав льояльно свої зобовязання, то Польща не дістала з союзу того, чого від нього чекала. Але — на його думку — Польща не може мати якихсь умотивованих претенсій у цьому напрямі. Для нього важніше те, що:

„польська армія не знайшла на Україні тієї підтримки людности, якої сподівався начальник держави і значна більшість українського народу віднеслася до концепції союзу з Польщею — рішуче неприхильно."

Автор твердить, що причиною цього був факт, що квітневий договір зігнорував галицьку проблему. Хоч між галичанами і наддніпрянськими українцями був розлам — каже він — то

„цілковите зігнорування справи галицьких українців у квітневому договорі, повне незацікавлення, яке заявила наддніпрянська Україна у цій справі, зморозило ентузіязм, що повинен був бути природним вислідом союзу. Це може найважніша лекція тих часів для нашої доби і нашої майбутности."

На підставі цього А. Боехнський робить такі висновки:

„1. Невральгічним місцем у взаєминах між Києвом і Варшавою є Львів. Навіть у хвилинах найбільшої напруги між Києвом і Львовом не можна осягнути повного порозуміння з Києвом воюючи одночасно зі Львовом.

2. Ідеалом більшої частини галицьких українців є може не так злука в одну державу з земляками над Дніпром, як радше змога свобідного розвитку своєї культури і національного життя в державі західноевропейського типу. Ця настанова вможливлює полагодити українську справу в Галичині, що є необхідне для щирого порозуміння з Києвом.

3. Фальшива соціяльна політика була одною з причин невдачі польсько-українського союзу. Але у майбутньому мабуть ця проблема не зявиться вже на овиді історії тому, що зайстнували деякі факти у ділянці польського стану посідання на Україні і тому, що в поглядах української еліти інтеліґенції стався великий зворот направо.

4. Підстави квітневого договору, спер ті на повній незалежности і на взаємности обох народів були здорові, не можна теж твердити, щоб котрась зі сторін конвенції не дотримала, а спогад про неї — так само як гадяцька угода — повинен бути конструктивним елементом у взаєминах обох народів та ідеалом для майбутніх поколінь, а може і для нашого."

Ми зреферували доволі довгу статтю А. Бохенського для ознайомлення наших читачів з його думками. При нагоді повернемо до тез автора.

„Нарешті прийшла хвилина, на яку я так довго чекала. Приїхали клієнти з провінції. Томмі одягається у смокінґ, виходить увечір і вертається пізно вночі..."

*

„Томмі має щораз частіші вечірні засідання і надзвичайні конференції, бодай двічі в тиждень. Учора я переловила його на неправді..."

*

„Якби Томмі знав, як я легко можу йому вреванжуватися! Я маю 26 років, я гарна і мною мужчини цікавляться... Вже і давніші мої адоратори починають показуватися. Найбільше ходить за мною малий Шарль. Він прегарний танцюрист, симпатичний і на 10 років молодший від Томаса..."

IV.

На цьому записки кінчалися. Томас положив щоденник на своє місце, подумавши: „Все це для мене цікаво..." Він підійшов до телефону і закричав: „Пришліть мені з магазинів шлюсара із вязкою ключів... Треба доробити ключик..."

Від того дня Томас залюбки вичитував щоденник Кітті. Він шукав нагоди, щоб посидіти над ним і переривав флірт, який зарисовувався між Кітті і малим Шарлем.

*

„Томмі попросту робиться неможливий. Він шукає собі притоки до суперечки, щоб погиватися на мене і потім вертатися пізно вночі. Ми вже сваримося за будьщо: за кінову програму або за якусь страву.."

*

„Гадаю, що я зробила дурницю. Я не повинна була піти на чай із Шарлем. Він поводився нахабно, хотів умовитися зі мною на якусь зустріч... По двох роках мого подружжя!.. Цікаво, чи Томас має вже такі зустрічі..."

*

„Маю враження, що Томмі зірвав з якимись знайомими. Від якогось часу він приходить частіше до дому. Бачу теж, що він починає бути заздрісний за мене."

*

„Не можна зрозуміти мужчин. Томмі знову починає мною цікавитися. Вчора хвалив мені капелюх, який уже ношу місяць. Я моглаб сміятися, якби це не було таке сумне."

*

„Вчора ми вечеряли разом у ресторані. Томмі був якби перемінений. Купив мені квіти і поцілував мене в авті. Я була щаслива і вибачила цьому вітрогонові все... Шарлеві я вислала лист із заявою, що немає сенсу зустрічатися. Я хочу залишитися чесною жінкою."

V.

Томас відложив щоденник із міною переможця. Він думав про Шарля — того свого невидного суперника, якого висадив із сідла. Він не знав, що саме в тій самій хвилині Кітті дивилася на нього крізь дірку бічної кімнатки зі щасливою усмішкою. Томас думав, що її нема дома. Він не знав теж, що Шарль це була фіктивна особа.

Увесь щоденник почала писати Кітті тільки для Томаса.

Перекл. а. б.

Економічний огляд.

Безготівкові розплати і їх можливости в нас.

З чеком стрічається наш пересічний громадянин хіба на фільмі або в повісти перекладній з чужої мови: Містер Х. найшовся у скрутному становищі, бо він ніколи не має при собі готівки, а в якійсь глухій закутині не хотіли прийняти від нього чека; сер У. здобув серце якоїсь там артистки багатоциферним чеком; граф З. попав до іванової хати, бо за самохід заплатив чеком без покриття і т. д. Словом — чек стрічаємо лише побіч люксусових готелів, яхтів, віль на Рів'єрі — лише як складову частину поняття „гайляйфу".

Тимчасом у західніх краях, де господарське життя справніше налагоджене, найдете чекову книжечку у витертому дрібноміщанському портфелі. Має чекову книжечку і студентське товариство у Бельгії, дарма, що його місячний бюджет рідко переходить 100 франків (20 зол.). Якій не були малі приходи і розходи того товариства, всеж його скарбникові скоріше виплачується переводити їм через конто поштової щадниці ніж безпосередньо: Пощо перетяжувати свою мошонку ніклем (а бельгійський більон великий і важкий), який легко згубити, рахувати, видавати, вистоювати під поштовим віконцем з переказом, давати „на чай" листоноші і т. д. Чи не краще виповнити і видати чек або вписати до книги цифру, коли з пошти прийде повідомлення, що на конто влинула чимсь-то квота від такої-то особи?

Як бачимо, чек — це передовсім дуже вигідний засіб розрахунків: він дає змогу власникові чекового конта перекинути на фінансову установу працю і ризик, звязані з виплатою, інкасом та переховуванням готівки.

Чек не лише вигідний, але й економічний. Кошти пересилки грошей поштовим переказом доходять до одного відсотка; пересилки за кордон ще дорожчі. Банк чи щадниця переводить пересилку куди дешевше, або й безплатно, вдоволяючись відсотками із грошей, що тимчасово є на конті. Більшому підприємцеві чекове конто може заступити касіера, який бере платню, а крім того може несподівано зникнути — очевидно разом із ним зникає і готівка з каси. Не треба додавати, що чек охороняє від поважного ризику, влому, рабунку та крадежі, на що наражений кожний, що переховує у себе більшу готівку та нею переводить виплати. Правда — і чек можна вкрасти та сфальшувати, але ризик тут куди менший, головно, коли терен обороту — як у нас — невеликий та дає змогу банкові перевірити автентичність у сумнівному випадку.

Та властиве економічне значіння розплат через банкове конто лежить у чому іншому. Перш за все готівка, яку ми тримаємо дома між заінкасуванням і виплатою не приносить ніяких відсотків. Навпаки сальдо біжучого рахунку, навіть невелике та змінливе, всеж опроцентовується, хоч і скромно; крім того підсилює воно наш такий убогий, кредитовий ринок. В руках енергійного українського банкіря неужиток стає цінним як для власника так і для суспільности.

Дальше — безготівкові розплати уможливлюють більші обороти при невеликому капіталі. Подібну прислугу роблять також векслі та ремеси, якими можна робити розплати без готівки, точніше цілий ланцюг розплат — та є це у першу чергу засоби кредиту, тому й наражують вони на ризик нормально звязаний з кредитуванням. Менший ризик звязаний з чеками та подібним їм платничими засобами, які з другого боку в ужитті елястичніші. Чек може кружляти з рук до рук як банкнот, коли він кінчає свою мандрівку в банковому віконці, розплата може перейти через простий перелив з одного конта на друге. Щоб це було можливе, мусять очевидно обі заінтересовані мати конто — зрештою навіть не конечно в тому самому банку, бо подибокі фінансові установи переводять між собою перелив з конта на конто для своїх клієнтів. Чим більше осіб чи підприємств втягнених у систему безготівковим розплат, тим вона вигідніша. Коли напр. А має виплатити для Б 300 зол., Б для В — 400 а В для А — 500, то при переливі між контами Б і В виплачують для А по 100 золотих; решта готівки залишається на їхніх контах і несе відсотки або може бути вжита до інших розплат.

Очевидно — в міру того як наше господарське життя розбудовується, а наші банки усправнюють та збагачують свою діяльність, поширіюючи свою клієнтелю та віддаючи їй більші послуги, можливости безготівкових розплат зібільшуються та зближуються до ідеального стану, при якому всі розплати полягали б на переписуванні з конта на конто, а заощаджений цим способом капітал пішов би на розбудову нових економічних станиць, нових варстатів праці.

А у нас того капіталу так мало, треба його так шадити!

Б. Галайчук.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ У ПРОДАЖІ II-ГА ЧАСТИНА СПОМИНІВ СЕНІОРА УКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ Д-РА КОСТЯ ЛЕВИЦЬКОГО

під наг.

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИКИ

СИЛЬВЕТИ НАШИХ ПОСЛІВ І ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ
27 портретів.

КНИЖКА КОШТУЄ ТІЛЬКИ ЗОЛ. 1.20, З ПЕРЕС. 1.50.
ЗАМОВЛЯТИ: „ДІЛО", ЛЬВІВ, РИНОК 10, II.

Хто не має І-ої частини, нехай замовить скоро, бо наклад вичерпується Ціна І-ої частини теж зол. 1.20 з пересилкою зол. 1.50.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ГОСПОДАРСЬКІ ВЗАЄМИНИ ПОЛЬЩІ І ЛИТВИ.

Дуже актуальна тепер тема в Польщі після скасування донедавна „мертвої" границі між Польщею і Литвою є: як уложаться економічні взаємини між обома державами і які користи будуть із них для Польщі. Цій темі присвятила „Ц. Газета Гандльова" велику передову в числі з 4. ц. м. Вийшла вона зпід пера „компетентого знавця госп. польсько-литовських можливостей" (як це зазначила редакція в примітці). Думки згаданої передовиці можна представити в ось таких коротких пунктах:

1) Скорочений доступ до прибалтійських портів, до яких він був утяжливий з браку транзиту через Литву; та це не буде конкуренцією для Гдині і Гданська, бо обі ці порти мають велике запілля і фелікі обороти, через те їх обслуга вдасна між Клайпеди, Либави, тощо. Всеж таки з деяких причин потрібне буде використовувати залізниці і порти литовські і з ними сусідувати, хоч ніяким це добродійством для Польщі не буде.

2) Сплавлювання дерева рікою Німан, що має дальню традицію і господарську доцільність. Та в цій справі треба мати на увазі те, щоб уневільнений експорт дерева обнав тільки ті його сортименти і тасу його відьність, аби в висліді не паралізувати упромисловлення Польщі.

3) Товаровий обмін з Литвою не має особливої вартости. Щоправда Литва потребує з Польщі нафти, вугілля, цукру, варобів металевого, волокнового і хемічного промислу. Але дати Литва не має того, що потребує Польща, а має те, що й Польща (сільськогосп. продукти).

4) Більша повність для капіталів, інвестованих у Вилежщині, буде користна для госп. життя. Але польськ. нормалізація не уступе вповні цієї непевности, бо не тільки литовська господа була досі мертва на сході. Врешті автор перестерігає, щоб значні і незаслужені госп. користи, що їх матиме Литва, не погіршили госп. ситуації Польщі. Про це треба — мовляв — подбати відповідною госп. політикою.

СВІТОВА ХРОНІКА.

В АВСТРІЇ ПІСЛЯ „АНШЛЮСУ". — ПОДВІЙНА ВАЛЮТА. — БАГАТІ ЗАПАСИ ЗОЛОТА І ДЕВІЗ. — РУН НА ТОВАРИ.

Ми вже писали на цьому місці, що вся преса в краю і за кордоном присвятила багато уваги проблемі, які будуть наслідки обєднання Австрії з Німеччиною в ділянці господарства. Всі газети стверднли одноголосно, що Німеччина гратиме тепер у придунайському басейні рішальну ролю й що старі концепції про Берлін-Багдад і про господарську „Міттельєвропу" здобули собі наново право громадянства. Красові газети приявляли окрему увагу новій фазі господарських взаємин Польщі з землями быв. Австрії, а „Ц. Г. Гандльова" видобула погляди на цю справу вайтя у широкій анкеті, з якій забирають голос визначні знавці. Та не менше цікаве є те, що діється в Австрії після „аншлюсу". Даємо тут кільна інформацій за „Нов. Цюріхер Цайтунг".

Зміна валюти, до якої остаточно прийде за місяць, спричинила те, що повищо законними платничими засобами є шіллінг і марка. В обігу є вже чимало нім. марок. Нотування між сорти подвійне, при чому точне відношення обох валют мусить там усі сирого тануванн. Австрійські піддали банкам в останньому часі величезну кількість золота і девіз. Загострені девізові приписи зібрали при банкових віконцях велику масу людей, що віддавали золото навіть у кільограмах, а дрібні шіллінги вимінювали на шіллінги чи на марки вирінні рожами швайцарські франки чи англ. фунти. Обраховують, що ця приватна детезаризація принесе багато, повеох пів мільярда шіллінгів у золоті і девізах. У той спосіб „аншлюс" дасть Німеччині не тільки приміщення її сировинового і харчевого положення, але збагатить також сильно її валютові резерви. „Хавас" в дописі з Відня з. п. м. предсказала несамовитий рух на товари у Відні. Населення, боячись втрат через першу реляцію шіллінга до марки (тепер це відношення дуже корисне: 3 шіллінги рівняється 2 маркам) кинулось у крамниці і вигупило маса товарів до того отупіння, що деяких категорій товарів швидко зовсім бракло. Цей рух нагадував інфляційну пашіку. Останні дні — як це довідуємось з іншої газети — принесли позване успокоєння, хоч попит на товари все ще не вивівся нормальної температури.

ФРАНЦІЯ НА ШЛЯХУ ЕКСПЕРИМЕНТІВ.

В моменті, коли пишемо ці рядки, телеграми подають до відома, що франц. парламент прийняв більшістю голосів оба проекти фінансових законів Блюма. Тепер рішальне слово за сенатом. Але поліб і там Блюм вийшов переможцем, то над Францією дальше тяжітиме запит: що дальше? Бо одною з найважніших справ для Франції є тепер: **лишки засобами повернути своєму робітникові його давнішу роботящість,** підірвану затвердженими „кодексами праці", діяльністю Генеральної Конфедерації Праці і цілої франц. лівиці. Ця справа має не тільки економічне значіння, відзеркалюючись у цілому продукційному процесі, але з природи річи теж політичне значіння. І це страшно журить політичних приятелів Франції.

—o—

З нашої кооперації.

ПОЛЬСЬКА КООПЕРАЦІЯ НА НАШІЙ ТЕРИТОРІЇ.

„Господ. Кооперативний Часопис" приносить вістку, що минулого тижня відбувався у Львові в бюрах львівського воєводи нарада, присвячена дальшій організації польських кооператив на території трьох галицьких воєвідств. У ній мали взяти участь представники централі польської кооперації, всі три воєводи і предсідник Хліборобської Палати. По довгій дискусії прийнято постанову надати повітовим складницям „Кулек рольничих" характер гуртівень для польських кооператив і „кулек рольничих" у повітах. Цю постанову кінчить Г. К. Ч. так:

„РСУК завсіди обстоював і далі стоїть при погляді, що кожна нація є біосоціольогічною цілістю та що тому кожна нація має природне право та обовязок організувати своє господарське життя у своїх органівзагалах. Скріпленим польської кооперації на території нашої діяльности погибають шляхотне взаємне змагання обидвох кооперативних організацій в краю і тільки це є згідне з вимогами загального добра. Не тратимо надій, що також польська кооперація на території праці РСУК буде обстоювати шляхотні правила рівної, чесної гри.

ЖИТТЄВІ ОБЕЗПЕЧЕННЯ КООПЕРАТИВНИХ ПРАЦІВНИКІВ.

В половині 1936 р. почав РСУК акцію великої суспільної ваги серед працівників української кооперації, а саме повів пропаганду за обезпечуванням працівників кооперації в українському Т-ві взаїмних обезпечень на життя „Карпатія". У висліді цієї акції за півтора року, себто від 1. VI. 1936 р. до 31. XII. 1937 р. обезпечилося на життя і викупило поліси 211 кооперативних працівників на 304.100 зол. обезпеченого капіталу. За цей час померло чотирьох обезпечених працівників, яких родинам Т-во „Карпатія" виплатило 6.000 зол. обезпечення, тоді коли у складках зализную від них до каси „Карпатії" 330.57 зол. Найбільше обезпечення дала досі кооперація для загального закупу і збуту бо 165 на 229 тис. зол. обезпеченого капіталу. З поодиноких районів найбільше обезпечених кооперативних працівників дав район Стрия (40) і район Рогатина (37).

КООПЕРАТИВНИЙ КУРС В ЯВОРОВІ.

Недавно оснований Повітовий Союз Кооперативів у Яворові вспів уже улаштувати курс вишколу крамарів, який відбувся від 21. II. до 19. III. ц. р. На курс записалося 72 учасників, а покінчило 63 з 29 громад яворівського повіту і 3 громад судововишенського району, в тім 56 хлопців і 7 дівчат. Віх курсантів снував від 15 до 30 літ, 45 курсантів мали покінчені 4 класи нар. школи, 15 курсантів 7 клас нар. школи, 1 з 1 кл. гімн. і 2 з середньою освітою. Наука велася на основі програми курсів РСУК, а викладали місцеві кооператори і шоф шкільництва в РСУК.

В. Л.

Сторінка без політики.

Коні з Еберфельду.

Свого часу багато писали щоденні часописи і наукові журнали за кордоном про коні з Еберфельду, про так звані „Коні, що думають". Були це два арабські огери Могамед і Царіф, яких з незвичайною терпеливістю вирезував їх власник Кароль Краль.

Лагідною поведінкою і систематичною наукою зумів Краль, осягнути прегарні успіхи. Згодом інтелігенція звірини так розвинулася, що вона „перевищала" розум пересічного учня середніх шкіл. Коні навчилися всіх арифметичних діянь, навчилися витягати корінь і підносити до вищого ступня, вони розвязували напамять такі важкі задачі, що неодин чоловік, який покінчив середню школу, не розвязав би так легко тих задач на папері.

ПАНЧОХИ І БІЛЛЯ
1—5 по цінах конкуренційних
поручає „МАНОН" Шайохи 1 (ріг Коперника)

Під неприсутність Краля д-р Гендель із Дрезна перевів досліди та виписав на таблиці задачу: четвертий корінь з числа 7890481. Кінь Могамед вистукав на те копитом, подумавши хвилину, докладний висліл. Про самостійне думання коня може посвідчити ще інший приклад. Коли один зі знайомих Краля запитав Могамеда, де є Царіф, кінь вистукав копитом, що Царіф стоїть у стайні і не буде сьогодні на лекції, бо вчора звихнув собі ногу. По довшім іспиті д-р Шолера кінь відповів: „Я втомлений — до стайні". Коли д-р Шолер нарисував на таблиці коня з відчиненим ротом, Царіф підійшов до таблиці і вистукав: „Коневі на таблиці також дати жіба". Таке речення можна почути з уст малої дитини.

Іншим неменш цікавим доказом самостійного думання тих звірят є те, що оба коні вистукують слова фонетично, значить докладно так, як їх чують. За прикладом Краля пішов ще фон Остен, який свого мудрого коня назвав „Дотепний Івась". Івась теж вистукував цілі слова і читав по складах. Фон Остен уліпшив табличку та заступив букви цифрами й окремі поодинокі слова окремими знаками.

— Чи знаєш, як я називаюся — запитав д-р Шолер.

— Пао — відповів кінь, бо з невідомих причин всі коні називали Шолера „Пао".

— Кажи мені якесь речення.

— Пао, піднеси до гори вуха.

Прошу собі уявити коня, який самостійно розвязує важкі арифметичні задачі, читає, відповідає на листи і запити, подає свої завваги і т. д. Напевно кожний скаже, що все те неймовірне і звичайна „буйда". Не диво, що і в тому випадку на власників коней посипалися лайки, закиди, та по провірці цілої справи всі мусіли свої заміти відкликати.

Всі ці факти потвердив цілий ряд ученних, які свої досліди проголосили відтак в окремих протоколах і в друкованих комісійних дослідах, так, що лиш ігноранція та зла воля могли зважитися заперечити автенчність поданих фактів.

Прояви в усіх „вчених" коней описав у своїй книжці великий бельгійський поет (Невідомий гість), який сам прослідкував життя звірят. Неменше цікава теж книжка д-ра Ціглера „Душа звірят" та одночасно книжка того самого власника коней Краля, видана в Ляйпцігу.

Як бачимо, то звірята можуть самостійно думати, та що можна розвивати у тварині інтеліге нцію до чимраз вищого рівня. Мозок звірят є гостольогічно подібний до людського і ріжниться лише ступнем розвитку.

Індивідуалізацію і розвиток психічного первня можемо доганяти передовсім серед домашніх звірят. Вплив людини, співжиття зі звіриною, струм думання, що лине від людини до тварини впливають на швидку еволюцію. Звірята стають тоді здібні до виявлення вищих почувань: привязання, любови, вірности до свого пана, суму, тути й жалю по його втраті, сорому на випадок провини і т. д. Ці роди звірят що від тисячів літ жили у близькому звязку з людиною, працюють для нього, служать йому та є в тяглому духовому контакті мозку з мозком. Одначе люди воліють про те мовчати. Для них вигідніше бачити у звірині бездушні механізми „роботи" без думок і почувань, бо свідомість, що ті катовані, голоджені і кривджені сотворіння, свідомі своєї кривди та людської злоби булаб доволі неприємна.

Як люди стоїмо на вищому щаблі розвитку і тому ми повинні дбати про звірят та опікуватися ними. Тому теж і над конем, одним з найінтелігентніших звірят, не будемо знущатися та забивати його без потреби.

Беніто Муссоліні сказав у своїй промові: „Хто знущається над твариною, хай не називає себе італійцем!"

Валерія Дуткевич.

Хлопчина на паровозі.

Ще одна історія, яка нагадує пріма-апрілісовий жарт, хоч вона справді трапилася в Епіналь.

13-літній хлопчина Роже К. втік 2. ц. м. з батьківського дому. До школи він не дійшов і вечором домів не вернувся.

Погода була прегарна. До пізного вечора хлопчина ходив собі по місті і щойно к. 12. год. вночі зайшов він до пристані паровозів стації Епіналь. Кілька днів перед тим його вже прислуга вигнала зі стації.

Малий Роже рішив виконати плян, що вже віддавна дрімав у його голові: сісти на паровіз і поїхати.

І справді він виліз на одну з льокомотив, докладно випробував усі двигуни та дручки, одначе машина не ворухнулася з місця. Тоді хлопчина виліз на іншу льокомотиву, одну з найсильніших машин у Франції. Як йому вдалося пустити цю машину в рух, важко відгадати, але по довгих зусиллях паровіз таки рушив із місця.

Та машина переїхала не більше, як 200 м. Далі вона їхати не могла, бо їй заступили дорогу вагони, що стояли на рейках. Машина розбила вагони, але сама задержалася.

На щастя малому Роже нічого не сталося. Втекти йому теж не вдалося, бо гурміт тороще них вагонів звернув увагу залізничої прислуги і хлопчину придержали. В комісаріяті він заявив, що хоче стати залізничим машиністом і їзда на паровозі була завжди його найбільшою мрією.

„Бов-гов".

Велике музичне видавництво в Ню-Йорку видає саме тепер пісоньку, на якій думає грубо заробити. Ця пісня називається „Бов-гов". Одначе у словниках не варт шукати значіння цього слова. Ні один автор словаря, ні видавець, ні сам навіть композитор не знає, що воно те слово означає.

Річ у тому, що композитор тієї пісоньки Джім Карльтон має... всього 3 і пів року. Ця дитина — кажуть — музичний геній. Півтора року тому, він ледві навчився ходити, гуляв уже ритмічно під мельодію, що він її сам собі приспівував. Шість місяців пізніше вхопив він скрипку і хоч досі ніколи не тримав цього інструменту, зі слуху почав докладно грати всі ті мотиви, які він чув.

Два тижні тому Джімі створив пісоньку, що й тепер видає нюйорське видавництво. Спеціялісти хотіли підложити зміст до тієї пісні. Одначе Джімі попав у таку лють, що видавець рішив запишити в пісні той безглуздий зміст, що його створив сам Джімі. У куплетах тієї пісні безупинно повторюються слова „Бов-гов". Хлопчина захоплений, коли його пісню з його текстом виконують інші.

Ця вістка американських газет сильно нагадує пріма-апрілісовий жарт.

—o—

КЛОПОТИ З ІРЛЯНДСЬКИМИ ЖІНОЧИМИ КАПЕЛЮХАМИ.

Ірляндці, як відомо, великі націоналисти і намагаються у всіх ділянках економічної діяльности визволитися від чужоземних впливів. Тому тепер шість місяців тому заложили вони в Гелюзі народню фабрику жіночої мануфактури й капелюхів. Одначасно ввели вони податок на 25%, який на всі капелюхи що їх привозять із Франції та Англії.

Не помогло. Ірляндські красуні не вагалися платити удвоє дорожче за французькі та англійські капелюхи, але вперто відмовлялися носити мануфактурні вироби з Гелюзи. Тоді міністр торговлі й промислу Лемас вніс до парляменту законопроект про устійнення контингенту на жіночі капелюхи. Законопроект дає теж урядові змогу зовсім припинити привіз жіночих капелюхів із закордону.

Лідер опозиції Діллон особисто виступив у парляменті з промовою проти законопроекту.

— Уявіть собі — казав він — що ви приїхали з жінкою до Парижа. Уявіть собі, що вона має на голові капелюх з нашої фабрики. Запевняю вас, що вам треба буде покликати спеціяльну поліційну охорону, яка мусілаб вас і вашу жінку зберегти перед насміхами і глузуванням прохожих на площі Згоди або на рі де Ріволі.

— Та навіть і в Деблінї капелюхи з Гелюзи до тієї міри смішні, що ніякий закон не приневолить наших жінок їх носити. Я маю кількадесять листів від ріжних жіночих організацій та від окремих жінок. У всіх тих листах вони погрожують, що радше почнуть ходити по вулицях зовсім без капелюхів, а не вдягнуть капелюхів із нашої народньої фабрики.

Всеж таки, не зважаючи на енергійний протест, парлямент прийняв законопроект 65 голосами на 26.

„КАГУЛЯРИ" — ЗАБАВКА ДЛЯ ДІТЕЙ.

Фабриканти дитячих забавок у Парижі впали на оригінальну думку, а саме вони випустили на ринок масово комплєти узброєних „кагулярів". На всіх виставах крамниць з дитячими забавками можна побачити коробки, в яких находиться ціла армія заговірників, докладно узброєна. Мають вони кріси, револьвери та муніцію до них. Одяг кагулярів також наслідує до подробиць справжні одяги разом із середньовічними кантурами. Не мають тільки „кагуляри" ручних гранат. Один із паризьких часописів дає молодим французам раду, щоб ручні гранати заступили вони каменями.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ОЩАДНА ЖІНКА.

Один з австрійських фільмових акторів відомий був з незвичайної скупости, що є доволі рідким явищем в акторській професії. Він був уже від довшого часу заручений, знав теж добре прикмети своєї жінки, знав, що вона ощадна, одначе не знав до якої міри. Тому теж одного разу, щоб взяти свою будучу жінку на іспит, сказав їй таке:

— Маріє, знаю одну панянку, яка читає цілими вечорами в ліжку книжку та вдовільнює при тому дуже багато світла. Чи й ти любиш також багато читати?

Тоді наречена відповіла схвильована:

— Що, ти мене вважаєш такою рупницею? Так, я читаю в ліжку, але тільки при світлі місяця.

По вісьмох днях молода пара повінчалася.

КІНО ХІМЕРА

Святочна прем'єра найкращої віденської комедії п. н.

Веселий волокита

В головних ролях: Гайнц Ріман і 4-ро ніжний зорьо кінь Тоні. Гумор!.. Сміх!.. Забава!.. Цирк!.. Перегони!.. Дансінги!.. і т. п.

„Комітет порозумівавчи" працює

Пишуть нам із міста:

Під плащиком ведення акції консолідації поляків „комітет порозумівавчи" при допомозі львівського магістрату повів нову акцію проти українців. За один день опечатано при вул. Городецькій на ґрунтах римо-кат. парохії св. Анни, всупереч спротивові чесного пароха, два кіоски тільки тому, що їх власники — це українці. Викинули на вулицю інваліда без ніг Цьвока, що вдержувався з кіоску з родиною, на те тільки, щоб якомусь Домбровському, ем. майорові, поставити в тім самім місці такий самий кіоск, до того ще значно висунений на хідник, що перешкоджає вуличному рухові.

Для ем. майора найшлося місце — нема його для бідного інваліда-українця, який з кіоску жив. Очевидно, п. Домбровський концесію продав з місця.

Чи цей факт відомий п. през. Островському?

Нова хвиля кольонізації на наші землі.

Повітовий виділ у Кольбушовій (Західна Галичина) почав акцію, що має на меті переселити малоземельних селян з найгустіше заселених частин кольбушівського повіту до Східної Галичини та до Грубешівського повіту на Холмщині. Перша партія кольоністів має виїхати в район Заліщик. Таким чином мазурська кольонізація наших земель посилюється.

Загальні Збори „СУПРУГА".

В четвер, 7-го квітня ц. р., відбулися в салі „Української Бесіди" у Львові XXI-ші Загальні Збори Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА".

Збори відкрив голова Т-ва дир. **Лев. Ясінчук,** який у своїй промові згадав померших у звітовому році дир. М. Заячківського, адв. М. Корчинського, дир. Гембарівського, Н. Дацка і дир. Антона Щирбу. Присутні встали з місць для вшанування їх памяти.

Збори висловили Ексц. Митрополитові Андрееві привіт у звязку з нападами, що започатковані пос. Войцеховським у соймі далі йдуть на особу Владики.

У дискусії над звітами промовляло багато членів, що порушували справи з поширенням діяльности Т-ва як професійної організації.

На внесок Контрольної Комісії Збори ухвалили абсолюторію для Головної Ради та згідно з внеском Комісії-Матки вибрали нову Головну Раду у такому складі: голова — **Лев Ясінчук;** члени — К. Коберський, Ф. Воробець, З. Юзичинський, посол З. Пеленський, д-р М. Стахів, інсп. П. Петрик, д-р Д. Бречка, О. Черник, М. Брилинський, Юзвяк, дир. Мик. Чопик. Заступники: Дм. Квасниця, Р. Гарасимів зі Стрия, О. Сіяк з Тернополя, С. Павлик, С. Підодвірний, д-р Блюй. Контр. Комісія: інсп. В. Ольховий, інсп. З Рудик, Б. Нижанківський, редактор Е. Яворівський і п-і Попель-Філяс.

У Зборах взяло участь 124 особи, що заступали 237-ох членів.

Рідношкільна молодь Шевченкові.

Молодь усіх шкіл Т-ва „Рідна Школа" уладила у вівторок 5. ц. м. концерт з нагоди 77-ліття смерти Т. Шевченка. Треба признати, що цей концерт, у відріжненні від багатьох інших того роду імпрез, що носять познаки відроблюваної пашіони, справді приємно розчарував. Усі точки, хоч не надто оригінальні, були вміло підібрані до сил їхніх виконавців. Самож виконання було у всіх випадках бездоганне. Менші й більші виконавці поводилися на концертовій естраді зовсім свобідно і деякі з них виказали чимало мистецького таланту.

На програму концерту зложилися такі точки: 1) М. М. Мельник—Кудрик: „Поклін Тобі Кобзарю!" у виконанні збірного хору усіх шкіл; 2) М. М. Мельник: „До стовпів, що підпирають небо" — рецитація Л. Заяць гімн. уч.; 3) Т. Шевченко—П. Носувець: „Ой чогож ти почорніло" (народня мельодія), М. Гайворонський: „Віє вітер" — народня пісня — у виконанні дитячого хору ім. школи Кор. Данила; 4) Т. Шевченко: „Не жаліюсь я на Бога" - деклямація учня хлопячої школи ім. Т. Шевченка; 5) Т. Шевченко-Роздольський: „Сонце заходить" — хор дівочої школи ім. Б. Грінченка; 6) Т. Шевченко: „Із псальмів Давидових" деклямація С. Сотничук уч. торг. гімназії; 7) Т. Шевченко—Б. Кудрик: „Похід" жіночий хор із фортепіяном — виконали учениці гімназії; 8) О' Конором — Зілінська: „Сиріткa" сценічна картина у виконанні учениць дівочої школи ім. Т. Шевченка; 9) Т. Шевченко—Я. Степовий: „Гамалія" дитячий хор школи ім. Ки. Льва; 10) Т. Шевченко: „Лічу в неволі" — деклямація М. Дрогомирецької учениці ліцею; 11) а) Т. Шевченко—Г. Хоткевич: „Зоре моя" б) Т. Шевченко—Я. Степовий „Іпов кобзар", в) Т. Шевченко—В. Безкоровайний: „Ой у саду, саду" — дитячий хор хлопячої школи ім. Б. Грінченка; 12) М. Лисенко: „II. Рапсодія" скрипкове сольо з фортепіяном у виконанні Лесі Деркач; 13) Т. Шевченко— * * *: „Заповіт" — жіночий хор із фортепіяном — виконали учениці гімназії.

Всі точки чергувались швидко одна за одною, без зайвих перерв і цілий концерт, не зважаючи на багату програму тривав не більше як півтора години. Всі точки вислухала публика із зацікавленням і всі вони, як ми вже згадали, були виконані д. дбайливо. На особливе підкреслення заслуговує мельодійний та ефектовний „Похід", що його хор жіночої гімназії виконав незвичайно прецизно, сценічна картина та мельодеклямація М. Дрогомирецької, яка виявила немалий декляматорський талант. Скрипкове сольо Лесі Деркач було без сумніву прикрасою концерту й молоденька артистка-скрипачка збирала заслужені оплески.

Публика не виповнила — на жаль — навіть половини салі театру „Ріжнородностей". І з тієї, що була — більшість самої молоді. А шкода, бо вчорашній концерт виконаний нашими найменшими й наймолодшими, заслуговував на велику фреквенцію більше, як іноді найбільше реклямована імпреза. — **Р. Сл.**

Президент Рузвельт хоче оживити господарське життя.

Американська преса пише, що президент Рузвельт у найближчому часі внесе до Конгресу проекти цілої низки законів, що мають причинитися до оживлення господарського життя Злучених Держав. Між іншим през. Рузвельт задумує урухомити кредит у висоті півтора мільярда долярів на посилення промислу і торгівлі.

Для добра Франції.

165 членів „Інституту Франції" вислали письмо до президента держави, в якому заявляють свою співпрацю в уряді, що мусить у короткому часі повстати у Франції. Члени Інституту, як безпартійні, працюватимуть тільки для добра Франції.

Що писало „Діло" 50 рокiв тому.

Ч. 70. Понеділок 9. квітня (28. березня) 1888.

„НЕ РОБИ ДРУГОМУ..."

Від часу, коли папа Пій IX видалив з Риму російського посла бар. Мандорфа, між Росією і Ватиканом не було дипльоматичних звязків. Щойно в 1883 році прийшло до малого компромісу, а в 1888 Росія почала переговори, щоб навязати нормальні звязки. Тодішній папа Лев XIII взагалі намагався налагоднав взаємини з багато державами, причому він завжди виходив зі становища, що Ватикан мусить мати на оці в першу чергу справи католицької церкви і цим справам підпорядковувати всі інші, навіть національні. Тому, коли почалися переговори Росії з Ватиканом, поляки намагалися великими способами ці переговори розбити, бо боялися, що порозуміння Росії з Ватиканом може вийти на шкоду польській справі. Поляки мали на увазі особливо вимогу російського уряду, щоб завести російську мову в костелах на схід від Буга і на Литві.

У звязку з цим „Діло" писало: „Для нас, русинів ціла ця справа хочби вже й довершена в дусі Росії, може бути досить байдужна, а може в одному напрямі і корисна. Байдужна, бо наші „браття" не цікавились ніколи і не цікавляться по нині нашою мовою, витиснули її зі шкіл і урядів і раді би відомими реформами патрів виперти і з руської церкви. А корисна, бо відчувши упосліджения своєї польської мови зуміють зрозуміти правду пословиці: „не роби другому, що тобі немиле". Історія має також свої коловороти... А може цей сумний досвід „образумить" їх, що краще дбати за своє істнування, як спиняти розвиток другого народу.

ПОДОРОЖ ДО РИМУ.

В листі з дороги кореспондент „Діла" пише, що до Риму виїхало з Галичини коло 600 людей. „нільно між ними рубінів, годі зміркувати", говорили, що до 200 осіб, але це число мабуть прибільшене. Станиславівська епархія вислала понад 30 осіб, переважно священників, навіть з Буковини двох. Перемиська епархія заступлена найслабше, ще слабше як львівська".

В новинці про цю подорож читаємо: „З Риму пишуть нам: Ще перед трьома місяцями ми тут в Римі знали, що поляки конче стараються мати у папи авдієнцію разом з русинами. Римські італійські часописи пишуть уже віддавна про галицьке паломництво, але розуміється все як про польське".

СПРАВА ДИМІСІЇ КН. БІСМАРКА.

Появилися знову чутки про димісію кн. Бісмарка на тлі його непорозуміння з цісарським двором у справі подружжя кн. Олександра Батенберського, що був князем Болгарії і мусів уступити, з дочкою цісарп, кн. Вікторією. Кн. Бісмарк заповів, що як до цього подружжя дійде, він зголосить свою димісію, бо уважає, що з політичних оглядів це подружжя недоцільне.

Посвячення шпиталю Народньої Лічниці ім. М. Митрополита Андрея відбудеться у неділю 10. IV. в годині 12. вполудне. Чину посвячення довершить Преосв. Кир Іван. На це свято запрошує усіх своїх Членів Рада Т-ва „Народня Лічниця".

НОВИНКИ.

— **Преосв. д-р Микола Чарнецький** виїхав 5. ц. м. до Риму.

— **Іменування.** Ексц. Митрополит іменував о. прал. Л. Купяцького кустосом Митр. Капітули на місце бл. п. о. мітр. Войнаровського, о. крил. В. Томовича — схоластиком Митр. Капітули і пралатом на місце бл. п. о. прал. Ол. Пясецького, о. крил. В. Ковальського — канцлером Митр. Капітули і пралатом.

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Бодиар, Станиславів, Собіського 38.

— **Весняний сезон у Черчі від 1. травня** Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм), гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

— **Хор Т-ва „Львівський Боян" відспівае** в суботу, 9 квітня ц. р., у церкві Преображения Г. Н. І. Хр. (вул. Краківська) псальми Березовського, Бортнянського і Веделя (композиторів т. зв. „Золотої доби" нашої музики). Початок: 19.50. Програмки при вступі в ціні 0.50 сот.

— **Вечір арій і пісень.** В неділю, 10. ц. м. в год. 19.30 (7.30 веч.) в малій салі Муз. Інст. ім. М. Лисенка у Львові, відбудеться „Вечір арій і пісень" у виконанні відомої оперової артистки Ґени Зарицької (меццосопран). В програмі твори українських (львівських) і чужих композиторів. При фортепіяні д-р Н. Нижанківський.

— **Туристично-крайзнавче Т-во „Плай"** улаштовує в неділю, 10. ц. м., збірні оглядини виставки „УФОТО" і „Полісся". Збірка членів і гостей в год. 10. перед Музеєм НТШ, вул. Чарнецького 24.

— **„Національне обличчя Полісся".** У рямцях „Поліських Вечорів" виклад на цю тему виголосить доц. д-р В. Кубійович у суботу 9. квітня ц. р., год. 18, в Музею НТШ. Вступ за добровільними датками, для членів Т-ва, Прихильників Музею НТШ вільний.

— **Т-во „Молода Громада" в Тернополі** влаштовує оригінальний **„Вечір українських народніх дум та історичних пісень"** в неділю 10. IV. ц. р. В програмі рецитації, хорові продукції, а як солісти виступлять бандурист п. Юрій Сінгалевич і тенор п. Юрій Шухевич. Саля „Міщ. Братва" год. 8, вечір. Увесь дохід на гімназію „Р. Ш".

— **Увага! Загальні Збори** кооперативи „Суспільний Промисл" у Львові відбудуться в суботу 9 ц. м. в год. 16 (4. попол.) у власному будинку при вул. Жовківській 188. Перед відкриттям зборів члени і запрошені гості матимуть змогу оглянути фабрику підчас праці.

— **Виставу Перебийноса в Національному** Музею, вул. Мохнацького 42, в неділю 10. квітня в год. 12-ій пояснить під оглядом звязку форми й тематики д-р Е. Ю. Пеленський.

— **Таборовички і таборовики!** Чарівне таборове життя пригадаєте собі на „Таборовому Дні" в понеділок, 11. ц. м., в год. 16.30 у Народньому Домі.

— **Реколекції для панів** відбудуться цього року в церкві св. Духа при вул. Коперника в днях від 11.—14. квітня ц. р. в год. 6. вечором. Реколекційна сповідь у пятницю 15. квітня від год. 5. попол. В суботу в год. 7.30 рано спільне св. Причастя. Реколекції влаштовує, як щорічно, Товариство оо. Катихитів у Львові.

— **Великопостні реколекції** в церкві оо. Василіян відбудуться **від 10.—17. квітня** ц. р. з таким порядком: у неділю 10. ц. м. в год. 4-ій вечірня, перша наука і благальна пісня; від понеділка до пятниці в год. 6-ій молебен, наука і благальна пісня; в пятницю і суботу від год. 4.30 св. сповідь; в суботу 16. ц. м. в год. 5.30 Всеношне і наука; в неділю 17. ц. м. в год. 8-ій спільне св. Причастя на Службі Божій.

— **„Нову Зорю" ч. 27 (1127), як довідуємося, сконфісковано за передовицю п. з. „Переходи чи латинство". Ввесь наклад поліція забрала. Адміністрація „Нової Зорі" просить нас оповістити, щоб читачі не реклямували того числа, бо зробити друге видання на час було неможливо.**

— **Відзначення українця.** Довідуємося, що на днях вибрали членом Головної Ради Бельгійської Експортової Палати в Брісселі нашого земляка, п. Миколу Граба. Микола Граб походить з Галичини, комерційні студії покінчив у Бельгії, де одружився та працює в одній з більших торговельних бельгійських фірм. Краєвим життям він все живо цікавиться та часто бере участь у ріжних католицьких закордонних з'їздах як член українських делегацій.

— **Союз Українок на Волині** радіє, що прибуває йому сили, почуває, що зростає його повага і довіря до власної спроможности у праці для народу. Тому Союз із радістю витає голову Філії Союзу Українок у Здолбунові, д-ра медицини Ірину Присневську, яка в останньому часі вернулася з Познаня, оборонивши дисертацію, щоб мати можливість своїм авторитетом веднувати українське жіноцтво та своїм знанням йому в потребі помагати і в нещасті рятувати.

— **Не на 6 місяців,** лише на 6 тижнів вязниці — як це подало помилково „Українське Слово" в Ужгороді і ми за ним — засудив суд в Ужгороді редактора „Народньої Сили" М. Туніка за статтю „За кращу долю нашого народу" Автор гостро критикував у цій статті поєднку централістичних партій та дійшов до висновку, що тільки українські націоналісти можуть на Закарпатті допомогти проти чеськожилівських марксистів.

— **Львівська хроніка.** В помешканні Ст. Павлюка при вул. Огородницькій ч. 18 дійшло з невідомих причин до вибуху хемікалій, що їх уживав він до виробу корків до пістоль. Вибух знищив уладження помешкання та важко поранив Ст. Павлюка, якого відвезли до шпиталю. — З фабрики вудженин Н. Швецера при вул. Під Дубом забрали злодії 90 кг. гусячого смальцю і шкіряні паси вартости 300 зол. — Невідомий напасник вибив минулого четверга вечором шибу в овочарні Л. Дельфіна при вул. Пелчинській ч. 24.

— **До Берези Картуської** помандрував „король" варшавської чорної біржі Ізраїль Брандис та пачкарі золота і чужих валют з Катовиць Абрагам Кучинський та Густав Йонаш. Родина Брандиса згодилася покрити страти державного скарбу, що їх спричинив „король" чорної біржі своїми спекуляціями, і запропонувала 100.000 зол. Цю пропозицію відкинули і Брандис буде далі сидіти в Березі. Слідство виявило, що Брандис був неофіційним власником банкового дому, що приміщувався в одному з варшавських готелів. Він урядував у вибагливо уладженому кабінеті з підручним буфетом. Там приміщувалася централя пачкування девіз і цінних паперів, що їх приносили і виносили валізками агенти Брандиса сінями готелю так, що ніхто не звертав на них найменшої уваги. Далі виявилося, що Брандис підтримував ватаги спекулянтів, які за безцін скуповували предмети, виставлені на ліцитації.

Останні вісти.

ЗАКАРПАТТЯ ХОЧЕ БУТИ НЕЗАЛЕЖНЕ ВІД ПРАГИ.

УЖГОРОД (ПАТ). Радикалізація настроїв на Закарпатті в напрямі унезалежнення його від чеських централістичних чинників поширюється щораз більше. Останніми днями група українських автономістів візвала всіх закарпатців, які були ще в рядах коаліційних партій, — щоби ці партії покинули.

За унезалежненням від Праги заявляються теж о. Волошин і д-р Бращайко, представники християнсько-народньої партії, яка досі репрезентувала погляди централі чеської католицько-народньої партії о. Шрамка. Вони домагаються, щоби створити негайно міністерство для Закарпаття, виділення місцевого шкільництва з під компетенції празького міністерства шкільництва, віддачі всеї льокальної адміністрації під владу губернатора місцевого походження та негайного скликання краєвого сойму.

—o—

ПАПСЬКИЙ НУНЦІЙ ВИХАВ З ВІДНЯ.

Делегат апостольської нунціятури в Берліні почав ліквідацію апостольської нунціятури у Відні. В четвер, 7. квітня ц. р. останній нунцій при австрійському уряді, архиєпископ д-р Чіконіяні покинув Відень. Архиєп. Чіконіяні заняв становище нунція у Відні у грудні 1926 р. і був 82-им апостольським нунцієм у столиці Австрії.

—o—

ВІД ТРАВНЯ Ц. Р. НЕ БУДЕ ВЖЕ СУДІВ ПРИСЯЖНИХ.

В найближчих днях мають проголосити у Деннику Законів закон, що його ухвалив недавно сойм і який касує суди присяжних. Закон увійде в життя місяць після проголошення, тобто коло 10-го травня ц. р.

Зі шкільних підручників усуне мабуть міністерство освіти промову Ціцерона, на домагання начальної адвокатської ради у Варшаві. Діло в тому, що в одному зі шкільних підручників латинської мови поміщено винятки з промови Ціцерона з негативною характеристикою оборонця. Начальна адвокатська рада дійшла до переконання, що поміщення цієї промови не вказане з педагогічних оглядів.

— **Фабрику фальшивих 10-золотівок** викрила поліція у Гдині та арештувала шлюсаря Й. Ясінського, його жінку Леокадію і власника робітні І. Лавенцького. Державна карбівня у Варшаві ствердила, що фальшиві 10-золотівки вагою, звуком та оцінфуванням зовсім не уступали правдивим 10 золотівкам. Склад стопу фальшивих 10-золотівок крім одного тайного хемічного складника, був ідентичний зі складом стопу правдивих 10-золотівок Арештовані пустили в обіг коло 350 фальшивих 10-золотівок. Окружний суд у Гдині засудив Й. Ясінського на 5 років вязниці і 200 зол. гривни, І. Лавенцького на 3 роки вязниці і 100 зол. гривни та Л. Ясінську на 1 рік вязниці і 50 зол. гривни.

— **В кого більше варварства?** Минулої суботи мешканці села Домброва пов. Ряшів завважили, що 48-літній торговець Мендель Вільдман та його син Леон знущалися над конем, що їх він до Ряшева. Кількинадцять осіб стануло в обороні коня, а двох з них Владислав Полек і Войтіх Волек з Бендзімисьля важко побили ворчиком Вільдмана та його сина. Старий Вільдман помер за кілька годин у шпиталю. Обох ревних „оборонців" коня поліція арештувала.

— **Большевики будують з поспіхом автостради** здовж західної частини Німеччини. Автостради будують на зразок Німеччини з бетону, щоб получити важні зі стратегічного погляду місцевости. Автостради будуть призначені виключно для змобілізованих частин війська. Головна автострада буде йти з Ленінграду до Минська і до Києва.

— **Жахлива залізнича катастрофа.** Минулої середи вечором ударилися два поїзди коло Сючен недалеко Шангаю з утікачами з підфронтової смуги. В катастрофі згинуло 74 особи, понад 150 було ранених.

— **Згоріло містечко і село.** В м. Валені в Румунії пожежа знищила понад 100 домів. У вогні згинув майже ввесь живий інвентар. Дотепер віднайшли між згарищами двох убитих і багато раненых. Рятункову акцію веде військо і пожежна сторожа. Пожежа знищила теж на днях село Селяновці, віддалене 10 км. від м. Оріхово в північній Болгарії. Вогонь повстав з невідомих причин в одній зі селянських хат, відкіля сильний вітер поширив дуже швидко на сусідні хати. Не зважаючи на енергійну рятункову акцію, в якій взяло участь військо з Оріхова, пожежа знищила понад 100 стоділ зі збіжжам. Згинуло теж кількасот штук худоби. Одному зі селян згоріло 60.000 левів, що їх він сховав у стодолі.

— **Трагічна смерть 52 летунів.** У графстві Йорк недалеко Дрефілд розбився один з найновіших бомбових англійських літаків. Згинуло пять членів залоги. Таким чином число англійських летунів, які згинули наслідком нещасливих випадків у першому чвертьріччі цього року дійшло до 52. Одначе загальне число жертв в англійському летунстві сягає понад 150 осіб. Дотепер розбилися в останньому часі в Англії 32 літаки.

— **Матушка повисне на шибениці.** В найближчу пятницю вирішиться доля Матушки, який спричинив залізничу катастрофу під Бія-Торбадь підчас якої згинуло 23 особи. Його засудив мадярський суд на кару смерти, але присуду не можна було виконати, бо Австрія згодилася видати Матушку мадярській владі під умовиною, що він не може повиснути на шибениці. Тепер по прилученні Австрії до Німеччини Матушка повисне на шибениці, якщо регент Горті не помилує його.

— **Корабель пішов на дно.** В останніх днях лютувала буря у фінському заливі. Мешканці фінляндського побережжя бачили, як у хвилях сховався великий товаровий корабель містости коло 1.000 тон. Здогадуються, що залога згинула разом з кораблем, бо хвилі викинули на беріг розбиті рятункові човни.

— **Фабрика мила вилетіла в повітря.** В Дебельн у Німеччині дійшло до вибуху у фабриці мила шістьох котлів з трома тисячами літрів товщів. Фабричний будинок вилетів у повітря і присипав робітників, які там працювали. Зпід звалищ витягнули чотирьох убитих і 6 важко раненых.

— **Цікавий ювилей.** Віденський артист Гайнц Ріман, один із найпопулярніших коміків світа, кінчає цього року 40-ий рік життя. Поза виступами у віденських театрах, накрутив він у повоєнних часах 125 фільм і в усіх цих фільмах відтворював усе головні ролі. Щасливою 125-ою його фільмою є превеселя музична комедія п. н. **„Веселий Волокита"**, якої акція розгривається на перегонах, у цирку та елегантних сальонах. **„Веселий Волокита"** тішиться найкращим успіхом, бо висвітлюють його у всіх державах Европи. У Львові побачимо цю фільму вже в найближчих днях.

— **Масова зміна прізвищ.** Большевицька преса оголошує далі прохання совітських громадян, у справі зміни своїх прізвищ. Зміни прізвищ добиваються головно ті громадяни, які мають такі прізвища як Бухарін, Тугачевський, Розенгольц і т. д.

— **Чорна біржа у Москві.** Большевицька преса нарікає, що в останньому часі намножилося надто багато спекулянтів у Донбасі, які перепродують одіння. Міліція ніяк не може собі дати ради зі спекулянтами і закликає до боротьби населення. Причиною успіхів спекулянтів є великий голод населення на одіння, що не може купити його в державних крамницях навіть за найвищу ціну. У Москві і Ленінграді ГПУ арештувало коло 3.000 осіб під закидом тайної торговлі предметами першої потреби. В арештованих знайшли значні запаси товарів. Слідство виявило, що в Москві істнувала т. зв. чорна біржа в помешканні одного з вищих у-

рядовців комісаріяту внутрішньої торговлі. Трансакції на чорній біржі доходили до великих сум. Чорна товарова біржа вдержувала взаємини з тайними приватними купцями в інших містах СССР. Ціни предметів першої потреби, що їх устійнювали на чорній біржі, були вищі майже на 200% від урядових цін.

— **Різні вісти.** В Ростові над Доном підчас летунських вправ упав совітський військовий літак з висоти 800 м. і розбився. Двох членів залоги згинуло. Спеціяльна комісія досліджує причини катастрофи. — В Токіо відбувся конкурс на найкращі вуси і бокобороди. В конкурсі взяло участь понад 70 найповажніших японських діячів, м. ін. відомий провідник „т-ва чорного змія" Тояма.

— **Гемороїди.** Славні хірурги стверджують, що перед і після операції поручували пацієнтам пити природну гірку воду „Францішка Юзефа" з найліпшим успіхом

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „РОЗ МАРІ", оперетка Рудольфа Фрімля.

Оперетку роблять подібно, як гармату: беруть дірку й обливають її довкола, чим треба. В оперетці крицю заступає тепер одна арія. Хто написав текст до „Роз Марі", ніхто з нас не памятає. Навіть театральні комунікати не згадують про того невдаху. Молода канадійська дівчина кохається в якомусь Джіммі, що вигнався час кудись мандрує чи має мандрувати. У фільмі він був молодий з потужним голосом і цим голосом захопив Жанету Мекдональд, що відповідала йому як відгук і сладала з ним чудовий дует. Львівський Джім був сивий, у „небезпечному віці", більше з сексапілем, як з тенором, а Роз Марі, як наша попадянка, мала симпатичний голосочок. Уся інтрига оперетки крутиться довкола трупа одного індіянина; колись індіяни, вбивши одного білого, робили собі бенкет, тепер білі, вбивши одного індіянина, роблять собі оперетку. Видно що смерть індіянина навіть не рахується як сумний інцидент.

Що має робити режисер з такою одною арією, з одним трупом і з одним коханням нудним, як солоджений бублик? Він мусить додати до того хори, балет і декорації. І глядач має на що дивитися і чого слухати: — в оперетці при кожній нагоді усі співають, танцюють, навіть пробують дотепів і... футер. Обстанова і костюми, як на наші обставини — пишні, стягають оплески і певне стягнуть публіку, спрагнену барвистої ревії. Ті, що бачили „Роз Марі" в кіні, можуть не ликатися повтореної вистави; фільмовий сценарій зовсім інший.

Головні ролі мають: Кавпе — молода артистка з приємним голосом, рутинований, симпатичний артист Межеєвський, дуже добрий комік Боровий із Ст. Стадниківною, що підтримувала з ним гумор, відомий оперетковий ветеран Куліговський і балетова пара: Міра Коппіківна та Е. Паплінський.

Публики було вдвоє стільки, що на першорядній виставі Ростворовського. Сапієнті сат — опереткоманам теж.

м. р.

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „СВІТЛА БУЛЬВАРІВ".

Погідна комедія зза куліс мюзікорських театриків. Один такий театрик виставляє ревю, де осміщує родину відомого мільярдера. Донька мільярдера прийшовши з батьком на премієру, обурена тим, що її виставили на посміховище, входить до гардероби головного артиста і дає йому кілька поличників. Артист приймає це з гумором і спокоєм, як треба приймати такий дарунок з рук молодої гарної жінки. Але від поличників ревія не зупиниться. Підстав до процесу нема. Отже треба винайти якусь вирафіновану помсту. Молода мільонерка йде артиста перепросити і вони проводять по дружньому вечір. З симпатії для дівчини артист обіцює їй перемінити сатиричний скетч. А проте коли мільярдерка приходить на другу виставу, вона ще більше осмішена. У гру входить нова інтрига. Все кінчається гепіендом. Фільма складається із типових американських куплетів і танців. Феноменальна трійка танцюристів братів Ріцц.

—o—

✝ Пссмертні згадки.

О. Кипріян Домбчевський. Дня 5. квітня ц. р. помер по принятті Св. Тайн о. Кипріян Домбчевський, парох у Гошеві, передплатник „Діла", в 57. році життя. Похорон зачнеться 9. ц. м. рано в парохіяльній церкві. В. Й. П!

В Городенці помер 2. квітня ц. р. у 60. році життя **інж. Осип Тарантюк**, вислужений управитель Евіденційного Катастрального Уряду, член усіх місцевих українських товариств і культурно-освітніх установ міста і повіту.

Похорон відбувся 4. квітня на місцевий цвинтар при участи духовенства, представників державних і самоуправних установ, делегатів усіх установ та великого здвигу народу. В. Й. П!

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Перша відправа Х. В. М. у Філії „С. Г." у Львові. У присутности директора „С. Г." д-ра Храплівого, інж. Романенка й Зеленого, дир. Ковальського, делегатки „Д. С." Домбчевської та інстр. Х. В. М. на район Львів відбулося 25. м. м. гарне свято передовників і передовничок Х. В. М. Заступлені були секції: Бартатів, Боршовичі, Гаї, Гряда, Глуховичі, Зашків, Куналів; Миколашів, Пикуловичі, Підберізці, Почонія, Ремезів, Ставчани, Судимів, Сторонятин, Цеперів, Чинників. По спільній молитві відкрив свято д-р Храплівий. Опісля передовники й передовнички складали звідомлення з теоретичної атмової підготови до виконання конкурсових тем. Звідомлення на письмі і деякими праці передавали інструкторові. З цих звідомлень видно в молоді виробленнл та бажання до змагань у праці. Деякі секції мають свої бібліотеки, брали участь у святах жнив та у виставах плодів землі. Кожна секція перевела по 20 сходин. Крім цього молодь брала участь у двох районових курсах для передовників і в 21 курсах для змагунів. Львівський район нараховує 21 секцій Х. В. М. з 50 гуртками, з 522 членами, в тому 269 хлопців і 253 дівчат. Це нова хліборобська молодь, яка вчиться працювати з любовю і доцільно на своїй землі. Під проводом опікунів добуває собі знання, вчиться спільности і виконування обовязків. Сумно було лише слухати, що деякі батьки не пускають своїх дітей до В. Х. М. Навіть на цей святочний день не хотіли деякі батьки прислати своїх дітей. Жаль, що батьки, які в першій мірі повинні дбати про науку своїх дітей, стають ворогами вдосконалення науки своїх дітей. Промовами і вказівками інструктора Мисула для дальшої праці та спільною пісню-молитвою закінчено першу відправу передовників. Спільна фотографія, зроблена при кінці, буде для молоді гарною памятною.

ТЕРНОПІЛЬ.

Загальні Збори Філії УКТОДІ. Філія Українського Красового Т-ва Допомоги Інвалідам відбула свої звичайні Загальні Збори 17. березня 1938 р. при дуже малій кількости членів. Філія має 880 членів, а того в минулому році виписалося 88. Між членами є кооператива 97, товариств 10, священників 5, кооперативних працівників 197, прив. службовників 5, адвокатів і їх аплікантів 8, лікарів 2, держ. урядовців 5, учителів вселюдних шкіл 12, учительок гімн. 6, купців і промисловців 16, ремісників 6 і хліборобів 2. У Тернополі живе 220 членів, в тернопільському повіті 125, в інших повітах 26. З цього бачимо, що кооперативні працівники і то з Тернополя, найбільше причиняються своїми членськими вкладами до підпримки наших героїв, що жертвували своє здоровлям у війні. Замінне, що заможніші верстви нашого громадянства якось відтягаються від цього обовязку і нічим, ані морально ані матеріяльно, не підтримують Товариства. Населення повіту тільки посередньо тим, що кооператива є членами товариства, причиняється до допомоги нашим інвалідам, бо ані 5 священників, ані 2 хліборобів не входять в рахубу. Цей стан треба зміняти, бо він не відповідає ані свідомости, ані організації ані чисельности ані взагалі зможности нашого повіту і самого Тернополя. Касовий звіт виказав: Приходи: членські вкладки 1568.60, датки кооператив 671.49, датки інших осіб 646.38; розходи: вислано Гол. Управі до Львова 2725.95, дрібні допомоги інвалідам 312.43, інші видатки 87.67. Після звіта Збори удільли уступаючому Виділові абсолюторію і перевибрали у цього самого складі Виділ і Контрольну Комісію.

Українська Бурса ім. о. Андрія Качали в Тернополі. Звичайні Загальні Збори цього товариства відбудуться 26. березня ц. р. при співучасти 16 членів переважно священників. Товариство має 70 членів, головно з кол духовенства і тернопільської інтелігенції. Свою реальність мусіло Товариство відступити на приміщення гімназії і фахово-доповняючої школи місцевого круга Р. Ш. Власліпок цього сама бурса примістилася у винаймлених 5-ти кімнатах у приватному домі і там виховувала 15 питомців і проварчовувала кількох учеників. Найбільшою журбою заповнює і Виділ Бурси і всіх її членів дальша доля Бурси, яка вже в найблизчій будучинні може опинитися без даху, бо саме йде процес за те, щоб усунути Бурсу з винаймленого будинку. Українське громадянство Тернополя, тернопільського і сусідніх повітів, мусить помогти своїми жертвами місцевому кружкові Рідної Школи вибудувати власний дім, щоб можна було там примістити згадані школи і віддати будинок Бурсі, щоб вона могла виконувати статутові обовязки супроти українського молодого покоління, що дуже потребує і матеріяльної допомоги і моральної опіки. Повинна, що цим товариством поза членами Виділу і настоятелем мало хто займається. Про це свідчить не тільки мале число членів, але також мале число прибувших на збори. Бурса виховала за час свого довголітнього істнування велике число громадян, що сьогодні займають видні становища і під матеріяльним оглядом навіть заможні — всі вони повинні бути членами бурси і бодай своїми вкладками відзначитися за поміч, яку колись діставали. Збори прийняли до відома звідомлення та вибрали нових членів Виділу за місце тих, що уступили.

ГОРОДОК.

Загальні Збори Українбанку. В неділю 20. березня п. р. в год. 4-ій пополудні відбулися у власній салі Загальні Збори Українського Коопер. Банку „Каса Поміч" в Городку. Збори відкрив голова Надзірної Ради о. Епіфаній Роздольський, проводив ними рад. Вол. Сухий. Українбанк помітно поширив у звітовому році свою діяльність в повіті, наслідком чого збільшилися обороти, зросло число уділів та вкладок та вслід за цим загальне довіря до єдиної в Городку української кредитової установи. Після звіту Контрольної Комісії Збори ухвалили бюджет на 1938 рік, який передбачує 5760 зол. приходу та 5758 зол. розходу. Далі Збори устійнили висоту забезпечень Українбанку до суми 100.000 зол. і висоту кредиту для одного члена до суми 500 зол. На місце вилосованих членів Надзірної Ради збори вибрали членами о. Ев. Роздольського, мен. Клима Каратеєвського, о. Вас. Чопея та О. Галамая та Теодора Мовелу заступниками. При кінці Збори склали новообрані члени Надз. Ради привячення. Збори відбувалися в поважній і діловій атмосфері та виказали, що члени Українбанку та загал городецького громадянства цінить свою кредитову інституцію та дорожить нею. Є надія, що Українбанк в Городку при підтримці громадянства та щільній праці Надз. Ради і Управи стане спільною фінансовою установою та причиниться до розбудови господарського життя в Городечині.

Вистава „Проти брата станув брат". Аматорський гурток т-ва „Луг" в Городку відіграв в неділю 13. березня ц. р. в салі „Поміч" драму в 5 діях Мирона Матвіїва „Проти брата станув брат". Пєса цікава. Її провідна думка виводить повагові рефлексії, але як на першу виставу необзнайомлених зі сценою і її вимогами членів лугового аматорського гуртка — рішуче за тяжка. Більшість аматорів була перший раз на сцені — не дивно, що деякі тяжчі, головно гуртові сцени вийшли слабше. В підготову вистави вложили багато праці інж. Р. Полагнарчук, як режисер і молоді аматори. Публики було досить.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

Заходом філії Т-ва „Просвіта" в Камінці Струм. відбувся двомісячний курс диригентів. Головним проводником і викладовцем був проф. Лев Гінкевський. Учасників було 20. Закінчився курс 16. Курс тривав від 1. лютого до 1. квітня ц. р., лекції відбувалися щодня від години 6-ої до 10-ої. При кінці курсу відбувся іспит. До іспитової комісії входили д-р Петро Мінко, д-р Іван Лемішка, дир. Волод. Підгайний та проф. Лев Гінкевський. Курсанти дуже багато спорядили, бо викладач цікаво підійшов до предмету і в дуже легкий та приступний спосіб подавав науку. Слід згадати, що курсанти за час курсу дали два концерти, один в Камінці Стр. і один в Лавах, недалекому селі. Голоси гарні, декотрі навіть дуже добрі. На закінчення курсу учасники які дістали грамоти участи в курсі, відспівали багато гарних та трудних пісень.

Присутний.

—o—

Спорт.

СПОРТОВЦІ ШЕВЧЕНКОВІ.

С. Т. „Україна" у Львові улаштовує в суботу 9. ц. м. в кімнатах домівки Т-ва, Л. Сапіги 49. І. п. свято в честь Т. Шевченка, на яке запрошує всіх членів Товариства. Початок в год. 8. веч. **Виділ.**

КОМУНІКАТ ФІЛІЇ К. Л. К.

Ширші сходини членів філії КЛК у Львові відбудуться в суботу 9. ц. м. в домівці Т-ва. Початок в год. 18.30. На сходинах буде представлений та обговорений плян діяльности на найблизчий сезон.

Внутрішньо-клюбовий біг наввипростець відбудеться в неділю на трасі 2,5 км. для мужчин; 1 км. для жінок. Збірка змагунів в год. 9. коло Ремісничої Бурси при вул. Пасічній 2.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

PROMETHEE. Organe de défense nationale des Peuples du Caucase, de l'Ukraine et du Turkestan. Nr. 135. Fevrier, 1938. Paris.

SLOVANSKY PREHLED. Sborník pro poznávaní politického, socialního a kulturního vivoje slovanských států a národu. Rocník XXX. Cislo 3. Brezen 1938. Praha.

„Пий кожного рана SUMAL Сумаль"

Театри.

Великий Театр:

Субота 9. IV. год. 7.30 „Роз-Марі".
Неділя 10. IV. год. 3.30 попол. „Доньго Тонка", год. 7.30 „Роз-Марі"

Театр Різнородностей.

Субота 9. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Неділя 10. IV. год. 3.30 попол. „Ми будемо молоді" (дня молоді недозволене); год. 7.30 веч. „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

РОЖНЯТІВ:
9. IV. Орлеяна.
10. IV. Процес Мері Дуган.
11. IV. Лісова Пісня.
12. IV. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БУЧАЧ:
9. IV. Маруся Богуславка.

ЧОРТКІВ:
10. IV. Пісня Бескиду.
11. IV. Маруся Богуславка.
12. IV. Гетьман Полуботок.
13. IV. Мавена.

ЯГОЛЬНИЦЯ.
14. IV. Пісня Бескиду.

КІНА.

АПОЛЬО: „В 4 очі" з Дол. дель Ріо, Ф. Шельдеранг.
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Ерроль Флін, Джоан Бленделл).
БАЛТИК: „Королівський вазень".
ВАНДА: „Належу до тебе"; „Лазурі і клинки".
ГРАЖИНА: „Дуня" („Почмайстрова дочка").
ЄВРОПА: „Перли корони" (Шанна Гі-рві).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Спізнений заулок" із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Таємне проминяя", „Самітний дім".
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Йошівара".
МУЗА: „Коли ти залюблена". —
ПАКС: „Голгофта" пасійна фільма.
ПАЛЯС: „Світла бульварів".
РАЙ: „Зірка Рів'єри" з Ерною Зак.
РІЯЛЬТО: „Неоправдана година".
СВІТ: „Обашувачена"; „2.100 потіх".
СТИЛЕВЕ: „Перевій" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Галігад".
УТІХА: „Таємний стріл" і ревія.
ХИМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Югославія".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 9. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 Тостієві пісні, пл.; 12.03 Полудневa авдиція; 13.45 Концерт бажань; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Про сім крулів" з муз. наостр.; 16.15 Розр. концерт; 16.50 18.35 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Гігієна в давніх часах; 17.15 Форт. рецітель; 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Розр. концерт у вик. сальон. трія; 18.35 Програма на завтра; 19.00 Перемога під Кірхгольмом і Клушином, авд. для дітей; „Поморя"; 20.00 „Фіялка з Монмартру", оперетка Кальмана, у перерві коло год. 20.45 Веч. денник, акт. гутірка; 22.00 „Прохання та приказ" звеч; 22.15 Концерт орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.; у перерві в год. 23.10 „Пивар і папікат" свеч В. Радрго.

Неділя, 10. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.15 Весняні праці в засіці; 8.30 Перед поновинним сезоном; 9.40 Росіві „Облога Корнигу" пл.; 8.50 Роля господині на селі; коло год. 10.30 після богослужения „З давньої музики" ел.; 11.30 Трансм. зі школи праці в Теапині; 12.03 Симф. поранок, орх., форт., вальгорн; 13.00 День театр. режисера; 13.30 Музика, співи; 14.15 Для села: Огляд фінків рільних продуктів; 15.45 Для дітей: Врятований підвечірок; 16.05 Твори Мапр. Мошковського, два форт., дві скрипки, співи; 16.45 Амер — понура тінь Сагари; 17.00 На далеких морях., муз.-словна авд., 17.50 Хвилина бюра студій; 18.00 Рел. музика, співи; 19.00 Театр Уяви: 19.30 Великосвітські легенди та співи; 19.50 Музика в пл.; 20.00 Весна у пісні, сопран, тенор; 20.25 21.00 Спорт; 20.40 Полїт. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.15 Оповідання про Бетовена: Симфонія радости (X. д-моль оп. 125); 22.50 Ост. вістки: 23.00 Популярна музика з пл.

Пов'яві Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Білинського

Провадячі українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — Інформації і записи щодня. —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Понеділок, 11. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: Фрагм. з „Папа Тадея", Монюшко: Фантазія з „Гальки" гр. пл.; 11.40 Як учаться челадники та термінатори; 12.03 Полудневa авд.; 13.45 Камер. музика з пл.; 14.20 Популярна музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи еле. ва; 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Розр. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 На шляху 150 тисяч Вольт з Мосціц до Страхович; 17.15 Форт. скрипка; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Візет „Арлезіянка" суїта, пл.; 18.35 Нонобранці з острова Парос (фрагм. із опов. А. Ковальевської); 18.55 Програма на завтра; 19.30 Фінансові відносини в подружжі; 20.00 Орх., пісенька, баритон; у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.40 Поетичні новини; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Колисові пісні, сопран, форт.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 9. квітня 1938.

БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. музика; БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 18.35 19.00 Циг. музика, 20.40 21.00 Оп. орх., 21.45 22.00 Розр. музика; КОШИЦІ 18.00 „Проти незаконних, одначе правосильних рішень адм. урядів"; МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; ПРАГА 15.15 16.05 Концерт орх., 19.20 Сальон. музика, 20.00 21.00 „Цигапський барон" оп. І. Штравса, РАДІО ПАРІ 18.00 Сентиментальний тиждень, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.00 Кабарет, 22.05 Концерт симф. музики; РИГА 19.15 20.00 „Легенда-Вандамбіс" оперетка Крайсманіса; СОФІЯ 18.00 Легка музика, 20.00 Співи.

(Замітка: Всі німецькі радіостації надають на основі заповідання).

Неділя, 10. квітня 1938.

БЕЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні, танки й мельодії; БУДАПЕШТ 15.45 Форт., 16.50 Циг. музика, 19.55 Співи, 21.40 Оперета; ВІДЕНЬ 18.00 Фільг. концерт, 15.00 Розр. музика; у перерві плебісцитові репортажі; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00, 19.00 Концерт орх., сол.; КОШИЦІ 18.00 Свят. Концерт, 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 22.10 Розр. мельодій, 21.00 Розр. концерт; ПРАГА 15.30 Гендлеві твори, 17.05 Хор, 17.50 18.00 Церк. музика, 19.15 Орх концерт; РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 18.45 20.15 Пісні, 19.00 Сценка, 20.30 21.00 22.00 „Дітова круціяна" оpет. Фора; РИМ 17.00 18.00 Інстр.-вок. концерт, 19.45 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Лістів роман" оп. Конгіїн; СОФІЯ 20.00 Співи; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 „Джоконда" оп. Понтіелія.

Понеділок, 11. квітня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Веселі мельодії, 19.45 Веч. гомін, 20.00 21.00 Розр. музика; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 „Чорні фіялки" опера на осн. Шопена; БУДАПЕШТ 19.15 20.00 Нар. пісні, 20.10 21.00 Орх. концерт, 22.15 Квінтет; ВІДЕНЬ 11.25 Нір. музика, 15.30 Концерт солістів, 19.10 Нар. австр. мельодії; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Смерть історика д-ра А. Коцетянського, Концерт; МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Три грації" оп. Лєгара; РАДІО ПАРІ 18.15 Співи, 19.00 20.15 Пісні, 19.15 Скрипка, 20.30 21.00 22.00 „Лєсентина" муз. ком. Маріота; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Сценки, 21.40 Форт., 22.25 Танц. музика, СОФІЯ 17.05 Популярна музика.

Радіокутик.

ЯК ПОВСТАЄ ДЕННИК.

Французька радіостація „Радіо — 37" все ще веде серію великих тижневих репортажів. По репортажі з поховання у лісі, дитячих імпрезах, на радіовиставі недавно репортаж — „як повстає щоденник? У редакції одного з великих паризьких видавництв примістять мікрофон та перенадають слухачам найбільш характеристичні етапи редакційної праці.

СПІКЕРИ ЧИ СПІКЕРКИ.

Пан; Г. Гофстед, старша інструкторка для голосових проб в нюйоркському Телефонічному Товаристві, дивується, що радію так повільно та мало школить собі спікерок. На думку п. Гофштед, умови для добрих та гарних заповідачів радіових авдицій прості та що жінки з рівними умінями як мужчини можуть до них застосуватися. Ціла річ у тому, щоб „використати якість мови, а вилікувати нервовість і афектацію". При відповідному вишколі навіть пересічний голос може бренїти приємніше як гарний, але невишколений. „Голос жінки — каже п. Гофстед — має ширшу скалю та у зв'язку з тим більші модуляційні можливости. Завдяки тому він осягає більшу глибину виразу, в порівнянні з тим мужеський голос видається позбавлений почуття. З тих причин жінки є більш попадавними кандидатками на радіові оп'єрки. Радіо подібно як телефон, сильно зазначує прикмети та недостачі голосу.

МУРИНСЬКИЙ ХОР В АМЕРИКАНСЬКОМУ РАДІО.

Короткохвильна станція американського товариства КБС надає у кожну неділю год. 14.30 (середньо-европейського часу) продукції муринського хору, заложеного з 35 співаків, які заповідають виданні муринські співи. Основником хору є пастор в Клівленд, а диригентом хору 17-літній мурин Джемс Тед. Авдиції цього хору знані є під назвою „Крила над Йорданом".

В Америці авдиції ці підтримують видатні муринські душпастирі, педагоги та визначні світські одиниці. Авдиції також звернули на себе увагу видатних громадянських кол білої і чорної раси.

БІРЖА.

Львів, 8. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·77 89·10, Доляри американські 5·30·50, 5·28·00 Доляри канад. 5·28·00—5·25·50. Фльорени гол. 295·94—295·10, Франки фр. 16·62 — 16·12, Франки швайцарські 122·25—121·45, Фунти англ. 26·44—26·28, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 15·30—14·00 Кор. дан. 118·05—117·20 Кор. норв. 132·78 — 131·80, Корони шв. 135·24—135·25, Ліри італ. 23·70—22·90, Марки фінлянд. 11·70 —11·25, Марки нім. 103·00 — 99·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20 —25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 114·00

Яйця.

Банк Польський 112·00 Цукор. 35·00, Вугель 30·50, 28·50, Ліпопол 70·50. Можеїв 13·00, Острівець 55·00, Страхович! 38·25, 37·00, Габербуш 44·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·50, 64·25, 3 і пів 1 ем. 81·25 серія ненот. 3 поз. і пів. 2 ем ненот. серія попот. 5. конверс. 69·50 прем. дол. 41·00, 4 консол. 65·75

0Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 8. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·35 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·60 молоко 18—19 сот (дріжджова) 3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

КУПНО - ПРОДАЖ

ДИТЯЧІ візки від 18.— зол. та всілякі реперації, ціна конкуренційна, поручає фірма Кіх, Львів, Жовківська 17. 571 5-6

ГОДИННИКИ, біжутерію, столове срібло, плятери, кришталь, найдешевше купиш, Панцер, Ринок 28. 6-10

БРОШУРУ „ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ" дістати можна у книгарні Шевченка Львів, Ринок та у Гриньока Бобиха Бережани. Ціна 50, поштою 65, поручено 95 сотиків по надісланню готівки. Книгарням, товариствам знижка. 752 3-5

ЛЕДІВНІ, кухонні начиння, прімуси, замки безпечности, Рентшнер, Легіонів ч. 37. 732 1-4

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ, до прикрас, шпалєві бузки (бози) і морелі продає Садівничо-Городнича Секція пов. М. Т. Р. — Львів, Коперника 20, І. 777 1-2

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ 1. травня Квітневського 58, І. поверх 3 покої, кухня, лазенка, балькон, город — о. Ліщинський, Борислав. 760 2-2

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7 375 2-4

АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ добре розвинену в повітовому місті львівського воєвідства (гімназія, ліцей) відступимо. Зголошення до Адміністр. „Діла" під „Канцелярія". 768

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші більші матеріяли. Телефон 270-25. 672 4-4

ЛІКАРІ-ДЕНТИСТИ. З початком травня н. р. можна перебрати в Тернополі дуже добре розвинене дентистичне заведення по д-рарі дентистиї. Клієнтели забезпечена, бо в Тернополі нема дентиста українця. Інформацій дасть д-р Марія Миколаєвич-Ермоласова, Тернопіль, вул. Підсудського 18. 742 2-4

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Богдан Гординський

ординує у внутрішніх недугах
ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1.
771 (напроти Еміграційного Дому). 1-2

ЛЯБОРАТОРІЯ ЛІКАРСЬКА
аналізи хемічні, серольогічні і бактеріольогічні.

Д-ра А. Лібесмана

перенесена у Станиславові до дому п. Д-ра Шіфера, вул. Голуховського 26

ОГОЛОШЕННЯ.

Революційний під оглядом доброти пудер Й. Ш. Б. ШАХА надає цері ідеальний матовий, свіжий і молодечий вигляд.

КОНКУРС.

Головна Управа Рідної Школи розписує конкурс на: 1) управительку гімназії Р. Ш. у Сяноці; 2) учителів (льок) гімназій Р. Ш. до навчання німецької мови, ручних робіт і руханки. Подання з відповідними одзивами вносити до Головної Управи Р. Ш. до 20. квітня н. р.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції вислемо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 ар. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 урядів зол. 2.50
на 960 урядів зол. 5.—

ХУСТКИ І ШАЛІ ШОВКОВІ
всякого роду а також **БЛАВАТНІ МАТЕРІЯЛИ** у великім виборі поручає
ГУРТІВНЯ І. й. Марель
Львів, — Фірманська 14. Тел.: 272-08.

Жадайте тільки муштарду
„МІКА"
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 2—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 78 (14.970). Львів, неділя 10. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з виношенням) . 5.00 зол.
Чвертьрічна . . . . 15.00 „
Піврічна . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.
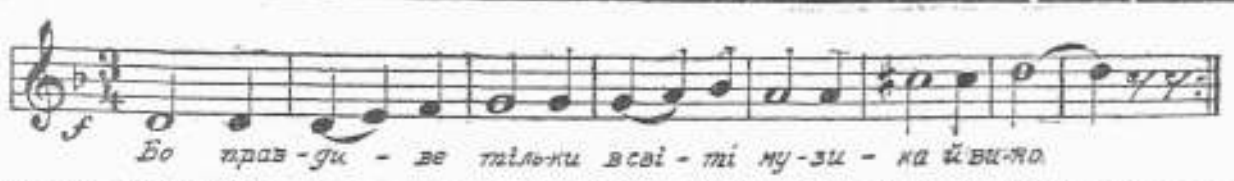
Співали УСУСУСИ, коли пили вино зі складів НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.
Ті самі правдиво-виноградні ВИНА як також інші напитки та всякі святочні товари купуйте у складах

НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

Члени дістають від готівкових закупів товарові звороти.

ОБІЙМАЄ СВОЇМ ЗАСЯГОМ СКО ЦІЛИЙ КРАЙ
ФІЛІЯРОМ ТВОГО ДОБРОБУТУ
НАЙСТАРША УСТАНОВА ОЩАДНОСТЕВА В КРАЮ

Примушує Вас постійно ощаджувати
ВКЛАДКА НА ПРЕМІЯНУ КНИЖЕЧКУ
Кооперативного Банку „ДНІСТЕР" у Львові, Руська 20.
Щоб брати участь в льосуванні призначених для тих вкладок нагород (25 до 100 золотих) треба що місяця складати впродовж року постійно щонайменше по 5 зол. і на виймати в тому часі з вкладки нічого квоти.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
В ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк кредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.
а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

Ювилей 950-ліття Хрещення.

(ТОРЖЕСТВА З ТОЇ НАГОДИ).

Преосвященний Єпископат Галицької Церковної Провінції, зібраний на Конференції у Львові дня 23. грудня 1937. року, рішив торжественно святкувати 950-літній Ювилей Хрещення наших предків у 1938. році та видати з тої нагоди спільне Пастирське Послання.

Зараз Послання буде написане й одобрене Єпископами, Митрополичий Ординаріят подає до відома Всечесному Духовенству й Вірним те рішення Єпископів. У звязку з тим утворився у Львові Комітет під головством Президента Генерального Інституту Католицької Акції п. д-ра Маркіяна Дзеровича. Комітет доложить усіх заходів, щоб торжества такого світлого й рідкого Ювилею принесли народові якнайбільший хосен.

Поручаючи Духовенству й Вірним праці Комітету, Митрополичий Ординаріят взиває так підготовити ювилейні торжества, щоб у них якнайглибше передати народові свідомість великої Божої благодати, якою є належати до Христової Католицької Церкви, в якій наші предки охрестилися, та свідомість усіх правд віри, що відносяться до тої Церкви і до св. діла помирення Церков, або, як кажуть, зєднення — унії, завершеної на Фльорентійському Соборі й відновленої у нас Берестейським Собором.

Митрополичий Ординаріят дуже поручає Всечесному Духовенству в усіх Службах Божих випрошувати з неба потрібні для цілого народу ласки для утвердження його у св. вірі, збереження його у св. Божій благодаті й духовного поступу у християнському католицькому житті.

Від Митрополичого Ординаріяту
† АНДРЕЙ, Митрополит.

Львів, дня 1. березня 1938.

Розміри уряд. кольонізації в тернопільському воєвідстві.

З днем 15. квітня ц. р. воєвідський уряд у Тернополі приступив до дальшої реалізації великого кольонізаційного пляну. Про розміри цього пляну свідчить найкраще великий конкурс, що його розписав воєвідський уряд у Тернополі на день 4. ц м., на будову 190 будинків і 129 кринниць.

Нові господарства кольоністів величиною від 5 до 7 га повстануть у числі: 27 в маєтку Вербовець пов. Теребовля; 30 у маєтку Колодрібка пов. Заліщики; 61 у маєтку Личківці пов. Копичинці; 26 у маєтку Заліся пов. Чортків; 20 у маєтку Будилів пов. Бережани і 26 у маєтку Броди пов. Броди. Згідо з конкурсом будинки для кольоністів мають вибудувати до 30. вересня ц. р. Достава матеріялів, потрібних до будови, назначена на час від 15. квітня до 30. червня ц. р.

(„Всхуд".)

Далядіє творить новий французький уряд.

Після засідання сенату Блюм скликав в годині 18.30 засідання ради міністрів, в год. 19.45 цілий уряд подався до димісії.

Вечором през. Лебрен приняв предсідників сенату й парляменту, а наконець провідника радикалів Далядіє та поручив йому місію творити новий уряд.

В год. 23.10 Далядіє вийшов із президентської палати і заявив, що піднявся місії та сподіється утворити новий кабінет до неділі рано, не зважаючи на всі труднощі.

Перед плебісцитом у справі аншлюсу.

Як відомо, в неділю 10. ц. м. відбудеться в цілій Німеччині разом з Австрією плебісцит у справі аншлюсу. З тої нагоди Відень святочно прибраний. Появилися приписи у звязку зі завтрішніми маніфестаціями — м. ін. не вільно кидати цвітів на самоходи

„Під одним дахом".

Львів, 9. квітня 1938

У довоєнній Галичині фраза „под едним дахем" мала своє окреме національно-політичне значіння у політичній, церковній, шкільній і господарській ділянці. Суто політичне значіння того вислову виявилося вже у перших початках конституційного життя у 1848 р. як однодушне змагання галицьких поляків недопустити до поділу Галичини на дві окремі австрійські провінції — українську зі Львовом на сході і польську з Краковом на заході — та зберігти за всяку ціну одноцілість Галичини під польською зверхністю. Тут залишилось усе „під одним дахом" аж до останніх хвилин істнування цісарської Австрії.

Подібна напрямна політика галицьких поляків була й у церковній ділянці. А саме змагала вона до того, щоб держати курателю над греко-кат. Церквою, її духовенством і вірними і зробити з неї один із посередніх засобів польських національних впливів. Тут знову зродився тип „генте рутенус — націоне польонус", що у своїй остаточній послідовности мав довести до переходу цілої маси греко-католицьких вірних у польський національний табор. Цю саму мету мав і окремий чисто польський монаший чин оо. Воскресенців, створений у Франції на польській політичній післялистопадовій еміграції в половині 19. ст. з окремим монастирем у Львові та інтернатом для перевиховання української греко-кат. інтеліґентської молоді у польському національному дусі. До того самого змагала у своїх основах і реформа чину оо. Василіян, яку доручено польським єзуїтам. Обі реформи, започатковані у 80-их роках мин. століття — полякам не повелися. Греко-кат. Церква в Галичині зберігла свою цілковиту незалежність, ба щобільше, її духовенство дало найактивніших діячів, що заслужились для нашого національного відродження і скріплення.

Ідеї „під одним дахом" не здійснили галицькі поляки й у шкільній та виховній царині. Не помогли тут і польські шкільні закони, ні така впливова установа як краєва шкільна рада з наявними часто польонізаційними тенденціями. Зовнішньою, фізичною ознакою того періоду історії польсько-українських відносин, що істнує ще й досі, є великий будинок при колишньому добромильському тракті (теперішньої назви не знаю) в Перемишлі для двох окремих державних ґімназій — польської і української — відданий до вжитку осінню 1894 р., коли галицьким намісником і президентом краєвої шкільної ради був відомий зі своєї системи правління і галицьких виборів — граф. Казимир Бадені. Він то заявив, що саме той будинок мав символізувати ідею „співжиття", — на ділі — ідею дальшої повної зверхности поляків над нами.

Вже найменше вдалося змістити „під спільним дахом" економічне життя, хоч і тут були безперервні спроби поляків підчинити собі невідкличні і цю ділянку. На доказ цього можнаб

Оригінальні англійські матер'яли
На убрання також на жіночі плащі й костюми на складі у фірмі:
С. ЕРЛІХ
Львів, ул. Ягайлонська 20.
Тел. 213-90

навести неодно з історії наших важніших станових і економічних установ, як Сільський Господар, Дністер, Земельний Банк Гіпотечний і Українська Щадниця.

Очевидно, давні мрії і заходи галицьких поляків, чи взагалі поляків, що проявлялися в довоєнній Галичині впихати наше життя під один дах, чи у дальшій стадії взагалі його нівелювати, віджили у сучасній Польщі зі здвоєною силою. Знаний вислів зперед 1924 р. проф. Стан. Грабського, що за 25 років українців у Польщі цілковито не буде. Цей вислів одного з найвизначніших керманичів польського походу проти нас не здійснився і в його здійснення не вірить сьогодні і сам його автор. А всеж не перевелися спроби зліквідувати українство, як політичний чинник та взагалі як окрему особовість і до нині, а веде їх на галицькому терені Комітет Порозуміння польських суспільних орґанізацій у Львові і то у всіх ділянках, про які згадано вище, де провідну ролю грають такі наші „приятелі", як проф. Ст. Ґрабський, проф. Ромер і пос. Войцеховський. (Останні Загальні Збори тієї орґанізації ніби ввели деякі зміни — побачимо, наскільки зміниться на ділі антиукраїнський характер Комітету Порозуміння).

Те, що ми у наших відносинах з поляками в Галичині переживаємо вже від цілого ряду поколінь, переживає Волинь, Холмщина і Полісся, щойно у першому поколінні. Українські етнографічні землі на захід від Буга і на північ від Припяти поляки признали відразу тереном „тутешнім", на якому українству не вільно проявлятись в ніяких зорганізованих формах. Очевидно, що і там воно не завмирає. Жаль тільки, що воно — не маючи змоги виявлятись у леґальних національних формах, — силою реакції виявляється у симпатіях до червоної Москви, та Сталіна, що приймає вже навіть масовий характер. Яка користь з такої політики для держави — нічого казати: чи треба пригадувати, що Волинь і Полісся це прикордонні смути?!

На Волині всетаки трохи інакше. Великий національний український моноліт, розмірно більше національно освідомлений, як землі за Бугом, чи Припяттю, з живою ще традиціею наших найновіших державницьких змагань, став досвідним тереном специфічної політики польських рішальних кругів. Після численних змін в особах волинських воєводів, що урядували там коротко, при чому кожний з них репрезентував інакший політичний світогляд, чи іншу польську політичну партію, настала там деяка стабілізація у методиці праці польського уряду. Ініціятором і виконавцем її був воєвода Юзевський, колишній віцеміністр внутрішніх справ Української Народньої Республики, що втішався окремим довірям пок. марш. Пілсудського.

Від десяти років урядує п. Юзевський на Волині. Мав він на меті створити окремий реґіон зі задержанням українських етнографічних питоменностей, але з цілковитим відмежуванням від сусідної Галичини. З натуралізованої придніпрянської політичної еміґрації створив віддану собі політичну ґрупу, впливаючи активно на персональний склад волинської парляментарної репрезентації і користуючись її поміччю у здійснюванні своїх намірів у волинських українських масах. Остаточно ця ґрупа оформилась в існуюче Волинське Українське Обєднання, що своїми аспіраціями і практичною роботою не виходила поза межі волинського воєвідства. Основна політична концепція воєводи Юзевського зводилась до старої галицько-польської концепції „під одним дахом".

І цю політичну рецепту п. Юзевський послідовно здійснював. В цілости зліквідовано тамошнє українське вселюдне шкільництво і виховання молоді ведеться „під одним дахом" у буквальному розумінні. Зліквідовано теж адміністраційними засобами окремі українські освітні, господарські і кооперативні орґанізації, творючи в їх місце утраквістичні польсько-українські установи, по суті польські, бо зправила під польською кермою. Православній Церкві залишили деяку свободу, а волинський режім до деякої міри кокетував навіть українізаційний курс в церковній ділянці. При цьому воєвода Юзевський **не** переводив насильної польонізації і не бавився в новочасного місіонаря, що старається навертати православних українців на римо-католиків. Назагал поступав він оглядно, не провокуючи української більшости надто різкими виступами, навпаки, заявляючи при святочних нагодах свої платонічні симпатії для абстрактного українства. Ціллю такої тактики зробити з волинських українців державних польських патріотів, що їм полишено православну віру й українську мову, а позатим з питомого національного ідіому нічого більше.

Такий курс знаходив деякий резонанс серед гуртка місцевої польської, здебільша не бюрократичної і не військової, інтеліґенції типу сенатора Волошиновського, що й переводив в життя господарські пляни п. Юзевського та здійснював його рецепту „під одним дахом". Але той курс не припав до вподоби польській бюрократії і польському римо-кат. духовенству, яка фактично у майже сто відсотках має світогляд краківського „Курєрка" та у значній мірі належить до вшехпольського табору. Пристав до тої групи і військовий чинник. Воєвода Юзевський зі своїм гуртком та своєю дотеперішньою десятилітньою політикою залишались щораз більше осторонь нового польського наскрізь націоналістичного курсу, що вважав їх за свого роду зрадників польських інтересів.

І цей курс сьогодні на Волині горою. Ні воєвода Юзевський, ні сен. Волошиновський чи гурток старших поміркованих польських громадян, в дійсности не кермує вже більше волинським життям. Назрівають великі зміни на Волині, які можуть найти резонанс і на українській стороні. Замісць звороту в сторону українців, як це диктує і зовнішня і внутрішня ситуація Польщі, йде різкий протиукраїнський наступ. Без сумніву скріпиться наступ і на православну Церкву. Вказують на це Гриньки і заповідь навернути до року 350.000 православних українців на римо-католицтво та влучити їх до польського народу. Зокрема прикордонна смуга у широких розмірах має мати польський національний характер.

Рецепту „під одним дахом" залишили на Волині на боці. Має бути один дах — але тільки для поляків.

Я певний, що ті спроби наступаючого польського націоналізму на Волині не вдадуться. Зроблять тільки одно — створять величезну прірву між поляками й українцями та останніх зближать до галицьких українців, що може бути й початком деякої ревізії дотеперішньої нашої політичної тактики. Велика загроза, що орґанізується проти нас, вимагає для відпору спільних зусиль і спільного фронту!

Д-р Степан Баран.

Фабричний склад:
ЛЬВІВ, УЛ. КОПЕРНИКА 2. ТЕЛ. 258-88.
Для замісцевих: висилка продаж детальична і висилка зразків просто з Лещкова — почта — телеграф — телефон: ЛЕЩКУВ — воєв. львівське.

Еспанський червоний уряд у.ткає.

З БАРСЕЛЬОНИ ДО АЛІКАНТЕ.

Як виходить з найновіших вісток із Барселюни, еспанський червоний уряд перенесе свій осідок не до Валенсії, лиш до Аліканте.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР ПІДПИШУТЬ 19. КВІТНЯ?

Як довідується аґенція АТЕ, анґльо-італійський договір мають святочно підписати в Римі 19. ц. м.

Єґипетський посол у Римі візьме участь у кінцевій частині переговорів, щоби парафувати ті постанови договору, які торкаються Єґипту.

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДІШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ та переконайтеся про товар, моделі і ціни.
Українська обслуга.
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 55·—. ПЛАЩІ ВІД 35·— зл.

Унормування німецько-чеських взаємин.

Прага, 7. квітня 1938.

Делеґація віденських робітників при кінці минулого місяця відвідала Німеччину, де оглядала фабрику друкарських машин. Коли віденські робітники з захопленням зупинилися біля одної модерної, ротаційної машини, директор фабрики їм сказав: „Ось, бачите, цю машину — її зробили для Праги, для часопису „Чеське Слово". Треба надіятися, що цією машиною друкуватимуть обективні відомости про Німеччину. Я сам судетський німець і добре знаю, як чехи поводяться з судетськими німцями, які не мають ніяких прав." Видавництво „Мелянтріх", що видає ґазету „Чеське Слово" й багато інших часописів, умістило у своїх часописах відкритий лист до згаданого директора. В цьому листі видавництво пише, що „наші часописи містять про Німеччину тільки такі відомости, щодо яких редакція переконана, що вони обективні та правдиві"... Що-ж торкається безправности німців у Чехословаччині, то у листі пишеться: „Є тільки дві країни на цілому світі, де німці мають усі громадські права. Це — Злучені Держави Північної Америки й Чехословаччина. Є єдина країна у цілому світі, де німці можуть свобідно, згідно з пропорційною системою, вибирати своїх заступників до самоуправи і до законодатних тіл. Це — Чехословаччина. У нас німці можуть свобідно вживати своєї мови, посилати своїх дітей до німецьких шкіл, видавати свої німецькі часописи, орґанізувати свої німецькі політичні партії, свої професійні орґанізації. Спеціяльно для них зорґанізована німецька радіова авдиція. На чехів і словаків припадає одна висока школа на 2 міл. громадян. На німецьких громадян припадає одна висока школа на 1 міліон. Наші німці мають свої, державою субвенціоновані театри й т. п." Лист кінчиться: „Машина, про яку ви говорили, друкуватиме тільки обективні відомости про Німеччину. Річ тільки в тому, щоб всі у вас однаково обективно говорили й писали про наші справи, то певно знайдемо вже шлях до доброго сусідства та льояльних господарських взаємин між нашими державами."

Це ілюстрація, що до деякої міри може характеризувати чесько-німецькі сусідські взаємини. Що-ж торкається німецько-чеських взаємовідносин у нутрі Чехословаччини, то голова ради міністрів д-р Годжа у недавній своїй заяві найбільше місця присвятив чехословацькій меншинній політиці. У цій заяві сказав він, що появиться меншинний статут, а торкнувшись чесько-німецьких взаємин, підкреслив, що згода з судетськими німцями можлива тільки в рямцях конституції.

У пятницю минулого тижня голова ради міністрів приняв представників парляментарного клюбу судето-німецької партії для інформаційних розмов.

Генляйн, провідник судето-німецької партії, заявив закордонним кореспондентам, що не хоче зміни чехословацьких кордонів. Таким чином виходить, що судето-німецький рух став на ґрунті чехословацької державности. Представники судето-німецької партії, тепер найчисленнішої партії в ЧСР, покищо ясно не висловлюють своїх домагань. Тільки заступник Генляйна, посол Франк у четвер минулого тиж-

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 28—65

ня, на вічу у Літомержіцах заявив: „Маємо декілька домагань, які можна зараз виконати, як напр. амністія. Маємо деякі домагання, які треба виконати перед тим, заки приступимо до переговорів про засадничі речі, і маємо ще домагання, які у свій час проголосимо Европі і світові." На цьому вічу посол Франк також торкнувся рямців конституції: „Нам, німцям в 1938. р. вже не йде про те, щоб починати довгі й широкі дискусії про ріжні справи, вміщені у конституції. Заявляю, що як не можна буде задовольнити нас, німців, на підставі конституції, то чехословацьку конституцію треба буде поширити, — а як буде треба, то й змінити"...

Як розглядати справу німецько-чеської нормалізації обективно, порівнюючи чехословацьку меншинну політику з політикою інших держав, що мають численніші „меншини" (кілька міліонів!), то треба признати, що Чехословаччина намагається сповнювати свої обовязки у відношенні до меншин, особливо до німецької, і дала їй такі широкі права, як ніяка інша меншинна держава. І треба підкреслити, що не завжди робила це під натиском іззовні.

Що-ж торкається вирішення німецької справи у Чехословаччині, то її певно вирішать так, щоб справедливість цього вирішення була очевидна для світової опінії та щоби не можна було знайти ніякої притоки до конфліктів.

М. О—вич.

Встигнете!!

ПРЕЦИЗІЙНИЙ ГОДИННИК
RECORD-GENEWA
НІКОЛИ НЕ ЗАВОДИТЬ!

Назустріч волинській весні.

Репортаж.

(Писане у вагоні).

Варшава-Замостя, кінець березня 1938.

Варшавська весна пахне волинським теплим вітром, а варшавські балакуни взяли на густу кантру своїх рухливих язиків Волинь, країну дивну і незнану, бунтарську і ліниву, чарівну і багату.

Журналісти, публіцисти, повістярі, поети, артисти, езуїти, купці і промисловці, спекулянти та залюблені пошлюбні пари говорять нині про Волинь, як про таємне ельдорадо, де можна згинути від гайдамацьких куль або знайти засібну жіночку з волами, десятинками та царськими п'ятирублівками... Або — вести важку „місійну" працю для навертання перехрещуваних душ, або закласти крамничку із чисто-народовими товарами, або... „ех, взагалі!"

„Волинь — це наші Атени" — говорять згорблені і молоді доктори в бібліотеках...

„Волинь і східні креси заржли можуть дати нам людей волевих і сталевих" — кажуть патріоти...

„Волинь помре цілу Польщу битими шляхами зі своїх каменоломів, Волинь через Полісся повезе у Клайпеду золоту пшеницю, Волинь — базальти, Волинь — каолін, Волинь — кераміка, Волинь — пане, ви собі не уявляєте, що могла б Волинь, якби не тее, якби не той...

— Якби не?..

— Якби не той, вибачте, Юзефський, б. український міністр, погромних польської державної ідеї на Волині...

Такі розмови напереміну із „найновшим шлягером": „Чи тутай мешка панна Агнешка?" вислухують щоденно стіни кавярень у столиці Польщі, яка у двацятім році свого істнування почала панічно і поражно вірити, що деякі панове воєводи мають намір замінити деякі провінції на власну, окрему, чужоплемінну... „латифундію. Легенда, якщо не виясять її у закордонній пресі, має у нас дужий помах крил.

ХТО ЗНАЄ ДОБРЕ СЬГОДНІШНЮ ВОЛИНЬ?

А властиво хто знає добре сьоголнішню Волинь? Цікавоб знати, хто?

Може пан Прушинський, а може пані Домбровська, а може добродій д-р Назарук, а може ксьондз-пробощ із Лановець (недалечко Гриньок), а може врешті хтось із послів з ВУО?

Читаємо репортажі, статті, фейлетони, начерки і нариси, спогади й позємки, авангардові вірші та високопарні ереміяди. Колиб усіх шановних авторів „волинської тематики" поставити на педестали, можнаб зробити калейдоскопний парлямент з людей „чину і доброї волі".

Однак не всі панове автори волинських „сензаційних" дописів сидять на постументах слави парламенту чи амбіції.

Про більшість з них послухайте:

Один „спеціяльний волинський кореспондент" одного грошевитого й крикливого щоденника у Варшаві, сидить там на Раковецькій вулиці у яткі з мясом, чи пак у мясарні (він касієр, отже спеціяліст від: „каса приймає") і у хвилинах особистої потреби на тонких серветах із бібули пише „чуда" про... волинську дійсність (по 12 сотиків за рядок).

Одна пресимпатична і „талановита панна" з торговельної заслуженої інституції, не бачивши ніколи навіть Бута, — пише шпаркі, громові, повні таким дивним запахом волинських гречок, репортажі знад Горині і Стиру.

Один мій знайомий журналіст з Познані віддавна чванився, що так як він потрапить відчувати душу „волиньского хлопа", не потрапить правдоподібно, ніхто...

— Бо Волинь, ве пан, говорить мені мій сусідка з ві-за-ві, кармінуючи уста в купе вагону, — то чехословацьку конституцію треба буде поширити, — а як буде треба, то й змінити"...

Як розглядати справу німецько-чеської нормалізації обективно, порівнюючи чехословацьку меншинну політику з політикою інших держав, що мають численніші „меншини" (кілька міліонів!), то треба признати, що Чехословаччина намагається сповнювати свої обовязки у відношенні до меншин, особливо до німецької, і дала їй такі широкі права, як ніяка інша меншинна держава. І треба підкреслити, що не завжди робила це під натиском іззовні.

Що-ж торкається вирішення німецької справи у Чехословаччині, то її певно вирішать так, щоб справедливість цього вирішення була очевидна для світової опінії та щоби не можна було знайти ніякої притоки до конфліктів.

М. О—вич.

ФЕЛІЦІТА СІГЕР.

Перстень.

Старий генерал зацукався, коли звернувся до своїх знайомих, що збиралися раз на тиждень у піварні: „А таки мої панове...." Раз на тиждень зібрані залюбки оповідали веселі та жахливі історії. Генерал почав:

„А таки є між небом і землею більше див, ніж ви можете собі уявити своїм простим людським розумом. Я старий чоловік і ніхто не може мене посуджувати, що я безцільно вигадую. Я був воїном і звик дивитися спокійно смерти в очі. А проте, коли я пригадаю собі одну ніч, одну жінку, що кохала свого чоловіка і то так, як тільки людина південної вдачі може кохати, а що нам не завсіди легко зрозуміти. Попросту здрігаюся на той спомин. А перстень..."

Генерал обірвав речення. Очі всіх глянули на золотий перстень генерала, що не був жонатий. Світло лямпи впало на золото і блиснуло, як від крови.

— Так, цей перстень. Я не можу його стягнути з пальця. Я мусів би його дати розрізати...

Уся його кремезна постать, якби легенько затремтіла.

— Але розрізати його то значилоб те саме, що перервати нитку свого життя. Не тому, щоб я лякався смерти, але я не міг би цього зробити, бо це перстень померлої особи, покійниці, що проти моєї волі зі мною повінчалася. А я маю ще стільки пошани для її почувань... Та ви мене, мої приятелі, розумієте... Здається, що тепер прийшла черга на мене оповісти якусь історію і я оповім вам про перстень пані Джіованні.

Приятелі насторожилися. Генерал потягнув трохи пива, запалив нервово папіроску і почав:

— Було це в 1916 р. Ми зробили довший перехід і втомлені почали розташовуватися. Мій малий відділ занив італійський замок графа Джіованні. Коли мені показали мою кімнату — гарну та просторну, я мав тільки єдине бажання добре відпочити і щоб ніхто з місцевих мешканців збунтованих проти нашої окупації не робив ніяких збитків, бо це спричинилоб нове кровопролиття і зіпсувалоб нам спокійний день після перемоги. Я глянув на чудовий образ, що висів на стіні і спитав одного із місцевої служби „Хто це?" Портрет пригарної жінки висів над моїм ліжком. Я мав вражіння, що він зображав дуже щасливу особу.

— Це графиня Марія Джіованні! — я дістав відповідь. — Вона саме вийшла три місяці тому за власника цього замку.

Більше італієць не хотів нічого сказати. Він побажав мені „доброї ночі" і відійшов. Я кинувся на ліжко одягнений. Не можна було нічого знати на ворожій території... Коло півночі мене збудили. Я почув нервову перестрілку з рушниць, якусь біганину і крики. Варта, що стояла при вході до замку, вийшла до моєї кімнати. Вона вела посередині якогось молодого мужчину з гордою міною, дуже холодного.

— На нас напала якась банда людей і хотіла вдертися до палати. Усі повтікали після наших стрілів, тільки того одного нам удалося схопити — звідомив капраль.

„Я поглянув на молодого мужчину. В його очах світилося обурення і погорда до мене і до нас усіх. Він мав перед собою ще ціле життя, а я мусів видати наказ розстріляти його. Я поставив йому ріжні запити, але він не відповів ані на одне. Тільки тоді, коли я повідомив його, яка доля його чекає, він знизав плечима, якби хотів сказати „нема ради".

Ледви його вивели з кімнати, як до мене вбігла пригарна молода жінка. Я пізнав її відразу з портрету, що висів над моїм ліжком.

— Пані графине... — я почав, але вона вже лежала навколішки і благала мене обіймаючи мої коліна: „Не вбивайте його!" Її оклики були повні розпуки. Я старався підвести її з землі і пробував їй спокійно вияснити, що я сам залежний від ріжних воєнних законів і не можу помилувати бунтаря, бо я сам тоді відповідав би за це. „Не вбивайте його!" вона повторяла раз-у-раз і зрозуміла безнадійне становище щойно тоді, коли почула салюву розстрілу.

„Я сам захитався. Жінка, що ввесь час лежала на землі встала — глянула на мене страшними очима, якби хотіла мене проколоти і вийшла з кімнати. Я впав виснаженний на ліжко. Але в годині 4-ій мене знову збудили. Це був капелян замку. Він запровадив мене до ложка графині, яка вмирала. Коли я ввійшов до кімнати, вона дала знак, щоб я наблизився:

— Подайте мені руку! — сказала наказовим тоном.

„Я відчув дотик леду, а її пальці стиснули мене кліщами. Вона вложила мені на палець золотий перстень.

— Носіть цю обручку, як довго будете жити! Від нині ви одружені зі мною і щойно у хвилині вашої смерти я прийду й відібрати від вас — сказала вже притишеним голосом.

— Що тут такого незвичайного? — спитав один із приятелів генерала, вислухавши його оповідання.

Генерал глянув на нього дивним поглядом:

— Незвичайне тут те, що цей перстень вложила мені на палець не жінка, яка вмирала, але яка була вже вмерла. Коли мене збудила варта в год. 6-ій, тоді повідомили мене, що графиня покінчила самогубством чотари години тому на гробі свого чоловіка. Вартівники вложили присягу, що від хвилини, коли розстріляли бунтаря то не відступали від моєї кімнати. Отже я в четвертій годині дістав перстень з рук жінки, яка в годині другій уже була мертва... Чи може хтось з панів мені це пояснити?

Ніхто не міг пояснити цього явища так, щоб задовольнити слухачів. Деякі похитували головами, інші щось бурмотіли. Старий досвідчений воїн не був фантастом... І справді між небом і землею бувають дива...

Чому я оповідаю тепер цю історію?

Бо вчора генерал несподівано помер. Коли його слуга хотів зложити йому руки на грудях, з пальця зсунувся золотий перстень. Це ще не булоб нічого надзвичайного. Але всі перешукали цілу кімнату і ніхто не міг перстеня найти.

Переклв. б.

ку, Волинь, хоч я там ніколи не була, мусить бути така „байкова", така погідна...

— Любите читати про Волинь?

—Читати? Пане, все писане це — буйда. Я маю виразну відразу до писаних буйд, агіток і реклям; мій знайомий оповідав, що Волинь це наче друга Великопольска, тільки більше романтична, героїчна, настроєва, пан мене розуміє?

ЛЮДИНА, ЩО БУЛА У ГРИНЬКАХ.

Весело їхати назустріч весні, приємно глянути в життя без шкла на носі, просто, щиро по нахабному. Приємно схопити життя за гриву й повернувши горлиць спитати: „як ти, клате життя, виглядаєш, які зуби у тебе, що в тебе на язиці написане?"

З добродієм Н. приємніше балакати, ніж з елегантною сусідкою із ві-за-ві. Вона має знамениту чоколяду і гріховно запашні перфуми, а від нього бе широка круторога, співуча волинська вдача. Хто він? Інтелігент, канешно, в комірці з застьобкою і „галстуком", ех, чорт возьми, весьолий парнішка, студент, господар, богослов. Язика має довгого, зачепистого, але зуби міцні, великі.

Глипає вовчим поглядом на спокусливу панну і сміється в мою сторону; потягає носом, — добрий має нюх! — попльовує раз-у-раз через вікно вагону.

Доглянув українську книжку, осмілився, перекинувся словами, впевнився, вже має довіря, частуємо себе цигарками, запрошуємо себе взаємно на вакації.

Вартоб поїхати до буйного добродія й товариша з вагону в гості на село, але чи пустять? Він з.. Гриньок, а може з околиці, властиво так, з околиці, на рознюхи — як каже — у Варшаву їздив, щоб поглянути, як там його тебільоги мають ся, бо він оре, сіє, господарить...

— А що нового в Гриньках?

Нерішуча мовчанка.

— А що то за Гринькі — питає раптом наша панна, запризаючи шоколяду сюшар — чи то щось варте уваги?

Кажемо, що ні і чоловік з Гриньок говорить, а я слухаю. Історія цікава. Про саме село Гриньки певно знаєте, — теке собі сільце у прикордонним поясі, донедавна глухе, нікому невідоме, а нині — щонайменше символічне. Про історії, що в ньому тишком-нишком скоїлися теж знаєте; списано ними вже дуже багато паперу. Та хто зна, чи знаєте фрагмент, що його розказав мені мій новий приятель з вагону, волинський хлопець, файний — як в нас кажуть — хлопець, богослов.

ІСТОРІЯ З КОРОВАМИ.

...Минають дні, минають тижні, місяці, час плине... (богослов оповідає, а панна гризе та гризе „горіховий сюшар" та слухає музику-волоките, що пристанув у відкритих дверях нашого купе і „тне людвіку").

...У Гриньках успокоїлось. Люди почали витягати плуги, над річкою зазеленіло латаччинням. Новонавернений нарід поплямкував стиха і потайки відрідував церкву.

Аж раптом до села прибули несподівані гості: табун заблуканих коров з тамтого, себто, відаєте, червоного боку..."

Богослов оповідає і попускає димок носом, музика захопив своєю грою цілковито нашу приналідну товаришку: руками грає на гітарі, а губою перебігає по малій гармонії, штудерно прилаштованій на хитро зробленому дроті біля ручки від гітари. За вікном летить сніг, шумить дощ і світить сонце.

..Корови самочинно, себто добровільно покинули червону кормигу і без віза перейшли на цей бік. В селі запанувала „втіха". Не від появи самих коров, але тому, що влада **поділила ці корови поміж слухняних конверсантів, себто розумієте, як нагороду...**

Музика — одноногий інвалід — зрозумів, що робить приємність елегантній дамі і сховавши пятьдесятку у кишеню, починає мучити віденські вальси..

...Пропав Відень — каже сентиментальний волинський товариш і продовжає:

...Але корови прийшлося віддати, бо згодом приїхала комісія і — знаєте — треба було просто повернути чуже „подароване"" майно. Обдаровані „новонавернені" болісно щераз могли глянути на життя і свою власну долю. Інші приглядалися, але у них теж до сміху було далеко. В нас, знаєте, сміятися — не.. не... непрактично.

ПО ВЕСНУ ЧИ ПО СНІГ?

Минаємо малі двірці, затоплені недільним сонцем. Де-не-де у вікнах блисне чиясь усмішка; під плотами позеленіло від трави і бузка. Бузок упився вже весняним опяніливим соком, не вдержиш вже його, буде зеленіти, буде розцвітати, буде упиватися пахощами. Експрес біжить живою амфіладою пухластих „пульманів" на схід, до Бугу, на Волинь.

Зазеленієш ти, Волине, хліборобським краю, зазеленієш по гаях і селах весняним запашним листям; розцвітуть на всіх твоїх дорогах живі плями квіття!

Кільком то юнацьким чи дівочим тілам заграє чорноземна і червона вісімнацятлітня кров?

Що привезу я з тої твоєї весни?

Відчиняю вагонне вікно, за яким пахне сонцем і снігом, за яким білий сніг прозорює відразу сльозами на свіжих кущах, зеленастих березах над залізним шляхом, за яким вихор пахне волинськими піснями.

Шлях біжить двома сестрами-рейками в синє небо і зелені луги на обрії, назустріч волинській весні.

Чи доїду?

Р. Гучв.

ОРИГІНАЛЬНІ АНГЛІЙСЬКІ ПЛАЩІ — непромакальні
РАГЛЯНИ І УБРАННЯ — першорядно виконані
ПОВШЕХНИ СКЛАД ОДЗЄЖИ Львів Пасаж Миколяша

З польських публікацій.

А. ГУРСЬКИЙ ПРО УКРАЇНСЬКУ ПРОБЛЄМУ.

Професор університету Артур Гурський написав книжку під заг. „Нелокуй наших часів" (вид. М. Арцта у Варшаві). Має вона 316 ст. друку і навіяна журбою за кращу майбутність Польщі, яку бачить м. і. у швидкім і совісним полагодженні української справи. Справі цій присвятив він окремий розділ від 111—143 ст., в якім торкнувся коротко української історії від найдавніших часів, взаємин з Москвою і Польщею, та сучасного нашого положення. Книжка написана цікаво і заслугує на те, щоб знайшлась на столі кожного політика й інтелігента без ріжниці народности.

Як розуміє шановний автор розвязку української справи в Польщі? Розділ, що нас дотичить починає він словами: „Стукає до воріт Річпосполитої українська справа. Часто бе пястуком із криком і докорами в голосі". Дальше ставить він домагання чи побажання до керманичів державного човна й усіх поляків, щоби 1. перестали думати про асиміляцію українського народу, 2. перестали підтримувати москвофілів, котрі не признають України і котрим усе пахне Кремль без огляду на його сірву, 3. створити українські народні школи без утраквізму з відповідними українськими підручниками, 4. створити українське середнє шкільництво без утраквізму і давати українській молоді стипендії на підставі справедливого ключа, 5. заопікуватись українською наукою, письменством, музикою і мистецтвом, 6. дати державну поміч українському театрові й українській опері, 7. у львівськім радіо признати години для українських авдицій, та точно означених у варшавській централі, 8. вести прихильну скарбову й адміністраційну політику супроти господарських і суспільних організацій, 9. опертися на унії, а супроти православія зберігти сторожку резерву, 10. допустити українців до цілого державного апарату, на терені трьох південно-східніх воєвідств, 11. парцелювати більшу посілість також між українських селян на теренах з українською перевагою, 12. основати український університет у воєвідстві з найбільшим відсотком українців, 13. виступити в Союзі Народів у справі варварських метод фізичного винищування українського народу на Україні і безпощадної русифікації, 14. створити при президенті Польщі палату для українських справ, яка булаб лише від нього залежна, бо — як пише — є справи й ідеї у громадянстві й історичнім житті, які треба намічувати не на десятки, але на сотні літ.

До українців ставить вимогу, щоб ясно рішилися, з ким їм по дорозі, зі заходом, чи сходом і щоб завели латинку, бо захід Европи і поляки необізнані з українськими справами і літературою через незнання азбуки, а тих поляків, які її знають, бо скінчили російські школи, щораз менше.

Шановний автор передбачує великі труднощі, однак — як каже — все те треба перебристи і вирубати дорогу до великої мети, якою

КОМІСІЯ ВИХОВНИХ ОСЕЛЬ
при Українськім Краєв. Т-ві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові
влаштовує
дня 11. квітня ц. р. в год. 16.30
В САЛІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ
ДЕНЬ у ТАБОРІ...
ревію
Програмки можна дістати в „Пласті", Руська 3.

Цілий Львів зелектризований сензаційною вісткою!

У звязку з ЛІКВІДАЦІЄЮ ВЕЛИКОЇ ФАБРИКИ В ЛОДЗІ ми закупили КАЗКОВО ДЕШЕВО ВЕЛИКИЙ ТРАНСПОРТ ШОВКІВ, ВОВНИ І ЛІТНІХ ТОВАРІВ і з метою їхньої відпродажі уладжуємо ВІД 1. КВІТНЯ Ц. Р. т. зв.

Дешевий ярмарок

цих матеріялів ПО РЕВЕЛЯЦІЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ

Галицький Маґазин Новин, Галицька 15.

ОРІЄНТАЦІЙНИЙ ЦІННИК

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

МОНГОЛЬ в десен.	давна ціна зол. 3.—	тепер 1.50
МОНГОЛЬ гладкий	давна ціна зол. 2.50	тепер 1.50
МОНГОЛЬ на блюзки	дав. ціна зол. 3.—	тепер 1.50
ТАФТА шкоцька	давна ціна зол. 3.—	тепер 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.75 м.

КРЕП мат в дес.	д. ціна зол. 3.50	тепер зол. 1.75
КРЕП мат гладкий	д. ціна зол. 3.—	тепер зол. 1.75
ШОВК на блюзки	д. ціна зол. 3.50	тепер зол. 1.75
МОНГОЛЬ на підшев.	д. ціна зол. 3.—	тепер зол. 1.75

РЕКЛЯМОВІ ВОВНИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

ВОВНА шкоцька	д. ціна зол. 3.—	тепер зол. 1.50
ВОВНА десенева	д. ціна зол. 3.50	тепер зол. 1.50
ВОВНА „ПІКРІТО"	д. ціна зол. 3.—	тепер зол. 1.50
ВОВНА на мундури	д. ціна зол. 3.—	тепер зол. 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 2.— м.

ВОВНА шкоцька „Прима"	д. ціна зол. 3.50 т.	зол. 2.—
ВОВНА „АНГОРА"	д. ціна зол. 3.50 т.	зол. 2.—
ШЕВІОТ англ.	д. ціна зол. 3.75 т.	зол. 2.—
ВОВНА з шовком	д. ціна зол. 3.50 т.	зол. 2.—

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 70 сот. м.

ПЕРКАЛЬ до прання	д. ціна зол. 1.—	тепер 70 сот.
КРЕПОН до прання	д. ціна зол. 1.20	тепер 70 сот.
БАТИСТ в десені	д. ціна зол. 1.20	тепер 70 сот.
ЕПОНЖ	д. ціна зол. 1.25	тепер 70 сот.

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 90 сот. м.

ШОВКИ до прання	д. ціна зол. 1.45	тепер 90 сот.
ПАНАМА в десені	д. ціна зол. 1.45	тепер 90 сот.
ЕПОНЖ шкоцький	д. ціна зол. 1.50	тепер 90 сот.
ЕПОНЖ в дес. „Прима"	д. ціна зол. 1.00	тепер 90 сот.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" дораємо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЄТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

є українська справа. Книжка ставить українську справу в Польщі ясно, а зміст відзначається великою інтуїцією та знанням минувшини.

На жаль, польські правлячі кола і цим разом не почули того голосу осторги, а деякою познакою цього сумного стану можуть послужити хочби останні події, виступи різних польських діячів, резолюції численних польських суспільних і воєвідських організацій на наших землях, відповіди на посольські інтерпеляції та ввесь характер буджетової сесії.

Шановний автор признає на ст. 137 у дописці вдолі, що цілий Статистичний Річник позбавлений вартости, бо не подає числа населення відповідно до матірної мови на підставі перепису з 1931 р. Річник цей подає лиш дві рубрики: населення з польською мовою та „іншою", при чому запевнює, що зробили це на те, щоб затаїти число жидів у Польщі. Ми ще знаємо, що всі числа, які кажуть про матірну польську мову на окраїнах Польщі є роздуті і не відповідають дійсности, а числа, що дотичать „інших" — є поменшені. (Автор цих рядків знає напр. село, яке в часі перепису 1931 р. числило кругло 1000 душ, з чого було гр.-кат. українців округло 900, поляків 87, жидів 23. Адміністрація поручила місцевому постерункові перевести перепис; постерунок поручив ту роботу громадському поліцаєнтові, котрий перейшов від хати до хати і списав усіх мешканців відповідно до рубрики віроісповідання, яке покривається в цілости з народністю. Однак яке було здивування селян, коли вони внесли декляращї за українською школою, а Кураторія дала відповідь, що викладовою мовою в школі лишається дальше польська, бо перепис не виказав 25% українського (руського) населення. Такі випадки знаю і з інших сіл. Зрештою, сьогодні вже й польська поважна публіцистика не перечить тенденційного характеру офіціяльної нац. статистики, ба навіть сам проф. Ромер недавно висловив своє недовіря до статистики, кажучи, що вона... фаворитує українців!).

Сьогодні маємо такий образ відносин, що по одному боці стоїть гурт інтелектуалістів і знавців справи з широким політичним овидом, гурт політиків і публіцистиків, — отці ш. Боженські, Прушинські, Лось, Борковський і інші, до яких долучив свій поважний голос і п. А. Гурський, — по другому боці маємо величезну більшість шовіністичного польського галицького громадянства, байдужне або інспіроване ендецькими колами громадянство всієї решти Польщі та неприхильну бюрократію, яка завжди ще спірається на старих ендецьких тезах політичної думки і йде по цілком протилежній лінії, ніж її поручає А. Гурський. Покищо суперництво тих двох течій і груп у польському таборі має такі наслідки, що вплив групи „прометейців", українців і взагалі людей з ширшим політ. овидом, на реальну дійсність — мінімальний, майже ніякий. Цей стан поглибився, ще від того часу, коли відповідальні українські політичні кола гадали порозумітись з бюрократією і коли їм це не вдалося. Таким робом голос п. А. Гурського лунає покищо як ще один розумний голос вопіющий на пустелі.

І. Л.

Ревізії й арештування.

В РАВСЬКОМУ ПОВІТІ.

Від кількох тижнів відбуваються на терені равського повіту численні ревізії й арештування. Майже кожної днини звозять до Угнова по кількох молодих громадян і по передержанні їх на поліційній станиці 48 годин відвозять скованих до судових арештів у Львові. Арештування розпочалися в містечку Угнові.

Дотепер, як нас інформують, арештували і вивезли до судових арештів таких громадян: Магуру Володимира, Магуру Івана, Шульгана Маріяна, Скрипчука Михайла, Фолюсевича Степана, Камінського Тому, Котовича Луку, Решетила Степана, Кондратовича Степана, Вернера Івана, Пиріжка Сильвестра, Лисяка Осипа, Волошина Якова, Шустакевича Івана — усіх з Угнова, Піддубчишина Миколу, Сайчука Атаназія, Воронку Івана, Воронку Анну, Ковалик Параню, Струж Настю, Сая Івана, Юськова Павла, Юськова Евстахія, Лиса Гриця, Лиса Корнила — усіх з Карова, Макарика Василя з Домашева, Боднарчука Гриця і Крису Миколу з Піддубець, Ульгурського Михайла, Щирбу Дмитра, Пастівнишина Івана, Додика Олексу і Тенюка Івана — зі Шепятина, Заблоцького Василя і Кулешку Степана з Губника, Крупу Василя з Річиці, Хахуху Костя з Ульгівка, Боднарчука Осипа, Рачинського Петра, Гадовського Миколу, Фігу Миколу, Доміницького Миколу, Бродюка Івана, Бродюка Семена, Рачинського Осипа, Бардегу Івана, Рачинського Івана і Возьняка Миколу з Корчина, Бобка Івана с. Стефана, Довганя Семена, Бобка Олексу і Коваля Миколу з Кревиці, Вітика Семена, Дмитерка Івана, Дзюбака Михайла і Заяця Назара з Василева Великого, Пляцка Василя з Остобіжа, Тимчину Сафата зв. Морським, Стеха Анарія, Омеляна Гринька, Хийжого Миколу, Зраду Івана й Омеляна Василя з Вербиці, Ногаля Тимка, Ногаля Василя і Ролька Миколу з Річок (Ногаля Василя звільнили), Дороцького Богдана, студ. з Потелича (арештували його у Львові), Возняка Ярослава з Вільок Мазовецьких, Осідача Володимира і Стасева Мирослава з Рави Руської та Михайла Грицину з Корнів.

Як довідуємось, ревізії й арештування відбуваються дальше. Як кажуть, вони мають стояти у звязку з відомими подіями в Угнівщині ще в 1934. р.

В БОРЩІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

В понеділок мин. тижня перевела тайна поліція ревізію у секретаря Повітових Кружків Р. Ш. п. Гораля і в Філії „Просвіти" в Борщеві. Шукали за квестіонарями статистичного змісту, що їх Філія розіслала по читальнях свого району. Поліція забрала кілька виповнених квестіонарів. Ціллю квестіонарів було зібрати матеріял про первопочини зорганізованого життя й теперішній стан нашої зорганізованости. Філії заборонили збирати виповнені квестіонарі.

Хто ховається за одною польською політичною орґанізацією.

(Лист із Луцька).

В числі з 12. березня ц. р. помістило „Діло" цікаву статтю п. Т., присланну з Варшави, під наголовком „Нові пляни у волинській політиці", якої автор характеризує діяльність нової польської політичної орґанізації, що розпочала працю під проводом молодого волинського діяча **Зиґмунта Румеля**, б. вихованця кремянецького ліцею. Але хоч піднаголовок тієї статті звучить: „За куліс одної політичної лябораторії", одначе не вияснює, що в дійсности за тими кулісами криється. П. Т. каже, що „мотором цілої волинської акції на терені Варшави є молодий талановитий (?!) волинський діяч Румель, б. вихованець кремянецького ліцею. З його ініціятиви вийшла, мовляв, концепція створити нову орґанізацію з метою обєднання польської й української волинської інтелігентської молоді у спільних політичних цілях.

Та тут є дещо інакше. П. Румель не є мотором цієї акції, не є він навіть посередним звеном у цій досить складній машині. Він тут чи не один з останніх трибів цього політичного механізму. **Справою в дійсности кермує від довгого вже часу міністр Ю. Понятовський,** надаючи одностайний напрямок цілій волинській акції. Посередніми діячами є: волинський воєвода **Г. Юзефський,** теперішній куратор ліцею **С. Чарноцький** (бувший кремянецький староста), далі голова волинського союзу сільської молоді **Задружний,** професор ліцею **Мончак** та інші працівники ліцею, станиці „польської культури на кресах".

Волинська політика, якої представником у Варшаві є Румель, є ведена досить доцільно і розрахована на широку мету: вона має за ціль покищо культурну, а згодом і цілковиту національну асиміляцію українського населення Волині. Щоби праця ця дала скорші та більші висліди, необхідно до неї притягнути й українську інтелігенцію, на котру ще дивиться волинське село і до голосу її прислухується. Це зрозуміли ініціятори „нових плянів волинської політики". І дійсно, **чим скорше нова організація, про котру пише п. Т., матиме у своїх руках українську інтелігентську молодь, тим скорше й лекше піде акція, тим більші матиме вона наслідки.** А про них саме йде в даному разі, щоб між іншим виказати ендекам доцільність такої, а не іншої політики на кресах.

Сучасна ідеольоґія п. Румеля є ідеольоґією загаданого кремянецького ліцею, якого довгий час візитатором був п. Понятовський, котрий веде цілу ту акцію досить обдумано. В дусі цієї ідеольоґії і працює „Зжешене білих вихованків Л. К.", до котрого мусять належати і вчителі волинських сіл, що покінчили ліцей. Ця орґанізація працює пляново і безпосередньо в терені — на селі, працює в тому саме часі, коли наша інтелігентська молодь що вийшла із села, густо-часто стидається свого братаселянина та старається стати від села осторонь. Багато на це складається причин, про котрі тут говорити не місце.

П. Т. пише в „Ділі" про підготову до цієї праці варшавського гуртка бувших вихованців кремянецького ліцею — „вони знають історію України (?!), літературу, знають село, говорять тільки по українськи..." Хіба може тільки у Варшаві, бо коли прибудуть до нас на село (приїздять часто, особливо до ліцеальних народніх університетів, до котрих посилають з подібною місією і сучасних вихованків ліцею), то **говорять на Волині лише по польськи і розмови з ними українців українською мовою уважають шовінізмом.**

Акція Румеля закроєна, це треба признати, на широку скалю і ведеться з успіхом від довшого часу. Нею кермують, як сказано, цілком інші, далеко поважніші чинники, як це назовні здається. Це треба було би взяти під увагу нашій молоді, якій на серці повинно лежати добро українського народу. А тимчасом, як видно зі статті п. Т., наші молоді люди не цілком ясно здають собі справу з дійсного стану річей, не розуміють, куди їх затягають і які наслідки для будучини нашого села може мати така волинська політика п. п. Румлів.

Син.

Вагітні жінки повинні запобігати неспрадності, зокрема запорові, вживаючи скляночку природної гірської води **„Францішка Йосифа"**. Спитайте Вашого лікаря.

Барсельона тоне в темрявi.

Національне командування стверджує, що після здобуття великих водних електрівень у Сан Льоренсо і Камараза Барсельона зовсім не має доплину електричного струму.

Національні війська здобули важні позиції на північний захід від Черти та очищують околиці Пенарої.

Барсельонське міністерство оборони подає, що червоні боронться та переводять завзяті протинаступи, щоб ними спинити національний наступ — зокрема коло Тортози.

НА ФРОНТІ КОРДОВИ

відбито з великими втратами наступи червоних.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

MAGGI-ого

КІСТКИ БУЛІОНОВІ
загально признані як найкращі

З українського життя в Білгороді.

ВИСТАВА „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ".

Оперета С. Артемовського „Запорожець за Дунаєм" завжди давала добрий прибуток. В Білгороді 27-го березня ц. р. йшла вона вже пятий раз за кілька останніх років. Виставу улаштував з зарібковою метою М. Манглер, але вона не виправдала сподівання, які публика мала, беручи під увагу ширшу всесторонню рекляму. Грала добре, хоча потрохи і за сильно для голосових засобів деяких співаків, оркестра королівської гвардії, добрий був хор під орудою А. Гринькова і балет А. Жуковського. Добрий артист і співак Б. Попов у ролі Карася був би майже бездоганний, якби в деяких місцях не пересолював. Одарка у виконанні В. Старицької була в усіх відношеннях слаба. Трохи краща була Т. Рогова у ролі Оксани. Разило вухо російська мова у ролях султана й імама.

З погляду українського глядача вистава мала свій плюс, бо, без уваги на мету її впорядників, вона всеж причинилася до популяризації нашого театрального мистецтва на цьому терені.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВЕЧІР У ГРОМАДІ.

Білгородська Громада щороку уладжує традиційне Шевченківське свято. Цього року Шевченківський вечір відбувся 2-го квітня в помешканні Громади. Велика і різноманітна програма складалася з рефератів, деклямацій та співів: сольо, дуетів і мішаного хору під орудою Й. Прокопюка. У виконанні програми брали участь пані: Г. Доброхотова-Дніпрова, Л. Добровицька, М. Міхнова, М. Заболотня і В. Зарицька та панове: інж. М. Баскевич, П. Волошин, О. Доброхотов, Й. Прокопюк, М. Солтоповський, А. Цесарський та А. Швечиков.

Громада не шкодувала засобів і праці, щоб цей вечір випав добре і свою мету осягнула.

—o—

Конфекція дитяча — Одяги студентські
найбільший вибір ПОВШЕХНИ СКЛАД ОДЯЖИ львів Пасаж Миколяша

„Таймс" про положення українців у Польщі.

„Курієр Повшехни" подає: У звязку з домаганнями територіяльної самоуправи для меншин у Чехословаччині помітна збільшена акція українців за кордоном; вони домагаються самоуправи в Польщі. У відповідь на статтю „Газети Польскої" у справі поляків у ЧСР, д-р Кисілевський на сторінках „Таймсу" порівнює число поляків за Ользою з 6,500.00 українців у Польщі, яким у 1922. р. обіцяли автономію. Минуло 15 літ, а українці стрічають тепер у Польщі труднощі навіть, як домагаються основних прав.

Реферуючи цю статтю, „Хвіля" підкреслює, що „Таймс" є органом англійського міністерства закордонних справ.

Фотосвітливці полагоджуйте свої фотографічні закупи тільки в українській крамниці

„Е-КОМП"
Львів, вул. Сикстуська ч. 29.
Тел. 203-30.

Большевики не шанують дипльоматичних привілеїв.

Японське міністерство закордонних справ видало брошуру, в якій описує насильства большевиків супроти японських громадян і дипльоматичних та консулярних станиць. Агенти ГПУ постійно обсервують японську амбасаду у Москві, арештують її урядовців. Член амбасади не може дістати лікарської опіки; коли він подорожує, йому не хотять винаймити кімнати в готелі.

Весняні матеріяли
Лязар Райзер
Спеціяльність: вироби "Альмор"
оригінальні англійські і бельські на одяги ЖІНОЧІ і МУЖЕЛЬКІ
ЛЬВІВ, ул. Шпитальна 1.
Дім товаровий.
Гурт.ові Ціни.

Невдача Рузвельта у парляменті.

Американський парлямент відкинув 204-ма голосами проти 196 законопроєкт про реорганізацію уряду.

Слід згадати, що цей законопроєкт первісно передбачував дуже широкі повновласти для президента, тому серед населення помітне було невдоволення, мовляв: Рузвельт змагає до диктатури. З огляду на те Рузвельт змодифікував свій проєкт і сенат його приняв.

—o—

НА ДОГІДНІ СПЛАТИ вбирається кожний дешево в магазині конфекції мужеської і жіночої
Плащі імпреґновані — жіночі, мужеські і хлопячі, в великім виборі.
Д. Шранца
Львів, Трибунальська 4

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПРАЦЯ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ „ОСНОВА" В ШК. Р. 1937/38.

Про цілість праці Т-ва „Основа" можна завжди найкраще довідатися на щорічних загальних зборах, де попередній провід здає подрібний звіт з діяльности Т-ва за цілий шкільний рік.

Останні загальні збори, що відбулися в неділю, 20-го березня ц. р., дали доказ, що Т-во — це сміло можна сказати — завдяки конструктивній праці є здоровим звеном у студентському житті.

У звязку з відомими атаками, спрямованими під адресою Митрополита Шептицького, загальні збори Т-ва прилучаючися до голосу цілого українського громадянства приняли на початку через аклямацію внесок переслати Їх Ексцеленції, Високодостойному Опікунові й Добродієві української студентської молоді взагалі, і Т-ва „Основа" зокрема, вислови глибокої пошани й відданости та синівської любови.

У звітовому році Т-во мало 198 членів. Якщо взяти під увагу і тих членів, що досі не відновили впису до Т-ва, це число буде куди вище. З цього числа припадає на окремі виділи політехніки: хліборобсько-лісовий — 80 (хліборобів — 61 лісників — 19), інжинірію — 51, механічний — 31, хемічний — 28, архітектуру — 8 студентів. Новоприйнятих з І-го року студій — 54 (на виділах: хліборобсько-лісовий — 22, інжинірія — 11, механічний — 7, хемічний — 11, архітектура — 1). Виділ Т-ва змагав до того, щоб не було ніодного студента українця на львівській політехніці, що знаходився-сяб поза рамцями Т-ва „Основа".

Коли мова про діяльність Т-ва в останньому шкільному році, то слід розріжнити ось такі напрямки: 1) допомогова акція, 2) наукова праця, 3) культурно-освітня праця, 4) товариське життя, та 5) репрезентація Т-а на зовні.

ДОПОМОГОВА АКЦІЯ.

Найважніша справа в Т-ві — це матеріяльна допомога незасібним членам. Ця допомога (позички на оплати, мешканеві та — як безплатний абонамент — харчеві стипендії) осягнула суму 1.580 зол. Велику поміч давала харчівня Т-ва, а саме: члени Т-ва мали право користати з 15% знижкового абонаменту на обіди й вечері. За свого роду допомогу слід уважати дижури (пересічно 4—5 дижурів місячно) членів у харчівні в часі обіду. Дижурні діставали дарове прохарчування. Коли взяти під увагу, що приходи Т-ва мінімальні і складаються з членських вкладок та скромних субвенцій від політехніки та підмоги українського громадянства, точніше наших центральних установ, що ще скупіша, то загальна сума 2500 зол., що їх дістали члени, як усякого рода підмоги, є найкращим покажчиком успішної діяльности Виділу у допомоговій акції.

НАУКОВА ПРАЦЯ.

Про наукову працю довідуємося зо звітів 5 фахових кружків, що обеднують студентів окремих Виділів політехніки Маючи на увазі важне завдання українських інжинірів у громадському житті, Виділ Т-ва допильнував, щоб члени заздалегідь вміли пристосовувати свої фахові здібности до українського економічного життя у ширшому розумінні. Як використати українські природні багацтва, які є можливости розбудови різних галузей української матеріяльної культури й подібні питання, усе те було завжди актуальне на ширших сходинах кружків, чи у рефератах. Не менше цікаві були звіти членів Т-ва із вакаційних практик, де можна було довідатися багато річей, що їх не подають теоретичні студії. Ці практики були шкільні та приватні. Окремий рід — це практики в українських господарських установах. Завдяки енергійним заходам окремої комісії, що істнує при Т-ві, Комісії Посередництва Праці, вдалося роздобути таких практик 6, а саме: одну в Центросоюзі, шість для лісників у митрополичих добрах, 2 агрономічні через Сільський Господар та 2 теж агрономічні через Маслосоюз. Тісні звязки з Українським Технічним Товариством давали змогу членам користати з викладів, що там відбувалися, при чому Виділ Т-ва мав навіть окремого відпоручника в Комісії Розбудови Українського Промислу при цьому Т-ві. Для цілости треба згадати про курси, що їх Т-во влаштувало для членів: курс для тих, що вписуються на політехніку (25 учасників), що відбувся в часі літніх ферій та самоходовий курс, зайнціований Кружком Механіків.

КУЛЬТУРНО - ОСВІТНЯ ПРАЦЯ.

При Т-ві є Культурно-Освітня Комісія з 5-ти референтурами. Ця комісія, що вже має за собою кількалітню поважну працю, поклала собі завдання розбуджувати у членів Т-ва зацікавлення суспільними питаннями. З цією метою відбувалися в домівці Т-ва реферати, головно на суспільно-виховні теми. Референтура поїздок була постійно у порозумінні з Повітовим Союзом Кружків „Рідної Школи" і делегувала прелегентів з рефератами у підльв'івські села. У звітовому році заходом відповідної референтури відбулися 2 прогульки до українських фабрик. Культурно-Освітня Комісія утримує читальню з українськими й деякими чужими часописами та бібліотеку зі 100 томів, суспільно-історичного та економічного змісту. До побільшення бібліотеки причинився щедрий дар д-ра Дм. Левицького з книжок вартости 100 зол. Цього року влаштувала Комісія шаховий турнір за мистецтво українського студента, в якому взяло участь 14 студентів львівських високих шкіл. Для переможців уфундувала нагороди: Центросоюз — прегарну срібну шахову вежу, як мандрівну нагороду для мистця, Маслосоюз — мистецько виконані шахи, „Діло" — 14 книжок, „Новий Час" — 10 книжок, В-во „Батьківщина" 1 книжку, „Неділя" — 3 книжки. Мистецтво здобув Ярослав Шевчик, студ. техн.; на 14 місць — 7 перших (з винятком другого) заняли члени Т-ва „Основа". Недавно створена музична референтура, що діє як смичковий квартет, має служити головно для імпрезових цілей. Культурно-Освітня Комісія завжди допильновувала, щоб члени Т-ва шанували роковини національних свят. Святочні сходини влаштовано на 1-го листопада й у роковини Базару.

ТОВАРИСЬКЕ ЖИТТЯ.

Товариському зближенню членів Т-ва пособляла простора домівка у забудуваннях св. Юра, з харчівнею та читальнею, де члени могли обмінюватися взаємною думками.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ Т-ВА НАЗОВНІ.

Т-во удержувало постійний звязок, будьто посередній, будь то безпосередній через Культ.-Освітню Комісію й окремі Кружки з усіми українськими центральними культ.-осв. й госпд. установами, завдяки чому Т-во „Основа" займає відповідне місце у раді українських товариств.

Врешті слід підкреслити, що Т-во, доцінюючи вагу фізичного виховання, уфундувало нагороду за першенство українського студента у пятизмагу в минулому році, що його здобув Орест Мартинович, студ. техн.

Загальні Збори вибрали новий Видїл, що так уконституювався: Сергій Костецький — голова, Богдан Стефанівський — заступник голови, Маркіян Медвідь — секретар, Володимир Водюк — скарбник, Богдан Лада — бібліотекар, Богдан Николин — домівкар, Михайло Романишин, Павло Шадурський і Мирослав Стоцький — вільні члени; Олекса Скробка, Ярослав Рибак і Юрій Шикеравий — заступники. Контрольна Комісія: Юрій Сітницький — голова, Роман Бараболяк і Роман Соловка — члени.

Новий Видїл поклав собі м. і. завдання: зреалізувати будову Дому Українського Техніка, затіснити дотеперішні звязки з українськими установами й навязати з новими товариствами, вкінці влаштувати в недалекій майбутности виставу праць студентів українців львівської політехніки.

З українського життя на Волині.

СВЯТКУВАННЯ 950-ИХ РОКОВИН ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

Дня 28-го березня відбулося у Кремянці під головуванням архиепископа Олексія Волинського засідання Волинського Єпархіяльного Місійного Комітету.

На це засідання крім його постійних членів запросили представників українського й російського православного населення. Українське населення репрезентували православні посли і сенатори з Волині, голова Т-ва ім. митр. Петра Могили — Ханенко та інспектор Духовної Семінарії у Кремянці Міляшкевич. Російське громадянство репрезентував Мінаков; але де на Волині знайшли те громадянство і хто власне уповажнив п. Мінакова заступати москалїв — невідомо. У своїй промові председник поінформував присутніх, що метою засідання є обговорити план святкування ювилею 950-их роковин охрещення св. князем Володимиром українського народу в Києві у 988 р. Тепер наш нарід не має змоги у Києві відсвяткувати цей величний ювілей, тому його обовязком тут на Волині є найурочистіше відсяткувати ці роковини. Після обміну думок, зібрані ухвалили у справі урочистого святкування 950-их роковин охрещення України — головне свято 950-их роковин уладити у Володимирі в днях 12—14 серпня У його програмі мають бути: урочисті Служби Божі в церквах, хрестний похід через місто на річку, де освятять воду, і репрезентаційна академія, приповчена ювілеєві.

Після відсвяткування у Володимирі такі свята церковного характеру мають уладити по цілій Волині у місяцях серпні, вересні і жовтні. Місійний Комітет має видати відповідну літературу, а також ювілейні відзнаки, образки і т. п.

ПРОТИ АКЦІЇ „НАВЕРТАННЯ" ПРАВОСЛАВНИХ НА КАТОЛИЦТВО.

Це засідання, на якому треба було обговорити таку важну та величну в історії нашого народу справу, мало радісний характер, якби цієї радости не потьмарили сумні вісти, що приходять з пограничних повітів про акцію навертання православних на католицтво. „Тому треба, сказав Владика у своїй промові, обговорити тут і цю справу, як гідно для нашої віри і нашого народу зберегти наслідля Великого Володимира — св. православну віру. Після того Єпархіяльний Місійний Комітет вибрав спеціяльну делегацію, що має на авдієнціях у президента держави, у маршала Сміглого-Ридза і голови ради мін. ген. Славой-Складковського передати спеціяльно виготовлений для цього меморіял.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**
готові і на замовлення
простирала — пошевки — біздя — полотна — ручники — обруси — капи — фіранки поручає
А. Петрушевський
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20.
(давніше коральницька)
Для гг. Т. Духовних і Учителїв на місячні сплати. 7—10
Цінники задурно

Геморроїди
спричинюють зле самопочування тощо. Треба конечно усунути ці дошкульні терпіння. При геморроїдах вживати
Anusol
»Goedecker«
ДІСТАТИ МОЖНА В АПТИНАХ.
12 чопків зол. 5.— 6 чопків зол. 3.—

Як упав уряд Блюма.

Засідання сенату, на якому провалився уряд Блюма, почалося в 17. год. Звітодавець комісії Гарде, характеризуючи законопроект про фінансові повновласти ствердив, що

програма Блюма послідовно змагає до інфляції і господарської ізоляції та колективізації Франції.

Після соціяліста Петруа, що боронив уряд, виголосив одногодинну промову **Блюм, який гостро заатакував сенат, мовляв: він привласнює собі права, що нормально належать до парляменту.**

Майже всі сенатори зареагували бурхливими протестами, перериваючи промову Блюма.

Председник сенату Жанені відповів, що сенат поступає згідно з конституцією, а уряд може зробити з його рішень висновки, які вважає відповідними.

Сенат приняв цю заяву стихійними овеціями; лише 10—12 сенаторів оплескувало промову Блюма. Так само прихильно приняв сенат промову председника фінансової комісії Кею, що гостро критикував Блюма.

Бурхливе засідання покінчилось голосуванням, в якому Блюм дістав менше голосів, ніж можна було припускати — бо лише сорок кілька.

Сенат великою більшістю відкинув законопроект про повновласти.

—o—

Станиславівські концерти.

Станиславівське громадянство вшанувало **двацятьняті роковини смерти М. Лисенка** концертом, що відбувся в досить спізненому річниці, бо аж 6. березня. Відбувся він заходом філії Музичного Інституту ім. М. Лисенка та хорів: „Станисл. Боян" і „Думки" при співучасти мистців М. Голинського та Е. Зарицької (сопран). Хор „Станисл. Боян" під управою дир. І. Недільського виконав: „Орися-ж ти, моя ниво", „За сонцем хмаронька" і „Веснянка" та в злуці з „Думкою" кантату „Бють пороги".

Мужеський хор „Думка" під управою м-ра Л. Крушельницького відспівав гимн Зевесові (з оп. „Енеїда"), хор братів, „Івана Підкову" і народні пісні: „Ой щож бо то та за ворон" та „Ой із Криму". Хор „Думка" має вже вироблену марку, бо своєю пильністю та послідовною працею заслужив на неї. Колиб міг доповнити свій співочий гурток двома першими тенорами з гарною краскою голосу, тоді можна би сміло зачислити його до першорядних хорів. Виконання програми тяжкої та обемистої (співали з памяти) було без застереження добре.

„Станиславівський Боян" не може перебороти хрізи в мужеських голосах, бо молодь мабуть не відчуває потреби ані охоти співати в хорі, а чейже поза двацятьдвома співаками, згуртованими в „Думці", є у Станиславові ще більше молодих людей з добрими голосами. Брак солідних членів є причиною, що хор не вправляє постійно, хіба, що зближається якась імпреза, а така доривочна праця не може сприяти розвиткові хору. У виконаних творах дав хор те, що було в його спроможности.

Мистець Голинський полонив слухачів, як звичайно, своїм могутнім голосом та гарним виконанням арії з „Тараса Бульби", „Гетьманів", „За думою" і „Незабудь" юних днів". П-і Е. Зарицька, що виступила перший раз у Станиславові, володіє по мистецьки добре вишколеним голосом, гарно інтерпретує співані твори, тільки темпо й голосу не кожному подобається. Проф. Р. Сімович відіграв фортепіянову „Рапсодію", виявляючи при тім блискучу техніку та оригінальну інтерпретацію цього тяжкого до

ПЛАЩІ і КОСТЮМИ ЖІНОЧІ оригінальні моделі
Повшехни Склад Одзєжи
Львів
Пасіж Міколяша

виконання твору. Він також відограв фортепіянові партії у сольоспівах та хорових творах. Реферат про Лисенка відчитав проф. О. Залеський у заступстві д-ра Ст. Людкевича, що з причини недуги відкликав свій приїзд.

Програма концерту була забагата і задовга та втомила слухачів, що виповнили по береги салю „Сокола".

Середнєшкільна молодь Станиславова (гімназії: держ. мужеська, дівоча Р. Ш. та СС. Василіянок) ушанувала **память Т. Шевченка** **двома концертами** в дні 2. квітня (в полудне для шк. молодої, вечором для загалу промадянства). І в уложенні і у виконанні програми відчувався піетизм та молодецька любов до Кобзаря, що уэмістовлювалося у промові (уч. Мельник, VIII. кл. муж. гімн.), як і в інших точках програми. Хор усіх трьох шкіл під управою проф. Я. Барнича співав зовсім задовільно (мірову точку „Садок вишневий", як маловартісну під мистецьким оглядом, краще було заступити іншою). Солістами концерту були уч. Заморока (гімн. СС. Василіянок), що відіграла на скрипці „Романцу" Левицького та Дзулівна (Р. Ш.), що в „Лебедині" Вахнянина відспівала сопранову партію. В обох слідно було добру підготову та поважний задаток на мистецьку карієру. Збірна деклямація учнів муж. гімназії при грі на бандурі та музична картина Вахнянина „Лебедин" (на сопран, альт, мір та орхестру) доповнювали програму цього симпатичного концерту. Дискретний фортепіяновий супровід був також у руках молодих піяністів.

Старше громадянство відсвяткувало память **Шевченка** концертом, що відбувся 3. квітня. На програму зложились: хор „Думка" (Роздольського „Сонце заходить" та Лисенка „Іван Підкова" і хор бранців), фортепіянове тріо Муз. Інституту ім. Лисенка (пп. Сенкевич, Недільський і п-і Крижанівська виконали „Ноктюрн" Людкевича і Норвеські танки І. Ґріґа), промова м-ра Петрунева і деклямація п-і Л. Кривіцької. Мистецьке виконання програми, зокрема гаряче оплескувані деклямації п- Кривіцької, причинились до піднесення святочного настрою. Хором проводив м-р Л. Крушельницький, фортепіяновий супровід виконала п-і Снігуровичева. Публики досить багато, хоч деяких чільних громадян ми не бачили на салі. О. З.

Найкращі вудженини
у крамницях
„Центросоюзу"
ЖОВКІВСЬКА 175
ЗИБЛИКЕВИЧА 2
ЗАМАРСТИНІВСЬКА 36
КЕНТШИНСЬКОГО 21
ЛИЧАКІВ 150
НА БАЙКАХ 8
РИНОК 2

З нових видань.

Карло Чапек: РОЗМОВИ З Т. Г. МАСАРИКОМ. III-ій том. Фільософія Масарика. Переклад з чеського. Стор. 237. Ціна: 35 Кч. Видавництво Павла Кукурудзи, Ужгород, Набережна Палацького ч. 30.

Цими днями появилася в українській мові III. частина твору відомого чеського письменника Карла Чапека: „Розмови з Т. Г. Масариком". Ця частина — це доповнення І-ої й II-ої частини, що охоплюють дитячі та студентські літа Томи Масарика та його професорську, громадську, літературну й політичну діяльність.

В III-ому томі знаходимо теорію пізнання, критику різних родів фільософії, як: раціоналізму, ірраціоналізму, скептицизму, субективізму і т. д. Потім розмірковує Тома Масарик над різними проблемами суспільного життя, як віра, церква, політика, демократія... Ці проблеми розвязує Тома Масарик на основі історії та своїх власних життевих досвідів.

Масарик, як взагалі, так і тут, являється реалістом. Речі і явища життя бере він — так би мовити — практично, бере так, які вони насправді є і як їх наші змисли нам представляють. Масарик бачить в правді основу моральности і всякого пізнання. Що торкається науки і релігії, то становище Масарика таке: „Наука та фільософія мусять погодитися з тим, що вони не можуть заступити релігії. Масарик признає існування Бога, як творця і керманича гармонійної природи, так само признає і безсмертність душі. За себе каже: „Я людина релігійно віруюча, — йти за Ісусом це для мене все". Взагалі релігії приписує дуже визначну ролю в культурному і національному житті народу й суспільности.

Багато місця присвячено відношенню церкви до держави від найдавніших часів. Масарик подає конфлікти між церквою й державою, також конфлікт між церквою й науковою фільософією.

Щодо політики Масарик стоїть на становищі, що політика має бути наукова й етична. Демократія — на його думку — це дискусія між рівними, роздумування вільних громадян перед загалом.

Відношення Масарика до меншин в державі таке: „Поведінку з меншинами на практиці пізнали ми нашим власним досвідом за Австро-Угорщини: чого ми не хотіли, щоб нам робили, не маємо того робити іншим".

Не думаю тут подавати цілого змісту незвичайно цікавого й цінного фільософічного твору чи якусь фахову критику. Хочу тільки звернути увагу нашого громадянства на цей твір. В ньому знайдемо багато порад і вказівок щодо ріжних суспільно-політичних проблем.

Д-р Михайло Бращайко.

ДВІ НОВІ КНИЖЕЧКИ „БІБЛІОТЕЧКИ НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ".

„Бібліотечка Нашого Приятеля" двома недавніми випусками (12. і 14.) збагатила все ще таки не дуже багату нашу дитячу казкову літературу. Обі книжечки підготовив до друку відомий наш письменник, Василь Королів-Старий. Першу збірку світових казок п. н. **„Чарівне Намисто"** виготовив сам, а другу п. н. **Стародавні Перекази"**, Наталіїна Гавсорна, що їх переклав із англійської мови М. Стаховський, зредагував.

„Чарівне Намисто" містить справді найкращі світові казки, а саме: Дві Іванки, Попелюшка, Зачарована Павичка, У лісовиків розбійників, Жарт королівни, Ведмежа дружина, Приспана боярівна. Український переповідач переніс їх зовсім на український ґрунт. Нпр. дія казки „Дві Іванки" відбувається в Карпатах, в інших виступає козацький полковник, боярівна і т. п. А так, хоч автор і зазначує в казці, що це діялося в країні, далекій від нас, то вся обстанова та звичаї таки українські. Заразом намагався автор надати казкам і етичну основу і тим підніс вартість поданих казок. В „Стародавніх переказах" знаходимо два старогрецькі перекази, а саме переказ про Геракля, як він здобув із саду Гесперид три золоті яблука, та переказ про короля Мідаса, що дістав від богів змогу доторком перемінювати все у золото. Тепер, коли наука грецької мови усунена з гімназії, треба подавати нашій молоді в українській мові як найбільше перлин грецького казкового письменства. Тому добре зробило Видавництво „Нашого Приятеля", що видало ці два грецькі перекази.

Мова в обох книжечках зразкова, про це ручить уже зрештою саме ймення відомого нашого письменника.

Так під кожним оглядом, обі ці збірки казок гарний набуток для нашої літератури й повинні знайтися в кожній дитячій бібліотеці. Думаю, що тепер у нас нема вже інтелігентного дому, де кожна дитина не мала б своєї власної бібліотеки. Дитяча бібліотека — це сьогодні головна основа релігійного й національного виховання.

Антін Лотоцький.

Осип Луквицький: НОВІТНЄ КРІПАЦТВО. (Земельна справа на Придніпрянській Україні). Книгозбірня Кат. Акції. Ч. 2. Накладом Г. І. К. А. Львів 1938.

Ця книжечка звязко (на 56 сторінках), але вичерпно й ясно, опираючись на найкращих джерелах та основних студіях, представляє колхозну систему большевицької господарки. Непереможною аргументацією чисел і фактів автор доказує, що большевики, які заманили українське селянство у свої сіти брехливим гаслом „Земля і воля для працюючих", після захоплення влади у свої руки не тільки не дали селянам обіцяної землі й волі, але ще й відобрали селянам їх власну землю, а самих селян зробили невільниками-кріпаками.

Стиль книжечки ясний і зрозумілий, доступний для кожного грамотного селянина. Кілька світлин з життя нещасних наших братів за Збручем доповнюють текст та показують читачеві наглядно всю огиду большевицької влади.

Книжечка видана дбайливо, на доброму папері, в гарній обгортці. Ціна 0.30 зол. за примірник повинна заохотити навіть найбіднішого, щоб книжечку придбати.

Федір Дудко
ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ
Оповідання
Вид. Бібліотеки „Діла". — Ціна 2 зол.
У великих днях нашої визвольної боротьби наше жіноцтво відограло вельми важну ролю. Ф. Дудко змальовує постаті безіменних, повних пожертви героїнь серед романтичної обстанови.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 7. Вівторок, 10. квітня (29. березня) 1888.

„ЧИ ВІДОМО ВАМ, ПАНЕ ПОСЛЕ?.."

Посол до віденського парляменту з Тернополя, д-р Евзебій Черкавський, здавав на вічу у Тернополі звіт з посольської діяльности, особливо-ж говорив про справу нового податку від горівки. Після звіту забрав слово тернопільський міщанин Бацик і як пише „Діло" в допису з Тернополя — запитав посла:

„Чи відомо вам, пане после, що в Тернополі живе 8.000 русинів грецького і 4.000 русинів латинського обряду, разом 12.000 русинів, що іншою мовою між собою не говорять тільки руською, — а для своїх дітей не мають ці 12.000 русинів, половина всіх мешканців міста Тернополя, ані одної народньої школи з руською мовою навчання? Всі школи в Тернополі мають польську викладову мову. Як ви, пане после думаєте: чи не є це кривда для русинів, чи не противиться це здоровій педагогії? Гляньте на Познанщину і на Польщу під Росію, де польську мову усунули в користь чужої. Чи поляки з цим погоджуються і признають це добрим? Ні, їм це немило і вони це осуджують. То-ж прошу вас, пане после, в імені 12.000 русинів міста Тернополя, — ви маєте великий вплив у соймі і державній раді — займіться цією преважною для нас справою і зробіть щось в тому напрямі, щоб нашу кривду усунули та признали нам, русинам, рівноправність!"

Пос. Черкавський відповів, що займеться цією справою так, як цього домагаються його виборці-русини і покликався на те, що свого часу підписав у соймі внесок посла Романчука у справі руських народніх шкіл по містах та містечках.

РОСІЯ ЗАСПОКОЇЛАСЬ...

В політичному огляді „Діло" пише: „З Петербурга повідомляють до „Пол. Кор.", що загальна думка в Росії щораз більше байдужніє для Болгарії та взагалі для цілого балканського півострову. Навіть події в Букарешті не дуже зацікавили Росію. Така сама байдужність проявляється в Росії і супроти найсвіжших подій у Франції. Цю байдужність можна пояснити собі тільки тим, що в цілій Росії проявилося сильне змагання до того, щоб утримати мир і закріпити переконання, що від Німеччини не загрожує Росії війна. Всі, що здорово думають, в Росії, є того переконання, що Росія має багато більше життєвих інтересів до полагоди внутрі, як поза границями держави".

ЧИМ ВЖЕ НЕ ТОРГУЮТЬ?

В новинці під цим наголовком читаємо: „Один англійський промисловець подав до турецьк. уряду прохання за концесію на торговлю водою зі святої ріки Йордану. За кожну пляшку води він зобовязується платити турецькому урядові одного пістра, але турецька влада мусить потвердити її автентичність".

Літературна сторінка.

Літературний конкурс на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів, **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зошитка). Речинець присилки: 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду, використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагородженій не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути дуже чіткі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначаємо 5 **нагород**, а саме: за І-у — 50 зол.; за ІІ-у — 30 зл.; за ІІІ-ю — комплєт Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

*

Як треба розуміти умовинну „погідна новеля або оповідання"? Беремо термін „погідний" в якнайширшому розумінні, виключаючи тільки сюжети трагічні, сумні, пригноблюві. Відомо, що наша література багата в сюжети трагічні, сумні або бодай сірі. Навіть автори, які вважають за свій обовязок підбадьорувати читача, дуже часто самі потопають у мелянхолії, задумі, у міркуваннях, що не можуть нас примирити з життям, зробити життя привабливим, цікавим.

Часто чуємо, що ми — народ веселий, повний гумору. Навіть у товаристві доводиться нерідко слухати веселих жартів, анекдот, злобних завваг, які вказують на наш хист підмічувати смішні сторінки нашої національної вдачі чи особистих нахилів і звичок. Зате цей нахил до гумору і сатири дуже рідко проявляється у нашій літературі. Ще менше має наша література творів, які дишать погодою, навівають безжурний настрій, підбадьорують своєю природною, стихійною енергією.

Може в останньому часі помічається деякий зворот у нашому підході до життєвих явищ та до літератури. Щораз частіше трапляється, що на сторінках нашої преси появляються маленькі нариси, новельки чи великі фейлетони, яких автори вміють блиснути іскрою гумору, сатири, життєвої радости. На жаль, більшість цих авторів — це принагідні аматори, що спробували раз-два, чи вміліб „щось написати", і потім скоро замовкають.

БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ І МУЖЕСЬКЕ
Оляньчук і Піхль
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА Ч. 3
ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ, КРАВАТКИ,
ШЛЯФРОКИ, БЛЮЗКИ І БОНЖУРКИ.

Літературні конкурси доказали не відтепер, що вони дають нагоду проявити свій талант одиницям, які може й ніколи не попробувалиб „друкуватися", якби не дістали заохоти „зверха". Конкурс дає нагоду навіть тим, що „не вміють писати", а пережили щось цікаве або чули якусь пригоду від своїх ближніх — списати це зовсім попросту, як у листі, і післати до редакції під псевдонімом. Неодин великий письменник почав друкувати свої перші твори щойно скінчивши 40 років, а деякі з них дали свої архітвори у 60-ому і 70-му році життя. Історія літератури знає теж приклади дуже талановитих недолітків так, що вона моглаб повторити всі ті слова заохоти, які повторяє так часто льотерійна реклама, коли каже всім спробувати щастя.

Різниця тільки та, що: льотерія вимагає грошевого вкладу, а літературний конкурс — ніякого. Папір і чорнило коштують нині сотики, а рукопис можна вкинути навіть просто до скриньки редакції без поштової марки.

Наслідувана поема Шевченка.

У числі 71. „Діла" з 1. квітня ми помістили фейлетон Святослава Гординського „Нова поема Шевченка". Молодий поет приніс нам його з власного почину, хотячи перевірити, чи багато читачів повірить в автентичність переспіваного ним клаптика „Посланія". Ми стрималися цілий тиждень, не виявляючи цього першоквітневого жарту, щоб зацікавлені літературою мали час посперечатися, чи поданий фрагмент — фальшивий чи автентичний. Літературознавці, головно поети-техніки, що самі вміють підробляти всякі стилі, мусіли відразу відчути, що текст „підроблений". У наведеному фрагменті за багато архаїзмів, накопичених на малому просторі. Шевченко не розкидував архаїзмами так щедро і напевне не вжив би таких прикметників для російської поезії рим як „землю" і „внемлю", ще й наслуючи наголос. Гадаємо, що С. Гординський зовсім несвідомо вжив вислів „голосити слово" у переспівченні, що „голосити" має у нас значіння польського „głosić". Уже на підставі того одніського вислову можна з цілою рішучістю стверднти що Шевченко не вжив би його ніколи знаючи, що по нашому значить „плакати".

На кілька років перед смертю Р. Кіплінга появився в одному поважному журналі його вірш. На другий день Кіплінг зявився в редакції і сказав обурений: „Це не мій вірш. Як ви могли видрукувати таку дурницю?" Редактор відповів: „Ми теж були тої самої думки, що це дурниця, але коли побачили ваш підпис..."

Львів, 15. III. П. Т. Пром-банк. Прошу признати мені позичку в висот. зол. 500.—, позичка стала мені конечною чагло і я **не мав часу постаратись за ручителів**. Але тому, що маю удали на суму зол. 500.—, то й думаю, що згідно з проектом Дирекції на Загальних Зборах не буду мати трудности, щоб дістати позичку без ручителів. Відсотки прошу отягнути з дивіденди за 1937 р., а бракуючу решту (**невеличку**) покрию негайно. — З поважанням — Грицюх.

ДО ВИСОТИ ВПЛАЧЕНИХ УДІЛІВ
Пром-банк
ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.
признає позичку без окремих забезпечень і порук.

При БОЛЯХ ГОЛОВИ НЕРВОБОЛЯХ і ГРИПІ вживайте ПОРОШКИ
KOWALSKINA

Літературна хроніка.

ХТО БУВ АВТОРОМ ШЕКСПІРОВИХ ПЄС?

Відомий професор Козюк де Франс у Парижі Абель Лефран, автор великої студії про Шекспіра, доказує, що автор Шекспірових трагедій не є громадянин із Стретфорду написав переробку до нової студії про Шекспіра Маттас Морґардт: „Шукаючи за Вільямом Шекспіром". Морґардт — швайцарський дослідник приносить нові докази для тез Лефрана. Від 1769 р. ідуть між дослідниками Шекспіра завзята боротьба. У тому часі англійський хірург Герберт Льюїнс проследив перший усі подробиці життя автора Шекспіра і дійшов до висновку, що автором Шекспірових пєс не міг бути згадуваний актор. На думку проф. Лефранка, що від 20 років досліджує цю проблему, під маску автора Шекспіра сховався VI-ий граф Дербі, Вільям Стенлей. Морґардт приносить новий матеріял для оборони цього погляду. У тому находимо різні студії згадані а цим питанням: „Свідоцтво королеви Єлисавети", „Свідоцтва Бен Джонсона", „Молодість молодого стратфордця Вл. Шекспіра у Нерак", „Аналіза веселих віндзорських кум", „Джерела Бурі". Найбільше переконливі главу у главку з комедією „Даремний труд кохання" а якої виходить, що автор писав її у Нерак, на випорському дворі. З усієї студії залишається враження, що Шекспір-автор не був тим очевидно автором своїх пєс як Мольор. „Сон літньої ночі" не міг вийти з під пера того самого автора, який написав пєси рівнобіжні Шекспіра. Прочитавши таку студію змушує не вірити дослідникам, які доказують нам, що люди з великою освітою, інтелігенцією та на високих становищах посилали тайком свої пєси несвідомому, але геніяльному авторові Шекспірові, який умів їх пристосовувати до сцени.

ЕКЗОТИЧНІ НОВЕЛІ З ДІЙСНОГО ЖИТТЯ.

Є такий французький письменник Блез Сендрар, дуже оригінальний, що належить до перших предтеч нової форми екзотичному і до перших оригінальних авторів кінових сценаріїв, що створили у свій час епоху. Це людина, що передовсім живе, а вже потім пише. Цей найдивовижа та обходивсвіт має за собою життя повне різних професій, здебільша „скромних", навіть пігморлівих, як колись Горкий або Панаїт Істрати. Сендрар написав багато оповідань, повістей і репортажів, і дав серед них незвичайну біографію одного американського „покидька" Джонніса, вимушеного пожити межі громадянства. Його найновіший том оповідань називається „Правдиві історії", якби автор хотів цим самим зазначити, що всі елементи неймовірности в них уяві живцем із дійсности, мало прикрашені поетичною фантазією. Від Льондону до Сантіяго в Чілє, від великих директорів банку до звичайних пекарів і капельників, Сендрар збирав свої історії при нагоді зустрічей з усякими людьми. Пригоди зекольорові цим великим майстром екзотики зіскрилися всіма кольорами далеких, мало відомих країв. Його опис Амазонки має в собі увесь чар найкращих описів тамого великого поета, як Шатобріян, очищеними в дусі нашої сучасної вражливости.

ПОВІСТЬ КОЛИШНЬОГО КОНТРАБАНДИСТА.

Великий вандрівний і читацький успіх здобула минулого року повість польського письменника Сергія Пясецького „Любок Великої Ведмедиці". С. Пясецький засуджений як контрабандист на довголітнє вязнення, почав у вязниці списувати свої спомини. Завдяки інтервенції Союзу польських письменників, його звільнили після кількалітньої кари. Тепер Пясецький написав нову повість „Пятий етап", де змальовує життя свого героя вперед доби змальованої в першій повісти. Герой — людина палкого темпераменту прагнуча небудденного життя і стає — цинґуном, бо відчувала, що поміж не живе по вепрах і темних ночах із револьвером, гранатами і небезпечними папірами в кишені. Він переходить нелегально кордон, утікаючи польським утікачам поворот до краю і коли треба (і не треба) бере участь у небезпечних гуляшках. Усе життя це довга низка сцен „авантур". А проте все разом не робить враження криміяльного чи авантурного роману. Маємо тут багато типів, живих і цікавих. Шість зіжте, з тими знайомиться у своїх спомини місяці Роман Завада — кожень з дещо обліччям та іншою психологією. 15-літня комсомолка дуже характеристична для нового покоління в Сов. Союзі. „Пятий етап" написав С. Пясецький — як першу свою повість. З різних причин її рукопис пролежав досі недрукованим. Повість стоїть на межі репортажу та щоденника.

Сторінка без політики.

Тайна гр. Левенштерна.

Преса надбалтійських держав, головно скандинавських, присвячує тепер дуже багато уваги таємничій постаті недавно померлого аристократа, банкіря та дипльомата в одній особі гр. Левенштерна. Ще від часів покійного Івара Кройгера не було мабуть у Скандинавії справи, яка в такому ступні хвилювала би тамошню публіку, поліцію і пресу.

Скарби по небіжчикові.

Головною причиною сензації, що витворилася довкола постаті гр. Левенштерна, є скарби, що їх майже щодня відкривають у банках, сейфах та приватних скритках. Ці скарби складаються з цілих пакетів банкнотів (головно шведських), золотих монет, дорогоцінностей, неоправлених дорогих каменів, куснів золота та незреалізованих чеків. Усі ті скарби призбирав Левенштерн невідомо яким чином і невідомо чому їх порозміщував по всіх усюдах. Найважніше те, що покійний не залишив ніяких устійнених доручень, що з тими скарбами зробити. Правда, залишилися по ньому якісь стирти коперт із якимись таємними записками. Залишилися теж ріжні шифри, що їх важко розв'язати, гієроґліфи, рисунки та дописки у формі речень та слів дуже слабо зі собою повязаних.

Клопоти поліції.

Тепер стокгольмська поліція мучиться над упорядкуванням та розвязкою тих матеріялів. Вона вдержує постійний звязок із поліцією Фінляндії, Латвії та Естонії, бо виявилося, що Левенштерн усюди мав щось до діла. А саме вдалося устійнити, що він уродився на території нинішньої Латвії перед пануванням царя Миколи II. Одначе де він обертався відтак, коли осягнув повнолітність і яким чином здобув таке велике майно — це питання, на яке ніхто не вміє дати відповіди.

В погоні за почестями

Поліція устійнила, що Левенштерн не був графом, лиш здобув собі цей титул пізніше. Вже повнолітнього адоптувала його за добрі гроші справжня графиня Гронгельм оф Фльоста. На підставі інших джерел виходить, що графський титул дістав він на дворі князя Ліхтенштайну. В кожному разі мав він кілька пашпортів і виступав у великому світі як граф Левенштерн, або теж як граф оф Фльоста. Воно насувало би деякі здогади про його гохштаплерство, бо як відомо, люди тієї „професії" радо послуговуються ріжними прізвищами та титулами. Та імовірно, що померлому не йшло про обманювання своїх ближніх, а радше про своєрідне заспокоєння амбіції. Цей здогад ще й тому імовірний, що — як виказало слідство — він радо приставав із людьми, пов'язаними з королівськими домами, або бодай із такими, що могли почванитися т. зв. блакитною кровю, без плебейських домішок.

Щедрий наречений.

Граф Левенштерн був кілька разів заручений, але ні разу не повінчався. Його першою судженою була баронівна Нелі фон Унгерн Штернберг, своячка славного верховода, який відчас російської революції бушував на Далекому Сході на чолі дивізій монголів та ріжних очайдухів. Його вважали за „живого Будду", одначе воно його зовсім не зберегло перед скопленням большевиками і розстрілом.

З першою судженою розстався граф Левенштерн трицять літ тому. Згодом він заручився удруге. Вибраною серця була близька своячка, славного нині, фон Папена. І з другою судженою він теж не пішов до вівтаря. Одначе супроти обох жінок виявився він незвичайно щедрий і записав їм гарну суму грошей.

Ентузіяст свастики.

Далі слідство виявило, що гр. Левенштерн був великим прихильником теперішнього устрою Німеччини. В останніх роках свого життя вів він листування з ріжними гітлерівськими дівчами і писав теж густо-часто статті до націонал-соціялістичної преси. При тому підписувався він за кожним разом все іншим псевдонімом. Головно захоплювали його протикомуністичні тенденції нинішньої Німеччини, бо комуністів він стихійно ненавидів. Занадто вони далися йому у знаки в роках 1918—1920, так як і багатьом іншим балтійським баронам, які сподівалися, що перебудуть на своїх старих готицьких замках революційну заверюху та вкінці не лиш потратили свої маєтки, але ще й мусіли рятуватися втечею на захід.

Знавець мов.

Дальше слідство ствердило, що таємничий граф знав багато мов, а саме добре знав мови: литовську, естонську, мадярську, латвійську, фінляндську, польську, московську, французьку, шведську, англійську й німецьку. Воно доказує не лиш фінансові здібности Левенштерна, але й лінґвістичні. Одно лиш при тому цікавить поліцію, чи одинадцять мов навчився тільки оттак собі для аматорства, чи вони були йому потрібні у його таємничій діяльности.

Тепер судові й поліційні орґани мучаться над розшифруванням листів і записок, що залишилися по небіжчикові і над устійненням, чи всі ті скарби, що їх знайшли по смерти Левенштерна він здобув чесними, чи нечесними засобами. Йде про те, хто має забрати спадщину. Швеція, Ліхтенштайн, чи розсіяні по цілому світі свояки покійника.

Покищо Стокгольм, Гельсінки й Рига цікавляться та хвилюються тою цікавою і таємничою історією.

Для дітей! На весну!
НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі
„Pałac Dziecka"
Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

ПРІМА АПРІЛІС.

Цього року не було таких пріма-апрілісових жартів, що про них опісля говорять усі бодай із пів року. Ясно, що нема відповідного настрою до жартів. Нікому не в голові жарти, коли політичні умовини у світі так складаються, що кожна хвилина може принести війну. Автім у наших умовинах люди вже втратили орієнтацію у сумній буденній дійсності й важко відгадати, що тепер правда і що пріма-апрілісовий жарт.

А ще минулого року був який-такий настрій. Минулого року в одним із великих паризьких театрів замовив хтось телефонічно дві ложі, буцімто для англійських чи американських делеґатів. Дирекція почала просліджувати справу і виновник-сміхун заплатив кілька тисяч відшкодування.

В минулому році появився на ніцейській алеї якийсь чоловік ухарактеризований за Гітлера. Його окружила тисячна юрба і він усіх витав гітлерівським поздоровленням руки, поки його не забрала поліція на комісаріят, не відорвала наклеєних вусів. При тому виявилося, що „фірер" не знає ні словечка по німецьки. Було ще давніми роками й багато інших першоквітневих жартів і не все дотепних та не завжди щасливих.

Альфонс Доде оповідає трагічну подію, яка торкається 70 років минулого століття. Один його знайомий на прізвище Рікар дістав першого квітня вістку, що німці знову виповіли Франції війну. Рікар мав повнолітнього сина, який саме під ту пору відбував військову службу. Старий батько не сказав нікому ні слова, вийшов до другої кімнати і застрілився.

А жартуни вже збиралися кричати:

„Пріма апріліс, пріма апріліс!"

Ланцюги щастя.

Хто не знає таких листів:

„Цей ланцюг започаткував у Голяндії побожний пастор, якого постигло нещастя. Перешліть долучену до цього листа молитву девять разів до 24 годин..."

І так далі. Зміст буває ріжний. Раз довший, раз коротший, раз простіший, раз складніший. Згодом виявляється, що ланцюг започаткував не голяндський пастор, лиш вязень засуджений у Франції на смерть. До листа долучені приклади: хтось, що виконав доручення, виграв на лотерії міліон інший, який не виконав, стратив багато грошей, або його ограбили і вбили у поїзді.

Як направду повстають такі ланцюги? Відповідь на те питання подає „Альманах колекціонера":

„Трицять літ тому в одній із мініятурних европейських держав, щось гейби в році тавких, як Монако, або й ще менших, жив один „начальник пошти". Той поштар мав погану пристрасть: любив грати в карти.

Одного разу вичистившися до нитки, він здикнув:

— Останню карту! Ставлю на неї суму рівну приходам нашої пошти за рік.

Партнер спершу надумувався, але згодом дав карту. Остаточно чим він рискував? Адже приходи пошти були мінімальні. Поштар витягнув добру карту. Тоді партнер іронічно усміхнувся:

— Кілько я вам винен?

— Скажу вам щойно за рік?

І тоді почався ланцюг. Начальник пошти рішив збільшити вдесятеро приходи пошти; йому теж воно вдалося. Пошта почала продавать марки у великих скількостях. По році приходи пошти збільшилися до тієї міри, що должник мусів просити поштаря, щоб він розложив йому довг на рати.

—o—

Жарти пяниці на моторівці.

В Ріо де Жанейро трапилася недавно сенсаційно-весела подія. Один багач, підхмелившися, сів пяний до власної моторівки та почав у стрімголовнім темпі кружляти по пристані. Його дивовижні пописи з моторівкою викликували вибухи сміху серед зібраних моряків, бо пяниця немов навіжений обїздив іншу моторівку і то з такою пияцькою впертістю, що вкінці тверезий програвав у тих дивоглядних „змаганнях" і мусів безрадно станути зі своєю моторівкою на одному місці. Імовірно така „перемога" вистачала пяниці, бо він відпливав і шукав собі іншої жертви.

Вкінці тієї забави з головокружними перегонами мала вже пристанева поліція доволі й інспектор вислав два моторові човна, щоб вони покінчили з упертим пяничкою-моряком. Та виявилося, що лекше дати приказ, як його виконати. Легке, на око, завдання було незвичайно важке, бо пяний моторист фантастичними викрутами завжди втікав поліційним човнам зпід самого носа.

Зібрана у пристані юрба нагороджувала кожний такий попис пяниці бурхливими оплесками та окликами заохочувала його до дальшого двобою з поліцією. Вкінці поліцаям урвався терпець і вони почали стріляти сліпими набоями. Та й ця проба не помогла. Пяниця, видно, зорієнтувався, що поліція хоче його лиш налякати і преспокійно їздив собі далі, наче глузуючи з поліцаїв.

Невідомо, як довго було би тривало ціле видовище, якби вкінці у збірнику не вичерпався ввесь запас бензини. Тоді загонистий моторист, рад-не-рад мусів піддатися. На поліційнім комісаріяті виявилося, що власником моторівки є багатий власник найбільшого в Ріо де Жанейро складу бавовни, на прізвище Віліям Сміт. Пяниця запросив ще на комісаріяті поліцистів із погоні на маленький — як він сам казав — бенкет. На превелике його невдоволення поліцаї відмовились від принанчивого запрошення, бо хоч у Бразилії нема прогібіції, то є постанови, які не дозволяють поліцистам пити алькогольні напитки.

—o—

Скарби мадярської корони.

Будапештенські часописи повідомляють, що в найближчому часі почнуть спроби над розшуками і добуттям із дна Дунаю скарбів мадярської корони.

Історія тих скарбів така: Коли після бою під Могачем мадярський король Владислав утонув у ріці, його дружина Марія намагалася врятувати скарби з палати в Буді.

Всі дорогоцінности навантажили на ґалери і скермували до Прожани, нинішньої Братислави. Та по дорозі ворог напав на ґалери і дві з них затонули в Дунаї.

Інших пять ґалер приплило щасливо до самого місця призначення і відтак усі дорогоцінности приміщено у Відні, де теж зладжено їх точний спис. Затоплені ґалери з вантажем золота й дорогоцінних каменів лежать ще й до цієї пори на дні Дунаю.

Іван Левицький

емерит. професор III. державної і захоронкарської семинарії, б. професор шкіл Р. Ш. і Музичного Інституту ім. М. Лисенка

упокоївся 8. квітня п. р. Похорони відбудуться 11. квітня в 4-ій год. з Вірменської Криниці на Янівський цвинтер.

НОВИНКИ.

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Весняний сезон у Черчі від 1. травня.** Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм), гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, недуги скірні, жіночі та первові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

— **Нова українська торговельна станиця.** Парова фабрика солодощів „Фортуна Нова" відкрила на днях свою чергову крамницю зі солодощами в Дрогобичі при вул. Міцкевича ч. 4. Є це вже шеста крамниця цієї фабрики в краю.

— **Заява.** Отсим подаю до загального відома, що з днем 1. квітня ц. р. я перестав бути редактором місячника „Лицарство Пресвятої Богородиці" і з тим видавництвом взагалі не маю вже більше нічого спільного, як також не беру на себе ніякої відповідальности за дальшу діяльність того видавництва. — Львів, 8. IV. 1938. **О. д-р Осип Кладочний**

— **Філія** Союзу Українок повідомляє, що вівторок дня 12. III. в год. 18.30 на ширших сходинах виголосить реферат У. Старосольська на тему: „Господарюймо раціонально".

— **Вечір арій і пісень.** В неділю, 10. ц. м. в год. 19.30 (7.30 веч.) в малій салі Муз. Інст. ім. М. Лисенка у Львові, відбудеться „Вечір арій і пісень" у виконанні відомої оперової артистки Геня Зарицької (меццосопран). В програмі твори українських (львівських) і чужих композиторів. При фортепіяні д-р Н. Нижанківський.

— **Пригадуємо всім членам кооп. „Рідна Школа"**, що Загальні Збори кооперативи відбудуться у Львові 15. квітня ц. р. в домівці Т-ва „Рідна Школа" вул. Сикстуська ч. 46 в год. 18. З огляду на те, що ці Загальні Збори відбуваються другий раз — необхідна відповідна кількість членів, передбачена статутом. — **Надзірна Рада.**

— **„Кресові" письменники і їх відношення до нас.** Відчит на таку тему виголосить п. Наталя Зибенко у клюбі „Нової Хати" й „Труду", Ринок 39. Початок год. 6. Членам і гостям радо.

— **Важне для учителів українців у польських школах.** В „Урядовім Деннику" міністерства освіти появився обіжник у справі звільнювання від шкільних занять учителів гр.-католиків і православних у свята старого стилю. Тих учителів можна звільняти в дні врочистих свят їх в.роісповідання, зн. у часі Різдва (від 6—9. січня), на Новий Рік, Йордан, у часі Великодних Свят (три дні) та на Зелені Свята (2 дні). Коли вчителі проводять Великодні Свята поза службовим місцем, можуть дістати ще 1 день перед і 1 день по Святах як дні вільні від занять.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Льотерії Клясової впали м. ін. такі більші виграи: 15.000 зол. на ч. 84998; 10.000 зол. на ч 17274, 93497, 114265, 149936, 144930; 5.000 зол. на ч. 3179, 7611, 35977, 51629, 69027, 102315; 2.000 зол. на ч. 32796, 14319, 39182, 62593, 78117, 85480, 146495; 1.000 зол. на ч. 20074, 21461, 23442, 49963, 69332, 79282, 83680, 138338 158563. — Дальші виграи такі: 150.000 зол. на ч. 20711; 25.000 зол. на ч. 14069, 66621; 15.000 зол. на ч. 7615, 112484; 10.000 зол. на ч. 27336, 117182, 137900; 5.000 зол. на ч. 45754, 30376, 47228, 81950, 78785, 14379; 2.000 зол. на ч. 15761, 18138, 18428, 27612, 45140, 68028, 72537, 123045, 144954.

— **За намагане вбивство матері.** 16-літня Софія Павлюк, служниця у Львові, видала в руки поліції свого батька Стефана, який приїхав до неї до Львова з Ходерковець пов. Мостиська. Поліція арештувала Ст. Павлюка і стверділа, що він дійсно важко поранив свою жінку, а опісля втік до Львова до своєї доньки. Важко ранену Павлюкову відвезли до шпиталя.

— **Львівська хроніка.** Минулої пятниці вечором львівські злодії обікрали д-ра Й. Мейселя, з якому забрали з його помешкання при вул. Шариток 5а 1.000 зол. і годинник вартости 1.200 зол. — Купцеві оселедців І. Леверові вкрали з його крамниці при вул. Шпитальній 150 зол. і три золоті перстені. — З помешкання урядовця Й. Ференштайна при вул. Головінського злодії вкрали футро і срібні ложочки вартости 600 зол. — З гр.-кат. каплиці при захисті сиріт при вул. Павлинів ч. 3 злодії вкрали золоту чашу вартости 250 зол.

„Пий кожного раку Ф ліжанку" SUMALT

— **Пожежа в Річках.** Пишуть нам з Рави Руської: В понеділок 4. ц. м. вибухла несподівано пожежа в будинках Василя Піха в Річках пов. Рава Руська, що внаслідок сильного вітру перекинулася на сусідські будинки. Жертвою пожежі впав цілий присілок а саме: будинки Василя Піха, Парасі Улецької, Максима Панечка, Івана Салітри, Олекси Мізюка, Михайла Бриня, Івана Грицаля, Дмитра Зивера, Івана Рибака, Андрія Теглівця, Михайла Прибули, Дмитра Прибули, Михайла Ногаля, Андрія Ногаля, Теглівця Гринька і Михайла Зінчина. Вогонь знищив не лише будинки, але і теж інвентар. Шкоди обчислюють на 30.000 зол. Зогляду на те, що всі згадані господарі найшлися у крайній нужді — в імені погорільців звертається підписаний до усганов і громадян равського та сумежних повітів, щоб прийшли їм з матеріяльною допомогою. Жертви для погорільців слід пересилати на мою адресу: Совик Степан Рава Руська, вул. Міцкевича 12. І. Усі часописи прохаю передрукувати цей поклик. **О. Совик.**

— **Страшна смерть** постигла в пятницю 8. ц. м. пополудні 10-літню дівчинку Кляру Сімпель, яку переїхав автобус при вул. Краківській. До трагічного випадку дійшло у хвилині, коли автобус з пасажирами виїхав з пл. Стрілецької і скручував на вул. Краківську. Саме тоді хотіла перебігти 10-літня К. Сімпель з одного хідника на другий і дісталася під колеса автобусу. Хоч шофер Василь Микитчак спинив негайно автобус на крик дівчини — було вже запізно. Важко ранену дівчинку перенесли до рятункового поготівля, де вона теж померла. На доручення лікаря тіло дівчини відвезли до інституцу судової медицини. Поліція переслухала на місці шофера і свідків трагічної події. На родину краєця Сімпля впала вістка про смерть їх дитини немов грім з ясного неба.

— **Зїзд польських адвокатів** відбудеться у Варшаві з початком травня ц. р. На зїзді польські адвокати обговорять справу здійснення нового закону про устрій адвокатури.

— **За образу польського народу.** Перед окружним судом у Варшаві почався в суботу 9. ц. м процес проти доцента виленського університету Ст. Цивінського і видавця „Віленского Дзєннік-а" А. Звежинського за провину зі ст. 152 к. к. (за образу польського народу). Прокуратор притягнув обох підсудних до відповідальности за згадану провину на основі статті Цивінського в „Дзєннік-у Віленськ-ім",

Д-Р ІВАН КОПАЧ.

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

Відомий професор нашого львівського Музичного Інституту імени Лисенка і заразом допент музики в гр.-кат. Богословській Академії у Львові, д-р Борис Кудрик, видав минулого року „Огляд історії української церковної музики" як XIX. том „Праць гр.-кат. Богословської Академії у Львові" (Львів, 1937, 8°, стор. 144). Прегарна і дуже пожиточна книжка! Автор орієнтує коротко цікавого читача про початки і розвиток нашої церковної музики у зв'язку з історією европейської музики взагалі — від початків Христової Церкви у Палестині аж по нинішний день. Зараз на вступі він приладує, що „Стара Україна взяла разом із християнством і всіми питоменностями релігійного обряду також церковну музику із Византії чи то безпосередно чи через Болгарію", а згодом „византійська церковна музика оперлася на матірній праоснові всякої старохристіянської музики — на старожидівських релігійних напівах." Основними-ж прикметами старожидівських напівів були, каже автор дальше, „абсолютна одноголосність, виключна вокальність (т. зн. безінструментальність — д-р І. К.), речитаційна (неозначена) ритміка, кермована виключно лиш акцентом слова, і часті мелізми (кольоратури, прикраси)." Ті прикмети можемо бачити ще й нині по наших церквах, особливо при читанню дяками псальмів на Утренях і Вечірнях, а також і по жидівських божницях і навіть по приватних жидівських хатах (особливо по селах), як жиди відправляють свій „шабаш". Бойки кажуть: „Жиди вайкають, а наші дяки бегечуть" — і то є власне ота співна (т. зв. мелізматична) „речитація" чи „декламація" богослужебних текстів Старого і Нового Завіта.

Від Греків переняв той релігійний „спів" християнський Рим, особливож славний учитель св. Августина, медіолянський епископ св. Амврозій (340—397), а в тверді і непохитні норми, що ще й до нині обовязують цілий римо-католицький світ, уложив його і закріпив раз на завсіди великий папа Григорій Великий (546—604), т. зв. „Григоріянський спів" (Cantus Gregorianus). З ходом часу розширено і доповнено на Сході той первісний церковний т. зв. „речитаційний" спів — він був одноголосний (унісонний) та антифональний (т. зн. перекличний на переміну між священником і хором або й між двома хорами чи „крилосами") — новими пісенними формами, особливож строфічними гимнами (напр. наші тропарі і кондаки), а навіть дальше цілими т. зв. „канонами", тобто „рядами" чи там „циклями" пісень. Такий „канон" має девять пісень і в кождій з них три або чотири строфи, як то бачимо напр. у великоднім нашім каноні, що починається співом „Воскресенія день, просвѣтимся людіе"; але канон Андрея Критського на т. зв. „Поклони" (т. є на середу четвертого тижня Великого Посту) має далеко більше строф. Св. Іван Дамаскин (700—750) уложив ті всі роди східного церковного співу у тривкі, обовязкові для всіх церковних відправ, норми і став тим способом для східної церковної музики таким-же законодавцем, яким для західної був уже папа Григорій Великий. Із пісенного матеріялу, який мав перед собою із цілих попередніх 700 літ, Іван Дамаскин уложив т. зв. Октоїх (Осмогласник), у якім усі напіви поділені та впорядковані на „8 гласів", т. зн. на 8 ріжних мельодій, але — треба додати — окремих „8 гласів" т. зв. воскресних (для тропарів, кондаків і богородичних) і знову окремих 8 напівів т. зв. „самогласних" — отже властиво разом аж 16 ріжних мельодій. Ба, але на тім не кінець. Бо приходять до того ще співи т. зв. „Минейні", т. зн. гимни (величання) у честь ріжних Святих, для кождого з них у день їх памяти за порядком календаря[1]), а то часто в напівах відмінних від т. зв. Октоїхових, бо поза воскресними і самогласними мельодіями є ще напіви: подобні і болгарські та й ще інші.

Якеж тут богацтво і думок і вислову і мельодій, а з тим уже і настроїв, що повторюються невпинно з року на рік, і то навіть у найбіднішій нашій церковці, якщо тільки вона має щастя дістати собі ревного духовного провідника-священника і доброго, справді побожного співака дяка! Якеж богацтво релігійної та мистецької культури могли би такі два мужі прищіпити кождій нашій, хочби і найбіднішій громаді, якби тільки вміли і схотіли заохотити цілу церкву співати „всім чесним собором"

[1]) Грецьке слово „мин" (латинське „менів" значить „місяць", отже „Минея" — то книга церковних гимнів по порядку місяців чи там календаря день за днем — очевидно на кождий місяць инша. Згадує її також Шевченко в „Кобзарю" своїх „Гайдамаків" ще по-божну недільну лектуру свого батька:

„Бувало в неділю, закривши Минею,
По чарці з сусідом випивши тієї,
Батько діда просить, щоб той розказав
Про Коліївщину, як колись бувало..."

Та тут згадка мабуть не про церковну літературу Минею, а про т. зв. „Четьї-Минеї" тобто „Минею до читання" т. зн. „Життя Святих" місяць за місяцем, тобто за порядком церковних відправ у честь тих Святих впродовж цілого року. Найславнішої того роду „Четьї-Минеї" уложив у XVII в. наш визначний письменник того віку Дмитро Туптало Ростовський (1651—1709), що був митрополитом у Ростові над Доном), а знаний автор „Исторій русской литературы" проф. Пипін заявляє отверто, що „для свого часу то була одинока у своїм роді праця, якої без сумніву не міг би був виконати ніхто з московських книжників" (пор. М. Возняк „Історія української літератури", ІІ. 1, стр. 348)

що на неї гостро зареаґували польські старшини у Вільні. Суд допустив покищо доказ із 4-ох свідків. Підсудних боронить 6-ох адвокатів, обвинувачує прок. Желенський.

— **Божевільний підпалив помешкання.** В центрі Варшави при вул. Гожій божевільний поруйнував меблі у своєму помешканні на пятому поверсі і підпалив їх. Опісля зліз по газимсі до сусіднього помешкання і забарикадувався у кухні. Пожежна сторожа вгасила вогонь, а божевільного обезвладнила виваживши двері.

— **Жив три роки за гроші нареченої.** На днях розглядав Найвищий Суд у Варшаві ось-таку цікаву справу. Кілька років тому приїхав до Варшави лікар Б., щоби знострифікувати свій закордонний лікарський дипльом. У Варшаві пізнав панну Ґ., якої батьки згодилися виплачувати своєму майбутньому зятеві 300 зол. місячно та давати одіння аж до осягнення дипльому. Крім того по шлюбі зять мав дістати ще великий посаг. Молодий лікар не спішився з нострифікацією свого дипльому, опинившись у дуже добрих матеріяльних умовинах. Вкінці по трьох роках зірвав з нареченою — мовляв — характерами не згоджуються зі собою. Тоді мама панни Ґ. написала письмо до лікарського виділу університету зі закидами, що лікар допустився неетичного вчинку. Тому, що виділ зажадав вияснень від молодого лікаря, він вніс акт обвинувачення проти панни Ґ. до суду за зневагу зі ст. 255. Городський суд засудив її на 2 тижні арешту, але окружний суд переслухав свідків, які обтяжили лікаря Б. кажучи, що він поводився як джигун та обманець, і увільнив панну Ґ. З черги справа опинилася в Найвищому Суді, який затвердив присуд окружного суду.

— **Перше число литовського часопису** „Надія", що його почали видавати литовці у Вильні, сконфіскувало городське староство і забрало цілий наклад. Листи, що їх вислали з початком квітня з Польщі до Литви, вернулися з дописко́ю, що висилка приватної кореспонденції покищо недозволена.

— **Убив сусідку за слухання радія.** В Сен-Савін під Трое у Франції 71-літній Й. Каве застрілив свою сусідку, 40-літню Ґ. Мійон і сам скінчив самогубством. До вбивства дійшло по пекольній сварці старушка зі сусідкою за те, що в ночі наставила радіоапарат і перешкоджала йому спати.

— **Четверня́та в Румунії.** В селі Караш у Банаті селянка Анна Бурдук привела на світ четверня́та: двох хлопців і дві дівчинки. Мама і діти почуваються дотепер добре. Населення живо цікавиться четверня́тами. Громада подарувала їм площу на будову нового дому.

на славу Божу і на втіху власну! От і справдилосяб тоді таки на наших-же очах велике слово старозавітного псальмопівця: „Всякое дыханіе да хвалить Господа!" Я мав велике щастя бачити у моїм життю таку одну нашу церкву і таку одну нашу громаду, ба, не тільки бачити, але й співати з нею, особливо підчас Різдвяних і Великодних Свят, а то в рр. 1886 до 1889 в селі Лішни коло Дрогобича, де тоді був парохом мій бл. п. вуйко о. Іван Скобельський, а я як ученик вищої гімназії в Дрогобичі все ті чотири роки святкував у нього. Там ціла церква співала і то не тільки Службу Божу, але взагалі цілу богослужбову відправу, як тільки знала напамять або мала перед собою в книжках дотичні церковні тексти. Напіви були знані, а бл. п. вуйко — сам син дяка і добрий співак ще з перемиської дяківської бурси єпископа Снігурського — що неділі перед Вечірнею зараз по обіді вже від другої години пополудни вчив своїх парохіян церковного співу, м. і. також тропарів і кондаків, і на ту науку збиралася все правильно повна церква людей обох полів від наймолодших до найстарших. Якже щасливими чулися тоді там ті люди, що ото й вони можуть і вміють величати Всемогучого Бога високими словами великих Отців Церкви, а не потребують стояти в церкві німо мовби якесь тупоумне стадо безгласних тварин! А в такім всенароднім побожнім співі губилися самі собою навіть деякі неточности та хиткости слабших чи невироблених ще голосів. Основний тон пісням надавав загальний побожний настрій громади і покривав собою вповні навіть деякі незначні індивідуальні відхили від загальної грімкої, усім знаної мельодії. І така активна співучасть у богослужбі — то прецінь не те, що пасивна, безпричасна стоянка чи дріманка хочби і при яких гірних органах та зовсім незрозумілих чужомовних співах.

(Продовження буде.)

— **Заборона швидкої їзди самоходами.** Провідник Бірклі видав гострий заказ швидко їздити самоходами по вулицях Відня. Заборона швидкої їзди самоходами торкається головно членів націонал-соціялістичної партії. За нарушення цієї заборони будуть гостро карати без огляду на партійне становище членів.

— **Прогулька по Сицилії.** До Палєрмо на Сицилії приїхав кн. Бернард, чоловік кн. Юліяни, престолонаслідниці Голяндії, з богатьома приятелями. Кн. Бернард задумує відбути самоходову прогульку довкола Сицилії, опісля поїде до Неаполю.

— **Третина мешканців Клівлянду** живе з допомог для безробітних. Отже згідно зі статистикою, 60.000 жонатих робітників працює при публичних роботах, а 30.000 жонатих робітників живе лише з допомог безробітним.

— **Базиліку св. Гробу** в Єрусалимі замкнули для вірних від 10. ц. м. з огляду на публичну безпеку тому, що загрожує катастрофою. Будинок базиліки походить з XII. в. і находиться у злому технічному стані. До катастрофи могло би дійти дуже легко підчас напливу більшої кількости осіб. Богослуження відправлятимуть священники на власну відповідальність.

— **Невиданий страйк.** У палаті справедливости у Франції застрайкували урядовці архівів тому, що їм не підвищили платні. Страйк зорганізовано так, що двох урядовців архіву обсадили бюрка зі судовими актами і відмовлялись їх видавати. Такий невиданий окупаційний страйк викликав нечуваний хаос у судівництві.

— **Помер вождь індіян у Канаді** С. Команда в 110 році життя. Команда був найстаршим мужчиною в Канаді і 20 років був вождом резервату індіян над озером Ніпізінґ. Старий індіянин був католиком.

— **Ріжні вісти.** Число самоходів у Швеції зросло у 1937. р. до 191.947 возів, а число мотоциклів зменшилося на 19б. — Недалеко чеського кордону в Депрет на Мадярщині дійшло до бійки між циганами-пачкарями і жандармерією. Один жандарм убитий, трьох ранених. Ватагу пачкарів арештували. — У провінції Гуельфа мають парцелювати поміж селян 17.000 акрів землі з доручення ґен. Франка.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому (77.) числі „Діла" просимо справити в передовій статті **„Чи можна помиритися з москвофілами?"** отсі помилки: В II. відступі згори, рядок 19, зам. „легенду" має бути: **гегенну;** в IV. відступі згори, рядок 3. здолу, зам. „ненависти" має бути: **ненависних.**

— **Зрадилися випадково.** „Наступ на банки!" — така новинка обійшла недавно всю пресу, де писали, що у зв'язку з загрозою війни всі вкладчики масово посунули до банків, вибирати свої вклади. Один наш часопис у такій новинці слушно завважив, що в тих довжезних хвостах, які стояли на вулицях перед банками, стояло також чимало українців і то таких, що їх уважають за свідомих і які знають про гасло „свій до свого". Так. Стояли вони там. І соромилися, коли побачив їх який знайомий збоку. Соромилися не того, що йдуть по свою ощадність, а того, що складали в чужих — і це виявилося випадково. А чейже не потребували знати того сорому, якби мали трохи більше довіря до своїх установ і там шадили. Бо булиб пішли до своїх і булиб також дістали свою ощадність. А може й не булиб пішли. Бо при тій нагоді показалося також, що на наші банки не було такого „наступу", хоча і там багато людей складає ощадности. Чим це пояснити, а те не входимо. Правдоподібно тим, що власне в тій хвилині збудилося в наших свідомих вкладників тамбільше довіря до своїх і вони сказали собі: „Наше в наших не пропаде. Не може пропасти! „Можна сказати, що і в чужих не може вклад пропасти, одначе більше довіря до своїх таки психольогічно умотивоване. Та як там не булоб, а всеж останній випадок показав, в якому прикро взиковому становищі можуть часом опинитися ті, що не складають своїх ощадностей у рідних банках. А виповни з того нехай кожний зробить собі сам...

✝ Посмертні згадки.

о. Омелян Кравич, парох Отиневич, передплатник „Діла", помер 8. квітня ц. р., проживши 58. літ. Похорон відбудеться 10. квітня. В. И. П.!

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток молодих.

Відозви й комунікати

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Зближаються Свята Христового Воскресення. Дні радости в душах християн. Але тієї радости не буде в серцях тисячів українських безробітних: вид примираючих з голоду діточок у смутку сповнює лиця наших безробітних родин. Ждали цілу зиму на весняні сезонові роботи. Тепер розвіялись їх сподівання. За великої жертви жадають від них за мізерну ціну мозольної праці. І знову без праці, без хліба. Хліба, що відречуться себе і свого імени. Але на це не йде український безробітний. У студеній, вогкій хаті — сутеринах, чи в бараку за містом, чи в норі в цегольні — б'ється українське серце, що не здібне до відступства, чує лише жаль до своїх, що замало цікавляться долею найменшого свого забідованого брата.

В днях Великого Посту Ви, Громадяни, що ще маєте теплу хату і маєте в що вбратись та чим прокормитись, згадайте про тих Ваших братів бідних, що в голоді й холоді живучи, лиш свої надії поклали на Вас. Подбайте про те, щоб не лише Ви радісно стрічали Великодні Свята, але, щоб через Вашу малу жертву усміхнулося в цей День Християнської Радости обличча Вашого найбільш суспільно покривдженого брата — українського безробітного.

А Він Вам цього не забуде: прийде час і віддячиться Вам сторицею. Знайте, що своєю жертвою рятуєте тисячі українців перед денаціоналізацією, перед національним і релігійним відступництом! Спішім з помічю, доки ще нужда й голод та байдужність з нашої сторони не зломили відпорности українського безробітного на покуси тих, що ждуть на його прихід з теплою одежою та обіцянкою праці.

Українці! На Ваші жертви ждуть нетерпляче безробітні! Памятайте, що двічі дає, хто зараз дає! Не отягайтесь, а жертвуйте, що можете: зі свого багацтва й зі своєї нужди... а Бог Вас поблагословить.

Жертви просимо слати почтовими перекази на адресу: Промбанк, Львів, вул. Ґродзіцьких ч. І, або чеками на П. К. О. 506.778 з дописко́ю: Безробітним.

ЗА КОМІТЕТ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ
ПРИ Т-ВІ „С И Л А" У ЛЬВОВІ:

О. Всеволод Дурбак, голова — **М-р Зиновій Решитилович,** заст. голови

Дописи.

ЛЬВІВ.

Академія в честь Т. Шевченка в Сороках Львівських. У неділю 3. IV. 1938 чит. „Просвіти" в Сороках Львівських уладила академію в честь Т. Шевченка. Після „Заповіту", який відспівав мішаний хор — відправ це свято голова місцевої чит. „Просвіти" о. Роман Трощ і в коротній промові змалював величню постать Т. Шевченка та засуджував його значіння для українського народу. Реферат про життя і твори нашого Генія виголосив потім один з місцевих юнаків, 16-літній Михайло Хомяк. Після цього була ціла низка продукцій хорових, сольоспівів, дуетів, деклямацій і скрипкове сольо. Мішаний хор, під батутою студ. прав Богдана Крушельницького виявився якнайкраще із свого завдання. Виконання хорових продукцій було бездоганне. На окреме признання заслуговує вдатне виконання: „Од вецанла червона калина" Кошиця та „Пташий хор" Котка (на міш. хор). Ці пісні співав цей хор 27. III. п. р. і на районово-повітовому святі Т. Шевченка у Винниках і здобув повне признання. Майстерне скрипкове сольо виконав Богдан Крушельницький. З пензурених приявлених деякі підготовані деклямації відпали. Свято звеличив гостинний виступ тенора наддніпрянця Володимира Куровського з Малехова, який відспівав „Мені однаково" власної композиції. Цей спів викликав рясні оплески, і вимогливість вусів співати ще кілька наддатків. На закінчення хор відспівав національний гимн. Свято залишило незатерте вражіння на присутніх. Мило вразила численна участь громадянства з недалекої Лішок Муровани́х.

Присутній.

РАВА РУСЬКА.

Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта" у Раві Руській. В суботу 2. 4. 1938 відбулися звичайні річні Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта" у Раві Руській. У зборах взяло участь 44 делегатів від читалень і 17 членів філії та делегат Гол. Т-ва. „Просвіта" Вол. Тютюнник. Невелике число членів треба виправдати поганою погодою та подіями, що в останньому часі тривалися на терені повіту. Збори відкрив довголітній голова філії інж. Василь Терпелюк. Згадав померших членів філії, між ними члена-основника філії бл. п. Петра Осьмака з Немирова та членів Івана Чубея, Михайла Волика, обох емер. урядників в Раві Руській та Андрія Онишкевича, управ. школи в Дашевах. Із звідомлень які склали довголітній скарбник філії Стефанія Котовська, секретар Степан Совин та голова інж. В. Терпе-

„Мотоциклі“ популярні „Сотні“ **Витовд Транда** вул. Академічна ч. 7.

люк — слід підкреслити, що праця філії з кожним роком посилюється. У звітовому році відбув видїл філії 14 засідань, вислав до читалень 9 обіжників, уладив 10 анкет, відбув 129 поїздок по селах і перевів провідни чайне в усіх читальнях, уладив 136 рефератів, про значіння організації взагалі, зокрема Просвіти, про гасло „свій до свого“ про масову опадність і т. д. Уладив районовий похід аматорських гуртків, повітовий день „Просвіти“ 6 курсів фарбування пряжі, полотна та гарбування і вишивки шкір, спільно із Радою Повітового Союзу Кружків Р. Ш., організував і від 15 дитячих садків, перевів збірку на „Дар Просвіти“, що дала у висліді внеску 1076.28 зол. У філії мало членів, бо всього 1615, а з цього таких, що заплатили вкладку лодви 561, за вина в цьому не видїлу філії, але мужів довіря на місцях. До найкращих мужів довіря належать: Лук'ян Чарник з Корчмина, Ярмола Гриць з Вербиці, Олекса Біда з Ульгівка, Гриць Гулик з Потелича, Іван Бурда з Воробличина і Дмитро Гошій з Комінки Боброїдів. У звітовому році філія осягувала читальні в Мегорові, Вірсах і Руді Журавецькій, так що з кінцем 1937 року було на терені філії 63 читалень, з того на Равщину і Неперфішину припадає 38, на Угнівщину 27. У цих читальнях організованих 7.687 членів, крім членів самої філії. Касовий прибуток усіх читалень виносив 28.047.60 зол видаток 25.654.53 зол. крім прибутку самої філії у висті 7.381.97 зол. і видатку у квоті 6.652.67 зол. Читальні мають майно вартости 146.449 зол. і на цього складається 33 доми з плошами, інвентар і книжки у бібліотеках. Книжок по бібліотеках є 16.225 крім фільіальної бібліотеки, яка має 1.236 томів. З бібліотек по читальнях користало 3.208 читачів, які прочитали 22.553 книжок, з бібліотеки філії користало 220 читачів, що прочитали за рік 2.948 книжок. Читальні передплачували 245 часописів і журналів, уладили 321 відчитів і 2.116 голосних читань. При читальнях є зорганізованих 44 аматорські гуртки, 29 хорів, 1 орхестра, 3 жіночі гуртки, 21 самоосвітніх і 4 молодої Просвіти. У звітовому році уладили читальні 261 аматорських вистав, 34 вечір у честь Шевченка, 8 Франка, 20 Просвіти, 7 вечорки та 71 інших національних свят. При філії існує музеїк Музейна Секція, яка займається збіркою експонатів. У звітовому році відбулося кілька поїздок, з яких пані Ярослави Музикова і Д. Вожикова привезли з розібраної церкви — збудованої 1593 року в Потеличі — кількадесять вартісних експонатів, зокрема: 15 образів з іконостасу, царські врата, вапняний хрест ковальської роботи, одну сарвяну з вартісними декораціями, фамісовий фільон, 2 різьби та частину одвірка з написом 1593 р. З поїздки до Верхрата ці пані привезли один образ мальований на монастирському столі 4 ікони, 5 рукописних книжок з матеріялами до історії XVII і XIX століття, одну церковну книгу з чудовим рукописом і частинно печатану старим церковно-слов'янським друком та одну стару кадильницю. Іменем Контрольної Комісії, склав обширне звідомлення дир. Іван Казанівський, який поставив внесок висловити видїлові філії, зокрема управительці філії дир. Степанові Совякові признання за працю. Цей внесок присутні сприйняли рясними оплесками. Після реферату делегата Головного Видїлу інсп. В. Тетюмира і короткої дискусії, збори ухвалили Видїлові, який уступав, абсолюторію і на внесок голови читальні в Любичі Дебів Олексин Путіха вибрали майже одноголосно (друга листа дістала 6 голосів) чотирнадцятий раз головою заслуженого не лише в освітній але й у всіх інших ділянках національного життя інж. Василя Терпелюка, а до видїлу пп. Стефанію Котовську, д-ра Д. Богачевського, д-ра С. Божика, д-ра Б. Карпевича, д-ра Б. Теслюка і дир. Степана Совяка. По устійненні додатку до членської вкладки і прийнятті будівету філії на внесок дир. Степана Совяка Загальні Збори одноголосно доручили Видїлові Філії 1) переслати Головному Т-ву „Просвіта“ в нагоди 70-літнього ювілею письменний привіт, 2) в ціли створення живого памятника в честь Просвіти зближати окрему нараду з представників всього українського громадянства і на ній виробити плян знайти засоби як призбирати фонди на будову відповідного до потреб повіту власного дому. Після того голова інж. Василь Терпелюк подякував присутнім за участь і закінчив Загальні Збори. Зібрані відспівали національний гимн.

ТОВМАЧ.

Загальні Збори „Районової Молочарні“ у Товмачі відбулися в неділю, 20. березня 1938 р. Заступлених було 7 сіл. Рай. Молочарня в Товмачі повстала зі злуки чотирьох молочарень. Мала це бути одна з найбільших Районових Молочарень в окрузі. Ще в минулому році охоплювала кружківками аж 16 сіл, цього року тільки 11. Як виказує річне заложення молочарня виробила в 1937 р. коло 17.000 кг. масла. Чим виправдати таку низьку продукцію? Частинно минулорічною посухою, але головно дивним, трохи байдужним відношенням до Рай. Молочарні наших господарів, особливо багатших. Заховлені хибленою підвищкою ціни на збіжжя ноги занедбують молочну господарку, обмежуючи себе, що довози молоко до молочарні не виплачуються. Це відношення треба змінити. Найновіші закони вимоги до Рай. Молочарень вимагають діяльність „Рай. Молочарні“ погибнути, вміють покарати. Треба у першу чергу звернути спімарацію в філією „С. Г.“ в Товмачі та плекати через господарського референта лучбу з кружками „Сільського Господаря“. Не вважаючи на всякі різні внутрішні та сторонні трудноші, слід подумати над матеріяльною допомогою хліборобам на випадок захорування та загибелі корів. Треба більш плянову та енергійно стягати членські удїли, щоби таким чином придбирати потрібний капітал на будову домівки. Конкуренцію з іншими Рай. Молочарнями у Товмачанні витримає „Районова Молочарня“ у Товмачі тоді, коли свою працю під кожним оглядом поспішить та поліпшить.

СТАНИСЛАВІВ.

Нові станиці. Мин. тижня відкрив п. М. Гірняк фабрику пашного вапна під фірмою „Агра“. Продукт нової фабрики — це мінеральна мішанка необхідних для організму кожної худоби складників. Застосування „Вітосану“ (так зветься цей продукт) широке. „Вітосан“ приспішує між ін. ріст молодняку, скріплює кости, запобігає здуттю, підсилює апетит і т. п. Повстання „Агри“ дуже корисне явище в сільсько-господарській ділянці і ту фабрику, як одиноку цього роду українську, повинні підтримати широкі круги тих, що займаються господаркою. — Другою важною в нашому місті станицею є новозбудована крамниця готового взуття Гр. Боднара. Віримо, що фахове знання власника стягне українську клієнтелю з чужих крамниць до рідної і в той спосіб дасть змогу прожитку кільком молодим людям.

З життя гімназійної молоді. Подаючи недавно звідомлення з вистави драми Старицького „Маруся Богуславка“, через недогляд поминули ми особу уч. Вальтицької, що креувала головну ролю (Маруся Богуславка) і визначилась із неї якнайкраще. Б. Л.

ПОЧАЇВ.

Свято Тараса Шевченка у Почаєві. Мабуть жадне з волинських міст не має такої одноцілости в громадському українському житті, як Почаїв. Має він багато кооперативних установ, як: Українбанк, молочарню, дві споживчі кооперативні крамниці, бетоніярню, цегларню, оборчеву кооперативу, пчоларську, до того культурно-освітне товариство і Філію Союзу Українок. Всі ці організації живуть у якнайбільшій згоді. Доказом цього може бути от хочби влаштовання спільними силами дня 13-го березня ц. р. величаво академія в память Тараса Шевченка. Панахида в українській мові з участю хору під проводом С. Жука відбувася при величавому здвизі народу. Після панахиди почалась академія. В програмі був: реферат, спів, деклямації і гра бандуриста Мисевича з дружиною і 2-ма учнями. Особливо гра на бандурі зробила сильне враження на присутніх, що заповнили по береги, не тільки салю Українбанку, але й подвіря. Увечорі того самого дня для ще більшого увеличання Шевченківського дня відіграли бандуристи ще кілька українських дум, а драматичний гурток „С. У.“ і Культурно-Освітнього Товариства відіграв песу „Бондарівна“. Ролю Бондарівни виконала секретарка „С. У.“. Женя Недайхліб бездоганно. Інші ролі виконали також дуже добре Рая Малкош та Анися Коваль, члени „С. У.“. Про удекорування салі подбали члени „Союзу Українок“. Свято Шевченка в Почаєві відповідало дійсно своєму завданню, бо своєю величністю та урочистістю викликало у присутніх щире й велике відчуття та зрозуміння культу Шевченка в українському народі.

ГЛИНЯНИ.

Шевченківські роковини у Глинянах. 124-і роковини уродин найбільшого сина Української Землі Тараса Шевченка відсвяткувало громадянство Глинян 9. м. м. святочними сходинами, уладженими кружком „Рідної Школи“ ім. гетьмана Івана Мазепи спільно з Т-вом „Сокіл“ у Глинянах, які відбулись у вщерть виповненій салі Українбанку. Сходини з добре опрацьованою програмою причинились до витворення надзвичайно святочного настрою у присутніх і полишили серед глинянських громадян незабуте враження. — Крім того 3. квітня ц. р. (бо 27. III. ц. р. з причин формальних перемишлянське старосто заборонило концерт) відбувся заходом читальні „Просвіти“ у Глинянах концерт з такою програмою: 1) „Заповіт“ (міш. хор під дир. Ір. Дмишка); 2) Вступне слово (м-р Волод. Климко); 3) „Ковачковському“ (деклямація — Оксана Шульгівна); 4) „Сонце заходить“ (міш. хор); 5) „Розрита могила“ (деклямація — Мирослава Олексівна); 6) „Золоті зорі“ (муж. хор); 7) „Перебенда“ (деклямація — Степанія Федина); 8) „Чом риченько?“ — (муж. хор); 9) „Кавказ“ (деклямація — Маркевич); 10) „За байраком байрак“ — (муж. хор під дир. Яр. Бойкевича). Цей традиційний концерт закінчився відспіванням нац. гимну. Слід зазначити, що перемишлянське старосто, давши дозвіл на уладження цього концерту, „з огляду на безпеку, спокій і публичний порядок“ заборонило в „Заповіті“ співати слова: „Поховайте та вставайте“ (чотири рядки), як також наказало в деклямації „Кавказ“ викинути деякі слова. Пісню „Чом тужиш, плачеш“ заборонило цілком. — В сусіднього села Лішки Королівські заборонило старостві взагалі співати „Заповіт“ на концерті.

ПЕРЕМИШЛЯ.

Загальні Збори ОСУК відбулися 20. м. м. у великій салі Народнього Дому. Заступлені були 73 кооперативи 225 делегатами. Збори відкрив голова Надзірної Ради д-р Михайло Хробак, що стверднив правомочність збору та підкреслив у короткій вступній промові, що ОСУК знову зробив один крок вперед у своєму розвою. Майже і закупи зросли, побільшився асортимент товарів, збільшено число дільниць праці, кооперативна дисципліна збільшилась, по кооперативах змолодшився членів. До президії вибрано одноголосно д-ра Хробака як предсідника та о. декана Войтовича П. а Негребка і д-ра Загайкевича В. як членів. По вітаннях протоколу з попередніх Заг. Зборів ревізор РСУК інсп. Баковит П. відчитав у скондензованій формі звіт з переведеної ревізії в ОСУК, додаючи до нього відповідні пояснення та відчитав теж поревізійне письмо з РСУК. Зайти в діяльности дирекції зложили директорки інж. Станіслав О. і Гуда А. Зайти були дійові, точні, пресумні та наглядно відсвітлювали діяльність у всіх напрямках як ОСУК, так і в підлеглих йому кооперативах. Звіт Контрольної Комісії зложив д-р Біян Ст., у якому стверднив точність і правильність цілого діловодства та поставив внесок на затвердження білянсу і признання абсолюторії зав'язковим органам. По звітах розвинулась оживлена дискусія, місцями навіть д. гаряча. В дискусії забирало голос 20 осіб, деякі по два і три рази. Вся дискусія велась під двома кутами. Одні промовці вентилювали справу обтяження товарів при закупах в ОСУК. Деякі з них просто в демагогічний спосіб домагалися зниження обтяження товарів, зниження висоти удїлів та вкладки до РСУК, бо, мовляв, усе те не дає нічого кооперативам розвиватись як слід. Деякі люди хотіли б робити порядок там, де він зайдений, де фактично не можна нікому нічого злого закинути, а не роблять його там, де треба, себто на своєму загумінку. І цілком явище. Перші дискутанти — це були представники тих сіл, де нема порядку, де вспіх праця стоїть на дуже низькому рівні. Другі критикували справи повільно та підходили до всього з боку теоретичного. Вкінці по одноголосному затвердженні білянсів та по признанні абсолюторії вибрано знову вильосованих. Дальші точки Заг. Збору пройшли своєю чергою. З приводу отих 17-их Заг. Зборів ОСУК не від речі може буде згадати, що наш ОСУК увійшов у свою третю добу. Перша доба — це доба поступового упадку, яка тривала від 1925 до 1932 р. і закінчилась вольосальною катастрофою. В 1932 ОСУК дістав іменно свіжої живительної крови. До Надзірної Ради входять нові люди на чолі з д-ром Хробаком М., до дирекції інж. Станіслав О., Мазур К. і Гуда А. Праця пішла у відповідному напрямку — до оздоровлення відносин. Скорований організм приходить повсті до здоровля, перестає тягнутись і ставить твердо довільні кроки. Минулого року ОСУК прибавив уже до цілковитого здоровля. Відробляно вольосальні страти (коло 95.000 зол.) і навіть придбано вже деякі фонди.

Примїція о. В. Мацькова. В неділю 27. м. м. парохіяни Заслиня мали небувале досі в цій дільниці Перемишля торжество — примїцію о. Володимира Мацькова. Свято це було для мешканців Заслиня тим торжественніше, що о. примїціят — не перший священник уродженець Заслиня. Вже на тільки-що тільки перед 10-ою годиною вірні Заслиня і багато громадян з міста, між якими був і б. управитель української перемишської гімназії сенйор Гончаренко Роман, професори і тогочасні о. примїціята, вишедши першу ос. Василіяни. Точно в год. 10. процесія тронувала до церкви о. Мацькова, який по вступних церемоніях станув до відправи своєї першої Служби Божої. Церемоніяли о. прокуратор Дирда ЧСВВ й о. Гавтук Роман, теж новомисничий. Дуже зворушливу проповідь виголосив о. пров. Лярда. Новому священникові бажаємо якнайкращих успіхів у його душпастирській праці.

З викладової салі. В неділю 27. м. м. відбувся заходом „Учит. Громади“ і Т-ва ім. П. Могили черговий виклад, що його виголосив у салі „Української Бесіди“ д-р Струк М. на тему: „Пешеові недуги“. **К-н.**

БЕРЕЖАНИ.

Повітове свято в честь Шевченка. Дня 27. III. ц. р. відбулося заходами Філії „Просвіти“ в Бережанах повітове свято в честь Шевченка. Салю Українбанку виповнила селянська молодь обох полів та горстка інтеліґенції. Прикро вразила прихильників заборона „Заповіту“, що його рік-річно тут і всюди співали. Довшу промову, що підходила більш для інтеліґенції, ніж для селянської молоді, виголосив голова Філії м-р В. Логуш. У святі взяв участь кілька селянських хорів, що завдяки своїм інтеліґентним диригентам стояли на відповідній висоті. На перше місце вибився хор з Куропатник, що під управою с. Пастуха відспівав: „Ой три шляхи“, „Кант про Пречисту Матір“ та „Ой вербо“. Добре зарепрезентувався хор з Котова під проводом студ. теол. Щура. Хор цей відспівав: „Бурлаку“, „Учітеся“, „Возвесели“ і наддаток „Шум“. Дальше йшов 3-голосовий дівочий хор Рільничої Школи в Шибалині. В цім хорі були дівчата з рік-

ПЕРЕВОЗИ: меблів, товарів
Власні магазини: ГАРМА
Львів ул. Потоцького ч. 11 А тел. 111-21

них частин нашого краю: з Гуцульщини, з Лемківщини, з Поділля і навіть з Волині та Полісся. Матеріял голосовий добрий. Хор цей відспівав низку коротших пісень, між іншими: „Садок вишневий" та „Горе тій чайці". Муж. хор із Саранчук відспівав „Думи мої", а квартет того хору: „Засяло сонце". Ця остання річ випала байдо, бо це річ боєва, що вимагала сили тону, і на квартет ніяк не надається. Виступав ще хор з Козівки („Поховали") та мандолінова орхестра із Саранчук, що відіграла низанку пісень. Деклямації стояли нижче критики. Це прогріх аранжерів свята, що аби заповнити програму, пускають на сцену усіх, хто тільки зголоситься. Жаль, що Бережанщина не використає бодай роковин Шевченка, щоб виступити однозгідно та віддати честь Пророкові, як годиться великій нації. Тут стільки гуртків, скільки Шевченківських свят, а піднього з них на гідній висоті. Досі вже були 4 такі свята. Чи це доцільне?

Просвітня анкета. Дня 5. IV. ц. р. відбулася в Бережанах просвітня анкета, присвячена ювілеєві Т-ва „Просвіта", та обовязкам членів і читалень, звязаних з тим ювілеєм. На анкету прибуло 160 делегатів, що заступали 39 читалень. Між присутніми було всього двох інтелігентів. Відповідний реферат виголосив службовик Філії М. Кирач. Потім вивязалася річева дискусія, яку започаткував І. Федечко, дел. читальні в Бишках. Порушив він кілька актуальних справ, між іншими справу масового членства у Просвіті та будови Народнього Дому в Бережанах. Дальше промовляв Петро Кобрин (Козівка). Говорив він про потребу повіт. гардеробів, про читальняні бібліотеки, про масове членство, до якого він у Козівці приєднав 171 членів, між якими є і старці. Забирали ще голос Прицляк з Бережан, Поплавський з Зубльки та урядовець Філії Шмуговський. Анкетою, що відбулася в атмосфері спокою та річевости, проводив м. учит. В. Цалинюк.

ЗАЛІЩИКИ.

Загальні Збори філії Т-ва „Просвіта" в Заліщиках що відбулися дня 28. березня ц. р. в салі „Народнього Дому", кидають якут світла на розвиток освітнього життя на заліщицькій землі. Збори відбулися під проводом голови філії д-ра Р. Отефановича, який у своєму звіті стверднв більше зацікавлення читалень освітньо-виховними справами у звітовому році, як у попередніх роках. Доказом цього є зріст читальняних бібліотек на 6891 томів. Ясраво впадає в очі повальне число нових членів читалень (4081) та членів М. Т-ва „Просвіта" у Львові. Під цим оглядом на першому місці стоїть село Добрівляни, що дало М. Т-ву 110 членів. Читальні уладили 82 національних свят та 321 різних імпрез; сама філія уладила 4 повітові нац. свята. Три читальні відсвяткували 40-літній ювілей свого істнування. Кілька читалень дало повазану підмогу на утримання дитячих садків, яких було 8 в окрузі філії. Відпоручники філії відбули 92 поїздки по читальнях, 3 повітові і 4 районові анкети. В більшости читалень відбувалися правильно голосне читання, в деяких, краще організованих читальнях, повстали самоосвітні гуртки. В окрузі філії є 25 читалень, з яких 20 мають власні доми. Чотири читальні почали цього року будову власних домів і є надія, що цього літа повстане ще 4 читальняні доми — отже всіх разом буде 24. В окрузі філії мають 8 читальні власні орхестри, 10 читалень хорові гуртки. На зборах вирішено, що членами Виділу читальні можуть бути тільки члени Матірнього Т-ва „Просвіта" у Львові, які, як зразкові і дисциплінйовані члени освітньої організації, мають служити живим прикладом для загалу. На Зборах поставлено теж рішуче домагання, щоб усі, навіть найслабші читальні доповнили свої бібліотеки до 500 томів. Під організаційним оглядом багато читалень спонукало совісно свої добровільних супротів М. Т-ва „Просвіта". До 1937 року майже всі читальні цілої округи мали довги у Матірнього Т-ва. У звітовому році 10 читалень сплатило всі довги і є надія, що й решта читалень сплатить в найкоротшому часі свої зобовязання і заліщицька округа зачне у ювілейному році нормальну освітньо-виховну працю. У склад нового Виділу філії увійшли з малими змінами Виділові з попереднього року з д-ром Стефановичем як головою філії. Є надія, що новий Виділ сповнений силами молодих членів, доведе розвиток читалень до такого рівня, що вони змогуть назватися школою виховання народу.

Загальні Збори „Української Каси" відбулися 14. березня ц. р. в салі „Народнього Дому" під проводом заступника голови Надзірної Ради д-ра Р. Стефановича при участи 111 членів, представників 16-ти громад судового повіту Заліщики. При відкритті Зборів присутні встали з місць та однохвилинною мовчанкою вшанували память перших кооператорів галицької землі о. митрата Тита Войнаровського та Миколи Залозецького, як теж і померших членів „Української Каси". Опісля формальними точками порад склад відмітити звіти з ревізій РСУК, дирекції з діяльности за 1937 р. та Провірної Комісії. По річевій дискусії Провірна Комісія стверднла на основі провірок, що рахунки, книги, білянс із прилогами та діловодство ведені правильно. Підкреслила доцільну господарку прошлим та розумну і дбайливу адміністрацію і на цій основі збори одноголосно удільнли дирекції та Надзірній Раді абсолюторію. З надвишки 2560.57 зол. призначили Загальні Збори 800 зол. на різні народні цілі. Одночасно вирішили учасники Зборів відностися до РСУК у справі створення стипендій ім. бл. п. д-ра Володимира Охримовича, основника „Української Каси" в Заліщиках, для незаможніх кандидатів на спеціяльні студії з ділянки банкового, кооперативного, скарбового і податкового права під умовинною, що наділені стипендією кандидати зобовязуться працювати у правному відділі РСУК у Львові. На цю ціль призначила дирекція вараз 100 зол. Сенатор Бараник пояснив у приступний спосіб більянс та виказав наглядно розвиток „Української Каси", яка після девальвації — так сказавши — повстала з нічого і стала повазною кредитовою установою, яка мала в 1937 р. близько чверть мілїона зол. обороту. Через постійний зріст і розвиток цієї установи починають набирати до неї довіря широкі верстви нашого громадянства і складають у ній свої ощадности. Але це явище покищо не масове, бо на близько 28.000 населення є тільки одиниці, що складають свої ощадности в „Українській Касі". На жаль ще й тепер багато таких, що „аберігають" свої капітали у „старій скрині". Це вони роблять не тільки на власну шкоду, але й на шкоду нації, яка моглаб цими нерозумно захованими капіталами розбудувати власний промисл та зменшити нужду серед нашого малоземельного населення. З метою поборювати цю аномалію заангажувала Дирекція на доручення Р.С.У.К. досвідного організатора, який зачне свою пропагандивну працю вже в квітні ц. р. Під кінець зборів поставив сен. Бараник такий внесок: „Загальні Збори „Української Каси", кооп. з обмеженою відповідальністю у Заліщиках заявляють своє привязання до греко-католицької Церкви та передають Ексцеленції Митрополитові Кир Андрееві вислови найглибшої пошани." Збори ухвалили цей внесок через аклямацію. Збори закінчилися відспіванням національного гимну.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Спортові новинки.

Склад України на матч із Росовією. На матчі з Росовією виступить дружина чорно-червоних у дещо зміненому складі, а саме: Босий, Воробець, Вінка. — Романець, Гошовський, Данів. — Магацький, Тихоліз, Скретота, Міхьоші, Богурот. Матч як відомо, відбудеться в неділю 10. цм. на гриші Погоні з год. 11.30 передполудніем. В год. 9.30 відбудеться передматч Україна І Б — Гранїт.

Зоря — Лехія І Б. Товариський матч цих дружин відбудеться в неділю 10. ц. м. в год. 4. попол. на гриші 40 п. п. (Погулянка). В год. 2. попол. відбудеться передматч **Зоря (юніори) — Стадіон.**

Степ — Ютшия. Тов. матч цих дружин відбудеться 10. ц. м. в год. 12 попол. на гриші 40 п. п. (Кленарів).

Українські футбольні дружини грають цієї неділі мистецькі матчі на всіх фронтах, а саме: **Сян** грає в Перемишлі з Гагібором, **Самбірський Дністер** грає в Борисланві з тамошнім Стшельцом, **Пролом** грає у Стрию з Сокілом із Стшельцом-Броншів. Усі три матчі за мист. тентаво А-класи. У Мостиськах грає тамошня Сокіл з Польонією (Перемишль) за мистецтво Б-класи.

Перший весняний виступ здолбунівського Герту. Ще 27. м. м. почав Гэрт весняний футбольний сезон товариським матчем з тамошнім А-класовим К. П. В. До цих змагань виступив Гарт у відмолодженому складі: Семенюк V — Якубчик III (Семенюк II), Михалюк II — Семчюк III, Семенюк IV, Михалюк I — Семенюк I, Якубчик I. Соттис, Семенюк II (Пашенко), Якубчик II. Змагання виграла дружина КПВ 3:1. До перерви стан був 1:1, при чому перші ворота здобув Гарт зі стрілу Семенюка II. Виклад Гарту д. добрий, коли зважимо, що Ц-класова дружина змагалася з А-класовою. Відмолоджена дружина Гарту заповідається на будуче якнайкраще і можна сподіватися, що здобуде цього року мистецтво своєї класи.

Ганівкоший Союз ПЗГЛ покарав Краковію 100 зол. кари за те, що вона не розіграла мистецького матчу з Україною.

Русь (Хуст) перемагає. Русь із Хусту грала минулої неділі товариський матч із ВМШЕ-Берегів і перемогла 4:1 (1:1). У Руси добре грали: Петенко й Дан у заході та Л. Фінк та Поп у нападі. Ужгородська Русь грає в неділю 10. ц. м. мистецький матч із УАШ-ом Ужгород.

Шахи.

З турніру за мистецтво Львова

У задимленій атмосфері клюбу б. військових вітає тепер постійно дух війни. Молодші ведуть двобої на шахівниці, старші змагаються при бріджу. Час до часу приступить до шахістів котрийсь зі старших Усусусів та згадає, як то він у своїй молодости грав у шахи в окопах — теж у задимленій атмосфері.

Мистецтво вирішать між собою два старі суперники з Т. У. Ш-у Попель і Романишин. Більші виглядн має Попель, бо Романишин утратив ½ п. з Морозом. З молодших грачів незле заповідається Лозинський.

Іншим бракує турнієвої рутини і тому не можуть виказати по перших партіях дійсної кляси у грі.

Стан турніру по перших розгривках: Веде Романишин 3½ п., Мороз, Лозинський, Данів по 2½ п., Попель, Іванько по 2 п., Кордуба, Опалинський по 1 п., Витвицький 0 п., Прийма, Тупкевич і Петрушевич без гри

Нові книжки і журнали.

КНИЖКИ.

Осип Луквицький: НОВІТНЄ КРІПАЦТВО. Земельна справа на Радянській Україні. Книгозбірня Католицької Акції. Ч. 2. Видавництво ГІКА. Львів, 1938. 16-ка, стор. 56.

Олександер Лотоцький: НА РІКАХ ВАВИЛОНСЬКИХ. Збірник статтей. Накладом Видавничої Кооперативи „Хортиця". Львів, 1938. 8-ка, стор. 192.

Гринько Бобяк: ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ. Накладом м-ра фармації Ольги Бобяківни. Бережани, 1938. 8-ка, стор. 16.

Р. Богданович: КЕМАЛЬ АТАТЮРК. Диктатор Туреччини. Видавництво „Дешева Книжка". Львів, 1938 16-ка, стор. 32.

О. Маркіян Марисюк ЧСВВ: НА ЩО ТЕРПІННЯ НА СВІТІ? Бібліотека релігійної освіти. Ч. 20. Жовква, 1938 16-ка, стор. 32.

В. Городиловський: З ТЕМРЯВИ ДО СВІТЛА. Оповідання на сектарсько-комуністичнім тлі. Католицькі Читання. Ч. 12—13. Видавництво ОО. Василіян. Жовква, 1938. 16-ка, стор. 48.

Степан Перський: ПІД ЮВІЛЕЙ „ПРОСВІТИ". (Думки з нагоди 70-ліття істнування Матери українських товариств"). Накладом Видавництва „Українська Преса" Львів, 1938. 16-ка, стор. 16.

М-р Богдан Казимира: СПРОБА СУСПІЛЬНОЇ ОБНОВИ. РАСИЗМ ДЕГРЕЛЯ. (Відбитка з Дзвонів). Львів 1937.

М-р Олександер Бунь: ХРЕСТ НА УКРАЇНІ. (У 950-ліття Володимирового хрещення України). Християнська Книжка. Ч. 5. Видавнича Кооператива „Мета". Львів, 1938. 16-ка, ст. 32.

о. Осип Лешук: ВИШКІЛ КАНДИДАТІВ МАРІЙСЬКИХ ДРУЖИН. Бібліотека Марійських Товариств. Ч. 4. Накладом Марійського Товариства Молоді. Львів, 1937. 16-ка, ст. 78.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО МИЗЕЮ за 1937 рік. Видання Союзу Прихильників Національного Музею. Зміст. Звіт з діяльности Національного Музею за 1937 р. — Вистава людового мистецтва. — Памяті Друзів Національного Музею. — Причинок до історії мистецького виносаження катедри св. Юра у Львові. — Віра Свенціцка: Спроба систематизації ручних різьблених хрестів XVII—XIX. вв.

ПРОСВІТА. Місячник освіти, виховання, культури. Видає Т-во „Просвіта" у Львові. Ч. 7—12. Липень—грудень, 1937.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА. Видає Т-во „Учительська Громада" у Львові. Рік XX. Ч. 1—6. 1938. Львів. Зміст Від Редакції. — Омелян Терлецький: У 30-ліття „Учительської Громади". — Григорій Микетей: У 20-ліття появи „Української Школи". — Резолюції Заг. Зібрання „Уч. Г-ди" з 1. І. 1938. — Петро Мечник: Психотехніка на послугах школи. — Мирон Федусевич: Важний обовязок. — Українські лектури для гімназій і ліцеїв. — Д-р Маркіян Терлецький: Українське приватне середнє шкільництво. — Д-р Евген Гринах: Великий педагог і громадянин. — Рецензії. — Григорій Микетей: Ювілейні Заг. Зібрання Т-ва „Учительська Громада". — Зіставлення рахунків Т-ва „Уч. Г-ди". — Микола Матіїв-Мельник: Заг. Зібрання Краєвої Секції вчителів укр. прив. середніх шкіл. — Тим, що від нас відійшли.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та дошкільних і питанням суспільної опіки. Рік І. Ч. 1. Березень, 1938. Львів. Зміст: Від Видавництва. — о. Ю. Дзерович: Релігійне виховання в дошкіллях. — Ст. Конрад: Новий світ. — С. Коржинський: Здоровля дітей дошкільного віку. — З нашої практики. — Загальний огляд занять на березень. — Хроніка.

КООПЕРАТИВНА РЕСПИБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 3. Березень, 1938. Зміст. На окраю днів. — В. Тотомінц: Ф. В. Райфайзен. (В 60-ті роковини смерти). — І. Витанович: А. Жук (Згагоди 30-ліття кооперативно-літературної праці). — О. Мицюк: Кмєті в „Підкарпатській Руси". — І. Ольховий: Актуальні справи нашої кредитової кооперації. — Серед книг. — Господарська хроніка.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК. Орган Лікарської Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Виходить раз на 2 місяці. Рік XVI.

Ч. 1. Львів, 1938. Зміст: Н. Луціянович: Випадок родинної появи розсіяної склерози. — О. Кобизська: Причинок до бактеріольогічних дослідів на мигдаликах, особливо при шкарлятині. — Я. Малис: Септична флегмона передпліччя. — М. Проколів: Цистаденом борлякової залози. — Хроніка сходин У. Л. Т. — М. Рудницький: Спомини із студій в Больоні. — З медичної преси. — Новинки.

СІВАЧ. Місячник, присвячений проповіді і катехизі. Рік III. Ч. 4. (20). Зміст: о. В. Попадюк: Шеста реколекційна наука. — о. М. Мриглод: Проповідь на Благовіщення Пр. Д. М. — о. Вол. Рабій: Проповідь на Вел. П'ятницю. — о. П. Мриглод: Проповідь на Світлий Второк. — о. П. Дзедзик: Катехизи для II. кл. всел. шк. на квітень. — о. Севастіян Зубрицький: Проповідь на 900-літній ювілей проголошення Пр. Д. Царицею України (док.). — о. Вол. Рабій: Короткі катехизи для приготування дітей до І. св. Сповіди і Причастя (Продовж.). — о. В. Попадюк: Перша наука в честь Пр. Д. М. на міс. травень. — Друга станова наука для молодців. — о. П. Дзедзик: Христова Церква в обороні прав робітництва (док.). — Апольогетичний куток. — Рецензії. — Бібліографія.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VII. Ч. 6. Березень. 1938. Львів. Зміст: Весняний плян праці кружків Р. Ш. — Д-р М. Пушкар: Осип Юрій Федькович (Фейлетон). — Будова дому Р. Шк. в Тернополі. — За доцільне поставлення бібліотечної справи в Рідній Школі. — Д-р П. Білянюк: Батьки та їх діти (док.). — Зворот позичкових грамот. — Загальні Збори Кооп. „Рідна Школа". — Педагогічна виставка. — Посмертні згадки. — З життя Р. Ш. — Різні вісти.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Рік XI. Ч. 3. Березень, 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 18. (178). Квітень, 1938. Львів.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік XIV. Ч. 12. (612). Париж.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Терпиш

НА ПЕЧІНКУ ШЛУНОК, КИШКИ НИРКИ АБО МІХУР

ЛИЙ сік

СВЯТОІВАНСЬКОГО ЗЕЛА МАҐІСТРА ҐОБЕЦА

ВАРШАВА, МІОДОВА 14 АПТИКИ І ДРОГЕРІЇ

Театри.

Великий Театр:

Неділя 10. IV. год. 3.30 попол. „Дон-го-го Тонка". год. 7.30 „Роз-Марі",

Понеділок 11. IV. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:

Неділя 10. IV. год. 3.30 попол. „Ми були молоді" (для молоді недозволене); год. 7.30 веч. „Подружжа, яких мало".

Понеділок 11. IV. год. 7.30 веч. „Подружжа, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

РОЖНЯТІВ:
10. IV. Процес Марі Деген.
11. IV. Лісова Пісня.
12. IV. Невольниця.

Український Народний Театр ім. М. Садовського

ЧОРТКІВ:
10. IV. Пісня Бескиду.
11. IV. Маруся Богуславка.
12. IV. Гетьман Полуботок.
13. IV. Мазепа.

ЯГОЛЬНИЦЯ.
14. IV. Пісня Бескиду.
15. IV. Подружній метч.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

успішний при шкірних висипах, бочечках, скрофулах, коростах, червоній шкірі, лишаях і веснянках. Продажа в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5.42-99 Маґістер Едвард Гобец. -15

КІНА.

АПОЛЬО: „В 4 очі" з Дол. дель Ріо, й. Шельдкраут.
АТЛЯНТИК: „Героїв наших пісень" (Ерроль Флін, Джоан Бльондель).
БАЛТИК: „Королівський вязень".
ВАНДА: „Належу до тебе"; „Лазурі і капозаки".
ГРАЖИНА: „Дуня" („Потьмайстрова дочка").
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шарль Ґатрі).
КАСІНО: „Пані Вальвська" (Ґрета Ґарбо).
КОПЕРНИК: „Сіпний вузлик" із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Таємне проміння", „Самітний дім".
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Кошізара".
МУЗА: „Коли ти закохана". —
ПАКС: „Г'оспо/ата" пасійна фільма.
ПАЛЯС: „Світла бульварів".
РАЙ: „Вірна Рінґери" з Ерною Зак.
РІЯЛЬТО: „Неоправдана година".
СВІТ: „Обвинувачена"; „2.100 потіх".
СТИЛЬВЕ: „Ревізія" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Ґалаґад".
УТІХА: „Таємний отрів" і ревія.
ХИМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Югославія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Ґаєсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 10. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.15 Весняні праці в пасіці; 8.30 Перед початком сезону; 8.40 Росіні „Облога Корінту" пл.; 8.50 Роля господині на селі; коло год. 10.30 після богослужения „З дальної музики" пл.; 11.30 Трансм. зі школи праці в Тешині; 12.03 Симф. поранок, орх., форт., валькгорн; 13.00 День театр. режисера; 13.30 Музика, спів; 14.15 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; 15.45 Для дітей: Ритований підвечірок; 16.05 Твори Мазр. Мошковського, два форт., дві скрипки, спів; 16.45 Амер — повура тань Сигари; 17.00 На далеких морях, муз.-словна авд., 17.50 Хвилина бюра студій; 18.00 Рел. музика, спів; 19.00 Театр Уяви; 19.20 Великомістні легенди та співи; 19.50 Музика з пл.; 20.00 Весна у пісні, сопран, тенор; 20.35 21.00 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.15 Оповідання про Бетовена: Симфонія радости (X. д-моль оп. 125); 22.50 Ост. вісти; 23.00 Популярна музика з пл.

ЗІ СВІЖИХ ПУПЯНКІВ І КВІТІВ

Сік Сердешника зміцнює і успокоює серце. Маґістер Едвард Гобец. Варшава, Міодова 14. Продажа: Аптики і Дрогерії. 472 10-0

Понеділок, 11. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: Фрагм. з „Пана Тадея", Монюшко: Фантазія з „Галькн" гр. пл.; 11.40 Як учаться чемпіони та термінатори; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Камер. музика з пл.; 14.20 Популярна музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Бікучі вісти з міста та провінції; 15.30 Господарські вісти; 15.45 З пісень по краю; 16.15 Розр. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Из шляху 150 тисяч Вольт в Москві до Страховин; 17.15 Форт., скрипка; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Візет „Арлезіянка" сюїта, пл.; 18.35 Новобранці з острова Парос (фрагм. із опов. А. Ковальської); 18.55 Програма на завтра; 19.30 Фізіасові відносини в подружжі; 20.00 Орх., пісеньки, баритон; у перерві о год. 20.45 Веч. денник; 21.40 Поетичні новини; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Ост. вісти; 23.00 Колискові пісні, сопран, форт.

Вівторок, 12. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: Перед святами, 11.40 Листові твори в пл., 12.03 Полуднева авдиція, 13.45 Вагнер із пл., 14.55 Біржа, 15.00 Фрагм. із „Хору століть", Музика з пл., 15.25 Бікучі вісти з міста та провінції, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Оповідання про Ісуса, 16.05 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Фантазії з опер, 17.00, 20.00 Актуальна гутірка, 17.10 Дравник — мито везарію, 17.30 Любимці радія: спів, орх., 18.00 Пригт, 18.10 Спорти, 18.20 „Нові поети — українські лавреати в українській морі инг. д-р Ю. Целенський, 18.30 Концерт у вик. віол. квартету, 18.50 У Дністрового яру, 19.00 Спорт, 19.05 Програма на завтра, 19.10 Літер. вечір приєв. Ростворовському; 19.40 Сар. рециталь у вик. Вацл. Коханського, 20.10 „Сварка кізка" оп. В. Желенського; в перерві коло год. 20.45 і 21.30 Веч. денник, Актуальна гутірка 22.50 Ост. вісти, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 13. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 З оперової музики, пл.; 14.30 Популярна музика з пл; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із „Хору століть", Музика з пл.; 15.20 Бікучі вісти з міста та провінції; 15.45 „У батьків з міста та провінції; 15.45 „У батьків з міста та провінції; 15.45 „У батьків

КУПНО - ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛІ TWN моделі 1938, мотоцикletки вільні від податку і права їзди без педалів продає Міхальський, Львів, Фредри 7. На відповідь залучити марку. 637 4-5

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 90.—, з залізом, мливами тощо — РЕНТЦІНЕР, Легіонів 37. 782 2-4

БРОШУРУ „ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ" дістати можна у книгарні Шевченка Львів, Ринок та у Гриньків Бобинах Бережани. Ціна 50, поштою 65, поручено 95 сотиків по надісланню готівки. Книгарням, товариствам знижка. 752 4-5

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ, до прикрас, щеплені бузки (бози) і моркві продає Садівничо-Городнича Секція при М. Т. Р. — Львів, Коперника 20. І. 777 2-2

ПЛАЩИКИ ДИТЯЧІ в небувалім виборі 17.75, шкільні райтузки 1.90 та все для дітей „СЬВІТ ДЗЄЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 1-4

„УНІВЕРСУМ" комісова крамниця, Пасаж Міколяша, приймає а комісе і продає мужеську, жіночу гардеробу, лиси, техрі і т. п. 793 1-4

МЕШКАННЯ

ДЕРЖАВНІЙ урядовець шукає від 1. червня 2 або 3-кімнатного мешкання з комфортом на 1. поверсі. Околиця гетьманського Личакова. Зголошення до Адм. під „Урядовець". 789 1-1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, пружинні, шкіркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 42-100

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 674 5-10

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 758 2-2

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найрепутаційніше направить фірма П. Каришець, Домінікавська 7. Купує золото, срібло.

УВАГА! Вже вернулася з паризької кравецької Академії першорядна сила і виконує фасони за найновішими паризькими моделями по приступних цінах. **Сальон жіночого кравецтва** Клоса Івана, Львів, Академічна 24. І. п. Тел. 295-88. 734 3-6

ГОДИННИКАРСЬКА робітня Розенмана, Зиблікевича 19 направляє прецизійно різного роду годинники по найнижчих цінах. Купую золото і срібло. 736 3-4

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолотує старі чаші. 673 7-9

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. сніри., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берлині, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

Завед. тел. **ДЕНТИСТИЧНЕ**

І. Бранєвський

ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 18.

(над крамницею Мусяловича).

Телеф. 237-53. Низькі ціни.

ПОРЦЕЛЯНОВІ КОРОНИ.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Подаємо до відома наших Вельшановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужеські та жіночі одяги вже на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду колорів матеній, виробів та десенів. 7-15

Найгарніші глинянські КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (pir Костюшки)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. Приймаємо Облігації Позички Народ. та інші вартісні папери.

Спеціяльність фірми: **пів'ябелінові портієри, капи на ліжка і столи.**

Ф-ма „Magasin Parisien" поручає панчохи, рукавички, скарпитки, торбинки, парасолі, краватки та білля мужеське і жіноче в першорядних гатунках по найнижчих цінах. 1—6

А. БРІКНЕР

Львів, Льва Сапіги 69.

Косметичний Інститут і Лябораторія

д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 2. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії пори, врословатіння, пігменту, волосся, бланшн, дольби по вісні і плями. Масажі тривале усування зморшок, жилок і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння ніг катафорезою. Стасі румянці підвірним запусканням кровн (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

Повідомляю Шановних Клієнтів, що я вернувся зі спеціяльного КУРСУ ВІДЕНСЬКОГО І АНГЛІЙСЬКОГО КРОЮ та поручаю на весняний сезон убрання, загортки військові мундири, жіночі костюми і також реверенди для Всечесного Духовенства з власних і приручених матеріялів. — Ціни приступні!

Павло Андрус

ЛЬВІВ, УЛ. НА СКАЛЦІ 5.

(бічна Зибликевича) тел.: 237-32

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінетні, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.

498 1-0

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейлону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар пожиточний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

Й. Гехт

ЛЬВІВ

Городецька 67

тел. 233-31

Фабричний склад інструментів дутих, смичкових, струнних, джезбендових, саксофонів, акордеонів (гармоній) фортепіян., патефонів, українських плит і роверів.

Ціни фабричні.

Володимир Тріска

Робітня жіночих костюмів і плащів.

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 3, II. М. 4.

Виконує солідно і дешево.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі майже **даром** з найтривавіших гатунків і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** віддавна відома фірма ЗІХЕР і КОРЛЕС Львів, Легіонів 29 — в висажі, пляворуч зараз біля „Осбсу" — всякі направи і покриття виконує **прецизійно на місці задурно.** — Увага на властиву адресу і число дому. 3—10

Смачні снідання, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки В РЕСТОРАНІ

М. Кузьмина

Перемишль, пл. На Брамі.

ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ

поручає найновіші моделі корсетів і нагрудників. Точно до міри. Ціни низькі. Й. СУНІК, Боїмів 20.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О".

ЩОБИ НА СВЯТА ПЕЧИВО ВДАЛОСЯ,

треба закупити в крамницях

Народної Торговлі

муку, цукор, масло, дріжджі — мід, мак, гриби, оріхи — родзинки, мігдали, гвоздики, какао — дактилі, ваніліо, перець, апельсині, цикату — андрути, струдлеве тісто, порошки й олійки — мармеляду, повидла, соки, сушені овочі — каву, чоколяду, рум, коняк, вино.

ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ ФІЛЬМОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

„ФОТОФІЛЬМ"

накручує на замовлення фільми рекламові, краєзнавчі, репортажні, зі свят, вистав, заїздів, родинні і т. д.

висвітлює на бажання фільми власної продукції на збореннях, на окремих показах у товариствах, клюбах, школах.

Інформації та проспекти на бажання.

ФІРМА

Брати Стажевські

ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.

поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 4-10

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум капи і намітки, в найбільшім вибор

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 29, в подвірю, тел. 286-38

Жадайте тільки муштарду

„МІКА"

Львів, Городецька 121

Тел. 295-50 3—10

КІР

Львів, Усійського 8

Тел. 280-88.

Станиславів, 3-го Мая 4.

ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 18.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діло" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і повинах . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 79 (14.911). Львів, вівторок 12. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Ліго".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБ'ЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Український Шпиталь у Львові відкритий!

В неділю 10-го ц. м. в 12. год. впол. сталося у Львові велике діло, зайшла рідка і справді чадзвичайна подія, відкрито цілковито вибудований та внутрі уладжений Український Шпиталь ім. митр. Шептицького. Свято відкриття відбулося скромно і тихо без ніякої попередньої гучної реклями: присутні були тільки члени Т-ва „Народня Лічниця" з його Радою у комплеті, члени будівельного комітету, дирекція У. Шпиталю і всі лікарі шпиталю, члени Українського Лікарського Т-ва, члени-добродії Шпиталю та представники преси. Рямці свята були такі скромні, що не були запрошені навіть представники інших найповажніших культурних та суспільних українських установ і організацій. Акту посвячення Шпиталю доконав Преосв. **еп. Бучко** в асисті о. прал. Куницького, о. кан. Ю. Дзеровича, о канц. Галянта, о. Семчишина й ін. духовників; співав хор школи дяків церкви св. Юра. Після посвячення усіх трьох поверхів Шпиталю, підчас чого присутні мали нагоду оглянути прегарний будинок та все його нове, зразково-чисте та прецизійне уладження, присутні вернулися до займпровізованої каплиці (в операційній салі на 1. пов.: постійна мала капличка для сестер міститься на 3. пов.), де Преосв. еп. Бучко виголосив зворушливу привітну промову, в якій в імени Ексц. Митрополита привитав Т-во „Народня Лічниця", лікарів і весь український нарід з оцим великим осягом та поблагословив його, після чого заінтонував многоліття на честь св. Отця, Митрополита й українського народу. Після того хор та всі присутні відспівали „Боже великий".

През. В. Децикевич, як довголітній голова Ради Т-ва, висловив свою радість, що вдалося таки здійснити мрію пок. д-ра І. Куровця, при чому присвятив теплу згадку тому ініціяторові будови Шпиталю. Потім склав подяку найбільшому добродієві Шпиталю — Митрополитові Шептицькому та всім іншим громадянам, що причинились до цього діла, підкреслюючи, що колиб не праця лікарів — то не булоб шпиталю; згадав теж про велику заслугу української преси, яка завжди найприхильніше ставилась до справи будови шпиталю, та про успішні заходи деяких послів виєднати довготермінову позичку, яка вможливила докінчити шпиталь. На кінець свята директор шпиталю **д-р Е. Т. Бурачинський** виголосив короткий реферат про шпитальництво у світі й Український Шпиталь, який видрукуємо в завтрішньому числі цілістю.

Всім присутнім роздали на памятку **пропам'ятну книжку Українського Шпиталю**, яка щойно вийшла з друку. Ця книжка, невеличка обємом (64 стор.), видана у формі мистецького альбому під редакцією І. Кедрина. На її зміст складається вступне слово Митрополита, вступ редактора книжки, стаття д-ра Е. Т. Бурачинського про значіння шпитальництва, історія будови Українського Шпиталю, технічний опис шпиталю та різні статистичні списки й табелі. Мистецьку обгортку намалювала п-і Я. Музикова; у книжці є великий портрет Митрополита та кільканадцять знимок і кілька докладних планів різних частин шпиталю.

Нечисленні присутні розходилися з того внутрішнього „родинного" свята Товариства „Народня Лічниця" зі свідомістю, що вони брали участь у завершенні нового великого конструктивного здобутку української культури, що служитиме на славу лікарській науці та нестиме поміч всім потребуючим.

АДВОКАТ
М-р Федір Данилів
відкрив і веде адвокатську канцелярію
в Бучачі, при вул. Міцкевича, готель Діка
(напроти суду)

99·08 проц. голосів за аншлюсом.

99.54% УПРАВНЕНИХ ДО ГОЛОСУВАННЯ ВЗЯЛО УЧАСТЬ В НЕДІЛЬНОМУ ПЛЕБІСЦИТІ.

Минулої неділі відбувся в цілій Німеччині з Австрією плебісцит у справі аншлюсу. Голоси приймали від год. 7. до 17. У самому Відні урухомлено 2.081 плебісцитових бюр. Чехи, що живуть у Відні, голосували в осібних виборчих бюрах; 23.200 з них висловилось за аншлюсом, 31 проти. Військові також голосували осібно, віддаючи 53.872 за аншлюсом, 66 проти. Гітлер віддав голос на дворці. Кард. Інніцер зложив голос у Відні в год. 7.15; духовенство голосувало в загальних льокалях.

Всі віденські церкви обвішані націонал-соціялістичними прапорами, подібно як палати австрійської аристократії, яка належить до легітимістів.

ВИСЛІД ПЛЕБІСЦИТУ В АВСТРІЇ.

В годині 23.15 у салі „Концертгавзу" Зайс-Інкварт подав вислід плебісциту в поодиноких союзних краях Австрії:

Відень	1,219.329	„так"	4.939	„ні"
Дол. Австрія	986.196	„	1.453	„
Гор. Австрія	574.14	„	640	„
Зальцбург	154.642	„	458	„
Стирія	621.490	„	831	„
Бургенлянд	168.586	„	171	„
Тироль	212.851	„	1,218	„
Форальберг	91.905	„	1.275	„
Каринтія	238.720	„	467	„
армія	53.8782	„	66	„

Гауляйтер Біркль зголосив Гітлерові останній вислід голосування в цілій Австрії: на 4,284.795 голосів — 4,273.884 — себто 99,75% — за аншлюсом.

Гітлер виголосив коротку промову через радіо, дякуючи німецькому народові

ОСТАННІЙ ВИСЛІД ГОЛОСУВАННЯ.

Німецьке Інформаційне Бюро подало в 7. годині вночі остаточний вислід плебісциту в цілій Німеччині з Австрією: управнених до голосування: 49,546.950: голосувало: 49,316.791 (99.55 прц.); **за аншлюсом: 48,789.269 (99.08 прц) проти аншлюсу 452.180 (0.917 прц.);** неважних голосів 75.342.

Тимчасовий вислід плебісциту в Австрії: управнених до голосування 4,300.377, голосувало 4,287.431, за аншлюсом 4,270.517, проти 11.263, неважних 5.651.

ПРАПОРИ НАД НІМЕЧЧИНОЮ.

Міністри Фрік і Гебельс видали постанову, щоби з огляду на вислід плебісциту вивісити прапори на всіх державних урядах від 11. до 13. ц. м.

Маршал Бліхер домагається негайної війни проти Японії.

Домеї довідується з Москви, що на недавній воєнній нараді на Кремлі, марш. Бліхер домагався щоби СССР негайно видав війну Японії. З огляду на відсутність марш. Ворошилова нічого в цій справі не вирішили.

—o—

Великий удар.

ВИВЛАСНЮЮТЬ ПЛОЩУ „СОКОЛА-БАТЬКА".

Львів, 11. квітня 1938.

Живемо — як нація — у таких часах і таких обставинах, що ніякий удар у наш національний організм, ніяке зменшення наших національних прав, ніякі посягання на нашу національну власність, не є для нас несподіванкою. Та всеж навіть тим з нас, що були приготовані на найгірші можливости, і на думку не прийшло, що нашою найбільшою, великою і дошкульною втратою буде площа „Сокола-Батька". Уживаємо саме цієї назви тому, що з цим звуком зживалися ми цілі десятки років, зживалися близько і дуже сердечно.

Чи є сьогодні між українцями хтось, що не знав би цього звуку, хтось, що в його грудях, у його серці цей звук не викликав би почувань, яке родиться в людині на згадку чогось найдорожчого? Подумаймо тільки про тих, що нераз під уст собі відриваючи або вирікаючись якоїсь особистої приємности, посилали свої більші чи менші грошеві жертви на викуп паїв „Українського Городу" у Львові. Бо це наш город, бо це наша спортова площа, бо це місце, де ми можемо відбувати свої національні свята! Чи для них цей звук байдужний? Подумаймо про тих, що з далеких сторін нашого краю приїздили на ті національні свята та здвиги і вправляли у відділах своїх організацій або дефілювали перед своїм проводом саме на площі „Сокола-Батька". Чи знаєте, що вони почувають на сам цей звук: площа „Сокола-Батька", на якій вони пережили стільки піднесних моментів? А наші найменші, ті зі шкіл і захоронок „Рідної Школи", що ще не вміють добре вимовити цієї назви, але цілий рік мріють про те, що на святі „Рідної Школи" вони „виступатимуть" на площі „Сокола-Батька" або коротко: „на Сокола-Батька". Чи гадаєте, що ці малі серденька не звязані вже тісно з тим майданом, де зазнали своєї першої тривоги і перших радощів першого прилюдного виступу?

Прислухаймося до розмов українських громадян Львова, особливо в неділю, то переконаємося, кілько разів почуємо цю назву. Бо площа „Сокола-Батька" — це більшість українських національних і майже всі українські спортові імпрези. Площа „Сокола-Батька" — це місце, де українці плекають фізичну культуру, де розважаються, де відпочивають, де стрічаються, де почуваються, як у себе дома.

І саме цю площу „Сокола-Батька", цю власність цілого народу, що купив її за всенародні жертви, цю цінність, що дорога кожному українцеві, від найстаршого до найменшого, не тільки мешканцям Львова, але й українцям з цілого нашого краю — цю площу нам забирають! Вивласнюють!

Станишна Сокола-Батька повідомила про це представників українського громадянства на спеціяльно скликаній у цій справі конференції, що відбулася в суботу 9. квітня ц. р. З цього повідомлення довідуємося, що табулярний власник площі Краєвий Союз Кредитовий „Центробанк", дістав при кінці лютого від Окружного Уряду Будівництва у Львові таке письмо:

„Okręgowy Urząd Budownictwa Nr. VI. we Lwowie. — Nr 891—2/IV. a. — Lwów, dnia 24. II. 1938. — Na-

bycie terenów. — **Do Zarządu Stowarzyszenia zarejestr. z ogr. odpow. „Krajewyj Sojuz Kredytowyj" we Lwowie.**

W wykonaniu decyzji M. S. Wojsk. Nr. 8915—2/Z. N./38 z dnia 4. II. 1938 r. ma tut. Szefowstwo przeprowadzić nabycie na rzecz Skarbu Państwa Zarządu Wojskowego kompleksu gruntowego, w skład którego wchodzą między innymi parcele gruntowe L. dz. kat. 2345/3, 2346/2, 1780/3, 1784/2, 2032, 2027, 1786/1, 2026, 2025/1, 1777/1, 1775/1, 1780/4, 7247/2 i p. bud. 1240 gm. kat. Lwów o łącznej powierzchni 6 ha 51 a 59m², objęte wkł. 737/1 wkaz. tamt. Stowarzyszenia. Proszę zatem uprzejmie o powiadomienie w terminie do dni 7-miu, czy Stowarzyszenie „Krajewyj Sojuz Kredytowyj" jest skłonne sprzedać dobrowolnie Skarbowi Państwa wymienione w załączonym piśmie parcele i po jakiej cenie od 1 ha. — Ewentualny brak odpowiedzi po upływie podanego terminu będzie tut. Urząd uważał jako odpowiedź odmowną — p. o Kierownik Okręgowego Urzędu Budownictwa Nr. VI. Inż. Cwynarski Tadeusz, w. r."

На це письмо „Сокіл Батько" вислав таку відповідь:

„До Окружного Уряду Будівництва ч. VI. у Львові.

Дня 28. II. 1938. р. дістали ми письмо в справі добровільної продажі грунтових парцель чч. кат. 2345/3, 2346/2, 1780/3, 1784/2, 2032, 2027, 1786/1, 2026, 2025/1, 1777/1, 1775/1, 1780, 7247/2 і п. буд. 1240 гром. кат. Львів заг. поверхні 6 га, 51 а, 59 м², обняті вгч. 737/1 при вул. Стрийській на річ Державного Скарбу Військового Заряду. — Згідно з бажанням пересилаємо в назначеному речинці таку відповідь: Формальним і табулярним власником названих парцель є Краєвий Союз Кредитовий, але фактичним власником і посідачем тої площі є руханково-спортове Товариство Сокіл-Батько у Львові, чи радше цілий український нарід у Польщі, що десятками літ складав і складає ще дотепер датки на заплату цієї площі. — Вже той самий факт, що ціле громадянство складало, хоч і дрібними квотами, але масові жертви на ту ціль, свідчить найкраще про велику конечність і потребу цього надбання для цілого народу, зокрема для його молоді. Названа площа має за завдання уможливити фізичне виховання молоді і з цього завдання якслід вивязується, становлячи одиноку площу, якою у Львові можуть покористуватися легальні українські установи, що дбають про фізичний розвиток своєї молоді. — Тут віддихають свіжим повітрям діти незаможніх батьків. Робітнича і реміснича молодь, що проводить увесь час у нездорових варстатах праці та в сутеринових мешканнях, має спромогу хоч у святочні дні винести звідти промінчик радости у її важкому бутті, через культурну розвагу і фізичні вправи. Таксамо студентська молодь находить там можливість у лицарськім спортовім змагу виживатись у здоровому і корисному напрямку. Словом: площа ця служить для евгеніки народу, якого здорова і сильна молодь доставляє державі здорових громадян для її обороннности. Цеж саме лежить і в інтересі тих військових кругів, від яких вийшла ініціятива викупна тієї площі. — Накінець мусимо згадати, що тіловиховна праця і культурна розвага на згаданій площі, скріплює здоровля і силу громадян Держави з великою ощадністю свідків з державних і суспільних фондів на її лічення та рівночасно відтягає деякі бутні елементи від ріжних ексцесів, що появляються у полишеній без опіки молоді. — З тих причин ця площа є для нас неоціненої вартости, якої **не можемо ніяк перепродувати** за ніяку ціну, рахуючися з настроями громадянства і тим пієтизмом, що її окружає ввесь нарід без ріжниці переконань, що так жертвенно цілими роками складав на набуття цієї конечної площі значні жертви. — Львів, дня 1. березня 1938. **За табулярного власника:** Краєвий Союз Кредитовий „Центробанк". **За фактичного посідача:** Руханкове Товариство „Сокіл-Батько".

Нащо потрібна ця площа „Сокола-Батька" державному скарбові, що хоче її викупити? Виявляється, що цю площу забирає на свої цілі військо, що в таких випадках може спертися на спеціяльний закон. Цей закон такий:

„Дз. У. Поз. 776. — Розпорядок ч. 86. Президента Річипосполитої Польської з дня 24-го вересня 1934. р. — **Закон про процедуру при вивласненні:** Арт. 1. Вивласнення допускальне виключно з уваги на вищу потребу за відшкодуванням у випадках, в яких припис закону передбачує можливість вивласнення. **Вивласнення для цілей оборони держави.** Арт. 55. Вивласнення допускальне у випадках, коли цього вимагає інтерес оборони держави."

Довідавшися, що справа вивласнення площі є в руках військової влади, представники „Сокола-Батька" інж. Михайло Хроновят та інж. Андрій Палій і представники У. П. Р. пос. Василь Мудрий та пос. Володимир Целевич інтервеніювали у цій справі у віцеміністра військових справ, ґен. Литвиновича, що був у Львові. І довідалися, що ця справа перерішена, що військо забирає площу „Сокола-Батька" для своїх цілей і від цього нема ніякого відклику.

Справа перерішена!

У Львові ціла маса всяких площ, що є власністю ріжних спортових клюбів, і таких, що належать до міста, але для війська, для його цілей, найкраще підійшла саме площа „Сокола-Батька", єдина, на яку важким трудом здобувся цілий український нарід. Саме та площа, якої не можна купити, якої не можна вивласнити, не спричинюючи невтишного болю в міліонах сердець українського народу.

Хвиля антисемітизму у Франції.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 6. квітня 1938.

Протижидівська хвиля заливає французьку землю. Тисячі летючок розкидають щодня між парижанами зі зазивом „очистити" край від жидів.

„Блюм при владі і тому найкращі місця припадають тепер жидам" — читаємо, — або „жиди нищать французькі фінанси: Блюм, Боріс і Мендес кермують французьким скарбом", „Всі грошеві афери, що копромітують Францію в опінії світу, є ділом жидів: Ставіскі, Ако, Леві і т. д." „Блюм надає французьке громадянство тільки чужинцям-жидам" і т. д. і т. д.

„Франція для французів!" „Геть з жидами!"

Повільна аґонія уряду Блюма перед парляментом перетворила вчора палату послів у явну протижидівську демонстрацію. Націоналістичний оклик „Франція для французів" повторювала, скандуючи, ціла правиця. — „Жиди до ґетта!" „Геть з ними!" „Преміер не має французького прізвища!" „Геть з Блюмом!"

Вся ця демонстрація відбувалася перед очима дипльоматичного корпусу і закордонної преси. По коридорах палати відбивався лоскіт поличників.

Протижидівська фурія обхопила край від хвилини щораз нового напливу жидів з Німеччини і тепер з Австрії.

Місцеві французькі жиди — ми колись про це вже писали на сторінках „Діла" — завжди потерпали на думку, що Блюм прийде до влади. Вони теж були проти приїзду до Франції жидів-утікачів зі сходу й Німеччини. Тепер їхні побоювання здійснилися. Всі політичні чи господарські невдачі Блюма записує французьке населення на конто жидівства.

Хвиля антисемітизму, така сильна у східній і середущій Европі, вдаряє щораз могутніше у двері західної Европи. Німецькі жиди долили тільки оливи до вогню. А покищо ціла Франція має не більше жидів, як одна Варшава.

Ю. С.

Найновіші матеріяли
Лязар Райзер
Спеціяльність: вироби „А л ь м о р"
оригінальні англійські і бельські на одяги ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
ЛЬВІВ, ул. Шпитальна 1.
Дім товаровий.
Гуртові Ціни.

Новий французький уряд.

Далядіє утворив новий французький уряд, розділюючи міністерські теки ось як:

Премієр і міністр нар. оборони: Далядіє, віцепремієр і міністр координації: Шотан, національна господарка: Пашенетр, справедливість: Рено, внутр. справи: Сарро, закорд. справи: Бонне, скарб: Маршандо, публ. роботи: Фросар, праця: Рамадіє, рільництво: Ляшамбр, воєнна маринарка: Кампенші, кольонії: Мандель, освіта: Зе, емеритура Шампетіє де Ріб, рільництво: Кейо, пошта й телеґраф: Жюлєн, торґ. маринарка: де Шапеделєн, здоровля: Рюкар.

ПАРТІЙНИЙ СКЛАД НОВОГО ФРАНЦУСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Новий уряд Далядіє є 105-ий у третій французькій республиці. 4-ох його членів належить до сенату, 15-ох до парляменту. Всі вони були вже міністрами; 9-ох у попередньому уряді Блюма. Під партійним оглядом: 12 належить до суспільних радикалів; 3 до республикансько-соціялістичної унії; 1 до республ. лівиці; 1 до демократ. лівиці; 1 до незалежних республиканів; 1 до народніх демократів.

ВУЖЧА РАДА МІНІСТРІВ.

Прем. Далядіє задумує щоденно скликувати вужчу раду міністрів, а саме віцепремієра й міністрів: закорд. справ, внутр. справ, скарбу і справедливости.

НА ЯКУ ПІДТРИМКУ МОЖЕ РАХУВАТИ УРЯД ДАЛЯДІЄ?

Як виходить з коментарів, що їх можна чути у кулюарах парляменту, новий уряд приняли на загал прихильно; він дістане мабуть повновласти без трудностів. Підтримає його центр і республиканська федерація. Соціялісти відмовились від участи в уряді Далядіє, але наскільки виносити зі заяви б. міністра Дормуа, вони не заняли до нього безкомпромісового становища і голосуватимуть за ним — принаймні в першому голосуванні.

Офензива на Каталонію.

Національна головна кватира подає в комунікаті, що нац. війська заняли важні позиції в горах Валлівона, 5 місцевостей на відтинку Преми та низку інших становищ — м. ін. мостовий причілок коло Балягеру. При цьому вони захопили 300 полонених і чимало воєнного матеріялу. Бригади наварська й галісійська заняли без бою Черт, посуваючись до моря. Тепер вони віддалені на 29 км. від Вінароз.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

З Саляманки повідомляють, що національні війська завдали ворогові чималі втрати на відтинку Касерес **естремадурського фронту.** Офензиву червоних на **Гвадаляхарському фронті спинено. З Мадриду** повідомляють, що національні війська перевели завзятий протинаступ в околиці Мадриду на становища, що їх недавно втратили: йдуть кровавi бої.

Бунт проти стихії.

РЕПОРТАЖ (II.) З ЦИКЛЮ: „НАЗУСТРІЧ ВОЛИНСЬКІЙ ВЕСНІ".

Холм-Красностав-Замостя, кінець березня 1938.

Народній Зізд якнайрішучіше протестує проти позбавлення права українського населення Волині, Полісся та Холмщини оснувати свої національні господарські та культурно-освітні т-ва, що гарантує українському народові **конституція та закони посьської держави.**

Народній Зізд протестує проти всіх спроб ополяшізації православної церкви на українських теренах у Польщі та проти дотеперішньої русифікаційної політики православної єрархії і домагається управильнення справ тієї церкви на українській території Польщі по думці її вірних української народности.

(З „додаткових" резолюцій останнього Народнього Зізду).

Хто сьогодні говорить, що історія — повторяється, не помиляється, має повну рацію; але хто каже, що історія **це вчителька життя** — бреше! Не знає, видно, сам історії, а принайменше нічого з неї не навчився; в кожному випадку не цікавився історією Холму, чи хоч тими „резолюціями", що їм там у „граді Евлогія" недавно „у підйомі патріотичного духа, на погибель кудлатим попом і вшисткім руско-українським хлопом" „ухвалили".

ЧОМУ ПЕРЕРИВАЮ ПОДОРОЖ.

Не довелося мені за одним — як то кажуть — махом доїхати до Волині. Мусів перервати симпатично розпочату подорож, але й не жалую; варто було її перервати хочби тому, що події, які — немов на моє лихе репортерське „щастя" — скоїлись у холмських селах, містах і містечках, струсили цілою отою масою понад двістітисячного населення, забутого, зацнпеного власній долі і нужді, відсуненого магічно-непрозазною лінією сокальського руба поза кістяк, українського організованого масиву у давню темінь національного вегетувального буття...

ЯК БУЛО В ХОЛМІ.

Паротяг шумів клубами шипучої білої пари. На перонах колишнього „царського дворца губерніяльного города Холма" стало холодно від вітру і сумно від навислих над містом тяжких, чорних хмар. Вихор зірвав мені капелюх і кинув під вагони. Треба було лізти під колеса пульманів і разом з дурним капелюхом стягнути на свою голову наївні глумливі завваги від „красних шапок", а навіть від „невтральних" подорожніх.

Один з них особливо мене розлютив. Стояв у високих, пів панських — пів хлопських чоботях, у добре натиснутій шапці, з руками в кишенях і чванився „чистим польським акцентом".

— Неслухняни капелюх у пана — сміявся — удае конякен...

— Ти кінський лобе в білі цятки — мав я охоту йому „відсмалити", але занехав: з надірваної кишені від плаща зустрічного хамули виглянув жмут паперів, скручених у трубку. Поміж паперами на хвилинку мигнув грубий надрук: „Народня Справа". Ах, ти, гемонський сміхолюбе, почекай!

Треба було на мить удавати байдужого, стягнути брови і з іронією тихо, але виразно сказати сміхунові просто в очі:

— Сховай пан те своє вивротове шпарґали ґлембей до кешені і не зачепляй людзі...

У „хлопа" вдарив грім, але вдавав, що він „тут ні при чому".

Згодом ситуація вияснилася і ми оба вступили навіть до жида на пиво. Довго-довго розмовляли в маленькій кімнатці брудного, запльованого шинку; кімнатку за особливим привілеєм відкрив („спеціяльно для шановних **добродіїв**") нам сам жидок-шинкар. Жиди-ж взагалі по останніх протиукраїнських виступах в Холмі стали помітно тримати з „гоями" штаму.

В Холмі маю багато знайомих але вступати до них не хотів; на цей раз обмежився до розмови з зустрічним дячком, найсимпатичнішою людиною під сонцем, що був для мене тільки тому злобний, бо — як щиро признався — я зробив на нього вражіння „дзялача"...

Протиукраїнські демонстрації — казав він — робота польської чернечої кумпанії, що полонила нашу старовинну катедру на холмській „Горці". Підсилили їх своєю активною участю всі польські місцеві елєменти, за винятком деяких інтеліґентів. Були „віча" під костепами, були дурнуваті промови і ще дурніші вигукн. Головний промовець — „стшелец" Козак — перевертень, карієрович, взагалі підозріли. Ексцесів не було, бо не було кого торощити, у Холмі наших мало і покищо шумовиння ще не відважилось; зате побили — як звичайно — жидів за... **„спшияне православним комуністом і комунізуйонцим попом!!!"** Серед українців у повіті — страшне обурення, але ніхто з ним не рахується.

ІДУ ДАЛІ.

Мій дячок, попиваючи пиво (щастя, що жінка, яка мала приїхати поїздом, спізнилася) хоче мені конче пригадати оту приповідку про шкоду і про мудрого поляка, але мені дуже прикро — треба вже спішитися, щоб виконати миттю уложений план: за 10 хвилин сідаю в авто і пожену до Красноставу, а звідти автобусом до Замостя. Як добре піде, буду там в 8-ій веч., себто хто зна, чи не встигну на тамошне „проти-українське віче", про яке перед хвилиною довідався.

— До побачення, пане Іксенко, було мені приємно; тримайтеся сильно, а ховайте краще „Нар. Справу", щоб — боронь Господи — де не побили, за дружиною не тужіть. Жінка, мій пане, ніколи не пропадає...

Іксенко голосно і довго реготався, наче акафист відспівував.

Авто рушило вперед.

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

ПЛАКАТИ ЧИ СМІЯТИСЯ ЧИ МОЖЕ БРАТИСЯ ЗА ДІЛО.

Сиджу в критому, розтрясеному форді і підскакуючи на клятих „собачих лобах" вапнякової шоси, (за кожним разом розторощую капелюх об полотно автового накриття) роздумую.

Від кількох уже років вештаюся по глухавих вертепах Холмщини (приятелі охрестили мене вже навіть „хитрим холмщаком") і ніколи ніщо і ніхто мене так ще не **втішило**, як оці демонстрації.

Почекайте панове! пригляньтеся резолюціям, перечитайте:

„...Заявляємо, що всіма силами, цілою своєю відповідальністю не допустимо до того, щоб православна церква була місцем **руско-української агітації**, а православні духовники представниками тієї агітації!.."

Перечитали уважно? Тепер скажіть, панове, коли і хто з наших сусідів признався був отверто, що на Холмщині є українці, русини чи православні? Були тутешні, або православні а властиво „зправославнені" поляки, інших не було.

Акція, яку започатковано у Холмі, немудра й політично недоцільна. Того, в чиїй голові зродилася ії ініціятива, требаб у найкращому випадку послати до... Берези, хай би там подумав, скільки виграє інтерес держави на всякій глупавій демагогії.

Зрештою, хто зна, чи популярне нині у нас слово **чужа агентура** не має в тому випадку застосування.

„ПІДПОЛЬНА РОБОТА".

Бо яку саме „агітацію" вели „руско-українські попи" в холмському повіті? Візьмімо перший-ліпший приклад. Маю при собі друге цьогорічне число релігійно-громадського часопису для народу „Шлях". Розгортаю чепурний журнальчик і в мерехтливому світлі поганої лямпи читаю (стор. 11, рубрика: дописи):

С. Черніїв на Холмщині.

В неділю 12. грудня м. р. після Служби Божої відбулося урочисте відкриття „молодого братства". До нього вписалося 14 дівчат та 4 хлопців. Од того часу почалася праця і щовечора „молоде братство" збирається для **розучування колядок і роблення квітів на вінки для церкви.** На перший день Різдва Христового „молоде братство" пройшло по селу з колядою і зібрало на свої потреби 9 зол. 15 сот. Братчики вже викупили собі світло і за Службою Божою стоять по середині церкви з запаленими свічками. Тепер мають справити свою хоругву. Праця гальмується тим, що наша церква тепер є приписана до Плавинецької парохії, а **Служби Божі відбуваються лише за кожноразовим дозволом адміністративної влади.**

Підписано: К. Сошинський".

Чому гальмують тиху, культурну працю в селі? Ви уважно перечитали?

ЗАПІЗНО!

Я забув— мало мене не розтрясе з того приводу — у вагоні прекрасну, знамениту польську книжку репортажів Юзефа Мацкевіча. Варто було би звідти зацитувати те, що він бачив довкола Холму кілька років тому. На всякий випадок: комуни не проганяють дурними резолюціями!

Коли донедавна Холмщина топилася у червоній потопі, ніхто її не рятував. Прийшов „поп" — бідолаха, без даху, без забепеки, без піддержки від „своєї" духовної влади, зібрав молодь, почав **давати державі людий свідомих, конструктивних...**

Не сподобалося: преч!!!

Не поможе нічого, панове, тупий бунт проти стихії! — запізно!

Авто зупинилося у Красноставі. А що там? — Постеруновий? За що?

— А-а, світло нам погасло, а хай то грім!

Р. Гучванович.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—

Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 25—65

Допомога тим, що здоровя дали в жертву Батьківщині!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ.

В суботу, 9-го квітня ц. р. в салі „Української Бесіди" відбулися XVI. звичайні річні Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Інвалідам (УКТОДІ) у Львові, що згідно зі своїм статутом займається організацією моральної, правної та матеріяльної допомоги інвалідам Української Армії.

Збори відкрив голова Т-ва, д-р Іван Гижа. Ствердивши правосильність зборів згадав померших у звітовому році інвалідів та членів Т-ва. З інвалідів покинули цей світ: **Мирон Гарасимчук** (Свитазів), **Михайло Мальчик** (Кобиловолоки), **Григор Смижук** (Черемхів, к. Коломиї), **Федір Рава** (Білоголови), **Гаврило Байда** (Морозовичі), **Захар Кліщ** (Юнашків). З членів Т-ва відійшли: **Марія Білецька, д-р Олег Мохнацький,** б. голова Філії в Теребовлі, **Іван Гайко,** Львів, член добродій (подарував Т-ву дім на Богданівці), **Василь Грицко,** Львів, член добродій, (подарував 130 сяжнів парцелі на Богданівці), **Спиридіон Баньковський,** Львів, член добродій (дар 1.000 зол.), **о. Евстахій Сидоряк, Сиракузи,** Америка (посилав часті датки), **Антін Дацко,** Львів, **Степан Гладишовський,** Львів. Голова затримався довше при згадці про пок. Марію Білецьку, що була членом-основником, почесним членом, головою і заступником голови Т-ва в рр. 1921—1927 і багато свого часу та труду присвятила організації допомоги інвалідам. На пропозицію голови присутні встали з місць і однохвилинною мовчанкою вшанували память покійних.

Обширний звіт з діяльности Т-ва склав голова, д-р Гижа. Загальне число зголошених у Т-ві по кінець 1937. р. інвалідів дійшло до 2 016 осіб. З цих зголошених з грошевої допомоги УКТОДІ користало в 1937. р. загалом 713 інвалідів; у цьому числі 434 важче пошкоджених, від 35% інвалідства вгору, діставали постійні підмоги-ренти у висоті від 5—55 зол. місячно, 77 інвалідів (30—33%) діставали тричі в році по 10—15 зол. підмоги, і 196 лекше пошкоджених (15—25%) одноразові підмоги у випадках ствердженої потреби. У звітовому році Т-во виплатило 95.888.92 зол. рент і під-

Для дітей! На весну!

НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі

„Pałac Dziecka"

Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Управа живця і всі станиці „Орбісу".

лог, тобто на 13.801.16 зол. більше, ніж у 1936. р. Загальне число інвалідів, що скористали у звітовому році з грошевої допомоги УКТОДІ, зросло на 124 особи. Крім місячних рент і підмог виплатило УКТОДІ у звітовому році на протези та лікування інвалідів 5.763.66 зол.

Разом із коштами завідування, амортизацією рухомостей, коштами видавництва, втратою на давніх довжниках і т. д. мало Т-во у 1937. р. **128.704.79 зол. видатків.**

Приходи Т-ва походять з чотирьох джерел: жертви громадянства, членські вкладки, дохід з реальностей та дохід з робітні шапок.

З жертв дістало Т-во в 1937-ому році **133.285.34 зол.** в тому з краю 55.187.79 зол. і від еміграції 78.097.55 зол. З членських вкладок прийшло у звітовому році **9.863.13 зол.** Дохід з реальностей **3.571.78 зол.** Робітня шапок принесла **3.209.25 зол.** Разом з відсотками мало УКТОДІ у звітовому році **153.917.34 зол. приходу.**

Голова підкреслив у своєму звіті, що жертвенність громадянства у звітовому році дуже зросла у порівнянні з попереднім роком. У 1936. р. жертви принесли 93.780.00 зол. (край — 53.360.00 зол., еміграція — 40.420.00 зол.). Зросли також членські вкладки на 1.900 зол. у порівнянні з 1936. р. Дохід із реальностей змалів (адаптації і направи, невинайняте мешкання). Збільшився теж дохід з шапкарні. В сумі дало це поважний зріст приходів Т-ва у минулому році. Це корисно відбилося на рентах та підмогах, бо інваліди, які дістають ренти, дістали вже два рази, — в часі різдвяних свят і тепер, на весну — позачергові підмоги у висоті місячних рент, а число інвалідів, що дістають неперіодичні підмоги, збільшилося на 124 осіб.

У звязку зі зростом приходів Т-во поширило допомогову акцію також на вдови та сироти по інвалідах У. А. Правда, ця допомога невеличка, але вміру спромоги Т-во буде старатися її збільшити чи поширити.

Що торкається членства, то Т-во має сьогодні 5.224 членів, але не всі вони заплатили повну членську вкладку. Крім звичайних членів має УКТОДІ 325 членів добродіїв, що вплатили поважніші жертви на інвалідів У. А. В цьому числі членів добродіїв є: 268 товариств (заграница — 181, край — 87) і 57 осіб (заграница — 24, край — 33).

Велику прислугу в організації членства та збірці постійних фондів віддають Т-ву його філії. У звітовому році Т-во мало 19 філій, що обєднували 1.509 членів та зібрали з рахунку членських вкладок 6.676 зол. Філії прислали у звітовому році до Т-ва 9.541.70 зол. без осінньої збірки.

Робітня шапок, що її Т-во зорганізувало та веде, з кожним роком розвивається. У звітовому році продала вона 25.624 шапок (у 1936 р. — 23.256).

Для пропаганди цілей та завдань Т-ва та для акції у справі збірки необхідних фондів, УКТОДІ видає календар „Український Інвалід" та квартальник під такою самою назвою.

На внесок Контрольної Комісії, який поставив рев. Микола Кохан, збори ухвалили абсолюторію Головній Раді. А на внесок Комісії-Матки, у склад якої входили: інж. А. Мельник, М. Галібей та д-р П. Деркач, збори вибрали головою Т-ва знову **д-ра Івана Гижу** і членами Ради на місце тих, що згідно зі статутом уступили: д-ра Костя Паньківського, інж. Івана Антонова, Михайла Галібея, дир. Івана Мартюка, Василя Сенчишина і д-ра Володимира Шуровського. Заступниками: д-ра Івана Вегеру й інж. Едварда Гавалка. До Контрольної Комісії увійшли: Методій Гебус, дир. Степан Волошиновський та Микола Кохан; заступники: Петро Пасіка й Іван Фостяк.

У точці „внески і запити" загальні збори полагодили прикру справу відклику до загальних зборів м-ра Ворони. Збори затвердили рішення Головної Ради у цій справі та вибрали окрему комісію, у склад якої увійшли: дир. А. Галій, ред. І. Кедрин та інвалід Андрій Гаївський, що має вирішити справу матеріяльних претенсій м-ра Ворони.

На підставі звіту, що його ми почули на зборах УКТОДІ, треба ствердити, що загал нашого громадянства, і в краю і на еміграції, розуміє вагу тієї праці, що її взяло на себе і веде УКТОДІ, і дає Т-ву свою підтримку, про яку свідчать звітові числа. І треба сподіватися, що ця підтримка і на будуче не зменшиться, але навпаки, посилиться, бо так багато тих, що склали на жертвеннику Батьківщини своє здоровля, чекають на необхідну допомогу, на протези й лікування. Чекають на цю допомогу й ті, що лишаються на недолю після смерти інвалідів. Дотого-ж треба памятати, що українські інваліди дістають у найкращому випадку третину тих рент, що їх виплачує держава, а багато наших інвалідів не має ще взагалі ніякої забезпеки. Тому наше завдання: поширити членство УКТОДІ, дбати, щоб усі члени вплачували свої вкладки і пильнувати, щоб, не вважаючи на всякі перешкоди, число жертв на українських інвалідів не маліло, але зростало.

„Оріч з патлатими попами"...

Протиукраїнські демонстрації на Холмщині. — Пропаганда нового стилю. — Ліквідація православних церков.

(Від нашого кореспондента).

Замосте, на початку квітня 1938.

Польська прилюдна опінія вважала віддавна Холмщину за суто-польський край і до того звязала з ній назвою символічне поняття „святої, мученицької, католицької, страдальної землі", обурюючись завжди навіть на найделікатнішу згадку про існування у тих західних закутинах нашої етнічної території поважнішого відсотка українського населення.

Останніми днями зайшли на Холмщині переломові з огляду на свій зміст події, від яких — хто зна — чи не зачнеться **новий етап національно-віроісповідного життя** на тій багатій в неймовірні фрагменти історії, землі.

ПРОТИУКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ХОЛМІ.

Оце всупереч запевненням польської україножерної преси показалося, що не тільки православні „тутейші" але й „правдиві" українці існують на Холмщині, а ствердили це таки самі поляки.

Тиждень тому відбувся у Холмі за інспірацією тамошніх латинських духовних кол численне прилюдне віче, на яке примусово стягнули понад 1.000 осіб (а не 3.000, як подав І. К. Ц.). Після реферату **В. Козака** (д. польське призвище!) члена „Звйонзку Стшелецкего", прийняли такі резолюції:

1) „Православна церква стала на терені холмського повіту сівачем іншого, ніж польське, національного освідомлення; 2) деякі православ. духовники ведуть серед польського, або польського походженням православного населення акцію, що має переконати те населення, буцімто воно не польське; 3) у зносинах з тим населенням **православні духовники вживають української мови**; 4) проповіди й навчання релігії ведуть по українськи; 5) діяльність більшости православних духовних ріжнить і подразнює спокійне дотепер співжиття всього населення повіту, у подавляючій більшости польського".

Можна сумніватися, чи наладнають це співжиття домагання „стшельців", а вони такі:

„Домагаємося — каже резолюція — 1) польських православних священників; 2) польських проповідей у православній церкві; 3) допильнувати, щоб навчання правосл. релігії відбувалося справді по польськи".

В ЗАМОСТІ.

Такі самі демонстрації з такими самими „резолюціями" відбулися — як вже подала м. ін. „Газета Польська" — в неділю 27. березня ц. р. в Замості. Організаторами протиукраїнських (так було на афішах, розклеєних по місті) зборів були віцебурмістр Новацкі, нотар Краузе і гімназійний проф. Степан Мілер.

Збори скликали до найбільшої місцевої сали в кінотеатрі „Стильовий", при чому, як офіційний аранжер фірмували їх „Звйонзек Обронцуф Ойчизни", „Звйонзек Стшелецкі" і інші подібні організації. Промовляли всі три організатори у патетично-панікерському тоні, закликаючи зібраних і їхні родини до **„негайної і нещадимої боротьби з руско-українськими виродовцями і патлатими попами".**

Визови і вигуки промовців підхоплювала письменна авдиторія, горлаючи що сил проти „гайдамацької зарази".

На день-два перед зборами місцеве старосство **замкнуло православну капличку** на замісському православному кладовищі, а православному священникові о. Глаголі приказало негайно виїхати без подання причин на письмі. На телеграфічний протест місцевого православного населення у варшавській митрополії, наспіла буцімто вістка, що міністр освіти зажадав від староства подати причини закриття церковці. У світлі того міністеріяльного відгуку на інтервенцію православного населення — замісські, нібито „спонтанічно-відрухові" маніфестації набирають особливого посмаку.

Ціла протицерковна і протиукраїнська акція на терені Замійщини почалася від такої події: На свято Йордану ц. р. прийшло до села Сідлиська к Замостя 2 відділи вояків-українців. Проповідь до тих вояків виголосив місцевий православний парох О. Спиридон Лазука польською мовою. Внедовзі після цього О. Лазуку візвали до себе найвищі місцеві військові чинники, приказуючи священникові виголошувати постійно по польськи проповіди у церкві. Священник відмовився і негайно дістав наказ виїхати зі Сідлиськ, де пробував кільканацять років.

Закидали йому м. і. навіть те, що його зять — українець!

І В ЩЕБРЕШИНІ.

Містечко Щебрешин мало кілька старовинних українських церков; тепер залишилася із них одна, очевидно, зачинена і знищена. Українсько-православний елемент у Щебрешині майже поголовно зденаціоналізовано. Однак і цього було мало місцевим „місіонарям" ксьондзові Цесліцькому, адв. Папроцькому, інж. Валігурі та іншим. З власної ініціятиви зачали вони розбірати старовинну церкву, а як притоку до цього використали „резолюції" прилюдного віча **скликаного ними самими** 27. березня ц. р. під щебрешинським костелом.

Проти нищення старовинної памятки старо-церковної архітектури запротестував самочинне **д-р Клюковський — поляк**, любимець мистецтва, який порозумівся з замісським адвокатом **Росінським** телефонічно і запротестував у замісському старостві, а після негативної відповіди того останнього — у воєвідському консерваторському уряді в Люблині. **Воєвідство наказало здержати розбірку церкви, але поки наказ прийшов, — позбавили церкву вже даху...**

НА ТОМАШІВЩИНІ ТАКОЖ.

Як довідуємося, анальогічні події були і далі відбуваються в цілому томашівському повіті, де солтиси і війти скликали віча, збори і влаштовували „людове, пшеців-руско-православне обходи." (?)

НА БІЛГОРАЙЩИНІ ЦІЛКОМ ПОГАНО.

На Білгорайщині справа протиправославної (читай: протиукраїнської) агітації посунулась вже далеко. По селах: **Общі, Вільхівці, Бабичах, Хмільку, Рожанці, Тарногороді, Кульні, Потоці** і ін. ходять поліцаї зі солтисами і під проводом волосних секретарів збирають від наших селян „добровільні" підписи за новим стилем, себто за святкуванням українських свят по новому стилі. Люди, за винятком дуже рідких одиниць, не підписують.

В Білці позачиняли православні каплиці. Українське місцеве населення і духовенство приготовляються до протиакції, м. ін. сподіваючись помочі від волинських та галицьких послів. Місцеві розумніші інтелігенти в голову заходять: пощо сіяти нові зерна міжнаціональної та віроісповідної ворожнечі в державі саме тепер, коли марево воєнної небезпеки диктує потребу внутрішньо-державної консолідації?!

Л. О.

Сторінка без політики.

Королівські зарібки.

Ми привикли вважати королів за таких „надлюдей", що не мають нічого спільного з різними прилюдними установами, призначеними для „підданих", що вони є понад тим усім і свої видатки покривають з якихсь невичерпаних джерел золота. Так було колись, нинішні королі вже більше поступові. Кожний з них має, як звичайний смертник своє банкове конто і чекову книжку, дуже часто є акціонарем великих промислових чи торговельних підприємств, грає на біржі, словом, є справжнім бізнесменом. Назвгал, то королівський стан „збіднів" — всеж таки належать вони ще до багатих людей і свої доходи збільшують за допомогою різних фінансових оборотів. Нпр. Альфонс XIII., б. еспанський король, хоч і на „вигнанні", має кольосальні доходи зі своїх нюйоркських нерухомостей, в які він умістив свій капітал.

Коли румунський король Карло був без престолу — жив на Рівієрі в дуже скромних умовинах. Вернувшися на престіл, він дістав відразу пенсію у висоті 73.000 англ. ф. річно і відкладав щороку коло 20.000 ф. Його приватний капітал дає тепер коло 200.000 фр. і цей капітал побільшує з кожним роком відповідними фінансовими операціями.

Одним з коронованих бізнесменів, що їм по війні найліпше поводилося, був югославянський король Олександер. Коли він вступив на престіл, був такий сам бідак, як його свояк румунський Карло. Але річну пенсію в сумі 250.000 англ. ф., він умів так щасливо льокувати, що нині його син Петро має з батьківського маєтку 1.000 фр. доходу денно!

Дуже бідний болгарський король Борис. Його пенсія дає ледви 12.000 ф. річно. Він одружився з донькою італійського короля, яка мала теж скромне віно. Болгарська королівська пара така бідна, що кількох закордонних амбасадорів у Софії живе на далеко вищій життєвій стопі, як король.

Ще бідніший альбанський король Зогу, бо дістає ледви 4.000 ф. річно, себто по нецілих 400 ф. місячно. Але зручними трансакціями він зібрав собі незгірше майно, що сягає до 300 тисяч ф.

Доволі бідні теж північні королі, зате англійський король належить до найбагатших. Крім цивільної листи, яка дає 410.000 фр. він має ще величезні доходи зі своїх власних підприємств — нпр. майно кн. Віндзору дає йому 85 тис. ф. річного доходу.

Любов не знає перешкод.

У Ліверпулю відбулося недавно вінчання пари, яка познайомилася зі собою і покохалася трицять пять літ тому і щойно тепер могла получитися подружжям.

Перед трицятьпяти роками закохався тоді 18-літній молодець Герберт Гульд, син купця в молодій вісімнацятилітній дівчині. Вони заручилися і як наречені ждали 5 літ, щоб повінчатися. Одначе несприятливі умовини станули на перешкоді їх подружжю. Гербертові не вдалося уложити так своє життя, щоб можна було думати про заснування домашнього вогнища. Молода пара розійшлася з тяжким серцем, але пригекла собі ніколи про себе не забувати.

Герберт Гульд вимігрував згодом до Канади, заложив собі там крамницю, яка давала йому дуже добрі приходи. Він оженився по якомусь часі і хотів із жінкою відвідати свою батьківщину. Та свого пляну не міг виконати, тому, що хоровита жінка булаб не видержала далекої морської подорожі. Також наречена Гульда, яка залишилася в Англії вийшла заміж.

Недавно померла жінка Гульда і щойно тоді міг Гульд зреалізувати свій плян подорожі до Англії, що він його довгі роки собі укладав. Колиж він приїхав до Англії, перші свої кроки скермував до мешкання своєї давньої нареченої. Там, на свою превелику радість він довідався, що вона перед кількома роками повдовіла.

Колишні наречені не надумувалися довго. Герберт Гульд знову запитав свою любку як перед трицятьпяти роками: „Чи ти хочеш стати моєю жінкою?"

І цим разом вона відповіла: „так". Небавком відбулося весілля. Після весілля „молода" пара виїхала до Канади.

—o—

Фотографічний апарат-детектив.

Фотографічний апарат, який автоматично знімає, виявився знаменитим детективом. При помочі такого апарату викрив один фармер, злодія, який уже від довшого часу обкрадав його магазини. В іншім випадку виручив теж злодія, який крав систематично з пивниці вино, власник винарні з Майнцу.

Він примістив у відповідному місці пивниці апарат і влучив світло, яке блискавкою освітлювало пивницю, коли хтось непокликаний відчинив двері. Злодій не дав на себе довго ждати і загостив до пивниці, щоб як звичайно винести відповідну скількість вина. Він сильно перелякався і кинувся негайно втікати з пивниці, коли раптом заблисло світло. Та вже було запізно, бо немилосерний апарат-детектив успів закріпити на кліші його лице.

Якже здивувався власник винарні, коли викликав кліщу і побачив на світлині постать свого сторожа, якого зовсім у крадежі не підозрівав.

14 місяців не було в Австралії дощу.

В Австралії триває досі просто неймовірна посуха. Більше як три четвертини заселених околиць не має від довшого часу дощу. В деяких околицях взагалі дощ не падав уже від чотирнацяти місяців. Вода з гір спливає в дуже малих скількостях і тому селяни сильно побоюються за цьогорічні жнива. У Квінсленд вже від давна нема паші для худоби. Посуха, що нависгила була Австралію в 1902 р. була куди менша від теперішньої. Все таки тоді викликала вона у світі куди більшу сенсацію як тепер. Мабуть мешканці Европи такі схвильовані маревом війни, що зовсім не цікавляться стихійними нещастями, які спадають в інших частинах світа.

Чоловік із „залізними легенями".

Ми вже писали про людину зі залізними легенями... Правда ці легені не заступають зовсім справжніх легенів у грудях. Чоловіком із залізними легенями є син американського мільонера Фридерик Снайт, який занедужав на дитячий параліж підчас своєї подорожі довкола світу. Нещастя трапилося в Китаю і мільонерському синові грозило внаслідок паралічу вдихання, бо мязи не могли працювати й рухати легенів. Щоби урятувати Снайтові життя, його примістили у спеціальному апараті, подібному в деякім до дзвону нурців-водолазів. Той апарат автоматично витягає з легенів Снайта що чотирі секунди повітря і відтак знову вломповує свіжий запас.

Перед двома тижнями Снайт упадив у своїй віллі в Маямі величавий біль з нагоди свого дволітнього побуту в апараті, що його називають „залізними легенями".

Хорий лежить у своїм апараті уже два роки без руху, та видно „залізні легені" і непорушність не дуже йому дошкулюють, бо він брав живу участь у бенкеті і незвичайно зацікавлений приглядався боксерським змаганням, що їх спеціально уладили в городі вілли. Неменше цікавили його теж фільмові зірки запрошені на бенкет.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток людини.

Муринська молитва.

Муринська молитва записана в полудневім Камеруні подорожником Марі-Полем Руо:

„Боже, вчини так, щоб сонце й дощ справедливо розділювали час поміж себе!"

„Боже, вчини так, щоб наші жінки були гарніші й ліпші від жінок усіх інших племен."

„Боже, вчини так, щоб наш слух безупину насолоджувався музикою і щоб наші ноги не приставали від танків."

„Боже, вчини так, щоби льви та інші лихі звірята любили мясо білих людей і щоб їх усіх зїли."

НАВІТЬ АНГЛІЙСЬКИЙ БАНК МОЖЕ ПОМИЛИТИСЯ.

Скарбникові банку в Ліверпулю трапилася пригода, якої він не переживав ще ні разу за час своєї трицятьлітньої практики у згаданому банку. А саме скарбник дістав з Англійського Банку пакет 250 банкнотів, вартости 10 тисяч шилінгів. Переглядаючи банкноти, він запримітив, що деякі банкноти не лиш але понумеровані, але що деякі числа були навіть відбиті „догори ногами".

Ця вістка мабуть нікого з читачів не здивує і наші скарбники не звернули би навіть на те великої уваги. Одначе перечулені на точці своєї досконалости англійці довго не могли з тим погодитися і зрозуміти, яким чином помилилася державна карбівня та Англійський Банк.

—o—

ЗАКОН ПРАЦІ ДЛЯ „СЛОНІВ".

Уряд індійської держави Траванкару видав новий закон, який регулює працю... слонів. Головна святиня у Траванкарі мала 25 слонів, які крім участи в офіційних та релігійних парадах повинні були ще працювати, так сказатиб, надобовязково. Духовники святині віднаймали слонів приватним людям і таким чином безталанні звірята не мали просто відпочинку.

Новий закон обмежовує день праці слона до дванацяти годин. Слон мусить мати відпочинок після безперервної праці. Закон наказує, що слона не вільно томити довшою дорогою як 10 миль (16 км.) денно. Устійнено теж вагу вантажу, який накладають на слонів.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ПАПУГА-ЗРАДНИК.

— Чому ти зірвав свої заручини з Оленкою?

— Бо й папуга завжди верещить, коли я збираюся відходити: „Залишися ще трохи Миколо!"

— А щож у тім злого? Адже всі знали про ваші заручини.

— Так, але я називаюся Омелян.

ЛОВЕЦЬКЕ ОПОВІДАННЯ.

В товаристві оповідає один із наших загорілих мисливих свої незвичайні пригоди, що їх усі слухають із захопленням.

— Найцікавішу пригоду пережив я одного дня в Канаді, куди я їздив на дикі качки. Того дня було жахливо зимно і я прийшов над велике озеро, покрите докладнісько на цілому просторі дикими качками, які ногами попримерзали до озера.

— Ну, і що ви зробили? — кликнув хтось зацікавлений.

— Я вистрілив — і качки підлетіли до гори та забрали зі собою ціле озеро

ПРОГОВОРИВСЯ.

Гість: „Черепашина юшка була знаменита! Свого часу я теж мав у хаті дві черепахи..."

Власник гостинниці: „Дивіть, дивіть!... Невже такі звірята справді істнують?"

ЛОВИ.

— Скажи мені, тето, де твій кріс?

— Нащо мені здався кріс?

— Адже татко говорив вчора, що ти полюеш на чоловіка.

ТАЛАНОВИТА ЖІНКА.

— Ваша жінка, як кажуть, пише повісти і варить знамениті обіди.

— Н-н-у так... лиш те, що зварить, пересолює, те що напише переперчує.

ЗАБАГАТО!..

—Пані Язиката — каже пані Зубата до своєї сусідки — не маю нічого проти того, що ваш син відписує у школі аритметичні задачі від мого сина, але мені цього забагато, коли він бє мого сина, якщо відтак виявиться, що задачі зле написані.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ 2:1 (1:1).

Коли Україна програла свій перший мистецький матч у Самборі зі слабою Коровою, то декому важко було зрозуміти причини тієї невдачі. Та хто був на змаганнях Україна — Ресовія, той відразу ці причини міг добачити на грищі. Словом: такої слабої гри України, як цілости, ми вже давно не бачили. Не „клеїлося" ні в нападі, ні в помочі, ні в заслоні. Воно справді дивно, що по двох перших матчах із Гасмоневою і Домбом, в яких Україна всеж таки показала неабияку форму — тепер її гра стала якась така якоса, бліда і при тім непродуктивна. Мабуть даються таки у знаки недостачі відповідної зимової заправи, бо хоч конституційно може деякі грачі витримують цілий матч, то добрим стартом і скрітом може похвалитися хіба лише один Магоцький. Ця повільність горно-червоних є їх найгіршим ворогом і тому, хоч вони іноді перевищають технічно й тактично свого противника, то все стоїть перед мурером несподіваної програної зі слабшою, зате швидшою дружиною.

Подрвати характеристику дружини горно-червоних у матчу з Ресовією дуже важко. Важко хочби тому, що ніодин грач не грав рівномірно цілий час і на одному матчі ті самі грачі заслуговують на похвалу та одночасно на догану.

При тому напад грав увесь час без чільника, бо Сверегота, що виступив на цій позиції, не був ним ні на мент. Ясно, що в таких умовинах увесь тягар офензивних акцій спадав на лучників і крайників. Кращий із крайників був Магоцький, який теж був найгрізнішим нападником, хоч мабуть ніодного нападника обох дружин не підпильнував так „вірно" і невідступно помічник Ресовії, як його. Богурат у першій частині доволі бліда, у другій розігрався і змінював доволі вдало з Тихолісом на позиції лучника і крайника. Тихоліс задебютував у першій дружині назагал удатно, хоч грав не на своїй позиції і до того видали ним із лучника на крайника. Повновартісним нападником та одним із найкращих грачів був Мікльош, але й він у другій половині достроювався до слабших партнерів.

Помічі як цілість знову не існувала. Данів грав хаотично, при тому завжди забував про вороного крайника, який, за часто необставлений, витворював грізні ситуації, хоч позитим був одним із найслабших грачів Ресовії. Несподівано слабо грав Гошовський, що був лиш слабою відбитою грача на матчу з Домбом. Його слабу гру оправдує хіба контузія, що її зазнав на останньому тренінгу. Ясніщим пунктом помочі був Романець, який заграв зовсім добре.

Ахілесовою питою загалом був Вішка, який густо-часто вимушав. Тут треба напоумувати поведінку тієї частини публіки, яка по першім промаху Вішки вимагала всіх заходів, щоб насміхами, сичанням та дикими вигуками зовсім спеціяти грача **своєї дружини**, замість його заохотити. На плюс Вішки, в загальному дуже слабого, треба всеж таки записати його твердість, неустушливість і гострий старт до мяча. Воробець може одиноки (крім Босого) грав рівномірно ввесь час. Босий боронив у кількох моментах дуже добре, хоч забагато праці не мав. Мав теж кілька моментів слабших.

Ресовія як цілість грала краще від України і хто знає, який був би вислід матчу, коби не її фатальна тактика у другій половині.

Хід гри: Вже перші хвилини гри вказують, що Україна матиме нелегке завдання з Ресовією, якої напад дуже гарно і швидко здобував терен. У деяких моментах під воротами Босого робилося доволі гаряче, після фатальних місів Вішки. Гошовський не може стримати середущої трійки нападу Ресовії, не спомагає теж свого нападу і лише горно-червоних рвуться разураз. Довший час обі дружини не можуть здобути воріт, хоч було до цього чимало нагод. Щойно 30 хв. приносить винесення. Мікльош стріляє, сичняться метушня під воротами, воротар вибиває мяч і Магоцький гостро стріляє до воріт. Здавалося, що після здобуття перших воріт Україна осягне перевагу і підвищить вірний вислід. Вийшло навпаки. У 68. хв. правий крайник Ресовії, необставлений (де був тоді Данів?), преспокійно стріляє у ріг воріт.

Після перерви Ресовія починає відразу грати на здержання висліду і це був її найбільший промах, бо обмежуючись до оборони, дала змогу Україні весь час атакувати. Одна з багатьох підворітніх ситуацій принесла другі ворота. Воротар Ресовії ловить гострий стріл Богурата і стає при тому для ефекту „дубе". Той ефект дорого його коштував, бо надбігає в тому моменті Мікльош і вибиває зпід воротаря мяч до сітки.

Судив-ав д. добре п. Стшелецький. Видів 1500. самих українців.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Чувай (Перемишль) 4:0 (1:0).** В першій половині Чувай грав зовсім добре і мав цілу лепшу перевагу. У другій переважали Чорні, в них найкраще грав напад. Ворота для Чорних здобув Журковський 3 і Шайнер.

ЛЬВІВ. **Гасмонея — Лехія 1:0 (0:0).** Ворота для Гасмонеї здобув Геник з карного. В обох дружинах слабо грали напади. На диво Лехія грала доволі спокійно і не розбивала.

ЛЬВІВ. **Погонь І Б — Юнак 3:2 (1:1).** Юнак грав д. добре. Погонь виграла тільки тому, що мала більше щастя. Ворота для Погоні здобули: Дрогер, Волинєц і Мятінс, для Юнака Гурський і Шнілер.

ЛЬВІВ. **РКС—II. Сокіл 1:0 (1:0).** Перемога РКС-у заслужена. Ворота здобув Найман.

ПЕРЕМИШЛЬ. **ВКС Ярослав — Польонія 1:0 (1:0).** Найбільша несподіванка мин. неділі це програна Польонії на власнім грищі. Ворота здобув Урбаньчик.

СТРИЙ. **Погонь — Корона (Самбір) 9:5 (5:2).** Справжній дощ воріт, що їх для Погоні здобули: Гофман 6, Волінський 2 і Смук (із карного); для Корони: Ліхович 2, „Миколько", Глухий і Дутківський.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1. Чорні	15	22	42:17
2. Польонія	15	22	29:19
3. Гасмонея	15	18	23:14
4. Україна	**15**	**18**	**29:24**
5. ВКС Ярослав	15	17	33:28
6. Р. К. С.	15	17	17:14
7. Погонь (Стрий)	15	16	41:31
8. Ресовія	15	16	29:32
9. Лехія	15	14	20:37
10. Погонь І Б	15	13	29:37
11. Чувай	15	11	20:30
12. Корона	15	10	29:53
13. Юнак	15	9	27:38
14. II. Сокіл	15	7	14:31

СТАНИСЛАВІВСЬКА А-КЛЯСА.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Стшелец (Брошнів) 1:0** (1:0). У другім мечу за мистецтво А-класи здобув Пролом дорогоцінні два пункти, набираючи таким чином чимраз більше надії на рятунок перед деградацією. Ворота для Простому здобув у 37 хв. першої половини Андрійшин II з карного. З цілої одинадцятки Пролому Андрійшин II з карного. З цілої одинадцятки Пролому на повне признання заслуговує Куліба в помочі Кріл того д. добре завдяки цілє оборонне тріо: Андрійшин I і II та Семенів. Доволі слабо заграв цим разом напад, у якому ще найкраще вигав Урсяний. Дуже слабо заграли: Тарафан і Пяста. Не здоволяли теж Я. Зібчук і Панчишин. Помічі, за виїмком Куліби, грала слабше, як на попередньому мечу з Реверою.

Хід гри: Назагал в акціях легко переважав Пролом, одначе його напад не вмів використовувати догідних ситуацій. У другій половині сильну перевагу мав Броншів. У загальному Пролом грав значно слабше, як з Реверою.

КОЛОМИЯ. **Рілно — Покуце 4:0 (2:0).** Заслужена перемога дружини Рілного над слабим противником.

Стан табелі такий:

1. Рілно	8	12:4	21:7
2. Ревера	8	12:4	27:10
3. Гірка	8	11:5	15:9
4. Стшелец (Бр.)	9	6:12	12:29
5. Покуце	9	6:12	12:29
6. Бистриця	8	6:10	9:22
7. Раз Два Три	7	4:10	10:14
8. Пролом	**9**	**4:17**	**9:17**

Пролом грає черговий мечу у себе з Бистрицею Надвірна), яку може зіпхати в долину й зайняти II місце.

ПЕРЕМИСЬКА А-КЛЯСА.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Гагібор 5:3 (2:2).** Перший мистецький мечу Сяну завінчився доволі спромогою і непереконливою його перемогою. Гагібор виявився доволі небезпечним противником. Сян грав у такому складі: Лозинський, Побіднянський, Медвідь; Ходунь, Федорович II, Кріляс; Турко, Суський, Партика, Буш, Медицький.

Гра ввесь час велася з перевагою Сяну. Гагібор здобув перші ворота з нападу. Ворота для Сяну стріляли: Турко 2, Буш, Партика й Медицький. Сян не використав карного, що його перестрілив Турко. Назагал Сян грав доволі слабо. На багатьох змагунах слідно недостачу відповідної заправи. Також і нападові, досі найсильнішій лінії Сяну, можна дорібити багато закидів. Найважніше те, що він грає в ширину, замість давні швидкі акції до переду.

Табеля перемиської А-класи.

1. Сян	**5**	**9**	**1**	**19:5**
2. Електровня	5	6	4	10:10
3. Легія (Коросно)	5	5	5	12:11
4. Гагібор	5	4	6	9:10
5. СКС „38"	8	0	16	6:25

Останній клюб припинив свою діяльність і тому здідав усі пункти без гри. Черговий мечу за мистецтво грає Сян аж 8. травня в Електровню.

НОВИНА!
„Говерля" найкращі ровери (колеса) „Буйтур"
єдиної кооперативної монтівні
Кооп. „ПЛАСТ"
Львів, Городецька 95.
Жадайте проспектів — цінників!

ТЕРНОПІЛЬСЬКА А-КЛЯСА.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Спарта (Теребовля) 2:0** (0:0). Перший мистецький мечу весняної руханки закінчився перемогою української дружини. Гра стояла на низькому рівні. У першій половині більше з гри мала Спарта. В тому часі попсувалося доброю грою воротаря Поділля. Після перерви перевагу осягнуло Поділля, яке теж здобуло двоє воріт: у 10 хв. зі стрілу Королюка III по нарінжику і в 21 хв. з головки того самого грача. Спарта обмежувалася виключно до самої оборони.

Стан табелі такий:

1. Стрий	5	8:2	13:7
2. Легіон	5	7:3	11:7
3. Поділля	**6**	**6:6**	**11:11**
4. Явір	5	6:4	11:12
5. Спарта	6	3:9	12:17
6. Кресы	5	2:8	9:13

ДРОГОБИЦЬКА А-КЛЯСА.

БОРИСЛАВ. **Стшелец (Борислав) — Дністер (Сам. бір) 8:0 (2:0).** Перший цьогорічний виступ Дністра на мистецькому мечу в Бориславі, проти Стшельця, приніс нашій дружині високу поразку. У перших хвилинах Дністер має перевагу, одначе вона тремтіє коротко. Від 10. хв. зазначується перевага Стшельця, яка тревае до кінця гри. Дністер грав слабо. Видко брак тренінгу. Змагуни спізнюються постійно до мачів; головно воротар грішила під цим оглядом і тому дружина так високо програла. Суддював п. Рапх зі Львова.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Погонь — Краковія 2:1 (1:1).** Ворота для Погоні здобув Кравс з Нехцьох, для Краковії Корбас. Погонь грала вже від 32 хв. першої частини в десятку, все таки заграла собі перемогу. Назагал на обох дружинах слідно ще „весняну" форму. Суддя Вергталь, який фабрикував різні офсайди, винивул Нехцьова з грища за те, що кождий противник без мяча.

ПОЗНАНЬ. **Варта — Польонія 7:1 (4:0).** Дебют Польонії в Д. Л. випав нещасливо. Варта переважала і виграла заслужено високо.

ВАРШАВА. **Варшавянка — ЛКС 4:1 (2:0).** Отверта гра. Напад Варшавянки був небезпечніший.

КАТОВИЦІ. **Рух — Сьмігли 5:2 (2:2).** Виступ повинна Сьмігого вийшов доволі вдало.

КРАКІВ. **АКС — Вісла 0:0.** Безвороїчний вислід краще мусить Віслу, яка мала більше з гри.

ІНШІ ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ.

Україна II — Граніт 2:0 (1:0). Україна переважала в першій половині. У другій — рівнорядна гра. Ворота для України здобув Супрун і Сидор (з карного).

ГОРОДОК. **Україна (номб.) — Ягельонія 2:2.** Комбінована (друга — юніори) дружина осягнула в Городку з тамошнім сильним В-класовим противником нерішений вислід.

ЛЬВІВ. **Зоря — Лехія І Б 4:1 (0:0).** Заслужена перемога Зорі, яка перевищала грізного противника у всіх лініях. Ворота для Зорі здобули: Крушельницький 2 і Вішньовський 2.

Зоря II. — Стадіон 3:2.

Степ — Ютшия 2:1 (2:0). Степ мав у першій половині сильну перевагу, одначе не вмів її використати. Другими Степу зовсім без тренінгу.

Луг — Святогор 3:5 (1:2). Змагання між цими дружинами відбулися 10. ц. м. на грищі Лугу в год. 11. Змагання вигравдешо сильніший кондиційно Святогор. Ворота для Лугу здобули: Стефанович, Романчук 2. Суддював дуже добре п. Крах.

МОСТИСЬКА. **Польна — Скала 5:1 (1:0).** Гарна гра з перевагою Польної в II. половині. У Скалі нема стрільців і це причина програної.

ДОБРОМИЛЬ. **Веселна — Маккабі 4:0 (2:0).** Висока перемога медицької нашої дружини над сильною Маккабі, на її власному грищі.

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА.

Славія — Жіденіце 2:1; Простейов — Кладно 2:2; СК Пльзень — Бротеслава 4:2; Наход — Вікторія Пльзень 4:2; Шлеська Острава — Пардубіце 1:0.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ КЛК.

В неділю 10. ц. м. відбувся внутрішньо-клюбовий біг навпростець філії Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові. Траса була 2.5 км., старт коло Ремісничої Бурси на Личакові. Між змагунами розігралася цікава боротьба, у висліді якої перше місце зайняв Гавриляк у часі 8.28, друге Добрянський 8.44, третє Свидло 8.55, далі Крупка, Макарушка, Ситницький, Назар та інші. Всі змагуни біг повінчали. Не знати тільки, чому на зелічезну (як на наші умовини) відлість членів львівської філії до бігу навпростець стануло тільки одинадцять змагунів та одна змагунка. Хіба, що спортовці настрашились вимпа.

КІНО АТЛЯНТІК

Нині атракційна премієра голосної фільми п. н.

ФОРТАНЦЕРКИ

В гол. ролі знаменита БЕТТІ ДАВІС, признана за першу фільмову акторку світа. — Білєти вільного вступу і знижені неважні.

Заява литовського премієра про польсько-литовські взаємини

Литовський премієр о. Міронас виголосив у парляменті програмову декларацію, в якій м. ін. заявив, що литовський уряд від деякого часу вже думав про нормалізацію взаємин з Польщею. Тепер він змагає до наладнання нормальних сусідських заємин, якщо не стріне перепон, доведе до скріплення миру в тій частині Европи. Зрештою Литва не змінить своєї політики, внутрішньої ні закордонної.

—o—

„Мотоциклі“ популярні „Сотні“ Витовд Транда вул. Академічна ч. 7.

Мусулманські заворушення в Тунісі.

Перед переслуханням арештованого мусулманського професора Алі Бельгоуана у Тунісі зібралась юрба його однодумців, домагаючися, його звільнення. Поліцію заатакували камінням і револьверовими стрілами. До подібних заворушень дійшло на провінції. Згинув 1 поліцай і 8 демонстрантів, ранено 10 вояків і 40 демонстрантів.

У цілому Тунісі введено виняткový стан. Часопис „Аксіон Тюнізієн“ завішено.

515 уділовців з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 46.108 зол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром.банк за 1937 рік 3½ міл. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння спільности уділів дозволить **подвоїти оборотові фонди** й виплатить збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отлягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Що писало „Діло“ 50 рэків тому.

Ч. 72. Середа 11. квітня (30. березня) 1888.

ЩЕ ОДИН ТАКИЙ ІНСПЕКТОР...

В новинці читаємо: „Коломийський окружний інспектор Лотоцький (русин, син священника) являється великим прихильником польщення Гуцулії і під цим оглядом продовжує діло бувшого інспектора Слонєвського (також русина і священничого сина), а яким руськи не могли вже собі дати ради і накінець переконали вищу владу, що він на інспекторській посаді неможливий. Як далеко загнявться інсп. Лотоцький, нехай посвідчить такий факт: Одна школа предложила на заклик інспектора сім тем до опрацювання на конференцію в Косові, між темами було дві в руській мові. Інспектор вибрав тільки три польські теми, решту викреслив, а на їх місце вписав чотири інші, самі польські. Таким чином не залишилась ані одна руська тема. Просимо зважити, що це робить інспектор не в якійнебудь шкільній окрузі, де мішана людність, але в нашій чисто руській Гуцульщині! І диво дивне, що коли русини жалуються на інспекторів, — то найбільше на таких, що походять з руського роду, як — Керекгрто, Маринян, Слонєвський, Лотоцький та інші“.

ПЕРША ГУЦУЛЬСЬКА ПРОМИСЛОВА СПІЛКА.

Окрема відозва десятьох католицьких громадян закликає українське громадянство, щоб вступало в члени „Першої гуцульської промислової спілки в Коломиї“, що має помагати розвивати та поширювати дотеперішній і творити новий промисл, господарський, домашній та інший.

„Закликаємо перший раз вас — сказано у відозві — ремісників і газдів з повітів: городенського, коломийського, косівського, надвірнянського та снятинського, — ви отже газди сільські, бодкарі, токарі, тиачі, колесарі, мосяжники, ковалі, поворозники, гарбарі, гончарі і всі інші промисловці, що виробляєте щонебудь на продаж, а що потребуєте помочи у своєму ремеслі, приступайте до цієї Спілки“.

НЕ ДОПУСТИТИ ДО ВІЙНИ.

Льондон. 11. квітня. Сальбері виголосив промову, в якій підніс з похвалою дотеперішню діяльність німецького цісаря Фридриха і зазначив, що всі монархи в Европі стараються всіми силами за те, щоб не допустити до війни. Нині є всяка підстава і надія, що ці змагання не будуть безуспішні.

Д-р Лев Пінінський.

ПОСМЕРТНИЙ СПОМИН.

Перед кількома днями помер у Львові у 82. році життя Лев граф Пінінський, професор римського права, бувший намісник Галичини і польський політик.

Покійний був довгі роки і до кінця свого життя професором римського права у львівському університеті та визначним польським ученим, як також політиком, що належав до консервативної групи польської шляхти в Галичині.

Вже в молодому віці, як людина незвичайно талановита, звернув він на себе увагу Польського Кола та був його мужем довіря і тому в 1898. р., по уступленні намісника князя Евстахія Санґушка, заіменував його австрійський цісар **галицьким намісником.**

У своїй першій промові в Галицькому Соймі зазначив він як новий намісник, що воля Сойму буде для нього висказом волі цілого краю. З цього першого висказу ми вже знали, яке буде відношення намісника Пінінського до українців. І дійсно, вже в 1899. р. підніс посол Окуневський закиди проти нового намісника з приводу поведінки адміністраційних урядовців, що видумали новий **тип урядів** парохіяльних як метрикальних, щоб силувати наші парохіяльні уряди до урядування в польській мові.

З нагоди розписаних виборів до Державної Ради у 1900. р. видав був президент міністрів **д-р Кербер** обіжник до всіх намісників та звернув увагу всього урядництва в Австрії на обовязки новочасного урядовця супроти громадянства. Але намісник граф Пінінський далі толерував галицькі виборчі практики в інтересі польських консерватистів, так, що з пятої виборчої курії вийшов у нас до парляменту (13. грудня 1901. р.) тільки одинокий посол д-р Андрій Кос...

З кінцем квітня 1901. р. настали **розрухи безробітних у Львові.** Намісник Пінінський відповів депутації робітників, що президент міністрів не хоче допустити до державних робіт, а президент міністрів д-р Кербер відповів польським послам у Відні, що вже в місяці березні т. р. доручив галицькому намісництву зачати будову доріг. Отсе використав опозиційний посол Дашинський у парляменті в дні 13. травня 1901. р. та сказав м. ін. голосно, що, в Галичині „ксьондзи, князі і графи крадуть“...

Намісник граф Пінінський не оглядався на Відень, а робив те, чого потребували польські консерватисти, щоб тільки назвоєк був спокій. Та опісля зайшли такі події, що в краю вже не було спокійно...

При відкритті сесії Галицького Сойму в дні 28. грудня 1901. р. намісник Лев Пінінський згадав про **сецесію наших студентів** з львівського університету і замкнення духовної семинарії. Він признав, що є пожадане, щоб постанови про відношення обох народностей у львівському університеті були докладно означені і не давали причини до сумнівних інтерпретацій, але при цьому підніс закид, що наші студенти **наслідком злих порад** не зрозуміли свого відношення до університетської влади; та проте він, мовляв, не тратить надії, що отся рана заблизниться і наші студенти повернуться.

Відтак прийшли **хліборобські страйки в 1902. р.** і тоді знову намісник Пінінський зложив у Галицькому Соймі заяву, що рільничі страйки викликало ліве крило української народньої партії та цим заподіяло велику кривду своїй народности, бо власники більшої посілости мусіли боронитися спровадженням машин і робітників з інших сторін. Далі він загрозив, що проти крайних і шовіністичних проявів українського й польського патріотизму треба сміло виступити.

На це відповів йому посол Андроник Могильницький: „Тепер батьки гинють по криміналах, Їх діти пухнуть з голоду; тут економічна недоля і політичний утиск, а ви те все хочете звести до самої агітації“... Я сам пригадую собі з того часу, як з приводу рільничих страйків військо вело наших селян, закованих залізними ланцюгами від волів, до суду в Бережанах...

У галицькій адміністрації зачалася небавком кріза, бо намісник Пінінський не міг своєю поведінкою нікого собі приєднати, ані опанувати відносин у краю. Тоді польська шляхта звернулась до особи Андрія ґрафа Потоцького в надії, що він заведе лад у Галичині. Тяжко було графові Пінінському розставатися з владою цісарського намісника, але остаточно в дні 8. червня 1903. р. цісар таки рішився заіменувати Андрія графа Потоцького намісником Галичини.

Та один раз почув я від бувшого намісника графа Льва Пінінського прихильні слова. Було це в половині місяця серпня 1914. р. — з початком світової війни. Я стрінувся з ним у намісника Витовта Коритовського у Львові, де я мав конференцію. До намісництва зайшов був тоді Лев Пінінський і при мому відході сказав до мене й намісника Коритовського: Маю вам щось цікавого сказати. Я вчора вертався з Грималова до Львова і бачив по дорозі цілі кольони поборових, як їхали, на поклик мобілізації, залізничими поїздами до Львова. Та знаєте — казав він далі — що я там побачив? Я не пізнав тих хлопців, синів наших селян рільників з Поділля, що давніми роками, як ішли до війська або на війну, то плакали ревними сльозами і прощалися зі всіми, начеб ішли на другий світ. А вчора я своїм очам не вірив: **ці українські хлопці їдуть на війну** весело і співають патріотичні пісні: „Ще не вмерла“ й інші, і то однаково молодші і старші резервісти. Це великий поступ, панове, що той сільський нарід так високо освідомився — просто це не до пізнання!... За те можна поґратулювати!

Після цього ми розійшлися з доброю вісткою, якої я не забув та й за це дякую.

Д-р Кость Левицький.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВИБОРІВ ДО НАЙВИЩОЇ РАДИ УСРР.

На території УССР утворять 304 виборчі округи, які матимуть 22.000 виборчих районів. Совіти і виконавчі комітети розвинули велику активність. Зорганізовано 206.760 гуртків для пізнання конституції УСРР та виборчого регуляміну. В гуртках зорганізовано понад 5,000.000 осіб. Громадські організації Криворіжського металюрґічного комбінату призначили для робітничих осель 24 агітаційні колективи; коло 400 агітаторів дійде на 5 днів відвідують мешкання робітників та переводять з ними перед-виборчі розмови.

Нова господарська станиця у Львові.

ПОСВЯЧЕННЯ СТОЛЯРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ „АРХО".

Минулої неділі відбулося святочне отворення першої у нас ремісничої кооперативи — столярської кооперативи „Архо". Після богослужения і посвячення домівки кооперативи при вул. Корнякгів учасники свята заповнили салю „Української Бесіди". Голова надзірної ради кооперативи „Архо" віддав голос директорові РСУК сен. О. Луцькому, який довшою промовою повитав нову станицю від нашого кооперативного проводу.

Дотепер ми зосереджували активність — ствердив сен. Луцький — на селі, де живе 80 прц. українського населення. Осяги на тому відтинку дуж великі: всі конструктивні сили села запряжені до праці. Та село перелюднене — половина селянського населення вистарчилаб, щоб утримати хліборобську продукцію на теперішньому рівні. Надвишка не має куди подітися — еміграція замкнена, парцеляція для наших людей недоступна. Залишається одно: пляново і розумно звернути до міста надмір робучих рук зі села. Щоби цей процес дав бажані вислідн, необхідно, щоб елемент, який напливає до міста, мав необхідний капітал та фахову освіту.

Зокрема великі можливости на міському терені дає ремесло, яке не лише утрималося в боротьбі з промислом, але й дійшло до нового розвитку та має перед собою гарне майбутнє. Тому необхідно звернути увагу на організацію ремісництва: професійну й економічну. В останньому часі у цій царині можна занотувати деякі успіхи — між ними основання столярської кооперативи „Архо", що обеднує коло 60 столярів, зокрема зі Львова й Підберезець.

Завданням кооперативи є забезпечити для членів постачання сирівця на добрих умовинах та збут; тому кооператива матиме склад сирівця і крамницю. Треба лише подбати, щоб наша ремісннча кооперативна продукція здобула собі таку сильну фірму, як рільнича, як нпр. масло „Маслосоюзу" у краю, а яйця „Центросоюзу" за кордоном. Та рівночасно необхідно щоби громадянство зуміло оцінити солідну працю та як слід її підтримало і винагородило.

Після відчитання привітів від українських установ Підберезець і Чижикова промовляв о. дек. Осташевський, парох Підберезець. Він підкреслив вагу кооперативи „Архо" для столярів околиць Львова, яких майбутнє, визволення від жидівської експльоатації залежить від розвитку новоосноваиої кооперативи. При слабій рентовности хліборобства вага ремесла велика. Ось 86-ох столярів з Підберезець закупило зі своїх заробітків 300 моргів поля та виховало коло 600 молодих ремісників що поосновували собі варстати праці по всьому краю. Завдяки місцевим парохам та світським установам у Підберезцях спинився процес роздріблювання ріллі та витворився великий стан добре кваліфікованих майстрів — певна основа для новоосноваиої кооперативи. У своїй прегарній промові довголітній парох Підберезець подлився деякими цікавими фаховими поміченнями, на тему напрямних розвитку нової кооперативи.

Пос. д-р Біляк ствердив на основі статистичних даних, що на нашій етнографічній території ремесло ще слабо розвинене — це дає йому великі виглядн на розвиток. Із національного погляду організація ремісників важна — за їхню душу починається тепер завзята боротьба.

Голова надзірної ради кооперативи замкнув свято, дякуючи гостям і прохаючи підтримки у пресі. Національним гимном почіичалось це свято українського ремесла.

Вже час...

подумати про Свята й не забувати, що

СВЯТОЧНЕ ПЕЧИВО ТА ТІСТА

найліпше на

МАСЛІ Й НАБІЛІ

тільки

Маслосоюзу

сіна, яке виконуючи в практиці гасло „свій до свого", причиниться до розбудови кооп. фабрики „Суспільний Промисл", що дасть працю українській безробітній молоді

—o—

З відчитової салі.

Д-р В. Кубійович: НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЛИЧЧА ПОЛІССЯ. Шестий поліський вечір присвячено демографічному питанню. Обговорив його доц. д-р В. Кубійович у рефераті: Національне обличчя Полісся. Прелегент зразу визначив територію Полісся на фізіографічних підставах, що не сходяться з нинішнім адміністративним поділом, бо до поліського воєвідства не входить волинське Полісся, зате на заході маємо в поліському воєвідстві частину Підляшя. Границю між українцями та білорусинами визначив референт на основі дослідів мовознавців, що полишає по білоруській боці меншу північно-східну частину поліського воєвідства.

По оцінці російського перепису населення з 1897 р. і польських з 1921. і 1931. рр. подає референт низку статистичних дат. З кінцем мин. ст. на Поліссі був дуже великий природний приріст (17:1000), а що еміграції звідти не було, то від 1897. до 1914. року число населення зросло на 220.000 і його було 1,200.000 душ; у цьому було 5 прц. поляків і 17 прц. жидів, решта українці та білорусини. Війна зробила велике спустошення, половину населення російська влада виселила. Правда, дуже багато виселених повернулося, але не всі і тому лише завдяки небувалому природному приростові стан населення в 1931. р. вернувся менш-більш до передвоєнного рівня 1,100.000. Природний приріст Полісся за повоєнний час був казочний (25:1000), найбільший в Европі, бо поліська жінка (у віці 15—50 літ) родить що шість літ одну дитину. На жаль, по 1931 р. маємо зменшення природного приросту (16:1000), хоч все-таки він більший, ніж на інших українських землях. Але водночас іде сильна еміграція поліщуків до Південної Америки, коли давніше такої еміграції не було, або якщо й була, то була із жидівського населення. Село зрозуміло, що тепер іде сюди польська імміграція і від 1921. до 1931. р. наплило на Полісся 70.000 поляків. Тому за переписом з 1931 р. було поляків 164000 (11 прц.), жидів 120.000 (10 прц.), т. зв. тутешніх 716.000, українців 55.000 і білорусинів 75.000.

В другій частині реферату подав д-р Кубійович дуже цінні дані на основі автопсії про національну свідомість поліщуків-українців. Вона є, хоч прихована, і то свідомість окремішности від поляків, москалів та білорусинів. Назва „українець" не є невідома. Але спеціяльна польська адміністративна політика, що для т. зв. тутешніх признає радше спільність з поляками, вплив школи, де не вчать навіть української азбуки, вплив церкви, де проповідують відьедавна по польськи, протиділають національній свідомости поліщуків. Всеж таки цьому можна протиставитися. Можуть це робити наукові працівники, мандрівники, літники та поселенці з інших українських земель.

Дуже цікавий реферат, виголошений легко й без перевантаження **числами, зібрана** ним аудиторія приняла радо.

Д-р В. Огоновський.

Під знаком пос. Войцеховського.

Шеф Озону, ген. Скварчинський, покликав 79 визначніших представників польського громадянства та діячів Озону до Головної Ради цієї організації. Зі Львова до цієї Головної Ради Озону увійшли: пос. Войцеховський, проф. Фішер, кс. проф. Шидельський, д-р Сталь і з бучацького повіту поміщик Шавловський. Таким чином посол Войцеховський зачинає бути головним представником Львова та Східної Галичини у проурядовому таборі: він є головною особою в „Звязку Легіоністуф", в Озоні та в „Секретаріяті порозуміння".

Загальні Збори кооперативи „Суспільний Промисл".

Дня 9. ц. м. відбулися в 5. год. попол. чергові загальні збори кооп. „Суспільний Промисл" у власному будинку при вул. Жовківській 188. Перед зборами прнявні (понад 100 осіб) оглянули уладження фабрики цієї кооперативи, що виробляє знану цикорію „Луна", підмінку кави „Пражінь" і солодову каву. Загалом фабрика кооп. „Сусп. Промисл" виробляє 20 родів ріжних перерібок з цикорії, ячменю й ін. Уладження цієї фабрики відповідають усім вимогам новочасної техніки й гігієни. В цій фабриці працює тепер 11 умовних і 50 фізичних робітників і робітниць, крім цього 13 робітників працює в сушарні цикорії у Жовкві.

Збори відкрив і проводив ними голова Надз. Ради інсп. Грабар. На згадку про пок. мец. М. Корчинського, першого голову Надз. Ради, прнявні повстали з місць і однохвилинною мовчанкою вшанували його память. Відтак п. Вішка відчитав протокол з попередніх заг. зборів. Інж. Р. Раковський здав звіт з праці фабрики. Хоч слідний загальний зріст продукції, одначе ще далеко до вдоволяючого стану. На жаль не всі наші крамниці беруть вироби фабрики „Сусп. Промисл" і не всі наші громадяни домагаються її виробів, іноді навіть домагаються чужих виробів, хоч вони зовсім не перевищають виробів української кооп. фабрики. Не зважаючи на велику конкуренцію чужих фірм, що мають великі засоби на пропаганду, вироби „Сусп. Промислу" здобули собі село, зате гірше представляється справа по містах. — Звіт з продукції здавав інсп. Павлик, звіт ревізії РСУК інсп. Стернюк, білянс зреферував дир. Грещак, звіт з Контр. Комісії здавав інсп. Грябар.

В оживленій дискусії промовляли: інж. Йовик, рев. Кухта, д-р Коберський, дир. Филипович, рев. Квасниця, п. Курилко, п. Черник, ред. Жук, д-р Бречка і рев. Мельничук. Після пояснень членів управи ухвалено абсолюторію і признання управі та працівникам. Значну частину білянсової надвишки (1.609 зол.) призначено на народні цілі. Після ухвалення будженого преліміиаря вибрано до Надз. Ради на місце 4 вильосованих членів: інж. Сербина, інж. Ельяшевського, п. Біганського і п. Дороту, на заступника інсп. П. Петрика.

Дальший розвиток цієї української кооп. фабрики залежить від українського громадянства, яке виконуючи в практиці гасло „свій до свого", причиниться до розбудови кооп. фабрики „Суспільний Промисл", що дасть працю українській безробітній молоді

Плащі, тренчі

Льняні сорочки,
Охоронні плащі:
Лікарські і бюрові.
Робітничі одяги.
Таборові виряди і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно

швальня кооп. „ПЛАСТ"

ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрації

Наймодніші матеріяли
жіночі і мужеські сукна
поручає у великім виборі
Дім Моди
Львів
Мар йська
Площа
Новий Европейський Готель

НОВИНКИ.

— Лиси, пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Весняний сезон у Черчі від 1. травня.** Черче-живець лікує: затяжний гостець, (ревматизм), гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, недуги скірні, жіночі та нервові. Відкриття сезону 1. травня. У весняному сезоні ціни знижені. Інформації: Управа Живця — Черче п. Рогатин.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Загальний Збір „Народньої Гостинниці“,** кооп. з обм. відповідальністю у Львові, що відбудеться 29. березня ц. р. в домівці „Молодої Громади“ при вул. Косцюшка 1 а приняв до відома звіт Управи, рах. замкнення за р. 1937, звіти Ревізійного Союзу Українських Кооператив і Контрольної Комісії від Надзірної Ради та розділив біляисову надвишку за р. 1937 в сумі: зол. 5.684.77 в той спосіб, що призначив на 5% дивіденду від членських уділів квоту зол. 3.301, приділив згідно зі статутом (законом) до запасного фонду квоту зол. 1.683.77, до фонду ім. Степана Качали (на фаховий виший торговельно-промислової молоді) квоту зол. 200 і на добродійні цілі призначив решту зол. 500. З черги перевів Загальний Збір вибір трьох членів Надзірної Ради, а саме пп. Дениса Коренця, о. Миколу Галянта і Миколу Бонковського.

У переходовім часі лінки правдива природна гірська вода **Францішка Йосифа** є відрадна випробуваним домашнім засобом. Вона усуває багато повсталих змін, які можуть виступати у різних відтинках кормового проводу.

— **Великодні мистецькі листівки.** У Варшаві існує група молодих українських мистців при Академії Мистецтв як філія львівської АНУМ, що має 13 осіб. Ця група улаштовує вліті свій табор, аби спільно працювати. Для зібрання фондів група видала гарні мистецькі великодні листівки, які варт використати. Авторами листівок є: В. Баляс, Я. Гавран і Монастирський-син. Дальші серії будуть: „Маківка“, „Біла гора“ тощо.

— **Наука історії і польської мови на „кресах всходніх“.** У минулу неділю відбулися у Львові загальні збори польського товариства учителів середніх та високих шкіл (ТНСВ). На цих зборах ухвалили резолюцію про те, що товариство змагатиме до того, щоб з державних і приватних, польських та меншинних шкіл усунути жидів, учителів польської мови та історії. В другій резолюції зібрані доручають управі товариства поробити заходи перед шкільною владою, щоб у державних та приватних школах з українською мовою навчання польської мови та польської історії вчили тільки вчителі-поляки.

— **Нові ціни мяса, вудженин і товщів** у подрібній продажі устійнила міська управа м. Львова в порозумінні з мясарями і купцями ось-так за 1 кг.: волове мясо першої категорії з механічного зарізу з 20% додатком 1.20 зол., вепрова полядвиця 1.70 зол., задне теляче мясо 1.40 зол., теляче мясо без костей 2 зол., переднє теляче мясо 1 зол., сало 1.80 зол., вепрівий топлений смалець 2.20 зол., ковбаса до смаження 1.60 зол., вуджена шинка з колінцем 2.20 зол., вуджена шинка без колінця 2.50 зол., вуджена шинка без кости і колінця (завивана) 2.80 зол., вуджена полядвиця з ребром 2.20 зол., вуджена полядвиця без ребра 3 зол., сира вуджена до варення 1.60 зол., задна шинка варена, праська, прасована без товщу і полядвиця 4 зол., шинка варена з товщем 3.80 зол., печена полядвиця 4.20 зол. передня печена шинка 3.20 зол., вестфальська полядвиця 4.50 зол., краяна (краківська) ковбаса 3 зол., січена ковбаса 2.50 зол., печена ковбаса 2.50 зол., ковбаса з полядвиці 3.80 зол., січена звичайна ковбаса 1.70 зол., біла ковбаса до смаження 1.60 зол., свіжий кабанос 3.40 зол., сухе салямі 4 зол., париське салямі 2 зол., ковбаски 2.80 зол., серволядки 2.50 зол., варена вудженка 2 зол., роляда і заяць 2.50 зол., паштетова кишка зол., свіжа і солена солонина 1.65 зол., вудженя солонина 2 зол., паприкована солонина 2 зол., білий смалець 2.20 зол., темний смалець 1.70 зол. полядвиця на **котлети 1.70** зол., чайний сальцесон 1.10 зол. Мясарів, які братимуть вищі ціни, потягнуть до строгої відповідальности.

— **Засуд на доцента Цивінського.** Варшавський окружний суд проголосив присуд у справі Станислава Цивінського й Олександра Звежинського, яких прокуратор обвинувачував за зневагу польської нації (пар. 155 к. к.). Суд признав Ст. Цивінського винуватим і засудив його на 3 роки вязниці. Звежинського суд увільнив.

— **Влом до судової каси.** В понеділок рано касієр окружного суду при вул. Баторія у Львові ствердив, що вогнетревала каса розбита, а з неї пропало 420 зол. Про влом повідомив негайно поліцію. Слідство виявило, що злодії дістались до пивниці, з якої вивертіли діру у стелі і таким чином дістались до каси окружного суду у Львові.

— **Клуночок з грішми на сміттю.** Анна Кендзерська, сторожиха дому при вул. Бляхарській порядкувала одночасно в синагозі при вул. Боїмів ч. 24. При виношенні сміття запримітила клуночок, в якому найшла паперові гроші і золоті в більоні. Ці гроші відобрав їй з рук один із власників крамниці, мовляв, це його. Повідомлений поліцай забрав знайдені гроші до комісаріяту, де перечислили і ствердили, що у клуночку було 360.70 зол. банкнотами і 10.02 зол. більоном. До комісаріяту зголосилося вже кількинадцять осіб кажучи, що це їх гроші. Зголосився теж один жид кажучи, що зі страху перед злодіями, сховав свої гроші у скрипці до скрині зі сміттям.

— **Пікетують жидівські крамниці.** Минулої неділі крамниці були відкриті від год. 1-ої до 6-ої вечором тому, що це остання неділя перед латинськими святами. При деяких жидівських крамницях „дижурували“ польські „народовці“, щоб полякам не купували товарів у жидівських крамницях. У кількох випадках інтервенювала поліція.

— **Львівська хроніка.** На Замарстинові упав до Полтви минулої неділі вечором якийсь підхмелений мужчина і важко потовкся. Його відвезли до шпиталю. — В помешканні при вул. Огородницькій ч. 49 намагалася скінчити самогубством 25-літня Анна Хомин. Її відвезли до шпиталю. — Невідомі напасники напали в ночі зі суботи на неділю на Ст. Кравця при вул. Личаківській і кількратно його пробили ножами. Раненого відвезли до шпиталю — При вул. Словацького підхмелений муляр Ст. Конечний перекинувся і вибив шибу в цукорні М. Бахмана. — З пральні Регіни Рубін при вул. Зибликевича ч. 29 злодії вкрали мужеську, жіночу і дамську гардеробу. — З помешкання М. Шора злодії вкрали футро вартости 500 зол. — З канцелярії адв. д-ра І. Кнозофа при вул. Подлеського ч. 7. злодії вкрали машину до писання, адвокатську тогу і два дамські плащі вартости 320 зол.

— **Що кожний повинен знати?** Вважаємо дуже доцільним (а теж дуже на часі) пригадати читачам, які треба стосувати засоби лікувальні при простуді, щоб хоронити себе перед грипою а й небезпечними ускладненнями. Одним із успішних засобів є Аспірина в таблетках, одначе стосована помилі скоріше, вже при перших проявах недуги. Цей від 40 літ випробований лікувальний засіб поміг уже мільонам хворих у часі грипи (інфлюенци). Однак треба жадати виразно Аспірини в таблетках, що мають застережений у Патентовім Уряді знак якости БАЄР на блішавім опакуванні і на кожній поодинокій таблетці.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В старій Галичині.

Хто з нас не каже: „Гей-гей! Старі, добрі часи!“? Кажемо так ми про минуле, скажуть так наші внуки про нинішні часи, казали так наші діди про часи прадідів, і так далі і так далі аж до початку світа. Один хіба Вп. прабатько Адам не згадував спершу старих, добрих часів, але й він почав зітхати за ними, коли його виселили з райської полоси.

Одним словом: така вже людська вдача і на те нема ради. Хочби навіть ліпші часи настали — все таки давні будуть ліпші. Одні тому, що ми були тоді молоді, другі тому, що ми їх не бачили.

Але напевно бували часи ліпші як ось ті, що ми їх переживаємо і неодин, мало майже кожний з радою душею вернувсяб до них, перескочивши десятиліття, півстоліття чи навіть цілий вік.

Передімною програма концерту „Сурми“, що відбудеться в середу 13. 4. 1938 в салі Лисенка: Читаю й і „зітхаю: „Гей-гей! Старі, добрі часи!“.

Концерт старогалицьких пісень!...

Так і вважається старе, поросле мохом попівство, з білими стовпами на передї і тихим, тінистим садом позаду. Кватирка у вікні отворена, а з хати чути звуки фортепіяну. Виливаються вони на подвіря і розкочуються як тиха вода по всім усюдам. Забігають і до возівні, де стоїть чужий драбинястий віз, а розпряжені коні хрупають свіже, пахуче сіно.

Нині пополудні приїхали гості. Дивні, неждані, але мило бачені і варті заходу. Самі молоді, веселі і безжурні, а всі в чоботах і циліндрах.

Алюмни! І то „укончавші“!

Батько котрогось із них дав їм підводу на цілий місяць і на цілий край: їдьте, мовляв, і шукайте.

І вони їздять.

Де тільки виросла під крилами затишного приходства якась кандидатка на імость, де їх не виросло забагато, там підвода заїжджає — радо витана і з жалем прощана.

Тихе приходство змінює з приїздом „укончавших“ своє обличчя. Пса прив'язують, кури ловлять, Паранька біжить на село, а Миколка їде возом до містечка.

А з відчиненої кватирки випливають звуки пісень, найновіших „шлягерів“.

„Ви дівочі сині очі
Чом слеза вас крие?“

Панна Оля служе і зітхає. Піднесла сині очі на отого чорнявого, що тенориком виспівує і зараз накриває їх віями. Коли завтра відїде чорнявець — накриє їх напевно і не тільки віями...

„Не лови мотилька, дівоньо молодая,
Він порине з цвіточка, оставить тебе“...

Так так!.. Порхне, напевно порхне. Такий гарний, такий елегантний, дехана син... Певно шукає за посагом, а вона... тільки випрану і дещо з господарства.

„У сні я снив о щастю, о рожах снив я .“

А може не відїде!?..

В світлицю ввійшов отець парох, що вернувся щойно з поля.

— Витаю, витаю. Прошу, співайте далі. І я колись співав і їадив так як ви. Ех, старі, добрі часи.

Алюмни хвильку порадились і вже гремить пісня:

„Задавенімо разом братя
Пісньвоскресну, пісньнову...“

Слухає отець парох нової пісні і росте серце і блистять очі і радість груди розпирає

„...Що за правду, силу й волю
Ми боротись все готов“...

Щось йому тромп за новомодно, але бадьорі звуки пісні вирівнюють текст.

„Жие в народі віра,
Що десь на Буга дні
Корона, меч і ліра
Лежать у глибині...

Село, до якого алюмни заїхали, саме стоїть над Бугом. І всім хатнім так приємно слухати про те, що в тому Бузі лежить корона, меч і ліра — все те, що „поховали старі батьки“.

— Ліра, любі гості — обзивається отець парох — вже не лежить на дні. Слухаю нових пісень і бачу, що вже її видобули. А ще дасть Бог..

„Живем, живем своїм житєм,
Його ніхто не відбере!..
Оно як наш Дністер плине“...

Літний вечір помало вийшов з тінистого саду і заснував приходство сумерками як диким виноградом.

Часи, часи!...

Добре, що „Сурма“ нагадає нам їх у середу.

Галактіон Чіпка.

„На добрий день SUMALT Сумальт“

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театр.

Великий Театр.

Вівторок 12. 4. год. 7.30 „Роз-Марі".
Середа 13. 4. год. 7.30 „Роз-Марі".
Четвер 14. 4. вистави нема.

Театр Співдружності.

Вівторок 12. 4. год. 7.30 „Подружжя мало".
Середа 13. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Четвер 14. 4. год. 7.30 вистави нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

РОЖНЯТІВ:
12. IV. Неволько.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЧОРТКІВ:
12. IV. Гетьман Полуботок.
13. IV. Мазепа.
ЯГОЛЬНИЦЯ.
14. IV. Шоня Бескиду.
15. IV. Подружній метч.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „В 4 очі" з Дол. дель Ріо, й. Шільдкраут.
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Ерроль Флін, Джоан Бльондель).
БАЛТИК: „Королівський вязень".
ВАНДА: „Належу до тебе"; „Пазурі і клинки".
ГРАЖИНА: „Дуня" („Почмайстрова дочка").
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шапа Гітрі).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Сліпий заулок" із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і комічна гротеска.
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Пошіпара".
МУЗА: „Життя музиці" з Людвою Райбер.
ПАКС: „Голгофта" пасійна фільма.
ПАЛЯС: „Гузарські мелемери".
РАЙ: „Зірка Рів'єра" з Ерною Зак.
РІЯЛЬТО: „Неоправдана година".
СВІТ: „Дівчата з Новоліпок".
СТИЛЬВЕ: „Еврейій" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Галігад".
УТІХА: „Дикі стежки" та ревія.
ХИМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Югославія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7): „Америка".

Присилайте передплату!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 12. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: Перед святами, 11.40 Лістові твори з пл., 12.03 Полуднева авдиція, 13.45 Вагнер із пл., 14.55 Біржа, 15.00 Фрагм. із „Хору століць", Музика з пл., 15.25 Бікучі вісти з міста та провінції, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Оповідання про Ісуса. 16.05 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Фантазії з опер, 17.00, 20.00 Актуальна гутірка, 17.10 Дравник — місто везирів, 17.30 Любимці радія: співи, орх., 18.00 Пірит, 18.10 Спорти, 18.20 „Нові поети — українські лавреати в українській мові акт. д-р Ю. Пеленський, 18.30 Концерт у вик. віол. квартету, 18.50 У Дністровій зорі. 19.00 Спорт, 19.05 Програма на завтра, 19.10 Літер. вечір пред. Ростворовському; 19.40 Сяр. реціталь у вик. Вацл. Кованського, 20.10 „Стара казка" оп. В. Желенського; в перерві коло год. 20.45 і 21.30 Веч. денник, Актуальна гутірка, 22.50 Ост. вісти, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 13. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газета в українській мові; 13.55 З оперової музики, пл.; 14.30 Популярна музика з пл; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із „Хору століць", Музика з пл.; 15.20 Бікучі вісти з міста та провінції; 15.45 „У балькивщині білого котика" гутірка для старших дітей; 16.00 Кутюк мозн; 16.15 Поморські нар. пісні, хор, капеля, сол.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Відчит: Кожний поляк родиться вошком; 17.15 Популярна камер. музика у вик. форт. квінтету; 17.50 Військова служба колись і сьогодні; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Е. Д' Альбер: „Низини" фантазія з пл.; 18.20 „Світло" містерія А. Рабіцького; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Св. Францішок розмовляє зі султаном" фрагм. із пов. С. Кессак; 19.20 Співа (контральт) у супр. форт.; 19.35 Право читача та право письменника; 20.00 Віденські класики в орх. фантазіях, муз. авд. у вик. орх.; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт у вик. Г. Штомки (форт.); 21.45 Великопістна гутірка; 22.00 Релігійна музика; 22.50 Ост. вісти; 23.00 Популярна музика з пл.

Четвер, 14. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Симф. поранок із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Косак-Щуцької „Хрестоносці", Музика з пл.; 15.25 Бікучі вісти з міста та провінції; 15.30 Господарські вісти; 15.45 Муз. мозаїка, авд. для молоді; 16.15 Камер. концерт орх., співи; 17.00 Сапігович як публіцист; 17.15 Стрості Христові у нар. пісні; орх., муж. і міш. хор, баритон, 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Письмак; 18.20 Органи сольо; 18.25 18.55 Програма на завтра; 18.35 Авдиція для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 19.00 „Мігуель Манара" містерія О. Мілоша; 20.00 20.55 Актуальна гутірка; 20.10 Форт. реціталь, Шуманові твори; 20.45 Веч. денник; 21.00 Релігійна музика у вик. хору, орх. і пл., 21.45 Страстна гутірка; 22.00 Концерт камер. орх., співи, скрипка, органи; 22.50 Ост. вісти; 23.00 Із спікерового альбуму.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 12. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00, 19.10 Розр. музика, 21.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, **БУДАПЕШТ 12.05 Форт реціталь Любки Колесси.** (Обм. мад.-болг. концерт), 13.00 Цит. музика, 18.05 Кларнет. 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Німфи" оп. Польдіні, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. мельодії, 20.00, 21.15 Оп. музика, 22.20 Легка й танк. музика. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Співи, КОШИЦІ 14.00, 8.45 Вістки, 18.00 Пєса, КЕНІГСБЕРГ 20.00, 21.00 „Моніка" оп. Досталя; МІЛЯНО 16.40 Для дітей, 17.15 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Клеопатра" оп. Ля Роза Пародія, ПРАГА 15.15 Скрипка, 15.30 Форт. твори Дебісія, 18.20 Солісти, 20.55, 21.00 Орх. концерт, скрипка, Голландська музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Форт., 20.15, 21.00, 22.00 Театр Уявн „Наступ на мізин" (за осн. Золі), 22.15 Камеральна музика; РИМ 16.00 Інстр.-вок. концерт, 22.00 Камер. музика, форт., СОФІЯ 20.00 Співи, 20.45 Російські романси.

Середа, 13. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Оперетові мельодії, 20.30 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.00 Скрипка, 18.05 19.00 Цит. музика, 21.15 22.00 Симф. орх., солісти; ВІДЕНЬ 11.25 Нар. музика, 15.30 Великодне оповідання для дітей, 19.10 Стрийські нар. мельодії, 20.00 21.00 Віденські мельодії, оперн., тенор, 22.00 Розр. концерт. муз., співи; МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія; ПРАГА 19.25 „Табор" симф. поема Сметани; РАДІО ПАРІ 18.00 20.30 Віол., 18.05 Пісні, 21.00 22.00 „На паризькій хвилі" вес. розр. програма; РИМ 17.15 Розр. музика, 19.40 Концерт, 21.00 22.00 23.00 „Турандот" оп. Пуччіні; СОФІЯ 19.15 20.00 21.00 „Севільський цирульник" оп. Росіні.

Четвер, 14. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.15 Розр. музика, 16.30 Шубертові твори; БІЛГОРОД 18.20 Арфа, віол., 18.50 19.00 Співи; БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 17.00 Скрипка, форт., 18.00 Орх., 19.00 20.00 21.00 22.00 „Страсти на осн. св. Матея" орат. Баха; ВІДЕНЬ 15.30 Народна музика на нар. інстр., 17.55 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня і нова камер. музика; КОШИЦІ 13.30 Про алкоголізм на Закарпатті, 18.00 Культурний огляд, Музика з пл., 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Бок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Меса да Реквієм" Вердія; ПРАГА 15.15 Скрипка, твори словацьких композиторів; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уявн, 19.00 Пісні, 19.15 Співа, реціталь, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Трохи гумору; РИМ 16.40 Для дітей, 17.15 Камер. концерт, 21.00 22.00 „Ля Пасіоне ді Крісто" Е. Пезн, 23.15 Рел. музика; СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 18.40 Пісні, 20.45 Чеські пісні.

Радіокутик.

ОДНА ДЕРЖАВА — ОДНА РАДІОФОНІЯ.

12. березня п. р. одночасно з доконанням аншлюсу, австрійська радіофонія стала частиною німецької радіофонії. Німецька і австрійська радіорозсильчі бреївки тими самими мельодіями військових маршів та надавали концертові того самого змісту. Одночасно розвязано Виконавчий Комітет Равагу. Дир. Чен, разом з усіма провідниками Равагу залишили свої становища. Тепер ще невідомо, які саме зайдуть зміни в організаційній структурі німецько-австрійської радіофонії, одначе вема сумніву, що прийде до повного зближення з німецькою радіофонією. З програм австрійського радія вже тепер усунено всілику співпрацю артистів жидівського походження.

РАДІО В ЧАСІ КАЛІФОРНІЙСЬКОЇ ПОВЕНІ.

В найбільш критичному часі, підчас недавньої повені в полудневій Каліфорнії радіо було одинким зв'язком між ділянкою країною та рештою американського континенту. Серед нечуваних трудностів, включаючи всіляких получень коротких хвиль, таблів і т. п. професійні радіотехніки та радіоаматори сотворили постійну радіову лучбу: телефон, телеграфи, залізниця та навіть летунська комунікація — перервалися, тільки хвилі радія несли без перерви вістки, утримуючи лучбу. Таким чином радіо дало ще раз доказ своєї необхідности у випадку стихійної катастрофи.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 11 квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкд. з опак. 3·50 зол.
молоко 18—19 со
(яйця нема)

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЗДІБНА кравчиня з першорядним зроком шиє по домах. Зголошення до Адміністрації під „Недорого". 797 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ, мотороверн, мотошпалі гуртово поручає Ігнацн Роман, Ска з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 2-20

„СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Львів, Сикстуська 2 поручає комплетні випрями для немовлят та все потрібне для дітей від новороджа до підліта. 746 1-4

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех.-дентист тепер Львів, пасаж Гавсмана 7. 875 2-5

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Федиського Львів. Вірменська 25 (дім „Дорі") виконує всякі церковні предмети з срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673 8-0

УДІЛОВЦІВ приймемо до надібних промислових підприємств. Зголошення під „Дохід" до Адмін. 790 2-

ОГОЛОШЕННЯ.

Ревеляційний під оглядом добрати пудер Й. Ф. Б. ШАХА надає цері ідеальний матовий, свіжий і молодечий вигляд.

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ФІРМА
Брати Стажевські
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 8.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 -10

БРОШУРУ „ЛІК ЗІЛЛЯ НА ЖІНОЧІ НЕДУГИ" дістати можна у книгарні Шевченка Львів. Ринок та у Гриньва Бобяка Бережани. Ціна 50, поштою 65, шоручено 95 сотиків по надїланню готівки. Книгарням, товариствам знижка. 752 5-5

Жадайте тільки муштарду
„МІКА"
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 4—10

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговуватися можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції вислання **за попередньою** оплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 урядів зол. 2.50
на 960 урядів зол. 5.—

ЦІНИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і повинних . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, вимін і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 80 (14.912). Львів, середа 13. квітня 1938. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Квартьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні англійські продає ФАБРИКА ОДЯГІВ Рот і Рудерфер Львів, Легіонів 3/I. п. (над кіном Паляс)

Англія домагається, щоб Ліга Націй визнала анексію Абісинії.

Райтер повідомляє: Британський уряд вислав до секретаріяту Ліги Націй ноту з домаганням, щоби Рада Ліги полагодила дефінітивно абісинське питання на найближчому засіданні, 9. травня ц. р.

ПОЛОЖЕННЯ В АБІСИНІЇ НОРМАЛЬНЕ.

Британський державний підсекретар Батлер заявив у палаті громад, що положення Абісинії нормальне: на її кордонах спокійно, внутрі італійська влада панує над ситуацією.

ГАЙЛЄ СЕЛЯСІЄ НЕ ХОЧЕ ДОПУСТИТИ ДО ВИЗНАННЯ АНЕКСІЇ АБІСИНІЇ

Як повідомляє абісинське посольство у Льондоні, негус Гайле Селясіе вжие всіх засобів, щоб не допустити до визнання анексії Абісинії.

Льондонська преса міркує, що визнання анексії Абісинії стріне в Лізі Націй деякі труднощі: вирішити можна лиш одноголосно, а СССР і Китай можуть спротивитися визнанню.

Стежний лист за архикнязем Оттоном Габсбурґом.

Як подає „Лінцер Фольксблят", австрійський міністр справедливости Гібер заявив, що його влада розіслала стежні листи за архикнязем Оттоном Габсбурґом, претендентом до австрійського престолу, бо він провинився державною зрадою, закликаючи цілий світ до помочі для Австрії.

У Чехословаччині не будуть святкувати 1. травня.

СУДЕТСЬКІ НІМЦІ ПОГРОЖУЮТЬ БОЙКОТОМ ЧЕСЬКОГО РАДІЯ.

День 1. травня є в Чехословаччині державним святом праці. На основі постанови політичного комітету ради міністрів цього року не будуть святкувати 1. травня, бо це могло б довести до небажаних політичних маніфестацій.

Судетсько-німецька партія категорично зажадала, щоб віддати їй технічний і мистецький провід нової радіостації, побудованої у Мельніку під Прагою, бо німці становлять у ЧСР понад 40 проц. радієвих абонентів. Якщо уряд не виповнить цього домагання, німці погрожують бойкотом чеського радія.

Програма уряду Далядіє.

Як подає париська преса, новий уряд Даладіє намітив собі ось яку програму:

1) у закордонній політиці: неінтервенція в Еспанії та порозуміння з Італією.

2) У скарбовій ділянці: не допустити до інфляції, контролі девіз та нових податків від капіталу; емітувати 12—15 міліярдову позичку на національну оборону.

3) У суспільній політиці: зліквідувати окупаційні страйки та конфлікти у світі праці.

У вівторок в 11. год. уряд збирається на нараду, пополудні перший раз стає перед парламентом.

ФРАНК ІДЕ ВГОРУ.

Повстання уряду Далядіє найшло прихильний відгук на льондонській біржі. Французький франк підскочив зі 102 і пів на 160% франків за фунт штерлінгів. На париській біржі пішли вгору вартісні папері.

Японські літаки над совітською територією

ЯПОНІЯ ПОГРОЖУЄ БОЛЬШЕВИКАМ РЕПРЕСІЯМИ.

ТАСС подає: 11. ц. м. 11 японських військових літаків перелетіло совітський кордон від південь від Полтавської. Напроти них вилетіли совітські мисливські літаки і прогнали їх. Один японський мисливський літак причалив на совітській території.

Совітський уряд наказав перевести слідство і переслав до Токіо протест.

У звязку з протияпонськими переслідуваннями на північному Сахаліні, Японія звернулася до СССР з погрозою репресіями, якщо ці переслідування не покінчаться.

„Мікайо Шімбун" стверджує, що совітські літаки перелітають кордон і що такий стан годі довше толєрувати.

Смерть Чанкайшека?

З японських джерел повідомляють, що підчас налету японської ескадри згинув Чанкайшек та кількох інших китайських достойників.

ТОКІО НЕ РАХУЄ НА ПОСЕРЕДНИЦТВО ЛЬОНДОНУ.

У пресі появляються вістки, що японський уряд хоче просити у британського посередництва у далекосхідній війні та що японці готові відкликати свої війська з Китаю, бо Чанкайшек погоджується на переговори. Представник японського міністерства закордонних справ рішуче заперечив ці поголоски.

ЯПОНІЯ НЕ ВЕДЕ НІЯКИХ МИРОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

Представник японського міністерства закордонних справ заперечив вістку, немовби Японія вела мирові переговори з незалежним китайським урядом, або з якимнебудь іншим. Вона могла б переговорювати хіба з японофільськими урядами в Пекіні та в Нанкіні.

СССР ВИСИЛАЄ ДО КИТАЮ 300 ЛІТАКІВ?

Як подають з Гонкону, на совітській території приготовано 300 літаків, поділених на 50 ескадр, щоб їх вислати до Китаю.

Великий Раут

7. травня 1938

УКРАЇНСЬКОГО ГІГІЄНІЧНОГО Т-ВА У ЛЬВОВІ В САЛІ ПОШТОВЦІВ НА БУДОВУ НАРОДНІХ САНАТОРІЯ

Після оформлення ОЗОН-у.

Львів, 12. квітня 1938.

Польська преса з останньої неділі оголосила склад начальної ради проурядової партії Обозу Зєдиноченя Народового (ОЗОН), яке заточкувала декларація його першого шефа полк. Адама Коца з 21. лютого минулого року, на який творено на основі заяви маршала Сміглого Ридза з травня 1936. р., формального наслідника покійного маршала Пілсудського, що його особисто на те становище передбачив.

Від того часу минає близько два роки і треба було аж такого довгого часу, щоб остаточно закінчити процес творення нової польської політичної партії. В декларації марш. Сміглого-Ридза вперед двох років зазначено тільки потребу національно-політичного обєднання польських сил коло уряду і для його підтримки у польському громадянстві для переведення великих завдань державного характеру, що їх намітив, чи намітить уряд у своїй практичній програмі. Ні організаційних подробиць, ні зарисів ідеольогічної і практичної програми згадана декларація в собі не заключала. Її мали виготовити щойно згодом і цю місію дістав полк. Коц. Створення нової суцільної політичної організації — і то проурядової — було подиктоване вимогами тодішньої польської політичної дійсности. Увійшла в життя квітнева конституція з 1935. р. і нові виборчі закони до польських законодатних установ, на основі яких у вересні 1935. р. відбулися вибори, у виспіді яких сформовано теперішній сойм і сенат. З кінцем тогож року зліквідували формально Безпартійний Бльок співпраці з урядом, що не був ніколи політичною партією у властивому розумінні цього слова, у своєму нутрі обединував формально не тільки поляків, але і деякі частини національних меншин, вибрані та зеднані „ад гок" адміністраційними чинниками. Був це інструмент уряду, чи до деякої міри і самого марш. Пілсудського, якого особистий авторитет обединував у ББ ріжних людей з ріжних політичних таборів, або часто і звичайніських собі конюнктуральників-кар'єровичів.

Творця квітневої конституції і новних виборчих законів полк. Славека (посли Цар і Подгорський були радше його технічними співробітниками) життя усунуло в політичну тінь. В урядовій верхівці зударялися дві суперечні течії: авторитарна, яка хотілаб довести Польщу до тотального устрою, та подекуди демократична, яка хотілаб зберігти залишки демократично-парляментарного устрою. У виспіді вийшов своєрідний польський компроміс. В основах задержали авторитарну систему, не усуваючи формально й демократично-парляментарної декорації, а тим самим не ввели послідовно і зразків совітського, гітлерівського чи фашистівського устрою. Не використали теж у повноті всіх тих повноважень, що їх квітнева конституція

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 55—65

Галина Судомирова

найдорожча дружина вчителя Григорія померла по тяжкій недузі дня 12. квітня ц. р. у Загальнім Шпиталі у Львові.

Похорони відбудуться дня 15. квітня в год. 5-ій попол. з хрищат Реформатів, вул. Яблонська 64 на Личаківський цинтарж.

На похоронах запрошує приятелів і знайомих горем прибитий **Муж.**

дає президентові держави. Навпаки, настав навіть період, що уряд по довгих роках керує державою у законодатній ділянці без окремих повноважень, полишаючи формально цю ділянку польському парляментові. Зродилась і деяка ілюзія, що парлямент працює самостійно і свобідно виконує право критики діяльности уряду.

Та це була ілюзія. Більшість польського громадянства, якому залишили давніші організаційні форми політичних партій, була в опозиції до уряду. Для уряду вона не була безпосередньо грізна, бо політичні партії позбавлено всякого політичного впливу на хід подій в державі. Витворилася прірва, над якою треба було покласти міст між урядом і громадянством. Цю ролю мав виконати якраз ОЗОН.

Пинявою пішло формування нового польського проурядового табору. Його шеф полк. Коц старався у першу чергу приднати для нього впливові особи з польського селянського табору. Тому то в його декларації попри дуже загальникові фрази про значіння квітневої конституції, армії, держави, католицької церкви, значіння міст, промислу, ремесла і робітництва та взагалі світа праці та значіння розвою польської культури, подрібну позитивну програму в деклярації полк. Коца з 21. лютого мин. року проголошено тільки супроти села, заповідаючи скоре докінчення земельної реформи і допомогу у відтяженні перенаселеного села через створення нових промислових осередків та піднесення духової і матеріяльної культури села. Йшла виразна ставка на польського хлопа з поминенням його політичної верхівки, яка сиділа досі у проводі Польського Стороннитва Людового. І тут прийшло з нею до зудару літом минулого року в часі відомого польського селянського політичного страйку з кривавим його вислідом. Не вдалися назагал і заходи позискати для проурядового табору і робітничий світ, знеможений значно у своєму нутрі розкладовою комуністичною роботою. Зате приднали частину польської інтеліґенції, що орієнтується здебільша на польську ендецію і вона перша заповнила ряди нового проурядового табору. Це й мало та має донині свій вислів у сучасній політиці уряду, чи пак його органів на українській етнографічній території у Польщі, в політиці, яку наглядно відчуваємо сьогодні на кожному кроці та у кожній ділянці не лише збірного, але і приватного життя.

У згаданій деклярації полк. Коца присвячено теж невеликий окремий уступ і національним меншинам, не згадуючи поіменно ніодної, та яких справи потрактовано як внутрішню польську справу. Цього уступу не можна й назвати конкретизованою програмою щодо національних меншин, хоч з проголошених фраз відчувалось, що вона торкається зокрема до нас так, як про жидів є згадка в наступному уступі деклярації.

Становище „Діла" до деклярації полк. Коца зазначено у редакційній статті п. н.: „Деклярація полк. Коца" (ч. 40 з 24. лютого 1937 р.). У тій статті підчеркнено, що українська справа в Польщі не є внутрішньою польською справою, бо її засяг сягає далеко поза польські кордони. Тут у Польщі жде вона на управильнення, якого дійсних спроб досі у Польщі не було. Якщо засади деклярації полк. Коца увійдуть в життя, то вріжуться вони глибоко у практику усього державного правління, в уклад не тільки внутрішніх політичних сил, але й у ділянку — „бути-небути" установ, організацій, а може навіть — одиниць. Згадану статтю закінчено словами: „Всяка польська консолідація бажана нам і корисна, якщо вона відкриває дорогу для поважного трактування української проблеми і якщо вона перекреслює стереотипну фразу, що її приходиться нам стільки разів слухати „тепер держава і уряд мають стільки інших актуальніших справ, що українські справи мусять підождати". — Єдино міродатні для нас є і будуть — діла, факти, дійсна національна політика. Все інше — ще вчерашні нас".

Від часу проголошення деклярації і появи згаданої редакційної передовиці „Діла" минає вже чотирнадцятий місяць. Полк. Коц не обєднав польського громадянства і знеохочений уступив. За діло взявся його наслідник ґен. Скварчинський і шеф його штабу полк. Венда, що нині кермують ОЗОН-ом. У наміченій полк. Коцом організаційній схемі і тактиці не зробили вони ніяких засадничих змін.

В дійсности завершили вони лише персональну організацію у самій верхівці створенням начальної ради ОЗОН-у після попереднього створення відповідних воєвідських і повітових організацій. Будовано все на принципі номінації з гори, бо ґен. Скварчинський має у кутрі майже диктаторську владу, без участи ширшого виборного громадянського чинника. Новостворена начальна рада з 80 членів-номінатів має по суті дорадчий голос, а її персональний склад дає змогу поробити вже нині деякі висновки.

І так у виконанні деклярації полк. Коца ОЗОН поставився фронтом до польського села і робить усі зусилля, щоб його здобути поза плечима досі діючих там польських політичних організацій, зокрема ПСЛ. Тут у зародку і можливість дальших зударів на терені польського села з діючими там нині політичними чинниками, що залишились поза ОЗОН-ом. Чи обіцяні для польського села благодати його зєднають, покаже щойно недалека може майбутність. Є дані думати, що це приєднання не піде легко. З видніших давніх людовцевих діячів приєднали тільки буашого посла Блажея Столярського, інші залишились на боці. Зате приєднали чимало перебіжчиків з ендеції з б. послом д-ром Здіславом Шталем зі Львова у проводі. Велика більшість вісімдесятки не є, як кажуть поляки „штандаровими" особами. Є це або бюрократи на високих становищах, або льокальні суспільні діячі, при чому кидається в очі, що у номінаційну вісімдесятку поза кількома особами не втягнули у більших розмірах військового старшинського чинника, так домінантного сьогодні у польському житті. Поважне число осіб з хліборобського світа, у значній частині поміщиків, теж багато говорить про найближчу практичну орієнтацію ОЗОН-у.

До нової верхівки не ввійшли зі Східної Галичини такі відомі зі своїх виступів особи, як посли Відацький, Жиборський, Екерт і Остафін. Зате є там гомінкий пос. Войцеховський, що належить до керманичів львівського Секретаріяту Порозуміння та його формальний шеф на політичному терені Східної Галичини в рямцях ОЗОН-у проф. Фішер, людина зрештою без авторекламової та непрємно-зайлої крикливости.

Консолідацію польського громадянства на наших теренах в дійсности вже переведено і якраз тільки тут, а не деінде. Який підхід цього сконсолідованого табору супроти нас — відомо. Виконує він у життєвій практиці ендецьку програму супроти нас, хоч в останньому часі з нетаким провокаційним розмахом, як це було ще недавно. Чи по цьому шляху піде ще дальше, виявиться небавком. Обективні дані та особовий склад, і більше як однорічна практика ОЗОН-у не ворожать, щоб новооформлений табор по правді взявся поважно рушити українську проблему, бож люди стажу посла Войцеховського нездібні до цього. І українська справа буде дальше колодою, що її відчує, бо і мусить відчути, новий польський політичний проурядовий табор.

Д-р Степан Баран.

Надзвичайний Синод православних єрархів.

Варшава, 8. квітня 1938.

Митрополит Діонизій скликав на 8, 9, 10. 11. квітня ц. р. **надзвичайну сесію свящ. синоду** Православної Церкви у Польщі. До Варшави прибули сьогодні архиепископи Олексій, Теодозій та Олександер і всі православні епископи, що кермують самостійними епархіями.

Темою нарад, крім головної справи президентського декрету, буде м. ін. все актуальна справа Гриньок, білостоцької катедри, латинської акції у прикордонній смузі і свіжа справа, **а саме останні події в кількох повітах Холмщини.**

Польський пресовий, зокрема католицький світ, як також кореспонденти закордонної преси виказують особливе зацікавлення ходом синод. сесії.

Гром.

„Сталінська весна".

Ще паде часом сніг, ще хмариться холодне небо, але дме вже по ночах неспокійний південно західний вітер...

І як птиця інстинктовно відчуває, що настає час вилітати їй до іншого місця, так і у хлібороба з діда-прадіда являється інстинктове передчуття, що вже близький час починати поратися біля „земельки"...

І справді стоїть уже зараз над могутніми, двометровими завглибшки, українськими чорноземами туман; нищить рештки снігу, а вдень, у сиьому, прозорому небі співають жайворонки й дослівно на очах просихає земля. Земля тягне до себе людину...

Тягне людину взяти грудку цієї землі; помняти її руками і сказати собі, ніби нерішуче: „А щож? Час уже і сіяти!"

І тягнуло так людину століттями, тягне і тепер...

Тягне старезних дідів, що — здається — памятають аж панщину, тягне людей, що на власні очі бачили „Україну", тягне молодих комсомольців. Тягне на лісовій Житомирщині, з її ланами під картоплю і тягне на засіяній вежами вугільних шахт Донеччині з її городами та нивами, на мальовничому Поділлі з його узгірями...

Тягне на буряковій Київщині з димарями цукроварень і на безмежних рівних степах Одещини, що їх обмивають сині води козацького моря...

І на байраках та балках Харківщини з її синіми хатинами, і на широкополих, придніпрянських ланах Миколаївщини, і на пшеничних степах серця України-Полтащини, і на Дніпропетрівщині з її рівними, як стіл бавовняними нивами, і на садовій Винниччині, чи не з кращими від тих на Київщині, буряковими плянтаціями.

Боже мій, пишеш ці назви, ніби назви провінцій якоїсь Нової Зеляндії: такі вони далекі, такі неприступні, а цеж свої, найрідніше, найдорожче...

Забути їх нема сили.

То-ж рідні села, то рідні люди!!.

Тягне до землі українську людину..., але завжди чомусь то було, що ця земля була не своя. Так і тепер.. Тягне людину до землі, але не до людини вона належить і поратись навіть біля неї можна почати тільки тоді, як надійде наказ з райземвідділу.

Почалася „на нашій, не своїй землі" весна; перша „сталінська" весна „сталінської" третьої пятилітки...

Торік було трудно з хліборобством на Україні. Торік — цеж всім відомо — до земельних органів попролазили „вороги народу", творили „шкідництво" у сільському господарстві, шкодили колгоспам, брутально ламали статут с. г. артілі, видавали недобрий, нібито сортовий, насінний засівний матеріял, спізнювались з засівною кампанією, виводили з ладу трактори, сільськогосподарські машини, ставили у проводі місцевих земельних органів машино-тракторних стацій людей неознайомлених з роботою, цілком непридатних...

Ну, а цього року вже буде щось цілком інше, цеж перша „сталінська весна першої сталінської пятилітки"!!.

Просихає земля... Але все нема ще розпорядків з райземвідділів. Райземвідділи дзвонять до райпарткомів, до окрземвідділів; до машинотракторних стацій...

Алеж всюди „повикорчовували" ворогів народу, всюди посадили на посади нових людей, молодих „висуванців" з низів.

І ось ці „висуванці" мусять починати працю.

Отже одні з них відповідають на телєфонічні дзвінки: „Не чіпайте мене, я людина нова, я застав тут розбите корито і ще не направив його". Інші, сміливіші, дзвонять до центру, що у них усе готове: колгоспники на заміну свого насінного матеріялу дістали чистосортний, трактори відремонтували на 100 прц, на 100 прц навезли до тракторів опалу.

А земля вже занадто просохла...

І дзвонять нарешті з центру: „Починайте, виїздіть у поле"...

Райземвідділ повідомляє про це сільради, машинно-тракторні стації, повідомляє, не поспішаючи, бо знає, що з центру будуть поправки, доповнення і зміни до засівного плану, про що доведеться знову повідомляти місця.

Директор Сталінської, напр. машино-тракторної стації, Генического району, повідомляв, що всі 80 тракторів відремонтували, а при перевірці виявилось, що 45 з них ще в ремонті, а з 35-ти, що загули таки в поле залізними хрущами, пускаючи синій димок та тягнучи за собою широві, незграбні сівалки, тогож таки вечора довелось 11 знову відставити до ремонту, а 24 другого дня вже не працювали, бо в районі переплутали плани, і не привезли опалу на стацію.

Довелося сіяти руками.

— Хіба це сортове насіння — кажуть колгоспники — цеж значно гірше від нашого насіння!..

Та добре, що й так, а то сусідній колгосп „імени маршала Ворошилова" дістав приділ сортового насіння, поїхало декілька возів по нього, а там:

— Так, — кажуть на складі — приділ справді є, але на складі у нас насіння немає та й невідомо, коли буде...

А в колгоспі „Победа (не „перемога", але „победа") соціалізма" дістали не повну кількість насіння.. „Ну, щож його робити, дамо зменшену норму на га!"...

Та і з добривом але, нема ніби в районі, а коли надійде, невідомо.

— „Сіймо, товариші, і без добрива!"...

А ось колгосп „Вільна Праця", Вапнярського району,... довгенько довелося чекати на розпорядок починати сіяти буряки. Нарешті почалася сівба, але якась дивна: в одному місці сіють, в іншому ні. Щож виявилось? Як у кожному колгоспі, так і в цьому знайшлися тисячниці-стахановки, тобто такі, що обіцяли зібрати 1000 сотнарів буряків з га, отже управа колгоспу, сільради, району навіть, усю свою увагу скупчили на ділянках тисячниць, сюди і добриво, і машини, і людей, ну, а на інших ділянках... там можна і зачекати, навіть краще буде, як по них буде поганенький урожай, і ці всі сотниці, тощо, пішли покищо працювати у себе на своїх городах, на присадибних ділянках.

Та не можна сказати, що всюди була така бездіяльність! Наприклад, Чигиринський райпарткомом дістав повідомлення, що до району приїде представник Київського обпарткому. Поночі аж тридять комуністів загули вантажними машинами по колгоспах, поночі колгоспники, що пізно вечором повернулись додому з незакінченої ще сівби, почали нову роботу — „прасувати" шляхи... Ледви скінчили...

День випав чудовий... якраз для сівби, але не до сівби тут було: зранку поставали колгоспники здовж шляху, з прапорами, з дитячою шкільною орхестрою, довгенько і постояти довелось, але коли надвечір загув здалека самохід київського партійця, орхестра заграла „Інтернаціонал", а тисячу голосів закричало: „ура", а секретар райпарткому, голова райвиконкому, директор МТС зустріли київця з рапортами про виконання на 100% засівної кампанії на „першій сталінській весні третьої сталінської пятилітки"...

І хоч 90% колгоспів давно вже склали свої річні звіти, в районі і досі не квапляться дати розпорядок, щоб колгоспникам видали належність за трудодні...

Щож це все значить? Адже „головного шкідника" у сільсько-господарській справі, московського Чернова посадили за грати ще в серпні, як метеори змінялися українські „шкідники" наркоми земельних справ І Папернй, і Демченко, і Сідерський; отже „викорчували" всіх „шкідників", „викорчували" ще з осени, значить тепер мусить бути усе добре...

Але, як бачимо, воно цілком не добре...

Чи значить це все, що по суті сільське господарство в УССР розвалюється без шкідників, що цей розвал стає хронічним станом? Чи може значить це, що шкідників забагато, що їх „викорчували" не всіх, що багато з них законспірувалося і вживає заходів, висадити СССР з середини?! Чи значить це може ще, що активізація ввесь совітський і партійний апарат на совітській Україні, Москва посадила там цілком нових у кожній справі людей, цілком необізнаних, недосвідчених, які мусять доходити до всього власним розумом, бо і вчитися нема у кого — всіх попередників „викорчували", — і що у всіх цих нових людей, хай навіть частинно і совітських патріотів, зранку до вечора вмовляють, що є внутрішній, такий небезпечний ворог, шкідник, якого треба за всяку ціну викрити?!

Але крім цього цим новим людям твердять увесь час, що справжній большевик тільки той, хто вміє розрізнити ворога від друга, бо ворога, хочби він прикидався другом, мусиш викрити з усіма наслідками, а друга, хочби він і не був подібний до друга, не сміеш чіпати!!

Отже чи не є на першому плані саме оце викриття, а праця, праця може і зачекати?!

Одне можна сказати: покищо большевики мають доброго спільника, яким є ці могутні, на два метри завглибшки, українські чорноземі, що майже без жадної допомоги родять, але як цей спільник підведе, то що тоді буде?!

І взагалі щось не на добре і то дуже не на добре запоситься на „першій сталінській весні першої сталінської пятилітки". Гл. Л.

СТАРИМ ЗВИЧАЄМ

Кожний бажає з нагоди ВЕЛИКОДНЯ своїм найближчим на сторінках Свят-Великоднього „ДІЛА"

Бажання до 15 слів коштує зол. 2·00 — кожне дальше слово 20 сотиків.

Зголошення приймаємо ТІЛЬКИ до дня 20 квітня ц. р. — Належність просимо надсилати разом із текстом.

Відложена конференція.

Іранське міністерство закордонних справ стверджує в комунікаті: Конференцію міністрів закордонних справ держав, які підписали пакт у Салябаді, що мала зібратись у Кабулі, відложено до весни 1939. р. У вересні ц. р. ці міністри стрінуться в Женеві.

Французькі робітники не хотять страйків.

Як повідомляє дирекція фабрики Рено, в понеділок вечором перевела вона між своїми робітниками голосування на тему страйку. Лише 874-ох робітників висловилося за страйком, 2922 — проти. З огляду на те у вівторок в 8 год. рано почалась нормальна праця.

Тійчас окупаційного страйку у фабриці було лиш 10 проц. робітників.

Д-р ІВАН КОПАЧ. 2

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

По гімназії я відтак неодно бачив і неодно чув у широкім Божім світі. Я бачив м. і. також богослуження ріжних народів та віроісповідань а між християнськими побіч римо-католицьких і православних також ріжні протестантські та англіканські. Але ще й до нині маю ту тверду і непохитну гадку, що такі наші всенародні церковні відправи, які я бачив і цілим серцем переживав перед 50 роками під проводом пароха села Ліщні коло Дрогобича, незабутного о. Івана Скобельського, є мабуть найвлучнішим релігійним культом із усіх, які досі знає людство. І якеж-то щасти для нас, що ту, на мою думку, таку дуже досконалу форму релігійного культу переняв і засвоїв собі, ба, навіть серед найтяжчих переходів свого історичного життя не тільки вірно переховав, але ще й розвинув та дуже визначно збогатив саме наш український нарід! Ба, він поніс і передав ту велику свою культуру ще й до Москви і звідти відтак ще й дальше на велику Сибір „неісходиму" ген-ген аж до Тихого Океану та навіть у нову Америку через своїх земляків еміґрантів. А тепер от, як зачуваємо, цікавляться тим чудним східним культурним добром щораз більше навіть у цілій Західній Европі, особливож в Англії та Німеччині, і то зовсім не зважаючи на завзятих апостолів безбожництва там за Збручем, ані також на не менше завзятих апостолів ніби єдиноспасительного, мовляв, западництва тут по сей бік тої в дійсности зовсім невеличкої, але тепер випадково під політичним оглядом такої дуже важної річки.

В Німеччині — як писав отсе недавно із Берліна до „Нового Часу" кореспондент З. Тимків (ч. 73 з 5. IV. 1938) — німецькі студенти теольогії асистують іноді гр.-кат. священникові, о. пралатові д-рові Вергунові, при нашій Службі Божій та співають хорально наші літурґічні пісні, ба, навіть приступають при тім також до св. Причастія в нашім обряді, хоч рівночасно, на жаль, на спокушіку для того обряду рідній своїй земаї у Перемишлі гр.-кат. капелян о. Ваврик замість епітрахиля і фелона вбирає на себе кожу і стулу, а православний благочинний протоєрей (декан) о. Билинський на соборчику свого духовенства в Камені Коширськім на Поліссю заряджує, щоби в православних церквах проповідати і вчити релігії тільки до польськи („Діло" з 7. IV. 1938, ч. 76). А як далеко сягає тепер у Західній Европі не тільки цікавість, але і щирий пієтизм для нашого східного обряду, і то навіть у кругах високої науки й високого мистецтва, то видно найліпше хочби з таких наукових публікацій, як ось недавна книжка професора віденського університету д-ра Егона Веллеса: „Egon Wellesz: Die Hymnen des Sticherarium für September. Union academique internationale. Monumenta Musicae Byzantinae. Volumen I. Kopenhagen 1936, 8°, XLVIII+157" або праця англійського ученого Neale п. з. „Hymns of the Eastern Church with Music" (= Гимни Східної Церкви разом з музикою). Як другий том згаданих „Памятників византійської музики" заповіла вже редакція репродукцію (т. зв. факсиміле) старовинного Ірмологіону[1]) із св. Атонської Гори, а на ще дальший випуск призначила „Гизили" (т. зв. Мішею) на листопад". Професор англійського університету в Кардіфі (Cardiff) д-р Тіллярд (Tillyard) пише про згадану вище книжку Веллеса: „Маємо перед собою працю, якої жаден поважний дослідник церковних гимнів і церковної музики не може поминути" (пор. орган німецьких Академій Наук „Deutsche Literaturzeitung" 1937, зошит 36).

І справді є що на тім полі у нас збирати й досліджувати! Д-р Кудрик згадує покищо тільки зовсім коротко і сумарично: „Першими духовними піснетворцями византійського Сходу (розуміється: поза старозавітними жидівськими текстами — д-р І. К.) є: св. Василій Великий (Кесарія), св. Ефрем Сирійський, перший творець строфічних гимнів і дійсний автор пісні „Тебе Бога хвалимъ" (приписуваної на Заході св. Амброзієві медіоляньскому), дальше св. Атанасій Александрійський і найбільше може для обряду заслужений св. Іван Золотоустий (Царгород). Усі чотири жили в IV. ст." По них д-р Кудрик згадує ще: з VI. в. Романа Солодкопівця (творця кондаків), з VII. в. Андрея Критського (творця канону), з VIII. в. Косму Єрусалимського та св. Івана Дамаскина, впорядчика нашого Октоїха (Осмогласника) і вкінці з IX. в. гимнографів Теодора Студита та Івана Мавропа (стор. 6—7). Те все прийшло — безпосередно або посередно через Болгарію — із Византії до нас до Києва при кінці X. в. за Володимира Великого. А за Володимирового сина, Ярослава Мудрого, що збудував славну київську катедру св. Софії, в половині XI. віку вже „починає творитися питомо-українська церковна музика, відмінна рівно від грецької, як і болгарської. Повстає перше своє огнище церковного співу і взагалі релігійної культури — Києво-Печерська Лавра, Київський

[1]) „Heirmologion" від грецького слова „heirmós", що значить „злука, ряд", отже при співі: ряд тобто цісня, мелодія.

З польської преси.

Дві програми в українській справі.

Недавно зреферували ми коротко відчит проф. Ст. Грабського про українську справу, що його він виголосив у Катовицях. Два дні пізніше говорив на цю саму тему Олександер Бохенський у Кракові. Про оба ці відчити пише М. П. у виленському „Слові" (з 10-го квітня ц. р.) п. н. **„Грабський і Бохенський".** Похвалюючи господарську програму Грабського, яку він пропагує тепер у брошурах та відчитах, автор згаданої статті пише:

„На жаль, стихійний темперамент Грабського спонкує його займатися також і українською справою. На жаль — пишемо. Бо його виступи у цій справі викликують у громадянстві тільки заколот, дезорієнтають опінію, що й так у своїй величезній більшости не розуміє **суті української** проблеми."

Грабський — каже автор — у таборі польських націоналістів старшого покоління репрезентує найкрайніший протиукраїнський напрямок і тому українці називають його гакатистом.

„Кілька літ біля його підміської віллі стояла поліційна стійка — бо боялися атентату українців на нього, як міністра освіти, що після війни замкнув 9/10 українських шкіл. Поліціянт непотрібно беріг Грабського. Для українських саботажистів небезпечний буде Голуфко. Польський міністр, що ліквідує українські школи, Союзи, Просвіти і тимсамим доводить українське громадянство до **крайної депресії,** не є небезпечний для Коновальця. Навпаки, своєю діяльністю відбирає прихильників угодовому УНДО і **приєднює їх екстремістам. Лле воду на їх млин."**

Але — каже автор — за останніх пять літ зайшла у поглядах Грабського на українську справу зміна на краще. По-перше: він не каже вже сьогодні, що „нема українців, тільки русини"; по-друге: признає, що українці — це нарід, та що їх не можна засимілювати і спольонізувати й таким шляхом „полагодити" українську справу у Польщі; вкінці: осуджує пацифікацію з 1930-го року, що так дуже затяжіла на відношенні українських селян до Польщі. Але

„на жаль, Грабський є одночасно за тим, щоб унеможливлювати господарський і культурний розвиток українців та кольонізувати Східну Галичину польськими колоністами. Грабський хвалився у своєму відчиті: **„Я як міністр замкнув 1500 українських шкіл** і не мав ані одного випадку саботажу за мого урядування." Оманна ілюзія! Саботажів та атентатів не організують з дня на день. Щоб повстали масові акти терору, треба **довгого часу,** в якому прибуває, **наростає ненависть** серед меншини. І так реакція на те, що Грабський покасував школи, прийшла щойно кілька літ пізніше."

Великий успіх

принесе РЕКЛЯМА

на сторінках **Свят-Великодного**

„ДІЛА"

Малий гріш вкладений у рекляму

оплатиться у 100%

Замовлення приймає Адміністр. „ДІЛА"

тільки до дня 20. IV. ц. р.

Яка-ж програма **Олександра Бохенського** в українській справі? — питається автор статті. І на підставі його краківського відчиту, як і взагалі на підставі його дотеперішніх виявлених поглядів, відповідає:

„Бохенський є теж противником метод пацифікації з р. 1930. З цією ріжницею, що Грабський виступає проти неї в Катовицях, на другому кінці Польщі і щойно в році Божому 1938, а Бохенський осуджує пацифікацію **того самого року,** коли вона відбувалася, і в **тому самому Львові,** маючи проти себе цілу демагогію нашим псевдопатріотів. Грабський тоді не прийшов йому з допомогою.

„Далі Бохенський каже: „Східна Галичина належала, належить і належатиме до польської держави. Але українцям, які складають половину людности цієї країни та є її співгосподарями, **мусимо** запевнити **повну свободу** культурного (шкільництво) і господарського **розвитку.** Бо мусимо створити українцям умовини **стерпного життя** у Польщі — у противному випадку вони, позбавлені **всякої** надії, підуть за гаслами екстремістів."

Далі автор наводить погляд Бохенського у справі кольонізації Східної Галичини польським елементом. Цей погляд — такий самий, як і Лося, якого статтю з „Бюлетину Польсько-Українського" ми теж недавно реферували — зводиться до того, що не виплатиться шкірка за виправку, бо якби навіть скольонізувати всю землю у Східній **Галичині,** яку можна ще занять для кольонізації, **то це збільшилоб** число поляків у цій країні **не більше як на 1 чи 2 відсотки,** а це **на** уклад сил поляків та українців у Галичині **не вплине.**

Вкінці автор статті так характеризує обі програми в українській **справі:**

„Українська **програма** Грабського — це демагогія, це потрясання брата шляхтича шабелькою на **соймику,** отже це програма **популярна. Українська програма** Бохенського — це програма реальна, отже нелегка, важка і **передусім непопулярна.** На жаль, у нашій **історії не завжди** думка статистів брала верх над соймиковою фанфаронадою."

Ясно, що коли автор говорить про „популярність" чи „непопулярність" цих програм, то він має на увазі польське громадянство. Українське відношення до них відоме, його ми не раз і не двічі зясовували **на сторінках** нашого щоденника.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 73. Четвер, 12. квітня (3) березня 1888.

СТРАХ ПЕРЕД СЕПАРАТИЗМОМ.

Галицький сойм ухвалив шкільний закон, який відібрав громадам право презентувати учителів передаючи його окружним шкільним радам. Українці протестували проти цього закону і в окремій петиції до міністерства „Народна Рада" просила, щоб міністерство не давало цього закону цісареві до затвердження. В цьому числі „Діло" наводить голос польського посла до сойму з табору **станьчинів** І. Попеля, який у краківському „Пшегльонді Повшехнім" написав, що при ухваленні цього закону „переважив огляд чисто політичної природи, **страх перед сепаратизмом** руської інтеліґенції і йшло **про те,** щоб зломати її вплив на іменування учителів". **Сам Попель голосував проти закону.**

У звязку з цим „Діло" писало: **„Зредукувати до зера вплив руських громад на іменування учителів, звязати громадам руки і покласти їх на жертовник польонізації — це було голосним наміром польської більшости, такої нераз солодкої на словах і страшної на ділі"...**

ПОЗНАКА МИРА

„З Варшави пишуть до „Нос Фрас Прессе", що всі цивільні лікарі у Царстві Польському, яких російський уряд був заангажував до військової служби на випадок війни, дістали тепер повідомлення з військової команди варшавської воєнної округи, що уряд не рефлєктує вже на їх службу і звільняє їх від цього обовязку. Цей факт уважають там за важку познану мира.

„ПРОПІНАЦІЯ" В ТЕАТРІ.

„До агітації проти горівчаного закону втягнули поляки вже й театр. Два письменники, Абагамович і Пшибильський, написали комедію п. н. „Пропінація" і загадали виставити її на львівській сцені. Але намісництво не дозволило її виставити і автори внесли телєграфічно відклик до міністерства".

ВОЗДУШНА ПЛАВБА.

„У Відні відкрили в останніх днях виставу воздушної плавби. На виставі знаходяться всі дотеперішні моделі бальонів і приладів, яких уживають при воздушній плавбі. Виставою дуже зацікавилися військові кола, бо, як відомо, австрійське військо єдине в Европі, в якому не завели ще бальонів до військової служби підчас війни".

По широкому світі.

Німеччина будує на острові Сильт коло Данії морську базу.

Польща веде переговори з Німеччиною у справі поширення польсько-німецьких господарських договорів на Австрію.

В Індії дійшло до сутичок між гіндусами й мусулманами: 2 особи убиті, 16 ранених.

Польський міністр шляхів Ульріх приїхав з офіційною візитою до Білгороду.

ПОРУЧАЄМО!
ПОРОШОК ДО ПЕЧИВА
ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР
ОЛІЙКИ І АРОМАТИ
„КООП. ПЛАСТ"
3—4

МІНІСТР ГОР БУДЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З МУСОЛІНІЄМ?

Британський міністр війни Гор переведе інспекцію Мальти. Не зважаючи на офіційні заперечення, британська преса висловлює припущення, що при цій нагоді він неофіційно виїде у Велику суботу до Італії та переведе розмови з Мусолінієм.

ПАНЧОХИ мат. висорт. **1·60** з прир.
шовку **2·25** висорт.
поручає
Магазин панчіх **„МАНОН"** Шайнохи 1
(ріг Коперника)

ЧАНКАЙШЕК ЖИВЕ.

В останній хвилині наспіла вістка, що з Ганків урядово заперечують поголоску про смерть марш. Чанкайшека і міністра Суня. Перший з них перебуває в Ганків, другий у Гонконі.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

В десятиліття „Життя і Права".

Я певний, що нераз ще прийдеться з признанням пригадати собі цю скромну працю, що в історії наукових змагань українського народу не має багато прикладів собі рівних — **проф. д-р Станислав Дністрянський.**

Так схарактеризував відомий наш учений проф. цивільного права д-р Стан. Дністрянський у своїх споминах*) перші трівкі основи майбутнього розвитку української наукової правничої творчости, що їх почала невтомний **президент д-р Кость Левицький**, заснувавши в 1899 р. зі своїми давніми товаришами: д-ром Антоном Горбачевським і д-ром Евгеном Олесницьким „Часопись Правничу". Під редакцією д-ра К. Левицького вийшло десять томів цього часопису. Як перший піонір наукової та практичної праці на полі права през. д-р К. Левицький залишив достав невтомної енергії з часів, коли українська наука права була щойно в пеленках. До цієї вірної характеристики піонірської праці през. д-ра К. Левицького, що її подав проф. Ст. Дністрянський, слід хіба докинути, що наймолодше покоління українських правників щойно тепер у важкому лихолітті української адвокатури зуміє вповні оцінити зусилля сеніора нашої палестри розбудувати якнайшвидше станову організацію українських правників „Союз Українських Адвокатів" та єдиний наш правничий журнал „Життя і Право". Не будь цієї станової організації — українські правники не мали б навіть голосу там, де щодня поладнують безліч пекучих і важливих їх станових справ, себто в Адвокатських Палатах і Начальній Адвокатській Раді у Варшаві. Якби не було єдиного правничого журналу „Життя і Право" не булоб напевно цього великого зацікавлення нашим видавництвом чужинців-правників і то не лише в Польщі (напр. „Глос Сондовництва"), але й закордоном. З кореспонденції, що її дістає редакція „Життя і Право" виходить, що правничий світ Німеччини, Англії і т. д. цікавлять головно оригінальні думки українських авторів в їхніх працях поміщених у цьому правничому органі. На жаль, ми самі недоцінюємо ні значіння ні репрезентативної ролі цього українського правничого органу, що добре прислужився українській науці і нації, обєднавши довкола себе українських правників, які працюють науково за кордоном чи борються—як і ми в Польщі—за основні права українського народу, до свобідного розвитку на Закарпатті і в Румунії.

До співпраці в журналі вдалося теж притягнути вже українських молодих правників зі Злучених Держав. Займаючи становище майже до всіх заплутаних справ, що ворушать уми передових правників чужинців, зокрема українських, — „Життя і Право" придбало за перше своє десятиліття величезний моральний капітал, що його не сміємо занедбастити. Тим то наш національний інтерес вимагає нам розбудувати цей єдиний правничий орган у ширину і глибину — як цього домагались між іншим на останніх Загальних Зборах СУА адвокати з Тернополя, пропонуючи перемінити тримісячник „Життя і Право" на місячник. Тому кожний український правник повинен доложити всіх зусиль, щоби в найкоротшому часі „Життя і Право" появлялося вже щомісяця і до того у збільшеному обємі. Фінансова сторінка розбудови журналу хоч дійсно дуже важна при збільшенні обєму „Життя і Права" — не повинна бути найважнішою перешкодою, якщо візьметься під увагу, що подібні польські видавництва та інших націй втримуються, крім передплат, ще постійними допомогами різних фінансово-господарських установ, зацікавлених у розроблені різних пекучих правних проблем. Найважнішою справою є поставлення органу на такому науковому рівні, щоб ми не соромились за свій правничий орган та подбати одночасно, щоб він був дорадником у щоденному практичному житті українських правників. Чи є такі можливости в нас, чи є автори? Є! Вистане переглянути спис авторів за останнє десятиліття „Життя і Права", зокрема останнє ювилейне число*). Одначе хто уважливо обміркує необхідність створення боєвої трибуни за основні права української нації—цей з цих мотивів змагатиме з усіх сил до того, щоб „Життя і Право" якнайшвидше стало появлятися що місяця. Ось так перемна журналу „Життя і Право" з чверть річника на місячник є необхідна зі суттєвих інтересів боротьби української нації за її основні права розвитку саме тепер у часи найважчого її лихоліття. Така перемна журналу „Життя і Право" булаб найкращою сплатою довгу вдячности нашому невтомному президентові СУА і начальному редакторові „Життя і Права".

Вкінці наймолодше покоління українських правників повинно в першу чергу зацікавитися долею цього правничого органу та надсилати до нього свої праці, щоби вложити і свою пайку в розбудову української науки права.

М-р М. Х.

*) Гл. „Життя і Право" ч. 1. з 1928 р. стаття п. н: „Наші правничі часописи".

*) **Життя і Право,** вістник теорії і практики. Львів, березень 1938. Р. XI. Ч. 1 (44). Видають Т-во: „Союз Українських Адвокатів" і Т-во Українсько-Руських Правників у Львові. Редагує Колегія: Д-р Кость Левицький, Антін Рак і д-р Олександер Надрага. Зміст: Д-р Р. Домбчевський: Перше десятиліття. — Д-р Р. Перфецький: Новелізація права про устрій адвокатури. —М-р Ю. Федишський: Нові тенденції у спадковому праві. — XV. Звичайні Загальні Збори СУА. — М. Д.: Конгрес Українських Аплікантів. — Д-р Кость Паньківський: Справа посмертного фонду. — М. Бобробник: Ореченин Найвищого Суду та Н. А. Т. — К. Л.: Нове право про устрій адвокатури вже ухвалене. — Але: Війни й суди присяжних. — Посмертні вістки.

Збірні договори рільних робітників.

II*).

ВИНАГОРОДА РОБІТНИКІВ НИЖЧЕ 24-ОХ РОКІВ.

Всі ординарії від 18. до 20. року життя дістають ординарію з такими змінами: 96 зол. річно, 1 сотнар менше збіжжа, поля під бараболі 15 а, 4 м. опалу, 1 літру молока денно в зимі, півтора л. в літі, пашу для одної корови в зимі, або пасовисько для цієї корови в літі.

Нежонаті робітники від 21. до 24. р. життя дістають 120 зол. річно і пів сотнара збіжжа більше ніж ординарії від 18 до 21 р. життя. Затє всі жонаті і нежонаті робітники, які мають на утриманні родину, дістають 120 зол. річно та нагороду в натурі як ординарії, подану в першій частині цієї статті.

Гуменні, карбові і полеві дістають винагороду як ординарії з такими змінами: платня готівкою гуменних і карбових 174 зол., полевих 144 зол. Гуменні і карбові дістають 1 сот. пшениці та 1 л. молока. Працедавці не можуть при кінці календарного року звільняти з приводу старечої нездібности до праці тих робітників, які працювали без перерви в користь працедавця повних 35 років або найменше 25 років, але в останньому випадку лише тоді, якщо скінчили 55 років життя. Можуть лише на випадок старечої нездатности до праці вислати їх на емеритуру з тим, що емеритура вапевнить їм 50 прц. нормальної винагороди. За роки служби числиться роки від 21. року життя. На випадок смерти робітника його жінка і діти мешкають ще пів року і дістають винагороду за один квартал.

ДІВЧАТА.

Стаєнні дівчата, що обходять худобу та доять дістають 96 зол. річно, 9 сотнарів збіжжа ординарії, з чого 2 сотн. пшениці і мелення збіжжа; 2 л. незбираного молока денно і 15 а землі під бараболю. Якщо мешкають у дворських помешканнях дістають відповідну кількість опалу.

РЕМІСНИКИ.

Ремісники (ковалі й стельмахи), які не мають кваліфікацій, лише тримісячну самостійну працю та ремісники, які не мають практики, дістають 1 сотнар пшениці й один сотнар жита більше ніж формалі і 132 зол. річно. Зрештою винагорода така сама як формалів. Ремісники визволені на челядників із свідоцтвом а найменше 5-річною фаховою працею по визволенні дістають ту саму винагороду, що формалі з такими змінами: 216 зол. готівкою річно, 1 сотн. пшениці та 1 сотн. жита більше ординарії. Мають право теж тримати дві корови. Якщо тримає одну корову — дістає замість другої корови 1 л. молока денно. На випадок заборони тримати взагалі корови ремісник дістає по 3 л. денно в 6-ох зимових місяцях і по 5 л. денно в 6-ох літніх місяцях.

Ремісники, які мають дипльом визволення на челядників і свідоцтво щонайменше 15-літньої фахової праці по визволенні, дістають 288 зол. річно і 1 сотн. пшениці та 2 сотн. жита ординарії більше ніж формалі. За всякі неоправдані спізнення ремісника до праці працедавець може відтягнути ремісникові 60 сот. за кожну годину.

*) Гл. „Діло" ч. 75

ДОЯРКИ.

Жінки й дівчата, які мають обовязок доїти корови та мити молочарське начиння, не обовязані доїти більше ніж 10 корів. Вони дістають по 1.20 зол. місячно за доєння корови, безплатно фартух до праці або 4 зол. річно на закупно фартуха.

ПОСТІЙНІ ДЕННІ РОБІТНИКИ.

За постійних денних робітників уважається тих робітників, які заключують з працедавцем індивідуальний договір, погоджуючись постійно працювати на умовинах, означених збірним договором з тим, що число днів праці не менше ніж 200 річно при одночасним означенні числа днів праці й у літі та в зимі. **Відповідно до винагороди ділиться постійних денних рільних робітників на три категорії, а саме:**

1) Жінки понад 16 років і мужчини від 17 до 20 років;

2) мужчини від 21. до 24 р. життя;

3) мужчини понад 24. р. життя.

Одночасно простір трьох воєвідств львівського, станиславівського і тернопільського поділено на два райони:

I. Повіти: Бібрка, Боршів, Броди, Бережани, Бучач, Чортків, Дрогобич, Городок, Городенка, Камінка Струмилова Коломия, Копичинці, Львів, Мостиська, Підгайці, Перемишль, Перемишляни, Радехів, Рава Руська, Рогатин, Рудки, Самбір, Скалат, Снятин, Сокаль, Станиславів, Стрий, Тернопіль, Товмач, Теребовля, Заліщики, Збараж, Зборів, Золочів, Жовква й Жидачів.

II. Повіти: простір б. богородчанського повіту, Добромиль, Долина, Яворів, Калуш, Косів, Лісько, Любачів, Надвірна, простір б. печенізинського та старосамбірського повіту, Сколе і Турка.

ВИНАГОРОДА.

Найменшу загальну винагороду за день праці для постійних денних робітників подає ця табеля:

	Час праці	Район	Категорії робітників		
			I	II	III
I	Квітень Травень Червень	1	1.— зол.	1·20 зол.	1·20 зол.
		2	0·90	1·—	1·10
II	Липень Серпень Вересень Жовтень	1	1·30	1·40	1·60
		2	1·20	1·30	1·50
III	Листопад Грудень Січень Лютий Березень	1	0·90	1·—	1·10
		2	0·80	0·90	1·—

Заробітки постійних денних робітників працедавець буде виплачувати щотижня здолини з тим, що підчас перших 60 робочих днів працедавець має право затримати 1/3 заробітку як кавцію, що її випчачує при кінці розвязання договору, а не пізніше ніж з кінцем березня 1939 року.

Сторінка без політики.

Дивоглядне завіщання чудака-мільонера.

Чимало ми вже писали про різних багачів, які не знають, що почати з надміром своїх грошей і придумують різні дивоглядні закладі, щоб ці гроші видавати, або здалжують такі завіщання, що спадкоємцем стає від них волосся дубоч. Найважнішою провідною думкою таких дивоглядним завіщань є те, щоб люди якнайбільше після смерти багача про нього говорили. Здебільша такі завіщання осягають свою мету.

Недавно ми писали, що в Каналі закінчився „Маратон матерей" — перегони, в яких брало багато жінок. Кожна з них хотіла мати якнайбільше дітей.

Яка причина цього бажання? Чи може вроджений жінці інстинкт материнства?

Ні! Причиною цього бажання була охота дістати нагороду, що її записав один дивак-мільонер.

Пригадаймо коротко цю історію.

Саме десять літ тому помер в Торонто мільонер Чарль Мілер, великий дивак і цинік. Його завіщання, крім журби й злости найближчої родини, викликали в Канаді велику сензацію, та в багатьох американців щирий сміх.

В першій точці свого завіщання добродій Мілер жертвував одному костелові в Торонто поважну суму, на богослуження за одного ще живого і здорового громадянина міста. В пояснінні Мілер додав, що „цей опришок буде на кожнім кроці і тепер і по смерти потребувати Божої помочі". Мав Мілер одного приятеля, що зі всього найбільше ненавидів кінських перегонів. І ось Мілер подарував йому кілька акцій — перегонового клюбу. Двом прокураторам, що були відомі, як запеклі вороги алкоголю, подарував кілька акцій... бровару. І т. д. і т. д. точка за точкою, одно дивацтво за другим.

Одначе вершком цих дивацтв Мілера була остання точка завіщання, в якій спадкодавець призначив 80.000 фунтів для цієї матері Канади, яка за десять літ від його смерти матиме найбільше дітей.

А треба памити, що це був рік 1928, коли то в міщанських сферах не тільки Торонта, але цілого майже культурного світу панувала всевладна мода на одну дитину а найбільше двоє дітей. Всі признавали, що завіщання мільонера дивоглядне і безглузде, одначе не було іншої ради: треба було вволити волю небіжчика.

Як витав „маратон" ми вже писали. Пригадаємо, що стануло до нього 7 змагунок, з яких одна могла почванитися 16 дітьми уродженими за 10 літ. Та вона відпала з причини неформальности деяких дітей, а саме вони мали невідомого батька.

Справді безглуздя людей не має меж.

Ворог злочинців - дактильоскопія.

Недавно американська преса писала, що в місті Дейтон, у стейті Огайо, викрили злочини бандита Вальтера Гайнеса, засудили його на кару смерти за вбивство кількох осіб і що той бандит згинув на електричнім кріслі. Бандит Гайнес, у... молоду студентку, Катерину Беф, зрабував у... гроші, втік і кілька місяців поліція не могла знайти злочинця. Але поміщі допомогла дактильоскопія. Бандит залишив на шиї задушеної студентки відтиски своїх пальців, якими душив її. Такі самі відтиски залишив злочинець на поручні ліжка Катерини Беф та на ключах. Ці відтиски вистачили, щоби бандита зловити. Поліція арештувала всі особи, які були підозрілі й арештувала також Вальтера Гайнеса. Порівнуючи відтиски пальців — поліція пізнала, хто замордував студентку.

Таких випадків можна начислити тисячі. Дактильоскопія стає на услуги суспільности в боротьбі зі злочинцями. Недавно в Ню-Йорку засудили на кару смерти за напад на банк одного англійця. За три години в тім часі поліція зловила іншого злочинця й дактильоскопія допомогла розпізнати, що той злочинець обрабував банк, і що англієць був засуджений невинно. Англійця звільнили, та справжнього винновника покарали.

Дактильоскопія завдячує свій початок „лікареві Малопініюсові й лікареві Альбінусові, які ще 1686 р. звернули увагу вчених на те, що відтиски кінців пальців кожної людини виявляють інакші сітки ліній. Дальші досліди стверднли, що на світі нема двох людей, яких рисунки ліній на пальцях були подібні до себе. Виявилось, що кожна людина вже при уродженні приносить зі собою на своїх пальцях — свою карту тотожности, легітимацію.

І це використали органи справедливости для боротьби зі злочинцями. Дактильоскопія стала сильною зброєю поліції.

Справа в тім, що злочинець не може вбити когось, не діткнувшись особи чи предмету пальцями, тому все залишає відтиск тих пальців і дає матеріял до слідства. Та, нажаль, бандити про те знають і часто, виконуючи злочин, мають на руках рукавиці, які по злочині — палять.

Хто з великих людей курить, хто ні.

Курців цікавить мабуть питання, хто з великих людей і дівчів курить, хто ні. На цю тему писав недавно один французький часопис: „Голови деяких держав не курять і шкода, бо курці завжди порозуміються. Файка є символом миру.

Хто не курить? Адольф Гітлер рішуче не курить. Муссолінія ще теж ніхто не бачив із папіроскою в устах. Зате курить Шотан, Еріо, Чемберлєн та Ідем. Чи їм те куренна виходить на користь — справді важко сказати.

Ювилей 70-літньої ковалихи.

Нема під цю пору мабуть ніякої професії недоступної для жінки. Всеж таки мало кому приходило на думку, що жінка може виконувати важку професію коваля. І справді небагато мабуть у світі жінок-ковалів, тому 70-ліття Єлисавети Арнольд жінки-коваля у графстві Кент не проминуло в Англії без відгомону.

Її муж дістав кузню у спадщині від батька, діда і прадіда. Істнує вона більше як чотири століття. Сорок шість літ тому коваль Арнольд оженився. Його жінка Єлисавета була малого росту, одначе відзначалася небувалою фізичною силою.

Вона помагала мужові у праці і при тій нагоді навчилася ковальського ремесла, так, що по кількох роках могла собі сама дати з кузнею раду. На стіні кузні появився тоді новий дипльом у рамках та за шклом, виставлений на ім'я Єлисавети Арнольд — ковальського майстра.

Єлисавета має тепер 70 літ, одначе вона по давньому з найбільшою легкістю орудує молотом, який важить 5 кг. Коли треба підкувати коня то ковалиха Арнольд сама дає собі раду з тою роботою.

Муж роздуває на горнилі міх — жінка кує на ковалі розпалене залізо.

При тому ковалиха Арнольд є дуже доброю жінкою і знаменитою господинею. Дім удержує вона у прикладній чистоті. Вона сама теж обшиває цілу родину, варить їсти і завжди вміє собі знайти стільки часу, щоб ходити коло квітного городу і цвітника.

Словом прикладна жінка і коваль Арнольд на льотерії не міг ліпше виграти. Правда, англійські часописи, які принесли цю вістку, зовсім не подають хто керує цілим домом і що кого слухає. Зваживши велитенську силу п-і Арнольд, можна „на сліпо" догадуватися, що перший голос у кузні і дома має ковалиха не коваль.

Алькоголь і тютюн спинюють ... чий розвиток людини.

Нема доброго снідання
без кави з цикорієм
ЛУНА
— яку виробляє єдина —
українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

КІЛЬКО АНГЛІЙЦІ ПРОКУРЮЮТЬ?

В Англії зачали курити папіроси 1888-го року, себто перед 50-ти роками. Передтим англійці курили цигара і файки. Ще в 1907 р. дві третини англійських курців уживало люльки. Тепер англійці дають першенство папіросці. Минулого року пустили в Англії з димом 43 мільярди папіросок, що коштували 150 мільонів фунтів стерлінгів. Один впертий аматор статистики вирахував, що вага скурених папіросок дає стільки, скільки важить 10 таких морських велетнів, як „Королева Мері", найбільший англійський пароплав і то разом зі залогою та пасажирами. Далі обчислено, що на тому жоробливому налозі заробляє англійський уряд 50 мільонів фунтів річно, себто на наші гроші — — 1 мільярд 250 тисяч золотих.

—o—

МОБІЛІЗАЦІЯ ПРОТИ... ДИКІВ.

Тракія — це провінція Туреччини. Згадана в наголовку мобілізація мужчин у віці від 18 до 50 літ не має на щасте военного характеру. Влада проголосила її недавно на те, щоб знищити лаву дикіа, які розмножилися там величезними стадами, нищать засіви і нападають на людські оселі. Сподіються вигубити продовж першого місяця щонайменше 2.000 диків. Населенню цієї провінції дається теж у знаки вовки тимбільше, що цьогорічна зима була дуже гостра і сніжна. Недавно великі стада вовків облягали містечко Караман і ця облога тривала два дні. Жандармерія стріляла до вовків з машинових крісів — і вбила їх 40 штук, решта втекла.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

КОЛІРОВИЙ ДИМ ІЗ ПАПІРОСОК.

Недавно закордонні часописи писали, що американський тін до щораз іншої та все нової моди доводить іноді до справжнього безглуздя. Американці почали продукувати тютюн до папіросок у різних кольорах, щоб модні американки та американці могли добирати папіроски відповідно до барви своїх одягів.

Позаздрували американцям тієї слави французи, бо як кажуть, небавом на французькім ринку появляться папіроски, з яких ітиме коліровий дим: червоний, блакитний, зелений і т. д. Курці, очевидно, сильно зацікавилися новим кольоровим димом, одначе турбуються при тому тим, чи нові папіроски матимуть у кращенні хоч трохи смак тютюну і чи взагалі їх смак буде приємний.

—o—

АНЕКДОТА ПРО МАЗАРІНІЯ.

До кардинала Мазарінія приходили раз-у-раз бідолахи, які добре знали, що кардинал радо дає запомоги бідакам зі своїх багатств. Одначе кардинал любив при тім лише тих, що швидко й коротко говорили йому своє прохання.

Одного разу зголосили кардиналові, що прийшов якийсь нуждар, який теж хоче просити допомоги.

— Добре, хай увійде — сказав кардинал — але вільно йому сказати лиш три слова.

Нуждар увійшов і сказав:

— Голод і холод!

Мазаріні схилив голову і відтак звернувся до свого секретаря зі словами:

— Хліб і дерево!

Православний єпископ Симон виїде на Холмщину.

Варшава, 10. квітня.

Довідуємося, що у звязку з подіями, які зайшли в усіх повітах Холмщини на тлі віроісповідної постави місцевого польського елементу супроти українського православного населення, **православна митрополія зложить у цих днях протест у відповідних чинників; на терен подій виїде єпископ Симон, вікарний люблинський владика.**

Сумніваємося тільки, чи ця візитаційна подорож матиме якесь значіння, коли дату її устійнено аж на початок липня ц. р. (!). Чиж би православна єрархія хотіла поновити свої помилки, поповнені при справі Гриньок?

А подруге: чи зможе належно перевести візитацію загрожених православних парохій єпископ, який — як відомо — м. р. відповідав на прохання українського населення на Грубешівщині **по польськи?**

Не потребуємо хіба додавати, що **польська мова православних владик** стала найсильнішим аргументом новопереводженої акції польщення і латинізації українського населення.

Гром.

Шпиталі у світі та Український Шпиталь.

Реферат, що його д-р Е. Т. Бурачинський виголосив 10. ц. м. на святі відкриття Українського Шпиталю у Львові.

З поняттям кожного шпиталю, особливо шпиталю скінченого і готового до вжитку, зязані на першому плані три чинники: хворий чоловік, лікар і будинок. Хворий чоловік, що приходить сюди, щоб знайти лік на свої болі, лікар, що його має привести до здоровля і дім, що має причинитися до видоровлення сам собою, через своє окруження та свій зміст. Нас цікавить тут передусім Український Шпиталь.

Часто говориться, що шпиталь взагалі по 25-ти літах стає перестарілий. Але так воно не є. Певне, що наука, досліди й досвід приносять усе щось нового, суспільне думання й політика перетворюються, але й мода не залишається позаду, і тому шпиталь по 25 літах не все буде стояти на висоті: але кожний шпиталь повинен усе бути еластичний, здібний до розбудови, поширення й видосконалення. Ці зміни впливали на будову Українського Шпиталю в останніх 10-ти літах багато більше, як давніше. Це бачили ми й тут у ході будови, яка тревала м. і, так довго, бо треба було вводити щораз нові новації.

Дивно моглоб видаватись, що при розвою будови шпиталів узагалі та зокрема Українського Шпиталю, мабуть грати ролю й мода, а проте, годі інакше думати, коли бачимо, як від 100 літ чергуються системи будови у блоках із павільоновими системами. Спершу домінувала блокова система, де часом бувало й 1500 ліжок в одним блоку; у другій половині XIX. ст. запанувала павільонова система головно в інфекційних шпиталях, а з початку XX. ст знову вернулась поміркована блокова система. Приклад: львівський шпиталь Обезпечальні, або найбільший такий шпиталь у Льос Анджелес, що обіймає в одному блоку 2800 ліжок. Тут усе сконцентроване й ним легко кермувати й легко довозити хорим їжу. Давніше був острах перед вогнем, але тепер будують лише з вогнетривалого матеріялу.

Повітря і сонце стали сьогодні чинниками, що призначені ще й поза областю внутрішньої чи хірургічної туберкульози надавати прикметні риси шпиталям майбутньости: повітря і сонце внутрі. Ці слова висловив де Керван у Швайцарії, яка щодо своїх шпиталів може служити зразком для цілого культурного світа. Нині шпиталь не є архітектонічним твором із порталями, орнаментами: він представляє твір, що відповідає лікарським вимогам, із великими вікнами, терасами, віндами, купелями.

Нутро кожного шпиталю становить одиноку й головну домену хворого, що тут шукає рятунку; для хворого він не повинен бути надто чужий, а лікареві має він облекшувати роботу. Лікар висувається тут на перший плян: він може лікувати силою свого знання й науки та при помочі всіх лікувальних засобів, а вкінці впливом своєї особистости. Ліпші висліди матиме повновартний лікар у скромнішому шпиталі, як пересічний шпиталь з меншевартним лікарем, та найкраще буде, якщо буде добрий лікар у доброму шпиталі.

Не кожний хворий має щастя, що його постійно відвідують його свояки й приятелі, і тому хворий повинен мати у шпиталі розвагу та звязок із зовнішнім світом. Він може зайти до городу, на терасу, може слухати радія, а хоча він і фізично знеможений, може в ліжку брати участь у різних святах (у нас: на Різдво, Великдень або свято Протектора). Цьому завданню служать теж рухомі ліжка й вінди. Зимна й досі з гігієнічних оглядів так довго вихвалювана біла краска мусіла тепер відійти перед іншими, живими, теплими красками, як ясно-зелена, рожева; навіть наша операційна сала не опеолася новому напрямові й вона дістала інші коліри. А декуди, як у Сан Люіс, уже навіть стелю операційної салі прикрасили мальовилами мистців, щоби хворий міг перед операцією, або й у часі неї, натішити своє око й відвести свою увагу від операційного ножа. Декуди знову вживають заходів, щоб такі малюнки заступити добірною музикою, кіном, врешті й телевізією.

Ще недавно найважнішою справою у шпиталях були операційні салі й лябораторії: в останніх десятиліттях звернули на себе велику увагу керманичів шпиталю — фізикальна терапія, світлолікування, механо- й гідротерапія, лікування при помочі праці, усякі лабораторії, охорона перед газовими атаками, в останніх часах спроби змінити підсоння, алергічні камери, електрокардіограф, — кожний рік приносить щось нового. Так із часом розвинулася шпитальна установа у живий організм, в якому все працює гармонійно; він став машиною, до якої з одної сторони входить нечисте й пошкодоване, з другої виходить видосконалене, здорове. Так, як машина повинна бути збудована зі шляхотного металю, як у ній ціла машинерія працює доцільно й прецизно, як вона повинна бути обслужена солідними працівниками, так і тут. Шпитальна машина пущена раз в рух, не може спочивати, у ній не сміють виступати дефекти.

Хворих лікує та обслуговує штаб лікарів і помічних сил, що їх число справила відповідає одній третині числа ліжок. У нас віддано піклування над хворими С. С. Вінкентів а Павльо, які свої особисті вимоги зредукували до мінімум. Вони підчас будови Українського Шпиталю зложили не тільки жертву, але й із цілою посвятою взялися до внутрішнього влаштування шпиталю і тільки їм завдячуємо те, що його відкриття не треба було відкладати ще на якийсь місяць.

Через розвиток лікарських наук і метод та засобів лікування кошти будови кожного шпиталю зростають непомірно. Та й тут бувають ріжниці, бо напр. уладження Рентгена може коштувати 20.000, але й 100.000 зол. Те саме торкається також операційного тракту (салі й побічні кімнати). Із цим усім звязаний і кошт будови одного ліжка. У скромнішим шпиталях виносить він 8.000 зол., у нас округло 7.500 зол. (в обезпечальні 22.000). Український Шпиталь коштував досі 625.000 зол.; на докінчення уладження ще треба 20.000, якими — зрештою — розпоряджаємо. Коли до цього додати кошт парцелі (дар Митрополита), то вийде сума 750.000. Коли ми зачинали будову у 1930 р., мали ми 15.000 дол. (дар Митрополита 5.000). Ювілейний Комітет під проводом еп. Бучка зібрав круглo 115.000 зол. (із того 25.000 зол. дала Америка), фондація двох ліжок львівської АЕпархії дала 70.000 зол., фондатори памяткових ліжок округло 40.000, позички дали 140.000; решту, себто округло 200.000 зол. зібрали лікарі з добровільних датків хворих, що приходять до Н. Л. Цю останню суму треба підвищити що найменше ще на третину, бо-ж вона йшла на кошти утримання амбулаторій. Отже наш Шпиталь повстав збірним зусиллям цілого громадянства і є його виключною заслугою.

Щодо лікарів, то не лицює мені багато говорити, але думаю, що їх почування й методи праці на терені Народньої Лічниці можемо найкраще оцінити по тих із них, що вперше висунулися тут на чоло, тобто директорів, що їм і тут слід згадати, бо вони надали були цілий напрям праці у нашій установі. Першим директором Нар. Лічниці був д-р Е. Озаркевич, що був правдивим типом лікаря-громадянина. Він був ініціятором Нар. Лічниці і перший леліяв думку про будову рідного шпиталю. У суспільно-громадянську працю вкладав цілий зміст свого життя. Коли-ж його у 1917 р. не стало, не лишив нікого маєтку і його дружина опинилась би в біді, колиб швидко не відійшла за ним. Другим директором був С. Дрималик, що перебрав керму Нар. Лічниці в часі воєнної хуртовини й він її потім у часі повоєнної руїни. Може він і не мав таких широких планів, як Озаркевич але привів Народню Лічницю до порядку й поставив її знову на ноги. На жаль, заразився при операції й упав, як вожд на стійці наприкінці 1923 р., полишивши рідню без забезпечення. З початком 1924 р. перейняв директуру Іван Куровець, що саме поважився здійснити давні мрії про будову Українського Шпиталю. Він почав збірку і мав те щастя, що зачав будову, в яку вкладав цілу свою душу, працюючи в Народній Лічниці до останньої хвилини. На силу мусіли ми відвозити його знеможеного з Нар. Лічниці додому. Відходячи в перших днях травня 1931 р., глянув ще раз із сльозами в очах на будову, що вже була під дахом. А 13. V. 1931 р. вже його не стало між живими. Кілька днів раніш були Загальні Збори Народньої Лічниці у домівці „Зорі", на які він ще прибув і ще впливав на наради. Між іншим, при складанні листи Ради він висловився, що може бути спокійним за долю Українського Шпиталю, бо він віддав її в добрі руки Ради, що її склад сам подиктував. Ця Рада з през. Децикевичем на чолі функціонує і досі в майже незміненому складі і ми можемо тепер бути совістю спокійні та горді, що виконали його заповіт.

Український Шпиталь вже є, але ми маємо ще й зобовязання. Він може проспєрувати тоді, коли буде доступний для найширших кол, а це буде можливе тільки тоді, якщо буде мати підтримку цілого громадянства. Наш Шпиталь належить до дородійних установ, це не доходове підприємство, він може покривати кошти зі своїх приходів, або добровільних датків чи записів. Досі ми все стрічалися з прихильним підходом широких кол громадянства і йому завдячуємо здвигнення Шпиталю. В переконанні, що й ми лікарі виконали свій обовязок, віримо, що й громадянство буде нас підтримувати далі, щоб Український Шпиталь міг відіграти цю велику ролю в оздоровленні якнайбільше наших людей та міг причинитися до почуття самопевности кожного українця зокрема та всієї нашої нації, якої здорова душа мусить жити у здоровому тілі.

Історії не робиться абстракціями, не вистане якесь заворожене слово: щоб стати вирішним чинником, або бодай співвирішним, треба репрезентувати реальну силу. Тверда це була школа, яку ми перебули за останніх 20 літ, але ми навчилися глядіти трохи інакше на світ, ми зрозуміли, що історію годі ошукувати. У твердім щоденнім труді будували ми наші загальні цінности з побідних цеглин. Одною з таких цеглок є саме наш шпиталь: ми здвигнули будівлю, на яку можемо дивитися з гордістю. Та не лише з гордістю, але з довірям, бо знаємо, що силу, яку репрезентує сьогодні український нарід, не зможе зломити ні криза, ні ніякі „адові врата".

„Національний статут Чехословаччини".

Правним виділам чехословацької президії ради міністрів та міністерств: внутр. справ, справедливости й уніфікації поручено опрацювати „національний статут чехословацької республики". Як відомо, введення того статуту заповів прем. Годжа в недавній промові.

ЧЕХИ ХОТЯТЬ ВСТУПАТИ ДО ПАРТІЇ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Як подає празький „Цайт" у Будейовіцах кількох чехів зголосилося на членів партії судетських німців (Генляйна) Їх не приняли.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ КОМУНІСТИ САБОТУЮТЬ ПОРОЗУМІННЯ З НІМЦЯМИ.

У Празі відбулося засідання послів і сенаторів комуністичної партії. Вони постановили запротестувати категорично проти спроб компромісу з партією Генляйна. Якби уступки для німців покінчилися признанням німецької адміністрації для земель, де живе німецька меншина, комуністи вжили сили. Робітники — твердить конференція — готові протиставитися всякими засобами проти таких „замахів на демократію".

Дві вистави двох наших гімназій.

„НАЗАР СТОДОЛЯ" І „ПІДГІРЯНИ"

9-го ц. м. у салі театру Ріжнородностей молодь філії держ. гімназії ім Івана Франка з українською мовою навчання та дівочих гімн. і ліцею С. С. Василіянок у Львові повторила для запрошених гостей шкільну виставу „Назаря Стодоли". Відомо, як важко поставити цю драму, щоб вона не обнижувала педестału нашого великого поета. У цій драмі нема того великого поетичного подиву, який захоплює нас у Шевченкових поемах і драматичні конфлікти втратили чимало із своєї сили. А проте під дбайливою рукою педагогів (проф. В. Радзикевич) та режисерки виставе вийшла несподівано гарно. Видно в ній було величезний вклад праці та мистецький провід Л. Кривицької, що вміє із захопленням та самопожертвою не жалувати ні часу ні праці на кожну виставу, до якої її запрошують. Для оживлення акції вложено у II-у дію „Вечерниці" Чіщинського, що їх хори обидвох гімназій виконали під проводом проф. Прокоповича. Загально подобався також народній танок укладу проф. Суховерської. Вистава мала гарні декорації і стилеві костюми.

У неділю 10-го ц. м. молодь головної держ. гімназії при вул. Сапіги, що має свій драматичний гурток, виставила стару, трохи забуту мельодраму І. Гушалевича „Підгіряни". Вибір такої пєси не був випадковий. Гушалевич був колись учителем тої самої гімназії і був дістав за цю пєсу першу нагороду на конкурсі у звязку з новозбудованим „Народнім Домом" з театральною салею. До „Підгірян" написав музику М. Вербицький, якому журі признало другу половину нагороди. Самеця музика втримувала „Підгіряни" досі на сценах нашого театру і український гурток, що має власну орхестру та гарний хор, шукав за пєсою із співами.

Вчорашня вистава була доказом, що молоді аматори після кількох мінулорічних вистав програють щораз більше акторського хисту, придбавши вже деяку сценічну рутину. Оживити 70-літню, сентиментальну мельодраму нелегко, а проте ті, що памятають її з давніх передвоєнних виставів, мали якнайприємніше враження побачивши її сьогодні. Все те, що молодь має з несмілівости і природного, щирого чуття витворило цілий щонайвищий лірично-настрій, ніде не підсолоджений сентиментальізмом. Якби треба зазначити на грі поодиноких аматорів то кожному можнаб сказати якийсь комплімент: перелесім дівчатам, одній за голос і щиронайвний тон, другій за повний гумору темперамент, третій за бальорість і гарну поставу; батько, війт, присяжний і сентиментальний вирубок були теж дуже добрі. У виставу вложили багато праці проф. Бігницький і Федусевич, що пристосували старий текст до нових літературних вимог до сцени-ж головно Л. Кривицька як режисерка. Орхестра і хори під проводом проф. Прокоповича сильні та звучні.

РАЙХСТАГ ОБЄДНАНОЇ НІМЕЧЧИНИ.

Новий райхстаг, перший у Великій Німеччині, складатиметься з 813 послів; їх виберуть з 1717 кандидатів.

Велике враження викликав у Празі факт, що до райхстагу вибрали двох послів німецької народности, які виїхали з Чехословаччини до Німеччини, але не перестали бути чехословацькими громадянами. Преса домагається від уряду вияснень у цій справі.

—o—

НЕДУГА МАГАТМИ ГАНДІЯ.

Індійський провідник Магатма Ганді важко хорий. Недавно постив він цілий тиждень, опісля йому поважно погіршало. Сили опускають його з дня на день.

НОВИНКИ.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 15. ц. м., год. 7.ма увечір. На сходинах звітує Д-р Е. Т. Бурачинський: „Діяльність Палати Лікарів у Львові та її Ради". 798

— **Вже появилася** з нагоди 20-ліття піднесення українських прапорів у Чорном. Фльоті монументальна програма Свята Моря п. н.: **„СВЯТО ІМПЕРІЇ", День Української Фльоти** із вступним словом, рецитаціями, інсценізаціями (Олег під Царгородом, Гамалія, піднесення прапору в Чорном. Фльоті), піснями, малюнками сцен і т. д. Разом 27 точок. Ціна книжки знижена: 1.50 зл., з додатком гимну в честь Ч. Моря 1.90 зл. (з пересилкою 20 гр. дорожче). Матеріял такий, що Свято можна підготовити і за тиждень. Замовлення і гроші слати розрах. переказом ч. 264 на адресу: В-во „Дорога", Львів, Гродзіцьких 1. III.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Надзвичайні Загальні Збори Українського Технічного Товариства** відбудуться в неділю 17. квітня ц. р. в год. 11.

— **„Антропольогічний тип поліцуків".** У рямцях „Поліських Вечорів" виголосить виклад на цю тему проф. д-р І. Раковський у четвер 14. квітня ц. р., год. 18 в Музею НТШ. Вступ за добровільними датками, для членів Т-ва, Прихильників Музею НТШ вільний.

— **Сходини Фільольогічної секції НТШ.** відбудуться в суботу 16. квітня ц. р. в 18 год. в бібліотеці НТШ, на яких д-р К. Студинський виголосить реферат п. н.: „Характеристика часопису „Русь" 1867 р."

— **Сходини у справі адвокатських іспитів** скликала організація адвокатських аплікантів у Львові до своєї домівки при вул. Коперника ч. 7, І. на четвер 14. ц. м. на год. 7.30 веч.

— **Касацію** у справі І. Кука і П. Цицн, яких засудив суд у Золочеві на кару смерти і досмертну вязницю за вбивство Ясінських, вніс обор. д-р Ст. Шухевич дня 11. ц. м.

— **Озон має перебудувати Польщу.** В понеділок 11. квітня ц. р. відбулося у Львові зібрання головної ради Озону львівської округи. Зібрання відкрив голова львівської округи ОЗН проф. Коляновський, нарадами проводив президент Львова д-р Ст. Островський. На цьому зібранні складали звіти провідники повітових організацій. Після звітів забрав слово пос. Войцеховський, який сказав, що Озон має на меті не тільки об'єднати всіх поляків, але перебудувати Польщу, створюючи промисл, розбудовуючи польську торговлю та створюючи нові ґалузі праці для польського робітника, ремісника, техніка та інтеліґента.

— **Сенсаційний процес за зловживання** в суспільній обезпечальні у Львові почався минулого понеділка перед карним трибуналом у Львові. На лаві підсудних засіли: Леон Дзиєський, Людвик Бріфер, Натан Фішцер, Яків Винницький, Малєвіч Лянґевич, Леонтій Рубель і Бернард Кобер. Трибуналові проводить суддя Міхалє, обвинувачує прок. Косінський, боронить пятьох адвокатів, між ними д-р Л. Ганкевич і м-р Прийма

— **Львівська хроніка.** В білогорському лісі коло Львова кинувся під поїзд 37-літній Михайло Гаврилевич з Любіня Великого і згинув. Причина самогубства невідома. — У трамваю ч. 8 злодій вкрав Й. Вайді з кишені плаща портмонетку з 15 зол. — Катерина Адамів, замешкала при вул. Міцкевича ч. 5, повідомила поліцію, що її чоловік знущається важко над нею.

— **Краєва хроніка.** В Підгайчиках пов. Теребовля 28-літній Й. Вітрогон знайшов на полі гарматне стрільно з часів світової війни, яке вибухло і вбило його. — Влада зліквідувала в Перемишлі підприємство нічної оборони крамниць „Вартівник", що було власністю С. Мрозовича і розвивало свою діяльність без ніякого дозволу. Одностроєї службовників цього підприємства були зовсім подібні до одностроїв поліцаїв. — У Кротошині пов. Львів вибухла минулої неділі пожежа, що знищила 2 хати і 10 господарських будинків. Шкода сягає 30.000 зол. Пожежу спричинили малі хлопці, які стріляли „з ключа". — У Стінці побіч Золотого Потока згинув трагічною смертю 7-літній Василь Салій, який погнався коні при кераті. Нещасному хлопцеві керат відорвав ногу і він помер у страшних муках за годину.

— **Самовбивства.** 40-літня Йосипа Пясецька протяла собі жилєткою жили на руках, бо бюро суспільної опіки не примістило її у шпиталі, дарма, що вона важко хора на чахотку. — 37-літній Михайло Гаврилевич з невідомих причин кинувся під поїзд в Білогорському лісі. — 39-літня Тальба Левітіс втопилася у ставі при Ягайлонській вулиці в Коломиї. — На коломийському цвинтарі намагався повісити зі життям 25-літній Микола Сташинський; лиш не вдалося в його намір і він жиє.

— **Ревізії й арештування** між комуністами в Кракові перевела минулого тижня поліція. В квартирі одного шевця поліція знайшла добре вигіґуровану друкарню, в якій друкувались комуністичні летючки. Поліція арештувала 15 осіб.

— **Водопад Ніягари змінив свої береги тому,** що вони обсунулися. Під натиском зелені і піднятої водою берега водопаду впали зі страшним гуком з висоти 186 стіп до спінених вод Ніягари.

— **Страшні наслідки переполоху у кіні.** Підчас виєтлювання фільми в одному з кін у Сао Павло крикнув хтось „горить". Між присутніми повстав страшний переполох, хоч в дійсности ін не грозила ніяка небезпека, бо пожежі не було. Одначе вийті кинулись юрбою до дверей, щоб якнайшвидше вибістатися з кіна. Підчас цього переполоху згинуло 30 дітей. Понад 100 осіб є важко і легко ранених.

— **Англія скуповує збіжжя.** В найближчому часі повстане при міністерстві національної оборони окремий департамент, який дбатиме про збільшення збіжевих припасів на випадок війни. Тому вже дійшло до зникнення збіжа на збіжевих біржах, бо уряди різних держав скуповують масово збіжжя, щоби створити збіжеві резерви.

— **Наїзд шотляндців до Льондону.** Минулої суботи Льондон залило понад 40.000 шотляндців, які приїхали з усіх сторін Шотляндії самоходами, автобусами і поїздами на мячеві змагання між репрезентаційними дружинами Шотляндії та Англії. Спортовий стадіон виповнив вщерть 93.000 видців, бо більше людей стадіон не може примістити. Тому теж 10 тисяч видців мусіло відійти від кас без білетів. Ці змагання — до речі 62-гі з черги — виграла репрезентація Шотляндії. Шотляндцям залежало спеціяльно на перемозі, бо мистецтво В. Британії здобула — без огляду на вислід цих змагань — Англія. Таким чином по цій перемозі над репрезентацією Англії шотляндці осягнули моральне вдоволення. 40.000 шотляндців дало добре в знаки столиці Англії. Гості в вескравих своїх строях маніпулювали вулицями Льондону і співом та окриками висловлювали своє вдоволення з перемоги. Одночасно виповнили майже по береги всі ресторани, кіна і нічні льокалі, де темпераментні шотляндці мусіла навіть гамувати поліція.

— **Дипльомат проти перестарілих товариських форм.** Велику сенсацію в англійських колах викликала постанова нового амбасадора Злучених Держав у Льондоні Кенеді, який виступає проти перестарілих товариських форм. Отже американський амбасадор рішив закинути звичай представляти англійській королівській парі молоді панночки з американського товариства, щоб таким чином уможливити їм доступ до найвищої англійської аристократії. Слід згадати, що амбасадор Кенеді, один з найбільших богачів у світі, прийшов на першу авдієнцію англійського короля Юрія VI. не в коротких штанах і шовкових панчохах та пантофлях зі срібними клямрами, як цього вимагає королівський церемоніял, але в довгих штанах. Постанова амбасадора викликує гострі спротиви американських товариських кол.

— **493.0000 зареєстрованих безробітних у Польщі.** З початком березня ц. р. зареєстрованих безробітних у Польщі було 546.972; 1. квітня ц. р. 493.004. Отже за березень ц. р. число безробітних зменшилося на 53.968 осіб. У порівнянні з числом безробітних, зареєстрованих на 1. квітня 1937. р., цього року у квітні є в Польщі 17.506 безробітних більше, ніж минулого року.

— **В костелі в Мисьленіцах** трапилася така подія: Підчас богослуження в костелі комуністичний агітатор, перебраний за братчика єзуїта, став викрикувати проти духовенства і релігійних практик підчас проповіди ксьондза єзуїта. Цього комуністичного агітатора арештували і знайшли при ньому револьвер.

— **Катастрофа німецького летуна в Японії.** Відомий німецький летун Горнбостель важко ранився підчас пробного лету на одним з літаків

привезених з Німеччини. До катастрофи дійшло на летовищі Ганеда. Важко раненого летуна перевезли у важкому стані до шпиталю. Лікарі не мають надії втримати його при житті.

— **Різні вісти.** Відомий російський співак Шаляпін важко занедужав на серце. Лікарі вважають стан його здоровля безнадійним. — Болгарію навістила хвиля морозів. Впали теж великі сніги, що заподіяли великі шкоди у хліборобстві. — В Румунії осів чеський бомбовий літак з трьома членами залоги підчас свого повороту з Києва до Праги. Літак осів тому, що був легко ушкоджений; члени залоги легко ранені. — В Льондоні застрілився вистрілом з револьверу другий з старшина-механік корабля польсько британського т-ва „Лех" Тадей Ястшембський з Гдині.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому (79.) числі „Діла" в замітці про відчит д-ра Кубійовича, рядок 25. здолу, замість „Село зрозуміло" має бути: **Самозрозуміло.**

— **Дитячі недуги.** У клініках для дітей ужинають природної гіркої води **„Францішка Йосифа"** вже при малих постійних запорах з добродійним вислідом.

Зі сцени й естради.

ДЕНЬ У ТАБОРІ...

Діяльність „Українського Товариства охорони дітей та опіки над молодю", особливо його „Комісії виховних осель і мандрівок" мало звична широкому загалові нашого громадянства. Стрічаються з нею здебільша ті, що висилають своїх дітей до осель і таборів і приїзні гості, що в часі вакаційного дозвілля випадково заглянуть до якоїсь оселі чи табору. Щойно вони мають змогу оцінити якслід ту велику працю, що її веде згадане товариство, яке неодну міську дитину ущасливило та спо вило радощами на цілий довгий рік, даючи їй змогу побути місяць серед чудової гірської природи та в рідному середовищі.

Хто не мав ніколи змоги бодай хвилину побути в якомусь таборі, що його уладжує в часі вакацій „Т-во охорони дітей", хто не мав змоги побачити, як живуть у такому таборі наші діти, як вони набираються здоровля, як працюють і набувають відповідного для них знання, той міг бодай у деякій мірі познайомитися з цим усім на чудовій ревії **„День у таборі"**, що її згадане Т-во улаштувало в понеділок. 11-го квітня ц. р. в салі „Народнього Дому".

Це була низка картин, яку попередило вступне слово д-ра Е. Ю. Пеленського. „Відїзд до табору" — „Таборова сценка: гутірка" — „Проба до таборового вечора" — „Ватра" і „Закінчення" — оце картинки, які серед гарних декорацій могли дати уяву таборового життя, тимбільше, що малі учасники цієї незвичайно милої ревії поводилися на сцені, як у себе дома або... у таборі. З „незалежних від організаторів ревії причин" не можна було уставити на сцені щогли з прапором, через що й відпала картина „Відкриття табору". Шкода, вона була б додала багато чару цілій ревії.

Треба підкреслити справді гарні деклямації малої дівчинки, премилий дует, якщо це так можна назвати, „Серце, Івасю" та деклямації Е Гермена. Режисерувала Леся Кривіцька, заповідала У. Старосольська.

Публики досить, великої і малої. Та все-ж Т-во повинно було більше розреклямувати цю гарну імпрезу — тоді напевно саля булаб переповнена. об.

З концертової салі.

ВЕЧІР ПІСЕНЬ ТА АРІЙ ГЕНИ ЗАРИЦЬКОЇ.

Відома з виступів на львівській сцені й естраді співачка п. Гена Зарицька дала самостійний вечиталь пісень та арій у неділю в малій салі Лисенка. Хоча п. Зарицька уже й у своїх дотеперішніх виступах осягнула значні успіхи та добре записалася в памяти меломанів, то все-таки в останньому своєму вечорі зробила вона їм незвичайно милу, нову артистичну несподіванку, бо представилися тут у цілій великій скалі всіх своїх мистецьких можливостей і досягнень і то у таких різноманітних протилежних формах і стилях опери й сольоспіву, від Генделя до Россінія і Бізета, та від Шуберта й Регера до українських гумористичних народніх жанрів. Значні голосово-технічні вальори співачки і ще більше її високе музикальне й артистичне почуття позволили артистці віддати усім родам виконуваних творів те, що їм належне та досягнути мистецького вражіння навіть у таких творах, як „Доппельгенґер" Шуберта, які може й менше кваліфікувалися для голосового жанру співачки. Також українські композитори мабуть можуть бути щиро зобовязані співачці за справді мистецьке, стилеве виконання. Словом, п. Г. Зарицька стає нині в ряди наших чолових оперних чи естрадових піонірів сольового вокального мистецтва.

До вдержання вечору на високім артистичнім рівні причинився в немалій мірі знаменитий фортепіяновий дострій д-ра Н. Нижанківського.

С. Л.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „В ЧОТИРИ ОЧІ".

Шпигунська фільма з великої війни, американської продукції. Сюжет не зовсім новий, але використаний та оброблений цікаво та живо. У англійському штабі стверджують, що один із німецьких полонених незвичайно подібний до одного таємничого англійського старшини, що працює в розвідній службі. Англійському старшині доручають вистудіювати всі руки полоненого та його звички,вивчити напамять увесь його життепис і втекти до Німеччини, буцім-то як німецький полонений. Увесь цей план переведений дуже майстерно. Англійського старшину в якому всі пізнають відомого німця-полоненого, приймають у Берліні як національного героя і він може у критичні для Англії хвилини добути потрібні інформації. Одна еспанська танцюристка, яка служить німецькій розвідці, закохується в ньому. Головні ролі грають Джордж Сандерс і Дольорес дель Ріо.

—o—

Зі судової салі.

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ВІДХИЛЕНЕ.

Свого часу була в „Ділі" вістка про те, що старости станиславівського воєвідства видали були в осени 1937 р. обіжник до самоуправних урядів, наказуючи їм не приймати зголошень до евіденції людности, виповнених в українській мові. В цім обіжнику старости висновували, що закон про мову дозволяє громадянам української національности вносити до самоуправних урядів у матірній мові тільки „подання" — а зголошення до евіденції людности, мовляв, не є „поладнанням" у розумінні закону про мову.

Коли всупереч цьому обіжникові зголошення до евіденції людности дальше подавано в українській мові, староство у Станиславові почало карати за це в той спосіб, що зголошень в українській мові не приймало і вважало, що зголошення взагалі не внесено, отже карало за занедбання зголошення.

Таке покарання наслідком відклику покараного було предметом розправи в Окружнім Суді у Станиславові дня 6. квітня ц. р. На розправі оборона висновувала, що вжите в законі про мову слово „подання" треба розуміти як кожне без виїмку письмо, вкошене до самоуправних урядів І. і ІІ. інстанції у справах їх компетенції. Зацитовано теж текст законодавчих мотивів до закону про мову, які цю справу безуспішно вияснюють. Суд скасував присуд староства, приймаючи вище зясоване правне становище.

Др О. К.

✝ Посмертні згадки.

ЮЛІЯН ВЕРГАНОВСЬКИЙ.

Минулої неділі помер нагло на удар серця 65-літній Юліян Вергановський, емеритований суддя у Львові. Бл. п. Ю. Вергановський був братом покійного Володимира Вергановського, б. проф. львівського університету. В. Й. П.!

—o—

Спорт.

СПОРТОВЦІ ШЕВЧЕНКОВІ.

В суботу 9. ц. м. відбулися в домівці С. Т. України святочні сходини присвячені памяти Шевченка. Сходини відкрив заст. голови п. Чучман. На програму сходин злучилися: реферат м-ра П. Харана, деклямація „Розрита могила" молодого спортовця Харамбури, виступи мужеського хору заложеного з членів Т-ва та виступ змішаного квартету у складі: Босий, Яблонський, Жмурковіч та Хомицький. Сходини закінчено відповіданим національного гимну. Свято зробило на членах дуже гарне враження і спідчить воно про те, що наші спортовці дбають не лиш про розвиток тіла, але й душі.

ВЕСНЯНИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ ЛЬВІВСЬКИХ „ОРЛІВ".

В неділю, 10. ц. м. відбувся заходом „Орлів" весняний біг навпростець робітничо-ремісничої та торговельної молоді. Траса довга на 2500 м. для семіорів та 1500 м. для юніорів вела зі старого цвинтаря біля Ремісничої Бурси, попри пивоварню, далі гранє Гасмонеї, плоскодьі кущі, пул. Бічну Пасічну і попри бурсу назад на старий цвинтар. До бігу стануло 20 юніорів та 14 семіорів.

В бігу семіорів перемігґ Козеріз в часі 9:13.8. 2) Кличинин 9:14. 3) Рейко 9:16.

В бігу юніорів перемігґ Фуґу в часі 4:18. 2) Іванів 4:50. 3) Чепіло 5:01.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Виступ будапештенського Будафоку у Львові. В неділю 17. ц. м. гратиме у Львові футбольна дружина мадярської державної ліги Будафок з Україною. В попереднього 16. ц. м. Будафок гратиме з львівським Погонем. Докладніші дані про виступ мадярського Будафоку подамо в одному з черговних чисел.

Зоря (Калуш) — ТУР 12:0. Калуська Зоря розгромила минулої неділі (10. ц. м.) свого львівського противника у рекордовім відношенні.

Нещаслива програна ужгородської Руси. Минулої неділі відбувся в Ужгороді мистецький матч між Русею і тамошнім мадярським клюбом УАЦ, який займає в табелі останнє місце. Матч відбувався на грищі УАЦ-у. Вислід матчу був найбільшою несподіванкою мистецтва, бо тамтешня програна Русь 2:3 (2:1). Русь грала з трьома запасними гравцями, до того ще у другій половині гриґла в довгу. В тому часі УАЦ здобув переможні ворота. Для Руси воротя здобув Кобзар і Моґр. Судда Чорногорський слабий. Інші вислідні двійці були такі: МШЕ Мукачів — Сп. Нова Весь 3:2 (в Мукачеві), ЧСК (Кошиці) — ЧСК (Ужгород) 8:1 (3:0)!!! (в Ужгороді), КАЦ (Кошиці) — БФТЦ Берегів 5:1 (3:0) (в Кошицях). Після програної Руси спинилася на третьому місці за КАЦ-ом і ЧСК. Від КАЦ-у ділить Русь лиш одна рівнящих трьох пунктів. Таким чином дані Руси на мистецтво лишай сильно змагли.

Польща — Мадярщина 8:8. У мадярщанім безеерсьом матчу в Будапешті лучити здобули для Польщі: Ковальський, Кольчинський, Пісарський і Пілат.

Катастрофальна програна Спарти. В суботу 9. ц. м відбувся у Празі мистецький змаганя Спарти — Вікторія Жіжков, що закінчилися найбільшою несподіванкою в Д. Л. А єлиє Спарта програла в катастрофальнім відношенні 2:7.

Мадярська Ліга. Минулонеділні матчі Мадярської Ліги дали такі вислідні: Ференцварош — Гунгорія 1:0. Сіреґгакі — Теревеш 3:3. Кішпешті — Електромош 2:1. Уйпешт — Немзеті 3:2, Сеґед — Будафок 1:0. Бочкай — Фобуе 4:1, ЕТО — Будаї 2:1.

Справлення помилок. В вчорашній Спортовій Стрінці вайшли такі помилки: В І. відступі, 12. рядок згори, зам. „конституційно" має бути: **кондиційно;** в V. уступі, І. рядок згори, зам. „загалом" має бути: **залоги.**

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ еспанських епископів про події в Еспанії. Зі вступним словом Високопреосв. Митрополита Андрея. (Відбитка з Архиепархіяльних Відомостей за грудень 1937 р.). Накладом Генеральнього Інституту Католицької Акції. Львів, 1938. Вел. 8-ка, стор. 29.

ТОРГОВЕЛЬНІ ПРАЦІВНИКИ. Читанка для всіх. Уложив А. Гавриляк. Накладом автора. Львів, 1938.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА БІБЛІОФІЛІВ у Львові за 1937 р. Накладом Українського Товариства Бібліофілів. Львів, 1938 8-ка, стор. 8.

Театри.

Великий Театр:

Середа 13. 4. год. 7.30 „Роз.Марія".
Четвер 14. 4. виставу нема.
Пятниця 15. 4. виставу нема.
Субота 16. 4. виставу нема.

Театр Різнородностей:

Середа 13. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Четвер 14. 4. год. 7.30 виставу нема.
Пятниця 15. 4. виставу нема.
Субота 16. 4. виставу нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
13. IV. Орлеяк.
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пекли.
19. IV. Невольник.
З Калуша іде театр до Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЧОРТКІВ:
13. IV. Мазепа.
ЯГОЛЬНИЦЯ.
14. IV. Пісня Бережку.
15. IV. Подружий метч.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „В 4 ові“ з Дол. дель Ріо, В. Шильдкраут.
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів“ (Ерроль Фляч. Дженні Ельондель).
БАЛТИК: „Королівський вязень“.
ВАНДА: „Належу до тебе“; „Пазурі і клешні“.
ГРАЖИНА: „Дуня“ („Почмайстрова дочка“).
ЄВРОПА: „Перли корони“ (Шапа Гі-гр).
КАСІНО: „Пані Валевська“ (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Спільний знаменник“ із Сильвією Сідней.
МАРУСЕНЬКА: „Личенько“ з Шерлі Темпль і комірова гротеска.
МЕТРО: „Дон Боско“ реліг. фільма.
МІРАЖ: „Людина-день“.
МУЗА: „Життя вулиці“ з Луїзою Райнер.
ПАКС: „Голгофта“ пасійна фільма.
ПАЛЯС: „Гуцарські маневри“.
РАЙ: „Знахар“.
РІАЛЬТО: „Неоправдана година“.
СВІТ: „Дівчата з Новолілок“.
СТИЛЕНЕ: „Перший“ і реліз.
ТОН: „Місто у вогні“; „Під Галлгад“.
УТІХА: „Дні спекоти“ та реліз.
ХІМЕРА: „Веселий волоцюга“.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Югославія“.

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід“ (Пасаж і вхід зі двора ч. 7):
„Америка“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 13. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 З оперової музики, пл.; 14.30 Популярна музика в пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із „Хору століть“, Музика в пл.; 15.20 Біжучі вісті. зі з міста та провінції; 15.45 „У батьківщині білого котика“ гутірка для старших дітей; 16.00 Куток жони; 16.15 Поморські нар. пісні, хор, мандоля, скр.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Відчит: Кожний полюс родиться воїном; 17.15 Популярна камер. музика у вик. бюрт. квінтету; 17.50 Військова служба колись і сьогодні; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Е. Д'Альбер: „Наїзник“ фантазія в пл.; 18.20 „Світло“ містерія А. Рибіцького; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Св. Францішек розмовляє зі султаном“ фрагм. із пов. С. Коссак; 19.20 Спів (патралит) у супр. форт.; 19.35 Право читати та право письменника; 20.00 Віденські класики в орх. фантазіях, муз. авд. у вик. орх.; 20.45 Веч. дениик; 21.00 Шопенівський концерт у вик. Г. Штоєрм (форт.); 21.45 Великосвітська гутірка; 22.00 Релігійна музика; 22.50 Ост. вісти; 23.00 Популярна музика з пл.

Четвер, 14. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хлібпалати; 13.50 Симф. поранок із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Косак-Щуцькій „Хрестоносці“, Музика в пл.; 15.25 Біжучі вісті з міста та провінції; 15.30 Господарські вісті; 15.45 Муз. мандрівки, авд. для молоді; 16.15 Камер. концерт орх., спів; 17.00 Сенкевич як публіцист; 17.15 Страсти Христові у нар. пісні; орх., муз. і мішан. хор, баритон, 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Писанки; 18.20 Органи собі; 18.25 18.55 Програма на завтра; 18.35 Авдиція для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 19.00 „Мігуель Манара“ містерія О. Мілоша; 20.00 20.55 Актуальна гутірка; 20.10 Форт. реціталь, Шуманові твори; 20.45 Веч. дениик; 21.00 Релігійна музика у вик. хору, орх. в пл., 21.45 Страстна гутірка; 22.00 Концерт камер. орх., спів, скрипка, органи; 22.50 Ост. вісти; 23.00 Із семерового альбуму.

Пятниця, 15. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Бетховен із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „При Божому Гробі“ фрагм. із лист. Словацького; 15.20 Біжучі вісті з міста та провінції; 15.30 „Земля, що по ній ступав Спаситель“ авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 „По терезі на Голготу“ рел. пісні у вик. подвійного мішан. квартету; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „При хресті“ літерат. авд.; 17.25 Бокеріні: „Стабат Матер“ оратторія на два сопр., тенор, хор, симфон. орх. оп. 61; 18.00 Огляд неділь; 18.10 Гурнет інформатор; 18.15 Г. Райтер: „Страсти“ на форт.; 18.55 „Історія Христа“; 18.45 Для села; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Єрусалимський відпуст; 19.50 Гайдн: „Сім Христових слів“ оп. 51, симф. квартет; 20.45 Веч. дениик; 21.00 „Історія про Страсти Христові“ авд. на осн. середньовічних пісень; 21.30 Симф. концерт, орх., баритон, 22.35 Мотети 16. століття, хор солістів, 22.50 Ост. вісти; 23.15—24.00 Твори Шуманна з пл. (видає Варшава II).

Найгарніші ГЛИНЯНСЬКІ КИЛИМИ власного виробу
поручає фабричний склад
СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (біг Костюшка)
Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. Приймаємо Облігації Позички Народ. та інші вартісні папери.
Спеціальність фірми: повстебельчасті портієри, капи на ліжка і столи.

Український Текстильний Склад
„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.
Подаємо до відома наших Вельмишанованих Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужеські та жіночі одяги вже є на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду, взори матеріїв, вироби та десени. 8-15

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 13. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Оперетков мельодії, 20.30 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 18.30 Орх. концерт. 17.00 Скрипка, 18.05 19.00 Циг. музика, 21.15 22.00 Симф. орх., солісти; ВІДЕНЬ 11.25 Нар. музика, 15.30 Великодне оповідання для дітей, 19.10 Стирійські нар. мельоді, 20.00 21.00 Віденські мельодії, оркр., тенор, 22.00 Розр. концерт. муз., опіа; МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія; ПРАГА 19.25 „Табор“ симф. поема Сметани; РАДІО ПАРІ 18.00 20.30 Вок., 18.05 Пісні, 21.00 22.00 „На паризькій хвилі“ вес. розр. програма; РИМ 17.15 Розр. музика, 19.40 Концерт, 21.00 22.00 23.00 „Турандот“ оп. Пуччіні; СОФІЯ 19.15 20.00 21.00 „Севільський цирульник“ оп. Россіні.

Четвер, 14. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.15 Розр. музика, 16.50 Шубертові твори; БІЛГОРОД 18.20 Арфа, віол., 18.50 19.00 Спів; БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 17.00 Скрипка, форт., 18.05 Орх., 19.00 20.00 21.00 22.00 „Страсти за оси. св. Матея“ орат. Баха; ВІДЕНЬ 15.20 Народня музика на нар. інстр., 17.55 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль“ оп. Вагнера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня і нова камер. музика; КОШИЦІ 13.30 Про алькоголізм на Заграниці, 18.00 Культурний огляд, Музика з пл., 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Меса да Реквієм“ Верділ; ПРАГА 15.15 Скрипка, твори словацьких композиторів; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Пісні, 19.15 Спів. реціталь, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Трохи гумору; РИМ 16.40 Для дітей, 17.15 Камер. концерт, 21.00 22.00 „Ля Пасіоне ді Крісто“ Е. Пеон, 23.15 Рел. музика; СОФІЯ 17.30 Військ. орк., 18.40 Пісні, 20.45 Чеські пісні.

Пятниця, 15. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.10 20.00 З давніх часів, орк., сол., 20.30 21.00 „Легенда про сліпу Йолянту“ оп. Чайковського; БУДАПЕШТ 18.35 Арфа, 19.30 Орх. концерт, 21.00 Концерт під дир. Дорнанія. орх., спів; ВІДЕНЬ 15.30 Концерт квартету, 19.10 Концерт дворської орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Дитячі пісні, 15.30 Хор, 18.00 „Пасхальна симфонія“ Баха, 22.30 Давня камер. музика; КЕНІГСБЕРГ 19.10 20.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Вагнера; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Богослужбова мова і її значіння в історії Закарпаття“; концерт перс. пісень; МІЛЯНО 22.05 Хор; ПРАГА 20.05 21.00 „Стабат Матер“ орат. Дворжака; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Клявесинові твори Баха, 19.00 Сонати, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Сен Льоєр“ драм. поема Ромен Роллана з муз. Одербера; РИМ 17.15 Орг. музика, 20.30 Розр. музика; СОФІЯ 19.15 Спів, 21.30 Легка й танк. музика.

БІРЖА.

Львів 12 квітня 1938

Акції.

Банк Польський 113·50, Цукор. 34·00, Вугіль 30·50, 28·50, Ліквідн 69·50, Мокеія 13·00, Островець 55·00, Стараховичі, 38·25, 37·50, Ґабербуш 44·00.

Папери

4 і пів пром. внутр. 65·50, 64·75, 3 інв. 1 ем. 81·75 серія 90·00 3 пол. інв. 1 ем. 80·50 серія 89·00 5. конверс. 69·50 прем. дол. 41·25, 4 консол 66·75

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 12. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльон. без оп. 3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 3·40 зол.
молоко 18—19 сот.
(я)ця за копа 3·00 зол.

Тенденція на масло зайшкова на молоко й яйця спад.

Присилайте передплату!

Подяка.

Всім нашим приятелям, знайомим і товаришам покійного мойого мужа бл. п. Д-РА МАРІЯНА ГАРДЕЦЬКОГО, як також Вел. Духовенству, Установам і Товариствам у Косові, які в часі нашого великого горя поспішили з доказом співчуття і пошани при влаштуванню похорону та що склали останню прислугу Покійному, складаю цією дорогою найщирішу подяку та щире „Спасибі“.

Дружина з сиротами.

Соколівка, 10. квітня 1938 р.

Подяка.

Боже Провидіння покликало до себе бл. п. о. СТЕФАНА ЛОПАТИНСЬКОГО, пароха Лацького, дорогого мужа і батька. З цього приводу складаємо прилюдну подяку Їх Ексцеленції Кир Андрееві за пересилані слова співчуття, а Ексцеленції Кир Іванові, що без огляду на негоду не жалів труду особисто провести похоронам, принести безкровну жертву за душу Покійного та в проповіді скріпити обложені нині душі. Дякуємо всім сс. Концелебральним, сусідам, о. Ігуменові зі Зіочева та рим. кат. священникові за участь у похороні, за молитви і Служби Божі. Дякуємо сс. Марковці і Дурделі за спомини Покійного в часі недуги, особливо о. Маркові за його поміч і труд у часі похорону. Дякуємо всім за проводи в часі винесу тіла з хати, в церкві як і на цвинтарі. Дякуємо братствам, установам, хорові і музикантам; дякуємо Сестрам Провидіння і парохіянам Лацького Вел. і Малого, а особливо п. Шмигівій, що як щирий друг з добрих часів, прибула з далеких сторін на це сумне торжество. Дякуємо всім за вложені устно і пересилані листовно співчуття, а особливо Всеєв. о. Митратови Д-р Сліпому, п. Гриньохам і парохіянам Стрептова, за теплий сердечний лист. Всім, що вивішли свою пошану для Покійного, а нам облегшили біль, велике щире Спасибі.

Уляна з Ладів Лопатинська, дружина, Геня і Марійка, діти.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ висококваліфікованого монтера, до інсталяцій водотягів, газу і центрального огрівання. Зголошення до Адміністрації під „Негайно“. 803 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЗДІБНА кравчиня з першорядним кроєм шиє по домах. Зголошення до Адміністрації під „Недорого“. 707 2-4

КУПНО - ПРОДАЖ

МАШИНИ до писання ТРІУМФ найдешевше, на догідних умовинах продає МІХАЛЬСЬКИЙ, Львів, Фредри 7. 4-5

ГОДИННИКИ, біжутерію, столове срібло, плятери, кришталь, найдешевше купить, Панцер, Ринок 23. 7-10

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, жіночі, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 46-100

„УНІВЕРСУМ“ комісова крамниця. Пасаж Миколяша, приймає в комісі і продає мужеську, жіночу гардеробу, дивани, теорі і т. п. 798 2-2

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи 1. 674 6-10

УДІЛОВЦІВ приймемо до надійних промислових підприємств. Зголошення під „Дохід“ до Адміністрації. 790 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Зі своїх пупянків і квітів
Сік Сердешника зміцнює і успокоює серце. Магістер Едвард Гобш. Варшава, Міодова 14. Продажа: Аптики і Дрогерії. 472 11-0

Завед. техн. ДЕНТИСТИЧНЕ
І. Бранєвський
ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 18.
(над крамницею Мусіяловича).
Телеф. 237-53. Низькі ціни.
ПОРЦЕЛЯНОВІ КОРОНИ.

МИСТЕЦЬКІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ, ОРИГІНАЛЬНІ КОСМАТЧЬКІ ПИСАННИ, ГУЦУЛЬСЬКІ І ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ
поручає у великому виборі і по дешевих цінах
Союзний Базар
1476 РУСЬКА 20. 1-7

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське вповн. підпр. самох. перевозове
Львів, Ринок 45, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — даємо гарантію 806 найкращої достави. 1.50

фортепіяни, піяніна
першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.
Тел. 235-21.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібна столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79
498 1-10

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах
купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла“ дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум капи і намітки, в найбільшім виборі
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Легіонів 29, в подвірю, тел. 286-38

Жадайте тільки муштарду
„МІКА“
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 5—10

За редакцію відповідає Олексяндер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

Ч. 81 (14.913). Львів, четвер 14. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАНЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Мусулманський світ проти СССР.

Як відомо, від довшого часу йдуть у Східньому Туркестані бої між совітськими військами та місцевим мусулманським населенням, що підняло повстання, проголошуючи „святу війну". Гурт туркестанських мусулманів дістався специяльно до Мекки, оповідаючи по дорозі про важке положення мусулман під большевицьким володінням. Це викликало настільки велике враження серед мусуаманських народів, що вони роблять натиск на уряди держав, обманних близько-східним пактом (Персія, Ірак, Афганістан, Туреччина), щоб вони інтервенювали у Москві в обороні мусулманського населення.

У совітських маневрах, що почалися 8. п. м. на турецькому пограниччі, на Кавказі, слід добачувати демонстрації, звернені проти Туреччини. (АТЕ).

Французька палата послів ухвалила повновласти

ДЛЯ УРЯДУ ДАЛЯДІЄ 514-МА ГОЛОСАМИ ПРОТИ 8-ОХ.

ФІНАНСОВА КОМІСІЯ ФРАНЦУСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ОДНОГОЛОСНО ПРИЗНАЛА ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ УРЯДУ.

Фінансова комісія палати послів вислухала урядових виясснень до законопроекту про повновласти і приняла його одноголосно. Радикали, комуністи і соціялісти голосували за законопроектом.

ДИСКУСІЯ У ПАЛАТІ ПОСЛІВ.

Пленарне засідання палати послів почалося від дискусії над законопроектом про повновласти для уряду, що його зреферував в імени фінансової комісії Фляйден. Він заповів, що голосуватиме за повновластями для уряду Далядіє, підкреслюючи, наскільки вони ріжняться від тих, що їх домагався Блюм; також за законопроектом висловився комуніст Греза. Гуен в імени соціялістів обіцяв голосувати за повновластями, але зажадав від уряду деяких гарантій в ділянки суспільної політики.

ГОЛОСУВАННЯ.

Після короткої промови міністра скарбу Маршандо парлямент 428-ма голосами проти 107-ох відкинув внесок посла Марана, щоб відіслати законопроект до комісії. В голосуванні

парлямент приняв законопроект про повновласти 514-ма голосами проти 8-ох.

Далядіє подякував послам, які його довго оплескували. Засідання замкнено в год. 2.30.

УРЯДОВА ДЕКЛЯРАЦІЯ.

Перед дискусією і голосуванням, пополудні станув уряд Далядіє перед французьким парляментом. В палаті послів відчитав урядову декларацію сам премієр, у сенаті його заступник Шотан.

У своїй декларації звертає уряд увагу, що у теперішній міжнародній ситуації Франція потребує сильного війська, здорової монети і скарбу та сильного господарства. Темпо продукції, зокрема в ділянках, призначених для оборони краю, необхідно прискорити. Робітники мусять зрозуміти, що окупація фабрик викликує тривогу в цілому краю; без зброї не оборонилась би Франція від інвазії. Тому уряд кличе всіх зусиль, щоби негайно привернути працю у фабриках зброї. Уряд рішений боронити всюди інтересів Франції та її цілости і домагається координації всіх сил народу. Уряд хоче мира з усіма народами без огляду на їх політичний устрій, мира, опертого на пошанувані права.

Декларація кінчається словами: „Надійшла година, коли треба доказати, що Франція зуміє ставити чоло небезпекам, що їй загрожують і що буде вірна своєму геніеві".

Палата послів вислухала декларацію Далядіє з великою увагою, перериваючи її довготривалими оплесками.

Національні війська сходять на беріг Середземного Моря.

Авас повідомляє: У вівторок вечором національні частини з армії ген. Аранди на відтинку Мореллі покинули гору Местразго і сходять до моря. Вони пішли на 7 км. вперед; коли запала ніч, вони не перервали наступу.

ЧЕРВОНИЙ ФРОНТ ПЕРЕРВАНИЙ НА ШИРИНІ 15 КІЛЬОМЕТРІВ.

Як подає Авас, на шляху з Морелі до Віналозу національні війська перервали фронт на ширині 15 км, червоні відступили на Альбакарез. Завдяки цій операції національні війська добули шлях до Сан Матео, розширили базу для доступу до моря та загрозили окруженням смуги червоних становищ між Теруелем, Монталленом, Кастельйоте і Морелем.

ЕСПАНСЬКІ ВТІКАЧІ ДАЛЬШЕ ЗАЛИВАЮТЬ ФРАНЦІЮ.

Маси еспанського цивільного населення переходять піренейський кордон; змушують його до евакуації червоні війська, що відступають.

Крім того до французького кордону збліжується 43 червона дивізія, на яку натискають національні війська.

Переговори між Парижем, Льондоном і Римом.

ПЕРЕД ФРАНЦУСЬКОЮ ВІЗИТОЮ У ЛЬОНДОНІ.

Льондонський „Стар" довідується, що в найближчому часі почнуться важні англійсько-французькі переговори.

У цій справі прем. Далядіє приїде до Льондону зі Шотаном і Бонне, на переговори з прем. Чемберленом і міністром закорд. справ Галіфаксом на тему европейського положення. Англійський уряд мабуть уважає, що після залагодження австрійської справи та наладнання англійсько-італійських взаємин настав час наладнати інші европейські питання.

МІН. ЧІЯНО ЗРЕВІЗИТУЄ МІН. ГОРА?

Недалека візита британського міністра війни Гора в Римі доказує, що відносини між Італією й Англією помітно поліпшали. Якщо на засіданні Ліги Націй Англія визнає анексію в Абісинії, італійський міністр закордонних справ Чіяно приїде з офіційною візитою до Льондону та підпише договір про кордони сумежних англійських посілостей в Африці. По устійненні кордону між Абісинією та Суданом, Італія пішлаб на значні уступки й концесії в користь Англії в околиці озера Тана.

АНГЛІЯ ДІСТАНЕ ЧАСТИНУ АБІСИНІЇ?

У британському парляменті один посол вніс інтерпеляцію, запитуючи, чи не правда, що у висліді англо-італійських переговорів мають прилучити до британських колоній деякі смуги Абісинії. Премієр відмовився дати відповідь на цей запит.

ВЕЛИКЕ ВИХОВНЕ ЗНАЧІННЯ

мають ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКОВІ КНИЖЕЧКИ Кооперативного Банку „ДНІСТЕР" у Львові, Руська 20, на які складаючи що місяця впродовж року вкладки від зол. 5.— вгору можна одержати крім відсотків ще й нагороду за ощадність в сумі 25 до 100 зол.

ПРАВО ВЛАСНОСТИ.

Львів, 13 квітня.

Поняття права власности звязане нерозділно з поняттям культури від найдавніших праісторичних часів. Що більше: історія людського роду зараз на першій сторінці каже про формування почуття і свідомости „моє-твоє" та про боротьбу в обороні — своєї власности, в обороні свого права до приватної власности. Від часів, коли формувався патріярхальний устрій, коли людськість ділилася на роди (родини) і кляни, від часів, коли діяла „пімста кровей" як єдина норма справедливости між людьми існувало право приватної власности; ще неписане, але тривке, не тільки звичаєве, але, просто кровне таке, яке походило з середини людської психіки, всього людського відчування і думання.

На яких 3.000 літ перед Хр. инки в півд. Америці та китайці переводили спільну контролю над управою землі і були немов предтечами рільних комун та „совхозів" (усе на світі вже було!) Але почуття права власности не ставало слабше в людей, тільки щораз кріпшало і простягалось на щораз інші добра. Право власности, спершу до худоби й рухомого майна, простягнулось і на землю, не тільки управну, але й на ту, на якій можна було полювати, ловити рибу, випасати худобу.

Право власности — це підстава всього права. Право власности — це окрема підставова ділянка студій права. Але це не тільки ділянка вчених правників. Це ділянка студій для істориків людської культури, для соціольогів, для економістів, для політиків, вкінці для публіцистів, які мусять мати мінімум знання наук історично-політичних і правничих і економічних. Чейже право власности довело до поділу людськости на бідних і багатих, право власности довело теж до товарообміну, який з черги розріється в оборот краму на торговицях. Із права власности вийшла ідея гроша, за який можнаб купити — чужу власність, добровільно власником відступлену.

Коли суспільний устрій розвивався в подобу на пануючих і підданих, то модифікації підлягло і право власности. А проте підставове його поняття не підлягло змінам: кріпак мав давати частину примусової праці, мав платити данину, ленник мав іти примусово на війну, але то! власности, що була його, ніхто не рухав. Сільське населення було привязане до землі, міське займалось торговлею, ремеслом, мистецтом. Суспільну верхівку творили великі земельні власники, шляхта, бюрократія і духовенство, — над ними всіми король, який у часах теократичного деспотизму був представником Бога на землі і тому необмеженим паном життя і смерти підданих. Але й тоді право до своєї власности було певніше ніж право до свого життя.

І так було від часів, коли над Нілем і великими азійськими ріками творились осередки зорганізованого громадянства, коли звідтам починалась історія людської культури та історія народів, відгребувана у вкопалиськах, відчитувана із перших „писань" на паленій глині і на камінних плитах, відтворювана на підставі опису фільософів та письменників старинного світа.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 26—65

Коли упав античний світ і прийшла ера мандрівки народів, то право власности, замість у тому політичному хаосі захитатись — тільки закріпилось. Бо саме підчас тієї мандрівки народів почались великі оселі в різних частинах Европи, з яких згодом витворились народи й держави, що перетрівали по нинішній день, — і ті, які на нових незаселених землях осідали, закріплювали її за собою — тим правом власности, що його давала праця над корчуванням лісів, над управлюванням землі, незаторкненої до того часу ніяким хліборобським знаряддям. Бо власність завжди була і є висліДом праці, а праця — це природна функція людини. Тому нема великих різниць між тим, що казав про приватну власність Аристотель чи англійський фільософ Гобс, хоч між 4-им ст. перед Хр. та XVII. по Хр. лежав шмат часу: 2.000 літ! Тільки приватна власність спонукує людину до діла — казав отой найбільший фільософ античного світа; коли б не право до приватної власности (казав згаданий англієць), то йшлаб безупинно війна всіх проти всіх. І тому теорія права власности дійшла до витворення немов культу того права: бо право власности — читаємо — це право людини, як божеська установа, бо це матеріяльна підстава для духового удосконалення людини.

Ті, що нарушували право власности, спіралися не на почутті права, тільки на почутті сили, і силу робили джерелом права, не роблючи різниці між силою та насильством. Насильство над природними правами людини довело до того великого потрясення, яким була французька революція з комуністичним рухом Бабефа. Реакція понаполеонської доби та доби після віденського конгресу довела до нового потрясення у 40. рр. мин. ст. і зродила м. і. Прудона, який уперше проголосив, що „власність є злодійством". Нинішні реалізатори тих теорій на совітському сході довели до цілого перевороту у світі понять. Цей переворот захитав основами людського думання і відчування: що вільно та чого не вільно, де право і де безправство, де сила і де насильство, де межа добра і де зла.

Ця революція понять, яка є анархією у світі етики, торкнулась у першій мірі поняття власности і права до власности. Обмежування того права було досі стосоване з найбільшою обережністю. Власности противставлено визвласнення, як акт, коли хтось примушений у прилюдному інтересі відступити своє право до власности державі за відшкодуванням. Війни і стихійні катастрофи, себто цілком виїмкові обставини викликали потребу стосувати це „право в безправстві" (юс ін юрія) також і супроти деяких рухомих дібр: реквізиція збіжжа, коней, золота й дорогоцінностей, — але завжди тільки за цілковитим відшкодуванням. І знову таки — тільки такі обставини, в яких людське життя втратило свою попередню ціну і пошану в очах співмешканців глобу, обставини, в яких прийшло до такого загального розхитання моралі, що в легковаженні опинилось усе людське добро, нема нині того давнього слушного підходу до права визвласнення: стосують його не тільки в цілком виїмкових і цілком надзвичайних та абсолютно необхідних випадках, але й тоді, коли воно вигідне тим, що мають силу встановляти собі права.

Захитані сьогодні основні поняття, на яких спірається від тисячеліть світ і людськість. Процес тієї анархії в царині духа і думки йде покищо далі і не видно його кінця. Але так само, як теорія комунізму зродилась у реакції на зловживання силою для односторонньої інтерпретації права до власности, так само мусить прийти реакція і на той жахливий заколот у світі етики, що прийшов у висліді двацятилітнього панування на сході системи насильства і безправства. Реакцією на той заколот буде відродження пошани до святих та непорушних прав людини і громадянина, до тих прав, з яких найпершим і найсвятішим правом є — право до власности.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**
готові і на замовлення
простирала — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — капи — фіранки поручає
А. Петрушевський
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. (давніше коральницька)
Для о. о. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 4—10
Цінники задурно

Невже на новий шлях?

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА ПРАГИ НА ПЕРЕЛОМІ.

Теперішне положення Чехословаччини годі вважати рожевим. Терен держави, заселений пануючою нацією, вгинається вузьким клином у глибину німецької території, що обіймає її тепер уже не лише з півночі та зі заходу, але і з півдня; Німеччина захопила у хвилині анлюсу вхід до моравської брами — випадової позиції у серце Чехословаччини. Правда — решта чесько-німецької границі проходить горами, та і це не дає основи не лише до надій, але й до ілюзій на безпеку. Раз — при теперішній воєнній техніці значіння стратегічних бар'єр поважно змаліло. Друге — гори, що окружують Чехословаччину, заселені німцями, які в останніх часах закинули активізм і перейшли до незалежної політики по лінії, яку дає Берлін. Коли згадати ще про активізацію словацького автономістичного руху, не важко зясувати собі, що на випадок збройного конфлікту внутрішні сили, на які моглаб рахувати Прага, невеликі.

Цей конфлікт був би тим більш безнадійний, що — за винятком короткого відтинку кордону над Тисою — Чехословаччина межує з державами, з якими живе в досить напружених відносинах і які — за винятком Мадярщини — від неї куди сильніші. В таких умовинах зрозуміло, що чехословацький уряд намагався запевнити свою безпеку дипльоматичним шляхом, шукаючи гарантій у тій чи іншій формі, двосторонних чи збірних договорів. Довгі роки орієнтується ЧСР на Францію: разом із Румунією та Югославією стає вона на сторожі версайської системи на наддунайському відтинку, щоб цим способом стати для Франції необхідною і тому могти на неї рахувати. Навіть коли Білгород і Букарешт закидують орієнтацію на Париж, Прага дальше тримає французької клямки, а що до Франції просякають впливи з Москви, Прага стає більше совітофільською, ніж сам Париж.

Які висліди дала ця послідовна закордонна політика Чехословаччини? Чи запевнила їй безпеку? Негайно після анлюсу СССР і Франція потвердили свої зобовязання, боронити Чехословаччину на випадок агресії. Що совітському урядові ця справа справді лежить на серці — в те годі сумніватися: Чехословаччина — це одинока у середущій Европі держава, де демократично-ліберальний устрій законсервувався в настільки примітивній формі, що дає необмежені можливости для комуністичної праці. З хвилиною, якби Чехословаччина втратила незалежність або якби попала під впливи сусідних держав, не було би куди перенести празької філії комінтерну — від Москви по Париж не булоб тоді ні одної легальної комуністичної бази. Коли ще додати, що СССР з Німеччиною ніде не межує, можна вважати його зобовязання супроти Чехословаччини досить дешевим. При невтральній поставі Польщі Німеччина все одно не моглаб ударити на СССР, який супроти того обмежився би до неризковної помочі для Чехословаччини — менш більш такої, яку дає Китаєві та червоній Еспанії. Правда — система летунських баз здовж чехословацької території має становити дорогу для совітської помочі, що йшлаб повітряним шляхом. Залишається, здається, нерозвязаним лише питання, кудою дійшлаб та поміч до чехословацької границі, коли якийнебудь транзит через Польщу взагалі не входить в рахубу, а й Румунія не спішиться вмішуватись у якунебудь воєнну авантуру по боці СССР, зокрема від коли пішов у забуття Тітулеску, а румунська політика взяла курс на право.

Франція має змогу прийти на поміч Чехословаччині, вдаряючи на німецький західний кордон, — питання лише, чи має вона рацію це робити, коли все одно французькі впливи над Дунаєм вже майже зліквідовані, а Чехословаччина становить лиш останню, звідусіль ізольовану, позицію. Без сумніву французьке конто обтяжують правні зобовязання, сантимент, престіжеві огляди — та ледви, чи такі імпондерабілії моглиб переважити вагу на бік інтервенції на хосен Чехословаччини. Тим більше, що на таку інтервенцію йшла би Франція осамітнена, — британський уряд ясно і недвозначно заявив, що на ніяку його поміч Чехословаччина не може рахувати. Празі послужив Льондон лише... радою: запевнити собі безпеку, заспокоюючи домагання меншин і тим самим усуваючи можливі причини конфліктів.

На таку саме лінію, здається, і звернулась тепер чехословацька політика. Згідно з недавньою обіцянкою прем. Годжі чехословацький уряд взявся опрацьовувати „національний статут республики" та зокрема виявляє чимало угодовости супроти німецької меншини.

Якщо — не зважаючи на комуністичне саботування — ця нова лінія здійсниться, якщо ціла закордонна і внутрішня політика Праги перейде основну ревізію, якщо Чехословаччина перестане опирати свою безпеку на красноармейських багнетах — чехословацький уряд увільнить свою гіпотеку від поважного обтяження, а середущу Европу, від бази комуністичних диверсій. **(гал.).**

З польської преси.

Підставова проблема для майбутньої організації середущої Европи.

Останній політичний крок Гітлера, тобто прилучення Австрії до Німеччини, хоч і не викликав безпосередніх конфліктів в Европі, то все-ж рушив цілу низку проблем, що належать до т. зв. неполадженим справ, над якими версайський мировий договір перейшов до дневного порядку або полагодив їх провізорично або якінці полагодив не так, як цього собі ця чи інша держава — що не рішала, тільки мусіла слухати, бажала. Наслідком цього всього був т. зв. ревізіонізм, тобто змагання держав до ревізії версайського договору у бажаному собі напрямі. До ревізіоністів належала й належить Мадярщина, що між іншим домагається звороту Закарпатської України.

Справа Закарпаття стала актуальна після анлюсу ще й тому, що факт, що Німеччина вхопила головну частину чехословацької держави, її основу, тобто саму Чехію ніби кліщами, поставив під знаком запитання цілість Чехословаччини взагалі. Сьогодні, малощо не двацять літ після версайського миру, після створення чехословацької держави, знову виринає чехословацька проблема у звязку з европейським укладом сил.

Цікаву статтю про це вмістив Владислав Студніцький у виленському „Слові" (ч. 100. з 11-го квітня ц. р.) п. н. „Проблема Закарпатської Руси і Словаччини".

„Польща у великій мірі зацікавлена у розвязці проблеми чехословацької держави — каже він. — Безумовно мусить бажати собі дістати Цешинське з його культурною, патріотичною, свідомою національно польською людністю, з його карвінським вугіллям, що має більше кальорій, ніж найкраще

шлеське вугілля, вугіллям незаступним при деяких гутничих виробах. Але важливіша для Польщі справа чеського коридору. Це підставова проблема для майбутньої організації середущої Европи".

Польща зацікавлена цією справою, бо скасування згадного чеського коридору, тобто спільна польсько-мадярська границя робить для неї доступним мадярський ринок, дає їй свобідний шлях до Адриятику — каже Студніцький — та скріплює її позицію у відношенні до Румунії. Але — гідекується Студніцький руками і ногами —

„ми не потребуємо і не хочемо ані Закарпатської Руси ані Словаччини. Закарпатська Русь в межах нашої держави збільшила би число русинів на пів міліона, дала би бідну, здеморалізовану, збольшевичену людність. Чехословаччина препарувала цю країну для Росії; доки мала надію на поворот давньої Росії, поширювала православя. А як утратила цю надію і вирішила спертися на большевицькій Росії, почала підтримувати большевицькі тенденції, тобто комуністичну партію у цій країні. Чеські державні мужі багато разів заявляли, що уважають цю країну, яку доручила їм Ліга Націй, за російський депозит, який віддадуть Росії. Отже поворот цієї країни до Мадярщини забезпечує нас від того, щоб Росія знайшлася за Карпатами, принаймненше зменшує шанси, даючи проти цієї концепції всі польські й мадярські сили".

На думку Студніцького Закарпаття може розвинутись тільки при Мадярщині, бо знайде там ринок збуту на свої лісові багатства і само дістане з мадярської долини пшеницю, якої їй бракує. Каже Студніцький, що і Словаччина тісно звязана з Мадярщиною.

„Ряд гірських ланцюхів відділяє її від Чехії. Ріки, що спливали з тих гір, плили до мадярської долини. На 4 міліони людности Словаччини і Закарпаття живе там міліон мадярів. Мадяри переважають у багатьох словацьких містах і складають суцільні округи на півдні. Отож ці суцільні округи можна втілити до властивої Мадярщини без яких-небудь застережень. А Словаччина мусіла би мати автономію, яку гарантувалиб Польща і Німеччина".

Автор статті міркує і над такою можливістю, що Словаччину приключилиб до Польщі.

„Можемо для протидіяння чеським впливам поширити знання польської мови, літератури й культури серед словаків, але приключення Словаччини до Польщі швидко викликало би відрух неміті до Польщі. Булаб це справа нашої адміністрації, наших воєводів, старостів, податкових урядів і т. д. Мадярська людність у Словаччині на випадок приключення цієї провінції до Польщі, сталаб чинником ірредентн. Бідна країна не піднесла би наших фінансових сил і Польща не могла би двигнути її під господарським оглядом".

Але одна з найважніших причин, що Польща повинна відпекуватися анексії цих країн, тобто Закарпаття та Словаччини, — це те, що:

„потребуємо сусідства з Мадярщиною, щоб мати певного союзника на випадок війни з Росією. Державна рація Мадярщини вимагає відділити Мадярщину від Росії польською територією так, як державна рація Чехії вимагає спільної границі з Росією. Тому чеська держава змагала і змагає до розбору Польщі, мадярська держава до того, щоб Польщу зберегти. Виявилося це яскраво в 1920-му році, коли мадяри хотіли дати нам 30.000 кавалерії, дуже важної у боротьбі з ордою Будьонного, а чехи не погодилися пропустити до Польщі мадярського війська. Масарик пояснював англійській військовій місії і лордові Аберион, що Польща засуджена на загладу і Англія не повинна компромітуватися якоюнебудь акцією на користь Польщі".

Справу спільної польсько-мадярської границі уважає Студніцький за дуже важну, бо від неї залежатиме — на його думку — міжнародне положення Польщі. І тому він гадає, що Польща повинна виявити ініціятиву у справі чеської держави та взагалі активність у цій проблемі, а до того збільшити кількісно та якісно свої збройні сили, бо інакше може цю важну справу програти так, як при кінці XVIII-го століття програла польсько-пруський союз.

Цікаве, що у всіх цих міркуваннях Вл. Студніцький ні раз не згадав України, хочби з уваги за те, що людність Закарпаття, яким він у статті у великій мірі займався, українська.

СТАРИМ ЗВИЧАЄМ

Кожний бажає з нагоди ВЕЛИКОДНЯ своїм найближчим на сторінках Свят-Великоднього „ДІЛА"

Бажання до 15 слів коштує зол. 2·00 — кожне дальше слово 20 сотиків.

Зголошення приймаємо ТІЛЬКИ до дня 20 квітня ц. р. — Належність просимо надсилати разом із текстом.

Збірка „на писанку" Рідній Школі дозволена.

Повідомляємо рідношкільні організації та всіх прихильників Рідної Школи, що наше Товариство дістало дозвіл від Воєвідського Уряду у Львові (з 6. IV. 1938. р. ч. Поль. Б. 27,43 /38) на збірку у днях 23.—27. квітня 1938. р. на области львівського воєвідства.

Вилучені від збірки повіти: Березів, Коросно, Переворськ, Ланцут, Ніско, Тарнобжег, Кольбушова, Ряшів і Сянік.

По містах і містечках можна буде переводити тільки збірку грошей до замкнених скарбонок, близько церков та українських установ.

По селах вільно збирати і гроші і натуралії, списуючи їх на збіркові листи. Обмеження щодо місця нема; тому вільно буде збирати й по хатах.

Як відомо, цього року не мала Рідна Школа дозволу на традиційну збірку з нагоди Різдва. Тому у своїх приходах могла Рідна Школа записати по цей час кільканацять тисяч зол. менше. Це становить велику недостачу у її бюджеті.

Цю недостачу є добра нагода покрити збіркою дару „на писанку" в часі Великодніх. Вона повинна доказати, що український нарід дорожить дівицям і надбанням Рідної Школи. Збірку тим лекше перевести, що по селах можна збирати і гроші і натуралії. Яєць — тепер є доволі; найдеться в кожному господарстві хочби лише 5—6.

Тому готовмо заздалегідь усе потрібне! Треба мати на поготівлі імена збирачів, готовий плян збірки (поділити село на райони чи кути) та відібрати на час повновласти, підписані Головною Управою Р. Ш. і збіркові листи.

Увесь потрібний матеріял висилає Головна Управа 14. квітня 1938 р. до Повітових Союзів (Кружків) Р. Ш. в місцях осідку староства й окремо до Ходорова, Устрик Дол. і Белза.

Головна Управа Рідної Школи.

Від Редакції: Щоб не було замішання й сумнівів, повідомляємо, що Т-во „Відродження" й Український Фонд воєнних вдів і сиріт, які дістали дозвіл на збірку в речниці, близькому до речниця рідношкільної збірки, або в такому самому речниці, зреклися свого управнення.

515 уділовців а ок. 1500 включеними уділами — разом на суму 46.108 зол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541.900 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ міл. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння спільности уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й одночасно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Враження селюха із двох вистав у Львові.

Полагодивши орудки, я постановив пару вільних годин, що лишилися до відїзду мого поїзду, зужити на оглядини вистави української мистецької фотографії в салях Музею Н. Т-ва ім. Шевченка.

В сінях кам'яниці Т-ва читаю афішу вистави, а на першому поверсі мала стрілка з написом „У-фо-то" вказує на двері, які, на жаль, застаю зачинені.

Гляджу на годинник — за пару хвилин третя. Щож, треба підождати. Та напроти на дверях виявка польської етнографічної вистави. Можеб тимчасом заглянути туди, тимбільше, що зацікавила мене велика афіша з оповісткою про серію викладів про Полісся та вістки в „Ділі" про ті виклади й виставу.

Три салі виповнені експонатами, розміщеними на стінах, столах, габльотках та шклянних шафах. Обходжу побіжно всі салі, щоб витворити собі загальний образ вистави й опісля переглянути подрібно.

Виставa старається дати глядачеві образ життя-буття польського (тамошнього) населення та його естетичних нахилів, що проявляються передовсім у жіночому одязі та вишивках і гафтах.

Є малий модель селянської деревляної хати з соломяною стріхою. Є модель ткацького варстату з натягненою основою, і початою роботою грубого, домашнього полотна. Велика сила картин-рисунків, старанно виконаних тушем, дає нам ближче поняття про життя-буття поліщуків. Між ними впадає в очі рисунок деревляної церковці; на перший погляд якби не наше, ми вважалиб її радше за костелик, така вона архітектонічно ріжна від типу наших галицьких церков. З домашнього та хазяйського знаряддя звертають увагу два майже цілком деревляні, примітивні плуги, невибагливе черепяне начиння без поливи та орнаменту, та великий вулик-колода, що тямить ще може часи походу Ігоря на половців. Але побіч тої колоди-вулика лежить на вікні домашньої роботи кліточка на матку та дуже вигадливий деревляний прилад до виробу штучної вощини. На тім приладдю напис „Жовтанецький Йосиф. Колідно Велике". Видно, що і там пасічництво поступає вперед, бож ні клітки на матку, а тим більше штучної вощини не вживали наші древні пасічники, що пасічникували в колодах та бортях.

Та сам прилад до виробу штучної вощини гідний того, щоб більше про нього написати. В ньому видно не лиш величезну докладність і прецизність виконання, але і оригінальність. Це ані вальці, ні праска, а комбінація обох. Деревляна стільничка і такий валочок покриті відповідними карбами. Дійсно, як часто мусимо подивляти винахідчивість, просто геніяльність нашого простолюддя!

Крім цього є там велика сила зразків ріжного рибальчого знаряддя і то з пруття, як бучик, верша, кіш, сачик, щемітка або з сітей: підсадка, жак, двокрилець, клуня, сачок.

Є на виставі і манекіни прибрані в гарну поліську народню одежу, є малі ляльки у вірних етнографічних одягах, — є і в кутику навіть примітивна колиска для немовляти, зладжена дотепно із трьох дрючків, кількох патичків, та кілька кусків згребного полотна.

Бідненьке та вбоге мусить бути то життя поліщуків, як вбога є їх природа, а проте немалий в них гін до краси та своєрідної орнаментики, що передовсім пробивається в їх одягах та вишивках. На виставі переважають природою вишивки та гафти. Якіж вони відмінні від наших галицьких. Техніка та сама хрестики на грубім домашнім полотні, але лиш три колірні червоний (головний), чорний та біле полотно. Великі площі густо заповнені одноманітним тлом червоних хрестиків, між котрими дуже рідко розкинені поодинокі чорні цятки та малі смужки і поля білого тла полотна. Всеж вони, хоч на око одноманітні і мало ріжнородні в орнаменті — гарні. Мимоволі масш враження, що одноманітність поліської природи витиснула свій слід на естетичних почуваннях населення.

Крім хрестикових вишивок, бачив вишуканий гафт з ажуром виколених круглих дірок. І цей гафт, подібно як хрестикові вишивки, служить головно до орнаментики жіночих сорочок. Рукави і груди так густо покриті взорами, що вже тлом не прозирає. Дійсно подивляти треба

працьовитість та терпеливість рук, що виконують таку роботу.

Кількадесять скатертей, подушечок та серветок, покритих вишивками та гаптами, мають попришпиловані карточки: „продано".

Є й на виставі кілька варстатових рядин, але цілий їх орнамент зложений з колорових смуг у згармонізованих барвах. Далеко їм, дуже далеко до пребогатих в орнаментику варстатових тканин з Гзиків, Косова, Коломиї чи хоч би наших Залісець.

Я провів на тій виставі майже годину, — та дивно, я був тоді єдиним гостем. Може вчасна пообідна пора, чи будень, були причиною, що ніколи більше не було, — а може лише тоді таке творилося, бо виклади про Полісся тішаться небувалою в нас фреквенцією (як читаю в „Ділі") і зрештою численні карточки з написом „закуплено" вказують, що буває інакше, бож звісно, не кожний глядач на виставі, є покупцем.

Обійшовши ще раз усі салі я покинув виставу. З жалем покинув, бо таки хотілося утревалити в памяті бодай деякі взори з величезного числа там зібраних. Такі вони своєрідні, оригінальні та хоча на перший погляд одноманітні, таки гарні. І чим більше їм придивляєтися, тим більше ними любуємося. Чиж дивне, що розкуплено там досі майже все, що до купна було?

Сама вистава дуже старанно підготовлена, а з циклем викладів творить органічну цілість. Як жаль мені, що мешкаючи на провінції, не можу з них користати і за тих кількадесять хвилин міг лише фрагментарично, поверховно дещо оглянути.

Одна заввага, (а може я переочив?) чи не добре булоб там помістити більшої, подрібної мапи Полісся з всякими етнографічними даними?

Л. Р—нч.

(Доповнення буде.)

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 74. Пятниця, 13. (1) квітня 1888.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ НА ВИСТАВІ В ГЛЯСГОВІ.

На виставу в Глясгові, у Шкотії, вислали вироби домашнього промислу Галичини. Одна з комітетових цієї виставки так писала до Львова про українські вироби: Предмети зі Львова визначаються красок й оригінальністю. Ваші кожушки, сорочки і мереживання дуже припали до вподоби. Я чула, що Ваші селяни красять самі вовну — чи можнаб довідатись чим? — та чи не можнаб тих красок увести в тутешню торговлю, бо тутешні знавці дуже зацікавились способом пряденя вовни у виробах надісланих зі Львова. Гердани також дуже подобались і ми маємо вже багато замовлень на дзюбеники і фоти. Перемітки і кушнюки (зелений з синім) здивували всіх загально; таких річей можна би тут багато продавати. Було досить тут подібних переміток з Кракова, але ні одна не дорівняла красою тій руській".

ЖИДИ ЕМІГРУЮТЬ ДО АМЕРИКИ.

Еміграція борисловських жидів до Америки почалася на вельні розміри. Пересічно виїжджає щотижня через Гамбург до Америки 40 до 50 осіб. Здебільша емігрують старі жиди і нерідко залишають „інкогніто" свої родини, щоб у новому світі шукати щастя.

ПРОЄКТ, ЯКОГО НЕ ЗРЕАЛІЗУВАЛИ.

„Прессе" пише: Одно товариство загадало вибудувати льокальну залізницю з нормальним шляхом з Золочова через Поморяни і Бережани до Підгайців, і вже робить заходи за дозволом влади на початкові технічні роботи. Проєктована залізниця мала би 80 кільометрів довготи.

ВІСТКИ ПРО АТЕНТАТИ В РОСІЇ.

З Росії надходять знову якісь глухі вістки про атентати. Недавно повідомляли ми, що в Петербурзі арештували на вулиці якогось молодого чоловіка, який — як кажуть — мав намір застрілити гр. Толстого (міністра внутрішніх справ). „Сієкль" повідомляє, що в Петербурзі знайшли у якоїсь жінки, яка опісля застрілилась, багато динамітових бомб. Загально догадуються, що в неї підготовляли атентат на царя.

Треба зачинати від молоді..

НОВИЙ ШЛЯХ ДЛЯ „ВСПУЛЖИЦЯ".

Питання польсько-українського „вспулжиця" в Галичині товчеться від довгого часу, як Марко по пехлі, в деяких колах польських дїячів та їх пресових органах, що хотілиб знайти для цього питання бажану собі розвязку. В останньому часі, бо 5-го квітня ц. р. займалася цим питанням на спеціяльному зібранні головна рада „Центрального Звйонзку Młodej Wsi („Сев") у Варшаві.

На цьому зібранні, в якому взяли участь в характері гостей представники волинського „Звйонзку Młodzeжи Вейскей", виголосив реферат голова „Звйонзку Młodej Wsi" трьох. південно-східних воєвідств, Лібербах. Тема реферату була: „Можливости співпраці сільської — польської й української молоді на терені південно-східних воєвідств".

У цьому рефераті прелегент ствердив, що до факту істнування українського народу треба занятн реальне становище. Але політичне положення у Східній Галичині є того роду, що про справжне порозуміння і справжню співпрацю важко говорити з уваги на антагонізм, який єднує українські і польські провідники. Тому площу порозуміння треба перенести на молодовеїський ґрунт. Про те, що терен молоді є найкращим ґрунтом для порозуміння — переконують прелегент — свідчать проречисто факти реальної і тісної співпраці обох національностей у цілій низці кружків сільської молоді у південно-східних воєвідствах. Ці прояви — це, на думку п. Лібербаха, найздоровіша форма співпраці і взаємування обох національностей з собою, бо польська й українська молодь на селі не має до себе урази ані теж нема між нею національних антагонізмів.

Учасники зібрання — як довідуємося з преси — „прийняли цей реферат з повним зрозумінням", а в дискусії представники „Звйонзку Młodej Wsi" з терену південно-східних воєвідств „солідаризувалися зі становищем" прелегента.

На зібранні вибрали комісію, яка має опрацювати тези про відношення „Сев'у" до проблеми співпраці і співжиття молоді обох національностей в Галичині.

Треба сподіватися, що вже незадовго почнеться на наших землях нова спроба перетягання нашої молоді. Після „стшельцуф", „стражи огньових", „сьветліц" — прийде „Сев". Міркуємо, що матиме такі самі успіхи.

—o—

Як орґанізують „кола шляхти заґродовей".

(ДОПИС ІЗ КАЛУЩИНИ.)

З **Підмихайля**, пов. Калуш, повідомляють, що там вже кілька разів були якісь панки з орґанізації „шляхти заґродової" і намовляли наших селян, як Струтинських та Ліщинських, щоб заложили „коло шляхоцьке". Один зі Струтинських, Данило Струтинський, підняв зорґанізувати це „коло" і тому вже надали йому титул „маршалка", а одного з Ліщинських іменували „префектом". Струтинському Данилові обіцяли дати „говорові" конї і гроші на заплату довгів (це мэріотратна людина). Парох о. Підлісецький поборює справу заложення „шляхотського кола" і м. ін. казав людям, що колиб мала місце орґанізація шляхти, то він також походить зі шляхти; але по війні шляхоцтво скасовано законом і лише для розбиття нашої єдности відгребують шляхту.

В околиці **Рожнітова** їздять якісь людці, раз представляючись за урядовців воєвідства, другий раз за урядовців староства, і закладають „кола шляхти заґродовей". У селі **Надієві** є лише 6 селян, яких назвища кінчаться на „-ський", однак ті панки заложили там „коло шляхоцьке" і приймають до нього також селян з назвищами закінченими на „-ич". Але що й таких мало, то приймають вже ріжних: як Паньків, Вецко і т. д. Обіцюють ріжні запомоги, роботи у фабриці Глезінгера та громадські полекші. І дійсно селяни, котрі записалися до того „кола", дістають цукор, муку та роботу у Глезінґера (тартак Глезінґера побирає дерево виключно в Митрополичих Дібр!).

В Струтині Нижнім також заложили „коло шляхоцьке", хоча в селі є лише дві родини, яких назвища кінчаться на „-ський" та кілька родин з назвищами, закінченими на „-ич". Тут солтис Буркович веде пропаганду й орґанізує селян до „шляхоцького кола". До цього кола вже привезли з повітового шляхотського кола з Долини такі товари: 100 кг. цукру, 200 кг. разової муки, 4 пари черевиків, 1 пару чобіт і 2 светери. На свята обіцюють всім членам роздати по 2 кг. ковбаси і по 1 шинці.

—o—

Перепони у праці Лугової Орґанізації в Косівщині.

Заходом і за почином ідейних одиниць Косова, яким лежить на серці добро Гуцульщини і які за всяку ціну рішили рятувати Гуцульщину перед червоною небезпекою, поширено в кількох останніх місяцях Лугову Орґанізацію в Косівщині й основано Т-ва „Луг" у Старих Кутах, Черганівці, Шешорах, Річці, Яворові і Бабині. Ідея Лугової Орґанізації в Косівщині привилася в першій мірі у тих селах, у котрих ще не встигла вкорінитися комуна. Так Т-во „Луг" у Старих Кутах гуртує під теперішню пору 130 членів, які ведуть діяльність згідно зі статутом т-ва та обовязуючими законами. Кожної неділі і свята сходяться члени на збірки, вже справляють собі однострої та приготовляються до весняних і літніх пописів на вільнім воздусі. В Черганівці „Луг" має 78 членів, у Шешорах 108, у Річці 75 і т. д. Члени Лугової Орґанізації, хоч їх ще небагато, становлять вже в повіті досить поважну запору проти червоної агітки.

В поширюванні Лугової Орґанізації в Косівщині натрапляли ініціятори на всякі перепони і то ріжної натури: незнані людці грозили побоями, а голові „Лугу" в Черганівці спалено два обороги сіна.

Повітова адміністрація заняла досить невиразне становище супроти нової орґанізації в терені, ба, навіть робить ріжні перепони та карає членів „Лугу" в Шешорах за те, що в громівці товариства бавилися.

Для запевнення основаним товариствам відповідного розвитку та поширення „Лугів" у Косівщині приступлено до основання „Повітового Лугу" в Косові, щоб у той спосіб рятувати ще села, незагрожені комуною. А треба вчати, що в Косівщині комуна глибоко вже запустила своє коріння, доказом чого хочби недавній коломийський процес, у котрім виступало коло 40 молодих людей, обвинуваченних за приналежність до К. П. З. У. (з Вербівця і Старого Косова). Дійшло до того, що в Старім Косові водосвяття на Йордан не відбулося, бо не було кому нести хоругви, тому, що всі зажадали заплати, а в місяці березні ц. р. на зборах читальні „Просвіти" в Москалівці одна частина співала національний гимн, а друга кричала „ганьба" і співала „підіймайся, рабочий дє". Були теж випадки, що з Косівщини висилано гроші до червоної Еспанії і т. д.

І саме в тім часі, коли комуністична агітація так сильно опанувала Косівщину і коли створено вже противагу їй, яка мала завершитися в основанні „Повітового Лугу" в Косові, староство в Косові письмом з дня 28. III. ц. р. заказало основання того Товариства.

Проти повищої заборони внесено від... до Воєвідського Уряду у Станиславові.

З природи і життя.

Пластична хірургія.

Нинішнє життя стоїть під знаком високо розвиненої техніки, що з... безумовно причиняється до вдосконалення життя людини, але також створює цілий ряд загроз для життя і здоровля. У щоденній пресі нема дня без вісток про різні нещасливі випадки у залізничих, летунських, самоходових катастрофах. Таксамо сьогодішня техніка наражує на небезпеку здоровля робітників у всяких фабриках механічних, хемічних, де вони падуть жертвою покалічень, попарень та ін. У таких випадках людина часто тратить життя, а часто рятує, правда, життя, але виходить з випадку у жалюгіднім стані. Людина напр. зі здеформованим лицем, відрізаним носом, попареним і здеформованим від близи об'ячам, без вуха чи повік почуває себе нещасл... тою втративши нормальний вигляд та збудж... чи з тої причини обридження і нехіть до се... іших людей.

Такі люди із здеформованим різними випад...ми тілом звертаються часто до лікарів-хірургів, щоб вони зміняли їм їхній вигляд на збли...жений до нормального. Це потреба привернути нормальний вигляд таким нещасливим людям і вможливити їм перебування між людьми без того, щоб вони звертали на себе увагу, причинилася до створення нової галузі лікарської штуки т. зв. пластичної хірургії.

Позшивана людина.

Пластична хірургія спирається головно на т. зв. трансплянтації, себто перещіплювання живих органів тіла (шкіра, кістки, хрящки, мясні) на місце знищених. Ось так напр. коли даній людині якийсь випадок знищив шкіру лиця, то можна їй туди штучно перенести шкіру напр. з рамени і т. п. Про це як далеко вже зайшла пластична хірургія, може показати вигляд одного пацієнта, що вийшов по лікуванні зі шпиталя в Ню Йорку. Він мав зовсім нормальний вигляд, але на знимці зперед кількох місяців, яку йому зробили безпосередньо по самоходовім випадку, він виглядав жахливо: його лиця були такі здеформовані, що ніяк не можна було його пізнати. Щоб надати цій людині нормальний вигляд, мусіли на нім перевести аж 25 трансплянтацій. Щока цього самоходового пасажира була переломана у дванацяти місцях, браки в щоці заступили кісточками уложеними так, що повстала нормальна щока, яку потім покрили мясом і шкірою. Зчасом кістки, мясо і шкіра зрослися в нову щоку.

Розторощену хрястку носа заступили йому хрястков вийнятою з ноги; куснем мяса, вийнятим з груди залатали знищене лице, а зі шкіри стегна зробили повіки. Правда, дана людина по таких операціях зовсім не була подібна до себе, але всеж пацієнт виглядав зовсім нормально і не мав у собі нічого відразливого.

Попарення хемікаліями.

Попарення усякими жручими хемічними субстанціями зовсім не є рідкі у хемічних фабриках. Деякі з тих хемічних субстанцій викликують у зустрічі з людською шкірою жахливі попарення, по яких творяться негарні близни, що стягаючись деформують дуже неестетично вигляд людини. І тут пластична хірургія є справжнім добродійством для попареного, бо привертає йому людський вигляд і дає змогу незамітно перебувати поміж людьми. Ось напр. в одній хемічній фабриці робітник попарився важко їдким квасом на лиці. Його перевезли до шпиталю, де хірург постановив перещепити йому на лице шкіру і мясо із грудей. По знечуленні і затриманні кровотечі з пораненого лиця хірург зробив маску, відлив з лиця раненого, потім розложив її на його груди, витяв собі відповідний шмат шкіри і переніс її на лице. По кількох тижнях кровоносні судини перещепленої шкіри зрослися зовсім з кровоносними судинами оточення так, що пізніше не можна було навіть пізнати, що дана особа була колись попарена і має іншу шкіру на лиці.

Новий ніс.

Може найчастішим предметом операції, якими доводиться займати хірургам-пластикам є ніс. Ніс людини, як орган, що вистає понад рівень шкіри є вже з природи більш наражений на всякі ушкодження наслідком ударів, упадків та ін. В деяких суспільних клясах, напр. у моряків, боксерів, робітників, волоцюгів, серед яких є багато авантурничих елементів, часто серед бійки переломлюють собі носи, чи то його хрястки, або кістну частину. Тоді потороцену хрястку чи кістку заступають іншою, взятою з інших частин тіла. Таксамо часто люди незадоволені з форми свого носа (напр. артистки) хочуть перемінити його вигляд. Операція пластики носа доволі проста і не треває довше, ніж пів години при місцевому знечуленні. На носі не видно потім жадного сліду, бо операцію переводять від сторони носової ямини. Тою операцією причиняється пластична хірургія до естетичного вигляду людини, яку часто осмішує нефоремний ніс. Зміна неестетичного носа має також додатній психічний вплив, бо підносить добре самопочуття власника зміненого на краще носа.

Пластична хірургія старається навіть перещіплювати нерви. Ось недавно виконали таку операцію при пораженні місцевого нерву, наслідком якого було пораження відповідної частини лиця. До тої цілі вжили кусня нерву з долішньої кінцівки, яку вмістили на місце нерву, що унеруховав мясні лиця. Нерв-заступник зрісся з оточенням і після пів року виконував свою працю.

Пластична хірургія стає в цей спосіб справжнім добродійством людства, бо давніше людина зі здеформованим та опоганеним наслідком нещасливим випадків тілом мусіла ціле життя скриватися перед зором ближніх і бути предметом спочуття чи насмішок. Тепер пластична хірургія дає змогу таким нещасливцям знову повернутись до нормального людського вигляду і виконувати свої функції. З огляду на свій молодий вік ця галузь хірургії не має ще багато правдивих спеціялістів. Найбільше таких славних хірургів-пластиків є в Англії та Америці, звідки вона вийшла. Одначе, як кажуть лікарі, за десять-пятнацять літ вона буде може найбільш розвиненою галузю медицини.

М-р Б. Г-й.

—o—

Для дітей! На весну!
НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі
„Pałac Dziecka"
Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

Повстання та вік нашої землі.

Вже віддавна астрономи задумувалися над тим, чи система сонячньої родини існує лиш у нашому планетному укладі чи теж у всесвіті існують інші зорі крім нашого Сонця, що мають також довкола себе рій планет, які кружляють коло них, подібно як планети нашої сонячної родини к. нашого Сонця. Одначе хоч як високо розвинулися телескопія і далековидні прилади, ще й тепер не знати, чи якась інша зірка крім Сонця має свою планетну систему. Причина цього лежить у тому, що навіть найлішні сьогоднішні люнети не вспіли нам того виявити. З найближчої нам зірки оглядане Сонце виглядалоб як ясна зірка, зате навіть найбільша з планет Юпітер, що є яких 50 разів більша від землі, не була видна навіть для найсильніших астрономічних далековидів.

Як повстали планети?

Ще й тепер наука не має одного погляду на причину повстання нашої планетної системи, себто такого укладу небесних тіл, в якім осередком є зірка (сонце), довкола якої кружляють у різних віддаленнях її сателіти-планети. Ці планети звичайно малі в порівнянні із зірдою; вони звичайно холодні і дістають світло і тепло від своєї зірки-сонця. Також вони ділять долю свого сонця і женуть враз з ним через безкраї міжзорині простори.

Зпоміж великого числа теорій, що намагаються пояснити повстання планетної системи одна з цікавіших теорія проф. Зее, за якою сонце може „зловити" небесне тіло, що перебігає в його сусідстві, змушує його змінити дорогу і кружляти коло себе. В той спосіб комета, що приблизилася за близько сонця, заблукавшись із безкраїх міжзорних просторів стає зчасом членом сонячної родини. Те саме, каже Зее, могло колись статися зі землею та іншими планетами.

Цій теорії противиться теорія Джінса, який каже, що такі зустрічі двох небесних тіл у всесвіті бувають дуже рідкі, бо віддалення між поодинокими небесними тілами є такі безмежно великі, що нема майже жадних шанс їх зустрічі. Коли порівняти величину звізд до міжзоряних віддалей, то всесвіт можемо вважати майже пусткою. Навіть в „густо" звіздами заселених просторах як напр. у нашій „молочній дорозі" є вони так рідко розсіяні, що коли порівняти звізди до головки від шпильки, то віддаль між одною звіздою і другою у всесвіті буде така, як напр коли одну головку шпильки хтось застромить у Львові, другу у Станиславові. Нетяжко зрозуміти, які шанси зустрічі малиб такі дві головки шпильки, колиб вони порушалися.

Раз на 10 міліярдів.

А одначе і Джінс не виключає такої можливої зустрічі чи зближення до себе двох небесних тіл. Він каже, що таке зближення може зайти дуже рідко, раз на 10 міліярдів літ, або ще рідше. Внаслідок такого зближення якоїсь звізди до сонця мав би повстати наш сонячний уклад. Наслідком сильного притягання двох велитенських мас повстав тоді на поверхні сонця великий приплив розпареним газових мас у формі бородавки, що видовжувалася щораз більше, аж вкінці відорвалася зовсім від сонця у формі видовженого цигара. Те „цигаро" згодом розпалося на дрібніші тіла. Зі середущої грубшої частини цигара утворилися більші планети: Юпітер, Сатурн, Уран і Нептун. З кінцевих частин цигара повстали менші планети такі, як Меркурій, Венера, Земля, малі планетоїди, а з другого кінця цигара найбільш віддаленого від Сонця Плютон. Крім цих теорій є ще багато інших менш чи більш подібних.

Другим питанням, що тісно звязане з оцим є справа, коли дійшло до такої катастрофи у всесвіті, що дала початок нашій планетній системі. Вже віддавна старалися вчені прослідити цю справу і звязаний з тим вік Землі.

Вік нашої Землі.

Вже в 1715 р. славний англійський астроном Галлей проголосив свій спосіб означення віку Землі на основі скількости солі в морі.

Він каже, що коли земна шкаралупа почала остигати, тоді хмари водної пари, що оточували Землю, скропилися. Вода, що таким робом повстала, була солодка. З часом води рік наносили до моря розпущену сіль, яку виполікували з поверхні Землі. Річно наносять ріки по 50 міл. тон, а у всіх морях є її 15 міліонів міліярдів тон.

Теоретично, щоб нагромадити таку кількість соли треба 300 міліонів літ, одначе в дійсности цей процес мусів тревати довше, бо крім солі в морях маємо також зложжя солі в інших місцях землі, де колись було море.

Другим способом означування віку Землі є **досліди осадових скал.** Вони повстають таким способом, що на дні моря осідає намул, озера і стави заростають торфом. Учені обрахували, що на витворення 1 м. вапна треба 40.000 літ. З грубости покладів осадових скал обрахували геольоги вік Землі на 600 міл. до 1 міліярда літ.

Одною з найновіших метод дослідів віку Землі є досліди радіоактивних тіл. Як відомо, на Землі находимо крім мертвих нечинних теранів також неначе живі, яких „життя" зазначується тим, що вони висилають зі себе матеріяльні (зложені з частинок матерії) і нематеріяльні промені, і через те зчасом зменшують свою масу. Тут належить перень уран і посвоєчений з ним рад, про який кожний чув, як про визначний лікувальний засіб, якого вживають головно для лікування лихих новотворів.

Рад саме нищить вражливу тканку лихого новотвору своїми променями. Отож вчені обчислили, що 1 грам урану випромінюючи свою енергію, дає по 5 міліярдах літ 0,5 гр. раду, 0,43 гр. олива, а решта переходить на посередні продукти.

В той спосіб, коли у скалі маємо уран і олово, можемо з їх відношення означити вік даної скелі. В той спосіб вік найстарших земних скель означили на 1—2 міліярдів літ.

Усі ці методи лише приблизно означують вік нашої Землі; — пересічно він має бути 2—3 міліярди літ. Супроти віку нашої Землі, якже смішно малою і незначною виглядає наша історія, що доходить всього до 6.000 літ, а дальше гине в темряві!

Сторінка без політики.

Пес приятель чоловіка.

Другим по коні, найінтелігентнішим і немилосерно кривдженим створінням є пес. Не маємо на думці вимитих пещених любимців, але сірих нужденних вашів-самотників, прикованих до ланцюга, занедбаних, вішаних та каменованих. В зимі без клаптика соломи, у спеку — без краплі води, удень і вночі на сторожі, щоб його господарі спокійно могли спати. Як часто той бідний сторож скаржиться і вие але хто звважає на це? Люди думають, що це робить йому приємність, в ледяно-холодні ночі вити до ясного холодного місяця. Як просить він домівників своїми вірними очами, щоб хоч на малу хвилину взяли його у теплу кімнату, щоб хоча раз на годину дали йому волю. Але хто старається це зрозуміти?

Що люди здебільша але поводяться з собакою, про те найкраще свідчать звороти „собача доля", „собачий холод", „голоден як пес", „зійшов на пси". Оті вислови характеризують відношення людини до найвірнішого свого чотироногого приятеля.

Купуючи мале теся, не призадумуємося, що разом із тим приймаємо на себе обовязок супроти нього. Спочатку служить воно дітям як жива забавка, а коли діти мають його досить, а податок треба заплатити двацять золотих, тоді теся немилосерно виносять на дальшу вулицю і покидають на поталу. Голод приневолює його шукати захисту на смітнику. Він стає брудний і недовірливий, а милосерні люди називають його „осоружним писиськом". Однак дайте йому хату і дрібку тепла, то піде за вами в огонь і воду, побіжить за вами десятки кільометрів, щоб бути лише близько того, кого любить. Собача любов необмежена, як і людська. Один кивок руки, а звіря стане у вашій обороні.

Славний фільософ Шопенгавер каже в II. томі своїх „Парегрів": „Як такого правдивого товариша, вірного приятеля, той дорогоцінний високоінтеліґентний і чутливий здобуток, наче злочинця приковати до ланцюга? Там він вранку до ночі тугою лише до волі і руху. Його життя це одне мученицьке пасмо. І через жорстокість чорта-людини затрачує поволі гарні собачі прикмети, та перемінюється в злюще і судорожне дике єство. Я волів би, щоб у-же мене обікрали, як дивитися на таке горе, яке я сам спричиняю."

На Поліссі в околицях Горшин, щоб не платити податку за пса, впали селяни на чисто московську гадку. Собаку виводили до ліса, пригинали вершок граба, привязували собаку та пускали вгору. Не можна описати жахливого виду і страшного витя, та скавуління завішених собак. Щойно по кількаденній муці милосерна смерть огортала їх своїми раменами.

Хто не чув про жертвенену службу собак на горі св. Бернарда? З нараженням свого життя, відгребують вони заблукану чи лявіною засипану людину, огрівають своїм теплом, доки не прийде поміч.

В часі війни в 1918. році зблукався в Бульонському ліску в Парижі малий „теріер". На мале зблукане звірятко звернув увагу американський старшина, та забрав його зі собою, а як прийшов приказ іти на позицію, малий „Раґс" пішов разом зі своїм новим паном, у ради розвідчої служби. Нераз стояв на відтяжих позиціях під градом куль і шрапнелів та мужно приносив звістки і прикази. Одного разу дістався до неволі. Німецький вояк, що зловив його, виняв йому вістку з шиї, написав на карточці „дякую за відомости" та пустив Раґса на волю. Одного разу, як летів літаком, машину зістрілили, і він зі своїм паном зїхав на легкопаді. По проломзинні позиції Раймс—Вердек і капітуляції Німеччини, у дефілядній параді в перших рядах машерував Раґс. В одній хвилині вирвався він із рядів та гавкаючи радісно підбіг до дами, що приглядалася похолові і лизав її руки. Дамою була колишня власничка Раґса. Раґса по смерти відлили з бронзи і він прикрашує американський державний музей, а над його малою трумночкою військовий відділ склав привіт, схиливши прапори і по трикратнім вистрілі станув „на поазір". Його портрет, разом із відзнаками хоробрости, вигляє між славними героями війни.

Валерія Дудкевич.

—o—

Смараґд на дні каналу.

На честь княжни Піємонтської уладнли при кінці серпня м. р. у Венеції великий бенкет в одній із палат над Великим Каналом. На тому бенкеті була теж і молода американська красуня, дочка міліярдера Генрієта Гартфорд, яка вийшла заміж за італійця князя Пінателлі. Підчас бенкету вона вийшла на балькон і слухала серенаду, що її грали музиканти на гондолі.

Раптом молода жінка крикнула. З вуха їй упали до каналу ковтки вартости 20 міліонів франків.

Ковтки складалися з бриліянтів менших і більших, смараґдів та з одного величезного смараґду, який мав 30 каратів. Той смараґд був незвичайно гарний і чистий. Його обезпечила була американка в англійсько-американськім обезпеченевім товаристві на 1,500.000 франків.

На другий день із доручення обезпеченевого т-ва водолази-нурці почали шукати в каналі за дорогоцінностями. До трьох днів знайшли вони великий бриліянт і всі інші камені. Одначе смараґда водолази не знайшли.

Обезпеченеве т-во заплатило княгині Пінателлі 1,500.000 франків, зазначуючи при тому, що на випадок, якби знайшли смараґд, гроші мусять бути звернені.

Вісім місяців пізніше обезпеченеве товариство рішило, що йому краще виплатиться спустити на дно каналу помпу, витягнути всю воду й докладно обшукати цілий канал. Виготовлення відповідної помпи і звязані з тим роботи коштували менше, ніж обезпеченева сума.

Роботи тривали кілька місяців. 3. квітня ц. р. в годині 6.30 пополудні видобули смараґд наверх. Представник обезпеченевого товариства негайно передав камінь нотареві.

Одначе коли знавці оглянули смараґд, виявилося, що він фальшивий. У чесність княгині Пінателлі ніхто не міг рішуче сумніватися — всі інші дорогоцінности, що їх добули з дна каналу, були правдиві. Та виринуло питання, чи смараґд підмінили, коли він був ще власністю княгині Пінателлі, чи на дні Великого Каналу, чи після того, як його знайшли. І це питання є покищо незбагнутою загадкою, що її намагається розвязати цілий штаб найкращих детективів.

Коли теща носить корону.

Наші читачі мали змогу прочитати в новинках, що князь Бернард, муж княжни Юліяни виїхав з Голяндії на Сицилію. Здавалось би, що в цій вістці нічого незвичайного нема. Та ціла справа виглядає трохи інакше.

По цілій Голяндії розійшлися перед кількома днями поголоски, що князь Бернард покинув жінку і щез без сліду. Ці поголоски офіціяльно заперечили. Урядовий комунікат подавав, що князь виїхав 26. м. м. на прогульку по Адріятицькім морі на англійському кораблі.

Та урядове спростування не лиш не заспокоїло прихильної опінії Голяндії, але ще більше її схвилювало. Всім стало ясно, що князь Бернард виїхав із Голяндії тільки тому, що непорозуміння між ним і тещею, королевою Вільгельміною стали в останніх часах особливо різкі. Зять і теща не могли погодитися, а що теща носить ще до того королівську корону, то зять мусів уступити.

Безпосередньою причиною непорозумінь було те, що 23-літній брат князя Бернарда Аннін хоче женитися з лікаркою Етлі Зандберг, старшою від молодого князя на 7 літ. Крім того вона була вже двічі заміжня. Королева Вільгельміна спротивилась тому подружжю для добра династії. З тієї причини між тещею і зятем почалися сварки й непорозуміння. Кажуть, що до тієї пори відносини між тещею і зятем були зовсім добрі.

Королева-теща вважає, що її зять надто сучасний-модний і незалежний: любить небезпечні спорти, недавно малощо не згинув в автомобільній катастрофі, в неділю їздить із жінкою чорном, замість слухати богослужения, зневажливо дивиться на дворську етикету.

Одначе найбільше для королеви-тещі те, що її дочка, яка дістала гостре дворське виховання, має тепер тілі самі погляди як муж і в непорозуміннях між королевою та мужем, завжди обставала за мужем. Кажуть, що княжна Юліяна теж хотіла їхати з князем Бернардом на прогульку, одначе королева Вільгельміна рішуче тому спротивилася і княжна Юліяна находиться тепер, буцімто, під домашнім арештом.

Добре бути королівським зятем — подумає дехто — але гірше мати тещу з короною на голові. Теща — виходить — завжди однакова, чи в короні, чи без неї.

—o—

ГАЙЛЕ СЕЛЯСІЄ ПОСТИТЬ.

Негус Гайле Селясіе постить уже 50 днів у своїй резиденції в Бате, гостро придержуючися приписів коптійської церкви. Кожної пятниці не їсть він цілий день і щойно вечором після заходу сонця йому подають легкі страви, що складаються зі самих овочів.

Товариство приятелів негуса в Льондоні заініціювало збірку, щоб покрити кошти побуту негуса в Бате.

—o—

20-ЛІТТЯ ДЕРЖАВ.

У 1938. р. святкує кілька европейських держав 20-ліття свого істнування.

Ювилейну серію започаткувала Литва 16. лютого. За нею йдуть за чергою — Естонія (24. лютого), Фінляндія (16. травня), Латвія (20. червня), Чехословаччина (28. жовтня), і Югославія (1. грудня).

—o—

Із срібного екрану.

КАРІЄРА ЛІЛІ ПОНС.

Ліллі Понс, яку можна тепер побачити на паризьких екранах і яка в одній із найбільших паризьких саль дає концерт, зробила в Америці справді стрімголовну карієру. Ця співачка, що не здобула собі признання в батьківщині, стала тепер найпопулярнішою акторкою. Вистане сказати, що її іменем назвали одно з більших міст. Докладніше кажучи, те місто перезвали. Мешканці Адамставну добилися в сенаті дозволу перезвати своє місто на Ліллі-Понс.

І під такою назвою від 1936. р. те місто фігурує у всіх підручниках географії та атласах. Концерт, який відбувся недавно з виступом Ліллі Понс у великій салі Гренд-Парку, зібрав 200.000 слухачів.

При грипі та її наслідках треба памятати, щоб часто і сильно очищувати кишки і знищити надмірну кількість гною воду **Францішка Йосифа.** Спитайте Вашого лікаря.

ВЕСЕЛЕ.

„Ангел".

— Мамусю, чи ангели мають крила?

— Так, моя дитино!

— Можуть вони літати?

— Очевидно!

— Мамусю, а чи наша Ганусі теж вміє літати? Татко назвав її вчора своїм ангелятком.

— Завтра вона вилетить, дитинко!

Дитяча льогіка.

Мала Мартуся: „Мамусю, коли я вийду заміж, то чи дістану такого мужа, як татко?"

Мати: „Так, доненько!"

Мартуся: „А коли я не вийду заміж, то буду така як тета Гандзя?"

Коли мати здвигнула на таке питання лиш раменами, мала скрикує збентежена:

— Ох, яке воно жахливе! Чи нема чіякого іншого виходу, мамусю?"

Яйце Колюмба.

— Діти, — каже у сільській школі вчитель — якщо будете завтра чемні, то оповім вам історію про Колюмба та його яйце. А щоби про те не забули, мусите мені завтра принести по яйцеві. Хто не буде мати нець, може принести грудку масла

Першотравнева відозва ППС.

СОЦІЯЛІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ РОЗВЯЗАННЯ СОЙМУ І СЕНАТУ ТА НОВИХ ВИБОРІВ.

Центральний Виконавчий Комітет Польської Соціялістичної Партії (ППС) видав першотравневу відозву до „люду працюючого села і міст". Відозва гостро поборює фашизм за те, що впрягає дітей до воза расової, віроісповідної та національної ненависти і стверджує, що ведені любовю до свободи і привязанням до добутої недавно власною кровю незалежности, робітник, селянин та умовий працівник стоять здисципліновано у рядах борців за демократію, що раз-у-раз ростуть, готові взяти на свої сильні і певні плечі відповідальність за долю і майбутність Річипосполитої.

Згідно з тією відозвою першотравневі свята відбудуться в цілій Польщі під гаслами: боротьба з капіталізмом, якого прислужниками є фашизм, тоталізм і всякі форми гнету народньої свободи, боротьба з визиском і зморою безробіття, боротьба за політичну і соціяльну справедливість.

Відозва пропагує такі найперші домагання: розвязання сойму і сенату, нові вибори спертi на 5-типрикметниковому праві голосування і то до парляменту, міських рад і Заведення Суспільної Обезпеки, вкінці вивласнення поміщиків, аграрна реформа без відшкодування та зорганізування планової суспільної господарки.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Вже час...
подумати про Свята й не забувати, що
СВЯТОЧНЕ ПЕЧИВО ТА ТІСТА
найліпше на
МАСЛІ Р НАБІЛІ
тільки
Маслосоюзу

Посол Раскольнінов забрав важні документи.

Появилася чутка, що совітський посол у Болгарії, Раскольніков, який перед кількома днями виїхав з жінкою і дитиною з Софії, вернувся до Москви і там його зараз арештували. Болгарська преса заперечує цю вістку і твердить, що Раскольніков взагалі не мав наміру вертатися до Москви і свій виїзд з Софії підготовляв уже від давна. Він — кажуть — забрав зі собою шифри та багато важних документів з архіву посольства. Ці документи зложив він у одного нотаря, який має доручення оголосити їх на випадок, якби агенти ГПУ зробили атентат на Раскольнікова.

Завваги про садження папіросових тютюнів

У СХІДНО-ГАЛИЦЬКИХ ОКРУГАХ.

Зближається час садити тютюн. Вже багато плянтаторів переконалося, що тютюн треба садити вчасно. Для нього не такі шкідливі приморозки, як неогріта та надто вогка земля. Тому не треба садити тютюну в часі дощу або зараз по дощі, бо тоді часто хворіє на чорну ніжку або згорілє коріння. До садження брати розсаду молоду, не перерослу, з добре розвиненими корінцями та загартовану (часте провітрювання інспектів). Поле треба відповідно підготовити. Отже треба його зорушити культиватором, а як воно внаслідок зими надто замулене, то треба навіть переорати, але це треба виконати вчасно на весну, щоб якнайменше стратити грунтової вогкости. З цього огляду зала краще не вживати. У погідну, безвітряну днину висіяти фосфоро-потасові погної та зараз забороновати. Щоб плянтацію тютюну захистити від вітру, добре засіяти довкола пашний соняшник, відділяючи його від тютюну стежкою. Тоді соняшник потребує значно більше поживи, не буде її забирати тютюневі.

Не менш важна віддаль рядів та рослин у рядах. Від цього залежить якість тютюну, врожай, та час дозрівання. Назагал можна стверджити, що на багатих полях треба садити густіше ніж на грунтах бідних та легких. Норми густоти садження приняті для східно-галицької округи у приближенні такі:

для угорського — город	коло	50×20
„ трапезунту		50×15
„ шик-кулаку		45×15
„ вірджінії		50×30

Але надто велике загущення утруднює догляд. Тому в останніх літах серед плянтаторів поширився т. зв. пасовий спосіб садити тютюн, доцільний особливо для угорського городового тютюну. Перед садженням треба приготовити собі відповідні значники.

Коли грунт треба підливати, то треба це зробити далеко перед садженням. Зараз по підлиттю поля садити не можна, бо загрожує небезпека, що витвориться скорупа на поверхні поля. Садячи — обтискати розсаду з боків, а не згори, та вважати на коріщі, щоб не позагиналися. Поміж рядами засадити якусь кількість лишніх рослинок. Це буде резерва. Ними, по їх прийняттю, будемо засаджувати пусті місця у рядах, що повстали там, де тютюн не прийнявся або шкідники ушкодили молоді рослинки. Так дістанемо вирівняний стан рослин. Взагалі рівномірне розміщення рослин на плянтації має велике значіння. Тому дуже вказане вживати значника.

Коли виконаємо вкслід всі ці, вище згадані, праці — напевно дістанемо однаковіський матеріял до сушення, сортування та викупу.

Інж. Я. Дудзінський.

„Мотоциклі" популярні „Сотні" **Витовд Транда** вул. Академічна ч. 7.

НОВИНКИ.

— **Косметичний кабінет** „DISTINCTION", Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Як лядити дріжджеве тісто** (бабу, перекладанець, коржик) покаже п. Наталка Гаврих на господарському показі „Нової Хати", дня 14. ц. м. Показ відбудеться в кухні „Труду", Ринок 39. Початок точно в год. 6.

— **Відчит про Полісся.** В „Молодій Громаді" відбудеться в четвер 14. ц. м. в год. 7.15 вечором відчит інж. В. Шиприкевича про Полісся. Вступ для членів Т-ва і учасників Клюбу.

— **Всіх членів С. Д. У. Т. М.** повідомляємо, що з уваги на дуже важні справи (справа театральної салі у Львові), що торкаються інтересів українських акторів, присутність їх на Загальних Зборах С. Д. У. Т. М., що відбудуться по традиції у Велику Пятницю, 22. квітня ц. р. в домівці кооп. „Український Театр", Шашкевича 5, є обовязкова! — **Рада С. Д. У. Т. М.**

— **Курс садівничок.** Пані, які хотілиб вести дитячі садки Рідної Школи, нехай зголосяться якнайшвидше в Головній Управі Р. Ш. у Львові при вул. Сикстуській 46, бо попит на провідниці великий. При зголошенні треба подати, на яку місцевість, чи принайменше повіт рефлектує петентка; по змозі Головна Управа Р. Ш. візьме під увагу це бажання. Петенток, які не подадуть бажаної місцевости, чи повіту, приділить Головна Управа Р. Ш. там, де буде потреба. **Головна Управа Рідної Школи.**

— **Чергові сходини** секції українських адвокатських аплікантів при СУА. у Львові відбудуться в четвер 14. ц. м. в год. 7.15 вечором у домівці СУА. при вул. Костюшка ч. 5. На сходинах виголосить реферат м-р Л. Дубас. Крім того обговорять актуальні справи. Всі члени секції повинні обовязково прийти на сходини.

— **Пляни пластичної панорами старого Львова** виконав інж. Витвицький. Кошти будови цієї панорами дійдуть до 180 тисяч золотих. З інж. Витвицьким заключила вже договір у цій справі управа т-ва будови пластичної панорами під проводом професора політехніки д-ра Осінського.

— **На 3 роки вязниці** засудив трибунал окружного суду у Львові Варвару Фіщуківну з Вовля за приналежність до К. П. З. У. на основі вердикту присяглих суддів. Слід згадати, що Фіщуківна ставала вже раз перед судом присяглих у Львові в лютому ц. р. і тоді присяглі судді заперечили її вину. Тому, що трибунал засиствував вердикт присяглих суддів, Фіщуківна станула ще раз перед судом і дістала три роки вязниці. Трибуналові проводив радн. Дисевич, боронив адв. д-р Вол. Старосольський.

— **Зміни закону про інвалідів.** Новеля з 31. березня ц. р. до закону про военних інвалідів змінює постанови про грошеві чинитьби для родини, якщо чоловік згинув на війні або підчас виконування служби, чи вже вдома, але внаслідок військової служби. До грошевих чинитьб по особі, яка згинула підчас відбування військової служби мають право: вдова, шлюбні й нешлюбні діти, якщо померший інвалід був зобовязаний платити їм аліменти: діти адоптовані, які були на удержанні помершого, родичі і навіть ті, які прибрали помершого за свого сина, якщо він давав їм удержання. За померших у звязку з військовою службою уважає закон тих, які стратили на війні, або в мирній військовій службі здоровля, що спричинило їх смерть і особи, які вмерли підчас відбування військової служби, або до року по звільненню з війська, якщо смерть наступила з причин звязаних з військовою службою. Давніше рідня діставала допомогу навіть тоді, якщо свояк помер з причин звязаних з військовою службою 10 років по виході з війська. Діти інвалідів, сироти по них, або сироти по полеглих, тих, які загинули або померших у звязку з військовою службою, мають право до таких пільг, з яких користають діти державних урядовців у вищих, середніх, загальних і фахових школах. Право до постійної інвалідської ренти мають ті, яких комісія признає, що вони втратили найменше 25 пр. заріб кової здібности.

— **Понад пів міліона дітей поза школою.** З початком шкільного року 1937/38 число дітей у шкільному віці, себто від 7. до 13. року життя, було 5,161.981. З цього числа до школи пішло ледви 4,649.884 (90.1%), поза школою зоставшилося 512.086 (9.9%) дітей.

— **Арештування і звільнення з вязниці.** В Луцьку 8. квітня ц. р. арештувала поліція студента данцігської політехніки Юрія Козубського. Причина арештування невідома. Дня 7. ц. м. вийшли на волю з луцької вязниці брати Сергій і Борис Пукси з Луцька, а з рівенської вязниці В. Мостович з Мачина, пов. Дубно.

— **Відобрали церкву на Поліссю.** На доручення поліського воєводи адміністраційна влада передала замкнену від кількох років церкву у Вістичах, пов. Береть польському парохові з Чернівчиць на костел. Польська преса запевняє, що згадана церква у Вістичах належала до 1864. р. до оо. Цистерсів, коли то царський уряд сконфіскував костел і перемінив її та православну церкву.

— **Польська молодь погрожує терором.** На загальних зборах т-ва „Братньої Помочи" польських студентів у Львові промовляв між іншим студент Юлій Водзіновський у справі боротьби „о польскосьць Земі Червеньскей". Далі торкнувся теж плянованих зїздів україн-

ських організацій у Львові і підкреслив — пише „Слово Народове" (ч. 113) з 13. ц. м. — що польська академічна молодь протиставиться всіми засобами демонстрації ворожих полякам сил. Не диво, що по такім протиукраїнськім виступі Ю. Водзіновського вибрали головою т ва „Братньої Помощи".

Великий успіх

принесе РЕКЛЯМА

на сторінках **Свят-Великоднього**

„ДІЛА"

Малий гріш вкладений у рекляму

оплатиться у 100%

Замовлення приймає Адміністр. „ДІЛА"

тільки до дня 20. IV. ц. р.

— **Великодні мистецькі листівки „Відродження"** (колірові) роботи **М. Бутовича** вже появилися і можна їх купити у Львові та в краю в українських крамницях і книгарнях. Купуйте листівки „Відродження", бо вони пропагують здорову традицію українських свят без алькоголю!

— **Загальні Збори Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження"** відбудуться 3. травня ц. р. в 10. год. в домівці Т-ва „Відродження" у Львові при вул. Чарнецького 26.

— **Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові** відбудуться **в понеділок, дня 9. травня 1938 р.** в год. 18-ій пополудні у власному льокалі при вул. Вишневецьких ч. 4. II. поверх (Еміграційний Дім) з таким порядком нарад: 1. Відкриття Зборів; 2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів; 3. Звіти: а) з діяльности, б) рахунковий; 4. Звіт Контрольної Комісії; 5. Доповняючий вибір членів Управи та вибір Контрольної Комісії; 6. Внески й запити. — За Президію Товариства: **В. Дещикевич**, віцепрезидент, **д-р А. Говикович**, секретар.

— **Які льокалі у Львові будуть відчинені в часі польських свят.** Львівське городське староство пригадує, **що в польський** Великий Четвер, **Велику Пятницю і Велику Суботу** льокалі для розваги можуть бути відчинені, але не можна в них уладжувати забав, дансінгів та імпрез. У Велику Суботу крамниці, фотографічні, фризієрські та кальотехнічні заведення, кіоски, цукорні, кавярні, бари, ресторани, харчівні, буфети і **т. д. можуть бути** відчинені тільки до 18-ої години. Це не торкається ресторанів у готелях. У неділю, 17-го ц. м. цукорні і кавярні, які викуповують промислові відоцтва І. категорії, можуть бути відчинені від год. 18-ої, льокалі для розваги, ресторани, харчівні, буфети і **под. льокалі від год. 24-ої.** В понеділок, 18-го ц. м. можуть бути відчинені м'ясні та овочарні у поліційних годинах.

— **Львівська хроніка.** Сторож дому при вул. Стрийській ч. 6 Стефан Фіндрчук упав підчас миття вікон сходової клітки з першого поверху на подвіря і поломив собі руки. Важко раненого відвезли до шпиталя. — Чеслава Янкович повідомила поліцію, що найшла покинене немовлятко біля залізничого шляху напроти вул. Арцішевського. — Поліція арештувала Я. Бренера, зам. при вул. Інвалідів ч. 23 за крадіж готівки з крамниці Левера при вул. Шпитальній ч. 15.

— **Пожежа копальні в Бориславі.** Минулої середи пополудні вибухла пожежа в нафтовім шибі „Міріям" ч. VIII., що є власністю фірми „Стандарт Нобель". Пожежа знищила вежу і малю машин. Шкода сягає коло 200 тисяч зол. Причини пожежі покищо не устійнили.

—**Шеф Озону буде сенатором.** У Кракові вмер сенатор д-р Емель Бобровський, що був сенатором з номінації президента держави. У політичних колах ходить чутка, що на місце сен. Бобровського президент держави займенує сенатором шефа Озону, ген. Скварчинського.

— **Убив у вязниці двох своїх товаришів.** Зпоза ґратів вязниці в м. Зб-літній Антін Паньківський убив дошкою по голові вязня 28-літнього Федора Слабого. Паньківського замкнули за кару в одній келії з вязнем Феліксом Ровінським, засудженим на 10 літ вязниці. 11-го ц. м. вязнична сторожа ствердила смерть Ф. Ровінського. Секція трупа виявила, що Ровінського задушив руками Антін Паньківський. Причина вбивства невідома. Здається, що Паньківський хворий на нерви. Він відсиджує кару досмертної вязниці.

— **Краєва хроніка.** В загороді Григорія Зварича в Кнігинічах, рудецького повіту, вибухла пожежа, яка знищила хату, комору і стайню вартости 1.000 зол. Почалося з комина. Місцева пожежна сторожа зльокалізувала пожежу. — На ріці Стрипі, на території громади Нагірянки, бучацького повіту, згорів деревляний поміст на залізному залізничому мості. Дошки занялися від розжареного вугля, що випав із льокомотиви. — Павло Рушак з Гулина, бучацького повіту, копав криницю при допомозі двох робітників. **Коли він був на дні** криниці, глибокої вже на 17 метрів, з рук робітників вихопився 20-кілевий камінь, який вони витягали зі стіни криниці, і так потовк голову та плечі Рушака, що той втратив притомність і на другий день помер.

— **14-ох інжинірів** арештувало ГПУ в Мінську разом з іншими робітниками, занятими при будові нового будинку державної опери. Інжинірів арештували тому, що будови опери не закінчено ще дотепер, хоч почали її будувати ще перед 5-ти роками. Крім того ГПУ закидає арештованим ріжні зловживання. Страти внаслідок зловживань в 1937. р. сягають коло 200000 рублів.

— **Змагання найбільшого корабля з буревієм.** Найбільший і найшвидший корабель „Королева Марія" прибув до пристані Плімавт з 4-годинним опізненням тому, що минулого тижня захопив його буревій на повному океані. Буря спричинила кораблеві великі шкоди. Зпоміж пасажирів 42 особи ранені, з того 4 важко. Тому їх мусіли відвезти до шпиталю.

— **Дві залізничі катастрофи.** Між Галацом і Білгородом (Акерманом) поїзд наїхав на автобус. У катастрофі згинуло 7 осіб, 21 важко раненних. Крім того під Яссами товаровий поїзд зударився з вагоном моторового поїзду, 10 осіб раненних.

— **14 убитих за програну при виборах.** Підчас міських виборів у Мексику кандидати, які перегали та їх приятелі напали на вибраних кандидатів. Підчас бійки згинуло 12 осіб, 14 було раненних.

— **Наслідки релігійного фанатизму.** В Індії дійшло до вуличних боїв між магометанами та індусами. Лад привернуло шойно військо. Згинуло дві особи, 16 є ранених.

— **Газові маски і сховки для населення.** Генеральна рада департаменту Сени рішила роздати мешканцям паризької округи газові маски за 284 мілїони франків, з чого 184 мілїонів заплатить держава. Крім того збудують сховки за 250 мілїонів, при чому половину коштів покриє держава. На будову доріг для населення призначать 15 мілїонів. Загалом департамент Сени видасть на летуньску оборону 928 мілїонів франків, що їх покриють з позички.

— **Повна деморалізація дітей у СССР.** „Комсомольская Правда" нарікає, що ні батьки, ні школи, ні комісаріят освіти не звертають уваги на виховання дітей, які є простаками і розбишаками. Дітям продають горілку і папіроски. Здеморалізовані діти втікають на вулицю, де займаються розбишацтвом.

— **Жидівка — жінкою прем. Далядіє.** Польська преса пише, що новий французький прем'єр Далядіє одружився з варшавською жидівкою Енґольц. Підчас світової війни її батьки мешкали в Одесі. Після вибуху большевицької революції втікли до Варшави, де Енґольцівна вчилася співати і танцювати. По перших виступах у Варшаві виїхала на дальші студії до Парижа, де на **однім концерті пізнав** її теперішній прем'єр Далядіє, закохався і одружився з нею.

— **„Приріст населення — на приказ Сталіна"** Начальник центрального статистичного уряду Слатін, обговорюючи підготову до нового спису населення в січні 1939. р., заявив, що „вороги народу" зменшили число населення при загальнім списі населення 1937. р. Число населення було нижче, ніж уряд передбачував. Тепер основою загального спису населення СССР будуть „управнені до голосування", себто громадяни від 18. р. життя. На приказ Сталіна новий загальний спис населення має виказати великий приріст населення СССР, хоч

в дійсности внаслідок голоду, розстрілів і заслань число населення в СССР зменшилося більше ніж на 20 мілїонів.

— **Новий виступ таємної радіостації проти Сталіна.** Минулої ночі відозвалася знову з Москви таємна радіостація „Визволення Росії", що подає свої передачі опівночі на хвилях 29-32. Вчорашню передачу намагались заглушити совітські радіостації. По спікерці промовив мужчина, який гостро скритикував Сталіна і большевицький уряд.

— **Катастрофальна повінь.** У Туреччині вступили з берегів ріки і заподіяли великі шкоди. Коло місцевости Анасі вода позривала мости і затопила багато худоби. Ріка Акшекір виступила з берегів і затопила місто Акшекір та довколичні села. Ріка Рафік перервала греблі і затопила місто Сівас та села Геве і Гіздіна.

— **Власниками щоденників** у Румунії — згідно з постановами нового закону — можуть бути лише румунські громадяни. Видавництва треба зголосити до торговельного реєстру і не можуть приймати ніякої матеріяльної допомоги зза кордону. У противному випадку такі щоденники вважатимуть в Румунії пресовими органами чужинців. Видавництва мусять вести книги і подрібно подавати джерела приходів. Ні щоденникам ні журналістам не вільно діставати грошей від держави або публичних урядів. Ця постанова не торкається кореспондентів закордонних часописів Крім того закон передбачує, що видавництва всіх часописів, що появляються понад 30 раз'в до року, мусять бути зорганізовані у формі акційних спілок. Вкінці з початком кожного року щоденники мусять подавати висоту накладу.

— **Різні вісти.** Підчас військових вправ в Ель Гаєб в околиці Мекнес у Мароко трапився трагічний випадок. Один марокканський стрілець упав нещасливо на гранату, що вибухла. Три вояки вбиті, 16 раненних, 4 важко ранені. Відомий співак Ф. Шаляпін помер у Парижі.

— **Недавно повстала у Львові** нова воєвідська спілка-ресторація: „ДВА КЛЮЧІ", що її вчорашній цукор та пирошки до вечора в успіхом атакують з найкращими заграничними воєвідами.

— **Заклик до матерей.** Кожна мама повинна під теперішню пору завертати найбільшу увагу на здоровля своїх дітей. В кожній домі не повинно тепер бракувати хінової воєвіди з таблетками Леміран, щоб при перших проявах простуди або грипи мати змогу зараз вживувати пігулку. Проста річ, що коли знеособлюється в Леміран, треба перевірити, чи не блискавка опакована або теж на таблетці є застережене в Патентовім Уряді слово „Леміран".

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ГУЗАРСЬКІ МАНЕВРИ".

Ці маневри могли б однаково добре називатися любовними, бо любощів тут більше, як воєнних вправ. Австрійський старшина мадярської національности має довги і стоїть перед загрозою що його викинуть із війська. Маєток іде на бубон і єдина в таких випадках рада, випробована віддавна батьками гуляк і вітрогонів, свого легкодуха та картяра добре оженити. Але такий старшина з паприкованим темпераментом має свій смак і хоче женитися тільки з дівчиною, в якій закохався. А щоб з того всього вийшла комедія, то така вибрана наречена мусить удавати служницю, а служниця свою пані. Вся ця фільма перероблює ще раз відомі мотиви численних віденських фільм із такими „маневрами". Головну ролю грає сентиментальна Магда Шнайдер, комічну пару складають Люсі Енґліш і Роберт Кемп. Крім двох веселих сцен все дія складена недотепно, без інвенції.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „ЛИЧЕНЬКО".

Фільма зроблена для „чудесної дитини" Шерлі Темпль, щоб вона мала нагоду показати свій акторський хист і танці, якими нас справді захоплює. Вона грає ролю внучки обідніло гретьорядного актора, що живе мантійствами. Він використовує талант своєї внучки, яку при цьому дуже любить і щиро не хоче з нею розстатися, коли трапляється нагода віддати її на виховання до самотної мільонерки. Вже не вперше у фільмі у Шерлі Темпль використаний мотив, як ніжне серце розумної дитини причиняється до поправи характеру дорослої людини. Мала дівчинка звана „Личеньком" уміє кілька разів замазати вину свого злодійкуватого дідуся і жертвуватися для нього. Світ вуличних бездомних дітей, чудакуватих мільонерів і малих театриків зеязаний із своєрідними американськими обставинами. Характеристичну ролю старого актора шарлятана грає відомий артист Франк Морган.

КІНО ХИМЕРА: „ВЕСЕЛИЙ ВОЛОЦЮГА".

Всі спрагнені погідної комедії віднайдуть у нім. фільмі „Веселий волоцюга" найкращі прикмети віденської (як досі) безжурности та легкости. Молодий бурлака робить у лісі знайомість із расовим конем, який потребує людської помочі. Завдяки цій першій знайомости бурлака Петрусь змінить ціле своє життя: спершу перехинеться у джокея, а потім вступить до цирку. Коли такий веселий молодець уже раз стане „артистом", тоді може навіть закохатися у справжній молодій дамі. Він — несміливий, незнайомлений із світом, в який попав і через те попадає в неодну комічну ситуацію. Головну ролю грає Гайнц Ріман, знаний нам з неодної комедії; поруч нього Еллен Франк, Джіна Фалькенберг, Фр. Бенфер і комічний Ганс Юнкерман. Фільма має гарні краєвиди і добрі дотепи.

—o—

Зі судової салі.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС НА РЕЛІГІЙНОМУ ТЛІ.

Дня 12. ц. м. почався в Галичі великий процес перед трибуналом окружного суду зі Станиславова, що приїхав до Галича на виїздну сесію, за вбивство дослідника св. Письма Юрка Кукури. На лаві підсудних засіло 29 селян; греко-католиків і рімо-католиків з Тумиря та о. Дерлиця, завідатель парохії в Тумирі. Підсудних боронять адвокати: д-р І. Волянський зі Станиславова, д-р В. Муровнч і м-р В. Бачинський в Галича.

Прокуратор притягнув до відповідальности підс. Стеблинського Василя за вбивство Юрка Кукури дня 10. січня ц. р. і за участь у збіговищі, підс. о. Ярослава Дерлицю за підбурюючі промови в церкві, інших підсудних за участь у бійці, публичнім збіговищі і знищенні дому секретарки Анни Березіцької в Тумирі дня 30. січня ц. р.

Акт обвинувачення каже, що в Тумирі розвивали свою діяльність дослідники св. Письма. Завідатель парохії о. Дерлиця у своїх проповідях мав взивати парохіян, щоби били сектарів і вигнали їх зі села.

Парохіяни нападали по ночах на дослідників. Дня 10. січня ц. р. юрба напала на дім Березіцької, де молилися сектарі. Підс. Стеблинський Василь мав ударити сектаря Юрка Кукуру колом по голові так тяжко, що він помер.

Підсудні заперечили вину.

Підс. о. Ярослав Дерлиця визнає, що в 1936 р. зачався сектярський рух у Тумирі. Тому у своїх проповідях пояснював вірним ріжницю між католиками і сектярями. Звертав людям увагу, що грозять нам такі нещастя, як в Еспанії чи СССР. Тумирські сектярі це злодії, які належали до ватаг бандитів. До секти пристали скомпромітовані люди. Сектярі зневажали знамя хреста. Як католицький священник звертав увагу на небезпеку від сектантів, але ніколи не вживав таких слів, що могли б викликати ненависть до сектярів.

Предсідник: Хто підбурив людей?

Підс.: Не знаю. Такі побиття як в Тумирі були і в Деліеві і Межигірцях, але з цього ніхто не робив ужитку.

Предс.: Бо не було вбивства. Чому о. парох не доносив властям, що сектярі ображали католицьку віру?

Підс.: Я і люди повідомляли про це поліцію, але з цього нічого не було. До того протоколи на поліції десь пропали.

Прокуратор: На якій підставі о. Дерлиця твердить, що на поліції пропали протоколи?

Підс.: Бо ця справа чомусь затихла.

—o—

Дописи.

ГЛИНЯНИ.

З культурно-освітнього життя в Глинянах. За останні 3 місяці культурно-освітнє життя в Глинянах було досить рухливе і так у часі Різдвяних Свят місцеве громадянство жертвувало самочинно кількадесять золотих на Рідну Школу і на місцеву філію „Просвіти". 20-ті роковини проголошення самостійности Української Держави відзначувало місцеве громадянство врочистою академією-концертом у вщерть виповненій залі Українбанку в неділю 23. січня ц. р. В програму входили: промова м-ра Володимира Кімака, точки хорові, музичні і деклямації. — Підготовлювану на неділю 30. січня ц. р. врочисту академію, перемишляльське старостве заборонило. Тому відбулися тільки святочні сходини з промовою м-ра Миколи Піхурка і вступним словом адв. Дичка Степана. Передтим відбулася панахида в місцевій церкві. — 20-ті роковини Берестейського миру відзначувало місцеве громадянство святочними сходинами в дні 9. лютого ц. р. у гарно удекорованій залі Українбанку. Реферат про цю подію виголосив м-р Воєвід. Кімако. Присутніх було понад 100 осіб. — В дні 12. лютого заходом філії „Союзу Українок" відбулася спільна профора для інтелігенції і міщанства, на яку зібралося понад 100 громадян. Пройшла вона в гарному й милому настрою. — За останні місяці відбулися загальні збори таких товариств: читальні „Просвіти" — вибраний головою Осип Савчак; т-ва „Сокіл" — вибраний головою Володимир Хамуля; Повітового Кружка Р. Ш. — вибраний головою о. Михайло Гавриляк; Філії Союзу Українок — вибрана головою п. Галя Хамулова; філії „Просвіти" — вибрано головою отця Отенаша Дитка. Крім цього в березні ц. р. відбулися загальні збори Українбанку, Кооп „Народній Дім" і Райфайзенової Молочарні, які вибрали чинних кращий розвій усіх цих трьох економічних установ. — По довгих перемовах завершив глинянський архітектор плян будови торговельного дому глинянської кооперативи „Народній Дім". В найближчому часі провідні органи кооперативи мають приступити до будови жидівської частини в середмісті коло ринку, яка має стати середком українського торговельного життя. — В останніх днях ще в просвітянській ділянці підготовка до просвітянського здвигу та до відзначування ювилейних змагів (7. квітня ц. р. відбулася рейдова просвітянська парада). В рідношкільній ділянці йде підготовка до заснування дитячих садків по селах, а місцевий „Сокіл" веде інтенсивний вишкіл рухових вправ побратимів і посестер.

ЗДОЛБУНІВ.

Здолбунів — Шевченкові. В неділю 3-го квітня ц. р. Здолбунів величаво вшанував память Тараса Шевченка. В 12-й год. у переповненому соборі св. Катерини о. М. Коломинець відправив панахиду в українській мові, опісля соборний хор під орудою Куриша О. Коломинець виголосив гарне слово, в якому висловив радість, що молитва за Пророка України об'єднала українців усіх політичних переконань. В 15-ій год. відбулася заходом Союзу Українок академія для дітей. Хоч таку академію влаштовували у Здолбунові вперше сотні зголовилися вщерть діти й батьки, що прибули відати поклін Тарасові. Д-р І.Прісневська у вступному слові говорила про значіння таких академій в честь Шевченка для дітей. На дальшу програму складалися: „Заповіт", який відспівав дитячий хор під орудою Є. Радивилівської, присяга, що її перед портретом Шевченка склала в імені дітей В. Семоновичівна, деклямації дітей у віці 4—6 років, пісня „Тільки постучися", знову деклямації та інсценізація „Кобзар і діти". На закінчення академії діти найменших відспівали пісню-молитву „Боже великий, єдиний". Увечорі цього самого дня відбулася академія, яку уладили окружна управа ВУО і Союз Українок. Цю академію теж започаткував „Заповіт", який відспівав хор Просвітянської Хати" з села Новошильська під орудою Метельського. Після реферату п. н. „Шевченко — речник українського народу", що його виголосила Наталія Юрченко, відома на Волині бандуристка Г. Білозубова, відспівала при звуках бандури пісні „Од не Бійда", „Чорна хмара аде Лимаду" й „Морозенко". У дальшій частині програми хор виконав пісні „І спуя пісень" — Ярославенко, „Смерть" — Лисенковича і „Човен" — Ярославенко. Деклямували: Р. Дуліба — „Якби ви знали, панічі", М. Бакаєвська — „Благословення в ланах" і Г. Коменчуківна — „Марія". При кінці „Драматичний Гурток" під управою Скульського виставив інсценізацію „Відьма", в якій треба відмітити чудову гру пань Скульської та Турчинської. Академію закінчила молитва „Боже великий, єдиний". **Здолбунівчанин.**

—o—

Спорт.

ВСІ НА ПЛОЩУ СОКОЛА-БАТЬКА. ЛЕГКОАТЛЕТИ ПРОСВІТИ!

КОМУНІКАТ СПОРТ. СЕКЦІЇ СОКОЛА-БАТЬКА.

В неділю 17. ц. відбудеться масовий біг навпростець з нагоди 70-ліття „Просвіти" з площі Сокола-Батька, що його улаштує Спортова Секція Сокола-Батька при співучасти Карпатського Лещетарського Клюбу та „Орлів".

Траси бігів: 3 км. — для мужчин І. і ІІ. кл. 1.5 км. — для юніорів від 16—18 літ. 1 км. — для юніорів від 14—16 л.т. 1 км. — для жінок І. класи. 1/2 км. — для жінок ІІ. класи і юніорок.

Початок змагань у год. 12. Збірка змагунів (ок) у год. 10.30 на площі Сокола-Батька. Зголошуватися можна до дня 15. (п'ятниця) ц. м. до год. 19-ої. Зголошення приймає кожного дня п. м. Данчевський від год. 19—20 в канцелярії Сокола-Батька, Руська ч. 20.

Лікарські оглядини кожного дня в Спортовій Поради (вул. Ходоровського) від год. 19.

Взиваємо всіх змагунів і змагунок усіх вище названих організацій та українське громадянство до масової участи у великім бігу навпростець з нагоди ювілею „Просвіти".

Спортова Секція Сокола-Батька.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Український спорт на Буковині. Із зеленої Буковини рідко доходять вісті про те, що там діється у спортовім світі. Коли і прийде нам вість, то вона дуже скромна. Сьогодні подамо кілька спортових новинок. Довбуш програв мистецький матч у Сучаві з тамошнім „Сучавським Замком" 1:2. СТ. „Мазепа", яке грало за мистецтво Б-класи, перемогло Авентуд 3:1, Українська дружина грала д. запятого й помічна в неї лопрала тамтим. Найкраще грали в Мазепі: В. Попан, Богутин, Мойсюк і Гудзуманюк. СТ. „Гонта" — Лучаворул 0:7. Українська дружина грала зовсім без тренінгу.

У закарпатській східній дивізії веде кошицький КАЦ, який має 17 п. на 10 гор. Друге місце займає ЧСК Кошиці 16 п. Щойно на третім місці опинилася Русь із 14 пунктами. Таким чином від першого місця ділить її різниця 8 пунктів, які важко буде тепер відзайти. Перше місце може здобути Русь тоді, коли обі її суперники погубляться у многотягах пущати. Дальші місця в таблиці займає: ЧСК — Ужгород 9 п., СТ. Н. Весь 8 п., МШЕ Мукачів 6, БФТЦ Берегів 6 п. та УАЦ Ужгород 4 п.

В чеській Державній Лізі веде Спарта Прага з 31 п. на 10 гор перед Славією Прага 28 п. Дальші місця займають: Кладно 22 п., Жіденіце 21 п., Бржіслава 21 п., Вікторія Жіжков 18 п., Шп. Острава 16 п., Наход 16 п., СК Пльзень 15 п., Пардубіце 15 п., Вікторія Пльзень 14 п., Простейов 14 п. Спарта є вже безконкурційним кандидатом на мистця. Хто вилетить з Ліги — вкотре важко сказати, бо ситуація в долині таблиці може ще змінитися. Найбільше загрожені: Простейов та Вікторія Пльзень.

Мадярська Ліга. Веде безапеляційно Ференцварош 30 п. перед Гунгарією та Уйпештом, які мають по 26 п. На дальших місцях опинилися Кішпешті 27 п., Електромош 26 п., Фебус 20 п., Сегед 20 п., Будафок (який гратиме в неділю з Україною) 20 п., Немзені 20 п., Сентеткеї 18 п., Бочкай 16 п., Тереквеш 14 п. Два останні місця займають Будаї 9 п. та ЕТО 7 п.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

D-r Abdullah Zihni Soysal: Z DZIEJÓW KRYMU. Polityka — kultura — emigracja. Prace Młodzieży Krymskiej na emigracji. Nr. 1. Wydawnictwo kwartalnika „Wschód". Warszawa, 1938.

Antoni Gronowicz: ANTYSEMITYZM RUJNUJE MOJĄ OJCZYZNĘ. Nakładem Dobrego Polaka. Lwów, 1938. 16°, стор. 30.

Elie Borschak: L'UKRAINE A LA CONFERENCE DE LA PAIS (1919—1921). (Extrait du Monde slave 1937—1938). 1938

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 14. 4. вистави нема.
Пятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Четвер 14. 4. год. 7.30 вистави нема.
Пятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пеклі.
19. IV. Невольники.
З Калуша іде театр до Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯГОЛЬНИЦЯ.
14. IV. Пісня Бескиду.
15. IV. Подружній мечт.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шаленій муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „Голгофта".
АТЛЯНТИК: „Фордансерки".
БАЛТИК: „Королівський вязань".
ВАНДА: „Належу до тебе"; „Пазурі і клинки".
ГРАЖИНА: „Дуня" („Почмайстрова дочка").
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шата Гарі).
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Імператриця" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і коларова гротеска.
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
МІРАЖ: „Людина-лев".
МУЗА: „Життя вулиці" з Люізою Райнер.
ПАКС: „Голгофта" пасійна фільма.
ПАЛЯС: „Гусарські маневри".
РАЙ: „Вавилон".
РІЯЛЬТО: „Історія одної ночі".
СВІТ: „Дівчата з Новолінок".
СТИЛЬНЕ: „Єгерній" і ревія.
ТОН: „Місто у вогні"; „Кід Галагад".
УТІХА: „Дикі стежки" та ревія.
ХІМЕРА: „Веселий вісподюга".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(вул. Марійська 5)
„Югославія".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 14. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Симф. поранок із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із опов. Косак-Шушкової „Хрестоношці", Музика з пл.; 15.25 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. мандрівки, авд. для молоді; 16.15 Камер. концерт орх., співа; 17.00 Співаємо як публікує; 17.15 Страсти Христові у нар. пісні; орх., муз. і міш. хор, баритон. 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Писанки; 18.20 Органн. сольо; 18.25 18.55 Програма на завтра; 18.35 Авдиція для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 19.00 „Мігуель Мавара" містерія О. Мишуна; 20.00 20.55 Актуальна гутірка; 20.10 Форт. рецталь, Шуманові твори; 20.45 Веч. денник; 21.00 Релігійна музика у вик. хору, орх. а пл., 21.45 Страстна гутірка; 22.00 Концерт камер. орх., співа, скрипка, органн; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із співаючого альбуму.

Пятниця, 15. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Бетовен із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Пран Божому Гробі" фрагм. із листа Словацького; 15.20 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 „Земля, що по ній ступав Спаситель" авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 „По дорові на Голготу" рел. пісні у вик. потрійного мик. квартету; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „При хресті" літер. авд.; 17.25 Бокерини: „Стабат Матер" оратерія на два сопр., тенор, хор, смичк. орх. оп. 61; 18.00 Огляд видань; 18.10 Турист інформатор; 18.15 Г. Рейгер: „Страсти" на форт.; 18.35 „Історія Хреста"; 18.45 Для села; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Єрусалимський відпуст; 19.50 Гайдн: „Сім Христових слів" оп. 51, смичк. квартет; 20.45 Веч. денник; 21.00 „Історія про Страсти Христові" авд. на осн. середньовічних пісень; 21.30 Симф. концерт, орх., баритон, 22.35 Мотети 16. століття, хор соп ства, 22.50 Ост. вістки; 23.15—24.00 Твори Шумана з пл. (задає Варшава II).

Субота, 16. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Музика з пл.; 14.45 Вагнер із пл.; 15.15 Програма на завтра; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Театр Уяви для дітей: Оповідання про великодушного лицаря Готфріда; 16.00 Моцюшко: „Дерево хреста" у вик. хору; 16.15 Твори на скр. і орг.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Страсти та Воскресення, містерія з муз. І. Чеха; 17.45 Наша програма; 19.00 „Чудо на пустині" авд. для дітей на осн. Лагерлеф, Радіева субота; 20.00 Вечір спогадів, орх., сол., хор, 21.30 Мешані „Кавалерія Рустіцана" оп. Масканіо у вик. артистів жіночої Ля Скалі, після опери Ост. вістки, Метеорол. комунікат; 23.00 Сальонова музика з плит.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 14. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.15 Розр. музика, 16.50 Шубертов твори; БІЛГОРОД 18.20 Арфа, віол., 18.50 19.00 Сніз; БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 17.00 Скрипка, форт., 19.00 Орх., 19.00 20.00 21.00 22.00 „Страсти на осн. св. Матея" орат. Баха; ВІДЕНЬ 15.30 Народня музика на нар. інстр., 17.55 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Данці і нова камер. музика; КОШИЦІ 13.30 Про алькоголізм на Закарпатті, 18.00 Культурний огляд, Музика з пл., 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Меса да Реквієм" Вердія; ПРАГА 15.15 Скрипка, твори словацьких композиторів; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Пісні, 19.15 Співа. рецталь, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Трохи гумору; РІМ 16.40 Для дітей, 17.15 Камер. концерт, 21.00 22.00 „Ля Пасіоне ді Крісто" Е. Нозі, 23.15 Рел. музика; СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 18.40 Пісні, 20.45 Чеські пісні.

Пятниця, 15. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.10 20.00 З давніх часів, орх., сол., 20.00 21.00 „Легенда про спіну Йоланту" оп. Чайковського; БУДАПЕШТ 18.35 Арфа, 19.30 Орх. концерт, 21.00 Концерт під дир. Дорнавія. орх., співа; ВІДЕНЬ 15.20 Концерт квартету, 19.10 Концерт дівочої орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Дитячі пісні, 15.30 Хор, 18.00 „Пасхалія ц-моль" Баха, 22.30 Давня камер. музика; КЕНІГСБЕРГ 19.10 20.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Богослужбова мова і її значіння в історії Закарпаття"; концерт церк. пісень; МІЛЯНО 22.05 Хор; ПРАГА 20.05 21.00 „Стабат Матер" орат. Двожака; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Клявесинові твори Баха, 19.00 Сюїти, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Сен Льосі" драм. поема Ромена Ролана з муз. Одербера; РІМ 17.15 Орг. музика, 20.30 Розр. музика; СОФІЯ 19.15 Сніз, 21.30 Легка й танк. музика.

Субота, 16. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 18.00 Улюблені мельодії, орх., 19.10 Оп. мельодії; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БРЮСЕЛЬ Ф.Л. 21.00 „Драма Христа" орат. Бешо, 22.10 „Мерітава" оп. Волмеї; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 18.00 Орх., 17.20 Форт. 18.40 Віол., 21.15 22.00 Цит. муз.; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Форт. концерт ес-дур Бетовена; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Академія самоосвітнього друшва учениць руської реал. гімназії в Мушиєві; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. концерт, 21.00 Орх., 22.00 Голоси світу; ПРАГА 16.30 Концерт хору, 17.55 18.00 Театр Уяви (шм.), 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.15 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабаре, 22.05 Симф. музика, а участю хору; РІМ 17.15 19.30 Розр. музика, 21.00 22.40 23.00 „Клеопатра" опера Арнальда Ля Роза Парелля; СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 19.15 Форт., 20.15 Сніз, 20.45 21.00 Концерт.

БІРЖА.

Львів 13 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа Бельги белы. 89·67 —89·89 Доляри американські 5·30·00, 527·00 Доляри канад. 5·27·50—5·28·00 Фльорени голл. 297·69—298·25 Франки фр. 16·68—16·78 Франки швайцарські 122·10—121·50, Фунти англ. 26·47—26·31 Гульдени данп. 100·25—99·75 Корони ч. 15·05—14·90 Кор. дан. 118·10—117·25 Кор. норв 132·95—132·00 Корони шв. 136·39—135·40, Ліри італ. 24·10—23·00, Марки фінлянд. 11·72—11·25, Марки нім. 106·00 — 102·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·2—25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 114·00

Яиці.

Банк Польський 114·00 Цукор. 34·00, Вугіль 30·50, 28·50, Ліплюн 69·00, Можеїв 13·00, Островець 55·00, Стараховичі, 38·25, 37·00, Габербуш 47·00.

Папери

4 і пів пром. внутр. 65·50, 64·75, 3 і пів 1 ем. 82·00 серія 91·25 3 пол. поз. 2 ем. 80·75 серія 89·75 3. конверс. 69·63 прем. дол. 42·50, 4 консол 66·75

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 13. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 3·55 зол.
1 кг. масла бочков. нкл. в опак. 3·00 зол.
молоко 18—19 сот.
(пінна вода 3·00 зол.
Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Жертви злочині в Адміністрації: по 1 зол. на Просвіту, Раду Школу і Інвалідів здожим Роман Будзан, Голонут.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ висько кваліфікованого мотера, до вантажної водотягів, газу і центрального огрівання. Зголошення до Адміністрації під „Негайно". 803 2-2

КУПНО - ПРОДАЖ

„УСЕ ДЛЯ ДІТЕЙ". Пляшки, зелене скло, посліпові пінами в ціні 2.75, пятні райгузи 1.90 і ін. поручає „Сьвіт Дзецка", Львів, Сикстуська 2. 746 1-4

РІЖНІ

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найрепутаційніше направить фірма Н. Карпінець, Домінікапська 7. Купує золото, срібло.

УВАГА! Вже вернулася з паризької дамецької Академії першорядна сила і виконує фасони за найновішими паризькими моделями по приступних цінах Салон жіночого кравецтва Класа Івана. Львів, Академічна 24. І. п. Тел. 205-88. 734 4-6

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Переточує старі чаші. 673 5-4

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Богдан Гординський

ординує у внутрішніх недугах
ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1.
771 (напроти Еміграційного Дому). 1-8

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНКУ

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 260-68.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ФІРМА
Брати Стажевські
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 -10

Жадайте тільки муштарду
„МІКА"
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 6—10

МИСТЕЦЬКІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ, ОРИГІНАЛЬНІ КОСМАЦЬКІ ПИСАНКИ, ГУЦУЛЬСЬКІ І ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ
поручає у великому виборі і по дешевих цінах
Союзний Базар
1476 РУСЬКА 20. 1-7

Жіночі сукні, шляфроки, дитячі і студентські убрання і плащики
ЛЬВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА ч. 8.
1—4 8-9

С Маріяш
Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.
ЛЬВІВ, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 1—10 Тел. 245-02.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вокругах . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, вимам і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 82 (14.914). Львів, пятниця 15. квітня 1938. Oprita pdestowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАНЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з пенсією) . 3.00 зол.
Квартально . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Большевики несподівано вмішаються до японсько-китайської війни.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА ВИЗНАЧНОГО КИТАЙСЬКОГО ПОЛІТИКА.

Предсідник китайських законодатних зборів Сунфо приїхав до Льондону і відвідав прем. Чемберлена, прохаючи помочі для Китаю. Вернувшись до китайської амбасади, заявив він представникам льондонської преси:

Я був у Москві і розглянув зі Сталіном та Літвіновим можливости безпосередньої збройної інтервенції СССР проти Японії. Ми ствердили, що **доки Китай має силу боронитися сам, інтервенція третьої держави зайва. Не зважаючи на те,**

уряд СССР наказав зосередити великі сили на Далекому Сході. Московський уряд не буде інтервенювати, доки Китай зможе боронитися власними силами, та як він переконається, що Китай тратить виглядн на перемогу, несподівано прийде совітська інтервенція. **Це без сумніву найде** відгук і в Европі.

КИТАЙЦІ ВІДСТУПАЮТЬ НА ШАНТУНСЬКОМУ ФРОНТІ.

Японські війська дістали поважну поміч і проломили китайські лінії на шантунському фронті; китайці почали відступ, переправляючись на другий беріг Жовтої ріки. Японці признають, що китайці боронилися завзято.

Великі транспорти совітського воєнного матеріялу до Китаю та Еспанії.

В пристанях Сов. України, зокрема в Одесі та в Маріюполі зосереджено чимало воєнного матеріялу, випродукованого здебільша в уральських фабриках зброї Цей воєнний матеріял навантажать на винаймлені кораблі нейтральних держав і вишлють до Китаю та до червоної Еспанії.

Британський уряд затвердив договір з Італією.

У середу відбулося засідання британського уряду, на якому затверджено англо-італійський договір; підпишуть його в найближчу суботу. У звязку з тим сподіються небавом приїзду мін. Чіяна до Льондону.

Згідно з постановами нового договору, мін Гор підчас своєї візити в Римі поінформує італійський уряд про укріплення валют.

ЯК ЛІГА НАЦІЙ ВИЗНАЄ АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ?

„Таймс" висловлює думку, що якби СССР не допустив до визнання анексії Абісинії на Раді Ліги Націй, ту справу перефорсують через Збори Ліги, які все вирішують більшістю голосів, а не — як Рада — одноголосно.

Французький сенат одноголосно ухвалив повновласти.

ДЛЯ УРЯДУ ДАЛАДІЄ.

Французький сенат ухвалив закон про повновласти для уряду 290 ма голосами. Ніхто не голосував проти; 13-ох сенаторів з крайної лівиці стрималося від голосування. 8-ох було на відпустці.

Опісля сенат ухвалив участь Франції у нюйорській міжнародній виставі 1939. р. та відложив наради до 31. травня.

ЛІКВІДАЦІЯ СТРАЙКІВ.

На внесок уряду робітники і працедавці погодились на арбітраж; суперарбітром заіменовано ген. секретаря міністерства війни Жакоме. Сподіються, що до найближчого вівторка всі фабрики пічнуть працювати.

КОЛИ БУДЕ ДОЗВОЛЕНО СТРАЙКУВАТИ?

Прем. Далядіе заявив у фінансовій комісії сенату, що кодекс праці ухвалять згідно з нормальною процедурою. Окремий декрет означить право до страйку; **можна буде** його проголосити лише після тайного референдум під контролею інспектора праці.

Червона м жнародня бриґада окружена.

Зі Саляманки повідомляють, що національні війська окружили великий відділ міліціонерів та одну міжнародню бриґаду, які навіть не зговорювали собі, що їм загрожує; тепер вони не можуть дістати ніякої помочі, тому будуть мусіти піддатися.

Тепер національне командування скоро завершить свої пляни.

НАСТУП У ПІРИНЕЯХ.

На всьому фронті йде дальше національна офензива, в останніх днях знову оживлена. Війська ґен. Сальгаґо зближуються до французького кордону, витискаючи 43. червону дивізію. Червоні намагаються за всяку ціну оборонити місто Ургель, де є важна електрівня.

Наварські національні війська заняли у Піринеях 14 місцевостей у долині Біельса і 5 — в долині Ванаск.

МОБІЛІЗАЦІЯ 3-ОХ ДАЛЬШИХ РІЧНИКІВ У ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

Барсельонський міністр війни покликав під зброю річники 1907, 1908 і 1921. Вони мають голоситися до тижня.

Архів Шушніґа.

Льондонський „Дейлі Геральд" приніс сенсаційну вістку, що б. австріїський міністр Чернатто привіз до Льондону таїний архів Шушніґа, в якому є м. ін. документи, з яких виходить, що Німеччина хоче захопити Південний Тироль і Трієст.

Німецьке Інформаційне Бюро гостро атакує англійський щоденник, заперечуючи в різкій формі ті певелації

ЩО БУДЕ ЗІ ШУШНІГОМ?

Як твердить Авас, Шушніґ є ще у Відні. Мабуть він замешкає під поліційним наглядом в одному з німецьких міст, якщо зобовяжеться не виїздити з означеного району. Можливо, що одружиться з графинею Фіґер ще перед виїздом з Відня.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

АДВОКАТ
М-р Федір Данилів
відкрив і веде адвокатську канцелярію
в Бучачі, при вул. Міцкевича, готель Діка
(напроти суду)

Субота 14 травня 1938

ВЕЛИКІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в салях Касина Почтовців, вул. Японська 9.

Дивна симбіоза:
націоналізм і „нормалізація".

Львів, 14. квітня 1938.

Коли хто не вірить наголовкові цієї статті, хай прочитає собі остання число офіціяльного органу УНДО „Свобода" (ч. 14, з 10. ц. м.) та останнє число націоналістичного „Голосу" (ч. 10, з 10. ц. м.). Передові статті тут і там писані на ту саму тему, тут і там не тільки в тим самим підходом, але й просто навіть з тією самою фразеольогією. Так, немов диктувала їх одна голова „на дві руки", підливши тільки тут і там трохи іншим сосом, щоб в одному випадку підкреслити вірність нинішньому проводові УНДО, в другому — українському націоналізмові. Один і другий часопис не тільки критикує всю і всяку опозицію супроти теперішнього проводу УНДО, („Голос" замість „провід УНДО" каже: „український націоналізм"), але й просто — лається: лається настільки непристойно, що відповідати у тому самому тоні не будемо. У „Свободі" є кількакратні компліменти під адресою „націоналістичної опозиції", у „Голосі" є лайка на: „Діло", „Нову Зорю"; „Громадський Голос", „Українські Вісти", „Жінку" та ще й один бразильський тижневик, який в очах ред. „Голосу" вирік чомусь до ролі якогось провідного політичного органу — нема тільки „ніже титли, ніже коми" про „Свободу"! Очевидно, очевидно, це все тільки випадок: і такі самі статті в обох тих часописах в один день, і та сама фразеольогія, і та сама смертельна нехіть до тих самих своїх дійсних та уроєних противників. Випадково тільки вийшло теж таке, що при теперішній сварні на терені чи довкола ріжн. українських установ та зокрема при відомому безкомпромісовому принциповізмі націоналістів типу редакторів „Голосу" в одній тільки львівській установі істнує справжня ідилія: там, де той щонайменше 100%-ий націоналізм стрінувся з ідеольогами та практиками 100%-ої „нормалізації". Чистий випадок...

Лють „Свободи" і „Голосу" звертається проти всіх тих українських груп, що гуртуються довкола ріжних наших органів преси, які в нинішніх умовинах повного партійно-політичного розпорошення находять час до часу нагоду, щоб разом стрічатись і вирішувати конкретні справи. Так воно було у справі цензурної заборони терміну „Галичина" — „галицький", коли з ініціятиви редакції „Діла" вся українська преса повела спільну акцію, так було теж у справі золочівського процесу, коли з ініціятиви тої самої Редакції зібралася більшість українських львівських політичних часописів, щоб заняти у тій справі якесь спільне становище. Здавалось би, що все в порядку: що може шкодити українському національному інтересові, коли люди ріжних поглядів, ріжного ідеольогічного світогляду та ріжної партійно-політич-

Хто хоче зложити
СВЯТ-ВЕЛИКОДНІ
ПОБАЖАННЯ
своїй рідні, свояках, приятелям знайомим, містить
СТАРИМ ЗВИЧАЄМ
бажання на сторінках
СВЯТОЧНОГО „ДІЛА“
Бажання до 15 слів коштує 2·— зол., кожне дальше слово по 20 сот. — ТЕКСТ враз із належністю приймає Адмін. „ДІЛА“ тільки до 20 квітня ц. р.

ної приналежности, не виряканчись свого „я“ не пробуючи навіть взаємно „розпропаґандувати“ себе, у деяких конкретних справах загально-національного значіння, находять спільну мову?! Однак це не подобається двом групам: не подобається нинішньому офіціозові УНДО, який відчуває незручну ситуацію, бо знає, що ініціятива до такої акції повинна виходити від відповідальних провідних політичних чинників, а тої ініціятиви не бачить. Не подобається це теж тим націоналістам, які настільки „принципіяльні“, що не вважають за можливе за одним столом сидіти з представниками якоїнебудь іншої ідеольоґічної течії чи політичної партії. Обидва невдоволені кінчики українського широкого політичного вахляра зійшлися і сьогодні маємо до діла з таким дивогляду, характеристичним для сучасної „великої руїни“, як симбіоза одного відтину українського націоналізму „нормалізаційним“ табором! Кожний із тих двох контрагентів претендує до ролі монопольного чинника в українському народі: теперішній провід УНДО заступає думку, що нинішній „нормалізаційний“ напрямок є виразником опінії всього громадянства, — націоналісти з „Голосу“ хворіють не від нині на мегальоманію, що це вони є той „новий світ“, сіль землі і пуп всього українства, а все інше — це світ „загибаючий“, а то й просто живі трупи. Коли-ж оптимізму нинішнього проводу УНДО не признають не тільки всі інші позаундівські українські чинники, але й внутрішня опозиція УНДО, і коли так само мегальоманія пп. редакторів „Голосу“ не находить признання і в тих колах, які теж називають себе націоналістами і теж претендують до монопольного заступництва українського націоналістичного світогляду, то — видно — нічого іншого не залишилось, як дійсно — заговорити спільною мовою, тою, яку читаємо в цих прецікавих статтях „Свободи“ і „Голосу“.

Наскільки та мова дійсно така сама, можуть переконатись ш. читачі: і „Голос“ і „Свобода“ закидують всім згаданим українським пресовим органам, що вони творять... „фольксфронт“! „Людовий фронт“ „Діла“, „Нової Зорі“, „У. Вістей“, „Жінки“ і „Громадського Голосу“! До того „людового фронту“ редактор „Голосу“ дозволив собі причепити ще Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка (те, що він не мав таких сумнівів щодо ідеольоґічного обличчя ТОПІЖ-у, коли приймав з його рук літературну нагороду, — це вже тільки мимоходом). Мусимо висловити найглибший жаль, що існують в українському пресовому світі одиниці, які вважають себе публіцистами та які не мають направду зеленого поняття, що таке „людовий фронт“, яка його ґенеза, який політичний зміст, яка структура та яка політична ціль. Коли-ж знають і всетаки орудують такими закидами, то це ніщо інше, тільки груба і непристойна демагоґія, тим прикріша, що вживає її також офіціяльний орган УНДО. Ясна річ, що суґерувати „Ділові“, що воно йде напрямними, що їх намітив VII. конґрес Комінтерну і широко інтерпретував Димітров (може пп. редактори „Голосу“ і „Свободи“ про це не чували?!), — річ абсолютно неповажна: ми не шанували б самих себе ані своїх читачів, коли б вступали в полеміку щодо мерітум того закиду! Мали ми теж і маємо чималі застереження супроти кожного з тих пресових органів, які називають „Свобода“ і „Голос“, але закидати їм „фольксфронтівство“ може тільки або людина невідповідальна або безмежно злобна. Можна застосувати сюди славний вислів Талейрана: це навіть не проступок, а просто глупота.

Але є в отих веселих дивоглядах річи трагічні. Перший такий трагічний момент у тій поставі офіціяльного органу УНДО, яка протиставиться нині взагалі всякій українській консолідаційній акції. Бо коли „Свобода“ заявляє, що на її думку міжпартійна консолідація неможлива, то цим протиставиться виразній резолюції останнього Народнього Зїзду та ухвалі Центр. Комітету, яка доручила проводові УНДО змагати до створення міжпартійного порозуміння. Коли-ж та сама „Свобода“ вживає під адресою всіх своїх дійсних і уроєних противників аргументів „фольксфронтівства“ і „особистих мотивів“ боротьби — то це не є доказ доброї волі шукати порозуміння, бо чейже платформа інвектив не є платформою політичної злагоди.

Друга трагічна риска цілої тієї історії, це роля деяких груп нинішнього українського націоналістичного табору. На нашому націоналістичному відтинку діялись вже різні чуда-дива. Тепер починають знову діятись дива нові: бо чейже це неабияка штука, щоб спарувати націоналізм з „нормалізацією“ і щоб отой націоналізм зробити тараном для розбивання всякої спроби консолідації! Великий чародій той „випадок“, який довів до такої симбіози! Мимохіть насувається думка: де і за якими кулісами шукати того чародія?!

З жалем, діймося вістию, що
Інж. Роман Шехович
ем. радник воєвідства і землевласник
помер 14-го квітня 1938 р. по довгій і важкій недузі в університетській клініці у Львові, у 62-му році життя.
Заупокійна Служба Божа відбудеться в пятницю 15. ц. м. в 6. год. попол. у крипті Вірменської церкви у Львові.
Похорони відбудуться в суботу в с. Топільниця к. Самбора.
Родина.

визнач, другий представник центра Поль Рено ввійшов тільки як міністр судівництва, хоч Далядіє бажав його бачити на становищі міністерства скарбу. Тісний міністеріяльний комітет зложений з Далядіє (прем'єр і мін. війни), Шотана (віцепрем'єра), Поля Рено (мін. судівництва), Жоржа Боне (мін. зак. справ), Маршандо (мін. фінансів) і Саро (мін. внутр. справ), що сходитиськме щодня, вводить, за англійським зразком, поділ на міністрів на кляси щодо важности діловодств, які вони виконують.

Новий кабінет хоче „випростувати“ французьке внутрішне положення (звільненням окупованих фабрик, де сидять страйкарі-робітники, висилка з Франції небажаних чужинців, що вмішуються у внутрішню французьку політику); кабінет випростовує французьке дипльоматичне положення (усунення Поля Божура з Ке д'Орсе, великого прихильника Совітів і збірної забезпеки!); цей кабінет має направити теж французьке фінансове становище. Коротко кажучи, кабінет, що має дати собі раду з усіма клопотами, які наробила Франції дволітня діяльність „людового фронту“.

Далядіє, колись співавтор „людового фронту“ впровадив тепер діячів опозиції у свій уряд — тих самих діячів, що завжди поборювали людовофронтівську формацію. Радикали завертають на право! Рено і Мандель мають у Франції, а передовсім закордоном, опінію великих совітофілів. В дійсности Рено великий англьофіл, Мандель попри своє англьофільство є завзятим германофобом — оба вони прихильники „сильної руки“ у внутрішній і закордонній політиці.

Цей кабінет не матиме легкого життя на парляментарному терені. Непевне становище соціялістів супроти уряду, тобто — найбільшої партії в посольській палаті — не сприятиме його діловій праці. У практиці все залежатиме від рішучости премієра. Далядіє має тепер рідку нагоду виявити свої прикмети державного мужа.

Ю. Студенський.

На шляху до національної унії.

КАБІНЕТ ДАЛЯДІЄ.

(Від власного кореспондента).

Париж, 11. квітня 1938.

Уряд Далядіє є мабуть останньою фазою французької політичної еволюції, що прямує до етикого національного уряду Франції. Його кабінет привитала, назагал, французька публична опінія з великою прихильністю. На чужині державні прихильно настроєні до Франції побачили в уряді Далядіє почин, щоб вирівняти французьке становище.

Муж довіря французького ґенерального штабу, премієр Далядіє дав добором своїх важнішим співробітників точну вказівку для своєї діяльности: Мін. закордонних справ Боне, колишній амбасадор у Вашінґтоні є запорукою тісної співпраці Парижа з англійською та американською демократією. Він є великим прихильником закордонної політики Чемберлена-Галіфакса та за тринкою угодою Франції з Італією. Політику неінтервенції Франції в Еспанії строго виконують: мін. фінансів Маршандо і мін. національної економії Патенотр є представниками антимарксівської фінансової та економічної програми і тому їхній перший заклик йде в напрямі великої національної позички, яку Блюм відкидував згори, бо знав, що її не дістане; Жорж Мандель, справжній диктатор Франції за панування Клемансa, якого він був особистим секретарем, назначений тепер міністром для кольоній. Всі, без виняткy, тут твердять, що заморська Франція відчує тепер на собі диктатуру Манделя, і то далеко сильніше, ніж колись відчувала її европейська Франція;

Плащі, тренчі
Лляні сорочки,
Охоронні плащі
Лінярські і бюрові,
Робітничі одяги,
Таборові виряди і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно
ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ“
ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

Квадратура кола.

Хоч назагал ми не передруковуємо ані не реферуємо в „Ділі“ статтей українських авторів, що появились у чужій пресі, то все-ж відповідь **Богдана Славінського** на анкету „Бюлетину Польсько-Українського“ п. н. „Як розвязати польсько-українську проблему“ така цікава і так вірно передає теперішній стан польсько-українських взаємин у Польщі, що — на нашу думку — варто її передрукувати, щоб познайомити з її думками наших читачів. — **Ред.**

Українська проблема у Польщі — це проблема квадратури кола. Не розвязала українського питання історична Річпосполита — і все промовляє за тим, що не розвяже його „суа спонте“ і відроджена польська держава.

Стара пословиця: „Як свят святем, не бендзе поляк русінові братем“ — це не фраза. Це стара правда, яку перевів досвід історії і сьогоднішнього дня. Цей досвід минулого тижня увічнила прикодна заміна „бувших польських ідейних взаємин“, що домагаються для українців наглих судів, розвязання українських організацій і заборони зібрань. Так хочуть розвязувати українську проблему.

Тому той, що будує свої надії всупереч думці наведеної вгорі пословиці, той „контра спем сперат“, той є політичним романтиком і його стріне розчарування. Тому і друковані у „Бюлетині Польсько-Українськім відповіді на анкету: „Як розвязати польсько-українську проблему?“ треба уважати за більше або менше гарні стилістичні вправи, без практичної вартости. Рад і вказівок, які є у цих відповідях (з них одна нещира, бо як „Діло“ виказало, автор тієї відповіді інакше пише й інакше поводиться у практичній діяльности) ніхто ніколи не проаналізує. Вони залишаться тільки історичним свідоцтвом, що і такі люди були у Польщі. Ці „відповіді“ читатимуть колись у збірках історичних матеріялів, як ми читаємо сьогодні напр. „Здане о народзе руским“ Яна Щенсного Гербурта“. Це „Здане“ написане в 1613. р. — рівно

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 27—65

325 літ тому — але здається, якби воно вийшло з під сьогоднішнього пера: „Поляки хочуть, щоб Руси не було на Руси". Ментальність поляків у відношенні до українців залишилася та сама, що й на початку XVII-го ст. Це, зрештою, стверджує і „Відповідь ч. 17" пера п. Михайла Гриф-Чайковського.

І в історичній Польщі були пп. Бончковські, Бохенські, Борковські, Лосі, але вони були безсильні супроти історичних Ромерів і Войцеховських, що репрезентували збірну польську ментальність. А відповідальний уряд історичної Речи посполитої? Історик дослівно пише: „Коронний канцлер Оссолінський бачив, що мусить особисто вирушити на Україну, щоб у справах „віри" переговорювати з київським Митрополитом, Адамом Кисілем, Максиміліяном Бжозовським та іншою передовою шляхтою, громадянами руських країн, як найчільнішими грецької релігії головами. Але інтервенція уряду прийшла запізно..."

І сьогодні „ревіндикація душ" а ля Гриньки живцем нагадує XII-те століття. Анальогія навіть в тому, що якась міністерська комісія має виїхати на волинську прикордонну полосу — природно, після загального духового струсу вірних — як колись зробив канцлер Оссолінський.

Гадаю, що ця безнадійність у розвязуванні української проблеми у Польщі є причиною, що мало хто з українців бере участь в анкеті „Б. П.-У.". Люди просто кажуть: Шкода часу, пера і чорнила! Не наша річ вияснювати полякам, що належить в інтересі польської державности. Мирові договори не вічні... Не вічний і большевизм — він завалиться і політичне положення радикально зміниться...

В часі повстань поляки запопадливо шукали допомоги в українців. Польський емісар Тимко Падура намагався відповідно вплинути на українські маси й одночасно конферував потайки з кожним впливовим українським інтелігентом. Не поминув навіть таких далеких від політики людей, як напр. відновника української літератури — Івана Котляревського. Все надармо! Ропилися ще рани братовбивчої польсько-української боротьби.

Українська молодь у Галичині, не вважаючи на перестороги батьків, запалена обіцянками польських демократів, пішла за гаслами поляків. Але як прийшло до того, щоб зясувати спільні цілі — все розбилося на впертости польських демократів. Не погодилися навіть назвати організацію „польсько-руською", бо боялися стверднти, що й українська молодь до неї належить. Тому українська молодь утворила небаром власну організацію...

Польські патріоти, як п. Бохенський, п. Лось та інші, перестерігають польське громадянство, щоб не ігнорувало української справи, бо прийде час, що над польською Річипосполитою ква велетні подадуть собі руки і тому українську проблему треба швидко і мудро розвязати. А українець, п. Камінський, який, правда, орієнтується на схід, пише отверто: „Ви, поляки, перемогли; ми переможені. Переможців не судять; переможені не будемо ані нарікати, ані вас обвинувачувати, ані вас просити, ані головою товкти об мур; будемо льояльні як політично мудрі єства. Теперішня фаза історії — це епізод... Ви, поляки, маєте найкращу нагоду заслужити собі тепер на нашу прихильність, на нашу, так сказати б, ласку. Вона може вам придатися тоді, коли на вашу посілість впадуть з заходу і сходу могутні кольоси"... (Справа України й Галичини, Львів 1927).

Але на східних окраїнах не видно ані промінчика політичної розсудливости. Окраїнні польські патріоти щодня вишукують „польські кривди" і громи мечуть на якийсь там повітовий виділ, що не добре замазав український напис з австрійських часів або лають львівське радіо за те, що раз на тиждень надає 10-ти хвилинну авдицію в українській мові і т. д. і т. д.

Як дітваки! Кожний власник радія, коли захоче і кілько захоче, може слухати українських авдицій з Києва, Харкова, Одеси і т. д., а українські діти самі наставляють радіо на Київ і слухають українських пісень. Навіть детектором можна добре слухати Києва. А підчас літніх вакацій український селянин докладно реферує своєму міському льокаторові, які новини чув своїм детектором в год. 5.50 з Києва, і які в год. 7 зі Львова, і критично їх порівнює — це радіо „бреше", а це „правду говорит". А коли інший льокатор, що не тішиться довірям свого господаря, запитається: „А що там, господарю, радіо говорило?", на це відповідь: „Та де мені, паночку, радіо в голові. Встаньте раніше та послухайте!"

Попробуйте вияснити „кресовому полякові, що це необхідність, щоб львівське радіо щодня надавало українські авдиції (вістки та вокальні авдиції) і то не тільки для українців у Польщі, але й на совітській Україні. Для України передусім треба би надавати богослужбу з львівської церкви. Большевики надають авдиції і в польській, і німецькій мові і в якій захочете.

Коли така дрібничка, як одна 10-ти хвилинна українська авдиція, викликує такий вереск на вічах та в пресі — то як у таких умовинах можна поважно говорити про розвязку політично-культурних потреб українців?

Історики твердять, що історична польська Річпосполита не мала великої провідної ідеї в українській справі, бо якби поляки були таку ідею мали, то вони не тільки булиб скріпили козацьку державу, зединену з Польщею, але й витворили би широко закроєний творчий українсько-польський імперіялізм, що довів би до створення великої імперії, могутньої економічно одиниці, якої не міг би рушити ніякий історичний буревій. Але недостача тієї великої провідної ідеї, пошуканка за союзниками на Кримі і в Москві проти української державности, уперта боротьба шляхетчини чи радше нехіть поділитися владою з козацтвом — все те відвернуло хід історії Східної Европи і на місце польсько-українського імперіялізму прийшов російсько-український імперіялізм. Він зліквідував татарське гніздо на Кримі, він розбив турецьку могутність, він поширив межі України від Чорного Моря до кавказьких гір. Але одночасно Росія проковтнула політично Україну, а потім і Польщу.

Нема найменшої надії, щоб ця велика ідея зявилася тепер у поляків, щоб підготовила грунт під велику політичну польсько-українську співпрацю.

Але коли історичні короленятка велику державну ідею заступили принайменше широкими латифундіями і великим богацтвом, — то сьогоднішній пігмейський рід короленят продає цю ідею за загони поля і кусень чорного хліба, за який бореться з українським селянином.

В таких умовинах польсько-українська проблєма — це проблєма квадратури кола.

Богдан Славянський.

*

Редакція „Бюлєтіну Польсько-Українського" надрукувала цю відповідь на свою анкету з заміткою, що не погоджується з думками та висновками автора і не підтримує його песимізму. На думку Редакції автор відповіди занадто підлав підо вплив „переходової атмосфери психічного подразнення, що його викликали численні віча, ухвали та паперово-часописна акція, що прокочується тепер по поверхні життя на окраїнах але не впливає на те життя і на його століттями витворений уклад". Редакція „Б. П.-У." переконана, що навіть ця ворожа протиукраїнська хвиля, що тепер так сильно збурилася, має чи матиме свій добрий бік — вона причиниться до того, що українською справою у Польщі зацікавляться навіть ті, що досі її не-гували. Не вважаючи на свої застереження, Редакція „Б. П.-У." друкує відповідь Б. Славянського, бо уважає, що найкраща форма перестороги для тих чинників у Польщі, що відповідальні за положення на окраїнах, — надрукувати без змін цю статтю, що у яскравий спосіб відзеркалює українські настрої.

Враження селюха із двох вистав у Львові.

II. НА ФОТОГРАФІЧНІЙ ВИСТАВІ.

(Докінчення).

На дверах, поверх вище — афіша „Української Мистецької Фотографії", значить непотрібно кляе, непотрібно.

Вписуюся до книги звідувачів. Це вівторок, третій день вистави. З книги видно, що було досі 180 гостей, та як довідуюся, не всі вписалися. На виставі застаю всього дві молоді паночки, що живо розмовляють і пильно оглядають світлини. А є що оглядати. Рівно 110 прегарних світлин, великого формату, розміщених на стінах двох великих кімнат. Імена світливців знані нам переважно як авторів фахових статтей у „Світлі і Тіні", чи з катальогів попередніх вистав. Хоч це вже восьма вистава Української мистецької фотографії, не довелося мені побувати на попередніх виставах, тож неможливо мені зробити якісь порівнання, чи подати завваги про поступ чи застій поодиноких виставців. Але, що аматорською фотографією займаюся майже 40 літ, і побував давнішими літами на неодній чужій виставі тож мимоволі насуваються порівнання між тими давнішими і сьогоднішною.

Є уже велика технічна ріжниця між світливцем аматором зперед яких 20 чи 30 літ і теперішнім. Давні апарати фотографічні були великих розмірів, тяжкі, невигідні, щоб їх носити. Знимки виконувано майже виключно на доволі дорогих шкляних клішах. Світливець міг оцінити заздалегідь кожну свою знимку на матівці. Коли якийсь мотив йому подобався, а все-ж не вдоволяв його образ на матівці, вертався нераз до нього пару разів, чи то в іншій порі дня, при іншім освітленні, чи коли інакше було захмарене небо і робив знимку щойно тоді, коли все його вдоволяло. Тож знимки були передумані, підготовані. Кожну знимку опрацьовували зокрема, стараючися підібрати таку техніку копіювання, що найкраще підходила до настрою знимки. Нині вживаємо майже загально мініятурних апаратиків, а оригінальні знимки не більші розмірами від почтової марки, виконуємо все „наспіпо" на фільмовій плівці. А що одна така фільмова стяжка може вмістити щось чи не 48 знимок, а кошт одної знимки мінімальний, бо пару сотиків, — то пересічний світливець густо-часто світлить без розбору на право і ліво, наслідком чого велика з них кількість маловартна. Тому, що оригінальна знимка замала, щоб її безпосередньо оглядати, ладять з тих малих фільмових негативів побільшені при помочі проекційного апарату (схіоптікону). До тих побільшень вживають так званого „бромового" паперу, звідки і походить їх назва „бром".

Очевидно, що бромові побільшення („броми") можна таксамо добре робити і зі шкляних кліш, тож „броми" бачили ми і на давніх виставах. Але давніше кожний поважніший аматор уживав звичайно інших, т. зв. тоді „шляхотних", технік, до яких зараховували „гуми", „пігменг" і „олій", при яких теж конче було зладити негативне чи позитивне побільшення бромового, але це була лише вихідна, початкова стадія. Згадані техніки копіювань дають велику спромогу краще випрацювати детайлі у поодиноких партіях картини, і дозволяють на необмежену свободу в доборі колірів, головно при т. зв. „гумовім" процесі. Змога добирати ріжні і відмінні кольори для півтіней, тіней і глибоких тіней, розяснювання чи притемнювання поодиноких партій, добування чи приглушування подробиць, а навіть поправа обрисів давала широке поле до вправи для естетичного смаку і хисту світливця, до тої межі, що в одиниць з індивідуальністю легко нераз було і відгадати автора, подібно як не тяжко знавцеві образів подати мистця.

І дійсно на тодішніх виставах можна було часто оглядати дуже ефектовні речі, а нефахові люди нераз спорили, чи дана картина є твором кисти чи фотографічної сочки. І нічого дивного, бо в дійсности була вона твором сочки і пендзля. Фотографія переставала бути фотографією, але і не ставала малярством чи графікою. Всеж як декоративне мистецтво могла вона віддати великі послуги. Я сам тямлю, що в 1915 р. я оглядав у Відні при Кертнерштрассе велику крамницю виключно з такими фотографіями. Багато світливців попало тоді в невиличну недугу наслідування малярів, а в журналах аматорської фотографії появилися від статейок на тему „фотографія і малярство", „фотографія і мистецтво", „чи фотограф може бути мистцем?" А нині, коли б судити лише на підставі нашої восьмої виставки, бачимо повний відворот. **Тут фотографія є лишень фотографією.** Тут панує неподільно чорно-білий „бром"

І надає тон цілій виставі. Технічно картини виконані переважно дуже добре, лише пару має малі хиби технічні, і так подекуди важив світлить замадто контрастового фільтру, від чого потерпіла градація тонів, неодна знимка — засвітлена. Кілька картин виграло мабуть, якби відтяли зайві частини. От нпр. на картині з ле-

Великий успіх

принесе РЕКЛЯМА

на сторінках **Свят-Великоднього**

„Д І Л А“

Малий гріш вкладений у рекляму

оплатиться у 100%

Замовлення приймає Адм'ністр. „ДІЛА“

тільки до дня 20. IV. ц. р.

щетарем я відтяв би щонайменше третину з лівої, а четвертину з правої сторони. Формат подовжний перемінився би на сторчовий. Дещо вдолини і лівої сторони можна би відрізати з картини „Життя і смерть“ і ще в кількох інших. За коротко я побув на нашій виставі, щоб міг вказати на чільніші знимки, що красою, композицією і виконанням вибиваються понад інші; усеж, якби мго сказав мені вибрати дещо до окраси моєї хати, то я певно вибрав би щонайменше 20. А ви? Даруйте, але мій голос відсталого селюха може бути мало міродатний, а боюся, щоб мимоволі не скривдити дежих світлиців. Назагал, вистава дуже гарна і варт її оглянути.

Я довідався, що нашу виставу оглянув гурток „тузів“ польських аматорів-світлиців, з професором Свічковським і коли один з них почав дещо відемно висловлюватися про нашу виставу в порівнянні з їхньою, проф. Свічковський мав йому відповісти, що треба брати на увагу хто бере участь в їм виставах, а хто тут. Там добре ситуовані багатії, а тут переважно дуже мало засібні студенти, для котрих видаток 5 зол. на матеріяли до одного „брому“ становить вже дуже поважну рубрику. „Не штука продати село і дати три знимки на виставу, але штука, не мавши майже зайвого сотика, таки займатися фотографією.“ Тим і пояснив мій розмовець перевагу на виставі „бромy“, бож кошт технічного вчиалля і матеріялів до іншої техніки вимагає значнішого вкладу гроша. Вчислити тут треба потребу, коли не окремої лябораторії, то бодай власного кутика, та велику витрату дорогого часу, якого вимагають інші техніки, бож зладження бромy, як уже згадано, є там щойно вихідною точкою.

Тим більше цінити треба осяги наших аматорів, що дали нам те, що на виставі оглядаємо, а на що сміло можуть бути горді. Бо дійсно осяги дуже гарні, і ледви чи на пальцях одної руки можна би почислити картини, які без страти для загального вражіння, можна би з виставки усунути. Та хто зна, чи жюрі не свідомо їх залишило, щоб не відпихати молодь, та дати їй змогу безпосереднього порівнання їх праць з працями іншими і ним їх заохотити. Одномаїтні „броми“ оживлює добре виконаний „бром“ багато вартіший, ніж змальований „олій“ або претенсіональна „гума“, таксамо як гарний дереводрук цінніший від пересічного олеодруку, а блискучість техніки не маскує тут вибраного сюжету.

Через те вистава стає дійсно виставою фотографії, і дає нам цінні зразки того, як у руках вдумливих світлиців, навіть коли вживають найпростішої, чисто фотомеханічної техніки, можна дійти до мистецьких осягів.

Обі обговорені вистави, Полісся та фотографічна, хоч які ріжні, мають одне спільне: показують, який великий у нас нахил до естетичних почувань, яким ми вміємо дати вислів, навіть серед найнесприятливіших умовин. Плекання і розвиток тих почувань є важним нашим завданням, а не менше важним виховним чинником. Тому з цього огляду, повинен їх оглянути не лиш кожний наш громадянин, але передовсім наша шкільна молодь для якої треба дати відповідні пояснення.

Щодо фотографічної вистави то слід іще згадати про гарно зладжений катальог, що стане цінною памяткою для відвідувачів.

Л. Р.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 75. Неділя, 15 (3) квітня 1888.

БОРОТЬБА ЗА РІВНІ ПРАВА В СУДІ.

Найвищий суд видавав у карних справах, хочби ці справи у першій інстанції велися в іншій, не в німецькій, мові, свої рішення тільки в німецькій мові. У звязку з цим чеські й польські парляментарні посли внесли інтерпеляцію до міністра справедливости. Внаслідок цієї інтерпеляції міністр справедливости бар. Пранк видав розпорядок, що найвищий суд видаватиме свої рішення в карних справах крім німецької також в чеській та польській мові. З цього приводу „Діло“ містить передову статтю про нову кривду галицьких русинів та домагається від „Народньої Ради“, щоб вона повела акцію за права української мови в найвищому суді.

ЯК ЦЕ БУЛО 50 ЛІТ ТОМУ...

Громада Спас, долинського повіту, хотіла побудувати громадський млин і звернулась у цій справі до старостваа. Староство наказало громаді зложити вперед 52 зр. на кошти комісії. Проти цієї комісії власник більшої посілости вніс рекурс, а намісництво вирішило вислати комісію зі Львова і касало громаді зложити на ту ціль згори 60 зр. Громада звернулася з петицією до парляменту. В дискусії над цією справою пос. д-р Кронаветтер говорив між іншим:

„Якби тут був пан президент міністрів, то я його як керманича міністерства внутрішніх справ запитав би: На підставі якого закона позволяє собі ц. к. зверхність в Галичині щось такого робити? Щось подібного не діється ніде, це безприкладна самовола, це ганьба, що в якійсь одній частині держави в такий спосіб обходяться з законами! Нарід, що платить податки, може домагатися, щоб існуючі закони пристосовували до нього докладно і точно, а не, щоб законно приписані чинности узалежнювали від зложення згори коштів комісії!“

„КАРПАТСЬКА КРАМНИЦЯ В ЯБЛОНОВІ“.

Відбулися загальні збори торговельного товариства „Карпатська Крамниця в Яблонові“, що мало завдання двигнути гуцульський промисл та добробут. Число членів дійшло до 150. До дирекції вибрали: Кирила Генина, господаря з Березова Нижнього (директор), Олександра Слюсарчука, господаря з Яблонова (скарбник) і о. Симеона Павлюка, пароха з Тенучок (контрольор).

ПАРОВИЙ ТРАМВАЙ У ЛЬВОВІ.

„Передвчора нарадувалась численна комісія, складена з представників намісництва, краєвого виділу, міської ради, залізниці черновецької і Карла Людвика, над справою будови парового трамваю у Львові. Головний шлях ішов би Янівською вулицею під т. зв. „Гицлівську гору“, де стануливб залізничі магазини. Побічні лінії трамваю доходилиб до млина Тома, броварy Шмелькеса, військових магазинів, військової пекарні і до касарні Фердинанда“.

Ювилей Академічної Ґімназії у Львові.

До відома всіх її колишніх учителів, учнів та абітурієнтів.

Редакційний Комітет, який займається виданням пропамятного **Альманаху,** присвяченого Академічній Ґімназії у Львові, звертається ще раз з покликом до всіх тих колишніх її учнів, абітурієнтів та вчителів, які мають готові **спомини** або раді булиб такі спомини списати, щоб були ласкаві надіслати їх Редакційному Комітетові для використання. Ювилейний Альманах Академічної Ґімназії буде складатися з трьох частин: історії Академічної Ґімназії, споминів та статистичних виказок. Рукописи просимо надсилати на адресу: **І. Кедрин, Львів, Ринок 10, „Діло“.** Всі дотеперішні рукописи, які прийшли на цю адресу та були призначені для Альманаху, передані Редакційному Комітетові, зокрема **проф. В. Радзикевичеві,** як редакторові частини споминів. З огляду на розмірно недалекий термін появи Альманаху просимо прислати свої спомини не пізніше як **до кінця квітня ц. р.**

Тому, що видача друком Альманаху Академічної Ґімназії у Львові та взагалі уладження ювилею Ґімназії вимагає поважних коштів, Ювилейний Комітет звертається з покликом до всіх колишніх учнів, абітурієнтів та вчителів Академічної Ґімназії у Львові, щоб були ласкаві прислати **передплату на Ювилейний Альманах** у висоті не менше 5-ти зол. Хто пришле щонайменше 5 зол., той дістане Ювилейний Альманах Академічної Ґімназії у Львові без огляду на те, скільки та книжка коштуватиме у книгарській продажі, при чому згори зазначуємо, що книжка буде така поважна під оглядом змісту й розміру, що її ціна буде напевне багато вища. Гроші прислати до Земельного Банку, Львів, вул. Словацького, з допискою: „На Альманах Академічної Ґімназії“.

ЗА ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Дмитро Левицький, голова, **Д-р Волод. Лициняк,** секретар.

НА СВЯТА! 1—7

„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ“,

колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української механічної пекарні

„АС“ вул. Водна 3. Тел. 284-54

Б. канцлер Шушніґ в концентраційному таборі.

Б. канцлера Австрії Шушніга перевезли з його мешкання в бельведерській палаті у Відні до концентраційного табору в Дахав, у Баварії. До цього табору перевезли також багатьох визначних жидівських лічців у Відні.

—o—

По широкому світі.

До данського міністра справедливости Штайнеке стріляв у парляменті один данський націонал-соціяліст зі страшака.

Клайпедський сойм ухвалив домагання, щоби приділити у Клайпеді воєнний стан та забрати відділи литовську поліцію.

Аргентинський міністр закорд. справ перепросив німецького шарже д'аффер за інцидент з 10. ц. м., коли то демонстранти напали на німецькі крамниці і потоптали прапори зі свастикою.

Швеція задумує в порозумінні з Данією уфортифікувати пролив Ересунд.

Большевики ведуть енергійні фортифікаційні праці здовж естонського кордону.

—o—

Відозви й комунікати.

ПОМОЖІМ НАШИМ ХОРИМ!

„Український Комітет Допомоги Хорим“, що постійно опікується хорими по шпиталях і приватних домах (сутеринах), звертається з гарячим проханням помогти нам хоч найдрібнішими лептами на уладження свят для найбідніших хорих.

Нехай Воскресна Пісня відібється радісним відгомоном у їх наболілих душах і скріпить на силах у дальших терпіннях!

Ласкаві жертви просимо слати на адресу: „Достава“, Львів, вул. Руська ч. 20. (Для „Комітету Допомоги Хорим“).

За Комітет:

М. Біленька, голова. **Семенець,** секретар.

Присилайте передплату!

Жіноча сторінка.

Перед святами.

Наближаються свята, ті свята, коли наші закупи будуть може найповажніші за цілий рік, бож саме Великодні свята обернулись у нас у свята „обновлення" Буде те обновлення і в нашім одязі, буде воно почасти і в дечому з хатньої обстанови.

Отож робитимемо преріжні закупи. І ось тут для українки є поле показати свою громадську зрілість, є нагода доказати, як вона не на словах, а справді переводить у життя гасло „свій до свого і по своє". Посвяточні підрахунки наших кооперативних та приватних крамниць та нечислених наших фабрик вкажуть нам оту нашу зрілість.

Проте чому саме ми мусимо купувати саме в наших крамницях, а не деінде, які маємо ми з того користи, а які користи наші підприємства, а далі й цілий наш нарід писати вже нема чого, бо стільки про те говоримо і пишемо, що сказати щось нового трудно, а повторюватись нема сенсу. Про те, чи дійсно ми купуємо у своїх крамницях і продукти виробу наших фабрик, можнаб сказати дуже багато і то саме нашим панянам з міста, які на жаль, зовсім не показують в цій ділянці гарного прикладу нашому селу. Як часто в торгові дні по наших провінціональних містах в чужих крамницях бачимо не наших селянок, а саме наших пань „-овних". Як часто кооперативна крамниця з мануфактурою є переповнена жінками з села, тоді як пані в цей самий час купують у Нухима чи Гершка. Хіба вже не будуть відрікатись тим, що „в кооперативі того, що їм треба, нема", або, що „там за малий вибір", бож їм тепер і дитина докаже, що все у їх власній волі і руках.

Але найбільшими закупами передостаннього і останнього тижня перед Великоднем будуть орудки у харчевих крамницях, а там уже напевно наші пані знайдуть усе, що їм потрібне, бо й чужі нераз купують у наших крамницях, бо продукти „Маслосоюзу" чи інші не тільки не уступають продуктам чужим, але далеко їх своєю якістю й випереджують. Та на жаль, по чужих крамницях ми побачимо перед святами напевно чимало нашої жіночої „еліти", або бодай їх служниць.

На жаль, ми не можемо перевести такого „пікетування" як це роблять наші сусіди а цікаво булоб побачити і перевірити скільки то наших громадянок купуватиме не у наших крамницях.

Хто знає, чи наші жіночі товариства не зробилиб добре, якби серед своїх членів переправадили щось приблизно до конкурсів купування у своїх і свої продукти. Може амбіція, а також і перспектива вирізнення та признання булиб тими учителями, які привчилиб наших громадянок до виконання своїх щоденних і буденних громадських обовязків, а не тільки до святочного проголошування патріотичних закликів, які дуже часто і з різних нагод чуємо саме від тих, що самі їх в щоденному житті не дотримують.

Може трохи за комічно виглядалаб пропозиція, щоб поруч зі святочною „бабою" і вазонком гарних квітів та писанками лежали у різьбленій коробці чи на гарній мицінці різні квітки, як доказ, що все, що є на святочному столі дійсно „своє", але хто знає чи в умовинах нашого життя і нашої боротьби за власний промисл, такий засіб не був би доцільний і не дав би нам підрахунку наших свідомих і вартісних громадських одиниць. Вартоб було над тим подумати, а не сміятись з того, хоч може спочатку такий проект і виглядає трошки на „комарівський". На жаль, наше громадське щоденне життя вимагає ще в багатьох ділянках і таких „комарівських" засобів, які може і трошки образливі, але на які, на жаль, ми заслужили.

В усякому разі поміркувати над справою здійснення закупу всіх предметів і продуктів у „своїх" нам перед святами зовсім не пошкодить і напевно кожна в тайнику своєї душі признається, що робить вона нераз прогріх проти гасла „свій до свого і по своє" навіть тоді, коли це гасло старається впоювати в інших.

Я. О.

Чи ви тим можете похвалитись?

Довелось мені нещодавно бути на одному селі. Село велике але менш як на половину наше і навіть і та менша наша частина ще поділена на українців і „руських". Нема в тому селі ані Народного Дому, ані багато інтеліґенції, всю працю тримає на своїх плечах лише свідомий священник та його молода дружина, але є в тому селі сильний і здоровий народній дух і те, що довелось почути і побачити там змусило почервоніти неодного і неодну в місті.

Було це закінчення господарського курсу. Курсантки гарно приготовились до того закінчення, але справа не в тих смачних стравах, що вони приготували та не в тих промовах, виголошених з тої нагоди. Довелось почути і переконатись з уст учасниць курсу і їх гостей про те, чого не почуєте часто в розмові (боюсь, що не помиляюсь і нікого не кривджу) в сальонах нашої інтелігенції.

В часі пообідової гутірки зайшла мова на те, що читають і чи взагалі читають господарі і господині того села. Признавались нерадо і здавалось, що соромляться того, що так мало мають чим похвалитись. А було це так. Один господар передплачує чотири часописи, з того один щоденник і один політичний тижневик, а його жінка має свої три жіночі часописи. Друга родина налічує пять часописів, третя сім і з того два для дітей і т. д., підрахувавши всіх випитаних припало мені на тридцять дійсно свідомих родин того села в середньому чотири часописи на родину, а середнє господарство того села є також чотириморгове.

Крім того, що передплачує кожний для себе часописи є ще там і часописи в місцевій „Просвіті", що міститься у приватній хаті і чимала бібліотечка, з якої користають і чоловіки і жінки, до того всього те село не дуже далеко від Львова і селяни бувають майже щодня у місті та й звідти привозять різні новини

І пригадався мені мимоволі стан передплати тих часописів, які виходять для нашої інтеліґенції і так би кортіло знати, чи бодай десять наших пань на сотню можуть похвалитись, що вони мають бодай половину тих часописів, що мають селянки того села, про яке оповідаю, і перед яким у пошані схиляю голову. Х. К.

—o—

Балачки про моду.

ВСЕ НАВИВОРІТ.

Якщо минулорічна та й мода кількох попередніх років були під знаком достосування кольорів і всіх дрібничок туалєти до головної частини нашого одягу, якщо мода попередніх років домагалась від елегантної пані, щоб її черевики, торбинка, рукавички, капелюшок і шалик були, добре „стоновані", то цьогорічною химерою пані Моди є власне найріжнороднійше і найріжноманітніше контрастування. Зате ми ту пані Моду і любимо, що вона вимагає постійних змін і ріжноманітности так, як любять мужчини химерних і вередливих жінок.

Отож вже на весні вимагає мода, щоб до сірого костюму додатки не були гранатові, але рожеві, зелені, червоні, фіялкові а часто навіть і кількакольорові скажім зелені з червоним. До костюму гранатового носитимемо червоні рукавиці та торбинку і капелюх, або ржаві. Якщо спідничка вашого костюму однокольорова і гладка, то жакетик до неї буде кратястий або в паси, скажім червоні і гранатові. Якщо випадково маєте жакетик однотонний, то зробіть собі до нього спідничку пасясту як „цяткований тигр". Очевидно, що якщо ваш костюм чорний, то носитимете до нього ясні, пастелеві капелюшки, але якщо маєте нагодою костюм ясносірий чи „беж" то капелюхи мусять бути чорні, або взагалі дуже темні. Свою ясну літню сукенку ви відтінюте темними оздобами.

Також контрастування і в матеріях. Цьогорічне „емпріме" буде або в „горошок", або пасясте і витворюватиме найріжноматніші несподіванки у комбінованні матеріялу, головно у складанні його у преріжні комбінації взорів. Будуть плащики сірі в рожевий пасок, доповнені сукнями рожевими в паски сірі, але ширші і виразніші. І матеріяли робитимуть нам різні несподіванки у своїй комбінації — наприклад лен комбінуватимемо з вовною, а ніжне, прозоре „органді" наберe масивного і тяжкого вигляду у спортових закладках та різних фалдованнях. Або ще несподіваніше контрастування „лями" з бавовняними матеріялами і полотном. „Жерсі" буде цілком прозорим, зате вуаль виглядатиме як тяжка вовняна матерія, такі несподівані будуть з неї „класичні" фасони суконь.

Навіть ваші рукавички будуть подвійні, але не у матеріялі а у кольорі і візерунку. Коли спідня частина буде скажім гранатова гладка, то горішня буде взориста, коли-ж горішня буде скажім бронзова то на долоні вона буде ясно синя і т. п. Ваша скіряна торбинка запинатиметься квітною, але в кляпі жакету носитимете якусь тяжчу металеву оздобу.

Та паризькі кравці нераз уже переборщують, але на жаль, дуже часто ті, що хотять бути до „останнього гудзика" модними часто це переборщення сприймають і вводять у життя. Так наприклад один паризький сальон вводить мальовані блюзки і то так, що комірець, гудзики, кишені, манжети і всякі інші дрібниці, як закладки, плісування, жаботи тощо намальовані а не пришивані, чи нашивані. Можна побачити ще дивніші речі на чисто паризьких моделях, так наприклад жакет застібається на спині і ви ззаду маєте враження, що бачите якусь вавіятку, яка вбрала навмисне жакет передом назад, бо навіть у бутоніерці на спині маєте оздобу і кишені нашиті на задніх полах жакету. Але це вже така химера моди, що напевно і ті що найбільше їй потурають не наслідуватимуть її в цьому та не виставлятимуть себе на посміховисько, а щонайменше на ризик висвистання її вуличниками.

З нашої хроніки.

з клюбового життя.

Відчит п. **Уляни Старосольської** п. н. „Чи господарюємо раціонально" зібрав небагато слухачок у клюбі „Труду" й „Нової Хати". Видно тема була мало цікава, мало нова й незвична.

Тому повсякчас й на вступі п. Ірина Павликовська Раціоналізація нашого домашнього господарства є тепер пекучою проблемою. Господарське життя вимагає напружения всіх сил. Вже найвищий час упорядкувати і в цій ділянці наші відносини. Господині треба включити також у збір свідомих громадянок, що їх кожний крок є обдуманий і доцільний.

П. Уляна Старосольська, молода економічна проміжна, почала свій відчит дуже детальним порівнянням давнього й сучасного домашнього господарства. Воно немов давні й теперішні кухонні приписи. Давні вимагали багато й дорогих складників, великого зусилля й хисту та мало були пристосовані до потреб нашого організму. Нові приписи значно оощадніші, вимагають менше часу та добирають страв, що їх наш організм потребує. Прелегентка спинилась на самій функції господарювання. Господарювати це значить вибирати між відомою можливістю одну для заспокоєння потреб. З одного боку потреби, що ростуть, а з другого засоби, що все хорошіють, ось проблема, що її має вирішити господиня.

Референтка торкнулась основно питання домашнього буджету. Навела як приклад стандардовий буджет, використовуваний в Америці і порівняла буджети родинні з Варшави та Львова. На жаль часто українських матеріялів майже не маємо. Тому референтка приготувала анкетні листки з проектом домашнього буджету й просила присутніх виповнити їх без підпису.

Дискусія була дуже оживлена. Цінні дані про домашнє буджетування дала п. Наталена Гавриш, абсольвентка Господарської Семинарії у Варшаві.

—o—

Сторінка без політики.

Королева Мері в музеї.

Льондонські часописи подають, що королева Мері відвідала перед кількома днями музей у Кардіффі і несподівано звернулась до кустоса з проханням показати їй плащ та інші предмети, що їх мав на собі князь Валлії в той день, коли його помазували на князя Валлії. Згідно з традицією ті всі реквізити переходять до кардіфського музею в той день, в якому князь Валлії стає королем.

Кустос виконав счудованими прохання королеви-матері, яка жестом дала знак, що вона хоче залишитися сама. Група окруження королеви пристанула у відповідній віддалі, але і з того місця теж видно було, як дрижала рука королеви коли вона лорнеткою оглядала плащ із горностаєвим коміром, шпалу, капелюх і т. д. Відтак королева підійшла до портрету, на якому був змальований князь Валлії замолоду і довго перед ним стояла. Коли вона вернулася до своєї дружини, її лице було холодне і спокійне, як завжди.

— Дякую вам — сказала до кустоса. — Всі речі знаменито збережені.

Ця вістка викликала в Англії доволі сильне вражіння.

SAMODZIAŁY LESZCZKÓW

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ“ ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

Смерть кухаря Наполєона III.

В маленькій місцевости Гомані, недалеко Валенсієну жив старець, якого дуже часто відвідували журналісти. Той старець — на прізвище Дезіре Карпантіє — був довгі роки кухарем Наполеона III.

Саме перед кількома днями він помер. Коли хтонебудь із журналістів ставив йому питання:

— Чому ви завдячуєте свій довгий вік?

Тоді кухар завжди відповідав:

— Смачному приготовлюванню моїх страв.

Карпантіє варив собі страву завжди сам і робив те навіть в останніх роках свого життя, коли їв виключно овочі та ярину. У розмові він залюбки хванився своїми подорожами по світі: Наполеон III. та цісарева Евгенія брали його завжди зі собою підчас своїх подорожей. У своєму житті Карпантіє бачив багато монархів і майже всіх видніших державних і політичних діячів із середини минулого століття, бачив знаменитих акторів, музик та малярів.

До самої смерти Карпантіє задержав ясність думки і знаменитну память.

—o—

Міліонер замкнений у власній касі.

В Атенах викликала справжню сензацію дивна смерть тамошнього багатиря, відомого грецького міліонера Алост. Кускуліса. Більш, як двадцять літ тому вимігрував Кускуліс до Америки як бідний чоловік. Там зумів він за короткий час роздобути завидки своїй проворності величенське майно.

Недавно повідомили поліцію в Гальвестоні, що міліонер щез від довшого часу і ніхто не знає, куди він подівся. Поліція думала, що багача схопили гангстери і будуть домагатися грубих грошей за викуп. Цілий місяць вела поліція в тому напрямі слідство, одначе не могла ніде знайти найменшої точки зачепу для такого злочину. Тоді слідчий суддя рішив докладно перешукати цілий дім та домашні уладження, щоб таким чином знайти хочби якийсь найменший слід.

Поліція почала обшукувати докладно найменшу закутину в домі, одначе вислід був завжди відємний. Вкінці суддя велів перешукати ще велику сталеву касу, в якій міліонер переховував свої гроші. Коли поліційний шльосар відчинив важкі панцирні двері каси, на підлогу обсунувся труп Кускуліса.

Імовірно міліонер шукав за якоюсь дрібницею в касі, при чому автоматичні двері каси зачіпнулися, або хтось мабуть їх за міліонером затріснув. Нещасний багач згинув із голоду. Дальше слідство виявило, що про нїякий злочин нема мови і тому слідство припинили. Грецький багатир залишив майна на тридцять міліонів доларів. А що завіщання покійний не залишив, тому майже ціле майно переходить відповідними пайками на його жінку і чотирьох синів, а якими він не жив у конче приязних відносинах.

Знову виходитиме найстарший

У СВІТІ ЧАСОПИС.

Важко сказати, коли направду повстала на світі перша газета. Вже у старинній Римі влада видавала щось гейби періодичний часопис, в якому повалялися ріжні доручення, накази й комунікати. Той часопис називався „Акта ді урна“. „Акта ді урна“ писали в кількадесяти примірниках на воскових табличках, або на пергамені.

Та радше можна вважати першим часописом у світі урядові комунікати, що їх видавала китайська влада в рівномірних відступах часу ще на 200 літ перед Хр. Ті комунікати перемінилися згодом в часопис у повному нинішньому значінні цього слова. Спершу ті часописи писали рукою на жовтім папері, бо жовтий колір уважають у Китаю цісарським кольором. Відтак ті часописи друкували і треба при тому пригадати, що китайці знали друкарську штуку кількасот літ перед Европою.

Китайський урядовий часопис перетривав більше як 2000 літ. Він перестав виходити в 1912 р. По дворічній перерві він появився знову, але десять літ тому його знову закрили.

Тепер китайський уряд хоче видавати часопис, який був би продовженням найстаршого у світі часопису.

Апетит павука.

Славний природник Джон Льобок, який переводив досліди над життям ріжних комах, цікавився теж і скількістю харчів, що їх споживає павук. Він устійнив, що ця комаха, беручи під увагу її величину, їсть найбільше з усіх комах і звірят. Льобок зважив відповідну кількість павуків перед і після їдження та обчислив, що якби так людина їла так інтенсивно як павук, то мусілаб хіба за 24 години зїсти цілих 2 воли, тридцять баранів, десять поросят і чотири бочки риб.

Значить, що ми робимо вовкові велику кривду, коли кажемо „вовчий апетит“, бо ми повинні говорити радше „апетит павука“.

ОБМАНЦІ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИ ФІЛЯНТРОПІВ.

Норвеська поліція викрила в місцевости Портсґрунд бюро, яке займалося доволі дивною діяльністю. Воно писало систематично листи до ріжних філянтропів і добродійних установ з проханням допомоги. Управителькою того бюра була якась Маргарета Ензен, яку всі вважали за богату капіталістку. Їй помагало в „добродійній“ діяльности двох синів.

Ясно, що датки, які щедро напливали, не йшли для ніяких убогих, тільки для дотепної матері і синів. Підчас ревізії у „бюрі“ знайшли незвичайно точно ведені книги, знаменито уладжену картотеку зі списом ріжних богатих осіб та їх адресами. При кожній адресі була теж коротка, але дуже дотепна характеристика кожної богатої людини.

Дотепна вдова та її сини вели в містечку Портсґрунд незвичайно скромне життя. Зате час до часу вони виїздили за кордон і там розкидали гроші на право й ліво.

—o—

КОЛИ МУЖЧИНИ КУПУЮТЬ ЖІНОЧІ ОДЯГИ..

Багато американським товарових домів розіслало до своїх клієнтів листи з повідомленням, що вони будуть уладжувати у своїх крамницях спеціяльні вечорі, підчас яких продаватимуть мужчинам виключно жіноче білля. У своїх листах фірми зазначують, що мужчини, які купують своїм жінкам білля чи інші частини жіночого одягу, на тому зовсім не визнаються й не мають найменшого смаку, так що жінки або викидають такі дарунки, або їх відпродують.

Тому у згадані вечорі у крамницях продаватимуть спеціяльні крамарі, які даватимуть мужчинам відповідні поради.

Справді американські купці вживають ріжних пропаганд — щоб „інтерес ішов“.

—o—

Кінова хроніка.

— Королевою кіна на 1938. р. вибрали в Парижі Марію-Люізу Флєрі — молоденьку акторку.

•

— Чаплін дозволив акторці Полет Годдар, заручаній із ним умовою, виступити у фільмі „Молоде серце“ з Дугласом Фербенксом-молодшим.

•

— У Стокгольмі журнал „Фільмбільден“ перевів серед своїх читачів анкету, яка була найкраща фільма минулого року. Більшість голосів дістала фільма „Життя Еміля Золі“. Найкращим актором минулого року признали Поля Муні.

•

— Японська цензура заборонила висвітлювати в Японії французьку фільму „Товариші зброї“. Причина: „насмішливе змальовування армії заприязненої держави“, значить Німеччини.

ВЕСЕЛЕ.

ПРОФЕСІЙНА ГОРДІСТЬ.

— Отже прошу мені сказати, в який ви спосіб украли портфель з кишені?

— Пане судде, думаю, що воно зовсім зайве. Правда, я міг би те докладно описати, але ви й так не зможете мене наслідувати.

СЛУХ І СМАК.

— Івасю, смакує тобі?

— Алеж тето, хіба чуєш?

ЗАЗДРІСТЬ.

Жінка: „Петре, що значить той чорний волос на твоїм фраку?

Муж: „Він значить, моя кохана, те, що ти не чистила ще мого фрака від тієї пори, як ти ще не була білявкою.

ПРИЯТЕЛЬКИ.

— Знаєш, Данко виявив мені вчора свою любов.

— Так? Правда, що він це робить чудесно?

ПЕРЕД ПОДОРОЖЮ.

— На день перед моїм виїздом я просто хорий із подорожньої горячки.

— Чомуж у такім випадку, не їдеш все один день швидше?

ПОХОДЖЕННЯ ВІД МАЛПИ.

— Дядьку, ми всі походимо від малпи — хорий чоловік перший запримітив, що він уже не є малпою?

Загальні збори „Маслосоюзу".

В четвер 14. ц. м. відбулися Загальні Збори „Маслосоюзу" в салі Т-ва „Молода Громада" у Львові при вул. Костюшка 1 а. Збори відкрив голова Надзірної Ради **сен. інж. Ю. Павликовський** в год. 10.45 передполуднем і привитав делегатів Районових Молочарень, представників центральних установ і української преси. До президії запросив **о. Павлюка** з Боянця, **сел. П. Григорчука** з Балинець, на секретаря **д-ра Карапінку** з Калуша, які засіли за президіяльним столом побіч голови. Далі торкнувся аграрної політики і наслідків стихійних нещасть, що зважили на нашім молочарстві. Діловий рік зазначився дальшим наступом на українську молочарську кооперацію, що виявляється головно підтримкою „дикого молочарства". Цей наступ зріс спеціяльно на Волині, де заборонено українським Районовим Молочарням утримувати навіть торговельний звязок зі своєю централею „Маслосоюзом" у Львові. Одначе мужня постава українського селянства на Волині перекреслює всі пляни наших сусідів. Присутні прийняли голосними оплесками заяву голови, щоб Збори вислали привіт українським кооператорам на Волині за їх гідне становище. Далі теплими словами згадав тих, діяльних кооператорів, які від нас відійшли. Їх память вшанували присутні повстанням з місць. По виборі верифікаційної комісії, що мала провірити протокол з попередніх Загальних Зборів, прийшли до голосу: **дир. А. Палій** та **дир. А. Мудрик.**

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ ДИРЕКЦІЇ.

Оба промовці доповнили обширний друкований звіт з діяльности „Маслосоюзу" за діловий 1937. Дир. А. Палій ствердив, що заг. поправа господарської кон'юнктури у світі, зокрема хліборобської продукції в европейських державах, найшла в багато меншій мірі своє відзеркалення в Польщі. На це вплинуло головно стихійне нещастя, посуха, що навістила найважче Галичину, себто терен діяльности „Маслосоюзу". Катастрофальна недостача паші причинилася до виняткового заломання продукції молока і вслід за тим на зменшення продукції масла. Всеж таки достава масла до „Маслосоюзу" в діловому році була навіть вища від достави з 1935 року. Одначе „М. С." зумів заспокоїти внутрішній ринок так, що недобір достав до „М. С." відбився тільки на зменшенні експорту масла. Це найкраще виказує зріст дрібної продажі масла у власних крамницях „М. С". Постійно теж зростає число покупців у крамницях „М. С." і це є найбільше відрадне явище. Незалежно від загального спадку продукції внаслідок стихійних нещасть і збільшеного натиску адміністраційної влади, достава молока до „М. С." збільшилася в діловому році на 14,67%. Цю збільшену доставу молока використав „М. С." головно до виробу сирів. З інших родів набілу дуже збільшилася в діловому році продаж сметани, творогу, шляхотних сирів і бриндзі власного виробу. Крім того поширено продаж вершків в діловому році, медів, хліба і булок.

При кінці ділового року „М. С." занявся направою і цинуванням бляшаної молочарської посуди. Дальше дир. А. Палій пояснив білянс і рахункове замкнення. Підкреслив, що адміністраційні кошти зменшилися в діловому році на 4,52 прц., хоч торги „Маслосоюзу" зросли на 1 прц. Вкінці обговорив нову загрозу для української молочарської кооперації від нового молочарського законопроекту, що хоче узалежнити всю торговлю набілом від адміністраційної влади. Крім того вже незабаром появиться новий розпорядок, що перекине цілу відповідальність на Районові Молочарні. Всі ці нові труднощі, що їх накладають на нас нові закони й розпорядки та нечувані перепони адміністраційної влади поборемо, якщо збільшимо свою працю.

Зі звіту **дир. А. Мудрика** присутні довідалися, що влада робить величезні труднощі при реєстрації українських молочарських кооператив, хоч вони виконали всі вимоги нового молочарського закону. Влада відмовляла їм права істнувати і замикала їх саме тоді, як побіч них істнували приватні молочарні, що не лише не відповідали законним вимогам, але навіть найприміщенішим вимогам гігієни. Щоб довести до упадку українські молочарські кооперативи адміністраційна влада використала навіть ті удари, що їх не щадила природа українському селянству. Отже деякі старости заборонили польським землевласникам, щоб продавали пашу або видерендовували пасовиська українським селянам. Поліція робила натиск, щоб українські селяни доставляли молоко до польських молочарських кооператив чи польських приватних підприємств виливаючи під різними приводами навіть молоко до рова і таким чином хотіли відстрашити наших селян від достави молока до українських Районових Молочарень. Одночасно польські молочарні чи приватні польські підприємці стараються вищою — явно — ціною за молоко притягнути українських селян на те лише, щоб поваливши українську молочарську кооперативу обнизити негайно ціну на молоко і використовувати немилосерно українських селян. Далі польські двори дістали приказ, щоб доставляли молоко лише до польських молочарень. Болючим ударом було теж припинення владою самодопомогової акції, що її вели секції охорони сільсько-господарських тварин „С. Г." і Р. М. Ця заборона впала на „С. Г." лише тому, що цю незвичайно корисну акцію між українським населенням вела своя рідна організація, бо польські організації вели і ведуть дальшу таку саму самодопомогову акцію, на тих самих основах і не зустрічають ніяких перешкод. Далі промовець підкреслив, що широкий загал населення оцінив як слід працю ветеринарних лікарів при Р. М. Найкращий доказ це вимога селян, щоби Р. М. ангажували щораз то нових ветеринарних лікарів (у звітовому році працювало 16 лікарів). Вкінці промовець спинився над справою приспішеної механізації Р. М., бо експорт нестандаризованого масла швидко скінчиться. До цього необхідні інвестиційні кредити. Уряд призначив на це 7 мільонів для молочарства цілої держави.

По довгих заходах обіцяв, що українське молочарство зможе користати з цього інвестиційного кредиту в сумі коло 300.000 зол. тоді, як для самого польського „звйонзку млечарского" на Галичину призначив суму **1,986.000 зол.** Одначе по 2 і пів річних заходах виплачено до нині одній українській кооперативі 27 000 зол., а другій 10.000 зол., себто ледви **37.000 зол.** Зате між польське молочарство розділено вже ввесь інвестиційний кредит і тепер воно робить заходи, щоб дістати дальші кредити. Отже ми мусимо інтенсивніше приступити до збірки власних фондів і так сконсолідуватися, щоби відбити наступ на українську молочарську кооперацію.

ЗВІТ ВЕРИФІКАЦІЙНОЇ ТА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

З черги **о. М. Павлюк** заявив, що верифікаційна комісія приняла протокол з попередніх Загальних Зборів. В імени Контрольної Комісії забрав слово її член дир. О. **Андрійович** і поставив внесок, щоб Загальні Збори признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції за їх діяльність у звітовому році. Вкінці **інж. Зибенко** склав звіт з ревізії переведеної РСУК.

ОЖИВЛЕНА ДИСКУСІЯ.

Над згаданими звітами розвинулася оживлена дуже річева дискусія, в якій промовляли: **дир. інж. Е. Храпливий** (двічі), **дир. Кобрин** (Бовнець), **дел. Фур** (двічі — Ременів), **дел. Фолис** (Лютовиська), **дел. Куземський** (Ожидів), **інж. Мельникович** (Жовква), **о. Прийма** (Ходорівщина), **сел. Ковальчук** (Улашківці), **м р Глуховський** (Биховець), **дел. В. Чижевський** (Боднарів), **дел. В. Троць** (Щирець), **д-р Карапінка** (Калуш), **сел. П. Григорчук** (Балинці), **дел. Скачіш** (Деліїв), **п-і І. Блажкевичева** (Тернопіль), **дел. М. Дмишко** (Радехів), **дел. М. Караван** (Камінка Струмилова), **сен. О. Луцький** (Львів), якого довшу промову нагородили

Д-Р ІВАН КОПАЧ. 3

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

Такий був стан нашої старої релігійної музики коло р. 1800. Та він держався і дальше у нас цілий XIX. в. і в основі держиться ще й нині, хоч велика і страшна світова війна (1914—1918) так дуже багато річей перевернула догори ногами, а неодно навіть і зовсім усунула з виду історичного життя людства. Ото московський большевизм виповів усякій релігії, а передовсім християнській, завзяту і безпощадну боротьбу, бо, очевидно, він-же сам у своїй недосяжній чи там райській, мовляв, величности хоче стати **одинокою вірою і надією** цілого людства. Він-же конфіскує, а то й зовсім спалює на костирі навіть Платона і Канта, що не підходять йому під смак його т. зв. марксистської науки та ідеольогії. А притім бурить і розвалює навіть найвеличніші архитектурно церкви або перемінює їх на музейні чи там клюбові станиці свого ніби премудрого, в дійсности дуже і дуже тупоумного і тільки безмежно зарозумілого та пишногордого т. зв. „безбожництва". А що знову діється поза офіційною совітською большевією, то бачимо або чуємо щодня таки побіч себе з власного життєвого досвіду або також з часописних звісток зблизька і здалека, як от з Еспанії чи Мексика і т. д.

Та покищо ще стоїть нам і славна Ярославова св. Софія у Києві і високий митрополичий св. Юр у Львові, а в них уже й переховується нам по змозі також ціле наше тисячилітнє релігійно-культурне добро. Розуміється, неотві — хочби які величаві архитектонічно — мури можуть таки колись розпастися, і то навіть самі собою від зубів невблаганного часу чи там, як каже раз Шевченко, за волею старенького Сатурна[1]), або й від розпутаної колись та незадержної ненависти завзятих противників так, як то сталося колись навіть зі славним єрусалимським храмом царя Соломона. Але те ще таки не мусить бути і певно й не буде ніколи, і то всупереч всяким ворожим затіям, вже й кінцем релігійного культу, особливо-ж такого прегарного культу, яким є отсе наш український ще від самого нашого славного Володимира Великого (980—1015).

Бо от уже незабаром прийде до нас і наш пресвітлий Великдень. І кількож-то людей бу-

---

[1]) Шевченко в р. 1849 згадує про напробки своїх „старих" (т. зн. батька і матери) такими словами:

„Хрести дубові посихались,
Слова дощем посмивались...
І не дощем і не слова.
Гладесенько Сатурн стирає!.."

Тут римський „Сатурн" стоїть замість грецького „Кроноса", бо Сатурн, попередник Юпітера, займав у римській мітольогії те саме становище, що Кронос (попередник Зевса) у грецькій. А що Кронос — то властиво грецький „хронос" (= час), то й видно ясно, що тут у Шевченка — зовсім оригінальна й вимислова, є то тільки мабуть задля ритму — римський Сатурн приняв на себе вложені поетом силоміць на нього функції грецького „кроноса", тобто „часу". Такого — що правда, зовсім несподіваного, але лише своєрідного і під поетичним оглядом справді імпозантного! — qui pro quo я більше ніде не стрічав у цілій всесвітній літературі, поскільки її знаю. Тут наш Шевченко, як зрештою й у всій своїй творчости, повний суверен, словом: Геній великан.

де знову на нашій землі плакати з радости, що ще дожили до того, щоб і собі заспівати разом із „усім чесним собором" оте божественне наше „Христосъ воскресе" тай „Ангелъ вопіяше" тай „Плотію уснувъ" і т. д. і т. д. Ба, але чи так то тільки на сам Великдень? А у Великий Четвер на Страстях Христових „Єгда славніи ученици"? А у Велику Пятницю при виносі плащениці „Тебе одѣющагося свѣтом яко ризою", а потім при Божім Гробі з поклоном „Благообразный Іосифъ"? І т. д. і т. д. Хто — питаю — зможе видерти ті неоцінені скарби нашої релігії, музики й поезії (хочби якою брутальною зверхною силою) з душі народу, якщо цілий нарід ті скарби справді цінить і ховає їх собі у своїй душі як найвище своє духове добро тут на землі?

Тай чи то не смішно, на який чи такий якийсь там адміністраційний заряд от так собі прихапцем з дня на день хотіти перекласти ті річи напр. на польську мову для так дуже модних отсе чомусь тепер, мовляв, „православних поляків"? А думаю, що нема також й найменшої потреби перекладати ті наші старі літургічні тексти на теперішню — так сказатиб, буденну чи там поточну — українську мову і вводити ті переклади зараз до Церкви замісць старих оригіналів для конечної ніби „українізації"[2]). А то тому нема потреби, бо в тих текстах і слова і мельодії тай звязані з ними побожні настрої впродовж цілих віків нашої великої історії так тісно зрослися взаїмно зі собою, що розривати тепер ті складники один від одного є — на мою думку — зовсім немож-

---

[2]) З цим поглядом Ред. Автора не погодиться певно багато наших читачів, особливо членів православних зарядів. — **Ред.**

присутні голосними оплесками, **дел. О. Андрієвич** (Печеніжин) і **дел. Семенюк** (Коршів), який при кінці своєї промови відчитав низку резолюцій. Делеґати Р. М. наводили безліч фактів, що ілюструють пляновий і послідовний наступ наших сусідів на українську молочарську кооперацію з усіх боків, вулицею починаючи, шиканами адміністраційної влади кінчаючи. Вказували теж на ріжні наші недомагання, що їх слід якнайшвидше усунути, щоб наша молочарська кооперація не лише видержала скажений наступ, але і розвивала далі свою корисну діяльність. Деякі делеґати звертали увагу на нову загрозу для українського молочарства від **пошесних недуг**: пришиці та слинявки. З промов усіх кооперативних діячів пробивалася сильна віра, що підсилений наступ на нас обеднає нарешті цілий український нарід і що його мусимо видержати. Промовці ствердили, що вороже наставлення і удари природи — стихійні нещастя не зломили нас, лише ще більше загартували. Молочарська кооперація вийшла у звітовому році далі вміцнена і під організаційним та матеріяльним оглядом і в ділянці технічного удосконалення та вкінці в ділянці господарсько-годівельних починів. Вкінці українська молочарська кооперація доложила всіх зусиль, щоб виповнити всі вимоги нового молочарського закону та розпоряджень, бо це ще більше зміцнить її.

Промовцям відповідали **дир. А. Палій** та **дир. А. Мудрик.**

Опісля Заг. Збори одноголосно признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції за її діяльність

ВИБІР ЧЛЕНІВ Н. РАДИ.

По півгодинній перерві на обід Загальні Збори вибрали однодушно до Надзірної Ради тих самих трьох членів Н. Ради, яких вильосовано. Отже членами Н. Ради залишились далі: **дир. Осип Андрійович (Печеніжин), сел. Кость Мигаль (Белзець) та о. Матвій Павлюк (Боянець)**; як заступник увійшов **п. Дмитро Двуліт** (Риботичі).

Ці незвичайно ділові Загальні Збори „М. С." закінчив короткою промовою голова сем. **Ю. Павликовський** в год. 4.45 пополудні

—o—

НОВИНКИ.

— **В першу роковини** смерти бл. п. Евстахія Прийми відправлять Поминальне Богослуження в суботу 16. ц. м. в год. 8. зранку в церкві св. Петра і Павла.

— **Забирають ще одну українську площу у Львові.** Магістрат м. Львова вивласнює 10-ти моргову площу, що є власністю церкви св. Миколая. Саме ця площа найбільше підійшла під будову міської очищальні.

— **Прикра помилка.** У частині накладу „Діла" ч. 80. з 13-го квітня ц. р. у посмертній згадці про бл. п. Юліяна Вергановського трапилася прикра помилка, що Ю. Вергановський був братом покійного Володимира Вергановського, б. проф. львівського університету. Спростовуємо цю помилку. Проф. Володимир Вергановський живе і, дай Боже, щоб жив якнайдовше.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Протиалькогольний вечір.** Протиалькогольний і протинікотиняний Гурток „Відродження" при гімн. СС. Василіянок у Львові, вул. Длуголша 17 а. улаштовує 16. п. м. протиалькогольний вечір разом із виставою. Вступ: добровільні датки від 20 сот. Початок у год. 17.30.

— **Концерт псальмів.** У неділю 17. IV. в год. 18-ій відбудеться в семинарицькій церкві Св. Духа концерт псальмів, які відспіває хор питомців Духовної Семинарії. Вступ за добровільними датками. Програма при вході через браму Духовної Семинарії.

— **Смерть львівського професора.** Учора помер у Львові у 69 р. життя емеритований професор львівського університету Мстислав Вартенберг. Він займав катедру фільософії поруч професора К. Твардовського, що помер кілька місяців тому. М. Вартенберг був мало продуктивний, як учений і не виховав собі учнів.

— **Автобусовий двірець** коштом 100.000 золотих будує магістрат міста Рибніка. Львів вдоволюється постоєм автобусів серед болотнистої Стрілецької площі.

— **Львівська хроніка.** В середу пополудні вибухла пожежа у пивниці, що належить до складу машфактури Марії Едель (Шпитальна 1). Огонь знищив більшу кількість сукна, якого вартости ще не устійнили. Склад занявся від ацетиленового апарату, яким монтер Беднарський спроваджував кальорифери. — До споживчої крамниці Стефанії Ільківни (Городецька 168) вломився невідомий справець і вкрав харчевих продуктів на суму 50 зол.

— **За зловживання у „Суспільній Обезпечальні".** По чотирьох днях розправи у справі зловживань у „Суспільній Обезпечальні" запав присуд, яким засудили: Динського на чотири роки вязниці, Бріфера на 4 роки, Фішлєра на 8 місяців на підставі амнестії зменшили до 4-х місяців), Винницького на 6 місяців з припиненням кари на 3 роки. Рубеля, Лянгевича і Кобера звільнили від вини і кари. Лянгевича і Рубеля боронили адвокати д-р Л. Ганкевич і М. Прийма.

— **Краєва хроніка.** Перед бережанським окружним судом відбулася розправа проти Петра й Івана Вальчишинів, яких обвинувачували за те, що кинулися на постерунькового Карла Гординського. Обох засудили на кару по 8 місяців вязниці. — Старшого постерунькового з Мдики, Михайла Мазура, засудив окружний суд у Перемишлі на півтора року вязниці з припиненням кари за те, що неправно ужив зброї та спричинив важке ушкодження тіла Владислава Куцеля.

— **Ограбили касу коломийської волости.** Нічию з вівторка на середу невідомі справці заїхали особовим автом під будинок коломийського волосного уряду, вломилися до кімнати, в якій стоїть огнетривала каса, розпороли її раком та забрали 300 зол. більоном. Під стосом паперів лежала заліза касетка з більшою готівою, але її грабіжники не запримітили. Вломники відїхали автом у невідомому напрямі.

— **Вмер польський маляр.** У четвер, 14-го квітня ц. р. вмер у Кракові визначний польський маляр Петро Стахевич. До найвизначніших його картин зараховують „Легенду про Матір Божу", „Кво вадіс" та „Похорон шахтяра".

— **Пожежа.** У Бобулинцях коло Бучача згоріли чотири господарства разом з мертвим інвентарем та збіжжам призначеним на засів; вдушилася одна корова.

— **Душегубство в Калуші.** В середу, коло 9-ої години вечором якийсь невідомий справець убив та ограбив власничку крамниці Цивію Геллєр. Коли Геллерова замикала крамницю і пішла до свого мешкання, віддаленого кількадесять метрів від Ринку, невідомий тип увійшов за нею до хати і користаючи з неприсутности домашніх, намагався відібрати гроші. Геллерова мала гроші у мішочку на грудях і завзято боронилася. Тоді напасник затягнув її до комірки і тим ударом сокири розчерепив їй голову. Після того розірвав блюзку і забрав мішочок, в якому було 1200 зол.

— **Поліцієнт застрілив поліцієнта.** В комісаріяті поліції у Полоцьку „пшодовнік" Мариян Буліцький стрілив три рази до „пшодовніка" Михайла Буца та поклав його трупом на місці. Після того вбивник вибіг на подвіря і скінчив самогубством, стріляючи собі в голову. Кажуть, що причина цього вбивства й самогубства — особисті порахунки.

— **Сплав дерева по большевицьки.** Контрольна комісія ствердила, що на ріці Ловаті сплавляють дерево так, що зрубані дерева разом з галуззям і корінням кидають до ріки, рахуючи на те, що водний струм сам занесе його до Ільменського озера. Тимчасом рівень води на ріці обнизився, а дерево позачіплялось об дно, творячи поклади грубі на 2 метри; до Ільменського озера не доплило ні одно дерево. Шкоду обраховують на десятки мілїонів рублів.

— **Смерть Шаляпіна.** У 65 р. життя помер у Парижі один із найбільших співаків останніх десятиліть Хведір Шаляпін. Він співав аж до останньої своєї недуги, яка звалила його кілька місяців тому. Шаляпін ніколи не хорував і ніколи не пильнував свого горла лїкувальними за-

---

живо, якщо для нашого народу хочемо ще й дальше задержати ті твори з повним їх життям та з цілою їх релігійною силою. Таж то подув довгих-предовгих віків, то подих наших великих предків віє з них на нас, тепер таких бідних і немічних — словом: то Божа сила міститься в них, все та сама і зовсім незалежна від дрібних та скоромінних людських мод і забаганок. Так непорушно удержує також римо-католицька Церква свою літургічну латину по цілім світі. І таксамо й жиди пестять собі свою старозавітну єврейську Тору, і то навіть по найдальших закутинах цілої землі.

А гадаю, що також під правописним оглядом треба би наші церк. тексти переписувати і друкувати рішучо і послідовно давним, питомим тим текстам, способом, т. зн. з „ъ" „ы" і „ѣ", поминаючи тільки рідкі і тепер справді вже зовсім непотрібні букви старої кирилиці: зело, кси, пси, фтиту та ижицю. До старих текстів, — які, очевидно, у нас треба безумовно читати з українською вимовою (отже „ѣ" як „і") — булоб добре для мирян, тобто для загалу вірних, долучувати з боку або на долині гарні українські переклади в цілости, або бодай у примітках додавати деякі короткі пояснення, особливо рідких і нам уже тепер мало зрозумілих старославянських висловів*)

Історія людства посвідчає наглядно, що всякий релігійний культ держиться дуже тверло колись раз устійнених та принятих норм і форм, а притім також освячених довгою традицією висловів. Так було вже в старовинній Єгипті і в не менше старовинній Вавилоні. А ми бачимо навіть у нашого Шевченка, якими самоцвітами із Святого Письма він прибрав та прикрасив свою так дуже розкішну і виплекану долю, українську Музу. Пригадатиб собі тут під цим оглядом от хочби тільки отой величний переспів його із пророка Ісаії (глава XXXV): „Радуйся, **ниво неполитая!**" А як далеко в старовину сягає у нашій богослужбі живуча невмируща традиція серед нашого народу, те нехай посвідчить от хочби отсей один момент: Хто з нас не знає і не співає що року онтого величного нашого кондака на Йордан (подаю як **строфу**):

„Явился еси днесь вселенній,
и свѣтъ **Твой, Господи, знаменася на насъ,**
въ разумѣ поющихъ Тя:
Пришелъ еси и явился еси
свѣтъ **неприступный.**"

Чи ми його не розуміємо, хоч він у старославянській мові? Так, певно всі, навіть зовсім незвичні й неписьменні, добре розуміємо і голосно співаємо. Алеж то твір царгородського духовника Романа (т. зв. Сладкопівця, родом із Сирії), сучасника византійського цісаря Юстиніяна (527—565), отже твір із VI. в. по Хр., тобто з часу, як у Царгороді будували найвеличніший на світі християнський храм, а саме церкву св. Софії, т. зн. храм для Божої Премудрости. А ось для порівнання грецький оригінал тої пісні (також яка поетична строфа, тільки написана нашими буквами):

„Епефáнес сémерон
те ойкумéне,
кай то фóс су, кириє,
есемейоте
еф гемáс ен епігнозеї
гимнýнтас се:
ѐльтес, ефáнес
то фос, то апрóсітон."

Ану, попробуй собі, цікавий читачу, той старовинний церковний наш „кондак" перекласти на якунебудь теперішню европейську мову, от нехай буде й на певно добре знану Тобі мову польську, евентуально для т. зв. „православних поляків", але перекласти так, щоб не стратити при тім ані музичного ритму ані також зовсім своєрідного гіератичного смаку чи запаху тої пісні і т. д. і т. д. Так, попробуй, а побачиш, що є твори, яких узагалі не можна перекладати...

Отже ми щасливі, що маємо нашу богослужбу в близькій нам і легко зрозумілій, високоцінній старославянській мові, яку маємо вже з IX. в. від св. славянських апостолів Кирила і Методія. А потрібні нам тут і там пояснення текстів дасть нам уже певно, бо й повинен дати, свідущий своїх душпастирських обовязків наш духовний провідник — священник.

(Продовження буде)

*) Такий, дуже гарний і дуже цінний, молитвослов п. з. „Будьте доскональні. Молитовник служебний пресвятої і пренепорочної Діви Марії" видав минулого року мій дорогий шкільний товариш ще з давної василіянської бучацької гімназії, о. Лазар Березовський ЧСВВ, тепер консультор Архимандрита ОО. Василіян у Римі (Жовква 1937, 16°, стор 484 + VI). Але може задять тим у нього як такі от „модерністи": В ім'я Отця (що що той апостроф?); молінни (чи вже й „молитва" не добре тепер у нас?); Слава Отцю й Сынові й Святому Духові (чим мало вже скочувалися аж до „Synowi" та „Duchowi"? Так великороси і поляки вважають не мають і не знають нашого питомішого, такого дуже для української мови характеристичного, середнього „и" (тобто звука, що фонетично лежить десь посередині між „і" та „ы"); „глас шостий" і „глас сьомий" (подумати тільки: старошкільне слово „глас" і поруч підмодерне „шостий", „сьомий"...)

собами. Він був сином казанського селянина і співав у церковному хорі. Після дуже короткого вишколу, він став відразу першорядним оперовим співаком незрівняним щодо сили свого голосу та драматичної інтерпретації дієвих осіб. Шаляпін обїхав увесь світ багато разів і зібрав мільони. Він мав кільканадцять дітей, які утримував. Кілька років тому видав свої прегарні спомини, 14-го вересня минулого року вибрався в нову подорож довкола світа з гостинними виступами, починаючи від віденської дежавної опери. Там він уперше поважно занедужав. Шаляпін створив незабутні креації в „Дон Кіхоті", „Борисі Годунові", „Севільському цирульникові" та багатьох інших. Його голос залишився на кількадесяти грамофонових плитах і у звуковій фільмі „Дон Кіхот".

— **Повінь в Туреччині.** Ріки, що повиливали в ріжних сторонах Туреччини, спричинили багато шкід. У місцевости Анасія вода позривала мости та забрала багато худоби. Ріка Акшекір виступила з берегів і затопила місто Акшекір і довколичні села. Ріка Рафік зірвала гаті і затопила місто Сівас та села Геве і Гіздіне.

— **Альбанський король купує маєток у Піщанах.** У чеських часописах появилася вістка, що альбанський король Зогу переговорює через свого двірського маршала у справі купна в околиці Піщан лісового маєтку, який він хотів би подарувати своїй майбутній дружині кн. Антоній.

— **Не хочуть комуністів.** Фінляндський парлямент відкинув більшістю голосів проект для політичних емігрантів (комуністів) з часу домашньої війни в 1918 р.

— **Соломоновий присуд.** В індійському місті Кевінпор дві жінки станули перед судом, домагаючись видачі їм трилітньої дитини, як їх рідної. Суддя положив дитину на стіл і наказав обидвом жінкам попестити дитину. Коли підійшла правдива мама — дитина привитала її радістю.

— **Єрусалимський собор валиться.** Високий комісар Палестини наказав зачинити в Єрусалимі собор Господнього Гробу тому, що там стверднли небезпечні щілини у склепінні та мурах. На цей Великдень духовенство не зможе вже в ньому правити. Собор вибудований хрестоносцями ще в XII. в. Щілини, які витворилися у будівлі повстали підчас сильного землетрусу в минулому році. Собор відновлять.

— **Новий колір волосся.** Один стрижій у Голівуді після довших розслідів винайшов новий колір волосся, який стане модним. На місці платинового коліру прийде колір шампанський, зроблений на підставі ріжних рослинних складників.

— **Нові шкільні таблички.** У гановерських школах увели замість зшитків таблички, які мають листки, наче паперові. Вони не чорні, а білі, і писати на них можна ріжними олівцями. Таблички вироблювані з німецьких сирівців.

— **Землетрус у Льондоні.** Коло 3. год. досвіту занотовано у Льондоні землетрус, що тривав 8 мінут. Потерпіла від нього лиш робітнича дільниця Степні.

— **Кари на шоферів.** Новий закон у канадійській провінції Альберта передбачує кари для шоферів, що переїжджаючи через місто, обхляпують прохожих болотом. При устійнюванні вини не будуть брати під увагу, як скоро їхав самохід.

— **Газові маски** мусітимуть закупити всі промадяни Чехословаччини; незаможні могтимуть просити приділити їм маски даром.

— **Ріжні вістки.** Президент Злуч. Держав подав до відома, що до кінця цього року Зл. Держави матимуть іще два величезні военні корабли, крім двох, що вже будуються. — В Англії є 110.000 осіб, яким не вільно ходити до кіна ані на спортові змаги, бо належать до такої організації. — Син архикнязя Карла Сальватора 29-літній Карло Пій виїжджає з Австрії на постійне до Мадярщини, бо жениться з донькою австрійського промисловця-жида Саш'ер. — У Льондоні помер у 45. р. життя маркіз Мільфорд Гевен, свояк короля Джорджа V., що оженився з донькою російського вел. князя Михайла Михайловича; він був головою кількох великих промислових організацій. — У віденській вязниці покінчив самогубством австрійський кат Лянг, який після першої спроби расистівського перевороту повісив кількох расистів, між іншим убивника канцлера Дольфуса — Пляннетта. — У Відні зачинили школу драматичного мистецтва ім. Райнгардта під проводом відомого режисера.

— **Запір.** Поважні представники медичного фаху переконалися, що навіть найделікатніші діти радо заживають і добре зносять природну гірку воду „Франціска Йосифа".

З концертової салі.

„СУРМА": КОНЦЕРТ СТАРОГАЛИЦЬКИХ ПІСЕНЬ.

Симпатичний і гарно вже записаний за час свого десятилітнього істнування мужеський хор **„Сурма"** у Львові, рішився за ініціятивою старих співаків-романтиків під кінець 100-літнього ювилею „Русалки Дністрової" ще раз воскресити настрій нашої старогалицької музики окремим самостійним концертом із співучастю **д-ра Кудрика,** як літературного патрона програми і двох відомих артистичних сил: піяністки п. **М. Вишницької** і співачки п. **М. Сабат-Свірської.** Не зважаючи на теперішню нашу концертову мізерію і кризу та не зважаючи на те, що наша старогалицька скарбниця не така вже стара й богата, щоб її експльоатувати на довгу мету, всеж таки концерт пройшов під моральним оглядом удатно і симпатично та засвідчив ще раз, що наша старогалицька музична культура не така вже вбога, щоби при гарнім опрацюванні й виконанні потребувала стидатися перед Европою.

Можна би мати сумнів, чи вибір усіх точок програми був уповні доцільний, чи напр. замість не дуже то старих і вже трохи налетілих ріжними новими манірами „Молодих снів", „Нашої жизни" й ін., не краще було відновити „Жовніра" Вербицького, „Річеньки" або й „Соловія" Лаврівського, або чи в сольоспівах замість переспіваної „Цвітки" не кращу прислугу зробилиб забуті сольоспіви Вербицького? Та полишаючи отсі сумніви на боці — всі точки програми, і хорові і сольові, полишили у публики миле і навіть подекуди глибше враження.

Хор „Сурми" — це невеликий, але добре зіспіваний, до того музикальний, свідомий свого завдання гурт, який все — навіть при деяких голосових труднощах — під вдумчивим проводом свого диригента виходить переможно, з доброю виразовою лінією.

Гарними квітками в китиці програми концерту були сольові точки: фортепіянова „Елегія" Людкевича (варіяції на тему пісні: „Там де Чорногора") у виконанні знаменитої піяністки М. Вишницької та низка сольовних пісень Матюка й Вахнянина у виконанні співачки п. М. Сабат-Свірської, яка у нас має устійнене імя і марку. Хто дотепний, міг би підмітити, що обі артистки в останньому часі чомусь немов спеціялізуються у виконанні старогалицької елегійної музи. Але треба мати надію, що ця хвилева односторонність репертуару не вплине чейже на хід їх дальшої артистичної карієри.

С. Л.

ЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

† Посмертні згадки.

ІНЖ. РОМАН ШЕХОВИЧ,

емеритований радник воєвідства та український землевласник, помер після довгої і важкої недуги у львівській університетській клініці у 62-ому році життя. Покійний був одним із тих старших громадян, при відході яких людина зідхає, згадуючи, що щораз рідші ряди громадян, загартованих у роках великого зриву. Покійний інж. Р. Шехович перейшов підчас світової та визвольної боротьби чималі особисті удари: хоч свідомий український патріот — був арештований австрійською владою, як „зрадник", та вивезений до Талергофу, де просидів 5 місяців. Підчас польсько-української війни був комісарем лісів у Долинянщині та доставляв паливо для залізниць на терені української влади і за те польська влада потім арештувала його та заслала до Домбя, де просидів близько рік.

Покійний, будучи людиною заможною, не скупив ніколи гроша ні праці для громадських цілей. М. і. він вибудував своїм коштом дім для „Просвіти" у Криниці, особливо теж цікавився аґрарною справою і парцелював грунти між наших селян. Був віддавна членом Видавничої Спілки „Діло" та цікавився якнайживіше всіми проявами українського пресового життя. Особисто теж відзначався великою культурою та товариськими прикметами, які єднювали йому поважний гурт приятелів і знайомих. Залишив Покійний двох дорослих синів.

Заупокійна Служба Божа відбудеться в пятницю 15. ц. м. в год. 6. попол. у крипті Вірменської церкви, після чого домовину з тлінними останками відвезуть до рідного села Покійного, Топільниці к. Старого Самбора, де находиться родинний гробовець.

Вічна Йому Память!

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Шевченкові роковини у Кремянці. Для гідного відзначування 100-их роковин вислолення Т. Шевченка з кріпацької неволі зорганізовано у Кремянці Шевченківський Громадський Комітет, який опрацював програму святкування. В день 77-их роковин смерти поета — 11. березня — була панахида в українській Св. Чеснохрестній церкві. Потім (20. березня) архимандрит Олексій у сослужінні численного духовенства відправив у великій монастирській церкві врочисту панахиду по Шевченкові українською мовою, а перед відправою виголосив до вірних слово про значіння Шевченка для українського народу. Увечорі того-ж самого дня відбулася святочна академія в честь Шевченка. Після відспівання „Заповіту" п. Б. Козубський у вступній промові змалював величню постать Великого Кріпака і схарактеризував його значіння для відродження українського народу. Дальша програма складалася: 1) з низки хорових продукцій, виконаних бездоганно селянським хором зі села Рахманова під орудою п. Юрія Кульчицького („Думи мої", „Бють пороги", „Ой діброво, темний гаю", „Сонце заходить", Гамалія), 2) цілих декламацій — А. О. Коваликовському (декл. М. Дивнич), Людмили Волошки, Шевченкові від жінки-українки (декл. Н. Іващенківни) і Сон (уривки) (декл. В. Генсьоровський), 3) гарна хронологія на глядачів зробило виконання інсценізації балади „Причинна", написаної Шевченком сто років тому, в постановці п. В. Ковалевської і п. Ф. Омелянович-Павленкової. З незалежних причин деякі підготовані точки відпали. Після закінчення програми численно зібрана публика проспівала національний гимн і в підн. несеному святочному настрою розійшлася. Після академії увесь склад Шевченківського Громадського Комітету адміністративна влада потягнула до відповідальности за допущення виконання українського національного гимну, мотивуючи обвинувачення арт. 15 права о використанні", котрий каже, що „хто в публичному місці демонстративно виявляє неприязнь або ненависть для польської держави чи державних установ, то підлягає за те карі арешту до 2 тижнів або до 500 зол." — В повіті в цілому ряді сіл тимчасово відбувся святкування памяти Т. Шевченка, яке уладили філії Українського Добродійного Т-ва у Кремянці.

Конфіската часопису „Церква і Нарід". Повітове староство сконфіскувало чергове число (7. з датою 1 квітня) офіціозу Волинської Духовної Консисторії „Церква і Нарід", що виходить у Кремянці двічі на місяць.

Замкнули філію Українського Добродійного Т-ва в с. Підлісцях. 22. березня після річного істнування кремянецьке староство розвязало в с. Підлісцях філію Українського Добродійного Т-ва, яка мала власну бібліотеку-читальню, аматорський гурток і недавно придбала радіоапарат. Мотиви закриття: „Filia w swej działalności przekroczyła granice uprawnień statutowych, ponieważ nie prowadzi prac charytatywnych i kulturalno-oświatowych, lecz akcję polityczną lub do polityczne zbliżoną, co nadaje jej charakter stowarzyszenia politycznego; stosunki takie nie mogą być tolerowane, gdyż zagraża to bezpieczeństwu, porządkowi i spokojowi publicznemu.".

Праця батьківського комітету української гімназії у Кремянці. Завдяки заходам секретаря комітету п. Калуднової в цьому шкільному році уладжено низку імпрез, дохід з котрих поповнював касу комітету. 31. жовтня м. р. в мурах гімназії уладжено чайний вечір, що дав 51 зол.; 16. грудня аматорський гурток під кермою артистки Ф. Омелянович-Павленкової виставив драму Шевченка „Назар Стодоля", що дало 36 зол. 90 сот.; 13. січня м. р. комітет уладив Маланчин вечір, який дав 27 зол. 65 сот.; наприкінці 13. лютого п. р. аматорський гурток виставив драму Г. Ібсена „Нора". Режисерувала і титулову роль відтворила артистка Ф. Омелянович-Павленкова. Драму виставлено досить добрайно. Перед виставою п. Калуднова відчитала реферат про творчість Ібсена. Чистого доходу з вистави було 58 зол. 90 сот. Разом з імпрез зібрано 174 зол. 45 сот., за які ведеться доживлювання бідних учнів гімназії, що часто ходить до школи пішки по кілька кільометрів.

Заложення комітетут католицької акції в Ланівцях 10. березня п. р. в славних уже Ланівцях відбулось зібрання місцевих політів, на котрому вельмп. ґрос. пант. каптан Абрамів і війт Стильницький виголошували протиукраїнські та протиправославні промови, вихваляючи свою акцію „навертання" православних на католицтво і взиваючи присутніх поширювати та поглиблювати цю акцію. Вислідом цих проявів засновано комітет, що має заінкубувати католицьку акцію в Ланівцях та околиці. Такий характеристичний погляд має у вас велика ідея Католицької Акції.

Спорт.

ЛЕГКОАТЛЕТИ „ПРОСВІТИ".

КОМУНІКАТ СПОРТ. СЕКЦІЇ СОКОЛА-БАТЬКА.

В неділю 17. п. м. відбудеться масовий біг напростець з нагоди 70-ліття „Просвіти" з площі Сокола-Батька, що його улаштує Спортова Секція Сокола-Батька при співучасти Коршатського Лещетярського Клюбу та „Оріля".

Взиваємо всіх змагунів і змагунок усіх вище названих організацій та українське громадянство до масової участи у великім бігу напростець з нагоди ювилею „Просвіти".

УКРАЇНА — БУДАФОК (БУДАПЕШТ).

В неділю 17. п. м. відбудуться в год. 4. попол. на границі Погоні сензаційні змагання між дружиною України та будапештенським Будафоком, який у мадярській Державній Лізі займає завжди добрі місця. В поминому часі Будафок є без сумніву кращою дружиною, як Бочній, що ми його минулого року мали змогу оглядати. До цих важних змагань виступить Україна скріплена Сюцевом у нападі, який на той метч дістав окремий дозвіл. Докладніші дані про склад України в черговому числі. Усі вістки, що досі появилися у пресі про склад України, передчасні.

—o—

Нові книжки и журнали.

Евген Храпливий: ПОТРЕБА РОЗБУДОВИ НАШОГО ХЛІБОРОБСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА. Бібліотека „Сільського Господаря" Ч. 144. Накладом Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар". Львів. 1938. 8°, стор. 20.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

П'ятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Театр Рівнородностей.

П'ятниця 15. 4. вистави нема.
Субота 16. 4. вистави нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пеклі.
19. IV. Невольник.
З Калуша їде театр до Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОЛЬНИЦЯ.
15. IV. Подружній метч.
16. IV. Маруся Богуславка.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „Голгофта".
КАСІНО: „Голгота".
КОПЕРНИК: „Голгота".
МЕТРО: „Дон Беско" реліг. фільма.
ПАНО: „Голгофта" пасійна фільма.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Югославія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 15. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Бетовен із пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Пря Божому Гробі" фрагм. із лїта Словацького; 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції; 15.30 „Земля, що по ній ступав Спаситель" авд. для старших учеб; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 „По дорозі на Голготу" рел. пісні у вик. подвійного вок. квартету; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „При хресті" літер. авд.; 17.25 Бокеріні: „Стабат Матер" оратория на два сопр., тенор, хор, смичк. орх. оп. 61; 18.00 Огляд видань; 18.10 Гурист. інформатор; 18.15 Г. Райтер: „Страсти" на форт.; 18.35 „Історія Хреста"; 18.45 Для села; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Єрусалимський відпуст; 19.50 Гайдн: „Сім Христових слів" оп. 51, смичк. квартет; 20.45 Веч. денник; 21.00 „Історія про Страсти Христові" авд. на осн. середновічних пісень; 21.30 Симф. концерт, орх., баритон. 22.35 Мотети 16. століття, хор солістів, 22.50 Ост. вістки; 23.15—24.00 Твори Шумана з пл. (надає Варшава II).

Субота, 16. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Музика з пл.; 14.45 Вагнер із пл.; 15.15 Програма на завтра; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Театр Уяви для дітей: Оповідання про великодушного лицаря Готфріда; 16.00 Монюшко: „Дерево хреста" у вик. хору; 16.15 Твори на скр. і орг.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Страсти св. Воскресення, містерія в муз. І. Чеха; 17.45 Наша програма; 19.00 „Чудо на пуотіші" авд. для дітей на осн. Лягерлоф, Радіова суботa; 20.00 Вечір спогадів, орх., сол., хор, 21.30 Мисливі „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія у вик. артистів міланської Ля Скалі, після опери Ост. вістки, Метеорольог. комунікат; 23.00 Сальонова музика з плит.

Неділя, 17. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Що чувати серед хліборобів; 8.20 Військ. орк.; 9.00 Трансм. з Вотикану канонізації А. Боболі; 12.00 „Великдень" опов.; 12.20 Музика, співи; 14.30 Весела авд. для дітей; 15.00 Авд. для села; 15.30 Нар. коляда, пісеньки; 17.30 „Великдень вигнанського чорта"; 18.00 Великодній перекладанець, муз. авд.; 20.00 Великдень на суші й морі, словно-муз. авд.; 20.45 Програма на завтра, бікучі вістки; 21.00 „Та йой" вес. авд.; 21.30 Солісти: скрипка, форт.; 22.30—24.00 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 15. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.10 20.00 З давніх часів, орх., сол., 20.30 21.00 „Легенда про сліпу Йолянту" оп. Чайковського; БУДАПЕШТ 18.35 Арфа, 19.30 Орх. концерт, 21.00 Концерт під дир. Дорнанія, орх., співи; ВІДЕНЬ 15.30 Концерт квартету, 19.10 Концерт дворської орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Дитячі пісні, 15.30 Хор, 18.00 „Пасхалія пісель" Баха, 22.30 Давня камер. музика; КЕНІГСБЕРГ 19.10 20.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Богослужбова мова і її значіння в історії Закарпаття"; концерт церк. пісень; МІЛЯНО 22.05 Хор; ПРАГА 20.05 21.00 „Стабат Матер" орат. Двожака; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 18.15 Клявесинові твори Баха, 19.00 Сонати, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Сен Льосі" драм. поема Ромен Ролляна з муз. Одербера; РІМ 17.15 Орг. музика, 20.30 Розр. музика; СОФІЯ 19.15 Спів, 21.30 Легка й танк. музика.

Субота, 16. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 18.00 Улюблені мельодії, орх., 19.10 Оп. мельодії; БЛІГОРОД 20.00 Нар. пісні; БРЮСЕЛЬ ФЛ. 21.00 „Драма Христі" орат. Бенса, 22.10 „Марітана" оп. Валлєсі; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 13.00 Орх., 17.30 Форт. 18.40 Віол., 21.15 22.00 Цит. муз.; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Форт. концерт ес-дур Бетовена; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Академія самоосвітнього кружка учениць руської реал. гімназії в Мукачеві; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. концерт, 21.00 Орх., 22.00 Голоси світа; ПРАГА 16.30 Концерт хору. 17.55 18.00 Театр Уяви (нім.), 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.15 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, з участю хору; РІМ 17.15 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Клеопатра" опера Армандо Ля Роза Пародіз; СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 19.15 Форт., 20.15 Спів, 20.45 21.00 Концерт.

Неділя, 17. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Муз. дрібнички, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 „Весела вдова" оп. Легара; БУДАПЕШТ 12.40 Концерт оп. орх., 17.00 Цит. музика, 19.00 Орх. концерт, 22.45 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. мельодії, 13.00 Розр. музика, 14.00 Великодні казки, 18.15 Коринтійська нар. музика, 19.10 20.00 21.00 „Цуг Гольденен Кіферль" оперета Штольца, 22.30 Танцова музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Дуга орх., 17.00 „Дас Гаменай" ком. Фіца, 20.00 21.00 Вес. вечір; КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Нюнни" оп. Д' Альбера; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, хор; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, опісля танк. музика; ПРАГА 11.20 Симфонія „З нового світа" Дворжака, 15.35 Словацькі нар. пісні, 16.40 Військ. орх., 19.30 21.00 „Цілунок" оп. Сметани; РАДІО ПАРІ 19.02 Сюїта, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Міса Солєннїс" д-дур Бетовена; РІМ 17.15 Розр. програма, 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 19.30 Форт., 20.00 Спів.

БІРЖА.

Львів, 14 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·72 89·25, Доляри американські 5.30·00, 527·00 Доляри канад. 5 27·50—5.25·00. Фіорени гол. 295·49—293·75. Франки фр. 16·93 — 16·43, Франки швайцарські 122·40—121·60, Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч. 15·00—12·50 Кор дан. 118·00—117·35 Кор. норв. 133·03 — 132·03, Корони шв. 136·59—135·60, Ліри італ. 24·10—23·00, Марки фінляид. 11·71 —11·25, Марки нім. 106·00 — 102·00 Шилінги австр. 89·00—88·00, Тель Авів 26·2 —25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 114·00

Акції.

Банк Польський 115·00 Цукор. 34·09 Вуголь 30·50, 28·25, Лісьпол 63·90. Можеїв 13·00, Островець 55·00, Старахович 38·25, 37·00, Габербуш 47·00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·00, 3 інв 1 ем. 82·00 серія 90·75 3 поз. інв, 2 ем. 81·00 серія 89·50 5. конверс. 69·50 прем. дол. 42·00, 4 консол. 67·00.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 14. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вик. в опак.	3·60 зол.
молоко	18—19 сот.
(одна копа)	3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

КУПНО - ПРОДАЖ

НОЖИЧКИ, пазурки, секатори, всяке городниче приладдя поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 732 5-4

РОВЕРИ, моторовери, мотоциклі гуртово поручає Ігнаци Роман, Сва з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 6-20

ОГО ОШЕННЯ.

Жадайте тільки муштарду
„МІКА"
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 7—10

Коли терпнуть — Пий Святоіванський Сік Зілля („дівочий") успішний при болях і кольках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, нирковому камінню і мікура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42.00 Магістер Едвард Гобец. 15-0

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

успішний при шкірних висипках, болячках, сарофулах, коростах, червоній шкарі, лишаях і веснянках. Продажа в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5.42-00 Магістер Едвард Гобец. -15

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум капи і намітки, в найбільшім вибор

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Легіонів 29, в подвірю, тел. 286-38

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеві шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і повинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, вимам і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 83 (14.915). Львів, субота 16. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-29
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Воєвода Юзевський відійшов з Волині.

„ЗМІНА СИСТЕМИ, ЧУ ТІЛЬКИ ЗМІНА ОСІБ?" — ПИТАЄТЬСЯ „СЛОВО НАРОДОВЕ".

Акція деяких польських організацій і деяких відломів польської преси, яку вони вели від довшого часу проти волинського воєводи Юзевського і яку в останніх днях особливо посилили, увінчалась успіхом: **воєводу Юзевського забрали з Волині.** Польська Телеграфічна Аґенція принесла сьогодні вістку: волинського воєводу Юзевського перенесли на становище воєводи в Лодзі; на його місце приходить дотеперішній воєвода в Лодзі — Гауке-Новак.

З зідханням полекші стрінуло цю вістку львівське „Слово Народове" у замітці п. н. „Влада воєводи Юзевського на Волині скінчилася!"

„Вістку — читаємо в ній — про зміну на становищі воєводи в Луцьку прийме ціле польське громадянство Волині й Галичини і більшість польського громадянства у цілій Польщі зі справжніми радощами. Воєвода Юзевський майже 10 літ — з малою перервою — виконував свій уряд на Волині і не тільки підтримував, але з з нічого будив до життя український націоналізм. Воєвода Юзевський протеґував волинські українські політичні орґанізації, переводив на спілку з мін. Понятовським пожвавлену парцеляцію більшої посілости між українських селян, серед яких розбуджував українське національне почуття".

„Слово Народове" стверджує, що діяльність воєводи Юзевського обєднала проти нього ціле польське громадянство Волині без ріжниці політичних поглядів та що він тримався на своєму становищі тому, бо тішився довірям найвищих чинників. Щойно як він заанґажувався в акції, що противилася „повротові зрущоней людносьці Волиня до польскосьці", напір „опінії публічней" був такий сильний, що його перенесли до Лодзі.

У цій своїй радости „Слово Народове" тривожиться тільки одним: „чи ця зміна на Волині буде зміною системи, чи тільки осіб?"

Відхід воєводи Юзевського з Волині вважаємо такою політичною подією, що займемо до неї становище окремо, ширше. Однак відразу зазначимо з цілим притиском, що коли „ціле польське громадянство" прийняло той відхід „з радощами", то й ціле українське громадянство стрінуло його — **без найменшого смутку.** З цього одного видно, що справа не така проста, як здається польським ендекам. Очевидно, казати про те, що воєвода Юзевський „розбуджував з нічого український націоналізм на Волині" — можуть тільки такі анальфабети в українських справах, як пп. редактори зі „Слова Народового". Адже напр. у 1922 році, коли більон національних меншин на Волині здобув 100% мандатів, не було там ще п. Юзевського! І Петра Пеяного теж ніхто українським націоналістом не назве!

Реорганізація осередньої влади СССР.

КОЛЕҐІЯЛЬНИЙ УСТРІЙ НАРОДНІХ КОМІСАРІЯТІВ.

Перед кількома днями президія найвищої ради СССР віддала керму наркомів важкого промислу і комунікації колегіям; тепер так само переорґанізовано ще два наркоми: легкого і харчевого промислу. Майже до всіх колегій належать вищі урядовці ГПУ.

У Москві говорять, що небавом введуть колеґіяльний устрій і до наркому закордонних справ.

„Закон про охорону ладу в державі" увійшов у життя в Румунії.

В румунському урядовому деннику появився закон про оборону порядку в державі, такого змісту:

1) Заборонено пропаґанду за зміною державного устрою, клясовою боротьбою, проти плачення податків та вся пропаґанда в школі і церкві, крім того голошення релігійних доктрин, що їх держава не визнала.

2) Заборонено, нелеґальні зібрання та вуличні походи і співи, що мають характер політичної демоистрації.

3) Заборонено брати участь у процесіях і маніфестаціях, яких ціль заборонена законом, уживати озброєних формацій для політичних демонстрацій, поширювати заборонені законом друки.

4) Заборонено діставати якунебудь винагороду із закордону на цілі, заборонені правом.

5) Діяльність усіх політичних орґанізацій не сміє виходити поза норми передбачені правом.

6) Тайні релігійні товариства заборонені.

7) Орґанізаціям не вільно вживати назв розвязаних орґанізацій.

8) Про розвязання орґанізацій рішає рада міністрів. Майно розвязаних організацій буде ужите на суспільну опіку.

9) Особи, що дістають якунебудь винагороду від держави, не сміють брати участи в політичній діяльности.

10) Студенти й учні не сміють мішатись до політичного життя.

11) Товариства, що дають матеріяльну підтримку забороненим організаціям, будуть розвязані.

12) Заборонено уладжувати збірки на розвязані орґанізації та переховувати особи, що їх засуджено, або що за ними шукає поліція.

13) Заборонено розповсюднювати дипльоматичні документи, що торкаються ладу в державі.

Особам, що нарушили би ці заборони, загрожує вязниця від 3-ох до 5-ох літ і концентраційний табор від пів до одного року. Крім того вони не могтимуть займати публичних урядів, видавати ані редаґувати періодиків та робити достави для держави.

Кінець страйкової анархії у Франції.

Французький уряд опрацьовує тепер протистрайковий закон, що появиться як декрет. Цей закон постановлятиме, що коли в якійсь фабриці вибухне страйк, представник держ. адміністрації має перевести негайно між страйкуючими плебісцит. Якщо більшість робітників заявиться за страйком, тоді автоматично будуть припинені дотеперішні умови про працю і конфлікт піддається арбітражевій процедурі. Коли ж більшість буде проти страйку, меншина, яка втратиметься перешкоджати праці, підпадає суворим карам за підбурювання до нелеґального страйку і за евентуальне обсадження фабричних терен.

Ентузіязм.

Львів, 15. квітня 1938.

Ми вичитали в газетах вістку про вражіння, що його в Англії викликав недільний німецький плебісцит у справі „аншлюсу". Англійці, читаємо, рахувалися з тим, що в державній Німеччині за злукою з Австрією чи пак за прилученням до Австрії німецької батьківщини, голосуватимуть всі, а в самій Австрії — велика більшість. Знали теж згори, що німецький пропаґандивний апарат працюватиме з найбільшою прецизністю і той хист орґанізувати масову маніфестацію з усіми декоративними акцесоріями, який виявився з нагоди XI. Олімпіяди, норимберських зїздів, відвідин Мусолінія у Німеччині, чи хоч би першого після аншлюсу візду Гітлєра до Відня, — виявиться в цілій величі і в даному випадку. А всеж ніхто з англійців не сподівався, що голосуватиме аж така скількість управнених, що за аншлюсом упаде аж стільки голосів, що актові голосування товаришитиме аж такий могутній, всенародній, масовий ентузіязм. І англійці, які з кожної події хотять черпати досвід (мабуть єдиний в Европі нарід з таким тонким змислом реалізму та з хистом — учитися на поразках минулого), з острахом призадумуються, що буде, коли такий масовий ентузіязм нації з такою динамічною силою — звернеться у напрямку, що йтиме проти европейського миру (читай: проти англійських інтересів).

Нема ніякого сумніву, що в наших неспокійних часах, коли людськість стала така нервова, питання настрою грає першорядну ролю в політичних справах. Настрій має належить до тих „імпондерабілій", які мають свою питому вагу в чисто реальній політичній калькуляції. І тому від непамятних часів, коли ще не було держави, як правно-політичної орґанізації в нинішньому розумінні, кожний володар старався витворити в підчинених собі масах настрій, потрібний йому для конкретних цілей: війни, миру, нової данини чи нового військового набору. Питання воєнної пропаганди творить цілу окрему ділянку, так само, як взагалі пропаганда стала вже немов окремою ділянкою теоретичного та практичного знання, на яке складається перш усього знання людської психіки та психольогія маси. Як у практиці виглядає пропаганда воєнного часу, про це м. і. проречисто говорить славна книжка Поншомбія „Брехня у воєнному часі".

Ентузіязм — це той рушійний чинник, без якого не може обійтись ніяка масова акція. Ентузіязм необхідний для втримання нації у такому духовому стані, який єдино здібний до творчих конструктивних діл. Ентузіязм, скермований на діло знищення і руїни, вироджується у масову психозу, небезпечну для людського роду. Що може ентузіязм, бачили ми не тільки на геройських подвигах Термопіль, Маратону, Кан і Капуї, переходу крізь Альпи Наполеоном, або в нашій українській історії на козацьких походах проти турків чи у добі Хмельниччини, — але й бачили ми у часах української визвольної боротьби: і польська сторона у Львові вміла витворити у себе ентузіязм боротьби і червоне командування вміло безумовно надхнути ентузіязмом таку таращанську дивізію, (зложену майже з самих українців!) і після битви під Чортковом запанував в УГА та серед населення ентузіязм і Мотовилівка булаб неможлива без настрою ентузіязму, що разом з залізною дисципліною творив ідеальну симбіозу в СС-ах...

А проте є велика ріжниця між підходом до ентузіязму українців та чужинців. Є вже у нас цілі теорії про те, що ентузіязм, настрій вдоволення та настрій захоплення — це все. Хай, мовляв, буде ентузіязм, а діло прийде немов автоматично, само з себе. Іншими словами — спершу ентузіязм, потім сама справа. Колиж не-

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНСІОНІВ!
Всіляка обстанова для пансіонів
ПАВЛИНА ЛЯНДАВ
СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ, ЛЯМП ЕЛЄКТР. І НАФТОВИХ
та виповича льня начиння на шлюби і забави
Львів, вул. Казимира Великого 17.

ма ентузіязму, то й невідомо — для якої справи він потрібний. Настрій, почування — це все: розум, логіка, інтерес — не рахуються. У чужинців навпаки: спершу повстає план, потім уробляють настрій, потрібний для його реалізації, що більше, частинна реалізація того плану служить для тимбільшого підбадьорення мас. Усім керує здоровий розум, почуття свого інтересу, холодно вироблений план. Так було з усіми актами, що їх творить Гітлер: з вимаршом до Надренії, з заведенням загальної військової служби, з протикомуністичним бльоком держав, з „аншлюсом". І на нашому галицькому терені ми були свідками, як у поляків зродився план консолідації, як повели у цій справі акцію порозуміння, що довела до створення Комітету, як витворили настрій польського ентузіязму, щоб його використати і проти нас у послідовній протиукраїнській роботі.

На превеликий жаль, на нашому українському суспільно-політичному ґрунті нема тепер ані настрою ентузіязму ані ніякого плану якоїнебудь реальної роботи. Працюють установи й організації, але бе їх політична розпорошеність, політична інерція та суспільно-політичний маразм. Нема осереднього кермуючого та консолідуючого чинника, такого, що ініціював би акцію, яка всилі булаб викресати ентузіязм громадянства, нема теж спроб творити ентузіязм, потрібний для переведення конкретних дій.

Очевидно, на довшу мету такий стан неможливий. І тепер він уже цілком нестерпний, і тепер уже поодинокі громадяни та цілі громадські гурти відчувають, що нарід не може обійтись без такого морального підйому, який необхідний для невсипущої конструктивної праці. Всі здорові національні сили борються проти настрою дефетизму та поборюють його прояви. Віримо у того здорового генія української нації, який не дозволить, щоб настрій дефетизму прийшов на місце настрою ентузіязму, творчого ентузіязму праці та боротьби за кращі умовини життя!

ік.

Хто хоче зложити
СВЯТ-ВЕЛИКОДНІ
ПОБАЖАННЯ
своїй рідні, своякам, приятелям знайомим, містить
СТАРИМ ЗВИЧАЄМ
бажання на сторінках
СВЯТОЧНОГО „ДІЛА"
Бажання до 15 слів коштує 2·— зол., кожне дальше слово по 20 сот. — ТЕКСТ враз із належністю приймає Адмін. „ДІЛА" тільки до 20 квітня ц. р.

Е. ДУМИН
Львів, Коперника 4.
Поручає на Свята новини жіночі й мужеські.
Мужеські: Капелюхи, сорочки, краватки, рукавиці, скарпетки
Жіночі: Панчохи, білля, рукавички, блюзочки, апашки

Плєбісцитовий поїзд.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 11. квітня 1938.

Дня 10. квітня небагато німців, старих і нових австрійських, полишилося в межах Швайцарії, таксамо очевидно як і в інших державах, де перебувають німецькі громадяни. З огляду на те, що Женева положена лише над озером, а не над морем, де можна виїхати поза трохмильове територіяльне пасмо і голосувати на німецькім кораблі, довелося німецьким громадянам Женеви, між ними й одному українцеві, виїхати до Лераху, найближчого німецького міста, якийсь десяток кільометрів від Базелю, отже зробити подорож приблизно 5 годин поспішним поїздом. Для кількох сотень цих виборців з місцевим консулем на чолі призначено спеціяльний поїзд, по зниженій, але на нашу мірку всеж досить високій ціні. І справді, скільки знайшлось би українських, та й не лише українських виборців, які з власної волі згодились би заплатити приблизно 20 зол. і витратити цілий день, хоч і неділю, щоб приєднати свій голос до інших, знаючи, що за дотичну справу віддадуть свої голоси мільони старих і нових німецьких громадян і ствердять її майже стовідсотково!..

Але тут і не йшло про звичайний плебісцит, один з таких, які у Швайцарії відбуваються часом кілька разів на рік, а йшло про вияв національної солідарности перед власною нацією і перед цілим світом, в якій майже кожний німець бере участь. Лише завдяки цій національній солідарности міг перевести Гітлер серед німецької нації дещо таке, у що ще кілька років тому небагато людей вірило в Европі.

Самий плебісцитовий акт дуже нескладний. Подорожні плебісцитового поїзду попрямували за прапором женевської німецької кольонії на площу перед дворцем, і дотичний впорядчик подав їм через голосник до відома, що німці з чужини мають складати свої виборчі бюлетени в човім ратуші, а австрійці у старім. Німці дістали білі бюлетені, австрійці зелені. По перевірені паспу та конзулярної виборчої посвідки видавали бюлетен. На ньому зазначено два кружки: на одному надруковано „так", на другому „ні". На одному з них треба поставити хрест, покласти до коперти і подати урядовцеві при столі, який складає їх на купу. Хто хотів заявити „ні", міг це цілком спокійно зробити, але оголошений висліднк плебісциту показує, що це робили лише у виїмкових випадках. Бо нечисленним противникам сучасного німецького уряду вистачає цілком просто не брати участи у голосуванні. Це вони могліб зробити таксамо безпечно, як і подати бюлетен із запереченням. Стверднти наявність чи відсутність когось при виборах властиво досить тяжко.

Але ті, які й повірять, що з примусом плебісцит не мав нічого спільного, можуть закинути, що високий відсоток голосів, поданих провідникові держави, є наслідком відповідної пропаганди. Пропаганду, розуміється, перевели із справжньою німецькою справністю. Пропаганди не бракувало, розуміється, і в Лераху. Вулиці перетворено в алеї червоних прапорів з чорним гаковим хрестом на білім кружку; урочисто прибрало місто численні плебісцитові поїзди, ціла весняна днина була повна походів, промов, перерваних окликами „гайль" та „зіг" і стрілами з малої гармати на одному з горбів над містом, патріотичними співами і музикою оркестр та з голосників. Вулиці були повні військових і спортових організацій, майже вся молодь ішла у спортовім традиційних брунатних одностроях. Всі правиці підносяться безупинно для національно-соціялістичних привітів. Ці маніфестації дуже впливають, розуміється, на масову психольогію, головно на основі попередніх державних заходів і в рямцях, на які дозволяє таке досить невелике місто, як Лерах.

У долині між двома рядами горбів, схилки яких білюють від цвіту овочевих дерев, а верхи вкриті темною зеленню сосон, ціле місто не має ніодного не то похиленого, а навіть обдертого будинку. Зверху одного з горбів на багато кільометрів навколо видно частину Надренщини недавно звільненої від заборони мати у своїх межах збройні сили держави. І всюди, де сягає око, видно ті самі чудово вибудовані оселі, получені рівними і широкими автомобілевими шляхами, що творять гордість Німеччини та Італії, залізницями, а ближче навіть трамваєвими лініями. Так виглядає більш-менш ціла Німеччина і розвивається невпинно далі. До цього розвитку придучено тепер і Австрію. Отже нема дива, коли майже всі без виїмку німці дали з такою готовістю своє „так" теперішній владі.

Здається, що й ніхто з тих кількох тисяч українців, які мають німецьке громадянство, не завагався зробити те саме. Вже хочби тому, що без перемог німецької зброї над старою Росією не булоб мабуть і тої чотирьомітньої війни України проти Московщини, що поклала незрушні основи майбутньої незалежної Української Держави. Придучення Австрії до Німеччини збільшило безперечно національні сили тої держави, що кермує фактично цілим протимосковським фронтом европейських держав. Добрим прикладом солідарности для українців в Европі можуть бути і ті плебісцитові поїзди, що поприбували 10. квітня з усіх кінців Европи до німецької Батьківщини.

М. Данько.

Хроніка Совітської України.

ПЕРЕВИБІР ПАРТІЙНОЇ ВЛАДИ.

З наказу Москви в часі від квітня до червня по всій Україні мусять перевибрати партійні управи КП(б)У, причому — хай це буде згідно з засадами демократії — вибиратимуть тайним голосуванням, за одним, правда, винятком: секретарів партійних комітетів, що насправді мають найвищу владу, вибиратимуть явним голосуванням. Бо, знаєте, справді візьмуть ці партійні „демократи" та й виберуть тайним голосуванням на секретаря партійного комітету не того, кого їм запропонували. А так і швидко, і спокійно, і певно: „Хто за? Всі! Хто проти? Нікого! Хто стримався? Ніхто! Одноголосно!" і потрібну людину вибрали, і „середпартійну демократію" зберегли.

Проте-ж це буде тільки формальний „вибір" призначених уже секретарів, бо якось не добре виглядалоб таке явне призначення, а вибирати не можна було...

Справді, щойно 3-го червня 1937-го року вибрано на совітській Україні партійні управи, а що залишилося сьогодні з цих управ?!...

Вибрали Центральний Комітет партії (і це по весняних чистках, очистках і перечистках) з 62-ох осіб, сьогодні з членів цього Комітету залишилось тільки 17 осіб. Вибрали трьох секретарів ЦК — сьогодні нема ні одного. Вибрали політбюро у складі 16 членів і кандидатів — сьогодні залишилось 3-ох членів і один кандидат. Вибрали так зване оргбюро (суто адміністраційний середпартійний орган) у складі 9 осіб — сьогодні нема з них ні одного. Вибрано 8 секретарів обласних партійних комітетів, сьогодні з них нема ні одного. Не будемо зупинятися над питанням, де вони всі поділися. Отже довелося призначати на порожні посади, але краще буде, як цих призначених „демократично" виберуть. Отже виберуть, прокричать „ура" на честь Сталіна, надішлють телєграму Сталінові, візьмуть на себе зобовязання працювати „по сталінському", ну, достемнісінько, як це було 3-го червня 1937 року! Питання тільки є в тому, чи надовго їх вистачить, цих нововибраних?! Бо занадто пропаще місце ця „квітуча соціялістична Україна", хто тільки на ній не ламав зубів!!...

НОВА ЧИСТКА СЕРЕД ВЧИТЕЛІВ.

Всім добре відомо, як багато „ворогів народу" допровадило до народнього комісаріяту освіти УССР, зрозуміло, як це відбилося на складі вчительського персоналу. Отже, щоб перезірити склад вчителів завели з 1-им квітня ц. р..., ні не чистку, ні, але „атестацію". Це цілком щось інше, „атестація" мусить бути „дружня, товариська", бесіда голови і членів комісії з педагогом про його практичну роботу у школі, про його знання, освіту, політичний рівень... „Не вмер Данило, так болячка задавила".

УКРАЇНСЬКА „ПРОЛЄТАРСЬКА" ЛІТЕРАТУРА

Передусім не так легко, ну, може, і не так безпечно встановити генезу української „пролєтарської" літератури. Коли висунули думку, що її основником був Блакитний-Еллян, то зараз же вказали, що справжній її фундатор був Ленін. Так, так Ленін заснував українську „пролєтарську" літературу. Цьому треба було вірити на слово! Дуже добра думка, але так мовитиб, другого ступня, що українську пролєтарську літературу заснував Горкий. Теж не треба дивуватися, адже виразно сказано: Горкий був засновником пролєтарської літератури у цілому СССР.

Тепер подають нову, теж цілком не злу, думку, що українську пролєтарську літературу

по суті створила боротьба за перемогу совітів на Україні проти „банд інтервентів і ворогів українського народу", боротьба проти них двох „братерських" народів. Справді, в той час, коли українські „буржуазно націоналістичні", „боротьбістські", „укапістські" тощо органи друку „зводили наклеп" на російську робітничу клясу, на російських большевиків, ніби вони окупують Україну, „українські трудящі" висловлювали „захоплення і любов" до „великого російського народу" наприклад в таких словах:

„Вам, братья севера, вам, стойкие бойцы,
восставшим первыми в борьбе за возрожденье,
вам, красные орлы — грядущего творцы,
шлем братские привет и восхищенье...
Нам памятны те дни, когда ценою крови
Вы принесли на юг весну раскрепощенья"..

Не написане влітку 1919-го року і це поклало початок „української пролетарської" літератури. Занадто, очевидно, тут по цей бік Збруча, „буржуазне" повітря; бо цілком погоджуючися з усією „пролетарськістю" цього твору, ніяк не можемо зрозуміти, в чому саме його „українськість"?!.

Але-ж існує українська пролетарська література і є, як відомо й союз її письменників, є його президія. На останньому її засіданні розглядали поперше звіт драматичної секції українських пролетарських письменників: написано понад 15 нових пес, їх сюжет — це „героїчна боротьба українського народу з ворогами, квітуче колгоспне життя народження і формування нової людини сталінської доби".

Кочерга написав пєси: „Імя", „Чорний вальс", „Сусанна", „лібрето для опери „Шорс" (ніяк не витанцюється ні це лібретто, ні ця опера!), Суходольський написав пєсу „Юність Тараса" і пєсу про „сина українського народу" (щоб хто часом не помилився!) Артема (російського ватажка шахтярських загонів 1919 р.), Левітін скінчила пєсу під назвою „Дочка народу", Хелемський написав пєсу про „сина українського народу" Сашу Горвіца, Мокреєв написав „Жита цвітуть".

На цьому-ж засіданні вибрали комісію, що має зредагувати твори Шевченка... ні, не це видання в кількох томах, яке припинили, бо редагували його „вороги народу", але один том вибраних творів... не в Українській, тільки російській мові. Так ніби безпечніше. Крім цього видають твори й українською мовою, наприклад твори вірменського письменника, Ованеса Туманяна...

„Українські пролетарські" письменники вшанували 50-ліття смерти російського письменника Гаршина, концертами, радіопередачами, виданням його творів, і перейти в цьому навіть російських письменників.

Отак квітне „українська пролетарська література творчість". Л.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 28—65

ської мови, бо напис під образком такий: „Український Свв. Петро". Кілько маємо сьогодні неукраїнських видавців, що видають „українські", нераз неграмотно написані, молитвенники, образки, тощо... на інтерес. Але не а тому річ, а в тому, що для ендеків — це зараз „розшаляла агітація українська", це зараз „українські імперіялізм", малощо не „протипаньствова агіцація". Такий дрібний факт, як те, що хтось видав образок з більш чи менш невідповідним написом, служить ендецькому органові за причину до протиукраїнського вереску. Ясно. Це потрібне на те, щоб робити вітер, щоб сіяти протиукраїнські настрої. Тоді всяка причина добра

—o—

„Небесні птиці"...

(Стаття надіслана)

Нераз доводиться нам бачити людину, що не має ніякого „фаху" ні посади, а ходить собі безжурно, одягається та часто-густо перебуває в ріжних розривкових місцях і кидає грішми на всі боки. Коли запитати, відкіля ця людина бере гроші та з чого так вигідно живе, ніхто не вміє дати конкретної відповіди. Нібито знають усі, що даний тип робить якісь інтереси, але які, ніхто докладно не знає.

Між нами є багато таких типів; усі вони — це якісь „агенти", „посередники", котрі готові до всяких послуг, до всяких достав, до всякої роботи, очевидно — за гроші. Якщоб це були люди солідні, то, ясна річ, ми повинні радіти, що наш чоловік у сучасних злиденних часах уміє собі дати раду і яка то не булаб праця — заробляє на життя. Але, на жаль, між тими типами є 90 проц. таких „небесних птиць", що живуть лише обманом, що під покришкою агента чи посередника виманюють від громадян гроші буцім-то на якийсь товар або — що найсумніше — на якісь народні цілі, а в дійсности у свою злодійську кишеню.

Нема дня, в якому не діставалиб наші видавництва письм з ріжних сторін краю, що якийсь тип прийшов до того чи іншого громадянина, представився агентом даного видавництва, побрав гроші на книжки — і громадянин жде на ті книжки місяцями й роками, а книжок нема; бо той тип взагалі не був представником видавництва і видурені ним гроші — пропали в його кишені.

Справа книгарських кольпортерів є у нас такою болючою раною, що треба її рішуче вияснити й оздоровити. Це лежить не лише в інтересі видавництв, але й усього громадянства, котре дається обманювати ріжним „дурисвітам". Агенти і кольпортери інших торговельних бранж є більш-менш зорганізовані, фахово підготовані, там злодійства й обмани вже трудніші (хоч теж трапляються), але в книгарстві та видавничому промислі „працюють" у ролі кольпортерів" люди без підготови, без фахового знання, люди, що шукають лише легкої наживи.

Є ще в нас одна категорія „небесних птиць", тим грізніша, що оперує в такій ділянці, яка дає їм широке поле до обману, бо їхня діяльність сягає у сферу нашої вродженої побожности... Маю на думці — колектантів на „будову храмів Божих". Цю справу порушили недавно „Українські Вісти", наводячи конкретний факт, де такі колектанти дають „ричалтові" церкві 10 зол. місячно і за це дістають повновласти від церковного комітету з ріжними печатками, купують собі в жидів кількасотикові образці і продають ті образці по 2 зол., мовляв, тому, що це йде на будову чи украшення церкви.

Подумає дехто: це може відірваний випадок, не треба тут робити стільки шуму, бо цим зневохочуємо громадян від жертв на наші Божі храми, які нам нині такі потрібні! Ні! Це не одинокий випадок. Працюю від кількох літ при Комітеті будови церкви св. Івана Богослова у Львові і доводилось мені не раз і не раз стрічати таких типів. Є це просто станова організація цього роду обманців, котрі „фахово" займаються квестою на церкви. Вони читають пильно часописи, слідкують уважно, де заіновується комітет будови церкви і кожний новозаснований комітет дістає „оферти" від таких „спеціялістів". (До речі: є між ними типи навіть не нашої нації, які говорять по українськи та підшиваються під плащик вірзючого

З ПРОТИУКРАЇНСЬКОГО ФРОНТУ.

„Хржесьціяньске Польско-Українське Звйонзкі".

В суботу, 9-го квітня ц. р., як це подає львівський „Дзеннік Польскі", відбулись у Дрогобичі загальні збори „Хржесьціяньск-ого Польско-Українського Звйонзку". Статут такого товариства ще в жовтні м. р. затвердило львівське воєвідство. Осідком головної управи цього товариства має бути Дрогобич, терен його діяльности — воєвідства: львівське, станиславівське, тернопільське. Завдання: „охороняти й поширювати засади християнської релігії, дбати про згідне співжиття та згідну співпрацю поляків з українцями, спільна праця поляків та українців на суспільному, господарському та культурному полі, уділяти членам, на випадок потреби, моральну і матеріяльну допомогу. Засоби діяльности: співучасть членів у богослужбих та державних святах, плекати любов „ойчизни" і „цнут обивательскіх", уладжувати відчити та гутірки, утримувати польсько-українські читальні, уладжувати відповідні курси, забави, польсько-українські театральні вистави, організувати польсько-українські хори, імпрези, вечерниці та спільні прогульки, закладати дитячі садки, позичкові та щадничі каси й кооперативи.

Все це на те, щоб „наладнати згідне співжиття та згідну співпрацю поляків з українцями". Йде воно, розуміється, по тій лінії, про яку говорили деякі польські промовці в часі цьогорічної сесії сойму та сенату, тобто: „праця при спільному столі". Здаємо собі справу з цієї акції, що змагає до цілковитого розбиття українського організованого життя. Це ще одна, цим разом трохи „модерніша", бо вживає назви „український", спроба „польско-рускєй згоди", що — на нашу думку — закінчить свою діяльність з таким самим успіхом.

Головою головної управи „Х. П.-У. З." став дрогобицький учитель А. Станкевич (вибір на три роки), до управи увійшли (подаємо за „Дзеннік-ом Польск-им"): кс. прелат д-р К. Когуля, учитель Василь Антоневич, дир. держ. гімн. Тадеуш Каньовський; урядник ф-ми „Петролея" — Борислав, Василь Помажак; надрадник надлісництва інж. З. Скалецький; шльосарський майстер Микола Волосянський; урядник ф-ми „Малопольска" — Борислав, Сильвестер Поправський; фізичний робітник ф-ми „Спулка Водна" — Дережиці, Василь Вірт; учитель Антін Мрозек; абс. гімн. Володимир Мартин; урядник ф-ми „Малопольска" Станислав Чайковський; урядник ф-ми „Малопольска" Станислав Чижевич. Як заступники ввійшли до управи: учит. гімн. Т. Михальчук, дир. шк. В. Копачинський, ст. секр. суду Яків Пєлчинський, урядник „Польміну" Віктор Подоський, столярський майстер Іван Мягкий, брукарський майстер Михайло Петричко.

Між іншими промовцями, що закликали до праці у „звйонзку", промовляв по українськи абс. гімн. Володимир Мартин, який підкреслював, що „поляки й українці повинні без застережень вступати до цього „звйонзку", де можуть спільно працювати для спільного добра обох братніх народів".

До цієї справи ще при нагоді вернемося

Образковий імперіялізм.

Львівське „Слово Народове" знову знайшло причину до великого протиукраїнського крику. Якось недавно надрукувало воно замітку п. н.: „Український святий Петро", в якій твердило, що ОО. Василіяни видали образок з подобою св. Петра, на якому

„перший Апостол удекорований ореолом в українських барвах, блакитній та жовтій, та дістав почесний підпис „Український святий Петро".

І далі у цій замітці „Слово Народове" стверджує, що ці образки стягнули, бо

„навіть митрополит Шептицький зжахнувся такого імперіялізму, що захоплює на власність українського руху Князя Апостолів, який чейже не мав нічого спільного з ніякою „Україною".

Вкінці редакція заявляє, що робить заходи, щоб „дістати фотографічну відбитку того документу розшалілої української агітації".

На цю замітку, як довідуємося з сьогоднішнього „Слова Народового" (ч. 115, з 15-го квітня ц. р.), архівар Василіянського Архіву у Львові, о. Роман Лукань надіслав спростування, в якому стверджує, що ОО. Василіяни такого образка не видали. До цього спростування редакція „Слова Народового" додає від себе:

„Спростування ОО. Василіян містимо і то з уваги на припис закона, який наказує містити кожне спростування, і на те, щоб уможливити ОО. Василіянам заняти становище до факту, що для ОО. Василіян існував може тільки в області пресових чуток, але для нас був обективною дійсністю. Вдолі містимо фотографічну відбитку подоби „Українського св. Петра", виданої у формі звичайного релігійного образка. На нашій відбитці можна зовсім виразно відчитати напис „Український св. Петро" під подобою обличчя Першого Апостола, обведеною орнаментом у стилі візантійської мозаїки, якої так радо вживають в українському церковному мистецтві. На жаль, фотографічна відбитка не може передати блакитно-жовтих барв, в яких зроблена ціла вінета. Ці коліри — як українські національні барви — надають властивого значіння цілій справі".

Умисно наводимо довші уступи з тієї ендецької писанини, щоб показати, яка це дуже важна справа для ендеків, що хтось там видав такий чи інший образок. Пишемо „хтось там", бо відбитка, яку бачимо у „Слові Народовім", доказує, що це видав хтось, що не знає україн-

НА СВЯТА! 2—7
„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ",
коляч та інше добірне печиво в кожній родині тільки української механічної пекарні
„АС" вул. Водна 3. Тел. 284-54

українця-патріота). Такі колєктанти-квестарі, маючи цілі склади образців, друкують своїм коштом відозви до громадянства, мають своїх постійних наганячів, за котрих платять „убезпечальню", словом: все йде у них легально, фахово, доцільно, але ціль ота веде не до придбання фондів для омотаного сітями цих дурисвітів комітету будови церкви, лише до придбання фондів на удержання цього апарату та збільшення фондів спритного дурисвіта-підприємця. До мене та до голови нашого комітету (о. крил. Ю. Дзеровича) теж приходили такі фахові підприємці та оферували мені таке:

— Ви дасьте мені лише печатку і підпис на отсі легітимації, а я собі своїм коштом дам зробити стампілію: „Дохід на будову церкви св. Івана Богослова" і вже справа поладнана. Ручу вам (каже до мене), що кожного місяця дістанете 20—30 золотих (!), а це пішки не ходить. — Та я в цю мить зорієнтувався в ситуації, бо бачив, що він зі своєю чередою наганячів продасть місячно найменше 2.000 образців по 2 зол., отже „вторгує" 4.000 зол., а нам дасть 20—30 зол.! Відмовили ми одному і другому і десятому (хоч може між ними був хто з добрими намірами), та якось Господь нам помагає, громадянство шле жертви безпосередньо на адресу комітету і нема в нас поля до вопису для отих „небесних птиць", що жирують на жертволюбивости нашого громадянства.

Та мало є таких церковних комітетів, що обходяться без помочи отих гієн. Де члени комітету не вміють або не можуть самі занятися збіркою на свою церкву, то одинокий вихід з тієї справи — наша преса. В пресі можна помістити свою відозву, або видрукувати собі білозву та розіслати її на знані адреси враз із чеками, що принесе певно кращий матеріяльний вислід, ніж при допомозі дурисвітів, які „фахово" займаються збірками на церкви і на цьому полі від давних літ оперують так спритно, що наші церкви користи з тієї квести не мають ніякої, а вони набивають собі кишені легко наживою.

Гр. Марусин.

Британський уряд запросив французького премієра і міністра закордонних справ до Льондону.

Британський уряд запросив премієра Даладє і міністра Бонне до Льондону; запрошення переслав він через свою амбасаду в Парижі і через французьку в Льондоні. Дата виїзду ще не устійнена — треба її сподіватися між 24. і 30. ц. м.

БЛИЗЬКА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ АНГЛІЇ ТА ФРАНЦІЇ.

Безпосередньою ціллю британської візити є: узгіднити погляди на теперішні політичні питання перед недалекою сесією Ліги Націй.

Найважнішою справою, яку порушать в англо-французьких розмовах є: опрацювати теж співпрацю збройних сил обох держав. Оба уряди мабуть навіть передбачать спільне командування на випадок війни: провід обєднаних сухопутніх військ обняв би француз, морських і вдається також повітряних — англієць.

КОЛИ БУДЕ ВІДОМИЙ ТЕКСТ АНГЛЬО-ІТАЛІЙСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ?

Як твердять у римських політичних колах, англьо-італійський договір опублікують щойно 1 або 2 дні після того, як його підпишуть, себто в неділю або в понеділок.

НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ АМБАСАДОР У РИМІ.

Як твердить льондонський „Івнінг Нюз", у найближчому тижні французький уряд повідомить офіційно італійський про іменування амбасадора в Римі.

Одинокий шлях з Валенсії до Барсельони під обстрілом національної артилерії.

Авас повідомляє: Національні війська що йдуть на схід до моря, заняли в четвер в год. 15. Серверу дель Вестре. Від тої хвилини національна артилерія тримає під обстрілом кільканадцять кільометрів гостинця, який іде здовж морського берега; є це останній шлях, що лучить Барсельону з Валенсією.

7 КІЛЬОМЕТРІВ ВІД МОРЯ.

Передні сторожі нац. війська зближилися на 7 км. до морського побережжа.

Авас подає, що нац. війська перевели досвіта наступ на фронті широкому на 10 км. і посунулися на 12 км. до моря, займаючи місцевости: Ляхана Сан Матео і Сервера дель Маестро. Червоні без успіху намагалися спинити ворога на лівому крилі.

ЩУРІ ВТІКАЮТЬ З ПОТАПАЮЧОГО КОРАБЛЯ.

Як подає паризька преса, агенти ГПУ і совітські військові експерти виїхали з Барсельони, забираючи зі собою багажі.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 76. Вівторок, 17 (5) квітня 1888.

„НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ПАНСЛЯВІСТІВ".

В політичному огляді читаємо про положення в Росії: „Коли з початком зими пішла була чутка про війну, то серед людности далося чути велике невдоволення, бо всі добачували у великій війні Росії тільки економічну руїну. Нагла знижка рубля викликала страшний переполох і всі побачили, що панславізм зробив зі своїми проєктами повне фіяско і що „національна політика" панславістів на ніщо не здалася. У південно-західних губерніях підкопує значно повагу тієї „національної політики" також і те, що проти московщини борється тут у к р а ї н о ф і л ь с т в о. Нетерпимість панславізму, який у своїй зарозумілости не признає нічого, що не великоруське, не до вподоби українським русинам, що змагають до самостійного розвитку свого народу. Перед оком русина, що має знаменитий дар спостерігати і велику частину скептицизму, не сховається, що панславізм хоче закрити внутрішній безлад і тому шукає зачіпки за границею і спихає всі свої помилки на німецьку політику. Так само має русин рід якоїсь погорди для короткозорости панславізму, який не бачить, що славянські сусіди Росії, далекі від того, щоби потонути у братньому московському народі, використовують московський рух тільки на те, щоби під прапором панславізму добитися своїх окремих інтересів".

ПЕРЕХОДЯТЬ НА УНІЮ.

На унію переходять на Буковині люди в Садагурі Магалі і Чорнавці. У Ранчі все ще нема спокою. Перехід на унію не припиняється і досі перейшло понад 200 осіб. Роздають людям гроші і збіжжя, щоб тільки вертались на православя, та все-ж досі вдалося віднупити ледви одну душу за 4 леви.

СНІГ ПО БЛАГОВІЩЕННІ.

У дрогобицьких горах упали по Благовіщенні вже два рази сніги і лежали по кілька днів. Бідний народ заходить в голову, бо важко йому вже так довго, більше як сім місяців тримати худобу у стайні.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ПАТРІЯРХАТ?

Прага, 15. квітня. До „Гласу Народа" телеграфують з Риму, що Ватикан погодився на проект піддати мадярсько-руські греко-католицькі єпархії під владу львівського митрополита.

С. ДРОСТЕ-ГІЛЬСГОФ.

Легковірність.

У державному французькому театрі йшла галева вистава із славним Тальмою, що грав ролю Сеіда у Вольтеровому „Магометі". Всі ради, всі партерові місця, всі льожі у цій святині мистецтва були заняті. Навіть королева Жозефина вихилялася з грацією зі своєї льожі і приймала гордо компліменти своїх дворських звеличників. Довкола салі ордери та золототкані однострої високих і самоцвіти жіноцтва.

Пані Рустан — жінка багатого паризького банкира — хоч цісар Наполеон мало цінив купців називаючи їх „бичем народів" — усе-ж умила дістатися там, де хотіла і з великим вдоволенням стверджувала раз-у-раз, що багато очей з подивом зупиняється на її льожі. Вона була, правда, настільки чесна, що признавала, що ці погляди йшли не до її особи. Загальну увагу звертали її нараменники ткані самоцвітами. Вона і взяла їх на це до театру.

Нараменники, які банкир Рустан купив своїй жінці на імянини трохи для її приємности, трохи для реклями, щоб побільшити свій кредит, не були такі мистецькі, як дорогоцінні з огляду на кількість золота та смарагдів. Два широкі стяжки самоцвітів вязані у грецькому стилі блищали за кожним разом новими блисками, коли пані Рустан ними рухала.

Наразі відчинилися двері льожі. Офіцир з цісарської гвардії з численними ордерами вклонився пані Рустан з усмішкою і заявив, що цісарева Жозефина звернула увагу на чудові нараменники мадам Рустан і висловила бажання, щоб оглянути їх ближче, бо хотілаб замовити такі самі для себе. Пані Рустан аж розцвіла від гордощів. Її нараменники звернули увагу цісаревої! Зворушена відчепила один нараменник і передала його офіцирові, що взяв його із глибоким поклоном.

Ясно, що пані Рустан дивилася тепер пильно на цісарську льожу. Вона хотіла бачити, як цісарева буде придивлятися її нараменникам. Але була розчарована, що цісарева ввесь час розмовляла; видно, вона відложила собі цю приємність на пізніше, після вистави.

По театрі банкир Рустан приїхав за своєю жінкою каретою, щоб її відвезти до хати. У кареті він оповідав їй весело таке:

— Уяви собі, які вже тепер трапляються ошуканці! Мій приятель Жіро саме оповів мені, що якийсь ошуканець переодягнувся в однострій гвардейського офіцира і обійшов ріжні льожі, де прохав дам, щоб дозволили цісаревій Жозефині оглянути їх дорогоцінности, на які вона звернула спеціяльно увагу. Само собою, що в цісарській льожі нічого про це не знали...

Пані Рустан аж упала на подушку карети: „Мій нараменник!"

— Що сталося?!

Вона оповіла з плачем чоловікові, що ошуканець узяв нараменник також від неї.

Рустан був дуже лютий:

— Нечуване! Нараменник, що коштував мене такі гроші! Але-ж ти дурна! Як можна дати себе взяти на таку дурну штуку! Мені щось таке ніколи не трапиться!

Банкир повідомив уранці поліцію про крадіжі. На поліції знали вже про інші такі ошуканства невідомого хитруна, якого не могли віднайти.

За обідом сидів Рустан із своєю жінкою у дуже поганому настрою. Рустанова мала червоні заплакані очі, а Рустан дозволяв собі на дальші злобні завваги про жіночу легковірність та наївність.

На це ввійшов льокай і повідомив, що високий поліційний урядовець хоче розмовитися з паном Рустаном у негайній справі. Урядовець увійшов до кімнати із двома поліцаями, що зупинилися при входових дверях. Урядовець повідомив банкира:

— Ошуканця, за яким ви шукаєте, арештували годину тому і при ньому знайшли ріжні дорогоцінности. Ми хотіли б прирівняти нараменник пані Рустан з найденими дорогоцінностями, щоб переконатися, чи він від тої самої пари...

— Слава Богу, що ми його зловили! — зрадувався Рустан. — Нінето, принеси свій нараменник.

Рустанова завагалася:

— Чи я справді маю?..

— Само собою! Коли поліція цього домагається!

Поліційний урядовець вложив нараменник до кишені в портфелем заявляючи, що пан Рустан мусить особисто зголоситися за нараменником у президії поліції.

Годину пізніше приїхав Рустан на поліцію, щоб поладнати справу. На жаль там заявили йому, що ошуканця досі не знайшли і що нічого з поліції не висилали до Рустана за другим нараменником.

Рустан вертався до дому з похиленою головою. Він думав увесь час над тим, якими словами прийме його тепер жінка...

Перекл. в. г.

Економічний огляд.

Зорганізуймо збут наших трикотарських виробів.

Цього року, як і в кількох попередніх, у деяких наших повітах улаштовують інструкторки „Сільського Господаря" та „Союзу Українок" курси трикотарства. Ці курси, зокрема в околицях, де люди годують вівці, заслуговують на велику увагу.

Недавно я мав нагоду ближче приглянутися трикотарському курсові в одному з наших підгірських сіл. Зокрема я звернув увагу на вироби із грубої вовни місцевих овець (породи „Цакль"). На цій основі хочу звернути увагу на зрештою між нашими спортовцями добре знаний факт, що светри з нашої грубої вовни — прегарні. Вони теплі і незвичайно сильні. Крім цього завдяки спеціально грубому, масивному виглядові роблять вони враження справді вибагливого, дорогого спортового матеріялу. Те саме відноситься до грубих зимових лещетарських рукавиць, грубих спортових скарпеток та шалів.

У звязку з цим насуваються такі думки: светри, вовняні рукавиці і т. п. — це товар, що в нашому холодному підсонні має постійний маловий збут. Сам наш український міський ринок рік-річно відбирає величезну скількість цього товару. Нині є це щонайменше у 98% товар чужого походження. Часто маловартісна тандита.

Чи ми не могліб засоблюватися всеціло у светри, скарпитки, лещетарські рукавиці і т. п., вироблювані руками наших дівчат з вовни наших овець?

У цей спосіб осягнулиб ми такі користи: 1. Далиб гарний заробіток кільком тисячам наших дівчат. 2. Стималиб відплив щороку поважної суми в чужі кишені. 3. Сильно причинились би ми до піднесення у нас годівлі овець. Цей момент — найважніший. Годівля овець моглаб стати справжнім богатством наших гірських околиць. Нині стоїть ця годівля у нас на дуже низькому рівні. Розвиток трикотарства причинивсяб дуже до піднесення у нас годівлі овець, бо стверджением є факт, що найуспішнішим засобом піднесення якоїнебудь годівлі є — корисний збут її продуктів.

Щоб ми могли засоблюватися всі у власні трикотарські вироби, для цього в нинішній вже стадії цієї справи треба передовсім одної передумовини: **звязку трикотарських гуртків по селах із нашими крамницями даної бранжі.** Ширший і тісніший такий звязок моглиб зорганізувати вище згадані наші товариства „С. Господар", та „С. Українок", але велике поле до попису є тут і для приватної ініціятиви. Безперечно, дуже корисну піонірську працю зробив би та водночас гарний кусок хліба здобув би собі меткий організатор-посередник, який був би в постійному контакті з трикотарськими гуртками (і керманав би теж їх працею дотично форм, барв, способів викінчення продукту), відбирав би від них продукт та постачав його крамницям.

Цьогорічний сезон теплого трикотового одіння саме кінчається. Час до другого сезону повинні ми використати на зорганізування цієї справи. Між іншим заздалегідь треба подбати, щоб гуртки випродукували на осінь відповідну кількість товару.

Наприкінці, у звязку з усім, слід висловити побажання: 1. Щоб наші вище згадані товариства і на майбутнє улаштовували по наших селах трикотарські курси. Зокрема в околицях, де годують овець, акції цій слід присвятити окрему більшу увагу.

2. Щоб ці наші товариства звернули по змозі й окрему увагу на організацію торговельної сторінки трикотарської справи.

3. Щоб наші крамниці завчасу навязали контакт з нашими трикотарськими гуртками і засоблювалися тільки в їх товар.

4. Щоб кожний з нас на майбутнє купував светри, рукавиці, скарпитки, шалики тільки з нашої вовни і вироблені руками наших дівчат.

Я. Татомир.

По новім чвертьріччі праці.

Одна з пізніших приміт Пром-банку — це часте й чітке звітування. На бажання висилає Управа місячні білянси всім своїм клієнтам і заінтересованим установам чи особам. Перед нами білянс за **перше чверть-річча ц. р.** Оборотові фонди зросли за три місяці кругло на **чверть мільона золотих** (докладно на 255.084.59 зол., себто до суми 795.896.13 зол.) або в порівнянні зі станом у дні 31. XII. 1937 р. на 47%. Обороти за цей час осягнули 5.381.236.92 зол., себто 32.6% цілорічних оборотів за 1937 р. Грошевий оборот є і надалі **дуже живий** (у березні обернено фондами 2.7 разів!). Загалом оборот у березні — це **найбільший місячний оборот**, який досі занотовано (поверх два мільони зол.).

Найзамітніша позиція в бількнсі — **це вклади.** Вони **подвоїлися в** останньому кварталі м. року, а в першім ц. р. зросли знову **на 76%!** (себто з 161.158.68 зол. на 283.393.16). Ще вражіше відбивається це число в порівнянні зі станом у дні 31. III. м. р., в якім-то дні було **на вкладах** усього 80.240а зл. Іншими словами: за рік праці вклади збільшилися більше ніж **3-кратно,** а вплив вкладів у першім кварталі ц. р. перевищує більше ніж **3-кратно** вплави вкладів у першім кварталі м. р. Ценно вражаючо пересічно в першім чвертьріччі м. р. 170 зол., цього року десно вкладає 1.360 зол.

Ці числа набирають окремого значіння, як знаємо, що **в березні перечікували інші (чужі) банки дні паніки й масової втечі гроша!** Це і є підтвердження наших міркувань, висказаних в одній зі статтей економічного огляду, що українські банки **вповні станули у днях паніки на висоті свого завдання.**

Живою і цікавою ілюстрацією до поміщеної недавно в „Ділі" статті **про безготівкові розплати є відповідна** рубрика в бількнсі. Грім на бікучих рахунках є **дуже рухливий:** вечором його вкладають, щоб назад на другий день рано вийняти. Здавалось би, що такий рухливий грім не приносить банкові богато оборотових фондів. А проте цифри говорять що інше. І в дні 31. III. п. р. бікучі рахунки йдуть до бількнсу квотою 259.704.09 зол., — а та позиція виказує **постійну тенденцію до зросту** (зріст за останній квартал на 55% або на 91.008.37 зол.!). Зріст цей вказує на **охоплювання щораз ширших торговельно-купецьких кругів сітлою бікучих рахунків.** Це й не дивне! Бо і кредитові вкористи з бікучого рахунку дуже значні: і тут кредит з бікучого рахунку є найбільш та взагалі найменше формальностей. В цьому році видано вже з цього попад **два мільони** короткоречинцевих позичок, себто кредит з бікучого рахунку перевищує чотирократно всі інші роди кредиту.

Докладно **господарення грошем** представляється ось як: На ескомт векслів вкористав Пром-банк 266.803.18 зол. (33% загальної ескомтової суми в 1937 р.) на векслеві позички, кредитини, позички під застав дрібної рухомости 234.601.78 зол. (70% всіх виданих позичок у 1937 р.), на хемілки 58.981.70 зол. (40%).

В бількнсі на 31. III. 1938 вперше фігурує позиція **„нерухомости"** квотою 5.451.87 зол. Є це позиція вилучених як зачет грошей за **вартісний обєкт,** що його набув Пром-банк на власність у **Бориславі.** По тій трансакції переїхся кореспондент Пром-банку до власного дому і звязки з бориславським торг.-пром. осередком значно затіснилися.

Для повности образу додамо ще кілька слів про **зріст власних фондів.** Запасові фонди і резерва на удержання зросли тільки незначно. Зате **уділи зросли помітніше,** хоч їх зріст слабший, ніж зріст чужих фондів: відсотково представляється він числом 39%: в останньому місяці уділи зросли на суму 7.563.70 зол., себто це був **найбільший місячний** зріст з досі занотованих. Є це висліком Загальних Зборів, які пройшли з помітним успіхом. Крім цього є це відзеркаленням зростаючого більшого зрозуміння потреб нашого міщанства серед української суспільности. Слід надіятися, що вилучування уділів **дальше посилиться** і темпо їхнього вилучування зрівняється з темпом зростання інших оборотових фондів. Це й дасть Пром-банкові змогу **скріпити кредитування рідного ремесла, торгівлі та промислу.**

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

КОНЮНКТУРАЛЬНІ ГОРОСКОПИ ПОЛЬЩІ НА НАЙБЛИЖЧУ БУДУЧНІСТЬ.

Депресія в світовій конюнктурі, яка триває вже 9-ий місяць, викликає зрозумілий острах і непевність. **Яким способом і якими засобами може Польща оборонитись перед негативним впливом світової господарської депресії?** Таке питання поставив собі журнал „Політика Господарча", попереджуючи свою відповідь дуже песимістичною оцінкою того, що діється в міродайній економіці світу. Засоби оборони, які цей журнал підсував Польщі, є досить радикальні.

„Очевидно — пише він — наші оборонні засоби перед світовою конюнктурою дуже обмежені. Коли світова депресія приймає гостріші форми, особливо тоді ціни світові впадуть будемо мусіти **піддати ревізії справу теперішнього паритету нашої валюти** й сластичайшим зробити курс золотого. Найкращим зразком буде для нас Голяндія, себто не треба буде завдалегідь вповажувати нового паритету, бо інакше не зможемо втримати нашої конкурencійности. **Девалюація — це велика резерва на погіршення конюнктури.** Отже маємо зброю в руках. Очевидно обезцінення гроша ніколи не повинно йти в парі з інфляцією, тому в випадку про який в цьому моменті говоримо теоретично, мусимо бути готові на поважне зменшення наших інвестиційних планів.

Дальше радить „П. Г." вести в середині праці політику, яка не утруднювала би закордонної господарської ситуації. Як засоби для цього подає: утримання платень, протикартелеву акцію, зменшення публичних тягарів та скромність у публичних роботах, що підбивають імпорт і спиняють експорт. Ті засоби можуть втримати ціни продукції в розумних межах і дозволили би оборону перед знищенням конюнктури. Але ще щось підкреслює „П. Г.", як незвичайно важне: **ведення рішучої політики.** „В останніх двох роках — пише журнал — мала Польща багато щастя. Тепер його буде менше, а через те треба тим більше доброї політики, ясних і холодних голов, опанування нервів, далековидности і характеру. Коли те все буде — то можна спокійно дивитись у будучність".

ЗНИЖКОВІ ТЕНДЕНЦІЇ НА ЗБІЖЕВОМУ РИНКУ Й АЛЯРМИ ПРО НОВУ КРІЗУ В ХЛІБОРОБСТВІ.

Всім ще в памяті, як тісно колись вязались ціни сільсько-господарських продуктів з причинами світової кріси. Не дивно, що тепер, коли збіжжя на світових біржах виказало поважний спадок цін, долучуючись до депресійних ключових сировин (нафтову, міді, цинку, цинку і т. і.), теорія про „малу кризу", в яку вийшов тепер світ, набирає принцип реальности. Резонанси знижки цін збіжжя на краківському ринку, викликали зрозуміле занепокоєння. В газетах зявилось ціла статтей, в яких автори шукали винуватців сумного явища (спекуляція, помилкова політика уряду, тощо), залунали голоси, щоб відновити вивозові премії на збіжжя (інтерпеляція посла Заклики), а „Час" найшов причиновий звязок між невикористанням загальносвітової поправи в сільському господарстві і нультом золотої валюти в Польщі, що — на його думку — погіршує ситуацію тоді, коли на поправу в світі чекає.

Для **української селянської маси** зниження цін збіжжя в теперішньому моменті, на передодні, має менше значіння. Зате це значіння зросте незвичайно сильно після жнив, залишаючи глибокий слід у цілій нашій економіці і на інших ділянках національного життя. Отож дійсно питанням великої ваги є для нас те, чи хліборобство стоїть перед новою кризою, чи маємо до діла з промінаючими явищами. У хронікарській нотиці це питання годі якслід обговорити. Маємо надію до нього вернутись, а тим, що голос віддамо кожусь із наших фахових зол.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЕКОНОМІКА ФРАНЦІЇ В УМОВИНАХ НОВОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ.

Зміна режиму у Франції (якщо про зміну може тепер можна говорити шукать мати незаперечний вплив на хід дальшої господарської політики. Та сама ней зміненний підхід уряду Даладіє до питань суспільних і господарських, скриває найбільші для нього небезпеки. Сьогодні дати собі раду з настроями і домаганнями паризької вулиці, що в часах ліво-фронтівської влади виросла до могутньої сили, виявляючи небудженну агресивність, не так легко, не вважаючи на те, що більшість населення Франції бажає собі повороту до законности і порядку. Перед новим французьким урядом стоять величезні завдання: опанувати дезорганізацію в продукції, яка окупаційні страйки довела до будённих явищ, — шкодливі самоволі професійних союзів, — спинити розбухлену більшевицьку пропаганду, — відновити внутрішнє довіря, — найти засоби для оздоровлення торговельного бізнесу і бюджету відкидаючи ті марксівсько-протикапіталістичні методи, що ними хотів ратувати Францію Блюм і його ліво-фронтівські приятелі. Дезорганізована паризька вулиця може погрожує генеральним страйком і іншими радикальними засобами, розуміючи добре, що в господарських труднощами, що приняли вже подекуди катастрофальні розміри, новий уряд зможе вправитись тільки тоді, коли започаткує **безоглядну боротьбу з анархією,** що розпанощилась під плащиком соціальних прав і соціальної опіки працюючих мас. Не такі значні господарські таланти, що їх безперечно мають ресортові члени кабінету Даладіє, а радше курс „сильної руки" може поставити гальму небезпечному розвиткові подій у Франції.

Сторінка без політики.

Побачилися по 40 роках.

Кілько то людей розходиться різними шляхами по світі і більше зі собою вже не бачаться. Іноді одні про одних забувають і не знають навіть чи вони живуть. Тільки іноді звичайний припадок зводить людей, що їх стежки давно розійшлися, разом. Одна така подія трапилася недавно у Брайтоні. А саме жінка на прізвище Лявра Вельсбріджстрінулася несподівано зі своїм братом, якого не бачила вона вже більше як 40 літ. Та найцікавіше те, що вона брата відразу пізнала, лиш глянула на нього.

Ціла історія ось як виглядала:

Коли Лявра була ще шестилітньою дівчинкою і її оба брати-близнюки мали всього по 4 роки, померла дітям мати й батько. Дітей узяли на виховання різні сторонні і від смерти матері вони не бачилися зі собою і не мали про себе ніякої найменшої навіть звістки. Від того часу минуло сорок літ. Перед двома тижнями п-і Вельсбріджзанедужала і мусіла лежати в ліжку. Коли вона могла вже знову виходити, забагнося їй раптом конче поїхати автобусом до міста. Та ледвн вона всіла до возу звернула увагу на мужчину, який сидів напроти неї.

І відразу блисла в голові думка: „Цеж мій брат!" Вона завізвала те своєму сусідові, який справді був її братом Гаріем. Його заскочила ця вістка й він вдивився счудований на незнайому жінку. Він не пізнав своєї сестри й не міг зрозуміти, яким чином вона могла його по такій довгій розлуці пізнати та пригадати собі його. Щойно коли незнайома показала жмут волосся матері, який вона завжди при собі носила, він їй повірив.

Гарі Рідлей приїхав у гостину до своїх приятелів у Брайтоні та мешкав недалеко своєї сестри. Щойно при цій нагоді довідалася п-і Вельсбріджщо її другий брат згинув під час світової війни.

—o—

915 удільців з ок. 1500 вимагаючими удільми — разом на суму 40.108 зол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 8½ мілл. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.**

Подвоєння спілкости удільників дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й надалю збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Японська ввічливість.

Граф Окімуне Дате, нащадок феодальних володарів Сендаї дав доказ великої куртуазії, віддячуючися за ввічливе прийняття, яке стрінув зо його предка в Римі 350 літ тому.

В 1613 р. пращур графа Масамуне Дате, теж пан на Сендаї, вислав у посольстві Рокуемона Гасекура з дружиною, зложеною з 200 осіб, в товаристві 40 еспанських місіонарів, до Еспанії та Риму через Мексік.

Коли посол приїхав до Риму, папа Павло V. прийняв його незвичайно ввічливо, прихильно і гостинно. Посол відвідав теж Еспанію.

На згадку тієї родинної події теперішній граф Дате рішив жертвувати Муссолініеві великої мистецької вартости кабінет-робітво в японському стилю в XVII. ст. Той дарунок вручили тепер маркізові Павлючі, який перебував саме з італійською місією в Японії, щоби він передав його Муссолініеві.

фризієр здобув літературну нагороду.

Білгородська Королівська Академія признала цьогорічну літературну нагороду зовсім невідомому авторові фризієрському майстрові Блажевичеві. Нагороду він дістав за повість „Забуті могили", в якій він описує свої пригоди підчас світової війни, коли сидів в окопах разом з іншими, як звичайний фронтовий вояк. Свою книжку видав автор власним накладом і друкував її теж у малім містечку, в якому мешкав. Можна собі уявити яке було його збентеження та зачудування, коли його повідомили, що книжка опинилася в Королівській Академії і здобула на конкурсі першу нагороду.

Фризієр-автор не покинув своєї професії та далі голить і стриже своїх гостей. У вільних хвилинах він працює над новою книжкою, яка небавом має теж появитися друком.

—o—

Єгипетські гігієністи дбають про... тютюн.

У рямках реформ нового Єгипту не забули теж і про курців. Органи влади запримітили, що вулицями єгипетських міст ходить дуже багато збирачів тютюнових недокурків. Ці недокурки переробляли відтак у спеціяльних фабричках і продавали, очевидно, по дуже низьких цінах, найбіднішим невільникам цього налогу.

Тепер створили в Єгипті окрему комісію, яка пронірює працю всіх фабричок та окремим наказом заборонила торговлю такими папіросками з недокурків. Навіть найбідніші мусітимуть курити тепер папіроски зі свіжого тютюну, очевидно, якщо матимуть на них грош.

—o—

Обман при іспиті.

У Льондоні, підчас медичного іспиту в Роял Коледж викрили обман, в якому взяли участь майже всі іспитовані, які хотіли дістати лікарські дипльоми.

Підчас письменного іспиту з психольогії голова іспитової комісії звернув увагу, що в одній менті майже 20 студентів просило одночасно дозволу вийти на хвилину зі салі. Предсідник став підозрівати, що за тим щось криється і вислав за студентами довіреного вояного, який ствердив, що в умивальні був зайнстальований скритий телефон, яким студенти користувалися, щоб порозумітися з особами, які їм помагали вийти з клопітливої ситуації підчас іспиту. Крім того за шафою, в якій сховані були рушники, знайдено кілька книжок, якими користувалися студенти.

Цілий іспит уневажнили і кількох студентів буде відповідати перед судом за намагання обман.

Як малолітні повінчалися підступом.

Малолітня (14 літ) американка Марія де Робі та 19-літній Михайло Родріґез із Ню Йорку хотіли конче повінчатися. Та найбільшою перешкодою у зреалізуванні цього плану був їх молодий вік. Тому вони рішили пуститися на обман. Попросили вони 30-літнього Йосифа Галлрта і 25 літню Сісі Дельгар, щоб вони дозволили під їх прізвищем взяти шлюб. Підчас шлюбу Марія Робі та її коханий були свідками і користаючи з неуваги священника, який давав шлюб, підписали акт вінчання своїми прізвищами.

Та кожна жінка має довгий язик. І Марія Робі почванилася перед своїми товаришками, яким чином вона повінчалася. Очевидно товаришки подали цю вістку „довірочно" далі і „довірочно" довідалася про цілу справу поліція. Молодята мали чимало з того приводу клопотів, одначе найгіршим ударом для них було те, що їх вінчання уневажнили.

300-ЛІТТЯ ФІНЛЯНДСЬКОЇ ПОШТИ.

Фінляндська пошта святкуватиме цього року гарний ювілей, а саме 2. червня випадає 300-ліття її істнування. В 1638 р. шведський король створив цю державну установу. У звязку з ювилеєм пошти уладять у Фінляндії виставу давніх поштових марок, листівок та листів зі старими поштовими печатками. Той небуденний ювілей зацікавить усіх філятелістів світа.

—o—

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА КАТЕДРИ В РАЙМС.

Саме тепер почалася в Парижі виставка мистецьких творів з катедри в Раймсі, які підчас світової війни перенесли з катедри до безпечного місця. По 24 роках привезли їх знову до Раймсу. Серед тих творів є різні безцінні твори мистців Альфреда Дірера та Луки Кранаха.

ШАХИ У ШКІЛЬНОМУ НАВЧАННІ.

Відомий шаховий мистець Боголюбів з роду українець, який по втечі з СССР осів на постійне в Німеччині і в містечку Тріберґ одружився, дістав тепер сенсаційну шахову місію. А саме з доручення баденського уряду освіти виголошує по середніх школах відчити про шахове мистецтво, демонструючи при тому цікаві партії. Його праця входить до пляну пропаганди шахів серед молоді та війська Третьої Німеччини, яку веде організація „Крафт дурх Фройде".

КРАЩЕ ВОЮВАТИ ПЕРОМ ЯК МЕЧЕМ.

Коли архикнязь Карло Людвик програв у 1668 р. із князем Льотарингії, довідався, що одна зі селянок під Мангаймом говорила до багатьох людей:

„Буду тепер годувати багато гусей, бо вважаю, що краще, щоб архикнязь воював пером, як мечем".

Тоді архикнязь наказав своєму секретареві довідатися про прізвище селянки і відтак дав доручення такого змісту:

„Виявляю ласку селянці зпід Мангайму і наказую начальникові моєї канцелярії памятати про те, що тепер і завжди виключне право на доставу пер до моєї канцелярії буде мати тільки вона. Виконання цього наказу має припильнувати директор Вольцоген.

Це письмо видали в Гайдельбергу, 25. серпня 1669 р. — Карло Людвик".

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ЕСПАНСЬКА АНЕКДОТА.

Молодець полюбив лиху й зарозумілу дівчину. Вона сказала до нього:

— Якщо хочеш, щоб я вийшла за тебе замуж, віддай мені своє серце на завжди.

Молодець відповів:

— Моє серце є твоєю власністю.

— Віддай мені свій розум.

— У мене вже нема розуму від тієї пори, коли я стрінувся з тобою. Я нерозумний.

— Віддай мені свою честь.

Молодець поблід.

— Хай буде по твому. Візьми собі мою честь.

Дівчина сказала:

— Тепер я дотримаю обітниці і вийду за тебе заміж.

Тоді молодець відповів:

— Це неможливе. Ти забрала все, що було мною. Мене вже нема. Я — ніщо і ніщо не може бути твоїм мужем.

ПІЗНАВСЯ.

— Як, Петрусю, чи вчитель запримітив, що я тобі вчора помагав при писанню задачі?

— Не знаю, таточку.

— А щож він сказав?

— Він сказав: „Петре, ти станеш з дня на день дурніший!"

ПРАКТИЧНИЙ ІСПИТ.

До лічниці приймають сестер жалібниць і вимагають від них доказів, що вони мають відповідну практику.

Одна з кандидаток заявляє, що вона перейшла практичну школу вдома, бо її двох братів є футболістами, третій летуном, мати є пристрасною веслярką, батько перегоновим автомобілістом.

Кандидатку прийняла комісія без іспиту.

ДИТЯЧА ФІЛЬОСОФІЯ.

Данко й Маруся говорять про хлопців і дівчат. Маруся каже:

— Я волілаб бути хлопцем, як дівчиною.

На те Данко:

— Треба було це перед хрестинами сказати, тепер уже запізно.

Китай, Абісинія та Австрія — предметом нарад найближчої сесії Ради Ліґи Націй.

В Женеві оголошено денний порядок найближчої сесії Ради Ліґи Націй, що почнеться 9. травня; на ньому порушать справу Китаю, визнання анексії Абісинії, утікачів з Австрії та кілька адміністраційних справ.

—o—

СССР зосереджує військо на Далекому Сході.

Консулят СССР повідомив подорожні бюра у Шангаю, що СССР перестав видавати візи на переїзд крізь Сибір. Причина мабуть у тому, що сибірська залізниця перетяжена транспортами війська на Далекий Схід у звязку зі загострением японсько-совітських відносин.

НОВІ ПОГОЛОСКИ ПРО ЯПОНСЬКИЙ ДЕСАНТ У ПІВДЕННОМУ КИТАЮ.

У Шангаю знову появилися поголоски, що японці думають висадити десант у південному Китаю. На висоті Амой і Фучіяв зосереджено більшу скількість японських кораблів.

По широкому світі.

Американський президент Рузвельт виголосив з нагоди „панамериканського дня" промову, в якій підкреслив приязні відносини між Злученими Державами і латинською Америкою.

Мексик не приняв оферти англійського фінансіста Рікерта, що хотів закупити всю продукцію мексиканської нафти на 5 літ.

Совітський генерал Горбачов, арештований за намаганий замах на Ворошилова, мабуть відібрав собі життя.

Італійці скоро кольонізують Абісинію. В Адіс Абебі 1. січня 1937. р. було 1.600 італійців, тепер там поселилося 10.205 італійців і 438 італійок.

ПАНЧОХИ мат. висорт. **1·60** з прир.
ШОВКУ 2·25 висорт.
поручає
магазин вичіх „**МАНОН**" **Шайнохи 1** (рір Конерника)

З відчитової салі.

ПРОФ. Д-Р ІВАН РАКОВСЬКИЙ: „АНТРОПОЛЬОГІЧНИЙ ТИП ПОЛІЩУКІВ".

Семий з черги „Поліський Вечір" присвячено антропольогії Полісся. Референт, найкращий наш знавець у цій ділянці, опираючись на археольогічних даних, дав на вступі прозорий нарис творення окремих рас, племен та типів в Европі від найдавніших часів, звертаючи все увагу на те, що з цього було на Поліссі.

І так у старшій камяній (палєолітичній) добі Полісся могло бути заселене тільки неандрійською, відтак оріняцькою расою. У молодшій камяній (неолітичній) добі є на Поліссі сліди замешкання прафінською та нордійською расою, у старшій бронзовій добі (2000—1400) обі ці раси мабуть злучилися в одну з перевагою фінського елєменту, зате у молодшій бронзовій добі (1400—800) виступає т. зв. лужицька культура, що її носієм була мабуть праславянська раса. Мабуть праславянами були теж неври, які за Геродотом жили десь на південному Поліссі.

У римській добі (1—400) Полісся було напевно заселене вже славянами, мабуть нордійського типу. З княжих часів збереглося там одно погребище дреговичів із значним відсотком нордійського типу, які за дослідами Р. Єндика значно ріжняться від первісних славян. Виходить, що це було старе, автохтонне фінське, вчасом пославянщене населення.

Дотично **теперішнього** типу поліщуків нема систематичних дослідів, крім доривочних Вовка, Руденка, Сахарова, Анучіна й Мидлярського. З них виходить що поліщуки взагал темнаві, середнього росту, круглоголові, довголиці та вузконосі. Є це мішанина типів, як і в цілій Европі, у якій перше місце займає тип **сарматський** (славянський), відтак фінський (головно на півночі), нордійський та динарський (на півдні) В порівнянні з дреговичами є значні ріжниці у користь славянського типу. Тепер південне Полісся має той самий антропольогічний вид, що й усі інші північні наші землі, а північне Полісся — це заповідник прастарої української раси з дуже давною будовою.

Слухачі з великим зацікавленням слідкували за образом розвою антропольогічного обличчя нашого рідного Полісся за час довгих тисячоліть і ширими оплесками нагородили шановного прелєгента за перший досі конспект цього роду. І було б справді великою шкодою, якщо він, разом з усіми дотеперішніми відчитами, не вийшов би друком як перший наш науковий огляд Полісся у всіх його культурних та фізичних виявах.

Наймодніші матеріяли
жіночі і мужеські сукна
поручає у великім виборі
Дім Моди Львів Марійська Площа
Новий Европейський Готель

НОВИНКИ.

— **Лиси,** пелєринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телєфон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **„Говір поліщуків".** На останньому із циклю „Поліських Вечорів" дасть виклад на цю тему проф. д-р Іван Зілинський із Кракова у понеділок 18. квітня ц. р., год. 17 (не 18, як досі було) в Музею НТШ. Цього самого дня кінчиться етнографічна виставa „Полісся" в Музею НТШ. і можна відібрати речі, закуплені з відділу прикладного поліського мистецтва.

— **Чайний вечір.** В неділю 17. ц. м. в год. 19-ій відбудеться в „Молодій Громаді" чайний вечір при ласкавій участи пань: Лесі Кривіцької, Ірини Яросевичівної і Слави Грибенюківної. Вступ для членів т-ва та учасників клюбу.

— **Чергові сходини** українських адвокатів, членів СУА, відбудуться в суботу 16. ц. м. в год. 7-ій вечором у власній домівці (дім Центробанку) при вул. Костюшка ч. 5. На сходинах виголосить реферат м-р М. Прийма на тему: „З карно-касаційної практики". Участь членів обовязкова.

— **Українську рапсодію** відомого нашого композитора В. Барвінського виконає симфонічна орхестра львівської фільгармонії на своєму X. симфонічному концерті 19. ц. м. в салі Великого Театру. Орхестрою диригуватиме директор фільгармонії з Шевенінґу в Голяндії І. Наймарк. Крім того на концерті виступить як соліст С. Гольдберґ. Орхестра виконає крім того твори Вебера, Мендельсона, Бетовена і Гольдмарка.

— **Ревію п. н. „Лебедина пісня"** повторюють в неділю 17. ц. м. в год. 6-ій вечором учениці VIII. кл. гімназії СС. Василіянок у Львові у власній салі при вул. Длуґоша 17 а.

— **Не хоче знати української мови.** Повновласник Івана Чопка с. Миколи д-р Р. Лінзенберґ, адвокат з Немирова, дістав відповідь на свою апеляцію від адв. м-ра Петра Бошка з Немирова в українській мові тому, що обі процесові сторони є українцями. Окружний суд у

ВАСИЛЬ ТКАЧУК.

ВЕСНА В ДОРІ.

— Весна! — радіють гуцули,
— Весна! — шепоче полонина,
— Весна! — ліс-дідуган повторяє.
— Весна! — і небо зіщає, що на ньому сонце розцвілося великою червоною квіткою.

Приїхала весна у золотій бричці, у квітах барвистих, та у вінках зелених. Цілується із смереками, проходжується плаями. Витається із старими, поважними, до слабих припадає, пахущого зілля дає, а молодих і малих по головах гладить. Беріжками бриндушки-косички й фіялки садить, а в потоках з утіхи хвильки, як котики розбавлені вертяться, підскакують, перевертаються.

І мене весна усміхом манить, хоч на хвилиньку очі примкнути та наслухати, як вона шовковомягенькими долонями бере обличчя і пестить, запашними устами цілує безупинно.

Виходжу. Насуваю козирок на бік і наче дігвак, заложивши руки до кишені, йду там, де чути дзвінкий голос її, щоб послухати казки її, щоб випити чашу, що подає мені і пяним горіличь полежати під старосвітськими дубами.

Входжу в ліс. Вітер-пустотник гойдається на верхах оксамитно-зелених смерік, розкуйовджує причесані берези — збиткується! Зловив і мене за поли, тручає, танцює кругом мене, а потім з диким сміхом женеться в гущавину, в берда холодні й глибокі, там, де мольфарі й чугайстрі зілля смажуть, горшками калатають і на людську душу чигають.

Плаєм-плаєм і на „Камінецьку" гору правцюю.

Кланяюся горі „Маковиці", що наче багацька дівка гордо стоїть, що вона гут найкраща, найбільша. Витаюся з грунем „Білим Каменем", що ніби легінь широкогрудий бадьоро спочиває. Посилаю привіт понурій шпиці „Синячці", що ще чомусь хмарне чоло має, так наче лютa чогось лиха.

Червона квітка сонця розсипає свої листки по землі. У тих листках одні пташки бавляться, інші лежать неповорушно, як маціцькі діти в комиках.

Потім свої очі, що сиділи, як дві пташки на шпилях, беру й кидаю в долину та збігаю в село.

Бджола обнітає мою голову. Стрясаю головою, щоб „жальце не впустила" і ловлю її зором. Вона летить у сад і робить кілька коліс над улиями. Старенький чоловік із молошним волоссям бормотить щось під носом, відчиняє маленькі дверцята, щоб і пчоли знали, що вже весна.

Ломлю з верби прутик і чвахаю ним. І хочеться отак, як бувало ще малим, узяти прутик між ноги й бігти й коп-коп! — вдавати, що на коні їду.

Хочу! Але — це роблять оподалік замурзані хлопчиська, а дівчатка половились за руки й якоїсь весільної підспівують. Є між ними й „молода" є й „дружки" — от ведуться до „шлюбу".

Чую як сопілка жалісної виграває, як вівчарі перекликуються, як Прут гупається у високі береги; чую дівочу співанку, просьбу доні до матері:

...Не далас мя' за злісного,
Абим панувала;
То дай мя' за війтика,
Абим гонір мала!...

Чую, що старі й малі, птахи й звірі, дуби й смереки, вільхи й берези, груні й полонини, шпиці й яруги, трави й віти, вівчарі й отари пісню весни співають.

І я пристаю до них — і собі — враз із ними співаю гимн весни.

Львові, як апеляційний визначив уже навіть розправу в цій справі до ч. IV. С. а. 591/38 від 6. ц. м. Одначе ця розправа не відбулася, бо адв. д-р Лінзенберг зголосив до окружного суду у Львові внесок, щоб адв. м-р Бошко надіслав відповідь на апеляцію в польській мові. Суд — річ ясна — мусів зажадати відповіди в польській мові і в останній хвилині мусів відкликати розправу. Ось так поступає жид адвокат д-р Лінзенберг з Немирова у справі, де обі процесові сторони є українцями. Тому українське громадянство Немирова та околиці повинно добре запамятати собі таке легковаження української мови паном Лінзенбергом, який живе з українських селян, і віддавати усі справи виключно українським адвокатам згідно з гаслом „свій до свого".

Великий успіх

принесе РЕКЛЯМА

на сторінках **Свят-Великоднього**

„ДІЛА"

Малий гріш вкладений у рекляму

оплатиться у 100%

Замовлення приймає Адмін:стр. „ДІЛА"

тільки до дня 20. IV. ц. р.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє число „Діла" (82) підпало конфіскаті за чотири місця зі звіту зі „Загальних Зборів Маслосоюзу".

— **Будову костела** ім. св. Вінкентія а Павло у Львові продовжуватимуть по святах. Протекторат над будовою костела обняв архиєпископ Твардовський, воєвода Білик і президент м. Львова д-р Островський.

— **Інвестиційний плян Тернополя** — передбачує будову каналізації коштом 1,612.000 зол., водотягів коштом 2,050.000 зол., електричні інвестиції коштом 1,370.000 зол. і будову доріг коштом 1,475.000 зол. На реалізацію всіх робіт треба буде 20 років.

— **Особисті ревізії за неостемпльованими запальничками.** Згідно з обчисленнями управи сірникового монополю до остемплювання зголошено від жнив до вересня 375.000 запальничок, себто дуже малу частину. Тому головний комендант поліції доручив, щоб поліція ближче зацікавилася проступками на шкоду державного монополю. Поліція буде забирати при нагоді особистих і хатніх ревізій неостемпльовані запальнички та відсилатиме з протоколами до скарбових урядів. Власників таких запальничок будуть карати таксамо за нелегальну продукцію і продаж запальничок.

— **Львівська хроніка.** З вікна помешкання на першому поверсі при вул. Вагилевича ч. 9, вискочила на вулицю 37-літня Анна Біль. Важко ранену відвезли до шпиталю. — При вул. Сапіги напроти кіна „Гражина" самохід Я. Капера наїхав на газову ліхтарню і перекинув її. — З помешкання Стефанії Гайдльової при вул. Мохнацького вкрали їй кульчики з брилянтами вартости 600 зол. Поліція арештувала б. служницю Катерину С. — До синагоги при вул. Божничій ч. 3 влізли злодії крізь вікно і вкрали свічники та канделябри, вартости 300 зол. — При вул. Зелений візник Я. Кафльонський упав під віз з пеглею і зломив собі ногу. Його відвезли до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** В селі Хлібичин Лісний пов. Коломия невідомі бандити напали на дім шинкаря Пемінгера, вбили дві особи й одну важко ранили. До Хлібичина Лісного виїхав начальник слідчого виділу з Коломиї. — У Брошневі пов. Калуш урухомлено державний тартак, в якому дістало працю 160 робітників.

— **Облави за ворожбитами.** В Ленінграді міліція дістала приказ виловити всіх ворожбитів, бо вони мають більшу популярність ніж комуністи політичні агітатори. За ворожбитами найбільше допитуються селяни, які прибувають з тією метою до Ленінграду навіть з дальших околиць.

— **Поліцай на лаві підсудних.** Перед окружним судом у Перемишлі відбулася розправа проти старшого поліцая М. Мазура з Медики за неправильне покористування зброєю і важке ушкодження тіла Владислава Куцеля. Суд засудив поліцая М. Мазура на півтора року вязниці з припиненням виконання кари за важке ушкодження тіла.

— **Зудар двох трамваїв.** У Хожові зударилися два трамваї польський і німецький на західнім прикордонним перестанку. Оба трамваї ушкоджені, шістьох пасажирів легко ранених.

— **2.122 нових поштових марок** появилося минулого року, себто 664 марки більше ніж у 1936 р. Рекорд здобула Америка, що видала 665 нових марок. В Европі видано 635 марок, в Африці 420, в Азії 310, в Австралії та Новій Зеляндії 90. Зате памятникових марок видала найбільше Европа, бо аж 279, тоді як Америка видала лише 108, Азія 52, Африка 32, Австралія 5.

— **Батько 25-ох дітей.** В селі Нова Саратіка в Бесарабії, німецькій кольонії, мешкає 74-літній кольоніст Яків Вайс. Він має 25 дітей, з яких наймолодше має ледви 3 роки. Щасливий батько має 15 синів і 10 доньок та діждався вже внуків.

— **10 трупів у залізничій катастрофі.** На залізничім шляху Білгород—Рені локомотива наїхала на автобус, що ним їхали селянки по закупи товарів перед святами. В катастрофі згинуло 5 жінок, 12 важко ранених. 5 зпоміж ранених померло вже у шпиталі.

— **Онміла відкусивши собі язик.** У Валенсіен у Франції трапився такий нещасливий випадок. По сходах дому сходила Фільомена Бісон, посовгнулась і так нещасливо упала зі сходів, що відкусила собі зубами більшу частину язика. Важко ранену відвезли до шпиталю, де вона онміла. Побоюються, що нещаслива жінка не буде вже говорити.

— **Автобус смерти.** У стейті Мінас Герес у Бразилії недалеко Бельо Горізонте трапилася страшна катастрофа. Поїзд наїхав на автобус і вбив 14 подорожніх, а кільканацять важко ранив.

— **Прегарний діямант для Грети Гарбо.** На виставі самоцвітів у Стокгольмі продали 63 каратовий діямант, що є половинною славного діямента „Регент", що належав до королів Франції. Прегарний великий діямант продали за 80.000 корон. Кружляють поголоски, що діямонт купила Грета Гарбо.

— **Страйк кін у Льондоні.** В четвер вечором вчався страйк кінових операторів у Льондоні. Страйк охопив поки що деякі кіна, в яких перестали висвітлювати фільми.

Для дітей! На весну!

НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі

„Pałac Dziecka"

Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

— **Дві мільонерки померли з голоду.** В Балії, у Банаті померли дві сестри Мурані, 80-літні старушки. Лікар ствердив, що обі старушки померли з голоду і виснаження, бо від багатьох років жили у страшній нужді. Якеж було здивування представників влади, коли в помешканні покійних знайшли золоті монети і біжутерію вартости пів мільона леїв. Крім того стверджено, що померші мали дім і велике конто в банках. Маєток обох старушок перевищає мільон леїв.

— **Не миються від 4-ох місяців.** Орган політичного комісаря червоної армії Мехліса „Красная Звезда" стверджує, що в багатьох відділах червоної армії, вояки живуть у важких умовинах. У білоруській і київській окрузі вояки не діставали рано кілька днів снідання, бо не було чаю і чайників. У касарнях нема ложок ні посуди. В Києві дали воякам таку брудну зупу, що вони відмовились її їсти. В київській окрузі вояки не миються вже від 4-ох місяців, бо нема купалень. „Красная Звезда" скидає відповідальність за такі відносини на поодиноких політичних комісарів, які повинні дбати про кращі життєві умовини вояків червоної армії.

— **Різні вісти.** По Великодні французький уряд призначить нового амбасадора в Римі. — При кінці квітня ц. р. прилетить до Букарешту державний підсекретар італійського міністерства летунства ґен. Валє з ескадрою військових літаків. — У найближчому часі підпишуть румунсько-мадярський торговельний договір. — У Москві помер професор медицини Гете в 75. році життя. Гете лікував Леніна аж до останніх хвилин його життя.

— **Запір.** Лікарські новини висповіщують з приємністю про успішне діляння природної гіркої води „**Францішка Йосифа**" також у людей у пізнішому віці.

Дописи.

СТРИЙ.

Академічні Вечорі Богосл. Наук. Т-ва у Львові зайшли з Стрию прихильне прийняття тим більше, що тими й особи презентів уже своїх говорили, що від них можна буде чогось цінного дожидатись. І так 20. березня виголосив реферат про бачванських українців о. д-р Костельник. Своїм підходом до теми і представленим муравлиної праці бачванських українців презентант немало давав прикладу молодіжі, як і нам треба у своїм житті наслідувати ту малу горстку наших братів. Повна салі Т-ва „Сокіл" у Нар. Домі з великим зацікавленням прислухувалась тому рефератові. — Дня 3. квітня в салях „Українського Касина" виголосив прегарний реферат проф. д-р Микола Чубатий на тему: „Духове обличча Франції у теперішнім часі". Численно зібрана добірна публика прислухувалась мові знаменитого виводам референта і немно по рефераті свої поняття про Францію та її духове обличча неодин зі слухачів мусів скорегувати. Думаємо, що немало помічень презентанта можна буде пристосувати і на нашім грунті. Подяка належиться Богосл. Наук. Т-ву в Окр. Відділові св. Андрея у Стрию за улаштування поданих викладів.

Сокільський попис у салі Німецького Нар. Дому (3. квітня, год. 6. веч.) зібрав поважне число українського громадянство і головно молоді, що з великим зацікавленням приглядались гімнастичним вправам при звуках сокільської орхестри. Як дуже виховуюче вправи такий попис, відпочин, здається, всі правні. Це нехай буде подякою і охотою до дальшої праці для старшини „Сокола" а інсп. Коханом у проводі.

Вистава „Мати наймичка" відграна аматорським кружком Т-ва опіки над слугами (3. 4. в салі Т-ва „Сокіл") зібрала поважну сільність переважно членів і добродіїв Т-ва, що мали обсервувати, як то корисно впливає на тих наших найменших культурна праця серед них; видно було, що й серед найбільш несприятливих обставин можна зацікавити такі бідні дітчата до праці в культурно-освітнім напрямі. Честь тим хим робітникам!

Шевченківські роковини влаштував Відділ Ва. Помочи Українського Вчительства у Стрию рефератом проф. гімн. О. Цісика: „Шевченко — педагог". Присутні (45 членів) вислухали з цікавістю реферату 1) про привклад Шевченка своєю особою, 2) про ідеї в його творах, що виховно впливають і будуть впливати на українську суспільність. На другий місяць обіцяв презентант зреферувати „Буквар" Шевченка і педагогічну вартість цього „Буквара".

Духовний концерт „Дрогобицького Бояна" у гр. кат. парох. церкві в Стрию (10. квітня, год. 6. веч.) викликав своєю програмою і місцем виступу велике зацікавлення. Парохіяльна Католицька Акція подбала що в церкві за програмами-вступами зібралось українське громадянство численно, щоб почути концерт під проводом о. проф. Супруна з Дрогобича. Хор складений з 80 осіб, гарно відспіваний, творами корифеїв духовної музики й артистичним віддаванням їх дав змогу пробитим дві повні години насолоджуватись гармонією та підмісцевими мистецькими позиваннями. Чистий дохід призначено на розбудову парохіяльної церкви. — З нагоди цього концерту аж тиснеться питання: чи не дійсно культурна суспільність? Львів, центр українського життя, мріє про вибудування театрально-імпрезової салі для українців; Стрий має Народний Дім і найкращу салю. Однак у Н. Домі в Стрию грає жидівське кіно і всі більші українські імпрези мусять відбувати, чи або в Німецькім Н. Домі, або треба великанські суми платити для кіна в Н. Домі. Управа Н. Дому виказує, що Н. Дім і сцена мусять бути самовистарчальні, а українські імпрези не покривають податків і навіть амортизації салі; а українське громадянство хоче мати власний Н. Дім і салю для себе та своїх потреб, бож не це й будувало Н. Дім зі салею. Заворожене коло і годі би подумати, що зарадити, щоб було добре.

Фінал конкурсів. Дня 7. квітня відбувся в Нар. Домі у великій салі фінал конкурсів хорів філії „Просвіти". Про цей фінал обіцяли написати фахову оцінку наші львівські музики, тому почекаємо.

Передмістя Ляни живе своїм життям. Молодь згуртована в читальні „Просвіти", дає запоруку, що все піде до кращого. Є тут гарний читальняний хор під проводом п. Гашака, абс. гімн., що концертово співає в церкві. Є захоронка СС. Служебниць, що її кількох сусідніх богатих місцях великими способами хотіли би вирвати з рідного дому. Є Рідна Школа (4 класи), що не має приміщення і дуситься в одній салі церк. дому й одній салі захисту. Кредитово-кооперативна (каса Стефчика) розвивається правильно, зате споживча ко-

бператива ледви кличе. Мають теж Лаки кілька привітних українських спокійних кімнатин, одним нема тут «дюсти і згоди. Започаткована консолідація громадянства розбилась об нехіть до спвконсолідованої праці кількох мішан. Шевченківські роковини відбули окремим концертом захоронка СС. Службовниць (3. квітня) і Рідна Школа (7. квітня). На відповідне відсвяткування Шевченківських роковин читальнею „Просвіти" старостве не згодилось, так що 9. квітня відбулись тільки святочні сходини членів, де виголосив реферат вбс. ґімн. Дерико і хор читальні відспівав „Заповіт". — Будова Народнього Дому на Лаках конечно потрібна, є вже і готівка в сумі 10.000 зол. Бракує тільки ягоди! Здається, що слід би винайти нову організоване життя тих кількох розбишаків, а все може піти добре.

КАЛУШ.

Шевченківський концерт. Заходом філії „Просвіта" і „Калуського Бояна" та всіх культ.-освітніх установ Калуша відбувся 27. 3. п. р. Шевченківський концерт, що, як і минулими роками, стягнув повну салю людей до „Народнього Дому", що прийшли вісцати поклін Тарасові. Між ними цим разом, що слід підкреслити, не забракло нікого з тих, що на такому святі-концерті повинні бути. За теж дійсно дбайливо підготована програма відповідала цій, так сказавши, з традиції репрезентаційній українській імпрезі Калуша. Так і видно було намагання дати щось небанальне й не перемелювати те, що чуємо рік-річно. Це пізнати було вже хочби зі слова-реферату д-ра М. Воробця, що в цікавому, не надто довгому слові говорив про доцільність і потребу Шевченкових роковин та про спосіб їх святкування перед 50—60 роками. Хорові точки, всі до слів з поезій Шевченка, вчене „Калуський Боян" під проводом дирігента проф. М. Струка. У всіх піснях: „Заповіт" Людкевича, „Лічу в неволі" Січинського, „Сон" Стеценка і „Садок вишневий" Вахнянина чути було справну руку дирігента, що найшов відповідний голосовий матеріял. Зокрема інтерпретація та виконання „Лічу в неволі" було мистецьке і робило повітне враження навіть на лайках. У сольових точках виступила відома співачка В. Дубрівна, що відспівала „Мені однаково" та „Минули літа молодії". Голосова диспозиція, получена з рутиною і темпераментом, робила те, що публіка, забуваючи хавлево, що прийшла на Шевченківський концерт, домагалася виздатків. Інсценізація „За байраком байрак" (М. Петик і М. Когут) та добра деклямація („Сон" В. Барвінка) доповнили програму цієї вдатної імпрези.

ЛЮБЛИН.

Кілька українських родин перенесли в останніх днях з Люблина в дальші міста (до Любартова, Лодзі, Познани, Тарнова). Чи це сталося випадково, чи жарочно, годі збагнути. Відійшли тихі, але дообрі члени нашої громади: дир. Березинецький, скарб. урядовець Романко, інж. Вородайкевич, інструктор співу в курагорії Хмара. Любтинська українська громада попрощала їх гідно, зложивши при цій нагоді вруглю 60 зол. на „Рідну Школу" у Львові. Підчас прощання багато присутніх плакало.

Митарства з концертом у честь Т. Шевченка. Українська громада в Люблині вже давно приготовляється до Шевченківського концерту в Люблині. Та в часі шуму за Литву не хотіли дати дозволу, опісля „радили" влаштувати цей концерт у малій домівці емігрантів. І концерт відлягнувся. Цікаво, що то за причина, бо досі рік-річно був в Люблині Шевченківський концерт у більшій салі і ніхто не робив перешкод.

Роздмухують справу Гриньків. Архикатолицький Люблин розвівся у неділю 10. ц. м. по стінах своїх мурів та паркапів великі оголошення „служби молодих О. З. Н. Окрегу Люблін". В цих оголошеннях подають до відома, що „вельпотисячна ржеша врушених вруціла на дно польского народу і косьцьола католіцкого"; підчислюють, що за 3 місяці прибуло 5.000 (сильно пересолених!) „навернених". Натякають на Гриньки й ін. „конвертитів" та накликують, щоб складати гроші на монтовники і польські шпижки, які мають дістатися під опіку кожного „конвертита", головно в Гриньках.

ДРОГОБИЧ.

Руханковий показ „Сокола" в Дрогобичі. В неділю 10. ц. м. Сокільське гніздо в Дрогобичі відбуло руханковий показ на оцінці української гімнастії. Вечір пощався точно (це мабуть перша українська імпреза, що пощастся точно в Дрогобичі — громадянство до того ще не привикло) при кількох видних на салі; звітом, що його здав заст. начальника гніздо побр. Андрійовський голові Т-ва побр. А. Максимовичеві. До звіту стануло 45 осіб, у тім 12 побр., 18 учасників і 15 посестер. З черги побр. Максимович здав звіт начальникові „Сокола-Батька". По привіті і привітанім „Гуралі" відспівали присутні сокільський гимн. У черговій точці побр. м.р Чверенко виголосив реферат про завдання й цілі сокільської організації. В дальшій точці 5 руханків виконало 3 вільноручні вправи „Зрив" досить добре (де решта руханків?). Симпатичне враження викликав ритмічний прорух посестер (12 осіб). **Добрий виздаток на руханків находиться в Ц. рад.** побратимів, що вправляли (7) на поручні в початковому ступні. Дуже гарно відтанцювали козачка побр. Андрійовський і посестра Заблоцька. Вежі побратимів виведено дуже гарно й ефектовно. Ритмічним такном посестер (трохи за сумна мельодія) закінчено першу частину показу. Точки чергувалися скоро, так, що ані видці питали, чого соколи так спішаться. По перерві вправляли два відділи на поручні: наперед 7 посестер, що показали всілику силу та спритність на тому тяжкому приладі (Борисівна, Морозівна); вправляли вони в середньому й вищому ступні; потім побратими (7), що вправляли на висоті середнього ступня. На перше місце виявляється дуже добрий Андрійовський. Цікавий добрий виконіл, бо всі гарно виконували вправи. У вільноручних вправах посестер (12) „У лісі літом" було цікаве великий вклад праці руховичок над справним виключенням тяжких елементів. У долінкових вправах побратимів (4) попистувався сробу силою побр. Плюг. Дуже добра була колоспійка на дві пари в оригінальних гуцульських строях. Як бачимо, сокільські гніздо дорожить українськими нац. таїжами і справдиться їх самі та пропагують назовні. Симпатично виведено вежі посестер. Живим образом, що представляв усі роди спорту та національним гимном закінчено це направду гарне й оригінальне свято. Жаль, що публіки було мало і що є недобір. В моральному боку гніздо підвеслося і може бути горде на свою працю. „Сокіл-Батько" заступали побр. О. Вальчик і побр. В. Тихоліз.

Ддз.

Спорт.

СКЛАД УКРАЇНИ НА МЕТЧ З БУДАФОКОМ.

До сенсаційного метчу з мадярською ліговою дружиною Будафок.ом виступить Україна в такім складі: Боєнь, Воробець, Мікльош; Романець, Гошовський, Краєвський; Богурат, Тихоліз, Мікльош, Сеоцень і Малоцький. Як бачимо, склад найкращий, який під цю пору може Україна виставити і при тому слід признати, цей склад дуже мудро змонтований. Тому можна сподіватися, що дружина чорно-червоних загре д. добре і здобуде імпонуючий виспік. Метч України з Будафоком відбудеться в неділю 17. ц. м. в год. 4. попол. на грищі Погоні, Перелтим відбудуться змагання молодших дружин.

В понеділок 18. ц. м. братнє львівська Погонь із Будафоком теж у 4. год. попол. Як передметч відбудеться в год. 2. попол. стріча — Україна — Стшелец за мистецтво кіперів.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Зоря — Стел. Перший цього року товариський метч обох наших Ц-клясових дружин відбудеться в неділю в год. 2. попол. на площі Сокола-Батька. Обі дружини кандидати на мистців у своїх групах і вони обі стрінуться імовірно у фіналах Ц-класи. З тої причини недільний метч сьогодні зановідається сенсаційно. Котра дружина дійшла?

Хто здобуде футбольне мистецтво в поодиноких державах. Майже у всіх краях кінчається вже футбольні мистецтва. На Мадярщині майже певним мистцем є вже Ференцварош, Друге місце займає Гунгарія, третє Уйпешт. Мистецтво б. Австрії прийшло Рапідові, друге місце займає Спорталюб, третє Австрія. В Італії чергодість гори тобелі така: Ювентус, Амброзіяна, Трієстіна. У Франції веде Сашо перед ФЦ Сет та Олімпік Марсей. Три найкращі дружини Югославії — Бїлоградський С. К., ГАСК і Грацянішський. У Швайцарії перше місце займає ФЦ Люґано, перед ФЦ Базель і Грасгопере. У першій Англійській Лізі перше місце займає Ерсенел, друге Престон. У II. Лізі на першім місці стоїть Астон Вілл. Лідером Шотландії є Цельтік

—o—

На допомогу студентству.

Виказ дальших жертв.

Зложили в золотих: **Одноразові датки по 100:** т-во „Просвіта", Львів; О. Левицька і С-ка, Львів. **По 50:** Р. С. У. К., Львів; Пром-Банк, Львів, о. Кікта Юрій (збірка), Ярослав; інж. Тишенко, Здолбунів. **По 15:** Адм. часоп. „Мета", Львів; кооп. Єдність, Болехів. **По 10:** д-р Гинилевич Ярослав, Львів; „Народня Торговля", Львів; службовники „Маслосоюзу", Стрий; дир. Фізнр, Добромиль; о. Микола Білецький, Пацинків. **По 5:** Юринець Льонгин, Шидлів; церква, Куропатники; гр.-кат. парох. уряд, Велдіж; гр.-кат. парох. уряд, Жупане; проф. М. Федевич, Перемишль; Кощур Іван, Варшава; о. Маринович Осип, Військо; Марія Панейківна, Львів; чит. „Просвіти", Залісська Воля; о. Проць Йосиф, Снятин; д-р Муринюк Михайло, Снятин; о. Гураль Іван, Водники; Українбанк, Рава Руська; кооп. „Самопоміч", Кінгиці; д-р Кульчицький Лесь, Львів; радн. Рак Антін, Львів; о. Гаврик Іван, Рогатин; Філія „Просвіти", Добромиль; чит. „Просвіти", Військо. **По 3:** Скрентович Володимир, Галич; О. С. К., Добромиль; д-р Паславський Василь, Добромиль; о. Зиновій Кузьмович, Соколівка. **По 2:** Галецький Борис, Гоща; Білинська Вікторія, Бережани; Бучинський Степан, Озірна; Марцюк Зиновій, Озірна; Чмелик Іван, Дубравка; о. Онишкевич Степан, Купновичі Нові; о. Мосовик, Жабе; Кружок Р. Ш., Добромиль; радн. Яворський Йосиф, Добромиль; Рейнарович Осип, Добромиль; д-р Білецький Юрій, Добромиль; д-р Антонович Степан, Добромиль; гр.-кат. парох. уряд, Лопушани; о. Роман Бачинський, Раків. **По 1:** Ільницький Ярослав, Львів; Мирончук Іван, Дмитрів; Марія Мудрак, Добромиль; дир. Карманський, Добромиль; м-р Тершаковець Зиновій; о. Юліян Пачк. Дуба. **По 0.50:** інж. Ржешевський Теофіль, Львів; інж. Турко Григорій, Добромиль. **Різні:** гр.-кат. деканальний уряд (збірка), Бережани 40; громадяни Рави Руської 38; службовники „Дністра", Львів 36.50; працівники „Фортуни Нової" 30; д-р Дзерович Марійка, Львів 25; о. Курилка Петро (збірка), Чорний Острів 25.05; службовики фірми „Будучність", Тернопіль 21.05; гр.-кат. деканат (збірка), Болехів 28; П. С. К. Бучач 20; д-р Слюзар Роман (збірка), Бучач 10.42; Філія „Союзу Українок", Кончинці 8; учні Р. Ш. в Яворові 6; збірка в Рави Руській 6.20; збірка з Корнів 5.40; Марія Тимків, Жовква 4; гр.-кат. церква, Григорів (панахида за Крутим) 3.21; д-р Лаврівський Володимир, Бережани 2.50; дир. Чорняк Степан 1.50; церква в Ценевій 4.40; церква в Мечишові 4.61; о. Богдан Охримович, Завадів 10.50; о. Іван Мацьо, Вакіївці 2.90; о. Володимир Слободян, Рівно 4.30. Загальна сума датків **984.54 зол.**

Всім П. Т. Жертводавцям складаю щиру подяку.

За Академічне Душпастирство:
о. д-р Іван Гриньох,
Львів, пл. св. Юра 5.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VI, Кн. 4. За квітень, 1938. Львів. Зміст. Ю. Клен: Київ. — В. Я.: Уривки. — С. Кушніренко: Горизонти. — М. Грива: *** — Л. Мосендз: Останній пророк. — В. Пасічник: Ідеольог нової Білорусі? — Р. О.: Шарль Моррас і французький націоналізм. — Т. С.: В гостині у масонів. — В. Д. Гобард: Чи буде Африка причиною нової війни? — Курт Ріс: В голівудській кузні. — В. Домцов: Відень і Київ. — Гордій Явір: 12. березня. — Олена Теліга: Сліпа вулиця. — ***: Московський процес. — Освальд Бургардт: Царство сатани. — Ілько Бут: Гоголь-філософ і його пан. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий журнал. Рік 8 Ч. 1—2 (82—83). Січень—лютий, 1938. Львів. Зміст. Н. Королева: „Була інша Русь старинна". — Ш. Рустивелі: Витязь у тигровій шкурі (переклав М. Бажан). — — Д-р Б. Пилховський: Грузія та її епопея. — Проф. М. Чубатий: Відродження католицтва у Франції (обсервації та рефлексії з подорожі), — О. Мошура: У вічні. — Б. Т. Садовський: Народові. — О. Самойлович: Еміграційне. — о. д-р С. Сахара: Релігія як основа людського життя (доповнення). — В. Залозецький: Українське деревляне будівництво і його відношення до історичних стилів (доповнення). — Д-р Василь Левицький: Дмитро Бортнянський. — Н. Чума: Французькі літературні загородки. — В. Королів-Старий: Мертві, вперед. — Хроніка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ. Тримісячник, Орган „Взаємної Помочі Українського Вчительства". Річник XI. Ч. 5. Жовтень—грудень 1937, Львів. Зміст. І. Филипчак: Школа в Городні. — Гр. Терещенський: Кореляція в навчанні. — Е. Врецьона: Які вар. статті праці та як закладати. — Д. Сокульський: Педагогіка культури. — З нових педольогічних досліджень. — Огляд педагогічного, виховного й освітнього руху. — Критика й рецензії. — Бібліографія.

Театри.

Великий Театр:

Субота 16. 4. виставу нема.
Неділя 17. 4. год. 7.30 „Роз.-Марія".
Понеділок 18. 4. год. 3.30 попол. „Роз.-Марія"; год. 7.30 „Роз.-Марія".
Вівторок 19. 4. X. симф. концерт, дирігент: Ігн. Нойманн, соліст: Ш. Гольдберг.
Середа 20. 4. год. 7.30 „Роз.-Марія".
Четвер 21. 4. год. 7.30 „Роз.-Марія".

Театр Різнородностей:

Субота 16. 4. виставу нема.
Неділя 17. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Понеділок 18. 4. год. 3.30 попол. „Подружжя, яких мало". Год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Вівторок 19. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Середа 20. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Четвер 21. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пеклі.
19. IV. Невольник.
З Калуша їде театр до Отинезамкова.

Український Народній Театр ім М. Садовського.
ІГОЛЬНИЦЯ.
16. IV. Мавруся Богуславна.
17. IV. Малена.
18. IV. Гетьман Полуботок.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шаленний муж.

КІНА.

АПОЛЬО: „Голгофта".
КАСИНО: „Голгота".
КОПЕРНИК: „Голгота".
МЕТРО: „Дон Боско" реліг. фільма.
ПАКС: „Голгофта" пасійна фільма.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(ул. Марійська 5).
„Югославія".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 16. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня audиція; 12.03 Полудневa audиція; 13.45 Музика з пл.; 14.45 Вагнер із пл.; 15.15 Програма на завтра; 15.20 Технічна справиться; 15.30 Театр Уявн. для дітей: Оповідання про великодушного лицаря Готфрида; 16.00 Мандрівка: „Деревo хреста" у вик. хору; 16.15 Твори на скр. і орг.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Страсти та Воскресення, містерія з муз. І. Чеха; 17.45 Наша програма; 19.00 „Чудо на пустині" aud. для дітей на осн. Лягерлеф, Радісна субота; 20.00 Вечір апострофів, орк., сол., хор, 21.30 Мискані „Кавалерія Русти кана" оп. Масканія у вик. артистів міланської Ла Скала, після опери Ост. вістки, Метеорольог. комунікат; 23.00 Сальонова музика з плят.

Неділя, 17. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Що чувати сеpед хліборобів; 8.20 Військ. орк.; 9.00 Трансм. з Ватикану канонізації А. Бобролі; 12.00 „Великдень" оповід.; 12.20 Музика. спів; 14.30 Весела aud. для дітей; 15.00 Aud. для села; 15.30 Нар. капела, піснями; 17.30 „Великдень вислеського хорта"; 18.00 Великодній перекладанець, муз. aud.; 20.00 Великдень на суші й морі, слowно-муз. aud.; 20.45 Програма на завтра, бажучі вістки; 21.00 „Та йоїі" вес. aud.; 21.30 Соліста: скрипка, форт.; 22.30—24.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 18. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Концерт сальон. орк.. Після богослужения в год. 10.30 З оперової музики пл.; 11.10 Муз.-літ. aud. 12.03 Муз. поранок: симф. орк.; 13.00 Вшнуємо зеленим вінком, aud. дли дітей; 13.20 Розр. концерт; 15.00 „Дингус-смігус" слowно-муз. aud.; 15.25 Розр. концерт у вик. сільської орк., спів; 16.00 Театр Уявн: „Як скрипок Голован убив біса"; 16.30 Вост. рецїталь; 17.00 Орк., спів; 19.00 „Світуе на Личакові" розр. концерт; 20.00 Спортові вістки; 20.15 „Весела вдова" оп. Легара, у перерві коло год. 21.00 Веч. денник; 22.30 Легка музика з пл.; 23.50 Ост. вістки; 23.02—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 16. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 18.00 Улюблені мельодії. орк., 19.10 Оп. мельодій; ВІЛЬГОРОД 20.00 Нар. пісні; БРЮСЕЛЬ ФЛ. 21.00 „Драма Христі" орат. Бенда, 22.10 „Маріталя" оп. Вальсі; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 13.00 Орк., 17.30 Форт. 18.40 Вісті., 21.15 22.00 Цик. муз.; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Форт. концерт ес-дур Бетговена; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Академія самоосвітнього друшва учениць руської реал. гімназії в Мукачеві; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. концерт, 21.00 Орк., 22.00 Голоси світа; ПРАГА 16.30 Концерт хору, 17.55 18.00 Театр Уявн (нім.), 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.15 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уявн, 21.10 Кабаре, 22.05 Симф. музика, з участю хору; РІМ 17.15 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Клеопатра" опера Арманда Ля Роза Пародіз; СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 19.15 Форт., 20.15 Спів, 20.45 21.00 Концерт.

Неділя, 17. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Муз. драбинай, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 „Весела вдова" оп. Легара; БУДАПЕШТ 12.40 Концерт оп. орк., 17.00 Цик. музика, 19.00 Орк. концерт, 22.45 Військ. орк.; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. мельодії, 13.00 Розр. музика, 14.00 Великодні пісні, 18.15 Карантійська нар. музика, 19.10 20.00 21.00 „Дум Гольденен Кіферль" оперетка Штольца, 22.30 Танцова музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Дуга орк., 17.00 „Дас Ганеманн" ком. Фіца, 20.00 21.00 Вес. вечір; КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Нинайки" оп. Д' Альбера; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, хор; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, апісля танк. музика; ПРАГА 11.20 Симфонія „З нового света" Дворжака, 15.35 Словацькі нар. пісні, 16.40 Військ. орк., 19.30 21.00 „Цілунок" оп. Сметани; РАДІО ПАРІ 19.02 Сцена, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Міса Солемніс" д-дур Бетговена; РІМ 17.15 Розр. програма. 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 19.30 Форт., 20.00 Спів.

Понеділок, 18. квітня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Фрагменти з Готового „Фавста", 20.00 21.00 Вес. сент. вечір із участю орх. і сол.; БУДАПЕШТ 13.40 Цик. музика, 15.10 Військ. орх.; 18.40 19.00 Спів, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Смичк. квартет е-моль Бетговена, 18.00 Нім.-шестр. музики, 19.00 20.00 21.00 22.00 „Дон Карльос" оп. Верді; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 „Ніч у Венеції" оп. І. Штрауса; КОШИЦІ 18.00 Гутірка про русько-гомпаію в Ужгороді, орх., шк. хор; МІЛЯНО 17.15 Арфа, 20.30 Розр. музика, 22.45 Т[illegible] музика; МІНХЕН 18.30 19.00 20.00 „Мейстерзінгер" муз. дет. Вагнера; ПРАГА 16.25 Давні патріотичні пісні, 21.15 Концерт орх., форт.; РАДІО ПАРІ 19.30 Вок. дуетти, 19.45 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РІМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Вок.-інстр. концерт; СОФІЯ 18.00 Рел. музика; ТАЛІН 18.35 „Останній вальс" оп. О. Штрауса (у скорочені).

Під р! Єдині українські шоферські курси ім. Ярослава Бі.ликського
(провадяжені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонне знання в длинці моторизації та забезпечити собі певний прожиток. — **Інформації і записи щодня.**
Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Радіокутик.

ВАЖНІ ЗМІНИ У ПРОГРАМОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛЬСЬКОГО РАДІЯ.

Більші чи менші успіхи в пропагації радіофонії взагалі, в великій мірі уваруежені від радіевої програми.

Добра, вислід обдумана, відповідно складена програма находить щирий, приємний відгук у всіх, що слухають радія. Коляк програма складена невідповідно необдумано, тоді вальне зацікавлення радієм, в волі за цим радіовий слухач, що хочби тільки раз розчарувався, вибирає до радіової програми упередження. Отже в інтересі радія і радіонаборців лежить те, щоб радієва програма постійно була складена якнайкраще, якнайвідповідніше, одним словом, щоб була під повним оглядом цікава.

Передумовою до складення таких програм є відповідне їх обдумати і розпланувати. А це осягнути можна виключно при помочі відповідно розложеного часу. Вносні свідома цього Дирекція Польського Радія від недавна завела дуже потрібну і під кожним оглядом корисну новинку. А саме вирішила, що почавши від лютого п. р. програму укладається на 7 (сім) тижнів наперед. Наприклад: надиція, що має відбутись 1. червня, мусить бути представлена програмовому референтові вже з початком квітня. Таке вирішення у практиці дуже важне і корисне. А саме програмовий референт може на 7 тижнів раніше текст надиції, може вислід її спрацювати, передумати та коли не подобається — в пору змінити. У звязку з цим треба вовкого роду проекти на надиції мовні, музичні тощо — пересилати найдалекій на 7 тижнів до українського референта Польського Радія. Тоді і радіо може пристосуватись до бажань своїх слухачів.

БІРЖА.

Львів, 15. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·6/89·20, Долари американські 5.29·50, 527·00 Долари канад. 5 27·50—5.25·00. Фальорени голл. 295·54—293·80, Франки фр. 16·95—16·46, Франки швайцарські 122·35—121·55, Фунти англ. 26·51—26·35 Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч. 15·00—14·90 Корони дан. 118·35—117·50 Кор. норв 133·23—132·25, Корони шв. 136·64—135·65. Ліри італ. 24·10—23·00, Марки фінлян. 11·72—11·25, Марки нім. 107·00 — 103·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 115·00

Акції.

Банк Польський 116·00. Цукор. 34·00 Вугіль 30·50, 29·00, Ліквідов 70·00. Можейів 13·00, Острованець 55·25, Старахович 38·25, 32·00, Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів пром. внутр. 65·00 65·25, 3 інв 1 ем. 82·00 серія 91·25 3 пол. ліна, 2 ем. 81·10 серія 90·25 5 конверс. 69·50 прем. дол. 42·00, 4 консол. 67·50

Тенденція сильна.

ЦІНА "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 15. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. блок. без оп. 3·55 зол.
1 кг. масла бочкон. вкл. в опак. 3·60 зол.
молоко . 18—19 сот.
(літня копа) . . . . 3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова на молоко и яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ на час Страсного тижня і Великодних Свят у храмі Св. Спаса. **Неділя 17. квітня:** Утреня з годин 6.ій рано. По Славословію коло год. 7-ої святочна шуточ. Сповідь від год. 6-ої рано. Зрештою порядок богослужень, як звичайно в неділю. **Понеділок 18, вівторок 19 і середа 20. квітня:** Сповідь від год. 7-ої рано. В год. 7.30 Часи, по часах Служба Божа Преждеосв. Дарів. **Четвер 21. квітня:** Сповідь від год. 7-ої рано. В год. 8.30 рано соборна Сл. Б. Василія Вел. з Вечірнею. В год. 6.ій вечір: Страсти; підчас страсної жертви сповідь дозв. Увага: На час читання Страстей і на Воскресну Утреню вірні можуть купити потрібні свічки в церкві. **П'ятниця 22. квітня:** В годині 9.ій рано Царські Часи. Вечірня, відтак полу год. 10.30 Винесення Плащаниці. В год. 6.ій вечором Надгробна Утреня. **Субота 23. квітня:** В год. 9.ій рано Сл. Божа Св. Василія Вел. з Вечірнею. В год. 5.30 вечором Надгробне і положення Плащаниці на Престолі. В год. 6.ій вечором Обхід і Воскресна Утреня. **Неділя 24. квітня — Воскресення Христове:** В год. 6.ій рано бранна читана Сл. Божа Братства М. Б. Н. П. В год. 7.ій і 8.ій читані Сл. Божі. В год. 9.ій соборна служба Сл. Божа (без проповіді). По окіянні Сл. Б. (год. 11) остання читана Сл. Б. (12-та). В год. 5.ій попол. Вечірня і проповідь. **Світлий Понеділок і Світл. Вівторок 25. і 26. квітня:** порядок богослужень, як звичайно у свята. Увага: В Томину неділю 1. треба на Вечірні початок Майських Богослужень.

КУПНО - ПРОДАЖ

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ успішого роду найдешевше в самому джерелі, в управительській канцелярії „Салікс", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 1-10

РІДКІ НАГОДИ! Поверхова нова побіч парку, готівка 9.000, довг 11.00 — **Дім,** город, сад, при тролеях 16.000; — **Комфортова** вілла, городина, гараж, готівка 12.000—**Поверхова** нова банк 17.00, готівка 12.000 „Трансакція" Львів, Длугоша ч. 1. 821

ДВОПОВЕРХОВА нова, комфортова чинш 7.200, довг 40.000, готівка 35.000 „Трансакція", Длугоша 1.

ДІМ НОВИЙ, 6 кімнат, близько трамвая готівка 10.000, довг 5.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1.

КАМЕНИЦЯ двоповерхова, нова, перша забудівниця, готівкою 30.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1.

НОВА КАМЕНИЦЯ комфортова, без такси, при трамваю, банк 7.000, готівка 30.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1.

ДІМ НОВИЙ 4 поверхи мурів поли при львівській рогатці, ціна 25.000 „Трансакція" Длугоша 1.

КАМЕНИЦЯ нова, комфортова, без такси готівкою 23.000, банк 2.000, „Трансакція", Львів, Длугоша 1.

ДВОПОВЕРХОВА нова, полукомфортова, 300 сажнів городу, банк 21.000, готівка 55.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1.

КАМЕНИЦЯ поверхова, нова, комфортова, без такси, бічна Потоцького, банк 6.000, готівка 32.000 „Трансакція", Львів, Длугоша 1.

НОВА, комфортова, двоповерхова, банк господарства 48.000, готівка 42.000 „Трансакція" Львів, Длугоша 1. 821

ДИТЯЧІ віяки від 18.— зол. та воїлякі репарації, ціна конкуренційна, поручає фірма Кік, Львів, Жовківська 17. 571 6-6

ЛЕДІВНІ, кухонні начиння, примуси, замки безпечества, Рентшевр, Легіонів ч. 37. 732 2-4

ГОДИННИКИ, біжутерію, столове срібло, плятери, кришталі, найдешевше чуйпит, Панцер, Ринок 23. 8-10

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ з правом заступства шукає місця у адвоката на скромних условинах. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Аплікант". 817 1-3

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 24-30

НА ШЛЮБИ та забави — убрання вінтові, смокінгові, фрахові виповинчаю. Коперника 10, тел. 215-37. Ціни низькі. 814 1-4

НАКРИТТЯ стопові, срібні й альпакові, поручає найдешевше Панцер, Львів, Шайнохи одна. Там дрецизійна дешева направа годинників і біжутерій. 819 1-3

ВІЛЛЯ „Дністер" у Пребенові прегарно положена, 16 кімнат с ідальнею і музиков (уладжена) зараз до винайму в цілости, елект. неосинкої кімнати. Оферти до „Ради Служб. Дністра" Львів, Руська 20. 822 1-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Богдан Гординський
ординує у внутрішніх недугах
ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1.
771 (напроти Еміграційного Дому). 1-8

ОГОЛОШЕННЯ.

II. Оголошення.

XXIV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНАРІВ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО відбудуться 30. квітня 1938 в льокалі Банку у Львові, при вул. Словацького 14, І. в год. 11-ій.

Порядок нарад:

1) Відкриття і вибір Предсідника Загальних Зборів.

2) Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку за рік 1937, затвердження звіту, білянсу, як також рахунку втрат і зисків за рік 1937 та уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.

3) Розділ зиску.

4) Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце тих, що уступили.

5) Внесення згідно з § 67. статуту.

До участи в Загальних Зборах управнені ті акціонарі, що на підставі § 60. статуту зложать у касі Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені за. законом. Управнені до голосу на Збори дістануть легітимації.

Акціонарі, які репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами заголосити доматкові справи до порядку нарад.

Львів. 28. березня 1938.

ДИРЕКЦІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові.

МИСТЕЦЬКІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ, ОРИГІНАЛЬНІ КОСМАЦЬКІ ПИСАНКИ, ГУЦУЛЬСЬКІ І ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ
поручає у великому виборі і по дешевих цінах
Союзний Базар
1478 **РУСЬКА 20.** 1-7

Жадайте тільки муштарду
„МІКА"
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 8—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 84 (14.916). Львів, неділя 17. квітня 1938. uprata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 273-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з вкл.) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.
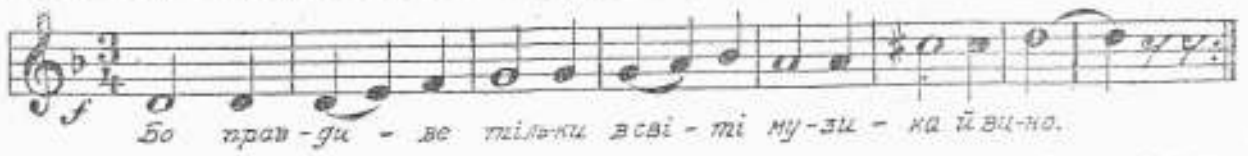
Співали УСУСУСИ, коли пили вино зі складів НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.
Ті самі правдиво-виноградні ВИНА як також інші напитки та всякі святочні товари купуйте у складах

НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

Члени дістають від готівкових закупів товарові звороти.

ОБІЙМАЄ СВОЇМ ЗАСЯГОМ
СКО
ЦІЛИЙ КРАЙ
ФІЛЯРОМ ТВОГО ДОБРОБУТУ
НАЙСТАРША УСТАНОВА ОЩАДНОСТВА В КРАЮ

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
В ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та взагалі кооперативний промисл, а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

Легко можна навчитися ощаджувати
при помочі ПРЕМІЙНОЇ ВКЛАДКОВОЇ КНИЖЕЧКИ Кооперативного Банку „ДНІСТЕР" у Львові вул. Руська ч. 20, на яку складаючи щомісячно вкладку від 5.— зол. вгору, можна по році одержати крім звичайних відсотків ще й премію за ощадність 25 до 100 зол., залежно від висоти постійної місячної вкладки.

Інж. Юрій Пясецький
державно уповажнений інженер будови
Львів, Мучна 46, тел. 270-27.
Виконує усі праці з обсягу:
і житлової архітектури,
будівництва та промислової

Поширять комунікацію між Польщею та Литвою.

Як подає італійська преса, еспанська ка польсько-литовських конференцій у справі поширення поштової, телефонічної, телеграфічної та залізничої комунікації, так щоб вона стала доступна для всіх; порушать також справу сплаву дерева по Німані. Говорять також, що з огляду на оживлений рух мабуть прийдеться получити Польщу з Литвою новою залізничою лінією.

Каталонія в дтята від решти черв. Еспан.ї.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ 30 КІЛЬОМЕТРІВ СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОГО ПОБЕРЕЖЖА.

Національні війська здобули Вінаров, Бенкарльо, Альканар і Уллядекону; вони **опанували 30 кільометрів середземноморського побережжа.** Червоні в переляку відступають до Каталонії.

Щоб спинити національний наступ, зосереджено поважні червоні сили на відтинку Тортеви, але національні війська можуть завтакувати їхнє ліве крило адовж моря.

Минулої ночі в год. 1. ген. Франко заявив перед мікрофоном у Саляманці:

„Ми дійшли до Середземного Моря, відтинаючи Каталонію від Валєнсії".

Серед національних військ ця вістка викликала великий ентузіязм. Також населення новозадобутих просторів радісно витає національні частини.

ЧЕРВОНА АРМІЯ НЕБОЄЗДАТНА

Як подає італійська преса, еспанська червона армія має тепер 300.000 вояків, але лише на 50.000 з них, розкинених по довгому на 150 км. фронті, можна ще рахувати.

На вістку про те, що нац. війська дійшли до моря, населення більших міст, що є під владою червоного уряду, уладило вуличні демонстрації, домагаючися покінчення війни. Змобілізовані в Тарагоні вояки не хотіли відійти до Барсельони, бо дальша боротьба безвиглядна.

Президент Азаня виїхав з родиною до Гібральтару.

„БРИГАДА ПРИЯТЕЛІВ СССР" ЗЛОЖЕНА ЗІ ЗЛОЧИНЦІВ.

Барсельонський уряд формує добровольчі бригади, зложені зі злочинців, випущених на волю. Вони зовуться: Бригади приятелів СССР, приятелів Мексику, Стаханівців, Тельмана, Пасіонарії і т. п. Головні касарні в Барсельоні повназивали іменами Леніна, Маркса і Бухаріна

Жидівська змова на Мадярщині.

У Мадярщині арештовано коло 100 осіб, які намагались зорганізувати бойкот проти держави у відповідь на протижидівський закон; вони закликували жидів бойкотувати нежидівські кавярні, ресторани, кіна й театри та нічого не купувати у християнських крамницях. Арештовані — здебільша купці й торговельні урядовці. 10-ох з них затримали в арештах, решту після вислухання випустили на волю.

РЕВІЗІОНІСТИЧНА МАНІФЕСТАЦІЯ

24. ц. м. відбудеться в Будапешті велика маніфестація за ревізією тріяноиського міру. Візьмуть у ній участь представники всіх організацій.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу

Чому відійшов воєвода Юзевський?

Львів, 16 квітня 1938.

Повторимо нашу примітку до вчорашньої вістки про відхід із Волині воєводи Юзевського: вважаємо це відкликання і пересенення політичною подією, яка вимагає окремих кількох уваг. Не є це теж така проста справа, як її уявляє собі „Слово Народове" і кожний пересічний польський ендек, в якого організмі лежить гін кожну справу примітивізувати та упрощувати згідно з німецькою пословицею: „бажання є батьком погляду". Уже вчора звернули ми увагу „Слову Народовому", що колиб дійсно п. Юзевський був таким палким українофілом, ба навіть покровителем „українського націоналізму", що його буцім то „викликував з нічого", то радости „всього польського громадянства" з приводу його відходу відповідав би смуток всього громадянства українського: тимчасом того смутку нема ані сліду. Чим теж пояснити, що в 1922 році блюк національних меншин („16-ка") здобув на Волині 100% посольських мандатів, коли п. Юзевського там ще не було? І хто з поляків чи з українців назве п. Петра Певного, що його п. Юзевський дійсно „видобув з нічого", — „українським націоналістом"?! Ні, рішуче політики п. Юзевського на Волині не можна окреслити короткою і вигідною для ендеків фразою, що він „підтримував українство та шкодив польськости". Минулорічний судовий процес між луцьким тижневиком „Волинь", що боронив становища п. Юзевського, і тамошньою експозитурою ендецької партії виказав проречисто, які величезні заслуги поклав п. Юзевський саме для польського націоналізму, того націоналізму, який збільшування польського національного стану посідання коштом автохтонного українського населення та його надбань утотожнює з державним інтересом: на тому процесі цифрами, датами і фактами доказано, як на нівець зійшло за

ПАЛЬТА оригінальні англійські
продає ФАБРИКА ОДЯГІВ
Рот і Рудерфер
Львів, Легіонів З/І. п.
(над кіном Паляс)

Оригінальні англійські матеріяли
На убрання також на жіночі плащі й костюми на складі у фірмі:
С. ЕРЛІХ
Львів, ул. Ягайлонська 20.
Тел. 213-90

часів п. Юзевського українське зорганізоване культурне й господарське життя на Волині та як розросло те саме життя — польське. Колиж сидекси всупереч отим фактам залишились при старому свому підході до особи п. Юзевського та його політики, то це їх привичка і прикметна риса: не перевірювати своїх поглядів навіть тоді, коли ввесь світ бачить і знає, що вони помилкові, і стояти на анахронічних позиціях думки.

П. Генрих Юзевський створив на Волині цілу політичну систему, яка переходить нині до історії під його іменем. Ця система полягала на тому, що він створював фікції, опирався на них і надзвичайно зручно ними орудував. Це не була фікція українства, як йому закидують його польські противники — це була фікція урядового, йому, п. Юзевському, відданого та прихильного українського національного руху. Одночасно п. Юзевський ліквідував існуючі зорганізовані прояви українства, основані на природних підставах, прийнятих від часів українського національного відродження і в Галичині і на Наддніпрянщині, куди перед руським миром зараховувались і волинські землі. Ще у Варшаві, як директор канцелярії у президії ради міністрів, п. Юзевський оснував „Українську Ниву", якої редактором став тодішній адміністратор російської „За Свободу", колишній співробітник київського „Відродження" П. Певний. Ставши волинським воєводою, п. Юзевський переніс той часопис до Луцька. Коли б ті величезні суми, які за ті всі роки пішли на „Українську Ниву", видавану на гарному сатинованому папері великого формату „Вядомосьці Літерацкіх", з розкішними клішами, пішли були на „Просвіту", на українську культуру на Волині, на оснування рільничої школи, на українську національну господарку, то польська держава дісталаб у руки могутній засіб приєднювати собі населення, свідоме того, що воно находить справді зрозуміння для своїх культурно-господарських інтересів. Замість такого природного шляху до мас, на якому він напевне найшов би спільну мову з представниками волинського громадянства, п. Юзевський вибрав шлях інший: він творив українську політичну верхівку, яку приєднував собі персональними концесіями. Застерігаємось виразно, що не кажемо цього під адресою всіх тих осіб, які найшлись у тому гурті, але це не перечить фактові, що це саме було суттю системи, що її створив п. Юзевський. Він творив „своїх" українців, будучи безоглядним супроти всіх, що не хотіли стати „його". Ту саму методу він стосував супроти українських установ та організацій, включно з політичними партіями: розвязував „Просвіти" і творив „Рідні Хати", закривав кооперативи, основані раніш уже та приналежні до РСУК, і творив нову кооперативну мережу на новій схемі п. Й. Волошиновського. Тільки з українськими школами нічого не вийшло, себто — як закрили їх, так і не відкрили потім ніодної української народньої школи (в офіціяльній статистиці довгий час фігурували мітичні 4 українські нар. школи, про які ніхто не знав, де вони). Ясна річ, що така метода не означала викреслювання самого українства, як такого: українство залишалось, але хемічно очищуване з притомого собі характеру окремої особовости, українство на Волині в концепції п. Юзевського було позбавлене характеру національно-політичного чинника. Зате тим яскравіше п. Юзевський підкреслював зовнішньо-декоративну сторінку тих українських установ та організацій і всього свого відношення до українства: завжди був на всяких українських святах та імпрезах, по українськи промовляв (говорив прегарно українською мовою, виховавшись на Наддніпрянській Україні та будучи там за часів УНР навіть віцеміністром внутрішніх справ), радо показувався в українськім товаристві.

Саме це і дратувало його польських земляків. Їхнє розумування було правильне і логічне: вони-ж знали, що за тією „Українською Нивою" нема українських мас, що т. зв. група „Української Ниви" — це штучно створена фікція, потрібна воєвідському адміністраторові для чисто політичної гри, — і вони обурювались, навіщо таке робити, чому не вдоволитись ліквідацією того українського, що було, не покликуючи на його місце нічого нового. Коли, мовляв, і воєвода не признає українського змісту, то навіщо творити форми, навіщо бавитись у декорації?! Знову-ж українське громадянство не могло помиритися з самою основою отого політичного регіоналізму, який дробить на кусні одну українську проблему та одне український національний моноліт на суцільній географічній території, по середині якої здвигається китайський мур. Не можна було погодитися з системою, яка у практиці виходила на наслідування заповіди „пусьць русіна на русіна", дарма, що авторами її були саме ті австрійські правителі, які посіяли в Галичині своїми методами таке зло, що від нього треба було Волинь відмежувати непроглядним муром. Очевидно, що цей мур і та зовнішня волинська окремішність — це теж фікція, життя сильніше над неї і всупереч усім розпорядкам і заборонам та денним ефектовним епізодам (як напр. жалюгідна полеміка галицьких і волинських послів, членів того самого народу, на терені сойму, де всі неукраїнці мали видовище, гідне богів) — ріжниці між Волинню і Галичиною не поглиблювались, а вирівновались, обидві частини народу щораз краще себе розуміли й розуміють.

Таким робом політика воєводи Юзевського змобілізувала проти нього і польське і українське громадянство. Чому-ж п. Юзевський аж так довго втримався на своєму місці? Саме тому. Воно може звучить парадоксально, але правдиво: у Варшаві ще нині можна стрінутись із думкою, що на національному відтинку ніжанної політики „не можна задовольнити обох сторін", коли-ж обидві сторони невдоволені, то це ніби доказ, що політика йде „здоровою серединою", яка завжди не вдовольняє „екстремістів". Є теж історійною правдою, що при кожній загальній політичній „декомпозиції" найдовше втримується той, хто має власну концепцію, власну лінію і послідовно, не зважаючи на ніщо й нікого, її тримається. Так є на Шлеську з п. Гражинським, так само було на Волині з п. Юзевським.

Чому тепер п. Юзевський відійшов — то безпосередні причини стануть відомі мабуть щойно згодом. Але на тлі розвитку подій на Волині його відхід логічний: польський націоналізм прийняв там уже такі яскраві форми, що в ніякому разі не може погодитися з офіціяльним зберіганням форм українства, хочби й найбільш фіктивних. З другого боку динаміка українського національного руху не може вже ніяк вміститися у тих зовнішніх декоративних формах.

Який курс настане тепер на Волині — не знаємо, але ми далекі від усяких надій на покращання відносин. Маємо вражіння, що державна національна політика довго ще йтиме манівцями фікцій, заки зуміє відріжнювати правду від фікції та заки у фікціях розчарується. Був час, коли політична система п. Юзевського творила немов „табу", якого не вільно було рухати. Сьогодні настав уже час, коли можна про неї свобідно казати і спокійно її аналізувати. Дай Боже, щоб із якимось практичним хісном.

ік.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 29—63

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
та переконайтеся про товар, модель і ціни. Українська обслуга.
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 55·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— ЗЛ.

У найближчому тижні почнуться Французько-італійські переговори.

Як припускають у паризьких дипльоматичних колах, вже в найближчому часі почнуться в Римі франко-італійські переговори, які обіймуть усі питання, що торкаються обох держав, м. ін. справу Середземного Моря. Французький уряд поручить цю справу мабуть міністрові Піетрі та заміненує його після того як переговори дадуть конкретні висліди, амбасадором у Римі.

МІНІСТР ГОР ЛЕТИТЬ НА МАЛЬТУ.

Британський міністр війни Гор причалив у пятницю на летунському майдані в Неаполі; повитали його представники місцевої влади. В суботу вечором виїде мін. Гор до Катанії, відтіля на Мальту.

АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР УЖЕ ПІДПИСАНИЙ.

В пятницю в 18. годині підписано в Римі анґльо-італійський договір.

В імені Італії підписав договір міністр Чіяно, в імені Англії — амбасадор льорд Перт. Єгипетський посол у Римі також зложив свій підпис на тому документі, бо він згадує про сусідські взаємини між Італією та Єгиптом.

Анґльо-італійський договір увійде в життя щойно тоді, коли В. Британія визнає завоювання Абісинії та коли Італія відкличе свої війська з Еспанії. Обі сторони обіцюють пошанувати взаємні життєві інтереси на Середз. Морі, потверджують вільний переїзд Суезьким каналом під час миру й війни; Італія складає заяву, що не має ніяких заборчих плянів щодо Еспанії, а зокрема щодо Балеарів і еспанських кольоній.

ДАФ КУПЕР У ПАРИЖІ.

Перший льорд британської адміралиції приїхав неофіційно до Парижа та перевів довшу розмову з французьким міністром маринарки Кампенші.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ
готові і на замовлення
простирала — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — капи — фіранки
А. Петрушевський
Для ц. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 5—10
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. (давніше коральницька)
Цінники задурно

Розлом у французькій соц. партії.

У найближчому часі дійде до розлому у французькій соціялістичній партії на тлі непорозуміння між партійним проводом Маріо Півером, лідером сильної партійної фракції, що її закидують троцькізм.

Від деякого часу, зокрема підчас недавніх страйків Півер не шанував партійної дисципліни, тому провід партії розвязав партійну організацію на Париж, де Півер має поважну більшість. Прихильники Півера окупували партійний льокаль та погрожують, що не уступлять, доки партійний комітет не вирішить спору.

У Римі арештували чеського кат. журналіста.

Влада безпеки папської держави розіслала гончі листи за ватиканським кореспондентом католицьких „Лідових Вістей" Людвиком Рубинштайном. Він утік на італійську територію, де його арештувала італійська поліція.

НІМЕЦЬКІ УЧИТЕЛІ ПРИСТУПИЛИ ДО СУДЕТСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ПАРТІЇ.

Німецькі учителі в Чехословаччині рішили на зборах у Лібериях приступити до партії Генляйна.

Панчохи гарантовані рукавички, білля мужеське, жіноче і ін. поручає по найдешевших цінах фірма

„РОЗКВІТ“ Львів, Руська 8.

Кооперація у 70-ліття „Просвіти“.

Ревізійний Союз Українських Кооператив. Союз Кооперативних Союзів „Центросоюз“, Краєвий Союз Кредитовий „Центробанк“ Краєвий Союз Споживчий „Народня Торговля“) Краєвий Молочарський Союз „Маслосоюз“ стверджують отсим, спираючись на одностайній поставі цілого кооперативного світа, що в ювилейному році „Просвіти“ і вся кооперація відсвяткує цей ювилей своєї Матері з повним використанням моральних і матеріяльних та організаційних сил.

Поглиблення освітньо-виховної праці вважає кооперація за найбільш пекучу потребу сьогоднішнього часу, а закріплення співпраці цих двох напрямних нашого національно-суспільного життя твердим наказом для всіх українців, що зрозуміли обовязки, які накладає на них наше життя.

Рік ювилею „Просвіти“ мусить наші культурно-виховні задуми зреалізувати.

Львів, дня 14. квітня 1938. р.

Луцький О., Филипович І., Капуста М., Шепарович Ю., Творидло М., Мартюк І., д-р Левицький К., Кузик С., Павликовський Ю., Лазорко М., Палій А., Мудрик А.

На весну

9.90 Практичні пантофельки в чорного і бронзового боксу

13.90 Бронзові і чорні в модною планрою

17.90 З чорної гемзи весняний модель

5.90 Дитячі пантофельки реклямові в 23-26 6.50 — 27-30 8.90 в. 31-35 9.90

8.90 Для дівчат і хлопців півчеревики бронз. і чорні, ціна реклямова в. 30-33 зол. 9.90 в. 34-36 зол. 11.90

11.90 Півчеревики реклямові бронзові і чорні

Панчохи з природного шовку зол. 4.90 і 3.90

Мужеські скарпитки в десені, вакко з шовком 1.90 При закупі 3-ох пар зол. 2.70

Крім цього маємо на складі сотні найновіших моделів від найскромніших до найбагатших і люксусових гатунків.

Дел-На

Крім цього маємо на складі сотні найновіших моделів від найскромніших до найбагатших і люксусових гатунків.

Д станете у всіх філіях.

Реймонт стане і нашим бардом.

РЕПОРТАЖ (III.)
З ЦИКЛЮ: „НАЗУСТРІЧ ВОЛИНСЬКІЙ ВЕСНІ.“

Красностав — Замостя, в початках квітня 1938.

„Поверховно змінювати дуже легко, допоможуть їм у тій праці, і за кілька років витягатиме Холм, як повищен витягати. Місто невелике і населення без голосу, тому й легко перехарактеризувати усе на „польський“ стиль.

„Дахи виженять, а опісля скупають у таліях „малівні“, що будуть червоніти, як обідрані зі шкури; заборонять на вулицях говорити по польськи, знищать усе, що ще пригадує „гнилий захід“, останки костелів перероблюють на церкви, видадуть трохи брошур з науковими доказами, що у Холмі не ставила ні одна польська нога, і вкінці самі повірять, що це місто було і є чисто московське. А коли трапляться ще й жидівські погроми і кілька трупів „недобитків“ в назначеній, то і чим буде воно відрізнятися від Гомля чи Бердичева? Хіба тільки ґетом посиленої охорони, введеної вже на постійно.

— Та шож їм прийде з такої маскаради?

— Державні нічого, але тим, які це роблять тое, бо ордери, авансн і нагороди. З відпові буде вражіння якоїсь справжньої роботи, обо. ронн чогось і творення. Адже-ж тут ідe тільки про будьякі способи для відзначення і заслуг.

— Отже думаєте, що Холмщину відлучать?

— Я щодо того зовсім певний. За багато людей бачить у цьому свій власний інтерес. Треба здобути Холмщину і кинути її на поталу завжди голодному на жирні посади москалеві. А що за це заплатить український чи польський хлоп, що заплатить завжди культурні цілого краю, що поллються нові моря сліз і нові зрвади впадуть на мізіонн, шож це все обходить усіх тих, для яких єдиний Бог — „чин“, а дійсне, суттє свого — поспіх 20-те місяця! Їм буде завжди добре, тепло і сито“. (**Владислав Ст. Реймонт: „З землі Хелмскій,** враження і поталкі, 1911).

Такого довгого мотта, ви, давно хіба, не зустрічали? За хвилину виясню з вибаченням, чому саме зацитував я стільки з призабутого, чужого твору. Але тимчасом — щоб не забути — апелюю до всіх українських краєвих і тих, що на чужині видавців і накладень: високоповажані, панове і хвальні установи! Коли хочете у 1938. р. видати твір, що відважно і вірно змалював би правдиву історію нашої буденщини на деяких частинах Української етнічної території, перевидайте забутий і захований по шафах антикварень твір великого поляка й письменника! Перепечатайте Реймонтові враження з холмської землі дослівно і дайте лише надрук: „Року Божого 1938 — історія повторюється“. Згори Вп. панів і Хв. установи смію запевнити, що твір цей буде мати знаменитий збут.

А тепер — я винен читачеві виясненння у справі мотта. Як вам уже відомо, я виїхав на Холмщину приглянутися зблизька акції, якою хваняться сусіди, мовляв, „ентузіястичному поворотові схизматиків до латинського костелу“. Оце — як колись Реймонт, як вільно себе рівнати з великим письменником — подорожую болотнистими дорогами того краю і обсерваючи докладно все, що можна голим оком доглянути, реєструю факти.

Перед годиною я приїхав у Красностав — повітове місто на шляху Люблин—Львів і вичікую автобуса до Замостя (там буде ввечір велике антиукраїнське віче). Відвідую — користуючись нагодою — всі місцеві „особливості“ (найкращі на Холмщині цукорні вироби!) і на одному з темних рогів купую у знайомого жидка-антиквяря (хоч неділя, сторожить під крамницею) Реймонтову книжку, бо „свою“ (репортажі Мацкевіча) забув у купе вагону. Жаль мені тої актуальної і смілої, а передовсім обективної публікації, але ж бо й Реймонт по 26 роках ще не постарівся, але приковує увагу читача не менше, як події, що проходять тут довкола.

НАД КРАСНОСТАВОМ НІЧ.

Сідаю врешті в автобус. Сиджу поміж двома жидами і трьома жидівками. Крім того (де з нами „народовий“ польський ксьондз (пізнаю по червоних нашивках на реверенді) і трохи поліцаїв. Шофер засвічує прожектори і автобус лишає за собою Красностав — колись одно із славніших наших міст, а нині повітове тихе містечко чуже і жидівське, болотисте, брудне, і темне.

Жиди починають тихо шварготати, але всі поводяться стримано й замітно чемно, цивілізовано чемно. Можна відразу сказати, що тут були спроби погромів...

Виїздимо вже з Краснославу. Що в тім місті колись діялося?

Почекайте... а минулорічні, а властиво ті вперед двох років роківничі кровавi демонстрації не тут? Тут. А як було колись, давніше? ...За найстарше з усіх церковних братств на Холмщині треба признати братство щекарівське або красноставське. 1550. року король Сигісмундус II. Августус замінявся з красноставським міщанством грецького обряду посілостями в цей спосіб, що за дім українсько-руського пан-отця, церкву св. Тройці і при-церковну лічницю з городами на передмісті — віддав їм свою королівську садибу в середині міста на приміщення для школи, хати пан-отця і дім для вбогих віри руської.

Р. Б. 1589 переживав Красностав величаве свято: гостював у ньому на спеціяльній візитації сам царгородський „патріярх Іеремія“... — так говорять пожовклі сторінки спопелілої історії... А далі, ще далі?

„У Красноставі, де у 1633 р. королівські комісари короля Володислава IV. передали православним — руським міщанам св. Троїцьку церкву, красноставський староста загорнув її силою. Нова спроба нашого міщанства відобрати ту церкву закінчилася тим, що деякі міщани приневолені були місцевим судом віддати.., голови деяких били біля ганебного стовпа, ще іншим відрубали руки, а решта мусіла покинути грецьку віру“. Сімнацяте століття було гробом нашого живого елєменту в тому місті. Вже у 1624 р. відбувається тут латинський синод, а в кінці 17. ст. діляють вже у Красноставі єзуїтські колегії, семінарі і „кляштори“. Тільки назва, мов вічний знак власности залишилася по Красному місті.

Шофер трубить на неслухняних візників — над Красноставом темна, непрогляднa і понура ніч.

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

„ПРЕЧ З КУДЛАТИМІ ПОПАМІ!...“

Вискакую з авта у Замості і бачу стовп до оголошень. На стовпі червоніє афіша. Записати текст? Ніяково, довкола люди, жиди і „стшельци“ — ще чого-доброго побють.

А пише на отих „афішах“ (друковані, наклад 300 штук, у друкарні Повіт. Виділу) м. ін. таке: „Взивами фшистків на зебране протестаційне пщеівко русіном на земях полудньовних воєвудзтва любельскего“. Мій Боже, як так підеталі, кожна громада матиме невдовзі свою ірреденту на полуди.-східніх землях!

Збори почалися в великій „театральній“ салі місцевого кіна. Саля — повна, публика — мішана: місцеві (очевидно не походженням, лише урядом) дигнітарії й голота, члени мілітарних товариств і шкільна молодь. Настрій веселий. Коли займаю місце, чую за собою: „Як мами, пане владзо, кшичець?

— Преч з кудлатимі попамі, тилько, хлопци, остро і хвацко, жеби било слихаць!

Субота 14 травня 1938

ВЕЛИКІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в салях Касина Почтовців, вул. Японська 9.

ЛЄКТУРА.

Переглядаю із нудьги Реймонтову книжку. На сторінці 79 пише: „Проходив я не мало! (оповідає Реймонтові у 1911 р. візник Іван). Був із „богомольцями" в Почаєві і у Лаврі Київській, в Лісній, і в Радошинці, всюди, де мені наказали. Літав я з охотою, бо обжиратися по монастирах можна було за дурно і горілки, скільки лише християнська душа витримала. Та вже тепер змудріли, вже грошей не дають, то й очевидно богомольців з наших сторін щораз менше.

— То ви (Іване) православні?

— Та чейже кожному дорогі власні кости. Надивився ж я на касування унії, що аж до судного дня буде мені досить. Чейже і моє село не давалося і брало наганми, так і я брав свою частину і разом з іншими пішов до вязниці. Сидів я зо три місяці. Спочатку було непогано: Істи давали, було тепло і ніякої роботи. Я говорив: ні і ні! Пересадили окремо і дали фунт хліба на день. Витримав. Але вкінці давай мене кормити кашою зі старим салом. В пеклі видержав би, але тій каші не дав ради. За тиждень пристав я на все. На старе сало зловили собі душу...

— А опісля проглянув я усе наскрізь і тепер знаю, що **одні і другі** таксамо чорта варті! — Кожний тягне хлопа на свою сторону, бо кожний лише з хлопа живе. Може неправда?

— Щоб їм так не довелося як тим бабам, що сварилися за собаку і давай собі її вирвати, аж обридла собаці ця забава з її шкурою... і покусала обі баби"...

Саля залящала від оплесків. На естраді перед екраном появився перший промовець. Я замкнув книжку і усвідомив собі, де я: сиджу на проти-православно-українських зборах у Замості, славному місті найсправедливішого польського канцлера, де колись стояв Хмельницький і де тепер м. ін. українських і польських хлопів судять за... комунізм

Р. Гучв.

Весняні матеріяли

Лязар Райзер

Спеціяльність: вироби "А л ь м о р"

оригінальні англійські і бельські на одяги ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

ЛЬВІВ, ул. Шпитальна 1.

Дім товаровий.

Гуртові Ціни.

Високогромадянський поступок.

До успіхів праці в якійсь ділянці причинюється не тільки добра воля і вклад знання, часу та енергії прихильників даного діла, але й конечна дисципліна чи то в окремих громадян чи в Установах. Це похвальна річ, коли Установа тільнує справи, до якої вона покликана. Але вона мусить теж оглядатись на інші установи, класифікуючи їх розумно й обективно, відповідно до їхнього діяння, національного значіння та їхніх матеріяльних потреб. Цього вимагає національна дисципліна. Тому мусимо вважати високо патріотичним поступок Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт", що зреклося дозволу на збірку в користь „Рідної Школи", бо ця збірка припадала дивним дивом на той сам час, на який дістала дозвіл Рідна Школа", себто на 23—27. квітня ц. р.

В цій справі дістала Рідна Школа таке письмо:

До Хвальної Головної Управи Рідної Школи
у Львові.

Воєвідські уряди у Львові й Тернополі прихилилися до наших прохань у справі дозволу на збірку і рескриптом з 29. III. ц. р. дозволили нашому Товариству перевести приподану збірку жертв на забезпечення воєнних вдів та сиріт по полеглих членах Української Галицької Армії в днях від 28. до 27. квітня 1938 р. Рескрипт доручено нам 5. квітня ц. р. і вже вчора наша Т-ва розіслала негайно повітовим організаторам у краю дбуки, потрібні до переведення цієї збірки.

Щойно вчора довідалися ми, що в тому самому часі, в якому наше Т-во мало переводити збірку, буде переводити збірку Хвальна Головна Управа на цілі Рідної Школи. Це нас здивувало остільки, що дотепер воєвідські уряди давали дозволи на збірки тільки одному товариству і ми були переконані, що в часі Великодніх Свят ніхто більше збірки переводити не буде. По одержанні звістки про те, що в часі Великодніх Свят буде переведена збірка на Рідну Школу, Управа нашого Товариства внесла до воєвідських урядів реклямацію в приданого нам дозволу на збірку і не оглядаючись на понесені вже витрати у зв'язку з приготуваннями до збірки, повідомили ми наших повітових організаторів про наше рішення.

Управа нашого Товариства, приймаючи рішення про реклямацію зі збірки, мала на увазі те, що Т-во Рідна Школа з огляду на свої високі цілі й завдання мусить мати першенство перед іншими, хочби й потрібними товариствами, бо потреби Рідної Школи мусять бути перед усіми іншими на першому місці. Щоб не перешкоджати Хвальній Управі у переведенні збірки, Управа нашого Товариства збірки в часі Великодніх Свят переводити не буде.

Подаючи це до ласкавого відома, бажаємо Хвальній Управі найкращих успіхів у збірці і дальшій праці.

Остаємо з належною пошаною

ТОВАРИСТВО „УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ВОЄННИХ ВДОВИЦЬ І СИРІТ", — ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО 48.

О. Д-р Глинка, голова. **Осип Стецура**, секретар.

Це громадянське становище Т-ва „У. Ф. В. В. і С." повинно спонукати кожного українця та українку взяти видатну участь у збірці дару „на писанку" Рідній Школі з нагоди Великодня у днях 23—27. квітня ц. р. Очевидно не сумніваємося, що українське громадянство не забуде цього наскрізь громадського кроку Т-ва „У. Ф. В. В. і С." і підтримає його наслід, коли воно в іншому часі звернеться з покликом допомоги для українських вдів і сиріт.

Процес переміни у високому шкільництві Східної України.

(Кореспонденція з Берліна).

Під таким наголовком виголосила п. **Осипина Бургард**, бувша доцентка Інституту Будівництва в Києві, під кінець лютого ц. р. виклад німецькою мовою в Українськім Науковім Інституті у Берліні.

Прелєгентка, як очний свідок совітської дійсности у Східній Україні, знесувала жалюгідний стан українського високого шкільництва. Інкубовани агентами ГПУ українського професорського персоналу, безконечна зміна програм навчання по все новим рецептам з Москви, недостача відповідного приміщення і мандрівка Інститутів з домівки до домівки, брак наукової літератури — такий у головних нарисах зміст викладу.

Перед „небезпекою" українського націоналізму серед молоді, головно освіченої, боронить**ся** комуна в цей спосіб, що насилає до високих шкіл лише „певний елемент", себто всіляких слухняних партійних ступайків, які під інтелектуальним оглядом є тупоумні й обмежені. Процент жидів та москалів між професорами та студентами перевищає далеко відсоток автохтонів-українців. Студенти живуть зі стипендій. Стипендії низькі й мешканеві обставини погані, тому студенти живуть незавидно.

В широкій дискусії падали численні запити українців, як теж і прихильних німців. Цих запитів було так багато і вони були такі різнородні, що прелєгентка не була всилі дати повних відповідей. Прелєгентка проживала ввесь час лиш у Києві і була тісно звязана фаховою науковою працею. Тому на нашу думку не могла виробити собі ясного погляду на цілість українського життя. Мабуть з цієї причини перевалювали в її викладі трохи за чорні картини. Такий полудневий темпераментний нарід, як український, не дасть хіба зіпхати себе до пасивного анярядя! Прихильні нагородили прелєгентку гучними оплесками.

(сп.).

Закарпаття.

НОВА ПЕРЕМОГА УКРАЇНЦІВ У ШКОЛІ.

Заведення московських шкільних книжок у народніх школах на Закарпатті викликало гостру боротьбу за рідне слово та за фонетичний правопис. Закарпатські українці зрозуміли, що не досить протестувати та домагатися зміни від влади, але треба повести пильну акцію між громадянством в тому напрямі, щоб виказати йому величезну ріжницю між нашою мовою та московською, між нашим і московським правописом. Щоб мати змогу вести цю акцію якслід, учитель Ф. Агій видав книжку під назвою „Жива мова". Це граматика української мови з фонетичним правописом.

Чехословацьке міністерство шкільництва й народньої освіти окремим розпорядком затвердило цю книжку для шкільного вжитку на Закарпатті. Цей розпорядок — це безумовний і певний доказ перемоги українців. Від тепер вже не буде спору, чи можна вживати фонетики у школах, ніхто не поведе дисциплінарки проти вчителя за цей правопис. Тому треба сподіватися, що кожний учитель-народовець перейде на фонетику, бо це влекшить навчання та запевнить кращий успіх в науці.

Найкращі вудженини у крамницях

„Центросоюзу"

ЖОВКІВСЬКА 175
ЗИБЛИКЕВИЧА 2
ЗАМАРСТИНІВСЬКА 36
КЕНТШИНСЬКОГО 21
ЛИЧАНІВ 150
НА БАЙКАХ 8
РИНОК 2

ШКІЛЬНІ СТРАЙКИ.

У Підгороді, коло Мукачева, після третього голосування завели граматику Сабова та інші, не українською мовою написані, шкільні книжки. Але батьки не заспокоїлися й далі ходили, писали і просили перевести нове голосування або відділити частину дітей та дати їм окрему українську школу. До якогось часу чекали, а 31-го березня ц. р. зійшлися і вирішили, що від 4-го квітня не пустять своїх дітей до школи. І справді від 4-го квітня більше ніж половина дітей не ходить до школи.

Такий самий шкільний страйк зачався і в селі Дравцях від 8-го квітня ц. р.

БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ І МУЖЕСЬКЕ

Оляньчук і Піхль

ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА Ч. 3

ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ, КРАВАТКИ, ШЛЯФРОКИ, БЛЮЗКИ І БОНЖУРКИ.

УКРАЇНЦІ ПЕРЕД СУДОМ ЗА ДЕМОНСТРАЦІЮ В ТЕАТРІ.

У Великім Березнім була 9-го січня ц. р. українська демонстрація проти „Карпаторусского Театру". Причиною цієї демонстрації було те, що представники тамошніх культурних організацій договорилися вже наперед з представниками театру, що театр дасть 8-го січня русскую

(московську) виставу, а другого дня, тобто 9-го січня українську. Були святочні дні. Та театр приїхав аж 9-го січня. Українці зараз по приїзді театру домагалися, щоб згідно з умовою театр того дня дав українську виставу, і то тимбільше, що другого дня є звичайний день, отже громадянство не може численно появитися на виставі. Режисер театру Грабар приобіцяв, що 9-го січня тратимуть по-українськи. Та потім москвофіли побігли до відомого москвофіла шк. інспектора Зладиміра, потім до окружного уряду й досить того, коли люди почали вечором сходитися на виставу, рознеслася чутка, що гратимуть московську драму „Бедность не порок". Це викликало серед українського громадянства зрозуміле обурення. Коло 30 людей зайшло до салі, де мала бути вистава й домагалися від режисера Грабара, щоб дотримав уже давнішої умови й даного слова та казав грати комедію „Бородате непорозуміння".

Москвофіли вже наперед сподівалися, що прийде до конфлікту, і тому запросили жандармерію. Жандармерія зявилася саме у критичній квилинці, коли громадянство якнайенергічніше протестувало проти поведінки Грабара та взагалі проти поведінки москвофілів.

Деякі люди зачали співати „Божий син днесь". Інші кричали. Тоді вмішалися до справи жандарми, опорожнили театральну салю, і пізніше відбулася московська вистава.

Молодь ще довго ходила по головній вулиці, співаючи патріотичні пісні.

Жандармерія заскаржила до суду за участь і провід у демонстрації: Василя Івановчика, студ. прав, Івана Рогача, богослова, Петра Лацанича, Емануїла Смеречанського, Єлисавету Смеречанську й Василя Лацанича — учителів, Андрія Лацанича, Юрія Лацанича, Андрія Івановчика, Михайла Рогача, Михайла Лацанича та Івана Лацанича — господарів із Великого Березного. Але суд звільнив від вини і кари усіх обвинуваченних, яких боронили д-р Михайло Бращайко й д-р В. Одинський з Ужгороду та д-р В. Комаринський з Мукачева.

Найцікавіше в цілому процесі було те, що між провідниками демонстрації були два старі сиві дідусі, яким уже понад 70 років, з довгими вусами й у старомодних кожухах — Михайло Лацанич та Михайло Рогач. Вони обидва брали участь у делегації, складеній зі 100 членів, що їздила в 1919-ому році до Праги у справі прилучення Підкарпатської Руси до ЧСР. Обидва вони гордо називали себе перед жандармами і перед судом українцями. Це доказ, що жива народовецька українська ідея захоплює на Закарпатті не тільки молодь але й старше покоління.

—o—

Вистава Вас. Перебийноса в Нац Музею.

В короткім відступі часу маємо збірну виставу другого мистця — „парижанина". Перша О. Грищенка показала нам старшого мистця вже вповні завершеного у своїм мистецькім вислові зі стажем непересічного рівня. Василь Перебийніс мистець молодшого покоління, що находиться в стадії творчого ферменту, який ще не знайшов свойого власного стилю у своїй творчости.

Знаємо мистця Перебийноса як талановитого організатора, що багато причинився до улаштування вистав французького і українського мистецтва у двох виставах в Національному Музею. Та він не лише талановитий орнанізатор. Він талановитий мистець. Правда, небагато ми бачили його шталюгових річей, бо ця вистава це показ здебільша прикладного мистецтва: проекти декорацій, обгортов, монтажі, нариси і рисунки. Всеж таки й вони, хоч односторонно, але дають образ його творчости. Це мистець, який добре опанував своє ремесло — рисунок. На виставі його рисунки належать до найкращих речей. Видна там певність руки, добрий обсерваційний хист і безпосередність вислову. В інших речах він дуже неспокійний, під щораз іншими впливами, навіть уже пережиті в мистецтві експерименти примітивного дадаїзму, супрематизму і кубізму ще грають в нього деяку ролю. (Його речі не датовані, може вони з давніших часів?).

Головна частина на виставі це проекти театральних декорацій і костюмів. У костюмах до російських опер навязує він до відомих великих російських декораторів; і тут Перебийніс дуже від них залежний. На самостійне становище станув він щойно у проектах до українських інсценізацій (Лірники, Золотий гомін, Гайдамаки, Бурсаки, На селі літом). Тут сентимент до рідного дозволив йому станути на твердий грунт і дати найкращі зразки своїх декорацій. Вміло і зі смаком використовує він сам візантійщину, барок, народній лубок і народнє мистецто — та дає закінчені мистецькі твори. Ду-

РЕВМАТИКАМ

спеціяльно дошкулюють наглі і часті зміни погоди. Ревматичні і артретичні болі втихомирює Тогаль. Таблетки Тогаль вживані в давках по 2 до 3 таблетки 3 рази денно приносять полекшу в в цих терпіннях.

Togal

Д-Р ІВАН КОПАЧ. 4

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

В такій релігійній атмосфері і я сам мав велике щастя уродитися й охреститися, а потім і підрости аж до десятого року мого життя — а саме в селі Грозьові, тоді ще старомістського, потім старосамбірського, тепер уже (від двох літ) турчанського повіту, а деканату жукотинського гр.-кат. епархії перемиської. З тих моїх хлопячих літ я памятаю добре також грозівських тодішніх священників, а саме: о. Кунцева, батька мого ровесника Івана Кунцева, пізніше адвоката і народнього діяча в Раві Руській; відтак о. Дорика, пізнішого пароха Ветлина коло Ярослава, батька лікаря д-ра Дорика (десь на Шлеську); дальше о. Марчака, ревного співолюбця і зручного проповідника; вкінці о. Івана Флюнта, батька двох священників Флюнтів (Зенона й Антона) та гімназійного професора (історика) Івана Флюнта (тепер у Сяноці), швагра крилошанина львівської гр.-кат. Капітули, о. Івана Чапельського, що був колись визначним нашим рідношкільним діячем і редактором „Учителя", а потім довший час аж до своєї смерти також автономічним членом бувшої галицької Краєвої Шкільної Ради як представник гр.-кат. віроісповідання. Я з почуванням вдячности згадую тут отих священників, і то не тільки тому, що всі вони докинули і свою неодну грудочку на розвиток мого духового єства, але передовсім тому, що, хоч які грішні люди, очевидно, і вони не були без яких чи таких, менших або більших промахів і прогріхів — звичайно, як і кожний з нас тут на землі — та всежтаки бодай назагал (один більше, другий менше) по своїм силам старалися як чи так удержувати нашу гр.-кат. церкву на досяжній їм висоті.

А наша грозівська церковця, хоч і невеличка, а всеж — аж диво! — стоїть собі мурована серед села на т. зв. „Горбі": по боках на своїх стінах біла, зверха на криші з блящаним полиском, а довкола, мов яка твердиня, обведена навіть досить високим камінним муром. З погідного неба світить на неї у день ясне сонце, а з високої Магури (т. зв. лімнянської, 1024 м. над поземом моря) повіває до неї від полудня чистий здоровий воздух. Так гарно стоїть собі вона серед села — справді, аж серце радується! А в середині у ній і прегарний кивот і позолочуваний іконостас, а в іконостасі традиційні для нашого обряду, византійські образи аж із німецького Монахова (München). Тай камінна долівка в церкві, що її там уложили вже за моєї памяти якісь польські майстри, каменярі із Старого Самбора, які тоді й мешкали у нашій хаті тай перші показали мені і співали свої побожні пісні із якихось польських кантичок.

Така була і є ще й до нині наша грозівська церковця: як на ті бідні наші бойківські гори, близько джерел нашого Дністра — справді, велика несподіванка! Бо позатим наше село — крім „попівства" — не мало тоді ще ані одної „газдівської" хати з димарем (комином). Були самі курні „хижі". А школи в селі також не було жадної. Пишалися, — і то ще більше, як „попівство" — тільки дві великі коршми: одна богатшого Беня (Венямина), друга — біднішого Дувида (Давида). Обі коршми пишалися, бо й кількож то людського добра ішло тоді туди безнастанно на них через т. зв. „свягу коршму"!

Але до церкви у неділі та свята всеж таки приходило досить людей. А у нас дома вся наша „челядь", т. зн. всі члени родини — і рано вставши і по вечері перед сном — відмовляли при вікнах у хаті голосно — і то одно по другім, щоб собі взаємно не перешкаджати, цілий „пацірь", т. зн. не тільки „Отченаш" і „Богородице Діво", але й „Царю небесний" і „Вірую", ба й велике „Помилуй мя, Боже". Навіть наша бл. п. мати відмовляла з памяти цілий той „покаянний псалом", бо, хоч і була дочкою дяка-учителя із села Пелні коло Сянока і навіть мала двох своїх старших братів священниками (старшого Андрея і молодшого, згаданого вже вище, Івана Скобельських), те всеж сама була неграмотна і неписьменна. Як було під цим оглядом по інших грозівських хатах, того докладно не знаю. Але то можу сказати зовсім сміло і певно, що й анальфабети там, які молилися тільки з памяти, всеж таки дуже добре розуміли навіть слова того 50. псальму — як не всі, то бодай от хочби такі: „Помилуй мя, Боже, по великѣй милости Твоей" тай „Серце чисто созижди во мнѣ, Боже" тай „Не отвержи мене отъ лица Твоего" тай інші подібні до тих. А відмінний трохи від звичайної розговірної мови склад і звук вислову тих молитов був для побожних людей тільки природним і милим для них елементом вищого їх релігійного настрою, в якім відбувалася і по правді вже із самої природи річи завсіди й повинна відбуватися кожна людська розмова з Найвищою і Найсвятішою Ідеєю людства — з нашим Творцем і Вседержителем.

І з тої грозівської атмосфери вийшов десь кілька літ перед роком 1870. чоловік, який, хоч умів уже навіть і читати і писати, але як бідний наймит пас у літі вівці у котрогось там багатшого „газди". Та раз одної неділі — так мені вже старий сам оповідав коло р. 1900. — опанувала його така велика туга за дальшою наукою, що він нагло і мовчки покинув ті „богачівські" вівці далеко поза селом у кошарі і

же добрі є також його декорації — багато в них східної фантазії.

Не перекенують нас його афіші і окладинки до книжок — це дуже своєрідний рід графічного мистецтва і до нього треба мати вроджений хист. Його акти теж не завсіди виявляють добрий смак і ту легкість, якою вміє захоплювати у подібних речах Глущенко.

Вистава улаштована дуже дбайливо, добре згрупована, непереладована і заслуговує на те, щоб її оглянуло якнайбільше громадян, що цікавляться зростом нашого мистецтва і бодай в той спосіб підтримало мистців, які, хоч приневолені обставинами працювати серед чужих і для чужих, почуваються солідарно до праці в розбудові української культури.

Михайло Драган.

СВІТОВОЇ СЛАВИ АПАРАТ
до ТРЕВАЛОЇ ОНДУЛЯЦІЇ

НАГОРОДЖЕНИЙ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В ПАРИЖІ

ПОДАЮ ДО ВІДОМА П. Т. КЛІЄНТЕЛІ

що вже надійшов замовлений мною в Парижі апарат до тривкої ондуляції найновішої системи. — Особливою прикметою апарату є те, що можна його вживати з електр. струмом, і без струму. Вже по двох мінутах •ділання апарат надає волоссю природні хвилі як також і льоки.

Повідомляю теж, що підчас мого побуту в Парижі і Берлині я як єдиний спеціяліст з краю познайомився з найновішими препаратами і способами тривалої ондуляції.

Поради даю безплатно.

ТЕОДОР КУТКОВСЬКИЙ
єдиний спеціяліст
у тривалій ондуляції
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 14.

пустився так, як стояв, до Перемишля до свого владики — по певну для себе, як гадав, пораду й поміч. Та дивна йому сталася пригода. Ото по дорозі десь коло Мостиск став до роботи при будові залізниці з Кракова до Львова, відтак як прочанки дістався до Почаєва, а звідти навіть до Печерської Лаври у Києві на „братчика" чи „послушника". Мав гарний голос і співав там у черговім хорі, хоч дуже немило, як мені казав, вражала його там примусова офіціяльна московська вимова наших богослужбових текстів. Розуміється, так він співав при тім і досить світа і досить людей — та по літах таки ще й із монашою — так сказавши тепер: „студитською" — бородою вернувся всеж таки назад до Грозьови, але вже й із деякими гарними книжечками й образками — на велику несподіванку, але й утіху своїх односельчан. Тоді то і я, щойно кількалітній хлопчик, дістав від нього раз при церкві прегарний образок Почаївської Божої Матери тай першу книжечку „Зорю" з нашої львівської „Просвіти".

То був Василь Сеґінь. Він став незабаром у Грозьові та в інших сусідних селах (Мшанець, Плоске, Вищів і Головецько) вже й першим там учителем церковного співу тай грамоти для охочих і здібних до того хлопців, очевидячки за якоюсь там невеличкою оплатою в грошах або в натурі. До тих його учеників належав тоді і я. А метода його була ще така старосвітська, яку з XVIII. віку з питомим собі гумором згадує наш Котляревський у своїй славній „Енеїді": „тму, мну, адо, тло..." Він учив складів ще так: „букы азъ = ба, букы глъ = бу" і т. д. Та я умів дещо читати вже й передтим, переймаючи легко і скоро ту мудрість і штуку від письменного вже трохи нашого вітчима Федорика (бо рідний наш отець відумер нас вагіо, як я мав щойно три місяці життя). *(Продолженнє буде).*

95. китайська дивізія знищена

Японці зовсім розбили 95. китайську дивізію, що переправилася на правий беріг Жовтої ріки в Гонані; коло 3.000 китайців згинуло.

КИТАЙСЬКІ ВІЙСЬКА ОКРУЖИЛИ 10.000 ЯПОНЦІВ.

Як подає Райтер, китайці здобули важні зі стратегічного погляду місцевости Шіюуан, Кінмо та Іссіен, окружуючи звідусіль 10.000 японських вояків.

ЧАНКАЙШЕК РАНЕНИЙ.

Представник японського міністерства закордонних справ заявив на основі достовірних інформацій, що підчас бомбардування міста Ченша Чанкайшека рачили в обі ноги, міністра Суна в живіт і в рамя.

Частини запасові до жнивних машин.
Під увагу шановним хліборобам!
поручаємо
відомі з доброти і загально вживані
Машини і Приладдя Рільничі
теж
Спальні Мотори
марки К. О. С.
із нами репрезентованих фабрик:

УНІЯ Союзні Фабрики Машин,
давн. А. ВЕНТЦКІ, С. А. в Грудзьонцу
Кароль ОХСНЕР і Син, Фабрика Новітних Помп і Спальних Моторів, Бельско
На бажання оферти. — Ціни фабричні. — Достава скора і докладна.
Любельсько-Волинська Централа Машин, Спілка з о. відп.
ул. Львівська 55 а ЗАМОСТЬ тел. 128
Власна відливня заліза і кращі.

По широкому світі.

Румунський уряд припинив два німецькі часописи в Басарабії, дарма що вони — як твердять німці — були льояльні до Румунії, а звернені проти жидів.

В Ірляндії відбудуться 31. травня ц. р. вибори президента, що обійме владу під кінець червня.

Румунський премієр патріярх Крістеа прибуде в травні до Польщі з офіційною візитою.

Литовський парляжент відбув останню сесію перед святочними феріями.

У Болгарії оголошено новий пресовий закон. Хто основує новий часопис, мусить подати владі його політичний напрямок та грошеві засоби, якими розпоряджує.

Югославянська поліція арештувала одного з найвизначніших білгородських фінансістів, Любу Сабачевича, мабуть за пачкування девіз і надужиття при постачанні воєнних матеріялів.

Що писало „Діло" 50 років тому

Ч. 77. Середа, 18 (5) квітня 1888.

АВТОНОМІЯ ГАЛИЦЬКОГО МІСТА.

До міської ради в Калуші вибрали 12 українців, 12 поляків і 12 жидів. Кандидатом на бурмістра був місцевий українець Мелетій Теницький, довголітній член повітової ради. Проти цієї кандидатури — тому що кандидат українець — виступив повітовий маршалок Комарницький і наказав вибрати бурмістром Станислава Заленського, касіра при повітовій касі, що звідкись прийшов до Калуша. Міщанство змагалося за свою кандидатуру, відбувалися засідання і справа не доходила до кінця. Дописувач з Калуша так пише про те в „Ділі".

„Таке то лихо в нашому Калуші! До нашого міста можна прикласти пословицю: „кому біда зрання, тому й до останку". Радеб міщанство наше якось по Божому і по людськи уладити свої міські справи — та стоять йому в дорозі люди — чужі інтересам міщанства. Що значить автономія міста, як маси міщанства не можуть мати своєї сили і волі! — а всім має верховодити панська купка, уживаючи собі заленних жидів за опору.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР ВМИРАЄ.

„З Берліна надходять тривожні вістки про стан здоровля німецького цісаря. Урядово повідомляють, що цісаря почало ще в неділю душити і від того часу душить його раз-у-раз, причому попаляються також корчі. Бюлетини з Шарльотенбурга викликують велику тривогу у Берліні, де всі переконані, що незадовго прийде сумна катастрофа".

ЗМАГАННЯ ДО ДИКТАТУРИ У ФРАНЦІЇ.

При виборах до французького парляменту вибрали в одному департаменті ген. Буляньжера. Він здобув собі ще до виборів популярність своїми гаслами відплати німцям за поразку в 1870 р. А тому що він висував також вимогу зміни конституції та критикував уряд і за те, що у попередніх виборах на нього впало 56.000 голосів, хоч йому як військовому не можна було кандидувати, влада перевела його в нечинний стан. Тоді ген. Буляньжер поставив явно свою кандидатуру і при підтримці бонапартистів став послом. Його вибір затривожив урядові та проурядові кола, які твердили, що Буляньжер змагає до диктатури та до відбудови монархії.

ПОСТУП У ФОТОГРАФІЇ.

В новинці читаємо: „Загальну увагу між фотографічними виставами звертають фотографії І. Геннера. Всі фотографії, найріжніших розмірів, виконані на цілком ясних тлах, майже білі, а такого способу не уживали досі інші подібні львівські заведення. Фотографії Геннера визначаються дуже дбайливим викінченням, добрим укладом і знаменитим вданням".

НАСИЛЬНА ЛІКВІДАЦІЯ ЯПОНСЬКИХ КОНСУЛЯТІВ НА СИБІРІ.

СССР зажадав, щоб Японія замкнула свої консуляти у Хабарівську й Благовіщенську. Японія у відповідь на ноту заявила, що необхідно втримати ці консуляти, та СССР відкинув японську ноту.

Представник японського міністерства закорд. справ заявив представникам преси, що СССР відтепер відповідатиме за безпеку японських громадян у Східній Сибірі.

—o—

ПОПАВ У НЕЛАСКУ?

„Таймс" із 12. ц. м. повідомляє, що в Москві звільнено зі становища комісаря водних доріг Пахомова; його цілий департамент підчинено комісареві внутрішніх справ Єжову. Що сталося з Пахомовом; чи його арештовано або розстріляно, того „Таймс" не подає.

(УКБЮРО, Льондон).

Свідома і добра господиня вживає
ПОРОШКУ ДО ПЕЧИВА
ВАНІЛЕВОГО ЦУКРУ
ОЛІЙКІВ
тільки виробу КООП. „П Л А С Т".

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ВІДТЯТІ В ПІРЕНЕЙСЬКИХ ДОЛИНАХ ВІД БАРСЕЛЬОНИ.

На лівому крилі національної армії, наварські відділи здобули місцевости Халієне, Лягун, Вератес, Авсілес і Венаскве. Арагонські частини відбили всі наступи червоних на мостовий причілок під Балегер. У Піренеях наварські відділи загнали 11.000 червоних на територію Франції в околиці Люшон. Нац. військова здобули там у чора 18 сіл і знаходяться тепер у віддалі 15-ох км. від Сео де Ургель на кордоні республики Андорри.

Відступаючи перед ними, червоні частини подалися в гірські долини, що не мають ніякого звязку з Барсельоною. Вони мусять перейти кордон Франції, що вже зосередила в Піренеях більші військові частини, які мають роззброювати утікачів.

Літературна сторінка.

Ваш улюблений чужинний письменник.

Совітський „Кабінет читачів" придумав цікаву анкету: 25-ом письменникам поставив запит: „Який ваш улюблений чужинний письменник?" Питання, коли б йшло про сучасних, досить небезпечне... політично. Але на щастя — залишилися класики. На 25 відповідей 8 упало на Стендаля, письменника, якого дуже високо цінить європейська критика, але якого дуже мало читають навіть письменники. Друге місце після нього зайняв Дікенс, третє Мопасан.

Усьому тому, що заявляють совітські автори мало можна вірити, бо вони знають уже з досвіду, які бувають наслідки їх прилюдних заяв. Навіть найщирші з них мають приготовані дипльоматичні відповіді — ухильливі або театральні — для широкої маси слухачів.

Питання звернене до совітських письменників могло б бути актуальне і в нас. Наші автори куди більше відрізані від західно-европейської лектури, ніж совітські, передовсім тому, що не мають змоги читати чужих письменників у перекладах на рідну мову. Як там теоретично не говорили б у нас про те, що буцімто школи чи приватні лекції підготовляють нас до чужих мов, знання цих мов не таке, щоб пересічний интеліґент міг легко, без словника, із справжньою приємністю читати европейських авторів в оригіналі.

Факт, що Совіти не приступили до бернської конвенції про охорону авторських прав, дав змогу Совітам перекладати всіх сучасних европейських письменників без коштів, які треба платити за дозвіл видавцеві чи авторові. Величезний голод на книжку, який існував на просторах колишньої Росії, панує там ще й досі. І хоч як там пристосовують европейських письменників до большевицької ідеольогії всякими передмовами та коментарями, тексти класиків видають совісно у щораз то нових виданнях.

Чи читає в нас хто постійно якого европейського письменника? Бо мати улюбленого автора значить мати його книжки на своїй полиці і вертатися до них у тих хвилинах, коли нас розчаровує яка нова книжка, свіжо прочитана.

Стендаля „Червоне і чорне" читав Тен кільканадесять разів. Майже кожний великий письменник має свого улюбленого автора, якому завдячує своєрідні переживання або подивляє його уяву чи стиль. З життєпису Шевченка знаємо, як він не розставався з деякими книжками; Куліш, захоплений Шекспіром і Байроном перекладав їх; Коцюбинський мав цілу низку улюблених письменників, між іншими Мопасана, в якого мусів подивляти мистецтво, з яким він писав свої легкі оповідання.

З питанням: „Який Ваш улюблений чужинний письменник?" звязане друге: „Чи Ви читаєте його в оригіналі?" Коли йде про повість то переклад може подекуди заступати оригінал, у поезії — переклад ніколи не заступить оригіналу, бо не має тої відповідної сили вражіння, яке пливе із своєрідної гармонії мови, ритміки, образів звязаних із духом даної мови.

Відомо, що збірку поезій можна читати довгі роки тоді, як повість може легко нам знудитися після кількакратної лектури. Поезія нагадує під цим оглядом музику. Музичний твір може подобатися нам тим більше, чим частіше його чуємо; він може нас уводити у своєрідний настрій, що приносить нам полекшу або розбуджує порив. Але саме тому, що для відчування всіх музичних рис поезії треба відчувати мову у всіх її нюансах і знати її таємниці, мало хто з нас знає таку чужу мову, щоб міг читати в ній поезії, як у рідній, коли і рідну знає трохи глибше. Мови, які в нас добре вивчають у школі, не залишаються для наших письменників тими, що з них вони вибирають собі пізніше улюблених письменників.

Анкета переведена між нашими письменниками могла б показати, яка література чи мова переважає у впливах серед теперішніх обставин, таких тяжких для чисто духовим „ідеальних" взаємин з іншими народами.

—o—

915 уділовців з ок. 1500 вплаченими уділами — разом на суму 46.108 зол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром.банк за 1937 р/к 3½ мід. зол. річнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння вкількости уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. П.

Як пишуть письменниці.

Французький літературний журнал „Тут Л'Едісіон" звернувся до ріжних письменниць із запитом, як вони пишуть свої твори: коли, в якій атмосфері, в якому настрою, тощо. Розмову з письменницями переводила представниця журналу, теж письменниця.

НА СВЯТА! 3—7

„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ",

колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української механічної пекарні

„АС" вул. Водна 3. Тел. 284-54

Ось кілька цікавіших відповідей.

Юдита Клядель:

— Я божевільно люблю Париж за його єдину атмосферу, хоч вона тепер непевна та схвильована. Я працюю зранку від 9-ої до 1-ої. Найвидатніша праця рання. Коли маю намір написати книжку, то передовсім довго над нею думаю: підготовляю сюжет, а потім, коли вже сяду за нього, пишу одним присідом. Але захоплена легкістю праці, я вертаюся до неї пізніше, виправляю рукопис, вирізую, пристосовую.

Люіза Гервіє:

— Я не письменниця, тільки надолужую собі за свою недугу. Тому, що не можу своїх почувань передати танком — мушу писати. Як пишу? Тяжко, болісно, з острахом. Недуга не дає мені ніякої свободи. Історія моєї першої книжки — найпростіша у світі. Я давала лекції рисунків Женевієві Беригайм. Через недугу я мусіла їм перервати. Женевієва була пресимпатичною учениці — ніжною і слухняною. Я хотіла написати їй те, чого не могла її навчити. Так повстали мої „Розмови про рисунки з Женевієвою". Так прийшла до мене охота писати.

Марселя Тінер:

— Коли я пишу, тоді думаю тільки про себе. Не питайте мене, як я розумію свою письменницьку професію. Я не журюся ні публикою ні видавцями. Я не можу визначити собі речинця і я не вспіла булаб написати книжку тільки тому, що якийсь сюжет міг би мати успіх. Коли я починаю писати книжку, а це вимагає від мене великого зусилля, — тоді я їду сама на село і живу там як як у манастирі. Моя душа подібна до дому, який навідують духи. Усі дієві особи живуть у мені і я не мішаюся до того, чого вони хотять. Я даю їм волю поводитися свобідно у моїх книжках. Теми моїх повістей, живуть у мені як мряковиння: нераз якийсь краєвид викристалізовує з неї якусь ідею. Буває часом, що у хвилині надхнення блискавка кидає світло на цілу тему.

Рашільд:

— Питаєте мене, як я пишу? Найпростіше у світі: беру папір, перо і найзвичайніше чорнило. Ага, одна подробиця: я не знаю ніколи про що буду писати, не маю ніякого пляну ні напрямної. Я чекаю на Рашільд, що мені диктує. А що я не знаю заздалегідь про те, що маю писати, то маю велику приємність потім перечитувати рукописи. Якби мене це не цікавило, то моїх читачів теж не буде цікавити.

Літературна хроніка.

ШЕРЛЬОК ГОЛЬМС — СИНОМ ЖІЛЬ ВЕРНА.

Існує окремий „Бюлетень Товариства Жіль Верна" присвячений авторові численних фантастичних повістей, що в минулому віці зачаровували старших і молодь. В останньому числі цього журналу Корнеліс Геллінг помістив статтю про вплив автора „Михайла Строгова" на автора „Пса Баскервілів" себто Конана Дойля. Шерльок Гольмс має уже preдного предка; в оповіданнях Едгара По виступає детектив Августе Дюпен, у повістях забутого французького письменника Генрі Ковена находимо теж прототип такого приватного „кримінального", Геллінг звертає увагу, що у Вернових „Дітях капітана Гранта" находимо епізодичну постать з австралійської поліції, що сильно нагадує сьогодняшнього детектива. У трьох фантастичних повістях Конана Дойля „Пропащий світ", „Затрована смуга" і „Безодня в Марокко" видно сліди лектури Жіль Верна і Конан Дойль в одній статті з 1920 р. сам до того впливу признався.

НОВА ВОЄННА ПОВІСТЬ.

Повість Вікторя Фінка „14-ий легіон" трохи різнить від багатьох воєнних повістей. Двадцять років чекав письменник, щоб списати свої воєнні спомини. Вони такі свіжі, ніби їх хто списав безпосередньо після подій. Герой повісти — доброволець, що вступає до чужинного легіону, щоб „боронити загроженої цивілізації". Не в це точно повість, а довга низка оповідань звязаних спільною ниткою — товаришами оповідача, який виводить перед наші очі їх особи та вчинки. Типів тут багато і всі живі, оригінальні — Люм.-Люм, Делеруй, Міє, Шоперо — робить незвичайне вражіння своїми звичаями, нахилами, жорстокими рисами. Такі оповідання як „Живий вогень" або „Весна" можна назвати архитворами. Між численними славними повістями з доби війни книжка Фінка виборює собі одне з передових місць силою своїх характерів, стилю і незвичайною простотою, без поз і штучного пафосу. Її перекладів вже на чужі мови.

ВЕРЛЄН В ОЧАХ АНГЛІЯЦІВ.

Верлєн поруч Бодлєра, Вільєва, Малярме і Валері належить до тих французьких поетів, якими чужинці займаються найбільше з огляду на їх вплив поза межами Франції. Англійський молодий критик Бехгофер-Роберте видав на 300 сторінок велику біографію Верлєна, прикрашену численними фотографіями та з повною бібліографією. Уперше в цьому творі розложені деякі цікаві моменти з подорожі Верлєна, Рембо та Жермена Нуво до Англії. Автор розглядає французького поета з погляду англійця, звертає увагу на зусилля Верлєна вивчити англійську мову чи зжитися до англійського середовища зовсім йому чужого. Бехгофер Роберте підпав критиці дотеперішні численні осуди та оцінки паризького поета, залишені англійською критикою і має неодну нагоду поглузувати собі зі своїх земляків, що прикладали до нього мірку своєї моралі та своїх звичаїв. Навіть найбільше освічені професори вважали за свій обовязок замовчувати деякі прикрі факти з життєпису поета, освітлювати їх по своєму, викривляти психольогію та творчість Верлєна, щоб тільки погодити свої теорії із своєю поганою для поетового генія. І саме з таких васальних теорій виходили психольогічні дивовижні комічні претенсії. Але і сам Бехгофер-Роберто, як це вже стверджує французька критика, не може позволитися від деяких традиційних шаблонів офіційної англійської критики по справжнє лицетися „скандалія", без огляду на те, чи вони допомагають зрозуміти вдачу та поетичну уяву таких незвичайних поетів, як Байрон, Оскар Уайльд чи Верлєн.

Поштова скринька.

Любомир С. Р. Дрогобич. „Дипльомат" взагалі просто переповідає відому всім подію і то у формі новелі. „Пригода" в Новій Гайвеї" видумана, не має ніяких обсервацій. Не радимо брати сюжети з праці і людей вам зовсім невідомих.

М Б. у Т-і. Як довго в нас нема великого словника української мови з усталеними зворотами і граматичними вказівками, кожний автор мусить самостійно вчитися мови дома, читаючи письменників, що найкраще володіють мову. Вказівки в цій справі можна дати тільки індивідуально відповідно до ступня Вашої освіти, Ваших потреб і тої знайомости літератури, яку Ви придбали. На підставі якогось Вашого рукопису можнаб оцінити, як Ви володієте мовою і які робите помилки.

К. Д. у Ст. У нас нема постійних видавництв для літературних творів. Більшість тих, що є — видало дві-три книжки і не має ні своєї постійної адреси ні літературних референтів, до яких можнаб звернутися з рукописами. Найти видавця на збірку поезій майже нема надії. Збірка поезій у нас не може рахувати на зиск на такий збут, щоб нам покрити кошти друку і паперу. Поети вкладають приватних заходів, щоб видати свою збірку. Коли вони ще дістають гонорар, то це декад їх купецького хисту.

Сторінка без політики.

Несамовитий дух у шваґьні.

У спокійному містечку Монфорті, недалеко Рен живе жінка на прізвище Піль. Вона ще молода, має всього тридцять літ, але вже повдовіла. Вона веде шевську крамницю по покійному чоловіці і при тому веде власну кравецьку робітню. Одного дня п-і Піль вийшла з дому, щоб бути на похороні своєї хресної матері.

Коли вона вернулась домів, почали її помічниці, три молоді дівчата оповідати зі страхом про несамовиті явища, які в мешканні підчас неприсутности кравчині діялися: вікна і двері повідчинялися, хоч їх ніхто не рухав і по хаті почав гуляти жахливий вітер.

Від тієї пори „духи" стали надобре гуляти по мешканні кравчині Піль. Годинник забував раптом про своє завдання і переставав показувати години. Квіти вилітали раптом із флаконів. Засувка від печі починала дрожати, хоч у печі зовсім не горіло. Кухонна посудина виявляла раптом приплив темпераменту і починала дзенькати та підскакувати на печі. Черевики починали під якийсь несамовитий такт приганцьовувати. А двері відчинялися все коли лиш хотіли і коли того хтонебудь найменше сподівався.

Одну з помічниць п-і Піль 16-літню Марію Гатоас „дух" безупину колов шпильков і вона пішла до кабаларки по раду. Кабалярка наплела їй щось про кучерявого молодця, ясно, що такі теревені нічим не пояснювали несамовитих явищ.

Зовсім зрозуміле, що кравчиня почувалася у своїм власнім домі немов на чужині Одного дня урвався їй терпець і вона повідомила поліцію. Та тут вийшла знову заковика. У присутності поліцій дух не хотів рішуче „попоюватися". Одначе тому, що багато людей із Монфорту заявляло, що вони на власні очі бачили марево-опиря, годі було думати, що ціла справа є якоюсь злобною видумкою, або жартом. Поліція почала вести гостре слідство у справі несамовитих явищ, одначе нічого не могла знайти і стоїть досі перед незбагнутою загадкою.

—o—

ПЕРЕВОЗИ: меблів, товарів
Власні магазини: ГАРМА
Львів ул. Потоцького ч. 11 А тел. 111-21

Небезпечне тигреня.

Всі цирки, що приїздять до якогонебудь нового міста, вживають залюбки одного випробуваного реклямового способу: звіринець перевозять, або переводять зі залізниці аж на місце призначення через головні вулиці міста, щоб таким чином звернути відразу увагу публики на приїзд цирку та на його звіринець.

Не конче приємну пригоду, яка на щастя, не закінчилася трагічно, пережив недавно малий шестилітній хлопчина на прізвище Йосиф Скельтон із Шефільду. Хлопчина приглядався незвичайно зацікавлений звірятам і разом з іншими такими цікавими з цілого міста, поступав за походом звірів. Зокрема малому подобалося тигреня з блискучими очима.

В одному менті хлопчина вирвався матері і заки хтонебудь успів його стримати, підбіг до малого тигра, щоб його погладити. Тигреня готове було змісця відповісти на свій лад на пестощі і скочило малому Скельтонові на плечі, щоб лизнути його по лиці. Та забув мабуть малий тигр сховати при тім кігті.

Коли хлопчину циркова прислуга звільнила з обіймів тигреняти, мав він кілька кривавих ран на голові й на плечах.

На щастя всі рани були доволі легкі, так, що хлопчина забандажований, але при тому усміхнений негайно покинув лічницю, куди його на всякий випадок перевезли.

Власник цирку заявив, що для нього ціла подія зовсім незрозуміла, бо тигреня було досі завжди дуже лагідне і він велів його водити між двома собаками на прохід. Найменшого випадку досі з малим тигром він не мав. Навпаки тигр почувався в товаристві собак зовсім добре і радо приймав пестощі від свого оточення.

SAMODZIAŁY LESZCZKÓW
ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

200-ліття севрської порцеляни.

Славна фабрика порцеляни в Севр під Парижем має цього року святкувати 200-ліття свого істнування.

Севрська фабрика була не лиш першою фабрикою порцеляни на великі розміри, але зачислюють її взагалі до найдавніших промислових установ, які послуговуються методою механізації праці.

Севрська фабрика повстала з робітні, що її в 1738 р. створили привативши студіям над керамічними матеріялами. Робітня містилася спершу на терені Венсен, але небавом перенесли її до Севр, яке лежало вполовині дороги з Парижа до Версаю, значить у безпосередній віддалі королівського двору. Свій швидкий розвиток завдячує фабрика коронові, який відкупив її від первісних власників. А що фабрична продукція порцеляни була на ті часи справжньою сензацією, то не диво, що Севром опікувалася та за його побивалася сама.., мадам де Помпадур.

Севр мало тоді стати конкуренцією фабрики, що працювала в Німеччині з почину Августа Сильного. Та фабрика була відома з виробу т. зв. китайської порцеляни.

Небавом Севрська фабрика почала продукувати прегарні вази, по мистецьки прикрашувані, вибагливі сервіси, різні статуетки і фігурки, які були репродукцією творів найкращих тодішніх різьбарів. Французька революція припинила розвиток Севр, але тільки на короткий час, бо вже за першого цісарства фабрика знову працювала повною парою. Незвичайно багата тодішня продукція була майже виключно наставлена на глорифікування Бонапартого і до лафіксування великих подій із часів його володіння.

Фабрика, якою кермували найзначніші хеміки XIX ст. під контролею держави, здобула собі зачасом всесвітню славу. Сьогодні севрська порцеляна є справді знаменитим чинником пропаганди французького промислу у світі.

Від 1927 р. севрські заведення мають деяку фінансову та адміністраційну автономію, що дає фабриці змогу, при добре розвиненій торговельній організації, поширювати свої вироби по цілому світі.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

НЕЙМОВІРНА СЛУХОВА ПАМЯТЬ СЛІПОГО ВІД УРОДЖЕННЯ.

Загально відомо, що сліпі мають незвичайно чутливий слух. Недавно трапилась подія, яка доказує, що сліпі мають спеціяльний рід слухової памяти, яка дає їм змогу запамятувати голоси осіб, з якими вони колинебудь говорили.

Одного магістратського урядовця в Ольстер вислали, щоб він відшайшов одного з громадян у звязку з податковою справою. Урядовець почав шукати і вкінці знайшов згаданого податника, людину сліпу від уродження. Коли сліпий почув голос урядовця, відразу сказав:

— Ви добродій Янзен.., пізнаю вас по голосі.

Урядовець, якому здавалося, що перший раз у житті бачить сліпця, видивився незвичайно счудований на нього. З дальшої розмови виявилося, що сліпий ще перед 24 роками розмовляв зі згаданим урядовцем, залагоджуючи якусь справу в магістраті і тоді теж довідався про його прізвище.

Хоч від першої розмови минуло 24 роки, сліпий усеж таки відразу пізнав Янзена по голосі.

—o—

НАЙВАЖНІШЕ МАТИ ТЕРПЕЦЬ.

М. Д. Бротер 25-літній молодець, мешканець Ню Йорку закохався у 22-літній красуні стенотипістці Дороті Мочмег. Та, як воно звичайно буває, він кохав її — вона його ні. Тоді закоханий молодець рішив здобути собі кохану.., терпеливістю і почав засипати панну Дороту листами. Він посилав їй по три, чотири й пять листів денно.

Молода красуня систематично, як і годиться американській стенотипістці, видала всі тужливі листи закоханого молодця до печі. Таким чином 11.000 листів стало жертвою вогню. Вкінці закоханий молодець із душею поета стратив терпець і до останнього листа додав таку дописку:

„Якщо стрічу вас ще раз у товаристві Н-а, то повибиваю йому фальшиві зуби, що він їх має з лівого боку".

Ця дописка мала вкінці успіх, хоч може й не такий, якого сподівався закоханий. Міс Дорота подала скаргу до суду і палкого (і трішки нетерпеливого) звеличника суд засудив на 2 тижні арешту.

ВЕСЕЛЕ.

КЛОПОТИ МАТЕРІ.

— Ні, я того не стерпіла би, щоб моїх дітей чужі люди цілували.

— Легко вам таке сказати, але що я маю робити? Мої дівчата мають: одна 17, друга 19 літ!..

МОЖНА СПРОБУВАТИ.

— О, майстра нема? Чи ти, хлопче, міг би мене обголити?

— Майстер казав, що як хтось виглядає на добрягу, то я можу спробувати.

*

— Чому ти носиш такі короткі штани?

— Бо мій кравець не хоче довше на мене працювати.

ДОТЕПНИЙ.

Полісмен: Як ви дістались на вершок цього високого дерева?

Волоцюга: Не розумієте як? Попросту: Я сів собі на нього, коли воно ще було малим кущиком.

У ШКОЛІ.

— Чуєш, Петрусю, твоя домашня задача „Мій батько" дослівно так самісько написана як і твого брата Влодка. Як це пояснити?

— Ми маємо одного й того самого батька, пане вчителю!

ДВІ МІРКИ.

Пукович: Бачиш оцю золоту відзнаку в мене в руках? Я її дістав як нагороду за те, що я руками взяв 500 фунтів і підніс вгору понад голову.

Дмухович: А я взяв лиш 50 фунтів (штерлінгів) і підніс... до висоти своєї кишені, а дістав 18 місяців арешту.

ТОЧНО ВИКОНУВАВ РАДУ.

— Чому ви не заживали вже разу приписаного ліку?

Хворий: „Таж на пляшці виразно написано: „Держати все добре заткане".

СИЛА РЕКЛЯМИ.

— Чи варта у вашому часописі поміщувати оголошення?

— Ви ще питаєте? Недавно один столяр оголосив, що пошукує хлопця, і на другий день його жінка породила близнюків.

Подяка.

Цим складаю Вп. п. Д-рові Миколі Скабові, лікареві-дентистові в Стрию щиру подяку за совісне і дбайливе вилікування зубів моїм дітям.

Олена Шиянова, Стрий.

Кінні перегони

з тоталізатором — Лучні заклади (occumulativ)

Початок весняного сезону 8. травня 1938 р.
Перед-продаж сезонових білетів починається 20 квітня ц. р. в канцелярії Малопольського Товариства Заохоти до Годівлі Коней у Львові, вул. Коперника ч 4, в годинах від 9—13 і від 18—20.

Ціни білетів полекшеневих:

Поіменні на І-ші місця зол. 8—;
поіменні на ІІ-гі місця зол. 5.—.

Великодня збірка Рідної Школи.

НА ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

Тернопільське воєвідство дало Рідній Школі дозвіл на збірку в часі між 23. і 27. квітня 1938. По містах можна в тих днях збирати тільки до замкнених скарбонок у сусідстві церков та українських установ. Усі повітові рідношкільні організації зволять виготовити потрібні для збирачів уповноваження й завідимувати їх у старостваx.

Для сіл на области тернопільського воєвідства виготовить повновласти і вищле збіркові листи сама Головна Управа, але треба ще наперед внеднати одну малу поправку в рескрипті воєвідста. З огляду на латинський Великдень це буде можливе щойно на слідуючий тиждень. Тому, що з цього приводу прийде дещо опізнений збірковий матеріял до повітових міст, повітові рідношкільні осередки з области тернопільського воєвідства зволять мати зі свого боку все потрібне під рукою і приготоване, щоби право збірки можна вже використовувати з великодної суботи.

Головна Управа Рідної Школи.

БРИТІСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОСИВ ПРЕМІЄРА ДАЛЯДІЄ І МІНІСТРА БОННЕ НА 27. Ц. М.

„Матен" довідується з Льондону, що британський уряд запросив на 27. ц. м. до Льондону французького премієра і міністра заєорд. справ, щоб обговорити з ними міжнародню ситуацію.

Як говорять у Парижі, до тепер нема ніякого рішення у справі спільного англо-французького командування на випадок війни.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНСІОНІВ!

Всіляка обстанова для пансіонів

ПАВЛИНА ЛЯНДАВ

СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ, ЛЯМП ЕЛЕКТР. і НАФТОВИХ

та випозичальня начиння на шлюби і забави

Львів, вул. Казимира Великого 17.

ПЕРЕД ШВЕДСЬКО-ФІНЛЯНДСЬКИМ МОРСЬКИМ ПОРОЗУМІННЯМ.

У найближчих днях уступить шведський міністр війни ген. Нільсен, на його місце прийде ген. Тернель.

Ген. Нільсен був противником порозуміння з Фінляндією у справі оборони балтійських побереж, ген. Тернель є прихильником того порозуміння.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Підмінка.

В кожну суботу величезний рух у редакції. Не тільки тому, що до недільнішого числа треба дати щось цікавого, не тільки тому, що в суботу найбільше редакційних гостей, але й тому, що в суботу скорше видають газету. Кожний скрипт летить на крилах до друкарні, а друкарня на всі руки складає його.

В суботу 16. IV. 1938 спеціяльно казали поспішитися. А що фейлетон під неділю повинен бути, то я завчасу сів його писати. Страху не мав: тема є, вправу маю, часу досить. Тема була досить цікава: Справа площі „Сокола Батька".

Майбутній історик нашої теперішньої доби напевно буде шукати за голосами преси в цій важній справі і напевно здивувався би, коли б не було мого голосу. Якжеж так? — скаже — Галактіон Чіпка знаходив час навіть на свої приватні інтереси, про які широко розписувався, а про площу „Сокола-Батька" ні пари з уст не пустив?! Хто зна, чи... — і стане снувати різні домисли, а то й дійде до підозрінь.

Шановний історику! Остерігаю Тебе перед несправедливістю супроти мене. Прийми до відома, що я вже три тижні вошуся з наміром писати про це. Але що не придумаю — кожне не відповідає. Не так мені, не так публиці, а цензорові.

Врешті передучора впав я на доорни помисл: написати фейлетон про нашу кривдоманію.

Прийшовши в редакцію, сів і почав писати.

З фейлетонами того типу є одна велика морока: або він має перець і може бути сконфіскований, або він не має перцю і... може властиво йти до коша.

Тому з фейлетоном про площу крутив я як міг і скінчивши врешті мав враження, зложе з двох частин: 1. Що він має перець (хоч дуже мілко потовчений). 2. Що він усе таки подобається читачам.

Але... суботнішне число має свої закони. Не добре, коли б було сконфісковане, бо тоді читачі мають стрчену неділю. Треба, думаю, порадитись редакційних товаришів.

Попросив я їх на хвилину і почав читати. Дійшов до половини

— Зріжуть! — сказав один.

— Разом із наголовком! — потішив другий.

— Сідай і пиши інший! — порадив третій.

І ось перед вами той „інший", зовсім неподібний до першого і властиво навіть не фейлетон, а скарга скривдженої людини, що не може похвалитися своїм довго обдумуваним твором. Перед вами не зернista „Мокка", а кава „Кнайпа", що має одну одніську прикмету: не пошкодить.

Випийте, Ш. Читач', цю підмінку, а я обіцюю ще придумувати, з який спосіб Вам у найближчому часі таки подати правдивий.

Галактіон Чіпка.

Ковдри Біллє постелеве Подушки

МИХАЙЛО ПРОЦЬ

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 14
(зупинка трамваєва)

поручає: біллє жіноче і мужеське, рушники, краватки, панчохи, скарпетки, хустинки до носа.
Великий вибір. 829 1—5 Власна швальня.

Святочні насолоди.

Вони є ріжні: більші і менші, сподівані і несподівані. Хіба ніхто не заперечить, що до найбільше приємних хвилин належить вістка

про велику вигру на льотерії, а сподіватися її може кожний, хто памятав і засобив себе в льос.

п. Софія Фединська зі Львова, власничка пятої частини льосу ч. 20711, саме перед самими святами мала приємність заінкасувати 24.000 золотих, належну їй частину головної вигри сороклершої класової льотерії. Ми запитали про її думку щодо змін уведених до пляну гри.

— Нема сумніву — відповіла п. Фединська — що завдяки поділові льосів на 5 частин і зменшенні їхнього числа на 35.000 дуже збільшилися вигляди вигри. Та не тільки вигляди. В минулій льотерії в тягненні III. кляси на одну частину льосу, я могла виграти найбільше 20.000 золотих, коли тепер на 4.000 більше. А це також щось значить!

Залишені частини щасливого льосу находяться теж у руках львовян, які зовсім потверджують думку п. Фединської.

З інших вигр треба подати числа: 132532 і 74001, які виграли по пятьдесять тисяч золотих, а власниками їх були мешканці Варшави і Кракова. Мешканці Лодзі поділилися сумою 75.000, яка впала на число 83793.

В дні 6. травня починається тягнення IV. кляси. Мілюн вильосують 25. цього місяця. Треба теж зараз по святах відновити льос до цієї кляси, щоб обминути зайвих непорозумінь.

НІМЕЦЬКО-МАНДЖУРСЬКИЙ ДОГОВІР.

„Домей" повідомляє, що цього місяця Німеччина підпише з Манджурією „договір приязни".

Японська преса висловлює побажання, щоб італійський та німецький капітал заінтересувався господарською розбудовою Манджурії та північного Китаю.

Для дітей! **На весну!**

НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі

„Pałac Dziecka"

Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

ЛІКВІДАЦІЯ АВСТРІЙСЬКОГО ПРЕСОВОГО БЮРА.

У суботу зліквідовано австрійське інформаційне бюро. Його функції переняв віденський відділ німецького інформаційного бюра.

Плащі, тренчі

Льняні сорочки,
Охоронні плащі:
Лікарські і бюрові.
Робітничі одяги.
Таборові виряди і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно

ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ"

ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 65, РУСЬКА 3.

РОЗБУДОВА ВІДНЯ.

Віденський магістрат опрацьовує плян розбудови Відня. Передбачено будову мешкальних домів, підземної залізнички, пристані на Дунаю, летунських майданів і т. д.

—o—

БОЛЬШЕВИКИ СХОПИЛИ 100 МАНДЖУРСЬКИХ ГРОМАДЯН.

За минулий рік совітська кордонна сторожа перейшла 42 рази манджурський кордон, схопивши 100 осіб: 77-ох манджурців, 21 корейців, 1-го монгола і 1-го російського емігранта.

Великий Театр	Вівторок 19. IV. **X. Симфонічний Концерт Львівської Філгармонії** Вівторок 19. IV. Диригент: Ігнатій Ноймарк Соліст: Шимон Гольдберг Твори: Вєрвінський, Бетовен, Гольдмарк, Мендельсон, Шуберт, Вебер.	Год. 7·30 веч.

НОВИНКИ.

— **З нинішнім числом „Діла"** (84) висилаємо своїм точним передплатникам черговий (за березень) безплатний повістевий додаток „УТЕЧА" — Гергарда Геземана (переклад Петра Карманського). Пригадуємо тим, що не прислали 25 сот. на кошти пересилки книжки, що треба їх долучити до найближчої передплати разом із новими 25 сотиками на книжку за місяць квітень. — Рекламації щодо цієї книжки Адміністрація бере під увагу тільки до 14 дня.

— **Нинішнє число „Діла"** видаємо в обемі 12 сторінок лише тому, що з уваги на латинські Великодні Свята поштові уряди у Львові скінчили вже в суботу пополудні свое урядування і треба було посічшитися з друком „Діла". В понеділок вийде „Діло" нормально.

—**Кооп. „БАЗАР" у Львові,** повідомляє членів, що **товарові звороти** за 1937 р. можна підняти в крамниці при вул. Руській 3. 1—2

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Фотосвітлиці!** Закуповуймо весь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі **Е-комп,** Львів, вул. Сикстуська ч. 29., тель. 203-30.

Свят-Великодні побажання своїм найближчим передайте на сторінках „Діла". Бажання до 15 слів коштує 2.— зол., кожне дальше слово по 20 сот. Текст разом із належитістю приймає Адміністрація до 20. квітня.

— **Відень підчас плебісциту.** Із вражінь очевидця розкаже п. Олена Залізняк у клюбі „Труду" й „Нової Хати". Гутірка відбудеться 18. ц. м. в домівці клюбу, Ринок ч. 39. Початок год. 6.

— **Лікарі суспільної обезпечальні у Львові** ординуватимуть на польський Великдень лише в наглих випадках. В неділю 17. ц. м. амбулаторія і бюра суспільної обезпечальні будуть замкнені. Аптика обезпечальні буде відкрита від год. 9-ої до 1-ої вполудне. Зпоміж домашніх лікарів суспільної обезпечальні мають дижур: д-р Евген Фріш при вул. Фредри ч. 6, тел. 268-73; д-р Михайло Кулик при вул. Вітраковій ч. 6 (коло Личаківського парку), тел. 240-01; д-р Едвард Гріфель при вул. Зигмунтівській ч. 9, тел. 257-64; д-р Северин Клюг — Богданівка 2 б, тел. 282-53; д-р Леон Ексельбірт, хірург, при вул. Крашевського ч. 25, тел. 257-75; д-р Теофіль Флекер, гінекольог, при вул. Крашевського ч. 17, тел. 270-94; д-р Лоля Штоківна, до дитячих недуг, при вул. Галицькій ч. 1, тел. 257-27. В понеділок 18. ц. м. будуть ординувати всі лікарі суспільної обезпечальні в наглих випадках у важко недужих осіб. Аптика буде відкрита від год. 8-ої рано до 7-ої вечором. Інформаційне бюро буде відкрите від год. 8-ої рано до 10-ої вечором.

— **Чи міські радні у Станиславові покриватимуть втрату на проданій парцелі?** Б. президент Станиславова, д-р Здзіслав Стронський продав міністерству почти і телеграфів площу вартости 250.000 зол. за 100.000 зол. Дотого управа міста зобовязалася вибудувати хідники і усунути трансформатор, що мало коштувати коло 50.000 зол. Таким чином місто втратило на цій трансакції коло 200.000 зол. Ходить чутка, що радний д-р Генрик Зайдлер на одному з найближчих засідань міської ради хоче поставити внесок, щоб потягнути до маєткової відповідальности тих радних, що у свому часі голосували за внеском продати цю парцелю.

— **До чого вже доходить?** „Нове Село" з 17. ц. м. (ч. 15) принесло такі дві вістки: В селі Кроція коло Бірчі учителька полька каже українським дітям показувати піднебіння і говорить до них такі слова: „Ти естесь русін, бо маш чарне поднебене, а тен ма шляхецке, і ест поляком". Така поведінка учительки викликала страшне обурення між населенням. — У селі Жорнисьска пов. Городок людці з Домажира розкинули 6. ц. м. могилу невідомого українського стрільця, що була на цвинтарі недалеко церкви. Каміння з могили опинилося у ставі, хрест з табличкою пропав. Кружляють поголоски, що тлінні останки перевезли на воєнний цвинтар біля Янова.

— **Від о. Е. Ваврика,** греко-католицького військового капеляна в Перемишлі, ми дістали — у звязку з новинкою в „Ділі" з 7. ц. м. ч. 76 — письмо того змісту, що він проповідей по польськи не виголошує до вояків греко-католиків, лише час до часу до вояків римо-католиків у заступстві римо-католицького капеляна. Від новобранців греко-католиків — пише о. Е. Ваврик далі — не відбирав він ніколи присяги в комжі і стулі. Один раз лише відбирав — у заступстві хорого римо-кат. капеляна — присягу від вояків „народової оборони", між якими не було ніодного вояка греко-католика.

— **Веселий волоцюга.** Музична фільмова комедія п. н. „Веселий волоцюга", яку висвітлює кіно „Хімера" у Львові, тішиться великим успіхом. Власник кіна продовжив речинець висвітлювання на дальших 14 днів. У фільмі виступає віденський артист Гайнц Ріман і кіновий зорян кінь Тоні. Сензацією тієї небуденної фільми є оригінальна музика, циркові продукції, кінні перегони та небачені досі знимки з природи.

— **Львівська хроніка.** Невідомий справник дістався при помочі дібраного ключа до крамниці Йосипа Новацького (Городецька 63) і забрав машину до шиття, лямпу до спосування та багато інших річей вартости 840 зол. — Механік Лев Сайда зайшов до ресторану при вул. Коперника, щоб випити пива з товаришем. Тому, що в пиві було багато піни, Сайда скинув собі шклянки зі стола і заявив, що не заплатить за пиво. Тоді господар ударив Сайду та викинув з товаришем з ресторану, а кельнерка за той час встигла „потягнути" гаманець Сайди, в якому було 37 золотих. — Таксівка, якою їхав шофер Ярослав Скиба, потрутила проходячого Василя Олеськевича. Сам Скиба завіз Олеськевича своїм автом до шпиталя, де виявилося, що Олеськевич зломив собі праву ногу. — У ресторані Марковського на Сигнівці 33-літній Антін Догомут пробився ножем в околиці серця. Поготівля відвезло його до шпиталя. Гірнична самогубства — чахотка.

— **Кривава бійка між робітниками.** Підчас наради робітників на терені фабрики Кестенберга в Лодзі у справі 1-гравневого свята вдерлися до фабрики члени організації „Праца Польска" і викликали велику бійку. Робітники билися залізними ломами, колами і пляшками. Кільканацять робітників ранених. Лад привернула щойно поліція, яка арештувала 13 найбільш агресивних нападників. Двох з них засудило городське староство по одному місяцеві безоглядного арешту за биття робітників залізними ланцюгами. 11 арештованих буде відповідати перед судом по святах.

—o—

✝ Посмертні згадки.

О. КОНСТАНТИН ЛАСИЧУК,

парох Річки пов. Косів, помер 17. м. м, в 67. році життя. Покійний був зразковим священником громадянином: попри свою ревну душпастирську працю був активним дячем на просвітянському й кооперативному полі. В його гостинному домі українські туристи провели немало миттих хвилин слухаючи його оповідань про гуцульську бувальщину, якої був добрим знавцем. Тяжка, виснажуюча праця в гірських парохіях знищила його здоровля. Своїм тактовним поведенням здобув собі загальну любов і пошану. Тому його похорони 19. м. м були, величавою маніфестацією вдячного народу. В.Й.П!

При схорінних серцевого мішочка, серцевих застасон, серцевого м'яза і нервів серця, мала шклянка природної гіркої води **Францішка Йосифа** вживана рано натще, протидіє кризам і успішно сприяє травленню, не викликуючи жадних прикрих прояв.

Спорт.

ВСІ НА ПЛОЩУ СОКОЛА-БАТЬКА!
СОКОЛИ — ПРОСВІТІ.

Пригадуємо, що в неділю, 17. ц. м. відбудеться масовий біг навпростець із площі Сокола-Батька, що його організує Сокіл-Батько з усіми львівськими гніздами, Карпатським Лещетарським Клюбом та Орлами.

Програма:

год. 10.30 збірка змагунів;
год. 11.— льосування чисел і пояснення трас;
год. 11.30 звіт перед головою Год. Т-ва „Просвіта";
год. 12.— старт;
год. 13.— закінчення і роздача нагород.

Українське громадянство повинно масово зявитися на площі С.-Б. Досі заголосилося 250 змагунів і змагунок.

Всі на площу!

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ:

Площа Сокола-Батька: год. 12. вполудне — старт до бігу навпростець із нагоди ювілею „Просвіти".

Грище Сокола-Батька: год. 2. попол. товариські змагання: СТЕП—ЗОРЯ.

Грище Погоні: год. 4. попол. Товариський метч: УКРАЇНА—БУДАФОК (Будапешт).

В Бориславі: на грищі Стшельця відбудеться в неділю й понеділок товариський метч: СЯН (Перемишль)—СТШЕЛЕЦ (Борислав).

У Стрию: метч за мистецтво дрогобицької групи А-кляси: ДНІСТЕР (Самбір)—СТРИЯНКА.

У Станиславові: заповіджений мистецький метч ПРОЛОМ—БИСТРИЦЯ не відбудеться, бо його переложено на інший час.

На Закарпатті в Берегові: мистецький метч РУСЬ—БФТЦ.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 17. 4. год. 7.30 „Рое-Мар".
Понеділок 18. 4. год. 3.30 попол. „Рое-Мар"; год. 7.30 „Рое-Мар".

Театр Різнородностей:

Неділя 17. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Понеділок 18. 4. год. 3.30 попол. „Подружжя, яких мало". Год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пекли.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ІГОЛЬНИЦЯ.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьманы Цолаговськ.

КІНА.

АТЛЯНТИК: „Фордансерки".
БАЛТИК: „Невдячник".
ВАНДА: „Та, що в Гострій світлиці Брамі", „Кинна".
ГРАЖИНА: „Царський курєр".
ЕВРОПА: „Верес" на оси, Родовичівни.
КАСІНО: „Пані Валявська" (Ґрета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" а Шерлі Темпль і колірова гротеска.
МЕТРО: „Дівча в Парижа".
МІРАЖ: „Людина-лев".
МУЗА: „Життя жуанів" а Лайонел Райвер.
ПАЛЯС: „Гусарські маневри".
ПАКС: „Ледащо" (Даніеля Дарріо) та подорожній додаток.
РАЙ: „Завлаг".
РІАЛЬТО: „Історія одної ночі".
СВІТ: „Двічата а Новолінки".
СТИЛЕНЕ: „Роберт і Бертран" або „Два плюси".
ТОН: „Лицарі отвору", „Корабель невільників".
УТІХА: „Дикі отежки" та ревія.
ХІМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 6).
„Югославія".

ФОТОПЛЯСТІКОН **„Сонтовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):**
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 17. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Що чувати серед хліборобів; 8.20 Військ. орк.; 9.00 Травєм, з Ватикану кановізація А. Бободі; 12.00 „Великдень" опов.; 12.20 Муз. орк. співу; 14.30 Весела вид. для дітей; 15.00 Авд. для села; 15.30 Нар. ансамбль, піосенки; 17.30 „Великдень київського чорта"; 18.00 Великодній перекладанець, муз. авд.; 20.00 Великдень на суші й морі, слівно-муз. авд.; 20.45 Програма на завтра, бажучі вістки; 21.00 „Та йой" вес. авд.; 21.30 Солісти: скрипка, форт.; 22.30—24.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 18. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Концерт сальон. орк.. Після богослужения з год. 10.30 З оперової музики, пл.; 11.10 Муз.-літ. авд, 12.03 Муз. порядок: симф. орк.; 13.00 Вишукано зеленим вином, авд. для дітей; 13.20 Розр. концерт; 15.00 „Дингус-смігус" слівно-муз. авд.; 15.25 Розр. концерт у вик. сільської орк.. співів; 16.00 Театр Уяви: „Як опришок Гуцовая убив біса"; 16.30 Віол. рецітація; 17.00 Орк., співів; 19.00 „Смігус по Литовові" розр. концерт; 20.00 Спортові вістки; 20.15 „Весела вдова" оп. Легара, у перерві коло год. 21.00 Веч. дневник; 22.30 Легка музика з пл.; 22.50 Осп. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Вівторок, 19. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полудньова авд.; 13.45 Музика з пл.; 14.55

Терпиш

НА ПЕЧІНКУ
ШЛУНОК, КИШКИ
НИРКИ АБО МІХУР

пий сік

СВЯТОІВАНСЬКОГО ЗЕЛА
МАГІСТРА ГОБЄЦА

ВАРШАВА, МІОДОВА 14
АПТИКИ І ДРОГЕРІЇ

Біржа: 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Технічарський вістки; 15.45 Цікові речі з 5-х частин світу, зроб. для старших дітей; 16.05 Фіз.-гімн., ритуалі; 16.15 Сальонові твори на 4 руки; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „Свята Марія"; 17.15 Орх. концерт, італійські мелодії; 17.50 „Тетеринин грають"; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Три хвилі мовчання; 18.20 „День весни", концерт; 18.40 Справи природничої фотографії; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Дон Хуан" Байрона; 19.30 Французькі пісні у супр. форт.; 20.00 Розр. концерт: сальон орх., меццосопр., балалайка, форт.; 20.45 Вечірній дзвінок; 21.00 Симфонічний концерт, у програмі: **„Українська рапсодія" Василя Барвінського;** 22.00 Танк. музика, реферати, піснями; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 20. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня академія; 11.15 Для дітей: „Чорний півень", Музика з пл.; 11.40 Музика з пл.; 12.03 Полуднева акад. 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Концерт бажань; 14.55 Біржа; 15.00 „Моє свячене давніше та сьогодні", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.45 Хвилина питань; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Сальон. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Військ. служба як фах; 17.15 Камер. музика; 17.50 Приготування шк. молоді до оборони краю в Італії; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Гутірка для сеня; 18.20 Із легенд давнього Єгипту, з муз.; Концерт смичк. квартету; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Рецитація прози; 19.20 Пісні у вик. Гуцертової меццосопр. у супр. форт., 19.35 Про нерозгадані явища; 20.00 Розр. концерт сальон тріо, спів, кларнет; у перерві о год. 20.20 Кутох гумору; 20.45 Вечірній дзвінок; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непрозаїчна краса поезій, 22.00 Конкурс хорів; 22.35 Легка музика з пл. 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

успішний при шкірних висипах, бодячках, скрофулах, коростах, червоній шкірі, лишаях і весняних. Продажа в аптиках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5.42-99 Магістер Едвард Гобец. -15

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 17. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Муз. дрібниці, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 „Весела вдова" оп. Легара; БУДАПЕШТ 12.40 Концерт оп. орх., 17.00 Цик. музика, 19.00 Орх. концерт, 22.45 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. мелодії, 18.00 Розр. музика, 14.00 Великодні казки, 18.15 Карантійська нар. музика, 19.10 20.00 21.00 „Дуже Гольденен Кіфферль" оперетка Штольца, 22.30 Танцова музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Дуга орх., 17.00 „Дас Ганенай" ком. Фіца, 20.00 21.00 Вес. вечір; КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Нізанна" оп. Д'Альберта; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, хор; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, після танк. музика; ПРАГА 11.20 Симфонія „З нового світа" Дворжака, 15.35 Словацькі нар. пісні, 16.40 Військ. орх., 19.30 21.00 „Цілунок" оп. Сметани; РАДІО ПАРІ 19.02 Сцена, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Міса Солемніс" д-дур Бетховена; РИМ 17.15 Розр. програма, 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 19.00 Пісеники, 19.30 Форт., 20.00 Спів.

Понеділок, 18. квітня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Фрагменти з Гетового „Фавста", 20.00 21.00 Вес. світ, вечір за участю орх. і сол.; БУДАПЕШТ 13.40 Цик. музика, 15.10 Військ. орх.; 18.40 19.00 Спів, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Смичк. квартет е-моль Бетовена, 18.00 Нім.-австр. музика, 19.00 20.00 21.00 22.00 „Дон Карльос" оп. Верді; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 „Ніч у Венеції" оп. І. Штрауса; КОШИЦІ 18.00 Гутірка про руську гімназію в Ужгороді, орх., вок. хор; МІЛЯНО 17.15 Арфа, 20.30 Розр. музика, 22.45 Танк. музика; МЮНХЕН 18.30 19.00 20.00 „Лютцерова" муз. лет. Цфіннера; ПРАГА 10.25 Давні патріотичні пісні, 21.15 Концерт орх., вок.; РАДІО ПАРІ 19.30 Вок. дуети, 19.45 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Вок.-інстр. концерт; СОФІЯ 18.00 Рел. музика; ТАЛІН 18.35 „Останній вальс" оп. О. Штрауса (у скороченні).

Вівторок, 19. квітня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Нім.-фін. концерт, 21.00 З давніх і нових оперет; БЕЛГОРОД 18.50 19.00 Нар. пісні, 20.00 Сюїта, рецталь; БУДАПЕШТ 12.05 Сюїтина, форт., 17.30 Хор, 18.20 Солісти, 20.40 21.00 Цик. музика, 22.00 Концерт давнього квартету; ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 19.40 20.00 Розр. концерт; ДРОЙТВІЧ 19.00 20.00 „Фавст" оп. Гуноа; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Відчит про Андрія Поповича, Музика, Оповідання; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Аїда" оп. Верді; ПРАГА 16.10 Солісти, 20.30 21.00 „Скупар" ком. Мольєра; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 19.15 20.15 Форт., 20.45 21.00 22.00 23.00 „Мадмоазель Бура" драма Кльода Анета (транс. з театру); РИМ 17.15 Форт., 17.55 Оповідання, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 17.30 20.45 Рел. музика, 18.30 Хори.

Середа, 20. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Спів. 20.30 Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.15 17.25 18.30 21.00 Цик. музика, 18.45 Орх. концерт, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 12.00 Концерт тирольської капелі, 18.00 Молодь грає і співає, 22.30 Розр. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Квартет г-дур Людвіга, 19.10 Пісні й марші 21.30 Концерт куранток, 22.30 Симфонія ес-дур Баха; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.40 Розр. музика, 21.00 Сценка, 22.00 Орг. рецталь, 22.45 Танк. музика; ПРАГА 15.15 Дутий квінтет, 20.55 21.00 Вагнерові твори; РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 19.00 Пісні, 19.15 Сольо на мандолині, 20.30 Клявесин, 21.00 22.00 „Клюб оптимістів" розр. вечір; РАДІО РОМАНІЯ 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; РИМ 17.15 Сюїтка, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Зразкова жінка" оп. Р. Штрауса; СОФІЯ 18.30 Рел. музика, 19.30 Камер. музика.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 16. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·07 зол.
молоко . . . 18—19 сот.
(яйця копа) . . . 3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

Зі свіжих пупянків і квітів

Сік Сердешника зміцнює і успокоює серце. Магістер Едвард Гобец. Варшава, Міодова 14. Продажа: Аптики і Дрогерії. 472 12-9

Подяка.

Підписаний комітет будови іконостасу в церкві в Тетевчицях пов. Радехів імением громадян гр. кат. села Тетевчиць складає найсердечнішу подяку ВПреподобному Панові **Миколі Павликові, арт. позолотареві в Жовкві**, вул. Коперниківській ч. 1 за точне і совісне позолочення іконостасу в нашій церкві, таке, що позолота після 3 років досі не стратила нічого на своєму вигляді та свіжости. Цього фахового, совісного та щирого арт. позолотаря поручаємо всім тим, що мають щось спільного з працями при прикрасі наших святинь.

Тетевчиці 3. квітня 1938.

ЗА КОМІТЕТ:

о. Іван Купчинський, парох, Яким Павлюк, Василь Голайчук, Стефан Лєвіковський, Демко Костюк, провізори.

Конкурс.

Заходом Пов. Союзу Кружків Р. Ш. в Тернополі відбудеться курс для провідниць дитячих садків в днях від 1—31. травня 1938. Зголошення зі свідоцтвом натуральним чи річним найвищої класи середньої школи та вписовим — 5 зол., як оплатою за курс приймає канцелярія Пов. Союзу Кр. Р. Ш., Тернопіль, Міцкевича 9, І. до 28. квітня 1938 в будні в передпол. годинах. Якщо не зголоситься 15 учасниць, курс не відбудеться. 831

„PERKUN" МОТОРИ
для рільничих цілей

на ропу, газовий олій або нафту
СИЛОЮ від 3 КМ. до 15 КМ. — Дешеві-Прості-Певні.
Варшава 4, ул. Ґроховська 309/317.
КРАЄВА ФАБРИКА — істнує від 1904 р.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Висилковий Дім біс, мануфактури і галантерії, шукає агента християн до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

КУПНО - ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛІ TWN моделі 1938, мотоциклетки вільні від податку і права їзди без педалів продає Міхальський, Львів, Фредри 7. На відповідь залучити марку. 837 5-5

ДО ПРОДАЖІ парцели 140 сяжнів вул. Пасічна. Відомість в Секретаріяті Т-ва „Воля", Осолінських ч. 8. 833 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ з правом заступства шукає місця у адвоката на сучасних умовинах. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Аплікант". 817 2-2

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з півторарічною практикою бажає замінити патрона. Зголошення до „Діла" під „Стажа". 832 1-1

РІЖНІ

ГОДИННИКАРСЬКА робітня Розенмана, Заблоцевича 19 направляє предметами ріжного роду годинники по найнижчих цінах. Купую золото і срібло. 736 4-4

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 47-100

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 674

„УНІВЕРСУМ" комісова крамниця. Пасаж Мікольша, приймає в комісі і продає мужеську, жіночу гардеробу, дитячі, техніки і т. п. 793 3-4

УВАГА! Вже вернувся з паризької краєцької Академії першорядна сила і виконує фасони за найновішими паризькими моделями по приступних цінах. **Сальон жіночого кравецтва** Клоса Івана, Львів, Академічна 24. І. п. Тел. 295-88. 734 5-6

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ПЛАЩИКИ ДИТЯЧІ з любуваним виборі 17.75, шапки райтузи 1.90 та все для дітей „СЬВЯТ ДЯЦКА", Львів, Сикстуська 2. 745 2-4

НА ШЛЮБИ та забави — убрання візитові, смокінгові, фракові виповіжає. Коперника 10, тел. 215-87. Ціни низькі. 814 2-4

ВІЛЛЯ „Дністер" у Гребенові прегарно положена, 16 кімнат з їдальнею і кухнею (уладжена) парка до винайму з дійсности, сванг. господарські примітки. Оферти до „Ради Служб. Дністра" Львів, Руська 20. 822 2-3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 835 1-4

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиба, рами, оправа образів найдешевше — виключно В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 834 1-10

ГОДИННИКИ і бінокулярію найвигідніше направить українська фірма Н. Картиця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 1-7

Присилайте передплату!

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. сінрн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лінар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО з (напроти Від. Наварні) тел. 251-68. 2142

Косметичний Інститут і Лябораторія
Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії пори, ароговачіння, пігменту, водосей, бліжни, дальби по вісні і плями. Масажі тривале усування морщин, жилок і відморожень взимою методою. Тривале усування овалосіяння під катафорезою. Стали румяні підшкірним запущанням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 1-10

Зав. техн. ДЕНТИСТИЧНЕ
І. Бранєвський
ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 18.
(над крамницею Мусятовича).
Телеф. 237-53. Низькі ціни.
ПОРЦЕЛЯНОВІ КОРОНИ.

ОГОШЕННЯ.

Коли терпиш — Пий Святоіванський Сік Зілля („дробний") успішний при болях і кольках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, ниркових каменях і мікура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптиках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42.99 Магістер Едвард Гобец. 16-0

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛУБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИННОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар пожиточний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі майже **даром** з найтриваліших тканин і найновіших взорів — поручає **першорядна виробня парасолів „СІКО"** віддавна відома фірма ЗІХЕР І КОРКЕС **Львів, Легіонів 29** — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує **прецизійно на місці задурно.** — Увага на властиву адресу і число дому. 4—10

Володимир Тріска
Робітня жіночих костюмів і плащів.
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 3, II. М. 4.
Виконує солідно і дешево.

С. Маріяш
Заведення для слюсарсько-механічного промислу та виробу сіток всякого роду
ЛЬВІВ, УЛ. ГОРОДЕЦЬКА 41. 2—10 Тел. 265-02

Великдень

Дульбокси дитячі Гарантовані гумові споди, для найбільших руйнівників.

Лякерон дитячий. Дуже вигідний. Шкіряні споди.

у НОВІМ взутті

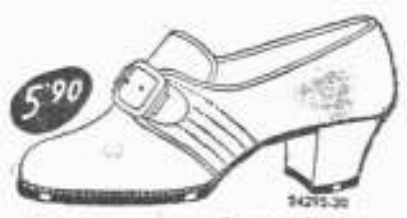

Дивітина бронзові або беж. Спеціальна підошва. Стовпиковий обпас.

Шкіряні у колірі беж, білім і гранатовім.

Для елегантного пана.
Дуже вигідні у колірі бронзовім і чорнім.

Bata

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голляндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Жіночі сукні, шляфрокн, дитячі і студентські убрання і плащики

ЛЬВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА Ч. 8

2—4 8—9

Найгарніші глинянські КИЛИМИ власного виробу
поручає фабричний склад
СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (ріг Костишина)
Низькі ціни. — Продаж на готівку і на оплати. Приймаємо Облігації Позички Нарол. та інші вартісні папери.
Спеціальність фірми: повстобелінові портієри, капи на ліжка і столи.

Український Текстильний Склад
„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.
Подаємо до відома наших Ведьмишановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужеські та жіночі одяги вже на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду, колорит матеріїв, виробів та десенів. 9-15

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
приймає безперервно влис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АҐРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИШІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Умożливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та переробка садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і тяжами оплат. Висилаються безплатно. На першу відповідь приспайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

Ф-ма „Magasin Parisien“ поручає панчохи, рукавички, скарпитки, торбинки, парасолі, краватн та білля мужеське і жіноче в перторядних ґатунках
А. БРІКНЕР
Львів, Льва Сапіги 69. по найнижчих цінах. 7—6

НА СВЯТА
Ріжного роду **ОВОЧІ — ЦУКОРКИ** і т. п. у великому виборі поручає по найнижчих цінах
К. БРУННЕР
Львів, Сикстуська 31. Тел. 293-75.
7—8

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальонки, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
493 14-10

ЩОБИ НА СВЯТА ПЕЧИВО ВДАЛОСЯ,
треба закупити в крамницях
Народної Торговлі
муку, цукор, масло, дріжджі — мід, мак, гриби, оріхи — родзинки, мігдали, гвоздики, какао — дактилі, ванілію, перець, аранцині, цикату — андрути, струдлеве тісто, порошки й олійки — мармеляду, повила, соки, сушені овочі — каву, чоколяду, ром, коняк, вино.

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум капи і намітки, в найбільші м вибор
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР
Львів, Легіонів 29, в подвірю, тел. 285-38

Жадайте тільки муштарду
„МІКА“
Львів, Городецька 121
Тел. 295-50 9—10

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі переводи до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої достави. 806 1-50

До великодного тіста

ЧАЙ
„E. W. I. G.“

УПРИЄМНЮЄ СВЯТА.

ПЕРШОРЯДНИЙ РЕСТОРАН
М. Кузмишина
Перемишль, пл. На Брамі,
поручає на свята всілляки лікери, коняки, вина та інші напитки. Для приїжих Вп. Гостей все смачні снідання, обіди та вечері.

Революційний під оглядом доброти пудер Й. Й. Б. ШАХА надає цері ідеальний матовий, свіжий і молодечий вигляд.

МИСТЕЦЬКІ ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ, ОРИҐІНАЛЬНІ КОСМАЦЬКІ ПИСАНКИ, ГУЦУЛЬСЬКІ І ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ
поручає у великому виборі і по дешевих цінах
Союзний Базар
1476 РУСЬКА 20. 1—7

ФІРМА
Брати Стажевські
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 1—10

За оселкцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Ч. 93 (14.917). Львів, вівторок 19. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Постанови анґльо-італійського порозуміння.

ОБМІН ІНФОРМАЦІЯМИ ПРО ЗБРОЄННЯ. — ГАРАНТІЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ. — КІНЕЦЬ РАДІЄВОЇ ВІЙНИ. — ЕВАКУАЦІЯ ВІЙСЬК З ЛІБІЇ. — СПРАВА ЕСПАНІЇ ТА АБІСИНІЇ.

В Льондоні оголошено текст порозуміння, що його підписали минулої суботи у Римі. Він складається з протоколу, вимінн листів та договору про приязне сусідство між Італією та Єгиптом.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗБРОЙНІ СИЛИ ТА ФОРТИФІКАЦІЇ.

Протокол обіймає 8 постанов:

1) Контрагенти потверджують заяву з 2. січня 1937 р. і 31. січня 1936. про збереження **„статус кво" на Середземному Морі.**

2) Оба уряди **зобов'язуються періодично обмінюватись інформаціями про їхні збройні сили на Середземному й Червоному Морі, Аденському заливі та у північно-східній Африці**, себто з Єгипті, Судані, Абісинії, британській Сомалі; Уганді та у північній частині Танганіки. Вони зобов'язуються **заздалегідь повідомляти себе про будову нових морських і летунських баз** на Червоному Морі, на шляхах до нього та на Середземному Морі на схід від 19. степеня сх. довжини.

АРАБІЯ.

3) Контрагенти **пошанують незалежність та цілість королівств Савдівської Арабії та Ємену, не інтервеніюватимуть між ними та не допустять до того, щоб якась інша держава квестіонувала це.** Італія зобов'язується не розгягати впливу на простори положені на південь і схід від Ємену і Савдійської Арабії, Англія — нічого не робитиме на тих землях проти незалежности і цілости обох арабських держав. Вони **не заанектують ні не укріплять островів на Червоному Морі.** Крім того вирішено деякі питання щодо розмежування між британською смутою впливів і обома арабськими державами.

ПРОПАГАНДА.

4) Оба уряди **не допустять до пропаганди, яка могла би шкодити контрагентові** або погіршити взаємини з ним.

АБІСИНІЯ.

5) Італія потверджує своє зобов'язання з 3. квітня 1936. **шанувати британські інтереси над озером Тана.**

6) Повторюючи заяву з 29. липня 1936, Італія зобов'язується **не змушувати абісинського населення до військової служби**, хіба до поліційної.

7) На території Абісинії британські піддані матимуть свободу релігійної діяльности.

СУЕСЬКИЙ КАНАЛ.

8) Оба контрагенти зобов'язуються шанувати конвенцію з 29. жовтня 1888, що запевнює свободу плавби на Суеському каналі підчас миру й війни.

ДАЛЬШІ ПЕРЕГОВОРИ.

Як постанови анґльо-італійського договору ввійдуть у життя, **Італія приступить до перегворів з Єгиптом**, щоб урегулювати всі питання, які торкаються того краю. Окремі англо-італійські переговори **наладнають торговельні взаємини між східно-африканськими кольоніями обох країв.**

РОЗБРОЄННЯ ЛІБІЇ ТА КІНЕЦЬ ПЕРЕГОВОРІВ

У вимині нот Італія зобов'язується:

1) Зменшити свої збройні сили в Лібії до мирного стану; від початку переговорів вона евакуує відтіля по 1.000 вояків тижнево;

2) приступити до льондонського морського договору з 1936. і тимчасом придержуватись його постанов;

ЕВАКУАЦІЯ ДОБРОВОЛЬЦІВ З ЕСПАНІЇ.

3) Забрати добровольців та військовий матеріял з Еспанії у хвилині покінчення еспанської громадянської війни. **Італія приняла британську пропозицію пропорціональної евакуації добровольців та перевести її в часі і в умовинах, які визначить комітет неінтервенції.**

Італія не хоче заняти ніякого упривілеєного становища в Еспанії, в еспанських кольоніях ні на еспанських островах, ані залишати там ніяких військових залог. Англія приймає це до відома

ВИЗНАННЯ АНЕКСІЇ АБІСИНІЇ.

На найближчій сесії Ради Ліги Націй Англія поробить кроки, щоб усунути правні перешкоди, які не дозволюють членам Ліги визнати італійську суверенну владу над Абісинією.

„Договір про добре сусідство" обіймає перехідні постанови та потверджує, що Єгипет приняв до відома англо-італійський договір.

ВИМІНА ТЕЛЄГРАМ - МІЖ ОБОМА ПРЕМІЄРАМИ.

З нагоди підписання англо-італійського договору прем. Чемберлен вислав телєграму до Мусоліні та дістав від нього відповідь. Оба премієри висловлюють вдоволення, взаїмне признання та надію на тривку приязнь.

Англо-італійський договір викликав радість у Римі та в Льондоні і зробив враження в інших европейських столицях.

Що діяти українцям у Румунії?

Чернівці, у квітні 1938.

Разом із розв'язанням інших політичних партій у Румунії, розв'язали й буковинську Українську Національну Партію. Ту саму долю зазнали всі інші меншиневі партії; сильна мадярська партія в Семигороді (під проводом знаного діяча графа Бетлена), німецька поміркована „Фолькспартай" (д-ра Фабріціоса) та національно-соціялістична партія (В. Густа). Жидівські партії (сіоністів та асимілянтів) перестали існувати вже тоді, коли уряд прем. Ґоги ввів перевірку громадянства та різними розпорядками внеможливив жидам брати участь у виборах до парляментарних палат.

Німці, мадяри й жиди втратили через розв'язання своїх партій розмірно мало, бо крім парляментарного представництва мали вони всі інші можливости запевнити собі належні права (піддержка взаграниці), крім того мали і сильно розвинену сітку власних просвітніх та економічних установ. Інакше стоїть справа з українцями. На місце розв'язаної У. Н. П. нема на Буковині ніякої іншої загальної народньої організації. Як відомо, нема тут просвітянської організації, ні Українського приватного шкільництва (про державне шкільництво не відважиться згадати й утопіст), ані тіловиховної народньої організації.

Залишилось тільки кілька незакритих „Народніх Домів" (що в дійсности не можуть проявляти ніякої діяльности), та животіють ще такі товариства: „Українська Школа", „Буковинський Кобзар", „Міщанський Хор", „Український Театр" і „Довбуш". Це виняткн — і вони обмежені тільки до діяльности в Чернівцях.

Розв'язання У. Н. П. мусить спонукати буковинських українців призадуматись над розв'язкою питання „бути — не бути": як перевести загальну організацію українського національного колективу в Румунії? Як це зробити — не на безвиглядних партійно-політичних підставах, а на доцільній просвітньо-економічній площині?

Нова румунська конституція та її доповнюючі декрети внеможливлюють дальшу діяльність політичних партій і тільки загальниково вказують на будучі станові вибори. Як ті вибори виглядатимуть та який буде склад станового *парляменту* — цього тут ще ніхто не може передбачити, бо ще не появився заповіджений декрет про вибори. Покищо стараються розв'язані румунські партії зберігти бодай свої найпевніші кадри та вичікують, що виборчий декрет злагіднить деякі постанови нової конституції. Є тут прилюдною „тайною", що ті партії позасновували в краю різні „просвітні кружки" („черк културал") та всіми можливими способами стараються вдержати звязок із партійними членами.

Инакше становище заняли меншиневі партії — вони відтягнулися виключно до своїх станових організацій до тої ще передвоєнної спадщини, котрої досі не нарушили румунські закони про кооперацію та шкільництво. Не дивниця, що цей передвоєнний стан посідання німців, мадярів, навіть жидів — триває далі, бо крім вже згаданої піддержки взаграниці вони находять ще опору на своїй віроісповідній базі, у своїх церквах. У нас справа цілком інша. Раз тому, що ми втратили по війні все — майже без ніякого нашого спротиву. По друге, не дають нам помочі ніякі зовнішні чинники; а в додаток — православна церква, до котрої належить більшість українського населення Буковини та Басарабії, стала церквою державною, яка не визнає мінімальних вимог того нашого населення. Найвірніше характеризує ці відносини навчання

Словаки заповідають рішучу боротьбу за автономію.

У Ружомберку відбулося засідання клюбу словацьких послів і сенаторів, на якім о. Глінка відчитав свій маніфест до словацького народу. Він підкреслив, що хоч словаки ставляться льояльно до держави, Прага не хоче виконати їхніх домагань і не признає окремішности словацького народу, ні його прав до автономії. Словаки, які добровільно зєдналися з чехами, щоб створити спільну державу, не жаліли для неї багато жертв, але дальші жертви принеслиб тільки шкоду для словацького народу. Вже вичерпалася терпеливість словаків, які даремно ждали, що чехи признають належні їм права. Тому словаки витривають в автономічному блоку і рішуче будуть боротися за свої права, зокрема за здійснення пітсбурської умови. Постанов тої умови не хочуть чехи виконати, заявляючи, що ця умова не обовязує, дарма, що покликалися на неї на мировій конференції.

Маніфест о. Глінки прийняли зібрані посли й сенатори ентузіястичними окликами. Заступник голови партії посол Тісо, ствердив, що супроти словаків та інших народів, що замешкують Чехословаччину кермуються чехи скрайнім егоїзм і навіть тепер, у тяжких для держави часах, не змінили свого становища. Словаки під ніякою умовиною не зречуться постулятів автономії.

Присилайте передплату!

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ 3ол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 30—65

релігії, богослужения і сповідь — у румунській мові.

Нова конституція тут ничичим, бо такий стан започатковано тому майже 20 літ, саме за часів розславленого „демократичного" режиму. Саме „ліберальні", „народні" і „селянські" уряди, на котрі деякі наші легковірні дітчі покладали стільки надій, — саме вони почали й фактично перевели ліквідацію нашого зорганізованого життя. Ще гірше пошкодила нам та сьогодішня румунська „демократія" тим, що призвичаїла наших доброзичливих „рутенів" до вигідно-бездільного вичікування зовсім проблематичних „осягів" у парламенті. Навіть у минулому році, по десятилітніх постійних розчаруваннях та моральних втратах, знайшлися ще зацікавлені у цьому ревні прихильники безвигляднох „співпраці".

Ще перед роками звернули ми у „Ділі" увагу на те, що серед даних обставин не можна обмежувати своєї діяльности до заяв, скарг та прохань у букарештенському парляменті. Передвоєнної васильківської політики „прямих інтервенцій" не можна тепер тут вживати, бо нинішня Румунія, хоч які численні у ній меншини, всетаки не є зліпком різних народів та колишніх національних держав, як це була Австро-Угорщина, а Буковинці, разом із цілком незорганізованими басарабцями, не представляють тої етнічної сили, що буковинці з галичанами перед війною. Коли ж таки вдалося тут час до часу перевести успішно якісь інтервенції, то це бувало звичайно перед або підчас виборів до румунського парляменту. На жаль, успіх таких інтервенцій був лише тимчасовий та торкався часом зовсім несуттєвих справ.

І тому не дивниця, що після розвязання У. Н. П. не залишились надалі сильні партійні низові кадри, тепер такі потрібні для створення легально допускальної неполітичної організації, в роді німецької „Фольксґемайншафт". Тому, що дотеперішні партійні уряди, звичайно „сильної руки", згори запевнювали своїм „контрагентам" 2—3 місця в парламенті, то наші дітчі не висилювались на систематичну організаційну роботу на селі. Таким робом можна вичеснити, чому У. Н. П. не земанала собі бодай у рр. 1928—1934 ніяких кадрів у Басарабії, а обмежилась лише до двох буковинських повітів (Чернівці, Сторожинці).

Коли тепер прийшло би перетворити кадри У. Н. П. в таку „спільноту", народне представництво, так, як це зробили мадяри та німці, то щойно тоді виявились би важкі прогріхи дотеперішньої організаційної діяльности У. Н. П. Здійснити таку спільноту на перший погляд — не важко. Все таки є перепони. Найбільша внутрішня перепона — це рутенський скептицизм, брак віри у доцільність загальної народньої організації (мовляв невдачі У. Н. П. аж надто наглядні), одночасно існує у нас внаслідок історичне суперництво щодо „ініціятиви", з чого такий ефект, що взагалі нема ніякого діла з пустих розмов. Ледве вирнула думка про потребу такої „спільноти" — аж ось уже дві окремі ініціятиви. Одна з кругів колишньої У. Н. П., друга з безпартійної сторони. Побачимо, який буде фактичний вислід.

Іншого роду перепон можна сподіватись від влади. Наводимо для прикладу одну цікаву нам подію. Представники болгарської меншини, які теж покладали були завелики надії на поміч згаданої румунської „демократії" і так само жорстоко розчарувалися, зорганізували були всетаки у Добруджі приватне своє шкільництво і тепер п. Пенков (голова боярських установ та колишній посол у румунському парламенті) вніс на правне признання болгарської спільноти. По довгих тяганинах дійшла справа до касації і там — застрягла. Чи вдасться болгарам добути правного визнання їхньої спільноти — це мабуть залежатиме у чималій мірі від дальшого розвитку румунсько-болгарських міждержавних відносин.

У нас ця справа куди важча. Залежить вона не тільки від розпорядків влади, але й від власних здібностей. Були вже й у нас широкі плани, часом навіть із поважним фінансовим підкладом („Аґрарія", Культ-фонд"), але вони на жаль не здійснились. І то з причин незалежних від влади. Можливим теперішнім виходом із цього нинішнього незавидного положення булоб масове оподаткування себе. З такими засобами можнаб виповнити хоч частинно брак рідного шкільництва. Тому, що нема ні шкіл ані вчителів, бо ніхто з державних учителів (навіть і пенсіоністів) не хоче наразити себе навчанням української мови, можна і цей брак виповнити виданням безплатних букварів для дітвори і взагалі дитячої літератури по чудових галицьких зразках та виданням дешевої, доступної і передусім — цікавої преси.

Були вже, правда, початки такої праці, але вони не розвинулись через брак вчертої послідовної акції. На підставі перших успіхів у такій просвітянській та культурно-виховній діяльности, головно серед молоді і дітвори у рямцях теперішніх адміністративних розпорядків — можнаб приступити до дальшої праці.

Віримо, що таким робом можна би помалу відробити національне життя на Буковині — не тільки серед порожніх стін черновецького „Народнього Дому", а на селі, серед занедбаних народніх мас і серед молодого самому собі покиненого покоління.

он.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНСІОНІВ!
Всіляка обстанова для пансіонів
ПАВЛИНА ЛЯНДАВ
СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ, ЛЯМП ЕЛЕКТР. І НАФТОВИХ
та випозичальня начиння на шлюби і забави
Львів, вул. Казимира Великого 17.

Треба розмовляти на ідеольоґічному ґрунті.

ГОЛОС У ДИСКУСІЇ НАД ПИТАННЯМ „МИР ЧИ ВІЙНА З МОСКВОФІЛАМИ".

Містимо цю статтю, застерігаючися згодом, що погляди, висловлені в ній, ідуть на виключний рахунок п. автора. Вважаємо, що порівнявши з міждержавними цінностями дискутованої, чи радше зверталося саме проти теми автора, то ніяка з тих держав своєї ідеольоґії (політ. устрою та політ. ідей) у вогонь свого контрагента не пересилає. Не поділяє правильний теж погляд, що української політичної думки зломала застою, бо саме за останніх 20 літ вона стрімголов пішла вперед, еволюціонувала, скристалізувалась. Зате правильний погляд, що про ці справи можна би і треба би взагалі писати чи говорити, бо воно вилікувалоб ситуацію, якщо вона декому завада.

Одним, якщо річ, взагалі нівим показана двосторонна цінність преси дискусія неможлива тоді, коли нема засадничої підставки: 1) певности, що обидві сторони є чинниками дійсно незалежними, 2) доказу бодай мінімум доброї волі чи бодай пристойности поведінки. Тимчасом такі „моменти", як їх постійно й систематично робить напр. п. Ганьсевич, виключають згори саму можливість якнайбудь розмови з **такими** особами! Останній його виступ у „Р. Голосі" робить враження, що комусь стратегічно залежить на тім, щоб створеними на своїм дочитку блайть теоретичну дискусію на тему „мир чи війна з москвофілами!" — **Редакція.**

Недавно тому появилася в „Ділі" стаття п. з. „Війна чи мир з москвофілами", при чому редакція зазначила, що друкує цю статтю як дискусійну. Користаю з цієї нагоди, щоби, якщо редакція дозволить висловити на цю тему декілька думок як громадянин, котрий тією проблемою вже від десяток літ добровільно чи поневолі цікавиться. Йде мені тут тільки про чисто теоретичне обмірковування суті самої справи а не про практичні висновки „ад узум" актуальної політики. Справа надто складна, щоб можна було насвітлити її в одній чи навіть кількох статтях, бож тут нагромадилися прогріхи багатьох поколінь, і тому хочу обмежитися лише до зясування одного відтинка проблеми.

Автор згаданої статі в „Ділі" думає, що наладнати нормальні взаємини між українським і старорускім табором не можна виключно тільки в площині господарській і культурній, а треба перевести їх на платформі політичній, бо сьогодні ані господарська ані культурна ділянка не є вільна від політичних оглядів.

Маю враження, що тут щось недосказане, що автор має на думці щось більше, ніж сказав, а саме, що в даному випадку також політична платформа булаб за вузка, і що необхідна тут платформа дуже поширена — ідеольоґічна.

Сьогодні нема таких політичних міктур, яких сучасне життя народів і суспільств не могло б стравити. Могли чейже зговоритися такі ідеольоґічні антиподи як „демократична" Франція і „тотальні" Совіти", як австрійська католицька Церква і гітлерівські „наці", як імперіялізм італійський і англійський. Чомуж не могли б поєднатися ті наші два табори, що є кров з крови і кість з кости одного і цього самого народу? Бо коли ще три роки тому однаково „Русскій Голос" як і декотрі українські часописи вписували в своєму засліпленні такі ереси, що українці і русини це дві нації, то сьогодні жіба божевільний українець або старорусин міг би таке твердити. Отже процес протверезіння з дурійки фанатизму йде вперед.

В нашому минулому тимимо ріжні політичні компроміси і консолідації українців зі старорусинами, та вони завжди мали характер перехідний, тимчасовий, і завжди кінчилися якимось огірченням і подратуванням. Чому? Ось саме тому, що взаємини українців і старорусинів були зовсім інші, ніж взаємини двох суспільств. Це відношення двох розєднаних рідних братів, котрих перехідний компроміс для осягнення якоїсь конкретної одноразової цілі без признання їм кровного звязку не вдоволює, тільки радше дратує. Цей психольоґічний момент є вирішний.

Ера консолідацій українців зі старорусинами закінчилася в 1907 р., коли то Дудикевичівська фракція старорусинів, заключивши виборчий компроміс з поляками, кинула гасло, що вони інший нарід ніж українці, та проклямувала українців своїми найбільшими ворогами. Мусимо ствердити, що Дудикевичівський напрямок, хоч покищо завжди ще переможний, не був ніколи ні не є сьогодні виключний і єдиний в старорускому таборі. Тут також мусимо ствердити, що саме з середовища епігонів Дудикевича вийшов Кирило Вальницький та його фракція, що приняли платформу большевицьку, спроневірюючись своїй власній колишній ідеольоґії, та що цей шлях вказали їм їх декотрі старші однодумці, що свого часу були головними стовпами Дудикевичівської групи. Це повинен старорускький табор гаразд знати та добре затямити собі, бо це піддає в сумнів єдиноспасенність Дудикевичівської ідеольоґії, якої придержуватися має сьогодні партійний обовязок кожний старорускький ортодокс.

Від старорусинів чуємо часто закид, що українці оминають дискусії на ідеольоґічні теми, та що політична думка українців застрягла на мертвій точці. Справедливість каже признати, що важкі злидні, які пережив в продовж останніх двацяти літ наш нарід, справді спричинили застій в еволюції ідеольоґії, та не лише українців, але також і старорусинів. Це очевидно загрожує катастрофою. Бо ідеольоґія відзеркалює ритм і напрямок життя народу і зупинка в її еволюції означає початок агонії: це так, неначеб серце в організмі стануло і перестало битися...

Велику шкоду приносять справі сухі доктринери. Щоб порівняти, вони виконують добровільно таку працю, як линвоскоки, що мають проходити по вузонькій линві, та ще йдуть по тій линві з наложеними на очі кінськими окулярами щоби не дивилися на боки ані не бачили, куди їм скочити, як втратять рівновагу.

Колиб так думаючі люди по обох боках без доктринерства, без упередження, добросовісно і без злоби стали спорити на ідеольоґічні теми, то це напевне їх не роєдналоб більше, тільки зблизило. Пізнавши докладно наше минуле, вони певне не моглиб з подиву вийти, що такі дрібниці як „пан" і „господин" або „поважання" і „почтеніе" могли стати вихідною точкою і початком нашої народньої смертельної міжусобиці...

Вони зрозуміліб, що є куди важніші проблеми, до яких нікому не минеться „тепер чи в четвер" заняти становище. А найперша з тих проблем — це большевизм. Партії українського табору означили в тій справі своє становище ясно, отверто і в міродайний спосіб, офіціяльними деклярациями партійних проводів, голосами своїх офіціяльних пресових органів. Тепер черга на старорускький табор. Треба сказати ясно, виразно, міродайними заявами, не полишаючи ніяких сумнівів. А передовсім „sine ira et studio"... Це буде перша користь з ідеольоґічних балачок. Ну і перший пробний камінь можливости гармонійного співжиття.

Д-р Володимир Колпачкевич

З польської преси.

Дозвольмо ендецьким струсам ховати голову в пісок.

Навіть тоді, коли Ст. Грабський у своїх статтях та прилюдних викладах твердив, що в Галичині нема українців тільки русинів, то й те твердження було виплівом гурботи громадського і державного польського діяча за державну долю Сх. Галичини зі становища польської державности. І навіть ті, що хотіли за всяку ціну — як польські ендеки — викинути українську проблему з меж Польщі, заявляючи раз-у-раз і на кожному кроці, що такої проблеми нема, то ще була тільки струсина політика людей, які гадали, що самою негацією повбудуться справи. Сьогодні і проф. Грабський і ендеки прийшли до переконання, що — як це читаємо у статті Маріяна Роєка п. н. „Польське моральне право до людности східніх земель" („Слово Народове" ч. 116. з 16-го квітня ц. р.) —

„реальний політик і громадянство, яким кермують реальні політики, не можуть не рахуватися з фактом що на східних окраїнах істнує суцільна маса людности, яка уважає себе „українською". Це просто — справжня дійсність".

І коли є між поляками вже навіть групи політиків, які давно не тільки прийшли до такого переконання, до якого прийшли сьогодні ендеки, але й станули на становищі, що українська проблема — це одна з основних проблем у Польщі та що цю проблему треба вирішити у цілій ширині, не лякаючись того, що це звязане з великими труднощами, то ендеки пробують ще далі митрувати. Вони вже погоджуються з тим, що не можна негувати „маси людности, що казиває себе українською" але хотіли би викитрувати, щоб та маса була якнайменша.

„Заки скажемо собі, що треба з цим реальним фактом робити і яку політику повести, мусимо усвідомити собі, що не можна нам допустити, щоб масу цієї людности скріпили групи, які досі не мають української свідомости або які під географічним оглядом так лежать, що українська свідомість серед них — це абсурд під історичним та політичним оглядом, як ось нпр. серед лемків".

Тими групами, що не мають ще української національної свідомости, є для ендеків у рівній мірі поліщуки („тутейші"), з яких — на їх думку — щойно воєвода Юзевський зробив українців, і галицькі москвофіли. До тих, що їх українська свідомість є історичним і політичним абсурдом, ендеки зараховують не тільки лемків, але й гуцулів, міркуючи:

„Український рух — як кожний рух цього роду — намагається здобути для себе історичну традицію. Досі ця традиція клала головний натиск на козаччину і її боротьбу з Польщею та на гайдамаччину. Але, що має спільного з одною чи другою лемко зпід Криниці чи хочби гуцул зпід Жабя? Що має з тією традицією спільного шляхтич греко-католик з Підкарпаття, якого предки — це були поляки й підпори польської державности".

Дослівно та сама історія, що була кілька літ тому, коли ендеки взагалі не признавали українців. Тому ми спокійні, бо напевно прийде час, що ендеки якось і з тією нашою історичною традицією наладнають справу і не відмовлятимуть нам — як це роблять тепер, у наведеній статті — традиційних звязків з Київською Русю. Тому можемо спокійно слухати й читати такі заклики:

„Тож не видаваймо на поталу украйнства того, що не є українським і може стати польським. Памятаймо, що серед руської людности є багато польської крови, що у часи займанщини втратила племінний звязок з польським народом. Памятаймо вкінці, що навіть чисто руські елементи і не звязані з польським племенем тісніщим етичним ані віроісповідним звязком, не належать на підставі цього самого факту до українства та що наші історично-моральні права до тих елементів перевищають на ціле небо ращі українства".

Дозвольмо ендецьким струсам ховати голову в пісок.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Є. ДУМИН
Львів, Коперника 4.
Поручає на Свята новини жіночі й мужеські.
Мужеські Капелюхи, сорочки, краватки, рукавиці скарпитки
Жіночі Панчохи, білля, рукавички, блюзочки, апашки

Хроніка Совітської України.

НОВИЙ БОТАНІЧНИЙ САД У КИЄВІ.

Совітська преса повідомляє, що на, хто знає, чи не найбільш мальовничому місці в Києві, в районі так званого Звіринця, на наддніпрянських узгірях влаштовують новий ботанічний сад Академії Наук, який міститиметься на 115-ти га. Але невтаємничені не знають, що під цю територію відійшов і один з найстарших київських памятників минулого, славнозвісний Видубицький манастир.

Мохом давньої давнини повита легенда каже, що на березі Дніпра, де виплив — видибнув — скинутий до води по хрещенні київ золотоусий Перун, збудували потім церкву, яку народ прозвав Видубицькою. Але історія вже знає, що князь Всеволод року 1075 збудував у цьому місці, на самому березі Дніпра, біля найзручнішого через нього, перевозу у долині річки Либеді, манастир з мурованою Михайлівською церквою. Цю церкву підмив Дніпро десь у XVI-ому столітті і митрополит Петро Могила до її решток добудував нову церкву, яку відремонтували у XVIII-ому віці.

На самому кінці XVII-го віку стародубський полковник Михайло Миклашевський, знаний зі свого багатства і жертвенности на церковні справи, збудував своїм коштом у цьому манастирі, який зберіг у народі назву Видубицького, мурованну, барокову, Юріївську церкву в суто українському стилі і велику мурованну трапезну. Року 1870-го, коли то збудували майже поруч залізничний міст і штучно відвели річище Дніпра — манастир опинився на березі вже не самого Дніпра, але тієї штучно утвореної затоки, причому на цьому стрімкому березі збереглася мальовнича деревляна альтанка.

На манастирському цвинтарі, ще починаючи з XVIII-го віку звичайно ховали родовитих киян, оздоблюючи їх могили коштовними та цікавими нагробниками.

Року 1920-го манастир зліквідували і передали згодом під містечко деревообробників; поруч розташували велику деревообробну фабрику. Але в цій гарній, хрещатій на пять синього коліру баань, білій Юріївській церкві зберігалися манастирський архів і книгозбірня... А тепер, як бачимо, Видубицький манастир обведений білими мурами, церкви в ньому, цвинтар — все це зникло з поверхні землі... на цьому місці влаштовують ботанічний сад.

НОВИЙ (КОТРИЙ ПО ЧЕРЗІ?) РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

Інститут української мови при Українській Академії Наук розпочав творити великий російсько-український словник живої мови. В 1930-ому році визнали його за „контрреволюційний", знищили томи, які видрукували, ліквідували навіть самий інститут, замінивши його на інститут мовознавства. Цей інститут мовознавства почав творити новий російсько-український словник під головною редакцією Скрипника. В 1933-ому році визнали цей словник за „контрреволюційний" і знищили його. Інститут мовознавства почав творити новий російсько-український словник під головною редакцією Хвилі. В 1937-ому році визнали цей словник за „контрреволюційний", і знову знищено.

В 1938-ому році інститут мовознавства почав творити новий російсько-український словник за допомогою спеціальної комісії, яку вибрав ЦК Комуністичної Партії (большевиків) України. У цьому словнику мають дати переклад коло 70 тисяч російських слів, характеристичних російських речень та мовних зворотів.

Виринає самозрозуміле питання, коли цей словник визнають за „контрреволюційний" і знищать?

ПАМЯТКИ МИНУЛОГО.

В Одесі є державний історично-археольогічний музей. Не можна сказати, щоб в Одесі не цікавилися цим музеєм, і особливо його експонатами. Цікавляться. Та більш суто утилітарно. Старовинні монети, книжки, одяг, картини, посуд, все це зникає з музею, все це доводиться потім виписувати на видаток.

Була в цьому музею гармата, яку знайшли у Дніпровому гирлі. Фахівці ствердили, що вона ще з XV-го століття. З Ленінградського гарматного музею приїздили просити передати їм цю гармату, бо це унікат. Ясно, Одесці не віддали. Але згодом місцевий будинок червоної армії попросив, щоб позичити йому цієї гармати... на деякий час. Ну, не випадало відмовити. Дали. А згодом попросили віддати. В будинку червоної армії почали шукати і виявилось, що цю гармату передали до місцевого „утиль-збору" (установа, що збирає все непотрібне, всякі покидьки), а там її перетопили на метал.

Зацікавився хтось плитами на памятнику Рішеліє і взяв собі ці плити. Зацікавились під час ремонту колишніх Воронцовських палат крученими металевими сходами... і взяли їх, залишивши на їх місці діру.

У Миколаєві музей містився у колишніх Потьомкінських палатах — рідкому і цінному історичному памятнику. Невідомо вже через які саме причини, але одного прекрасного — як кажуть — дня цей будинок розібрали.

Для дітей! **На весну!**
НАЙНОВІШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі
„Pałac Dziecka"
Львів, ул. Рутовського 1 (дім Шпрехера).

НЕ ТАК ЛЕГКО ДІСТАТИ СОБІ ГАРНЕ ПРІЗВИЩЕ.

Жив в тій самій Одесі комсомолець, що звався Іван Вирвикишка. Кожна людина бажає бути ще кращою ніж вона є. Не подобалося Іванові Вирвикишці його прізвище. Хотілося йому мати якесь інше, справді гарне прізвище. Він поробив заходи і змінив його. І відтепер звався вже не Іван Вирвикишка, але Іван Іванов! Це бриніло гордо. Іван Іванов!!.. І несподівано Івана Іванова заарештували. Виявилося, що всіх, що змінюють прізвища, уважають тепер в СССР підозрілими. Раз змінив прізвище, то значить щось наробив „контрреволюційного", і тепер хочеш завіяти сліди.

Та нічого підозрілого „контрреволюційного" у житті Іванова, тобто Вирвикишки не було, і за декілька місяців він мав уже змогу без жадних перешкод захоплюватись своїм прізвищем.

Л.

Хто не скористав — може ще користати з надзвичайної нагоди
дешевого закупу ШОВКІВ, ВОВНИ, ЛІТНІХ ТОВАРІВ і великого вибору РЕШТОК
всяких родів — у найдешевшім джерелі

Галицький Магазин Новин, Галицька 15.

який уладжує т. зв.

„Дешевий ярмарок"

цих матеріялів, куплених казково дешево при ліквідації великої фабрики в Лодзі

для орієнтації наші ревеляційно низькі ціни:

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

МОНІСЬЄ в десень — дотеп ціна зол. 3.— тепер 1.50
МОНІСЬЄ гладкий — дотеп ціна зол. 2.50 тепер 1.50
МОНІСЬЄ на оксамиті — дот. ц. на зол. 3.— тепер 1.50
ГАФРА шотландська — дотеп ціна зол. 3.— тепер 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.75 м.

КРЕП шот в дес. д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
КРЕП шот гладкий д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75
ШОВК на оксамиті д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
МОНІСЬЄ на підшев. д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75

РЕКЛЯМОВІ ВОВНИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

ВОВНА шотландська д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА десенева д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.50
ВОВНА „ЛЕРІТО" д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА на чудурки д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ зол. 2.— м

ВОВНА шотландська „Прима" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ВОВНА „АНГОРА" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ШЕВІОТ англ. д. ціна зол. 3.75 т. зол. 2.—
ВОВНА в шовком д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 70 сот. м.

ПЕРКАЛЬ до прання д. ціна зол. 1.— тепер 70 сот.
КРЕПОН до прання д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
БАТИСТ в десені д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
ЕПОНЖ д. ціна зол. 1.25 тепер 70 сот.

в одноцілій ціні ТІЛЬКИ 90 сот. м.

ШОВКИ до прання д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
ПАНАМА в десені д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
ЕПОНЖ шотландський д. ціна зол. 1.50 тепер 90 сот.
ЕПОНЖ в дес. „Прима" д. ціна зол. 1.60 тепер 90 сот.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" додаємо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЕТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 78. Четвер, 19 (7) квітня 1888.

ПОЗНАНЬ І ГАЛИЧИНА.

Галицькі поляки започаткували були попереднього року з великим шумом „ратункову акцію" для Познанщини, яку німці кольонізували. Хотіли вони зложити три мільони марок і з цим капіталом основати у Познані банк, що у найкритичніших хвилинах дався би допомогу польським шляхтичам. Зібрали не більше як 270.000 марок і засновини банку треба було відкласти. Зате — пише „Діло" — краще пішло польській шляхті в Галичині. Наробила вона великого шуму проти податку від горівки і добула те, що уряд дав їй за згоду на податок значну суму на мелїорацію гераланів і ще більшу суму до пропінаційного фонду, а податок в сумі 18 мілїонів зр. річно, проти якого шляхта так кричала, мали заплатити консументи горівки, в тому й українське громадянство.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС

„Літературно-науковий Кружок „Академічної Брацтва" оголосив літературний конкурс на повість з життя нашої інтелїгенції обсму до чотирьох аркушів друку. Нагорода за найкращу повість 35 зр., другa 25 зр., третя 15 зр.

До проголошення конкурсу спонукав ініціяторів сумний стан нашої літератури, про який вони так пишуть:

„Кожний, що застановляється над нашою літературою за десять останніх літ, мусїв запримітити той сумний прояв, що за цілий той час не появився у нас ні один справді літературний новий талант і що особливо нема суспільного роману, лежить у нас майже цілковитим відлогом. Так само і на інших полях літератури не можемо повеличатися нїякими особлившими здобутками. Причини такого стану річей можуть бути дуже різнородні. — певно, що і нечисленність нашої самосвідомої інтелїгенції грає в цьому чималу ролю, то все-ж не дасться нїяк заперечити, що одною з найголовніших причин такого стану є саме нечисленність наших видавництв, особливо чисто літературних часописів, в яких нові таланти могліб містити свої твори".

„СКОРІШЕ НА СМЕРТНІЙ ПОСТЕЛІ, ЯК ВКУПІ З МАДЯРАМИ".

Польські організатори ювилейної прогульки до Риму намагалися довести до того, шоб українці та поляки пішли разом на авдієнцію до папи і представилися там як одна польська делегація з Галичини. До останньої хвилини справа не була вирішена, українці якось не зважувалися на те, шоб відразу поставити справу ясно та рішуче. Під тим оглядом хорватський єпископ Стросмаєр був рішучіший, „Єп. Стросмаєра — пише „Діло" — не могли змусити ані Рим ані Відень, шоби їхав з мадярами. Він сказав: „Скорїше побачите мене на смертній постелі, ніж внупі з мадярами у папи" — і на цьому стало".

Арештували провідника „Вільного Козацтва".

Як повідомляють з Білгороду, арештували цілу групу вільних козаків разом з їхнім похідним отаманом Білим. Хоч Югославія не визнала

БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ і МУЖЕСЬКЕ
Оляньчук і Піхль
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА Ч. 3
ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ, КРАВАТКИ,
ШЛЯФРОКИ, БЛЮЗКИ І БОНЖУРКИ.

большевиків і хоч вільні козаки стоять на протибольшевицькій платформі, їх заарештовано на донос місцевих москалів, якими проводив Губарьов, що служить у сербській поліції. Білий висидів 22 дні майже без їжі, причому на допитах поліції під командою Губарьова били його. По 40 днях Білого випустили і тогож вечора видалили з Югославії. Підчас арешту примушували Білого, що не знає сербської мови, під загрозою смерти підписувати якісь документи, не даючи навіть прочитати їх. (Офіцер.)

(„Вільне Козацтво" — це емігрантська політична група, що змагає до утворення незалежної федеративної держави з т. зв. козацьких областей давньої царської Росії (Донщини, Кубанщини, Терщини, Астрахановщини, Оренбурщини, крім того давніх губерній Чорноморської та Ставропільської), отже м. ін. з поважної частини української національної території. Провідник („похідний отаман"). „Вільного Козацтва" Білий — це кубанець українського походження.).

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Д-Р ІВАН КОПАЧ. 5

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

У нашій хаті був якийсь старий Буквар (мабуть перемиського видання), друкований кирилицею ще по зразкам славної колись на цілу східну і полудневу Славянщину Граматики Мелетія Смотрицького з початку XVII. в. В тім нумерація ішла ще на старогрецький спосіб, тобто буквами (отже замість 1, 2, 3... стояло: а, в, г...); була там загадка навіть про „окситон" і „варію" — річи тоді в Грозьові може навіть і самим священникам незрозумілі та загадкові, а я сам щойно аж у гімназії при науці греки побачив, що то є старогрецькі назви наголосів: „**tone oksein**" і **tone bareia**' (по латинськи: „accentus acutus" і „accentus gravis").

І так-то я вже у своїм рідним селі дуже скоро похопив собі і наше кирильське (церковне) і наше гражданське (світське) письмо. А що я мав також добрий музикальний слух і гарний, як усі говорили, голос (сопран), то вже незабаром я став також співати у церкві разом з дяками. А в зимі нераз мій найстарший брат, бл. п. Федьо, носив мене до церкви на своїх плечах селом по величезних снігах, бо люди хотіли і просили, щоб саме я маленький пр... став їм на Службі Божій „Вірую" і „Апостола" І так з того часу я ще й до нині добре знаю напамять отой славний і так дуже історично важний, коротенький апостол на Різдво „посланіе до Галатом" св. апостола Павла чтеніе": „Єгда прійде кончина лѣта, посла Богъ Сына своего единороднаго, раждаемого отъ жены, бываема подъ закономъ, да подзаконныя искупитъ: да всыновленіе воспріймемъ..." А потім у 10. році життя я дістався якось[1]) уже й до нормальної т. зв. чотироклясової школи ОО. Василіян „під Лавровом", а звідти відтак уже й до василіянської гімназії в Бучачі, де цілі три роки я був монастирським конвіктором і співаком у рр. 1881/2 до 1883/4 і через те й мав дуже добру нагоду пізнати всю глибину й велич нашої східної церковнославянської богослужби.

Так вишколений і втаємничений я ще й нині цілим серцем стою при тій богослужбі. І підчас моїх дволітних студій у Берліні в рр. 1902/3 і 1903/4 я все в неділі ходив на Службу Божу до православної церкви при російській амбасаді при вулиці „Unter den Linden" — ходив, щоб там на далекій чужині потішити й покріпити своє серце божественним „Иже Херувимы" або прегарним концертом нашого славного земляка із Глухова, Максима Березовського (1745—1777): „Не имамы иныя помощи, не имамы иныя надежды развѣ Тебе, пречистая Дѣво" і т. д.[2]). І питаюся: Котрий ще нарід на світі має таку „Херувимску" або такий „Отченаш" або такий „Богородичен", як отсе наш Задостойник „О Тебѣ радуется всякая тварь, Ангельскій соборъ и человѣческій родъ"... або т. зв. „Догматъ": „Всемірную славу, отъ человѣкъ прославшую и Владыку рождшую, небесную дверь, воспоимъ Марію Дѣву, безплотныхъ пѣснь и вѣрныхъ удобреніе..." — або стихира із Параклиса, тобто Молебня до Пресвятої Богородиці: „За всѣхъ молишися, Благая, прибѣгающихъ со вѣрою въ державный Твой покровъ..."? І т. д. і т. д.

Ні, то річи незнищимі — розуміється, вічно трівкі, але тільки серед народу, який направду — тобто в найглибшій глибині своєї душі є релігійний, а не тільки у своїх словах і формах, іноді може навіть тільки так про людське око — для гомінкої зовнішної паради, а вераз і для марної дрібної особистої спекуляції — назверха маніфестованих. Та от недавно, в понеділок 4. IV., я зовсім припадково десь коло шестої години вечером вступив до нашої львівської церкви св. Духа при вул. Коперника ч. 36 і застав там несподівано т. зв. „Поклони", що їх відправляли питомці нашої гр.-кат. Семінарії під проводом свого ректора, с. митрата д-ра Сліпого. А ті „Поклони" пересунено, як догадуюся, із середи на понеділок тому, бо в середу (6. IV.) припадало цього року т. зв. Навечеріе свята Благовіщення, яке має свою окрему празничну відправу. Я дуже радо задержався в церкві на цілій відправі. І якуж велику радість я мав у моїй душі з отих наших, так дуже старовинних, „Поклонів"! Та святочна повага, та любов до свого величавого прадідного обряду, той прегарний спів, той точний і чистий порядок під кождим оглядом — це все вказує на здорові зерна нашої релігійної культури, які, кинені раз щасливо у відповідну пору в нашу землю, певно колись добре скільчаться і розростуться, а дальше й пишно розцвітуть тай при Божій помочі принесуть також історичні плоди на славу нашої Церкви і на духове добро цілого нашого народу.

(Кінець буде).

---

[1]) Докладніше поясняю про це у моїй статейці п. з. „Мій Лаврів" у „Записках Чину св. Василія Великого", Ч. V, стр. 173—183, Львів, 1936.

[2]) Мимоходом успокоюю тут авраменже дуже, видно, закуреного долею нашої гр.-кат. Церкви п. Конрада Слупського (пор. його статтю п. з. „Ідеал для любителїв гр.-кат. церкви" — „Wola i Czyn", Nr. 5, 1938), що я через те ще зовсім не перестав бути унітом. Тай уважаю я не лише гідним признати полякові „Los von Rom!" — бо як щиро добре знаю історію всіляких т. зв. „церков-патріотів"; і православного з цісарем Миколаєм II. у Росії і протестантського з цісарем Вільгельмом II. у Німеччині, бо навіть і рим.-католицького, жившого коло р. 1500 з папами Бордаями у Римі. Я не хочу некатолицькому ідеї і за ніяку ціну, хочби його мав репрезентувати навіть сам п. Каспшак Слупський, який — як запевняє „Новий Час" в 12. III. 1938, ч. 68 — по праці називається: емеритований майор Ludwik Domań. Я щасливий, коли майор, що та форма англійської кляси недавньою т. зв. папіковською уповою Пія ривського з Муссоліні бодай у католицькім світі, як гадаю, але годі на все сьвічників!

Сторінка без політики.

Ми люди настрою...

„Він у недоброму настрою сьогодні!" — чуємо нераз у розмові між людьми про якусь особу. „Може завтра буде він у ліпшому настрою" — так говорять про ту людину. І буває таке, що та людина на другий день справді буває в кращім настрою, весела погідна, вічлива. Бо настрій людини залежить іноді від дрібних успіхів або невдач дня. Та бувають люди, над якими вічно тяжить лихий настрій. Вони несповітні, нервові та в поведінці різкі. Від того терплять їх діти й жінка. Їх близькі й дальші приятелі та знайомі. Від того терплять і вони самі, люди з таким „недобрим настроєм". І праця їх не така видатна, і здоровля не таке кріпке, і вік не такий довгий, як у людей зрівноважених. І коли ми прослідили життя таких „невластроєних людей", то переконалися би, що в десяти випадках на сто головною причиною того злого настрою і взагалі того лиха, яке переслідує людину, є фінансові та взагалі матеріальні клопоти, почуття незабезпеки і страх, ніковість та журба за будучність свою і своїх рідних. Між ліками, що їх дораджував би хтонебудь таким людям, ми поставилиб на перше місце: оглядну поведінку з майном, з матеріяльним надбанням, з грошем. Ми дораджувалиб ощадність. Нехай така людина почне систематично і раціонально в рідним банку щадити, то зараз побачимо в ній переміну на кращe. Настрій поправиться і нерви заспокояться. Людина стане здорова. Її уздоровить тільки свідомість, що вона забезпечує себе і своїх рідних на майбутнє. Коли ще такому щадникові вияснимо, що своєю ощадністю він приносить користь і рідному загалові, то ця людина наче вдруге народиться на світ. (-а).

Найновіші матеріяли оригінальні англійські і бельгійські на одяги жіночі і мужеські

Лязар Райзер ЛЬВІВ, ул. Шпитальна 1. Дім товаровий.

Спеціяльність: вироби "Альмор" Гуртові Ціни.

Злодій, що хотів почати чесне життя.

Варшавський злодій Казимир Грита виявив багато дотепу, хоч може трохи менше проворности. Він рішив вистаратися доказ тотожности на чуже прізвище.

Одного темного вечора, пізною порою задержав він при вул. Раковицькій якогось незнайомого прохожого, представився як поліційний агент, вилєґітимував незнайомого і записав у записнику докладно його personalії.

На підставі тих даних Грита вистарався потрібні папери і зголосився до уряду евіденції міської управи з проханням, щоб йому видали паспорт.

Прохожим, що його Грита придержав на вулиці був мешканець Варшави Михайло Домінецький. На його прізвище хотів Грита дістати паспорт.

Все те діялося ще в листопаді м. р. Паспорт справді небавом виставили, одначе Домінецький зовсім до нього не зголошувався. Вкінці уряд евіденції покликав перед кількома днями письменно Домінецького, щоб він забрав собі паспорт. Коли збентежений Домінецький явився в уряді, виявилося, що він такого паспорту не замовляв. Тоді тією справою зайнялася поліція.

У слідчому уряді пізнали на світлині здогадного Домінецького. Був ним, вже нераз караний злочинець 31-літній Казимир Грита. Його віднайшли у варшавській таки вязниці, в якій він відсиджував довшу кару вже від кількох місяців.

Грита не зголосився по паспорт особисто, бо в листопаді м. р. кілька днів після того, як він зголосив прохання у справі видачі паспорту, його приловили на крадежі й посадили до Іванової хати.

Злодій признався, що він сфальшував печатку й підпис адміністратора дому при вул. Вікторській (де мешкав справжній Домінецький) і завдяки тому дістав на власній світлині свідоцтво тотожности на прізвище Домінецького.

Грита заявив, що свідоцтво тотожности на чуже прізвище потребував він тільки на те, щоб міг почати нове „чесне життя".

Іншими словами, до чесного життя ішов він нечесними шляхами.

Голова „клюбу сильних голов" помер від надміру алькоголю.

Місцевість Младеновач має немкубудь славу в цілій Югославії. А саме вона чваниться, що її мешканці мають найтвердші на вплив алькоголю голови. Така прикмета в Югославії, де протиалькогольна пропаганда й акція малаб ще величезне поле до попису, заслуговує на те, щоб її якнайкраще використати і прославити таку визначну місцевість.

Тому кількадесятьох мешканців Младеновача засувало перед двома роками товариство, яке назвали „Клюбом сильних голов". Діяльність клюбу була доволі оригінальна, хоч згідна з назвою. Кожний член клюбу мусів бодай раз на тиждень брати участь у пиятиці, що її уладжував клюб і підчас такого пияцького бенкету виказатися сильною головою.

Президентом клюбу вибирали кожного місяця такого члена, який зумів випити якнайбільше алькоголю, не стративши при тому памяти. В останньому часі президентом клюбу вибрали столяра Тимомира Ранковича.

Підчас останнього пияцького репрезентаційного бенкету, уладженого клюбом, Ранкович випив 2 л. сливовиці і 1 л. вина. Не зважаючи на таку велику скількість випитого в короткому часі алькоголю, Ранкович зовсім не стратив рівноваги.

Раптом в однім менті заявив він, що йому недобре, встав із-за стола і впав на місці трупом. Він згинув від серцевого удару, внаслідок надмірного зужиття алькоголю.

Ця трагічна забава мала один добрий наслідок, влада вкінці припинила діяльність пияцького клюбу.

НА СВЯТА! 4—7

„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ",

колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української механічної пекарні

„АС" вул. Водна 3. Тел. 284 54

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Управа живця і всі станиці „Орбісу".

ЗОЛОТЕ ВЕСІЛЛЯ ФОРДА.

Американський автовобільний король Форд справляв недавно своє золоте весілля. Він оженився ще як 26-літній молодець, коли був звичайним простим механіком і щойно переводив проби зі своїм першим автом.

У розмові зі журналістами заявив Форд, що він ніколи не сварився зі своєю жінкою і він направду щасливе подружне життя.

Як кажуть, то Форд є під капцем своєї жінки. Він справжній пострах для своїх співробітників, вдома веде себе дуже скромно й виконує всі накази й домагання своєї подруги.

Пані Форд дбає теж про те, щоб її муж не тратив багато грошей і велить йому вираховуватися з більших розходів.

—o—

РИЖОВОЛОСІ КРАСУНІ В УРЯДАХ.

Сенатор стейту Люізіяни Елендер промовляв недавно в американському сенаті на доволі оригінальну тему. Він критикував американські уряди, що в них найменшого значіння не має освіта та професійне знання, тільки краса.

Між іншим сенатор Елендер заявив, що молода красуня має в державній службі більше успіхів та значіння, як інша здібніша бюралістка, але менше приваблива. Протегування гарних дівчат — казав сенатор з Елендер — має іноді доволі дивні форми. В одному державному уряді приймають виключно рижоволосих красунь.

На питання, який саме уряд він має на думці, сенатор не дав ніякого пояснення, тільки ще раз підкреслив, що з таким станом річчю треба боротися. Він заявив, що сподіється широкого відгомону своєї промови і вірить, що вкінці наїзд красунь на державні уряди скінчиться.

Із срібного екрану.

ДВАНАЦЯТЬ ЛІТ ТОМУ.

Дванацять літ тому до споживчої крамниці в Мангатані заходив кожного вечора скромний чоловічок і завжди купував 10 дкг. шинки. Крамарі назвали його за вічно задуманий вигляд „баранячою головою".

Видно одна із крамарок припала йому до вподоби і він намагався завжди купувати тільки в неї. А саме вона придумала для нього зневажливе прізвище.

Тепер вона оповідає цілу історію в журналі „Пур Ву". Крамарка вийшла заміж за того задуманого чоловіка й тепер вона є панею Дісней. Її муж славний на цілий світ завдяки своїм „живим рисункам" „Мікі-мишці" та іншим кольоровим рисунковим фільмам. Тепер пані Дісней оповідає як її муж заходив до неї купувати на борг, бо грошей у нього не було. Одного разу Дісней приніс до неї кусинк матерії та просив викроїти йому з неї сорочку. При докладніших оглядинах виявилося, що то був ...клаптик занавіси, що її Дісней віддер у гостинниці.

У кімнаті, в якій замешкала молода пара, заможилися миші. Одну мишку Дісней зловив і дав їй імя „Мікі".

При тому Діснеєві прийшло до голови нарисувати цілу серію пригод мишки. Першу частину рисунків купив якийсь невеликий часопис в Льос Анджельос, одначе від продовження другої частини редакція відмовилася. Тоді Дісней сам, без помічників виготовив першу фільму „Пригоди мишки Мікі". Він працював цілий місяць по 20 годин на добу.

Тепер Вальт Дісней заробляє 10 міліонів франків річно і мріє тільки про одно: він хотів би в „живих рисунках" відтворити всі байки Ляфонтена. Та видавці побоюються, що така думка — „некупецький плян". Вальт Дісней рішив приступити на власну руку до роботи, щоб мати лиш власне вдоволення.

ВЕСЕЛЕ.

З ЛЮБОВИ.

Муж приходить збентежений домів і дивиться засумований на свою жінку:

— Моя кохана, мушу тобі заявити, що я збанкротував!

— Мій Боже, то в такім випадку я вийшла за тебе зась/к тільки з любови!...

ЗАПОРУКА.

Закоханий: „Пані добродійко, можете відати мені зовсім спокійно вашу донечку. Бо якби мені справді щось поганого трапилося, то я обезпечився на дуже високу суму".

Майбутня теща: „Все те гарно, що ви говорите, але хто мені заручить, що вам справді щось трапиться?

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Найбільший спортовий успіх України.

УКРАЇНА — БУДАФОК 2:1 (1:1).

Для читачів, що не були на недільних змаганнях України з будапештенським Будафоком, то які бачили останні мистецькі мєтчі дружини чорно-червоних, виклад із мадярськими професіоналами буде справжньою несподіванкою. Яким чином дружина, що виявляла на мєтчу з Коропцю і на мєтчу з Рєсовією тиху славу форму, могла раптом осягнути високий рівень гри — але й перемогу?

Щоб дати відповідь на ці питання, мусимо собі, при оцінці тієї сенсаційної та прецінової стрічі, насамперед справу з двох засадничих речей: 1. Будафок був без сумніву дружиною високої класи і заслужив на перемогу різницею 2—3 воріт. 2. Україна у важливих мєтчах репрезентаційного характеру, зокрема в дружніх кращими від себе, завжди перероджується і грає бодай на кілька вище від звичайного свого рівня.

Тим тєж можна пояснити минулорічний довгий добрий виклад із Бочкаєм, недавню перемогу над Домбом і тепер над Будафоком. Зокрема цей останній мєтч можуть жонглери чорно-червоних уважати найбільшим успіхом у своїй дотепершній спортовій карієрі. Та одночасно насувається думка, чому наша дружина не вміє виявити отільки амбіції, жертвенности, боєвости та волі перемоги в інших зустрічах, зокрема в мистецьких, які дуже часто мають не лиш престіжове, але і пропагандивне значіння (напр. на виїздових мєтчах). І саме ці міркування приганяють дещо великий энтузіязм цілої маси прихильників дружини чорно-червоних із приводу цього справді великого її успіху. Тому мабуть одночасно з вилвами захоплення і гордости чули ми після мєтчу й питання: „А як буде за черговому мистецькому мєтчу?"

Героями сенсаційної стрічі з мадярськими професіоналами були такі грали: Босий; Воробець, Мікльош II; Романець, Гошовський, Цімбала (Якимів); Богурат Кравєвський, Мікльош I, Скопень II, Кузьма (Магоцький).

Мадярська дружина грала в такому складі: Варі; Себегеї, Бангуті; Кірай, Шовш, Боргі (Береташ); Фолор, Горват, Фейзлер, Ковач, Седер.

Коли порівнювати дружину Будафоку з Бочкаєм, то порівняння випадає грубо ліпше на користь Будафоку, який репрезентує справді добру систему північної гри, що нею залюбки користуються мадярські дружини. Як цілість мадяри перевищали чорно-червоних спартом і прецизністю подач та позиційною грою. Таких двох заложників, яких мав Будафок, не оглядали ми вже від давна на львівських грищах: енергійна і певна інтервенція в кожній ситуації, чисті, докладні і доладні підкоти з обох ніг та знаменита гра головою — все те дає обом заложникам найвищу ноту з усіх ліній дружини. Дуже добрі були обі крайнині. Середущі трійка нападу грала в полі ефектовно. Її повні (як взагалі всі середущі помічники) мали просто математичну докладність. При тому трійка та середущий помічник давали раз-у-раз ідеальні зразки, як треба використовувати крайнинів та перенпрувати несподівано гру з одного боку гриша на другий. Обі бічні помічники мадярів були чи не найслабшими їх гравцями, зокрема у другій половині. Воротар вжинив притомно кілька небезпечних ситуацій, зрештою за богато, то поля до попису не мав. Обі голі України впали в таких умовинах, що годі списати вину на воротаря, але від Босого був Варі рівночасно кращий, хоч своїми вибігами спричинював весь небезпечну акцію Скопеня II.

Цілій дружині чорно-червоних треба признати, що від першого свистка судді до останнього гола з небувалою просто амбіцією та запалом. Цих двох приймет не можна відмовити ніодному грачеві України. За незвичайну жертвенність та працьовитість признання належиться Мікльошеві І. а нападі та Романцеві в помочі, хоч останній при кінці „спух". Дуже спокійно грав цим разом Воробець (за вийнятком двох моментів у другій половині).

Класом для себе був без сумніву герой змагань Босий, якому теж головно завдячує Україна здержання переможного висліду. Зовсім тєж заслужено внесли його ентузіясти після мєтчу в гриша до одягальні. Босий виявив не лиш знамените опанування мяча, але теж подивугідну воротарську інтуїцію. Завжди вироставав він там, де ворожий напасник найменше цього сподівався і боронив своїх воріт просто як зачарований. Не дивно, що напасники Будафоку ставали безрадні і просто тратили надію на те, щоб їм удалося перемогти Босого.

Колиж оцінювати поодинокі лінії нашої дружини та характеризувати поодиноких грачів, то слід признати, що напад, який виступив зі Скопенем II, був найкращою лінією дружини, не зважаючи на те, чи поодинокі грачі грали кращє чи слабше. Конкретно вирунав цілою пятою Мікльош І, який вертався теж за кожним разом по мяч, коли лиш цього було треба. Скопень мав кілька нагод здобути ворота, але щось довга перерва і придбала за той час повільність не дозволили йому спрактити гола. Всеж таки при цьому цілий напад став більш агресивний та небезпечніший, як звичайно. Краєвський у полі добрий, чим блискче воріт, стояв гіршій і на мокрому полі не знав, ні де він, ні де його партнери. Проте одну з багатьох нагод — на диво — прикмінно використав і здобув ворота. Ні поганий правого крайнина грав у першій половині молодик Кузьма, у другій Магоцький. Кузьма здав свій перший іспит в особливо важких умовинах поправно. Чули ми навіть голоси, що його гра була продуктивніша в першій половині, як у другій Магоцького. Та не треба при тім забувати, що Магоцького відразу взяв під дбайливу опіку помічник і заложник Будафоку (мадярія освідомила таки самі наша публика, яка Магоцького привітала бурхливими оплесками). Під такою дбайливою опікою наш крайник (до того в горячці) не міг навіть думати про якусь небезпечніщу акцію. Богурат у першій половині лінтний, як у другій, нагнітав його завзято використовувати.

Про гру Романця в повочі ми вже згадували. Він грав і як третій заложник і як шестий напасник. Другі ворота — це виключно його заслуга. Гошовський не вмів собі спершу якимсь чином дати ради в ворожою трійкою. По перших воротах, що їх здобула Україна, поправився і згодом на добре розігрався. Якимів вигав слабше від Цімбали, На підкреслення заслуговує його притомна оборона у сто відсотках певного гола у другій половині зі самої воріткої лінії.

Наші заложники вигали менше ефектовно при виконанні гри мадярських заложників, одначе в суні виконали своє завдання вкінці і заслуговують оба на похвалу.

Хід гри: Починають мадяри і з місця переводять правим крайником небезпечну акцію, яка малощо не кінчиться голом. Україна не пещиться і доволі часто відриваються. У другій половині Скопень II. відразу пригадує свою присутність на грищі далеким, гострим та ефектовним стрілом, що його боронить Варі. Згодом зазначується перевага кращих мадярів, одначе чорно-червоні мудро боронять і час до часу переводять правим боком гарні акції. Мінають хвилини за хвилинами і безворітний висліл додає нашій дружині чимраз більше віри у власні сили. Та 28 хв. приносить Україні приємну несподіванку: Ковач стрілає раптом із віддалі 20 м. пекельну бомбу на ворота і Босий отримався, коли мяч затріпотів у сітці. Такого прегарного гола давно вже львівська публика не бачила. Після страти воріт Україна намагається вонче вирівняти, що їй теж у 35 хв. вдається. На передпілі карного поля після стрілу Скопеня, що відбився від мадярського заложника, Краєвський стрілає низько в свій ріг і — 1:1. Гарні акції обох дружин не дають уже нікого висліду і перша половина кінчиться вирівнано. Друга половина починається знову наступом мадярів, одначе їх напад возиться під воротами за довго з мячем. При тому Босий боронить кілька разів вірно вибиткові стріли. Незвичайно гарний момент був, коли правий край. ник Будафоку вбігав у 16 кв. простору „центру" до середущого помічника, який ловить мяч у повітрі і волеєм стрілає на ворота. На мент здавалося, що ця бомба мусить опинитися в сітці, одначе Босий як заворожений опинився на лінії стопу і схопив мяч. Певною ру приносить нашій дружині 22 хв., коли Романець відбирає мадярському мяч, підіджить аж під карне поле противника та гостро стрілає під саму поперечку. Воротар з великим трудом намагається боронити, спинятьом метушня (Мікльош, Богурат, Краєвський та обі заложники Будафоку) і мяч остаточно опинюється в сітці. Хто був формальним стрільцем ворт, важко відгадати, бо фактичним був Романець. Не зважаючи на всі зусилля мадярів, на їх просто розпучливі наступи — мєтч закінчився перемогою української дружини. Україні кладила публика бурхливу овацію.

Розрядуваної публики було поніад 3000. Судійство вовсім добре п. Саварин.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ З НАГОДИ ЮВИЛЕЮ „ПРОСВІТИ".

В неділю 17. ц. м. відбувся на плоші Сокола-Батька біг навпростець з нагоди ювилею „Просвіти". Біг уладнав Сокіл-Батько при співучасти КЛК та Орлів. В бігу взяла участь численна і нас досі скількість змагунів (205, в тому 180 самих соколів). Біг відкрив привітною головою „Просвіти" д-р І. Брик. Опісля відбувався дефіляда змагунів перед головою „Просвіти", Сокола, КЛК та Орлів.

Вислідки бігу були такі: Жінки 500 м.: 1) Стефа — С. III 2 м. 25 с., 2) Дарка — КЛК 2 мін., 3) Наталка — С. Б. 3.20, 4) Гандзя — С. Б., 5) Ясеньовська — С. IV, 6) Стосинна — С. Б.

Юніорки 1 км.: 1) Фур — С. IV 4:18.8; 2) Лисий — С. Б. 4:20; 3) Всеволод — С. Б. 4:21, 4) Думдум — С. Б. 5) Коваль — С. Б. 6) Городиський — С. IV.

3 км. сеніори: 1) Гавриляк — КЛК 9:10.5; 2) Добрянський — КЛК 9:12; 3) Крупка — КЛК 9:20; 4) Козьоріс II (Орли), 5) Сіттницький — КЛК; 6) Оршлиц С. III.

3 км. II. класа: 1) Кашкевич (Орли) 9:50; 2) Ельяшевський С. Б. 9:52; 3) Грим — С. Б. 4) Дячук КЛК; 5) Зацерковний КЛК; 6) Лишак (Орли).

Особам у середнім і старшім віці щодня пів склянки природної гірної води **Францішка Йосифа** власнує випорожнення, добре травлення, спокійний сон і збільшує в гідним подиву ступні чинність мязкових волокон.

ДРОГОБИЦЬКА А-КЛЯСА.

СТРІЙ. **Дністер (Самбір) — Стрийчанка 2:1 (2:1).** Самбірський Дністер не потребує боятися за свою А-клясу. Вже другий мистецький мєтч виграв він на чужім грищі і здобув таким чином 2 пункти. Дністер виграв заслужено, бо переважав цілу першу половину і при кінці другої половини. Перші ворота здобула Стрийчанка, вирівнав Дністер з карного кону Глухого. Другі ворота здобув Дністер по прегарній акції цілого нападу. У другій половині Дністер грав у десятку, бо судія виключив із гри Малинія за постійну критику.

Гандзів з уваги на погану погоду небагато, одначе стрийська Скала в комплєті і заохочувала раз-у-раз дистрактивів до гри, так що Дністер почувався як на власному гриші.

Суддював вдалий обстоятельно п. Голяк зі Львова.

ТОВАРИСЬКИЙ МЕТЧ.

Степ — Зоря 5:3 (1:1). Товариські змагання двох наших Ц-клясових дружин закінчилися несподіваною перемогою Степу, який виграв д. майбутньо. Зоря була надто певна себе. Ворота для Степу здобули Ощудляк 2, Тимцьо й Нестор; для Зорі: Крушельницький (з карного і вільного) та Зілінський.

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Гасмонея 3:1.** Чорні закріпилися таким чином на першім місці табелі.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТ В ЮГОСЛАВІЇ.

КЕРЕСТУР. **СК Русин — СК Якошїк 3:0 (1:0).** Ю. гославянські українці, як бачимо, таки не лишаються позаду на спортовому полі. В Керестурі існує спортовий клюб „Русин", який має доволі добру сеніорську команду. 27. м. м. грав Русин футбольний мєтч з СК Якошіком і переміг певно 3:0. Одні ворота здобув Русин із карного.

Хто хоче зложити
СВЯТ-ВЕЛИКОДНІ
ПОБАЖАННЯ
своїй рідні, своякам, приятелям знайомим, містить
СТАРИМ ЗВИЧАЄМ
бажання на сторінках
СВЯТОЧНОГО „ДІЛА"
Бажання до 15 слів коштує 2·— зол., кожне дальше слово по 20 сот. — ТЕКСТ враз із належністю приймає Адмін. „ДІЛА" тільки до 20 квітня ц. р.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

Ювилей радника інж. Юліяна Мудрака.

В неділю 17. квітня ц. р. представники „Дністра" і Товариства „Сільський Господар" — складали привіт і щирі бажання радникові інж. Юліянові Мудракові, директорові „Дністра" і заст. голови Т-ва „Сільський Господар" з нагоди 60-ліття з дня його народження і 40-ліття громадської праці.

Від „Дністра" представниками були: сен. О. Луцький, дир. Я. Колтунюк і д-р Р. Мармаш; від Т-ва „Сільський Господар" сен. інж. Ю. Павликовський, дир. д-р інж. Е. Храпливий і дир. інж. А. Романенко.

Складали привіти і бажання в год. 12-ій у домівці Ювилята у Львові, при вул. Горохівській. Перший його витав сен. О. Луцький від „Дністра", другий сен. інж. Ю. Павликовський від товариства „Сільський Господар" (текст цієї останньої промови містимо на іншому місці). Свято закінчено спільною світлиною.

Радник інж. Ю. Мудрак відомий широкому загалові з його прегарних рис характеру та його великої безкорисної громадянської діяльности. Вже, як гімназійний ученик — був головою студентської громади, а після студій у Пшібрамі-Леобен, вже на становищі, був діяльним майже в усіх наших установах. 35 літ належав він до виділу Наукового Товариства ім. Шевченка, 24 роки був членом Головного Виділу Т-ва „Просвіта", довгі роки є заступником голови Т-ва „Сільський Господар" і головою його садівничо-городничої секції. Від 26 літ належить спершу до Надзірної Ради, опісля до Дирекції Товариства Взаємних Обезпечень і Кооперативного Банку „Дністер". Не чужою була йому також доля українських робітників і є заслугу йому треба приписати купно нового дому Товариством „Ремісничо-Промислова Біржа". У цьому Товаристві сповняє Ювилят від довгих літ становище заступника голови. Працює теж в Агрономічно-Технічнім Товаристві „Праця" і в Акційній Спілці для будівельного промислу (давніше Ів. Левинський) у Львові. Працював також довгі роки у Надзірних Радах Товариств: Народня Торговля і Народня Гостинниця. У Видавничій Спілці „Діло" Ювилят є від літ членом Надзірної Ради.

Наша Редакція прилучується до побажань зложених Вельмишановному Ювилятові і бажає Йому ще багато літ та здоровля для громадської праці.

Польська преса про зміну волинського воєводи.

„Нова Жечпосполіта", орган „Партії праці" пише про іменування Гавке-Новака волинським воєводою:

„Загально відомо, що дотеперішний лодзький воєвода п. Гавке-Новак тішиться великим довірям військових кол. Його номінація на становище волинського воєводи — це знак, що **Волинь буде відтепер під окремою опікою війська.**

Ендецький „Гонец Варшавскі" пише про нового волинського воєводу таке:

„На волинське воєвідство йде отаман (майор) Александер Гавке-Новак, легіоніст першої бригади, що вже від кільканацятьох літ працює в адміністраційній службі. Кілька років був п. Гавке-Новак начальником політичного виділу в міністерстві внутр. справ, тому й волинське питання для нього не чуже. Вийшов він з націоналістичних організацій молоді; коли покинув військо і вступив до адміністрації, працював гармонійно з мін. Перацьким. Український замах позбавив життя бл. п. Перацького та перервав змагання його групи підкреслити в державі сили польських елементів. Майор Гавке-Новак був одним із найближчих співробітників бл. п. Перацького та його групи. Без сумніву польський рух на Волині найде в ньому опікуна."

Занепад експльоатації вугля в Донбасі.

„Ізвестія" з 4. квітня писали: „В лютім та березні копальні Донбасу працювали знову гірше. План першого чвертьрічча виконано на 98.6 прц. Недодано протягом цього часу 290.000 тон. З 22 трестів лише 9 виконали цілком квартальний план. В лютім виказано план на 97.2 прц. а в березні згідно з тимчасовими обчисленнями на 96,6 прц. Понад 190 шахт не виконали в березні означеного плану; в січні таких шахт було лише 118. Такі явища пояснювано тим, що поуються машини, валяться штольні, хитається число робітників, не виконано приготовчих робіт і т. і. В березні полишило Донбас понад 4000 робітників. Причина лежить у тому, що про робітничі мешкання нихто не дбає та не вимагається, щоб робітники підписували довгоречинцеві умови. Зрештою робітники їх і часто не додержують. В січні було 28.000 стахановців, які виконували подвійні а навіть більші норми, було 5.500 робітників, які заробляли до 1000 руб. місячно. В лютім число перших зменшилося на 3.600, других на 2.000. В порівнанні з груднем минулого року довжина експльоатованих штолень зменшилась на 3.000 метрів. Це свідчить про зменшення фронту роботи і загрожує дальшим зменшенням скількости добутого вугілля... **(Офінор.)**

—o—

ГЕН. МІЯХА ДИКТАТОРОМ ВІДТЯТОЇ ВІД БАРСЕЛЬОНИ ТЕРИТОРІЇ.

Премієр червоної Еспанії Негрін іменував оборонця Мадриду, ген. Міяху диктатором території, яку національне військо, яке дійшло до моря, відтяло від Барсельони. Таким чином червоні офіційно підтвердили перерву звязку між обома частинами червоної Еспанії. У своїй телеграмі премієр Негрін доручив ген. Міясі команду над всіми республиканськими військами з виняток тих, що стаціоновані у Каталюнії, до часу, доки не буде безпосередньої комунікації між Каталюнією та рештою Еспанії. Ген. Міясі підпорядкована теж вся цивільна льокальна влада на тій території.

СВІТОВОЇ СЛАВИ АПАРАТ
до ТРЕВАЛОЇ ОНДУЛЯЦІЇ

ПОДАЮ ДО ВІДОМА П. Т. КЛІЄНТЕЛІ

що маю найдійшов замовлений мною в Парижі апарат до тривалої ондуляції найновішої системи. — Особливою прикметою апарату є те, що можна його вживати з елєктр. струмом, і без струму. Вже по двох мінутах діяння апарат подає волосєві природні хвилі як також і льокон. Повідомляю теж, що підчас мого побуту в Парижі і Берліні, я як єдиний спеціяліст з краю познайомився з найновішими препаратами і способами тривалої ондуляції, — Поради дою безплатно.

ТЕОДОР КУТКОВСЬКИЙ
єдиний спеціяліст
у тривалій ондуляції
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 14.

ВЕЛИКА АМНЕСТІЯ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Президент Бенеш підписав амнестійний закон. Це найбільша амнестія, яку колинебудь видали на терені Чехословаччини. Вона охоплює політичні проступки з виняток злочину державної зради та шпіонажі. З амнестії скористають головно судетські німці. Кажуть, що у хвилині появи цього амнестійного закону 1300 судетських німців, що мають за собою судові присуди, вийдуть на волю. Під цю амнестію підпадають також адміністрацийні кари за політичні проступки.

ЮЛІЯН ПАВЛИКОВСЬКИЙ.

Перед квітня магнолій.

(Промова з нагоди 60-ліття інж. Ю. Мудрака).

Нехай буде мені вільно, як тому, що від кількох літ тісно звязаний є з середовищем, яке оснувало, розвивало і розвиває осередну нашу рільничу корпорацію „Сільський Господар", подарити Вас, Пане Інжиніре, щирими почуваннями цієї установи.

Всі ті, що люблять природу, всі ті, що вміють і хочуть не тільки підглядати але і спостерігати та розуміти таємну мову законів розвитку життя, знають як важко є вітати з нагоди т. зв. ювилеїв. Знають вони як трудно у вітальнім слові оминути Сциллю і Харибду, що все чигають на істоту речі і крутіжем дивальности намагаються обезцінити подяку серця за труд життя людини.

У повені слів якже легко загубити цей котний зміст зустрічі з ювилятом.

Чи справді?

Вжеж, що так! Бож у житті трудолюбивої людини нема цих „граничних каменів", якими при неглибокім сходлюванні справи звикли вічайно уважати „ювилеї". Ювилеї, це по правді тільки мірилом часу накинені дати. Ювилей це поняття, яке зроджує вигідна для людей статика. Самож життя, а радше повне життя людини, це вічний рух, це динаміка... Рух цей, динаміка оця тим сильніші, чим більше вони передуховлені...

Колиж сьогодні я зважився промовити до Вас, Пане Інжиніре, то хочу надіятися, що як природники, що вірять у силу духа, обидва себе зрозуміємо. Не затрівожує мене календарна дата Вашого 60-річчя, бо підбадьорює мене і Вас спогад Вашої сороклітньої громадської праці.

Всі ми доцінюємо, як пристало, біофізичні первні нашого буття. Одночасно не забуваємо як великий вплив на сповнення завдань людини у життєвій її мандрівці має психічна людини тієї предиспозиція.

Дух людини рішає про зміст і характер її чинности як окремої істоти. З духа людини йде поглиблювання природнього гону істоти — „дзоон" до співжиття і співпраці з такими самими іншими істотами. Людина особень розвивається в людину-громадянина, в „дзоон політікон". Вчинками такої людини керує повне пожертв змагання до добра і краси, змагання, що його звуть громадсько-творчою працею.

Вона то — та громадсько-творча праця, якій жертвували ви від провесни Вашого життя — від академічних часів до сьогодні, ведена Вами під знамям краси життя, прибрала у Вас спеціяльний кольорит. Ціхує Вас свідомість про вище призначення нашої нації. Ви знаєте, як не може краще, що плече українця не мусить вкривати по вік згребне тільки полотно, бо їх вкривали золототкані наволоки вже в X. столітті нашої ери. Ви, як український „Шенгайст" вмієте вглиблюватися у красу незрівняної експресії минувшини, розказуваної чи то то Гобіно чи українськими істориками і письменниками. Вас полонює чар наукових творів Моліша. Вмієте захопитися глибоким мистецтвом Родена у його вулканічній силі як і Торвальдсена у його класичнім спокою, не переочуючи водночас ніжної лірики Холодної та крицевого слова „Мойсея". Ви навчилися цінити і розуміти твори кисти і долота так, як цінить архітектоніку Іріс фльорентіни у власнім Вашім городі.

Віддаючи Ваші сили адміністраційній чи технічній ділянці праці наших наукових і господарських установ вмієте зложити належну данъ нашій науці й ідейним змаганням нашої національної економіки.

Вона — та Ваша і якраз така передуховлена громадська праця не потребує від нас словного признання.

Праця Ваша, далеко іще незакінчена, вже сьогодні проламала закони дочасного, біофізичного нашого істнування і внесла Ваше імя на сторінки історії нашого громадського життя власним Вашим трудом.

Тож дозвольте без витрати зайвих слів щиро стиснути Вашу руку від співробітників „Сільського Господаря" — установи, в якій Ви завдяки Вашим духовим нахилам природника нашлися, віднайшовши себе.

—o—

Великий Театр

Нині Нині

X. Симфонічний Концерт Львівської Філгармонії

Диригент: Ігнатій Нойман
Соліст: Шимон Гольдберг
Твори: Бервінський, Бетовен, Гольдмарк, Мендельсон, Шуберт, Вебер.

Год. 7·30 веч.

Роковини „Слова о полку Ігоря".

Московський уряд готується до святкування 750-літнього ювилею „Слова о полку", але не в Київі, а в Москві Значить большевики вважають „Слово" твором „старо-русского"; отже московського письменства. 25. травня має відбутися у Москві святочне засідання представників письменників разом з представниками Академії Наук СССР. Виклади на цю тему виголосять у частинах червоної армії по фабриках, колхозах, школах і т. і. Уривки зі „Слова" мають перекласти на мови національних республік. (Офінор.)

Румуни заборонять назви Буковина і Басарабія.

Як сповіщає чеська газета „Лідове Лісти" міністр внутрішніх справ Румунії Калінеску опрацював новий закон про адміністративний розподіл Румунії, яку мають поділити на 7 країв. Буковина, Басарабія й Семигород зникнуть з карти, навіть назви цих земель буде заборонено вживати. Новий розподіл буде тотожний з поділом Румунії на військові округи. Префекти будуть урядовцями міністерства внутрішніх справ.

НОВИНКИ.

—**Кооп. „БАЗАР" у Львові,** повідомляє членів, що **товарові звороти** за 1937 р. можна підняти в крамниці при вул. Руській 3. 1—2

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Святочне печиво** (сирник, непечений торт і мазурок) покаже п. Наталка Пилипчак на господарському показі „Нової Хати", дня 19. ц. м. Показ відбудеться в кухні „Труду", Ринок ч. 33. Початок год. 6. 888

— **Наш цьогорічний Великдень у радіо.** На цьогорічні наші Великодні Свята приготовило Львівське Радіо програму, що придасть нашому величавому в традиції празникові Воскресення ще більше святости та врочистости. Ця програма охоплює собою цілий цикль святочних авдицій і починається вже в нашу Велику Пятницю 22. ц. м., коли в год. 14.05—14.55 почуємо з радіоантен львівської радіостації Великодні Псальми — гордощі нашої церковної музики — у виконанні хору Волоської церкви у Львові під управою проф. Романа Прокоповича. Чергою після цього буде авдиція, що почнеться в год. 24 вночі з Великої Суботи на Світлу Неділю і передасть наше найвеличавіше богослуження — Воскресну Утреню, теж з Волоської церкви. У Світлий Понеділок 25. ц. м. будемо мати ще один концерт нашої церковної музики, на цей раз уже у виконанні хору „Сурми" під упр. Омеляна Плешкевича, що в год. 18.10—18.35 виконає воскресні пісні укладу наших композиторів Бортнянського, Вербицького й Людкевича. Тогож дня в год. 18.35—18.50, отже безпосередньо після концерту воскресних пісень, почуємо літературний нарис м-ра Мирослава Семанишина про творчість Мих. Коцюбинського п. н. „Поет краси душі і природи". У Світлий Вівторок 26. ц. м. з львівської радіостації почуємо ще три авдиції. Це буде в год. 13.43—14.30 скрипковий концерт відомого музики-мистця Юрія Криха, що відіграє низку творів українських та чужих композиторів. Потім в год. 17.15—17.50 передасть Львів на всі радіостації Польщі словно-музичну авдицію укладу ред. Льва Лепкого „Великдень під старою церквою", у якій візьмуть участь відомі вже з багатьох удатних виступів: жіночий квартет „Богема" під упр. Вол. Балтаровича та мужеський хор „Евгена". Авдиція відтворить нам увесь чар української гаївки і традиційних великодних забав — одного з найцінніших скарбів нашого фольклюру. Нарешті ввесь цикль святочних авдицій з нагоди Великодня закінчить тогож дня в год. 18.10—18.20 гутірка ред. Анатоля Курдидика п. н. „Совіти — пекло дитини", що дасть нам погляд на один з найлячніших злочинів сучасної червоної диктатури.

— **Кружок „Сільського Господаря" в Яблоннім** розвязав костопільський повітовий староста рішенням з дня 11-го ц. м. такого змісту: Starosta powiatowy kostopolski Nr. B 6/68/38.— Do Zarządu Koła Krajowego Gospodarczego Towarzystwa „Silskyj Hospodar" w Jabłonnem, gm. Berezce. — Na podstawie art. 16 i 41 prawa o stowarzyszeniach z dn. 27. 11. 1932 r. (Dz. U. R. P, Nr, 94 poz. 808) w ślad za decyzją moją Nr. B 6/38 z dn. 18. III. 1938 r. w s prawie zawieszenia działalności Koła „Krajowego Gospodarczego Towarzystwa Silskyj Hospodar w Jabłonnem" rozwiązuję to koło z przyczyn podanych w wymienionej decyzji z dn. 10. III. 1938 r., ponieważ stan istniejący w tamt. Kole nie uległ zmianom. — Od decyzji tej przysługuje prawo odwołania się za moim pośrednictwem do Urzędu Wojewódzkiego Wołyńskiego w Łucku w terminie dni 14-tu, licząc od dnia następującego po jej doręczeniu. — Starosta powiatowy.

Наймодніші матеріяли жіночі і мужеські сукна

поручає у великім виборі

Дім Моди Львів Марійська Площа

Новий Европейський Готель

— **В Українській Науковій Асоціяції у Празі** відбулися 8. ц. м. загальні збори. До головної управи УНА вибрали: проф. К. Мацієвича, заступником голови — проф. А. Яковлева, секретарем — проф. Л. Грабину. До Ревізійної Комісії вибрали: проф. Б. Мартоса, доц. д-ра В. Січинського та ген. В. Петрова. Склад Наукової Ради УНА: голова — проф. К. Мацієвич, голови відділів: гуманітарного — проф. А. Яковлів, права й суспільних наук — проф. М. Славінський, технічно-економічних наук — проф. В. Садовський, природничо-математичних наук — проф. С. Комарецький. Представники відділів: гуманітарного — проф. С. Сірополко, права й суспільних наук — доц. О. Бочковський, технічно-економічних наук — проф. М. Добриловський і природничо-математичних наук — проф. Б. Лисянський. На секретарів відділів вибрали: д-ра О Іванова, ген. В. Петрова, проф. Б. Лисянського і д-ра Е. Малика. (У. Т.)

— **Заборона основати т-во „Сокіл".** Члени основники руханково-спортового т-ва „Сокіл" у Бушковичах пов. Перемишль дістали від львівського воєвідського уряду заборону засновати у своєму селі т-во „Сокіл", бо — мовляв — його істнування могло би „загрожувати безпеці, спокоєві і публичному ладові. Переведені дохождження — пише далі воєвідський уряд — виявили, що ініціяторами проектованого т-ва є особи, ворожо наставлені до польської державности. Одначе вони не виступають як члени основники, щоб не спричинити відмови реєстрації. Крім того проектоване т-во не має на меті фізичного виховання молоді, лиш сіялоб ненависть між своїми членами до суспільно-правного ладу. Цю заборону підписав д-р І. Бехметюк, замість воєводи.

Великий успіх

принесе РЕКЛЯМА

на сторінках **Свят-Великоднього**

„ДІЛА"

Малий гріш вкладений у рекляму оплатиться у 100%

Замовлення приймає Адміністр. „ДІЛА" тільки до дня 20. IV. ц. р.

— **Оживлена діяльність Т. Ш. Л. в Коломийщині.** В Коломиї відбувся зїзд членів „кола товариства школи людовей" і 150 членів делегатів читалень Т. Ш. Л. з коломийського повіту. Зі звітів референтів виходить, що Т. Ш. Л. має 335 членів у Коломиї і 882 членів з коломийського повіту. Бібліотека Т. Ш. Л. має 2.526 томів. Управа „кола Т. Ш. Л." зорганізувала у звітовому році 12 півосель і дві захоронки. В коломийському повіті Т. Ш. Л. має 19 будинків, касовий оборот у звітовому році виніс до 19.050.06 зол., майно до 227.000 зол. На зїзді делегати обговорили подрібно програму дальшої діяльности Т. Ш. Л. в повіті.

— **Три нові костели** будують поляки в березівському повіті, і так у селі Гачеві будова костела вже зближається до кінця, в Ясенові та в Улянищі будова костелів уже в повному ході.

— **До будови доріг** підуть всі абсольвенти, які зложать у травні і в червні ц. р. матуру. Матуристи будуть працювати від липня ц. р. при направі доріг на відтинках: Луцьк—Чаруків, Косів—Ворохта, Косів—Жабе, Жабе—Буркут, Яблінка—Завій, Тісна—Лупків, Пивнична—Мушина., в центральній промисловій окрузі і т. д. Крім того будуть працювати при нівеляційних роботах і корчуванні лісів.

— **Перед обеднанням усіх німців у Польщі.** В найближчому часі відбудеться в Торуні великий зїзд німців з цілої Польщі. На цьому зїзді проклямують обеднання всіх німців у Польщі в одну організацію.

— **До Берези Картуської** помандрували: І. Галькесберг, А. Шрайбер та М. Футерко, які вели свою шкідливу діяльність у Варшаві під фірмою „польське товариство морського експорту". Вони предкладали до міністерства промислу і торговлі документи на експорт цукорків до Голяндських індій і до Бразилії виєднати дозвіл на привіз чаю і кави зі згаданих країв. Тимчасом усі три спільники не висилали цукорків ні до Індій ні до Бразилії, лише до Анґлії, де приходили ладунки ріни з невеликою кількістю цукорків. Вкінці їхні маніпуляції виявилися і тому міністерство внутрішніх справ наказало вислати їх до табору в Березі Картуській за діяльність зі шкодою для фінансово-господарських інтересів Польщі.

— **Пошуканки за прадідами і прабабунями.** Багато праці мають тепер парохіяльні уряди в Австрії, перед якими в довгих рядах стоять парохіяни, зацікавлені справою своїх родоводів. Новий режім вимагає доказів від своїх нових громадян арійського походження їх батьків і дідів. Члени б. австрійської національ-соціялістичної партії мусять виказати арійське походження своїх предків аж до 1800 року, себто до прадідів і прабабунь. Тому архиепископська

консисторія у Відні видала доручення, щоб усі парохіяльні уряди не видавали витягів з метрик, але відписи цілих документів.

— **Вже й Будьонний за решіткою.** Кореспондент „Нае Фрае Пресе" повідомляє з Москви, що за решіткою опинився вже третій з черги маршал. Будьонний. Ще донедавна він був одною з найпопулярніших осіб у СССР. У школах діти співали навіть пісні про Будьонного, а преса постійно поміщувала його фотографії. Тепер преса мовчить, а з вистав державних крамниць зникають портрети Будьонного. Він опинився за решіткою тому, що був найближчим приятелем арештованого марш. Єгорова.

— **Конфіската майна румунського міністра.** Румунська преса пише, що на приказ слідчої влади сконфісковано майно б. міністра справедливости Ксенія, замішаного у велику аферу вивозу золота в Румунії. Ця афера обіймає щораз то ширші кола високопоставлених осіб у Букарешті і в Румунії. У звязку з цією аферою застрілився румунський дипльомат Буздуган, член б. регента Румунії.

— **Смерть найстаршого астронома.** На днях помер у Римі найстарший італійський астроном 91-літній проф. Альфонсо ді Легге. Нестор італійських астрономів був довший час професором університету в Больоні і в Римі, опісля 40 років директором королівської астрономічної обсерваторії на Капітолю. В 1922 р. перейшов на еметитуру. Проф. ді Легге залишив багато наукових праць.

— **Нові стації летунської контролі** в ЧСР починають свою діяльність від 16. ц. м. у Будейовицях Чеських і Пільзні. Компетенція стації в Будейовицях буде розтягатися на цілі Чехи, а стація в Пільзні буде контролювати більшу частину західної Чехії. Відкриття обох стацій припізнили останні політичні випадки.

— **Новий демпінг совітського дерева.** В останньому часі СССР почав оферувати дерево на три фунти дешевше від найнижчої оферти Фінляндії. Фінляндські експортери переконані, що СССР хоче довести до хаосу ціни на міжнародньому ринку, щоб викликати нову господарську кризу в богатьох державах зах. Европи і влекшити собі таким чином комуністичну діяльність. Як відомо дерево є головним експортом Фінляндії і джерелом її богатства Тому власники лісів, тартаків та експортерія рішили проголосити страйк і стримати вивіз дерева аж до хвилини, доки не вичерпаються запаси совітського дерева. Фінляндія переконана, що це єдиний спосіб рятунку деревного ринку перед катастрофою.

— **Дарунок канц. Гітлерові.** Бурмістр Відня ін. Нойбахер доручив опрацювати ілюстрований твір п. н. „Національ-соціялістична революція у Відні" з описом подій від 12. березня ц. р. до 10. квітня ц. р. Цей твір передадуть канц. Гітлерові та його співробітникам у спеціяльній справі.

— **Два пропаґандивні поїзди** з Німеччини об'їхали в останніх 11-ох днях цілу Австрію, щоби показати останні технічні здобутки Німеччини. Оба поїзди переїхали 2.200 км., улаштували 20 місцевих вистав, 28 відчитів і 66 фільмових вистав. Крім того видали 15.000 пропаґандивних друків, 97.000 реклямових оголошень і 65.000 портретів канц. Гітлера. Виставу і фільми оглянуло 210.000 осіб.

— **Переполох у Перу від землетрусів.** Місцевість Акопію в Перу переслідував сильний землетрус в останніх 35-ох днях і заподіяв багато шкоди. Кількадесять будинків знищених, у землі потворилися великі щілини, довжини 20 метрів, глубини 7 метрів. 3.000 перестрашених мешканців табору є на полях під голим небом. Жертв у людях не було.

— **Новий світовий рекорд** намагаються здобути чотири італійські летуни під проводом ґен. Альберіні на трасі Льондон—Капштадт. Цю трасу перелетів англійський летун Клятвертон з панею Кербі в пятьох днях, 17-ох годинах і 20 хв. Італійські летуни вистартували з Льондону на двомоторовім літаку в понеділок 18. ц. м.

— **Працівники фірми Бата фундують літак.** В пятницю 8. ц. м. на інформаційних сходинах фізичних і умових працівників Польської Спілки Обуви Бата в Хелмку прийняли рішення уфундувати для армії літак. Працівники постановили оподаткувати себе на ту ціль із тижневих заробітків і переказати свій дарунок у руки військової влади в дні народнього свята 11. листопада. Переказ відбудеться в Хелмку. У збірковій акції крім працівників фабрики візьмуть участь теж працівники заняті в крамницях фірми БАТА.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Україна темп-о-о!

Мій приятель після кожного метчу України приходить у понеділок до редакції понурий, захриплий і недобрий як шандар.

— А най то шляк трафить! Чоловік стягається з останнього на білет, викричиться, а наші „україністи" рухаються на грищі як мухи в меді. Вже останний раз я на метчу України! Нема дурних!

У вівторок його гнів уже дещо погасав, але все ще „цабанив" нашим грачам:

— А то каравансарі! Їм волами орати, а не м'яча грати! Ого! Вже мене не побачать!

В середу вже трохи слабше:

— Алеж ця поміч — чиста немічі! Бійтеся Бога, таж то оферми скінчені! Скільки мене здоровля коштує ця поміч! Щастя моє, що вже більше її не побачу!

В четвер спустив ще більше з тону і вже ласкавішим голосом:

— А на Босого, то можна числити, як на чотири тузи. Тільки задля його одного варта ходити на метчі...

В пятницю переглядав часописи, де, коли і з ким грає Україна, але дальше божився, що вже більше не піде на метч.

В суботу кажу до нього:

— Підемо завтра, „Україна" грає з мадярським „Будафоком". Цеж міжнародній метч!

— Боже борони! — затріпав руками — таж „Україна" нахапає, як бідний у торбу!

А в неділю зустрів я мого приятеля, як стояв у довгому хвості перед касою на цей метч. Трохи засоромився, я почав змісця про погоду і вивів його з клопоту. З тяжким трудом ми діпхалися на трибуну — і приятель відразу зачав хвилюватися:

— Щоб хоч виставили добрий склад. А то один здискваліфікований, другому наречена не позволяє грати, третьому жінка вродила на сам метч дитину, кому тут є грати!?...

На грищі вбігла мадярська одинацятка. Так і видно, що це — екстра-кляса!

— Ельєн! Ельєн! Ельєн!

Як уже ми докладно приглянулися мадярам, вбігли наші червоно-чорні. Мій приятель аж встав, але зараз сів, блідий і недобрий.

— Ого! Пропали наші! Нема ні Магіка, ні Скреготи! — стогне з розпукою.

— Але зате є Скоцень! — потішаю його.

— Один Скоцень через одинацять мадярів не перескочить.

Зачалася гра. На щастя дощик дещо охолодив мого приятеля, що денервувався кожним „кіксом" і взагалі кепським заграванням червоно-чорних. То блідне, то червоніє, то синіє. Ціла гра відбивалася на його обличчі як у дзеркалі.

Часто-густо напружену тишу і запертий віддих тисячів глядачів переривав розпучливий голос мого приятеля:

— „Україна" — темпо-о-о!

Коли мадяри стрілили перші ворота, мій приятель встав і хотів відійти з грища. На силу я його задержав.

Нарешті — ураганним торнадом несеться тріюмфальне:

— Є-є-є-є!!!

Перші ворота України.

Мій приятель як не той став. Валив ногами, аж дошки тріщали, лупив руками і верещав як індіяни з племені сіюксів підчас атаки на вігвами команчів.

На силу я його заспокоїв. При других воротах України мій приятель став сам сіюксом і так махав руками, що оскальпував якусь панк з капелюха. Немало енергії вложив я, щоб привести до притомности приятеля, який хотів бігти цілувати „Валерка".

— Але дали їм гуляшу! — вівкав на радощах.

З грища вийшов останній. Чекав терпеливо, аж „україністи" вийдуть з шатні і тоді кожного поклапав по плечах.

— — — — — — —

У найближчий понеділок мій приятель прийшов до редакції щоправда зовсім захриплий, але повний національної гордости.

— З ким „Україна" грає на другу неділю? — запитав з порога.

— Все одно з ким! — відповів я. — Одного боюся, щоби „Україна", захоплена своїми успіхами з „Будафоком" не втратила два пункти з Р. К. С-ом.

— Ніколи! — закричав — „Україна" вийшла як переможець на міжнародний форум копаного мяча!...

Спортоманяк.

П. С. Спортовий Львів гуде від неділі перемогою „України" з „Будафоком". Доказом цього три аматорські рецензії і пять фейлетонів, які на другий день зникнули в редакційній скрині. Не знаю, яка буде доля рецензій, я вибрав один з фейлетонів. Решту зіставляю до чергових змагань „України" з заграничними дружинами.

Галактіон Чіпка.

Останні вісти.

ПАПА ІДЕ ДО КАСТЕЛЬ ҐАНДОЛЬФО

З ватиканських кол надійшла вістка, що зараз по Великодніх Святах папа виїде до своєї літньої резиденції, Кастель дель Ґандольфо. Причина такого вчасного виїзду та, що минулого року гірський воздух у Кастель Ґандольфо дуже корисно вплинув на здоровля папи.

ФРАНЦУСЬКЕ ВІЙСЬКО ВВІЙШЛО НА ТЕРИТОРІЮ МАНДЖУРІЇ.

Відділи шанґайського французького ґарнізону ввійшли в неділю, 17-го ц. м. на манджурську територію. Комендант французького ґарнізону у відповідь на протести заявив, що зробив це з наказу команди французького ґарнізону в Тієнтсіні. Вечором манджурська влада навязала з французькою командою переговори і дійшло до порозуміння, наслідком якого французьке військо має покинути Манджукуо.

Дописи.

ЗБОРІВЩИНА.

Сервири в повіті Зборів нічим не змінені від давніх літ: село тихе, спокійне, заболочене весняними болотом, дрімає собі спокійно. Та це тільки назверх так виглядає. Бо направді, то в нашім селі життя кипить. Господарі йдуть у поле сіяти. Весна почалася цього року 22. березня і спочатку була дуже гарна. Та 29. березня упав сніг і лежав три дні. Він перервав був весняні роботи на цілих пять днів. Дня 1. квітня був тут сильний буревій з дощем і наробив багато шкід: перевернув дві стодоли, кільна шістнадцять соломи, кільна перевалив, подовив багато дерев і т. п. На культурно-освітнім полі праця в наших товариствах ідє живим темпом. Недавно відбулися загальні збори читальні „Просвіти". Вибрано новий виділ: Головою вибрано Евгена Шаблія з с. Іллі. Новий виділ працює досить добре. Передовсім старається, щоб відбувалися правильні сходини. Аматори з театрального гуртка приготовляють два представлення: „Лавро те лялось" і „Потертук". Крім того приготовляємо концерт у честь Шевченка. Кружок „Рідної Школи" відбуває сходини членів кожної пятниці і неділі. На тих сходинах наш о. парох Микола Бутей викладає історію і географію України та також відповідати на питання з історії і географії. Молодь сама і молодші господарі згуртовані переважно в читальні „Просвіти" та в кружку „Рідної Школи" і в них працюють. Старші господарі більше переймаються справами кооперативи і кружка „Сільського Господаря". Головою кружка „Сільського Господаря" вибрано знову Михайла Кльоца с. Томка. Він вже третій рік веде кружок „С. Г." При кружку є секція „Хліборобського Вишколу Молоді" і „Секція Господинь". Та останніми уладжує п. ф. трикотерський курс для дівчат. Курс вела п. Рома Дорошівна, донька пароха з Бзовиці. Також стараємося поширити читальняну салю і вже вироблено плян на добудівку 6 м. довгу і 7 більших ширину, бо дотеперішня читальняна сала за мала. Були ще недавно в Серирах вибори солтиса. Вибрали Теодора Шаблія і чекають на затвердження старостом.

П. М.

НОВИНА
Безконкуренційні
ОЛІЙКИ
ДО ПЕЧИВА
коо. „ПЛАСТ"

Шахи.

Минулого тижня почався індивідуальний турнір за мистецтво Львова. У цьому турнірі, крім найвизначніших польських і жидівських шахістів Львова, бере теж участь двох українців: Шевчик і Романишин, які досі не програли ще жодної партії. Веде Шехтер 7½ т., 2) Шевчик 6 т., 3) Романишин 3 т. (на три ґри). Бажаємо нашим грачам повторення успіху п. Попеля, колишнього мистця Львова.

*

В турнірі Молодої Громади веде без змін Романишин з 3½ т.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 19. 4. X. симф. концерт, диригент: Іон, Нойкірх, соліст: Ш. Гольдберг.
Середа 20. 4. год. 7.30 „Роз-Марі".
Четвер 21. 4. год. 7.30 „Роз-Марі"

Театр Різнонароднстей.

Вівторок 19. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Середа 20. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Четвер 21. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
19. IV. Невольник.
СТАНИСЛАВІВ:
20. 4. Ідеова Пісня.
24. 4. Невольник.
25. 4. Орфей у пеклі.
28. 4. Процес Мері Дуган.
З Станиславова йде театр до Тисьменниці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯГОЛЬНИЦЯ.
19. IV. Ой не ходи Грицю.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АТЛЯНТИК: „Фордансерки".
БАЛТИК: „Недалічник".
ВАНДА: „Ти, що в Гострій світиш Брамі", „Кінець".
ГРАЖИНА: „Царський курер".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родевичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНІК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і колірова гротеска.
МЕТРО: „Дама з Парижа".
МІРАЖ: „Людина-лев".
МУЗА: „Життя вулиці" з Люісою Райнер.
ПАЛАС: „Гусарські маневри".
ПАНС: „Людина" (Даніеля Дарьє) та кольоровий додаток.
РАЙ: „Знахар".
РІЯЛЬТО: „Історія одної ночі".
СВІТ: „Дівчата з Новолінок".
СТИЛЬВЕ: „Роберт і Бертран" або „Два злодії".
ТОН: „Лицарі степу", „Корабель невільників".
УТІХА: „Без свідків" і ревія.
ХІМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Адріятик (Дальматія)"

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Греція. — Мала Азія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 19. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полудневі авд.; 13.45 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісень, трохи слова; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Цікаві речі з 5-х частин світа, авд. для старших дітей; 16.05 Філ.-госп., актуалії; 16.15 Сальонові твори на 4 руки; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „Свят. Ґ Марії"; 17.15 Орх. концерт, італійські мотиви; 17.50 „Тетерваки граються"; 18.00 17.50 Спорт; 18.10 Три хвилі з книгу; 18.20 „День пісни", концерт; 18.40 Хвилька приємності фотографіки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Дон Хуан" Байрона; 19.30 Французькі пісні у супр. орт.; 20.00 Розр. концерт: сальон орк., мелодеклям, балалайка, форт.; 20.45 Вечірній дзвінки; 21.00 Симфонічний концерт, у програмі: **„Українська рапсодія" Василя Барвінського;** 22.00 Тепл. музика, реферати, пісеньки; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 20. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: „Чорний півень". Музика з пл.; 11.40 Музика з пл.; 12.03 Полудневі авд. 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Концерт бажань; 14.55 Біржа; 15.00 „Моє сьогодні давніше та сьогодні", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.45 Хвилина питань; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Сальон. орк.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 В ботан. служба на фах; 17.15 Камер. музика; 17.50 Приготовлення ін. молоді до оборони краю в Італії; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Гутірка для сеня; 18.20 Із дискед дальнього стилю, а муз.; Концерт камер. квартету; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Рецитація прози; 19.20 Пісні у вик. Гуцертової мецосопр. у супр. форт., 19.85 Про неразвалені вчинки; 20.00 Розр. концерт салон тр а, спів, кларнет; у перерві в год. 20.20 Кутюк гумору; 20.45 Веч. дзвінки, 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непроминаюча краса поезій, 22.00 Конкурс хорів; 22.35 Легка музика з пл. 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Четвер, 21. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Польща у Шопенових польонезах, муз. перерва для вельодних шкіл; 11.40 Фільтик: Фрагменти з оп. „Марта", пл.; 12.03 Полудневі авдиція; 13.45 Комунікат Хлібн. Палати; 13.50 Стрвінський: „Свято весни", пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із повісти І. Лимо „Корсар у Гатичині"; Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. гутірка з молодю; 16.15 Концерт оперової музики; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 У ботанічній робітні; 17.15 Дуети на алт і бас у супр. форт.; 17.50 Спортовий порадник; 18.10 Що це таке єгипетські гієрогліфи, оповідання для дітей; 18.20 Форт. твори сучасних львівських композиторів; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Удан: „Іфігенія" Еврипіда; 20.00 Розр. концерт, орх., дуети, два форт., у перерві в год. 20.45 Веч. дзвінки; 21.45 Літер. нарис: З мого верстату; 22.00 Творчість К. Шимановського: форт., мішан. хор; 22.50 Ост. вістки; 23.15—24.00 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 19. квітня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Нім.-фін. концерт. 21.00 З давніх і нових оперетов; БІЛГОРОД 18.50 19.00 Нар. пісні. 20.00 Спів. рецталь; БУДАПЕШТ 12.05 Скрипка, форт., 17.30 Хор. 18.20 Солісти, 20.40 21.00 Цик. музика, 22.00 Концерт давнього квартету; ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 19.40 20.00 Розр. концерт; ДРОПТВІЧ 19.00 20.00 „Фавст" оп. Гунода; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Відчит про Андрія Поповича. Музика, Оповідання; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Аїда" оп. Верді; ПРАГА 16.10 Солісти. 20.30 21.00 „Скупар" ком. Мольєра; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 19.15 20.15 Форт., 20.45 21.00 22.00 23.00 „Мадмуазель Бура" драма Кльода Анета (франц. з театру); РІМ 17.15 Форт., 17.55 Оповідання. 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Іт.-нім. концерт; СОФІЯ 17.30 20.45 Рел. музика, 18.30 Хори.

Середа, 20. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт. 20.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Спів. 20.30 Гумор. 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.15 17.25 18.30 21.00 Цик. музика, 18.45 Орх. концерт, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера: ВІДЕНЬ 12.00 Концерт тирольської капелі, 18.00 Молодь грає і співає. 22.20 Розр. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Квартет г-дур Людвіга, 19.10 Пісні й марші. 21.30 Концерт курантів. 22.30 Симфонія ес-дур Бала; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.40 Розр. музика. 21.00 Сценка. 22.00 Орг. рецталь. 22.45 Танк. музика; ПРАГА 15.15 Дутий квінтет, 20.55 21.00 Вагнерові твори; РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 19.00 Пісні. 19.15 Сольо на мандолині. 20.30 Клявесин. 21.00 22.00 „Клюб оптимістів" розр. вечір; РАДІО РОМАНІЯ 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; РІМ 17.15 Скрипка. 19.40 Розр. музика. 21.00 22.00 23.00 „Зразкова жінка" оп. Р. Штрауса; СОФІЯ 18.30 Рел. музика. 19.30 Камер. музика.

Четвер. 21. квітня 1938

БЕРЛІН 15.35 Розр. музика. 20.00 21.00 Веселий вечір; БІЛГОРОД 20.00 Концерт хору; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 22.00 „Золото Рейну" оп. Вагнера; БРЮСЕЛЬ ФР. 22.10 Концерт сучасної музики; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.30 18.00 Концерт оп. музики, 19.00 Мадярська музика, 21.15 Форт. рецталь Доманія; ВІДЕНЬ 20.00 21.00 Вес. муз. вечір; ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Фра Діяволо" оп. Обера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Вос. мельодії, хор. сол.; КОШИЦІ 13.30 Госп. огляд. 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Д-р В. Бірчак „Забобони або народні повір'я", концерт. камерд. оглад; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Пан Карльос" оп. Верді; ПРАГА 15.15 Концерт а-моль Дворжака на скр. і орх., 19.20 20.00 Легка музика, 22.40 Югосл. пісні; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Удан, 19.00 Пісні. 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РІМ 17.15 Форт., 17.50 Оповідання. 21.00 22.00 „Терра вострА" ком. Ро. сетті; СОФІЯ 17.20 Рел. музика, 18.30 Богослужіння; ШТРАСБУРГ 20.30 21.00 22.00 „Дзвонар із Нотр Дам" оп. Массенета".

Найгарніші ГЛИНЯНСЬКІ КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (біг Костюшки)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. Приймаємо Облігації Позички Народ. та інші вартісні папери.

Спеціяльність фірми: пів'яобезпекові портієри, капи на ліжка і столи.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДЛІКАНТ з правом заступства шукає місця у адвоката на взаємних умовах. Зголошення до Адміністрації „Діла" п'д „Адлікант". 817 3-3

НАЯДУТЬ ПРАЦЮ

РАДА Т-ва „Укр. Ремісничо-Промислова Бурса" в Станиславові розписує КОНКУРС на управителя бурси. Вимагана середня освіта. Подання з описом життя і відомостя свідоцтв належати до 10 травня 1938, на руки голови дир. Сев. Снігуровича, Станиславів, 3-го Мая 2. Перенесство мають бездітні. 889 1-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

УЧИТЕЛЬКА по тридцятці, симпатична, заґідного характеру, пізнає інтеліґентного, старшого мужчину на споможенні. Зголошення до „Діла" під „Брак домового огнища". 837 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

ХЛОПЯЧІ СОРОЧКИ поплінові, оксфордові вже за 2.25, дівочі гафтовані 1.10 „СЬВІТ ДЗЕЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 2-4

РОВЕРИ, моторовери, мотоцикле гуртово поручає Ігнацик Роман, Ска з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 7-29

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самому джерелі, в українській виробні „Салко", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 2-10

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. тех.-дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 2.-50

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Борі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ВІЛЛЯ „Дністер" у Гребенові пригарно положена, 16 кімнат з їдальнею і кухнею (укладання) зараз до винайму в цілости, осоит. поодинокі кімнати. Оферти до „Ради Союзів Дністра" Львів, Руська 20. 822 3-3

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — малярство В. СТРІЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 884 2-10

НАЙМОДНІШІ годинники, будильники та біжутерію поручає найдешевше Вайдер, Львів, Шайнохи один, Там преміївна дешева направа годинників і біжутерії. 819 1-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Богдан Гординський

ординує у внутрішніх недугах

ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1.

771 (напроти Еміґраційного Дому). 1-8

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

успішний при шкірних висипках, болячках, скрофулах, коростах, червоній шкірі, лишаях і веснянках. Продажа в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5.42-09 Маґістер Едвард Гобец. -15

МІСЬКЕ ЗАВЕДЕННЯ ЗАСТАВНИЧЕ
Відділ Міської Комунальної Каси Ощадности у Львові

на підставі дозволу Міської Управи кор. отод. зг. Львова з дня 15. березня 1938 до Ч. В. II/1—714.38 уладжує

в днях 9. 10, 11 і 12 травня 1938

у власнім льокалі при вул. Валовій ч. 9, II. п.

ЛІЦИТАЦІЙНУ ПРОДАЖ ЗАСТАВІВ.

Будуть продані невикуплені предмети зі золота, срібла, шляхетні камені, заставлені або сплавені тільки до дня 30. червня 1937 і означені: Серія VIII від ч. 1 до ч. 41944 і також непродані або занятї з продажі на останніх лицитаціях: Серія VII від ч. 1 до ч. 100.000 тому, що дивитиме відбільше.

Друга лицитація по думці і на умовинах § 93 регуляміну відбудеться по скінченій лицитації всіх застовів в днях 11. і 12. травня 1938. 838

МИСТЕЦЬКІ **ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ**, ОРИГІНАЛЬНІ КОСМАЦЬКІ **ПИСАНКИ**, ГУЦУЛЬСЬКІ І ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ

поручає у великому виборі і по дешевих цінах

Союзний Базар

ЛЬВІВ, РУСЬКА 20. 2-7

Жадайте тільки муштарду

„МІКА"

Львів, Городецька 121

Тел. 295-50 10—10

С Маріяш

Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.

ЛЬВІВ, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-02.

ФІРМА

Брати Стажевські

ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.

поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 -10

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 18 квітня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·55 зол
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·60 зол
молоко . . . . . 18—19 сот.
(яйця копа) . . . . . 3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 86 (14.918). Львів, середа 20. квітня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з виносом) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Порозуміння української преси.

КОМУНІКАТ.

В обличчі сучасного дуже тяжкого положення української нації внутрі і назовні доконче треба скріпити передовсім здорову громадянську опінію, яку в першу чергу повинні висловлювати ті органи преси, що почуваються до відповідальности за сучасний стан і будучність свого народу, який їх видав, який їх утримує і якому вони повинні служити. Тому присутні на пресовій конференції дня 18 квітня 1938 р., хоч належать до ріжних ідеольогічних або політичних течій і груп, постановили дати почин до взаємної співпраці в обороні загроженого здоровля й існування української нації, а саме в оцих двох напрямках:

1) Обмінюватися взаємними інформаціями й поглядами щодо найважніших справ загальнонаціонального значіння і старатися узгіднювати способи пресової оборони громадянського життя українського народу перед нездоровими проявами внутрі та перед загрозливими наступами ззовні.

2) Устійнити засади льояльної пресової полеміки ріжних ідеольогічних і політичних течій та груп внутрі української нації і триматися тих засад, не припиняючи самої боротьби за ідеї, ідеали й засади публичного життя.

Приймаючи ці постанови, присутні на нараді спиралися на становищі, що в житті народів є періоди, коли на перший плян треба висунути не те, що розділює, а те, що лучить націю в одну цілість свідому своїх обовязків, зорганізованих змагань і спільних цілей та що такий період часу настав саме тепер.

Конференція заявляє, що до цього порозуміння можуть бути приняті також інші органи української національної преси.

На нараді були зкатуплені (в повабучному порядку): „Батьківщина", „Вогні", „Громадський Голос", „Діло", „Жінка"; „Жіночий Голос", „Мета", „Нова Зоря"; „Правда"; „Робітничий Голос", „Українка", „Український Бескид", „Українські Вісти".

* * *

Подаючи поширо до відома сам факт, ближче приглядемося цій події, її джерелам, співучасникам і значінню в окремій статті у великодньому числі „Діла".

Національні війська у Тортозі.

Як подає Авас, національні війська заняли передмістя і зовнішні дільниці Тортози. Тепер місто загрожене з трьох сторін: з півночі національною артилерією та піхотою, зі заходу італійськими легіонерами і військами ген. Беліна, з півдня — правим крилом ген. Валіна. Таким способом Тортоза окружена у лучі ніяких 10-ох кільометрів — червоні мабуть не вуміють там довго оборонитися.

ЧЕРВОНІ РОЗСТРІЛЯЛИ СВОГО ГЕНЕРАЛА.

Червоний генерал Галльо, що з недобитками свого відділу втік на французьку територію, відтіля вернувся до Каталюнії; там його розстріляли.

15.000 ЕСПАНЦІВ УТІКЛО ДО ФРАНЦІЇ.

Долиною Аран прийшло до південної Франції 15.000 еспанських утікачів, що перейшли кордон у Понторуа та через провал Портійон. Їх відіслали до табору у Маріняк.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛЬОТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ КАРТАХЕНУ І ЗАТОПИЛИ ЧЕРВОНИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ.

Як подають зі Саламанки, національна ескадра перемогла червону над Картахеною та скинула на місто 80 тон бомб. Один воєнний корабель затоплено, 5 інших ушкоджено.

НЕВДАЛА ВТЕЧА З ВІНАРОЗ.

З французько-еспанського кордону наспіла вістка, що по упадку міста Вінароз три червоні кораблі з військовими старшинами й політичними комісарями намагалися втекти, але загрожені вогнем національної артлерії, вивісили білі прапори та вернулися до пристані. Між старшинами були 2 полковники, 5 сотників та багато інших старшин.

Кінець французьких страйків.

Підчас латинських свят остаточно зліквідовано страйки у легунському й металевому промислі паризької округи; в неділю рано евакуовано останню фабрику. В усіх фабриках очищують фабричні терени; нині розпічнеться майже в усіх фабриках праця. Евакуація фабрик викликала святочний настрій у Парижі та вважають її чималим успіхом уряду Даляділє.

Румунська поліція викрила тайні склади зброї

ОРГАНІЗАЦІЯ „ВСЕ ДЛЯ КРАЮ".

Вчора вечором оголошено в Букарешті офіційний комунікат такого змісту: Поліція переловила летючки, які поширювали члени розв'язаної правої організації „Все для краю"; підчас ревізії найдено у них скорострільні і гранати. На приказ міністерства переведено у них ревізії та арештовано їх. Ця змова обмежується до „професійних агітаторів" — народні маси байдужі для неї.

250-ОХ АРЕШТОВАНИХ.

Як подають з Букарешту дотепер арештували там коло 250 осіб, з того 100 за нелегальне переховування зброї, 150 за кольпортажу протиурядових друків.

Змовники приготовляли похід на Букарешт.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У БУКАРЕШТІ.

У вівторок почався перед букарештенським військовим судом процес проти провідника націоналістів Корнелія Кодреану, що в листі зневажив проф. Йоргу. Як свідок виступає м. ін. марш. Авереску.

КОЛИ ПРИДЕ ДО ВАРШАВИ РУМУНСЬКИЙ ПРЕМІЄР?

Стефані подає з Букарешту, що румунський премієр патріярх Мірон Крістеа приїде в гостину до Варшави 9. травня ц. р.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Великий 7. травня 1938
РАВТ УКРАЇНСЬКОГО ГІГІЄНІЧНОГО Т-ВА У ЛЬВОВІ В САЛІ ПОШТОВЦІВ
НА БУДОВУ НАРОДНІХ САНАТОРІЯ.

Важний етап у консолідації Европи.

АНГЛЬО-ІТАЛІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Львів, 19. квітня 1938.

Англьо-італійська ворожнеча, що її закінчило суботнє римське порозуміння, була завязана, але не давня — так, як не давня італійська великодержава. Як довго Італія по словам Меттерніха становила поняття виключно географічне, як довго ділили її кордони дрібних держав, так довго Англія мала одного суперника на своєму середземноморському шляху до Індій, а саме Францію. Не диво, що Льондон не дуже прихильно глядів на процес творення соборної італійської держави. Використовуючи італійський рух для елімінування австрійських впливів, британська дипльоматія видвигала плян Італії незалежної, але не обединної, бо поділеної на 2—3 держави.

Соборна Італія, дарма, що повстала проти бажань Англії, довгі часи не входила з нею в непорозуміння. Не маючи змоги оборонити своїх безконечно довгих побереж, Італія мусіла оминати зудару з найсильнішою морською великодержавою: це й одна з причин, чому Італія не вмішалась у світову війну по боці Німеччини й Австрії.

Після світової війни, коли Італія розбудовувалась на великодержаву, вона була настільки заабсорбована територіяльними конфліктами зі своїми сусідами, що тим більше мусіла оминати непорозуміння з Англією. Не пощастило оминути його щойно у хвилині, коли Італія рішила оснувати велику кольоніяльну імперію в абісинській гірській твердині, що панує над джерелами Нілю і над входом у Червоне Море та через те творить небезпеку для того важного відтинку морського шляху до Індій, що простягається від Порт Сайду по Аден.

У затяжній дипльоматичній кампанії, яка мало що не перемінилась у військову, Англія програла — не лишалось їй нічого іншого, як погодитися з новим станом та зробити його якнайможливішим. Комплікації на тлі еспанської громадянської війни утруднювали переговори, тому вони протягнулись аж до наших днів, коли еспанське питання вже вирішилось на полі бою. В таких умовинах не важко було Італії погодитись на евакуацію добровольців з Еспанії та запевнити Англію, що вона не шукає ніяких здобутків на еспанській території.

Зрештою більша частина постанов договору торкається ліквідації конфлікту, що виринув і загострився на тлі абісинської війни, тим самим вона звязана з тереном Близького Сходу. Порозуміння дає нову політично-мілітарну організацію, шлях Англія—Індія, що тепер рівночасно стає шляхом Італія—Абісинія. Щоби дві держави могли безпечно користуватися тою самою комунікаційною лінією, вона мусить бути забезпечена від воєнних несподіванок. Тому обі контрагенти зобовязалися не змінювати „статус кво" на Середземному Морі та не будувати потайки ніяких морських ні летунських баз на згадковому морському шляху. Очевидно — необхідно було так само забезпечити його і від суші, тому порозуміння обіймає також землі положені на обох берегах Черво-

рего Моря. Азійський беріг рішено вилучити з-під впливів якихнебудь європейських держав, гарантуючи незалежність та ненарушність обох положених на ньому арабських королівств: Ємену і Савдії. Складніше забезпечено африканське запілля Червоного Моря, яке майже ціле (за винятком Сомалії) становить кольонії або області впливів обох держав. Перш за все вони зобовязалися взаїмно інформувати себе про стан своїх збройних сил на тих просторах. Дальше — Італія, яка має на суші перевагу, зобовязалася крім того зменшити до мирного стану залогу Лівії та не використовувати до розбудови своєї кольоніяльної армії настільки багатого й добірного збірника людського матеріялу, як тубільче населення Абісинії. На абісинському терені Італія обіцяла пошанувати британські інтереси над озером Тана, що через Ніль наводнює Судан і Єгипет, зате Англія підчулася дразливого завдання: перефорсувати через лігову процедуру визнання італійської влади над Абісинією. Єгипет, як держава суверенна, лише піддана під військову охорону Англії, також підпише англо-італійський договір.

За винятком Еспанії та справи пропаганди суботній договір не торкається европейського терену, а все таки його вага для Европи дуже велика. Азійські й африканські землі, що про них згадує договір, це лише предмет недавнього англо-італійського конфлікту, його підметом є дві сильні европейські великодержави, що мають поважний вплив на долю Европи, що можуть повести її до консолідачій фронтом до Москви — так само, як недавно могли її трутити у военну завірюху згідно з бажаннями Москви. Після того, як відпала справа „анашлюсу", що творила найбільшу загрозу мира на Заході, і справа італо-англійського конфлікту, ніщо не стоїть на перешкоді, щоб усунути чергові дві перешкеди: спір італо-французький та франко-німецький.

В нашому українському інтересі лежить злагода між державами Заходу і тому мир між Італією та Англією є радісною подією і для нас. (гал.).

815 удільників з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 46 103 зол. дозволило Пром.банкові обертати 541,000 зол. оборотових фондів, а цих вкладників Пром-банк за 1937 рік 3½ мл. зол. різнородних позичок на розбудову ремесла, торговлі й промислу.

Подвоєння екзистенції уділи дозволяє подвоїти оборотові фонди й значно збільшити кредити, які причиняться до поправи господарчої кон'юнктури країни.

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Розмова двох приятелів про закордонну політику СССР

Оптиміст: Мені здається, що ви багато дечого не доцінюєте у світових подіях; додатне-ж явище, наприклад цілковита поразка в останніх часах закордонної політики совітської Росії.

Песиміст: А в чому саме ви вбачаєте цю поразку?

Оптиміст: Як, в чому? Ну хочби у цілковитому розложенні Ліги Націй.

Песиміст: Чому-ж ви думаєте, що в цьому поразка, чи навіть невдача російської закордонної політики? Може навпаки, це їй тільки на руку? Я не жартую. Пригадайте, як ненавидів, як боявся СССР цієї самої Ліги Націй у її первісній фазі, коли вона уявляла собою ще щось ніби одноділе і чи не було у бажанні СССР увійти до Ліги Націй, бажання відіграти ролю своєрідного сучасного троянського коня, щоб висадити її з середини? А, як знаєте, у світі немає кращих акторів, як російські.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—

Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 51—65

Справді, уявіть собі, що вдійснився б той ідеальний колективний мир, до якого так красномовно закликали шановний Максим Максимович і ріжні подібні Потьомкіни, Суріци та Штайни, — і всі европейські держави, цілком щиро мирно настроєні разом з СССР сіли б довкола стола нарад Ліги Націй. Що залишилось би тоді робити совітській Росії з її невстримним гоном до експансії? Вести тишком-нишком свою пропаганду, пробувати прищіплювати бацили большевизму?!.. Але-ж совітська Росія досконало знає, що ті прищіплювані бацили можуть розмножуватися тільки у хорому організмі, а не у здоровому, яким був би у часах мирного співжиття державні організми. Ні, мир і совітська Росія — це речі, які себе взаємно виключають. Я не хочу цим сказати, що Росія бажає війни. Ні, в даному разі її представники щиро кажуть, що вони прагнуть миру, але тільки для себе. Мрія совітської Росії, це війни навколо неї, що не зачіпляли б її, війни довгі, до цілковитого виснаження обох сторін, і переможця, і переможеного. Оттоді то до цих виснажених, кволих, невідпорних уже організмів і легко буде впорскнути бацили большевизму, оттоді то можна надіятись, що вони там знайдуть цілком сприятливі умовини для свого швидкого розмноження...

Коли починалася італо-абісинська війна, як совітські дипльомати і совітська преса галасували проти цього, а тимчасом червона Росія безумовно ставила велику ставку на цю війну, бо навіть на випадок перемоги Італія виснажилась би, а крім цього, який розлам серед держав Европи могла ця війна викликати!

Візьміть війну в Еспанії. Невже ви думаєте що Росія вірить у можливість перемоги червоної Еспанії? Та їй залежить головно на тому, щоб якнайдовше продовжувався період цієї війни. Бо ця війна вносить розлам між европейськими державами, вносить розлам у самих державах, а серед таких розламів совітська Росія, її представники почуваються, як риба у воді.

Ось тому то все, що може координувати у той чи інший спосіб діяльність европейських держав, навіть німецька Ліга Націй, все це по суті протирічить справжній політиці совітської Росії, що руйнує цю координацію — їй на руку.

Оптиміст: Ну, добре, але-ж у всякому разі на зле виходить совітській Росії послаблення її спільника, Франції.

Песиміст: А може це й діється за вказівками „союзної" Росії? Та в Москві всеж трохи знають історію і дещо памятають. Коли у Франції повстав був найбажаніший лад? По цілковитому розгромі 1870—1871 років, коли Франція дослівно сходила кровю? А як ставилася Франція до совітської Росії у часі своєї найвищої слави й могутности по своїй ніби перемозі у світовій війні? Отже. Як спільник Франція певніша, ясно, коли вона міцніша, більш сконсолідована, але з цією консолідацією логічно мусить прийти деяка неприхильність до совітської Росії з її бацилями большевизму, тобто деструктивізму. Рискну сказати, що якби, наприклад, розуміється, теоретично повстав у Франції міцний соціялістичний уряд, що скупчив би коло себе велику більшість населення, совітська Росія сприяла б цілком замасковано правим, тобто протиурядовим колам. І повстає такий парадокс, який може тільки пояснити так звана большевицька діялектика: у ворожій Німеччині місцеві комуністи (а вони ж не могли відразу перевестися) і так само в Австрії, дістають наказ голосувати за знеславленим Гітлером, а в союзній, дружній Франції комуністи дістають наказ з Москви діяти на шкоду державному французькому організмові.

У Німеччині ставлять ставку (ставити ставку — це не значить пророкувати на 100%) на ці приховані бацили, може, якщо організм не знищить їх, вони стануть у пригоді на випадок якихсь подій. У Франції ставлять ставку на внутр. розлам, може навіть революцію. Хай це викличе війну, але це може бути загальноевропейська війна, війна европейських держав між собою, а не війна европейських держав проти СССР (найстрашніший кошмар для совітської Росії!). Така війна не може не відбитися на економіці всіх її учасників; може це буде повторення кінця війни 1918-го року... І може пощаститься Росії утриматися від участи у цій війні (завжди вона непевний союзник для Франції і Чехословаччини!), а тоді які рожеві перспективи!... Могутня Росія і виснажені між-усобною війною европейські держави... Революційні вибухи і як наслідок большевизм неминучі, як не всюди, то бодай по деяких державах...

НА СВЯТА! 5—7

„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ",

колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української механічної пекарні

„АС" вул. Водна 3. Тел. 284-54

Ви думаєте, що Росія захищатиме Чехословаччину? О, вона галасуватиме на цілий світ про потребу цього, але з тією умовою, щоб це робили інші держави і може розраховуватиме на те, що якщо Німеччина проковтне Чехословаччину, то чи перетравить її?!

Оптиміст: Може ви і не переконали мене, але сперечатись покищо не буду. Ну, а що-ж ви скажете про російсько-японські взаємовідносини, адже читаєте газети, отже не можете заперечувати, що там заноситься на війну і то незабаром.

Песиміст: Газети то я читаю, та не дуже вірю всім цим власним кореспондентам, вони-ж подають у більшости, тільки власні думки, як наприклад роблю це сьогодні й я, але в категоричній формі. Коли я читаю у часописах повідомлення, що ніби то у Кремлі відбулася військова нарада без участи Ворошилова, який перебуває на Криві, що нібито Блюхер настоював виповісти війну Японії, що ніби то декілька дивізій перекинули з Київської округи на далекий схід, що ніби то СССР має намір оголосити мобілізацію декількох років, мені завжди здається, що такі вістки поширюють самі большевики, щоб потім грати на їхній цілковитій неймовірности.

Справді, Ворошилов, як ми з вами чули в радіо перебуває ввесь час у Москві.

За саму тільки пропозицію зменшити кількість війська на найнебезпечнішу західному кордоні мабуть розстріляли б її авторі, як найповажнішого „шкідника".

Невже червоні москалі такі наївні, що оголошуватимуть мобілізацію декількох років, коли це робиться значно простіше: червоноармейці „доровільно" подають заяви про бажання залишитися у війську на все життя, і їх залишають...

Ну, а про виповідження війни Японії... По-перше, хто ж тепер виповідає війну? А по-друге... Мені здається, одне з найбільших свят було у Москві, коли Японія почала свій „інцидент" у Китаю.

І для Росії тепер усе завдання в тому, щоб цей „інцидент" продовжувався якнайдовше, а крім цього, чи ви помітили у часописах вістки про деякі успіхи китайців? То навіщо Росії виповідати війну Японії, коли вона тишкомишком веде її на території Китаю?!

Оптиміст: Виходить по вашому, що ніби то Росії цілком щастить на всіх відтинках і вона ніби якась цілком невразлива?!

Песиміст: О, ні, вона має свою Архілеву п'яту, і то навіть не одну. Що для совітської Росії небезпечне, загрозливе і навіть катастрофальне? Отой самий пакт чотирьох, якого так і не можуть зреалізувати. Якби пощастило утворити цей пакт на цілком щирих підставах, якби вісь Берлін—Рим протягнулася і до Парижа і до Льондону, то це був би початок неминучої катастрофи для совітської Росії.

Рішайте самі, які ворожби щодо цього...

Та є й інша, як я вже сказав, Архілева п'ята: це внутрішні обставини у самій Росії. Лябораторія, у якій довгий час витворюють отруї, розмножують заразливі бацили, сама заражується і то вже без надії на вилікування. Країну довгий час виховували на деконструктивізмі; тепер, коли посхолилися, коли почали заводити у себе державний конструктивізм, це вже запізно.

Вживаючи заходів розвалити внутрішній стан по інших державах, совітська Росія розвалила у себе в першу чергу, вживаючи заходів заразити інші держави на деконструктивізм, совітська Росія заразила саму себе...

І тепер уже не поможуть ні „любов до батьківщини", ні „народня гордість"; ні спогади про Олександра, Невського, ні Суворова опера „Жизнь за царя", ні апотеоза Петра І, тощо...

І третя найнебезпечніша пята — це націоналізм союзних республік, націоналізм, який з етнографічного перетворюється у державний, сепаратичний, конструктивний, який не може миритися з кліткою, що зветься СССР, який, не дивлячися ні на що, зростає, міцніє і не завтра, так післязавтра розвалить цю клітку. О, в цьому відношенні я непоправний оптиміст!... **Гл. Л.**

Волинське „вспулжиє".

(НЕ БАЙКИ, А ФАКТИ).

Нам пишуть:

Дня 7. IV. відбувався в с. Лопушні на Кременеччині (недалеко від терену, де „працюють" латинські „місіонарі") академія на честь Тараса Шевченка, уладжена аматорським гуртком молоді. Намічене програмою вступне слово виголосив один із поважніших та інтелігентніших громадян с. Лопушна. Промову свою уложив він не тільки розумно, а й виголосив її майстерно. Закінчив її приблизно такими словами: „Складаємо Тобі, Батьку наш, щирий український привіт (промовець поклонився в пояс у бік Тарасового портрету) і присягаємо (підніс руку) вірно берегти святі Твої заповіти (ціле своє життя! Слава Кобзареві!"... Присутні одноголосно відповіли: „Слава!".

Свідомість села й вияв його любови до Шевченка не подобалися двом присутнім поліціянтам (що сиділи тут у шапках, навіть під час „Заповіту") і вони через солтиса наказали промовцеві явитися до постерунку у Вишгороді. Коли він дня 10. IV. явився, то комендант Мулярський накинувся на нього такими культурними словами: „Вєш, кому ти сен клянял? — Ти сен клянял бандице — такему, як ти сам! Ти вєш, кім бил Шевченко? — То бил сьвіне пас і льокай!"...

Далі комендант назвав того селянина „сьвіньов" і „псем", „слупем" і „бандитов" та пообіцяв йому „вирвать руде власи на главе" (хоч він зовсім не є „руди", а ясний бльондин) і т. д. і т. д. Селянин мав таким чином нагоду безплатно навчитися вищої культури — західньої і латинської.

Пана генерала Кордіяна-Заморського просимо зацікавитися методами праці своїх підначлих та їх відношенням до української людности на Волині.

О—са.

З українського життя у Чехословаччині.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА У ПРАЗІ

Від кількох літ всякі більші українські національні свята у Празі уладжують окремо ріжні групи. Цього року бажанням ініціяторів Контактного Комітету було звести всі групи українського громадянства разом. Але з одного боку мабуть невмілий підхід до справи а може і замала щирість ініціяторів, з другого за сильна безкомпромісовість „Української Громади", коло якої гуртуються студентські організації, емігрантські і підкарпатські, та „Просвіта", що репрезентує головно підкарпатян, були причиною, що заходи Контактного Комітету не мали успіху. Цей Комітет створився місяць тому, але через особистий його склад, на жаль, не увійшла туди досить велика група дуже чинних організацій, обєднаних в Центральному Союзі українських організацій. Тому Шевченкові роковини святкували цього року у двох групах.

Дня 2. ц. м. „Українська Громада" зі згаданими товариствами вшанувала Кобзаря концертом у великій салі „Унітарій". Святочну промову виголосив голова „Просвіти" д-р С. Росоха, а реферат про Шевченка ректор Українського Університету проф. Д. Антонович. Співав академічний хор під проводом п. Гнідого. Вершком успіху концерту були сольоспіви молодого, але відомого вже співака інж. Макаренка, що має милозвучний і шляхотний тенор та добре знаного публиці д-ра Гакена (баритон). Обоє мусіли співати наддатки та зібрали заслужені оплески. Деклямували: студ. Криванич і студ. М. Ігнатишинівна. Публики було досить, але могло бути більше. Велика частина старшого громадянства відтягнулася від того свята з уваги на відношення молоді до них.

Дня 9. ц. м. Контактний Комітет з Т-вом „Чесько-українська взаємність" уладили великий концерт в честь Шевченка, на який зійшлося до пів тисячки українських і чеських гостей. Але було дуже мало молоді з високих шкіл. На передї гарної і ясно освіченої салі серед зелені поставили велике біле погруддя Шевченка, прикрашене українськими і чеськими прапорами. Програма добре складена але задовга.

Публика приняла бурею оплесків появу на естраді великого приятеля українського народу і знавця літератури, заступника голови „Чесько-української взаїмности" проф. д-ра Ф. Тіхого, що говорив про зацікавлення Шевченком серед чехів, про що свідчать численні переклади його творів на чеську мову.

По коротких, святочній промові проф. М. Славинського виступив досить уже сильний хор під проводом добре знаної п. Россіневич-Шуровської та проспівав „Заповіт" зі сольом п. М. Самойловича, який у пізнішій точці „Молюся" Шевченка-Балтаровича здобув рясні оплески. Неменший успіх осягнув і п. О. Самойлович сольоспівами Шевченка-Лисенка „Мені однаково" і „Ой Дніпре мій, Дніпре". Панна М. Помевська в Менуеті Моцарта і в 15-ій Скочні Ондржічка показалася справжньою віртуозкою у грі на скрипці. П-а Аравецівна виявила значний голосовий матеріял який у трошки сприятливіших, не емігрантських, відносинах, при відповідному школенні міг би стати неоціненим. Зібрана на концерті українська публика мала нагоду почути знамениту піяністку, землячку п. О. Сачович-Шурдову. Оперова співачка, п. Мора-Вера у сольоспіві „Ой люлі" і „Закувала зозуленька" Шевченка-Лисенка дала зразок високовишколеного голосу, а в дуеті „Коли розлучаються двоє" Гайного-Лисенка з п. О. Самойловичем знаменито доповнялася П-і О. Самойловичева у деклямації „Суботів" Шевченка вповні зберігла рівень успіхів інших точок. Про виступ д-ра Е. Гакена з сольоспівом „Понад полем іде" Шевченка-Лисенка і „94 Псальми" Шевченка-Барвінського не прийдеться вже нічого додати до його попередніх успіхів.

Ціле свято пройшло в дуже святочному настрою та з незвичайним мистецьким успіхом.

Яр. Олексенко.

Краєва конференція Союзу Українок.

В днях 15. і 16. квітня ц. р. відбулась у Львові краєва конференція Союзу Українок, присвячена справі піднесення господарської культури і здоровля нашого села та всяким актуальним питанням Товариства. В конференції взяло участь 49 делегаток з 37 філій С. У., одна делегатка Союзу Українок Волині, 18 членів Головного Виділу, 4 пані як гості та 20 учасниць організаційного курсу С. У., який саме відбувається. Разом усіх учасниць конференції було 92. Нарадами проводила голова централі п. Мілена Рудницька.

Програму конференції виповнили такі референти: 1) інж. Ірина Шох: „Господарські можливости української селянки", 2) Лукія Бобеляхова: „Господарська акція на терені кружків У. С.", 3) д-р С. Парфанович: „Гігієнічна акція на терені кружків С. У." (з особливою увагою до конкурсів чистоти хати та обійстя), 4) м-р Ірина Гладка: „Господарська акція жінок для розвитку кооперації". Референтки звернули свою особливу увагу на конкурси господарські та здоровля, як незвичайно успішні методи поширення засад гігієни і раціональної господарки. Програма цьогорічної конференції вказує найкраще, що ділянка господарсько-кооперативна і народнього здоровля висувається тепер на перший плян зацікавлень зорганізованого жіноцтва.

Крім цього предметом нарад конференції була ще справа будови Українського Жіночого Дому у Львові та низка актуальних питань (справа преси і видавництв С. У., прилюдна збірка на цілі С. У., участь жіноцтва в ювилейних святах „Просвіти" і т. і.).

Учасниці конференції, зокрема делегатки філій С. У., брали дуже живу участь у дискусії та виявили докладне знання умовин праці на селі і велику відданість справі двигнення жінки селянки на вищий культурний рівень. У цілому конференція виказала, що праця філій С. У. значно поглибилася.

У рямцях конференції відбулася теж другого дня пополудні під проводом організаторки п. Т. Горохович нарада організаторок та інструкторок, які працюють на терені С. У. В нараді взяло участь 14 організаторок та інструкторок і 20 курсанток організаційного курсу С. У. Наради розпочалися рефератом п. м-ра Ярослави Островської. У висліді створено завязок організації фахових працівниць Союзу Українок.

СВЯТ-ВЕЛИКОДНІ

ПОБАЖАННЯ

своїй рідні, своякам, приятелям і знайомим

передайте на сторінках

СВЯТОЧНОГО „ДІЛА"

Бажання до 15 слів коштує 2·— зол., кожне дальше слово по 20 сот. — ТЕКСТ враз із належністю приймає Адміністрація „ДІЛА" до 21 квітня год. 12-ої.

З відчитової салі.

Проф. Д-р Іван Зілинський: ГОВІР ПОЛІЩУКІВ.

В понеділок 18. ц. м. відбувся останній вечір, присвячений Поліссю. Говорив проф. Зілинський про мову поліщуків у заповненій салі Музею Наукового Товариства ім. Шевченка. Пославши джерела (обїздки в терені 1911, 1929. і 1930, проф. Карський і т. д.), на основі яких робить висновки про говір поліщуків, проф. Зілинський спинився на характеристиці мови поліщуків, при чому дуже докладно подав прикмети мови поліщуків-білорусів і поліщуків-українців та зокрема спинився на прикметах, що обі групи поліщуків злучують в одну мовну поліську групу (дифтонги на місці наголошених: ѣ, о, е, в замкнених складах), прикметах, які українському мовознавцеві Ганцову дали підставу до погляду, що, мовляв, існують чотири самостійні східно-славянські мови. Розуміється, проф. Зілинський того погляду не поділяє, уважає мову поліщуків говором то білоруської то української мови, відповідно до того, як і де переважають прикмети одної або другої. Докладніше спинився над мовною границею поміж обидвома мовними групами, зазначивши цілком справедливо, що границі такої одною лінією провести не можна (як це зробив проф. Карський) та що границю творить то ширша, то вужча смуга т. зв. переходових говорів, смуга, що проходить здовж річки Прип'яті, раз на північ від неї, то знов на південь. Ці переходові говори виявляють прикмети білоруської, то знов української мови, при чому нераз дуже важко визначити критерій, яким би можна ті говори відріжнити один від одного. Зазначити треба, що поліські українські говори на заході (найчистіші) майже не ріжняться від української літературної мови; на сході — вони виявляють уже впливи східно-українських говорів, у середній частині Полісся, по річку Горинь, видний вплив мови білоруської. На кінці проф. Зілинський у звязку з фейлєтоном у „Ділі" з приводу „Вечора поліської пісні" схарактеризував щодо мови ті пісні, які співали на тому вечорі, залічивши тексти одних пісень до білоруської мови, других — до української. Після того відчитав декілька записів із ріжних околиць Полісся так тонко й докладно віддаючи їх своїм голосом, що і слухачі могли схопити ріжниці між поодинокими говорами. Присутні нагородили проф. Зілинського рясними оплесками, а директор Музею д-р Ярослав Пастернак подякою лекторові та всім, що відвідували виставу та всі дотеперішні виклади — замкнув збори та рівночасно виставу.

Другий цикль вечорів має бути присвячений Лемківщині.

Вс.

Нема доброго снідання без кави з цикорієм

ЛУНА

— яку виробляє єдина — українська коопер. фабрика

Суспільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

На лікуванні у Голоску Великім.

Втомлений злободенними турботами і виснажений працею у школі, я рішився цього року на шеститижневу відпустку для здоровля.

Де її провести? В хаті, серед окружения, де живем постійно, де гамір дітей переривае тишу чи вибратись у світ, змінити атмосферу, відпочити напрузду і лікуватися? Я вибрав санаторію в Голоску Вел. Признаюсь я їхав туди з деякою неохотою, бо так мало чув про цю санаторію і майже нічого не читав про неї в українській пресі.

Вже здалека, серед гарних сосновых лісів, що простягаються до Брюхович, на львівсько-городиловському підгірі замаячили павільони. Перше враження добре і стало мені якось легко на душі, але як там усередині? Згодошуюсь у директора лікаря д-ра Блажковського; відділ внутрішніх хорób. — Всюди чистенько, гарно, привітно.

Великі вікна, що виходять на полудне впускають у привітні кімнати сонце і радість. Перед вікнами веранда до сонішних нагрівань, далі сад і дорога до Львова. На другий день д-р бачекує, якого цікавить моє здоровля та самопочування, довідуюсь про початок і розвиток санаторії в Голоску. Небавком мине 34 роки, як на почині д-ра Т. Янішевського повстало „Львівське Товариство Боротьби з Туберкульозою". Воно й почало перше організовано вести пропаганду боротьби з тим найстрашнішим ворогом людства. Ця пропажка праця закінчилась повним успіхом і в році 1908. повстає перший диспензарій у Львові при вул. Панській для хорих на сухоти. Громадянство зложило 10.000 кор., місто Львів відступило Товариству 2-моргову площу і дня 11. липня 1909 р. у визначених від Червоного Хреста двох бараках відкрили це заведення, де лікувалося 28 хорих. Так повстала санаторія в Голоску Вел.

Щойно в 1923 році санаторію в Голоску відновлено і розбудовано. Найбільшою журбою Т-ва було, щоб хорі могли лікуватися і в зимі. Від 1927 р. було в санаторії 66 ліжок, в тім 42 цілорічні. Місто Львів надає Т-ву ще 11 моргів землі-ліса і тепер починається праця над дальшою розбудовою санаторії. Тепер є пять павільонів, чотирьох постійних лікарів, пять сестер-опікунок, 152 ліжка, у цьому 98 чинних цілий рік.

Мій павільон зветься „Ворожкою", другий це „Закопане" для тяжко хорих на вертру туберкульозу. Оба павільони деревляні, гарно утримані роблять симпатичне враження. Доміную т. зв. „Новий Павільон", мурований, двоповерховий, у половині три-поверховий. Кожна кімната купається в світлі, все модерно вивінування. „Лісний Павільон" відкритий тільки в літі і коло нього малесенький ставок, що його в міру потреби нагромаджують у той чи інший бік.

Директором і примаріем санаторії у Голоску Вел. є д-р Л. Венгжиновський у Львові, що тричі в тижні приїжджає тут; докладно все перевірює і відвідує всіх пацієнтів. Людина дуже симпатична, на полі боротьби з туберкульозою невтомна. Ходять чутки, що колись і його вчепилася ця страшна недуга і він звів з нею боротьбу на життя і смерть.

Не можна поминути такої енергійної та симпатичної людини як д-р Красовська. Вона тут не тільки лікує хорих, працює в лабораторії, але й адмініструє заведення. Її відвідини у хорих викликають радість на лиці та надію, що ця їх мука-хвороба мусить раз скінчитися.

Одне тільки побажання: щоб у рядах персоналу заведення було більше українців, бо на 42 є їх тільки 3, а це таки трохи замало.

Більшість лікуванців у „Ворожці" жінки — мужчин тяжко хорих найбільше на „Закопаним". Яка пята частина лікуванців це інтеліґенти — решта здебільша робітники, яких сюди спрямовує Суспільна Опіка.

З чогож ця санаторія утримується і розбудовується? Субвенція міста Львова невелика, оплати пацієнтів леґеди вистарчають на їх прохарчування і лікування. „Львівське Т-во Боротьби з Туберкульозою" видало марки по 5 і 10 сот, і продаж тих більша або менша рішає про майбутнє Голоска і його дальшу розбудову.

Кожна установа, всі школи в часі місяця „Боротьби з Туберкульозою" повинні заняти продажом таких марок, щоб недужі не мусіли чекати по 2—3 місяці на місце у санаторії.

У спокою і найкращому настрою я прожив у Голоску повних 6 тижнів. і там набрав не тільки сил, але й охоти та бадьорости до праці. Подбати за здоровля та добрий настрій усім недужим повинні всі, що колись нездужали.

Дмитро Жук.

Що писало „Діло" 50 рок.в тому.

Ч. 79. Пятниця, 20 (8) квітня 1888.

„І ОЧЕВИДНО РУСИН..."

У звідомленні з засідання віденського парляменту „Діло" пише м. і.: „Проти буджету при генеральній дебаті зголосилося 35 промовців, німці з ріжних відтінків лівиці, словінець Грегорец, молодочехи д-р Ґрегр, д-р Герольд, д-р гр. Кавніц, д-р Енгель і гр. Ланжанський. За буджетом зголосилось 7 промовців, пару німців, двох старо-чехів, румун Лупул і очевидно один русин — в. Озаркевич. З поляків не записався ані один до голосу, ані „за" ані „проти" — знак нездоволення їх з їх нинішнього положення".

ГРУЗИНСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ.

„З ріжних сторін повідомляють тепер, що в Росії справді вирішили дальше висилати військо на австрійську границю і в першу чергу призначили до цього 19-ту (навпаську) дивізію. Одночасно повідомляють з Яс, що згідно з вістками, які надійшли туди з Одеси, на Кавказі пролився якийсь сепаратистичний рух, яким керує грузинська аристократія. У Тифлісі, Ставрополі та Кутаїсі арештували багато осіб. З весною мала царська родина їхати на Кавказ, але внаслідок цього руху занехали цю подорож".

СЕЛЯНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУМУНІЇ

„Донедавна ворохобня селян охоплювала ще розмірно невеликі простори, бо околицю коло Уртінені, заселену 100,000 душ. Нині повідомляють, ще заворушення селян щораз загрозливіші готові охопити навіть цілу країну. Два великі повіти, яловицький та ільфівський, що займають великий простір землі між рікою Яловицею і Дунаєм, зворохобилися зовсім. Селяни нападають на бояр і грабують. Уряд стягає військо з усіх сторін і посилає в збунтовані сторони. Багато бояр і арендаторів утікає до Букарешту"

ВАВИЛОНСЬКА ВЕЖА.

В новинках читаємо: „Вавилонську вежу, яку будують у Парижі на виставу 1889 р. до висоти 15 поверхів, витягнули вже на 100 метрів вгору. Кошт будови обрахований на 8—10 мілїонів франків, до чого уряд причиняється сумою півтора мілїона". (Не треба хіба додавати, що це мова про відому вежу Айфля у Парижі, високу на 300 метрів).

КРОВАВИЙ СНІГ.

„Кровавий сніг упав в ошмянському повіті (Виленщина) дня 16-го і 18-го марта при морозі 28 ступнів. В обох тих днях падав він по пів години і покрив землю на просторі чотиромилевого луча немов кровавою плахтою. Коли сніг зібрали в миску і він стопився, залишив по собі ніжну рожеву смугу".

Запропастили народнє добро.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

Тема, яку започаткував п. О. Оницько в „Ділі" під цим наголовком, нас бориславян дуже цікавить. По 10 роках безконтрольної господарки народнім майном, по цілковитому знищенні та здеморалізуванні всіх ще здоровнх решток, фундатор ставить аж надто скромний прилюдний запит, чи добре улокував він свій дійсно княжий дар. На це потішає його о. І. Ліщинський, б. парох Бориславa („Діло" з 27. III. т. р.), що майном цим опікується т-во „Українська Захоронка", з чого виходить, що з даровизною п. Оницька все в найкращому порядку. А в дійсности є зовсім инакше і певно не по бажанням п. фундатора.

Перш за все т-во „Українська Захоронка", точніше „Руска Захоронка" бо так дійсно це т-во ще до нині називається як 40 прц. уділовець у Народнім Банку в Бориславі мало за свою пайку рівно один голос, як це діється у кожній кооперативі. Такий самий один рівновартісний голос мав і кожний той, що для помочи зложив на уділ 1.50 зол. (п. Р. К.).

В тім стані т-во „Руска Захоронка" на хід справ над площею п. Оницька не мало ніякого-сенького впливу. Кооператива мала свої керуючі органи, а саме: головою Надз. Ради був майже весь час б. парох о. Іван Ліщинський, який разом з Нада. Радою іменував головним директором Ілька Яворського, що був директором увесь час від основання до кінця 1936. р. Ніхто інший, лиш вони оба відповідальні за повне банкрутство веденої ними кооперативи, котру, як рідко коли, в основах прекрасно вивінновано. Дістала вона площу від п. Оницька, готовий дім від п. Сасика і готівку до обороту від громадянства.

Каже о. Л., що „управа зробила помилку, розбудовуючи дім Банку" (Народній Дім). Не управа, але Надзірна Рада за головства о. Л-го. Коштувати це мало „майже 50,000 зол." На мій рахунок кошти будови обтяжили кооперативу на 27.000 зол. А саме: першу добудівку покрито чиншом кіна і лишилося довгу 10.000 зол. (так все представляли на З. Зборах Банку). Другу добудівку ухвалила Н. Рада на 13.000 зол. Додаю ще 4.000 зол на викінчення згрубша, яке перевела управа на власну руку без дозволу Н. Ради.

Стверджую, що ці добудівки давно вже могли бути заплачені, хочби самим чиншом з кіна. Бож і каже о. Л., що „чинш давав початково 8.000 зол і впав на 3.000 зол. річно", то це робить за 9 літ квоту 45.000 зол., якою можна було все сплатити і з відсотками. Навіть коли взяти під увагу, що умова з кіном, яку робили о. Л. як голова і І. Яворський як директор, не є така знаменита, коли кіно за останній рік заплатило за салю на 400 місць, операторню, бальконі, 2 почекальні і т. д. всього аж 1721.90 зол. згідно з контрактом, заключеним на 4 роки, то все таки кошти добудівки могли бути і цим покрити. Таку світлу умову зробили господарі народнього майна, винаймаючи прекрасний об'єкт за ціну 3-кімнатного мешкання в Бориславі.

Каже о. Л., що субвенції від громад „воєвідство зовсім посчеркало". Це неправда. Субвенції ввесь час були і є ще до нині. Право побирати субвенції з громад узурпував собі І. Яворський і з цих грошей перед ніким не розчислявся, не вважаючи на численні зазиви устні й у часописах. Були часи (1931-2 р.), коли всі товариства зрікалися субвенцій у користь Народнього Банку, щоб його „санувати". Сама чит. „Просвіти" в той спосіб має аж 2.000 зол. на уділ у збанкротованому Банку.

І. Яворський всякі труднощі Банку заспокоював субвенціями. Передостанню ліцитацію Народнього Дому рятував також субвенцією 500 зол. з „Підойми" в Дрогобичі.

Дивно, що о. Л. береться дурити людей, будьто би „Зембанк ненадійно зліцитував Народній Дім". Так голова Надз. Ради це добре знає, що в цій справі почав Зембанк скарги вже 2. IX. 1932. до ч. ЦВЙ 2309/32; екзекуція на Нар. Домі почалася 16. IV. 1934 до II км. 907/34; перша ліцитація відбувалася 12. X. 1936 і щойно 19. IV. 1937. до II Км 250/37 по пятьох роках тяганини Зембанк перевів ліцитацію. І це все для голови Нада. Ради ненадійно?

Цікаве також, за які довги продано Народній Дім. Чи за „позичку 2.000 дол."? Трохи інакше. Письмо Зембанку ч. 13779/37 виясняє, що за такі довги: векслі пп. М. Штіґляна, А. Бесараба й О. Волянського, про які відомо всім, що ті пп. свої довги до Народнього Банку вирівняли, векслів з поворотом не дістали, та проте їх довг фігурує як неуморений. М. Кузан з Губич такий свій довг аж двічі вирівнив, однак ще все „винен" і за це зліцитовано Народній Дім. Далі П. Драган каже, що ніколи в Банку нічого не зичив і нічого Банкові не винен, а вкінці має Зембанк претенсії за векслі на 483 дол. з 5. VII. 1932, на 112.50 дол. з 10. IV. 1931 і на 224 дол. з 26. VI. 1931 з підписами: о. І. Ліщинський, І. Яворський. Булоб добре, щоб о. Л. дав уже раз на це удокументоване, а не голословне вияснення.

Вже 1. XII. 1934 оцінено Народній Дім на 56.618.60 зол. Одначе Народній Банк вів його до самого остатку у вартости 168.000 зол., бо так лише можна було рятуватися перед конкурсом, а конкурсу о. Л. та І. Яворський дуже бояться (прокуратор!). У цій позиції пропало народнього майна на 112.000 зол.

На гіпотеці допустив Банк до обтяження 57 993 зол., а разом з коштами й відсотками кругло 81.000 зол. Дім продано на ліцитації за 41.000 зол., то шкода, яку понесли лише табулярні віритслі, сягає 40.000 зол. Чиж це не народнє майно?

А віритслі із щадничих вкладок? Цих є теж на квоту кільканацять тисяч. Між ними люди, колись визначні патріоти, нині у крайній нужді, як нпр. п. Макаренкова, вдова по емігранті в Перемишлі. Кооп. „Кипячка" впала тому, що ввесь свій капітал має у Народньому Банку. Де те все Банк подів? Чи також на прибудівку? Хіба ні.

„В додатку довжники не сплачували довгів." Отче голово і світла дирекціе! Хто? Тих 2.932 зол. 70 сот. та це при вашій господарці

Веснянні новини
в паризькій БІЖУТЕРІЇ, шкіряних ТОРБИНКАХ, ПАРАСОЛЬКАХ і ін. поручає християнська фірма
„Bijou" — Тадей Сл вінський
ЛЬВІВ, УЛ. КІЛІНСЬКОГО 2.

на один лик. Зрештою ви добре знали, кому давали позички, бо навіть постеруновим та іншим нечленам сусідам.

Отже не диво, що при такій господарці попадає І. Яворський щораз частіше в конфлікт з прокураторією. Ріжні покривджені часто повідомляли про цю „опіку народнім добром", а останне слідство до ч. С. 61/37 ще не скінчене і кажуть, що скінчиться актом обвинувачення. Навіть терпеливий Р. С. У. К. (ч. 1076/37) зробив донесення до прокуратури з арт. 189 к. к.

А з тим „моральним наглядом" над захоронкою ліпше було не зачинати. О. І. Ліщинський, „довголітній голова", є засуспендований владикою і не вільно йому правити Служби Божої. Нинішній голова Р. З—ки І. Яворський скаржить до суду за образу словом „хрунь" (Ш. Ка 1037/37, вирок 4 тижні), а пускає плазом слова тої самої жінки „злодій — ти вкрав". Не даром „Слово Народове" з 26. ІІІ. ц. р. так хвалить о. Ліщ—ого і „Руску Захоронку". Про фінансову справу захоронки старається в цілости Христ. Громада, але в той час „моральний нагляд" виставляє векслі, які йдуть до протесту, а домик, що лишився ще захоронці з фундації п. Ониськ а, вічно стоїть перед ліцитацією. Це моральне? А зрештою „Руска Захоронка", на жаль, не має навіть права до цього нагляду, бо на основі статуту Фондації Християнської Громади ім. маршала Пілсудського має його виконувати комітет, затверджений Фондацією.

Інж. Іван Озаркевич.

Від Ред.: Цей лист містимо очевидно на відповідальність автора. При цьому завважуємо, що в справі поміщення цієї статті інтервенювало у нас кільких поважних громадян — устно і на письмі.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНСІОНІВ!
Всіляка обстанова для пансіонів
ПАВЛИНА ЛЯНДАВ
СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ, ЛЯМП ЕЛЕКТР. І НАФТОВИХ
та випозичальня начиння на шлюби і забави
Львів, вул. Казимира Великого 17.

Кантон збомбардований.

З Ганків повідомляють, що 51 японських літаків збомбардувало Кантон; 36 осіб убитих, 142 ранені. Це найповажніша атака японських повітряних сил на Кантон.

ЯПОНСЬКІ ПЕРЕМОГИ НА ПІВНОЧІ.

Війська, що ведуть наступ у південній частині провінції Шансі звели минулої суботи 7-годинну завзяту битву у горах біля Вусіяну з китайськими військами в силі 10.000 людей. Китайці відступили в паніці, лишаючи на полі бою понад 2.000 вбитих і ранених. Одночасно японці розбили наглим нападом китайську частину в силі понад 500 людей з 132. дивізії. Цей відділ намагався зробити наступ над Жовтою рікою. Японці захопили великі припаси военного матеріялу.

Нові дипльоматичні представники в Римі.

Мусоліні прийняв у Венецькій Палаті нового німецького амбасадора фон Макензена і відбув довшу нараду з ним.

У понеділок рано причалив до Неаполю на японському кораблі посол Манджурії при італійському уряді Суляочін.

Нова змова проти Сталіна і Ворошилова.

Арештування сімох генералів у Москві.

До Риги надійшли вістки з Москви, що в Совітах арештували знову сімох генералів, які стануть перед військовим судом за плянований атентат на Сталіна і Ворошилова. Один з арештованих генералів зізнав, що підчас військової ревії на 1. травня ц. р. задумували кинути бомбу на Сталіна і Ворошилова.

—o—

Два духовні концерти.

Дня 9. ц. м. відбувся концерт з духовних творів наших композиторів т. зв. золотої доби, улаштований Т-вом „Львівський Боян" у церкві св Спаса. На програму вложилися мало знані два твори Дм. Бортнянського: 1) Господь просвіщеніе моє і 2) Милости Твоя Господи; два твори Березовського: Во всю землю і Не отвержи мене та твір Веделя: Гласом моїм. Концерт був цікавий і всі твори виведено гарно в надзвичайно акустичній церкві під дир. І. Охримовича. Особливе вражіння зробив прекрасний концерт „Не отвержи мене". За мала реклама стягнула мало слухачів. Дивно, що з кругів духовенства крім місцевих священників не було нікого.

Дня 17. ц. м. улаштував хор питомців Духовної Семінарії духовний концерт у семінарицькій церкві. Відспівано: Дегтярева: Помилуй мя Боже, Архангельського: Помишляю день страшний, Бортнянського: 1) Возведох очи мої, 2) Услиши Боже глас мой і 3) Скажи ми Господи та твори двох чужих авторів: Кордапса: Христе Спасе і Мартінія: Сумна душа аж до смерти. — Найкраще вийшли твори Дегтярева й Архангельського, підчас коли творів Бортнянського, знаних і доволі часто співаних, не виведено якслід. Передовсім деякі місця перерібки з мішаного хору на мужеський потребують поправок; але більшою хибою виконання було невірне пристосування темпа; всі фуги в творах Бортнянського були за повільні; не можна зі скорого темпа робити зовсім повільне. Добір солістів теж не був щасливий, бо голоси не рівноважились і не конче чисто інтонували (особливо тенор). Оба твори чужих авторів неефектовні і далекі від краси інших виконаних творів. Хор у цілости (при слабо обсаджених басах) звучав гарно, вирівняно й віддзвучено.

Мельоман.

ДР ІВАН КОПАЧ. 6

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

Так можемо вірити й надіятися вряд із нашим великим Шевченком:

„Орю
Свій переліг, убогу ниву,
Та сію слово: добрі жнива
Колись то будуть!..."

Він орав та ще й приспівував собі 5. X. 1860, пять місяців перед своєю смертю, що наступила вже 26. II. 1861 (обі дати по новому стилю):

„Орисяж ти, моя ниво,
Долом та горою;
Та засійся, чорна ниво,
Волею ясною!
Орисяж ти, розвернися,
Полем розстелися,
Та посійся добрим житом,
Долею полийся!
Розвернисяж на всі боки,
Ниво, десятино!
Та посійся не словами,
А розумом, ниво!
Вийдуть люде жито жати —
Веселії жнива!...
Розвернисяж, розстелисяж,
Убогая ниво!"

Так і ми співаймо собі з нашим великим поетом і — надіймося. А він твердо надіявся разом зі старозавітним пророком Ісаією (по єврейськи: „Еша-ягу", т. зн. „Ягве помагає", жив коло р. 700 пер. Хр.), прочитавши його XXXV. главу (25. III. 1859):

„Тоді як, Господи, святая
На землю правда прилетить
Хоч на годиночку спочить,
Незрячі прозрить, а кривії
Мов серна з гаю помайнують;
Німим отверзуться уста,
Прорветься слово як вода
І дебр-пустиня неполита
Сцілющою водою вмита
Прокинеться і потечуть
Веселі ріки, а озера
Кругом гаями поростуть,
Веселим пташтвом оживуть..."

А як свіжий салдат-засланець „На Різдво" (24. XII. 1848) писав своєму сердечному другові Лазаревському з острівця Кос-Арала на Аральському озері в далекім пустиннім Туркестані:

„Щож діяти маю?
Требаб вмерти, так надія.
Брате, не вмирає."

А три роки передтим ще на Україні висипує собі в поемі „Кавказ" (датований: Переяслав 18. XI. 1845) свою непохитну віру:

„Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля;
І неситий не виоре
На дні моря поля;
Не скує душі живої
І слова живого,
Не понесе слави Бога,
Великого Бога!..."

А яка глибока і повсякчасна була побожність Шевченка в цілому його життю, це нехай посвідчить нам найліпше сам він як свіжий ще рекрут-заточенець із Орської кріпости в р. 1847:

„Мені тринадцятий минало,
Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сяяло,
Чи так мені чого було —
Мені так любо, любо стало,
Неначе в Бога...
Уже прикликали до паю,
А я собі у бур'яні
Молюся Богу, і не знаю,
Чого маленькому мені
Тоді так привільно молилось
Чого так весело було.
Господне небо і село,
Ягня, здається, веселилось
І сонце гріло, не пекло."

І не дайся, дорогий земляче, одурити тепер большевицьким чи іншим мудрагелям, які з Шевченка роблять собі нині апостола т. зв. „безбожництва". А навіть не дайся збаламутити й деяким тут і там принагідним висловам самого поета, як от напр. із т. зв. ідиллі „Якби ви знали, паничі" з р. 1850:

„Мені аж страшно, як згадаю
Оту хатину край села.
Такії, Боже наш, діла
Ми творимо у нашім раю,
На праведній Твоїй земли!
Ми в раю пекло розвели,
А в Тебе другого благаєм.
З братами тихо живемо,
Лани братами оремо,
І їх сльозами поливаєм.
А може й те ще... Ні, не знаю,
А так здається. Сам еси...[1])
(Бо без Твоєї, Боже, волі
Миб не нудились в раю[2]) голі!)
А може й сам на небеси
Сміешся, батечку, над нами
Та може радишся з панами,
Як править миром..."

Тут поет, очевидно, висловлює терпко тільки своє велике невдоволення і пересердє з приводу тої дивної і незрозумілої для нього резгідности, яка все і всюди в людськім життю була, є і дальше буде між ідеалами та йог тільки дуже недосконалим у життєвій практиці людській осягом.

То є своєю дорогою найтрудніша і вічно свіжа та актуальна фільософічна (а можна би сказати: рівночасно соціольогічна й етична і релігійна) проблема. Теоретично Шевченко її собі не розвязав таки мабуть і до самої своєї смерти, як то видно з кількох його поезій з останнього року його життя, напр. „Гимн черничий" (з 20. VI. 1860) або з крицевого короткого епіграму (з 5. XI. 1860):

„І день іде, і ніч іде...
І голову схопивши в руки,
Дивуешся: чому не йде
Апостол правди і науки!"

(Докінчення буде).

[1]) Треба догадатися: „винен тому".
[2]) Т. зн. тут на отій нашій прегарній земл

Сторінка без політики.

В погоні за перепусткою та... жінкою.

Сьогодні кордони усіх майже країв для чужих зачинені, одначе політичні умовини в багатьох державах такі, що сотні тисяч осіб, викинені поза скобки життя у власній державі, примусово скитатися на чужині вічними емігрантами. Не дивниця, що в такому стані, який триває вже поверх 20 літ, повстав по великих містах ріжних держав своєрідний „промисл", якого завданням фабрикувати та підробляти паспорти й ріжні особисті документи. Подяжу створює попит, а цей — ніде правди діти — у таких обставинах дуже великий.

Паспорт та дозвіл на перебування в такому чи іншому краї — ось ті важливі документи, що для сотень тисяч політичних і неполітичних емігрантів творять основу існування та заробітку на якийнебудь прожиток.

Чи тоді дивуватися, що в такому Парижі, Льондоні, Брюселі або Антверпені існують окремі шайки, що займаються торговлею перепусток. Є там окремі шишки, до яких втаємничені члени спрямовують клієнтів. За кількасот франків емігрант дістає паспрот, який хоче: французький, американський, голяндський, англійський...

ТОРГОВЦІ ПЕРЕПУСТКАМИ.

Документ зі знимкою власника, всіляких стемплі, опис лиця теж згоджується — більш менш.

І в додатку це правдива перепустка, а фальшована.

Це може й неймовірне, одначе правдиве. Без сумніву існують підробювачі паспортів, як існують підробювачі грошевих банкнотів, поштових марок, стемплів, тощо, проте вони творять виїмкових злочинців, яких не стрінете в рядах „звичайних" торговців паспортами. Хтож із них трудився би до тієї міри, щоб лагодити кліші, папери з водяними знаками і т. д., коли багато лекше можна здобути автентичну перепустку.

В Англії, Франції, Голяндії, Бельгії та ще в кількох інших краях дістати закордонний паспорт незвичайно легко. Всюди є чимало нужарів, безробітних, які за малий гріш готові виробити собі паспорт, щоби відтак продати його купцеві. Кожний такий купець має добільше число автентичних перепусток, тимбільше, що уряд, який їх видає, ніколи не цікавиться, чи той, якому видали паспорт, справді виїхав, чи залишився в краю.

Купець здобуває таким способом більше число перепусток. Коли приходить клієнт, вибирає між ними найвідповіднішний, значить такий, що найбільше підходить описом лиця до клієнта і справа полагоджена.

Опис життя в кожному документі такий загальний, що в багатому виборі перепусток, яким диспонує торговець, завжди можна найти таку, що відповідає потребі. Одинокою перешкодою є заміна знимки. Знимка і печатка творять одинокі два моменти, які торговець мусить підробити. Очевидно, що спецам не робить така дрібничка великого клопоту.

БОРОТЬБА З ТОРГОВЦЯМИ ПЕРЕПУСТОК.

Недавно радив в Антверпії конгрес представників поліції, на якому широко обговорювали справу т. зв. автентичних підроблених паспортів. Знавці стверднли, що бодай пів мільона емігрантів в Европі послуговується під цю пору такими саме перепустками.

Шукаючи засобів до боротьби з тим лихом, брали на конгресі між іншим під увагу проект, щоби засобльовати кожну перепустку у дактильоскопійний відтиск власника документу. Одначе проект не дістав повного признання, тому, що всі признали, що він у практиці невикональний.

Справджувати, чи відтиск пальця власника документу той самий, що на перепустці, значить завдавати собі труду, який вимагає довшого часу. В такому разі на всіх прикордонних станицях треба було би держати армію урядовців-дактильоскопів, які свою роботу мусілиб виконувати у незвичайно скорому темпі. Коли цілу сотню перепусток треба оглянути підчас короткої задержки поїзду — така концепція мусить практично провалитися.

СВАТИ ПОЛІТИЧНИХ ПОДРУЖ.

Такий підроблений паспорт має значіння тільки тоді, коли йде про сам перехід кордону, за те не має він ніякої вартости для того, хто бажає постійно поселитися в якійсь державі. У таких випадках торговців паспортами заступають подружні бюра.

У більшості держав панує закон, що жінка дістає громадянство того краю, якого громадянином є її чоловік. З цього права користає дуже багато емігранток.

У кількох державах жінка не тратить громадянства, хоч виходить заміж за чужинця. За те чоловік, хоч він у тій державі чужинець, здебільша дістає право поселитися та має змогу знайти працю, бо чейже мусить удержати жінку. Такому чужинцеві лекше вже по якомусь часі добитися громадянства.

Такі „подружні дверцята" існують наприклад у Франції, де природний приріст населення дуже малий і уряд приневолений давати громадянство чужинцям, що поженилися з француженками, щоб таким чином рятуватися перед зменшенням народин.

Так само виглядають обставини в Естонії, де багато більше жінок, як мужчин і уряд дивиться крізь пальці на імігрецію мужчин, які розмірно легко дістають естонське громадянство, коли женяться з естонками.

Е. ДУМИН
Львів, Коперника 4.
Поручає на Свята новини жіночі й мужеські.
Мужеські: Капелюхи, сорочки, краватки, рукавиці скарпитки
Жіночі: Панчохи, білля, рукавички, блюзочки, апашки

В Америці божеволіють за телєфоном.

Перед одною з публичних телєфонічних розмовниць у Ню Йорку зібралася юрба людей, дожидаючи, аж добродій, що находився в будці, закінчить розмову. Не зважаючи на те, що час минав і біля будки збиралася щораз більша юрба, „розмовець" не мав навіть думки з неї зийти.

Врешті урвався усім терпець. Вони збунтувалися та витягнули того добродія з будки силоміць. У наслідок тої події він попав у таку сильну атаку божевілля, що його мусіли вмістити в клітці для умово недужих.

Лікарі, які його уважно оглянули, ствердили, що він попав у т. зв. „телєфонічну недугу". Значить, його вічно переслідувало бажання телєфонувати. Коли він находився у своїм бюрі чи помешканні, вічно мав у руках слухальце та накручував все інші числа. Він не міг байдуже терпіти біля публичної телєфонічної розмовниці, щоби не получитися телєфоном, байдуже з ким.

Лікарі-неврольоги ствердили, що крім пяниць та морфіністів живе тепер постійно категорія людей, які хорі на телєфонічне схвилювання.

Недужі на „телєфонічне божевілля" переходять таке саме лікування, як алькоголіки або наркомани. В кімнаті пацієнта нема, очевидно телєфонічного апарату та стіни не пропускають ні одного телєфонічного звуку. Хорий не має змоги навіть підслухати розмови, яку ведуть телєфоном із сусідньої кімнати.

Наслідки такого лікування сягні до тієї міри, що недужий тільки в пополудневих годинах відчуває потребу телєфонувати. Вночі він спить спокійно, бо вже його не переслідують „телєфонічні сни".

Пацієнт на хдиться на найкращій дорозі до вилікування, що дозволить йому назавжди вибутися несамовитої привички.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

СОВГАНКА В ЛИПНІ.

Совганка в липні, ...не десь у підбігунових окольцях, або у високезних горах. Навпаки совганку в літі хочуть уладити американці на пляжі. Ціла ця неймовірна історія виглядає меншбільш так:

Американка міс Бесс Пастор дістала саме недавно патент на синтетичний лід, що не тане. Той лід продукують не з води, але з ріжних хемічних складників, м. ін. теж із рослинних оліїв. Новий лід називатимуть неолітом. Його вже випробували та одна з фабрик у Толедо (стейт Огайо) почне небавом продукувати штучний лід у великих розмірах.

Один квадратовий метер такого леду коштуватиме імовірно к. 110 зол. Як бачимо, то дуже дешевий той новий лід не буде.

В кожнім разі багаті американці й американки вже тепер ладяться на совганку, яку собі імовірно уладять десь на пляжі. Таким чином у найбільш горячий місяць року, липень, зможуть зони совгатися на леді в купальних одягах. Американський винахід, американське застосування та американські забаганки.

—o—

КІЛЬКО ЛІТ ПЕРЕЛЕЖУЄ ЛЮДИНА В ЛІЖКУ.

Пересічний час людського життя вважають 70 літ. За тих 70 літ людина їсть, спить, говорить, читає і т. д.

Людей цікавило, який час свого життя перебуває чоловік у ліжку, кілько часу зуживає на їдження і т. д. А що статистика — це теж одна з людських нешкідливих маній, то знайшлися теж люди, які докладно обчислили кілько часу зуживає чоловік на ріжні життеві справи.

Беручи під увагу пересічний вік людини — 70 літ, обчислили, що найбільшу частину свого життя перебуває людина в ліжку, бо приблизно 23 роки. Тринацять літ часу тратить чоловік на говорення (статистика не подає, чи ця остання цифра торкається мужчин, чи жінок), 6 літ на їдження і 3 роки на читання. На митя зуживає чоловік півтора року. Зате відпочиває повних 10 літ. З того виходить, що на працю зуживає людина найменше часу, бо ледви 13 літ.

—o—

БІЛЯВКА МАЄ БІЛЬШЕ ВОЛОССЯ, ЯК ЧОРНЯВКА.

Кілько чоловік має волосся на голові? Кажуть, що стільки, що звізд на небі. Найчастіше на таке питання чуємо відповідь: „Сам почисли".

Все таки знайшлися „вчені", які почислили волосся. Вони кажуть, що на одному квадр. центиметрі росте пересічно 300 волосків. Одначе не на кожному місці голови волосся однаково густе. Автім скількість волосся залежить від його барви. Мужчини мають більше волосся від жінок.

Ряжа жінка має на голові к. 88.000 волосків, білявка 140.000, „каштанка" (шатинка) 109.000 і чорнявка 102.000 волосків. На одному центиметрі бороди має повнолітній мужчина 23—30 волосків.

Хто не вірить у таке обчислення, хай сам собі волосся почислять.

—o—

ПЛАЩІ Й ЛІЖНИКИ З ДЕРЕВНОЇ КОРИ.

У полудньево-американській республиці Еквадор росте дерево, яке туземці називають „Денеха гуа". Кору цього дерева переробляють на свого роду повсть. Індіяни роблять із тієї повсти ліжники та матеріял на шатра. Коли кору того дивного дерева виварити й вичесати, то можна з неї дістати волокно, що нагадує бавовну. З того волокна індіянські жінки прядуть матерію, що нагадує фляпелю, дуже тривку й відпорну на впливи дощів та слоти. З тієї матерії носять індіяни плащі.

—o—

КОЖНА НІМЕЦЬКА РОДИНА ВЖЕ МАЄ РАДІО

В дні 1. п. м. нарахували на терені цілої Німеччини (ще без Австрії) 9,574.791 радіоабонентів, значить на 85.454 абонентів більше, як місяць тому. Якщо рахувати, що кожна німецька родина складається з 4 осіб, то в такім випадку майже кожна німецька родина вже має радіоприймач.

ВЕСЕЛЕ.

Аматор театру.

— Я чув, що ти вже був чотири рази зчерги на цій пєсі. Чи вона справді така цікава?

— Ні, навпаки, остання „шміра"! Але там у пєсі приходить один вломиник, який усе так неймовірно по дурному робить, що його рішуче одного дня зловлять. І саме при цьому я хотів би бути.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ГЕРГАРД ГЕЗЕМАН

Утеча

Повість. 224 сторінок.

Переклав ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

Із воєнної епопеї геройського сербського народу. Сербія очима німця, що відступав перед німецькою армією.

Зі судової салі.

В ОБОРОНІ СВОЄЇ ВІРИ.

Процес за вбивство дослідника св. Письма Юрка Кукури в Тумирі перед окружним судом зі Станиславова на виїздній сесії в Галичі вже закінчився.

Дня 13. ц. м. пересунувся перед трибуналом ряд прокураторських свідків, які частинно потверджували тези акту обвинувачення. На загал свідки у своїх зізнаннях плутались і не могли подати, коли то о. Дерлиця вибито намовляв бити дослідників св. Письма і хто такі слова згаданого священника чув. Щодо самого вбивства Юрка Кукури свідки зізнали, що смертельний удар він дістав вже по відході з дому Анни Березніцької на дорозі, у віддаленні 30 метрів від дому Анни Березніцької. Переслухані дослідники письма — це в більшости римо-католики, які формально з римо-католицької церкви не виступили, старались поширити секту поміж грекo-католиками і довели до виступлення греко-католиків зі своєї церкви.

Дня 14. ц. м. зізнавали свідки оборони. Вони ствердили понад усякий сумнів, що пбдс. о. Дерлиця остерігав лише у своїх проповідях громадян перед хибною наукою дослідників св. Письма і ніколи не взивав парохіян, щоб їх били. Свідки ствердили, що дослідники св. Письма допускались ріжних богохульств і тому в Тумирі було велике обурення на них. Подія в дні 10. січня 1937. р. була реакцією на зневагу святого хреста, що його допустились дослідники 9. І. 1937 р. Тому то дня 10. І. 1937, громадяни Тумира самочинно зареагували на зневагу своєї релігії та постановили прогнати дослідників зі села. А що дослідники добровільно не хотіли уступитись, почали їх викидати з дому і тому прийшло до бійки між одними та другими.

Дня 15. ц. м. промовляв прокуратор та всі три оборонці: **м-р Володимир Бачинський, д-р Володимир Мурович — оба з Галича і д-р Воляиський —зі Станиславова.**

По промовах оборонців трибунал видав по нарадї такий присуд: 1) **Василя Стеблинського** засудив за провину зі ст. 230 § 2 і 163 к. к. на приміщення до поправного заведення без приднесення виконання кари; 2) **Ксеню Гаву** теж на приміщення в поправнім заведенні, але з припиненням кари; 3) **о. Ярослава Дерлицю** за провину зі ст. 154 кк. на 1 рік вязниці з припиненням виконання кари; 4) **Михайла Гапяка**, 5) **Василя Комаря**, 6) **Марка Конопацького і 7) Василя Сегединя** по 1 році вязниці без приднесення виконання кари; 8) **Олексу Пшінку** на 14 місяців; 9) **Івана Стельницького**, 10) **Михайла Бойка, 11) Дмитра Бойка, 12) Яна Пйотровського, 13) Прокопа Багриновського і 14) Миколу Гаву** по 8 місяців; 15) **Маланку Бідочко, 16) Дмитра Волошина, 17) Михайла Чмира, 18) Василя Саранчука, 19) Михайла Гояна, 20) Маланку Комар, 21) Антона Пилипяка, 22) Павла Пятку, 23) Якова Магуса, 24) Степана Кукуру, 25) Петра Бойка, 26) Василя Кукуру і 27) Теодора Бойка** по 6 місяців вязниці; трьох підсудних: Стефана Стеблинського, Василя Гояна, та Івана Гояна трибунал увільнив від вини і кари. Деякі засуджені приняли присуд, інші зголосили апеляцію.

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ БУВШИХ ВИХОВАНЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ У СТАНИСЛАВОВІ.

Станиславівська українська гімназія, хоча молода своїм існуванням, стала життєвою школою та криницею знання для тисячів української молоді. Через її мури пересунулося вже 25 річників абсольвентів, що покинувши школу, пішли в життя, до боротьби за ті національні й моральні ідеали, що їм їх всщіплювали їхні виховники на шкільних лавках.

Багато зпоміж них нема між живими. Ті, що живуть, розбрилися по світі, працюють у своїх професіях, займаючи часом чільні місця на ріжних ділянках нашого зорганізованого життя.

Поза зїздами поодиноких річників абсольвентів не було нагоди скликати всіх б. вихованців цієї гімназії, щоб наглядно ствердити, які висліди праці дала виховна діяльність нашої гімназії та навязати і скріпити вузли приязни, що часом порвалися і пішли в забуття зараз після залишення шкільних мурів.

Кермуючись тими спонуками й фактом, що 1938 рік — це рік 25-го й останнього іспиту зрілости на основі старого класичного типу гімназії, Організаційний Комітет, зложений з б. вихованців цієї гімназії, поставив собі за ціль скликати зїзд усіх б. вихованців цієї гімназії та покликати до життя товариство б. вихованців української гімназії у Станиславові.

Дату зїзду назначено на день **3. і 4. вересня** 1938 р. Комітет займається підготовою зїзду й виданням пропамятного альманаху. Тому просить всіх б. вихованців гімназії: 1) надсилати матеріяли та світлини до альманаху; 2) подати своє теперішнє звання і точну адресу; 3) зголошувати свою участь у зїзді найдальше до кінця червня ц. р.

Матеріяли, відповіди та зголошення пересилати на адресу: о. Вапрович Степан, Станиславів, Перацького 11, Духовна Семинарія.

Для переведення цього зїзду конечні відповідні грошеві засоби. Тому Комітет просить всіх б. вихованців нашої гімназії надсилати добровільні датки на пресовий фонд альманаху й кошти зїзду на адресу: Земельний Банк Іпотечний — Відділ у Станиславові ч. конта П. К. О. 504.740 з допискою: Ювилейний Комітет української гімназії у Станиславові.

Заразом просимо слідкувати за дальшими комунікатами, що будуть появлятися у справі цього зїзду в нашій щоденній пресі

ЗА КОМІТЕТ:

Мартинець Теодор, о. Вапрович Степан, Рибчин Іван, Кичун Роман, Ясеницький Олександер.

Усі краєві й заграничні газети просимо передрукувати цей заклик.

НОВИНКИ.

— **Повідомляємо**, що з днем 22. ц. м. переносимо нашу **крамницю з мясарськими виробами** з вул. Замарстинівської ч. 36 на вул. св. Софії ч. 8 і там зможуть вже мешканці цеї дільниці полагодити свої передсвяточні закупи. — **„Центросоюз".** 1—3

— **Нововідкрита** краминця і робітня взуття: Григорій Бодиар, Станиславів, Собіського 38.

— **Кошицьке радіо надає в неділю** 24. квітня в год. 9-ій богослуження з греко-кат. катедри в Ужгороді. Відправлятиме єпископ Олександер Стойка, співати буде хор греко-кат. богословів; в 18-ій годині: 1) єпископ Олександер Стойка „Христос Воскрес"; 2) концерт хору гр.-кат. богословів в Ужгороді. У програмі церковні та світські пісні. В год. 20.05 концерт хору і балалайкової орхестри греко-кат. богословів в Ужгороді. В **понеділок**, 25. квітня передача з Мукачева: год. 9.00 Богослуження з греко-кат. церкви в Мукачеві. Правитиме єпископ Ол. Стойка, співати буде церковний хор. Год. 18. 1) Зарічняк „Великодні звичаї, 2) Концерт, деклямація. **Вівторок**, 26. квітня, год. 18. Концерт діточого хору в Чинадієві, деклямація, продовження діточого хору (народні пісні).

— **Плямистий тиф у Яворівщині.** В селі Новосілки, пов. Яворів шириться пошесть плямистого тифу. На тиф занедужало 22 особи, дві зпоміж них померли. Випадки занедужання на тиф занотовано теж у поблизьких селах. Санітарна влада перевела охоронне щіплення населення, недужих на тиф відокремили.

— **Втеча девятьох бандитів.** Першого дня польського Великодня вдалося девятьом вязням втекти з вязниці в Яслі, де відсиджують кари від 10 до 15 років за ріжні бандитські

напади. Вязні обезвладнили вязничного сторожа Солецького, який зайшов до келії коло 2-ої год. пополудні заманений голосним криком. Опісля відобрали йому ключі і вибігли на подвіря, звідкіля перелізли вязничні мури. Тимчасом вязничний сторож заалармував своїх товаришів і поліцію, яка уладила облаву за втікачами. Шістьох бандитів зловила з тим, що одного важко зранили підчас облави. Його відвезли до шпиталя. Трьом іншим удалося втекти.

— **Вбивство поліційного агента в Золочеві.** В ночі з 17. на 18. ц. м. замасковані напасники напали на двір Шехтерів у Долянові, де забрали 6.000 зол. і машину до писання. У звязку з цим нападом слідчий виділ у Золочеві почав енергійне слідство. Поліційні агенти Ян Бісянік та Йосиф Бернат пішли в понеділок вранці коло год. 5.30 на передмістя Золочева до хати кравця Павла Купчика при вул. Нестора 10, де застали його та жінку. Поліційні агенти заявили, що переведуть ревізію. Агент Бернат залишився в кімнаті разом з П. Купчиком, а Ян Бісенік поліз на стрих. На нього посипалися стріли зі стриху і Бісенік важко ранений упав на двері кімнати, в якій був другий поліційний агент. Це використав напасник, зіскочив зі стриху до сіней і почав утікати у напрямі залізничного шляху. За ним почали стріляти оба поліційні агенти. По кількох хвилинах Ян Бісенек помер. За утікачем побіг вже лише Бернат разом з прохожим, якого вбивник зранив в обі руки та черево і сам встиг втекти. За ним уладила поліція облаву під проводом ком. Даньчука та аспіранта Чайковського й арештувала кілька осіб. Їх переслухує слідчий суддя Повуркевич у присутности прок. Бартля. Прізвища арештованих та інші подробиці слідства тримають в тайні.

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

— **Перед сензаційним процесом у Варшаві.** В четвер 21. ц. м. починається у Варшаві перед окружним судом новий процес за зловживання на шкоду державного скарбу. На лаві підсудних засяде б. директор податкового департаменту міністерства скарбу П. Міхальський, б. посол Ідзіковський, б. начальник скарбового уряду у Білостоці Несюпендзький та промисловці Кавфман і Мязга. Прокуратор притягнув Міхальського і Несьопендзького за зловживання владою, Ідзіковського за присвоєння 23.000 зол., обох промисловців за співучасть в цих зловживаннях. Акт обвинувачення обіймає понад 180 сторінок машинового письма. На розправі будуть зізнавати б. міністри і багато послів.

— **Два вбивства на любовному тлі.** В ресторані Адамського в Познані 24-літній фармацевт Ервін Грабовський застрілив другого дня латинського Великодня свою приятельку танцюристку Брониславу Айхель, опісля сам відобрав собі життя. Причиною вбивства нещаслива любов. Того самого дня в льокалі Тшаски в Закопанім б. урядовець суспільної обезпечальні Ю. Козловський важко ранив свою жінку і сам намагався скінчити самогубством. Козловський стрілив до своєї жінки тому, що вона ввесь час весело забавлялася з чотирьома мужчинами до 2-ої год. вночі й опісля хотіла вийти з одним із них з льокалю. У важкому стані відвезли обоїх до шпиталя.

— **Банкир пачкував девізи і обкрадав військо.** В Белгороді поліція арештувала купця і банкира Любу Любачевича, одного з найвизначніших фінансістів. Любачевича арештувала поліція тому, що в його багажах знайшла митна сторожа при митній ревізії підчас повороту зза кордону підозрілі документи. Любачевича підозрівають у перепачковуванні девіз та зловживаннях при

— **Снігові в Югославії.** В полудневій Югославії падає від 5-ох днів сніг. На відтинку вузької залізниці Скопле-Оріг застряг поїзд у снігових засипах і подорожні мусіли цілу ніч пересидіти в поїзді. Більшість доріг нездатна до комунікації, бо в багатьох місцях сніг лежить на кілька метрів високо.

— **Новий гачок Сталіна на наївних.** „Комсомольская Правда" помістила сензаційне вияс-

ження офіційних чинників у справі приватної власности. Совітський Уряд — пише згаданий Большевицький щоденник — не стерпить ніякого насильства проти приватної власности. Приватна власність є не лише дозволена, але й наказана. Адміністраційна і судова влада обовязана признавати приватною власністю дім громадянина, його живий і мертвий інвентар та предмети щоденного вжитку.

— **70.000 полонених на Сибірі.** Перед кількома тижнями прибув до Нойкірхен в Австрії Павло Рудольф, який від 1916. до 1937. року перебував як полонений австрійський вояк у таборах на Сибірі. Його вислали з робітниками до будови твердинь над манджурським кордоном, звідкіля вдалось йому втекти. Рудольф оповідає, що на Сибірі живе в дуже поганих умовинах ще понад 70.000 полонених вояків, про яких усі забули.

ПАНЧОХИ мат. висорт. **1·60** з прир. шовку **2·25** висорт.
поручає
Магазин Панчіх **„МАНОН“** **Шайнохи 1** (ріг Коперника)

— **Новий транспорт божевільних.** З порту Гавр виїхав корабель „Варшава“ з другим з черги транспортом божевільних польських емігрантів у Франції, яких французький уряд примусово висилає до Польщі як прикрих чужинців.

— **Катастрофа поспішного поїзду.** Минулої неділі, першого дня Великодніх свят дійшло до страшної залізничої катастрофи на шляху Альжир—Оран недалеко Атафс. До катастрофи поспішного поїзду дійшло внаслідок фальшивого пересунення рейок. Льокомотива вискочила з рейок і перекинулася. Спальний вагон, в якому їхали вищі урядовці французьких мандатових територій, зовсім розбитий. Зпід звалищ витягнули пятьох убитих, 12 важко ранених, з яких 5 вже померло. Між убитими є високий урядовець Альжиру Розі, який згинув з дружиною і дітьми. Енергійне слідство виявило, що катастрофу спричинив один француз залізничий урядовець, якого усунули зі служби за нездатність до праці. Його арештували.

— **Великий процес за шпигунство в користь СССР** почався в Кишиневі. На лаві підсудних засів один старшина в активній службі, двох старшин резерви та кількох урядовців. Головний підсудний інж. Нікомов, якого вже раз засудили на 10 років вязниці за шпигунство, був в останньому часі шефом комуністичної молоді в Басарабії й одночасно шефом совітської розвідки на цьому терені.

— **Масова нагінка на чужинців у СССР.** Большевицький уряд продовжує свою акцію повного відокремлення СССР від закордону ліквідуючи на своїй території консулярні станиці чужих держав. Тепер большевицький уряд примушує чужинців, щоб масово покидали СССР. В останньому часі мусіло покинути СССР 5.000 персів; їх слідом має піти ще 13.000 персів. Така сама доля жде 22.000 турків, афганців і вірмен. Така нагінка на чужинців викликала велике невдоволення між мусульманами в Азії. Тому, що большевицький уряд не дає вже віз на переїзд залізницею через Сибір — японський уряд гостро запротестував кажучи, що СССР бере на себе повну відповідальність за наслідки, що можуть прийти внаслідок вимоги, щоб Японія ліквідувала два свої консуляти на Сибірі.

— **Різні вісти.** Природний приріст на Литві в останніх двох роках зріс на 39.5 прц., смертність зменшилася на 15.5 прц. Литва вивезла до Німеччини 17.500 тон бараболь за 700.000 літів. — Югославянський уряд рішив розписати внутрішню позичку на суму 4 міліярди динарів на зміцнення оборони держави і на публичні роботи. — Японський уряд створить нове міністерство „публичного добробуту“. Нового міністра призначать вже небаром.

— **Справлення друкарської помилки.** У 85 ч. „Діла“ в дописі зі Зборівщини має бути „...о. парох Мікола **Гулей**“, а не „Булей“, як помилково надруковано.

— **Пригадуємо.** Пригадуємо всім нашим читачам, що при перших проявах грипи, зокрема болях голови і кінчин, почутті загального знеслення — треба зараз протидіяти і усунути небезпеку, яка загрожує здоровлю. Властиво і доцільно протидіяти: зараз положитися до ліжка і зараз прийде лікар зробити клінічарство Аспірину.

— **Запір.** Фахові спілчища лікарських новаг підкреслюють успішне діяння природної гіркої води **Францішка Йосифа** з людей, які мало вживають руху.

† Посмертні згадки.

МАРІЯ З МІНСЬКИХ СІЛЕЦЬКА.

Дня 8-го квітня ц. р. відійшло стрийське громадянство на вічний спочинок бл. п. Марію з Мінських Сілецьку емер. вчительку у Стрию. Покійна працювала 28 літ при 7-клясовій школі ім. кор. Ядвиги у Стрию, перейшовши на цю посаду з Горлиць, де працювала два роки. У своєму звязку, яке вижила до 1930 р. і в громадському житті належала до чільнійших одиниць. Вийшовши замож за товариша по званню, створила український дім, у якому сходились активні дівчі Стрия. І сама була дуже діяльна. Не було ані одної імпрези ні сходин, у яких Покійна не бралаб участи. Освічена, до того ж із кулінарним хистом, працювала в жіночих журналах, поміщуючи в них приписи на лакомінки, які сама скомпонувала і випробувала. У своїй жертвенности не поминала ніякої народньої цілі і належала до тих рідких одиниць, що в першу чергу дбають про загальні справи і щойно потім про себе. Цим треба пояснити, що Покійна, не вважаючи на добре матеріяльне положення, не лишила ніякого майна. Вічна Їй память!

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Ширші Сходини Народньої Організації Українців м. Львова. В неділю 10. ц. м. відбулись у Львові ширші сходини членів Народньої Організації Українців м. Львова зі звідомленням з діяльности Української Парляментарної Репрезентації в минулій будяетовій сесії. Нарада, в якій взяло участь більшу 100 громадян з усіх дільниць м. Львова, відбувався під проводом голови Осередньої Старшини Н. О. д-ра Степана Баїна. Реферат зі звідомленням про діяльність УПР. виголосив секретар УПР посол Дмитро Великанович. Референт змалював точно дотеперішній будяет на рік 1938, вказав на цілу низку законопроектів, указаних законодатними тілами в минулій сесії, їх вагу для українського населення та змагання УПР, щоб у всіх тих законопроектах по змозі ухилити, а принайменше злагіднити ті постанови, які були загрозливі для українського народу. Після цього реферату посол д-р Ст. Білик подав загальну характеристику відношення уряду та сойму до українських справ і вказав на заготовлені тактики УПР в минулій сесії та причини, які спонукали УПР. здержатись від участи в голосуванні над будяетом. По звідомленні посла Великановича і резюме д-ра Білика порушив деякі справи Львова п. А. Добрянський, вказуючи в першій мірі на загрозу вивласнення площі „Сокола-Батька“, як також звернув увагу на вивласнення другої площі у Львові, власність церкви св. Миколая. Цю другу площу вивласнює магістрат м. Львова під будову міської лічниці, забираючи 10 моргів. У дискусії забирало голос кільких громадян, між ін. о. А. Кантанюк, Пастернак Іван та Л. Домбровський. Слід зазначити, що всі учасники дискусії вказували на потребу якнайтіснішої консолідації національних сил.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З концертової салі. По вдатному виступі у Львові молодий співак д-р Евген Цегельський виступив із концертом у Перемишлі в неділю 3. ц. м., в салі оо. Василіян. Гру і виконання окремих точок не будемо обговорювати, бо про це вже писав рецензент після львівського виступу д-ра Е. Цегельського. У програму речітацію вийшли твори таких композиторів, як: Бах, Бетовен, Лєлю, Сук і Фаль-Крейслер. Скрипкові акомпанював проф. Р. Симович. Виступ д-ра Е. Цегельського у Перемишлі був теж цілком удатним, за що дістав заслужені гримі оплески від слухачів, і крім цього від учениць гімназій гарну житню цвітів.

Закінчення першого самоосвітного курсу. Останній зимовий сезон в читальні „Просвіти“ у Вишатичах пройшов трохи інакше, як попередні. Видно читальні зрозуміли, що діяльности читальні не можна обмежувати тільки до влаштовування аматорських вистав, концертів, фестинів та забав з танцями, але що читальня має далеко важнішу ціль — поширювати освіту шляхом самоосвіти. Змагаючи до цієї цілі видно зорганізувало самоосвітний курс, що тривав цілу зиму, причому лекції відбувалися кожного дня вечором. Курсанти в числі 60—70, що рекрутувались із старших громадян та молоді, головно жіночої (клюкні воліли грати в карти) не зважали увагу ні на непогоду, ні на слабо опрітку салю читальні, ні на пізню пору, але сходились до читальні та радо слухали викладів з різних ділянок. На курсі викладали: Степан Мишта, просвітній організатор, — математику й фізику, студ. В. Павлишин — географію України, І. Литвин — кубікування та кооперацію, д-р Роман Несторович — відомости з медицини і гігієни, Волод. Кубрак — наука про держави та державні люди, Степан Данилко — рідну історію. Деякі предмети, як д-р Несторович, Мишта, Кубрак і Павлишин дояджали з Перемишля. Тут треба підкреслити, що цілою душею курсу був Ст. Данилко, який всюди відмагав цій справі. В неділю 3 ц. м. відбулося святочне закінчення тримісячної праці курсу. Досить обширну салю читальні виповнили по береги старші громадяни, що прийшли послухати, чого навчились їх діти. Це була справжня насолода слухати, як курсанти давали на питання добрі відповіді. На закінчення цього першого у повіті самоосвітного курсу промовляли: від читальні голова О. Федевич, від філії „Просвіти“ В. Чайковський, від громадян Вишатич В. Пашуля, І. Хитра, Степан Данилко та звінці Волод. Кубрак член від філії „Просвіти“. Врешті одна з курсанток склала в коротких та скромних словах ширу подяку організаторові курсу С. Данилові, референтом за виклади та Філії „Просвіти“ за допомогу у переведенні курсу.

З викладової салі. Заходом Видділу „Учительської Громади“ і Т-ва Наукових Викладів ім. П. Могили відбулися в салі „Української Бесіди“ два чергові викл. дні: в неділю 8-го п. м. дуже цікавий і актуальний виклад на тему: „Завдання суспільної економії, який виголосив інж. Микола Деревляно. На другу неділю прибув до Перемишля доцент краківського університету д-р В. Кубійович, який виголосив незвичайно цікавий і приступний виклад на тему „Полісся у науковому освітленні“.

„Дітвора Рідній Школі“. В четвер, 14-го п. м. діти всіх перемиських захоронок і народніх шкіл влаштували в салі „Народнього Дому“ імпрезу, з якої дохід призначили „Рідній Школі“. Програма цієї імпрези багата та різнохарактерна, а гарне виконання маленьких діяток дало нагоду провести час у великому задоволенні. Справжньою атракцією були „Комедіянти“ — скеч цілий виконали діти захоронки Т-ва Охорони Дітей та перший оркестра дітей бурси ім. С. Петлюри.

Загальні Збори Міщанської Каси відбулися в понеділок 11-го ц. м. у власній домівці. Збори відкрив один з живучих ще основників Міщанської Каси, урядуючий заступник голови Надзірної Ради д-р В. Загайкевич. Стверднивши, що Збори скликані згідно з законом та, що їх ухвали будуть правосильні, згадав померших у діловому році членів М. К. д-ра П. Войтовича і д-ра Прийму, яких память прибулі вшанували встанням з місць. Після того коротко розказав про означіння М. К. для перемиського українського міщанства, для розвитку купецтва та промислу. Після прочитання протоколу з попередніх зборів дир. О. Ярошевич у звіті звернув увагу, що у звітовому році М. К. почала обслуговувати купецтво, ремісництво і промисл, дуже поширила свої агенди і має виглади на кращий розвиток. Звіт був обширний та і докладно представив зібраним діяльність М. К. Після відчитання звіту РСУК з переведеної ревізії і позитивного письма на внесок Контрольної Комісії Збори затвердили білянс та одноголосно ухвалили висловлювання членам абсолюторію, а Дирекції і Надзірній Раді, зокрема заступникові голови д-рові В. Загайкевичеві, висловили повне довіря. На внесок Дирекції прийняли препімвар будяету та зміцнили деякі точки статуту.

Дітвора Шевченкові. В сені роковини вакупу Т. Шевченка з ініціятиви дітвори вселюдної школи ім. М. Шашкевича склала в четвер, вполудне, у великій салі „Народнього Дому“ поклін невабутньому Пророкові. Салю виповнили діти вселюдних шкіл, під проводом учительського збору, батьків та запрошені гості. Програма свята невелика, бо всього три точки, була дуже оригінальна. Свято почалось „Заповітом“ у виконанні дитячого хору. Вступне слово, повне змісту, дуже гарно та сміло виголосила уч. V-тої кл. Ярослава Ярош. Остання точка — оживлена картина „Слідами Тараса“ — була дуже оригінальна і своїм змістом незвичайно повчальна. Свято, що закінчилось національним гимном, зоставило у серцях дітвори незатерте враження.

ТОВМАЧ.

Шевченківський концерт у Товмачі відбувся 7-го квітня п. р. Найкраще вийшла деклямація „Думи мої“, яку виголосила сімлітня Леся Чапленківна. Друга деклямація „Катерина“, вчасна вислід утомлива декляматорку п. Б. Рицдич. і публіку, бо за довга. У підготові хорів слідно було чимало праці. Коли всеж були деякі недотягнення, то не треба приписати тій обставині, що замало було мужеських голосів. Вступне слово виголосив В. Чапленківський.

Академія в честь Кобилянської відбулася в неділю, 10-го квітня п. р. Публіки, головно жіноцтва, було небагато. Вступне слово виголосила п. Макухова. Була це немов показова лекція, як під оглядом змісту та форми повинні виглядати концертові промови. Добре обдуманий, але більше науковий, як популярний, реферат про життя Кобилянської прочитала трохи за скоро п. М. Штіглянівна, П. Е. Романівна, яко деклямувала „Для тебе все“ У. Кравченко, виказала небуденну речітаторську здібність. Дует п. Л. Плавюкінрої та Е. Ріпецької вийшов, як на перший їх виступ гарно, Сольоспів „Волгарин“ — композиція місцевого катихита, о. Плавюка, виконала п. Л. Плавюківна. Ця точка програми зробила на присутніх найкраще враження, прекрасною вастроєвою мельодією та справді мистецьким виконанням.

Наладнуймо співпрацю. Заходом місцевої філії С. Т. в Товмачі відбулося 12-го квітня у. р. засідання

Агрономічної Колегії. Агрономічна Колегія складається з представників філій С. Г. та тих установ, що зацікавлені в агрономічній праці як напр. Районові Молочарні, Кооперація для загального закупу і збуту. Мета Колегії: налагоджувати та узгіднювати співпрацю між окремими товариствами в господарській ділянці. На згаданому засіданні не було представників усіх зацікавлених установ. А шкода, бо у господарській ділянці є так багато праці, що взявть там, де здавалосяб, що все якнайкраще налагоджене, таки треба сходитися та спільно нарадитися, як на майбутнє працю поліпшити, поширити та поглибити.

Не було кому слухати виkладу. Здавалося, що вже нарешті товариство „Українська Бесіда" започаткує працю серед міської інтеліґенції. У тій цілі на день 12-го квітня ц. р. заповіли реферат п. з. „Сварга і Вишенський". (Два типи релігій). Тема не тільки цікава, але навіть дуже актуальна, особливо тепер, коли треба активізувати нашу провідну верству. Та, на жаль, зійшлося так мало цікавих, що реферат не відбувся. Цузаємо, що це тільки випадок, з якого не можна робити ніяких висновків. Провід „Української Бесіди" повинен дальше вести свою працю не оглядаючися на деякі невдачі та перешкоди, а наша інтеліґенція повинна не тільки увалями, але і вчинками підтримувати працю Товариства.

Спорт.

ПОГОНЬ — БУДАФОК 1:1 (1:0).

Гра погоні, на низькому рівні в деяких моментах навіть брутальна. Будафок грав у першій половині рішуче слабше, як минулого дня. У другій половині замітно поправився, всеж таки таких гарних акцій, як на метчу Україна — Будафок, ми не бачили. Погонь переводив ще в першій половині доволі складні акції, у другій половині обмежувалась виключно до дефензиви. Погонь стріляла ворота з карного, вирівняв Будафок у другій половині по гарній акції нападу зі стрілу лівого крайника. Останніх 15 хв. грали мадяри в десятку, бо судця виключив їх правого крайника за фавль із грн. Все таки Будафок далі переважав і в передостанній хвилині малощо не осягнув перемоги, коли правий лучник скермував мяч головою у ріг воріт, однак Альбанський оборонив.

Суддював слабо п. Гоєік. Видів к. 2,500.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ДРОГОБИЧ. **Юнак — Корона 6:3 (2:1).** Ворота для Юнака здобули Здобинюк, Шпікер і Шевчик по 2. Для Корони Глухий І (2) і Глухий ІІ. з вільного. Суддював п. Кухар.

ЛЬВІВ, **Чорні — Гасмонея 3:1 (3:0).** Гра на доволі доброму рівні і взагал рівнорядна. Чорні краще використали підсобні ситуації. Ворота для Чорних здобули: Немєц і Журковський, для Гасмонеї Пінус. Суддя п. Гловач із Перемишля.

По цих двох метчах Чорні закріпали свою позицію лідера, здобуваючи 24 пункти. Позатим змін зайшли тільки в долині табелі, де Юнак покинув загрожене передостаннє і висунувся на 11. місце. На 13. місці опинилася Корона.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА А-КЛЯСА.

ТЕРНОПІЛЬ. **Єгуда — Поділля 3:0 (3:0).** Цей метч перервали в 55 хв. при, тому що публіка вдерлася на грище і спинила метушню та бійку. Цілу авантуру спричинив слабий суддя п. Оберферст, який входив у дискусії з гравцями і дозволяв на гостру гру. Халепа почалася від того, коли суддя за якусь провину воротаря подиктував карний мет. Лад завела на грищі щойно поліція. Мабуть новий доказ, до яких жалюгідних подій на змаганнях може довести слабий суддя. Цілою справою займеться підокруга, яка мусить обов'язково вирішити, хто завинив і хто спричинив халепу.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

БОРИСЛАВ. **Сян — Стшелец 3:3 (2:1), Сян** грав другого дня латинського Великодня з лідером дрогобицької групи А-кляси, бориславським Стшельцом, з яким імовірно отрівняється у грах за вхід до О. Л. Сян мав більше в ногах і в деяких хвилинах осягав сильну перевагу, одначе його напад затратив свою давню стрілову диспозицію. Ворота для Сяну здобув у 25 хв. Медицький та в 20. і 25 хв. другої половини Партика. Гра Сяну у Бориславі подобалася. Суддя п. Бандзьоровський не признав одних правильно здобутих Сяном воріт.

Пролом — Станиславовія 5:2 (3:2). Пролом, використовуючи вільний речинець, розіграв товариські змагання зі Станиславовією, що минулої неділі перемогла Гурву 2:1. Хоч Пролом виступив у резервовому складі, переміг доволі легко. Ворота для Пролому здобули: Зубаль (4) і Пилипів.

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ.

ЛЬВІВ. **Україна — Стшелец 2:2.** Юніори України грали д. добре і перевалили ввесь час. У другій половині гра вирівнювала просто вражіння тренінгу на ворота Стшельца. Одначе молоді нападники маринували вигідногідніші позиції. Відзначався на обороні Сидор і в помочі Кос.

ГАРНИЙ СТАРТ ЮНІОРІВ ПРОЛОМУ.

Пролом — Маккабі 4:0 (3:0). В неділю 17. ц. м. відбувся, змагання за мистецтво юніорів сталося, округи, в яких наша дружина мала звесь час тому гнітучу перевагу, що наш воротар не мав буквально за ввесь час гри нікого стріку. Ворота здобули: Зубаль, Пилипів, Славський і Максилевич.

ЗАКОРДОННІ ДРУЖИНИ В ПОЛЬЩІ.

КРАКІВ. Краковія — Кішпешт 2:2 (2:0). Краковія не видержала темпа другої половини. — Кішпешт — Вісла 3:1 (0:1). Заслужена перемога гостей.

ПОЗНАНЬ. Варта — Фебус 3:2 (3:2). Метч був цікавий тільки в першій половині. Варта — Фебус 2:1 (0:1). Цей метч відбувся другого дня.

ЛОДЗЬ. ЛКС — Немзеті 2:2 (1:1).

ВАРШАВА. Немзеті — Польонія 2:0 (0:0).

КАТОВИЦІ. Штутгарт — АКС 0:0; Рух — Штутгарт 1:0 (0:0).

ЮВИЛЕЙНИЙ ТУРНІР ГУНГАРІЇ.

Будапештенська Гунгарія уладила у двох днях латинських Великодніх Свят ювилейний турнір з нагоди 50-ліття своєї футбольної діяльности. У тому турнірі крім ювилятки брали ще участь: Уйпешт (Будапешт), Славія (Прага) і Белградський СК. Виспіди цього турніру були такі: Уйпешт — Белградський 3:2 (2:2). Уйпешт виграв по важких трудах із новоспеченим мистцем Югославії. — Славія — Гунгарія 3:1 (2:0). Славія здобула собі признання публіки гарною приземною грою. Найкращим грачем та любимцем публіки був Планічка. — Славія — Уйпешт 2:2. Цим ремісом запевнили собі Славія перше місце в турнірі. Белградський — Гунгарія 2:2. Ювилятка зайняла таким чином останнє місце.

МЕТЧІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Спарта — Теніс Борусія (Берлін) 8:0 (6:0). Несподівано катастрофальна програма відомої берлінської дружини у Празі. — Кладно — Будаї 2:1 (1:1). — Братислава — Електромош 2:1. Жіденіце грали в Югославії і виграли з Грозрійським 2:0 та програли з репрезентацією Загребу 2:5. Бельгійська дружина АЦ Верпшот з Антверпену грала зі Спартою ще в пятницю і програла 2:4 та з Парсубіцами 2:6.

ІНАВГУРАЦІЯ СЕЗОНУ НАКОЛЕСНИКІВ УКРАЇНИ.

В неділю 17. ц. м. відбувся внутрішньо-клубовий наколесницький біг С. Т. Україна на київській шосе на 50 і 30 км., який закінчився незвичайним спортовим успіхом. Всі змагуни, за виїмком Бушка, що відступив з причини наглого занедужання, свіжими біг і виказали прегарну форму. Ця знаменита форма довела в кількох випадках до осягнення таких часів, що їх відділяє не потували в наколесницьких імпрезах львівської округи.

Біг 30 км.: Стартувало 9 змагунів. Перший прийшов Лата в часі 44:39 хв., 2) Левкович І. 45:2, 3) Бзерський 45:37, 4) Костуцький 45:38, 5) Панчак 46:37, 6) Ясінський 46:45, 7) Ганиш 47:00, 8) Должанський 57:00, 9) Казагурка 58.00.

Біг 50 км.: Стартувало 7 змагунів. Перший прийшов Стеснюк 1:29:39 год., 2) Костуцький 1:29:43, 3) Бабій 1:29:47, 4) Івасів 1:37:54, 5) Пік 1:40:30, 6) Цимбала 1:53:06. Бушик відступив. Пересічна швидкість 30—35 км. за годину.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Речинці мистецьких змагань здолбунівського Гарту і рівенської Горині. 22. 5. Гарт (Здолбунів) — Горинь (Рівне); 26. 5. Горинь — Цегольня (Здолбунів); 29. 5. Цегольня — Гарт; 5. 6, Горинь — Гарт; 12. 6. Гарт — Цегольня; 16. 6. Цегольня — Горинь.

Погребані надії Руси. Ужгородська Русь програла свій черговий метч за мистецтво дивізії а БФТЦ у Берегові. Циферного висліду не можемо подати, тому що чеський А-ЗЄТ, який цю вістку приносить, не подав його мабуть через недогляд. Русь грала в сильно ослабленім складі, бо по метчу з УАЦ-ом кількох грачів мусить лікуватися. Одночасно найгрізнійший суперник Руси КАЦ — Кошиці виграв з Новою Весею на її грищі 2:1. КАЦ стратив теж і другого грізного суперника ЧСК Кошиці, який несподівано програв у Мукачеві 1:2. Таким чином КАЦ є вже певним першуном своєї дивізії. Дві ужгородські дружини УАЦ і ЧСК поділилися пунктами, сотаючи висліл 3:3. Одначе цей висліл не має ніякого значіння на уклад табелі.

Шмелінг знокаутував Дудасса. В Гамбургу відбувся боксерський метч між Шмелінгом та американцем Дудассом. Шмелінг переміг у 5. рунді технічним к.-о.

Справлення помилок. У вчорашнім звідомленні з футбольного метчу Україна — Будафок закралися друкарські помилки, а саме у першій шпальті 18 і 14 рядок згори замість „у важніших моментах", має бути: „у важнішних метчах" та у другій шпальті звідомлення (27. рядок здолини) замість: „У другій половині Свопень" має бути: „У другій хвилині Свопень".

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Рік II, Ч. 9 (13). Березень, 1938. Стрий. Зміст. Д-р Зиновій Лисько: Іван Лаврівський. — Ферруччіо Бусоні: Спроба нової естетики музики. — Остап Січ: Наша музична організація. — Хроніка й рецензії. — Музичні події у світі. — Всячина. — Пресовий фонд „У. М."

РІДНА МОВА. Науково-популярний місячник присвячений вивченню української мови, Рік VI. Ч. 4 (64), Квітень, 1938, Варшава, Зміст. І. Огієнко: Стилістично-синтаксичні варіянти. — М-р В. Барагура: Ціль, обсяг та методи навчання граматики в школі. — Ів. Огієнко: Складневі недоладності західньо-українських письменників. — Проф. П. Крижоносюк: Недуги мови. — Леся Українка: Чотири поеми. — М-р Ів. Коровицький: Мовознавство у виданні „Літературна Енциклопедія". — Ів. Огієнко: У рідній справі. — М. Колодрубець: Рідної мови треба завжди вчитатися. — Ів. Огієнко: Складня української мови. — Багатомовна конфіската. — Розбудовуймо „Рідну Мову". — Відповідь на запитання наших читачів. — Дописи прихильників рідної мови. — Від Адміністрації.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 4, Квітень, 1938. Львів. Зміст: На сторожі днів (Актуальні замітки). — В. Іванис: Розвиток цукрової промисловости України й Північного Кавказу до перших років по революції. — Я. Орищук. Ринки збуту для сушених грибів. — І. Федак: Кооперація в домашнім промислі. — І. Домбчевська: По селах. — Серед книг. — Господарська хроніка.

НИВА. Церковно-суспільний часопис. Рік XXXIII. Ч. 3. Березень, 1938. Львів, Зміст. Редакція: Наша відповідь. — о. Володимир Лисько: Пастирська власть і вимоги нинішнього часу. — Х. Войцеховська: Подорожі трактатур. — о. Теодор Цегельський: Важний засіб освячення. — о. В. Л.: В память першого українського католицького єпископа у Зх. Державах. — о. В. Садовський: Йорданське водосвяття у Львові 1938 р. — Домет: Церковно-богослужбовий обряд хрещення Палію. — б. л.: Наісланні журнали й часописи за 1937 р. — Катехитична сторінка. — Посмертна згадка. — Всячина.

Плащі, тренчі

Льняні сорочки,
Охоронні плащі:
Лікарські і бюрові,
Робітничі одяги,
Таборові виряди і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно
ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

Театри.

Великий Театр:
Середа 20. 4. год. 7.30 „Рок-Марі".
Четвер 21. 4. год. 7.30 „Рок-Марі".

Театр Різнородностей:
Середа 20. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".
Четвер, 21. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
СТАНИСЛАВІВ:
20. 4. Лісова Пісня.
24. 4. Невольник.
25. 4. Орфей у пеклі.
З Станиславова їде театр до Тисьменниці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
ЯГОЛЬНИЦЯ.
20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АТЛЯНТИК: „Фордансерки".
ВАЛТИК: „Невдячник".
ВАНДА: „Ти, що в Гострій світиш Брамі". „Князь".
ГРАЖИНА: „Царський курєр".
ЄВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і полірова гротеска.
МЕТРО: „Дівча з Парижа".
МІРАЖ: „Людина-лев".
МУЗА: „Життя вулиці" з Люїзою Райнер.
ПАЛЯС: „Гусарські маневри".
ПАКС: „Леданс" (Даніеля Даріє) та кольоровий додаток.
РАЙ: „Знахар".
РІЯЛЬТО: „Історія одної ночі".
РОКСІ: „Тітка Карла".
СВІТ: „Дівчата з Новолінок".
СТИЛЕВЕ: „Роберт і Бертран" або „Два злодії".
ТОН: „Пікарі степу", „Корабель невільників".
УТІХА: „Без свідків" і ревія.
ХІМЕРА: „Веселий водохрещ".

Революційний під оглядом доброти пудер Й. Й. Б. ШАХА надає цері ідеальний матовий, свіжий і молодечий вигляд.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 6).
„Адріятик (Далмація)".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Сентоєд" (Пасаж Івасюка ч. 7):
„Греція. — Мала Азія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 20 квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня audиція; 11.15 Для дітей: „Чорний півень", Музика в пл.; 11.40 Музика в пл.; 12.03 Полудньова авд. 12.45 Інформаційна газетка в українській мові; 12.55 Концерт болеро; 14.55 Біржа; 15.00 „Все сьогодні дивіться та сьогодні", Музика в пл.; 15.20 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.45 Хвилина питань; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Сальон. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Військ. служба як фах; 17.15 Камер. музика; 17.50 Приготування шк. молоді до оборони краю в Італії; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Гутірка для села; 18.20 Із легенд давнього Єгипту, з муз.; Концерт симф. квартету; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Рецитація прози; 19.20 Пісні у вик. Гучертової меццосопр. у супр. форт., 19.35 Про перукарські вчинки; 20.00 Розр. концерт сальон. трио, співи, кларнет; у перерві о год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Веч. дзвінки, 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непромовкуча краса поезій, 22.00 Конкурс хорів; 22.35 Легка музика в пл. 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика в пл.

Четвер, 21. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня audиція; 11.15 Польська у Шопенових польонезах, муз. перлин для всеславних шкіл; 11.40 Фільтов: Фрагменти з оп. „Марта", пл.; 12.06 Полудньова авдиція; 13.45 Комунікат Хлібн. Палати; 13.50 Справівельний: „Свято весни", пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із повісти І. Ляма „Хоронор у Галичині"; Музика в пл.; 15.25 Бікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. гутірка з молодю; 16.15 Концерт оперової музики; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 У ботанічній роботі; 17.15 Дуети на альт і бас у супр. форт.; 17.50 Спортовий порадник; 18.10 Що це таке етнічні гієроглїфи, оповідання для дітей; 18.20 Форт. твори сучасних львівських композиторів; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Іфігенія" Еврипіда; 20.00 Розр. концерт. орх., дуети, два форт., у перерві о год. 20.45 Веч. дзвінок; 21.45 Літер. вправи: З мого вертепу; 22.00 Творчість К. Шимановського: форт., мішан. хор; 22.50 Ост. вістки; 23.15—24.00 Танк. музика в пл.

П'ятниця, 22. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня audиція, 11.15 Для дітей: „Летунська пригода", 11.40 Співає Шаляпін, пл., 12.06 Полудньова авд., 12.45 Сусідська гутірка, 13.50 Моцарт і Шуман із пл., **14.05 „Страстні псальми" у виконанні хору Успенської церкви у Львові під дир. проф. Р. Прокоповича; концерт попередить гутірка ред. Лапківського.** 14.55 Біржа, 15.00 „Концерт у Галичині". Музика з пл., 15.20 Бікучі вістки, з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Оповідання для дітей, 16.00 Гутірка з хорами, 16.15 Концерт духові орх., 16.50 Актуальна гутірка, 17.00 Серед найновіших громадських, 17.15 Форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 Туристичний інформатор, 18.15 Вок. музика з пл., 18.35 Великодні мистерії, 18.50 Спорт, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви: „Комедія кохання та чесноти", 19.30 Мендельсонівський дует у супр. форт., 19.50 Муз. в пл., 20.15 Веч. дзвінок, 20.30 Європейський концерт із Осльо (Норвегія): орх., хор, сопрано, 21.30 Розр. концерт сальон. музики, сопрол, реферати, кларнет, форт., 22.50 Останні вістки, 23.00 23.30 Танкова музика в плит.

Присилайте передплату!

Найновіші весняні зразки

білля, рукавичок, шалів, шарфів, краваток, панчіх, хустинок поясків і т. п. найдешевше дістанете в кооп.:

„БАЗАР", Львів, Руська 3.

П. Т. членів кооперативи просимо піднати ТОВАРОВІ ЗВОРОТИ за 1937 р. 1-3
890

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 20. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.00 Орх. концерт; БІЛЬГОРОД 20.00 Спів, 20.30 Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.15 17.25 18.30 21.00 Цит. музика, 18.45 Орх. концерт, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 12.00 Концерт тирольської капелі, 18.00 Молодь грає і співає, 22.20 Розр. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Квартет г-дур Гайдна, 19.10 Пісні й марш. 21.30 Концерт курантів, 22.30 Симфонія ес-, ур Баха; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.40 Розр. музика, 21.00 Оцінка, 22.00 Орг. рецталь. 22.45 Танк. музика; ПРАГА 15.15 Дутий квартет, 20.55 21.00 Вагнерові твори; РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 19.00 Пісні, 19.15 Соло на мандолині, 20.30 Клявесна, 21.00 22.00 „Клюб оптимістів" розр. вечір; РАДІО РУМАНІЯ 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; РІМ 17.15 Сюїта, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Зразкова жінка" оп. Р. Штрауса; СОФІЯ 18.30 Рел. музика, 19.30 Камер. музика.

Четвер, 21. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Розр. музика, 20.00 21.00 Веселий вечір; БІЛЬГОРОД 20.00 Концерт хору; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 22.00 „Золото Рену" оп. Вагнера; БРЮСЕЛЬ ФР. 22.10 Концерт сучасної музики; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.30 18.00 Концерт оп. музики, 19.00 Мадярська музика, 21.15 Форт. рецталь Дегламія; ВІДЕНЬ 20.00 21.00 Вес. муз. вечір; ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Фра Діяволь" оп. Обера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Вес. мельодії, хор, сол.; КОШИЦІ 13.30 Госп. огляд, 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Д-р В. Бірчак „Забобони або народні повір'я", концерт, закорд. огляд; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Дон Карльос" оп. Верді; ПРАГА 15.15 Концерт а-моль Дворжака на скр. і орх., 19.20 20.00 Легка музика, 22.40 Югосл. пісні; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Шансі, 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РІМ 17.15 Форт., 17.50 Оповідання, 21.00 22.00 „Терра нострa" ком. Ресаго; СОФІЯ 17.30 Рел. музика, 18.30 Богослужения; ШТРАСБУРГ 20.30 21.00 22.00 „Дзвонар із Нотр Дам" оп. Масснета".

П'ятниця, 22. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Концерт солістів, 19.10 Розр. музика, 20.00 Симф. концерт, БІЛЬГОРОД 20.00 Церк. пісні, хор, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.00 г. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 19.10 Камер. музика, 19.35, 20.00, 21.00 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 21.15 Форт., співи, 22.30 Дзвони камер. музика, КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки, 18.00 Передача із Пряшева: Ян. Гайдич: „Голгота"; Пісні вел. посту та страстні співає хор греко-катол. богослов'я у Пряшеві, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 14.00 клявесинові твори та пісні, 15.15, 16.10 Орх. концерт, 16.35 Квартет г-дур Равеля, 18.25 Форт., 19.10 Сальон. музика, 20.00 Нар. пісні на дві-точний хор і орх., РАДІО ПАРІ 18.00, 20.15 Пісні, 18.15 Форт., 19.00 Сюїта, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Троя е ія" комедія Амікля, Рим 16.00 Концерт малого хору, 19.30 Розр. музика, 22.00 Вок. концерт.

Радіокутик.

БУДУЧИНА АВСТРІЙСЬКОЇ РАДІОФОНІЇ.

Політичний факт приключення Австрії до Німеччини, має велике значіння для радіофонії Австрії, під оглядом програмовим, як і господарчим. З почину міністерства призначено 20.000 нових приймачів для розподілу між бідними австрійськими провідниками та заслуженими борцями народнього соціялізму в Австрії. Завдяки тим 20.000 приймачам ціла Австрія матиме змогу в найближчих тижнях брати участь у святочних авдиціях німецького радія. Авдиції ці мають ще й ту ціль, щоб ознайомити в широких верствах австрійського населення почуття необхідности слухати радія.

Німці хотять перенести на австрійський ґрунт всі здобутки свого радіотехнічного промислу, зокрема мегафонові прилади, які дають змогу спільно переживати всі великі народні події. На думку німців, передбачуваний скорий розвиток австрійської радіофонії дуже корисно відобється на австрійському промислі.

БЕЗПЛАТНА НАПРАВА РАДІОВОГО ПРИЙМАЧА.

Коли англійський радіослухач має клопоти зі своїм приймачем, тоді заголошує це не листом, у неофранкованій конверті. Таке заголошення зааддресоване до місцевої управи почти, вищим до скрипки. На 3-й — 4-ий день після того заголошується до помешкання радіотехніка. Проглядає апарат та причини заколотів в сусідстві. Радіотехнік не тільки сперджує та намагається усунути причини заколотів, але також направляє приймач та дає його власникові вказівки, коли необхідно застосувати пізніші зміни. Така поміч радіотехніка зовсім безплатна, а виконує її тепер в Англії 300 інженерів.

ШИНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 19 квітня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 3.55 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3.60 зол.
молоко 18—19 сот.
1 кг. капусти 3.00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень у Страстнім тижні і на празник Христового Воскресення в церкві Успення Пр. Д. Марії — У страстний четвер д. 21. квітня п. р. в год. 9. Служба Божа Василія В. В год. 6 вечір Страсти Г. н. І. Христа. У велику пятницю д. 22. квітня п. р. в год. 9. Царські Часи. В год. 10.30 Вечірня, обхід і винос Плащаниці. В год. 5.30 Надгробна Утреня. Підчас неї хор Успенської Церкви під орудою проф. Прокоповича виспіває псальми. В суботу д. 23. квітня п. р. в год. 9. здвигу Служба Божа Василія В. з Вечірнею. Дня 24. квітня в день святого Пасхального Христового Воскресення в год. 4. здвигу Надгробне. Опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі в год. 6, 7, 8, 9 і 12. В год. 10. **Архиєрейська Служба Божа**, яку відслужить **Кир Іван.** В год. 5. по-пол. Вечірня. В дні 25. квітня п. р. Служби Божі чиновні в год. 6, 7, 8, 9 і 12. Співана Служба Божа в год. 9.30 транслітована через Радіо. В дні 26. квітня п. р. порядок Богослужень як д. 25. квітня з тим, що Сл. Божа співана почнеться в год. 10. рано.

Люблин. Церква св. Йосафата, вул. Зелена. Порядок греко-катол. Великодніх Богослужень. **Вел. Субота** 23. квітня в 8. год. веч. Воскресна Утреня. — **Неділя Воскресення Хр. і Світлий Понеділок** — 24. і 25. квітня співана Служба Божа в год. 11-ій. — **Світлий Второк** 26. квітня Служба Божа в год. 10-ій.

КУПНО - ПРОДАЖ

МОТИЧКИ, плазуни, сенатори, всяке городнє приладдя поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 732 3-4

ГОДИННИКИ, біжутерію, столове срібло, плятери, кришталь, найдешевше купиш. Пашнер, Ринок 23. 9-10

ХРИСТІЯНСЬКИЙ Торговельний Дім „Раби", Собіського 14, тел. 111-12 поручає морський лосось, тапок сомячий і вудливі риби та оселедці. 843 1-2

ПІЯНІНО майже нове 7¼ І фортепіян короткий продам І. Райковський, Фредрихів 10. 840 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВІД 15. ТРАВНЯ шукаю праці, можу провадити домашнє господарку — вчити гри на фортепіян — окрашувати речи — доглядати хорих — вести осібну працю жінок. Зголошення з умовою праці і винагородою прошу надсилати до „Діла" — Подоспілка. 839 1-2

РІЖНІ

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ". тепер Шайнохи 1. 674

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, яєчкові, проти усування матиці та гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2 041 4 8-100

„УНІВЕРСУМ" комісова крамниця. Пасаж Мікольша, приймає в комісі і продає мужеську, жіночу гардеробу, лиси, технічні і т. п. 703 4 -4

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на нафтодайші більські матеріяли. Телефон 270-25. 885 2-4

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка окулярія з 5-місячною гарантією. Сихів часова пань, Сикстуська 5, вхід через браму. 841 1-2

ОГО ОШЕННЯ.

МИСТЕЦЬКІ **ВЕЛИКОДНІ ЛИСТІВКИ, ОРИГІНАЛЬНІ КОСМАЦЬКІ ПИСАНКИ, ГУЦУЛЬСЬКІ І ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ**

поручає у великому виборі і по дешевих цінах

Союзний Базар

ЛЬВІВ, РУСЬКА 20. 3-7

Меблеві покриття хідники, дивани, церати, лінолеум, капи і намітки, в найбільшім виборі

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Легіонів 29, в подвір'ю, тел. 286-38

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуська ч. 7
„ Галицька 16

Жіночі сукні, шляфроки, дитячі і студентські убрання і плащики

ЛЬВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА ч. 8.

3—4 8-9

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конк. підпр. самохідних перевозове

Львів, Ринок 4 :, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої достави. 800 1-50

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 1-10

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.
Тел. 235-21.

За редакцію відповідає Олександер Костиль. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 87 (14.919). Львів, четвер 21. квітня 1938. Druk. pocztowa opłacona w gotówce. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Ділo".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Квартирічне . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні англійські продає ФАБРИКА ОДЯГІВ Рот і Рудерфер Львів, Легіонів 3/I. п. (над кіном Паляс)

Англо-Італійське порозуміння і протикомуністичний пакт.

СТАНОВИЩЕ ЄГИПТУ ДО АНГЛЬО-ІТАЛІЙСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Італійський амбасадор у Токіо відвідав японського міністра закорд. справ і повідомив його про заключення англьо-італійського порозуміння, підкреслюючи, що воно нічим не нарушує італьо-японських взаємин, що їх урегулював протикомуністичний пакт.

Єгипетський премієр висловився з великим признанням про льояльну поставу Англії та Італії підчас переговорів між тими державами; вони обі постійно інформували Єгипет про хід переговорів.

Небавом пічнуться переговори між Каїром і Римом у справі договору доброго сусідства та між Каїром, Римом і Льондоном про деякі справи, що торкаються Судану й озера Тана.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВИЗНАЛА АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ.

Чехословацький посол відвідав мін. Чіяна та заявив йому, що від тепер він акредитований при Вікторі Емануїлові III. як при італійському королеві та етіопському цісареві.

Франко-італійське порозуміння.

Французька амбасада в Римі повідомляє: У латинську Велику Суботу французький шварже д'афер при італійському уряді Бльондель запитав мін. Чіяна, **чи Італія готова негайно приступити до переговорів з Францією.** У вівторок мін. Чіяно заявив Бльонделеві, що **Мусоліні прийняв пропозицію.** При цій нагоді ствердженo, що між обома державами нема поважніших спірних питань — перш за все необхідно очистити атмосферу, яку обтяжили пресові полєміки.

Після внесення атмосфери відбудуться наради експертів, опісля оба уряди обміняються нотами.

У найближчому часі Франція заіменує амбасадора в Римі.

ЗМІСТ ПОРОЗУМІННЯ.

Переговори будуть іти на такій площині: Франція визнає анексію Абісинії на таких самих умовинах як Англія. Італія дасть Франції запоруку безпеки на Середземному Морі, в Сирії, в еспанській справі і т. п.

Коли Гітлер приїде до Риму?

Остаточно устійнено, що Гітлер приїде до Риму 3. травня в год. 20.30; подробиць побуту у Римі ще не устійнено. У промовах Гітлер і Мусоліні потвердять ненарушність кордону між обома державами.

АРХИКНЯЗЕВІ ОТТОНОВІ ГАБСБУРГОВІ СКОНФІСКУЮТЬ МАЙНО.

З Відня потверджують, що за арх. Оттоном розіслано гончі листи. Як припускають деякі часописи, проти нього переведуть розправу і позаочно засудять його на конфіскату майна.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ПЕРЕПРОШУЄ НІМЕЧЧИНУ.

Кільканацятьох нападників вибило шиби у віллі радника німецького посольства у Празі, що не хотів зняти німецького прапору. Чехословацький шеф протоколу перепросив нім. посольство; 8 робітників покарано за участь у нападі.

Національні війська дальше займають середземноморське побережжа.

Головна квартира національних військ повідомляє, що нац. війська посуваючися на південь від Тортози, заняли місцевости Сан Карльос де ля Рапіта, Сан Хаїме, Порт льос Альфакес, ляс Бордас і Бовот; понад 200 червоних попало в неволю.

Тепер національні війська зблизилися на 30 км. до великої пристані Кастельон де ля Пляна, загрожуючи його поважно; червона залога боронить місто слабо.

ТЕРОР У БАРСЕЛЬОНІ.

Як подає Авас, у Барсельоні засудили на смерть 20 осіб за державну зраду.

ЦІЛА ТОРТОЗА В РУКАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

Національні війська обсадили в середу вечором цілу Тортозу. Місто зовсім вилюднене, бо червоні, заки відступили, примусово евакуювали все цивільне населення, щойно тоді висадили мости.

КОМІТЕТОВІ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ ЗАГРОЖУЄ НЕВИПЛАТНІСТЬ.

В найближчий понеділок збирається комітет неінтервенції на засідання присвячене виключно фінансовим справам. Комітет вичерпав усі засоби — йому загрожує „голодова смерть". Генеральний секретар комітету заявив, що як члени комітету не вирівняють своїх довгів, комітет буде мусіти зліквідуватися 15. травня.

Найбільшу квоту винні комітетові Совіти, які відмовилися платити свій уділ, „доки неінтервенція не перестане бути фарсою".

Sygn. VI. 1. Pr. 116/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. 1. karny we Lwowie w składzie: Przewodniczący: W zastępstwie S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. R. Michalec d-r J. Locker w sprawie Sygn. VI. 1. Pr. 116/38 konfiskaty czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 1. IV. 1938 r. nr. 71 rozpoznawszy wniosek Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie z dnia 7. kwietnia 1938 r. Sygn. IX Ds. 77/38 o zatwierdzenie dokonanej dnia 2. kwietnia 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskaty powyższego czasopisma z powodu, iż w treści artykułu p. t. „Ciekawi konfiskaty druków" mieszczą się znamiona wyst. z § 24 ust. pras. z 17/12 1862 Dzpp. nr. 6/63 na posiedzeniu niejawnym dnia 8 kwietnia 1938 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego postanawia: wniosku nie uwzględnić i dokonaną konfiskatę uchylić. Uzasadnienie. W treści inkryminowanego artykułu, umieszczonego w wymienionym wyżej czasopiśmie, nie dopatrzył się Sąd znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego, a w szczególności wyst. z § 24 ust. druk., albowiem inkryminowany artykuł poza wymienieniem pism, które uległy konfiskacie, pism tych pod względem treści nie przedrukowuje. Przewodniczący: Malicki w. r. Protokolant: Mędraś w. r. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

Кооперативний Банк „ДНІСТЕР" ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20
полагоджує всі банкові чинності, зокрема під найкорисніщими умовами приймає вкладки ощадности, отвирає чекові рахунки, переводить эсконт векслів, торговельні операції, купно і продаж цінних паперів.

Татарські вісти про площу „Сокола Батька".

Львів, 20 квітня 1938.

Яка у нашому краю нездорова атмосфера, який гарячковий стан умів, які нервові настрої та як обидва громадянства — і українське і польське — реагують на ту саму подію — про це справді надзвичайно пророчисто каже відгук справи площі „Сокола Батька". Коли про цю справу мало пишуть краєві часописи то це теж один із проявів анормальних відносин, в яких живемо, а саме, що годі багато й вичерпуюче писати про те, що є предметом найбільшого зацікавлення, найчастіших і найпалкіших розмов у місті і селі, про те, що викликує в мешканців цього краю найбільш суперечні почування. Чи це йде по лінії чиїх інтенцій чи ні, проте є фактом, що вістка про плян вивласнити площу Сокола Батька у Львові сколихнула обидвома громадянствами і стала сенсацією, яка тим різниться від усяких інших злободенних менших і більших „сенсацій", що не минається, не потопає у повені щоденних дрібних справ, лиш усе зберігає свою актуальну атракційну силу і з кожним днем далі — щораз більше хвилює людей. І то без ніякої співучасти у цьому преси, яка радше мовчить, ніж кричить і якій ніяк не можна закинути, що вона є в цьому випадку „підбурюючим" чинником. Це масове і всезагальне зацікавлення і схвилювання, це поширення вістки про небезпеку для площі Сокола Батька по всіх найдальших закутинах краю летом блискавки, — все воно надзвичайно характеристичне для ваги справи і повинно рішальні у цій справі чинники справді спонукати до призадуми.

Те саме торкається способу реакції в українському та польському громадянстві. Українське громадянство спершу не вірило, вважало такі вістки „пробним бальоном" у роді пробних бальончиків п. Войцеховського ріжних давніших помислів зі справою українського університету, тернопільської гімназії, мовою навчання релігії у школах і т. п. Знаємо громадян, які просто обурювались на тих, що казали про плян вивласнення тієї площі, бо це — мовляв — надто поважна справа, справа свята, якої не слід вживати для несмачних жартів. Коли ж виявилось що жарт не є жартом, а правдою, тоді спершу запанувало безмірне збентеження, потім пішли по цілім краю татарські вісти. Чуємо, що на площі Сокола Батька вже будують якісь об'єкти, то знову, що не впускає туди вже військова сторожа, словом що факт вивласнення площі вже довершений і українців одним почерком пера позбавили того, що вони придбали збірним моральним та матеріяльним зусиллям буквально цілого народу по цьому боці Збруча впродовж кількадесяти літ. Очевидно, наші земляки не можуть відмовити собі при цій нагоді теж зий-

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 12—63

вити питомеиву риску своєї задачі, чого доказом є поголоски про висоту сум, за які вже Старшина Сокола Батька продала (слава Богу, що не „запродала") площу.

Польське громадянство зареагувало на цю звістку інакше, але теж надзвичайно характеристично: безмежна радість і зло-радість обхопила всі гурра-патріотичні круги! Ось — мовляв — нарешті сталося щось, що таки добре вийшло русинам у печінки! Підкреслюємо: мотив вивласнення не грає в очах кожного пересічного польського обивателя, який на цю тему дебатує по львівських кавярнях, вулицях, трамваях, — ніякої ролі: йому важно те, що українці можуть втратити єдину свою площу, призначену для цілей тіловиховання! Що зробити з українським тіловихованням, чи взагалі можна допустити до того, щоб українська молодь цілком не входила в рахубу у справі тіловиховання, як підійти до цілої проблеми української молоді, цього ті втішені польські громадяни не беруть під найменшу увагу, так само, як ні трохи не цікавить їх ніщо, що входить в орбіту українства, як поважної проблеми. Адже чи з польських громадян думає хто про те, що напр. нинішній стан у шкільництві не може втриматись, бо це абсолютно виключене, щоб на довшу мету кількамільйонова свідома свого національного обличчя меншина могла не мати свого рідного шкільництва на державний кошт — від народніх шкіл по університет та Академію Наук! Це такі „неприємні справи", що краще про них не то не казати, а й думати, — краще віддаватись „дольче фар нієнте" і жити в пересвідченні, що все в порядку...

Тимчасом до справ, які не є в порядку, долучилась ще одна справа. Щоб покласти край татарським вістям, вважаємо своїм обов'язком розвіяти непорозуміння, до якого мабуть причинилось трохи і те, що ми мусіли в останній хвилині скреслити останній уступ з нашої недавньої статті на цю тему. Отож не є правдою, що справа взагалі вже „припечатана". Хоч представники варшавських військових кол заявили, що вони цієї площі потребують і не можуть свого намїру зректися, проте провід Сокола Батька та Центробанку, як правного власника тієї площі, вживає ще далі всіх заходів, щоб переконати військові кола, що без шкоди для військових цілей можна і треба відмовитись від плану вивласнення єдиної площі, на яку 30 літ складало гроші ціле українське громадянство. Маємо право вірити, що вдасться переконати в цьому відповідальні польські чинники саме мотивами державної доцільности і мотивами інтересу державної оборонности. Є всі дані думати, що сама думка про вивласнення цієї площі не зродилась у Варшаві, в якій про цю площу не знали, тільки у Львові, при чому найвідповідальніші тутешні військові кола теж довідались про це щойно після того, як Старшина Сокола Батька дістала листа від окружного уряду будівництва. Тому й варшавські військові кола не знають мабуть про цілий комплекс теренів у тій самій околиці, які так само для тих цілей годяться і не тягнуть за собою таких зайвих конфліктів, як оця площа. Аргумент польської брукової преси: „покажіть тепер на ділі, як вам залежить на добрі армії" — тут абсолютно ніпричім: це аргумент демагогії, який має на увазі не добро армії, тільки тим добром прикривається для політичних цілей, які саме суперечать інтересам обороннности держави!

Вертаючись до тих татарських вістей треба ствердити, що площа Сокола Батька не є на продаж: на цьому становищі стануло одноцільно широкі збори українського громадянства, що відбулися 9. квітня 1938. Очевидно, закон є законом, і коли річ іде про застосування закону, за яким стоїть сила державного апарату, то на це нема ради. Однак треба висловити надію, що до такого ригористичного застосування закону про право вивласнення спеціяльно у цьому випадку таки не дійде. І тому не час на паніку. Паніки не може бути в ніякому випадку: навіть у найгіршому. Паніка є запереченням національної гідности, а справа площі Сокола Батька належить до тих справ, яких полагода вимагає найбільшої національної гідности. Особовий склад нинішньої старшини Сокола Батька дає повну запоруку, що без огляду на те, як справа площі закінчиться українська національна гідність буде збережена.

НА СВЯТА! 6—7
„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ",
колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української механічної пекарні
„АС" вул. Водна 3. Тел. 284-54

Е. ДУМИН
Львів, Коперника 4.
Поручає на Свята новини жіночі й мужеські.
Мужеські Капелюхи, сорочки, краватки, рукавиці скарпитки
Жіночі Панчохи, білля, рукавички, блюзочки, япешки

Франція підносить голову.

(ВІД ВЛАСНОГО КОРЕСПОНДЕНТА.)

Париж, 16. квітня 1938.

ВИПРОСТУВАНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Едвард Далядіє, муж довіря французького генерального штабу, вирівняв відразу внутрішнє і закордонне положення Франції. Хвиля довіря у власні сили знову заливає французьку землю. Газети піднесли тон, ударяючи в бойові і патріотичні настрої населення. Вже давно не мали ми нагоди читати таких самопевних слів, як ті, що для прикладу наведемо українському читачеві: „Франція непереможна" — ось заголовок вступної статті сьогоднішнього „Птіт Паріжєн" — „ми твердимо з цілою певністю, що на випадок війни з Францією, Німеччина знову програє і наслідки війни будуть для неї далеко гіжчі, ніж ті, яких вона зазнала на підставі Версайського договору".

Такий настрій добувається тут майже в усіх газет. Чуємо тут тільки оптимістичні розмови. Нема ніякого сумніву, що якийсь невидний психольогічний удар розворушив цілий край. Французька армія — ця „велика мовчазниця" зазначила свою присутність в державі і все повертається на правильний шлях.

СОЦІЯЛЬНИЙ МИР.

Блюма привітало і попрощало французьке робітництво страйками. Далядієві пішли синдикати відразу на уступки. Все вертається до праці. На ту тему у Парижі говорять дуже багато. Перша чутка: „Комуністи зовсім не бажали собі, щоб соціялістичний провідник мав якийнебудь успіх у краю і тому підсичували страйки". або: „СССР бажає, щоб у Франції був порядок. Сильний французький уряд матиме сильну політику супроти Німеччини, а це є в інтересі СССР".

Від себе скажемо, що уряд повідомив робітничі синдикати, що змобілізує фабрики та силою звільнить „окуповані" підприємства, що викликало велике вражіння між провідниками-синдикалістами, бо все були звикли приказувати урядові. В додатку ціла французька публична опінія є тепер проти страйків. Велитенська більшість робітництва теж заявляється проти безнастанних страйків. Розкол соціялістичної партії на т. зв. „півертистів" (крайне ліве крило партії т. зв. соціялістичної революційної партії під проводом Піверта) і „польфористів" („праве" крило партії під проводом Поля Фора (ген. секретаря) і Блюма) спричинило метушню у соціялістичних і комуністичних колах. Піверта бояться водночас соціялісти і комуністи бо він твердить, що обі ті партії в імя опортунізму зрадили марксизм. З того всього вийшла небувала комедія: робітники на приказ Далядіє звільняли фабрики, а соціялісти-півертисти „окупували" партійні соціялістичні бюра, бо виконний соціялістичний комітет розвязав їхню федерацію.

ВОЄННИЙ СОЮЗ З АНГЛІЄЮ.

Англійський міністр летунства і англійський міністр воєнної маринарки були у Парижі. Деякі англійські часописи говорять вже зовсім виразно про воєнний союз між Великою Британією і Францією. Французька преса вдоволяється покищо без коментарів переповідаючи ці англійські голоси. Приїзд англійської королівської пари до Парижа у червні ц. р. буде мабуть вже ясною маніфестацією військового французько-англійського порозуміння. Заповідають на кінець цього місяця подорож Далядіє і Боне до Льондону. Тісна співпраця з Льондоном є для французів найвигіднішою позицією при політичних переговорах з Римом, які тепер приходять на денний порядок.

МАНДЕЛЬ НАПРАВЛЯЄ ПОЛОЖЕННЯ В КОЛЬОНІЯХ.

Новий міністр кольоній п. Мандель почав виконувати свій уряд. Про його військово-адміністраційні розпорядки після останніх заворушень у Тунісі, офіціяльний комунікат згадує дуже коротко: „все вернулося до зразкового порядку". „Руку" Манделя знають всі французи з часів Клемансо, а французькі пошгарі памятають його, як свого міністра перед приходом „людового фронту" до влади. Одним із виборчих гасел „людового фронту" було усунення Манделя за гноблення „робітників"; а як він передавав владу соціялістичному міністрові, то пошгарі зробили проти нього демонстрацію співаючи „Інтернаціонал" до того кричали йому „ти па..... жид", бо Мандель нешлюбний син Ротшильда. Ті самі робітники кликали одночасно „нехай живе Блюм"! Юрба пяна виборчою перемогою, не дуже йде за льогікою.

ФРАНЦУЗИ ПРО ПОЛЬСЬКУ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ.

Французька публична опінія слідкує дуже уважно за модами польської закордонної політики. Спроба організації балтійського блоку держав під покровом Польщі при одночасній існуванні військового польсько-румунського союзу цікавить французів, бо такий блок був би великим чинником політичної рівноваги і скріплення значіння всіх держав, що положені між Німеччиною і СССР. І тому політична Франція сприяє тим польським зусиллям. Польща має тепер добру французьку пресу. Зрештою Франція не може нарікати на тон польських газет, передовсім від хвилини, як Далядіє став премієром.

Юрій Студинський.

З польської преси.

„Кампанія проти пробудження волинського села".

Варшавський осінерівський орган „АБЦ" (ч. 119, з 19-го квітня ц. р.) твердить у статті п. н. „Атака прихильників „українства" не зломить походу польськости" що за прикладом села Гриньки понад 2000 осіб з 29-ти місцевостей перейшло на римо-католицизм. Навівши назви 11-ти місцевостей, заявляє:

„Цей довгий реєстр збільшиться ще в найближчих місяцях. Памятаймо, що, як виявили досліди в минулому році, на Волині є понад 360 місцевостей, яких людність, польська з походження, сьогодні не говорить по польськи, але вже будиться".

„АБЦ" уважає цей перехід на римокатолицизм великим геройством без уваги на те, що думають про це в глибині краю.

„Бо не забуваймо, що це діється на землях, де від літ плекали дбайливо та з невтомною енергією гасла, які далеко відбігають від того, чого бажає і що зберігає у своїй душі „кресовий поляк". Не забуваймо, що довкола волинського села розливається далеко і широко хвиля української утопії, що тут він перед тільки той, що був визнавцем і пропагатором тієї утопії, що за кожний раз, коли сільська людність підкреслювала свою польськість та католицьку віру, то це уважали малощо не за бунт проти влади, бо-ж ця людність „українська" і „православна". Та-ж „слідство" у справі Гриньків перевела поліція з наказу адміністрації — якби тут ішло про якийсь

злочин, при якому треба аж такого слідства".

Одним словом — кривда! Це нічо інше, тільки подзвіння воєводі Юзевському — хоч його прізвища не називають — який „плекав українство" на шкоду „польськости" Волині.

Пан „Кар", що писав цю статтю, обурюється на українських послів за те, що вони в соймі обвинувачували польське військо, польських священників, учителів та кольоністів, які ведуть на Волині оту акцію „повороту до костела". Та найбільш обурює заява голови буджетової комісії сойму, посла Томи Козловського, який, відповідаючи на обвинувачення посла Скрипника, сказав

„ні більше ні менше, тільки що „з погляду польської державної рації — цієї справи не можемо уважати за таку, що приносить комунебудь честь (!). Отже польського старшину і підстаршину з К. О. П., священника, учителя, кольоніста, ціле волинське польське громадянство здискваліфікували під оглядом чести, бо саме їх обвинувачували за „акцію" у Гриньках".

Пан „Кар" твердить, що проти тієї:

„знаменної кампанії, яку ведуть так зайло проти пробудження волинського села з летаргу українства та православя стає „влада душ", що нелохитно вірять у добро і слушність своєї справи, стає бідний мешканець волинського села, безборонний і наражений кожної хвилини на всякі переслідування та прикрости".

Про того бідного мешканця волинського села, безборонного і нараженого кожної хвилини на всякі прикрости, ми нераз вже писали

Ти теж можеш мати гарну церу

Чиста, гладка і гарна цера це конечна умовина молодечого вигляду. Ніяка жінка не повинна зрікатися думки, що не осягне гарної цери і молодечого вигляду, бо може їх запевнити собі постійно вживаючи косметичного засобу Пальмолів.

Рано і ввечір масуй лице, шию і рамена багатою і лагідною піною мила Пальмолів. До виробу мила Пальмолів уживаємо олійну-маслинового, який вигладжує шкіру. Коли пожертвуєш зранку і ввечорі 2 хвилини на косметичні заходи, дістанеш гарну і молодечу церу.

ШАМПУН ПАЛЬМОЛІВ ПЛЕКАЄ ВОЛОССЯ — ЯК МИЛО ПАЛЬМОЛІВ ЦЕРУ.
Маслинові і пальмові олії, вживані до виробу цього знаменитого Шампуну, мякотять докладно і повертають волоссю пушистість і природну красу та дозволяють укладати його хвилясто.
В КОЖНИЙ КОПЕРТІ 2 ТОРБИНКИ ШАМПУНУ.

БІЛЬШЕ НІЖ МИЛО — ЗАСІБ КРАСИ

Мило Пальмолів можна дістати у всіх перфумеріях і дрогеріях та у крамницях Народної Торговлі, міських українських кооператив і Центросоюзу.

Чехословаччина й европейська політика.

(Голоси світової преси).

І. ПРИЧИНИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКО-НІМЕЦЬКОГО НАПРУЖЕННЯ.

Чехословацько-німецьке напруження має дві головні причини: 1) становище німецької меншини у Чехословаччині, та 2) становище Чехословаччини в середній Европі. Іншими словами: 1) невдоволення судетських німців своїм положенням у чехословацькій республіці, та 2) невдоволення провідників третьої німецької імперії, що на шляху до здійснення їм імперських планів — розширення на Південь і Схід — лежить Чехословаччина: клином врізується в німецьке етнографічне тіло та входить у спілку з ворожими Німеччині світовими політичними системами.

На думку італійської „Relazione Internazionali" причини чесько-німецького напруження треба шукати почасти у справах загально політичних (ідеольогічні контрасти, перебування німецьких емігрантів у Празі) і т. п.

Швайцарська „Die Weltwoche" вказує на те, що політичною метою німців є обєднати всіх німців в одній Німеччині, створити великонімецьке панування в Европі, що охопило би 200 мілионів людей від Рену до Чорного Моря і створило могутню імперію, рівну по силі імперіям: британській та російській. З тією метою від Англії за допомогою Італії й Японії мають відняти цінні частини Африки, а від Росії — Україну. Здійсненню цього пляну найбільше перешкоджує Чехословаччина. Не тільки стратегічно й політично, а й морально. Мадярщина і Югославія, Болгарія і Румунія привчились би до німецького блюку, якби тільки зникла „перешкода". Тому Німеччині треба або насильно знищити Чехословаччину або примусити її пристосуватися до німецьких потреб".

Льондонський „Financial Times" звертає увагу, що Німеччина, як їй пощастить забезпечити собі контролю румунського та мадярського збіжжя, румунської нафти та югославянського дерева й руди, матиме змогу почати довгу війну, хоч і не матиме золота та сировців".

З цього ясно виходить, що головною причиною напруження є не положення німецької меншини у Чехословаччині, але змагання Німеччини до того, щоб опанувати Середню Европу.

Англійське „The Contemporary Review" пише: „Положення німецької меншини у Чехословаччині не можна рівняти з положенням німецьких меншин у Польщі та Італії, але Німеччина до цієї пори не виявила ніякого зацікавлення долею останніх". Очевидно, що для Берліна питання меншин — це питання не племени й національности, тільки закордонної політики та стратегії".

Швайцарський „Journal des Nations" з 5-го квітня ц. р. твердить, „що кожний чужинець може пересвідчитися особисто про стан німецької меншини у тих містах у Чехословаччині, якими ці меншини керують, а саме у Ліберці, Яблонній, Карльсбаді, Марієнбаді, Хебі і т. д. Німецька меншина змагається не за істнування, але за політичне панування і владу в державі. А чехословацька влада завжди готова була дозволити судетським німцям усе, що не суперечить конституції, державній достойности та незалежности.

Болгарський „Мір" також пише: „Ніде у світі меншини не мають так добре, як німецька у Чехословаччині... Хто був у Карльсбаді, Марієнбаді, Подмоклах та інших німецьких містах у Чехословаччині, тому й не могло здаватися, що він у чехословацькій державі: скрізь німецька мова, німецькі написи: тільки в урядах поруч з німецькими написами є ще й чеські". „Де меншини мають таке право?"

Бельгійська „L'Etoile Belge" подає, що німецька меншина у Чехословаччині має у парляменті відповідну їй кількість посліа, має своїх міністрів, університет, три високі школи, 90 середніх, 10 учительських, 52 хліборобських, 48 торговельних, 98 ремісничих, 3.790 народніх, академію музики і мистецтва. Місцева виборна адміністрація й самоуправа у громадах, де більшість німців, німецька. У державній адміністрації на 583.764 чехословацьких урядовців є 141.042 німці".

Отже: ясно, що положення німецької меншини у Чехословаччині не таке вже, щоб аж треба було воювати. У всякому разі значно краще, ніж тих німецьких меншин, які є в інших державах, і тих меншин, які є в Німеччині.

ІІ. СУЧАСНИЙ СТАН ЧЕХОСЛОВАЦЬКО-НІМЕЦЬКИХ ВІДНОСИН.

Отже причина чехословацько-німецького напруження — це імперіялістичні змагання Німеччини до того, щоб поширитись на Південь і Схід. Чехословаччина стоїть на перешкоді своїм положенням, а головно — своїми звязками з ворожими Німеччині політичними системами. Німеччина хоче усунути перешкоду зі свого шляху: зробити Чехословаччину нешкідливою. Або її знищити або втягнути в коло своїх інтересів.

Перше вимагає війни, друге — лише дипльоматичного натиску. Першим способом можна приборкати певніше, але сам він небезпечний. Другий не дасть такого ефекту, але... спокійніший.

Який вибере Гітлер?

Чи ужне зброї супроти Чехословаччини? Бувший український посол у Льондоні А. Д. Марголін у „Нар. Волі" правильно заявив, що задля самої Чехословаччини Гітлер війни не почне. Бо в тім йому не поможе навіть Італія, для якої ніякої користи не буде з того, що Німеччина поширяться, а вона нічого не здобуде. Італія підтримає Німеччину тільки тоді, коли остання почне акцію, з якої будуть виглядн на щось і для Італії. Отже: задля самої Чехословаччини Німеччина воювати не буде, а коли почне похід на Чехословаччину, то це буде знак, що вона готова до війни більшої з СССР і шукає тільки зачіпки.

Тепер ще Німеччина до світової війни не готова. Тому Чехословаччини не зачіпить. Знає, що ця зачіпка неминуче розвинулась би у війну з Францією й Совітами, які як-чи-так прийдуть на поміч Чехословаччині, і втягнуть у війну Англію.

Дотого-ж війна з Чехословаччиною це не „прогулька в Австрію". Чехословаччина має укріплені кордони, добре узброєну, добре змобілізовану й добре вишкольтровану армію. Особливо добре летунство й артилерію. Та й у великій кількости. Армія може розростись до півтора мілиона. Решта населення тримається завзято. Бо це був би бій за свободу нації.

Згадане „The Contemporary Review" за квітень пише, що „сьогодні вже і 260 миль австро-чехословацьких кордонів дуже добре укріплені". Довгий кордон з Німеччиною невигода для обох сторін. „На випадок конфлікту, велика частина німецької суходільної та летунської армії була би привязана до Чехословаччини й не могла би нічого робити на Заході. У цьому найголовніша вигода союзу з Чехословаччиною не тільки для Франції але й Англії". Чехословаччина привязала би до себе не менше мілиона німецьких вояків.

Військові фахівці ще перед кількома роками уважали, що напасник для успішної акції потребує людей і матеріялу принаймні втроє більше, ніж той, кого напали. Досвід Еспанії показав, що мусить мати принаймні у пятеро більше... Довгий, але добре укріплений кордон Чехословаччини може бути його силою й одночасно слабістю для напасника".

Насильно взяти Чехословаччину важко, бо 1) чехословацький нарід буде завзято боронити свою свободу, 2) Франція поможе йому військовими, господарськими й політичними засобами, 3) за Францією прийде на поміч Англія. Досить, якби Англія охороняла Францію у Піренеях, Середземному морі, на Рені і Північному морі, щоб Франція помогла Чехословаччині. Тому Гітлер воювати не хоче. Хоче минути безпосереднього насильства. Шукає

СВЯТ-ВЕЛИКОДНІ

ПОБАЖАННЯ

своїй рідні, своякам, приятелям і знайомим

передайте на сторінках

святочного „ДІЛА"

Бажання до 15 слів коштує 2·— зол., кожне дальше слово по 20 сот. — ТЕКСТ враз із належністю приймає Адміністрація „ДІЛА" до 21 квітня год. 12-ої.

не простого шляху. Натискає на чехословацьку владу через судетських німців, натискає політично й економічно, намагається ізолювати, дискредитувати чехословацьку демократію, змусити уступити владу Бенеша-Годжі, бо не вірить у можливість осягнути з ними бажаної форми миру. А при цьому запевняє, що не збирається нападати на Чехословаччину.

І в цьому є трохи правди. Принаймні на найближчий час.

Хоча німецькі студенти у Будапешті, як пише віденський „Reichspost", розкидають прокламації з закликом: „Розбиваймо Тріянон, Розбиваймо совітського васаля Чехословаччину! Домагаємося назад гірської Мадярщини, яку у нас загарбували!" Хоча деякі судетські німці кажуть, що „за три місяці будемо вже в імперії, а чехів вимінямо за німців у Поволжі", але як пише голяндська „Het Vaterland" розумніші люди в Берліні навіть при найкращій стратегічній ситуації не можуть бажати війни".

Болгарський „Мір" у кореспонденції з Праги повідомляє, що навіть німецька меншина у Чехословаччині не хоче війни. Вона хотіла би найбільше скористати з доброї нагоди, але найменше рискувати; боїться війни, яка мусілаб бути на її просторі, якби нарушили державну суверенність Чехословаччини". Про це заявив сам Генляйн в Англії. Хоча молодь гарячиться, але широкі верстви німецького громадянства у Чехословаччині розумніші й дуже добре знають, до чого війна довелаб.

Швайцарський „Journal de Geneve" з 4-го квітня ц. р. каже, що поради, які подає у цій хвилині Берлін, цілком помірковані. Німецький посол у Празі дістав від своєї влади інструкції бути твердим, але не переступати межі можливого. З чехословацького боку провідники партій теж годилися вже у судетській справі і здається швидко заявлять про свої максимальні уступки".

Французький „Le Temps" з 3-го квітня ц. р. писав, що хоча німці уважають Чехословаччину занозою у німецькому тілі, небезпечною сліпою кишкою, як сказав Герінг, яку треба усунути, але розуміють, що „не можна вигнати або знищити цілий нарід, тому націстична Німеччина просто не думає про анексію 8 мільонів чехів, які впродовж історії збегли свій національний характер і традицію. Намагається лише, щоб Чехословаччина не залишалася якоюсь фортецею, яка перешкоджувала би німецькому походові на південний Схід. Гітлерова Німеччина могла би жити у повній згоді з Чехословаччиною, якби ця зріклася своєї традиційної політики, тобто: відступила від союзу з Францією й особливо з СССР." „Німеччина безумовно може досягнути своїх цілей мирним способом". Тому лише застрашує. Чехи-ж не дуже лякаються; спокійно скріплюють свої позиції, готуються до найгіршого, але не відмовляються від достойної згоди. „Така, мовляв, погана ситуація існує від часів св. Вацлава, але ми все-ж стоїмо на своїх місцях".

Президент д-р Е. Бенеш заявив в американському журналі „The World Observer", що хоча великою небезпекою для миру є перегони у зброєнні, то він не сподівається у близькій будучині якоїсь війни в Европі. Державні провідники знають, що війна довела би до соціяльних революцій, національної, релігійної та іншої боротьби. Ні один державний муж не може бажати війни за таку ціну".

„New York Times" з 20. III. ц. р. повідомляє, що „Гітлер 19-го березня ц. р. зажадав від Чехословаччини, щоб розвязала свій військовий союз з СССР. Чехословацька влада не дала ще підстав думати, що хоче задовольнити це бажання, але треба мати на увазі, що цей союз у Чехословаччині ніколи не був дуже популярний і тому, якби Німеччина запропонувала добру нагороду, політичні кола не відмовились би подумати про реорганізацію чехословацької міжнародньої політики". Поінформовані люди кажуть, що Бенешові й Годжі стає все ясніше, що Чехословаччина без доступу до моря, окружена з трьох сторін Німеччиною, коли не хоче війни, мусить стати ближче до Німеччини". Тому мусить зірвати свої військові союзи, та пристосуватися до німецької господарської системи. Коли-ж Чехословаччина зречеться союзу з СССР. (союзу з Францією Німеччина не боїться) Німеччина запропонує їй вигідні умовини господарської співпраці, бо є найбільшим ринком у світі, який може брати чехословацьке дерево і хліборобські продукти".

III. ЧЕХОСЛОВАЦЬКО-НІМЕЦЬКЕ НАПРУЖЕННЯ І ПОЛЬЩА.

„Czas" пише, що „екаля польських голосів у чехословацькій справі дуже широка: від домагання розділити Чехословаччину аж до визнання необхідности союзу з Чехословаччиною. Думка про розділ Чехословаччини суперечить польській національній традиції". Але Польща не може вступати і в союз з Чехословаччиною, бо це зіпсувало би польсько-німецькі відносини. Не може вірити й у те, що Німеччина знищить Чехословаччину. То мовляв, тільки застрашування.

„Warszawski Dziennik Narodowy" гадає, що Чехословаччина мусітеме або капітулювати перед Німеччиною або тісніше звязатися з СССР. або найти собі місце у новій політичній системі, яка мусить створитися у країнах, що відділяють СССР. від Німеччини і яка до деякої міри буде системою польською.

„Zwrot" називає фантастичним плян вирівняння польсько-чехословацьких відносин через відірвання від Чехословаччини деяких територій, бо „окружена" Чехословаччина мусіла би стати васалем Німеччини і ніколи не стала би союзником Польщі", а „зникнення Чехословаччини означало би велику загрозу польським кордонам".

„Robotnik" з 8. IV. ц. р. обговорює брошуру польського дипльомата Карла Бадера — „Польсько-чеські відносини". У цій брошурі Бадер займає становище, що втримати самостійну Чехословаччину лежить у польському інтересі. Перемога Німеччини над Чехословаччиною була би вступом до активної політики Німеччини на Сході. Тому не можна відділити оборону Чехії від оборони Польщі. Значіння Чехословаччини для оборони Польщі відповідно оцінив маршал Фош, який у своєму письмі з 1924. року (це письмо є тепер у варшавському архіві), радив Польщі й Чехословаччині заключити військову конвенцію. Бадер радить Польщі федерацію з меншими державами в області від Балтика до Чорного Моря. Федерація була би оборонним союзом проти Німеччини і проти Совітського Союзу. А таку федерацію західні держави привітали би. Щож торкається Мадярщини, то моч вона й загрожена гітлерівською Німеччиною, ледви чи пристане до протинімецького блоку.

„Polonia" і „Kurier Poznański" вказують на те, що Гітлер, не вважаючи на пакт ненападу й добросусідства, до цієї пори ніде не заявив про недоторканість польських кордонів, не зобовязався респектувати їх. Добровільно заявив про недоторканість кордонів Франції й Італії, але Польщі ні. Поморя-ж просто називає німецькою землею. „Robotnik" звертає увагу, що на офіційній німецькій мапі залізниць є два кордони: теперішній і майбутній, де Познань, Поморя й Г. Шлеськ прилучені до Німеччини.

„Polonia", „Robotnik", „Kurier Poznański", „Głos Narodu" та інші органи польської преси означують аншлюс як зріст німецької небезпеки для Польщі. У звязку з цим „Polonia" радить зібрати довкола Польщі всіх загрожених німецьким імперіялізмом і супроти 75 мільонів німців поставити 50 мільонів поляків та чехословаків, до яких прилучити й інші загрожені держави, що витворить блок поверх 100 мільонів, який став би самостійною силою між двома великими жорнами — Німеччиною та Росією.

Остання думка, безперечно, має свою ціну, але... майже нездійснення.

Тож треба було б полякам погодитися не тільки з Чехословаччиною, але й з українцями.

Чи вони спроможні на це?

М. О-вич.

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ
РИБИ СОБІСЬКОГО 14. Тел. 111-12.
продає до 23. квітня
ПО 80 СОТ. ЗА КІЛЬОГРАМ
ісляндський лосось
поручаємо щодня свіжі ФІЛЕТИ, що мають у собі вітаміни, поручувані лікарями, та СМАЖЕНІ РИБНІ КОТЛЕТИ на найздоровішій СОЙОВІЙ ОЛИВІ.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**
готові і на замовлення
простирадла — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — хапи — фіранки поручає
А. Петрушевський
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. (давніше коральницька)
Для гг. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 6—10 Цінники задурно

Хочуть польських церков та зміни календаря.

ЗІЗД „ШЛЯХТИ ЗАГРОДОВЕЙ" У СТАНИСЛАВОВІ.

Недавно (ч. 75. з 6-го квітня ц. р.) писали ми про зїзд „шляхти загродовей" у Перемишлі. Такий самий зїзд відбувся й у Станиславові. І на цьому зїзді теж промовляв голова головної управи „Звйонзку шляхти загродовей" кс. Антоні Мйодонський, що складав звіт з дотеперішньої діяльности та говорив про плянн „Звйонзку" у дальшій шляхотській акції.

У звіті на перемиському зїзді говорили про 147 кружків „шляхти загродовей", у Станиславові, це число зросло до 217. Кс. Мйодонський твердив при цьому, що шляхотський рух так розвивається, що його не тільки не треба підсичувати, але треба навіть спиняти (!), щоб „побільшуючи кількість кружків не зменшувати їх якости".

У Станиславові говорили у звітах більш-менш те саме, що й у Перемишлі про організаційну, культурну та господарську працю „Звйонзку", що має на меті між іншим „виховувати шляхотських дітей та молодь" і тому його завданням є у найближчому часі „створити у всіх шляхотських осередках польські школи, польські світлиці та бібліотеки". Правда, у звіті не називають ані одного з тих осередків, але ми знаємо, де вони, ті осередки та знаємо, що ті польські школи, польські світлиці та бібліотеки, про які мова, призначені для українців, з яких хочуть зробити польську шляхту.

Зрештою, довідуємося про це виразно з резолюцій станиславівського зїзду. В них „людність польська обжондку грецко-кат." — тобто ці шляхтичі — домагається, щоб передати їй до вжитку таку кількість церков, яка належиться „пулмільйоновей ржеши полякуф греко-католікуф". Як бачимо, то цю резолюцію взяла „шляхта загродова" живцем з „Поляка Греко-Католіка". Нічого дивного — завдання одних і других такі самі.

Спираючись власне на твердженнях „Поляка Греко-Католіка", що „греко-католицькі церкви затрачують характер святині, бо з проповідниці падуть нераз слова, що не мають нічого спільного з релігією", зїзд „шляхти загродовей" у Станиславові вирішив вислати до Риму меморіял з проханням „взяти в оборону перед наложенням у церкві поляків греко-католиків". Цей меморіял, як твердить польська преса, з ріжними „доказами і зізнаннями свідків" мають вже в найближчих тижнях доручити папі.

Вкінці прийшла на чергу і справа календаря, яку кс. Мйодонський назвав пекучою. Він говорив:

— Маємо одного Христа і не може так бути, що для одних родиться Він 13 днів пізніше, ніж для других.

Ці слова — лише польська преса — викликали серед зібраних на салі 400 делєгатів великє захопленя і зїзд вирішив, що треба завести для „вшистких полякуф" григоріянський календар.

Як видно з цього, дочекаємося незадовго в додатку до всіх інших ще й календарного балямуття на наших землях.

Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зошитка). Речинець присилки, 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачинаємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже чіткі,** писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо 5 нагород, а саме: за I-у — 50 зол.; за II-у — 30 зол.; за III-ю — комплєт Бібліотеки „Діла“; за IV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР ПЯТНИЦЯ 22. IV. — СУБОТА 23. IV.
ТІЛЬКИ 2 ВИСТУПИ 2 ТІЛЬКИ
Польського Репрезентаційного Балєту
В ГОДИНІ 8. ВВЕЧІР ПОДРОБИЦІ В АФІШАХ.

Справа площі „Сокола-Батька“ й УПР.

КОМУНІКАТ.

У звязку з численними невірними поголосками, які кружляють по Львові і краю на тему площі „Сокола Батька“, Українська Парляментарна Репрезентація подає до загального відома ось що:

Заразже по отриманні Краєвим Союзом Кредитовим „Центробанком“, як табулярним власником площі „Сокола-Батька“, письма Окружного Уряду Будівництва ч. VI. з 24. II. 1938. у справі викупу названої площі для потреб війська, інтервенювала Українська Парляментарна Репрезентація в особах голови і заступника голови Старшини С. Б. у премієра ген. С. Складковського дня 2. березня і в міністра військових справ ген. Каспшицького дня 4. березня. Інтервенція йшла в тому напрямі, щоби не допустити до викупу чи вивласнення одинокої української спортової площі у Львові, на яку складався цілий нарід.

Крім того дня 8. березня Голова УПР вислав до міністра військових справ ген. Каспшицького листа разом із копією відповіди табулярних і фактичних власників площі на письмо Окружного Уряду Будівництва ч. VI з дня 24. II 1938. Зновже члени Президії УПР пос. В. Целевич інтервенював у міжчасі в тій самій справі у львівського воєводи.

У відповіді на всі ці заходи УПР закомунікував II. віцеміністр військових справ ген. Литвинович Президії УПР в соймі, що з доручення міністра військових справ має він з Президією УПР полагодити справу площі „С. Б.“ Президія УПР заявила, що вона сама до вирішування такої важної справи не має вистарчальних повноважень і що найкраще було би, якщоб ген. Литвинович увійшов безпосередньо у контакт з фактичними власниками площі. Ген. Литвинович погодився з тим і заповів, що в тій цілі він особисто приїде до Львова. І дійсно у перших днях квітня приїхав ген. Литвинович до Львова. З його доручення ДОК запросило письменно голову УПР В. Мудрого і посла В. Целевича на конференцію до ДОК на день 4. квітня. Оба запрошені рішили звернутись до ДОК з представленням, щоби на конференцію запросити і Президію „Сокола-Батька“. ДОК цю пропозицію прийняло і тому члени Президії УПР явились на цю конференцію разом із головою „С-Б.“ інж. Хроновятом і заступником голови „С.-Б.“ інж. Палієм.

На тій конференції віцеміністр військових справ ген. Литвинович заявив що військо потребує тієї площі, бо вона необхідна під будову цілої низки військових будинків. А далі підкреслив, що військо, не бажаючи позбавляти українців спортової площі, готове перевести виміну площі „С.-Б.“ на іншу відповідну площу. Представники „С.-Б.“ просили дати їм місяць часу на те, щоби вони могли в порозумінні з цілою Старшиною „С.-Б.“ і громадянськими колами заняти до цього відповідне становище. Ген. Литвинович згодився на такий речинець і просив рівночасно комендanta ДОК ген. Лянґнера за той час підшукати відповідні обекти для евентуальної заміни. Таким чином справа площі „Сокола Батька“ переходово найшлася у стадії вирішування її Старшиною „Сокола Батька“.

Так виглядає справа площі „Сокола Батька“ у світлі заходів Української Парляментарної Репрезентації.

Президія УПР.

На свята
ВИНА ТОКАЙСЬКІ, УГОРСЬКІ
тільки у винарні
MAGYAR CSARDA
ЛЬВІВ, 3. МАЯ 11 А, Тел. 238-36.
847 Відвідуйте нашу угорську винарню. 1-2

Ковдри **Білля постелеве** **Подушки**
МИХАЙЛО ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 14
(зупинка трамваєва)
поручає: білля жіноче і мужеське, рушники, краватки, панчохи, скарпетки, хустинки до носа.
Великий вибір. 829 2—3 Власна шевальня.

Вистукала з ОЗОН-у, чи їх викинули?

ПАТ подає, що 20. ц. м. провідник Звйонзку *Młodej Polski* Юрій Рутковський зложив декларацію про виступлення З. М. П. а О. З. Н.

Тому, що цю декларацію вважають нелегальним виступом груп членів проводу З. М. П. — Рутковського і всіх тих, що поклали свій підпис на згаданій декларації, виключили з О. З. Н.

Шеф Обозу закликує до слухняности проводів та погрожує чисткою в З. М. П. Тимчасовим провідником З. М. П. призначений м-р Галінат.

Присуд на провідника румунської „залізної ґвардії“.

Букарештенський суд покарав провідника правої „залізної ґвардії“ Кодреану 6-ма місяцями вязниці і 2.000 леїв гривни за зневагу мін. Йорги. Обвинуваченій боронився тим, що він писав до Йорги не як до міністра, а як до публіциста — автора статтей звернених проти „залізної ґвардії“.

За політичну агітацію засудили б. посла партії Маню, Гравра, на 1 рік вязниці.

—2—

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 80. Субота 21 (9) квітня 1888.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ НАМІСНИКА.

„Вже від довшого часу у польських колах досить голосно говорять про зміну особи галицького намісника, про дімісію Филипа Залеського та про покликання Казимира Баденього, бувшого старости і делєгата намісництва у Кракові.

„Нам, русинам, просто вірити не хочеться, щоб у нинішній хвилині мали до того ступня легковажити галицку Русь, що не дивлячись на її бажання й інтереси, намісником Ґаличини став би вже ані випробований Є. Вел. цісарем льояльний магнат гр. Альфред Потоцький, ані „урядник“ Залеський, але з волі станьчинів гр. Баденї...“

„ЧЕСЬКИЙ НАРІД ВЖЕ НЕ МАЄ ДОВІРЯ ДО ЦЬОГО УРЯДУ.„“

У дискусії над буджетом у віденському парляменті молодо-чеський посол д-р Ґрегр говорив: „Я і мої політичні товариші будемо голосувати против буджету, не тому, щоб ми хотіли відібрати державі засоби до дальшого ведення її справ, — ні, не це наша ціль і ми при своїм малому числі навіть не могли би повалити буджету. Ми хочемо цим лише заявити, що чеський нарід не має вже довіря до цього уряду. Чеський нарід уже втомився далі підтримувати уряд, який відмовляє чеському народові найсправедливійших його домагань, потреб, бажань і просьб, збуває його пустими обіцянками, яких виконати ніколи не думав. Чеський нарід, що століттями привик сам собі давати закони, уважає це за кривду, за насильство, що він не має якнайбільшої автономії краю... Коли ви, панове з лівиці, завжди вказуєте на те, що ми в глибині серця все ще носимо чеське державне право, і думаєте, що Бог знає, яку правду відкриваєте на ясний світ, то я вас можу запевнити, що ви маєте вповні правду, бо чеський нарід вірно і кріпко тримається і триматиме тісі від батьків перенятої спадщини, як найпевнішого якоря свого спасення в будучині“.

ЧОМУ МАДЯРИ МАДЯРИЗУВАЛИ СЛАВЯН?

В новинках читаємо: „У Пешті виголосив каль'вінський єпископ Карло Шаш, мадяр, прилюдну промову, в якій проповідував проти неморальности племени Арпада, через що воно вимирає. Тому для будучини Мадярщини є справою великої ваги відновлювати мадярську кров мадярськими славянами. Коли славяни й інші славяни перестануть мадяризуватись і процес ренегатства припиниться, то мадярське плем'я може загинути серед елементів здорових, більш моральних“.

РОСІЙСЬКІ ПАЛЬЦІ...

Букарешт, 20-го квітня. Півурядовий „Телеграфуль“ поміщає гостру статтю проти російського посла Хитрова і доказує, що він викликав заворушення румунського селянства. Часопис домагається, щоб Хитрова усунути з Букарешту.

З життя Волині.

ЦІКАВІ КОНФІСКАТИ ДРУКІВ.

В Луцьку, з державної друкарні, вийшов „метелик“, редагований послом Скрипником, під назвою „В обороні свободи сумління“ (наклад 20.000). В метелику була мова про останні випадки навертання православних. Спочатку влада його пропустила, але згодом сконфіскувала.

Для 26-го березня сконфіскували в Луцьку відбитку з ч. 10 „Волинського Слова“ під назвою „Навернення в Гриньках суперечить ідеям Маршала Пілсудського і Конституції Річпосполитої“. Цей „метелик“ вийшов у накладі 15.000 примірників за підписом: „Президія Головної Управи Волинського Українського Об'єднання“.

У ,ановецькій волості, у склад якої входить с. Гриньки, підчас ревізій у священників поліція забрала проповіди архиепископа Олексія, що він виголосив їх з церковної амвони в м. Ланівцях і с. Гриньках дня 25. і 26. січня. Ці проповіди вийшли відбитками з органу епархіяльної влади „Церква і Нарід“.

В Луцьку адміністраційна влада сконфіскувала чисто богослужбову книжку „Чин сповіди“, що її видала „Богословська Секція Т-ва ім. митрополита Петра Могили“.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦУСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ МОЛОДІ ДО ПАРТІЙНОГО РОЗДОРУ.

У понеділок покінчився зїзд французької соціялістичної молоді. Він станув по стороні партійного проводу та візвав його заняти енергійну поставу до лівої опозиції під проводом Піверта, яка відмовила проводові послуху.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО“!

Сторінка без політики.

Люди з „короткою памяттю“.

ЗАБУВ, ЩО ВІН ЖОНАТИЙ.

Один англієць, якого судили за двоженство, боронився перед судом справді оригінально: він присягався на всі святощі, що.. забув про своє перше подружжя.

Одначе, хоч підсудний справді оженився ще 30 літ тому та після кількох перших місяців подружого життя розійшовся з жінкою, суд не дав віри його обороні, що мовляв, він зовсім забув про те, що раз уже ставав перед урядовцем цивільного уряду.

ЯК — ДО БІСА — ЗВАЛАСЯ ЖІНКА?

Цікава пригода стрінула громадянина Льос Анджельос Джона О. Флура, який подав до уряду прохання про розвід. Він найшовся у клопітливому положенні, бо ніяк не міг собі пригадати, як називалася на ім'я його дружина, з якою пять літ тому одружився. Подруги жили окремо і Джон не знав зовсім жіночиної адреси. На щастя затямив собі якось речинець вінчання і таким чином устійнили ім'я його жінки, з якою він хотів розійтися.

СУДЖЕНІ, ЩО ЗАБУЛИ, КОЛИ ІХ ВІНЧАННЯ.

Та це вже хіба найбільший доказ розгублености, коли наречені забувають про речинець вінчання. А таке справді трапилося в Парижі. В церкві приготовили все до вінчального обряду та якеж було здивування гостей, коли не могли дочекатися суджених. Згодом виявилося, що наречені забули „на смерть“, що в той день назначене їх вінчання.

ЛЮДИ, ЩО ЗАБУЛИ ПРО ВЛАСНІ ГРОШІ.

У Злучених Державах нараховують пять міліонів людей, які „забули“ про суми грошей на їх банковому конті. Це не такі собі маловажні гроші, коли зважити, що загальна сума тих „призабутих“ грошей дає 190 міліонів долярів.

Про одного такого незвичайного забудька писали недавно американські часописи. Той забудько: це бурмистр міста Ля Ґардія, що 18 літ тому отворив собі конто в одному банку і згодом зовсім про те забув.

При схорінних мочевих доріг і кронових залозів щодня вживати природну гірку воду **Францішка Йосифа** — це помагає бігате і легке випорожнення і добре травлення — склянка натще рано.

ЩАСЛИВІ З ЛЬОТЕРІЇ ТЕЖ НЕ ПАМЯТАЮТЬ.

На світі було би багато більше міліонерів, коли вони мали би кращу память. В колишній російській державній льотерії не підняли свого часу виграних на загальну суму 150 міліонів рублів. Також в італійській та французській льотерії щасливі вибранці долі часто не зголошуються по відбір грошей.

Навіть один власник, на якого ім'я впала головна виграна, не зголосився по гроші в сумі міліона франків. Він залишився незнаний і ніхто не довідався, хто став щасливим власником міліонової квоти.

Урядовці бібліотеки Британського Музею часто находять між листками в книжках грошові перекази, чеки, заставні квіти або інші вартісні документи. Один читач лишив в книжці платничий наказ.

Та вже хіба рекорд забудькуватости побило одно містечко в стейті Канзас, де бурмистр і радні зовсім забули про визначений речинець виборі до громадської ради.

Приклад гідний наслідування.., в Европі, де вибори і псевдовибори чергуються як на фільмовій ленті.

815 уділовців з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 46.100 зол. довоєнного **Пром-банкові** зібрати 541,000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мід. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння спільности уділів дозволить **подвоїти оборотові фонди** й надално збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кониюнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п

„Білий птах“ богом індіянів.

В 1928. р. американський летун Редферн одружився з гарною, наче мрія, красунею Ню-Йорку, Евелиною Сміс. Та же на другий день мусів він як службовік одного американського летунського товариства — летіти літаком до Полудневої Америки.

Редферн мав повернутися за 48 годин. Молода дружина відвела його на летовище й махала хустиною так довго, доки лиш літак видно було на овиді. З того часу не бачила вже більше свого чоловіка й не дістала від нього ніякої вістки. Редферн щез. Коли його стали шукати, вдалося ствердити тільки одно: якийсь малий корабель, що плив до островів Багія, видів більш-менш в сорок годин по відлеті Редферна з Ню-Йорку якийсь літак, що летів у напрямі англійської Гвяяни. При помочі радія летун повідомив залогу корабля, що має достаточний запас бензини та що може дальше летіти. Крім цього устійнили ще, що тим летуном був імовірно Редферн, але годі було дальше чогонебудь довідатися, хоч місяці минали один за одним.

За пів року одна наукова експедиція, що досліджувала долину ріки Куюні, стрінула індіянина, який розказував подорожнім про „великого білого птаха“, що кілька місяців тому прибув в ті околиці просто з неба.

В тому „птахові“ находилася людина, що була дивно одягнена та говорила незнаною мовою. Вона була голодна та мала поломані ноги, всеж таки добилася до одного індіянського села. Одночасно з її приходом упав великий дощ, що його індіяни повитали незвичайно радо, бо до того часу царила там жахлива посуха.

З цього індіяни зрозуміли, що прилетіло з божеством та окружили його незвичайною пошаною, належною вищій істоті. Поклали для нього окрему хату, мешканці села моляться до нього та приносять йому різні дарунки. Члени експедиції знали про те, що недавно згинув летун Редферн і зразу догадалися, що мова саме про нього. Вони звернулися до індіянина, щоб він показав їм дорогу до нього, але той рішуче відказався. Білій людині не вільно відлучитися зі села. Індіяни дбають самі, щоби божество, яке принесло їм таку благодать, не покинуло їх.

Коли експедиція вернулася домів, вістка про уявлення Редферна серед індіянів, які вважають його за свого бога, скоро дісталася до преси. Так довідався про Редфернову долю його приятель, летун Гамерфест, та рішив полетіти нещасному на поміч. Цілу годину кружляв він над околицею ріки Куюні, часом спускався дуже низько та завважав дивну обставину: індіяни, які мабуть досі ніколи не виділи літака, на вид велитенського птаха счиновали метушню та ховалися у джунглі. Тільки одно село зберігло спокій, ба навіть вимахували його мешканці приязно до літака, немов запрошуючи його злетіти. Гамерфест дійшов до висновку що його приятель напевно находиться в тому селі: його мешканці, знаючи літак, зрозуміли, що нема чого його лякатись.

Гамерфест повернувся з лету та хотів зорганізувати експедицію, щоб увільнити Редферна. Однак пех хотів, що він небарам загинув у летунській катастрофі і не було нікого по його смерти, що занявся би тією справою. Згодом про неї зовсім забули.

Щойно тепер відомий дослідник американець Теодор Волдек піднявся відшукати пропавшого летуна. Він зібрав експедицію, вложену із 17 людей та подався в околицю ріки Куюні.

Дружина Редферна давно вже погодилась із незазидною долею та не вірить в те, що її чоловік ще живе

Король самоходів крамарем.

У малому містечку Анебір Парк у стейті Ню Джерсі отворив собі крамницю з овочами та ярином 74-літній старець Віліям Т. Дюран. Відчинення тієї крамниці викликало в Америці більшу сенсацію, як заложення якогось великого підприємства. Власником крамниці став б. мультіміліонер, що кількадесять літ тому назад почав був свою карієру в місцевости Флінт у стейті Мічіген, де він продавав овочі та ярину у крамниці свого батька. Одначе на цьому не скінчилася праця молодого підприємця. Вечорами працював він ще у млині та практикував в аптиці. Згодом став мандрівним агентом і продавав фармацевтичні товари.

Одного разу стрінувся він з товаришем, який мав малий самохід. Дюрантові припала до вподоби машина й він поцікавився фабрикою, в якій випродукували той самохід. По коротких переговорах Дюрант купив цілу фабрику за 2.000 долярів.

По якомусь часі промисловець відкупив від молодого інжиніра-конструктора Буіка патент та заложив фабрику автомобілів „Буік“. Спершу почав він продукувати річно 28 самоходів, а по 3 роках те число збільшилося до 1.000 штук самоходів. Дюрант вічно побільшував фабрику та став продукувати самоходи марки: „Каділлак“, „Олдсмобіл“, „Окленд“. Свій концерн він назвав „Дженерел Мотор Корпорейшен“.

В 1909 р. річний прихід Дюранта доходив до 34 міліонів долярів. Його стали називати американським королем самоходів. Могутні банки давали до його диспозиції велитенські кредити. Дюрант змоторизував Злучені Держави.

В добі найбільшого розвитку почався упадок. Великі інвестиції та закупи сирівців покривав Дюрант із банкових кредитів. Коли прийшов речинець сплати кредитів і Дюрант не міг вивязатися зі своїх зобовязань, увесь його маєток перейшов на власність кредитових установ.

Дюрант не втратив надії ні охоти до праці. Він найшов нового інжиніра, на прізвище Шевроле, що зладив тип модерного самоходу. Вони спільно заложили фабрику й по 6 літах їх майно обчисляли знову на 6 міліонів долярів.

В 1915 р. коли за одну ніч акції „Дженерал Мотор“ підскочили з 24 на 264 долярів, Дюрант осягнув вершок своєї карієри й багацтва та нишком відкупив фабрику „Дженерал Мотор“. Підчас війни його майно побільшилося до казкових розмірів. В 1918 р. досягнув він число 120 міліонів долярів.

Нове потрясення, несподіване та спричинене не кризою, довело Дюранта до нового упадку.

В 1920 р. Дюрант заложив нову фабрику. Бажаючи побільшити капітал, пустився на біржу і стратив усе.

Перед кількома місяцями відчинив він собі крамницю з яринами. Оптиміст-старець вірить, що він на порозі нової карієри.

АЛЬКОГОЛЬ І ВІТАМНА Б.

Одною з комплікацій, що виступають при затяжнім алькоголізмі є алькоголеве запалення нервів. Воно проявляється ослабленням чи пораженням рухів, розладами шкірного чуття та сильними нервоболями і болем нерву, коли його натиснути. Два американські лікарі спробували лікувати цю прикру недугу вітаміною Б, у формі ложильних впорсків. Показалося, що ця вітаміна має цілющий вплив на хід запалення нервів у затяжнім алькоголізмі і прискорює видужання.

На основі добрих висліпів лікування тої недуги віт. Б, згадані лікарі припускають, що запалення нервів виступає в затяжних алькоголіків тоді, коли в їхній їжі бракує чи замало вітаміни Б.

У справі українсько-німецького та німецько-українського словника.

Комунікат-поклик до українського громадянства.

При Українському Науковому Інституті в Берліні створено окрему Комісію для складення українсько-німецького й німецько-українського словника. Потребу такого словника, що

відповідав би сьогочасному розвиткові української літературної мови, вже здавна відчували дошкульно українські й німецькі наукові, журналістичні і т. п. кола, бо досьогочасні словники (Конижевича, Поповича) неповні й не можуть уже заспокоїти всіх вимог, що їм накладе перед читацькою громадою сучасне життя.

Праця Комісії важка. Це головно тому, що досі нема доброго й повного словника української літературної мови, що на ньому можнаб опертися при складанні Українсько-німецького словника. Тому Комісія мусить передусім зібрати й устійнити основну кількість слів, що їх найчастіш можна сьогодні зустрінути в нашій літературній чи розговірній мові і щойно тоді зможе приступити до складання згаданого словника. При збиранні українського матеріялу — основи словника задумує Комісія використати якнайбільше число друкованих джерел і рукописних збірок.

Комісія вірить, що між українським громадянством у краю та на еміграції є одиниці, які цікавляться лексикографічною (словницькою) роботою і мають уже деякі призбирані в цьому напрямку матеріяли. Комісія просить цих громадян зголошуватися до співпраці в словнику і надсилати їй готові матеріяли до використання чи подавати їй до відома кількість і якість свого матеріялу й умовини співпраці. Зокрема цінні для Комісії фахові термінольогічні збірки (напр. технічна термінольогія, спортова, комерційна, морядька і т. п.), що їх можнаб у словнику використати в цілости або частинно.

Матеріяли можуть бути або українсько-німецькі або німецько-українські, дальше тільки українські, а то й узагалі українсько-іншомовні (напр. українсько-російські, українсько-англійські, українсько-французькі тощо); найважніша річ, щоб був у матеріялі **український** словниковий текст.

Зазначуємо, що зголошені матеріяли та співпраця поодиноких авторів будуть у словнику виразно відзначені.

Адреса Комісії: Ukrainisches Wissenschaftliches Institut — Wörterbuch. Berlin C2, Breitestr. 36,

За Комісію для складення українсько-німецького й німецько-українського словника:

Проф. д-р Зенон Кузеля, Д-р Яросл. Рудницький.

—o—

ЯПОНІЯ ВИПЛАТИЛА ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ ВІДШКОДУВАННЯ ЗА „ПАНАЙ".

Японський уряд доручив американському амбасадорові в Токіо чек на квоту 2,500.000 долярів як відшкодування за затоплену канонірку „Панай" 12. грудня 1937. На тому зліквідовано інцидент.

НОВИНКИ.

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає всякі космет. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Болнар, Станиславів, Собіського 38.

— **Чи знаєте,** що від сьогодні можете полагоджувати закупи всіх фотографічних матеріялів в єдиній українській фотографічній крамниці **Е-КОМП, Львів, вул. Сикстуська 29.** Тел. 203—30 1639 1—2

Поручаємо!
„Говерля" „Буй-тур"
ТА ІНШІ РОВЕРИ (КОЛЕСА)
кооп. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 9а
ЖАДАЙТЕ ПРОСПЕКТІВ — ЦІННИКІВ.

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Повідомляємо,** що з днем 22. ц. м. переносимо нашу **крамницю з мясарськими виробами** з вул. Замарстинівської ч. 36 на вул. св. Софії ч. 8 і там зможуть вже мешканці цеї дільниці полагодити свої передсвяточні закупи. — **„Центросоюз".** 1—3

— **Великодня Служба Божа в радіо.** До нашої новинки у вчорашньому числі „Діла" п. п. „Наш цьогорічний Великдень в радіо" слід додати, що у Світлий Понеділок, собто другого дня Великодніх Свят львівська радіостація передаватиме Службу Божу з церкви св. Успення (Волоської). Початок радіопередачі в год. 9.30 раню.

— **Новий костел** св. Вінкентія а Павльо будують поляки у Львові при вул. Дверницького. Костел будують нібито для поляків з околиць вулиць св. Софії, Дверницького, Снопковської і т. п.

— **Нова зима.** Минулого вівторка 19. ц. м. вечором почав падати у Львові мокрий сніг і в середу 20. ц. м. падав цілий день покриваючи білою габою дахи домів та дерева, які вже злегка зеленілися. Якщо сніг буде падати далі, — лещетарі зможуть на Великдень уладити собі лещетарські змагання у Львові краще ніж на Різдво і не будуть мусіти їхати в Карпати, де впали дійсно великі сніги. В Карпатах мороз підскочив до 8 ступнів, на долах до 4-ох. Селяни ломлять руки, бо нові снігові і мороз нищують ранні весняні засіви та городину. Шкоди для хліборобів велитенські.

— **За приналежність до ОУН.** Перед судом присяглих у Львові станув Корнило Кравець з Копитова, пов. Сокаль, якого прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Підс. Кравця боронить адв. д-р Ст. Шухевич.

— **Нові „людові доми" в Яворівщині** повстануть у Будзині, Брухналі, Кобильниці Руській, Шутовій та Мосбергу.

— **Нові костели.** В Тухлі коло Сколього, основався комітет будови костела та польського передшкілля. В Маріямполі на замковій го-

---

Д-р ІВАН КОПАЧ. 7

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

(Докінчення).

Тай нічого тут дивного, коли ще от недавно, бо перед 3 чи 4 роками, тут у Львові на одним із т. зв. „Академічних Вечерів" по чиїмсь там викладі на тему „Церква і держава" навіть учений правник і адвокат д-р Мінко звернув у дискусії до прелєгента журливе і справді дуже актуальне питання: „Як всяка влада походить від Бога, то чи й теперішний большевизм є з волі Бога?" На те — за згодою прелєгента — відповів я так: „А чиж Бог казав може українцям кликати до себе большевизм? Чиж Бог не дав також нашому народови таких самих біольогічних і психофізичних органів (нерви, змисли і т. д.), як усім іншим народам землі? Очевидно, дав. Ну, то й сплять українці тепер так, як самі собі постелили..."

А дурня, звісно, то й у церкві бють! І будуть бити так довго, аж дурень навчиться розуму або під ударами — згине. Так було все в дотеперішній історії людства — і так буде зовсім певно й дальше без найменшої під тим оглядом зміни. Тож і Шевченко радить своїм землякам у своїй „Москалевій криниці" з Новопетровського форту (16. V. 1857):

„О Боже мій милий!
Хотілосяб жить на світі,
Та ба! треба вчитись,
Ще з малечку треба вчитись,
Як на світі жити —
А то битимуть тай дуже!..."

А справді бють, як бачимо отсе нині на власні очи, навіть коронованих владик — однаково і в православній Москві і в католицькій Еспанії...

Практично проблему „ідеал та дійсність" Шевченко рішав собі принагідно від моменту до моменту мабуть так, як отой старозавітний многострадальний Йов, менш-більш ровесник Софоклевого царя Едипа, отже десь з кінця V. в. пер. Хр. То побожне становище чоловіка: що Божа воля для маленького людського розуму є в цілій її повноті недосяжна і незбагненна. А Гете у своїм „Фавсті" формулює розвязку той проблеми славними словами: „Es irrt der Mensch, solang er strebt" (чоловік блукає, як довго прямує, т. зн. живе і працює). Ба, евангелист Матей оповідає навіть про самого Ісуса Христа: „И се единъ (молодець) приступивъ рече Ємy: Учителю благій, что сотворю, да имамъ животъ вѣчный? Онъже (т. зн. Ісус) рече ємy: Что мя глаголеши блага? Никтоже благъ, токмо единъ Богъ!" Але у тогож св. Матея Ісус Христос проголошує також засаду: „Не всякъ глаголяй: Господи, Господи! внидетъ въ царствіе небесное, но творяй волю Отца моего, иже єсть на небесѣхъ (7, 21)". Та тут ще конче треба памятати собі слова, котрі Господь Бог говорить до Мефістофеля в „Прольогу в небі" до „Фавста":

„Ein guter Mensch in seinem dunkeln Drange
Ist sich des rechten Weges wohl bewusst" —

слова, які в перекладі Івана Франка звучать:

„Що добрий чоловік, хоч блудить в темноті,
Зуміє праву стежку відшукати."

Ми бачимо, що тут всі розвязки проблеми „ідеал та дійсність" крутяться коло ідеї добра як найвищої ідеї з усіх, які знає людство. І божественний Платон (427—347 пер. Хр.) був першим европейцем, що ототожнив ту ідею найдосконалшого добра з ідеєю Всемогучого Бога. А ту Платонову розвязку перейняла відтак і Христова Церква, що повстала у старожидівськім Єрусалимі. І так є аж до нині. І так певно буде до самого кінця туземного людства.

Бо без ідеалу добра жаден чоловік не може жити. А християнська віра в Бога як Творця і Вседержителя найвищого добра є, очевидно, найвищою формою релігії зпоміж усіх, які знає людство. І коли ще перед кількома десятками літ — в часах самопевного і розпаношеного матеріялізму плитких теорій Бюхнера, Гекля, Дрепера і т. д. — Христова релігія могла декому також й у нас (Драгоманів, Павлик, Франко) видаватися величиною історично вже минулою та гордо перейденою[1]), то тепер ми знову стоїмо на порозі релігійного, так

[1]) Пригадую собі ще й досі дуже добре, як дуже я здивувався, коли — прийшовши восени р. 1889 із Дрогобича до Львова на університет — я побачив у тодішнім новім „Академічнім Братстві" на стіні побіч Шевченка тільки ще одинокі два образи: Маркса і Лясселя. А жидовин Марке учив, що релігія — то „опіюм" людства, то трутизна і т. д. Якже тепер світ змінився, коли навіть от найславніший тепер сучасний фізик творець т. зв. теорії квантів, професор берлінського університету, д-р Макс Планк (Planck) видає книжечку Religion und Naturwissenschaft (Leipzig 1938 8°, 32) і стає непохитним борцем по стороні релігії. Він кінчить той свій прегарний виклад словами: Es ist der stetig fortgesetzte, nie erlahmende Kampf gegen Skepticismus und gegen Dogmatismus, gegen Unglaube und gegen Aberglaube, den Religion und Naturwissenschaft gemeinsam führen — und das richtung weisende Losungswort in diesem Kampf lautet von ieher und in alle Zukunft: Hin zu Gott! (стр. 32).

Українські громадяни підтримують і ходять тільки до відомого свого фахівця, щоб смачно мати великий УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН у Львові

Михайло Шпак

ЛЬВІВ, РИНОК 11.

Першорядні снідання, вечері, перекуски та різного роду напитки. 1-4
853

рі побудують парохіяльний костел. Протекторат над будовою цього костела обняв воєвода Пясланський.

— **Львівська хроніка.** З помешкання Стефана Стенцля злодії викрали столове накриття і футро вартости 9.020 зол. Ведуть слідство. — В помешканні при вул. Городецькій ч. 14 19-літній Збігнєв Йохим напився якоїсь отрути. Його відвезли до шпиталю. — При вул. Краківській М. Вальво зранився вистрілом з револьверу в ліву руку. — На Знесінню засипав пісок 13-літнього Романа Козачка, якого мала післати по пісок. — Невідома жінка покинула при вул. Кентшинського немовлятко-дівчинку, якою заопікувався міський дільницевий уряд. — Невідомий грабіжник вирвав торбинку з грішми Ф. Вайнтравб при вул. Легіонів. — Трибунал окружного суду у Львові засудив на основі вердикту присяглих суддів Івана Василинку з Любичі, пов. Рава Руська на 5 років вязниці за приналежність до КПЗУ.

— **Напад скаженого пса.** На коні поштового возка, що віз пошту з Янова через село Довге до Деренівки, пов. Теребовля до поїзду, напав минулого понеділка у селі Довгім скажений пес вовчур і почав сильно кусати коні по ногах та кидатись їм на карк. Коні почали ставати „дуба" та іржати. Одному коневі пес відкусив кусень нїздря. На середині села, де був напад, повстала метушня і вереск. З хат почали вибігати селяни з дрючками і вилами. Щойно вони вбили скаженого пса, що не завважив, що його обступили люди з усіх боків. Покищо не вдалося ствердити, чий це пес.

— **Смерть під колесами поїзду.** В четвер 31. м. м. в годині пів до 12-ої вночі особовий поїзд зі Стрия наїхав біля залізничої зупинки в Угринові під Станиславовом на селянську фіру й убив на смерть якогось бідного бойка як із Маняви а другого тяжко поранив. Вони не чули сигналів зїзджаючого швидко серпентиною з легкого горба поїзду, бо на дворі лютував хурговинний буревій. Злидарі з гір везли кілька мішків деревного вугілля в детальний, роздрібний подаж на долах. Сполошені поїздом коні встигли вирватися від фіри й дременути з упряжжю в поле, а віз цілковито потрощило. Причиною смертельного випадку — те, що рампа на битій дорозі не була перед наближенням поїзду спущена, бо будник Василь Когуч званий Олійників із сусіднього Павелча (ще недавно греко-католик і „презес" будови місцевого „косцюлка" каранний кілька разів судово за фальшування підписів на векслях, присвоювання собі грошей за білети їзди тощо) преспокійно собі спав і щойно ранений хлопець розбудив його Тепер залізнича влада стягла цього будника „за кару" з вартової служби в будці і приділила його „ до роботи в „партії". Поза тим ані волос не спав йому з голови.

— **За нарушення девізового закону.** Перед окружним судом у Станиславові закінчився процес проти лікарів і дентистичних техніків за нарушення закону про обмеження торговлі золотом. Суд засудив золотника Горовіца на 1 рік вязниці і 3.000 зол гривни, його сина Марка на 8 місяців і 4.000 зол. гривни, лікарів і дентистичних техніків: Вольфарта на 6 м. і 150 зол. гривни, М. Сайдля на 6 м. і 150 зол. гривни, д-ра Неділського на 1 м. і 300 зол. гривни, Г. Бертіша на 1 м. і 300 зол. гривни, д-ра А. Ляма на 1 тиждень і 200 зол. гривни, Вайдмана на 100 зол. гривни, д-ра Брінда на 200 зол., д-ра Ордовера на 100 зол., Кївіца на 50 зол. гривни. Всіх суд засудив за торговлю золотом для дентистичних цілей. Дентисти: Ульман та Добжанський не станули і відповідатимуть окремо.

— **Спис усіх чужинців у Польщі.** Адміністраційна влада приступає до зладження центрального реєстру всіх чужинців у Польщі. Реєстр буде вести міністерство внутрішніх справ. Від 1. червня ц. р. старости будуть надсилати до міністерства внутрішніх справ усі дані у справі реєстрації чужинців.

— **Зріст населення Польщі.** Головний статистичний уряд оголосив статистичні дані про природний рух населення в Польщі за останнє чвертьріччя 1937. р. Отже в останньому чвертьріччі 1937. р. зареєстровано 82.420 подруж (в останньому чвертьріччі 1936 р. зареєстровано 83.369 подруж; числа в лапках означають дані за останнє чвертьріччя 1936 р.); дітей народилось 212.692 (223.394), дітей померло 25.689 (33.996), загалом померло 116.563 (128.574). Природний приріст (надвишка народжених над помершими) в останньому чвертьріччі 1937. р. осягнув 96.129 (94.730). За цілий 1937. рік зареєстровано 275.560 подруж (у 1936. р. 284.425), уродин 856.064 (892.320), померших 481.594 (482.633), дітей померло 116.652 (125.772), природний приріст 374.470 (409.687). На 1.000 мешканців зареєстровано в 1937. р. у відсотках: подруж 8% (8.4 в 1936. р., уродин 24.9 (26.2%), померших 14% (14.2%), природний приріст 10.9 (12%). Смертність немовлят нижче 1 року на 100 народжених сягала 13.6% (14,1%). На основі цих статистичних даних число населення Польщі у дні 1. січня 1938. р. дійшло до 34,534.000 осіб. З того на центральні воєвідства припадає 14,471.000, на східні 5.074.000, західні 4,861.000 і полудневі 9,128.000. Від другого загального спису населення в Польщі, себто від 9. грудня 1931. р. зросло число населення за останніх 6 років на 2,401.000, або на 7.5%.

— **Грабунковий напад на двір.** Минулого понеділка напало на двір у Дусанові коло Фірлєва 20 озброєних крісами і револьверами нападників. Стрілами в повітря настрашили службу у дворі і прохожих, які переходили дорогою попри двір, позганяли всіх в одно місце на подвіря і перевели в усіх особисті ревізії. Тому, що в касієрки не знайшли ключів, розбили касу і забрали кілька тисяч золотих. Опісля грабіжники втекли заднїми дверми, залишаючи електричне світло в цілому будинку, щоби зібрані на подвірю особи здогадувалися, що в будинку є ще напасники. Поліція шукає за напасниками.

— **Грабунковий напад на станицю поліції.** В Малій Домбруаці пов. Катовиці напало минулого понеділка двох многонадійних молодців на станицю поліції, важко ранили сокирою в голову поліцая Франца Беліка, забрали два крісн з багнетами, більшу кількість набоїв і втекли у напрямі сусіднього села Семяновіце. По дорозі зранили 24. літню робітницю О. Бялонь з Малої Домбрувки, яка проходжувалася з нареченим. Обох молодих грабіжників поліція зловила на другий день по довшій стрілянині з ними. Арештовані грабіжники: 17 літній Дембінський і 19. літній Вечорек зізнали, що на станицю поліції напали тому, щоби здобути зброю, бо хотіли організувати грабункові напади на зразок відомого бандита Марушечка.

— **Нечувані зловживання в червоній армії.** Ком. Ворошилов видав приказ забороняючи урядовцям інтендантури приймати доставу для війська, користати з якихнебудь прислуг доставців у формі меблїв, самоходів і т. п., що їх виробляють фабрики. Заборонив теж брати винагороду за провірку якости товарів. Згаданий розпорядок ком. Ворошилова розкривав масові зловживання в інтендантурі червоної армії.

—o—

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ГЕРГАРД ГЕЗЕМАН

Утеча

Повість. 224 сторінок.

Переклав ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

Із воєнної епопеї геройського сербського народу. Сербія очима німця, що відступав перед німецькою армією.

ЦІНА КНИЖКИ ЗОЛ. 2.50.

почт. перес. 30 сотиків,

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10/11. п.

З концертової салі.

IX. КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬГАРМОНІЇ

У кінцевому цьогорічному концертовому сезоні Львівської Фільгармонії виступив у вівторок 19. ц. м. вдруге Неймарк як диригент із солістом-скрипаком Гольдбергом. Програма була цим разом, за виїмком двох скрипкових романц Бетовена, суто „романтична". „Оберон" Вебера, V. симфонія Шуберта, скрипковий концерт Мендельсона, два фрагменти із сюїти Гольдмарка, „Сільське весілля" (?), ну і врешті відома „Українська Рапсодія" Барвінського. Неймарк — це диригент справді інтелігентний і справний та при тім солідний, навіть педантичний, але при малій скількости проб і слабих силах Фільгармонії очевидно деякі інтонаційні й ритмічні недотягнення мусіли бути. Найкраще був виконаний кольористичний „Оберон" і симпатичні, хоч і неглибокі, фрагменти Гольдмарка (до речі: які в них настрої „хлопського весілля"?); слабший був чарівний Шуберт (у цій симфонії трохи Моцартівський). Нашого симпатичного доброго знайомого — „Українську Рапсодію" Барвінського — виконали добре і вона загально подобалась, хоч і не стала у виконанні Неймарка тою ревеляцією, якої дехто надіявся. Молодий скрипак Гольдберг виявився під технічним, як і змістовим оглядом артистом високої кляси, хоч і слід би перестерегти його перед надмірним шафуванням динамічними ефектами і переборщеними смичковими наголосами, при яких інструмент цей декоди не всидї видержати лінії. **С. Л.**

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

сказатиб, ренесансу, тобто живого повороту людства до релігії. То прийде — і то, як гадаю, вже незабаром — також і в большевицькій державі, і то з тим більшим розмахом, чим довше і більше буде там дальше безглуздє гноблення релігії. Так буде і мусить бути, бо таке вже соціольогічне правило історичного людського життя тут на землі.

Так-то і я йду собі в неділю до котроїсь нашої гр.-кат. церковці. І за кождим разом, як чую там на кінци нашої Служби Божої з уст священника згадку про „святыхъ славныхъ и всехвальныхъ Апостолъ и иже во святыхъ Отца нашего Іоанна Златоустаго, архіепископа Константиня града", то серце моє здрігаєтьсп і стає живіше бити. Бо подумай собі тільки, дорогий читачу, що царгородський архиепископ жив ще в IV. в. по Хр. (345—407), т. зн. цілої півтора тисячки літ перед нами. Отже й питаюся: Котрий із теперішних наших волозарів буде по 1500 літах ще такий живий у памяти людства чи хочби навіть тільки свого власного народу, щоб його згадували щодня так, як отсе згадують до нині нашого Золотоустого?

А згадують його зовсім справедливо. Він же дав цілому християнству онту форму богослужби, яка саме як найвлучніше відповідає епохальній і преславній Христовій Тайній Вечері в Єрусалимі, котра на місце старозавітного варварського „всесожженія" (тобто: убивання і спалювання бідного звіряти) впровадила для людства повну релігійного пієтизму форму Безкровної Жертви під символами хліба і вина. А із Сходу перейшла та богослужба й до Риму і римо-католицький Захід відправляє свою „Missa" (поляки кажуть: „msza") також за отим грецьким взірцем (тільки що по латинськи тай у зміненій дещо назверх формі). А найславніші музики світа — Палестріна в Римі (1526—1594, Missa Papae Marcelli[1] Севастіян Бах у Липську (1685—1750, H-moll — Messe), Моцарт у Зальцбургу (1756—1791, Requiem[2] і Бетовен у Відни (1770—1827, Missa solemnis) — створили до слів того царгородського архиепископа[3]) такі величні твори релігійної музики, що їх тривкість забезпечена їм на всї віки.

Досить з тої музики просякло також і до нас — у творах наших визначних земляків з кінця XVIII. в.: Максима Березовського із Глухова (1745—1777), Артима Веделя з Києва (1765—1808) і — **найбільше** — через нашого славного Дмитра Бортнянського із Глухова (1751—1825). Д-р Кудрик називає їх „золотою добою української музики" (стор. 42—93), а галицьких „перемишлякїв", Михайла Вербицького (1815—1870) та Івана Лаврівського (1822—1873), трактує вже як епігонів. І без сумніву під музичним оглядом, так сказатиб, дидактична дорога для нас аж до найвищих вершків Баха, Моцарта й Бетовена йде від наших декших і ближчих нам земляків, Вербицького і Лаврівського, через Березовського, Веделя і Бортнянського.

Але вся та музика веде заразом дальше до нашого св. Йоана Золотоустого, а з ним уже й до нашого Спасителя, Єдинородного Сина Божого, Ісуса Христа, який жив і вмер на єрусалимській Голгофті під кличем:

„Азъ есмь путь и истина и животъ." (св. Йоан 14, 6).

—o—

[1]) Але з Царгорода високою цісарською політикою (за слова правди в очі) аж два рази прогнаного!

На допомогу студентству.

ВИКАЗ ДАЛЬШИХ ЖЕРТВ.

Щомісячні датки (в золотих): Р. С. У. К. (Львів) за лютий і березень 285; громадяни Перегінщини (через „Шадівницю" за два місяці) 282; Укр. Парх. Репр., Львів 85; дир. В. і М. Яцульчаки, Снивідтько Вижне (за лютий і березень) 10; арт. Терлецький Мих. Львів, 10; урядовці „Просвіти", Львів, 1% від платні за 4 місяці; урядовці „Сільського Господаря", Львів, ½% від платні. **По пять золотих:** д-р Панчишин Марієн, Львів; дир. Тиктор Іван; о. ректор. Малиновський Олександер. **По три золоті:** д-р Кость Лев. Львів; д-р Лукіяновичі Денис; дир. Шепаровичі Юліян; дир. Калитяк Івон. **По 1,50 зол.:** дир. Герасимович Іван; надр. Лукашевич Дмитро; Верхола Омелян; о. проф. Бучацький Олекса. **По два золоті:** дир. Филипович Іван; дир. Капуста Микола; дир. Кучан Степан; ред. О. Федик-Шепарович; д-р Цимбалістий Павло; мсвастир оо. Василіян; о. ігумен Кунцький Леонтій; д-р Бурачинський Тит; проф. Тишинська Евстахія; Глинський Теофан; дир. Радовський Орест; д-р М. Вахнянин; дир. Терлецький Ом.; о. Василіян Степан; Рижевська Анна. **По 1 зол.:** дир. Левицький Роман, дир. Мицик Роман, інж. Мідянин Атанас; інж. Романенко Антін; д-р Чеховичі Конст.; ред. Витвицький Іван; д-р Коновалець Мирон; д-р Берест Осип; ред. Гайбовицький Василь; дир. Сколяк Ярослав; дир. Левицький Олександер; д-р Левицький Володимир; д-р Левицький Дмитро; м-р Бойко Вас.; д-р Шевчук Семен; дир. Постолюк Петро; дир. Ясінчук Лев; Вахнянин Данило; о. д-р Стасюк Омелян; о. Совин Ярослав; інж. Мельник Андрій; о. д-р Лаба Вас.; о. д-р Костельник Гавриїл; д-р Мазарушка Любомир;

дир. Магазис Семен; д-р Брик Іван; ред. Бодзарович Осип; дир. Костик Олександер; о. Томович Василь; дир. Матвяс Михайло; д-р Савчак Юліян; інж. Монастирський Виктор; д-р Небилович Яків; подр. Русин Михайло; Пивка Теодор; о. Харина Володимир; Крезанин Олена; Онисько Олександер; д-р Брезка Дмитро; інсп. Бриневицький Михайло; д-р Цегельський Роман; д-р Мучинка Максим; проф. Ситницький Іван; д-р Назарук Осип; дир. Бачинська Ольга; проф. Радишевич Володимир; проф. Ваврик Михайло; Тершаковець Мих.; інж. Ганчицький Іван; радн. Іванович Антін; радн. Лучаківський Тадей; інж. Мудрак Юліян; о. проф. Каштанюк Антін; д-р Старосольський Володимир; д-р Зубик Роман; дир. Кисілевський Мариян; д-р Гнила Іван; дир. Кисілевський Ярослав. **По 0.50 зол.:** д-р Лаврівський Олекса; Гороховичі Марта; ред. Яворівський Евген; дир. Літинський Іван; Медведева Юлія; ред. Палій Дмитро.

Всім П. Т. Жертводавцям складаю щиру подяку. При тому зазначую, що скільність громадян, які уважають своїм обовязком помагати рідному студентству, розмірно дуже невелика. Складені датки зовсім невспівмірні до тих запотребувань українського студентства, що їх кожного місяця треба заспокоювати. Для інформації зазначую, що підчас коли місячні запотребування досягають квоти 2,500 зол., тоді пересічно складані одноразові, чи то місячні датки не досягають в одному місяці навіть 1.000 зол. А чейже ці запотребування Академічного Душпастирства — не квоти потрібні на заспокоєння найконечніших потреб нашого студентства у формі оплат на студії, чи то прохарчування. Без них наша молодь тратить марно роки студій, не лякучи вже про наслідки постійного недожиливання. Тому допомога академічній молоді є обовязком кожного українця.

За Академічне Душпастирство:
о. д-р Іван Гриньох,
Львів, пл. св. Юра ч. 5.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 21. 4. год. 7.30 „Роз-Марі".

Пятниця 22. 4. год. 8 веч. Перший виступ Польського Репр. Балету.

Театр Різнородностей:

Четвер, 21. 4. год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Пятниця 22. 4. год. 7.30 веч. „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СТАНИСЛАВІВ:

24. 4. Невольник.

25. 4. Орфей у пеклі.

26. 4. Процес Мері Дуган.

Зі Станиславова іде театр до Тисьменниці.

КІНА.

АТЛЯНТИК: „Фордансерки".

БАЛТИК: „Невдачник".

ВАНДА: „Ти, що в Гострій світиш Брамі", „Княжна".

ГРАЖИНА: „Царський курер".

ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.

КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).

КОПЕРНИК: „Інспіратурка" (Д. Дарбіз).

МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і колірова гротеска.

МЕТРО: „Дівча з Парижа".

МІРАЖ: „Людина-лев".

МУЗА: „Життя вулиці" з Лізою Райдер.

ПАЛЯС: „Гузарські маневри".

ПАКС: „Ледянко" (Даніеля Дарріє) та колірова додаток.

РАЙ: „Звахар".

РІЯЛЬТО: „Історія одної ночі".

РОКСІ: „Тітка Карла" і колір. фільма.

СВІТ: „Детектива"; „Коли ти залюблена".

СТИЛЕВЕ: „Роберт і Бертран" або „Дві злодії".

ТОН: „Лицарі степу", „Корабель невідомих".

УТІХА: „Без свідків" і ревія.

ХИМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Адриятик (Дальматія)".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Греція. — Мала Азія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 21. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Польща у Шопенових польонезах, муз. порт. нок для вселюдних шкіл; 11.40 Фльотове: Фрагменти з оп. „Марта", пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хлібн. Палати; 13.50 Стравінський: „Свято весни", пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із повісти І. Лимо „Коронар у Галичині"; Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. гутірка з молодю; 16.15 Концерт оперової музики; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 У богацінній робітні; 17.15 Дуети на альт і бас у супр. форт.; 17.50 Спортовий порадник; 18.10 Що не таке єгипетські гієрогліфи, оповідання для дітей; 18.20 Форт. твори сучасних львівських композиторів; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Іфігенія" Евріпіда; 20.00 Розр. концерт, орх., дуети, два форт., у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.45 Літер. вариє: З мого верстату; 22.00 Творчість К. Шимановського: форт., міш. хор; 22.50 Осг. вістки; 22.15—24.00 Танк. музика з пл.

Пятниця, 22. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Летунська пригода", 11.40 Співає Шаляпін, пл., 12.03 Полуднева авд., 13.45 Суспільна гутірка, 13.50 Моцарт і Шуман із пл., **14.05 „Стрвятні псальми" у виконанні хору Успенської церкви у Львові під дир. проф. Р Прокоповича; концерт попередить гутірка ред. Пашківського.** 14.55 Біржа, 15.00 „Коронар у Галичині". Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки, з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Оповідання для дітей, 16.00 Гутірка з хорами, 16.15 концерт дутої орх., 16.50 Актуальна гутірка, 17.00 Серед найменодших громадян, 17.15 Форт., 17.50 Огляд авдань, 18.10 Туристичний інформатор, 18.15 Вок. музика з пл., 18.35 Великодні містерії, 18.50 Спорт, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви: „Комедія кохання та чесноти", 19.30 Мандолінівий дует у супр. форт., 19.50 Муз. з пл., 20.15 Веч. денник, 20.30 Європейський концерт із Осльо (Норвегія): орх., хор. скрипка, 21.30 Розр. концерт сальон. музики, сопран, револьверн. кларнет, форт., 22.50 Останні вістки, 23.00 23.30 Танкова музика з плит.

Субота, 23. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісненьки; 11.45 Давня скрипкова музика, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт бажань; 15.20 Радіотехнічні актуалії; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Пастушка та коминярчук" за осн. Андерсена; 16.15 Твори Вінацького та Штольца у вик. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 „У краянці п. Гебановського" фейл.; 17.15 Сніп. реціталь Ольги Тіеберг, сопран. у супр. форт., 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Інавгурація „Радіосвіт в Тернополі" (трансм. з Тернополі): промови, подільські пісні у вик. хору; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Перемога під Віднем", Гутірка про Вишпянського 20.00 Танк. музика орх., співи, рефрени, у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.40 Концурс хорів; 22.15 „Святий Юр — весінний грім" літер.-муз. авд.; 22.50 Останні вістки; 23.00 Серед поета Поділля, рецитація поезій; **24.00—2.00 Трансмісія великодної утрені з Успенської церкви у Львові, співає хор під дир. Орленка-Прокоповича.**

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 21. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Розр. музика, 20.00 21.00 Веселий вечір; БІЛГОРОД 20.00 Концерт хору; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 22.00 „Золото Рену" оп. Вагнера; БРЮСЕЛЬ ФР. 22.10 Концерт сучасної музики; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.30 18.00 Концерт оп. музики, 19.00 Мадярська музика, 21.15 Форт. реціталь Догнаньї; ВІДЕНЬ 20.00 21.00 Вес. муз. вечір; ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Фра Діяволо" оп. Обера; ДАЙТШ. ЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Вес. мельодії, хор, сол.; КОШИЦІ 13.30 Госп. оглад. 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Д-р В. Бірчак „Забобони або народні повірки", концерт, акорд. оглад; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Дон Карльос" оп. Вердія; ПРАГА 15.15 Концерт а-моль Дворжака на скр. і орх., 19.20 20.00 Легка музика, 22.40 Югосл. пісні; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Пісні, 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 17.15 Форт., 17.50 Оповідання, 21.00 22.00 „Терра востра" ком. Росатті; СОФІЯ 17.30 Рел. музика, 18.30 Богослужіння; ШТРАСБУРГ 20.30 21.00 22.00 „Дзвонар із Нотр Дам" оп. Масенета".

Пятниця, 22. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Концерт солістів, 19.10 Розр. музика, 20.00 Симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Церк. пісні, хор, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.00 Інстр. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 19.10 Камер. музика, 19.35, 20.00, 21.00 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дуочі пісні, 21.15 Форт., спів, 22.30 Данш. камер. музика, КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки, 18.00 Передача із Пряшева: бп. Гойдич: „Голгота"; Пісні вел. посту та страстей співає хор греко-катол. богословів у Пряшеві, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 14.00 клявесинові твори та пісні, 15.15, 16.10 Орх. концерт, 19.35 Квартет г-дур Равеля, 18.25 Форт., 19.10 Сальон. музика, 20.00 Нар. пісні на дїточий хор і орх., РАДІО ПАРІ 18.00, 20.15 Пісні, 18.15 Форт., 19.00 Скрипка, 20.20, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Троа е ля" комедія Аміеля, Рим 16.00 Концерт малого хору, 19.20 Розр. музика, 22.00 Вок. концерт.

Субота, 23. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.10 Оп. мельодії, 22.30 Легка й танк. музика; БІЛГОРОД 20.00 Церк. пісні; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 19.30 20.00 21.00 22.00 23.00 „Вальгірія" оп. Вагнера; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „О ес. Кіті" оп. Алексіса; БУДАПЕШТ 12.05 12.30 Концерт балалайк. орх., 19.00 Мадяр. нар. пісні в супр. цим. орх., 21.10 22.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Станційські мельодії. 20.00 21.00 Вес. австр. мельодії. КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Відчит. Нар. казки, Жінка в родині; МІЛЯНО 17.15 Китиця дівочих танців, 21.00 Орх. концерт, 22.00 Голоси світа, 22.10 Концерт тріо; ПРАГА 19.20 Сальон. музика, 22.30 Сальон музика; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.15, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви „Кабінет д-ра Калігорі" драма Де Льорда і Буше, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика; РИМ 17.15 Скрипка, 19.30 Легка музика, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер: „Марсель" Джордана, „Ля вольто дела Вердаґне" Казуссіні; СОФІЯ 22.30 Вечір. утренн.

БІРЖА.

Львів, 20. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 29.67 29.20 Доляри американські 5.28·00, 5·25·50 Доляри канад. 5.26·00—5.23·30 Фльорени гол. 294·14—294·40, Франки фр. 16·96 — 16·46, Франки швайцарські 122.45 —121.65, Фунти англ. 26.56—26.40, Гульдени данц. 100·25—99.75, Корони ч. 14.00—22.50 Кор. дан. 118·55—117.70 Кор. норв 133·48 — 132·10, Корони шв. 136·89—135.90. Ліри італ. 24·10—23·00, Марки фінлян. 11·75 —11·25, Марки нім. 107.00 — 103.00, Тельки Авіз 26·20—25.95 Марки нім. срібні 120·00 — 115.00

Яйці.

Банк Польський 118·00 Цукор. 34·00 Вугаль 59·00, 29·50, Ліпіпол 71·00, Можейів 13.00, Острівець 55·25, Старокониї 58·50, 58·5, Габербуш 47.00

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·50, 3 ім. 1 ем. 83·25 серія 91·75 3 пов. зем. 2 ем, 82·25 серія 90·75 5. конверс. 69·75 пром. дол. 42·50, 4 конвер. 58·50

Тенденція сильніша.

ЦІНА „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 20. квітня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 3·50 зол.
молоко 18—19 сот.
(вершкова) 3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова на молоко й яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Подяка.

Всім, котрі взяли участь в віддании останньої прислуги Найдорожчій нашій Мамі МАЛЬВІНІ з де ГОВОРЯ ДРОГОМИРЕЦЬКИХ І. вото Стрийська II вото Львівської і словами потіхи вливали нам своє співчуття, складаємо на цім місці найщирішу подяку. Вокрема Ви, Директоровій Марійці Варвинковій за її щиру, повну шляхетности опіку в часі недуги Найдорожчої нам Покійної і п. Стефі Кушпірівній за поміч у часі похоронів. Нехай Бог нагородить всім добром.

Галя Дидинська, Дарія Хроновятова, доньки, о. Корнель Стрийський, син. Людміля, Юлія, Наталія, сини; Інж. Михайло Хроновят, зять; внуки і правнуки.

Дрогобич.

На свята

11.90

Сандали мужеські взуття Пана на літо. Вигідні легкі, передувні. Підошви шкіряні

11.90

Кільковані в колірі чорнім або бронзовім. Спода шкіряні.

17.90

ДЛЯ ЕЛЕГАНТНОГО ПАНА.
Дуже вигідний в колірі бронзовім і чорнім.

Bata

ВІВСЯНІ ПЛАТКИ
Knorr
не мають лусок шкідливих здоровлю.
Потрібні до раціональної відживи.
немовлят
дітей — дорослих
здорових — недужих

Ф-ма „Magasin Parisien" поручає панчохи, рукавички, шарпитки, торбинки, парасолі, краватки та білля мужеське і жіноче в першорядних гатунках
А. БРІКНЕР по найнижчих цінах.
Львів, Льва Сапіги 69. 3—6

НАЙГАРНІШІ ГЛИНЯНСЬКІ КИЛИМИ власного виробу
поручає фабричний склад
СТ. ҐАЛАНА Львів, Сикстуська ч. 20 (під Костишин)
Низькі ціни. — Продаж за готівку і на виплати. Приймаємо Облігації Позички Народ та інші вартісні папери.
Спеціяльність фірми: півгобелінові портієри, капи на ліжка і столи.

Найновіші весняні зразки
білля, рукавичок, шаликів, краваток, панчіх, хустинок поясків і т. п, найдешевше дістанете в кооп.:
„БАЗАР", Львів, Руська 3.
П. Т. членів кооперативи просимо піднити ТОВАРОВІ ЗВОРОТИ за 1937 р. 890 1-3

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Подаємо до відома наших Вельмишановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріали на мужеські та жіночі одяги вже на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду, кольори матерій, взорів та десенів. 10-15

Порядок Богослужень в Архикатедральнім Храмі св. Юра в Страстний Тиждень і Празник Воскресення Христового. Дня 21. квітня н. р. Вел. Четвер: год. 8.30 р. Тержество. Архиерейська Служба Бога св. Василія Вел. з Вечірнею і чинами посвячення Антимінсів і св. Міра та умивання ніг. Вел. П'ятниця: год. 9 р. Царські Часи, опісля Вечірня і винесення Плащаниці; год. 5. попол. Полудень; год. 6 веч. Єрусалимська Утреня. Вел. Субота: год. 8.30 р. Служба Бога св. Василія Вел.; год. 5.30 попол. Надгробне; год. 6. веч. Воскресна Утреня. Світл. Празник Воскресення: год. 6. р. читана Служба Бога і проповідь; опісля читані Служби Божі в год. 7, 8, 9.30; год. 9 р. Торж. Архиерейська Служба Бога; год. 12. читана Служба Божа; год. 4 попол. Вечірня. — Другого і третього дня Свят порядок Богослужень як звичайно в неділі і свята, з тим, що другого дня в год. 8 р. відправиться Братська Служба Божа.

Порядок Богослужень у Страстнім тижні і на празник Христового Воскресення в церкві Успення Пр. Д. Марії — У страстний четвер д. 21. квітня н. р. в год. 9. Служба Божа Василія В. В год. 4 вечір Страсти Г. н. І. Христа. У велику п'ятницю д. 22. квітня н. р. в год. 9. Царські Часи. В год. 10.30 Вечірня, обхід і винос Плащаниці. В год. 5.30 Надгробна Утреня. Підчас неї хор Успенської Церкви під орудою проф. Прокопчина відспіває псальми. В суботу д. 23. квітня н. р. в год. 9. зранку Служба Божа Василія В. з Вечірнею. Дня 24. квітня в день світлого Празника Христового Воскресення в год. 4. зранку Надгробне. Опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі в год. 6. 7. 8. 9 і 12. В год. 10. **Архиерейська Служба Божа**, яку відслужить **Кир Іван.** В год. 5. попол. Вечірня. В дні 25. квітня н. р. Служби Божі читані в год. 6. 7. 8. 9 і 12. Співана Служба Божа в год. 9.30 трансмітована через Радіо. В дні 26. квітня н. р. порядок Богослужень як д. 25. квітня з тим, що Св. Божа співана починається в год. 10. рано.

Традиційний Передсвяточний Ярмарок Кружка Р. Ш. ім. Г. Борзінок відбудеться дня 22. квітня н. р. від 9—18. у школі Р. Ш. при вул. Мохнацького 12.

Замість цвітів на могилу бл. п. Володимира Крушельницького зложили на Рідну Школу шоту 16 зол. Сестрінки. Замість квітів на домовину бл. п. радника Отенона Гладишовського, довголітнього секретаря Бетяєвського Кружка при філії держ. гімназій у Львові зложив Бетяєвський Кружок 50 зол. на шкільні цілі двом найбідніших учнім.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

РАДА Т-ва „Укр. Ремісничо-Промислова Бурса" в Станиславові розписує КОНКУРС на управителя бурси. Вимагана середня освіта. Подання з основом життя і відписом свідоцтв надсилати до 10. травня 1938, на руки голови дир. Сев. Снігуровича, Станиславів, 2-го Мая 2. Першенство мають безробітні. 889 2-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ПЛАЩИКИ дівочі, хлопячі тільки 17.15, прекрасні вовняні сукенки 6.75, шовкові 4.90. „СЬВИТ ДЗЄЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 2-4

МАШИНИ до писання ТРІЮМФ найдешевше, на догідних умовинах продає МІХАЛЬСЬКИЙ, Львів, Фредри 7. 5-5

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в своєму дворові, в українській крамниці „Самопоміч", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 5-10

ХРИСТІЯНСЬКИЙ Торговельний Дім „Риби", Собіського 14, тел. 111-12 поручає мороженні лососі, також смажені і вудження риби та оселедці. 843 1-2

ЖАРІВКИ від 5—25 ват. 70 сотиків, детекторові голосники зол. 3.50, кухонна лямпа вол. 2.—, двоколумнова лямпа зол. 6.— „Централя Жарівок", Львів, Ринок 21. 852 1-3

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріали. Телефон 270-25. 835 3-4

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети як срібні і бронзові. Позолочує старі чаші. 673

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тришка видуляція з 5-літньою гарантією. Сальон чесання вань, Сикстуська 8, вхід через браму. 841 2-2

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Конопніцка 22, тел. 245-79. 834 3-10

УВАГА! Вже вернувся з паризької краєвської Академії першорядна сила і виконує фасони за найновішими паризькими моделями по приступних цінах **Сальон жіночого кравецтва** Клоса Івана, Львів, Академічна 24. І. п. Тел. 295-88. 734 6-6

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Богдан Гординський
ординує у внутрішніх недугах
ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1.
771 (напроти Еміграційного Дому). 4-8

ОГО ОШЕННЯ.

ФІРМА
Брати Стажевськ
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 -10

ОПОВІЩЕННЯ.
Повіт. Союз Кружків Р. Ш. у Станиславові відкриває з днем 2. травня 1938 підготовний курс до І. кл. гімн. для дівчат і хлопців. Зголошення приймає канцелярія Кружка Станиславів, Голуховського 54. 849 1-3

Коли терпиш — Пий Святоіванський Сік Зілля („ліробій") успішний при болях і кольках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, церковому камінню і мікура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42 90 Магістер Едвард Гобси. 17-0

НАДЗІРНА РАДА ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „Краєвий Союз Кредитовий" з обмеженою відповідальністю у Львові
скликує на основі §§ 45 і 47 статуту

XXXIX. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів Центрального Кооперативного Банку на 12. травня 1938. в годині 10.ій передполудневій у салі „Молодої Громади" у Львові, вул. Костюшка ч. 1а, з тим предметом нарад (§ 52 статуту):

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2. Звідомлення з діяльности за діловий рік 1937 з заміненим рахунків, білянсом і рахунком страт і зисків за 1937 рік, як також з преліміварем бюджету на 1938 рік.
3. Звіти контрольні з перевірки білянсу і рахунку страт і зисків за 1937 рік.
4. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску (§§ 23 і 45 статуту).
5. Означення границі найвищого кредиту, який можна признати одному членові, як також висоти вимагалих удїлів.
6. Означення найвищої суми зобовязань, які Центробанк може затягнути.
7. Вибір 4-ох членів Надзірної Ради, на місце уступаючих членів Надзірної Ради.
8. Зміна §§ 5 г) і 52 і) статуту.
9. Вибір трьох членів Контрольної Комісії (§ 52 і) статуту).

Право участи в Загальних Зборах мають усі члени Центробанку, що допомогли свої зобовязання щодо заплати уділів згідно з постановами статуту (§§ 16 і 60). Кожний член має лише один голос незалежно від кількости його уділів. За легітимацію служить уділова книжечка (§ 50 статуту). В Загальних Зборах беруть участь члени особисто. Правні особи заступають їх повновласники. Повновласником кооперативи і іншої правної особи може бути лише член Дирекції або Надзірної Ради дотичної кооперативи, або член Управи дотичної правної особи, або в обох випадках фізична особа, вписана у реєстр членів Центробанку (§ 51 статуту).

Річний звіт і зложення рахунків виложені в льокалі Центробанку (вул. 3-го Мая ч. 15) до перегляду членам.

За Надзірну Раду Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" з обмеженою відповідальністю у Львові:

Д-р Михайло Волошин, председатель. **Д-р Іван Гнида**, секретар.

Львів, 18. квітня 1938.

МИСТЕЦЬКІ **ВЕЛИКОДНІ** ЛИСТІВКИ, ОРИГІНАЛЬНІ КОСМАЦЬКІ **писанки**, ГУЦУЛЬСЬКІ І ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ
поручає у великому виборі і по дешевих цінах
Союзний Базар
ЛЬВІВ, РУСЬКА 20. 1-7

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Великодне число — 32 стор.

Ч. 88 (14.920). Львів, неділя 24. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. **Рік LIX.**

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції й Адм.: 229-41
Телєфон Друкарні 229-20
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Квартально . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 35 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

УРОЛЬОГ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочево-полових органів
ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 15. І. пов.
Орд. від 3—6. Тел. 108-85.

Зміст:

П. Карманський: МІСТЕРІЯ ГОЛГОТИ (вірш).
Д-р Кость Левицький: В ОБЄДНАННІ СИЛА СЛАБИХ!
В. Кузьмович: ЦЬОГОРІЧНІ ВЕЛИКОДНІ КОНТРАСТИ.
П. Карманський: МІЙ ОДИН ВЕЛИКДЕНЬ (фейлетон).
І. Кедрин: ПОСТУП КОНСОЛІДАЦІЙНОЇ ІДЕЇ.
Гліб Лазаревський: ВЕЛИКДЕНЬ У КИЄВІ.
М. Миханько: ВЕЛИКДЕНЬ НА ХОЛМЩИНІ (фейлетон).
Д-р Маркіян Дзерович: НА ГРАНІ.
Д-р В. Колпачкевич: НА ТИСЯЧЛІТНЬОМУ ШЛЯХУ.
Р. Гучванович: НА НІМЕЦЬКИЙ ВЕЛИКДЕНЬ ДО ВІДНЯ.
Д-р Ст. Баран: ВІД ГОЛОВНОЇ ДО ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ.
Г. Гануляк: ВЕЛИКДЕНЬ ЛЕМКІВСЬКОГО ГАЗДИ (фейлєтон).
Р. Купчинський: НА ҐОТУРАХ (фейлєтон).
Д-р Кирило Трильовський: УЧІТЬСЯ ЧУЖИХ МОВ!
Василь Пачовський: СВЯТО ПИСАНОК.
Жіль Леметр: НОВИЙ ДЗВІН (фейлетон).
Осип Бодиарович: БОРОТЬБА З СОБОЮ.
ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА: Шевченко у 19-ти мовах. — З нових дослідів над літературою. Літературна хроніка.
ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД: В. Несторович: Всегосподарський солідаризм українців. — Хроніка.
ЖІНОЧА СТОРІНКА: У свято перемоги правди. — Страсти. — Як виглядатиме наша хата на свята.
ПРАВНИЧА СТОРІНКА: М-р М. Хомяк: Коли і хто може вивласнити приватне майно? — Зміна закону про подружжя в Еспанії і Франції.
З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ: Лік. Р. Галібей: Тваринний світ нашої землі. — Людина, щур і медицина; і т. д.
СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ: З історії окулярів; і т. д.
Галактіон Чіпка: ГЕРБАТА З ОЦТОМ (малий фейлетон).
ВІСТИ ЗІ СВІТА.
ІНТЕРВЕНЦІЯ У СПРАВІ ПОДІЙ У ЗОЛОЧЕВІ.
ЩО ПИСАЛО „ДІЛО" ТОМУ 50 ЛІТ.
НОВИНКИ. — СПОРТ. — БІБЛІОГРАФІЯ.
2 СТОРІНКИ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ!"

Найсолідніші і найдешевші
МЕБЛІ
в українській кооперативі
„АРХО"
Львів, Корнякт'в 1. Тел.: 272-04

П. КАРМАНСЬКИЙ.

МІСТЕРІЯ ГОЛГОТИ.

ЗА ТРИЦЯТЬ СРІБНЯКІВ ПРОДАЛИ
ЦАРЯ, ЩО ВСЕСВІТ ЗВЕ СВОЇМ.
ПОТІМ ЙОГО ЗАКАТУВАЛИ,
І ЩО ВІН ЗАПОДІЯВ ІМ?

КОЛИ З ХРЕСТА ЗДІЙМАЛИ ТІЛО
Й ДО ГРОБУ КЛАЛИ ПОХАПЦЕМ,
ВІД ЖАХУ СОНЦЕ ПОЧОРНІЛО,
ЗАКРИЛО ПІТЬМОЮ ЛИЦЕ.

І ДОВЕРШИЛАСЯ ДОСТОТУ
НАЙБІЛЬША ІЗ КОСМІЧНИХ ДРАМ:
ПО ВСІ ЧАСИ ГОСПОДЬ ГОЛГОТУ
ПОКЛАВ ОСНОВОЮ ПІД ХРАМ.

ПО ВСІ ЧАСИ ВСЕ ДОБРЕ Й ГАРНЕ
РОДИТИСЬ БУДЕ З БОЛЮ Й МУК;
ПО ВСІ ЧАСИ НІЩО НА МАРНЕ
НЕ ВИЙДЕ З ЧИСТИХ ТВОРЧИХ РУК.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

В обєднанні сила слабих!

У житті кожного народу як і в житті народів між собою ідуть все нові події — змагання, бо всякий нарід, що є живий і дбає про свою долю, вживає заходів, щоб себе забезпечити як найліпше і придбати потрібні засоби для свого розвитку. І різниця тільки в тому, що одні народи мають кращі умовини життя і серед них лекша життєва боротьба, інші знову живуть у важчих відносинах, через які їх боротьба затяжна і важка. Але призначенням одних і других є працювати у безупинних змаганнях і працею боротися за право до життя і кращу свою долю.

До тих народів, що живуть у невимовно важких умовинах, належить сьогодні наша українська нація, яка живе в чотирьох державах европейського континенту та розсіяна по далеких еміграціях: Північної Америки, Канади, Арґентини і Бразилії, на Близькому Сході і далі аж по Зелений Клин.

Незавидна наша сучасна доля і хмарами сповитий наш далекий шлях. На цьому шляху попереді йде нині знову наша галицька вітка українського народу і на неї знову найбільш оглядається ввесь український нарід та жде від неї відповіди на запит: що далі буде з нами? Йдуть у світі великі події, у малих і великих державах: у давній Австрії, на Литві, у Чехословаччині, Німеччині, Італії, Франції і Англії, і хоч нема державної України — наслідки тих подій відібються на українській проблемі. Нікому не вдасться української проблеми оминути. Але як же ми самі ставимось до тієї ситуації, в якій рішається українська доля?

На жаль, витворилась у нас негарна атмосфера та йдуть у нас невідрадні події, які тривожать душу й ослабляють енергію українського громадянства, потрібну для відпору лихоліття. Все ще нема **консолідації**, що має стати підемом духа і заохотою до творчої праці та моральною запорукою за будучність нації, — і облогом лежить поле повне нерозв'язаних наших внутрішніх справ. Тимчасом супротивний наступ пішов вже так далеко, що виступив аж проти князя нашої Церкви і нашого духовенства, щоб навіть це церковно-віроісповідне забороло наше підважити і відірвати від рідного народу!

Отся нова затія послідовно і голосно кличе до **зєднання акції цілого нашого Єпископату,** бо тоді на цій ділянці буде наш відпір сильніший і не допустить до того, щоби супротивні хвилі вигравали одного владику проти другого. Воно облекшить нам також працю над загальним обєднанням духа нації, щоб у найважніших справах мати спільну думку та змогу спільно діяти.

Коли я осмілююся цю справу піднести при Великодному Святі, то зовсім не хочу в чомусь ребудь нарушити належної високої пошани для нашої духовної ерархії, а щирим серцем висловлюю тільки думку і почування, що лежить у глибині душі нашого народу. Він дав самочинно, без принуки, прилюдний доказ високого поважання для князя Церкви і станув в обороні своєї Церкви. Соборна відповідь цілого нашого Єпископату буде великим актом в обороні нашої Церкви і українського народу.

За цим виступом підуть напевне наші політичні партії і групи, що бажають згідної праці для оздоровлення суспільних і політичних відносин шляхом зорґанізованої консолідації і створення одного живого фронту оборони української нації від всяких нападів на наші набуті права і від спроби вмішуватись у наші внутрішні справи.

А як наші політичні партії цього ще й тепер не вдіють, то наше громадянство з конечности зорґанізується поза політичними партіями, у станових та корпоративних установах нашого життя, щоб створити якусь Верховну Раду, що мала би вплив на практику нашого суспільного життя, на працю у ньому.

Почин до цього зробили вже наші редактори кількацяти періодичних органів у Львові, з нагоди заборони терміну „Галичина" і з приводу відомого карного процесу у Золочеві, щоб узгіднити спільну думку на такі шкідливі прояви в нашому громадянстві, яких не можна легкодушно приймати на рахунок української національної ідеольоґії. За цим створилось вже в останніх днях: **порозуміння української преси та порозуміння українських вільних звань...**

Бо нам не вільно через партійні порахунки та нездорові політичні амбіції затрачувати з очей того, що нам найдорожче: **наш український нарід** і його найбільш життєві потреби, які не можуть і не хочуть чекати, поки затихнуть всі спори.

Зглянемося на те, що діється з нашим рідним народом і в нашому народі, як він живе і як він тяжко сам бореться та піднесімся духом: покажім, що в усіх нас б'ються українські серця і виявім нашу добру волю до обєднання всіх наших здорових конструктивних сил, щоб наблизитись **до відродження української нації!** Бо тільки тоді витвориться між нами животворчий дух, що дасть силу слабим і перемогу обєднаним.

Христос Воскрес!

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
Веселих Свят
пересилає своїм Шановним Клієнтам
Співдасц. Антін Увєра „ювіор"
„ДІМ МОДИ" ЛЬВІВ Готель Европейський

В. КУЗЬМОВИЧ.

Цьогорічні великодні контрасти.

Трудно у цьогорічний Великдень вдарити в тон оптимізму. Між настроями цього свята, що символізує перемогу Добра над Злом, та українською дійсністю існує надто великий контраст. Здається, не потрібно цього аж доказувати. Українські будні і так повні ріжного зла, власного і чужого, яке в нашому житті все ще має перевагу над добром.

Оригінальні англійські матеріяли
На убрання також на жіночі плащі й костюми на складі у фірмі:
С. ЕРЛІХ
Львів, ул. Ягайлонська 20.
Тел. 213-90

Та вожк не можна не згадати, саме на Великдень, про одно українське явище, яке відбувається саме тепер та яке так різко відріжнює цьогорічний Великдень ще від минулорічного: цього року український великоденний гомін мав перестати бути для тисячів українців великоднім гомоном, хоч ним ще минулого року був. І гагілки і звук дзвонів, що разом з весняним леготом неслися по українських землях, офіціально не повинні ворушити в тисячів людей української крови таких самих тонів душі, як ворушили ще минулого року. В деяких селах кремінецького, рівенського та здолбунівського повіту і в багатьох загородах української ходачкової шляхти на Підкарпатті — минулорічну великодню радість заступить у цьогорічний український Великдень вже може байдужність. А може сум, а навіть стид?

Без сумніву в глибоких закамарках душі цих тисячів українських обрядових перебіжчиків повстане сьогодні душевний неспокій і розгубленість, межуючи з трагодією. Адже це для них уперше гомін великого Дня Воскресення, дня що тисячними нитками зв'язував їх з традицією, навиками, цілим буттям — таким українським рідним гомоном перестає бути. Чи справді перестане?

Ось джерело рефлексій навіть для найпростіших людей, навіть для найбільш загорілих відреченців, рефлексій, що напевно не будуть погоджуватися з їхніми свіжими метриками. Зов крови і совісти зробить, що гомін Великодня 1938 р. стане знову політичним. Як був тоді, коли наш нарід творив пісню про Зельмана.,

Та всеж з цього найбільшого цьогорічного великодного контрасту можна викресати нотку оптимізму. Бо й душевний неспокій і розгубленість обрядових перебіжчиків мають свою реально-політичну вартість саме тому, що існують. Нема статистики, яка вміла би підсумувати і вибрати в конкретні величини те, що діється в душі людини. Однак саме душевні порухи є найможутнішими ферментами історії. Були ними все душевні вагання на релігійному тлі. І вже те, що гомін великодних дзвонів не викличе в душах тисячів такої реакції, яку наказувалаб їм свіжа метрика, є мірилом „успіху" ревіндикаційної акції. Є справою української національної культури, її ініціативної сили і творчости, справою нашої громадянської активности та організації національного відпору, щоб ця поки що неозначена реакція української стихії, звязаної натуральними нитками з українською землею і кровю, стала згодом означеною, позитивною вартістю. Отож у наших руках лежить те, щоб душевні порухи обрядових конвертитів стали національно українськими, хоч будуть обрядово чужими.

Гриньки потрясли до глибини українськими масами. Величина цього потрясення сьогодні невідома. Однак напевно слово „Гриньки" твориме в майбутньому окремий розділ історії. Волею Провидіння сталося, що майже одночасно скоїлася друга подія, яка теж цікаво сколихнула нашими масами: австрійський аншлюс. Сколихнула як своєрідний контраст між фасцинуючим явищем ліквідації держави без вистрілу при музиці і співі мільонів і — нашою українською мізерією. Там аншлюс, тут... „нормалізація". Там „айн Фольк, айн Райх, айн Фірер" — тут тридітні конвульсії породу Національного Конгресу. Там Інніцер — тут Гриньки...

При БОЛЯХ ГОЛОВИ НЕРВОБОЛЯХ І ГРИПІ вживайте ПОРОШКИ KOWALSKINA

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ та переконайтеся про товар, модель і ціни. Українська обслуга.
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 35·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— ЗЛ.

Це не перебільшення. І наш простолюдин уміє порівнювати. Мені в глухій закутині довелось від нанів грамотної людини почути докори під адресою нашої політики у звязку з акцією чехословацьких поляків і саморозв'язанням політичних організацій судетських німців. Живемо сьогодні в часах, де можливі такі чуда під впливом національної гарячки і гіпнози. Чому не рахуватися з тим, що в таку гарячку попадає і наш нарід? Вже сьогодні можна завважити явище, котре може бути рівно небезпечне, як і відрадне: між емоціями, прагненнями й непримиренністю українських мас та ефектами української політики існують справжні ножиці.

Цеж невичерпане джерело політичної сили! Треба тільки вміти з нього користати. Тішмося, що й українська політика поволі з нього користає. Що правда, аж після болючих національних втрат іде вона за сьогоднішними подувами історії, та все таки йде. Треба було Гриньків, або загрози втрати „Українського Городу", щоб прийшло до українського пресового поро-

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Мій один Великдень у Льозанні.

— Не забувайте, що завтра Великдень; просимо на „свячене".

З тими словами прощається зі мною симпатичний, вічно молодий дідусь, граф Михайло Тишкевич, якого я як свого шефа відвідую кожного дня, щоб обговорити справу виїзду до Риму і підготовити працю на місці.

Над гарним Леманом у Льозанні на весні 1915. р., широко розгорнулося українське життя, бо тут опинилося кілька наших дипльоматичних місій, які ждуть дозволу на дальшу дорогу, а покищо політикують між собою. Тут навіть появляється український часопис у французькій мові, а вряди-годи появиться яка стаття в місцевих часописах, як нпр. „Журналь де Женев". Серцем і живчиком цього життя є поверх шістдесять-літній граф, маленький, лисий, меткий дідусь, з останками сивого волосся по боках голови і а таксамо сивою, пристриженою бородою, з типовими українськими вусами, який своїм темпераментом і свіжістю ума робить враження сорокалітнього, а вдачею та захопленням загаяне в кут юнаків.

Весна розгорнулася у всій величі. Хоч на сусідніх горах, що околюють смарагдове озеро, ще сніг виблискується в сонці, та внизу виноградники вже випускають брунькы, а в садках при чепурних віллях вже цвитуть жовті нарцизи та й цілими килимами стелються пахучі фіялки.

Дзвони при церквах видзвонюють радість, так і вичувається в повітрі велике свято. Та практичні швайцарці не дуже то спішаться до церков; їм так як італійцям, найкраще в часі свята працювати в садках. Вони вже вчора, в суботу, повитали Христа, що воскрес, а сьогодні для них уже тільки гарний весняний день, коли приємно працювати.

Заходжу до велитенського готелю в Уші, що зі своїм кількаморговим парком лежить над самим озером, кажу сповістити про свій прихід, а сам жду у велитенському голю з королівським улядженням. І сам дивуюся, як воно сталося, що я з мізерії зруйнованої Галичини опинився серед такого багатства.

За яких пять хвилин віндою зїздить зі свого пятого поверха мій симпатичний шеф, як звичайно свіжий, причепурений, до всіх приязний.

Христосуємося, цілуємося і йдемо до їдальні ждати інших гостей. Граф сьогодні має мати на обіді кільканацять гостей, українців і декого зпосеред чужих дипльоматів.

— А знаєте, що пані Романчукова спекла мені бабу? Правдиву, нашу бабу! Як у тішуся нею! Вже вісім літ не мав на свята баби...

— Яка ця пані Романчукова для мене добра! Та й яка вона бідна! Ви знаєте, що вона шие дитячі одяги для одної швальні — за безцінь шие! Була у мене зі своїм старшим сином, що приносив показати мені свої малюнки. Молодший у одного огородника на службі, чи там на науці. Бідна вона а така інтелігентна! Я подарував їй пятьсот франків на свята. Що робити?

Не признається сердешний, що він у своєму готелі, де від літ займає скромненьку мансардову кімнатку, вже до десятка тисяч довгу має. Дрібниця. Адже в нього є кількадесять тисяч десятин землі, покищо під большевицькою займанщиною. Та це вже не довго потревае...

— А знаєте, — говорить знову — що у мене сьогодні була вдова по Генрику Сенкевичеві, з дорученням від когось там, щоб мені сказати, що вся моя родина терпить від того, що я, з діда прадіда аристократ, до хлопського народу пристав, своїх антенатів зневславлюю.

— Ну і розсердила мене, знаєте. Я таки мусів бути негречний і попрохати її, щоб собі йшла з Богом.

— А знаєте, що в мене сьогодні вже були христосуватися і Степанківський і Севрюк і Кушнір, і навіть мені фіялок принесли? Які ці наші земляки добрі! Та що ми тут будемо сидіти! Ходімо до мене на гору, покажу вам дещо.

Ідемо до вінди, при чому мій господар дає доручення, щоб прийшла служба з бару з чорною кавою й лікерами.

В кімнаті ще не застелено і моєму господареві неприємно, бо він соромливий, як панночка, що ще не була ані на одній забаві з танками.

Незабаром служба приносить аперитив і відходить; ми тепер самі та свобідні.

— Хочу зробити вам приємність: ось ваша стаття в „L' Ukraine". Не мало я нахо-

зумінням... І національні втрати можуть бути джерелом політичної сили. Джерелом ренесансу багатьох європейських держав були їхні втрати на війні і після війни. Без сумніву розмах польської національної енергії, який спричинює такі болючі втрати в українськім національнім організмі, стане — і вже є! початком його регенерації.

Тому в контрастів між українською дійсністю і сьогоднішнім Святом повинні йти теж і наші святочні побажання. Не час на те, щоб навіть окрик Христос Воскрес! був лише святочною чи приватною фразою!

Христос Воскрес!

Це повинно означати, що бажаємо собі першорядного національної обнови;

що залишаємо особисті й партійні свари і бажаємо собі зеднання в одно національне зусилля;

що цим окликом хочемо всіх українців, де вони не жили б, бачити в одній національній спільноті;

що еднаємося навіть з тими, які відступили від нашої віри, однак у глибині своєї душі українцями бути не перестали.

Словом, що бажаємо собі перемоги Добра над Злом бодай в українській дійсности!

І. КЕДРИН.

Поступ консолідаційної ідеї.

Гасло „консолідація" впало уперше під пресею нашого громадянства у новорічному числі „Діла" 1. січня 1937. року. Консолідацію і працю ми проголосили як найперше завдання всього українства у Польщі та в діяспорі. Пригадуємо собі, що той наш поклик викликав тоді на сторінках ріжних українських часописів, виразників ріжних політичних груп або течій, більше насмішків, ніж прихильної оцінки. „Діло" — мовляв — викидає нову штуку: розчарувавшись у „нормалізації" висуває нове магічне слово, яке має стати спасителем народу — „консолідацію". Факт, що те гасло появилось у нас після того, як у грудні 1936. року „Діло" підкреслило свій загально-національний і незалежний характер та вперше виступило з критикою „нормалізаційного" періоду, — ті українські чинники, які тоді не підходили до наших слів з доброю волею і схильні були добачувати за ними якусь скриту тенденцію, підозрівали і в консолідаційному гаслі якийсь політично-тактичний хід і то для цілей якогось внутрішньо-українського розрахунку. Час діяв проти тих підозрінь та у користь гасла консолідації: у користь чистоти того гасла і його політичної доцільности у найширшому національному змислі.

Ось уже у четвертому з черги святочному числі „Діла" появляються міркування на тему консолідації: у минулорічному різдвяному та великодному числі та в цьогорічному різдвяному. Закінчили ми тут останню свою статтю сумовитим запитом, чи наш різдвяний консолідаційний поклик лунатиме з тим самим успіхом, з яким лунав у минулому році — у попередньому великодному і різдвяному числі „Діла"...

Вертаючися сьогодні до тієї самої теми кажемо відразу: відкидаємо геть песимізм в оцінці реальних можливостей консолідаційної акції! Не буде в наших нинішніх міркуваннях місця для сарказму під адресою питомого українцям від непамятних часів гону — остогиджувати собі взаємно життя. Далеко ще до тонів тріюмфу, булоб теж смішно казати про консолідацію, як довершений факт тоді, коли нема ще ані ніякого міжпартійного порозуміння, ані внутрі УНДО не зліквідована поважна і найбільш суттєва ріжниця думок (дарма, що дехто вічно намагається ту ріжницю легковажити та зводити її до „особистих порахунків"). Надто добре орієнтуємось не тільки в загальних рисах української дійсности, але й у її ріжнородних детайлях, щоб не бачити того зла, що є.

Однак саме тому, що знаємо нашу дійсність, і то не тільки ту, що проявляється у так мовити формально-правному стані, але і в атмосфері, у настроях та в заходах, що не вийшли ще зі стадії ініціятивних міркувань, можемо твердити, що ідея внутрішньої української національної консолідації промостила собі вже шлях крізь гущавину найбільших сумнівів та недовіря. Коли не зважуємося ще казати, що находимось напередодні українського маніфестаційного консолідаційного акту, коли допускаємо навіть можливість, що прийде ще до жалюгідних явищ розбіжности там, де вона не повинна б бути, то проте сьогодні вже не сумніваємось, що поразка чекає не тих, які до консолідації змагають, що висунули її як оздоровлююче гасло і зясовують собі, навіщо вона потрібна і як повинна виглядати, але тих, які бачать на її шляху тільки самі труднощі. Натиск українських долів, які під впливом нинішньої польсько-української та міжнародньої ситуації пруть до консолідації, такий великий, що всяка політ. група, яка ставиться до консолідації неохоче чи вороже ризикує затратити ввесь свій політ. кредит. Доли не розуміють цієї ворожости інакше, як острах за власні ідеольогічні, партійні чи гуртові монопольні впливи.

*

Одним із найприкріших явищ не тільки у громадському, але й у приватному житті людини — це непорозуміння, яке частенько переходить у трагедію помилок. Дивна річ, що вже близько півтора року йде у нас дискусія на тему консолідації і все ще можливі такі непорозуміння, з якими стрічаємось. Ось недавно читали ми у „Свободі", що „справа консолідації стала просто причиною для продовжування всіх старих особистих і групових українських політичних порахунків". Дивний підхід автора тих слів! Просто класичний приклад злої волі і тої прикметної української вдачі: чи припадком земляк, який піддає якусь думку, не має другої думки скритої, чи припадком він не хоче когось підвести і зробити якийсь свій інтерес? Ота підозрливість доводить до того, що такий дискутант не призадумується над позитивними аргументами земляка та не намагається іти за ходом його думок, тільки всі його

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 33—65

дився, поки виходив її публікацію, а все ж виходив!

І з радісним обличчям дає мені часопис з моєю статтею.

— А тепер хочу вам щось показати.

І відсунув велику картину — український степовий пейсаж зі сакраментальним козаком на коні та з могилою.

— А це я для митрополита Шептицького намалював. Як вам видається? Вдатне?

А потім з дитячою рухливістю підходить до столика і показує мені свою компілятивну історію українського письменства у французькій мові, а далі збірки копій усіляких мап східньої Европи з XVII—XVIII. ст., на яких звеличена Україна. І все те робить з дитячим захопленням, якби хотів перелити на мене всю свою радість, всю енергію свого обновленого духа, який відчув зов предків, що вже в XVI. ст. своє ім'я записали на сторінках нашої історії.

І я молоднію вкупі зі старим юнаком і чую мову нашої історії, забуваю про дійсність, наче живу в померклій давнині, коли сотні таких Тишкевичів на вістрі меча несли перед Европу ім'я нашого великого народу і престіж нашої прадідної віри.

— Ну й смішна та пані Сенкевичева... Ось вам факсиміле протестаційного документу проти Люблинської унії! Чи не бачите на ньому між першими підпису мого предка Тишкевича? А вона плете мені нісенітниці про... Та повинньмо це.

Ми нагадали чорну каву, що вже цілком прохолола, і мусіли задовольнитися самим ліквором. Підчас того, як ми пемо ліквор, старий молодик розгортає передімною широку картину своїх задумів.

— Мушу довести до того, щоби в Льозанні повстала наша дипльоматична школа.

— Мушу в Римі при вході на Монте Пінчіо проти французької академії мистецтва створити нашу академію.

— Мушу...

За той час льокай приніс перші білєти гостей. Треба було зіхати віндою до салі.

Гості сходяться з математичною точністю — хто у смокінгу, хто у френчі, пані у білевих сукнях.

Господар витається щиро, як це зуміє робити тільки українець; вештається, заговорює до цього й того, а вже найкраще вміє заходитися коло пань. Справжня лекція привітливости.

Дають знати, що обід готовий.

Входимо до зарезервованої невеличкої салі. Стіл, як звичайно, прибраний квітами, посередині пишається сакраментальна баба.

За обідом, при доброму вині, пішли тости і побажання гостей-чужинців на адресу обновленої нами української держави, про якої багатства між ними ходили легенди.

Після довгих-предовгих років забуття Україна ставала перед Европою як молода царівна, що святкувала свої заручини з Волею. Перед очима уяви зринала казка.

Як я раював у тій хвилині! Як інтенсивно переживав свято Воскресення — справжній Великдень!

І чому цей Великдень був тільки раз. Чому вже на Зелені Свята обрій України заволокли чорні хмари? Чому всі дальші великодні свята стали для мене днями жалоби?

аргументи гуртом вважає лише парваном для вакулісової політичної гри. Очевидно, що при такому підході всяка дискусія вривається.

Чи не ліпше підходити до справи в той спосіб: 1) міжнародній і польсько-український і московсько-український відтинок диктує потребу можливо найбільше влагодити нащі внутріш ні спори, можливо якнайбільше звузити площину внутрішніх українських суперечок; 2) існують такі гурти в українському громадянстві ріжних світоглядів і навіть ріжної партійно-політичної приналежности, які не тільки ліквідують між собою стару особисту ворожнечу, але й находять якось площину для позитивної полагоди ріжних конкретних справ; 3) всі погоджуються з тим, що такі сходини й розмови повинні ініціювати кермуючі політичні кола і всі з жалем стверджують, що сьогодні такого обединуючого політичного осередка — нема. З тих трьох правд льогічно виходить висновок: треба призадуматися над причинами, чому саме нинішній політичний провід не може тієї нормалізаційної акції перевести, які причини стоять на перешкоді і що треба зробити, щоб ті перешкоди усунути.

Всякий інший підхід доводить до затемнення консолідаційної проблеми. Ось нпр. читаємо у тій самій газеті таке: „Так само правляча група в нинішньому УНДО, як і більшість „внутрішньої опозиції" знає, що ніяка консолідація у нас на міжпартійній основі нереальна" читаємо в одній газеті, при чому автор доказує, що нпр. між католицькою УНО і УСРП або між демолібералним Союзом Українок та фашизуючим ФНЄ нема нічого спільного. Консолідація — мовляв — має тільки тоді вартість, коли базується на програмовому порозумінні, а воно у нас неможливе.

Признаємось, що такий хід думок нам чужий і трохи незрозумілий. Підозріваємо у ньому грубе непорозуміння: ніхто ніколи не твердив, що під консолідацією треба розуміти створення якогось такого верховного політичного чинника, який 1) був би зліпком ріжних українських політичних партій, груп і течій і 2) провадив би практичну політику та за неї відповідав би. Це — очевидно — річ неможлива. Але з того, що наше громадянство партійно-політично та взагалі ідеольогічно здиференціоноване, не виходить, що існуючі ріжні політичні партії і течії мусять вести з собою таку перманентну війну, за якою не видно світа. Припинення взаємної безоглядної боротьби, такої, яка не рахується з методами, створює відповідну атмосферу для того, щоб ріжні партії і групи виступали **від випадку до випадку, від події до події**, разом, однозгідно. **Вважаю що таке міжпартійне порозуміння цілком можливе,** що воно не нарушилоб у нічому ані ідеольогічної чистоти та організаційної самостійности окремих груп партій і течій, ані теж не позбавилоб їх права, ба навіть обовязку, далі боротися за свої переконання. Давніші компроміси торкали поділу мандатів, репрезентаційних становищ і т. д. Нинішній мав би на увазі лише — національну оборону. Не треба нам компромісу між програмами, треба нам порозуміння у таких справах, що їх признають всі групи, вірні своїм програмам. Перевести це — річ тактичної зручности. Хто її не має, той мусить до цього призвичаїтися. Кожне порозуміння це компроміс. Компромісом є теж порозуміння — деяких річей не порушувати, щодо деяких запевнити собі вільну руку, деякі спори признати засадничими, які існують далі, інші — ліквідованими. Класичний приклад компромісу бачимо на польсько-німецькому спорі. Нема взагалі у світі спорів, яких не можнаб вирішити! Найбільш непримиримий доктринер, коли проявляє добру волю — може дійти до злагоди зі своїм здогадним противником, оскільки — очевидно — той противник не заявить явно і славно, що єдина для нього злагода — свого „партнера" проковтнути. Хто не признає тих правд, той не признає політичної мови.

Питанням компромісу безумовно є теж — особи. При маніфестаційних актах національної консолідації таких, в яких одностайний національний фронт виразно назверх проявляється, що має — очевидно — і своє політичне значіння, як вияв української сили, у таких актах мусить бути такий провідник, якого особа не давалаб притоки до маніфестації — розбиття. Такі прецеденси у нас уже бували: нпр. маніфестаційний акт збірної пошани для Митрополита при чому дійшло було до жалюгідного підкреслення, що існують в українстві непримиренні табори, дарма, що обидва вони прийшли до Митрополита з такими самими словами. Був це жалюгідний вияв українського розбрату, але скидати всю вину тільки на тих, що від спільної делегації відділились, булоб несправедливо. Скрегітливий тодішній дисонанс підкреслив лише те, що у нас нема сьогодні такого активного політичного провідника, якого **моральний** авторитет зовнішнього репрезентанта признавалиб ріжні групи громадянства, навіть ті, які політично могликб його побоювати і в політичних справах зголошувати своє „вотум сепаратум". Ствердження цього факту нічиєї особи тут не ображує, — цей факт належить до нашої політичної дійсности. Очевидно, під натиском чужопартійної опозиції ніхто своїх провідників не зміняє. А проте цієї справи з погляду престіжу теж розглядати не можна: ось нпр. великобританський міністр закорд. справ Іден відійшов після безпосередніх атак на його особу італійської та німецької преси, які внемożливили, щоби він переводив те міжнародне порозуміння, яке після його відходу вже частинно перевели. Порушена справа належить може до найбільш дразливих і делікатних справ нашого політичного дня, але оминути її не можна. Коли мова про те, що консолідація необхідна, то мусить бути вирішена справа, хто її може перевести.

Свідомі цієї сумної української дійсности, загально-національної та міжпартійної, свідомі факту, що так склалося, що нема **політичного** чинника, який склікував би представників ріжних партій і груп для обмірковування конкретних справ, (ніде не сказано, що в усіх справах можна і треба обовязково договоритися, можна інколи задовольнитися вияснением становища всіх учасників розмови) — ініціятива таких розмов і зустрічей вийшла зі світа української преси, тої преси, довкола якої гуртуються ріжні групи громадянства з більш-менше ясним ідеольогічним чи партійно-політичним обличчям. Очевидно, і в світі преси нема ідиллі, а проте свідомість небезпеки, яка грозить просто національній екзистенції в нинішній ситуації від внутрішньої распрі, була у нашому журналістичному світику така сильна, що в останнім часі ми були і є свідками сходин, коли за одним столом засідають люди, донедавна ще особисті вороги. Затратилось почуття **необхідности** спору, скріпилось почуття **необхідности** злагоди. Очевидно — особиста приязнь чи ворожнеча не перерішує ще взаємин на тлі громадсько-політичнім, але те почуття потреби взагалі стрічатися і спільно ріжні справи дискутувати мусіло довести до рішення — припинити полемічну несуттєву, припинити теж усякі взаємні особисті лайки.

Таке підложжя і така генеза пресового порозуміння, що його підписали в редакційній домівці „Діла" два дні тому представники кільканацяти українських періодиків, тих, які гуртують довкола себе або певні ідеольогічні течії, групи чи навіть політичні партії. Цього порозуміння не можна ані легковажити, ані переціновати. Не є це порозуміння між політичними партіями і тому воно не має компетенції відповідальних партійних органів. З другого боку це порозуміння обхоплює цілу низку газет, які мають величезний вплив і на прилюдну опінію і на хід партійно-політичних справ та все наше зорганізоване громадське життя. Те порозуміння не тільки не виключає взаємної полеміки, але й надалі вважає її необхідною там, де вимагає цього оборона своїх поглядів, згідно з напрямком кожного дотичного часопису. Зате всі часописи, що підписали порозуміння, зобовязалися вести взаємну полеміку так, щоб вона нітрохи не шкодила справі співпраці на ширшій всенаціональній платформі, іншими словами — щоб полеміка була настільки добросовісна і така пристойна у формі, щоб люди, які її ведуть, могли в кожній хвилині сісти за один стіл і говорити про речі, признані спільним добром та загрожені спільною небезпекою. Цю потребу сходитись у конкретних важливих випадках порозуміння стверджує в окремій точці і в цьому його особлива вага.

Коли приглянутись спискові часописів, що підписали порозуміння, відразу звертають увагу два моменти, один позитивний і один негативний: Позитивний той, що у тому порозумінні найшлись часописи (ідеольогічні групи, партії, течії), які ще недавно вели найбільш безпардонну боротьбу, яка саме не рахувалася з ніякими допускальними чи недопускальними межами та які навіть засадничо виключали якунебудь співпрацю на якомунебудь полі. Заключене порозуміння ліквідує таку непристойну полеміку і нехіть до якоїнебудь співпраці між обома крилами греко-католицького табору і між ним та „Громадським Голосом", органом УСРП і між „Новою Зорею" та „Українськими Вістями" і між „Ділом" та „Новою Зорею", „У. Бескидом", „Жінкою" чи „У. Вістями". Надзвичайно відрадним фактом є присутність у цьому порозумінні „Вогнів", органу одної ідейної групи української молоді.

Зате прикро вражає відсутність у тому порозумінні цілого пресового концерну п. І. Тиктора, офіціального органу УНДО „Свободи", симпатичного тижневика „Неділі", поширеного „Нового Села" та націоналістичного „Голосу". Справа приналежности сюди чи відсутности „Свободи" є справою тісно звязаною з внутрішніми відносинами в УНДО та питанням широкої вже чисто політичної консолідації, тому вона покищо відкрита. Треба мати теж зрозуміння і вирозуміння для інтересів такого пресового видавництва, яке незвязане тісно з ніякою політичною групою чи ідеольотічною течією та бажає зберігти свій апартійно-інформаційний характер; інша річ, чи це в наших часах та зокрема українських відносинах на довшу мету можливе. Націоналістична преса типу „Голосу" зайняла якесь дивне становище до проблеми консолідації, покищо непримирне: маємо враження, що воно полягає більше на непорозумінні, ніж на доктрині. Ми завжди твердили і надалі твердимо, що в українськім консолідаційнім таборі, який виступив би вряди-годи з маніфестацією українського единого фронту та узгіднював би тактику у конкретних випадках, від події до події, є місце і для націоналістів і соціялістів і клерикалів, для республиканців і монархістів! Нема місця тільки для тих, які викликують сумніви щодо своєї політично-організаційної чи пресової незалежности, у першу чергу для комуністів і всякого рода радянофілів.

Гадаємо, що це наше пресове порозуміння, яке можна назвати „малою консолідацією" — це гарна і приємна несподіванка для українського народу на Великдень 1938. року! Воно ще раз доказує, що кожна здорова ідея мусить промостити собі шлях крізь найбільші труднощі та кожна розумна думка мусить найти час і змогу, щоб перемінитись в реальне діло. Ідея консолідації здорова, думка про одностайний український національний фронт спасенна — і тому вона пускає щораз глибше коріння. Вірмо, що того коріння не вирвуть ніякі вітри ні бурі.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

ЛЬБ ЛАЗАРЕВСЬКИЙ.

Великдень у Києві.

Отже було так: весняний вітерець доносив вог кий подих Дніпра до пишної барокової величезної дзвінниці Мазепиного будівництва. Її білий мур знизу віхоплювало з нічної стемряви рухоме сяйво незліченних свічок довгого навколо старовинного храму, що пам'ятав князя Ярослава Мудрого. Храм відбудували і добудували Петро Могила, і Сильвестер Коссов, і Гедеон Четвертинський, і Варлаам Ясинський, і Іван Мазепа, і Рафаїл Заборовський..

І все зосередилося біля зачинених південних дерей собору, невидних із дзвінниці.

І раптом долетіли звідти, захоплючися від найвищого щастя, поспішаючи оповісти про це цілому світові, безсмертні слова про перемогу життя над смертю!..

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

І ось на Мазепиній дзвінниці серед прубених дубових бантин для дзвонів з великим зусиллям розгойдано серце тисячепудового дзвона „Мазепи". Поплили навколо найнижчі басові хвилі, пробуджуючи табунці галок та голубів...

І ще раз!

Приєднався до „Мазепи" молодший його брат „Рафаїл", і розридалися від щастя херувимовими голосами малі дзвони...

І вже дзвонять напроти, на білій мурованій дзвінниці будівництва Йова Борецького, дзвінниці „Михайлівського золотобанного".

А там праворуч відгукнулися в нічній темряві дзвони Володимирського собору.

Біля самої Святої Софії приєднуються до вихвального хору дзвінниця невеличкої Юріївської церкви, дзвонять на старому місті „Скорбящна", Трисвятська, Десятинна церкви... ,

А знизу, з Подолу чути, як гудуть там у всі дзвони і мурована церква Різдва, де стояла колись труна з тілом Шевченка, і українсько-барокова Покровська, і грецький манастир, і дзвінниця славетного Братського монастиря...

Радісно дзвонять і Успенський собор чи не з XII. ще віку, і Флорівський українсько-барокоий жіночий манастир, що пам'ятає за свою ігуменю — Мазепину матір, і Петро-Павлівська церква, і Воскресенська церква, що її заснував ще Остап Дашкович, і старовинні церкви — Іллінська та Борисоглібська...

Супроводять їм і „Микола Добрий", що його заснував Самійло Кішка, і „Микола Притиський" з XVI. віку, і його одноліток „Микола Набережний"...

Ледве чути дзвони Кирилівського монастиря, збудованого ще в XII. віці.

А в західній частині Києва, на Лукіянівці дзвонять: Вознесенська церква, Покровський монастир і Федорівська, приєднуються до них „Залізна" Іванівська, Іллінська, Благовіщенська; Троїцька, Володимирська.

А Печерське... Цеж звідти гудуть дзвони „Миколи Малого" і „Миколи Великого" монументального гарного Мазепиного будівництва і мохом старовини повитого Спаса на Берестові; цеж звідти заглушають їх 32 дзвони найграндіознішої найвищої, найгарнішої Лаврівської дзвінниці із дзвонами теж подарованими гетьманом Іваном Мазепою.

І трудно почути дзвони Йонівського, Видубицького, Голосіївського, Китаївського, Теофанівського, Преображенського монастиря...

А жовтий щербатий місяць стояв над нашою славною Україною, над нашою і тоді не своєю землею, коли так святкували Великдень у Києві ще перед великою війною... І вже сірішало, яснішало на сході.

Та важко загуркотіли, жахливо заскреготіли залізні дні на заході. Рудим полумям аж до неба бухнула революція... зацокотіли скорострільи, загупали гармати, залунали крики „слава" на українських землях! Голосно, захоплено, ентузіястично...

Та все далі і далі на захід відсувалися ці голоси...

РЕВМАТИКАМ
спеціяльно дошкулюють нагалі і часті зміни погоди. Ревматичні і артретичні болі втихомирює Тоґаль. Таблетки Тоґаль вживані в давках по 2 до 3 таблетки 3 рази денно приносять полекшу в в цих терпіннях.
Togal

І вже не чути їх...

Знову опинилися кияни на нашій, не своїй землі...

Та правили вже по церквах Службу Божу рідною барвистою, соковитою українською мовою.

І забувало мимоволі тоді київське українське населення у святій Софії про жахливу дійсність, забувало на якийсь час, що воно знову під московським караулом.

Та кожного року на Великдень все менше і менше гуло київських дзвонів, все більше і більше німіло дзвінниць, все більше і більше зникало їх зовсім, бо розбирали їх на цеглу, на будівельний матеріял московської окупації.

І надійшов останній Великдень у Києві, коли дзвонили ще у дзвони, коли правила Службу Божу українська православна автокефальна церква... Та чи можеж це бути!? Великдень і останній?!

Року 1929. товариство войовничих безвірників організувало у Києві на цю великодну ніч великий протирелігійний карнавал, відчиняючи водночасно аж до ранку всі театри та кіна.

Змобілізовано всю київську залогу, все студентство та учнів шкіл, всіх комуністів і комсомольців, артистів усіх театрів, усі оркестри, всі автомобілі...

Величезні походи в найріжноманітніших костюмах та машкарах сунулися по київських вулицях з транспарентами, з потворними опудалами, з велитенськими карикатурними постатями... І майже на чолі кожного походу карикатурні постаті грубезних брицких патлатих попів з пляшкою горілки, з гаманцем грошей і з

СУБОТА 14 ТРАВНЯ 1938
ВЕЛИКІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ
В салях Касина Почтовців вул. Японська 9.

М. МИХАНЬКО.

Великдень на Холмщині.

Як і всюди серед українського народу, так і в Холмщині ще й досі живуть серед холмського населення (таксамо на Підляшші) всі ті стародавні українські звичаї і обряди, що збереглись ще з доісторичних часів.

Подаю тут опис, як святкують великдень на Холмщині в с. Верешин, пов. Грубешів, на полудне від Холму. Списав ці обряди, забави і пісні Федь Василюк, інтелігент, свідомий українець з Верешина, на мою просьбу і за його дозволом я їх тут використовую.

ВЕСНІВКИ І ГАГІЛКИ.

Була у нас бурхлива історія. Поганські часи, литовська держава, польська, закріпощення селян, унія 1596. р., російське панування, скасування панщини, знесення унії 1875. р., „свобода" 1905. р., відокремлення Холмщини 1912. р., велика війна, — все це зміняло життя, але лишало по собі історію, записану в душах і серцях людей, виспівану і переказану.

Я в своєму селі (Верешин на Грубешівщині) зібрав більше як 80 пісень, але я від того не „спец", і ще багато пісень лишилося. Кожний може з тої скарбниці вибрати собі скарби, хто лише схоче.

Я подаю тексти пісень так, як у нас співають (о замінюють на у). Мельодії переписав я за скрипкою, бо сам вмію співати всі пісні.

Теплі дні великого посту, теплі неділі збирають молодь під церквою. Приходять діти і старші подивитися на забави, послухати пісень, подумати, чи тепер так бавляться і співають, як колись. Молодь бавиться „ступа", „коріння", „кунси", „квочки" і „кані", „кубили", „бють ксьондза", „ставлять дзвіницю", бавляться „війни" і інших забав. Дівчата співають. Вибрали хлопця, котрий ходив цілу зиму до дівчини, або хоче ходити, але не сміє; дівчата його осмілюють. Часом „женять" ворогів, часом жартують; гарного хлопця „женять" з поганою дівчиною і навпаки.

„На цирковці криж, криж, на дзвінниці стрілка.
Рану, рану на дзвінниці стрілка.
Герасимів кавалір, Накунечнува дівка. Р., р....
Накунечнова дівка горілоньку точи. Р., р...
Горілоньку точи, заплакала вочи. Р., р....
Ду неї Фідюню за стіл перескочив. Р., р...
„Ни плач Лідюненьку, не псуй голувоньки,
Р., р...
Бу я сі наслухав людської мувоньки, Р., р...
Людська мувонька: то не є дівонька. Р., р...

Молоді дівчата бавляться „дрімлі". Вони ще не мають хлопців, лише загально співають, наслідують старших.

Дівчата стають в колесо, беруться за руки, притупують і співають. Одна дівчина сидить в колесі з „веретеном" і дрімає. Дівчата співають:

„Сидить дрімля під кужілем, під кужілем
Ой-йо-йой під кужілем, ой-йо-йой під кужілем.
Вставай, дрімлю, батьку їди, батьку їди.
Ой, йо, йой...

„Дрімля" відповідає, але все дрімаючи
„Нехай їде, переїде, переїде. Ой, йо, йой...
То не мій батько їде, то не мій батько їде.
Ой, йо, йой...

Дівчата знов співають:

„Сидить дрімля під кужілем, під кужілем.
Вставай, дрімлю, мати їде, мати їде.
Ой, йо, йой...

„Дрімля" дрімає і співає:
„Нехай їде, переїде, переїде. Ой, йо, йой...
То не моя мати їде, то не моя мати їде.
Ой, йо, йой...

Дівчата співають, що „брат їде", потім „сеструа", але „дрімля" дрімає і відспівує, не признається до них. Опісля дівчата співають:
„Сидить дрімля під кужілем, під кужілем.
Ой, йо, йой...
Вставай, дрімлю, милий їде, милий їде.
Ой, йо, йой...

Дрімля зривається, пряде і весело співає:
„Нехай їде і приїде, і приїде, ой, йо йой...
Бо то мій милий їде, бо то мій милий їде.
Ой, йо, йой...

Старші дівчата скінчивши одну пісню, побачили, що Василь з Гандзею йдуть зі села до них, треба їм щось заспівати. До дівчат пристали хлопці і співають. Старші слухають. Так співають, як колись, лише багато пісень забули і не так убираються, як вони колись; тепер все „по панськи", а колись сукмани, вишивані сорочки, капелюхи зі соломи.

Дівчата співають:

I.

„Ой там в полі стіжочок, там пташеньків різочок.
Межи ними зузуля, межи ними сивая.
А прилетів сокілко, а прилетів сивенький.
Всі пташеньки розігнав, зузулю си сподобав.
Просилася зузуля, просилася сивая:
„Пусти мене, сокілку, пусти мене, сивенький".
„А я тебе не пущу, аж ті пірце розпущу".

Д-р Ярослав Савчак

комер. суддя і б. сотник У. Г. А.

помер по довгій і тяжкій недузі 14. цьвітня 1938, похоронений 16. цьвітня у Заболотцях, про що друзів і знайомих з жалем повідомляє

Родина.

Вічна йому Память!

хрестом у руках... З усіх боків лунали какофонічні сигнали, гриміли оркестри; били в мідниці, ведра, сковороди, відламки рейок; гучними радіовими мегафонами...

Дим від смолоскипів затягував вулиці; лякали велетенські тіні по мурах будинків; стріляли до чорного неба яскраві ріжнокольорові ракети, дрипаючи там тремтяче проміння прожекторів... Ніби справді з сусідньої Лисої Гори вся нечиста сила посунула на київські вулиці, щоб відправити там свій шабаш.

Та нечисленні вже церкви переповнені: навіть до Софійського цвинтаря нелегко було протиснутися вже звечора...

І як завжди в очікуванні все зосередилось біля ще зачинених південних дверей собору...

І не можна охопити очима в нічній темряві, як ровесній свічками в руках вірних, всю гармонійну барокову величність української національної святині...

Як непорушна скеля стоїть вона серед розбурханого моря історичних подій. Підходили під її мури половці, грабували її Юрій Довгорукий і Андрій Боголюбський; бачили її мури і польські полки; плюндрували їх татарські найданики. Розбиваються хвилі об скелю, відкочуються назад, а скеля стоїть і стоїть...

І ось зупиниться біля зачинених дверей на чолі походу старенький, сивий, як голуб митрополит... Чути кожне його слово, і чути нарешті, чи не найзнаменніші слова в церковній нашій історії і підхоплює їх радісно великий прекрасний хор. Загули дзвони, заглушуючи нахабний богохульний галас зграї білих мурів навколо цвинтаря...

Розчиняю двері і заблищав вогнями свічок та золотом іконостасів глибокий храм, і хвилями покотилася відповідь вірних на святочне привітання свого Владики Церкви

А одна група червоноармійців мала за завдання прийти до Соломинської церкви, стати біля неї і грою, співами та танками перешкодити відправі. Група дійшла, трохи спинившися і тільки почала співати, як розчинилися церковні двері, звідки вирушили вірні з панотцем Миколою Чехівським на чолі, стали навколішки і заспівали „Христос Воскрес". А панотець благословляв хрестом карнавальників. Карнавальники розгубилися, у багатьох червоноармійців виступили сльози на очах, дехто машинально стягнув кашкет з голови, всі замовкли, і червоний командир повагано забрав звідти свій відділ.

Вживали пізніше окупанти всіх заходів, щоб знищити українську православну автокефальну церкву як організацію і не тому, що це була церква взагалі, ні. Адже російська церква надалі існує, без огляду на всілякі утиски, її не нищать, а тому, що це була українська церква, що вона сміла відокремитися від російської...

І дзвонів нема вже у Києві!!..

І чи не перейшли там цілком до традицій перших часів християнства до відправ служби Божої в підземеллі?

Але існує з давніх часів легенда в Києві і говорить вона, що поки існує у святій Софії „непорушна стіна", стіна над центральним вівтарем з мозаїчним ще з XI. віку малюнком Божої Матері з піднесеними руками, то це значить, що вона опікується Києвом, українським народом і що жаден злидні не загрожували Україні, свята Протекторка захистить її, урятує від загибелі її нарід...

Так вірить нарід.

Справді. Чого тільки не витерпів український нарід? хто тільки не знущався над ним, але з усіх злиднів він неприкінці виходив національно свідомішим, сконсолідованішим у цій своїй національній свідомости, у своїй все більшій і більшій любові до батьківщини і не в мертвій любові без діл, а з ділами!..

Страшні умовини окупації, винищування проводів національного життя гартують українське населення, створюють його сміливішим та свідомішим.

Інж. Юрій Пясецький

державно уповажнений інженер будови

Львів, Мучна 46, тел. 270-27.

виконує усі праці з обсягу:
будівництва та промислової
і житлової архітектури.

Конфекція дитяча — Одяги студентські

найбільший вибір **ЛЬВІВ ПОВШЕХНИЙ СКЛАД ОДЯГУ** Пасаж Миколяша

Д-Р МАРКІЯН ДЗЕРОВИЧ.

На грані.

Після всесвітньої війни почалась для людства нова епоха, якої одні дожидали з великою тугою, бо тоді як **оптимісти** сподівались по ній багато добра, були й **песимісти**, що не надіялись від неї нічого. Були ще і треті **обсерватори**, що придивлялися з холодом на все те, що творилось після війни. Ці розсудливі обсерватори намагалися раз-у-раз вхопити властиву нитку історії і шукали властивого підкладу перемін у сучасному світі.

Одне можемо сміло сказати, що оптимісти розчарувалися зовсім. Песимісти не були без рації, бо нема нині багато доброго на світі, але одночасно не можна сказати, щоб панувала аб-

МЕХ. КООП. ПЕКАРНЯ

„Золотий Колос"

у ЛЬВОВІ, ВУЛ. ЯНІВСЬКА 77. ТЕЛ. 292-17

бажає своїм відборцям

Веселих Свят

ХВАЛЬНИМ ДИРЕКЦІЯМ

Центросоюзу, Маслосоюзу, Народньої Торговлі, Повітових Союзів та всім своїм Відборцям шлє побажання ВЕСЕЛИХ СВЯТ „Христос Воскрес"

бажає **Механічна фабрика паперового опакування і фабричний склад паперу „ТО-П"** Микола Атаманюк і Степан Мурин Львів, вул. Городецька ч. 36. — Тел. 283-67.

солютна безнадійність, щоб людство не мало найменших виглядів на кращу долю.

З кожним роком, що віддалює нас від війни, щораз краще зарисовуються властиві, характеристичні для епохи — риси

II.

„Ой там в полі стіжочок, там дівоньків рідочок,
Межи ними Гандзуся, межи ними молода.
А приїхав Василюнь, а приїхав молодий.
Всі дівоньки розігнав, Гандзюню си сподобав.
Прокинулася Гандзюня, прокинулася молода:
„Пусти мене Васильку, пусти мене молодий!"
„А я тебе не пущу, аж ті косу розпущу".

Дівчата трошки змерзли, треба загрітися; беруться за руки, біжать довкола церкви і співають:

„Посіем горошку три стручки, три стручки
Ой, зароди, Боже, чотири, чотири,
Жиб сі наші хлопці женили, женили,
Жиби всі дівоньки забрали, забрали,
Жиби сі маленькі зостали, зостали".

Хлопці затягають „буруни", розбивають дівчат. Дівчата за це їм співають:

„Посіем горошку три стручки, три стручки
Ой, зароди, Боже, чотири, чотири,
Жиби сі дівчата родили, родили,
А хлопчиків не роди, не роди,
Бо то самі іроди, іроди".

Молодші дівчата відійшли далі на цвинтар і співають своїм ровесникам. Вибрали хлопців: як кого любили, то давали йому гарну працю, а як ні, то „корито глодати". Співають:

„А сиділа квочка коло кілочка
Ой, то, то, то, коло кілочка.
Висиділа вона п'ятеро діток. Ой, то, то, то.
Першої дитятко Корнія Петруню.
Ой, то, то, то, коло кілочка,
Другої дитятко Мазурів Павлуню.
Ой, то, то, то, коло кілочка,
Третьої дитятко Сирафінчуків Сергій.
Ой, то, то, то...
Четвертої дитятко вітів Влодик.
Ой, то, то, то...
П'ятої дитятко Янтошків Микола.
Ой, то, то, то...
Корнів Петруню білиї ручки. Ой, то, то, то...
Мазурів Павлуню кривій пальці. Ой, то, то, то..
Сирафінчуків Сергій рудій кудли.
Ой, то, то, то...
Вітів Влодик чорнії вочи. Ой, то, то, то...
Янтошків Микола кривії зуби. Ой, то, то, то...
Білими ручками три литси писати.
Ой, то, то, то...
Кривими пальцями на скрипоньці грати.
Ой, то, то, то...
Рудими кудлами пец підмітати. Ой, то, то, то...
Чорними вочима на дівки моргати.
Ой, то, то, то...
Кривими зубами корито глодати.
Ой, то, то, то...

Старші дівчата стають і співають „Насті Ширбовій і Семкові Наконечному":

В Накувечнових на стрісі там голуби несутьсі.
А в Ширбових на подвірку там кавалери бютсі.
Вийшла до них Настуня, вийшла до них молода.
„Не бийтесі, ви хлопці, бо я ваша не буду".
Іванові ручку дам, а Семцюнева буду".

А потім ще співають „Іванові Гринюковому і Наталі Римарковій":

Ой там в полі сніжок впав,
Там Івану з коня впав.
А як упав, тай лежить,
Аж Наталя прибіжить.
А Наталя прибігла
І Івася підвела.

Молодші дівчата побралися за руки і зі сміхом біжуть довкола церкви від хлопців, котрі їх хотіли розігнати за „квочку" і співають:

„А кривого танцю. Зіли хлопці вівцю
Ніжки не злупили. Зуби поломили".

Хлопці затягають на них „боруну". Тоді дівчата роблять колесо, звертаються плечима досередини, а лицем назверх і „затанцювали кривого танцю". Розігналися і десь пустило „звено" і дівчина далеко полетіла від колеса. Сміх і веселість.

Ще пригадали собі дівчата „зельмана". Розділилися на дві частини. Взялися за руки. Одна частина стоїть, а друга іде рядом до неї і співає:

„Едзі, едзі пан Жельмон; едзі, едзі его брат,
Едзі, едзі вшитка Жильманова родзіна".

Друга частина стає, а перша іде до неї і співає:

„А чего хце пан Жельман, а чего хце его брат,
А чегу хце вшитка жильманова родзіна?"

Друга частина іде і співає:

„Красни панни пан Жельман, красни панни его брат,
Красни панни вшитка жильманова рудзіна".

І Пуд які двур пан Жельман, пуд які двур его брат,
Пуд які двур вшитка Жильманова рудзіна?

II Пуд сломяни пан Жельман, пуд сломяни его брат
Пуд сломяни вшитка Жильманова рудзіна.

І. А ми панни не маємо, пумаґабук не даємо,
(А ту пяни не мами, пуд такі двур не дами).
Наша панна не доросла, на корках сі не піднесла,
Біле личко як яблучко не вмито.

Друга частина дівчат іде до першої і співає:

II. Едзі, едзі пан Жельман і т. д.

і все так, як передше. лише „Жельман" хоче

Частини запасові до жнивних машин.
Під усяку шановини хлібороб-ки!
поручаємо
відомі з доброти і загально вживані
Машини і Приладдя Рільничі
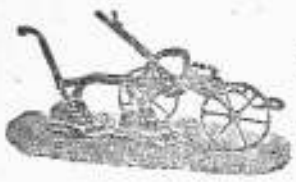
теж
Спальні Мотори
марки К. О. С.
із нами репрезентованих фабрик:
У Н І Я Союзні Фабрики Машин, давн. А. ВЕНТЦКІ, С. А. в Грудзьонцу
Кароль ОХСНЕР і Син, Фабрика Новітних Помп і Спальних Моторів, Бельско
На бажання оферти. — Ціни фабричні. — Достава скора і докладна.
Любельсько-Волинська Централя Машин, Спілка з о. відп.
ул. Львівська 55 в ЗАМОСТЬ тел. 128
Власна відливня заліза і криці.

З кожним роком зазначуються на овиді змагань людства до добробуту та щастя два протилежні шляхи.

Перший, це крайній практичний матеріялізм, що природно заперечує існування Бога, другий — ідеалізм, що його намагається всеціло охопити і зорганізувати католицька церква, яка саме будуе все на істнуванню Бога як Найвищого Творця всесвіту, та християнській етиці, як нормативному чиннику в усіх царинах життя.

Ці дві протилежні системи роблять усі заходи, щоб поволі, але послідовно, захоплювати щораз більші маси людей, які мають стати напроти себе до рішального бою. Вся нервовість, що її відчуваємо на кожному кроці у політиці, в економії, всі психічні змагання людських збірнот, яких ми є свідками, мають своє джерело саме у настрою вічних перегонів тих двох величезних груп людства, що взяли собі за ціль у щасливити його на довші віки.

Буває нераз враження немов би ті дві величезні людські збірноти, навіяні двома ріжними світоглядами, добігали вже ось-ось до грані, на якій мусить розіграгися смертельний бій за владу над міліонами душ.

Доходимо до найнебезпечнішого закруту в історії людства; інстинктово відчуваємо, що такі епізоди, як еспанська війна, неуступливі домагання німецької нації, величезний розмах італійського народу, навіть японсько-китайська війна, це тільки дрібні приклади, як розряджується наелектризована атмосфера і що вони попереджують страшну й необчисленну в наслідках розправу матеріялізму з ідеалізмом.

Надходить Великдень і люди старим звичаєм складають один одному щирі побажання з нагоди такого свята.

Якіж бажання будуть для нас найбільш підхожі як громаді? Хай у серцях усіх українців дозріє, закріпиться та знайде найтепліший захист переконання, що нема українцям нього шукати в матеріялістично оформленому світі. Нехай дозріє в переконанні кожного українця свідомість, що даремне будувати якунебудь національну збірноту без признання прематії духа, що проник всесвіт від початку його істнування аж до його кінця. Без духа не оживотворимо національних сил таких потрібних для всілякої вищої мети.

Хай при цьогорічному Великодні кожний свідомий українець зясує собі, що тільки під ідеєю загальної любови і при внутрішній дисципліні християнського світогляду, що признає велику ідеальну силу потрібну для вирівняння наших національних хиб, можливе буде створити цей величезний психічний потенціял, потрібний українському народові в сучасну хвилину.

БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ І МУЖЕСЬКЕ
Оляньчук і Піхль
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА Ч. 3
ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ, КРАВАТКИ, ШЛЯФРОКИ, БЛЮЗКИ І БОНЖУРКИ.

Бажатиб слід, щоб Провидіння заощадило людству і нам бути свідками такого моменту, коли малоб дійти до передчасного зудару матеріялізму та ідеалізму під проводом християнства, заки ще окріпнуть наші сили й дозріють до остаточної розправи.

Бажати вкінці треба, щоб поза цей історичний закрут, поза ту страшну грань розправи двох сил вийшла ідеалістична стихія не як переможниця зброєю, але переможниця великими духовними прикметами фільософії життя.

А якби Всевишній не заощадив нам збройного зудару, то нехай він стане правдивим тріюмфом наших задушевних ідеалістичних мрій, серед яких одною з перших буде перемога ідеї справедливости, що є рівнозначне з признанням права до життя українському народові серед вольних народів.

ОРИҐІНАЛЬНІ АНҐЛІЙСЬКІ П Л А Щ І — непромакальні
РАҐЛЯНИ І УБРАННЯ — першорядно виконані
ПОВШЕХНИ СКЛАД ОДЗЄЖИ Львів пасаж Міколяша

Д-Р ВОЛОДИМИР КОЛПАЧКЕВИЧ.

На тисячлітньому шляху.

Думки в 950. роковини хрещення Руси-України.

Є події минулого, над якими за довгих десяток літ люди перевели так багато дослідів, та про які висказали так багато думок, що зібравши всі ті твори, ми склалиб бібліотеку, одну з найбільших світа. Проте про них неначе ще ніхто не сказав і ніколи у майбутньому не скажс останнього слова. І тому, коли розгортаємо таку проблему минулого наново, вона кожний раз стає для нас така ревеляційна як актуальні потреби сучасної дійсности. Бо розуміння подій минулого полягає на усвідомленню собі їх значіння для сучасности, отже на оцінці їх критеріями даної епохи і середовища. А за кожний раз інша буває перспектива, з якої ми оті події бачимо, та інші своєрідні, створені живим життям критерії, якими оцінюємо їх значіння і далекосяжність.

Саме одна з таких подій нашого минулого, що має завжди велику емоціональну силу, це хрещення Руси св. Володимиром у 988 р., якого 950-літній ювилей припадає саме цього року. Серед сучасних духових течій, безбожництва з одного, неопоганізму з другого боку, та змагань до основного перетворення політичного і суспільного ладу світа, ця подія набирає особливого значіння, тим самим вимагає теж і відповідного насвітлення.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
БАЖАЄ СВОЇМ ПОСТІЯННИМ ГОСТЯМ ВІДОМИЙ РЕСТОРАН
Бізанца і Пікавса
ЛЬВІВ, РИНОК 17.

„щасну панну"... „пуд деревляни двур", а люди не хочуть дати. Аж, коли „Жельман" бере „пуд золотий двур", тоді люди віддають і співають:

А ми панну вже маємо, понагакуб віддаємо,
(пуд такий двур віддаємо).
Наша панна вже доросла, на корках сі вже піднесла,
Біле личко як яблучко умите.

„Жельман" забирає дівчину і забава знову зачинається від початку.

Старі люди слухають і кивають головами. Вони знають, що це той самий Зельман-жид, котрий арендував церкви на Холмщині, приїздив відмикати на Великдень церкву і брав за це данину. Люди це запамятали і співають по польськи „Жельман", а по українськи „люди" відповідають.

Вже вечір. Треба вертатися до дому. На закінчення заспівали Грицеві Мазуркові і Остаповій Настуні:

Положім дощину вербову, вербову!
Чес нам, дівчета, до дому, до дому!
А ти, Настуню, привустань, привустань!
Прийди Грицуню, привитай, привитай!
Принеси віночок з кадила, з кадила,
Жиби Настуня здорова сходила!
Вона єму дає золотий перстенец, перстенець,
Бо то Грицуню Настуні коханець.

Всі розходяться, молоді і старі. Молодь буде чекати до свята, або до неділі. Діти будуть щовечора бігати на цвинтар і бавитися як старші. Традиція живе, але помалу забувається.

А на Великдень три дні ціле село буде біля церкви. Потім все скінчиться і буде знов пусто біля церкви до великого посту.

Тільки на „проводи" старі справлять поминки по предках. а по „обіді" пригадають собі давні часи і забавляться до вечора біля церковці з попом, дяком і старостою (старшим братом, найстаршим чином у церкві). Будуть співати ці самі пісні; і „кривого танцю затанцюють", і „квочки", і „коріння", бо „не треба старого звичаю забувати". А церковця стара дивиться і слухає. Вона пережила не одне покоління. Тепер стоїть часом замкнена з повибиваними вікнами. Чекає ліпших часів.

Фель Василюк".

Великодні забави і ягілки на Холмщині такі самі, як всюди в українських землях. Тільки на Холмщині, Підляшші і Поліссі співають їх з приходом весни (в Галичині лиш на Беликдень), як у давних часах, а на Великдень і проводи також. Ці весняні пісні колись дуже давно заступали весілля. Томуто деякі ягілки, як напр. тут „На церковці криж..." пригадує весільну пісню, яку співають в часі „посаду" „за стіл перескочив".

Інші ягілки або подібні, або такі самі, які співають в Галичині. „Сидить дрімля" подібна до галицької ягілки „Вставай діду..." (М. Миханько: „Ягілки", Львів 1922., ягілка 24). Ягілка , ,Ой, там в полі стіжочок..." співає про зазулю подібно, як галицькі ягілки: „Ой, не куй зазуле..." і „Ой, ти дібрівная зазуле..." (М. М.: „Ягілки" ч. 7. і 13.). Ягілка: „Посіем горошку три стручки..." зовсім подібна до галицької ягілки про горошок, навіть є ті самі звороти: „три стручки" і „чотири", „щоб ся молодиці женели". Про горох співають і інші галицькі ягілки: „Ой мамуню, горох кочу.." і „Я кожному парубкові дам гороху по стручкові..." (М. М.: „Ягілки" ч. 27. і 32.). Холмська ягілка „А сиділа квочка..." також як галицька „Сиділа квочка" (М. М., Ягілки, ч. 19.); ті самі звороти є тут і там. Нпр. „білії ручки... листи писати", або „чорнії вочі... на дітки моргати". Коротка холмська ягілка „А кривого танцю..." є подібна до ширшої галицької ягілки „Ми кривого танцю..." (М. М., Ягілки, ч. 6.). Ягілка „Жельман" то ще праславянська ягілка. Її співають з архаїчними словами не лише в Холмщині і в Галичині та в цілій Україні, але і в полудневих славян над Дунаєм і т. д. Ця ягілка має також весільний характер. Вона була давно-давно перед жидом Зельманом з панщини аж згодом в її зміст всадили поняття жида з панщизняного лихоліття. Холмська ягілка „Положім дощину вербову..." подібна до галицької ягілки: „Соснова кладочка лежала..." (М. М., Ягілки, ч. 16.).

Мельодії холмських ягілок і галицьких таксамо і весільних обрядових пісень дуже подібні, майже такі самі.

Холмська українська мова мало ріжниться від української літературної мови. Ріжниця головно лише у вимові голосівок (о = у як і на Підляшші „кунь", а властиво уо, то знана в лінгвістиці зміна), е = и як і в Галичині, а також „сі", „пец" тощо. Деякі слова і звороти якби живцем взяті з якого нашого галицького села.

Кожне село в українській Холмщині має багацько пісень, деякі дуже гарні, як напр. і тут записана ягілка: „Ой там в полі стіжочок...", дуже гарна паралеля між сивою зозулею" і „сивеньким сокілком" та „молодою Гандзунею" і „молодим Василюньом". Цікава тут рівність звороток і ідентичність висловів в обох рівних собі частинах ягілки.

Українські селяни і в Холмщині, подібне як і в Галичині розумні, чесні, працьовиті, загально — як це вже і всі ми і чужинці стверднли на 100% вартісніші і ліпші від польських селян, що не мають тої фантазії ані музичного хисту.

Весняні новини
в паризькій БІЖУТЕРІЇ, шкіряних ТОРБИНКАХ, ПАРАСОЛЬКАХ і їм поручає християнська фірма
„Bijou" — Тадей Сл вінський
ЛЬВІВ. УЛ. КІЛІНСЬКОГО 2.

На Україну, подібно, як і в інші краї християнство прийшло та добуло собі там перемогу тільки після затяжної та завзятої боротьби як реакція проти істнуючого там споконвіку ладу, з передовсім повіря і єрувань. Його оконечна перемога, що заключалася в визнанні його державною основною установою, приносила з собою зовсім нові форми життя. Передовсім християнство, як новий світогляд вносило нові правні та етичні норми і спричинило обмеження необмеженого досіль деспотичного, королівського (княжого), справді в повному слова значінні „тотального" самовілля. Правда, це обмеження не було формальне, сперте на законних приписах, воно мало зовсім інший, чисто моральний характер, — тим не менше воно було справжне і дійсне. Етичний наказ людяности і справедливости в ім'я любови ближнього і „боязни" Божої був для людей тієї епохи, проникнутих глибокою вірою, всеж поважною гальмою в їх нахилах до самоволі і насильства: Моральний, не формальний характер, наказів християнства мав очевидно також свої світла і тіні. Безумовно корисний був такий стан, що в тих часах загальної війни та неупорядкованих відносин християнство не спутував сухими приписами і постановами індивідуальної ініціятиви і свободи тих людей, для яких сильна влада була необхідна, air ставав шкідливий, коли володарі забували про вантаж християнських обовязків і по давньому хотіли вживати своєї „тотальної" влади.

Легко розуміти, що такий засадничий переворот, така зміна цілого світогляду з поганського на християнський, — це не могло довершитися з дня на день, тільки, що це було вислідом і закінченням заздалегідь приготованої та десятки, а навіть сотні літ веденої акції. І справді в історичних джерелах находимо, поминаючи навіть легенду про св. Андрея та заснування Києва, у перших починах української державности, згадки про поширення християнства на Україні. Вже між дружинниками Олега та Ігоря находяться християни. Їм навіть потурають, їм дозволяють складати присягу згідно з їх вірою та збиратися в християнській церкві в Царгороді. І не могло бути інакше. Часті, хоч воєнні взаємини України з християнським Царгородом не могли не витиснути християнського тавра на поганських варягах. Не могло обійтися також без поганської реакції. Коли вже християнство зробило такі поступи, що прихильників та віроісповідників своїх вайшло між особами панівного роду (бабка св. Володимира св. Ольга була християнка) літопис розповідає нам про конфлікт між поганським та християнським світом, про спротив варяга-християнина принести поганству кріваву жертву зі свого сина, та про його мученичу смерть.

Сьогодні знаємо також, що на землях української національної території християнство поширювалося із двох культурних огнищ. Не тільки з грецько-царгородського, але також з великоморавського, области, де діяли слов'янські Апостоли св. Кирило і Методій. Коли житепис св. Методія згадує, що він у своїй місійній діяльности зайшов аж у край вислян, де безуспішно бажав охрестити князя „на Вислех", що був „сильн вельми" і „ручашеся християном" — то зрозуміємо, що шлях у той край „вислян" провадив з Морави через край хорватів, які заселяли десь нашу сучасну Лемківщину, та що св. Методій певне не поминув нагоди засіяти перші зерна християнської віри в краю отих хорватів.

В усякому разі не можна забувати, що в старих бенедиктинських кляшторах м. і. на Лисцю і Тинцю аж до XVI. віку відправляли ті церкві богослуження за славянським обрядом, та що щойно тоді Рим відібрав їм цей привілей за справою кардинала Гозія.

Колиб приняти істнування таких течій та розуміти, що напрямок славянського обряду, поширюваний з Морави, не витримав суперництва з напрямком, що мав своє огнище в Царгороді, то рік 988. мав би подвійне символічне значіння.

Його символом є дата 988 року, дата події, що намітила українському народові шлях для його тисячелітнього національного життя, так само символічне значіння матимуть цьогорічні торжества для спогаду та прославлення тієї історичної памятки. Їх мета зазначити та пригадати світові, що український нарід не має наміру йти з цього шляху, навпаки має намір і сильну волю боронити своїх національних і культурних надбань, зроблених на цьому тисячелітньому шляху, супроти несамовитих, хоч з ріжних починів і мотивів поведенню проти нього наступів зі Сходу і Заходу. Наш нарід, що дав докази своєї біольогічної сили, напевне зможе втриматися на свому історичному ґрунті і не попаде в лабети „тотального" варварства сучасного неопоганізму — байдуже якого типу.

СВІТОВОЇ СЛАВИ АПАРАТ
до ТРЕВАЛОЇ ОНДУЛЯЦІЇ

ПОДАЮ ДО ВІДОМА П. Т. КЛІЄНТЕЛІ
що вже найновіше запроваджений мною в Парижі апарат до тривкої ондуляції найновішої системи. — Особливою прикметою апарату є те, що можна його вживати з електр. струмом, і без струму. Вже по двох минутах дізнаєш апарат подає волосєю природні хвилі як також і лъоки. Повідомляю теж, що підчас мого побуту в Парижі і Берліні, я як єдиний спеціяліст з краю познайомився з найновішими препаратами і способами тривалої ондуляції. — Поради дію безплатно.

ТЕОДОР КУТКОВСЬКИЙ
єдиний спеціяліст
у тривалій ондуляції
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 14.

ПЛАЩІ і КОСТЮМИ ЖІНОЧІ оригінальні моделі
Повшехни Склад Одзєжи
Львів
Пасаж Міколяша

РОМАН ГУЧВАНОВИЧ.

На німецький Великдень до Відня.

РЕПОРТАЖ (1.).

Варшава-Прага-Відень, квітень 1938.

13. березня 1938 р. на варшавських вулицях голосних від крику газетних хлопців, розкинула польська радикальна молодь масово пачки летючок такого змісту: „Рівновага Европи захитана. Німеччина — одною з найсильніших держав Европи і світу, аншлюс завершений. Бемо на трівогу!"

14. березня ц. р. на всіх австрійських посольствах цілого світу побіч австрійського червоно-біло-червоного прапору замаяли червоні німецькі плахти зі свастикою.

15. березня на фронтові дипльоматичної місії б. австрійської держави у Варшаві повівала вже тільки сама велика гакувата чорна свастика.

А 2. квітня ц. р. б. портієр тої місії обкинув мене погірдливим зором і сказав:

— Ви, пане, дійсно журналіст?

— Егеж, а що?

— І вам ще дотепер невідомо.

— Вибачте, але мені дійсно щось невсно...

— Алеж, пане, це справа цілком ясна! Як ви можете ще дотепер приходити сюди, якби вам невідомо було що вже Австрії нема. Кінець, розумієте? Шлюс, аншлюс — є лише Німеччина!

Б. портієр мав невеселі очі, а посольська служба спішно пакувала якісь акти.

Віздову візу до австрійської держави дала мені німецька амбасада й у візі написали: віза до Відня — Німеччина, фрай!

В половині березня збираюся я їхати до Австрії, поки зібрався — треба було їхати в Німеччину. Га, щож, трудно — їдемо!

ЧЕХИ НЕ ДУЖЕ ЖУРЯТЬСЯ ДОЛЕЮ СВОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ.

На польсько-чеському кордоні нічого спеціяльного властиво нема. Дощ, студінь, замалі — як звичайно — шапки чехословацьких кондукторів і дешеве смачне пиво. Крім того з цього боку трохи військових транспортів, а з того білі, ясні, запашні сади (хоча студінь і злива — зацвіли) та симпатичні, чемні, говіркливі люди. Поза тим і поза чорними трикутниками штемплів у візах, — нічого особливого, хіба, що ті розмови.

Ах, так! Розмовляємо багато, голосно й цікаво. На всіх зустрічних двірцях, де тільки залишаємось на довшу хвилину й обовязково пємо пиво, розмовляємо з місцевими людьми. Властиво не вдаємося в нудну балаканину, але спокійно і брутально ставимо одно конкретне питання:

— Як думаєте, — питаємо майже кожного, — чи Чехословаччина не є в небезпеці розподілу?

На брутальне питання завжди дістаємо найперше легеньку, вирисовану в іронічний гримас губ усмішку, а потім таку чи іншу, але завжди спокійну і певну себе відповідь.

Кожний чех неподібний до жида, відразу чемно вам пояснить, що всякі тенденційні інформації про стан умів і політичних пристрастей у ЧСР — не все робота проти демократії, якою чехи дорожать і за яку готові покласти голови. Кожний чехословак з виразно жидівським виглядом лиця відразу червоніє та висуває найсильніший аргумент: Москва, союзник ЧСР, не дасть покривдити державу над Велтавою.

— І ви справді (пане, пане) привязуєте ще й дотепер якусь вагу до вашого совітського союзника...

— ???

— Гадаємо, бачите, що совітська тюрма народів саме тепер як ніколи підмінована і трішніми національними рухами, та що беззастережно рахувати на неї не можна.

— Алеж, пане — переривають вам чехословацькі патріоти — усе це брехня, це німецька робота, це вигадка. Навпаки, ще ніколи в Совітах не було так добре усім народам. А зрештою, пане, там армія! Ви розумієте, що значить „руда армада", її дух, її боєве вивінування проти, скажім, Німеччини, де робітники не мають масла, де Гештапо давить усе скрізь чоботом... Рахуємо вповні на нашого союзника і маємо до цього повне право і підстави.

ГАЗ-МАСКИ Й ДЕМОКРАТІЯ.

Переїжджаємо напоперек цілу Чехословаччину. Погода кращає, люди чимраз більше розмовляють з вами по німецьки. Розмови ходять тематичним ходором, співаємо, купуємо від волоцюгів-продавців блискотки, обсервуємо.

Побачити можна багато, а услужливі люди з вагонів ще вас до того заохочують.

Кожний чех із добрячим виглядом і животом на образ бовдюга (пиво годує духа і тіло!) обовязково й обширно розповість про рівень господарства і культури в чеських селах; кожний німець із Судетів довго й похвально поясніть структуру і вагу модерних фабрик Баті в Зліні, а кожний чехословак, що ентузіязмується Совітами, із захопленням та схвилюванням стане чванитися фабриками найновішого протиґазового приладдя.

Інша річ, що ці фабрики дійсно цікаві. Переїжджаємо побіля них і не можемо вийти з дива: правдиві, прозорі палати зі шкла!

Все в них видно, праця йде шаленим темпом, гарні білявки в білих фартухах, сидять рядами при столах, та на рукавах мають гаптовані червоні числа!

На свята
ВИНА ТОКАЙСЬКІ, УГОРСЬКІ
тільки у винарні
MAGYAR CSARDA
ЛЬВІВ. 3. МАЯ 11 А. Тел. 238-36.
847 Відвідуйте нашу угорську винарню. 1-2

Влазимо нахабно льорнетами у вікна, й до нутра чехословацьких фабрик зброї, а на привезених в купе чехословацьких старшинах не робить це найменшого враження. Усі вони блискучі, чемні, елегантні. Наші пані думають (голосно), що у тих старшин велитенські пенсії.

А поїзд мчить і світить тепле сонце. Довкруги весна і гомін; це десь за хмарами кружляють літаки (не видно крізь льорнету знаків на крилах); у містечках люди йдуть до костелів і передсвяточно метушаться, на скверах стільки квіття й весняної пестроти, що аж дивно, чому якось трівожливо й нервово звенить на шаблонових памятниках Масарика короткий, актуальний напис: Бережіть демократію!

АВСТРІЯ ПОТОПАЄ В ВЕСНІ І В СВАСТИКАХ.

На австрійському кордоні вітають вас умундировані на чорно, стрункі, гострі, наче витесані з камяної брили — гештапісти.

Підносять руки у пружливих „гітлергрусах" і докладно проглядають візи. Можна їхати — гайль!

Дорога через Австрію кипить від зелені і гітлерівської червоно-чорної свастикуватої, розгіяної флягами, парадної і настовбурченої силою і розмахом нової дійсности.

Кондуктор з усміхом приймає від нас шнапса з закордону і говорить знамениті дотепи: грубенький пан, що був надрадником у Львові, згадує із сентиментом Галичину і питає, скільки ще жидів лишилося у Польщі; а поза тим усі співають, усі говорять, тиснуться до відчинених вікон, і тішаться, що Відень вже недалеко. Страшно весело в тій новій Австрії: де не глянеш, що не скажеш, всюди міцно й однаково: гайль!

Добридень: гайль!

Добрий вечір: гайль!

Контроля скінчена: гайль!

Відень, північний двірець, висідати, до побачення: гайль!

Словом: гайль, всі гайль, усюди гайль, не інакше, як гайль.

А Відень пяніє весною і розцвітаючими маґноліями: Закордонні туристи (усі німці з закордону, сиві і безвусі у білих, націоналістичних панчохах!) злітаються хмарами і пючи терпке гойріґерське вино, обсервують цісарське місто у новім вигляді.

На всіх рогах широких наддунайських вулиць стоїть чорна варта.

Великий, суворий Гітлєр на фантастично великих плякатах глядить на рухливі вулиці і струнко протягує руку.

Нема клаптика землі, де би не було сліду могутньої, всевидючої і всепередбачливої пропаґанди.

Над містом висять літаки і дзвони: завтра Відень святкуватиме Великдень, перший німецький Великдень.

ХВАЛЬНІЙ ДИРЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЯ
ВП. ПАНАМ ЛІКАРЯМ І ВСІМ НАШИМ ВІДБОРЦЯМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ бажає
ЄДИНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД ЛІКАРСЬКИХ ІНСТРУМЕНТІВ, електро-медичних апаратів і ветеринарного приладдя

Олександер Мацяк

ЛЬВІВ. УЛ. ВАЛОВА 27. ТЕЛ. 116-60.

Д-Р СТЕПАН БАРАН.

Від Головної до Загальної Української Ради.

Від розвалу австрійської держави минає 20-тий рік, а 24-тий від вибуху світової війни. Наша історія в Австро-Угорщині у тих чотирьох важких у події роках ще одноцільно не оброблена з відповідним критичним насвітленням і синтезою, не рахуючи праці д-ра Костя Левицького, що має здебільша характер історичної компендії з інформаціями про події і діючих людей, а не історично-критичного твору. Д-р К. Левицький — сам часто стояв в осередку подій і як співдіяч, не мав ні часу, ні спромоги обсервувати і списувати всі факти, та вчинки осіб з повною обєктивністю, чи утревалити всі подробиці вже відповідно проаналізовані.

Чи не найменше відомі теперішньому поколінню часи масової галицької політичної еміґрації, чи пак її перший рік 1914/15 та наше тодішнє політичне життя у Відни. І про це саме хочу подати свої короткі спогади.

Про австрійсько-російську війну говорили у нас в Галичині ще на два-три роки перед 1914 р., а головно в 1912 р. з приводу австрійсько-сербського конфлікту, що й спонукало австрійський уряд внести в палаті послів мобілізаційні законопроєкти. Війна вже тоді висіла у повітрі, що й спонукало провідні кола нашої галицької політики скликати на день 7. грудня 1912 р. до Львова довірочні збори найвизначніших діячів трьох галицько-українських політичних партій — національно-демократичної, радикальної і соціяльно-демократичної для вирішення становища, яке малиб заняти австрійські українці на випадок австрійсько-російської війни. При участи яких 200 діячів вирішено тоді однозгідно станути по стороні Австрії, а проти Росії, як найбільшого ворога України. Ця ухвала з 7. грудня 1912 р. була теж і напрямною, якою пішла наша орієнтація вже в перших днях серпня 1914 р., даючи почин до міжпартійної політичної організації, якої тоді у нас в Галичині не було.

Створили її щойно 1. серпня 1914 р. під назвою Головної Української Ради на спомин колишньої Головної Руської Ради з 1848 р. Того самого дня зійшлися в Українській Бесіді у Львові на запрошення д-ра Костя Левицького як голови Народнього Комітету Укр. Нац. Дем. Партії представники трьох галицько-українських політичних партій, які вже 7. грудня 1912 р.

Чому так БІЛІЄШ
о Ґандіє Могатмо?
бо ВИПРАВ плахту
у
„МІМІ" та „АТМО"
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
усім нашим П. Т. Відборцям і Прихильникам бажає
Хемічна вирібня „МОТА"
ЛЬВІВ, ПЕРАЦЬКОГО 38. Тел. 268-56.

ГРИГОРІЙ ГАНУЛЯК.

Великдень лемківського ґазди.

Петро Груда лежав немічний на печі і постогнував. Нічого його не боліло, але стогнав з привички, бо навкучилось лежати. Бо лежить він уже яких пять літ, вісімдесятка давно минула, вже й не добачує добре, ноги й руки вмліваються, то ще єдине, що йому лишилось, то лежати на печі.

Там його ніхто не займає, ані він нікому не заваджає, дадуть яку страву, тай він лежить і вигріває свої старечі кости.

Сьогодні Великдень, усі пішли до церкви, і невістка-ґаздиня і діти і слуга, тільки Петро лишився в хижі, бо де йому йти досвіта з хати, коли він і в ясну днину малощо бачить, а і ноги вже не служать, то хай собі лежить...

Зволікся якось Петро з печі, бо щось наче в стайні загуркотіло. Це відай корова відчепилась від жолоба, треба її привязати.

— Піду посмотрю, што так дуркат, а може дахто гліз до хижі, може Каська не засунула двери. Ні, двери замкнени, корова тиж привязана, то певно коти товчутся по горі, — міркував Петро, вертаючися у хижу. Сів на запічку тай задумався.

— Гей-гей, моцний Боже, де ся тоти часи поділи, як то чловек, хоцби і на великден, збереся гарді, тай піде меже люди, побесідує, аякже, а гнес што? Лежиш на пецу, аж кости болят, тай ани на такой річней свято, як великден, не годенся вибрати до Божего дому.

Підійшов до вікна.

— Уж свитат, деси уж єгомость ся зберают до обходу коло церкви, барз ладна отправа на великден, тоти давн обходят церков наоколо, потім стают єгомость перед занкненима дверями і отправляют, а потім сьпівають... Тут почав Петро старечими устами пригадувати воскресну пісню:

„Христос-оскре-сеї-смерти, смертию-смерт-
поправ,
і суще-во гробіжи-вотдарував."

Блаженна усмішка виступила на лице старого Петра. Саме тоді дзвони великодні заграли, а крізь вікно влетів золотий промінчик сходячого сонця.

Петро наче прочуняв з задуми, підвівся з лавки, відчинив віко скрині, а тут його полотнянка, сорочка, чуганя... А якби так і йому зодягнутись, взяти палицю в руки, та може ще застане бодай кінець великодної „відправи".

Понад гори і ліси несеться музика великодних дзвонів. Петро не чує ніякого болю, навіть очі сьогодні якось ліпше бачать. Зодягнув чисту сорочку, перепоясався широким ременем, вдягає білу мов сніг полотнянку, бере на рамена чуганю, в руки палицю, відсунув засувку, відчинив двері і знову зачинив так, як були, та штикульгає долі селом, до церкви.

— Жеби хоц не прити сьвічки гасити, як нон повідат, бо ся люде будут сміяти, — журиться Петро.

Та якось Біг дав, бо ще „отправа стояла в церкви", а Петро станув у притворі та христосується направо і наліво, щасливий, що і він сьогодні святкує.

А коли священник закінчуючи воскресну Утреню, поблагословна тричі вірних радісним „Христос воскрес" то Петро з повної груди тягне за другими шо зворушливу пісню, та водить зором довкола, чи бачать його люди, чи чують, що і йому Господь поміг дочекатися цього великого свята.

Коли Каська виходила з дітьми з церкви та побачила в притворі батька, не могла з дива вийти.

— Татуню коханий, та і ви в церкві?

— А ти си што мислиш, га, жеби я гнес на пецу лежав?

— Та хвала Богу, жестеся якоси вилабудали з того пеца, а цисте двері заперли?

— Запер шитко так, як било, не дійся, паски нихто не хкраде, бо кождий свою має.

— Но то подме домів, подме, бо гітиска мало мі спідниці не обирвут.

— О, почкайте, не кваптеся до хижі, бо я дашто вам дам — вмішується до розмови Ілько Гайдучок, що був громадським листарем.

— Певно лист от сина? — спитав Петро.

— Згадлисте, але він не до вас пише, лем до Каськи.

— Нех буде, то шитко єдной, але добрі, же о нас не забивят.

Каська вирвала листареві з рук листа, та сховала за пазуху.

— Та било посмотріти, што він там пише?

— Почкайте тату, аж дома, при сьваченім яйци, на што ту мают шитки люде позарати, і слухати, што там є написаной.

— Нех і так буде, — притакнув старий та подалися всі додому.

По дорозі прилучилася до них далека своячка, Бекова Галька.

— Христос оскрес, — ґіду, якся мате, цисте здорови?

— Воістину оскрес, — а што ся тичит здоровя, то видиш, жем до церкви ходив.

— Та виджу, аж єм ся хтішила, як єм вас здріла, Гарди маме сьвата, тепленько, аж ся душа радує.

— Богу дякувати. — замітила Петрова не-

ГАРНА
ЦІКАВА
РОЗУМНА
Х Т О?
Розуміється „ЖІНКА"
Жадайте оказових чисел
в Адміністрації:
Львів, Сикстуська 46.

найшлися на спільній проти російській, а проавстрійській платформі. Після недовгої дискусії рішено створити під проводом д-ра К. Левицького політичну організацію галицьких українців на паритетних основах по 4 представників від кожної партії, куди увійшли від УНДП: д-р Степан Баран, Іван Боберський, Іван Кивелюк і д-р Льонгин Цегельський, від радикалів: Микола Галицький, д-р Микола Лагодинський, Михайло Павлик і д-р Кирило Трильовський, врешті від соціяльних демократів: Микола Ганкевич, Теофіль Мелень, Володимир Темницький і д-р Володимир Старосольський. Організації надали назву Головної Української Ради, якої метою мало бути оборона інтересів українського народу перед австрійським урядом у часі війни, консолідація національних сил і боротьба за здійснення всенаціонального ідеалу, що тоді обєднував ціле українське громадянство — виборення незалежної української держави на руїнах царської імперії. Це були головні напрямні наших політичних змагань, які тоді намічено в дискусії. Подробиць — очевидно — не усталювано, бо не було на це часу, а врешті і потреби.

Головна Українська Рада склалася, вибираючи головою д-ра Костя Левицького, заступниками Михайла Павлика і Миколу Ганкевича, а мене секретарем. Ціла організаційна робота зосередилася фактично в органі Народнього Комітету — Народній Канцелярії, бо обі інші партії не мали організаційних апаратів, а врешті і засяг їх діяльности територіяльно був обмежений тільки на деякі полоси краю. Теж саме було і з пропагандою, яку у першу чергу взяло на себе „Діло". Політичним референтом „Діла" був тоді д-р Михайло Лозинський і тому його кооптували вже з самого початку в склад Головної Української Ради. Щойно в які два тижні пізніше кооптували ще другого члена в особі д-ра Володимира Бачинського, що й став рівночасно другим секретарем. Полишено на боці поза організацією — це було і в 1912 р. — наших християнських суспільників зпід прапору Олександра Барвінського і видаваного ним проурядового щоденника „Руслан" з огляду на те, що ця група не мала ніякого значнішого впливу серед нашого громадянства і зовсім не мала популярности.

Як сказано, Головна Українська Рада обєднала лише три галицько-українські партії, не маючи змоги нашвидку руку без переведення відповідних розмов обєднати теж і буковинських українців. Про наше Закарпаття не довелось тоді й думати. Там після масового процесу у Марамоському Сиготі щойно недавно засуджено 32 обвинуваченних — майже виключно селян — за підбурювання проти мадярської держави і релігії на тлі москвофільської і православної агітації і здавалось, що Мадярщина закріпиться раз на завжди у нашій Верховині. На Буковині всесильним був посол Микола Василько й тому неполітичні українські партії, які у буковинській дійсности були майже зовсім неслідні, а командуваний М. Васильком Союз українських парляментарних і соймових послів з Буковини видав відозву до українського народу на Буковині з приводу війни, в якій взивав тамошніх українців до вірности для Австрії.

Невдовзі, бо вже 4. серпня 1914 р. зорганізувався у Львові Союз визволення України, як безпартійна політична організація наддніпрянських українців, створена тоді для пропаганди ідеї державної незалежности України. Президію Союзу творили: Володимир Дорошенко, Андрій Жук, Маріян Меленевський і Олександер Скоропис Йолтуховський, а сам Союз відограв пізніше велику ролю передовсім в організації освідомлення національної праці серед української армії в таборах в Австрії і Німеччині. Цей Союз видав негайно поклик до українського народу в Росії, який там очевидно не дійшов, бо російські війська невдовзі заняли цілу Східну Галичину і сам Львів.

3367 укр. кооператив
обєднаних в РСУК-у і 4 фахових Централях мають свою Центральну Касу:
ЦЕНТРАЛЬНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ БАНК
„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ" ЦЕНТРОБАНК
У ЛЬВОВІ, ПРИ ВУЛ. 3. МАЯ 15
Кожний свідомий українець складає до Центробанку свої ощадности, бо тут лякота найпевніша і найкорисніша.
Вкладники з краю можуть вкладати і вибирати свої ощадности в Центробанку через свої Українбанки.

У дні 3. серпня 1914 р. появився маніфест Головної Української Ради до українського народу за підписами всіх її членів, що його в пресі і окремими відбитками поширили по цілому краю ще перед приходом російських військ. Зробив він велике враження на наше громадянство, звіщаючи прихід визволення України і взиваючи нарід до бою за здійснення цього ідеалу, що й зроблено в короткий час опісля в окремому мобілізаційному поклику Головної Української Ради під наголовном „Війна за волю України".

Головна Українська Рада розпочала негайно подвійну акцію — політичну і військову. Першу проводив під її фірмою її голова д-р Кость Левицький, що ще в половині серпня виїхав до Відня і до Берліна, щоб на місці переговорити з тамошніми рішальними урядовими колами про українську справу. У Відні стрінувся д-р К. Левицький з послами М. Васильком і д-ром Евгеном Олесницьким і вони вже пізніше аж до травня 1915 р., а може і дещо далі, творили політичну українську трійцю, що кермувала справами австрійських українців, у першу чергу справами їхньої еміграції.

Сама Гол. Укр. Рада поза маніфестом і мобілізаційним покликом не змогла перевести ніякої окремої політичної організації в краю, віддаючи сили своїх членів для допомоги у військовій акції з хвилиною, коли у дні 6. серпня створено як її боєвий орган — Українську Боєву Управу. Вона негайно почала бранку добровольців, яких окрема формація при австрійській армії дістала назву Легіону Українських Січових Стрільців. Вони й створили завязок майбутньої української армії і в історії наших визвольних змагань мають свої світлі сторінки.

У краю масово зголошувалася молодь до УСС, яких або не доведено до місця збірки, або в Стрию розпущено домів. Стрілецтво має своїх істориків і я про цю справу не буду говорити. Згадаю тільки про жертви, що з усюдів плили для УСС-усів і були наглядним доказом ентузіязму нашого загалу при здійснюванні Шевченкового заповіту.

Під кінець серпня і в перші дні вересня 1914 р. Східну Галичину і Львів окуповало російське військо. Останні дні побуту на нашій землі австрійської влади, зокрема мадярського війська, позначилися арештами наших невинних людей як зрадників і шпигунів; людей вивозили до Талергофу, переводили масові екзекуції без суду і безцільно нищили матеріяльне добро. Це й було причиною перших інтервенцій наших політичних чинників у військової і цивільної влади. Інтервенції ще довгий час заповнювали сторінки нашої практичної політики тих часів.

Зпоміж членів Гол. Укр. Ради залишилися у Львові тільки Михайло Павлик і Микола Галицький, інші опинилися у Відні, куди приїхали теж члени Боєвої Управи і Союзу визволення України та більшість парляментарних послів. Головна Українська Рада на віденському ґрунті не розпочала ширшої діяльности — хочби з тієї причини, що була це суто галицька організація. Практичну політику — цеж були згадані інтервенції і виєдинування підмог для еміграції — вели посли д-р Кость Левицький, д-р Евген Олесницький і Микола Василько під кермою останнього. Вони сходились кожного дня вранці, обмінювались думками і розділювали між себе роботу, про вислід якої інформували один одного.

вістка, — наши тато аж здоровши од того, же на дворі погода.

— Не з того я здоровший, же погода на дворі, лем, як ем почув великодні дзвони, том не міг витримати, жеби не піти до церкви...

— Прошу вас з собов, — заговорила Галька, завертаючи на вигін до свого обійстя.

— Ідте здорови з Богом, — відповіли Петро з невісткою, та згодом увійшли за ворота свого господарства.

Не входили навіть до хижі, бо таки на подвірі роздерла невістка коперту листа, та почала тихо читати листа.

— Та не позерай лем на папір, а повіч, што там стоїт написаной? — нетерпеливиться старий.

— Пише Митро, же здорів чого і нам шитким жичит, пише, же в Гамериці люпше троха, як било перше і посилат штирдесці дулярів, жеби ми мали на сьвата і жеби дати на парастас за маму.

— Та треба дати.

— Іщи пише, же му ся ще за нами, за татом і гітисками...

— А за тобом ні? — спитав хитро старий.

— За мнов тижек... І віншує нам веселих сьват і шитких поздоровят по сто тисяч рази.

— Нех здорів буде, — сказав поважно Петро, — а коли таки весели маме сьвата то летте ідти до стрика Васька, по тютку Марину, нех борзо ідут до нас.

Дітям не треба було того два рази казати. Прожогом побігли, а невістка почала прибирати святочний стіл. Петро завжди спрошував своїх дітей на Великдень, такий звичай завівся ще за життя його небіжки жінки.

Посходилися діти і внуки, засіли до стола і Петро взяв свячене яйце та почав рідні складати „віншування". відтак забоялися до сира, солонини, ковбаси, а на останку подає господиня кожному горнятко кави і шматок паски...

А коли вже випили каву, яку всі дуже хвалили, бо солодка була, зібрала невістка окрушки зі стола до хустинки та даючи своїй найстаршій донечці, каже:

— Маєш, Марисю, тоти сьвячени окрушинки, посій до загородки, то з того маруна виросне.

Дівча вибігло з окрушками надвір, а Петро почав розповідати дітям, що пише Митро з Америки, а Ваньо, Васьків син, приніс свої гуслі, та почав тирлікати, приспівуючи:

„Подме, хлопці, подме до той Гамерички,
І я піду з вами, лем попродам бички."

— А я ти тижек заспівам, — розохотився старий Петро, та затягнув:

„Червоной яблочко впало мі до води,
Не буду ся женив, бом іщи молодий.
Ей, бом іщи молодий!"

— До кого ви так, дядзю, співате, до себе, ци до мене? — спитав Ваньо.

— Може бути до нас обох, бо ти іщи молодий до женячки, бос іщи войска не одбив, а я, як мі справите такий великден каждого дня, то хто знае, ци не приду до себе, аякже...

Нараз заграли церковні дзвони.

— О, юж дзвонят на Службу Божу! — замітив Васько.

— Но то зберайме ся шитки, лем шмар, Касю, худобі соломи за грабину, нех німина тижек має великден.

— Подме, а пак, на полуденок, приходте тату до нас!

За декілька хвилин ціла рідня йшла долі селом до церкви, а за ними почимчикав і старий Петро.

А великодні дзвони грають-грають радісно та весело...

„ЗМАГ"
Передплачуйте і поширюйте єдиний український спортовий часопис, що обслуговує увесь український спортовий рух та приносить вістки з цілого спортового світа.
Чвертьрічна передплата всього 2.— зол.
ЛЬВІВ, РИНОК 10, II.

Частина політичної еміграції в такої самозрозумілої з деякого огляду гегемонії трійці не була зовсім вдоволена. Почались звичайні на політичній еміграції взаємні підозри та інтриги. Поодинокі люди гуртувались біля окремих осередків, що витворились у Відні. Навіть політичних було кілька. Народній Комітет, Український Парл. Клюб, Союз буковинських послів і Союз визволення України. Горстка радикалів і есдеків не витворила окремих осередків, групуючись здебільша біля Союзу визволення України, біля якого згуртувалась теж опозиція в Укр. Нац. Дем. Партії, яку творили д-р Е. Петрушевич, д-р Евген Левицький, д-р С. Голубович, д-р Ол. Колесса, д-р Л. Цегельський, о. Йосиф Фолис, д-р Вол. Бачинський та інші. Ще окремий свій центр — засібний у гроші — мав Микола Залізняк, протежа М. Василька і евіденційного бюра міністерства війни. Він стояв здалека від Союзу визволення України, від якого відскочили теж наддніпрянські емігранти д-р Д. Донцов і Волод. Степанківський, що теж був близький Василька, але з евіденційним бюром не мав нічого спільного.

Це було з політики. Для допомоги воєнним збігцям створено окремий Український Біженецький Комітет, для освітньо-культурних потреб Українську Культурну Раду, що і занялася нашим шкільництвом на еміграції. Ще іншу сторінку праці творили біженецькі табори в Гмінді, Вольфсбергу і Оберголєбрун. Заходами д-ра Е. Олесницького відновлено у Відні діяльність Сільського Господаря для підготови його майбутньої праці в краю.

Та фактично усе в своїх руках мала трійця, яка й була посередником між урядом і нашою еміграцією. Назверх виступала вона від імени Укр. Парл. Репрезентації, технічно була получена з Народнім Комітетом, чи пак його народньою канцелярією, яку вели пок. д-р Вол. Бачинський, я, а пізніше д-р Альфред Говикович і Ярослав Витошинський. В руках Нар. Комітету, чи властиво його голови д-ра Костя Левицького була і преса: „Діло" — як тижневик, редаґоване д-ром В. Панейком і д-ром Мих. Лозинським, та тижневика „Свободи" — редаґоване мною і „Українішес кореспонденцблятт" редаґований Вяч. Будзиновським. Опозиція свого пресового органу не мала і писала у „Вістнику Союзу В. У."

З кінцем вересня 1914 р. з доручення згаданої трійці виїхав я до Ґрацу, звідки, після розмов з командантом військової округи (мілітеркомандант) привіз до Відня перші автентичні вістки про Талерогф. Вони та інформації, що їх згодом одержали від „поселенця" Талергофу д-ра Василя Маковського дали притоку до зорганізованої акції, щоб видобути наших людей з цього новочасного пекла.

Замітнішою справою, що її переведено під фірмою Гол. Укр. Ради була подорож до Букарешту, Софії і Царгороду, в якій взяв участь пос. д-р Льонгин Цегельський і я для пропаґанди українських незалежницьких змагань в урядових кругах Болгарії і Туреччини і тамошній пресі. На успіх в Румунії годі було рахувати, бо там вже тоді переважали всюди антантські впливи. Як відпоручники Гол. Укр. Ради ми оба виїхали восени 1914 р. на Балкан і мали нагоду говорити з болгарськими і турецькими міністрами та політиками на тему конечности створити незалежну українську державу з українських земель в Росії, про що й появилися окремі статті у місцевій пресі. Тих успіхів не мали ми в Букарешті, про що попередив нас завдалегідь тодішній австро-угорський посол ґраф Чернін. Там зійшлись ми тільки з румунськими соціялістами і між іншими говорили кілька разів з Х. Раковським, пізнішим диктатором Совітської України, що був сбвинувачений у недавньому великому „контрреволюційному" процесі в Москві.

По повороті до Відня в грудні 1914 р. я перебрав редакцію „Свободи", що давало мені чимало роботи. Тоді то й зачались перші розмови на тему створення такої політичної воєнної організації, що могла б обєднати всі розсварені досі ґрупи. Найбільше розсварені були таки члени Укр. Нац. Дем. Партії з частини Народнього Комітету і частини Укр. Парл. Клюбу, бо дійшло навіть до того, що деякі члени тої самої партії не говорили один з одним і треба було нераз посередництва осіб з інших партійних ґруп. Тому і розмови йшли пиняво і переривались кількакратно. А в міжчасі фунґували дальше перещеплені у Відень краєві установи, про які згадано вище.

Остаточно по яких чотиромісячних заходах дійшли таки до спільної мови. Створено обєднуючу організацію, що не касуючи тих, які вже істнували, стала репрезентацією українців Галичини і Буковини, а коли приступив до неї теж Союз Визволення України стала виловом наших державницьких змагань з метою збудувати незалежну українську державу над Дніпром. Нова організація обєднала згадані вже три галицькі партії, українські партії Буковини і Союз визволення України і під назвою Загальної Української Ради почала з початком травня 1915 р. новий період нашої політики під формальним і фактичним проводом д-ра Костя Левицького і Миколи Василька. Подробиці цього періоду не належать вже до нинішньої теми.

УСІМ СВОЇМ ВІДБОРЦЯМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
БАЖАЄ
COMP
ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНА ФІРМА
Е-КОМП
Львів, Сикстуська 29
тел. 203—30.

Знак охоронний
Чай Прівес
Сильно запашний.
Дуже видатний.
ПІД ҐАРАНТІЄЮ
ПРИРОДНИЙ
НЕ ПЕРФУМОВАНИЙ

Склади волоконного промислу
S. Łuczyński & Z. Francois
ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. І.
поручають у великому виборі
ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
красової і загранічної продукції.
УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ
876 до 24 годин, 1-10

Р. КУПЧИНСЬКИЙ.

На ґотурах.

Ґотур... Глухар... Залежно де хто живе — ґак називає. Гуцул і бойко кажуть: ґотур, поліщук і словник Грінченка: глухар.

Хто з нас не читав, чи не наслухався від других про цього трубадура глибоких карпатських і поліських борів! Хто з нас, кого взяв під опіку св. Евстахій покровитель ловецтва, не мріяв у весняні вечорі піти спершу „на вислухи", де ґотур западає, а раннім ранком підкрастися там, де він токує.

Ґотур, птаха невелика, завбільшки доброго когута, але література про нього більша як не про одного великого письменника. Так само й голосом він ненадзвичайний, але захоплюються ним люди більше як соловієм.

І я, скромний поклонник св. Евстахія, нераз мріяв про те, щоби послухати врешті лісового трубадура, щоби підкрастися там, де він перед захопленими одалісками виводить свій весенний танець і співає свою любовну пісню.

Тому так урадував мене лист інж. Миколи Саєвича з Осмолоди:

„Маю до відстрілу два ґотури. Коли хочеш заполювати на них — приїдь!"

Хто не поїхав би?!...

Минулого року не такий був Великдень як цьогорічний. Травень не сипав холодним снігом, а пахучими пелюстками розцвілих яблунь, нога не грязла в болоті, а серце в тузі за весною.

Яка краса — Осмолода в розгарі весни! На долах зелень садів — на верхах гір білі лати снігів. „Канусяк", „Верх-Молода", „Яйце", „Грофя" — всі ще не проснили зимового сну, хоч усім їм пахне вже весна з кожного закутка і світить сонце далеко більш весняно як на долах.

Інж. Саєвич показав рукою на остроґранний „Канусяк":

— Там, під щовбом добре токують... Тільки дорога трохи тяжка.

— Що значить дорога — відповідаю. — Я на кожну пишуся — і чую, що говорю не зовсім щиро. Мої подоляцькі ноги нераз уже бунтувалися проти камінюк підлютянського царства.

Інж. Михайло Мартинець узяв, здається, моє подільське „наставлення" під увагу, бо вирішив:

— Підемо на „Овул". Там і дорога вигідна і недалеко токовисько. Підїдемо до Брустур, а там яких пару кільометрів до ловецької хатини — і ми на місці.

— Справді пару кільометрів? — спитав я.

— Но... з ґаком.

І справді було пару кільометрів і справді був ґак. Кільометри пройшли ми легісенько, тільки той ґак був дещо прикрий: як на піч.

Старий Сорочак — побережник, що свої зуби зїв на ловах, а ніг ще досі не сходив, скорочував прикрий ґак усякими придибашками з ріжних ловецьких пригод. І не задихувався при тім так як я при слуханні.

— Ідного року, прошу пана, приїхав був ґраф Х. на ґотури. „Сорочак — каже до мене — хочу файного ґотура. Щоби мав у вахлярн зо двацять штирн пера і багато білого." Добре, прошу пана ґрафа — кажу — підемо. Пішли. Підвів я його під ґотура. Дивлюся — красний токовик. Стріляйте, пане — кажу. А він підніс стрільбу, а стрілити не може: цівка танцює коломийки. Пробував так зо три рази і все відкладав. Такий був понервований. Аж за четвертим разом стрілив. Красний був ґотурище: двацять сім пер, а всі як вапном похляпані.

— Дипльомат — думаю — старий Сорочак. Хоче мене приготовити на завтрішній підхід.

Все має свій кінець, скінчився і проклятий ґак, а перед нами вирінула ізба смерекового ґушака ловецька хатина. Маленька, але яка привітна, яка стилева. З грубих брусів, з маленьким віконцем, з придашком, лавочкою, і зрізаною колодою замість стола. А в середині два ліжка, поличка, багато цвяхів у стінах і залізна піч. Спеціяльно піч радує око! На висоті 1300 метрів навіть у травні вона найкращим меблем хати.

— Ну, Сорочак, паліть у печі, грійте чай, а ми за той час підемо вислухати ґотурів, де западають.

Старезний ліс крие нас, мягкий мох глушить наші кроки. Проходимо як тіни людей, тільки час до часу хрусне галузка, або на ґаївках хрупне зležаний сніг.

Вечоріє... Край неба палає на заході останнім вогнем дня. Бором летить вечірний легіт і шушукає про щось із віковими ялицями.

— Коли вони запада...

Інж. Мартинець ловить мене за руку і прикладає палець до уст.

— Пст! — і показує рукою в темряву бору.

Надслухую... Тільки вітер перебирає на лісових струнах.

— Чуеш?

— Абсолютно! — заперечую.

— О! Знову!

Стидно мені, що не чую, але не чую.

Врешті вже навіть я почув. Щось там у гущавині немов заплескало руками, зашуміло галуззям і стихло.

— Тепер так.

— Значить: раз, два... а цей три! — рахує

Найкращої якости машини до писання з українськими і всякь. чужими.

Фабричний склад машин до писання, шиття і рахування
Юліян Ломаґа
ЛЬВІВ, ВАЛОВА 11 ТЕЛ. 228-70
поручає
по цінах безконкуренційних всілякі прибори і складові частини до машин у великому виборі.
Механічне заведення для направи машин.
Продаж гуртова і детайлічна.

Машини до шиття для правжніх марок Пфафф і Наумann найкращої якости з довголітньою гарантією.

Д-Р КИРИЛО ТРИЛЬОВСЬКИЙ.

Учіться чужих мов.

Недавно у комісії польського сенату (чи може навіть на пленумі) кн. Радзівіл казав, що незадовго повстане над Дніпром Українська Держава, при чому навіть подав таку великанську цифру її будучих громадян, що самі українці не мають таких широких амбіцій. Але щодо цифри — можна й помилитись, найважніше — це віра, що Самостійна Україна таки буде. Що більше: ендецький папа Роман Дмовський присвятив в одній своїй повоєнній книжці цілий розділ українській справі, признаючи, що Українська Держава (за Дніпром) — буде. Він журився лише, що тоді позголошуються до неї з цілого світа авантурники, які полюватимуть на теплі посади і всілякі високі становища, бо — мовляв — українці не мають ані своїх кваліфікованих сил, ані державницької „зрілости". У відродини української наддніпрянської державности палко вірять публіцисти, що гуртуються довкола журналів „Політика", „Мисль Польска" та „Бюлетин Польсько-Український" з В. Бовчковським та братами Бохенськими на чолі. Чимало є таких чужинців у широкому світі, які здають собі справу, що нинішній совітський колюс, який став новою тюрмою народів, не втримається на своїх глиняних, у крові занурених ногах, та що розпадеться на національні держави, між якими у першому ряді буде Українська Держава. І ціле наше громадянство в цьому глибоко переконане, і переконаний у цьому ввесь український нарід.

Але одночасно мало хто з нас думає про те, як буде виглядати та будуча Українська Держава, як вона має і повинна виглядати. Більше думають про це наддніпрянські еміграційні кола, особливо ті, які зберігають тяглість державницької традиції, але найменше думає про це наше галицьке громадянство, заняте з головою своїми краєвими журбами та важкою боротьбою за свої права і можливости розвитку. Очевидно, коли приймаємо, що Сталінові і компанії таки не вдасться вирізати всіх українських патріотів, бо патріотизм це гін до свободи, а гін до свободи походить просто з факту існування народу, то після упадку окупантського режиму знайдуться напевне люди, які хочби переходово будуть старатися взяти керму рідних справ у свої руки. Очевидно, від політичної зрілости нації залежить, поскільки нація, відродившись державно, навязує до історичної традиції і спирається на абереганих закордоном правних актах, що походять з часів першої державности. Так напр. і чехи признали свою Національну Раду, що радила була у Парижі, а її голову — головою своєї держави. Але це питання такі, на які ми, галичани, маємо і будемо мати якнайменше впливу, бо це справді „внутрішня справа" братів-наддніпрянців. Наше завдання тут інше, але хто зна — чи не ще важніше.

Не починаючи зовсім дразливої і непотрібної розмови про те, хто з нас — галичани чи наддніпрянці — більше „зрілі", хто з нас має більше організаційного та всякого іншого хисту, всі ми певні того, що галичани будуть потрібні державній Наддніпрянщині може ще більше, ніж були потрібні у 1917-20 рр. Адже нинішнє, ані цілої дійсности у світі. Треба буде довгих літ, поки розвіються хоробливі випари, якими затроює своїх громадян, у першій мірі свою молодь і дітвору, совітська казьонна преса, школа, вся совітська система виховання. Треба буде довгих літ, заки тамошні українські патріоти, здатні до діла будови власної держави, будуть орієнтуватись, що діялось у культурному світі за останніх стільки то літ, що минули від відірвання европейського Сходу від Европи. А тут прийдеться відразу рішатися і відразу навязувати найтісніші зязки з Европою та цілим культурним світом.

Не знаємо напр. як стоїть справа з навчанням чужих мов у Совітському Союзі та її знанням серед української наддніпрянської молоді в УССР. Але знаємо, як страшенне пригодилося полякам при відбудові їх державної батьківщини майже масове поширення знання французької мови серед їх передвоєнної молоді обох полів, головно в Галичині та Конгресівці. Знайомість чужих мов і чужих культур не тільки вможливило їм підчас війни навязати зязки з найбільш впливовими колами всіх великих і малих держав, але й розмірно без великого труду заповнити ряди необхідної відразу своєї дипльоматичної служби. І навпаки, знаємо з влас-

мій поводатор. — Вистане — шепче — можемо вертатися.

В хатці чекає вже нас гарячий чай, застелені коцами ліжка і ловецькі оповідання Сорочака.

Маленька свічечка, приліплена до дощинки, вбитої в шпару стіни, вистачає нам зовсім. Адже ніхто з нас не думає читати, а слухати старого Сорочака можна і без неї.

— Гасіть, Сорочак, а відчиніть дверцята печі.

Червоні зайчики заскакали по стінах, по долівці, лице старого побережника поділилось: половина зовсім зникла, половина стала ще більш бронзова.

А ловецькі пригоди, воскреслі знову в устах старого, снувалися по хаті — то оленем „вісімнацятаком", то диком „одинцем", то медведем „бурмилом".

— ...стрілив, а медвідь скочив і на нього...

Що далі було — запитаю при нагоді Сорочака, бо тоді не дослухав. Здорове гірське повітря, таке чисте і тверде як шкло зморило мене на сон.

— Вставай! Вже час! — почув я наразі крізь сон і спершу думав, що це з медведем справа.

Не тому, що мій товариш таки добре торгав мене, а тому, що останні слова Сорочака були про медведя.

Але ні! Не про медведя тепер іде. Це вже будили мене на підхід.

У печі горів вогонь і кипіла вода на чай.

Швидко кілька глотків гарячого, рушницю в руки і — в дорогу.

Сорочак попереду, я за ним, інж. Мартинець накінці. Стежиною вгору, де вчора западали готурі.

На дворі ледви на світ благословилося. Долом кущі та мохи ще добре дрімали, але горою високі ялиці вже простували рам... вали протяжно. Проглядало крізь цитринове на сході небо і розсівало по галявках сіре світло. На долах снувалися вже мряки, нерішені куди рушити: вгору і впасти потім дощем, чи приляпти до землі і блиснути бриллянтами рос...

„Цок-цок-цок-цок!..."

Сорочак станув як укопаний, витягнув шию, скрутив на бік голову і похилившись наперед цілий замінився в слух.

— Клепає! — сказав ледви чутним шепотом.

„Чуфішуішівші..."

— Шліфує...

А потім прийшов перелив і — тихо.

Знову почав і ми рушили скорою ходою. Знову стих — ми пристанули.

Залопотіло нам над головами і на стежину, пять кроків перед Сорочаком, сів... готур. Витягнув шию, блиснув червоними бровами і застиг з дива так само як ми. Тільки палець Сорочака подригував легенько, щоб я часом не рушився.

Готур постояв, подумав, а вкінці вирішив, що все таки безпечніше в товаристві знаних тобі дерев, як незнаних статуй.

Всяк у гущавину як риба в воду.

Але це не він токував, він видно прислухувався, хто смів перший розбивати тишу ранку. Побачив нас і в першій хвилині взяв нас за суперників. Шойно потім зміркував помилку і димом здимів.

„Цок-цок, цок-цок" — клепав далі таємничий голос.

Ми рушили гусаком у сторону звідки рісся.

„Чуфішуішівші..."

Сорочак лишився позаду і тільки рукою показав куди йти. Не потребував! Мій товариш, зрослий з лісом як сіямські сестри, сам добре орієнтувався куди і як.

Кількацять швидких поскоків, кількацять „зедеревінь" і ми вже ось-ось коло нього. Токує на дереві. Чути кожний тон його дивної пісні, слихати як переливає, як переводить дух, але — не видно. Стоїмо за двома грубими ялицями і проверчуємо очима темно-зелену гущу.

Врешті є! Я щоправда ще його не бачу, але мій товариш показує рукою на недалеке дерево. Видивляю очі аж болять, а серце клепле нетірше від готура.

Не бачу... Щось ніби майорить між галузям, але що?!

Вкінці і я побачив. Виглянувши з другої сторони ялиці побачив я його на тлі цитринового неба, що вже почало помаранчею розцвітати. Стояв на сухій галузці, схиливши голову, розпустивши широко „віяло", загортаючи крилами цілий світ.

Центиметер по центиметрові висунулась галюкою цівка рушниці і витягнулась до нього.

Грохнув постріл! Струсився дрімливий бір, щось залопотіло в гущавнику, щось рявкнуло в недалекім зворі.

А з ялиці як спіла груша тяжко впав на землю поцілений готур.

Мені було радісно і сумно на серці. Добича рідка, але й кривда для ліса велика.

Лежав як кусень зчорнілого бервена на білім платі снігу — він, трубадур весни в далеких горах, що ще перед хвилиною цілий світ визивав на бій за владу і кохання.

Задоволений Сорочак подав мені косичку — на знак „побіди".

А ранне сонце кинуло золотий стиг на свого мертвого улюбленця.

КІНО ПАЛЯС

ПОВНА ГУМОРУ І ВЕРВИ МУЗИЧНА КОМЕДІЯ

ГУЗАРСЬКІ МАНЕВРИ

веселя забавна фарса, повна жартівливого кві—про—кво і любовних авантюр

ЧАРДАШ! СПІВ! ГУМОР! ВЕСЕЛІСТЬ!

в головних ролях:
Магда Шнайдер
Люці Енгліш
Павло Кемп
Павло Явор
Тібор Гальмай

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ.

Свято писанок.

З давніх звичаїв побіч Свят Вечора залишилося на цілій Україні соборне свято Великодня в день Воскресення Христового, коли сходиться вся родина побажати собі свяченого яйця та поїсти поросятини з паскою в ім'я давньої хліборобської традиції. Те свято зберегло старовинну поганську назву „Великдень", бо припадає в часі перемоги дня над ніччю в давнє поганське свято сонця. З „Великоднем" було споконвіку звязане вживання писанок, що їх тоді дівчата своїм хлопцям дарували, як чортогін від усякої нечистої сили.

З Великоднем і досі звязуються в нас два роди крашених яєць: крашанки і писанки. Крашанкою або галункою зветься яйце помальоване однією краскою без ніяких орнаментів. Писанка це яйце орнаментоване різнобарвними оздобами та взорами.

Крашанка завжди була варена або печена, завдалегідь призначена на жертву; нею або гралися в „битка" та в „котка", або нею обовязково розговлялися. Вона відповідає у нас жидівському „агнцеві". На Московщині ролю крашанки грає сир, що заступає „паску" (такий притаманний для пастушного народу).

Навпаки писанка ніколи не була печена ні варена, тільки завсіди сира, бо не годилося її варити ні гратися нею, щоб не знищити животворної сили сонця; тимто вона була покрита святими символами сонячного культу.

У всіх народів поширене оповідання про яйце, як про джерело життя і навіть, як про джерело всесвіту. Індійці оповідали про повстання світу, як про золоте яйце, що плавало по водах як сонце. Грецькі та римські філософи виводили походження всесвіту від яйця (аб ово). Сумцов подає фінський переказ з „Калевали", як з розбитого яйця утворився всесвіт, з жовтка стало сонце, з білка місяць. Подібні перекази находимо і в славян. Римляни барвили яйця, вживаючи їх при різних обрядах, перси витали один одного з новим роком різнобарвним яйцем.

Так і наші писанки мають значіння чортогонів (апотропеїсів) проти хоріб і навіть проти грому. Значіння писанки подвійне: 1) значіння самого яйця, що носить у собі зародок півня (сонячної птиці, яка піянням очищує нову хату), 2) значіння орнаментів — символів сонця, якими покрита писанка.

Писанкова орнаментація має свій вироблений постійний стиль, вона відріжняється від орнаментів звязаних з матеріялами і поверхнями на інших предметах побуту. Поверхня писанки кулиста покрита дуже майстерно: усі орнаменти повязані в різних комбінаціях в одну композицію, вироблену давною традицією. Всі дослідувачі писанок помітили, що таку орнаментику могли виробити дуже великі майстри великої доби впродовж немалого часу. Коли вгля дітися в поверхню писанок, то вона робить враження живої; деякі орнамети роблять таке враження, ніби ціла поверхня ворушиться.

Ця думка і мета лежить уже в символіці яйця і писанки, як символу життя, але без сумніву теперішні малярки не думали про це, а вони одержали такий орнамент з досягненнями і ефектами готовий як традицію з високо-артистичного центру, якою була Мала Азія, Крета або Єгипет. Найменший відступ від традиції або перерва в ній або заступлений давній орнамент написом, чи новітнім мотивом — показує повну нездарність сучасної людини зробити в орнаменті щось подібне, доцільне й ефектовне при змальованні руху. Тільки вправою, переказаною століттями можемо вияснити, що безграмотна малярка виводить писальцем по лушпинці з яйця воском або барвилами з ростин рівними тоненькими лініями всі орнаменти, збережені з доби культу сонця в традиції століть. Всі закрути, всі геометричні фігури, всі хрестики і листки виходять як вимірені, рівні, легкі лініями на кулистій поверхні повні гармонії і руху. Але коли найбільше вправна в рисунку рука хоче змалювати напис чи щось незгідне з давнім взором, то це виходить костубате і недостроєне до стилю, виробленого в часі культу сонця.

Маємо три основні типи писанкових орнаментів: 1) Свастика (по українськи: ломаний хрест, гачковий хрест, або мушочок). 2) Тризвет (по українськи: тройнок, триніг). 3) Розета (по українськи: повна рожа, або зірка)

КОСМЕТИЧНИЙ КАБІНЕТ DISTINCTION
ЛЬВІВ
ВОЛОДИМИРА 42а · ТЕЛЕФОН 72-48

бажає всім своїм Клієнтам Веселих Свят!

Правда, маємо по війні явище, якого раніш не було: по всіх европейських осередках є кольонії українського студентства. Маємо теж багато-багато більше інтелігентів, ніж було перед війною, які є просто „спецами" чужих мов (говоримо про одиниці). Але поруч із тим видимо цікаву річ, як швидко ті молодці зрікаються з культурою, серед якої дістали високу освіту. Знаю чимало наших інтелігентів, які покінчили високі школи у Чехословаччині, навчились там добре по чеськи, пережили гарні молоді роки. Здається, що ніодин із них не відчуває потреби передплачувати в краю бодай один чеський часопис, або ходити до якоїсь читальні, щоб переглядати чеські журнали, з яких знав би, що діється далі у світі чеської культури. Те саме діється з тими, які вертаються зі студій у Берліні. Аж жаль бере, як марнується капітал, придбаний тими молодими людьми, — з їх власної вини та невторопности.

Тому дозволю собі скористати з тої святочної нагоди, щоб звернути увагу нашій молоді: замість стільки казати і кричати про свою відданість національним ідеалам — призадумайтеся над тим, що в моменті, коли ви могли б дійсно надзвичайно прислужитися святій справі — не зможете, бо не будете **вміти!** Вчіться чужих мов — передусім французької та англійської, вчіться по італійськи і німецьки всі ті, які захоплюєтеся націоналізмом італійців і німців, студіюйте їх культури, доходіть студіями їх власних культурних джерел до пізнання, чому їх народи вибрали таку, а не іншу ідеольогію! Може навіть річ не в отих мовах, а в почутті взагалі свого обовязку, річ взагалі у свідомости, що треба чейже щось вкати поза власним подвірячком і бути направду приготованим до якихось більших місій. Мене нераз подив бере, як страшенне наші молоді і вже середні віком земляки не думають про обовязки, що можуть на них впасти. Живуть лише злобою дня та вірять, що „хтось" і „щось" зробить за них „чорну" роботу, а їм воля судила стати тільки героями! Маю враження, що наші молоді люди, які находяться направду в трагічних відносинах безробіття, повинні думати також і про ту евентуальність, щоб не бути безробітним тоді, коли там за Збручем буде безліч праці для тих, які щось уміють, щось такого, що потрібне в першу чергу і що вміти є саме нашим галицьким обовязком. Діти й молодці, учіться чужих мов! Батьки, силуйте дітей своїх щоб учились чужих мов!

Для дітей! На весну!

НАЙНОВШІ ОДЯГИ І ПЛАЩИКИ та ВСЯКІ НОВИНИ у великім виборі можна дістати ТІЛЬКИ у фірмі

„Pałac Dziecka"

Львів, ул. Рутовського 1. (дім Шпрехера).

ДЕ ОДЯГАЮТЬСЯ ВСІ УКРАЇНСЬКІ ПАНІ?

В РОБІТНІ

Осипи Остаповичевої

ЛЬВІВ, УЛ. МАЛЕЦЬКОГО 10. II. П.

Плащі, костюми, комплети, сукні, шовкові і вовняні, модно практично і елегантно по останніх зразках віденської і французької моди.

Для приїзжих з провінції виконую роботу від 1 до 2 днів. П. Т. Урядничкам догідні умови.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Управа живця і всі станиці „Орбісу".

Всі три типи є символами з культу сонця; виступають на яйці вписані в круг, решта орнаментів мають той самий принцип конструкції, міняються або ускладнюються, набуваючи форми і назви ростинні або животинні.

Свастика або гачковий хрест, це собою чотири гачки під простим кутом, які виходять з одного центру. Ось вони виступають у нас під назвами: гвинки, зазулині чобітки, вітрячки, півники, волові вочі і т. д.

Трикветер або трійчок складається з трьох гачків, що виходять з одного центра під кутом 120°. Вони називаються у нас: павуки, трійчки, жуки і т. д.

Розета або зірка, це орнамент, що міг утворитися з комбінації двох свастик або двох трикветрів. Але форма викінчена становить окремий орнаментальний елемент рожі. В писанках трапляється рідше шестизуба рожа, а звичайно виступає вісьмозуба або вісьмопелюсткова. У нас має назву: айстри, бокова рожа, хрести з павуками, сторчова рожа, сонечко з клинцями і т. д. Решта орнаментів писанкових зберігає принцип будови свастикою, трикветром, розетою, тільки рамена або пелюстки тратять геометричний характер і наближаються до ростин або до тваринних членів.

Писанки розмальовують звичайно жінки або дівчата звані „писарками", рідко чоловіки. Прилад до писання зветься на Бойківщині „кистка", „качало", „каник" або "пищок". Є це маленька бляшана лійка, осаджена на патичку, хоч декуди малюють дротом або гусячим пером.

Техніка мальования проста. До лійки вкладається грудочку воску, розгрівається над вогнем, тоді рисується ним по лушпинці яйця. Якщо писанка має бути ріжнобарвна, вкладається її до ріжних виварів, починаючи від ясніщої барви до темнішої, за кожним разом накладаючи відповідний орнамент воском. Краски добуває нарід природним способом: з цибулі жовто-гарячу, або руду та червону барву; з вивару липової кори або бурака — червону; з вивару яблуневої кори — бронзову; з вивару листків молодого жита або пшениці — зелену; зі звичайної сливи — сиву. Тепер звичайно „писарки" купують краски у крамницях перевсім своєрідної барви, як рожева або фіолетова. Писанки пропісані вкладається до холодного розтвору кожної краски, де вони лежать довший час, щоб відповідна барва утревалилася на місцях вільних від воску. Перед виведенням орнаменту ділиться лушпинку на яйці на семитричні поля лініями та пасочками з воску.

Окрім писанок воском бувають писанки, що на їх закрашеній поверхні вишкрябують взори, або накрапають. Це двобарвні писанки на Бойківщині, звані різьбленки.

Щасливих Свят — „Христос Воскрес"

бажає своїм Гостям, Членам і Прихильникам

Дирекція Народньої Гостинниці

у ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОСЦЮШКА Ч. 1.

Кожна околиця має свій характер в писанні писанок. І так: Побужжя зберігає ростинний орнамент жовтих і червоних площин на чорному тлі. Волинь і Полісся та Поділля малює на червоному тлі. Подніпровя відзначує товстими лініями симетричні поля, на яких повторяє основні мотиви. Гуцульщина продукує писанки на жовтому або на червоному тлі геометричні мотиви зеленою, чорною, синьою та червоною краскою, творючи з лушпинки яйця мозайку.

Саме виготовлювання писанок, процес малювання є подекуди обрядом або культовою процедурою, і починається у чистий четвер. Воду, де лежали писанки, вважають свяченою ще перед посвяченням у церкві, бо там лежали святі з давньої віри знаки сонця. Лице вмите такою водою буде кругле як яйце, червоне і здорове як крашанка, бо писанки хоронять людину від слабостей, а хату від грому. Отже писанка в містеріях в честь бога сонця могла служити символом воскресшого Сонця, а покрита знаками його руху в очах людей мала добродійну, а може чудодійну силу.

Так перед нами стає питання, коли цей культ сонця міг перенестися на Україну на основі студій археольогії. Ані козацька, ані княжа доба не вживала тієї орнаментики. Скитська орнаментика кохалася у звіриних мотивах, таксамо загальштатська доба не виводить ще тих мотивів, щойно при кінці бронзової доби в нас зявляється культ сонця підчас розцвіту його в Малій Азії, на Криті та в Єгипті в XV. віці до Христа.

З приходом християнства перемінено свято перемоги сонця на весні у Великдень, на свято Воскресення і прийнято національний звичай писанок з того свята як звязаний з Воскресенням Христовим. Серед народу витворено навіть вірування, що писанки мають виразно християнське походження. Нпр. бойки пишуть писанки на памятку, що Ісус Христос воскрес, або тому; що Мати Божа писала писанки, щоб ними викупити тіло Ісуса від Пилата. Красять їх на червоно, бо коли до Пилата прийшли жовніри та сказали, що Ісус воскрес, він не хотів повірити і сказав: — Як може стати з білого червоне? Тоді яйця, що їх мав їсти, почервоніли.

Та головні мотиви писанкової орнаментики виступають на Україні в кераміці доісторичної доби, але щойно кретенська кераміка розвязала проблему руху в малюнках на кулястій поверхні камареських глиняних ваз і потім передала той камареський стиль мікенському мистецтву. З Крети поширився культ сонця в Малій Азії серед гетитів та в Єгипті і за Тутанхамена в часі витонченого мистецтва XVIII. династії.

Та високий стиль, де на кулястій поверхні ідеально розвязано проблему руху, прийшов на Україну при кінці бронзової доби з Малої Азії і задержався до сьогодні завдяки тому, що український народ сидів на одному місці на Дніпровсько-Прип'ятському Поліссі, що його

MAGGI-oro

КІСТКИ БУЛІОНОВІ

загально признані як найкращі

ЖІЛЬ ЛЕМЕТР.

Новий дзвін.

Мала парохія Лянд-Флері мала старий дзвін з старого пароха. Дзвін був уже надстріснутий і коли дзвонив то робив враження кашлю старої жінки. А що не було його добре чути, то журилися тим селяни і чабани по околиці.

Отець Корентен, парох, був іще міцний, хоч скінчив сімдесят пять років. Обличчя його мало в собі щось з дитини — хоч у зморшках, а проте все рожеве, в рямцях білого волосся, наче лен на веретенах бабусь з того села. Він мав дуже добре серце, любив допомагати бідним і його паства любила його дуже.

А що недалеко вже було до 50-ліття душпастирської праці о. Корентена то його парохіяни рішили дати йому якийсь гарний дарунок у дні роковин.

Три „старші браття" збирали нишком по хатах жертви і коли були вже зібрали... занесли їх парохові з проханням, щоб він сам вибрав собі у місті якийсь гарний новий дзвін.

— Мої діти — сказав панотець — мої дорогі діти... видно, що вже сам Всевишній... так сказати... бо поправді...

Був такий зворушений, що більше не міг сказати і тільки прошепотів:

— Нині отпущаеши раба Твойого. Владико...

*

Зараз на другий день о. Корентен вибрався в дорогу. Із села він мусів іти пішки кілька кільометрів полями аж до містечка Розі-ле-Роз, куди проїжджав автобус з Пон-Лоршевек, головного повітового міста.

Погода була гарна. Дерева, пташки і рослини так і пружилися під сонячним промінням по обох боках дороги. Старий парох, в голові якого дзвонили вже гарні дзвони йшов жвавo, вихвалюючи Бога за радість життя, наче святий Франциск.

Коли він доходив до Розі-ле-Роз, побачив збоку дороги випряжений цирковий віз. Недалеко воза лежала перехилившися коняка з чотирома задубілими ногами, така вихуділа, що аж кістки їй виставали зпоза шкіри, з кровю в ніздрях, величезною головою і білими очима. Якийсь старий чоловік і жінка в сорокатому лахмітті і рожевих зіркатих трикотах, сиділи над ровом і плакали над здохлою конякою. 15-літне дівчатко вибігло з рова і підбігло до пароха із словами:

— Змилосердіться, панотче, допоможіть, будь ласка!

Вона мала голос дикий, але і приємний, що тремтів у переливах як циганська пісня. Дівчина з обгорілою шкірою мала на собі тільки брудну сорочину і червону спідничину; в очах чорні широкі чоловічки, якби вкриті серпанком, уста як доспілі ожини; рамена були татуовані синіми цдямами, мідяне кільце збирало в одному місці чорне волосся розкладене як віяльце по двох боках худощавого обличчя, що нагадувало египетські малюнки.

Панотець звільнив ходи, витягаючи із кишені двацять сотиків. Але поглянувши в очі дитині зупинився і почав її випитувати. Вона відповіла:

— Мій брат сидить в арешті, бо сказали, що він украв курку. Він нас утримував і ми від двох днів нічого не їли.

Панотець сховав сотики і витягнув срібну монету. Дівчина говорила далі:

— Я вмію жонглювати, а моя мама ворожити. Але тепер нам забороняють виступати в селах і містечках, бо ми занадто нужденне виглядаємо. Ще й накінець кінь нам здох. Що-ж ми тепер зробимо?

— А чи не могли би ви пошукати собі якої роботи в селі?

— Люди бояться нас і обкидають нас каменями. Ми і не вчилися ніколи працювати; ми вміємо тільки показувати штуки. Якби ми мали коня і трохи грошей, щоб приодягнутися, ми могли іще якось прожити... Але так, то хіба вмерти.

Панотець вложив назад срібну монету до гаманця.

— А чи ти дитино любиш милосерного Бога? — спитав.

— Я любилаб його, якби він нам поміг.

Панотець відперезав свій пояс, де був мішочок із сто золотими монетами парохіян. Циганка не спускала з нього своїх чорних очей.

— А чи ти чесна, дитино?

— Чесна? — спитала циганка здивована, бо не зрозуміла.

— Скажи: „Боже, я люблю Тебе!"

Дівчина замовкла і в очах мала сльози. Панотець передав їй мішочок з грішми. Вона здивила його як малпа і сказала:

— Пане священнику я вас люблю!

І втікла до пари старих людей, що плакали навіть не відвернувшись

*

Парох ішов далі до Розі-ле-Роз роздумуючи над тим, якто Бог залишає у нужді багато своїх створінь і молився, щоб на ту циганочку зійшло світло боже, бо вона певне не знає ні чого про релігію ані нехрещена. Нараз зрозу-

КІНО „КАСІНО“

Пані Валєвська

в головних ролях: Ґрета Ґарбо, Чарль Боєр

проф. Нідерле і Рорбах вважає центром і колискою славян. Усі народи, що вимандрували з тої области, втратили давні традиції, осівши серед чужих етнічних мас, — тільки українці їх зберегли. Писанки залишилися на осередній Україні, на Кубані і в Галичині та на Закарпатті, також у словаків у моравян, у сербів, болгар, румунів, поляків, литовців і лотишів.

В польських часописах подано каламутні відомости про крашені яйця, не розріжнюючи писанки від крашанки. Відомо, що Вінкентій Кадлубек пише про писанки в XIII. ст., і то так: Poloni instabiles et ludentes cum dominibus sicut cum pictis ovis. (Поляки непостійні бавилися з панами як з мальованими яйцями). Отже тут мова про гру в „битка", де два противники вдаряли своїми крашанками, а хто стовк перший яйце противника, цей вигравав. Писанками, що все були сирі, ніхто не грався. Про писанки писали в Польщі Трептовський і Клінґер; в Чехії займалися писанками Фр. Крчек і д-р Ванкель.

Московські етнографи мало займалися писанками, бо там їх немає.

Першу поважнішу студію про українські писанки Хв. Вовка почули на Археольог. зїзді в Києві 1878. Н. О. Сумцов писав про них в „Київській Старині" 1891 р. Д-р Мирон Кордуба писав у Записках Наук. Тов. ім. Шевч. XXXI. і XXXII. т. Тепер займається студією над орнаментом проф. В. Щербаківський у Празі, який видав студію: Основні елєменти орнаментації українських писанок та їхнє походження. Прага 1925. Дещо про писанки подає студія К. Соєнка: Про містику гагілок з української глибини. Львів 1922 та д-р Скорик в цікавій праці: Бойківські писанки, Самбір 1934 р.

ПЕРЕВОЗИ: меблів, товарів
Власні магазини: **ҐАРМА**
Львів ул. Потоцького ч. 11 А тел. 111-21

ОСИП БОДНАРОВИЧ

Боротьба з собою.

ПРО ПОТРЕБУ НАЦІОНАЛЬНОГО САМО ВИХОВАННЯ.

В останніх роках пішла у нас мода на самоосвіту. Кажемо: мода бо в нас ще багато дечого, зрештою дуже хосенного й необхідного, роблять, так сказатиб, за покликом моди. Байдуже, чи цю моду привезе хтось зза кордону, як кравчиня нові фасони, чи таки тут, на рідному загумінку, впаде хтось на добру думку — зараз спалахне вогонь, зараз якийсь гурт людей цим захопиться і праця аж кишить... Але дивись, за деякий час з того всього ні сліду: вогонь запалу потах, люди знеохотились, праця припинилась. Виявилось, що це був тільки соломяний вогонь, що це була тільки мода, що ця праця не спиралась на внутрішній, особистій необхідности чи загальнонаціональній потребі, але була це тільки погоня за чужим зразком, було це тільки поверховне наслідування того, що хтось інший робив.

На самоосвіту звернуло пильну увагу Т-во „Просвіта", появилися спеціяльні видання, присвячені цій справі і праця почалася на добре. При читальнях „Просвіти" творяться самоосвітні гуртки. Знаємо з численних звідомлень, що ці гуртки притягають багато молоді, що ця молодь набирається на спеціяльно влаштованих курсах знання з ріжних ділянок, особливо з українознавства, з яким тісно звязана ділянка національного виховання, що ті курси кінчаються звичайно приподніми іспитами-пописами, на яких зібрані громадяни переконуються про велику вартість і самоосвітніх гуртків та освітніх курсів як теж про додатний вплив тієї організації на нашу молодь. Але не знаємо — правда, ще не було на те часу — що діється далі з тією молодю, яка пройшла отой, свого роду, вишкіл у самоосвітніх гуртках. Булоб найгірше, якби тут траплялося явище подібне до поворотної неграмотности тобто, що по деякому часі пропадало би усе те знання, придбане на курсі.

Це, зрештою, не булоб ані дивне, ані надзвичайне. Знаємож, як небагато залишається в нас усіх з того знання, що його ми набували цілими роками у середніх та високих школах, знаємо, що пересічний інтелїґент з університетською освітою дуже часто не вміє розвязати своєму синові найпримітивнішого рівнання, не потрапить перекласти без словника, а то й зі словником, ні одного латинського чи грецького речення, хоч і математики і обох класичних мов учився цілу ґімназію по кілька годин тижнево. А кілько є таких, що винесли з середньої школи, за вісім чи кілько там років науки, бодай сяке-таке знання якоїсь чужої мови?

У кожної людини залишається тільки те знання, що тісно звязане з її званням, з виконуванням її фаху. Лікар не може забути медичних наук таксамо як суддя чи адвокат не можуть забути нічого з права, бо перший не міг би лікувати людей, другі не моглиб виступати у суді. Мало того! І лікар, і адвокат, і суддя, і професор і архітект і журналіст і багато інших, що виконують якийсь фах, не можуть попереставати на тому, чого навчилися в університеті, бо кожна наука розвивається, поступає вперед, здобуває нові осяги і те все треба знати, коли хтось хоче виконувати свій фах якслід. Чи можна уявити собі лікаря, що не цікавивсяб розвитком та новими ліками, експериментами та приладами від хвилини, як здав останній іспит та покинув університет, що не читав би найновіших медичних книжок та журналів? Або адвоката, що не цікавивсяб новим законодавством, не читав би денників, в яких друкують нові закони та розпорядки коли вже й не говорити про іншу правничу літературу?

Це фахова освіта. Але дослівно те саме можна сказати і про загальну освіту. Загальноосвічена людина, то не та, що колись там вчилася трохи математики, історії, якоїсь мови і ще чогось там, одним словом, скінчила якусь школу, і все те, чого колись навчилася, забула. Загально освічена людина — це та, що **розуміє** все те, що довкола неї діється у природі та в людському житті. Не назвемо грамотною людини, що вчилася колись грамоти, але сьогодні не вміє ні читати ні писати. Не назвемо освіченою

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 1938 РІК

„Вістник“

місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя.

і „Квартальник Вістника“

Передплата в краю, в Австрії та Чехії виносить:
1) „Вістник" річно зол. 23.— платних агорн
„Вістник" піврічно зол. 12.— платних агорн
Окреме число „Вістника" зол. 2.20.
2) „Квартальник Вістника" річно зол. 5 платних агорн
Для передплатників „Вістника" річно зол. 2 пл. агорн.

АДРЕСА: Львів, Чарнецького 26 м, 21, чекове конто 500371.

мів, що вже не має чого їхати до Пон-Ляршевек, коли не має грошей на дзвін.

І вернувся. Тепер уже сам не міг зрозуміти, як він міг дати незнайомій циганці, що показує циркові штуки такі великі гроші, ще й не свої. Приспішив ходи сподіваючися, що ще її побачить. Але при дорозі лежала тільки здохла коняка і покинений віз.

Почав роздумувати, що робити. Нема сумніву, що тяжко согрішив — зловжив довірям своїх парохіян, розтратив довірені йому гроші, так начеб їх украв.

З острахом передбачував наслідки свого гріха. Як його закрити? як направити? звідки знайти сто талярів? що таки зараз відповісти тим, які почнуть розпитуватися? як пояснити свій учинок?

На небо находили хмари. Дерева сіріли, обрій жовтів. Упали перші великі краплі. Отець Коренген відчув на собі тягар гріху, що впав на світ.

Коли вертався смерком на парохію, ніхто його не побачив.

*

Його кухарка стара Схоластика спиталася:

— О, отець парох уже назад? То ви не поїхали до Пон-Ляршевек?

Парох сказав неправду:

— Я спізнився на автобус у Розі-ле-Роз. Треба туди вибратися ще раз у найближчих днях. Але слухай: не кажи нікому, що я вже вернувся.

На другий день він не правив богослужби. Сидів у своїй кімнаті і боявся навіть вийти до саду. Але на третій день покликали його з Найсвятішими Тайнами до недужого в Кльо-Муссі.

— Отець парох іще не вернувся — сказала кухарка.

Парох вийшов із кімнати, кажучи:

— О, вона не знала, що я вже дома.

*

Вертаючися з Кльо-Муссі, він зустрів одного із своїх найпобожніших парохіян.

— Слава Ісусу Христу! Як же там, отче парох, випала вам дорога?

Парох знову сказав неправду.

— Дуже добре, дуже добре.

— А дзвін?

Парох знову мусів брехати. На жаль! не хотів уже рахувати своїх гріхів.

— Чудовий! Як з чистого срібла. А який звук! Тільки пальцем торкнешся і вже грає без стриму.

— Коли-ж ми його почуємо?

— О, скоро, скоро. Але раніше треба на ньому вирізати день, коли його охрестимо, імена його кумів і кілька слів із Святого Письма! А на це-ж треба часу...

*

— Схоластико! — сказав панотець входячи до хати — якби так продати мій фотель, годинник і шафу то як ти гадаєш, чи далиб нам за них сто талярів?

— Навіть тридцять ні, отче парох. Шануючи вашу сиву голову скажу правду, що вся ваша обстанова не варт навіть двох талярів.

— Схоластико! я не буду більше їсти мяса. Мясо мені шкодить.

— Отче парох, не щось не тее... я так нюхаю... вам напевне щось бракує. Це все від того дня, як ви вибралися до Пон-Ляршевек. Що вам притрапилося?

І так мучила його запитами, що він оповів їй усе.

— Що-ж! це мене не дивує! — закінчила стара. Те ваше добре серце наробить вам колись нещастя. Але не журіться. Я вже беру на себе, щоб вияснити всім у селі справу, поки ви не зберете нових сто талярів.

*

Схоластика почала вигадувати історії і кожному, хто прийшов оповідала:

— Знаєте, що як наш новий дзвін почали лакувати то десь ним ударили, зробилася риса і тепер треба його перелити. А коли його переллють то отець парох хоче його післати до самого святого Риму, щоб його поблагословив наш Найсвятіший Отець Папа римський, а дорога туди далека...

Панотець не спиняв їй, але почував себе щораз більше нещасливим. Бо вже не тільки робив собі докори за власні брехні, але тепер іще потурав брехні Схоластики, а це разом із розтраченими грішми своїх парохіян складало щораз довший ланцюг гріхів. Згинався під їх тягарами, його рожеве обличчя видовжувалося та бліднло.

*

Уже давно минув день, який у селі всі були призначили на ювилейне свято душпастирства свого пароха і хрестини дзвона. Мешканці Ляндфлєрі вже починали дивуватися, чому речинець так затягається. Вже і почали кружляти чутки: коваль Фарігуль оповідав, що бачив пароха у товаристві якоїсь підозрілої жінки в околиці Розі-Ле-Роз і кінчав так:

— А я вам кажу, що він розтринькав гроші в якоюсь вітриницею.

Повстала в селі партія ворожо настроєна до старого душпастиря. Коли він ішов вулицею деякі парохіяни не здіймали шапок і він чув за своїми плечима неприхильний шепіт.

Нещасливого дідуся мучили докори совісти. Він розумів усю вагу своєї провини. І хоч як глибоко відчував жаль за неї, не міг найти відповідної покути.

ГАСЛО „СВІЙ ДО СВОГО" зобовязує нас збагачувати себе і рідний загал раціональним щадженням в найбільшім українськім банку

Земельний Банк Гіпотечний у Львові

вул. Словацького ч. 14, Філія банку: Станиславів, вул. Собіського 11.

людини, що хоч і вчилася колись у якійсь школі, але сьогодні не вміє ані собі ані іншим пояснити найпростішого явища у природі або найзвичайнішої справи у громадському житті.

Бачимо, що у загальній освіті таксамо, як і в фаховій, школа дає тільки підставу, яку треба постійно плекати й ростити, як рослину, щоб вона не то далі розвивалася, але щоб узагалі не завяла та не пропала. Треба цю підставу самому поширювати й доповнювати ціле життя згідно з нашою приповідкою: учися розуму не до старости, але до смерти. Поширювати та доповнювати з часописів, журналів та книжок. І саме це поширювання й доповнювання своєї освіти — це й є справжня самоосвіта, бо людина освічується сама, без чиєїнебудь допомоги. Всі ті „самоосвітні гуртки" і курси, про які ми згадували, як і народні університети, — це не самоосвіта сама в собі, це тільки — так само, як кожна інша школа — підстава, це тільки товчок до самоосвіти. Самоосвіта — це справа одиничка, не гурткова і, найважніше, вона не обмежена в часі, як „самоосвітні гуртки" та курси. Правда, теоретично можнаб думати про цілу низку ступнів „самоосвітніх гуртків", але практично цього мабуть ніколи не вдасться перевести.

Таксамо й **самоосвіта** — це сьогодні здебільша тільки теорія. Коли ми говорили про фахову самоосвіту, то тут справа ясна. Хтонебудь з фахівців, що не доповнюватиме своєї освіти самоосвітою, не зможе виконувати якслід свого фаху. Отже фахова самоосвіта — це життєвий інтерес і тому вона мусить бути і справді — може з малими винятками — є. Але чи багато є таких, що працюють над самоосвітою в загальному напрямі, поза своїм фахом? На те звичайно нема часу, ані необхідної терпеливости, ані — і це найважніше — охоти і доброї волі. Бо самоосвіта — це подекуди самовідречення, це свого роду посвята. А на одне й друге сьогодні мало хто зважується. За охоту і добру волю тут дуже важко. Єдиним, рішальним чинником тут може бути і звичайно є — необхідність, т. зв. „мус". І тому одним з найважніших завдань наших „самоосвітніх гуртків" є: **виробити у своїх членів, не мус, а внутрішню потребу** вести самоосвітню працю у загальному напрямі, продовжувати її.

У цілій самоосвітній акції для нас найважливіший відтинок українознавства, бо він — як про це ми вже вгорі згадали — тісно звязаний з **національним вихованням**, справою, якій мусимо — як нація, що має якінебудь аспірації — присвятити найбільше нашої уваги, найбільше нашої праці та найбільше наших зусиль. Чому — сьогодні кожному ясне. Самоосвітні гуртки — абстрагуємо від того, як вони зорганізовані, самостійно, чи при якихсь товариствах — це у нас сьогодні єдині школи, в яких маємо змогу давати нашій молоді — та й не тільки молоді, про що іншим разом — справжнє національне виховання.

Українські громадяни підтримують і ходять тільки до відомого свого фахівця, щоб скоро мати великий УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН у Львові

Михайло Шпак

ЛЬВІВ, РИНОК 11.

Першорядні снідання, вечері, перекуски та різного роду напитки. 853 1-4

Певно, що це важка річ, бо виховання взагалі — **це справа нелегка**, про що проречисто свідчить історія тієї ділянки людської праці та людських зусиль. Лекше на самоосвітньому курсі втаємничити курсантів в основні проблеми математики чи модерної фізики, лекше навчити їх всяких дат з рідної та всесвітньої історії, як вкласти у їх душі хочби тільки основні засади загально-людського й національного життя та поведінки. Алеж не бентежаться великими труднощами у вихованні всі школи на цілому світі, не бентежмося й ми. Тільки памятаючи про те, яка це важка, але й одночасно важна справа — національне виховання, дбаймо про те, щоб було воно в руках **фахових, досвідчених** та справді **розумних** людей.

В наших самоосвітніх гуртках робиться тепер у цьому напрямі дуже багато. Знаємо, що при предметах з українознавства, а то й інших, прелеґенти часто підкреслюють моменти, дуже важні для національного виховання, але може не всюди, не у всіх гуртках кладуть на це особливий натиск. Тому чи не добре булоб завести у самоосвітніх гуртках та на самоосвітніх курсах національне виховання, як окремий предмет, до якого треба би призначити й окремого, фахового вчителя, може краще сказати, вихователя. Завданням такого **виховника** булоб не тільки дати членам самоосвітніх гуртків чи учасникам самоосвітніх курсів основи національного виховання, але — і це найважніше — так, як це було при самоосвіті, дати товчок до дальшої праці у тому напрямі, прокинути в них потребу продовжувати **самовиховання.**

Вихована людина не та, що засвоїла собі основні засади доброго виховання, але та, що послуговується тими засадами у практичному житті. Національно вихована людина не та, яка знає, як треба ставитися до національних справ, що треба шанувати національні святощі і треба працювати „для народу", але та, яка на кожному кроці і в кожному часі **думає** — що так скажемо — національно і національно поводиться. Можемо уявити собі, якого вишколу треба для цього, якої підготови. А цього вишколу і цієї підготови не може дати і не дасть нам сьогоднішня школа. Підстави національного виховання можуть нам дати тільки самоосвітні гуртки, але вповні вишколитися можемо тільки **самовихованням.**

Коли самоосвіта — це подекуди самозаперечення, свого роду посвята, то самовиховання — це самозаперечення у ще більшій мірі. Мало цього — це **боротьба з собою.** А національне виховання ще й поготів. Ми-ж мусимо побороти у собі не один злий нахил, не одну злу звичку або ось **хочби самолюбний** фізичний інстинкт. Не тільки побороти, але здавити, щоб він ніколи не прийшов до слова. А хіба це так легко? Хіба так легко перемогти у собі отой внутрішній, дуже часто такий могутній голос, що каже нам свої особисті справи, свій особистий інтерес ставити вище від національного? А все-ж треба перемогти його, треба перемогти особливо тепер, особливо сьогодні та особливо нам, що матимемо **найбільшу** відповідальність перед історією. А перемоги нема без боротьби. Тому нам треба боротися з нашими нахилами, з нашими звичками, з нашими інстинктами, з національними хибами, що в нас вкорінилися, словом: треба **боротися з собою.**

Вийняткове становище цілої нашої нації доводить до вийняткового становища і кожного з нас зокрема. Дарма що близько коло нас, чи далеко від нас живуть люди кращим життям, у спокою та вигоді. Це нас не може спокушати піти на особисті вигоди так довго, як довго не матиме запевнення такого життя ціла нація. Мусимо національним самовихованням самозаперечити себе особисто, мусимо зліквідувати усі свої особисті змагання, що не йдуть по лінії загально-національних змагань, мусимо переконати себе самих, що служба нації — це єдина служба, на яку ми можемо і мусимо сьогодні піти. І знову все те можемо осягнути тільки важкою **боротьбою з собою.**

Знаємо, що остаточна мета цієї боротьби з собою, цього національного самовиховання — новий українець — це ідеал, що його не так легко досягнути. Але розуміємо, що до цього ідеалу нам треба змагати, бо цього вимагає від нас наша нація, що теоретично не є нічим гірша від інших націй, ось хочби німецької, яка знову змагає сьогодні до того, щоб запанувати над світом. Коли школа не дає нам вказівок ані нагоди, як до цього ідеалу змагати, то мусимо це робити самотужки, **самовихованням.** Те, що могутні, державні нації осягають своїм спеціяльно і доцільно зорганізованим шкільництвом та пристосованою до цього виховною системою, ми мусимо добувати сами, дуже часто кожен зокрема, одинично. Але це зовсім не значить, що й ми сами, тобто кожен з нас зокрема має устійнювати засади національного виховання та підшукувати найкращі методи у самовихованні. Ні, про це, тобто про теорію, мусять подбати компетентні чинники, причому практично повинні це переводити самоосвітні гуртки, яких головним завданням буде: бути спонукою, підставою і підготовою до національного самовиховання окремих одиниць і в сумі цілого народу.

Подорожуй даром

ЗА КУПОНОМ ЗНАМЕНИТОЇ ЧОКОЛЯДИ

TOURING

ТАБЛИЧКА 150 ГР. 1.— ЗОЛОТИЙ.

Бранка

Ту нерозумну милостиню з чужих грошей він дав мимоволі, навіть без надуми. Він казав собі нишком, що така нерозсудлива підмога могла б стати для нетямущої циганської дитини — промінем божого світла і початком духової обнови. І ввесь час бачив перед собою чорні, лагідні очі, повні сліз, циганської штукарки. А про те муки його совісти ставали нестерпні. З дня на день зростала його провина. Одного разу, коли він довго молився, він рішив, що скине із себе тягар гріху висповідавшися прилюдно перед парохіянами.

У найближчу неділю парох після Євангелії ввійшов на проповідницю і ввесь блідий, випрямлений, якби закостенів, зробивши зусилля мученика на арені, почав:

— Мої дорогі браття! мої дорогі приятелі, мої дорогенькі діти, я мушу сьогодні висповідатися перед вами...

У тій самій хвилині всі почули із дзвінниці ясний, сріблистий, легкий звук дзвону, що наповнив усю церкву. Всі голови відвернулися і шепіт повний зачудування пройшов серед вірних:

— Новий дзвін! новий дзвін!

*

Чи це було чудо? Чи Бог казав зависити новий дзвін янголам, щоб спасти честь свого вірного слуги? Чи може стара Сюлястика оповіла про клопіт свого старенького пароха двом американським дамам — Сузі та Бетіна мешкали у трьох кільометрах від Лянд-Флєрі у великому замку — і ці багаті та добродійні дами зробили отцю Корентенові таку гарну несподіванку?

На мій скромний погляд це друге пояснення насунулоб багато більше труднощів, ніж перше.

Як там і не було мешканці Лянд-Флєрі не довідалися ніколи з чого хотів перед ними висповідатися парох. Переклав м. р.

Плащі тренчі.

Льняні сорочки,
Охоронні плащі:
Лікарські і бюрові.
Робітничі одяги.
Таборові виряди і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно

ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ"

ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

815 удільців з ок. 1500 виплатними уділами — разом на суму 46.103 вол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541.000 вол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мільйона вол. фінвородних позичок **на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.**

Подвоєння скількости уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди й видатно збільшити кредити,** які причиняться до покращення **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п

Літературна сторінка.

Шевченко у 19 мовах.

(Повне видання творів Т. Шевченка. Т. XV. „Шевченко в чужих мовах". За редакцією Романа Смаль-Стоцького. Український Наук. Інститут. Варшава — Львів, 1938, ст. 454).

Свіжий том повного видання творів Шевченка заходом Українського Наукового Інституту не менше цікавий, та не менше обємистий, ніж попередній. Його редактор поставив собі нелегке завдання зібрати найважніші вістки та матеріяли про те, що знають досі про Шевченка на чужині. У передмові до тому зазначені труднощі. Ріжні були причини в ріжних народів, для яких автори статтей про Шевченка писали про нього і перекладачі переспівували його поезії. У численних випадках Шевченко був синонімом українського національного руху і його постать ставала прикладом чи аргументом для політичних і публіцистичних статтей? Часто першими, що знайомили чужинців про Шевченка були самі наші земляки, що вживали його імени та його творів для політичної пропаганди. Ще частіше ті, що його перекладали, не знали якслід його творчости менше талановитими віршунами, а не великими поетами.

Тимто в томі присвяченому творчости та постаті Шевченка в чужих мовах треба було взяти на увагу популярні статті і ремісничі переклади аматорів, поруч мистецьких перекладних зразків.

Цей том дуже ріжноманітний. 19 синтетичних статтей інформує про те, що написали і переклали з Шевченка в ріжних мовах. Спершу йдуть мови германські, далі романські та слявяно-балтійські, ще далі всякі інші — далекі. Р. Смаль-Стоцький і І. Дубицький дали статтю про Шевченка в англійській мові та німецькій, І. Дубицький про Ш—а у французській мові та в тих, про які маємо тільки далекі відгуки (еспанська, португальська, катальонська, голяндська, фінська, естонська...), П. Зайцев про Ш—а в російських перекладах, Л. Луців про Ш—а в білоруській, сербській, хорватській та словінській мові, О. Бонкало про Ш—а в угорській мові. Статті про Ш—а в інших мовах написали вже спеціялісти-чужинці спеціяльно для цього видання (швед, італієць, румун, болгарин, чех, литовець, лотиш, турок, грузин і жид).

Після кожної статті йдуть найкращі зразки перекладів із Шевченка в даній мові. Вибір такий багатий, що хто знає чужі мови може цілими годинами прирівнювати їх ріжні характеристичні риси, як вони вийшли при передачі тої самої поезії, напр. такої популярної як „Заповіт" або „Садок вишневий коло хати...".

Найбільша в цьому томі стаття П. Зайцева про Шевченка в російських перекладах відповідає пропорціонально своїми розмірами найбільшій кількости перекладів із Ш—а в російській мові. За 80 років перекладало Ш—а на російську мову яких 70 авторів. За той час вийшло в Росії яких 30 збірок Ш—а, більш як у 40 виданнях, а такі три останні видання як Сосюгуба та Колтоновського в рр. 1933—5 мали 100.000 примірників. На російську мову перекладали Ш—а найкраще і то найбільші поети; у російській мові поезія Ш—а відограла найважнішу ролю — аж до національного освідомлення самих українців виховуваних царською школою та російською історією у дусі ворожому для рідної історичної традиції. Серед російських перекладів Ш—а маємо подиву гідні зразки вірности та поетичного таланту, таксамо як і серед перекладів на польську мову зроблених в останніх роках для окремого тому виданого У. Н. І.

Природно, що вплив Шевченка як поета найбільше заважив у тих славянських літературах, які переходили анальогічний процес боротьби за самостійність рідної мови, за нові літературні форми і за суспільно-політичні ідеали, що і в нас. Цей вплив величезний у болгарів, хорватів і словінців. Хорват Харамбашіч залишався під величезним впливом Ш—а у своїх поемах, а словінський його перекладач о. Абрам уважав „Кобзаря" своєю другою улюбленою книжкою після евангелії. Для білоруської літератури Шевченко майже рідний. Л. Луців звертає увагу у своїй студії, що порівнюючи переклади з Ш—а Янка Купала з оригіналом, бачимо, що в перекладі знаходимо ті самі речення, ба навіть той сам лад слів, що в оригіналі; перекладач тільки „білорущив" окремі слова (зміняв їх поетичну форму)." Ось один приклад:

Нема кому розпитати	Няма кому распытаці,
Чого плачуть очі?	Чого плачуць вочы!
Нема кому розказати,	Няма кому расказаці,
Чого серце хоче.	Чаго сэрца хоча!
Чого серце, як голубка,	Чаго сэрца, як галубка,
День і ніч воркує?	Дзень і ноч варкуе,
Ніхто його не питає,	Ніхто яго ня пытае,
Не знає, не чує;	Ня знае, ня чуе!
Чужі люди не спитають,	Людзі-ж мяне не спытаюць,
Та й нащо питати?	Ды й нашто-ж пытаці?
Нехай плаче сиротина,	Няхай плача сіраціна,
Нехай літа тратить!	Няхай леты траціць!

Дуже своєрідні причини склалися на те, чому знайомилися з Шевченком серед чехів і словаків, чому тяжче проникала його муза до сербів або мадяр, чому він нараз ставав актуальний серед турків і дуже популярний серед грузинів, чому залишився майже невідомий на американських просторах, де панує еспанська та португальська мова, дарма що від десятків літ пливе туди хвиля наших емігрантів.

Ще складніші причини заважили на факті, що Англія, Франція, Італія, Еспанія, навіть Німеччина, не мають досі перекладів Шевченка зроблених великими поетами, ані не мають студій про Шевченка зпід пера великих критиків, які захопилися ним після безпосередньої лектури з оригіналу. Статті, які находимо досі в европейських мовах про Шевченка мають більше загально-інформаційний характер, пригідний чи „енцикльопедичний", вони звязані із іншою ширшою темою — відродження нашого народу, його політичного значіння чи взагалі нашої літератури, якої майже єдиним головним представником був Шевченко довго-довго в очах тих, що її зовсім не знали.

Редакція XV-го тому поставилась з незвичайним пієтизмом для чужих перекладачів Шевченка поміщуючи знимки найбільше заслужених.

м. р.

З нових дослідів над літературою.

Відомий польський учений Юлій Кляйнер, член Польської Академії Літератури, видав нову книжку п. з. „У кругі Міцкевича та Ґетого", що присвятив цілу низку студій явищам польської літератури в її взаєминах із літературами европейськими. Поруч питань, що цікавлять головно польоністів, є тут пронизливі синтетичні нариси про Ґетого, незвичайно цікавий нарис про трагізм діла в „Едипі королі" з паралелями модерної драми — Виспянського „Проклону" та Ібсенового „Росмерсгольму". Для всіх, що цікавляться літературознавством незвичайно цінна частина книжки п. з. „З теорії літератури та дослідної методольогії". Тут є нарисах критик зупинився на цих нових питаннях у підході до літератури, де перехрещуються ролі вченого, фільософа, історика та естета.

Зі зміною поглядів на те, як розуміти „дійсність" і з новим поділом ріжних типів науково пізнання, загострилися методи досліду літературного твору. Ю. Кляйнер звертає увагу на те, з яких ріжних становищ можна оцінювати літературний твір, коли цікавитися ним не виключно як літературною появою. Але і в самій літературній появі твору є ріжні елементи та шари, які треба відокремити або звязати з іншими, коли треба вияснити: як твір зродився і чому він набрав ваги майже незалежної від часу, бо тривае без огляду на зміни смаку, течії доби та розвиток літературної мови даного народу.

Дуже важні в цих дослідах є вперше незвичайно ясно, обережно і коротко зясовані деякі погляди, яким деякі німецькі вчені присвятили грубезні томи. На літературу в повному розумінні цього слова складаються твори, що стали незалежні від процесу, в якому і завдяки якому повстали. Твори насперед оригінальні, не повторні не можна розяснювати загальними і наглядними зверхніми причинами. Вони є не матеріялом, на підставі якого пізнаємо інші явища (напр. історичну добу, звичаї, психольогію людини), а безпосереднім признанням творчої індивідуальности. Великий мистецький твір це окремий світ із власною льогікою, своєрідний світогляд і не можна його оцінювати тим самим знаряддям, що інші; його треба брати як нову суцільну гармонію. Такий дослід незвичайно важний тому, що від самого досліду залежить погляд на вартість твору, відповідь: чи він справді вийняткový. Критика мусить зібрати всі елементи, які мають перевірити гіпотезу про вартість твору. Дослідник великого мистецтва мусить мати в собі щось з містика, але метода його досліду мусить бути „раціональна", умова, не чуттєва.

Звязок геніяльного твору з підложжям, з якого вийшов, з історичними засобами вислову (мова, фарба...) — невідхильний, а при цьому не можна його оцінювати тільки чисто історично ані наскрізь формально. Кляйнер вказує на помилки обидвох крайніх метод і на перехресні лінії чисто духових взаємин із твором та інтелектуальних. Сучасна доба творить нову естетику: з одного боку запозичену із буденних явищ та світа машини, з другого з ідей, що відкривають нові форми, в яких кристалізуються мистецькі вартости. „Може варварський крик — кінчає Кляйнер свої роздумування — сучасного покоління, що вражає вухо людей передвоєнної культури — це поклик за великою творчістю, яка перекомпонувала б ціле збірне життя і всю дійсність перемінила у твір мистецтва."

—o—

Літературна хроніка.

ВИПРАВЛЯЮТЬ ОСТРОВСЬКОГО

У Росії святкують 125-ліття уродин відомого драматурга Островського. 12-го ц. м. у пресі появилися офіційно — партійні вказівки, як не треба розуміти і виставляти Островського, як це робили досі совітські критики. Отже не треба вважати О. ідеольогом купецтва, славянофільства та назадництва, не треба докорити йому, що він працював у таких органах як „Москвитянин", де він видрукував тільки 4 пес, хоч написав їх більш як 50. Не треба забувати, що О. співпрацював з Некрасовим, Щедриним, Чернишевським і Добролюбовим. А що дотеперішні совітські критики, директори театрів та режисери пробували очистити О-ого з ріжних буржуазних гріхів і „розбивали його твори на епізоди, лучили кілька пес в одну, переносили дію в обставину якої драматург і в думці не мав, уводили в них нові діеві особи..." то від тепер годі! Треба нарешті ставити Островського на сцені так, як він писав, а пригадати тільки всім, що він... зовсім благонадьожний. А все це аж до нового відклику, коли прийде такий вітер, що знову треба цензурою різати покійників, як тепер ріжуть живих.

БОЛГАРСЬКА ПОВІСТЬ ПРО ОПРИШКА.

Відомий болгарський письменник Орлин Василев видав повість „Гайдук не годує своєї ниви" (з така болгарська народня пісня). У цій повісти автор змальовує невгамовну вдачу людини, що не вродилася хліборобом і не може заникнути до спокійної праці на одному місці. Страгіль — оспіваний у народніх піснях опришок, як наш Довбуш — пробує зажити мирним життям. Коли він тратить свою улюблену жінку в ньому прокидається дика вдача і він знову стає „страшним ватажком опришків". Уся повість має багато елементів романтичної доби, але поруч із цим є в ній теж спроба змалювати правдиву психольогію людини.

НА СВЯТА! 6—7
„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ",
колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української механічної пекарні
„АС" вул. Водна 3. Тел. 284-54

ЧОЛОВІК, ЩО ВБИВ ПРЕЗИДЕНТА ЛІНКОЛЬНА.

Історія президентів Спол. Держав цікавить широку масу американців багато більше, ніж европейців історія їх королів. Цим можна пояснити, що і досі в Америці появляються і мають книгарський збут такі спомини, як свіжо видані Ейшею Бут-Клярк п. з. „Розкрита книга", де авторка оповідає подрібно життєпис свого брата талановитого актора Джона Вільмеса Бута, який убив президента Авраама Лінкольна. Ці спомини написані давно і досі були зачинені у шкіряній скрині, під ключем, який передала Ейша Бут, єдина сестра Джона, своєму шуринові. Убивник Лінкольна мав вроджений нахил до меляхолії і брав дуже живу участь у громадянській війні на боці північних штатів проти південних. Його сестра описала його й його останні трагедію із винятковою правдомовністю

Економічний огляд.

В. НЕСТОРОВИЧ.

Всегосподарський солідаризм українців.

(Під враженням пресового порозуміння).

I.

Скомплікована дійсність сьогоднішнього дня унагляднює нам небуденний бій за нові ідеї, за нові доктрини політичні, суспільні й економічні. Розуміння інтересу цілости, себто людської збірноти, є в ріжних державах ріжне, особливо, коли йде про нову економіку, що має зайняти місце „декадента-капіталізму". Це розуміння настільки ріжне, що покищо нема людини, яка персоніфікувалаб якусь заокруглену універсальну економічну систему сучасности, так як персоніфікували окреслену економічну думку Адам Сміт чи Карло Маркс. Це й зрозуміле, коли зважимо, що нова економіка дозрівае сьогодні в дуже густих або досить згущених тінях політичних режимів та що кожний з тих режимів має свою політичну „державну рацію", до якої старається приспособити економічну практику, підбудовану теорією, находячи завжди до цього услужних науковців-„трубадурів". Навіть в Англії, де все ще залишилося стільки сентименту для часів Кобдена і Вікторії, і де ще устрій приватно-капіталістичний має розмірно найменше прикмет формальности, турботи за будову „оборонного господарства", що ростуть у міру політичної експанзивности німців в Европі та японців на Далекому Сході, підважують усе більше свободу ділання одиниці.

Чи дійсно зближаємось до сумерку приватної підприємчивости і разом із тим до затрати такої безперечної спонуки у вирві людської енергії, якою є особистий зиск, виглядн на матеріяльний дорібок?

К. Чапінський, полемізуючи у великодньому числі „Роботніка" з озонівськими ідеольогами „нео-націоналізму" в Польщі („Гавета Польска") цитує думку італійського націоналіста Коррадіні (якого праця вийшла тепер у польському перекладі), що завданням націоналізму є оборона буржуазії та оборона зиску. Через те представляти націоналізм як шлях до „суспільної справедливости" — як це роблять „озонівці", що обєднали державну ідеольогію Пілсудського з націоналістичною ідеольогією Дмовського і творять з цієї мішанини свій „неонаціоналізм" — є по словам Чапінського — нещирою. Є це тільки маскування авторитативної системи з тоталістичним забарвленням.

Ми не мали в руках книжки Коррадіні і не знаємо, наскільки його думка вірно передана. Та в одному треба нам погодитися: всі боєві нині націоналізми, що обєднують свої людські збірноти в одну цілість та зосереджують їх думки і зусилля, ніколи не підуть на знищення рідної буржуазії та на виключування зиску з економічних категорій думання і з економічного чину. Вони, будуючи **суспільні громадянства** і даючи їм не тільки оборонну, але й експанзивну міць, з природи річи перериватимуть нитки, що звязали капіталістів усього світу, а також пролетарів, видвигаючи на місце класової боротьби й солідарности — **національно-суспільний солідаризм унутрі своєї країни.** Що для того вимагають чималих жертв від кожного громадянина з особистої свободи, обмежують перерости (м. і. і зиску) та вільний розмах думки, вводять примус, тощо — це очевидне. І тому — як нова течія в житті народів, що під ріжними назвами оформлює не тільки їх сучасність, але й майбутність — може новий націоналізм викликувати багато застережень, а в народів, що не живуть у межах власної держави, зрозумілу нехіть*). Але одно бодай треба покласти в заслугу новітнім націоналізмам: насаджуючи (як треба то й силою) ідею суспільного солідаризму, нищать вони інстинкт взаїмної боротьби в межах власного громадянства, примушуючи його підпорядкуватись інтересам „вищого ступня".

II.

У доволі тісних рямцях життя західних українців ферменти суспільної та економічної думки в світі і в самій Польщі проходять майже непомітно. Маючи до діла з чужою господарською диспозицією в ширшому розумінні, ми — на вузьких переходах, що нам залишаються свобідні в обставинах формального приватно-капіталістичного устрою Польщі — вдаряємо нераз лобом об лоб і нарікаємо на гудзи, не застановляючись над тим, що теперішня доба видвигнула і поставила „во главі угла" **співпрацю в лоні національної спільноти як кращу, досконалішу форму співжиття.**

Не те є найбільшим лихом, що в нашій національній економіці поруч конструктивних прикмет назбиралося чимало людської зависти, дрібних і фальшивих амбіцій, навіть забріханости і кривлення душею (бо пороки людські йдуть за людиною, як її тінь, а в господарстві діють живі люди). Зате головне лихо в тому, що загально принятий і признаний у світі імператив сучасности — суспільний солідаризм так ще розмірно мало находить у нас послуху і не творить тої гранітної основи, на яку можнаб оперти все наше національно-господарське будівництво.

Ніде правди діти: наша національно-господарська думка досі не скристалізована як цілість, а її фрагменти не згармонізовані з собою. Ми не тільки не навчились уміло черпати зі скарбниці чужих досвідів, а занедбуємо навіть скарбницю досвідів власних, які бють нас щораз болючіше. Ми вміємо обурюватись та клеймити „дефетизмом" у добрій вірі та в замкненому гурті кинену думку: „Не ставмо всього на одну карту", хоч знаємо, що проворна людина не зосереджує в небезпеці всього свого майна, а розкладає його на дві і більше частин. У поплутаному нині розвитку політичних і господарських тенденцій не може одна розвоєва форма мати характеру догми в її чистій, незарушній формі. І коли це важне навіть для державних народів, то наскільки воно важніше для нації, що її ближче очеркнення „національна меншина"!

Та в закутках нашого національно-господарського життя не тільки кооперація і „приватництво" бе часто лобами об себе. Зударяється і „приватник" з „приватником", кооператор із кооператором, споживач і продуцент, робітник і самостійний підприємець чи кооперативний директор, — а все те нерідко в супроводі самохвальби чи глухих нарікань, часом навіть слушних. І тому, коли підносимо голос, вказуючи на потребу плекання в теорії та в практиці засад господарського солідаризму — то маємо на увазі ці широкі рямці, що обіймалиб усе українське громадянство.

В першу чергу повинен щезнути внутрішньо-господарський фронт з нашого життя, фронт т. зв. „кооперативно-приватницький", ця **справжня дивовижа наших часів.** Очевидно, для цього в повній злагоді треба виполоти всі буряни й усунути все каміння з економічної ниви, бо інакше плуг нашого господарського активізму, хоч і ведений енергійними руками, заплутається і вищербиться таки на наших найрідніших перешкодах. Треба створити для господарської творчости атмосферу, позбавлену зависти, фальшивих амбіцій, пересудів і виключности. Треба розмежувати здорову конкуренцію, що при всіх питомих своїх позитивних прикметах є ще й корисним „батогом", що „підганяє", від конкуренції деструктивної у своєму діланні, конкуренції, що зявляється з недоцільних, а то й низьких спонук. До цього необхідно ввести в нашу господарську розбудову пляновість. При всіх труднощах її переведення — всеж таки не є вона утопією, коли засада солідаризму не залишиться пустим звуком. Треба вести пропаганду так, щоб вона не перечила духові всегосподарського солідаризму, навпаки, щоб плекала цього духа в усіх колах українського громадянства. Треба створити в той спосіб атмосферу, в якій господарсько-творчий патос сучасного українського покоління зможе розгорнутись у всій своїй силі і творити тривкі вартости в ділянці матеріяльної культури, що причиниться теж до піднесення духової культури широких мас українського народу.

Ці думки насунулись нам з обсервації подій у світі, в Польщі та в нашому середовищі. Пішемо їх під враженням українського пресового порозуміння, що має ступити вістря всяких шкідливих антагонізмів у нашому національному житті. Не можна висловити з приводу Великодних Свят кращих бажань на сторінці „Економічний Огляд", як ті, щоб чимскорше дійшло й на господарському відтинку нашого збірного життя до повного замирення і координації всіх зусиль.

*) Цьому питанню присвятили ми окрему увагу в статті „Чужий тоталізм і наше господарство", „Діло" ч. 5, 1938. р.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в шості роковини смерти бл. п.
Павла Гольяда і Якова Пришляка
відбудеться дня 28. квітня ц. р. в год. 6,30 вечір в Архикатедральнім Храмі св. Юра у Львові.
Рідня.

При запорі стільця, здуттях, висохій уставі черевної перепони, тисну в околиці серця — природна гірка вода **Францішка Йосифа** визнана вчені натис спричиняє багате випорожнення, приспішує перемішу матерій і вливає додатково на правильний біг крови.

Люди з піднебінням у чорні цятки.

(Замість господарського фейлетону).

Беремо це з найновішого числа двотижневика **„Господарка Народова"**, як ілюстрацію (ледви чи переборщену) поглядів поляків на „східні кресы" і кольонії. — Ред.

В нас був „тиждень кольонії". Читали ми численні статті про конечність слушної участи Польщі в добродійствах природи, що засобила ряд країв у життєдайні сирівці, памятаючи про сильні, і забувають про слабі держави.

Деякі думають, що домагання теренів для господарської експанзії зайве, бо кольонії маємо у кордонах власної держави. Зовсім близько. Вистачить всісти до поїзду і поїхати до Баранович, до Пінська чи Луцька.

Пригадаймо собі людина на „кресы", вихиляє голову через вікно, щоб налюбуватись гарним видом, а тут нагло — туземці зі списами, зі щитами вискакують зпоза корчів і роблять людині „пік-пік". Так, так. На „кресах" небезпечно, туземці є, як відомо, в півдикому стані, а поза тим взагалі мають дуже лихі прикмети характеру, є недобрі, а на піднебінні в них чорні цятки. Коли побачуть здалека людину, одягнену в штани „галіфе" і корковий каск з „Олд Інгленд" (так одягаються звичайно левіятанці в часі подорожі до наших кольоній, себто на „східні кресы"), кидаються негайно на нього і роблять йому гаракірі. Отож з „кресами" треба бути дуже осторожним! Це небезпечна країна, повна таємничости і несподіванок, а дуже таємничим тереном, недоступна для цивілізованої людини. Сам пан „намістник-генерал губернатор" не все може собі порадити з тубильцями. Такі вони неможливі!

Існують у Польщі деякі господарсько-суспільні групи, які на східних теренах Польщі виявляють саме таке відношення. Без прибільшення; розглядають ці терени не як співчинник господарського і державного життя, не як терен, що творить державу і бере в ній чинну участь, але як пасивні обшари, як ринки збуту і кольоніяльного визиску. В такому виключно перекрою розглядають вони проблему „східних кресів". Зрештою треба справедливо признати, що ці групи виявляють таке „кольоніяльне" відношення не тільки до „східних кресів", але й аналогічне загалом до польського села. Можна продати чи ні? Якщо так — то скільки можна видушити з даного села, які зиски витягнути? Ось і причина, що вони селом цікавляться.

Колись я догляднув в „Депеші" статтю п. н.: „Кресы всходне — то наше кольоніе". В короткому наголовку незвичайно ясно окреслено, чим є „кресы" для груп, до яких зближена ця газета. Здається мені, що не є моїм завданням вияснювати, яке повинно бути відношення до „східних кресів" і до польського села. Не маю також заміру полемізувати на цю тему. Але заногував я повище — от так собі, для памяти".

Ковдри **Білля постелеве** **Подушки**
МИХАЙЛО ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 14
(зупинка трамваєва)
поручає: білля пінове і мужеське, рушники, краватки, панчохи, скарпетки, хустинки до носа.
Великий вибір. 829 3—5 Власна швальня.

Жіноча сторінка.

У свято перемоги правди.

Великдень, — свято весни і миру приходить до нас разом зі спомином про Голготу і страждання, які переніс на ній Христос та його найвищу жертву для добра людства.

Великдень з веселими дзвонами і радісним співом змушує нас мимоволі вертатись думкою до нашої весни, а в більшости з нас цей спогад вяжеться з грюкотом гармат чи свистом куль, які може хоч і не свистіли безпосередньо коло нас, але напевно загрожували тоді комусь з близьких нам, якійсь рідній, дорогій істоті.

І ось цей спогад нашої весни змушує нас все прислухатись та придивлятись і до тривожного нашого „сьогодня", яке кожної хвилини готове вибухнути грізними громами та новим свистом куль. Ніколи ця загроза не була така реальна, така близька. Завмерли навіть фальшиві запевнення і розмови про мир. Ніхто вже навіть не намагається переконувати у своїх миролюбивих настроях, і всі зусилля дипльоматів всього світу зводяться тепер тільки до того, щоб ще на якийсь час, на якусь годину віддалити критичний мент, аби ліпше підготовитись та зробити так, щоб відповідальність впала на когось іншого. І коли давніше традицією було з нагоди Великодніх Свят писати про мир, коли в ріжних країнах в повоєнних вже часах взяли гарний звичай у страстну суботу згадувати мент закінчення світової війни кількахвилинною мовчанкою, то цьогорічна мовчанка була більше пригадкою про те, що має прийти, а ніж про те, що минулося.

Та Великодні Свята не є тільки святами мира, але й святом визволення. Бо не тільки за мир на землі страждав Христос, але й за волю людства, за гідність і право кожної людини і того найменшого брата і тої наупослідженішої істоти. За Правду вмер Христос, щоб потім своїм воскресенням доказати невірним, що „Правда таки все перемагає".

А тому коли задзвонять цьогорічні великодні дзвони, мій понесуть вони цю віру в перемогу Правди і туди за Збруч, де вже всяке життя завмірає, де вже тратять наші брати віру в добро. Хай пригадають їм ті великодні дзвони, які може вони почують тільки через радіо, або уявою тільки собі їх відтворять, що після Голготи прийшло Воскресення і, що Правда таки перемогла. А нам хай цьогорічні Великодні дзвони пригадають наш великий обовязок все бути готовими до боротьби за Правду. Нам жінкам хай пригадають вони ту Велику Матір, яка йшла за Сином і на Голготу, але яка дочекалась великого щастя Його воскресення, хай пригадають вони нам і ті діви, що поснули при своїх світильниках саме перед дванацятою годиною і тих, що не боялись ні ночі ні темряви, а йшли гуди, де знали вони, що їх чекає перемога Правди, перемога світла над темрявою.

Ось чому і в сьогоднішні тривожні від сподіваного грюкоту днів наші Великодні Свята мусять бути радісними і світлими, бо віримо, що Правда все переможе і що й для нашого народу після Голготи прийде воскресення.

Христос Воскрес — смертю смерть переміг! Переможемо й ми, бо віримо у перемогу Правди, а Правда по нашому боці.

—o—

М. КАЧМАРСЬКА.

Страсти.

(Уривок споминів).

...Вже добре сполудня доїжджаємо до німецької кольонії, віддаленої на 7 верст від Затиша, залізничої стації, де були розташовані деякі частини нашої бригади. Хоча від стації до осідку бригади, до Бергдорфу ще 25 верста, то ця віддаль видається дрібною в порівнянні з трьохденною мандрівкою степами з Роздільної. Всі лиха і небезпека вже поза нами. Солтис заходиться коло приготування підводи для нас, а ми гостимося у його хаті хлібом-сіллю та слухаємо новин про повстання, „галічан" проти большевиків і оповідаємо свої пригоди.

Дорогою на Затиша їде бричкою харчовий старшина нашої бригади. На бричці одно вільне місце і по короткій нараді їду на стацію, щоб звідтам повідомити телефонічно команду бригади про наш поворот з Одеси щасливий, хоча доволі припізнений та просити про висилку підводи по нас.

Смеркається. Здалека вже значаться сталевим блиском залізничі рейки та їх мусимо їздою перетяти. Та бач — нова перешкода. Шляхом від Одесси залізною черепахою суне бронепотяг і висилає залізних звідунів — гарматні стрільна на мабуть збунтовану стаційну команду. Тепер уже шляху не переїдеш, треба ходою добрести до стації. А там рух — хвилювання. На щоглі вивішено червоний прапор, хоч ще на кілька хвилин передтим грався зі степовим вітром жовто-блакитний. Це хитрунство є вимогою моменту, для оборони слабшого перед силою. Стаційний телефон занятий розмовою між командою стації та командою бригади. Рівночасно ідуть переговори із залогою бронепоїзду. По часі бронепоїзд завертає у поворотну дорогу на Одессу. Тоді й я можу порозумітися з командою бригади і повідомити її, що ось ми вертаємося з Одесси у повнім складі. З розмови довідуюся, що про висилку підводи на стацію по нас не може бути і мови, бо на другий ранок виїздить бригада з Бергдорфу на фронт.

Виходжу зі стаційного будинку і міркую, що мені робити, як за ніч відбути дорогу до бригади без підводи? А ще я сама, від товаришів подорожі відбилася — навіть не знаю, що з ними. Повинні вже тут бути.

Нічка окутує своїм серпанком усе довкола і кидає довгі тіні. Та під впливом легенького степового вітру проходить моє схвилювання і надходить холодна застанова. Дорогу до бригади мушу через ніч відбути. Розглядаюся. Праворуч темною смугою значиться валка возів. Довідуюся, що це бригадна харчева валка, яка вночі ще має доїхати до Бергдорфу. Находжу для себе місце на возі. Вже не хвилююся від новини, що в останній хвилині бригадне командування наказало валці зупинитися до дальших приказів в с. Василіві, віддаленім від Бергдорфу на 6 верстов. Ту дорогу перейду пішком.

Виїздимо у степ. Небо засіялося міліонами зірок та не лиш небо. Довкола, куди оком глянь засіявся степ зорями. Там гурт зірок, далі самітна, а ліворуч зісунувся на степовий шлях небесний молочний шлях і лискучою ходою мірить степ. Діється довкола щось таке, про що не знаю і чого не розумію. Візник теж не знає, що воно таке. Надїздить командант валки і пояснює, що ось степом вертаються люди з горіючими свічами в церкви, зі Страстей Господніх. Це бо Страстний Четвер і ціла Україна роїться в цей вечір зірками свіч. А цей молочний шлях це певне кінnота от. Шепаровича, що під ослоною страстної містерії скриває свій похід проти большевицького бронепоїзду.

По півночі доїздимо до с. Василіва. Валка залишається ночувати, а я збираюся в дорогу до Бергдорфу. Зі мною вибирається стрілець, який у Бергдорфі залишив свої речі.

Минаємо село і виходимо у степ. Ясне сяйво місяця сріблить цілий степ і нашу дорогу. Гей, степ батько — а ніч мати! По якімсь часі чуємо довкола гомін голосів — скрип возів. Большевики це? повстанці чи галицькі частини? Наслухуємо — тиша. Це либонь сам степ-батько заговорив. Може росказує про страсти минулого або майбутнього, а може нашіптує нову легенду про світлий великий День. Та перевтома убиває чар степової казки і ми радіємо, коли перед нами майоріє село.

Та це ще не Бергдорф, до нього ще 13 верстов дороги. До ясного ранку міряємо степову дорогу і вже за дня приходимо до Бергдорфу. Тут сніданок і підводами дорога до Бірзулі. А там у самий Великдень вантажимося у вагони, щоб на час доїхати на страсти Галицької Армії.

Як виглядатиме наша хата на свята.

(Кілька Великодних заповідей).

Цьогорічні Великодні Свята не будуть мабуть надто сонячні і теплі. Весна була поспішила до нас, але потім чомусь вернулась назад ще на зимовий відпочинок. Але навіть, якби дерева були білі від снігу, а не від цвіту, як ми то звикли на Великодні Свята мати то й тоді в нашій хаті, де ще може й протопимо, має бути світло і ясно та привітно, як то на Великодні Свята годиться. У всіх фляконах, які тільки ще по ріжних схованках зимових маємо мусимо мати на свята квіти. Хай то будуть і найскромніші лугові квіточки, які напереків снігові таки вже повисували головки і прикрашують міські ринки, або хай то будуть тюльпани, гіякинти та нарциси виплекані в оранжеріях чи вазонках, але квітів на свята в нашій хаті має бути багато. А вже від барвінку зеленітиме кожний кутик нашої кімнати — і так створимо собі бодай в хаті ілюзію весни і зробимо її привітною і святочною.

А на нашому скромному великодньому столі (ми напевно його собі прикрасимо вже хоч би задля дітей) пишатиметься і невеличка традиційна пасочка і баба у білому чіпці з баранчиком чи квіткою на вершечку і крашанки чи гарні писанки, які можливо ще навіть від минулого року десь собі переховуємо. А ласощів не мусить бути багато, лише стільки, щоб уся наша родина відчувала, що то Великодні, а не які інші свята.

Але що найголовніше все в нашій хаті блищатиме від чистоти та пануватиме в ній лагідний і мирний настрій.

Не забудемо про ще одну подробицю, яка може нам свята або зробити дійсно святами миру, або вкрити їх темною хмарою. Все приготуємо і розділимо так, щоб і наша домашня помічниця могла мати свята та відсвяткувати їх по своєму. Тоді не матимемо в домі насупленого, невдоволеного обличчя і хоч і тихих, але частих зідхань, або бодай сумного погляду, що все нагадуватиме нам, що ми у це свято миру, любови і справедливости когось та скривдили. Дотепна господиня зуміє все наладнати так, що навіть і тоді, коли очікує гостей не потрібуватиме помочі дівчини, яка може пригадати собі своє село і разом з іншими поспівати гагілок коло церкви, які улаштовують для них ріжні наші організації, або піде відвідати якусь тету чи сестру. За цей день волі буде вона вам вдячна і напевно увечір чи другого дня радо зробить лад і порядок в кімнатах та кухні, якщо гості там лишили непорядок.

Добрий настрій — запорука добрих свят. А тому не починатимемо ми самі і пильнуватимемо, щоб і інші члени родини того не робили якихось прикрих розмов. З чоловіком не говоритиме про фінансові клопоти, які нам без того щодня докучають, з дітьми не говоритимемо про їх шкільні обовязки, яких вони може не дуже пильнували, а які мусять припильнувати по святах, бо скоро й шкільному рокові кінець. Всі ці клопоти і турботи лишімо за собою, або на посвятах. Чоловікові напевно тоді смакуватиме те, що ви наготували і він не робитиме докорів за зайві святочні видатки, а діти своїми радісними й усміхненими личками гріятимуть нам ліпше душу, як сонечко, якого цього року не можемо дочекатись.

І-ще одного потрібно нам для того, щоб наші свята були дійсно святами, а це свідомости, що ми сповнили всі свої обовязки, які на нас наложено, як на свідомих громадянок і чесних українок. Коли ми звичайно йдемо перед святами до сповіді то мусимо відбути ще одну сповідь, а саме сповідь громадськости — перед самими собою. На свята мусимо мати свідомість, що ми виконали й акт звичайного милосердя допомігши комусь хворому, безробітному чи взагалі долею покривдженому, а також і громадські наші залеглости всі вирівняли т. т. і „Рідній Школі" допомогли якимсь датком у її зборці та іншим нашим установам, в яких працюємо чи яким сприяємо допомогли працею, пропагандою або матеріяльно. Таким чином наші зобовязання супроти родини поширюємо ми на Родину ширшу.

Коли кожна з нас доповнює тих кількох заповідей напевно у її душі цвістиме радісна весна і Великдень буде для неї дійсним Світлим Христовим Празником та не заморозять її хати ніякі пізні морози, хоч би за вікном і бушувала хурговина.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

М-Р М. ХОМЯК.

Коли і хто може вивласнити приватне майно?

Пляноване вивласнення єдиної і найкращої у Львові української спортової площі „Сокола - Батька" схвилювало українське громадянство до краю. Чому саме нам хочуть забрати нашу площу, що є легенями українського фізичного виховання у Львові, чуємо з усіх боків запити. Адже ледви кількадесять метрів за площею „Сокал-Батька" розтягнулися аж три польські спортові площі, а на прилежній до Сокола-Батька будівельній площі, що разом з усіма трьома згаданими польськими спортовими площами є власністю м. Львова, будує магістрат щораз то нові бльоки мешкальних домів. Чи не краще булоб там здвигнути нові будинки для наукових інститутів львівської політехніки? Не знаємо, як скінчиться справа з „Українським Городом". Одначе якщо не помогливб ніякі аргументи і врешті таки дійшло до вивласнення площі Сокола-Батька, то український нарід у Польщі, який є дійсним власником цієї площі, бо складав на викуп кожної її п'яди масово дрібні жертви, відчує це як новий болючий удар. Відчує його тимбільше, що ця спортова площа необхідна для здорового розвитку молодого покоління, яке не має де притулитись. Якщоб таки дійшло до вивласнення „Українського Городу" — то пересунувся би перед нашими очима ще один приклад драматичними кольорами змальованої історичної правди.

А що між українським громадянством кружляють вже теж поголоски про пляноване вивласнення деяких площ, що належать до св. Юра, слід ближче приглянутись законним постановам про вивласнення.

Вивласнення (експропріяція) зводиться до того, що кожна особа мусить відступити власність своїх маєткових річей в цілости або частинно, якщо цього вимагає держава в загальному інтересі. Пошкодований може домагатись у такому випадку лише винагороди шкоди, себто відшкодування*. Згідно з цією думкою § 365 ц. з. постановляє, що кожна особа мусить відступити повну власність речі за відповідною винагородою, якщо цього публичне добро вимагає. Таку саму засаду висловлює теж ст. 99 конституції, що потверджує існування приватної власности з тим, що „скасування або обмеження власности, особистої і збірної, може прийти у випадках, передбачених законом і лише тоді, як цього вимагає загальне добро, за відшкодуванням". Крім цих двох засадничих постанов про вивласнення, себтос § 365 австрійського цивільного закону і ст. 99 польської конституції видано безліч окремих законів, що передбачують вивласнення на преріжні цілі: на будову публичних доріг, на комасацію грунтів, на земельну реформу, на управильнення берегів рік, будову залізниць і т. д.

Окремі обмеження передбачують закони про т. зв. „воєнні чинитьби". Постанови цих законів зводяться до того, що з хвилиною вибуху війни, загальної мобілізації або в інтересі оборони держави — адміністраційна або військова влада забирає на військові цілі фізичним або правним особам, зовсім або частинно, тимчасово або на все їхні, маєткові предмети: коні, вози, худобу, доми, помешкання, копальні, фабричні підприємства тощо, з тим, що платить негайно або зобовязується заплатити відшкодування. Крім того держава може притягнути до праці для війська всіх громадян у віці від 17 до 50 р. життя, без ріжниці полу. Від праці звільнені: недужі, каліки, ученики, священники, посли і сенатори, частинно урядовці та чужинці. Вкінці на випадок війни або мобілізації влада може примусово виселити населення з його майном зі загрожених воєнними діями просторів, якщо ці простори мають спеціяльне значіння для оборони держави. Якщо майна не можна вивезти з загрожених просторів влада може його знищити, щоб воно не попало в руки ворога. За знищення майна — держава зобовязана заплатити повне відшкодування. Всі ці благодати відчуло вже українське населення підчас світової війни, а тепер найдошкульніше відчуває всякі обмеження у прикордонній смузі. Отже там влада може не лише забирати грунти, якщо цього вимагає оборона держави, але теж припинити всякий оборот нерухомостями і виселювати звідти громадян — як про це повідомляє нераз преса.

Одначе найбільше значіння має розпорядок президента з 24. вересня 1934 р. (Д. З. ч. 86 поз. 776) про вивласнення, бо він визначує предмет та обем відшкодування, спосіб (процедуру) вивласнення та виконання вивласнення. Отже згідно зі ст. 2. можна вивласнити: **право власности або інші річеві права нерухомостей; матеріяли необхідні до будови уладжень до оборони держави, всяких доріг та залізниць і тимчасово заняти нерухомість.** Про вивласнення і відшкодування за вивласнення рішає воєвода відповідно до того, де находиться предмет вивласнення. Від того рішення у справі вивласнення можна зробити відклик до 14 днів до міністерства внутрішніх справ. Рішення міністра є вже остаточне, себто не можна його зачіпити жалобою до Найвищого Адміністраційного Трибуналу, як це звичайно можна зробити з некорисними рішеннями адміністраційної влади II. інстанції тому, що справа вивласнення залежить від „свобідного рішення" адміністраційної влади і „в межах цього свобідного рішення". В таких випадках Найвищий Адміністраційний Трибунал не може рішати згідно зі ст. 6 уст. 2 розпорядку президента з 27. жовтня 1932 р. (Д. З. ч. 94 поз. 806) про легальність рішень адміністраційної влади, себто чи ці рішення є згідні з постановами законів. Якщо пошкодований невдоволений висотою відшкодування може **до трьох місяців** зажадати, щоб суд устійнив висоту відшкодування. Відклик до міністра у справі вивласнення і позов до суду у справі висоти відшкодування зайвий тоді, коли власник нерухомости згодився добровільно відступити свою власність та договорився до висоти відшкодування з владою.

Якщо йде про вивласнення будівельних матеріялів — у такому випадку повітова адміністраційна влада (себто староста, а не воєвода) може дозволити на розшуки і видобування цих матеріялів з чужої нерухомости (напр. каміння, піску, глини і т. д.), необхідних на будову уладжень з метою оборони держави, на будову доріг і залізниць. Якщо пошкодований не згоджується на відшкодування, що його устійнила повітова влада загальної адміністрації, може до **місяця** від доручення йому рішення домагатися від суду, щоб устійнив відшкодування.

На випадок стихійного нещастя (повені, пожежі, снігові і т. д.), може тимчасово покористуватись чужою нерухомістю війт, солтис або комендант поліційної станиці, якщо немоїжна негайно повідомити загальної адміністраційної повітової влади, але з тим, що треба її повідомити як лише відпаде перешкода. Тут теж пошкодований може домагатися до одного місяця, щоб суд устійнив висоту відшкодування.

Якщо до вивласнення приходить тому, що цього вимагає — оборона держави — воєвода мусить притримуватися внесків військової влади. Від його рішення можна зробити відклик до міністра найдалі до **7 днів**, себто речинець до відкликів коротший. В наглих випадках воєвода дозволяє військовій владі, щоб негайно перебрала в посідання нерухомости (звичайно діється це щойно по правосильности рішення адміністраційної влади). Якщо йде про будівельний матеріял і щоб тимчасово перебрати нерухомости в посідання — може це зробити сама військова влада, означена міністром військових справ.

Хто перешкоджає у помірах нерухомости, що підпадає вивласненні; нищить помірові праці; не дозволяє видобувати будівельних матеріялів чи відступити свою нерухомість на випадок стихійного нещастя — може наразитись на кару 3-ох місяців арешту або гривни до 3.000 зол. Кару накладає адміністраційна влада

*) Fryderyk Zoll: Prawo cywilne, tom II., wydanie trzecie, Poznań 1931. Гл. стор. 29—45.

Веселих і Щасливих Свят

бажає

всім Союзам, Кооперативам і Кооперативним Працівникам

Дирекція, Службовики, Робітники „Центросоюзу"

Христос Воскрес!

Зміна закону про подружжа в Еспанії і Франції.

Півофіційний орган Апостольської Столиці „Оссерваторе Романо" оголосив текст нового закону про подружжа, що його видав національний уряд ген. Франка в Еспанії. Новий закон вводить важливі зміни до подружнього закону з 1932 р., що тісно вязався з конституцією з 1931 р. республиканської Еспанії, виданої по виїзді останнього короля Альфонса XIII з Еспанії. Суттєва постанова подружнього закону з 1932 р. зводилася до того, що подружжа можна розвязати за взаємною згодою на домагання одного з подруг.

Новий подружній закон національної Еспанії займає зовсім протилежне становище до справи розводів. Отже подружжа — згідно з новим законом — є релігійною тайною, себто не розривним. Подружжа, заключене в церкві, потягає за собою наслідки, що їх передбачує цивільний закон. На думку „Оссерваторе Романо" новий подружній закон є поважним кроком наперед у відродженні національної Еспанії, він є актом відбудови та оздоровлення основної комірки суспільного організму, якою є родина та подружжа. Новий закон є — на думку „Оссерваторе Романо" — найкращим доказом, що Еспанія вертається на лоно християнської цивілізації.

У французькому парляменті перейшла новеля до цивільного кодексу того змісту, що „жінка не обовязана слухати свого чоловіка" та що „чоловік є лише головою родини". Здавалось би, що у Франції жінки були дотепер щонайменше в такій неволі, як жиди в Єгипті. Тимчасом було саме навпаки. Хоч буква закону зобовязувала жінку до безоглядного послуху чоловікові — французи не використовували своїх прав та окружали жінки найбільшою пошаною. А що не настоювали на виконуванні букви закону — радо згодилися тепер на його зміну, тимбільше, що ця новеля не вводить ніякої революції до подружнього життя. Згадаймо лише, що австрійський цивільний кодекс з 1811 р., себто з XIX. в., знає таку саму формулу, як новозмінений французький цивільний кодекс, а саме: „чоловік є головою родини" (§ 91). Але з цього ще не виходить, щоб жінка була передана в неволю чоловіка. Зовсім ні! Чоловікові дає закон змогу домагатись від своєї подруги, щоб у найважніших справах подружжа прислухувалася до його рішень. Тому, що подружжа спирається в головній мірі на почуваннях і подруги мусять пробиватися крізь тверде життя спільно, щоб могли краще виховати свої діти, кожний з подруг мусить зрікатися частинно зі своїх вимог, щоб втримати гармонійне співжиття. Такі взаємні уступки вможливлюють подружню спільноту. А що в кожній спільноті, хочби найтіснішій, не можна усунути суперечок, у подружжі теж мусить бути авторитет, що у критичних моментах привертав би захитану рівновагу. Цієї ролі чоловіка в подружжі не касує новеля до французького цивільного кодексу.

З природи і життя.

РОМАН ГАЛІБЕЙ, лікар.

Тваринний світ нашої землі.

Багато великих звірів утікає перед цивілізацією уже до останніх схоронищ. Тисячі літ берегла їх від загладу охоронна барва і затишне леговище. Але в добі машини це не вистачає. Новітні кораблі, зброя, мисливство, туристика, а передовсім літак і самохід — загрожують звірятам цілковитою загладою.

Дуже цікаві помічення про кількість і звичаї великих звірів подає англійський мандрівник полк. П. Етертон.

„СПИС" ВЕЛИКИХ ЗВІРІВ.

Подати точно кількість диких звірів неможливо. Знавці кажуть, що в Африці живе ще 11.000—12.000 левів. Тигрів, що є пострахом мешканців Індій, має бути коло 16.000. Магараджа Непалю твердить, що в самому Непалі живе тепер 5.000 тигрів.

Більше число тигрів пояснюють тим, що вони живуть у лісах, а не як леви — на вільних просторах. Тому легше можуть сховатися перед збруєю мисливців. Число кангурів доходить до 24.000, а медведів понад 45.000.

ЯК ДОВГО І ДЕ ЖИВУТЬ?

Найдовше живе найрозумніший звір — індійський слон. Пересічна довгота його життя є 30 літ, але деякі слони живуть навіть 150 і більше літ. Коротше живе його африканський кревняк, хоча має довші вушні мушлі, що в людей є ознакою довгого життя.

Верблюд живе пересічно 30, лось 24, жирафа 30 літ. Лев живе приблизно так, як людина, а тигр трохи коротше. Медведі старіються по 18—20 літах, вовки, лиси й лямпарти вже по 10. Зебри осягають 16, носорожці 22, бізони 20, білі медведі коло 25 літ. Дуже старий медвідь може мати найбільше 35 літ.

Лев „у силі віку" — має 5 літ. Коли леви і тигри старіються, стають людоїдами, бо тоді легше їм вполювати чоловіка, як чотироножне звіря.

Кожний континент має свою фавну. В Індіях нема жираф, в Африці нема медведів, а колібрів можна зустрінути тільки в Новому Світі. В Африці нема вже диких верблюдів. Всіх освоїли бедуїни. І двогорбового верблюда виперла цивілізація з Туркестану. Тепер можна його побачити на волі тільки в далеких закутинах Азії.

Останні бастіони звіринного світу це пустиня Гобі, праліси Африки, Сагара, Гімаляї й Тибет та тропікальні пущі полудневої Америки. Але правдивим раєм диких звірів є країни довкола північного бігуна. На засніжених зимою і на весну, а зелених у літі преріях живе около 10 міліонів реніферів, кілька тисяч медведів, вовків та інших, менших тварин.

ЧИ ТВАРИНИ ХОРУЮТЬ.

Природа є для тварин дуже милосерна. Недуги та епідемії дуже рідко відвідують пущі. Єдиним звірем, що постійно терпить від галапасів є носоріг. Галапаси влазять йому навіть до очей. Тому носоріг є майже сліпий, дуже дражливий — і супроти кожного неприязний. Агонія звірів легка. Коли чують, що зближається їх кінець, ідуть в якесь означене місце й там гинуть.

Агонія старих звірів триває не більше, як годину. Старі птахи, що не мають сили втриматися на галузі, вишукують собі звичайно дупло, а тигри й медведі ховаються до печері — й там гинуть.

ЦВИНТАРИЩА ЗВІРІВ.

В Індіях і в Африці оповідають богато легенд про місце останнього, вічного спочинку слонів.

Ані один мисливий ніколи не зустрів трупа слона. Тому останні хвилини та смерть того могутнього звіра є окружені авреолею таємниці.

Знаємо, що малі хрущі-грабарі можуть дуже скоро закопати в землю тіла мертвих птахів. Але птах, це не слон.

Дехто думає, що цвинтарищем слонів є дна великих рік. Слоні люблять купатися і дуже радо ванурюються в мулі. Можливе, що підчас купелі, коли надходить остання година, слон нагло тратить силу й не може вийти на беріг. Але і в мулі рік ніхто не найшов трупа слона.

Зате деколи можна зустрінути печеру, повну кісток звірів, що давно згинули й тіл, що шойно починають розкладатися. Це є цвинтарище тварин для даної околиці.

ЖЕРТВИ ДИКИХ ЗВІРІВ.

Єдиним краєм, що провадить статистику забитих дикими звірями людей є Індії. За один рік дикі звірі усмертили 3000 людей. Найбільше людей забили пантери й вужі, всього кількох схопили крокодилі.

Чоловік забив за один рік яких 1.500 тигрів, 5.100 леопардів і пантер, 2.300 медведів та понад 85.000 отруйних вужів. Цікаве, що людина й дикий звір відчуває однакову ненависть до вужів — і нищить їх, як тільки може. А проте на земній кулі живе тепер міліони тих шкідливих створінь.

Число великих звірів зменшується з кожним днем, бо цивілізація має щораз-то менше диких просторів, де вони можуть жити свобідно.

В останніх часах прихильники звірят, вчені і промисловці починають створювати штучні заповідники, щоб розмножувати породи звірят, які природно вигибають.

Гемороїди

спричинюють але самопочування тощо. Треба конечно усунути ці дошкульні терпіння. При гемороїдах вживати

Anusol
„Goedecke"

ДІСТАТИ МОЖНА В АПТИКАХ.
12 чопків зол. 5.— 6 чопків зол. 3.—

1001 ДОСЛІДІВ.

Тяжко навіть обрахувати, кілько найріжнородніших дослідів перевели на тих пожиточних, хоча для пересічної людини не дуже то милих, звірятках. Лікарі досліджували на них вплив перевтоми на половий гін, защіплювали ім туберкульозу, сифіліс, проказу, і обсервували хід тих хвороб. Головно дуже добрі були висліди при дослідах впливу ріжної поживи на кормовий провід щура, що дуже подібно відживляється як людина. Головно наука про вітаміни завдячує щурам дуже багато. Досліди переводили в той спосіб, що одній частині щурів давали в поживі всі вітаміни, другій тільки частинно, а третій поживу зовсім без вітамін. По деякім часі щурів вбивали і важили та міряли кожний орган тіла і кожну кісточку.

30 РАЗІВ СКОРІШЕ НІЖ ЛЮДИНА.

Для наукових дослідів має також велику вагу ріжниця в довжині життя людини і щура. Життя щура в лабораторії треває коротко, бо 3 роки. По 22—23 днях вагітности самичка видає на світ молоді, що є голі і сліпі, і мають короткі хвостики та ледви зазначені кінцівки. Хоч вони нужденні то заедно пищать і ссуть, і безнастанно ніби шукають за чимось, а цим, як каже американський дослідник Г. Робінсон, дуже пригадують людину. Наперед відкриються очі в самичок; в десятім дні життя щурики вже добре бігають, а по 25 днях вони вже цілком самостійні. Білі щурі живуть пересічно 3 роки, який то вік відповідає 90 рокам у людини. З того видно, що щур розвивається 30 разів скоріше ніж людина, а в часі трьох людських поколінь маємо перегляд 90 щурячих поколінь, що відповідалоб у людей коло 3.100 рокам, коли рахувати 3 людські покоління на одне століття. Тому зрозуміло, яке велитенське значіння мають досліди над дідичністю ріжних прикмет чи хвороб у щурів, що дають змогу двом-трьом поколінням дослідників прослідити 90 поколінь щурів!

Знана є плодючість щурів, що перейшла вже в приповідку. Здорова самичка родить звичайно 10 раз підчас свого життя; в той спосіб з одної пари норвежських щурів по 5 роках моглоб теоретично повстати 15 міліонів потомства.

1 ДВІСТІПЯТЬДЕСЯТА ЛЮДИНИ.

Пересічна вага дорослого щура рівняється 1/250 ваги людини. Це має значіння при означуванні лікувальних давок усяких нових ліків, лікувальних сироваток і отрут. Лікарі випробовують їх наперед на щурах, щоб устійнити найбільшу давку для людини. Богато визначних ліків випробувано наперед на щурах як нпр. морфіна, манган, вітаміни, гормони та ін.

Щурі інакше поводяться на волі і в лабораторійних умовинах життя. В дикім стані вони є великими шкідниками; як обрахували дослідники — в самій пів. Америці роблять вони річно шкоди на 5 міл. долярів. Зате щурі годовані в лабораторіях дуже легко освоюються і перестають боятися людини. Їх можна гласкати, вони люблять бавитися і привязуються до людського товариства. Щурі люблять також музику, яка впливає на них приємно, що проявляється в них характеристичним члапанням зубів.

Як видно з цього, білі норвеські щурі є справжніми, хоча мимовільними добродіями людини, і багато людей напевно не знає, що часто завдячує своє здоровля і рятунок в хворобі цим білим гризунам з червоними очками.

ФОТО апарати і приладдя поручає відома зі солідної обслуги фірма

Інж. А. Шарф
ЛЬВІВ, УЛ. СИКСТУСЬКА 2.

Людина, щур і медицина.

Безупинні наукові досліди, що їх перепроваджує медицина над впливом ріжних чинників на здоровля та хворобу людини, не можна собі уявити без експериментів над тваринами. Заки в клініці чи в шпиталі відважаться лікарі подати недужому якийсь лік чи перевести на ньому якусь нову методу лікування, мусять її випробувати на тваринах, головно тих, що прикметами свого організму податні до організму людини. Зпоміж тих тварин на першім місці стоїть щур, якого саме так ненавидить людина: він найбільш подібний з усіх тварин до людини.

ЛЮДИНА І ЩУР.

Подібність між людиною і щуром є дуже велика і обіймає ріжні ділянки їх тілесного життя. Передовсім людина і щур це єдині правдиві усежерні, бо вони їдять усе: мясо, збіжжя, овочі, яйця, горіхи, рибу, а в конечній потребі один другого. Далі людина і щур мають дуже подібну систему травління і нервову; також часто хворують на такі самі хороби, нпр. оба є вражливі на пістряка (рака). Людина і щур можуть жити в кожнім кліматі, від рівника до бігуна, чого не потрапилоб ніяке інше створіння. Як каже німецький учений Цінсер, щур і людина подібні також своїм відношенням до інших тварин, які не тільки не мають з них ніякої користи, але ще й падуть їх жертвою при всякій нагоді.

Ці прикмети щура вже давно, бо яких 25 літ тому спонукали вчених використати щурів для всяких дослідів. В Анатомічно-біольоґічнім інституті у Пенсильванії в Півн. Америці існують спеціяльні будинки, збудовані зі сталі і бетону, де годують спеціяльну породу щура, вільного від усяких хвороб. Це білі норвеські щурі, знані в медичних інститутах під лат. назвою „мус норвеґікус альбінус". Вони дихають спеціяльно фільтрованим і стерилізованим повітрям, а ніхто не має до них доступу, щоб не заволікти до них якогось закаження. Такі ідеально здорові та вільні від хочби найнезначніших недуг щурі показалися ліпшими для лікарських дослідів, ніж інші вживані звірята як морські свинки, пси, малпи і крілики. Вони доволі дорогі, бо сто штук коштує льоко Філядельфія 45 долярів. Всеж згаданий інститут робить золоті інтереси, бо всі наукові інститути з усіх-усюдів замовляють для своїх дослідів ці щурі.

ВСІМ ВІДБОРЦЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ
ВЕСЕЛОГО І ЩАСЛИВОГО
Христос Воскресе
БАЖАЄ ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„Фортуна Нова"

Сторінка без політики.

З історії окуля́рів.

Окуляри винайдено у другій половині XIII. ст. в північній Італії. Але аж при кінці XV. в. почали вони поширюватися в Європі.

Найдавніші окуляри були призначені до читання й вони мали випуклі шкла, грубу залізну оправу, над носом були злучені нютом, звідти і їх дійна назва: нютовані окуляри. Нанісник тих окулярів був твердий, коликувато зігнений і треба було їх придержувати на носі рукою, або держати голову непорушно, щоб вони не впали з носа. Нютовані окуляри характеристичні для середніх віків. Лиш кілька таких примірників збереглося досі в Європі. Їх образ стрічаємо часто на деревориті, штихах, образах напр. на дереворіті твору „Пускулом музіце" Севастіяна з Фельштина, видрукованого у Кракові в 1520 р.

В XIV. ст. почали виробляти окуляри з луковатим наносником, отже вигляд окулярів не дуже змінився. Ті луковаті окуляри трималися на носі трохи краще, але їх теж треба було придержувати рукою, щоб вони не спадали з носа. Луковаті окуляри уживали в XVI. і XVII. ст.

XVIII. ст., особливо його друга половина, приносить нам вже більшу ріжнородність у формі окулярів. Маємо в тих часах вже вилковаті окуляри, в оправі й без оправи. Їх носили не тільки з потреби, але й для моди. Вилки держали в руці нижче носа і вони обнімали ніс своїми раменами. Вилковаті окуляри характеристичні для XVIII. ст., хоч уживали їх в тій формі ще й в першій половині XIX. ст.

З кінцем XVIII. ст. входять в ужиття поодинокі шкла в оправі, на довгій ручці, що їх тримали перед очима рукою, звідсіля їх назва „манокль" (у нас утерлася хибна назва „монокль"). В захованих з того часу манокля бачимо нераз звичайне, плоске шкло, бо носили їх для моди.

При кінці XVIII. ст. появляються вже окуляри з бічними раменами, отже вже справжні сьогоднішні окуляри. Це вже був великий поступ. Ці окуляри були куди вигідніші, держалися зовсім добре перед очима. Щоб дійти до такого простого винаходу — на це треба було аж цілих пять віків.

В XIX. ст. почали виробляти окуляри з подвійними раменами, зверненими до середини, т. зв. вискові окуляри, бо вони держалися на носі, натискаючи дещо на щоки. З початком XIX. ст. уживали теж т. зв. витягаючих окулярів, значить з раменами витягненими до заду, але щоб вони лїпше трималися на носі, завязували їх позаду голови нитков. Таким чином турбувалися люди над тим, якби удосконалити окуляри, аж врешті прийшла думка, щоби зладити окуляри з подвійними раменами на завісах, загненими поза вуха. В той спосіб осягнули люди бодай певність, що окуляри будуть добре держатися на носі. Відтак прийшли окуляри з раменами просто загненими поза вуха. Це були звичайні дротяні окуляри, що їх вироблювано найчастіше з раменами зігнутими поза вуха.

Льорнетки мужеські й жіночі, з малими, овальними шклами, спершу з одним шклом, пізніше таким, що відскакує, датуються від 1830. р. Вони характеристичні для бідермаєрівських часів, але й сьогодні можна їх стрінути. Особливо жіночі складані льорнетки, відзначалися гарними копертами з перлової маси, зі золота, срібла, позолочуваного мосяжу й викладані шільдкретом, зі слонової кости — всі незвичайно мистецько виконані. Шкла в них були малі, овальні або прямокутні.

Трохи пізніше ввійшли в ужиття манокля. З 1840. р. походять т. зв. манокля віденця Вальдштайна, цілі зроблені з одного куска шкла, прямокутної або округлої форми. Для військових, щоб вони могли ними користуватися підчас їзди на коні, придумала манокль зі шрубкою на завісах і двома кружечками до прикручування до дашка шапки. Такий манокль можна було на випадок потреби насувати на око, або відсувати під дашок шапки.

В XIX. в. починають появляти т. зв. цвікери. Цвікери мають пружиновий наносник, який стискає ніс і добре притримує цвікер на носі. Вигляд цвікера подібний до окулярів з XVI. в., тільки замість твердого луку над носом цвікери мають пружинку.

Тепер ввійшли в моду великі, круглі шкла. Отже ми вернулися до величини й вигляду до найстаршого типу окулярів, бо саме в середньовіччі уживали при окулярах великі круглі шкла.

Очевидно, окуляри від давна увійшли в літературу — в Європі і теж у нас. Пригадатиб тільки співомовки С. Руданського про окуляри. Відомі теж окуляри в народній словесности. Відома анекдота про мужика, який заплатив податок і відтак його візвали щераз платити. Мужик приніс до податкового уряду квіт і ним виказувався, що податок вже заплачений. Урядовець твердив, що податок таки незаплачений. Коли мужик проти цього сильно протестував, урядовець натягнув окуляри на ніс, прочитав квіт і признав, що податок заплачений. Тоді урадуваний мужик каже:

— А дай Боже здоровля цим другим очам, а ті перші, щоб повилазили!

Хто не скористав — може ще користати з надзвичайної нагоди
дешевого закупу ШОВКІВ, ВОВНИ, ЛІТНІХ ТОВАРІВ і великого вибору РЕШТОК всяких родів — у найдешевшім джерелі

Галицький Маґазин Новин, Галицька 15.

який уладжує т. зв.

„Дешевий ярмарок"

цих матеріялів, куплених казково дешево при ліквідації великої фабрики в Лодзі

для **орієнтації** наші ревеляційно низькі ціни:

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцінній ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

МОНГОЛЬ в десен. — давна ціна зол. 2.— тепер 1.50
МОНГОЛЬ гладкий — давна ціна зол. 2.50 тепер 1.50
МОНГОЛЬ на блюзки — дав. ціна зол. 3.— тепер 1.50
ТАФТА шкільна — давна ціна зол. 3.— тепер 1.50

в одноцінній ціні ТІЛЬКИ зол. 1.75 м.

КРЕП мат в дес. д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
КРЕП мат гладкий д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75
ШОВК на блюзки д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.75
МОНГОЛЬ на підшев. д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.75

РЕКЛЯМОВІ ВОВНИ

в одноцінній ціні ТІЛЬКИ зол. 1.50 м.

ВОВНА шкільна д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА деценева д. ціна зол. 3.50 тепер зол. 1.50
ВОВНА „ПЕРІТО" д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50
ВОВНА на чундурки д. ціна зол. 3.— тепер зол. 1.50

в одноцінній ціні ТІЛЬКИ зол. 2.— м.

ВОВНА шкільна „Пряма" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ВОВНА „АНГОРА" д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—
ШЕВІОТ англ. д. ціна зол. 3.75 т. зол. 2.—
ВОВНА з шовком д. ціна зол. 3.50 т. зол. 2.—

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцінній ціні ТІЛЬКИ 70 сот. м.

ПЕРКАЛЬ до прашки д. ціна зол. 1.— тепер 70 сот.
КРЕПОН до прашки д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
БАТІСТ в десені д. ціна зол. 1.20 тепер 70 сот.
ЕПОНЖ д. ціна зол. 1.25 тепер 70 сот.

в одноцінній ціні ТІЛЬКИ 90 сот. м.

ШОВКІ до прашки д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
ПАНАМА в десені д. ціна зол. 1.45 тепер 90 сот.
ЕПОНЖ шкільний д. ціна зол. 1.50 тепер 90 сот.
ЕПОНЖ в дес. „Прима" д. ціна зол. 1.60 тепер 90 сот.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" додаємо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЕТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

ВСІМ СВОЇМ ШАНОВНИМ КЛІЄНТАМ бажаємо ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Галицький Маґазин Новин - Львів, Галицька 15

Із срібного екрану.

„БАРОНЕССА И КАМЕРДИНЕР".

Нова фільма Аннабелі й Віліяма Повела.

„Баронесса й камердинер" — це фільмова переробка мадярської пєси на підставі відомої французької трагедії „Руї Бляз". Тема пєси дуже дотепна і бавить глядача, не викликуючи в ньому несмаку. Автор не хотів обмежуватися виключно до політичної і соціяльної сатири й дав своїй пєсі легкий водевільний тон і таким чином пєса ні на мент нескучна. Зміст фільми такий:

Іван Йорок служить як камердинер у родині Сандора, як служив його батько і його дід. Голова родини Сандор є премієром та одночасно лідером консервативної партії. Іван Йорок привязаний до свого пана як до рідного батька, граф теж не може обійтися без Івана, який вмів відгадувати всі забаганки свого пана. Життя Івана Йорока було би пішло звичайним буденним шляхом, якби не політика. Йорок був соціялістом і партія виставила його кандидатуру при парляментарних виборах. Правда, Йорок просив виставити його аж на шестім місці в окрузі, в якій соціялісти могли сподіватися найбільше трьох мандатів, бо він зовсім не має охоти стати послом і змінити спокійний хід свого життя. Та доля „закпила" собі з камердинера: соціялісти здобули перемогу, якої самі не сподівалися і Йорок увійшов до парляменту.

Досі все було якнайкраще. Тепер починається мішанина й реальне життя переплутується з оперетковим. Йорокові важко розставатися з родиною, яку він полюбив, одночасно хотів залишитися послом, виконувати свої буденні обовязки. І новий посол опозиції залишається на службі в премієра: раню він голить його, одягає і відвозить до парляменту — опісля сам сідає на лавках опозиції і кидає громи на уряд та на премієра.

На такій складній мережі дотепний сценарист може творити незвичайні ефекти. Нпр. безмежно весела сцена, коли Іван Йорок в менті найпалкішої своєї промови запримічує, що премієрові розстібнулася підвязка. В душі Йорока бореться слуга з трибуном і Йорок намагається погодити оба ці голоси.

— Пане премієре міністрів! — говорить він, витягнувши гріяно руку в напрямі графа Сандора. — Пане премієре! Перестерігаю вас, ви стратите всю підтримку!

Посли опозиції уладили своєму лідерові ентузіястичну овацію, одначе премієр відчув у голосі Йорока якусь тільки йому зрозумілу нотку і він інстинктовно дивиться в тому менті в долину: справді „підтримка" сповзала вниз.

Граф Сандор має дочку, баронесу Масай. Вона спершу ненавиділа камердинера, який став послом. Напади Івана на премієра її сильно хвилюють та батько навчений віком та досвідом переконує, що все те дрібниці без значіння і що воно далеке від особистого життя і правди. І згодом ненависть перероджується в любов.

Ролю Івана Йорока знаменито грає Віліям Повел. Його партнерка Аннабеля перший раз грає в американській фільмі більшу комедійну ролю і зі свого важкого завдання вийшла зовсім успішно. Ролю графа грає Генрі Стефензон, придуркувату графиню його жінку — Елєн Весслей. Ця фільма викликує на салі вибухи гомеричного сміху.

ВЕСЕЛЕ.

ТРИ ЧЕСНІ ЖІНКИ.

Маркіз Гренайл був відомий на дворі англійської королевої Єлисавети зі своїх дотепів. Одного разу питає його королева, що він думає про жінки?

— Не багато доброго — відповідає маркіз — бо на світі є тільки три чесні жінки.

— Котрі? — питає королева з усміхом. Цілий двір занімів в ожиданні відповіди. Маркіз уклонився перед королевою і відповів:

— Ваша високосте — Найясніша Пані є першою чесною жінкою, друга — це моя дружина, а третьої не хочу назвати, щоб кожна могла вірити що саме вона ця третя!

КІНО МАРУСЕНЬКА

ШЕРЛІ ТЕМПЛЬ!

це прізвище вистане, щоб подивлятп П у фільмі

„ЛИЧЕНЬКО"

чудові мельодії — чар танцю — прегарні сцени — крім цього колірова гротеска

Під Великдень.

Проминули непривітні зимові дні, що важким тягарем давили нас, як лиха доля людину. Уступили перед промінями животворного сонця. І в людину вступає тепло, що новою надією огортає душу. Таємний голос шепче: під теплом нашої свідомости й волі минеться тягар буднів, розвіються хмари і настане довгий, ясний, погідний день.

Так, Великий День; Воскресення. Памятка Найбільшої Містерії. Те, що було призначене на загладу, воскресло у славі.

Воскрес споневіряний Син Божий та Його Слово. Поширилась Його Воля та Його Правда.

І ладиться людина на той час: бажає відріжнити ці памятні дні від решти буднів. Ладьмося й ми; не тільки для себе, для своєї рідні, але й інших, що потребують духового чи матеріяльного скріплення. Памятаймо при цій нагоді на ту молодь, що їй патронує Рідна Школа! Даймо їй змогу пізнати наш світлий Ідеал, найти шлях до нього, а то й зазнати його весняної, воскресної сили.

Тому використаймо одержанний дозвіл і „чистим серцем нелукавим" даймо самі для Рідної Школи більше, як звичайно та інших спонукаймо до того. Це для добра наростаючого покоління.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Головна Управа Рідної Школи

Вісти зі світа.

ПЕРЕГОВОРИ У СПРАВІ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ І ЛИТВОЮ.

На днях знову почнуться переговори між Польщею і Литвою у справі наладнання залізничої та автобусової комунікації. Залізничі вози будуть вимінювати у Євю та в Ляндратові.

ПОЛЬСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В АЛЬБАНІЇ.

Альбанський уряд погодився на те, щоби польський посол в Атенах Шварцбург-Гінтер став представником Польщі і на Альбанію; він і дальше буде мешкати в Атенах.

КРІМ ВІДСОТКІВ ПРЕМІЮ ЗА ОЩАДНІСТЬ

дає Вам Кооперативний Банк

„ДНІСТЕР"

у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50

за вкладки на ПРЕМІЙНІ КНИЖЕЧКИ.

Складаючи щомісячно впродовж року щонайменше зол. 5.— на премійну книжечку, можете одержати крім відсотків ще й нагороду за ощадність у висоті 25 до 100 золотих.

1500 ПОЛІТИЧНИХ АРЕШТУВАНЬ У РУМУНІЇ.

У звязку з акцією проти „Залізної Гвардії" переведено у Букарешті велику облаву, підчас якої арештовано коло 1500 осіб. Спеціяльна комісія розглядає документи, найдені підчас ревізії у членів „Залізної гвардії".

Закон про втрату громадянства.

Румунський король видав декрет, на основі якого уряд може відібрати громадянство особам, що перебувають за кордоном і шкодять Румунії, наражують її опінію, або не є їй вірні; судові органи зліквідують їхнє майно.

Чистка в судівництві.

На основі декрету про реорганізацію судівництва спенсіоновано від 1. травня коло 90-ох суддів.

Румунський король хорий.

Лікарський бюлетин стверджує, що румунський король захорів на легку грипу.

Румунський гимн у театрах.

Появився розпорядок, що наказує, щоби після представлення у всіх приватних театрах всі артисти співали румунський гимн.

УРОДИНИ ГІТЛЄРА.

У цілій великій Німеччині святкували уродини Гітлєра. У Відні відбулася велика військова парада, до Леобнінг, де похоронені Гітлерові родичі, зїхалося 15.000 гітлерівців. У тирольських громадах, які віддали 100% голосів за аншлюсом, посаджено дуби в честь Гітлєра, на альпейських вершках розпалено ватри у формі свастики.

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗАНЯЛИ ДОЛИНУ АРАНУ.

Еспанська національна головна кватира повідомляє, що її війська заняли цілу долину Аран аж по французький кордон, до провалів Пон дю Руа і Портійон. На кордоні мають національні прапори; перші відділи привитались з французькою прикордонною сторожею.

БРИТІЙСЬКИЙ ЛЬОРД АДМІРАЛІЦІЇ В ПАРИЖІ.

Французький міністр маринарки приняв на сніданку першого льорда адміралїції Дафа Купера і були також присутні франц. міністри Далядіє і Шамбр. Візита Дафа Купера, дарма, що неофіційна, вважається одним із проявів англьо-французької військової співпраці.

ЗАВЗЯТІ БОЇ ПІД ЛІНСІ.

На фронті Сунчав ідуть дальше завзяті китайсько-японські бої, зокрема коло міста Лінгі, де з обох боків зосереджено разом коло 100.000 вояків. Японці дістали ловажну підмогу в літаках; 30 японських літаків бомбардувало цілий день Лінгі.

У Золочеві.

Польська преса подає:

В середу, 20-го квітня п. р. відбувся в Золочеві похорон поліційного агента Яна Бісеніка, якого застрілив невідомий справник в часі ревізії у кравця Павла Купчика. У хвилині, коли похоронний похід звертав з вулиці Собіського на вул. Колійову, частина учасників похорону відірвалася від походу та вибила шиби в українських крамницях та установах.

ІНТЕРВЕНЦІЇ У СПРАВІ ЗОЛОЧІВСЬКИХ ПОДІЙ.

У справі останніх подій у Золочеві інтервенювали дня 21-го квітня п. р. у тернопільського воєводи і тернопільського начальника безпеки заступник голови УПР пос. Володимир Целевич і головний секретар УНДО д-р Франц Свістель. Воєвода заявив, що видав уже у цій справі найрішучіші зарядження.

Довідуємося теж, що 21-го ц. м. рано виїхав до Золочева пос. В. Кузьмович, який на місці оглянув пошкодовані українські установи та відбув довшу нараду з представниками 19 українських установ Золочева. У висліді вислав довшого листа до премієра як до міністра внутр. справ, де подав докладно увесь хід подій і поставив іменем пошкодованих відповідні домагання.

Всім моїм Вп. Клієнтам

теперішнім і майбутнім бажаю

Веселих та Щасливих Свят

Заразом повідомляю, що від 1-го травня переношу кравецьку роботню до нового льокалю при вул. Костюшка 1 а. АНДРІЙ ДУФАНЕЦЬ.

Важний відтинок фронту.

У відомій акції проти українського дорібку обєднюються по протилежній стороні всі сили. У тій справі виступають там усі одностайно і то на всіх ділянках. Відповідний дух повіяв від якогось часу і там, де ще тому два-три роки не давалося це відчувати. Наприклад, чужі фінансові установи перестали — майже зправила — уділяти українцям кредиту. Тим українцям, які досі вкладали в чужих чи не вдесятеро більше ощадностевого капіталу, як у своїх установах! Дістати тепер українцеві в чужій інституції кредит — річ майже виключена. Навіть своєму щадникові і навіть з фонду на розбудову міст не уділяють нині кредиту, коли петент має — греко-католицьку метрику! Яка рада на таку „кредитову політику"? Єдина рада — пригадати собі гасло „Свій до свого!" і поширити його на рідні щадничо-кредитові установи, рідні банки — і тільки в них щадити! Тоді і в справах кредту не будемо примушені звертатися до чужих, бо обслужать нас наші банки, які досі не могли удільовати кредитів усім (головно тим, що в них не щадили), з тої простої причини, що не мали на це фондів. Тоді ніхто не зазнає розчарування в чужих, де щадив, і в своїх, де не щадив бо ставши щадником у своїй установі певно знайде там у потребі й кредит. Тэ не тільки для кредиту щадимо у своїх установах! Щадити у своїх і так причинятися до скріплення загально-національного добробуту — це засаднича повинність кожного свідомого громадянина. Щадити у своїх — це одна з важних ділянок національної консолідації, про яку тепер так багато говориться і яку мусимо протиставити консолідації по протилежнім боці, в добре зрозумілому інтересі загалу і кожного з нас окремо. (Ю.).

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

ВЕСЕЛИХ І РАДІСНИХ СВЯТ

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

пересилає всім своїм Покупцям

„МАНУФАКТУРА"

Е. Ф. БОРИС І С-КА ПЕРЕМИШЛЬ.

SAMODZIAŁY LESZCZKÓW

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

Даймо дар на „писанку" Рідної Школи.

Кожний українець, кожна українка, кожне українське товариство й підприємство нехай вложить великодний дар на „писанку" Рідній Школі. З огляду на те, що цього року не було дозволу на прилюдну збірку з нагоди Різдва, треба, щоб великодня збірка була дійсно всенародня й обильна та дала Рідній Школі матеріяльну підмогу, гідну Великої Української Нації.

Приходи з усіх свячених, театральних вистав, концертів, забав та всяких інших улаштувань у часі Великодня до Вознесення припадають також на дар Рідній Школі.

Головна Управа Рідної Школи.

КІНО КОПЕРНИК

НАЙКРАЩА СВЯТОЧНА ФІЛЬМА!

ІНСТИТУТКА

із зіркою зірок Д. ДАРВІН і Герберт Маршал

найновіша капітальна муз. комедія — казкова фільма — перлина світової продукції — прегарна музика-чудові премилі пісеньки.

КІНО КОПЕРНИК

Христос Воскрес!

Ударять радісно великодні дзвони і сповістять, що воскрес Христос, воскресла Правда поміж нами!

І при святочному столі станемо христосуватись у рідні, ділитися свячоним та радіти Обновою духа й життя. А щоб належно ушанувати всю гарну здорову українську традицію, занехаємо, як негідний свідомих українців, звичай сквернити світлі святочні дні вживанням алькоголю і никотини, тих ворожих отрут, що найбільш українському народові нанесли шкоди і ними є символами рабства.

Повна здержаність від алькоголю й тютюну, як мала жертва для добра народу, виробить в українця непохитний характер і сильну волю у постанові: перетривати всі нинішні негоди та жертвенною службою для ідеї торувати шлях Відродженню Української Нації.

Всі святкуємо без алькоголю!
Веселих і Щасливих Свят!

ГОЛОВНА РАДА УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО І ПРОТИНИКОТИННОГО Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ":

М-р Микола Ценко. **Ярослав Дзиндра.**

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР ПЯТНИЦЯ 22. IV. — СУБОТА 23. IV.

ТІЛЬКИ 2 ВИСТУПИ 2 ТІЛЬКИ

Польського Репрезентаційного Балєту

В ГОДИНІ 8. ВВЕЧІР ПОДРОБИЦІ В АФІШАХ.

Міська Комунальна Каса Ощадности.

На засіданні Ради Каси, яке відбулося 6. квітня ц. р. під проводом Президента Міста д-ра Станислава Островського, прийняли до відома і затвердили представлене Дирекцією Каси звідомлення з її діяльности і рахункове замкнення за рік 1937.

У світлі цифр, які подає звідомлення Дирекції за 25 літ діяльности цієї популярної серед населення Львова ощадностевої установи — рік 1937 став дальшим великим поступом на шляху розвитку Каси. Поданий у білянсі Каси за рік 1937 приріст вкладів у сумі поверх 7.5 мілона зол. свідчить прочисто про те, що при розмірно ще невеликій поправі кониюнктури — запрацьований в часі 25 літнього істнування Каси капітал довіря львівського населення до своєї ощадностевої установи — звязує постійно населення міста з Касою. Оперте на це довіря широких кол населення Львова — Каса може спокійно дивитися в майбутнє.

З кінцем 1937. року стан вкладів дав зол. 56.137.363.32 на 116074 вкладкових книжечках, отже порівнюючи з минулим роком прибуло 7710 ощадностевих книжечок на суму зол. 7,565.682.85. Коли при тім візьмемо на увагу льокати на рахунках чекових і біжучих у загальній сумі зол. 5,931.768.96, то загальний стан вкладів в Касі осягнув при кінці року 1937 суму зол. 62,069.132.28.

У звітовім році полагоджено у відділі ощадностевих вкладів 357.271 клієнтів, тобто пересічно 1.191 денно. Дописані відсотки в цім році дали суму зол. 2,313.735.96.

Впарі з розвитком Централі зростала постійно і діяльність міських відділів Каси, про що свідчить стан їхніх вкладів, який у дні 31. грудня 1937 був такий:

Відділ І. при вул. Городецькій ч. 60 — зол. 5,476.543.01 на 16886 вкл. кн.

Відділ II. при вул. Жовківській 75, — зол. 2,642.500.07 на 8606 вкл. кн.

Коли ж йде про діяльність кредитову Каси, у відділі гіпотечних позичок довгоречинцевих утримався рівень більш-менш з минулого року і їхній стан був: 841 позичок на суму зол. 17.163.047.96. Брак дещо живішої діяльности в цім відділі треба пояснювати обережною фінансовою політикою, яка мусить утримати властиве відношення довгоречинцевих кредитів до оборотових засобів, якими розпоряджає установа.

Брак відповідного векслевого матеріялу на ринку, який після економічної кризи ще не вернувся до рівноваги, загальмував розбудову векслевого обороту, тимто і стан векслевого портфелю лишився на рівні минулого року і рівнявся 9945 векслям на суму зол. 8,834.563.90. В часі року зесконтовано 42254 векслів на загальну суму зол. 29,957.962.85.

В листопаді 1937 року закінчено віддовженеву акцію для хліборобства, яка врешті обняла 889 договорів на Акцептаційний Банк на суму зол. 3,432.871 і 9 добровільних договорів на суму зол. 246.453.74.

Окремий кредитовий відділ Каси творить Міське Заставне Заведення, з якого послуг у формі дрібних позичок радо користають широкі кола львівського населення, головно незаможнього, з уваги на те, що Заведення є найдешевшою цього типу установою на ринку, бо бере на опроцентування своїх позичок від 14 до 15 прц. у річнім відношенні, тобто багато нижче норми 18.5 прц. у річнім відношенні, яке дозволяє закон.

В дні 31. грудня 1937. мало Заведення 34.980 заставів, обтяжених зачетами на зол. 2,198.412.75. Загальний касовий оборот Заведення осягнув в році суму зол. 24,192.495.64, а пересічна висота позички дала зол. 64.

Згідно з рішенням Ради Каси розділ чистого зиску за рік 1937 в сумі зол. 163.953.95 переведено згідно з приписами розпорядку Президента Річпосполитої з дня 29. падолиста 1934. р., переливаючи до запасового фонду Каси зол. 139.360.86. Завдяки цьому власні фонди Каси, які призначені на забезпеку вкладів — тепер виказують суму зол. 6,330.000.

—o—

НА ДОГІДНІ СПЛАТИ вбирається кожний **дешево** в магазин. конфекції мужеської і жіночої **Д. Шранца**

Плащі імпреґновані — жіночі, мужеські і хлопячі, в великім виборі.

ЛЬВІВ, Трибунальська 4

НОВИНКИ.

— З НАГОДИ СВІТЛОГО СВЯТА ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО ПЕРЕСИЛАЄМО ВСІМ НАШИМ СПІВРОБІТНИКАМ, ДОПИСУВАЧАМ, ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ ТА ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ.

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, Коперника 42 а, тел. 272-18. „DISTINCTION" дає нежні косм. поради, працює новочасними методами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Повідомляємо**, що з днем 22. ц. м. переносимо нашу **крамницю з мясарськими виробами** з вул. Замарстинівської ч. 36 на вул. св. Софії ч. 8 і там зможуть вже мешканці цеї дільниці полагодити свої передсвяточні язкупи. — **„Центросоюз".** 1—3

Що писало „Діло" 50 років тому.

ВЕЛИКДЕНЬ.

В 1888-му році наш Великдень припадав на 6-го травня (24. квітня). „Діло" видало тоді нормальне число, в якому на першому місці вмістило такий святочний привіт:

Христосъ воскресе!

Тымъ радостнымъ окликомъ витаємо нинѣ цѣлу двацяти-милїонову Русь матѣрь нашу, придавлену злиднями, прибиту горемъ.

Всюды, де живе рускій народъ, чути лишь сумовиту тугу за кращою долею, за лучшою будучностею.

Всенародный сумъ залягає городы, села, ниавы, степы, горы широкои землѣ рускои.

Печаль, горе народне пекуть грудь, томлять душу кождого свѣдущого патріота.

Коли-жь уже скінчаться ти вѣнови томлячи днѣ печали, а настануть свѣтли днѣ радости всенароднои?

Воскресеніе Христа зъ-пѣдъ важкого каменя — будить въ душѣ кождого Русина радость и веселѣсть, напоює его надѣєю и вѣрою.

Якъ Христосъ-Спаситель, такъ и Русь наша свята — вдверже тяжкій камѣнь своихъ злиднѣвъ и воскресне въ просвѣтѣ и добробытѣ въ рѣдной своѣй хатѣ!

Надѣймось, вѣруймо!

Въ свѣтлый день Воскресенія Христа радуймось и веселѣмся! — одкиньмо печаль!

Христосъ воскресе!

НЕ ЗАБУДЬТЕ І НАС ЗВЕСЕЛИТИ...

У першій новинці цього святочного числа Редакція пише: „Всім Вп. нашим Читачам і їх Родинам бажаємо з цілого серця: Веселих і щасливих свят! — а при цьому просимо багатьох і на „Діло" не забувати і при великім Святі звеселити нашу Редакцію громадною присилкою залеглостей і передплат..."

Ч, 81. Неділя, 22 (10) квітня 1888.

„РУСИНИ СМИРНІ У СВОЇХ ДОМАГАННЯХ".

В дискусії над буджетом у віденському парляменті промовляв посол о. Озаркевич. Він боронив прав галицько-руського народу, які уряд ігнорує. „Русини смирні у своїх домаганнях, не облягають державної ради своїми петиціями і саме тому їх так сильно тиснуть. Але нарід всеж прийшов до пізнання, іде з поступом часу і починає уже боронитись перед гнетом. Сумний стан народу і мачушине відношення уряду до нього викликали невдоволення і нарід протестує проти такого виняткового відношення. Чути щораз виразніше голоси, що нинішній стан дальше тривати не може. Руські посли не можуть інакше робити, як по волі народу, тому мусітимуть заняти таке становище, яке відповідає бажанням і умовинам руського народу. Промовець апелює до уряду, щоб поводився справедливо і також руському народові дав рівноправність, забезпечену троновою промовою та основними державними законами".

„Діло" вмістило такий зміст промови посла о. Озаркевича, повідомляючи, що подасть в найближчому числі повний текст.

ОДИН З ПЕРШИХ ЕТАПІВ ВЕЛИКОЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Відомого панславіста Міллєра усунули з посади професора у петербурському університеті. Згідно з відомостями з Росії „Діло" пише про те: „При петербурському університеті було від багатьох літ літературне товариство, якого головою був Міллєр. Кажуть, що всі учасники заговору з дня 1-го ст. ст. марта 1887 р. на життя царя були членами того товариства, якого головою був Міллєр, а повішений студент Улянов (брат Леніна, прим. наша) був секретарем. Ця обставина була причиною, що Міллєра усунули з університету.

„АМЕРИКАНСЬКИЙ РЕАЛІЗМ".

У новинці під цим наголовком читаємо: „В театрі в Сан Франціско у Каліфорнії виставляють тепер драму п. н. „Грізна тайна", в якій кидають у воду геройку штуки. Щоб осягнути більший ефект виливають на сцену щовечора 2800 гектолітрів водки. Публика по кожній виставі бє брава, а чорний характер і примадонна вилазять з води, перемокнувши до нитки, щоб подякувати публиці за оплески".

— **З уваги на урочисте свято Великої Пятниці** видаємо вже сьогодні святочне число з датою неділі, 24-то квітня. Чергове число „Діла" появиться в середу з датою четверга, 28-го квітня ц. р.

— **Лиси**, пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Від Управи Живця Черче.** На численні запити у справі ричалтів Управа Живця подає до відома, що ричалт у першому сезоні (від 1. 5 до 20. 6.) зол. 130 до зол. 142 (II кл. і I. кл.) за повне тритижневе лікування разом з помешканням та утриманням. Зголошення можна полагоджувати письменно або з приїздом до Черча у канцелярії Управи. 867 1-3

— **Філія Союзу Українок у Львові** повідомляє, що продовження викладів **гігієнічного курсу** відбудеться в середу, 27. квітня в год. 19, а не, як було заповіджене — в пятницю. Звертається увагу всім курсанткам, щоб на курс **конечно прибули.** 905

— ВСІХ ВШ. АВТОРІВ, ЯКИХ СТАТТІ, ПРИЗНАЧЕНІ ДО ЦЬОГО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА, ДО НЬОГО НЕ ВВІЙШЛИ, — ПРОСИМО ВИБАЧИТИ. ЧЕРЕЗ НАДМІР МАТЕРІЯЛУ ТА ПЛАТНИХ АНОНСІВ МИ МУСІЛИБ В ОСТАННІЙ ХВИЛИНІ ПОШИРИТИ ЗГОРИ ПЕРЕДБАЧЕНИЙ РОЗМІР ЦЬОГО ЧИСЛА ГАЗЕТИ, ЩО БУЛОБ СПРИЧИНИЛО ТЕХНІЧНО-ДРУКАРСЬКІ ТРУДНОЩІ ТА ОПІЗНИЛО ЕКСПЕДИЦІЮ. ТОМУ МИ З ЖАЛЕМ РІШИЛИ ЗАЛИШИТИ ЧИМАЛО ЦІННОГО МАТЕРІЯЛУ — СТАТТІ І ФЕЙЛЄТОНИ — ТА ВИДРУКУВАТИ ЙОГО У ПЕРШИХ ПІСЛЯСВЯТОЧНИХ ЧИСЛАХ.

— **Перший весняний „Барвінковий Чайний Вечір"** відбудеться дня 30. квітня ц. р. в малій салі Лисенка для членів і запрошених гостей. Цікава програма, гагілки, національні танці — дансінг. Початок в год. 21-ій. 930

— **Чи любите кімнатні цвіти? А вмієте їх плекати?** Про те повчить вас книжка О. Бережницької-Будзової: „Цвіти, прикраса наших вікон і бальконів". Коштує 1 зол., з пересилкою 1.20 зол. Замовляти: „Нова Хата", Львів, вул. Ходкевича 9.

— **Першу нагороду на фотографічній виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці **Е-КОМП Львів, вул. Сикстуська 29.**

Шовки, вовни

на весняний сезон у великому виборі

поручає фірма **Адольф Авербах**

ЛЬВІВ, РИНОК 20, ТЕЛ. 207-54.

— **Довідуємося**, що 7. травня 1938, в суботу, Українське Гігієнічне Товариство у Львові уладжує в салях Поштовців при вул. Японській 9 ВЕЛИКИЙ РАВТ під протекторатом Їх Ексцеленцій, Високопреосвященного Митрополита Андрея графа Шептицького і Преосвященних Єпископів Івана Бучка і Никити Будки. До Почесного Комітету входить Голови усіх центральних культурних і економічних наших Товариств. Дохід на будову народніх санаторій.

Геліотерм Львів, Академічна 7 (Гмах Шпрехера) Тел. 290-00

Фабричний склад лікарських інструментів, меблів, апаратів рентгенівських і електромедичних. — Низькі ціни.

Догідні умовини платности! Контериси та фахова порада безплатно. ч. 902, 1—4

— **У Світлий Вівторок** 26. ц. м. почуємо з львівської радіостації пісні та оперові арії, що їх відспіває відомий наш співак Михайло Малюк-Мартіні. Крім того відомий наш скрипак Юрій Крих відограє твори Мейтуса — Варіяції на українську тему, Барвінський — Сумна пісня, Людкевич — Чабарашка, Лисенко — Гавот, Сомацетті — Пісня еспанська, Барток — Танок, Римський-Корсаков — Лет джміля. Audиції відбудуться від год. 13.45—14.30.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**

готові і на замовлення

простирала — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — капи — фіранки поручає

А. Петрушевський

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. (давніше коральницька)

Для П. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 7—10 Цінники задурно

ВІДГУКИ ДНЯ.

Гербата з оцтом.

Пригадую собі, малим хлопцем я забігав нераз до нашого „реентого". Він завсіди говорив, що духовенство повинно триматися купи і тому я вважав за відповідне приятелювати з його сином та відвідувати час до часу його хату. Бо тайна, про яку я хочу сказати, тільки в той спосіб могла дійти до мене, а далі видобутись на денне світло.

Було саме перед Великоднем у великодну суботу. На цвинтарі ладився перший акт Великодня — суботнішній вогонь. Мій приятель дяків Луць був мистець від розкладання вогню взагалі і тому я мусів з ним нарадитися щодо нинішньої ватри.

Луця десь не було і я рішив пождати на нього. Мене запросили в хату і там я довідався про тайну, якої напевне досі не знає наш Голинський, Тисяк, Руснак, чи Романовський а не знаю чи знав сам Карузо.

Коло стола сидів у камізельці пан реентій і попивав чай з горнятка.

— Може й ти напешся? — спитала мене дячиха.

— Дякую, я не голоден.

Пан реентій усміхнувся під вусом і млясnув губами:

— Да йому до такої гербати! Ще би закашлявся.

— Чого? — здивувався я. — Ніби я вже не пив?!

— Такої, сінку, ти напевно не пив... І не треба — сказав по хвилі. — Ти не заробляєш голосом.

— Ніби гербата на голос помагає?

— Звичайна не дуже. Але така, то надісне.

— А якаж вона?

Пан реентій зробив таємничу міну, трохи подумав, немов вагався, а врешті зрадив:

— Як долієш половину оцту, то горло настроїв як скрипку. Я все, коли маю більшу відправу, чи то на празник, чи на відпуст, на Різдво, чи на Великдень — завжди по гербату пів-на-пів з оцтом.

Треба признати, що справді помагало. Як наш реентій взяв „Ангел вопіяше", „Благообразний", чи вже само „Христос Воскрес", то ціла церква оберталася на мори. Так високо і так голосно не втяв жаден не то піддячий чи підпомагач, але навіть жаден дяк у цілім повіті. Слава його голосу ходила і по Підгірцях, де на відпусті була величезна конкуренція.

Спробував я й собі тієї голосової медицини. Але нічого з того не вийшло, бо тільки один одніський раз проковтнув трохи цього еліксіру. Горло пекло мене потім якби приску нівся, а з язика шкіра злізала.

— Видно, я ще за малий на те! — сказав я собі і рішив спробувати на старших.

Якось зараз по Великодні зрадив я дякову тайну піддячому і ще двом-трьом співакам з крилосів.

Показалося, що справді я ще за малий. Зате вони як одної неділі заспівали, то не тільки ціла церква, але сам пан реентій великим дивувався. Разом як один і так високо і так голосно брали, що радість була слухати.

Не знаю, чи старий дяк, колинебудь довідався про причину такої голосової зміни його помічників, але напевно цей геніяльний спосіб ще й нині практикують співаки в моїм селі.

Прийшов мені на думку той давний випадок і з нагоди Великодня і з нагоди нашої дійсности. Якби так, уже не кажу хори, дяки та діякони, але кажім — наші цивільні достойники спробували цього способу!?

Може справді заспівалиб так голосно, так високо і — головне — так разом, що здивувалиб усіх довкола.

Штука невелика і нескладна: гербата з оцтом пів-на-пів!

Галактіон Чіпка.

Е. ДУМИН Львів, Коперника 4.

Поручає на Свята новини жіночі й мужеські

Мужеські: Капелюхи, сорочки, краватки, рукавиці скарпитки

Жіночі: Панчохи, білля, рукавички, блюзочки, апашки

— **Великодні богослуження в церкві св. Юра у Львові.** В архикатедральній церкві Св. Юра почався цикль великодніх богослужень, які відправляє Кир Никита, бо Преосвященний Іван виїхав до Перемишля заступати недужих Преосвященних Йосафата й Івана. В четвер Кир Никита відправив Службу Божу Василія Великого, причому відбулася церемонія миття ніг. Мимоходом кажучи, у цій церемонії взяло участь тільки десять священників, замість, як це велить звичай, дванацять. Перемиський епископ, якого поїхав заступати Преосвященний Бучко, після операції перебуває в санаторії „Червоного Хреста" у Львові і приходить до здоровля.

— **З радія.** У львівському радіо 27. ц. м. год. 4. попол. буде співати п. Ортинська (Бандрівська Одарка).

— **Фортуна Нова** повідомляє Шановних Відборців Личаківської дільниці, що відкрила свою нову крамницю **при вул. Личаківській ч. 36.** 906

— **Воскресна Утреня в радіо.** В часі Воскресної Утрені, яку радіо передаватиме з Волоської церкви нічю з суботи на неділю, між 12-ою і 2-гою годиною, вірні матимуть змогу почути також воскресну проповідь Митрополита Андрея.

— **За побиття жидів.** Перед карним трибуналом окружного суду у Львові почався процес проти 6-ох б. членів „секції молодих Строєниць-

СВОЇМ ВІДБОРЦЯМ бажає ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Фірма **Михайло Фляйшер**

Фабр. склад паперу

ЛЬВІВ, УЛ. СИКСТУСЬКА 23. ТЕЛ. 248-87.

тва Народового", зближених до групи „Фаланги". На лаві підсудних засіли: І. Міжалькевич, фризієрський помічник, Л. Нємец, шльосарський помічник з Рісни Польської, Ф. Гринцишин, бюровий помічник, Р. Богуцький, купець, А. Блажевський, бляхар і Р. Горват, кімнатний маляр. Акт обвинувачення закидає підсудним, що 29. травня 1936 р. вечором нападали в Стрийському парку і били прохожих жидів. М. ін. побили урядовця С. Розенмана, який внаслідок ран 10. червня помер.

— **Землетрус у Туреччині.** Віляєту Кіршеір навістив землетрус, який знищив 25 сіл. При тому згинуло під звалищами домів понад 1000 осіб. В деяких околицях центральної Анатолії завалилося багато домів.

Оригінальн англ'йськ. матеріяли на пальта й убрання, мужеські й жіночі матеріяли з найліпших бельських фабрик поручає по цінах дуже низьких

М. ДІРР і С-ка

Львів, пл. Голуховських 11, тел. 267-35

Веселих Свят!

Рідні, родимцям, друзям і всім знайомим — бажає щиро повної радости Христового Воскресення — **Мітрат Базюк.**

Дорогій Родині і всім Знайомим складають бажання Веселих Свят — **Іванна і д-р Дмитро Левицькі.**

З Воскресенням Христовим пересилаю моїм Друзям й благородним жертводавцям ту, за горами й за морями, як і моїй Рідні найкращі побажання враз з любовю й глибокою пошаною — **о. Леонтій Куницький,** парох.

Зі Святами Воскресення найкращі побажання Дорогій Рідні, Приятелям та всім знакомим складають — **Марія і Ярослав Колтунюки.**

Дорогим Друзям, Знайомим і Рідні шлемо з Воскресенням бажання кращої долі — **Д-р Михайло і Олена Волошин.**

Щире „Христос Воскрес" Рідні, Друзям і Знайомим пересилають — **Евгенія, Леся і Евген Храпливі.**

Всього доброго Рідні, Знайомим бажають Веселих Свят — **М. С. Кузики.**

Валерія і Д-р Павло Кривуцькі складають цею дорогою рідні і знайомим найкращі побажання „Христос Воскрес".

З Воскресенням Христовим сердечні побажання Рідні, Приятелям і Знайомим шлють — **Любка, Роман і Богдан Мармаші.**

З нагоди Воскресення Христового бажаємо Рідні, Приятелям і Знайомим всього найкращого — **Ірина і Орест Радловські.**

Приятелям і Знайомим „Веселих Свят" бажають — **О. і В. Залозецькі.**

Друзям у краю й поза ним побажання всього добра — **Софія** та **Андрій Мельники.**

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят бажають — **Іванна, Юліян і Зенон Шепаровичі.**

Рідні, Друзям і Знайомим бажаємо Веселих і щасливих Свят — **Г. і С. Волошинновські.**

Дорогій Родині в краю, за кордонами та за Океаном, всім Друзям і Знайомим — найщиріші поздоровлення та сердечні побажання — **дир. Сінгалевич Володимир.**

Дора й Василь Сімовичі витають усю Рідню, Приятелів і Знайомих у Галичині, на Буковині й на еміграції із святками.

З нагоди свята Воскресення щирі побажання Рідні і Приятелям пересилає — **Микола Капуста,** дир. Р.С.У.К .

Усім Своякам у Рідному Краю бажають Веселих Свят — **Олена, інж. Ераст і Юрій Бурачинські,** Салярд у Семигороді.

Рідні, Приятелям, Товаришам та Знайомим шлють щирі Свят-Великодні побажання — **Д-р Осип, Галя та Ірина Філяс.**

Всім нашим Приятелям складаємо якнайсердечніші великодні побажання: Христос Воскрес — **Д-р Іван і Олена Копачі.**

Рідні і Знайомим щирі бажання з нагоди Свят пересилають — **Д-р Олександер і Налія Лаврівські.**

Рідні і Знайомим Веселих Свят бажає — **Олександер Костик.**

Найщиріші побажання з нагоди Воскресення Христового складають всім Кревнякам і Друзям — **Скопляки.**

Рідні, Приятелям, Знайомим і черчанським лікуванцям „Веселих Свят" бажає — **Д-р Роман Осінчук,** Львів, Асника 2.

Тидю! Ще раз „Христос Воскрес" — **Ціна, Уньо, Баба.**

Традиційним привітом „Христос Воскрес!" здоровимо всіх наших Друзів і Знайомих у Львові, в краю і за Океаном — **Софія** і **Михайло Таранькн.**

Дорогій Рідні і Високоповажаним Знайомим Веселих та приємних Свят бажають — **Ірина** і **Маркіян Кисілевські.**

З нагоди Празника Христового Воскресення складаємо найщиріші побажання — **о. Омелян Горчинський** зі **Сестрінками,** Львів, Підвалля 9/1.

Стефанія і **Іван Филиповичі** складають з нагоди Воскресення Христового Своякам і Знайомим щирі побажання.

Вд. П. Президентові, Рідні та Приятелям в краю і за кордоном Веселих Свят з нагоди Воскресення — **Д-р Ганицький** і **Григорій Микетей.**

Рідні, Добрим Приятелям та всім Гостям-лікуванцям, Знайомим з Черча, бажаю Веселих Свят! — **Л. Лепкий.**

Христос Воскрес! Всього найкращого бажають Рідні, Друзям та Зайомим — **Миколи Бонковські.**

Усім П. Т. Парохіянам найщиріші побажання з нагоди Воскресення Христового пересилає — **Управа Парохії Успенської Церкви.**

З нагоди Воскресення Христового пересилаю всій Родині, Друзям і Знайомим щирі побажання Веселих Свят. — **Пос. Гриць Тершаковець.**

Ірина і Зиновій Решетиловичі — Львів, Христос Воскрес! Веселих Свят — засилають Своякам, Знайомим, Приятелям та Товаришам праці.

Веселих свят бажає своїм рідним, співробітникам і знайомим в краю і на чужині — **Інж. Боровський М. і рідня.**

Рідню, приятелів і знайомих щиро витаємо з великодними святами: Христос Воскрес — **Меляся і М-р Володимир Кривокульські.**

Усіх знайомих й свояків поздоровляють із Христовим Воскресенням — **Стефанія і Михайло Девоспрі з Ігором.**

Олександер і Стефанія Кузьмінські бажають всім своїм знайомим Веселих Свят — Христос Воскрес!

Христос Воскрес! Веселих Свят Дорогій Родині та Знайомим бажають — **Др. Михайло і Ольга Соневицькі.**

Рідні друзям і знайомим бажають Веселих і Щасливих Свят — **Щуровські** з Стинави, Винник і Львова.

Рідних, близьких і знайомих сердечно вітаємо з Великодними Святами. Христос Воскрес! — **Леся й Антін Романенки.**

Софія і Теодор Миссаки з нагоди Воскресення Христового засилають кревним, своякам і всім знайомим щирі бажання веселих свят.

Рідні, Знайомим і Товаришам „Веселих Свят" бажає — **Тарас Витвицький.**

Зі святом Весни здоровимо рідню і знайомих — **Наталія і мгр. Богдан Кабарівські.**

Рідні та знайомим сердечні побажання з нагоди Великодня складають — **Марта, Никифор і Тарас Данниші.**

Рідні, приятелям і знайомим Веселих і Милих Свят бажають — **Антін, Ольга і Орися Ковалиськи.**

Найщиріші побажання Веселих Свят Христового Воскресення, рідні та знайомим бажають — **Д-р Константин і Мирослава Кебало.**

Рідні, знайомим і приятелям побажання всього найкращого з нагоди Воскресення Христового, шлють — **Климентина і Теофан Глинські.**

Щирі побажання кревним, друзям і знайомим, шлють — **Олена й Петро Будз і Марія Бережницька.**

Турка н/Ст.: З Христовим Воскресенням П.Т. Рідні і всім Знайомим найщиріші бажання щедрих Божих ласк, пересилає — **о. Іван Федевич.**

Дорогій рідні, приятелям, друзям і знайомим у краю і закордоном, привіт і щирі бажання з Великоднем пересилає — **о. Я. Чемеринський і рідня зі Львова.**

Усім знакомим, друзям і рідні найкращі святочні побажання шлють — **Гертруда і Олександер Ониськи.**

Рідні та усім знакомим сердечні бажання Веселих Свят передають — **Оксана і Орест Клюфаси зі синами.**

Дядькам і Друзям за кордоном і в краю щирі побажання Веселих Свят пересилають — **львівські Дядьки.**

Своякам, друзям і знайомим, бажають веселого „Христос воскрес" — **Ольга і Николай Островські.**

Рідні і знайомим, бажаю веселого „Христос воскрес" — **Леонарда Ващук.**

Всім моїм друзям, товаришам праці та щирим прихильникам, найкращих Веселих Свят бажаю — **Леся Кривіцька.**

Багато добра, сонця, радощів і надій в день Воскресення, бажає своєму Дорогому Друзеві Макусеві — **Сянко.**

З нагоди Воскресення Христового бажаємо Рідні та всім Знайомим всього найкращого! — **Ірина і Евген Гашинські.**

Рідні, Друзям і Знайомим щирі бажання Веселих Свят, шлють — **Леся і інж. Ярослав Зарицькі.**

Веселих Свят — Рідні, Приятелям і Знайомим, зокрема бр. Грицеві Будзінському в Чітта дель Ватікано, бажає — **Іван Бедрило.**

Мгр. Роман Савчак — Варшава, з нагоди Свят бажає всього найкращого Родині, Друзям і Знайомим.

Святочні побажання „всього найкращого" складає позальвівській Рідні, Приятелям і Знайомим — **Володимир Несторович.**

Всім, хто згадає нас підчас свят — „Всього Добра" бажають — **Галя і Роман Купчинські.**

Христос Воскрес! Веселих та щасливих свят всім рідним і знайомим бажають — **Анна, Осип і Лясьо Боднаровичі.**

Родині, Приятелям і Знайомим, бажають Веселих Свят — **Іванна і Василь Левицькі.**

Христос Воскресе! Всім тим, що мене пам'ятають і тим, що мене забули бажаю Веселих Свят — **Харитя Кононенко.**

Приятелям, Колегам, Рідні та Знайомим: Веселих Свят! Христотс Воскрес! — **Роман Гучванович-Которович.**

Всього найкращого з Великоднем для рідні, приятелів і знайомих. — **Марта і Михайло Рудницькі, Софія Олесницька.**

Всій Рідні, Приятелям і Знайомим веселих і щасливих свят бажає — **м-р Михайло Хомяк.**

Рідні, Вп. Приятелям і Знайомим з нагоди Празника Воскресення Христового складає найщиріші побажання та бажає Веселих Свят **Стефан Совик.**

Веселих Свят бажають Своякам і Знайомим **Ірина й Богдан Галайчуки.**

Роман, Ольга й Орися Сливки бажають своїй Рідні, Знайомим і Приятелям Веселих Свят. Христос Воскрес!

Привіт зі Святом Воскресення Христового шлють Рідні та Знайомим **Наталія і Юрій Сінгалевичі.**

Рідні, Друзям і Знайомим поцейбіч і потейбіч кордонів бажають Веселих Свят — **Михайлина й Іван** із дочкою Орисею **Ставничі.**

Рідні і Знайомим з Воскресенням Христовим всього найкращого бажають — **д-р Семен і Софія Кивелюк,** Городок Ягайлонський.

З Великоднем Веселих і Щасливих Свят бажаємо Рідні, Своякам, Приятелям і Знайомим — **Д-р К. Троян,** Ходорів.

Дорогій Рідні, оо. Кондеканальним і Знайомим щирі бажання з Воскресенням Христовим пересилає **о. Іван Пастернак,** парох у Зіболках.

З радісним Воскресенням Христовим найщиріші бажання Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим передають **м-р Антін, Наталія, Адріяна Троянн,** Копичинці.

З Празником Христового Воскресення щирі побажання усім Своякам, Знайомим і Товаришам (кам) праці пересилає **о. Маріян Цурковський з рідпею,** Стрий — Лани.

В день Воскресення найщиріші бажання Дорогим Батькам, Рідні, Друзям у краю і за кордоном шлють **Марія і Зоня Ясеницькі,** Краків.

О. Андрій і Юлія Пшепюрські зі Старяви з нагоди Свят Воскресення Христового пересилають щирі бажання Веселих Свят.

Рідні та Знайомим засилають побажання Веселих і Щасливих Свят **Слава і Омелян Кушнірі,** Копичинці.

Дорогим Кревним і Знайомим з нагоди Свят „Христос Воскрес!" Воскресне й Правда! **Іванна Геринович,** Камінка Струмилова.

Найсердечніші бажання всього найкращого пересилають Рідні, Приятелям і Знайомим **Олена і Болеслав Шулякевичі** з Перемишля.

З Воскресенням Христовим пересилають побажання всього найкращого Родині і всім Знайомим „Христос Воскрес!" — **Іван і Оля Оліжинські.**

З Воскресенням Христовим всього найкращого бажає Знайомим і Товаришам **д-р Іван Кутинський,** Станиславів.

Родині, Приятелям і Знайомим з Христовим Воскресенням побажання пересилають — **Софія і Омеляи Гординські.**

Радісним привітом „Христос Воскрес" вітаю Рідню, Приятелів і Знайомих — **Ольга Бачинська** зі Стрия

ВЕСЕЛИХ СВЯТ бажає **Кіно ХИМЕРА**

і запрошує на найвеселішу і найкращу комедію

Веселий волокита

о. Гаврилишин Іляя і Софія, Стрий — щиро бажають Рідні і Знайомим Веселих Свят! Христос Воскрес!

Христос Воскрес! Щирі святочні побажання Рідні, Друзям і Знайомим засилають — **Стефа і Андрій Неговичі,** Стрий.

Всім Рідним, Приятелям і Знайомим бажаю Веселих Свят Воскресення Христового — **Микола Кавка,** Стрий.

Дорогій Рідні, Знайомим і Приятелям найщиріші побажання Веселих Свят пересилає **А. Чубатий,** Стрий.

Усім Своякам і Знайомим шле щирі побажання Веселих Свят д-р О. **Скорецька, лікар-дентист,** Стрий.

Рідні й Знайомим шлють щирі побажання Веселих Свят — **Юліян і Слава, Маркіян і Оксанка Микитки,** Стрий.

Зі святами Воскресення Христового бажаю всього добра Рідні, Панам з Марійської Дружини в Стрию і Всім Знайомим — **Мойсакова.**

Дорогим Своякам та Прихильникам нашим бажаємо із щирого серця Веселих Свят — **Дарія і Петро Зубрицькі.**

Мойому Вп. Начальству і Дорогим Товаришкам щиро бажаю Веселих Свят — **Ірка Зубрицька.**

З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажаємо всім нашим
ВП. ЧЛЕНАМ, ВІДБОРЦЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ
ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ
Дирекція
„Народньої Торговлі"

Зі Святом Христового Воскресення складають сердечні побажання Дорогій Родині, Другам своїм і всім Знайомим — **Одарка і Дамян Горняткевичі.**

З Воскресенням Христом пересилаємо побажання всього найкращого Родині, Всім Знайомим — Христос Воскрес — **Іван і Ольга Одіжинський.**

Інж. Ірина Гаврищак, Бельско, бажає Родині, Друзям і Знайомим Веселих Свят.

Дорогій Родині, всім Знайомим та Співтоваришам праці бажають Веселих Свят — **Софія і Степан Шуровські** — Бельсько.

Приятелям, Товаришам і Знайомим бажаємо Веселих Свят — **А. і П. Трускавецькі.**

Веселих та щасливих свят Воскресення Христового — Рідні, Товаришам і Знакомим пересилають з Борислава — **Е. П. Лопати з донями.**

Отець Денис Теліщук, вязень у Дрогобичі, бажає Рідні, Добродіям, Приятелям і Знайомим Веселих Свят. Христос Воскрес!

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим бажають Веселих Свят — **Леся, Міра і д-р Дмитро Блавацькі.**

Рідні, Приятелям бажають Веселих Свят — **д-р Мирослав і Оксана Поповичі.**

Веселих Свят „Христос Воскрес" Рідні, Приятелям і Знайомим, бажають з Чорткова — **Іван і Лідія з Горбачевських Носики.**

Усім Своякам, Рідні, Приятелям та Знайомим пересилають святочні бажання — **д-р Микола, Марія і Юрій Рибаки,** Перемишль.

Святочні побажання Татові, Рідні, Знайомим у краю і за кордоном пересилають — **Стецьки,** Ременів.

Рідні, Приятелям і Знайомим щирі побажання „Веселих Свят" шлють — **Олена і д-р Володимир Безпальки,** Золочів.

Другам і Товаришам, зокрема дорогим Товаришам з гімназії: ВП. Юліянові й Юстинові Дзеровичам, Товаришам з богословії й прав, з Талергофської й Гміндівської недолі, з Перемишлянського Комісаріяту УНР, з люрдінського паломництва, ВП. Членам редакцій: „Ліла", „Дзвонів", „Мети" та „Нової Зорі", як і всім Знайомим з Бучача, Ліська, та інших сторін краю, складає щиросердечні великодні побажання „Христос Воскрес"! — **д-р Василь Маковський** у Печеніжині.

З Воскресення Христом якнайкращі побажання пересилають Рідні, Друзям і Знайомим — **д-р Ярослав, Неоніля і Оля Селезінки.**

Рідню і Знайомих вітаємо щиро з Великоднем — **д-р Володимир і Ірена Чумн,** Броди.

Рідні, Приятелям, Знайомим бажання Веселих Свят пересилають — **Олександер, Ася і д-р Юлій Олесницький,** Станиславів.

Рідні, Приятелям і Знайомим щирі бажання Веселих Свят засилають — **Іван, Нуся і Ігор Коцурі.**

Веселих Свят Кревним і Знайомим бажають — **Ліськевичі** зі Станиславова.

Веселих Свят — Рідні, Коммілітонам, Приятелям і Знайомим бажають — **Маруся Ганушевська і м-р Маркіян Лада.**

Рідні, Своякам і Приятелям Веселих Свят бажають — **Уляна і Гриць Терлецькі,** Миляничі.

Знайомим і Приятелям шлю з нагоди празника Воскресення Христового найліпші побажання — **о. Роман Лободич.**

Веселих Свят і побажання всього найкращого пересилають Рідні і Знайомим — **Ярослава і Мирон Лушпинські,** Снятин.

ВСІМ СВОЇМ ШАНОВНИМ ВІДБОРЦЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ „ХРИСТОС ВОСКРЕС" фірма
Юліян Ломаґа
Львів, ул. Валова 11

Українські студенти Богословської Академії бажають Рідні, Знайомим і всім Українським Богословам вкраю і закордоном радісних і щасливих Свят Христового Воскресення „Христос Воскрес". **Замість висилки поодиноких побажань складають 170 зол. на добродійні цілн.**

Всім Лікуванцям, Літникам і Прихильникам **живця Підлюте** пересилає щирі побажання Веселих і Щасливих Свят в імени **Управи живця Підлюте д-р Панчишин Маріян і Гладкий Петро.** До милого побачення знову у сезоні 1938 р. 15. червня.

Українська Політична Еміграція зорганізована у Відділі Укр. Цен. Коміт. у Львові, вітає Громадянство і своїх земляків у краю і поза межами сущих з Великодними Святами — Христос Воскрес!

Всіх Вп. своїх Членів, Прихильників, Співробітників і Відборців календаря-альманаха „Дніпро", всі краєві українські установи й емігрантські організації в Польщі і поза Польщею — здоровить з Великодними Святами — **Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові** (Ринок 10/II.).

Товариство Прихильників Музею НТШ та Управа цьогож Музею бажають „Веселих Свят" своїм Членам та Жертводавцям.

Батькам і Активові К. „Чорноморе", Прихильникам і Знайомим щирі святочні побажання — **Генеральна Старшина К. „Чорноморе".**

Редакція „Сільсько-Господарської Енциклопедії" бажає всім своїм ВП. Співробітникам Веселих Свят.

Веселих Свят своїм Членам і Клієнтам бажає **Українська Колектура** Повітового Кредитового Товариства у Львові. вул. Сикстуська 38. партер.

Любимцям наших виробів і нашим Приятелям бажає Веселих Свят — **Українська фабрика косметиків „Меріда"** у Львові.

ЕКО фабрика батерій у Львові ПОТОЦЬКОГО 58 А
ПЕРЕСИЛАЄ З НАГОДИ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ
НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
УСІМ П. Т. ВІДБОРЦЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ

„Емка", перша українська швальня білля у Львові при вул. Підвале ч. 1., бажає своїм Шановним Гостям Веселих Свят.

Сердечні бажання Веселих Свят бажає всім своїм відборцям **Дендра фка шевських кілків і копит, Львів, Потоцького 58. тел. ч. 289-09.**

Своїм Клієнтам Веселих Свят бажає **Електротехн. підприємство інж. Мацюрак і інж. Ільницький,** Львів, Руська 1, тел. 116-48.

Своїм Вп. Клієнтам Веселих Свят бажає **кравецька робітня В. Хомин,** Львів, Домініканська 11. тел. 283-95.

Святочні бажання Клієнтам, Родині і Товаришам бажає **Володимир Качмарський,** Робітня взуття, Львів Сапіги 57.

Веселих Свят усім Всечесним Отцям бажає **Бронзівнича робітня Степан Фединський,** Львів, Вірменська 25.

Веселих Свят бажає своїм Вп. Гостям **ресторан Кляри,** Львів, Руська 20.

Годиникарська фірма **П. Карпинця,** бажає своїм Клієнтам Веселих Свят та всім Українцям **радісного Воскресення.**

Своїм Вп. Клієнтам Веселих Свят бажає ф-ма **„Шклярство",** Коперника 22.

Бізанц В., власник ресторану в Нар. Домі, Стрий — бажає своїм ВШ. Гостям Веселих Свят.

Веселих Свят — своїм ВП. Відборцям і Прихильникам бажає ф-ма А. Терпиляк — Шкілкове та насінне господарство в Залуквї, **п. Галич.**

Веселих Свят своїм П. Т. Відборцям і Клієнтам бажає — **Евген Будзиновський, Станиславів,** Ратуш.

Гр. Пришляк, фризієр, Станиславів, Перацького 1 — бажає своїм Вп. Гостям Веселих та Щасливих Свят.

Всім своїм Відборцям Веселих та Щасливих Свят бажає **„Фарболь" Ю. Синишин, Станиславів,** вул. Сапіжинська 11.

Всім своїм Відборцям бажає **Веселих Свят** торговля корінних товарів Г. Бородайкевич, **Станиславів,** Голуховського 50.

Веселих та Щасливих Свят бажає своїй П. Т. Клієнтелі — **фірма Гр. Боднар і С-ка, Станиславів,** Собіського 38, крамниця й робітня взуття.

„Асторія", ресторан і сніданкові кімнати, Стрий, 3-го Мая, — бажає своїм ВШ. Гостям Веселих Свят.

Інж. Юліян Гошовський, електро- і радіотехнічне підприємство „Атом", Стрий, Костюшки, — шле своїм Шан. Відборцям побажання „Веселих Свят".

Виділ Т-ва „Міщанська Бесіда" в Стрию, складає Шан. Членам Т-ва щирі побажання Веселих Свят.

Сенів Михайло, укр. римарська робітня, Стрий, бажає своїм Вп. Покупцям і Знайомим Веселих Свят.

Диба Степан, фризієрське заведення, **Стрий,** бажає своїм ВШан. Гостям Веселих Свят, Христос Воскрес!

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ БАЖАЄ УСІМ СВОЇМ
П. Т. ВІДБОРЦЯМ
„МОТОК"
Виріб шпагатів і повозових виробів
ЛЬВІВ 1, ВУЛ. ВУЗЬКА Ч. 3.

„Труд" коопер. кравецька робітня, Стрий, бажає своїм Вп. Гостям Веселих Свят!

Струмеляк Іван, кравецька робітня, Стрий, складає щирі побажання Веселих Свят своїм Вп. Гостям і Знайомим.

Барабаш Іван, кравецька робітня, Стрий, Морачевського — своїм Вп. Гостям шле щирі побажання Веселих Свят.

Управа кіна „Аполь" Стрий, Нар. Дім, пересилає своїм ВШ. Гостям щирі побажання Веселих Свят.

Держко Іван, укр. механічна пекарня, Стрий, шле своїм Вп. Відборцям і Знайомим щирі побажаня з Воскресенням Христовим.

Інж. Остап Микитка, електро-технічне заведення, Стрий, бажає своїм Знайомим і Гостям Веселих Свят.

Лучка Евстахій, першорядна пекарня, Стрий, Церковна, — бажає своїм Шан. Відборцям Веселих Свят.

Управа кіна „Едізон" Стрий, складає своїм Вп. Гостям щирі побажання Веселих Свят.

Даум Пилип, гігієнічна пекарня, Стрий, Львівська, — складає своїм Вп. Відборцям щирі побажання Веселих Свят.

Левицький Михайло, власник ресторану, Стрий, Собіського, — бажає своїм Вп. Гостям і Знайомим Веселих Свят.

Бойчук Остап, мануфактурний склад, Стрий, Ринок, — пересилає своїм ВШ. Гостям щирі побажання Веселих Свят.

Борис Пилип, галянтерійна торговля, Стрий, Ринок, — бажає своїм Вп. Покупцям Веселих Свят „Христос Воскрес"!

Купелеве заведення Рота Йосифа в Стрию, пересилає своїм Шан. Гостям щирі побажання Веселих Свят.

З нагоди Христового Воскресення **Ресторан М. Кузишина, Перемишль,** пл. на Брамі, — шле всім своїм Високодостойним Гостям щирі побажання Веселих та Радісних свят.

Фабрика цукорків і солодкого печива М. Заразки, Перемишль, Барська 3, — склеп Конституції, бажає своїм Відборцям Веселих Свят.

Молочарня і Торгівля Коріння **К. Ярошевич, Перемишль,** Дворського 5, — бажає Вп. П. Клієнтам Веселих Свят.

Всім своїм Вп. Достойним Відбірцям бажаємо Веселих Свят — фірма **Ів. Борис,** Спадкоємці, — **Перемишль,** Ринок.

„Млинотехніка"
ЛЬВІВ. КОСТЮШКА 1а — ТЕЛ. 228-40.
Достава всяких млинарських машин — вальців — перлярки — камені — трієри. Монтажі млинів господарських і торговельних. Достава моторів і турбін

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ
ЄДИНА
Українська Каса Ощадности
з правом „упільної обезпеки приймає ощадностеві вклади і дає всіляного роду позички на догідних умовинах.
Чекове конто ч. 144.755. 1—4 Ч. телєфону 1207.

Спортові новинки.

Україна—РКС. Змагання обох дружин за мистецтво окружної Ліги відбудуться в неділю 24. ц. м. на гриші Погоні. Початок мечу в год. 4.30. пополудні.

Зоря—Гапоель (Городок). Перші змагання за мистецтво Ц-класи розіграє українська дружина в неділю 24. ц. м. в Городку з тамошнім жидівським клюбом „Гапоель".

Русь—БФТЦ Берегів 1:3 (1:0). Цей вислід не був в Ужгороді для нікого несподіванкою. Причиною програної ужгородської дружини у Берегові був не лиш сильно резервовий склад (запасна залога, розбита поміч і некомплетний напад), але й те, що грачам Руси не залежало вже зовсім на висліді. Вони стратили всю надію на мистецтво і грали, щоб лиш відробити панщину. До того грачі ще зневі рилися у спортові висліди на грищах, тому що про перемогу рішають дуже часто ріжні дипльоматичні ходи противників. У першій половині Русь вела 1:0 зі стрілу Мозера. Одначе другу половину Русь грала так слабо, що БФТЦ зовсім легко вирівняли і стрілив ще й переможні ворота.

І черновецькому Довбушеві не повело. Минулої неділі грав Довбуш у Чернівцях вирішний метч за мистецтво дивізії Ц з Робітниками. Цей метч закінчився нерішеним висліком 2:2 і таким чином Довбуш стратив усі виглядн на мистецтво окружної дивізії. Крім Довбуша існують у Румунії ще такі українські спортові товариства: „Мазепа" й „Гонта" в Чернівцях, „Довбуш" у Садагурі, й „Тимош" у Лепківцях. Як бачимо, українське спортове життя в Румунії дуже слабе.

Третя програна Бершоту. Бельгійська дружина Бершот, т. зв. тім Брена програла і третій свій метч у Чехословаччині. Цим разом її противником була дивізійна дружина Батя-Злін, яка виграла 4:0.

Австрія виграла віденський турнір перед Рапідом С.ф. Фірит і Стутгартер С. ф.

Відень, на гостині в Туреччині програла 0:2, несподівано в Анкарі з тамошньою комбінованою дружиною. В Стамбулі виграла віденська дружина з репрезентацією міста 3:1.

Шмелінг—Нойсель. Сенсаційний боксерський метч згаданих змагунів відбудеться в серпні ц. р. на берлінськім олімпійськім стадіоні.

Ще один українець мистцем світу. На плавацьких змаганнях у Москві в суботу 16. ц. м. киянин Семен Бойченко встановив новий знаменитий рекорд світу у плаванні на 200 м. горілець в часі 2:36.2. Офіціяльний світовий рекорд здобув американець Кослі в часі 2:37.2. Кращий час від світового рекорду осягнув Бойченко теж і на 100 м. горілець в часі 1:7.3. Офіціяльний рекорд Кослія є 1:9.8. Висліди ці добув він зовсім легко, що й ворожить йому поправу тих вислідів у найближчому часі.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстрований журнал історії та побуту. Річник X. Ч. 4. Квітень, 1938. Льва. Зміст, Василь Хмара: Українській фльоті. — о. Ілля Бобилів: Великдень під Наварією. — Микола Неклієвич: На українській чорноморській фльоті. — П. Митович: При VII.ій Львівській Бригаді на Великій Україні. — М. Б.: „Воскресе із мертвих". — Т. Маріт. чак: Два донні пасажі з листопада 1918 року Начальної Команди Українських Військ у Львові. — Іван Велигорський: Організація військового шпиталю в Городенці. — М. С.: Історія одної війни і одного парку на Україні. — Вартоломій Євтимович: Здобуття „Праги". — Реценгії і замітки. — Посмертні згадки. — У. Ш.: Бібліографія. — Від Адміністрації.

НАПЕРЕДОДНІ. Літературно-мистецький і науковий часопис. Двотижневик. Рік II. Ч. 3 (7). Львів. — Зміст: Богдан Стебельський: Чорні очі. — Ірина Наріжна: Березень, сонце, весна. — А. Х.: На зміну. — Ів. Керницький: Смерть. — Д-р Остап Грицай: Нерозгадана Сфінкс (докінчення). — Ю. Воршош-Кумицький: Три вітри. — Микола М. Палій: Поет екзотик вершин. — Виставка української преси в Бродах. — Іван Мажуранич: Смерть аги Ісмаїла Ченгіча. — От. Лупиш: Перед виставою Василя Перебийноса. — Василь Сурмач: Хрестоносці. — Стручки. — Д-р Микола Андрусяк: Перший хрест вождя. — Борис Антоненко-Давидович: Два пуди жита. — Хроніка. — 5 ілюстрацій.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНСІОНІВ!
Всіляка обстанова для пансіонів
ПАВЛИНА ЛЯНДАВ
СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ, ЛЯМП ЕЛЄКТР. і НАФТОВИХ
та випозичальня начиння на шлюби і забави
Львів, вул. Казимира Великого 17.

Вельмишановним Клієнтам
З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
бажає ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Юліян Глушевський
РОБІТНЯ ФУТЕР
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА 3. ТЕЛ. 254-46.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Терпиш
НА ПЕЧІНКУ
ШЛУНОК, КИШКИ
НИРКИ АБО МІХУР
ПИЙ СІК
СВЯТОІВАНСЬКОГО ЗЕЛА
МАҐІСТРА ҐОБЄЦА
ВАРШАВА, МІОДОВА 14
АПТИКИ І ДРОГЕРІЇ

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 22. 4. год. 8 веч. Перший виступ Польського Реар. Балету.

Субота 23. 4. год. 8. веч. Останній виступ Польського Реар. Балету.

Неділя 24. 4. год. 12 полуд. XI. симф. концерт львівської фільгармонії та річний концерт Льв. Техн. Хору. Год. 7.30 веч. „Рос.Марі".

Театр Миниатюр:

Пятниця 22. 4. год. 7.30 веч. „Подружжа, яких мало",

Субота 23. 4. год. 7.30 „Подружжа, яких мало".

Неділя 24. 4. год. 3.30 попол. „Подружжа, яких мало". Год. 7.30 веч. „Подружжа, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СТАНИСЛАВІВ:

24. 4. Невольниця.

25. 4. Орфей у пеклі.

26. 4. Процес Мері Дуган.

З Станиславова йде театр до Тисьменниці.

КІНА.

АТЛЯНТИК: „Фордансери".

БАЛТИК: „Невдячник".

ВАНДА: „Ти, що в Гострій світиш Брамі". „Княжа".

ГРАЖИНА: „Царський курар".

ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.

КАСИНО: „Пані Валевська" (Ґрета Ґарбо).

КОПЕРНИК: „Інсінгутка" (Д. Дарбін).

МАРУСЕНЬКА: „Лиценько" з Шерлі Темпль і комічна ґротеска.

МЕТРО: „Роберта" і „Дайте Буа".

МІРАЖ: „Людина-лев".

МУЗА: „Життя вулиці" з Люізою Райнер.

ПАЛЯС: „Гусарські маневри".

ПАКС: „Два дні раю".

РАЙ: „Зімахар".

РІЯЛЬТО: „Історія одної ночі".

РОКСІ „Я сказала неправду" з Ядв. Смосарською.

СВІТ: „Детектив"; „Коли ти залюбленa".

СТИЛЕВЕ: „Роберт і Бертран" або „Два злодії".

ТОН: „Лицарі степу". „Корабель невільників".

УТІХА: „Без свідків" і ревія.

ХИМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська 5).
„Адриятик (Дальматія)".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Івасмана ч. 7):
„Греція. — Мала Азія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 22. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: „Летунська пригода", 11.40 Співає Шаліпін, пл., 12.03 Полудневa авд., 13.45 Суспільна гутірка, 13.50 Моцарт і Шуман із пл., **14.05 „Страстні псальми" у виконанні хору Успенської церкви у Львові під дир. проф. Р Прокоповича; концерт попередить гутірка ред. Пашківського.** 14.55 Біржа, 15.00 „Коропар у Галичині", Музика з пл., 15.20 Вікучі вісти, з міста та провінції, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Оповідання для дітей, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 концерт дутої орх., 16.50 Актуальна гутірка, 17.00 Серед найменших громадян, 17.15 Форт., 17.50 Огляд видань, 18.10 Туристичний інформатор, 18.15 Вок. музика з пл., 18.35 Великодні містерії, 18.50 Спорт, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви: „Комедія кохання та чесноти", 19.30 Мандоліновий дует у супр. форт., 19.50 Муз. з пл., 20.15 Веч. денник, 20.30 Європейський концерт із Осльо (Норвегія): орх., хор, скрипка, 21.30 Розр. концерт сальон. музики, сопран, револьверси, кларнет, форт., 22.50 Останні вісти, 23.00 23.30 Танкова музика з плит.

Субота, 23. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.45 Давни скрипкова музика, пл.; 12.03 Полудневa авдиція; 13.45 Концерт бажань; 15.20 Радіотехнічні актуалії; 15.30 Господарські вісти; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Пастушка та коминярчук" на осн. Андерсена; 16.15 Твори Бенацького та Штольпа у вик. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 „У крамниці п. Гебавовського" фейл.; 17.15 Спів. реціталь Ольги Тідеберг, сопран, у супр. форт., 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Інавгурація „Радіодня Тернополя" (трансм. з Тернополя): промови, подільські пісні у вик. хору; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Перемога під Відднем", Гутірка про Вюлпінського, 20.00 Танк. музика, орх., спів, рефрени, у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.40 Конкурс хорів; 22.15 „Святий Юр — весняний грім" літер.-муз. авд.; 22.50 Останні вісти; 23.00 Серед поетів Поділля, рецитація поезій; **24.00—2.00 Трансмісія великодної утрені з Успенської церкви у Львові, співає хор під дир. Орлонка-Прокоповича.**

Коли терпиш — Пий Святоіванський Сік Зілля („дірофай") успішний при болях і кольках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, нирковому камінню і мехура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42 99
Маґістер Едвард Ґобец. 18-0

Неділя. 24. квітня 1938.

8.35 Для села; 9.00 Трансм. із Тернополя; 12.03 Симф. порядок; 13.00 Культурне життя Тернополя; 13.30 Музика; 14.45 Для села; 15.45 Молодь Тернополя перед мікрофоном; 16.05 Форт. реціталь; 16.45 „Амер — понура тінь Сагари"; 17.00 Підвечірок при мікрофоні: орх., Щепко й Тонько, хор; 19.00 Театр Уяви; 19.40 Славні віртуози: арфа, флет, бас; 20.05 Замічення радіодня Тернополя; 20.10 Орх.; 20.35 Програма на завтра; 20.40 Політ. огляд; 21.00 Спорт; 21.15 Весела Сирена; 21.45 Репортаж Візиу Делегатів; 22.05 Про Вагнера; 22.35 Ост. вісти; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Зі сВ жих пупянків і квітів

Сік Сердешника заміцнює і успокоює серце. Маґістер Едвард Ґобец. Варшава, Міодова 14. Продаж: Аптики і Дрогерії. 472 13-0

Понеділок, 25. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд.; **9.30 Трансмісія богослужения з Успенської церкви у Львові;** 11.15 „Історія паціян" для дітей, 11.40 Людина в ремеслі; 12.03 Полудневa авд.; 13.45 Бетговен: Симфонія ч. VII пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 15.30 Господарські вісти; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Орх. концерт (із часів Бідермаєра); 17.00 Велика ел. напруження; 17.15 Вільончела, форт.; 17.50 Спорт; 18.10 Білі Мавпи: Форт. сюїти; 18.30 Програма на завтра; **18.10 Великодні пісні муж. хору „Сурма" під дир. Ом. Плешкевича; 18.35 Коцюбинський, співець краси та природи вит. в українській мові м-р М. Семчишин;** 18.50 Спорт; 19.30 Коли амбіція є додатним чинником виховання; 20.00 Історія танцю; 21.00 Пучіні „Тоска" оп. в пл.; 22.50 Ост. вісти; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Вівторок, 26. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд.; 11.15 Для шкіл: Як це було на лекції географії; 11.40 Рубінштайнові твори, пл.; 12.03 Полудневa авд.; 13.45 Солісти: **Мартіні баритон, Юрій Крих, скрипка,** форт.; 14.30 Легка музика з пл.; 15.00 „Коропар у Галичині", Музика з пл.; 15.20 Вікучі вісти; 15.30 Госп. вісти; 15.45 „Моя велика жура" опов. К. Макушинського для дітей; 16.15 Концерт солістів: спів, скрипка, форт.; 17.00 Серед „шляйхів"; **17.15 Великдень під старою церковцею,** авд. в опрацюванні Льва Лепкого, хор під дир. Е. Коцовa; 17.50 Залізо в Татрах і Карпатах; 18.00 Спорт; **18.10 Пекло дитини у Совітах,** вит. ред. Анатоль Курдидик; 18.30 Концерт солістів із пл.; 18.40 Гуцульська весна, виголосить Мир. Жулевський; 18.50 Спорт; 19.00 У сорокліття письм. праці Генр Збанаховського; 19.30 Флет, скрипка, віол.; 20.00 Легар: Велике попурі на мотиви оперетки; орх., револьверси, спів; 21.00 Симф. концерт; 22.00 Танк. музика; 22.50 Ост. вісти; 23.00—23.30 Концерт бажань.

Революційний під оглядом доброти пудер Й. Й. Б. ШАХА надає цері ідеальний матовий, свіжий і молодечий вигляд.

Середа, 27. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд.; 11.15 Для дітей: „Діти Кучаївських" вис. А. Каддер, Музика в пл.; 12.03 Пол. авдиція; 13.45 Інформ. газетка в українській мові; 13.55 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Коровар у Галичині", Музика в пл.; 15.45 „Адмірал Р. Бірд" для старших дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 „Чи є комізм у музиці" сніж. прелекція; 17.00 „Канів і Бобруйськ"; 17.15 Сирена; 17.50 „Приготування шкільної молоді до оборони краю в Німеччині"; 18.00 Спорт; 18.10 Ерна Сак співає, пл.; 18.20 „Ми були молоді" словесно-муз. авд.; 18.50 Спорт; 19.00 „Таїна" оповід.; 19.20 Пісні у вик. Ніки Козальського бас, з супр. форт.; 19.35 „Про видобуток енергії"; 20.00 А. Грусьний: „Елі, Елі, Лама Сабактані" оратоpія у вик. злуч. соністів і військов. орк.; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 „Столітні Літер. Тижневика"; 22.00 Хори з Катовиць. Позивна та Вальси; 12.35 Легка музика в пл.; у перерві „Кутов гумору"; 23.00—23.30 Танк. музика пл.

Четвер, 28. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд.; 11.15 Оратоpія, муз. поранок; 11.40 Крайслер грає власні твори, пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Комунікат Хліб. Палата; 13.50 Лист із пл.; 14.20 Легка музика в пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Коровар у Галичині, Музика в пл.; 15.45 Музичні мандрівки; Музика народів півночі, авд. для молоді; 16.15 Танк. музика, симф. орх.; 17.00 Про бал. Львівський інститут; 17.15 Форт.; 17.50, 18.50 Спорт; 18.10 Музей заслужених кобок; 18.20 Легенда про св. Єлисавету (для шк. молоді); 18.40 Листи та програми; 19.00 Драма фрагмент; 19.30 Балади: тенор, форт.; 20.00 Легка музика в пл.; 21.00 Танк. музика у вик. рх.; 21.45 З мого паркету, літер. нарис; 22.00 Концерт камер. музики; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із спіжерового альбуму.

Пятниця, 29. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд.; 11.42 Японська авд.; 12.03 Полудн. авд.; 13.50 Концерт орх.; 14.30 З великої естради, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Коровар у Галичині", Музика з пл.; 15.20 Бікуї вістки; 15.45 Над альбумом почт. марок, для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Вальси старого Відня; 17.00 Халупництво, його роля та будучність; 17.15 Марєська хоральна творість: хор, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.10 18.50 Спорт; 18.35 Весна мисливців, фейл.; 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Пан Повсяльський" комедія Ол. Фредро; 20.15 Симф. концерт; 20.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Коротесі мельодії, муз. репортаж із пл.

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

успішний при шкірних висипах, болячках, скрофулах, коростах, червоній шкірі, лишаях і веснянках. Продажа в аптиках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5-42-00 Магістер Едвард Гобел. -15

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 22. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Концерт солістів, 19.10 Розр. музика, 20.00 Симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Церк. пісні, хор, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.00 Цит. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 19.10 Камер. музика, 19.35, 20.00, 21.00 Симф, концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДКР 15.15 Дитячі пісні, 21.15 Форт., співи, 22.30 Давня камер. музика, КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки, 18.00 Передача із Пряшева: Ел. Гойдич: „Голгота"; Пісні вел. посту та страстні співає хор греко-катол. богословів у Пряшеві. МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 14.00 клявесинові твори та пісні, 15.15, 16.10 Орх. концерт, 16.35 Квартет г-дур Равеля, 18.25 Форт., 19.10 Сальон. музика, 20.00 Нар. пісні на дієчий хор і орх., РАДІО ПАРІ 18.00, 20.15 Пісні, 18.15 Форт., 19.00 Симфон. 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Троа е ля" комедія Амелія, Рим 16.00 Концерт малого хору, 19.30 Розр. музика, 22.00 Вок. концерт.

Найкраща куховарська книжка

ОЛЬГИ ЛІЩИНСЬКОЇ:

УКРАЇНСЬКА КУХНЯ

появиться як безплатний додаток до

„НОВОЇ ХАТИ"

Жадайте оказових чисел! Чвертьрічна передплата 4·50 зл.

Адреса: Львів, ул. Ходкевича 9.

Побажання всього найкращого

складає

з Святом Воскресіння

своїм Клієнтам і Прихильникам

КІР Кооператива інжинірських робіт

Львів-Станиславів

ПАМЯТКА 70-ЛІТТЯ „ПРОСВІТИ"

ПОЗІР ФІЛІЙ І ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ"! ПОЗІР КООПЕРАТИВИ!

ПОЗІР УСІ СВІДОМІ УКРАЇНЦІ!

Діловий Комітет 70-ліття Просвіти видав з нагоди цьогорічного Ювилею Матері-Просвіти серію образів, що будуть

ТРИВАЛОЮ ПЯМЯТКОЮ ЮВИЛЕЮ ПРОСВІТИ

ТОМУ ПОВИННІ НАЙТИСЯ
В КОЖДІЙ ЧИТАЛЬНІ
В КОЖДІЙ КООПЕРАТИВІ
В КОЖДОМУ СОКОЛІ ЧИ ЛУЗІ
В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

ЩО-Ж ЦЕ ЗА ОБРАЗИ?

4 ВЕЛИКІ, багатокольорові, високомистецькі і виховні образи кисти нашого відомого мистця М. Бутовича, розміру 25Х35

„ТІЛЬКИ В ОСВІТІ НАША СИЛА"

ЩО КОШТУЮТЬ ПО 1 ЗОЛ., А РАЗОМ 3 ЗОЛ.

1 ОБРАЗ, що буде символом нашої Просвіти, нац. єдности і наших змагань, кисти відомого мистця С. Гординського

ПРАПОР ПРОСВІТИ

що має розмір 35Х50 цм. і коштує 6 зол.

2 ОБРАЗИ, що будуть апотеозою нашої духової сили, розмаху і краси, кисти мистців М. Бутовича і Крайнівського, як попередні, багатокольорові і високоповчальні

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

розміру 35Х50 і коштують по 5 зол.

7 тих чудових мистецьких картин, що заслуговують на найвище признання й гідні того, щоб репрезентувати нашу глибоку, старовинну й багату культуру найдуться в кожній домівці наших установ і в кожній хаті свідомого українця. На довгі десятки літ будуть вони спогадом великого, всенародного свята, 70-ліття Просвіти, вчитимуть нащадків цінити освіту й культуру та прикрашуватимуть українську хату.

Замовлення присилати негайно через Філії „Просвіти", або ангізиторів-мужів довір'я, чи безпосередньо до книгарні Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10. При безпосереднім замовленню в книгарні „Просвіти" долучити 1 зол. на порто.

Субота, 23. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.10 Оп. мельодії, 22.30 Легка й танк. музика; БІЛГОРОД 20.00 Церк. пісні; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 19.30 20.00 21.00 22.00 23.00 „Валькірія" оп. Вагнера; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „О sc, Кіті" оп. Алексіса; БУДАПЕШТ 12.05 12.30 Концерт балалайк. орх., 19.00 Мадяр. нар. пісні в супр. цит. орх., 21.10 22.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Стрийські мельодії, 20.00 21.00 Вес. австр. мельодії. КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Відчит, Нар. казки, Жінка в родині; МІЛЯНО 17.15 Китиця давніх танців. 21.00 Орх. концерт, 22.00 Голоси світа, 22.10 Концерт тріо; ПРАГА 19.20 Сальон. музика, 22.30 Сальон. музика; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.15 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви „Кабінет д-ра Каліґарі" драма Де Льорда і Буша, 21.10 Кабаре. 22.05 Симф. музика; РИМ 17.15 Сирена, 19.30 Легка музика, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер: „Марсель" Джордана, „Ізь вольто дель Верджине" Мамусія; СОФІЯ 22.30 Воскр. утренл.

Неділя, 24. квітня 1938.

ФЛЬОРЕНТІЯ 16.30 „Аїда" оп. Верді; РИМ 17.15 Симф. концерт з участю Бр. Губерманна (скр.). МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт; ГІЛЬВЕРЗУМ II. 21.00 Симф. концерт; 22.00 Виступ пісеньк. Грети Келер; ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.05 „Фалстаф Фейбрісс" оп. Германн.

Понеділок, 25. квітня 1938.

СТОКГОЛЬМ 20.00 „Циганський барон" оп. Штравса; БЕРЛІН 20.00 „Танґайзер" оп. Вагнера; ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.15 Концерт піяніста Й. Гофзанна; БУДАПЕШТ Орх. концерт; РАДІО РОМАНІЯ 20.15 „Декамеронь" оп. Суппе; ЛЮН 20.30 „Гарна Олена" оп. Офенбаха; ЛІЛЬ 20.30 Симф. ви- крт.

Вівторок, 26. квітня 1938.

БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 19.00 „Зигфрид" оп. Вагнера; ГАМБУРҐ 19.30 „Мона Ліза" оп. Шіллінгса; ФРАНКФУРТ 20.30 Концерт Берл. Філгарм. Орхестри; РИМ 21.00 „Кармен" оп. Бізета; ШТУТГАРТ 21.00 „Месія" орат. Генделя.

Середа, 27. квітня 1938.

БРНО 19.30 „Фавст" оп. Гунода; БУДАПЕШТ 19.30 „Ґімфи" оп. Польдіні; РАДІО РОМАНІЯ 19.35 „Золото Рейну" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.45 „Норма" оп. Белліні; СТОКГОЛЬМ „Німецьке Реквієм" Брамса; ШТУТГАРТ 20.00 „Ріголетто" оп. Верді; РАДІО ПАРІ 20.30 „Франція у пісні".

Четвер, 28. квітня 1938.

ЛЯЙПЦІҐ 19.30 „Отелло" оп. Верді; РАДІО РОМАНІЯ 20.15 Симф. концерт; ШТРАСБУРҐ 20.30 Вечір опер.; ДЕЖА АЙФЛЯ 20.30 Симф. концерт; ГАМБУРҐ 20.30 Концерт франц. музики; БУДАПЕШТ 23.20 Концерт польської музики.

Пятниця, 29. квітня 1938.

БУДАПЕШТ II. 18.30 „Сумори богів" оп. Вагнера; ВІДЕНЬ 19.30 „Турандот" оп. Пуччіні; ГАМБУРҐ 20.10 „Пташина з Тиролю" оп. Цельєра; ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні; МІЛЯНО 21.00 Вечір опер; ШТУТГАРТ 20.15 Орх. концерт.

БІРЖА.

Львів, 21 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·62 89·15, Доляри американські 5·29·50, 5·27·50 Доляри канад. 5·27·50—5·25·50. Фльорени гол. 296·34—294·60, Франки фр. 16·98—16·88, Франки швайцарські 122·50—121·70 Фунти англ. 25·58—26·42, Гульдени данк 100·25—99·75, Корони ч 14·01—21·50 Корони дан. 118·60—117·75 Кор. норв 133·53—132·60. Корони шв. 136·94—135·95, Ліри італ. 24·10—23·00, Марки фінлян. 11·75—11·25, Марки нім. 107·00 — 103·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 115·00

Акції.

Банк Польський 117·00. Цукор, 35·00, Вугіль 29·00, 30·25, Ліянозо 71·00, Можейів 13·00, Островець 55·25, Старахович 39·50, 39·50, Габербуш 47·00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·75, 3 із 1 ем. 85·00 серія 93·50 3 поз. зам. 2 ем. 84·00 серія 91·00 5. конверс. 70·75 прем. дол. 42·00, 4 консол. 68·50

Тенденція сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 21. квітня 1938.

1 кг. масла десер. більон. без оп. 3·35 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 3·40 зол.
молоко 18—19 сот.
(яйця нова) 3·10 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко утримана, на яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Замість вінка бл. п. Олені Мусіяновіч складають товариші 8-кл. української держ. гімназії в Коломиї 2 зол. на студіюючу молодь. 922 1-1

В Адміністрації „Діла" складаю пошість осіотних: „Просвіт", „Рідній Школі", Інвалідам, „Безробітним" для Тов. „Сила"; Академічній Студіюючій молоді, до рук о. д-ра Гриньоха, Ремісничій Молоді до рук о. Бучацького. Найбідніш. Руська 8, Українській Захоронці, Хорим до рук Комітету опіки над хорими, Сиротам для тов. „Дозір". З нимя всіми ділюся вірнем і свячевою пражнною, Христос Воскрес! — **о. Леонтій Кунцький**, парох катедри св. Юра, ойкум полїт. вязнів.

Жертви надсилані до Адміністрації „Діла": Д-р Василь Мапковський з Печеніжин на „Українських Інвалідів" на свячене зол. 5.—, для „Хорих" на свячене зол. 5.—. Марія Гоцька, Камінка Струм. для студіюючої молоді зол. 5.

КУПНО - ПРОДАЖ

ПОЛУДНЕВУ перцелю 185 саженів, середній Личаків при трамваю продасть Клушинська 9, третій дзвінок вгорн. 921 1-1

НАКРИТТЯ столові, срібні і з хінського срібла поручає: Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. 919 1-5

ХРИСТІЯНСЬКИЙ Торговельний Дім **РИБИ** Собіського 14, Тел. 111-12, продає до 28. квітня по 80 сот. за кільограм їх славецький **ЛОСОСЬ**, поручаємо щодня свіжі філета, що мають у собі вітамін, поручувані лікарями, та смажені рибні котлети на найздоровішій соняшній олеї. 851 1-1

ПЛОЩА велика, парафія. КОРДЕЦЬКОГО — ціла або частина дешево до продання. Відомість: тел. 237.39, між год. 5-7. 915 1-1

ВІДЕНСЬКЕ уладження фабрики солодової води продасть ШЛЯЙХЕР, Сокільна 4. Невиключений підпродаж. 907 1-1

РОВЕРИ, моторовери, мотоциклі гуртово поручає Ігнацій Роман, Сяа в обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 8-20

ПІАНІНО майже нове 7¼. І фортепіяно короткий продам І. Райковський, Фрідріхів 10. 840 2-2

НОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самому джерелі, в українській виробні „Саліко", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 4-10

ЖАРІВКИ від 5—25 ват. 70 сотиків, дезекторові голосенни зол. 3.50, кухонна лямпа зол. 2.—, двополумінна лямпа зол. 6,— „Централя Жарівок". Львів, Ринок 21. 852 2-3

ВИПРАВИ кухонні: комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 90.—, з заліза, бляшками тощо — РЕНТШНЕР. Легіонів 37. 782 3-4

ГОДИННИКИ, біжутерію, столове срібло, пантери, пристрілки, найдешевше купить. Панцер, Ринок 28. 10-0

„СЬВЯТ ДЗЄЦКА". Львів, Сикстуська 2 поручає комплєнті виправи для немовлят та все потрібне для дітей від новорожд до підліття. 746 2-4

ЛЕДІВНІ, кухонні начиння, примуси, замки безпечності. Рентшнер, Легіонів 1. 37. 782 3-4

НАУКА

ВПИСИ на тримісячний КУРС КРОЮ І ШИТТЯ. Наука індивідуально повітряною системою. Успіх науки певний — дозідні умовини. „АННА" — ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. 859 1-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

НЕ ШУКАЙ посади. Оказійно продам крамницю (200 зол. доходу міс.) шнуровo-галантерійну в новім місті. 3 школи 7-кл. і гімназія, фахомість покінчена, 2 кімнати і кухня, відступлю на 1 рік даром (виїзд). Зголошення „Оказія" до Адміністрації. 903 1-1

ВІД 15. ТРАВНЯ шукаю праці, можу провадити домашню господарку — вчити гри на фортепіяні — окрашувати церкви — доглядати хорих — вести освітню працю жінок. Зголошення з умовою праці і винагородою прошу надсилати до „Ліла" — Подєгрлиця. 830 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

РАДА Т-ва „Укр. Ремісниче-Промислова Бурса" в Станиславові розписує КОНКУРС на управителя бурси. Вимагана середня освіта. Подання з описом життя і відповіді свідоцтв надсилати до 10. травня 1938, на руки голови дир. Сев. Сапіґуровича, Станиславів, 3-го Мая 2. Перенство мають безробітні. 880 1-3

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Виключний Дім моди, мануфактури і галянтерії, шукає агента христіяна до продажі по селах. Łódź, Wschodnia 338.

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ДЕРЖАВНИЙ урядник, літ 42, з вищою освітою (докторат), з браку знайомства шукає цією дорогою характерної, живої і веселої вдачі товариша життя у відповідному віці. Придане для спільного добра бажане. Дискреція під словом чести запевнена. Незнайомі зі зимою слати до 15. травня ц. р. до Адміністрації „Діла" під „Весна 1938". 896 1-1

УПРАВИТЕЛЬ шкоди пошукається з атестатами, господарською вдачою. Пригоже неодружене. Серіозні зголошення: „Діло" під „Управитель". 904 1-1

ІНЖИНІР на становищі, вважає заступання з дійсно гарною, культурною, характерною, осмічною, незалежною вдачою, літ коло тридцять. Знімка конечна. За зворот заступання і за дискрецію ручить словом. Листи до Бюра „Світ", Львів, Коперника 2. під „Артеміс". 12/38 1-1

Ф-ма „Magasin Parisien" поручає панчохи, рукавички, сварпитки, торбинки, парасолі, краватки та білля мужеське і жіноче в першорядних гатунках

А. БРІКНЕР

Львів, Льва Сапіги 69. по найнижчих цінах. 4—6

Пояр! Єдині українські шоферські курси

інж. Ярослава Білинського

Провадженні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та залізнити собі певний прожиток. — **Інформації і записи щодня.** —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Подаємо до відома наших Вельмишановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужеські та жіночі одяги маємо вже на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду кольорів матерій, виробів та десенів. 10-15

Українбанк „ВІРА"

Перемишль, вул. Костюшка ч. 7.

Чекове конто П. К. О. 504904 — ч. телефону 17-79.
Власник двох камениць двоповерхових.

Приймає вклади ощадностеві за опроцентуванням від 2—5% та виплачує на догідних умовинах. — Видає премійні книжочки і ощадностеві скарбонки. — Дає на догідних умовинах вексельні позички, відкриває біжучі рахунки, інкасує та есконтує векселі.

БАНДАЖИСТ І ОРТОПЕДИСТ

М. ПОЛЯЧЕК

САМБІР ч. 11.

Штучні ноги і руки найновішої конструкції. Апаратики до випрями штикультавих і кривих ніг у дітей. Апарати, що підтримують і направляють Корсети ортопедичні дікувальні, до підтримки і направи скривлених хребетних стрижнів. Підкладки під носок стопи. Бандажі до вигоди найбільших пропуклин. Черевні описки проти обвисшого живота. Гумові панчохи проти жилників, які постягаються вище і здовж. Гумові нічники, що хоронять перед мимовільним мочінням

(Ілюстровані цінники даром).

НА ВЕЛИКДЕНЬ

найвибагливіших гостей вдоволиш

КАВОЮ **„ПРАЖІНЬ"**

— — Цей напій уже відомий усім своїм знаменитим смаком. — —

ВИРОБЛЯЄ:

Укр. Кооп. Ф-ка „Суспільний Промисл"

Львів 24., ул. Жовківська 188.

НАШИМ ШАНОВНИМ ВІДБОРЦЯМ

БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ВІД 140.— ЗОЛ. МАШИНИ ДО ШИТТЯ сист. ЗІНҐЕРА,

бубонцеві, на люксусових підставах і меблях з гарантією 20-літньою поручає

МАШИНОВА СПІЛКА ДОБРОМАШИНИ ВАРШАВА Хмельна ч. 32.

Безплатно додаємо апарати до гафту, мережок і цирування. Опакування і достава на кошти фірми. Багато листів з подякою. — Жадайте даремних цінників.

Крамниця Міського Ґазового Заведення

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ХОРУЩИНИ 6. ТЕЛЄФОН ч. 211-61

має на складі всілякі випробувані апарати до зужитку

КУХОНКИ, КУХНІ, ПЕКАРНИКИ, ПРОДІЖ, КУПЕЛЕВІ ПЕЧІ, ЗАЛІЗКА ДО ПРАСУВАННЯ, ПАЛЬНИКИ І ОПАЛОВІ ПЕЧІ.

Для промислу спеціяльні тарифи зі зниженою умовою. В крамниці З. М. Ґ. можна дістати всілякі інформації щодо УРЯДЖЕНЬ, ІНСТАЛЯЦІЙ І УМОВИН ДОСТАВИ ҐАЗУ.

Користайте з безплатних газових показів в кожний четвер по першім в год. 17-ій в крамниці при вул. Хорущини 6.

РІЖНІ

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші 678

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство „У СТЕЛЬМАХ", Коперника 22, тел. 245-79. 834 1-10

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 835 4-4

ФРАНЦІШОК ҐЛЯСҐАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 26-30

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, жіночі, проти усунення матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УРИНЯКА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 48-100

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 674

НА ШЛЮБИ та забави — убрання вінцеві, смокінгові, фраки виповнює. Коперника 10, тел. 215-37. Ціни низькі. 814 3-4

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійше направить українська фірма П. Карпиця у Львові вул. Домінікянська ч. 7. 1930 2-9

СТАРІ годинники та біжутерію замінює на нові найкорисніше Вандер, Львів, Шайнохи один. Там пренайліпша, дешева направа годинників і біжутерії. 819 1-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Бід. Каварні) тел. 251-68. 2143

Д-р Богдан Гординський

ординує у внутрішніх недугах

ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1.

771 (напроти Еміграційного Дому). 3-8

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зрогозатіння, пігменту, волосся, близни, дзьоби по вісні і плями. Масажі тривале усування морщин, жилок і відморожень власною методою. Тривале усування овалосіння ніг катафорезою. Сталі румяниці підшкірним запущанням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

ОГОЛОШЕННЯ.

ЧАЙ

„E. W. I. G."

УПРИЄМНЮЄ СВЯТА.

ОПОВІЩЕННЯ.

Повіт. Союз Кружків Р. Ш. у Станиславові відкриває з днем 2. травня 1938 підготовний курс до І. кл. гімн. для дівчат і хлопців. Зголошення приймає канцелярія Кружка Станиславів. Голуховського 5Е. 849 2-3

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

КОНКУРС.

на учителя загально-освітніх предметів у господарській Школі Т-ва „Просвіта" в Милованні почта Решнів н. Єзуполя.

Перенство мають кандидати з господарськими школами.

До подання долучити:

1. метрику,
2. свідоцтво студій і виводової практики,
3. посвідка державної льояльности,
4. свідоцтво лікарське (урядовий лікар), що стверджує здатність до учительської праці.

Подання вносити до 1. червня 1938 р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" Львів, Ринок 10.

На свята!

Поручає ТОРТИ, ТІСТЕЧКА та різного роду святочні вироби в найліпшім гатунку по зниженій цінї

ТІЛЬКИ ВІДОМА ЦУКОРНЯ

„ПЧІЛКА"

ЛЬВІВ, РИНОК 27.

ПІДПРИЄМСТВО БУДОВИ

Інж. Д. КУЗИК

КОЛОМИЯ, КОСТЮШКА 26. ТЕЛ. 147.

ТІЛЬКИ РИНОК ч. 33.

НАЙБІЛЬШИЙ вибір на цей сезон новин мужеських і жіночих.

НАЙКРАЩІ товари

НАЙНИЖЧІ ціни

у відомім гуртовім складі

СУКНА І ТОВАРІВ ВОВНЯНИХ

ФІРМИ: Ян Каллях і Син

Централя: Львів, Ринок 33 — Тел. 247-16

Фірма котовицька. Рік осн. 1841.

Догідне для емеритів або виселеньців!

Продам 6 моргів доброго орного поля, засіяного, із садом і новим 3-кімнатним мешкальним домом близько залізниці і повіт. міста Коломиї. Письменні заголошення до „Діла" під 8 тисяч.

В часі останньої хуртовини СКЛАДАНІ парасольки показалися найкращі, бо вони на гарантованих скелетах найновішої конструкції. Виключна продаж

НОВІТНЯ ВИРІБНЯ ПАРАСОЛЬОК „ЛІОН" Шайнохи 2

Вічні пера направляє

Спеціяліст О К І Н, пасаж Гавсмана 3. Оказійна продаж вічних пер, 913 1-2

САНАТОРІЯ

„V I T A"

ЛЬВІВ, 29 ЛИСТОПАДА 22.

Тел. 277-07 і 273-03.

ВІДДІЛИ: Подожниче-гінекольогічний — хірургічний, внутрішній і дитячий

ДЕШЕВІ 10 денні породільні ричалти від 180 зол. — Найбільш новітній комфорт. Ціни від 10— зол. денно. Власне санітарне авто до перевозу недужих. —

Повідомляю Шановних Клієнтів, що я вернувся зі спеціяльного КУРСУ ВІДЕНСЬКОГО І АНГЛІЙСЬКОГО КРОЮ та поручаю на весняний сезон убрання, загортки військові мундури, жіночі костюми і також реверенди для Всечесного Духовенства з власних і приповучених матеріялів. — Ціни приступні!

Павло Андрус

ЛЬВІВ, УЛ. НА СКАЛЦІ 5.

(бічна Зибликевича) тел.: 237-32

Генаральна репрезентація заведень керамічних

„KAFLOKRES" к/Вильна

поручає

майолікові кахлі в ріжних десенях, колірах і гладкі по конкуренційних цінах.

Ждайте оферт! Поважних заступників у повітових містах шукаємо.

ДІМ ТОРГОВЕЛЬНИЙ Йосиф Задорожний

Будівельні артикули.

ВАРШАВА, Сенаторська 10 тел. 505-12

Кооператива „ШОВК" Самбір, ул. Замойського ч. 7.

ПРОДАЄ: 1. Насіння білої морви (заграничне, дорідне, чисте. 2. Яєчка шовкопрядки зв. ГРЕНОЮ (заграничні). 3. Моравові дерева. 4. Приладдя, необхідне до переведення годівлі. 5. Підручники до шовківництва. 6. ШОВКОВУ МАТЕРІЮ, т. зв. сирий шовк (жін. хустку і япашки, муж. шалі і сорочки, жін. капелюхи і муж. капелети).

ПЕРЕ: ШОВКИ та ШОВКОВІ ВИРОБИ (свого виробу)

КУПУЄ: шовкові коконн і виплачує за них гроші до місяця від дня. отримання — ПОВЧАЄ: безплатно про плекання насіння морви, гренн, взагалі про шовківництво по надісланю почтової марки за 25 сот.

Всім П. Т. Покупцям

Веселих Свят

бажає МАСЛОСОЮЗ

Найліпші ДЗВОНИ, чаші, павуки, фелони, хоругви, ПОЛОТНА до ВИШИВАННЯ і нитки Д. М. Ц. плащениці, образи і всілякі ДЕВОЦІОНАЛІЯ, евангелії, всі церковні книги, світло, КАДИЛО, відзнаки, ПРАПОРИ для Товариств поручає єдина українська кооперативна

Дім торг. пром. „ДОСТАВА"

у Львові, Ринок 43, І. п.

Власні крамниці: Львів, Руська ч. 20, Перемишль, Косцюшки ч. 5. Власна робітня церковних річей: Львів, Ринок ч. 43. Власна каменичня у Львові в Ринку ч. 44.

Єдині українські графічні заведення

„У Н І Я"

Львів, вул. Мілковського ч. 5.

Телєфон 292-97.

ЛІТОГРАФІЯ виконує літографічні друки, колірові афіші, етикети, ноти, мапи і ін.

ЦИНКОГРАФІЯ Виріб друкарських клішів черткових і сіткових, одно- і більше колірових.

НИЗОДРУК виконує образи, цінні папери, картки і ін. найновішою технікою.

Ціни конкуренційні!

АДВОКАТ

Д-р Роман Перфецький

воде канцелярію

у Львові, ул. Бляхарська 9

ПАНСІОН „СТАХОВА ВОЛЯ"

у Грабовці біля Коломиї

Відчинений від 1-го червня 1938 р. під управою М. ГІКАВОГО.

Поручає 50 кімнат з верандами. Смачні здорові та добірні харчі — від 3 - 6 зол. денно. Дансінги, теніс, бібліотека, крутозьоки і т. п.

Ближчі інформації: Львів, Городиська 14/III.

ІНВЕНТАР для ДРУКАРЕНЬ

як

машини друкарські і для переплетні, черенки, регали та інше друкарське приладдя

поручає:

ГРАФІКА

МАРКО ЗАЙДЕ

ЛЬВІВ. — СВ. МИХАЙЛА Ч. 8.

— Телефон ч.: 219-03 і 220-43. —

Власна виробня вальцевої маси і пневматична відливня вальців. Єдина у Східній Галичині фабрика друкарських фарб, чорних і колірових.

УКРАЇНСЬКА ЗАПРИСЯЖЕНА ГУРТІВНЯ

виноградних літургічних вин

„ВИНО-ГРАД"

Львів, ул. Листопада 61.

Тел. 285-24.

Капіть для НАЙРАЗЛИВІЙШОЇ ЦЕРИ і для НОВОРОДКІВ І НЕМОВЛЯТ

приладжене — піпля — перенку

Аптикаря Візля

НІЖНЕ МИЛО „ЛИЦЯ" і для ДІТЕЙ

головна продаж

Аптика „Звіздою" біля військової вежі

Перемишль

ПЕРШОРЯДНИЙ РЕСТОРАН

М. Кузишина

Перемишль, пл. На Брамі.

поручає на свята всілякі лікери, коняки, вина та інші напитки. Для приїзних Вп. Гостей все смачні снідання, обіди та вечері.

Єдине українське похоронне заведення

„Харіс"

ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 2 (в Народнім Домі) тел. 214-64.

полагоджує найвигідніше, найкраще і дешево всякі урядові чинности, виконує ексгумації і перевозить в найдальші сторони з усіх цвинтарів, шпиталів і санаторій.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ЧУЖИМИ АГЕНТАМИ.

В нещасті йдіть до ХАРІСУ, а відладуть Вам усі клопоти.

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всілякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, а відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 808 найкращої достави. 1-50

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ФІРМА
Брати Стажевські
ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 6.
поручають БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ, МУЖЕСЬКЕ І ПОСТІЛЬ. 727 -10

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, салльони, клюк, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
408 1 -10

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

У Міщанській Касі

В Перемишлі, вул. Костюшка 3.

всі купці, ремісники і промисловці

складають свої ощадности і ведуть з нею всі банкові інтереси

БІЖУЧІ РАХУНКИ

„ПРОМ-БАНК" Львів
„Укр-Банк" „ВІРА" Перемишль

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

своїм відборцям бажає

крамниця міщаних товарів

В. Гупка

ЛЬВІВ, ВУЛ. РЕВАКОВИЧА 22.

А. ПЯСЕЦЬКИЙ

с. п. КРАКІВ

поручає відомі своєю якістю

ЧОКОЛЯДИ

тверді, до варення, молочні, десерові і начинені; як теж великий вибір високовартісних

КАРМЕЛЬКІВ

Враз зі святочними бажаннями вручіть Своїм найближчим життєву полісу єдиного українського Товариства взаїмних обезпечень на життя

„КАРПАТІЯ"

Львів, Ринок ч. 38. — ч. тел. 258-43.

а це буде найкращий доказ Вашої дбайливости за будучність Вашої Рідні.

Пишіть за інформаціями.

Найновші весняні зразки

білля, рукавичок, шаликів, краваток, панчіх, хустинок полеків і т. п, найдешевше дістанете в кооп.:

„БАЗАР", Львів, Руська 3.

П. Т. членів кооперативи просимо підняти ТОВАРОВІ ЗВОРОТИ за 1937 р. 1-3
890

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

приймає безперервно вписи студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговедів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та переробляння садовини й городини, д) Оброблювання шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На першу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Instytut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

С. Маріяш

Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.

ЛЬВІВ, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-82.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі майже **даром** з найтривавіших матеріялів і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** передавна відома фірма ЗІКЕР І КОРКЕС Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч замість бувш. „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує прецизійно на місці задурно. — Увага на властиву адресу і число дому. 5—10

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛУБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ГИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.
виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Й. Гехт
ЛЬВІВ
Городецька 57
тел. 233-31
Фабричний склад інструментів дутих, смичкових, струнних, джезбендових, саксофонів, акордеонів (гармоній) фортепіян, патефонів, українських плит і роверів.
Ціни фабричні.

Жіночі сукні, шляфроки, дитячі і студентські убрання і плащики
ЛЬВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА ч. 8.
4—4 8-7

НА СВЯТА
Ріжного роду **ОВОЧІ — ЦУКОРКИ** і т. п. у великому виборі поручає по найнижчих цінах
К. БРУННЕР
Львів, Сикстуська 31. Тел. 293-75.
8—8

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, вимін і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 89 (14.921). Львів, четвер 28. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Заперечення поголосок про недугу Митрополита.

Саме на Великодні Свята появились поголоски про важкий стан здоровля Митрополита Шептицького. Яке джерело тих поголосок і хто їх пустив — невідомо, але напевне той перший, хто цю поголоску пустив до польської преси, не звертався за інформаціями безпосередньо до митрополичої палати у Львові ані до якихнебудь авторитетних українських кол: це теж надзвичайно характеристичне, який брак почуття відповідальности мають деякі люди, що не цураються легкодушно словом і пером порушувати найважніших справ! Вістка про недугу Митрополита та її загрозливий стан появилася у краківському полудневому щоденнику „Темпо Дня" (видавництво „ІКЦ") і за ним повторили її і деякі інші часописи. Вона заалярмувала українське громадянство та деякі польські кола і члени нашої Редакції були підчас свят просто засипувані запитами, що є на ділі. Можемо з найбільшою приємністю поділитися вісткою, що поголоски про недугу ЙЕ. Кир Андрея ВИССАНІ З ПАЛЬЦЯ. Митрополит був присутній на Воскресній Утрені у великодню суботу у св. Юрі, а вчора і нині, користуючи з хвилин гарної погоди, фотель Митрополита, до якого він прикований вже від літ, вивозили до саду біля палати. Митрополит чував ту вістку про свою здогадну недугу і жартував з її приводу. Стан здоровля Митрополита від кількох місяців не тільки не погіршився, але й поправився: Митрополит теж інтенсивно працює та дивує всіх, що Його відвідують, живістю ума і всестороннімі зацікавленнями.

КОРИСНОЮ ПРИНУКОЮ ДО ОЩАДНОСТИ Є ПРЕМІЯНА ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
Кооперативного Банку
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-80.
на яку крім авчайних відсотків можна дістати ще й нагороду за ощадність в сумі 25 до 100 золотих, залежно від висоти постійної місячної вкладки.

Великий 7. травня 1938
Рав т
УКРАЇНСЬКОГО ГІГІЄНІЧНОГО Т-ВА У ЛЬВОВІ В САЛІ ПОШТОВЦІВ
НА БУДОВУ НАРОДНІХ САНАТОРІЙ.

Англійська петиція у справі української меншини в Румунії.

Як ми вже повідомляли, кількох англійських парляментаристів та інших визначних громадян внесло дня 16. лютого м. р. до Ліги Націй петицію, в якій звернули увагу на невідрадне положення українців у Румунії, зокрема на цілковите знищення їхнього шкільництва. 12. березня ц. р. повідомив секретаріят Ліги авторів петицій, що її прийнято і передано під розгляд комітетові трьох, який переводить потрібні доходження.

Причиною проволоки в полагодженні петиції був спротив румунського уряду, який настоював на тому, щоби петиції взагалі не приняти.

В Англії помітне велике зацікавлення меншинними справами в Румунії; вони найшли свій відгомін навіть у формі інтерпеляцій в палаті громад. (Укбюро, Льондон).

МІЛІТАРИЗАЦІЯ РУМУНСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Румунський уряд опублікував розпорядок, на основі якого військових старшин можна делегувати на ріжні становища в державних і самоуправних урядах. Час служби в урядах зараховується старшинам, як час військової служби.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЗАЛІЗНОЇ ГВАРДІЇ.

Арештованих провідників розв'язаної „Залізної Гвардії" замкнено у концентраційному таборі. Появилася поголоска, що мають їх перевезти на Зміїний Острів, положений на Чорному Морі, проти гирла Дунаю. Румунський уряд стверджує, що він розв'язав „Залізну Гвардію" тому, що вона намагалася насиллям захопити владу в краю, вела шпигунську роботу для своїх цілей, мала своїх інформаторів у префектурах поліції, в головнім уряді безпеки краю та в головнім штабі армії, — врешті, що мала звязок з закордонними організаціями, які старалися впливати на румунську політику.

Польща приступила до льондонського морського договору.

В середу пополудні польський амбасадор і морський атташе у Льондоні підписали з бритійськими міністрами Дафом Купером та Галіфаксом порозуміння, на основі якого Польща прилучується до льондонського морського договору з 1930. р.

Зміна уряду в Єгипті.

ПРИЧИНА КАБІНЕТНОЇ КРІЗИ.

Єгипетський премієр Могамед Магмуд Паша дістав димісію, якої просив ще перед виборами до парляменту. Він утворить новий уряд зложений мабуть із 13-ох міністрів (попередній мав 16-ох членів). Завтра оголосить король листу нового кабінету.

Після виборів хотів прем. Магмуд Паша зреконструювати уряд, усуваючи з нього членів, що не мають парляментарних ні сенатських мандатів і опираються лише на двірських колах. Тому спротивився королівський секретар Алі Мегар Паша. Між ними обома дійшло до конфлікту, що довів до димісії уряду.

Злучені Держави не скасують ембарґа

НА ВИВІЗ ЗБРОЇ ДО ЕСПАНІЇ.

Ґрупа американських політників під проводом сенаторів Борага і Ляфолета домагається скасування ембарґа на вивіз зброї до Еспанії. Не зважаючи на те — як твердять в поінформованих колах — уряд того не зробить, бо не хоче шкодити Англії та Франції у переговорах з Німеччиною та Італією, які є найпевнішим шляхом до замирення Европи.

Кінець карієри Папена?

Амбасадор фон Папен, що перебував у своїх добрах у Саарі, вернувся до Берліна. Як кажуть, фон Папен хоче покинути дипльоматичну службу з огляду на лихий стан здоровля. Довкола особи останнього німецького посла у Відні кружляє у берлінських політичних колах чимало спліток і здогадів

—o—

Золочівські події.

Львів, 27. квітня 1938.

В середу 20. IV. ц. р. пізно вечором дістав я телєфонічну вістку, що в Золочеві тієїж днини пополудні польські вуличні елєменти розбили українські установи. Я виїхав туди зараз-же 21. IV. ранком, оглянув на місці пошкодовані установи, перевів розмови з кільканацятьма українськими громадянами-очевидцями подій, вкінці відбув нараду з представниками всіх місцевих українських організацій і товариств. У вівторок 26. IV. відвідав я Золочів удруге і відбув тут другу нараду. У висліді цих двох поїздок уважаю за відповідне подати до приглюдного відома ось що (зазначую, що з технічних оглядів не міг я цього зробити по повороті із Золочева 21. ц. м., бо саме в ночі з 21. на 22. друковано вже святочне число „Діла" і на його шпальтах не міг вже найти місця більший допис):

Юрба кинулась на домівки українських установ та деяких приватних українських купців зараз після маніфестаційного похорону функціонаря поліції Яна Бісінька, який відбувся 20. квітня пополудні. Бл. п. Ян Бісінек згинув застріленний досі непритриманим справником у хвилині, коли явився в домівці кравця М. Купчика, українця, для переведення ревізії. Чому призвище здогадного вбивника стало передчасно відоме польському громадянству, яким чудом воно не вважаючи на тайність поліційного слідства опинилось на золочівській вулиці, це одна з загадок золочівських відносин. Треба стверднти, що без сумніву наслідком того появились на місці клєсиґри трьох місцевих польських громадянських організацій, які сповіщали про смерть бл. п. Бісінька такими словами: „згінол з ренкі жбіруф українських", „згінол од кулі гайдамацкей", „згінол од вражей кулі на стражи Земі Червєньскей".

З передчасним увільненим призвища здогадного вбивника вяжеться ще одна справа, яку можна зарахувати до загальніших парадоксів сьогодішньої українсько-польської дійсности. Отож убивником бл. п. Яна Бісінька має бути — так каже золочівська польська прилюдна опінія —людина замішана у белзецьку подію. Як повязати белз. подію з українськими легальними установами, які від самого початку, себто від коли стали відомі справники белзецького душогубства, рішуче й однозгідно осудили його устами своїх провідників і на сторінках усієї відповідальної української преси — це друга загалка, яку трудно здоровим глуздом розвязати. Зате цю загадку можна розгадати на тлі сьогодішньої нашої дійсности. Без сумніву золочівські події є

Оригінальні англійські матеріяли
На убрання також на жіночі плащі й костюми на складі у фірмі:
С. ЕРЛІХ
Львів, ул. Ягайлонська 20.
Тел. 213-90

наслідком психози й подразнення, в яке постійно кидає і в якому постійно вдержує польське громадянство його брукова преса і ріжного типу організації, що рацію свого істнування знаходять у ширенні ненависти до всього, що українське. Підкреслюю, що золочівські події не є страшні ані не є надто поважні своїми ефективними наслідками, себто матеріяльними втратами. Вони гріють як мементо, як покажчик гарячки, в якій живе польське громадянство на нашому терені, і друге: тим станом непевности і безахисности, що його пережило українське золочівське громадянство, здане продовж майже двох годин на ласку й неласку юрби. Протиукраїнська психоза польського громадянства і почування українського, що в хвилинах небезпеки життя і майна воно не зможе рахувати на негайну і стовідсоткову охорону влади, це щось інше, як лише вступ до явища, що носить назву бажаної відносин.

Юрба нищила майно українських установ у Золочеві і майно кількох приватних осіб від півтора до 2 годин, між 3-ою і 6-ою після обіду. Вибито зовнішні і внутрішні шиби та більше або менше здемольовано внутрішнє уладження гімназії і народньої школи Рідної Школи (в самій нар. школі вибито 104 шиби), Повітового Союзу Кооператив, Т-ва „Бесіда", „Сокола", Музичного Інституту ім. Лисенка (тут розбили м. ін. фортепян і піяніно), знищили уладження театральної салі в домівці Т-ва Шашкевича, понищили товар у кооперативі „Хлібороб", врешті вибили шиби і частинно здемолювали внутрішнє уладження учнівської бурси при вул. Реформацькій. Потерпіли теж дошкульно дві особи, брати Купчики (в домівці одного з них, як згадано, найшов смерть бл. п. Бісіняк).Найбільше потерпіли обі школи Р. Ш. і дім Т-ва Шашкевича, де має приміщення П. С. К., „Бесіда" і т. д. Школи оцінено комісійно на суму 4.900 зол. Підчас погромів юрба зранила трьох українських службовиків ПСК і „Хлібороба". Вона була озброєна в коли, вожі, ломири і навіть дехто в револьвери. Ці подробиці подаю не на те, щоб їх роздувати. Стверджую з усією рішучістю, що підчас тих подій, які тревали так довго, не було охорони майна й життя українських громадян. Ніде не було видно поліції. Коли директор ПСК телефонував на поліцію і до староства, почув відповідь: „Добже, добже" — і на цім скінчилося. Так само безуспішні були пошуканки представників (д-р В. Безпалько й о. М. Стечишин) місцевого українського громадянства за старостою Його не можна було ніде найти. Коли ці наші представники явились на поліції і заговорили до дижурного, то він відповів: „Не розумем по руску". На цім інтервенції покінчилися... Цікава ще одна подробиця: на дві години перед похороном мав місцевий староста розмову з відомим українським діячем д-ром Ваньом і сказав йому, що вертається з одного зібрання, на якому надаремно старався відмовити від авантур, але не знає, що з цього буде. Погром висів у воздусі. Всі про нього на день-два наперед шепотом говорили. Українські і навіть деякі польські й жидівські крамниці позамикано ще перед похороном. Від знищення двох крамниць (Карпи і Маслосоюзу) юрба відступила після прохання їх власників і на приказ проводирів. З цього виходить, що звичайна інтервенція напр. п. старости або якогось польського визначнішого громадянина могла здержати погром, уже не кажу про інтервенцію поліції. І тому звертаюся зі запитом до польських відповідальних урядових та громадянських чинників: чому в цьому випадку проявлено таку яскраву, просто незрозумілу непередбачливість та індоленцію? Чи правдою є те, що на похороні був воєвідський шеф прилюдної безпеки? Хто несе відповідальність за необчислені моральні і політичні наслідки золочівських подій? Кому потрібно, щоб нівечити останки надії на якусь розумну залагоду польсько-українських взаємин?

„Траса погрому" була така: ПСК (домівка Т-ва Шашкевича) — гімназія Р. Ш. — Купчик (фризієр) — крамниця Карпи (не знищено) — Маслосоюз (не знищено) — Купчик (кравець) — бурса. На золочівські умовини це траса велика, майже здовж цілого міста. Тимбільше впадав в очі брак усякої охорони від органів безпеки. Що після погрому влада зробила, мені докладно не відомо. Місцеве громадянство рішило покищо не контактуватися з місцевими органами влади, маючи такий доказ її відношення до себе, який ця влада проявила підчас погрому. Як посол округи вислав я офіційне письмо до премієра Складковського, представивши йому докладно хід подій. Відомо мені, що прокуратура робить дохождення і що з її доручення ведеться слідство. У моїм письмі до премієра, як до міністра внутрішніх справ, я подав цілий гурт українських громадян, яким відомі призвища погромщиків (досі протоколярно стверджено 14 таких призвищ). Не чув я, щоб цих українських громадян переслухано. Я просив теж у згаданому письмі, щоб справу погрому розслідила спеціяльна позамісцева комісія. Мені не відомо, щоб це сталося. Приїзджають якісь чужі авта до староства в Золочеві, одначе для їх власників не істнують відповідальні представники українського громадянства. Контакт із цим громадянством після подій обмежився досі до списування протоколів і переслухання постерунковими кількох побитих службовиків. Теж характеристичне для сьогоднішніх відносин...

Вкінці апель до українського громадянства Золочівщини: Сьогодні нам потрібна першусього холодна призадума й опанування нервів. Не даймо схопити себе почуванням! Наука з 20. квітня є одна: потрібна солідарність усього українського громадянства, його активність і почуття відповідальности одного за всіх та всіх за одного.

В. Кузьмович.

На міжнародній арені.

Латинські свята, свята цілої Европи, мають деякий вплив на хід міжнародніх подій. Парляментарний світ, дипльоматія, навіть військо хоче продишки, тому часто підчас свят доходить, якщо не до формального перемиря, то принайменше до злагіднення боротьби на фронтах, у дипльоматичних кабінетах, у парляментарних кулюарах. Напр. цьогорічний латинський Великдень приніс настільки важні події як англо-італійське порозуміння та кінець французьких страйків.

Навпаки свята старого стилю, це лише свята для кількох міліонів людей, свята льокального характеру: з погляду міжнародньої політики вони проходять зовсім непомітно. Тому й переглядаючи події, що пройшли у світі від нашої Великої Пятниці, мусимо зясувати собі, що цей час не становить ніякої замкненої цілости, ані ніякого етапу, що це звичайний вирізок кількох сірих буднів.

Процес европейської консолідації, що почався ще після березневої міжнародньої кризи (аншлюс і польсько-литовський конфлікт), посунувся вперед за минулих пять днів.

Перш за все слід згадати про новий крок на шляху **нормалізації польсько-литовських сусідських взаємин.** До Ковна виїхала делега-

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ **Зол. 155·—**
Інформації:
ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 34—65

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

Primavera Leopolitana.

Зближається царівна весна. Нове життя продирається вишком з темної, вогкої землі до соняшного світла. Все хоче зеленіти та цвісти. Вже й галуззя клена, що росте коло мого вікна, покрилося дрібними пупяшками, вже в городці віллі Бруницьких проти Ревізійного Союзу зацвили білі, сині та червоні крокуси та фіялєтні фіялки. вже жінка принесла з міста сніжинки, поклала на стіл у їдальні очі дітей радуються, що минула зима.

Але ту зиму не так легко цього року перемогти. Ось небо покрилося чорними хмарами, звівся зимний вітер, наніс зі собою пронизливий, змішаний зі снігом дощ і почав зривати антенові дроти, облуплювати тинк із фасад каменниць, вирівати в міських парках з корінням дерева і ломити їх галуззя. Та не попадаємо в розпуку, бо це не жовтень, а квітень і знаємо, що весна ближче нас, ніж дальше.

Передовсім вона несе спомини.

Здається мені, що сиджу в університетській бібліотеці та роблю собі записки з „Corpus iuris civilis" до семинарійної праці. Аж тут якісь дрібні ручки замикають нагло його грубезний фоліянт. Підношу очі вгору, а біля мене стоїть в цілій своїй красі молоде стрункє дівча, убране в елеґантний, весняний костюм драп. Золоті, сплетені у віночок коси виглядають зпід соломкового капелюха, купленого певно щойно вчора в Обервальдера. У лівій її руці грубий зшиток, жовтий індекс і „шик" парасолька, правою вказує китичку фіялок з зеленим листком пришпилений до жакета та усміхаючись до мене маніжливо своїми синими, глибокими як море очима, питається мене: „грінес"? Відповідаю теж з усмішкою, вимовляючи: „граю". „Маєш?" Зачинаю нервово шукати по всіх кишенях, у моїм зшитку, у кількох індексах товаришів, що ніколи ще не були у Львові, а котрим мав я зібрати „фреквентації" у Бальцера, Хлямтача й Абрагама та вкінці зі соромом відповідаю: „Не маю". „Програв. За кару мусиш кинути своїх висушених Папініянів, Павлів та Ульпянів і ідемо на Високий Замок. Я також шкартнука Агенобарба і не думаю дрімати на годині Грушевського"!

На таке „діктум" я віддав вмить дижурному урядовцеві фоліянт, поправив у гардеробі довгий, чорний крават в кокарду, вложив на голову (очевидно трохи „на бакир") мій „Сілінго" з широкими крисами, закурив доброго австрійського „мемфіса" і ми пішли вдолину вулицею Мохнацького на залиті весняним сонцем Академічну та Карла Людвика. На розі Миколая перетяли нам дорогу наші питомці, що вертались з університету. Всі хлопці як горішки. Між ними кілька знайомих „фармацевтів" аліяс у пісні прозваних „фармацями", яких тодішні шануючі себе панни у відповідь на їхні „конкури" гонили „свині і гуси пасти". Гнтомці кланяються мітратові Білецькому, що з повагою йде до Стрийського Парку на прохід. Вулиці повні елеґантної публики в нових весняних одягах. Ціла Галичина від Освенціма по Заліщики дає собі тут „ранде-ву".

Не диво. Львів цеж столиця великого коронного краю, осідок усіх краєвих його установ. Добре діється цьому містові. Гроші переливаються по всіх усюдах. Їздою їдуть новіські гумірадлери, тут і там женуть досить вилкі приватні авта, предмет подиву прохожих. Кінний трамвай посувається мелянхолійно вперед, мовби прочуваючи недовгий свій кінець. Виставові вікна крамниць манять багатством весняних матерій, капелюхів, мужеської і жіночої конфекції. Цукорні вже повиставляли з огляду на недалекий латинський Великдень прекрасні баранчики, зайчики, цілєнята з люкреції, торти, так, що аж слинка іде з устечок моєї товаришки. Вулицею Коперника вертається з ранніх вправ „трицятка" з музикою. Біля „регіментс-тамбура" машерує дурний Ясьо зі шлючком шкіряного „куба" в устах, а коло нього кількох челядників з теревиками в руках підсвистує собі марша за музикою. Коло Дзіковського кланяюся послові Евг. Олесницькому, що ввічливо усміхається до нас молодих зпоза свого завішеного на довгій шовковій стяжці цвікера. Зі Сикстуської йдуть разом у сторону Ринку загально люблені катехити „золотоустий" о. Лежогубський з „реалки" і о. Лужницький з академічної гімназії. Перший з розмріяними очима поета, другий з таємничою усмішкою в кутиках уст. Певно вже має когось „на пеньку" і дасть йому порядну „школу" при найближчому тості в часі Великодних Свят.

— Підемо дальше в сторону театру, хочу подивитися чи завтра виступає Фельдман в Мадам Сан-Жен — каже моя товаришка — бо чула, що він нездужає, а опісля підемо вгору Скарбківською через наш старий Львів.

Під „театралкою" сидить вже у свому фотелі-візку симпатичний Ґаль, вигрівається на сонці і може в тій хвилині компонує якусь нову свою пісеньку. На його вид пригадалася нам його „Лісна фіялка".

Скручуємо в пасаж вірменської катедри. Ступаємо тихо по покритих незрозумілими

ція польського міністерства пошт і телеграфів під проводом директора технічного департаменту і почала в понеділок переговори у справі наладнання поштово - телекомунікаційного зв'язку для загального вжитку. На найближчу пятницю передбачено початок переговорів залізничих у Варшаві та на тему водної комунікації — в Ковні.

Куди важніше **зближення у трикутинку Льондон—Париж—Рим.** Британський міністр війни Гор провів кілька днів у Парижі та розмовляв з тамошніми державними мужами, м. ін. зі шефом генерального штабу Гамеленом. Ці розмови обіймали ріжні актуальні питання, що безпосередньо чи посередньо торкаються інтересів обох великодержав, але на перше місце вибивалась у них справа координації збройних сил на випадок війни. Крім спільного командування, про що ми у свій час згадували, плянують англьо-французьке бюро для засобленя обох армій. Франція мабуть дістане поважнішу позичку в Льондоні. Дальші переговори йтимуть у Льондоні, куди ще цього тижня вибирається французький премієр та міністр закорд. справ.

Англьо-французьке зближення становить своєрідну противагу до переговорів обох демократичних великодержав з Італією. Французький уряд пішов за приміром британського та поручив своєму шарже д' аффер у Римі вести переговори з Італією. Дотепер ці переговори проходять назагал успішно; м. ін. Франція зробила вже поважну уступку, приймаючи італійські домагання у справі контролі франко-еспанського кордону. Зрештою протиіталійські кола Парижа саботують те порозуміння, виступаючи проти іменування нового французького амбасадора в Римі. Рівночасно появилась у пресі вістка, що Італія видвигає важкі до заспокоєння домагання, зокрема щодо Тунісу.

Порозумінню між Англією і Францією з одного боку та Італією з другого сприяє **положення в Еспанії.** З хвилиною, коли перемога безумовно перехилилася на сторону національних військ, годі довше займати вичікуюче становище, нема пощо підтримувати червоних та поборювати італійську поміч для національної армії. Розвал червоного фронту йде дальше на довгому відтинку від Піринеїв по Теруель. Національні війська притискають червоних до моря і рівночасно посуваються скоро здовж берега, користуючися підтримкою фльоти (що м. ін. знищила два червоні кружляки). Дезерція шириться, змобілізовані частини не хотять відходити на фронт, серед вищих урядовців і старшин у Каталюнії викрито національну змову.

В таких умовинах французький уряд мусить закинути свою давню політику; усувати силоміць італійські впливи з Еспанії, даючи підтримку червоним. Не диво, що він не лише рішуче оперся натискові лівиці і занехав думку інтервенції, але навіть займає позитивне становище до нової ситуації та старається зробити її безлечною для себе. До цього саме змагають переговори з Італією. Франція хоче дістати запевнення, що Італія не думає розтягати своїх впливів над ніякою частиною еспанської території, зокрема — над Балеарами та над еспанським Мароком. Франції залежить на тому, щоб західня частина Середземного Моря, сполука між Францією та північною Африкою не попала під італійську контролю — Англії йде про те саме, бо тут у гру входить шлях на схід та запілля Гібральтару. Спільнота інтересів у західньому басені Середземного Моря — це й один з важніших мотивів, що довели до англьо-французького зближення.

Друга справа, що її торкнуться на англьо-французьких переговорах — це **положення Чехословаччини.**

Партія судетських німців (Генляйна), що після аншлюсу сильно зактивізувалася, гуртуючи донедавна угодові німецькі партії, уладила великий конгрес у Карльсбаді. Виступив на ньому д-р Крайзлер, що обговорив домагання в самоуправній ділянці, д-р Себековський згадував чеську експанзію, пос. Кундт — домагання національної автономії, пос. д-р Кельнер — організаційні справи. Останній промовляв Конрад Генляйн. Він закинув чехам, що вони за 20 літ не зробили нічого, щоби позискати судетських німців для чеської держави, до якої прилучено їх проти їхньої волі. Чеський нарід — заявив Генляйн — мусить усвідомити собі, що устійнення добрих взаємин між Німеччиною і Чехословаччиною неможливе без одночасної зміни відношення чеського уряду до німецької меншини в Чехословаччині.

Під адресою Праги висунув Генляйн домагання: 1) повного рівноправства німецької нац. групи з чеським народом; 2) правної особовости для німецької меншини; 3) визначення й визнання німецької національної території; 4) розбудови німецької самоуправи в усіх ділянках публичного життя на території замешкалій німцями; 5) відшкодування за дотеперішні втрати, що їх потерпіли німці у висліді дотеперішніх безправств; 6) здійснення засади: в німецькій окрузі — німецькі урядовці; 7) цілковитої свободи признаватися до німецької національности. Крім того судетські німці застерігають собі право визнавати — як німці всього світу — націонал-соціялістичний світогляд.

Німецька преса назвала ці домагання мінімальними, чеська (а з нею погоджується празький уряд) — безличними. При настільки ріжній оцінці важко міркувати, щоби Берлін і Прага могли легко найти площину порозуміння. Можливо, що інтеренція посторонніх держав, зокрема Англії, поможе обом урядам найти спільну мову.

Комуністи докладають усіх зусиль, щоб не допустити до нормалізації чесько-німецьких взаємин, щоби капіталізувати загострення між обома державами; 1-травневе свято хотять вони замінити на демонстрацію проти судетських німців. Становище лівиці поважно утруднює *ролю* празького уряду, який мусить поважно рахуватися з домаганням німців, які мають сильного опікуна у Німеччині, а сильного союзника — у словацьких автономістах; у Судетах лежить тепер ключ для розвязки найбільш пекучих питань чехословацької внутрішньої та закордонної політики. **(гал.).**

815 удільовців з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 40.103 зол. дозволило **Пром.банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк до 1937 р. 8½ мил. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння спільности уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ. ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Українські громадяни підтримують і ходять тільки до відомого свого фахівця, щоб скоро мати великий УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН у Львові

Михайло Шпак

ЛЬВІВ, РИНОК 11

Першорядні снідання, вечері, перекуски та ріжного роду напитки. 1-4

863

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

для нас написами на намогильних плитах її подвіря. Здається нам, що ми нагло перенеслися в чотирнацяте століття. Споважніли наші лиця, з уст не впало ані одно словечко. По кількох хвилинах дотикає мене моя товаришка парасолькою. Входимо на коридор під вежею катедри і невдовзі ми вже на Домініканській площі. „Яка прекрасна нині Корняктівська вежа на тлі голубого неба. Така стрункa, така легка, як ти кохана, хоч збудована не з алябастру лише з граніту!" Моя товаришка покрутила на таке моє порівнання носиком, хоч не дуже, бо і вона дуже любила Волоську церкву та не могла дарувати Левинському, що „впакував свої кафлі" напроти тієї перли галицької землі. „За нашої влади мусимо передовсім розібрати „Дністер"! Правда?" Я притакнув моїй звеличниці мистецтва, „Тільки — питаю — що скажуть „старі" Федаки, Левицькі, Рожанські, Кульчицькі, чи позволять вони на те?" „Як ні, то підуть до Бабачка на шмельц!" — відрубала коротко моя товаришка зі своєю молодечою безкомпромісовістю.

Ідемо східцями на Вали і скручуємо ліворуч. Здалека бачимо Франка обладованого книжками, як він зникає у брамі Чарнецького ч. 26.

Зближаємося до царства моєї товаришки. Пупянки каштанів вже нині-завтра пробються і непорочна зелень замаїть цілі Вали; за два, три тижні станеться нове чудо й дерева вкриються тисячами білих свічок, що горітимуть делікатним, ледво видним, червоним полуменем. Простуємо на „чорні вали", переходимо вузьку вуличку поміж мурами манастирських городів, потім ще трохи вгору і вже ми коло домику огородника Високого Замку. Перед нами травник, на якому пишається живий герб міста уложений штудерно з зеленого букшпану. А далі прекрасні ріжноманітні братчики й тульпани, білі і жовті нарцизи, пахучі гіякинти. „Яка ти гарна весно моя!" — кличу зі захопленням до моєї товаришки. Сідаємо на лавці великого кльомбу й мріємо... „Що там моєму ентузіястові визирає з кишені" — питається мене моя спокуса — „Франко, Тетмаєр, чи Асник?" — „Ні, тим разом Гайне" — відповідаю і витягаю його у скромному виданні студентського Рекляма. Вона відкриває його на заложенім мною вчора місці:

Und als ich so lange, so lange geträumt,
In fremden Landen geschwärmt und geträumt;
Da ward meiner Liebsten zu lang die Zeit,
Und sie nähete sich ein Hochzeitskleid,
Und hat mit zärtlichen Armen umschlungen,
Als Bräutgam, den dümmsten der dummen Jungen.

— — — — — — — — — — —

(Слова „Im fremden Landen" я перемазав був олівцем і над ними написав: „In meinem Lemberg").

„Гімназіяльні ремінісценції? звідки у тебе та семітська гайнівська зарозумілість? Мала вона вийти за студента першого року прав, без докторату, без марних хочби 300 корон гостійного місячного заробітку? Або ждати добрих пять літ на те, щоби ти потім звернув може свої зідхання в інший бік? Кинь брате ті спомини об землю! Бачиш, я коло тебе й як мені не спроневіришся, буду щороку до тебе в тій порі приходити і то навіть тоді, коли твоє волосся покриється інеєм, коли журби важкої, щоденної боротьби про хліб похилять молодечу стать твою. Ходи дальше і пішся мною і моїми дарами!"

Переходимо головною алеєю. Вона майже пуста. Єрусалим не прагнув тоді ще гігієни і верески дітиськів не заглушували радісного пташиного щебету. Рідко стрічаємо тут прохожих. Ось іде маєстатично гофрат Барвінський, далі зустрічаємо симпатичного радника Січинського. Там знову якийсь товариш-жид вікує наголос з подивугідним завзяттям джерела церковного права. „Декрет Граціяна, декрет Граціяна, декрет Граціяна, а вінц декрет Граціяна..." — оббивається ще далеко об наші вуха. Врешті на лавці при вході на копець, сидять два емеритовані старшини і оповідають собі всякі події з окупації Босні, в якій очевидно брали участь.

Ми вже вище вершків убраних мов до шлюбу в білу кору берізок з розпущеними зеленими косами і струнких смерек. Перед нами вирінають що раз краще клепарівський ліс, Замарстинів, Василіяни, Пятниці, Знесіння. Спід Замку мчить на схід поспішний поїзд залишаючи за собою довгу смугу диму. Може він їде аж до золотоверхого Киева? Виходимо серпентиною аж на вершок кіпця. Пестить нас весняний вітрець. Притримуємо руками наші ширококрисі капелюхи, а моїй товаришці не помагає навіть предовга шпилька. Линуть наші очі в сторону Чортівської Скали, Медової Печері, Погулянки та виставової гори і зупинюються довго-довго на казковій сильветі св. Юра. Хотіли би ми бачити звідси кінного лицаря на вершку головної аттики вічової нашої твердині, що списом завдає смертний удар ворогові світла і воскресення та держить сторожу над своїм храмом і цілим городом Льва.

Але час сходити вниз. Притримую руку моєю товаришку і збігаємо скоро на полянку, а звідси стрімкою стежечкою на Кіщеву і Театинську. В сторону бурси св. Миколая йде усміхнений її управитель Паньківський. Перебігають його питомці тої бурси, шуваючи перед

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**
готові і на замовлення
пристирала — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — капи — фіранки поручає
А. Петрушевський
Для гг. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 1—10
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20.
(давніше коральницька)
Цінники задурно

Здоровий і радісний відпочинок для дітвори.

Зовсім влучно називають XX. століття віком дитини, бо ніколи досі не була вона предметом таких всесторонніх заходів, як тепер. Чим культурніша нація, тим краще розбудована там опіка над дітьми. Починаючи від першого року життя держава опікується дитиною, даючи їй змогу розвиватися умово та фізично. Це зрозуміння потреби суспільної опіки над дітьми випливає з реального, практичного погляду на життя.

Бо щож може вирости з недожившеної дитини? — тільки туберкулічний хирляк, з моральною занедбаної — злочинець, з неграмотної — нуждар. — всі вони в майбутньому стануть тягарем для суспільности та держави. Тому всюди лунає гасло: Поможім дитині вирости на здорову, життєздатну людину, яка зможе заробляти на свій прожиток.

При наших скромних засобах не можемо дорівнятися багатим державним народам, які розпоряджають державними фондами. Але при добрій волі та зрозумінні ваги цієї справи, можемо і в наших умовинах багато для дітей зробити.

Найбільше актуальним під цю пору завданням в ділянці суспільної опіки над дітьми є, організація півосель по містах і містечках.

Чи подумає хто коли про те, як проводять убогі міські діти свої літні ферії?

Єдиним захистом для них в тому часі є міська вулиця повна бруду, сопуху та міського шумовиння. Це є той терен, на якому діти два місяці літніх ферій набирають життєвого досвіду, почавши від крадежей аж до сексуальних справ включно. Нічого дивного, що по таких „вакаціях" вертаються вони до школи напів дикі, здеморалізовані, брехливі та заморені бо дома часто не було що зїсти, а красти не все вдалося.

Чи так переведені ферії скріплять дітей до дальшої праці в школі?

А при добрій волі громадянства, при допомозі установ, збірок, імпрез можна в кожному місті зібрати потрібні на ведення півосель гроші, та дати змогу дітям провести ферії з пожитком для душі та тіла.

Веселий, радісний кастрій, який панує на півоселях, рідне середовище, здоровий харч, часті прогулянки, рухавка, спорт, забави; імпрези — це все впливає додатньо на психіку дітей, та причиняється до того, що при кінці півосель діти виглядають здорові, румяні та з жалем розходяться домів. При тому, в часі півосель маємо змогу учити наших дітей товариської поведінки, як сидіти за столом і при їжі, товариської ввічливости, якої дома нема кому їх навчити, а яка в житті необхідна. Товариське виховання теж немаловажна річ, бо серед наших дітей рівень культури дуже низький, а те, чого дитина не навчилася — старшому ще тяжче навчитися.

Яку вагу привязують інші народи до цієї акції видимо найкраще переглядаючи урядову польську статистику. У 1937. році виказує вона великий поступ у розбудові півосель так що в цьому році десятки тисяч польської дітвори користало з цієї допомоги, на яку держава в минулому році признала 5 мілїонів.

Не користали з неї лише українські діти, за яких не було кому подбати.

Чи ми мусимо бути все на сірому кінці?

Управа Товариства Українська Захоронка у Львові, яка від 1933 р. веде півоселі для 800 львівських дітей радо поділиться своїм досвідом з усіма, які схочуть цього року приступити до організації півосель.

Софія Ракова.

ними ногами учнівським звичаєм. Спішаться на обід і говорять про недалекий Великдень та про двотижневі святочні ферії. Ми вже коло „Кавок". Прощаємося. „Прийдеш нині ввечір із братом до „Централки" на ілюстрації? „Імовірно, але щодо ілюстрацій, то їх зареквірує певно з цілої каварні „Молода Муза". „Прийди, якось то буде. Останній „Сімпліціссімус" знаменитий". Моя товаришка іде в сторону Зиблікевича, де мешкає на станції у Василяшок, а я хочу ще вступити до Академічної Громади на конференцію з Юльком Балицьким у справі „Правничого Кружка" та скочити до „Діла" на кілька слів з редактором Веселовським.

— — — — — — — — — — —

„Панові меценасові поклін!" Обертаюся відруховo й бачу знайомого радника Н. „З проходу? Яка чудова нинішна неділя! Ідете на Бесіду? Я також іду в ту сторону. Ходім разом. Що там діється у Відні? Дивіться, дивіться 99% за аншлюсом, але ми знаємо як таке голосування мусіло відбуватися! За Оттоном розписали стежні листи. Чи видів хто таке? Возьмуть вони певно ще Судети. Но, а що ви кажете про вивласнення Українського Городу? Freies Ermessen! Нічого не вдієш! А то чари"! Рівночасно в ліве ухо кряче мені безнастанно якийсь представник вільної торговлі „Камички, камички до запальнички!" Ов. то не не 1906., а вже 1938. рік?

Ех, ти, Весно-Крале, як ти мене нині знову розмріяла! Але дякую тобі дуже за цю пяку годину серед золотих мрій про май мого життя!

„Вибачайте, пане раднику, але дома ждуть на мене з обідом. На Бесіду прийду ввечір. Моє поважання!" — „Поважання!"

Склади волоконного промислу
S. Łuczyński & Z. Francois
ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. 1
поручають у великому виборі
ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
краєвої і заграничної продукції.
УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ
876 до 24 годин. 1-10

ВЕЛИКДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ В АНГЛІЇ.

Українська кольонія в Англії сумно зустрічає цього року Воскресення Христове, бо саме у Великий Понеділок, 18. квітня помер о. Л. Боський, парох українців-католиків в Бельгії який був теж і духовником української кольонії в Англії. Як минулими роками, так і цього року мав він приїхати до Манчестеру, щоби посвятити паски та відправити великодне Богослуження, на яке вибиралися також представники української громади з Льондону. 28. квітня мала відбутися Служба Божа в Льондоні, в церкві св. Патрикія. Всі надії розвіялися, як наспіла сумна вістка про смерть улюбленого душпастиря.

(Укбюро, Льондон.)

Весняні новини
в паризькій БІЖУТЕРІЇ, шкіряних ТОРБИНКАХ, ПАРАСОЛЬКАХ і ін. поручає християнська фірма
„Віjou" — Тадей Слівінський
ЛЬВІВ, УЛ. КІЛІНСЬКОГО 2.

КОНСОЛІДАЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ МЕНШИНИ В ПОЛЬЩІ.

25. ц. м. відбулось у Познані засідання „німецької ради", на якому рішено утворити одну політичну німецьку організацію в Польщі. Дотепер приступили до неї „Дойче Ферайнігунг" (Познань і Поморя), „Дойчер Фольксбунд" (Шлеськ), „Дойчер Фольксфербанд", (середуща Польща), „Дойче Фольксрат" (Галичина), „Дойче Фольксфертретунг" (Волинь), „Дойчер Фольксбльок" (Шлеськ), „Дойче Партай" (Бельсько) і „Союз німців католиків".

Що писало „Діло" 59 років тому.

Ч. 82. Вівторок, 24 (12) квітня 1888.

ВІЧНА ВИМОГА.

Посол о. Озаркевич у своїй промові при генеральній дебаті над буджетом говорив між іншим:

„Край наш, Галичина також дуже занедбаний дотично регуляції рік. Я і торік при буджетовій дебаті поставив відповідну резолюцію, край раз-уразу звертається до уряду за відповідною допомогою, але ніхто нічого не робить.. Уряд повинен енергійно взятися до регуляції рік в Галичині, щоби і податники і держава не терпіли втрат. Було би сумно, якби все залишилось по старому!"

Воно так і залишилось до сьогодня. Багато дечого змінилось у світі, а галицькі ріки і досі нерегульовані і українські посли й досі за ту регуляцію вимінаються, хоча вже в іншій столиці.

ДОРОГА СКАРБОНА.

У статті п. н. „Значіння „Гуцульської Спілки в Коломиї" закликає „Діло" усе українське громадянство, щоб підтримало новоосновану спілку для гуцульського промислу та між іншим пише:

„Гуцули і їх промисл — це велика і дорога скарбона, що містить в собі щонайбільші й неоціненні дорогоцінности, на які тільки руський нарід може здобутись. Хто зуміє отворити цю скарбону, — тому підуть ці скарби і дорогоцінности в хосен, а ці скарби невичерпані. Беріжся-ж ми самі перші отвирати ці дорогоцінности, щоб нас не випередили інші люди і нам їх не забрали! Яке-ж це велике і важне завдання для руських працівників, щоб увесь талант і всі скарби того руського коліна ішли таки своєму рідному народові на хосен!"

„НАШІ ПАЛОМНИКИ НЕ МАЮТЬ ПРОГРАМИ І ЄДНОСТИ..."

Кореспондент „Діла", що надсилає звідомлення з подорожі паломників до Риму, пише в одному з них:

„Наші паломники, пробуваючи в Римі, не мають програми і єдности; кожний ходить на свою руку, куди йому любо і розмірно мало користають з дорогої поїздки. Багато з них байдужні до творів мистецтва і не то, що не розвідуються за ними, але й відказуються, коли трапляється нагода побачити прекрасні і геніяльні твори з чінквеченто, яких у Римі так багато... Все те для більшої частини наших паломників не має ваги. — „Я на цьому не знаюся, то чого там піду". Те саме кажуть і поляки".

ЗІЗД АВСТРІЯСЬКОГО ЦІСАРЯ З АНГЛІЙСЬКОЮ КОРОЛЕВОЮ.

„Нині має відбутися в Інсбруку зїзд цісаря Франца Йосифа з англійською королевою Вікторією, що їде до Берліна в гостину до свого зятя цісаря Фридриха. Зїзд цей триватиме тільки коротко. Привітання відбудеться на двірці і цісар відведе потім королеву аж до німецької границі".

Валенсія збомбардована.

В понеділок бомбардували національні літаки Валенсію. У висліді бомбардування: 30 осіб убитих, 50 ранених. Одна бомба вибухла коло англійського корабля „Сельтіста", вбиваючи одного моряка і ранячи трьох.

ЗНОВУ БОЇ ПІД ТЕРУЕЛЕМ.

САЛЯМАНКА, (ПАТ). Кастилійські війська під проводом ген. Варелі проломили у трьох місцях фронт червоних на відтинку Альфамбри (на північ від Теруелю), здобуваючи кільканацять місцевостей. Всі протинаступи червоних були безуспішні. Фронт червоних у тому місці був сильно укріплений; перервали його на ширині 30 км. По тридневних боях здобули наші війська 460 кв. км.

ЧЕРВОНІ НАРУШИЛИ НЕВТРАЛЬНІСТЬ АНДОРИ.

Червоні сапери висадили у повітря міст на кордоні Франції та Андори (маленької республіки в Піренеях), боячися, щоб національні війська не заатакували їх через андорську територію. Представник Франції запротестував проти нарушення невтральности Андори.

ТЕРОР У ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

З Більбао повідомляють, що терор в Мадриді та в Барселюні скріпився. Мин. неділі арештовано в Мадриді 30 осіб як „ворогів держави", а 45 осіб за ширення паніки. В Барселюні розстріляно 7 осіб, що відмовилися від військової служби, 36 за втечу з фронту.

Плащі тренчі.
Льняні сорочки,
Охоронні плащі:
Лінарські і бюрові,
Робітничі одяги
Таборові вирядні і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно
ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

Сторінка без політики.

Здоровля у великих містах.

Мешканців великих міст напевно цікавить питання, чи клімат міста є шкідливий для їх здоровля. Від непамятних часів виїжджають люди з задимлених міст на село, на свіже повітря, щоб порятувати свое здоровля.

Чи справді клімат великих, промислових міст руйнує здоровля?

Нові досліди вказали, що кожне місто має якби свій власний клімат. Очевидно, в першу чергу він залежить від клімату цілої околиці, в якій лежить це місто. Інакше представляється справа здоровля в мрячному, вогкому Льондоні, а інакше в соняшному Неаполі.

Окрім географічного положення має значіння ще будівництво, промисловий вигляд міста та інші чинники. Спільним для всіх міст є величезна перевага забудованого простору над зеленню, висота будинків, живий вуличний рух, каналізація та інші санітарні уладження.

З метеорольогічних комунікатів відомо, що про погоду рішає передовсім розклад барометричного тиснення. Великі міста мають завжди ширше тиснення, як їх околиця.

Великі міста віддихають доземо. Це є дуже важне й корисне, бо маса великоміського повітря лине вгору й не дозволяє, щоб на вулицях міста призбирувався трійний двоокис вугля.

ПИЛ І ҐАЗИ МОТОРІВ.

Великий вплив на клімат міста має саджа й пил. Тим пояснюється більше число мрячних днів у містах, ніж на селах. Причиною міських мряк є мікроскопійно дрібний пил, а кожна пилинка стає осередком, довкола якого згущується мряка. Над землею на селі нависає 20.000 до 50.000 таких ядер, а над великими містами є їх сотні тисяч.

Повітря пересичене водною парою і мрякою, вглотує дуже *інтенсивно* тепло, *випромінюване* з землі. Тому повітря у великих містах дуже скоро огрівається, а в літні ночі охолоджується тільки незначно.

Але й тому міське повітря провітрюється і очищується далеко менше, як на селі.

Великі маси пилу над містами не мають впливу на здоровля людей. Хоч пил ушкоджує легені людей, що працюють в каменоломах або в копальнях, але тут кількість пилу далеко вища, як у найбільше занечищеним повітрі міста.

Завдяки поступневій техніці життя (газ, електричність) зменшилася в повітрі кількість саджі на 35% за останне століття. Відповідно й число мрячних днів у містах зменшилося на яких 30%.

Дуже важну ролю для здоровля у містах мають ґази, що видобуваються з бензинових і спалинових моторів. Але окис вугля, грізний в замкнених ґаражах, не може призбируватися на вулицях, — тому не є небезпечний для здоровля людей.

Більше уваги варто звернути на ті неприємні складники самоходових ґазів, що їх відчуваємо носом.

МІСТО Й СЕЛО.

Без сумніву, в великих містах є цілий ряд чинників, що загрожують здоровлю мешканців.

Але чи недуги виступають в містах частіше, як на селах? Так. Але тільки недуги легких, головно туберкульоза й недуги нервові. Інші не роблять ріжниці між селом і містом.

Статистика виказує, що смертність представляється у містах навіть корисніше, як на селі. Але більшу смертність на селі можна пояснити тим, що по селах живе більше старих людей, а в містах переважають верстви від 15—40 років життя.

Напевно знаємо, що в містах смертність дітей є менша, як на селах.

Місто має крім відємних — і багато додатніх сторін. А саме: скора поміч лікарів, шпиталі, клініки, гігієнічне усвідомлення, каналізація тощо, що компензують відемні сторінки великоміського клімату.

Великим плюсом є дуже добре розвинений у містах спорт, що гартує і зміцнює тіло.

Тому не можна твердити, що великі міста є шкідливі для здоровля людей.

ВЕСЕЛЕ.

ЩЕБЕТАЛИ.

Кандидат на жениха питається свого приятеля, як йому живеться в подружньому житті і просить розповісти історію свого подружжя від початку до кінця. Приятель відповідає: „Як я її пізнав, то я щебетав, вона слухала. Як ми заручилися, то вона щебетала, я слухав. А як лиш повінчалися, то тепер так обоє щебетаємо, що аж сусіди слухають.

І ГОЛОВУ ТЕЖ.

Служниця приходить до фотографа і каже зробити собі знимку. Фотограф питає: „Чи хочете мати знимку по пояс, чи по груди?"

Служниця: „Та я хочу, щоб і голову було видно.

„ОСВОБОДИТЕЛЬ" НАРОДУ.

На Червоній Площі в Москві перед мавзолеєм, де спочивають забальсамовані останки Леніна, стоїть батько з малим синком.

— Тату, що це за гробовець? — питає малий.

— Гробовець Леніна, мій синку.

— Леніна? А хтож він був?

— Бачиш, синку, то був великий чоловік, котрий зняв з нас ланцюги. Твоїй мамі — рух у напрямі шиї, де жінки носять свої дорогоцінности, — і твому батькові — рух в напрямі камізольки — де мужчини носять ланюжки при годинниках.

З ЖІНКОЮ, ЯК ІЗ КРАВАТКОЮ.

Адольф Менжу розівся з жінкою в Голівуді. На другий день питає його Любич, як воно дійшло до того, що він розвівся, адже він міг ще перед шлюбом запримітити чи жінка йому годиться, чи ні.

— А, того ніколи не можна знати перед шлюбом — завважив Менжу. Запамятайте собі, що з жінкою як і з краваткою. Обі можна пізнати, що вони варті, тоді, коли вже маєте їх на шиї...

НЕ ЗНАЄ ІІ.

— Фама каже, що ви пані небезпечна жінка...

— Так?! А відки вона до того приходить? Я її не знаю зовсім.

ІДЕЙНИЙ.

— Завданням мого життя: будити людство!

— То ви певно якийсь вченний суспільник?!

— О ні, я маю лиш фабрику будильників...

НЕ ЗРАЖУЄТЬСЯ.

У реставрації приступає до гостя продавець льосів:

— Пане добродію, купіть собі в мене льос! Післязавтра тягнення. Головна вигра 100 тисяч золотих!

Гість лихий: — Дайте мені спокій зі своїми льосами! Я не хочу виграти!

Продавець: „Я маю й такі льоси, що нічого не виграють.."

ПРИСВЯТА

Відомий паризький критик Бофа гостро критикував повість Моріяка „Вогненна ріка". Бофа написав, що вона не ріка, лиш попросту малий дощ. Моріяк післав йому книжку з такою присвятою: „Густавові Бофа з проханням, щоби прочитав її під парасолею".

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

Новеля Чапліна.

Чаплін написав новелю — першу і — як він запевнює — останню. Ця новеля називається „Ритм". В Америці видрукував цю новелю журнал „Скрипт", у Франції право перекладу дістало видавництво „Сінемонд".

Оповідання коротке, має всього 150 рядків. Акція відбувається в Еспанії підчас теперішньої війни: Невеличкий військовий відділ ладиться до розстрілу на подвірі вязниці молодого старшини. Екзекуційним відділом командує поручник — шкільний товариш засудженого. Те, що він має виконувати смертну кару над товаришем нервує його до краю і він ходить наче запаморочений. Немов автомати стають вояки перед молодцем обернений лицем до муру. Як причинний командує старшина:

— Чота!

Вояки взяли приціл. У тому менті старшина чує кроки чоловіка, який біжить коридором вязниці. Старшина знає, що це — помилування для вязня. Він сам клопотався, щоб виєднати для товариша ласку... Несамовито-жахливе „Стріль!" застрягло в нього у горлі і він істерично крикнув:

— Стій!

Та вояки, яких нерви були до краю напружені, не звернули уваги на зміст крику. Вони ждали на „стріль" і почувши команду, стрілили.

Кінова хроніка.

— Марта Егерт і Ян Кепура працюватимуть у Римі після повороту з Америки над фільмою „Дует кохання". Крім цього тенор гратиме в одній із паризьких студій у фільмі з життя Вердія.

*

— Артур Тосканіні дав принціпіяльну згоду аранжувати музику для кінобіографії покійного французького композитора Сюріса Равеля.

*

— Ґватемаля не має справжньої цензури. Одначе коли фільма викличе на першій виставі авантури в кіні, директорові кіна грозить вязниця.

*

— Англійська кінематографія нараховує 9.000 безробітних. Більшість студій в околицях Льондону стоїть пусткою.

*

— В минулому році американські фільмові фірми випустили на ринок 500 картин, з того 225 англійських, 110 французьких, 95 німецьких і 38 італійських. Американська кінематографія видала на продукцію 5 міліярдів франків, французька 250 міліонів фр., німецька 500 міліонів фр., італійська 150 міл. фр.

*

— В Голівуді підготовляють велике свято в честь Шерлі Темпль, яка 23. ц. м. кінчить 9 літ.

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Роля глядача на спортових змаганнях.

Коли мова про участь глядачів у спортових імпрезах, то ясно, що йде про спортові змагання, в яких емоційний чинник грає першорядну роль, значить: у ріжних спортових грах, у легко-атлетичних метчах та найбільше на змаганнях копаного мяча. Правда, емоційний чинник збільшується або зменшується відповідно до терену й до популярности якоїнебудь ділянки спорту. Тому, напр. те, чим емоціонуються американці, може бути зовсім нецікаве та байдуже для европейця і навпаки. Знаємо, що Америка емоціонується бейзеболом або рагбі і не виявляє майже ніякого більшого зацікавлення для футболу в нашому европейському розумінні. Американці вважають наш футбол просто якоюсь дитячою іграшкою, якою сторідсотковим мужчинам не слід навіть займатися. Зновуж европейські краї (може за винятком деяких західних держав, де рагбі може почванитися доволі великою популярністю) здебільша вважають улюблені „американські спорти" брутальними й нецікавими. В такім чи іншім „смаку" публики грає головну ролю психіка і вдача нації. Та це вже зовсім інша справа і нею не будемо сьогодні займатися. Нас цікавить у першу чергу питання, який вплив має емоційний чинник на змагунів та на спортову публику.

Щоб не вкодити в подробиці, мусимо розважити цю тему з того боку, який найкраще ілюстрував би наші умовини. Отже головну увагу присвятимо копаному мячеві, який у цілій Европі, зокрема на українському терені, має найбільше симпатиків і просто фанатичних завзятників.

У змаганнях, що мають характер видовищ, емоційний чинник панує і на грищі і на трибунах. На грищі зовсім інакше емоціонуються змагуни (там у першу чергу грають ролю наскрізь спортові прикмети: воля перемоги, амбіція, суперництво), одначе під впливом глядачів емоціонує змагунів інший чинник, а саме охота приподобатися. Ця прикмета іноді так сильно панує на майдані, що спортові змагання затрачують свій справжній зміст і стають видовищами дуже подібними до цирку. Якщо спортові імпрези стають справді цирковими видовищами (сьогодні майже буденне явище), то в тому виключну вину має поведінка спортових глядачів.

Пригляньмося, як повинна виглядати роля спортового глядача і чи вона може й повинна впливати на хід змагань, байдуже яких: боксерських, футбольних чи легко-атлетичних. В засаді спортовці повинні виявляти свою справність без ніяких посторонніх впливів, значить: вони повинні виявляти у суперництві з іншими якнайбільше жертвенности, волі перемоги і доказати, що їх висліди є лиш наслідками послідовної заправи, гарту їх душі й тугости тіла. Та не забуваймо, що таке засадниче ставлення справи, вимагалоб виеліміновання публики від участи у змаганнях. Одночасно не забуваймо також, що вже в Олімпійських Ігрищах старовинної Грециї глядачі брали незвичайно живу участь. Мало цього. Олімпійські змагання саме призначені були для глядачів, щоб вони мали змогу оглядати пописи своїх найкращих, їх хвалити чи їх ганити. Сама-ж присутність глядачів у змаганнях була для змагунів природною, найсильнішою інекцією сил та заохотою до якнайкращих успіхів.

Уже з цих кількох слів ясно, що участь глядачів у змаганнях конче потрібна і що саме ця участь — зарискуймо таке твердження — є одним із вирішних моментів, чи пак чинників змагу.

Як воно виглядає у нас? Чи глядачі на якихнебудь спортових імпрезах обмежковуються справді лиш до тієї (направду почесної) ролі? Хоч як це важко признавати, та наша спортова публика вивяле в багатьох випадках стільки спортової ігноранції, стільки невдисциплінування та примітивізму, що її участь у змаганнях густо-часто переступає межі не лиш спортової етики, але й людської етики взагалі.

Глядачів обовязують так самісько спортові засади на трибунах, як і змагунів на майдані. Та коли змагунів на грищі і їх поведінку бачать та оцінюють: глядачі, суддя чи судді, провідники дружин, виділові, ріжні спортові діячі, то глядачі на трибунах відповідальні за свою поведінку тільки перед своєю совістю й у виняткових випадках перед представниками адміністраційної влади. І тому нечесну поведінку глядача може „дискваліфікувати" тільки його власна совість.

Щоб ці завваги не були голословні, можна взяти якийнебудь приклад із змагань копаного мяча, які, особливо на нашому терені, розбуджують найбільше людські пристрасти. Коли наша дружина програє, то ми не добачуємо тоді ніяких причин тої програної у кращій поставі нашого противника, лиш дошукуємось винновника у судді змагань, у надто гострій грі противника і т. д. Нерідко своє негодування виявляємо ще й у той спосіб, що лаємо останніми словами власних грачів та відбираємо їм остатки віри у власні сили, замість у важких хвилинах додати їм заохоти витревати. „На грищі треба вміти не лиш виграти, але й програти" — чуємо залюбки такі фрази і при цьому забуваємо, що саме ці слова торкаються теж і поведінки спортової публики, яка так дуже нерадо дивиться, коли й дружина програє і тоді „виходить із себе". Якщо таку програну справді завинили поодинокі грачі, чи може й ціла дружина, тоді навіть моральним обовязком публики є дати змагунам відчути своє негодування. Одначе це негодування повинно спричинити поправу, а не психічне заломання змагунів. Якщо дружина програла, бо противник був ліпший, або на таку програну зложилась якісь інші причини (таких причин у нас теж чимало) — то публика повинна знеохоченим змагунам додати моральних сил на будуче.

Яким чином повинні ми заохочувати свою дружину до перемоги чи якнайбільших зусиль? Чи дикі, некультурні вигуки під адресою противника або судді справді дають бажані успіхи?

Ні! І тисяч разів ні, хочби і тому, що така поведінка рішуче незгідна зі згаданими вище засадами спортової етики й остаточно також тому, що справжньої користи нашій дружині вона не дасть ніякої, зате дуже часто може пошкодити. Вкінці найвища вже пора закинути й оці вічні нарікання, що нас кривдять і дошукуватися постійно винновників невдач по всіх усюдах, лиш не серед нас самих. Тому теж вигуками проти чужої дружини викликуємо часто зовсім протилежні наслідки до тих, що ми їх хотіли. Серед грачів дружини, яка має наші симпатії, витворюється моральне лінивство і змагуни поволі привикають самі до цього, що причину кожної невдачі бачать лише у здогадній кривді. Грачі починають рахувати лиш на те, що противник, спантеличений публикою, просто сам „підложиться". Словом: така поведінка публики зовсім деморалізує нашу дружину.

Глядачі можуть і повинні свою дружину заохочувати до якнайбільших зусиль ріжними можливими й дозволеними культурними способами. І це саме одно з найголовніших завдань виробленої спортової публики. Можна заохочувати, викликувати, виявляти голосно своє вдоволення, радість — одначе все те мусить мати відповідні форми і не компромітувати нас перед не-українськими глядачами.

Грачі повинні відчувати серед глядачів прихильний, дружий настрій, вони мусять знати, що на них дивляться не лиш спрагнені перемоги „кібіци", але теж спортовці, що визнаються на справах, спортовці що вміють оцінювати одною міркою успіхи і провини, спортовці, які зуміють вчутися в настрій дружини і в міру потреби той настрій справляти: коли він запальний — успокоювати, коли песімістичний — підбадьорювати. Одночасно вони повинні бути настільки обективні, щоб, вимагаючи обективности від судді, вміли справедливо оцінювати і гру противника.

Мусимо теж памятати, що спортовий суддя є теж тільки людиною і може помилятися. Годі в кожному рішенні добачувати сторонничість. Виступи публики проти судді (хочби він справді своєю поведінкою викликував якнайбільш ворожий настрій до себе) можна би вважати хіба тоді оправданими, коли вони обмежуються виключно до словних, при тому строго критичних і річевих завваг. Усі образливі, інколи хуліганські крики й лайки під адресою судді та чиїні виступи публики є звичайною трусливістю у її найгіршій формі, бо це трусливість анонімної та безкритичної маси.

При кінці ще завважа, що торкається одного мечту на недавніх змаганнях України, де ми чули образливі вигуки якоїсь групи, невдоволеної складом дружини, під адресою провідника секції. Це був перший цього роду випадок у нашим умовинах, що вину за слабу гру дружини приписувано провідникові. Не зважаючи на те, що такі вигуки могли походити від людей, які не визнаються у спортово-організаційному житті України, треба їх напятнувати як звичайний анархічний виступ своєрідних „вічних мальконтентів".

Чимало ще уваг насувається на думку у звязку з поведінкою та ролею глядачів підчас змагань, та про це можнаб писати цілий цикль статтей. Покищо хочемо вірити, що й цих кількох завваг вийде на користь українському спортові.

Роман Сливка.

ЛЬВІВ. **УКРАЇНА — РКС 2:0 (1:0).**

По завзятій боротьбі Україна здобула дальші два пункти в мистецтвах Окружної Ліги в зустрічі з твердою та амбітною дружиною РКС-у. Метч був незвичайно завзятий і навіть на гострий, при тому ведений на розмаїтому рівні. Україна мала взагалі більше в грі й доволі часто осягнула навіть перевагу, одначе напад не вмів вільних дуже догідних ситуацій використати. Єдиний ворота в тій частині гри здобув Юрасевський (40 хв.).

Друга половина була поганіша від першої; РКС починає грати гостро і брутально і суддя виключає з гри вже в 3 хв. Наймовби з РКС-у. Здавалося, що після того чорно-червоні зумієть стрілити робітничій дружині бодай зо три голі та ледви один раз опинився мяч у сітці РКС-у, який після того починає грати ще гостріше. Не зважаючи на зусилля обох дружин вислід залишається аже до кінця незмінений.

Україна виступила до цих змагань у такому складі: Босий; Воробець, Мікльош II; Яникін, Гоповський, Цимбала; Богурат, Краєвський, Мікльош I, Романець, Малецький.

Суддював м-р Л. Бик. Видів к. 1500.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **Польонія — Лехія 4:3 (2:0).** Ворота для Польонії здобули: Луць, Клайн і Грушка (2); для Лехії: Шустершиц із карного, Кашницький і Пережинський.

ЛЬВІВ. **Гасмонея — Погонь (Стрий) 1:0 (1:0).** В першій половині переважала Гасмонея, у других Погонь. Ворота здобув Фрідман.

ЛЬВІВ. **Чорні — II Сокіл 3:1 (2:1).** Ворота для Чорних здобув Жакльцов, Немец й Адамович, для Сокола Вельгош.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Ресовія — Чувай 2:0 (0:0).** Чувай грав в ослабленім складі. Ворота для Ресовії здобули Гросман і Божик (з карного).

ЯРОСЛАВ. **Юнак — В. К. С. 3:0 (2:0).** Несподівана, але заслужена перемога дрогобицької дружини над ярославським відомим клюбом. Ворота для Юнака здобув Шевчик (2) і Кручок.

САМБІР. **Погонь І Б — Корона 0:0.** Погонь вирвала на гарячому самбірському грунті один пункт завдяки добрій та амбітній грі цілої дружини, зокрема воротаря. Суддював д. добре інж. Хомишинець.

* * *

Після цих змагань у табелі ведуть далі Чорні, які мають 26 пунктів перед Польонією 24 п. Третє місце займала Гасмонея, яка має 20 пунктів, разом з Україною, одначе краще відношення воріт. Від пятого місця черговість у табелі така: Ресовія 18 п., РКС 17 п., Погонь (Стрий) 16, Лехія 14 п. Погонь ІБ 14, Юнак 13 п. Чувай 11 п. Корона: 11 п. II. Сокіл 7 п. Найбільше загрожені деградацією є Корона і Чувай. II. Сокіл уже хіба чудом зможе врятуватися перед А-клясою.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ВИЛЬНО. **Погонь — Сьмігли 1:0 (1:0).**
ЛОДЗЬ. **Вісла — ЛКС 0:0.**
ХОЖУФ. **АКС — Варшавянка 3:0 (1:0).**
КРАКІВ. **Краковія — Варта 5:2 (4:1).**
ВАРШАВА. **Рух — Польонія 3:0 (1:0).**

ДРОГОБИЦЬКА А-КЛЯСА.

ДРОГОБИЧ. **Дністер — Бетар 1:1 (1:1).** Дністер може почванитися вже третім успіхом здобутим на чужім грищі, бо після перемоги над ТУР-ом і Стрийською, осягнув він перший вислід із довоєнною дружиною Бетару. За А-клясу може самбірська дружина бути спокійна, лиш далі буде держатися так як досі. Ворота для Дністра здобув Глухий. Суддя п. Тіце зі Львова виключив у другій половині одного гравця Дністра з грища.

Ц-КЛЯСА.

ГОРОДОК. **Зоря — Гапоель 4:0 (2:0).** Перший мистецький метч львівської Зорі закінчився її заслуженою перемогою в Городку. В другій половині метчу обурена брутальною грою Гапоелю, публика вдерлася на грище і суддя мусів перервати метч.

ВЕЛИКОДНИЙ ТРЕНІНГ СТРИЙСЬКОЇ СКАЛИ.

СТРИЙ. **Скала — РКС 2:0 (0:0).** У Велик. понеділок заграла стрийська Скала тренінговий метч із робітничою дружиною і перемогла її заслужено 2:0. Скала виступила в сильно резервовім складі й тому заслуговує на подячну оцінку її поодиноких гравців. Ворота здобув Новак. Суддював п. Штикда.

Ковдри **Біллє постелеве** **Подушки**
МИХАЙЛО ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 14
(зупинка трамваєва)
поручає: біллє жіноче і мужеське, рушники, краватки, панчохи, скарпетки, хустинки до носа.
Великий вибір. Власна шволья.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Чи ОЗОН розлітається?

Польська преса, без ріжниці політичних напрямків, переповнена в останніх днях вістками, коментарями та статтями про події в Озоні. Не диво. Від першої декларації полк. Коца з 21-го лютого 1937. р. усі польські політичні партії та ґрупи слідкували за розвитком і працею тієї політичної організації, що мала обєднати цілий польський нарід і взяти у свої руки керму цілою польською політикою. Слідкували просто тому, що удача планів „Обозу Зєдноченя Народового" загрожувала їм безпосередньо в подібній мірі, як колись фашизм чи націонал-соціялізм іншим італійським чи ні-

Геліотерм **Львів, Академічна 7** (Гмах Шпрехера) Тел. 290-00
Фабричний склад лікарських інструментів, меблів, апаратів рентгенівських і електромедичних. — Низькі ціни.
Догідні умовини платности! Кошториси та фах. 902, 2—4 хова порада безплатно.

мецьким політичним партіям. Але на втіху всіх польських політичних партій не було для них великої небезпеки. Не вважаючи на цілу повінь заяв усяких польських організацій і товариств, що приступають до співпраці з Озоном, за цілий рік організація полк. Коца не то що не обєднала всіх поляків, але силою й організованістю не дорівняла навіть першій-ліпшій з дотеперішніх польських політичних партій.

Факт, що творець організації, полк. Коц мусів уступити з її проводу, був наглядним доказом, що в Озоні не все в порядку. Прихід на становище його шефа ґен. Скварчинського знову насторожив ціле польське „партійництво", яке могло рахуватися з тим, що новий шеф Озону стане тією „сильною рукою", що була необхідна в організації, щоб зробити з неї всевладний політичний табор згідно з намірами його ініціяторів. „Сильна рука" справді почала діяти. Але це діяння замість скріпити організацію та спрямувати її до зросту в силу, довело до розламу. Призначення Головної Ради Озону, замість усуцільнити організацію, було першим кроком до її розбиття. Почалося з того, що деякі іменовані члени Ради проголосили заяви, що їх іменували без порозуміння з ними. А за тим пішло вже як з Петрового дня...

Прийшла справа посла Вацлава Будзинського, редактора тижневика „Ютро Працы". За його публіцистичну діяльність, докладно кажучи, за виступ против „Газети Польск-ої", що є органом Озону, ґен. Скварчинський виключив його з Озону. Це наробило шуму. Найважніше, що з цим кроком шефа Озону не зсолідаризувалася президія парляментарного кола Озону, яка у своїй ухвалі ствердила, що шеф Озону усуваючи посла Будзинського з організації, нарушив правильник кола і поставила вимогу, щоб справу посла Будзинського передати організаційному судові. Витворилася прикра ситуація. Якщо ґен. Скварчинський піде за ухвалою президії кола і передасть справу судові, перекреслить своє попереднє рішення. А це було би очевидною компромітацією шефа Озону, яка напевно захитала би віру в „сильну руку" серед прихильників і ворогів.

Розмірів справжнього розламу організації набрало виступлення з Озону „Звйонзку Млодей Польскі", що був під проводом Ю. Рутковського. „Звойнзек Млодей Польскі" — це організація молоді, що створилася з відламу „Обозу Народово-Радикального" т. зв. „Фаланги" та організації сільської молоді Полякевича п. н. „Зелені Сорочки", вкінці й людей з інших груп. Як цілість „Звйонзек Млодей Польскі" вступив до Озону за ери полк. Коца. Тепер раптом тріснула бомба. Голова „З. М. П." Рутковський проголосив заяву, що виступає зі своєю організацією з Озону. Це знову наробило великого шуму в пресі і викликало констернацію в самому Озоні. Провід Озону намагається за всяку ціну врятувати ситуацію і призначивши для „Звйонзку Млодей Польскі" новий провід в особі майора Галіната, довів до того, що ця організація розбилася на дві частини: одні пішли за дотепер. головою Рутковським і виступили з Озону, другі підчинились Галінатові, тобто залишилися в Озоні. Які сили входять тут у гру? Колись Рутковський хвалився, що „З. М. П." має 42 тисячі членів, пізніше зредукували це число до 6-ти тисяч, сьогодні „Дзєнник Людови" пише, що їх є не більше як 2 тисячі, з яких половина залишилася при Рутковськім, половина підчинилася Галінатові.

Так виглядає сьогодні справа обєднання всіх поляків в одній, всевладній політичній організації. Ген. Скварчинський не має більше щастя від свого попередника.

Чи перша ластівка зміни польської внутрішньої політики.

Віцепремієр Квятковський виголосив у неділю, 24-го квітня ц. р. у міському театрі в Катовицях відчит п. н. „Через політичне відродження до господарських успіхів Польщі". У цьому відчиті мін. Квятковський заявився за втриманням теперішньої конституції і вказав на головні цілі зєдинення Польщі: розбудова оборонних сил, упромисловлення країни та відродження польської культури. Взагалі цей відчит був гарячою пропаґандою ідеї зєдинення народу.

Дуже цікавий один із кінцевих уступів цього відчиту, в якому мін. Квятковський сказав: „Змінний є уряд і змінний парлямент. Змінна є виборча ординація до законодатних і самоуправних установ. Змінним є кожний елемент, що не є стрижнем істнування держави і розвитку національних сил, особливо, якби він мав бути перешкодою у справі консолідації." Ці слова дали привід до далекойдучих висновків. Отже появилися чутки, що вже не за горами зміна польського уряду, на чолі якого мав би стянути саме мін. Квятковський, причому міністром військових справ став би ґен. Сосновський, теку міністра внутрішніх справ перебрав би теперішній шлеський воєвода д-р Гражинський. Крім цього малаб прийти зміна виборчої ординації до парляменту і самоуправи і нові вибори.

До відчиту мін. Квятковського прикладають велику вагу, бо — як кажуть — попередила його нарада мін. Квятковського з президентом держави у Варшаві та Спалі. Саме підчас побуту у Спалі устійнено зміни, що мають прийти та накреслено підстави нової системи. Такої підставою має бути засада: допустити до співпраці інші політичні партії.

—o—

Поляки в Чехословаччині й українці в Польщі.

„Кетонік Геральд" (Льондон) з 14. квітня ц. р. помістив цікаву статтю про домагання автономічних прав поляками в Чехословаччині. На прикінці статті торкається автор також і українських справ.

„Більше ніж третина населення Польщі належить до не-польської національности. Складається вона з українців, білорусинів, німців, жидів і литовців. Коли Польща видвигає домагання автономії для 200.000 поляків у Чехословаччині, то тимсамим потверджує вона далеко більші права до автономії 6 і пів мілйонів українців, що живуть в Польщі. Бо їх прилучено до Польщі під виразною умовою, що вони одержать відповідну автономію. До нині не сповнено того зобовязання. Навпаки, Польща постійно нарушувала навіть ті права, які належалися українцям на основі меншинних договорів, підписаних Польщею".

(Укбюро Льондон.)

АНГЛЬО-ІРЛЯНДСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

У висліді довгих переговорів, які свого часу мало що не розбилися, підписано в Льондоні три договори. Вони тісно зі собою звязані і будуть важні щойно після апробати парляментів обох країв.

Перший договір передає Ірляндії оборону деяких точок на ірляндському побережжі, що їх досі займали англійці. На основі другого договору заплатить Ірляндія Англії 10 мілйонів фунтів штерлінгів і в той спосіб взаїмні фінансові претенсії обох сторін будуть вирівнані. Третій договір становить британсько-ірляндську торговельну умову. Він постановляє, що ірляндські продукти будуть допущені до Англії без якихнебудь митних оплат і навпаки. Ірляндія залишиться британською домінією.

Правдива Карльсбадська сіль постійно вживана розпускає слизь і нейтралізує кислоту.

ЖЕРТВИ ПАЛЕСТИНСЬКИХ ПОДІЙ.

19. квітня минуло 2 роки від коли у Палестині вибухли протижидівські заворушення. За цей час згинуло там 165 жидів. Годі устійнити число вбитих арабів, бо вони, втікаючи перед англійським військом, забирали з собою ранених і вбитих; згинуло їх коло 250.

ВЕСІЛЛЯ АЛЬБАНСЬКОГО КОРОЛЯ.

У вівторок почалось у Тірані весілля альбанського короля Ахмеда Зогу з ґрафівною Апоні. Бере в ньому участь італійський князь Берґамо, мін. Чіяно, 20-ох представників ріжних держав, чимало мадярської аристократії і т. д.

З нак охоронний
Чай Прівес
Сильно запашний.
Дуже видатний.
ПІД ҐАРАНТІЄЮ
ПРИРОДНИЙ
НЕ ПЕРФУМОВАНИЙ

ЯПОНЦІ ЗАНЯЛИ БРИТІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Японці затримали в ночі на ріці Янтсе британський пароплав „Тунво" та забрали його на острів Тсунмін, щоби перевести ревізію. Кількох моряків-китайців ранено.

На місце інциденту вислано британську канонірку.

СОВІТСЬКА ЛЕТУНСЬКА ПОМІЧ.

Як подає „Домеї", СССР доставив уже Китаєві 200 літаків, Китай замовив ще 400. В половині квітня приїхало до Ґанків 300 совітських летунів.

Писанка для Музею.

Управа Музею „Бойківщина" в Самборі звертається до громадянства цілої Бойківщини, а в першу чергу до громадян Самбірщини, Старосамбірщини, Турчанщини, Ліщини, Дрогобиччини, Стрийщини, Сколівщини, Долинщини, Болехівщини, Калущини та цілого Закарпаття з проханням заняти ся у святочному часі збірковою писанок для доповнення збірок нашого Музею.

Писанка — це поруч вишивок, один з найбільше замітних галузей народнього мистецтва. Особливо давні писанки скривають у собі великі мистецькі цінности. Дослідники писанок уважають бойківську писанку за незвичайно важний памятник старинности української культури — вони найшли саме на бойківській писанці сліди найстаршої европейської культури, трипільської культури, яка є власністю українського народу, а яка пересуває повстання українського племени на цілі тисячліття перед Різдво Христове. Безумовно, враз із господарським та суспільно-культурним розвоєм нашого народу, щораз більше занікають старі мистецькі форми писанок і або пропадають зовсім, або підпадають впливам нераз дуже некорисним. Тому мусимо передусім зберегти по змозі давню красу, що була в писанках.

Управа бажає передусім дістати до музею з подільних сіл писанки, розмальовані на старий лад. На це хочемо звернути увагу тих, що будуть вияснювати цю справу на місцях. Треба звернутися до старих тіток, бабусь, котрі самі не можуть вже писати по давньому, щоб допомогли зібрати писанки зі старими взорами.

Але й нові, писані на новий спосіб, скривають у своїй мистецькій нераз формі багато переживань нашого населення останніх десяток літ, що закам'яніли в ній. Є теж багато ознак, що показують в мистецтві народу, наскільки державницька, національно-політична думка вросла в душу народу. Отже не тільки ті писанки, що витримують повну мистецьку критику, але теж і всі інші, що її не видержують, не тільки писанки писані на старий лад, але й на новий, є важні для нашого побуту і народньої культури і становитимуть цінний набуток нашого Музею.

В часі збирання писанок, просимо не забути зладити по змозі метрику для кожної писанки. Робимо це в той спосіб, що на папері нотуємо: 1) місцевість, 2) назву загальну взорів на писанці, 3) назви частини взору, 4) Народні повір'я звязані з тим взором, 5) повір'я звязані взагалі з писанкою в тім селі, 6) вік та назвище писарки, опісля завиваємо писанку в цей папір та переховуємо разом, також у часі пересилки до Музею. Докладніші вказівки про записування відомостей про писанку можна найти у „Літописі Бойківщини" ч. 2.

Музей „Бойківщина"
в Самборі, вул. Тиха 1.

СССР НЕ ВИСТУПИТЬ З ЛИГИ НАЦІЙ.

Совітська преса офіційно заперечує поголовку, немов би СССР хотів виступити з Ліги Націй.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на травень 1938 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

По широкому світі.

Французькі державні й самоуправні урядовці домагаються 10-процентової підвишки платень з огляду на дорізню.

Німецькі музики в Чехословаччині оголосили бойкот чеського радія, доки уряд не відасть німцям нової радіостації у Мельніку.

Мадярський уряд розвязав кілька організацій, які під харитативною покришкою вели масонську діяльність.

Бельгійська генеральна конфедерація праці остерегла робітників перед невідповідальними людьми, що організують на власну руку страйки у копальнях.

Французький суд у Тунісі засудив 12-ох арабів на вязницю від 10-ох до 36-ох місяців за організування заворушень.

Мадярський парлямент приняв у 1-ому читанні 123-ма голосами проти 7-ох законопроект про обмеження участи жидів у публичному й господарському житті.

Американське летунство починає 6. травня великі маневри над океанами.

Британський міністр закорд. справ приняв ген. секретаря Ліги Націй та обговорив з ним програму засідання Ради Ліги 9. травня, на якому порушать справу визнання анексії Абісинії. Мабуть ніяка держава, навіть СССР не видвигне спротиву.

Рух вкладів ощадностевих в К. К. О.

Відтік вкладів з останніх днів березня, мав у Комунальних Касах Ощадности в Галичині розмірно невеликий вплив на загальний стан вкладів.

Відплило зол. 12.200.000, які тепер вертаються в дуже спільне тепло, бо суспільність переконалася, що К. К. О. здали знаменито бенкт спритности, та по Ком. Касі Ощадности вкладчували кожну бажану суму, хоч два вечірки були тенденційні виплати.

Ощадностеві вклади в К. К. О. далі при кінці березня зол. 239.260.000 — а в порівнянні зі станом з 31. III. м. р., який мав зол. 238.277.000 вкоєли на 11 мілйонів.

О. Константин Петрушевич

заступник голови Надзірної Ради Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз", довголітній активний кооператист, парох Конюхова н. Стрия, відзначений хрестами, помер по довгій та важкій недузі дня 27. квітня ц. р. в 71. році життя.

Похорон зачнеться в п'ятницю 29. квітня ц. р. в год. 9-ій рано у парохіяльній церкві в Конюхові, після чого перевезуть тілесні останки до родинного гробівця у Отрию. На цей сумний обряд запрошують

Надзірна Рада, Дирекція і Співробітники Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз".

НОВИНКИ.

— **Косметичний кабінет „DISTINCTION"**, Львів, толами і препаратами. Для пань учительок і урядничок знижка. Веде концесіоновані косметичні курси під проводом д-ра Е. Дурделла та інжиніра хемії. Поради також листовно. —10

— **Святочне побажання,** яке наспіло вже після видрукування святочного числа: Рідні, Приятелям та Знайомим в краю і заграницею щирі бажання з нагоди Воскресення складають **Марія і Ілько Семянчуки, Станиславів.**

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Бодиар, Станиславів, Собіського 38.

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, I. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Від Управи Живця Черче.** На численні запити у справі ричалтів Управа Живця подає до відома, що ричалт у першому сезоні (від 1. 5. до 20. 6.) зол. 130 до зол. 142 (II кл. і I. кл.) за повне тритижневе лікування разом з помешканням та утриманням. Зголошення можна полагоджувати письменно або з приїздом до Черча у канцелярії Управи. 867 -3

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів в пятницю 29. квітня в год. 7. ввечір. На сходинах виголосить д-р Микола Попович реферат п. н. „Хірургія жовчевих шляхів". 936

— **Кооператива Українських Студентів „Торговельник"** у Львові, влаштовує 7. V. ц. р. **весняний дансінг** в жовтій салі Народн. Дому, вул. Руговського 22. Початок год. 21. Грає Дербі-Бенд. 932

— **Великдень у Львові.** Як щороку, і цьогорічні Великодні Свята попередили місії та реколекції у всіх львівських церквах. У Великий Четвер Службу Божу св. Василія Вел. відправив у церкві св. Юра Преосв. Никита в асисті оо. крилошан, потім відбулося традиційне умивання ніг. У Велику П'ятницю торжественного заложення Плащаниці довершив еп. Будка з вищим духовенством. З виїмком Успенської церкви і Св. Духа — на жаль — Божі Гроби в інших львівських церквах полишали багато до побажання та не витримували ніякого порівняння з Божими Гробами по львівських костелах. У Вел. Суботу на Воскресну Утреню до храму св. Юра прибув Екск. Митрополит, привитаний ентузіястично народом. Преосв. Іван Бучко в асисті о мірт. Й. Сліпого, о. мітр. О. Базюка та оо. крилошан відправив Воскресну Утреню. Співав на переміну хор богословів і дівочий хор Р. Ш. Першого дня Великодних Свят Преосв. Никита Будка відправив архиерейську Службу Божу в асисті вищого духовенства. Євангеліє відчитали в 5 мовах: грецькій, церковно-слов'янській, латинській, єврейській та українській. В Успенській церкві першого дня свят відправив Службу Божу Преосв. Іван Бучко, а другого дня свят торжеств. Службу Божу з тієїж церкви передавало львівське радіо вряд з проповідю ВПреосв. Митрополита. Львівські церкви підчас Великодня не могли помістити великих мас народу. Всупереч забороні, хлопці стріляли біля церков без упину. Другого і третього дня Свят виводили під львівськими церквами гаївки, що їх на жаль, уже забувають по багатьох наших селах. Цього року погода не дописала на Великдень, першого дня Свят падав дощ, другого і третього дня Свят було похмурно і перепадував дощ.

— **Операція щоки** Преосв. Кир Йосафата з Перемишля у львівській санаторії Червоного Хреста пройшла щасливо і стан здоровля Преосвященного задовільний.

— **Проти виласнення Українського Городу.** Українське громадянство міста Яворова, зібране на довірочній нараді дня 19. квітня ц. р., стверджує, що площа „Сокола Батька" у Львові заступлена постепенно дрібними жертвами цілого українського народу і тимсамим є моральною власністю цілої нації. З тої причини не можна „Українського Городу" під ніякими умовинами й за ніяку ціну ані дерукати, ані продати чи вимінити проти волі його власників. Зібрані закликають увесь український нарід до однозгідного вияву становища в цій справі, гідного чести української нації.

Нема доброго снідання без кави з цикорією

ЛУНА

— яку виробляє єдина — українська кооп. фабрика

Суспільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

— **Концерт Ш. Гольдберга,** відомого скрипака, відбудеться в четвер 5. травня ц. р. у салі Польського Музичного Т-ва у Львові.

— **Почесне громадянство** надала лановецька волосна рада капітанові КОП-у Абрагамікові за активну співучасть — як пише польська преса — у справі переходу православних у Гриньках, пов. Кремянець, на римо-католицький обряд. Це найкращий доказ, що органи КОП-у брали активну участь у відомих подіях на Волині.

— **Масові ревізії й арештування** переводить поліція на просторі станиславівського і тернопільського воєвідства. Польська преса пише, що влада викрила тайну організацію націоналістичного характеру. Арештованих відвозить поліція до Станиславова.

— **Конференція трьох воєводів** зі Сх. Галичини і комендантів О. К. відбулася 22. ц. м. у воєвідському уряді у Львові. ПАТ повідомляє, що темою нарад були справи руханково-спортового Т-ва „Великий Луг".

— **Нові костели.** На зборах у Бродах рішили побудувати другий костел. Предсідником будови вибрали емеритованого полковника Ст. Помяновського. — В Угринові Шляхотським к. Станиславова посвятили угольний камінь під будову римо-католицького костела на парцелі, що її подарував інжинір Ст. Бужинський.

— **За напад на податкового секвестратора** Яна Козогнього в Дібшу пов. Бережани поді-

ція перевела масові арештування селян. Проти арештованих Івана Загнойовського, Яцка Гуриша, Івана Барилка, Івана Роздзябки ведуть уже слідство. Арештованих Івана Гуриша, Василя Горюцу, Михайла Простяка, Данила Михайлечка, Василя Кутовського та Михайла Пітка відвезли до Берези Картуської.

— **Громадська винниця.** У Поточиськах коло Городенки осинувало місцеве населення винчицю. Винниця має вже 500 кущів винної лози.

— **Вояк застрілив емерита.** Емеритований урядовець воєвідства 34-літній м-р Франц Вернер проходжувався коло військових обектів під Коломиєю. Коли військові стійкові візвали його затриматися, він ішов дальше, викрикуючи до них обидливі слова. Один воях стрілив і убив Вернера.

— **Сутичка гуцулів з граничною сторожею.** Гранична сторожа арештувала в Белелуї Василя Ткачука, в якого мабуть найшла горівку, перепачковану з Румунії. Підчас переслухання в домі солтиса вдерлася юрба місцевих гуцулів, що здемолювали хатню обстанову та втікли разом із арештованим. Поліція арештувала кільканацять осіб.

— **Львівська хроніка.** До кооп. „Згода" у Львові на Клепарові при вул. Варшавській ч. 9. дісталися вломники і забрали товарів вартости 240 зол. Поліція арештувала Максима Лупія, Марію Лупій, Івана й Осипа Гавришків та Марію Балакин, від яких відобрала частину товарів. — Верифікаційна комісія „Звйонзку обронцуф Львова" розглянула 10.560 справ та викрила, що 4.243 зголошених не брало взагалі участи в боях за Львів.

— **Смерть польського дипльомата.** У своєму маєтку Інґальд недалеко Бельська помер директор дипльоматичного протоколу міністерства закордонних справ гр. Карло Ромер. Причина смерти необережне поводіння зі зброєю.

— **Кара смерти на двох комуністів.** Г. Куперштока і М. Симчука засудив трибунал окружного суду з Люблина на виїздній сесії в Холмі на кару смерти. Акт обвинувачення закидав обом підсудним приналежність до КПЗУ і ширення комуністичної діяльности в Люблинщині від 1930. р. та вбивство одного члена компартії і намагане вбивство другого члена на основі партійного суду. Обох підсудних засудив трибунал на кару смерти.

— **Зловживання б. старости Робакевіча** на шкоду Комунальної Каси Ощадности у Гродні розглядав апеляційний суд у Вильні. За ці зловживання окр. суд у Гродні засудив б. гродненського старосту на 1 рік вязниці, а директора згаданої каси Наймана на 5 років вязниці. По 5-денній розправі апеляційний суд зменшив кару Найманові до 8 місяців вязниці, а на основі амнестії зменшив її ще на половину, а З. Робакевича взагалі увільнив від вини і кари. Слід згадати, що Робакевича засудив суд на кілька років вязниці ще за зловживання в Надвірній і він відсиджує свою кару у вязниці.

— **Злодійства і зловживання високих достойників.** Процес проти б. пос. Ідзіковського, б. директора департаменту міністерства скарбу і купців Міязги та Кавфмана перед окружним судом у Варшаві витягає на світло денне нечувані зловживання і злодійства. З відчитаного акту обвинувачення виходить, що б. пос. Ідзіковський украв бл. п. сенаторові Вентові бриллянтову шпильку і вимантив 20.000 зол. від союзу цехів пекарів. Підс. Міхальський натягнув фірму „Фрамполь", до якої не вплатив ні сотика на уділ, на 40.000 зол. Така сама доля стрінула багато банків і фірм. Оба підсудні заперечують свою вину. Слід згадати, що підс. Міхальський складав частинно свої зізнання пои замкнених дверях. Не признається теж до вини підс. Міязга, який був управителем фірми „Фрамполь". Цілу вину скидає на Міхальського кажучи, що робив усе на його доручення. Свідки: емер. полк. Б. Сікорський, пос. Сноп'чинський і сен. Екерт обтяжили підс. Ідзіковського. Св. Сноп'чинський ствердив, що підс. Ідзіковський був пострахом для ремісників. Хотів за всяку ціну виплисти на верх і грати першу скрипку. За свої інтервенції перед владою брав гроші.

— **Краєва хроніка.** Минулого тижня невідомі грабіжники напали з крісами в руках на філію кооп. „Поступ" у Камінці пов. Рава Руська, звідкіля забрали товару на 945 зол., решту товару знищили. — У Дикові Старім пов. Любачів дійшло до бійки між В. Яківцем та В. Божком, підчас якої важко зранили Івана Побера, який теж помер.

— **Слідом кривавих злочинів.** У селі Страдчі на Поліссі Сергій Самсонюк убив свого батька і важко зранив свою маму та сестру. Опісля підпалив хату і сам застрілився. Причиною страшних злочинів була сварка за поле. В селі Ліпе пов. Каліш 33-літня Антонина Наздречев у божевільному нападі вбила свого чоловіка та однорічного синка. Опісля зранилася в голову і кинулася до поблизького ставу. Під впливом холодної води опамятталася і пішла до хати своєї матері, де її арештувала поліція. — В Мосціцах 38-літній М. Рудка знасилував 15-літню А. Винницьку й опісля важко зранив її, а сам скінчив самогубством. — У Багінцях під Варшавою підхмелений робітник Станислав Шпада зранив легко свою жінку, яка підрізала йому бритвою горло. В безнадійному стані відвезли його до шпиталю у Варшаві. Причиною цього злочину була авантура, що її викликав підхмелений Шпада. — На досмертну вязницю за вбивство 12-літньої доньки засудив суд у Лодзі 29-літню вдову Марію Зайдлеву, яка допустилася цього страшного вбивства, щоб лише вийти заміж.

— **Рекорд довговічности.** Останній спис населення в Туреччині виказав, що в цій державі живе 6.240 осіб у віці понад 100 років. Далі стверджено, що жінки живуть довше від мужчин, бо на 6.240 осіб є 3.985 жінок. Рекорд довговічности зпоміж згаданих 6.240 осіб осягнув один мужчина, який має вже 157 років. Більшість з цих довговічних живе на полудневому сході Туреччини.

— **Новий провал безбожницької акції.** Не зважаючи на масові арештування і розстріли священників підчас протирелігійної кампанії, „союз воюючих безбожників" не лише не знайшов нових членів, але втратив теж давних своїх членів. І так на Сов. Україні з 2,500.000 членів (?) „союзу безбожників" у 1929. р. не залишився в січні ц. р. ніодин. Большевицька преса стверджує з острахом зріст релігійних настроїв між населенням СССР та обвинуачує „союз безбожників", що не вміє вести боротьби з релігією. Згадана преса нарікає, що „союз безбожників" на Україні займається торговлею і спекуляцією замість протирелігійної пропаганди.

— **Весна, пора бузка.** Покрилося небо рожевістю, земля зеленню. Весна. В парках і городах повно опяняючих пахощів квіток. Тульпани, конвалії, бузки. Бузок, чудовий білий бузок. Яка шкода — каже дехто — що парків і городів не можемо перенести до мешкання, душних кавярень, кін і театрів. Вибачте — можна перенести. Треба тільки ввійти до першої зчерги кращої перфумерії і зажадати оригінальної води **„Японський білий бузок" Шаха.** Тоді перенесемо весну до своїх мешкань. „Японський білий бузок" Шаха, вироблюють із правдивих олійків. Його запах субтельний і відсвіжний, як правдивого бузка. Отже купуємо **„Японський білий бузок" Шаха.**

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ПОДІЙ У МИЛЯТИЧАХ ПЕРЕД СУДОМ.

18 селян на лаві підсудних.

В четвер 28. ц. м. починається перед трибуналом окружного суду у Львові розправа проти 18 селян. На лаві підсудних засядуть: 1) **Іван Клебан,** 25-літній селянин з Жиравки, 2) **Микола Бурий,** 27-літній селянин з Жиравки, 3) **Іван Добош,** 25-літній з Жиравки, 4) **Василь Ленартович,** 26-літній селянин з Жиравки, 5) **Іван Доманський,** 23-літній селянин з Милятич, 6) **Петро Закала,** 26-літній з Вовкова, 7) **Стефан Корниляк,** 24-літній селянин з Вовкова, 9) **Іван Климкевич,** 20-літній селянин з Вовкова, 10) **Микола Батіг,** 20-літній селянин з Вовкова, 11) **Микола Корниляк,** 25-літній з Вовкова, 12) **Михайло Вуйцик,** 23-літній з Вовкова, 13) **Конрад Підгірний,** 27-літній з Милятич, 14) **Роман Стосік,** 28-літній зарібник зі Львова, 15) **Михайло Кульпа,** 25-літній зарібник з Жиравки, 16) **Василь Постоловра,** 41-літній моторовий з Милятич, 17) **Івзи Процик,** 28-літній зарібник з Милятич і 18) **Антін Процик,** 20-літній зарібник з Милятич.

Прокуратор притягнув усіх до відповідальности за участь у бійці і збіговищі, що повстало підчас бійки в Милятичах дня 1. серпня 1937 року, де відбувалося свято Шашкевича.

Підсудних боронять адвокати: д-р В. Старосольський, д-р К. Паньківський, д-р Ст. Білик, д-р С. Шевчук і м-р Б. Зацерковний.

✝ Посмертні згадки.

О. Людвик Боський (Ван ден Боске), чернець Чина ОО. Редемптористів, парох українсько-католицької церкви св. Володимира Великого у Брюселі, душпастир української еміграції в Бельгії, Франції, Англії і Люксембургу, б. місіонар у Канаді й Америці, помер по довгій і важкій недузі 18-го квітня ц. р. Похорон відбувся в м. Ліеж 20-го ц. м. Торжественну панахиду за упокій його душі відправили в неділю 24-го квітня ц. р. в церкві св. Володимира Великого в Брюселі. В. І. П.!

При захворінню кровоносних судинок мізку і серця вживаючи тодяні невеликої кількости природної гірської води **Францішка Йосифа** достаточно деколи виспорожнення при найменшій натузі. Спитайте Вашого лікаря.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 28. 4. год. 7.30 „Роз-Марі".
П'ятниця 29. 4. год. 7.30 „Роз Марі".

Театр Миниатюр:

Четвер 28. 4. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".
П'ятниця 29. 4. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ТИСЬМЕНИЦЯ:
28. 4. Орфей у пеклі.
29. 4. Під 'курителем.
30. 4. Орлеяк.
1. 5. Новобшик.
2. 5. Лісова пісня.

К І Н А.

АПОЛЬО: „Капітан Молнар" (Гарі Бор).
АТЛЯНТИК: „Фордансерки".
БАЛТИК: „Бургтеатер".
ВАНДА: „Непереможний Бік", „Король Бродвею".
ГРАЖИНА: „Царський курер".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і водрова гротеска.
МЕТРО: „Пан із мільйонами", „Грішник знаменості".
МРАЖ: „Останній алібі".
МУЗА: „Життя вулиці" з Люлою Райвер.
ПАЛЯС: „Пепе ле Моко".
ПАКС: „Графиня Валевіон".
РАЙ: „Звахар".
РІЯЛЬТО: „Гуверські знаменарі".
РОКСІ „Я сказала неправду" з Ядв. Смосарською.
СВІТ: „Детектив"; „Коли ти залюбленна".
СТИЛЕВЕ: „Я вінувата" та ревія.
ТОН: „Пішарі степу", „Корабель невільників".
УТІХА: „Без свідків" і ревія.
ХИМЕРА: „Весенній волошюса".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
пл. Марійська 5).
„Турнестан — Бухара".

ФОТОПЛЯСТІКОН: „Святовід" (Пасаж „Африка".
„Греція. — Мала Азія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.
Четвер, 28. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд.; 11.15 Оратерія, муз. порядок; 11.40 Крайслер грає власні твори, пл.; 12.05 Полудн. авд.; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Лист із пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Концерт у Галичині, Музика з пл.; 15.45 Музичні мандрівки; Музика народів півночі, авд. для молоді; 16.15 Танк. музика, симф. орк.; 17.00 Про балтійський інститут; 17.15 Форт.; 17.50, 18.50 Спорт; 18.10 Музей заслужених польок; 18.20 Легенда про св. Єлисавету (для шк. молоді); 18.40 Листи та програми; 19.00 Драм. фрагмент; 19.20 Балади: тенор. форт.; 20.00 Легка музика з пл.; 21.00 Танк. музика у вих. рх.; 21.45 З мого верстату, літер. вправи; 22.00 Концерт камер. музики; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із співаючого альбуму.

Пятница, 29. квітня 1938.

6.15—8.00 Рам. анд.; 11.42 Японська анд.; 12.03 Полуд. анд.; 13.50 Концерт орх.; 14.00 З великої естради, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Коронар у Галичині", Музика в пл.; 15.20 Біжучі вісти; 15.45 Над альбомом почт. марок, для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Вальси старого Відня; 17.00 Халтурництво його роля та будуччина; 17.15 Марцела хоральна творчість: хор, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.10 18.50 Спорт; 18.35 Весна мисливця, фейл.; 18.55 Програма на завтра. 19.00 „Пан Новінький-молодший" комедія Ол. Фредра; 20.15 Симф. концерт; 20.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Жорстісові мельодії, муз. репортаж із пл.

Субота, 30. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для дітей: Співаймо пісеньки, 11.40 Делібес: „Сильвія" балет. музика, 12.03 Полуд. анд., 13.15 Концерт балянь. 15.45 Театр Уяви для дітей, Ст. Васильківського, 16.15 Нар. капели, співи, 17.00 Коли демони шлялись по світу, 17.15 Мадярська нар. пісні у вик. Бесі Чока в супр. форт., 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 Фрагм. з оперети, співи, форт., 19.00 Трохи пісні, трохи слова, у вик. дітей; У травневім сонці, 20.00 Раз по мало, муз. епізоди з життя; у перерві коло год. 20.45 Вечір. дзвінки, 22.00 Хори з Катовиць, Краєова та Лодзі 22.35 Танкова музика з пл., 22.50 Останні вістки, 23.00—23.30 Танк. музика в пл

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 28. квітня 1938

ЛЯЙПЦІГ 19.30 „Отелло" оп. Верді; РАДІО РОМАНІЯ 20.15 Симф. концерт; ШТРАСБУРГ 20.30 Вечір опер.; ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 Симф. концерт; ГАМБУРГ 20.30 Концерт франц. музики; БУДАПЕШТ 23.20 Концерт польської музики.

Пятница, 29. квітня 1938.

БУДАПЕШТ II. 18.30 „Сумерк богів" оп. Вагнера; ВІДЕНЬ 19.30 „Турандот" оп. Пуччіні; ГАМБУРГ 20.10 „Пташник з Тіролю" оп. Целера; ЛЬОНДОН РЕДІ. 20.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні; МІЛЯНО 21.00 Вечір опер; ШТУТГАРТ 20.15 Орх. концерт.

Субота, 30. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Веселі вок. авдиції, БІЛГОРОД 20.00 Рос. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 17.25 Цит. музика, БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 18.00 „Сумерк богів" оп. Вагнера, ВІДЕНЬ 12.00 Нова австр. орх. музика, 18.00 Вок. авд., 20.00 21.00 Вес. концерт; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вісти. 18.00 І. Сас „Репортаж з етнографічного музею в Мукачеві", Концерт хору учениць держ. торг. академій в Мукачеві, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, МОР. ОСТРАВА 20.15 „Гейша" оп. Джонса, ПРАГА 19.20 Орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви 21.10 Кабаре, 22.05 Симф. музика, РІМ 16.30 „Турандот" оп. Пуччіні, 21.00, 22.00 „Блакитний мазур" оп. Легара.

БІРЖА.

Львів, 27. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельгія бельг. 89·67 89·20, Долярн американські 5 29·00, 5·25·5 Долярн канад. 5 27·00—5.24·50 Фльорени гол. 296·29—294·55 Франки фр. 16·78—16·28, Франки швайцарські 122 20—121 70. Фунти англ. 26·55—26·39, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 14·40—13·90 Кор. шв. 118·50—117 65 Кор. норв. 133·18—132·40 Корони ісл. 136·74—135·75. Ліри італ. 23·70—22·80, Марки фінлян. 11·74—11·25, Марки нім. 105·00 — 102·00, Тель Авів 26·20—25·95 Марки нім. срібні 118·00 — 113·00

Акції.

Банк Польський 116·50 Цукор. 55·00 Вугель 29·00, 30·25, Лісьпол 71·00. Можеїв 13·00, Островець 55·25, Стараховичі 38·50, 39·.5, Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·75, 3 і ½ ем. 84·00 серія 93·00 3 пов. ізв. 2 ем. 83·00 серія непот. 3. конверс. 70·50 прем. дод. 42·75, 4 комсан. 69·25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 27. квітня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·15 зол. 1 кг. масла бочкове вид. з опак. 3·20 зол. молоко 18—19 сот. (вищий сорт) 3·25 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко утримана, на яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Деканат Теольогічного Виділу Гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома заінтересованих, що передрукаційні і переекзаменаційні іспити в осінній терміні відбудуться в понеділок, дня 9. V. від години 9.30 полуд. Подання треба вести до дня 5. V. п. р.

Український Текстильний Склад „Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Подаємо до відома наших Вельшановних Клієнтів, що найновіші весняні матеріяли на мужеські та жіночі одяги маємо вже на складі. Радо теж служимо інформаціями про моду кольорів матерій, виробів та десенів 10-15

Загальні Збори Т-ва Допомоги Емігрантам з України. Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок 10/II) відбуває 3. квітня п. р. свої річні Загальні Збори. По вислуханні докладного звіту з діяльности Управи за минулий рік Збори одноголосно затвердили його та одобрили поведінку Управи у всіх справах та вибрали одноголосно нову Управу, яка склалося так: А. Петренко, голова; Вол. Дорошенко і д-р Василь Сімович, заступники голови; Ф. Сидоренко, секретар; М. Тарнавович, скарбник; д-р Денис Лукіянович, дир. С. Магалюк, А. Жук, А. Гребінник, члени; Дм. Гонта, Ф. Дудко та Ів. Бедрило, заступники. До Ревізійної Комісії обрані: Наталія Савченко-Дорошенко, Микола Дужий та Ів. Пилипів. Т-во в 1938 р. вступає в 18 рік свого існування.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": для студіюючої молоді вол. 10.— Осип Янович, Делятин.

НАУКА

ВПИСИ на тримісячний КУРС КРОЮ і ШИТТЯ. Наука індивідуальна повітряною системою. Усіх науки певний — догідні умовини. „АННА" — ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. 559 2-3

ЛЕКЦІЇ музики та чужих мов дає б. ел. лєв заграничної муз. консерваторії. Ласкаві інформації у крамниці п. Менціньської, Потоцького 58. 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

ГОДИННИКИ: Омега, Тіссо, Цима найдешевше у фірмі Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. Направи в провінцію почтою. 919 1-5

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех.-дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 27-30

ПЛАЩИКИ ДИТЯЧІ з небувалім виборі 17.75, винтові райтузки 1.90 та все для дітей „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 3-4

„УСЕ ДЛЯ ДІТЕЙ". Плащики, вовняне біллє, пелюшкові піжами в піні 2.75, винтові райтузки 1.90 і ін. поручає „Сьвят Дзецка". Львів, Сикстуська 2. 746 3-4

МОТИЧКИ, пазурки, секатори, всяке городниче причандля поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 732 4-4

РОВЕРИ, моторовери, мотошиклі гуртовo поручає Ігнацій Роман, Ска з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 9-20

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самого джерела, в українській виробні „Салікс", Львів, ул. Івачівська ч. 27. 818 5-10

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярество В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 834 5-10

ЖАРІВНИ від 5—25 ват. 70 сотиків, детекторові голосники зол. 3.50, кухонна лямпа зол. 2.—, двополумінна лямпа зол. 6.— „Централя Жарівок", Львів, Ринок 21. 852 3-3

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, червені, шкіркові, проти усування матиці від гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 50-100

БРИЛІЯНТИ, діямянти, золоту біжутерію та срібло купує, платить найвищі ціни, Вандер, Львів, Шайнохи один. Там преципіяйза, дешева вимірала годинників. 819 1-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіший більські матеріяли. Телефон 270-25. 935 1-3

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 674

ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІЩЕННЯ.

Повіт. Союз Кружків Р. Ш. у Станиславові відкриває з днем 2. травня 1938 підготовний курс до І. кл. гімн. для дівчат і хлопців. Зголошення приймає канцелярія Кружка Станиславів, Голуховського 54. 849 3-3

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „НАРОДНА ЛІЧНИЦЯ"

відбудуться в п'ятницю, дня 13. травня п. р. в год. 6 вечором у власній домівці при вул. П. Скарги ч. 4 з тим самим порядком порядним: 1) Отворення Зборів. 2) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів, 3) Звіт Ради і Дирекції, 4) Звіт Контрольної Комісії, 5) Вибір нової Ради і Контрольної Комісії. 6) Внески і запити.

Коліб в означеному часі не явилася приписана кількість членів, Загальні Збори відбудуться годину пізніше при якійнебудь кількости учасників (параграф 24. статута).

У Львові, дня 27. квітня 1938 р.

ЗА РАДУ Т-ВА „НАРОДНА ЛІЧНИЦЯ"
Володимир Децикевич, пр. голова.
Д-р Тит Бурачинський, пр. директор.

XL. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „ДНІСТЕР"

Товариства з обмеж. порукою у Львові

відбудуться в понеділок, 30. травня 1937 в год. 4-тій пополудні в салі Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з XXXIX. Звичайних Загальних Зборів з 27. травня 1937.

2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльности і заміщення рахунків за XLII. адміністраційний рік (1937).

3) Звіт Ревізійного Союзу Українських Кооператив з переведеної ревізії.

4) Звіт Надзірної Ради з внеском на уділення абсолюторії Управі Товариства за XLII. адміністраційний рік (1937).

5) Внесення Надзірної Ради:

а) у справі розділу вписку за рік 1937 в квоті зол. 75.140.24;

б) у справі визначення найвищої квоти кредиту, яку може Товариство уділити одному членові;

в) у справі визначення найвищої суми особових зобов'язань Товариства;

г) у справі будженту на рік 1938

ґ) Інтерпеляції членів.

НАДЗІРНА РАДА:
Остап Луцький, предсідник.

Перше оголошення.

УПРАВА

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові

повідомляє, що

XLIV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ відбудуться в понеділок 30. травня 1938 в год. 10-тій ранку у власній салі Товариства у Львові при вул. Руській 20 з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.

2) Відчитання протоколу XLIII. Загальних Зборів з дня 27. травня 1937.

3) Звіт Управи з діяльности і заміщення рахунків за XLV. адміністраційний рік (1937):

а) Відділу обезпечень від огню,

б) Відділу обезпечень від градові і вломом.

4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження більансу і рахунку зисків і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLV. адміністраційний рік (1937).

5) Внесення Надзірної Ради в справі розділу білянсової надвишки.

6) Вибори:

а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статута),

б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35. статута).

7) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5. статута).

8) Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників зголосити додаткові справи, які мали би бути поміщені на денним порядку нарад, однак таке жадання помістити окремі справи на порядку дня треба зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед реченцем Загальних Зборів.

Коли терпиш — Пий Святоіванівської Сак Зіядя („дробий") успішний при болях і кольках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, вирковому камінню і мехура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптиках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42.99 Магістер Едвард Гобен. 9-10

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.
Тел. 235-21.

ПІДПРИЄМСТВО БУДОВИ
інж. Д. КУЗИК
НОЛОМИЯ, КОСТЮШКА 25. ТЕЛ. 147.

НАЙСОЛІДНІШІ І НАЙДЕШЕВШІ МЕБЛІ В УКР. КООП.
„АРХО"
ЛЬВІВ. КОРНЯКТІВ 1. Тел. 272-04

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське комп. підпр. самох.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-46
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію за найкращої достави. 1-50

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вкрібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 282-79
498 17-50

КІР
Львів, Уйського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма
С. ФЕДЕР
Львів Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 90 (14.922). Львів, пятниця 29. квітня 1938. Ціна рос. відділення 2 злотівка. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 225-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Ділo".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Українська делеґація у премієра ґен. Славой-Складковського.

Агенція АТЕ повідомляє: Голова ради міністрів приняв у середу українську делеґацію, | злożену з послів Мудрого і Пеленського та голови „Просвіти" д-ра Брика.

Які уступки готова зробити Прага судетським німцям?

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ГЕНЛЯЙНА — ПРЕДМЕТОМ АНГЛЬО-ФРАНЦУСЬКИХ НАРАД.

Чехословацький посол у Льондоні предложив у середу британському урядові проєкт пропозицій, що її хоче зробити празький уряд Генляйнові:

1) Німецька меншина як правна особа дістане з державного буджету субвенцію, якої вживатиме на власну відповідальність. Вона служитиме для утримання шкіл, полїпшення шляхів та для інших цілей публичного ужитку.

2) Німецька меншина матиме **рівні права при пошукуванні праці.**

3) Німці займатимуть **пропорціональну скількість становищ у державних і самоуправних урядах.**

Ці уступки вважає чехословацький уряд максимальними. Він не дозволить, щоб у німецьких школах ішла наука в дусі націонал-соціялістичної доктрини.

В четвер британські та французькі міністри подрібно розглянуть і обговорять чехословацькі пропозиції.

Програма англо-французьких нарад.

Денний порядок нарад між представниками британського і французького уряду такий:

1) в четвер передполудням: **англо-італійське порозуміння та його наслідки,** які торкаються Англії та Франції;

а) наслїдки франко-італійського порозуміння,

б) положення в Еспанії,

в) визнання італійського панування в Абісинії.

2) в четвер пополудні: положення в **Середущій Европі,**

а) відношення до Німеччини,

б) питання німецької меншини в Чехословаччині,

в) положення Чехословаччини, Мадярщини, Румунії та Югославії після аншлюсу; господарські виглядн наддунайської кітловини,

3) в пятницю передполуднем: **військова співпраця Англії та Франції:**

а) спільна акція для летунського дозброєння,

б) співпраця в ділянці летунської стратеґії,

в) спільне заосмотрення у сировці для воєнного промислу.

В пятницю пополудні:

4) невтральність Швайцарії,

5) співпраця на Далекому Сході,

6) зредагування спільного комунікату про вислід нарад.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМІЄР І МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРИХАЛИ ДО ЛЬОНДОНУ.

Прем. Даладіє і мін. Бонне причалили на летунському майдані у Кройдоні, де їх повитав мін. Галіфакс; відтіля вони виїхали до Льондону.

Реєстрація жидівського майна в Німеччині.

Маршал Ґерінґ, як повновласник для здійснення 4-літнього господарського пляну, наказав усім жидам німецьким підданим зголосити згадї своє майно в Німеччині та за кордоном. Жиди-чужинці зголосять лише своє майно в Німеччині.

МЕТА: ГОСПОДАРСЬКА ВІДБУДОВА АВСТРІЇ.

Німецьке Інформаційне Бюро пояснює, що метою цеї постанови є підготова до господарської відбудови Австрії. Крім того **йде про те, щоби припинити індивідуальні протижидівські виступи і уможливити розвязку цілого жидівського питання законодатним шляхом.**

АВСТРІЙСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО НЕ МОЖЕ ЗАЙМАТИСЯ ПОЛІТИКОЮ.

У віденському архіепархіяльному деннику появилася заборона для духовенства брати участь у політичному житті, зокрема вживати проповідниці для нецерковних цілей.

Частина австрійського духовенства хоче вислати до єпископату подяку за його патріотичну поставу супроти аншлюсу.

На еспанських фронтах.

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОМУНІКАТ.

Національна головна кватира повідомляє: Не зважаючи на злу погоду, нац. війська заняли

на фронті Теруелю

місцевости Досторрест і Лядрунан та ряд важних становищ, крім того на півн. схід від Альфамбри-Орріос, Ескорігуелю та Віляльбу Альту.

На побережжі

галісійські частини відбили протинаступи червоних та знищили два їхні панцирні поїзди.

У Піренеях

відбили нац. війська сильний ворожий наступ.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

Як подає барсельонське міністерство оборони,

на відтинку Алькосербе

червоні відступили на становища на північ від Баренко де Сан Мігуель. На відтинку Сальсаденні відбито національні наступи.

В околицях Альфамбри

відбито з великими втратами національні атаки.

Провідники „залізної ґвардії" в монастирях.

На приказ румунського міністра внутрішніх справ замкнено на рік у монастирях Тісмана і Драгомірна на Буковині та в місцевости Меркуреа Сіюкулюї в Семигороді 157-ох провідників „залізної ґвардії", арештованих перед 10-ма днями.

Ще про пресове порозуміння.

Львів, 28. квітня 1938.

Порозуміння української преси, заключене перед великодніми святами, не перестає бути предметом зацікавлення і розмов. Великодні свята, на які люди розїздяться зі Львова до родин у краю чи з краю приїздять до Львова та коли взагалі оживляється товариський рух, дали добру нагоду перевірити, який відгук те порозуміння викликало в широких колах громадянства. З правдивою приємністю можемо ствердити, що той відгук — якнайприхильніший, що люди немов відідхнули з полекшою, побачивши, що ідея консолідації, якою живе ввесь край, не обмежується до пустої деклямації, але дійсно находить своїх реалізаторів та позитивні якісь реалізаційні висліди. Коли казати про надії, які громадянство привязує до того порозуміння, то можемо хіба лякатися, що вони за великі, що значіння того порозуміння може навіть скромніше, ніж це собі дехто з наших громадян уявляє. Це захоплення нашої „сірої людини", яка привикла бачити в українській львівській інтелігентській верхівці тільки гризню, є доказом туги за іншими відносинами, за нашою атмосферою, за іншим виглядом загалом усього нашого зорганізованого політичного світу.

За актуалізацію пресового порозуміння в українській прилюдній опінії дбають теж ті наші „приятелі", яким те порозуміння не подобається — кожному з інших причин. Вони розсівають поголоски, з яких деякі навіть не позбавлені гумору. Чуємо напр., що за українським пресовим порозумінням стоїть „напевне" Комінтерн, тому, що один із редакторів одної української ґазети, яка до того порозуміння належить, знайомий з одним колишнім комуністом! Очевидно, що з дотепами ніхто не полемізує ані їх не спростовує. Маємо враження, що ті, які доконче хотіли би, щоби справді за українською консолідаційною акцією не стояла українська національна рація, лише якийсь законспірований чинник, почуваються дуже погано, коли орудують **такими** неповажними анекдотами.

Зате радо поведемо дискусію з кожним аргументом, який вкаже на негативні сторінки українського пресового порозуміння, орудуючи при цьому аргументами, що не позбавлені річевого змісту. Таким аргументом уважаємо заміт, що ми його почули від одного поважного українського громадянина: навіщо робити порозуміння з ґрупами, які не є такими політичними величинами, що малиб в українських низах справді поважні впливи? Навіщо лучитися з ґрупами ідейно чи організаційно слабими, які не є контраґентом для другого, лиш самі можуть на спілці з чинниками, що мають авторитет у громадянстві, зискати, ту спілку для своїх цілей використати і себе самого скріпити...

У цьому аргументі є безумовно зерно правди, дарма, що в наших часах, коли нема таких критеріїв впливу ріжних зорганізованих політичних груп на маси, як напр. демократичні вибори, свобідні політичні віча, політичні дискусійні вечорі і т. п., — важко міряти метром ріст партій і ґруп. Але можна згори погодитися з тими, які впевняють про **слабість** ріжних ґруп, що входять у склад українського пресового порозуміння. Противники ФНЄ вичислять, у яких повітах та партія має розмірні впливи та на яких де людях спірається; противники радикалїв негайно вкажуть на заломання впливу тієї партії наслідком загального упадку міжнароднього соціялістичного руху;

противники УНО обмежують її розмірі впливи до станиславівської єпархії, так само, як приписують „Українському Бескидові" розмірі впливи тільки на терені єпархії перемиської; „Мета" — чуємо — затратила політичне значіння з моментом, коли Католицький Союз відмовився грати якунебудь політичну ролю, „Жінка" є виразником аполітичної організації, в якій зорганізовані жінки найріжнороднішіх поглядів, а „Діло" при всьому своєму авторитеті трибуни прилюдної опінії — не має за собою геж ніякого організаційно-політичного апарату і не має навіть зорганізованої політичної групи.

Усе це в порядку. Не станемо ані виломлювати відчинених дверей, ані оспорювати правд, які — підкреслені яскравішими чи трохи блідшими фарбами — в засаді залишаються — правдами. Пригадаємо тільки, що ніхто інший, а ми самі, характеризуючи українську дійсність, стверджували вже рік тому, що всі українські політичні партії і групи слабі — слабші, ніж були у переднормалізаційному періоді, у періоді перед виборами 1935. року. Коли кажемо про всі партії, то не цураємося в їх числі назвати й УНДО. Не будемо тепер аналізувати причин, які склалися на те явище, явище безумовно сумне і прикре, подекуди навіть трагічне, бо чейже слабість українських політичних партій стала головною причиною польського наступу. Стверджували ми теж і стверджуємо далі **відсутність українського політичного осередку, відсутність українського центру диспозиції та відсутність такого українського політичного чинника, який користувався би правдивим найширшим моральним авторитетом.** Очевидно, що така ситуація дозволяє групам слабим зголошуватися до слова і виростати понад той рівень, на якому вони залишались би, коли б була у нас сильна, сконсолідована, повна морального авторитету у своїх і чужих рідна політична партія, відповідальна за всю нашу політичну дійсність і така, яка вміла б підкреслювати питому вагу українства та підтягати щораз більше вгору його політичне значіння.

Але в ощій нашій нинішній внутрішньо-українській дійсности, коли покищо затратився той відповідальний осередок української громадсько-політичної диспозиції, не можна стояти на становищі, що треба з заложеними руками ждати „що з цього вийде", бо це дуже близьке до старо-українського „якось то буде". Поруч із заходами санувати внутрішні відносини в УНДО, санувати їх настільки, щоб і той авторитетний осередок диспозиції повстав і широка політична консолідація стала можлива, — треба збірати разом бодай ті ріжні українські політичні партії, групи й течії, які хотять взаємно з собою говорити та по мірі своїх сил санувати загальну українську атмосферу. До українського пресового порозуміння можна застосувати просто в класичний спосіб казку про слабі прутики, які разом звязані творять здоровий бук. Навіть при дуже скромній оцінці впливів тих політичних груп, що стоять за ріжними пресовими органами, які приступили до нашого порозуміння, всі безсторонньо мусять признати, що 1) кожний із тих часописів (політичних груп) таки має свій гурт однодумців і прихильників та 2) разом творять вони таки дуже поважну частину, якщо не більшість, народу, мають за собою великий моральний авторитет та є виразником тої української прилюдної опінії, якої ніхто зі своїх і чужих лековажити не може. Коли недобре перебільшувати значіння окремих політичних гуртів, то мабуть ще гірше — зовсім легковажити їх та не бачити того, що є.

Колиж хтось висуває сумніви, що той чи інший член порозуміння використає його для своїх вузько-групових цілей, то рішає тут передусім віра у себе самого, у свій політичний хист та вміліть відріжнювати речі спільні і великі, від річей окремих і малих. Маємо теж враження, що не пошкодить ставитись і до земляків своїх з трошки більшим довірям, ніж ми з ним завжди звикли ставитись. Тепер направду такі важкі часи, що не можна згори відкидати тезу, що навіть дуже еґоїстично настроєні групи відмовляються частинно від свого клянового характеру й еґоїзму, прийшовши до переконання, що цього вимагає всенаціональний інтерес.

Ніхто у політиці не робить ніяких пактів на тисячу літ. Кожний пакт, кожне порозуміння мусить витримати пробу життя. Ті, які заключували українське пресове порозуміння, робили його в пересвідченні, що саме практичні життєві справи вимагають його: справи української дійсности. Маємо тверду віру, що життя викаже правду наших сподівань, — колиж покажеться інакше, тоді й будемо думати про інші засоби. Бо нема політичної ситуації, з якої не булоб виходу.

ік.

—o—

Великі події та їх відгук у Женеві.

(Від власного кореспондента)

Женева, 19. квітня 1938.

В початку минулого тижня міністерство зовнішніх справ Великобританії подало дуже коротко до відома Генеральному Секретаріятові Ліги Націй, що уряд Його Величности Королівства переглянув ненормальне становище, яке випливає з того, що багато членів Ліги, в тім і пять держав, що заступлені в Раді Ліги, визнають суверенність Італії над Етіопією, або приняли рішення, що містять у собі це визнання, тоді як інші держави члени Ліги цього не зробили. Уряд ВБританії вважає, що це становище повинно бути вияснене. Через те він просить поставити на денний порядок найближчої сесії Ради (9. травня) таку справу: „Наслідки, що випливають із сучасного становища в Етіопії".

Величезне значіння цього звичайного по формі повідомлення зрозумів як слід і самий Генеральний Секретаріят, і цілий світ. Секретаріят зробив добру міну до злої гри відхиляючи кожну відповідальність Ліги Націй за „ненормальне становище" у справі Етіопії. Крім цього в колах Ліги не мають найменшого сумніву щодо того, що справу полагодять в той чи інший спосіб так, як цього буде жадати уряд Великобританії. Ніякого опору з боку Франції не передбачають. Отже коли Літвінов чи якийсь інший заступник московського уряду схоче робити тут формальні труднощі, то він зможе числити хіба на підтрим „еспанського уряду", Китаю, ЧСР і самого негуса, який згідно з повідомленням свого посольства в Льондоні, вжив всіх заходів, „щоб не допустити до звільнення членів Ліги від їх зобовязань".

Засоби ці справді дуже обмежені, бо протиставлячись Англії Ліга рискувалаб рештками свого істнування. Зрештою від неї бажають справді небагато. Між умовами англо-італійського порозуміння зясованими у вимінних листах зазначено, що „британський уряд бажає усунути всі перешкоди, що можуть обмежувати волю членів Ліги щодо визнання італійської суверенности над територією Етіопії і пропонує поробити заходи на ближчій сесії Ради, щоб висвітлити з цього погляду становище держав, що беруть участь в Лізі". А в точці 6. умов зазначено, що „італійський уряд повторює запевнення дане ним Лізі з 29. червня 1936 р., що губильців східної італійської Африки не будуть примушувати до іншої військової служби як до поліційної та територіяльної оборони".

Але незначний своїм змістом лист британського уряду до Ради Ліги Націй зробив величезне вражіння тут, як і всюди, як безсумнівна ознака того, що англо-італійські переговори дали нарешті добрі висліди. Означити головні висліди англо-італійського порозуміння покищо досить тяжко: у всякому разі вони величезні. Женевська, та й не лише женевська, преса пише про початок нової доби у міждержавних відносинах Европи. В тутешніх політичних колах вказують слушно на поважну ріжницю між попереднім і сучасним англо-італійським порозумінням. Ця ріжниця полягає передусім в тім, що тепер рішено і впорядковано саме ті справи, які ударемнили попереднє порозуміння. Рішено головно еспанську війну і цілий комплекс питань злучених посередньо чи безпосередньо з нею щодо Середземного моря. Рішено австрійську справу, з приводу якої побоювалися в Женеві конфлікту не лише між Німеччиною та Англією, а між Німеччиною та Італією. Англ.-італ. порозуміння, гадають тут, зменшує при наявности римсько-берлінської оси і небезпеку німецького питання в ЧСР. Це порозуміння передає про від у відносинах між Льондоном та Парижем остаточно в руки першого з них. До цього причиняється очевидно й те, що СССР, союзник Франції, зробився, згідно із слушним висловом редактора „Журналь де Женев", Жана Мартена, „кантіте негліжабль". Політична перевага Льондону над Парижем виявилася між іншим і в тім, що остаточно перемога Чемберлена над Іденом причинилась очевидно в значній мірі і до перемоги Далядія над Блюмом, що може буде також остаточною.

Як далеко сягають европейські надії збуджені англо-італійським порозумінням, доводить між іншим те, що не лише женевська, а й льондонська преса пише знов широко про пакт чотирьох великодержав. Кореспондент „Журналь де Женев" пише між іншим з Льондону: „Франко-італійське порозуміння доповнюючи англо-італійське та спираючись на франко-британське співробітництво довершилоб на віднову фронту Стрези, який мав би надто виразно протинімецький характер, а англо-франко-італійський союз, що з огляду на звязки Риму й Берліна та з огляду на добре становище Чемберлена до Німеччини, попрямував би швидко до того порозуміння чотирьох західних великодержав, за яким англійський премієр промовляв кільки разів у Палаті Громад.. „Тепер цей плян заповідається добре. З італійського боку все йде так, як того собі Чемберлен бажає. Підписання умови, зустріч Муссоліні з Гором Беліша, відвідини британської морської ескадри в італійських портах та можлива подорож графа Чіяно до Льондону є добрими ознаками.

По французькому боці справа стоїть очевидно покищо значно гірше. Впливи Московщини і „людового фронту" в Паржі ще не переможені. Тому там ще дискутують, чи почати наради з Італією щодо призначення в Римі французького амбасадора перед сесією Ради Ліги Націй чи після неї. Тимсамим не лише затягають ці наради, але й зменшують їх можливі висліди. З Льондону повідомляють також Женеву, що французькі міністри, які мають в кінці цього місяця відвідати Льондон, вимагають, щоб під час їх побуту там не обговорювали справи пакту чотирьох. З другого боку англійці надто реальні політики, щоб не розуміти, що утримувати приязні відносини з Римом не порозумівшись з Берлином властиво неможливо. А відсуваючи вибір між Льондоном та Москвою Франція буде лише зменшувати своє значіння в пакті чотирьох великодержав, коли всеж прийде до його заключення, як цього сподіваються в Женеві. Тут сподіваються також, що за ті пару тижнів, які лишилися до скликання Ради Ліги Націй зясують остаточно не лише справу еспанської війни, але і деякі інші.

М. Данько.

Пастирський лист православного Священного Синоду.

У важкі часи, які переживає Православна Церква у Польщі, Священний Синод тієї Церкви видав Пастирський Лист до православного духовенства, чернецтва і вірних. У цьому листі підписані єпископи кажуть, що православний „церковний корабель" находиться ніби посередині розбурханого моря, бють його хвилі, „бо вітер противний" (Мат. XIV, 24) і багато вже зпосеред нас стривожилося.. Якби Господь не був указав наперед долі Своєї Церкви, то ми малиб право розгублюватися й хитатися, але ось Він сам говорить: „Страждання зазнаєте у світі і навіть прийде час, коли кожний, хто вам смерть заподіє, то думатиме, ніби службу приносить він Богові".

Стверджуючи, що переживаємо сумні дні, в яких запанувала загальна ворожнеча й ненависть, що не втихає навіть у християнському середовищі, православні єпископи пишуть:

„Загальне самолюбство так заволоділо людськими душами, що нікому й до голови не приходить, що Спасітель „охолодження в любові" зазначив, як одну з головних прикмет другого Свого приходу. Кожне безстороннє око може бачити, як близький вже той прихід, але-ж не для всіх він буде бажаний, бо за ним йде суд, а на тому суді не буде ласки ні спокусникам ні спокушеним. Спокусники мають великий гріх, і про них Господнє слово: „Хто спокусить одних з цих малих, що вірить у Мене, то кращеб такому було колиб.. його потопити у морській глибині" (Мат. XVIII, 6). Але біда і спокушеним, особливо, коли вони роблять найбільший гріх, відпадаючи від своєї прадідівської, апостольської і святовітцівської віри, бо про них також Господнє слово: „Хто буде Мене та Моєї науки соромитися в роді цім перелюбнім та грішнім, того посоромиться також Син людський, як Він прийде у славі Свого Отця з Янголами Святими" (Мр. VIII, 38)..

Лист кінчиться закликом:

„Кріпіться-ж, отці, брати й сестри в Бозі! Чатуйте, пастирі Церкви, бо дні лукаві! Стійте в вірі до кінця, улюблені діти наші, поручені

вашому піклуванню. „Ласка Господа нашого Ісуса Христа й любов Бога Отця й спільнота Св. Духа ў усіми Вами".

Підписали: Варшавський Митрополит **Діонісій**, Поліський і Пинський Архиєпископ **Александер**, Волинський і Кремянецький Архиепископ **Алексій**, Гродненський і Новогрудський Єпископ **Сава**, Острожський Єпископ **Симон**.

Українці в Німеччині обєдналися.

Разом з приключенням Австрії до Німеччини сталася важлива подія теж у житті українців на терені Німеччини. У Відні повстав Комітет обєднаних українських національних організацій, який вступив негайно у перегозори з „Українським Національним Обєднанням" у Німеччині і підписав з ним цими днями договір, на підставі якого обєднані у Комітеті віденські товариства стали **Філією УНО у Відні**. Згадані товариства це: Українське Робітниче Т-во „Громада", Українське Студентське Т-во „Січ", Т-во „Український Клюб" і „Український Жіночий Союз". Всі ці чотири організації входять корпоративно у склад Філії УНО у Відні. Тимчасовою Управою тієї Філії (до часу найближчих Заг. Зборів) став згаданий Комітет віденських організацій. У склад цього Комітету входять: д-р Остап Грицай, що тимчасово виконує обовязки голови, д-р Микола Залізняк, секретар, студ. Я. Яцків, заст. секретаря, ген. Віктор Курманович, д-р Микола Сушко, робітник Іван Лупій, робітник Іван Луців, радник Омелян Тарновецький і Олена Левицька, вдова по адвокаті.

Приєднання віденських організацій до УНО відбулося одночасно зі зорганізуванням **українців у Данцігу** в Філію УНО — так, що УНО стало організацією, яка охоплює подавляючу більшість українства у Німеччині і є сьогодні єдиною українською громадською організацією у Відні й Данцігу взагалі. У Берліні є ще трохи українського елементу поза УНО, але остаточне обєднання української еміграційної маси у Німеччині в єдиній організації буде імовірно не без впливу і на ці одиниці й гуртки.

Берлинське УНО очолює управа в такому складі: полк. Тиміш Омельченко, кол. адютант організатора „Синьої Дивізії" ген. Зелінського (Данціг) — голова, радник Олександер Семенів — І. заступник голови, ред. Юрій Артюшенко — ІІ. заступник голови, робітник Василь Чайківський — секретар, землемір Іван Скрипка — член Управи. Згідно з правильником віденської Філії УНО увійшли до Центральної Управи в Берліні д-р Микола Сушко і Іван Лупій.

Факт обєднання української еміграції у Німеччині — це прояв тих здорових тенденцій українства за кордоном, які ми мали змогу бачити вище, у подібному обєднанні української колонії у Харбіні на Далекому Сході. Це тенденція, яка оказує на перемогу здорових думок серед української еміграції. Від повної перемоги цих думок надіятися тільки добра для української нації.

З польської преси.

Чи польська державна необхідність каже „добачувати" українців?

„Щораз гірше, чи зворот до кращого?" — питається п. Ст. Ів. у статті під таким наголовком у „Бюлетині Польско-Українськ"-ім (ч. 17. з 24-го квітня ц. р.) маючи на увазі польсько-українські взаємини. І відповідає, що не вважаючи на те, що ці взаємини сьогодні назовні ще загострюються та заогнюються, внутрі можна вичути деякі познаки заломання цього курсу загострювання, характеристичного для останніх кільканацяти місяців чи двох літ на відтинку національного питання. Загострення цих взаємин спричинюють такі акції, як „ревіндикаційна" на Волині (Гриньки) та боротьба поляків за „стан посідання":

> „Наше місцеве громадянство гадає, що всі ці згадані та інші подібні акти — це прояв активности громадянства, що успішно збільшує стан свого посідання. Таким чином польсько-українські взаємини на окраїнах надалі укладаються під кутом боротьби за матеріяльний чи чисельний стан посідання, боротьби, яка — очевидно — фанатизує одну і другу сторону, навіть у тих випадках, коли сама річ з національною боротьбою безпосередньо не звязана. Польські ура-патріоти тішуться, затирають з задоволення руки, тріюмфально носяться зі своїм „відродженим активізмом" і на кожному кроці дають своїм співсусідам відчути, що їх активізм ні трохи не має на меті вдасного творчого польського конструктивізму, тільки — боротьбу з українством! І це найсумніше: бо з одного боку викривлює високу ідею польської консолідації і польського культурно-господарського активізму, активізму польської політичної думки і державної громадянської праці, з другого-ж боку доводить до сказу українську сторону, перекреслюючи не тільки дотеперішні угодово-нормалізаційні можливости, але явно мобілізуючи українське громадянство під гаслом боротьби з польщиною!"

А до цієї мобілізації — каже автор — українського громадянства багато не треба: серед цього сьогодні такий гін до консолідації, що — як це видно зі статтей у „Ділі" — воно готове піти навіть на порозуміння з москвофілами, щоб тільки створити обєднання для оборони перед польським наступом.

Але не вважаючи на те, що з одного боку йде радикалізація настроїв, зростає взаємна ненависть та заїлість, автор статті добачує, що „приплив схвилювання та взаємної ворожости опадає". Йому здається, що період „найвищої кониюнктури" впливів Ромера і Ст. Грабського минув. Він зазначує, що останні загальні збори Секретаріяту Порозуміння відбулися без підкреслювання протиукраїнських виступів.

> „Можна надіятися, що під фірмою тієї організації маломістечкові „державні мужі" також не скликатимуть віч для боротьби з... наїздом українців на Львів з нагоди ювілею „Просвіти" (автентичне!). Здається, що вже у багатьох, справді чесних, не опереткових, польських патріотів відізвалося почуття стиду за цей дефетистичний та мінімалістичний, що так дуже компромітує поляків, „комплекс нижчости", який викликує панікерські настрої на польській вулиці на вістку про кожний український зїзд у Львові! „Львів загрожений, 100.000 українських селян валить на Львів на заклик „Просвіти", „Лугів" і „Сокола", польськість міста згине під хвилями українства" — чи цього роду гасла й оклики, в атмосфері яких відбувалося кілька тижнів тому віче в салі польського „Сокола" у Львові, не дискредитують і польської державности у Львові, і влади і самої польськости цього міста?! Тільки мимоходом треба згадати, що українці, яких запитали, як то воно є з тими 100.000 селян, що мають йти на Львів, робили великі очі, бо знайшлися у клопітному становищі: а можеб так справді поважно подумати над цим диким задумом, що зродився у мізках, охоплених хронічною панікою, емдеків і

МАРІЯ СОКІЛ.

У здовж і вшир Америки.

У ЦАРСТВІ ФОРДА.

В Сполучених Державах кожний третій чи третій-і-пів мешканець має авто. А що в Сполучених Державах мешкає щось 150 міліонів населення, отже авт є міліони й десятки міліонів. А яких 80 відсотків із них „родиться" у Дітройті, Чим Голівуд для фільмової індустрії, тим Дітройт для автомобілевої. Там „старими" — зірками, є Грета Гарбо, Кароліна Льомбард чи Дайна Дарбін — тут, у Дітройт: Кадіяк, *Лінкольн*, Пакард... І як у Голівуді ледви чи найдеться хтось, хто не пізнав би дебудь на вулицях якоїсь з голівудських зірок жіночого чи мужеського полу, так у Дітройті вже малі діти пізнають з віддалі „свої" зірки: усі ці автомобілеві марки, ці Кадіяки, Лінкольни, Пакарди чи Шевролети.

Коли ці діти дещо старші, мають десять чи дванацять літ, тоді з віддалі кількадесяти метрів розріжняють вони вже модель авта: чи воно збудоване в р. 1935-ім чи 1937-ім; ще за два-три роки вміють вже й самі провадити авто і дехто із них навіть вміє проміняти старе авто на нове, одержавши при цій трансакції за свою тарадайку вищу ціну від ціни колишнього купна... З цих талановитих хлопців виростають потім Рокефелери, Моргани і Форди...

В Америці людина, що не має авта, це хтось із „квантіте негліжабль", хтось із найнижчих, найбідніших низів. У Дітройті — це просто „оказ на показ". Росказують нам, що безробітні, які є на „релїфі", себто одержують державну запомогу (яка є єдиним джерелом їх прожитку і не зовсім не найгіршим, бо дає яких 60-ти долярів місячно) — ці безробітні прибджають автом по свою допомогу... автом. Ціле місто стоїть під знаком автомобілевого промислу. На кожному кроці газолінові стації; на кожному кроці крамниці з новими автами та площі з написами „Юзд карс" „уживані авта". Врешті куди тільки глянути — реклямові таблиці і оголошення, які захвалюють цю чи іншу марку, модель чи фірму автомобілів. Із цих фірм дві найбільші: „Дженерел Моторс" і „Форд'с Моторс Компані". Найпопулярнішою маркою в автомобілевому промислі взагалі, в Дітройт зокрема, людиною, яка стала синонімом тої продукції, є Енрі Форд.

На двох тисячах моргів розложені його фабрики: десятки велитенських будівель, сотні фантастичної форми комінів, які димлять невпинно день і ніч. Якісь рури, цілі звої штуцерно сплетених залізних рур; якісь коксові печі, турбіни, динама; там знову поїзди та кораблі, які здебільша власних — копалень довозять вугілля, руду, дерево, ропу; якісь гори старого заліза, яке чекає, коли його перетоплять наново; якісь гіґантичних розмірів площі до „паркування", де довгими, непереглядними рядами стоять авта фабричних робітників та службовців. Над цим усім мертвим світом, вартости сотень міліонів долярів, над всією людською армією, яка працює для нових сотень міліонів долярів та яка й сама найшла тут можливість праці і заробітків — над всім цим володіє Анрі Форд.

Блакитно-срібний автомобіль із прозорими стінами і дахом, обозвить нас по всьому фабричному терені — тільки невеличкій частині цього Фордового царства, на яке складаються копальні, ліси, гори й долини в різних частинах і закутинах Америки. Чемний провідник опроваджає нас по фабриках і пояснює: звичайне працює в них 80 тисяч робітників та тепер, коли знову почалася в Америці „депресія", працює тут тільки 45 тисяч. У голосі провідника, коли він про це говорить, чути якусь своєрідну інтонацію, немовби йому особисто неприємно за містера Форда, що він, бідолаха, найшовсь в таких обставинах, що мусів віддалити 35 тисяч робітників. „Але це тільки тимчасово!" — заспокоює він нас і себе — „бо мабуть уже від квітня знову всі працюватимуть!"

Цікаво, чи про це щось знає містер Форд?

Довкола нас, над голосами, під ногами, ліворуч, праворуч, спереду, ззаду — все в руху. Скрізь конвоєри, рухомі лянюги, площадки, там знову цілі рухомі підлоги — все це у безупинному русі. Довгими рядами стоять робітники; автоматично беруть спереду, ззаду, зліва, зправа, з надголови чи зпід ніг те, що їм автоматично приносить цей лянюг, площадка чи підлога; автоматично роблять вони кілька, все тих самих рухів і таксамо автоматично ця частина заліза, авта чи чого там мандрує до найближчого, чергового робітника, котр й знову кількома все тими самими рухами і все в той самий спосіб посуває вперед працю над виконченням цілости.

Хто бачив останню фільму Чапліна (її висвітлювали у Львові) опісля, як ми тут, фабрику Форда, той розуміє інтенції Чапліна і його незвичайний талант: в кількох початкових, фабричних сценах цієї фільми він дав синтезу ці-

візвати одного гарного ранку 100.000 селян до „мирного" походу на Львів?!"

На думку п. Ст. Ів. „струю прохолодливої води на розгорілі чуби польських надпатріотів, що мріють про Польщу від моря до моря на 100% „національну" і поза безперервною боротьбою за польський матеріяльний стан посілання не вміють доглянути ширших виднокругів — були останні міжнародні події, конкретно: австрійсько-німецький аншлюс і польсько-литовський конфлікт". Ці події, хоч з одного боку деякі поляки могли зробити з них висновок, що й українців треба ставити перед доконані факти, що не треба рахуватися з їх настроями, а деякі українці могли набрати надії, що ось, мовляв, тепер „прийде черга на Польщу", все-ж поставили загал одного й другого громадянства перед марево війни. А з моментом, коли доводиться поважно говорити про небезпеку війни, виринає питання:

„Чи міжнаціональні відносини на східних окраїнах і ціла тутешня політична атмосфера сприяють евентуальній нашій воєнній акції?! Що робити з українським питанням на випадок війни? Чи взагалі далі його „не добачувати"? Чи далі глузувати з прометейського плану, як з химерних мрій та фантасмагорій „графів" з „Політики" і всяких Бончковських з „Бюлетину Польско-Українськ"-ого і „Мисьлі Польскей", що для гарних українських очей „запродують Польщу", чи теж може **польська державна необхідність приневолює саме „запримічувати" українців і висувати українську проблему, як проблему інтегрально звязану з війною на сході Европи?!"**

Розсудливі поляки на цій окраїні держави — каже автор — мусять льогічно доходити до висновку, що якщо мариво війни таке близьке, поляки мають тільки два шляхи запевнити собі деякий спокій від українців, „яких на окраїнах рішуче за багато, хочби офіційна статистика врахувала, що їх є „тільки" 4 і пів міліона":

„або відразу ладити концентраційні табори для цілої української інтеліґенції плюс сільська півінтеліґенція плюс відсоток анальфабетів, яким фанатизм заступає розумовий світогляд — або з українцями справді поважно говорити й договоритися. Третього виходу немає."

Каже п. Ст. Ів., що ще небагато є поляків, що зважилисяб голосно так ставити це питання, але останні міжнародні події „засіяли в їх душах зерно неспокою" і спричинили зміну настанови не тільки до національної проблеми, але й до польської дійсности: „що не треба відноситися до польської дійсности з таким нехтуванням, з таким легковаженням, з такою вибагливою усмішкою, яка розгрішує все, що діється у Річипосполитій." Побожне бажання автора: щоб ця настанова знайшла свій вислів у якихось конкретних актах кращого укладу польсько-українських взаємин.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 83 Середа, 25 (13) квітня 1888.

АВДІЄНЦІЯ У ПАПИ.

Не вважаючи на те, що дехто висував думку, що українська делегація повинна добитися окремої авдієнції у папи, відбулася спільна авдієнція для українців і поляків. Кореспондент „Діла" так пише:

„Папа (Лев XIII.) вийшов на ступені золотого трону і сів на ньому. До нього підійшли митроп. Сембратович, архиєп. Моравський і архиєп. Ісакович. Архиєп. Моравський прочитав спільну адресу, в якій згадав про однакове привязання всіх церковних обрядів, потім сказав також кілька слів про галицьких та буковинських русинів і замінив побажаннями св. отцеві та просив благословення.

„По тій промові приблизилися всі три архиєпископи до стіп папи і один по одним поцілували його патинок.

„Папа встав, випростувався, дрожачою рукою обтер собі чоло і привитав зібраних паломників дзвінким і сильним голосом. Говорив близько пів години. Заявив свою радість із згоди і привязи всіх трьох обрядів у Галичині, сказав, що всі законні і моральні змагання народів буде підтримувати, що апостольська столиця ніколи не ставила перешкод розвиткові народів; наказував кріпитися у вірі, уповати на Бога й надіятися на Нього; наконець виповів слова: „Будьте спокійні, апостольська столиця завжди боронитиме вас та у всіх випадках вступається за вами, щоб ви мали якнайбільшу релігійну свободу. А на знак нашої прихильности до вас, уділяю вам, вашим родинам і всім вашим приятелям свого апостольського благословення".

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛЕВА У БЕРЛІНІ.

Берлін, 24. квітня. Урядовий бюлетин каже, що цісар перебув ніч досить добре; рано була тільки дуже незначна горячка, загальний стан здоровля цісаря трохи кращий. Сьогодні рано в год. 8¾ приїхала англійська королева, яку привитала цісарева і ціла цісарська родина.

ЛЕГКИЙ ЗАРІБОК У ЛІТНІЙ ПОРІ.

В новинці під таким наголовком читаємо: „10.000 мух потребує якийсь єгид у Ню Йорку, що займається виключно тресурою мух. На тисячу мух ледви одна може чогось вивчитись, але й та не на коротко, бо живе тільки один рік. Якийсь чоловік зібрав 3.000 мух і продав їх йому за 5 фунтів штерлінгів.

Свячене в Українській Студентській Громаді у Варшаві.

Що-року Українська Студентська Громада у Варшаві влаштовує для тих, що не мають змоги святкувати на рідній землі, традиційне „свячене". Цьогорічне „свячене" відбулось у власній просторій домівці, яку гарно удекорували студенти Академії Мистецтв за проектом знаного графіка Юрка Баляса, де засіло за стіл понад 130 осіб. Серед присутніх був проф. Огієнко, багато української військової еміґрації, учителів-заточенців, лікарів, інжинірів і взагалі тих, яких доля кинула з рідної землі аж сюди. Студентство було не так численно репрезентоване, бо багато поїхало на свята в рідні сторони.

Поблагословив „свячене" о. арх. Видибіда, сказавши змістовну промову. Від Управи У. С. Г. привітав гостей п. Ростислав Сочинський, дякуючи за численну участь старшому громадянству, що свідчить про його прихильність до українського студенства. Потім відчитано привіти, що їх надіслали У. С. Громаді інші українські студентські організації та окремі особи, що не могли взяти участи у „свяченому".

Радісний і бадьорий настрій панував серед присутніх, про що свідчила дружня гутірка, яку раз-ураз переривали веселі пісні. Ігри й танці під звуки музики й безжурного сміху затягнулись до пізної ночі. Цього дня зібрано в розпродажі листівок на розбудову луцької української гімназії 30 золотих.

„Свячене" Української Студ. Громади — це ще один гарний прояв зорганізованого життя українського студентства у Варшаві.

К. Т.

Красномовні змагання.

Клюб Товариства „Молода Громада" у Львові уладжує в першому тижні травня ц. р. **українські красномовні змагання.**

Зголошені учасники виголосять по одній промові (не довше 15 хвилин) на довільно самим учасником вибрану тему. Виключені тільки теми політично-полемічні з життя сучасних партій. Один вечір буде обіймати тільки 3 промови. Оцінку виступу переводити буде жюрі і сама публика.

До жюрі запрошено: пп. адв. д-ра Михайла Волошина, ред. Романа Купчинського, сенатора Остапа Луцького, інж. Андрія Мельника і проф. д-ра Василя Сімовича. Жюрі переводить оцінку під оглядом змісту, будови, мови і виголошення бесіди та виступу промовця.

Найкращі промови будуть нагороджені.

Зголошення та ближчі вияснення в клюбі „Молода Громада", Львів, вул. Косцюшка 1. А, щоденно між год. 20 і 21.

Початок змагань і дальші подробиці будуть проголошені окремо.

—o—

Америка Форда.

Ще в дитинстві, коли я вперше почув про Америку, вона була для мене країною Форда. Пізніше, коли я вже знав, що Америка — це не тільки Форд, я все-таки не міг уявити собі Америки без Форда. Форд був для мене символом Америки, а Америка — символом Форда. Форд — це Америка, Америка — це Форд.

Ще й тепер, коли я вже знаю, що Америка — це не тільки Форд, я все-таки не можу уявити собі Америки без

Жіноча сторінка.

Гасло „Свій до свого і по своє“ та наш купці і промисловці.

Перед святами майже у всій нашій пресі з'явились заклики не забувати гасла „свій до свого“ та пригадка про те, щоб всі великодні закупи та орудки полагоджувати у своїх крамницях. Особливо закликали до цього наше жіноцтво. Віримо, що багато тих закликів зробило своє і що наша торговля мала з того добрі наслідки.

Одначе треба сказати також і кілька слів до нашого купецтва, а також і до наших нечисленних підприємців та фабрикантів.

Коли ми від нашого громадянства вимагаємо того, щоб воно підтримувало своїх купців та підприємців, то треба, щоб і вони виявляли, що супроти того громадянства якнайліпше і то не лише тим, що будуть постачати найліпшої якости товар, але також і тим, що будуть обслуговувати своїх клієнтів якнайліпше, чемно і уважно.

Наші крамниці обслуговують не тільки нашу публику, але й нечисленних чужих, але чомусь так воно все виходить, що ті чужі все мають у наших купців та підприємців більшу ціну ніж свої. Перед чужим буде наш торговець чи підприємець так вислуговуватись, що нераз аж прикро дивитись, а зі своїм добре, коли буде ввічливий і не дасть на себе чекати пів години та не відважуватиме товару чи не показуватиме його з міною, якби він ласку вам робив і віддавав товар за півдурно, хоч нераз трапляється й таке, що своєму порахує навіть дорожче, ніж чужому, бо мовляв, „свій і так зобовязаний до мене приходити“, себто розраховує на шляхетність і свідомість свого та на ній грає. Як часто продавець полагоджує свої приватні справи зі знайомими чи товаришкою, а покупець мусить чекати та вислухувати різні приватні розмови тоді, коли може він часу та охоти не має. Як часто доводиться чути, що та чи інша пані не ходить до наших фризієрів, кравців та інших, бо з нею там нечемно повелись тоді, коли чужу паню обскакували всі наразі. Знаю, що одного з наших таких підприємців покинуло щонайменше з десяток наших пань саме через таку нечемну поведінку, а він собі ще й робить міну, що мовляв, „мені на вас не залежить, бо чужінок маю досить“. Забуває такий підприємець тільки одне, що може прийти хвилина, коли він може залишитись тільки на ласці своїх, а тоді відчує брак і тих кільканацятьох клієнток чи клієнтів.

А як нераз поводяться наші підприємці-фабриканти з тими, що приходять до них праці шукати? Віримо, що для всіх праці вони не мають, що можуть дати заробіток тільки кільканацятьом, але й відмовити в праці треба чемно й обережно, щоб не образити того, хто її просить. Недавно трапився одному нашому молодому інтелігентові випадок, що шукаючи будь-якого заробітку запропонував один наший фабрикантці, що буде постачати для фабрики яйця і якийсь там відсоток для себе заробить. На це чемне прохання він дістав відповідь: „Вмієте по тюрмах сидіти, то й шукайте собі тепер на вулиці праці...“ (Той хлопець дійсно недавно вийшов з вязниці, але сидів там не за крадіж чи якийсь кримінальний вчинок, може і за помилкову, але за ідею, в яку вірив). Невже не можна було знайти чемнішої відповіді і вже зломлену людину ще більше не знеохочувати до життя і людей? А хтож наші фабрики підтримує, як не батьки, брати і сестри ось таких, що праці собі шукають та маючи за собою кілька змарнованих найкращих років бодай на поверхні життя різними способами стараються утриматись?

Не вимагаємо від наших купців і підприємців забагато, коли хочемо, щоб обслужили кожного з нас чемно і привітно та за наші гроші дали нам те, що нам належиться. Не хочемо ніякого надскакування, хорового „цілую ручі“... від усього персоналу, але хочемо, щоб нам по змозі скоро і добре подали те, чого жадаємо та не забирали нам дорогого часу, якого всі маємо тепер мало. Не хочемо також і того, щоб кожний продавець поводився з нами „запанібрата“ тільки тому, що ми одної народности тоді, коли перед чужими робить з себе „слугу уніженого“. Те панібратство дуже часто в наших крамницях переходить межі і перетворюється згодом у звичайну нечемність, коли десь купуємо частіше.

В Америці та й багатьох европейських містах улаштовують нераз конкурси між продавчинями та продавцями щодо скорости, чемности та точности обслуги, але ми на жаль не маємо навіть фахово вишколених продавчинь та продавців, серед яких би такий конкурс можна було перевести. Брак фахового вишколу відчувається у нас майже у всіх ділянках життя, але серед продавців може чи не найгостріший і відповідним чинникам слід би над тою справою задуматись, коли хочемо, щоб наша торговля і промисл добре розвивались та мали добрі підвалини.

Радо йтимемо за гаслом „свій до свого і по своє“, але хочемо, щоб і цей „свій“ і це „своє“ були дійсно наші.

А. Е.

Балачки про моду.

А тепер ще кілька слів про капелюшки. З приємністю можна зазначити, що від екстравагансії в капелюхах, яка виявлялась на початку сезону переходить та мода, яка достосовується таки до життя до дуже навіть гарних моделів. Особливо гарні соломяні капелюхи з дрібної лискучої соломи (лякована) прибрані квітами. Квіти завойовують собі повільно, але певно місце на нашій голові і коли ними капелюх прибраний зі смаком і так, що нам до лиця то ця мода надає ніжного і молодого вигляду кожному личкові. Квіти на капелюхах прерізні і великі і дрібніщі і багато їх у одній вязанці і часом є це тільки один квіт, що оздоблює „точок“. Нераз і цілий капелюх зроблений із дрібних квітів. Одне можна сказати, що всі ці квітяні оздоби переважно прегарно стосовані і в пастельових колірах. Нема яскравої мішанини на капелюхах, такої, як то бачимо у матеріялах. Хоч весна нам і запізнюється то виключуємо її ілюзію бодай на пополудневих капелюхах.

Крім квітів Париж уводить також на пополудневих капелюхах ще й пера, але тут уже мода, як і звичайно на початку, переборщує і не знає міри так, що перші моделі зовсім не приваблюють нас, щоб їх наслідувати, бо наше щоденне життя до різних таких „вибриків“ зовсім не заохочує нас.

Рита.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Літературні теми являються в клюбі „Нової Хати“ й „Труду“ доволі часто. Та гутірка п. **Наталі Зубенко** на тему: **„Польських кресових письменників та їх відношення до нас“** виходила з ряду звичайних літературних вечорів. Поперше, що висновки її торкалися малощо не всіх ділянок співжиття з нашими сусідами, так що дали широку їх аналізу. Подруге запал і темперамент, що його вложила референтка в цю гутірку, зробила її живою й цікавою навіть для тих, що „кресових“ письменників не знали.

Спершу референтка подала невеличку характеристику обставин, що серед них письменники працювали. Були це здебільшого сини й свояки польської шляхти, що міцним станом посідання засіла на Поділлі, Київщині, Волині й Поліссі. Ота шляхта творила тут свій окремий світ, кольонізувала поволі урожайні землі, насаджувала по містечках свою інтелігенцію і репрезентувала Польщу заграницею. Саме найбільші польські магнати що чимало прислужились визволенню Польщі, мали свої добра на Правобережжі. Всі бажання та світогляд цієї жінки виявив себе в книжках отих „кресовців“, що не мають нічого спільного із т. зв. течією „українофілів“ у польській літературі. Це письменники-кольонізатори. Місцевий елемент виступає в них як тло, або й як небезпечний, але малокультурний противник (Коссак-Щуцка).

Референтка оминула на жаль письменників, що їх твори звязані зі Східною Галичиною. Їх підхід до місцевого елементу не завжди такий самий.

Дискусія розвинулась дуже живо. Референтка прочитала ще в додатку голоси польської преси в українській справі. Присутні почули, як мало ріжниться цей підхід від голосів польської „кресової“ літератури.

У черговий понеділок, 2. травня, говоритиме п. **Анатоль Курдидик** про **„Нові жінки української історії“.**

З ЖИТТЯ ФІЛІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК-ЕМІГРАНТОК.

На третій день Великодніх Свят улаштувала філія С. У. Е. для дітей і дорослих чергове вечко. У малій салі Музичного Інституту ім. Лисенка в 3-ій год. пополудні зійшлось коло 50 емігрантів та їх дітей і зайнявши при спільнім столі, на якому поустановлювані були смаколики „баби“, маленькі пасочки для дітей та кілька полумисків з різними солодощами. Присутні на святочній православні священники прочитали молитву, а всі хором проспівали тричратно „Христос Воскрес“. Гостей привітала голова філії С. У. Е. п-і Наталія Дорошенко-Савченко коротною бадьорою промовою, закликаючи еміграцію до згоди та братньої любови і віри у те, що й Україна воскресне. Малий Л. Овсієнко продеклямував з чуттям великодній вірш а за ним виступив гімназіяльний Славчик Трохименко і з великим запосом продеклямував „Весна“ О. Олеся. По тих виступах почалась гутірка і час минав у дружньому святочному настрою. По підвечірку діти весело забавлялись і обділені ще й пакунками з неохотою розійшлись в год. 7-ій до дому.

Треба сподіватись, що такі сходини емігрантів причиняться до злагіднення багатьох конфліктів і непорозумінь, а тому вони бажані якнайчастіше.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Практичні поради.

ДЕЩО ПРО ПОРЯДОК В ШАФІ.

Сьогоднішня жінка не бачить ідеалу в переповненій шафі, а хоче мати в шафі радше мало речей, але речі „до вношення“. Старі виношені немодні сукні змінює все на модні або модернізує їх. Лише такою методою можна осягнути ту ціль, що кожна з нас буде мати все що вбрати на себе і зможе скоро убратися. Жінка, що останній хвилині пришиває гафтки, шнурівки або гудзики, чистить сукню від плям чи в порох, а плащ в болоті, не зможе ніколи одягнутися на час.

Один терпить не тільки від вношення, але також від того, що її невідповідно складають або погано чистять. Хто хоче, щоб його одяг все була порядна, а не може спровокувати на щораз нові речі, мусить своїй одежі присвятити бодай годину на тиждень. Треба переглянути, чи не бракує де гудзика, чи не пореться підшивка тощо. Сукні треба перетрішувати й випрасовувати. Спеціяльно спідниці та мужеські штани треба часто прасувати зрізь мокру шмату.

Кожний одяг повинен мати в шафі досить місця і відповідне вішало, щоби не зіжмався. Убрання не треба вішати до шафи на гачки та вішки, бо через те воно пімнеться і перед одяганням треба його перепрасовувати. Одяг і вішала мають свої хиби. Звичайно їх розміри за короткі так, що сукні з більшим вирізом спадають з них, а вішки вішал радо втолочуються в рамена й рукави, і такі „гулі“ дуже тяжко відпрасувати. Правильні вішала повинні бути рівні раменам, на кінцях рамен не дуже зрізані надолину, а на вішці не дуже підтесані догори. Ідеальні вішала ті, яких ширину можна змінити. Щоби одяг з вішала не зісовувався і щоб тонкої підшивки тяжких пальтів не витягалися, добре обтягнути вішало м'якою матерією напр. шовком або оксамитом або (якщо вішак дротяний) обгачкувати його штучним шовком чи взагалі якоюсь м'якою волічкою. До обтягання вішака матерією добре надаються старі шовкові панчохи. Їх покраяно на паски і нашо потім дріт чи дерево обмотуємо. Якщо хочемо обгачкувати вішало, то вигачкуємо щось у роді малої шапочки, натягаємо на кінець вішала, підложимо трохи вати, а цілість тоді гачкуємо далі. Всякі матеріяли сукні та блюзки з вовняних та делікатних матерій треба спеціально охороняти. Треба вшити собі досить широкий мішок із дешевої м'якої матерії і потягнути його на сукню. Мішок цей має мати долгорі по кожній рамені кілька дирок.

Також мило, вода й бензина грають велику роль при учищуванні чистоти та порядку в шафі. Всякі біжі від ірчики, машкети і т. п. прикраси до суконь треба прати окремо, а не з усім білим. Все бодай один чистий і випрасований гарнітур повинен бути в запасі. Всякий фолі лимонної гардероби не підло вживати, щоб не позатягалися. Їх треба переглядати у шуфлядах.

Лю-Ко.

Сторінка без політики.

Припадок — батько винаход'в

Всі памятаємо оповідання про відкриття закону тяготіння Ньютоном. Він відкрив цей закон зовсім випадково, проходжуючися одного разу в саді і приглядаючися яблукам, що падали з дерева. Ця обсервація дала йому спонуку до наукового пошукування закону сили притягання всіх предметів, яка придержує землю в постійному віддаленні від сонця. Та це оповідання — це легенда, бо його заперечив сам Ньютон, кажучи, що своє відкриття доконав в той спосіб, що „роздумував над тим і в день в ночі".

Знак охоронний

Чай Прівес

Сильно запашний.
Дуже видатний.

ПІД ГАРАНТІЄЮ ПРИРОДНИЙ НЕ ПЕРФУМОВАНИЙ

Багато маємо ріжних легенд, які торкаються багатьох славних винаходів, та їх створив не припадок, але вперта, пильна й витревала праця вчених.

Можна теж сказати, що життя й наука, особливо техніка, багато завдячують припадкові.

Відомо, що припадкові завдячуємо відкриття Америки, а саме Колюмб хотів доплисти до Індій і відкрив зовсім інший, новий суходіл. Зовсім припадково ворухнулися мязи ніг жаби, яку препарував Гальвані. Це було початком відкриття електричного струму, який нині грає таку велику ролю в житті людства. Також припадково відкрив Рентген проміння „Ікс", які стали добродійством для людства при досліджуванні й ліченні ріжних недуг.

Морська ліхтарня й ріжного роду рефлектори, які сповняють таку важну ролю визначуючи дорогу для пароплавів і для літаків, повстали з того, що в р. 1769. заложився один із членів математичного кружка університету в Ліверпулі зі своїми товаришами, що він зуміє відчитати часопис при світлі одної свічки у віддалі 10 метрів. Він той заклад виграв у той спосіб, що виложив дно деревляної миски кусниками розбитого дзеркала і створив таким чином прототип рефлектора, якого нині уживаємо при ліхтарнях.

Нічого іншого, як лиш припадок спричинив те, що славний данський фізик Ерстед, який положив свою бусолю в сусідстві дроту, яким перепливав електричний струм, запримітив, що голка бусолі з невияснених причин відхилюється від свого правильного напряму. В той спосіб він відкрив електричний магнетизм, який сьогодні переказує нам телефоном звуки людського голосу, або звуки музики. Нині електромаґнет може піднести тягар сім разів важчий від себе, нпр. на дошці, що її вдержує електромаґнет, спокійно може стояти дві особи. Легенда про домовину Магомета, що висить у воздусі в Каабі між двома могутніми магнетами, стає при теперішній техніці зовсім імовірною дійсністю.

Також завдяки припадкові повстала перша машина до шиття, якої творцем був убогий кравець Гарґрав, який хотів помогти у праці своїй доньці при ткацькім варстаті. Відповідний висновок вимірkований із того, що пущена на підлогу голка підскочила, навів його на думку, завдяки якій крім машини до шиття повстали також механічні ткацькі варстати та одночасно з ними величезні прядільні і ткацький промисл, підстава багатства Англії та інших народів, але й одночасно прокляття надмірної механізації праці.

Наколесництво, особливо моторизація не розвинулисяб так сильно, якби не батьківське серце д-ра Дунльопа, який співчував своєму синові, що товкся на тодішньому „вельосипеді", знав на думку овинути його колеса старим гумовим вужем від сикавки, що нею поливали городовину. З того припадкового помислу зродилася нинішня гума й роверова і самоходова „душа"; д-р Дунльоп залишив після смерти своєму синові мільонової вартости майно, яке заробив саме на тих гумах.

Вкінці припадок приводив дуже часто до відкриття природних підземних багатств. І так, нпр. олень, що втікав перед погонею, показав дорогу до найбагатших копалень міди у світі у Швеції; діти, які бавилися в піску, найшли перший діямант в Полудневій Африці, зеренце золотого піску у шлунку застріленої перепелиці навело на слід золотодайних злож на Угорщині.

Багато можна би ще оповісти таких припадків, які трунули вперед людське знання, поступ і техніку. Ча.

Хто винайшов дактильоскопію?

Знаємо всі, яке значіння має у криміналістиці дактильоскопія та ледви хто догадувався би, що її розвиток повинні ми завдячувати китайцям, які перші відкрили значіння відтисків пальців.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—

Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 35—65

Ця, незвичайно цікава ділянка криміналістики, повстала не менш цікаво: китайці всі документи купна-продажі та інші акти засобльовали у відтиски пальця, що зовсім заступав підпис.

Одначе цей звичай довго залишався в старому Китаю і не виходив поза його межі. Щойно коли в шістьдесятих роках минулого століття цей звичай принявся в Індіях, звернув на нього увагу високий англійський урядовець Сер Віліям Гершель, губернатор Бенгалії. Індійці, здебільша неписьменні, клали під ріжні умови й документи звичайний хрест, до якого відтак часто не хотіли признаватися. Один китаєць оповів Гершелеві, що індійці вважають святим знак, витиснений пальцем на документі. Губернатор запровадив у себе цю нову методу, яка виявилась незвичайно доцільна. Сер Гершель перший поцікавився науково характеристичними лініями великого пальця.

Одначе щойно з кінцем минулого століття повстала правдива наука про дактильоскопію. Великі заслуги в тому поклав американський дослідник Франсіс Гельтон. Правда, він станув спершу на фальцивому становищі, що при помочі відтисків пальців можна устійнити деякі дідичні прикмети (передовсім походження), усеж таки вкінці дійшов до позитивного висліду. На своє здивування ствердив він, що незалежно від ступня споріднення відтиски пальців та ліній кожного чоловіка є зовсім інші. Зате що до типових ліній, то вони у всіх людей без огляду на расу однакові.

Крім того Гельтон відкрив ще одну знаменну прикмету ліній пальців, а саме, що вони зовсім не підлягають ніяким змінам і залишаються такі самі аж до кінця життя.

Проте Гельтон ціле життя був лише теоретиком. Щойно Сер Е. Р. Генрі із Скотленд Ярду поділив лінії великого пальця на ріжні групи і створив перші катальоги відтисків пальців. Трохи пізніше данський криміналіст Єргензен впровадив деякі удогіднення до скомплікованої дещо системи Генрія, а саме завів числельну класифікацію і дав змогу вести ідентифікаційну акцію на віддаль. На основі цієї системи Єргензена повстала перед кількома роками в Копенгазі централя міжнародної вимінн відтисків пальців.

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

24 томи вартости зол. 49·—

ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 30 —

	ціна поодиноко зол.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.50
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Оревіллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО. 2 томи — пов.	3.50
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.50
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини засланця	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Юрій Косач: ЧАД — повість	2.—
Мих. Посацький: ГРЕЦІЯ — усміх життя — із 20 ілюстраціями	3.—
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „із казки мого життя"	2.20
Герґард Гавеман: УТЕЧА — повість	2.50

—o—

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.
Почтова пересилка 30 сот.
Хто замовить цілий комплет — не платить пересилки.

ВЕСЕЛЕ.

ЗНАВЕЦЬ ВИНА.

Одного разу був Брамс у гостині в одного магната. Господар, хотячи вшанувати свого гостя, славного музика, поставив перед ним пляшку знаменитого вина зі словами:

— То Брамс між моїми винами!

Музик подякував за комплімент і з цілим запалом почав познайомлюватися зі своїм іменником. Коли вже було під кінець бенкету, каже Брамс до господаря:

— Ну, Брамса я вже пізнав добре, а тепер дуже радо зазнайомився би я з Бакхом!

НЕ ВГАДАВ!

Славний бактеріольог Роберт Кох працював одного разу у своїй лябораторії. Довкруги нього находилися всякого роду реторти, банъки, рурки і інше начиння з найріжнороднішими препаратами. Саме тоді прийшов до нього один з його приятелів, що дуже цікавився дослідами Коха. Ціла увага бактеріольога була звернена на якусь посудину, споміту парою і якимсь своєрідним запахом.

— Вгадай, що я варю! — питається Кох.

Гість старається відгадати, при чому пописується своїм цілим знанням бактеріольогії:

— Перловці?

— Ні!

— Прутні?

— Ні!

— Ну, то хіба не вгадаю!

— Ковбаски! — зраджує вчений із гордістю.

КОМПОНУВАТИ МОЖЕ КОЖНИЙ...

Ріхард Вагнер святкував свої вродини. Багато прихильників великого музика прибуло до Бейруту, щоби зложити йому побажання. Оркестра тамошнього гарнізону виступила з декількома його творами.

— Ви це дуже гарно виконали — каже Вагнер до капельника. Особливо увертюру до Тангайзера.

Капельник росте з втіхи як на дріжджах:

— Так, так, — відповідає — Знаєте, пане Вагнер, компонувати може кожний, але виконати — то вже важка праця!

Присилайте передплату!

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Мін. Квятковський і ген. Скварчинський.

Польська преса широко коментує останні події в Озоні, що стали сьогодні найважнішою справою внутрішнього життя Польщі. Польський політичний і разом з ним пресовий світ поділився на два табори: один наступає на ОЗОН, робить йому всякі закиди та витикає помилки, другий стає по боці ОЗОН-у, хотів би, щоб ОЗОН якось вийшов з теперішнього важкого становища. Перший табор — правиця, другий — лівиця.

Правиця закидає Озонові, що він в останньому часі змінив напрямок, що пішов на ліво. Саме цим пояснюють факт виходу „Звйонзку Młodeй Польскі", який в Озоні репрезентував націоналістичні тенденції. Цим пояснює правиця також велику прихильність до Озону польських лівих груп. Але шеф Озону, ген. Скварчинський, у своїй розмові з представником агенції „Іскра" заявив, що нема мови про якийнебудь зворот на ліво, що Озон стоїть далі на становищі декларації полк. Коца.

У цій своїй розмові ген. Скварчинський намагався спровінути закид, що будьто би Озон дістався під вплив „направячів", стверджуючи, що в головній раді Озону на всіх 80 членів є тільки 8 членів „Направи". Але це не має ніякого значіння, бо членів головної ради підбирали не на підставі якогось групового ключа, але single на підставі індивідуальної вартости. Ген. Скварчинський подав, відомі вже, причини виключення пос. Будзинського та заявив, що „Звйонзек Młodeй Польскі" виступив з Озону тому, що він, тобто ген. Скварчинський, вимагав від голови „Звйонзку" щоб перестав співпрацювати з „Фалянгою".

З цілої розмови ген. Скварчинського виходить, що в Озоні все в порядку, та що ніяка небезпека розбиття цій організації не загрожує. А тимчасом посол Гоппе, що був членом головної ради та секретарем парляментарної групи Озону надіслав шефові Озону заяву, що резигнує з цих становищ та взагалі перестає бути членом Озону. Це у звязку групи „Ютра Праци", якого редактором був виключений посол Будзинський.

Кажуть, що за послом Гоппе підуть інші члени й прихильники групи „Ютра Праци", тобто яких 40 осіб. На те, щоб між тією групою і Озоном прийшло до згоди майже нема виглядів.

„Слово Народове" підкреслює цікавий факт, що мін. Квятковський, хоч виголосив свій відчит в Катовицях на окружному зібранні Озону, все-ж ні разу не згадав про цю організацію, хоча говорив про необхідність консолідації. Мало того, Мін. Квятковський говорив про співпрацю політичних партій, а цеж незгідне зі становищем Озону. „Як розуміти цю суперечність?" — питається „Слово Народове" — Чи виплизає вона з ріжних ролі, які цим двом політикам визначили надрядні чинники, чи це доказ більш суттєвих ріжниць?"

В суботу, 30-го квітня має відбутися збірання головної ради Озону. Не виключене, що на ньому виявляться ще деякі несподіванки, що заважать на долі тієї організації.

—o—

„Народи СССР мають прилучитися до великої культури російського народу".

ЗАГОСТРЕННЯ РУСИФІКАЦІЙНОГО КУРСУ В СССР.

З нагоди роковин дня смерти Маяковського, якого Сталін уважає найбільшим совітським поетом, писали „Ізвестія" з 14. ц. м.: „Московську мову називають цілком слушно великою; історія зробила московський нарід авангардою людства. Московською мовою виконали свої незрівняні твори Ленін і Сталін. Знання московської мови уважають совітські народи необхідним, бо це дає їм змогу прилучитися до культури великого московського народу..."

„Буржуазно-національні шкідники намагаються всіми засобами затримати цей великий процес збагачення культури нашої багато-національної країни. Вони намагалися зокрема розвалити навчання московської мови й літератури по школах національних республик. Напр. в Узбекістані більше ніж в половині всіх початкових національних шкіл виключено навчання московської мови з пляну наук. На Україні в багатьох містах і селах навчання московської мови припинено нібито з огляду на недостачу вчителів; приготування учителів московської мови спиняли шкідники, що господарювали в органах народньої просвіти. В республіці надволжських німців учителі так зле приготовані, що вони викладають московську мову по німецьки. Не диво, що школярі вчаться зле московської мови там, де шкідники прикладають свою брудну руку. Ліквідація наслідків шкідництва фашистівських фанатиків у царині навчання московської мови має бути тепер одним із боєвих завдань органів народньої просвіти та учительського суспільства..."

„В тім величезнім будівництві, яке провадить совітські народи, московська мова відограє велику ролю, як мова народу першого між рівними. Це мусять особливо памятати працівники просвіти покликані нести знання московської мови до народніх мас." (Офінор).

По широкому світі.

В Англії принято минулого року 13.897 слуг-чужинців, з того коло 10.000 з Німеччини й Австрії.

Австрійський архикнязь Оттон перебуває в Англії, бо дістав право поселитися там на постійне.

Бельгійський міністр кольоній Рубенс помер на серцевий удар.

Німеччина зрезигнувала з участи у нюйоркській світовій виставі 1939. р. з огляду на недостачу девіз.

Мексик відмовився звернути англійському нафтовому товариству сконфісковані копальні, погоджуючися лише заплатити відшкодування.

Литовська урядова агенція „Ельта" спростовує поголоску про саботаж на залізниці Ковно—Вильно.

Португалія святкує 10-ліття диктатури прем'єра Салязара, що двигнув державу з політичного й господарського упадку.

Румунський посол доручив дипльоматичні повновласти, звадресовані до „італійського короля й абісинського цісаря".

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

НОВИНКИ.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашне число „Діла" (ч. 89) підпало конфіскаті за передову статтю п. н. „Золочівські події" і за вістку п. н. „Поляки в Чехословаччині й українці в Польщі". Тому що конфіската прийшла щойно в ночі — наші передплатники не дістали в четвер „Діла", але не з нашої вини.

— **Від Управи Живця Черче.** На численні запити у справі ричалтів Управа Живця подає до відома, що ричалт у першому сезоні (від 1. 5. до 20. 6.) зол. 130 до зол. 142 (II кл. і I. кл.) за повне тритижневе лікування разом з помешканням та утриманням. Зголошення можна полагоджувати письменно або з приїздом до Черча у канцелярії Управи. 867 -3

— **Перша посвяточна проба хору Т-ва „Львівський Боян"** відбудеться в пятницю, 29. квітня ц. р., в год. 7.30 вечором. Приявність всіх Вп. Членів обовязкова. — **Виділ.**

— **Відгомін Свята Воскресення!** Всім Хвальним Українським Установам і ВП. Прихильникам, що з нагоди Свята Воскресення надіслали Рідній Школі побажання, а деякі то й великодний дар „на писанку", складає щиру подяку **Головна Управа Рідної Школи:** І. Галущинський, голова; д-р М. Коновалець, секретар.

— **Спільне свячене** відбудеться заходом усіх культурно-економічних товариств на Богданівці в салі чит. „Просвіта" на Богданівці в неділю 1. травня ц. р. в год. 5-ій попол. По свяченім товариська забава з танцями.

— **Свят-Великодні бажання,** які наспіли по замкненні святочного числа „Діла": На руки Р. С. У. К. у Львові пересилає щирі побажання „Веселих Свят" Усій Українській Кооперації — **Українська Каса в Заліщиках.** — Замість святочних бажань Рідні і Знайомим зложив на „Рідну Школу" 4 зол. — **Богдан Онуферко зі Скалата.** — Рідні, Приятелям і Знайомим веселого і здорового Воскресення Христового бажають — **проф. Микола і Ольга Вишиванюки з Люблина.** — Веселих Свят „Христос Воскрес" Рідні, Своякам, Приятелям і Знайомим бажають — **Стефанія і Амброзій Леви з Собутки.**

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Відчит про новий устрій адвокатури** виголосить адв. м-р Г. Шик у домівці організації адвокатських аплікантів при вул. Коперника ч. 7/I. в пятницю 29. ц. м. в год. 7.30 вечором.

— **Краєвий зїзд пластунів** на Закарпатті відбудеться 6. і 7. травня ц. р. у Мукачеві. В зїзді візьме участь майже 2.000 пластунів в одностроях.

— **„Основи християнського оптимізму".** Заходом Марійської Дружини Студенток у Львові відбудеться в неділю 1. травня ц. р. в год. 16 реферат о. д-ра Йосафата Скрутня п. н. „Основи християнського оптимізму" у гімназії СС. Василіянок, вул. Длугоша 17 а. Гостям раді!

— **Нарада у справі** розбудови львівської політехніки відбулася в середу 27. ц. м. на замку у Варшаві у присутности през. Мосьціцького. В нараді взяли участь зацікавлені міністри, львівський воєвода, президент м. Львова, представники промислу і наукового світа з ректорами львівської і варшавської політехніки. Протекторат над розбудовою львівської політехніки обняли през. Мосьціцький і марш. Ридз-Сміґли.

— **Незатвердження виборів у дрогобицькім повіті.** Виборів солтисів не затверджено досі, хоч вони відбулися ще в лютому ц. р. Влада не каже, що не затверджені, але й не покликує їх до уряжування.

— **Небезпека повені.** Нагла звишка температури спричинила приспішення таяння снігу, що грубими верствами покрив в останніх днях наші Карпати. Тому населення Підкарпаття побоюється виливу рік.

— **Заблудила і замерзла у квітні.** Селянка Марія Макух із Чирної коло Криниці вибралася горами до Криниці. Тому, що снігові засипали зовсім дороги і стежки, нещаслива селянка заблудила і з перевтоми сіла на снігу, де замерзла. Нещасливий випадок, що трапився при кінці квітня, тим трагічніший, що Макухова замерзла у віддаленні одного кільометра від села Чирна.

— **Ендеки сіють вітер.** Нічю з 25. на 26. квітня у кольонії Семьків-Куропатники, віддаленій 8 км. від Бережан, згоріли будинки, власність трьох кольоністів: Зельонка, Кудли і Войтили. Ендецьке „Слово Народове" у замітці про цю пожежу пише, що майно кольоністів знищив вогонь „взнєцони правдоподобне пжез збродничон ренкен живийол". Це виглядалоб на звичайний вислів, без якоїнебудь тенденції. Але-ж цей вислів набирає спеціяльного значіння, коли взяти під увагу, що наголовок цієї замітки про пожежу такий: „В окресе нормалізації плонон польске осади". Ось як! Ще невідомо, яка була причина пожежі, саме „Слово Народове" пише „правдоподобне", але це йому не перешкоджує у наголовку показувати пальцем на... „нормалізацію", щоб не ужити конкретного терміну, знаючи, що його читачам і цього натяку досить.

— **Львівська хроніка.** Марія Парабанська, зам. при вул. Личаківській ч. 47 повідомила поліцію, що її 9-літній син Филип, ученик I кл. народньої школи, вийшов рано до школи і не вернувся. — До фабрики мила при вул. Янівській ч. 11 вломилися злодії і вкрали мила вартости 200 зол. — При вул. Руській невідомий напасник вирвав з рук Ірині Шімерманівній торбинку з портмонеткою з 6 зол. та іншими дрібничками і втік на вали. — І. Ковальчук при вул. Зіморовича ч. 17 повідомив поліцію, що швець М. Кеда побив його важко по голові.

— **Пси неарійців недопущені на виставу.** В днях 21. і 22. травня ц. р. відбудеться у Відні велика вистава псів, на яку не допустять псів неарійців.

— **Рекорд селянина-лещетаря.** Фінляндська преса повідомляє, що старенький 86-літній селянин Пекка Кітті у північній Фінляндії переїхав на лещетах 110 км. одного дня, щоб лише прибути на похорон свого приятеля. Преса додає, що старенький Кітті дійсно прибув ще на час на похорон свого доброго приятеля.

— **Рекордовим роком злочинів** у Злучених Державах був 1937. рік. У тому році на території Злучених Держав доконано 1,425.000 простушків, себто пересічно 120 на годину.

Слід згадати, що згадане число обіймає лише такі злочини як убивства, грабежі, вломи, крадіжі і т. д. „Дрібніших проступків" занотовано аж 14 міліонів. Під цю рубрику підпадають обмани, підпали, фальшування, торговля наркотиками і т. д.

— **На ношах до шпиталю.** Минулої середи в год. 7.30 вечором приїхало поїздом з Містек к. Львова двох селянських хлопців з важко раненим робітником І. Врублевським, який упав з дерева з висоти 20 м. і зломив собі хребет та важко покалічився. Землевласник не хотів відвезти важко раненого робітника до шпиталю, і тому два селянські хлопці занесли його на ношах до поїзду. Не сподівався напевно, що у Львові не буде для важко недужого каретки ратункового поготівля, щоб відвезла якнайшвидше Врублевського до шпиталю. Одначе переконалися, що й у Львові мусять нести на ношах до шпиталю свого важко раненого товариша, бо на заплату їзди самоходом чи фіякром не мали ні сотика при душі. По дорозі з двірця важко втомлені хлопці зверталися до поліції за допомогою, але зустрінулися лише з висловами співчуття. У шпиталі стверджено, що Врублевський має зломане стегно і лікування протягнеться довший час.

— **Підготовляють новий страйк?** Півофіційна агенція „Іскра" повідомила, що на простері південних воєвідств польські людовці підготовляють новий селянський страйк взиваючи селян, щоби стримали довіз сільських продуктів до міст. Починець цього страйку ще не устійнений. Польські суспільно-політичні організації повели протиакцію проти плянованої страйкової акції. В містах середущої Галичини скомбіновано сильні відділи поліції, які переїздять через польські села самоходовими кольонами.

— **Трагічна смерть священника.** В Оброшині недалеко Львова помер трагічною смертю грекокатолицький священник о. Іван Стесяк. Причина смерти: нервова недуга.

— **Катастрофи і пожежі.** В околиці Кравленд в Англії упав бомбовий літак і розбився. Трьох членів залоги згинуло. — Між стокгольмським архипелягом затонув шведський моторовець „Ранді". Залога з 7-ох осіб згинула. Здогадуються, що причиною катастрофи була експльозія на кораблі. — На східнім побережі Нової Землі затонув норвеський корабель „Ора" до повні моржів. Залога корабля врятувалася. — В Гогенемс у Форальберґу обсунулася скала і знищила ліс на просторі 1.000 кв. м.

— **Катастрофальні вибухи.** У фабриці штучних погноїв у Петс на Мадярщині дійшло до вибуху, внаслідок якого згинуло трьох робітників, а кільканацять було ранених. — У піротехнічній фабриці в Авіньон у Франції вибух спричинив велику пожежу. Кілька павільонів і склад пороху знищені. Два робітники ранені, шкоди дуже великі. — В копальні антрациту у Сен Клер у Пенсильванії дійшло до вибуху газів. Сімох робітників убитих, 11 ранених. — Недалеко Брна у Чеохословаччині вибухла міна в каменоломі. Трьох робітників згинуло, два важко ранені.

— **Ріжні вісти.** В Урфельд у Баварії впав до озера самохід з подорожніми, які всі затонули. Щойно по 6 годинах видобули їх тіла і стверділи, що самохід походив з Чехословаччини. Самоходом їхав професор д-р Кампер з дружиною. — В Наркарас на Мадярщині згоріло ціле село. — В Ліль при будові нового дому робітники найшли у старих фундаментах схованих кілька мільонів франків з 1880 р. — У Деб'ні уладили бенкет для старенької ювілятки, яка скінчила 110 років. — У Відні помер відомий німецький промисловець і власник фабрик зброї Крупп. — В Одрах на чеському Шлеську відбулися вибори до фабричної ради у хемічних фабриках „Оптиміт". На 9 мандатів комуністи здобули 5 мандатів. — До Німеччини прибуло 274 дітей судетських німців на кількатижневий відпочинок.

— **„Коли знову зацвітуть білі бози".** Всі пам'ятаємо гарну мельодію цієї модної колись піснички. Всі тужимо за запахом білого бозу. Вже невдовзі зацвітне. Його запаху буде всюди багато. Та знову показується, що можемо ним тішитися без огляду на пору року. Відома фабрика косметиків у Варшаві Й. Шах приготовила великий запас олійку бозу і виробляє з нього знамениті косметики, як пудри, шминки, кольонські води із запахом японського білого бозу. „Японський білий бог" Шаха вироблюють із найкращих сирівців красних і заграничних, проте він такий дешевий, що кожний може дозволити собі на цей конечний видаток.

— **Запір.** Вже старі майстри лікарської науки признавали великі приміти природної гіркої води ФРАНЦІШКА ЙОСИФА, як єдиний певний довірі прочищальний засіб кишок.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ПОДІЇ У МИЛЯТИЧАХ.

Перед трибуналом окружного суду у Львові під проводом судді **Франке** стануло в четвер 28. ц. м. 18 селянських хлопців з Жирівки, Вовкова і Милятич, яких прокуратор притягнув до відповідальности за участь у бійці і збіговиці дня 1. серпня 1937. р. у Милятичах, до якої відбувалося тоді свято „Просвіти" у роковини появи „Русалки Дністрової". Всі підсудні, крім Івана Доманського заперечили вину виясняючи, що участи в бійці не брали. Підсудних обвинувачує прок. **Кілянович,** боронять адвокати: **д-р В. Старосольський, д-р Ст. Біляк, д-р Ст. Шевчук і м-р Зацерковний.**

З театру.

Театр Ріжнородностей: „Легкодушна сестра", комедія на 4 дії В. Пежинського.

Ота комедія вперед тридцять років не втратила досі своєї сили, хоч нинішній глядач звик до живішого темпа діяльогів і до несподіванок, запозичених із кінового штукарства. Сатира на людську облуду зроблена майже класично. Молода жінка покидає свого чоловіка та дитину і виїжджає до Відня до якогось старого аристократа-магната, що в ній закохався. Після чотирьом років вона вертається до рідного міста розкаяна, хоче примиритися з родиною і почати нове життя. Родина не тільки не хоче її прийняти, але погрожує, що не дозволить залишитися їй у тому самому місті, де на всю рідню паде тінь скандалу від її особи. Та ось преса приносить вістку, що „легкодушна сестра" дістала пів міліона у спадщині по своєму аристократові. А що всі потребують грошей... то ввесь підхід до неморального життя молодої жінки змінюється відразу.

Пежинський не робить дотепів ані комічних сцен, тільки самими діяльогами осіб, показними в їх переконаннях, добуває гумор питаний у людських поглядах і вчинках. Здається, що в цій пєсі постарілися тільки дві подробиці: факт, що у Варшаві могліб гіршитися поворотом такої „легкодушної сестри" і що хтось міг би обурюватися, що молода жінка... переживала собі волосся.

Пєсу відограли якнайкраще, начеб їшла її премієра. Барвінська у головній ролі була щира, зворушлива і без тіні штучного патосу; Леліва дав повну драматичної сили сцену в останній дії; широку скалю тонів мала Ханецька; до найменших подробиць перестудіювала свою характеристичну ролю Гурська; Межеєвський почувався у „своїй ролі" прегарно; дискретно вірний був Боровський; дуже добре враження зробив своєю свободою та ґумором Войтецький.

м. р.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ БАЛЄТ".

Прізвище Ніжинських, що вже з четвертого покоління були професійними танцюристами золотими буквами вписане в історії московського балету. Світову славу здобув найбільший класичний танцюрист сьогодніщної доби В. Ніжинський, що довгі роки був зорею Дягілєвого балету і найкращим партнером І. Дункан, А. Павлової, Кшесінської, Карсавіни та інших чоловіх балерін. Та коли його сценічна карієра прорвалася через умову недугу, мистецьку спадщину по ньому перебрали його донька Кира та сестра Бронислава, що ще далеко до війни малою дівчинкою почала свою науку в царській балетній школі. Їй саме поручено зорганізувати польський репрезентаційний балет, який для пропаганди обїздив більші міста Европи, а по повороті до Польщі загостив у днях 22 і 23 квітня і до Львова.

Львів, що не має ні доброго постійного балету, ні визначних танкових талантів, а місцеві танкові виступи мають здебільша характер загумінковий, аматорський, зі щирим захопленням витає кожний приїзд танкових груп чи солістів. Дарма, що на „широкому світі" вони осягають нераз лише дуже скромні мистецькі осяги, — у нас вони майже все безконкуренційні!

І так прийняла львівська публика останній польський балет. І слушно, бож за останніх кільканадцять років довелося бачити у Львові лише три більші танкові ансамблі, — гіндуський Удай-Шан-Кара, польський Парнель, та безсумнівно найкращий, який досі гостював на львівській сцені балет Курта Джусса, учня визначного Р. Лябана. І хореографія Ніжинської сперта на конструктивній будові, що сміливими розмірами епповнює у лінійній часто діягональній перспективі увесь простір сцени. Ці строгі постулати класичної форми оживляє Ніжинська легендарно-поетичною або етнографічною орнаментикою, вводить часто елемент драматичний, спертий на ритмічній пластиці цілого тіла. Кожна додати, що танкова цілість створена на підставі аналізи музичного тексту, то маємо образ найбільше сьогодні поширеної форми сценічної хореографії, себто змодернізований класичний балет. Зразком чистого класичного стилю був концерт Е-моль Ф. Шопена, — прегарна виключно танкова композиція. У цій суто ліричній поемі мали змогу заблищати віртуозністю руха та повагою класичних балєрін дві солістки, пп. Ніна Юшкевичівна та Ольга Словська. Гарно також виведено „Пісню землі" обрадові картини у класичній стилізації при чому найбільше етнографічної правди зберегли у сільському весіллі. Вкінці легенда про Твардовського, своєю рідкою технікою з численними скоками та пірует ами місцями навіть „па де гербльє", мала дещо притьмарену акцію та була обтяженим полетом фантазії.

Балет має знаменитий технічний вишкіл, визначну балетну культуру, що з музикою, декораціями та костюмами як інтегральними частинами мистецької хореографії, творить добру та гармонійну цілість.

М. Пастернакова.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „ІНСТИТУТКА"

14-літня американка, що має маму велику фільмову артистку і втратила батька на війні ще замалу виховується в одному швайцарському аристократичному пансіоні. Тому, що вона не хоче сказати щирої правди своїм шкільним товаришкам про свої родинні відносини, вона оповідає фантастичні історії про свого батька, бувшім-то славного мандрівника та мисливця, що перебуває в Африці. При допомозі місцевого органіста вона кожіть пише сама до себе листи від того ревного батька, щоб похвалитися його перемогами. Навіть трофеї з полювання в роді слонячої кости вона показує на доказ своєї правдомовности. А що довкола неї твориться настрій щораз більшого недовіря і вона заплутує у щораз-то нові вигадки то одного дня вона повідомляє про приїзд свого батька. Від хвилини, коли вона причепилася до зовсім випадкового подорожника, який висів з вагону і представила його як свого батька починається ціла низка превеселих „ані про кво", що складаються на прегарну комедію. Д. Дарбін у головній ролі відома нам з „Пеппі", має теж нагоду заспівати кілька гарних пісень. Її партнер Г. Маршал, крім цього два добрі коміки.

✝ Посмертні згадки.

Дня 17. ц. м. упокоїлася в Бозі бл. п. **Йосифа з Чеховичів Якубовська,** вдова по управителеві дібр, у 93 році життя. Була це жінка незвичайних християнських чеснот. Ціле своє життя старалася все по змозі робити добро іншим. Як сестра бл. п. епископа Чеховича, зробила неодному велику прислугу, бо нікому — бідному чи богатому — ніколи не відмовляла своєї помочі у брата. Сама з вдачі незвичайно скромна й побожна і все, щопебудь стрінуло її в житті доброго чи злого, приймала зі спокоєм як Божу волю. Боже Провидіння досвідчало Покійну, бо останніх 14 літ була вже цілком темна. Однак і таке страшне своє нещастя приймала вона з покорою та без нарікань. Нехай наша Українська Земля, яку вона так любила буде їй пером. Вічна Їй память!

944

Лописи.

КОПИЧИНЦІ.

Виступ М. Голинського і проф. Неділєвського. Дня 17-го квітня п. р. виступили Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" Шевченківський Концерт у 77-літтю смерти Генія. З програму концерту увійшли точки: 1. Заповіт — мішаний хор; 2. Вступне слово; 3. „На що мені врода" і арія з опери Тараса Бульби — виспівав Голинський; 4. Арія — Вонсела. Романса Гольтермана — відіграв чеський проф. Неділєвський; 5. Думка і Гетьмани — виспівав Голинський; 6) Полонез — Рекітація І. Малиновського; 7. Пєшпєнель. Рахманінова — фортепіянове соло — виконала О. Яворовська; 8. „Сполоч" та „Гасло" Нехтера — відіграв чеський проф. Неділєвський; 9. Розрита могила — інсценізація — в головній ролі М. Сафіянівна. — Фер.

тепляновий дострій — пп. Л. Шпитковська та О. Ястрембська. Добірна програма, а що важливе — виступи солістів пп. Голинського та проф. Неділького повинні були стягнути багато публіки, бож для Копичинців не рідка „окозія". Але сала світила пустками. Складаємо на те багато причин: може за мала реклама, може й те, що це вже третій Шевченківський концерт в цьому місці, вищий передсвяточний час і погана погода того дня. Щодо окремих точок, то про пп. Голинського та Неділького не можемо сказати нічого більше понад те, що сказали музичні рецензенти більших міст. В інших точках треба вирізнити рецитацію І. Малиновського та інсценізацію „Розрита могила" і в ній ролю М. Сафіянівної. Прекрасну техніку виказала піяністка О. Ястрембська. Новинкою у Копичинцях були дбайливо виконані програмки, декорація сцени, чудники на салі і обовязкова роздягальня, до якої мало хто віддав свій зверхній одяг.

Загальні Збори „Українбанку". Дня 18-го квітня ц. р. відбулися Загальні Збори „Українбанку" при дуже малій кількости членів, бо хоч ці збори скликали вже другий раз, прибуло ледви 45 осіб. Присутні довідалися, що дирекція докладає всіх зусиль, щоб забезпечити „Українбанкові" кращий розвиток. Учасники дискусії, яка розгорнулася по звітах, торкалися справи малого зацікавлення копичинецького громадянства своєю повітовою фінансовою установою, говорили про збільшення вкладок для збільшення оборотів, шукали способів, як витягнути від окремих громадян гроші, які вони тримають дома або по чужих банках та обернути їх на потреби українського громадянства, що звертається до „Українбанку". Окремі промовці підкреслювали цей сумний факт, що на Зборах не було ні одного священника, а священники у першій мірі можуть причинитися до збільшення оборотів „Українбанку", лякуючи в ньому парохіяльні гроші, а також закликаючи парохіян, щоб робили те саме! З вкладу в сумі коло 400 зол. придільли „Р. Школі" — 50 зол., „Просвіті — 50 зол., УКТОДІ — 50 зол., признали дещо бурсі і решту передали на резерву страт і до запасового фонду. Указалися, що можна давати позички до висоти 250 зол. у виняткових випадках 500 зол. В місце членів Надзірної Ради, які уступили, Збори вибрали на вакси Комісії-Матти адвоката м-ра Чабана, А. Палія і Петрина.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

РАДЕХІВ.

Установчі збори філії УКТОДІ відбулися дня 15. ц. м. при участи делегата зі Львова. Головою вибрано адвоката д-ра Возняка.

Сенсаційне арештування за злочин зперед 18 років. У Радехові арештували різника Сайкевича в Немилова, що служив у польській армії підчас війни і цінтся за це відзначення. Тепер виявилося, що це той самий, котрого карний суд засудив був на кару смерти за різні злочини і котрий умів утекти і сховатися 18 літ.

Заборонили Шевченківський концерт. Рідна Школа приготовила концерт у честь Шевченка, але староство не дало дозволу тому, що в програмі мали би брати участь шкільні діти. Так одиноке заповідяне свято Шевченка в Радехові не відбулося.

Заборонили співати „Заповіт" Шевченка. Є в Радехівщині (між Волинню та Брідщиною) закутина, що зветься Шуровичі Містечко. І подумайте: цього року уладили тут перший раз концерт у честь Тараса Шевченка (в неділю 3-го квітня). Очевидно, що цього було не було, якби не те, що під рік тому перебрав провід читальні місцевий лікар д-р Антін Жуковський (минулого року його були арештували) і він сидів невинно 8 місяців). Склали програму, М. Плешкевич і Я Гура гарно підготовили хори. Висланих до староства повідомлення. Прийшла заборона. На інтервенцію д-ра Жуковського позволили, але викреслили з програми „Заповіт", „Посланіє", „До Основ'яненка" і „Вечір на сонце". Після тієї цензури, що обробили найкращі точки, концерт відбувся скромніше, але гарно і в поважній атмосфері. Поміте зражіння зробило зогульне слово д-ра Жуковського і реферат Я. Гури. Декламації А. Максимець „Розрита могила", Івася Янкевича „Мені тринадцятий минало" і Яр. Гури „Іван Підкова" виконали бездоганно. Хор мав відспівати тільки дві пісні: „Садок вишневий" і „Сонце низенько". Атракцією вечора був виступ Юрія Сінгалевича зі Львова, що чудовою грою на бандурі так зачарив публіку, що вона домагалася кількакратно виддатків. Гості на концерті (коло 200 осіб) — самі селяни, місцеві та з довколишніх сіл і коло 15 осіб інтелігенції, між ними тільки один священник з Брідщини. Концерт закінчився національним гимном, що його співала ціла сала.

Присутній.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Контроля погляду.

Каже народня приповідка: „Бачить чуже під лісом, а не бачить свого під носом". Справедлива приповідка, гарна приповідка, просто з життя — живцем і без обиняків.

Кожному з нас трапилося досвідчитися правдивість цієї приповідки і на других і на собі. А отсе я себе таки прищпилив і хочу висповідатись перед загалом. Сторчу в старім „Ділі" вже повних 14 літ і — ніде правди діти — був час не тільки привикнути до нього, але й накоратися сентименту до тої „бабушки" української преси. Не диво, що привичка і сентимент трохи затьмарили мені критичне око на рівень тієї газети. Зате ні трохи не затьмарювали погляду на інші наші часописи, навпаки — загострювали ще його. Скільки разів я, переглядаючи що чи другу газету, скритикував: „Пуста"! або: „Страшенно попсувалася!"

А тимчасом..

У святочнім числі „Свободи" появилася стаття: „Де ваші ідеї панове?" В ній іде справа про ідеї, програми, рецепти і т. п., до якої я не втикаюся бо стою на становищі досить вимкнім у нас, що про політичні справи повинні писати політики і цю справу зіставляю на боці. Нехай її вирішують політичні референти і політичні реферати. Зате є там місце, що мене сильно зацікавило і до якого відноситься поставлена на початку фейлетону народня приповідка:

„З жалем мусимо ствердити страхітливе обниження публіцистичного рівня „Діла" впродовж цих останніх двох років.., Позникали з його стовпів найкращі імена, відпало багато випробуваних кореспондентів і співробітників"..

У першу чергу: легка прикрість. Кожний з нас має менше чи більше скриту амбіцію, маю й я. І коли „Свобода" написала, що позникали з „Діла" найкращі імена, заболіло мене, що я до них не належу (не тому, що позникали а тому що найкращі!).

Подруге: легке отверезіння. Може й справді з „Ділом" є так зле, як пише автор згаданої статті. Адже не каже „деяке", навіть не „помітне" чи хочби „досить велике", а просто „страхітливе". Коли до цього додати ще що позникали не деякі, а багато найкращих імен, то ситуація „Діла" направду незавидна. От-от прийде крах, а тоді і мої „Відгуки дня" дідько вхопить (хто з нас не бере кожної справи трохи особисто!) і — загалом не стане „Діла".

Почав я приглядатися дещо уважніше до того „під носом", лишаючи на боці тамте „під лісом".

Пішов я до адміністрації, бо як-не-як, але передплата є деяким показчиком рівня газети. Кажуть: передплатники прибувають. Пішов я до шафи за річниками: є і заграничні кореспонденти і гарні імена серед співробітників, а що деяких бракує, то це може бути справді дуже часове. Дванадцять сторінок щодня, під неділю шістнадцять, книжка що місяця.. Ех! шановна „Свободо", чи не перегаразділи ви кумо?!

„Помилятися — річ людська" — як сказали ви на початку статті. Може бути що і помилився то один то другий статейний у „Ділі", але щоби зараз „страхітливе обниження рівня"?

От наприклад ви тепер можете помилятися, але це ще не обниження, а вже про страхіття і говорити сумно. Навпаки, мушу признати, що ви цікава газета.

Признайте, що й „Діло" не таке як вам вирвалося, а я буду спокійніший і за його долю і за свій критичний змисл, і за змисл усіх тих передплатників, що не відскочили і тих, що прибули та все ще прибувають.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

ВЕСНЯНИЙ ПОПИС ЛЬВІВСЬКОГО „ЛУГУ".

Весняний похід львівського „Лугу" відбудеться в неділю 1-го травня ц. р. у 2 год. попол. в Луговому Городі при вул. Вулецькій. Це похід самого тільки львівського „Лугу", тож не буде масових виправ. Усеж таки сподіваємося, що львівська публіка прибуде на цей похід численно, щоб подивитися хочаб знайть на різню весну в Луговому Городі та віддихнути по довгій зимі свіжим весняним повітрям. Вступ на похід дуже низький: 50 сот. Стеження 1 зол., для шкільної молоді 25 сотиків.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Відбулися мистецькі змагання між особовою дружиною. ман Окружної Ліги відбудуться в неділю 1. травня в год. 11.30 передполуднем на площі Цитаделі.

Цей метч заповідається сенсаційно, бо як відомо, в минулому сезоні (осіння рунда) метч по трагічних ходах і авантурах завінчився нечуваним василіском. Україна напевне радо тепер довідати, що вона перемінює Лехію і повинна осягнути рішучу перемогу. А що Лехія цього року куди небезпечніша, як минулого, то метч справді повинен бути завзятий й цікавий.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Русь Хуст — НШЄ Свалюш 7:2 (2:1). Цей метч відбувся в Хусті. Ворота здобули для Руси: Фінік М. 3, Аталлій, Поп, Богуслав і Фінік І., для господарів Сабо і Ербах.

Чехословаччина — Болгарія 6:0 (1:0). Елімінаційний (зідпалатний) метч за мистецтво світу, який відбувся у Празі, закінчився високою перемогою чеської репрезентації. Болгари грали в першій половині ще доволі добре, у другій зовсім заломилися.

Німеччина — Португалія 1:1. Міжнародні змагання, що відбулися у Франкфурті, закінчилися несподівано вирівняним вислідом. Португальці зіскочили всіх пригарною грою. Судіював італієць Барлассіна.

Будапешт — Відень 1:1 (0:1). Мемаміотові змагання відбулися в Будапешті. Обі дружини грали в повоєнних складах.

Будапешт — Відень 5:3. Ці змагання, що були справді змагальними Мадярщини з Австрією закінчилися перемогою мадярів.

Руханка для громадянства. Філія Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові хоче дати змогу широкому громадянству, зокрема службовцям наших економічних установ користати з добродійств руханки та спортових вправ. Тому просить усіх, що хотіли би після цілого тижня напруженої праці, розрухатися — прийти щоведіль, почавши від 1. травня ц. р., в год. 10-ій на площу Сокола Батька. Там приділять кожному молодого провідника, що подбає про переведення вправ. Для членів КЛК спортовий тренінг в неділю обов'язковий.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-наукований журнал-місячник, Р. XI. Ч. 4. Квітень, 1938. Львів. Зміст: В. С. Девятьсот шістдесят років. — Павло Зайцев: 22. квітня 1838. — Богдан Вістовий: „Фльоті зіпнути український прапор", — вл.: Полісські вогні. — М. Жорський: Революція у природознавстві. — М. Рудницький: Сведенборг — учений і голова Церкви. — Гр. Бобяк: Кульбаба. — Микола-Матвій-Мельник: Зловісні вроки. — Нестор Нижанківський: Весілля Берлінського. — Микола Бажалук: Модрина в Барвінку. — Т. Гливеський: Що діло почни вироблюється вино. — Анатоль Курдинин: Німці на Волині. — Антін Лотоцький: Різні люди — різна пожива. — Степан Брик: Світ, у якому живемо. — Б. Галабчук: Замки. — рк: Найновіші фотографічні прилади. — Володимир Бараняра: Суспільне виховання дітей. — Василь Пачовський: Розвал храмів у Києві. — Г-ка: Про почуття меншевартости. — М. Стахурський: Сфінкс-дивна звірят. — Фр. Коковський: Відповідальність за шкоду. — Богдан Романенчук: М. Коцюбинський — новеліст. — Роман Кромаляк: Як вистрижть грамофонові пружки. — А. Антонюк: Про великодні звичаї в нас і деінде. — Г-ка: Про деякі непорозуміні львівські назви. — ек: Лещетарі — „Просвіті". — Ті, що від нас відійшли. — Бібліографія. — Літературна Республіка — 29 образків.

БОГОСЛОВІЯ. Тримісячник. Видає Богословське Наукове Товариство. Том XVI. Кн. 1. 1938. Львів. Зміст. Демефрій Михайлишин: De omnibus et singulis Metrop. Стефані Яворський вперше „Petro Fidei" Інтрізом . — о. д-р Степан Сампара: Практикник і проповідництво (продовження). — о. д-р Володимир Фуголь: Церковні братства Галицької гр.-кат. провінції в XVIII. ст. (продовження), — о. Михайло Мосора: Помішки духовенства Скільського Деканату. — Огляди й оцінки. — Вістника. — Хроніка. — Богословське Наук. Т-во. — Книжки й часописи.

НАЗУСТРІЧ. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Двотижневик. Рік видання пятий. Ч. 6 (102), 15. березня 1938. Львів. Зміст: Павло Зайцев: Коли Шевченко почав писати поезії? — Платон Лущинський: Семен Палій у Мекгірському монастирі. — Святослав Гординський: Реабілітація Тараса Шевченка. — П. Кожун: Малярство Шевченка. — Леся Українка: Три листи. — Б. І. Антонич: Дім за морем. — ю-ч.: Українець на великих шляхах світу. — М. Пастернакова: Скульптки тисячиць нашого століття. — З поезій молодих. — Володимир Гаврилюк: Елегія ін. телігенту. — Рецензії й огляди, Хроніка. — Сатира. — 8 ілюстрацій.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток людини.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 29. 4. год. 7.30 „Роз Марі".

Театр Реконструкції.

Пятниця 29. 4. год. 7.30 веч. „Легкодумна сестра".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЗАСЛУЖЕНИЦЯ

29. 4. Під курателою.
30. 4. Орлеяна.
1. 5. Невольник.
2. 5. Лісова пісня.

КІНА.

АПОЛЬО: „Капітан Молеонар" (Гарі Бер).
АТЛЯНТИК: „Фердінсерки".
БАЛТИК: „Бурґтеатер".
КАНДА: „Непереможний Ріа", „Король Бродвею".
ГРАЖИНА: „Царський курер".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзинського.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і полірова гротеска.
МЕТРО: „Пан із мільйонами", „Грішник мимоволі".
МІРАЖ: „Останній аларм".
МУЗА: „Для жінки" і Фліп та Флап.
ПАЛЯС: „Попе ле Моко".
ПАКС: „Графиня Владімов".
РАЙ: „Звахар".
РІЯЛЬТО: „Гуцарська манери"
РОКСІ „Я скалала неправду" з Ялм. Сьосарсьоном.
СВІТ: „Детектив"; „Коли ти залюблена".
СТИЛЕВЕ: „Я винувата" та ревія.
ТОН: „Остання ніч засудження", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Без свідків" і ревія.
ХІМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛАСТІКОН:
вул. Марійська 5).
„Туркестан — Бухара".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж „Африка".
„Гревія. — Мала Азія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця. 29. квітня 1938.

6.15—8.00 Ран. вад.; 11.42 Японська вад.; 12.03 Полудн. вад.; 13.50 Концерт орх.; 14.30 З великої естради, пл.; 14.55 біржа; 15.00 „Коровар у Галичині", Музика з пл.; 15.20 Вікуні вістки; 15.45 Над альбумом почт. марок для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Вальси старого Відня; 17.00 Халупництво, його розв та будучність; 17.15 Марійська хоральна творчість: хор, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.10 18.50 Спорт; 18.25 Весна мисливця, фейл.; 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Пан Йовіяльський" комедія Ол. Фредра; 20.15 Симф. концерт; 20.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Кортісові мельодії, муз. репортаж із пл.

Субота, 30. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: Співайко пісеньки, 11.40 Делібес: „Сильвія" балет. музика, 12.03 Полудн. вад., 13.15 Концерт бажань, 15.45 Театр у вас для дітей, Ол. Василевського, 16.15 Фар. капели, спів, 17.00 Коли демони шаліють по світу, 17.15 Мадярські нар. пісні у вик. Білі Часа з супр. форт., 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 Фрагм. з оперетки, спів, форт., 19.00 Трохи пісні, трохи слова, у вик. дітей; У травневім сонці, 20.00 Раз це мало, муз. хроніка з квітня; у перерві коло год. 20.45 Веч. денник, 22.00 Хори з Катовиць, Кракова та Лодзі 22.35 Танкова музика з пл., 22.50 Останні вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Неділя, 1. травня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Хліборобська скринька; 8.40 Росіні „Сорока-злодійка" увертура з пл.; 8.50 Як починати комасацію; 9.00 Легка музика з пл.; 9.20 Гранем. з відпусту в Гнезні; 11.30 XVII Міжнар. Познанські Торги; 12.03 Симф. оркестр; 13.00 Муз. огляд; 13.10 „Камінь у воді" новели А. Фіседої; 13.30 Сальонова й мандолінова орк., спів; 14.45 Огляд ринків рільних продукцій, Музика з пл., „Для шматка хліба — освіти треба"; 15.45 Для дітей: Гутірка про Косцюшка; Молоді таланти: 16-літня піяністка В. Яремківна; 16.05 Скрипк. реціталь Р. Одноволосова в супр. форт.; 16.45 Амер — попура тіні Октави; 17.00 Підвечірок при мікрофоні: орк., спів, хор; у перерві о год. 18.00—18.20 Розм. концерт у вик. Віллі Вокера, трамом. з Лондону, 19.00 Театр Уявн. „Вуєм"; 19.40 Бощькі вечорниці, 20.00 Весна у пробоєвищах, орк. концерт; 20.35 Програма на завтра; 20.55 21.00 Спорт; 21.15 „Ти йой" веселі вад., 22.00 Найгарніші пісні Монмартр, спів, форт.; 22.30 Вокеріяз; Квартет, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 29. квітня 1938.

БУДАПЕШТ П. 18.30 „Сумерк богів" оп. Вагнера; ВІДЕНЬ 19.30 „Турандот" оп. Пуччіні; ГАМБУРГ 20.10 „Пташина з Тіролю" оп. Целєра; ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні; МІЛЯНО 21.00 Вечір опер; ШТУТГАРТ 20.15 Орх. концерт.

Субота, 30. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Веселі вок. авдиції, БІЛГОРОД 20.00 Рос. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 17.25 Цит. музика, БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 18.00 „Сумерк богів" оп. Вагнера, ВІДЕНЬ 12.00 Нова австр. орх. музика, 18.00 Вок. вад., 20.00 21.00 Вес. концерт; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 І. Сас „Репортаж з етнографічного музею в Мукачеві", Концерт хору учеників держ. торг. академії в Мукачеві, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, МОР. ОСТРАВА 20.15 „Гейша" оп. Джонса, ПРАГА 19.20 Орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уявн. 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 16.30 „Турандот" оп. Пуччіні, 21.00, 22.00 „Блакитний мазур" оп. Легара.

Неділя, 1. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Весняні пісні, 16.00 Весела травнева хвилина; БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 20.00 Нар. музика; БЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Оберон" оп. Вебера; БУДАПЕШТ 7.30 Нар. пісні в супр. цит. орх., 22.25 Цит. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Музика та рецитації; КОШИЦІ 18.00 Пос. Ю. Резай „1. травень" відч., концерт хору „Бандурист", 18.50 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Симф. концерт, 21.00 22.00 „Танечниця Фанні Айлер" оп. І. Штрауса; ПРАГА 17.00 Орх. концерт, 18.30 Квартет ас.-дур Дворжака, 21.15 Симфонія п-моль Дворжака; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт; РИМ 17.15 18.00 Розр. музика, 21.00 Фільм. концерт; СОФІЯ 19.30 Скрипка, 20.00 Спів; ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.30 18.00 „Сімоне Бокканегра" оп. Верді.

Радіокутик.

ДОМАГАННЯ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Союз Німецьких Радіових Товариств у Чехословаччині звернувся до міродатних чинників з домаганням, щоб радіорозсильня в Мельнику давала працю виключно німецьким артистам, співробітникам та щоб авдиції заповідалися виключно в німецькій мові. Судетські німці вважають, що вони управнені ставити такі домагання, тому що вплачують до скарбниці держави, у формі радіових оплат, 55 мільйона чеських корон.

ІТАЛІЙСЬКІ ПРИЙМАЧІ В АВТАХ.

В Італії радіові приймачі в автах є ще мало поширені. Причиною, яка досі гальмувала розвій цього роду радіофонії було те, що не можна було зжитосувати закордонних, зокрема американських радіових апаратів, до італійських авт. Щоб звести на увагу спеціяльні умови італійських авт, кільки італійських фабрик радіового промислу зайнялося продукцією краєвого приймача. Нові приймачі вже достосовані до італійських авт, зокрема до малих возів.

КОНЦЕРТИ РАДІОСТАЦІЇ В МЕЛЬНИКУ.

Дня 3. квітня радіостанція в Мельнику перший раз від свого існування транслітувала музичну авдицію. Був це заключний концерт в Голлиціях. Програмою цієї авдиції була рапсодія Янацка „Таврас Бульба" у виконанні Празької Орхестри під орудою знаного віолончеліста та композитора К. Б. Ярніка та два симфонічні фрагменти з „Літа" Отокара Остерсіли. Вступне слово перед авдицією сказав голлиційський посол.

ЗЛОДІЇ ДОТЕПУ.

Свого часу один з найпопулярніших людей мікрофону в Америці, який від авдиції розважового характеру мав думку влаштувати „генеральні проби" радіової програми. Він відграває цілу авдицію напередодні надачі її перед невеличкою авдиторією. Дотепи, які „не виходили", відшліфовані та доповнювали новими. Виявилося, що ця думка є дуже добра, тому також інші артисти наслідували її. Одначе тепер багато артистів відступає від звичаю „генеральних проб", тому що найкращі думки та дотепи „переспівали" назавтра. Недавно славний артист помітив, що найкращі речі із його 15-хвилинової авдиції вилетіли з іншій радіовій авдиції напередодні його власної.

КАБАРЕТ ЗПЕРЕД БАГАТЬОХ ЛІТ.

Паризький Комітет Драматичної та Ліричної Сценографії порганізував дня 30. березня цікаву авдицію для радіорозсильні Радіо-Парі. Ця авдиція представила історію французького кабарету (Кафе Концер), який мав у цій державі зовсім відрізну і оригінальну форму. Ця історія сягає до 1848—1870 літ. П. Амлет, найстарший члея цієї організації, памятає ще ті часи, а його спомини, які попередкують ще часи франсуцько-прусської війни, творили тло для тодішніх пісеньок. Хоча ці пісеньки співали сучасні артисти, але п. Амлет стежив за тим, щоб їх інтерпретація була якнайбільше зближена до стилю цієї епохи. Він сам відспівав давно забуту пісеньку „Пандора".

„КАВОВА КАНТАТА" БАХА

Радіостанція в Штрасбурзі недавно „Кавову кантату" Баха, яка є одним з найбільш зокрених прикладів веселої вдачі, відрізняючої по праці Баха в церкві та школі. Ця кантата написана до веселого та легкого тексту Пікандера. Пікандер дотепно висміює закон, який забороняє пити каву як недозволену насолоду. Музика Баха така сама легка та проста, як і зміст словного тексту.

РЕПОРТАЖІ ЗІ ШВЕДСЬКОЇ ФАРМИ.

Під загальним наголовком „Життя на селі", шведське радіо почало цикль репортажів з типової шведської фарми. Представник радіостанції мешкає в одного власника фарми, щоб щоденно слідкувати за ходом праці та життям на селі. 3—4 рази місячно виголошує він рейдові репортажі. Метою цих репортажів є зацікавити радіослухачів з тяжким хоча здоровим життям селянина та навязати контакт між мешканцями села і міста.

ПРОПАГАНДА РАДІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

У трьох німецьких місцевостях виносячено 50 радіових приймачів. З цих приймачів користали люди 14 днів. Після цього пропагандового часу 45 осіб на 50 залишилося вдоволеними радія. У важніших німецьких містах мають заінсталювати 6.000 голосників в спеціальних стовпах. В містечках та селах публічні площі також будуть пообладнані в голосники. Цей плян мають перевести до 6 літ.

ГОСПОДАРСЬКІ НАСЛІДКИ ЛЯЙПЦІГСЬКИХ ТОРГІВ.

Вваслідок цьогорічних Весняних Торгів в Лайпціґу виказує в ділянці радіоприймачів сильний попит на валізові приймачі та грамофонові уряджения. Зокрема цікавилися цими артикулами англійські та шведські купці. Цікавий є факт, що попит більшість апаратів та радіових частин продано також до Японії.

БІРЖА.

Львів, 28 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·64 89·12. Доляри американські 5.29·00, 5·26·50 Доляри канад. 5 26·50—5.24·00 Фльорени гол. 299·89—294·15. Франки фр. 16·75—16·24, Франки швайцарські 122 20—121 70. Фунти англ. 26 49—26·33, Гульдени данц. 100·25—99 75, Корони ч 14·40—12 90 Кор. дан. 118·30—117 45 Кор. норв 133·13—132·47. Корони шв. 136·59—135 60. Ліри італ. 23·70—23·80, Марки фінлян. 11·72. —11·25, Марки нім. 106·00 — 102·00, Тель Авів 26·20—25 95. Марки нім. срібні 118·00 — 113·00

Яйцї.

Банк Польський 116·50 Цукор. 35 00, Вугель 59·00, 30·25, Ліпьон 71·00. Можейів 13·00, Островець 55·25, Стараконичі 38·50, 38·0 , Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·75, 3 із 1 ем. 84·00 серія 92·75 3 поз. інв. 2 ем. 82·75 серія ненот. 5. конверс. 70·25 премдод. 42·10, 4 консол. ненот.

Тенденція сл абша.

ЦІНА „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 28. квітня 1938.

1 кг. масла десер. більш. без оп. 2·93 зол.
1 кг. масла бочкове вкл. з опак. 3·00 зол.
молоко 18—19 сот.
(яйця копа) 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко вдержана, на яйця зниїкова.

КУПНО - ПРОДАЖ

...ЗАКУПНО столові, срібні і з хінського срібла поручає: Л. РОЗВАЖЕНСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. 919 2-5

РОВЕРИ, моторовери, мотоцикли гуртово поручає Ігнаци Роман, Сян з обм, пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 1.-о

МЕШКАННЯ

ПРИЙМУ помешкання на станції. Середмістя. Зголошення до Адміністр. під „Дешево". 943 1-1

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 885 2-3

ОГОЛОШЕННЯ.

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

усувний при шкірних висипках, болячках, сарофулах, коростах, червоній шкірі, лишаях і веснянках. Продажа в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5.42-90 Магістер Едвард Гобец. -15

ПОРУЧАЄ

товари залізні, будівельні і меблярські, окуття, шруби, цвяхи, ремісниче приладдя, кухонне начиння і т. п. солідна обслуга — низькі ціни

ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА Ч. 52.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніший

ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

XL. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „ДНІСТЕР"

Товариства з обмеж. порукою у Львові

відбудуться в понеділок, 30. травня 1938 в год. 4-тій попосудні в салі Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові при вул. Руській ч. 20 з тяким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з XXXIX. Звичайних Загальних Зборів з 27. травня 1937.
2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльности і заміжнення рахунків за XLII. адміністраційний рік (1937).
3) Звіт Ревізійного Союзу Українських Кооператив з переведеної ревізії.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском по удалення абсолюторії Управі Товариства за XLII. адміністраційний рік (1937).
5) Внесення Надзірної Ради:
а) у справі розділу зиску за рік 1937 в квоті зол. 75.140.24;
б) у справі визначення найвищої квоти кредиту, яку може Товариство уділяти одному членові;
в) у справі визначення найвищої суми забезпечень Товариства;
г) у справі будженту на рік 1938.
6) Інтерпеляції членів.

НАДЗІРНА РАДА:
Остап Луцький, председник.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Присилайте передплату!

Ч. 91 (14.923). Львів, субота 30. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні англійські продає ФАБРИКА ОДЯГІВ Рот і Рудерфер Львів, Легіонів 3/І. п. (над кіном Паляс)

СССР виступить збройно проти Японії?

Як подають з Москви, на недавній военній раді на Кремлі рішено, що на випадок якихнебудь провокаційних виступів японських або мяньджурських військ, совітська армія має виступити проти них з повною енергією. З огляду на те марш. Бліхер наказав остре поготівля летунських і кінних частин, розміщених на кордоні. Головна частина далекосхідньої армії СССР розміщена так, щоб на випадок війни могла вдарити на запілля японських військ у північному Китаю.

БЕЗНАДІЙНА ВИМІНА НОТ МІЖ МОСКВОЮ І ТОКІОМ.

ТАСС повідомляє: 4. ц. м. амбасадор СССР у Токіо Славутський запропонував міністрові Гіроті наладнати низку взаїмних претенсій. У пропозиції передбачено, що Японія зверне Совітам літак, задержаний із залогою в Манджукуо і кілька придержаних совітських кораблів та що зараз заплатить за т. зв. манджурську залізницю дальші рати. Москва зобовязалась би за те звернути Японії кільканацять японських суден, притриманих зі залогою, розглянути деякі постуляти японських концесіонарів на Сахаліні, відновити поштову виміну з Японією та не нарушувати японського консуляту в Оха (на Сахаліні).

Японський уряд відповів, що СССР повинен звернутись у справі ревіндикацій кораблів та заплати за манджурську залізницю до манджурського уряду, жадаючи рівночасно, щоби спрецизувати справу концесій на Сахаліні, підписати негайно рибацьку конвенцію, та залишити японські консуляти в кількох інших совітських містах.

У відповідь на ці контрпропозиції Японії совітська амбасада в Токіо зложила 25. ц. м. ноту, в якій стверджує, що совітський уряд хоче поладнати лише справи пильні, які не торкаються загальної політики обох держав і тому пропонує, щоби не порушувати справ уже вирішених, (напр. скасування консулятів) або справ, що вимагають довгих нарад (напр. рибацька конвенція). Совітський уряд звернувся до уряду Манджурії, але не дістав задовольняючої відповіди. З огляду на те совітський уряд поновлює свої пропозиції з дня 4. ц. м. Японський уряд ще не дав на цю ноту відповіди.

Італія вернеться до Ліги Націй?

СПРАВА АНГЛЬО-ІТАЛІЙСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ ПЕРЕД БРИТІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

Як твердить женевський кореспондент „Нюз Кронікл", генеральний секретар Ліги Націй Авеноль уступить зі свого становища та вернеться до французької дипльоматії; на його місце прийде мабуть якийсь англієць. Димісія Авеноля та зміни на інших провідних становищах у секретаріяті Ліги Націй малиб уможливити Італії поворот до Ліги

Премієр Чемберлен заявив у палаті громад, що предложить їй такий внесок до затвердження: Парлямент апробує вислід англьо-італійських розмов, які відбулись у Римі, згідно з договором, підписаним у Римі 16. ц. м.

Над цим внеском розвинеться дискусія — мабуть у найближчому тижні.

Британська комісія опрацьовує подробиці поділу Палестини.

До Єрусалиму приїхала британська адміністраційна комісія, що має опрацювати подрібний плян поділу Палестини. Два тижні проведе вона на поїздці по Палестині, опісля переслухає заінтересовані сторони. Влада видала спеціяльні постанови, щоб охоронити комісію перед евентуальними арабськими виступами.

ПРОТЕСТИ АРАБІВ.

„Арабський начальний комітет" видав нелегальний маніфест, взиваючи арабів до бойкоту комісії та демонстрацій проти неї.

Єгипетські студенти уладили в Каїрі демонстрацію, протестуючи проти поділу Палестини; поліція розігнала їх.

Сирійський парлямент одноголосно ухвалив протест проти поділу Палестини; студенти й купці з Дамаску почали страйк.

—o—

Sygn. VI. 1. Pr. 132/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy. Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Maśćki, Sędziowie S. O. D-r J. Locker i W. Boczar w sprawie konfiskaty nr. 82 czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 15. kwietnia 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 122/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 22. kwietnia 1938 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 14. kwietnia 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Dilo": nr. 82 z daty Lwów, dnia 15. kwietnia 1938 r., zawierającego w artykule p. t. „Zahalni zbory Maslosojuzu", a) w ustępie od słowa „plany" do słowa „Prysutni", b) w ustępie od słowa „ta nezuwani" do słowa „władyi", c) w ustępie od słowa „same todi" do słowa „Mołoczaeń", d) w ustępie od słów „Cia zaborona:' do słowa „perezkod", e) w ustępie od słów „Delegaty" do słowa „nastup" zamienia występku z § 127 i 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 (Dzpp. nr. 6 ex 1863), t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymienione ustępy mają na celu przez tendencyjne i świadomie fałszywe naświetlenie ustosunkowania się władz państwowych do ukraińskich instytucyj gospodarczych, przedstawić je jako rzekomo zmierzające do niszczenia dorobku gospodarczego ludności ukraińskiej i w taki sposób dopuścić się publicznej zniewagi władz, oraz szerzyć wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Mańćki, w. r. Protokolant: Mędras, w. r. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekret.

Лишенці.

ПОЗБАВЛЕННЯ ПОЛЬСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ЕМІГРАНТІВ З ПОЛЬЩІ.

Львів, 29. квітня 1938.

Лишенець — у Совітах слово загально відоме, якого значіння і зміст можна порівняти хіба зі становищем індійського паріяса. Совітські лишенці рекрутуються з осіб духовного звання, колишніх старшин царської армії і бувших урядовців царського режиму, що залишились при житті і не вступили до большевицької служби, чи їх до неї не приняли, „розкулачені" селяни і взагалі особи, яких запідозріли у протисовітській контрреволюційности. Большевицький режим позбавив лишенців праці, а тим самим і пайка та відобрав їм усі громадянські та політичні права. Доля лишенців страшна, а нераз навіть куди гірша з огляду на большевицьке беззаконня і терор від долі парієсів, що всеж були і є під охороною могутньої бритійської імперії і супроти яких не стосували насильства.

Повоєнні відносини в Европі і поза Совітами витворили теж своєрідний тип нових „лишенців". Зробили це передовсім тотальні держави — Італія і Німеччина — викидаючи з краю тисячі своїх громадян та позбавляючи їх права громадянства, а часто і майна та в додатку замикаючи їх нераз у концентраційних таборах. На великі розміри застосувала цю методу гітлерівська Німеччина, у першу чергу супроти жидів, позбавляючи права громадянства політичних емігрантів з Німеччини та конфіскуючи їхнє полишене в краю майно з мотивів політичних, соціяльних і расових.

Число таких „лишенців" політичного характеру, що змушені обставинами опинились поза кордонами держави, якої досі були громадянами, є сьогодні дуже велике. Позбавлені громадянства, творять вони нині категорію людей у світі „сіне патрія" — без батьківщини, яких долею мусів занятися Союз Народів, створивши т. зв. нансенівські пашпорти і в цьому одна з нечисленних позитивних користей з істнування цієї міждержавної організації. Нових таких „лишенців" без батьківщини створило отсе недавно і польське законодавство.

У Вістнику Законів Річпосполитої Польської ч. 22, позиція 191, з 1. квітня ц. р. оголошено закон з 31. березня 1938 р. про позбавлення громадянства, що ввійшов у життя з днем оголошення — себто з днем 1. квітня ц. р. Ухвалили його не вважаючи на опозицію і спротив усіх національних меншин і горстки поляків з великим посміхом. Проект закону приняла рада міністрів в полудне 18. березня ц. р. і вже того самого дня на пополудневому засіданні сойму доручено послам у непрактикований звичайно спосіб, а саме через доручення послам тексту проекту у самій салі нарад в часі пленарного засідання. Негайно поставили його додатково на денний порядок нарад у першому читанні і відіслали до правничої комісії, яка й вирішила його зі значними змінами на засіданні 22. березня ц. р. Комісійну редакцію проекту приняла польська соймова більшість сенату на пленумі сенату 29. березня ц. р., 31. березня ц. р. одержав він підпис президента держави, а вже наступного дня — 1. квітня ц. р., оголошено його у формі обовязуючого закону у Вістнику Законів ч. 22, під позицією 191.

Про мотиви згаданого урядового проекту і його подрібну характеристику писав я у моїй статті в „Ділі" з 20. березня н. р.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ **Зол. 155·—**

Інформації:

ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 35—65

ч. 61, під наголовком „Тяжкий удар для емігрантів", де й подав я повний текст проєкту, що різниться від тексту обовязуючого закону, що звучить тепер так:

Ст. 1. Польського громадянина, що живе за кордоном, можна позбавити польського громадянства, якщо:

а) діти за кордоном на шкоду польської держави, або

б) проживаючи за кордоном безперервно щонайменше пять літ по повстанні польської держави, втратив зв'язок з польською державою, або

ц) проживаючи за кордоном, не вернувся до Польщі в означеному речинці на виклик закордонного уряду Річпосполитої Польської.

Ст. 2 (1) Орєчення про позбавлення польського громадянства видає міністр внутрішніх справ на внесок міністра закордонних справ.

(2) Це орєчення не вимагає умотивування і є негайно викональне.

(3) Це орєчення можна заскаржити до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

Ст. 3 (1) Втрата польського громадянства чоловіком простягається на його дружину, а батька (нешлюбної матері) — на його (її) дітей у віці до 18 років, якщо ці особи проживають за кордоном і в орєченні про позбавлення не залучено їх вище утрати громадянства.

(2) Виключення дружини і дітей може прийти, якщо в цілости життєвих відносин виходить, що вони не були у фактичній подружній або родинній спільноті з чоловіком або батьком (нешлюбною матірю) і не спричинялися до цих обставин, передбачені у ст. 1 нинішнього закону.

Ст. 4. Дружину польського громадянина можна також окремо позбавити польського громадянства, якщо в цілости її відносин виходить, що фактично подружня спільнота була зірвана і нічо заходить щодо неї обставини, передбачені у ст. 1 нинішнього закону.

Ст. 5 (1) Особи, що їх позбавили польського громадянства на підставі ст. 1 буква а) нинішнього закону, мають після того, як дістануть чуже громадянство, можуть перебувати часово на просторі польської держави тільки за попередньою згодою міністра внутрішніх справ.

(2) Хто всупереч повищій постанові перебуває на просторі польської держави, підпадає карі вязниці до пяти років і карі грошевій.

Ст. 6. Виконати нинішній закон доручається міністрові внутрішніх справ в порозумінні з міністром закордонних справ.

Ст. 7. Нинішній закон входить у життя в днем оголошення.

Наведений закон є виїмковим законом суто політичного характеру. Він касує або змінює деякі дуже важні постанови закону про громадянство польської держави з 20. січня 1920. р., і входить навіть дещо і в ділянку цивільного права. Він затоpкне тисячі і тисячі наших земляків, що добровільно, чи поневолі виїхали за кордон і проживають там як формальні польські громадяни, не придбавши досі іншого громадянства.

Постанови первісного урядового проєкту були значно строгіші. На соймовій правничій комісії вдалося українським і жидівським її членам при піддержці їх внесків частиною польських членів притупити вістря цілої низки постанов проєкту. І так:

В урядовому проєкті була постанова, що польське громадянство тратить і цей, хто хвилево, хочби на дуже короткий час, виїхав з Польщі за кордон напр. на конгрес, виставу, в торговельних інтересах або на лікування і там сказав щось таке, або написав, або дав інтерею, що польська влада могла вважати за роботу на шкоду польської держави. По повороті до Польщі міністр внутрішніх справ міг його потягнути до відповідальности і позбавити його польського громадянства з усіми дальшими наслідками. А про позбавлення громадянства рішала сама адміністраційна влада на основі дискретних конфіденціональних поліційних доносів чи рапортів, при чому від її орєчення не прислуговувала інтересованій стороні ніяка правна оборона, бо не було навіть позву до Найвищого Адміністраційного Трибуналу. Тепер цього ризику нема.

Дальше у ст. 2, уступ 1, додано, що міністр внутрішніх справ видає своє орєчення на внесок міністра закордонних справ; у проєкті було, що міністр внутрішніх справ видає своє орєчення виключно з власного почину. У тій самій статті додано дуже важний окремий третій уступ, а саме, що орєчення міністра вн. справ про позбавлення громадянства можна заскаржити до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

У ст. 3, уступ 1, введено найважнішу зміну, рішальну для громадянства, а навіть для екзистенцій десятків тисяч польських громадян — у практиці булоб це торкалося майже виключно українців, а частинно теж і жидів, — що живуть в краю. Річ ішла про жінки і діти тих громадян, що проживають закордоном і втратили польське громадянство на підставі постанов цього закону. Проєкт постановляв, що жінки і діти тих громадян тратять автоматично польське громадянство, хоча постійно проживають в краю і ніколи за кордон не виїздили. На підставі зголошеного закону тратять вони польське громадянство тільки тоді, якщо самі проживають за кордоном.

Що більше, Додано окремий другий уступ, на підставі якого навіть жінка і діти, проживаючі за кордоном, не тратять польського громадянства, хоч утратив його їх чоловік або батько, якщо не жили вони з ним у фактичній подружій або родинній спільноті і якщо супроти них не заходять обставини, передбачені у першій статті цього закону.

Таким робом не буде бодай численних трагедій в родинному житті та ератовано матеріяльні добра мільйонової вартости. Подумати тільки: в Галичині проживають тисячі жінок і дітей наших емігрантів, які на підставі постанов згаданого вище закону можуть бути позбавлені польського громадянства. Сьогодні цієї небезпеки для тих жінок і дітей вже нема. Нині, якщо наш емігрант за океяном, у Франції або Чехословаччині чи дезінде втратить польське громадянство, то тим самим не тратить польського громадянства його жінка і нелітні діти, що остались тут у краю.

У четвертій статті закону зроблено вилім від постанов обовязуючого закону про польське громадянство з 20. січня 1920. р., на підставі якого замужня жінка набуває і тратить польське громадянство через свого мужа. Тепер може трапитися такий випадок, що жінка, яка за кордоном не живе зі своїм шлюбним чоловіком у фактичній подружій спільноті, може втратити самостійно польське громадянство, хоч її муж може надальше залишитись польським громадянином. У практиці таких випадків, здається, не буде багато.

Карні санкції заключає ст. 5, уступ 2. Карою є вязниця і гривна одночасно. Найнижчий вимір вязниці на основі ст. 39, § 1 карного кодексу є шість місяців, найвищий на підставі закону про позбавлення громадянства є пять років. На підставі ст. 42, § 1 к. к. гривни можна вимірити у висоті від 5 золотих до 200.000 золотих, при чому на випадок нестягальности гривни можна вимірити заступчу кару до двох літ вязниці (§ 4 ст. 43 к. к.), рахуючи за один день вязниці по 10 до 100 золотих (§ 3, ст. 43 к. к.). У першій інстанції видає присуд окружний суд.

Я навів у цілости текст закону і дав коротке його насвітлення та можливости практичного його застосування. Зробив я це з огляду на превелику вагу цього закону у практиці вже у найближчій майбутности в політичній і матеріяльній ділянці наших емігрантів і їхніх родин. Роблю це також з тим наміром, щоб оцю нинішню статтю як інформаційну і важну для наших емігрантів передрукувала українська преса за кордоном, передовсім у Сполучених Державах Північної Америки і в Канаді, де проживає найбільше українських емігрантів, ще й досі формально польських громадян.

Іде загроза на наших емігрантів і їхні родини. Первісні розміри цієї загрози вдалося дещо зменшити, але і ті постанови, що знайшлися в законі, є дуже тяжкі. Відчує їх безперечно з усіми ригорами і наслідками наша галицька еміграція, яка ніколи не втішалася прихильністю польських урядових кол за кордоном. Навпаки. Ті кола дуже пильно стежили за цілістю нашого еміграційного життя і його проявами, особливо у політичній ділянці з нагоди усяких наших національних маніфестацій. Є без сумніву в руках польських закордонних урядів і відповідні картотеки з іменами і характеристикою наших діяльніших емігрантів. Ті останні можуть стати „лишенцями" у практичному виконанні постанов польського закону про позбавлення громадянства.

Д-р Степан Баран.

На руки Р. С. У. К. у Львові пересилає щирі побажання „ВЕСЕЛИХ СВЯТ" усій Українській Кооперації

Українська Каса в Заліщиках

Рим перед приїздом Гітлєра.

(Від нашого кореспондента).

Рим, 22. квітня 1938.

Прибуваючи цим разом до Риму, найперше я хотів побачити його нове обличчя — духове і матеріяльне. Тимчасом я побачив як Рим увесь поринув у підготові роботи до приняття Гітлера. В цих днях це єдиний головний настрій. І порозуміння Англії з Італією пройшло і меншим гамором, як повинно було пройти, бо це порозуміння це єдина протитага Італії проти „аншлюсу".

Коли йдете головними артеріями столиці, на всіх кипить робота. Вулиця Національе від стації Терміні до майдану Венеція, добрий кільометр обабіч прибрана що 10 метрів у три височенні вгорі римськими вірлами закінчені деревяні стовпи, на яких маятимуть прапори Італії і Німеччини і які вечорами будуть освітлені. Кожна підстава цих трьох стовпиків має на собі герби італійського королівства, Риму, фашизму, нацизму — напереміну. Прикрашують теж, поширюючи портики, головну фасаду стації Терміні. Перед стацією стоять високі вежі, на яких видніють римські інсигнії — медаліони з цезарями та вірли.

Найбільше уваги звернено на прибрання великих та справді чудових вулиць — Дель Імперо, що йде від майдану Венеція до Колісею і вулицю Деї Тріонфі, що від вул. Дель Імперо звертає біля Колісею праворуч і попід арку Константина пробігає поміж горбами Челіо і Палятином до вул. Чірко Массімо, що йде схилами Авентину. Вулиця Дель Імперо, що отвирається і замикається, великорозмірними інсигніями старого Риму, обабіч прибрана високими римськими „тріподами-тринїжками" — які в хвилину прибуття Гітлера кидатимуть стоси червоного полумя. Таксамо вул. Деї Тріонфі має обабіч величезні смолоскипи у формі кількараменних канделябрів, а замикають цю вулицю знову великі староримські інсигнії.

Ось так, з першого враження, виглядає головна картина підготовних робіт на прийняття фірера. Це — на нашу думку — менше цікаве. Більше цікаве — як населення Риму реагує на ці приготовчі роботи.

Треба тут звернути засадничу увагу на духову різницю між фашизмом і нацизмом. Обі ідеольогічно-політичні напиа европейського характеру, проте — перше: латинське, друге германське, південь і північ. Перше менше має у собі фанатизму (хіба у вийняткових хвилинах), а опирається на життєвому реалізмі. І це бачимо в політиці Італії, що раз бе у струни політики континентальної, то середземноморської, то африканської. Свій устрій опирає фашизм на здорових настроях усієї нації у всіх її шарах. Друге явище — нацизм, це релігія чистий фанатизм, має один напрям, одну мету аж до остаточности — яка вона там не булаб. Один і другий устрій зійшлись тільки на платформі — війна проти Москви. Ця єдина годить їх сьогодні. Дальше — Італія, зокрема вся північ, іще напевне не забула важких кривавих воєн із німецькими племенами, хоч це були тільки австрійські. А найважніше — „аншлюс"! Настрої має Італії є абсолютно ворожі до справи злуки Німеччини з Австрією. Тільки, що віжки цих настроїв находяться у певних руках які вміють і знають найти відповідний момент, коли ті віжки тягти і як треба їх попустити. Відомо, що кожний лад виграває і виграє настрої має тільки один робить це краще, інший гірше.

То й не диво, що перед приїздом Гітлера до Риму в настроях тутешнього населення вичуваєте не тільки настрій стриманости, а й легкого того латинського глуму, скептицизму, чого на-

певно не було в Берліні, коли туди їздив Мусоліні. Тут сміло можна пристосувати — слідкуючи уважно за настроями столиці — італійську, з абруццийської округи приповідку в діялекті, яку селяни, між іншими, вивішують на видне місце в своїх хатах: „А канешюне е фессе“ — тут ніхто не є дурний. На тлі цих настроїв кружляє багато актуальних політичних дотепів, що полягають на грі слів і тому не можемо їх передати. Їдкий гумор протинає святочні приготування. Нема найменшого сумніву, що колиб Гітлер був прибув сюди перед „аншлюсом“, було б безмірно більше ентузіязму.

Але одного не забуваймо, що поминаючи ці пастрої, юрба хлине на привіт фірера, бо кожна юрба жадна видовищ.

Безперечно, що Гітлер матиме тут куди кращий сценарій, якого не мав Мусоліні в Берліні. Вулиця Дей Тріонфі проходить біля могутньої понурости руїн палат імператорів, попід арку Костантина; вулиця Дель Імперо — проходить поміж фора імператорів Юлія Цезара, Траяна, Нерві, Августа і кінчається перед палатою Венеція, де находиться серце і мозок сучасної Італії. Врешті ще й весна Риму оп'янює.

М. Зазамський.

Візита Гітлєра в Італії заповіджена офіційно.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє офіційно, що Гітлєр виїде 2. травня до Італії, щоб ревізитувати Мусолінія. З ним виїдуть міністри: фон Рібентроп, Гес, Гебельс, Франк, Лямерс, начальний вожд ген. Кайтель, шеф поліції Гімлєр, шеф маринарки контрадм. Шневінд і інші державні й партійні достойники.

ПРОГРАМА ПОБУТУ ГІТЛЄРА В ІТАЛІЇ.

Дотепер ще не устійнено офіційної програми візити Гітлєра в Італії. Наскільки вносити з дотеперішніх приготувань, ця програма буде така:

3. травня вечором Гітлєр приїде до Риму.

4. травня відвідає він короля, зложить вінки на могилі Невідомого Вояка і т. п., попополудні буде на попису 50.000 фашистівської молоді.

5. травня виїде Гітлєр до Неаполю, де відбудеться ревія фльоти.

6. травня: військова ревія, у Римі, попис на сієнському майдані, приняття на Капітолі.

7. травня: військові вправи у Санта Марінелли і летунські у Фурбара.

8. травня: маніфестація на форум Мусолінія.

9. травня: побут у Фльоренсії.

КОНФЕРЕНЦІЯ ІТАЛІЙСЬКИХ І НІМЕЦЬКИХ ПРОМИСЛОВЦІВ.

Підчас побуту Гітлєра в Римі відбудеться третя конференція італійських і німецьких промисловців над поглибленням господарської співпраці обох держав.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

„Маємо замкнені уста, не маємо права навіть боронитися“.

З листу до Редакції.

Чернівці, у квітні 1938.

Яка не була б румунська конституція, який не був би румунський уряд, становище українського народу в Румунії від того не змінюється, бо воно не має нічого спільного з тим, що написане у конституції, а з другого боку відношення кожного румунського уряду до українців одне: негативне.

Але справді безцеремонна та жахлива нагінка на все, що українське, почалася від „Самостійницького процесу“, тобто від демонстрації проти румунського гимну. Тоді заборонили у всіх школах Буковини, Басарабії та Мармарощини науку і навіть релігію в нашій мові. Суд, військо, громадські уряди урядують тільки по румунськи. В урядах висять таблиці з написом, що урядовця, який говоритиме по українськи, зараз викинуть зі служби. Православний священник не має права відправляти похорону або вінчати по українськи.

Після тієї демонстрації проти румунського гимну влада припинила діяльність всіх наших товариств. Арештували й гнобили свідомих. По шести місяцях, після того як Товариства дали цілу низку заяв вірности Румунії і королеві, влада дала їм дозвіл вести далі свою працю. Але кожне товариство мусить за кожний раз вносити прохання за дозволом на засідання видїлу. Співочі й театральні товариства мусять кожного місяця просити дозволу на проби, причому влада не дає дозволу на більше як на дві проби на тиждень. За кожну пробу треба платити 50 левів (2 зол.). Але ані цей дозвіл ані ця оплата не забезпечують перед всякими несподіванками від влади. Час до часу військо окружає „Народній Дім“ або іншу нашу установу та переводить ревізію всіх присутніх. Це у Чернівцях. На провінції не можна носити вишиваної сорочки, не то, щоб існувало українське товариство.

Черновецькі аматорські гуртки мусять кожну, навіть таку стару, як світ, пєсу посилати до цензури до Букарешту, і то за кожний раз, коли хочуть грати. Дозволи дає тільки команда дивізії. Як виглядають такі дозволи, свідчить про те факт, що цього року заборонили всі Шевченківські свята. Або ось такий приклад: „Мужеський хор“ і „Кобзар“ підготовили монументальне свято і хотіли дати його під фірмою звичайного попису. Дістали дозвіл на 17-го квітня. Але вже 11-го квітня міністерство внутрішніх справ заборонило концерт.

Ще цікавіша історія з пєсою Черкасенка „Вельможна Пані Кочубеїха“, яку підготовив „Міщанський Хор“. На прохання прийшов з Букарешту дозвіл виставити пєсу, але заборонили артистам виступати в історичних одягах. Отже в неділю 10-го квітня ц. р. йшла у Чернівцях при битком заповненій салі „Народнього Дому“ цікава вистава: Генеральний писар Кочубей, полковники Данило Апостол та І. Іскра... у фраках. Кочубеїха, Мотря та інші в одягах з XX-го століття. Не треба додавати, що програмки дозволяли видрукувати тільки в румунській мові.

Від нового року до 17-го квітня відбулося всього чотири театральні вистави у Чернівцях, 5 на провінції. Басарабія і Мармарощина мовчать...

Так виглядають наші права, так виглядає наше життя. Нас тут 1,200.000. Над нами два воєнні суди: в Кишиневі і Чернівцях. Засуджують на роки за вишиванку сорочку, за українську пісню, за галицьку або американську газету, за необережно сказане слово.

Були в нас часописи: „Самостійність“, „Рада“, „Правда“, „Хліборобська Правда“, „Самостійна Думка“, „Українські Вісти“, „Українська Ластівка“, „Час“. Всі вони втримувались за гроші читачів і всі їх румунська влада закрила. Сьогодні виходить за окремим дозволом тільки „Час“. Правда, він ніколи не був надзвичайно редагований, але тепер жах на нього дивитися: під примусом мусить він приносити старі переклади з румунських часописів. Маємо замкнені уста, не маємо права навіть боронитися перед терором та переслідуваннями.

—o—

Дощі спиняють операції на еспанських фронтах.

Комунікат національної головної кватири стверджує, що сильні дощі та бурі унеможливлюють військові операції. Лиш на відтинку Альфамбри виростовано лінії. Війська з відтинків Єхульве й Аліяга получились.

—o—

Перед новою війною між Парагваєм та Болівією

Бувший парагвайський президент заявив у інтервю, що конференція в Буенос Айрес, яка має уможливити замирення між Болівією та Парагваєм, мабуть покінчиться неуспіхом, тому треба сподіватися дальших воєчних кроків між тими обома державами.

28 травня 1934 р.! Народини П'ятенять два м'сяці перед часом здивували цілий світ

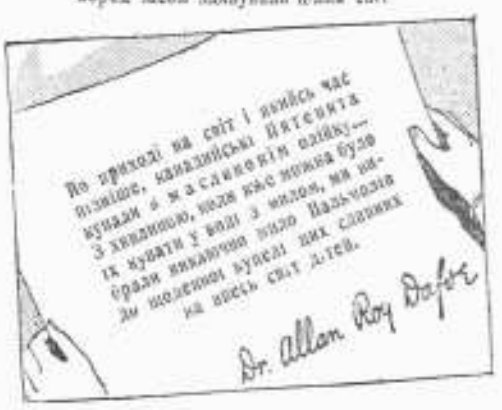

Он'ку над здоровлям і гігіеною славних П'ятенять в'здали ліварям - спеціялістам.

А нині нема здоровіших, щасливіших, веселіших дівчаток аніж канадійські п'ятенята Христя, Іванка, Оленька, Анна і Маруся Дайон.

МАМО Вживай теж до купелі Твоїх дітей Пальмолів, мила випробуваного для ніжної скіри канадійських П'ятенять. Ти також гарна Пані вживай до лиця і купелі мила Пальмолів. Бо мило Пальмолів виробляють на масляновім одійу, який є найкращим засобом, як зберігати молодість і свіжість цери.

Мило Пальмолів можна дістати у всіх перфумеріях і дрогеріях та крамницях Народньої Торговлі, Міських Українських Кооператив і Центросоюзу.

По широкому світі.

Данія зобовязалася збільшити імпорт англійського вугілля і текстильних товарів на 20,000.000 корон.

У Японії святкували уродини мікада, що покінчив 37 літ.

Канада перенесла всі гармати і військо муніцій з Галіфаксу до Ванкуверу.

Фінляндський уряд задумує визнати анексію Абісинії.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У БУКАРЕШТІ.

Румунський король Карло II, висловив згоду на те, щоби заміщувати польським амбасадором у Букарешті Рогера Рачинського.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток людини

Перший день англо-французьких нарад.

ПОРОЗУМІННЯ ЛЬОНДОН—РИМ—ПАРИЖ. — ЕСПАНСЬКА СПРАВА. — АБІСИНІЯ. — ЛЕТУНСЬКА СПІВПРАЦЯ. — ПОМІЧ ДЛЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Англо-французькі розмови в Льондоні тривали вчора 6 годин.

Французькі міністри заапробували середземноморську політику

Чемберлєна та англо-італійське порозуміння. Стверджено, що франко-італійське порозуміння побажане, але дотеперішні розмови Бльонделя з мін. Чіяном не дали ще бази для конкретних переговорів.

В еспанській справі

французькі міністри приняли британську формулу на евакуацію добровольців. Франція обіцяла дальше вести неінтервенційну політику, зате Англія зобовязалася не допустити до італьо-німецької інгеренції в західній частині Середземного Моря.

У справі визнання італійської суверенности над Абісинією

нема між Парижем і Льондоном ніяких розбіжностей.

Щодо **військової координації,**

Франція обіцяла заспокоїти на своїй території, зокрема дасть їй до диспозиції деякі летунські бази. Англійське летунство має спеціялізувати у важких бомбовиках, французьке — у розвідчих літаках. Англія поможе Франції в закупі сирівців.

Британські міністри зробили застереження, що евентуальні наради ген. штабів обох держав мають іти на основі гіпотечних плянів оборони, не у відношенні до теперішньої ситуації.

Вихідною точкою до того роду нарад не сміє бути, згідно з домаганням Чемберлєна, справа відношення чехословацького уряду до німецької меншини.

Треба не допускати до загострення того конфлікту, а то, якби він довів до збройного зудару, французька поміч для Чехословаччини прийшлаб запізно. В пятницю йтимуть дальші розмови на тему Чехословаччини.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМІЄР І МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НА ПРИЙНЯТТІ У БРИТІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Британська королівська пара приняла в четвер вечором у віндсорському замку французького премієра й міністра закорд. справ, опісля видало в їхню честь обід. Вони обговорили подробиці поїздки короля й кородевої до Парижа у червні ц. р.

Після зміни волинського воєводи.

Воєвода Г. Юзефський заздалегідь склав прощальні візити тим українцям, що з ним співпрацювали, і 24. ц. м. в перший день Великодніх Свят, прибув до „Рідної Хати" в Луцьку, щоб попрощатися з „цілим" українським громадянством.

Того самого дня прощали Г. Юзефського, як б. волинського воєводу, представники ріжних урядів та деяких організацій у воєвідському уряді, а ввечорі — бенкетом в „Огніску". Тогож вечора Г. Юзефський виїхав до Лодзі.

Наскільки прихильники Г. Юзефського старалися якнайвеличніше з ним попрощатися, настільки його вороги подбали ще більш велично зустрінути 26. квітня нового воєводу Гавке-Новака. Зустріч відбулася на двірці, куди прибула вся луцька „сметанка", представники війська та ріжних організацій. За автом, яким їхав новий воєвода прикрашеними прапорами вулицями, чвалала (це перший раз на Волині!) ескадрона кінноти, а за ним — довгою валкою тягнулись авта. Участь війська у зустрічі нового воєводи коментують ріжно.

Серед польського громадянства після уступлення Юзефського не прийшло до тої єдности, якої сподівалися. Йдуть балачки, що стопроцентові ендеки незадоволені, бо воєвода Гавке-Новак, як кажуть, не ендек, а пілсудчик, близький до військових кол. Відношення до нового воєводи волинського відділу ОЗН-у ще не виявилося.

Сподіваються, що коли воєвода Гавке-Новак не піде надрядним шляхом Г. Юзефського і стане по боці одної з трьох груп польського громадянства (місцеві „земяни" зберігають резерву), то між польськими групами дійде хутко до боротьби.

Слід відмітити один епізод із зустрічі нового воєводи на залізничому шляху Буг—Луцьк, а саме на стації Переспа. Туди веліли прибути місцевим „кулкам" і „Просвітянським Хатам", члени яких явилися в національних строях (в широких шараварах, вишитих сорочках, кольорових поясах) і з жовто-блакитним прапором. Власть імущі порадили прапор звинути, а польські осадники намагалися заслонити українців, щоб їхні національні строї не разили нічиїх очей...

Х. Х.

Припинили діяльність Т-ва українських робітників „Сила".

Львівське Городське Староство письмом з 28-го квітня ц. р. припинило діяльність Т-ва українських робітників „Сила" та опечатало його домівку. Як причину припинення діяльности староство подало між іншим те, що акція допомоги безробітним, яку вело Т-во виходила поза межі його статуту, що Комітет Допомоги Безробітним, який був відділом Т-ва представлявся як загально-українська організація і цим свідомо вводив бламутство серед українського громадянства, що цей Комітет Допомоги Безробітним користаючи з публичної жертвенности не хотів піддатися контролі надзірної влади, що Комітет недоцільно господарив грішми, що загальні збори Т-ва перевели такі ухвали, які нарушували приписи закону або статуту, що „Сила" співпрацювала з організацією СУСОП (Союз Українських Студентських Організацій у Польщі), що Т-во вело політичну працю з ворожим відношенням до польської держави, чим виступило проти закону та перейшло межі статутової діяльности.

Не маємо змоги подати докладно всіх мотивів, які городське староство подало у своєму розпорядку, бо хоч звертались ми до голови Г-ва „Сила" п. Музики, за дотичним документом для інформації, досі його не дістали.

—o—

У справі площі церкви св. Миколая.

З Міської Управи м. Львова надіслали таке спростування:

До Редакції „Діла" у Львові, Ринок 10.

У звязку з заміткою, вміщеною в числі 82. „Діла" з дня 15-го ц. м. п. н. „Забирають ще одну українську площу у Львові" Міська Управа подає до відома ось що:

Ще восени мин. року почала Міська Управа переговори з парохом церкви Св. Миколая (Св. Пятниць) о. В. Лончиною у справі купна парцель ч. кат. 803/1 і 803/2 громади кат. Знесіння під будову відчищальні при ріці Полтві. Ці парцелі лежать на правому березі Полтви, зараз за залізничим шляхом Львів-Стрий і з уваги на свій промір, положення й уклад терену найбільш підходять для будови відчищальні, що мусить станути при Полтві, на її правому березі і при вибудованій у звязку з будовою відчищальні запорою і поглибленням дна ріки Полтви.

Іменем Парохіяльного Уряду заявив парох о. В. Лончина письмом з дня 14. березня 1938 р. ч. 38. що на випадок, якби конче треба було ужити згаданого грунту під будову відчищальні, рефлектує тільки на відповідну заміну грунтів, не на грошеве відшкодування.

Про те, щоб Міська Управа вивласнювала той грунт, не було й мови. Переговорів у справі купна чи заміни грунту під будову відчищальні покищо не продовжується, а це з уваги на те, що проекти відчищальні мусить затвердити Міністерство Внутрішніх Справ.

В імя безсторонности Міська Управа просить відповідно спростувати недокладну інформацію.

Президент міста
Д-р Станислав Остоовський.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 84. Четвер. 26. (14) квітня 1888.

В ДУХОВНІЙ СЕМИНАРІЇ.

У спогадах В. з С. п. н. „Згадки із семинарського життя у Львові", що друкувалися у цілій низці чисел „Діла", пише автор (початок сімдесятих років): „Конверзація між питомцями, як і між питомцями та настоятелями заведення, була руська. Багато питомців любило в розмовах мішати німеччину, а хто до цієї мішанини у заведенні привик, тому й важко і в дальшому житті позбутися. Між питомцями не було у заведенні партій. Ніхто з нас не чував про „твердих" або „мягких" русинів, всі почувалися мало-русинами. Почата боротьба між руськими і польськими послами на першій соймовій каденції за національні права, як і неприязні виступи польських часописів проти русинів — а ми ці часописи читали — все те чимало причинилося до підкопання у заведенні народнього духа. Настоятелі заведення, хоч всі були в душі добрими русинами, трималися в резерві, і я не чув навіть у приватній розмові, щоби котрий з них старався підтримувати у нас народній патріотизм".

СЕЛЯНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУМУНІЇ.

У передовій статті читаємо про те: „Як видно з дотеперішніх вісток, то селяни в останніх днях почали щораз сміліше виступати. Так треба було місто Келяраш окружити довкола військом, бо селяни грозили, що нападуть на місто і його спалять. Здається навіть, що пробували напасти на місто, бо між селянами і військом прийшло до кровавої бійки, в якій трьох убили, вісьмох важко ранили. Але селянам не вдалося підпалити міста. В багатьох сторонах краю кинулися селяни на військові магазини і стали забирати з них зброю, щоб потім могли ліпше боронитися від війська. В кількох місцях напали вони також на залізничі поїзди, а коло Слободзії повикривали шини на залізниці на кількасот сяжнів далеко".

ЩАСЛИВА КРАЇНА.

В новинці під таким наголовком: „В Злучених Державах Америки мають забагато грошей і тому посли видумують різні проекти, в який спосіб можнаб зменшити державні доходи. Посол Рандаль з Пенсильванії виготовив законопроект, який — як його ухвалять — зменшить доходи держави на 95 міліонів. Рандаль домагається, щоб знести цілком податки від тютюну і горівки з свочів. В Европі навпаки, тільки над тим думають, як збільшити податки. Але в Америці не знають мілітаризму!"

Міністерська комісія в Золочеві.

Комісія міністерства внутрішніх справ, складена з високого міністерського і одного воєвідського достойника, у кабінеті золочівського старости переводила два дні слідство й допити у справі відомих подій в часі похорону поліційного агента Бісінека. Міністерський інспектор у розмові зі співробітником львівської „Хвилі" заявив:

„Уряд, доцінюючи велику вагу національної проблеми з одного боку, коли мова про польсько-жидівську справу, і з другого, коли мова про справу польсько-українську, виделегував нас сюди, до Золочева, щоб на скаргу українців у справі останніх подій в часі похорону поліцманта, перевести на місці слідство і переслухати зацікавлених. Ми переслухали цілий ряд осіб з одного і з другого боку, а вислід нашої дводенної праці передамо міністерству внутрішніх справ".

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашне навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Економічний огляд.

На краєвому і на світових збіжевих ринках.

Знижка цін збіжжя в місяці березні і з початком квітня ц. р. наробила багато шуму та нагнала багато страху всім, хто зв'язаний з господарським, зокрема зі сільсько-господарським життям. Тільки українці, що майже в 9/10 є хліборобами, чогось мало зацікавлення виявляють питанням: **перед чим стоїть наше хліборобство, перед чим стоїть ціле українське господарське життя, тісно звязане з долею й недолею селянства?**

В часописі „Сільський Господар" з 15. червня і з 15. листопада 1937. р. я застановлявся над тим питанням і дійшов до висновку, що треба **„приготовитися та породити запаси, щоб перебути гірші часи"**. Цю думку висловив я на підставі даних про врожай збіжжа у світі та в краю, як також стану погоди (посуха), яка потягнула за собою великий брак паші, що в наслідках мусіло дати зменшення молочности корів та їх надмірну подачу, дорого в худім стані, по низькій ціні. Само зменшення молочности корів і їхня надмірна подача по низьких цінах у нашому хліборобстві могли викликати чи приспішити приход господарської скрути, бо українське, малоземельне селянство, головний готівковий дохід черпає із тваринної продукції.

Не можна у короткій, часописній статті, перевести докладної аналізи доходів селянського господарства, однак на підставі даних „Пулавського інституту" треба стверднти, що тільки 1/3 доходу дрібний селянин має зі збіжевої, а решту із тваринної продукції. Захитання і зменшення доходу через обнижку цін тваринних продуктів, загрожує українському хліборобству черговим заломанням. Це находить своє потвердження в недавньому часі, бо саме в 1930/31 р., коли прийшла велика знижка цін тварин, наше селянство тоді щойно її сильно відчуло, хоч господраська криза почалася вже в 1929-30 р. наглою обнижкою цін збіжжя.

Однак господарське становище нашого селянства залежне не тільки від місцевих умовин, а тісно зрязане з цілим господарським станом хліборобства у Польщі та у світі. Всі ознаки господарської політики Польщі кажуть догадуватися, що тут не прийде до ніякої зміни на краще. Зрештою годі говорити про будьяку зміну господарської лінії, якщо вона взагалі не істнує. Є тільки багато слів, а практика цілком протилежна. Голоси всіх відповідальних чинників за господарський стан треба брати, як суто політичні обіцянки і тільки обіцянки. Про це починають голосно говорити в колах, що є зацікавлені господарсько, а не політично в піднесенні добробуту польських селянських мас. Проф. Буяк у ч. 1. за січень ц. р. часопису „Весь і Панъство" говорить виразно ось так: „Голосне гасло „фронтом до села" має на меті підбити село по відібранню йому самоврядування, впливу на державу, політичних прав, відсунути його від освіти та знищити його власні організації!". При такому підході загальної, а в тому й господарської політики, не може бути мови про покращання долі хліборобства. Зате погіршення її можна сподіватися кожної хвилини тим більше, що всі держави у світі тепер дійсно, а не тільки на словах дуже багато уваги присвячують становищу хліборобства. Виконують це з уваги на загальне господарське значіння хліборобства у народнім господарстві кожночасно, а в часі війни зокрема. За кордоном зрозуміли, що „корову можна доїти, але треба її добре годувати" і тому навіть консумційні та промислові, не говорячи вже про відповідальні державні кола стараються не допустити до руїни власного хліборобства.

Якаж тепер ситуація у міжнародним хліборобстві? Господарське становище хліборобства найкраще зілюструвати можна на підставі даних про поверхню засівів, збори збіжжя і кількостевий стан тварин та хліборобських цін, себто збіжевих і тваринних продуктів.

Головними родами збіжжя в міжнародній торговлі є пшениця, кукурудза, а вже менше ячмінь жито й овес. Посівна площа під пшеницею у світі в останніх двох роках помітно зросла і коли середня за 1926—1930 рр. була 101.3 міл. гектарів то в дальших роках: 1936 р. — 103.8 міл., 1932 р. — 105.7 міл., 1933 р. — 101,7 міл., 1934 р. — 98.6 мил., 1935 р. — 99,9 міл.; 1936 р. — 100.5 міл. то вже у 1937 р. — 108,2 міл. гек., а в 1938 (оцінка з березня) 106.0 міл. при чому зменшення площі в 1938 р. повстало через страти в Америці. Бракує тут даних про засіви в Совітах, Китаю, Ірані і Іраку, одначе ті краї в останніх літах не відограють ніякої поважнішої ролі у торговлі пшеницею.

Світова продукція і запаси пшениці в 1928-1938 рр. (без Совітів) виглядають ось так у міліонах сотнарів:

Рік	Засівна площа у міл. гект.	Світова продукція	Продукція експортерських країн	Продукція імпортерських країн	Запаси на кінець збіжевого сезону
1928-29	—	1070	770	300	122
1929-30	—	943	609	334	118
1930-31	—	1019	728	290	136
1931-32	103.8	1055	731	324	140
1932-33	105.7	1049	667	382	166
1933-34	101.7	1040	632	408	153
1934-35	98.6	953	571	382	100
1935-36	99.9	970	585	385	67
1936-37	100.5	955	624	331	29
1937-38*)	108.2	1027	682	355	65

Бачимо, що зі зростом засівної площі, зростає загальний збір пшениці в світі, одначе з тим, що збільшення збору є сильніше в імпортерських краях, а слабше — навіть не дорівнює зборам в 1928, 1930 і 1931 рр. — в експортерських краях. Через те торговля пшеницею у 1937-38 р. сильно підупала і міжнародні обороти змалїли, бо імпортерські краї стараються покрити свої потреби краєвою продукцією і визволитися по змозі від імпортованої пшениці. Як обчисляє Міжнародній Хліборобський Інститут у Римі — міжнародні обороти пшеницею за час від 1. VIII. 1937 до квітня 1938 р. зменшилися на 23 мільони сотнарів (з 114 міл. в 1936-37 на 91 міл. сотн. у 1937-38.) а в порівнанні до оборотів з 1931-32 на 55 міл. тонн, себто більше як на 35 прц.) При загальнім зменшенні торговельних оборотів держави, які виводять пшеницю чи інші збіжжа, старалися за всяку ціну утримати свої збутові ринки і робили це навіть через обниження цін. Такі перегони для вдержання ринків вплинули на загальну обнижку цін пшениці у світі. Ціни пшениці у золотих на світових ринках мали ось такий стан в 1934—1938 роках:

Біржа	Річна пересіч 1934/35	1935/36	1936/37	I
Варшава-Познань	17.52	19.43	27.19	27.98
Гамбург	19.25	20.22	28.47	30.19
Роттердам	12.30	17.10	23.27	28.88
Ліверпуль	15.56	18.82	26.58	27.88
Нюйорк	20.43	21.60	27.26	29.26
Буенос-Айрес	—	16.59	20.06	18.68

Квартальна пересіч	II.	III.	IV.	1937 р. грудень	1938 р. січень	лютий	береза.
	30.86	29.65	28.39	28.26	28.25	27.79	25.65
	30.11	31.13	33.28	.	.	.	.
	25.47	23.23	21.23	20.60	21.60	21.72	19.35
	28.34	27.73	25.47	25.34	26.90	27.47	.
	23.45	24.76	21.62	21.22	21.89	21.75	.
	21.89	22.54	21.10	18.14	19.33	18.24	14.31

Беручи те все на увагу, бачимо, що нема гарних виглядів для хліборобства, хоч ще не знаємо, який буде врожай у цьому році. Проте не можна забувати, що Польщі, яка в 1937/38 р. зі страху перед браком збіжжя в краю для добра консументів здержала вивіз, тяжко доведеться здобувати раз утрачені вивозові ринки, а це при кращім врожаю може дуже сильно обнижити ціну і тимсамим спричинити великі втрати у хліборобстві взагалі отже і в нашому.

Не краще виглядає стан на світових тваринних ринках. Усі держави сильно побільшують тваринну продукцію і то продукцію м'яса і молока. Майже ввесь вивіз м'яса, волового і свинячого у ріжних формах, відбувається у рамцях точно означених контингентів, а вільні ринки щораз то менше виказують потреб. Дотого загальна пошесть пропиці, яка появилася в деяких околицях Польщі і наближається до наших земель (Ланьшут), дуже часто є приводою до цілковитої заборони ввозу тваринних продуктів із Польщі.

Все це разом створює не дуже то прихильні умовини для хліборобства, тимбільше для нашого, яке не може провадити своєї власної, згідної зі своїми бажаннями та інтересами господарської політики. Світове господарство, якщо тим поняттям означимо суму поодиноких народніх господарств, представляє сьогодні невеселий образ і годі від нього сподіватися будьяких животворних точків. Про це можна говорити тому, що теперішнє політичне становище дуже хаотичне і непевне. При теперішній стабілізації оборотів не може бути мови про піднесення ціни і про витворення корисної для хліборобства кононктури.

Але ворожити тяжко і небезпечно.

Інж. Андрій Адамчук.

*) Тимчасові дані.

„Добре радимо кожному... на снідання філіжанка SUMALT

Ще про мову вивісок.

Моя стаття п. н. „Господарський патріотизм і господарська пропаґанда" викликала і реакцію „Українських Вістей" і „Жінки", від яких почалась дискусія про мову вивісок. Не маю заміру продовжувати цієї дискусії, бо обвинувані обставини, в яких живемо, не дуже то сприяють принципіному обмірковуванню таких справ в пресі і через те не можна обставити своєї думки такими аргументами, які було до того потрібні. І не для полеміки беру за перо ще раз на цю тему, але — підтримуючи далі свої твердження — хочу тільки спростувати одну суттєву неточність, якої допустилась обі згадані газети, передаючи коротко зміст моєї статті: Я не назвав „громадянською" ані шовіністом домагання українських вивісок у засаді, а назвав я цим словом те домагання, висунене **в безоглядній формі** і то дотично Львова. Засадничо про саму вимогу я писав, що вона **„зовсім очевидна і слушна"**, застерігаючись тільки проти того, щоб її ставити в абсолютній формі, як „домішцю одне два нон". Бо для того, щоб виконувати якунебудь національну місію, треба наперед істнувати (звідси примат у мене „фізичної екзістенції"). Українські вивіски, які дуже швидко щезали разом із невдачею купця чи ремісника (маю на думці українські вивіски там, де вони „небезпечні"), нічого не придбали нам національно, а навпаки — причиняючись до упадку торговельної чи ремісничої станиці, зменшували процент із тим наш національний стан посідання. Тому я підкреслив, що скорше, ніж ставити до українських львівських купецьких і ремісничих станиць таке домагання в безоглядній формі, треба постаратись за їх **підтримку, себто дати їм матеріяльну спромогу вивалити назверх свою національність.** Це велике і почесне завдання **українського міщанства**, що при звичаях має рішальний голос, і тому сміло можна твердити, що частинна зміна вивіскового характеру Львова лежить у руках українського міщанства.

На питання, „чого бракує українському ремісництву", поставлене „Українськими Вістями" (див. вел. кодне число) в розмові з відомим ремісником і громадським діячем п. **М. Стефанівським**, почули ми у відповіді: „Перш ан все своєї української клієнтелі. **Український ремісник почувається тоді добре, як почуває за собою свою клієнтелю. Він тоді сильний і незалежний".**

Ті самі слова дотичать також українських купців. Коли одні і другі, завдяки переважаючій рільній клієнтелі, будуть сильні й незалежні, тоді й мова вивісок щезне як проблема.

Отже створім раніше матеріяльну базу під ту силу і незалежність, а тоді не буде потреби „примушувати" давати українські вивіски (як писала „Жінка"), бо вони з'являться з волі самих купців та у вислід їх незалежности.

Очевидно — ніхто не думає боронити тих, що на цю оборону не заслуговують. Є і такі, яких треба пятнувати, які ховають своє національне обличчя навіть тоді, коли це непотрібне. Є ще й інші хиби в поведінці деяких наших купців та промисловців, що їх треба критикувати. Робить це і „Діло". Вкажемо для прикладу хотби вчорашню статтю на Жіночій Сторінці. Але і в критиці мусить бути підхід доброзичливий.

В. Несторович.

Знак охоронний

Чай Прівес

Сильно запашний.
Дуже видатний.
ПІД ГАРАНТ·ЄЮ
ПРИРОДНИЙ
НЕ ПЕРФУМОВАНИЙ

Сторінка без політики.

Заробив у вязниці міліони.

У Капштаді помер 73-літній міліонер Віктор Оріль, винахідник незвичайно поширеної, особливо в англо-саксонських краях ігри „пацлі" свого роду рисункової складанки.

Віктор Оріль — це один із тих небагатьох людей, які здобули славу і майно за вязничими мурами. Він син бідних французів, які вимігрували до Канади, зазнав у своїм житті чимало горя. Його родичі померли, коли він ще був малим хлопчиною. Віктор Оріль перекидався з одної професії у другу, щоб лиш знайти якусь-небудь працю й заробіток. Коли мав 28 літ, оженився з дівчиною з Австралії і в 1893 р. поселився з жінкою в Сідней.

І там важко жилося молодому подружжю. Кілька літ вони ледви пробивалися крізь життя. До того Вікторові Орілеві трапилося нещастя. Кермуючи фабричним автом, він переїхав на смерть якусь жінку. Свідки заявили, що всьому винен шофер. Дехто казав, що він був під той час мертвецьки п'яний. Суд застосував до Оріля дуже гострий вимір кари й засудив його на 10 літ вязниці.

Після такого гострого присуду Оріль попав у крайню розпуку. Він шалів у вязниці, ломив у келії обстанову, товк головою до стіни... Кілька разів мусіли одягати його у каптан безпеки. Проте начальникові вязниці справді жаль було бідолашного вязня і він намагався облегшити йому побут у сірих вязничих мурах.

Одного разу, коли Оріль сидів у карцері, щоб забити чим небудь час, який тягнувся йому у вічність, він придумав собі розривку. Почав олівцем рисувати на папері ріжні рисунки, відтак розривав їх на частини і знову складав їх разом. Це заняття виявилося до тієї міри приємне й цікаве, що Оріль рішив його використати для торговельних цілей. При допомозі директора вязниці він навязав листування з фабрикою забавок і фабрика почала справді продукувати рисункові складанки.

Успіх був несподіваний. Гра почала так поширюватися, що Оріль, який діставав від фабрики відсотки, став небавом багатим чоловіком. Після виходу з вязниці він поліпшив свої винаходи, які принесли йому міліони. Коли Оріль мав 60 літ, переселився до Капштаду і велику частину своїх доходів роздав на добродійні цілі.

Дивний випадок підчас екзекуції.

В ночі з 22. на 23. квітня н. р. у Гентсвіллі (Злучені Держави) мала відбутися смертна екзекуція на електричному кріслі. Згинути на ньому мали два мурини Ваген і Бенке, яких обвинувачували в убистві поліцієнта.

Засудженців привели до кімнати, в якій відбуваються екзекуції. Католицький священник і протестантський пастор прочитали відповідні молитви і вийнятки з біблії. Раптом в останньому моменті погасло всюди електричне світло. В електричній стації, яка доставляла струм для цілого Гентсвіль трапився раптом дефект, який можна було щойно по довшім часі направити.

Екзекуція не могла відбутися і засуджених відвели при світлі нафтових ламп знову до вязничих келій.

Щойно годину пізніше заблисло знову світло. Тоді екзекуцію перенесли на год. 2,30 після півночі. Одначе, коли обох мурінів привели знову до кімнати з електричним кріслом, Ваген просив дозволу відчитати свою заяву, що він її написав. У цій заяві підсудний востанне клянеться, що він невинний...

Коли Ваген почав читати свою заяву, за стіною озвався шум. Небавом увійшов до кімнати кат і заявив, що внаслідок дефекту апарату, який висилає струм до електричного крісла екзекуція не може відбутися.

— Хіба ви не переконалися тепер самі, що я говорю правду? — крикнув Ваген, звертаючися до присутніх підчас екзекуції урядових осіб. — Чи ви не добачуєтеся в тому, що трапилося, Божої руки?

Підсудних знову відвезли до вязниці. З доручення губернатора екзекуцію відложили на тиждень.

оли жохорський султан залюбиться.

Недавно часописи цілого світу подали таку превеселу історію: американський режісер Кляйд Еліот, який обїздив голяндські Індії підшукуючи відповідного місця для знимок, відвідав жохорського султана. Султан довго говорив із режісером, вислухав із великим зацікавленням ріжні історії про звичаї Голівуду і вкінці попросив показати йому світлини знаменитих зірок.

Кляйд Еліот вийняв усе, що в нього було й розложив перед султаном.

Він почав оглядати світлини й зупинився на знимці Дороти Лямур:

— Оця мені подобається. Хочу з нею оженитися.

Ледви здержавши сміх, американець заявив, що Дорота Лямур уже заміжна і по американським звичаям більше як одного мужа не може мати.

— Візьміть краще ото — сказав він дам картт, показуючи світлину Мей Вест.

Султан скривився:

— Трохи за товста. Не люблю таких.

Кляйд Еліот описав цю гумористичну сцену у своїй найближчій кореспонденції і цілу історію передрукувала більшість американських часописів. Одна багата голівудська фірма, яка лянсує саме тепер молоду французьку акторку Олімпію Брадна, рішила використати цю подію для реклями і вислала до Кляйда таку телеграму:

„Запропонуйте султанові Олімпію Брадна".

Жарт дав несподівані наслідки: світлина Олімпії Брадна так припала жохорському султанові до вподоби, що він велів негайно спровадити її з Голівуду. Зрозумівши, що містифікація зайшла трохи задалеко, режісер намагався відмовити султана, одначе всі його зусилля були даремні. Султан не хотів навіть про ніщо чути. Перед двома тижнями голівудська фірма дістала від Кляйда таку телеграму:

„Жохорський султан їде зі своїм почотом до Голівуду женитися з Олімпією Брадна. Стоп. Вимучуйтеся самі, як можете. Стоп".

Біда з грішми — біда й без грошей.

МІЛІОНИ ДЖЕКА КУГЕНА.

Джекі Куген, кіновий актор, який у своїх дитячих роках зробив стрімголовну карієру і який прославився виконанням ролі хлопця у фільмі Чарлі Чапліна „Дітвак" виступив тепер проти своїх батьків із жалобою, домагаючися звороту 130 міліонів франків, які він заробив у часі між 4. і 10. роком свого життя. Тепер Джекі Куген має 21 літ. В минулому році він оженився. Справами фільмової спілки збагаченої міліонами з „Дітвака" кермували батьки Кугена. Кілька літ тому батько Кугена згинув в автомобільній катастрофі. Вдова вийшла недавно вдруге заміж. Вітчим на думку Кугена — шкодить його інтересам. Користуючися правом, яке йому дають документи, він не видає молодому подружжю ні одного сотика на життя молодець, що заробив у своїм житті міліони — тепер бідує.

Отак біда з грішми біда й без грошей.

МАЙНО МАЛОЛІТНІХ ЗІРОК.

В Америці цікавляться всі у звязку з процесом Джекі Кугена питанням, яким чином забезпечене майно малолітніх фільмових акторів і акторок. Перш усього цікавляться люди тим, куди йдуть велитенські гонорарі, що їх дістає за свої виступи мала Шерлі Темпль.

Кількох репортерів вибралося навіть до родичів малої зірки. Її мати заявила, що коли дівчинка підросте, то не потребуватиме процесувати ся за свої гроші. Більшу частину гонорарів переливають на її біжучий рахунок, або купують державні процентові папери. Батько Шерлі банковий урядовець і сам дбає про те, щоб гроші донечки були якнайкраще розміщені. Вже тепер мала зірка має капітал, який перевищає два й пів міліона долярів.

Інший малолітній актор Джекі Купер теж буде забезпечений на ціле життя. Із тисячки долярів, які він дістає як тижневий гонорар, половину приміщують у банку на його особистий рахунок.

Двійняки.

Недавно в Амстердамі велике схвилювання викликав двійняк б. міністра Ідена, торговельний агент, який заїхав до одної з найкращих у тому місті гостинниць. Думаючи, що б. англійський міністр закордонних справ подорожує інкогніто й тому записався під чужим прізвищем, репортери й фотографи переводили цілу добу облогу гостинниці.

Вкінці нещасливий агент мусів запросити до своєї кімнати делегацію репортерів і показати їй цілу копицю ріжних ділових паперів, листування і т. д. Переконавшися, що справді зайшла помилка, репортери припинили облогу.

При цій нагоді деякі французькі часописи пригадують, що багато французьких діячів має своїх двійняків. Російський еміграят Румянцев подібний до Тардіє. Румянцев мешкає на Кот д Азур, де йому іноді просто не дають перейти, головно чужинці. Одного разу Румянцев вийшов на Променад де д' Англе з написом на спині:

— Я — не Тардіє. По французськи не говорю.

Поліція приневолила його припинити той жарт.

Мілеран має теж двійняка в Парижі — представника винярської фірми Жана Батиста Брусоля. Б. президент республики знає про те і стрічався навіть із Брусолем. Одного разу до Мілерана, який ішов Елізейськими Полями, підійшов журналіст-фотограф:

— Вибачте, добродію, але ви такі подібні до Мілерана, що попрошу у вас дозволу зробити знимку для мого часопису.

Мілеран з усмішкою дозволив. Репортер зробив кілька знимок, подякував і відтак запитав:

— Чи можна знати ваше прізвище?

— Прошу дуже. Називаюся Жан Батист Брусоль.

Таким чином „сфальшована" світлина Мілерана появилася в часописі, як світлина його двійняка. Читачі дивилися й дивувалися: яка неімовірна схожість.

У 1930. р. якісь весельчаки зорганізували в Парижі бенкет двійняків славних людей. За столом можна було побачити „Поля Рейно" (кельнера з кавярні при бульварі Сен Жермен) „Лебрена" (фризієрського помічника) й багато інших.

„24 ХВИЛИНИ ВЯЗНИЦІ".

У Сан Люї судили недавно якогось чоловіка, який украв два доляри. Мировий суддя Фікс, зваживши, що це був перший промах молодого чоловіка, застосував найнижчий вимір кари.

— Я буду кермуватися арітметикою — сказав суддя. — Недавно в Ню Йорку судили біржевика Ришарда Вітнея за крадіж на суму 225 тисяч долярів. За той злочин засудили його на 5 літ вязниці. З того виходить, що за кожних 45 тисяч він дістав рік вязниці, іншими словами, один день — за 120 долярів і годину за 5 долярів. Тому, що ви вкрали всього 2 доляри, то ви повинні відсидіти рівно 24 хвилини...

Злодія двох долярів завели на поліційний комісаріят і придержали там рівно 24 хвилини. Відтак пустили його на волю.

ВЕСЕЛЕ.

ВАЖКО РОБИТИ ДВІ РОБОТИ ОДНОЧАСНО

Моріс Декобра популярний повістяр нарікає, що в останніх часах усі фільми стали нудні, особливо американські.

— Чому-ж ви — каже хтось із його знайомих — не свищете на преміерах?

— Егеж, я справді ніколи на преміерах не свищу.

— А чому? Треба свистати! Іноді власники кін думають, що фільми подобалися.

— Так... Але якже це зробити? Я не вмію свистати і зівати одночасно.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за померших Акціонарів, Членів Надзірної Ради, Членів Дирекції та Службовиків
ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
відбудеться дня 30. IV. ц. р. в год. 7.30 рано в катедр. церкві св. Юра.
Дирекція запрошує на це Богослуження.

НОВИНКИ.

— **Лиси,** пелеринки, кравatки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Почесна грамота для Митрополита Шептицького.** В пятницю, 29. ц. м. в год. 12-ій впополудне явилася у Митрополита Шептицького делегація союзу українських власників реальностей у Львові під проводом голови радн. Юліяна Русина з членами Виділу :інж. В. Манастирським та І. Олексином, адв. д-ром І. Юзичем, М. Галібеєм, Е. Ігнатом та І. Крохмальницьким і вручила Митрополитові грамоту першого почесного члена згаданого союзу. Коротку промову виголосив голова радн. Ю. Русин, на що Митрополит відповів теплими словами. Грамоту виконав по мистецьки відомий наш артист Святослав Гординський.

— **Музей В. Б. У. у Празі має власний дім.** Зі звідомлення Т-ва „Музей визвольної боротьби України" у Празі, яке помістимо в „Ділі" завтра, довідуємося, що Управа того Музею купила на приміщення своїх збірок дім у Празі — Нусле при вул. Гориміровій ч. 8. за суму 230.000 ч. к. На закупленому на власність домі можна буде вибудувати ще один поверх, де будуть більші сали на вистави музейних експонатів, сходини і т.д.

— **Чайний вечір** з танцями в Молодій Громаді, в суботу, дня 30-го квітня в год. 7.30 увечір при ласкавій співучасти Вп. П. Грибенюківної, Люби Соботівної, В. Королика, Я. Масляка та хору ревелерсів „Евгена". Музика — джез Ябця. Вступ для членів Т-ва і учасників клюбу.

— **Пригадуємо,** що перший весняний **„Барвінковий Чайний Вечір"** відбудеться сьогодні, 30. квітня ц. р. в малій салі Лисенка для членів і запрошених гостей. Цікава програма, гагілки, національні танці — дансінг. Початок в год. 21-ій.

— **Традиційне свячене** уладжують в неділю 1. гравня ц. р.: Кружок Р. Ш. ім. Б. Грінченка в малій салі Лисенка при вул. Шашкевича ч 5. в годині 4-ій попол. і Марійська Дружина та Батьківський Кружок при купецькій гімназії „Р. Ш." при вул. Курковій ч. 14. в год. 6-ій вечором. На свячене до купецької гімназії приїде теж Преосв. Кир Никита.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **З прикордонної смуги** виселило повітове староство в Надвірній на 10 років Василя Жупанського з Прислупа. Як мотив староство подає засуд за провину проти безпеки держави.

— **Нова криза в міських театрах у Львові.** Директор міських театрів у Львові Януш Варнецький зрезигнував зі свого становища і дальшої аренди львівських театрів мотивуючи тим, що міська управа відмовила йому додаткових субвенцій. Театральна підкомісія міської ради приняла резигнацію дир. Варнецького і згодилася, щоб управа м. Львова сама адмініструвала театрами. Мистецьким керманичем театрів буде директор виленського театру Шпакевич.

— **Кому це потрібне?** Нічю на 4-го квітня ц. р. — як повідомляє „Земля і Воля" — у селі Кривім коло Радехова зрізав хтось великий, дубовий талєргофський хрест, що стояв на високому насипі-могилі на місцевому цвинтарі, і який посвятили в 1931-ому році. Покищо невідомо, хто допустився цього святотатського вчинку: „Земля і Воля" твердить, що це зробили українці, тобто робить так, як польська преса, що завжди, ще заки знайдуть винуватців якогось учинку, кидає вину на українців. Та без уваги на те, хто зрізав хрест у Кривім, стоїмо — так як це ми завжди робили — на становищі, що такі порахунки недопускальні і такі вчинки треба гостро осудити.

— **Підземні хідники в Ярославі.** Підчас розкопки фундаментів на ринку у княжому городі Ярославі, що його збудував кн. Ярослав Мудрий, відкрили несподівано великі підземні хідники. Вони тягнуться від старинного княжого замку попри церкву до костела Богородиці на просторі трьох кільометрів. Над розкопками наглядає воєвідський консерватор інж. М. Добжанський.

— **Самогубство польського священника.** В Оброшині недалеко Львова скінчив на днях самогубством життя польський священник 60-літній кс. Ян Стецяк, а не греко-католицький священник о. Іван Стесяк, як це подало помилково „Діло" вчора за польською пресою. Кс. Ян Стецяк має за собою погану минувшину. Зі своїми парохіянами жив у постійних спорах. Залишив два листи: один до своєї духовної влади, другий до архиепископа Твардовського у Львові. Причиною смерти нервовий розстрій.

— **Львівська хроніка.** У львівському університеті боївка ендецьких студентів напала на студ. Я. Вуйцікоеського у викладовій салі, якого вже двічі ранили підчас авантур в університеті. Нападеного оборонили професори фізики. Батько хайлю Бобрись з Радчі пов. Станиславів знайшов та прем. Славой-Складковського. — В городі Костюшка намагався скінчити самогубством 38-літній Е. Флінк, дорожкар, замешкалий при вул. Балуцького ч. 4. Причиною намаганого самогубства родинне непорозуміння. — Ще в понеділок 25. ц. м. вийшов з дому 21-літній студент І. Лібгабер і за ним загинув усякий слід. Поліція шукає за ним. — Ольга Адамчук повідомила поліцію, що її чоловік погрожує їй вбивством. — Юзеф Скорбанський вимантив від Анни Врублювної більшу кількість грошей під приторкою, що з нею одружиться, а тепер не хоче женитися. Справою занялася влада.

— **Напад на приходство.** Минулої середи трьох озброєних бандитів напало на приходство в Печинах копецького повіту і домагалися від священника Вацлава Качмарського грошей. А що парох відмовився дати гроші, один із бандитів важко зранив його вистрілами з револьверу. Опісля бандити повязали службу шнурами, знищили помешкання і втікли. Раненого священника у важкому стані відвезли до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** Повітовим лікарем у Рудках призначений д-р Лев Козакевич, дотеперішній окружний лікар у Городку. — 13-літній Ми- Вуйцковського повідомив про цей напад поліцію на полі гранату з часів світової війни і почав її розбирати. Граната вибухла і відсрвала йому долоню лівої руки та важко покалічила в обі ноги. Бобриня відвезли до шпиталю у Станиславові.

— **Відгомін справи ген. Загурського.** До окружного суду у Варшаві вплинув внесок Стелана Остой-Загурського, братанка ген. В. Загурського, який пропав у 1925 р. серед невияснених обставин, щоб суд признав генерала померщим. У внеску згадано, що від 1927 року В. Загурський неприяний. Витяг з книг населення виказує, що від червня 1926 р. ген. Загурський вимельдований з тим, що виїзджав у невідомому напрямі. В серпні 1927 р. він прибув з військової вязниці у Вильні до Варшави і тут десь про-

Подяка Митрополита.

З нагоди Йордану дістав я численні письма з бажаннями та щирими висловами солідарности з Церквою і зі мною. Не маючи змоги відповісти на кожне письмо зокрема і тим менше всім товариствам, інституціям та особам, підписаним на тих письмах, мушу це зробити цим спільним письмом. Прошу не брати тої загальної форми за брак вдячности і щирого признання для кожного зокрема. Рад би я цілим серцем подякувати кожному зокрема особним листом. Відтак дістав я багато листів зі святочними бажаннями. Лучу ці дві нагоди, щоб висловити мою найщирішу вдячність і свої найкращі побажання.

У Львові, у Світлу Середу 1938.

Андрей, Митрополит.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

Гіпохондер*).

I.

Професор Добрянський вийшов увечір враз із нареченою до міського саду, в самій середині міста. Обидвоє йшли доріжкою по найвищій терасі і професор розглядався, де вигідно, дискретно усісти. Одначе всі лавочки заняті, на цій самі дівчата, на тій знову хлопці, а там пара закоханих.

—Олю, я знаю ще одну лавочку на цій самій терасі, ходім у закутину, там між деревами.

Лавочка в закутині звичайно занята, та на щастя, чи нещастя професора — стояла вільна.

— Чудове місце — прошептав Добрянський до нареченої — якби створене для нас на задуму й мрії. Гляди, ми в такій темряві, що нас нихто й не бачить, а там долом нижче тераси і диви, як вирисується оверіце до місячного світла, а там далі вулиця, повна гамеру й електричного світла. Ми бачимо всіх, а нас нихто.

І вже хотів пригорнути до себе наречену, як з поблизького дерева закричав хтось тенором:

— Вчора ходила з одним, а нині з другим!

— Зрада, зрада, зрада! — кричав інший голос з високого муру за плечима професора. Професор обернувся, підняв голову вгору й побачив в сутінках ночі, що хтось лежав на мурі огорожі, звідки й викрикував.

— Вчора одному присягала, нині другому!

— Зрада, зрада, зрада!

— Ходімо звідси геть! — зірвалася Оля й

*) Читано в кошицькому радію.

стало дуже ніяково, що хтось сміє таке про неї говорити. Але професор — певний її невинности — взяв її за руку й стримав.

— Це якісь пєотники повилазили на дерева й дурні жарти їм у головах. Я їх зараз налицею, я зараз на них поліцая!

— Я з ніким тут вчора не була, ти був жеж у нас! — говорила розхвильована і вже готова розплакатися

— Саме тому, що знаю, що то все неправда, саме тому дурням не уступлюся.

— Зрада, зрада, зрада! — кричав знову хтось із дерева.

— Вчора з одним цілувалася, а нині вже з другим!

Професор ще стримав наречену, хоч і сам не знав, що йому робити. Закликати поліцая? — ніде не було видно жадного, а піде по сторожа безпеки — пєотники втечуть. І не знаючи, що має робити, схвильований виняв цигаретку і засвітив сірник. Вогонь освітив посеред темряви — як на образах Рембрандта — ясно лице професора і — в цій хвилині сталося щось несподіване й непередбачене. З дерева нагло хтось зіскочив, відбіг кілька кроків і з темряви перестрашеним голосом засичав до того, що був ще на мурі:

— Професор Гіпохондер!

Чому саме він крикнув: — Професор Гіпохондер! — Бог святий знає. Чи це було безпосереднім виявом страху, чи вже раніше хтось з учнів так у клясі назвав був професора Добрянського, не знаємо — досить, що на цей крик той, що сидів на мурі, теж скоро зіскочив і схилений пропав у темряві.

— Це твої учні... І якто вони тебе називають! Гіпохондер! Гіпохондрику мій золотенький! — вже сміялася Оля. — Видно, що вони на

ного іншого засідалися, а побачили тебе і втікли.

— Ясно, що так! — відповів професор, скриваючи в душі, що той оклик учнів був йому дуже немилий. При нареченій так його назвали! Але почекай, брате! Він вже знав, хто це зіскочив з дерева і хто це крикнув. По голосі спізнав. Це був Іван Петрів, гімназист, лінюх, ідіот, що не вчився, до школи неправильно ходив із шостої кляси перед вакаціями виступив, бо стояв зле з кількох предметів, а тепер, з початком шкільного року мав здавати іспит до сьомої кляси. Завтра мав здавати! Професор спалахнув:

— Подумай тільки, Олю. Замість учитися, повторяти, він нині день перед іспитом лазить по деревах! Як гориль, людей напастує. Чекай, я дам тобі завтра при іспиті.

II.

Професор Добрянський був справедливим і сумлінним чоловіком, мав звичай точно й основно передумувати кожну проблему, що йому попалася, передумував її у всіх трьох вимірах. Так і тепер справа учня, що кричав з дерева, не давала йому спокою вже цілий вечір. Вже розійшовся з нареченою, а ще думав про пригоду в міському саді і вже клався спати і ще думав про завтрішній іспит того, що нині виліз був на дерево й викрикував. І на другий день їдучи до гімназії, знов роздумував.

Щоб якслід оцінити поступок якогось учня, ставив собі звичайно професор Добрянський питання: — А що я був би зробив в тому самому віці, в цій самій клясі? Що я тоді любив, чим я тоді займався, чи був тоді здатний до такого вчинку? — І вераз великі провини учнів ставали в його очах малі, коли згадав свої мо-

пав. Суддя Макопанський звернувся до військової влади за виясненнями в цій справі. Політичні кола у Варшаві вважають цей виєсок політичною демонстрацією ендеків.

— **На 12 подруж один розвід.** Зі статистичних даних виходить, що число подруж у Франції постійно зменшується, число розводів збільшується. І так у 1930. р. заключено 169.000 подруж і переведено 9.700 розводів, а в 1937. р. число подруж зменшилося до 132.000 зате збільшилося число розводів до 11.600. Єсть так у Франції припадає один розвід на 12 подруж.

— **Розбудова столиці Литви.** Управа міста Ковна доручила власникам партерових домів при головній вулиці — Алеї Свободи розібрати їх до кінця цього року. А що таких домів є лише 15 управа міста рішила їх викупити разом з площами. Власники цих домів зможуть вибудувати нові кількаповерхові каменицї користаючи з довгоречинцевих кредитів, що їх дає місто у звязку з розбудовою столиці.

— **Не можна сіяти кукурудзи.** Загребський щоденник „Обзор" повідомляє, що населення, замешкале у прикордонній мадярсько-югославянській смузі дістало приказ залишити триметрову незабудовану смугу, щоб можна було краще виконувати прикордонну контролю. Одночасно влада заборонила населенню садити кукурудзу і всі ростини, що виростають понад 1 метер, у прикордонній смузі ширини 100 м.

— **Корабель зперед 150 років.** Управа домен і державних маєтків у Франції розписала конкурс, щоб видобути з дна Сени корабель „Телємак", що затонув перед 150 роками, в січні 1790 р. недалко місцевости Кій-Беф. Про затоплений корабель кружляють легенди, що він віз з Парижа до Англії клейноди короля Людовика XVI і королеві Марії Антуанети та богатьох осіб їх королівського почоту, які втікали з Парижа. Якщо вартість знайдених дорогоцінностей не перевищує 300.000 франків — припаде тому, хто корабель видобуде. Якщо вартість буде вища — надвишку поділять на рівні части і частину дістане теж держава.

— **Щаслива мама.** Олівія Діон мати відомих пятенят, привела тепер на світ сина. Це вже 13-та з черги дитина, що безпосередньо по приході на світ важила 7 і пів фунтів. Олівія Діон має тепер щойно 29 років. Поза пятенятами, які виховуються окремо, матиме в дома семеро дітей (одно померло!)

— **Сніги і спеки.** В Баварії впали минулої ночі такі великі снігн, що під їх тягарем ломляться галузя дерев. У горах верстви снігу грубші ніж були в зими. В Гамбурзі та околиці приморозки. В полудневій Франції приморозки спричинили великі шкоди у винницях та плянтаціях оливних дерев. Шкоди сягають понад 300 міліонів франків. — У полудневій Вірменії велика спека. В Новосибірську температура дійшла до 7 ступнів в тіні. Такої температури не памятають там від 38 років.

— **Здичів у лісі.** Недалеко місцевости Лявалъ французька жандармерія затримала в довколичних лісах 60-літнього старця в лахміттях, який сувався на руках і ногах. Коліна старця були покриті ороговатілою шкірою. Він забув уже говорити і не знав звідкіля походить та де мешкає його родина. Не забув лише ще свого імени. Влада веде слідство, щоб віднайти родину нещасливого старця.

— **Яке мясо найліпше смакує?** Міжнародне бюро праці оголосило статистику про консумцію мяса у трьох европейських і трьох заморських краях. Зі статистичних даних виходить, що найбільше воловини і телятини їдять у Франції, вепровини в Німеччині, баранини в Австралії. На волове мясо і телятину припадає у Франції 64.3% загальної консумції мяса, 49.1% в Австралії, 45.1% в Бельгії, 44.9% у В. Британії, 40.9% в Канаді, 40.6% у Злучених Державах, 33.4% у Німеччині. Консумція вепровини в Німеччині сягала 65.2%, у Франції 21.1%, в Австралії 8.7%, в Бельгії 53.8%, в Англії 32.9%, в Канаді 54.8%, у Злучених Державах 54.1%. Консумція баранини в Австралії сягала 42.4%, у Франції 8.6%, в Бельгії 1.1%, в Англії 22.6%, в Канаді 4.3,% у Злучених Державах 5.3% і в Німеччині 1.4%.

— **Теж засіб?** Інжинір Юрій К. сидів з одним із своїх приятелів у відомій кавярні. Живо розмовляли. Нараз оба помітили, що пані, які сиділи поблизу, оглядно зиркали на інжиніра. „Юрку, що це в тебе такі успіхи? — спитав інжиніра товариш — всі пані зиркають на тебе: досі цього у тебе не було! Скажу щиро — відповів з усміхом інжиніp — від кількох днів я це помітив і справді не знаю, чому це маю завдячувати. Цікаве. Але чим ти так пахнеш? А! Вже знаю — живо відповів інжиніp — тому кілька днів я купив знаменитту воду Лявендову Шаха і від цього часу прийшли мої успіхи у пань. Раджу тобі зробити те саме, бо, як бачиш, вода Лявендова Шаха крім прекрасного запаху, недорога і є знаменитим засобом на успіхи у гарних жінок.

— **Обережна Пані дому** відоми не буде журитись, яку зуву вварити на обід, коли памятатиме про практичні зуби в пістках зі знаком КНОРР, з яких в хвилину часу можна приладити смачну і поживну зупу. Можна тим самим комбінувати і дуже добру зупу нового смаку з двох різних пісток, напр. з мандрункової пістки і грибової. Випробувавши подібний добір двох різних зуп, пані дому застосує ту, яка відповідатиме її комбінації. Тому, що до виробу зуп КНОРР вживають виключно високовартісних природних сировин, смак цих зуп вдоволить навіть найвибагливішого смакуна. Просимо випробувати теж грибовий сос КНОРР у пістках.

— **Жіночі недуги.** Автори клясичних підручників про жіночі недуги підкреслюють корисне діяння природної гірської води **Францішка Йосифа**, теж у часі своєї практики.

815 удільників з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 46.103 зол. дозволило **Пром.банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мілл. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєнни скільности уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої конюнктури країни.**

Тому не отлягаймось!

Чужий українець стас негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ ФІЛІЙ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" У КРАЮ.

Вже в 1937. р. звернули ми увагу широких колам нашого селянства і в щоденній і в нашій пресі на стан та порядкування спільних грунтів по наших селах. Коли запасу землі, призначеної до парцеляції, є на наших землях 195.000 га, з того у Східній Галичині 161.000 га і за цю землю так побиваємось, то куди більшу увагу треба звернути на спільні т. зв. громадські грунти, яких нараховуємо 585.000 га, з того у самій Східній Галичині 373.000 га, з чого на ліси припадає понад 100.000 га.

Справа спільних грунтів тим актуальніша, що це переважно еквіваленти за зречення засервітутових прав на пашення худоби, дерево на будову й опал. Тимсамим чисто приватна власність наших селян, які дістали повищі грунти в заміну за сервітути, є тільки у спільному громадському ужиткуванні.

І досі нам дивно, чому тими грунтами замалими виняткамн завідує і забирає всі доходи громада, а тепер волость, ба, що більше господарям забороняють розпоряджати тими грунтами. Чому ніхто не подбав про ревізію табулярних вписів, у яких переважно на власників тих засервітутових грунтів вписано громади, а не господарів?

Справа урегулювання спільних грунтів є тепер у соймі. У звязку з цим іде загроза взагалі вивласнення цих спільних грунтів на рід громад (волостей). На підставі арт. 31, т. 2 проєкту закону про спільні грунти тратять господарі право до спільних грунтів і право до чинитьби зі спільних грунтів, якщо б літ перед введенням у життя цього закону не користали з них чинитьб і не доходили своїх прав до тих чинитьб судовою дорогою.

Цей закон по всякій правдоподібности ухвалить сойм на надзвичайній сесії у травні або червні ц. р.

Обовязком „С. Г.", як хліборобської організації, є станути в обороні прав селян. Отже треба поробити всі можливі заходи, щоб запобігти вивласненню селян з їх спільних грунтів.

Пів міліона гектарів землі не сміють утратити наші селяни!

Для оборони маємо всього 1—2 місяці часу.

Тому просимо негайно:

1) провірити особисто (а не обіжником) на своєму терені стан спільних т. зв. громадських грунтів, їх походження, рід ужитків (ліс, пасовисько, поле, лука і т. п.), площа, хто заряджує (громадська рада, чи комітет), спосіб ужиткування, рід і спосіб оплат за ужиткування й інші важні для справи завваги;

2) провірити в табулі титул власности спільних грунтів і акти, як підставу до вписання титулу власности;

3) які заходи робили чи роблять або задумують робити господарі;

4) хто з правних дорадників Філії (адвокатів) займається чи може занятися цими справами;

5) повчити селян про негайну ревізію стану права власности й ужиткування спільних грунтів.

Для скорого виконання просимо розділити терен діяльности Філії на менші райони і розділити їх між членів Ради Філії, або запросити громадян, що співпрацюють з Філією, для спопуляризування порушеної справи спільних грунтів та зібрання потрібних матеріялів.

лоді літа, чим тоді жив, що тоді було його ідеалом, за чим тоді тужив. Ось так передумував і нині.

Це знають всі, що учні в шостій, сьомій класі зачинають бути дуже ніжні до дівчат, а передовсім до своїх сьогочок, з якими ще донедавна бились, яким підставляли ноги, яких тягали за коси, водою обливали. Одного дня якось так нагло поважніють, задумуються, насупльоються, потім можна видіти, як відпроваджують дівчат домів, ходять з ними по місті, танцюють на вечірках. Закохуються. Напевне Петрів, чи якийсь його товариш закохався на життя і смерть, а тут на тобі! — хтось старший відбив йому дівчину, ходить з нею вечорами до міського саду, а щоб помститися, вилазить Петрів на дерево й викрикує! Мене взяли в темній ночі за того противника й клятого ворога, а мою Олю за ту невірницю й викрикували, коли ж мене поїмали, втікали...

Професор не обмежився до тих здогадів, а у своїх думках ішов послідовно далі. Сам собі ставив питання: — Колиб так мене, коли я був у шостій класі, мій приятель був попрохав, щоб я ліз на дерево й викрикував за його невірною дівчиною... Колиб так мене були попрохали... хто зна, чи я, будучи учнем шостої або сьомої класи, не був би виліз на дерево й не був би так самісько з нього кричав, як ті кричали вчора. Боже, і яких то дурниць не робить чоловік, коли йому шіснадять літ!

— Ні, ні, ні! — обрушився професор по хвилинці. — Колиб я мав на другий день здавати іспит до сьомої класи — за ніяку ціну я не був би лазив по деревах в міському саді й не був би кричав, хоча б це й мене самого бувало покинула! Я повторяв, я учився, я допитував, а на дерево таки перед іспитом — я не був би полiз. По іспиті — що іншого, але перед іспитом ніколи! Ніколи! — повторив собі раз в раз в думках професор Добрянський. — Перед іспитом я був би свідомий того, що то іспит, які мої обовязки.

— Гм... Але коли я закохався в гімназії, я був здатний до всяких дурниць. Правда, я не лазив по деревах і не викрикував за людьми, але писав погані вірші, ще й до редакції їх посилав, гнівався, що не містили... бігав як дурноватий попри її хату, науку занедбував, не міг думок звести докупи, водно зідхав... Хто зна, може й на дерево був би я тоді й виліз, колиб був знав, що вибрана мого серця сяде з іншим на лавочці під деревом. Хто зна, хто зна. Коли б на дерево був виліз, то вже й напевно був би і викрикував...

...Але таки — не день перед іспитом! Тут його провина! — міркував професор, вдоволений, що дійшов до суті речі. — Що Іван Петрів виліз на дерево — прощаю, але що це зробив день перед іспитом — ніколи не прощу, бо цей вчинок свідчить, що Іван Петрів легкодух, неповажний, нестаточний хлопець. А вкінці то прозивання... І ми прозивали всіляко своїх професорів, того прозивали Старим, іншого Бомбою, бо був низенький, грубенький та пив багацько пива, професора математики назвали Льогаритмом, але всі ці назви були дотепні, мали якусь реальну основу в характері прозваного, але чому мене назвали ті дурники саме Гіпохондром? — це знає один тільки Бог. І яка образлива назва! Що в мене з гіпохондра? А ще перед нареченою! На ціле життя лишуся перед жінкою — Гіпохондром. Ну, ну, побачимо тепер, що він при іспиті буде вміти. Ну, ну, побачимо! — думав професор Добрянський, входячи до гімназії.

(Докінчення буде).

Докладне звідомлення з даними на кожну повищу точку, за кожне село зокрема, просимо негайно по виконанні надсилати до Централі „С. Г." найпізніше до 31. травня 1938. р.

В надії, що Філії „С. Г." доцінюють вагу порушених справ та з повною посвятою стануть в обороні цих прав селян і надсилатимуть звідомлення, остаємо

з господарським привітом

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові.

ТАБОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ.

Комунікат ч. І.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок при Українськім Краєвім Т-ві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові подає до відома, що літом 1938 р. організує ось-такі табори:

1. Для дітей від 7—9 літ: в Старяві к. Хирова, на Гуцульщині.

2. Для дітей від 9—13 літ: на Остодорі к. Підлютого.

3. Для молоді від 14—18 літ: на Соколі к. Підлютого, на Гуцульщині, над Дністром.

4. Для молоді від 16—18 літ: на Гуцульщині під шатрами.

5. Для молоді від 18 літ: мандрівний табор на Лемківщині.

Адреса: Комісія Виховних Осель і Мандрівок, Львів, вул. Потоцького 11 а. II. брама. Урядові години: четвер від 17—18.

Докладніші дані подамо небавком до відома.

† Посмертні згадки.

Пелягія Сушко, вдова по бл. п. Григорію, народнім учителю в Добрусині, мати Зиновія і д-ра Олександра, упокоїлась 21. березня 1938., проживши 90 літ. В. Ій П!

Зиновій Сушко, емер. урядовець Дністра, помер у Львові 24. ц. м. 1938, осиротивши дружину і троє дітей. Поминальне богослуження 1. травня у Волоській церкві год. 7. рано.

—o—

Дописи.

КОМАРНО.

Свято-концерт у 77-мі роковини смерти Т. Шевченка відбулось заходом філії „Просвіти" в Комарні 3-го квітня ц. р. у виповненій по береги салі Українбанку. Добірні і гарно виконані точки програми свята: коротка і змістовна промова голови філії, вдп. О. У. риска, мужеський і мішані хори в народніх одягах під управою урядовця філії М. Полянського, дві деклямації (особливо гарно і з чуттям виголошену деклямацію гром. Н. Калимонівної) і баритонове сольо принесли зібраній публиці гучними оплесками. Не вважаючи на недогідну комунікацію прибуло на свято чимало інтелігенції і селянства з околиці, зате вражала відсутність деяких місцевих інтелігентних одиниць.

Загальні Збори філії „Провіти". По філії якщо зборів, що відбулися в останніх кільох тижнях у Комарні: 8 читалень „Просвіта", Районової Молочарні, кооператив: „Народня Спілка" і „Семопомич" і „Сокола" відбулися 17-го квітня ц. р. Загальні Збори філії „Просвіти" у присутности 55 учасників; в цьому числі були відпоручники 16 читалень і 25 фіз. осіб. Вражали відсутність заміцевої інтелігенції та відпоручників читалень: Лівчиці, Татаринів, Колодрубів, Новосілки Он., Монастерця і ін., тимбільше, що прибули делегати читалень більше віддалених від Комарна, напр. Горожанна Мала — 25 км. Зі звідомлень Виділу і урядовця філії М. Полянського довідались ми, що в районі філії є 24 читальні, з яких 21 розвивають ся добре, а 3 слабо, 15 читалень і філія мають свої доми і площі, інші читальні примішені в домах: кооперативних, громадських і приватних. Читальні мають 2426 членів (філія 185 членів) 7449 книжок у своїх бібліотеках, 16 театральних гуртків, які влаштували 65 вистав та 10 співочих гуртків, що дали 16 концертів. У звітовому році відбулося 40 поїздок до читалень, а крім цього ціла низка поїздок у звязку з ювілеєм філії в 1937 р. і тільки рефератів, 4 анкети читалень у самому Комарні і низка районових анкет в околиці. Філія влаштувала: однодневний курс (16. V. 1937 р.) у звязку з ювілеєм в 1937 р., бібліотекарський (4 дні) і вишгентський (5 тижнів). По скінченій дискусії над відомленнім з діяльности збори вибрали Виділ: головою — м.р/ О. Утриско (12-ий рік проводить філією) і членів Виділу: о. С. Шеремета, м-р І. Терликовець, М. Здерко, М. Черник, М. Юзвічівна і Р. Калимон. Немале вражіння на присутних делегатів читалень на зборах робили деякі молоді інтелігентні одиниці, що ніяк не хотіли ввійти до нового Виділу, виправдуючись, що вони перетяжені працею.

СКАЛА н/З.

Вистава Марійської Дружини. В неділю 13-го п. м. відіграв аматорський кружок Марійської Дружини у Скалі н. З. драматичну картину в минулого на 4 дії І. а. „Цісарська медаля". Молоді аматори виказали багато хисту, добру гру та зрозуміння ролі. Вони сумінли передати і психічні стани та вчулися в настрої зівих осіб. О. Бобко в ролі Юрія Заленюка був зазеленитий. Дуже добрий у ролі гуцула був О. Чорнота. Не менше хисту виявили: в ролі Параски Михайлини Гурчанюк і в ролі доньки Марійки — Степанія Ткачук. Але найкращим був місцевий дяк Теодор Бартків у ролі 2-го гуцула. Він і режисерував пєсу. Загал цілість робила найкраще вражіння. Успіх вистави треба завдячувати праці місцевого пароха, о. І. Деревлянка, провідника місцевої Марійської Дружини, його дружини пані О. Деревлянкової, та дяка Т. Бартків, що багато труду вклали у солідну підготову вистави. При цьому треба згадати і про відносини, які панують у Скалаті — ось хочби про те, що деякі люди як тільки Марійська Дружина улаштує якусь імпрезу, не тільки самі не приходять, але ще стримують інших, мовляв, дохід з імпрези піде на церковні цілі. А шкода, що деякі з них не були на виставі бо були б переконалися, скільки у цього дорослу знання й хисту і яке це золоте та здорове зерно — ця молодь кружка Марійської Дружини. Крім того усвідомили б собі, яких дівіз вам треба. Дохід з вистави призначили на будову знищених вікон у місцевій церкві.

СОКАЛЬ.

Шевченківський концерт, який мішаного року влаштував читальня „Просвіти" в Сокалі-місті, пройшов цього року 3. IV. в салі „Народньої Торгівлі" з великим успіхом. Концерт почав мішаний хор під проводом м-ра К. Лиська, що відспівав „Заповіт". Зачерги Любомир Крохмалюк у коротких словах представив важливіші моменти творчости великого поета й навязуючи до нинішніх часів, кинув жмут порівнань минулого з сучасним, вказуючи, головно в його негативних сторінках, багато подібностей. Коли говорити загально про цей концерт, можна назвати його концертом солістів. Хорові і словні продукції зайняли розмірно мало місця. Деклямації Ліди Книшівної і В. Стефанишина могли вповні задовольнити, хоч під проводом Дзая Кошаловського, дбайливо підготовлені не залишали багато застережень. Ціла сала щадала нетерпеливо на сольоспів А. Романовської, що недавно з блискучим успіхом виступала в Золочеві. І поміж на сцені зустріла публіка голосними оплесками. Прекрасний романс Рахманінова „Полюбила я печаль свою" знайшов в А. Романовській гарну інтерпретаторку. „Тумани, тумани долиною", в її виконанні дав слухачам стільки насолоди, що оплески довго, довго не втихали. Від останнього виступу А.Романовської на концертній сцені небагато часу промінуло, але багато досягнулась вона у своїй мистецькій праці. Видно це і в поведінки на сцені, майже беззакидної дикції, і мілого, певного орудування голосовим матеріялом. Семічловий квартет у складі: Д. Іванишкий, Д. Кошаловський, В. Кохалевич і М. Джугало задебютував вповні удатно. Сольовий виступ Д. Іванишкого муєже задовольнити найбільш вимерного музика. Так само несподівано приємно задебютував на сольоспівній сцені Семен Романів. Його голос, приємний і мягкий, не має, правда, великої розпружности, ні натуги, але солюст своєю чималою музичною культурою надолужує деякі недостачі голосового органу. Фортепіяновий дострій, як завжди, у досвідчених руках проф. Г. Лиськової і Романа Книша.

Загальні Збори філії „Сільського Господаря" відбулися, не вважаючи на непогоду при участи 53 делегатів із сіл. Звіти виказали, що філія обіймає 72 кружки із 3.600 членами, а того 64 кружки, влаштовані у звітовому році, проявляли живу діяльність. Збори уважно вислухали звітів і удільли раді абсолюторію. По короткій дискусії вибрали ще раз цей самий провід із пан. Блащуком, як головою.

Спорт.

ЗОРЯ — СВЯТОГОР.

У вівторок 3. травня п. р. відбудуться на гриші Цитаделі мистецькі змагання обох дружин. На цих змаганнях вирішиться імпірно, хто здобуде мистецтво групи. Початок год. 11.30 передполудням.

СТЕП — СТШЕЛЕЦ (ПЕРЕМИШЛЯНИ).

Львівський Степ виїджає у вівторок 3. травня до Перемишлян, де гратиме свої найважніші і найважчі змагання за мистецтво Ц-класи. І в цьому метчу вирішиться справа мистецтва групи.

ЧИ КОРОНА (САМБІР) СТРАТИТЬ 3 ПУНКТИ?

Як відомо в самбірській Короні грає б. гравець Дністра М. Глухий, який відбуває тепер військову службу в Самборі. В осінній руниді грав Глухий у Дністрі метч за мистецтво А-класи, отже не міг безпосередно по звільненню грати мистецький метч в іншій дружині, не вважаючи навіть на те, що тепер Корона виставляла Глухого до мистецьких метчів Окружної Ліги і здобула 3 пункти (з Україною 2 і Погонею І Б 1). Тепер ціла справа з Глухим вийшла наверх, тому що клюби заінтересовані дивною інтерпретацією пункта ПЗПН-у Короною.

Як довідуємося ВГіД веде в цій справі слідство і вислало пана Глухого представника до Самбора, який проведе би на місці цілу справу. Вирішення цієї справи можна сподіватися щойно на черговому засіданні ВГіД (в середу 4. 5. ц. р.). Короні грозить утрата 3 пунктів, що рівнялося одночасно майже певній дегрядації до А-класи, Україні здобувало таким чином 2 пункти і будило поруч Чорних і Польонії найгрізнішим кандидатом на мистця.

Також і метч Україна — Рясовія виграний 2:1 буде мабуть зверифікований як з.-о. 3:0, тому що в Рясовії грав Клюз б. гонгун львівської Погоні.

ДИСКВАЛІФІКАЦІЯ ГРАЧІВ УКРАТНИ.

На останньому засіданні ВГіД наложено на гравців України Воробця і Кравського кару одноти жневої дискваліфікації. Кара починається від понеділка 2. травня, так що проти Лехії можуть ще обі грачі грати. Зато проти Огніска вони не виступлять.

Карльсбадську воду Мільбрун поручають лікарі до домашнього вживання при заболіванні жовчевого міхура.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

RUCH KOMUNISTYCZNY W CHINACH. Zarys ko. munizmu w Chinach na Dalekim Wschodzie. Problemy Dalekiego Wschodu, 4. Warszawa, 1938. 1088. 16°, стор. 40.

LES „ELECTIONS" EN U. R. S. S. Bibliothèque du Comité d' Amitié des Peuples du Caucase, du Turkestan et de l' Ukraine. Paris, 1938.

ЖУРНАЛИ.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE. Dwumiesięcznik poświęcony badaniu spraw narodowościowych. Rok XI. Nr. 6 1937. Warszawa.

STATYSTYKA W PRZEDSIĘBIORSTWIE. Biuletyn Sekcji Statystyki w przedsiębiorstwie Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Rok I. Nr. 1. Luty — marzec 1938. Warszawa.

PRZEGLĄD POLSKO-WĘGIERSKI. Organ Towarzystwa Polsko-Węgierskiego im. Stefana Batorego. Rok III Nr. 1 (16). Marzec, 1938. Warszawa.

RUCH SŁOWIAŃSKI. Miesięcznik, poświęcony życiu i kulturze słowian. Rok III. Nr. 3. 1938. Lwów.

MORZE. Organ Ligi Morskiej i Kolonialnej. Rok XV. Nr. 4. Kwiecień, 1938. Warszawa.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Czasopismo, poświęcone zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Rok XII. Nr. 3. Marzec, 1938. Lwów.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. LIX. Luty, 1938. Warszawa.

OKO W OKO. Miesięcznik. Nr. 9. Kwiecień, 1938. Lwów.

PION. Tygodnik literacko-społeczny. Rok VI. Nr. 10, 11, 12, 13, 14. 1938. Warszawa.

UKRAINIAN YOUTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Youth League. Vol. V. Nr. 3. March, 1938. Jersey City, N. Y. U. S. A.

L' APICOLTORE MODERNO. Rivista mensile illustrata. Nuno XXIX. N. 3. Marzo, 1938. Torino.

Театри.

Великий Театр:

Субота 30. 4. год. 7.30 веч. „Усе вірний" (премієра).
Неділя 1. V. год. 3.30 попол. „Роз-Марі". Год. 7.30 веч. „Усе вірний".
Понеділок 2. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:

Субота 30. 4. вистави нема.
Неділя 1. 5. год. 3.30 виступ Л. Вирвіча; год. 8 веч. виступ Л. Вирвіча.
Понеділок 2. 5. год. 8. веч. Виступ Л. Вирвіча.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ТИСЬМЕНИЦЯ:
30. 4. Орлеяк.
1. 5. Невольник.
2. 5. Лісова пісня.

КІНА.

АПОЛЬО: „Капітан Молодар" (Гарі Бор).
АТЛЯНТИК: „Фордансерки".
БАЛТИК: „Бургтеатер".
ВАНДА: „Непереможний Бій", „Король Бродвею".
ГРАЖИНА: „Вулан ин. Йосифа".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Роднянівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інспіратка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Атракція Броадвею".
МЕТРО: „Пан із мільйонами", „Грішник мимоволі".
МІРАЖ: „Осінній аларм".
МУЗА: „Для жінки" та комедія Рея. пом і Фліном.
ПАЛЯС: „Пепе ле Моко".

ПАКС: „Графиня Ріальпо".
РАЛ: „Знахар".
РІАЛЬТО: „Гуцарські маневри".
РОКСІ: „Премієра".
СВІТ: „Детектив"; „Коли ти залюб. дена".
СТИЛЕВЕ: „Я шукала" та ревія.
ТОН: „Останній акт засудження", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Без свідків" і ревія.
ХИМЕРА: „Жінки над прірвою".

ФОТОПЛЯСТІКОН
(пл. Марійська 5).
„Туркестан — Бухара".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж „Африка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 30. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для дітей: Співаймо пісеньки, 11.40 Делібес: „Сильвія" балет. музика, 12.03 Полудн. авд., 13.15 Концерт бажань, 15.45 Театр Уяви для дітей, Ст. Василевського, 16.15 Фар. капела, співи, 17.00 Коли демони злякались по світу, 17.15 Мадярська нар. пісні у вик. Белі Чока в супр. рорт., 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 Фрагм. з оперетки, співи, форт., 19.00 Трохи пісні, трохи слова, у вик. дітей; У травневім сонці, 20.00 Раз це мало, муз. звогади в квітні; у перерві коло год. 20.45 Вечір. дзвінок, 22.00 Хори з Катовиць, Кракова та Лодзі, 22.35 Танкова музика з пл., 22.50 Останні вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Неділя, 1. травня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Аматорська сюїтка; 8.40 Рослині „Сорока-злодійка" увертура з пл.; 8.50 Як починати комашню; 9.00 Легка музика з пл.; 9.20 Трансм. з відпусту в Гензві; 11.30 XVII Мінар. Познанські Торги; 12.03 Симф. ранок; 13.00 Муз. огляд; 13.10 „Камінь у полі" новеля А. Фіедлєр; 13.30 Сальонова й мандолінова орк. сюїт; 14.45 Огляд ринків рільних продукцій, Музика з пл., „Для шматка хліба — освіти треба"; 15.45 Для дітей: Гутірка про Косюшка; Молоді таланти: 16-літня піяністка В. Яремівна; 16.05 Сербин. реціталь Р. Одновосова в супр. форт.; 16.45 Амер — поштура тінь Сезари; 17.00 Підвечірок при мікрофоні: орк., співи, хор; у перерві в год. 18.00—18.30 Розр. концерт у вик. Віллі Бекера, трансм. з Льондону, 19.00 Театр Уяви „Вузол"; 19.40 Вонцьві вечорниці, 20.00 Весна у прободженках, орк. концерт; 20.35 Програма на завтра; 20.55 21.00 Спорт; 21.15 „Та пой" весела авд., 22.00 Найгарнішні пісні Монюшка, співи, форт.; 22.30 Бекерові; Квінтет, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 2. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Симфч. квартет, 20.00 „Ворог музики" оп. Жюне; БУДАПЕШТ 22.20 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 15.30 Сопр., форт.; ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Португальські мельодії; БОШНІЦІ 12.10 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Свята з нагоди століття уродин письменника А. Сільвая; Із підкарпатських повістей; Фахові школи; МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 21.00 22.00 Концерт; ПРАГА 18.20 Концерт мандоліністів, 19.20 Оперетокві мельодії, 20.05 21.00 „Вишгохи" оп. Дворжака; РАДІО ПАРІ 20.15 Сольо на альтівці, 20.30 21.00 22.00 „Па ор ля бум" оп. Ібена; РІМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Міранда" оп. П. Кановіста.

Понеділок, 2. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: „У хліборобській школі"; 11.40 У складі будівельних матеріялів; 12.00 Полудневі авдиція; 13.45 Бальетова музика з пл.; 14.35 Освітня праця — основа оборони держави; 14.45 Легка музика з пл.; 14.55 Вірша; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Весела авдиція, елемент. муз. авд.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Тенніс і Тенісівський Шпіцьов; 17.15 Співи, реціталь Зеровської; 17.50 18.50 Спорт; 18.00 Колонізація у Сх. Галичині; 18.20 Вільончеля, форт.; 18.35 „Весна в поетичному селі" літер. нарис; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Вонцька авст.; 19.30 Річчість чи темперамент у спорті, трансмісії; 20.00 Розр. концерт сальон. октету; 20.45 Вечір. дзвінок; 21.00 Концерт: Камер. орк., форт., скрипка, флет, віол.; 21.50 Літер. новинки; 22.10—1.00 Танк. репризи: орк., рефрени; у перерві в год. 22.50 Ост. вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 30. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Веселе вок. авдиція, БІЛГОРОД 20.00 Рос. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 17.25 Цит. музика, БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 18.00 „Сумерки богів" оп. Вагнера, ВІДЕНЬ 12.00 Дівч. шкіл. орх. музика, 18.00 Вок. авд., 20.00 21.00 Вес. концерт; КОШІЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 І. Сас „Репортаж з етнографічного музею в Мукачеві", Концерт хору учеників держ. торг. академії в Мукачеві, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, МОР. ОСТРАВА 20.15 „Аїда" оп. Дворжака, ПРАГА 19.20 Орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РІМ 16.30 „Гуральдет" оп. Пучіні, 21.00, 22.00 „Блакитний мазур" оп. Легара.

Неділя, 1. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Весняні пісні, 16.00 Весела трансмісія вистави; БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 20.00 Нар. музика; БЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 „Оберон" оп. Вебера; БУДАПЕШТ 7.30 Нар. пісні в супр. цит. орх., 22.25 Цит. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Музика та рецитації; КОШІЦІ 15.00 Пос. Ю. Резай „1. травень" відч., концерт хору „Кадурест", 18.50 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Симф. концерт, 21.00 22.00 „Таємниця Фанні Айтлер" оп. І. Шграбоз; ПРАГА 17.00 Орх. концерт, 18.30 Квартет ас.дур Дворжака, 21.15 Симфонія ц-моль Дворжака; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт; РІМ 17.15 18.00 Розр. музика, 21.00 Фільг. концерт; СОФІЯ 19.30 Скрипка, 20.00 Сопа; ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.30 18.00 „Симоне Бокканегра" оп. Верді.

Смачна

ЗУПА КРАКІВСЬКА

і 20 інших смак'в зуп КНОРР вдоволить найвибагливіше піднебіння.

Зупи КНОРР мають природні продукти, без хемічних додатків.

Позір! Єдині українські шоферські курси ім. Ярослава Білинського

Провадженні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — Інформації і вписи щодня. —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Радіокутик.

ДОМАГАННЯ ІТАЛІЙСЬКИХ СЛУХАЧІВ.

Частина італійських радіослухачів домагається від радія подати до програм постійні авдиції, призначені виключно для умової еліти держави. Хоча такі домагання не відповідають загальній політиці італійського радія, не можна заперечити слушности такого становища. В невеликому загальному числі 800.000 всіх італійських радіоабонентів, розмірно великий відсоток складають слухачі саме з цієї елітарної верстви, яка в Італії бере звичайно більшу участь в радіофонії як в інших державах.

Висунені домагання торкаються передовсім камеральної музики, відповідних авдицій слова та відчитів на високому рівні. Якщо рівні суспільні групи користають зі спеціяльних радіових програм, то було неврозумілє, якби італійське радіо не вміло теж програм на особливо високому рівні.

КОНЦЕРТ БЕТГОВЕНА ДЛЯ ЦІЛОГО СВІТУ.

4. квітня п. р. радіостанція Дойчляндсендер вислала з берлінської Фільгармонії бетовенівський концерт у виконанні фільгармонічної орхестри під проводом Фуртвенглєра. Майже всі радіофонії світа трансмітували цей концерт. Є він частинов ювилейної програми німецької коротковихвильової радіофонії.

САША ГІТРІ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Французька радіорозсильня Пост Парізієн часто передавала авдиції, в яких видатні особи з театральної сцени ділилися зі слухачами спомеиками із власного життя. Останньо перед мікрофоном Пост Парізієн виступала з цьому характері Містінгет. Тепер кожну неділю в год. 20.30 Саша Гітрі оповідатиме про ще незвісні епізоди своєї незвичайної кар'єри. Ці авдиції матимуть загальну назву „Якщо не заводить мене пам'ять". Радіорозсильня рахує, що ці авдиції матимуть великий успіх не тільки у Франції, але також і в інших державах, де імя Саша Гітрі є добре знане.

КОНКУРС РЕГІОНАЛЬНИХ ХОРІВ.

Польське Радіо все більше переконується цінности рівень музичної культури, між іншим піснями дуже вільної ділянки хорального музики. Тому організує зараз конкурс регіональних хорів. Комісія з регіональних радіорозсилень вибрала один або два хори, які стануть до загального конкурсу. Авдиції, яких буде сім на три тижні, виступлять по черзі перед мікрофоном.

ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ МУЗИКИ В ІТАЛІЙСЬКОМУ РАДІО.

Орган Мусолінія „Іль Пополо д' Італія" оголосив відкритий лист під заг. „Італійська музика також в ЕІАР". Автор статті протестує проти передачі в відділі танкової та розважової музики джезу та американської музики взагалі. Італійське радіо мало б завжди давати першенство італійській здравій музиці, коли вже не можна зігнати до того баварині орхестри.

БІРЖА.

Львів 29 квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·57 89·81, Долари американські 5.29·00, 5·26·50—5.24·00. Фальорени гол. 295·89—294·15. Франки фр. 16·62—16·10. Франки швайцарські 122·25—121·45. Фунти англ. 26·53—26·34, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 14·40—13·90 Кордан. 118·75—117·50 Кор. норв. 133·18—132·20. Корони шв. 136·69—135·70. Ліри італ. 23·70—23·50, Марки фінлян. 11·72—11·25, Марки нім. 106·00 — 102·00, Єна Авія 26·20—25·95 Франки нім. срібні 118·00 — 113·00

Акції.

Банк Польський 119·00 Цукор. 35·25, Вугель 29·00, 30·25, Лінолеон 70·75. Мокеїв 13·75, Остропець 36·50, Стараховичі 38·90, 38·50, Габербуш 47·00.

Папери

4 і пів. пром. конто. 65·00, 63·75, 3 і пів. ен. 83·75 серія 82·25 3 пов. інв. 3 ен. 87·50 серія 92·00, 5. конверс. 70·00 преміов. 42·00, 4 консол. 63·50

Тенденція слабша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 29. квітня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочкон. вид. з опак. 3·00 зол.
молоко - 18—19 сот.
(вища копа) 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко здержана, на яйця зайшкова.

ОПОВІСТКИ.

XI. Заичайні Загальні Збори Товариства Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові відбудуться у вівторок 17-го травня 1938 р. год. 16.30 (4.30 попол.) в домівці УКТОДІ при вул. Потоцького 48 з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу останніх Заг. Зборів. 2) Звіт з діяльности за 1937 р. 3) Звіт Ревізійної Комісії. 4) Дискусія й уділення абсолюторії Управі Т-ва. 5) Вибір членів Управи й Ревізійної Комісії. 6) Внески й запити. Якщо в означеному часі не буде зазначеної статутом скількости членів Загальні Збори відбудуться того самого дня, в тій самій домівці та з поданим вище порядком нарад в год. 17-ій з зажністю рішень, без огляду на число учасників (§ 12 т. 2 статуту). **Управа Т-ва.** 949 1-1

Жертви надсилані до Адміністрації „Діла": Д-р Гр. Чвартацький, Любінь Великий, для комітету допомоги хорим 2 зол., для українських безробітних 2 зол., для вонїт. вязнів 2 зол.

КУПНО - ПРОДАЖ

ГОДИННИКИ: Омега, Тіссо, Цима найдешевше у фірмі Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. Направи з провінції почтою. 919 2-5

МЕШКАННЯ

УРЯДНИЧКА шукає комфортового помешкання з утриманням (або без) при інтелігентній спокійній родині. Зголошення до Адмін. „Діла" для „Уряднички". 945 1-3

НАУКА

ВПИСИ на тримісячний КУРС КРОЮ І ШИТТЯ. Наука індивідуальна нозітрною системою. Успіх науки певний — догідні умовини. „АННА" — ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. 859 3-3

НОВІТНЬО вдосконена система крою, шиття і моделювання нічної і дитячої гардероби, білля „ПАТРОН ЕКСПРЕС". Дає добрі і скорі висліди. Львів, Сикстуська 21/II. 322 1-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

РАТАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО шукає агентів. Провізія авторизу марку. Перешестно емеритн. Брук, Львів, св. Анни 5. 951 1-7

РІЖНІ

ХЛОПЯЧІ СОРОЧКИ попелінові, оксфордові вже за 2.25, дівочі гафтовані 1.10 „СЬВЯТ ДЗЬЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 3-4

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 99.—, з залізних, мінінами тощо — РЕНТЦНЕР, Легіонів 37. 782 3-4

НА ШЛЮБИ та забави — убрання візитові, смокінгові, фракові випозичаю. Коллентая 10, тел. 215-37. Ціни низькі. 814 4-8

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самому джерелі, в українській виробні „Соліас", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 6-10

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 20-5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельові матеріяли. Телефон 270-25. 935 2-3

ГОДИННИКИ: Льонжін, Шафгавзен, Докса, Тіссо, Цима, Омега, поручає по найнижчих цінах Бандер, Львів, Шайнохи один. Там пренайдешевша направа годинників і біжутерії. 819 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

Коли терпиш — Пий Святоіванський Сік Зілля („дібробий") успішний при болях і кольках печінки, катарах, болях шлунка і кишок, нирковому камінню і мікура, невральгічних болях і нервових корчах і болях голови. Продаж в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, телефон 5.42.99 Магістер Едвард Гобец. 10-0

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

ПОРУЧАЄ

товари залізні, будівельні і меблярські, окуття, шруби, цвяхи, ремісниче приладдя, кухонне начиння і т. п. солідна обслуга — низькі ціни

ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА Ч. 52.

За редакцію відповідає Олександер Костюк, Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 92 (14.974). Львів, неділя 1. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Валку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБ'ЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Як повинна одягатися українська жінка, побачите на

ревії української сукні

дня 8. травня в салі Різнородностей. Моделі вишивані, стилізовані, самоткані з робітні кооп. „Труд" і Кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові.

ОБІЙМАЄ СВОЇМ ЗАСЯГОМ ЦІЛИЙ КРАЙ

СКО

ФІЯРОМ ТВОГО ДОБРОБУТУ

НАЙСТАРША УСТАНОВА ОЩАДНОСТЕВА В КРАЮ

НАЙКОРИСНІШЕ ПОМІСТИТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ
в Кооперативнім Банку
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська 20, тел. 260-50,
що провадить крім звичайних ще окремі роди вкладок, які є вище опроцентовані від звичайних вкладок, а саме ВКЛАДКИ РІЗДВЯНІ І ФЕРІЯЛЬНІ, ВКЛАДКИ ПРИДАНОГО І НА САМОУСТІЙНЕННЯ та ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКИ, на які складаючи щомісячно що найменше зол. 5.— можна одержати по році крім відсотків ще й нагороду за ощадність в сумі зол. 25.— до 100.—.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл, а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

Совітська Фльота виплила на Балтійське Море.

Балтійська воєнна фльота СССР дістала приказ виплисти напередодні 1. травня на повне море на вправи.

Цей приказ, незгідний з дотеперішніми традиціями, викликав чимало коментарів

МОСКВА ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО 1. ТРАВНЯ.

З огляду на недалеке 1-травневе свято у цілому СССР переведено чималі арештування; в самій Москві понад 6.000 людей проведе робітниче свято за решіткою.

Тайна радіостація надала нову промову, в якій м. ін. сказано, що 1. травня Сталін відповість за свої звірства.

ЧЕСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В МОСКВІ.

„Союз приятелів Совітів" зорганізував прогульку з Праги до Москви на першотравневі торжества. Беруть у ній участь чеські державні урядовці, учителі, журналісти, письменники і члени профсоюзів.

У прогульці бере участь кількох послів не тільки комуністів та членів чеської партії народніх соціялістів, крім того голова військової парляментарної комісії, Йосиф Давід.

На білоруському двірці у Москві повитали чеську делеґацію святочно, подібно як і французьку.

XIV. ЗІЗД КП(б)У ВІДБУДЕТЬСЯ 10. ЧЕРВНЯ.

Центральний Комітет КП(б)У рішив на пленарному засіданні скликати 10. червня зізд партії. Останній такий зізд відбувся 1934 р., дарма, що зізди партій мають відбуватися щонайменше раз на два роки.

Льондон і Париж намагаються погодити Прагу зі суд. німцями.

АНГЛІЯ ДАЛЬШЕ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД УСЯКИХ ГАРАНТІЙ ДЛЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

У пятницю перед полуднем наради французько-англійських міністрів у Льондоні були присвячені Середущій Европі, зокрема проблемам, перед якими стоїть Чехословаччина.

Далядіе зясував ситуацію з французького боку, опісля Чемберлен зясував становище британського уряду. Підставою дискусії в цій справі був меморіял чеського уряду висланий до Парижа й Льондону, в якому чеський уряд подає мету уступок, які він готов учинити для німецької меншини.

Британські кола вважали чеські пропозиції за не досить виразні в деяких точках, що торкаються самоуправи для німецької меншини; британський уряд зажадав додаткових вияснень і їх празький уряд дав. Прецизуючи пропозиції у справі самоуправи німецької меншини, Прага відкинула: 1) територіяльно-адміністраційну автономію, 2) право пропаґувати між німцями націонал-соціялістичну ідеольоґію, 3) домагання Генляйна у справі ревізії політики Чехословаччини.

Французькі міністри звернули увагу на можливість поширення німецьких впливів на господарське життя Чехословаччини; Далядіе підкреслив у своєму експозе, що Чехословаччині загрожує від Німеччини менше військова напасть, як господарський натиск.

Чемберлен підкреслив, що супроти Чехословаччини В. Британія не може брати на себе ніяких нових зобовязань; він не може додати нічого до своєї деклярації, з 24. березня ц. р. в палаті громад, у якій він зясував становище З. Британії до Чехословаччини.

У довшій дискусії, яка розвинулася на ту тему, виявилося, що **британський уряд рішуче обстоює своє становище і не хоче, щоб його втягнено до якихнебудь дальших зобовязань військового характеру.** Зате обіцяв Чемберлен, що **Вел. Британія використає свої впливи, щоби довести до компромісу між Чехословаччиною й німецькою меншиною.** Британський уряд старатиметься вплинути через Берлін, щоби Гевляйн пішов на уступки й заключив компроміс із празьким урядом. З другого боку рішили французькі й англійські міністри **вплинути на през. Бенеша, щоби Чехословаччина виявила компромісові тенденції та довела до порозуміння спору з німцями.**

АМЕРИКАНЦІ ДОРАДЖУЮТЬ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ФЕДЕРАТИВНИЙ УСТРІЙ.

Авас довідується з Вашинґтону, що телеґрами з Льондону про хід французько-британських розмов зробили добре враження. У політичних колах висловлюють вдоволення з порозуміння між Францією та Англією. Найкращою розвязкою чесько-німецького питання вважають в Америці зміну устрою Чехословаччини.

Федеральний устрій Чехословаччини на думку більшости американської прилюдної опінії найскоріше зліквідує небезпечний конфлікт, що там назріває. Якщо Прага прийме федеральний устрій, тоді скріпиться позиція чехословацького уряду, бо підтримка Англії і Франції при одночасному французько-британському військовому порозумінні може привернути захитану рівновагу в Середущій Европі.

Ставропігійський клян.

З нагоди Загальних Зборів Ставропігійського Інституту у Львові.

Львів, 30. квітня 1938.

Великою болячкою у загально-громадському житті кожної нації і перепоною для нормального розвитку народу та його суспільної активізації, є т. зв. клани, себто герметично замкнені в собі гуртки, котрі назовні славлять себе як провід нації, а на ділі, у щоденній практиці, виступають як володарі і посідачі, „beati possidentes", загально-народніх установ. Вплив і авторитет клану є залежний від двох його потенціялів: **ідейного та особистого.** Перший полягає на стійкости ідеї, яку він заступає, яка мотивує його рацію істнування та яку він має зберігати у повній її чистоті без ніяких відхилів. Особистий авторитет полягає на особистому громадянському, політичному і моральному стажі його членів. Але одночасно члени клану покликуються на свої особисті кваліфікації, заявляючи, що тільки вони і ніхто інший варті тієї почести і що вони мають більше права й більші компетенції від усіх інших громадян. Іншими словами, льогіка діяння тут така, що клян приписує виключно тільки собі здібність і силу якусь велику ідею правильно розуміти, доцільно берегти та успішно здійснювати, та такої здібности і сили відмовляє усім іншим громадянам і на тій підставі усуває їх від співпраці, признаючи таку співпрацю зайвою або навіть шкідливою.

Класичним прикладом установи, що її опанував клян, є львівська Ставропігія. Її нинішні володарі, це аразковий клян за всіми вищевказаними правилами, дарма що з тактичних оглядів, продиктованих вузьким утилітаризмом, він ототожнює себе з партією, а то й має претенсії репрезентувати цілий нарід. І цей клановий характер сучасної Ставропігії став її прокляттям, причиною її упадку та повної відірваности і від народу і від тих цілей, що їх мав Ставропігійський Інститут.

Як кожний клян має нинішня Ставропігія багато прикмет конспіративної організації, а саме серпанок таємничости усіх своїх починів і діяння, з яких **не здає громадянству прилюдного звіту, не допускаючи до контролі над собою громадянського чинника і завідуючи своїми ділами при замкнених дверях.** Дальше: дбайливе і послідовне відмежування себе від

Присилайте передплату.

АНТЛЯНТИК
В НЕДІЛЮ 1. ТРАВНЯ дебютує найпопулярніший артист Америки незрівнянний
БОБ ЛІВІНҐСТОН як феноменальний мистець фехтунку, їздець і тореадор у захопливій фільмі
ЗОРРО

зовнішнього світа і поза крайні межі посунена **строгість селекції нових членів**, при чому критерії оцінки кандидата — це виключно тільки порука інших дійсних **членів клину.** Бо фактом є, що від справ Ставропігії вилімінований не лише цьмий свідомий та зорганізований український національний табор, який має повне право вважати себе власником тієї установи, але елімінована також значна більшість „старорусичів", яких клян признав „неблагонадьожними", отже значна більшість навіть того середовища, з якого вийшов сам ставропігійський клян!

З огляду на це дозволимо собі на цьому місці розглянути, чи цей клян відповідає двом на вступі згаданим засновкам, які єдино виправдали бодай подекуди його рацію істнування: який ідейний та особистий стаж обох людей?

Ідейна база Ставропігійської корпорації це теза, що наш **обряд** це найтривкіше забороло нашого **національного** обличчя, з чого висновок, **що оборона чистоти цього обряду є рівнозначна з обороною самої національности.** Та тут вирнає перший конфлікт. Бо клян, що від десяток літ неподільно опанував Ставропігію, оторожнює наш обряд з **офіціяльним російським православієм,** якому придає своєрідне значіння. Воно, це російське православія, колись російська державна установа і засіб правління білих, ба навіть сьогодні частинний засіб червоних володарів, супроти яких російська православна ерархія у Совітах заявила найбільшу льояльність, має стати засобом оборони чистоти нашого обряду, як забороло нашої національности. Який абсурд! І коли давніше були бодай такі-сякі-такі познаки, що російське православія виконує свою релігійну і національну місію, то сьогодні, при стані православія у Совітах, специфічному „рівнанні вділ", що його проводить православна ерархія у Польщі, та при розкладі російського православія на еміґрації — ця омана мусіла розвіятись і тріснути, як мильна банька. Якеж супроти цього значіння мусіть мати демонстраційна гльорифікація російського православія ставропігійським клином? Чия мета безупинних демонстраційних наступів на гр.-кат. ерархію та остентаційних реверансів у бік представників тої Церкви, яку, бодай формально признається не своєю? Як класичний зразок такого діяння пригадаємо хочби остентаційно торжественне приняття у Львові православного владики Савви в Народньому Домі в часі, коли староруська партія завзято атакувала гр.-кат. ерархію і священство. Чи ті панове не ровуміють, що таке урочисте гостювання у таких умовинах має свою своєрідну вимову **протикатолицької демонстрації,** особливо, коли беруть там участь майже всі найвизначніші львівські члени церковного **греко - католицького** Брацтва з сеніором Ставропігії на чолі?! Чи це відповідає ідейним засновкам тієї установи, тобто обовязкові оборони свого обряду?! Або дальше: чи це лицює, щоби сеніор того Брацтва та один його визначний член кандидували до міської управи з чисто польської, (не якоїсь спільної компромісової) виборчої листи, без ніяких заяв і застережень?! Чи така поведінка не кепкує собі з процесу кристалізації народньої думки, не вносить хаосу і розтічі? Чи такі скоки раз у московський то знову у польський бік та завжди з посмаком політичної авантури потрібні Ставропігії? Чи не можна їх залишити політичним грачам та відмежувати від релігійно-культурної установи?!

Пригляньмося тепер — бодай дуже побіжно й загальниково, особистому стажеві членів Ставропігії. Ми свідомі, що це дражлива справа, не хочемо теж ставати на грунт чисто особистих атак, бо воно і неприємно і недоцільно. Зазначимо тільки, що кожний клян у світі стає як найрішучіше в оборону кожного свого члена, хочби навіть був переконаний, що боронить неслушної справи, а це тому що кожний промах одного члена кляну відбивається дійманочe на престіжі цілого кляну. При клановому характері товариства, не багато рятує його авторитет навіть такий засіб, як виключення негідного члена зі свого середовища. Всеж кожний навіть засклеплений у собі гурт, якщо має дрібку почуття автокритицизму, обективізму та власного інтересу, не відмовляється від осуду свого негідного члена заки ще дійде до голосного скандалу. Інакше сучасні ставропігійський клян. Бували яскраві випадки, коли він не пішов тією єдино вказаною дорогою. Коли вже кілька літ тому стали голосні і загально відомі деякі справи, які кидали тінь на деяких членів корпорації, клян був сліпий і глухий на всі перестороги і цимову дійсности. Щойно тепер, коли минуло вже кілька літ його безнадійної боротьби за втрачені позиції, він рішився виключити одного члена зі свого середовища, полишаючи проте надалі найбільшого, як не формально то морально, винуватця усього лиха. Провокікаючи оборону своїх негідних членів лоза дозволені межі поміркованости, ставропігійський клян скомпромітувався, бо стягнув на себе підозріння, що боронить неслушну справу та підважив таким робом знову рацію свого істнування.

Ми бажалиб гаряче, щоб по „тому боці" зрозуміли правильно наші інтенції. На цьому місці ми не вступаємо у полеміку з москвофілами, вважаючи галицький москвофільський табор — цілком окремою проблемою. Не звертаємося також проти православної Церкви, до якої належить більшість цілої української нації та половина українців у Польщі. В найменшій мірі не хочемо образити релігійних почувань православних українців: вониж самі борються за розмосковлення своєї Церкви і тому повинні зрозуміти наше обурення на тих греко-католиків галичан, які адорують саме російську форму православія, утотожнюючи з тією формою сам зміст Православної Церкви. Виступаємо в обороні стану посідання Гр. Кат. Церкви на цій території, де православія, крім штучно насадженого, зовсім нема. І звертаємось тільки проти того російського православія, що перестає бути релігією, а стає засобом політичної боротьби, спрямованої проти наших найбільше життевих інтересів, проти нашого національного обличчя і проти нашого істнування, як нації взагалі. Але передусім виступаємо проти необмеженої всевлади кляну, який опанував найстаршу українську культурну станицю і звів її на нівець. Твердимо, що цей клян не виправдав ані під ідейним ані особисто моральним оглядом своєї „рації істнування", що його діяльність виявилася шкідливою в загально народньому сенсі. Не забуваючи, що Ставропігія, це загально **народня** установа та що це гр.-кат. **релігійна** установа, до якої має право вся поверх триміліонова маса греко-католиків українців, не можемо ніяк погодитися зі станом, в якому опинилася Ставропігія. Не можемо погодитися з тим, щоб всевладно та безконтрольно панував у ній гурток, який використовує політичну ситуацію для тієї своєї всевлади. Знаємо, що і серед тих галичан, які не признають себе до українського національного табору, є одиниці, які відчувають анормальну, просто несамовиту атмосферу нинішньої Ставропігії. Апелюємо до них, щоб вони впливали на своїх однодумців та визволили себе самих і нашу спільну велику цінність — Ставропігійський Інститут — з лабет руйницького кляну.

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 55·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— ЗЛ.

Домагання судетських німців.

Прага, 27. квітня 1938.

Досі, як уже зазначувано в попередніх дописах, Генляйнівська судетонімецька партія ясно не формулувала своїх вимог до чехословацького уряду. В минулу суботу й неділю відбувався зїзд судетонімецької партії в Карлових Варах (Карльсбаді). Учасників зїзду нараховували від 400 до 500 осіб. Зїзд був довірочний, на який не допущено ані заступників закордонної ані чехословацької преси. Головною точкою зїзду була промова-заява провідника партії Конрада Генляйна з ясно поставленими вимогами до чехословацької влади.

У своїй промові Генляйн зазначив, що спроба засадничо вирішити судетонімецьку проблему при помочі т. зв. „меншинового статуту" — треба це наперед признати — не вдасться. Статут — це ніщо інше, як увіковічнення кривди й насильства. „Я переконаний — заявив Генляйн, — що простий чехословацький нарід є в основі своїй мирний, має охоту до замирення, не вірю в ненависть і сварку, як теж переконаний, що чехословацький нарід мусить звільнитися від своєї підбурюючої преси. Німці по двацятилітнім гнеті не можуть брати участи в цьогорічних святкуваннях 20-ліття цієї держави. Чехи не зробили за цих 20 літ нічого, щоб нас прихилити до цієї держави, до якої нас прилучено проти нашої волі. Коли чеські державники хотять справді поважно витворити приятельське й сусідське відношення до Німеччини, то мусять перевести: 1) ревізію помилкового чеського історичного міту; 2) ревізію нещасливого погляду, що завданням чеського народу є бути славянською греблею проти т. зв. німецького „Дранґ нах Остен"; 3) ревізію того закордонного політичного становища, що досі вело цю державу в ряди ворогів німецького народу; чеський нарід мусить також освідомити собі, що нове впорядкування його відносин до великонімецької держави неможливе без одночасного впорядкування його взаємовідносин до нашої національної ґрупи; колиж має прийти мирний розвиток у чехословацькій державі, то на погляд судетського німецтва потрібно витворити такий державний і правовий лад: 1) Цілковита рівноправність і цілковита рівність німецької національної групи з чехословацьким народом. 2) Визнання судетонімецької національної ґрупи, як правної особовости, для охорони цього рівноправного становища в державі. 3) Ствердження й визнання корінно-німецького краю. 4) Заведення німецького самоврядування в німецькім краю і то для всіх галузей суспільного життя, коль йде про інтереси та справи німецької національної ґрупи. 5) Законна охорона для тих громадян держави, що живуть поза межами краю свого народу. 6) Усунення всякого безправства, що його зроблено судетському німецтву від року 1918. і направа шкід, що з цього безправства повстали. 7) Визнання й переведення засади: в німецькім краю — німецьке урядництво. 8) Цілковита свобода признаватись до німецького народу і до німецького світогляду."

Далі К. Генляйн заявив: „З огляду на останній внутрішньо-політичний і закордонний політичний розвиток та злучений з тим зріст сил судетського німецтва я міг би ставити більші домагання, але цього не роблю, бо хочу довести перед світом, що судетське німецтво хоче обмеженням своїх домагань щиро й поважно причинитися до збереження й закріплення мира..."

Свою промову закінчив Генляйн словами: „Не хочемо війни внутрішньої ані зовнішньої, але не можемо також терпіти того стану, що для нас значить війну в мирі."

На основі перших інформацій заяви Генляйна приняли у Празі спокійно. Чехословацька влада вирішила вже перед кількома днями, що будуть переводитися громадські вибори в кількох більших містах Чехословаччини. Влада хоче вичекати висліднів виборів, після яких офіційно розпічне зі судетськими німцями переговори.

Щож торкається відгуку закордонної преси на заяву Генляйна, то французька преса пише: „Popolair": „В противенстві до англійських вимог, щоб судетонімецька партія поставила розумні домагання, що не суперечили б чехословацькій конституції, треба ствердити, що Генляйнові вимоги в своїй основі нерозумні. Можна вважати ясно доказаним, що між Генляйновою партією та націонал-соціялістичною партією Німеччини нема ніякої ріжниці." „L' Oeuvre": „Праська влада не мусить дивитися на ситуацію так, якби між нею й Генляйном були спалені всі мости. Тепер може бути розпочата дискусія про точно накреслені домагання. Найважніше з цілої Генляйнової промови є те, що Генляйн принципово не висловився проти недоторканости чехословацької держави і що

також не говорив про питання керми над військом у судетонімецьких краях."

З англійської преси писав „Times" таке: „Можна надіятися, що Генляйнові вимоги — це максімум вимог, а не мінімум, так, що при такій інтерпретації можна вважати їх за основу для дальших переговорів. Під автономією також можна розуміти самоврядування лише в таких областях, що заселені переважно судетськими німцями. Це не суперечилоб чехословацькій конституції та моглоб бути предметом переговорів між владою й Генляйнівською партією. Більші труднощі моглиб виникнути з точок 6. й 8., в яких Генляйнова партія домагається усунення всякого безправства, що його зроблено судетському німецтву за 20 літ і направи шкід, що з того безправства повстали, як теж цілковита свобода признаватись до німецького світогляду."

„Daily Herald" подав інформацію, що Генляйн виступив зі своїми домаганнями зараз після своєї розмови з Болем (Bohl), шефом німецького уряду для закордонних німців. У часі тої розмови Генляйн дістав відповідні інструкції і придержувався її у своїй промові, мовляв, якнайточніше. **М. О—вич.**

РАЦІОНАЛЬНО ЩАДИТИ — ЗНАЧИТЬ:
складати на якесь корисне діло свої ощадности в
Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові
вул. Словацького ч. 14, Філія банку: Станиславів, вул. Собіського 11.

ВЕЛИКДЕНЬ У ВІДНІ.

Чорний Пратер.

Відень, у квітні 1938.

Я не поїхав до Відня, як політичний, надзвичайний кореспондент. Я прибув туди рівно місяць після довершення „аншлюсу", три дні після всенароднього загальнонімецького плебісциту, а виїжджаю саме у день канцлерових імянин.

Словом, не маю я щастя до надзвичайних політичних нагод, але й не жалію того, навпаки, можу сміло „чванитися" тим, що міг я глянути в нове, віденсько-німецьке життя зі сторони буденщини, нової чорно-червоно-білої, переформованої за три дні дійсности.

Я міг перевести багато фразуватих і „преважливих" розмов з людьми політики, міг перечитувати масу політичної літератури з найновіших днів, міг врешті — якби хотів вірити „на слово" усім моїм ласкавим информаторам, що довго й балакливо навчали мене нових канонів велико-німецької віри.

Але я не хотів і вибрав власну методу пізнавання австрійського життя у нових формах, методу — так би мовити — обсервації від... кухні, від того, що людям на серці і вийшов на ній — здається — якнайкраще

ВЕЛИКДЕНЬ ЧИ ДЕНЬ ПРОПАГАНДИ?

Стою посеред людської маси у Пратері і маю знаменитий гумор. Пратер не є місцем пригожим до політичних міркувань, а його переливний, стрімголовний, весельчастий настрій не дуже — як здавалося би — гармоніює з лісом гітлерівських свастік та однострою.

Правдоподібно, пів 44 віденської піхотної дивізії (давніша 1 віденська дивізія) вмашерувала до Пратеру на Великдень. Якби зрештою лише стільки! Пратер чорніє дослівно від мундурів „гестапістів" і захоплюється летунами, а операціям для моряків з далекого північного німецького моря нема кінця.

Бо Пратер переживає тепер свої гарні хвилини: кольорові пудла трамваїв викидають що кілька хвилин десятки чарівних віденських дівчат, на яких ждуть їхні нові симпатії: стрункі, кремезні, лискучі одностроями і дисципліною німецькі хлопці. Пара за парою, пара за парою зникають вони в челюстях „драконських видовищ" чи у тунелях стрімголовних залізничок і під настрій весни, під крикливу мельодію Пратерового шаленого гуму доконується ще одна тривала злука: віденки обіцяють свою руку расовим, берлінським германцям. Хай живе раса!

А все ж ніхто не бавиться так у Пратері, як чужинецькі гості! Стріляємо до кожного летючого яйця, простріляємо з дзеньком порушливі електричні лямпи на рухомих шкурах; бемо рекорди в екстравагантних жестах і викидуванні металевої монети. А понадусе не можемо надивуватись шаленій, імпозантній пропаганді.

Кожне ніби дурненьке і найневинніше дівча з Пратеру буде з вами розмовляти аж тоді, коли побачить у вас свастику. Тоді: „гайль" і все пішло як по маслі, аж до позичення грошей на переборщений рахунок включно. Моїм знайомим наприклад притрапилося щось таке: Знайшли у двох одне дівчатко з синіми очима. „Гайль!" — „гайль!" Пішли у Пратер; потім до театру, врешті на вино. Опісля один знайшов щось інше, відлучився. Перший закохався у блакитних очах, приговорив, намовив піти з ним до парку. Дівча пішло, сміялося, почало його обіймати, цілувать. Аж раптом: ох, болить, вкололо!

— Що такого, Міці?

— Коле.

— Що?

Колов гачок від свастики товариша. Хлопець мав пятку кров, схопив за свастику і жбурнув геть і знов до Міці, але...

Але Міці була патріотка. Чужинець дістав крім палких поцілунків — рукою по лиці за свастику і втратив дівчину та серце. Два дні вже лазить по бульварах, тужить і щораз купує нові відзнаки: Гітлера, „гакенкройци", мапки. Обвішав ними цілі груди, але Міці пропала, не вернеться. Бачив я навіть у трамваю; не подивилася, не глянула, не хоче вернутися.

Склади волоконного промислу
S. Łuczyński & Z. Francois
ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. І.
поручають у великому виборі
ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
краєвої і заграничної продукції.
УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ
876 до 24 годин, 1-10

ПЕРСТЕНЬ ГІТЛЄРА КОШТУЄ ПІВ ШИЛІНГА

Моя Берті має 22 роки і тішиться славою „найгарнішої" білявки у Пратері. Вона має стару, недобру тітку і розкішні білі зуби. Крім того не хоче, щоб за неї платити і орієнтується у великій політиці. Коли наприклад я прошу у Грінцінгу мандрівного музику заграти мені московську пісоньку і він виконує прохання, Берті сіпає мене делікатно за рукав і шепоче:

— Скажи йому, щоб перестав. У нас тепер не люблять сього, що російське...

Оглядаюся по салі й дійсно бачу, що московські „чорние очи" нікому не подобаються; гітлерівські старшини клопотливо поспускали голови і вдають, що не слухають популярної навіть тут мельодії. Сповняю просьбу Берти.

А потім обоє мандруємо розцвітними, запашними наддунайськими сквєрами й парками. Читаємо великі написи: „Наш соціялізм — Адольф Гітлер!"; „Тепер буде хліб і мясо, тільки ставаймо всі разом!", „Ніхто не в силі розєднати одного народу!" Написи, гасла, ельогани, „шлягворти", поклінки, наклики, зови, завиті золоті думки, стінні газети, відозви, маніфести, море слів, море патосу, ціла програма новітньої держави на дверях, вікнах і плотах. А Гітлерів стільки скрізь що вигадливий англійський журналіст не витерпів, щоб перед нами не почванитися:

— Бачите ці фільми? 130 знимок, все з Гітлером у ріжних позах і в ріжних комбінаціях: з вікон, з порталів, з авт, музеїв, з дамських торбинок і велітенських, придорожніх щитів. Цікава колекція що? Єс...

Зрештою пропаганда нової державної системи не ходить тільки офіційними дорогами.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 36—65

У вітринах книгарень виставлена ціла література і нові, найріжнорідніші мали; юрба людей мовчки міряє їх очима; старенький пан у вікні паличкою проводить по нових кордонах Великої Німеччини і голосно щось собі зраховує. Цікаво було б з ним поговорити, та Берті тягне мене у другий бік: — поглянь те Ромку!

Під деревом на вулиці сидить сліпий чорнявий та присохлий чоловік. Губами грає на старій трубі від грамофону, (при тому пикає у цибух) руками на малому бенджо і на катарині. Одна нога — порушує голосний бубон, друга дзеленькотить чинелями і натискає мих чогось неначе в роді органу. До того слід долати горлуваті співи про „Гітлерфане" і промови до численного гурта людей про „перемогу національ-соціялізму". Промова кінчається одноманітним покликом: „Купуйте канцлерові перстені за пів шилінга!"

Сліпець має в коробці кількадесять таких перстенів з олова; на кожнім напис: Адольф Гітлер. Мало хто купує ці перстені, але всі охоче обдаровують музику грішми. Дивлюсь на напис на табличці, яку має він на грудях: „Дозволене декретом міністра пропаганди, гайль Гітлер!" Дуже швидко діяє тут пропаганда.

З КАЛЄНБЕРГУ ВИДНО НЕ ЛИШЕ АЛЬПИ...

Німці не привязують — як відомо — до Великодня особливої ваги. Мало хто залишається на ці святочні дні у Відні: хто хоче йде куди хоче, на Семеринг, в Німеччину, чи просто на Каленберг.

На Каленберг веде розкішна дорога. Пускаєте мотор на повний газ і ефектовними віражами викоплюєтеся в гору, понад малі заквітчані квітами та свастиками робітничі доми, починаєте губити зір в льорнеті і здоровите всіх, що їдуть чи ідуть вже згори, вам назустріч, підносячи руки.

На Каленбергу повно авт, автокарів і величезних автобусів „Австробусу". Це тисячі туристів приїхало сюди з цілої Австрії, Німеччини і закордону на каву в найгарніший люксусовий ресторан. З Каленбергу видно дуже далеко і все, що видно відбивається чудовою фата-морґаною в очах тутешніх віденських красунь.

Зрештою є тут залишки руїн, каплиця короля Собіського і ще багато іншого цікавого, вартого уваги.

А всеж ніхто не хоче цікавитися давно перешумілою історією; навпаки всіх проглинає сьогодні. Нема англійця, що не вліз би на велитенські рами деревяних рустовань на яких змонтовано сильвету фірера із електричних лямп (видно в ночі на 60 км!), як теж ніодин з гостей не перейде попри цей памятник, щоб не стануги:

На Каленбергу попри головну алею стоїть памятник Ріхарда Шмітца, віденського президента, що побудував широку віздову дорогу на славну віденську гору. Кільканацять років стояв памятник і славив імя Шмітца, а тепер стало інакше: хтось затер це призвище смолою, а на памятнику написав „Гайль, Адольф Гітлер" і додав ще й свастику. Стурбовані чужинці перечитують по кільканацять разів зміненний текст напису і деякі поважно без сумнівів і запитів записують, що Адольф Гітлер збудував у 1906 р. шосе на Каленберг.

„Гестапісти" будничо показують своїм товаришкам чорну коректу на памятнику і голосно регочуться. Старші віденці оминають символічний памятник, немов би не хотіли дратувати свого льокального патріотизму. Як не як, а не Гітлер, але власне Шніц збудував прекрасну каленбергську автостраду, по якій беззвучно мчать лискучі авта.

Зрештою Відень має нового „біргермайстра" Нойбахера, що передовсім видав урядовий наказ зібрати всі аматорські світлини для видання спеціального фотографічного альбому з ілюстраціями з днів від 12. III. — 10. IV. 1938 р.

Цілі майбутні німецькі покоління оглядатимуть колись цей альбом, як доказ величі німецької обединаної нації.

Тимчасом сьогодні на вершку Каленбергу стоять чужинці поруч з німцями і крізь льорнети, або й голіяч вдивляються в обрій: може хочуть побачити Альпи, може дивляться понад чеський кордон, а може хочуть тільки запамятати, як виглядає Великдень 1938 р., Відень місто, куди вмашерувала історія і затримувалася на короткий спочинок у Пратері? Хто зна, може?

Роман Гучванович.

Зависть куліс першої української кооперативної фільми.

Накручувати кінову фільму серед наших обставин це діло нелегке. І коли восени 1936. р. Ревізійний Союз Українських Кооператив зробив умову з першим українським фільмовим підприємством „Фотофільм" щодо накручення довгометражевої кооперативної фільми під назвою „До добра і краси", то це був риск накладця і підприємця. Виконання фільм, що їх оглядаємо в кінах, коштують нераз сотні тисяч, а то й мільони долярів. Навіть кошти польських фільм ,що не визначаються надто високою якістю, не обходяться звичайно нижче 100—150 тисяч золотих. Через те смішною видається скромна сума кілька тисяч золотих, що її українська кооперація могла посвятити на свою першу пропагандивну фільму. Тепер, коли фільма вже на викінченні і появиться вже може й цього літа на білених екранах наших читальняних і кооперативних саль по селах, а то й заблукає також на гостинний виступ і до наших міст чи містечок, можемо відважитися на те, щоб сказати про цю фільму кілька слів її майбутнім глядачам.

Сценаристи (Р. Купчинський і В. Софронів), укладаючи сценарій для цієї фільми мусіли брати на увагу, що фільма згідно з бажанням Р. С. У. К. має зобразити в цілости працю всієї нашої кооперації і її дотеперішні здобутки, а рівночасно хотіли надати їй акцію, яка зацікавлювала би глядача особистими переживаннями дієвих осіб. В той спосіб повстав сценарій „До добра і краси", якого короткий зміст майбутній рецензент „Діла" передасть так:

В темнім, несвідомім селі живе парубок Роман, богацький син, лінюх і вітрогон. Ночі переводить на гуляниках і картах, до дому вертається над ранком. На батькові дорікання не звертає уваги, а коли має їх забагато, забирається з хати. Після одної такої сварки іде до міста на ярмарок, де приглядається на торговиці, як баришівники та згінники визискують селян. Програвши в три карти гроші, замішується в бійку з міськими розбишаками, з якої виходить сильно побитий. Діється це в зимі. Вже вечоріє, як Роман вертається з міста до дому. По дорозі, серед заверюхи, мало не замерзає, але рятує його справник кооперативи, з іншого села, що везе товар до крамниці. Він забирає Романа зі собою до своєї хати. Завдяки дочці справника Марійці та під впливом книжки про українську кооперацію, що її дістає від Марійки, Роман поволі морально перероджується, хоч виходить з хати справника з гарбузом від Марійки, яка не хоче мати за чоловіка вітрогона і лінюха, навіть багатого. Як поступає це моральне переродження Романа, що тісно вяжеться з кооперацією і дальшою працею Романа в кооперації це дальший зміст фільми. Що воно врешті доводить до щасливого подружжя Романа і Марійки, не тяжко відгадати.

Фільма виконана здебільша в селі Семенівці городенського повіту, в гарних місцевих народніх одягах, з місцевими народніми звичаями та обрядами. Тільки дві головні ролі Романа і Марійки грали окремі артисти, а саме Марійка Сафіянівна та Андрій Поліщук. Решта дієвих осіб, що виступають у фільмі, це місцеві селяни, що віддавали свої ролі з природнім, щирим артизмом. Все-ж можете уявити собі трудноші, з якими мусіли змагатись і артисти, і режисери і навіть кінооператор п. Дорош, без необхідної практики та рутини станули перед тяжкими вимогами фільмового мистецтва, що його досі знали в найкращім разі тільки з теорії і... з — інтуіції.

Щоб дати приклад технічних трудноші при накручуванні фільми, наведемо хочби таке:

Всі сільські сцени, що діються під голим небом, накручувано в Семенівці. Але до фільмування сцен всередині хати конечні вже сильні електричні рефлектори і до накручування таких сцен треба вже було їхати з цілим крамом до Копичинець, де є електрика і де рівночасно є сільські хати з цією сільською обстановою. Це переривало, розуміється, тягліть праці, а повторення деяких сцен, які за першим разом при фільмуванні не вдалися, потягало за собою нові виїзди і великі кошти.

Або таке: Дія фільми тягнеться повний рік і вимагає картин з природи з усіх чотирьох пір року. Зима 1936/37 року, підчас якої мала бути сфільмована перша частина фільми, майже зовсім не мала снігу. Фільмова експедиція, яка виїхала була на Різдво того року до Семенівки, щоб поробити там зимові знимки, із заверюхою та зимові сцени з ярмарку в Городенці, не могла навіть поробити знимок з колядниками, бо безсніжний краєвид зовсім до цього не надавався. Треба було зректися фільмування і чекати нової зими, яка також вдалася не найкраще і саме тоді, як фільмова експедиція під артистичним проводом д-ра І. Іванця була в Семенівці дуже дорожилася. А треба знати, що в чужих фільмових виробництвах всякі заверюхи, сніговії і т. п. ефект природи роблять штучно і оператори не потребують чекати „Божого змилування". Не мало теж клопоту мали оператори цього літа зі сонцем, бо літо як на злість було хмарне і дощеве, а при накручуванні фільми треба якнайліпшого світла і сонця.

Дотого малий буджет фільми змушував до дуже обмеженої скількости виїздів і до великої ощадности у зуживанні дорогої фільмової стяжки, так, що й цією обставиною, як також браком потрібних, відповідно уладжених робітень, світел і т. п. фільмових акцесорій треба буде оправдати ті хиби та недотягнення, які напевно у фільмі покажуться.

Все-ж, не зважаючи на всі можливі технічні хиби чи недотягнення, можна вже тепер напевно сказати, що наша перша кооперативна фільма „До добра і краси" буде мати свої безсумнівні цінности і принесе не тільки велику користь нашій кооперації, як добрий спосіб кооперативної пропаганди, але буде також переломовою подією в культурнім житті нашої тіснішої батьківщини, ба може — може навіть дасть почин до української національної кінематографії.

Василь Софронів

Понад кордони пісня нас єднає.

Хотілось би сказати за поетом: „Вирвеш ми душу і серце ми вирвеш, а не видреш ми пісні, що нас єднає..."

Може шумно звучить мотто, та воно не перебільшене.

Музика це найбільш природний внутрішний мистецький гін. Нема людей немузикальних, є тільки більше або меньше музикальні. Музика та її розуміння абсолютно доступна кожному, але незрозуміла вона у своїй вищій формі для тих, хто поминув її у своїй загальній освіті. А її розуміти, значить бути у контакті з людством, бо музика лине понад усі кордони, валишає за собою буденщину.

Зокрема для нас, народу, що належить до найбільш музикальних — музична освіта має своє значіння.

Я мала щастя бути на концерті капелі Кошиця. Незабутне враження. Ні у Відні, ні у Празі, ні у Мінхені, я не чула чогось подібного. Ця голосова орхестра обеднувала співаків солістів, з яких — кожний зокрема перестудіював свою партію, а тоді під проводом правої руки Кошиця п. Щуровської-Росіневич (тепер у Празі) йшла підготова. До найтоншних нюансів викінчені партії зокрема — сопранів та інших голосів, ішли дальші проби, нарізно, потім цілого хору разом. Не диво, що ця капеля єдина у своєму роді, здобула Европу і Америку. А здобула її **нашою народньою, обрядовою та церковною піснею.**

Заснований при львівському Вищ. Муз. Інституті хор „Студіо", міг би дати почин для створення хору, на зразок капелі Кошиця, якби у нас було мистецьке розуміння цієї ділянки музики. Співак, який правильно віддихає і якслід видобуває голос, інакше співає, ніж аматор, через те інакше мусить виглядати хор, коли в ньому є вишколені голоси, зокрема відповідно підібрані.

Що до загальної освіти належить і музична освіта, про те нині нема двох думок, але нема двох думок і про те, що сьогодні ніхто не знає, з чого може їсти хліб.

Наведу уривки двох автентичних листів, на приклад:

„Ідучи до Америки я робив усякі пляни, у думках брався за всяку роботу, а забув про музику, з якої несподівано два роки зовсім добре прожив. Я почав жалувати, що не скінчив музичної освіти, а то хто зна, чи не краще заробляв би ніж тепер у редакції. В. Л."

...„Завдяки тому мені пощастило. Нас було 36, більша половина вміла грати, але ніодна не була настільки заавансована, щоб могла акомпаніяторку виручити. Я взялася на вілвагу і зголосилася. Від тоді я нераз її виручала, а по іспиті дістала з двох жіночих приватних шкіл письмо, щоб зголоситися. Залежалоб їм на тому, щоб учителька фізичного виховання і акомпаніяторка, була в одній особі..."

Вчитися музики чи ні?

Якщо так — то чому у музичній школі? Чи наші музичні школи відповідають вимогам вищих музичних шкіл?

На ті питання хочу відповісти, але на питання „Чому є батьки, що не посилають дітей до своїх шкіл? нехай відповідять уже самі батьки.

Наведені листи можуть бути відповіддю на перше питання. В обох випадках наука йшла по лінії загальної освіти. Так і робимо. Вчимо дітей музики зразу для загальної освіти, а тоді коли вони вже дозріли і проявляють виразний хист, треба думати про науку музики як фаху.

Часто вчимо дітей, де попаде, бо здається нам, що навчання початків не вимагає особливого знання. Це велика помилка. Перебирати пальцями по струнах чи клявішах одно діло, а зовсім друге, грати добре. Якої праці з боку учителя-фахівця та учня і якої витрати часу треба на те, щоб зіпсуте направити з цього ніхто не здає собі справи.

Одного славного педагога спитався хтось, скільки він бере за годину науки. „Якщо вчу — то 50 франків, якщо поправляю то вдвоє стільки" відповів. Коли беремо під увагу учительську заробіткову працю — то мусимо мати на увазі дипльомованих учителів, які скінчивши школи, повинні ще і практично підготовитися до свого звання. Цей фах вимагає окремої уваги і не можна його трактувати як науку для загальної освіти. Сама технічна сторінка науки, це фізична праця і то неабияка. Експериментальні досліди виказали, що найбільше фізичної енергії зуживає праця прачки, на другому місці піяніста, а на одному з дальших скрипака. Крім фізичної енергії — людина витрачає тут ще і мову, працюючи — вухом, оком і нервами. На те треба часу і то пляново розложеного, щоб не перемучувати ні рук ні мізку. Опанувати технічну сторінку даного інструменту, це щойно підстава для опанування творів з музичного боку. Крім того теоретичні предмети, теж необхідні для музика — педагога.

Вищий Музичний інститут тов. ім. М. Лисенка у Львові зарахований до кляси А. Може про те не всім відомо. Той високий його ступінь здобула собі наша музична школа завдяки всім вимогам вищих шкіл. Вона не тільки дорівнює їм у всьому, але веде орхестральні курси для молодших і окремі для старших, чого нема у жадній львівській школі; веде теж дирегентські курси, на яких вишколює сільську молодь для ведення хорів.

Школа бореться з великими матеріяльними трудноші: не має ніяких підмог, а здеваліюовані стипендії проф. А. Вахнянина (форт.) і д-ра Петра Сушкевича (скрипка) покривають з біжучих впливів. А проте школа дає по змозі знижки, незаможнім, здібним і пильним учням. Дає — але моглаб дати куди більше, якби вся наша молодь, яка вчиться музики не легковажила своєї школи, а своєю приявністю в нашій школі причинилася до її дальшого розвою. Хто знає, чи ця ділянка науки не дасть нашій молоді хліба, якого нам щораз більше недостає. І хто знає, чи власне завдяки тим, що легковажать музичну освіту, не марнуються таланти, які могліб імя школи і нації записати золотими буквами в історії нашої мистецької культури.

Дарія Ставросольська.

Видання „Просвіти“ і популярна література.

Треба вчитися популярно писати! — каже проф. Сімович, редактор видань „Просвіти“.

Навіть той, що не постійно переглядав, але випадково від часу до часу стрічався з теперішніми виданнями „Просвіти“, мусів помітити одну цікаву річ: плановість та ситематичність. І гадаю, що не зроблю помилки, коли скажу, що це вперше за ввесь час існування „Просвіти“ її видавнича діяльність так наладнана, що навіть на стороннього глядача мусить робити і справді робить приємне враження. До пів сотні місячних книжечок (почали виходити від 1934-го року), пребагатий змістом, живий, завжди актуальний та відкличний на прояви життя і проблеми знання місячний журнал „Життя і Знання“, квартярічна „Популярно-наукова Бібліотека“ і місячник „Просвіта“ — все те пречисті свідки тієї великої роботи, що з каменяці Ринок ч. 10 охоплює цілу нашу країну.

Я стрічався з думкою, мовляв, „Просвіта“ вже пережила своє, що з хвилиною, коли наше національне життя так розвинулося, що нема ділянки, в якій не працювала би інтенсивно спеціяльна установа, то „Просвіта“ властиво не має що робити. Вона, мовляв, мати всіх наших культурно-освітніх та господарських установ, за неї працюють вже її діти та внуки, а вона сама... Ніколи мене ця думка не переконувала, бо заперечувала її діяльність, що розгорталася перед нашими очима.

Але й сам я питав себе: „В чому саме суть тієї діяльности „Просвіти“? Чи серед тієї ідеольогічно-політичної боротьби, що йде у нас, як зрештою всюди інде, є якесь таке місце, що стануши на ньому „Просвіта“ могла б піднятися понад ту боротьбу і стати всенаціональною, справжньою матірю цілого українського народу?

Те, що створилася у нас ще одна організація з подібними завданнями, могло навести когонебудь, що брав справу поверховно, на думку, що справді сьогодні вже не може бути й мови про якусь всенаціональність „Просвіти“, яка мусить зійти до ролі якоїсь політично-групової освітньої установи. Дехто хотів її такою бачити, дехто персонував, що вона мусить на те зійти.

Коли так, то — виходило з моїх міркувань — в найтруднішому становищі мусить бути сьогодні редактор видань „Просвіти“, який між ріжними скилами і харибдами нашого ідеольогічно-політичного моря мусить провадити видавничий човен Товариства відповідаючи за його цілість.

Якось раз, випадково, спитав я про те свого сусіда в праці проф. Сімовича.

— Єдиний дороговказ для нас — сказав редактор видань „Просвіти“ — це основне завдання „Просвіти“.

— Тобто...

— Виховувати широкі маси на свідомих громадян. Цим ми й керуємось у нашій праці, з цього становища підходимо до нашого видавничого пляну.

— Чи так воно було від самого початку, тобто за ввесь час її сімдесятьлітнього існування?

— Бачите — каже проф. Сімович — „Просвіта“ перейшла цікаву еволюцію. Цікаву тим, що вона не розгортала, але щораз звужувала свою діяльність щодо змісту. Так! Ви гляньте тільки на її першу видавничу діяльність. Тоді вона мусіла писати про все, бо вона була єдина, що могла дати нашим народнім масам просвітньо-освідомну лектуру. Тож між її першими книжечками знайдете і на теми сільського господарства і на організаційні, і такі, що поборювали всякі суспільні лиха, як темноту, пяньство та лиху господарку, і такі що пошерювали свідому релігійність, як життя святих, молитвенники тощо. Знайте, що у перших роках свого існування „Просвіта“ видавала і шкільні підручники, для народніх шкіл і гімназій. Сьогоднішній стан знаєте. Шкільні книжки видає „Рідна Школа“, Сільського - господарськими справами займається „Сільський Господар“, кооперацію взяла у свої руки спеціяльна організація, створилися спеціяльні релігійні видавництва і т. д. Щойно тут, у видавничій ділянці ви виразно бачите, що „Просвіта“ є справді матірю всіх установ. Отже в міру того, як творилися всі ті установи, діяльність „Просвіти“ щодо змісту звужувалася.

— Це тривало доволі довго.

— Але-ж так! „Просвіта“ довго вела цю свою широку діяльність намагаючись латати всі діри нашого національного життя. Зразу була це робота безпляново й несистематична. Але вже тоді „Просвіта“ між іншим сама відчувала той брак пляну й систематики. Тому виникла думка пригнати редактора. Заангажували Федьковича, який і дав перший план для видань „Просвіти“. Почавши від нього тематика видань дуже поширюється.

— До війни?

— Ні, ще перед війною, як творилися ріжні установи і діяльність „Просвіти“ звужувалася, вона починає займатися своєю властивою працею. Свідчить про те й часопис „Письмо з Просвіти“, що займався головно організацією просвітної роботи. Перегляньте лише тодішній орган Товариства за цілий ряд років („Письмо з Просвіти“), там найдете крім багато освітнього матеріялу силу організаційних вказівок. Вміла рука тодішнього редактора видань „Просвіти“ Ярослава Весоловського звязувала „Просвіту“ з її клітинами в краю, популярні книжечки т. зв. „Просвітні Листки“ (белетристичного, історичного та іншого змісту) доповнювали те, що проповідував журнал. Але справжній перелім зробив вже після війни Михайло Галущинський. Почавши від нього „Просвіта“ станула на правильний шлях пляново національно-виховної діяльности. Михайло Галущинський і його ближчі співробітники з Видїлу мріяли про Просвітній Інститут, про те, щоб повести працю „Просвіти“ в дусі і з програмою позашкільного виховання (народні університети) на заході — речі, які „Просвіта“ тепер при своїх дуже слабих матеріяльних засобах у скромних рямцях переводить у життя.

Плащі тренчі.

Льняні сорочки,
Охоронні плащі:
Лікарські і бюрові,
Робітничі одяги,
Таборові виряди і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно
швальня кооп. „ПЛАСТ“
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3

„Труди цілого дня перенесеш з легкістю по філіжанці SUMALT Сумальт“.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК. 2)

Гіпохондер.

(Докінчення).

III.

Добрянський увійшов до кляси, де здавали учні вступні іспити. Іван Петрів сидів в останній лавці, побачив професора Добрянського і спустив очі до землі.

— Що ви вчилися із староукраїнської літератури? — спитав професор Добрянський, підступивши до Петрова.

— Все.

— Все? То — дуже мало! Вже з досвіду знаю, що ті, які поправді вчилися, на питання що вчилися, відповідають річево, що вчилися це й те. Ті, що нічогісінько не вчилися й які загалом не мають поняття, що мали вчитися, відповідають завжди: Все.

Учень мовчав. — „Ого, професор пізнав мене вчора й я пропав!“ — Це відчував учень серцем, це бачив з очей, з виразу лиця свого професора.

— Прошуж мені на моє питання відповісти. Учень сказав.

— Я сказав, що перебрав усе, це не значить, що я вчився все, що є на світі, а це значить, що я перебрав увесь матеріял, приписаний для VI. кляси. Я перебрав староукраїнське письменство другої доби, теж і нове до Квітки. Це все я перебрав. Прошу мене питати, а вже пан професор самі будуть ласкаві оцінити, що з того є ліпше, а що гірше. Я сам не вмію того оцінити.

— Фільософ! Як то він говорить! — промовив професор, якому відповідь учня сподобалася, але одночасно з тим і пригадав собі: — Він по деревах день перед іспитом лазить, він мене перед нареченою Гіпохондром називає... Ну... ну...

— Коли ви так все перебрали, прошу мені сказати, що то була схоластика, що то був гуманізм, як вони і коли вони і звідки вони прийшли в Україну і які то наслідки викликали в нас.

— Схоластика й гуманізм прийшли в Україну... — зачав як з горячки учень.

— Вибачте — перебив професор. — Найперш прошу мені сказати, що то була схоластика, що то був гуманізм.

— Схоластика то була... Тома з Акайну її уложив...

— Красно, навіть дуже красно, але що то було? Була то така риба, чи така змія, чи інша мара? що то було?

Ось так воно зачалося, ось так воно й далі тягнулося, доки вони обидва договорилися, що схоластика то був такий напрямок...

— А тепер, який то був напрямок? То все треба прецінь знати! Учень, який хоче бути в сьомій клясі, вже мусить вміти ставити точні, ясні та виразні дефініції, тим більш, що ті речі перебрали ми ясно й виразно в школі. А що то був гуманізм?

„...Він мене вчора пізнав, він мене хоче злапати!“ — думав учень і розганявся, щоб не датися, але професор новими питаннями знов збивав його з ніг. Ішли змагання, безкровні, без болю, без мирових судів, але не менш гарячі, не менш завзяті. Ішли змагання якби перегонки по пустині Африки. Учень як верблюд біг по гарячому піску, побачив якусь оазу — пригадав собі партію з історії старого українського письменства, яку вмів і скакав в ту оазу, професор сидів на верблюді і, завертав його.

— Прошу відповідати на поставлене питання, а не скакати в бік! — і відганяв верблюда від оази знов на гарячий пісок, на пустиню. Ось так вони бігли, змагалися. Часто таки мусіли бігти через оазу й тоді учень не давався, то знов попадали на гарячий пісок, який учня збивав з ніг. Часом учень морщив чоло і хмарив брови, якби збирав свої думки, при тому викривляв уста і ковтав слину, якби усе своє знання мав зібране в горлі, а тільки наверх його не може видістати.

— Ну, ну, я чекаю! — підганяв тоді професор. Учень починав поволі знов говорити, та нагло побачивши на чолі професора зморщку, завертав у протилежний бік і знов завертав і знов.

Тяжкі змагання, які всилі зрозуміти тільки той, хто сам колись ось так змагався із усякими професорами.

— Досить! — сказав вкінці професор. — А тепер прошу самому оцінити своє знання. Що, чи це знання достаточне?!

Учень мовчав.

„...Той уже мене провалив за вчорашнє...“

— Питаю вас, щоб самі ви мені сказали, чи це знання достаточне?! Хочу чути вашу відповідь.

— Я учився...

— Знаю! Колиб хто цілком не учився, ні слова не вмів би відповісти на вам поставлені питання. Так, ви вчилися, але того вчення за мало. Схоластика — то ще-ще, але гуманізм виказує великі недостачі, чому Іван Вишенський виступав проти схоластики й гуманізму — ви цілком не знали вияснити, подати добру характеристику Івана Вишенського з поеми Івана Франка ви теж не вміли, про будову Наталки Полтавки вже було ліпше, але розібрати Наталку Полтавку то й не така штука. Загалом усе дуже слабо, недостаточно.

— Прошу пана професора...

— Тут нема жадних прохань, то перед іспитом треба було добре закотити рукави і вчитися, а не робити Бог зна що, й не здаватися тепер на прохання. Я скінчив!

Професор відійшов, хвилинку зупинився при вікні і задумався. Іван Петрів ще щось трохи вчився, але замало і не є приготований до сьомої кляси. Недостаточно згідно з усіма правилами, всіма приписами і всіма вимогами справедливости. Підійшов до стола і писав з розгоном: Недостаточний.

Відітхнув спокійно.

...І такий дурень ще по деревах лазить день

— Міг би хтось міркувати, що таке розуміння завдань „Просвіти" звузить обсяг її видавничої діяльности. Але, як видно з того, що „Просвіта" тепер видає...

— Ясно! Це тільки змінило характер видавничої діяльности. Книжка чи журнал „Просвіти" перестали бути метою, вони стали засобом. А це не звузило видавничої діяльности. Ляпанки! Нема теми, якої ми не торкалисяб. Але кожна з них служить нам єдиною для нашої мети: виховувати свідомих громадян. Для такого виховання треба вести освітньо-освідомчу роботу крок за кроком, систематично. Наші книжки і журнали цій роботі пособляють і тому вони мусять бути популярні.

— Дозвольте, пане професор, коли ми вже при цьому. Книжки „Просвіти" треба зараховувати до популярних видань?

— Так!

— Для кого вони призначені?

— Ясно: для тих, кого в нас треба виховувати чи перевиховувати. Але як ви думаєте, що популярність книжки визначує її призначення для якихсь кол читачів, то ви дуже помиляєтесь. Це не важне, для кого книжка призначена. Важне те, щоб для того, для кого вона призначена, вона була зрозуміла. Не штука писати все, що знаєш, але так, що тебе ніхто не розуміє, а штука написати і найменшу річ, але так, щоб вона засвоїлась.

— У нас тепер бевлич популярних видань.

— Навпаки. У нас немає популярних книжок ні газет. У нас не вміють писати популярно. Винна тут школа й у великій мірі винні наші часописи. В них найдете чужі слова, бомбаст, чужі фрази, чужу будову речень, дуже багацько слів без вмісту, але не найдете необхідної простоти. Люди цим годуються, а це дуже шкідливе. Нема предмету, про який не можна би написати приступно. Наші наддніпрянські земляки знали цю штуку, вони знали писати популярно. Книжечок доревенної київської „Просвіти" не можна навіть рівняти з тодішніми галицькими. У галицьких виданнях „Просвіти" гарно відбивали саме книжечки наддніпрянців, як Нечуя-Левицького, Грінченка, Загірньої, Чикаленка і т. д. Популярнацію треба відріжнити від вульгаризації, яка дуже шкідлива, бо вбиває естетику простого вислову. Простоту треба відріжнити від простакуватости. Певно, писати популярно дуже важко, не кожний може, не кожний вміє, але цього треба конче вчитися, бо це основа кожної педагогіки: знизитися у вислові до рівня того, хто від тебе бере науку.

Ці думки проф. Сімовича про нашу популярну літературу напевно стануть у пригоді неодному, що пише і хоче, щоб його розуміли. Свої принципи переводить проф. Сімович послідовно у життя як редактор видань „Просвіти", в яких і сам пише популярно, як досі у нас не писали та й не пишуть, і навчає інших, що до цих видань надсилають свої статті. Навіть поверховний читач, прочитавши одну-дві статті у журналі „Життя і Знання" може це ствердити.

Осип Боднарович.

В четверті сумні роковини смерти

бл. п. д-р Дарії Лежогубської-Чубатової

відправиться в середу 4. травня ц. р. точно в год. 7. рано в архикатедр. храмі св. Юра

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

на яке всіх друзів Покійної запрошує

Рідня.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ ЗА КОРДОНОМ.

Заг. Збори Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України" у Празі.

7-го квітня ц. р. відбулися річні загальні збори Т-ва „М. В. Б. У." у Празі під проводом заступника голови Т-ва проф. А. Яковлева. Відкриваючи збори, проф. А. Яковлів повідомив, що голова Т-ва акад. проф. д-р С. Смаль-Стоцький уповноважив його головувати на зборах, бо сам через хоробу не може взяти участи у зборах, та просив його передати зборам привіт і поздоровлення з придбанням власної домівки для Музею.

Після затвердження протоколу минулорічних загальних зборів секретар Т-ва **проф. С. Сірополко** подав звіт про діяльність Управи за час від 31. травня 1937 р. до 7. квітня 1938 р. Зі звіту Управи видно, що на 7. IV. 1938 р. в Т-ві було 124 членів. У звітовому році Управа відбула 11 засідань. Головніші справи, якими Управа займалася у звітовому році, були такі: **Придбання дому для Музею:** цій справі Управа присвятила 8 засідань, на яких обговорено умовини купівлі тих кількох будинків, що найбільше відповідали вимогам Управи як своєю ціною, так і станом самої будови. Управа прийняла рішення придбати дім у Празі-Нусле на Горимірові вул. ч. 6. за 230 тисяч кч. — в тому зараховуються 95 тис. кч. гіпотеки до 1-го січня 1941 р. Дня 16-го березня ц. р. підписано умову купна. Подаючи цю радісну вістку загальним зборам, Управа підкреслила, що власний дім Музею В. Б. У. є справді витвором об'єднаного національного чину цілого українського народу, що керувався одною думкою зберегти памятки минулого на науку майбутнім борцям за визволення України. Друга важлива справа, що нею займалась Управа, стоїть у тіснім зв'язку зі справою придбання дому для Музею. Насамперед на домі тяжить короткоречинцева гіпотека з високим відсотком (5%) без погашення самої гіпотеки. Подруге: в домі бракує такого приміщення, де можна було б уладжувати вистави музейних збірок, а також далі для зборів Т-ва й інших українських культурно-освітніх організацій. Отож Управа ухвалила звернутися до українського громадянства з закликом дати Т-ву позичку як для ліквідації гіпотеки, так і для надбудови одного поверху з салею для вистав музейних збірок та салею для різних зборів. У звітовому році Управа видала друком три числа „Вістей" (чч. 16, 17 і 18).

Скарбник **Є. Вировий** подав грошеве звідомлення за 1937. р., з якого видно, що в 1937 р. вплинуло жертв на Український Дім у Празі 36.088 кч. 42 сот., залишалося з 1936. р. — 200.011 кч. 50 сот., % за рік 5.408 кч. 40 сот., інші впливи 5 кч.; з загальної суми 241.513 кч. 32 сот. видано в 1937. р. 10.783 кч. 67 сот. На 1. січня 1938. р. фонд Українського Дому в Празі складав суму 230.729 кч. 65 сот. На Музей вплинуло членських вкладок, жертв та ін-

перед іспитом і такий дурень мене, професора, називає перед нареченою Гіпохондром! — і з розгоном підписався під „недостаточним".

IV.

Увечір відбулася в гімназії конференція для класифікації учнів, що здавали. При довгому столі засіли професори, на самому чолі директор, Зевес на Олімпі. Поодинокі професори, господарі класс, читали імена учнів і ноти з поодиноких предметів і кінцевий успіх. Так ішла кляса за клясою серед гамору й крику, аж піднявся лисий, кругленький професор, окуляри підняв над очі і читав:

— Сьома А, здавав один, Іван Петрів, поодинокі пердмети або на добре, або на достаточно, провалився тільки з українського у професора Добрянського. Я вже переговорював з товаришем Добрянським, щоб перепустив його, та товариш Добрянський каже, що ніяк не може, учень неприготований.

Директор Зевес нахмурив густі брови, що мов хмари нависли над його очами. Ті грубі брови підіймав раз угору, то знов спускав їх вділ, що було ознакою, що щось йому не подобається. Тепер підняв директор знову брови вгору, звернувся до Добрянського й запитав:

— Отже як, пане колего?

— Пане директоре, Петрів не вмів, нехай повторить шосту кляcу, це буде ліпше для нього. Петрів — це несолідний, легкодушний хлопець, лінюх, коли пустимо його до сьомої кляси, здеморалізуємо хлопця, а так повторить шосту кляcу, побачить, що в нас нема жартів, навчиться солідности й розумний, порядний хлопець буде ще колись з нього.

Ця філософія щось не дуже сподобалася директорові, його брови нахмарилися, опісля піднялися вгору і знов спустилися вділ і знов вгору, хмарні, повні чогось непередбаченого, грізного.

— Прошу мені подати іспитовий протокол Івана Петрова.

Директорові передав господар кляси іспитовий протокол, директор читав і знов його брови як чорні хмари підносилися вгору, стояли там хвилинку і знову спадали вділ. Очі професорів, найбільш професора Добрянського, звернулися на ті грізні брови. Але серед тієї бурі — ангельське лице директора усміхнулося як у малої дитини й він став щиро сміятися. Кількох професорів кинулося до нього подивитися, з чого так щиро сміється їх директор, але директор обернув скоро іспитовий протокол на другий бік.

— Панове колеги — промовив, а по його лиці бігала тепер жива усмішка. — Панове, в народніх школах учать читати й часто — не навчать. Ми в часі всіх гімназійним студій теж учимо читати і незавжди вспіли навчити учнів читати — в широкому розумінні того слова. Не вспіли ми навчити читати й розуміти мистецький твір, це знаємо, ми, фільольоги — і брови вгору. — Але є люди, які кінчають університетські студії і здають професорські іспити, а проте ще не вміють, навіть простого письма, добре прочитати. Ось дивіться, пан колега господар кляси сьомої А прочитав нам всім, що Іванові Петровому дав недостаточно з українського колега Добрянський. Правда, що так ви прочитали?

— Так! Колега Добрянський там вчить, колега Добрянський його питав, колега Добрянський і записав йому ноту.

— І тому ви певні, що там і підписався колега Добрянський. Не так? Тимчасом тем написано цілком щось іншого. Прошу подивитися! — і знов радість та втіха забриніли на лиці директора.

Коли професори глянули у відповідну рубрику, побачили чорне на білому:

Недостаточний — Гіпохондер

— Гіпохондер?! Хто це?!

Професор Добрянський не вірив, підступив теж ближче й заглянув. Ні, таки ще сам не вірив своїм очам, але правда, там таки стояло написане його власною рукою: — Недостаточний — Гіпохондер.

Професор Добрянський уже тримав перо в руці й хотів справити свій підпис, але директор ще стримав його.

— Позвольте мені ще забавитися в Шерлока Голмса! — промовив директор і знов нахмарив чоло і знов як чорні облаки на небі підняв густі брови. Коли ви, пане колего, тут підписалися Гіпохондер, то догадуюся, що ви про це слово дуже інтенсивно думали, догадуюся, що воно вас чомусь дуже вразило, догадуюся далі, що є якийсь звязок між тим недостаточним і тим Гіпохондер. Може вас учень так назвав і це вас заболіло і це мало вплив на вашу оцінку? Коли воно так було, то завжди памятайте собі, пане колего, що ми, професори, маємо стояти понад усякі образи учнів. Пане колего, ви раз назавжди собі запамятайте, що учень вас, професора, не вспіє ні образити, ні вивести з рівновги! Пане колего, ви завжди собі памятайте, що при оцінці успіху учня ви оцінюєте тільки його знання, а більш нічо! Це все сказав я тільки так собі, pro domo sua. Отже, як є поправді з Іваном Петровим?

Що лишалося професорові Добрянському, коли він сам себе назвав а ще й підписав Гіпохондер, коли і слово директора йому освідомило, що між недостаточним і між нещасним підписом був дуже тісний звязок?! Професор ще щось поворкотів під носом, підійшов до директора, написав Достаточний — і підписався вже своїм правдивим іменем.

— — — — — — — — — —

Але й ця поправка вже не помогла, його назвали учні, назвали й професори Гіпохондром, хоч гіпохондром він ніколи й не був. І жінка так його назвала. По шлюбі: — Мій золотенький Гіпохондрику!

В кілька літ по шлюбі кричала розгніваній: — Дурноватий Гіпохондре! — А вже як ніхто його називав — їй Богу соромлюся сказати...

—o—

дних 4.161 кч. 10 сот., а видано 14.971 кч. 95 сот. (тимчасова позичка 10.810 кч. 85 сот. на платню за помешкання й інші видатки до одержання грошей від жертводавця К. Лисюка). Голова Комісії Українського Дому у Празі проф. А. Яковлів у звіті Комісії вказав, що Комісія й Управа змушені були відступити від первісного пляну — збудувати дім для Музею з тої причини, що зібраних грошей на Український Дім у Празі не висталоб на придбання парцелі та на збудування дому при сучасних умовинах, коли ціни на будівельний матеріял збільшилися на 30% проти цін 1936. р. Отож Управа вирішила придбати готовий дім та адаптувати його для потреб Музею і при успішній позичковій акції надбудувати ще один поверх.

Директор Музею **проф. Д. Антонович** у своєму звіті вказав, що у звіговому році прибуло 1.210 музейних матеріялів. З головніших слід згадати архівний матеріял Української Жіночої Національної Ради, архів Українських Січових Стрільців (жертва д-ра О. Безпалка), архів декількох організацій Українського Пласту. Бібліотечний відділ поповнився жертвою проф. О. Колесси (1162 томи), жертвою З. Мірної бібліотеки покійного І. Мірного, цінною збіркою книг видання XIX. в. (жертва Г. Келлер-Чикаленко). Шевченкіяна поповнились колекцією російських часописів зі статтями з нагоди Шевченкового ювилею 1911. р.(жертва В. Дорошенка). Мистецький відділ поповнився між іншим 10 медалями українських історичних діячів — від мистця п. Масютина. Відділ часописів нараховує тепер 1510 назв українських часописів та 302 часописи українки.

Ревізійна Комісія для перевірки грошевих оборотів Т-ва ствердила у свому акті, що всі вписи в книгах відповідають виправдуючим документам та цифрові дані річного звіту відповідають записам у книгах. Ревізійна Комісія для ревізії збірок Музею ствердила, що тяжкі умовини праці в Музею не покращали. Матеріялів збірається все більше і більше. В таких умовинах нема ніякої змоги подрібно розібрати всі річи і рішуче нема змоги зробити їх ще більше приступними для наукових працівників.

Після затвердження звітів Управи та її органів загальні збори ухвалили абсолюторію і подяку Управі й Ревізійним Комісіям та Дирекції Музею, а також ухвалили надіслати привітання як колишньому голові Т-ва акад. проф. д-рові І. Горбачевському, так і теперішньому голові Т-ва акад. проф. д-рові С. Смаль-Стоцькому, що багато прислужилися справі забезпечення Музею власною домівкою. Крім того збори ухвалили висловити подяку усім жертводавцям, що своїми жертвами допомогли Т-ву забезпечити Музей власною домівкою, усім установам, організаціям та особам, що своїми жертвами річей причинились до поповнення Музею, усім співробітникам Музею та українським часописам за їх прихильне ставлення до завдань Т-ва взагалі та до збіркової акції зокрема.

Член Управи **З. Мірна** подала ті умовини, на яких Управа має намір оголосити підписку на безпроцентову позичку Т-ву „М. В. Б. У." в сумі 200 тисяч кч., а саме позичку поділять на 2.000 часток по 100 кч. (або 4 дол.) кожна. Кожному вірителеві Т-во виставить довжну грамоту на ту кількість часток, яку віритель заплатить до скарбниці Т-ва. Зворот позичок Т-во зачне 1. січня 1940. р. і закінчить 31. грудня 1949. р. Кожного року виплачуватимуть десяту частину загальної суми позички тим особам, що зголосять бажання, щоб позичка їм була сплачена. Збори дали свою згоду на переведення Управою позичкової акції серед українського громадянства на суму 200 тисяч кч. на умовинах, що їх виробила Управа.

Збори одноголосно іменували почесним членом Т-ва акад. проф. д-ра С. Смаль-Стоцького за його великі заслуги для Т-ва. На голову Т-ва збори вибрали проф. д-ра С. Смаль-Стоцького, заступником голови проф. А. Яковлева, в члени Управи: Д. Антончука, проф. д-ра І. Борковського, Є. Вирового (скарбник), проф. Л. Грабину, архит. А. Корнійчука, З. Мірну та проф. С. Сірополка (секретар). До Ревізійної Комісії для ревізії грошевих оборотів і каси увійшли: проф. М. Добриловський, доц. І. Кабачків і д-р В. Орелецький; до Ревізійної Комісії для ревізії майна Музею увійшли: проф. З. Гармашів, М. Россіневич та проф. В. Садовський. На предложення Управи збори прийняли до Т-ва 3-ох нових членів.

Членську вкладку на 1938. р. встановлено: 10 кч. для звичайних членів, 300 кч. для посмертних звичайних членів і 1.000 кч. для почесних (вікопомних) звичайних членів.

Нині в АПОЛЬО найновіша і найбільше велична фільма джунглі.

ПІМСТА ТАРЗАНА

Дика африк. джунглі. Любов серед тисячі небезпек! Кривавий кров сцени боротьби з хижаками!

в головних ролях: **ГЛЕН МОРРІС** мистець десятибою **ЕЛІАНОРА ГОІМ** олімпійський мистець плавання

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ

Виступають з ОЗОНУ.

В часі, коли це пишемо, тобто в суботу, у Варшаві — як це запоріли — повинні відбуватися наради головної ради Озону, що навіть до першого зібрання не втрималася у повному складі, в якому її призначили. На цих нарадах мають вибрати ще 40 членів, бо згідно зі статутом головна рада має мати 120 членів. Та чи матиме вона це повне число, як ті, що їх іменували, по одному виступають. Не приняв становища члена головної ради Ян Дембський, виступив з неї пос. Гоппе, і ось передучора ген. Скварчинський дістав листа від Марії Родзевичівної, відомої письменниці, з заявою, що з уваги на напрямок діяльности Озону вона не може бути членом головної ради.

У пятницю відбулося у Варшаві зібрання послів і сенаторів, яке склікала група „Ютра Праци". Було на цьому зібранні 37 послів і сенаторів, що не належать до групи „Ютра Праци". Між іншими була посолка Присторова, що внаслідок конфлікту з ген. Желіговським виступила з Озону. Після нарад 13 послів і сенаторів, крім тих, що вже перед тим виступили, заявили, що виступають з Озону. Таким чином досі виступило з Озону 18 осіб, в цьому числі двох сенаторів.

Ходять чутки, що посли з групи „Ютра Праци" з 12-ти послами з католицько-народової групи і „Кола Рольнікуф" мають створити нову політичну групу, що малаб складатися з 30-ти послів та сенаторів. В найближчому тижні має відбутися організаційне засідання цієї нової групи. Одночасно члени групи мають повести акцію серед громадянства.

В комунікаті, що появився після згаданого зібрання заініційованого групою „Ютра Праци" є заява, що учасники наради не піддають навіть під дискусію справи армії, головного вожда та питання консолідації.

—o—

„Українська Щадниця" в Перемишлі

ЄДИНА

УКРАЇНСЬКА КАСА ОЩАДНОСТИ

з правом пупілярної обезпеки приймає ощадностеві вклади і дає всілякого роду позички на догідних умовинах.

Чекове конто ч. 144.755. Ч. телефону 1207.

До боротьби з українцями

ЗАКЛИКАВ ПОЛКОВНИК ГОШОВСЬКИЙ НА ЗБОРАХ СХІДНО-ГАЛИЦЬКИХ ПОЛЬСЬКИХ ДІДИЧІВ.

В березні ц. р. відбулися у Львові загальні збори „Звйонзку земян всходніх воєвудзтв Малопольскі", в яких взяло участь 256 членів та коло 100 членів їх родин. На зборах були, як запрошені гості: голова волинського союзу дідичів — гр. Олександер Ледуховський, голова краківського союзу дідичів — гр. Карло Тарновський, командант ДОК у Перемишлі — ген. Вацлав Сцеволя-Вечоркевич, що є головою „Звйонзку шляхти загродовей", делегат львівського воєводи — начальник Зигмунт Шостак, делегат станиславівського воєводи — Йосип Булянда і директор бюра для фінансово-хліборобських справ — віцевоєвода Станіслав Седлецький.

Ці збори цікаві для нас тим, що їх учасники, польські дідичі, це вже арештою не перший раз, долучилися до загального протиукраїнського фронту польського громадянства в Галичині. Ясно і недвозначно. Один із учасників, як довідуємося зі звідомлення з цих зборів, полковник **Гошовський** закликав просто **до боротьби з українцями.** Як ця боротьба повинна виглядати, можна довідатися з меморіялу, який зложила дідичка з Яричева Старого — **Стефанія Балтаровичева.**

Ця пані Балтаровичева вийшла свого часу заміж за Балтаровича, що до кінця свого життя був „греко-католиком". Після смерти Балтаровича його маєток перейшов у спадку на його жінку, що колись не вагалася вийти заміж за українця, щоб тільки стати дідичкою, а сьогодні ломить руки над тим, що будьто би у багатьох місцевостях Галичини поляки зовсім зникли, а на їх місці живуть українці: Янковські, Ставарські, Дзедушицькі, Осолінські, Сулковські і т. д.

П. Балтаровичева закликала дідичів до громадської праці. „Громадська праця — казала вона — є обовязком кожного поляка, а нас, дідичів, цей обовязок повинен прикувати до вартатїва праці не тільки у власному господарстві, але й кооперативах, „Кулках Рольнічих"; „Домах Людових", читальнях ТШЛ і т. д., де треба збирати, скупчувати, польщити і підносити людові маси вище і вище. П. Балтаровичева поставила справу, як рідко хто, ясно. Вона не має на увазі організувати та підносити згору польські маси людові, але **польщити** українські народні маси. Про це вона сказала далі ясніше: „Але не можу промовчати і того, що стрічають мене прикрі вражіння, коли при деяких нагодах чую в ТШЛ у звідомленнях про деякі поміщицькі двори такі слова: Польські двори „рущать" поляків! Тримають більшість української (в оригіналі „рускей") служби і до них пристосовують свята. Отже поляк у польське свято працює, а українське свято шанує! Багато дідичів досі говорить до служби по українськи, боячись формально, щоб у Польщі українець не навчився по польськи. А на мої завваги ці дідичі виправдуються, що цей форналь „русін, вєнц муве до него по руску". Отже дідич-поляк має обовязок говорити по українськи до форналя-

Знак охоронний

Чай Прівес

Сильно запашний. Дуже видатний.

ПІД ГАРАНТІЄЮ ПРИРОДНИЯ НЕ ПЕРФУМОВАННЯ

українця? В такому разі нехай буде принаймені рівноправність дідича з форналем і форналь-українець повинен говорити до дідича-поляка по польськи. Вже хіба найвища пора зірвати з цією перебільшеною куртуазією у відношенні до „руских покув і хлопув",

Треба признати, що п. Балтаровичева подала „цікаву" інтерпретацію поняття рівноправности. Та всеж, щоб не треба було навіть з такої інтерпретації робити важитку, вона радить справу з українською службою так поладнати: 1) подбати про польську службу принаймінше у більшости і святкувати польські свята, 2) якщо мусимо тримати в більшости українську службу, треба пильнувати, щоб поляки святкували польські свята, а українці українські. Виглядає це досить „ліберально", бо що шкодило п. Балтаровичевій дати нпр. раду дідичам, щоб україн-

ОРИГІНАЛЬНІ АНГЛІЙСЬКІ ПЛАЩІ — непромакальні
РАГЛЯНИ І УБРАННЯ — першорядно виконані
ПОВШЕХНИ СКЛАД ОДЗЄЖИ Львів Пасаж Міколяша

ці святкували польські свята. Але „зате, що поляки працюватимуть кілька днів більше, треба їм платити 10 зол. річно більше". Як справедливо! І яке воно заохотливе для... українців!

„Отже є на все рада! —каже п. Балтазаровичова після тих своїх проектів — щоб тільки добра воля!" Справді: добра воля багато значить.

Діяч Йосип Горох зголосив окрему резолюцію у справі середньоречинцевих кредитів для діячів. Діячі, як він казав, без довгоречинцевого та низьковідсоткового кредиту не можуть вести успішно господарки, а не можуть позбутися землі, бо парцелянції майже нема тому, що не можна продавати землі українцям. Це кидає ясніше світло на земельні відносини у нас: діячі радо продалиб землю, українські селяни ще радніше її купилиб, але... „земя мусі пшеходзіць в польске ренце", як це особливо підкреслив голова „Звйонзку земян" князь Сапега.

Коли згадати наконець, що діяч Гогендорф, який між іншим заохочував до праці у самоуправі, громадських урядах та до того, щоб діячі займали становища війтів, особливо підкреслив вагу шляхотського руху, що його пропагує ген. Вечоркевич, як контракцію українським впливам, — буде ясне, що діячівський союз у Галичині станув рішуче у лаві протиукраїнського наступу.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ
Найсильніший живець гірких вод.
Дешевий сезон: травень — червень.
Інформації: Управа живця і всі станиці „Орбіс у".

Провокація серед судетських німців.

„Ангріф" повідомляє в сенсаційній формі про те, що один член німецько-судетської партії викрив провокацію, зорганізовану т. зв. чеською воєнною партією, що має впливи в армії. Та партія намагалася довести до заворушень серед німців у ночі з 30. квітня на 1. травня. Тому вона поручила колишньому німецькому громадянинові Глязерові, виделеному з Німеччини, зорганізувати серед судетсько-німецької молоді „ячейки" та роздати їм зброю. Про початок заворушень Глязер мав повідомити чеську жандармерію, що булаб їх здавила, вживаючи зброї.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

Жахлива господарська катастрофа в Турчанщині.

За два тижні в турчанському повіті згинуло з голоду 1562 штуки худоби. 40% худоби лежить у стайнях. Турчанщина потребує негайної помочі!

Не перший це раз доходять із наших Карпат алярмуючі вістки. Що року майже, у зимі та на передніжку несеться звідти стогін одчаю: **„Голод"...** Та економічні умовини життя всього нашого населення у Польщі такі невідрадні, що алярмуючі вістки з Карпат загалом не викликували якоїсь більшої нашої уваги.

Але цього року ці вістки такі жахливі і такі проречисті, що мусимо відгукнутись на них, відгукнутися якнайбільш активно, і рішуче.

Ось числа, що відносяться до турчанського повіту: У перших двох тижнях квітня ц. р. згинуло із голоду 1562 штуки худоби. **Понад 20.000 штук (40—50% всієї) лежить у стайнях і переважно від кількох уже тижнів не підноситься.** Решта жахливо заголоджена. У літі 1937-го року мала Турчанщина 58.419 штук худоби. До половини квітня ц. р. лишилося 42.178 штук. Отже **до половини квітня ц. р. відійшло 16.250 штук або 28%!** Втрати будуть ще багато більші, бо у великій частині Турчанщини через сніг худоба ще й нині (29-го квітня) не може користати з пасовиськ.

До цього слід додати ще такі пояснення: Годівля худоби — це головне джерело прожитку наших селян у турчанському повіті. Збіжева продукція, через замалу кількість грунтів, через їх лиху якість та низьку хліборобську культуру, грає тут малу ролю і не покриває консумції. З другого боку матеріяльна засібність і життєва стопа величезної більшости наших селян у цьому повіті дуже низькі. Вони вже не можуть знизитися. Нижче є вже тільки — **голодова смерть,** що зрештою кожної зими збирає в Турчанщині обильне жниво. Тому **величезна втрата, втрата дотепер** уже майже **третини худоби, поставила наших селян Турчанщини перед крайньою господарською нуждою.** Тисячі нуждарських родин втратили єдину свою кормительку — корову.

Нинішний господарський стан Турчанщини вимагає негайної великої помочі. Апелюємо на цьому місці до всіх наших господарських чинників, щоб вони зацікавилися жахливою господарською катастрофою турчанського повіту і зорганізували для нього допомогу. Крім цього звертаємося до Української Парляментарної Репрезентації, щоб вона поробила кроки, що лежать в її компетенції. Вкінці до всього нашого громадянства та зокрема до американських турчанців, щоб вони щиро помогли акції рятунку Турчанщини. Усі наші краєві пресові орґани просимо передрукувати цей крик одчаю турчанського повіту.

ХТО НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

Велику і важку відповідальність за цьогорічку жахливу господарську катастрофу Турчанщини несе передусім турчанський Повітовий Виділ. Тому, що від літ цей Виділ перестав вести свою працю під кутом господарських інтересів цілого повіту і цілу свою енергію зосередив на кількох шляхотських селах. На кілька шляхотських сіл, до речі найбагатших у повіті і навіть, як напр. Ільник — багатирських, від літ ідуть великі субвенції і 90% праці орґанізаційно-інструкторського апарату, а переважна більшість нуждарськи-бідних сіл залишається без якої небудь допомоги. Що більше, Турчанський Пов. Виділ унеможливлює господарську саморозбудову громад турчанського повіту; так напр. люстратор Пов. Виділу від ряду літ скреслює з громадських буджетів позиції на створення громадських шпихлірів.

Повітові Виділи є установами, яких завданням є працювати над господарською розбудовою повітів і всякі політичні моменти, як напр. „шляхотська акція", не повинні в них грати ролі. Тому справді треба найгостріше осудити, коли Пов. Виділ з політичних мотивів занедбує під господарським оглядом повіт крайно убогий, **повіт, над яким з року на рік висить загроза великої господарської катастрофи, мільйонових втрат майна та знищення здоровля і навіть голодова смерть десятків тисяч населення!** Звертаємо на це увагу Міністерства Хліборобства і Земельних Реформ і маємо надію, що воно вгляне у практику турчанського Виділу та доручить йому вести працю, що охоплювалаб під господарським оглядом цілий повіт.

З другого боку слід напятнувати малу активність нашого турчанського громадянства, що до нині не здобулося на ніяку ширшу сільськогосподарську акцію.

Вкінці слід підмітити, що великою перепоною у господарському розвитку турчанського повіту є цілковита господарська непідготованість, і часто розтрата господарка більшости турчанських війтів, що часто, як наприклад, у волостях Стрілки і Розлуч, знаходять свій епільог у суді.

Становище турчанського повіту вимагає великої інґеренції вищих чинників.

ЗА ПЛЯНОВУ АКЦІЮ ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДНЕСЕННЯ НАШИХ ГІР!

Не беремося розвязувати тут проблеми, зазначеної у наголовку цього розділу. Підкреслюємо тільки велику потребу, необхідність такої розвязки. Жахлива господарська катастрофа, що її нині переживає Турчанщина повинна звернути вкінці увагу наших організаційно-господарських кол на наші нуждарські гори і дати спонуку до того, щоб підготовили та здійснили плян, як їх під господарським оглядом піднести.

В такій акції повинні зєдинити свої сили всі наші господарські організації та свідоме місцеве громадянство, у першу чергу наше духовенство, яке в горах має особливо великий вплив.

До цієї справи ще вернемось. Покищо кличемо: Зорганізуймо негайну допомогу Турчанщині.

Ярослав Татомир.

Що писало „Діло" 50 років тому

Ч. 85. Пятниця. 27 (15) квітня 1888.

„ЧИ БУДУЧИНА ВСІХ СЛАВЯН ЗБУДОВАНА НА СКАЛІ?.."

Орган молодо-чехів „Народні Лісти" вмістив статтю свого парляментарного справоздавця, написану під вражінням промови посла Озаркевича. У цій статті, яку „Діло" передрукувало, „Народні Лісти" пишуть між іншим:

„Тяжко будуть відповідати славянські посли за байдужність, ба навіть неприхильність, з якою глядять на боротьбу руського племени за своє життя, а найтяжче відповідатимуть за те чехи, бо русини були для них на Кромериським соймі вірними союзниками, ба і потім, коли поляки вели проти них боротьбу в німецьких урядах. Нас серце болить, коли глядимо на те, що ми чехи мовчимо, ли русини, наша 3-мілїонова славянська вітка залишається без політичних прав, виключена з форум і капітолю, а її участь у державних справах записана в книгах приходів держави.

„Жаль нам стає при промовах руських послів, а цим разом до жалю примішувався гірший гнів, коли ми бачили, як при промові Озаркевича, котра дорівнувала жалібним псальмам Давида і Єремії, палата була пуста, а прилвні посли не уважали гідним бодай довідатись, на що устами Озаркевича жалується трьохмілїоновий нарід! Навіть славянські посли не послухали, а чейже могли були почути дещо, що було би їм нагадало їх власне минуле, а дещо довідались би і про будучину. Чи будучина для всіх славян збудована на скалі, коли славянська взаємність в нинішніх днях так огидно ігнорує русинів? Русини можуть найти потіху за цей гріх сучасних славян, бо будучина приносе їм спасення — але чи можуть мати таку певність всі славяни, що нині, як ті безучастні жовіти ходять довкола руського бідняги?

„Нехай хоч ця наша заява братньої симпатії скаже русинам, що їх страждання бодай в незалежній інтеліґенції чеського народу будять співчуття.

„Бог вам помагай!"

„ВСІ ОБІЦЯЛИ ПРОТЕКЦІЮ БУКОВИНСЬКИМ РУСИНАМ".

Відень, 26. квітня. О. Костецький з Чернівців і Дутка, господар з Раранча були нині на авдієнції у Й. Вел. цісаря, у міністрів д-ра Гавча і д-ра Зємляковського і нуниція монс. Галімбертіого і всюди їх приняли прихильно, всі обіцяли протекцію буковинським русинам".

РОСІЙСЬКИЙ АҐЕНТ

Букарешт, 26. квітня. Майже у всіх зворохоблених сторонах настав уже спокій і власники більших посілостей та арендатори вертаються домів. (Це мова про селянські бунти в Румунії). У арештованого Павлічвана знайшли вельми компромітуючі папері, писані по російськи, з яких виходить, що він був російським агентом".

Літературна сторінка.

Поет хоче видати збірку.

Кав'ярня. Гості пють чорну каву, перекидають часописи, дрімають. До столика, при якому сидить один український видавець, один читач часописів і один громадянин без означеної професії підходить поет. Поет — поважний, старший добродій, має посаду на провінції — щоб не вмерти і не жити.

— Ааа! (загальний привіт від стола назустріч поетові). Видко, що надходять свята! Провінція зіждається!

Поет: Требаж поднхати культурною атмосферою. Пане старший — мені малу чорну! Ну, що чувати панове?

Читач: Зараз вам дам газету. Австрія, Еспанія, Китай, вісь Берлін—Рим, вісь Париж—Льондон... самогубство?

Поет: А ми де?

Громадянин: Разом із вами, пане поете — у хмарах.

Поет (до видавця): Видаєте що нового?

Видавець: Тепер не сезон. Копаний мяч іде, а ним сітківка, соняшні купелі.

Поет: Ну, але щось виходити мусить.

Громадянин: Мусять виходити газети... і то не конче. Тільки чоловікові гумор псують.

Поет (до видавця): Я, бачите, пане директор, хотів вас спитати, чи не можнаб де видати збірки віршів? Знаєте, що я вже від двацять років не видав ніодної. Люди думають, що я вже вмер...

Видавець: Певне, що ви повинні друкувати, як пишете.

Поет: Але як? і де?

Видавець: У будьякій нашій друкарні. Мають гарні нові черенки.

Поет: То ви хочете, щоб я ще до власних поезій доплачував?!

Видавець: О, таке щире слово люблю. Отже ви признаєте, що до поезій треба доплачувати...

Поет (зацукався): Я... розуміється, думав про те, що як видам їх власним накладом, то книжки будуть лежати у мене в хаті. Я-ж не книгар і не можу продавати власних книжок.

Видавець: А я гадаю, що ваша фраза про доплачування торкається теж і видавців. Чи ви знаєте, панове, (звертається до Читача і Громадянина) кілько примірників збірки поезій можна в нас продати? Ні? То я вам скажу! Двісті. Навіть не можна покрити коштів друку. Ну, скажімо триста-чотириста до року, а де гроші видавця?

Поет: Ви тільки про гроші. Але-ж мусите признати, що нарід без літератури, а література без поезії то це не культура, а чорт знає що!...

Громадянин: Я уявляю собі, що поезією повинно опікуватися окреме товариство якихось прихильників поезії...

Поет: Але як довго його нема... Ну, і на чужині теж збірок поезій не видають окремі товариства, а звичайні книгарі... і ще заробляють гроші.

Видавець: Чи заробляють, то не знаю, але бодай виходять на своє, не докладають. Ми за бідні, щоб докладали до книжки. Є сотні потрібних книжок, які требаб перевидати, от хочби наших класиків для школи, словники, підручники з усіх ділянок, переклади... і ніхто цього не робить.

Поет: То видавайте. Заробите на практичних книжках і можете видати вірші.

Читач: До того часу вже і ваш ювилей мине.

Громадянин: О, бачите, приходить мені одна думка. Чи не краще булоб вам пригадатися громадянству якимсь ювилеєм? Виж уже, слава Богу, більш як тридцять років пишете.

Поет: О, вже більше.

Читач: Думка гарна. Бо правду кажучи таки більше людей найдеться таких, що прийде на якийсь вечір з музикою чи на бенкет, щось зїсти, ніж у нас розуміється на віршах.

Громадянин: І вірші тепер таки, що нелегко зрозумієш при найкращій волі. Якісь такі повигадували нові слова, що чоловік ніколи не чує... і мельодії не можна дослухатися.

Поет: Я не пишу модерних віршів, а такі, що всі можуть зрозуміти, у давній формі і з правдивими, а не фальшованими римами.

Видавець: Коли ви справді хочете найти когось, хто вам дасть гроші на збірку, то не кажіть про це нікому. Це моя щира фахова рада. Єдині модні тепер поезії то такі, що їх читають самі поети, кількох критиків і десяток їх знайомих. Даних, навіть архітектора, ніхто не хоче, бо це не новина, а на книгарському ринку йде тільки новина.

Поет: Виж самі щойно сказали, що поезії взагалі не йдуть.

Видавець: Інша річ „не йдуть" як інтерес, а інша не йдуть як література. Можна видати збірку, що розійдеться в 10 примірниках і перейти до безсмертности, а можна продати 100.000 примірників популярних пісень про народній промисл і соромитися свого прізвища на обгортці.

Поет: Отже, що я маю робити? Зламати перо?

Громадянин: Як воно вічне і золоте, то не ломіть.

Читач: От, ліпше пийте каву, бо буде зовсім холодна. Нині тут кава вийняткова.

Поет: А цікава річ, панове, Як я напюся чорної кави, то не можу писати. Нерви так розгойдаються, що я гнав би тоді з дому світами. На папір і чорнило дивитися не можу.

Громадянин (до кельнера): Пане старший! Принесіть нашому високодостойному ювилятові дві шклянки теплої свіжої чорної кави на мій рахунок!

м. р.

Смерть А. Свєнтоховського.

Помер найстарший із живих польських письменників Александер Свентоховський у 89. р. життя. Він мав подиву гідну життєдайну силу, бо ще в останніх роках видав нову повість „Тінко" та історичну працю „Генеальогія теперішности". Повість не мала літературної вартости, але історична праця дала привід до дуже широкої дискусії.

Свентоховський скінчив філософічні студії в Ляйпцігу у 1876 р. Від 1881 р. до 1901 р. видавав журнал „Правду", у 1908—1912 був редактором „Культури польської" та в 1910—1915 р. „Польського гуманіста".

Імя Свентоховського звязане з польським позитивізмом, напрямком суспільним, що своїми ідеями заважив на світогляді т. зв. поступових тодішніх письменників. Свентоховський у дусі філософічних ідей, яким підлягав, ставив на першому місці розум, виступаючи проти безумного чуття. До останньої хвилини свого життя він боронив ідей гуманности, справедливости та чесности як основ індивідуального та соціяльного виховання.

Працював як публіцист, новеліст і драматург. Пєси свої видавав під псевдонімом Владислава Оконського; між ними „Невинні", „Батько Макарій", „Гарна". З довгої низки томів найчільніші „Думи песиміста". „Про епікуреїзм", „Поет як первісна людина", „Повістеві картини", „Байки", „Про права людини та громадянина", „Про права меншин", „Утопії в історичному розвитку", „Джерела моралі", „Історія польських селян" (2 томи), „Генеальогія теперішности".

Свентоховський належав до рідких письменників з великим знанням і ясністю думки. Його стиль був простий, ядерний, переконливий, відбиваючи ясну льогіку дуже гострого діялектика. Мало було таких добрих полємістів у польській літературі як він. У 1895 р. у 25-ліття його літературної діяльности кількадесять польських письменників передало йому поклін у привітному листі словами, що можуть бути найкращою характеристикою його праці: „Силою таланту та сміливістю переконань ти ширив правду, втягаючи загал громадянства на шлях критичної думки; з непохитною відвагою ти рвав накинені розумові пута фанатизму та темряви; ти розбуджував жар і любов для великих ідеалів".

Після війни, коли фанатизм у громадянському житті ширився щораз більше і став навіть модний у літературі, а розум мусів зректися свого престолу в користь незвісних почувань, Свентоховський відійшов у тінь і перестав мати вплив як діяч і письменник.

Літературна хроніка.

ПРЕГАРНЕ ВИДАННЯ „ЕНЕЇДИ"

До книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові прийшли два примірники свіжо виданої „Енеїди" Котляревського у державному літер. видавництві у Харкові. Видане ново у вигляді „кабрго" в 3.000 примірниках на 40 аркушах, за редакцією М. Новицького і вступним проводом Я. Рудовського, з ілюстраціями М. Г. Дерегуса. Цей том нагадує славне мистецьке видання „Гайдамаків" з ілюстраціями Сластьона. В тім зібрів численних великих і менших сірих ілюстрацій з кольорових, прегарно виконаних. Окрема зроблена з тканих плахт, що нагадує дорогі старовинні палітури. Це одне з найкращих мистецьких видань наших класиків, що може рівнятися з подібними виданнями найвидатнішими, призначеними для всіти. Том такої „Енеїди" коштує тут у нас 60 золотих.

СМЕРТЬ РОСІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

Помер дуже популярний серед читачів совітський російський письменник Пантелеймон Романов. Він мав свою славу кільканадцять років тому, коли видав „Другий нарід", „Гарні місця", „Чорні корчики", „Звичайні села". Його речі читали з естради і ріжні декламатори використовували його ефектові гумористичні в нового совітського побуту. Романов продовжував гумор Гоголя, одначи іронію в безсумнівність. Романов глибше, ніж Зощенко, шукав причин для своєї сатири обдумував свої сюжети, не брав будьяких звичайних явищ. Він належав своєю методою оповідання до письменників передвоєнного походження, які не знали нервових коротких штрихів, а описували події та людей поволі, аналізували їх психольогію. Крім Гоголя мав на П. Романова теж вплив Толстой. Від Толстого взяв Романов любов до мас, юрби. Найбільше пізнатися той вплив у його трьохтомовій повісти „Русь", яку деякі критики називали епопеєю. У цій повісти автор хотів зобразити недугу цілого російського народу перадреволюційної епохи — її мрійництво, сонноту, безрадність, легкодушність. Ті риси, які Гончаров в „Обломові" посередив на одиниці, Романов хотів розтягнути до довгої галереї інтелігентських та селянських типів. Недуга, розсіяна на ріжні класи та одиниці, перестала бачити „типічні", а стала тільки характеристичні для москалів, що так сильно відчувають чуття, що при взаєминах із ними або хочби при читанні їх літератури. Романов сам у собі відчував якусь таку характеристичну основу, тимто він умів з такою самосолодою аналізувати ту „руську" душу, що його самого приміщувала. Романов був перішучий, у ньому ферментували ріжні думки та вражіння у типово селянських — мрячних обрисах. Післяреволюційна доба була йому чужа і він не вмів з нею ужитися. Він мав довший протяг часу від 1911 до 1920 р. коли мовчав. Він любив спокійне, врівноважене життя і не вмів відтворювати первової зміни. Чимало тем він присвятив поєдним питанням, що стали наново актуальні при зміні подружніх законів у Совітах. Романов був дуже совісним письменником і чесним: він не підлабузнював владі і не писав ні похвал „сильним" при керві і не йшов за дешевенькими ефектами революційних гасел. Через те він і не мав слави ударника-революціонера ані прихильника нового ладу. Його вважали „буржуазним" письменником. Романов почав в останніх роках писати щораз рідше. Горький раз був висловився про нього досить неприхильно і не іменно неохотно його до праці.

ПОЛЬСЬКІ ПЄСИ НА ЧУЖИХ СЦЕНАХ.

З польських пєс написаних в останніх роках 10 появиться цього року на дійових чужинних сценах. Одна в Італії — А. Цвойдзінського „Фройдова теорія снів", одна в Англії — Івашкевича „Війна, мир та революція", три у Спол. Державах: С. Кежимовського „Любов без сотника", А. Словінського „Родина" та Ю. Шанявського „Великий морок", інші в Чехословаччині, Югославії, Естонії та Фінляндії, як Цвойдзінського „Теорія Айнштайна", Івашкевича „Ніч в Норах" С. Кежимовського „Шасти від завтра" та Р. Новаровича „Коли дідько не може".

Сторінка без політики.

Люди, які щезли..

В одному варшавському часописі появилися спомини відомого кримінольога І. Червінського, про людей які несподівано щезли з овиду.

Іноді переходимо без більшої уваги до денного порядку над несамовитими подіями, про які читаємо у шпальтах щоденної часописної хроніки. Ми й не застановляємося над цим, що така звичайніська газетна замітка криє в собі тайни, які під назвою „кримінальних легенд" зберігаються в поліційних актах.

Найбільше таких записок можна знайти у звязку з людьми, які пропали, та яких ніколи вже не вдалося відшукати.

Власник ресторану, який імовірно став черцем.

Сьогодні ще не затихла гомінка колись справа про одного багатого кольоніяльного купця і власника першорядного ресторану у Варшаві біля Краківського Передмістя, який одного дня залишив свою хату, всі свої папери та не забираючи зі собою нічого пропав без вістки. Ніхто й досі не знає куди він щез. Найдокладніші пошуканки не дали ніякого висліду. До поліційних урядів усіх держав розіслано телефонограми, як досі — без успіху.

Правда, кружляли згодом непровірені поголоски, що той популярний та загально шанований власник ресторану подався до Чехословаччини та вступивши до одного манастиря, постригся в ченці. Дехто видів його в черечій рясі, одначе цього не вдалось провірити.

Інша поголоска була того роду, що ресторанник занедужав на жахливу недугу: втрату памяти і що в такому стані блукається він по всіх усюдах, не вміючи означити, ні часу, ні простору.

Міг він теж стати жертвою якогось випадку.

Право серії.

Другий такий несамовитий випадок трапився згодом — як відомо нещасні випадки повторюються один за одним на основі права серії — з відомим варшавським бокмахером та рулетним грачем, якого називали популярно „графом Вацьом". Він був колись багатим дідичем, який ціле своє майно програв у карти та на кінських перегонах.

Автім була це незвичайно скупа та недовірчива людина. Граф відомий був ще й з того, що ввесь свій маєток носив у кишені від камізольки. Він любився в дорогоцінних каменях, перстенцях та дивоглядних мініятурках і все те носив зі собою. Був непримиримим ворогом грошей навіть тоді, коли мав їх доволі.

— Нема — казав він — нічого поганішого на світі, як гріш, який веде до злочину.

Цей фільософічний король рулетних грачів не розставався, ні в день ні в ночі зі своїми дорогоцінностями та лягав спати в камізольці, якої кишені були просто випхані дорогими цяцьками.

Одного разу граф вийшов із хати та більше не вернувся — щез без сліду. Говорили про нього, що він став жертвою грабіжницького нападу, що згинув з рук опришка, який убив його з пімсти, словом: чимало сплітків оповідали собі про того пропащого графа в „аристократичному світі" варшавського підземелля. Яке враження викликала вістка про подію з графом, можна собі уявити на основі того, що в деяких клюбах перервали гру в рулетку на знак жалоби. В дійсности — перервали недозволені сходини з приводу слідства та частих трусів і арештувань.

Про нього теж кружляє чимало сплітків. Найчастіше подавали собі тихцем поголоску, що граф, прочуваючи свою недалеку смерть, кинувся до Висли, щоб не залишити нікому своєї брильянтової камізольки.

Найшлись і такі, які бачили його, як він самітно проходжувався берегом Висли коротко перед тим, заки пропав.

Ті, що втратили память.

На тему людей, які попали в кігті жахливої недуги: затрати памяти та всякої орієнтації, кружляють часто фантастичні поголоски.

Недавно привели були до одного з нічліжових домів якогось мужчину, з вигляду інтелігентного, старшого віком, але такого збідованого, що аж жаль було на нього дивитися. Від нього ніяк не могли довідатися, хто він та звідкіля походить. Лікарі ствердили, що він є клясичним прикладом такої людини, що втратила память. Він мав при собі дві книжки, з якими ніколи не розставався: Льондона „Пригоду" та „Корабель божевільних". Він з патосом деклямував Льондонове мотто:

„Ми ті божевільні, що не можемо спочати на суші, кинутій в погорді за нами. Жага заходу проводить залогою. Ми немо холодними устами бурю. Перед невдячним поглядом бліднє за мрякою світ второпних людей, де достаток спить блаженним сном. Ми йдемо навмання на води незнаного моря, шукаючи скритої, невідомої пригоди."

Дивний тип: людина — таємниця.

Він часто просив папіроски. І пускаючи дим, дивився далеко в далечінь. Куди?.. І за чим?.. Ніхто не міг відгадати його думок і він сам не міг їх оповісти...

Найсолідніші і найдешевші
МЕБЛІ
в українській кооперативі
„АРХО"
Львів, Коперника 1. Тел.: 272-04

Він теж видавався їй дуже знайомий, одначе вона не швидко могла пізнати в тому „сліпцеві" свого мужа. Збентежена жінка пішла за прошаками. Оба прошаки затримували прохожих і просили милостині.

Під колесами автобусу.

Перейшовши кілька вулиць, Лявра підійшла до поліцінта, що стояв серед вулиці і просила його, щоб він устійнив тотожність обох убогих, тому, що вона підозрівае, що один із них є її мужем. Коли Лявра підійшла з двома поліцаями до прошаків, вони кинулися втікати. Томпсон не запримітив автобусу, що саме надїхав і попав під його колеса. Його відвезли до лічинці і він помер там не відзискавши памяти. Тіцині вспів утекти і скритися.

Що буде з грішми?

Після смерти Томпсона залишилися по ньому два його доми і 25.000 фунтів штерлінгів у банку. В нотаря знайшли завіщання, в якому він записав ціле своє майно жінці. Та жінка, яка вернулася до свого дівочого прізвища, відмовилася прийняти ці гроші. Тому, що не зважаючи на оголошення по часописах, своїків покійника не знайшли, англійська влада, по визначенім законом речинці гроші й будинки віддасть на власність якомусь добродійному товариству.

Дещо про гріш.

Гріш сам собою, як предмет, має в дійсності дуже малу вартість. Банкнот — це лиш кусник паперу. Але й срібні та золоті монети можуть мати практичну вартість хіба переробленні на якийсь предмет: ложку, чашу, прикрасу й таке інше. Вартість має тільки ця прикмета гроша, що його можна перемінити на все, що людині потрібне. За гріш можна майже все мати — — ось укритий зміст гроша — і завдяки тому змістові має гріш такий успіх серед людей. Ті всесторонні практичні можливости, укриті в банкноті чи в монеті, надають грошеві велику чезної символічної вартости й поваги в очах людей, та одночасно — так сказатиб — уже згори наче наказати нам відповідну поведінку з прошем. Яка-ж це має бути ця поведінка? Покажемо на прикладі: у грошах укрита, напр., змога заложити собі підприємство. А підприємство призначене на те, щоб працею в ньому збагачувати себе й загал. Підприємство має рости, розвиватися і приносити зиски і користь власникові працівникам, і загалові. Отже раціональна поведінка з грошем буде: заложити підприємство. Та доки ще грошей у когось замало на заснування підприємства, то й тим малим грошем треба обертати так, щоб він ріс і приносив користь. Це можливе тільки тоді, коли гріш умістимо в банку. Там гріш росте відсотками не тільки в нашу користь, але також причиняється до зросту істнуючих уже підприємств, бо засоблені ощадностевими вкладами банки фінансують закладання нових і розвиток заложених уже підприємств. Отже гріш, зложений в банку на ощадність, не тільки наближає нас до нашого підприємства, але й розвиває такі варстати праці, що вже істнують — і так гріш працює для нас і для загалу, хоч ми ще не перемінили його у власне підприємство. Тільки така поведінка з грошем раціональна з економічного і громадянського погляду. Хтож ховає гріш у себе дома, той подібний до дитини, що любить самий гріш, як лискучу бляшку або гарний образок. Таке укривання гроша шкідливе для власника (бо не приносить йому користи й виставляє на всякі небезпеки), а також для загалу, бо спричиняє брак готівки в обігу і через те гамує економічний розвиток. Тимто практичний і свідомий громадянин збирає гріш не для самого гроша, лише для тих можливостей, які укриті в грошах. І тому, ще перед реалізацією тих можливостей, льокує гріш у банках і то тільки в рідних; бо тільки гріш, уміщений в рідних банках, здійснює укриті в собі практичні можливости не тільки в користь власника, але і для добра рідного загалу.

(Ю.).

Подвійне життя містера Томпсона.

Вдова Тоні Кромптон приїхала літом минулого року разом із своєю 21-літньою дочкою Лявров з Льондону над море до відомого живця Брайтону. Вже чергового дня по своїм приїзді обі жінки мати й дочка познайомилися з якимось містером Томпсоном, який із своїм приятелем, італійцем Тіцінієм замешкав у тій самій гостинниці.

Щаслива пара.

Томпсон елегантний, молодий ще (коло 35 літ) мужчина, при тому незвичайно освічений і культурний, багатий і вдоволений із життя, припав Ляврі дуже до вподоби. Очевидно Гомпсонові теж подобалася молода й гарна дівчина. Знайомство перейшло дуже швидко у приязнь і відтак у любов. В осени відбулося в Льондоні вінчання молодої пари.

Лявра Томпсон почувалася дуже щаслива. Її муж виявився незвичайно запопадливою, здібливою і ніжною людиною. В Льондоні не мав він ніяких знайомих, ні свояків. Він приятелював тільки з Тіцінієм, який бував доволі частим гостем у домі Томпсонів.

Біржевий маклєр.

Томпсон представився Ляврі нареченій і відтак жінці, як біржевий маклер і чванився ари тому, що він прегарно заробляє. І справді за грошах йому ніколи не залежало і він робив густо-часто багаті дарунки своїй жінці і своїй теші.

Здавалося, що ніщо не загрожує родинному щастю молодого подружжя. Кожного дня рано Томпсон виходив із дому й вертався щойно коло 6. год. вечором. Він мав контору недалеко Фарінгтон Ред. За час трьох місяців Лявра Томпсон приходила кількакратно до контори свого мужа, одначе ніколи його не заставала. Возьний заявив їй, що Томпсон винаймив цю контору ще три роки тому, платить за неї точно, одначе ніколи там не буває. Лявра затривожилася і почала підозрівати найгірше. Тоді вона рішила вияснити все і відкрити правду.

Два прошаки.

Та муж давав за кожним разом на її настирливі питання все баламутні й викрутні відповіди й молода жінка рішила рад-не-рад сама слідити свого мужа. Одного дня рано пішла вона незамітно за мужом. Із Пікаділлі звернув він у напрямі Темзи, перейшов кілька бічних вузеньких вуличок і ввійшов до старого, поганого, напів поруйнованого дому.

Лявра стояла під домом і не знала, що діяти. Заки вона надумалася, з дому вийшло двох прошаків.

В одному з них, не зважаючи на гидке й дрантиве лахміття, що служило замість одягу — Лявра пізнала негайно Тіцінія. Другий прошак волік за собою деревляну ногу. Його очі закривали чорні окуляри. Нуждар виглядав зовсім на сліпця

Ще справа шкільного плєбісциту.

У Звенигороді, бобрецького повіту, від 1927. р. є в школі українська мова навчання на підставі рішення Кураторії Л. Ш. О. з 20-го липня 1927. р. ч. І.—6443/27. — З огляду на те не треба було переводити і ніхто й не переводив у 1937. р. шкільного плебісциту за українською мовою навчання.

Українські громадяни підтримують і ходять тільки до відомого свого фахівця, щоб скоро мати великий УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН у Львові

Михайло Шпак

ЛЬВІВ, РИНОК 11.

Першорядні снідання, вечері, перекуски та різного роду напитки. 1-4
863

Тепер приїхала до Звенигороду якась „дзялачка" і збирає підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання мотивуючи це тим, що знання польської мови здається кожній дитині. Трапилися такі одиниці, що дали зловитися на вудку, думаючи, що тут ходить про науку самої польської мови, яка і так обовязкова в усіх українських школах, а не про зміну мови навчання всіх предметів у школі.

Але без огляду на те, чи ті підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання були добровільні чи під примусом — заходить засадниче питання: чи плебісцит за польською мовою навчання в такому селі, де не було плебісциту за українською мовою навчання законно допускальний. Про цю справу постановляє § 9. і 10. виконного міністерського розпорядку з 7. січня 1925. р. (Д. З. РП. ч. 3, поз. 33) ось що:

„§ 9. Декларації, про які мова в попередньому параграфі (за українською мовою навчання) можна вносити впродовж цілого шкільного року, але можна буде взяти під увагу від найближчого шкільного року лише ті декларації, які вплинуть до дня 31-го грудня попереднього шкільного року.

„§ 10. Про внесення батьками що-найменше 40 дітей домагання введення до школи непольської мови навчання повідомляє шкільний інспектор перед днем 1. лютого населення тої шкільної округи в цілі, щоб уможливити решті батьків внесення жадання навчання у польській мові.

„Домагання навчання у польській мові можна буде взяти під увагу з початком найближчого шкільного року, якщо вплинуть до дня 30. квітня".

Отже повищий виконний розпорядок постановляє виразно, що **щойно на повідомлення шкільного інспектора про відбутий шкільний плебісцит за українською мовою навчання** можна вносити шкільні декларації за польською мовою навчання. **Якщо нема повідомлення шкільного інспектора про відбутий шкільний плебісцит за українською мовою навчання, то очевидно не може бути мови про плебісцит за польською мовою навчання** в дотичній громаді. Тому спроба перевести шкільний плебісцит за польською мовою у Звенигороді — протизаконна.

І. Г.

ПЛАЩІ і КОСТЮМИ ЖІНОЧІ оригінальні моделі

Повшехни Склад Одзєжи

Львів
Пасаж Миколяша

Ірляндський парлямент одноголосно ратифікував англьо-ірляндський договір.

Після триденної дискусії ірляндський парлямент ратифікував у пятницю англьо-ірляндський договір.

Проти ратифікації голосував лиш один посол.

„Ломлять і болять суглоби".

Ту кваргу часто чуємо підчас весни. На це терпять всі артретики і ревматики. Є це недуги затяжні і трудні до вилічування, тимто не треба їх легковажити і занедбувати і вже в початках треба почати лікувати їх причину. Причиною цих недуг є звичайно хіба з перемін матерії і на це треба передовсім звернути увагу. Зела мґістра Вольського проти артретизмові, ревматизмові, ішіясові та подагрі з скорочним знаком „Reumosa", що мають рідку китайську рослину Шіа-Шеа, регулюють перемяну матерії та усувають надмір сечового кваса. Можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Виробник: Магістер Е. Вольський, Варшава, Злоть 14. №2

Нагода якої досі ще не було й не буде!!!

У звязку з ліквідацією великої фабрики в Лодзі ми закупили казково дешево великий транспорт ШОВКІВ І ВСЯКИХ ІНШИХ ЛІТНІХ ТОВАРІВ і з метою їхньої відпродажі уладжуємо

„Дешевий ярмарок"

цих матеріялів по ревеляційно низьких цінах, який триватиме тільки до 15 травня ц р.

Галицький Магазин Новин, Галицька 15.

для орієнтації наші ревеляційно низькі ціни:

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцілій ціні тільки 65 сот. за м.

ПЕРКАЛЬ до прання — д. ціна 1 зол.,	тепер 65 с.
КРЕПОН до прання — д. ціна 1.20 зол.,	тепер 65 с.
ВОАЛІНА до прання — д. ціна 1.20 зол.,	тепер 65 с.
ЕПОНЖ — д. ціна 1.25 зол.,	тепер 65 с.

в одноцілій ціні тільки 90 сот. за м.

ШОВК до прання — д. ціна 1.45 зол.,	тепер 90 с.
ПАНАМА в дес. — д. ціна 1.45 зол.,	тепер 90 с.
ЕПОНЖ шкоцька. — д. ціна 1.50 зол.,	тепер 90 с.
ЕПОНЖ в дес. ПРІМА д. ціна 1.60 зол.	тепер 90 с.

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцілій ціні тільки 1.50 зол. за м.

МОНГОЛЬ в дес. — д. ціна 3 зол.,	тепер 1.50 зол.
МОНГОЛЬ гладк. — д. ціна 2.50 зол.,	тепер 1.50 зол.
МОНГОЛЬ на блюзки д. ціна 3 зол.,	тепер 1.50 зол.
ТАФТА шкоцька — д. ціна 3 зол.,	тепер 1.50 зол.

в одноцілій ціні тільки 1.75 зол. за м.

КРЕП-МАТ в дес. д. ціна 3.50 зол.,	тепер 1.75 зол.
КРЕП-МАТ гладк. д. ціна 3 зол.,	тепер 1.75 зол.
„АЦЕТАТ" — д. ціна 3.50 зол.,	тепер 1.75 зол.
МОНГОЛЬ на підш. д. ціна 3 зол.,	тепер 1.75 зол.

Небувала нагода!

ПЕРШОРЯДНІ ШОВКИ ЗА ПІВ-ДУРНО!!!

ШОВК на бл. „франц." д. ціна 6,	тепер 3.— зол.
ГАЗ.ШИФФОН „франц." д. ціна 7,	тепер 3.50 зол.
ШКОТ шовк. „франц." д. ціна 7,	тепер 3.50 зол.
КОРА шовк. „франц." д. ціна 8,	тепер 3.50 зол.
КРЕП-МАТ „франц." д. ціна 8 зол.,	тепер 4.— зол.
ШОВК „Імпріке" „франц." д. ціна 18,	тепер 11 зол.

ДЛЯ РЕКЛЯМИ продаємо 5.000 РЕШТОК різних гатунків і величини в ціні ТІЛЬНИ 60 сотиків за метер.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" дадасмо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЄТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

Геморої́ди

спричинюють але самопочування тощо. Треба конечно усунути ці дошкульні терпіння. При геморої́дах вживати

Anusol

„Goedecke"

ДІСТАТИ МОЖНА В АПТИКАХ.

12 чопків зол. 5.— 6 чопків зол. 3.—

Анґлія домагається ліквідації совітських впливів у Франції.

СПРАВИ ДАЛЕКОГО СХОДУ І НЕВТРАЛЬНОСТИ ШВАЙЦАРІЇ ПРЕДМЕТОМ ФРАНКО-БРИТИЙСЬКИХ НАРАД.

У другому дні франко-британських нарад у Льондоні обговорено крім чесько-німецького конфлікту також і справу франко-совітського пакту. У дискусії на цю тему Чемберлен заявив, що користи, що їх Франція має з того пакту, за малі, щоб могти мати вирішний вплив на політику французького уряду. Чемберлен висловив думку, що французький уряд повинен вдержувати пакт із Совітами на належній відділі і не допускати до того, щоб совітські домагання могли накинути французькому урядові поступування у справах, в яких підставою французької політики є солідарність з Англією. Французькі й англійські міністри обговорювали опісля ситуацію на Далекому Сході, стверджуючи повну згідність інтересів Англії і Франції супроти китайсько-японського конфлікту.

Врешті порушено видвигнену швайцарським урядом справу статуту повної невтральности Швайцарії на випадок воєнного конфлікту в Европі. У тій справі узгіднено англійсько-французьку формулу, яку представлять у Женеві, узгіднюючи позицію невтральної Швайцарії до зобовязань пакту Ліги Націй. У тій формулі ствердять, що територія Швайцарії не може служити ніодній воюючій стороні для перемаршу військ, вбо як територія, що на ній можна організувати воєнні операції діяння проти одної з воюючих сторін

КІНЕЦЬ НАРАД.

Анґльо-французькі наради покінчилися в год. 17. В год. 18.15 прем. Далядіє відлетів до Парижа

Геліотерм Львів, Академічна 7 (Гмах Шпрехера) Тел. 290-69

Фабричний склад лікарських інструментів, меблів, апаратів рентгенівських і електромедичних. — Низькі ціни.

Догідні умовини платности! Контористи та фахова порада безплатно.

160.000 чужинців-комуністів у еспанській Червоній армії.

Барсельонський міністр закорд. справ обіцяв на найближчій сесії Ліги Націй ілюструвати цифрами інтервенцію чужих держав у хосен національної Еспанії.

У відповідь на те національна влада запозіла публікацію документів, які доказують, що з еспанської червоної армії є 160.000 комуністів-чужинців, між ними 60.000 французів.

ЧЕРВОНА ЕСПАНІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АНГЛЬО-ІТАЛІЙСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Амбасадор червоного еспанського уряду в Льондоні зложив протестаційну ноту проти тої частини англ.-іт. порозуміння, в якій Англія погоджується на те, щоб відкликати італійських добровольців як по остаточнім закінченню еспанської домашньої війни. В цій ноті червоний уряд заявляє, що цим кроком Англія не тільки видає італійську інтервенцію в Еспанії, але рівночасно й виправдує її.

НА ФРОНТАХ СПОКІЙНО.

Офіційні комунікати стверджують, що сильні дощі й бурі дальше унеможливлюють поважніші операції на еспанських фронтах.

Конфекція дитяча — Одяги студентські
найбільший вибір ПОВШЕХНИЙ СКЛАД ОДЯГУ львів Пасаж Міколяша

Кині підпишуть польсько-литовський поштово-телекомунікаційний договір.

В суботу покінчаться польсько-литовські наради у Ковні підписанням договору у справі поштової та телеграфічно-телефонічної комунікації.

ЛИТВА ПРИСТУПАЄ ДО ПЕРЕГОВОРІВ З ВАТИКАНОМ.

Небавом приїде до Ковна папський нунцій з Риги Арата, щоби перевести переговори з литовським урядом на тему нормалізації дипльоматичних взаємин та відношення державної влади до Церкви на Литві.

Литовські політичні кола привязують велику вагу до тих переговорів.

—o—

815 уділовців з ок. 1500 вплаченими уділами — разом на суму 46.103 зол. дозволило Пром-банкові зібрати 541,000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мільйона зол. різнородних позичок на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.

Подвоєння спільности уділів дозволить подвоїти оборотові фонди й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи господарчої кон'юнктури країни.

Тому не отлягаймось!
Кожний українець стає негайно членом
Пром-банк
ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

„Судетські німці хотять стати підметом політики"

ЗАЯВИВ ГЕНЛЯЙН В ІНТЕРВЮ.

Провідник судетських німців Генляйн дав інтервю представникові агенції Стефані. Він заявив, що територію заселену у 99% німцями, годі дальше централістично адмініструвати з Праги. Німці хотять лише жити як вільні серед вільних і на своїй території рішати про свої справи згідно зі своїми потребами й культурними традиціями. Чеська політика мусить погодитися з фактом, що мовна границя не покривається з державною.

Судетські німці хотять бути автономним і вирішним чинником — підметом політики, а не предметом. Чехословаччина не може вважатися національною державою, бо має ще й інші меншини.

Формальні уступки не розвяжуть судетського питання; необхідно основно змінити орієнтацію державної системи і права.

—o—

ВЛАСНОГО ВИРОБУ КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ
готові і на замовлення
простирадла — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — пани — фіранки поручає
А. Петрушевський
Для гг. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 9—10
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. (давніше коральницька)
Цінники задурно

ГАЙЛЄ СЕЛЯСІЄ ПЛАТИТЬ ЛІЗІ НАЦІЙ ДОВГИ.

Гайле Селясіе заплатив у секретаріяті Ліги Націй поважну частину вкладок, що їх винна Абісинія як член Ліги.

По широкому світі.

Естонський парлямент ухвалив амнестійний закон, відкидуючи поправки.

Арабські підприємства у більших палестинських містах замкнено на протест проти британської делімітаційної комісії. Араби, замкнені в концентраційних таборах, почали протестацій ну голодівку; чотирьох з них померло.

Британський уряд знаціоналізував всі рафінерії нафти.

Аргентина мала 31. XII. 1937. р. 12,761.611 мешканців.

В **Австрії** обнижено від 1. травня всі ціни з огляду на обнижку оборотового податку.

Німецько-судетська партія візвала своїх членів взяти масову участь у 1-травневому святі.

НОВИНКИ.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Заграничні метеорольоги** віщують на місяць травень гарну та постійну погоду. Спомини з недільних прогульок запишете найтривкіше фотографуючи на свіжих матеріялах з фірми „Екомп", Львів, Сикстуська 29.

— **Мало відомі жінки української історії.** Гутірку на згадану тему поведе ред. Анатоль Курдидик у клюбі „Нової Хати" й „Труду" дня 2. травня. Початок год. 6.

— **Вистава декоративних рисунків і малюнків В. Перебийноса** в Національному Музею буде ще відчинена до 8. травня ц. р. В неділю 1. V. відвідувачі зможуть користати з виписень від год. 11—13.

— **Ревія української моди.** Новий цей почин викликує зрозуміле зацікавлення в жіночих кругах. Вонож бо й дивно здається, як може бути мода „українська"? Вона дійсно не буде якась окрема українська „мода". А тільки загально приняті форми зі своєрідною закраскою. Наприклад літня нагортка, стилізована під бойківську полотнянку, або полотняна сукня, прикрашена різьбленими гуцульськими ґудзиками. Цікаві зразки цього побачимо на показі дня 8. травня.

— **Комітет святкування 40-ліття б. української державної гімназії в Тернополі** просить тих б. учеників, що ще не відкликнулися на його відозву з дня 1. березня ц. р., поміщену в пресі, зголоситися письменно на адресу проф. Дякова Павла, Тернопіль, вул. Костюшка, подаючи дату свого уродження, місце замешкання й усп. становище та зазначуючи, чи брав участь у світовій і визвольній війні та чи може дати до альманаху спомини, звязані з життям у гімназії або визвольної боротьби.

— **Найближчі українські радіоавдиції.** Львівське радіо передаватиме в неділю 1 цм. в год. 8.50—9.00 вранці господарську гутірку по українськи інж. Лапчука „Як починати комасацію", в середу 4. ц. м. в год. 13.45—13.55 щотижневу ґазетку М. Ковалевського з Варшави та 10. ц.м. гутірку др. М. Драгана в год. 18.10—18.20 п. з. „Деревляні церкви й церковці".

— **Ендецькі демонстрації у Львові.** В пятницю вечором студенти-ендеки та й старші польські громадяни-ендеки уладили демонстраційний похід, як вияв протесту проти „жидо-комуни" у звязку з близьким першотравневим святом. Демонстранти повісили на ліхтарні на Академічній вулиці куклу подібну до Сталіна і підпалили її, та пройшли походом вулиці Баторого й Академічну і далі головними вулицями міста дійшли аж до костела св. Єлисавети. В часі походу демонстранти кидали оклики проти „жидо-комуни". Під костелом св. Єлисавети кількох промовців домагалося, щоб влада заборонила 1-шотравневий похід. Накінець зібрані відспівали національний гимн, „Роту" та гими молодих і розійшлися. Куклу на Академічній вулиці загасила пожежна сторожа.

— **Щіплення проти віспи.** Від 9. траня до 11. червня ц. р. будуть щіпити проти віспи міські лікарі у трьох днях тижнево від год. 5-ої попол. у таких льокалях: д-р В. Джулинський у школі ім. Зіморовича при вул. Личаківській ч. 171 (вівторок, четвер і суботу); д-р Ян Янковський у школі Ягайла при вул. Варшавській ч. 75 на Клепарові (понеділок, середу і пятницю); д-р П. Стояловський у школі Міцкевича при вул. Рутовського ч. 15 (вівторок, четвер і суботу); д-р М. Легежинський у школі св. Анни (вівторок, четвер і суботу); д-р Ст. Санецький в міських санітарних заведеннях при пл. Маєнарському ч. 2 (понеділок, середу і пятницю); д-р Е. Шенкер у школі Марії Магдалини при вул. Потоцького ч. 1 (понеділок, середу і пятницю); д-р А. Смерек у школі Підзамче при вул. ТШЛ на Знесінні (вівторок, четвер і суботу); д-р Ян Сосін у школі М. Конопніцької при вул. Зеленій ч. 16 (вівторок, четвер і суботу); д-р К. Спет у школі Пілсудського при Алеї марш. Фоша (в понеділок, середу і пятницю); д-р К. Вонторек у міському осередку здоровля при вул. Замарстинівській ч. 112 (вівторок, середу і пятницю); д-р Л. Загурський в VII. міським дільницевім уряді при вул. Городецькій ч. 92 (понеділок, середа, пятниця) і д-р А Дам в IV. міським виділі при вул. Бурлярда ч. 4 (від год. 10-ої до 11-ої перед полуднем). На основі закону з 19. липня 1919. р. щіплення проти віспи примусове для дітей в першому році життя, далі дітей в 7. році життя і всіх тих дітей, які не щіпилися проти віспи минулого року. Крім того лікарі оглянуть всі шкільні діти. Свідоцтва щіплення проти віспи слід зберігти, бо дуплікат свідоцтва можна дістати щойно на основі оплаченого подання до міської управи, що його видає виділ публичного здоровля при вул. Бурлярда ч. 4. Якщо дітей не зголоситься до щіплення — міський лікар переведе щіплення на кошт батьків, які можуть ще наразитися на кару гривни до 200 зол, і 14 днів арешту.

— **1-травневі походи** йтимуть у Львові такими трасами: Похід 333 вирушить зі своєї домівки при Зеленій вулиці через площу Госевського та вернеться через вул. Шевченка. ППС з УСДП збереться на вул. Кентшинського і піде вулицями Городецькою, Сапіги, Сикстуською і Гетманською до театру. Жиди зберуться коло свого театру на Ягайлонській вул. та перейдуть вулицями: Різницькою і Казимирівською до площі Смольки. Щоб не допустити до інцидентів, влада заборонила продавати алькоголь до півночі.

— **Львівська хроніка.** Минулої ночі в ресторані М. Штарка при вул. Чарнецького вибито чотири шиби вартости 100 зол. Поліція арештувала чотири особи. — Самохід наїхав на Ялівці на З. Вольфа, який важко ранений в лице — Поліція арештувала 42-літню Салю Бухольц за намову свідків до фальшивих зізнань. — М. Вовка арештувала поліція за зранення Т. Роя при вул. Пекарській.

— **Однострої для журналістів** впроваджено в Німеччині. Однострій сіро-синій, подібний до летунського, має на грудях щитик з буквами „РКК" (Райхскультуркамер), на шапці партійну відзнаку. До нього належать у день чоботи, вечором — довгі штани. Перший раз виступлять у цих однострояx журналісти, що виїдуть з Гітлером до Риму.

— **Дзвін імени Гітлера.** Парохіяльна церква дільниці Сіверінґ у Відні матиме дзвін імени Гітлера. На дзвоні буде плякета Гітлєра біля плякети св. Северина.

— **Летунська катастрофа.** Минулої пятниці розбився на летовищі Есен—Мельгайм літак надпрезидента рейської провінції Тербовен. У катастрофі згинув летун фон Гайфе Бек, важко ранені: надпрезидент Тербовен, радіотелеґрафіст Шлес і провідник штурмових відділів Флехман

— **Дивний випадок народин близнят.** Французька преса широко розписується про дивний випадок народин близнят, що трапився в околи-

ці міста. Нансі. Одна з мешканок м. Омекур привела на світ дитину. Лікар заявив мамі, що вона мабуть приведе на світ ще одну дитину і радив їй поїхати негайно до клініки у Бріе. Молода мама поїхала негайно самоходом до Бріе, віддаленого 15 км. від м. Омекур, і там привела на світ другу дитину. А що близнята народились того самого дня в двох місцевостях — зголошено їх до урядів цивільного стану у двох містах, віддалених від себе 15 км.

— **Висотують останні сили дітей.** „Комсомольская Правда" повідомляє, що в Донецькому басейні працює в копальнях 4.000 нелітніх вуглекопів, у металюргічних фабриках у Макіївці 550 малолітніх, яких навіть не оглянули лікарі. В копальнях вугілля у Сталіно понад 500 малолітніх вуглекопів зрезигнувало взагалі з лікарських оглядин, щоб не стягнути на себе гніву управи копалень, яка нарікає постійно на недостачу робітників Ось так у західній Европі закони забороняють жінкам і нелітнім працювати під землею в копальнях і ці закони „буржуазні" підприємці виконують Зате в „большевицькому раю" в СССР з робітників, ще й до того малолітніх висотують останні сили і навіть до лікаря не посилають.

ЛІКАР

Ілярій Федейко

СПЕЦІЯЛІСТ ХОРІБ УХА, ГОРЛА І НОСА,

по повороті з заграниці ординує як давніше від год. 3 до 5 попол. при вул. Земляковського ч. 2, І. п. (бічна площі св. Юра).

— **Що найбільше гублять в СССР?** „Вечерная Москва" є єдиним большевицьким часописом, що поміщує на цілій сторінці дрібні оголошення та оповістки. На цій сторінці найбільше оголошень про згублені речі. Характеристичне, що згубленими річами є майже виключно печатки ріжних большевицьких урядів, пашпорти і партійні легітимації. Майже щодня згаданий часопис подає кільканацять таких характеристичних оголошень про згублені печатки.

— **Голова поета під гільотиною.** На одній з публичних площ у французькому місті Ліль згільотиновано Фернанда Губерта, дентистичного асистента, якого суд засудив на кару смерти за вбивство своєї опікунки-вдови. Засуджений, який у вільних хвилинах писав поезії, присвятив свій останній вірш катові запевняючи про свою невинність. Вступаючи на шафот засуджений запевнив ще раз присутніх, що гине невинно.

— **Як добути успіх у жінок?** В одним американським часописі проф. Мейфіск з університету в Ейль перевів цікаву анкету. Саме він розіслав до сотні мужчин формуляр зі запитом: „Чому завдячуєш успіх у жінок". З відповіді показалося, що більшість мужчин завдячує свої успіхи естетичному виглядові, грошам, духовим, прикметам, гарним зубам, милій поведінці. Якби у нас у краю переведено подібну анкету напевне показалось би що найбільші успіхи мають ті Панове, які голяться знаменитим милом або Лявендовим кремом до голення Шаха, а по голенні вживають славної води Лявендової — зуби чистять пастою „Toludont" „Шаха"

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ПЕПЕ ЛЄ МОКО".

Французька фільма, якої дія проходить в Альжирі, у дільниці тубільців, де крім арабів живе тисячі мешканців усяких „жовтих" і „чорних" рас, багатіїв і нуждарів. Тут скривається теж чимало злочинців, бо серед лябіринту вулиць і терас, підземельних ходів і виходів, поліція не зважується робити масової облави. Тут панує теж своєрідне звичаєве право, що злочинців ловить поліція щойно тоді, коли вони сходять до европейської дільниці. Француз із Марсею, гарний, сміливий і дужий мужчина, має за собою якийсь гріх, за який висить над ним кара бодай 20 років. Він скрився в тій безпечній смузі Альжиру в Казбі, де проживає вже два роки під доглядом поліції, яка чекає сприятливої хвилини, щоб наложити на нього руку. Місцевий інспектор поліції зустрічається з ним часто „по-товариськи" і ворожить йому той недалекий лиховісний день, коли Пепе Ле Моко — як звуть у Казбі злочинного марсейльця — не витримає в Казбі і схоче з неї втекти. Пепе Ле Моко робить знайомість з одною дамою парижанкою, яка з цікавости оглядає Казбу і закохавшися в ній забуває про небезпеку, яка висить над його головою. Фільма має барвисті брутальні сцени. Головну ролю грає відомий першорядний артист Жан Габен.

НА ДОГІДНІ СПЛАТИ вбирається кожний **дешево** в магазині конфекції мужеської і жіночої

Плащі імпреґновані — жіночі, мужеські і хлопячі, в великім виборі.

Д. Шранца

ЛЬВІВ, Трибунальська 4

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вирвався.

Марко Шавалка урядовець української установи не в гадці не мав, що цьогорічний Великдень буде такий важний у його житті.

Почалося зі священого. Не того на сам Великдень, коли панотець покропить „сір, масло, яйця і прочій сніди", а того, що його після Великодня уладжують наші установи: т. зв. традиційного.

В нашім випадку відбулося свячене в одному галицькому місті, а уладжувала його філія Союзу Українок.

На свячене були запрошені всі місцеві достойники, а попри них і дехто з рабів божих, сірих працівників по сірих кутах українських інституцій. Не диво, що при свяченім засіли вони сірий конець стола, а між ними згаданий на початку фейлетону Марко Шавалка, тимчасовий заступник провізоричного практиканта в одній нашій установі.

Свячене — як відомо — уладжують установи не на те, щоби багато їсти, а на те, щоби свої люди зійшлися і щоби послухати своїх золотоустих.

І в цьому місті не бракувало добрих промовців, а між ними Данило Оборонський, достойник, патріот і власник реальности (фах опустім, бо він несуттєвий!) чи не найкращий з них, не тільки на золоті уста, але й на золоті в золоті.

Як тільки скінчилася офіціяльна частина священого, пан Данило встав, відкашлянув, а голова філії подзвонила до тарілки.

— Пан Оборонський має голос — сказала.

— Гм, гм! — поправив горло достойник.

Всі стихли.

— Шановні Пані і Панове! Гм, гм.., — почав золотоустий. — Ми нині зібралися тут, у гій, всім нам дорогій філії Союзу Українок на традиційне свячене. Виберу нині до свого слова два слова, гм, гм! Слово: українок і слово: традиційне... Так шановні пані і панове. Ці два слова мають для нашої нації величезне значіння, Гм, гм.., Українка, українська жінка і традиційність, традиція, культура — те все, чим кожний нарід мусить дорожити, зберігати, що дає йому силу внутрі і славу назверх...

(Перервав на хвилину, бо знав, що в цьому місці заплещуть оплески).

— Хто, прошу панства, питаю, хто найбільше прислужився нашій культурі, хто найкраще зберігає нашу національну традицію? Хто питаю вас?! Жінка, українська жінка! Вона, та ніжна і поетична любка, та добра і запопадлива дружина, та прекрасна, горда посвяти і героїзму мати. Де булиб ми, якби не наша жінка? Що булоб сталося з нашим народом, колиб українська жінка не вливала своїй дитині вже від колиски велику любов до всього рідного?!

Хто як не українська жінка створив чудову пісню, чудову вишивку, чудову писанку, велику культуру хати!?... Шановні пані і панове! В домівці тієї українки зійшлись ми нині на традиційне свячене. І тому я позволив собі забрати голос, а тепер підношу тост: Нехай живе українка! Нехай живе українська наречена, українська дружина і українська мати! Слава!!...

Рясні оплески, що зірвалися як стадо голубів, були гідною нагородою для пана Данила.

І булоб усе в порядку на священім, а спеціяльно булоб усе впорядку з Марком Шавалкою. Хто зна чи не став би за рік-два сталим заступником тимчасового практиканта!? Але, чи хлопець був незорієнтований, чи взагалі слабо орієнтувався, досить що встав і ні сіло ні впало почав:

— Підписуюся в сто відсотках під тим, що сказав пан Оборонський, клоню голову перед заслугами української жінки, але одно мене дивує: чому пан Оборонський був перший раз жонатий з полькою і тепер знову з полькою жениться? Чув я, що нині внйшли його заповіди в костелі...

Що був жонатий — правда, що вийшли заповіди — це теж правда, але що зі слів Марка Шавалки вийшла халепа — цього хіба не треба додавати.

В першу чергу зі священим. Воно дуже швидко скінчилося, бо вже більше ніхто не заголошувався до слова.

По другє з Марком Шавалкою. Там, де він був тимчасовим заступником провізоричного практиканта пан Оборонський був членом надзірної ради...

Галактіон Чіпка.

Ковдри **Білля постелеве** **Подушки**

МИХАЙЛО ПРОЦЬ

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 14 (зупинка трамваєва)

поручає: білля жіноче і мужеське, рушники, краватки, панчохи, скарпетки, хустинки до носа. Великий вибір. 829 2—5 Власна швальня.

КІНО „ЕВРОПА": „ВЕРЕС".

Передвоєнна повість Марії Родзевичівної „Верес" мала своєрідний успіх у ширших колах читачів, які люблять стопроцентово чисті, кришталні геройки, готові жертвувати собою для чести, кохання та ближнього. Банальна, але зручно, з поетичним хистом складена фабула, дала дуже добрий матеріял для сценарія, зручно доповненого всякими сценами. Історія подружжя молодої дівчини, вихованої на селі у великому дворі, яка під напором родинних обставин згоджується тільки для ока вийти заміж за легкодушного варшавського гуляку, має неодин зворушливий момент, не зовсім банальний. Добре відтворене середовище багатих панів на селі та в місті і в ньому живо виступають ріжні типи. Головну ролю відтворила досі невідома в фільмі дуже добра артистка, поруч неї цілий ряд уже відомих артистів як Юноша-Стемповський, Зельверович, Висоцька, Цвіклінська, Бродневіч і з молодших дуже добрий Поспельовський.

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО.

До Львова надійшла сумна вістка з Берліна, що по операції помер там 29. квітня ц. р. **д-р Евген Дурделло**, відомий український лікар у Львові, спеціяліст у скірних і полових недугах. Несподівана смерть д-ра Дурделла, який тішився загальною пошаною і був членом майже всіх українських установ у Львові, викликала щирий жаль між українським громадянством. В. Й. П.!

Зі судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА ПОДІЇ В МИЛЯТИЧАХ.

В суботу 30. ц. м. вполудне скінчилася розправа проти 18-ох селян з Жиравки, Вовкова і Милятич, які відповідали за провину зі ст. 163 к. к. (збіговище) і один з них підс. І. Клебан ще за важке ушкодження тіла зі ст. 235 § 1. к. к. Переслухані свідки, без присяги, яких подав прокуратор, підтримували тези акту обвинувачення запевняючи, що бійку в Милятичах підчас свята „Просвіти" спричинили українці. Зате заприсяжені прокураторські свідки зізнавали вже інакше. І так св. **Мечислав Паліводa** зізнав, що хлопці з Милятич (поляки) гонили за хлопцями з Жиравки і Вовкова (українцями). І поляки й українці билися взаємно зі собою. За хлопцями з Жиравки біг між іншим Станислав Тариавський з Милятич з дручком у руках, інші бігли з орчиками. Зате св. Станіслав *Тарновський* запевняв, що він не біг з дручком, лише втікав перед українцями. По промові прок. д-ра Кіляновича та оборонців: **д-ра В. Старосольського, д-ра К. Паньківського, д-ра Ст. Біляка, д-ра С. Шевчука і м-ра Б. Зацерковного** *предсідник* трибуналу д-р Франке оголосив у суботу вполудне такий присуд: **І. Клебана на півтора року вязниці; Михайла Бурого, Конрада Підгірного та Антона Процика по 10 місяців вязниці; Василя Ленартовича, Івана Доманського, Петра Закаля і Стефана Корниляка по 8 місяців вязниці; Йосифа Корниляка, Миколу Батога, Михайла Вуйціка і Романа Стосіка по 7 місяців вязниці; Івана**

ФАБРИКА

МАШИН і КІТЛІВ

ІНЖ. РАЙТАРІВСЬКОГО

Львів, Якова Германа 26. Тел. 262-70.

Климкевича, Миколу Корниляка та Івана Процика по 6 місяців вязниці; Івана Добоша, Михайла Кульпу та Василя Постовара трибунал увільнив від вини і кари.

Засудженим І. Клебанові та М. Буромy трибунал зачислив слідчий арешт, а шістьом засудженим припинив виконання кари.

УКРАЇНСЬКИЙ СВЯЩЕННИК ПЕРЕД СУДОМ.

Коломийська прокуратура потягнула до відповідальности пароха Вербівця п. Косів, о. Є. Книгиницького, який у списі поборових написав Ключівський замість Ключевський. Тому, що о. Книгиницький зробив цю помилку несвідомо, коломийський суд його увільнив.

—o—

Допис.

ПРЕМИШЛЬ.

Дискусійні вечорі. Заходом П. Н. К. УНДО відбулись минулого тижня, по майже двотижневій перерві, два дискусійні вечорі. Багато перемиської інтелігенції, що стужена за цього роду імпрезами, прибула в неділю, 10-го п. м. до салі Української Бесіди, щоб довідатись дещо нового і цікавого з уст представників У. П. Р. і Ц. К. УНДО. Дуже обширний і справді дуже красномовний виклад виголосив д-р П. Лисяк на тему „Наша національна політика і останній Народній Зїзд", у якому представив причини, з яких У. П. Р. змінила тактику та перейшла на теперішню політику. У пятницю, 15-го п. м. посол перемиської землі В. Целевич виголосив другий виклад про „Підсумки нашого політичного положення за основі останньої буджетової сесії". Над обома викладами відбулася дуже оживлена дискусія, у якій дискутанти, між іншим, жалували за потребу консолідації цілого українського народу.

Не дали дозволу основати „Сокіл" і припинили діяльність читальні. В останніх часах щораз частіше довідуємося про нові заборони, як ось: основати сокільське гніздо чи влаштувати якусь імпрезу в читальні і з другого боку щораз частіше доводиться нам потувати такі факти, як припинення діяльности читальні чи навіть розвязання того чи іншого місцого товариства. Сьогодні подаємо два такі випадки: 1) „Urząd Wojewódzki Lwowski, Wydz. Spol. Pol. L. P. B. 25/60/38. we Lwowie, dnia 10. marca 1938. Do Założycieli Stowarzyszenia p. n. Gimnastyczno-Sportowe T-wo „Sokół" w Baszkowicach, do rąk p. Stefana Pawlyka. Urząd Woj. Lwowski na podstawie art. 20. prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) nie uwzględnia podania o rejestrację Stowarzyszenia p. n. Gimn. „Sportowe T-wo „Sokół", ponieważ jego istnienie mogło by spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego. Przeprowadzone bowiem dochodzenia wykazały, że inicjatorami założenia projektowanego stowarzyszenia są osoby wrogo usposobione do państwowości polskiej. Osoby te jednak nie występują w charakterze założycieli, aby nie spowodować odmowy rejestracji. Ponadto projektowane stowarzyszenie nie ma na celu prowadzenia wychowania fizycznego młodzieży, lecz pod pokrywką legalnego st.nia wpajało by w swych członków nienawiść do panującego porządku społeczno-prawnego. Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do M. S. Wewn. przez Urząd Wojewódzki Lwowski w ciągu dni 14-tu po doręczeniu. Za wojewodę: D-r I. Bechmet-nik. — 2) Starostwo powiatowe przemyskie. L. Pol. B. 230/stow./I. Przemyśl, dnia 26. marca 1938. Olesany — Czytelnia Proświty. Zawieszenie działalności. Do Zarządu Czytelni Proświty (do rąk p. Przewodn. Ołeksy Dubyka) w Olszanach. Na zasadzie postanowienia art. 16. rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 27. X. 1932. w przedmiocie prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) zawieszam działalność Czytelni Proświty w Olszanach z następujących motywów: Stwierdzonem zostało, że w miesiącu lutym b. r. za wiedzą i zgodą Zarządu Czytelni Proświty w Olszanach został zorganizowany przy lokalu Czytelni „Samooświtnyj Hurtok" przez Mikołaja Fenyka z Olszan. Wykłady i pogadanki prowadził sam Fenyk, na które uczęszczał przedewszystkiem zarząd na czele z przewodniczącym Ołeksą Dubykiem. W dniu 7. IX. 1937 r. przewodniczący Czytelni Proświty Ołeksa Dubyk złożył w tut. Starostwie pisemne oświadczenie, że skreślił z członka Czytelni Mikołaja Fenyka, karanego sądownie więzieniem z pozbawieniem praw obywatelskich za działalność antypaństwową. Przewodniczący nie tylko, że nie skreślił Fenyka z listy członków, lecz przeciwnie wyraził zgodę na powstanie przy Czytelni wspomnianego „hurtka", powierzając jego prowadzenie Fenykowi, wrogo usposobionemu do państwowości polskiej, który już w miesiącu marcu 1937 r. urządzał różnego rodzaju odczyty po różnych stowarzyszeniach ukraińskich na tematy polityczne, nastawiając swoje otoczenie wrogo do wszystkiego co polskie. Taki stan rzeczy nie mógł być dalej dłużej tolerowany, tymbardziej, że ostatnio Fenyk prowadził w „hurtku" odczyty na tematy polityczne, siejąc wśród spokojnej i lojalnej ludności nienawiść do państwowości polskiej. Reasumując powyższe stwierdzam, że Zarząd Czytelni dopuścił się świadomie przekroczenia ram statutowych, albowiem statut „Proświty" nie przewiduje zakładania tego rodzaju „hurtków", a ponadto dopuścił się przekroczenia art. 16 prawa o stowarzyszeniach, nie dotrzymując warunków oświadczenia — wreszcie swoją obecną działalnością może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie, które podać należy do tut. Starostwa w ciągu 14 dni, licząc od dnia doręczenia. Wkońcu nadmieniam, że na podstawie art. 16. prawa o stowarzyszeniach, decyzja niniejsza jest natychmiast wykonalna. — Starosta powiatowy: Adam Remiszewski.

При болях голови і пароксизмах спричинених запором спільця, треба вживати ввечір і рано натще півсклянки природної гірської води **Францішка Йосифа.**

СТАНИСЛАВІВ.

Заг. Збори хору „Думка". Відбулися Заг. Збори мужеського хору „Думка", що існує як секція філії „Просвіти". Із звіту видно, що хор інтенсивно працював цілий діловий рік і справді є на терені Станиславівщини зразком, який повинні наслідувати усі товариства й організації. Хор дав 25 концертів, самостійних або з іншими т-вами. Проби відбувалися постійно в понеділок й середу цілий рік. Хор проектує дати самостійні концерти у інших доокопичних місц, як Калуш, Делятин, Надвірна, Коломия й ін. Після дискусій збраві вибрали новий Виділ у складі: голова Б. Ліськевич, члени: м-р Павло Крушельницький, Ст. Зубаль, І. Пучас і І. Дерень. З важніших ухвал Зборів, слід відмітити ухвалу, згідно з якою кожний „Думкар" має стати членом матірного Т-ва „Просвіта".

Недоля каменичних дозорців. Станиславівський магістрат створив нову „інституцію" під назвою „заклад очищання міста". Отже цей „заклад" загрожує існуванню каменичних дозорців. Власники камениць і реальностей, маючи дешевого робітника в „закладу", звільняють дозорців, залишаючи їх на ласку долі. У Станиславові, як відомо, більшість дозорців — це українці й тому загал українського громадянства повинен піти їм на поміч. Дозорці, здавши собі справу з ваги ситуації, склikали три рази ширші сходини, на які за кожним разом прибуло коло 300 дозорців. Одноголосно ухвалили вислати протестаційний меморіял до міністерства суспільної опіки, до воєвідства, старостваа та до президента Станиславова. Слід сподіватись, що влада піде дозорцям на руку, зрозуміє їх важке положення та вплине за те, щоб „заклад" замкнути. Слід би при нагоді додати, що живу участь в поліпшенні долі дозорців беруть посол д-р І. Волинський та м-р Ос. Крушельницький, перші, здається, з вол їдеталенції нашого міста, що заклід зрозуміли нову українського свідомого робітництва.

Загальні Збори О.С.У.К. Під кінець березня відбулися Загальні Збори Окружного Союзу Українських Кооператив у салі „Сокола" при участи 180 делегатів. Збори відкрив голова Н. Ради радн. Дутка, витаючи усіх прибувших, та покликуючи на секретаря Дм. Онишука. Протокол з попередніх Заг. Зборів доручили провірити верифікаційній комісії. Звіт з ревізії Р.С.У. К. склав рев. Гуран зазначуючи, що внаслід праці О.С. У.К. задовільний. Радн. Дутка відчитав поривістне письмо. Після того збори прийняли одноголосно на внесок верифікаційної комісії протокол з попередніх Заг. Зборів. Господарчий директор ОСУК. інж. І. Семинчук стверднв у своєму звіті, що минулий діловий рік треба вважати успішним. В районі ОСУК є чинних 192 кооперативи різних типів. Кооперативи гуртують разом 21.282 членів. Уділи Союзу виносять зол. 100.386, запасний фонд 86.590 зол. Великим успіхом Союзу треба вважати створення збіжевого магазину у Товмачі. ОСУК має 2 гуртівні, обіжеві та нічні магазини. Звертаючу увагу зверхів ОСУК на долину Пруту й у діловому році він тим 3 крамниці, та започаткував теж 3 з гуртівнею у Делятині. ОСУК мав у минулому році 69 службовців (в цьому числі деякі робітники й практиканти). Плани ОСУК на рік 1938 — це передусім: поглибити й посилити працю в районі. Для тієї цілі сприяло організаційний відділ. Крім цього звертнуте ОСУК велику увагу на працю в долині Пруту. На все це треба більших фондів. Роздобути їх можна стягаючи 1% від закупна на дальші уділи в ОСУК. Свій звіт інж. Семинчук закінчив закликом: „Наша доля лише в наших руках і від нас залежить, чи внаслід будуть позитивні". Дир. Шпаляк доповнив звіт інж. Семинчука. Він торкнувся особливо справи боргів в кооперативах (з загальній сумі 874 зол. в районі), які треба прискорити й якнайскоріше ліквідувати. У дискусії промовило дуже багато делегатів, які порушували важкі справи. Дискутантам відповідали: інж. Семинчук, радн. Дутка та о. Ганушевський. Після дискусій затверджено одноголосно білянс і уділено абсолюторію Н. Раді й Дирекції. З черги Збори прийняли внесок про розподіл чистого зиску, з якого призначили поважну квоту (повад 2.000 зол.) на культурно-добродійні цілі. Після того роздано за найкращий успіх у праці дипльоми 7-ми кооперативам, а саме з Уторопок, Ямниці Тязева, Коросьмен, Буківної, Садгори та Стрисанців. Розділ дипльомів зробила поважне враження на присутніх і тому слід сподіватись, що на найближчих зборах більше кооператив дістане дипльоми. Після того Збори ухвалили преліміяр буджету на 1938 р. З черги вибрано 3-ох членів Н. Ради, 2-ох заступників та контрольну комісію. До Н. Ради вийшли: інж. Гринів, дир. Шумський й п. Онишук, а як заступ.: пп. Проколів і Баранецький. До Контр. Комісії: о. Ганушевський, дир. Вишневський і м-р Савчак. Велике враження зробила присяга нововибраних членів Н. Ради на руки предсідника. Після того ухвалено межу зобовязань ОСУК до 400.000 зол. По обговоренні ще цілої низки важних справ збори ухвалили резолюцію з нагоди ювілею матірного Т-ва „Просвіта" такого змісту: „Українська кооперація могутнім кроком створила сітку різних типів і плановою працею осягнула показні успіхи. Український свідомий загал розуміє, що ні досягнення завдячує підготовній, виконній і освітній праці нашого Матірного Товариства „Просвіта", яка 70 літ жила цю працю в найтяжших обставинах краю. Українська станиславівська кооперативна округа витає Матірне Т-во „Просвіта" з нагоди 70-літнього ювілею й бажає найкращих успіхів у дальшій праці над підвищенням освітнього й культурного рівня нашого народу". У зв'язку з цим одноголосно ухвалено зложити вкладки до „Просвіти" й одноразовий дар „Просвіті" від кожної кооперативи. **Б. Л.**

НЕ НАРІКАЙ НА ЗЕМЛЮ!

вперед підсипи її

ШТУЧНИМИ ПОГНОЯМИ

„Центросоюзу"

—o—

Спорт.

ЛУГОВИЙ ВЕСНЯНИЙ ПОПИС.

В неділю 1-го травня п. р. від год. 8-ої пополудні відбудеться Луговий Весняний Попис львівського „Лугу". У програму входять матчеві змагання України II — Луг, що зачнуться о год. 8. пополудні. Далі будуть виведені: 1. Пластичні вправи луговичок до пісні „Краяни друзі". 2. Вправи луговиків палицями. 3. Ритмічні вправи луговичок „Метелик". 4. Вправи на приладах. 5. Вправи луговичок вінками. 6. Мішані вправи луговиків і луговичок. 7. Мішані вежі. 8. Вправи свічками. 9. Армія. Луговий попис відбудеться в Луговому Городі при вул. Вулецькій, 10 минут ходу від каварні при вул. Сакрн. Доїзд трамваєм ч. 4 до вул. Іоасовича, звідки всього дві хвилини ходу до Лугового Городу.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Візитові змагання за мистецтво Окружної Ліги ніг обома дружинами відбудуться в неділю 1. п. м. на грищі Цитаделі. Початок матчу о год. 11.15 перед-полудням.

УКРАЇНА (ЮНІОРИ) — БІЛИЙ ОРЕЛ (ЮНІОРИ).

Змагання за мистецтво юніорів обох дружин відбудуться в год. 11. передполудням на грищі Т. З. Р. (за грищем Погоні).

МЕТЧІ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН НА ПРОВІНЦІЇ.

У СТАНИСЛАВОВІ: Прогрес — Гірка мистецтво А-клясн.

В САМБОРІ: Дністер — Кадіма (Борислав). Мистецтво А-класи.

В ЗОЛОЧЕВІ: Поділля — Явірів. Мистецтво А-кл.

МОСТИСЬКА: Скала — Чувай. Мистецтво зерб В-класи двох мостиських дружин.

СТРИЙ: Сокіл — Бліх (Дрогобич). Мистецтво Бліх

ДОБРОМИЛЬ: УСК — Мокалі. Мистецтво II-класи.

ЖУРАВИЦЯ: Сян — Пошерні. Товариський матч.

ПЕРЕМИШЛЬ: Сян — Чувай. Мистецтво юніорів

З ДІЯЛЬНОСТИ ФІЛІЇ КЛК У ЛЬВОВІ.

Як ми вже повідомляли, в неділю 1. п. м. перевідує КЛК перший спортовий прейзґанґ для старшого громадянства. Треба зібрати вагон зі собою спортовий одяг і прибути в год. 10. рано на площу Сокола-Батька.

УРОЛЬОГ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочево-полових органів
ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 16, І. пов.
Орд. від 3—6. Тел. 109-85.

Шахи.

УКРАЇНСЬКИЙ ШАХОВИЙ ТУРНІР У ПРАЗІ.

В квітні ц. р. організувала українська політична еміграція в Ч. С. Р. шаховий турнір за мистецтво м. Праги на 1938 р. Турнір відбувся під протекторатом ґен. Трутенка та полк. Дзюбенка. По завзятій кільканадцятиденній боротьбі в дні 15. IV. турнір закінчився. Переможцями вийшли: д-р Клар (тільки дві ремісові партії) і Вачинський (програв одну партію) по 12 п., пж. Чинок і Безсонів по 9 п., Терлецький 8, Любасевич 7 і пів, Починок 7, Сопер та інж. Вишинський по 6 і пів, Трутенко Вол. 4, Трутенко Всев. 3 і пів, Трутенко Вас. 3, Паламарчук 2, Коменівський 1. Переможці дісталі 8 нагород: 1. 100 кч., 2. 70 кч., 3. 40 кч., 4. 30 кч. 5, 25 кч, 6. годинник, 7, шахи, 8. шах. книжки. Крім цього кожний учасник турніру одержав призуб. Інж. Чинок жертвував свою нагороду на діточу захоронку в Подебрадах, п. Любасевич на Український Дім у Празі. Окрема подяка належиться ґен. Трутенкові, полк. Дзюбенкові й інж. От. Борі за нагороди та д-рові Кировій за організацію турніру.

ЛАТВІЯ МИСТЦЕМ БАЛТІЙСЬКИХ КРАЇВ.

Шахова репрезентація Латвії стрінулася по черзі над Литвою 9 і пів : 6 і пів, з Естонією, яка перемогла Латвію 8 і пів : 7 і пів. Метч по завзятій боротьбі закінчився перемогою Латвії у відношенні 8:7.

ШАХОВА ХРОНІКА

ЛЬВІВ. В турнірі за мистецтво українського Львова почалися в п'ятницю 30. квітня дальші розгривки. Партія Попеля з Іваньом покінчилася подекваданим ремісом. Туркевич і Лозинський та Прийма і Плянсій перервали свої партії. Розгривки будуть відбуватися в понеділки, середи і п'ятниці.

*

В загальнім, індивідуальнім турнірі за мистецтво м. Львова провадить 1) Шехтер 14 (2 стр.); 2) Шлейн 11 і пів (4 і пів); 3) Шенфельд 11 (3 і пів); 4) Романишин 10 і пів (2 і пів); 5) Сулік 10 і пів (1½); 6) Соколовський 9 (5); 7) Шевчик 8 (4). В дужках пункти втрачені.

ШАХОВИЙ „МІТРОПА-КУП"

Мадярський Шаховий Союз підготовляє на дні 11. р. дружинові змаг за чашу з участю Ч. С. Р. Югославії, Німеччини, Польщі й Румунії. Перші будуть змагатися мадяри з німцями. Ці змагання, завдяки аншлюсові, відбудуться у Відні. Кореспондеційна партія Берлін з Будапештом закінчилася ремісом

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Шевчик-Лукавиченко й Юліян Тарнович: ПІСНЯ БЕСКИДУ. Народня картина в часі пляшини на 3 дії зі співами й танцями. „Театральна Бібліотека". Видавництво „Русалка". Львів 1938, 8-ка, стор. 32.

Свято Імперії. День Української Фльоти 29. IV. Програма Свята Імперії. Бібліотека „Дороги". Львів, 1938. 16-ка, стор. 46.

ВИДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА та РАДА НАРОДНОЇ ЛІЧНИЦІ У ЛЬВОВІ
сповіщають про смерть свого члена
д-ра Евгена Дурделла
що помер у Берліні 29. квітня ц. р. у 42 році життя.
Похорони відбудуться у Львові після перевезення тлінних останків з Берліна, про річницю повідомляють члени.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Неділя 1. V. год. 3.30 попол. „Роз-Марі". Год. 7.30 веч. „Усе вірний".

Понеділок 2. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Вівторок 3. 5. год. 3.30 попол. „Усе вірний"; год. 7.30 веч. Академік і опера „Ізабо".

Середа 4. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей.

Неділя 1. 5. год. 3.30 виступ Л. Вирвіча; год. 8 веч. виступ Л. Вирвіча.

Понеділок 2. 5. год. 8. веч. Виступ Л. Вирвіча.

Вівторок 3. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".

Середа 4. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ТИСЬМЕНИЦЯ.

1. 5. Невольник.

2. 5. Лісова пісня.

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста".

АТЛЯНТИК: „Зорро" з Бобом Лівїнґстоном.

БАЛТИК: „Буртеатер".

ВАНДА: „Непереможний Відень", „Король Бродвею".

ГРАЖИНА: „Вулан ин. Йосифа".

ЄВРОПА: „Верес" на осн. Родевичівни.

КАСІНО: „Пані Валевська" (Ґрета Ґарбо).

КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбія).

МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Аґрокція Бродвею".

МЕТРО: „Пан із мільйонами", „Грішник мимоволі".

МІРАЖ: „Останній аларм".

МУЗА: „Для жінки" та комедія з Фліґом і Фліном.

ПАЛЯС: „Пепе ле Моко".

ПАКС: „Ґрафиня Владінова".

РАЙ: „Вавилар".

РІЯЛЬТО: „Гусарські маневри".

РОКСІ: „Премієра".

СВІТ: „Детектив"; „Коли ти напідпитку".

СТИЛЄВЕ: „Я винувата" та ревія.

ТОН: „Остання ніч засудженця", „Дикий Захід" із Кеп Майнаґаном.

УТІХА: „Без свідків" і ревія.

ХИМЕРА: „Жінки над прірвою".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ал. Марійська 5).
„Туркестан — Бухара".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж „Африка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 1. травня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Ранішня сторінка; 8.40 Росіні „Сорока-злодійка" увертура з пл.; 8.50 Як починати комасацію; 9.00 Легка музика з пл.; 9.20 Трансм. з відпусту в Ґінсані; 11.30 XVII Міжнар. Познанська Торґа; 12.03 Симф. поранок; 13.00 Муз. огляд; 13.10 „Камінь у полі" новеля А. Фіделіс; 13.30 Сельванова й мандолінова орк., спів; 14.45 Огляд ринків рільних продукцій. Музика з пл., „Для шматка хліба — освіта треба"; 15.45 Для дітей: Гутірка про Косцюшка; Молоді таланти: 16-літня піяністка В. Яремківна; 16.05 Скрипк. рецталь Р. Одновосова в супр. форт.; 16.45 Амер — пошура тінь Оскари; 17.00 Щоденник при мікрофоні; орх., спів, хор; у перерві в год. 18.00—18.30 Розр. концерт у вик. Відні Вокера, трансм. з Лондону, 19.00 Театр Уяви „Вузок"; 19.40 Вощькі вечорниці, 20.00 Весна у пробоєвищах, орх. концерт; 20.35 Програма на завтра; 20.55 21.00 Спорт; 21.15 „Та йой" весела авд., 22.00 Найгорщі пісні Моцарта, спів, форт; 22.30 Бокеріні: Квінтет, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 2. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „У хліборобській школі"; 11.40 У складі будівельних матеріялів; 12.03 Полудньова авдиція; 13.45 Балетова музика з пл.; 14.35 Освітня праця — основа оборони держави; 14.45 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Весела лекція, словно-муз. авд.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Тешин і Тешинський Шлеськ; 17.15 Спів. рецталь Верлінської; 17.50 18.50 Спорт; 18.00 Кольонізація у Сх. Галичині; 18.20 Вісті, дочечка, форт.; 18.35 „Весна в поетичному селі" літер. нарис; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Вощька авд.; 19.30 Річевість чи темперамент у спорт. трансмісії; 20.00 Розр. концерт сальон. оркестру; 20.45 Веч. дзвінки; 21.00 Концерт: Камер. орх., форт., скрипка, флет, віол.; 21.50 Літер. новинки; 22.10—1.00 Танк. вечорниці; орх., рефрени; у перерві в год 22.50 Ост. вістки.

Вівторок, 3. травня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Ранішній дзвінок; 8.15 Орх. концерт; 10.30 Міжнародне конституційне з. травня; 10.40 Музика з пл.; 11.85 Актуальна гутірка; 12.03 Муз. поранок: орх., скрипка; 13.00 Третій травень у Тешині; 13.30 Музика нар. капелі, пісеньки 14.30 Радіофонізуємо школи; 14.50 Авд. для дітей про 3. травень; 15.15 Для села: Садівництво на Шлеську; Гутірка про 3. травень; 15.35 Літ.-муз. авдиція; 16.15 Старт до бігу 3. травня; 16.25 Орх., хор, спів; 18.00 Краї та пісні з гр. пл.; 18.10 Діяльність ТШЛ у Сх. Галичині; 18.20 Нар. пісні у вик. вок. ансамблю; 18.40 Жовківська весна; 18.50 21.35 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Гутірка про „Пана Тадеа"; 19.30 „Ядзага" оп. К. Курпінського; у перерві коло год. 20.50 Веч. дзвінки; 22.05 Легка й танк. музика; 22.55 Ост. вістки; 23.00 Концерт бажань

Середа, 4. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із пригод лісових людей, Пісеньки; 11.40 Гуцо: Фрагменти з оп. „Фавст" з пл.; 12.03 Полудньова авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Гумореска І. Лялі, Музика з пл.; 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Мешканці тайги та тундри, гутірка для дітей; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Польська збройна сила та ПОВ на пролозі світової війни; 17.15 Сучасна фр. музика, спів, муз. 17.50 Приготування шк. молоді до оборони краю в Совґрах; 18.00 Спорт; 18.10 Супе: „Легка кавалерія" увертура; 18.20 Камер. концерт; 18.50 Із совільських країн; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Мюзік горшть" новели; 19.20 Спів. форт.; 19.35 Про проверану дільність; 20.00 Розр. концерт джез. орх., форт.; у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Веч. дзвінки; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Найромантичніша фраза поезії; 22.00 Хори з Тодуши та Львова; 22.35 Р. Вагнер „Фавст" увертура з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—[illegible] Студія молодих, поезії, новели.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 1. травня 1938.

БЕРЛІН 10.30 Весняні пісні, 10.00 Весела травнева хвилина; БУДАПЕШТ 15.00 Нар. пісні, 20.00 Нар. музика; БУДАПЕШТ 20.00 21.00 22.00 „Оберон" оп. Вебера; ВІДЕНЬ 7.30 Нар. муз. з супр. шт. орк., 22.25 Цит. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Музика та решітки; КОШИЦІ 18.00 Пос. від. Ревай „1. травень" відч., концерт хору „Балдурнот", 18.50 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Симф. концерт, 21.00 22.00 „Таємниця Фанні Аймер" оп. І. Штравса; ПРАГА 17.00 Орх. концерт, 18.30 Квартет ас.-дур Дворжака, 21.15 Симфонія ц-моль Дворжака; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт; РІМ 17.15 18.00 Розр. музика, 21.00 Фільг. концерт; СОФІЯ 19.30 Сарашка, 20.00 Спів; ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.30 18.00 „Сьомме Бонавентра" оп. Верді.

Понеділок, 2. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Симф. квартет, 20.00 „Ворог музики" оп. Жінке; БУДАПЕШТ 22.20 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 15.30 Сопр., форт.; ДАЙТШЛЯНДСЕНДЕР 15.15 Португальські мельодії; КОШИЦІ 12.10 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Співи з нагоди століття у. родин письменника А. Сільвая; Із обл. карпатських повістей; Фахові школи; МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 21.00 22.00 Концерт; ПРАГА 18.20 Концерт мандоліністок, 19.20 Опереткові мельодії, 20.05 21.00 „Впотихи" оп. Двожака; РАДІО ПАРІ 20.15 Сюїта на культові, 20.30 21.00 22.00 „Па ор ля буш" оп. Івена; РІМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 28.00 „Мірелла" оп. П. Канонїки

Вівторок, 3. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Мистиці оперетки, розр. концерт, 19.10 Оп. мельодії, 21.00 „Нар. на пригода" ком. Кеймута, Фляреа ус Рен; БІЛГОРОД 18.20 Пісні, 20.00 Рум. музики; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Симф. концерт, 20.40 21.00 Цит. музика, 22.0[illegible] Форт. рецталь Белі Бартока; ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.30 Симф. квартет Дюр Бороцїні, 19.10 Камер. концерт 21.15 Нові оп. мельодії; КОШИЦІ 15.00 18.45 Вістки, 18.00 Аверченко „Жінка та злодій"; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер: „Електра" Р. Штравса, „Ім ейнор Брусліно" Россіні; ПРАГА 19.05 Мельодії зі дерев. вистав; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер.

музика. 21.30 „Трох е із“ оперета Крістена й Вільмера з участю Шевалє; РІМ 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, 22.15 Відн.

Середа, 4. травня 1938

БЕРЛІН 20.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 18.00 Цит. музика, 19.00 Віденська музика; ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 15.30 Альт, скрипка, 22.20 23.00 „По віденськи“ розр. музика; ДРОЙТ. ВІЇ 19.45 20.00 „Кавалєр Срібної Рози“ оп. Штрауса; КОШИЦІ 14.00 18.45 Відгомін; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Іт. пісні, розр. музика; ПРАГА 18.20 Сальон. музика, 21.05 Твори Мартіну на чеських нар. пісень, 22.15 Форт. твори Равеля; РАДІО ПАРІ 21.00 22.00 Розр. програма; РІМ 17.15 Сопран, форт., 19.40 Розр. музика, 21.00 Камер. музика; СОФІЯ 19.00 20.00 21.00 „Тангайзер“ оп. Вагнера.

БІРЖА.

Львів, 30. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·52 89·95. Долари американські 5.29·00, 5·26·50 Долари канад. 5·26·50—5.24·00. Фльорени гол. 295·64—293·95, Франки фр. 16·60—16·10, Франки швайцарські 122·20—121·40 Фунти англ. 26·50—26·30, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 14·05—13·90 Кор. дан. 118·35—117·50 Кор. норв. 133·15—132·20, Корони шв. 136·65—135·70. Ліри італ. 23·70—22·80, Марки фінлянд. 11·75—11·25, Марки нім. 102·00 — 102·00, ТельАвіви 26·20—25·95. Марки нім. срібні 117·00 — 112·00

Акції.

Банк Польський 115·00 Цукор. 35·00 Вугіль 29·00, 30·25, Лісабон 70·00. Мокеєв 13·25, Острівець 26·50, Старакомічі, 38·50, 37·75, Тарнобруд 47·00.

Папери.

4 і пів проц. в нутр. 65·00, 65·25, 3 іпів ем. 83·50 серія непот. 3 пов. зам. 2 ем. 81·25 серія непот. з конверс. 70·00 преміов. непот. 4 консол. 65·25

Тенденція слабша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 30. квітня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·90 зол.
молоко 18—19 сот°
(ряжанка лопа. 3·30 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко вдержана, на яйця знижкова.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

...ЛКУРЕНЦІЙНИЙ Висилковий Дім вис, мануфактури і галантерії, шукає агента христіян до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ПРОДАВЕЦЬ і практикант (-ка) сукон. матеріялів потрібні. Клепарівська 7а двері 4. 965 1-1

АГЕНТІВ, щоб збирали замовлення на годинники, біжутерію, платери безпосередньо від клієнтелі шукає Коломир Отець, Варшава, Маршалковського 116. Цікаві житєпис. 39/19 1-1

МЕШКАННЯ

УРЯДНИЧКА шукає комфортового помешкання з утриманням (або без) при інтелігентній свояцькій родині. Зголошення до Адміністр. „Діла“ для „Урядничка“. 945 2-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ОДРУЖУСЯ з панною до літ 20, котра поможе фінансово в безконкурен. інтересі. Прошу докладний опис характеру, зверхнього вигляду і заняття. „Діло“ під „Пропиловець“. 966 1-1

УРЯДНИЧКА лагідної вдачі, шукає мужчину 38—50 літ, ціль матримоніяльна. Зголошення під „Самітна“ до „Діла“. 963 1-2

НАУКА

НОВІТНЬО власна система кроєння, шиття і моделювання жіночої і дитячої гардероби, білля „ПАТРОН ЕКСПРЕС“. Дає добрі і скорі виєліди. Львів, Сикстуська 21/II. 322 2-3

Ф-ма „Magasin Parisien“ поручає панчохи, рукавички, скарпетки, торбинки, парасолі, краватки та білля мужеське і жіноче в першорядних гатунках по найнижчих цінах.
А. БРІКНЕР
Львів, Льва Сапіги 69. 5—6

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL“ дешеві і добрі
поручає по фабричних цінах
Витовд Транда
ч. 959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ, кухонні начиння, прімуси, замки безпечності. Реєстшер, Легіонів ч. 37. 732 4-4

НАКРИТТЯ столові, срібні і з хінського срібла поручає: Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. 919 3-3

ПРОДАМ торговельне підприємство паливної branші католикові. Зголошення до Адміністрації під „ОПАЛ“. 952 1-2

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже пом'якшених: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234.65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 1-10

РІЖНІ

ГОДИННИКИ і біжутерію найсолідніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домінікальська ч. 7, 1930 2-0

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі“) виконує всілі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, справа образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-70. 834 6-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, жіночі, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 51-100

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи 1. 674

АДВОКАТСЬКУ канцелярію в повітовому місті відступлю. Зголошення до Адміністрації під „Корсово“. 953 1-1

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновійші бельєві матеріяли. Телефон 270-25. 956 1-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн. венер. недуг і косметики
Др. ФІШЕР
б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

Косметичний Інститут і Лябораторія
д-ра О. ТУШИЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.
УСУВАЄ: аномалії пори, ороговатіння, пігменту, волосся, бризги, дальби по віспі і плями. Масажі тривале усування морщин, книпів і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння під катафорезою. Опалі румянці підшкірним запусканням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 18-20

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всілі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1.50

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15в
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла“ дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

Тільки оголошуючись у „ДІЛІ“ можете успішно продати, купити або замінити реальність.

Догідне для емеритів або вселенців!
Продам 6 моргів доброго орного поля, засіяного, із садом і новим 3-кімнатним мешкальним домом близько залізниці і повіт. міста Коломиї. Письменні оголошення до „Діла“ під в тисяч.

Гуртова продаж
хусток, шалів і блаватних товарів
Ігнатий Йосиф
Марель
Львів, фурманська 14.
Ч. 957 тел. 272-08.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОЩУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Смачні снідання, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки В РЕСТОРАНІ
М. Кузишина
Перемишль, пл. На Брамі.

Поручає залізні товари будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна об. слуга — низькі ціни
ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 52.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.
виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ГІЛЬКИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR“, бо це товар пожиданий і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR“, Golub, Pomorze.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі найже **даром** з найтривавіших гатунків і найновіших взорів — поручає першорядна виробня парасолів **„СІКО“** віддавна відома фірма ЗІХЕ і КОРКЕС Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу“ — всякі направи і покриття виконує прецизійно на місці задурно. — Увага на властиву адресу і число дому. 6—10

С. Маріяш
Заведення для слюсарсько-механічного промислу та виробня сіток всякого роду.
Львів, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-02.

Вічні пера направляє
Спеціяліст ОКІН, пасаж Гавсмана 3.
Оказійна продаж вічних пер, 913 1-2

КІР
Львів, Уйського 6
Тел. 288-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і нотинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

Ч. 93 (14.925). Львів, вівторок 3. травня 1938. Ціна окремого числа 10 гр. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячна (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічна . . . . 15.00 „
Півріччя . . . . . 30.00 „
Річна . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Дипльоматична ізоляція СССР

ПІДЧАС АНГЛЬО-ФРАНЦУСЬКИХ НАРАД.

Після покінчення льондонських розмов мін. Галіфакс приняв італійського амбасадора та німецького шарже д'афер і поінформував їх про вислід розмов, підкреслюючи, що англо-французьке військове порозуміння не звернене проти ніякої означеної держави.

Зате ані французькі міністри ані ніхто з британської сторони не приняв совітського амбасадора, який не дістав ніяких офіційних інформацій про хід нарад.

Англія і Франція приступають

до ліквідації чесько-німецького конфлікту.

НІМЕЧЧИНА НЕ ПРИЙМЕ АНГЛЬО-ФРАНЦУСЬКОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА.

Згідно з постановою льондонських нарад Англія і Франція зробили у Берліні та у Празі демарші, звохочуючи обі сторони до мирної полагоди конфлікту на тлі судетських німців. У Празі інтервенюватимуть представники обох великодержав, у Берліні — лише британський амбасадор.

Берлінські політичні кола приняли неприхильно вістку про плянованє англо-французьке посередництво. Вони вважають, що положення судетських німців є внутрішньою справою Чехословаччини, тому не надається до міжнародньої дискусії; її рішення необхідно пересунути з Льондону до Праги.

Невтральність Швайцарії та Ліґа Націй.

Швайцарський уряд переслав до секретаріяту Ліги Націй меморіял у справі невтральности Швайцарії. Він стверджує, що від хвилини, як Швайцарія стала членом Ліги, ситуація основно змінилася. Пакт Ліги Націй виявився нездійсненим у деяких дуже важних випадках, перегони зброєнь дійшли до неймовірних розмірів, а навіть два судіди Швайцарії — виступили з Ліги, яка не стала універсальною, зате ще більше ослабла.

Тому Швайцарія мусить зревідувати своє становище, щоб вийсти її ніхто не змусив держатися деяких лігових зобовязань, для неї дуже небезпечних, як, напр. господарські санкції проти інших держав; це наразило би Швайцарію на війну. Зате Швайцарія готова підержати Лігу Націй в усіх справах, які не нарушають швайцарської невтральности.

Швайцарія домагається, щоби Ліга Націй визнала її повну невтральність і узгіднила її пактом Ліги.

Напад большевицьких літаків на японський корабель.

Домеї повідомляє зі Сеісуіну (Корея), що **два совітські військові літаки обстрілювали японський рибацький корабель „Текуказе-Мару"**, коли він був на повному морі біля японських територіяльних вод. У кореанських політичних колах ця вістка викликала велике вражіння. 24. квітня ц. р. совітські літаки скинули дві бомби на японський корабель „Гакйо-Мару", біля північних берегів Кореї, але бомби не поцілили.

130 літаків у повітряній битві під Ганков.

Райтер повідомляє, що кількадесять японських літаків збомбардувало місто Ганков, зокрема арсенал Ганіянг та залізничий двірець Учанг. Китайці почали обстрілювати літаки з протилетунської артилерії, рівночасно надлетіло кількадесять китайських літаків і почалася завязята повітряна битва.

Як подають японські джерела, в повітряній битві взяло участь 80 китайських літаків і 50 японських. Японці зістрілили 51 китайських літаків, втратили два. Зате Райтер подає, що японці втратили 8 літаків.

ЗМІНА НА КОМАНДНОМУ СТАНОВИЩІ

Начальним вождом японської фльоти на китайських водах займеновано адм. Оікава на місце адм. Гасегаве. Новий вождь заповів, що блькада китайських побереж буде загострена. З номінації адмірала Оікава виносять, що японські воєнні ділання в Китаю будуть скріплені.

Рим перед приїздом Гітлєра.

У Римі кінчать приготування до повитання Гітлєра. Що вечора переводять пробні ілюмінації, на форум Мусолінія відбулась генеральна проба 2. акту „Льогенґріна", в якій взяло участь 300 музик і 2.000 хористів. До Риму приїздять транспорти військ, що візьмуть участь у ревії. Вже приїхали німецькі журналісти.

Національні війська окружили червону дивізію.

Еспанський кордон у Піринеях небавом перейде 6.000 вояків з еспанської червоної дивізії, яку окружили національні війська між проємиком Аран і шпилем Де Венаске. Червона дивізія, яка не має вже набоїв ні поживи, мусить піддатись або перейти французький кордон.

Командант нац. колюмни, яка оперує на згаданому відтинку, не хоче змасакрувати окруженої дивізії, лише змусити її піддатися.

НЕПОГОДА НА ФРОНТІ.

Національна головна кватира подає, що дощі спинюють операції. Нац. війська поправили становища над Альфамброю і відперли вопожий наступ під Кордовою.

Кооп. „Українське Народне Мистецтво" і Кооп. „Труд"
улаштовує
8. травня ц. р. в салі РІЖНОРОДНОСТЕЙ
ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОДИ
Українські сирвації: вовна
шовк
полотно
ПОЧАТОК ГОД. 12. В ПОЛУДНЕ
Запрошення можна дістати у крамниці У. Н. М. Костюшка ч. 1.

7. 5. 1938. 7. 5. 1938.
ДАНСІНҐ ТОРГОВЕЛЬНИКА
по-. год. 21.
Жовта сала Народ. Дому. Грає Derby-Band

На хвилях польського націоналізму

ЗРІСТ ПРОТИУКРАЇНСЬКИХ І ПРОТИЖИДІВСЬКИХ НАСТРОЇВ.

Львів, 2 травня 1938.

Нова польська проурядова політична організація — Обуз Зєдноченя Народового — ріжниться не лише тим від свого колишнього попередника Безпартійного Бльоку співпраці з урядом, що є суто польською організацією, але ще й тим, що є партією з маркантно націоналістичним забарвленням. Так воно виходить з історії творення ОЗОН-у і його складу — від перших початків аж по останній розлам, який арештою мабуть ще не закінчився. Поза тією формацією остались польські ліві і центрові партії, а ввійшло зате до неї дуже богато перебіжчиків з народово - демократичного табору (ендецького), передовсім з його молодого радикального крила. Вони поруч направячів воєводи Гражиньского, теж націоналістичного покрою, творили хребетний стовп того нового польського політично - партійного організму.

Нового твору не вдалося віцемарш. Медзіньскому штовхнути на шлях, що веде до тоталізму, хоч п. Медзіньский як начальний редактор проурядової „Газети Польської", ніякі офіційного органу ОЗОН-у, у своїх статтях нераз доказував, що тільки тотальний устрій на зразок фашизму зможе створити з Польщі могутню державу. І народово - радикальні перебіжчики, що їм так імпонує гітлєрівська Німеччина з її расизмом, теж не змогли в цілости переробити ОЗОН-у на свій виключний зразок. Нова партія, не вирікаючись формально парляментарно - демократичної декорації для приєднання собі польських селянських мас, не схотіла чи не змогла стануги явно і славно по стороні тоталістів і расистів. Ставлячи якраз на польське село і на польського хлопа, теперішня проурядова партія не могла піти слідами Медзіньского і оенерівців у всьому, що вони її дорадкували.

Польське націоналістичне тавро на ОЗОН-і видко здалека. Під широко розгорнутим націоналістичним прапором полк. Коц впровадив свої ряди на політичну арену. Ця арена на корінно - польських землях стала місцем суперництва з „інтеґральними" ендеками зі Стронництва Народового, з людовцями, з клерикалами Корфантого. Але тут, у південно-східних та східних воєвідствах, ОЗОН став партією, яка всмоктала в себе майже всіх, що здавен вели найбільш активну, непебірливу у засобах та вперту боротьбу з українством, як таким. Вийшли туди всі ті, які ще не так давно маширували під командою проф. Станислава Грабського і його учня д-ра Грабика. Націоналістичні урядовці державних установ оперлися

відразу на ту політичну базу, яку складали люди, що мали подібні, або й ті самі політичні ідеали і змагання. А що на чолі ОЗОН-у став військовий і з військового приказу, цілий ряд старшин заактивізував себе на націоналістичнім протиукраїнськім грунті.

Помітно зростають протиукраїнські як теж і протижидівські настрої. Лучу те разом, бо воюючий польський націоналізм у практиці не робить ріжниці між українцем і жидом. На польській вулиці сьогодні мода на жида і свою любов і пошану показувала вона йому на свій спосіб у ріжних Пшитиках. Ті своєрідні ознаки пошани людської особи і майна були донедавна звязані виключно з коріннною Польщею — ну і з польським народовим Львовом.

Та довелось і тут побачити і то як раз в часі великодного посту, що своїм призначенням може якраз найменше надається до ноторійних вибриків націоналістичної польської вулиці. Було це в Тернополі і Дубні — отже в містах, що лежать вже на східних окраїнах Польщі.

Тернопіль, воєвідське місто, знане з деяких польських фігур, але не воскових з панoптікум, якого зрештою там і нема. Фігури живі і діючі, про які нераз говорено і говориться в українських і жидівських колах, а які нині характеризують як не можна краще політичні і міжнаціональні відносини, серед яких живемо. А вони не з тих малих „шарачків", що не мають слова і сили!

І може якраз тому, що Тернопіль має амбіції уподібнитися до інших більших міст, забажав і він піти слідами деяких з них. З приводу святочних ферій приїхало до міста більше молодців у корпорантських шапочках і стало робити службу. З грубезними палюгами поробили стійки, чи як кажеться — пікети біля жидівських крамниць при більших вулицях і площах. Не багато церемонились з тими, що хотіли ввійти до крамниці за орудками. Зокрема з нашими селянами. Частина пікетярів з допомогою польських вуличників, що постійно асистували пікетам, відставляли наших селян, чи селянок до найближчої крамниці якогонебудь познанця, що їх тут натворилось чимало. Бачучи над собою „параграф", не кожний мав зільвагу вирватися з рук вуличної юрби і хоч не хоч мусів відвідати познанця в його крамниці. Не полишили очевидно нагоди потурбувати і стрічних жидів і випробувати витривалість виставових шиб.

Дещо інакше у цьому великопістному часі було в Дубні. Пікети були надто легкою формою міжрасових чи міжконфесійних порахунків. Після якогось польського зібрання прийшло там до протижидівських авантур на ширшу мірку, при чому масово потерпіли жидівські крамниці й вуличні страгани. Аж ось в останніх днях і на вулицях Львова знову залунав бренькіт крамничних шиб і польські студенти зорганізовано знову скріпили свій націоналістичний наступ, який іде двома рівнобіжними доріжками — проти жидів і проти українців!

Такі події, як от в Тернополі, Дубні і Львові, в корінній Польщі вже від довшого часу не є ніяка новина. Зате новиною є вони у нас і тому про них згадуємо. Про це пишемо ще й тому, що вони є поглядовою лекцією зросту польського націоналізму і то саме у тих формах просто фізичного нищення.

Засяг тих форм дуже широкий і добирається до всіх проявів нашого життя у місті і в селі і то однаково супроти збірнот, як і одиниць. Помітно поглиблюється і ширшає прірва між польським і українським громадянством. Не вдіє тут нічого і нова проурядова партія. Може й навпаки. Плинуча на дуже сьогодні бистрих хвилях польського націоналізму, ОЗОН своїм проурядовим авторитетом і тим, що чейже серед нього є всілякі суспільні шишки, скріплює тільки струї, що йдуть проти нас і взагалі проти непольських організацій і установ, а то й поодиноких людей зокрема. Останні події в ОЗОН-і не змінюють її засадничого націоналістичного обличчя. Вправді польські консервативні газети добачують в ОЗОН-і якийсь великий зворот „на ліво", мало не до „большевизму", проте це тільки демагогічна фразеольогія. Нас цікавить тільки національна політика ОЗОН-у, а не його внутрішні персональні та котерійні іграшки. Не маємо найменших доказів, що від часу, як відійшов п. Коц, ОЗОН змінив своє відношення до української проблеми. Він і раніш не знав та не бачив цієї проблеми, і нині її не бачить, залишаючи зате вільну руку існуючій офіційній національній політиці та львівському Секретаріятові Порозуміння, який до тої політики достроїв себе і її ще більш дампінгує. Не проф. Фішер ані проф. Колянковський, а пос. Войцеховський, майор Домонь та його сильні приятелі з адміністраційного апарату і видавці „Львівських Вістей" та „Поляка Греко-Католіка" є міродайні для польської політики супроти українців, тої політики, яку підтримує та апробує ОЗОН. Сен. Скварчинський — людина ніби ліберальна, але на польсько-українському відтинку нічим того свого лібералізму ще не проявив. Так само, як група „Направячи", що ніби зискує на значінні в ОЗОН-і та яка не дає нічим пізнати, що її українська проблема цікавить інакше, ніж крайних ендеків.

Шкільний приклад посилення польського націоналізму вже після рецепти ОЗОН-у матимемо невдовзі передовсім на Волині, що й вяжеться зі зміною на становищі воєводи. Відчує це навіть Волинське Українське Обединання (ВУО) і всі ті установи, що воно їх окрилювало чи фірмувало. Приходить час ліквідації навіть тої фікції, що її впродовж десяти років творив на Волині воєвода Юзевський, який гадав закрити і заступати нею справжню українську зорганізовану силу. До голосу там прийде польське військове старшинство, з якого і вийшов теперішній воєвода Гавке Новак. Зріст польського націоналізму і його безоглядна експанзія спричинить без сумніву і зріст українського націоналізму хочби зі самозрозумілою дефензивною метою.

Площа тертя і зудару поширяться, бо тут увійде не тільки справа національна, але і справа релігійна. Гриньки і „навертання шляхти" робитимуть своє — а саме скріплення національної свідомости і відчуття потреби спільної оборони.

Д-р Степан Баран.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 37—65

Журба Ліги Націй.

(Від власного кореспондента).

Женева, 26. квітня 1938.

На денний порядок сесії Ради Ліги Націй, що має початися 9. травня, поставлено такі прикрі справи, як етіопську та еспанську, а можливо поставлять також справу повної невтральности Швайцарії. Генеральний Секретар Ліги Авенольо перебуває тепер у Льондоні і радиться там, як приготовити сесію з найменшою шкодою для Европи. Оминути Женеви Великобританія не може з огляду на своє спеціяльне становище. Пакт Ліги, як відомо, є одним із звязків, що лучить домінії з метрополією. Англія становить не дуже охоче етіопську справу на розгляд Ліги, але британська суспільна опінія не дозволяє поминути женевської установи.

Отже ціле політичне завдання Ліги полягає в тім, щоб не порушуючи її засад скласти резолюцію, яка дозволилаб кожній державі визнати італійський суверенітет над Етіопією. Ціла справа є властиво формальна, з 53 держав, які брали участь в санкціях проти Італії, 35 визнали вже Римську Імперію. Але для правосильности женевських рішень потрібна не більшість, а одноголосність. Тимчасом СССР надто звангажувався у справі Етіопії, щоб міг залишити її на власну долю, не втрачаючи решток авторитету, які Москва ще має між своїми прихильниками в Европі. До Ради належить також і представництво Китаю, який ледви чи згодиться ствердити політичний акт, який міг би бути прецедєнсом для визнання самостійности Манджуко. Про становище еспанської делегації в етіопській справі властиво нема що казати, бо вона надто подібна до самої еспанської справи.

Чи заповіджена присутність представництва колишнього цісаря Гайле Селясіє в Женеві причиниться до ускладнення етіопської справи, чи до її остаточної полагоди, покажеться підчас самої сесії. Зміст його телеграми до Ради Ліги говорить властиво дуже небагато. Зрештою спільну англо-французьку тактику в Женеві очевидно устійнять підчас побуту французьких міністрів в Льондоні та поінформовано вже про неї генерального секретаря Авеноля. Не позбавлена іронії також і та обставина, що виробити пропозиції у справі Етіопії мають доручити представникові Малої Антанти, румунському міністрові закордонних справ. У звязку з цим стоїть очевидно і поспішне визнання Чехословаччиною італійського суверенітету над Етіопією. Цього гіркого розчарування повинноб було бути досить для московського уряду, щоб забратися з Женеви, якби такий пляян існував справді не лише на шпальтах деяких часописів, а і в Кремлі. Проте у Женеві рішуче не припускають, щоб московський імперіялізм міг відмовитися від такої трибуни своєї пропаґанди, якою є для нього Ліга. Дуже мало виглядів є також є для нього Ліга. Дуже мало виглядів є також навіть на те, щоб московський уряд стримався від участи у працях травневої сесії Ради Ліги, про що повідомляють деякі денники. Питання демонстраційної самоізоляції в европейських справах є очевидно актуальне для московського уряду, над ним мабуть суперечаються Єжов, Літвінов, Димітров та інші, але чи Кремль зважиться таким робом наразитися на те, щоб Совітський Союз вилучити з европейської спільноти держав, питання дуже сумнівне. Варто у всякім разі зазначити повідомлення швайцарської преси з Льондону, що керманичі британської політики мають порадити своїм високим французьким гостям, коли не виповісти формально франко-московську умову, то бодай повернути її в стан нечинности. А ця умова є фактично останнім поважним звязком між Московщиною та европейськими великодержавами. У Льондоні звертають французькому урядові увагу на те, що широке політичне співробітництво між Францією, Великобританією, Італією та Німеччиною не буде можливе доти, доки буде існувати франко-московська умова. Це переконання скріпила в Льондоні і сучасна тактика совітського представника в Комітеті Неінтервенції.

Справа еспанська на деннім порядку травневої сесії журить Лігу не менше, ніж справа етіопська. Женевський неспокій збільшує та обставина, що дійсні наміри еспанських большевиків та їх московських опікунів властиво невідомі, а тут найбільше не люблять несподіванок. Формально, представник валенсійського уряду з Барсельони, Дель Вайо, домагається поставити на денний порядок питання „чужоземної інтервенції в Еспанії". В дотичнім листі до Секретаріяту Ліги він покликається на рішення Ради з 29. травня 1937 та проект резолюції, якого Асамблея не приняла 2. жовтня 1937 р. Деякі італійські денники запитують, чи представника большевицької Еспанії можна вважати людиною з повним розумом, бо він ані трохи не числиться з дійсністю і з франко-московською інґеренціею. Але й французька поважна преса, зокрема „Ле Тан", обурена у вищій мірі політикою Дель Вайо, метою якого є очевидно творити перешкоди на шляху до франко-італійського порозуміння, на якім Парижові тепер дуже залежить.

Щодо совітської преси, то вона ставиться до майбутньої сесії з найбільшою резервою, не зраджуючи покищо московських плянів. „Ізвестія" з 22. ц. м. обмежуються до догани Ч. С. Р. лише цитатою з „Права Ліду", де говориться, що празький уряд виявив непотрібний поспіх у справі визнання Італійської Імперії. Проти всіх можливих несподіванок, які можуть трапитися за два тижні, що лишаються до скликання Ради Ліги, має уряд Великобританії змогу відмовитися від резолюції Ради, що вимагає одноголосности і обмежитися до сформування звичайного побажання Ліги, для чого вистачає і більшість голосів держав заступлених у Раді, а наявність такої більшости не підлягає найменшому сумнівові.

М. Данько.

Припинили діяльність т-ва українських

рем'сників, слуг і зарібників „Сила" в Заліщиках.

Дня 28 квітня 1938 р. доручено голові Т-ва „Сила" в Заліщиках таке письмо:

„Starosta zaleszczycki Nr. B. 42. Zaleszczyki, dnia 28. kwietnia 1938 r. Do Zarządu Stowarzyszenia Ukraińskich Rzemieślników, Zarobników i Sług „Syla" w Zaleszczykach, na ręce Pana Prezesa Wołodymyra Michajłowe w Zaleszczykach. Na zasadzie postanowień art. 16 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (D. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) zawieszam stowarzyszenie w działalności z powodu, że Stowarzyszenie to przekroczyło ramy swego statutu, wkraczając na tory polityczne, co zagraża spokojowi, bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu. Od niniejszej decyzji przysługuje Panu prawo wniesienia odwołania do Pana Wojewody Tarnopolskiego za mojem pośrednictwem w ciągu 14 dni od dnia następnego po dniu doręczenia. Starosta powiatowy: Krzyżanowski."

Того самого дня (28. квітня) перевела поліція основну ревізію в льокалі Т-ва „Сила" в Заліщиках, який міститься у власній домівці того Товариства, забрала всі книги Товариства й бібліотеку та готівку, яка була у касієра Товариства, і домівку Товариства опечатала.

Товариство „Сила" в Заліщиках ведено в дусі чисто національнім і воно було все наскрізь аполітичне. Проти ненадійного припинення його діяльности, що впало на всіх, як грім з ясного неба, видів Т-ва вносить відклик.

На порозі нового культурного починy.

(Перед відкриттям Першої Української Педагогічної Виставн).

Діловий Комітет при Головній Управі Рідної Школи робить останні приготування до відкриття Першої Української Педагогічної Виставн. Через те, що Рідна Школа звязала цей свій культурний почин тактично й ідеольогічно зі святом 70-ліття „Просвіти", що повинно відбутися 21., 22. й 23. травня ц. р. у Львові, Педагогічну Виставу відкриють між 15—20. травня ц. р. в Національному Музею.

Вже не цілих три тижні ділить нас від цього свята-показу нашого культурного дорібку, символічної картини нашої освітньо-виховних досягнень.

Як тільки розійшлися перші вістки про Педагогічну Виставу поширилися між нашим громадянством неправильні, подекуди навіть шкідливі для самого почину погляди на завдання й цілі Української Педагогічної Виставн.

До таких неправильних, бо навіть шкідливих поглядів належить у першій мірі той, що Педагогічною Виставою можуть цікавитися лише педагоги, виховники й учителі, словом шкільні працівники. Дуже це вузький і помилковий погляд. Немаж нині на світі батька й матері, що не мусілиб дати своїм дітям якогось доцільного виховання й освіти. Без виховання і освіти нині перед людиною світ закритий. Вже те саме повинно заставити кожного батька й матір подумати та приглянутися ближче, які школи, інституції й установи та як виховують і чого навчають їх дітей. Педагогічна Виставa саме має завдання показати в загальних обрисах, які школи, організації й інституції та якими засобами й методами працюють над освітою й вихованням народу. Виставa покаже нам не лише наші фактичні виховно-освітні досягнення, але й зверне увагу на однобічність, на наші недотягнення й недомоги.

Другий, помилковий погляд — це загально поширена думка, що Українською Педагогічною Виставою не може цікавитися ні наше селянство, ні робітництво, бо, мовляв, селяни й робітники дуже часто не розуміють навіть самого слова педагогія. Отже, відсіля простий висновок, як вони можуть цікавитися тим, чого вони не розуміють та що їх у щоденному житті ближче не обходить.

Тут саме глибоке непорозуміння й нерозуміння справи сучасного духа масового виховання громадянств. Ніколи ще дотепер школа, виховання й освіта в цілому світі не були так чекраво наставлені на потреби селянської культури й фахової освіти робітництва як нині. Вся організація шкільництва й системи навчання мають на оці передовсім народне господарство, фахову підготову людей праці. В передових країнах культурного світу, та й у нас також, поширені численні школи, організації й виховні інституції, що мають поширювати кооборобську освіту між селянством, виховувати селян на активних і повноправних громадян. Чимало також шкіл та освітних організацій, що поширюють між громадянством фахову, промислову, ремісничу й торговельну освіту. До того треба ще згадати найріжнородніші формами організації та змістом навчально-виховні праці школи мистецькі, технічні, фізичної культури і т. д. Всі вони мають допомагати ростові народнього господарства, його поширенню й поглибленню. Педагогічна Виставa має зілюструвати документами, матеріялами й образами, чи у справах виховання й освіти йдемо разом з іншими народами, в яких ділянках та як далеко залишилися позаду. Тепер спитаємо: чи можуть ці справи не цікавити нашого селянства й робітництва? Чи вони, маючи на оці передусім потреби хліборобства й промислового виробництва та техніки сучасности, не повинні цікавити тих, що своєю безпосередньою працею підносять матеріяльну культуру народу на все вищі й вищі щаблі? Загальне шкільництво, формальна освіта й чисто інтелектуалістичне виховання є лише незначною каплиною в морі фахового шкільництва й практичного виховання людей, призначеного у першій мірі для найширших верств селянства й робітництва.

Отже, хто як хто, але передусім наше селянство та робітництво повинні масово оглянути Першу Українську Педагогічну Виставу, щоб наочно переконатися, як, якими засобами бажає школа й виховання піднести його на вищий рівень господарського виробництва та суспільної організації.

На Педагогічній Виставі побачимо в документах, матеріялах та обрядах працю самої лише школи, молоді й учительства!.. Така загальна думка. Мало це цікаве, не сенсаційне; не буде на що подивитися, шкода даром час витрачати!?

Отже ні! На Педагогічній Виставі побачимо в документах, матеріялах та образах не лише школи, молодь та вчительство, але все наше національне організоване життя — духове, господарське й суспільне. Участь у Педагогічній Виставі беруть такі національні організації, товариства й установи: Наукове Товариство ім. Шевченка, Просвіта, Богословська Академія, Вищий Музичний Інститут, Учительська Громада, Взаїмна Поміч Українського Вчительства, Дирекції всіх українських шкіл, приватних і державних, Луг, Маслосоюз, Митроп. Шкільна Рада, Національний Музей, Протоігуменат оо. Василіян та оо. Студитів, Ревізійний Союз Українських Кооператив, Сільський Господар, Сокіл-Батько, Союз Українок, Союз Українських Студентів Філософії, Світ Дитини, Товариство опіки над молоддю, Товариство Прихильників Мистецтва, Труд, Українська Захоронка, бурси, виховні оселі та пів-оселі молоді.

Сучасна педагогія, теоретична й практична система виховання ставить на першому місці виховних завдань усебічний розвиток індивідуальности вихованка, защеплення в ньому суспільних навичок та вироблення активности. Вже від дошкілля починаючи та на найвищій школі кінчаючи, сучасна школа вимагає від учня самостійної духової праці та екопресії. Бо суспільне багатство, духова та матеріяльна культура народу залежить від того, що людина зуміє індивідуально чи у спільноті зробити. Отже на Педагогічній Виставі можемо побачити не лише чисто шкільні вироби й праці наших учнів та вчителів, але й також гарно виконані черевики, зразково пошитий одяг, вироби Маслосоюзу, перетвори сільського господарства і т. д. і т. д. Щож це буде — промислова вистава, чи може торговельна реклама? Ні одно, ні друге — а просто Педагогічна Виставa! Всі наші організації, товариства й установи, не лише культурно-освітні й тіловиховні, але навіть господарські та промислові ведуть свої фахові школи, курси та підготовляють кадри фахово освічених робітників у своїй ділянці суспільної праці. Вони виховують молоді покоління нового суспільства. Їх місце на Педагогічній Виставі.

Тим чином Перша Українська Педагогічна Виставa дасть нам загальний погляд на цілість наших освітньо-виховних змагань, на підготовку молодих поколінь до нових культурних, господарських і суспільно-політичних завдань українського народу.

З цього погляду Перша Українська Педагогічна Виставa повинна зацікавити всі верстви Українського громадянства без винятків та розбудити в нас нову активність, нові думки у ділянці суспільно-національного виховання нашого народу.

„Чим є повітря для легенів, тим для цілого організму філіжанка SUMALT вранці".

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає **ШАПІРА** вул. Лнчаківська ч. 1.

ПЕРШОТРАВНЕВІ СВЯТА.

Цьогорічному першотравневому святові сприяло те, що 1-го травня випало в неділю. Узгіднені з владою наперед маніфестаційні походи, коли не брати під увагу перешкод, що їх робила тут і там ендецька або оенерівська молодь, відбулися назагал спокійно. Та все-ж не обійшлося без жертв, між якими є вбиті та важко ранені.

У ЛЬВОВІ.

У Львові уладили маніфестаційні зібрання та походи: ППС та УСДП — на площі Дашинського, ЗЗЗ — на площі Госевського, Бунд — у салі жидівського театру, Гітахдут-Повлей-Сіон — у салі Кольосею.

Зібрання ППС та УСДП почалося в год. 10-тій. Після промови уформувався похід, коло 4000 осіб, який пішов вулицями Кентшинського, Сапіги, Сикстуською і Легіонів під Великий Театр. Коли похід доходив до політехніки, група молоді зпоза огорожі політехніки обкинула його учасників камінням і кинула пять петард. Відприски петард та каміння зранили кількацять осіб, між ними дві важко. Після того похід пройшов спокійно аж до театральної площі, де до зібраних промовив ред. Скаляк і похід розвязався.

На цьому зібранні ППС та УСДП на площі Дашинського промовляв від УСДП п. Порфір Бунях, що у своїй промові домагався автономії для українців та українського університету у Львові. А коли виступив проти большевиків, що поневолюють Україну, почалися такі свисти та вигуки, що промовець не міг навіть докінчити своєї промови.

Похід „Звйонізку Звйонізкув Заводових", в якому взяло участь яких 300 осіб, пройшов вулицями Пілсудського і Кохановського на площу Госевського, звідки після промов та державного гимну вернувся вулицями Кохановського, Шевченка і Зеленою до домівки організації.

„Бунд" зібрав у жидівському театрі коло 250 осіб і пройшов походом вулицями Рівницькою, Казимира Великого, Шпитальною та Сонячною на площу Сольських. Гітахдут і Поалей-Сіон уладили тільки зібрання, в якому взяло участь коло 400 осіб.

У ВАРШАВІ.

Поважну першотравневу маніфестацію у Варшаві уладила ППС. В її поході взяв участь

Адміністрація „ДІЛА"

ПОЧАЛА ДРУКУВАТИ НОВИЙ КОМПЛЄТ АДРЕС СВОЇХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ — тому просить Шановних Передплатників, що мають якісь неточности чи неправильности у своїх адресах, надіслати до 10. ТРАВНЯ ц. р. справлені свої адреси, щоб можна було їх надрукувати правильно у новім комплєті. 1—5

також Демократичний Клюб у числі коло 2.000 осіб. Учасників походу нараховують на 20 тис., поліційні кола подають число 10 тисяч. В часі походу група оенерівської молоді намагалася викликати заколот, але інцидент швидко ліквідували.

Окремі маніфестації уладили соціялісти з групи Морачевського, яких 1000 осіб, ППС — давня Революційна Фракція — коло 5 тисяч осіб, і жидівські організації. Бунд, коло 7 тисяч осіб та Поалей-Сіон не більш як 3 тисячі учасників. До маніфестаційного походу Бунду намагалася прилучитися в одному місці горстка комуністів, але до цього не допустили. Поалей-Сіон мусіла в останній хвилині змінити трасу свого походу, бо на Мурановській площі, через яку мав похід переходити, хтось підложив годинникову бомбу, яка вибухла та ранила дві особи.

Цього року взяли перший раз участь у першотравневих маніфестаціях польські „пітлерівці" або т. зв. „Народова Партія Сполечна" з „водзом" Гралкою зі Шлеська на чолі. Зібралися вони в числі 300 осіб на Празі у Варшаві; в часі походу вулицею 11-го *Листопада* хтось кинув на них... віконну раму.

ПЕРШОТРАВНЕВІ ЖЕРТВИ У КЕЛЬЦЯХ

В часі походу ППС у Кельцях, в моменті, коли він дійшов до льокалю „Стронництва Народового", почалася бійка учасників походу з ендеками, в часі якої впало кілька стрілів. У висліді бійки одна особа з групи ППС убита, три ранені.

В ІНШИХ МІСТАХ.

У Кракові ППС уладила маніфестацію з участю коло 20 тисяч осіб. Після походу відбулися в Ринку під голим небом академії, на яких промовляли б. посол Цьолкош і Батор та представники „Стронництва Людового". В часі, коли похід ППС проходив біля університету, хтось кинув дві петарди, які експльодували та легко ранили двох учасників походу. Ендецька молодь у кількох місцях намагалася перервати похід.

Крім цього у Кракові відбулися маніфестаційні збрання жидівської організації: Поалей-Сіон та Гітахдут.

У Познані ендецька молодь намагалася спинити соціялістичний похід, при чому дійшло до сутичок.

На терені Східної Галичини відбулися більші маніфестаційні походи: в Перемишлі, Дрогобичі, Коросні, Бориславі, Сяноці, Ліську і Яворові. Всюди маніфестації пройшли спокійно.

ПЕРШИЙ ТРАВЕНЬ ЗА КОРДОНОМ.

В Німеччині.

Перший травень — в Німеччині державне свято. Тому в цілому краю відбулися великі маніфестації. Почалися вони апелем гітлерівської молоді. На берлінському олімпійському стадіоні промовив до німецької молоді провідник Бальдур Шірах, а по нім мін. Геббельс. Він змінив давнє гасло: „хто має молодь, той ма будуччину", заявляючи, що „хто має майбутнє, той має молодь". По Геббельсі промовляв Гітлер, що звернув спеціяльну увагу на момент виховання народу.

Канцлєр Гітлєр промовляв теж у Люстгартені, де зібралося коло двох міліонів людей.

Гітлєр підкреслив у своїй промові, що націонал-соціялізм зумів зединити біля себе ввесь нарід, розвязуючи успішно низку проблєм великого значіння. Канцлер заявив, що його гаслом є не тільки „ніколи війна", але теж „ніколи громадянська війна" і „ніколи клясова боротьба".

У Франції.

День першого травня ц. р. пройшов у цілій Франції в великим спокоєм. В Парижі не вийшли всі щоденники, крім щоденника „Аксіон Франсез". Віча й походи відбулися спокійно.

У Чехословаччині.

В цілій Чехословаччині день 1-го травня минув назагал спокійно. В Опаві дійшло до сутичок маніфестантів з поліцією, причому були важко ранені дві особи і кільканацять легко.

На території судетських німців чехословацька влада заборонила в деяких місцевостях маніфестаційні походи. Тому в тих місцевостях, щоб відзначити першотравневе свято, німці прикрасили свої доми зеленю та прапорами. Зате там, де походи були дозволені, взяло в них участь 100 відсотків німецького населення.

Провідник судетських німців взяв участь у першотравневій маніфестації у Габльонц. У своїй промові він підтримав свої домагання, які засував на зїзді судетських німців

У Швайцарії.

День 1-го травня минув у Швайцарії спокійно. Відбулися численні віча й походи, в яких крім червоних прапорів, несли теж швайцарські національні прапори.

У Швеції.

І в Швеції першотравневе свято пройшло спокійно. Треба підкреслити, що в походах у столиці та на провінції переважали шведські національні прапори.

В Москві.

В Москві не було особливого ентузіязму з нагоди першого травня і большевицька влада навіть не намагалася вмисно „розентузіязмовувати" народ, як це робила минулими роками. Дефіляду вів маршал Будьонний, відбирав її маршал Ворошилов. На трибуні був Сталін, у товаристві членів політбюра. Був там теж Димітров. Дефілювали військові формації та ріжні організації.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток людини.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 86. Субота, 28 (16) квітня 1888.

НАВІТЬ КОЛПАКИ ТРЕБА БУЛО ВИБОРЮВАТИ.

Кореспондент, що їздив з папомонцтвом до Риму, у своїй кореспонденції пише між іншим:

„Справа колпаків для руського священства, яких воно так гарячо добивається, стоїть погано. Впр. Йосип Сембратович предложив був комісії до затвердження низьку чорну мітру. Комісія була вже згодилася, але з Галичини повіяв до Відня поганий вітер і внаслідок того цілу справу прилинили. Отже буде, „як бувало", бо так хочеться нашим братам полякам".

„ТЕЛЯТА — НЕ СОЦІЯЛІСТИ".

В часі дебати над буджетом у віденському парляменті, пос. д-р Кронаветтер виступив проти зловживань поліції винятковими законами у відношенні до анархістів. Він говорив:

„Для поліції права громадян забезпечені основними законами, це пуста фраза і у нас наспрадві панують такі відносини, що нагадують Росію і її Сибір. Під плащиком законів на анархістів поліція переслідує не анархістів, але взагалі робітників. Одного робітника з Зігерсдорфу, якого візвали до громадського уряду, напали там два жандарми і так йому скували руки, що аж кров зза нігтів бризнала, дві години так стерегли його з набагнетованими карабінами, і наконець завезли до Відня. Тут по трьох місяцях вязниці випустили його як невинуватого. Тут я насмілююсь запитати: в якому це законі написано, щоб невинну людину, хіба може задемунціонованну якимсь драбом, кувати і так вести поміж народом? У Відні на просьбу товариства охорони звірят заборонили телята вязати до воза і так вести...

Пос. Пернерсторфер (впадаючи в промову з місцем): Бо телята — не соціялісти!"

УНІЯ В РАРАНЧІ.

„Греко-православне консисторія відзиликала з Раранча (де багато православних українців, що хотіли втікти перед насильною румунізацією, перейшли на унію) двох сотрудників Гамратовича і Стефанюка, а на їх місце вислала о. Воробкевича, сина відомого поета і письменника Ізидора (Данила Млаки)".

ВИРІШИЛИ ЗАКРИТИ ПОЛТВУ.

В новинці: „Рада міста Львова затвердила оферту інжинірів Ібянського й Удерського щодо забудування Полтви від готелю Англійського аж по площу Голуховського на просторі 210 метрів. Якби вирішили вибудувати театр на кінці Гетьманських валів, то тоді треба би змінити русло Полтви".

Український протиалькогольний та протинікотинний рух

у минулому році

ПЕРЕД ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ „ВІДРОДЖЕННЯ".

Головна Рада „Відродження", що кермувала працею Т-ва в минулому діловому році, обняла становище серед доволі невідрадних умовин. Відома кампанія, що йшла після минулих Загальних Зборів, насторожила була поважну частину громадянства проти нової Ради, наражуючи Товариство як морально, так і матеріяльно: до Т-ва почали ставитися з резервою, касові впливи сильно змаліли. Та вистало кілька місяців енергійної праці, щоб відзискати втрачені позиції. Після двох успішних імпрез (свято митр. Сембратовича і варшавський міжнародній протиалькогольний конґрес) „Відродження" здобуло довіря і за минулий діловий рік може виказатися не меншими успіхами, ніж це було давніше. Повстала одна нова філія і 6 кружків, переведено підготову до організації дальших 3-ох філій і 4-ох кружків. Тепер Товариство має на провінції 15 філій і 121 кружків, не зважаючи на те, що адміністраційна влада розвязала кілька давніх організаційних одиниць та не затвердила нових (6 філій і 19 кружків, зокрема на Волині).

Праця Товариства не йде з такою самою натугою на всіх теренах. Протиалькогольна пропаганда обіймає головно селянство та молодь. Щоб поширити обсяг впливів на місто, Головна Рада оснувала протиалькогольні клітини при одному робітничому товаристві та при Ремісничій Бурсі; з другого боку рішила приступити до акції з метою: усунути алькоголь з наших забав. Тому, що централя „Відродження" куди інтензивніше обслуговує Львів з околицею, ніж решту краю, вона намагалась утворити окремий апарат для організування краю. На жаль, доходи Товариства не дали змоги заангажувати відповідного числа платних організаторів, тому ввесь тягар контакту з краєм лежить дальше на канцелярії, яка м. ін. почала цього року висилати своїм організаційним одиницям готові пляни праці та протиалькогольні реферати. До Товариства вписалося понад 700 нових членів, фреквенція на протиалькогольній виставі та протиалькогольному курсі зросла. У 12-ох місцевостях відбулися протиалькогольні свята, у 5-ох — протиалькогольні вистави. Двоє громадян записало на Товариство майно (пок. Марія Білецька і д-р Володимир Моравський). Касові обороти ніколи не були такі великі, як у минулому році: касові впливи — найбільші від 1932. р. Під цю пору „Відродження" не має ніяких довгів, зате має коло 1.000 зол. готівки.

Преса присвятила за минулий рік „Відродженню" коло 2.000 згадок. Само Товариство вело пропаґанду, як і дотепер, власними виданнями (журнали „Відродження" і „Народне Здоровля", це останнє на спілку з Гігієнічним Товариством — дві брошури, календарці, листівки).

Підготова до участи в міжнародньому протиалькогольному конґресі у Варшаві, де „Відродження" гідно зарепрезентувало перед світом наш протиалькогольний дорібок, заабсорбувало настільки Головну Раду на кілька місяців, що вона в тому часі не могла присвятити багато енергії організаційній праці.

Щоб заактивізувати цю, зрештою найважнішу, ділянку, звернула Головна Рада увагу на те, щоби притягнути до співпраці кола, які мають найбільший вплив на маси, та які з огляду на свій правий світогляд у минулих роках зірвали були частинно з Товариством: духовенство і молодь. Велике свято на площі „Сокола-Батька" у честь великого протиалькогольного діяча митр. Сембратовича, свято, в якому взяв участь Ексц. Митрополит Шептицький, становить наче символ звороту діяльности „Відродження" до давніх традицій українського протиалькогольного руху, коли його піонірами було духовенство. Священниче Товариство св. Андрея приступило до співпраці з „Відродженням" і навіть вислало на власний кошт делегацію, зложену з двох священників на варшавський конґрес. Духовенство брало живу участь в імпрезах „Відродження" у Львові та на провінції. Протиалькогольні гуртки богословів у Львові та в Перемишлі привернули зірваний від якогось часу звязок з „Відродженням" та заактивізували працю як внутрішню, так і на зовні.

Живо працює на протиалькогольному фронті також студентство. Варшавська Студентська Громада дала „Відродженню" велику поміч підчас конґресу; студенти ведуть краківську філію „Відродження"; організується студентська протиалькогольна секція в Познані. Середньошкільна молодь обєднується в гуртки при поодиноких школах; ініціятиву в цьому напрямі переняла новоосновина секція учителів-абстинентів.

На всьому протиалькогольно-протинікотинному фронті йде жива праця. **(гал.).**

Сторінка без політики.

Романтично-екзотичне подружжя.

В розгуканому стрімголовенним темпом життя Льондоні, в таємничому замкненому домі, відбулася недавно цілобна церемонія по всіх правилах далекого Сходу. Було це подружжя англійки з індійцем.

Перед роком познайомилася гарна, 23-літня англійка з індійським шейком з Дакки і повінчалася з ним в льондонській мошеї. Тільки кількох найближчих приятелів молодої пари знало про те подружжя. Міс Джерат, або як вона сама себе називає Бегум із Дакки є дочкою англійського кольоніяльного старшини. Її чоловік Абдуль із Дакки студіює в Льондоні на правничому виділі і був головою магометанського студентського товариства. Молодята познайомилися підчас студій і покохалися. Дорота Джерат яка після вінчання дістала прізвище Шерени Бегум, стала теж магометанкою. Вона рішила виїхати з мужем до Індій, як він лиш закінчить свої студії і вести там строге життя мусульманських жінок. Від часу, як вона вийшла замуж не була ще ні разу в театрі, ні в нїякому нічному льокалі. В Індіях носитиме серпанок і зовсім відречеться товариського життя.

Перед кількома днями молода пара святкувала роковини свого подружжя. Бегум із Дакки мала на собі прегарну шовкову зелену хустку, яку вона сама виткала, закинену на незвичайно екзотичну сукню. Вона сиділа мовчки на кінці стола. Незвичайно святочна була ця хвилина. Як опорідали відтак свідки цієї церемонії — Абдуль Кадір високий урядовець державного секретаріяту для справ Індій поблагословив молоду пару в імя Алаха, відтак один індійський поет відспівав похвальний гимн, що він його сам з тієї нагоди написав. При кінці шейк виголосив до своїх гостей промову, в якій прірівняв любов до ріжних магнетичних бігунів, які себе взаємно притягають. Щойно над ранком закінчилася ціла екзотична церемонія.

При ГРИПІ
простуді, зазнаємо полекші вживаючи таблєток
Togal

815 уділовців в ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 48.103 зол. дозволило **Пром.-банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 8½ мільйона зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння спільности уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої конюнктури країни.**

Тому не отлягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Подорож до судженого з перешкодами.

Так воно часом у житті буває, що коли щонебудь людина почне, все їй щось перешкодить. Таке теж трапилося панні Рені Бургер із Полудневої Африки, яка мала велику охоту відбути своє весілля, одначе все їй щось ставало на перешкоді.

Рена Бургер мешкала в Полудневій Родезії в Буляваю. Недавно вона умовилася зі своїм нареченим, що обоє зустрінуться в Монтані в Каплянді і там повінчаються. Все вже було приготоване і молода суджена вийшла до поїзду, який мав її завезти до Монтани. Та підчас подорожі трапився малий зудар поїздів, в якому Рена була легко ранена. Її відвезли до лічниці — весілля мусіли відложити. Рани були дуже легкі й молода дівчина небавом вийшла з лічниці. Новий речинець весілля визначили на латинський Великдень. Рена знову вціла розрадувана до поїзду, сподіючися, що цим разом щасливо зайде до свого коханого.

Підчас подорожі оповідала вона в переділі сусідці свою пригоду підчас першої подорожі до Монтани. І саме в тому менті, коли вона дійшла до катастрофи, вагоном щось раптом сильно затрясло. Знову зудар поїздів.

Та і в тому нещасті мала Рена Бургер щастя, бо завнала знову лиш легких ран. Очевидно, весілля мусіла пеховата пара знову відложити.

Одначе Рена рішуче постановила за третім разом не їхати вже до свого судженого поїздом. Радше літаком поїде до нього. Імовірно скінчиться на авті. В кожному разі — заявила вона — коли знову вирине яканебудь перешкода, то вона рішена хочби пішки піти до Монтани і повінчатися з коханим.

—o—

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ“ ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

Реставраційні вози в будапештенських трамваях.

З Будапешту повідомляють, що одно будапештенське підприємство зложило в управі будапештенських трамваїв цікаву оферту, а саме воно хоче завести на головних лініях, де панує найбільший рух, реставраційні вагони. З поданого пляну виходить, що йде про спеціяльні, просторі вози, які для тієї цілі побудують. Нові вози помалюють на червоний крикливий кольор, що у відріжненні від звичайних жовтих будапештенських трамваїв можна буде їх легко пізнати. Ці вози матимуть спеціяльне внутрішне уладження, столи й крісла, холодільні на гаряче мадярське літо й огрівальні на зимові холоди. У їдальнях-трамваях не можна буде, очевидно, дістати ніяких вибагливих страв, які треба замовляти на довший час. Зате можна буде дістати ріжні теплі страви, зокрема з яєць і зимні перекуски. Крім того можна буде дістати ріжні напитки, починаючи від кави аж до пива й вина включно. Для кращої і швидшої обслуги публики працюватиме двох кельнерів.

Таким чином матиме Будапешт новинку в міськім русі, якої нема ще в нїякому європейському місті.

Король без бороди... з бородою.

Коли в XI. ст. помер в Англії останній король, новим володарем став король Гарольд. Нарід тішився ним, одначе він не міг довго радуватися володінням; бо з претенсіями до англійського престолу виступив Вільгельм нормандський, якого згодом назвали Завойовником. Коли Гарольд воював з нормандськими військами в північній частині Англії, довідався він, що Вільгельм прибув до Гастінгу. Щоб рятувати край, треба було грошей. У той час, коли Гарольд виїхав назустріч своєму ворогові в Сісенсі вибили нові монети. На честь короля примістили на одному боці монет його портрет. Одначе карбівники не бачили ніколи короля й вони вмістили на монетах портрет короля з бородою, змалювавши його виключно на підставі своєї фантазії. А в дійсності король Гарольд не мав зовсім бороди.

Таким чином король без бороди став історично бородатою постаттю.

АМЕРИКАНСЬКА ЛЮКРЕЦІЯ БОРДЖІЯ.

Таке прізвище надали американські часописи Єлисаветі Вагнер, яку обвинувачують у тому, що вона отруїла своїх двох братів. Єлисавета Вагнер має всього 22 роки — вона невеличка ростом і викликує вражіння молодої школярки.

Її два брати: Генрі 21 літ і Шарль — 14 літ, умерли перед тижнем серед важких мук. Єлисавета Вагнер проливала над їх могилами гарячі сльози і спершу ніхто її не підозрівав у такому жахливому злочині.

Одначе пізніше, приперта до муру цілою низкою допитів, призналася, що втроїла своїм братів стрихніною, додаючи їм тієї отрути кожного ранку у невеличких скількостях до помаранчевого соку або до молока. Щоб відвернути від себе підозріння вона сама вжила дрібку отрути й теж занедужала.

Як причину свого вчинку подала молода дівчина ненависть до старшого брата, який часто її лаяв і одного разу навіть вибив їй два зуби за те, що вона насварила на нього. Чому вона давала отруту й молодшому братові, вона сама не знає, тимбільше, що сама його дуже любила.

Тому, що Єлисавета Вагнер виявляє признаки ненормальної людини, поліція рішила перевести теж слідство у всіх випадках недуг і смертей, що трапилися у родині Вагнерів за останніх 10 літ. Істнує підозріння, що молоденька Люкреція Борджія провинилася ще й в інших випадках. Шість літ тому батько Єлисавети занедужав на якусь дивну недугу й швидко помер. Також бабусю дівчинки знайшли одного дня в 1934 р. мертву на вулиці.

Імовірно всі ці події спричинила Єлисавета.

—o—

РЯТУВАВ ДІТЕЙ І САМ ЗГИНУВ У ВОГНІ.

У місцевості Анрідора у Франції трапилася недавно жахлива родинна трагедія. В домі одного з мешканців вибухла серед ночі пожежа, яка швидко почала поширюватися. В домі, в якому вибухла пожежа спав власник і його девятеро дітей. Коли крізь вікно розбудили його сусіди, господар збудив найстаршого сина, який утік через вікно. Інших дітей пересаджував батько теж через вікно, або виносив їх на руках, не зважаючи на те, що дим ставав чимраз густіший і що йому грозила в кожній хвилині смерть серед вогненного моря. Геройський батько справді вспів врятувати восьмеро своїх дітей і щойно коли виносив девяту дитину загинув у вогні.

—o—

ЛІНДБЕРГ КУПУЄ ОСТРІВ.

Французький часопис „Елок“ повідомляє, що славний американський трансатлянтійський летун Карло Ліндберг хоче купити малий бретонський острівець Іліен. Цей острівець був давніше власністю музика Томи Амброаса композитора опери „Міньон“.

Одначе Ліндберг не переводить пертрактацій особисто, тому, що як чужинець не зіг би купити острівця, бо він находиться у стратегічній смузі.

Пощо Ліндбергові острову — невідомо. Одні кажуть, що він може переводити наукові досліди, інші кажуть, що він купує острів з уваги на його гарне й романтичне положення. Та найбільш зближена до правди поголоска, що Ліндберг хоче на малім, самітнім острові знайти спокій.

ВЕСЕЛЕ.

БОЛЮЧА ПУСТКА.

Діма розмовляв з одним багатим і впливовим достойником про свої твори. Достойник став критикувати один з останніх творів Діма.

— Знаєте пане, що ця фраза... „болюча пустка викликана хвильною болю“ мені не подобається. Як може пустка боліти? Так це безглуздя!

Діма поднявся на гострого критика:

— А вас, пане, ніколи не боліла голова?!

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Весняний попис Львівського Лугу.

Львів, 2. травня 1938.

Львівський Луг започаткував у цю неділю цьогорічний свій сезон весняним пописом, який відбувся в Луговому Городі при вул. Бузенській. Попис започаткувала дефілада вікових і мужеських відділів перед головою Великого Лугу д-ром Р. Дашкевичем.

Після дефілади відбувся товариський матч:

УКРАЇНА II. — ЛУГ 6:3 (3:2).

Україна перевищала технічно й тактично свого противника, однак молоді лугівські амагуни виявили так багато амбіцій та запалу, що довший час не лише успішно боронилися перед грізними акціями більше рутинованих амагунів України, але вміли навіть здобути з двох випадів двоє воріт. Та згодом рутина перемогла й Україна зовсім легко стрілила чергові ворота. Треті ворота Лугу вдали рішуче з вини воротаря України Дацка.

В Лузі Добрі: Дацко в нападі, Загородний в поночі, Стельмах і Стефанович на обороні та Шибінський на воротах, який оборонив свою дружину від вищої програної. Ворота для України здобули: Карпатський із вільного, Дацьо II., Давів і Кіндій 3; для Лугу: Дацко і Шрам II.

Після матчу відбувся показ лугівників і лугівничок. Спершу жіноча чета вивела ритмічні вправи, відтак лугівський відділ виконав складні вправи палицями. На ритмічних вправах лугівничок показ закінчився з причини злливного дощу. Видно з уваги на несприятливу погоду д. мало.

Україна — Лехія 1:0 (0:0).

Матчі України з Лехією мають уже свою сумну історію. Від кількох літ не було жодного матчу обох дружин, на яких не трапилось би якнебудь авантури, чи то на грищі, чи між глядачами. Цим разом матч закінчився досить спокійно, не рахуючи деяких дрібних і некультурних вигуків вуличного шумовиння, що намагалося спровокувати українських гравців і глядачів. За спокійне переведення важкого й гострого матчу заслуга спадає виключно на судію п. Земана, який від першого свистка опанував гру і здавалося відразу кожний, хочби найменший прояв брутальности. Очевидно, при тім мусів він бути дрібничковий, що густо-часто впливало на плинність акцій.

Україна виступила до цього матчу вже зі Сколецем у нападі так, що склад виглядав ось як: Босий, Воробець, Мільош II., Романець, Гошовський, Чимелін; Богурат, Краєвський, Мільош I., Сколець II., Магоцький. Скромний воротний виклік „завдячує" Україна стрілецькій анемії поодиноких нападників, які майже усе водяться під воротами противника а мачуть як довго, аж стратить його, або програвши відповідний матч, стрілять повз ворота. Інша річ, що Лехія найкращу частину дружини мала саме в обороні й воротареві, який виконав кілька дуже небезпечних ситуацій.

Не зважаючи на стрілецьку анемію нападників чорно-червоних, всеж таки їх напад як цілість був найкращою лінією дружини. Одначе слово „найкращий" треба брати умовно, бо напад України ніяким не нагадував своєї, колись блискучої форми, за виїмком одного Мільоша. В цього грача справді заобсервували ми від кількох матчів знамениту форму і сподівались лиш, щоб у цій формі не лиш він удержався, але щоб і його партнери до неї підтягнулися. Поки що ні про добру форму Краєвського ні Сколеця не можна те говорити. Правда, Сколець вніс у лінію нападу багато пробивности й гону на ворота, але в комбінаційній співпраці не міг вдоволити. При тому у другій половині не видержав темпа, як і кілька інших гравців. Про Краєвського треба повторювати хіба те, що ми писали вже в попередніх рецензіях: в полі ще ніч біля, під воротами стрілець безголовий. На лучшива рішуче не надіється. З крайників Магоцького за багато форсувати, що теж відбилося на його грі: зате Богурат був майже весь час безробітний. Чому? Ніхто цього не міг зрозуміти, тимбільше, що він виказує неабиякий хід на ворота.

Такої слабої гри поточні ми учора, ми вже давно не бачили. Як одиниця лінія поміч взагалі не існувала, індивідуально ще найліпше грав Романець, особливо при кінці першої половини і зачинку другої. При кінці зовсім „спух".

Оборона теж не заховувала ніякого грою, при тому треба завважити, що в уваги на дивно слабу гру Мільошів II. Воробець, на якого звалився весь тягар, мав дуже важке завдання. Босий не мав змоги попсуватися, бо напад Лехії йому ні разу безпосередньо небезпечно не загрожував.

В загальному Україна таки перевищала Лехію, але крім великої амбіції і запалу в першій половині нічого надзвичайного не показала. Тому теж перемога України цінерік заслужена і рішуче цифрово за низька, хоч при слабій грі помочі вирівнання з несподіваного випаду Лехії могло прийти зовсім легко.

Хід гри. Україна відразу переводить грізну акцію, одначе Сколець стрілає воротареві Лехії в руки. Лехія реванжується теж дальші небезпечними акціями та осягає навіть на кілька хв. легку перевагу. Чергові України тратять раз-уразом голі і напад чорно-червоних мусить собі їх виборювати. Тодим чином офензивні акції чорно-червоних дуже спорадичні і лежиться на тверді оборонці Лехії. Слабу гру помочі найкраще ілюструє те, що Лехія осягнула в тому часі 4 роги на один Україна. Згодом гра вирівнується й Україна осягає легку перевагу, яка триває вже до кінця половини.

Друга половина — це тренінг до воріт Лехії, перетягнений хаотичними, хоч при тому дуже небезпечними нападами Лехії. Вже в 4 хв. Україна переводить правим боком офензивну акцію, мяч дістає Краєвський, добре випускає Мільоша, який стрілає гостро в долішній лівий ріг воріт і Україна веде 1:0. Лехія знервується по страті воріт та обмежовується виключно до оборони. Здавалося, що чергові ворота висить у повітрі, та кілька найдогідніших позицій змарнували по черзі: Краєвський, Богурат, Сколець і Магоцький. Не зважаючи на чимраз більший натиск чорно-червоних, воріт таки не вдалося вже їм здобути і мечт скінчився дуже скромною, навіть заскромною перемогою.

Видів в к. 1.500

ІНШІ МЕТЧІ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Дрогобич. Юнак — Ресовія 4:0 (2:0). (В.). Одні з кращих змагань у Дрогобичі. Юнак мав тяжку пересилу в 1-ій половині гри, бо Ресовія не віддала бувально ні одного стрілу на ворота. II. половина вирівнана, але напад Ресовії не міг сфорсувати залоги Юнака. Ворота здобули: Шевчик 2, Здобилик і Кручек. Судив п. Шпіба. Глядачів 2.500.

Львів. Чорні — Погонь І. Б. 3:3 (2:1). Гра гостра, спершу перевага Чорних, які вели вже вимір 3:1, відтак Погонь. Ворота для Погоні здобули: Возняк, Дрегер і Потіха, для Чорних Журковський 2 й Адамович. Судив п. Бикуховський.

Львів. Гасмонея — II. Сокіл 2:0 (1:0). Легка перемога Гасмонеї над слабим Соколом. В Гасмонеї грав по довшій перерві Ротштайн. Ворота здобули: Шляф і Зільбер. Судив п. Свяцький.

Перемишль. Польонія — Корона 5:1 (3:0). Сильна перевага Польонії, в якій добре грав назад. Ворота для Польонії здобули: Дикий 2, Бадрух і Луць, для Корони Подівін. Судив п. Бігда.

Стрий. Погонь — Чувай 6:0 (3:0). Легка перемога Погоні, яка переважала весь час. Ворота здобули: Омук і Гофман по 2 і Паришак по Кравец. Судив п. Куриляйль.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

2)	Польонія	17	26	39:22
3)	Гасмонея	18	22	27:17
4)	**Україна**	**17**	**22**	**32:24**
5)	Погонь (Стр.)	17	18	47:32
6)	Ресовія	17	18	31:36
7)	Р. К. С.	16	17	17:15
8)	ВКС. Ярослав	16	17	33:31
9)	Юнак	18	15	32:30
10)	Погонь І. Б.	17	15	32:40
11)	Лехія	17	14	42:38
12)	Чувай	17	11	20:38
13)	Корона	18	11	33:64
14)	II. Сокіл	17	7	15:36
1)	Чорні	18	27	51:22

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Погонь — ЛКС 1:0 (1:0).** Скромна перемога Погоні, для якої ворота здобув Цімер. Справедливий був би нерішений виклік. ЛКС у другій половині переважав. Судив п. Шнайдер. Видів к. 5000.

КРАКІВ. **Краковія — Вісла 2:2 (2:2).** Краківські „дербі" закінчилися нерішеним викліком по рівнорядній грі. Видів к. 8000. Судив п. Кухар зі Львова.

КАТОВИЦІ. **Рух — Варта 3:2 (2:0).** Щасливе перемога Руху. Варта сильно переважала у другій половині. Видів к. 6000. Судив п. Реттіг з Лодзі.

ВАРТА. **Варшавянка — Польонія 3:1 (0:1).** Варшавянка переважала у другій половині.

Поручаємо!
„Говерля" „Буй-тур"
ТА ІНШІ РОВЕРИ (КОЛЕСА)
КООП. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 65.
ЖАДАЙТЕ ПРОСПЕКТІВ — ЦІННИКІВ.

ВІЛЬНО. **Сьмігли — АКС 3:1 (0:0).** Найбільша сенсація минулої неділі. Новак Д. Л. переміг несподівано мінімалістичного німецького Польщі.

В табелі веде по цих матчах Погонь (Львів) із 6 пунктами і відношенням воріт 4:1. Друге місце займає Рух зі 6 п., третє Вершинника з 4 пунктами. Черговість дальших місць така: Краковія 3 п., АКС 3 п., Вісла 3 п., Варта 2 п., Сьмігли 2 п., АКС 1 п. і Польонія 0 п.

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

СЛАВІВ. **Пролом — Гірка 3:1 (2:1).** Пролом покинув укінці фатальне останнє місце табелі по гарній перемозі над сильним Гіркою, кандидатом на мистця округи. Ворота для Пролому здобув Урсатий, Керницький і Панчишин. Пролом відзискав віру у власні сили і грає справді чимраз краще. Судив п. добре п. Кевціньский.

Пролом II — Гірка II 1:5. Інші вислали А-кляси: Раз Два Три — Стшелці Брошнів 7:3. Покуць — Винотриця 2:1.

САМБІР. **Кадіма — Дністер 2:1 (0:0).** Не зважаючи на програну, Дністер грав зі сильною і рутинованою дружиною Кадіми зовсім добре. Ворота для Дністра мимо у першій половині навіть перевищав. Дністер виступив ослаблений, без Малиніча і Стебельського.

ЗОЛОЧІВ. **Яніна — Поділля 4:1 (1:1).** Поділля переважало в першій половині, Яніна у другій. Одинокі ворота для Поділля здобув Королюк III. Поділля мало і в другій половині могоду вирівняти, одначе нікого не використав тих нагод.

Б-КЛЯСА.

МОСТИСЬКА. **Скала — Чувай (Мостиська) 1:1.** Скала не вміла використати своєї переваги.

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ

ЛЬВІВ. **Україна — Білий Орел 4:1 (3:0).** Гарний гра юніорів України, для яких ворота здобули: Зубач 2, Тихонів і 1 самобійчі.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Чувай — Сян 3:0.** Сян грав без трьох своїх найкращих грачів. Це перша програна юніорів Сяну.

ТОВАРИСЬКІ МЕТЧІ

ЖУРАВИЦЯ. **Сян — Панцерні 2:0 (1:0).** Сян виступив до цих змагань зі Звеном б. грачем УВС (Прага). Ворота здобули: Гібалевич і Курилець. Сян грав зовсім добре і не використав багато ситуацій. Судив п. Губерів.

ДРОГОВИЧ. **Ватра — Бетар 1:1 (0:0).** Товариський мечт Ватри з А-клясовим Бетаром закінчився нерішеним виключно. Ворота для Ватри здобув Колодрубець. Резерва Ватри перемогла резерву Бетару 2:1.

ЗДОЛБУНІВ. **КПВ — Гарт 1:0 (0:0).** Товариський мечт Ц-клясового Гарту з А-клясовим КПВ знову закінчився незаслуженою програною української дружини, яка грала д. жертвенно і тільки фізично була слабша від противника.

ЛЬВІВ. **Святогор — Віс 5:3 (2:2).** У Святогорі д. добре грав цілий напад. Увесь час сильна перевага Святогору.

СПОРТОВІ НОВИНКИ

Львів — Лодзь. Міжмістові футбольні змагання відбудуться у вівторок 3. п. м. на гриці Чорних. У репрезентації Львова грає двох гравців України, а саме Магоцький і Сколець.

Львів — Перемишль. У Перемишлі відбудуться 3. п. м. міжмістові змагання. У дружині Львова грає Мільош і Воробець.

Старт наколесників України в Катовицях. 3. п. м. два чільні наколесники України Степанин і Вабік стартуватимуть у Катовицях у біжі на 115 км. Наколесники України будуть єдиними репрезентантами Львова на цих змаганнях.

Чашу Східних Торгів дістане Україна. Справа наколесникового біжу за чашу Сх. Торгів, яка тривалася більше як пів року, мінці закінчиться дисквалифікацією всіх наколесників Чорних та одночасно призванням чаші Україні.

Зоря — Святогор. Мистецькі змагання обох цих дружин відбудуться у вівторок 3. п. м. на Цитаделі в год. 11.30 передполуднем. Друга львівська українська Ц-клясова дружина Степ виїздить до Перемишляни. Сподіваємося, що обі наші дружини виявлять якнайбільше амбіції та запалу і вийдуть переможцями з цих поєдинків, хто знає, чи не вирішних змагань. Зокрема Степ повинен на перемишльському грунті виявити золотому волі перемогти.

Мадярська Ліга. Теревені — Будаї 3:0; Сіреток-рещ — Немзеті 6:3; Вочкай — Гунгарія 2:0; Ференцварош — Немзеті 6:3; Уйпешт — Кішпешт 5:1; Будафок — Електромош 5:1; Сегед — БТО 1:0.

Свято Миколи Лисенка в Женеві.

Женева, 27. квітня 1938.

На третій день Великодня відбувся в салі женевської Консерваторії концерт української музики, уладжений Дирекцією „Офінора" з нагоди двадцятип'ятиліття дня смерти Миколи Лисенка. Велика сала з галерією, що містить понад 500 осіб, була вщерть виховнена публікою. Перші ряди місць займали представники місцевої дипльоматії, преси, музики і т. д.

Музичну частину попередив основний відзвіт директора Консерваторії Анрі Ганєбена про український народній спів і музику, провідну ролю М. Лисенка в українській музиці, його національно-культурне і політичне значіння для української нації, про головні напрямні мистецької творчости українського композитора та про його головні твори. Другою і четвертою точкою концерту був сольовий спів п-і Горини-Чокаєвої, дружини відомого керманича самостійницького руху Туркестану, що відспівала сильним і гнучким сопраном „Гетьмани...", арію Горпини з опери „Утоплена" „Без тебе Олесю" і кілька інших пісень, викликаши бурливі оплески публики. Професор А. Кунц відспівав у французькім перекладі „Ой чогож ти почорніло", „Ой Дніпре мій Дніпре" та дві інші пісні при оплесках женевської публики, що добре його знає. Невеликий, але дуже добре дібраний хор Консерваторії дав женевцям два взірці українських хорових пісень у цілком добрім виконанні.

На окрему увагу заслуговують дві точки танечного виступу п-ни Єремієв, яку публика стрінула вже оплесками як знайому з її попереднього виступу в січні ц. р. З вдоволенням можна було ствердити значний поступ у виконанні гопакового соля, яке принесло молодій танечниці квіти й оплески не менші, ніж досвідченій співачці. Цю вразливість західно-европейської публики на український танок повинна мати на увазі наша молодь на чужині. При деякім організаційнім хисті можна було б осягнути в цій царині не менші успіхи в Европі, ніж в Америці.

Лисенківський концерт у Женеві треба уважати успішною спробою виконати українські музичні твори чужинецькими силами. Воно справді вимагає вмілого і дбайливого укладу програми такої, як її впорядкував цього разу п. Андрій Чеховський, що і скомпонував те, що бракувало для фортепіянового супроводу. Значніше поширення української музики в Европі можливе лише тоді, коли виконання її творів буде доступне самим чужинцям. На вечірці, що зєднала чужинців та українців у домі директора „Офінора" п. Єреміева по концерті, можна було чути багато щирих висловів подиву для краси української музики.

Женевська преса, спеціяльно „Журналь де Женев", поставилась дуже прихильно до концерту, попередивши його статтею про Лисенка і підкресливши потім успіх цієї української імпрези.

М. Данько.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

„ЛЄОНКУ, ЦО ТИ МУВІШ?!..."

Засідання парляментарного кола Озону, що відбулося в суботу, 30-го квітня ц. р., було дуже бурхливе. Ще перед порядком нарад забрав слово посол Дудзінський, який в імені 11-ти членів відчитав декларацію та зголосив виступ всіх 11-ти з організації. Після виголошення декларації покинув салю нарад.

Потім промовляв б. преміер, сенатор Леон Козловський. Він ствердив, що Озон не є тепер тим, чим був, що Озон зовсім відійшов від декларації полк. Коца, що до часу уступлення полк. Коца Озон не служив ніяким особам ані мафіям, а сьогодні в Озоні погляди полк. Медзінського недоторкані. Коли мова про відношення до уряду, то полк. Коц стояв на становищі: підтримую уряд, якщо він працює згідно з моєю декларацією, поборюю його, як він їй протиставиться." Теперішній Озон — казав сен. Козловський — і його преса — це почесна сотня, що стає при кожній перетинаній станиці, при кожному святі, при кожній промові, при кожному виступі державного достойника. Тому є таке враження, що головне завдання, яке Озон досі виконував, — це оплескувати міністрів.

„Все це — заявив при кінці промови сен. Козловський — приневолює мене перестати бути членом Озону."

У звідомленні з цього засідання польські часописи подають, що як тільки сен. Козловський почав свою промову та став атакувати Озон, полк. Медзінський раз-у-раз переривав йому окликом: „Леонку, цо ти мувіш?" Тоді сен. Козловський крикнув: „Пане Медзіньскі, проше о спокуй!"

Полк. Медзінський далі переривав, причому помагали йому окликами „направячі". Коли-ж сен. Козловський зробив закид, що орган Озону „Газета Польска" промовчав проєкт протимасонського закону, полк. Медзінський кинувся на нього з затисненими пястуками так, що кількох послів мусіло їх розборонити.

Все те відбувалося при постійнім верескy та вигуках „Направи". Сен. Козловський перервав промову і вийшов зі салі зі словами:

— Покидаю ваш гурт!

За ним вийшов зі салі сен. Двораковський з Волині.

Після того промовляв ще полк. Медзінський та шеф Озону ген. Скварчинський.

ГОЛОВНА РАДА ОЗОНУ КООПТУВАЛА НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В пятницю, 29-го квітня ц. р. відбулося перше засідання головної ради Озону, на якому докооптували ще 29 членів. Це переважно відомі діячі колишнього ББ та урядові особи. Між іншими ввійшли до ради: зі Львова президент міста д-р Островський, з Галичини пос. Остафін з Кросна, Леопольд Орловський з Рогатина та Адам Солецький з Теребовлі.

Головна рада вислала телєграфічні привіти президентові держави, маршалові Сьміглому-Ридзові та п. Пілсудській.

ГЕН. СКВАРЧИНСЬКИЙ НЕ РОЗУМІЄ МОТИВІВ М. РОДЗЄВИЧІВНОЇ.

На письмо Марії Родзевичівної про виступ з Озону, ґен. Скварчинський відповів, що з прикрістю приняв до відома її резигнацію, але не розуміє її мотивів, бо коли мова про засади, які вона вичисляє у своєму письмі, то Озон ці засади зберігає у своїй праці. „Сподіюся — кінчить письмо ген. Скварчинський, — що слідкуючи за розвитком праці Озону ви зміните свій погляд."

Затяжний запір спричинює надмірний розклад і гниття в кишках і теж надкислицю шлункових соків — вони щедають скоро і помно, коли вживати відданна вапробовсної природної гіркої води **Францішка Йосифа.**

ПРЕОСВ. ХОМИШИН У ПРЕМІЄРА.

ПАТ. повідомляє: Голова ради міністрів ген. Славой-Складковський приняв у суботу, 30. м. м. на авдієнції Преосв. Кир Хомишина зі Станиславова.

КН. ШТАРЕМБЕРҐОВІ СКОНФІСКУЮТЬ МАЙНО?

Як подає „Вінер Фелькішер Беобахтер", князеві Штаренберґові мабуть сконфіскують майно та розділять його між селян. Мотивом цієї конфіскати було би походження того майна: його сконфісковано селянам-протестантам. Крім того частина дібр лежить на чехословацькому пограниччі, тому має чимале стратегічне значіння.

ПОДРУЖЖА ЗІ ЖИДАМИ ЗАБОРОНЕНІ В АВСТРІЇ.

Намісник Австрії заборонив давати шлюби арійцям з жидами. На подружжа чужинців дватиме дозвіл намісництве

—o—

По широкому світі.

Папа не затвердив подружжа альбанського короля, бо він не зобовязався виховувати своїх майбутніх дітей на католиків.

10.000 москалів-білогвардійців уладило демонстрацію проти комінтерну.

Румунським амбасадором у Варшаві заіменовано б. міністра Ришарда Франасовічі.

Еспанський червоний преміер зложив представникам преси програмову декларацію, обіцюючи пошану релігійних почувань та приватної власности.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд нодій.

Догідности весняного лікування

ДОГІДНОСТИ ВЕСНЯНОГО ЛІКУВАННЯ В ІВОНІЧІ-ЖИВЦЮ.

Згідно з довго-літньою традицією Івоніча-Живця, весняний лікувальний сезон починається в цьому живці вже дня 1. травня. Недавно закінчено в Івонічі всякі підготовні праці до лікувальної кампанії, а лікувальні заведення внедовзі почнуть свою інтенсивну діяльність.

Треба підкреслити, що вже минулого року записано кількадесять процентову звишку лікувальників і тому треба рахуватися з дальшим приростом в цьому році. При тім треба зазначити, що напевне вже в ранньому весняному сезоні покажеться значно пожвавлена участь гостей.

Весняний сезон дає лікувальникам дуже поважні користи, саме ціни є нижчі ніж у сезоні головнім, тоді легкий і догідний вибір мешкань, купелі і лікувальні засоби зможе кожний легко дістати в догідних годинах — це все дає великі вигоди весняного лікування у живці.

Івоніч це один з найгарніших живців Галичини, зокрема один з найуспішніших. Його головними лікувальними скарбами є високовартісні солоно-алькалічні щави і йово — бромові джерела. Засяг лікувальних засобів Івоніча-Живця є дуже широкий, а багатство джерельних лікувальних засобів та їхній европейський рівень творять умови успішного лікування багатьох недуг.

Заведення Івоніча-Живця прямує цілою своєю організацією до якнайбільшої співпраці з лікарським світом. Постійне збільшування засобів і терапевтичних уладжень дає змогу користати із природних бальнеольогічних скарбів в якнайширшому обсязі.

Тимто вже ранною весною треба переводити лікування в Івонічі-Живці в ідеальних умовах вигод і комфорту, який запевняє задовільні лікувальні успіхи.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Еміґраційні справи.

ВИЇЗДИ РОДИН ДО КАНАДИ

Справа виїзду родин до Канади на поселення зрушій посунулася. Вербувальний сезон буде тревати до 15. жовтня 1938 р. Виїхати мотивують родини з капіталом 1.000 і 500 дол. Девізова Комісія признала загальну суму як показові квоти до Канади у висоті 200.000 кан. дол. Крім показових квот родини могли-муть мати достаточну спільність права на проживок у перших днях побуту в Канаді у висоті до 40 кан. дол. на родину. Першенство у виїзді матимуть ті родини, що вже зареєстровані і які не могли виїхати ні весною 1936 р., ні весною 1937 р. Нових реєстрацій не переводять. Родини не повинні ліквідувати свого майна, доки не будуть затверджені Міністерством Осеп. Опіки і канадійською поліційною владою. Багаж, що його родини забирають, не може перевищати 100 кг. на дорослу особу. Попри те багаж треба пакувати в нові коші, куфри або мішки. За санітарних оглядів портова влада в Канаді не дозволяє приймати багажу в старих куфрах. Сини у військовому віці, які лишаються у краю для відбуття військової служби, по відбуті її можуть виїхати до родини, якщо будуть подані в квестіонарі.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО АРҐЕНТИНИ

Справа з виїздом родин до Аргентини вже заполагоджена й аргентинський конзуль дальше видає візи, які був на короткий час припинив. Конзуль Аргентини подав до відома, що одна, що їде до Аргентини з дітьми, не може бути головою родини. Коли разом з нею думає їхати повнолітній син, то його можуть принати як голову родини. Має він право забрати із собою жінку та неповнолітніх членів родини на підставі одної показової квоти. Повнолітні члени родини мусять мати окремі показові квоти. Батько, голова родини може забрати із собою на підставі одної показової квоти дітей у вільному стані без огляду на вік. Брати або сестри голови родини чи його дружини можуть бути приключені до родини з одною показовою квотою, коли не є повнолітні. З днем 1. квітня п. р. пароплавові карти до Аргентини подорожіли. Нормальна карта коштує тепер 820 зол., для членів родини 715 зол.

НОВЕ ПРИМІЩЕННЯ ЕМІҐРАЦІЙНОГО СИНДИКАТУ

З днем 1. квітня п. р. бюра Еміґраційного Синдикату у Варшаві перенесені до власного дому при вул. Хотимській ч. 5. В тому самому домі буде також приміщений еміґраційний готель.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ СВЯЩЕННИКА.

Греко-католицький священник, катихит в Бучачі, о. Михайло Пастушенко внаслідок необережної їзди моторовим ровером наїхав під Заліщиками на вія Івана Оневського з Горського. О. Пастушенко впав на землю. Люди, що їхали возом прийшли йому з першою помічю і він ще власними силами дійхав на своєму ровері до Заліщиків. Місцевий лікар відіслав його до шпиталя, де о. Пастушенко перебув у непритомному стані цілу добу і вмер. Як виявилося, в часі упадку йому тріс череп та стрясся мозок. Тіло перевезли до церкви, звідки відбувся похорон, в якому взяло участь багато духовенства та маси вірних з сусідних сіл та повітів.

—o—

ЗІЗД РЕКТОРІВ.

Дня 29. квітня ц. р. відбувся у Варшаві зізд ректорів високих шкіл цілої Польщі. Ректори радили над організацією нового шкільного року, над реформою студій на гуманістичних та математично-природничих відділах, над справою матеріяльної допомоги академічній молоді та над справою умовин, на яких прийматимуть до академічних шкіл учнів, що покінчили фахові та педагогічні ліцеї.

—o—

НОВИНКИ.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **В понеділок 9. травня** в год. 8. ввечір усі слухаємо концерту українських народніх пісень, що його влаштовує Т-во „Академічний хор Баядуріст" в салі Театру Ріжнородностей. 1—2

— **Футра до перехування** на літо приймає **„ХРОМ"**, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелєринки, перефасоновує ужиткові футра. 968 1—10

— **Фотосвітлиці!** Закуповуйте весь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі **Е-КОМП,** Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Лиси,** пелєринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Приклад гідний наслідування:** з нагоди вінчання м-ра Степана і Ірини з Ломацьких Алиськевичів, складають замість повідомлень про своє вінчання 10 зол. на ювилейний дар „Просвіті" і 10 зол. на „Рідну Школу".

— **Комітет будови церкви св. Івана Богослова у Львові** (вул. Потоцького 95) улаштовує в неділю 8. травня ц. р. в год. 5. попол. традиційно свячене, на яке запрошує усе Громадянство Львова. Просять прибути без огляду на те, чи хто дістане спеціяльне запрошення, бо з уваги на короткий час до „свяченого" годі буде розіслати запрошення всім ВШ. Громадянам.

— **Чи маємо свої самоткані?** На це питання хоче відповісти ревія української моди дня 8. травня. Побачимо там розкішні вовняні матеріяли, вишивані на ручних верстатах фірми Гуцульське Мистецтво у Косові. Також рідний шовк із Самбора у формі костюмів і шаликів. А вже полотна в ріжних видах та мальованки задоволять і найвибагливіший смак.

— **Концерт** одного з найвизначніших віртуозів Гольдберга відбудеться в четвер 5. травня в салі Польського Музичного Т-ва в год. 8.30 вечором.

— **Декорація міста під загрозою кари.** Міська управа в Тернополі проголосила, що з нагоди польських національних, державних та приватніх свят треба вивішувати на приватних домах, торговельних та промислових льокалях польські національні („о барвах народових") прапори. Нічого надзвичайного! Так водиться, що міські управи закликають мешканців міст декорувати доми з нагоди ріжних свят. Але це нідє і ніколи не було примусове, нідє і ніколи не наказував цього закон. Тимчасом міська управа в Тернополі не тільки визначила, якої величини мусить бути прапор, але й загрозила, що як як хтонебудь не вивісить прапора означеного зразка або зробить це в „недбайливий спосіб" (?), то його стріне кара арешту до двох тижнів або гривна до 500 зол. Це мабуть перший такий розпорядок, що під загрозою кари примушує громадян декорувати свої доми.

— **Зізд матуристів** у Сяноці відбудеться 12. червня ц. р. з нагоди 50-ліття першої матури у сяніцькій державній гімназії. До участи у зізді взиває організаційний комітет і дирекція гімназії всіх вихованців і професорів цієї гімназії з років 1880—1938 р. Зголошення та адреси слід надсилати до 10. травня ц. р. до дирекції гімназії в Сяноці.

— **По грабунковім нападі підпалили хату.** Минулої суботи невідомі бандити напали на помешкання М. Раймана у присілку Лужок недалеко Рави Руської і забрали ввесь товар. Крім того бандити стероризували родину Раймана і забрали з шаф гардеробу, 3 годинники і 6 шнурків перловнх коралів. Опісля бандити облили нафтою крамницю, меблі в помешканні і підпалили будинок, що згорів до тла. Пошкодовані встигли втікти крізь вікно, бо бандити позамикали двері. Поліція шукає за бандитами.

— **Львівська хроніка.** Перед трибуналом окружного суду у Львові відповідає Владислав Турковяч з Винник за вбивство Антона Гули з Винник. — З помешкання Ядвіги Штаффер при вул. Дунін Борковських ч. 24 невідомий злодій вкрав з кредензу 95 зол., золоту брошку і шлюбну обручку вартости 615 зол. — У ресторані Левенталя при вул. Вишневецьких ч. 2. трьох невідомих напасників побило Я. Гехтена та Оприска без ніякої причини. Нападників заалося рятункове поготівля.

— **Наганяють старостів на Волині.** З приходом до Луцька нового воєводи пол. Гавке-Новака почалися персональні зміни між старостами. Вже першого тижня два старости дістали відпустку, з якої не вернуться на свої становища.

— **Жахливе вбивство учительки.** На дорозі між Гембажевом і Павловом, пов. Гнезно невідомі бандити напали на 23-літню учительку Софію Змужанку, якій розбили голову камінням і кинули до рова. Бандити забрали їй золотий годинник, золотий перстенець, портмонетку, з кількадесяти сотиками та легітимації. Голова замаскованої учительки визначила 2.000 зол. нагороди за схоплення бандитів. Поліція шукає енергійно за бандитами.

— **Незвичайний випадок з 18-місячною дитиною** трапився недавно в Холмі, де з вікна на другому поверсі впала на вулицю 18-місячна дитина проф. Кінчика внаслідок неуваги служби. Лікарі ствердили, що дитина зовсім здорова, хоч упала на камінний хідник.

— **Святотатство в костелах.** Невідомі злочинники дісталися минулої суботи до парохіяльного костела в Гайдуках Великих, розбили кілька скарбонок, з яких забрали 70 зол. і розбили кивот, з якого виняли чашу з Найсвятішими Тайнами та розкинули їх по вівтарі. Чергового дня невідомі злочинці знищили протестантський костел у Свентохловіцах та помешкання Кодеріша. Поліція веде енергійні розшуки.

Правдива Карльсбадська сіль постійно вживана є добрим ліжувальним засобом у багатьох недугах печінки.

— **За зневагу памяти марш. Пілсудського.** Вчера веде слідство проти б. маршала сенату і сейму Тромпчинського, який помістив у часописі „Зврот" статтю з критикою ідеї легіонів. Тромпчинського буде боронити кількох відомих варшавських адвокатів.

— **Захланні каріеровичі.** З дальших зізнань свідків міністерства скарбу у процесі Міхальського, Ґдзіковського і товаришів, виходить, що Міхальський зробив каріеру в міністерстві скарбу своїм „тупетом", безоглядністю і „працею". Міхальський мав грошеві клопоти, хоч заробляв коло 3.000 зол. місячно. Слід додати, що хоч багато свідків складає свої зізнання при замкнених дверях, все одно на світло денне не виходять ріжні лайдацтва високих достойників.

— **Велитенську аферу з наркотиками** викрила по довшім слідстві спеціяльна поліція у Злучених Державах. Слідство виявило, що добре законспірована організація виробляла кількадесять міліярдів папіросок з опієм річно, що їх продавала наркоманам. Доходи цієї організації доходили до 500 міліонів долярів річно. Провідники цієї злочинної організації опинилися за решіткою.

— **Амнестія в Німеччині.** Канц. Гітлер оголосив малу амнестію, на основі якої даровано кари засудженим на один місяць арешту або на гривну зі заміною на місяць арешту. Даровано теж кари засудженим за політичні провини до 6-ох місяців арешту. Амнестія не обняла засуджених за злочини державної зради.

— **Страшна смерть 18-ох весільних гостей.** Минулої неділі пополудні розбився тримоторовий літак „Ля Літорія" до гори Валле Нупа під Формією на шляху між Бріндізі і Римом. Літак згорів з усіми членами залоги і 18-ма пасажирами, які верталися із весілля альбанського короля Зогу. Між пасажирами був теж альбанський посол у Римі Жафер Бей Вллє.—У стейті Пуебля в Мексику розбився автобус. 10 осіб згинуло, 32 особи ранені.

— **Найкращі кандидатки до подружжа.** Товариство, що втримує летунську комунікацію між Амстердамом і Лондоном, має постійно клопіт з жіночою обслугою на літаках. Одна з них заявила кореспондентові лондонського часопису, що підчас її шеститижневої служби мала аж 90 „пропозицій" вийти заміж. Додала, що кожна її товаришка по 6-ох місяцях праці на літаку покидає службу, бо виходить заміж. Такі дівчата виходять заміж здебільша за летунів та інжинірів комунікаційного товариства. Частина виходить теж заміж за подорожніх, які захоплюються їх чемною поведінкою, холоднокровністю та знанням кількох мов.

— **Токійський час** обовязуватиме на основі рішення тимчасового китайського уряду в Пекіні, в північнім Китаю і Монголії. Таким чином Японія, Манджуко, Монголія і північний Китай матимуть спільний токійський час.

— **Костирі з книжками.** Минулої пятниці спалили в Зальбургу більшу кількість книжок, жидівських авторів, з протинімецьким змістом. Книжки спалили у присутности багатьох членів націонал-соціялістичної партії.

— **Погоня за 36. малпами.** До пристані Галіфакс у Канаді приплив корабель „Сельсбері" з транспортом егзотичних птахів і звірів до американських зоольогічних городів. Підчас дезинфекції корабля газами виставлено клітки з малпами на побережже. Невідомий збиточник отворив клітки і малпи розбіглися по місті, за якими уладила облаву поліція і зловила ледви 8 малп. По дорозі до Бостону корабель розбився, залогу врятовано, звірі потопилися.

— **Ріжні вісти.** На Червоному морі затонув італійський корабель „Карнаро". Залогу і пасажирів удалося врятувати. — Число безробітних в Англії зменшилося в минулому місяці на 61.440 осіб. — У вівторок 3. травня король Юрій VI. відкриє у Глесго британську імперіяльну виставу і виголосить промову, що її передаватиме радіо. — У Вольсенді в Англії спущено на воду кружляк „Едінбург" місткости 10.000 тон. Одночасно в доках почали будувати вісім контрторпедовців. — Минулого року вивезли з Англії закордон зброї на 1,656.58 фунтів штерлінгів.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ЗАВСІДИ ВІРНИЙ", ІСТОРИЧНА ПЄСА Г. ЗБЄЖХОВСЬКОГО.

Рецензенти цієї премієри будуть більше говорити про самого автора, ніж про його пєсу. Пєсу написав автор з нагоди свого 40-літнього літературного ювилею, рахуючи свою літературну працю від перших поезій, недолітка, друкованих у славних органах Молодої Польщі „Життю" та „Химері". Після перших багатонадійних ліричних спроб, поет почав скоро пробувати своїх сил як новеліст і повістяр, а велику популярність зєднав собі щойно як малий фейлєтоніст, який майже щоденно оспівував віршом усякі актуальні події. Збєжховський — віртуоз легкої, для всіх доступної поетичної форми, вражливий на буденні настрої, завсіди молодий і дотепний. На свій ювилей він хотів дати щось не менше популярне, як його фейлєтонові вірші, але щось тривкіше, і вибрав собі патріотичний сюжет з історії Львова, на тему вірности міста короні Річипосполитої. А що автор не історик і не драматург широкого віддиху, то зробив тільки видовище складене з ріжних картин, яке пробували оживляти режисери. Публика на премієрі ввесь час більше занята всякими акцесоріями ювилею, ніж дією на сцені. Сцена із Хмельницьким під Львовом витримана у благородних тонах; як виглядав 1918. рік, на жаль, рецензент не мав нагоди бачити, бо вся вистава протяглася за довго.

м. р.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

100-ліття викупу Шевченка з кріпацтва відзначувала молодь наших гімназій (державної й Р. Ш.) спільним концертом дня 8. ц. м. у Шадниччій салі. Програма почалася „Заповітом" композиції Вербицького з дотроєм орхестри, який відспівав удачно мішаний хор. Потім виголосила І. Завалкут гарно опрацьований реферат на тему великих роковин. Дальше пішли такі точки: Шевченко — Воробкевич „Огні горять" — хор муж. гімназії; М. Данелія: „Гомнаж а лямціє" скрипкове сольо — виконав надсподівано гарно, прецизно і зі зрозумінням С. Виницький; Г. Комарівна „Шевченкові" — мельодеклямація Яцишиніваної; Заліа: Увертюра з опери „Ді Марморбраут" — орхестра; Т. Шевченко: „Сон" (На панщині пшеницю жала) — гарна деклямація В. Малицького; Шевченко — Ярославенко: „За сонцем хмаронька пливе — дівочий хор (твір із дещо задовгою інтродукцією); М. Лисенко: „Елегія" — фортеп. сольо В. Шишпаліної та на кінці М. Лисенка: „Жалібний марш" мішаний хор із дотроєм орхестри. Диригував хорами мішаним, мужеським та орхестрою проф. Р. Рубінгер, дівочим проф. М. Білінська. В хорах відчувалася перевага мужеських голосів над жіночими. В цілому концерт треба зачислити до вдячних, гідних памяти великого Поета.

КОПИЧИНЦІ.

Шевченківський концерт. Заходом Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" в Копичинцях відбувся з нагоди 77. роковин смерти Т. Шевченка 17. квітня ц. р. в салі Народнього Дому концерт при співучасти оперового мистця Михайла Голинського і дир. Івана Недільського зі Станиславова. На програму свята зложилися: вступне слово адв. м-ра А. Тронна, „Заповіт", „Ой три шляхи" — відспівав міш. хор з Копичинець під управою дир. м-ра Р. Чучкевича. М. Голинський відспівав арію з опери „Тарас Бульба", „Нащо мені вроди", „Гетьмани", „Думку", „Не забудь юних днів" та полонив слухачів своїм могутнім голосом. Дир. Іван Недільський незвичайно гарно виконав на чельо в супроводі фортепіяну Поппера: „Спомин" і „Гавот", Венцля „Арію" і Гольтермана „Романсу". Обох гостей примусила публіка до кількох наддатків. Фортепіяновий супровід обняли п-і Ліда Шпитковська й Оксана Ястрембська, при чому ця остання відіграла фортепіянове сольо: Рахманінова: „Polichenelle". Уривки з „Посланія" Шевченка виголосив Іван Малиновський, абсольвент медицини, по мистецьки. Ця рецитація зробила помітне враження на присутніх. Також під управою п. Ів. Малиновського виконано (з головною ролею п-ни Марійки Сафіянівної) інсценізацію „Розритої могили", що доповнила програму цього симпатичного концерту.

ЗАЛІЩИКИ.

Повітовий концерт в честь Шевченка. Філія Т-ва „Просвіта" в Заліщиках, вшанувала дня 10-го квітня ц. р. память Т. Шевченка концертом, в якому взяли участь хори й декламатори читалень із Дзвиняча (під проводом Данила Угриняка та Василя Яремія), Добровлян (під проводом Гриця Романка), Заліщик (під пров. Вол. Коріня) та мандолінова орхестра з Дзвиняча (під проводом Теодора Угриняка). Свято почалося „Заповітом" Шевченка, який відспівали спільно мужеські хори з Добровлян та Заліщик. Змістову промову про значіння творчости Шевченка виголосив Іван Бараник (син б. сен. Баранника). На дальшу програму складалися хори: „На городі коло броду", „Од села до села", „Думи мої", „Ставок заснув", „Садок вишневий", „На смерть Шевченка", продукції мандолінової орхестри та деклямацій: „Осій глава XIV", „Мені однаково", „Минають дні", „Неофіти" (уривок), „Лічу в неволі", „Калина". Хори, назагал добре вишколені, зробили своїми виступами гарне враження. Передове місце належиться хорам зі Заліщик та Добровлян. Найкраще випали: деклямація Савини Боргук з Дзвиняча — „Осій слава XIV." та Федора Сернов-ського з Добровлян — „Лічу в неволі" і сольо Стефи Мартинчук в супроводі мандолінової орхестри. Молодий мужеський хор із Дзвиняча запрезентувався гарно, мішаному треба більшого вишколу. Немило вражало те, що деякі співаки та декламатори, з сіл, були зодягнені по міському, хоча заліщицька округа славиться, може навіть у цілому краю, найкращою народньою пошею. Гарну несподіванку в цьому напрямі зробив заліщицький мішаний хор, який виступив у чудових народніх одягах, за що публіка нагородила його рясними оплесками. Свято закінчили національним гимном. Приємно було бачити на святі селян, — між ними і жіноцтво — з доволі віддалених від Заліщик сіл, як Колодрібка (32 км.), Івane (15 км.).

Загальні Збори Повітового Кружка „Р. Ш.", відбулися 10-го квітня ц. р. в салі „Народнього Дому". Збори відкрила голова Повіт. Кр. „Р. Ш." Рожа Будзинська. По виборі президії Старшина та Провірча Комісія склали звіти з діяльности. В оживленій дискусії, що розвинулася після звітів промовці торкалися між іншим справи читочих бібліотек та журналів при Кружках „Р. Ш." по селах, справи членства „Р. Ш." ,як теж і пекучої справи будови бурси „Р. Ш." в Заліщиках, якої брак заліщицька округа дошкульно відчуває. Зібрані вирішили на початку травня приступити до будови бурси хочби тому, що Пов. Кружок ще минулої осени підготовився до будови і придбав деякі фонди на ню ціль. Присутні ухвалили одноголосно висловити прилюдну подяку всім жертводавцям на будову бурси. Між ними, у першу чергу Вп. п.

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

24 томи вартости зол. 49·—

ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 30·—

	ціна поодиноко зол.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.60
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Орселлі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО. 2 томи — пов.	3.60
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.60
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Буданновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девяткох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини засланця	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Юрій Косач: ЧАД — повість	2.—
Мих. Посацький: ГРЕЦІЯ — усміх життя — із 20 ілюстраціями	3.—
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „Із казки мого життя"	2.20
Ґергард Ґеземан: УТЕЧА — повість	2.60

—o—

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.
Почтова пересилка 30 сот.
Хто замовить цілий комплєт — не платить пересилки.

Анні Дембицькій з Заліщик за щедрий дар в сумі 150 зол. і на бібліотеку 50 зол., і українським купцем з Заліщик, всім установам повіту та окремим громадянам, що започаткували фонд на будову бурси. По уділенні абсолюторії попередній Старшині, збори вибрали нову Старшину. У її склад увійшли енергійні одиниці, які дають запоруку, що в цьому році збудують бурсу Р. Ш. в Заліщиках.

Смерть ідейного громадянина у Бедриківцях. Читальня „Просвіти" у Бедриківцях втратила молодого, ідейного члена, бл. п. Григорія Данильчука, якого постигла смерть на провесні життя. За коротку, але ревну народню працю відвели покійного 3. квітня ц. р. на вічний спочинок всі установи села й громадянство в числі коло 400 душ. Співав читальняний хор. Нехай йому буде легкою рідна земля, яку він так дуже любив.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

Просвітянська анкета. Дня 15-го п. м. відбулася в Камінці Струмиловій велика повітова просвітянська анкета, в якій взяло участь 548 представників 26 читалень. Анкету відкрив голова філії о. шамб. Цегельський. На порядку нарад були: 1) Справа святкування 70-ліття Просвіти" в Камінеччині; 2) Підготова до ювілейного здвигу у Львові; 3) Посиченяви акції масового членства у гонорім Тчі у Львові. Ці справи референтували м-р Дашдовнч та урядовець філії проф. Лев Гіжовський

Просвітянин.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З викладової салі. В неділю 17. ц. м. відбувся заходом Видїлів „Учительської Громади" і Т-ва Науковых викладів ім. П. Могили черговий і разом з цим останній виклад з циклю, який у цьому зимовому сезоні згадані Т-ва влаштували. Цей останній виклад для закруглення циклю викладів з рідних дїянь, виголосив д-р Евген Цегельський на тему „Начерк історії української музики". К-н.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Kirimli Yigit: W ODPOWIEDZI UKRAIŃSKIM IM. PERIALISTOM. Wilno 1938. Druk J. Bajewskiego, ul. Ta. tarska 13. 28 стор. in 8°. (Полемічна ст статтями про Крим Б. Галайчука, поміщеними в „Ділі" в грудні 1937 написана в дуже агресивній формі з гострими протиукраїнськими випадами).

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Рік VII. Ч. 7. 31-го квітня 1938. Львів. Зміст. Відзначення Рідної Школи. — Неаморизоване дерево до ходу для Р. Ш. — Д-р М. Пушкар: О. Ю. Федькович. — С. Русова: Моральні завдання сучасної школи. — Ст. Сірополко: Професійна освіта в Чехословаччині. — Одноріччя рільничо дівоча школа в Шибалині. — Будова школи ім. кн. Льва у Львові. — Загальні Збори кооп. „Рідна Школа" у Львові. — Педагогічна Виставка. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісти.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Рік VII. Ч. 8. З 15-го квітня 1938. Львів. Зміст. Під Великдень. — Ювілей 950-ліття хрещення. — Олена Цегельська: Поїзд мчить так скоро... — В. Кушлянич: Наука великих подій у наших дрібних справах. — Шевченкові Свята Р. Ш. — І. Г.: „Пельцеві Мелиця Шкільна" на Волині. — Чи справді „реформа реформи"? — Д-р П. Біланюк: Що пізнають людину в її дитинстві та молодості. — З життя Р. Ш. — Педагогічна Виставка. — Бібліографія. — Різні Вісти.

ДЗВОНИ. Літературно-наукований журнал. Місячник. Рік видання 8. Ч. 3. За березень, 1938. Львів. — Зміст: Р. Дурбак: Смерть Найдужчого. — П. В. Шелест: Ода до західнього вітру. — Б. Т. Садовський: Камінь — Дм. Паліїв: Під Великдень. — Е. Ф. Гладель-Мацеї: Лютий Різн. — В. Пачовський: Генрій Т. Шевченка. — В. Залозецький: Українська наука перед новими завданнями. — М. К.: Франція і Україна. — Рецензії. — З преси і книжок. — Нові книжки.

ЧЕРВОНА КАЛИНА. (Книга Богдан). Епос про кутєвий звірок з XIII. в., на основі народнього переказу. Видання друге перероблене й доповнене. Ужгород 1938. 16°, стор. 112.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований місячник, призначений поширенню вчення й побожности до Пресв. Діви Марії. Рік III. Ч. 4 Квітень, 1938. Львів.

ЄДНІСТЬ. Орган української самостійної соборницько-державної думки. Рік видання II. Ч. 9 (5). Вересень, 1938. Брно, ЧСР. (Відбито на гектографі).

СОНЕЧКО. Український часопис для дітей. Рік видання III. Ч. 8. Квітень, 1938. Рівне Вол.

ШЛЯХ МОЛАДЗІ. Ілюстраваны часапіс беларускай моладзі. Год X. Нр. 7. 1938. Вільня.

КАЛОСЬСЕ. Беларускі літаратурна — навуковы і грамадскі часапіс. Год IV. Кніжка 1 (14). 1938. Вільня.

ВІСТИ З ЛУГУ. Рік XIII. Ч. 8. З 15-го квітня 1938. Львів.

СОНЕЧКО. Український часопис для дітей. Рік видання III. Ч. 7. Березень, 1938. Рівне Вол.

ДЗВІНОЧОК. Часопис для українських дітей. Рік VIII. Ч. 78. Квітень, 1938. Львів.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд нації.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:
Вівторок 3. 5. год. 3.30 попол. „Усе вірний"; год. 7.30 веч. Академія і опера „Івась".
Середа 4. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:
Вівторок 3. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".
Середа 4. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сенїора).
СОКАЛЬ:
3. V. Чорноморці.

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста".
АТЛЯНТИК: „Зорро" з Бобом Ліварготом.
БАЛТИК: „Князь і прошак".
ВАНДА: „Втеча Тарзана", „Танго закоханих".
ГРАЖИНА: „Вулан ин. Йосифа".
ЕВРОПА: „Верес" на оси, Родовичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Ґрета Ґарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Залєнї поли" та „Атракція Бродвею".
МЕТРО: „Я збрехала".
МІРАЖ: „Останній алібі".
МУЗА: „Для жінки" та комедія з Фаїном і Фляном.
ПАЛЯС: „Пепе де Моко".
ПАКС: „Пекні серця".
РАЙ: „Звалар".
РІЯЛЬТО: „Гузарські маневри"
РОКСІ: „Премієра".
СВІТ: „Галька", „Кишка".
СТИЛЬНЕ: „Я шпигувала" та ревіл.
ТОН: „Остання ніч засудження", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Без свідків" і ревія.
ХИМЕРА: „Жінки над прірвою".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Берлін".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Салтовід" (Пасаж „Англія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 3. травня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Ранішній дзвінок; 8.15 Орх. концерт; 10.30 Місячник про конституцію 3. травня; 10.40 Музика з пл.; 11.05 Актуальна гутірка; 12.05 Муз. порадник: орх., вокальна; 13.00 Третій тривень у Тешині; 13.20 Музика поранок, пісеньки, 14.30 Радіофонізуємо школи; 14.50 Авд. для дітей про 3. травень; 15.15 Для села: Садівництво по Шлеську; Гутірка про 3. травень; 15.35 Літ.-муз. авдиція; 16.15 Старт на біг-

3. травня; 16.25 Орх., хор, сніг; 18.00 Краї та пісні з гр. пл.; 18.10 Діяльність ТШЛ. у Сх. Галичині; 18.20 Нар. пісні у вик. вок.-інстр. ансамблю; 18.40 Жовківська весна; 18.50 21.35 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Гутірка про „Пана Тадеа"; 19.30 „Жидина" оп. К. Курпінського; у перерві коло год. 20.00 Веч. денник; 22.05 Легка й танк. музика; 22.55 Ост. вістки; 23.00 Концерт бажань.

Середа, 4. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня задавця; 11.15 Для дітей: Із пригод лісових людей, Пісеньки; 11.40 Гуно: Фрагменти з оп. „Фавст" в пл.; 12.03 Полудневa задавця; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Гуморески І. Лялька, Музика з пл.; 15.20 Бікуючі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Мешканці тайги та тундри, гутірка для дітей; 16.00 Вільгельм говорить; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Польська збройна сила та ПОВ на проломі світової війни; 17.15 Сучасна фр. музика, співи, муз. 17.50 Приготування шк. молоді до оборони краю в Совітах; 18.00 Спорт; 18.10 Супе: „Легка кавалерія" увертюра; 18.20 Камер. концерт; 18.50 Із совітських країн; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Місяць горить" новеля; 19.20 Співи, форт.; 19.35 Про проворну діяльність; 20.00 Розр. концерт джаз. орх., форт.; у перерві в год. 20.20 Кутох гумору; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непрошпаюча краса поезії; 22.00 Хори з Торуня та Львова; 22.35 Р. Вагнер „Фавст" увертура з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Студіо молодих, поезії, новеля.

Четвер, 5. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня задавця; 11.15 Мельодії Куби — муз. поранок для вселюдних шкіл; 11.40 Грає В. Бентана, пл.; 12.03 Полудн. задавця; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Тенор, скрипка, фортеп.; 14.20 Легка музика з пл.; 15.00 „Гуморески" І. Лятка, Музика з пл.; 15.25 Бікуючі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Гутірка музика з молоду; 16.15 Орк. концерт; 16.50 20.00 Актуальна гутірка; 17.00 Дипльоматія в давній Польщі; 17.15 Від Атен до Байройту: баритон, сопр., тенор; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Моди: 18.20 Молодь перед мікрофоном: Як Петрусь дістався до неба; 18.40 Листи та програми: 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви „На острові Борнео"; 19.40 Діол.; 20.10 Маскарада, розр. концерт; 21.45 Літер. вправа; 22.00 Камер. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танки та пісеньки з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 3. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Мистці оперетки, розр. концерт, 19.10 Оп. мельодії, 21.00 „Гарна пригода" ком. Кеівета, Флерса та Реа; БІЛГОРОД 18.20 Пісні, 20.00 Рум. музика; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Симф. концерт, 20.40 21.00 Циг. музика, 22.00 Форт. реціталь Белі Бартока; ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.30 Симф. квартет ім. Бородіна, 19.10 Камер. концерт, 21.15 Нові оп. мельодії; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Аверченко „Жінка та злодій"; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер: „Електра" Р. Штрауса, „Ільсіньор Брускіно" Россіні; ПРАГА 19.35 Мельодії зі звуковиць; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, 21.30 „Троа е ін" оперетка Крістена й Вільмеца з участю Шевалїє; РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, 22.15 Віол.

Середа, 4. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 18.00 Циг. музика, 19.00 Вірменська музика; ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 15.30 Альт, скрипка, 22.20 23.00 „По віденськи" розр. музика; ДРОЙТ. ЗІЧ 19.45 20.00 „Кавалір Срібної Рози" м. Штравса; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Іт. пісні, розр. музика; ПРАГА 18.20 Сальон. музика, 21.05 Твори Мартіну на тему чеських нар. пісень, 22.15 Форт. твори Равеля; РАДІО ПАРІ 21.00 22.00 Розр. програма; РИМ 17.15 Сопран, форт., 19.40 Розр. музика, 21.00 Камер. музика; СОФІЯ 19.00 20.00 21.00 „Танґайзер" оп. Вагнера.

Четвер, 5. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Танки з опер, 19.10 Концерт квінтету, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Балалайки, 18.25 Хор, 19.30 20.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 21.10 Пфіцнерові твори; ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Дочка полку" ком. оп. Офенбаха; ГАМБУРГ 20.10 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Співаки" пєса; МІЛЯНО 19.30 Розр. музика; ПРАГА 17.40 Найдавніші пісні, 18.20 Розр. музика; РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30 Симф. концерт; РИМ 17.15 Іт.-браз. концерт, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00 Балові співи; СОФІЯ 18.40 Пісеньки, 20.45 Співи, реціталь.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч.930 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Радіокутик.

„ТОСКА" — ОПЕРА ПУЧІНІОГО.

Кінець 19. століття приносить в Італії новий оперовий напрямок — вериям. Головним завданням цього музичного напрямку є передати дійсність в повному її реалізмі. Реалізм в Італії має дещо інший характер як напр. у Франції. Темперамент полудневих мешканців створює специфічні ліричні можливости, часто пікантні і жорстокі. Тим також пояснюється драстична акція опери Пуччіні „Тоска". Нареченій прекрасної Тоски, маляр Каварадоссі, помагає втекти з вязниці своєму приятелеві, політичному вязневі. Комендант римської поліції жадніть Каварадоссі, а втягнувши до своєї квартири Тоску, наказує їй прилухуватись до зойків катованого Каварадоссі. Пригноблений Тоскі обіцяє звільнити маляра за ціну її любови. Тоска не маючи сили довше переносити муки свого коханця, приймає пропозицію страшного коменданта Скарпія. Комендант дає наказ на письмі розстріляти маляра, але тільки для ока. В останній хвилині Тоска не може виконати бажання і штилетом пробиває його серце. Показується, що комендант не стримав приказу розстрілу маляра і Тоска знаходить свого коханого вже мертвим. В моменті, коли саме чує, як находить поліція, вибирає собі життя.

Ці кровані подій знайшли в музиці Пуччіні свій повний вираз. Всяк композитор найспільніш змальовав ліричні сцени любовні арій та дуети. Мельодії з опери „Тоска" належать до найбільш популярних, а ціла опера, від часу свого появлення — 1800 рік — тішиться весь час великим успіхом.

Радіослухачі Польщі почують „Тоску" 25. IV. з кракова, в виконанні артистів міланської „Скалі".

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 30. квітня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 3·00 зол.
молоко 18—19 сот.
(ййця копа 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко вдержана, на ййця зниикова.

Подяка.

Горем пробиті по втрасі Найдорожчої і Незабутної Дружини та Сестри, бл. п. МАРІЇ з МИЙСЬКИХ СЛЄЦЬКОЇ, складаємо щиру подяку всім, що віддали останню прислугу Покійній і для нас знайшли гарячі слова потіхи.

У першу чергу дякуємо Всечесніщим Отцям, а саме: о. парохові Гавриляшинові за провід у похороні й о. Матковському, парохові з Дуліб та проф. о. Хомівському за участь у похороні. Хв. Т-ву „Взаїмна Поміч" за асистенцію, якому воно сумною вісткою про смерть Покійної повідомилося із своїми членами та Т-ву „Союз Українок" і Вп. П. Турянам-Лукашевським за гірні вінки. Вповн. П. Д-рові Лесницькому дякуємо за глибини серця за довголітнє лікування Покійної. Вкінці дякуємо нашій Рідні та Приятелям за поміч і потіху, а також поспішили нам у цій тяжкій для нас хвилині.

Муж, сестра і брат.

ОПОВІСТКИ.

Замість вінка на домовину брата бл. п. Володимира Гошовського в Лаврінні зложила на Український Шпиталь 25 зол. Рідня.

Інж. Роман Файгель і Софія Кузьмин замість повідомлення про своє звінчання складають 20 зол. на Рідну Школу.

Загальні Збори Філії українського краєв. Товариства Охорони дітей і Опіки над молодю у Львові відбудуться 25. травня н. р. в год. 17. в львівській Українській Бесіді, вул. Рутковського 22. зі звичайним денним порядком. **Виділ.**

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ДЯК із спитомний шукає негайно посади. Зголошення „Діло" „Дяк". 977 1-1

НАУКА

НОВІТНЬО взимнена система кроєння, шиття і моделювання жіночої і дитячої гардероби, білля „ПАТРОН ЕКСПРЕС". Дає добрі і скорі висліди. Львів, Сикстуська 21/II. 222 3-3

МЕШКАННЯ

УРЯДНИЧКА шукає комфортового помешкання з утриманням (або без) при інтелігентній спокійній родині. Зголошення до Адміп. „Діла" для „Урядничка". 945 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

СТАРШИНА Кружка Р. Шк. у Львові, вул. Городецька ч. 95 прийме організатора (ку). Подання складати до дня 5. V. 1938. в канцелярії. 971 1-1

ПРОДАВЕЦЬ початкуючий і практикант (-ка) сукенних матеріялів потрібна. Клепарівська 7а двері 4. 965 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

ВАГАЩИКИ ДИТЯЧІ в небувалім виборі 17.75, житаки райтузки 1.90 та все для дітей „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Львів, Сикстуська 2. 746 3-3

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самому джерелі, в українській виробні „Салко", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 7-10

ПРОДАМ торговельне підприємство плідної бранжі катлікової. Зголошення до Адміністрації під „ОПАЛ". 952 3-2

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже поміркованих кручче: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 284.65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 2-10

„БЕЗМЯСНА КУХНЯ", кухонарський підручник М. Горбачевої, вже на вичерпанні; ціна 2.75 зол. „ДОМАШНЄ ПЕЧИВО" тійж авторки — теж 2.75 зол. Обі томи разом 5 зол. (Книжку хвалять усі господині). Замовляти у Марії Ганущинової, Львів, Білоленцка 8. 1-1

новійшої конструкції поручає Рентшнер, Львів, Легіонів 37. 972 1-4
ЕЛЄКТРИЧНИЙ ПИЛОСМОК „Vampyr"

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 2-10

„ПІСНЯ БЕСКИДУ", народня картина зі співами й танцями (у III. дії пемінське весілля), вийшла з друку і продається по 1.50 зол. (Число дозволу на виставу пєси — видрукуване на окладці). Висилає по одержанні готівки Гр. Ганущин, Львів, Білоленцка 8. 1-1

НАКРИТТЯ сталеві, срібні й альпакові, поручає найдешевше Вандер, Львів, Шайнохи один. Там прецизійна дешева направа годинників і біжутерій. 819 2-3

ПРЕТЕНСІЮ ДО КАЛІСМАНА, власника реальностей у Львові, забезпечену евікцією на його реальностях — продам дешево: Марія Ганущакова, Львів, Білоленцка 8.

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 835 2-3

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ Коперника 22, тел. 245-79. 834 7-10

ГОДИННИКИ: Omega, Tissot, Цима най. дешевше у фірмі Л. РОЗВАЖЕВСЬСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. Направи а провінцій почтою. 919 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Союзу українських брутовців і власників нафтових теренів „ПІДОЙМА"

у Дрогобичі відбудуться 14. травня н. р. в год. 2. пополудні у салі Українського Касина в Дрогобичі з таким порядком дня:

1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції і Контрольної Комісії за діловий рік 1937 та ухвалення абсолюторії.
3) Вибір 4-ох членів Надзірної Ради.
4) Вибір 3-ох членів Дирекції.
5) Внески й вільні.

На випадок браку кворуму, згідно статутом, Загальні Збори відбудуться того самого дня, в тім самім льокалі годину пізніше, себто в 4-ій год. пополудні з тим самим порядком дня. 970

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ

уладжує в днях 16. V. — 15. VI. ц. р. ВИШКІЛ ОРГАНІЗАТОРІВ С. У. К.

в часі якого реферанти виголошують цілий ряд відповідних рефератів та відбудуть фахові практики в склепах, фабриках і Пром-банку.

По успішнім укінченні вишколу дістануть учасники відповідні становища. Вишкіл для учасників безплатний. Кошти утримання у Львові покриють учасники самі. Хто буде потребувати, тому секретаріят „СУК" подбає про квартири.

Для всіх вже діяльних організаторів участь обов'язкова! Скільність місць обмежена. **Зголошення складати до 7. ц. м. з поданням кваліфікацій, короткого опису життя та оцінок патентів** та їхньої дотеперішної праці знаними промадянами, купцями, репрезентами або місцевими установами. (В першу чергу фунгують СУК). Про принятім патентів повідомлять почтою.

Рада „СУК".

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах виключно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
" Сикстуські ч. 7
" Галицька 16

С. Маріяш
Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.
Львів, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-82.

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Поручає залізні товари
будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни
ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 52.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 94 (14.976). Львів, середа 4. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona ryczałtowo. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британська палата громад затвердила англо-італ. порозуміння.

НЕВДАЧА ЛЕЙБУРІВСЬКОЇ ОПОЗИЦІЇ.

Палата громад відкинула 322-ма голосами проти 110-ох демонстраційний внесок лейбуристів проти англо-італійського порозуміння та на внесок уряду затвердила це порозуміння 316-ма голосами проти 108-ох

„Порозуміння м-ж демократичними і авторитативними державами можливе".

Перед голосуванням прем. Чемберлен виголосив промову, в якій зясував порозуміння з Італією. Від осени 1936. р. взаємини між обома державами були загострені і навіть небезпечні; „джентельменське порозуміння" не дало ніяких вислідів. Змагаючи до закріплення миру та привернення міжнародиього довіря, Англія приступила до переговорів з Італією та дорела до порозуміння, що обіймаючи найважніші питання взаємин між обома державами та маючи вплив на їхнє відношення до третіх держав, становить радикальну зміну в англо-італійських взаєминах.

Спинившися над кількома важнішими точками порозуміння (Абісинія, Еспанія, Лібія), Чемберлен підкреслив, що Америка, деякі европейські держави та більша частина европейської преси приняли англо-італійський договір дуже прихильно. Він заперечує погляди, немовби порозуміння між демократичними й авторитативними державами було неможливе.

Гітлєр виїхав до Риму.

ВІЗИТА ГІТЛЄРА І ВИЇЗД ПАПИ З РИМУ.

У понеділок в год. 16.44 Гітлєр виїхав з акгальтського двірця у Берліні спеціяльним поїздом, прибранним у німецькі й італійські краски. Прощав його маршал Герінґ з представниками державної та партійної влади.

В неділю папа виїхав до Кастель Ґандольфо; появилися поголоски, що зробив він це тому, щоб не дати Гітлєрові нагоди до візити.

„Осерваторе Романо" заперечує ці комептарі, вияснюючи, що папа виїхав у такому самому часі як кожного року, виключно з огляду на здоровля, бо в Кастель Ґандольфо чується куди ліпше, ніж у Римі.

Римські німецькі кола вияснюють, що візита Гітлєра у папи в Кастель Ґандольфо не передбачена.

Італійсько-німецький військовий союз.

Як подають з Риму, темою нарад Гітлєра з Мусоліпіем буде поділ смуг впливів у Середущій Европі й на Балкані та справа італьо-німецького військового союзу,

Італійські кола мабуть виступають проти цього союзу, бо не хотять зражувати собі Англії та Франції.

В Австрії усунено жидівських редакторів.

ЖИДАМ УЖЕ ВІЛЬНО ВИЇЗДИТИ З АВСТРІЇ.

У понеділок виповіджено працю всім жидівським редакторам в Австрії; вони мусять негайно покинути редакції.

В Австрії появився новий розпорядок, що дозволяє жидам, які не є австрійськими громадянами, виїздити за кордон без окремого дозволу.

Мексиканці мали убити Сталіна?

СОВІТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БАНК ЯВНО ФІНАНСУЄ ПРОТИДЕРЖАВНУ АКЦІЮ.

У звязку з арештуваннями закордонних делеґатів, що приїхали на свято 1. травня до Москви, до Москви надійшла поголоска, що м. ін. арештовано двох мексиканських делеґатів, які 1. травня мали виконати замах на Сталіна.

Сталін не витався з чужинецькими делеґатами. В усіх відділах, що брали участь у ревії, переведено ревізію, чи який вояк не має нарядженого кріса.

Як виходить зі звіту державного банку СССР, він внасигнував від 1935. р. 3.307,000.000 золотих у золоті й банкнотах на протидержавну акцію в ріжних чужих державах.

Декрет французького уряду.

У вівторок появиться у французькому урядовому деннику низка декретів з економічної ділянки, що їх недавно ухвалив уряд Даляді і затвердив президент республики. Вони торкаються кредиту і продукції, можливо, що також і страйкового статуту.

Польсько-литовський поштовий і телекомунікаційний договір

УЖЕ ПІДПИСАНИЙ.

У понеділок в год. 20-ій литовський міністр Лозорайтіс і польський посол Харват підписали в будинку литовського міністерства пошт і телеграфів поштово-телекомунікаційний договір, який входить у життя 10. ц. м.

—o—

Великий 7. травня 1938
РАВТ
УКРАЇНСЬКОГО ГІГІЄНІЧНОГО Т-ВА У ЛЬВОВІ В САЛІ ПОШТОВЦІВ
НА БУДОВУ НАРОДНІХ САНАТОРІЯ.

КОНСОЛІДАЦІЯ І НАЦІОНАЛІЗМ

Львів, 3. травня 1938.

Гін до консолідації почався в нашому громадянстві як безпосередній наслідок скріпленого польського походу проти всього українства. Гасло консолідації виринуло зі свідомости, що на той польський наступ нема належного українського політичного відпору та що українське політичне розпорошення поруч із відсутністю одного українського центру диспозиції, що користувався би моральним авторитетом в нації, осмілює всі ворожі та неохочі українству чинники. Кампанія за консолідацію почалась одночасно з критикою нинішньої відповідальної політичної української верхівки, якій ми явно і славно закинули, що її прилодні заяви і політ. тактика не є рівноважником і словесних заяв і конкретних актів, що йдуть з польської сторони під українською адресою, та що польська протиукраїнська активність не находить по українському боці ту активність, яку повинен організувати і нею кермувати український політичний табор. Одночасно українське громадянство щораз більше відчувало небезпеку, яка гряде на всю українську націю, коли на тій частині етнічної території, що має найбільш свідомий та громадсько й політично зорганізований національний масив, не буде створена можливість співпраці до найближчої війни, яка — згідно з усіми знаками на небі й землі — зближається стомилевими кроками. Ідеольогічний, моральний та організаційно - адміністративний розклад унутрі Совітів, загрозлива міжнародня ситуація та щораз гірша дійсність українців у Польщі і Румунії (єдине Закарпаття записує хоч повільні і незадовільні, але щораз більші здобутки від влади) — ось джерела народин консолідаційної ідеї. Тільки бажання гідної оборони і переходу з несміливо-оборонної позиції до власного наступу — це єдина причина консолідаційної акції, це єдина ціль, яку ставили собі від самого початку і далі ставлять всі справжні прихильники української національної консолідації!

Таким робом нічого нема і не може бути такого близького українському націоналізмові, як консолідаційна акція, яка виходить з таких засновків і зміряє до таких цілей. Український націоналізм — цеж та течія, яка народилась у післявоєнному світі, як реакція проти всіх інтернаціональних течій, що ослаблюють організм націй, в першій мірі, як реакція проти інтернаціонального большевизму, що всі національні рухи світа підпорядковує одному центрові диспозицій — Москві. Націоналізм, це давній передвоєнний патріотизм, тільки позбавлений його трохи слізливого сентименталізму, його немоє хуторянської політури, зате більш динамічний, більш фанатичний.— продукт післявоєнного нервового часу крайностей. Ніхто інший, тільки „Діло", зокрема автор цих рядків, поставило та теоретично мотивувало тезу, що українській національній політиці слід орієнтуватись на міжнародній націоналістичний рух, як той єдиний динамічний чинник, що вспіє протиставитись динаміці комунізму. Без огляду на свою приналежність до демократичної партії автор цих рядків словом і пером, у відчитах і статтях, стверджував слабість демократії, яка не вміла і

не змогла опертися походові большевизму, дарма, що з упадком всіх трьох більше чи менше реакційних та абсолютистичних держав (Австро-Угорщини, Німеччини і Росії) демократія мала знамениту конфіктуру. І коли у реакції проти большевизму народився в Італії фашизм та в Німеччині націонал-соціялізм, який знищив попередні класичні форми демократії та орудує насильницькими методами, зачерпненими поденуди з большевицьких зразків, то той свій гріб у тих державах вирила собі сама тамошня демократія, дозволяючи заливати свій край і саму себе, як суспільну організацію, большевицькій стихії. Ми звертали увагу, що у всесвітній історії бували вже війни династичні, престижеві, релігійні, і тому не можна згори відкидати тези, що настав час, коли ідеольогія, хоч не буде єдиною причиною війни, проте гратиме серед тих причин величезну ролю: бо процес узгіднювання суспільно-політичної ідеольогії, яка здобула собі вирішне значіння у державі та вплинула на її внутрішній устрій, з напрямними закордонної політики держави, може довести до симбіози цих двох понять і таким робом мати рішальний вплив на розвиток міжнародньої політики. Створення антикомуністичного блоку націоналістичних і тотальних держав, блоку, який щораз більше набірає познак військово-політичного порозуміння, вперненого вістрям проти Совітів, підтримує нашу тезу (бодай покищо!), що всеукраїнський політичний інтерес каже орієнтуватися саме на націоналістичні рухи і держави.

Але — повторяємо — признавати вартости чужинецького ідеольогічного руху та прихильно оцінювати його з погляду нашої національної рації, а сліпо наслідувати його і прищеплювати на рідний грунт без огляду на різниці у національній психіці, у суспільній структурі, у національній традиції, на якій спірається культ героїзму, — це дві зовсім окремі справи. Це така сама окрема справа, як окремою справою є сама дефініція поняття націоналізм: його теоретичне мотивування і відповідне стосування у практиці життя. Ми були і є однаково проти того, щоб італійський чи німецький зразок націоналізму живцем переносити на цілком інший український грунт, як і проти того, щоб український націоналізм приймав форми вияву, які не є доцільні та наносять такі шкоди, яких не зрівноважують користи. І тому ми не лякалися переводити гострої річевої критики діяльности та всієї структури й характеру українського революційного підпілля ще тоді, коли воно було в очах українського загалу овіяне німбом романтичного героїзму: сьогодні вже чимало з того, що казали ми чи писали близько десять літ тому — тоді ще як велику єресь (починаючи від першого конгресу ОУН зимою 1929 р.) є правдами, що їх признають мабуть і самі творці підпілля. Відпала первісна націоналістична засада „чим гірше, тим ліпше", прийшла перевірка системи масового набору молоді до рядів підпілля, признано величезні шкоди з втягування дітворн у ряди воюючого націоналізму, бо воно дало притоку до страхітливого явища конфіденціоналізму у школах, прийшло в рядах підпілля навіть до привадуми над доцільністю взагалі терору — не тільки супроти земляків, але й національних противників. І український націоналізм вийшов далеко поза межі одного тільки революційного табору.

Український націоналізм стає щораз більш течією українського конструктивізму, такою, якою едино повинен бути. Правда, український націоналізм не признає ще нашої тези, що 1) націоналізм державних і недержавних націй мусить бути ріжний, 2) зорганізована легальна політична боротьба недержавної нації може вестися тільки з покликанням на демократичні засади рівноправности і самовизначення, як на моральну базу своїх політичних вимог, 3) тому український націоналізм повинен і може вміститися в широкі демократичні рямці української суспільно-політичної структури, і як група і як течія. На цім пункті у нас затяжний спір, що його вирішують не теоретики, хочби як заздрісні на свій монополь інтерпретувати і дефініювати націоналізм, лише — життя. І так само, як українська життєва дійсність каже націоналізмові пристосовуватись до її конечностей, так само вона й помагає зростові націоналізму, як загальної течії.

Цього факту ми не заперечували і не заперечуємо, ані з цього приводу не сумуємо. Борючись за інший зміст націоналізму, за інші його форми вияву, за інше його розуміння, **ми проте ніколи проти самого націоналізму не виступали, ніколи його самого не поборювали!** Коли ми казали, що ніхто не має „монополю на націоналізм" і на його правильне вичування та розуміння, так само, як ніхто не має монополю на патріотизм, то одночасно признавали націоналізм цінністю, яку нищити — значилоб підривати основи, на яких спірається розвиток сучасної нації. І коли находяться сьогодні мані людці, які для виправдання свого власного становища у нинішній внутрішньо-українській грі, того становища, яке інколи виходить просто таки буквально з торговельних інтересів, намагається у пресі представляти „Діло" і його

Адміністрація „ДІЛА"

ПОЧАЛА ДРУКУВАТИ НОВИЙ КОМПЛЄТ АДРЕС СВОЇХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ. — тому просить Шановних Передплатників, що мають якісь неточности чи неправильности у своїх адресах, надіслати до 10. ТРАВНЯ ц. р. справлені свої адреси, щоб можна було їх надрукувати правильно у новім комплєті. 1—3

Редакцію як засадничих ворогів націоналізму, то це така брехня, в яку можуть повірити тільки люди, що або цілковито не орієнтуються у фактах, або мають свідомо злу волю, на яку нема ніякої ради і якої не можна переконати ніякими аргументами.

Всі ті, які заінтересовані в тому, щоб українська консолідаційна акція не вдалася, всі її зовнішні та внутрішні противники, які мають найріжнородніші причини, щоб проголошувати „моя хата з краю", або виразно торпедувати всяке міжпартійне чи міжгрупове порозуміння, висувають і проти порозуміння української преси аргумент, що воно звернене — проти нинішньої верхівки УНДО та українського націоналізму! Вже само зіставлення цих двох величин само собою куріозне, питоме для нинішніх українських дивоглядів. Ми так само тужимо за тим часом, коли не треба буде внутрішньо-партійних справ брати на великий барабан, як і стояли та стоїмо на становищі, що український конструктивний націоналістичний табор повинен находитись у перших рядах сконсолідованого та зорганізованого українського громадянства. Коли українські націоналісти підкреслюють, що їм залежить більше на моральних вартостях українства, як на його матеріяльних здобутках, то яка інша ціль консолідації, як не у першу чергу — створити іншу атмосферу, піднести авторитет українства в очах земляків та всіх неукраїнців, причинитись до витворення тих моральних „імпондерабілій", яких відсутність так страшенне дає себе в останньому часі відчувати. І тому вважаємо, що ті українські націоналістичні групи, які стоять на платформі конструктивізму та сторонять від консолідаційної акції, падуть жертвою непорозуміння. Хто те непорозуміння намагається поглиблювати грубою демагогією, той може пече власну печеню, але діє на шкоду нації. Діє на шкоду у першу чергу — українському націоналізмові. ік.

ЛЬКО БОРЩАК.

Нова Французька монографія

ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ.

(La langue polonaise dans les pays Ruthènes. Ukraine et Russie Blanche. Par Antoine Martel. Avec une préface par André Mazon. Lille 1938. 4°. p. 315).

Сім років тому помер молодий французький учений, якого смерть була великою втратою для славістики взагалі і для українознавства зокрема. Це Антуан Мартель, молодший брат мого давнього приятеля Рене Мартеля, відомого автора низки праць, присвячених східно-европейським питанням і співавтора нашого „Життя Мазепи".

Вшановуючи память передчасно згаслого вченого, лільський університет видав саме посмертну працю Антуана Мартеля, що була його докторською дисертацією. (Докторська дисертація у Франції на фільософічному (себто гуманістичному) факультеті, не має нічого спільного з німецькими докторатами; у Франції це мусить бути справжня оригінальна наукова праця). Працю Мартеля переглянув у рукописі його вчитель, славний славіст Андре Мазон, професор у „Колеж де Франс"; вона має заголовок „Польська мова на руських землях. Україна й Біла Русь. 1569—1667 р."

Маємо тут вперше у французькій мові сумлінну наукову працю про один з найцікавіших моментів нашого культурного минулого, написану людиною, що знала старо-славянську, польську та українську мову, перечитала, певно вперше у Франції, памятки, про які пише, в оригіналі та користувалася також українськими джерелами. Ця праця має значіння і для нас, бо збирає розпорошені матеріали, а написана легким стилем, як пишуть французи. Я певний, що українець, який володіє французькою мовою, куди легше й куди з більшою користю прочитає працю французького вченого, ніж грубезні томи, які в нас чи росіян написані на ці теми.

Перше питання, з яким очевидно мусів зустрітися автор, було питання термінольогії краю та народу, про які він писав. Відомо, кілько балямуцтва панує в цій царині, бо тут, хоч не хоч, наука перехрещується з політикою.

„Ми — пише Антуан Мартель — уживаємо вираз „pays ruthènes", щоби уникнути балямуцтва, немінучого з виразом „pays russes", який у нашій уяві зв'язаний з Москвою й Петербургом. А проте край, який ми студіюємо в 16—17. століттях, мав із Москвою спільне лише в спорідненні славянських мов і візантійським обряді релігій. Але під останнім оглядом ці землі були також близькі до Молдавщини, Сербії та Болгарії. Зате, сила рис відріжнала ці землі від Москви. Бо єдність Руси, про яку говорить Нестор, була ефимерна. Ця політична єдність існувала лише за часів Ярослава й ніколи більше ми її не бачимо".

Автор слушно вважає за потрібне підкреслити культурну відмінність за тих часів між Русю і Москвою. „Тоді як московські землі звикли до автократії під татарським ярмом, Русь звязана з польсько-литовською державою знала „aurea libertas". Тоді як московити залишились чужі Реформації та Ренесансові, ці два рухи широко пішли по руських землях".

Але чому питає автор не називає ці землі так, як їх сьогодні називають, а саме: Україною та Білою Русю? Тому, справедливо, пише Мартель, що за тих часів під культурним оглядом „Русь" була ширше „України". Культурні зв'язки між Львовом і Вильною були постійні та тривкі. Існувала загальна назва для руських земель польсько-литовської держави. Ця назва була „Росія", слово, що змінивши змисл, мало такий успіх у Москві. Але це слово цілком відмінне від „Москви". Російські історики та українці-москвофіли в Галичині — постійно гадаються з неясністю виразу „руский", який плутають, уживаючи його для старої Руси і для модерної Росії. Вони хотіли утримати віру, що була та є неперервною традицією між Русю Володимира і модерною Росією. Ми не хочемо причинитися до цієї плутанини".

Мартель нераз казав нам, що він не цікавиться політикою, але ось і він змушений був вмішуватися у москвофільські балямуцтва. Це цілком зрозуміло, бо він працював на такому відтинку, де довго ще наука й політика будуть перехрещуватися. Становище українознавства таке **не з вини українців**, що кожний українієт, хоче чи ні, мусить зачіпляти раз-у-раз політичні питання.

Оповівши коротко, яким чином українські етнографічні землі ввійшли у склад польсько-литовської держави, автор переходить до становища славяно-української мови за часів до Люблинської Унії. Канцелярська мова Литовського князівства була славянська до кінця 17-го віку. У 1568 році король Жигмонт Август сам славянською мовою урочисто ствердив, що нею мусять „писати і видавати листи письмом і язиком по всьому Панству Его Королевской Милости Великому Князству Литовскому". Зрештою відомі класичні вірші, знайдені на рукописному примірнику Литовського Статуту:

„Полска квитнет лациною,
Литва квитнет русчизною".

Але не треба забувати, що мова йде про писану мову, мову славянську, а не про живу мову, якою говорив нарід.

Люблинська Унія твердо зазначила привілеї руської мови, і на землях, що залишилися в Литві, і в тих (Волині, Київщині), що відійшли до польської корони. Друга редакція Литовського Статуту, видрукована в 1588 році, каже: „Писарь земски маєт по руску, литерами и словы рускими, вси листы, выписи, и позвы писати, а не иншим языком и словы".

(Далі буде.)

Правнича сторінка.

Кінець судів присяглих.

Від 1. травня ц. р. обовязує закон з 9. квітня ц. р. про скасування судів присяглих і мирових судів.

Ні за одними ні за другими українське громадянство не буде жалувати, бо склад присяглих суддів в останніх роках та їх становище в українських і польських політичних процесах було зовсім протилежне. Пригадати-б лише становище присяглих суддів у голосній справі інж. Добошинського у Кракові та у Львові і якомунебудь українському політичному процесі. Що-ж торкається мирових суддів — то ця установа існувала лише на просторі давньої російської займанщини. Мирові судді розглядали цивільні справи до 300 зол. і списували угоди у справах до 1.000 зол. Мировими суддями були громадяни, які не мали фахової правничої освіти та вирішували справи на основі слушности. Тому на ці становища попадали часто люди зовсім невідповідні.

Винагорода сезонових і лісних робітників.

III*)

Сезонові робітники це ті рільні робітники, які контрактово обовязані до постійної праці в сезоні, від дня підписання договору аж до закінчення всіх рільних робіт. Якщо часу праці завдалегідь не устійнили, тоді обі сторони мають обовязок виповісти договір на 14 днів наперед.

ВИНАГОРОДА СЕЗОНОВИХ РОБІТНИКІВ.

Найменшу місячну винагороду сезонових місцевих і замісцевих рільних робітників, приймаючи вище згаданий поділ навіть на райони і робітників на категорії, подає оця табеля:

Райони	I.	II.	III.
I.	20.—	24.—	28.—
II.	16.—	20.—	24.—

Винагороду сезоновим робітникам платить працедавець щомісяця здолини з тим, що як кавцію затримує впродовж 2-ох місяців 50 прц. виплати готівкою. Цю кавцію звертається робітникові найпізніше останнього дня сезону. **Крім того сезонові місцеві робітники дістають квартально здолини:** 100 кг. жита, 30 кг. пшениці, 30 кг. ячменю і 400 кг. бульби з тим, що бараболі можна видати щойно в осени. **Замісцеві сезонові робітники дістають тижнево згори:** 15 кг. бульби, 3 і пів л. незбираного молока, 3 і пів кг. житньої муки, 1 кг. пшеничної муки, 1 кг. круп, 1/4 кг. солонини і 1/4 соли. За обопільною згодою можна замінити згадані натуралії на інші. Збіжжа мусить бути добре, здорове та чисте. **Крім того сезонові замісцеві робітники дістають спільне помешкання,** окреме для мужчин, окреме для жінок, спільну кухню, пральню, безплатний опал та світло й потрібне начиння до варення та до їди. На 25 робітників припадає одна кухарка що її оплачує працедавець з тим, що вона тоді звільнена від іншої праці. Кошти подорожі до місця праці платить працедавець, а сезоновим замісцевим робітникам, які працювали в одного працедавця цілий сезон, працедавець платить теж кошти подорожі. Все потрібне робітникам приладдя до праці дає працедавець з тим, що вони мають його звернути по скінченій праці.

Інші рільні робітники, які працюють лише час від часу в деяких днях, дістають винагороду не меншу ніж постійні денні робітники.

Збірний договір торкається теж усіх лісних працедавців, крім державних лісів, які мають не менше ніж 150 га ліса та всіх постійних фізичних лісних працівників, які працюють як лісні сторожі (гаєві, борові і т. п.). Цих постійних фізичних лісних робітників ділять на дві категорії: 1) гаєвих і борових, які виконують всі обовязки лісної служби; 2) лісних сторожів, які бережуть лісів виключно перед шкодами.

Лісні працівники, які працюють на просторі від 75 до 150 га, дістають винагороду як форналі. Лісові сторожі (гаєві, борові), які працюють на просторі нижче 250 га, дістають найменше 144 зол. річно, а на просторі 250 га 168 зол. річно. Лісові сторожі, які бережуть ліс лише перед шкодами, дістають 144 зол. річно без огляду на простір. Крім того гаєві і борові дістають щонайменше 1,80 га доброго орного грунту або 3,2 га лихого грунту. Інші лісні сторожі дістають 1,50 га доброго орного грунту або 3 га лихого. Замість грунту дістають гаєві і борові в лісах нижче 250 га 12 сотнарів твердого збіжжа, а в лісах понад 250 га 14 сотнарів твердого збіжжа; інші лісні сторожі дістають по 11 сотнарів твердого збіжжа. Крім того кожний працівник дістає 30 сотн. бараболь або 30 а поля під бараболі. Далі працівник лісної сторожі має право тримати 2 корови з телятами до 6-ох тижнів та довільну кількість безріг, якщо має приміщення.

На опал гаєві і борові дістають по 16 м. твердого дерева або 20 м. мягкого дерева, інші члени лісної сторожі дістають 12 м. твердого або 15 м. мягкого опалового дерева. Гаєві і борові дістають теж чоботи в жовтні на цілий рік і шапку або капелюх. Далі дістають безплатно помешкання і 8 днів платної відпустки річно. На випадок смерти жінка і діти мешкають ще пів року безплатно і дістають винагороду за один квартал.

Гл. „Діло“ ч. 75. і 80.

Втрату громадянства оголошуватимуть в часописах.

До закону з 31. березня ц. р. (Д. З. ч. 22 пов. 191) про втрату польського громадянства уряд виготовляє виконний розпорядок, що його обговорюємо негайно по його оголошенні. Польська преса повідомляє, що кожне рішення міністра внутрішніх справ про втрату польського громадянства за діяльність на шкоду польської держави оголошуватимуть в часописах.

Нема доброго снідання
без кави з цикорієм
ЛУНА
— яку виробляє єдина —
українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

ЯКИМИ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ МОЖНА СПЛАЧУВАТИ РІЛЬНІ ДОВГИ?

Міністр скарбу розпорядком з дня 8. березня ц. р. устійнив, що посідачі сільських господарств можуть сплачувати до 31. грудня 1940 р. свої довги у кредитових установах такими вартісними паперами: **облігаціями державних позичок: 4% консолідаційної позички,** 4½% внутрішньої державної позички з 1937 р.; 5% конверсійної залізничої позички з 1926 р.; 2) 4½% **заставними листами Державного Рільничого Банку** в золотим золотом, серії I.; 3) 4½% **заставними листами** Т-ва кредитового земельного у Варшаві та у Львові; познанського кредитового земства в Познані, виленського земського банку та акційного гіпотечного банку у Львові — **по 90% номінальної вартости з тим,** що цінні папери повинні бути з купонами. При сплаті довгів до 5.000 зол. довжник має право виплатити кредитовій установі готівкою відповідну квоту на закупно цінних паперів.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

З нових видань.

D-r Bronisław Feller: KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO Z ORZECZNICTWEM. Kraków 1938. Стор. 928, ф.16°. Nakładem Wydawnictwa ustawy stęplowej i kodeksu postępowania cywilnego z orzecznictwem w Krakowie.

За останніх пять років, від коли обовязує польський кодекс цив. процедури, виринуло дуже багато сумнівів щодо інтерпретації постанов цього кодексу. Не було дотепер ще видання кодексу, що систематично пояснювало би постанови цього кодексу на тлі присудів Найвищого Суду і до того так, щоб висвітлити всякі сумніви. Цю прогалину виповнив адвокат д-р Бронислав Фелер, який у своєму творі на 928 сторінках підобрав знаменито оречення Найвищого Суду та оречення апеляційних судів з усіх трьох займанщин, чого дотепер не було. Подаючи оречення апеляційних судів адв. д-р Фелер виповнив прогалину в тих справах, що не доходять до Найвищого Суду. На окрему згадку заслугує основне обговорення фактичного стану в кожному ореченню, що дає змогу зорієнтуватися у кожній справі кожному смертельникові і витягнути правильні висновки в подібних справах.

Велике значіння має твір адв. д-ра Б. Фелера для купців, промисловців і банковців, зокрема для кадр „господарських“ правників, бо влекшує їм знаменито орієнтацію у процесових та екзекуційних можливостях. Значіння твору д-ра Б. Фелера для господарських сфер тимбільше, що автор основно обговорив розділ про мирові суди та додав до них вичерпуючі оречення. А що господарські і купецькі сфери радо користають з мирових судів — основне пояснення постанов про мирові суди уможливлюють кращу орієтацію всім зацікавленим неправникам. Вкінці слід згадати, що автор додав до вступних і перехідних постанов кодексу оречення та основно обговорив їх. Тому то твір д-ра Б. Фелера сповнить знаменито своє завдання. Він необхідний не лише для адвокатів, суддів і правників, але також для купців, торговельних фірм і кооператив.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток людини.

Сторінка без політики.

Припадок, чи пімста китайської орґанізації Куан-Тонґ.

Хоч европейська культура закріплюється поволі на Далекому Сході, хоч японські та китайські війська зорганізовані на лад европейських армій, проте на дні китайської душі дрімають таємні сили, незрозумілі для европейця. Ці таємні сили кермують густо-часто життям жовтошкірих мешканців країни ринзи. Дивні речі діються іноді на вузьких вуличках Гон-Конгу...

В одній з розмірно рухливих вуличок гої китайської пристані находилася невеличка крамничка. На виставі пишалася порцеляна, що наслідувала знамениті китайські сервіси. Серед філіжанок сидів старенький купець, власник гієї крамниці.

Сонце вже кидало останні промені крізь виставову шибу до крамниці, коли до неї ввійшов 17-літній молодець По-Санг. Усміхаючись чемно, запитав він про ціну одної цяцьки, коли купець відвернувся, щоби зняти з полиці бажану посудину, молодець одним вистрілом із револьверу поклав старця на місці трупом. Подія звернула на себе увагу поліцієнта, який робив службу недалеко. По-Санг дозволив себе арештувати, не ставляючи ніякого опору. Його поставили перед суд, який з черги засудив його на кару смерти через повішення.

На основі закону губернатор Гонконгу має право змінити кару смерти на досмертну вязницю. До нього зголосився пізним вечором багатий англійський купець Керрібен і запевнював губернатора, що молодець не вбив старика для грабунку.

Молодий хлопець належав до тайної організації „Куан-Тонг" і старшина того товариства веліла хлопцеві вбити купця — заявив купець. — „Член згаданої організації мусить сліпо виконувати всі прикази своєї старшини. Якби не послухав, сам неминуче згинув би. Тому думаю, що *По Санг* не заслуговує на найвищий вимір кари.

Губернатор розсердився.

— Алеж я зметý цілу оцю банду з поверхні землі. Повидушую їх усіх, і малих і великих.

Коли Керрібен вийшов губернатор покликав до себе шефа тайної розвідки, який на запит губернатора відповів:

— Я віддавна вже підозрівав, що Керрібен є членом Куан-Тонгу.

— Як це? Таж він білий! — хвилювався губернатор.

— Це байдуже. Організація потребує часто послуг білих. Платить щедро за такі послуги і скоро робить його мілїонером.

Кілька годин по виході від губернатора, Керрібен стрінувся у затишній чайні з пятьма китайцями, які виглядали на спокійних і нешкідливих людей. Проте творили вони старшину тамошнього сектору Куан-Тонгу.

— Брате Ціянг — сказав предсідник до англійця — якже там твоя інтервенція у губернатора?

Коли таємні китайські достойники довідалися про становище губернатора, почали незвичайно оживлену нараду в незрозумілому для англійця північно-китайському діялекті.

Небаром запала одностайна постанова, бо предсідник знову звернувся до англійця:

— Брате, Ціянг. Ти вибираєшся, як мені відомо, на бенкет до губернатора. Даю тобі перо в багатій оправі. Один мудрий брат надав тихострільному револьверові вигляд пера. Ти вбеш ним губернатора. Не лякайся зовсім, адже ніхто не буде тебе підозрівати?

Керрібен був би віддав усі свої скарби, щоб у тому менті не вибирати одної із двох смертельних небезпек: вбити губернатора або самому згинути з рук членів Куан-Тонгу.

Усеж таки британський патріотизм переміг страх. Підчас бенкету Керрібен відвів на бік губернатора, показав йому несамовите перо та повідомив, що саме тим дивним приладом мав він його вбити. Годину пізніше англійська поліція увязнила 38 членів Куан-Тонгу у Гонкогу.

Одначе Керрібен за ніщо у світі не хотів покинути твердині губернатора.

— Вбють мене — повторяв раз-у-раз.

— Адже увесь Куан-Тонг у вязниці — переконував його губернатор.

— Кун-Тонг обіймає цілий Китай — доказував Керрібен.

Врешті вирішили, що Керрібена відвезуть панцирним самоходом на норвеський корабель, який вранці відплював із Гонконгу. На тому кораблі не було ані одного китайця. Заки Керрібен прибув на корабель поліція опорожнила увесь надбережний бульвар.

Англієць попрощався з французьким журналістом, що супроводив його в дорозі на корабель і зідхаючи з полекші, ввійшов на містон, який лучив корабель із сушею. Раптом у томуж менті кулас, що йшов перед ним і ніс важкий куфер чужинця, похвалився. Ремінь, що придержував вантаж, зісунувся з плечей і важкий куфер упав на Керрібена, розторощуючи йому голову.

Невже куліс-китаєць — був теж членом Куан-Тонгу?

Він рішуче тому заперечував. Казав, що одиноку причиною нещастя був припадок. Кулїса мусіли випустити, бо не було ніяких доказів його вини.

Чи цілунок може тривати пять хвилин.

До поліц. суду в Дорчестері подала скаргу молода дівчина на молодця, який вицілував її проти її волі. Як обставину, що мала обтяжувати молодого чоловіка, подала вона те, що цілунок тривав добрих пять хвилин. Судді видавалася ця справа доволі неймовірна.

В цілому Дорчестері викликала справа довгого цілунку величезне вражіння. Місто поділилося на два табори. Одні обстоювали думку, що цілунок може справді тревати пять хвилин, інші казали, що він може тривати найбільше одну хвилину. Суддя Гарвей, який вів цю опереткову розправу, відповів, коли його запитали про думку, що така маловажна справа викликує сьогодні більшу гарячку й зацікавлення як важні політичні чи економічні питання. При тому відповіві суддя, який має доволі багато дотепу, що справу можна вирішити тільки при помочі закладів-змагань у поцілунках. Він сам готов дуже радо взяти на себе ролю судді в таких змаганнях.

— Особисто я тієї думки — заявив суддя Гарвей — що цілунок ніколи не може довше тривати як пять хвилин, але прошу при тім не забувати, що я не є ніяким знавцем-фаховцем у цій справі.

Ґангстери в ролі сватів.

„Дейлі Експрес" подає опис роману, який закінчився подружжям грузинської княжни Олени Цулюкідзе з американським журналістом Віліямом Вудрофом.

Княжна Олена виховалася в Данії, куди виїхали були її батьки по большевицькому перевороті. Вона мала незвичайно фотогенічне лице та гарну поставу, і тому теж скоро запізналася з фільмою та виступила у кількох данських пєсах. Знали її теж як знамениту амазонку, яка здобула кілька нагород на кінських перегонах.

Недавно княжна вибралася до Парижа, де завязалися на неї ґангстери надсекванської столиці засипуючи її листами з домаганнем окупу та загрожуючи вуличним нападом. Кілька днів уродлива грузинка не виходила з хати, якої берегла поліція, бажаючи схопити шантажистів. Вкінці добровільна вязниця остогидала княжній, яка злегковажила собі погрози бандитів і вибралася на прохід у товаристві приятельки. Леди обі жінки опинилися в околиці Бульвару Капуцинів, приступило до них трьох мужчин, які заявили, що мусять розмовитися з княжною. При тому незнайомі показали держаки ножів, що стреміли з кишені, щоб заздалегідь ударемнити всяку спробу спротиву.

Одначе той рух викликав у княжни зовсім протилежний наслідок: вона кликнула перелякана і цей крик завернув прохожого, який ішов поперед обома жінками.

Це був американський журналіст Вілїям Вудроф, який миттю зрозумів про що йде. Він сильним ударом звалив із ніг одного бандита та відтрунув двох інших. Відтак ухопив обі жінки за руки і всадив їх до найближчої таксівки, щоб якнайвидше віддалитися якнайдальше від місця нападу.

Вдячні дівчата запросили свого спасителя до кавярні. Молода грузинка закохалася в ньому від першого погляду. Журналіст, що навязав знайомство кілька годин тому серед таких несамовитих обставин, запитав княжну, чи не згодилася би вона вїхати з ним до Америки. Коли Олена притакнула, американець повів її відразу до цивільного уряду.

Підчас вінчального обряду княжна мала в руках китицю рожевих рож, при чому скількість квітів відповідала скількости літ молодої: було їх 23.

—o—

ОБМАН НАД СЛІПЦЕМ.

Перед кількома днями відбулася в Кольчестерському суді (Англія) цікава розправа. Обвинувачували якусь жінку Еглєтон, яка надужила довіря сліпця.

Пані Еглєтон була знайомою сліпця Джемса Генрика Вінтерфлюда, який теж знав сестру її мужа панну Фльоренцію. Одного дня добродійка Еглєтон відчитала сліпцеві; листа, що його буцімто Фльоренція написала і в ньому погодилася на подружжя зі сліпцем. Вінтерфлюд незвичайно втішився тою вісткою і від тієї пори у всьому довіряв п-і Еглєтон. Вона приносила чимраз частіше листа від „нареченої".

Вкінці дотепна п-і Еглєтон зажадала одного разу від сліпця грошей, які „суджена" потребувала буцімто на уладження мешкання. Сліпий вручив їй 25 фунтів стерлінгів і вже заздалегідь радувався своїм майбутнім родинним щастям. Та згодом виявилося, що п-і Еглєтон не бачила своєї швагерки більше як 7 літ і що вона сама написала к. 300 листів. Все те робила вона лиш тому, щоб від сліпого виманити гроші, які вона очевидно зуживала на свої потреби. За обман засудили її на пів року вязниці, на зворот шкоди і на важкі роботи.

—o—

ЩО РОБИТИ, ЩОБ ЯКНАЙДОВШЕ ЖИТИ?

Хліб, цукор і тютюн є одинокою поживою столітнього магометанина, селянина Мурат Коле з Яйця в Босні. Старий „молодець", який при своїй сотні літ почуває ще дуже добре й черство, харчується вже від багатьох літ тільки розмоченим у воді хлібом, який відтак мачає в потовченім цукрі. Кожному, хто хоче дожити до пізної старости, радить він у той сам спосіб харчуватися. Одначе його найкращим приятелем — як він каже — є люлька, яку він курив ціле життя ще й тепер не розстається.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ЗАБУВ...

Суддя: „Отже ви назвали позивіка драбугою, вуличником, розбишакою, злодієм і волоцюгою?"

Підсудний: „Так, світлий суде".

Суддя: „Назвали ви ще його смердячою, гидкою каналією?"

Підсудний: „Ні, про це я у моїм схвильованні забув.

НЕІМОВІРНЕ...

В деяких околицях Шотляндії ще й нині вважають поганою ворожбою, коли хтось відкурює тринацяту папіроску від одної й тої самої сірнички.

ПРОСТА ПРИЧИНА.

Мати питає заплакану дитину:

— Що тобі недостає? Хочеш може їсти?

— Ні — реве дитина.

— Хочеш пити?

— Ні!

— Хочеш спати?

— Ні!

— Чогож ти хочеш?

— Хочу плакати — заводить дитина.

ОЙ, ЛИШЕНЬКО!

Славко йде з Орисею на прохід.

— Славку, що це за дівчина, яку ти так ввічливо тепер поздоровив?

— Ех, не говори нічого, прошу тебе. Я матиму ще чимало мороки з тим, щоб її виясняти, хто ти є!

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

На виставі німецького городництва
в Ессені.

(Власна кореспонденція).

Ессен, кінець квітня 1938.

У столиці одного з найбільш упромисловених кутків Німеччини — у центрі рурського басейну й у головному осідку німецької военної продукції — в Ессені відкрили 26-го квітня ц. р. виставу німецького городництва. Це вже друга, після виставки з 1936 р. в Дрезні, цього року імпреза. Її завдання, так мовитись, подвійне: з одного боку вона має дати повний образ того, що в цій ділянці народнього господарства Німеччини вже зроблено, з другого боку має за завдання дати образ того, що лежить у потенції німецького городництва й що треба в найближчому часі реалізувати так, щоб чергові виставки в 1939 р. в Штудгарті, в 1941 в Ляйпцігу, в 1943 в надменському Франкфурті й т. д. були тільки окремими поступневими етапами у розвитку й щораз то нових досягненнях тієї ділянки німецького господарства.

Цьогорічна „Райхсгартеншав" поміщається в Ессені на терені 470 тисяч кв. м. й поділяється на такі головні частини: квітникову, із окремими відділами для плекання рож, далій і хатніх квітів, яринову, овочеву, шкільно-городницьку, звіринну і кольоніяльну.

Чоло виставки — це, цікавий з декоративно-мистецького боку, великий водний басейн з перехресними каскадами й фонтаннами, що створюють відразу психольогічний грунт — підготову сприймати оті тисячі вражінь і естетично-емоційних переживань, які тиснуться в душу глядача у звязку з щораз новими фрагментами виставки. Бо хоч завдання виставки не мистецьке насичення глядача, то — треба ще підкреслити — цей її бік незвичайно дбайливо й продумано опрацьований. І нефахівець у городництві зацікавиться тим, що прожогом, насилу кричить красками, притягає гармонією ліній очі, вражає свіжістю й новиною уяву. Вистава придумана й обрахована на масовість, на як найширше зацікавлення загалу городницькою справою, й тому на естетичний її бік поклали дуже велику вагу.

Входите, напр. в т. зв. „тераси фарб": нічого собі город із прекрасно згармонізованими щодо красок полосами-терасами квітів. Око не в силі розріжнити між одним і другим відтінком краски, змусить поневолі людину наблизитися до першої грядки й... вам впадає в око табличка: не така й така рослина, з таких то й таких насінь спосіб, час засіву й т. п. її метрикалії. Посередині високий стовп із дашкуватими стіками, по яких спливає бризками вода; під дашками різнокольорні жарівки. Коли ввечері засвітити їх — незабутній вид. „І діти теж мусять мати для себе" — пояснює дольмечер — зн. і діти теж мусять зацікавитися городницькою справою.

Немов дитяча залізничка, що її локомотива сягає висотою вам до бороди, везе публіку в малих чотирособових вагончиках по парку. Міняються краєвиди: із квітного віздите в парковий відділ. Тут зразки, як уладжувати парки, якими частинами їх розділювати, які дерева й коли їх садити, кущі, паркова звірня, навіть малий ставочок і акварій. Частина паркового відділу — це кладовищний показ: чим найкраще засаджувати цвинтарі, як уладити модерно гроби, й узагалі як упріємнювати чи зміцнювати жалібні настрої в таких місцях. До цього теж, як неодмінний атрибут, додано показ цвинтарних квітів та способи як їх плекати.

Залізничка везе нас далі крізь гірський [illegible] всякі гірські лісні полоси, найріжніші форми й роди гірської флюри: дуб, береза, бук, явиця, сосна, смерека й мішаний ліс, запуст, темей, гущник, гай, культура аж до розпорошеним кущів клівцю — збережника — забезпечника — гірських обсувів. Гурток сполохних серен, що проскочить у лісний зворик зміцнює ваше враження, що ви в горах. Тільки карточки-таблички з метрикаліями окремих рослин нагадують дійсність.

Ще за вчасний час на всі яринні покази — провесни. Всеж уже можна тут зустрінути ранні ярини, салати, тощо. За це багацько пощесливих молодих деревець головно овочевих, новопосаджені кущі рож, зразкові модерно-збудовані теплярні для штучних квітів із центорльним огріванням, показ городницьких струменів і т. п. дивують своєю придуманістю, доцільністю, модернізацією технічними засобами, естетичними вартостями та смаком.

На окрему увагу заслуговує на виставі показ екзотичних, кольоніяльних рослин із колишніх німецьких кольоній в Африці. При штучній 20-ступеневій температурі можна докладно переглянути рістню тропічних околиць Камеруну, Того, Сх. і Півд. Африки. Без ніяких закликів, без окремих крикливих гасел, без афішів і яскравих агітаційних вивісок річево зясовано фактичний стан: що дають кольонії, а зокрема довоєнні німецькі кольонії! Ця мовчазна наскрізь частина виставки аж надто виразно характеризує психіку сьогоднішнього німця: його можна „взяти", але тільки тоді, коли показати йому факти, коли його річево переконати в доцільності чогось. Сирівців, що їх дають колишні кольонії, Німеччина потребує; сьогодні вона мусить їх спроваджувати й дорого за те платити; чи-ж треба тоді німцеві довго міркувати над очевидною дійсністю й висновками з неї? І чи треба йому крикливих афішів?

Направо від входової частини примістили навчально-технічний відділ виставки. Тут уже треба бути справді городником-фахівцем, щоб визнатися у багатьох ошкленим перерізах землі, родах потною, доставі води рослинам, у способах бруковання стежок і доріжок у городі чи саді, в найраціональнішому розсіві ростин відповідно до родів грунту, кількости опадів, підсоння й т. п. В поблизу, знову, в окремому будинку приміщено безліч вичерків, образів, статистичних таблиць, показників, що зясовують можливості збільшення видайности городницької господарки, піднесення її рівня, організацію збуту плодів у Німеччині й узагалі становище городництва супроти цілої господарсько-хліборобської структури німецького національного життя.

Організацією виставки займається уряд народньої виживи й місто Ессен. Вона протривае 170 днів, зн. до пізньої осени, даючи змогу наочно оглядати всі ті зміни, що заходять у городницькій праці, відповідно до пори року. У рямцях виставки намічено кілька імпрез, присвячених окремим питанням, як: город і краєвид, город і місто, цвинтарництво, малі городчики й домашній город, город і дитина, охорона природи зокрема пташні, яринні й овочеві перетвори й т. п. При кінці виставки має відбутися в Ессені міжнародній городницький конгрес.

* * *

Справа раціонального господарювання у ділянці городництва, це не тільки вузько-німецька справа. Нею цікавляться мало що не всі народи світу й нічого дивного, що на згаданій виставі можна зустрінути багато заграничних гостей, заступників преси, фахівців, і практиків у цій ділянці. Вартоб і нам, українцям, ближче нею поцікавитися, зокрема нашим сільсько-господарським колам. Нікуди правди діти — городництво в нас усе ще на дуже далекому плані, рідна верба все ще миліша й успішно конкурує з овочевим деревом, а яринні й овочеві перетвори все ще належать до люксусу.

Б. Бій-Бійченко.

Боротьбу з неписьменністю може й повинен вести ввесь нарід, усе зорганізоване громадянство під проводом своєї духової матері-„Просвіти", її філій і читалень. З цією метою видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сотиків.

Пів години в кооперативі „Здоровля"
на селі
ВРАЖІННЯ З ПОЇЗДКИ ДО РЕМЕНОВА.

Ми стрінули посла д-ра Романа Перфецького в його помешканні, заглибленого в праці. Про те він не відмовив нашому проханню і за хвилину ми мінялі вже жовківську рогачку і потім Збойска, Малехів, Жидатичі, Вислобоки та за 25 хвилин опинилися в Ременові. Їхали дуже добре, бо гостинець усюди без закиду. Ми станули перед великим домом, у якому міститься кооператива „Єдність", читальня „Просвіти" та велика саля на вистави, і спитали, де находиться кооператива „Здоровля". Показали нам бічну вуличку і за дві хвилини ми опинились перед малим домиком з ганком. Домик був замкнений. На щастя, надійшов директор Район. Молочарні й одночасно і кооперативи п. Іван Фур і за хвилину ми були вже в середині. На домику таблиця: Кооператива „Здоровля" Ременів. У сінях, які є рівночасно і ждальнею для хорих, вивішена тарифа за лікарську пораду, інша для членів, інша для нечленів. На дверях, що ведуть до кімнати, другий напис: Лікар кооперативи „Здоровля" ординує від год. 10—12.30 і від. год. 16—18.

Входимо до кімнати. Темно, закриті віконниці; колиж їх відчиняємо, бачимо всяке лікарське приладдя. Шафа з інструментами, лікарський фотель і чуємо запах лікарств. Нема тільки лікаря. Недавно помер і тому замкнені віконниці.

П. дир. Фур розповідає нам тимчасом. Дня 13. І. 1937 р. відбулися загальні збори новозаснованої кооперативи „Здоровля", а вже 3. IV. м. р. почав свою працю д-р Олександер Літинський. І від того дня до 12. III. 1938 р. він прийняв 1.734 пацієнтів. Переглянув хати в Ременові під гігієнічним оглядом. Переглянув дітей в селі — а статистика страшна! Ось хочби за час 1. до 30. червня 1937 р. в Ременові оглянув 44 дітей, у Вислобоках 22 і пише: Рівень здоровля застрашливий: 85% (вісімдесять пять) дітей туберкульозних, лімфаденітів Т. Б. Ц. Уладив порадню матерей і кожної майже неділі та свята їздив з лікарськими рефератами по селах, що належать до району. А до району належать: Ременів, Руданці, Кукизів, Запитів, Вислобоки, Сулимів, Звертів, Жовтанці і Візнів отже 9 сіл, де вже працює кооператива „Здоровля" та її лікар. Але до району належить ще 8 сіл: Підлісни Малі, Яричів Старий, Колоденце, Аркасів, Нагірці, Гребенці, Нове Село і Сторонятин. Та в тих вісьмох селах ще кооператива не працює. Кооператива „Здоровля" має 300 членів, за це має обнижену тарифу за лікарську поміч і відповідну знижку в аптиці Терлецького у Львові. І за цей рік молодий лікар д-р Літинський стрінувся з таким одушевленням серед населення і з такою гарячою симпатією, що коли невблагана і зрадлива смерть (заразився на тиф у своїх пацієнтів) забрала його з цього світа, то великий жаль і сум огорнув Ременів та околицю.

Адміністраційна влада ставиться прихильно до цієї першої кооперативи здоровля, яка повстала у Східній Галичині.

А як бачимо з книги кооперативи „Здоровля", вона вже викликала велике зацікавлення і серед польської суспільности. Показують нам „Зельони Штандар" з 23. V. 1937, „Бюлетин Польсько-Український" з 13. VI. 1937, „Вєк Нови" з 18. VII. 1937, „Курієр Поранни" (варшавський) з 3. XI. 1937 з великою статею і фотографічними знимками п. з. „Ременів є село майбутности" та „Польскей Газети Лекарскей" з лютого 1938 зі статтею проф. д-ра Е. Артвінського „Про лікарську поміч для польського села", де є теж тепла згадка про Ременів.

Бачимо кореспонденцію з Маркової біля Ланьцута, де повстала перша польська кооператива здоровля, кореспонденцію з села Дмитрович на Поліссі, де каса Стефчика зорганізувала таку кооперативу, але **одна тільки** українська кооператива в Ременові має постійного лікаря. Від місяця має вже друга українська кооператива в Бодмарові біля Станиславова постійного лікаря д-ра Поповича та організується третя в Цеблові біля Белза, але вона ще лікаря не має. Бачимо фотографії, з Маркової приїхали члени кооперативи до Ременова, щоб її оглянути і потім ременівці ревізитували Маркову.

З незвичайним запалом оповідає і показує нам це все дир. Фур, молода енергійна людина. — показує, де кооператива „Здоровля" вибудує собі свою хату і ще веде нас до великого нового, зовсім новочасного будинку. Це Районова Молочарня. Ми спішимося, перебігаємо тільки направду по европейськи уладжені салі молочарні, стискаємо руку дуже ввічливому п. дир. Фурові та його персоналові. Посол Перфецький, захопленої нарівні з нами, загрівае їх до дальшої праці й обіцює поміч у їх змаганнях.

Л. Г.

Греко-турецьке порозуміння.

Букарешт, 30. квітня 1938.

Передучора підписано в Атенах новий протокол греко-турецької „співпраці над Середземним Морем".

Як видно, переговори не велися в рамцях „балканської антанти", якої провідним завданням є поборювати ревізіонізм на Балкані, а торкнулись далекойдучих питань східного басейну Середземного Моря.

В дійсності почалися ці переговори перед місяцем і велися в Анкарі. Досі видані комюнікати згадали тільки загальниково про значіння такого „додаткового пакту" та обмежились до запевнень, що він повстав на підставі загального одобрення всіх членів „балканського союзу".

З преси та з дуже маломовних заяв пп. Метаксаса та Баяра можна хіба відмітити те, що їх уряди цікавляться більше можливими ускладненнями, яких не передбачує протокол „Балканського Союзу", згаджений в Атенах ще в р. 1934. В дійсності говорять тут про новий напрям закордонної політики Греції та Туреччини, а саме про обопільне запевнення невтральности, на випадок, якби на вище згадані держави напала якась сторона, чого не передбачило „балканське порозуміння" з р. 1934.

Ще в минулому році старалася турецька дипльоматія прискорити таке вияснення міждержавних зносин та осягнула це цього тижня, коли прийшло до засадничого зближення між Італією та Англією. Скріплення военної бази на Долеканезі та зріст італійських впливів в Албанії та в Болгарії приневолили грецький уряд застановитися теж над новими можливостями та приняти турецькі пропозиції. Крім взаємного запевнення невтральности, обидва уряди обовязані не дозволити на перехід чужим арміям через території та не допустити до заснування організацій, яких завданням булоб змінити політичний режім у сусідній державі. Обидві сторони визнають правосильними всякі попередні зобовязання супроти інших держав; зобовязання „незалежні від постанов цього додаткового пакту".

Стільки можна було довідатися про зміст недавно підписаного греко-турецького пакту.

Передовсім треба зазначити, що англо-італійські наради та можливість відпруження англо-італійських зносин на Середземному Морі не викликали в Атенах та Анкарі захоплення.

Донедавна була Англія ще противагою італійським впливам. Фактичне визнання Абісинії та стриманість Англії в т. зв. „неінтервенційній грі" Італії — все це заскочило ревних членів Ліги Націй.

А франко-італійські переговори, що ідуть саме в справі формального визнання „італійської імперії", вказують на те, що й сама Франція не притримується основних засад Ліги, і вже менше прислухується підшептам Москви. Совіти, які ще в минулому році вдавали „гарантів середземноморської рівноваги", втратили тепер едину можливість безпосереднього доступу до того моря.

Коли відійшов турецький мін. Ісмет Інону, колишній співробітник Літвінова та Тітулеска, Совіти втратили впливи, що їх повелося їм здобути підчас і по конференції в Монтре. Всі ці зміни, сподівані й несподівані, наблизили Грецію та Туреччину. І на місце колишньої фіктивної „женевської загальної безпеки" вони вибрали доцільніший шлях: прямої „регіональної безпеки".

Греко-турецький „додатковий пакт" не противиться засадам „Балканського Союзу" і його підписали в повному порозумінні з румунським та сербським урядом. Зрештою ще 26. лютого ц. р., підчас нарад „Балканського Союзу" в Анкарі, постановили спільно перевірити спромогу Ради Ліги Націй у вирішуванні актуальних справ. І на підставі такої перевірки союзні балканські уряди рішатимуть про дальші зносини з Лігою Націй.

Уряди „Балканського Союзу" притримувались засадничих рішень Ліги, але останні події у західній та середущій Европі вимагають особливої тактики, якої виявом є саме підписаний греко-турецький пакт.

ом.

Плащі тренчі.

Льняні сорочки,
Охоронні плащі
Лікарські і бюрові,
Робітничі одяги
Таборові вирядн і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно

ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ"

ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

ПЄТЯ ЗАРУХАВСЯ.

„Скривджений" б. своїм „ворогом" воєводою Г. Юзефським Петя підняв трохи голівку і зарухався. Вже не раз бачили, як він продирався порослу бур'яном стежку до воєвідського уряду. Навіть кажуть, що має намір покинути „стан спочинку" и надалі „рятувати" Волинь якимсь друкованим словом. А може й ще чим іншим.

Кажуть також, що Г. Юзефському певно не раз гикнеться від його згадок.

Новий волинський воєвода Гауке-Новак.

ХТО ТАКИЙ НОВИЙ ВОЄВОДА.

Воєвода Олександер Гауке-Новак належить до гурту воєвиків. Народився у Варшаві в 1890 р. Належав до тайного скаутінгу. В 1914 р. вислали його до Австрії, де в Новому Санчі проходив вишкіл у тайній стрілецькій дружині, коли вибухла війна, не міг вернутися до Конгресівки, вступив до кадрової компанії, перейшов кордон і служив під командою марш. Смігло-Ридза. Потім перейшов до ПОВ і врешті вступив до польського війська та відбув у ньому польсько-большевицьку кампанію, вже як офіцер. Залишившись у війську настало, після в 1926 році участь у „травневому" перевороті маршала И. Пілсудського.

Від 1928 р. Гауке-Новак переходить на службу в державній адміністрації і виконує обовязки начальника політичного відділу, а далі — директора політичного департаменту мін. внутр. справ. І 1933 р. його призначили на становище ґродзького воєводи, а від 13-го квітня ц. р. він став волинським воєводою.

Воєвода Гауке-Новак, що має 42 р., має цілу низку вищих польських орденів і командорію з зіркою югославянського ордеру св. Сави.

ЩО СКАЗАВ ВОЄВОДА ПРО МЕНШИННЕ ПИТАННЯ

Головним питанням на Волині — це питання міжнаціональних відносин. Не диво, що найбільше всіх цікавить, що думає воєвода Гауке-Новак про меншинні справи та як і в чому змінять „українську" політику б. воєводи Г. Юзефського, бо що доцьогочасна політика буде змінена, в цьому всі переконані.

Зрозуміла річ, що ці сподівання в різних польських груп неоднакові. Осадничий і лишенцький елемент накликує рішуче „зліквідувати" українство й проголосити, що українців на Волині „не було, нема й бути не може". Клерикальний табор цього не каже, зате сильно озброюється в „місіонарську" зброю і вже проголосив „офензиву" (про це іншим разом), звичайно, на спілку з КОП-ом. Деякі помірковані групи щось чухаються за вухом і мовчать. ППС-и підіймають голову й, можливо, почуємо про спільну волю.

А що ж на все це новий воєвода? Сказати щось представникам одного чи другого громадянства ще не мав нагоди. І тому й поляки й українці покищо займаються міркуванням над його словами, зверненими до урядовців воєвідського уряду й представників місцевого уряду й представників місцевої адміністрації дня 23-го квітня тобто в день, коли він почав урядувати, а саме:

„Волинські питання не чужі мені. Познайомився я з ними (річ ясна, загально) в часі своєї кількалітньої праці у міністерстві внутрішніх справ і доцінюю їх велику вагу й значіння".

Оця стримана заява подіяла на деякі особливо гарячі голови, як перша краплина холодної води. Взагалі холодніші польські громадянчики висловлюються в тому дусі, що новий воєвода кермуватиме Волинню за вказівками з Варшави. Але, через те, що Варшава сьогодні має багато своїх клопотів, то воєводі Гауке-Новакові очевидно прийдеться й виявляти власну ініціятиву.

Цікаво, що „переможець" „Кур. Волин." (ч. 16) вже трохи змінив однобарвний тон й у звороті до нового воєводи згадав несподівано громадян Волині „без різниці мови, віри й національности".

Значить — таки ці 80 відсотків українців від „змін" не щезли.

Х. Х.

Після зміни на становищі волинського воєводи.

Довкола особи б. воєводи Г. Юзефського.

ЗГАДКИ ПРО ВОЄВОДУ Г. ЮЗЕФСЬКОГО.

Вороги б. воєводи Г. Юзефського ще не заспокоїлися. Сьогодні, коли вже можна говорити все, раз-у-раз пускають в обіг різні закулісові таємниці. З черги „Кур. Волин." в останньому числі з 2. V. ц. р. пустив чутку, що з наказу воєводи Г. Юзефського була виготовлена листа його противників, яких мали вислати до Берези Картуської.

Прихильники Г. Юзефського розкривають другий бік цих закулісових таємниць. Вони твердять, що „Кур. Волин.", який відважився нападати на всесильного воєводу, субсидіювали впливові військові кола. Знаходив він собі й правну оборону: кількакратні конфіскати потім відхилили; крім цього луцький окружний суд присудив видавництву „Кур. Волин" 1000 зол. відшкодування, яке мають заплатити ті, що „займали" часопис.

АТАКИ НА ПРИХИЛЬНИКІВ Г. ЮЗЕФСЬКОГО.

Ледви радіо принесло вістку про перенесення воєводи Г. Юзефського до Лодзі, як луцькі „народовці" зараз звернули увагу на тих, що „співпрацювали" з ним і не тільки на українців, але й на деяких поляків, що дістали тут нову глумливу назву: „прометеївці", від прометеїзму Юзефського й Бончковського.

Не дуже ласкава увага народовців іде в тому напрямку, щоб „юзефчиків" без різниці національности викинути за межі життя, а перш за все — поусувати з посад. „Волин. Слово" в ч. 13. згадує, що народовці почали складати проскріпційні списи „активно льояльних" українців. А „Кур. Волин". в ч. 15. навіть шкварчує такий спис і тепер (у ч. 16) хвалиться, що зацікавлені особи вмить розкупили його, платячи малощо не по 2 зол. за примірник.

Вважаючи, що всеж рішальне слово має Варшава й ширше польське громадянство, волинські народовці ведуть головні атаки проти українців-наддніпрянців, що співпрацювали з Юзефським, у варшавській „народовій пресі". Вже появилися „громові" статті проти воєвідського урядовця (голови Т-ва ім. Петра Могили) Ханенка, посла Тимошенка й інших.

А місцевий герой моменту „Кур. Волин." (ч. 16.) у вступній статті дише голосно басує:

„Радість панує на Волинській Землі... Волинська Земля по десяти роках експериментів вертається під опікуче крило... Це означає кінець паношення перемоги ворожих до польської держави напливових елементів... Плюгава верства облуди, фальшу й кар'єровичівства без різниці походження, мови й ісповідання... є поверховним чужим нальотом, який ні Волинської Землі, ні її населення не репрезентує"...

Словом, „Кур. Волин." чорних фарб не шкодує.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ **Зол. 155·—**

Інформації:

ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 15—65

ЧОМУ УСТУПИВ ВОЄВОДА Г. ЮЗЕФСЬКИЙ.

Очевидно з кол, близьких до Г. Юзефського, виходять усе нові пояснення причин його уступлення з Волині. Кажуть, що це уступлення не мало примусового характеру; що буцім то побачивши, як усі й усе довкола йому перешкоджують — конфіскати відхилюють, впливові чинники субсидіюють атаки на нього, КОП не слухає й т. д., — він заявив у Варшаві: або вони припинять розгардіяш або він уступить. І мав намір податися до димісії та осісти на своїй „осадничій дзялці" Але, як кажуть, його варшавські приятелі переконали його, що перехід на „дзялку" міг би бути кінцем його політичної кар'єри, — і він згодився перейти до Лодзі. Поки не перемелеться. Його прихильники вірять, що він на Волинь ще вернеться, як місцеве польське громадянство заведе Волинь у слівий кут.

ВЕЛИКОДНІ СВЯТА У ПРАЗІ

У ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКВІ.

На наш Великдень греко-катол. церква у Празі наповнилася вірними з Підкарпаття, які живуть тут переважно як робітники. Зявилася також значна частина української інтеліґенції українських земель та поважний гурт зі східних земель. Службу Божу відправив парох консист. радник о. Чесарик в асисті трьох священників, гарно співав мішаний хор під проводом д-ра Яковенка.

По Службі Божій відбулося спільне „свячене" в салі „Меркур", яке уладила Т-во св. Василія Великого. Видано коло 400 обідів, з чого коло 250 обідів зовсім безплатно для безробітних українців зі всіх земель, коло 100 обідів за знижену ціну, а останок за звичайну ціну 10 кч.

І тут підчас „свяченого" співав мор, а на обіді були ученики з української та гурток з російської гімназії.

Рівночасно зійшлася група членів Т-ва „Єдність" у домівці „Чесько-Української Взаємности", де при спільнім обіді на милій гутірці просиділи до вечора. **О-ко.**

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА СЛУЖБА БОЖА У ПРАЗІ.

На страстнім тижні та в день Світлого Христового Воскресення заходами Українського Комітету у Празі в чеськім православнім катедральнім соборі Св. Кирила та Методія відбулась українська православна Служба Божа. Співав український хор під орудою доц. Українського Висок. Педаг. Інституту ім. М. Драгоманова в Празі П. Щуровської-Росіневичевої. Церковні співи композиторів — Веделя, Бортнянського й Васильова.

Диригентка хору, доц. Пл. Щуровська - Росіневичева, здобула собі ім'я визначної диригентки по перше як субрегент Української Республіканської Капелі О. Кошиця. В 1928 р. український хор у Празі під її диригуванням на всесловенськім фестівалі хорів здобув почесне відзначення, а в 1934 р. наша диригентка дістала у Празі на фестівалі „Чехословенскей Обце Певецкой" почесний дипльом за „визначне диригентське виконання". Пізніше п. Щуровська - Росіневичева була професоркою співу в ужгородській гімназії, але після того, як директором згаданої гімназії став москвофіл Сулинчак, він всіма способами старався вижерти її, як українку, з гімназії. В останнім році п. Щуровська - Росіневичева є професором співу в українській гімназії в Модржанах коло Праги.

За короткий час удалося їй зорганізувати церковний хор та притягнути визначні сольові сили: Гакен (член чеської національної опери в Празі), Микола Самойлович, Василь Макаренко, Р. Лісовський та з жіночих голосів — Т. Храмовичівна, д-р Е. Балабасова, Дубінецкова. Хор співав м. ін. концерт „Тілом заснув" („Плотію уснув") для баритонового соля з супроводом хору. Соліст Гакен знаменито виконав те чудове сольо. Тут висловимо побажання, щоб улаштовано окремий концерт української духовної музики у Празі, який певно здобуде загальне признання музикальної публики.

Ще треба відзначити відправу о. протодіякона інж. Ів. Несходовського. Чудовий його голос та прегарна українська мова робили сильне враження.

Багато жертвенної праці над організацією українського богослуження вклали: диригентка хору доц. Щуровська - Росіневичева, що підготовляла хор, члени хору та члени Управи Українського Комітету дир. А. Г. Макаренко, доц. Я. Моралевич та інж. Ів. Несходовський, завдяки яким українська кольонія у Празі мала можливість почути рідне слово на чужині підчас великодної Служби Божої. Щира подяка їм за їх жертвенну працю! **М. О-вич.**

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 87. Неділя, 29 (17) квітня 1888.

ПІСЛЯ ПОДОРОЖІ ДО РИМУ

У передовій статті під цим наголовком „Діло" робить підсумки з подорожі до Риму, приному висловлює жаль, що українці не подбали про окрему авдієнцію у папи. Аналізуючи відповідь папи на привіт, особливо те місце, де папа говорив про рівницю обрядів між українцями та поляками підкреслюючи, що апостольська столиця не має на цілі нищити обрядових різноманітностей в католицькій церкві, „Діло" пише:

„Може бути, що слова папи візьмуть собі бодай від тепер наші „приятелі" до серця і залишать брутальні атаки чи то на русько народність чи на її обряд. Це, правда, великий оптимізм вірити в таку евентуальність, але з другого боку противна поведінка поляків і латинського клиру на будуче перепонає нас, що на їх традиційний антагонізм проти нас нема і в Римі відповідного ліку та що ми боремося з крайною перверсією".

НЕ ГАРНО ЗАПОВІЛАСЬ У НАС ВЕСНА!

В новинці під цим наголовком: „По досить значній спеці настала у нас від двох днів студінь. Що хвилини починає падати дрібний сніг. Пишуть нам з західних повітів, що декуди упав сніг по кістки при температурі нижче зера; але швидко почав танути, тому можна сподіватись, що сніг не довго полежить"

БУДОВА „ПРОМИСЛОВОГО МУЗЕЮ" У ЛЬВОВІ.

„На площі „Каструм", проти „Народнього Дому" мають вибудувати школу і промисловий музей" — читаємо в новинці. Сойм ухвалив передати цю площу громаді міста Львова.

ТЕАТР СТАРИЦЬКОГО У ВАРШАВІ.

До Варшави приїхав театр Старицького і дав у Великому Театрі дві вистави: „Ніч під Івана Купала" та сперу „Утоплена" і другу дію з „Різдвяної ночі".

ГІМНАЗІЇ ДЛЯ ЖІНОК.

У Відні основали товариство, яке має закладати гімназії для дівчат. Головні точки програми такі: 1. Основна й поширена освіта жінок; 2. Змагати до того, щоб жінка могла стати аптикарем, хеміком лікарем і т. п.

ГОНОРАР Д-РА МЕКЕНЦІ.

Англійський лікар німецького цісаря, що мусів залишити свою практику в Льондоні і виключно віддатись лікуванню цісаря зразу у Сан Ремо і тепер у Шарльотенбургу, дістає 1.500 марок денного гонорару.

НОВА МОДА.

Один американський часопис пише, що між нюйоркськими молодими дівчатами завелась від року мода, вставляти в зуби бриліянти.

Польська праця на „кресах".

УСПІХИ Й ДОСЯГНЕННЯ Т. Ш. Л. У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Хоч нині майже кожна польська організація й установа у Східній Галичині і північно-східних землях Польщі намагається „закріплювати польську культуру на східних землях", то є дві організації, які за єдину мету своєї діяльности уважають: боротьбу за „польскосьць кресуф всходніх". Це — „Товаржиство Школи Людовей" на терені Східної Галичини і „Польска Мацєрж Школьна" на північно-східних землях.

„Товаржиство Школи Людовей", що існує вже 47 літ, спираючись на підтримці широких мас польського громадянства, посилює з року на рік свою працю, що має на меті не тільки закріплювати теперішній польський „стан посядання" у Східній Галичині, але теж його за всяку ціну поширювати й розбудовувати. Сьогодні ТШЛ має тут: 485 кружків, 2.000 читалень, 967 світлиць, у цьому числі 468 зрадіофонізованих, 35.324 членів.

Зі звіту з діяльности цього товариства за 1936-ий рік довідуємося, що в тому році заходом ТШЛ відбулося 16.793 відчитів і гутірок, 3.924 національних свят, 6.421 вистав і концертів, 135 прогульок. Товариство урухомило понад 2.970 бібліотек, в яких є 609.634 книжок і 85.612 читачів. Доходи ТШЛ в 1936-ому році осягнули суму 2,194.243 зол. Товариство має 651 людових домів і шкільних будинків та 250 площ, на яких стануть нові людові доми або школи.

В 1937-ому році ТШЛ зорганізувало понад 1.019 півосель, що примістили коло 40.000 сільських дітей.

Для своєї праці ТШЛ вишколює працівників на спеціяльних світлицевих та бібліотечних курсах, у недільних сільських університетах та у постійному Сільському Університеті в Оглядові. Кружки ТШЛ ведуть крім цього бурси, переважно для сільської молоді, цих бурс є тепер 14, місячний кошт утримання в них разом з мешканням 22 до 55 зол. ТШЛ має захоронки й дошкілля, веде своїм власним коштом 45 вселюдних шкіл і частинно помагає утримувати 218 вселюдних та 15 інших шкіл.

Для збереження польскости на „кресах" ТШЛ використовує і релігійну ділянку. В тій цілі видало молитовник, якого наклад у висоті 50 тисяч примірників роздало безплатно між польське населення особливо там, де воно в меншости.

„ПОЛЬСКА МАЦЄРЖ ШКОЛЬНА" І ВІЙСЬКО.

Подібну працю на північно-східних землях веде „Польска Мацєрж Школьна" що — як більше польська преса — виконує важке завдання зберігання польського „стану посядання на кресах". „Польска Мацєрж Школьна" утримує у східних, північно-східних та частинно центральних воєвідствах коло 250 вселюдних шкіл, 10 середніх, 10 торговельних, 10 ремісничих, 1700 курсів для тих, що мають йти до війська, бурси і захоронки, 2400 бібліотек.

В останньому часі ПМШ звернула особливу увагу на фахове шкільництво, підтримує абсольвентів фахових шкіл, даючи їм капітал на закладання власних варстатів праці, торговельних чи ремісничих. У дальшому пляні ПМШ передбачує будову „домуф осьвятових", що мають бути „твердинями польської культури на сході".

Працю ПМШ підсилює військо, особливо „Корпус Оборони Пограниче" (КОП), про що у нас вже нераз писалося.

Звідки обі ці організації, тобто ТШЛ та ПМШ беруть фонди на свою працю? Отже одним із основних джерел доходів обох цих „кресових" товариств є т. зв. „дар народови", що його збирають з пожертв громадянства в часі свята 3-го травня. Один польський часопис пише про це ясно: „Тисячі бібліотек, сотні людових домів, сотні літніх півосель з десятками тисяч дітвори у Східній Галичині, тисячі відчитів і гутірок, освітніх курсів, театральних вистав та багато інших культурних починів, спираються на „дар народови" 3-го травня".

Таким чином боротьбу за „польскосьць кресуф" веде, бо підтримує її фінансово-масовими збірками ціле польське громадянство.

Португалія визнала еспанський національний уряд

І ЗІРВАЛА З ВАЛЄНСІЄЮ.

Португальський уряд рішив минулого тижня визнати еспанський національний уряд; з огляду на те він остаточно зірвав дипльоматичні взаємини з валенсійським урядом.

Загальні збори Т-ва „Відродження".

У вівторок 3. травня ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Т-ва „Відродження" в домівці Т-ва при вул. Чарнецького ч. 26. Збори відкрив в год. 10.30 передполуднем голова **м-р Ценко** і привитав присутніх членів, представників преси та центральних установ. Згадав теж про покійних членів Т-ва, яких память присутні вшанували повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою. На секретарів покликав голова п. Тимця і п. Дутчака. Після того **д-р С. Парфанович** склала привіт від „Союзу Українок" у Львові підкреслюючи, що українське зорганізоване жіноцтво стояло і стоїть у перших рядах борців за тверезість українського народу. По відчитанні письменних привітів голова згадав про загальні умовини, в яких доводилося працювати.

Тому, що протокол передано до провірки верифікаційній комісії, що її вибрали Загальні Збори, друкований звіт з діяльности Головної Ради Т-ва доповнили: секр. **Дзиндра** і фінансовий референт **Літинський**. Про діяльність між молодю говорив **проф. Антонович**; про діяльність деяких філій Т-ва „Відродження" **п. Медвідь** (Золочів), **проф. Каменецький** (Рогатин), **п. Капко** (Калуш) і **адв. Карачевський** (Городок). Присутні приняли голосними оплесками виступ відродженця з Волині п. **Вольчинського**.

З черги представник Контрольної Комісії відчитав протокол з переведеної провірки діловодства і книговодства з внеском признати абсолюторію Головній Раді Т-ва за діловий рік. На внесок п. Медведя в імени верифікаційної комісії Збори приняли протокол з тим додатком, що вибір членів Головної Ради минулого року перейшов більшістю голосів.

ДИСКУСІЯ.

Опісля розвинулася дискусія, в якій взяли участь: **д-р С. Парфанович, п. Семчишин, дир. Чубатий, проф. Антонович, проф. Каменець-**

кий, інж. Прокопів, Цапко, Вольчинський, Літинський, ред. Глібовицький, м-р Чума, о. Бесядинський, Медвідь. П. Олесницький в імени Українського Гігієнічного Товариства зложив привіт та побажання дальшої успішної співпраці над оздоровленням нації.

На внесок Комісії-Матки під проводом о Бесядинського Загальні Збори через аклямацію вибрали **Головну Раду в такому складі: голова: м-р Ценко, члени: м-р Чума, п. Дзиндра, радн. Роїк, ред. Глібовицький, м-р Літинський, п. Стасюк, проф. Антонович, м-р Галайчук; заступники: пп. Теся, Семчишин, Дутчак, Добрянський. Контрольну Комісію залишено в дотеперішньому складі: (проф. д-р Раковський, дир. Чубатий, м-р М. Хомяк).**

Опісля Збори через аклямацію прийняли резолюції, в яких ствердили зріст алькоголізму на наших землях, осудили факт, що деякі українці беруться до торговлі алькоголем, візвали духовенство до активнішої боротьби з отрутами, признають заслуги жіноцтва у протиалькогольній акції і проголошують 1939. рік ювилейним (30-ліття існування Товариства), взивають всі філії та кружки гідно відсвяткувати ювилей Т-ва.

Після короткої дискусії голова м-р Ценко замкнув Загальні Збори; присутні відспівали національний гимн

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

Напад на домівку „Українських Вістей“ та помешкання Д. Палієва.

В „Українських Вістях“ з 4-го ц. м. находимо на першій стороні опис нападу, що його в понеділок 2-го ц. м. в год. 7.30 доконало кільканадцять осіб на редакційну домівку „Українських Вістей“ та на приватне помешкання ред. Дмитра Палієва, що міститься в тій самій камениці. Провідником нападників був — читаємо — б. секретар „Сили“ Ю. Петречко. Напасники мали ножі, молотки й ломи. Вони зранили 7 осіб, з того одну особу важко. До приватного помешкання Д. Палієва силою вломили двері й поранили Д. Палієва в голову. В домівці „Батьківщини“ розбили телефонічний апарат. Дозорчий камениці заалармував відділ поліції, який саме проходив вулицею, йдучи за 3-травневим „напастником“: частина напасників утікла, 11-ох притримали й арештували. Раненим дало поміч завізване Рятункове Поготівля, перевязавши їм рани.

Ця остання подія, яка має вже повний посмак балканських відносин з часів тамошньої братовбивчої анархії, тим прикріша, що вяжеться з пресовою кампанією довкола громадської справи та з ворожнечою двох щоденників, які не минають ніякісінької нагоди, щоб взаємно собі підставляти ногу і представляти в найгіршому світлі. „Українські Вісти“ виразно пишуть, що „Новий Час“ явно підбехтував членів „Сили“ до нападу, з другого боку „Новий Час“ у цілому цілій статтей доказує, що „Українські Вісти“ своєю критикою відносин у „Силі“ причинилися до розвязання того Товариства. Правда — як звичайно — посередині. Правдою є, що „Українські Вісти“ вели палку кампанію проти останнього проводу „Сили“ і що при цьому мабуть і кермувались частинно тим, що ФНЄ втратив на терені „Сили“ свої попередні впливи, але правдою є теж, що відносини у „Силі“ за останнього Виділу не були зовсім здорові і не можна їх гуртом боронити лише тому, що проти них виступає хтось нам неприємний. Правдою є, що адміністраційна влада могла використати прилюдну критику тих відносин проти „Сили“, але з другого боку не можна, на нашу думку, заказати доношництва кожній газеті, яка виступає з прилюдною критикою якоїнебудь установи чи організації. Рішає тут підхід до справи, інтенція і форма критики, а не те, як хтось третій ту критику використає. Що відносини у „Силі“ були нездорові, про це найкраще свідчить саме той останній напад на домівку „У. Вістей“, „Батьківщини“ та приватне помешкання Д. Палієва. Це ніякі методи боротьби і порахунків — ніж, лім і молоток! І такими методами українське робітництво повинно гидувати. На превеликий жаль, ми вже чували, що і при бльокаді Равту Преси і в нападі на редакції „Діла“ та „У. Вістей“ два місяці тому теж брали участь деякі робітники теж із кол „Сили“.

„Сила“, як професійна робітнича організація, це цінність всього українського громадянства, як одна з важливих його організаційних клітин. І тому розвязання „Сили“ — це удар для всіх нас і тому треба вживати всіх заходів, щоб Т-во „Сила“ реактивувати. Але одночасно треба згори прийняти, що в українській професійній робітничій організації не сміє панувати атмосфера, яка допускає до таких жалюгідних виявів, як боротьби ножем і ломом з українською пресою. Професійна робітнича організація не є на те, щоб бути відбивнею для якогонебудь часопису, не є на те, щоб один щоденник мав монополь її боронити, другий — її критикувати. Характеристичним прикладом на поведінку останнього виділу „Сили“ є напр. факт, що мотиви розвязання „Сили“ він оголосив сьогодні в одному приємному собі щоденнику. З клясами і котеріями на терені станових та професійних організацій треба боротися — в імя добра тих організацій!

Що на терені „Сили“ не було все в порядку, свідчить про це пореченсто лист, що ми його сьогодні дістали від о. Дурбака, до якого ані самі не звертались ані ніякою посередньою дорогою висловитись у цій справі не просили. Друкуємо його на його відповідальність, але сам його почесний титул та обовязок — душпастиря українського робітництва — надає його словам авторитету.

Після розвязання „Сили“.

ЛИСТ ДО РЕКАКЦІЇ О. В. ДУРБАКА ДУШПАСТИРЯ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЦТВА.

Дня 27. квітня, рішенням львівського городського староства перестало істнувати одиноке станове робітниче товариство „Сила“. Мотиви розвязання зібрані у вісімнацяти точках. Голова згаданого Т-ва не подав до преси тексту рішення старостава, тому й почали по Львові кружляти ріжні сплетні на цю тему.

Між іншим найбільше щастя у цій сплетливій кольпортажі мала „качка“, мовляв: українські опоненти „Сили“ розвязали, чи пак зайкідували „Силу“. Ця сплетня знайшла відгук у „Новому Часі“, який в числі з 3. травня ц. р., у вступній статті старається вказати як на головного виновника розвязання Т-ва „Сила“ — „Українські Вісти“. Згадана стаття кінчиться словами: „Нема сумніву, що до цього рішення причинилися „Українські Вісти“ та деякі їхні симпатики“.

Того самого дня боївка зробила напад на Редакцію „Українських Вістей“ (про це — на іншому місці — Ред.). Щоби не ширилися дальше несамовиті сплетні, хочу дати деякі вияснення. Щоб забрати голос у цій справі уповажнює мене те, що стоячи близько Т-ва „Сила“, я запізнався докладно з життям цього Т-ва та мав змогу пізнати докладно настрої, що панували серед українського робітництва.

Від довшого часу в житті Т-ва „Сила“ був ферментт. Негодування робітників на поведінку проводу Т-ва „Сила“ прибирали нераз і гостріші форми. Причиною цього негодування і ферменту була поведінка передовсім голови згаданого Т-ва, що своєю нетактовністю, легкодушністю і зарозумілістю створював прірву між масою робітників та проводом.

Останні Загальні Збори Т-ва „Сила“ були одним великим скандалем. Після тих Зборів повстала формальна опозиція серед робітництва до проводу „Сили“ і приходило до щораз гостріших конфліктів серед робітництва.

Одиноким способом оздоровлення відносин у „Силі“ було уступлення голови п. Павла Музики, що своєю нездарністю в організації і злою волею довів Товариство до упадку. Однак п. Музика не уступив, заявляючи, що радше „всі опозиціонери собі зуби поломлять, чим він уступить“.

Люди, що обективно дивилися на відносини в „Силі“ з жалем ствердкували факт, що „Сила“ повільно сама ліквідується. Тепер, після розвязання владою „Сили“ п. Музика весь тягар відповідальности хоче скинути зі себе і перекинути на плечі інших людей.

Я далекий від того, щоби комунебудь приписувати пряму волю шкодити українському робітничому Товариству. Я лише ствердкую, що п. Музика своєю нетактовністю і нездарністю створив у Товаристві такі обставини, що їх використала адміністраційна влада для розвязання згаданого Товариства.

П. Музика сьогодня хоче хитрим маневром вийти героєм дня: Він останій голова „Сили“ а „Силу“ розвязали його противники - земляки.

Зазначую, що я не є членом ФНЄ, ані не маю на меті прибирати тоги оборонця „Українських Вістей“. Руководжуся тільки глибоко відчутою недолею українського робітництва після розвязання їхнього Т-ва, як також бажанням, щоби поставити край неправдивим сплетням.

Як душпастир українських робітників, якому добро українського робітництва лежить на серці, звертаюся цією дорогою зі закликом до робітників українців, щоби мужно перенесли цей важкий удар розвязання їхнього Товариства, щоби вступили покищо до своїх українських просвітянських установ і довкруги них гуртувалися, не покидаючи заходів, щоби Товариство „Сила“ реактивувати. Очевидно, що після реактивування всім нам близького, дорого і рідного Т-ва „Сила“ треба перевести санацію його внутрішніх відносин.

Робітники! Остерігаю вас перед нерозсудними кроками! Знаю високу моральну вартість українського робітника і тому тверджу, що останній акт нападу на українську Редакцію це не діло українського робітника, але тих людей, що підшиваються під імя українського робітника і може й несвідомо ділають тільки на його шкоду.

о. Всеволод Дурбак
душпастир українського робітництва.

До Вп. Передплатників

ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ І СУМЕЖНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Подаємо до ласкавого відома, що друк Географії закінчено у ще скорішому речинці, як це було намічено і проголошено в проспектах.

У звязку з тим розсилку пічнемо вже: а) від 5. травня тим ВП. Передплатникам, що замовили твір зшитками; б) від половини травня тим, що замовили оправлений твір.

Географію висилатимемо в черговому порядку картотеки, тому просимо не ургувати зайво її присилки.

При цьому ще раз пригадуємо, що **твір висилатимемо тільки** тим Вп. Передплатникам, що мають **вирівняну всю належність.**

Рівночасно повідомляємо, що як ми заповіли у нашому проспекті, уневажнюємо з днем 1. травня 1938. р. дотеперішню передплатну ціну і **підвищуємо** на 25—32 зол., відповідно до оправи і сплати.

„Український Видавничий Інститут“
Львів, Личаківська 4.

НОВИНКИ.

— **В понеділок 9. травня** в год. 8. ввечір усі слухаємо концерту українських народніх пісень, що його влаштовує Т-во „Академічний хор Баядуріст“ в салі Театру Ріжнородностей. —2

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар. Станиславів, Собіського 38.

— **Другий концерт з циклю Ювилейних Концертів,** присвячений творчости Василя Барвінського відбудеться в неділю 8. ц. м. в малій салі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові, вул. Шашкевича 5, в год. 19.30. У програмі концерту сольоспіви з фортепіяном і скрипкою. Виконавці: Марія Сабат-Свірська (спів), д-р Нестор Нижанківський (фортепіян), д-р Роман Криштальський (скрипка). Вступ за програмкою. 984

— **В „Молодій Громаді“** відбудеться дня 5. травня ц. р. в год. 7. веч. реферат д-ра Р. Осінчука п. н. „Спадковохвора і асоціяльна людина у світлі евгеніки“. — Вступ для членів Т-ва і гостей Клюбу. 981

— **Кравецька робітня** А. Дуфанця міститься вже при вул. Косцюшка 1 а. 986

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю, дня 6. травня в год. 7. вечір. На сходинах виголосить д-р Ілярій Федейко виклад п. н. „Враження з Відня у днях аншлюсу". 978

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці **„ЕКОМП", Львів, Сикстуська 29.**

— **Конфіската „Діла".** Вчорашне (93.) число „Діла" підпало конфіскаті за кілька слів однієї новинки з Волині.

— **В Ужгороді виходитиме український щоденник.** Підготовні праці у справі видавання українського щоденника для Закарпаття наблизилися до свого завершення. Правдоподібно не пізніше 15-го травня вже появиться перше число його. Видавництво хоче досягти стільки передплатників, що забезпечило б успіх часопису і з цією метою живо веде акцію за підписуванням будучої газети. Часопис буде надпартійний, буде спиратися на всенаціональному грунті і прямувати до консолідації дотеперішніх органів української преси на Закарпатті, щоб не дуже обтяжувати громадянство. Передплата буде найвище 10 кч. місячно. Видавцем буде видавнича спілка під протекторатом Першої Руської Центр. Нар. Ради. Членом спілки стає кожний, хто вплатить пай 100 кч. („У. Т.").

Склади волоконного промислу

S. Łuczyński & Z. Francois

ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. 1.

поручають у великому виборі

ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ

краєвої і заграничної продукції.

УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

876 до 24 годин. 1-10

— **„Свячене" у Львові.** Товариство Українських Дозорців і Домашньої Прислуги „Воля" уладжує в неділю, 8. травня ц. р. у власній домівці при вул. Оссолінських 10, II. пов. спільне свячене. Початок в год. 15-ій. — Того самого дня уладжує традиційне свячене у своїй домівці читальня „Просвіти" у Знесінні Старім. Початок в год. 17-ій.

— **Першотравневі петарди.** У вчорашньому вході з першотравневого свята у Львові подали ми, що зпоза огорожі львівської політехніки впали петарди на похід ППС та УСДП. Ще перед походом зібралися на терені політехніки групи молоді. Коли поліція хотіла опорожнити терен, ректор політехніки проф. Йошт не дозволив їй увійти. Пять петард великої вибухової сили, що впали на похід, ранили дві особи важко і кільканацять лекше. Найважче ранений 21-літній робітник Тадей Урсин, що має відірвану долоню, але його життю не загрожує небезпека. Урсина і другого важко раненого Н. Карповича та шістьох лекше ранених рятункове поготівля перевезло до лічниці.

— **Повибивали шиби українцям у Радехові.** Ніччю з понеділка на вівторок невідомі люди повибивали шиби в домах українців у Радехові. Між іншим вибили шиби у мешканні дир. ПСК. Антона Малиняка, д-ра Дуткевича і в „Народньому Домі".

— **Вовки на Поліссі.** В останніх днях було на Поліссі кільканацять нападів зголоднілих вовків на людей та домашні звірята. Жертвою вовків впали мешканці сіл Озданичі й Тарабеничі. Появу великої кількости вовків у тих сторонах пояснюють тим, що їх виполошили з прикордонних теренів СССР.

— **Львівська хроніка.** Минулого понеділка вечором невідомий напасник вирвав у парку Нарутовича (раніше Йордана) з рук уряднички Емілії Горват течку з грішми, матерією на сукню і заставничу картку і втік. — При вул. Янівській невідомий напасник вирвав коло год. 9-ої вечором торбинку з 4 зол. Анні Яровецькій і втік. — Вкінці при вул. Піскові невідомий напасник теж напав Яніну Янковську і вирвав їй торбинку з 27 зол. Поліція шукає за напасниками. — Поліція арештувала трьох мужчин, які по пілонічній забаві з дівчиною в ресторанах пішли з нею в год. 3-ій над ранок на Високий Замок, де під загрозою ножів знасилували її. Прізвища арешт. тримають в тайні. — Арештували Е. Кройтера за крадіж з помешк. І. Малермана при вул. Бернштайна ч. 6 грошей і біжутерії вартости 6.500 зол.

— **Краєва хроніка.** У Крушельниці Шляхотській та у Крушельниці Рустикальній пов. Стрий ширіться пошесть пятнистого тифу. — На залізничому шляху між Костополем і Люквином поїзд відтяв голову і руку 10-літній дівчині, яка пасла корови і заснула на залізничому шляху.

— **Ректор краківського університету** проф. Шафер зрезигнував зі свого становища. Здогадуються, що причини резигнації слід дошукуватися в ході нарад ректорів минулого тижня у Вершаві.

— **Радіостація імени Наполеона** повстане на острові св. Олени, на якому проживав якийсь час на засланні Наполеон. Радіостацію збудують англійські інжиніри, які будують тепер на острові св. Олени велику пристань.

— **Сконфіскували цінну збірку почтових марок.** На домагання німецької влади з Будапешту мають відіслати до Відня цінну збірку почтових марок б. австрійського міністра Штокінгера. Цю збірку були вислали до Будапешту, щоби знавці її зфотографували та перевели досліди. Збірку передадуть віденському скарбовому урядові, який веде проти міністра Штокінгера процес.

— **В Естонії замкнули школи через грипу.** Внаслідок сильного поширення грипи на острові Сирема, біля естонського побережжя, замкнули там 20 шкіл.

— **У Бразилії викрили велику кількість гелія.** З Бразилії повідомляють, що німецький дослідник Йосип Гіцлер, який перебуває тепер у столиці стейту Мінас, заявив, що він викрив у якихсь геольогічних покладах таку велику кількість газу гелія, що Бразилія зможе сміло конкурувати у продукції цього газу зі Злученими Державами, Канадою чи Росією. Уряд стейту вислав комісію, що має перевірити правдивість твердження Гіцлера.

— **Голуби і королівська варта.** Старий королівський замок під Льондоном у Віндсорі віддавна має крім високих гостей теж постійних мешканців — голуби. В останніх часах ці голуби так освоїлися, що коли вартові зміняються і поважно сурмлять та бубнять, птахи сідають на шапки вояків. Мешканці міста, які залюбки приглядаються церемонії, тратять усяку пошану для королівської варти, бо голосно сміються. З огляду на те головний садівник замку дістав доручення при кожній зміні варти величезним калаталом проганяти голуби. Питання в тому, кілько треба королівським голубам, щоб вони звикли до нової машини.

— **Похила вежа у Парижі.** Вежа паризького костела Нотр-Дам де Бон Нувель похилилася таксамо, як славна вежа в Пізі. Багато чужинців що приїжджає в Парнж, оглядає цю вежу як сензацію. Годинник на ній, що досі ходив нерівномірно, треба було направити.

— **Бик на залізниці.** З Глесгов до Льондону їхав цими днями вантажний поїзд з худобою. У тунелі на залізниці вирвався з вагону бик і поранив кілька осіб.

— **Палата ледяної царівни.** Соня Геніє, що своїми совгами підбила серця американців і дістала за рік найвищий фільмовий гонорар будує собі в рідним містечку в Норвегії чудову палату у клясичному стилю. Палата займає простір 500 кв. метрів. У сутеринах находяться руханкова саля і бар. У палаті є величезний басейн з водою, яка пливе з моря.

— **Студенти чернівського університету не можуть займатися політикою.** Ректор чернівського університету видав відозву до студентів, в якій — покликуючись на новий закон про збереження порядку в державі — заявляє, що студентів, яким докажуть, що вони беруть участь в політичній акції, негайно викинуть з університету.

— **Жахливі катастрофи.** В околиці Вінна Кастельйо поїзд наїхав на автобус. 21 осіб убитих 19 ранених. — На цвинтарі у Формія в Італії похоронили 19 осіб, які згинули в летунській катастрофі вертаючись з весілля короля Зогу. — На залізничому шляху Остенда-Брюсель дійшло до залізничої катастрофи особового поїзду. Жертв у людях не було. — У Глинику Марямпольським пов. Горлиці дійшло до вибуху газів у лабораторії рафінерії нафти „Галькар". Від вибуху газів почав горіти дім. Робітник Шуфнар ранений. Пожежна сторожа вгасила вогонь.

— **Ріжні вістки.** Польська дипльоматична місія в Букарешті і румунська у Варшаві підвисені до висоти посольства. — Французьке військо, що стоїть на лінії Мажіно дістало на Великдень численні дарунки. — Ірляндська партія Де Валєри поставила кандидатом на президента держави проф. історії Дагласа Гайда, що сягнув 80 років; його підтримують теж соціялісти. — Американській акторці Гертруді Найсен украли бриліянти вартости 25.000 дол., що були колись власністю російської царської родини. — Британський уряд завів візи для німецьких підданих, які досі вільжали до Англії свобідно. — В 30. квітня до 5. травня у Фльоренції радить міжнародній конгрес музик на тему: „Наше відношення до давньої музики". — На горбках фр. міста Ліон зробили розкопи з почину бурмістра (відомого діяча та письменника Еріо) і знайшли там руїни римського театру, більшого, ніж дотеперішні руїни в містах Арль та Оранж.

— **Розладдя в тревленні.** Поважні інтереджети стверджують добродійне діяння природної гірської води „ФРАНЦІШКА ЙОСИФА" для шлунка, перекладованого їжею і напитками.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Дня 24. квітня ц. р. упокоївся в Бозі бл. п. **Зиновій Сушко**, висл. надінспектор Т-ва Вз. Обезп. „Дністер". Покійний визначався громадськими та товариськими прикметами високого рівня і ними здобув собі пошану і любов серед тих, з якими довгі роки співпрацював. У вічну дорогу проводить Його щирий жаль Його товаришів. В. И. П.!

Спорт.

УКРАЇНА — ВКС ЯРОСЛАВ.

Мечі за мистецтво Окружної Ліги між Україною та ВКС Ярославом (б. Осійком) відбудеться в неділю 8. ц. м. на грищі Погоні. Початок мечу в год. 4.30 поп.

В год. 2.30 відбудеться передмеч за мистецтво А-класи Україна II. — Лехія II.

ЗОРЯ — СВЯТОГОР 2:1 (0:1)

Цей мечі мав для Зорі превалне значіння, бо рішив майже у 100 відсотках справу мистецтва. Витрати зі Святогором не було легко, бо дружина Святогору диспонує дуже добрим і вибійним матеріялом. Святогор і був найповажнішим кріс Зорі кандидатом на мистця II-класи.

Перед суддею м-ром Биком ставили обі дружини в таких складах:

Зоря: Балдин, Зілінський, Мистків; Андрійчук, Данилевич, Вовк: Бавдик, Синлик, Сік, Крушельницький, Ломницький.

Святогор: Козмаков, Лішев, Келбусевич; Николович, Купльовський, Тимчук; Ловкевич, Пенюк, Яворівський, Обухович.

Гру розпочинає Святогор і вже в 1-ій хвилині здобуває ворота зі стрілу Яворівського, по пасі Жлинського. Та ім цьому й покінчили усіх трьохбарвної дружини, бо вона почала грати дефенсивно, мурувши свої ворота, що згори звездужувало її на програну. Ціла гра перемінюється у тренінг на одні ворота, все ліс пік і фатальний „пех" не дають змоги нападникам Зорі дістатися до воріт Святогору. Дружина Зорі находиться в такій фатальній ситуації, що не може ніяк вирівняти, а притім кожний випад Святогору грозить утратою других воріт.

Щойно 20-та хвилина другої половини приносить очікуване вирівнання зі стрілу правого крайнього Зорі Ломницького, а вслід за цим 30-та хвилина переможні ворота зі стрілу лівого лучника Синлика.

В Зорі прегарно заграв знаменитий середущий помічник Данилевич, який перевищив на класу всіх своїх партнерів. Крім того добре грав ще Андрійчук у помочі та Синлик і Бавдик у нападі.

У Святогорі д. добрий воротар Козмаков і дуже залюжник Лішев.

Публіка, зложена переважно зі симпатиків Зорі, в числі ок. 300 — показала, як поважно публіка в горлий, спортовий спосіб допінгувати свою дружину.

По цій перемозі дружина Зорі веде здецидовано у своїй групі, перед П. К. С-ом, Святогором, Ютрянкою та Самосіном.

ВЕЛИКА ПРОГРАНА РУСИ.

Спішельна Нова Весь розгромила С. Т. Русь минулої неділі у відношенні 6:0.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Чеська Ліга. Кладно — Вікторія Жіжков 2:1; Славія — Вікторія Пльзень 4:2; Жіденіце — Шп. Острава 4:1; Пардубіце — Братіслава 3:1; Нахед — Престейов 1:0.

Престон здобув чашу Англії. У Льондоні відбулися минулої суботи семіфінальні фінальні змагання за чашу Англії між Престоном і Гадерсфілдом. Мечі заключився перемогою Престону щойно по 30-хвил. дограній. Престон здобув одинокі ворота в останній хвилині дограних 3 карного.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр:

Середа 4. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".
Четвер 5. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".
Пятниця 6. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:

Середа 4. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".
Четвер 5. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра".
Пятниця 6. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сезона).

СОКАЛЬ:
4. V. Подвійна бухгальтерія.
5. V. Нітуш.
6. V. Гриць — нова вистава.
На днях прем'єра: „Жінка старого жінка" С. Чарнецького.
Зі Сокаля їде театр: Мости, Жовква, Калинка, Радехів.

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста".
АТЛЯНТИК: „Зорро" з Бобом Ліваґне, тоном.
БАЛТИК: „Князь і пройдак".
ВАНДА: „Втеча Тарзана", „Танго закоханих".
ГРАЖИНА: „Вулан ин. Йосифа".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Атракція Бродвею".
МЕТРО: „Я зберхала".
МІРАЖ: „Останній алярм".
МУЗА: „Для жінки" та комедія з Фліпом і Фліпсом.
ПАЛЯС: „Папе ля Моко".
ПАКС: „Пальві серія".
РАЙ: „Знахар".
РІЯЛЬТО: „Гузарські маневри"
РОКСІ: „Премієра".
СВІТ: „Гальма", „Книжка".
СТИЛЕВЕ: „Королева передмістя" та ревія.
ТОН: „Остання ніч засудженця", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Гіпьтейська трійка" та ревія
ХИМЕРА: „Жінки ищ пропастю".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Берлін".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж „Англія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 4. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із пригод лісових людей, Пісеньки; 11.40 Гуно: Фрагменти з оп. „Фавст" з пл.; 12.03 Полудньова авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Гумореска І. Лима, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Мешканці тайґи та тундри, гутірка для дітей; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Польська збройна сила та ПОВ на проломі світової війни; 17.15 Сучасна фр. музика, сліз, муз. 17.50 Приготування шк. молодї до оборони краю в Совітах; 18.00 Спорт; 18.10 Супе: „Легка кавалерія" увертура; 18.20 Камер. концерт; 18.50 Із соціяльних ґрунт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Місяць горить" новеля; 19.20 Співи, форт.; 19.35 Про проворну дїяльність; 20.00 Розр. концерт джез. орх., форт.; у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непромінаюча краса поезії; 22.00 Хори з Торуня та Львова; 22.35 Р. Вагнер „Фавст" увертура з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Студіо молодих, повісті, новели.

Четвер, 5. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Мельодії Куби — муз. поранок для вселюдних шкіл; 11.40 Грає В. Бакґаєв, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Тенор, скрипка, форт.; 14.20 Легка музика з пл.; 15.00 „Гумореска" І. Лима, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка для молодї; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 Гутірка для молодї; 17.00 Дитяча година; 17.15 Від Атен до Байройту: баритон, сопр., тенор; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Моли; 18.20 Молодь перед мікрофоном: Як Петрусь дістався до неба; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви „На острові Бордея"; 19.40 Віол.; 20.10 Маскарада, розр. концерт; 21.45 Літер. вправи; 22.00 Камер. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танки та пісеньки з пл.

Пятниця, 6. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл „Добродія людства" (Пастер); 11.40 Сіґеті з пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Шуман, із пл.; 15.00 Гуморески І. Лима, Музика з пл.; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Вогонь перемір волу; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Концерт дуної орх.; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Жінка й катрофізація краю; 17.15 Форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Турист. інформатор; 18.15 Розр. концерт у вик. сальон. трія; 18.35 Львівські портрети: „Тадей Рутовський"; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Поемта" ком. Оп. Фредра, муз. Ст. Назарського; 20.30 Пісеньки у вик. М. Фоґа; 20.45 Веч. денник; 21.00 Симф. концерт, орх. опів; 22.10 Колейдоскоп: пісеньки, форт., скр., ревелєрси та плиги; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танц. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 4. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 18.00 Цит. музика, 19.00 Віденська музика; ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 15.30 Альт, скрипка, 22.20 23.00 „По віденськи" розр. музика; ДРОЙТВІЧ 19.45 20.00 „Кавалїр Срібної Рози" оп. Штравса; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Іт. пісні, розр. музика; ПРАҐА 18.20 Сальон. музика, 21.05 Твори Мартіну на тему чеських нар. пісень, 22.15 Форт. твори Равеля; РАДІО ПАРІ 21.00 22.00 Розр. програма; РИМ 17.15 Сопран, форт., 19.40 Розр. музика, 21.00 Камер. музика; СОФІЯ 19.00 20.00 21.00 „Танґайзер" оп. Вагнера.

Четвер, 5. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Тоски з опер, 19.10 Концерт квінтету, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Балалайки, 18.25 Хор, 19.30 20.00 Цит. музика; ВІДЕНЬ 21.10 Пфіцнерові твори; ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Дочка полку" ком. оп. Офенбаха; ГАМБУРҐ 20.10 21.00 „Циганське кохання" оп. Лєгара; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Сплетні" неса; МІЛЯНО 19.30 Розр. музика; ПРАҐА 17.40 Зайдлові пісні, 18.20 Розр. музика; РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30 Симф. концерт; РИМ 17.15 Іт.-брас. концерт, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00 Бахові твори; СОФІЯ 18.40 Пісеньки, 20.45 Співи, рецітяль.

Пятниця, 6. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика; БІЛГОРОД 18.20 Співи; БЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Люіза Міллер" оп. Вердія; БУДАПЕШТ 17.00 Цит. музика, 18.10 Форт., 19.35 Сольо на гармонії, 22.40 Шведська музика; ВІДЕНЬ 13.15 Розр. музика, 18.55 19.00 20.00 21.00 22.00 „Фавст" оп. Ґунода; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки, 18.00 З чого живуть люди, Музика з пл.; ЛЯЙПЦІҐ 20.00 21.00 22.00 „Травіята" оп. Вердія; МІЛЯНО 18.15 Танц. музика, 22.15 Арфа; ПРАҐА 10.30 Тріо ес-дур Шуберта, 18.20 Сальон. квартет, 20.00 20.30 Хор, 20.45 Співи, органи; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Амур" диред. Нопа; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 Іт.-нім. концерт.

Радіокутик.

РОЗВИТОК ТЕЛЄВІЗІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

В останньому часі в Німеччині розвивається у швидкому темпі телєвізія. Постійно збільшується мережа телєвізійних каблів, будують все нові телєвізійні станції. Нові станції на горі Брокен і на Фельдберґу вже на ввпїчені. Станція в Брокен вже від Великодня обслуговує середущу Німеччину з промінєм 200 км., а Фельдберґ виконуватиме це саме завдання в частині держави між Реном та Майном. Берлїн вже дістав великий телєвізійний надавач, при помочі якого можна передавати картини повсім без мигочтїня. Вже тепер кільканест берлїнців має телєвізійні приймачі. Також у спеціяльних телєвізійних льокалях збираються цілі вечїр аматори і прихильники нового чуда техніки. З урухомленням нової берлїнської телєвізійної станції німецький провінції має випустити на ринок дешевший і більш вигідний, як досі, тип телєвізійного приймача.

Телєвізійні станції мають обмежену досяжність з огляду на властивість уживаних хвиль. Для покриття бездротовою телєвізією цілої території Німеччини, треба було розпорядити великим числом вищезгаданих станцій. Перешкодою до цього є не тільки великі кошти будови станцій, але передовсім мале число довжини хвиль, які можна використати при телєвізії. З тих причин Німецька Почта, до якої належить справа телєвізії, рішила розвязати проблєму при помочі телєвізійних каблів. Вже тепер Німеччина розполягає повязаною кільканість телєвізійних каблів, що лучать Берлїн з Ляйпцїґом, Нїрнберґом і Мінхеном.

БІРЖА.

Львів, 3. травня 1938

Акції.

Банк Польський 116·00 Цукор. 34·75 Вугель 59·00, 59·25, Ліснопол 70·00. Можейів 13·50, Островець 56·50, Стараховичі, 38·50, 37·75, Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із 1 ем. 83·50 серія 95·00, 3 пов. із 1. 2 ем' 82·00 серія 91·00 5. конверс. 70·00 прем. дод. неност. + консол. 65·00

Тенденція сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 3. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·00 зол.
молоко - - - 18—19 сот'
(яйця копа) - - - 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко вдержана, на яйця зашкона.

ОПОВІСТКИ.

З НАГОДИ прощання т. М. Здоровецького складають Дністровани решту зі збірки зол. 7.35 на студентську Молодь. 980

КУПНО - ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛИ, моторовери, мотоцикле гуртово поручає Ігнацн Роман, Сяа з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 11-0

НАКРИТТЯ столові, срібні і з хінського срібла поручає: Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. 919 4-5

ЕЛЄКТРИЧНИЙ ПИЛОСМОК „Vampyr" новійшої конструкції поручає Рентшнер, Львів, Легіонів 37. 972 1-4

ПАНСІОНИ

ВОРОХТА — пансіон „Лєґа" гарно положений поручає кімнати з балконами і першорядним утриманнєм. 979 1—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ФІЛІЯ „ПРОСВІТИ" в Сяноці шукає здрового інструктора (неодруженого). Платня згідно з договором. Зголошення пересилати до 15. травня через Централю „Просвіти" у Львові. 987 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

УРЯДНИЧКА лагідної вдачі, шукає мужчину 38—50 літ, цїль матримоніяльна. Зголошення під „Самітна" до „Діла". 963 2-2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ліркові, проти усування матиці під гарантією виконує відомі УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 52-100

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Ілярій Федейко
спеціяліст хорób уха, горла і носа

по поворотї з заграниці ординує як давнїше від год. 3 до 5 попол. при вул. Земляковського ч. 2. I. п. (бічна площа св. Юра). 955 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Найсолідніші і найдешевші
МЕБЛІ в українській кооперативі
„А Р К О"
Львів, Корняктів 1. Тел. 272-04

Фортепіяни, піяніна
першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.
Тел. 235-21.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюбани, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 19-05

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблїв, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідній
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах . зол. 0·60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo". Львів, Ринок 10.

Ч. 95(14.977). Львів, четвер 5. травня 1938. Oprita ocostowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні: 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Ліго".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 3.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Гітлєр у Римі.

НА БРЕННЕРІ.

Спеціяльний поїзд з Гітлєром та його почотом вїхав на італійську територію в 8. годині. На величаво удекорованому двірці у Бреннері по витали Гітлєра кн. Пістоя в імени короля, ген. секретар партії Стараче і двох представників міністерства закордонних справ. Орхестра заграла оба гимни — німецький та італійський Гітлєр перейшов перед почесною сотнею та говорив з італійськими достойниками. Опісля він всів до свого возу разом з італійською делегацією та відїхав. Поїзд вели італійські інжинїри, обслуговували фашистівські ветерани-учасники походу на Рим та світової війни.

ЧЕРЕЗ ІТАЛІЮ.

Всі стації були величаво прибрані; на деяких з них поїзд спинювався, на инших лише звільнював біг. Гітлєр відповідав на повитання юрби, підіймаючи руку. На всіх стаціях чекали фашистівські й комбатантські організації з орхестрами і прапорами. За Гітлєровим поїздом їхав другий, з німецькими міністрами

У РИМІ.

В год. 20.30 Гітлєр приїхав на остинський двірець у Римі, де на нього ждав король, Мусоліні, члени уряду, велика фашистівська рада та представники армії, законодатних палат і академії. Коли король і Мусоліні подавали Гітлєрові руку, орхестра заграла німецький гимн; опісля всі три перейшли перед почесною сотнею.

З двірця Гітлєр відїхав у королівському повозі, дальше решта почоту. Похід отвирала сотня кирасирів у панцирах. Коло брами св. Павла губернатор Риму привитав Гітлєра промовою.

ІЛЮМІНАЦІЯ РИМУ.

Ціла Вія дей Тріюмфі освічена полумям з кількасот велитенських свічників. Колісей освічений з нутра червоним світлом. Проти брами св. Павла стоїть велика римська вовчиця з бронзу. Здовж Вія дель Імперо уставлено прапори та золочені кольони з емблемами імперії. Статуї римських цісарів ярко освічені. Плянти на Венецькій площі освітлені здолу зеленим світлом. Попри венецьку палату вїхав похід в год. 21.10 до Квіринялу. Двірський майстер церемонії повитав короля і Гітлєра, що небавом появилися на бальконі; зібрані довкруги маси зробили їм велику манифестацію.

Ватикан визнає „де юре" еспанський національний уряд.

На засіданю національної ради міністрів міністр закордонних справ заявив, що Ватикан **замінив своє дипльоматичне представництво в Еспанії на нунціятуру і тим самим визнав національну Еспанію „де юре".**

ЄЗУЇТСЬКИЙ ОРДЕН ВІДНОВЛЕНИЙ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕСПАНІЇ.

Національний уряд уневажнив декрет з 23. січня 1932, яким розвязано єзуїтський орден в Еспанії та сконфісковано його майно.

Стратегічне положення в Еспанії.

Під цю пору воєнні операції в Еспанії зосереджуються на двох відтинках: під Теруелем і здовж середземноморського побережжа.

Червоні добре випосажені у воєнний матеріял, вони часто вияльовують посвяту, та їхне командування не вміє використувати тих атутів і якслід реагувати на окружуючі маневри нац. війська, що дали недавні перемоги.

Дощі спричинили спокій на фронті, дуже потрібний для нац. війська, які у двох місцях здобули терен широкий на 100 км. і довгий на 200 км., але не мали часу зорганізувати запілля. У цьому напрямі йде тепер завзята праця, що уможливить дальші поважні операції.

Перший крок до господарської відбудови Франції.

ОЖИВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЯ. — ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ. ПОШИРЕННЯ КРЕДИТУ. — РІВНОВАГА БУДЖЕТУ.

Декрети, що їх видав французький уряд 2. ц. м. з метою: започатковувати господарську відбудову держави можна поділити на 4 групи:

І) Підтримка продукції. Декрети мають на меті оживити інвестиційний рух, зокрема мешканове, морське і корабельне будівництво та розвиток ремесла і туристики; у цьому напрямі передбачені податкові полекші.

ІІ) Суспільні справи. Декрети з тої ділянки вналаднують професійне навчання робітників, здогіднення приписів про 40-годинний тиждень праці, організацію безпеки праці.

ІІІ) Організація та поширення кредиту для фінансування публичного ринку, зокрема шляхом фіскальних полекш.

ІV) Оздоровлення й зрівноваження бюджету. Уряд вводить винятковy данину і податок від доходу підприємств, що працюють для нац. оборони, дальше передбачує контролю вихісування кредитів, виконання буджету.

Реорганізація австрійської преси.

Згідно з розпорядком комісаря Біркля зреорганізують тепер австрійську пресу. Не матимуть права видавати часописи: акційні спілки, фондації і ін. установи, з другого боку особи залежні від фінансових груп. Щоденники не можуть служити інтересам одиниць, промислу, професій, віроісповідань — лише нації.

Журналістом може бути лише людина, що докаже своє арійське походження від 1800. р.

Совітська поміч для Китаю.

Представник японського міністерства закорд. справ оголосив матеріяли про совітську поміч для СССР. Від жовтня 1937. р. до половини квітня ц. р. Китай дістав зі СССР 500 військових літаків та 200 летунів і механіків. У цій справі японський уряд вислав до Москви три протести.

Присилайте передплату.

Примушує Вас постійно ощаджувати

ВКЛАДКА НА ПРЕМІЯНУ КНИЖЕЧКУ

Кооперативного Банку „ДНІСТЕР" у Львові, Руська 20.

Щоб брати участь в льосуванні призначених для тих вкладок нагород (25 до 100 золотих) треба що місяця складати впродовж року постійно щонайменше по 5 зол. і не вийняти в тому часі з вкладки ніякої квоти.

Елєґантна українка

знайде цікаві моделі з самотханів. Плащі, костюми, сукні і блюзки на

рев'ї української моди

дня

8 травня в салі Ріжнородностей.

Початок год. 12 вполуд.

Кооп. „Українське Народне Мистецтво" Робітня „Труд".

Палка, ніж і лім.

Львів, 4. травня 1938.

На цю тему було на цьому місці вже яких добрих десять статтей, не рахуючи коротких замітки на дальших сторінках газети: що там і там такі то й такі (або по назвищі неназвані чи дійсно невідомі) земляки напали і побили чи намагалися побити такого то українського хлопця і що з цього приводу треба висловити свій „найглибший жаль". І в довгих статтях писали ми про недопускальність метод фізичного терору супроти своїх особистих чи політичних ворогів, про недопускальність вирішувати громадські спори при помочі пястука і бука, про небезпеку, яка грозить нації через балканізацію відносин, що простим шнурком веде до загибелі всього зорганізованого громадського життя. Велася навіть на цю тему полеміка з одним часописом, який запевнював, що взаємна толєранція повинна бути обмежена і що інколи необхідний „хлопський параграф". Ми відповіли тоді й повторяємо тепер, що вся трудність практично перевести цю теорію у тім, що кожний по свому інтерпретуватиме розпряжність отих меж: коли тільки допустимо саму засаду, що вільно напасти, вдарити, — з тим самим моментом відкриваємо широко ворота героям пястука і палки, які будуть клястися, що вичерпалася вже їх терпеливість і в своїй совісті вони чисті, бо само громадянство признало їм право вхопитися таких засобів...

Ми ставили справу інакше: треба признати недопускальною і злочинною саму засаду, що колинебудь, в якихнебудь справах і серед якихнебудь обставин можна вживати пястука чи палки для вирівняння порахунку особистого чи громадсько-політичного характеру. Льогічно треба признати як злочин кожний напад і кожного напасника та супроти кожного напасника застосувати потім товариський і громадський бойкот. Знаємо, що перевести це у практиці річ нелегка. Найбільшою перешкодою є та нікчемна риса людської вдачі, яка каже завжди радуватися, коли противникові станеться прикрість! І тому треба вкорінювати погляд, що хуліганством є не тільки самому нападати й бити, але тихцем тішитися, що хтось потерпів з вини хуліганства.

Здається, що цілком зайва річ переконувати, що терор супроти своїх земляків — особистих чи суспільно-політичних противників —

є чинником анархії. Сентиментальні мрелі про „згоду в семействі" та злочин, коли йде „брат на брата", тут абсолютно ніпричім. Залишимо теж на боці аргументи християнської моралі, бо вони вже найменше промовляють до совісти героям палки. Звертаємо тільки увагу: 1) яка конструктивна громадська праця можлива в атмосфері рознуздання?, 2) чи взагалі можлива екзистенція національної, громадськи відповідальної преси, яка має обовязок займати становище до всіх проявів життя народу та одночасно стоїть під вічною загрозою напасти й терору від невдоволених, які самі собі вимінюють справедливість — буком?, і 3) якою повагою можемо втішатись у сусідів та всіх узагал чужинців, коли стане ноторійно відомо, що українці підняли пястук і палку на педестал політичного аргументу?! Шкоди — моральні і чисто матеріяльні, реальні — від отаких метод фізичного терору такі величезні, такі наявні і безспірні, що автоматично мусить зроджуватись сумнів: коли терпить на цьому не нападений, лише українство, коли кожний черговий напад і бійка дискредитує в очах усього чужинецького світа не безпосередніх напасників, яких той світ не знає і якими не цікавиться, але ціле українство, як варварський, примітивний колектив, який не має свідомости свого „я", своєї дійсности недержавної нації, — то чи не зацікавлений спеціяльно хтось третій у тому, щоб такі побої траплялись по змозі найчастіше, без огляду на те, хто кого має напасти й побити?! Коли приймаємо як аксіому, що на українському терені працюють також усякі агентури, то нема найменшого сумніву, що оті агентури натискають ті пружинки, з яких вискакує — палка.

Не сама палка. Останній напад земляків на земляків, що трапився передучора у Львові, перевищив своїм „геройством" усе попереднє. Генеральну пробу переведено вже при попередньому нападі на редакції всіх трьох щоденників: тоді гурт молодців чекав на сходах, а до редакцій входили 2—3 молодці, які ще поводились розмірно по „джентельменськи": бо орудували тільки пястуками. Тепер мали ми вже боївку з кількадесяти осіб, які видно перевели попередню розвідку, напередодні зробили пробний напад на маленьку мірку і чергового дня повторили його вже на мірку цілком широку, з поділом ролі, з двома кольонами, які атакували і редакційну домівку і приватне помешкання редактора, — розбили телефонічний апарат, щоб не дозволити нападеним порозумітися з зовнішнім світом, — поруч палки внесли теж на поле бою — ножі і ломи. Бо коли напасників заскочила поліція, вони кидали свою зброю на землю та ховали її по всяких кутках: оповідав нам сьогодні один громадянин, що пішов оглянути той арсенал (він далеко не звеличник ФНЄ та „Українських Вістей"!), що там направду імпонуюча колекція ножів і залізних ломів!

В якій українській голові зародився плян такого нападу?! Хто піддав до нього ініціятиву?! Хто робив збірку напасників і казав їм забезпечитись у ножі і ломи, щоб різати ними та розбивати голови земляків?! Чи дійсно можливо, щоб така на зимно зорганізована напасть не викликала призадуми в ніодного з напасників, що вони творять жахливий національний злочин, що вони своїм ділом опоганюють саму фірму українства й наносять йому такі втрати, супроти яких найменшою втратою є покалічені люди та порозбивана обстанова?! Колиб навіть такий напад виходив дійсно зі широго обурення наївних людей, які повірили, що це той часопис причинився до розвязання владою їх організації, то проте назовні вся інсценізація і переведення в діло брутальної напасти мусить викликати вражіння, що діяли тут темні духи, для яких ані доля „Сили", ані ФНЄ, Палїїв та „У. Вісти" не грають ніякої ролі.

Спис тих, що впали вже жертвою напасти і побоїв від своїх земляків — довгий і дуже повчальний. Видніють на ньому імена і Мудрого і Палієва і Кравцева і Німчука і Назарука, був час, коли і Тиктор не рухався без револьвера в кишені, знаючи, що лагодять на нього напад, — нападали і на есдеків і на радикалів, — не згадуючи вже про вбивства, аранжовані підпіллям, між якими були й порахунки між поодинокими гуртками. Засяг пястука і палки нічим необмежений — нині тобі, завтра мені, бо необмежена є трагедія нації, яка мусить перейти крізь гегенну, що її скріплюють і підтримують всі ті, що їм залежить на тому, щоб у тій гегенні загинув безслідно й український нарід.

„Чемберлен глядить на Гітлера, як колись Піт глядів на Наполеона".

(Від власного кореспондента)

Париж, 29. квітня 1938 р.

Сьогодні Париж тріюмфує. Подорож Даладіє-Бонє до Льондону принесла якнайкращий успіх для Франції, бо француські міністри привезли з собою підписаний акт британсько-французького військового союзу. Це є т. зв. тотальний союз, тобто сухопутні військові англо - французькі сили перейдуть під команду Франції, фльота і летунство під провід Великої Британії. Установлений постійний контакт генеральних штабів, назначені спільні команданти; морські порти, летовища, фабрики зброї тощо передані до спільного розпорядження обох великодержав.

„Це англо - французька відповідь на англюс" — пише нинішна „Дойтше Альгемайне Цайтунг". „Чемберлен зрікся збірної забезпеки і Ліги Націй, бо бажав військового союзу з Францією — сповіщає збентежена німецька преса. Замітна річ, що англо-французький військовий союз підписали міністри Чемберлен і Галіфакс, себто англійські державні мужі, яких німці вважали „германофілами".

Вістка про вмарш німецьких військ до Австрії прийшла до Льондону у хвилині, як німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп був на галевім бенкеті в англійського короля. Чемберлен уважав тоді за відповідне не озватися ні одним словом підчас цілого приняття.

Політика Великої Британії йде послідовно до того, щоб зломити спробу введення німецької гегемонії в Европі. Чемберлен гладить на Гітлера, пише один визначний англійський публіцист, як колись Піт глядів на Наполеона, переконаний, що кінцеве слово належатиме Англії. Льондон безупинно втихомирює Францію, щоб вона повільно не дуже гостро реагувала на всякого роду берлінські голоси, чи почини. Льондон намагається відірвати Італію від Німеччини і його зовсім не тривожить гомін тріюмфального візду Гітлера до Риму. Льондон дає кредити національному урядові Еспанії. Льондон щораз більше затісняє свої взаємини з Португалією. Льондон погодився з Ірляндією де Валери. Льондон намагається жити якнайкраще з Туреччиною. Льондон дає ріжним державам позички.

ЛЬКО БОРЩАК. 2

Нова Французька монографія

ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ.

Спроба вжити польську мову в королівській канцелярії викликала гарячий протест брацлавської шляхти, що твердить: „Ми й наші брати, викликані королем в жадний спосіб не зявимося до вас, порушуючи таким чином волю й наказ вашої королівської милости... Мимо нашого права й свободи, листи канцелярії Вашої Милости були писані польською мовою. Більше того, просимо Вашу Королівську Милость, щоби наперед листи канцелярії Вашої Милости писалися руською мовою". Лист цей підписала „ліза шляхта", хоч точно не всі імена відомі. Подібний протест зустрічаємо в 1571 році від волинської шляхти.

Але потроху, поступневе, без привілеїв і без якихось спеціяльних переслідувань, польська мова починає брати верх. Цей процес, надзвичайно цікавий під усіма оглядами, Мартель описує докладно на підставі тогочасних джерел.

Найперше польські літери починають зявлятися у підписах документів, хоч і зредагованих руською мовою. А в 17-му віці вже рідко можна зустрінути офіційні руські тексти, підписані кирилицею. Прикладом, на протесті, поданім у 1629 році київською дрібною православною шляхтою, з 23-х підписів 17 зроблені польськими літерами, а лише шість кирилицею. З початку 17-го віку майже ціла велика шляхта підписується польськими літерами.

Якеж було становище на чисто літературному фронті?

Насамперед треба підкреслити важливий факт, що в 16-му віці жива народня мова була вже різко відмінна від церковної славянської, не для всіх навіть добре зрозумілої. Якби на українських землях тоді знайшлися талановиті, а може навіть геніяльні, письменники, що використалиб цю живу мову, ми малиб свою народню літературу на два століття раніше, але такі письменники не знайшлися і мовний процес пішов по іншій лінії. Українські письменники пробують спершу оборонити славянську мову на яку поляки, особливо Скарга, починають наступ. Палкий оборонець цієї мови Іван Вишинський у кампанії проти славянської мови бачить не більше й не менше, як роботу ...діявола...

„Сказую бо вам — пише Вишенський — тайну великую, яко діявол толикую зависть иметь на словенскій язик, же ледво жив от гнѣва. Рад бы его до щети погубити, и всю борьбу свою на тое двигнул, да его обмерзит и в огиду и ненависть приведет... но он (славянська мова) есть плодоноснѣйшій и любимѣйшій Богом язык человеческій именно за то, что нѣт на нем ни граматики, ни реторики, ни діялектики, ни прочих коварств діявольскаго тщеславія..."

Захарій Копистенський знаходить більш практичний аргумент для захисту славянської мови, а саме:

„З вѣку той славенскій язык ест знаменит, которого Іафет и его поколѣнье уживало: широко и далекося ростягали славный был; для чого от славы славенским названый есть: зажбовѣм не славный есть гды от Заходу Бѣлого моря і Венецким и Римских ся тыкаеть границ, а от Полудня з Грецією в сѣсѣдствѣ и в братерствѣ живет. На всход зась солнця над Чорним морем до Персіи притягает, а у Ледовитого моря ся опирает. На полночъ з Нѣмцами, и которым учесництво з ними мають отирается".

У відповідь на те, що славянська мова мова мертва, без граматики та лексичних законів, українські ерудити пробують складати граматики та словники. Відомі під цим оглядом спроби: „Адельфотес", видана в 1591 році львівським братством, досить інтелігентна граматика Лаврентія Зизанія в 1596 р., нарешті найкраща граматика Мелетія Смотрицького в 1619 році, славенороссскій лексикон Памви Берынди в 1627 р. Вислід того всього був лише той, що кілька інтегентних людей на Київщині робилися добрими знавцями славянської мови, але ніхто не був у силі оживити мертву мову.

І ось церква мусить звернутися до польської літературної мови. У цій мові зявляються катехизми, життя святих, проповіди, похоронні промови, й нарешті ціла полемічна література проти католицтва. Талановиті представники православної церкви захищали її у польській мові не тратячи, очевидно, своєї руської національности, хоч у всій цій літературі грала роль не так національність, як релігія.

Слідами полемічної літератури йде світська, якій не міг не імпонувати блискучий ренесансний переживала польська література в 16. віці з такими іменами, як Рей, Бельський, Кохановський та інші. Маємо силу так званих „панегириків" і віршів польською мовою, писаних українцями чи то на правому березі чи то на козацькій Україні. Вірші зрештою писані, подібно польському, силябічним розміром, і зовсім не рахувалися з характером живої української мови.

(Докінчення буде)

„Золото Чемберлєна" працює в Европі і у світі, як колись „золото Пітта".

Англійці ведуть велитенську політичну гру. Англо-французький військовий союз творить майже непробиту гать для німецької експансії на захід. Чехословаччина користується опікою Франції у своїй загрозі від німецького удару. Далядіє ясно це підкреслив у Льондоні, бо Франція, як континентальна держава не зможе погодитися із пошматованою Чехією.

Зате Чехословаччина відокремлена на випадок внутрішніх заворушень судетських німців. Гітлер надто обережний, щоб тепер наражувати Німеччину на війну і тому внутрішня небезпека є для Чехословаччини далеко грізніша, ніж явний зверхній удар Німеччини. Із трьома мільонами солідарних громадян, що настроєні вороже живуть у чужій державі — годі боротися. Льондон намагатиметься допровадити до тривкого порозуміння між Прагою і Берліном. Льондон зробить все можливе, щоб допровадити до тривкого відпруження між чотирома великодержавами. Але певне теж, що Льондон кине всі свої сили, щоб зломити цю державу, яка схоче накинути свою волю Европі. Так велить традиційна класична англійська політика, а англо-французький військовий союз є її речником.

Юрій Студинський.

Хроніка Совітської України.

ЮВИЛЕЙ КИЇВСЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ.

Дня 17-го квітня київська консерваторія святкувала 25-ліття свого істнування і разом 70-ліття київської музичної школи. Москва нагородила з цього приводу консерваторію орденом Леніна. Відбувся великий концерт, перед яким директор консерваторії Абрам Луфер (лавреат музичного конкурсу імени Шопена у Варшаві) виголосив промови, де зазначив, що російське громадянство заслувало колись і музичну школу в Києві, і консерваторію (перетворену з цієї школи). Хиба консерваторій перед революцією була в її відірваності від „народньої музики" (якої? російської?). По революції почалося пролетаризування консерваторії, але велику шкоду заподіяли їй „вороги народу", відірвавши її цілком від РСФСР і насаджуючи в ній буржуазно - націоналістичне мистецтво (мова ще про Сквирницький період); велику шкоду спричинили і „націоналісти" другого періоду (мова про Любченко-Хвильським період), коли зовсім не звертали уваги на народній український фольклор теперішніх часів („частушки" про Сталіна!)... Але тепер консерваторія працює у щільному контакті з московською консерваторією, вивчає сучасний український фольклор, випустила таких відомих музик, як Гольдфарб, Вайсберг, Гурєвич, Шур, Прітикина тощо.

У програмі концерту. героїчна симфонія професора Косенка, концерт для фортепіяну професора Гозенпуда, суїта на українські теми Таранова і концерт для фортепіяну Корольова, оркестрою диригував Рахлін...

Дня 19-го квітня відбулося засідання науково-дослідної катедри при консерваторії, на якому доцент Тейлік обороняв дисертацію на тему: творчість „кляснка української музики" М. Лисенка.

ПРЕМІЄРИ У КИЇВСЬКОМУ ОПЕРОВОМУ ТЕАТРІ.

У київському оперовому театрі ставлять: „Алеко" (за текстом Пушкіна) Рахманінова, „Паяци" Леонкавальо, „Русалка" Даргомижського (російський композитор).

ПОЛТАВСЬКІ СПРАВИ.

Полтавську електростацію щойно основно відремонтували. Дня 9-го квітня згорів генератор на 3.000 кільоватів. Ночю на 12-го квітня вмонтувався другий генератор на 4.000 кільоватів а 13-го квітня припинив працю і останній. Місто у темряві. „Ведуть слідство".

Російська школа ч. 23 у Полтаві досі не має власного приміщення, міська рада ніяк не може його знайти, отже діти вчаться увечорі в сусідній українській школі.

Російська школа ч. 28 тулиться в дуже тісному і брудному помешканні; а міська влада ніяк не може замінити його на краще і відповідніше для школи.

Російська школа ч. 27 мала відповідне помешкання, але треба було помешкання для одної обласної установи; їй дали помешкання музичної школи, музичну школу перевели до помешкання російської школи ч. 27, а школу ч. 27 просто-напросто закрили, розподіливши її учнів по інших полтавських школах.

Так само мешкання російської школи ч. 23 віддали Цукротрестові. Ця установа ще не прибула до Полтави, отже помешкання порожнє, але школі його не вертають. „Розслідування всього цього провадиться".

Чому не люблять полтавці свого постійного драматичного театру? Чому навіть у дні свята та відпочинку театр стоїть пусткою? Чому не привабила людність до театру „найактуальніша" совітська пєса „Очна ставка"? Чому вистава, присвячена 20-тилітньому ювилеєві червоної армії „Неспокійна старість" не зробила цього і чому її третя вистава ішла при напівпорожньому театрі? А ці-ж вистави вважають за найудаліші. Що-ж буває, коли вистава не належить до таких?!

Театральні рецензенти пробують пояснити це недобрим мистецьким проводом театру і недосконалими акторами...

А що якби змінити репертуар.

Чи не як рівновагу до всіх цих „невиразностей" у найближчому часі у Полтаві почнуть будувати памятник „геніеві людства" — Ленінові?

ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ МАЯКОВСЬКОГО В УССР.

Дня 15-го квітня у конференційній сали Академії Наук УССР зібрались наукові робітники; поети й письменники, щоб вшанувати 8. роковини смерти Маяковського. З вступним словом виступив Максим Рильський, який відчитав також свій вірш про Маяковського. Виступали також Бажан, Сосюра, Ушаков, Городской, вони прочитали свої переклади творів Маяковського та свої вірші, присвячені йому.

ВЕЧІР ТВОРЧОСТИ О. КОРНІЙЧУКА.

Дня 19-го квітня в актовій салі київського державного університету відбувся великий літературний мистецький вечір, присвячений творчості О. Корнійчука. Реферат про творчий шлях драматурга прочитав „український критик" Адельгайм. Артисти виконали уривки з пєс Корнійчука: „Правда", „Загибель ескадри", „Банкир". Л.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 29—65

„Делєгація у складі одної особи".

Адміністраційні обмеження у святкуванні ювилею „Просвіти".

На сторінках „Діла" занотували ми кілька разів голоси ендецької преси, що підносила великий крик у звязку з ювилеєм „Просвіти" та здвигом „Сокола", боячися, щоб на ті свята не приїхало до Львова за багато українців. Але ані тих голосів ані самого того крику ніхто з українців не брав поважно раз тому, що ми звикли вже до ендецьких криків про „українську небезпеку" і подруге тому, що сама думка про „небезпеку українського наїзду" на Львів гідна була хіба тільки вибачливої усмішки. Ми-ж мали вже такі наїзди, ось хочби свято „Українськи Молодь Христові" і якось ніхто у Львові на цьому не потерпів, якщо не заробив. Ми не вірили, що може комунебудь поважно прийти на думку забороняти людям їхати до Львова на таку чи іншу імпрезу.

А тимчасом переконуємося, що ендецький крик взяли за добру монету. Свідчить про не таке письмо, що його дістала філія „Просвіти" в Теребовлі від місцевого староства:

Starosta powiatowy
trembowelski.
Nr. B. 61.

Trembowla, dnia 28. kwietnia 1938.
Do Zarządu Filii T-wa Proświty
w Trembowli.

W związku z obchodami jubileuszowymi w r. b., oraz zjazdem jubileuszowym Proświty we Lwowie, zarządzam:

1) Obchody jubileuszowe w mieście powiatowem a więc w Trembowli, jakoteż obchody rejonowe w siedzibach sądów grodzkich urządzane przez Filię Proświty, oraz wszelkie obchody urządzane przez Czytelnie Proświty pojedynczo lub grupowo mogą się odbywać tylko w ramach akademij, w lokalach zamkniętych.

2) Z każdej czytelni może brać udział w tych akademiach (powiatowych, rejonowych) delegacja w składzie **1-ej osoby** z poszczególnych czytelń powiatu.

3) Udział delegacji z poszczególnych czytelń w składzie **1-ej osoby** dotyczy również i proświtniańskiego Zjazdu jubileuszowego we Lwowie.

4) Wszelki udział w akademiach tych, jako też i w zjeździe we Lwowie ze strony innych organizacyj ukr. jak „Luh", „Sokił", „Ridna Szkoła", „Sojuz Ukrainok", i t. p. zarówno w charakterze współdziałających w urządzaniu tychże, jakoteż i w charakterze gości, jest wykluczony.

5) Przy opracowaniu programów akademij jubileuszowych własnych i regulowaniu rozmiarów i programów akademij dla czytelń Proświty należy wskazania powyższe uwzględnić.

Równocześnie należy zarządzić zaprzestania ewent. agitacji za masowym wyjazdem ludności na Zjazd do Lwowa.

Z uwagi na bezpieczeństwo, porządek i spokój publiczny, winni niezastosowania się do moich zarządzeń tak w przedmiocie rozmiarów obchodów jubileuszowych jak i masowego skupiania się ludności, będą pociągnięci do odpowiedzialności karno-administracyjnej po myśli przepisów Rozp. Prezydenta R. P. z dnia 27. X. 1932 prawa o stowarzyszeniach (D. U. R. P. № 94, poz. 888) oraz ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. marca 1932 r. (D. U. R. P. № 48, poz. 450).

Starosta powiatowy:
(Schreiber).

Крім цього Товариство „Луг" дістало таку заборону:

Starosta powiatowy
trembowelski.
Nr. B. 61.

Trembowla, dnia 28. kwietnia 1938.
Do Zarządu Towarzystwa p. n.
Powiatowy Zarząd T-wa Gimnastycznego
Sportowego „Łuh"
w Trembowli.

W związku z obchodami jubileuszowymi Proświty w r. b. oraz ograniczeniu proświtniańskich obchodów jubileuszowych do ram statutowych wyjaśniam, że udział w obchodach zarówno miejscowych jak i obchodzie lwowskim tak delegacyj jak i członków, innych organizacyj ukraińskich jest wykluczony, a to pod rygorem represyj ustawowych zarówno względem stowarzyszenia, jakoteż i względem poszczególnych członków stowarzyszenia.

Starosta powiatowy:
(Schreiber).

Сторінка без політики.

ПОДОРОЖ НА ДНО ОКЕАНУ.

Професор Пікар подав до бельгійських часописів докладні вияснення що до свого пляну.

На глибині 5 км.

Як відомо, повітряний бальон, який скине тінву, держиться на однаковій висоті в повній рівновазі. Проф. Пікар рішив застосувати той принцип до підводного плавання: сталевий бальон може держатися в рідині так, як повітряний бальон держиться в повітрі, скидує кабель, який буде волїктися по дні. Таким чином підводна камера відбуде власними силами мандрівку на глибинах, до яких досі не добрались ще ні водолази ні підводні човна — до глибини 5.000 м. Баляст зложений із дрібного шроту дає змогу спуститися на довільну глибину. В міру, як будуть викидувати баляст, бальон буде підноситися.

Небезпека.

Головна перешкода в тому, щоб камера зовсім не пропускала води і була відповідно відпорна: вона мусітиме видержувати велитенське тиснення. Особливо складне питання шкла. Теоретично існує шклина маса, яка може видержати тиснення 1.000 атмосфер. Одначе риск все ще залишається. Обійтися без вікон годі, бо завданням експедиції — прослідити життя на морських глибинах та роблення світлин і кінових знимок.

Геліотерм Львів, Академічна 7 (Гмах Шпрехера) Тел. 290-00
Фабричний склад лікарських інструментів, меблів, апаратів рентгенівських і електромедичних. — Низькі ціни.
Догідні умовини платности! Контористи та фахова порада безплатно. ч. 902, 4—4

Крім того є ще й інший риск. Линва може заплутатися в коралевих рафах і зачіпитися на підводну скелю. В такім випадку ніхто не буде знати, в якім місці згинув бальон. Вкінці невідомо теж в якій околиці він виплине на поверхню. Може трапитися таке, що він виплине в околиці, яку зовсім не відвідують кораблі.

Не зважаючи на всі ці небезпеки, професор Пікар твердо вірить, що йому експедиція вдасться і сам рішений особисто спуститися на дно

ВЛАСНОГО ВИРОБУ **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**
готові і на замовлення
простирала — пошевки — білля — полотна — ручники — обруси — каци — фіранки поручає
А. Петрушевський ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 20. (давніше коральницька)
Для П. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати. 1—10 Цінники задурно

ДЕРЕВА-ВЕЛИТНІ.

Здовж каліфорнійського побережжя над Гихим Океаном на довжині коло 7000 км. тягнуться велитенські простори „лісів-гігантів".

В тих лісах ростуть найстарші та найбільші дерева світа. „Ліс гігантів" — це одно з найбільших чудес світа. Ця закутина земської кулі робить на туристів, які її відвідують несамовите враження.

Найвище ростуть дерева т. зв. секвоя; у їх тіні панує сумерк та пронизливий холод. Час до часу зявляється між могутніми конарищами гінь медедя або іншого хижака. Життєвість тих дерев-велитнів дуже велика. Минає десяток літ, заки земля зпід викорчованого дерева стане здатна під управу ріллі. Стяті або напів спалені пні починають знову відростати.

Могутні пні висаджують динамітом, ями, що повстають із того, засипають землею. Дерева доходять до 120 метрів висоти; обем пня сягає іноди до 20 м.

З такого одного велитня можна збудувати кілька малих хаток. Вік дерев секвоя сягає 200 літ. Між ними є дерева, яким нараховують 4.000 літ, дерева, які пережили часи фараонів, пунійських та хрестоносних воєн. В самому серці тих пралісів живуть ще по нинішній день чисті раси індіянські племена. Вони не мають довіря до білих людей та їх вминають. Кожного року являються на краю ліса, де вимінюють шкіри й риби на товари першої потреби, відтак щезають у таємничому півсумерку пралісу.

Ці племена не визнають вождів. Ними правлять „знамениті аристократичні роди", що передають нащадкам традицію предків.

Хто знає муку безсонности,

той знає, що часто позбавляють нас сну хвилі і виразний сердя. Зела доктора Вольського, що втихомирюють роздяди нервової системи, з охоронним знаком „Насівереса", що мають в собі Пре-фольору (цвіт лугів Христової), рекламу з цілющими прикметами, вспокоюють роздразнені і виснажені нерви, легодять їх неспокій, домагання ан первиця серця, болі і замороки, почування несупокою та спровадзують очищувальний, природний сон, що не спричинює звички. Можна дістати в аптеках і дрогеріях. Виробник: Матієтер Е. Вольський, Варшава, Злота 14. 962

МЯСОЖЕРНА КОРОВА.

З Венеції повідомляють про доволі дивну подію. Селянин Бонавентура Пікольон у Тревізі запримітив, що від довшого часу щезають йому кури, качки, гуси й індики з подвіря і зі стайні. Спершу Пікольон думав, що щурі роблять йому таку шкоду й поїдають дріб, або що нічні злодії викрадають птицю зі стайні. Та на своє превелике диво запримітив Пікольон, коли він одного ранку зайшов до стайні, як одна з його корів найспокійніше заїдає молоду гуску.

Біля корови знайшов він ще останки з двох качок та індика. Після того дивного, просто неімовірного відкриття не мав він іншої ради, як відділити дріб від корів і примістити його в іншім місці.

Рибяча кольонізація Абісинії.

Недавно виїхав із Риму дивний транспорт до озера Тана. 300 тисяч молодих щупаків з озера Вікo біля Риму завантажили на італійський транспортовий літак, замкнули в чотирьох великих збірниках і повезли через Лівію до Абісинії над озеро Тана й там їх „висадили". Підчас подорожі мусіли воду в збірниках удержувати завжди в однаковій температурі. Озеро Тана дуже багате в рибу, одначе якість тієї риби дуже маловартна, тому італійська влада впала на думку таким чином перевезти італійські риби до Абісинії і „скольонізувати" ними озеро Тана.

Справді дотепна й оригінальна кольонізація.

Весільний дарунок — великий льос.

З Парижа повідомляють про дивну подію, яка недавно там трапилася. Один робітник подарував своїй дочці на весілля льотерійний льос, який він мав. Чверть року пізніше молодий муж, теж робітник, повідомив розрадуваний свою жінку й тестя, що на його льос впала головна виграна.

„Спеціяльна поліційна каса".

В паризькім карнім суді зновили перед кількома днями процес, який перервали ще в травні минулого року серед незвичайно сенсаційних обставин. У грудні 1936 р. на власницю великої золотарської крамниці п-ю Тілез напали на вулиці й вирвали їй із рук невеличку валізку, в якій находилось на міліон франків дорогоцінностей.

Пані Тілез привикла вже до таких нападів. За 20 літ трапилося їй уже чотири таких напади. Велику частину дорогоцінностей віднайшли відтак у пасерів.

Останнім разом зловили теж двох грабіжників, яких звичайний суд засудив на безречинцеву вязницю. Підсудні зголосили відклик від присуду і розправа відбулася тоді перед судом присяжних.

Уже першого дня процесу трапився сенсаційний інцидент. Золотарка заявила, що 5 дорогоцінностей їй не звернули і щоб їм дістати вона мусіла приобіцяти поліційному інспекторові 10.000 франків, як нагороду для „інформаторів". Частину тієї суми вона переслала чеком на імя директора слідчого уряду.

Ця заява викликала в суді велике вражіння і процес перервали, щоб перевести додаткове слідство.

На другий день директор слідчого уряду потвердив, що дістав 4.000 франків від п-і Тілез, одначе ці гроші жертвувала вона з власної ініціятиви на „спеціяльну поліційну касу", з якої видають нагороди за успішні справи. У висліді цього інциденту поліційну касу, на підставі наказу вищої влади, ліквідували.

Тепер цей сенсаційний процес знову відновили.

Остання каторжниця.

У Гваяні померла остання французька каторжниця Марія Барте.

Як відомо, вже від давна жінок засуджених на каторгу, залишають в одній із центральних вязниць Франції. Та давніше висилали їх у Гваяну, де каторжники, що відбули кару поселювались і шукали жінок. А жінок там було дуже мало.

Марія Барте прожила в каторзі 50 літ. Замолоду займалася вона в Бордо проституцією і довершила кілька дрібних крадежей. Після четвертої, чи пятої крадежі засудили її на висилку до Гваяни. На каторзі користувалася вона розмірно великою свободою і в 1909 р. за дозволом міністра справедливости вийшла заміж за араба-вбивника Ляздар бен Юсуфа з яким мала двоє дітей. Та діти доволі скоро померли від жовтої пропасниці і кілька літ пізніше помер теж їх батько.

Марія Барте, яка залишилася вдовою і працювала на фармі, по старому займалася давньою своєю професією з Бордо. Померла вона скінчивши 76 літ. За її похороном ішло 40 каторжників.

ОТТАК СОБІ.

АКТУАЛЬНІ ПРИПОВІДКИ.

— Якщо хорому не помагає гірчичний оклад, пробуйте йому прикладати стозолотові банкноти.

*

— Ніхто не цінить так свободи друкованого слова, як графоман.

*

— Якщо важко розбити докази промовця, то чому не розбити самого промовця?

*

— Краще поховати живого, як воскресити мертвого.

*

— Якщо жінка має чортівську вдачу, то вітково здоровити її з днем ангела.

*

— Коли оптиміста здіймають із шибениці, то він і цьому теж не дивується.

*

— Покійник і похоронні клепсидри — це факт і рекляма.

*

— Спершу заплати зубному лікареві і щойно тоді клади зуби на полицю.

*

— Подружня ввічливість: жбурнути в жінку підчас сварки кишеневим словарем, замість енциклопедією.

Ще про господарську катастрофу в Турчанщині.

Вияснення посла Гр. Тершаківця до статті п. Ярослава Татомира („Діло" ч. 92) п. н. „Жахлива господарська катастрофа в Турчанщині".

Щоб не виробився в українській суспільности погляд, що У. П. Р. занедбала в своєму часі поробити заходи для несення помочи гірському населенню Турчанщини, подаю отсі вияснення:

Будучи в половині червня 1937. р. в Турці і Сянках, помітив я, що посуха сильно знищила трави в Турчанщині. Вже тоді на вічу в Турці (15. червня) і в Сянках (27. червня) звернув я увагу зібраним на загрозу браку паші на зимівлю худоби та кликав гуртуватися в Т-ві „Сільський Господар", яке одиноке прийде їм з помічю у всіх господарських справах.

При післясторонніх пораненнях дістанете найкращі наслідки вживаючи природну гірку воду **Францішка Иосифа.**

Тодіж, у розмові зі старостою в Турці, п. Вагнером, звернув я йому увагу на посуху, загрозу браку паші і на те, що філія „С. Господаря" в Турці може в цій справі багато зробити, але не має на це фондів, бо Повітовий Виділ у Турці не дає ніяких субвенцій, а аґроном українець конечно потрібний. На це староста відповів, що на загрозу браку паші не дивиться так песимістично, а аґронома українця не конче потрібно, бо повітові аґрономи виконують свою працю у всіх громадах і та праця є позитивна...

Повіт. Виділ, чи пак п. староста й аґроном не постарались навіть зібрати матеріялів шкід, які спричинила посуха, а п. староста не постарався про те, щоб турчанський повіт звиділа обвідська комісія, котра спеціяльно в цій справі повстала та звиджувала околиці й повіти, навіщені посухою. Доказом цього є те, що коли я довідався, що уряд має закупити 5.000 тон сіна і велику скількість грису для околиць, навіщених посухою в 1937. р. та що на цюж ціль має прийти кредитова поміч, — я негайно (3. вересня) вибрався до голови Рільничої Палати п. Папари та до голови „С. Г." п. Мирона Луцького, щоби для Турчанщини й Добромильщини виєднати поміч і кредит. І тоді від голови Р. П. п. Папари я довідався, що ані Турчанщина ані Добромильщина не обняті допоможовою акцією, бо в ці повіти не їздила згадана комісія і не було ніяких повідомлень про посуху в тих повітах.

В цій справі робив я дня 7. IX. і бл. п. д-р Мирон Кондрат дальші заходи в цілі зголошень запотребувань, одначе справи не можна було ніяк полагодити. А на обіжник у цій справі д-ра Кондрата зголосилося з цілого повіту тільки одно село, бо в цьому часі йшла т. зв. „шляхотська акція" й широкі обіцянки на отруби і сіно, яке дістануть даром...

Що міродайні чинники в повіті не дуже турбуються допоможовою акцією наших селян, видно ще і з того, що в часі повені та градової катастрофи в селах Розлуч, Явора й ін. турчанського повіту ціла акція спинилась аж на доживлюванні дітвори. В цій справі просив я матеріялів у п. старости і війта з Розлуча, щоб самому поробити заходи в міністерстві; але тих матеріялів я й досі не дістав.

Бо в Турці на це нема часу. Там гарячково „навертають" українську шляхту, закладають „кола шляхецке", будують косьцюлки, видалюють дяків з повіту за ведення хорів, розвязують українські товариства... А що худоба українських селян гине тисячами, — це дрібниця, яка не сміє нікого трівожити.

Треба на цьому місці згадати, що і в частині Добромильщини були заходи щодо помочи в закупні паші. В цій справі відбулося віче в Коростенку (5. IX. 1937), однак тяжко було це зреалізувати, бо заміна сіна на дрова з пов. Рудки не могла бути зреалізована тому, що не було можна доставити сіна на місця залізницею без плахти до накриття...

Посол Гринь Тершаковець.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 88. Вівторок, 1. травня (19) квітня 1888.

ДОБРІ ПОЧАТКИ І ДОБРІ НАМІРИ.

В Коломиї основали „Гуцульську Промислову Спілку" Подаючи звідомлення з перших зборів членів спілки „Діло" писало:

„Так завязалася „Гуцульська Спілка Промислова" в Коломиї для піддвигнення й організації господарського, домашнього і всякого роду промислу між населенням гуцульським та доколичних сторін Коломиї, а дальший її розвиток залежатиме від допомоги земляків, яким належатиме на серці те, щоб ми з часом, хоч поволі, виробили свій власний промисл і дійшли до того народнього добробуту, як на Заході, а це не таке неможливе, як здавалосяб, бо розумна й витривала праця завжди дійде до свого!"

УНІЯ НА БУКОВИНІ.

„В Раранчі доходить число уніятів вже шестої сотні душ і перехід тривав дальше „Бук. Рундшав" повідомляє, що чисто румунське село Бесанче перейшло на унію. А що на Буковині нема священників уніята, що вмів би по румунськи, то звернулись аж до семигородського єпископату, щоби їм надіслали. Чернівецька православна консисторія розіслала обіжник, в якім наказала священникам строго наглядати за якимсь уніятським діяком Паславським і за всякими особами, підозрілими, що вони уніяти".

АНГЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ.

„Ми повідомляли недавно, що „Норд. Альг. Цайтунг" клала велику вагу на розмову англійської королеви з кн. Бісмарком і доказувала, що ця розмова може мати великий вплив на відносини Англії до Німеччини. Це саме пише тепер і „Кройцайтунг" і додає від себе, що особиста стріча королеви з кн Бісмарком доведе може до приступлення Англії до тридержавного союзу."

Наради Малої Антанти.

У середу почалась у Сіная 35. сесія Ради Малої Антанти, з такою програмою:

1) внесок у Лізі Націй у справі визнання анексії Абісинії.
2) Міжнародне положення після аншлюсу.
3) Вигляди на зближення до Мадярщини.
4) Меншинні справи.
5) Справи, звязані з недалекою сесією Ліги Націй

Італія приступила до договору в Монтре.

Італійський уряд приступив до договору в Монтре з 20. липня 1936, що регулює справу чорноморських проливів. При цьому він зробив застереження щодо точок договору, в яких згадується про Лігу Націй

—o—

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА". Ч. 1.

БОРИС ЧИЧЕНКО.

„Та - з перчиком".

З Романом я зустрінувся у старій, каштановій алеї, що вела на корти „Ситківського Клюбу". Вже здалека вимахував утішно ракетою:

— А! звідкіль ти тут узявся? Тягне вовка до ліса?

Сильно стиснув мою руку й потягнув за собою.

— Підпровадь мене на корти. Знаєш — я по вакаційному відпочинку треную до осінніх змагань. А як ти проводиш час?

— Всюди потрохи бував. Ось тепер, вертаючись з Гуцульщини, вступив сюди пригадати собі недавні „наші часи".

На бронзовому від палких літніх вітрів обличчі Романа заграла усмішка:

— Гаразд! Зараз матимемо до цього нагоду. На цих кортах збирається „сметанка" нашої спортової молоді.

— І ріжні спортові джигуни — додав я, штовхнувши Романа.

Розлогі верховіття старих каштанів цілувало лагідне вересневе сонце і лишало на свіжій зелені перші золоті плями осени. На заміднім крайнебі ясний блакит попелів у рожево-фіолетовий колір. День догоряв.

Корт був занятий. Грала постійна пара партнерів: Ліда — добра знайома із шкільної лавки та Богдан Варецький — магістер прав; теж добрий, хоч трохи старший товариш.

Ми поздоровкались і сіли на лавочці під кріслатим каштаном. Недалеко ріжношерстна спортова братія грала відбиванки, роблячи часдочасу чималий галас.

Я звернувся до Романа:

— Чи Ліда й Богдан дальше такі закохані?

— Угум... — усміхнувся якось іронічно Роман.

— Мені здається, що він за нею справді не зачитъ світа. Ліда?.. Це загадка. Може не так залюблена, як привязана...

В цій хвилині Ліда відбивала при сітці м'ячик. Її біла сильветка випрямилась мов струна і виглядала справді привабливо.

У цю гарну чорнявку з маленьким перчиком під лівим очком залюбувались наперемінку ріжні мої товариші вже від пятої гімназійної. Щасливо і трагічно. Та на злість нашій, тоді сьомій класі відбив нам Лідку студент прав Варецький. Правда — це не стояло на заваді нашим хлопцям далі „копатися" до неї. Назагал без більшого успіху, навіть „дверхнього"; всюди: в театрі, на прищі чи спортових змаганнях видно було її з Богданом. Все-ж ми не зневірювались і де могли старалися втягнути її в свою „сферу впливів". На часок це вдавалось: підчас проб до якоїсь аматорської вистави або концерту, спортових тренінгів чи танкових забав. Тоді заінтересовані впевняли, що їм вдалось „зреферувати" (за нашою термінольогією) Лідку; а на другий день чорти їх брали, коли бачили Лідку знов з Богданом. Укінці, в восьмій класі поставили ми все на одну карту: замобили, себто вмовили кохання до Ліди у товариша, що відзначався не тільки небувалими духовими прикметами, але і плекав тяжкоатлетику. Та й це пішло на марне. Тяжкоатлет не то, що не зумів зробитии „подвійного нельсона" суперниці, але став скуватись за дівчиною мов тінь. Дійшло до того, що вранці перед школою при цілій класі вручав їй китиці квітів. Все це перейшло в фарсу і закінчилося матурою. По матурі — ми розбрелись і я з Лідою не стрічався.

— Але мусиш признати, що Ліджа має в собі те жіноче „щось", той чар...

— Твоя правда! Я сам про це докладно переконався — засміявся Роман. — Розказати тобі мою останню пригоду з Лідкою?

Варецький і Ліда догравали останнього сета, а Роман почав розказувати:

„Спочатку липня настали такі спеки, що в місті між каменицями годі було видержати. До виїзду на літнище мав я ще два тижні часу. Тоді прийшла Богданові ідея вибратися на вакаційний рейд колесом — бурлацьким шляхом. Мене до цього не треба було намовляти й одного погідного ранку минули ми міські застави.

Приємно було їхати серед золотистих, розлогих піль Покуття, Опілля, Поділля... На плечах ми везли розжарене, липневе сонце; піт лився з облич цюрком. Поступали до знайомих, відсвіжувались холодною водою та варенням, переночувавши й гайда далі! Оттак ми зближались до Залісся, де пробувала на вакаціях Ліда. Я бачив радість Богдана, як він з посіхом натисикав колеса. Колиб лише скоріше до Лідки!

Нас привитали „гарячо" і ми тут залишились на довше. Найбільше, здається, з того тішилась Ліда. Мала тепер двох хлопців до забави. Не потребувала цілими днями бубнити капосні вправи на фортепіяні чи позіхати з нудьги над нецікавими романами з дідової бібліотеки. А найважніше — могла досхочу витанцюватись. Богдан не танцює — то залишався я. І ми собі не жалували! Варецький не показував по собі жадних завдрощів; навіть сам накладав грамофонові кружки. Ти знаєш з власного досвіду, як Ліда танцює?..

Я реванжувався Варецькому тим, що лишав його з Лідою на „тиху, любу розмову". Сам плентався по саді, де достигали вже „циганки" або на обійсті зустрічався з черствим панотцем, Лідиним дідом, що хоч уже мав під сімдесятку пильно займався господаркою. Кінчалися саме жнива, починалась звізка.

(Докінчення буде).

З природи і життя.

Тайна смерти.

Учених цілого світу і всіх часів займає одна велика таємниця, що їй не ім'я — смерть.

В дослідах над цією таємницею небагато ми поступили від часів старинного грецького лікаря Гіпократа або середньовічного альхеміка Парацельсія. Смерть глузує собі з наших намагань, а кожний рік довгого людського життя від лабет смерти коштує життя багатьох дослідників, що жертвують собою, щоб відкрити хоч трохи малий рубчик тієї великої таємниці. Ще більше: смерть мститься і кидається на світ щораз-то новими епідеміями, досі незнаними ще недугами, тяжкими, яким причин не знаємо, і приспорює нову працю і нові труднощі вченим, що хотять продовжити та утримати людський рід.

Останніми часами медицина зважилася на дуже сміливий крок. До боротьби зі смертю вона задумала вжити її саму, а саме використує вмерлих, щоб ратувати живих.

Людина не вмирає відразу. 10 хвилин після того, як знесилений м'яз серця перестане виконувати свою постійну працю, коли наше тіло вже не оживлює удар бючки, тоді завмирає мозок. Має народня медицина слушність, коли каже, що при мертвих не треба плакати, бо вони „чують". Мозок деякий час ще виконує свої чинности, отже може реєструвати враження, що доходять зверха, хоча вже без свідомости даної людини. Серце можна оживити ще на 20 хвилин по смерти і нераз вже траплялося, що хірургові вдавалося відповідним масажем серця привернути життя вже завмерлому серцю. Очі вмерлого „видять" ще пів години, мозок вже не можуть відтворювати-ніяких образів у захололім уже мізку. Органи слуху живуть ще довше, ще яку годину. М'язні рук і ніг зберігають свою життєздатність ще кілька годин. Розклад кісток починається по трьох днях, а рекорд життєздатности показує шкіра і волосся, які „живуть" ще майже тиждень. Порядок завмирання поодиноких частин людського організму ось такий: 1) мозок, 2) серце, 3) очі, 4) вуха, 5) м'язні, 6) кістяк, а врешті 7) шкіра й волосся.

На ці прикмети людського тіла звернули увагу два російські вчені Шанов і Юдін. Вони відкрили спосіб, при помочі якого можна консервувати на довший час кров, випущену з живої людини, або навіть і з трупа. А тому, що у большевиків незвичайно легко на всякого роду кров, вони почали творити по шпиталях справжні магазини людської крови всіх родів і груп, якої можна вжити кожної хвилини до трансфузії.

Американські вчені, позаздривши слави Шанову й Юдінові, відкрили, що можна переливувати не тільки кров, але також печінку та нирки.

З огляду на те можна надіятися, що вже недалекий час, коли лікар запропонує хворому, що прийшов до нього за порадою:

— Ви, пане добродію, маєте хвору нирку, але то нічого, ми доберемо відповіднішу, витнемо вашу, заложимо нову і все буде в порядку! Будуть також комплікації. Які можуть бути напр. наслідки коли печінку із хворого холерика перещеплять спокійному сафандулі? Як він тоді буде почуватися? **Ча.**

—o—

815 уділовців з ок. 1500 заплаченими уділами — разом на суму 46.103 зол. дозволило **Пром.банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 8½ мілл. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння свійськости уділа дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й тимчасово збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ. ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Війна із власним здоровлям.

Одною з найбільш уживаних „приємностей" людини є куріння тютюну. Тютюн, як відомо, має в собі отруту звану нікотиною, що у хемічно чистій формі є незвичайно сильною отрутою бо вже кілька крапель нікотини, запущеної до ока голуба, спричиняє його смерть по кількох мінутах. Хоча при різних нагодах, дослідники над впливом куріння тютюну на організм людини, звертають увагу широкого загалу на великі шкоди для здоровля одиниці і загалу через тютюн, одначе всеж багато людей сміється з того, вказуючи на деяких лікарів, які саме є палоговими курцями і через те боронять свого нологу. Нпр. німецький лікар Штуффер у своїм підручнику фармакольогії каже, що склероза (звапніння кровоносних судин) виступає також у таких людей, що ніколи не курили, а з другого боку багато курців доживає 80 літ і більше і добре почуваються. Одначе автор цієї книжки є сам завзятим курцем і тому він не вспів безсторонно висказати своєї думки про куріння.

Нікотина і нерви.

Нікотина належить до групи рослинних отрут, що атакують найбільше нервову систему людини. Найбільш шкідливо діє нікотина на т. зв. симпатичну нервову систему, що управляє різними важними для життя людини органами тіла, які складаються на такі чинности як віддихання, кровообіг, травлення, розмножування та ін. Через те і прояви затроєння нікотиною дуже різнородні.

Нікотина дістається до середини організму людини пересякаючи крізь слизову болону носа, устної ямини, горла, а навіть крізь шкіру. З огляду на цей останній спосіб, нікотина впливає шкідливо на здоровля людей, що самі не курять, але стикаються з тютюновим димом.

Як слушно завважує німецький лікар Фріґавф, курці не хочуть ніяк признатись до шкідливих наслідків тютюнового диму, і звичайно шукають для хворобових проявів, що є наслідком куріння — зовсім інших причин.

Прояви затроєння.

До найчастіших хворобових проявів, викликаних димом тютюну, належить враження печення очей, драпання в горлі, нападу кашлю, що виступають в людей, які живуть у замкнених помешканнях, виповнених тютюновим димом. Частіше перебування у таких льокалях провадить звичайно до затяжного запалення очних спойвок та горла. Що згадані прояви є наслідком отруйного діяння нікотини, видно з дослідів, які виказали, що прояви затроєння не виступають у людей, що курили тютюн позбавлений нікотини.

Не всі люди реагують однаково на нікотину. В одних навіть найбільш інтенсивне куріння може не викликати ніяких субєктивних прикрих проявів, у других вже малі кількости нікотини спричинюють дуже сильно зміни. Отже з того видно, що у деяких осіб існує вроджена чи придбана предиспозиція до затроєння нікотиною. Вона виступає головно в людей з хиткою і слабою нервовою системою.

При гострім (наглім) затроєнні у затроєного виступають болі і памороки голови, нудота, занік памяти, неспроможність говорити. М'язні находяться якби у стані пораження. Зі змислових органів найбільш пошкоджене око.

Затяжний нікотинізм спричинює втому, брак апетиту, нудоту, ослаблення, душевний неспокій і нервову вибуховість. Шкіра лиця прибирає нездоровий колір землисто-глинястий і морщиться. Також наслідком розладдя травління людина звичайно тратить на вазі.

В останніх часах деякі вчені кажуть, що нікотина є також великим суспільним лихом з огляду на свій шкідливий вплив на розродчу функцію мужчини. Деякі лікарі кажуть, що нікотина через свій отруйний вплив на нижну і вражливу нервову систему, що регулює і порушує механізм чинностей полових органів мужчини. Буває часто причиною імпотенції різного ступня і серед молодих мужчин, які самі та їх лікарі дошукуються усяких причин цього лиха, а не хочуть його видіти в нікотині, цій одній з найсильніших отрут нервової системи. Навіть коли такі батьки нікотиноманн мають діти, то вони виказують меншу життєздатність в порівнянні з дітьми некурців.

З огляду на це все лікарі накликують наше громадянство, щоб занехати куріння, та берегти молодь перед цим шкідливим налогом.

Лікар.

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Новий лік на попарення.

Як відомо, то ще наші прадіди на попарення уживали дуже примітивного ліку, і ми його нині вживаємо: мішанина вапняної води із льняним олієм. Цей лік був універсальний: уживали його в „бабській" медицині по домах, як також і в університетських клініках. Але цей універсальний лік тепер „банкротує". Як виказали клінічні досліди в Америці — мішанина льняного олію з вапняною водою відгриває роль буліону, на якому гарно годуються бактерії. Американці рішили, що на попарення не добре накладати того роду поживу для бактерій, а навпаки, треба спарений наскірок „гарбувати" або таніною або алькоголем, щоб в той спосіб усунути з нього воду. Так можна уникнути слідів попарення, т. зв. близн.

Під цю пору американська метода зеднує собі щораз більше прихильників. До одної з варшавських клінік привезено дві жінки: паню дому та її служницю. Вони попарилися при вибуху нафтової машинки. Служниця мала попарене лице і руки, пані рамена. Лікарі постановили лікувати служницю американською методою. Цієї методи не мали відваги запропонувати їй пані, тому вжили при її лікуванні давного ліку: олійно-вапнисту мішанину. Висліди були дуже ясні: попарення тої пані лікувалися довше й вона вийшла зі слідами попарення, а служниця не мала ніяких близн.

Цей випадок ще раз потвердив досвід американських лікарів, і це-мабуть буде початком усунення льняного олію з вапняною водою як лікувальних засобів при попаренні. **Ча.**

—o—

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ТРАВЕНЬ.

Сонце:	схід:	захід:	довгота дня:
1. V.	4.07 год.;	19.00 год.;	14.53 год.
11. V.	3.49 год.;	19.17 год.;	15.28 год.
21. V.	3.34 год.;	19.32 год.;	15.58 год.
31. V.	3.22 год.;	19.45 год.;	16.23 год.

У цьому місяці припадають два затьміння: місячне затьміння Місяця 14. дня травня, сонцеве затьміння Сонця дня 29. травня. Затьміння Місяця зачнеться 14. травня в год. 9. 44, покінчиться в год. 12.43. Його буде видно краще в Америці, Австралії і на Атлантійськім океані та Тихому Океані. Затьміння Сонця почнеться 29. дня ц. м., а покінчиться в год. 16.54; його буде видно в полудневій частині Атлантійського Океану, на полудні Пол. Америки і Пол. Африки.

Місяць у травні:

6. V. год. 22.24 — перша квадра, місяць видно звечора.

14. V. год. 9.39 — повня, місяць видно цілу ніч.

22. V. год. 13.36 остання квадра, місяць світить у другій половині ночі.

29. V. год. 15. новик, місяць видно вночі під овидом.

Мандрівка планет у травні:

Меркурій — сходить на пів години перед сходом Сонця. Можна його видіти серед ранішого світанку над східнім краєм неба.

Венера і Марс — видніють на західньому овиді дві години по заході Сонця.

Юпітера — видно у другій половині ночі на сході неба на тлі громади звізд Водяника.

Сатурн — сходить над ранком разом із гроздою звізд Риби.

Коло 6. травня Земля найдеться коло орбіти комети Галлея, тому в тім дні спаде на Землю багато метеоритів (звізд, які падуть), що є рештками розбитої комети Галлея.

Погода у травні:

Як подає столітній календар, після погідного та ласкавого початку місяця прийде прохолода і змінна погода. По 15-ім знову апогодиться. Під кінець місяця погода нестійна.

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зошитка). Речинець присилки, 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачинаємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне пізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже чіткі,** писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород,** а саме: за І-у — 50 зол.; за ІІ-у — 30 зол.; за ІІІ-ю — комплект Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

У справі словника української мови.

(Допис з Берліна)

Механізм українського культурно-громадського життя в сучасному менті виказує цілу низку пекучих потреб, що їх негайно треба заспокоїти. Це бачимо майже на всіх відтинках: політичному, релігійному, господарсько-економічному, культурно-науковому, товариському і т. п. Є тут очевидно важні, важніші й найважніші речі, що про них знають безпосереднъо зацікавлені, спеціялісти-фахівці в поодиноких ділянках, і коли вони проходять у площину зацікавлення ширшого загалу, то це тільки знак, що дана справа набирає актуальности, що вона стає одною з найважніших і тим більше вимагає розвязки.

Від довшого часу в українських наукових і ненаукових колах говорять про потребу словника української мови. Ширший загал знає з преси, що йдуть підготовлення в цьому напрямі, що Комісія мови при Н. Т. Ш. мала кілька засідань у цій справі, що про це згадував голова Т-ва при недавньому святкуванні в Т-ві памяти Шевченка і т. д. З цього висновок, що справа дійсно актуальна і то не тільки в наукових колах, але ширших, громадянських. Це тим більше, коли взяти під увагу незавидний стан Українського політичного й культурно-наукового життя у Східній Україні, де від довшого часу йде системна нагінка на українську мову під гаслом наближення її до братньої мови всесвітнього пролетаріяту — московської мови. Про це говорять такі факти: академічне перевидання Грінченкового „Словника української мови" большевики припинили на букві „Н" у 1928 р., великого „Словника російсько-українського" на букві „П" в 1928 р., Тимченкового „Історичного словника українського язика"" на букві „Ж" в 1931 р. З великого словникового матеріялу, що його зібрала „Комісія для складання словника живої української мови" при Українській Академії Наук у Києві і що в 1924 р. сягав 700.000 карточок, не залишилося і сліду: створене при Інституті Мовознавства в 1933 р. „Лексичне бюро", діставши цю сумнівну спадщину — невпорядковану й необроблену науково картотеку, виділивши матеріяли, здобуті вже на підставі праці лексичного бюра, після реорганізації, виконавши відповідну роботу, мало забезпечену картотеку придатну до користування в науковій праці. Бажаючи забезпечити єдність теорії і практики в в світлі постанов XVII. партзїзду, лексичне бюро, як складова частина словникового відділу Науково-Дослідчого Інституту Мовознавства, веде працю відповідно до вимог плянового відділу на 1934 р. (з комунікату „Лексичного бюра" — див. „Мовознавство" ч. 2. за 1934 р., стор. 144).

Супроти такого стану речі словникова справа набирає окремої ваги для всіх українців, що поза Совітською Україною, зокрема для галичан, де не тільки словникова, але взагалі мовна та правописна справа вимагає окремої розвязки. Як не як, а українська мова за останніх 15 років зробила велитенський скок у своєму розвитку; подібного явища не можна помітити в історії жодної славянської чи взагалі европейської мови. І тоді, коли в німців, французів чи поляків опрацьовують на велику скалю повні й відповідні для сучасних вимог словники, ми мусимо вдоволятися Желехівським чи Грінченком, що з погляду розвою сучасної української мови властиво заслуговують на назву історичних словників і то в найкращому разі, як коли замкнути очі на їхні семантично-стилістичні чи наголосові недомагання. На складне сучасне українське культурно-громадське життя лексика XIX століття рішуче за мала, словництво етнографічно-мізборобської побутовщини рішуче не вистачає для вислову уточнених понять, уявінь і почувань віку пари, електрики, радія, політики й (нікуди правди діти) спорту. Це мусимо завжди мати на увазі, коли мова про Желехівського чи Грінченка.

Та на тому не кінчаються вимоги української лексикографії під сучасну пору. Щораз більше зацікавлення українською проблемою серед чужинців і щораз більша актуалізація її на міжнародньому терені викликує самозрозумілу потребу українсько-чужомовних словників, передовсім українсько-англійського, німецького та французького. Цього вимагає і практичне українське життя: преса, торговля, школа й українська наука.

Але, щоб могти відповісти цим вимогам, щоб скласти хочби один українсько-чужомовний словник, треба мати не тільки словник чужої мови, але передовсім словник української мови. І в цьому саме Ахіллева пята української лексикографії: нема в нас основи для складення українсько-чужомовного словника.

Саме під цю пору створено при Українському Науковому Інституті в Берліні окрему Комісію для складення українсько-німецького й німецько-українського словника такого, що відповідав би вимогам сьогоднішньої літ. української мови. В усю ширінь стануля перед Комісією трудна справа відсутности словника української мови. Не було іншого виходу, як збирати матеріяли, тобто виписувати з наших періодиків і взагалі друкованого слова окремі гасла із контекстовими поясненнями. Ця вступна підготовна праця потривае з пів року, хоч що його можна булоб зощадити при доброму словнику української літературної мови. І хоч до Комісії зголосилися деякі співробітники з готовими матеріялами — здебільш термінольогічними — та не вважаючи на рукописні матеріяли що їх дістала Комісія (напр. цінний рукописний словник бл. п. проф. Юрія Рудницького), при праці неможливо було перескочити згаданого підготовного етапу — зібрання й устійнення основної кількости слів, що їх сьогодні можна зустрінути в нашій літературній мові обабіч Збруча.

У Берліні бере у праці добровільну участь кільканацятьох співробітників, у тому й німці. За два місяці комісія осягнула (враховуючи сюди й уже готові матеріяли) яких 50.000 словникових гасел. Саме приготовляється пробний зшиток словника (буква „А"), що його Комісія думає вислати поодиноким зацікавленим фахівцям у лексикографічній роботі для оцінку. Провід у редагуванні цілости обняв проф. д-р Зенон Кузеля, технічну редакцію і секретарювання підписаний.

Подаючи це до відома українського громадянства і не роблячи ніяких прогноз щодо розмірів, часу виходу й ціни згаданого українсько-німецького словника, ми хочемо на цьому місці звернути увагу на дійсно пекучу справу нашої культури — відсутність академічного словника української мови й наслідки, що неодмінно звязані з цією справою в практичному й культурно-науковому житті.

Не маємо українського Ларусса, Дудена чи Даля і тому не маємо досі українського Лянгеншайдта. При цьому сьогодні не можемо оглядатися на Київ, тільки на Львів. Наддніпрянщині, знову, як після відомого „указу" 1876 р., припало почесне завдання культивувати розвиток української мови на її тернистому історичному шляху.

І коли в минулому столітті Желехівський попередив Грінченка в українській лексикографії, так задуманий словник Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові повинен для нашого часу попередити видання академічного словника української літературної мови Української (але дійсно української) Академії Наук у Києві.

Д-р Ярослав Рудницький.

—o—

В пятницю дня 6. травня 1938 р. відправиться в церкві Успення Пресв. Богородиці в год. 7.30 зранку

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за бл. п.

о. ЕВГЕНА ГРОМНИЦЬКОГО,

на яке свояків і знайомих запрошує

Родина.

НОВИНКИ.

— **Заграничні метеорольоги** віщують на місяць травень гарну та постійну погоду. Спомини з недільних прогульок запишете найтривкіше фотографуючи на свіжих матеріялах з фірми **„ЕКОМП", Львів, Сикстуська 29.** 1639

— **Футра до перехования** на літо приймає **„ХРОМ"**, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує ужиті футра. 968 —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, I. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Боротьба з молями й раціональне прятання.** Це тема чергового показу „Нової Хати" під проводом п. Наталки Гаврих. Гутірка відбудеться дня 5. травня в год. 18-ій у домівці „Труду", Ринок ч. 39. 992

— **Чи ви вже відвідали** в новім льокалі краєвецьку робітню **А. Дуфанця — Костюшка 1. а.**

— **Другий гігієнічний курс** при філії Союзу Українок у Львові починається **в понеділок, дня 9. травня** в год. 19-ій. Успіх попереднього курсу виказав, що думка влаштування такого курсу була дуже щаслива. Надіємося, що й на другий курс зголосяться багато учасниць. Зголошуватись кожного дня від год. 8—15-ої в домівці С. У., Сикстуська 46. Оплата за науку на курсі 2.50 зол.

— **Антропольогічний тип українця** — це тема виkладу голови Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові д-ра І. Раковського. Виклад відбудеться в пятницю 6. травня ц. р. в год. 6. веч. у домівці Інституту у Варшаві при вул. Служевській ч. 7, п. 4.

— **Про напрями розвитку** української літературної мови виголосить відчит д-р Я. Рудницький в пятницю 6. травня ц. р. в год. 8-ій вечором у салі Українського Наукового Інституту в Берліні.

— **Другу частину реферату** про нові устрій адвокатури виголосить адв. Г. Шик у пятницю 6. травня ц. р. в год. 7.30 вечором у домівці організації адвокатських аплікантів у Львові при вул. Коперника ч. 7, I.

— **Спільне свячене** уладжує старшина кружка „Р. Ш." ім. Т. Шевченка для своїх членів в неділю 8. ц. м. в год. 6. вечором у власній домівці при вул. Супінського ч. 23.

— **„Чин сповіди" не сконфіскований.** Богословська секція Т-ва ім. Петра Могили в Луцьку прислала нам спростування замітки, поміщеної в ч. 87 „Діла" п. н. „З життя Волині", того змісту, що адміністраційна влада в Луцьку не сконфіскувала чисто богослужбової книжки „Чин сповіди", що її видала Богословська Секція Т-ва ім. митроп. Петра Могили та що ця книжка є на складі Богословської Секції в Луцьку вул. Любар-

Адміністрація „ДІЛА"

ПОЧАЛА ДРУКУВАТИ НОВИЙ КОМПЛЄТ АДРЕС СВОЇХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ — тому просить Шановних Передплатників, що мають якісь неточности чи неправильности у своїх адресах, надіслати до 10. ТРАВНЯ ц. р. справлені свої адреси, щоб можна було їх надрукувати правильно у новім комплєті. 1—5

та 10 і продають її теж книгарні Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка на Волині.

— **Великий комуністичний процес** почався в четвер 4. ц. м. проти 20 комуністів перед трибуналом окружного суду у Львові. На 20 підсудних є 17 жидів (ок) і трьох українців. Акт обвинувачення закидає трьом підсудним жидам, що вони були членами центрального комітету КПЗУ. Розправа потребує кілька днів. Це перший великий процес, що відбувається перед трибуналом по скасуванні судів присяжних.

— **Львівська хроніка.** Підчас протижидівських заворушень у Тернополі перед кількома тижнями важко побили жидівського купця в Тернополі Н. Бомсе, якого перевезли до львівської клініки, де він минулого тижня помер. Бомсе залишив молоду дружину, з якою жив ледви кілька місяців. — При вул. Яблоновських дістався під колеса роверу 8-літній хлопчина Й. Вальд і потовкся. — На пл. Марійській поліція арештувала п'яного шофера, який ледви не спричинив катастрофи. — Ярослава Воєк при вул. Тороссвича ч. 15 повідомила поліцію, що її 19-літня сестра Ольга вийшла з хати ще 30. квітня і дотепер не вернулася до дому. — До помешкання Сеніва при вул. Крашевського 23 вломився два злодії і забрали речей на 1.200 зол. Одного з них Понаса Ліпера злодія Сенів у хвилині, коли він виходив з краденими річами з помешкання. Поліція арештувала злодія.

— **Кінець шкільного року** в усіх державних і приватних школах буде 25. червня ц. р. В народніх школах на закінчення шкільного року уладять прогульки. Вакації у народніх і середніх школах треватимуть до 2. вересня ц. р.

— **Пошесть пришниці** лютує тепер в 134-ох місцевостях; винищено її в 158-ох місцевостях винищенням кілька тисяч тварин. Згадана пошесть нашістила тепер 9 воєвідств. У двох з них: львівському і люблінському пошесть зліквідовано винищенням усіх хорих тварин.

— **Краєва хроніка.** В селі Травотлоки, пов. Зборів хлопці пастухи знайшли на полі гранату з часів війни. Гранату кинули до ватри, що її розпалили на полі, а самі скрилися в безпечному місці. По вибуху хлопці підбігли до вогню і саме тоді дійшло до другого вибуху. Відломки гранати зранили важко двох хлопців, яких відвезли батьки до шпиталю у Зборові. — В селі Жажари недалеко Сендзішова один селянин найшов шкляний збанок з мідяними, срібними і золотими монетами з XVII. віку. Збанок з грішми переховує в себе поліція. — Під поїзд між Скниловом та Обропином кинувся 24-літній селянин Нагайло зі Зимної Води і згинув. Причина самогубства невідома.

— **Самоходова катастрофа** трапилася минулого понеділка на шляху між Борціном і Жніном у Познанщині, де до придорожнього дерева розбився вантажний самохід з пивом. Шофер Вішневський згинув, робітник Мокрацький важко ранений.

— **Ревізії й арештування у Варшаві.** Минулої суботи і понеділка поліція переводила ревізії у 50-ох членів О. Н. Р. „Фалянги". Підчас ревізій поліція забрала багато зброї, вибухового матеріялу і петард. Три члени опинилися в арешті. Слідство відкриває щораз то нові підробиці. Поліція шукає за винуватцями, які підложили пекольну машину на пл. Мурановській дня 1. травня ц. р.

— **Вимантив 2.500 долярів.** Зі Злучених Держав вернувся до родинного села Домбрувки недалеко Варшави А. Бохенський і хотів купити поле. Про це довідався невідомий обманець і зголосився до Бохенського кажучи, що є валютовим комісарем з міністерства скарбу. Нашому реемігрантові обманець показав навіть відповідну легітимацію, завів Бохенського до готелю і там забрав від нього 2.500 долярів, обіцявши, що чергового дня дістане за них злоті, бо закордонних грошей не вільно йому в себе переховувати. Чергового дня Бохенський зголосився до громадського уряду за золотими і щойно тоді переконався, що його обманули. Справою занялася поліція, яка шукає за обманцем.

Ревізії й арештування в Бучаччині.

У Велику Пятницю та Суботу розкинено в кількох селах бучацького повіту летючки. З цієї причини відбулися в самому Бучачі та в повіті ревізії й арештування.

І так у Бучачі перевели ревізії в галянтерійній крамниці „Мі-ка", в торговлі церковними річами І. Посацького та в Українському Кооперативному Банку.

В повіті перевели теж низку ревізій та придержали Івана Данькова і Михайла Болячку з Сороків, що в Бучачі ведуть торговлю папером та книжками; їх по переслуханні на постерунку поліції в Бучачі звільнили.

В Бучачі придержали також Ілька Козиру з Білявинець у хвилині, як мав виїхати колесом до дому. Його також випустили на другий день по переслуханні.

В судових арештах перебуває арештований Пиндиковський із Жизномира.

Ревізії відбулись також у Золотопотіччині.

Замітна річ, що поліція вже в кілька годин по розкиненні летючок — як оповідають люди з місць — явилася на місцях і ті летючки позбирала, так що мабуть ніхто не встиг їх прочитати.

— **Замах на варшавський поїзд.** Невідомі особи обстріляли поїзд між стаціями Блоне і Плохоцін, що їхав до Варшави. Кулі розбили вікна і не потягнули жертв у людях. Обслуга стримала поїзд і перешукала з кількома подорожніми поблизький терен, не знайшла атентаторів. Поліція шукає енергійно за бандитами.

— **Вовчиця загризла дитину.** У Ваврі під Варшавою трапилася трагічна подія. Жінка інжиніра Розалія Водзіцька дістала в дарунку вовчицю. Вовчиця була дуже лагідна й її поведінка не викликувала ніяких побоювань. Учора підчас проходу інжинірової вовчиця кинулася раптом на 6-літнього хлопця Яна Маяка, який переходив вулицею і заки власниця відірвала її, вовчиця загризла хлопця на смерть.

— **Висилка небажаних чужинців.** Усі чужинці, які перебувають нелеґально у Франції, мусять до місяця залеґалізувати свій побут або покинути Францію. Політичні еміґранти, які не можуть вернутися до своїх країв, можуть внести відповідні прохання до міністерства вьутрішніх справ. Небажаних чужинців, які перебувають легально, влада повідомить заздалегідь про висилку з Франції. Уряд призначив 5 міліонів франків на кошти висилки небажаних чужинців з Франції.

— **Протижидівські заворушення за вбивство дівчини** литовки вибухли в містечку Скопішкі на Литві. Юрба вдала до помешкання вбивника дівчини і важко його побила, помешкання знищила. Щойно поліції вдалося привернути лад і вирвати важко побитого вбивника з рук юрби, що після того повибивала вікна у жидівських крамницях і помешканнях. Лад привернула поліція з Ковна.

— **Катастрофа двох кораблів.** Радіостація в Марсей одержала телеґраму італійського корабля „Квіринале" з покликом негайного рятунку, бо потопає. Корабель походить із Трієсту, його містота 3.779 тон. Одночасно французький корабель „Прадо" надіслав телеґраму з покликом рятунку, бо застряг на мілині.

— **У столиці Манджуко** Гсін-кін докінчують будову радіостації зі силою 50 кільоватів, яку почали будувати в січні ц. р. Перші авдиції надаватиме нова радіостація вже в половині травня.

— **Кривавi бійки з поліцією.** На плянтації недалеко м. Кінгстон на Ямайці пішла поліція, щоб арештувати провідників страйку. Дійшло до бійки страйкарів з поліцією, що вжила зброї і вбила 4-ох страйкарів, 7-ох ранила. Страйкарі підпалили плянтації на просторі коло 1.500 акрів.

— **Виганяють старшин.** Португальський уряд рішив прогнати з Португалії полковника-летуна Портеля і полк. Гімареса за їх протидержавну акцію.

— **Дитина з 28-ма пальцями.** 30-літня італійка Еліза Барбета, в Соренто привела на світ дівчинку, яка має 28 пальців, по 7 на кожній руці і нозі.

— **Трансевропейська автострада.** Берлінський часопис „Ді Штрасе" оголосив плян будови великої трансевропейської автостради, що вела би з Остенди через Німеччину, Мадярщину, Балкан, Стамбул до Палестини, Єгипту та Індій.

— **Наганяють професорів.** У Відні і Граці усунули трьох професорів університету: антрополога д-ра Вайнінгера і двох професорів фізики: Геса та Бендорфа за те, що їх жінки не є арійського походження.

— **Ріжні вісти.** В Австралії розпочали позичку на 10 міліонів фунтів штерлінгів на національну оборону. — До Риму приїхало 700 тайних агентів для охорони канц. Гітлера. — Два найбільші щоденники у Злучених Державах: „Ню-Йорк-Таймс" і „Ню-Йорк Геральд Трібюн" підвищили ціну з 2-ох до 3-ох центів за число.

—o—

† Посмертні згадки.

ТАРАС ПОЛЬОВИЙ.

25-го квітня ц. р. помер в академічній санаторії у Закопанім студент фільософії **Тарас Польовий**, ур. у Базарі в 1912. р. Була це людина напричуд гарна й ідейна. Смерть Тараса Польового — це трагедія українського студента, що відданий на власні сили, в голоді й холоді проводить найкращі дні молодости. З лекції на лекцію бігав отой молодий студент, харчуючись виключно тільки у студентській бідній харчівні, зправила йдучи у голоді спати та зправила не маючи у що якслід зимою зодягнутись. Непереможне бажання науки і знання додавало йому сил. Він був тим зразком ідеаліста, який не кохався у фразах, лише в праці. Однак ця праця переходила його сили та нужденні обставини життя: він почав хворіти на легені, а з поступом недуги зменшувались і можливости заробітку. Покійний попав у страшну нужду. Без даху над головою — шукав його у собачій буді і кілька місяців собача буда була його захистом та тепло собачого тіла хоронило його перед морозом! Річ просто неймовірна, немов видумана фантазією повістяра, що взявся описувати нужду української молоді! Неймовірне, але правдиве. Трагедію Тараса Польового збільшував факт, що він не був круглим сиротою: мав середньо-заможного батька-дяка, який, оженившися вдруге, перестав видно зовсім цікавитися своїм талановитим сином...

Поміч Порадні Матерей та Наук. Т-ва ім. Шевченка прийшла вже за пізно і не була достаточна. Переведено також у часописах збірку, яка дала несповна 200 зол. Заходом добросердних одиниць із згаданих установ удалося все таки вислати недужого студента до санаторії, але це вже молодого життя не врятувало. Помер Польовий на сам наш Великдень, серед людей чужих і байдужних. Над його могилою не залунало рідне слово і не дзвонили йому на прощання великодні дзвони...

В. Й. П.!

ЙОСИФ ЧАЙКОВСЬКИЙ

емер. проф. гімн. і довголітній директор прив. жін. семинарій У. П. Т., помер у Коломиї 23. IV. ц. р. по короткій, важкій недузі в 62-ім році життя.

Йосиф Чайковський народився в Тучапах, теребовлянського повіту, як син управителя школи. Вже від наймолодших літ мріяв про звання вчителя - виховника молоді. По скінченні гімназії студіював на історичному відділі фільософічного факультету у Львові, Відні Кракові, при чому був одним з улюблених учнів М. Грушевського, для якого аж до останніх днів життя зберіг почування любови і глибокої пошани. Вже в часі університетських студій віддавався з посвятою громадській праці і кілька років був головою Акад. Громади.

В 1907-ому році дістав Чайковський посаду професора-історика в гімназії в Коломиї. Але ці обовязки не перешкодили йому заняти ся від У. П. Т. організацією прив. жін. семинарій в Коломиї і завдяки його здібности та праці ця виховна станиця осягнула перед війною дуже високий рівень. На становищі директора семинарії працював Покійний аж до 1926-го року. Бачучи брак відповідного підручника всесвітньої історії, він опрацював і видав всесвітню історію в трьох томах. Нею довгі роки, хоча неофіціяльно, послугувалися також по гімназіях.

Незалежно від своїх професійних обовязків Покійний аж до останніх днів свого життя брав живу участь у культурно-освітній праці в Коломиї і повіті. Довгі роки був членом Старшини кружка Р. Ш. і філії Товариства „Просвіта", кілька років був також головою філії, дали головою Драматичного Товариства ім. Тобіле

вича й ін. Всюди світив прикладом працьовитости й обов'язковости. Бачучи скупість нашого театрального репертуару, пробував своїх сил також на цьому полі, і кілька його пєс (псевдонім Ярославенко) мало успіх на шкільних і просвітньо-аматорських сценах.

Доказом великої любови й пошани для Покійника в найширших колах Коломиї і Покуття була участь великих мас інтеліґенції і селянства в його похороні, що відбувся 25-го квітня ц. р. Селяни з доколишніх читалень „Просвіти" і кружків „Рідної Школи" не дозволили везти домовину в каравані, але довгий шлях з дому жалоби аж до місця вічного спочинку несли її на своїх плечах. Покійного прощали від місцевих установ д-р А. Кузьмич, д-р Я. Шипайло і дир. І. Пашкевич, В. Й. П.І

УГРИН МАРІЯ,

емерит. учителька, довголітня передплатниця „Діла", що 40 літ працювала як учителька на Лемківщині в ясельському повіті, померла 17. м. м. Родом з Дрогобича, донька свідомого українця-міщанина, сама пішла в сліди свого батька і ціле життя присвятила рідні, народові й Церкві. Тверда як скала у своїх національно-релігійних поглядах, Покійна була завжди жертволюбива і їй присвічувала одна ідея: все для інших — собі якнайменше. Боліла дуже, що ряди наших визначних людей малють, боліли її і злидні нашого народу. Вкінці виснажене її серце не видержало і перестало бити 17 квітня ц. р. в 66. році життя. Залишила хору й темну сестру і братанку пів-сироту, гімназистку, що їх удержувала. Земля, котру Покійна так гаряче любила, нехай Їй буде пером!

—o—

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Виклад проф. Фещенка-Чопівського у Кремянці. Дня 14. квітня ц. р. у великій салі промисельного ліцею, на запрошення Українського Добродійного Т-ва наш відомий учений-металюрґ, дійсний член наших і чужинецьких наукових установ, тепер професор Гірничої Академії у Кракові д-р інж. Іван Фещенко-Чопівський виголосив відчит на тему: „Якими дорогами прямує новочасний промисел?" З огляду на дуже цікавий та актуальний його зміст позволяємо собі навести тут головні тези того відчиту. Предмет у надзвичайно простий, доступний спосіб розвинув перед слухачами глибоко продумані, науково ужиті і рівночасно дуже актуальні тези свого відчиту, котрому з великим зацікавленням прислухувалися численна авдиторія. А) своїми кінцевими виводами про можливости широкого розвою промислу взагалі й українського зокрема, зашепив молодим слухачам оптимізм, підніс віру в краще майбутнє, за що слухачі нагородили проф. Чопівського рясними оплесками. При цій нагоді не зайве буде підкреслити ще раз темний факт: Не так давно преса подавала про якусь подорож проф. Чопівського до Льондону, про його перебування в Парижі, де його сердечно гостив науковий світ споріднених галузей науки. Яка ґаниьба! На відчиті у Кремянці цього визначного ученого в ділянці важного промислу в Польщі, що має першорядне значіння для оборони краю, про що тепер так багато говориться, не бачили ми ані одного слухача-поляка, хоч, як довідуємося, запрошення на відчит розіслано всім установам і поодиноким особам і крім цього про відчит цей оповіщено окремими афішами. Не було теж на відчиті нікого з кадів, що так радо бачать нас у своїх промисних. Чи не вчить це нас, як маємо ставитися до різного роду імпрез, часом значно нижчої вартости, що їх улаштовують наші сусіди і на них мають претенсії бачити українців?! В той-же самий день у домівці Українського Добродійного Т-ва на честь нашого знаменитого гостя відбулося скромне принятя, в якому взяли участь представники українських установ м. Кремянця. Дохід зі свого відчиту призначив проф. Чопівський на українську ґімназію у Кремянці. І тому ваше громадянство було неприємно вражене відсутністю на виклади й на принятті проф. Чопівського офіційних представників ґімназій — її директора і хоч би секретаря. Взагалі відданим вже кидається в очі, що директор української ґімназії п. Концевич не тільки не бере ніякої участи в українському асоціяційованому житті м. Кремянця, але навіть уникає тих українських імпрез та урочистостей, дохід з котрих майже завжди йде на користь нашої ґімназії. Чи цей саботаж є проявом „високої", незрозумілої загалеві політики, чи це може щось інше?...

Карлсбадську воду Мільбрун поручають лікарі до домашнього лїкування запалення печінки.

Спорт.

Львів. ЛЬВІВ—ПЕРЕМИШЛЬ 2:2 (0:0). Межиміські змагання закінчилися незміненим висліком, який кривдить дружину Лодзі, яка грала дуже добре і майже весь час переважала. У львівській дружині дуже слаб грали цілі поміч разом із Васевичем. У нападі безнадійно грав Цімер, який спиняював майже всі акції нападу, при тім занедбував постійно правий бік львівського нападу, де грав Скоцень II. і Магоцький. Скоцень грав дуже мудро й гарно, хоч здебільша зі згаданих причин дармував. Магоцький не мав зовсім змоги попісуватися і взагал випав слабо. Найкраще грав у львівській дружині оборонець Єжевський. Ворота для Львова здобув Майовський.

Лодзь перевищала амбіцією та стартом львівську дружину майже у всіх лініях і заслуговувала на перемогу різницею 2—3 воріт.

Судіював п. Стшелецький. Видів к. 2.000.

Перемишль. ПЕРЕМИШЛЬ—ЛЬВІВ 6:2 (4:0). Друга репрезентація Львова програла заслужено в Перемишлі з тамошньою репрезентацією. У дружині Львова грали з України: Босий, Мікльош II, Воробець і Мікльош I. У дружині Перемишля найкращий був Турко зі Сяну.

ОКРУЖНА ЛІГА.

Ярослав. В. К. С. ЯРОСЛАВ—РКС 2:2 (0:1). У дні 3. ц. м. відбулися у львівській Окружній Лізі тільки одні мистецькі змагання. Гра на низькому рівні й зовсім нецікава. Ворота для РКС-у здобув Кондра і Желязко, для ВКС-у Літинський і Райс. Судіював п. Саварин.

МИСТЕЦТВО Ц-КЛЯСИ

Перемишляни. СТЕП—СТШЕЛЕЦ 3:3 (0:2). Вчора відбулися в Перемишлянах мистецькі змагання, які мали для обох дружин важне значіння. Матч відбувся серед фатальної погоди (цілий час падав дощ), на грищі, яке радше нагадувало озеро. Степ виступив у такому складі: Гозіяш, Литвин, Гдуля; Нестор, Тимцьо, Калєндяк, Ощудляк, Петрівський, Гайдук, Панчишин, Костів. Стшелец грав дуже гостро і брутально, намагаючися на своїм грищі за всяку ціну виграти. В 10 хв. крайник Стшельця „дашопував" рукою на карнім полі Степу м'яч і суддя, на диво... подиктував карний коп до Степу. Не помогли вияснення та протести і Стшелец здобув з карного перші ворота. Це несправедливе рішення судді здеморалізувало цілу дружину Степу, яка стратила прохоту до гри. У 40 хв. Стшелец здобув другі ворота, які можна було легко боронити. Степ грав приємно, що на калабанях виходило йому на шкоду. У другій половині образ гри зовсім змінюється. Степ стосує півгорішню гру й осягає перевагу, хоч Стшелец здобув з несподіваного випаду треті ворота. Та на цьому скінчилися всі успіхи перемишлянської дружини. У 60 хв. Тимцьо минає помічників і далеким стрілом здобуває перші ворота для Степу. Пять хвилин пізніше той сам грач гарним волеєм здобуває другі ворота. Вирішення приносить 80 хв., коли Тимцьо стріляє прецизно вільного, що його легко добив Петрівський. Степ далі не сходить із половини Стшельця, одначе судія дбає про те, щоб Стшелец не програв і фабрикує раз-у-раз офсайди. Перед самим кінцем оборонець Стшельця фавлює Костіва на карнім полі без м'яча, одначе судія вдає, що цього не запримічує. Остаточно Степ вивозить один дорогий пункт із Перемишляни на трьох розбитих і покалічених змагунів.

Поведінка деяких змагунів Стшельця була просто скандальна, одначе судія п. Голік дивився на все крізь пальці і постійно казав, що нічого не бачить.

ЗОРЯ (КАЛУШ) — СТШЕЛЕЦ (ДОЛИНА) 5:1.

Калуська Зоря виграла свій чергový матч за мистецтво II-клясі стшелявівської Округи. Зоря має І. місце в табелі з 1 пунктом стратеним та 17 здобутими.

ТАБЕЛЯ МИСТЕЦТВ Ц-КЛЯСИ І. ГРУПИ

Зоря	6	11:1	15:4
П. К. С.	6	8:4	27:6
Свитогор	5	5:5	9:8
Гапоель (Город.)	6	4:8	7:20
Ютшия	6	2:10	7:25
Самсон	1	0:2	1:0

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Склад України на матч із Ярославом. Україна виступить на недільний матч (8. ц. м. грище Погоні, год. 4.30 попол.) в таким складі: Босий, Скрегота, Мікльош II, Цимбала, Гошовський, Романець; Магоцький, Скоцень I, Мікльош, Дицьо II, Богурат.

Мистецтво Закарпаття здобув уже певно кошицький КАЦ, який у вирішнім матчу переміг льокального суперника ЧСК 2:1. УАЦ—БФІПЦ 2:0.

Зорі—Самсон. Матч за мистецтво Ц-класи відбудеться в неділю 8. ц. м. на військовім грищі при вул. Каспарівській. Матч почнеться в год. 11.30 передпол.

Спарта—Червоні Чорти 3:2. Спарта грала в Брісселі з неофіційною репрезентацією Бельгії т. зв. Червоними Чортами і виграла по гарній грі 3:2.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЄДНІСТЬ. Орган української самостійної соборницько-державницької думки. Рік видання II. Ч. 2 зам. Лютий. 1938. Брно, ЧСР. (Видано на гектографі).

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. Вістник Генерального Інституту Католицької Акції Гр.-Кат. Гал. Церк. Провінції. Рік V. Ч. 1 (14). Січень-березень, 1938.

ЕЖЕЛИ З ЛУГУ. Рік XIII. Ч. 7. з 1-го квітня 1938. Львів.

СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ. Орган патріяршої партії горців Кавказа. Нр. 44. Декабрь 1937. Шуша.

ШЛЯХ. Релігійно-громадський часопис для народу. Рік II. Ч. 4. Квітень, 1938. Луцьк.

КАМЕНЯРІ. Орган Союзу Української Робітничої Молоді. Рік оснування 1932. Ч. 7. Квітень, 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган „Взаїмної Помочі Українського Вчительства". Двотижневик. Рік XXVI. Ч. 5. і 6. 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Річник IX. Ч. 2—3. Лютий-березень, 1938. Ужгород.

НАША ШКОЛА. Педагогічний часопис. Місячник. Річник IV. Ч. 3. Березень, 1938. Ужгород.

САМООСВІТНИК. Ілюстрований часопис малої освіти. Двотижневик. Рік II. Ч. 6. З 15-го березня 1938. Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 5. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".
Пятниця 6. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей:

Четвер 5. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра".
Пятниця 6. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сенйора).

ЗОКАЛЬ:
5. V. Нітуш.
6. V. Гриць — нова вистава.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ГОВМАЧ:
5. V. Йід курателею.
6. V. Орлеяк.
7. V. Проїзд Мері Дуган.

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста".
АТЛЯНТИК: „Зорро" з Бобом Ліванґстоном.
БАЛТИК: „Князь і пройдисвіт".
ВАНДА: „Втеча Тарзана", „Танго закоханих".
ГРАЖИНА: „Вулан ин. Йосифа".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Ґрета Ґарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Атракція Бродвею".
МЕТРО: „Я збрехала".
МІРАЖ: „Останній аларм".
МУЗА: „Для вінки" та комедія з Гарольдом і Флявом.
ПАЛЯС: „Пепо де Мако".
ПАКО: „Полмі серця".
РАЙ: „Звахар".
РІЯЛЬТО: „Гузарські маневри".
РОКСІ: „Премієра".
СВІТ: „Галька", „Княжа".
СТИЛЕВЕ: „Королева передмістя" та ревія.
ТОН: „Останній міч засудженця", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Гільтайська трійка" та ревія
ХИМЕРА: „Жінки над прірвою".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська 5).
„Берлін".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж „Англія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 5. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Мельодії Куяв — муз. поранок для веселодних пташ; 11.40 Грає В. Вантала, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Тенор, скрипка, фортеп.; 14.20 Легка музика з пл.; 15.00 „Гуморески" І. Ляма. Музика з пл.; 15.25 Візуючі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Гутірка музика з молодю; 16.15 Орх. концерт; 16.50 20.00 Актуальна гутірка; 17.00 Дискусія в ділянці Польщі; 17.15 Від Атени до Байрайту: баритон, сопр., тенор; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Моди; 18.20 Мелодії перед мікрофоном: Як Петрусь „Потяся до неба; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви „На острові Борнео"; 19.45 Вісл.; 20.10 Маскарада, реж. концерт; 21.45 Літер. вариє; 22.00 Камер. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танки та пісеньки з пл.

Пятниця, 6. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей „Добродій людства" (Пастерь); 11.40 Сігеті з пл.; 12.05 Полудн. авд.; 13.45 Суєн. гутірка; 13.50 Шуман, із пл.; 15.00 Гуморески І. Ляма. Музика з пл.;

15.30 Госп. вістки; 15.45 Вогонь переміг воду; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Концерт дутої орк.; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Жінка й експлоатація краю; 17.15 Форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Турист. інформатор; 18.15 Розр. концерт у вик. сальон. тріо; 18.35 Львівські портрети: „Тадей Рутовський"; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Помона" вом. Ол. Фредра, муз. Ст. Напрошського; 20.30 Пісеньки у вик. М. Фога; 20.45 Веч. дивитись; 21.00 Симф. концерт, орк. опів; 22.10 Кабайдоскоп: пісеньки, форт., скр., ревеверси та плити; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Субота, 7. травня 1938

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для дітей: Співаймо пісеньки, 11.40 Твори Сібеліуса, пл., 12.03 Полуд. авдиція, 13.45 Концерт бажань, 15.20 Технічна одиниця, 15.20 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Жарти весняного вітру", 16.15 Розр. концерт сальон. орк., 16.50, 18.35 Акт. гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00, 1850 Спорт, 18.10 Камер. концерт Е. Штайнбергера, форт., 18.15 Пісеньки, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Трансл. з Келеччин, у перерві 19.50 Репортаж, 20.45 Веч. дивись, 21.45 „Історія з псом" гротеска, 22.00 Конкурс хорів, 22.55 Марші й танки з оперетом, пл., 23.50 Ост. вістки, 23.00 Танкова музика з плит.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 5. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Танці з опер, 19.10 Концерт квартету, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.05 Балалайки, 18.25 Хор, 19.30 20.00 Цик. музики; ВІДЕНЬ 21.10 Пфіцнерові твори; ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Дочка полку" ком. оп. Офенбаха; ГАМБУРГ 20.10 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 „Силетні" пєса; МІЛЯНО 19.30 Розр. музика; ПРАГА 17.40 Зайдлові пісні, 18.20 Розр. музика; РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30 Симф. концерт; РИМ 17.15 Іт.-брал. концерт, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00 Бахові твори; СОФІЯ 18.40 Пісеньки, 20.45 Спів, ресітяль.

Пятниця, 6. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика; БІЛГОРОД 18.20 Спів; ВЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Люіза Міллер" оп. Верді; БУДАПЕШТ 17.00 Цик. музика, 18.10 Форт., 19.25 Сольо на гармонії, 22.40 Шведська музика; ВІДЕНЬ 13.15 Розр. музика, 15.55 19.00 20.00 21.00 22.00 „Фавст" оп. Гуноа; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки, 18.00 З чого живуть люди Музика з пл.; ЛЯЙПЦІГ 20.00 21.00 22.00 „Травіята" оп. Верді; МІЛЯНО 18.15 Гайк. музика, 22.15 Арфа; ПРАГА 16.30 Тріо ес-дур Шуберта, 18.20 Сальон. квартет, 20.00 20.30 Хор, 20.45 Спів, органи; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Аміур" драма Новоа; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 Іт.-нім. концерт.

Субота, 7. травня 1938.

БЕРЛІН 10.10 Скандинавські мельодії, 22.30 Легка й танц. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, 22.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Нар. пісні в супр. цик. орк., 18.00 Орх. концерт, 21.50 Цик. муз., ВІДЕНЬ 18.00 Вок. авд., 19.10 Брамсові твори, орх., скр., 20.00, 21.00 Весела авд. КОШИЦІ 14.00, 18.55 Вістки, 18.00 А. Бачинський: Енциклїка Рерум новарум — 20 хвилин для пізнаріат. дітей, МІЛЯНО 17.10 Танц. музика, 21.50 Пісні, ПРАГА 16.05 Нар. пісеньки, 22.30 Джез. РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Ле роа Ів" оп. Лялло, РИМ 17.15 Форт. дует. 18.20 Розр. музика, 21.00 Іт. пісні, 21.30, 22.00 „Ля чіта роза" оп. Равлата, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 20.00 Спів.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 4 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·00 зол.
молоко . . . . 18—19 сот.
(пійна копа) . . . . 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко втержав. на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Інж. Дутна, Станиславів, зложив в Адм. „Діла" по 5.— зол. на Шпитталь, Інвалідів і Рідну Школу, як несправний гонорар д-ром Паньчишиним.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає
по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Звичайні Загальні Збори Кооп. „Українське Народне Мистецтво" жін. пром. коол. з об. пор. у Львові відбудуться 14. травня 1938 р. в год. 5-тій попол. в льокалі клюбу „Нової Хати" Ринок 30/L п. з таким порядком нарад: 1. Відкриття Збору. 2. Відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів. 3. Відчитання звіту з переведеної ревізії від Р.С.У.К. 4. Звіт Управи і Надзірної Ради з діяльности за 1937 р. 5. Затвердження більансу за рік 1937. 6. Розділ чистого зиску. 7. Вибір трьох членів Надзірної Ради. 8. Затвердження будсету на рік 1938. 9. Означення висоти побовязків Кооперативи і кредиту на одного члена. 10. Внески і запити. Річні замкнення і більянс виложені в льокалі Кооперативи для перегляду членом. — **Надзірна Рада.** 995

І. Оповістка.

Управа „Карпатії" Товариства взаїмних обезпечень на життя у Львові

повідомляє, що

XX. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться у вівторок 31. травня 1938 р. в год. 17. у власній домівці Товариства у Львові Ринок ч. 38 з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів і вибір предсідника, 2) Звіт Управи з діяльности й замкнень рахунків за рік 1937, 3) Звіт Контрольного Виділу Надзірної Ради, 4) Розгляд і затвердження звіту та рахункових замкнень Товариства за рік 1937 і признання вкладі Товариства абсолюторій за виконані ними обовязки, 5) Внески Надзірної Ради що до приділу більансової надвишки за рік 1937, 6) Вибори: 4 членів Надзірної Ради на 3 роки (§ 34 стат.) б) 2 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 34. стат.), 7) Устійнення висоти вінагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. стат.), 8) Зміна статуту, 9) Інтерпеляції. Зміна статуту проектується така:

§ 10.

додається такі нові точки:
6) фонд здоровля,
7) відпускний фонд.

§12.

додається такий новий останній уступ:
Квоти зужиті зі запасного капіталу на покриття більансового недобору, мусять бути звернені йому з надвишок наступних літ і як до цілковитого звороту тих квот, річні надвишки не можуть бути вжиті на ніякі інші цілі.

§ 13.

додається такий новий останній уступ:
Обовязок побільшування цього капіталу кінчиться із хвилиною, коли він осягне 33⅓ пересічного збору складок з останніх 3 літ.

§ 14.

додається ось такий новий останній уступ:
Обовязок побільшування фонду на рівницю курсів валют і вартісних паперів кінчиться з хвилиною, коли він осягне 50% імінної вартости посідимих Товариством вартісних паперів.

По § 15. вставляються нові додаткові §§ з семе:

§ 15 а.

Фонд здоровля творитьея з приділу частин евентуальних більансових надвишок згідно з постановами § 23. цього статуту. З фонду здоровля покриватиметься лікарські гонорарі за безплатні періодичні лікарські огляди удільовані членам та удільовуватиметься безвідсоткові позички на клінічне лікування членів. Коли фонд здоровля осягне відповідну висоту, може частина його бути вжита на будову санаторій для членів. Норми, що управильнюють користування фондом здоровля ухвалюють Загальні Збори.

§ 15 б.

Відпускний фонд творитьея з приділу частин евентуальних більансових надвишок згідно з постановами § 23. цього статуту. Цей фонд є призначений для удільовання відпусток для службовників Товариства, незалежно від законних чинників. Норми й висоту чинників відправного фонду устійнює окремий правильник ухвалений Надзірною Радою.

§ 23.

Звучатиме так:
Після розглядження і затвердження Загальними Зборами фахункових замкнень та річного звіту, з більансової надвишки і після опроцентування основного капіталу, **як довго основного капіталу не сплачено,** слід виділити:
а) 80% на запасний капітал.
б) 10% на спеціяльний резервовий капітал.
в) 10% на рівницю курсів валют і вартісних паперів.

Після сплачення основного капіталу розділяється більансову надвишку в такий спосіб:
а) 15% на запасний капітал.
б) 15% на спеціяльний резервовий капітал,
в) 10% на фонд на рівницю курсів валют і вартісних паперів,
г) 20% на фонд здоровля,
ґ) 20% на фонд на звороти;
д) 10% на відправний фонд,
е) 10% до диспозиції Надзірної Ради на суспільно-добродійні цілі.

Якщо запасний капітал (§ 12), спеціяльний резервовий капітал (§ 13) та фонд на рівницю курсів валют і вартісних паперів (§ 14) осягне статутом означену висоту, рішатимуть Загальні Збори чи і який з цих капіталів зга. означений в § 14 фонд слід дальше доточувати та якою частиною більансової надвишки. Якщо Загальні Збори рішать якогонебудь з тих капіталів згадано фонду не доточувати, тоді цю частину більансової надвишки, що нею доточувалоб. ся будьто запасний капітал, будьто спеціяльний резервовий капітал, будьто фонд на рівницю курсів валют і вартісних паперів приділяється до фонду здоровля й фонду на звороти у такому відсотковому відношенні, яке устійнять Загальні Збори.

—o—

До позаднього порядку нарад може 1/5 частина представників вголосити додаткові справи, що мали би бути поміщені на денному порядку нарад, одначе таке вадіяння поміщення окремих справ на порядку нарад слід вголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницем Загальних Зборів (§ 28 стат.). В Загальних Зборах беруть участь згідно з § 29. представники членів, що їм рівночасно засилаються ще окремі запрошення.

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПОЗНАЙОМЛЮСЯ зі свідомою українкою, найрадше волинячкою, яка добре презентується та розпоряджає готівкою около 5.000 зол. Зголошення зі знімком до „Діла" під „Провінціонель". 1-2

НАУКА

ГІМНАЗІЯ СС. Василіянок у Яворові оголошує конкурс на вчителя (-ку) німецької мови. Речинець зголошень до 20. травня. Управа. 991 1-3

ПОЧИНАЮ курс рукавичок, капців і жаботів. Кентшинського 81, другий двір. нок від год. 12—4. 994 1-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 1-7

ГОДИННИКИ: Омега, Тісо, Цима найдешевше у фірмі Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. Направи в провінції почтою. 919 2-5

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНІ інтелігентні українські продавці на вигід. Добрий заробіток. Побажана комісія і реферепції. Особисті зголошення приємне представник фірми: у Львові, в „Народній Гостинниці" вул. Коперника 1 в дні 10. п. м. год. 9—14; в Тернополі — „Готель Подільський" 11. п. м. год. 11.30—15.30; в Станиславові Готель „Унїон" 13. п. м. год. 10—14; і в Стрию в готелі „Дністря" 14. п. м. год. 10—14. 993 1-1

ГОСПОДИНЯ-КУХАРКА 35—40 літ до самостійного ведення домашнього господарства одної особи потрібна на провінцію. Листи до „Діла" під „Провінція". 990 1-1

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3 988 1-2

ТІЛЬКИ З ЗОЛ. травою скрипиця в 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 995 1-2

„СВЯТ ДЗЕЦКА", Львів, Сикстуська 2 поручає комплетні виправи для немовлят та все потрібне для дітей від новородка до підліпка. 746 3-4

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самому джерелі, в українській вирібві „Салікс", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 8-10

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмета зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, справа образів найдешевше — шкляреко В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 834 8-10

ОГОЛОШЕННЯ.

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах онезійно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках .	зол. 0.60	Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці .	зол. 0.80	Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
		Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, вихам і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10

Ч. 96 (14.978). Львів, пятниця 6. травня 1933. Ohłata ryczałtowa uiszczona g.-t.ówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. „ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Квартьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ГІТЛЄР В НЕАПОЛІ.

В четвер в год. 10. рано Гітлєр приїхав до Неаполю, де населення повитало його овацією. З двірця переїхав він з королем і престолонаслідником до пристані, щоб з чердака панцирника „Кавур" відібрати ревію фльоту.

Мусоліні прилетів до Неаполю рано. Король виїхав з Риму після Гітлєра і замешкав у тамошній королівській палаті.

НАРАДИ МІЖ ГІТЛЄРОМ І МУСОЛІНІЄМ.

В середу, в год. 10-ій рано поїхав Мусоліні з міністрами Чіяном, Стараче й Альфієрієм до Квіринálу, щоби зложити Гітлєрові візиту. Підчас розмови обох диктаторів ждали італійські міністри в сусідній кімнаті. До них приключилися по кількох минутах німецькі міністри фон Рібентроп, Геббельс і Гімлєр.

Пів години після повороту Мусоліня зревізитував його Гітлєр зі своїми міністрами. Друга розмова обох диктаторів, у Венецькій Палаті, тривала півтора години; рівночасно в сусіднім сальоні відбувалася розмова між німецькими й італійськими міністрами на теми, що цікавлять обі держави.

Маси народу, зібрані на Венецькій Площі, вітали Гітлєрові ентузіястичний привіт, коли він виходив з палати, щоби вернутися до Квіринálу.

Підчас візити у Венецькій Палаті обдарував Гітлєр Мусоліня телєскопом Цайса, мистецько виконаним альбумом зі світлинами, що представлять побут Мусоліня в Німеччині та копією фільми з Олімпіяди.

РИМСЬКА ВІЗИТА ГІТЛЄРА ПІДКРЕСЛЮЄ ТРИВКІСТЬ ОСИ РИМ—БЕРЛІН.

Вірджініо Гайда, коментуючи на сторінках офіційного „Джіорнале д' Італія" розмову між Гітлєром і Мусоліністю, підкреслює, що це була перша конференція двох вождів, — по ній прийдуть дальші розмови. Рівночасно йдуть розмови між міністрами Чіяном і Рібентропом. Політика осі Рим—Берлін розвивається з узглядненням нових подій, які зайшли недавно в Европі. Аншлюс, супроти якого Мусоліні зайняв становище в своїй промові з дня 16. березня ц. р. ані англійсько-італійський договір з 16. квітня ц. р. не нарушили осі Рим—Берлін. Деякі заграничні сфери хотіли настрашити італійців загрозою, яка буцімто тяжить над Італією від хвилини приєднання Австрії до Німеччини. Рим не звертає на це уваги і залишиться вірний засадам осі Рим—Берлін.

Ніякої розбіжности інтересів між обома державами нема. Італія, хоч і зацікавлена в великих европейських проблємах, спирає свою політику передовсім на інтересах, які зосереджуються на Середземному Морі, у Середущій Европі і на Балкані. З другої сторони Німеччина має свої інтереси головно на північних морях, на Сході, в Середущій Европі і на Балкані.

Це й дає можливости італійсько-німецькій співпраці, що їх накреслено ще в берлінських протоколах з 1936. р. Тому й італійсько-англійський договір з дня 16. квітня ц. р., який торкається теренів, де Німеччина не заінтересована, у нічому не нарушує осі Рим—Берлін, бо він дотичить проблєм, що не входять у рямці італійсько-німецьких договорів. Зрештою Німеччина змагає також до порозуміння з Англією.

ПРЕДМЕТ НАРАД.

Преса широко обговорює наради обох диктаторів та висловлює міркування щодо їхньої теми; йде тут мабуть у першу чергу про розмежування впливів. Деякі часописи твердять, що Німеччина домагається виключних впливів аж по Балкан, інші, що вона пропонує Італії як терен впливів Югославію, Альбанію та Грецію.

ГІТЛЄР СКЛАДАЄ ВІНКИ.

З Квіринálу поїхав Гітлер з Мусоліністю і з почотом до Пантеону, де зложив вінці на гробах італійських королів. З Пантеону поїхали оба диктатори до могили Невідомого Воїка, де Гітлєр зложив лавровий вінець з лентами в німецьких красках. Опісля зложив ще Гітлєр вінок у ліктрській палаті, на мавзолеї полеглих фашистів.

ГІТЛЄР СЕРЕД ФАШИСТІВСЬКОЇ МОЛОДІ ТА НІМЕЦЬКОЇ КОЛЬОНІ.

В середу пополудні відбулися на летовищі Ченточелью коло Риму у честь Гітлєра військові вправи 50.000 фашистівської молоді. Гітлєр і Мусоліні приглядалися вправам з трибуни разом з німецькими та італійськими міністрами. З летовища Ченточелью відїхали оба диктатори до Риму, де в базиліці Максентія Гітлєр прийняв в присутности Мусоліня кільва тисяч німецьких громадян, що живуть в Італії. Промови виголосили гавляйтер Болє, шеф нац.-соц. організації для німців за кордоном та провідник німців, що живуть в Італії, Айтель. Останній промовив Гітлєр.

ВІКТОР ЕМАНУЇЛ III І ГІТЛЄР ПРО ІТАЛЬО-НІМЕЦЬКУ ПРИЯЗНЬ.

Вечором італійський король гостив Гітлєра у Квіриналі. Підчас приняття він виголосив промову, в якій заявив, що приязнь між обома народами є тісна й певна та що ентузіязм, яким витала Італія Гітлєра, свідчить не тільки про почування італійців до особи фірера, але й до його батьківщини. Свою промову закінчив король тостом у честь Гітлєра й німецького народу. Гітлер відповів, що Італія має в нац.-соц. Німеччині щирого й певного приятеля. Закінчив свою промову тостом у честь італійського короля, королівського дому й італійського народу.

Усі бавимося і танцюємо до ранку в суботу 7-го травня в салях Касина Поштовців, вул. Японська ч. 7 на

Великім Равті

УКРАЇНСЬКОГО ГІГ. Т-ва

Хто через недогляд не має ще запрошення, може дістати в пятницю і суботу в Союзнім Базарі.

Десять років експериментів на Волині.

Після відходу воєводи Г. Юзевського.

I.

Перенесення воєводи Г. Юзевського з Волині до Лодзі відбилося голосною луною у пресі й у приватних балачках тих, що цікавляться політикою.

І не диво. Десять років (без кількох місяців)кермування Г. Юзевського волинським життям — це десять років експериментів над населенням Волині, не лише українським, але й польським; десять років накидання своєї волі найдрібнішим клітинкам місцевого життя. Звідси асоціяція думок: Волинь — це Юзевський, а Юзевський — Волинь. Звідси і сподівання польського національного табору, що по відході воєводи Г. Юзевського Волинь ураз зміниться і буде власне такою, якою вона людям з того табору сниться.

Але булоб помилкою думати, що націоналістичні кола польського громадянства вели таку завзяту атаку проти воєводи Юзевського виключно за те, що він буцім-то „насаджував" на Волині українство, зменшував польськість і т. д. Склалися на цю атаку причини й інші.

Один з учасників зїзду резервістів у Луцьку в своєму відгуку на цей зїзд у пресі висловився, що Г. Юзевський має вигляд російського інтелігента. Очевидно, цього резервіста вразила не зовнішність, а щось „внутрішне" Г. Юзевського, що відбивається в цій зовнішності. І не помилився. Г. Юзевський справді для свого польського громадянства трохи чужий. Бо не такий, як галаслива, безкритична та плитка волинська інтелігентська маса, яка живе настроями, моментами, короткими враженнями і кермується більше, як сказав „Волинь", підсвідомими патальогічними відрухами, ніж розумом і голосом дійсности; яка не має, як і в центрі, якоїсь ясної „української лінії".

Юзевський справді східний поляк із виразними познаками впливу російських політичних метод та з деяким знанням української душі й дійсности. **Він один мав політичну лінію, вів її вперто роками і не піддавався змінним настроям своїх земляків, їхнім міражам та утопіям.** Не міг він, так би мовити, додержати кроку польському громадянству, не міг пристособитися до нього — і за це воно не любило його. Як би він говорив Гертихові чи чиїсь інші нісенітниці, як би вірив, що в Гриньках здійснюється державна „рація", якби закрив очі бодай на один жидівський погром, поклепав вожда осадників ген. Янушайтиса по плечі, а кс. Токаржевському з Ковля міцно стиснув руку, — йому напевно кричалиб: „Хай живе!"

Юзевський мав не лише політичну лінію, але й відразу до того безголовя, що почало запановувати на Волині, мав амбіцію — не рахуватися з ним. І звідси ворожість до нього.

Але воєвода Г. Юзевський не був ні українофілом, ні таким ворогом українців, як напр. ріжні Грабські; він не мав ні любови до українського народу, ні тої ненависти до нього, якою дихають шпальти бруковців чи ріжні галицькі, волинські та холмські постанови юрби; він був тут лише поляком і політиком, що поставив собі за мету: зєднати українців Волині для Польщі за помічю російського спільного „котелка".

Архикн. Отто Габсбург плянував військовий переворот в Австрії.

Начальник австрійської окружи Штайр заявив у промові, що арх.

Отто Габсбург хотів приїхати нечайно до Інсбруку та заняти з тирольськими військами Відень.

Націонал-соціялісти довідалися про це і випередили його.

НЕ ПУСКАЮТЬ ЖИДІВ НА УНІВЕРСИТЕТ.

Згідно з постановою ректора віденського університету, жиди не можуть входити до університетського будинку без окремої перепустки з ректорату.

ПРОПАМЯТНА ТАБЛИЦЯ В ЧЕСТЬ ПЛЯНЕТТИ І ГОЛЬЦГАБЕРА.

На касарні Росаверлянде, де давня австрійська влада тримала політичних вязнів, вмуровано пропамятну таблицю в честь Плянетти і Гольцгабера, засуджених за вбивство Дольфуса.

Вибір президента в Ірляндії.

Вчора відбулися вибори першого президента Ірляндії. Одиноким кандидатом був відомий учений, професор кельтійської мови й літератури Гайд; вибрали його одноголосно.

чи пак — „вспужниця", державно засимілювати їх, себто зробити з них добрих польських громадян.

Воєвода Г. Юзевський був твердої думки, що державно асимілювати українців він потрапить уже в короткому часі. Зате, знаючи трохи душу українського народу, він здавав собі справу, що національна асиміляція українського населення Волині — це утопія, і за цю непевну справу не брався. Але... й нікому не перешкоджав цим ділом займатись, оскільки це не спричиняло йому якихось особливих клопотів.

Як східний політик, воєвода Юзевський дуже цікавився майбутніми подіями на сході Европи, в інтересі держави вважав за ліпше не дуже дразнити українців і вряди-годи побалакати з ними про спільні завдання на сході. Щоб підкреслити своє прямування до цієї майбутньої спільної акції, він, бувало, і розмовляв із селянами по українськи, і на якесь українське свято заглянув, і в обмірковуванні справ церковного собору брав участь і т. д.

Але було це все політикою чисто польською, а не українською, як про це кричали його вороги.

II.

Г. Юзевський прибув на Волинь не тим, ким відїзджає. Прибув ін сюди в серпні 1928 р. з думкою кермувати життя так, щоб і „вовки були ситі і кози цілі": прибув з наміром рахуватися з потребами українського населення, поволі заспокоїти його після не дуже делікатно переведених виборів до сойму й сенату та робити з волинян добрих громадян.

На своє нещастя застав він на Волині дораю доведене напруження. По руках ще ходила сконфіскована брошура, видана ліберальними полоками, про виборчі зарядження б. воєводи Меха. Українці мали ще більше жалю, бо після 1922 р., коли взяли вони всі посольські й сенаторські мандати, тепер бл. п. М. Черкавський „провалився", а число посольських мандатів ніяк не відповідало числу українського населення.

Не дивож, що на величньому святі 10-ліття луцької „Просвіти" справді необережно й нетактовно хтось кинув у бік присутнього воєводи Юзевського кілька прикрих слів. Ображене почуття адміністратора взяло гору над волею політика. З того моменту Г. Юзевський взяв іншу „лінію": нав'язати контакт з українськими масами понад головами волинської інтеліґенції, виключно за помічю гуртка українців-наддніпрянців, яких, зрештою, заангажував до цієї роботи заздалегідь: П. Певного вислано з Варшави до Луцька ще на весну.

Мало який політик на відповідальному становищі обходиться без ближчих дорадників. На своїх дорадників узяв собі воєвода Юзевський П. Певного і Й. Волошиновського, які не тільки не помогли йому опанувати Волинь, але причинилися до того, що йому прийшлося тепер відійти з Волині, хоча, здається, збирався він дожити тут свого віку; ці дорадники відштовхнули від Юзевського обидва громадянства — польське й українське; замість морального впливу він мусів щораз частіше звертатися до сили адміністратора і проти одних і проти других.

Поради п. Волошиновського були копією мрій Гоголівського поміщика Манілова про збудування моста (між польським та українським громадянством), на якому сиділиб перекупки-лучники цих двох громадянств, продавалиб тим і іншим селедці-сьледзе, закусували подільськими варениками, співалиб своїх і чужих пісень, а хлопці для їх насолоди танцювалиб спільно і краковяків і гопаків. Словом, над Волинь замайорів „подільський політичний обрій", а життям заворушила дипльоматія з якихось подільських Забреханців чи з іншого надзбручанського села.

З цієї „манілівщини" народилася в Луцьку „воєвідська реґіональна рада", мішані кооперативи з мішаним союзом „Гуртом", мішані „кулка рільничі" та всякі інші „мішанки".

Дорадник П. Певний реаліст і тримався дуже мудрої приповідки: „Чи зробив, чи не зробив, аби щось заробив". Усміхнувся, що волинські інтеліґенти посварилися з воєводою, затер руки й гукнув: Хто хоче мати обивательство, посаду, емеритуру, добрі заробітки, посольський мандат, а в майбутньому хатку або й добру віллю, всі до мене! Люди бідували, тулилися по чужих хатах, жили без надії на ліпші часи. Спокуса велика. І деякі пішли на службу у глибокому переконанні, що служать рідному народові; тихцем, спускаючи очі, повисмикувалися з „Просвіти", з кооперації, з волинського українського життя і темними вечорами шкандибали до П. Певного. Ну, а згодом людина до всього призвичаїться. Зрештою, треба було призвичаїтися, бо хто не був слухняний, то не тільки сам буде памятати до смерти, але памятатимуть це і його діти та внуки.

Отак витворився довкола воєводи Г. Юзевського маленький гурток українців і ще менший — поляків. Треба було ще зорганізувати народ на модерний лад. І взяв головний дорадник трохи з організації комунарів, трохи з фашизму та створив ВУО, з якого повинно було все виходити й назад у нього входити, як зорганізоване життя: культурно-освітнє, господарське, мистецьке, спортове і т. д.: Просвітянські Хати ВУО, хори ВУО, театри ВУО, „Сільський Господар" ВУО. „Ніщо же бисть, еже бисть" поза ВУО, все в партії і з партії, а хто хоче що робити, мусить спочатку записатися до партії. А для більшої заохоти „Українська Нива" кричала: „Нас сотні, нас тисячі, нас сотні тисяч! А хто до нас не йде, той „вобла", „вархол", словом — „антипаньствовець"."

В тому саме часі воєвода Г. Юзевський, щоб перейти від теорії співжиття до практики, дуже запрошував під певнівську стріху своїх земляків, починаючи з презесів ріжних вищих урядів, як також до мішаних кооператив п. Волошиновського. А коли спільні бесіди, галушки, вареники та сьледзе не помогли, зорганізував чисто польське „Зєдночене Мисльлі Політичней", де ідея співжиття мала вилягатися, як курча з яйця.

Та ніщо не помогло: „вспужнице" за рецептою пп. Певного й Волошиновського не смакувало ні українцям ні полякам. Українці відтягались, а кому було всього цього за багато (після закриття „Просвіт", кооператив і т. д.), той (ті з молодших) кидався в червоне чи своє українське підпілля. А старші лише мовчки кивали головами. „Українська Нива" і потім п. О. К-ський у „Волинському Слові" не раз сміялися з них: „Чекаєте змін? Не дочекаєтесь".

Польські громадяни щораз сильніше ремствували: „І чого цей воєвода тягне нас під цю українську стріху? Не хочемо, та й годі! Нам приємніше проводити час у свому, польському товаристві".

А деякі люди, що займали дуже високі становища у Варшаві, через своїх-же волинських людей тихцем звертались до українських інтеліґентів Волині, які не брали участи в експерименті співжиття: „Можеб ми якось порозумілися, таж ви місцеві й ми місцеві"... Чи добре зробили волиняки, що не приняли пропозиції, на це ще не час відповідати.

Обєктивно кажучи, польське громадянство, зі своєї точки погляду, мало рацію: воно мало свої цілі, свої шляхи і не хотіло терпіти примусу. Українці-наддніпрянці теж мали рацію: „виповісти послух" — значило нести тяжкі консеквенції. Мав рацію і п. Волошиновський: він так призвичаївся до спільних подільських вареників, що годі було йому на старість змінити свій смак. Але мали рацію і волиняни: вони, проснувшися до вільного життя в 1917—18 рр., хотіли власними силами та власним розумом розбудовувати своє життя, а не під примусом п. Певного. Мав рацію і воєвода Юзевський, коли в 1936 р. сказав авторові цих рядків:

— Пане, я вісім років ішов цим шляхом і ви хочете, щоб я тепер закинув його? Що сказалиб люди?

Треба було погодитися, що люди сказалиб йому річ неприємну.

Одно зробив воєвода Юзевський задля рятунку: не дуже чемно відіпхнув Певного і почав трохи випростовувати лінію.

Але було вже за пізно. Польське громадянство зрозуміло цей крок, як визнання своїх помилок і зміцнило атаку. Прийшов виступ кс. Токаржевського в Ковлі, виступ осадників під проводом ген. Янушайтиса, процес у луцькому окружному суді „Волиня", масовий обстріл із брукової преси, явний непослух польського громадянства і навіть підлеглих чинників та нарешті — Гриньки...

Словом, прийшли ті нові формн життя, про які ми писали в „Ділі" (ч. 43).

III.

Алярми націоналістичної польської преси, що буцім-то воєвода Г. Юзевський занапастив польськість на Волині і насадив тут українство, це добре знана метода грати на патріотичних струнах безкритичних мас та залякувати їх ріжними страхами. Інспіратори цього алярму добре знали, що річева критика не пошкодилаб п. Юзевському, а оперування цифрами й фактами лише довелоб, що робив він саме те, про що мріяли народовці. Аджеж усім відомо, що за часів воєводи Дембського, учня Дмовського, та воєводи Меха українцям було значно ліпше. Лише за часів п. Юзевського волиняни втратили 7 повітових „Просвіт", к. 500 сільських філій і стількиж хорів, театральних гуртків та бібліотек з пів мілїоном томів, звязок із РСУК-ом, багато споживчих і молочарських кооператив, дві філії „Сільського Господаря", церковний комітет, луцьке Чеснохресне Брацтво, забране під опіку уряду з урядовим комісарем; добре також знані всім виборн в самоуправах, шкільні плебісцити, занепад політичного життя, щораз рідше допускання в урядах української мови і т. д.

Алеж треба було налякати польське громадянство цілої Польщі, щоб скрізь гомоніло — дянство цілої Польщі, щоб скрізь гомоніло — і волинські і польські політики не вгавали. Так, і волинські і польські політики не вгавали. Так, у пресі, що гомоніло по Польщі про страшні „заусе, що гомоніло по Польщі про страшні „заусе-чинии" супроти польськости воєводи Г. Юзевського, виходило з Волині, і то не з вищих кол. ського, виходило з Волині, і то не з вищих кол. а з тих самих, що гомонять сьогодні на вулицях а з тих самих, що гомонять сьогодні на вулицях та хочуть на своїй акції заробити. та хочуть на своїй акції заробити.

Спочатку шум, що його робив Певний, роздмухуючи фікцій, як милині баньки, до величезних розмірів у своїй „Українській Ниві", справді них розмірів у своїй „Українській Ниві", справді кував декого. Колиж польські націоналісти по-кував декого. Колиж польського українців небагато та що ті з польських політиків, які підтримують його, часто-густо роблять це з особистих міркувань, зміцнили наступ. мірку вань, зміцнили наступ.

Власне те, що п. Юзевський спірався на невеличкий гурток, озброївши проти себе український і польський загал, і було його пятою Ахіля.

Цей невеличкий український гурток так тісно був звязаний з воєводою Г. Юзевським, що і польська і українська сторона мимохіть його програну вважає і за програну цього гуртка, як гуртка, бо поодинокі люди напевне потраплять „проспособитись" і до нових обставин.

І виразно треба сказати, що історія цього українського гуртка буде одною з дуже темних сторінок історії Волині. Але обективність вимагає підчеркнення, що сказане майже виключно відноситься до тих часів, коли політику його вів п. Певний. Після його уступлення цей гурток, звільнившися від його „диктатури", вжив багато зусиль, щоб направити те, що попсував на Волині його творець, але, по-перше, перебудувати тяжку й заплутану будівлю п. Певного було нелегко і по-друге, було вже за пізно: життя стрімголов котилося вниз. Тож не можна без застережень осуджувати всіх, що не раз, усупереч своїм переконанням і своїй совісти, мусіли йти за тими, які мали силу змусити їх до того.

Не можна осуджувати людей і за те, що вони вродилися не на політиків, лише на добрих шевців чи інших корисних працьовників, а обставини й сильніші люди змусили їх „робити політику".

Але не можна в цій хвилині мовчки пройти повз тих, що, „роблячи волинську політику", для якої їх природа не створила, вбивали в голову собі й іншим, що вони спасають Волинь, та ще й дозволяли собі писати неймовірні дурниці і глузувати з недолі українського населення.

Коли вже діти почали розуміти, що на Волині йде до великих змін, коли „Діло" обширно писало ще в лютому (ч. 43) про нові форми життя Волині, коли у Варшаві вирішувалася доля волинського воєводи, а волинське життя перевертало на той бік — зперед двох сот років, — то редактор „Вол. Слова" п. О. К-ський ще нічого не бачив і вмовляв у свій табор, що на Волині все без змін та ще й глузував собі з українських мас.

Зрештою, згорн було всім відомо, що з подібними „політиками" воєвода Г. Юзевський, раніше чи пізніше, зайде в сліпий кут і провалиться.

*

Що буде далі?

Одно можна сьогодні, як завжди, сказати: **Всяка політика на Волині, що піде проти природи населення та її незломних, вічних законів, скінчиться тим самим, чим скінчилася політика п. Юзевського,** що знав душу українського народу, як і його дорадник п. Волошиновський, лише поверховно, в колишній, примітивній стадії під морозним північним режімом. **Часи статики, часи зимової сплячки минулися назавжди. Український національний організм з весною 1917—18 рр. почав жити й діяти, розвивати щораз сильніший гін до повного вияву себе, як політичної, культурної і господарської окремішности.**

Десять років експериментів над волинянами скінчилися фіяском. Тим самим скінчаться і всякі інші експерименти, якби хтось необачний мав намір знову переводити їх хочби й сотні років.

Настав момент, коли польське громадянство Волині повинноб бодай на мить закинути свої буйні мрії і пляни, взяти оловець і підрахувати всі шкоди та страти для держави, які дали експерименти п. Г. Юзевського: зміцнення червоного й чорного москвофільства, зміцнення підпілля, збільшення ворожнечі між двома національностями, застій господарський і т. д.

Як би польська суспільність Волині хоч на одну хвилину прийшла до притомности і зважила всі ці мінуси, то можеб сама підсказала новому воєводі, як і що треба робити, щоб уникнути ще більших шкід, а може й катастрофи.

А чи здібне воно до цього?

Наше переконання, що ні. **О. С-ський.**

ВІСЬ РИМ — БЕРЛІН.

Міркування до приїзду Адольфа Гітлера у Рим.

Рим, 3-го травня 1938.

Сьогодні ввечір ціла Італія і Рим будуть вітати з бурхливим ентузіязмом голову німецької держави, Адольфа Гітлера, що приїздить у Вічне Місто на запрошення Й. В. Короля, і щоб віддати візиту Бенітові Мусолініеві. Преса обох країн пише, що це завершення великої дружби, що це остаточне зміцнення осі Рим—Берлін, що це відкриття нової доби в історії Европи.

Чи ми можемо поділяти цей офіційний оптимізм? Для нас українців це питання особливо пекуче та важне, бо Італія, Німеччина та Японія, єдині держави, що стали отверто на позицію боротьби проти комунізму, в яких залунали найбільші протести проти нечуваного гнету, в якому Москва тримає Україну. Тимсамим це держави, від політики котрих може залежати у скорому часі витворення тих обставин, що дозволять нам добитися незалежности. Через те і мусимо дуже уважно стежити за позитивними та негативними сторінками тієї політики, яку має сьогодні підтримати своїм ентузіязмом римський нарід.

Коли Віктор Емануель запросив до Риму Адольфа Гітлера, між Італією та Німеччиною істнувала мала австрійська республика. Ніхто не забув, що писалося і говорилося тут у Римі чотири роки тому, коли після вбивства Дольфуса, Італія післала на Бреннер свої найліпші військові частини... Ніхто не забув теж, що Італія вступила у велику війну на те, щоб більше не мати поруч себе великої німецької імперії Габсбургів... 11-го березня німецькі війська заняли Австрію. 16-го Беніто Мусоліні у великій промові в парляменті вітав цей крок свого союзника Адольфа Гітлера, і назвав його завершенням німецького „рісорджімента"... Очевидно, від 1915. р. і з 1934. р. обставини переминились. Від війни в Етіопії прийшло до розбудови Італії.

Мусоліні не мав іншого виходу у своїй політиці, як принати німецьку орієнтацію, — Гітлер у своїй книжці „Майн Кампф" виклав усю свою програму і дійшовши до влади почав її здійснювати. Мусоліні добре знає цю позитивну та методичну сторону характеру свого партнера, і тому він знав і він мусів передбачити окупацію Австрії ще в минулому році, коли він почав політику привязи з Берліном. Він знає, що коли Німеччина стане великою імперією і шукатиме шляхів для своєї експанзії, то в ніякому разі не буде вона гнати часу на боротьбу з Італією. Крім цього обидва політики мають перед собою спільну ідею: боротьба з большевизмом...

Тому вісь Рим—Берлін, утворена може почасти штучною політикою Ліги Націй, відповідає нині дійсним величезним потребам німецького та італійського народу. Спогади минулого не можуть їм тепер пошкодити.

Але не вільно відкидати легковажно значіння для Італії французького та англійського порозуміння. Вісь Рим—Берлін буде таки міцніша, чим її гальми будуть ліпші, а гальми в даному випадку, це помирення з Францією та тісніші взаємини з Англією.

Ростислав Шульгин.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 40—69

Даймо рідне друковане слово найширшим масам української дітвори!

Одна з найбільш загрожених ділянок нашого культурного розвитку — це, безперечно, ділянка виховання нашої дітвори. Ілюструють це промови наших послів, виголошені підчас обговорювання буджету міністерства освіти 3-го лютого ц. р. — Наводжу кілька місць з цих промов (за „Ділом" з 5-го лютого ц. р.): ...українське шкільництво в Польщі зліквідоване... Приватним українським школам не дають права прилюдности... Ціла низка фактів свідчить про те, що тут входить у гру вже не тільки ліквідація українського шкільництва, але цілком закроєна політика супроти української меншини". „Представники Української Парляментарної Репрезентації у своїх промовах заявили, що не мають довіря до політики міністерства освіти і тому не будуть голосувати за буджетом".

З другого боку Рідна Школа та інші наші виховні організації опікуються нині — з різних причин — тільки дуже малою частиною нашої дітвори. 95 відсотків нашого молодого поколінння росте без знання рідної історії, рідної традиції і культури, часто без знання читати і писати в рідній мові.

У звязку з цим виринає питання: **Що ми до нині зробили у напрямку виховання найширших мас нашої дітвори?** Треба, на жаль, ствердити, що поза дитячими садками нічого, що заслуговувало на назву: **широкої плянової організованої акції.**

Чи поза дитячими садками нема інших засобів, що могли би стати засобами масового виховання нашої дітвори?

Є. Передусім — **друковане слово.** Маємо розмірно багату дитячу літературу. Маємо 4 прегарні дитячі журнальчики. Треба їх тільки кинути у найширші маси нашої дітвори, треба їх тільки масово кинути у найтемніші навіть закутини наших земель.

Хіба зайве доказувати, що друковане слово — це перший, головний і найбільший засіб поширювання знання, свідомости, зокрема знання історії. Вселюдна школа — це тільки малий вступ до пожаданої освіти, яку можна здобувати, передусім через — книжку. З другого боку — це багато разів незаперечно ствердженний факт, що наша дітвора рветься до рідної книжки з якимсь просто небуденним запалом. (Грає тут ролю мабуть підсвідомий гін молодої нації, що будиться).

Що ми зробили до нині, щоби дати рідне друковане слово найширшим масам нашої дітвори?

Наприклад, Рідна Школа на кругло 900.000 нашої молоді (в Галичині) у віці 7—19 літ мала у 1937-му році всього 648 бібліотек, 67.008 книжок і 14.399 читачів, що прочитали разом 64.060 книжок! Значить на кожних 60 наших дітей, у 1937-му році 1 дитина прочитала з бібліотек Р. Ш. по 4—5 книжок. **Що читало в 1937-му році 59 українських дітей з кожної шістдесятки?**

Рідна Школа, як читаємо у звіті, мала у 1937-му році 2049 кружків, з цього 1.819 вповні активних. Попри великий пієтизм, що його маємо для нашої Рідної Школи, мусимо поставити питання: **Чому тільки що третій вповні активний кружок Р. Ш. має дитячу бібліотеку?** Адже — організувати українську дитячу бібліотеку — це хіба повинно бути одне із перших завдань кожного вповні активного кружка

ЛЬКО БОРЩАК. 3

Нова французька монографія

ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ.

(Докінчення).

Польська мова у своїй експанзії дістала новий розгін, коли спочатку 17-го віку підсилилася польська колонізація на лівому березі. Польський вояк приніс зі собою мову, якою розмовляв. Вплив цієї мови був рішучий, але тільки на українську шляхту та інтелігенцію; селяни, що жили своїм життям, не підпали під вплив „панської мови". Надзвичайно цікавим явищем в темі, що нас цікавить, є просвітницька діяльність протестантизму та єзуїтів на українських землях. На самому початку своєї діяльности протестанти, кальвіністи, аріяни, щиро користалися славянською мовою для своєї пропаганди, але швидко помітили, що традиційна писана мова на Україні не відповідала більше живим потребам і була навіть перепоною. І ось протестантські друкарні, що завелися на Україні, друкують свої знамениті публікації польською мовою, хоч головним своїм завданням вони мали саме боротьбу з католицтвом та подекуди з польщиною. Згадаємо хоч Юрія Немирича, що складає молитви (а був він аріян) польською мовою. Мартель уважає протестантський рух одним із головних чинників поширення на українських землях польської мови, як мови літературної. Протестантизм почав відривати, під культурним оглядом, шляхту від народу; контр-реформа закінчила цей процес.

Чин єзуїтів засновано у 1540 році, в 60-их роках, на запросини польського духовенства, члени Ісусового Товариства завелися на території польсько-литовської держави для боротьби з протестантизмом і православієм. У 20-их роках 17-го століття єзуїти мали вже до 20 коледжів на українських землях, доходячи аж до Чернигівщини.

Сам Хмельницький, як відомо, вчився в Ярославському колежі.

Як і протестанти, єзуїти у своїй місійній праці на українських землях хотіли спершу вжити славянської мови, видрукували в 1582 р. в Римі у цій мові катехизм, роблячи спробу навчання в колежах славянської мови і навіть виголошували проповіді в руській мові. Але швидко вони, подібно як протестанти, побачили те саме, що писана славянська мова була незрозуміла широким колам населення, а руська мова не була літературно вироблена. Довелося й єзуїтам звернутися до єдиної тоді на сході Европи виробленої мови, до польської. Це й сталося, правда не без труднощів з боку вищих, римських чинників Ісусового Товариства, які цілком слушно, боялися ідентифікувати католицтво з польщиною. Поставлені перед безспорним фактом літературної переваги польської мови ці чинники мусіли скоритися. Архіви Ісусового Товариства в Польщі, що переховуються у Відні та які Мартель використав, приносять цікаві відомости під цим оглядом.

Вкінці експанзія польської мови дійшла до блискучого завершення, коли самі православні, щоб захищати свою віру, мусіли ввести навчання польської мови у своїх школах і в найвищій Київо-Могилянській академії, де Петро Могила взяв не тільки методи від єзуїтських шкіл, але де перше місце в навчанні займала латинська й польська мова.

Така на ті часи „ересь", очевидно, викликала спротив і, як пише сучасник, „от неученых попов и козаков, велїе было негодованіе: на што латинское и польское училище заводите, чего у нас дотуду не бывало и спаслись... Было хотѣли самого Петра Могилу и учителей до смерти побити, едва их уговорили". Та нічого не допомогло; як відомо, немало співробітників Хмельницького, що вийшли з Київської Академії, володіли польською мовою.

Такі найголовніші моменти цінної праці покійного Антуана Мартеля. Вона має і висновок, з яким важко у всьому згодитися, але не місце тут його розглядати, бо це завелоб нас далеко: автор займається там складним питанням обєднання церков, питанням, яким він завжди цікавився. Зрештою саме питання й привело Антуана Мартеля до вирбаної теми.

Ми дозволимо собі всеж зробити малий висновок.

Польська мова в 16-му віці не була вироблена літературна мова з усіма відтінками; славинська мова була мертва, народня не виробилася ще в літературну. В таких обставинах, як завжди в історії культури, польська мова мусіла перемогти, зрештою, з таких самих причин, з яких у 19. віці на Україні мусіла перемогти російська літературна мова. Але коли завдяки талановитим письменникам народня українська мова перетворилася в літературну, мовне питання знайшло в нас свою розвязку.

В нас надто часто і навіть инколи непотрібно ідентифікують мову з політичним напрямком. З книги Мартеля зайвий раз бачимо, скільки таке твердження помилкове: ощі всі українці, чи люди меча, чи люди пера, чи люди церкви, які писали польською мовою, були українські патріоти й вони це саме вибороли Україну від толішньої польської держави. Так саме, як геть пізніше Вашингтон та його співробітники цілу свою антианглійську роботу провадили англійською мовою. Правда, Вашингтон був чистий англієць, а не вольміть хочби сучасних нам ірляндських дівчин. В якій мові вони писали і думали? В англійській. Чому? Бо ірляндська мова літературно не була вироблена. З політичного боку важно одно лише: не в якій мові писано, але що там писано.

Р. Ш., а крім цього це праця, що не стрічає ніяких більших ні формальних ні фінансових трудноцїв.

Нам важко відзискати школи з українською мовою навчання в такому числі, як нам треба і не маємо змоги будувати своїх рідних шкіл. Але можемо в кожному нашому селі зорганізувати українську дитячу бібліотеку (рідношкільну чи парохіяльну, а при перепонах навіть церковну). А дитяча бібліотека: 1. достаточно доповняє навіть найгіршу школу, 2. Кладе справді тривкі основи під — „читальню". 3. Хоронить перед — поворотним анальфабетизмом. Кінчу закликом: „Даймо рідне друковане слово кожній українській дитині!

„В кожному українському селі — українська дитяча бібліотека!"

Я. Татомир.

З БІЛОРУСЬКОГО ЖИТТЯ.

ВИЗНАЧНИЙ ДІЯЧ МУСІВ ПІТИ НА СКИТАННЯ.

При кінці березня ц. р. виїхав на постійний побут до Америки відомий білоруський педагог і письменник о. д-р Йосиф Решець, б. професор римо-кат. духовної семинарії у Вильні, потім префект учительської семинарії у Білостоці і вкінці парох у Довнарах Мазурських. Вже саме це ступінування становищ вказує на те, як поводилися з цією людиною її зверхники. Почалося це від моменту, коли владу у виленській архиєпископії перебрав архиєп. Ялбжиковський, перед яким о. проф. Решець не ховався зі своїми білоруськими переконаннями, і скінчилося — виїздом на скитання. Білоруське громадянство болюче відчуло втрату діяча тієї міри, яким був о. Решець.

У ВИЛЬНІ НЕМА ВЖЕ НІ ОДНОГО БІЛОРУСЬКОГО КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО Т-ВА.

Виленське городське староство припинило 16-го квітня ц. р. діяльність товариства „Беларускі Гаспадарскі Звязь". Таким чином тепер тема вже у Вильні ані одного білоруського культурно-освітнього товариства.

ХТО РОЗВЯЗАВ БІЛОРУСЬКІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ГУРТКИ?

На терені великої частини виленського повіту, майже цілого новогрудецького та гродненського і великих полос білостоцького повіту та Полїсся була доволі густа сітка білоруських, переважно культурно-освітніх гуртків, які влада в 1927-ому році масово поликвідувала. Про причини тієї ліквідації довідуємося частинно зі статті гр. Бол. Скірмунта у виленському „Слові" п. н. „Мої спогади про великого маршала".

У цих спогадах автор пише, що в квітні 1919. р., кілька днів після того як польське військо заняло Вильно, дідичі свенцянського повіту, між ними й автор, були на авдієнції у маршала Пілсудського у мешканні гр. Тишкевича у Вильні „Під кінець авдієнції — пише гр. Скірмунт — я сказав: Пане, маршале, ми як мешканці вашого родинного повіту, просимо оборони на випадок потреби". Маршал це сердечно підтвердив і ми вийшли з найкращим враженням з цієї авдієнції. Минуло кілька літ, „гуртки" страшенно розвинулися і правували на загибіль країни. Бачучи, що діється і прочуваючи згубу, що скривається під покришкою гуртків, я написав поручений лист до маршала, описав діяльність гуртків і закінчив більш-менш такими словами:

„Пане маршале! На нашій приватній авдієнції, на наше прохання помочи й оборони на випадок потреби, ви обіцяли нам, що це зробите. Маєте, пане маршале, нагоду сповнити свою обіцянку, гаряче про це просимо, бо гуртки загрожують країні загибілю — прошу сповнити обіцянку!"

По якімсь часі всі гуртки замкнули і розігнали. Маршал дотримав слова".

ЗАСУДИ.

Городський суд у Вильні засудив Й. Найдзюча, редактора „Шляху Моладзі" на кару гривни 30 зол. за те, що вмістив у своєму часописі замітку про конфіскату Комунікату ч. 7. Білоруського Національного Обеднання.

ВІЧНО ТОЙ „ХТОСЬ ІНШИЙ"...

В останніх роках появлявся у Вильні в деяких відступах часу часопис „Золак" з ідеольогією білоруських соціялістів-революціонерів. Недавно п. Евген Аніско хотів відновити це видавництво і вніс до городського староства відповідне повідомлення, але дістав урядову відповідь, що хтось інший вже раніше повідомив, що почне видавати такий часопис, тому не можна відновити згаданого видавництва, бо це булоб незгідне з приписами про поборювання нечесної конкуренції. Треба пригадати, що точнісінько таку саму відповідь дістали ті, що хотіли видавати білоруський часопис на місце „Беларуской Крынїцы". Вічно той „хтось інший" перебіжить.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 69. Середа, 2. травня (20. квітня) 1888.

НОВІ БЛАГОДАТИ...

Віденський парлямент мав ухвалити три нові закони: вищий податок від цукру, вищий податок від горівки та закон про ієрієпсвідні школи за проєктом кн. Ліхтенштайна. Вищий податок від горівки, на якім урядові дуже залежало, важко було перевести. Все-ж після переговорів уряд довів до того, що чехи і поляки погодилися голосувати за податком від горівки. Тоді кн. Ліхтенштайн заявив, що його група (клерикальнс-консервативна) голосуватиме за податком від горівки під умовою, що чехи і поляки голосуватимуть солідарно за тим, щоб його внесок про ієрієпсвідну школу ієрієслати до шкільної комісії. У статті про це „Діло" писало:

„Ціна ке ана: поширення (чого домагався внесок кн. Ліхтенштайна — Ред.) краєвої автономії у справах народніх шкіл, що досі стояли під управою міністерства освіти; обмеження науки в народній школі до читання та писання і більший вплив клиру на народніх учителів. Якби випадково руське духовенство мало при цьому трохи зиснати, то вже красний сойм подбає про те в окремім красвім законі, щоб його вплив всесторонньо обмежити. Тому ще раз повторюємо, що в недалекій будуччині Галичина стане учасницею трьох благодатей: дорожчого цукру, дорожчої горівки і поширеної польської автономії на руські школи".

НЕ ДАДУТЬ СОБІ ДИКТУВАТИ...

Патріотична ірляндська ліга, що боролася за самоуправу Ірляндії, проголосила бойкот тих, що не хотіли піддатися її наказам. Римська конгрегація пропаганди видала обіжник проти того бойкоту та й узагалі проти поведінки ірляндської ліги. Цей обіжник викликав у цілій Ірляндії між католиками й англіканами велике невдоволення. Зрештою ірляндці не дуже оглядалися на цей обіжник кажучи, що він їм не пошкодить, бо народне духовенство, хоч і буде на оно слухати цього наказу, все-ж тайком стоятиме по стороні ліги й агітуватиме в її дусі. Світські католики в Ірляндії заявляли отверто, що не дадуть собі диктувати з Риму, як мають вести національну політику.

КОШТИ ЛІКУВАННЯ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ.

„У справі коштів лїкування цісаря Фридриха III. погодилися вже члени цісарської родини. Шіснацять мілїонів марок з державного скарбу мають ужити на покриття коштів недуги".

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанок „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА". Ч. 1.

БОРИС ЧИЧЕНКО. 2

„То - з перчиком".

(Докінчення.)

Ти знаєш, як приємно сісти на рубель, спустити ноги між драбини довжезного воза та із байдужим виразом професійного погонича цмокнути голосно на коні: Вйо! Їхати в поле по снопи! Чи може бути краща „хліборобська" розвага для міщуха?

На полі ми жваво позіскакували з воза. Я взяв у руки вила і для спорту став накидати снопи, що їх дебелий Семко укладав між драбинами у верстви. Спека була немилосерна, але я розмахував вилами негірше ніж ракетою на корті. При третій верстві ми змінились: Богдан узяв вили, меніж дістались — Ліда.

— Коби десь трішки води відовіжитись — завважив я.

— Ось у долинці джерельце. Холодної води на голову вам не завадить — засміялась Ліда й пострибала наперед.

Справді, за стернею простяглась зелена левада. Серед неї, в долинці било маленьке джерельце. В повітрі розливались душні пахощі скошеного сіна, що спалене пекучим сонцем стояло у стозі близько джерельця. Лідка сіла під столом, а я нахилився до води.

Чи можна втишити спрагу водою з малого джерельця, коли ти відчуваєш жар нетільки вітнього сонця, але смаглої, вюнкої мов циганка дівчини? Вже не знаю, чи пив я тоді воду. В очах заграла коліром жаги Лідина червона хустка. Хвилина і я нахилився над дівочими розхиленими устами...

— Гей! Ходіть помогти притягнути снопи! — гукав здалека Богдан. І коли ми всі троє вхопились за шнур і потягли його додолу, мені видалось, що це якийсь символ нашого кохання чи жаги, що його завязали ми в замотаний вузол.

Увечір Лідчин дідо, набалакавшись з нами доволі про політику, запросив до тарока. Мене заступив нестарий емерит, власник корінної кравениці в Заліссі, що не заюпливався поезією села і втікав від нудьги до карт.

Я покинув грачів на веранді й пішов стежкою в сад. Я не поет — не вмію змальовувати принаб літнього вечора; але таки як на гранатовий небосхил видряпається повний місяць і повисне між полями, з кльомбів прилине запах лєскої і рож, а жаби почнуть у ставку свій вечірній концерт — мимоволі стає серце вистукувати радісний ритм. Як ще до цього ти закоханий, брате...

„Кохання" власне надійшло стежкою — звинне, усміхнене, зальотне.

— Може поможете мені нарвати конюшини для кріликів?

Ми минули пасіку, що спала вже по праці грайливого дня, пройшли довгий горіховий сад і спинились над ставком. Зелене плесо покривала золота луска місяшного сяйва. При березі гойдалось старе, нешироке човно.

— Це по другому боці? — догадався я. — Може перепливемо човном?

Я взяв весло в руку, а серце забилось у полумянім „пассодобле" радощів. Лідка це бачила і тільки збиточно щулила вії:

— Ов, щось ви недобре кермуєте. Не бачите, куди пливемо?

Я зачіпив своїми колінами за її коліна:

— Я тільки тебе бачу!

Автім я вже нічого не бачив. По ставку дзвіночками посипався Лідчин сміх, що ще більше збивав мене спантелику. Враз збудилось у мені щось хиже. Один рвучкий рух і —

Лідка сильно відштовхнула мене й звинно стрибнула з човна на беріг. Човен нагло стратив рівновагу і я шугнув комітьголовою вводу. Це було правдиве „любовне сальто-мортале"!

Я миттю виплив на беріг, підстрибуючи, щоб скапала з мене вода. Потім сів і мені зробились смішно. Тоді дві теплі долоні торкнулись ненадійно моєї мокрої чуприни й я почув тихо над вухом:

— Ти мій мокрий кріличку! Я тільки тебе люблю!..

Тепер ти цікавий, як скінчилась моя ідилія? Зовсім неідилічно. Я дістав лист-експрес і на другий день відїхав залізницею, полишаючи „закохану пару". Хтось навіть казав, що вони заручились...

— — — — — — — — — — — —

— Мені здається, що є такі... — та я не мав уже часу продовжувати гутірки з Романом. Ситківкарі скінчили грати й почали гукати на нас.

Над землею стояли сірі сутінки. Гра скінчилась. Роман і Богдан пішли до сторожа гриша замовити корти на другий день. Я лишився з Лідкою.

— Що-ж, довго ми не бачились. Як серце?

— Бється... — дискретно всміхнулася. — І то щораз дужче. А твоє?

— Тужить за тобою! — виголосив я патетично. І коли на румяних Лідиних щічках появилась усмішка, додав:

— Я задля тебе сюди приїхав. Маю сьогодні два білети до кіна. На „Спокусу". Добре — спокусо?

Та спокуса вже не відповіла. Надійшов Варецький і вона вюнко всунула руку під його рамя. Ми попрощались.

У хвилині, коли я тримав її теплу долоню у своїй правиці, жмут срібножовтого місячного сяйва впав на розхилені, червоні губи, той чорний перчик та прижмурені вії, що примкнулись непомітно, але притакливо. Кліпнули гіпно надії...

Я бездушно потягнув угору. Знавець жіночої психольогії, свідок тисячів любовних ситуацій і таємниць висів мов тенісова ракета з міцних струн, від якої відбиваються мільонами мячиків наші любовні сподівання і розчарування, мрії та надії.

—o—

Жіноча сторінка.

„Модерна“ поведінка нашої молоді.

У нашої „модерної“ молоді поведінка набрала свободи і цю „модерність“ можнаб тільки привітати. Зникла ота непотрібна маніжливість і соромливість, така притаманна молоді кінця минулого і з початку теперішнього століття. Зникли червоні личка, які пашать тільки від того, що хтось звернувся до молодої панни з якимсь словом. Все це зникло і за ним нема чого жалувати.

Але рівночасно з доброю „модерною“, свобідною поведінкою зявились, на жаль, ознаки звичайної невихованости в нашої молоді і треба в прикрістю стверднти, що останніми часами саме прояви такої нечемности і невихованости вважає наша молодь за „модерні“ ознаки і часом навіть мусимо чудуватись такій свободі рухів і слова, що межує просто з незнанням найщоденніших правил товариської поведінки.

Візьмім кілька прикладів. Йде собі молодець, десь може рік має по матурі, а може й того ще не має. Зустрічає старшого пана — приятеля свого батька чи просто доброго знайомого родини, а яким часто зустрічається. Думаєте, що багато таких молодців сміне чемно шапку чи капелюх при привітанню? Ану, пригляньтесь, чи не побачите як ледве доторкнеться капелюха пальцями, або у найліпшому випадку трохи його підійме над головою. Думаєте, що то може тільки мужчинам так, а до жінок наші молоді люди більш лицарські? Помиляєтесь. Ще зі старшою панею то може привітається оттак за напасть, а вже з товаришкою то просто собі крикне звичайне „сервус“ чи що там інше і по всій параді. А подивіться ще як наша молодь балакає з рівними собі або часом і старшими від себе панями. Чи не побачите Ви при цій нагоді цигарки в зубах молодого пана, або й рук у кишені?

А наші мілі дівчатка? Перша ознака сучасної дівчини то та, що вона нечемно поводиться зі своєю власною мамою і дозволяє собі говорити матері у такій формі і такого змісту речі, що в старовину такого смотрика переложилиб просто за таку поведінку через коліно тай дали скільки би влізло. А тепер мама безрадна і не знає як тут поступати, бож хоче дотримати з донею кроку в „модерности“. З чужими справа трохи може ліпше (очевидно з чужими панями), але якщо така панна не говоритиме з чужими розвалившись у кріслі, або заложивши ногу на ногу так, що спідничка задерта вище колін, то вона напевно вже „немодерно“ вихована.

А чи не трапився вам такий випадок? Ідете собі вулицею чи парком, а назустріч вам іде молода пара. Йдуть попід руки. З Богом — того їм ніхто за зле брати не буде — молодість має свої права, але ось вони помітили вас. Чи думаєте, що пустить хлопець дівчину і привітається з вами як свід, або що дівчина трохи змінить позу і не спиратиметься на свого товариша цілою вагою? Ні. Навпаки, ще більше до себе притиснуться, мовляв, дивіться, як ми вміємо „модерно“ поводитись.

Вже не казати про поведінку нашої молоді на різних прилюдних зібраннях, бо це цілком окрема тема і то тема дуже прикра. Тут хочемо тільки звернути увагу нашим матерям на такі звичайні, щоденні факти життя нашої молоді, бо хтож, як не мати у нашому громадянстві несе відповідальність за молодь.

Скажуть мені, що це явище помітне не тільки у нас, а що молодь майже всього світу тепер однакова і почнуть наводити чимало різних причин чому воно так. Знаємо, що і в інших краях бувають такі сумні явища, але придивімся уважно і побачимо, що це переважно в тих краях, які тепер не грають ані провідної ролі у світовій культурі, ані не можуть вони похвалитись своєю силою та моральністю. Коли подивимося на такі країни як Англія, Німеччина, Італія, Франція, то там побачите велику свободу у поведінці молоді, але вона не переходить ніколи прилюдно дозволених меж добре вихованих людей, що поважають одне одного чи в родині чи в громадянстві. Чомуж нам брати приклад з тих гірших і слабших, а не з тих сильніших і життєздатніших?

Може ці завваги викличуть невдоволення серед молоді, може дехто зі старших згірдливо спочатку здвигне раменами над такою пропові́ддю про чемність, але коли хочемо, щоб наш нарід заняв місце серед народів справді культурних, то мусимо йти за добрими прикладами, а не тими, що для нас просто вигідніші.

А від поведінки матерей супроти дітей і сестер супроти братів залежить багато.

Х. К.

ВІДЖИВА ДИТИНИ.

Весна вимагає особливої уваги у відживі дитини. Звичайно з весною найбільше проявляється анемія у дитини та взагалі загальне ослаблення і тому кожна розумна мати повинна дбати про те, щоб саме тепер відживлювати дитину якнайліпше та давати їй усе потрібне для молодого організму.

Приблизно з пятим роком життя дитина може вже перейти на страву дорослої людини (очевидно, тут треба дуже вважати на кожний індивідуальний випадок). Одначе страва кожної дитини мусить бути богата у такі складники: 1) богаті на азот і мінеральні складники, як хліб, сир (непереферментований), різні тіста, свіжа і по змозі сира городовина, овочі (не квасні), молоко, яйця і т. п.; 2) складники теплотворчі, як цукор, мід, конфітури; 3) складники богаті на вітаміни: сира городовина (терта чи шкрябана), квасне молоко, овочі і т. д.; 4) мясо підсмажене і переважно недосмажене, а соковите і кровяве.

До того ще одна важна заввага: всі продукти мусять бути якнайліпшої якости, відразу приготовані, а не підгрівані, щоб масло від того не переварювалось занадто. Також треба стежити за тим, щоб уводити різноманітність у приготованні та подаванні страви. Не подавати теж навіть холодних „учорашніх“, або навмисне напередодні приготованих страв, бо з весною вони легко ферментують навіть при такій рідкій у нас ще умовині, що маємо й домашню ледівню.

—o—

Балачки про моду.

Отже так, як це мода і заповідала, літо буде різнокольорове. Не тільки дво- але і трикольорові комбінації належатимуть до найелегантніших. І подумайте, які ті комбінації будуть несподівані. Ось напр. така: синя чи блакитна суконка, а до неї червоний „маковий“ капелюх і така сама торбинка та рукавички. Або наприклад так: бронзова спідничка, ясно синій жакетик і блюзка бордо, а торбинка теж червона, тільки значно ясніша від блюзки, черевички до того будуть білі, або беж. Також і така комбінація невиключена: сіра спідничка, жакетик беж і бордо блюзка, до того капелюх зі „шкотської“ соломи. Уявляєте собі, які ви будете „різнокольорові“? А будете, бо мода того вимагає.

Крім пружків у матеріялах зявляється все більше й „горошків“. Ті горошки бувають часом дуже милі як наприклад: на гранатовому тлі — рожеві горошки або горошки канаркові. Переважно при „горошкових“ матеріялах маємо темне тло. Суконки з таких „горохів“ часто мають фасони з болєрками та різними „бубі“ комірчиками, що надає такій суконці дуже молодечого вигляду. З інших узорів на матеріялах лишаються ще квіти, але нема майже орнаментових взорів.

Сукні назагал досить вузькі, а нераз спідничка навіть розтята вздовж (спереду). Якщо при суконі нема болєрка, то бодай якась закладка його імітує. Багато різних кольорових жакетиків на доповнення суконки. Дуже часто ті жакетики у різнокольорові пружки. Також затримуються далі вільні білі, вовняні плащі — такі модні минулого року.

На пополудневі імпрези суконки взористі, а доповнюють їх темні, довгі, підшиті тою самою взористою матерією. Пополудневі сукні часто прибрані плісами чи навіть коронками „валянсієн“ На гладких пополудневих сукнях, а також на вечерових сукнях багато різних аплікацій. Особливо багато таких аплікацій на сукнях з чорного шовку.

Успіхом користуватимуться чорні шовкові костюми з білими камізельками, а також чорні гладкі сукнки доповнені чорними шовковими пелєринами, оздоблені білим суташем чи вишивкою. До того капелюх з білою камелією і білий шовковий шалік.

Багато ще різних комбінацій готує нам літня мода і про них ще Вам, шановні Читачки, опові́датиму почерзі.

Рита.

Трохи косметики.

РУКИ

Вже в цій рубриці писали ми нераз про необхідність для кожної елегантної пані плекати свої руки. З весною доводиться про це знову нагадати, бо гарна рука у жінки має таке саме значіння, як і гарне личко і гарна ніжка (хоч чомусь склалось таке переконання, що особливої уваги треба присвятити саме взуттю ноги, а рука річ другорядна). Руку все маємо перед своїми і чужими очима, а з весною і влітті, коли рукави не тільки через моду, але для зручности та легкости скорочуються треба особливо руки допильновувати. Та саме з весною не так легко утримати руки в порядку. Маємо не тільки щоденні наші домашні обовязки до виконування, що нам дуже псують руки, але додаються до того різні праці коло домашніх квітів чи навіть і в городці, якщо ми такі щасливі і його маємо.

Якже-ж ті руки маємо допильнувати? Передовсім щоденно миємо їх мягенькою щіточкою найліпшим милом на оливовому олійку чи мигдаловим. Вимивши, масувати цілу руку і кожний палець зокрема товстим кремом. Тим кремом мастити руку аж поза кісточку, а також не забути і про лікті —тоді шкіра буде еластична і не висихатиме. Двічі або і тричі в тижні, або по дуже прикрій роботі на повітрі добре намастити руки кремом на ніч і спати в рукавичках (найліпше нитяних, які часто перепираємо).

В часі якихось брудніших робіт, особливо в кухні при обиранні городини, овочів чи бараболі добре носити пальці із старих шкіряних рукавичок — вони збережуть нам руки від затвердіння, різних порізань та задертої шкірки коло нігтів.

Треба, щоб наші руки були однаково зручні та гарні і при найтяжчій роботі і при забаві в товаристві.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Дня 2. травня мав говорити ред. **Анатоль Курдидик про мало відомі жінки української історії** в клюбі „Нової Хати“ і „Труду“. Відчит його охопив тільки цілу добу, історичний матеріял такий богатий, що його годі за один вечір випередати. Присутні почули про маловідомі українські княгині та княжни, що їх сватали чужинні князі та вели через них війни. Цікаві були відомости про матір Володимира Великого, невільницю Малушу. Деякі княгині завдяки тісним по прізвищу батька чи чоловіка, Літописці, що тоді були чорцями, мало цікавились зовнішніми постатями на княжих дворах. Напр. княгиня Романова, що була великою індивідуальністю на галицькому престолі та зуміла зберегти цілість держави для своїх синів, не закрінь. да навіть свого імени в тих літописах. Досі не знаємо як вона називалась. Наприкінці згадав референт ще про українок на чужих престолах. Перша з них — не загально відома французька королева Анна, друга Роксолана, дружина Султана II. Але третя може найцікавіша: не княгиня Олена Глинська, мати Івана Грозного. Про неї теж є дуже мало вістей. Присутні ставили ще різні запити до референта. Пасували побажання, щоб доповнити цю галерію невідомих українок іншими постатями козацької та гетьманської доби.

У черговій поведінок, 9. травня, повітає клюб дорогого гостя — сенйорку нашої сцени **Ганну Совачеву.** Недавно закінчила вона свої шістдесятліття. Та сценічне жіноцтво не має змоги вшанувати тої цілого ювілею.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти“ й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта“ дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сот.

Сторінка без політики.

Самогубство похоронника.

Зявці відбилися дошкульно на людях і як залюбки злобні весальчаки кажуть, люди перестали навіть умирати, щоб лиш не витрачувати грошей на похорони. Оцей жарт мав повне застосування у французькому місті Альберті (департамент Соми).

Люди зовсім перестали умирати. Ми не маємо тепер похоронів. Цеж нестерпне — заявив директор похоронного заведення Фердинанд Суаль у згаданому місті до свого шефа, який був теж власником похоронного заведення в Аррасі.

— Не станете ви вбивати людей, щоб їх хоронити — здвигнув раменами власник.

— Я рішив — відповів Суаль — я покінчу зі собою. Бодай будете мати якийсь похорон.

Власник розсміявся, одначе урядовець зовсім поважно передав йому всі справи, документи, торговельні книги, вийняв із шуфляди свого бюрка револьвер і відчинив двері до сусідньої кімнати.

— Все готове — сказав. — Я купив теж домовину.

— Чи ви зійшли з ума, мій друже, чи що? — здивувався на нього господар. — Наша професія впливає вам погано на нерви. Одягніть ясний одяг та їдьте на кілька днів на полудне відпочити та відітхнути свіжим повітрям. Там тепла домовина і вінців із кавчуку.

Суаль вийняв на ці слова з кишені лист і дручив його господареві:

— Передайте його моїй жінці. Славні кухарі стріляли через те, що їм не вдався сос. Ви повинні зрозуміти мою професійну розпуку...

На другий день похоронника знайшли коло закупленої ним домовини з перестріленою головою.

Дивоглядні винаходи.

В Льонг Айленді (Ню Йорк) відкрили перед кількома днями виставу „малих винаходів", яка нагадує паризький „конкурс Лепіна". Знаменитою характеристикою винахідчивости американців та їх оригінальних поглядів на світ і людей — є мовби ось такий короткий спис експонатів:

Прилад, при якого помочі можна на пляжі спокійно роздягатися без окремої кабіни і не звертаючи на себе нічиєї уваги. Зложений прилад не займає більше місця як хусточка до носа.

Апарат, який „дозволює знищити подвійний підбородок без помочі хірургічної операції".

Автомат, до якого вистане вкинути дрібну монету, щоб автомат викинув червяки-дощівниці, призначені для загорілих аматорів-рибалок, які не мають часу шукати за червяками. Такі автомати мають стояти над берегами рік.

„Анти-хроп" алюмінєвий інструмент, який не дає сплячій людині хропіти.

Замок зладжений спеціяльно для пяниць: окремий прилад, який облекшує пяницям знайти нещасну дірку від ключа, коли рука трясеться і не хоче слухати свого власника.

Цей останній винахід мав би теж в Европі чимало застосування, якби його сюди привезли. Покищо лиш американські пяниці позбудуться свого найбільшого клопоту: дірки від ключа.

Справді виставa гідна американських винахідників і винахідники гідні винаходів.

—o—

Драма під водою.

32-літній відомий голяндський нурець-спеціяліст С. Шперлінг працював над видобуттям із морського дна глибокого на одинадцять метрів югославянського корабля „Срдь", який затонув у ночі з 28. на 29. грудня минулого року. В год. 3-ій пополудні нурець спустився з корабля голяндського морського товариства на дно моря. По якомусь часі прислуга корабля запримітила раптом на свій превеликий жах, що линва, яка лучила нурця з кораблем і якою він давав сигнали, застрягла непорушно під водою. Одночасно і з повітряним вужем, яким допроваджували до нурця повітря, теж було щось не тее... А що саме настав приплив, неможливо було вислати іншого нурця на дно моря на поміч.

Щойно вечором при відпливі можна було на дно спустити іншого нурця. Одначе він виніс уже на світ лиш трупа свого товариша.

Як виявилося, сигнальова линва і повітряний вуж зачепилися сильно на врак. Алярмових сигналів нещасного нурця на кораблі не запримітили.

Спершу ніхто не догадувався навіть, що під водою відбувається жахлива драма смерти. Коли нурець розпучливо намагався відірватися від дна моря, розірвався теж повітряний вуж і нещасний нурець утонув.

Покійний був одним із членів славної голяндської родини нурців Шперлінґів, якої теж один із членів при катастрофі німецького пароплава „Берлін" у 1907 р. відзначився геройською посвятою і виконуванням обовязків.

„Сірий пугач", який обманув навіть англійського короля.

Перед двома тижнями помер у Канаді чоловік-дослідник червоношкірих, сам напів індіянин, якого знали під прізвищем „Сірого Пугача". Він написав кілька книг про звичаї червоношкірих, одягався як вони і був незвичайно популярною постаттю не лиш в Америці, але й в Англії. Його висока постава, мокасини й одяг з орлиних пер звертали на вулицях Льондону загальну увагу.

Недавно прийняв був у своїй палаті „Сірого Пугача" король Юрій VI. „Сірий Пугач" називав короля своїм „білим братом" і на прощання побажав йому звичаєм індіян „добрих ловів". Про застосування якогонебудь двірського ритуалу підчас візити того екзотичного гостя не було навіть мови. І тому майстер церемоній мусів погодитися з дійсністю і зробити виняток для такого оригінального й дивачного гостя.

Тепер ціла історія набрала посмаку великого скандалику, бо після смерти „Сірого Пугача" виявилося, що він не був зовсім півіндіянином, як він залюбки оповідав, лиш чистокровним англійцем, який зовсім припадково мав вигляд індіянина. Він називався Арчібальд Беляней і вродився в 1888 р. у Гастінгсі. Нічого спільного з червоношкірими він не мав, серед них ніколи не жив і їх побуту та звичаїв не знав. Спершу він обманював своє окруження для жерту і власного вдоволення. Згодом з обману він почав черпати для себе матеріяльні користи: його книжки розходились у великих накладах і за статті платили йому часописи грубі гроші.

Пожежники, які знимали пожежу, замість її гасити.

В одному югославянському селі трапилася подія, яка заслуговує на те, щоб її вареєструвати між іншими дивоглядними подіями наших днів. Югославянські часописи багато і з обуренням розписувалися про неї.

Серед ночі вибухла пожежа у великім сільськім господарстві. Негайно покликали пожежну сторожу. На ціле нещастя в тому селі, положеному в дуже гарній околиці, було багато аматорів-світлиців, що відбилося фатально на справности пожежників. А саме пожежники, які прибули на місце пожежі, замість почати ратункову акцію, виняли, наче на команду фотографічні апарати та почали робити знимки будинку, який стояв у вогні. Коли поробили знимки й перевели дискусію на фотографічні теми, почали гасити пожежу. Та поміч була вже спізнена.

Жертвою фотографічного аматорства пожежників впало 8 коней, 20 коров і 30 безрог і всі господарські будинки.

—o—

Адміністрація „ДІЛА"

ПОЧАЛА ДРУКУВАТИ НОВИЙ КОМПЛЄТ АДРЕС СВОЇХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ — тому просить Шановних Передплатників, що мають якісь неточности чи неправильности у своїх адресах, надіслати до 10. ТРАВНЯ ц. р. справлені свої адреси, щоб можна було їх надрукувати правильно у новім комплєті. 1—5

ДЕ ПРИЧАЛИТЬ МАРЛЄНА ДІТРІХ.

Марлена Дітріх далі скитається: недавно вона приїхала до Америки з Европи і тепер часописи повідомляють про її поворот до Франції. Імовірно в Голівуді Марлена Дітріх не буде вже більше грати. Її проєкт повернутися до Німеччини теж не здійснився. Імовірно Марлена працюватиме в Парижі у французькій фільмі.

Із срібного екрану.

ТАБЕЛЯ ПОПУЛЯРНОСТИ ФІЛЬМОВИХ ЗІРОК.

Перший раз у Франції кіновий журнал „Ля Сінематографі Франсе" перевів анкету про ступінь популярности фільмових артистів не серед читачів, але серед найбільш до цього кваліфікованих і авторитетних серед власників кінових саль. Якщо оцінка глядачів спирається завжди на індивідуальних поглядах, то оцінка власників кін спирається на найкращих підставах, бо на цифрах касових приходів.

Висліди анкети були зовсім несподівані і у французькій пресі викликали сильну дискусію. Черговість акторів у цій анкеті є така: Фермандель, Жан Габен, Ремі, Шарль Буає, Шіно Россі, Пєр Ришард Віллєм, Саша Гітрі, Гаррі Бор, Віктор Франсен, Люї Жуве, Клерк Гейбл.

Черговість акторок: Даніель Даріє, Аннабелля, Грета Гарбо, Шерлі Темпль, Едвін Феер, Габі Морлей, Марлена Дітріх, Ельвіра Полеско, Віра Корен, Франсуаса Розе.

В першу чергу впадає в очі, що чужинні актори менше популярні у Франції, як французькі.

У мужеській листі перша нефранцуська „слава" стоїть аж на десятому місці, в жіночому — на третім. При тому доволі дивний стан широкої публики: Даніеля Даріє — на підставі мови цифр вчетверо популярніша від Грети Гарбо і в двацятеро популярніша від Марлени Дітріх. Такий актор, як Гарі Купер опинився аж десь на якомусь двацятькотромусь місці.

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ВЕСЕЛЕ.

ТРИ ШОТЛЯНДЦІ В ЦЕРКВІ.

Трьох побожних шотляндців рішало піти до церкви. Підчас богослуженжня вислухали вони побожно проповіди і здавалося, що витоятъ до кінця в церкві. Та після проповіди проповідник вийшов на церкву зі збіркою. Оба шотляндці на мент сторопіли. Відтак один зімлів і двох товаришів винесли його з церкви.

РІЖНИЦЯ.

Двох легіонерів чужоземної легії сидить у коршмі. Один із них питається:

— Чому ти вступив до легії?

— Бо не маю жінки і люблю війну.

— А я навпаки: маю жінку і люблю спокій — відповів другий легіонер.

ЖУРБА.

— Не маю ні хвилини спокою. Постійне журюся, як посплачую свої довги.

— Це ще не таке лихе. Я журюся постійно з кого міг би я ще зробити довг.

РЕЦЕПТА.

— Пане Пижкевич, я заборонив вам пити пиво, а ви знову заточуетеся.

— Так, пане докторе, але ви доручили мені теж багато руху.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за бл. п
Івана Матієва
візитатора шкіл
відбудеться в суботу 7. травня 1938 р. в год. 8-ій зранку в Успенській Церкві у Львові, на яке запрошує
Рідня.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Розв'язують загадку м. Квятковського.

Катовицька промова віцепремієра і міністра скарбу Квятковського була для польського політичного світу, невтаємниченою у позакулісові наради, що її попередили, свого роду загадкою, яку ріжні політичні групи намагалися розв'язати на свій спосіб. Збаламутив деякого факт, про що ми вже писали, що говорячи про необхідність внутрішньо-польської політичної консолідації мін. Квятковський ні одним словом не згадав про Озон, хоча промовляв на зібранні Озону та на запрошення проводу тієї організації. З другого боку висловив міністра, що консолідація повинна спиратися на порозуміннях з політичними групами, що стоять поза проурядовим табором, дав декому змогу зробити висновок, що мін. Квятковський започатковує консолідаційну акцію поза межами Озону.

Ясно, що у ніяковому становищі знайшовся особливо Озон зі своїм проводом. Тому не диво, що головний редактор головного органу тієї організації, „Газети Польскої", полк. Ботуслав Медзінський, подбав про те, щоб справу якнайшвидше вияснити. Внаслідок того появилося в „Газеті Польскій" його інтервю з віцепремієром Квятковським на тему його катовицької промови.

Чи ця розмова вияснила загадку? Не зовсім. Мін. Квятковський сказав, що у своїй катовицькій промові він тримався засад, які випливають з духа конституції або які він зясував собі на конференціях з чинниками рішальними у польській дійсности, і вкінці засад, що випливають з декларації та настанови шефа Озону. Хоч з цього не виходить ясно, котру декларацію і котрого шефа ОЗН мав на увазі, то все-ж цей натяк міг би дати підстави думати, що говорячи про консолідацію мін. Квятковський уявляв собі її на засадах та в рямах ОЗН. У звязку з цим дехто навіть намагається пояснити промовчання Озону у Катовицях. Нащо, мовляв, було говорити про Озон, коли це само собою розуміється: коли хтось говорить на зібранні Озону, то може говорити тільки про Озон і в ніякому разі проти нього.

Справа булаб ясна. Але мін. Квятковський у тій самій розмові, зараз після наведених слів про декларацію ОЗН, підкреслив, що маршал Сьмігли-Ридз ще в 1936-ому році заявив: „У Польщі, що має тридцять кілька міліонів населення, не можна спиратися на одній, хочби й найкращій групі людей." І хоч потім віцепремієр виразно сказав, що найкоротший шлях до дальшої консолідації веде не через послаблення авторитету ОЗН, але, навпаки, через скріплення того авторитету, що до деякої міри знов розяснило справу, то деяку загадковість увели його слова про те, що консолідація „може проявитися однаково у формі безпосереднього зєднення, або-ж і шляхом групового порозуміння".

Але далі у своїй розмові мін. Квятковський сказав: „До реалізації того, чого бажають міліони поляків (тобто консолідації) не досить зусиль двох чинників, тобто уряду й О. З. Н. Тут іде ще про вияв доброї волі всіх тих польських груп, які зрозуміли, що тут іде про великі й важні речі для нашої майбутности".

Це справи не вияснило і загадки не розвязало. Може бути, що мін. Квятковський і сам не має ясної уяви, яким шляхом піде чи повинна піти консолідація, яку він пропагує. А всі політичні групи можуть його слова інтерпретувати знову, як кому подобається і треба.

Неписьменність — велике нещастя одиниці й народу. Вона зупиняє людину й нарід у розвитку до вищих щаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою буквара з читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сотиків.

У справі вивласнення Українського Городу у Львові.

ПРОТЕСТИ КРАЮ

Справа вивласнення Українського Городу (площі Сокола-Батька) у Львові схвилювала українське громадянство в цілому краю. Порушені до глибини небезпекою втрати площі, з якою так тісно звязане наше національне життя останніх десятиліть, українські громадяни на спеціяльних нарадах займають становище до того проектованого вивласнення та заявляють, що це може статись тільки проти волі українського народу.

Містимо на цьому місці резолюції, ухвалені на трьох довірочних нарадах.

НЕ МОЖНА ПРОДАТИ АНІ ЗАМІНЯТИ!

Українське громадянство села **Берлин**, пов. Броди, зібране на довірочній нараді 17-го квітня ц. р. у справі вивласнення площі Сокола-Батька, тобто Українського Городу у Львові, заявляє, що з вивласненням площі, якої теж не можна продати ані замінити, ніякий чесний українець ніколи не погодиться.

ГОЛОС БРІДЩИНИ.

Громадянство **Брідщини**, зібране 19-го квітня ц. р. на довірочній нараді у справі Українського Городу, ухвалило такі резолюції:

1. Український Город (площа Сокола-Батька) у Львові — це майно цілого українського народу, який десятки років складав свої жертви на його викуп, щоб українська молодь мала відповідне місце для праці над розвитком фізичної культури.

2. Українського Городу не можна заміняти за іншу площу, бо тоді це не буде „Український Город", і не можна його продати, бо на нього в нас нема ціни.

3. Вивласнити Український Город можна тільки проти волі українського народу

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД ЗАВЖДИ МОРАЛЬНО ЗАЛИШИТЬСЯ ВЛАСНІСТЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ"

Українське громадянство міста **Борислава**, зібране 1-го травня ц. р. на довірочній нараді у справі вивласнення Українського Городу, ухвалило такі резолюції:

1) Український Город у Львові, придбаний за жертви громадян усіх українських земель та еміграції — це власність цілого українського народу. Звязаний нерозривно з трьома його поколіннями, їх життям, працею і змаганням він став непродажною та незміненою цінністю і посягати по нього — це значить нарушити одно з основних прав українського народу.

2) В теперішньому положенні українського народу втрата Українського Городу у Львові поврі матеріяльне має ще й політичне значіння. Це намагання знищити важну ділянку української культури на наших землях. Під моральним оглядом — це велика зневага нанесена цілому українському народові.

3) У розумінні тієї великої втрати та зневаги заявляємо, що втрата Українського Городу може прийти тільки проти волі всього українського громадянства. Хто і для яких цілей його не забрав би, Український Город морально завжди залишиться власністю українського народу. Громадянство Борислава посилює збіркову акцію на викуп останніх пайв Українського Городу і першу свою жертву складає вже сьогодні.

4)Взиваємо всіх чесних українців ставути непохитно в обороні Українського Городу, як цього вимагає честь української нації.

Подібна нарада відбулася того самого дня у **Мразниці**, де ухвалено такі самі резолюції та започатковано збіркову акцію. У Бориславі збірка дала 60.30 зол.

Цікава закарпатська книжка.

Два тижні тому нам довелося прочитати у „Ділі" (пор. ч. 84. з 17. квітня ц. р.), що чехословацьке міністерство шкільництва й народньої освіти затвердило до вжитку у школах Закарпаття граматику української мови з фонетичним правописом. Автором книжки „Жива мова" — так зветься ця граматика — є закарпатський учитель Ф. Агій. Самої граматики ми не бачили, але ж, певне, вона з методичного погляду (певне — і з інших) укладена непогано, коли діждалася апробати. Розуміється, що це явище дуже відрадне, що ним треба тішитися. Коли книжка попаде нам у руки, буде можна про неї дещо написати в якомусь педагогічному журналі, або хоч би в „Рідній Школі".

А покищо вона дає нам спомуку поділитися враженнями від іншої книжки, що появилася раніш, декілька місяців тому, та що її автор уклав, певне, з тим, що вона зможе попасти до школи як підручник. Маємо на думці невеличкий підручничок української літературної мови для Закарпаття, під заг. „Граматика й правопис української мови, частина перша (фонетика й морфологія), підручник для середніх шкіл і самонавчання", Ужгород, 1937. р, ст. 76. Імя автора — Ярослав Неврлі. Прізвище — чеське (nevrlý = непривітний, сердитий, буркотливий), бо батько автора чех і він народився в Чехії, але ж мати — українка, галичанка, сам уважає себе за українця, вживає у своїй книжці завсіди висловів: „наша мова", „наш народ", „наші говори". Назвав себе „викладачем" української мови — термін принятий на Советській Україні для колишнього (й теперішнього) російського „преподавателя". Він і був, здається, „викладачем" по школах Наддніпрянщини. Так бодай виходить із його викладу й — укладу цілої книжки.

Не думаю, щоб підручник п. Неврлого діждався апробати шкільної влади. У такому вигляді, як вона надрукована — ні. Бо ж у ній дуже й дуже багато методичних недостач, прогріхів. Авторів уклад підручника не систематичний, хоч йому самому хотілося дати огляд фонетики й морфольогії бодай у схематичному вигляді. Він часто забігає наперед, говорить про речі, які ще не відомі (іменникове пояснення, а не було ще нічого про іменник; дієприкметник — імя, а передтим нічого не було ще про цю форму й т. д.). Багато бачимо пропусків, (напр. про зак. -а в чоловічих іменників, ст. 27), деякі пояснення неправильні (напр. про рід, ст. 25), не все щасливо підібрані приклади для парадигм (пор. дієслово „давати" в т. зв. е-відміні дієслів) і т. д. Дещо стилізоване за важко — з запахом агітох (пор. „використовуймо ж доцільно досягнення нашої духової культури", ст. 5), прийнятих на Совєтах. Дещо неправдиве (напр. назва „язичія" для середньо-української мови, ст. 3). Нераз може повстати враження, що книжка писана не з погляду потреб закарпатських українців, а наддніпрянських (напр. остерога не вживати дієіменників на -ть; заступства давнього дієприкметника на -ший із таким прикладом як: „заоставший" і т.д.). Приклади здебільша — авторові, не дібрані з письменства і т. ін. Одне слово — й не дуже суворий учитель-практик дошукається багато всяких „недотягів" і — не поручить цієї книжки для школи.

Правда, автор мав на оці середні школи, пишучи свою книжку, учнів із деякою вже граматичною підготовою. Але і для такого типу школи її важко булоб завести: в деяких місцях вона — за важка, в деяких — за наївна.

А проте поява її для Закарпаття в а ж н а. Важна тим, що є це н о р м а т и в н а граматика української літературної мови, і з цього погляду вона й написана. Автор бере ті норми, які приняті до 1930. р. для літературної мови над Дніпром, і заводить їх у свою книжку. Відхилів від них небагато, а як є, то — їх треба порахувати авторові в заслугу (не вживає апострофа у правописі, хоч на ст. 4 читаємо п'єси, п'єски; куди ліпші дає правила щодо вживання „г" та „ґ" в чужих словах, ст. 64; дуже добре зясовує справу неособових дієслівних висловів, ст. 55). А так — у цілому є це збір норм, які прийнято в Совєтській Україні навіть із поплутанням правописних законів із законами відміни — із усіма їх недостатками (пор. „мого", але — „моєму", побіч „чийого, чийому", в відміні займенників, ст. 40, 41; викрутаси з чужим „л", ст. 65; всякі такі речі, як: „метр", „циліндр"... ст. 63; „публіка", — ще й остерігає щоб, не дай, Боже, не писати „публіка", ст. 63; форми приголосної жін. відміни типу „повісті", ст. 30 — дуже спірні, і т. д. і т. д.).

І хоч не з усіма цими нормами можна погодитися, багато з них — спірних, поява їх на Закарпатті — д у ж е в а ж н а п о д і я, бож і письменники, і вчительство, і молодь матимуть щось у руках, куди можуть у с е з а г л я н у т и. Є це підручник для тих, що самі себе контролювати можуть, чи вжита ними форма у слові, чи на письмі, літературна, чи ні — з цього погляду для

Закарпаття він віддасть величезні послуги. Із цього погляду його треба оцінювати, й тут його велика вага. Велика вага, голосно під теперішній час, бож книжка супроти норм російської літературної мови, за якою розцінюються закарпатські москвофіли з чехами, мадярами, жидами і т. д. — дає норми літературної мови, норми, яких досі Закарпаття не мало. Вона ніде не йде на компроміси з цього погляду (як що, н. пр., зробив був Панькевич, і як довгий час робили тамошні українські діячі), а це річ дуже важна. Міркуємо, що після появи книжки Неврлого зможуть появитися еже і шкільні українські граматики, й може і граматика Ф. Агія на ній спиралася.

На ще одну річ треба звернути увагу, коли говорити про цікаву книжечку Неврлого. Він, де тільки може, вказує на різницю між говоровими закарпатськими формами й літературними українськими, зазначуючи, що їх уживати не слід, на різниці між говоровими вислодами й літературними (пор. прислівники, ст. 60; форми дієменника на -чи, ст. 48; форми: здаєся, ст. 51.; сполучники, 61; форми орудн. одн. жін. роду прикм. на -ов, ст. 36, хоч при йменниках нічого про це не говорить, пор. ст. 30, 31. і т. д.). Це має своє значіння, викликує зацікавлення й... учить.

Коли підходити до граматики Неврлого з цього погляду, то, не вважаючи на її поважні, голосно методичні недостатки, треба привітати її появу, і саму книжку визнати дуже цікавою й дуже потрібною.

Василь Сімович.

Закінчення курсу орґанізаторок та інструкторок Союзу Українок.

Дня 1. травня ц. р. в б. год. веч. відбулося в домівці Централі Союзу Українок закінчення курсу організаторок та інструкторок С. У. Курс цей тривав три місяці; його програма обіймала такі головні групи викладів: 1) Вишкіл організаторок Союзу Українок. (Історія українського жіночого руху, ідеольогічні основи С. У., програма й методика поодиноких ділянок праці С. У. та практичні відомости з адміністраційного законодавства) 2) Вишкіл інструкторок доросту. (Психольогія і педагогіка, організація і виховання доросту). 3) Вишкіл кооперативних пропаґаторок. (Ідеольогія й історія кооперації, розвій кооперативного руху на українських землях та ріжні види кооперації, роля жінки в кооперації, завдання і методи кооперативної пропаганди). 4) Вишкіл інструкторок кухонного мистецтва і домашнього господарства. (Організація хатньої праці, товарознавство, кухонарство, домашнє господарство). 5) Вишкіл інструкторок трикотарства. (Пристосування вовни, продукція і крашення вовни, волічкові вироби). Прелєґентами на цьому курсі були: члени Головного Виділу С. У., представники наших кооперативних централь, Т-ва „Просвіта", лікарі та запрошені громадські діячі. В днях 29. і 30. квітня відбулись іспити перед комісією, запрошеною Головним Виділом С. У. і Дирекцією РСУК. Всі учасниці курсу в числі 22 приступили до іспитів і здали їх з таким висліком: 11 з дуже добрим поступом, 6 з добрим, 5 з достаточним. Абсольвентки цього курсу обіймуть працю організаторок та інструкторок по Філіях і Кружках С. У

—o—

СВЯТОТАЦТВО.

Пишуть нам з Перемишлян:

Дня 2. травня ц. р. потрясла мешканцями нашого міста нечувана досі в нас подія: Якісь незнані люди позабирали березові хрести з могил полеглих українських стрільців і що з ними зробили, не знати, бо тих хрестів ніде не можна віднайти. Вже ріжне в нас бувало, але святотацтва таки не було! Це цим більше характеристичне, що подібні відомости приходять із деяких сіл у перемишлянськім повіті. Поліцію очевидно повідомлено, тож чекаємо нетерпеливо на вислід пошукування за винними.

Генерал Венява-Длуґошевський

ПОЛЬСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У РИМІ.

Польського амбасадора при Квірinалі, Вісоцького, перенесли на його власне бажання у стан супочинку від 15. ц. м. Італійський король погодився на іменування на становище амбасадора ген. Болеслава Веняви-Длуґошевського.

Новойменований амбасадор уродився 1881. р. у Максимівці, пов. Долина. У Львові покінчив він медицину, у Берліні та в Парижі — військові, в Берліні — мистецькі студії. В останніх часах командував він дивізією кінноти.

Злучені Держави скасують ембарґо на вивіз зброї

ДО ЕСПАНІЇ?

Урядові кола рішили підтримати внесок одного сенатора, щоби скасувати ембарго на вивіз зброї до Еспанії. Тепер цей внесок розглядає сенатська комісія закордонних справ, що відішле його сенатові з прихильною опінією.

НОВИНКИ.

— **Фотосвітлиці!** Закуповуйте ввесь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі **Є-КОМП,** Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Другий концерт з циклю Ювилейних Концертів,** присвячений творчости Василя Барвінського відбудеться в неділю 8. ц. м. в малій салі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові, вул. Шашкевича 5, в год. 19.30. У програмі концерту сольоспіви з фортепіяном і скрипкою. Виконавці: Марія Сабат-Свірська (спів), д-р Нестор Нижанківський (фортепіян), д-р Роман Криштальський (скрипка). Вступ за програмкою. 984

— **Наші мисткині** запроєктували роскішні моделі на вечір української моди. Спираючись на народніх мотивах дали цікаві зразки пп. Марія Морачевська, Міля Охримович, Софія Вальницька і Стефанія Рудакевич. Поліські полотнянки, гуцульські гуглі, бойківські гуні послужили за зразок. Цікаво буде оглянути все те в неділю 8. травня ц. р. в салі театру „Ріжнородностей".

— **„Денаціоналізація й асиміляція".** Заходом Народньої Організації Українців м. Львова виголосить посол Володимир Целевич реферат на цю тему в салі „Української Бесіди" у Львові, вул. Рутовського ч. 22, дня 9. травня ц. р. в год. 7. веч. Право вступу на реферат матимуть українці (-нки) і нечлени Народньої Організації.

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **„Сонце і полярні зорі"** — це тема відчиту д-ра І. Мергенталєра, асистента обсерваторії, що його виголосить у суботу 7. травня ц. р. в год. 18-ій вечором у салі Геольоґічного Інституту при вул. Длуґоша 8. Вступ вільний. Гостям раді.

— **Виставою** „Невольник", історичною драмою на 5 дій М. Кропивницького, вшанує роковини Т. Шевченка та І. Франка гурток прихильників українського мистецтва у Празі в суботу 7. ц. м. в год. 7-ій вечором у великій салі „Вишеградського Сокола", Прага VI., при вул. Лібушіна ч. 2.

— **Сходини українських адвокатів** у Львові відбудуться в суботу 7. ц. м. в год. 7-ій вечором у домівці СУА („Центробанк") при вул. Костюшка ч. 5. з рефератом адв. д-ра Льва Ганкевича на тему: „Прізвища в метрикальних книгах і ст. 287. к. к." Присутність усіх членів СУА обовязкова.

— **Спільне свячене** уладжують у неділю 8-го ц. м.: кружок „Р. Ш." ім. кн. Льва на Личакові при співучасти всіх культурно-освітніх установ Личаківської дільниці в год. 5-ій попол. в домівці чит. „Просвіти" при вул. Крупярській ч. 15 і кружок „Р. Ш." та чит. „Просвіти" при співучасти всіх місцевих установ на Левандівці в год. 4.30 пополудні в салі чит. „Просвіти" при вул. Широкій ч. 15.

— **Вже появився** семий збірник „За Державність", орган Українського Военно-Історичного Товариства, під редакцією полк. М. Садовського. Семий збірник обіймає твори таких авторів: ген. А. Пузицького, підполк. Т. Омельченка, полк. О. Вишківського, д-ра М. Антоновича, ген. О. Удовиченка, Ю. Наумєнка, д-ра ген. М. Галина, інж. пполк. А. Марущенко-Богданівського, П. Сулятицького, гр. М. Тишкевича й Петра Зленка, має 256 стор. друку великого формату на добрім папері та 42 стор. ілюстрацій (78 шт.) на кредовому папері. Ціна враз із пересилкою 8.00 зол.; для членів Товариства і постійних передплатників — 6.50 зол. Збірники „За Державність" — це славна історія наша, писана кровю українського війська. Адреса Товариства й Редакції: Варшава 22, вул. Опачевська 54, м. 15, полк. М. Садовський.

— **Україніка.** В березневій книжці „Народностного Обзору", чеського часопису для студій національних проблєм (Прага, березень 1938 р., зошит 3.) проф. Н. Григоріїв помістив дальшу статтю: „Сучасне культурне й економічне становище українського народу". Стаття складається з двох частин: І. Культурні сили та процеси і ІІ. Економічні джерела, сили та процеси.

— **Перед процесом 118 селян.** У Рівному починається 16. ц. м. процес 46 селян, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до К. П. З. У. на тлі подій у Гощі і Симонові. Дня 23. ц. м. відповідатиме 72-ох селян із Дубенщини теж за приналежність до К. П. З. У.

— **Інспектор для справ прохарчування.** В міністерстві хліборобства створено з днем 1-го травня становище головного інспектора для справ прохарчування. Це становище обняв підполк. Владислав Врублєвський.

— **Сніг з морозом у травні.** В Закопанім і в Татрах упав сніг, що покрив верствами дахи домів і верхи гір. На Каспровому верху зановано 7 ступнів морозу. У Львові так дошкулило зимно, що його мешканці надягнули зимову одіж.

— **Розправа при замкнених дверях.** Перед окружним судом у Львові відбувається вже другий день розправа проти відповідального редактора „Малого Дзєнніка" М. Марчевського і кореспондента цього щоденника, що його сидають польські черці Францішкани в Непокалянові. Прокуратор притягнув обох підсудних до відповідальности за поміщення статтей з неправдивими вістками про антропольоґічні й антропометричні поміри лікарської комісії в польських дівочих ґімназіях у Львові. Минулої середи зізнавали як свідки лікарі: д-р Чарнік і д-р Штенцель, ґімназійний катехит кс. Туліє, мама одної з учениць і кс. В. Подвабінський з Непокалянова. Свідки зізнавали як відбувалися поміри і досліди учениць. Останній свідок кс. Подвабінський зізнав, що на першу вістку приїхав до Львова і розмовляв з кількома особами, які видвигали перед ним поважні закиди про урядування лікарської комісії. В четвер відбувалася розправа при замкнених дверях з огляду на публичну мораль.

— **За грошеві зловживання** відповідало трьох польських студентів минулої середи перед трибуналом окружного суду у Львові, а саме: Р. Штекер, Я. Гетман і Т. Коцюба. Акт обвинувачення закидає підс. Штекерові, що як председник харчевої комісії „Братньої Помочи" прогуляв і програв на перегонах понад 5.000 зол. з Коцюбою і Гетманом, до того Коцюба присвоїв собі складки, зібрані на будову каплиці. Тому, що один зі свідків не приїхав, розправу відложили.

— **Львівська хроніка.** Марія Данек (вул. Пташника ч. 39) зголосила поліції, що минулої середи вечором невідомий напасник вирвав їй із рук на професорській кольонії торбинку зі 140 зол., документом тотожности та іншими дрібничками. — Така сама пригода трапилася Марії Корчак (Новий Світ ч. 5), якій вирвав невідомий напасник торбинку з 22 зол. на розі вул. Коперника та Легіонів. — При вул. Сонішній вантажний самохід наїхав на Р. Гачкевич, яка потовклася.

— **Краєва хроніка.** В селі Струпкові у Станиславівщині Прокіп Данилюк убив свою жінку і сам намагався скінчити самогубством. — До поштової аґенції в Ясені дістався невідомий злодій при помочі витриху і забрав з каси 75 зол. та револьвер марки Ф. Н. — У Дмитрю пов. Львів 25-літній М. Сидор важко зранив свого 62-літнього тестя О. Бубеляка, який помер від ран. Убивник сам зголосився на станицю поліції в Черкасах, де його арештували. — В Зубрі пов. Львів 26-літній Й. Свідерський важко зранив з кріса Й. Шиндлярєвича підчас забави. Свідер-

ського арештувала поліція. — Недалеко Підберезець знайшли тіло адвоката з Винник д-ра Г. Штерна, який вертався пішки з Чижикова до Винник. Тому що на тілі не знайшли ніяких слідів насильної смерти і знайшли готівку 213 зол. та золотий годинник — здогадуються, що Штернер помер на удар серця. — На 35-літнього Пилипа Кашебу з Лисович п. Стрий, що зрубував дерева, впала смерека і убила його. — У Довгім п. Стрий помер В. Шегда, якого хтось отруїв; поліція підозріває родину. — У купелевому заведенні в Моршині поразив електричний струм робітника Ж. Пясецького. — Один віз вузкоторової колійки виколіївся в Коростові п. Стрий, бо хтось положив на шини два кусні заліза. З озерця у Пнівні п. Холм видобуто 70-літнього Шию Гоймана та його жінку, яких хтось убив і опісля кинув у воду. — На шляху Підгайці-Денисів 17-літній Микола Дубас упав під вал, що втовкає дороги і втратив обі ноги. — Перемиський суд засудив на 8 літ вязниці ярославського пекаря Йосипа Вася, що убив свою маму.

— **Самогубства.** 43-літній С. Мигаль, що нині станув перед судом за те, що отруїв свого пасерба, намагався минулої ночі повіситися, але його відратували. — 25-літня слуга Анна Поморська, яка втратила службу, хотіла отруїтися світильним газом. — 20-літній Йосип Місевич напився сільного квасу; його стан грізний. — 24-літній Йосип Нагайло з Зимної Води згинув під колесами поїзду.

— **Страйки робітників.** Мин. середи уладнили страйк брукарські робітники в Лодзі на знак протесту, що їм не підвищили платні. Одночасно дійшло до окупаційного страйку кількасот робітників у фабриці панчіх „Парісет" тому, що дирекція прийняла нових робітників, поминаючи давних робітників цієї фабрики. Інспекторат праці робить заходи, щоби зліквідувати страйк.

— **Масова поява сусликів** на Вірменщині викликала затривоження між селянством, бо сусліки винищують засіви. Делегація селян зголосилася до влади з домаганням, щоби влада допомогла винищити цих шкідників і склала на боротьбу з ними кількадесять золотих. Сусликів винищуватимуть хемічним способом.

— **У пошлюбну подорож** до Америки виїхав ся альбанський король Ахмед Зогу зі своєю молоденькою дружиною у відвідини до своєї теші, бо як відомо, мама гр. Апоні є американкою. Підчас свого побуту в Америці короля прийме през. Рузвельт. Крім того король Зогу зложить візиту президентові Червоного Хреста у Злучених Державах та у президії фундації Рокфелера, щоби скласти їм подяку за допомогу в розбудові Альбанії.

— **Держава без політичних вязнів.** Премієр де Валера доручив випустити на волю 6-ох політичних вязнів. Його розпорядок є однозначний зі загальною амнестією, бо в цілій Ірляндії було ледви шістьох політичних вязнів. Тепер Ірляндія є единою державою без політичних вязнів.

— **Невидане явище природи.** Своєрідний рекорд з пятенятами пані Діон у Канаді побила Рафаеля Казанова в Баяно на Кубі, яка привела на світ сьомеро живих і здорових дітей. Казанова є дружиною одного з білих кольоністів на Кубі. Нема сумніву, що громадянство Куби зопікується семинятами так само дбайливо, як і громадянство Канади пятенятами Діон.

— **Страшна пожежа французького корабля.** Минулої середи вечором вибухла пожежа на французькому кораблі „Ля Фает" у галі машин. Пожежа поширилася швидко по цілім кораблі і знищила зовсім вибагливе уладження корабля. З великими труднощами вдалося врятувати 30 осіб пожежної сторожі, що їх окружила вогонь з усіх боків.

— **Недуги переміни матерії.** Дослідники лікарського відділення, що торкає переміни матерії, виявили, що вживаючи природної гіркої води „Францішка Йосифа" осягаємо знаменні вислідки.

—o—

По широкому світі.

30 совітських военних кораблів переводить маневри на Фінському заливі.

Фінляндський парлямент приняв 176-ма голосами проти 6-ох (11 стрималося) закон про оборону держави.

Чехословацький уряд рішив збільшити бюджет на 100%, щоби покрити державні видатки з огляду на дефіцит.

Італійська комісія виїхала до Білгороду, щоб закупити чверть міліона тон залізної руди. Дотепер Італія спроваджувала руду з Австрії.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дай Боже здоровя.

Кого не спитати, кожний скаже:

— Наш народ!?... Один з найздоровіших на світі! Відземок! Сила, витривалість, відпорність...

А учасники війни ще й додадуть:

— Пане мій! Поняття не маєте, що наш чоловік потрафить витримати! Кажу вам — залізо не кости, посторонки не нерви!...

І ходить легенда про здоровля та силу рідного народу по всіх закутинах краю, тішить патріотичні серця; позволяє спокійно ждати „кращого завтра".

Але знайшлись невірні Томи, що почали підозрівати, чи нема в тій легенді бодай половини брехні. Поїхали і пішли на наші села, зібрали та зложили статистику і вийшло: самої чахотки є по наших селах стільки, що можнаб нею перестрашити цілий світ.

Ці невірні Томи — це Українське Гігієнічне Товариство, що від літ працює над піднесенням здоровности народу, без якої — ніде правди діти не — тільки нема що сподіватися „кращого завтра", але й сякого такого нині.

Кожний з нас знає, що таке товариство існує, що воно щось там робить доброго, але це еже все, чого від нас домагається наша жажда знання. Поза те йдуть тільки „ізбранні" і ті, які на собі самих досвідчили добродійств товариства. І я, нижче підписаний, отверто признаюся, що коли прийшлося мені писати оцей фейлєтон, то розпитував про Гігієнічне Товариство, щоби — як то кажуть — „бодай щось трохи".

Отже між іншим довідався я, що У. Г. Т. пропагує будову народних санаторій. Спершу для кожного стану, потім для кожного повіту — цілий край засіяти розсадниками здоровля, двигнути згорблені плечі, піднести похилені голови, вичистити легені, воскресити румянці на поблідлих лицях, і прояснити помутнілі очі, щоб могли далеко бачити, щоб могли широко розглянутись і багато догляднути.

А все це для того легендарно здорового і сильного народу, що при ближчім розгляді показався хорим і то найбільш недбайливим хорим серед народів Европи.

Чому я те все пишу? Пишу тому, що моїм завданням та обовязком є підмічувати не тільки зле та смішне, але й добре та корисне.

Чому пишу це саме нині?

Бо прийшов до мене секретар Товариства і каже:

— Прошу вас, напишіть щось на завтра про У. Г. Т.

— Конче на завтра!?

— Так-так. Конче. В суботу У. Г. Т. уладжує равт. На Японській вулиці, в гарній салі з цікавою програмою. Поможіть нам спростить якнайбільше публики, а тим самим придбати якнайбільше гроша на цілі Товариства.

— Добре — кажу — напишу. Але чи моє слово потрібне!? І без того львівські українці підуть, я їх знаю. Зрештою — весняний равт, коли в цілій природі равт за равтом, така приємна імпреза, що дім напевно вдасться.

— Дав би Бог! — зітхнув секретар, як звичайно зітхають усі комітетові перед своєю імпрезою.

— Напевно дасть! — запевнив я його і тому прошу всіх не скомпромітувати мене в суботу 7. V. 1938.

Галактіон Чіпка.

Останні вісти.

ОБНИЖКА КУРСУ ФРАНЦУСЬКОЇ ВАЛЮТИ.

Французький уряд рішив дальше обнизити франка, щоб могти успішно боронити валюти, не нарушуючи припасів золота. Мотиви цього кроку пояснив прем. Далядє перед мікрофоном.

В четвер в год. 10. рано у Парижі нотовано британський фунт 178.90 фр., доляр на 35.78 фр.; у Льондоні за фунта платили 177 франків.

—o—

2.000 ЧЕРВОНИХ У ПОЛОНІ ЕСПАНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

На франко-еспанському кордоні національні війська окружили і взяли до неволі 2.000 червоних міліціонерів, при тій нагоді вони захопили 250 скорострілів і 8 гармат

—o—

ПОТРІЙНЕ МОНЕТАРНЕ ПОРОЗУМІННЯ ЗАЛИШАЄТЬСЯ.

Американський уряд повідомив пресу, що Америка, Анґлія, та Франція рішили дальше утримати монетарний договір.

—o—

Зі сцени й естради.

АРТИСТИЧНА СЦЕНКА „МОЛОДОЇ ГРОМАДИ".

Клюб „Молода Громада" хоче оживити наше товариське життя і хотів би теж піднести рівень розваги серед своїх членів. Як засіб до цього має між іншим служити Артистична Сценка, до якої недавно дали почин. Думка дуже добра, бо ніхто не заперечить, що в нас через брак легких артистичних вокально-декляматорських чи танкових імпрез з одного боку затрачується серед громадянства смак і пошана до рідного мистецького вияву, а з другого наші мистецькі сили через брак спроможности виявити себе не тільки не розвиваються, не набувають досвіду і не досконаляться, але з малими вийнятками, стоять на місці, байдужіють і, що найгірше, затрачують свій талант.

Два вечорі Артистичної Сценки „Молодої Громади" дали повне вдоволення як численно зібраним членам „М. Г." і гостям, так і артистам. Оба вечорі мали дуже милий, майже родинний настрій, а виступи п. Л. Кривіцької як пісенькарки, І. Яросевичівної зі сольоспівами, п. Гребенюківної як рецитаторки, хору жіночих ревелерсів „Богема" під проводом п. Балтаровича і мужеських ревелерсів під проводом п. Е. Козака були вміло втримані на висоті невимушеного, легкого, але мистецького ревієвого жанру. Притім слід із признанням зазначити, що майже всі виконані точки щодо музики, і текстів пісень та деклямацій були творами українських молодих музик і поетів. Требаб тільки при поодиноких точках докладно заповідати не тільки виконавців, але й авторів музики та слів, щоб слухачі могли орієнтуватися і наших молодих талантах. Це підчас другого вечора занедбано. З молодих поетів, що їх вірші продуковано у ріжних формах на обох вечорах, звертає на себе увагу Ст. Масляк.

Перший артистичний вечір „Молодої Громади" відбувся з огляду на піст при чаю, після другого гості танцювали і бавилися далеко поза північ.

Доброго почину з Артистичною Сценкою „Молода Громада" не повинна занехувати.

В. С.

Спорт.

КОРОНА (САМБІР) ТАКИ СТРАТИЛА ПУНКТИ.

На вчорашньому засіданні В. Г. Д. остаточно вирішено справу участи Глухого М. в мистецтвах О. Л. у дружині Корони. Тому що Глухий не мав ще права грати в Короні, самбірська дружина стратила 3 пункти, а саме за мечі з Україною (виграний 2:1) і за режисовий мечі із Погонею І Б (0:0). Таким чином Україна збагатилася на два пункти, висуваючися автоматично на третє місце в табелі і поважно загрожуючи кандидатам на мистців: Чорним і перемиській Польонії. Корона опинилася перед марсовом деградації. Одночасно скористав на тому Чувай, якому найбільша загрожувала деградація.

БУКОВИНСЬКИЙ СПОРТ

Довбуш — Авантул 6:2.

Довбуш осягнув високу перемогу над румунською дружиною.

Лючеамул — Мазепа 3:1.

Друга українська дружина Чернівець програла з Лючеамулом.

КОМУНІКАТ СОКІЛЬСЬКОЇ СПОРТОВОЇ СЕКЦІЇ ЛЬВОВА.

В неділю 8. травня н. р. відбудеться на площі Сокола-Батька сокільський гуртовий біг з перешкодами. Участь у біґу беруть члени всіх сокільських гнізд Львова (С II, С III, С IV, С V, С VI, С-Б). Кожна дружина складається з 3 осіб.

Тренінги до біґу відбуваються що дня від год. 17—19. Траса побратимів довга на 750 м., з 14 перешкодами, траса сосестер довга на 450 м. з 5 перешкодами, траса учасників 520 м. довга з 9 перешкодами.

Початок біґу в год. 12. збірка всіх змагунів і змагунок у год. 10.30.

Сокільська Спорт. Секція Львова.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 6. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".
Субота 7. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнороднастей.

Пятниця 6. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра".
Субота 7. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сенйора).

СОКАЛЬ:

6. V. Гриць — нова вистава.

На день премієри: „Новий сторожовий пес" С. Черкасенка.

З Сокаля до театр: Мости, Жовква, Комарно, Городок.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ТОВМАЧ:

6. V. Орлеяк.
7. V. Принц Мері Деген
8. V. Невольник.
9. V. Жєова шєна

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста"
АТЛЯНТИК: „Зорро" з Бобом Лівінгстоном.
БАЛТИК: „Князь і пройдисвіт"
ВАНДА: „Втеча Тарзана", „Танго закоханих".
ГРАЖИНА: „Вулан кн. Йосифа".
ЄВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Атракція Бродвею".
МЕТРО: „Я збрехала".
МІРАЖ: „Останній аларум".
МУЗА: „Для жінки" та комедія з Фліссом і Фліппом.
ПАЛЯС: „Пепе де Моко".
ПАКС: „Полні серця".
РАЙ: „Знахар".
РІЯЛЬТО: „Гузарські маневри".
РОКСІ: „Прем'єра".
СВІТ: „Галька", „Кайка".
СТИЛЕВЕ: „Королева передмістя" та ревія.
ТОН: „Останній ніт засудження", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Пяльтайська трійка" та ревія
ХІМЕРА: „Жінки над прірвою".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5)
„Берлін".

ФОТОПЛЯСТІКОН: „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Англія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 6. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Добродійні людства" (Пастер); 11.40 Сігеті в пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Супр. гутірка; 13.50 Шуман, із пл.; 15.00 Гумореска І. Лімм, Музика з пл.; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Вогонь перемір возу; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Концерт дутої орх.; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Жінка й опровізація краю; 17.15 Форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Турист. інформатор; 18.15 Розр. концерт у вик. сальон. трія; 18.35 Львівські портрети: „Талєй Рутовський"; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Повста" ком. Ол. Фредра, муз. Ст. Навроцького; 20.30 Пісеньки у вик. М. Фога; 20.45 Веч. денник; 21.00 Симф. концерт, орх. спів; 22.10 Кінейдоскоп: пісеньки, форт., скр., реверери та плити; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.20 Танк. музика з пл.

Субота, 7. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Твори Сібеліуса, пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Концерт бажань, 15.20 Технічна скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Жарти весняного вітру", 16.15 Розр. концерт сальон. орх., 16.50, 18.35 Акт. гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00, 1850 Спорт, 18.10 Камер. концерт Е. Штайнберґера, форт., 18.15 Пісеньки, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Трансм. з Келечини, у перерві 19.50 Репортаж, 20.45 Веч. денник, 21.45 „Історія з псом" гротеска, 22.00 Конкурс хорів, 22.35 Марші й танки з оперетом, пл., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танкова музика з плит.

Неділя, 8. травня 1938.

8.00 Сигнал, 8.15 Хл. газетка, Музика з пл.; 8.30 Двадцятиліття хліборобства в Польщі, 8.40 Музика з пл.; 8.50 Чи варто плекати фасолю, полю год. 10.30 Увертури з пл.; 10.50 Легка музика з пл.; 11.30 Польські пам'ятки в Дрездені, 12.03 Муз. поранок: симф. орх., хор, сопран, мецосопр., тенор, бас; 13.00 Фільм. огляд; 13.10 Любомирські палестренти, 13.50 Музика сальон. орх.; 14.45 Для села: Огляд ринка рільних продуктів, Нар. мельодії з Келечини, Репортаж; 15.45 Для дітей: Пригоди Майстеркленки; Грає 14-літній скрипак М. Клюр; 16.45 Що будемо носити в літі; 17.00 Концерт: орх., сопран, баритон, гумор; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій; 19.00 „Соломонний капелюх" водевіль Лабіша (І. частина); 19.40 „На Левандівці" авд.; 20.05 „Від пісеньки до шкарлатину" розр. концерт, спів, клярнет, саксофон; 20.35 21.00 Спорт; 20.40 Полїт. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Соломонний капелюх" II. ч.; 22.05 Оповідання про Вагнера; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 6. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика; БІЛГОРОД 18.20 Спів; БЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Людза Міллер" оп. Верді; БУДАПЕШТ 17.00 Циг. музика, 18.10 Форт., 19.35 Сольо на гармонії, 22.10 Шведська музика; ВІДЕНЬ 13.15 Розр. музика, 18.55 19.00 20.00 21.00 22.00 „Фавст" оп. Гунода; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки, 18.00 З чого живуть люди. Музика з пл.; ЛЯЙПЦІҐ 20.00 21.00 22.00 „Травіята" оп. Верді; МІЛЯНО 18.15 Танк. музика, 22.15 Арфа; ПРАГА 16.30 Тріо ес-дур Шуберта, 18.20 Сальон. квартет, 20.00 20.30 Хор, 20.45 Спів, органи; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Амур" драма Нонна; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 Іт.-нім. концерт.

Субота, 7. травня 1938.

БЕРЛІН 10.10 Скандинавські мельодії, 22.30 Легка й танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, 22.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Нар. пісні в супр. циг. орх., 18.00 Орх. концерт, 21.50 Циг. муз., ВІДЕНЬ 18.00 Вок. авд., 19.10 Брамсові твори, орх., скр., 20.00, 21.00 Весела авд., КОШИЦІ 14.00, 18.55 Вістки, 18.00 А. Бачинський: Енциклїка Рерум новарум — 20 хвилин для підкарпат. дітей, МІЛЯНО 17.10 Танк. музика, 21.00 Пісні, ПРАГА 16.05 Нар. пісеньки, 22.30 Джез. РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Ля роз Ів" оп. Ляльо, РИМ 17.15 Форт. дует. 18.30 Розр. музика, 21.00 Іт. пісні, 21.30, 22.00 „Ля чїта роза" оп. Раццата, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 20.00 Спів.

Неділя, 8. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Мистці італ. опери, 21.45 Балет. музика; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 „Мікадо" оп. Сольвена; БУДАПЕШТ 14.00 Циг. музика, 19.00 Солісти, 22.40 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 15.30 Квартет д-дур Гфіпнера, 20.00 21.00 Вечір оп. мельодій, сопр. тенор; ДРОЙТВІЧ 21.30 22.00 „Ночі над Мюсіне" муринські пісні; КОШИЦІ 10.15 „День матери" вит. Е. Грабар, Концерт хору Т-ва „Боян", 18.00 „День привлучення Закарпаття до ЧСР", Концерт хору вчителів; МІЛЯНО 16.00 18.00 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; ПРАГА 9.00 Орг. реціталь, 17.10 18.00 Концерт, 20.10 21.00 „Дудер із Стракониц" нар. казка з музикою; РАДІО ПАРІ 18.00 20.15 18.15 Сценка з музикою, 18.30 Форт., 19.00 Шампанський фольклор, пісеньки, 20.30 21.00 22.00 Концерт у честь Жанни Д'Арк; РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика; СОФІЯ 20.00 Спів

Радіокутик.

НОВИЙ СИГНАЛ ВІДЕНСЬКОЇ РАДІОСТАЦІЇ.

Німецький міністр пропаганди д-р Гебельс підчас свого першого по „аншлюсі" побуту у Відні перевів офіційне злучення австрійської радіофонії до німецької. Віденська висильна одержала тоді нову назву Райхссендер Відень. З наказу д-ра Гебельса віденська радіостанція одержала новий звуковий сигнал, а самі: характеристичний мотив з закінчення німецького гимну.

ІТАЛІЙСЬКЕ РАДІО ПЕРЕД ВІЗИТОЮ ГІТЛЕРА.

Італійське радіо вже від довшого часу приготовляється до візити канцлера Гітлера. Авдиції, звязані з цими відвідинами, надаватимуться в мовах: італійській, німецькій, англійській, французькій та еспанській. Для радіових репортерів з-поза Риму, в часі поїздок німецького фірера, будуть уруховлені спеціяльні нові трансмісійні вози, получені з висильною станцією телефонічним каблем та при помочі короткохвильового висилача. Саме тепер випробовують ці вози. На всіх головніших вулицях та площах зайнстальовується вже тепер голосники, які позволять вислати переживати події та промови, звязані з візитою Адольфа Гітлера. Ця візита буде для італійської радіофонії тяжким іспитом.

ПОХОРОН ЦИГАНСЬКОГО БАРОНА І РАДІО.

Коло Либерця в Чехословаччині відбувся похорон циганського барона Осипа Вериґорда, в якому взяло участь кількасот циганів. У поміч організатам похорону барона прийшло чехословацьке радіо. В рамцях інформаційних авдицій повідомило чехословацьке радіо про день, час і місце похорону. Вірні підданні барона негайно зїхались на похорон свого вождя. Є це без сумніву перший цього роду випадок в історії радія.

БІРЖА.

Львів 5. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·42 88·95, Доляри американські 5·29·00, 5·26·50 Доляри канад. 5·26·50—5·24·00. Фунти гол. 295·84—294·10, Франки фр. 16·15—14·15, Франки швайцарські 122·15—121·35, Фунти англ. 26·52—26·36 Гульдени канд. 100·25—99·75, Корони ч. 14·00—12·00 Кор. дан. 118·15—117·30 Кор. норв. 133·23—132·25, Корони шв. 136·74—135·75, Ліри італ. 23·30—22·40, Марки фінлянд. 11·75—11·25, Марки нім. 105·00 — 100·00, Гельсінгфорс 26·20—25·95, Марки нім. срібні 116·00 — 111·00

Акції.

Банк Польський 116·00 Цукор. 34·75 Вугель 28·75, 29·00, Лісьпол 75·00. Можейів 14·00, Островець 56·25, Старахович, 38·50, 37·75, Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із 1 ем. 83·00 серія 92·50, 3 пов. зем. 3 ем. 83·38 серія неконв. 5. конверс. 70·00 преміов. конс. 4 конвер. 69·25

Тенденція воержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 5. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·00 зол.
молоко 18—19 сот.
(дійна копа) 3·30 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко воержана, на яйця зайшкова.

ОПОВІСТКИ.

Жертви злолені в Адміністрації „Діла": **На Рідну Школу** зол. 1.50 Марія Анни, Гарту; зол. 8.— Клим Шашковський, Ланьцут; **на допомогу студіюючої молоді зол. 2.**— Клим Шашковський, Ланьцут

Присилайте передплат у

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ, мотороверн, мотоцикле гуртово поручає Ігнатій Роман, Сяг з обм. пор. Львів. Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 12-

НАКРИТТЯ столові, срібні і з хінського срібла поручає: Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів. Академічна 2. 919 5-

ПАНСІОНИ

ВОРОХТА — пансіон „Лимба" гарно положений поручає кімнати з балькономи і першорядним утриманням. 979 4—1

НАУКА

ГІМНАЗІЯ СС. Василіянок у Яворові о. голошує конкурс на вчителя (-ку) німецької мови. Речинець зголошень до 20. травня. Управа. 991 3-2

РІЖНІ

НЕ МИНАЙТЕ НАГОДИ ЗАРІБКУ. Винаймїть на літо віллю — 7 умебльованих комнат (13 ліжок) і ведіть пансіон **у кліматичній, бойківській місцевости Розлуч** к. Турки. Дуже гарне положення, смерековий ліс і станція дві хвилини ходу. Можлива комбінація з сусїдньою віллею. Відомість: д-р Софія Парфиновичівна, Львів, Заблоцевича 51, телефон 105-43 1000 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Богдан Гординський

ординує у внутрішніх недугах

ЛЬВІВ, ВИШНЕВЕЦЬКИХ 1.

771 **(напроти Еміграційного Дому).** 1-8

ОГОЛОШЕННЯ.

СІК ЦВИТУЧОГО ЛОПЯНУ

уживний при шкірних висипах, болячках, скрофулах, коростах, червоній шкірі, лишаях і веснянках. Продажа в аптеках і дрогеріях. Головний склад: Варшава, Міодова 14, Тел. 5-42-89 Магістер Едвард Гобец. -15

Зі СВЇЖИХ ПУПЯНКІВ і КВІТІВ

Сік Серденшика змінює і успокоює серце. Магістер Едвард Гобец. Варшава, Міодова 14. Продажа: Аптеки і Дрогерії. 472 13-0

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаймлення і т. п. . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 97 (14.929). Львів, субота 7. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАНЦІЯ А АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Півріччя . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Затонський арештований.

ЛІКВІДАЦІЯ „УКРАЇНФІЛЬМУ".

З Києва потверджують офіційно, що довголітній нарком освіти УССР Затонський арештований. Цю подію вяжуть зі загостреним русифікаційним курсом, що зокрема кидається в очі на шкільному відтинку. (АТЕ).

Уряд зліквідував український фільмовий трест „Українфільм"; більшу частину персоналу арештовано за те, що він викривлював комуністичну ідеольогію при фільмовій пропаґанді та вів націоналістичну агітацію, укладаючи тенденційно сценарі

Протинімецькі заворушення в Чехословаччині.

ВИНЯТКОВИЙ СТАН?

Німецьке Інформаційне Бюро подає з Праги: У Шембурку, де хтось ушкодив памятник Масарика, дійшло до протинімецьких виступів. Чеські воякі поранили двох німецьких робітників. 200 молодих чехів уладило демонстрацію перед домівкою судетської партії, в ночі вибито у тій домівці вікна.

З Берна прислали до Шембурка 200 людей поліційної резерви.

У німецьких колах сподіються, що у місті проголосять виняткový стан.

ОБЄДНАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОЛОДІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Організації німецької молоді в Чехословаччині: З пластові улади, людова молодь, католицько-національний союз, союз католицької молоді та християнський гімнастичний союз рішили обєднатися під проводом Генляйна.

На якому рівні устабілізується курс Французького Франка?

В четвер пополудні міністр скарбу Маршанде заявив, що курс франка не може обнизитися нижче 179 фр. за 1 фунт. Не є це стабілізація у повному значінні слова. Крім того він згадав, що курс франка піднесеться — міркують, що до 155—156 фр. за фунт.

На паризькій біржі платили в четвер: за фунта: 178.90 фр., в середу — 169.65 фр., за доляра: в четвер — 35.85 фр., в середу — 33.93 фр., за золотого: в четвер — 6.80 фр., в середу — 6.18 фр.

ДЕВАЛЮАЦІЯ В АНГЛІЇ, АМЕРИЦІ И ГОЛЯНДІЇ?

У Парижі і Льондоні появились поголоски, що Англія, Америка і Голяндія також переведуть девалюацію. Голяндські офіційні кола заперечують це.

ЗОЛОТО ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ФРАНЦІЇ.

Власники закордонних девіз масово закуповували франки, щоби скористати з ріжниці курсу; сподіються, що тим способом за тиждень вернеться до Франції золото вартости коло 25 міліонів фунтів.

У біржевих колах міркують, що коли Далядіє зуміє оживити промислову продукцію, його фінансові й монетарні реформи привернуть зі закордону досить велику скількість капіталів, щоби заспокоїти головні потреби господарки

Нац. літаки збомбардували Валенсію і Кастельйон де ля Пляна

Барсельонське міністерство летунства подає: Національні літаки виконали два налети на Кастельйон де ля Пляна, скидаючи коло 300 бомб; знищено понад 100 домів.

Крім того нац. ескадри двічі бомбардували Валенсію; жертви в людях і матеріяльні втрати ще невідомі. Одна бомба впала на французький корабель „Джен", — пожежу вгашено; кільканацятьох моряків ранених.

Національна гол. кватира повідомляє, що її війська відперли ворожі атаки у провінції Кастельйон та вирівняли перші лінії.

Барсельонське міністерство оборони подає, що у Піринеях червоні здобули Пляде Негуа, Пуіг Казідрос і Безан, на фронті Леванту відбили з утратами ворожі наступи. У Сіерра Побо йде завзятий бій.

ХТО БУДЕ ПАПСЬКИМ НУНЦІЄМ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕСПАНІЇ?

„Лінцер Фольксблят" довідується з Бургосу, що папським нунціем у нац. Еспанії стане дотеперішній нунцій у Відні, Чіоняні

Реставрація еспанської монархії.

У Бургосі появилася поголоска, що ген. Франко хоче привернути монархію та віддати престіл третьому синові Альфонса XIII., Дон Хуанові Карльосові. Він прийшов на світ 1913. р., 1935. р. одружився з княжною Марією Мерседес зі сицилійських Бурбонів, дочкою Дон Карльоса; має двоє дітей

—o—

Sygn. VI. 1. Pr. 139/38. Wyciąg z protokołu wspól. tego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Przewodniczący: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. P. Dyslewicz i d-r J. Locker w sprawie konfiskaty nr. 89 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 28. kwietnia 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 139/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 maja 1938 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanowia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 28. kwietnia 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 19 z daty Lwów, dnia 28. kwietnia 1938, zawierającego: 1) w artykule p. t. „Zołocziwski podiji" w ustępie od słów „adane prodowż" do słów „pidczas pobromu"; 2) w artykule p. t. „Polaky w Czechosłowaczczyni i ukrajinci w Polszczi", w ustępie od słów „bo ich pryłuczeno" do słów „pidpysanych Polszczeju", znamiona występku z art. 170, 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa, przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17/12 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863). t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymienione artykuły mają na celu: ad 1) przez tendencyjne i świadomie fałszywe przedstawienie zajść w Złoczowie, a ad 2) przez niezgodne z prawdą przedstawienie położenia mniejszości ukraińskiej w Polsce oraz przez imputowanie czynnikom rządzącym rzekomego uszczuplenia należnych ukraińcom praw — szerzyć wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. i §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Malicki, w. r. Protokolant Zniac. w. r. Za zgodność: w z. Kohn, kier. sekr

Субота 14 травня 1938

ВЕЛИКІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

салях Касина Почтовців, вул. Японська 9.

„Кому шкодить наша господарська організація?!".

ЗБІРНИЙ ЛИСТ СЕЛЯН ДО РЕДАКЦІЇ „ДІЛА" У ЗВЯЗКУ З ГОСПОДАРСЬКОЮ КАТАСТРОФОЮ У ТУРЧАНЩИНІ.

Ми дістали листа з с. Топільниці за підписом кількох тимошніх селян, який описує незакінчені ще досі перипетії з організуванням місцевої молочарні. Справа ніби мала і дрібна, але надзвичайно характеристична для цілого підходу влади до наших найбільш конструктивних заходів, таких, які не тільки тримаються букви закону, але й по своїй суті є для держави, як правно-політичної збірноти громадян на означеній території, безумовно корисні. Цікаве теж — наскрізь конструктивне — становище наших селян бойків. Тому містимо цього листа на цьому почесному місці, перевівши коректу рукопису тільки щодо форми.

Редакція.

До тих жахливих вісток про господарську катастрофу Турчанщини, що їх подало „Діло" з дня 1. і 5. травня ц. р., хочемо додати ще кілька завваг з місця „голоду й нужди", які дадуть змогу широкій громадянській опінії та відповідальним чинникам виробити собі ясний погляд про наш невідрадний господарський стан на Бойківщині.

Те, що до половини квітня ц. р., згинуло внаслідку голоду 16.250 штук худоби, що понад 20.000 штук лежить у стайнях і від кількох тижнів не може піднестися, не булоб для нас може ще таке дуже страшне, колиб ми бачили в компетентних чинників хоч трохи доброї волі нам помогти. Але цієї доброї волі, на жаль, ми тут у горах, не бачимо.

Минулорічна весняна посуха, а відтак градобиття знищили майже цілковито збіжеві засіви — збір був на яких 60—70 прц. менший від збору попередніх літ. Паші на зиму для худоби теж не міг придбати наш селянин, бо трава прямо вигоріла підчас посухи, а не було кому занятися пропагандою зелених паш серед селян, які посіяні по живцях, булиб у великій мірі зменшили цю господарську катастрофу. Бо годівля худоби — це головне джерело нашого прожитку. Збіжева продукція, через малу скількість грунтів, лиху їх якість та низьку хліборобську культуру, не відграє у нас такої великої ролі, як молочно-годівельна господарка.

Але щож! Коли ми хотіли самі наладнати як-так свою господарку, то стрінулися з великими перепонами від влади. Щоб не бути голословним, наведемо коротку історію організування молочної господарки в **Топільниці і Лужку Горішнім у Турчанщині,** та що з того вийшло.

Відома річ, що молочно-годівельна господарка є сьогодні найбільш корисна для нашого селянина, коли він лише має запевнений збут на продукт своєї господарки, тобто на молоко, чи сметану або масло. Щоб запевнити собі такий збут молока, того одинокого продукту, який ще можемо тут у горах збувати, звернулися ми до „Районової Молочарні" в Старому Самбор і з проханням, щоб зорганізувала у нас відбірні молока та навчила нас раціональної молочної господарки. Провід Р. М. розуміючи наше важке положення, пішов назустріч. По підготовчій праці — треба було згідно з вимогами

молочарського закону піднайти на відбірню сметанки дві кімнати, вибетонувати долівки, побудувати вентилятори, басени і т. д. З початком липня м. р. Районова Молочарня в Старому Самборі урухомила в Топільниці Горішній і Лужку Горішнім свої відбірні. Крім цього почала підготовчі праці в Топільниці Долішній. Люди з цього були надзвичайно вдоволені — бачили, що зближається кінець біді. Але якеж було наше розчарування, а далі й огірчення, коли ми принесли 7. серпня м. р. молоко на кружлівку, побачили на кружлівці лякові печатки місцевої поліції. Причина запечатання машин та, що відбірні почали працювати поки санітарна комісія зі староства провірила льокаль.

Вже 20. серпня 1937. року управа Районової Молочарні внесла подання до повітового староства в Турці з проханням прислати на місце санітарну комісію та відкрити припинені збірні молока, складаючи їх зачет на комісійні кошти 60 зол. Тому, що комісія не приїздила, звернулися ми з проханням допомогти нам до Маслосоюзу. 4. вересня м. р. представник Маслосоюзу інтервенював у старості — п. віцестароста м-р Грендзельський тоді заявив, що 9. в найдалі 11. вересня комісія буде на місці і справу цю полагодить. Але минув вересень, жовтень, листопад, грудень, а комісія не приїздила, всупереч усім нашим заходам.

Щойно в грудні м. р. староство зажадало від Районової Молочарні опінії Рільничої Палати щодо того, чи добре є приміщення й уладження відбірень сметанки в Топільниці Горішній, Долішній і Лужку Гор, погрожуючи, що коли Р. М. не предложить бажаних опінії, то староство поручить опечатати ще домівку відбірень; досі були опечатані лише машини.

Управа Р. М. негайно доручила бажані опінії Рільничої Палати і просила відкрити вкінці згадані збірні. Однак староство ані не прислало комісії, ані дозволу не давало. Тоді вдруге звернулись ми до Маслосоюзу за поміччю. І 18. січня ц. р. знов інтервенював представник Маслосоюзу у повітовім старості в Турці. Віцестароста м-р Грендзельський завів тоді, що опінію Рільничої Палати староство дістало ще 26. грудня 1937. і зараз видало доручення волосному урядові в Стрілках провірити, чи всі дані, подані Р. М., є правдиві. Коли староство дістане потверджуючу відповідь, негайно відкриє всі три відбірні молока, бо староство вже не має ніяких замітів. А коли волосний уряд потвердив правдивість даних Р. М., то староство, замість відкрити збірні, вислало до Районової Молочарні у Стр. Самборі таке письмо:

„Starostwo powiatowe turczańskie. L. A. G. P. 1/228/37, 229, 230. Turka, dnia 31. marca 1938 r. Do Rejonowej Mleczarni, Kooperatywy w Starym Samborze. Odnośnie pisma tamt. z dnia 10. III. 1938 r., w którym zawiadomiono tut. Starostwo o wykonaniu przepisanych warunków tut. zarządzeniem z dnia 16. II. 1938 r. L.: AGP 1/228/37. L.: AGP 1/229/37 wzywam Rejonową Mleczarnię do złożenia zaliczki na koszta komisyjne w kwocie 50 zł. celem zbadania, czy warunki te zostały rzeczywiście wykonane. Przed dochodzeniem komisyjnym na miejscu nie wolno śmietanczarni w Topolnicy, Łużku Górnym i Topolnicy Górnej uruchomić. Za Starostę powiatowego Mgr. Władysław Grzędzielski — wicestarosta."

З того бачимо зовсім ясно, що староство з розмислом чомусь цю справу проволікає. Бо на кошти комісії Р. М. вплатила **ще 20. серпня м. р.** 50.— зол. і квіт ч. 978—473 показано ще 22. XI. 1937 самому таки віцестарості.

А коли управа Р. М. ще раз виказала повіговому старості, **вже на вище наведене письмо,** що на кошти комісії бажану квоту давно вплатила, то староство це приймило до відома... але ані комісії, ані дозволу на відкриття збірень не видало до сьогодні.

З того бачимо, як міродайні чинники дбають про господарську розбудову нашого бідного гірського села. На „навертання" української шляхти, на закладання „кулек шляхецких" є час, є гроші і дозвіл. Сам пан староста приїздив до нас до Топільниці в цій справі. Але помогти українському селянинові, коли він хоче сам собі організувати господарську долю — нема кому. Відносяться до них так, як описано, хоч ми всі свої громадянські обовязки супроти держави виконуємо. Хоч голод у нас вже від Різдвяних свят, але податок платимо, рекрута даємо, а коли треба нам помогти в біді, дати нам хоч змогу самим собі через наші хліборобські організації, допомогти, то тоді трактують нас не як повновартісних громадян, але як якихсь підрядних громадян, нікому непотрібних прошаків. А чейже конституція для всіх однакова. То чомуж нам не дають можливости чесно й гідно господарити? Чому ніхто не хоче приїхати до нас і подивитися на нашу біду тут на місці?!

Ми вже й хліба не хочемо, але хочемо, щоб відповідальні чинники дали нам змогу заробити хоч на... картоплю для дітей. Багато наших дітей забуло, як виглядає хліб! **Не жадаємо багато, тільки трохи зрозуміння і доброї волі.** Щоб ми знали, що ми теж живемо у державі, яка ставиться до нас, як громадян. А до цього маємо чейже повне право. Кому це пошкодить, коли ми господарськи організуємось, щоб влекшити собі важку нашу долю?!

Бойки з Топільниці.

Маніфестація національної єдности.

Прага, 2. травня 1938.

Вчорашнє святкування 1. травня, яке вважають у Чехословаччині державним святом, було маніфестацією чехословацької національної єдности. Чехословацька Національна Рада, створена на зразок Української Центральної Ради на початку 1917 р., обєднує майже всі політичні напрямки націй. Не зважаючи на 20-літню самостійність Чехословаччини, Національна Рада, як не державне, а суто громадянсько-національне тіло, існує далі. Цього року Національна Рада перед 1. травня взвала всіх громадян чехословацької національности, щоб 1. травня заманіфестували єдність нації під гаслами: „За єдність нації, безпеку республики, демократію і мир!" І справді, цьогорічне свято праці 1. травня в столиці республики — Празі та всіх інших містах Чехословаччини святкували разом усі громадяни чехословацької національности. На відозву Ради відкинути в цей день всі партійні ріжниці та їх зовнішні відзнаки — прапори й партійні значки, всі маніфестанти мали лише національні відзнаки й національні прапори.

В головнім місті республики — Празі відбулася могутня маніфестація громадян усіх партій, до яких приєдналися навіть і комуністи. Такої маніфестації, яка була вчора, як пригадують, ще не було від часів перевороту. Походи з окремих частин Праги на Вацлавську площу йшли під національними прапорами й усі несли однакові гасла: „За єдність нації, безпеку республики, демократію і мир!"

По 10. годині передполудням ціла Вацлавська площа була повна маніфестантів так, що й „голці не було де впасти". Останні прийшли комуністи. Комуністи улаштували передтим ще своє окреме святкування 1. травня на площі республики, котре тривало дуже коротко і — характеристична річ! — на заклик головного розпорядника всі учасники комуністичної маніфестації свої червоні прапори, відзнаки і т. п. поскладали на тягарове авто. Жінки поздіймали з голов червоні хустинки. Потім усі рушили на Вацлавську площу та приєдналися до загально-національної маніфестації. На площі зібралося до 120.000 учасників.

В год. 10.30 розпочалася урочистість. Під звуки національного гимну з ріжних празьких веж підняли національний прапор. Після цього на трибуну виступив голова міста Праги, що відчитав заяву Чехословацької Національної Ради.

В цій заяві, між іншим, підкреслювалося, що „...ми повстали внаслідок перемоги світової демократії та з волі й сили власного народу, в своїй чехословацькій революції на життя й на смерть зєднаного. Здобули собі свою національну волю й державну самостійність безмірними жертвами цілої нашої нації та життям і кровю й найкращих синів на всіх фронтах світової війни. І так як ми з вікової неволі повстали до свободи, так саме цю свободу збережемо й забезпечимо на майбутні віки. Більш тисячі літ живемо і працюємо в серці Европи на землі, политій потом і кровю безчисленних генерацій наших каменярів, мучеників, борців і нарешті переможців та ні одної п'яди цієї своєї батьківщини ніякому насильству не уступимо... Цей 1. травень є для нас маніфестацією праці, демократії й миру, бо ми до глибини душі переконані, що лише праця, демократія і мир є повною запорукою здорового та щасливого життя нашої чехословацької нації та наших національних меншин, а також усієї решти культурного людства..."

Чи щось подібне у приближенні можливо собі подумати в українськім народі?

М. О-вич.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та тяжкім поставили нас у ряд вповні

Маневри і ревія італійської Фльоти

в честь Гітлєра.

Гітлєр з італійським королем, наслідником престола, Муссолінієм та 4 німецькими адміралами приглядався з панцирника „Кавур" маневрам італійської военної фльоти в неаполітанському заливі; взяло в них участь понад 200 суден, м. ін. 90 підводних.

Маневри закінчилися великою ревією в неаполітанському заливі: перед адміральським кораблем „Кавур" передефілювала цїла італ. военна фльота.

По маневрах Гітлєр, з королем і князем Піємонту вернувся до королівського замку в Неаполі. Юрба зібрана перед палатою, владила їм ентузіястичну маніфестацію; Гітлєр, король і кн. Піємонту кілька разів виходили на балькон замку, дякуючи масам. Вечором був увесь Неаполь ілюмінований; на узбіччях Везувія горів напис: „Гайль Гітлєр". У театрі Сан Карльо відбулася в честь Гітлєра вистава опери „Аіда".

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

Заворушення в Азербейджані.

В Азербейджані дійшло до селянських заворушень. Спричинили їх коллективи, які не виплачували рільним робітникам заробітної платні. На совітсько-іранському кордоні 200 зревольтованих селян звело кровавий бій зі совітською карною експедицією; вони прорвали кордон і схоронились на територію Ірану. На тлі цих заворушень відобрав собі життя секретар компартії Азербейджану Рухілія Ахундов. Большевицька влада виселила все азербейджанське населення з прикордонної смуги в ширині 50 км.

Масові арештування комуністів у Греції.

В Атенах поліція викрила широкорозгалужену комуністичну організацію і сконфіскувала компромітуючий матеріял та документи, які свідчать про наміри організації. Арештовано 74 особи, між ними 6 жінок; половину з них засуджено на кару вязниці до 4 і пів літ, решту депортовано.

НАПРЯМНІ КОМІНТЕРНУ.

1. травня видав виконавчий комітет комінтерну відозву, в якій кладе найбільший натиск на акцію у Франції та Англії. Відозва зокрема гостро атакує Англію і накликує робітників Франції, Англії та Америки до акції проти своїх урядів і до підтримки совітської закордонної політики.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКА ВІДПОВІДЬ НА ПОЛЬСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ДІЯЛЬНОСТИ ПРАСЬКОЇ ФІЛІЇ КОМІНТЕРНУ.

Празький уряд передав через свого посла у Варшаві ноту мін. Бекові, у якій потверджує факт про діяльність філії комінтерну у Празі на польській території (проти того протестувала Польща) та обіцює зліквідувати ту небезпечну акцію.

Мін. Бек приняв до відома чеську ноту, підкреслюючи, що буде чекати на конкретні виконання заповіджених чехословацьким урядом кроків.

Не виречемося своєї віри і своєї нації!

Ще про душехватство греко-католиків у селі Дубні, пов. Ланцут.

Наша стаття про душехватство греко-католиків у селі Дубні, пов. Ланцут, що появилася в ч. 61. „Діла" з 20-го березня ц. р. п. н. „Коли буде тому кінець?", викликала відповідь мабуть таки самого кс. Броди — підписана буквами „Х. С. В." (Ксьондз Чеслав Брода) у „Слові Народовім" (ч. 132. з 4-го травня ц. р.). На наш запит, коли вже буде раз кінець отому насильному перетяганню наших людей на римо-католицтво, кс. Брода відповідає просто з моста: „Тому, що ми маємо значні претенсії, то ще не скоро буде кінець". Треба признати, що сказано щиро. Друкуючи згадану статтю п. н. „Коли буде тому кінець?", ми саме те мали на увазі, що претенсії кс. Броди „значні", навіть завеликі і українська людність Дубна готова справді ще довший час не мати спокою. Тому саме ми й апелювали до компетентних чинників, щоб вони взяли в оборону українську людність Дубна перед „значними претенсіями" кс. Броди та запевнили їй спокій і свободу віроісповідання, на що мають право громадяни правової держави.

Кс. Брода станув на становищі, що в Дубні „не було ніяких українців і щойно пізніше звідкись взялися". Але церква в Дубні була. Цікаво, кому вона була потрібна? Кс. Брода оперує тут звичайним ендецьким хрутійством, що нібито русини греко-католицького віроісповідання — то не українці. Гаразд! Все-ж між тими русинами греко-католиками в Дубні й українцями менша ріжниця, як між ними і поляками римо-католиками. Отже ці русини, що заявляють себе свідомими українцями, не „взялись звідкись" у Дубні, але це автохтонна українська людність, що живе на тій землі споконвіку. Свідчать про це українські назви місцевостей, ріж і т. і. в цілій околиці. Ця людність мала в Дубні свою церкву, але костела в Дубні не було, бо не було для кого, та й досі його нема, хіба на кольонії. Римо-католики, які „звідкись узялись", не мали змоги, бо їх було ледви кілька родин, збудувати собі костел. Кс. Брода твердить, що поляки в Дубні, не маючи змоги ходити до костела, ходили до місцевої церкви і „рущили сен". Може був такий один чи два випадки, але це не був наслідок якоїсь спеціяльної акції в цьому напрямі, тільки це звичайне явище, що одиниці одної віри серед моря другої віри здебільша приймають її за свою. Та це ніяким чином не може дати кс. Броді підставу твердити, що українські парохи Дубна ловили польські душі. Ані їм ані українському народові як цілости цього не було треба.

Підтверджують це сьогоднішні події. Кс Брода завзявся переконати щось коло сорок громадян Дубна, старших людей у віці 20—70 років, що вони „зрущені поляки". І хоч згадані громадяни відпекуються від усього, хоч протестують, хоч заявляють у старості, воєвідстві і міністерстві, що вони хочуть залишитися при своїй прадідній вірі та при греко-католицькому обряді своїх батьків — все те нічого не помагає. Кс. Брода вперся, хоче поставити на своєму, староство домагається від греко-католицького пароха, щоб видав метрики згаданих людей. Як греко-католицький парох може це зробити, коли зацікавлені в цьому парохіяни не годяться на те, не дозволяють йому цього зробити? А заслінлений шовінізмом кс. Брода пише:

„Отця пароха покарали грівною 20 зол. за те, що не послухав доручень та кількакратних пригадок староства. Нехай би видав те, що нам належиться і був би спокій. Але тому, що не тільки не видає, але ще й із особливою дбайливістю береже, щоб не втратити ніякої особи, яку неправно тримає, то на кінець та спокій зовсім не заноситься"...

Неправно тримає... — пише кс. Брода. — Неправно, бо не хоче видати метрик тих, що собі цього не бажають. а кс. Брода „правно" хоче приневолити до зміни обряду тих, що проти цього всіми силами протестують. Чи це католицька справедливість, на яку кс. Брода покликується, пишучи: „Польська сторона нічого не хоче тільки справедливости!" Так! Ми теж не хочемо нічого іншого, тільки справедливости, тобто нехай кс. Брода і йому подібні віддадуть нам всіх тих, що їх досі перетягнули насильно на римо-католицизм, і на будуче нехай не тягнуть до „рицерского народу польського" тих, що волімн залишитися серед своїх Хмельницьких".

О. парох з Дубна, що вже тільки натерпівся, може бути тільки гордий з „закиду", що він з особливою дбайливістю береже своєї пастви. У цьому він і його парохіяни мають і матимуть хоральну підтримку цілого українського громадянства. Чужого не хочемо і свого на поталу не дамо! Не виречемося своєї віри і своєї нації!

„Добре радимо кожному... на снідання Сумальт"

Адміністраційні рями для ювилею „Просвіти".

За Теребовлею, про яку писали ми передвчора, пішов Бучач. Виділ філії „Просвіти" дістав таке письмо:

Starosta powiatowy buczacki
№ 236/38.
Obchód jubileuszowy Proświty.

Buczacz, dnia 28 kwietnia 1938
Do Zarządu Filii Tow. Proświty
na ręce p. Dra Romana Śluzara
w Buczaczu.

Z uwagi na ogólną sytuację polityczną i nastroje wśród społeczeństwa polskiego i ukraińskiego ograniczam obchody jubileuszowe Twa Proświty na terenie powiatu buczackiego do następujących rozmiarów:

1) Obchody jubileuszowe Proświty nie mogą w żadnym wypadku nabrać jakichkolwiek cech ogólnych manifestacyj narodowych i z tego powodu mają mieć charakter zamknięty „nie przekraczający" ram statutowych Proświty.

W tym celu zarówno obchody powiatowe w miastach powiatowych jakoteż i obchody rejonowe w siedzibach sądów grodzkich urządzane przez Filje Proświty jak niemniej i wszelkie obchody urządzane przez Czytelnie Proświty pojedynczo lub grupowo należy ograniczyć do akademii w zamkniętych lokalach z wykluczeniem jakichkolwiek pochodów, manifestacyj i t. p.

2) Obchody te winny być urządzone wyłącznie przez Proświtę własnymi jej siłami.

Wszelki udział w obchodach tych ze strony innych organizacyj ukraińskich „Łuh", „Sokił", „Ridna Szkoła", „Sojuz Ukrainok" i t. p. zarówno w charakterze współdziałających w urządzaniu tychże, jakoteż w charakterze gości jest niedopuszczalny.

3) Jeżeli chodzi o obchody rejonowe, urządzane grupowo przez kilka sąsiednich czytelń wiejskich, nie należy w programach ich umieszczać podpisów orkiestr czy chórów z sąsiednich

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 51—69

АНДРЕ ТЕРІЄ.

Школярська душа.

Одного разу по обіді імлистого жовтневого дня я бачив, як вертались гімназисти до заведення Ляканаля. Це порядний шмат дороги від залізничого двірця Бур ля Рень аж до гімназії. Школярі йшли свобідно за собою в густій імлі вулицею, що веде до шкільного будинку, декотрі самі, інші у супроводі своїх матерей, що несли для них всякі пакунки. Між цими останніми було вже багато юнаків, ще трохи незграбних, але вже з маленьким „мохом" на горішній губі. Матері голосом тихим та дбайливим давали їм багато дрібних порад щодо білля й шанування поживи. Юнаки з шапкою глибоко стягненою на вуха, з розсіяним поглядом, відповідали тільки лаконічним рухом бороди, а було добре видно, що їхні думки блукають кудись инде, далеко, що вони займаються речами, про існування яких материнське піклування не мало ані поняття.

В цім критичнім віці, коли хлопчик пробуджується в юнака, батьки та матері думаючи, що знають до найменших відтінків душу своїх дітей, вірять тільки у привиди. Переловсім, вони здебільша не бачать їх, коли ростуть, не спостерігають скритої праці, що переміняє куклу в мотиля, а думають, що мають перед собою десятилітнього хлопчину, в думках якого вони читали наче в книзі. А опісля, якимсь дивом забувають, що вони самі колись мали пятнадцять років та який неспокій находив тоді на них, які прояви туги вселювалися тоді в їх молоді, які зацікавлення полонювали їх душу. Щоб пояснили собі душевний розвій своїх дітей, вони мусіліб передовсім вдуматись у душевний стан, в якому були вони самі підчас власної молодости, а проте вони вже про це не думають. Щодо мене, то цей поворот школярів викликав у мені колишні інтимні спомини і я був би побився об заклад, що існує безодня між цими юнаками з очами великих мрій і між їхніми матерями.

Я бачив знову свою стару, провінціональну школу з покрівлею в чотири кути, над якими стояла маленька вежа; подвіря висипане дрібненькими камінчиками, кругом коридори наповнені тяжкими різьбами; вогкі класи у приземеллі, і я знов бачив себе в уяві, як вертаюсь туди подібного імлистого жовтневого дня.

Не знаю вже певно, чи я був тоді у третій чи в другій класі, але пригадую собі дуже добре, що мені саме тоді минуло пятнадцять літ і що я думав про все інше, тільки не про „Іліяду" і про грецьких трагіків. В тім часі заїхав до нашого містечка цирк, де три їздці на конях, три сестри: Вільгельміна, Кароліна і Христина полонили серця всіх мужчин. Принада та краса двох старших наповняла нас подивом, нас — учнів; але їхній вік та високе становище віддаловало їх занадто від нас; вони морочили нам голови тільки посередньо. Зате не так було з Христиною, що мала ледви пятнадцять літ. У ній ми всі більш-менш були закохані. Коли вона появлялась в цирку на своїм червоно-гнідім коникові, ми мали очі тільки для неї. Пружним та легеньким рухом випрямлювалась вона у своєму сідлі, її трикот червоної барви окружав її елегантне тіло, чудової форми, ясним голосом підбадьорувала свого коня, що пускався бігцем, опісля навскоки. Тоді вона, нахилившись вперед, летіла наче казковий мотиль; газова суконка підіймалась, нагайка миготіла в повітрі, голову вона мала прикрашену діядемом із жовтих плетінок а уста заокруглені у згірдливу усмішку усміхались при звуку дрібних монет, що наче дощ, падали на миску. Вибликувала наче стріла, червоним папером, обручем, вискакувала знову коневі на хребет та пучками пальців посилала поцілунки захопленій публиці. Я її боготворив мовчки, снилась вона мені кожної ночі, а всі мої гроші, що я дістав на цілий тиждень, вплівали до каси цирку.

Подібний жовтневий поворот студентів до школи перерван мов боготворення. Пропали радости та жрії вечірніх вистав! Як екстерніст під строгим доглядом, я приходив до батьківського дому щойно на вечерю, а потім було вже пізно кружляти довкола цирку. Це незвичайне вахацій приводило мене до одчаю. Але Христина була предметом ще більшого горя для мого приятеля Віталія Гербельота, якого батьки віддали до інтернату, щоб поважніше приготовився на іспит у гімназії Сен-Сір. Віталій походив з багатої родини; він мав завсіди багато грошей, а що був підприємчивого характеру, то не пропустив ніодної вистави в цирку; дрібними подарунками здобув собі прихильність молоденької Христини. Зробив мене довірником свого щастя, а я завдяки йому його успіхів. Але хоч я страдав, бачучи, що Христина дає першенство йому, я почував приємні щастя в тім, що я був скромно прибраний до його тріюмфу. Моя любов, боязка і зовсім скрита, добачувала в тім якусь задумливу радість. Я не був рожею, але я жив біля неї, віддихав її запахом, а це вистачало мені.

Тому, що в нашій школі не було каплиці,

miejscowości, lecz obchody ograniczać bezwarunkowo do sił miejscowych.

4) Na obchody zarówno powiatowe jak i rejonowe mogą poszczególne Czytelnie wysyłać jedynie delegacje 1-osobowe.

5) Zasada delegacyj 1-osobowych z każdej Filii czy Czytelni Proświty obowiązuje również w odniesieniu do Proświtiańskiego zjazdu we Lwowie podobnie jak i wykluczenie uczestnictwa w tym zjeździe ze strony delegacji jakoteż członków innych organizacyj ukraińskich, wobec czego należy wstrzymać się od wszelkiej agitacji za masowym wyjazdem do Lwowa.

6) Odnośnie do sprzedaży znaczków jubileuszowych „Proświty" wyjaśniam, że sprzedaż ich dozwolona jest jedynie **komórkom organizacyjnym Proświty,** którym ponadto wolno również zbierać wśród członków i datki na t. zw. „nytki dla prapora Materi Proświty".

7) O powyższych zarządzeniach ograniczających proświtiańskie obchody jubileuszowe do ram statutowych Proświty oraz niemożności wzięcia w obchodach tych zarówno miejscowych jak i lwowskim udziału tak przez delegacje jak i członków tych organizacyj należy powiadomić zarządy powiatowe innych organizacyj ukraińskich.

8) Wszelkie przekroczenia niniejszego zarządzenia ścigane będą w drodze karno-administracyjnej, przyczem represje stosowane będą zarówno względem osób fizycznych jak i poszczególnych organizacyj.

Starosta powiatowy:
Fedorowicz m. p. (—) Fedorowicz.

З українського життя в Чехословаччині.

СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ У Ч. С. Р.

Дня 23-го квітня ц. р. відбулися у Празі звичайні загальні збори Спілки Українських Воєнних Інвалідів у Чехословаччині. Збори пройшли діловo і в товариській атмосфері. Проводив полк. Палій-Сидорянський, секретарював сотник Григорович. З річних звітів Управи і Ревізійної Комісії виявилося, що Спілка має 57 членів, розкинених по цілій республиці. В касі було 2.265 чесь. кор. прибутків і тільки видатків. Поза моральною і почасти матеріяльною запомогою своїм членам, Спілка бере дуже активну участь в українському національно-культурному житті нашої колонії у Празі, в першу чергу там, де йде про спільні виступи та консолідацію українських національних сил. Найтісніше вона співпрацює з усіма нашими військовими організаціями на чужині.

Поза цілою низкою побажань і постанов загального і організаційного характеру загальні збори на пропозицію кількох членів одноголосно ухвалили напружити всі свої сили і взяти на повне матеріяльне утримання Спілки трьох найбідніших учнів Української Реальної Гімназії в Моджанах коло Праги. Така ухвала зобовязує членів своєчасно вплачувати до каси Т-ва членські вкладки і вміру спромоги добровільні жертви.

Після подяки Управі Спілки за її хосенну працю та уділення абсолюторії зібрані вибрали нову Управу майже у незміненому попередньому її складі, а саме: пп. Палій - Сидорянський (голова), Григорович, Горбанюк, Тюрин, Климач (члени), Калиниченко (заступник), Шматко, Прохода і Якерсон (Рев. Комісія).

ПАМЯТІ ЧЕСЬКОГО ПРИЯТЕЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Історично - Фільольогічне Товариство у Празі присвятило своє 400-не зібрання, що припало у 15-ліття його іменування, памяті приятеля українців, проф. Ярослава Бідла. Голова Т-а, проф. Д. Антонович у вступному слові підкреслив заслуги покійного проф. Бідла для українців, про які овідчить ціла низка його статтей, у чеській та українській мові. Проф. Бідло ставився дуже прихильно до Українського Університету, з його ініціятиви повстала у Карловому університеті катедра історії України, разом з проф. Капрасом він проводив акції широкої допомоги українській студіюючій молоді.

На цьому-ж зібранні проф. Дмитро Дорошенко, що приїхав з Варшави, прочитав реферат про проф. Бідла як історика. Проф. Бідло займався між іншим студіями впливів Візантії, історії славян та взагалі історії народів Сходу Европи. Від 1919-го року зацікавився ближче українським питанням, до чого причинилося у великій мірі знайомство з професорами М. Грушевським, Ст. Смаль-Стоцьким і О. Колесою. Це зацікавлення українською справою відбувалося й у статтях і рецензіях самого проф. Бідла та в „Часописі Нар. Музею", в якому його редактор проф. Бідло відступав багато місця і для студій українських дослідників

ЗАКЛИК У СПРАВІ ЮВИЛЕЮ „ПРОСВІТИ".

Почесні члени „Просвіти" проф. Софія Русова, проф. Степан Смаль-Стоцький та проф. Ст. Сірополко з уповноваження Головного Виділу „Просвіти" розіслали до українських установ та організацій у Чехословаччині заклик у справі святкування ювилею „Просвіти". Підписані закликають членів усіх установ та організацій взяти участь у ювилейному „Дарі Просвіті" та подати Головному Виділові „Просвіти" у Львові спис осіб, що хотіли би бути у Львові підчас Ювилейного Здвигу та Конгресу Національної Культури. Треба подати також адреси тих осіб, щоб Головний Виділ міг подбати про візодові візи. Головний Виділ „Просвіти" просить також надсилати йому звідомлення про всі святочні академії, які з нагоди ювилею „Просвіти" уладжуватимуть окремі українські установи й організації в Чехословаччині.

При кінці закліку підписані повідомляють, що гроші на ювилейний „Дар Просвіті", за ювилейну відзнаку (10 кч.) та членську вкладку треба пересилати через „Банка ческословенских легій" (Прага) до Земельного Іпотечного Банку у Львові, вул. Словацького 14, повідомляючи одночасно Діловий Комітет 70-ліття Просвіти (Львів, Ринок 10), на що призначені гроші.

НЕДУГА ПРОФ. О. БОЧКОВСЬКОГО

Велике схвилювання серед українського громадянства викликала була несподівана недуга діяльного і заслуженого нашого діяча, проф. О. Бочковського. Але згідно з останніми вістками проф. Бочковський почувається вже трохи краще і є надія, що небаром у доброму здоровлі повернеться до своєї звичайної праці.

—o—

По широкому світі.

Сирійський парлямент одноголосно ухвалив протест проти поділу Палестини.

Б. румунський преміер Ґоґа дістав серцевий атак, після чого його спаралїжувало.

Б. польський посол у Букарешті виїхав самоходом до Варшави.

У Швеції утворено 70-міліонний фонд на закупно муніції.

Совітський нарком війни Ворошилов звільнив ґен. Левандовського зі становища шефа штабу совітської далекосхідної армії.

Британський парлямент ратифікував англьо-ірляндський договір.

У Швеції на цьогорічному святі 1. травня перший раз несли у походах національні прапори побіч червоних.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Правдива Карльсбадська сіль правильно вживана є добрим дїявольським засобом при бат. недугах жовч. міх.

ми ходили до найближчої церкви в рядах. При відкритті шкільного року ледви ми сіли у лавки, як священник заспівав „Вені Креатор...", Віталій Гербельот, що сидів за мною, зашептав мені в ухо:

— Знаєш, у четвер матимемо прогульку!.. Це добре складається, бо маю стрічу з Христиною на Екерській вулиці... Прийди за мною у третій годині, а я візьму і тебе з собою...

При згадці про цю стрічу збиралась йому слина в устах; а я зворушений перспективою, що піду з ним, дуже втішений дав йому слово. Ми були такі заанґажовані цією справою, що і не помітили сторожа, який саме нас підстерігав і записував собі до записника наш подвійний проступок: шептання підчас богослуження і незволені зносини між інтерністом та екстерністом. Уявіть собі наш болісний жах, коли ми вже вернулись на подвіря школи, а директор звернувся до нас:

— Гербельоте і Якове, ви в церкві поводились недостойно.. В четвер будете сидіти... Ідіть!

Приголомшений я подивився здалека на Віталія. Він не злякався; скоріше, ніж почав учитись, моргнув на мене значуче і справді ввечір у школі я дістав від нього листок, що подорожував — як звичайно — з руки до руки, а який звучав:

— Запертий!... Не можна викрутитись... Але Христина не сміє довго чекати... Ти, як екстерніст, можеш дати ногам знати. Піди в четвер у 3-ій год. на Екерську вулицю і виправдай мене.

Признаюсь на свій сором, що я не був саме засмучений нещасливим викликом, який прив'язав Гербельота до карцеру і дав мені нагоду стати його заступником. Я тішився, що стоятиму очі в очі з Христиною; я говорив собі, що можливо знайду нагоду до власної акції; коротко, я рішився, що втечу, хоч би я мав стягнути на себе гнів нашого загального директора.

Отже в четвер перед третьою годиною я показав спину школі, де нещасливий Віталій переписував двісті віршів з „Іліяди" і з тремтячим серцем я ввійшов на Екерську вулицю.

Вона була вузька і порожня; дві алеї перетинали її під прямим кутом, а по обидвох сторонах находились плоти загород. Ледви я показався там, побачив я в тіні королівну моїх снів. Хоч не окружував її тепер чар газової суконки і трикоту червоної барви, але всеж вона була гарна у своїм буденнім одязі, зі своїми білявими косами і великими блискучими очима. Вона бистро промовила до мене:

— Де Віталій?

— Залишився під ключем; не може втекти. Він у розпуці, а мене зобовязав, щоб я оправдав його перед вами.

Усміхнулась згірдливо, що для мене було дуже улесливо, і сумно вказала:

— Ах, тим гірше!... Завтра відїжджаємо до Шальону, а я хотіла з ним попрощатися... Я принесла йому те, що він собі бажав...

Водночас виняла малу коробочку. Трохи отворила її і я побачив у ній ясний пучок волосся, звязаний вузенькою рожевою стяжкою.

— Це моє волосся, — сказала, запираючи коробку — візьміть... передайте його йому і скажіть йому, що я цілую його...

В цім не було нічого підбальорливого для мене, але я рішився, що з цим не відійду. Вістка про скорий її відїзд стиснула моє серце і я жалісно пробурмотів:

— А що я добре виконав своє доручення, то дозвольте, щоб я вас принаймні поцілував!

— Нехай буде, — відповіла усміхаючись.

І водночас наставила мені лице.

Тремтючи на цілім тілі, я вже доторкався до її лиця, коли... ох, горе!... я побачив батька на однім кінці вулиці, а сторожа на другім...

Мене прискринили; хтось з учнів, що мав мені „післати далі" листок Віталія, недискретно мабуть розкрив його і накоїв такої халепи.

— Безсоромний нікчемнику! — крикнув сторож, зловивши мене за руку.

— Непотрібне! — просичав мій батько, підсилюючи свій викрик добрим прочуханом.

Христина, піднявши суконку рукою, миттю зникла; але злочин був явний, бож знайшли у мене ще й пучок волосся, який доказував моє передчасне зіпсуття. Забули про те, що Віталій був головним звеличником, а на мене звалили всі його провини. Ціле місто знало до вечора про мій малий скандал, який я відпокутував двомісячним карцером. Але я перенїс по геройськи цю строгу кару. Я був щасливий, що терплю за гарні очі Христини і довго я знову і знову згадував зідхаючи про стрічу з нею в Екерській вулиці та про поцілунок, який так нещасливо залишився в моїй памяти...

Я згадав про це мимоволі тепер, коли побачив гімназистів, як ішли до Лякасалю і питався в душі, чи багато з них, слухаючи порад матери, не скривало десь у закутині свого мізку її самі сни та ті самі жалі за якоюсь Христиною з Пасторі Льва бельфорського?...

З французької мови переклав

Ф. Беркут.

Економічний огляд.

Наш національно-господарський інтерес у нафтовому промислі.

НЕЗДАРНІСТЬ У МИНУЛОМУ. — ЗАСТЕРЕЖЕННЯ У КОНТРАКТАХ З ЧУЖИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ. — У ВЛАСНОМУ ЗАРЯДІ*).

Теперішнє наше становище дуже важке, як з політичного, так і з культурного та господарського боку. Тяжко встоятись нам проти сильніших сусідів. Усеж з приємністю треба ствердити, що в останніх роках торговельно-господарський розвиток поступає в нас, хоч поволі, проте все вперед. Також у промислі завдяки молодим фаховим і підприємчивим інтелігентам, можемо похвалитись деякою кількістю нових промислових станиць. Правда, ці нові варстати праці з малими виїнятками приносять покищо небагато, здебільша ледви оплачують вложений труд, але також вживлюють, усамостійнюють одиниці, роблять з них певну себе, повновартісну людину. Та це такі галузі промислу, які ледви чи дадуть розвинутись до широких розмірів, де моглоб найти заняття багато фахових урядовців та робітників. Нема в нас промислу текстильного, нема залізного, вугільного чи нафтового, що масово затруднювалиб наших фізичних і умових працівників.

Рідний нафтовий промисл на Підкарпатті — це тема широка, до того болюча. Можна щиро сказати: через нашу недбайливість, байдужність і нездарність — не маємо ні одного нафтового підприємства у своїх руках. Майже всі найкращі нафтові терени, які були власністю наших громадян, перейшли за безцінь в чужі руки, а самі власники пішли з торбами у світ. У центрі нафтового промислу, Бориславі, лишилось ледви жілька родин автохтонних, а решта без сліду пропала.

Маючи так великі нафтові багатства, могли ми при добрій волі та зрозумінні ваги цього промислу вже не одно своє підприємство мати, де малиб приміщення не тільки наші фахові інжинієри, але і сотні українських робітників. Напевно малиб ми вже і своїх капіталістів, які поширювалиб цей промисл і творилиб інші варстати праці з великою користю для нашої суспільности і сусіди нативно числилисяб інакше з нами, як тепер числяться. Бо добробут, а спеціяльно промисл даного народу, підносить вартість того народу в очах інших.

Не звертали наші попередники належної уваги на цей, такий важний для нас промисл. Були заклики поодиноких ідейних наших людей з нафтових кол, щоб творити більші чи менші спілки, однак всі ті зусилля до війни кінчались тільки часописними голосами. А ці голоси не надходили відгуку серед нашого громадянства. Воно з недовірям ставилось — як і врештою у своїй більшости — до тих закликів, не довіряло якимось там незнанним нафтярам з Борислава, припускаючи, що ті хотять тільки для особистої користи стягнути до себе капітал, щоб відтак без сліду пропасти. Наше громадянство до світової війни волію складати свій заощаджений гріш у банках і касах на відсотки, як йти на деякий риск. І саме тій байдужности, інертности нашої недовірчивої довоєнної суспільности — що хоч і була досить засібна, то не розуміла ваги рідного промислу чи торговлі, треба приписати нашу відсутність в такім важнім для нас нафтовім промислі.

Та чи досвіди останніх двох десятиліть багато нас навчили? Не йде тут про менше свідомих наших селян на Підкарпатті, але голосно про тих більших власників нафтових терені, як нпр. Ординаріяти, котрі розпоряджають більшими добрами Митрополичими чи Єпископськими, а які чи то з давніших, ба навіть в останніх роках, відступаючи чи контрактуючи епархіяльні чи то еркціональні нафтові терени чужим підприємствам, **не застерігають собі в контрактах нїчвіть мінімальних прав**, ось як те, щоб дотичне підприємство приняло до праці якусь бодай невеличку кількість українців, робітників чи урядовців.

І саме це жалюгідне, бо щож тоді вимагати від наших селян? А треба признати, що в деяких селах є вже навіть серед селян освідомлені одиниці, що не хотять у чужі руки віддавати своїх терені і звертаються до наших нафтярів-інтелігентів із просьбою, щоб вони брали їх нафтові терени та не жадають покищо навіть жадного відшкодування, чекаючи на доверчену ропу. Є й такі, що не добившись послуху серед своїх контрактують вкінці свої терени чужим за безцінь, та проте з застереженням, що якийсь відсоток українських робітників найде при тому працю! Такою поведінкою можуть вони дійсно засоромити неодного високо поставленого інтелігента покликаного до проводу народу.

Не все можна ставити в вину нашим „достойним" власникам, бо вони з правила віддають переведення справи своїм синдикам. Але ці, чи то з боязливости чи з чисто особистих спонук, затикають вуха і замикають очі перед згаданими застереженнями в контрактах. „Не випадає і зрештою не має це жадного значіння" — почуєте від них...Тут саме криється понижування власної гідности, недоцінювання свойого „я". Бож тоді, коли б дотичні одиниці застерігали в контрактах, що відповідний відсоток українців має працювати в дотичному підприємстві і зберігали за собою право контролі того пункту, тоді чужі підприємства — бажаючи набути вартісний нафтовий терен — мусіліб прияти на себе ті зобовязання та їх бодай в частині виконати. А йде про такі підприємства, як „Галіція", „Газа Земні", „Польмія", тощо, які в останніх роках **усувають решту працюючих ще українців**, фахових урядовців як і робітників. Одно з тих підприємств, що ненавидить навіть тінь українства, набуло недавно щось коло 300 га терені у митрополичих добрах.

А врештою — чи Ординаріяти як такі не моглиб самі через своїх синдиків, у теренах, признаних нашими випробованими нафтовими практиками за найкращі геольогічно, потворити нафтові поля і такі поля віддавати вже своїм до верчення, або навіть створити якийсь фонд вертничий і віддавати верчення фаховим людям в акорд. Вона причинились би тим до розвою рідного промислу, а що за тим іде — прийшлиб з поміччю бідному, знеохоченому та здебільша здеморалізованому нашому робітництву, як теж безробітній інтелігенції, користаючи і самі з поважних доходів.

До такої акції повинні би прилучитись також наші поважні інші фінансові установи та разом створити відповідний закладовий фонд. Маючи поважний капітал, можна взятись до основання занедбаного досі нафтового промислу, який дасть працю поважній кількости наших людей.

Не можемо наших перших, так сказатиб, піонірів нафтового промислу з Дрогобича брати як злий приклад, мовляв — взялись до діла, розтратили тяжко заощаджений гріш на верчення, та жадної користи з того не було. Навпаки вони ще й нанесли шкоду нашому національному майну, бож ці гроші можна було на якусь іншу ціль обернути. Годі так ставити справу. Почин ініціяторів був ідейний, дуже відважний і на часі, тільки основний капітал був малий, а до того терен недосліджений. Колиб цей капітал був удвоє чи втроє вищий, тоді — після невдачного верчення 1—2 шибів — можна було перенестись в інші відомі і досліджені терени і тут після доверчення ропи страти як слід відбити.

Риск малїе, якщо піти в досліджений і випробований терен та з більшим основним капіталом. Тільки трохи доброї волі і віри у власні сили та провід у солідні фахові руки — а тоді успіхи мусять бути.

Інж. К...к.

*) Дружуємо у скороченні надісланому нам статтю, вилишаючи деякі ближче порушені справи на відповідальність автора, якого повне прізвище нам відоме. — **Ред.**

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

ПОВІТОВІ ОРГАНІЗАТОРИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ. — БРАНЖЕВИЙ КУРС У СОКАЛІ.

Централа СУК у Львові видала гасло **„Купецькі організатори при філіях СУК і в терені"**. Для викону тих відкладеним організаторів, що мають рівночасно пропагувати в терені взаємодопомогу купців, ремісників і промисловців з **Пром-Банком**, відбудеться однотижневий курс у Львові (16. V—15. VI). Слід не згодитись, що організатори матимуть завданнями перед в терен **торговельну культуру, господарський патріотизм** на базі національного солідаризму, тощо, тому програма курсу організована широко і належна поважна підмога професорів. — На інших потягне в **Сокалі І. Бранжевий Курс**. Тривати він буде до 20. ц. м. Його програма — ми довідуємось з видаленого проспекту — дуже широка і цікава. Обіймає вона крім 16 теоретичних викладів, вправи з 14 різних бранж. Курсанти мають приїхати також спільно до Львова, де оглянуть різні економічні установи і промислові станиці.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПОЗНАНСЬКІ ТОРГИ. — ВИСТУП МІН. ПРОМИСЛУ І ТОРГОВЛІ А. РОМАНА.

Замітною подією в госп. Польщі останнього тижня є відкриття Познанських Торгів І. п. м. Як читаємо у звідомленнях, а також як підкреслив президент міста Познання в своїй промові, шогорічні П. Торги перейшли щодо простору виставового терену і щодо рівня експонатів усі дотеперішні вистави в Познані. Мін. Роман у промові виголошеній підчас відкриття висловив радість рідного польського купецтва, зокрема особливо зрілого купецтва зах. Польщі, для господарського розвитку держави. Він згадав про створення **Купецького Інституту Фахової Освіти**, фінансованого урядом, згадав **Центр. Пром. Округу**, якій не треба примітивних торговельних станиць і завважив великі завдання, що їх має сповнити польське купецтво і промисл у динаміці Польщі наперед. Познанські Торги скріпивши (особливо в цьому році дуже поважно) співпрацю з закордоном, відіграють не тільки господарську, але і велику суспільну роль в Польщі.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ГОСПОДАРСЬКІ ВЗАЄМИНИ ПОЛЬЩІ З НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕСПАНІЄЮ ТЕПЕР І В МАЙБУТНЬОМУ

Заходом Т-ва Поль. Господарських Журналістів і Публіцистів у Варшаві подібався б. міністр інж. М. Шидловський своїми враженнями з 3-тижневого побуту в нац. Еспанії ген. Франко. Він виїхав туди для переведення розмов щодо товарового обміну. Обїхавши всі важніші промислові центри, бачив скрізь добру і сильну організацію, великі господарські і суспільні зусилля, інтенсивний рух і обільшену продукцію, немов у часі доброї кониктури.

Покищо — власне президент — можливости товарового обміну Польщі з Еспанією дуже невеликі. Впливає на це воєнний стан, преференція Італії, Німеччини й Англії (вони мають верховодне місце у зовнішній торгівлі Еспанії ген. Франко), врешті хліборобський здебільша характер терені, що вони володіє ген. Франко, через те у збіжжі та харчах вони самовистарчальні. Коли вже будуть опановані інші терени, на них є багато промислових міст із густим населенням (а що опанування — на думку інж. Шидловського — буде вже швидко фактом), то тоді Еспанія муситиме імпортувати харчові засоби і це відкриє нові перспективи для польського експорту. Зрештою після закінчення війни можуть появитись ще нові можливости товарового обміну, тим паче, що Еспанія має багаті мінеральні родовища.

—o—

З нашої кооперації.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ КООПЕРАТИВ.

Під таким наголовком читаємо у святочнім 17—18 числі Г. К. Ч. статтю А. Бума, в якій подано деякі статистичні дані про культурно-освітню діяльність наших кооператив. Розміри цієї діяльности кооператив розмір зо невеликі. Це вимушує поволяє автор тісною співпрацею кооператив з окремими культурно-освітніми установами по селах, на яких рахунок записується усяка праця.

Одначе є такі справи культурно-просвітнього, а радше господарсько-організаційного характеру, які торкаються отісно життя і діяльности кооперативи і при її фірмою, — на нарадах, сходинах членів і т. п. І ця форма культурно-просвітньої діяльности займає в житті кооператив найповажніше місце.

На поверх 2.000 кооператив для загального вжитку і вбутку, після стану з кінцем 1936 р., бібліотеки мали 359 кооператив, з числом книжок 10.467, це зн. менше як 30 книжок на одну бібліотеку. З меншого числа бібліотек (178) користало 5.064 осіб, а виповитими вони 8.971 книжок. Поза ГКЧ, який кооперативи мусять передплатувати, як офіц. орган РСУК, не всі вони передплачують інші часописи, бо приходить коло 1.000 прим. інших часописів на 1938 кооператив, які подали про це дані. Виставки і концерти улаштовували 48 кооператив, числом 62. Повязаність представляється відмінова діяльність а саме 466 кооператив виказують 1.107 відчитів і рефератів. Щодо нарад і сходин членів, то 1.538 кооператив виказують 5.745 нарад і сходин. Є це вже цінком поважна цифра, хоч вона найменше відзеркалює культурно-просвітню діяльність, бо ці анкети і сходини мають скорше господарсько-організаційний ніж культурно-просвітній характер.

Сторінка без політики.

Згуби, за якими ніхто не зголосився.

З оголошень урядів знайдених предметів можна довідатися, що іноді знаходять люди незвичайно дорогоцінні предмети, за якими від так, на диво, ніхто не зголошується.

Недавно англійська преса подала три такі випадки:

В першім випадку йде про несподіване відкриття медальону зі світлиною гарної молодої жінки в роті риби. Перекупка з Блекпулю, яка торгувала рибами, чистила одного дня величезну рибу. Раптом у роті риби запримітила вона якийсь блискучий предмет. Той блискучий предмет був, як згодом виявилося, вартісним медальйоном. Часописи намагалися віднайти власницю медальону в той спосіб, що помістили репродукції світлини молодої жінки з медальону. Одначе досі ніхто не зголосився по згубу.

У другому випадку книговод Патрік Муней знайшов у гущавині парку теж якийсь блискучий предмет. Це був дорогоцінний, висаджуваний бриліянтами платиновий перстень. Одначе замість його віддати, вимінив Муней його у крамниці з одягами за різні частини гардероби. Та ціла справа виявилася і Муней мусів у Манчестері, своїм родинним місті, стануги перед судом. Оборонець Мунея розбив акт обвинувачення і Мунея мусіли звільнити. Мунея обвинувачували в тому, що він затаїв знахідку. Тоді оборонець заявив, що спершу треба доказати, що згаданий перстень хтось украв, або загубив, тому, що заклик поліції, щоб власник перстеня зголосився, був безуспішний. Адже зовсім можливе було таке, що власник чи власниця викинув чи викинула той перстень озлоблений чи озлоблена недодержанням подружнього приречення, або з яких небудь інших причин. На підставі такої оборони суддя звільнив Мунея від вини й кари.

Третій випадок торкається теж дорогого перстеня, що його знайшов купець у жіночій рукавичці. Поліція, якій купець передав перстень, була тієї думки, що його згубила якась жінка, що пробувала рукавичку. Перстень зісунувся підчас одягання рукавиці і власниця цього зовсім не запримітила. Вона імовірно добре мусіла наломити собі голову над тим, де вона загубила свій перстень.

Найцікавіше, що і в тім випадку власниця не зголосилася по згубу

—o—

Жахлива картина смерти під гільотиною

На бульварі Араго в Парижі виконали перед кількома днями присуд смерти на синовбивнику Муазі. Він розвівся зі своєю жінкою і схопив у неї власного малолітнього сина й домагався від жінки викупу. Не добившися грошей, Муаз у звірський спосіб убив хлопчину. Усі подробиці того жахливого злочину виявились щойно згодом, після того, як суд присяжних засудив злочинного батька на смерть. Сцену вбивства підглянули були випадково інші діти, які саме під ту пору бавилися на дворі.

Коли Муаза розбудили й повідомили, що прохання про помилування відкинули, він почав дико верещати й вирватися з рук ката та його помічників. Повним 18 хвилин минуло, заки його одягнули, заки священник прочитав молитви і заки виконали всі формальности. Муаз кричав і обкидав проклонами та лайками прокуратора, вязничну управу, поліцаїв...

— Я невинний! Не хочу, щоб мені відрубали голову!.. Всі ви банда вбивників і злочинців! — кричав він.

В 5-ій год. р. Муазові дали випити шклянки руму. Відтак його посадили на віз засуджених між священником та оборнцем Райманом Жубером. Коли віз завернув на бульвар Араго, засуджений почав знову просити:

— Не хочу, не хочу!.. Завяжіть мені очі! Інакше я не вийду з авта.

Тоді адвокат вийняв із кишені хусточку й завязав засудженому очі.

Кілька хвилин пізніше засудженому відрубала гільотина голову.

—o—

Вогонь, який прийшов до пожежників.

Так воно справді було, що вогонь прийшов до пожежної сторожі, не сторожа до вогню.

Таке трапилося недавно в Копенгагені. Вантажний віз зі сміттям і відпадками їхав уже на місце призначення. Раптом візник запримітив, що серед вантажу вибух вогонь. Він не стратив голови, бо знав, що найближча пожежна сторожа міститься у віддалі яких кількасот метрів. Він підігнав коні і пігнав віз, як лиш швидко було можна. Пожежники, які запримітили запалений від іздалеку, почали відразу, як лиш віз заїхав, рятункову акцію. По кількох хвилинах вогонь був загашений і таким чином вдалося врятувати віз від шкоди.

Хамельнесім — свято весни в Каїрі.

В Єгипті святкують кожного року свято весни, яке називають хамельнесім. Це одно з найбільших свят в Єгипті. Всі намагаються цього дня виїхати за місто на привіт весни. Автобуси й авта тягнуться довгим шнуром на заміські поля. Можна теж побачити переповнені візки і цілі групи піхотинців. Ті, що не мають змоги вийти за місто, проводять день у міських городах, де відбуваються народні забави. На свято весни всі одягаються у свої найкращі одяги. Малим дівчаткам закладають цього дня ковтки. Жінки одягаються в різнокольорові суконки й очевидно одна одну хоче переліцитувати. Мужчини купують собі нові люльки, щоб не курити у старих люльках підчас такого великого свята.

Свято Хамельнасім не має окремого ритуалу. Кожний святкує його на свій лад, як лиш йому подобається. На практиці виглядає воно так, що кожний відпочиває на вільному повітрі, або гуляє на народніх забавах

—o—

Як мала виглядати світова вистава в Парижі в 1920 р.

В 1920 р. мала відбутися світова вистава.

Проект тієї вистави затвердили ще в 1911 р., одначе коли прийшов 1914 р. всі, очевидно, про те забули.

Одначе ще перед війною відбувся конкурс на „атракції" які мали бути на виставі. Призначення здобули собі такі проекти:

Піраміда висока на 150 м. з єгипетським музеєм усередині і віндою на саму гору.

Тріюмфальний лук перекинений через Сену.

Повітряна, ворушка площа, яка мала вести від вежі Айфля до Нотр Дем і відти до Бют Шомон та Монмартру.

Підйом води в Сені на 200 м. та уладження водопаду.

Парк у формі карти Европи з відповіднимн краєвидами й одягами кожного краю, із залізницею, стаціями і т. д.

Повітряні городи на висоті 150 м.

За чверть століття техніка пішла сильно вперед. Змінився теж може і смак публики. Та якби на виставі 1937 р. булиб зреалізували хочби частину передвоєнних атракцій, напевне успіх був би величезний. Особливо така завішена в повітрі над Парижем площа малаб без сумніву великий успіх.

Всеж таки фантазія в цій ділянці тепер доволі обмежена.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Плащі тренчі.

Льняні сорочки.
Охоронні плащі:
Лісярські і бюрові.
Робітничі одяги.
Таборові вкрядн і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно

ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

ЗА ТРЕТІМ РАЗОМ ЗГИНУВ НА ЕЛЄКТРИЧНІМ КРІСЛІ.

Перед кількома днями ми подали про дивний випадок, який трапився в Америці підчас виконування смертного присуду на мурина Вавга. Виконання присуду мусіли двічі відкладати. Коли Джона Вавга посадили перший раз на електричне крісло, в цілому місті погасло раптом світло з причини дефекту в електрівні. Мурина відвели до келії і щойно по добрій годині направили струм. Та коли мурин уже сидів на кріслі, зіпсувалася динамомашина від електричного крісла.

На приказ губернатора виконання присуду відложили на тиждень. Цей речинець минув і засудженого знову привели до смертної келії. Він ішов із бібліею та трьома рожами в руках і курив папіроску. Після того як його прив'язали до електричного крісла, він сказав:

— Я невинний і Господь Бог урятує мене ще раз. Одну з принесених мною рож призначую для жінки, другу для дочки, третю — собі, щоб я міг її зложити в жертві Богові після того як виконання присуду не вдасться.

Коли Вавг говорив, його папіроска погасла. Вязничний сторож подав йому вогонь. Він затягнув і говорив далі:

— Я не боюся електричного крісла. Двічі мене Бог урятував. Побачите, що й сьогодні мене відведуть знову до моєї келії.

Коли він викурив папіроску, кат залучив струм. Цим разом динамомашина електричного крісла працювала зовсім правильно. По кількох хвилинах мурин уже був небіжчиком.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ПАПУГА, ЩО ДОТЕПОМ УРЯТУВАЛА СОБІ ЖИТТЯ.

Деякі люди дуже радо тримають папуги саме тому, що вони мають той дивний талант говорити.

„Люпі", стара папуга, яка була власністю одного паризького купця, почала виявляти всі признаки старости. Тоді власник віддав її до товариства охорони звірят, де мали її вбити. Папуга мала згинути безболісно у спеціяльній газовій камері.

Папуга вже відчула небезпеку, що їй грозила і в останній хвилині скрикнула навчені давніше слова:

— Поцілуй мене і скажи мені „прощай".

Ці слова врятували їй життя, бо ніхто не міг поважитися вбити мудрого птаха. Вістка про цю подію дуже скоро поширилася й люди почали побиватися за папугою. Вкінці папуга опинилася в одного старшини, який із цілою родиною незвичайно гордився мудрим птахом, який вмішується в кожну розмову та наслідує різні голоси і звуки.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

НЕПОРОЗУМІННЯ.

Три заприязнені родини святкували в малому ресторані імянини одного з батьків родини. Настрій був дуже бадьорий, тимбільше, що винна собі ніхто не жалував.

Коли розбавлені гості вийшли, одна з пань запримітила, що вона забула свою рукавичку. Тоді вона вертається ще раз на своє місце і заглядає під стіл.

Кельнер підходить до неї, запримітивши що вона чогось шукає і каже:

— Якщо ви шукаєте вашого чоловіка, то він уже за дверима

ПОГАНІ ДНІ.

— Знову новий рахунок від кравчині? Чи ти зовсім не думаєш про те, що можуть колись прийти і погані дні?

— Алеж очевидно, коханий, як замовлю собі вже навіть прегарний синій дощівник.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

ЕНДЕКИ ОБРАЗИЛИСЯ.

Майстер церемоній третьотравневого свята у Львові призначив членам „Стронніцтва Народового" та зближених до ендеків організацій місце на самому кінці походу. Як тільки ця ендецька частина походу наблизилася до трибуни, на якій воєвода Біляк та командант О. К. генерал Лянгнер приймали дефіляду, оба ці достойники покинули трибуну та відїхали автами, а ендецька колюмна дефілювала перед порожньою трибуною.

„Слово Народове" називає це „пророчистою заохотою до консолідації" і твердить, що те, що ендеки дістали місце на самому кінці походу, мусіло бути упляновано згори, бо інакше згадані достойники булиб не могли зійти з трибуни безпосередньо перед тим, як надійшли ендеки.

„Слово Народове" робить добру міну у поганій грі. Воно не хоче признати, що ендеки образилися, що вони не хотіли взяти участи в третьотравневому святі, бо не дістали місця на самому кінці походу. Воно не хоче признати, що ендеки образилися, що вони не хотіли взяти участи в третьотравневому святі, бо не дістали місця на самому кінці походу. Воно не хоче признати, що ендеки образилися, що вони не хотіли взяти участи в третьотравневому святі, бо не дістали місця на самому кінці походу.

Ендеки образилися, бо вони не хотіли взяти участи в третьотравневому святі, бо не дістали місця на самому кінці походу. Ендеки образилися, бо вони не хотіли взяти участи в третьотравневому святі, бо не дістали місця на самому кінці походу. Ендеки образилися, бо

но шановану й люблену особу з села... службовою дорогою. П-ні М. С. мусіла залишити в Павелчі родину, гарний дім і господарство. Прохання п-ні С-ої до міністра освіти у Варшаві, щоб перенести її назад на попередню посаду, ліждалося цими днями — як зачуваємо — відповідного рішення. Така то доля української вчительки...

— **Празник св. Юра у Львові.** Вже в переддень храмового празника св. Юра, в четвер 5. ц. м., подвіря св. Юра зароїлося від прочан з дальших околиць. У сам день празника храм, подвіря і ціла площа св. Юра були вже від ранку переповнені тисячами народу. Коло 10. год. з каплиці на подвірі св. Юра єпископ Іван Бучко в асисті о. мітр. О. Базюка, о. крил. Д. Лопатинського, о. крил. Ю. Дзеровича та о. крил. Л. Лужницького почав правити архиерейську Службу Божу; діяконували: о. П. Козіцький і о. д-р І. Гриньох. Співав гарно сильний хор богословів під проводом студ. В. Якубяка. Редемптерист о. Зятик виголосив підносну проповідь про потребу отвертого й явного визнавання Христової віри. Після Служби Божої єп. Бучко з духовенством пішов до митрополичої палати. Коли на бальконі появився Екс. Митрополит в окруженні єпископа й вищого духовенства, многотисячна маса народу привитала його гучними оплесками та невмовкаючими окликами „слава", а хор богословів відспівав многоліття. Митрополит поблагословив зібраний народ, який так само щиро прощав свого Князя Церкви. Коло 13. год. народ зачав розходитися. Повної пів години плила з подвіря св. Юра на площу неначе зібрана ріка — кількасотстатисячна маса народу. На подвірі св. Юра продавали релігійні видання й образи. Площу св. Юра вкрило кількадесять будок з девоціоналіями, солодощами й харчами. Торгували в них переважно чужинці, які навіть не старалися говорити по українськи до численних українських покупців. Цікаво, коли чужинці перестануть робити добрі інтереси на наших релігійних святах, а наші безробітні візьмуться самі до торговлі девоціоналіями й т. п. на празниках та відпустах?...

— **Заборона йти на празник св. Юра.** В Камінеччині поліцієнти ходили до солтисів і голов читалень „Просвіти", перестерігаючи їх, щоби ніхто не йшов до Львова на празник св. Юра, бо, мовляв, і так їх не пустять до Львова. Такого ще в нас не бувало...

— **Заборона похатної торговлі худобою.** На основі закону про поборювання пошесних тваринних недуг львівський воєвода заборонив похатну торговлю худобою. Згідно з цим розпорядком торговцям худобою і різникам, мясарам, гарбарям і т. п. заборонено доступу до стаєн і хлівів, де приміщується худоба. Торговля худобою дозволена лише на торговищах. Лише селянам-продуцентам розпорядок дозволяє набувати худобу від селян на консумційні потреби власного господарства або до годівлі. За нарушення цього розпорядку адміністраційна влада карає арештом до 6 тижнів, гривною до 1.000 зол. або обома цими карами.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали м. ін. такі виграи на ч.: 100.000 зол. ч. 68350; 10.000 зол. на ч. 34633; 5.000 зол. на ч.: 19129 52595; 2.000 зол. на ч.: 4447 8246 16620 19184 22245 41260 58245 70744 76023 101768 110491 118850 137376 139305; 1000 зол. на ч.: 1441 8266 17135 22311 24472 35767 44382 44546 55208 81130 85356 85843 86828 88078 94315 96612 10454 108228 113914 116046 119549 120574 134823 144698 147028.

— **Невинність вийшла на верх.** При кінці минулого року поліція арештувала 5-ох селян зі села Побережжа та інж. Голинського з Микуличина під замітом убийства польського вояка підчас польсько-української війни в 1918/19 р. У звязку з цим арештуванням польська преса під проводом краківського „І. К. Ц." цькувала довший час проти українського народу. Одначе слідство виявило, що арештовані зовсім невинні і у вівторок 2. травня ц. р. вийшли на волю всі арештовані, а саме: В. Вівчар, В. Ходак, Запухляк, М. Мацьків і Д. Кукляк з Побережжа та інж. Голинський з Микуличина. Одначе тепер польська преса завзято мовчить.

— **Нові літнища в Городенщині.** В Незвиськах, Хмелевій, Поточиськах, Михальчі і Городниці, що лежать над яром Дністра, повстають нові літнища. Селяни підготовляють уже хати для літників. Повітова туристична комісія приступає д упорядкування всіх цих сіл.

— **„Стшельци" з Олієва гуляють.** Дня 1. травня ц. р. відбулася в Гукалівцях, пов. Збориа парада з нагоди державного свята 3. травня, в якій брали участь теж „стшельци" зі села Оліїв. Вертаючи з паради стрінули господаря Михайла Пріня з Лопушан і побили його. По дорозі через Лопушани стрінули „стшельци" (їх прізвища відомі) двох хлопців у вишиванках, а саме Семка Коцура та Михайла Михалишина і теж побили їх та обірвали їм вишивки і сорасівки. Одночасно ті самі „стшельци" стрінули п. Моцола, який їхав ровером, побили його та поломили йому ровер. Через село йшли „стшельци" озброєні в палки і ножі з ріжними вигуками, а населення мовчало, бо не хотіло доводити до бійки. У згаданій громаді Оліїв позволяє собі теж за багато громадський уряд. На його домагання селяни мусіли перемащувати хати в селі Оліїв у сам Великодний Понеділок, бо, мовляв, не вільно хат підмащувати жовтими і блакитними фарбами. Таксамо село Лопушани і Барилівці дістали розпорядок, щоби смарувати хати лише на біло і чорно. Цікаве, що на це все скаже зборівське староство.

— **Львівська хроніка.** Минулої пятниці в ночі намагалася скінчити самогубством у готелику „Кресовий" при вул. Жовківській ч. 97 53-літня Павлина Пастушинська. Причиною намаганого самогубства була нужда, в яку попала по засуді її чоловіка за касові вломи. — Минулого четверга трапилося у Львові 5 самохідових випадків. І так на вул. Тереси самохід наїхав на пекарський віз, що ним їхав Орест Мельник. Кінь покалічений, віз ушкоджений. — При вул. Сикстуській самохід наїхав на невідомого наколесника, якого ровер знищений. — При вул. Городецькій поштовий самохід ушкодив самохід промисловця В. Бляза. — Вечором трамваєвий віз наїхав на самохід і знищив болотники. — Вкінці в год. 2-ій пополночі підхмелений шофер Т. Ярош наїхав на вуличну лямпу, яку перевернув.

— **Великі обмеження** вводить новий пресовий закон на Мадярщині, що його приняла минулої середи палата послів більшістю голосів. Новий пресовий закон передбачує превенційну цензуру. Отже ще перед закінченням друку треба предложити прокураторській владі по одному примірникові всіх книжок, брошур, меток і часописів. Якщо до 8-ох днів прокуратор не поставить вимоги до суду у справі конфіскати, щойно тоді можна буде поширювати нове видання. Якщо прокуратор доглядне в новій книжці, часописові або метелику знамена проступку може притягнути автора до судової відповідальности хоч би навіть книжка, часопис або метелик не появилися ще в публичній продажі. Далі суд розглядаючи справу конфіскати може заборонити, поміщувати у пресі звіти з процесу і вкінці сам присуд. Вкінці всі часописи повинні дістати дозвіл на їх видавання.

Останні вісти.

КАНЦЛЄР ГІТЛЄР ПЕРЕГЛЯДАЄ ІТАЛІЙСЬКУ СУХОПУТНУ АРМІЮ В РИМІ.

Канцлєр Гітлєр, що провів ніч у своєму поїзді, приїхав у пятницю ранком до Риму. На двірці Термині привитали його Мусоліні й італійські та німецькі міністри. Канцлєр відїхав зі своїм окруженням до квіринальської палати, а звідти в товаристві короля на вулицю Тріюмфів, де показали йому сухопутню італійську армію. Чекало там на дефіляду яких 30 тисяч людей. Канцлєр Гітлєр і король Віктор Емануїл переїхали перед фронтом довгим 6 км., після чого в товаристві Мусоліні заняли місця на великій королівській трибуні, де вже були: королева, княжни, німецькі й італійські міністри та державні достойники. Кірасієри віддали честь, оркестра відіграла оба державні гимни.

Велику дефіляду почали відділи Баліллі, авангардисти, молодші фашисти й робітники в одностроях. За відділами молоді йшли вихованці військових шкіл і баталіони карабінерів, гренадирів і піхоти.

За відділом чорних мушкетерів Мусоліні дефілювали відділи всіх родів фашистівської міліції, кольоніяльна поліція, відділи піхоти зі скорострілами та малими гарматками на мулах, альпейські баталіони з гірською артилерією, баталіон морської піхоти, летунський полк, учні морської академії з батерією малих гармат, інваліди великої війни на самоходах, танки, полк саперів, хемічний полк у масках і протигазових одностроях.

Цю дефіляду передавали через радіо на Італію та Німеччину.

НОВИЙ СОВІТСЬКИЙ АМБАСАДОР У БЕРЛІНІ.

Совітським амбасадором у Берліні призначив Мерекалова, дотеперішнього заступника комісаря закордонної торговлі.

ЧАНКАЙШЕК ПЕРЕБРАВ КОМАНДУ ПЕРШОЇ ЛІНІЇ ФРОНТУ.

Чанкайшек скріпив китайську армію, що мала досі 40 дивізій дальшими 5 дивізіями і сам перебрав команду першої лінії фронту. Японське військо безупинно посувається на південь. Японські летуни бомбардують групи китайських відділів.

Провокаційне ушкодження памятника. В ночі з вівторка на середу невідомі справники ушкодили памятник президента Масарика в Шумберку на Моравії. Вони відбили підборіддя президента, а на цоколі вималювали червоною фарбою свастику. Німецька преса в Чехословаччині це ушкодження памятника президента Масарика називає провокацією, зверненою проти судетських німців.

— **Немила пригода** стрінула залюбленого інжиніра француза, який приїхав до своєї нареченої чешки до Брна у Чехословаччині. Інжинір вибрався зі знайомими приятелями чехами до кавярні, де розмовляв з ними на тему останніх політичних подій. Інжинір почав сумніватися, щоби Франція прийшла з допомогою Чехословаччині. По виході з кавярні арештувала його поліція за поширювання неправдивих вісток. По короткім побуті в арешті відставили його до кордону Чехословаччини з тим, що інжинір мусів ще заплатити за кошти подорожі поліцая, який з ним їхав.

— **Запір.** Звідомлення начальників л'ікарів в лічничих ведуг шлунка і кишок стверджують, що вживаючи природної гірської води **„Францішка Йосифа"** осягаємо знаменитої виспіди.

Зі судової салі.

ЗА ПРОПОВІДЬ З ОСУДОМ НАПАДУ НА МИТРОПОЛИТА.

Прокуратура при окружнім суді у Золочеві зладила акт обвинувачення проти о. Ю. Микитина за провини зі ст. 127 і 170 кк. Акт обвинувачення каже, що о. Ю. Микитин заневажив публично дня 20. лютого ц. р. в Монастирку к. Золочева у принагідній промові, виголошеній в місцевій церкві, польський сойм словами: „в польському соймі гр.-кат. митрополита обляли помиями й обкидали болотом" та поширював фальшиві вісти, що можуть викликати неспокій між українським населенням.

Підс. о. Микитин боронається, що по богослуженні відправленім в намірені митрополита Шептицького проголосив вірним у церкві, що богослуження відправив за митрополита і що в католицькім соймі, католицький посол заневажив католицького єпископа так, як би його обкинув болотом. На розправі дня 5. ц. м. перед городським судом у Золочеві переслухано 5 свідків, з того 4 римо-католиків, які частинно потвердили акт обвинувачення або зізнали, що докладно не чули слів підсудного. Суд відложив розправу на 19 травня ц. р., щоб переслухати свідків оборони. На розправі обвинувачував підпрокуратор д-р Хомицький, підсудного боронив м-р Евген Олесницький.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ПОМСТА ТАРЗАНА".

Це є т. зв. правдиве кіно: джунгля, дикі звірі, виправа білих мандрівників у серце пралісу, щоб зазнати незвичайних пригод. Усі, що бачили раз Тарзана знають: у чому його чар. Кожний із нас хотів би хоч короткий час бути сильним, зручним, жити на лоні природи без потреби думати про комірне та подерті черевики. Тарзан має серед пущі невідступного приятеля — малпу, яка, наче вартовий повідомляє його про кожну зміну довкола і остерігає перед небезпекою. У цій фільмі повторюється вже нам відомий мотив, як Тарзан стає в обороні гарної, молодої дівчини, яку хтось чомусь хоче схопити. Тут ролю того ворога підграє якийсь пребагатий молодий князь, що живе серед роскішних палат усередині джунглі. Слони не виступають цим разом як союзники Тарзана. Сцену з тигрицею, що шукає за своєю малечею в людському таборі — ми вже бачили. Тарзан теж не показує нам інших штук, ніж у попередніх фільмах. Не зовсім добре враження робить на глядачеві факт, що Тарзана не грає тепер, як досі, Джонні Вайсмілер, а якийсь інший „олімпієць", тільки трохи до нього подібний, не такий гарний. Його партнерка, що здобула мистецтво у плаванні — теж інша; як артистка зовсім недосвідчена. У попередніх фільмах дівчина покидала Тарзана, виїжджаючи в Америку; тепер маємо справжній „геппі-енд".

Адміністрація „ДІЛА"

ПОЧАЛА ДРУКУВАТИ НОВИЙ КОМПЛЄТ АДРЕС СВОЇХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ — тому просить Шановних Передплатників, що мають якісь неточности чи неправильности у своїх адресах, надіслати до 10. ТРАВНЯ ц. р. справлені свої адреси, щоб можна було їх надрукувати правильно у новім комплєті. 1—5

Відозви и комунікати.

ДО КОЛИШНІХ УЧИТЕЛІВ, УЧНІВ І ВСІХ ПРИХИЛЬНИКІВ ГІМНАЗІЇ „РІДНОЇ ШКОЛИ" В ЯВОРОВІ.

Дня 6. червня ц. р. святкуватиме наша гімназія 30-ліття свого істнування. Це свято повинно згуртувати в мурах нашої школи всіх її колишніх учителів та учнів; тому запрошуємо всіх ушанувати це свято своєю присутністю.

Тому, що Ювилейний Комітет задумує видати альманах гімназії, прохаємо надіслати в речинці до 20. квітня ц. р. на адресу гімназії Р. Ш. в Яворові:

1) спомини звязані з гімназією і знимки.

2) імена наших учнів, що полягли у світовій і визвольній війні (коли й де).

Усіх абсольвентів нашої гімназії прохаємо надіслати короткий опис свого життя від часу зложення іспиту зрілости, чи пак подати своє теперішнє звання та місце осідку.

Цього року припадає теж 20-ліття першої матури нашої гімназії, тому Ювилейне Свято зачнеться зїздом усіх абсольвентів гімназії вже в суботу 4 черня ц. р. в год. 8. рано спільним богослуженням у церкві св. Юра, відкриттям і приняттям зїзду в салях гімназії.

Бажаючи запевнити всім учасникам Ювилейного Свята приміщення, прохаємо найдальше до 20. травня ц. р. зголосити свою участь у цьому святі, окремо в зїзді.

Ювилейний Комітет задумує — крім видання альманаха — вмурувати пропамятну таблицю в честь поета Осипа Маковея, що його імя носить гімназія, тому прохаємо Вас на це свято конечно прибути.

Яворів, у травні 1938 р.

З рідношкільним привітом!

ЗА ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р М. Фільц, Д-р І. Велигорський.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

КОМУНІКАТ Ч. 2. КОМІСІЇ ВИХОВНИХ ОСЕЛЬ І МАНДРІВОК.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок подає до відома, що літом 1938 організує такі табори:

Для дітей від 7—9 літ:

У Старяві к. Хирова в лавці дівочий.

У Старяві к. Хирова в церкві хлопячий.

У Космачі к. Косова в лавці дівоч. і хлоп.

Для дітей від 10—13 літ:

На Остодорі к. Підлютого в лавці хлопячий.

На Остодорі к. Підлютого в церкві дівочий.

Для молоді від 14—18 літ:

На Соколі к. Підлютого в лавці хлопячий.

На Соколі к. Підлютого в церкві дівочий.

Для молоді від 16—18 літ:

На Гуцульщині під шатрами в лавці дівочий.

На Гуцульщині під шатрами в церкві хлопячий.

Водний під шатрами в лавці хлопячий.

Для молоді від 18 літ:

На Лемківщині мандрівний у лавці хлопячий.

Для фахово-працюючої молоді:

На Гуцульщині під шатрами в церкві хлопячий.

У Славську в лавці дівочий.

Речинці і відїзд подамо в чергових комунікатах. Інформації і зголошення приймає: Комісія Виховних Осель і Мандрівок, **Львів, вул. Потоцького 11 а, від год. 17—18.**

‡ Посмертні згадки

Дня 28. квітня 1938 р. упокоївся в Бозї бл. п. **Павло Димідас,** емерит. нар. учитель в Будзанові, довголітній передплатник „Діла", член матірного Т-ва „Просвіта", Т-ва „Охорони Воєнних Могил" і Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" в 71. році життя. Похорони відбулися в Будзанові коло Теребовлї 30. квітня 1938 р. В. Й. П.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Гостина театру Когутяка в Зашкові. В днях 27., 28. і 29. квітня гостював у Зашкові, пов. Львів, знаний театр під управою дир. Когутяка. Дав він три пєси: „Голготу" Комаринського, „Сорочинський ярмарок" Гоголя і „Батурин" Лєсевича. Всі три режисерї дир. Когутяка, якому належиться похвала за добрий підбір пєс. Найбільше на таку „Голгота", дуже відповідний на село „Сорочинський ярмарок" і вартісний підбодьорюючий „Батурин" свідчать про те, що дир. Когутяк знає, що нашому селу повязати. Його 22.-лїтня праця на нашій злиденній театральній ниві для піднесення культурно-мистецького рівня нашого села варта багато більшої підтримки нашої сільської публики, що ставилась у Зашкові на виставу в смішно малій кількости. Доход 45 зол. з такої вистави як „Батурин", це дуже мало, зваживши, що трупа має 29 осіб. Гідний похвали є факт, що зашківська кооператива, бачучи таке, пішла трупі на великі уступства, беручи за салю дуже мало. Щодо самої трупи, то поставлена вона на відповідному рівні. Найкращі — це Романчак, що дав гарні креації в ролї Носа і Юди, Запшеїв, особливо в ролї кн. Меншикова, Груздова (в ролї Мотрі) і Несторяк. Дир. Когутяк дав добру креацію в ролї полк. Чеплая. З цієї нашої гостюючої у Зашкові театрїя — це мабуть найкращий і адруге повітомо його дуже радо.

Т. Ч.

Неписьменність — велике нещастя одиниці й народу. Вона зупиняє людину й нарід у розвитку до вищих щаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою буквара з читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сотиків.

ЗАЛІЩИКИ.

Після припинення діяльности Т-ва „Сила". Повітове староство в Заліщиках припинило, як „Діло" вже повідомляло, діяльність робітничого т-ва „Сила" в Заліщиках. Як причину подало політичну діяльність. По переведеній ревізії в голови т-ва п. Михайлова та в самім т-ві поліція забрала всі книги, касову готівку і домівку т-ва опечатала. Слід підчеркнути, що в „Силї" гуртувалися робітники та слуги міста Заліщик, які систематичними датками і власною працею збудували собі домівку. Багато з них як схилі віку як старші-бідаки, без рідні і всяких матеріяльних засобів, жили надію, що „Сила" своїм коштом справить їм похорон по їхній смерти. Бо справити похорон своїм членам було традицією цього т-ва. В додатку всі члени „Сили" мали безплатну лікарську поміч у місцевого лікаря д-ра Долинського. З гуманітарних огладів майже всї інтелігенти міста Заліщик були спомагаючими членами цього т-ва. Беручи під увагу д. примірі й незавидні обставини, серед яких живуть наші слуги по містах, мусимо ствердити, що „Сила" в Заліщиках була одиноким осередком для цих бідних слуг, де вони знаходили деяку розраду та забували хоч частинно на свою недолю.

Свято „Просвіти" в Добровлянах. Читальня „Просвіти" в Добровлянах улаштувала 1. травня п. р. свято „Просвіти". По богослуженні прибуло все село до читальняної домівки на академію. На свято прибули теж делегати філії Т-ва „Просвіта" зі Заліщик. Дуже цінну та зворушливу промову виголосив б. сен. адв. В. Бараник, подавши цікавий розвій „Просвіти" і характеристику освітнього життя в Добровлянах. При цьому підчеркнув теж заслуги деяких визначних місцевих трудовників на освітньому полї. Серед промови відслонено світлини заслужених дїячів села: бл. п. Кузиняка Грися та Конюбійчука Івана. Присутні вшанували їх память однохвилинною мовчанкою. При кінці промови вручив адв. Бараник урочисто почесні грамоти чотирьом заслуженим членам читальні: Кузиняковій Івановій, Рачиновій Миколі, Печенюковій Василеві та Романюковій Василеві. Надати почесне членство цим заслуженим дїячам ухвалили загальні збори читальні. Цю ухвалу затвердило матірне Т-во „Просвіта" у Львові. Після того пішли хорові точки й деклямації. Це гарне свято закінчено відспіванням національного гимну.

ТЕРНОПІЛЬ.

Вечір української народньої пісні і думи. Від якогось часу щораз частіше можна стрінути членів „Молодої Громади" при праці на терені Тернопільщини: на місці, по селах, в читальні. Раз-у-раз свіжі афіші під фірмою „Молодої Громади" звідомляють про її культурну роботу. Вона вмагоснила весени нашого археольога проф. д-ра Пастернака на відчит про розкопи у Криловї, улаштувала помпезні крутянські музичини, а опе 1-го п. м. улаштувала вечір народньої пісні і думи. Добірна програма. В окремі точки творили зміотову цілість та дали вечірнину диспозицію проф. д-рові Гірняковї до його основного референту про історичний розвиток і значіння наших дум. Підсилений церковний мішаний хор під орудою Р. Шуговського відспівав з деяким успіхом пєтеку торжественну кантату Ст. Людкевича „Най цїнь лунає", а в другій частині програми, разом з мужеськими хорами думу про зруйнування Січі і Задунаєм, укладу О. Кошиця. Відомий декляматорка Лєсевич відтворила думу про утечу трьох братів з Азова, а молода декляматорка Олесина Сіяк — думу про Марусю Богуславку. Гостюваний виступ львівського співака-тенора, Ю. Шухевича, привітали публіка з вклесками. Він відспівав думу про Нечая та народню пісню „Ой у полі жито", укладу Січинського. Помітне вражіння зробив П. Романишин сольоспівом думи „Плач невольників на татарах", укладу композитора проф. В. Безкоровайного. Але атракцією цілого вечора був виступ бандуриста Ю. Сінгалевича. Під звуки многострунної бандури понеслась дума про Олексія Поповича, Почаївську Божу Матїр та пісні „Ой не гаразд Запорожці" з тонковими мельодіями. Повна бандурність, мистецька гра і добрані пісні викликали велике вражіння. Чудовою мекадою подала акорди, розсипались зміною пригрички, завдали в фіналї, але не вінчались! Плили в душі заслуханої публіки і там творили вже нові думи, шукали давньої сили, „змагатися з морем, вивоювати в неволі... вести як тихі води, на ясні зорі..." Ефектовна збірна рецитація „Плач невольників" закінчила цю гарну імпресу, яка окрінила у присутніх глибоке переконання, що сила нашої думи, нашої пісні — не вмре, не загине.

Ст.

Спорт.

УКРАЇНА — ЯРОСЛАВ.

Мечі за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю, в год. 4.30 пополудні на гриші Погоні.

Як передмеч відбудуться в год. 2.30 змагання резервових дружин за мистецтво А-класи **Україна II — Лєхія II.**

СТЕП — ГВІЗДА-ШТЕРН. ЗОРЯ — САМСОН.

В неділю 8. ц. м. відбудуться на військовім гриші при вул. Клепарівській два мечі за мистецтво Ц.-кл.

Перший мечі відбудеться в год. 9. рано, другий у год. 11.30 передполудням. Українські дружини повинні обі ті мечі виграти.

РУСЬ (ХУСТ) — СК КРАЛЬОВА Н. Т. 3:3 (0:0).

Мистецький мечі граний на гриші Руси закінчився несподівано і для господаря не конче почесним ремізовим висліднм. Гості вже вели 2:0 і щойно відтак Русь успіла вирівняти і врятувати пункт.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НИВА. Церковно-суспільний часопис. Рік. XXXIII. Ч. 4. Квітень, 1938. Львів. Зміст. Редакція: Правда передусім! — о. Володимир Лисюк: Пастирська влада і вимоги мінїшнього часу. — о. Іван Мирослав: До порушеної теми. — о. В. Рабій: Еміграційні справи. — Домет: Вечірня св. Вел. Пятниці і вина німецьких. — о. Н. Павлосюк: П. Харченко і його „обличчя шевців". — Роман Кощик: Ще у справі свят по парохіях. — о. Д-р Г. Костельник: Проблема чуда. — Юл. Соневицький: Реальні користи винограду. — Катехитична сторінка. — Нові книжки. — Посмертна згадка. — Вістинка.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік XVII. Ч. 8. Квітень, 1938. Львів.

СВІТ МОЛОДІ. Дівочий журнал. Рік VI. Ч. 3. Березень, 1938. Коломия.

ПРОБОЄМ. Часопис закарпатської молоді. Рік видання V. Ч. 4. Квітень, 1938. Прага.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Виховний журнал української молоді. Рік видання VI. Ч. 3. Березень, 1938. Львів.

СЛУЖБОВИК. Орган „СУПРУГА". Місячник. Річник XVI. Ч. 3. Березень-квітень. 1938. Львів.

ВІСТИ З ЛУГУ. Рік XIII. Ч. 6. з 15-го березня 1938. Львів.

ЗЕЛЕНА РУТА. Ілюстрований двотижневик присвячений лїсово-промисловим реальним. Рік I. Ч. 2. 3 15-го березня 1938. Львів.

ГЕТЬ З БОЛЬШЕВИЗМОМ. Орган боротьби з большевицьким імперіялізмом. Рік II. Ч. 2. Січень-лютий 1938. Львів.

ВОГНІ. Ідеольогічний журнал нового покоління. Рік VII. Ч. 1—3. Січень-березень, 1938. Львів.

ПЛАСТОВІ ВІСТИ. Орган Союзу Українських Пластунів-Емігрантів. Ч. 8—9 (54—55). Ліктов д. грудень. 1937. Прага. (Відбито на цикльостилї).

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Чч. 10, 11, 13, 14, 15. Париж.

СОЦІЯЛЬ-ДЕМОКРАТ. Орган закордонних організацій УСДРП. XXI. 1938. Посевбрюк. (Відбито на цикльостилї).

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Рік V. Ч. 3—4. Березень-квітень 1938. Каїр

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Субота 7. 5. год. 7.30 „Рое-Марі".
Неділя 8. 5. год. 3.30 попол. „Ірен мея"; год. 7.30 „Рое-Марі".

Театр Різнородностей.

Субота 7. 5. год. 7.30 „Легкодумна сестра".
Неділя 8. 5. год. 7.30 веч. „Легкодумна сестра".

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ТОМАЧ:
І. V. Процес Мері Дуган.
8. V. Невольник.
9. V. Лісова пісня

Український Театр Йосипа Стадника (сеніора).

СОКАЛЬ:
9. V. Сіяв квітка.
10. V. Кайдаш старого залізна. (прем.).

УГРИНІВ:
7. V. Чорноморці.
8. V. Сіяв квітка.
Потім іде театр до Мостів, Жовкви, Камінки, Радехова.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО".

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста".
АТЛАНТИК: „Зорро" з Бобом Лівінгстоном.
БАЛТИК: „Князь і прошак".
ВАНДА: „Втеча Тарзана", „Танго закоханих".
ГРАЖИНА: „Її оборонці" з Фліном і Флінном, „Князь пані Чеші".
ЕВРОПА: „Верес" на оси, Родсанчівна.
КАСІНО: „Пані Валєвська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Аристократія Бродвею".
МЕТРО: „Я зберегла".
МІРАЖ: „Есмеральда" з Марленою Дітріх.
МУЗА: „24 години кохання", „Романтичний мікробер".
ПАЛЯС: „Щаслива тринадцятка".
ПАКС: „Лісні серця".
РАЙ: „Звахар".
РІЯЛЬТО: „Гузарські маневри".
РОКСІ: „Стрибунець в Перанні".
СВІТ: „Гальва", „Княжа".
СТИЛЕВЕ: „Королева передмістя" та ревія.
ТОН: „Остання ніч засудженця", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Гіпьтайська трійка" та ревія
ХИМЕРА: „Жінки над пропастю".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Берлін".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Англія".

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 7. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Твори Сібеліуса, пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Концерт бажань, 15.20 Технічна скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Улюк для дітей: „Жарти весняного вітру", 16.15 Розр. концерт сальон. орх., 16.50, 18.35 Акт. гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00, 1850 Спорт, 18.10 Камер. концерт Е. Штайнбергера, форт., 18.15 Пісеньки, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Трамом. з Келеччин, у перерві 19.50 Репортаж, 20.45 Веч. денник, 21.45 „Історія з псом" гротеска, 22.00 Конкурс хорів, 22.35 Марші й танки з оперетек, пл., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танкова музика з плит.

Неділя, 8. травня 1938.

8.00 Сигнал. 8.15 Хл. газетка. Музика з пл.; 8.30 Двадцятьліття хліборобства в Польщі, 8.40 Музика з пл.; 8.50 Чи варто плекати фасолю, коло год. 10.30 Увертури в пл.; 10.50 Легка музика з пл.; 11.30 Польські пам'ятки в Дрездені, 12.03 Муз. шоранок: симф. орх., хор, сопран, меццосопр., тенор, бас; 13.00 Фільм. оглад; 13.10 Люблинські палестранти, 13.30 Музика сальон. орх.; 14.45 Для села: О. гляд ринків рільних продуктів, Нар. мельодії з Келеччин, Репортаж; 15.45 Для дітей: Пригоди Мистерленки; Гра 14-літній сарниак М. Кляр; 16.45 Що будемо носити в дітві; 17.00 Концерт: орх., сопран, баритон, гумор; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій; 19.00 „Соломинний капелюх" водевіль Лябіша (І. частина); 19.40 „На Левандівці" авд.; 20.05 „Від пісеньки до акордеону" розр. концерт. співи, кларнет, саксофон; 20.55 21.00 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Соломинний капелюх" ІІ. ч.; 22.05 Оповідання про Вагнера; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Понеділок, 9. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.00 Для новобранців; 11.15 Для шкіл: Життя на дні океану, Твори П. Чайковського а пл.; 1.40 Дрібні заробітки; 12.08 Полудневка авд.; 13.45 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Вибрані вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Серенади та романси, орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Перша трансатлантійська радіова авд.; 17.15 Арії, пісні та форт. твори. **Оксана Цурковська фортепіян**, Слава Гоговнич сопран; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Розр. концерт сальон. орх.; 18.35 Літер. хвилини; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Авд. німецьких відділів пошт; 20.00 Розр. концерт, сальон. орх., сопран, цитра, тенор, форт., у перерві коло год. 20.45 Веч. денник; 21.40 Літер. новини; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Ост. вістки. 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 7. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Скандинавські мельодії 22.30 Легка й танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, 22.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Нар. пісні в супр. цит. орх., 18.00 Орх. поопцерт, 21.50 Цит. муз., ВІДЕНЬ 18.00 Вок. авд., 19.10 Брамсові твори, орх., скр., 20.00, 21.00 Весела авд., КОШІЦІ 14.00, 18.55 Вістки, 18.00 А. Бачинський: Енциклїка Рерум новарум — 20 хвилин для підкарпат. дітей, МІЛЯНО 17.10 Танк. музика, 21.00 Пісні, ПРАГА 16.05 Нар. пісеньки, 22.30 Джез. РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Ле роз Іо" оп. Лілло, РИМ 17.15 Форт. дует, 18.30 Розр. музика, 21.00 Іт. пісні, 21.30, 22.00 „Ля чіта роза" оп. Раццата, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 20.00 Спів.

Неділя, 8. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Мюнхі авал. опери, 21.45 Балет. музика; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 „Мікадо" оп. Солівена; БУДАПЕШТ 14.00 Цит. музика, 19.00 Солісти, 22.40 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 15.30 Квартет д-дур Шфіннера, 20.00 21.00 Вечір оп. мельодій, сопр. тенор; ДРОЙТВІЧ 21.30 22.00 „Ночі над Мексіком" мурінські пісні; КОШИЦІ 10.15 „День матери" вик. Е. Грабар, Концерт хору Т-ва „Боян", 18.00 „День пралучення Запорожжя до ЧСР", Концерт хору вчителів; МІЛЯНО 16.00 18.00 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; ПРАГА 9.00 Орг. рецітель, 17.10 18.00 Концерт, 20.10 21.00 „Дудар із Страконіц" нар. казка з музикою; РАДІО ПАРІ 18.00 20.15 18.15 Сценка з музикою, 18.30 Форт., 19.00 Шампанський фольклор, пісеньки, 20.30 21.00 22.00 Концерт у честь Жанни Д'Арк; РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика; СОФІЯ 20.00 Спів.

Понеділок, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Італ. музика на дуті інструменти, 20.00 Цитра, мандоліна, гармонійка; БУДАПЕШТ 17.00 Цит. музика, 18.20 Легка музика, 22.00 Квартет; ВІДЕНЬ 15.30 Соната на віол. і форт. д-дур Бетовена, 17.10 18.00 Віденські фантазії, 21.10 Оп. музики; КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гоголь „Сватання"; МІЛЯНО 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 12.45 Концерт жійськ. орх., 21.30 Квартет; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні 20.30 21.00 22.00 „Чародійний флет"; РИМ 17.15 Хор, 20.30 Розр. музика, 21.05 22.00 23.00 „Сполох Бокалетра" оп. Верді.

Поз р! Єдин. українські шоферські курси ім. Ярослава Вільнього

провадженні українською фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певні прожитки. — **Інформації і записи щодня.** —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Подяка.

Прибиті тяжким горем після смерти нашої Дорогої Матери, бл. п. ЛЮДМИЛИ БАГАЙ, складаємо щиру подяку всім тим, що за життя Покійної прийшли до Неї з потіхою, а по смерти віддали почти її тлінних останків.

Гаряче дякуємо Вп. П. Д-р О. Рибачеському за дуже совісне лікування й незвичайно дбайливу опіку в часі довгої недуги.

Всеч. ОО. М. Цурковському, І. Гаврилишинові й М. Лящинському за провід у похоронах, зокрема о. М. Цурковському за теплі прощальні слова нашій щирій подяці. Сестрам Служебницям, особливо С. Настоятельці і С. Дороті і Вп. ПП. Ільницьким за поміч у часі недуги та похоронів та Марійському Т-ву Пань за слова співчуття й вінок широ Спасенні.

Сприй, у квітні 1938.

Син і дочка.

Подяка.

Бог покликав до Себе найдорожчу для нас Особу бл. п. ПАВЛА ДИМІДАСА, емерит. нар. вчителя в Будзанові. Складаємо щиру подяку всім, що віддали останню послугу Померлому, а нам несли слова потіхи в нашім великім горі. Дякуємо передовсім о. Степанові Дайбузі, парохові Будзанова за уділення Найсвятіших Тайн Померлому, за теплі слова в недузі, за всі заходи для зволічення похоронів і за прощальну промову.

Рівночасно за участь у похоронах дякуємо о. Вовчукові з Косова, о. Гамулі з Вербівця і о. Офрисевичеві з Будзанова. Дякуємо Вп. Д-рові Осипові Шевчукові за печалину опіку в тяжкій хворобі Померлого. Вп. Матерням, що знемагалися похоронами. За вінці дякуємо Вп. Розвинтокам, Т-вам „Просвіта", „Луговик" й „Управительці".

За участь у похоронах дякуємо П. Т. Учительству Будзанова і околиці, мужському і жіночому хорові читальні „Просвіти" в Будзанові. Щире „Спасибі" складаємо нарешті всім Приятелям Сусідам, Знайомим за поміч і співчуття відданости й співчуття в тяжкі тижні для нас хвилині і Громадянству Будзанова за численну участь у похоронах

Жінка і Внук.

Будзанів, 1. травня 1938 р.

БІРЖА.

Львів 6. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Белъги белъг. 89·57 [illegible] 19·10, Долари американські 5·29·00, 5·26·5[illegible] Долари канад. 5·26·50—5·24·00 Рахунки гол. 295·89—294·15, Франки фр. 15·[illegible]—14·30, Франки швайцарські 121·95—131·15 Фунти англ. 26·53—26·37, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч. 13·07—16·00 Корони дан. 118·45—117·60 Кор. норв. 133·28—132·30, Корони шв. 136·74—135·75, Ліри італ. 23·30—22·40, Марки фінлян. 11·73, —11·25, Марки пін. 106·00 — 101·00, Пезо Аргін 26·20—25·95 Марки нім. срібні 116·00 — 111·00

Акції.

Банк Польський 116·00 Цукор. 35·00 Вугель 28·75, 29·00, Лісьпол 73·30, Можейів 14·40, Островець 36·25, Стрийковичі, 38·50, 38·00, Габербуш 47·00

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 ів 1 ем. ненот. серія 92·50, 3 пов. інв. 2 ем. 82·38 серія 92·75 5. конверс. 70·00 преміов. 41·00 4 конвол. 69·25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 6. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. нез. в опак. 2·80 зол.
молоко . . . 18—19 сот.
(яйця хова) . . . 3·50 зол.

Тенденція на масло зниженова на молоко вдержана, на яйця зайшкова.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Виділ Читальні „Просвіти" в Рясній нов. Сяйві складає сердечну подяку всім Хвальним Установам, Відділам і Вп. Громадам, що своїми пожертвами причинилися до побільшення читальняної бібліотеки новоосновапої читальні. Зокрема Виділ дякує Пані Марії Бервандзік за ласкаві труди і заходи в тій справі. — **Виділ.**

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Рідну Школу** Т. Лящинський Ланьцут, зол. 5.—; Ст. Кеніг. Радомисьль зол. 3.—; на **Інвалідів** Ст. Кеніг, Радомисьль зол. 2.—; на **студіюючу молодь** Зенон Марак, Тимно, зол. 2.

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ дешево мешкання трикімнатне новозосфортове, вовне, Тарновського 51. Також винайму салон (мисарню) продам уладження склепу. Зголошення Богуславського 16, господар. 1007 1-2

НАУКА

ГІМНАЗІЯ СС. Василіянок у Яворові голошує конкурс на вчителя (-ку) німецької мови. Речинець зголошень до 20. травня. Управа. 991 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже помірковапих поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗКІНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234-65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 3-10

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самому джерелі, в українській виробні „Самко", Львів, ул. Личаківська ч. 27. 818 9-10

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 2-2

РІЖНЕ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 3-4

НАЙМОДНІШІ годинники, будильники та біжутерію поручає найдешевше Вандор, Львів, Шайнохи один, Там прецизійна дешева направа годинників і біжутерії. 819 2-2

ГРЕБЕНІВ Палісся Яблоньських провадить Радзевичева. 1006 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

С Маріяш

Заведення для слюсарсько-механічного промислу та виробів сіток всякого роду

Львів, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-82.

Поручає залізні товари

будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни

ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 32

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах виключно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 98 (14.930). Львів, неділя 8. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою). 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льокатя, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл, а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

ВЕЛИКЕ ВИХОВНЕ ЗНАЧІННЯ
мають ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКОВІ КНИЖЕЧКИ
Кооперативного Банку „ДНІСТЕР" у Львові, Руська 20.
на які складаючи що місяця впродовж року вкладки від зол. 5.— вгору можна одержати крім відсотків ще й нагороду за ощадність в сумі 25 до 100 зол.

ОБІЙМАЄ СВОЇМ ЗАСЯГОМ
СКО
цілий край
ФІЛЯРОМ ТВОГО ДОБРОБУТУ
НАЙСТАРША УСТАНОВА ОЩАДНОСТЕВА В КРАЮ

„Розвязали Союз Українок"!

ГОРОДСЬКЕ СТАРОСТВО У ЛЬВОВІ РОЗПОРЯДКОМ З ДНЯ 6. ТРАВНЯ 1938 Р. ПРИПИНИЛО ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО Т-ВА „СОЗ УКРАЇНОК".

У мотивах рішення на першім місці поставлено ЗВЯЗКИ З НАЦІОНАЛЬНИМИ УСТАНОВАМИ, ЯК „МАСЛОСОЮЗ", „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" ТА ІНШІ; видвигання справи бл. п. Ольги Басарабової в рр. 1924—1925 на терені Міжнародньої Жіночої Ради (якої, до речі, „Союз Українок" не є членом і в якої конгресах ніколи участи не брав); ПРИСТУПЛЕННЯ ЧАСОПИСІВ „СОЮЗУ УКРАЇНОК" ДО ПРЕСОВОГО ПОРОЗУМІННЯ; деякі статті у „Жінці"; НЕГАТИВНЕ ВІДНОШЕННЯ ДО АВТОРІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ Т. ЗВ. НОРМАЛІЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ („пєнтноване за помоцон свей праси в опінії публічней ауторув і зволеннікув т. зв. політикі нормалізацийней"). Розпорядок про розвязання „Союзу Українок" з мотивами має повних 4 стор. друку. Подамо його цілістю в найближчому числі.

Рівночасно припинили два часописи „Союзу Українок" — „Жінку" й „Українку".

Дня 6. ц. м. вечором переведено основну ревізію в приватних помешканнях голови Т-ва п. Мілени Рудницької, заступниці голови п. Шепаровичевої та деяких інших членів Виділу.

Саме коли пишемо ці рядки — відбувається ревізія в домівці централі „Союзу Українок".

Телєфонують нам теж з ріжних повітових міст про ревізії у голов і видільових тамошніх філій „С. У.".

СЬОГОДНІ В ГОД. 19·30
II. КОНЦЕРТ ІЗ ТВОРІВ
ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО
(Сольоспіви)
Мала саля Музич. Т-ва ім. М. Лисенка

Швидко котиться віз...

Львів, 7. травня 1938.

Після розвязання Українського Спортового Союзу, Т-ва „Сила" — розвязали вчора Союз Українок. Кожний з отих актів окремо був би вже важким ударом для українського національного життя, опертого на легально зорганізовані установи й товариства, — разом творять вони вже не репресії проти поодиноких організацій, лише певну систему, певну виразну лінію польської національної політики. Бо й УСС, „Сила" та Союз Українок — це теж не відірвані факти: одночасно маємо і новий комунізаційний закон з цілою земельною практикою, і віроісповідний відтинок з переміркою метрик постеруньковими у Східній Галичині (дивись у цьому самому числі: вістка з долинського деканату), і т. зв. шляхотський відтинок з втягуванням українських селян-шляхтичів до польських шляхотських „кулек", і Гриньки на Волині, і справу площі Сокола Батька у Львові і Золочів. І все воно разом булоб ще як-так зрозуміле, колиб діялося у часі якогось масового нелегального руху проти держави і режиму, воно булоб ще зрозуміле при веденні українцями якоїсь тактики пасивної резистенції та явної і скритої пропаганди ненависти. Коли-ж усі ці речі діються в часі, коли саме українство стануло було на шлях шукати спільних рацій, спільних цілей та можливостей співпраці з польською державою і урядом, що її в даному часі репрезентує, — коли той загострений режим розпочався після найкращих для Польщі і поляків деклярацій відповідальної української політичної верхівки, які колинебудь в історії обох народів задумали, тоді це явище цілком незрозуміле. То значить: нема таких річей у цьому світі, яких уже людський ум не розгадав би, і цю польську національну політику з останніх трьох літ розшифрувати — очевидно — можна. Тільки вона має такий свій політичний зміст, таку голосну мову, що ми — українці — все ще раз-у-раз вертаємось до запиту: який здоровий сенс такої політики з **польського** погляду?!

Ясна річ, що не ми, українці, покликані на те, щоб визначувати лінії польської державної рації і щоб насилу переконувати поляків у тому, що їх не переконує та що вони а пріорі признають, як річ для себе шкідливу. Але таким робом ми, українці, найшлись на роздоріжжі. Українська політична думка, яка весною 1935. року дійшла була до практичного вияву тої своєї — до того часу тільки публіцистичної — тези, що всеукраїнська національна рація киже шукати порозуміння з польською сторо-

Войовничий виступ міністра війни Злучених Держав.

Американський міністр війни Гаррі Вудрінг виголосив на зборах загально-американської торговельної палати промову, в якій сказав м. ін. таке: „Остерігаю Німеччину, Японію та Італію, що коли диктатури підуть за далеко, нападаючи на демократичні краї, це може довести до війни. Тепер демократичні держави настроєні пацифістично, та не треба забувати, що були хвилини, коли той настрій змінився".

ОБУРЕННЯ В ІТАЛІЇ.

Італійська преса обурена цим нападом на Італію. „Джіорнале д' Італія" ставить питання: чи Злучені Держави схочуть взяти на себе відповідальність за небезпеку для себе і порушення спокою у світі.

ЧИ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ДОЗВОЛЯТЬ НА ВИВІЗ ЗБРОЇ ДО ЕСПАНІЇ?

Американський уряд поставився неприхильно до проєкту скасувати ембарго на вивіз зброї до Еспанії; зате стрінувся він зі завзятими атаками поважної частини преси. Лондонські міродатні кола живо заінтересовані тою справою, тим більше, що — як це можна припускати — американський парлямент таки ухвалить скасування ембарга. Таке рішення угрудило би поважно працю комітету неінтервенції, який має оптимістичні виглядн ост. часами, від коли прийнято британський проект евакуації добровольців.

Дальший побут Гітлєра в Римі.

По ревії італійської армії відіхав Гітлер до Квіринялу, де відбулося снідання в його честь. Опісля гостив Гітлєра на Капітолі губернатор Риму кн. Кольона; в тому прийняті взяла участь королівська пара і 6.000 осіб. Опісля відбув Гітлер конференцію з Мусолінієм.

В пятницю вечором відбувся в честь Гітлєра великий народній попис, у якому взяли участь хори й орхестри, зложені з 10 тис. осіб. По музично-вокальній частині відбулися танки, що їх виконало 800 пар у народніх регіональних строях. Накінець відбувся похід в історичних костюмах, що представляли ріжні доби та події з історії Італії.

В суботу взяв Гітлер участь у вправах піхоти й артилерії в Санта Маріненлля та у летунських вправах у Фурбарє. Вечором гоститиме його Мусолінї обідом у Венецькій Палаті. Під час обіду виголосять оба диктатори промови, які будуть трансмітовані через радіо.

Льорд Галіфакс уступить з британського уряду.

„Нюз Ревю" подає поголоску, що льорд Галіфакс хоче уступити зі становища міністра закорд. справ. На його місце прийшов би мабуть льорд Давідсон, якому віщують велику політичну карієру. В найближчому часі має він виїхати на континент і зреферувати прем. Чемберленові враження з поодиноких европейських столиць.

Кодреану під замітом державної зради

До 10 дніє відбудеться перед букарештеньким воєнним судом процес проти б. провідника „залізної гвардії" Кодреану, що стоїть під замітом державної зради. Йому загрожує кара 5 до 20 літ принмусових робіт.

ГОГА ВМИРАЄ.

Як подають з Букарешту, стан здоровля б. премієра Гоги безнадійний.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

ною і бачити у польській стороні свого партнера — раптом стає перед фактом, що польська сторона заявляє: Ми вас, як партнера, не потребуємо і для вас ми не є ніяким партнером, бо ми потребуємо вас, українців, не для співпраці на базі взаємної пошани, тільки як тереп збільшування свого етнічного і матеріяльного стану посідання, стану посідання не польської держави, лише **польської нації**. Ми ставимо в обличчі факту, що польська сторона не вбачає в українцях, як національної збірноти, елементу, з яким можна співпрацювати, як з колективом, себто, не тільки не признає українства як окремої особовости, але не бачить в українстві потенціяльних позитивних вартостей. Польська політична думка, репрезентована офіціяльною національною політикою, не дійшла ще до того, щоб організований розвиток українства, української національної культури й економіки, признати чинником для держави позитивним і конструктивним. Слова премієра Складковського, що він воліє мати українського селянина вдоволеного, ніж невдоволеного, залишились реторичною фразою, яка з практикою життя находиться у щораз більшій і різкішій дисгармонії: бо-ж український селянин — це не фізична одиниця, лише нарід, це кількамільйоновий у Польщі етнічний масив, який далеко вийшов уже зі стадії аморфної і несвідомої свого національного обличчя маси. Це та маса, яку саме й організують оті Українські Спортові Союзи, і ті „Сили" і ті „Союзи Українок", ті всі чинники, які мають на увазі творити українську організованість та українську конструктивну силу: **не проти** польської держави, лиш **для** добра українства.

Річчю політики є створити підложжя для того, щоб українська зорганізована сила не була в найменшій мірі для польської держави шкідлива ані небезпечна: тої політики, яка має саме й зробити українця, громадянина держави, вдоволеним, переконати його, що він у державі находить широкі можливости свого національного культурно-господарського розвитку та можливости задовольнити свої мінімальні політичні амбіції через допущення до співвідповідальности за правління краєм. Очевидно, коли політика такої цілп собі у своїй практиці не ставить, коли вважає українську вимогу територіяльної автономії, побудованої на системі національних курій, за безличність, за замах на цілість держави, коли польська сторона взагалі не може рішитись навіть на те, щоб признати засаду „ніодна польська дитина не може вчитись не у польській школі, але й ніодна українська дитина не може бути винародовлювана у неукраїнській школі", то в такій ситуації **кожна** українська організація немов автоматично наражена на закид, що вона для держави шкідлива й небезпечна і може стягнути на себе репресію тої найвищої міри, якою є — розвязання організації!

При такому підході, з такої ширшої перспективи польсько-українських відносин, мотиви розвязання кожної окремої української зорганізованої клітини — це вже річ другорядна. І ми не будемо вдаватися в аналізу мотивів розвязання Союзу Українок, тимбільше, що та організація напевне зголосить широкомотивований спротив до вищої інстанції. Зате деякі мотиви вражають кожного вже на перший погляд: між тими мотивами є такі, які завертають до давніх літ, ще зперед десятиліття; далі: проти Союзу Українок застосовано репресію за те, що його пресові органи з 11-ти іншими українськими пресовими органами рішили припинити взаємну різку й несуттєву полеміку та час до часу порозумівatись у важних загально-громадських справах (це злочин!), карають теж Союз Українок, одну з найбільших краєвих громадських організацій, за звязки з іншими краєвими установами та організаціями — очевидно, у справах, що зачеплюють ті самі чи подібні статутові обовязки всіх отих організацій! Але річ найважніша, така, яка вже творить 100%-ве політикум: проти Союзу Українок застосували репресії за негативне відношення його преси до т. зв. нормалізаційної політичної тактики, ба навіть не так до самої тактики, як до її авторів і прихильників. Не знаємо, як собі це польська сторона уявляє, але з **моментом, коли вона, польська сторона, стає арбітром внутрішніх українських спорів, — припиняється всяка можливість вести самостійну українську політику!** Коли польська сторона вважає, що вона може карати або нагороджувати за таке чи інше відношення когонебудь з українців — приватних осіб чи цілих організацій — супроти свого українського проводу і її якої-небудь, проурядової чи опозиційної, примирної чи ворожої, політичної тактики, — тоді неможливо взагалі вести якунебудь політику! Це теж створювання такого стану, якого ще не було у нас та супроти якого треба буде призадуматись, як із нього вийти.

Таким робом темні хмари нависли над всією українською дійсністю. Можливо, що прийдеться нам ще багато дечого втратити, ще багато ріжних інших ударів зазнати. Але коли хтось думає, що ці і ще далеко більші втрати та удари зліквідують українство, як силу, то це груба помилка! Не маємо ніякого сумніву, що прийде час, коли ту помилку ясно й виразно завсують собі всі ті, які її не бачать і вірять, що українство взагалі не є ніякою силою, або можна її зліквідувати. Тільки чи треба доходити до того досвіду аж після таких жахливих помилок і чи справді Европа та її Схід представляють образ такої ідиллі, що можна вести акцію на ліквідацію зорганізованого українства, як політичного чинника, акцію, обраховану хіба на сотні літ?! Бо чейже все те, що на польсько-українському відтинку діється, саме до такої цілп змагає: до такої цілп швидко котиться польсько-український віз. А проте віримо, що до тої цілп він не дійде: бо чим більше декому здається, що та ціль наближується, — вона щораз дальша! Розвязання Союзу Українок є болючим ударом для українського життя, але ані польської сили воно не скріпить, ані потенціяльної української сили в найменшій мірі не надщербить. Бо динамікою національних рухів не кермують розпорядки та оперті на розпорядках механічні репресії. **ік.**

УРОЛЬОГ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочево-полових органів
ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 16, І. пов.
Орд. від 3—8. Тел. 108-85.

дила свою політику, яку провадила чотири віки. Ця невтральність є основою і внутрішнього миру країни, населення якої складається з елементів відмінних мовою і культурою. Арт. 435. версайського миру не лише визнав і скріпив невтральність Швайцарії, але і проголосив згідною з пактом Ліги. Льондонська декларація з 13. лютого 1920 р. визнала мілітарну невтральність Швайцарії, але зобовязала її брати участь в господарських і фінансових санкціях. Розвиток політичних відносин в Европі і цілім світі прибрав зовсім не тої напрямок, якого сподівалася Швайцарія, коли годилася на участь в санкціях. Сполучені Держави Америки не приступили до Ліги взагалі, а дві великодержави, сусідки Швайцарії, Лігу покинули. На прикладі етіопської війни показалося, що господарські та фінансові санкції від збройних відокремити досить тяжко. Меморіял кінчиться висловом переконання, що Ліга швайцарські домагання вдоволить. Переконання це скріплює повідомлення швайцарської преси, що меморіял вислано після забезпеченої собі прихильности до нього головних держав Ліги. Ясно, що дуже вперто Радою Ліги Націй не буде, хочби тому, що представник Чілі загрозив, що його держава покине Лігу, коли арт. 16. пакту не зреформують, чи принаймні не дадуть відповідних запевнень у цьому напрямі.

З нагоди майбутнього відновлення цілковитої невтральности Швайцарії варто згадати може всім відомий факт, що швайцарська федерація провадить закордонні справи і князівства Ліхтенштайну, єдиного й останнього, на чолі якого стоїть німецький князь. Він мало його не втратив у 1918 р., коли мешканці Ліхтенштайну та Форальберґу хотіли приєднатися до Швайцарії та зробитися її 23. кантоном, на що федерація з ріжних причин не хотіла згодитися. Але в 1924 р. між Берном та Вадуцом, столицею, що має 1.715 мешканців підписано умову, згідно з якою швайцарський уряд перебрав почтові, фінансові, митні і дипльоматичні справи Ліхтенштайну. Цей звязок із Швайцарією причинився очевидно у значній мірі до того, що при прилученні Австрії до Німеччини про альпейське князівство, відокремлене Рейном від Швайцарії, з населенням 10.000, взагалі не було мови.

До Ліги Ліхтенштайн не приняли, бо суверенність його обмежена, а окрім того повстав сумнів, чи зможе він платити належну данину женевському ареопагові. Інтересів його в Лізі боронить і заступає Швайцарія; вона оборонить його від обовязку брати участь у якихось санкціях та в якійсь війні, до якої санкції могли б допровадити. Отже війна проти Пруссії 1866 р., в якій брав участь Ліхтенштайн по боці Австрії, лишиться мабуть останньою в його історії. Вона не була кривавою, навпаки князівське військо, що вирушило в числі 80 люда, не лише вернулось ціле, але й привезло додому одного чужого вояка, що замешкав у князівстві. Але вона була дуже довга, бо при підписі австрійсько-пруського миру про Ліхтенштайн забули, і коли Бісмарк їздив пізніше лікуватися водами сусіднього швайцарського Рагацу, він старанно оминав територію Ліхтенштайну, що була у стані війни з Прусією. Мирний стан привернено наслідком того, що Ліхтенштайн, як самостійна держава, пережив Прусію. Відносини його до нової Німеччини лишатимуться очевидно настільки добрі як і німецько-швайцарські та італійсько-швайцарські відносини, які Федеральна Рада намагається тепер забезпечити жадаючи від Ради Ліги звільнення від усякої участи в якихось санкціях.

М. Данько.

ПАНІ
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 8
КОСТЮМИ ВІД 55·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— ЗЛ.

Швайцарія хоче зберегти свою невтральність.

(Від власного кореспондента).

Женева, 2. травня 1938.

Між іншими справами травневої сесії Ради Ліги Націй має стояти на її денним порядку і справа швайцарської невтральности. Цю справу обговорено і ніби прихильно рішено при останніх франко-англійських нарадах в Льондоні, очевидно в звязку з тим, що зміст цих нарад негайно подали до відома італійського та німецького уряду, а цілком поминули московський. Англійська преса вказує на те, що амбасадор Майський не мав змоги бачити підчас нарад не тільки Чемберлена та льорда Галіфакса, а навіть Далядіє та Боне. Але прихильна позагода швайцарської невтральности заслуговує уваги не тільки тому, що рішення в цій справі буде черговою поразкою московської дипльоматії в Женеві і в Европі, але й тому, що питання це досить характеристичне для становища Швайцарії в Европі і для внутрішніх швайцарських відносин.

Швайцарська Федеральна Рада звернулась до Секретаріяту Ліги Націй з меморіялом, в якім вона жадає признання Радою Ліги того, що традиційна невтральність Швайцарії є у згоді з постановами Пакту". Жадання це в меморіялі докладно обгрунтоване. Основи помирної політики Швайцарії витворені вже в початку XIV. віку. Не зважаючи на це, що швайцарці лили свою кров на всіх европейських побоєвищах за чужі справи, сама Швайцарія вважала невтральність основою своєї закордонної політики. Дня 4. серпня 1914 р. Швайцарія стверд-

Склади волоконного промислу
S. Łuczyński & Z. Francois
ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. І
поручають у великому виборі
ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ краєвої і загранічної продукції.
УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ
376 до 24 годин. 1-10

Матеріяльно незалежні найкраще працюють

для себе і для рідного загалу, а такими є м. ін. щадники

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО У ЛЬВОВІ, ул. Словацького 14.

(ФІЛІЯ БАНКУ: **Станиславів, ул. Собіського 11.**)

Широкі місійні пляни на Волині.

Справа „навертання" на Волині не така проста, як дехто собі уявляє. Гриньок може й не булоб, якби вони не були потрібні для більшої справи. Про це говорять і голоси в пресі деяких оо. єзуїтів, що помітно розходяться з іншими голосами про місійну роботу на „східних землях".

Справа ось у чому: Оо. єзуїти вже від десяти років ведуть зорганізовану працю на „східних землях", зосереджену в двох пунктах — Альбертині й Дубні, де неоунійна духовна семинарія підготовлює священників не лише для Волині чи Полісся, але і для майбутньої акції на терені України та Росії. Ясна річ, що коли б це неоунійне духовенство вело ворожу національну роботу, то його акція на Сході не мала б вигляду на успіх. Мабуть у звязку з цим 27. травня м. р. секретар Конгрегації східнього обряду в Римі, кардинал Тиссеран, видав інструкцію для діячів неоунії в Польщі „Про інденсо студіо", в якій поручає їм бути толерантними супроти східного обряду і через те й до національних особливостей неофітів.

Націоналістичне польське громадянство й частина римо-католицького духовенства добачили в цій інструкції прямування до поширення в Польщі „східних впливів", втручання у внутрішні справи Польщі і т. д.

А „Курєр Поранни" дня 30. V. ц. р. навіть писав, що Конгрегація й оо. єзуїти мало що не йдуть проти інтересів держави й польського народу та — що найменше — гальмують розвиток західньої культури на „східних землях".

Виходило би, що оо. єзуїти, маючи досвід минулих століть, пішли проти асиміляційних тенденцій деяких угрупувань і поставили собі мету чисто релігійну: навертати православних з ходу на неоунію.

Треба було доказати Конгрегації, що шлях її та оо. єзуїтів далекий і малопродуктивний та що без цієї неоунії можна зробити значно більше. І розпочато „навертання" безпосередньо на римо-католицтво, а преса оголошує щораз більші числа навернених, які з кожним днем ростуть (очевидно, не в дійсності, а на газетних шпальтах).

Тепер можуть бути зрозумілі й події у Гриньках та інших селах Волині і виступи оо. єзуїтів у польській пресі, що навіть дозволяють собі ставити прилюдні запити: Яким шляхом іти: шляхом гакати чи Берестейської Унії?

НА ВОЛИНІ НЕ ВСІ ОДНАКОВО ДУМАЮТЬ.

Безсумнівний факт, що не все римо-католицьке духовенство Волині беззастережно похвалює методи Гриньок. Зустрічаються поодинокі духовні, навіть дуже впливові, які твердять, що ці методи, розраховані на ефект, потрібний як аргумент під адресою Конгрегації, собі вважати добрими на ширшому терені в даному часі.

Може ще деневе КОП і буде займатись „навертанням" волинян, але ця робота вже тратить свій зміст. Зрештою, в цивілізованому світі вже остигати запал. А деякі політики то просто й кажуть, що подібна акція, крім шкоди нічого іншого не дає. Так взасне дивився на справу, треба правду сказати, і б. воєвода Юзевський.

Так, очевидно, дивляться на справу й ті чинники, від яких залежить місійна акція на наших землях. Про це свідчать деякі факти, а саме: намічені широкі шляхи, так би мовити, органічної праці.

ПІД ПАТРОНАТОМ СВ. АНДЖЕЯ БОБОЛІ.

Через те, що м. Янів на Пінщині, де вмер недавно канонізований св. Анджей Боболя, в тому часі належало до луцької римо-католицької єпископії, змінення тут місійна робота серед православних українців розпочинається під опікою цього святого. Луцьке „Жице Католіцке" пише: „Великим заповітом св. Анджея є наше релігійне й культурне післанництво на кресах всходніх"... „Для них (поляків, що не бояться їхати на „креси"), „креси всходні" — то безмірне поле для релігійної, культурної, державної і національної праці, це терен відвічного польського післанництва на Сході" (ч. 16) І далі: „Цей рік, рік канонізації св. Анджея Боболі, є роком, у якому в нас, на Волині, розпочалося масове повертання з православя на католицизм" (ч. 17).

Знаючи трохи Св. Письмо, розуміємо цілком місійну працю різних церков. Одного тільки не можемо зрозуміти: вязання з релігійним місіонарством роботи національної. Ми булиб дуже вдячні „Жицю Католіцк"-ому, якби воно нам вказало місця Євангелії чи науки отців Церкви, які благословлялиб чи бодай дозволяли „навертати національно" людей іншої національности.

ЛЕТИЧІВСЬКИЙ ОБРАЗ БОЖОЇ МАТЕРІ.

В луцькій римо-католицькій катедрі є вивезений з м. Летичева на Поділлі образ Божої Матері, яку, каже „Ж. К." (ч. 18), „нарівні з берличівською назвати можемо „королевою і прикрасою степів України, горбів (взгуж) Поділля й волинських лісів". Поширення шанування цього образу — то взагалі одно з наших великих завдань сучасної доби."

Образ летичівської Божої Матері міститься в тимчасовому бічному вівтарі. Поширення його пошанування й місійні цілі вимагають збудження спеціяльного вівтаря, і на цей вівтар проголошено вселюдну збірку

„ІНСТИТУТ ВИЩОЇ РЕЛІГІЙНОЇ КУЛЬТУРИ".

В Луцьку при катедрі римо-католицького єпископа повстає „Інститут Вищої Релігійної Культури" з трилітнім курсом. Слухачів ніхто не буде змушувати до чинної праці в католицькій акції. „Проте — каже „Жице Катол." (ч. 18) — систематичні трилітні студії цілости католицької науки напевно матимуть великий вплив на світогляд і життя слухачів".

А щоб вияснити докладніше значіння згаданого Інституту та світських людей (не нижче середньої загальної освіти) з трилітніми вищими теольогічними студіями, „Жице Катол." розкриває трохи дальшу їхню мету, кажучи: „Наш польський католицизм, не обмежуючись лише обороною дотеперішніх своїх позицій, повинен перейти до генеральної офензиви в кожній ділянці життя. Офензива передбачає боротьбу... Без поглиблення знання віри... не може бути мови про дійсно доцільну католицьку офензиву... Особливо без цього не може бути мови у нас на Волині з огляду на таких численних на нашому терені православних, а також менше численних, але тим більше рухливих сектантів і безбожників... На офензивний шляху повстають Інститути Вищої Релігійної Культури".

Отже матимемо на Волині не лише духовних, але і світських місіонарів.

ВЕСНЯНІ

убрання і плащі

поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ХРИСТІЯНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

У звязку з проголошеною релігійною офензивою і з тою самою місійною метою в найближчому часі має повстати на Волині перший Християнський Робітничий Університет. Правдоподібно повстане він у Луцьку

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ **3зл. 155·—**

Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 12—05

ХРИСТІЯНСЬКІ НАРОДНІ УНІВЕРСИТЕТИ.

Для праці серед селянства Волині мають закладати по селах так зв. Християнські Народні Університети. Один такий університет уже існує (від мин. року) на Ковельщині в Мисливі-Рудниках. Веде його відділ „Т-ва християнсько-національного вчительства початкових шкіл" при підтримці римо-католицького духовенства й війська. Серед слухачів цього університету значну більшість творить осаджена на Волині „загродова шляхта". „Зпоміж неї — каже „Жице Катол." (ч. 13) — вийдуть одиниці, що понесуть каганець освіти далі й далі. Не для себе лише вчиться тут ця молодь, але щоб могла ділитися здобутим знанням і поглядами зі своїм окруженням."

Отже матимемо й сільських місіонарів, що розпічнуть тут „офензиву" й „боротьбу".

Х. Х.

Хроніка Совітської України.

ЯК ЖИВЕ І ПРАЦЮЄ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ „ТОВАРИШ" ХРУЩОВ.

Одне можна сказати: не легко жити й працювати „Нікіте Сергіевічу", на цій самій Україні. Ну, поміркуйте самі: найважливіше завдання — це, ясно, провести добре засівну кампанію. Цеж справді існіт для „Нікіти Сергеєвіча" а ці українці ніяк не хочуть цього зрозуміти, і сіють собі потихесеньку, помалесеньку — від 10. квітня засіяно на совітській Україні тільки 48 пр. до пляну на цей день. Отже доводиться скликати ЦК партії і лаяти всі області з цього приводу.

А тут требаж провести і також на „відмінно" кампанію виборів провідних партійних органів, а ці українці, хоч і комуністи, просто не являються на ці вибори; наприклад у такій могутній партійній організації харківської фабрики „Серп і Молот" на 722 членів прибуло тільки 138! Районні парт. комітети не працюють, а коли працюють, так до нічого, обласні і районові газети працюють зовсім зле, навіть улюблена дитина „Советская Украина" нікуди!..

Доводиться скликати ЦК партії і лаяти партійні організації всіх областей з цього приводу.

А тут-же вибори до верховної ради УССР не за горами, а досі не можна ще навіть призначити дня виборів, бо по областях нічого не зроблено, зовсім не проведи підготовної роботи...

Доводиться скликати ЦК партії і лаяти всі області з цього приводу.

І це ви думаєте все? А декада російської музики на Совітській Україні?! Ви думаєте, приємно читати у „Правді", що цю декаду в УССР фактично зірвали?! Ну, призначають правда, тепер уже місячник російської музики в УССР, але як і там не пощастить?!.

Чи повірить Москва, що в усьому цьому він, Хрущов зовсім не винен, що винні тут ці уперті хахли, яких цілком зіпсували різні „вороги народу"?!

„ДРЕВНЬО-РОСІЙСЬКА ПОЕЗІЯ".

Ще недавно у совітських підручниках історії була мова про „Київську Русь", як державу в XI., XII. віках., та що там писалися в якось „Руєю", це нічого інше, як древня Росія, і як у травні цього року минає 750 років від появи „Слова о полку Ігоревім", то і буде це Слово відтепер „геніяльним твором древньо-російської епічної поезії". Знищ. „древньо-російської" мови зробили свій комплімент до цього твору, навіть перекладатимуть цей твір на мови народів СССР.

Здається нам, що це все трохи нагадує плигат, адекся точка в точку так само говорили різні діячі „древньо-російської" мови ще в другій половині XIX-го віку та на початку XX-го, і по гімназіях у Відні, непідвладній Росії цього вчили, отже якось не вписалось у єдиному, неподільному союзі забувати про це і собі привласнювати цей винахід..

„ЩОСЬ НЕВИРАЗНЕ В ПОВЕДІНЦІ ГНАТА ЮРИ, ЧИ НЕ ЧАС УЖЕ ВИВЕСТИ Й ЙОГО НА ЧИСТУ ВОДУ, ЯК ВОРОГА НАРОДУ"?!

У березні цього року державний український театр імени Франка має приїхати до Мос-

ки зі своїм творчим звітом, але подорож не відбулася, театр виявив свою неспроможність... Виявилось, що, властиво кажучи, давно вже помічалося пізнаки відставання цього театру. Справді, найпалкіших політичних питань, що повинні були багато дечого навчити колектив театру, а цьому театрі зовсім не обмірковували. Не обмірковували, наприклад, ворожої діяльности буржуазних націоналістів, що працювали в театрі, політично-ворожих пєс, що їх ставили в театрі. Партійно-політичний провід театру ні до чого: в театральному колективі з 280 осіб тільки 9 комуністів і нема жадного актора комуніста. (Це справді жах).

Правда, театр щойно поставив пєсу сучасного грузинського драматурга Мдівані „Честь", написану на найактуальнішу тему: совітський патріотизм, передовсім і над усе інтереси соціялістичної батьківщини, інтереси народу. Але і ця вистава не врятувала справи — не подобалася Москві: „це не є нове художнє слово!"

І як висновок з усього — театр імени Франка переживає якийсь творчий застій; занадто мало дбає про нього його мистецький провідник Гнат Юра, він не виховує молоді, звертає увагу тільки на старих акторів... ну, і не комуніст він.

Невиразна, спраді, поведінка, боїмося, що невиразне і майбутнє...

ВИСТАВА „ЛЄНІН, СТАЛІН І УКРАЇНА".

Українські мистці ладять під цією назвою велику історичну виставу, що має зобразити „історію боротьби за совітську соціялістичну Україну". Намічено вже такі сюжети: „Вибори до IV. Державної Думи Г. І. Петровського", „Виступ Орджонікідзе в Києві", „Оборона Луганського", „Революційні виступи моряків французької ескадри в Чорному Морі", „Оборона Києва від полчищ Денікіна", „Геройська смерть Щорса", „Сталін на південному фронті", „Ленін пише листа до робітників і селян України з приводу перемоги над Денікіном". Вже працюють такі українські мистці: Мучник — над портретами Ленина і Сталіна, Крайнєв — над картиною: „Солдати читають відповідь Сталіна українцям", Козик над картиною „Сталін у Сольвичегодському засланні", Прохоров над картиною „Сталін розмовляє з колгоспницями"... Хоч як бачимо, це все в майбутньому, але є чим похвалитися Хрущову у Москві...

Л.

Historia est magistra vitae?

РЕПОРТАЖ (IV) З ЦИКЛЮ: „НАЗУСТРІЧ ВОЛИНСЬКІЙ ВЕСНІ".

Замостя, в початках квітня 1938 р.

1875:

„А между тѣм единство Холмщины и Россіи все болѣе сглаживает неровности и шероховатости мѣстной жизни и прокладывает путь к полному умиренію страстей и забвенію прошлых недоразумѣній и столкновеній.

Под вліяніем этих событій, рано или поздно встанут и погибнут всѣдствіе церковной унії в Холмско-Подляшском краѣ и Холмская Русь, в цѣлом своем составѣ, соединится вѣрою и мыслію, сердцем и душею, со всею великою Россіею. Наша надежда на это непоколебима, как непоколебима наша вѣра в правду и силу богохранимой Россіи"... („Историческія судьбы русскаго Забужья" — с высочайшаго соизволенія издано при министерствѣ внутреннихъ дѣлъ").

1911:

— Aż strach pomyśleć, co się z nami stanie!

— Nawet kalendarz mają nam zmienić!

— I wszystkie święta przemienią po swojemu: Boże Narodzenie wypadłoby w styczniu!

— Jakże to może być? Przecież Chrystus urodził się 24. grudnia, to nie może się rodzić drugi raz w styczniu! Nie może! Nasz polski Chrystus urodził się 24. grudnia! Jakże... Tego człowiek nie zrozumie, choćby jeszcze żył sto lat!

— I gruntów nie będzie nam wolno kupować!

— Za własny grosz i nie będzie wolno! To już koniec świata!

— A powiadają, że, jak nas tylko odłączą, to wzbronią mówić po polsku, za każde słowo będzie rubla sztrafu. Nawet w kościele nie będzie wolno księdzu ani nikomu po polsku! Ani pieśni, ani nic!

— Jezus, Maryа! Jezus, Maryа! — zajęczała kobieta, wznosząc ręce do góry. (**Władysł. St. Reymont: Z ziemi Chełmskiej, wrażenia i notatki**).

1938:

„Народний Діл найрішучіше протестує проти позбавлення права українського населення Волині, Полісся та Холмщини основувати свої національні господарські та культурно-освітні товариства, що гарантує українському народові конституція та закони польської держави". („Додаток" резолюції Чародинього Ділу, січень).

„У Холмі, Замості, Томашові та інших містах Люблинщини відбулися маніфестації польських суспільних організацій проти українізуючої роботи православного духовенства на південних землях Люблинщини". — („Газ. Польска", „І. К. Ц" та інші органи преси, березень 1938).

ЛИСТ ДО РЕДАКТОРА.

А поїхав, щоб Вам привезти весну; щоб десь з волинських кучерявих сіл, із запашних лісів, що розцвітають і крайполіським пущ вихопити подув української провесни, вихопити мерехтливі блиски весняного сонця в Стирі, Горині, в Ікві. Я хотів Вам розповісти, як пахне свіже листя у березинах, як дивляться на дикий схід задумані волі, і що співає пташина в оживлених кущах, що видно з амбразур замкових стоокаяжих башт...

Гей, вітре наш буйний, волинський вітре, що віеш зі сходу! Не йде там волинська весна?

Хотілося послати Вам до накуреної, темнавої редакційної кімнати трохи соняшного світла із Волині; хайби невиспаний, замучений жандач почув при лінотипі, що провесна вже шумить мов козацька пісня; нехайби і читач відвик від вічної шахівниці сумних, тривожливих новин: там зле, там погано, забрали, не дали, наступ, підступ, напад, протести, невесело...

Але не подивуєтеся мені, що я не шлю Вам сонця й усміхів дітей спід Острога, Кремянця чи Гринок.

Там холодно, як узимі. Дощ, болото, вітер, хуртовина, пропасниця — як і тут. Як добре, що я взяв зимовий плащ; був би скінчив принаймі грипою. А всеж не трачу ще надій, що і весна нарешті прийде, переможе.

Оповідав мені сьогодні старий Юзафат, що нераз бували сніги і на сам Великдень. Люди оповідали теж, що лихо перебудуть, бо — як холод, то людина рухливіша, бадьоріша...

Під сніжною наметілю я бачив як сьогодні незамерзлі, теплі, крізь сльози розсміяні фіялки. Бузина, верби, вільхи не бояться студені, під сивим небом зеленіють..

Від Волині по Горгани —
мило
„Центросоюз"
знане

ТІ, ЩО ХОЧУТЬ НАС ЗДУШИТИ.

На чому ми останньо перервали..? Аге!

Демонстраційні збори у Замості не були цікаві для такого, що привик до вигуків юрби, дзенькоту шибок і верещання на команду. Дазеко цікавіша сама галєрія промовців-агітаторів. Дозвольте панове, глянути на вас зблизенька по черзі:

Віцебурмістр Новацький: Середнього росту і віку, дебелий, червоний, над чолом стрижена грива. Прекрасний промовець-агітатор. Тутешній? Ніхто не відає. Відомо, що від коли Польща наново відродилася — говорить на всіх вічах, агітує. Проти Тревірануса, проти жидів, Литви, ендеків, українців. Одним словом патріот, як у великого Каспровича у славнім вірші про батьківщину...

Говорив довго, плутано і демагогічно, перекручував факти, справи і вишукував найфантастичніші теорії.

Що можна про нього сказати ще? Хіба запитувати за „Газетою Польською" з 8. січня ц. р.: „В Замості відбулося засідання управ відділів Союзу Легіоністів і Союзу Пеовяків у приві провідника окруж. міськ. орг. Озону вик. Завєра, численних членів і гостей. Після політичного реферату **віцебурмістра Новацького** — управи обох союзів приняли постанову приступити до Озону..."

Промовець Кравзе, інжинір або суддя, не памятаю. Місцевий арбітер елєганціярум. Говорить з патосом, але без переконання, видно, не орієнтується цілком у тому предметі. Має елєгантно скроєні штани і маринарку. На руках блискотливі перстені з самоцвітами; його жінка, фільмова артистка, надає тут тон паням, ходить з великим бульдогом, а зрештою місцевим життям не цікавиться, бо більшість місяців у році проводить на конкурсах у Закопаному.

Проф. (гімназ.) Степан Мілер. У брудному комірці, неголений; коли говорить, підпертий рукою або Мусоліні, плює. Кричить проти „попів", бо має до них відразу від дитинства: колись у Каліші (він звідтам родом) у 1906 р. робив проти попів страйк. Там, тоді — в корінній Польщі — проти московських зайдів було зрозуміло, чого він хотів, тут, видно, не дуже розуміє він сам чого хоче.

А всеж цікава людина, дуже цікава! Студіював у Швайцарії. (Москалі нерадо бачили його у краю). По душі і професії — природник, ворог вандалізму, приятель рослин і тварин, був одним з 7-ох поляків, що вдерлися на Монт Блян. У 1920 — боровся будучи вже тут учителем гімназії, як звичайний рядовик з большевиками. Одружився із простою дівчиною (начхать йому було, що люди скажуть!). Серце і душу віддав природі; завложив на смітнику біля гімназії малий городець ботанічно-зоольогічний. Не доїдав, не спав, пакував свої гроші. Захопив собою молодь, старше громадянство, досягнув того, що найвищі чинники відзначили його велику працю, дали ордер, субсидії, зоольогічно-ботанічний парк став оком міста, славиться тепер львами, медведями, росомаками!

Розсіяний професор був природником і ніщо в світі його не обходило. А потім почали казати, що професор став політиканом. Купив віллю, назвав її Бельведером, поставив постумент маршалка перед входом.

Але оце раптом професор із Каліша почув себе не тільки паном купленої землі, але запалився великим бажанням: прогнати геть „попуф і непольских хлопуф", що тут відвічно зрошували землю, навіть ту, яку він купив, власним потом...

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ЗНАЄ ЖИТТЯ КРАЩЕ НІЖ... П. МІЛЄР.

Мені оповідали м. і. таке: Замостя — це єдине у Польщі збережене у цілости ренесансове, чудове місто. Восени минулого року старий, камінними квадратами прикрашений ринок цілком відновили, відпатинували, помалювали...

Одного гарного поранку приїхав власним автом премієр ген. Складковський. Оглянув ринок, вийшов на терасу ратуші, уважно подивився і до оточення сказав: перефарбована жидівка!

За викращеними пілястрами колюмн, аркад і фасадистих брам — у подвірцях був сморід і бруд.

Життя не можна брати надто поверховно, треба його знати від... подзіря, через кухню, від сорочки. Ген. Складковський з певністю краще його знає, ніж проф. Степан Мілер, один з тих сімох поляків, що були на Монт Блян.

Р. Гучв.

Гітлєр у Римі.

Рим, 4. травня 1938.

Коли небо затягалось усе густішим кобальтом, запалали тріюмфальні вогні Риму. Нечуване багацтво й пишнота колірів цих вогнів заливали головні вулиці, миготіли на могутніх мурах староримських руїн, мінились на ясних мармурових колюмнах святинь Кастора і Полюкса, Венери і Рома, Венери Джепітріче, Юлія, поринали в темні челюсти палат Тиберія й Калігулі, простягались по небі. Усі кущі лаврини, олеандрів і пиній горіли холодним, ясним смарагдом; біло палали газом багато раменні смоляскипи на вул. Тріонфів і триподи на Імперо; червоною штучною пожежою димів-горів Колісей. На беаліч височенних стовпах повагом маяли прапори Італії і сучасної Німеччини — свастика. Мусоліні, як справжній романіолець, гідно поставився, щоб гостя, що ревізитує його, прийняти серед пишноти і блиску. Так либонь приймали своїх гостей імператори давнього Риму; так налевно приймали високопоставних гостей в Італії володарі ренесансу; так напевно витали у Фльоренції пятьсот років тому візантійського володаря Івана Палеольога, що прибував до Фльоренції на собор, на якому був і Ізидор Київський. І цей візд Палеольога і сьогодні оглядаємо в Палаті Рікарді у Фльоренції, а виконав його майстер блиску ренесансу Беноццо Гоццолі. Чи знайдеться такий маляр тепер, щоб міг передати цю чепурність виставність Риму, які бачимо в часі відвідин Гітлєра?

Не стану вам описувати того, що чуєте в радіо, що побачите в кіні. Головними нарисами хотів би передати настрої юрби, вулиці. Це не легко зробити. Хочби тому, що в Італії відчувається страшна окремішність, відрубність італійського народу в Европі, що є безперечно ділом Мусолінія. У цій замкнености італійці посуваються до того, що, зокрема молодь, вони заздрісні за свого вожда. Один молодий італієць, людина освічена, дуже культурна, одного разу таке сказав: „Коли Мусоліні був восени в Берліні, то ми тут у Римі відчували пустку". Він це сказав у запалі дискусії.

І тільки на цьому тлі „заздрощів" (поминаючи вже й інші моменти подані в попередній чільній кореспонденції), можна пояснити чому й у хвилину прибуття Гітлєра не було серед юрби такого ентузіязму, який у таких випадках повинен бути. Маєте таке враження, що коиб, допустім, прийшлось Гітлєрові переїзджати самому вулицями Риму, то серед юрби крім цікавости побачити його, не булоб іншого прояву. Доказ: сьогодні, коли оба диктатори в возі гвтом, оба стоючи, переїзджали вул. Національне, Гітлєр кидаючи оком на імпозантні мури базарів Траяна, то на юрбу, а Мусоліні водячи очима по юрбі, супокійно задоволено усміхаючись, — юрба гриміла „Дуче! Дуче!", а тільки де-де було чути „Гітлер!", що походило від німців, яких на ці дні прибуло багато тисяч із Німеччини.

Вчора вечором, коли Гітлєр уже був у королівських апартаментах на Квіриналі — м. ін. чудова палата, яку побудовано у 1615. р. за папи Павла V. Боргезе — то під палатою, де з частиною почоту примістили гостя, лишилась кількатисячна юрба, що викликала фірера на балькон, але кількасоттисячна юрба заливала непроглітно тріюмфальні вулиці — добрих пять кільометрів — і не могла насититись „пожежею" Колісею і палахкотінням інших вогнів. Правда: видовище гідне богів! Видовище, що навіть у найсупокійнішої людини викличе ентузіязм. І цей ентузіязм до краси ви вичували на кожному кроці.

Не памятаю тепер імени одного еспанського письменника, що в одному зі своїх творів виразисто і живо описує приїзд з Німеччини до Риму, на початку XVI. ст., Мартина Лютера. Якто подихи весняної землі, запашні квіти помаранч, троянди, мімози, глициній, сонце, що їх напуває горяччю, опянюють Лютера до безтями. В таку весну прибув теж Гітлєр до Риму. Очевидно, цих двох великих німців важко сьогодні порівняти. Перший — чернець, справжній німець із усіма духовими рисами Германії, розірвав духову злуку Німеччини з Римом. Другий — політик і вождь народу, — австріець із психічними елементами расово іншими, духово лучить Німеччину з Римом.

Чи можна сьогодні бавитись у ворожбита — сьогодні, коли кожна держава, якого устрою вона не булаб, виграє у політичній грі ту свою карту, яку має за найліпшу? Імовірно ані Мусоліні не піде за Гітлєром, ані Гітлєр за Мусолінієм.

Не дав себе схопити Мусоліні, перебуваючи восени в Берліні, понурою, важкою і великою силою Німеччини, не дасть себе опяніти тепер весною, соняшністю та молодечістю сучасної Італії Гітлєр. Бо оба вони належать до двох ріжних рас і політика їх держав має теж окремі цілі

М. Зазамський.

„Труди цілого дня зробиш легко по філіжанці SUMALI

„Українська Щадниця" в Перемишлі
ЄДИНА
УКРАЇНСЬКА КАСА ОЩАДНОСТИ
з правом пупілярної обезпеки приймає ощадности свої вклади і дає всілякого роду позички на догідних умов пнах.
Чекове конто ч. 144.755. **Ч. телєфону 1207.**

Націольогія пана Цезарія Ціховича

АБО „ПОЛІСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ДЕКАЛЬОГ".

Незнаний нам ближче Цезарій Ціхович помістив у „Газеті Полєскій" статтю чи — може краще сказати — декларацію п. н. „Полєскі декальог політични". Як видно з цього наголовка, то мова в ній про Полісся, докладно кажучи, про політику, що її польський уряд повинен вести на Поліссі.

„Полісся є у тому щасливому становищі — пише Цезарій Ціхович — що вже від 1932-го року, отже від моменту, коли владу перебрав теперішній воєвода, полк. Костек-Бернацький, дістало ясний, устійнений та послідовний політичний напрямок. Цей напрямок признали у свому часі за власний і „Безпартійний Блок Співпраці з Урядом" у своїй праці на терені поліського воєвідства і всі поліські суспільні і культурні організації, і тимбільше мусить признати його та обома руками підписати „Обуз Згоднченя Народового", якого ідеольогії він цілком і без решти відповідає".

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 2.

Михайло Романишин.

Чорт.

Був високий на метр сорок чотири. Мав густу шерсть чоколядового відтінку і незвичайно маленькі, гострі вушка. Хто знається на кавалерійському ділі, легко вгадає кілько мав років. Тим, що того не знають, шкода і говорити. Від весни, того року — як що його метрика була правдива, — йому пішло на четвертий рік. Отже ясно: Був це „ремонт", волох і називався Чорт.

Якщо імя людини чи назва коня має хоча приблизно віддати риси вдачі і темпераменту свого власника то в тому випадку назва Чорт, хоч може підібрана навгад, у сто процентах відповідала його кінській природі. Отже не треба вже вам характеризувати правдивого пекольного чорта і звязувати його з Чортом-конем, та те, щоб доказувати правдивість та влучність назви. Скажу коротко: чотиролітній ремонт Чорт, хоч так коротко оглядав цей гарний і хаотичний світ, мав за собою правдиву минувшину. У запасному швадроні він погребав чотирьох уїздників (як то дивно зійшлося, чотири роки і чотири групи), а кількох послав до шпиталю лікувати зломані обойчики, ребра та інші частини тіла.

Завдяки своїому зверхньому виглядові — такого коня пошукати було в цілому полку! — його приділили до підхорунжих. Просидів там не довго. На перегонах бригади замість перескакити влету барієру, висадив із сідла підхорунжого, а вже за яку годину стояв на припоні між звичайними кавалерійськими кіньми і весело стриг гострими вушками, якби глузував собі з деградації до ступня „фрайтра".

Всякі конфлікти між людиною і людиною можна випівняти збороею або словом. Гіоше буває, якщо такий конфлікт зайде між людиною і твариною. А вже зовсім погано, коли на одному боці стоять кавалерійці, а з другого чотироногий Чорт. Бо від того дня, як Чорта взяли до відділу, він став направду зморою всіх тез ріжниці стану та освіти. Боялися його всі. Найперше вгриз у праву руку Зінька, що був жонатий і мав маленьку донечку, потому показав, як направду копає молодий, відважний коник, а врешті, діставши через хребет кільканацять батогів, зірвав ланцюг і скочив на ясла, як зручний кіт, гонений собакою.

Було з нього богато потіхи. Збігалася ціла стайня, а Чорт, небачний на всю ту атракцію, проходжувався по яслах, заглядав у вікна, нюхав стіни, стриг заєдно вухами, щоб раптом одним скоком швирнути на середину стайні і розігнати глядачів.

Вояки написали до команди, щоб його забрали геть. Прийшла відповідь, що єдиним місцем, де його можна приняти без застережень, то кінське окописко. Видно було з того, що з Чортом живі не могли дати собі ради. Слава та розголос вплелися у стрічки його буйної гриви і ворожили йому ще буйнішу прийдешність. Та і в найсвітліших часах розквіту приходять нераз зміни занепаду і затьміння. Був між кавалеристами хтось, що мав ледве засіяний руденький вус і непомітно сновигався коло Чортової перебоїни. Його рішенець упав щойно тоді, як у відділі оголосили розписку на охотника до Чорта. Два дні у полку були гробово мовчазні, а на третій уполудне зголосився один одніський Льоренц.

Так кінь дістав пару і треба коротко сказати дещо і про Льоренца. Мав він метр пядесять рівно. Голова з вигляду шулька, низько насаджена на тулуві. Ноги мав системи „о-байне", лице вигляду птаха, гострий ніс. Руді веснянки, червоний мошок, що засівся на шкірі двацятьлітнього кавалериста, доповняли решти. Риси, як бачите, не вийняткові, ще й непоказний. Муштру приймав тупо, ще гірше стояв у школі. Був лютеранської віри, служив у дворі за форналя і тоді полюбив коні. Це було й єдине, що характеризувало Льоренца як правдивого кінотчика.

Так почалася історія чортової пари нероздільно звязаної вузлом ненависти, любови, а може й призначення.

Всі ми любимо жінок по свому, не бачні на те, чи вони принесуть нам щастя чи нещастя. У Льоренца було фатальним те, що дівчата його ні трохи не любили, дарма що він малював собі вуглем брови а шаблю припинав так, що вона рукояттю прилягала йому до ліктя, а другим кінцем дзенькала по бруку.

І так нерозлучно спрягла доля людину, що прийшла з піскових піль Поморя із молодим конем, що вродився в Барановичах, а пішки пройшов поверх 800 кільометрів битих шляхів, польових доріг і стежок. Чи відчував він, цей блакитно-кровий, расовий кінь, що він опогиненому природою Льоренцові заступить дівчину, і що м'яким ліжком буде для нього вохтове сідло на його товстому хребті? Проте не було найменшого сумніву, що з тою хвилиною, як Льоренц зважився зарискувати своїм марним життям поганим тілом, він якби на ново вродився.

Небезпека відтягає увагу від всіх справ а на сторожі уяви кладе сторожку обережність. Але в Льоренца було інакше. У нього небезпека була іграшкою. Він зважився всісти на хребет Чорта. Буває так, що коли доля схоче когось покарати на красі, то щедро винагороджує йому в чому іншому.

Льоренц був щодня по десять разів під копитами Чорта, з обнаженою шаблею вилітав у повітря, як метелик, закреслюючи в повітрі розкрячений каблук. Його руки мали безліч синяків і відкушених місць, та все те він не брав на рахунок злобної долі.

СУБОТА 14. ТРАВНЯ 1938

ВЕЛИКІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в салях Касина Почтовців, вул. Японська ч. 9.

У такій формі Цезарій Ціхович намагається провести у ширші кола читачів і громадянства думку, що ота політика, яку він дораджує вести на Поліссі, якщо ще не є, то повинна бути політикою і Озону, як проурядової партії, і самого уряду. Він пише виразно: „Завданням повітової окружної ради „Обозу Єдиночення Народового" повинно стати в найближчому часі: потрібно сформулювати політичну програму для ужитку поліського регіону, спираючись на напрямні ідейницької декларації з 21. лютого 1937. року та беручи під увагу досвід, що його дала політика і діяльність одного з найбільших у відродженій Польщі воєводів" (!).

Шоб ця окружна рада Озону не потребувала довго думати і довго мучитися, Цезарій Ціхович накреслює у десяти точках напрями польської політики на Поліссі, які — на його скромну думку — повинні бути субстратом або причинком до праці окружної ради Озону. Цезарій Ціхович каже, що ці тих напрямних не видумав і ніхто не авторизував цієї його декларації. Шкода! Такі капітальні теми національної політики можуть здобути безсмертну славу їх авторові. А так просто не можна буде знати, кому приписати такий геніяльний погляд у ділянці націольогії і таке геніяльне сформулювання національної політики на Поліссі.

СТАТИСТИЧНА ПОПРАВКА.

Цезарій Ціхович бере до рук статистику поліського воєвідства на підставі спису з 1931. року і читає: поляки 14.5 прц., українці 4.8 прц., білоруси 6.6 прц., жиди 10 прц. і т. зв. тутейші, звикше поліщуки 62.6 прц. І стріляє йому до голови геніяльна думка: „Поліщук під оглядом національної приналежности — це біла карта і на цій карті рубрику „національність" може виповнити тільки польська держава".

Тобто на думку, Цезарія Ціховича наведечу статистику можна і навіть треба поправити так: поляки 77.1 прц. і т. д., прочому рубрика „тутейших" відпадає. На цій підставі можна вже сформулювати такі засади:

1) Полісся завжди було, є і буде корінною, складовою частиною польської держави.

2) Поліщук — це поляк православного віросповідання.

3) Православна церква на Поліссі — це віросповідання більшости. Тішиться повною рівноправністю з римо-католицьким костелом і користується такою самою опікою, але мусить бути під кожним оглядом польською.

З цієї останньої „засади" видно, що і Цезарій Ціхович здає собі справу з того, що ця православна церква, до якої належать поліщуки, не є сьогодні польська. Але на його думку — він це виразно каже — й треба спольонізувати. Тому він пише: „польською мусить бути й єрархія, польською й мова (з винятком канонічної літургії, яка може культивувати староцерковно-славянську мову, не новоцерковно-славянську, повну русицизмів, одну з найстарших — сьогодні вже мертва — славянських мов). Все, що в цій церкві є надихом і впливом Москви, треба з неї усунути. В першу чергу треба зединити календар, бо досі вживають ще юліянського".

Все те завершує така четверта „засада: **„Єдина признана на Поліссі, в державній, самоуправній та церковній адміністрації, у шкільництві та судівництві — це тільки і виключно польська мова".**

До тієї „засади" ще таке пояснення: „Домашня мова поліського селянина (поліщука), тобто поліське наріччя не має літературних аспірацій і й можна вважати за нарічний діялект польської мови (словництво 40 прц. польське) як наріччя кашубів.

Коротко і ясно! Виявляється, що наш Цезарій Ціхович — просто всесторонний геній. Політика в пальцях! Лінгвістика в пальцях! Економіка — як це видно з дальшої статті — в пальцях! Яку проблему не зачепив би — вже знайшов її рішенець, як писав колись Самійленко про „патріота Івана".

МЕЖА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКСПАНЗІЇ.

Цезарій Ціхович хоче відмосковлювати Полісся. В одній зі своїх геніяльних „засад" він каже: „Залишки накиненої насильно російської культури треба на Поліссі, як тавро ганебного гнету, безоглядно винищувати". Оця насильно накинена російська культура — це для Цезарія Ціховича „чад Москви" з часів неволі, в якій находилося Полісся. Як чудово Цезарій Ціхович бачить цю тріску в московському оці!

Є кількох ворогів, що на думку Цезарія Ціховича, стоять на перешкоді польонізації Полісся. Це: комунізм, отой „чад Москви" і білоруський та український націоналізм.

„Звлаща" український — підкреслює Цезарій Ціхович. Тому його чергова засада така:

„Пенетрація (яканебудь — господарська чи культурна) **білоруська чи українська рівнозначна з замахом на добро і стан посідання польського народу".**

На його думку „українці" повинні зрозуміти, що волинсько-поліська границя є північною границею їх національної експанзії, якої їм у ніякому випадку ані під ніякою покришкою не можна переступити". Ні, справді! Великодушність і почуття справедливости Цезарія Ціховича може зворушити. Отже — мусимо це підкреслити, щоб це було зафіксоване — границя української національної експанзії це волинсько-поліська межа! А ендеки нам казали, що ця границя — то „сокальський кордон". Тепер ми вже ясно бачимо, яка різниця між ендеками й Озоном.

Оце булиб найцікавіші „засади" національної політики на Поліссі Цезарія Ціховича. І дальших він каже, що „хлоп полєскі" мусить мати доступ до торговлі і ремесла, тому жиди, які у поліських містах і містечках творять 49.2 прц. населення, мусять вимігрувати. Отак: раз, два, три і вже. Куди, нехай самі про те думають, і далі: тому „полєскому хлопу" треба дати землю, бо він безземельний; отже треба розпарцелювати велику земельну власність, висушити багна та перевести комасацію — тоді буде тільки землі, що не тільки можна обділити всіх безземельних та малоземельних, але можна ще буде спровадити кольоністів.

Нема то, як розумно поставити справу у самій основі! Тоді все йде як по маслі.

І Цезарій Ціхович чує те, що він розумно поставив справу. Тому кінчить: „На думку підписаного ці засади формулюють становище у найважніших справах для Полісся. Хто під цим становищем підпишеться? Гадаю, що кожний тверезий і розсудливий поляк".

Ну і підписався: Цезарій Ціхович

Нема то, як хтось про себе добре думає.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

Після кожного такого, чи менше більше небезпечного „сальто мортале", Льоренц миттю зводився на ноги і, випльовуючи пісок, вдаряв на цілу площу металевим, трохи грудним сміхом. Льоренц від непамятних часів зачав уперше щиро сміятися, а відомо — нічого немає дорожчого у людини, як те, що вона вміє невимушено вибухнути сміхом.

Потяглися воєнні дні. Одні летіли, як кавалерійська тираліера, то знову волоклися, як по багнистій дорозі важкі гармати. Льоренца не бачив ніхто від того часу сумним. Чорт тримався моцно. Його чоколядова шерсть блистіла всіми відтінками бронзу і опалю. Льоренц потайки крав для нього овес і підсипав у жолоб у часі сніданків. Згодом Льоренц взався приначати його всяких штук, але так, щоб ніхто не бачив, потайки. Мусіло йому йти нелегко, бо щойно пізно восени він зважився задемонструвати свої успіхи. Було то після обіду в неділю. Ми забалакали про Еберфельдську стайню, де вивчали коней людської мудрости. Льоренц закликав мене до стайні, виняв з кишені грудку цукру і виблискуючи нею в повітрі, приказав своєму Чортові:

— Чорт, положись!

Конисько спочатку противився, бунтувався, люто гріб ногами солому та іржав, але бачучи тверду поставу Льоренца, прикляк на передні чоги і поклався на солому, зїв цукор і встав.

За кілька тижнів Льоренц демонстрував у полі нові покази. Він у гальопі зупиняв Чорта, стягав правим вудилом голову вправо, натискав острогами черево в околиці пахвин, а тоді Чорт у повному вирязі з їздцем клався на землю і чуючи звідусіль відгуки сліпих патронів, вдавав забитого, тоді як Льоренц відважно відстрілювався зпоза його видутого черева.

За свої незвичайні здібности, добуті з надрів своєї непоказної фігури, Льоренц став центральною особою у відділі. Чорта, хоч як собі гострили на нього апетит, ніхто не важився йому забрати. Память небіжників ще була надто свіжа, щоб який небудь сміливець зважився доповнити їх число своїм, з черги пятим трупом. А Чортові тимчасом переступило на пятий рік.

Зима бігла так скоро, як тріск батога на манежі. Десь у січні кинулися на коней воші і тоді ми чистили їх цілими днями, лили нафтою, помішаною з оливою, водили до газових комор і робили всі заходи, щоб лиш не попасти на чотирнацять днів на „стислий". Єдиний на цілу стайню, що дивним дивом оберігся без воші, був Чорт. Чи врятувала його перед ними надмірна давка вівса, чи дбайлива рука Льоренца, чи таки його тверда кінська природа, — не знати. Досить того, що Льоренц тріюмфував. Він раз навіть склав вірша на честь свого коня і співав його тихенько під носом, так що чули лише ми, сусіди:

Wenn auf den Rücken
Läusen marschieren,
Freut sich nur Lorenz,
Weinen Kavalieren...

При тому він ритмічно посував щіткою по кінському животі, очі йому світилися жариками, ніздрі наливалися кровю, а уста видувалися, як два кольорові мячики. Льоренц переживав хвилини забуття, що єдині давали йому оплакливі почування насолоди.

— — — — — — — —

В міру того як йшло літо і близився час розстання з військом, я кілька разів запитував Льоренца, що він думає робити дома. Але я бачив виразно, як його неприємно вражали мої запити і він сходив на нові теми. Ми тоді говорили про маневри, найкращий час для кінноти. Щойно тут незмірна вартість кінського хребта ясніє у своїй правдивій, недоціненій вартости. Хто хоче направду полюбити коня, мусить відбути на ньому маневри. Льоренц ще дбайливіше доглядав Чорта, одного дня одержав листа і замкнувшися у світлиці читав його, хлипаючи, як мала дитина. Потому сміявся якось дивно, скрито і зараз таки ми виїхали на маневри під рясний дощ, не вбираючи навіть плащів, щоб засоромити піхоту.

Третього дня ми мали переправу вбрід, то знову у бойовому виряді вглиб. Потім відпочивали і тоді Льоренц показав мені фотографію низької дівчини, з напричуд гарними очима, може дещо за великими і злаканими і кирпатим носиком.

Зараз на другий день наш полк мав передертися крізь рідку мережу рухливих повзів — польовиків і знищити в запіллі „ворожий" табор. Незвичайно трудний в тому терені маневр — брак лісу і горбовин — удався напричуд добре, про що найкраще може посвідчити полковий приказ зі суботи, дня 26. червня. В ньому вичислено всі роди великої добичі, що попалася в наші руки коштом незвичайно малих жертв. Впав підчас атаки валах Чорт, чоколядової масти, темний каштан. 21-літній Альфред Льоренц їхав до атаки із списою. Хоч був наказ обнажити шаблі. Коня провалив так, щоб мати напроти себе повза — польовика, а не, щоб його вминути. Він мусів сильно вїстися острогами в Чортові боки, бо кінь аж присідав на задні ноги.

Зудар був короткий. Льоренц напровадив коня просто на повз і списою прищілився до гарматньої вежі. Заки ми оглянулися взад, на полі лежала купка розтрощеного мяса — коня. А Льоренц? Він перелетів коміть головою понад танк, як Дон Кіхот. Летів так смішно, що противники на другому боці почали реготатися і забули про маневри. Все, що він мав при собі в кишенях, повилітало з нього, як з мішка. Саме тоді підїхав генерал і побачив Льоренца, як він лежав носом на фотографії дівчини з кирпатим носиком і великими очима. Він зареготався теж на цей вид і спитав Льоренца, чи це його наречена.

Льоренца таки відзначили за хоробрість, але перенесли його зараз до піхоти. Це була така „деградація", що він з розпуки оженився.

Кожний читач „Діла" може виграти оригінальний швайцарський годинник

У великому преміованому конкурсі „Вулиця вбиває"

Дорогова Ліга та Малоп. Автомобілевий Клюб у Львові призначили **100 оригінальних швайцарських годинників** з родовим щитом і **20 швайц. годинників** на руку зі світляним щитом для тих, що візьмуть участь у конкурсі цього місяця. Всі мешканці Львова та провінції повинні пильно перечитувати наш денник, де будуть поміщені три конкурсові загадки **на тему вуличного руху, що загрожує** часто каліцтвом і смертю **прохожим**

Подробиці конкурсу в найближчих днях.

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зошитка). Речинець присилки, 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачинняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже чіткі,** писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород** а саме: за І-у — 50 зол.; за ІІ-у — 30 зол.; за ІІІ-ю — комплєт Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

„Наща постава не змінилася!"

ТАК ЗАЯВЛЯЮТЬ ПРИХИЛЬНИКИ ПОЛІТИКИ ВОЄВОДИ ЮЗЕВСЬКОГО.

Політична декларація молодих „юзефовців". — Економічний відчит з політичними вискоками. — На „креси", на „креси"!

(Від нашого кореспондента).

Варшава, початок травня 1938.

Перехід б. волинського воєводи Юзевського на інше місце не заспокоїв тих „звитяжних" кол польського громадянства, що галасливо чваняться, буцімто вони „висадили з волинського сідла українофільського погромщика волинської польщини".

Тепер вже не є ніякою тайною окреме порозуміння багатьох пресових польських органів з „Варш. Дзєнніком Народовим" та органом військових кол на чолі у справі дальшої постійної і посиленої акції в напрямі... **побоювання „українських доктринерів з „Діла" й цілої української преси, які влучили Волинь в один український комплекс".**

Акція, що про неї говоримо, має на меті **„остаточну ліквідацію всього, що ще українське на Волині".** З другого боку, на варшавському терені починається давно „Ділом" зауважена і підкреслена та на її власне нещастя спізнена **контракція табору „юзефовців",** себто прихильників волинської політики теперішнього лодського воєводи.

Перше прилюдне гасло тієї акції (каваряна чутка **звязує** її з особою міністра Понятовського), — це виступ організатора відомої вже „Кадри Молодих", молодого волинського польського діяча, **Зигмунта Румеля,** здекларованого прихильника політики воєв. Юзевського, що кілька днів тому виступив у „Звйонзку Осаднікуф" з виглиманим у боєвому тоні рефератом на тему **„розвоєві дороги Волині".**

Прелєгент заявив, що виступає як молодий поляк-волиняк, учасник психічного процесу, що від 1922 р. (виступ „державно-творчої групи, згуртованої при кремянецькому ліцею", що проповідувала за марш. Пілсудським ідею українсько-польської „конструктивної співпраці") почав — як він гадає — формувати на Волині нову політично-економічну дійсність.

Люди з тієї групи (ліцей, Союз Польського Вчительства, адміністрація і самоврядні установи, від 1927 р. головно воєв. Юзевський, гай врешті осадники та кольоністи!?) своєю працею видвигнули — на думку прелєгента — Волинь на чільне місце у державі під багатьома оглядами, осягнувши м. і. „капітальні економічні ефекти". Чомуж тоді відношення польської прилюдної опінії до праці тієї групи — наскрізь вороже й негативне?

Волинський процес — на думку п. Румеля — був виявом реформаторського поступу, **невигідного для громад і клік, що для власного інтересу затемнюють правду життя.**

Розправившись у дуже гострій формі зі становищем „пресових гангстерів типу І. К. Ц. чи А. Б. Ц." до згаданої політики —прелєгент схарактеризував окремі індивідуальні групи польської опінії у підході до волинських справ.

Крім становища згаданих „гангстерських редакцій" — є ще інша оцінка політики Юзевського — оцінка експерименту, себто погляд, що діяльність б. волинського воєводи була специфічною вівісекцією делєгата уряду. На думку п. Румеля — ця оцінка походить від людей механічного, бюрократичного світогляду.

Третій погляд на волинську політику воєводи Юзевського та його прихильників це буцім-то погляд фікції, фальшування дійсности, сугероване інтелєктуальними польськими чинниками. Тут прелєгент перейшов до палкої репліки на відомі пресові волинські репортажі Прушинського і врешті сформулював **становище своєї групи, групи молодих „юзефовців".**

„Якщо сьогодні — заявив п. Румель — стоїмо — супроти факту „кінця фікції, зради Польщі — як здається напише І. К. Ц. — то ми молоді волинські дівчі заявляємо, що **наша постава не змінилася. Факт відходу одної людини не стримає розвитку акції молодого волинського покоління.** Будемо діяти, і не лише на Волині, в ім'я поступу, величі, справедливости і краси нашої слушної справи".

Виступ п. Румеля як і його боєву заяву, складену перед численною авдиторією, в більшости з „кадрової" молоді — треба вважати офіційною відповідю „юзефовців" на всі атаки польської „народової" сторони і так її тут коментують.

*

Того самого дня (29-го квітня) і навіть в тій самій годині, відбулися у Варшаві, **в товаристві „Розвою Східних Земель"** („конкурент" Союзу Осадників і подібних „кресових" організацій), дискусійні збори з довгим і навіть цікавим відчитом **дир. Чеслава Бобровського з міністерства хліборобства** на тему: **„Сучасна аграрна політика з погляду Східних Земель".**

Обсервації, погляди і пляни цікавого відчиту зреферуємо при нагоді окремо, обмежившись сьогодні інформацією, що на згаданому відчиті дійшло до слівних **демонстрацій прявних молодих ендеків,** які намагалися виголосити промови проти... політики Юзевського.

*

Як зачуваємо, цими днями має відбутися у Варшаві **чергова міжорганізаційна довірочна конференція усіх польських кресових товариств і запрошених редакцій у справі дальшої, достосованої** до вимог актуальної хвилини — **акції польщення „кресів".** Посилення тієї акції можна було зауважити у Варшаві вже навіть підчас традиційних 3-травневих грошевих збірок на акцію „Польської Мацежи Школьної" (м. і. підчас антрактів у театрах студенти-ендеки виголошували протиукраїнські промови).

Гром

ПОГОЛОСКИ ПРО КАБІНЕТНУ КРІЗУ В БЕЛЬГІЇ.

В пятницю вечором появились у Брюсселі поголоски про кризу в бельгійському уряді, до якої довели різниці поглядів на справу нових податків між трьома партіями проурядового блоку.

Поінформовані кола заперечують поголоску, що прем. Жансон заголосить королеві димісію уряду в суботу пополудні; король вернеться до Брюсселі щойно в суботу вечором або в неділю зано.

ЄГИПЕТСЬКИЙ УРЯД ЗАПОВІДАЄ ЕНЕРГІЙНУ ІНТЕРВЕНЦІЮ В ПАЛЄСТИН. СПРАВІ.

Ректор мусулманської академії в Каїрі заявляв від єгипетського уряду інтервенції в обороні палестинських арабів. Відповідаючи йому премієр Магмуд Паша заявив: „Єгипетський уряд буде домагатися категорично якнайскоріше такого урегулювання палестинської проблеми, яке запевнювало б мир і привернуло б усім східним народам довіря до англійської справедливости. Уряд не прогайнує ніякої нагоди, щоб усіми силами причинитися до урегулювання палестинського питання".

—o—

ХОМЕНКО НАСЛІДНИКОМ ЗАТОНСЬКОГО В УРЯДІ УССР.

На місце арештованого Затонського став наркомом освіти УССР Хоменко. Є це представник молодшої большевицької генерації, що нею тепер Сталін обсаджує всі відповідальні становища; навпаки Затонський був у компанії від 1905 р. (АТЕ.)

АРХИЄПАРХІЯЛЬНІ ВІСТИ.

Митрополичий Ординаріят іменував **просинодальними іспитувателями:** 1. Прсосв. Кир Йоан Бучко, Єпископ Помічник. 2. Прсосв. Кир Никита Будка, П. Генеральний Вікарій. 3. Д-р Сліпий Йосиф, Архидиякон Митр. Капітули і ректор Богосл. Академії. 4. о. Кушицький Леонтій, кустос і прелат Митр. Капітули. 5. о. Томович Василь, схоластик і прелат Митр. Капітули. 6. о. Ковальський Олександер, канцлер і прелат Митр. Капітули. 7. о. Базюк Олексій, мітрат і вриложенний Митр. Капітули. 8. о. Д-р Лаба Василь, вриложенний Митр. Капітули і професор Богосл. Академії. 9. о. Лопатинський Дамян, поч. вриложенний Митр. Капітули і зав. церкви У.П.Д.М. 10. о. Лужницький Леонід, поч. вриложенний Митр. Капітули. 11. о. Д-р Мишковський Тит, поч. вриложенний Митр. Капітули і професор Богосл. Академії. 12. о. Даворович Юліян, поч. вриложенний Митр. Капітули і професор Богосл. Академії. 13. о. Д-р Левицький Ярослав, протопресвітер, професор Богословської Академії і секретар АЕпарх. Мастикової Ради. 14. о. Лицишин Василь, поч. вриложенний Митр. Капітули і директор гімн. 15. о. Д-р Глинка Лев, доцент Богослов. Академії.

Просинодальними Суддями І-ої інстанції: о. Д-р Глинка Лев, доцент Богосл. Академії. 2. о. Д-р Самарів Степан, префект Духовної Семінарії. 3. о. Семків Володимир, радник М. Конс. і архикатедр. протоієрей.

Просинодальними Суддями ІІ-ої інстанції: 1. о. Садовський Домет, радник М. Конс. і парох церкви Преображення Госп. 2. о. Остапевський Йосиф, парох Підберезець і завід. вип. дек. 3. о. Семків Володимир, радник М. Конс., парох Щирця й декан. 4. о. Дудкевич Евген, радн. М. Конс. і парох церкви св. Ап. Петра і Павла. 5. о. Ковалюк Тимотей, парох Скнилова.

Цензорами книг: 1. о. Даворович Юліян, поч. вриложенний Митр. Капітули і проф. Бог. Академії. 2. о. Д-р Костельник Северій, радник Митрополичої Консисторії і катехит. 3. о. Д-р Ковприд Микола, професор Бог. Академії. 4. о. Лужницький Леонід, поч. вриложенний Митр. Капітули. 5. о. Мармаш Володимир, парох Зашкова й декан. 6. о. Д-р Мишковський Тит, поч. вриложенний Митр. Капітули й професор Богосл. Академії.

Членами Мішаної Консисторіальної Комісії: 1. о. Д-р Сліпий Йосиф, архидиякон М. К. і ректор Бог. Академії. 2. Лушпінський Олександер, інж. архітект. 3. Осінчук Михайло, артист-маляр. 4. Д-р Подлаха Болеслав, проф. університету. 5. Д-р Свенціцький Іларіон, директор Національного Музею.

Членами АЕпархіяльної Мастикової Ради: 1. о. Д-р Сліпий Йосиф, архидиякон М. К. і ректор Бог. Академії. 2. о. Д-р Левицький Ярослав, протопресвітер і професор Богослов. Академії, як секретар Ради. 3. о. Семків Володимир, радник Митр. Консисторії, парох Щирця й декан. 4. о. Дудкевич Евген, радник Митр. Конс. і парох церкви св. Петра і Павла у Львові. 5. о. Ковалюк Тимотей, парох Скнилова.

Завідателями деканатів: 1. Брідський: о. Міхур Данило, парох Смільна. 2. Буський: о. Наврецький Василь, завід. Красного. 3. Винницький: о. Остапевський Йосиф, парох Підберезець. 4. Глинянський: о. Чланковецький Володимир, парох Куровичі. 5. Городенський: о. Крук Іван, парох Керниці. 6. Грималівський: о. Зарицький Роман, парох Вина. 7. Заложецький: о. Склепкович Володимир, парох Заложець От. 8. Зарваницький: о. Яремин Василь, парох Іщкова. 9. Зборівський: о. Олійник Павло, парох Августівки. 10. Золочівський: о. Лисько Володимир, парох Сасова. 11. Калуський: о. Соловій Петро Богдан (2 ім.), парох Новиці Горішньої. 12. Любінецький: о. Дубицький Василь, парох Любінець. 13. Миколаївський: о. Кицдій Микола, парох Розвадова. 14. Мишлинецький: о. Кароль Евген, парох Мишлинець. 15. Наранський: о. Вергун Микола, парох Нараєва. 16. Новосільський: о. Хома Максим, парох Гвилиць Великих. 17. Озірнянський: о. Івахів Петро, парох Заруддя. 18. Олеський: о. Пришляк Василь, парох Підгорець. 19. Перемишлянський: о. Каспрук Іван, парох Станимира. 20. Радехівський: о. Гарух Петро, парох Сушна. 21. Рогатинський: о. Кудрик Теодосій, парох Рогатина. 22. Рожнятівський: о. Костюк Василь, парох Рожнятова. 23. Скалатський: о. Цурковський Богдан, парох Камінок. 24. Тисьменицький: о. Смачило Степан, завідатель Гребенова. 25. Стрийський: о. Охримович Богдан, парох Завадова. 26. Тернопільський: о. Ричик Володимир, парох Отинок. 27. Тухлянський: о. Чайковський Роман, парох Плюя. 28. Ходорівський: о. Сайкевич Василь, парох Вислочина. 29. Яворівський: о. Мармаш Володимир, поч. радник М. К., парох Зашкова.

Заст. Деканів: 1. Бобрецький: о. Гураль Іван, парох Волник. 2. Болехівський: о. Олійник Михайло, завідатель Ротечок. 3. Брідський: о. Рудкевич Юліян, парох Лешнева. 4. Бурштинський: о. Пасемар Степан, парох Куровичина. 5. Буський: о. Калинович Сильвестер, парох Буська. 6. Винницький: о. Качоровський Михайло, парох Миколаєва. 7. Вовчинецький: о. Іванташик Софрон, парох Дубовці. 8. Галицький о. Вергун Ів[illegible] завідатель Яблонова. 9. Городенський: о. Д-р Цегельський Ігнатій, завідатель Любіня Великого. 10. Грималівський: о. Цегельський Микола, завідатель Сороки. 11. Долинський: о. Чорвега Михайло, парох Долини. 12. Жидачівський: о. Серкез Степан, завідатель Мекиричі. 13. Журавенський: о. Левицький Володимир, парох Володимирець. 14. Заложецький: о. Ковальський Микола Богдан (2 ім.), парох Маркополя. 15. Зарваницький: о. Головінський Василь, сотрудник у Зарваниці. 16. Зборівський: о. Савчук Павло, парох Присовець. 17. Калуський: о. Юркевич Марія, парох Хотіня. 18. Лопатинський: о. Данилюк Микола, парох Миколинець. 19. Микулинецький: о. Куриляк Василь, парох Бушева. 20. Миколаївський: о. Ковальський Володимир, завідатель Железова Великого. 21. Наранський: о. Ткачик Василь, парох Янчина. 22. Новосільський: о. Чепіль Семен, парох Шпл. 23. Озірнянський: о. Гулей Микола, парох Сервир. 24. Олеський: о. Давидович Евген, парох Ожидова. 25. Оліївський: о. Хабурський Степан, парох Кудиновець. 26. Перегінський: о. Чикоть Іван, парох Янівки. 27. Перемишлянський: о. Ляхович Гавриїл, парох Угнів. 28. Радехівський: о. Бородайко Евстахій, парох Дмитрова. 29. Рогатинський: о. Сваська Григорій, парох Дібринова. 30. Рожнятівський: о. Галькевич Тадей, парох Цінева. 31. Скалатський: о. Цимбала Іван, парох Колодіївки. 32. Сколівський: о. Возарес Григорій, парох Корчина. 33. Стрілецький: о. Матлак Іван, парох Баховець. 34. Струмилово-камінецький: о. Пашковський Володимир, парох Добротвора. 35. Теребовельський: о. Цегельський Евген, парох Янова. 36. Тернопіль. ський: о. Весна Константин, парох Драганівки. 37. Тухлянський: о. Левицький Петро Антін (2 ім.), парох Рожанки Винньої. 38. Увісенський: о. Гуглевич Аркадій, парох Якторова. 39. Ходорівський: о. Долгий Яків, парох Ходорова. 40. Щирецький: о. Коверко Максиміліян, парох Брідок. 41. Яричівський: о. Земляньский Микола, завідатель Яричева Старого.

Титул вислуженого декана дістали: 1. о. Винярський Володимир, парох Івановки і скалатський декан. 2. о. Гірник Григорій, парох Винник й винницький декан. 3. о. Дикон Григорій, парох Голини й калуський декан. 4. о. Йосифович Дмитро, парох Хітара й тухлянський декан. 5. о. Конюшанський Теофіль, парох Клебанівки й новосільський декан. 6. о. Кушнір Василь, парох Вербова й тараївський декан. 7. о. Левицький Олександер, парох Олеська й олеський декан. 8. о. Моссра Михайло, парох Сколього і скільський декан. 9. о. Сендецький Іван, парох Золочівок і зарваницький декан. 10. о. Шашковський Петро, парох Оброшина й миколаївський декан. 11. о. Яворський Йосиф, парох Лучинець і рогатинський декан.

Канонічну інституцію на парохія дістали: 1. о. Гавриляшин Ілля, завідатель Опрая, на Стрий. 2. о. Добрянський Михайло, парох Підвисокова, бобрецького деканату, на Суходіл тогож деканату. 3. о. Додик Василь, душпастир для Переселенців в Антоніївці на Волині, на Оніряу озірнянського деканату. 4. о. Конюх Василь, сотрудник у Мостиськ калуського деканату, на Логин долинського деканату. 5. о. Кмициневич Йосиф, парох Моколінки зарваницького деканату, в Полюхові Вишнім глинянського деканату. 6. о. Кремінецький Степан, завідатель Путятинець рогатинського деканату, на Побук любінецького деканату. 7. о. Мулярчук Микола, завідатель Вересні київського деканату, на Помонятку ходорівського деканату.

Завідательства дістали: 1. о. Буць Олександер, сотрудник у Зарудцях яричівського деканату, в Зарудцях. 2. о. Гринай Володимир, буд. завідатель Буська грималівського деканату, в Ігровиці тернопільського деканату, в Ігровиці тернопільського деканату. 3. о. Гуглевич Орест, завідатель Лозини київського деканату, в Полусові тараївського деканату. 4. о. Горчинський Ростислав, завідатель Лонів увісенського деканату, в Фирлеєві тараївського деканату. 5. о. Дурдела Омелян, сотрудник у Ляцькім Великім золочівського деканату, в Ляцькім Великім. 6. о. Залчівський Володимир, завідатель Подусова тараївського деканату, в Плетеничах перемишлянського деканату. 7. о. Когут Ярослав, після принятя до звязку в клирок АЕпархії з Чину Найсв. Із., в Суходолі перегінського деканату. 8. о. Лесницький Володимир, сотрудник у Перегонові глинянського деканату, в Перегонові. 9. о. Левицький Богдан, після повороту в відпустки з Станиславівської Епархії, в Убинах миколаївського деканату. 10. о. Мацишевський Михайло, парох Плетенич перемишлянського деканату, в Залізцях теребовельського деканату. 11. о. Маркевич Олександер, сотрудник у Мшані озірнянського деканату, у Мшані. 12. о. Пасемар Максим, парох Угнова перемишлянського деканату, в Шпитові бродівського деканату. 13. о. Розумний Іван, сотрудник у Лисиці Горішній рогатинського деканату, в Волошині миколаївського деканату. 14. о. Сакно Еммануїл, завідатель Хильчич золочівського деканату, в Лопях увісенського деканату. 15. о. Сенюк Іван, сотрудник у Голині калуського деканату, в Галицях галицького деканату. 16. о. Смульський Йосиф завідатель Помонятки ходорівського деканату, в Чижикові винницького деканату. 17. о. Соколовський Богдан, сотрудник у Пійлі калуського деканату, 18. о. Трач Андрій, завідатель Полюхова Великого глинянського деканату, в Мозолівці зарваницького деканату. 19. о. Шпарок Петро, сотрудник у Тухлі тухлянського деканату, в Камені рожнятівського деканату.

Доїзджаючим завідателем назначений: о. Прощишин Володимир, сотрудник у Конюшницях грималівського деканату, в Красній тогож деканату.

Сотрудником назначений: о. Гуглевич Гліб, завідатель Каменя рожнятівського деканату, в Мостиськ калуського деканату.

Померли: 1. о. **Височанський Степан**, ковалят, довголітній парох Перегінова глинянського деканату, в крилош. відан., буд. ординаріятський ин. комісар і член посмертного фонду, помер 27. лютого в 79. році життя і 54. священства. 2. о. **Войнаровський Тит**, капелят, мітрат, апостольський протонотарій і домовий прелат його Святости, кустос Митрополичої Капітули, помер 22. лютого у 83. році життя і 57. священства. 3. о. **Горчинський Михайло**, радник Митр. Консисторії парох Фирлеєва тараївського деканату і член посмертного фонду, помер 6. січня в 65. році життя і 40. священства. 4. о. **Лопатинський Степан**, парох Ляцького Великого золочівського деканату, з крилош відан., член посмертного фонду, помер 1. лютого в 40. році життя і 20. священства. 5. о. **Лукашевич Евген**, завідатель Красного грималівського деканату і член посмертного фонду, помер 9. лютого в 43. році життя і 10. священства. 6. о. **Стрільбицький Микола**, парох Зарудець яричівського деканату, в крилош. відзнач., член посмертного фонду, помер 19. березня в 67. році життя і 37. священства. 7. о. **Тарнавський Захарій**, ковалят, довголітній парох Мшани озірнянського деканату, с крилош. відзнач., помер 10. лютого в 96. році життя і 67. священства. — Вічна їм память!

Що писало „Діло“ 50 рэків тому.

Ч. 91. пятниця, 4. травня (22. квітня) 1888.

ДРАМАТИЧНИЙ КОНКУРС.

Т-во „Просвіта“, що дістало від нашого патріота з наддніпрянської України, якого прізвища не подає, спеціально на ту ціль 500 рублів (тоді 515 зр. австрійської валюти) проголосило драматичний конкурс з премією (т. зв. Михайловою) у тій висоті за оригінальну драму або трагедію з історичного життя України-Руси. Речинець конкурсу — трилітній. Якби до того часу не надійшов твір вартий премії, конкурс продовжувався автоматично на дальші два роки і т. д., аж доки не надійде вартісний твір.

ОДИН НА СТО...

„Окружна конференція народніх учителів львівсько-позамісної округи відбувається у Львові вчора і нині (в середу і четвер). На засіданні в середу ми почули і руське слово, а п. Керекярто вислухав уважно і не перебивав, як це робив минулого року (мабуть подіяв тут меморіял, який наше Педагогічне Товариство внесло до сойму). Але на жаль приходиться нам занотувати, що на сотню учителів цілої округи тільки п. Дмитерко з Містків говорив по руськи і це приймили всі зібрані учителі, русини і поляки, з великим захопленням“.

„ЧУТКИ ПРО ВІЙНУ НАС МАЛО ОБХОДЯТЬ...“

„Кореспондент французького часопису „Матен“ мав таку розмову з ген.-губернатором (варшавським) Гурком. Насамперед спитав його Гурко: „Чи Франція рахує на близьку війну?“ На це кореспондент відповів, що ні, а Гурко сказав йому тоді: „В такому самому становищі находиться і Росія. Чутки про війну нас мало обходять. Наші твердині тепер в доброму стані, а війська не розміщуємо більше на границі. Але з цього не можна робити висновку, щоб до війни не мало прийти або щоби вона мала вибухнути щойно в якійсь далекій будучності, але всі дані промовляють за тим, що вона не близька, не загрожує вибухом у теперішній хвилині і може настати хіба по літах, не по місяцях. Хто нині виповів би війну, стягнув би на себе велику відповідальність, а цього ніхто не хоче. Нині не можна виповісти війни з легким серцем, бо з вилятком хіба Португалії взяли би в ній участь всі держави“

АНГЛЬО-ФРАНЦУСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ У ПРАЗІ У СПРАВІ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Чехословацьке пресове бюро повідомляє: Посли Франції та Англії в Парижі відвідали в суботу міп. Крофту і закомунікували йому поради від обох урядів у справі порозуміння зі судетськими німцями, ухвалені підчас недавних лондонських нарад. Як подає Авас, демарш буде мабуть сформульований в загальній формі щоб не мати характеру вмішування у внутрішні справи.

Британського демаршу в Берліні треба сподіватися в найближчому тижні.

НІМЕЦЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

З Праги повідомляють урядово: У м. Затец поліція переслухувала 2-х купців, у яких найдено прапори й опаски зі свастиками. На вулиці зібралися юрби демонстрантів, яким поліція розігнала. Одна особа ранена.

Літературна сторінка.

Лірика Шевченка в західньо-европейських перекладах.

Том перекладів Шевченка у чужих мовах, виданий Українським Науковим Інститутом у Варшаві стане напевне підставою неодної статті та розвідки, неодного відгуку та дискусії. Коли кількість перекладів із Шевченка взята разом від часу смерти поета — імпозантна, то їх якість часто не виходить поза межі звичайного аматорського віршування. При таких перекладах треба брати головно на увагу мотиви нелітератури і в перекладачів і у видавців, здебільша дуже похвальні.

З літературного погляду найважніше питання: в якій мірі дотеперішні переклади з Шевченка в західньо-европейських мовах можуть бути підготовою для зазнайомлення великих літератур із нашим великим поетом. На це треба відповісти просто: що дотеперішні перекладу такої підготови не дають і що коли перед оригінальним текстом Шевченка зупиниться який великий критик або поет — німецький, французький, англійський або італійський — то мусітиме свою працю починати зовсім наново. Непереможні труднощі перекладу на одну з згаданих европейських мов вирінають передовсім із наскрізь національного характеру поезії Шевченка, в якій так багато образів узятих з народнього побуту, з народньої словесности та так багато фактів з нашої буденщини. Для українського читача і для того, що знає природу України „ставок, гребелька і вітрак" передають відразу цілу картину, для чужинця більшість зовсім буденних предметів — чужа, незрозуміла

І гай, і поле, і тополя,
І над криницею верба
Зітнулася як та журба,
Далеко в самітній неволі...

З таких рядків перекладач француз або англієць не може добути поетичного настрою самими словами добре переданими. „Тополя", „криниця" або „верба" не розбуджують у нього того настрою, що вяжеться нероздільно з журбою; навіть на журбу не мають вони слів ні понять і будуть мусіти їх заступити чимось посереднім між смутком, меляхолією і незрозумінним лихом. А вже „самітна неволя" для читача, що не уявляє собі Шевченкового заслання — незрозуміла фраза. Бандура, китайка, тирса, гайвороння, буряни, пороги, калина, наймит, чумак, новобранці — сотні таких звичайних слів у французькій чи англійській мові не грають такої ролі, як у маляра грають фарби, коли він поруч чорної кладе білу, або до синьої додає жовту.

Друге неменше важне питання — гармонія вірша. Кожна мова має своєрідні закони віршування. Шевченко створив власну мужеку вірша, використавши геніяльно мотиви народньої пісні. Европейські перекладачі мусять шукати відповідних анальогій у традиції своєї літератури і звичайно попадають під тон одного із давніх поетів. І так неодин німецький переклад Шевченка нагадує Ленава, Геббеля або Кернера, неодин англійський Бернса, Уерсдуерта або Льонгфельова. Про французькі спроби взагалі ще не можна говорити, такі вони нечисленні, а зрізки італійських перекладів це попросту свобідні переспіви, в яких нема ні тіні з Шевченка і ніодного сильного індивідуального акорду. Коли В. Джусті перекладає „Думи мої, думи мої" — „О мієї думі, о мієї думі" (зазначивши, що лишає це слово незміненим), то це нагадує сатиру із передвоєнного „Комара" на деякі німецькі переклади наших земляків:

„Козакентум танцт, Байрак гомонірт" (козацтво гуляє, байрак гомонить).

Виданий в Америці „Кобзар" у перекладі пастора Гантера має дуже подібний характер. Наш галицький віршуч Сильвестер Калинець, що не вмів написати в рідній мові доброї строфи, виїхавши до Бразилії, зараз узявся за переклад Шевченка на португальську мову, хоч певне не вміє навіть розуміти тексту португальської поезії.

Українець, який знаючи чужу мову, читає переклад із Шевченка шукає в ньому найчастіше того тексту, який має вже в памяті та в ухах; недивно, що чужий текст його не вдоволяє і що він хотів би віднайти в ньому все те, що находить в оригіналі. Для чужинця, який має тільки переклад і якому переклад мусить заступити оригінал, оцінка випадає зовсім инакше; вона звязана теж з усіма здобутками поезії його літератури.

м. р.

Свіжість тіла та успіх, успіх осягнеш вживаючи ПУДЕР проти ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Р. М. Рільке у світлі ріжних впливів.

У німецькій мові появилися дві більші критичні студії присвячені творчости одного з найбільших сучасних поетів Райнерові Марії Рільке. Одна студія д-ра Гартмана Герца п. з. „Франція і переживання форми у творах Р. М. Рільке", друга Ервіна Клефа „Різдво німецького духа у поезії Р. М. Рільке". Як бачимо обидва автори займаються двома ріжними впливами на поета. Клеф пробує зясувати характеристичні німецькі прикмети Рільке: любов самотности, змагання до безконечности, романтичні нахили у доборі деяких тем, як красовид і природа, ніч і мрія, молодість і смерть. На його погляд великий успіх Рільке у Франції можна пояснити саме тими всіма елементами, такими ріжними від французького духа, що французам видається якоюсь екзотичною новинкою. Автор зовсім слушно зявязує поезію Рільке з Новалісом і Гельдерліном. Цікаве, що Стефан Георге — другий поруч Рільке найвищий представник сучасної німецької поезії, якого німці важають теж „ревевентативним" теж завдячує чимало чужинним впливам.

Впливи на Рільке ріжні: Франція, Данія, Україна, Італія, Еспанія, Швайцарія — ось головні етапи його вражінь. Чехословаччина — країна, де Рільке уродився, не залишила в ньому сильного коріння. Його молодість була нещаслива і він рідко вертався до неї спомнками. Вплив Франції — найбільший. Перші драматичні спроби Рільке мають зовсім виразні впливи драм Метерлінка, якого він наслідував. Після цього він захопився Бодлером, Цезаном і Роденом. Як секретар Родена він втягнув у себе культуру французьку так сильно, що писав по французьки зі зовсім рівновартною силою. Пізніше прийшли впливи двох великих французьких письменників Жіда та Поля Валері. З Валері Рільке особисто познайомився і перекладав його, почавши писати наново після довшої мовчанки під його впливом. Швайцарець М. І. Р. фон Саліс дав німецьку книжку „Швайцарські роки Рільке" змальовуючи останні роки побуту поета у тій країні, де він осів і де хотів принять підданство, щоб прожити решту життя поруч вірного друга Вернера Райнгарта в місцевости Мюзо.

Доповненням життепису поета є анальогічна книжка французька Бетца про роки побуту Рільке в Парижі, де находимо цілу низку невиданих листів, анекдот та інтимних подробиць, разом із заповітом Рільке. До цих студій треба додати ще інші не менше цінні — Едмонда Жалю, Ангельова і Моніки Сент-Гелє разом із великим випуском „Кає ді Моя" виданим французькими письменниками для вшанування великого поета. Подібне число вийшло по німецьки з з участю німецьких письменників у журналі „Діхтунг унд Фольктум". Це тільки одна невеличка частина вже сьогодні дуже численної літератури про Рільке. Хоч його вплив дуже обмежений на поетів, бо наслідувати його дуже важко — його популярність між великими письменниками величезна, не менша, як зацікавлення його творчістю серед критиків.

—o—

Літературна хроніка.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В. ГРЕНДЖИ-ДОНСЬКОГО ТА ЙОГО НОВА ПОЕМА.

Свого часу на цій сторінці ми поміщали були взагалі згадки про повість закарпатського автора В. Гренджи-Донського „Петро Петрович" зазначивши, що в ній добра мова, а стремління від її літературної оцінки. На цю повість появилася суворо, хоч не несправедлива, чеська критика д-ра Гартла. Автор повести „Гренджа-Донський відповідаючи критикові в „Укр. Слові" з 30. квітня покликується між иншим і на нашу замітку, як на доказ, що „українська фахова критика оцінила його повість неабияк прихильно". Таке переборщення може непотрібно настановити нашу критику в очах чеських інтелігентних критиків у хибному дзеркалі. Повість В. Гренджи-Донського — популярна, без будьяких літературних прикмет, і про неї ми висловлювалися виключно тільки з огляду на дуже низький рівень нашої літературної (скорійше: книжкової) продукції на Закарпатті. Свіжо видана В. Гренджою-Донським поема „Князь Богдан" має таки самі прикмети; вона добра для читальень на село, але не має нічого спільного з літературою, так кепсько з поляку. Ось зразок вірша із неї:

В Богдана зброї ще за мало.
Він майстрові звелів,
Щоб від сьогодні працювало
Дванадцять ковалів.

Або:

У скалу на горбочку Богдан опинився.
Самітно, без цілі, без тями блукав,
З великого жалю на тяжку пробився,
Вдолину звалився і там сконав.

УКРАЇНЕЦЬ ГРИЦЕНКО — ФРАНЦУСЬКИЙ ПОЕТ

В останньому числі бібліофільського журналу львівської „Української Книги" знаходимо прецікаву студію І. Боршака про В. Гриценка — українця, який видав у 1886 р. дві збірки поезій по французьки „Bluettes" та „Gelidas". В. Гриценко — єдиний наш земляк, який володів французькою мовою настільки, що міг свій талянт проявити у поезіях непересічних. Сам мабуть полтавський шляхтич, він зовсім офранцузився. Його поезії вийшли у бібліофільському виданництві у 225 примірниках. Це були сонети у строго класичному стилі, за прикладом Леконт де Ліля. Цьому Гриценко присвятив свою першу збірку. На них звернув увагу відомий український критик Василь Горленко 1891 р. в „Київській Старині". „Прагер Прессе" у своєму числі з 3-го ц. м. присвятила з приводу статті І. Боршака більшу замітку на передовому місці своєї „Культурної хроніки".

ЖИДІВСЬКА ЗБІРКА ПЕРЕКЛАДІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ.

Така збірка на 50 сторінок вийшла минулого місяця в Колонії п. з. „Майн українішер Альбом". Її автор Авраам Клайн дав у ній переклади Шевченка „Перебенді" і малих лірничих поезій, прольогу Франка до „Мойсея", фрагменту із „Слова о полку", пісень народних пісень, колисанок та колисанок і по вірші в Тичини, Малишка, Ю. Яцківа та Дригинича. Автор підготовляє більшу українську антольогію при співучасти инших перекладачів.

ПОВІСТЬ МУРИНСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ.

У Сполучених Державах пише по англійськи мурина Зора Герстон, що належить до дуже видатних американських письменників. Два місяці тому вона видала нову повість п. з. „Їх очі стежили за Богом", змальовуючи мурінський побут. Героїня повісти Джейні пробивається крізь життя сильною волею сама і хоче жити по своєму. Все виходить трич инакше і оповісти історію тих її трьох подруж досить поплутаних нелегко. Життя минає їй в осередку мурінських свитьб на Флориді. Серед байдужих, веселих і лінивих земляків Джейні відчуває у собі зародки американську ініціятивну та енергію. Спершу, із своїм першим чоловіком, займається хліборобством, із другим шофером доходить до становища літнього-бурмістра. Коли її чоловік умирає, вона має 40 літ і виходить заміж за 30-літнього молодика, що любить широке пригодницьке життя. Вся повість написана в романтом, живо, без великої журби про літературну композицію, зате життя безпосередньо з життя. Діяльна мурина передає точно з усіма смішними сторонами мурінського говору, що робить часом вражіння перекладу. Повість кінчається прегарним описом повені, що заливає великі простори заселеної землі. Мурінське життя має своєрідне з незвичайною принадністю.

СМЕРТЬ ФРАНЦУСЬКОГО ПОЕТА.

Помер колись відомий, від довгих літ забутий французький поет Ренон де ля Таєд. Він уродився 1867 р., дебютував у 1890 р. повістю „Роберт", сенсацією була його поема „Тріюмф Гелліогабала". Таєд належав був школу „романтську", що йшла за ідеями Ренеманса. Сильно під впливом класичної грецької поезії видав до 1895 р. „Метаморфозу водотрісів" та „Оди", „Сонети" та „Гімни". Все життя працював як урядовець міністерства і відійшов пенсіонер.

Сторінка без політики.

Пірати з Нової Зеляндії.

Поперазом цілої Нової Зеляндії був нашумілого року Ляйфр Нарваль пірат-помішніх вод.

ЛИСТ ІЗ ПОГРОЗАМИ.

Джемс Чарлін, командант кольоніяльної поліції дістав одного дня такий лист:

„Для вашого добра даю вам таку пропозицію: Ви щезнете за чотири тижні з Велінгтону і будете займатися тільки підземним світом Льондону. Якщо зважите, що підчас останньої погоні перестрілили ви мені праве рамя, то думаю, що відповідно оцінете мою пропозицію. Коли ж ви будете далі вести проти мене боротьбу, тоді я виступлю проти вас. — Ляйфр Нарваль.

Цієї погрози не можна було легковажити. Ляйфр Нарваль був небезпечним бандитом, з яким поліція мала вже чимало праці. У записках надбережної поліції Тасманського моря вже від трьох літ злочини „Літаючого Голєндра", так його всі називали — були грубо підкреслені. Про того розбишаку й пірата знала поліція те, що він у 1932 р. був керманичем на австралійськім вантажнім пароплаві і що відтак з вісьмома моряками зорганізував він банду, яка спершу грабувала лиш прибережні магазини, відтак роздобувши моторовий корабель, стала грабити малі кораблі та почтові пароплави.

ВАЖКИЙ УДАР.

Проте містер Чарлін не дуже перейнявся листом і погрозами. Він залишився у Велінгтоні й нишком почав підготовляти чергову експедицію проти піратів. Отверто виступити проти морських розбишаків рішився він 11-го січня ц. р. З Окленду прийшли вістки, що пірати знову проявили оживлену діяльність. Одначе, як воно згодом виявилося, був це лиш тактичний маневр, який мав увести поліцію в блуд.

Коли містер Чарлін напередодні свого виїзду прийшов з уряду до дому, переконався, що Ляйфр Нарваль виконав свою погрозу. Його шіснацятьлітня дочка щезла. На столі в мешканні лежав папір на якому незугарними закарлючками було таке написане:

„Тільки ваш негайний відїзд до Льондону, якого ми очікуємо, може вирятувати вашу дочку".

Поліційна команда поставила всі поліційні відділи на ноги. Докладні розшуки переведені в мешканні виказали, що взяти дочку Чарліна змогли бандити щойно по важкій боротьбі. Вона була незвичайно виспортованою дівчиною і вміла теж орудувати зброєю. В останніх роках виїздила вона доволі часто з батьком на морські виправи і не лякалася ніякої небезпеки. Крім того поліція ствердила, що її приголомшили хльороформом і вивезли автом. Одначе не було ніодного чоловіка, який бачив би схоплення і ніхто теж не бачив авта.

Містерові Чарлінові пропонували після цього важкого удару виїхати на якийсь час із Нової Зеляндії. Одначе Чарлін не був такою людиною, яка легко подалася би перед бандитами. Він схопився за плян, який мав довести до зліквідування піратської банди. Одначе успіх того пляну був залежний від цього, щоб пірати того не догадувалися, або щоб їм ніхто його не зрадив. Часописи дістали доручення проголосити, що містер Чарлін зовсім заломився і покинув Нову Зеляндію на яхті свого приятеля якогось фармера. Він виїжджає спершу до Австралії, відтак виїде остаточно до Льондону. Ось такі вісти подали часописи.

ОСТАННЯ ЖЕРТВА ПІРАТІВ

Два тижні пізніше коло сільського дому містера Чарліна знайшли відрізаний палець його дочки. Він находився у великій скрині загорбаній десь на пошті. Цей злочин був найкращим доказом, що пірат має докладні інформації про всі почини Чарліна. Приятелі Чарліна почали йому чимраз більше дорадживати, щоб він відступив від цілої справи і рятував свою дитину. Одначе обовязковий урядовець не хотів про те навіть чути і сподівався сам звільнити свою дочку з рук бандитів, одночасно з ліквідацією банди. Він уже був на сліді піратів.

Та урядовець перерахувався, бо 2. березня ц. р. знайшли трупа його дочки на березі, неподалеко Напіеру. Її отруїли і відтак вкинули до моря. Її трупа знайшов якийсь рибалка.

А пірати грабували за той час далі малі кораблі і при останньому нападі навіть добре обловилися. Вантаж вісімнацяти кільограмів золота попав їм у руки без бою. Одначе на тім останнім грабунку щастя відвернулося від піратів. Бандитів запримітив із свого літака один летун, який скомунікувався з поліційною радіовою станцією в Напіері, відки дістав доручення далі слідкувати за бандою.

Тоді прийшло до бою з піратами. Містер Чарлін, який сам відбирав усі телеграми летуна, вислав два добре узброєні поліційні кораблі проти піратів. Прийшло до важкого, правильного бою, підчас якого Ляйфра Нарваля і трьох його найближчих товаришів застрілили. Чотирох бандитів поліція схопила живцем. Від них поліція довідалася, що їхня централа містилася в одному домі у Грейнуті. Там знайшли справжні скарби. Шовки, сукна, дорогоцінности, золото і 40 тис. долярів готівки.

ЖИТТЯ І ВОЄННИЙ ПОХІД

„Життя — це боротьба" так усі говорять — і воно правда. Життя людини, наче воєнний похід і тому до практичного життя можна застосувати неодно правило воєнної тактики. Одною з головних засад полководця є: не кидати в бій відразу всіх частин, лиш лишати конче якусь частину в запасі. Цей запас, ця резерва — стає часто у великій пригоді, особливо, коли несподівано зустрінемося з ворога, який має перевагу над нами. Кожний із нас є полководцем, сам собі укладає пляни, сам збирає сили до життєвого бою. Нашим військом у тому бою, крім моральної і духової сили, є теж матеріяльне надбання. Мало цього, те надбання й пособляє гривкості моральних і духових сил. Найзвичайнішим матеріяльним надбанням, тою силою, з якою йдемо в життя і перемагаємо буденні й небуденні потреби — це гріш. Не кидаймо ж його на ті потреби до останнього сотика, без решти! Та-ж людині загрожують ріжні вороги: брак праці, слабість, старість, дорожнеча й інші непередбачені і передбачені лиха. Це надзвичайні трудноші, які можемо перемогти тільки — резервою. Найкращою резервою може тут бути раціонально заощаджений гріш. Залишаймо-ж собі на резерву коли не четвертину, то десятину, бодай пятину прибутку і складаймо її в рідному банку. Тоді не заскочать і не зломлять нас ніякі, хочби й які наглі, життєві невдачі й удари. (Ю)

—o—

РОЗВІД ПО 60. РОКАХ ПОДРУЖЖА.

Ще донедавна годі було в Анґлії дістати розвід, якщо одно із подругів було божевільне чи умово хоре. Від часу, як завели поправку до закону, яка змінює дотеперішні постанови, переведено вже чимало розводів, з причини умової недуги одного з подружніх партнерів.

Як англійські часописи повідомляють, розводову скаргу подав теж недавно до суду сір Франк Светенгем, який хотів розвестися зі своєю умово хорою жінкою леді Светенгем. Сір Светенгем був колись заслуженим кольоніяльним урядовцем. Він має тепер 88 літ і оженився зі своєю жінкою більше, як 60 літ тому. Тому, що зайшли передбачені законом обставини, значить, леді Светенгем хора більш як 5 літ на невилікувальну умову недугу, дістав він у суді, на підставі лікарського свідоцтва розвід у подружжі, яке тривало більше як 60 літ.

—o—

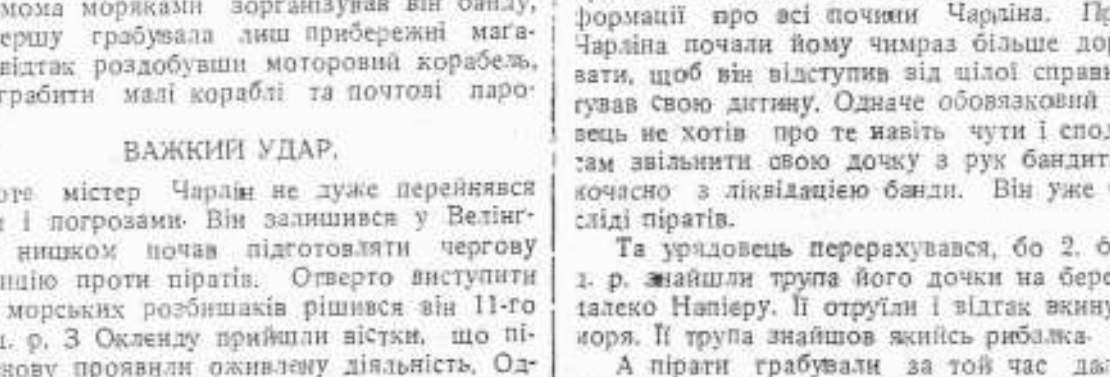

Домагалася відшкодування за безплатну операцію.

„Не варт сьогодні комусь добро робити" — чуємо залюбки нині такі слова скрізь і всюди.

Напевне так теж мусів сказати відомий французький лікар хірург Тієр де Мартель. Ціла історія, яка закінчилася несподівано в суді, виглядала менш-більш так:

Славна в Росії з передреволюційних часах танцюристка Ніна Коронгіська втекла підчас революції до Парижа. Там заїхала вона до колишнього царського адютанта, який познайомив її з париським світом. Одначе Коронгіська жила довший час у великих злиднях, крім того ще на своє нещастя важко занедужала і мусіла піддатися операції.

Згаданий на вступі хірург перевів їй дві операції зовсім безкорисно. Якеж було його счудування, коли він опісля довідався, що танцюристка внесла проти нього до суду скаргу, домагаючися відшкодування за буцімто невдатну першу операцію.

Танцюристка не домагалася ні менше, ні більше лиш 200.000 франків. При тому слід відмітити, що обі операції були вдатні й до того безплатні. Ця дивовижня судова скарга викликала в Парижі велике враження, зокрема паризька преса не жалує своїх злобних уваг під адресою загонистої, захланної та нахабної танцюристки.

Недавно відбулася розправа в першій інстанції, яку танцюристка очевидно, програла. Тепер французька преса повідомляє, що Коронгіська не хоче відступити і зголосила апеляційну скаргу.

ВЕСЕЛЕ.

ДИТЯЧА ЩИРІСТЬ.

Дядько посадив малого Юрчика на колінах, як на коні.

— Подобалося тобі так?

— Так, але я волію їздити на правдивім ослі.

БОЖЕ, БЕРЕЖИ КОРОЛЯ!

Один професор з Оксфорду написав на чорній таблиці таке:

„Оцим повідомляю, що мене іменовано дворським лікарем Його Королівської Величности".

Якийсь студент дописав під споднм:

„Год сейф те кінг". („Боже збережи короля").

ПЕХ.

Молода своїм гарним виглядом мать відвідує свого сина студента на його мешканні, щоб йому сказати кілька материнських слів на тему його поведінки. Господиня дому відчиняє їй двері і клепаючи її по плечах каже:

— Панночко прийдіть радше завтра, бо нині приїзджає мати молодого панича.

10 ліття Українського Т-ва „Єдність" у Празі.

Українська кольонія у Празі записує саме до своїх анналів 10-ліття одної з найстарших і найповажніших своїх організацій, а саме Т-ва **„Єдність".** Т-во „Єдність" — це культурно-громадянська організація, яка своїми статутами, складом свого членства і своєю дівльністю дуже нагадує наші краєві „Бесіди", зі самозрозумілим додатком пропагандивної діяльности.

За десять літ свого істнування на празькому ґрунті ця організація виявила дуже живу й ріжноманітну діяльність, не зважаючи на те, що нераз приходилось їй працювати серед дуже тяжких умовин. Тому й не диво, що цей 10-літній ювилей буде відзначений **Святочними Ювилейними Зборами,** що відбудуться 14. ц. м. в год. 18. у „Народнім Домі" на Сміхові.

Порядок зборів: 1. Відкриття Зборів. 2. Звіти з 10-літньої діяльности. 3. Привіти. 4. Іменування почесних членів.

Радо містимо цю вістку з життя української кольонії у Празі, тимбільше, що і в краю є чимало таких, які в часі свого еміґрантського побуту в ЧСР, були не лише членами товариства-ювилята, але й колишніми його провідниками. Є тут навіть і його члени-основники. Крім цього Т-во „Єдність" належало все до тих наших закордонних організацій, які живо цікавились нашим національно-культурним життям у краю та все радо відгукувалось на його потреби. Привітання товариству-ювилятові пересилати на адресу: Ukrajinsky Spolek „Jednist", Praha I., Jilska ul. c. 4, Palac „U Vejvodu", C. S. R.

Поліція перевірює метрики.

З долинського деканату дістаємо вістки, що скрізь у тамошньому деканаті по всіх парохіях являються до пароха поліцаянти, домагаються вгляду до метрикальних книг та виписують всіх, що їх назвиська кінчаються на „ський" і „цький", при чому роблять донесення на священників за „українізування" назвиськ. Запитуємо цим вищі наші церковні кола: чи цей факт їм відомий, на якій правній підставі він спірається та яких заходів вони в цій справі вживають?

Поможім Турчанщині.

Громадяни!

Турчанський повіт — один з найбідніших повітів Галицької Землі, під господарським оглядом цілком занедбаний, у цьогорічнім передвісню найшовся знову в жахливому положенні. Вже в „Ділі" з 1. травня ц. р. представлений не то невідрадний стан, а просто господарська катастрофа в Турчанщині. Минулорічні жнива дали в повіті на 50% паші менше, як звичайно. Ця обставина спричинила зменшення числа штук худоби в повіті, а через брак паші та пізну весну вже зуже багато худоби вигинуло. Число худоби, що згинула, подане в „Ділі" з 1. травня ц. р., нині вже багато вище; також поважний відсоток худоби, що лежить у стайнях, напевно вигине.

Ця катастрофа потягнула за собою ще грізнішу, в якій найшовся повіт. Рільники, рятуючи худобу, позбулися цілковито зерна (вівса) і бульби на насіння. Господарська Комісія Повітового Виділу обчислила, що треба спровадити в повіт насіння вівса і бульби щонайменше за 100.000 зол. Малі квоти кредиту, призначені на цю ціль часом Стефчика і 5.000 зол. та 14.000 зол. на протиранову бульбу Комунальній Касі Ощадности в Турці, не вистачають. Українські кредитові установи такого низькопроцентового кредиту взагалі не дають. Зі згаданого кредиту будуть користати лиш одиниці і то вибрані, а загал рільників не буде мати ні вівса ні бульби на насіння. Крім того 50% рільників — це такі бідні люди, що їм не кредиту, а допомоги негайно потрібно.

Місцеві українські установи освітні й економічні утворили ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІЛЬНИКАМ У ТУРЧАНЩИНІ, в склад якого ввійшли: о. Йосафат Федевич, о. Адріян Левицький, д-р Василь Бабій, д-р Богдан Гарбовський і д-р Дмитро Марців. Цей Комітет і звертається отсим з горячою просьбою до українського громадянства, як також до всіх українських центральних та повітових установ у цілому краю ласкаво присилати поважніші жертви в натурі і грошах на допомогу рільникам у Турчанщині.

Жертви просимо посилати негайно на адресу: о. Адріян Левицький, гр.-кат. парох у Турці.

Всі українські часописи просимо цей заклик передрукувати.

Турка, дня 4. травня 1938.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ РІЛЬНИКАМ У ТУРЧАНЩИНІ.

*

СПРАВА ДОПОМОГИ ДЛЯ ТУРЧАНСЬКОГО Й ЛІСЬКОГО ПОВІТУ.

Цією дорогою подаю до відома всього населення повітів: турчанського та ліського, що в справі рятункової акції для згаданих повітів дістав я від урядових чинників отсі вияснення:

Для турчанського повіту: Ще з початком квітня ц. р. вислано з воєвідства на руки Старости 6.000 зол. на 4% позички, що їх має призважати Повітова Комунальна Каса в ціли закупна паші і зерна. Дня 29. IV. вислано 15.000 зол. як беззворотну запомогу (дотацію) на роботи в повіті, щоб найбідніше населення могло мати заробіток при направі доріг та при інших публичних роботах. Дня 30. IV. вислано 6.000 зол., а ще раніше 1.000 зол. як беззворотну запомогу на дожившення до диспозиції Старости. Крім того повіт дістав 15.000 зол. на боротьбу з бараболяним раком і Центральна Каса Стефчика признала кредит на дешеві відсотки в сумі 5.000 зол. для кас Стефчика в повіті, при чому в потребі ще цей кредит піднесе. Крім того приняв уряд на себе через Рільний Банк бонифікування у висоті 5% усіх позичок, затягнених рільним населенням повіту (в Повітовій Комунальній Касі) у звязку з цією весняною катастрофою.

Подібні запомоги дістав і ліський повіт.

Підписаний просить усіх Всеч. Отців Духовних та українські установи це вияснення подати до відома населення, щоб могло в свій час скористати з запомоги та кредитів, зголошуючись у п. Старости і в Комунальній Повітовій Касі.

Хто мав би якінебудь відомости про труднощі в признаванні запомог або кредитів, про сторонничість у їх уділюванні, або колиб хтось думав з цієї запомоги зробити політичний капітал (бо цю запомогу мають признавати всьому населенню без ріжниці національности, віроісповідання та політичних переконань), прошу повідомити про це безпроволочно Президію Української Парляментарної Репрезентації та Краєву Народню Канцелярію у Львові, вул. Підвалля ч. 7, III. поверх.

Пос. Гринь Тершаковець.

*

ПОКЛИК.

Тому, що признана владою для цих повітів запомога виявилася далеко невистарчальною, для несення допомоги населенню створився в Турці над Стрием окремий Комітет допомоги потерпівшому рільному населенню. Прошу всі українські національні установи, громади та свідоме українське громадянство, щоби для рятування нашого гірського населення не відмовились від жертв.

Г. Ш.

ПРОФ. БАРТЕЛЬ СЕНАТОРОМ.

Призначення проф. Бартля сенатором викликало сенсаційні поголоски в політичних колах Варшави. Польська преса пригадує, що проф. Бартель є щирим приятелем през. Мосьціцького і його номінація на сенатора є вимовною політичною сенсацією. Ендецька преса пише, що проф. Бартель буде наслідником прем. Славой-Складковського.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ СТАРШИНИ В КИТАЙСЬКІМ ВІЙСЬКУ.

Аґенція Домеї повідомляє з Пекіну, що у китайськім війську в полудневій провінції Шантун є багато совітських старшин. Під Юан-Шан, що його заняли японські війська 4. ц. м., знайшли вбитого совітського старшину в китайськім однострою. Крім того найдено фотографії родин большевицьких старшин.

Пекін загрожений.

Китайські відділи, що йдуть на Пекін, осягнули кілька перемог — місто тепер загрожене зі заходу і зі сходу. Тепер китайське командування хоче заатакувати Пекін від північ й полудня, щоб окружити його звідусіль. Японці вислали майже всі резерви під Сучав.

БОЇ З КОМУНІСТАМИ.

Пекінський уряд вислав проти китайських комуністичних відділів карну експедицію зложену з 15.000 вояків під командою Го, що співділатиме з ген. Ліфуго, що співділатиме з японськими військами. Рівночасно японські війська, що оперують у провінції Ангей почали посуву у напрямі Гопей.

ЯПОНСЬКІ ПЕРЕМОГИ У ШАНСІ.

Японські комунікати повідомляють про великий успіх японської армії у провінції Шансі. Японці ліквідують комуністичні відділи, що скрились у горах. За минулих три тижні було до 70 поважніших боїв з китайськими військами; найбільші бої йшли біля Шіньов й Юнце, де китайці втратили понад 1.000 вбитих. Ще більш завзяті бої йшли біля Лео, Усіен й Юше, де взяло участь 9 дивізій кит. піхоти. Після відвороту китайської армії найшли японці на побоєвищах понад 15.000 убитих китайських вояків; японці втратили в цих боях коло 300 вбитих.

Тепер ідуть завзяті бої на фронті Сучав на південь від Цісарського каналу, куди вислано помічі у силі 5 дивізій.

—o—

По широкому світі.

Рада Ліги Націй починає сесію в понеділок.

З Австрії відібрав собі життя б. начальний редактор „Нове Фрєє Прессе" д-р фон Міллер.

Франція дістала завдяки девалвації, 8—9 міліярдів франків у чужих валютах. На всіх біржах девіза на Париж іде вгору.

Совітським амбасадором у Берліні став Мерекалов.

Коли лікар скаже „печінка"...

подумайте про її лікування, в тій діягнозі міститься також: жовчевий зішлюх, жовчеві камінці, жовтяниця. Зелі магістра Вольського в опор. зеленім „Більоса", що містить у собі екзотичні рослини Комбротум і Больдо, побудують печінку до відповідної праці і нормального виділювання жовчі та спричинюють природне випорожнення. Можна дістати у всіх аптеках і дрогеріях. Варшава: Магістер Вольський, Варшава, Злота 14.

Національна офензива на побережжі.

Головна квартира національних військ повідомляє, що нац. війська пішли поважно вперед на каталонському побережжі, не зважаючи на жорстокі та завзяті бої. На відтинку Лоделля здобули вони село Сіноторрес та пішли на кільканацять кільометрів вперед, займаючи стратегічно важні становища.

815 удільників з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 40.103 зол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мід. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.**

Подвоєння скількости уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Лугові інструкторські курси.

КУРС У БОРЩЕВІ.

Заходом Повітового Товариства Луг у Борщеві, що обєднує 47 Лугів у повіті — відбувся в днях від 22-го до 29-го березня другий інструкторський луговий курс для підстаршин. На курсі було 17 учасників, які майже всі покінчили цей курс з добрим поступом. Лад на курсі був військовий.

Курсанти спільно мешкали і харчувалися. Заняття починалися в год. 8-ій вранці звітом дижурного старшини перед комендантом курсу. Дальше йшла шведська руханка, вправи, впоряд, ігри і забави та легка атлетика. Були це головно практичні заняття, що відбувалися на площі при прекрасній, сонячній погоді. Ці заняття тривали до год. 13-ої. Від 13-ої до 15-ої була обідова пора. По перерві теоретичні заняття в салі Народнього Дому. Тут входили виклади з лугового діловодства, історії і географії України, гігієни, першої помочі в наглих випадках, газознавства, історії Лугу, національного виховання в Лузі, книговодства і т. п.

Комендантом курсу був делеґат з Великого Лугу Евген Вербинський, який переводив усі практичні заняття та давав виклади з історії та ідеольогії лугової організації, лугового діловодства та теренознавства. Крім цього виклади: голова повітового Лугу д-р Ярослав Шалаута — гігієна і перша поміч у наглих випадках, м-р Шалаутова — газознавство, д-р Юліян Ласовський, секретар пов. Лугу — книговодство та перегляд преси, Рущицький — теренознавство, м-р Пакуляк — національне виховання, м-р Бажанський — культурно-освітня праця в Лузі. Пополудневі заняття кінчилися в год. 18-ій звітом та відчитанням денного приказу на другий день.

Курс закінчився іспитами та роздачею свідоцтв.

КУРС В ІВАНІЮ ПУСТІМ.

В днях від 1-го до 6-го квітня відбувся перший Луговий інструкторський курс в Іванію Пустім для Лугів з мельницького району.

Луг в Іванію Пустім, хоч він найбільш віддалений від лугової централі (350 км.) працює і своєю працею зедиав собі серед широких кол громадянства щире признання.

Не диво, що громадяни з Івання Пустого зі справжньою українською гостинністю приймали у себе курсантів з дооколичних сіл. Немала тут заслуга голови місцевого Лугу Адама Дерешівського і Йосифа Бойчука.

На курсі звертали головно увагу на тіловиховні вправи (шведську руханку), впоряд та пописові вправи. Крім цього були виклади з історії й ідеольогії Лугу, історії України, книговодства і лугового діловодства. Комендантом курсу був Евген Вербинський зі Львова, який переводив впоряд, шведську руханку, пописові вправи, дівочі вправи та дав кілька викладів з лугового діловодства. Крім делеґата з Великого Лугу викладали ще: голова місцевого Лугу Адам Дерешівський — географія України і „Луговик як громадянин" та Роман Петришин — історія України.

Курс покінчило 25 курсантів, представників 8 Лугів. Курс, який закінчився іспитами та роздачею свідоцтв, зробив на курсантів і ціле село якнайкраще враження. На його закінчення промовляли: голова Дерешівський, делеґат Вербинський і зібрані відспівали національний і луговий гимн.

КУРС У ТОВМАЧІ.

Повіт, що майже до 1934. р. був твердинею радикалів та навіть комунарів сьогодні зміняє свій вигляд. Наглядний доказ цього дав інструкторський луговий курс у Товмачі, в якому взяло участь 22 делеґатів з 12 Лугів. Луговики-курсанти своїм зразковим поведенням та зацікавленням луговою організацією викликають надію, що лугова організація у повіті займе перше місце.

Курс відбувся у днях від 10-го до 17-го квітня. Заняття на курсі, практичні і теоретичні, відбувалися в малій салі „Дяківки", хоч у місті є велика саля кооперативи. Та члени виділу кооперативи не хотіли відступити курсантам салі. Не вважаючи на те курс випав бездоганно. Комендантом курсу був відпоручник Великого Лугу Евген Вербинський зі Львова. На курсі крім делеґата В. Л. викладали ще: голова повітового Лугу м-р Антін Гудзьо, о. катихит Остап Мілян, проф. Білинський та д-р Осип Клодницький.

Курс закінчився іспитами, роздачею свідоцтв та спільною знимкою.

НОВИНКИ.

— **Футра до переховання** на літо приймає „ХРОМ", Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелєринки, перефасоновує ужиті футра. 968 —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Весна йде.** Треба замовити новий одяг у робітні **А. Дуфанця**, Львів, вул. Костюшка 1. а.

— **Відчит у радіо.** У вівторок 10. ц. м. між год. 18.20—18.30 виголосить д-р Михайло Драган відчит п. н. Деревляні церкви і церковці.

— **Виділ Українського Лікарського Товариства та Рада Народньої Лічниці** подають до відома своїм членам, що **похорон бл. п. д-ра Ев. Дурделла** відбудеться в неділю 8. травня в год. 3. пополудні з каплиці вірменської катедри на Янівський цвинтар.

— **В нинішнім тягненні** Кляс. Льотерії впали такі більші виграні: 50.000 зол на ч. 3025; 25.000 зол. на ч. 3004; 15.000 зол на ч. 4745; 10.000 зол. на ч. 326777, 43345, 94496; 5.000 зол. на ч. 142, 108742, 126270, 127772; 2.000 зол. на ч. 13019, 17867, 18136, 33443, 42018, 44497, 70215, 70296, 75635, 83868, 90875, 96835, 112322 118692, 123484, 134318, 146285, 147354, 152236; 1.000 зол. на ч. 8286, 10682, 15367, 21605, 27812, 34961, 36312, 38173, 42141, 46958, 51199, 65414, 59777, 72120, 74700, 80721, 98037, 98725, 118420 119453, 121095, 126725, 132887, 137726, 139202 141529, 155509, 159651.

МОРШИН — ЖИВЕЦЬ

Др. мед. Олександер Рибачевський

ординує як раніше

у віллі „СТЕФАНІЯ"

— **Відгомін 1. травневих подій у Львові.** Воєвода Бєлик приняв минулої пятниці делеґацію ППС під проводом ред. Скалака який повідомив воєводу про велике обурення між робітниками у звязку з нападом на робітників перед технікою, де польські студенти кинули зпоза огорожі кілька петард. Воєвода заявив, що винуватців притягнуть до карної відповідальности. До подій дійшло тому, що відповідальні чинники між студентами не дотримали обіцянки у справі збереження ладу і безпеки. У звязку з 1-травневими подіями уступив уже ректор львівської політехніки проф. Йошт.

— **Нелеґальне віче** відбулося в суботу 7. ц. м. з год. 12. вполудне у львівській політехніці, що його скликали ендецькі студенти. На вічу обговорювали справу проф. Йошта. Віче тягнулося ледви 15 хвилин і закінчилося приняттям резолюції того змісту, що вшехпольська молодь узалежнює спокій в політехніці від того, чи проф. Йошт залишиться на своєму становищі.

— **Львівська хроніка.** Минулої пятниці П. Лазуркевич напав при вул. Фургальського на Р. Майман і вирвав їй течку з 500 зол. На крик нападеної за нападником побіг ученик торговельного лїцею М. Гулацький і схопив його разом з прохожими. Грабіжник зранив Гуляцького ножем у плечі і помандрував до арешту. — При вул. Жулінського ч. 16. В. Демчук зранив підчас суперечки А. Кулачковського.

— **Шкоди від буревію у Зборівщині,** що лютував з початком квітня ц. р., на 10.000 зол. Буревій знищив 39 стоділ, зірвав дахи з 12 мешкальних домів і стоділ та завалив дві тріянгуляційні вежі.

— **Пошесть між безрогами.** В Острові та інших селах збірної громади Купновичі Нові, згинуло кілька безріг. Староство в Рудках заборонило вивозити безроги зі згаданих громад. Одночасно ветеринарна влада шукає їза осередками пошести. Селяни обовязані зголошувати до староства кожний випадок пошести і загибелі худоби під санкцією гострих кар.

— **Залізнича катастрофа** товарового поїзду трапилася на шляху Катовиці—Дзедзіце. 14 вагонів з вугіллям вискочили з рейок і частинно знищені. Залізничий сторож Юрдавка вбитий. Тому що розбиті вагони затарасували залізничий шлях — рух поїздів на 8 годин був перерваний.

— **За сфальшування підпису.** Перед трибуналом окружного суду в Ряшеві відбулася розправа проти Яна Кавальца, сільського листаря з Раніжева пов. Кольбушова. Прокуратор притягнув його до відповідальности за присвоєння 4.27 зол. і за сфальшування підпису на поштовім переказі. Трибунал засудив Кавальца на 1½ року безоглядної вязниці.

— **Катастрофальні вибухи.** У фабриці Сольвей в Іновроцлаві дійшло до вибуху парового кітла. Підчас катастрофи згинуло 6 осіб, кілька

Нагода якої досі ще не було й не буде!!!

У звязку з ліквідацією великої фабрики в Лодзі ми закупили **казково дешево** великий транспорт ШОВКІВ І ВСЯКИХ ІНШИХ ЛІТНІХ ТОВАРІВ і з метою їхньої в продажі уладжуємо

„Дешевий ярмарок"

цих матеріялів по ревеляційно низьких цінах

Галицький Маґазин Новин, Галицька 15.

для **орієнтації** наші ревеляційно низькі ціни:

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцілій ціні тільки 65 сот. за м.

ПЕРКАЛЬ до прання — д. ціна 1 зол., тепер 65 с.
КРЕПОН до прання — д. ціна 1.20 зол., тепер 65 с.
ВОАЛІНА до прання — д. ціна 1.20 зол., тепер 65 с.
ЕПОНЖ — д. ціна 1.25 зол., тепер 65 с.

в одноцілій ціні тільки 90 сот. за м.

ШОВК до прання — д. ціна 1.45 зол., тепер 90 с.
ПАНАМА в дес. — д. ціна 1.45 зол., тепер 90 с.
ЕПОНЖ шкоцьк. — д. ціна 1.50 зол., тепер 90 с.
ЕПОНЖ в дес. ПРІМА д. ціна 1.60 зол. тепер 90 с.

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцілій ціні тільки 1.50 зол. за м.

МОНГОЛЬ в дес. — д. ціна 3 зол., тепер 1.50 зол.
МОНГОЛЬ гладк. — д. ціна 2.50 зол., тепер 1.50 зол.
МОНГОЛЬ на блюзки д. ціна 3 зол., тепер 1.50 зол.
ТАФТА шкоцька — д. ціна 3 зол., тепер 1.50 зол.

в одноцілій ціні тільки 1.75 зол. за м.

КРЕП-МАТ в дес. д. ціна 3.50 зол., тепер 1.75 зол.
КРЕП-МАТ гладк. д. ціна 3 зол., тепер 1.75 зол.
„АЦЕТАТ" — д. ціна 3.50 зол., тепер 1.75 зол.
МОНГОЛЬ на підш. д. ціна 3 зол., тепер 1.75 зол.

Небувала нагода!

ПЕРШОРЯДНІ ШОВКИ ЗА ПІВ-ДУРНО!!!

ШОВК на бл. „франц." д. ціна 6, тепер 3.— зол.
ГАЗ-ШИФФОН „франц." д. ціна 7, тепер 3.50 зол.
ШКОТ шовк. „франц." д. ціна 7, тепер 3.50 зол.
КОРА шовк. „франц." д. ціна 8, тепер 3.50 зол.
КРЕП-МАТ „франц." д. ціна 8 зол., тепер 4.— зол.
ШОВК „Імеріме" „франц." д. ціна 18, тепер 11 зол.

ДЛЯ РЕКЛЯМИ продаємо 5.000 РЕШТОК різних ґатунків і величини в ціні ТІЛЬКИ 50 сотиків за метер.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" додаємо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЄТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

осіб ранено. Судово-лікарська влада веде слідство. — Вибух земних газів знищив готель „Европу" в Комодоро Рівадавія в Аргентині. Від вибуху згинула одна особа шість важко ранених.

Жінки по кількох алогах дістають дуже легке і без болю визволення, а також правильну перемін матерії вживаючи щоден пів склянки природної гіркої води **Францішка Йосифа.** Спитайте Вашого лікаря.

— **Пропала залюблена жидівочка.** У Згежу залюбилася по вуха 18-літня Г. Зільберштайнівна, донька багатого купця, в Ю. Рибіцькім, операторові місцевого кіна. Тому, що її батьки не хотіли згодитися на шлюб з Рибіцьким. Зільберштайнівна втікла до його батьків і підготовлялася до хресту і до шлюбу. Тимчасом минулого четверга прийшло до мешкання Рибіцького двох мужчин, схопили Зільберштайнівну і відїхали з нею у невідомому напрямі. Справою занялася поліція.

— **Чому пси з гори св. Бернарда дичіють?** Один із псів з гори св. Бернарда покусав недавно важко двоє дітей. У звязку з цим випадком французька преса заговорила про перевезення псів бернардинів зі Швайцарії в Гімалайські гори. Одначе ця вістка виявилася неправдивою і пси з гори св. Бернарда далі рятуватимуть заблуканих альпіністів. Одначе, щоб не допустити до здичіння згаданих псів, черці монастиря на горі св. Бернарда дістануть спеціальні фонди на будову догідних приміщень для рятункових псів.

— **Трагічна смерть** постигла трьох спортовців у Східній Прусії на однім з мазурських озер в околиці Ольштитна. Трьох спортовців у віці від 18 до 20 років виплило каюком на озеро. Надмірно обтяжений каюк перекинувся і всі три спортовці затонули.

— **Підсумки страшного землетрусу.** Зі звіту турецького міністра внутрішніх справ у парляменті виходить, що страшний землетрус в Анатолії потягнув за собою смерть 149-ох осіб. Землетрус знищив зовсім 4.000 домів і поважно ушкодив 6.000 домів. Підчас катастрофи згинуло 680 штук худоби. Турецький уряд призначив пів міліона фунтів на відбудову знищених землетрусом сіл. Крім того громадянство склало 200.000 фунтів.

— **Лише замужні жінки до військової служби.** В найближчих роках турецькі жінки виконуватимуть у турецькому війську ролю постійних санітеток. З тією метою відкриють окрему школу, по скінченні якої абсольвентки виконуватимуть в армії бодай 5-літню службу. До школи прийматимуть лише замужніх кандидаток у віці від 16 до 23-ох років.

— **Обнижував податки, кому хотів.** Процес за зловживання високих державних достойників розкриває щораз то нові скандальні речі. Зі зізнань св. Рутковського, директора скарбової палати у Варшаві виходить, що підс. Міхальський, начальник департаменту в міністерстві скарбу „обнижував" або зовсім відписував податки деяким фірмам дівчи на шкоду держави. Св. Р. Гальстер, начальник митної дирекції у Львові, признався, що на нього „натискали", щоб не протестував проти „полекш", що їх признавав Міхальський фірмі Ґе-Те-Пе та іншим фірмам. Міхальський був всемогучий і робив, що лише хотів. Далі свідки заявляють, що підс. Міхальський був пяницею і багато податкових справ поладнував при чарці. Богатьом фірмам податки обнижували, некорисні постанови змінювали та перекидали урядовців, які не хотіли прикладати рук до лайдацтв. В одній фірмі по заведенній ревізії скарбові урядовці забрали торговельні книги. По дорозі частина книжок пропала. Власник фірми дістав телефонограму, що якщо заплатить 10.000 зол., більше торговельних книг не будуть йому забирати.

— **Ахілесовою пятою** всіх ділянок совітського промислу і транспорту є повна недостача палива. Орган комісаріяту важкого промислу „Індустрія" стверджує, що занедбання і знищення совітських копалень є грізною перешкодою в розвитку продукції. Ремонт копалень неможливий тому, що багато „трестів" не дбає про доставу матеріялів. До того плани ремонту та уладження копалень хаотичні. Зменшення видобутого вугілля у Донецькому басейні пояснює „Індустрія" занедбанням копалень. Тому теж одна з головних залізниць ім. Кагановича (давніше Єкатеринбурська) до транспорту дерева обнижує свою справність з кожним місяцем. І так у січні навантажено ледви 600 вагонів замість 1.270; в лютому 490 вагонів замість 950. Згідно з приблизними обчисленнями згадана залізниця перевезла 60.000 тон дерева менше, ніж минулого року. Сотні вагонів з деревом гниють під голим небом. На обнижения залізничного руху вплинула відсутність вагонів, поганий стан доріг і низька якість палива. Поїзди волічуться немов черепахи і потребують 15 годин, щоб переїхати простір, що його можна переїхати за дві години.

— **Нагла недуга артистки на сцені.** До лондонської опери приїхала на гостинні виступи відома віденська оперова співачка Льоте Леман. Минулого четверга артистка нагло занедужала підчас першого акту опери „Срібної Троянди". Лондонське радіо, що трансмітувало виставу опери, мусіло перервати трансмісію на пів години. По перерві недужу артистку заступила її товаришка Конечні, теж співачка з віденської державної опери. Причиною наглої недуги артистки Леман було гостре запалення горла і загальне нервове вичерпання артистки.

— **Підготова до оборони Югославії.** В Білгороді повстав „інститут оборони держави", що буде співпрацювати з міністерством війни в усіх справах, звязаних з обороною держави. Новостворений інститут предкладатиме міністерству війни висліди наукових дослідів і винаходів, що мають якенебудь застосування до оборони краю. Крім того поглиблюватиме між населенням зрозуміння військових справ та працюватиме над зміцненням національного духа.

— **Тлінні останки** португальського кардинала де Сальдана, який помер у 1776 р., відкрили підчас відновлення монастиря оо. Єронімів у Лісабоні. У змуршавілій домовині митрополита віднайшли прегарний золотий перстень, прикрашений одним великим і 28 малими дорогими самоцвітами. Монастир оо. Єронімів є одною з найгарніших архітектонічних памяток у Лісабоні та є власністю держави.

— **Різні вісти.** Швайцарський парлямент прийняв закон про створення фільмової палати. Загально відома у світі санаторія „Вайсер Гірш" д-ра Лямана під Дрезденом святкує 50-ліття свого істнування. — В санаторії лікують недужих сонячною, повітряною і водною терапією. — Число радіоапаратів, зареєстрованих тепер у Бельгії, перевищило міліон. — До лютого ц. р. радіоабоненти заплатили понад 58 міліонів франків. — Литовський уряд рішив збудувати нову радіостацію зі силою 120 кільоватів. — Югославія приступає в найближчому часі до будови нової пристані над Дунаєм у Бездані. — В Римі помер відомий історик літератури акад. Романолі. — Папський нунцій в Берліні Орсені-го покидає своє становище. — Уряд Болівії заборонив під гострими карами комуністичну й анархістичну діяльність.

— **Мило** — урядово признане, пристосоване до кожної пори, завіть до найвибагливішої. Мило вдягне до оснашку, а густою піною і милим запахом, то лише мило Віола, витязяра в Перемишлі 1—7

ВІДГУКИ ДНЯ.

Наука з пожежі.

Семко Задорожний і Паранька Норовиста були собі сусіди, хоч і не близькі, бо аж через річку і дорогу, але все таки. А в сусідів — як відомо — рідко коли мине день без якоїсь сварки, а бодай суперечки. То курка Задорожного зайшла на город Норовистої, то підсвинок підрив ворота, то дитина виломила прутик.

Але все це були звичайні, так би сказати, підграничні інциденти, які що правда псують кров, та осаду в душі не лишають. Одна якась добра оказія могла всі ці непорозуміння загладити аж до... нового непорозуміння.

Аж прийшли вибори до громадської ради. Семко Задорожний кандидував на радного і з того приводу був дуже чуткий на всяку критику своєї особи. А Паранька Норовиста як зявялася: саме в тім часі вичитала йому перед людьми проповідь:

— Хто? Ви до ради?! Такий, що собі в хаті з бахорами не може порадити. Розпустили ви їх як циганську фанду, вчора знову на моїх сливках були. Файний порядок буде в громаді від таких радних.

І взялася під боки і легковажно сколихнула бедрами.

Вкололо це Семка до живого, заболіло коло серця, якби чужі люди не стримали, був би бив. А так тільки сплюнув і пішов. Але поніс у собі гнів як добрий камінь і постанову не забути цього Параньці до смерти.

Нераз бував я у їхнім селі. „Тур" мав там полювання, а Семко був нашим довірником, бо належав до ловецької ради села. Назагал приємний був чоловяга, і не злий, а патріот таки зовсім добрий.

Одного разу, восени, саме вернулись ми з ловів, аж тут — пожежа. Зайнялася стирта соломи в одного господаря. На дзвінниці забамкав на трівогу дзвін, селом понісся повний жаху стогін: Горить!

Ми були на подвірю Семка і кинулись у сторону вогню. Семко з нами. Горіло не далеко, зараз за обійстям Норовистої.

— Рятуймо отсю хату! — каже котрийсь із наших і показує на Параньчину.

— Недочекання їй! — скрегітнув зубами Семко. — Дошкулила вона мені досить, нехай тепер і пропадає.

Хоч вітру майже не було, але все таки несло іскри в цю сторону і небезпека була велика. Ми кинулись забезпечати стріху.

— Семене! Біжіть по воду! Кличте людей!

Але Семко тільки подивився і ані пальцем не рушив. Пішов собі ближче до вогню, хоч там уже не було що рятувати.

Кажуть, що як вибухне пожежа, то зривається вітер. Справді ні звідси ні звідти почало ще дужче нести іскрами і вкінці Параньчина хата бухнула ясним полумям. З новим вогнем ударив новий крик під небо. Хто був кинувся на рятунок. Мигнув мені перед очима й Семко. Стояв над річкою і приглядався пожежі сусідської хати.

— Семку! Помагайте! — крикнув хтось.

— Я мушу своєї хати пантрувати.

І не рухався з місця.

Над річкою росли високі верби, то й давали захист перед іскрами. Але видно котрась таки знайшла собі дорогу і понеслася на Семкову хату.

— Рятуйте! — кричав несамовитим голосом Задорожний, бігаючи з ведром по подвірю.

Рушили люди на поміч, потушили тут, — вибухало там, вкінці таки не дали ради. Згоріла Семкова хата...

— — — — — — — —

Нераз приходить мені на думку отсей вогень. Особливо, коли бачу, як хтось тішиться, що в нелюбого йому сусіда запалилася хата.

— Добре йому так! — каже.

Забуває, що іскри вміють знайти собі дорогу, що в нашім селі від хати до хати недалеко, а дотого: котраб там хата не горіла, то ця — наша хата.

Галактіон Чіпка.

З концертової салі.

КОНЦЕРТОВЕ БЮРО ТІРКА:
СТ. ГОЛЬДГАММЕР- С. ГОЛЬДБЕРГ.

Під кінець концертового сезону бюра Тірка маємо до занотування два сольові вечорі: львівської пяністки Ст. Гольдгаммер і скрипака заграничної марки С. Гольдберга.

Пяністка Ст. Гольдгаммер відома вже з кількох попередніх виступів у Львові (м. ін. бувша учителька у філії Муз. Інституту Лисенка в Дрогобичі), є одною з кращих виконавчих сил місцевої продукції. Її техніка, хоча може й не зовсім непорочна, всеж таки при її музичній інтелігенції і виконавчім хисті позволяє пяністці опанувати ріжноманітну програму та відповісти вимогам, хоча й не в однаковій мірі, при чому краще у неї виходять проблеми виразові, ніж чисто бравурно-технічні.

Про п. Гольдберга як скрипака можна повторити всі слова признання й похвали, які він заслужив собі вже своїм виступом на симфонічному концерті Філгармонії. На самостійному вечорі скрипак представився нам повніше і краще, ніж першим разом; особливож як виконавець мало відомої сонати Дебісія і відомих скрипкових ліриків Шимановського, як фонтан Аретузи і його скрипкових обробіток Паґанінія (Каприс 24), виявився концертант незвичайно цікавим, технічно безконкурсиційним.

Фортепіяновий супровід п. Штайнбергера як все, так і цим разом, був уповні достроєний до високого рівня концерту

С. Л.

‡ Посмертні згадки.

Іванна з Домковичів Чучман, мати відомих наших громадян Евгена й Марьяна Чучманів, померла 7. ц. м. в Буську, прожившн 77 літ свого трудолюбивого життя. Похорон відбудеться в Буську 8. ц. м на тамошній цвинтар. В. Ій П!

Алькоголь виродже раси й веде до загибелі

Дописи.

РУДКИ.

У страху перед ювилеєм „Просвіти". В останніх днях місяця березня н. р. „Секретаріят порозумівавчих польських організацій економічних" (самоє) у Рудках розіслав до окремих людей та польських організацій по всіх громадах Рудоччини відозву такого змісту: **Polacy! Ukraińcy zwołują masowy zjazd do Lwowa na święto 70-lecia „Prosvity", zwołują do tego miasta, które jest naszem sercem i głową, do tego miasta, które było, jest i będzie polskim. Pamiętajmy, że 20-cia lat temu ten sam Lwów krwawił zdradziecko napadnięty przez watahy hajdamaków, którzy w tym samym Lwowie chcą obecnie zademonstrować swoją wrogą siłę.** Polacy! Nie dopuśćmy do tego. Jak przeszkodzić temu, zastanowimy się na zgromadzeniu w dniu 27. marca 1938 po sumie w Rudkach i 3. kwietnia b. r. w Komarnie. Polacy! Hańba każdemu, kto nie przybędzie na to zgromadzenie, **hańba każdemu, kto na bezczelne akcje Ukraińców nie odpowie najostrzejszym protestem.** Pamiętajcie! Niedziela 27. marca godz. 12. w Rudkach na Rynku, a 3. kwietnia w Komarnie. Rudki, dnia 19. marca 1938. roku. — Sekretariat Porozumiewawczy Polskich Organizacji Społecznych. З означених днів, тобто 27. березня на ринку в Рудках і 3. квітня в салі польського „Сокола" в Комарні відбулись віча, на яких референтом відозви усім у Рудоччині секретар Повітової Ради в Рудках Тадей Малачинський. В рефераті згадав він про виступ посла Войцеховського в сеймі проти митрополита Шептицького, різко виступив проти української лугової та сокільської організацій, проти „Просвіти" та ювилею „Просвіти". Вічі в Рудках відбулося в Ринку, в Комарні в салі „Сокола", куди нікого з українців не пустили. В Рудках зявилося коло 200 учасників, у Комарні не більше як 100. („Вис Новий" подає, що на вічу в Комарні було аж 500 учасників). Замітне, що на вічу в Комарні не явилось польське селянство. Вічем у Комарні проводив д-р М. Тобішек, лікар з Комарна, в президії віча були: бурмістр Комарна Мягуска, який змів серед плачу декламувати про свою приязнь з українцями, учитель Майнгартівна та міщанин Ст. Гомась. Обі вічі закінчились протестаційними резолюціями у звязку з ювилеєм „Просвіти".

КРЕМЯНЕЦЬ.

Не шанують Шевченка. В м. Шумську 27. березня увечорі мала відбутися в Поміщенні Розвої академія в честь Шевченка, яку уладжувала місцева філія Українського Добродійного Т-ва. Тому заздалегідь салю прибрали рушниками, килимами й зеленю і прикрасили портретом Т. Шевченка. Але 27. березня в день взагалі були в тій же салі загальні збори місцевої районової кооперативи, яка належить до типу кооперативів, заведених сен. Волошиновським на Волині спеціально для плекання серед населення ідеї співпраці та співпраці українців з поляками. Переважну кількість членів цієї кооперативи становлять українці, одначе в складі керуючих органів вони вже в меншости. На чолі надзірної ради кооперативи стоїть ветеринарійний лікар, полк. Малиновський, керівником кооперативи є б. сотник Української Армії, уцілілець Тонький. Здавалось би, що хоч для людського ока теперішні такої кооперативи повинні будуть плекувати українські національні святощі і при людях не показувати свого зоольогічного шовінізму; одначе тепер не такі часи, щоб критися зі своїми почуваннями у відношенні до українців. І управа кооперативи не знайшла можливим відбувати свої загальні збори в салі, прибраній портретом Шевченка й рушниками, тому звернулася вона до організаторів Шевченкової академії з дивним домаганням: зняти всі прикраси салі, бо видно мала таке чисте сумління, що сором їй було дивитися в очі Шевченкові. Нарешті в ту справу вмішався місцевий війт Авторгоф (німець) і за домаганням кооперативи наказав зняти зі стіни салі портрет Шевченка. Така поведінка доморослих прихильників „вспуляризації" зробила на місцеве українське населення досить прикре враження.

Насильно водять до причастія. Управитель школи в Грибовій (коло Яворовець) п. Ляшко б. вайчив завів православну ученицю Пелягію Яцишовську без її згоди та без відома її батьків до латинської каплиці й попросив згуєвих учениць принять католицьке причастіє. В цьому ж селі під загрозою виселити зі кордон до більшевиків змусили політичного емігранта Ол. Кулєшова (сліпого) перейти на латинство. Також змішано віру 17 православних емеритів, котрих страхали, що в разі окору позбавлять їх емеритури; при чому, тим, що переходили на польську віру, давали по 16 кг. жита і на всіх видали 50 метрів матерії „дреліху". Крім того новонаверненим мають у приходській службі перепустки до 10. год. вечора. Збирання „навернених" відбуваються в школі що середи і неділі.

Оснування у Кремянці філії Т-ва ім. Лесі Українки. 18. квітня у Кремянці відбулися загальні збори членів Т-ва ім. Лесі Українки, що живуть у Кремянці. Ухвалено залишити у Кремянці філію Т-ва і вибрано в склад Ради філії: д-ра Рощинського, інж. Д. Шовкопляса і В. Квасницького. Централи Т-ва в Луцьку. Філія у Кремянці буде першою філією Т-ва на Волині. Т-во має на меті „плекання українське шкільництво на Волині й удержує українські гімназії в Луцьку та Кремянці, український ліцей у Луцьку, а з новим шк. роком задумує заложити народню школу в Луцьку.

—o—

Шахи.

ТУРНІР ім. МИСТЕЦТВО ЛЬВОВА

В середу 4. н. м. повівчилася по кільканадцятиденній боротьбі індивідуальний турнір за мистецтво Львова. Вперше по припиненні діяльности ТУШ-у взяли в ньому участь наші змагуни і в підсумковому виспіді зайняли третє й четверте нагороджене місце, за що належиться їм найбільше признання, тимбільше, що обоє наші змагуни ставали до розгрівок перетяжені своєю професійною працею (останні іспити на політехніці). Мистець українських студентів Шевчик грав у турнірі, як і деякі українські футбольні клюби: з грачами високої класи виграв партії, або зремісував (Шехтер, Сулік, Романишин, Шенфельд) і осягнув найкращий осяг з пьогороджених, але в автсайдерами програв. Остаточний виспід мистецтв такий: Першу й другу нагороду здобули Шехтер і Сулік Ф. по 15, третю, четверту й пяту Шевчик, Романишин і Шлінін по 12 і пів. Тальші місця зайняли: Шенфельд 12, Соколовський 11, Яцук 10 і пів, Вайлер і Сулік Ю. по 8 і пів, Кацук 6 і пів, Юрчишин 6, Рачек і Сак по 5, Дзюбин 4, Пульсрабек 3 і пів, Сокодовський 3, Дзюгоф 2.

ТУРНІР „МОЛОДОЇ ГРОМАДИ"

В турнірі за мистецтво українського Львова вистали ві виділи такі: Туркевич — Лозинський 1:0, Попель—Туркевич ½:½, Мороз — Прийма 1:0, Плавсій — Кордуба 1:0, Плавсій — Давіс 1:0.

*

АНГЛІЯ. Великий міжнародній турнір у Маргате покінчився перемогою д-ра Альохіна, який здобув 7 п. на 9 можливих. Чергові місця зайняли: Шпільман (Німеччина) 6 п., Петров (Латвія) 5 і пів, Бок (Фінляндія) і Мільнер-Барр (Англія) по 5 п., Гольсенбос 4 і пів, Александер 4, Сермент 3 і пів, п-і Менніх 3, Томас 1 і пів (всі Англія). В побічнім турнірі: група а) перебіг Клайн (Німеччина), другий Найдорф (Польща); у групі б) Ландом (Голяндія), 2) Калоташевський (Бельгія).

—o—

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

У Львові:

Грище Сокола-Батька: Год. 12. виступне старт до сокільського гуртового бігу з перешкодами.

Грище при вул. Кленарівській: Год. 9. рано мечі за мистецтво Ц-класи **Степ — Гвязда-Штерн.**

Також: Год. 11.30 — мистецтво Ц-класи **Зоря — Самсон.**

Грище Погоні: Год. 4.30 попол. мистецтво Окружної Ліги: **Україна — Ярослав.** Год. 2.30 Україна II — Legia II — мистецтво А-класи.

На провінції:

Перемишль: Мистецтво А-класи **Сян — Електрофан.** Мистецтва юніорів **Сян — Ярослав.**

Перемишль: Веселка (Медина) — Напшуд. Мистецтва Ц-класи.

Самбір: Дністер — Бетар (Дрогобич). Мистецтво А-класи.

Мостиська: Снала — Ожел. Мистецтва Б-класи.

Дрогобич: Ватра — Стшелец-Польмін (Дрогобич). Мистецтва Б-класи.

Катовиці. Старт год. 9 рано: Надоденицький біг довкола Шлеська на трасі 115 км. Стартують з України: Стецишин і Бабій. Зголошених 60 змагунів.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Рік II. Ч. 4 (14). Київ, 1938. Стрий. Ювіл. Д-р Федір Стешко: З історії української музики XVIII. ст. (Р. Олекса Розумовський). — Федорцю Бусові: Спроба нової естетики музики II. — Д-р Зиновій Лисько: Іван Лавровський. — В. Ів. Жиланий: Музичне шкільництво на селі. — Бібліографія. — Хроніка й рецензії. — Музичні писані в світі. — Пресовий фонд „У. М." — Листування Редакції й Адміністрації.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та дошкільних і виховних суспільній опіці. Рік І. Ч. 2. Вересень, 1938. Львів.

—o—

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ
О. Остаповичевої
ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 10
поручає НАЙНОВІШІ ВЕСНЯНІ МОДЕЛІ

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошені редакція не відповідає

Театри.

Великий Театр:

Субота 7. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".
Неділя 8. 5. год. 3.30 попол. „При мелі"; год. 7.30 „Роз-Марі".
Понеділок 9. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей.

Субота 7. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра".
Неділя 8. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра".
Понеділок 9. 5. вистави нема

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ГОВМАЧ:
7. V. Процес Мері Дейєн.
8. V. Невольниця.
9. V. Лісова пісня.

Український Театр Йосипа Стадницької (сеніора).

УГРИНІВ:
7. V. Чорноморці.
8. V. Сини життя.

СОКАЛЬ:
9. V. Сини життя.
10. V. Казка старого млина (прем.).
Потім ще театр ім. Івасюка, Жовква, Замістя, Радехова.

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста".
АТЛЯНТИК: „Зорро" з Бобом Лівінгстоном.
БАЛТИК: „Князь і пройдисвіт".
ВАНДА: „Їх троє", „Нявінші дні".
ГРАЖИНА: „В оборонці" з Фліком і Флаком, „Кінець пані Чен!".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родовавчан.
КАСІНО: „Пані Валєвська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інституткa" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Атракція Бродвею".
МЕТРО: „Я збрехала".
МІРАЖ: „Ескапада" з Марленом Дітріх.
МУЗА: „24 години кохання", „Романтичний мізонер".
ПАЛЯС: „Щаслива тринадцятка".
ПАКС: „Палкі серця".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Гузарські маневри".
РОКСІ: „Скрипучися в Парижі".
СВІТ: „Гальва", „Книжка".
СТИЛЕВЕ: „Королева передмістя" та ревія.
ТОН: „Остання ніч засудження", „Дикий Захід" із Кен Майнардом.
УТІХА: „Гальтайська трійка" та ревія
ХІМЕРА: „Жінки над прірвою".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Італія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Сирія, Дамаск, Байрут.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 8. травня 1938.

8.00 Сигнал. 8.15 Хв. газетна. Музика з пл.; 8.30 Двадцятиліття хліборобства в Польщі, 8.40 Музика з пл.; 8.50 Чи варто плекати фасолю, коло год. 10.30 Увертури з пл.; 10.50 Легка музика з пл.; 11.30 Польські памятки в Дрездені, 12.03 Муз. поранок: симф. орк., хор, сопран меццосопр., тенор, бас; 13.00 Фільм. огляд; 13.10 Люблінські палестранти, 13.30 Музика салон. орк.; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів. Нар. мельодії з Келечини, Репортаж; 15.45 Для дітей: Пригода Майстерклепки; Грає 11-літній скрипак М. Клир; 16.45 Що будемо носити в літі; 17.00 Концерт: орк. сопран, баритон, гумор; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій; 19.00 „Соломянний капелюх" водевіль Лабіша і (1. частина); 19.40 „На Лесландіці" авд.; 20.05 „Від пісеньки до шлягеру" реорг. концерт. співи, кларнет, саксофон; 20.55 21.00 Спорт; 20.10 Полт. огляд; 20.50 Веч. деннні; 21.15 „Соломянний капелюх" II. ч.; 22.05 Оповідання про Вагнера; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Понеділок, 9. травня 1938.

6.15—8.30 Ранішня авд.; 11.00 Для новобранців; 11.15 Для шкіл: „Життя на дні океану, Твори П. Чайковського з пл.; 1.10 Дрібні перестави; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Троха пісні, трохи слова; 15.20 Вибрані вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.15 З піснею по краю; 16.15 Серенади та романси, орк.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Нерадіо трансатлантійська радіова авд.; 17.15 Арії, пісні та форт. твори. **Оксана Цурковська** фортепіян. Слава Гоговська сопран; 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Реорг. концерт сальон. орк.; 18.35 Літер. хвилина; 18.55 Програма на завтра; 19.06 Авд. вибраних відділів праці; 20.00 Реорг. концерт, сальон. орк., сопран, цитра, тенор, форт., у перерві коло год. 20.45 Веч. деннні; 21.40 Літер. новинки; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Вівторок, 10. травня 1938

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.0 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Тайни музики", 11.40 Фрагм. з флєтових концертів Моцарта, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Музика з пл., у перерві в год. 14.00 Гуцірка ККО, 14.55 Біржа, 15.00 Гуморески І. Ляна, Музика з пл., 15.25 Бжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Муз. завдяки для старших дітей, 16.05 Фіз.-госп. актуалій, 16.15 Орх. концерт, 17.00, 19.40, 20.55 Актуальна гутірка, 17.10 Міцкевич і Марилля в Больцьонках, 17.30 Пісні про весну й кохання, сопр., тенор, хор, орх., 18.00 Мідь у Польщі, 18.10 Спорт, **18.20 Дерев'яні церкви та церковці, в українській мові вик. д-р М. Драган,** 18.30 Музика з пл., у перерві Спортові вістки, 18.50 На київських контрактах, 19.00 Білий Хрест, 19.10 Повість та репортаж, дівчат, 19.50 Калейдоскоп, легка муз. авд.: сопр., арфа, тенор, форт., смичк. тріо, авр. квартет, 20.45 Веч. денник, 21.00 Симф. концерт: орх., віол., 22.00 Танц. музика, 22.50 Останні вістки, 23.000—23.30 Концерт балади.

Середа, 11. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.0 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Памятка про маршала, Пісні, 11.40 Фр. пісні з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна газетка в українській мові, 13.55 Музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Гуморески І. Ляна Музика з пл., 15.20 Бжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістка, 15.45 Хвилина шахмат для старших дітей, 16.00 Куток моди, 16.15 Легка муз. у вик. сальон. орх., 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Про морську мінову оборону, 17.15 Квартетові мініятюри, 17.50 Шкільна молодь і оборона краю, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10, Лист: Мадярська рапсодія ч. 12, пл., 18.20 Під блакитною банderою, родове компромісу, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „А це горить серце моє" опов. І. Панасовського, 19.20 Дует, сопран, мецосопр., 19.35 Про усуспільнену довільність, 20.00 Із давньої музики: ориг. орх., Ф. Андрухович-Сарина, Ф. Денис-Слонєвська альт. форт., 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 „Жалібний рапсод на смерть Бема" Кипр. Норвіда, 22.05 Конкурс хорів, 22.30 Музика з пл., 22.50 Зог. Вістки, 23.00—23.30 Популярна муз.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 8. травня 1938

БЕРЛІН 20.00 Мюнхі. нар. опери, 21.45 Балет. музика; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 „Мікадо" оп. Сольвена; БУДАПЕШТ 14.00 Циг. музика, 19.00 Солісти, 22.40 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 15.30 Квартет д-дур Шуберта, 20.00 21.00 Вечір ві. мельодій, сопр. тенор; ДРОЙТВІЧ 21.30 22.00 „Ночі над Мюзетт" мурашські пісні; КОШИЦІ 10.15 „День матери" вик. Е. Грабар, Концерт хору Т-ва „Бояни", 18.00 „День приключення Закордаття до ЧСР", Концерт хору вчителів; МІЛЯНО 16.00 18.00 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; ПРАГА 9.00 Орг. реціталь, 17.10 18.00 Концерт. 20.10 21.00 „Дудар із Стракониц" нар. казка з музикою; РАДІО ПАРІ 18.00 20.15 18.15 Сценка з музикою, 18.30 Форт., 19.00 Шампанський фольклор, пісеньки, 20.30 21.00 22.00 Концерт у честь Жанни Д'Арк; РІМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика; СОФІЯ 20.00 Спів.

Понеділок, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Італ. музика на дуті інструменти, 20.00 Цитра, мандоліна, гармоніка; БУДАПЕШТ 17.00 Циг. музика, 18.20 Легка музика, 22.00 Квартет; ВІДЕНЬ 15.30 Соната на віол. і форт. д-дур Бетховена, 17.10 18.00 Віденські фантазії, 21.10 Оп. музика; КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гоголь „Сватання"; МІЛЯНО 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 12.45 Концерт військ. орх., 21.30 Квартет; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Чародійний флєт"; РІМ 17.15 Хор, 20.20 Розр. музика, 21.05 22.00 23.00 „Симоне Бокканегра" оп. Верді.

Вівторок, 10. травня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін; БРАТИСЛАВА 19.30 20.00 21.00 22.15 „Кармен" оп. Бізета; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Орх. концерт, 19.20 Хор, 22.05 Циг. музика; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Весела старівська авд., пісні, музика; КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Відчит, Музика з пл.; ЛЯЙПЦІГ 20.00 21.00 „Біль в опері" оп. Гайбергера; МІЛЯНО 17.15 Віол., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Дебора і Йоель" оп. Піцетія; ПОСТ ПАРІЗІЄН 21.00 „Почка дівві Анго" оп. Лекока; ПРАГА 17.30 Віол., 18.20 Сальон музика, 19.40 20.00 Військ. орх., 21.10 Галевий концерт, 22.35 Рум. форт. музика; РАДІО ПАРІ 22.15 Камер. музика; РІМ 17.15 Форт., 17.55 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30 22.00 Орг. музика; СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.15 Популярні мельодії, 19.45 20.00 Камер. музика, 21.10 Рос. романси; ШТУТГАРТ 20.00 21.00 Вечір пісні. Гендзелі.

Плекайте волосся!
На поріст волосся:
PHILOTHRIX
зміцнює цибульки усуває парші
Для тривалої зачіски:
TENAX
не товстить
ROGER & GALLET

Середа, 11. травня 1938

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 20.00 Весело й радісно, орх., сол., 21.00 Симфонія IX. Брукнера. БУДАПЕШТ 12.05 Симф. орх., 18.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера. ВІДЕНЬ 15.30 Альт і форт., 20.30, 21.00 Симфонія ч. VII. в-дур Брукнера, 22.20 Легка й танкова музика. ДРОЙТВІЧ 20.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера (І. дія), 21.20 Орх., опів. КОШИЦІ 14.05, 18.45, Вістки, МІЛЯНО 17.15 Сп. ресіталь Бальджевської. 21.05, 22.00 Комедія. ПРАГА 11.05 Сальон, музика, 21.20 Концерт: чеські, моравські, словацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 20.30, 21.00 Розр. музика, 21.15 Орх., хор, РІМ 17.15 Форт., сопран, СОФІЯ 20.00, 21.00 „Норма" оп. Белліні.

БІРЖА.

Львів, 7. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги белы. 89·52 89·95, Доляри американські 5,29·00, 5·26·5 Доляри канад. 5·25·50—5·24·00. Фльорени гол. 293·89—294·15, Франки фр. 13·30—14·30, Франки швайцарські 121·65—122·85 Фунти англ. 26·52—26·36, Гульдени данські 100·25—99·75, Корони ч 13·03—13·00 Кор. дан. 118·45—117·60 Кор. норв 133·18—132·20, Корони шв. 136·69—135·70, Ліри італ. 22·20—21·60, Марки фінлян. 11·73—11·25, Марки нім. 102·00 — 101·00, Тель Авів 26·20—25·95. Марки нім. срібні 113·00 — 110·00

Яиці.

Банк Польський 116·00 Цукор. 35·00 Вуголь 28·75, 29·00, Ліпопол 73·00. Можеїв 14·00, Островець 56·00, Стараховичі, 58·50, 38·00, Габербуш 47·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із 1 ем. ненот. серія ненот. 3 поз. інв. 2 ем. 82·38 серія ненот. 3. комерс. 70·00 прем. дод. 41·75 з консол. 68·50

Тенденція сильніша.

ШІНИ "МЯСЛОСОЮЗУ"

Львів, 7. травня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·95 зол. 1 кг. масла бочков. вид. в опак. 3·00 зол. молоко 18—19 сот' (ціна копа 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко впержана, на яйця зниження.

Подяка.

Найсердечнішу подяку складаємо Вп. П. Д.Р ОЛЕКСАНДРОВІ ПОДОЛИНСЬКОМУ, гінекологові за переведення тяжкої операції і врятування від смерти нашої доньочки, а теж ВП. П. Д.Р МИХАЙЛОВІ МАНДЗИКОВІ за розпізнання недуги і вчасне скерування до санаторії.

Родичі А. М. Бобилини.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": Кредитова Кооператива у Квашенині на **Шпиталь** зол. 2.—, на **Інвалідів** зол. 2.50, на **Фонд восн. вдів і сиріт** зол. 2.—.

В середу 11. травня уладжує У. Т. Т. екскурсію до пивоварні гутн. Збірка коло ф-ки Бачевського по вул. Жовківській в год. 16.30. Гостям радо. 1009

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ШУКАЮ товариша життя літ 30, емерита, ситуованого. Зголошення до „Діла" під „50". 1021 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЖІНКА середніх літ займеться дітьми, домом у заможних. „Діло"; „Інтелігентна". 1011 1-2

КАЯДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Виспаковий Дім кіс, мануфактура і галантерії, шукає агента христіян до продажі по селах. Łódź, sztyka 338.

ПОТРІБНІ інтелігентні українські продавці на виїзд. Добрий заробіток. Подовжена пляція і референції. Особисті зголошення приймати представник фірми: у Львові, в „Народній Гостинниці" вул. Коперника 1 в дні 10 ц. м. год. 9—14; в Тернополі — „Готель Подільський" 11. ц. м. год. 11.30—15.30; в Станиславові Готель „Унія" 13. ц. м. год. 10—14; і в Стрию в готелі „Дністер" 14. ц. м. год. 10—14. 993 3-3

КУПНО - ПРОДАЖ

„УСЕ ДЛЯ ДІТЕЙ". Плашки, взуваннє білля, полеленові піжами в ціні 2.75, шкільні райтузи 1.90 і ін. поручає „Сьвіт Дитини", Львів, Свистуська 2. 746 3-3

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже помірованих поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 284-65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 4-10

ОКАЗІЯ! Продам каменицю 20.000, Львів 24. Відомість: Львів, Короля Лешинського 31, мешканнє 9 в поділлю. 1012

ГАЛЯНТЕРІЯ, прибраньке приладдя поручає САВІНА СОКАЛЬ, Львів Ян Кайзера 10. 1016 1-10

ВИПРАВИ кухонні комплєтні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 99.—, з мацінкованим залізком і т. д. РЕНТШНЕР, Львів, Легіонів 37. 972 1-5

НАУКА

ПОЧИНАЮ курс рукавичок, квітів і взаємів. Кентшинського 81, другий двір, вік від год. 12—4. 994 2-3

ПАНСІОНИ

ВОРОХТА — пансіон „Ліліба" гарно положений поручає кімнати з балконами і першорядним утриманням. 979 2—3

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ дешево мешкання тримісячне повновигідне, поле, Тарнавського 51. Також винайму салєн (мясарню), продам уладження салєну. Зголошення Богуславського 16, господар. 1007 2-2

РІЖНІ

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1030 3-3

ДО ВИНАЙМУ домівка Карпатського Лещетарського Клюбу в Славську 4 кімнат і 2 кухні в цілости, або поодинокі кімнати. Гарна околиця, купель. Інформації: Романовська, тел. 205-64.

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — віддасть на найвищу більшу матеріали. Телефон 270-23. 1014 1-2

ПОЗНАЙОМЛЮСЯ зі свідомою українкою, пів'радне знайомство, яка добре презентується та розпоряджає готівкою около 5.000 зол. Зголошення зі знімком до „Діла" під „Промовець". 2-2

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тримісячна сидячанія з 5-ма сильними ваннами. Сальон чесання пань Свистуська 8, вхід через браму. 998 2-2

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ремісниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сяйвевича ч. 3. 988 2-3

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, стрічки образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 243-79. 881 9-10

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (д'м „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, вирокові, проти усування матиці з гарантією виконує відомий УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА ЗЕЛЕНКА, Львів, вул. Вірменських ч. 15. 2011 53-1-9

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. сіфіл. венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні. Празі, Відні сред. КІЛІНСЬКОГО 3 (напротив Бід. Каварні) тел. 251-68. 2142

ЛІКАР

Ілярій Федейко

спеціяліст хорób ухa, горла і носа

по поворотi з загранiцi приймає вiд дванадцятої год. 2 до 5 попол. при вул. Земляковського ч. 2. I. п. (бічна площа св. Юра). 955 1—2

НЕВРОЛЬОГ

Др. І. РАЙН

ІВОНІЧ ВІЛЛЯ „БАЗАР".

Новина! Корони і містки пів-порцелянові з невидним металевим фронтом виконує виключно

Заведення технічно - дентистичне

М. Альштока

Львів, Городецька 87, І. пов. (побіч Трусту). (Увага на ч. дому, ціни низькі, полякші у сплатах). 1-4

Косметичний Інститут і Лябораторія
Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО
Львів. вул. св. Софії ч. 3. Тел. 265-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, прогострення, пігменту, волосся, бліщин, дальфи по лиці і плящи. Маємо тривале усування морщин, жилясів і відморожень власною методою. Тривале усування оплесків під катафорезою. Стилі румяпі підкірним вдуванням кремів (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 1-10

ОГОЛОШЕННЯ.

МИЛО ВІЗЛЯ Аптикаря — вигладжує церу склону до прищів і угрів.

МИЛО ВІЗЛЯ Аптикаря — відмолоджує і виміжнює пасторен.

МИЛО ВІЗЛЯ Аптикаря — надає молодечо-свіжий вигляд.

МИЛО ВІЗЛЯ Аптикаря — усуває зморщки.

МИЛО ВІЗЛЯ Аптикаря — стягає пори і хоронить перед повставанням угрів

МИЛО ВІЗЛЯ Аптикаря — хоронить перед повставанням зморщок.

Варштат токарсько-механічний
І. Троцький
Львів, ул. Боімів 44.
виконує всякі роботи
ТОКАРСЬКО-МЕХАНІЧНІ у всіх металях теж АРМАТУРИ водотягові і газові, тові на замовлення на підставі власних або припоручених моделів.
Направляє всякі вживані арматури, доробляє складові частини і зовсім їх відновляє. — Докладна направа прімусів, спіритусових машинок, нафтових і всяких кухонних уладжень.
Всі роботи із цієї ділянки виконує старанно і фахово, маючи загран. практику
Ціни помірковані.
ч. 1909 1—2

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах
купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
СИКСТУСЬКА 7
Львів Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що покличеться на це оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

С Маріяш
Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.
Львів, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-02.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші тканини на сукні, ткани на літні костюми, комплєти та сукенки. — Камгарини на мужеські літні одяги, матеріали на жакетки, попелини та оксфорди на спортові сорочки та інше.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
приймає безперервно вписс студентів та курсантів на:
1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИШІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та переробляння садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Мілкарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч. 959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Ф-ма „Magasin Parisien"
А. БРІКНЕР
Львів, Льва Сапіги 69.
поручає панчохи, рукавички, шарпетки, торбинки, парасолі, краватки та білля мужеське і жіноче в першорядних гатунках по найнижчих цінах. 6—6

НОВОВІДКРИТИЙ РЕСТОРАН І ЯРСЬКА ХАРЧІВНЯ
М. БАХУСА
Львів, ул. Гетманська ч:: 22
(проти Вел. Театру) 1020,1—2.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найрізнороднійших хвороб
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ д-ра ЛЯВЕРА
це добрий засіб до упорядкування шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і геморойдах — їх радо приймають хворі.

МЕБЛІ їдальні, опальні, кабінети, сальони, клюки, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 2-05

Інж Юрій Лясецький
держ. уповноважений інженер будови
Львів, Мучна 46, тел. 270-27
виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.
4—19

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самохідне перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої достави. 806 1-50

Поручає залізні товари
будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни
ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 52.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

S. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.
виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ГИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар пожиточний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub. Pomorze.

Смачні сніданки, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки
В РЕСТОРАНІ
М. Кузишина
Перемишль, пл. На Брамі.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі найже **даром** з найтривавіших гатунків і найновіших взорів — поручає першорядна виробня парасолів **„СІКО"** віддавна відома фірма ЗІКЕР І КОРЕЦ Львів, Легіонів 29 — в місяці, праворуч зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує **прецизійно на місці задурно.** — Увага на властиву адресу і число дому. 7—10

Гуртова продаж
хусток, шалів
і блаватних товарів
Ігнатий Йосиф
Марель
Львів, фурманська 14.
Ч. 957 тел. 272-38.

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Найсолідніші і найдешевші
МЕБЛІ в українській кооперативі
„АРХО"
Львів, Корняктів 1. Тел. 272-04

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

За зміст відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 99 (14.931). Львів, вівторок 10. травня 1938. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції й Адм.: 223-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 20 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британська інтервенція у справі судетських німців

У ПРАЗІ — РІШУЧА, У БЕРЛІНІ — ПРИЯЗНА.

Британські дипльоматичні представники інтервеніювали у німецькому й чехословацькому уряді у справі полагодження спору на тлі домагань судетських німців. Тон британської інтервенції у Празі був дуже рішучий, у Берліні — приязний. Амбасадор Гендерсон поінформував німецького амбасадора Вермана, що посли Анґлії та Франції порадили праському урядові якнайскоріше зробити для німецької меншини можливо найбільші уступки; рівночасно він підкреслив, що необхідно треба полагодити німецько-чеський конфлікт.

У цій справі амб. Гендерсон говоритиме ще з мін. Рібентропом, як він вернеться з Риму.

КРОФТА ОБІЦЮЄ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.

У відповідь на інтервенцію обох послів мін. Крофта згадав про проєкт національного статуту, що передбачує децентралізацію державної адміністрації. Як кажуть, у Празі йдуть наради у справі заанґажування до служби німецьких урядовців.

МАДЯРСЬКА МЕНШИНА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ДОМАГАЄТЬСЯ ТАКИХ САМИХ ПРАВ ЯК СУДЕТСЬКІ НІМЦІ.

Провідник мадярських автономістів Естерґазі доручив праському урядові меморіял з домаганням закону про охорону мадярської меншини, аналоґічний до закону, що його домагаються судетські німці. Крім того мадяри домагаються власного університету в Братиславі та визнання дипльомів мадярських високих шкіл.

Гітлєр ґарантує непорушність англьо-італійського кордону.

Підчас суботнього бенкету у Венецькій палаті оба диктатори виголосили важні політичні промови. Мусоліні підкреслив лише тривкість оси Рим — Берлін та приязнь між обома народами. Довша і цікавіша була промова Гітлєра, що підніс спільноту інтересів обох держав та силу англьо-італійського блюку, що обединує 120,000.000 осіб. Навязуючи до першої зустрічі ґерман з римлянами перед 2.000 літ, Гітлєр ствердив, що щойно тепер, після аншлюсу, остаточно устійнено непохитну границю між обома народами — здовж Альпів.

ВИСЛІДИ РИМСЬКОЇ ВІЗИТИ ГІТЛЄРА В АНГЛІЙСЬКОМУ НАСВІТЛЕННІ.

Авас подає з Льондону, що британська преса, оцінюючи римську візиту канц. Гітлєра, доходить однозгідно до таких висновків: 1) вісь Рим—Берлін зберігає свою дотеперішню форму як дипльоматична площина співпраці обох держав;

2) У справі Чехословаччини підкреслив Мусоліні дезінтересман італійської політики;

3) Політика оси Рим—Берлін годиться з італійсько-британським договором.

Крім того порушили оба диктатори низку інших актуальних питань: справу кольоніяльних домагань Німеччини і господарські наслідки аншлюсу.

Як інформують з Риму, Гітлєр визнав італійські інтереси на Середземному Морі та обіцяв звернути поважну частину закордонної торговлі до Трієсту

Подробиці про змову „Залізної Ґвардії".

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ КОДРЕАНУ.

Б. провідник „Залізної Ґвардії" Кодреану дістав акт обвинувачення, що обіймає 40 сторінок. На основі найдених при ревізіях документів прокуратор закидує Корнеліеві Кодреаву, що він намагався розбити армію та громадянські організації, в інтересі чужих держав.

„Залізна Ґвардія" була зорганізована у невеличкі законспіровані клітини. Її органом були військові частини „Люіза Марінс", розміщені в 13-ох місцевостях. Терористичної організації „Залізної Ґвардії" не вдалося ще викрити.

„Залізна Ґвардія" виконала кілька атентатів, м. ін. на Дуку; щоб дійти до влади, вона хотіла згладити зі світу 200 осіб. Кодреану діставав із закордону субвенції у висоті 45 міл. леїв місячно.

ҐОҐА ПОМЕР.

Колишній румунський премієр Октавіян Ґоґа помер у суботу в Семигороді. Від двох днів був він спаралїжований. Ґоґа помер у 57. році життя. Він був головою союзу румунських письменників, членом румунської академії наук і головою румунської християнсько-національної партії (націоналістів).

„ҐЕНЕРАЛЬНИЙ КОМІСАРІЯТ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН".

Румунський король видав декрет, яким переніс секцію меншинних справ міністерства віросповідань до президії ради міністрів, перезиваючи її на „ґенеральний комісаріят для справ меншин". Ця установа має стояти на сторожі виконання постанов уряду щодо меншин, дальше вона має досліджувати справи меншин і вносити урядові проекти розвязки тих справ. Виконавча влада має звертатись до комісаря справ національних меншин щодо розпорядків у справах релігії, виховання та громадянських установ. Буджет комісаріяту буде належати до буджету ради міністрів. Окремі розпорядки уряду означать поділ комісаріяту на секції та визначать обсяг їхньої діяльности

Страйк у французькій маринарці.

У Гаврі застрайкувало коло 1.500 осіб персоналу трансатлянтійської корабельної компанії, за винятком машиністів і чердакових працівників. Премієр і міністер маринарки і праці інтервеніювали у справі ліквідації страйку. Дотепер не відплив лиш один корабель; дальші відпливають щойно після 17. ц. м., тому є надія зліквідувати конфлікт до того часу.

За національний характер Волині.

Львів, 9. травня 1938.

З північно-етноґрафічних українських земель, що після світової війни знайшлися в межах польської держави, єдина Волинь прийшла з більшим дорібком нової української національно-державної традиції. Державне відродження з рр. 1917-19 знад Дніпра докотилось за Случ по Буг, охопивши часово своєю організацією і цю територію, що сьогодні зветься волинським воєвідством. Цього не мали українські землі на захід від Буга і на північ від Прип'яті, які і в час істнування Української Народньої Республики 1917-18 і в періоді гетьманської Української Держави в 1918 р. були терєном австрійської або німецької окупації. На цій території окупанти не дозволили на розбудову українського державного апарату, а австрійська окупаційна влада, у якій рішальний голос мали поляки, взагалі перешкоджала всіми засобами навіть найменші почини якоїнебудь української національної роботи.

За короткий час української влади Волинь справді почала відроджуватися. Створено передовсім густу сітку українських вселюдних шкіл, яку заключкували галицькі Січові Стрільці, при чому зукраїнізовано теж більшість колишніх російських гімназій. В позашкільній освітній ділянці почала свою працю „Просвіта" в окремих повітових осередках і по селах. Поширилась і власна українська кооперація. На жаль, постійної планової тривкої роботи не можна було перевести у тих бурхливих роках, коли на Волині раз-у-раз змінялася влада з переходами військ і з розвалом, що його несе з собою війна. А всеж і тоді слідно було, що Волинь суто українська країна.

Неслідне натомість було на Волині польське життя поза кількома повітовими містами, де воно зосереджувалось головно біля польського римо-католицького костела. На волинському селі з польщизни не було очевидно і сліду і ніхто не чував там про ніяку польську шляхту, яку „щойно російська влада справославила і зробила російською чи пак українською". Відомо, про Гриньки не могло бути й мови.

Передімною обширне звідомлення вперед кількох тижнів одної з найдільніших на Волині польських установ: „Польської Матєжи Школьної", що грає там ролю галицького „Товариства Школа Людовей". Звідси й беру дати і числа.

У чепурно виданому і багато ілюстрованому звідомленні написано виразно, що безсумнівним є факт, який сам кидається в очі, що польське населення на Волині є в меншости. Дані загального спису населення з 1931 р. виказують, що на загальне число 2,085,600 мешканців Волині, осіб, що подали польську матірну мову, було 346,600, з чого по містах 69,500, по селах 277.100, при чому віроісповідна статистика виказує тільки 327,000 римо-католиків, себто на 19,600 менше, як число поляків. Осіб, що подали тоді як матірну мову українську було 1418,300 (в містах 40.600 — по селах 1,377,000), русинів 8.600 (400 — і 8.200 — будуть це мабуть гали-

чани — грекo-католики, яких офіціяльна статистика до українців не зарахувала), москалів 23.400 (13.400 — і 10.000), німців — 46,900 (2,700 — і 44,200), жидів 205,500 (122.800 — і 82,700) — решта припадає на інші національности. Відсотково є стан такий, що поляки на Волині творять 16.6 пр. загалу людности. Національна статистика по містах: поляків 27.5 пр., жидів 48 пр., українців 16.1 пр., москалів 5.3 пр. — решта інші. По селах: поляків: 15.1 пр., українців 75.2 пр., німців 2.4 пр., жидів 4.5 пр.

Зріст польщизни на Волині за останніх кількадесять літ дуже великий завдяки польській колонізації. Попри адміністрацію і школи над сирітською польщизни працює дуже живо римо-кат. костел і його духовенство, що є там у сто відсотках — „дежезя мілітанс" — воюючою церквою. Число парохій і костелів від 1918 р. більше як подвоїлося. В р. 1919 було 59 парохій і 59 костелів, при кінці 1937 р. було вже 140 парохій і 124 костели. Це число росте безупинно, коли рівночасно зменшилося число православних парохій і православних церков. Про унію у польському виданні не приходиться й говорити — її практичне значіння та вплив на міжвіроспорідні і міжнаціональні відносини на Волині — ніякі. Зрештою — що і відоме — і ця унія не тішиться зовсім польським протекторатом.

Волинь має власну шкільну адміністрацію, у проводі якої стоїть шкільна куратория у Рівному. Державних вселюдних шкіл в 1937 р. було на Волині 1839 з 3670 учительськими силами, причому у самому шкільному році 1936-37 прибули нових близько 400 учительських сил, у більшости з заходу (головно з Познанщини), причому майже цілковито поминули українців. Як сказано, на Волині, нема ні одної української вселюдної школи. Більшість шкіл — це школи чисто польські, меншість — утраквістичні, в дійсности теж польські, де тільки дві або три години тижнево вчать української грамоти.

Не диво, що школа на Волині попри римо-кат. костел полонізує населення. Тим самим вона не може якслід поборювати неграмотність, яка ще нині на Волині у людей в повашкільному віці доходить до 47.8 пр. — на селі аж до 52.3 пр. — себто, що більшість сільського населення зовсім (неграмотна. Загальним явищем — з чого вина якраз польської школи — є поворот неграмотности в українському селі. Сам по собі тривожний теж факт, що сьогодні коло 100,000 сільських дітей на Волині не охоплені ще взагалі шкільним навчанням.

І тут якраз йде з допомогою „Польська Матеж Школьна". Працює вона в дошкільній, поза шкільній і шкільній ділянці, в останній у вселюдному і фаховому шкільництві. У дошкіллі праця її доволі скромна, бо охоплює вона в 1938 р. всього 8 дошкільних пунктів (захоронок) у пяти повітах з числом 1800 дітей, виключно польських, здебільша у польських колоніях. До повашкільного виховання слід зарахувати і бурси, яких в 1938 р. удержувала вона три: в Луцьку для 18 вихованців, в Олиці для 15 і в Сарнах для 38.

Зате поважні висліди на полі вселюдного шкільництва, де від 1931-32 число шкіл П. М. Ш. з 16 зросло в 1937-38 на 66. В повітах були такі школи: Дубно — 4 школи — 145 дітей, Горохів 4 — д. 178, Костопіль 2 — д. 69, Ковель 10 — д. 396, Луцьк — 24 — д. 950, Любомль 2 д. 62, Рівне 3 — д. 150, Сарни 6 — д. 242, Володимир 7 — д. 273, Здолбунів 2 — д. 108 — разом всіх дітей 2,573 — в більшости хлопців, в меншости дівчат. Віроісповідання дітей у звідомленні не подали, але можна догадатися, що це діти осадників і кольоністів. Більшість шкіл має власні будинки, часто зовсім модерні. Все це школи найпримітивнішого типу; вчителі дістають пересічно по 100 зол. місячно.

Фахове шкільництво ПМШ в 1937-38 охоплює 7 шкіл з 988 учнями й учениць. А саме є такі школи: купецька гімназія в Луцьку — 218, купецька гімназія в Рівному 234, столярська школа в Острозі 51 і три ремісничо-промислові школи: в Сарнах 123, в Володимирі 165 і в Здолбунові 143. У всіх тих школах православні (у більшости, очевидно, українці) творять поважний відсоток а в — Острозі і Володимирі навіть абсолютну більшість усіх учнів; у всіх 7 фахових школах є православних 262 з яких більшість походить зі селян. За увесь час, від коли ПМШ веде ті школи, вийшло з них 1430 молоді, з того 738 таких, що покінчили торгобельні школи. Фахові школи ПМШ мають власні величаві будинки і відповідне внутрішнє вимуштрування. Метою тих шкіл, як подає звідомлення, викурити жидів з торговлі і промислу на Волині через вишкіл відповідних фахових сил.

Крім цього ПМШ в 1936 р. вела 64 курси для неграмотних з числом 957 учасників, влаштувала 460 популярних викладів при 15,017 учасниках та 50 вистав і свят. Народніх бібліотек має в 1938 р. 500, у цьому 97 постійних і 403 мандрівних; число книжок у бібліотеках 109,676 томів; ман. року позичено 166,467 книжок.

Членів ПМШ має всього коло 5,000 — отже членські вкладки грають зовсім незначну ролю у буджеті товариства, чого зрештою у звідомленні навіть не подали. Акцію фінансують ріжні самоуправні установи та опікунчі кружки числом — 67 з центральної і західної Польщі, а яких деякі будують власним коштом школи і їх навіть в цілости утримують.

Порушена тема і статистика (яку я навів) — здається — надто повчальні, щоб треба було на їх основі переводити ще окрему аналізу. Ще більше може, як у Східній Галичині, йде на Волині боротьба за національний характер тієї землі. Український відпір у цій боротьбі там куди слабший, як у Східній Галичині з причини великої кволости нашої організації на Волині. Рятує наше положення на Волині у першу чергу наша чисельна сила, що проявляється у значно більшому природному зрості нашого (православного) населення, як у волинських римо-католиків. Повчають про це статистичні числа, на які покликується те саме звідомлення Польської Матежи Школьної, наводячи за Статистичним Річником, що природний приріст в рр. 1931-33 був на Волині у православних 16.7, у римо-католиків 13.1 про міллє. Друге, що нас рятує і на майбутнє врятує попри чисельну перевагу над поляками це — теж згідно зі словами згаданого звідомлення, — безсумнівний зріст української національної свідомости й активности серед нашого молодого покоління на Волині. А це вже у недалекій будучности дасться відчути по активній стороні нашого білянсу на Волині.

Д-р Степан Баран.

Плащі тренчі.

Льняні сорочки.
Охоронні плащі:
Лікарські і бюрові.
Робітничі одяги.
Таборові вирядні і т. д.
виконує на замовлення дешево скоро і солідно

ШВАЛЬНЯ КООП. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 95, РУСЬКА 3.

СТАБІЛІЗАЦІЯ ФРАНКА.

(Від власного кореспондента).

Париж, 6. травня 1938 р.

Історія повоєнного французького франка ось така: у червні 1928 р. Пуанкаре створив франк вартости 20 золотих передвоєнних сантимів. Цей франк тривав вісім років. Французи, незважаючи на девалюацію стерлінга і доляра, хотіли втримати за всяку ціну вартість своєї національної монети. Навіть пропагандивна виборча програма „Людового фронту" представляла франк, як щось непорушне, і непохитне.

Французькі економісти, а передовсім французькі промислові кола гляділи безрадні, як замикався щораз більше перед Францією ринок збуту закордоном через знижку стерлінга, доляра та їхніх сателітів. „Людовий фронт" по приході до влади накинув французькому промисловці нові тяжкі, хоч в практиці справедливі чинитьби: платні відпустки для робітництва, підвищку платень та впровадив ще досі дуже оспорювану реформу 40 годинного тижня праці (в Німеччині й Англії, тобто у двох головних економічних суперників Франції, існує 48 годинний тиждень праці, а це сильно підтинає кількостеві висліди французького виробництва).

У вересні 1936. р. Венсен Оріоль, соціяліст, міністр фінансів І. уряду Блюма установив вартість франка між 13 і 14 золотих сантимів. Французькі промислові кола з місця скритикували цю реформу вважаючи, що вона дуже вигідна, бо вона не дає їм у практиці майже ніякої полекші, а нові соціяльні тягарі були далеко вищі, ніж звишка франка. Франк Оріоля тримався 8 місяців.

У червні 1937 р. Жорж Боне встановив франк, що вагався між 10 і 11 золотих сантимів. Дня 4. травня 1938 р. Далядіє-Маршандо, а треба докинути ще і прізвище Поля Рено, бо міністр судівництва в кабінеті п. Далядіє відіграв першу ролю в тій монетарній французькій реформі — установили франк у висоті 8 і пів золотих передвоєнних сантимів. Це **фактична стабілізація.**

Дефіцит держави дійде у 1938 р. приблизно до 40 міліярдів франків (зброєння коштують!). Отже треба закликати населення до позички. Позичка вимагає солідного гроша. Солідний гріш може бути тільки тоді, як він відповідає промисловим потребам краю. Сучасна французька грошева реформа дає французькому промислові право конкурувати закордоном (бо вона проглинає соціяльні тягарі), але під умовиною, що збільшиться французьке виробництво. Далядіє заявив у своїй промові, що з огляду на скількість французьке виробництво загально падає. Найжахливіший наслідок „людового фронту" це те „солодке неділля", яке впровадив Блюм у французький промисл. Два дні в тиждень відпочивають не тільки люди (на це можна ще згодитися!), але і машини (а це вже втрата!).

Учора 3 і пів міліярди франків вернулося до Франції. Увечір масовий приплив гроша із закордону був такий великий, що міністерство фінансів не оголошувало загальної суми, щоб не грати на звишку франка. Цей приплив гроша до Франції зовсім зрозумілий: французькі і чужинецькі капіталісти висилають гроші до Франції, бо вони тут тепер найбезпечніші (тверда валюта) а тепер деяким іншим державам загрожує теж девалюація. Капіталісти звичайно не дуже вірять комунікатам емісійних банків, мовляв „наша валюта, не зважаючи на знижку французького франка, залишається без зміни". Під оглядом фінансової техніки золото в „Банк де Франс" викаже тепер приблизно 40 міліярдів номінальної надвишки (числимо у нових франках!). Очевидна річ, ця надвишка є тільки висліпом книговодсько-рахункової техніки, але вона дозволяє державі сплатити одним почерком пера довг, який має державний скарб у банку.

Успіх монетарної реформи уряду Далядіє залежить від трьох чинників: 1) від повороту вивезених капіталів закордон до Франції. Хто купив стерлінги з хвилиною приходу людового фронту до влади, той збільшив свій капітал приблизно на 150 відсотків; 2) від ритму французького виробництва. Далядіє мусить, якщо хоче перевести справжню направу французьких державних фінансів — залізною рукою обезсилити соціяльну демагогію, яка поширює гасла „солодкого неділля"; 3) від боротьби зі ростом цін, що необхідно слідкують за кожною девалюацією гроша, навіть коли вона називається стабілізацією.

Юрій Студинський.

Цілий мусулманський світ протестує

ПРОТИ ПОДІЛУ ПАЛЕСТИНИ.

У звязку з приїздом до Єрусалиму нової англійської комісії, населення усіх арабських країв знову почало протести проти поділу Палестини. Ми згадували про становище сирійського парляменту і єгипетського уряду. Крім того в парляменті Іраку виголошено цілий ряд гострих промов, у Дамаску відбулися великі демонстрації, в Каїрі зложила академічна молодь письмний протест англійському амбасадорові. Союз молодих мусулманів у Мецці уладив протестаційні віча.

Єменський король Яхія переслав свою опінію безпосередньо до Льондону. Начальна палестинська рада дістає зі всіх сторін жертви в грошах і натурі. До партизанських відділів заголошуються численні добровольці.

БОЇ В ПАЛЕСТИНІ.

В середущій Палестині військові відділи ведуть дальші операції проти арабських повстанців. Біля Каркуру ранено кільканадцятьох арабських боєвиків. В Наплюз кинули араби дві бомби; крім того вони напали на кольонію Седзера, але поліція відбила наступ, вбиваючи двох арабів. В районі Тулькарему викрито великий склад зброї та муніції.

815 удільовців з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 46.103 зол. дозволило **Пром.банкові** зібрати 541,000 зол. оборотових фондів, з яких видатив Пром-банк за 1937 рік 3½ міл. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.**

Подвоєння скільности уділів дозволить **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Мотиви розвязання „Союзу Українок".

Староста Гродзки Лwowski. L.: Pol. B. 4/904/I/stow /38 r. —Львів, дня 6. V. 1938 r.

До Зарządu Głównego Ukraińskiego Centralnego Żeńskiego Towarzystwa „Sojuz Ukrajinok" we Lwowie, ul. Sykstuska l. 46.

Działając na zasadzie art. 16, 24 i 61 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. X. 1932 r. o prawie o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. nr. 94, poz. 808) **zawieszam** działalność Ukraińskiego Centralnego Żeńskiego Towarzystwa „Sojuz Ukrajinok".

Decyzja ta jest zgodnie z art. 16. ustęp 1, zdanie ostatnie cyt. rozporządzenia natychmiast wykonalna.

Od decyzji niniejszej służy Zarządowi Towarzystwa prawo odwołania się do Pana Wojewody we Lwowie za moiem pośrednictwem w ciągu dni 14-tu licząc od dnia następnego po jej doręczeniu.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.

ЛІКУВАННЯ ричалтом **Зл. 155·—**

Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

UZASADNIENIE

Jak wynika z obserwacji działalności Towarzystwa.

1) Sojuz Ukrajinok współpracował wbrew postanowieniom § 4. ustęp 3. statutu z organizacjami nekobiecymi, jak np. Maslosojuz, Siłskij Hospodar i t. p. mimo, że statut przewiduje współpracę T-wa jedynie z organizacjami kobiecymi o podobnych celach, co Sojuz Ukrajinok.

2) Stowarzyszenie zorganizowało sekcję muzealną, która trudniła się zbieraniem dowodów udziału kobiet w wojnach „wyzwoleńczych" mimo, że statut nie przewiduje możliwości tworzenia takiej sekcji.

3) Stowarzyszenie zezwoliło na zorganizowanie w swym lokalu loterii fantowej, urządzonej w grudniu 1937 r. bez zezwolenia władz skarbowych.

4) W latach 1924 i 1925 Sojuz Ukrajinok zajmował się sprawą śp. Olgi Basarabowej, poruszając tę sprawę pośrednio przez udział swoich delegatek w „Ukraińskiej Żeńskiej Radzie Narodowej" na forum międzynarodowym w sposób niezgodny z prawdą, a nawet świadomie i celowo fałszywy, urabiając taką opinię o tej sprawie za pomocą okólników, wśród szerokich kół swych członków. Za to przekroczenie statutu został Zarząd Stowarzyszenia pisemnie upomniany przez Urząd Wojewódzki Lwowski decyzją z dnia 24. XII. 1924. L.: 18531 z 1924 roku.

5) Stowarzyszenie urządziło w dniu 17. II. 1929 r. zbiórkę publiczną i manifestacyjną sprzedaż kokardek bez zezwolenia władzy administracyjnej, za co Urząd Wojewódzki Lwowski z dnia 4. V. 1929 r. L. BP. 3887/29 udzielił ponownie Stowarzyszeniu napomnienia.

6) Sojuz Ukrajinok wziął czynny udział w akcji wyborczej do ciał ustawodawczych w roku 1930, czego dowodem jest pismo Zarządu Towarzystwa z dnia 9. IX. 1930 L. 762/30, skierowane do Prezydium Ukraińskiej Socjalistycznej Radykalnej Partii we Lwowie, oraz uchwała tego Zarządu powzięta w dniu 8. IX. 1930 r.

7) Stowarzyszenie wydało w r. 1935 ulotkę, wzywającą kobiety ukraińskie do wstrzymania się od wyborów do ciał ustawodawczych, a nadto na łamach swego oficjalnego organu p. t. „Żinka" wypowiadało się w sprawach stosunków polsko-ukraińskich z politycznego punktu widzenia, gdyż za takie enuncjacje muszę uważać artykuły, zamieszczone w nr. 15 i 16 dwutygodnika „Żinka" p. t. „Normalizacja na cenzurowanym", oraz w nr. 17 z dnia 1. IX. 1937 r. p. t. „Czas wyciągnąć konsekwencję"

8) Stowarzyszenie, wypowiadając się na łamach swego oficjalnego organu prasowego, jakim jest dwutygodnik „Żinka:", szerzyło hasła separatyzmu i szowinizmu narodowego jak na to wskazują artykuły „Zhadajmo łystopadowi dni", „Żinka na wyzwolnych zmahanniach", Zazyw Hołownoho Wydiłu S. U.", „Wseświtnyj Sojuz Ukrajinok", zamieszczone w numerze 21—22 z września 1937 r. które zostały skonfiskowane decyzją Sądu Okręgowego we Lwowie z dnia 24. XI. 1937 r. Sygn. VI. 1. Pr. 250/37 r. jako zawierające cechy przestępstwa z art. 154 k. k. Ponadto na łamach tego samego czasopisma, z wiedzą Zarządu ukazał się w nr. 11. z dnia 15. I. 1936 artykuł p. t. „Dialog pro karnawał", zawierający w swej treści glorifikację przestępstw przeciwko Państwu a zatem noszący cechy przestępstwa z art. 154 k. k., skonfiskowany decyzją Sądu Okręgowego we Lwowie z dnia 23. I. 1936 r. Sygn. VI. 1. Pr. 25/36, wreszcie w tym samym czasopiśmie w nr. 23 z grudnia 1937 r. ukazał się artykuł p. t. „Za duszu ukraińskoji dytyny", w którym zawarte były hasła separatystyczne, a nadto wyrażona była niechęć do narodu polskiego, który został skonfiskowany decyzją Sądu Okręgowego z dnia 9. XII. 1937 r. Sygn. VI. 1. Pr. 272/37 r.

9) Rezolucje uchwalone na walnym zgromadzeniu Towarzystwa w dniu 10. IX. 1937 r. wyraźnie stwierdzają, że stało się ono w rękach niektórych czynników ukraińskich narzędziem walki politycznej.

10) Uprawianie polityki przez Towarzystwo stwierdzają również przemówienia, wygłaszane na walnych zgromadzeniach w dniu 2. i 3. IV. 1936 r., oraz 9. i 10. IX. 1937 r., jak również i przemówienia P. Mileny Rudnickiej, Przewodniczącej Sojuzu Ukrajinok, w Starym Samborze powiat Sambor w dniu 6. IX. 1936 r., w Żółkwi 27. VI. 1937 r. i w Gajach powiatu lwowskiego 1937 r., w których P. Milena Rudnicka w sposób tendencyjny i niezgodny z prawdą przedstawiała położenie ludności ukraińskiej w Państwie Polskiem.

W tym stanie sprawy biorąc pod uwagę, że:

1) Towarzystwo współpracowało z organizacjami, nie mającymi nic wspólnego z ruchem kobiecym.

2) Stowarzyszenie zorganizowało w swym łonie sekcję nieprzewidzianą statutem.

3) Oficjalne organa prasowe Sojuzu Ukrajinok p. t. „Żinka" i „Ukrainka" wzięły przez swych delegatów udział w t. zw. „Porozumieniu prasowem" obok delegatów czasopism politycznych.

4) Stowarzyszenie niezmiennie i nieprzerwanie od kilkunastu lat pracuje w nastawieniu zdecydowanie wrogiem Państwowości polskiej, o czem świadczy:

КОЛОМАН МІКСАТ

Старий швець.

Моє сумління не мало б спокою, якби я не оповів про одні відвідини у Степана Фільчика, які з нагоди свого побуту дома я зробив зі своїм приятелем. При тім я переконався, що старий Фільчик, який від дитячих літ залишився у моїй памяті, не лише видумана особа, як її письменники описують, але таки справді живий старий швець, що платив 22 золотих данини та 6 золотих податку, які у поземельній книзі записані як власник хатини та інших нерухомостей.

Був це лінивий хлопище, що вічно нарікав саме через тих 22 і 6 золотих. Говорив, що земля від часів революції не родить нічо доброго і що від того часу, коли коні москалів потоптали її, вона начеб перевернулася. А також і ремесло зле йде, ледви можна з нього вижити.

Ремеслу йшло би, якби сам Фільчик хотів.

Його мала хатина стояла посередині села. У дворі був колодязь, але без журавля та огорожі, тільки обложений камінням, так що людині треба було сильно нагнутися, щоб ведром набрати з нього води. Тісно біля колодязя чорніла купа сміття. Тут лежало і зростало те, що Фільчик за 50 років кинув з хати — порох і бруд, кусники шкіри, старі малі та великі черевики.

Він сам, „божеський швець", лежав у кімнаті на нерівнім ліжку й курив, а коли ми ввійшли, він неприязно поглянув на нас.

— Чи ви, дядьку Фільчику, знаєте ще мене?

Його сива голова після цього питання розсолихалась.

— Безперечно... безперечно..., — пригадував, а рукою гладив собі чоло й бороду, найменше тиждень неголену. Волосся під пальцями просто скрипіло, — так, так, гм.., але звідки?... Ага, вже знаю...

Його обличчя нагло від радости прояснилось: — Дідько його побери, таж це наш молодий панич, — це мені подобається!

— Не бачив я вас давно вже, дядьку Фільчик; тут — мій приятель, маляр із Будапешту. — Фільчик зморщив чоло і з острахом поглянув на черевики саме представленого гостя (не любив, коли приносили йому працю) та як помітив, що вони в добрім стані, на чолі зморшки розгладились. — Пишіть мене, що ви принесли, — сказав і рукавом бистро вигер крісло.

— Що робите дядьку і як маєтесь?

— Та оттак собі, мушу матись добре, хоча властиво старому чоловікові ніколи добре не ведеться. Гостець ламає мене в руках і ногах, а ніколи він мене так коле, що аж кричу. Іриттім не маю нікого, ані навіть служки, щоб в таких випадках я міг вилляти на неї свою злість.

— А чи ремесло йде зле?

— Воно знищить мене, цілковито знищить. Не дають мені спокою, а даю вам слово, що ремесло нічого не приносить. Як часто кричу на них: Чи не можете носити свої знищені драпаки кудись інде? Чи нема на світі іншого шевця, що ви завше тільки мені їх під ніс пхаєте? Але це все намарно! Взяли мене на приміт, а коли принесуть мені працю на мою голову, не залишається нічо інше, як її прийняти. Колеб я її не взяв, говорили би, що я покинув ремесло. А це булоб ганьба для мене! Ненавиджу людей, паничу, ненавиджу, але і через те шию їм черевики! Чи це не злоба долі?

— Та так, але чи знаєте, за чим я прийшов до вас?

— Мабуть чи не... — сказав настрашений і крадькн кинув оком на мої черевики.

— Мій приятель хоче вас тут нарисувати для себе.

— Мене? — усміхнувся й погладив свої сиві вуса. — Справді?

— Цілком поважно, — потвердив мій товариш чемно.

— Хочемо вас намалювати в одній книзі.

— В книзі, а на що? Панове, ви робите собі з мене жарти!

— Мусить ще бути, дядьку Фільчику. Одягніться та терпеливо сидіть тільки пів години, поки вас не нарисують.

Фільчик пошарпався за вухом: — Ох, ще погана річ. Я бажав би бути за горами. Це вже не для мене, ге-ге!

І глянув на мене з таким безнадійним виразом обличчя, що я ледви стримався від сміху.

— Не будьте твердолобі, дядьку! Ми скоріше відси не відійдемо. Візьміть скоро на себе кожух!

— Я? кожух? Тепер в ці гарячі дні? Діти будуть сміятися з мене...

— Кожух — це головна річ!

— Ага, вже знаю — ви хочете намалювати той славний кожух — але де я його маю?...

Сумно склонив голову та його очі блукали по кімнаті, мабуть бачили той старий кожух в уяві. „Кожний кожух добрий", — додав я.

Пронизливо поглянув на мене, начеб з мого обличчя хотів вичитати причину нашого дивного бажання. Потім задумано почав проходжуватись по кімнаті, вимахуючи у лівій руці малим тютюну.

— Коли це мусить бути, тоді в ім'я Боже, нехай буде! І цьому підпорядкуюсь, але роблю це тільки для вас, Ваш батько був моїм добрим господарем. Отже, прошу, зачинайте!

Зняв кожух з темною ляміркою, що висів в хутку за дверьми, кинув на себе і покірний долі, сів на стілець біля вікна, де було краще світло.

a) zainteresowanie się w omawiany sposób sprawą śp. Olgi Basarabowej.

b) wezwanie do bojkotu wyborów do ciał ustawodawczych w roku 1935, wykazując w ten sposób wyraźną niechęć do panującego w Państwie porządku prawnego,

c) szerzenie haseł separatystycznych, oraz obrażanie narodu polskiego na łamach swego oficjalnego organu prasowego, co zostało potwierdzone wyrokami sądowymi,

d) gloryfikowanie przestępstw przeciwko Państwu na łamach swojej prasy,

e) piętnowanie za pomocą swej prasy w opinii publicznej autorów i zwolenników t. zw. polityki normalizacyjnej, której celem było właśnie zgodne współżycie polskiego i ukraińskiego narodu na ziemiach południowo-wschodnich.

5) Stowarzyszenie mimo dwukrotnego upomnienia przez władze nadzorcze nie zmieniło ani swego sposobu ani zakresu pracy.

6) Sojuz Ukraińok jako Stowarzyszenie o szeroko rozbudowanej sieci organizacyjnej, zrzeszające w swych szeregach wiele tysięcy członkiń, ma duże możliwości urabiania „powszechnego mniemania" o pewnych zagadnieniach, czem Ukraińskie Centralne Żeńskie Towarzystwo „Sojuz Ukraińok" wykroczyło przeciwko obowiązującemu prawu, ustalonemu dla niego zakresowi działania, a nadto swoją działalnością poważnie zagraża bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu, **należało orzec jak w osnowie niniejszej decyzji.**

Starosta grodzki:
Stanisław Porembalski.

Хроніка Совітської України.

ВИБОРИ ДО „ПАРЛЯМЕНТУ" УССР.

Центральний виконавчий комітет УССР призначив вибори до Верховної Ради УССР на 26-го червня. Між іншим виявилася тут дуже характерна подробиця, згідно з законом виборці мусять відбутися в неробочий день, а неробочі дні у країні совітів — це такі дні місяця, що діляться на 6, тобто 6, 12, 18, 24, 30, отже цілком логічно було призначити вибори на 24-го чи 30-го червня, тимчасом їх призначили на 26-го, причому окремою постановою 26-го червня встановили неробочим днем замість 24-го червня. Чому? А тому, що 24-го червня припадає на п'ятницю, а 26-го червня — на неділю. Тобто значить, що населення совітської України в масі, не дивлячися на ведення шестиденного тижня, святкує неділю, й окупаційний уряд мусив це визнати, призначивши день виборів на фактичний неробочий день — неділю.

Виноратимуть одного депутата від кожних ста тисяч виборців.

Зорганізувавши 304 виборчих округи, отже Совітська Україна матиме у Верховній Раді 304 депутатів.

ЩОСЬ НЕ ВСЕ НА ДОБРЕ ВИХОДИТЬ І У „НІКИТИ СЕРГЄЄВИЧА".

Справді, один з найближчих і найпевніших співробітників його був І-ший секретар київського обласного і київського міського партійного комітету Дмитро Євтушенко з прекрасним стажем: ніколи не працював на Україні, досить довго був в органах ГПУ, 4 роки працював з тим-же самим Хрущовим в ЦКВКП(б) і тільки влітку 1937-го року його призначили секретарем одеського обласного комітету рятувати там ситуацію, у вересні перенесли до Києва, він був членом Центральної Виборчої Комісії для виборів до Верховної Ради, його вибрали на голову законодатної комісії Верховної Ради і... цей самий Євтушенко „похвалився" на цьому „проклятому місці" — Україні... і довелося його усунути з усіх його посад...

А головне, як наслідок цього, сталося досі небувале, довелося самому Хрущову взяти на себе ці посади перших секретарів київських обкому і міському. Виходить, що нема кому їх доручити. Треба добре придивитись до ведучих там порядків...

Але цього не досить. Є в СССР так званий Тсоавіохем — товариство, що мусить дбати про всесвітну воєнізацію населення. Ясно, що йому надають величезне значіння.

На чолі цієї організації у всесоюзному розумінні був Ейдеман, а на чолі української філії — Попов. Ейдемана розстріляли разом з Тухачевським, те саме сталося з Поповим, але тільки менш урочисто, якщо можна вжити такого виразу.

Стараннo підшукали нових голов: і всесоюзного — Горшенина, і українського — Копаєва.

І виявилось тепер, що Копаєв, його заступник Мазніцин, голова одеської обласної ради Бабін і голова чернігівської обласної ради Бєлєнко „допустили ряд найгрубших помилок". До Києва приїхав Горшенін, скликали позачерговий поширений пленум Центральної Ради Тсоавіахему, який і ухвалив усунути від роботи і віддати під суд згаданих осіб, а також вжити заходів, щоб якнайскоріше виправити помилки і зміцнити українську організацію Тсоавіахему.

Ну, а що робив, за чим дивився перший секретар ЦККП(б)У Хрущов?!...

Не добре виходить!!.

СВЯТКУВАННЯ 25-ЛІТТЯ СМЕРТИ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО.

Українська совітська присвятила багато місця цим роковинам, наводячи його докладну біографію, спомини про нього, його листування.

Ось уривок споминів Горкого про Коцюбинського:

„Коцюбинський особливо ніжно любив свою Україну і часто чув пахощі чебрецю там, де його не було.

А одного разу побачивши коло білої стіни рибальського будинку на острові Капрі блідорожеві рожі (так звуться на Лівобережній Україні не троянди, але квіти на високих стеблах, що їх можна побачити біля кожної хати. — Л.) Коцюбинський увесь заяснів усмішкою і, скинувши капелюх, сказав до квітів:

— Здоровенькі були! Як живеться на чужині?

Приятель отворив записник і почав увіковічнювати велике кістляве обличчя. Фільчик сидів непорушно, ані поту, що рясно стікав йому з чола, не витирав, бо було гаряче (було це серед літа, а дотого ще у кожусі!), відтак голова його повільно падала і повіки закрились... сон запанував ним.

По добрій годині пробудив його голос маляра: — Вже готове, пане Фільчик!

Я з цікавости побіг до маляра і хоч це був тільки шкіц, я пізнав старого дуже добре, особливо вираз його очей був знаменитий

— Виглядаєте наче державний муж, дядьку Фільчик.

— Ну — де властиво подівся?... — бурмотів собі під носом, приступаючи до засувки стола.

— Що? Ви не хочете ані поглянути на себе?

— Ні, нізащо у світі! Я цілий рік ані разу не подивлюся до дзеркала. Сховайте собі тільки ваш протокол пане!

...ли це говорив, перекидав у шуфляді ножиці, голками, дротами та ременями. — Хе-хе-хе! — ну, ачей черняки не поточили його — чи може ворони його схопили? Де це ти подівся? — Ага, ти тут, ти псяче вухо!

Витягнув пальцями срібний гріш і приступаючи до маляра, хотів дати йому в руки. Цей сміявся й ховав перед старим руки. — Але-ж що ви робите, дядьку Фільчик? Та-ж ми маємо дякувати вам!

— Ну, гаразд — бурмотів — але я знаю, як це випадає....

І був так у цьому переконаний, що ще на дворі старався силоміць всунути малярeві гроші — а я побився би об заклад, що це були його останні гроші!

З мадярської мови переклав:
Ф. Беркут.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 93. Четвер, 10. травня (28. квітня) 1888

ХОЛОДНИЙ ВЕЛИКДЕНЬ.

В новинці про Великодні Свята, які припали в цьому році 6-го травня, читаємо: „В неділю у всіх церквах відбулися торжественні богослужения. В церкві Успення Пресвятої Богородиці читали евангеліє у шести мовах. Народу по церквах було повнісінько, ледо церкви св. Пятниці. По обіді молодь забавлялася гагілками. Ще веселіші були ці цьогорічні наші свята, якби не студінь, що була всі три святочні дні, якби у наших Карпатах не були упали сніги, від яких повіяло до нас пронизочим холодом. Крім холоду і небо було все засунене хмарами, хоч дощ перепадав дуже рідко.

„АМЕРИКА ВАБИТЬ..."

Під таким наголовком новинка: „Як радо виби раються селяни з західної Галичини до Америки, може бути доказом факт, що дівчата з околиць Горлиць, Ясла, Фришгака і Біча вибираються сотнями до Америки. В околиці Жмигорода настала така охота до мандрівки за море, що там ніхто про ніщо більше не говорить як тільки про Америку, а хто тільки може призбирати трохи гроша зараз вибирається до Америки. Є села, де вже майже не можна знайти молодого парубка, бо всі вибралися до Америки. Майже щодня виїжджає з цих сторін багато людей до Америки.

ЖИДИ НА УКРАЇНІ.

„Жиди в Росії добються мабуть далеко скоріше якогось права і значіння, як всякі інші мешканці, що разом з ними пробувають на землі і спокон віку засівували ту землю, на якій жидів уважали досі за наплівовин елемент. З Петербурга повідомляють, що комісія для управильнення жидівських справ, постановила надати жидам право купувати на власність землю в обсязі 10 десятин, тобто 24.000 квадратних сажнів." Ця ухвала, якби вона справді дістала царську санкцію, булаб спеціально для русинів на Волині і Поділлі а подекуди й на інших землях України важким ударом. Селянські ґрунти опинились би скоро в жидівських руках, а їх первісні власники мусілиб вже не сотнями, як досі, але тисячами виноситися за Урал і в надамурські краї".

Зіняковів і пожартував, звернувшись до Горкого:

— Знаєте, трошки сентиментальним стаю. Але і ви, думаю, частенько зітхаєте за білою березою, якою вас шмагали, бувало. Е, всі люди-люди, а хто не людина — хай буде йому сором!...

У Чернігові впорядкували могилу письменника на цвинтарі колишнього Троїцького манастиря, відреставрували його памятник в місті. Літературно-меморіяльний музей Коцюбинського в Чернігові поповнили новими матеріялами і документами про письменника.

Відбулися урочисті вечори, присвячені памяті Коцюбинського в Києві і в Чернігові. Між почесними гостями преса відмітила й дочку Коцюбинського, Оринку... і мимоволі виринає запитання: А син? А Юрко?

50-ЛІТТЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО.

З цього приводу зорганізували в Києві виставу творів ювілята з ділянки образотворчого мистецтва з архітектури та кіна. На цій виставі до тисяча експонатів: картини, графіка, офорти, архітектурні проекти, ексізи оформлення кінофільм: „Тарас Шевченко", „Назар Стодоля", „Сорочинський ярмарок" тощо.

Полтавці добре знають будинок колишньої губерніяльної земської управи в суто українському стилю за проектом професора Василя Кричевського. **Л.**

Купецьке Свято св. Юрія у Львові.

В неділю 8. ц. м., Союз Українських Купців у Львові влаштував — як щороку — свято патрона наших купців св. Юрія. Зачалось воно ранком в 9. год. в архикатедральній церкві **богослуженням,** яке відправив преосв. Бучко, виголосивши відтак глибокозмістову проповідь про плекання моралі в житті, зокрема в житті українського купецтва.

Вполудне відбулась у жовтій салі „Нар. Дому" **академія.** Отворив її голова СУК, **дир. Я. Скопляк.** Його слова, повні віри у важне діло, що його сповняє наше купецтво, овіяні поезією традиції, були добрим вступом до довшого реферату **інж. Крохмалюка** про український промисл та розгортання нашої торговельної і взагалі господарської активности.

На академію склалося ще й кілька вокальних точок: хор „Сурма" відспівав пять пісень у двох виступах, учень Максимюк віддеклямував спеціяльно на св. Юрія написаний вірш Я. Курдидика, а п. Я. Гайвас виголосив власну „поезію в прозі", повну бадьорости й ентузіязму для творчої праці в ділянці господарства. Академія закінчилась національним гимном.

Жовту салю „Н. Д." заповнили львівські купці і промисловці з родинами, запрошені гості зпоміж духовного і світського громадянства та представники преси. Звеличав академію і також спільний обід, що після академії відбувся в тій самій салі, Преосв. Бучко. Він теж посвятив „дари Божі" на столі, а в прощальній промові з учасниками спільного обіду сказав кілька глибоких слів, навіяних правдиво-християнською потіхою в цих важких хвилинах, коли українському купецтву доводиться поборювати чимало перешкод на шляху його праці. Промовляли при обіді ще: дир. Я. Скопляк, ред. Несторович і п. Дубас, який подякував аранжерам свята за їх труд. На зазив п. дир. Скоплякової зложили присутні 76 зол. на Рідну Школу.

Ввечорі відбулись у домівці Союзу У. К. товариські сходини з танцями.

Алькоголізм стелить дійсно сухотам.

Сторінка без політики.

Коли лев їздить автом..

Не всі леви страшні. В африканських пущах трапляються теж і леви, які не розривають людей на кусні, зате дуже радо їздять автами.

Дочка військового коменданта з Наіробі міс Елінора Тіг вибралася перед двома місяцями на автомобільну прогульку до озера Танганіка й з поворотом. Тіоколиці були ще перед тридцятьма роками непрохідними пущами, нині ведуть ними рівні, прегарно удержані автомобільні дороги і тільки недалеко озера мусять автомобілісти берегтися носорожців. Позатим шляхи такий безпечний, ніче яканебудь дорога в Середущій Європі.

ПЕРЕГОНИ З ЛЬВОМ.

Міс Тіг доїхала спокійно до озера, уладила собі прогульку моторівкою і відтак відїхала в поворотну дорогу. Віддалившись приблизно на 100 км. від озера вїхала вона в доволі рідкий ліс.

Раптом запримітила вона, що ліворуч вирнуло з ліса щось жовтого. Лев! Якби доля змовилася проти неї, бо саме в тому менті два циліндри мотору, внаслідок замечищення свічок, перестали працювати. Таким чином вона не могла осягнути такої скорости своїм автом, яку вона в тому менті хотіла осягнути.

Постогнуючи і порскаючи їхало авто з небільшою скорістю як 40 км. на годину. В орієнтаційнім дзеркалі побачила міс Тіг, що лев пустився бігти за автом. Напів божевільна зі страху молода англійка почала вживати всіх виходів, щоб надати автові якнайбільшу швидкість.

Дарємне! Добру хвилину їхала вона так і бачила біля авта льва, який гнав довгими підскоками вперед. Коли вона побачила, що лев тягнеться скочити до авта, мало не зімліла зі страху.

НЕБАЖАНИЙ ТОВАРИШ ПОДОРОЖІ.

Двічі відверталася молода дівчина й хотіла відстрашити льва залізним друком, що біля неї лежав. Лев залишився трохи позаду, одначе далі гнав за автом. Відтак могутнім скоком удався йому скочити на плоский дах авта. Жахливо великого хижака бачила міс Тіг у дзеркалі, але вона не мала сили затримати віз, вискочити з нього і рявувати своє життя. Вона гнала і гнала перед себе, сподіючися лиш у душі, що вона опинеться небавом у ситуації, в якій їй хтось поможе.

Авто підскакувало кермоване схвильованою рукою жінки, яка бачила в дзеркалі лиш очі хижака, які не відверталися від неї. Вона не звертала найменшої уваги на те, що авто може розлетітися на дрібні кусні при найменшім з промаху.

Поволі дорога вирівнялася й поправилася. Одночасно свічки прочистилися й оба циліндри почали знову працювати. Авто пігнало стрімголов перед себе. Дерева мигали як привиди. Лев прищурився на дасі авта, наче дожидаючи відповідного менту. По кількох хвилинах такої божевільної їзди перед автом вирнула бензинова стація. На шляху стояла якась жінка в однострою і шапці нафтової спілки „Шель-Компані". Перед стацією міс Тіг затримала раптом авто. Вона мала ще стільки сили, що вискочила з возу. Відтак впала вона без чуття біля сторожихи.

Коли вона прочуняла з легкого омління, побачила, що жінка в однострою похилилася над нею.

— Лев... — промовила вона — лев скочив до авта.

ВИГНАНИЙ ПАША.

Міс Тіг була передякана, що сторожиха кинеться миттю втікати. Якеж було її счудування, коли сторожиха вскочила на віз і озвалася озлоблена:

— Очевидно той примхуватий Паша... пішов геть, вже!

З возу вискочив лев і швидко побіг дорогою. Ще раз оглянувся поза себе, наче чогось сподівався. Колиж йому сторожиха погрозила рукою, обернувся і небавом щез у гущавині.

Згодом молода англійка щиро сміялася, коли дижурна бензинової стації оповіла їй цілу історію.

— Той лев — оповідала вона — ще молодий і освоєний. Шофери автобусів і авт, які приїздять із Судану все годують його. Якщо він нічого не дістане, скаче на віз і тручає подорожнім лапами. Ніодному чоловікові не зробив він нічого злого. Він привик, що кожний автомобіліст задержується і дає йому щось зїсти. А що ви далі їхали, тому скочив він на авто, щоб таким чином вимогти на вас свою звичайну пайку. Відтак не мав він уже відваги на повнім бігу зіскочити.

Від тієї пори їздила вже Тіг до озера Танганіка десять разів. За кожним разом ждав на неї тужно Паша, король пущі і їхав якийсь час із нею в авті. Він незвичайно заприязнився з молодою англійкою. Пять кільограмів мяса, що він їх за кожним разом діставав, були лиш додатком до їх приязни. Найбільшою приємністю його було знову побачити молоду жінку й переїхатися з нею автом.

Хіба можна після того говорити про льва як дикого, злобного і небезпечного хижака африканських пущ?

Хто хоче знайти скарб.

На паризьких вулицях можна запримітити, між багатьома іншими оголошеннями, теж повідомлення про те, що мають добувати зі Сени корабель, який лежить уже майже півтора століття на дні тієї ріки. Оголошення подає, що пошукують охочих до переведення і сфінансування тієї праці.

У січні 1790 р. затонув у Сені корабель „Телемак". Ніхто не знав, які скарби находилися на його чердаку. Може він був навантажений дорогоцінностями, може тільки звичайними фрахтовими посилками, які за такий довгий час стратили зовсім свою вартість. Саме тепер хочуть починати добування затопленого корабля і держава шукає когось, хто був би готовий покрити кошти такого підприємства. Як єдиною користь запевнюють такому підприємцеві, що все те, що добуде він із дна ріки буде його власністю. Інтерес справді рисковний, бо фінансіст, який візьметься за таке діло може втратити при тому великі гроші і може теж на тому добре заробити. Усе, що на „Телемаку" знайдуть і що не буде переступати більшої суми як 3 мільони франків, припаде підприємцеві. Від того, що перейде ию суму, 20 відсотків має припасти державі. Держава забезпечує теж собі право до дорогих каменів, шляхотних металів у штабах або в монеті і також на різного роду предмети, які матимуть історичну й музеальну вартість. Досі ще нема добровольця, який взявсяб за такий рисковний інтерес.

Хіба, що знайдеться якийсь американський багач, який не знає, що робити з грішми і схоче собі зробити лиш рекляму.

—o—

Будапешт у квітах.

Мадярська столиця буде цього року терени різних конгресів. Довший час існує вже в Будапешті спеціяльне товариство під назвою „Місто і край у прикрасі квітів", яке саме тепер має велике поле до попису. Прегарне, старе мадярське місто повинно дістати підчас гарної весни новий одяг із квітів.

Кожного літа дістають чільніші мешканці Будапешту листи, в яких згадане товариство дуже ввічливо просить прикрашувати вікна й балькони свіжою зеленню та різнобарвними квітами. Опісля доставляють до мешкань деревляні скринки зі свіжими квітами по ціні 1.25 пенге. Будапештенці дуже радо прикрашуватимуть „місто конгресів" квітами і як подають часописи не жалітимуть на те коштів.

АРЕШТУВАЛИ СПІЛЬНИКА СТАВІСЬКОГО.

Перед кількома днями арештували у Франції одного зі спільників і приятелів Ставіського, 68-літнього Жана Мерсієра, великого фінансіста, який ще перед війною грав замітну ролю у французькім промисловім світі.

Вже в післявоєнних часах дещо суміщався в його фінансові операції, хоч не було ще до того ніяких даних. Про його махінації не знав теж ніхто й підчас відомої афери Ставіського.

„Обманець старого покоління", як його тепер часописи називають, умів завжди працювати так тихо, незамітно і зручно, що ніхто й ніколи не міг попасти на слід його обманів. Кілька літ тому навязав він був контакт із Ставіським, який уже нині не живе, і разом із таким дібраним товариством робив знаменити „інтереси".

Кілька днів тому старий обманець „засипався", як воно іноді буває, на старім і залюбки обманцями вживаним тріку, а саме той досвідчений обманець, який стільки літ вмів викручуватися перед відповідальністю, намагався продавати фальшиві камені як дорогоцінні. На тому його приловили і старий обманець перетомлений життям пішов на добре заслужений відпочинок до вязниці

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ЗВІДОМЛЕННЯ ЗІ ЗМАГАНЬ НАЙКРАЩОЮ РАДІЄВОЮ АВДИЦІЄЮ.

В Голяндії існує багато приватних підприємств, які надають телефоном ріжного роду звідомлення до радіоприймачів своїх абонентів. Такі надачі можна порівняти з надачами зі студія радіової стації, одначе з тією ріжницею, що не говорять до мікрофону і голосу не переносить радіова филя, лиш до телефонічного слухальця, яке получене з радіоприймачами абонентів. При тому радіоприймачі мають адаптери. Таких дивоглядних телефонічних централь є в Голяндії 800 і вони мають 400.000 абонентів.

Ці підприємства переводять час до часу між своїми абонентами анкети на тему які авдиції найкраще підходять слухачам. Незвичайно цікавий вислід останньої анкети, що її перевели всі голяндські приватні стації. Виявилося, що за легкою музикою заявилося 70% абонентів, якщо йде про будний день. Зате в недільній програмі 80% абонентів хоче слухати цілий день звідомлення із футбольних метчів

—o—

РЯТУВАВ БРАТА І САМ ЗГИНУВ.

Перед трьома тижнями безробітний гірник Віліям Бантінг із Честерфільду стратив у трагічний спосіб старшого зі своїх двох синів. Був це 9-літній хлопчина Джон, який добре вчився і був справжніми батьковими гордощами.

Підчас великодніх ферій бавився Джон із своїм 7-літнім братчиком Леслі над берегом ставу. Леслі збіг в одному менті на трамполіну, стратив рівновагу і впав у воду глибоку на кілька метрів. Джон знав, що його братчик не вміє плавати. Він рішився його рятувати, хоч сам не вмів теж плавати. Джон кинувся у воду, щоб рятувати свого брата. Тимчасом той задержався на залізних сходах, які вели глибоко у воду. Малий чіпився стумків і таким чином видобувся на беріг. Одначе Джон не вийшов уже на верх і втонув. Леслі стягнув мокрий одяг і побіг із плачем домів, щоб занести батькам трагічну вістку.

—o—

21.000 ПИТАНЬ ПІДЧАС ПРОЦЕСУ.

Дванацятьох присяжних суддів, в одному французькому місті, які мали проголосити присуд у незвичайно важкій справі, завдало собі чимало зусиль, щоб якнайдокладніше провірити всі подобиці злочину. Підчас процесу поставили вони 21.000 питань. Це імовірно світовий рекорд, якого не осягнено навіть на найбільших процесах

—o—

ЛІЧНИЦЯ З... ГАРЕМУ.

На підставі декрету президента Туреччини славний гарем Гаджі Аги перемінять небавом, після переведення ріжних потрібних перебудівок, на лічницю для поліжниць. Як кажуть будинок знаменито надається до тієї ціли. Ще до кінця світової війни той гарем займало 200 жінок, які замешкували вибагливо уладжені кімнати

СПОРТОВА СТОРІНКА.

НОВИНА!
„Говерля“ найкращі роверн (колеса) „Буйтур“
єдиної кооперативної монтівні
Кооп. „ПЛАСТ“
Львів, Городецька 95.
Жадайте проспектів — цінників!

Найбільшим ворогом змагунів — власна публика.

Цю статтю дістали ми безпосередньо після появлення на Спортовій Сторінці статті п. з. „Роля глядачів у спортових імпрезах“. Одначе ми не містили її, дожидаючи відповідного моменту. А саме такий момент прийшов після нещільних змагань України з Ярославом.

Справді дивно стає, чому поведінка нашої публики на футбольних метчах стає чимраз гірша. Адже ще кілька літ тому, коли Україна дебютувала щойно в тодішній А-класі і нераз боролася за місце в А-класі, наша публика зовсім инакше вела себе. Памятаємо добре ті хорові, зорганізовані, повні щирого запалу й любови до своєї дружини, окліки: „Україна, темпо!“, коли дружина чорно-червоних, здавалося, програвала. Такі хоральні заохоти робили нераз чудеса. Дружина психічно відроджувалась і густо-часто здобувала перемогу майже в безнадійних для себе ситуаціях.

Дуже часто чуємо, що Україна не мала давніше виробленої спортової публики. Воно може і правда, що небагато з тодішніх симпатиків нашої дружини визнавалося у всіх закарлючках футбольних приписів. Але тодішня публика мала одно: велику спортову культуру. І саме завдяки тій культурі вміла доцільно своїй дружині помагати та здобувати собі своєю поведінкою признання й серед чужих.

Сьогодні багато змінилося на гірше. Правда, число прихильників наших футболістів сильно збільшилося, але одночасно сильно теж упала спортова культура. Знання спортових приписів серед нашої публики не збільшилося, навпаки — все промовляє за тим, що воно радше погіршилося, бо деякі глядачі густо-часто виказують просто жалогідну ігнорацію футбольних правил гри.

Та знання чи незнання правил серед поодиноких глядачів — це ще дрібниця в порівнянні з поведінкою нашої публики як цілости. **Наша публика хоче виграної своєї дружини за всяку ціну й не рахується при тім зовсім із засобами, що при їх помочі повинна ця перемога прийти.** Іншими словами: з аматорів футболю і прихильників української дружини поробилися заслїплені фанатики, які хочуть виключно емоціонуватися перемогою, не грою. При такому стані своєю поведінкою вони тільки шкодять власній дружині, бо коли вона програє, і програє сумно, то такі фанатичні прихильники добачують вину невдачі завжди лиш у противнику і судді. При тому публика жде завжди на якесь чудо. Грають помічники але, кіксують оборонці, чи без амбіції тиняються по грищі напасники, — то воно не злостить так української публики, як те, що противник уміє, чи навіть сміє оці недостачі української дружини використати. Наша публика хоче чуда і таке чудо може створити тільки... суддя. Тому головну вину програної звалює вона на суддю. Його лають, зневажають, йому погрожують за кожну найменшу помилку і навіть за об'єктивне рішення, некорисне для української дружини, та хочуть, щоб він своїми рішеннями зробив те, чого не могли чи не хотіли зробити власні грачі: виграти метч.

Теперішня слаба гра України — це не така собі химерна обнижка форми. Це головно наслідки погубної поведінки нашої публики, яка стратила зовсім силу морального впливу на поодиноких змагунів і на дружину як цілість.

Публика мусить бути в першу чергу об'єктивна й виявляти признання противникові, якщо він на нього заслуговує. Признання для противника є одночасно наганою для власних грачів, бо різко підкреслює їх недотягнення. **Отже признання публики для противника має величезне виховне значіння для власних грачів.**

А вже карігідним злочином супроти власної дружини є напр. кидати каменем чи іншими предметами на ворожого грача тільки за те, що він добре грає.

Публика повинна бути зрівноважена й панувати над своїми нервами в особливо важких ментах. На те, що діється на грищі, мусимо дивитися критично і вміти відповідно зганити у своїх усе те, що заслуговує на напоминування.

Та найважніша роля публики — це вміти заохочувати своїх грачів до гри, додати їм окликами охоти, завзяття й запалу до гри. Суґестивна сила маси незвичайно велика, тільки треба вміти її використати. Чомуж наші глядачі закинули такий випробований колись засіб підбадьорювання, як хорові, збірне, спонтанічне: „Україна, темпо?!“

Чи не краще такими окликами пірвати свою дружину до бою, створити на грищі атмосферу завзятої, не уступчивої, але при тім лицарської боротьби? Чи не краще відтак, після заслуженої перемоги, відходити з почуванням вдоволення, що в тій перемозі є теж і наша невеличка заслуга?

Над цими справами наші глядачі повинні добре призадуматись і змінити свою поведінку основно. Тоді під добрим впливом публики зміниться і гра нашої дружини тільки на краще.

Глядач.

Потрійна невдача України

ВКС ЯРОСЛАВ — УКРАЇНА 4:1 (3:0).

Україна зазнала на цьому метчу потрійну невдачу: спортову, моральну й касову. Спортову, бо дружина чорно-червоних програла несподівано, хоч зовсім виключено з противником, якому ніхто не ворожив у Львові успіху; морально, бо внаслід підірвав добру славу дружини й поведінка деяких грачів України була того роду, що частина українських глядачів покидала з несмаком грище. Розмірно найменша була касова невдача, спричинена фатальною погодою, бо й зможе собі товариство при найбільшій нагоді куди тепше відбити, як спортову й моральну невдачу.

Україна грала вже низку попередніх метчів слабо, одначе такої слабої гри нашої дружини не бачили ми вже від давна. Просто важко було вчора знайти в Україні якийсь ясніший пункт і так, як зокрема оцінювати поодиноких грачів тоді, коли ціла дружина грає д. добре, так теж важко їх оцінювати, коли ціла дружина грає безнадійно слабо. Програму нашої дружини вирішив учора правдиві вже перший гол. На грачах України відразу слідно було психічне заломання й замість стратя моріт мали змагатися серед наших грачів реакцію, то вони діялись апатично, як противник здобував легко терен і підходить раз-уразз під ворота Босого. Не дивно, що при повній психічній апатії 3:0 для Ярослава прийшло скорше, як цього мабуть самі ярославські грачі сподівалися. При тому змішав на верх ще одна хиба деяких грачів чорно-червоних, а саме їх нервове неопанування. Замість застосувати спокійну та доцільну гру, грачі України стали хвилюватися, грати гостро, а то і брутально. Про докладні подачі не було навіть і мови.

Найслабшим грачем чорно-червоних був без сумніву Скрегота, на якому слідно недостачу тренінгу. При тому цей грач у найгрізніших підсорітних ситуаціях преспокійно бавився м'ячем, замість негайно його відкопнути. Дивно нервовий був Босий. Найрівніше грав у дефензивній лінії без сумніву Мільош II, що був теж чи не найліпшим (якщо при нагор. грі можна говорити про найліпших) грачем чорно-червоних. Незле грав теж у нападі Богурат, одначе назад як цілість викликував вражіння роскоординованого інструменту. Деякі Зубача на середині нападу не можна вислід оцінювати з уваги на слабу гру його партнерів. У нормальних умовинах його дебют напевно краще випав би. У другій половині Зубач грав на правій помочі і вивязувався зі своїх завдань вовсім порожньо. Сяонець, Мільош і Матіцький грали нижче своєї звичайної форми.

Про поміч можна й не згадувати. Правда, Гошовський у другій половині працював за трьох, але зовсім непродуктивно. Романець старим звичаєм не використував крайника, при тому дав себе обхопити нервам і сфавлював непотрібно противника без м'яча, мусів пасинути грище. Таким чином Україна грала майже цілу другу половину в десятку.

Хід гри: Огнісько відразу почувається на болоті краще, як Україна і переходить небезпечні акції добре диспонованими крайниками. Напад України ходить анемічно, стосує кепську тактику далеких, нецільних подач, які тонуть у болоті, або їх переполовлюють ворожі заложники й помічники. Перші ворота здобув Ярослав в 10 хв. з вини Скреготи і Карпинського. Україна мала добрі нагоди вирівнити, одначе їх запровадив. Дещо вдало для гостей вийшли акції з ніг Богурата, але Босий вийшов з воріт і м'яч перелетів понад ним. Ще перед кінцем першої половини Ярослав здобув другі ворота. Після перерви Україна грала лінію, одначе найбільшим її ворогом були власні нерви. В 8 хв. судді засвистав Романця в грища. Україна переважає, хоч грає вдесятку. У 14 хв. Богурат з вільного здобуває ворота, але всі акції на вирівнання перекреслює четверті ворота, що їх здобув Ярослав. Під кінець Мільош І. виходить із невідомих причин самовільно з грища і Україна вигтить метч у дев'ятку.

Суддював п. Бужинський із Тернополя, який зробив кілька помилок у некористь обох дружин, одначе на програну України не мав ніякого впливу.

Публики, яка своєю поведінкою лиш шкодила Україні, к. 1000.

ІНШІ ВИСЛІДИ О. Л

ЛЬВІВ. **Погонь І Б — Чувай 6:0 (2:0).** Д. добра гра Погоні. Суддював інв. Хомишинець.

ЛЬВІВ. **Чорні — Корона 7:0 (4:0).** Змагун Чорних Бірюмин зломив на цих змагових ногу.

ЛЬВІВ. **Погонь (Стрий) — II. Сокіл 4:1 (1:0).**

ПЕРЕМИШЛЬ. **Юнак — Польонія 2:1 (2:0).** Несподівана програна Польонії.

РЯШІВ. **Лехія — Ресовія 2:1 (0:1).** Несподіванка ушіх Лехії.

ТАБЕЛЯ О. Л.

1) Чорні	19	29: 9	58:22
2) Польонія	18	26:10	39:24
3) Україна	**18**	**24:12**	**36:25**
4) Гасмонея	18	22:14	27:17
5) Погонь (Стр.)	18	20:16:	51:33
6) ВКС. Ярослав	18	20:16	23:19
7) Р. К. С.	17	18:16	19:18
8) Погонь І. Б.	18	18:18	41:40
9) Ресовія	18	18:18	31:39
10) Юнак	19	17:21	42:42
11) Лехія	18	16:20	44:39
12) Чувай	17	11:23	20:44
13) Корона	19	8:30	31:76
14) Сокіл II.	18	7:29	16:40

ДЕРЖАВНА ЛІГА

ВАРШАВА. **Польонія — Погонь (Львів) 1:0 (1:0).** Заслужена перемога варшавської дружини, яка мала в першій половині замітну перевагу.

КРАКІВ. **Краковія — Сьмігли 3:0 (0:0).** Сьмігли грав зовсім добре, особливо в І. половині. Сьмігли міг здобути кращий вислід.

КАТОВИЦЬ. **Рух — Варшавянка 6:2 (3:0).**

ЛОДЗЬ. **Л. К. С. — А. К. С. 2:1 (1:1).** Незаслужена програна АКС-у, який у першій половині мав сильну перевагу.

ПОЗНАНЬ. **Варта — Висла 6:2 (1:1).** У першій половині рівнорядна гра, у другій сильна перевага Варти.

МИСТЕЦТВА ІНШИХ КЛЯС.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Електровня 7:0 (3:0).** Сян здобув узе остаточно мистецтво перемиської А-клясн. Ворота добули: Турко 2, Городецький 2, Федорович І, 2 і Куриляць. Сян перевищав свого противника на цілу.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Ярослав 2:1 (2:1).** Мистецтво юніорів.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Веселка (Медика) — Напшуд 6:1.** Мистецтво Ц-класи.

САМБІР. **Дністер — Бетар 1:1 (1:0).** Мистецтво А-класи дрогобицької групи. Ворота для Дністра здобув Левчицький. Дністер мав у першій половині сильну перевагу, яку не вмів використати.

СТРИЙ. **Скала (Стрий) — Сокіл (Борислав) 5:1 (1:1).** Другі з черги мистецькі змагання (Б-класа) вирішила Скала високо у свою користь. Ворота здобули: Сивак-Чистецький 3, Мелень і Павлічка. У табелі веде тепер Скала 7 п. відп. моріт 13:5; 2) Гредлів (Сколе) 5 п. 8:4; 3) Сокіл (Борислав) 4 п. 8:9; 4) Белі 2 п. 6:1; 5) РКС (Стрий) 2 п. 5:15.

ДРОГОБИЧ. **Стшелец-Польмін — Ватра 4:2 (3:0).** У Ватрі безнадійно загрів запасний воротар, який був причиною програної.

БОРИСЛАВ. **Ропнин — Сокіл II 5:1 (1:1).** Змагання на мистецтво Ц-класи.

ЛЬВІВ. **Україна II — Лехія II 3:1 (1:1).** Мистецтво А-класи. Ворота здобули: Кандій, Бучинський і Яхимів (з карного).

ЛЬВІВ. **Степ — Гвязда-Штерн 5:0 (2:0).** Мистецтво Ц-класи. Ворота для Степу, який міг означити двосферну перемогу, здобули: Тимець 2, Ивачишин, Гдуля та Оспій.

ЛЬВІВ. **Праца Польська — Луг 8:1 (3:1).** Мистецтво Ц-класи. Слабо гра Лугу.

Від нині в „Аполло"

небувала фільма на підставі правди ої події в Ліндбоїс (Пів. Америка)

НАНСІ СТІЛЬ ПРОПАЛА

Найбільше кінцуло до події з пізнаної дитини в час трагічного в ранення сина пок. Ліндберга. — В гол. ролі „Підпивача" Мек Лекґлен і Петер Лър

Витвірня 20-th Century Fox

Значіння України у майбутньому совітському поході

НА СЕРЕДУЩУ ЕВРОПУ.

Квітневе число „Сучасної Росії" („Контемпорарі Рошія", том 2, ч. 2) приносить низку цікавих статтей про економічні, військові й інші питання Совітського Союзу. В редакційній статті пише Лянселот Логон м. ін. таке: „Анексія Австрії відвигнула не тільки чесько-словацьке питання, але й українське. Віддаль між Чехословаччиною та Совітами, у простій лінії, як птах летить, мало що більша понад сто миль. Коли недавно запитали Літвінова, як Совітський Союз уявляє собі збройну поміч Чехословаччині, коли їх ділять землі, які належать до Польщі та Румунії, відповів Літвінов приповідкою, що „хто хоче пса вдарити, той бука найде". Варто звернути увагу на один знаменний факт, а саме: коли Совіти рішаться йти на поміч, то червоні війська будуть спиратись на базн, положені на Совітській Україні, перейшовши землі Польщі та Румунії, заселені виключно українським населенням і врешті, входити до Чехословаччини через Підкарпатську Русь, яка теж є українською землею..." Насувається питання: чи вийде це на здоровля Совітам?

У звязку з недавніми переговорами між французькими міністрами і членами англійського кабінету, присвятила англійська преса чимало місця чеським справам, навязуючи до них також і українське питання.

(УКБЮРО, Льондон).

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильнійший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Уповноважений живця і всі станиці „Орбісу".

Засідання Центрального Комітету УНДО

дня 7. травня 1938.

(КОМУНІКАТ).

Дня 7. травня 1938 р. відбулося засідання Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обединання, в якому взяло участь 52 членів. Темою нарад Центр. Комітету було теперішнє положення українського народу в Польщі. По політичному рефераті голови УНДО пос. Василя **Мудрого** розвинулася обширна дискусія, що тревала сім годин. Вона закінчилась однодушним ухваленням політичної декларації та резолюцій. Оголошуємо сьогодні декларацію; завтра помістимо резолюції.

ДЕКЛЯРАЦІЯ

Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обеднання у справі положення українського народу в польській державі, принята на засіданні дня 7. травня 1938 р.

Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обеднання в почутті надзвичайної поваги сучасного політичного положення українського народу в межах польської держави і в почутті тієї відповідальности за національну політику свого народу рішив:

I. Центральний Комітет УНДО стверджує, що за 3 роки послідовно веденої нашою партією політики замирення і нормалізації відносин між українським та польським народом ця політика — без вини УНДО — не принесла виїтарчальних позитивних наслідків. Замість нормалізації відносин українське громадянство стоїть перед фактом боєвої мобілізації та наступу польського громадянства проти українського національного життя. Безчисленні факти виявляють, що відповідальні чинники не тільки не противділають тому протиукраїнському походові, але є часто його співучасниками.

II. Цей організований систематичний наступ проявляється особливо:

1) одиничним і масовим примусовим перетяганням осіб української народности греко-католицькоого обряду на латинський обряд і православної віри на католицтво, переміною православних церков на костели, переслідуванням греко-католицького і православного духовенства за його оборону релігійних прав українського населення;

2) систематичною акцією для розбиття національної єдности українського народу, якої проявами є наприклад створювання фікцій про існування окремих племен як особливих етнічних збірнот у вигляді русинів, лемків, гуцулів, бойків, волиняків, поліщуків — або змагання і заходи для винародовлювання дрібної шляхти засобами пропаганди, що промовляє до низьких інстинктів;

3) виключенням українських селян від набування землі при парцеляції більших посілостей та позбавленням їх у той спосіб матеріяльної підстави життя, а в пограничній полосі обмежуванням обороту землею і нерухомостями;

4) відбиранням права на науку та виховання українських дітей в їх матірній мові та вчителями української народности в области нижчого шкільництва, нехтуванням українських вимог щодо заснування та утримування українських фахових і середніх шкіл та українського університету;

5) відсуванням українського елементу від належної участи в самоуправі та її органах усіх типів;

6) елімінацією українців від праці і від становищ у публичній службі, при чому від кандидатів вимагається зміни віри та народности, що спричинює процес деклясування українського елементу в Польщі та радикалізацію його настроїв;

7) обмежуванням господарського розвитку українського населення чи то в організації самостійної торговлі чи організації української кооперації, розвязуванням без справедливих причин українських господарських установ, накладанням адміністраційних кар за збірки ощадностей і взагалі негативною для наших земель інвестиційною та кредитовою політикою;

8) репресіями супроти організованого українського культурного життя, яке виявляється заборонами засновування культурно-освітніх та тіловиховних установ, як не менше розвязуванням таких установ і заборонами всякого роду імпрез, уладжуваних згаданими установами;

9) обмежуванням громадянських прав і свободи організації у пограничній смузі через безоглядне стосування закону про охорону границь до українського населення та українських установ;

10) негативним відношенням державного буджету до господарських, освітніх і культурних потреб українського народу як національної спільноти.

Щораз частіше за вирішування складних і незвичайно трудних українсько-польських взаємин беруться невідповідальні чинники, які нераз своїми насильними виступами виключають можливість мирно наладнати ті взаємини. Щораз менше значіння і впливу в цій ділянці має закон і право. До того польська політика на українських землях є позбавлена суцільности та одностайности, що дає змогу поодиноким органам адміністраційної влади на окремих територіях стосувати різні, нераз навіть суперечні між собою способи та методи правління.

III) Центральний Комітет стверджує, що дальше толерування такого стану може спричинити хронічну анархію, шкідливу для держави і для обох народів — українського та польського — навіть, при більшому його населенні і при використанні посторонніми чинниками, стати загрозливим для мира. **Зміна того стану в напрямі направи відносин може заістнувати лише тоді, коли український нарід буде притягнений до співвідповідальности за долю тих земель, які він у більшости заселює.**

IV) Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обеднання домагається **визнання українського народу в Польщі окремою національною особовістю — себто підметом державного права.** Це нічим не нарушує ні інтегральности держави, ні не суперечить обовязуючій конституції, а випливає з природного права кожного народу до його розвитку на підставі спільної духової культури, історичної традиції, власних господарських, суспільних та організаційних потреб. Така забезпека національної особовости випливає також і з духа новочасної політичної думки та християнської цивілізації.

V) Центральний Комітет УНДО підкреслює, що те домагання не є нове, що воно лягло між іншим в основу започаткованої в 1935 р. політики Українського Національно-Демократичного Обеднання в справі наладнання польсько-українських відносин та було підкреслюване в усіх політичних енунціяціях проводу Партії і проводу Української Парляментарної Репрезентації, а далі ширших тіл, як Народнього Комітету і Народнього Зїзду Українського Національно-Демократичного Обеднання.

Центральний Комітет УНДО стоїть непохитно на становищі, що тільки таке, загарантоване правом, признання української національної особовости може довести і до усуцільнення національної політики польської влади супроти українського народу і до заспокоєння природних потреб національної української спільноти в Польщі.

VI) Центральний Комітет УНДО обстоює крім того негайне заспокоєння біжучих найпекучіших потреб українського національного життя в ділянках релігійній, культурній, загально-освітній, шкільній, науковій, земельній, господарській, фізичної культури і фізичного виховання та державно-публичної служби.

VII) З уваги на те, що всі заселені українським народом землі в Польщі творять одну геополітичну та господарську цілість, і що національні відносини на них вимагають окремого упорядкування — Центральний Комітет УНДО домагається введення на всіх тих землях **територіяльної автономії**, при якій усі місцеві сили малиб спроможність виявити якнайбільше творчих зусиль і праці для культурного та господарського піднесення цього краю. Це домагання випливає не тільки з обективних умовин і природного права тієї території мати окрему самоуправу, але і з міжнароднього зобовязання польської держави з 14. березня 1923 р., коли то Польща перебирала суверенні права над спірною тоді територією Східної Галичини.

Центральний Комітет УНДО вважає, що така розвязка справи тієї території лежить в інтересах обох народів — українського та польського і зокрема в інтересі польської держави, коли мати на увазі скріплення її відпорности та оборонної здатности назовні.

VIII) Маючи на увазі повищі тези, що були та є основою української національної політики в Польщі, та з уваги на теперішню дійсність — Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обеднання закликає українське громадянство до найбільшої активности і найтіснішого обеднання для здійснювання повищої програми національної політики в Польщі.

Центральний Комітет
Українського Національно-Демократичного
Обеднання.

—o—

ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД НЕ ВХОДИТЬ У ПЕРЕГОВОРИ З ЧЕРВОНИМИ.

„Радіо Насіональ" заперечує поголоску, неначе національний уряд розглядав питання компромісового замирення. Нац. війська переможні, тому війну може закінчити лише капітуляція червоних.

вкорцтці
Атлянтік
БОРІС КАРЛЬОФ
Як очайдушний генерал Ву Ен Фанг створює небувалу креацію в найновішій, емоціонуючій фільмі
Жовтий пірат

„Россія от Попрада по Дальний Владивосток".

В половині квітня приїхав до Льондону „русскій" священник зі Закарпаття, о. М. Турчманович, щоби між російською еміграцією, а можливо також і між англійцями зібрати трохи гроша „на сооруженіе храма-памятника павшим на Карпатах во время Великой войни русским воінам". Цей рідкий гість зі Закарпаття мав також 19. м. м. відчит між російськими емігрантами в Льондоні (їх начислюють там два до три тисячі), в якому м. ін. заявив, що „на склонах Карпатскіх гор жівйот больше мілліона русскіх людей, люблящих Россію і назівающих себя русскімі". До тих „русскіх" вчислив о. Турчманович також „около пяті мілліонов русскіх в Польші, около трех мілліонов в Румині, кроме тово за океаном, главним образом в Соедінньоних Штатах, імеется еще около мілліона русскіх людей." Всі вони готові пролити свою кров, каже о. Михаїл, за те, щоби „от Попрада в Чехословакії до Владивостока на Тіхом Океане била едіная велікая русская земля."

УКБЮРО, Льондон)

Чистоту і свіжість тіла зачевнить Тобі ПУДЕР ПРОТИ ПОТУ SUDORYN (АП. КОВАЛЬСКІ)

Показ української моди.

Прецікаву імпрезу улаштували в неділю 8. травня ц. р. кооперативи „Народне Мистецтво" і „Труд" у Львові. Вже робили і раніше спроби стилізації суконок у народньому стилі і навіть улаштовували конкурси „вишиваної суконки" і т. п. Але недільна імпреза була далеко ширша і мала більші можливости тому, що тут не лишали тільки волю поодиноким приватним особам вивести свої „креації", а всю ініціятиву перебрали у свої руки дві згадані вище кооперативи, а також і взяли на себе ввесь фінансовий тягар згаданої імпрези, себто, майже всі моделі були власністю тих кооператив та тих фірм, що в імпрезі взяли також участь як: „Гуцульське Мистецтво" в Косові, кооп. „Шовк" в Самборі, фірма „Трикот" у Станиславові, фірма капелюхів „Міка" у Львові та кооп. „Базар" у Львові.

Проекти моделів виконали українські мисткині: п. п. Стефа Базюк-Рудакевич, Софія Вальницька, Марія Морачевська, Міля Охримович, а прегарні торбинки запроектувала і частинно виконала пані Сінгалевич.

Всі майже моделі вийшли з робітні „Труду", яка як відомо є під проводом пані Елі Олесницької та зі школи „Труду".

Почалась імпреза вступним словом голови Надзірної Ради „Труду" пані І. Бонковської та коротким і дуже цікавим та живим рефератом про завдання і можливости нашого народнього промислу пані інж. Стефанії Чижович.

Найцікавішим місцем цього реферату було ствердження, що вироби наших селян через ріжні умови є такі дешеві, що з ними не можуть конкурувати навіть такі самі вироби фабричні, а використовують це в першій мірі чужі, тоді як ми і далі купуємо вироби фабричні.

Вже обидві прелєгентки задемонстрували цікаві два моделі суконок — одна з мальованки — вечерова, друга полотняна пополудньова. Потім пішла ціла низка прегарних креацій з нашого сільського полотна, де були прикладені ріжного роду вишивки, з наших яворівських і бойківських мальованок, українського шовку випродукованого і з нашого сирівцю та нашими робітниками, вовняних самотканей із „Гуцульського Мистецтва" та ріжних наших тканин. Опис окремих моделів подамо у найблизчій „Жіночій Сторінці", а тут лише зазначимо, що були надзвичайно гарно використані і наші вишивки до суконок цілком модних фасонів і дуже вдало прикладені наші самоткані, що цілком відповідають сучасній моді. Також було і кілька дуже вдалих стилізацій, з яких на особливе виріжнення заслуговують моделі пані М. Морачевської (дитячий полотняний плащик та дамський костюм з жакетиком з яворівської мальованки) та пані Вальницької (комплет з самоткані зроблений для панни І. Курилемко). Найслабше випала стилізація полтавського строю, що можна пояснити мабуть тим, що взагал полтавський чистий стиль, якось тут не може зачепитись у всій своїй клясичній чистоті. Зате пані М. Охримович подала прегарний модель балевої суконки, де приклала ґердани. Взагалі цій мисткині, як і пані С. Рудакевич більше вдалися модерні фасони з наших тканин.

Дуже живо і дотепно давала пояснення до моделів пані Ірина Павликовська, яка, як то було помітно зі знання кожної дрібнички, була душею цілої імпрези. Пояснення не тільки давали публиці перегляд, з якого матеріялу та ким і як були виконані моделі, але й створювали між публикою та естрадою певний інтимний звязок.

Досить вдало дібрані модельки вміли задемонструвати красу моделів, хоч подекуди бракувало ще свободи рухів та відчувалась занадто велика нервовість. Але коли зважимо, що це не були „фаховички", то цю хибу їм легко можна вибачити.

Здається, що мета цієї імпрези — ввести у наше життя продукти нашого народнього виробництва ,а також і створити і свою „національну", так би мовити, моду ініціяторкам вповні удалась. Може найтовкше вона також наше громадянство і на деякі можливости розбудови нашого промислу. Одне можна пожалувати, що нема у нас ще свого конфекційного підприємства, де деякі ідеї висунуті в креаціях цього показу можнаб широко використати.

Можна також пожалувати ще й того, що ми не маємо можливости покищо пустити тих прегарних моделів у ширший світ, де вони напевно викликалиб велике захоплення і наслідування, а виступити можемо з усіми тими моделями навіть перед париською публикою без найменшого страху.

А може й над цим задумаються та попробують зреалізувати цю думку ініціяторки недільної імпрези, які доказали, що не бракує їм ані енергії, ані дотепу, ані відваги?

Х. К.

ОЗОН У ПОЗНАНІ.

В неділю, 8-го травня ц. р. у Познані відбулося відкриття організаційного звена „Обозу Зєдноченя Народовего" на терені познанського воєвідства. З центральної організації взяли у цьому відкритті участь шеф Озону ґен. Скварчінський і шеф „Звйонзку Млодей Польскі" майор Галінат. Ґен. Скварчінський виголосив промову, в якій особливо підкреслив працю польського громадянства, якою воно намагалося скріпити своє господарське становище у боротьбі з німцями.

По широкому світі.

У Єгипті зголосив димісію шеф королівського кабінету Алі Мегер Паша.

Турецький премієр виїхав з міністром закорд. справ до Білгороду, щоби зложити візиту прем. Стоядіновичеві.

У СССР арештовано б. торгпреда у Ковні Шапіра та його жінку.

Польський міністр закорд. справ Бек виїбирається до Стокгольму і Таллінну.

Мадярсько-німецькі переговори у справі наладнання торговельних переговорів після вишлюсу покінчилися успіхом.

В Естонії прем. Енпамо утворив новий уряд.

Свячене у Львові

СВЯЧЕНЕ КОМІТЕТУ БУДОВИ ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА БОГОСЛОВА.

Традиційне свячене Комітету будови церкви св. Івана Богослова у Львові відбулося 8. ц. м. в салі монастиря СС. Василіянок при вул. Потоцького 95. Голова цього Комітету о. крил. Ю. Дзерович посвятив пасху і виголосив пригідну промову. Опісля гості засіли за гарно прибраними столами. Підчас свяченого промовляли: о. радн. Д. Семчишин від парохії св. Юра, п. М. Рудницький від Нар. Торговлі, м-р Жовнір від Нар. Організації Українів м. Львова та інші. Промовці підносили велике значіння й потребу будови нових церков, цих релігійних і національних твердинь. На докінчення церкви св. І. Богослова зібрані перевели між собою збірку.

СВЯЧЕНЕ У Т-ВІ „ВОЛЯ".

У великій салі Т-ва „Воля" при вул. Осолінських засіло кількасот робітників зі своїми родинами, з представниками преси та установ. Свячене поблагословив о. Горчинський і склав щирі побажання. З черги побажання всім членам склав голова т-ва Лісович. Дуже сердечно витали приявні Преосв. Кир Никиту, який теж завітав до Т-ва „Воля", щоби скласти горячі побажання кращого розвитку т-ву і всім приявним. На свяченім виголосили теж низку промов представники установ і преси. Підчас цього мілого свята приграваля орхестра т-ва „Воля".

При хворім шлунку, гастричній гарячці, млості, бігавці або запорі вже одна склянка гірської води **„Францішка Йосифа"** зовсім дійме несхибно, скоро і успішно.

На вічний спочинок.

Минулої неділі пополудні українське громадянство м. Львова відвело на вічний спочинок тління останки лікаря д-ра Е. Дурделла, який помер по операції 29. квітня ц. р. у берлінській клініці. До панахиди у вірменській криптї станув **Преосв. Кир Іван** в асисті о. прал. Л. Кунецького, о. Д. Садовського, о. дек. Малика, о. Семчишина та ще кількох священників. Над свіжою могилою на Янівському цвинтарі проводи Покійного **о. прал. Кунецький, д-р Подолинський, проф. Щурат і студ. Сподар.** Підчас похорону співав хор ради. Купчинського. Хоч у неділю падав дощ українське громадянство взяло численну участь у похороні і вкрило вінцями свіжу могилу д-ра Е. Дурделла, В. Й. П!

*

Управа Української Громади в Берліні постановила замість вінка на могилу помершого в Берліні лікаря зі Львова, бл п. д-ра Евгена Дурделла, засипувати фонд на почесне ліжко імени д-ра Евгена Дурделла в Народній Лічниці у Львові. На ту ціль зібрано між членами Громади в Берліні 150 (сто пятьдесять) пол. зол. Закликаємо цим всіх знайомих і приятелів Покійного та громадянство у краю посилати дальші жертви для поповнення цього фонду.

Управа Громади.

—o—

НОВИНКИ.

— **Футра до перехування** на літо приймає „ХРОМ", Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелєринки, перефасоновує ужиті футра. 968 —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття. Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38

— **Лиси,** пелєринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Запрошення на Великі Весняні Вечерниці** набувати в Студентській Домівці при вул. Міцкевича 11, партер. 623

— **Пригадка.** XXXIX. Звичайні Загальні Збори „Центробанку" відбудуться в четвер 12-го травня 1938 р. в год. 10. передпол. в салі „Молодої Громади" при вул. Косцюшка ч. 1 а.

— **Вистава самоуків.** Асоціяція Незалежних Українських Мистців у Львові відкриває 15-го ц. м. у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка виставу малярських праць самоуків. Відкриття 15-го в год. 12. впол. вул. Чарнецького 24, II. п. Вступ 49 сот., для молоді 30 сот. Є це перша цього роду у нас вистава.

— **Дві вистави в память Соні Левицької у Парижі.** 20. вересня м. р. померла в Парижі визначна українська малярка Соня Левицька, що мала своє ім'я як оригінальний мистець і своєю

В 2-гі роковини смерти

Осипа Бійовського

упр. школи

відправиться дня 11. ц. м. в год. 7-мій рано

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в церкві в Лючі.

чужинців, 5-го ц. м. для вшанування її памяті відкрили виставу графіки в Парижі під проводом головного директора Академії Мистецтв Жоржа Гюісмана в галерії Легаррек-Сагота. Другу виставу відкриють 25-го ц. м. в галерії Самбон, де виставлять й акварелі. Чільні французькі мистці, що були її приятелями, організують обидві вистави. Є між ними такі імена як Жан Маршан, Діноає де Сегонзак, Равль і Жан Дюфі, Еміль Бернар, Вальдо Барбей, Жімон, Буше і Менсіє.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Класової Льотерії впали м. ін. такі більші вигри: 10.000 зол. на ч.: 61435 105978; 5.000 зол. на ч.: 33076 53765 94691; 2.000 зол. на ч.: 9762 10337 12731 14454 15665 17389 20384 26792 32646 38229 40200 59177 72270 83018 88236 94462 95601 114698 138762 138919 144140; 1.000 зол. на ч.: 7656 24533 25184 26107 33843 35363 40763 460065 46722 55681 57159 79308 86441 980018 101244 103716 105314 111252 115002 136600 138166 145322 146323 152256 155770.

— **Найкращі знимки** весняних квітів одержите на панхроматичних матеріялах, закуплених в єдиній українській фотографічній крамниці Ї.КОМП, Львів, Сикстуська 29.

— **Гарна імпреза.** Найбільше спустошення між українським народом спричинюють сухоти, що забирають рік-річно сотні тисяч жертв. До боротьби з цією жахливою недугою приступило Українське Гігієнічне Т-во, яке уладило минулої суботи під протекторатом Митрополита Андрея та обох єпископів раут, щоб придбати дохід на будову народніх протигуберкулічних санаторій. На першу частину склався концерт, що його відкрив вступним словом голова У. Г. Т-ва **д-р М. Панчишин.** На дальшу програму концерту склалася рецитація „До санаторії" у виконанні п. Я. Гребенюк, тенорове сольо д-ра В. Сташинського, який відспівав дві пісні, сопранове сольо п. І. Приймової, яка відспівала чотири пісні та виступ професорів Музичного Інституту ім. Лисенка, що відграли з фортепіянового трія В. Барвінського а-моль Анданте та Алегро кон бріо. Фортепіяновий супровід спочивав у руках проф. Б. Кудрика та проф. Савицького. Опісля мила забава затягнулася аж до ранку.

— **Велитенські шкоди від приморозків.** Дошкульне зимно і приморозки в останніх днях заподіяли велитенські шкоди в городовині та салах, де обмерз цвіт. Селяни побоюються, що деякі дерева взагалі не зародять або дуже слабо.

— **За приналежність до ОУН** засудив львівський суд Івана Демчука з Бобятина пов. Рава Руська на 7 літ вязниці. Підсудного боронив д-р Шухевич.

— **Пошесть грипи.** Дощі зі снігом і зимно спричинили поширення грипи та ангіни, головно між дітьми. В самій Лодзі нездужає тепер коло 10.000 осіб. Пересічно коло 20% дітей не ходить тому до шкіл.

— **Як відбулося припинення Союзу Українок у краю.** Одночасно з припиненням діяльности головного Т-ва Союзу Українок у Львові, відбулося теж припинення діяльности 72 філій С. У. у краю, які дістали повідомлення про припинення в пятницю 6. ц. м. вечором. Одночасно відбулися в усіх філіях ревізії. Кружки С. У. припинено частинно в пятницю, частинно в суботу. Поліція забрала всюди органи, книги та листування. У Головному Виділі ревізія тривала в суботу від год. 9. рано до 2. попол. Після ревізії всі акти С. У. та картотеки „Жінки" й „Українки" відвезли 5 автами до воєвідства. Порожню домівку опечатали.

— **Львівська хроніка.** На перехрестю вул. Набеляка і Потоцького зударилися два самоходи та частинно ушкодилися. — При вул. Городецькій ч. 131 невідома жінка підкинула у брамі немовля, яке передали до міського дільничевого уряду. — На грищі „Чорних" змагун Р. Біркман зломив ногу. Його відвезли до шпиталю.

— **Три самоходові катастрофи** трапились минулої неділі у Варшаві. Коло год. 5-ої попол. самохід зударився з трамваєм. Важко раненого моторового відвезли до шпиталю. Шофер вискочив зі самоходу і врятувався з життям. — Крім того відломки скла зранили кількох подорожніх. — Друга катастрофа трапилася при вул. Гроховській, де пяний шофер наїхав на ліхтарні. Дві пасажирки та шофер важко ранені. — Вкінці на Новім Світі самохід вїхав на хідник і важко зранив 36-літнього композитора Г. Банасевича, якого відвезли до шпиталю.

— **Велика повінь на Закарпатті.** Великі зливні дощі на Закарпатті спричинили вилив рік Ужка та Ляторици, які виступили з берегів. Вода залила передмістя Мукачева. Рятункову акцію ведуть сапери.

— **Єпископ висвятив свого батька.** Єпископ Ортелльо зі Штрасбурґа висвятив свого 65-літнього батька на священника. Батько єпископа повдовів перед 5 роками і записався на богословські студії. Нововисвячений 65-літній священик виконуватиме свої обовязки на відомій лінії французьких фортифікацій Мажінота.

— **Національне свято Франції.** Минулої неділі ціла Франція святкувала величаво свято Анни д'Арк, національної геройки і святої. І памятники вкрили французи цвітами і вінками. У стіп памятника Анни д'д Арк у Парижі прем. Даладіє з членами уряду склав блакитно-білий вінок з лелій з національними шарфами. Опісля відобрав дефіляду війська всіх родів зброї. З черги перед памятником передефілювали члени католицьких організацій під проводом єп. Босара і ген. Кастельна та стокількадесять тисяч членів б. вогнистого хреста під проводом полк. де ля Рока.

— **Дитина з чотирьома очима.** На днях прийшла на світ у Трапезунті дитина з чотирьома очима, з яких одна пара осаджена над повіками, друга нормально під бровами. Дитина живе.

— **Бойкот Карльсбаду і Марієнбаду?** Два загально відомі купелеві міста: Карльсбад і Марієнбад є тепер осередками німецького руху в Чехословаччині під проводом Генляйна. Тому, що власники готелів і пансіонів маніфестують на кожному кроці свої націонал-соціялістичні переконання, — чеська преса взиває бойкотувати оба ці міста.

— **Трупи в підземеллях готелю.** Підчас ремонту готелю „Сплєндід" у Дрогоя в Румунії робітники відкрили припадкого у глубині одного метра під землею 16 людських скелетів. При дальших розшуках знайшли ще 10 дальших скелетів. Стверджено, що всі скелети належали до молодих мужчин і пролежали в землі понад 20 років. Поліція веде енергійне слідство.

— **Грабили золото з небіжчиків.** Японська поліція в Токіо арештувала коло 100 робітників, які працювали в токійській крематорії і забирали золото зі зубів та перстенів спалених небіжчиків. Обчисляють, що робітники присвоїли собі золота понад пів міліона єн.

— **Смерть 9 осіб під звалищами дому.** На західнім пограниччі Ірану завалився будинок Каравансераю, під звалищами якого згинуло 9 осіб. Кільканацять осіб раненых.

— **Велитенський канал.** Англійські експерти розглядають велитенський господарський плян, що його опрацював французький економіст з доручення бельгійського премієра Ван Зелянда. Плян передбачує будову велитенського каналу, що обеднає Атлянтійський океан із Чорним морем. Канал тягнувся би від Льоари до Констанци на просторі 4.300 км. з тим, що 2.000 км. припало би на водний шлях Дунаю. Французькі економісти переконані, що цей плян врятує економічно середущу Европу. Його підтримує головно Чехословаччина тому, що канал матиме для неї господарські користи.

— **Ріжні вістки.** В Ірляндії помер найстарший священник М. Норіс у 100-му році життя. — В одній з паризьких клінік піддався операції ген. Веган. Його оперував проф. Маріон.

Ширіть наш часопис!

Поминальне Богослуження

з Панахидою

за померших членів Дирекції Центробанку та всіх Понійних його Членів, — відбудеться в дні Загальних Зборів в четвер 12. травня 1938 р. в год. 8-ій рано з Архикатедральній Церкві св. Юра у Львові.

ДИРЕКЦІЯ

Центрального Кооп. Банку „Красвий Союз Кредитовий" у Львові.

Відозви й комунікати.

ПОТРІБНО ПРОВІДНИЦЬ ДЛЯ ДИТЯЧИХ САДКІВ!

Справа дитячих садків належить до найактуальніших і найбільш хосенних справ в українському громадянстві. Ця справа не вимагає вже окремої пропаганди, бо наші громади на підставі кількалітнього досвіду наглядно пізнали благодатний вплив дитячих садків як необхідної установи для суспільної опіки и виховання і тому радо влаштовують у свое сезонові дитячі садки. У звязку з цим організатори дитячих садків звертаються до Головної Управи РШ за провідницями, на жаль — не можемо вистарчити провідниць, бо досі зголосилося до нас за мале число. Тому звертаємось до всіх провідниць чи кандидаток на провідниць, які досі ще не зголосилися, щоби зробили це негайно, бо справа приділу й опісля затвердження дотичним Старостом вимагає довшого часу. Зголошення шліть просто на адресу: Головна Управа Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46, залучаючи: 1) метрику, 2) свідоцтво зрілости, 3) посвідку курсу провідниць, 4) свідоцтво здоровля, і — зазначивши, на котрий повіт реферує провідниця.

Головна Управа Рідної Школи.

Карльсбадську воду Мільбрун поручають лікарі до домашнього лікування замість мінеральних.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ЩАСЛИВА ТРИНАЦЯТКА".

Польська комедія в головній ролі з добрим коміком Селянським, що має природний гумор фізіономію та рухи, якби створені на коміка. Він грає бідного затурканого урядовця у фірмі, що має величезну крамницю. Його життя починає пересуватися перед нашими очима у хвилині, коли він у пятницю 13-го устає лівою ногою з ліжка, збив дзеркало і вдучи до бюра зустріч чорного кота, що перебіг йому дорогу. Ясно, що день під знаком такої ворожби не може бути щасливий, хочби хто в кишені мав льотерійний білет і найвигіднішу віру, що виграє мільйон. Урядовець Козьолек тратить посаду і дістає нову, хоче кинутися у самогубному намірі до ріки і робить дуже приємну знайомість, тратить посаду вдруге і зовсім несподівано та мимохіть дебютує у прекомічній ролі конферансієра в театрі. Комедія має веселі ситуації, хоч і навіяна мотивами з чужих фільм (напр. „Їх сто та вона одна") — досить удатна і подобається.

Спортові новинки.

Нова Рада КЛК. 8. ц. м. відбулися у Львові загальні збори КЛК, на яких вибрано новий підділ у такому складі: голова інж. Клюфас; члени Ради: інж. Бонтупов, інж. Рак, інж. Розанковський, інж. Павлюк, інж. Пивлус, м-р Подох (Стрий), м-р Уперко (Турка) і Коритко і пп. Назар В., Струмінський і Сайко. Головою Контрольної Комісії стає дир. Шашків.

Перший біг навпростець у Зашкові відбувся в неділю 8. ц. м. На старті з'явилося 21 змагунів. Біг відбувся на патронат рад. „Молодиків". В бігу юніорів 1.000 м. переміг Коваль перед Чорнієм Адріяном. У бігу сеніорів (2000 м.) переміг Коваль Омелян.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Виховний журнал української молоді. Рік VI, Ч. 4 (60). Квітень, 1938. Львів.

СВІТЛО Й ТІНЬ. Щомісячник. Журнал Українського Фотографічного Товариства у Львові. Рік VI. Ч. 3 (50). Березень, 1938. Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 10. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".
Середа 11. 5. год. 7.30 „Літо в Ноган" (прем'єра).

Театр різнородностей:

Вівторок 10. 5. год. 7.30 веч. „Легкодумна сестра".
Середа 11. 5. виставки нема.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ГОВМАЧ:
6. V. Процес Мері Дейєн.
8. V. Невольник.
9. V. Лісова пісня.

Український Театр Йосифа Стадника (сезон).

СОКАЛЬ:
Середа 11. 5. Нітуш — зі Стефою Стадниківною.

МОСТИ ВЕЛИКІ:
П'ятниця 13. 5. Сини вайди.
Субота 14. 5. Подвійна бухгальтерія.
Неділя 15. 5. Чорноморці.
Понеділок 16. 5. Нітуш.
Вівторок 17. 5. Гриць (вишивка).

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ОБИРИНИ:
10. 5. Бій.

БОРЩІВ:
11. 5. Маруся Богуславка.
12. 5. Пісня Бескиду.
13. 5. Мазепа.
14. 5. Гетьман Полуботок.

Театр збільшуючи орхестру, зробив добрего І. скрипка, гармоніста і бандуриста.

КІНА.

АПОЛЬО: „Нансі Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Зорро" з Бобом Ліванґстоном.
БАЛТИК: „Князь і пропаж".
ВАНДА: „Їх троє", „Нинішні дні".
ГРАЖИНА: „В оборонці" з Фліпом і Флапом, „Кінець пані Чені".
ЕВРОПА: „Нерес" на оси, Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валєвська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНІК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Атракція Бродвею".
МЕТРО: „Відень-Льондон", „Подружжя для сна".
МІРАЖ: „Есмеральда" з Марленом Дітріх.
МУЗА: „24 години кохання", „Романтичний мільонер".
ПАЛЯС: „Щаслива тринадцятка".
ПАКС: „Полкі серця".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Гусарські маневри".
РОКСІ: „Стрілялися в Парижі".
СВІТ: „Проклятий овид", „Робінзон Крузо".
СТИЛЕВЕ: „Королева передмістя" та ревія.
ТОН: „Володарка джунглів".
УТІХА: „Боротьба за золоті поля" та ревія.
ХІМЕРА: „Жінки нам пробачте".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5),
„Італія"

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Сирія, Дамаск, Бейрут

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 10. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.0 Для новобранців, 11.45 Для шкіл: „Тайни духа", 11.40 Фрагм. з флетових концертів Моцарта, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Музика з пл., у перерві в год. 14.00 Гуморески КІО, 14.55 Біржа, 15.00 Гумореска І. Ляма, Музика з пл., 15.25 Вікучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Муз. загадки для старших дітей, 16.05 Фіз.-гом. актуалії, 16.15 Орх. концерт, 17.00, 19.40, 20.55 Актуальна гутірка, 17.10 Міцкевич і Марилля в Больценчках, 17.30 Пісні про весну й кохання, сопр., тенор, хор, орх., 18.00 Мідь у Польщі, 18.10 Спорт, **18.20 Дерев'яні церкви та церковці, з української мові вик. д-р М. Драган,** 18.30 Музика з пл., у перерві Спортові вістки, 18.50 На київських контрактах, 19.00 Білий Хрест, 19.10 Повість чи репортаж, дільові, 19.50 Калейдоскоп легка муз. авд.: сопр., арфа, тенор, форт., симф., трію, шар. квартет, 20.45 Веч. денник, 21.00 Симф. концерт; орх., вок., 22.00 Танк. музика, 22.50 Останні вістки, 23.000—23.30 Концерт бажань.

Середа, 11. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.0 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Памятка про маршала, Пісні, 11.40 Фр., пісні з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна газетка в українській мові, 13.55 Музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Гумористи І. Ляма Музика з пл., 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Хвилина питань для старших дітей, 16.00 Куток мови, 16.15 Легка муз. у вик. сальон. орх., 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Про морську міновку оборону, 17.15 Квартетові мініятури, 17.50 Шкільна молодь і оборона краю, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10, Лист: Мадярська рапсодія ч. 12, пл., 18.20 Під блакитною бандерою, радійне імпромпту, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „А не горить серце моє" опов. І. Данилевського, 19.20 Дует, сопран, мецосопр., 19.35 Про успішальсну діяльність, 20.00 Із давньої музики: симфон. орх., Ф. Андрухович'івна, скрипка, Ф. Денис-Словеньска альт, форт., 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 „Жалібний рапсод на спомин Бема" Кипр. Норвіда, 22.05 Конкурс хорів, 22.30 Музика з пл., 22.50 Ост. Вістки, 23.00—23.30 Популярна муз.

Четвер, 12. травня 1938.

6.20 Концерт пійськ. орх., 7.15 Ранішня авд., 7.35 Пісні Білоцицини, нар. хор, 8.00 Для шкіл: Матвій Зюк у школі, 10.00 Слідами ост. дороги: Репортажі Богослуженая, орх., хор, 11.15 У рокоданні, у вик. дітей із захисту у Вильні, 11.40 Симфонічні марші, 12.03 Серед робітництва, 13.45 Комунікат Хліб. Палати, 13.50 Музика Півночі, пл., 14.30 Бетовен із пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Пісня про рідний край" Кора, Мацушинського, Музика з пл., 15.25 Вікучі вістки з міста та провінції, 16.00 Камер. теорія та пісні, форт., скрипка мецосопран, віол., 17.00 Із гутірок А. Слівінського з Пілсудським, 17.20 Концерт хору, 18.00 Актуальна гутірка, 18.15 Орх. концерт, 19.00 Сп. реціталь, К. Бендер, бас, у супр. форт., 19.20 „Трагічна воля", песіомоментак, хор. рецит., соло, 20.00 Симф. концерт у вик. орх., 20.40 В годині смерти, 21.05 „Жалібна поема", орх., 21.30 Веч. денник, 21.45 „Містерія травневої ночі" у вик. артистів театру з Катовиць, 22.30 Музика з пл., 22.50 Останні вістки

ЗАКОРДОННЕ РАДІО

Вівторок, 10. травня 1938

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін; БРАТИСЛАВА 19.30 20.00 21.00 22.15 „Кармен" оп. Візета; БУДАПЕШТ 17.20 18.00 Орх. концерт, 19.20 Хор, 22.05 Циг. музика; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Весела оперетова авд., пісні, музика; КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Відчит, Музика з пл.; ЛЯЙПЦІГ 20.00 21.00 „Вальс в опері" оп. Гайбергера; МІЛЯНО 17.15 Вісн. 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Дебора і Йосель" оп. Пінетія; ПОСТ ПАРІЗІЄН 21.00 „Дочка пані Анго" оп. Лекока; ПРАГА 17.30 Вісн., 18.20 Сальон музика, 19.40 20.00 Військ. орх., 21.10 Галевий концерт, 22.35 Рум. форт. музика; РАДІО ПАРІ 22.15 Камер. музика; РІМ 17.15 Форт., 17.55 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30 22.00 Орг. музика; СОФІЯ 18.05 Військ. орх., 19.15 популярні мельодії, 19.45 20.00 Камер. музика, 21.10 Рос. романси; ШТУТГАРТ 20.00 21.00 Вечір пісень, Гендлеві.

Середа, 11. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 20.00 Весело й радісно, орх., сол., 21.00 Симфонія IX. Брукнера. БУДАПЕШТ 12.05 Симф. орх., 18.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Альт і форт., 20.30, 21.00 Симфонія ч. VII. е-дур Брукнера, 22.20 Легка й танкова музика, ДРОЙТВІЧ 20.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера (І. дія), 21.20 Орх., сліз, КОШИЦІ 14.05, 18.45, Вістки, МІЛЯНО 17.15 Сп. реціталь Бенджевської, 21.00, 22.00 Комедія, ПРАГА 11.05 Сальон. музика, 21.20 Концерт: чеські, моравські, словацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 20.30, 21.00 Розр. музика, 21.15 Орх., хор, РІМ 17.15 Форт., сопран, СОФІЯ 20.00, 21.00 „Норма" оп. Белліні.

Четвер, 12. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.00, 21.00 Вечір танку, БУДАПЕШТ 12.05, 22.05 Циг. музика, 20.20 Концерт хору, ВІДЕНЬ 19.10 Вокальна авд., 20.00 Пісні та марші, 21.00 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Франца та Сегрева, 21.00 Африканське весілля, 22.30 Концерто гросо ф-тур Генделя, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Вражіння з Югославії, Музика з пл., МІЛЯНО 21.00, 22.00 „Кормедільські дзвони" оп. Плянкетт, ПРАГА 19.25 Сальон. музика, 20.20, 21.00 „Мій рідний край", пісні Сметани, ПАРІ ПТТ 20.05 Пісні, 20.15 Англійські пісні, РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, РІМ 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Орх. концерт, СОФІЯ 20.00 Пісеньки, 20.45 Мельодії.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 9 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 3·00 зол.
молоко 18—19 сот.
сметана 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко вдержана на рівні попишова.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та сукенки. — Кажгарин на куме всі літні одяги, матеріали на загортки, попелінки та о.сфорди на спортові сорочки та інше.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає
по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

НОВОВІДКРИТИЙ РЕСТОРАН І ЯРСЬКА ХАРЧІВНЯ
М. БАХУСА
Львів, ул. Гетманська ч:: 22
(проти Нед. Театру) 1020,1—2.

КУПНО - ПРОДАЖ

ТІЛАШЦИКИ дівочі, хлопячі тільки 17.50, прегарні вовняні сукенки 6.75, шовкові 4.90. „СЬВІТ ДЗІЦКА", Львів, Свєнц. тунська 2. 746 4-4

РОВЕРИ, моторовери, мотоцикли гуртово поручає Ігнаци Роман, Сих з обм, пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 13-6

КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ усякого роду найдешевше в самому джерелі, в українській виробні „Садиба", Львів, ул. Шашкевича ч. 27. 818 10-7

ВИПРАВИ кухонні комплєтні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 90.—, з клинками, залізом і т. д. РЕНТШНЕР, Львів, Легіонів 87. 972 2-5

НА ПРОДАЖ скрипці „Страдівара" з 1722 р. в добрім стані. Оферти слати на адресу: Михайло Костик, Отинівчині ч. Ходорів. 1027 1-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ШУКАЮ ЗАРАЗ кімнати з послугою свєнт. утримання. Околиця: між центром, Потоцького а Стрийським. Зголошення до „Діла" під „На спілку". 1022 1-1

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 31-30

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Феденського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, справа образів найдешевше — шкляреєво В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 834 10-0

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міня. ємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1014 2-2

СТАРІ годинники та бікутерію замінює на нові найкоромисніше Вандер, Львів, Шайнохи один. Там пречайша, дешева направа годинників і бікутерії. 819 2-2

МОЛОДИЙ дентист пошукує пристійної пані як спільнички, лікарки або дентистки, з невеликою готівкою. Ціль: відчинення закладу дентистичного у Львові або на провінції. Ласкаві зголошення до Адм. під „Спільне життя". 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицьке 16

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 7.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ товариша життя літ 50, емерита, ситуованого. Зголошення до „Діла" під „50". 1021 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СОЛІДНА особа займеться фахово господарством старшої самітної жінки, священика або урядника. Львів, Спортова ч. 3 для Стефи. 1023 1-1

ПАНСІОНИ

ГРЕБЕНІВ Пансіон Яблонських провадить Радкевичова. 1006 3-3

НАУКА

ПОЧИНАЮ курс рукавичок, квітів і жабо'ів. Кентшинського 81, другий дзвоник від год. 12—4. 994 3-3

Присилайте передплату

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 100 (14.932). Львів, середа 11. травня 1938. Орган рускої національної демократії. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„З НЕЗАЛЕЖНИХ ПРИЧИН..."

Ювилейне Свято „Просвіти" -- відкликане!

КОМУНІКАТ.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО ЗАПОВІДЖЕНИЙ ВСЕНАРОДНІЙ ЗДВИГ З НАГОДИ 70-ЛІТТЯ МАТЕРІ-ПРОСВІТИ НА ДЕНЬ 22-ГО ТРАВНЯ 1938 Р. З НЕЗАЛЕЖНИХ ВІД ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ ПРИЧИН — НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ.

З ТИХ САМИХ ПРИЧИН НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ 70-ЛІТТЯ „ПРОСВІТИ".
ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА".

Кінець польсько - литовських переговорів на тему водної комунікації.

Як виходить з офіційного комунікату, в Ковні покінчилися наради технічної комісії у польсько-литовських переговорах на тему водної комунікації. Вона обговорила справу сплавлювання дерева на Німані та його допливах і транзиту.

ПРЕСОВИЙ ОБМІН.

Небавом пічнуться в Ковні переговори про наладнання обміну часописів і журналів між Польщею та Литвою.

Німецько-чеський конфлікт сильно загострився.

Берлінські політичні кола уважно слідкують за чесько-німецькими взаєминами і вважають, що тепер вони поважно загострені.

Німецький уряд дальше підтримуватиме домагання судетських німців, уважаючи їх мінімальними. А що празький уряд не хоче їх прийняти разом і не погоджується на зміну політики, ситуація є поважніша ніж колинебудь давніше. Німецький уряд змагатиме до остаточного визначення відношення до Чехословаччини в найближчому часі. У цьому напрямі дістав він від Італії вільну руку.

Німецьке інфомаційне Бюро подає: Підчас німецького травневого свята в Нідергеоргенталю жандарм затримав німця, що вживав гітлерівського привіту. Зібралася велика юрба чехів, перед якою німці втікли до недалекої гостинниці, де чехи облягали їх 3½ години, доки не прийшла поміч з Брікси.

Як подає судетсько-німецька преса, крім того дійшло до чесько-німецьких сутичок у Фельдсбергу, Опаві, Оломуниці, Ліберці та у Празі. В кількох випадках інтервенювала поліція.

„БУНД ДЕР ЛЯНДВІРТЕ" ВІДЖИВ.

У Празі відбулися збори частини б. членів партії „Бунд дер Ляндвірте", що розвязалася і прилучилася до судетсько-німецької партії. Вони рішили не ліквідувати партії, знову зареєструвати членів та видавати свій дотеперішній орган як тижневик.

АВСТРІЯЦЬКА ПРЕСА НЕ МАЄ ДЕБІТУ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Чехословацький уряд відібрав дебіт віденським щоденникам: „Ное Фрає Пресе", „Ноее Вінер Тагеблят", „Ноее Вінер Журналь", „Дас Кляйне Фолксблят" і „Нойгкайте Вельтблят".

101. сесія Ради Ліги Націй почалася.

ПРЕДСТАВНИК ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ В ЖЕНЕВІ.

У понеділок пополудні почалася сесія Ради Ліги Націй під проводом латвійського міністра Мунтерса. На приватному засіданні устійнено денний порядок, що складається з 20 точок.

Ген. Франко вислав до Женеви гр. Мамбляса як обсерватора, поручуючи йому навязати деякі контакти.

ГАЙЛЕ СЕЛЯСІЄ У ЖЕНЕВІ.

Гайле Селясіе виїхав у вівторок рано з Льондону до Женеви. На засіданні Ради появилася абісинська делегація, зложена з двох абісинців та кількох европейців.

З огляду на те, що абісинська справа вже вирішена мериторично, присутність абіс. делегації насуне виключно труднощі формального характеру. Невідомо, що в цій справі рішила Рада на тайному засіданні; мабуть абісинська делегація візьме участь в засіданні, але без права голосу, лиш як інформатори.

Уряд Злучених Держав не дозволить вивозити зброї до Еспанії.

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ И КОРАБЛІ ЗБОМБАРДУВАЛИ ПОРТ МАГОН.

През. Рузвельт заявив журналістам, що Америка не змінить невтрального становища у справі постачання зброї та муніції до Еспанії. В цій справі має він вирішний голос.

Націоналне летунство з помічю маринарки бомбардувало в понеділок кілька разів Порт Магон на Мінорці.

На фронтах не було важніших операцій.

Гітлєр вертається до Німеччини.

В неділю Гітлєр був на летунських і стрілецьких вправах, звидів археольогічні памятки Риму та приглядався вправам фашистівської молоді. Вечором відіграли на олімпійському стадіоні 2 акти з „Льогенгріна".

В понеділок в год. 9.30 відїхав Гітлєр з величаво удекорованого двірця Термін, де прощав його король з державниками і партійними достойниками. В 14 год. приїхав Гітлєр до Фльоренції, де повитав його Мусоліні.

Гітлєр звидів місто, зложив вінок на могилі фашистів та був на бенкеті в палаті Ріккарді та на опері „Сімоне Бокканегра" Вердія. В год. 21.15 переїхав він величаво ілюмінованими вулицями Фльоренції на двірець, де попрощався з Мусолінієм та відїхав до Німеччини.

У вівторок коло год. 22. приїде Гітлєр до Берліна, на двірець Лертер.

„Коли я націоналіст - то це добре, коли ти націоналіст -- то це зле".

Львів, 10. травня 1938.

Серед безлічі „спецїв" від націоналізму не найшовся ще такий смільчак, який списав би (в азбучному порядку!) всі націоналістичні партії, групи та течії всіх сучасних народів світа, подав їх дефініцію та засував сірим зїдачам хліба, чим вони одна від одної ріжняться. Маємо враження, що був би це твір на мірку енциклопедичного тому, який вимагав би безлічі співробітників та інформаторів, а свого головного редактора наразив би бодай на памороки. Коротко: мало є сьогодні у світі таких понять, які викликували стільки найріжнороднїших інтерпретацій і поглядів, як поняття націоналізму, — мало є таких площин, як площина націоналістичного руху, які викликували такі величезні і такі часті непорозуміння.

Звернемо увагу тільки, що багато людей, які чують про націоналізм, утотожнюють його з італійським фашизмом, якого найбільш характеристичною рисою є корпоративізм; інші думають відразу про німецький націонал-соціялізм з його расизмом, котрого зовсім нема у фашизмі. Не знаю, чи є багато таких, які знають, на чому полягає турецький націоналізм (кемалізм) або націоналізм єгипетських вафдистів. Але країни, в яких одна національна партія здобула в меншій чи більшій мірі владу та зліквідувала всі інші свої суперниці, належать до виняткових: так напр. удалося гітлерівцям, яких націоналізм був ще дуже недавно далеко менше світові відомий, ніж націоналізм звеличників графа Вестарпа, Гугенберга чи Трев'ірануса, сьогодні забутих величин. Справжня вавилонська вежа взаємно незрозумілих і зненавиджених націоналістичних мов панує серед тих громадянств, в яких завжди ще йде дискусія на тему спасенности тотального чи демократичного ладу та які мають бодай сяку-таку змогу суперницької боротьби.

Просимо поглянути на польський „фронт націоналізму". Когож там не бачимо?! Від першої голосної декларації полк. Коца вся ОЗН-івська преса представляла себе націоналістичною та анектувала націоналізм для нового табору, як його неподільну власність. Під фірмою націоналізму діяли і діють надалі всі групи ОНР-у, ті які робили наїзди одна на одну: на варшавські редакції і своїх чоловік публіцистів, ті, які недавно одні відскочили від ОЗН та інші — залишилися у ньому. „Імперялістами-націоналістами" не цурається називати себе група „Політики", за здоровий польський націоналізм бореться навіть „Мисьль Польска", націоналістом є і пос. Дудаївський з „Ютра Праци", вчорашній член ОЗН-у піласудчик, націоналістами є — очевидно — „правовірні націоналісти" зі старої ендеції, нині Стронництва Народового, але й не менше претенсій до націоналізму мають їх смертельні вороги, вчорашні однодумці й однопартійці, з групи Шталь-Грабінь-Пестржинський-Піцковський. Зрікаємось амбіції відріжнювати їхні ідеольогічні відтінки, суттєві, формальні чи тільки особисту ворожнечу, хоч віримо і знаємо, що дійсно важко було б найти такий округлий стіл, за яким ті націоналісти згодились би засісти: яка пропасть ділить одних від других, хай про це свідчить факт, що навіть українська проблєма (читай: протиукраїнський фронт) не змогла їх погодити, бож Васютинський-Рутковський-Пясецький-Грабінь і Роєк — це орхестра надто незіграна. Колиж додамо, що напр. з львівським маскрізь націоналістичним Секретаріятом Порозуміння офіціяльно ніби Стронництво Народове не має нічого спільного, зате вдалося йому приєднати до кооперації навіть львовяків п. Рагая,

го, здається, будемо мати в головних нарисах образ польської націоналістичної оркестри, що вж гуде від ріжнотонних голосів. Какофонія жахливого джезбенду!

На терені націоналізму українського зовсім подібно. Маємо напр. фронт ріжношерстних націоналістів проти націоналістичного ФНЄ, маємо подивугідну „сварку в родині", яка ведеться поміж націоналістами з варшавської групи „Ми" й „Бібліотеки українського державника" та „Вістником" (див. остання публікація С. Доленги „Донцовщина"), маємо націоналістів з „Голосу", „Вогнів" та ;,Нового Села" і маємо безліч громадян, які твердять, що між сучасним націоналізмом і передвоєнним патріотизмом є по суті найбільша ріжниця тільки у... назві і тому вони мають таке саме добре право назвати себе націоналістамц, як усі інші. Маємо Організацію Українських Націоналістів, з цілком окремою, своєрідною і собі тільки питомою ідеольогією та методикою діяння. І ледви чи членами ОУН, або УНР-івської групи „Варяга", або прихильниками Донцова були Скрипник, Любченко і всі совітські самогубці, розстріляні та соловецькі заслані, імя їм легіон, які (одні коротко перед смертю, інші після неї) попали на офіціяльний реєстр українських націоналістів... Ба, але й „Українська Нива", як тільки перенеслась до Луцька з Варшави, за часів „високої кон'юнктури" П. Певного ніколи інакше себе не звала, як тільки націоналістичною, маючи на це благословенство свого одного, але доброго передплатника.

Очевидно, що польська сторона знаменито про це знає. І коли ми навіть не маємо надто твердих основ відмовитись від свого твердження про „ігноранція максіма польонорум ін ребус україніціс", то проте в цьому пункті ті варшавські і львівські польські журналісти, які бодай час до часу, з власного чи чужого надхнення, заглядають до української газети і склеюють огляд української преси, — здають собі справу, що і в українському громадянстві йде палка дискусія, інколи не дуже джентельменським тоном ведена, на тему шляхів націоналізму та його сутнього значіння і призначення. Але про це можна інколи забути. Забувається про це тоді, коли треба дискредитувати цілий український рух та окремих українських діячів, причеплюючи їм марку націоналізму та промовчуючи, що взагалі може існувати український націоналізм в якійнебудь іншій формі, як тільки — ОУН.

Клясичний зразок статті, яка може служити за шкільний приклад, як можна зловживати пером і терпеливим папером для цілей, що з публіцистикою не мають нічого спільного, малим в недільному числі львівського „Слова Народового". Вже сам наголовок може повчити читача про благородні інтенції автора: „Чи опозиція УНДО добалакається з ОУН?" У поверх двісті рядках автор упевняє, що „Діло" та в „Ділі" „Кедрин намовляє ОУН взяти участь у загально-українській консолідації", що той сам „Кедрин два тижні тому твердив, що УНДО співпрацює з ОУН", а сьогодні „всі вони приводно дискутують і просто ліцитуються у запалюванні чемностей ОУН-ві. І УНДО і опозиція п. Кедрина. Однак опозиція спритніша".

Не маємо наміру полемізувати з автором тої статті і впевняти його, що він помиляється. Бо коли існує дилема: чи маємо тут до діла зі злобою, чи ігноранцією, то не маємо найменших сумнівів, що грає тут ролю виключно злоба. Очевидно, існують такі поляки, які „шовіністами" й „націоналістами" називають тих, що не хотять змінити греко-католицького обряду, виховують дітей на українців та не хотять погодитися на таку сущу дрібничку, як ліквідація окремих українських культурно-освітніх установ. Існують все ще такі польські патріоти, які вважають, що патріотом вільно бути тільки полякові, а хто є патріотом українським, той автоматично повинен іти до криміналу. Але редакторів „Слова Народового" за таких примітивів не вважаємо і не бачимо потреби ображувати їх, представляючи їх інтелігенцію нижче, ніж вони на це заслуговують. Вони, правда, теж належать до категорії людців, які признають мораль одного славного муринського племени: „коли зїш мою жінку, то це зле, а коли я зїм твою — те це дуже добре", але гадаємо, що в даному випадку навіть та благородна засада сходила на другий плян. Бо коли ми знаємо, що не кожний польський націоналіст звеличує Елігіюша Невядомського, то й редактори „Слова Народового" напевне знають, що не конче кожний український націоналіст славить діяльність ОУН та тужить до співпраці з тією орґанізацією! І що коли існує нині міжнародня мода на націоналізм, яка має такий успіх на польській вулиці, то й українська вулиця не є від світа та сусідів відділена китайським муром.

Коли-ж вони роблять авторові цих рядків таку честь, що (хай навіть тільки іронічно) прирівнюють його і до Макіявелія і Меттерніха та називають „найспритнішим українським радіотелеграфістом", то хай дозволять мені з того титулу висловити свою скромну „фахову" думку: часами найбільшим спритом є вживати способів найзвичайніших, які ведуть простим шнурком до наміченої цілі. Отже: чи не краще булоб, замість тратити стільки часу, паперу та енергії на підбір закарлючених фраз, чи не краще, простіше, виглідніше і доцільніше було написати коротко і ясно: „звертаємо увагу поліції на „Діло" й Кедрина і відразу радимо, що як формальну притоку можна взяти аргумент — їхніх симпатій (чи може навіть звязків?!) до ОУН". Хоч це не відповідає правді і не повірять цьому ані поляки ані українці, але що це шкодить? Адже саме отой пок. Макіявелі казав, що всі засоби добрі, коли ведуть до цілі.

Тут тільки одна маленька „заковика": якщо оклик „поліція!" має лунати зі сторінок польської преси від правовірно-проурядового „ЇКЦ" починаючи на „засадничо-опозиційнім" „Слові Народовім" кінчаючи, то автори тих покликів мусять зясувати собі прикру для них правду, що колиб хотіти засадити за решітку чи депортувати на якусь будучу польську Гуяну всіх українців, які причислюють себе до націоналістів, називають себе націоналістами, або хотять в якийнебудь спосіб кооперувати з такими націоналістами, то направду малиб величезний клопіт з приміщенням всіх таких проступників.

І. Кедрин.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Новий волинський винахід - кооператива, якої ще світ не бачив

Є в Луцьку „земяньска" господарсько-торговельна організація „Синдикат Рольнічи". Об'єднує самий мозок Волині. Здавалосяб, повинен би бути зразком для інших організацій. Та все левди дихає. Якби вряди-годи не заглянув до нього наш дядько та не заплатив дзвінкою готівочкою, то може й перестав би вже дихати.

Є ще тут від недавнього часу „Самопомоц Рольніча" для збуту збіжжя. І моч „земяне" мають у своїх руках половину волинської землі, тимсамим і половину збіжжя, „Самопомоц" теж ледви дихає, бо український дядько все ще прилипляється до неї і збіжжя не везе. Та ще й глузує собі тихцем: „Яка там поміч рільнича. От помагають самі собі".

А жити й „Синдикатові Рольнічому" й „Самопоци Рольнічій" якось треба. Почалася робота над обединанням". Мовляв, разом будемо сильніші. Вже мало не обединались. Та комусь раптом прийшло в голову:

— Ви будете кульгати вправо, ми будемо кульгати вліво і все одно будемо стояти на місці. Ось якби той український хлоп прийшов та підпер нас своїм медвежим плечем, то напевно швидко рухнулисяб з місця.

Але український „хлоп" все недовірливо виглядає эпоза свого плоту й не йде. А без нього ані руш.

— Та що там дуже просити його! — шепнув хтось. — Хлоп на те, щоб слухався. Адженж ми тут кермуємо життям.

І вирішили, щоб українського „хлопа" не разили старі вивіски, створити нову організацію „Кооперативну Рольнічо-Гандльову", а потім уже, коли на цю новинку „хлоп" піде, влити до неї, як дріжджів, панського елементу з „Синдикату" й „Самопомоци". Уложили статут, видрукували його й почали роботу по українських селах за ласкавою допомогою пп. війтів, секретарів, членів волосних рад та солтисів.

В кожному разі взялися за приєднання українських селян новій кооперативі дуже саможертовно й дуже ревно. З місця дали сердечну пораду солтисам таксамо сердечно порадити селянам, щоб вони „добровільно" ухвалили дати з морга по по кількадесять грошів (у деяких селах по 40 грошів) на уділи й за це їх збіжжя поїде на ринок, як по маслі. А наші селяни знають, що коли кажуть „добровільно", то треба поважно подумати. І думають, аж волосся повидирали собі за вухом.

— Це що, — питаються обережно, — податок новий?

— Який там податок! На уділи. Знаєте, як це буває у „спулдзельні": уділи — це ваші гроші. Можете їх виповісти, назад узяти...

— Знаємо! — ще сильніше чухаються. — Вже не раз ми отак „виповідали" й „брали" назад, лише додому нічого не приносили. Та ще кажуть нові уділи платити, щоб борги покрити.

Показують їм статут: відповідальність уділами. Так, це трохи легше. Але й тих 40 грошів з гектара шкода.

Свідоміші наші дядьки просять дати їм статут, щоб роздивитися в ньому. Читають його по селах і робота поза вухами йде ще сильніше.

§ 10 п. 3-ій цієї нової „Кооперативи Рольнічо-Гандльової" каже, що члени її (фізична чи правна особа) **обовязаний „доставляти до кооперативи всю кількість хліборобських продуктів, призначених на продаж, яких закуп веде кооператива", і „купувати в кооперативі всі потрібні в хліборобському й хатньому господарстві товари, що продає кооператива".**

§ 6 застерігає: „Члени кооперативи **не можуть належати без виразної на це згоди надзірної ради до іншої кооперативи або підприємства, що має такий самий, або подібний предмет господарської діяльности".**

Щоб звільнитися від цих обовязків і обмежень, член може виступити з кооперативи, але аж **по двох роках після виповідження, рахуючи від останнього дня даного року,** себто: якби, припустім, подав заяву в лютому, то звільниться лише по двох роках і одинадцяти місяцях (§ 11).

Щоб зрозуміти всю небезпеку для нашого селянства від затягання до згаданої кооперативи цілих громад у формі постанов про складання дрібних сум на уділи (від гектара), треба ще прочитати й § 28 статуту, який каже: **Правні особи беруть участь (у загальних зборах кооперативи) через наставлених з цією метою уповноважених, сільську громаду репрезентує солтис".**

Розшифруйте цей статут і будете мати:

Коли якесь українське село дасть себе намовити зробити постанову про складання датків (від морга чи іншим способом) на набуття хочаб одного уділу, то: 1) ціла громада (всі селяни) обовязані всі свої сільсько-господарські продукти продавати лише „Кооперативі Рольнічо-Гандльовій" і не можна буде вже селянинові продавати їх тому, кому захотів би, хочби той платив йому й вищу суму, 2) всі селяни обовязані булиб закуповувати товари тільки в цій кооперативі, незалежно від цін, 3) на загальних зборах говорив би за них солтис, а які відносини на Волині між солтисами і громадянами відомо, 4) **таке село не моглоб закласти собі власної кооперативи з тими самими функціями, а існуючі кооперативи не малиб права скуповувати у своїх членів тих продуктів, які купувалаб ця кооператива, і продавати їм ті товари, які продавалаб вона;** і 5) селяни моглиб звільнитися від цієї залежности після речинця, окресленого в наведеному § 11, якщоб солтис на це погодився.

Колиб до кооперативи пристала, як правна особа ціла волость, то вся ця залежність простягласяб на все її населення, а репрезентував би його на зборах якийсь волосний урядовець. Якби „Кооператива Рольнічо-Гандльова" знайшла спосіб (а напевно його знайде) змусити селян виконувати статутові обовязки, то перед таким становищем наших селян збліднув би колишнє кріпацтво, бо тоді ділячі змушували своїх кріпаків купувати в їх горальнях і броварах лише горівку й пиво, а в інших випадках їх не обмежовували.

У звязку з перспективою наших селян, що її витворює участь у згаданій кооперативі у формі складання частин уділів і через те закабалювання всього села, виринає ціла низка питань правного характеру.

Чи можна вважати сільську громаду за таку правну особу, як якесь статутове товариство, і чи існуючі правові норми для самоуправ, зокрема для сільських громад, передбачують подібну участь їх у кооперативах?

Чи дозволяє кооперативний кодекс збирати з окремих осіб, членів правної особи, якісь дат-

КІНО
ХИМЕРА

Нині ре ельна прем'єра превеселої комедії Вітв. Метро-Гольдвин-Маєр на рік 1938. П е р ш и й р а з у Л ь в о в і!

Подвійне весілля

в гол. ролях: любимці публіки Віліям Павел і Мирна Лой

1:34

ки на уділи, що не дають їм за їх гроші ніяких особистих прав, хоча накладають на них обов'язки? Правні особи, вступаючи в члени іншої організації, вплачують уділи із своїх власних засобів, тобто засобів цього правного тіла. Яким-же правом правні особи (якщо можна сільську громаду зарахувати до таких правних осіб) можуть накладати на своїх членів якісь датки та за ці приватні гроші купувати права для себе?

Чи ті заходи, яких уживають по селах пропагатори згаданої кооперативи, не колідують з законом про товариства, який забороняє змушувати когонебудь вступати в члени товариств?

Нарешті яким правом органи самоуправ беруть на себе функції помічників приватних організацій, до яких належить і „Кооператива Рольничо-Ґандльова" в Луцьку?

Треба, щоб компетентні чинники звернули увагу на те, що самоуправи беруть на себе невластиву їм роль і своїм нагинанням приватній організації членів-хліборобів можуть у майбутності, на випадок неуспіху кооперативи, викликати нарікання й недовіря до себе селянських мас.

Українське громадянство не може нічого зробити, як окремі українські хлібороби захочуть вступати в члени згаданої кооперативи на свій власний ризик. Але воно буде всіма силами боротися проти закабалювання при допомозі самоуправ цілих сіл чи волостей.

Кооператор.

Розігнали сходини „Лугу".

На день 4-го ц. м. скликала старшина місцевого „Лугу" в Радехові своїх членів на звичайні сходини. Підчас сходин увійшов на салю комендант місцевої станиці державної поліції і заявив, що сходин не можна відбувати. На завваження прибувших членів старшини, що це звичайні законом дозволені членські сходини, відповів: „Пан староста собі того не життєл". Виходило би, що хоч закон про товариства і збори на такі сходини дозволяє, то це п. старості Міхальському не вистарчає. Прибувший коло льокалю референт безпеки зі старостівських слова коменданта в піднесеним тоні апробував.

Запитуємо відповідальні чинники: чи поведінка п. старости та його органів має оправдання? І чи вільно нашому товариству робити сходини для членів, чи ні?

—o—

Груба шляхта — дрібній шляхті...

ГРОШІ НА „РЕВІНДИКАЦІЮ ДУШ ПОЛЬСКІХ".

Про „Звйонзек шляхти загродовей" писали ми в останньому часі вже декілька разів. Зїзди цієї організації у Перемишлі та Станиславові були доказом, що ініціятори й організатори цього руху, поклавши велику ставку, намагаються її за всяку ціну виграти. Ця ставка — організація „шляхти загродовей". Ще на зїздах у Перемишлі та Станиславові ці завдання обмежовувалися нібито до організації польської дрібної шляхти, до поширювання освіти між нею, до піднесення культурного рівня цього стану. Голосно не говорили про те, що „Звйонзек" організує не тільки польську шляхту, але затягає під свої прапори усякими способами і українську дрібну шляхту, замаюючи її усякими постійними привілеями та хвилевими вигодами.

Сьогодні про це заговорили голосно. Краківський „Ілюстрованы Курєр Цодзенны" (ч. 126. з 8-го травня ц. р.) пише: „Перед новим рухом шляхти загродовей та її головною організацією стоять непомірно великі завдання. Непоправні шкоди, що їх зробила на східніх окраїнах русифікаторська політика Росії й акція українців — мусить відробити шляхта загродова. Має вона не тільки боронити теперішнього стану посідання; вона має доручення вести акцію ревіндикації польських душ. Розбуджена національна свідомість та гордість з приналежности до великого польського народу проміняватимуть тепер через шляхту загродову до найдальших меж Річипосполитої, протиставляючись русифікаторським затіям. Ренесанс окраїнної шляхти має спричинити, що ці землі увійдуть в обсяг живої польської думки і стануть знову колискою найкращих воїнів, найбільш загартованих бастіонів польщини".

Тепер цілком ясно. Тут не йде про організацію польської шляхти загродової взагалі, але головним чином „окраїнної" шляхти, що має вести боротьбу за польськість саме цих окраїн. Це не якась культурно-освітня організація, це свого роду армія, це військо, що має бойові завдання. Культурно-освітня чи навіть самодопомогова організація може вести свою працю у більшому чи меншому розмірі за ті засоби, що вплинають з членських складок чи інших скромних датків. Але на військо треба грошей, і це розуміють ті, що хотіли би бачити стовідсоткову реалізацію завдань „Звйонзку шляхти загродовей". Тому не дивно, що вони почали на велику міру акцію фінансової допомоги шляхотській організації. Започаткував цю акцію колишній львівський воєвода Вл. Беліна-Пражмовський, тепер голова „Комунальних Кольолей Вугля" у Яворжні. Він зложив у редакції „Ілюстрованого Курєра Цодзенного" як дар для „Звйонзку шляхти загродовей" 2.000 золотих і просить, щоб пішли його слідом такі особи: львівський архиєпископ Болеслав Твардовський, перемиський єпископ Францішек Барда, гр. Станислав Бадені, гр. Антон Лянцкоронський, гр. Агенор Голуховський, інж. Йосиф Пшедпельський, генеральний директор „Сатурна", інж. Тадей Стадникевич, генеральний директор „Годулі" і Юлиян Цибульський, генеральний директор П. К. В.

Можна сподіватися, що запрошені особи відгукнуться, що вони вкличуть ряди інших і акція, що й на т. зв. „кресах" від якогось часу ведуть ріжні групи, ріжні стани і верстви, дістане теж грубу офіціяльну підмогу від союзу грубої і дрібної шляхти.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ГЕРГАРД ГЕЗЕМАН

Утеча

Повість. 224 сторінок.

Переклав ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

із воєнної епопеї геройського сербського народу. Сербія очима німця, що відступав перед німецькою армією.

ЦІНА КНИЖКИ ЗОЛ. 2.50.

почт. перес. 30 сотиків.

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10/11. п.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Україна на Мировій Конференції.

(Elie Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938, p. 188. Editeur Paul Hartmann, 11, rue Cujas.).

Наш невтомний шукач за матеріялами із нашої старовини по чужинних архівах — Ілько Борщак видав нову працю у французькій мові п. з. „Україна на Мировій Конференції". За рік будуть певне святкувати 20-ліття версайського договору численними статтями, в яких автори будуть дивуватися, як мало з цього договору залишилося, себто як швидко Европа змінила основи останнього миру.

Праця І. Борщака наскрізь історична, оперта на офіціяльних документах і архівних джерелах, доступних покищо для дипльоматів і вчених; це передрук із журналу „Монд Слав" виданий усього у 250 примірниках, для обмеженого гурта спеціялістів. Вона має гарне мотто із французького історика Фістель де Куланжа: „Події не виявляють скоро своїх наслідків. Нераз треба четвертини століття, навіть більше, заки можемо сказати: ось наслідок". Чи в нашій справі минув уже той час чи треба чекати на виразніші наслідки Мирової Конференції — оптимісти та песимісти дадуть на це різну відповідь.

І. Борщак починає свою працю коротким вступом, зясовуючи ситуацію України під кінець світової війни. Гетьман Скоропадський сидів уже у Берліні, у Києві від 20. листопада 1918 р. запанувала Директорія, майже в тому самому часі в Галичині за новоутвореної української влади почалися бої за Львів, який поляки заняли 22. листопада. 22. січня 1919 р. проголошено в Києві злуку двох українських республик і в їх імені виїхала до Парижа українська делегація, щоб дістати признання союзних европейських держав для нової держави. Її головою був інжинір Григор Сидоренко, заступником Василь Панейко. Вона складалася у Парижі з 18 членів; з Києва виїхало їх майже 60 (чи не більше), але французький уряд дав візи тільки незначній кількости, відмовивши їй передовсім тим, що брали участь у Берестейському договорі.

Французька преса була настроєна до „української справи" вороже. Щоденник „Матен" з міліоновим накладом у числах з 5-го і 7-го січня писав, що Петлюра працює спільно з большевиками і що українська армія не істнує, бо це тільки банда грабіжників. Півофіціяльний „Тан" писав про анархію на Україні, а французький міністр закордонних справ Пішон не мав ясного погляду щодо дійсних сил на українських землях. 18. січня Мирова Конференція почала офіціяльно свої праці. Большевики вже тоді пробували через Льондон і Вашінгтон переконати Антанту, що вони мають тільки мирні наміри. Їх речником був Літвінов, що сидів тоді у Копенгагені. Льойд Джордж навіть висунув пропозицію, щоб допустити до Мирової Конференції представників большевиків, але французький уряд відкинув її. Останній французький амбасадор у Росії Нуленс, що після жовтневої революції виїхав до Вологди, потім до Архангельська, інформував фр. уряд, що большевики тримаються тільки терором. Клемансо, голова Мирової Конференції, радив почекати з розмовами із большевиками, а обмежитися покищо до охоронних засобів, щоб анархія не поширювалася на захід. Вільсон підав проект, що мав погодити представників цілої Антанти: Антанта не хоче встрявати у внутрішні справи колишньої російської імперії, а хоче звернутися „до всіх російських урядів" за роз'ясненнями справжньої ситуації. Коли представник Італії Соніно піддав думку, щоб ужити військової інтервенції „в Росії", тоді Льойд Джордж звернув йому увагу, що Антанта має там щонайбільше 20.000 війська, а для знищення большевиків треба було би 150.000.

Коли Вільсон зредагував славну ноту, якою запрошував представників усіх урядів на території Росії на нараду з делегатами Антанти на острів Прінкіпо, всі народи відмовилися від такої подорожі і туди виїхали тільки большевики. Голова української делегації в Парижі завіз Пішонові, що український уряд може вислати делегатів на Прінкіпо тільки тоді, коли большевицький російський уряд припинить наступ на У. Н. Р.

За той час, коли на Україні лютувала війна у французькому парламенті йшли живі дебати, яке становище супроти подій має занити Франція, коли вона хоче загнулити Німеччину у своїх впливах на Україні. Тому, що в урядових французьких колах головний дорадчий голос мали російські політики, то французький уряд хотів іще раз спробувати відновити „єдину-неділиму", вважаючи, що україні, естонці, литовці це тільки бунтарі. Ця історія десанту

Резолюції

ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УНДО, ПРИЙНЯТІ НА ЗАСІДАННІ ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1938. Р.

I.

Центральний Комітет УНДО стверджує, що в нинішніх важких політичних відносинах в українському громадянстві зростають настрої політичного радикалізму. Ці настрої є викликувані в першу чергу визиваючою поставою широких кол польського шовіністичного громадянства супроти всього, що українське, і плановою протиукраїнською акцією Комітету Порозуміння Польських Суспільних Організацій. Останні події на польсько-українському відтинку, розгром українських установ у Золочеві та подібний на меншу скалю уладжений напад на приватні домівки й українські установи в Радехові є наглядним доказом у найбільшій мірі нездорової та пересиченої ненавистю атмосфери серед польського громадянства. Ці жалюгідні події є висловом опінії польського громадянства, щоби стосувати супроти українців збірну відповідальність за незаконні вчинки окремих невідповідальних українських одиниць. Центральний Комітет УНДО якнайрішучіше протестує проти стосування засади збірної відповідальности, зокрема, проти своєчасного незапобігання і толерування всяких погромницьких відрухів польського громадянства органами державної влади.

II.

Центральний Комітет УНДО закладає рішучий протест проти закриття органами влади дня 28. квітня 1938. р. Українського Робітничого Товариства **„Сила"** і проти припинення діяльности дня 6. травня 1938. р. на терені цілого краю Товариства **„Союз Українок"**. Центральний Комітет УНДО вважає, що статутові недогляди та відхили чи навіть політичні погрішення окремих Виділів чи поодиноких членів Виділів українських загально-краєвих товариств у ніякому разі не можуть бути достаточною причиною для стосування збірних санкцій супроти істнування цілости даних товариств, яких то репресій не стосується до польських анальогічних товариств. Центральний Комітет стверджує, що того роду репресійні акти і нерівномірність трактування обох груп ще більше загострюють і так уже до краю загострені польсько-українські взаємини, і викликують серед українського загалу переконання, що ці акти є на ділі інтегральною частиною загального польського наступу на цілість зорганізованого українського національного життя.

III.

На основі безчисленних фактів, зачерпнених з безпосередньої практики теперішнього українського життя, Центральний Комітет УНДО стверджує, що організаційна праця Українського Народу на всіх ділянках його життя зустрічається зі зростаючими щораз важчими перешкодами. Доконані вже погроми, погрози дальшого нищення поодиноких проявів української організаційної діяльности, визиваюча постава польських шовіністичних кол супроти українських церковних свят і культурних зїздів є цього найбільш проречистим доказом. В обличчі всіх тих ударів, які останньо безупинно падуть з польської сторони на цілість українського національного життя, Центральний Комітет якнайрішучіше протестує проти позбавлювання українського населення належних йому і запоручених конституцією основних прав та звертає увагу найвищих рішальних чинників у державі на ці високо ненормальні відносини. Факти необоснованих репресій, насильств та безправств, стосованих супроти українців широкими шовіністичними колами польського громадянства, цілковито анархізують місцеве прилюдне життя, підривають почуття правової безпеки і до решти затирають ріжницю між законом і безправством.

IV.

Центральний Комітет УНДО перестерігає українське громадянство перед деякими невідповідальними чинниками в українській суспільности, що своїми очайдушними вчинками приносять шкоду українському громадянству та спричинюють репресії.

Тому Центральний Комітет закликає українське громадянство до рішучої боротьби з такими невідповідальними одиницями та їх вчинками.

V.

Центральний Комітет УНДО взиває українське громадянство твердо витримати серед цих небувало важких умовин на всіх позиціях своєї всесторонньої творчої національної праці та не давати себе від тієї праці відтягнути в отому незломному переконанні, що ніхто не має права ні сили спинити нас у наших конструктивних і творчих національних змаганнях.

Центральний Комітет
Українського Національно-Демократичного Обєднання.

в Одесі й помочі для Денікіна та Колчака це одне пасмо непорозумінь і невдач, що тільки скріпили большевицький наступ, ослаблюючи українську армію.

Українська справа на Мировій Конференції у Парижі була якнайтісніше звязана із справою російською та польською і була залежна від знавців та впливових дипльоматів цих обидвох народів, які мали в Парижі широкі звязки та за собою вікову традицію культурних впливів. В архівах Мирової Конференції знаходилися матеріяли та студії зроблені фахівцями на домагання дипльоматів. Міністерство закордонних справ Франції, Англії та Спол. Держав мали своїх експертів. Для французького „Комітету Дослідів" зладив фаховий меморіял професор російської літератури в Сорбоні — Еміль Оман — науковий, по змозі обєктивний, тільки на тему самостійности української культури та мови, а усіма застереженнями щодо можливостей їх самостійного розвитку із симпатіями для державної одноцільности Росії. Американський експерт географ Бовман (автор великої книжки „Новий світ. Проблеми політичної географії") приймав принцип природного поділу на Україну та Росію, добре зорієнтований щодо всіх земель, де живуть українці і поза Росією. Англійське міністерство закордонних справ мало теж не гіршого знавця історика Протеро; його офіціяльний випуск „Україна" мав якнайточніший матеріял без будьякої тенденції. А проте вчені знавці не мали рішального голосу. Дипльомати за зеленим столом одним вухом ловили звістки з терену, де йшла війна, а другим голоси своїх приватних дорадників, які завсіди можуть зробити якнайбільше „дипльоматичними ходами". (Далі буде).

ЧОГО ДОМАГАЮТЬСЯ НІМЦІ У ПОЛЬЩІ.

В часі першотравневого свята у Познані, провідник „молодонімців" у Польщі, сенатор Візнер висунув такі домагання і подав такі вказівки для німецької акції у Польщі: 1. боротьба за німецькі школи, 2. боротьба за працю і хліб, 3. боротьба за землю. Дітей у німецьких школах мусять виховувати вчителі німці в німецькому дусі. Земельна реформа у Польщі і закон про прикордонну смугу у великій мірі кривдять німців.

Тоді-ж окреслили такі основні заложення молодонімецького руху у Польщі: 1. треба зірвати міждільницеві границі, що розділюють німецьку меншину у Польщі, 2. треба довести до організаційної єдности всіх німців у Польщі, 3. одноціла організація мусить пересякнути ідеєю націонал-соціялізму.

—o—

ПОВСТАННЯ У БОЛІВІЇ?

У закордонній пресі появилася вістка, що у Болівії вибухло військове повстання. Президент республики заперечує це, підкреслюючи, що в цілій провінції Чако панує спокій.

—o—

СТАНОВИЩЕ БРАЗИЛІЙСЬКОГО УРЯДУ ДО НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМУ.

Бразилійський президент видав декрет про сувору контролю чужинецьких шкіл у Бразилії. Як претекст послужив факт, що у націонал-соціялістичних школах виховання йде незгідно зі засадами принятими у Бразилії. Уряд мабуть зажадає, щоби нац.-соціялістичні організації розвязалися.

КОСІОР АРЕШТОВАНИЙ?

У Москві розійшлися поголоски про арештування заступника голови ради народніх комісарів СССР С. Косіора, що є рівночасно представником комісії державної контролі. Від деякого часу попав він у неласку; причини можна добачуватися в тім, що 1922-23 рр. він підтримував троцькійську опозицію, крім того був секретарем КП(б)У, співпрацюючи зі Скрипником та Любченком.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 94. Пятница, 11. травня (29. квітня) 1888.

ПРОТИ „НЕЛЮДСЬКОГО ЗАКОНУ"...

„Діло" присвячує передову статтю гр. Ник. Ігнатієву, якого вибрали головою „Славянського Благотворительного Общества" в Петербурзі. Це товариство займалося пропагандою панславізму суто російського типу, тобто, щоб „усі славянські ріки злилися в російському морю". „Діло" висновлює думку, що така пропаганда поширює тільки баламутство, що вона ніколи не доведе до обєднання славян. Якщо новий голова цього товариства, що є освіченою людиною, схоче мати справді успіхи у пропаганді панславізму, то нехай замість „огидного всім славянам обединения" випише на своєму прапорі „вольний національний развитон і федерація славян". І нехай гр. Ігнатієв почне здійснювати це гасло на Україні „скасуванням нелюдського закону з 18-го травня 1876 р.; це буде „найкраще відсвяткування 900-літнього ювилею хрещення Руси св. Володимиром, який говорив тим самим руським словом, що його закон з 1876 р. забив".

„ТІЛЬКИ РІДНА МОВА..."

Словінський посол до віденського парляменту, д-р Ґрегорец, в дискусії над буджетом міністерства освіти говорив між іншим:

„Національність містить у собі більше, як тільки мову, — бо релігію, соціяльний і моральний лад, письмо, звичаї і обичаї, штуку і науку, але понад усе матірну мову. В ній живе нарід. Понехавши матірну мову національність умирає і це найглибша причина, чому кожний нарід в Австрії так настає на те, щоб дістати таку народню школу, де булаб народня мова єдиною мовою навчання. З цим погоджуються і найзнаменитші педагоги всіх освічених народів. Дитина, виховувана на чужій мові, не так легко розуміє, калічить чужими словами свою мову, не має багато любови до своїх батьків, до рідної землі, до матірної мови, її характер стає хиткий. Тільки рідна мова витискає на дусі національний тип".

„НЕМА КОМУ ВЧИТИ..."

У дописі з Сянока читаємо: „Наша гімназія переживає восьмий рік свого істнування. По вакаціях побачите наших матуристів в університетах. На жаль мушу сказати, що хоч русинів у гімназії досить багато, то нема кому вчити руської мови й літератури. Ще ні одного професора русина краєва шкільна рада нам не заміновала! О. катехит М. має за багато занять, щоб міг цьому присвятитися. Йому завдячуємо, що спний-такий хор звеличує наше богослуження співом, а до недавна він навчав релігії в гімназії і в нормальній школі, що певно було й причиною, що підупав на здоровлю. Новий сотрудник улекшив тепер у половині його працю".

З польських справ.

НОВА ПОЛІТИЧНА ГРУПА.

Новою можна назвати її тому, що тепер вона переходить етап своєї організації в окрему політичну одиницю та остаточного оформлення своєї ідеольогії. Це т. зв. ґрупа „Ютра Праци", що виступила з Озону. Покищо це тільки ґрупа послів. Перед кількома днями, на скликаній спеціяльно пресовій конференції посол Будзинський представився представникам преси як шеф пропаґанди посольської ґрупи „Ютра Праци" та подав деякі інформації про намірену діяльність.

Посилену акцію серед ширшого громадянства ґрупа почне щойно восени. Але на парляментарному терені започаткує свою акцію вже в часі найближчої надзвичайної сесії. Ідеольогія нової групи радикально-соціяльна і націоналістична. Група змагає до того, щоб забезпечити добробут сільській людности і на цій точці погоджується зі становищем деяких опозиційних партій, причому виступатиме проти діяльности міністра хліборобства Понятовського. Ґрупа протиставиться також політиці мін. освіти Свентославського. Що торкається господарських справ, то ґрупа висуває тезу, що „найнижчий пролєтар мусить бути власником".

На запит, яке є відношення групи до зміни виборчої ординації, пос. Будзинський відповів, що група не заняла ще в тій справі становища, але зробить це зараз після створення парляментарного клюбу.

ДАЛІ ВИСТУПАЮТЬ З ОЗОНУ.

Дівч у ділянці хліборобства та кооперації у краківському воєвідстві Людомир Шидловський надіслав на руки ген. Скварчинського письмо з заявою, що уступає зі становища члена воєвідської ради Озону. Свій крок Шидловський мотивує тим, що солідаризується з групою „Ютра Праци".

З парляментарного кола Озону і самого Озону виступив посол Болеслав Сьвідзінський, що був першим головою парляментарного кола Озону.

„ЗЛЄП" ПРИСТУПИВ ДО ОЗОНУ.

Появилася вістка, що до Озону приступив в останніх днях сенатор Ґанебах, шеф т. зв. „Злєпу", тобто „Звйонзку Левіци Патріотичней". Цей факт підтверджував би твердження консерватистів та ендеків, що Озон іде на ліво.

Правнича сторінка.

Зміни полекш при будові нових домів.

Мешканева криза по містах дещо притуплена. Полекші, що їх признавав закон з 24. березня 1933 р., власникам нових мешканевих будинків оживили в останьому часі будівельний рух по містах і злагіднили мешканеву скруту. Новий закон з 9. квітня 1938 р. про інвестиційні полекші обмежує полекші закону з 24. березня 1933 р., що перестане взагалі обовязувати від 1. січня 1939 р. Обмеження полекш на основі нового закону з 9 квітня ц. р. (Деннык Законів ч. 26 поз. 224) виглядатимуть ось так: 1) Власники нових мешканевих будинків будуть звільнені від податку від нерухомостей з додатком для самоуправи лише **10 років** (у Гдині до 15); доми з одно- і дво-кімнатними помешканнями будуть звільнені від згаданого податку **15 років** (у Гдині до 25 років).

Як відомо закон з 24. березня 1933 р. (обовязував ще до 31.березня 1938 р.) звільновав від цього податку нові будинки на 15 років на просторі цілої держави і на 25 років у Гдині. Отже новий закон обмежив полекші для всіх мешканевих будинків крім будинків з одно- і двома кімнатами. 2) Звільнює помешкання в нових будинках від льокаторського податку на 10 років. Щож торкається льокаторського податку від одно- і дво-кімнатних помешкань, то їх звільнює взагалі декрет президента з 14 листопада 1935 р. Отже і тут новий закон скоротив час звільнення від льокаторського податку з 15 на 10 років. 3) Звільнює від ріжного роду публичних данин, що їх вимірюють на основі податків від нерухомостей, крім дорогових оплат і чинштьб — на що складається безліч ріжних додатків до податків. Ця полекша не має більшого значіння для більших міст, виділених зі самоуправного союзу, лише для містечок і сіл. 4) Дозволяє відтягати кошти будови мешкальних домів і гаражів від доходу, що підлягає доходовому податкові в бох видах (від платень і загальних доходів) та спеціяльному податкові. Це не торкається позичок, що їх дає на будову державний будівельний фонд (при Банку Краєвого Господарства). Кошти будови можна відтягнути протягом 5-ох років. З цього виходить, що не завжди можна відтягати повні кошти будови (на що дозволяв закон з 1933 р.) До того інші полекші мають фізичні особи, інші правні особи. І так фізичні особи можуть відтягнути від доходу, що підлягає доходовому податкові, найбільше 15.000 зол. за перше помешкання і 5.000 зол. за кожне чергове помешкання. Зате правні особи можуть відтягнути дійсні кошти будови в такому самому обсязі, але під умовиною, що збудовані нові доми обіймають виключно одно- і двокімнатні помешкання. Куди обширяші полекші признав закон для Гдині і центральної промисловой округи. Там закон дозволяє фізичним і правним особам відтягнути повні кошти будови мешкальних домів без огляду на те, з кількох кімнат будуть складатися помешкання в нових домах.

Члени кооператив можуть відтягнути від податкового доходу найбільше 5.000 зол. за кожне помешкання, у Варшаві 7.000 зол. 5) Звільняє від доходового податку доходи з одно- і двокімнатних помешкань на 10 років від хвилини закінчення будови, якщо будова таких домів буде закінчена до 1924 р. Крім того і фізичні і правні особи (власники домівок) мають право відтягнути від податкового доходу кошти заведення водопроводів та каналізації в давніше вибудованих домах, якщо переведуть це до кінця 1942 р. І тут новий закон скоротив час звільнення з 15 років на 10. А до того слід памятати, що закон звільняє лише доми з малими помешканнями. 6) Звільняє від ріжнородних стемплевих і судових оплат. 7) Вкінці звільняє від податку від даровизн дотації, що їх признають міста мешканевим кооперативам і договори, що на їх основі держава відступає безплатно містам грунта. Новий закон автоматично звільняє від доходового податку загальні доходи власників нових домів; зате від доходового податку від платень і від спеціяльного податку признаватимуть податкові уряди полекші щойно на основі подань зацікавлених власників.

Як бачимо новий закон признає спеціяльні полекші для йових будинків на терені Гдині і центральної промисловой округи та власникам домів з одно- і двома кімнатами. Обмеження полекш, що їх признавав закон з 1933 р., прийшли здається тому, що цілу політику уряд звернув на промислові інвестиції в центральній промисловій окрузі.

Військова служба абсольвентів ґімназії та ліцеїв.

Новий закон про загальну військову службу з 9. IV. 1938 р. (Деннык Законів ч. 25, поз. 220) вводить деякі нові постанови й обіймає узгіднений текст постанов про військову службу. Хоч закон обовязуватиме засадничо щойно від 1. вересня ц. р. — всеж таки деякі постанови цього закону обовязують вже від дня його оголошення, себто від 13. квітня ц. р. Отже вже тепер обовязують постанови нового закону про військову службу і службу праці абсольвентів ґімназій і ліцеїв, скорочену військову службу студентів високих шкіл та перевишкіл осіб, обовязаних до військової служби. Тому теж не завадить подати важніші постанови нового закону, щоб батьки і молодь орієнтувалися в цих справах.

Як відомо, обовязок загальної служби накладає закон на мужеську молодь від 21-го року життя. До бранки повинні явитися хлопці того року, коли кінчать 21-ий рік життя. Якщо йде про абсольвентів ліцеїв або ґімназій (середніх шкіл) — то вони обовязані до військової служби з днем закінчення школи. Абсольвентам дволітніх фахових ліцеїв, які предложать свідоцтво приняття до третьої клясси спеціяльного фахового ліцею, пересуває закон обовязок військової служби щойно по закінченні науки у третій клясі цього спеціяльного ліцею. Якщо військова комісія не признає їх здібними покищо до військової служби — обовязані зголоситися до чергової бранки в тому році, в якому кінчать 21-ий рік життя. Такі самі права мають абсольвенти закордонних державних або приватних середніх шкіл, що їх міністр освіти признає рівноправними зі загальноосвітньою середньою польською школою.

До служби праці обовязані новобранці і добровольці, які перед військовою службою скінчили: загально-освітній, педагогічний ліцей, державний або приватний з правами державних шкіл або іншу польську чи закордонну середню школу, що її признає міністр освіти рівноправною з ліцеєм. Службу праці виконують в організаціях, що їм означує міністр військових справ. Кошти переїзду і повороту зі служби праці покриває державний скарб. Хто не зголоситься до служби праці без оправданої причини, того примусово доведе повітова влада загальної адміністрації з тим, що кошти примусової достави покриває сам покликаний до праці або громада чи державний скарб, якщо не має ніякого майна.

Про відсунення військової служби студентам в черговому числі.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1

Прізвища в метриках і ст. 287 к. к.

Під таким наголовком виголосив на сходинах львівських членів С. У. А. реферат **д-р Лев Ганкевич.** Ця справа стала тепер у нас актуальна тимбільше, що стала також причиною судових розправ і закінчилася навіть засудом. Референт станув на становищі, що в даному випадку ні під фактичним ні правним оглядом нема причин вносити акти обвинувачення, а тим менше до присудів зі засудами.

У своєму рефераті д-р Л. Ганкевич засугав генезу та історію парохіяльних метрик, що їх заведено цісарським розпорядком Йосифа II. з дня 20. лютого 1784 р. Референт назвав далі інші цісарські розпорядки австрійського міністерства внутрішніх справ, галицького намісництва, вкінці гр.-кат. львівської консисторії. Всі ці розпорядки витворили страшний хаос. До цього треба ще додати моменти граматичні, транскрипційні і також властивости української мови. Референт доказав, що ні під фактичним ні під правним оглядом нема тут суті провини зі ст. 287 к. к.

По рефераті розвинулася оживлена дискусія, в якій взяли участь між іншими през. СУА **д-р К. Левицький, проф. д-р В. Старосольський, д-р С. Біляк, м-р М. Прийма, д-р Д. Сосюкало** та інші. През. д-р К. Левицький підтримав своїми висновками становище референта і в довшому виводі дав цілу низку цінних вказівок та візвав усіх товаришів зацікавитися ближче тією справою, щоби якнайкраще станути в обороні слушних справ.

На цьому становищі станули теж інші дискутанти а посол д-р Біляк розповів про розправу в Найвищому Суді, що саме відбулася дня 2. травня у Варшаві. Є це теж метрикальна справа о. М. Вітошинського, якого засуджено в Сяноці, а присуд І. Суду затвердила краківська апеляція. Тепер Найвищий Суд займався цією справою і в найближчих днях буде оголошений присуд.

Тема реферату викликала велике зацікавлення між присутніми адвокатами та аплікантами.

Нема доброго сніданя
без кави з цикорією
Л У Н А
— яку виробляє єдина —
українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Сторінка без політики.

Пожежа морського велитня.

Пристань у Гаврі була пречорним і жахливим одночасно видом умочі з 4. на 5. п. м. Горів морський велитень, великий трансатлянтійський пароплав, гордощі французької торговельної фльоти.

„Ляфает" приплив кілька днів тому до гаврської пристані після довшої подорожі до англійських островів, при чому пароплав поступив теж і до Ню Йорку. Тепер рішили завести пароплав до доків і перевести відповідні направи, потрібні після важкої подорожі. Коло десятої години вечором із частини, в якій містилися машини, почали добуватися густі клуби їдкого диму і по хвилині зі середини пароплаву вибухли височезні стовпи вогню.

Як згодом виявилося, пожежа вибухла з причини необережности одного механіка, який маневрував коло збірників запальних матеріялів так довго, що запалюючи нафтову лямпку, запалив бензину, яка розлилася була на підлозі. Кілька секунд пізніше ціла галя машин станула в огні. Збірники із запальними матеріялами почали раз-ураз вибухати.

Підчас того, як на пароплаві вибухла пожежа, у машиновій частині корабля та у вязниці „Ляфаета" находилося коло 40 людей. З важкими трудами вдалося їм вирватися із запаленого пекла на чердак, одначе там виринула нова перешкода. А саме в отвертім морі можна спокійно скакати до води, очевидно, коли хтось уміє плавати. Автім навіть і ті, що не вміють плавати, можуть рискувати і скакати з горіючого корабля до моря, в надії, що їх вирятують. Та важко скакати з корабля, коли він стоїть у пристані, у сухих доках. Скок із висоти кількадесяти метрів на асфальт мусить скінчитися трагічно. Мотузяні драбинки, що їх скинули люди, які бігали по чердаку наче навіжені, доходили ледви до лінії звичайного занурення корабля.

На щастя пожежники прибули на сам час і моряки та вязні спустилися по їх драбинках на долину.

Боротьба з вогнем виявилася безнадійна. Годину пізніше велитенський кадовб „Ляфаета" палав наче коробка сірників. В годині 2.25 по півночі з гуком завалилася головна щогла. Ранком, коли зайшло сонце, з велитенського кадовба „Ляфаету" залишився тільки його металевий кістяк.

Недалеко „Ляфаету" стояв інший трансатлянтійський корабель „Іль де Франс", який на передодні пожежі приплив із Ню-Йорку. Коли вибухла пожежа на „Ляфаеті", його негайно вивели із пристані якнайдальше від місця пожежі.

„Ляфает" мав 184 м. довжини і 25 тисяч тон місткости. На воду спустили його в 1930 р. і він був другим пароплавом у світі що до скорости по італійській пароплаві „Августі".

—o—

Історія вояцького наплечника.

В деяких закордонних часописах появилися вістки, що німецькі вояки не потребуватимуть уже носити тепер важких наплечників на плечах. Наплечники везтимуть за піхотинцями підчас походу на окремих возах.

З тієї нагоди часописи пригадують історію вояцького наплечника.

До часів Наполеона наплечник був мягкий і радше подібний до мішка. Сильно навантажений різними приписаними вояцькими причандалами, давив воякові на спину і вязав йому зовсім свободу руху.

Простий піхотинець, рядовик вояк Шодле, очевидно незвичайно винахідний і як його називають часописи: сибарит, рішив одного дня до свого мягкого наплечника всадити деревляні, тонкі дощинки, які відразу дали наплечникові форму коробки.

З таким змодернізованим наплечником явився він одного гарного дня на щоденний звіт.

Перший успіх винахідчивости вигідного вояка був доволі сумний, бо строгий і незвичайно обовязковий підстаршина посадив Шедле на чотири дні до паки за те, що він прийшов на звіт у наплечнику неправильних форм. Та заки підстаршина мав змогу виконати свою справедливу кару, надійшов старшина і підстаршина велів підприємчивому воякові ставати чимшвидше до ряду.

Коли перед піхотинцем-винахідником задержався полковник, який переводив перегляд, Шедле оторопів. Іншими словами душа втекла йому в пяти. Він сподівався вже не чотирьох днів, але чотири тижні „паки" з хлібом і водою.

Та полковник оглянув підприємчивого піхотинця від ніг до голови, велів йому обернутися і приказав зголоситися після звіту.

Коли опісля Шодле явився у полковника, у якого зібралося багато старшин, викликав серед них тільки сензацію. Новим винаходом зацікавився сам Бессіер і після нього навіть сам Наполеон. По коротких спробах прийшов приказ самого цісаря засобити цілу армію наплечниками нового типу, яких ввесь тягар приходить на плечі вояка, не на його спину.

Сто літ існував наплечник у такій формі, яку винайшов Шодле. Його наплечник зробив стрімголовну карієру і поширився по цілому світі. Також шкільна молодь, зокрема гімназисти деяких країв носили ще перед війною наплечники і в них книжки.

—o—

ТРЕБА ВМІТИ ЖИТИ.

ПРОЦЕС АСТРОЛЬОГІВ, ФАКІРІВ І ВОРОЖБИТІВ.

В паризькому карному суді почався процес проти шістьох „знаменитих" астрольогів, факірів і ворожбитів, яких обвинувачують в обмані.

Всі ті спеціялісти чорної і білої магії займалися укладанням гороскопів, подаванням щасливих чисел і т. д.

На лаві підсудних засіли: сенегалець Ондре Абулей, Жорж Ляжюзан на прізвище Оляф, турок Сарум Максудіян, відомий під прізвищем „факіра Біркмана", Шарль Фосез, на прізвище Біркель, Мішель Детаєр на прізвище Серма і мадам Нефедова, якої справжнє прізвище є Раймонда Линкалей. Московське прізвище вибрала вона собі тому, що це має добрий вплив на клієнтів.

Сензаційний процес почали від допитів Нефедової.

— Чи воно правда, що у вас працювало 25 людей служби, які займалися тільки відкриванням листів?

— Зовсім так. Наша метода праці була така: ми висилали спершу клієнтам короткий, безплатний гороскоп. На спеціяльне домагання висилали ми за 3 франки докладніший гороскоп. Виїмковий гороскоп коштував 100 фр. Всі гороскопи були заздалегідь приготовані й розділені на 3 серії: мужчини, заможні жінки і дівчата. В кожній серії 12 гороскопів, які відповідали дванацяти місяцям року.

— Таким чином можна було лиш знати місяць уродження клієнта, щоб йому вислати згори приготований блянкет із гороскопом — прийшов до такого внеску предсідник. — А чи ви торгували і талісманами?

— Так. Талісмани коштували по 50 фр. за штуку.

— Чи воно правда, що ви дістали 250-000 листів?

— Правда.

Нефедова виявила, що в дійсності вона не є власницею підприємства, лиш просто службовичкою „установи". Цілий „інтерес" є власністю жидка-втікача Шлезінгера, який бере 90 відсотків усіх прибодів. Він переводить теж контролю інших подібних „гешефтів".

Шлезінгер потвердив ці зізнання і суд відложив цю сензаційну розправу обманців на 4 тижні, щоб перевести додаткове слідство.

Оттак люди вміють використати життя і уладити собі його так, щоб воно було якнайвигідніше.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

Склади волоконного промислу

S. Łuczyński & Z. Francois

ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. 1.

поручають у великому виборі

ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
краєвої і заграничної продукції.

УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ
376 до 24 годин. 1-10

ПО ГОЛОВНУ ВИГРАНУ ЗГОЛОСИЛАСЯ ЩОЙНО ПО 5 МІСЯЦЯХ.

Коли хтось виграє на льотерії якусь більшу суму, той намагається якнайшвидше дістати виграні гроші у свої руки. Таких людей, що не зголошуються безпосередньо по гроші, дуже мало, тому теж не диво, що урядовець каси французької державної льотерії не мало здивувався, коли йому один із таких рідких випадків трапився.

У бюрах французької державної льотерії є один спеціяльний урядовець, який провіряє виграні. Перед кількома днями вручила йому якась незручна, рапата і спрацьована рука крізь віконце вимнятий льос, на який у 10 тягненні в 1937 р. впала велика вигра. Урядовець почав докладно приглядатися льосові, думаючи спершу, що він сфальшований і що матиме до діла з якимсь обманцем. Одначе коли він глянув на селянку у бретонськім одязі, на її лице, яке яснило такою безпосередньою щирістю і ясністю, то всі його підозріння негайно щезли.

— Чомуж ви так довго ждали? — запитав він селянку. — Адже на ваше число впала вигра ще перед пятьома місяцями.

Селянка почала йому оповідати у бретонськім діялекті і небавом виявилася ціла ситуація. Їй сказали, що вона може дістати гроші тільки в Парижі. Їхати так далеко до великого міста вона не поважилася тому, що не мала великого довіря до залізниць і тому, що побоювалася, щоб їй не вкрали грошей підчас подорожі. А що їй не дуже спішно було за грішми, то вона воліла підождати, аж хтось із знайомих буде їхати до Парижа. Зовсім випадково її сусідка теж виграла недавно велику суму на льотерії і тоді вони обі вибралися по гроші.

ГЕНІЯЛЬНИЙ ФАЛЬШІВНИК.

Англійський авантурник Нель Камерон заслуговує на прізвище мистця фальшівників. Довгий час вів він своє життя так проворно, що не могли його ніяким чином схопити. Щойно тепер станув він перед льондонським судом.

Як слідство виявило, Камерон умів чотирьох роки на підставі сфальшованих вкладкових книжечок виманчувати у поштових урядах різні малі грошеві суми. Усі зусилля Скотленд Ярду здемаскувати його, були безуспішні. Також видання нових ощадностевих книжечок нічого не помогло, хоч загально признавали, що нові книжечки просто неможливо сфальшувати і продовжувати далі обмани. Англійська пошта потерпіла таким чином у 477 випадках шкоду на суму кільканацяти тисяч шілінгів. Підчас процесу рішили не виявляти способів фальшування ощадностевих книжочок, щоб таким чином не облекшувати іншим обманцям змогу послуговуватися такими самими методами. При тому Камерон не міг потвердити чи всі випадки обману були справді його вчинком тому, що він не вів ніяких записок і сам стратив орієнтацію у своїх обманах. В кожнім разі у судовій розправі виявилося, що Камерон був одним із найбільших фальшівників останніх часів.

КИНО
Атлянтік
Фільма найсильніших вражінь, що відбуваються під час кровавих громадянських воєн у Китаю
Жовтий пірат
у головній ролі: БОРИС КАРЛОВ
Бідети вільного вступу та знижки вже до відкликання неважні.

ЕЛЄМЕНТАРНА РІЧ.

ЩЕ З ПРИВОДУ ПРЕСОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ 18. IV. Ц. Р.

У деяких українських часописах, а разом з тим і серед сторонніх чинників появилися в справі т. зв. пресового порозуміння такі замітки і твердження, які затемнюють цілу справу, або підсувають їй такий зміст, якого вона не мала і мати не могла. Хоч ця справа цілком — здавалось би — ясна зі самого звіту з тієї конференції, то всетаки, щоб оминути з одного боку всяке мимовільне, чи з другого боку навмисне її затемнювання, треба ствердити ще раз ось що:

1) Пресове порозуміння була така, як всяка інша дотеперішня пресова конференція, яка сходилася за запрошеннями „Діла", а ріжнилася від попередніх лише предметом наради. Напр. була ширша конференція всіх українських періодиків у справі назви „Галичина", потім була вужча нарада в справі нападу у Белвації, вкінці нарада 18. мин. місяця.

З природи самих конференцій випливає, що вони не є ніякими **організаціями,** не творять ніяких **„обєднань" чи „комітетів",** якими кермують якісь відповідні органи, із яких можна було виступити. Їх мета і завдання вичерпуються, як кожної того роду конференції, з ухваленням та оповіщенням постанов даної наради.

2) Пресова конференція 18. IV. мала як **головний предмет: принятн засаду льояльної полеміки.** Вона скінчилась ухвалою, що всі учасники будуть у цій справі проявляти максімум доброї волі, зокрема будуть придержуватись льояльної полеміки, не припиняючи зрештою боротьби за ідеї й ідеали публичного життя. Ясно, що коли присутні на конференції редактори ствердили свою згоду на ці засади, то через те вони не утворили ніякої організації, зокрема **ніякої політичної організації,** ні політичного бльоку, тільки згодилися на річ, яка є елементарною і **самозрозумілою для здорового розвитку життя взагалі** та преси, як його частини зокрема.

3) Без сумніву, що позатим ця пресова нарада в своїх наслідках має також своє поважне суспільно-політичне значіння. Але це зовсім інше діло від того, чи дана пресова конференція сама по собі мала політичну мету або завдання політичного бльоку. Цеж безсумнівна річ, що напр. навчання грамоти, удержування шкіл, будування церков і т. п. мають також політичне значіння, хоч самі по собі не належать взагалі до політичної ділянки.

Подібне значіння має також пресова конференція з 18. IV. ц. р. Конференція довела до того, що присутні редактори заявили добру волю і рішення придержуватися проголошених засад і цим причинятися до оздоровлення внутрішнього життя української нації. В тім її заслуга, що вона причинюється до порозуміння, а не до роєднування в нутрі українського народу. Ці засади елєментарні і від них **по суті** не може відступити ніхто, хто справді усвідомив собі відповідальне становище, яке мають редактори в суспільстві.

4) Без огляду на те, чи такі конференції будуть далі відбуватися чи ні і чи якінебудь часописи „з незалежних причин" заявлятимуть про свою відсутність у пресовому порозумінні, висловлюємо переконання, що засади, сформульовані 18. квітня ц. р., залишаться обовязуючими для української преси, а ідея співпраці охопить не лише пресу, але й політичні організації. Шум, який счинився довкола пресового порозуміння, є найкращим доказом, яка потрібна і просто життєво необхідна є якнайширша консолідація українського національного фронту!

Що ця весна принесе?

Нові „українїстичні" групи починають діяти. — Українсько-польська академія в роковини вмаршу до Києву.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 8. травня 1938.

Кілька днів тому інформували ми про політичну декларацію, яку в імени молодих прихильників політики б. волинського воєводи — склав у Варшаві п. **Румель,** волинський молодополяк.

В наших коментарях до тієї заяви був здогад, що після першого виступу „групи молодих волинських поляків" почнеться їм посилена і послідовна політична діяльність. Так сталося. У Варшаві можна вже тепер відчути **помітний рух серед польського політичного молодняку** в напрямі ревізії і динамізації відношення до **української проблеми.**

Дня 26-го квітня ц. р. відбулися ширші політичні сходини **пресової групи „Пшемяни"** (молоді демократи), присвячені українській справі. В цій конференції взяли участь **б. вихованці кремянецького ліцею** (Група Румеля) та члени **Союзу Польської Демократичної Молоді.**

Після короткого реферату п. **Януша Студзінського,** присутні обмінялися думками у справі спільної програми в українській справі, яку мають внедовзі проголосити.

Тимчасом у ч. 8. „Пшеман" появилася підписана псевдонімом Лех стаття п. з. „Київська легенда", в якій м. ін. сказано: „Сьогодні, коли Европа і світ входять у стадію нових трагічних плутанин і вирішень — сьогодні київська легенда, якої змістом — **союз та братерство Польщі й України — поляків та українців — набирає румяниців життя** і може стати ключем до Сходу Европи".

На перший погляд порозуміння демократичних груп, яким — як відомо — ближче до „Роботника", ніж до „Політики" чи „Бюлетину П.-У." з польськими волинськими організаціями на площині найчистішого прометеїзму — видається щонайменше дивне. На нашу думку, відограли тут ролю два чинники: **політичне дозрівання самої польської молоді і — як кажуть — вплив мін. Понятовського,** ревного опікуна кремянецького Ліцею з одного, **та протектора демократів з другого боку.**

Нам відомо, що цими днями появиться новий демократичний пресовий орган, в якому багато місця займе **українська справа,** як також і те, що існуючі **демократичні часописи введуть постійні „українські сторінки".**

По Варшаві ходять чутки, що популярний нині через голосні виступи посла Будзиньского, націоналістичний тижневик **„Ютро Працы",** якого редактор, талановитий публіцист **В. Ігнатович** займає прометейське становище в українській справі — скличе **конференцію націоналістичної польської преси для вирішення спільного відношення до української справи.**

*

На тлі цих нових порухів досить цікаво звучить неофіційна покищо вістка про розвязання владою безпрограмово-хаотичної **„Конфедерації Млодих"** малярофільського редактора М. Бобжинського.

*

І врешті ще одна цікава і симптоматична новинка: в неділю 8-го ц. відбулася у Варшаві **заходами варшавського осередка вихованців кремянецького ліцею врочиста польсько-українська академія,** присвячена 18-им роковинам входу польських і українських військ (в офіційних запрошеннях подано лише польських) до Києва.

Академія відбулася в полудне, в салі Інституту Редути, прикрашеній прапорами польським та українським і портретами С. Петлюри, маршалів Пілсудського і Сміглого-Ридза. На академію прибуло за запрошеннями понад 100 осіб, в цьому числі трохи військових, брат мін. Понятовського, представники преси, публіцисти і студенство.

Відкрив академію **п. З. Румель,** що підкресливши вагу польсько-української співпраці в минулому, сказав м. і., що **„відложення київської легенди не є випадкове як і не випадкове те, що доконують його люди з Волині..."** (Жаль тільки, що п. Румель дотепер не зауважив, що імя Петлюри — не Шимон, ані не Семен — хоч говорячи про нього держав книжку перед собою!)

Після вступного слова промовляли про значіння київського походу п. **З. Кшемінський** по польськи, і п. **Петро Музика** по українськи. Двомовні були теж деклямації („Вісна здрадзона" — Лободовського і „Житомирська весна" — Косача, яку відекламував п. **Е. Ткачук.**)

В обширній вокальній частині виступила м. і. п. **Христина Крагельська** (донька б. поліського воєводи), що відспівала кілька українських пісень. На закінчення хор кола Абсольвентів Союзу Осадників — під управою Юрія Димитрова відспівав І-у Бригаду.

Гадаємо, що найкращі коментарі до тих усіх безумовно цікавих подій принесе найближче майбутнє... **Гром.**

Події в Радехові.

Перед кількома днями подали ми коротеньку нотатку про те, що в Радехові вибито шиби в кількох місцевих установах і в приватних домах українських діячів. Цю вістку доповнюємо сьогодні матеріялом, що його передали нам радехівські громадяни.

Вночі з 2-го на 3-го травня ц. р. досі невідомі (і ледви, чи будуть колинебудь відомі — прим. складача) справники побильскусками цегли величини до пів цегли шиби в таких громадян Радехова: адв. д-ра Ярослава Селезінки, судді Григорія Славути, д-ра О. Дутковича, дир. Філії Кооперативного Союзу А. Матвяка, й ревізора М. Гарвацька, проф. І. Головчука, м-ра М. Богуна і в шкільних салях Рідної Школи, що міститься в Народнім Домі. Все це сталося між годиною 11 і пів до другої вночі.

За якої півтора години потім впишла з дому „Стшельца", коло якого майже цілу ніч був рух, орхестра і грала так зв. „побудку". Характеристичною річю є те, що деякі з пошкодованих мешкають у безпосереднім, або майже безпосереднім сусідстві з місцевою стаціцею державної поліції та її повітовою командою. Коли одна з громадян зайшла по факті там згодилася, відповіли йому: „Алеж то українци нам зробили!"

Місцева опінія каже, що причиною цього факту мала бути обставина, що у вималеваних громадян не було на вікнах напівок „Товариства Шкіл Людових". Сумніваємося, чи навіть прихильники того Т-ва, в яких є дрібка почуття пристойности і зрозуміння національної гідности, вимагатиме від українців напівок, себто датків на Товариство, якого одним з головних завдань є полонізація української дітвори. Та проте годі заперечити, щоб така опінія не мала підстав.

Тут варто ще зазначити, що більшість польських урядовців, а то й дехто з постерунків, таких напівок теж не мав. Що більше, фактом є, що в одного з повибитих громадян вибили шиби, хоча власник дому і його господар полюк сам не мав у критичному часі напівок. Він з тієї імпрези вийшов з цілими шибами, а наш громадянин потерпів. Врешті в одного з пошкодованих, який є державним урядовцем, були на вікнах і напівки та на дом; державний прапор, а проте кусник цегли опинився і на його ліжку.

В місті Радехові є 17 постерунковых, одначе ніодин з них у тих годинах, в яких було вибито шиби, нічого не зауважив. Що більше! Досі ані державна поліція ані повітове староство загалом справою не цікавилось, так, немовби все було в порядку.

Для характеристики відносин треба навести ще, що зараз рано, 3-го травня, один з постерунковых цілком ясно і славно здирав афіші українського театру, на яких було оголошення про дозволену й цензуровану виставу.

По широкому світі.

У французькій торговельній марині почався страйк. Становить це поважний успіх уряду Даладіе.

Б. австрійський високий урядовець міністерства справедливости д-р Ципріц відобрав собі життя.

Румунія святкує у вівторок 72. роковини обєднання Молдавії з Волощиною та 57. роковини проголошення королівства.

У Туреччині велике вдоволення викликав факт, що Італія приступила до конвенції у справі чорноморських проливів.

Бельгійський король вийде цього тижня прилатно на хрестини голяндської книжни Беатріче: крім того ще цього року зложить він офіційну візиту голяндській королевій.

ІНТЕРВЮ ГІРОТИ.

Японський премієр Гірота дав пресі інтервю, в якому заявив, що Японія не шукає в Китаю територіяльної добичі та підкреслив, що Токіо не толеруватиме довго большевицьких провокацій.

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" НА ЖОВКІВСЬКІМ.

Заходами читальні „Просвіти" при співучасти всіх товариств Жовківської дільниці відбулося минулої неділі 8. ц. м. в домівці читальні при вул. Мартина 9 спільне свячене, в якому взяли участь члени товариств та запрошені гості. Сніди посвятив о. А. Каштанюк, який виголосив відповідну до хвилини промову, закликаючи присутніх до якнайсильнішої єдности в теперішніх важких часах. Підчас свяченого говорили ще такі промовці: адв. д-р Яримович, п. Фай, о. Каштанюк (удруге) і п. Мусій. Маленька Слава Кульчицька віддеклямувала при цій нагоді пригідний святочний віршик. Незвичайно симпатичне родинне свято, на якому зібралося к. 100 осіб, закінчив короткими словами голова читальні „Просвіти" п. Ю. Сливка. Після свяченого відбулися товариські забави, які тревали до півночі.

—o—

Відозви й комунікати.

В СПРАВІ ПАЛОМНИЦТВА ДО БУДАПЕШТУ.
Комунікат V.

У звязку з українським паломництвом на Евхаристійний Конгрес до Будапешту Марійське Товариство Молоді подає до відома учасників, що:

1) Дня 10. травня невідклично карта зголошень замкнена.

2) Справу переміни золотих на пенги полагоджує Wagons-Lits/Cook, тому бажану квоту треба переслати до 10. травня до Марійського Товариства Молоді. Пригадуємо, що один учасник може набути найбільше 100 пенгів.

3) Всі священники мусять мати з собою епітрахиль, а хто має надію, що могтиме відправити Службу Божу, може взяти з собою всі ризи. Українське паломництво має зарезервовану одну церкву.

4) Жіноцтво повинно взяти національний одяг, щоб у національних одягах взяти участь у процесіях, походах і т. п.

5) Дальші інформації дотично речинця виїзду подамо в свому часі.

Управа Марійського Т-ва Молоді
Львів, Сикстуська 39 а.

ТАБОРИ „ОРЛІВ" НАД ЛІМНИЦЕЮ НА СОКОЛІ БІЛЯ ГАЛИЧА.

Мужеський табор „Орлів" буде тревати від 5. липня до 1. серпня 1938. Таборна оплата 30. зол.

Жіночий табор „Орлів" буде тревати від 1. до 16. серпня 1938. Таборна оплата 20 зол.

Приміщення під шатрами.

Характер таборів інструктерський.

Табори ці призначені передовсім для членів і симпатиків Т-ва „Орли". Участь у них може брати молодь засадничо у віці повище 18 років і з середньою освітою (можливі винятки).

Письменні зголошення слід надсилати до вінця травня ц. р. на адресу: **Т-во „Орли"**, Львів, вул. Шептицьких 14. Гроші на оплату слати поштовою складанкою ПКО ч. 504314, Каса Української Католицької Молоді у Львові, із зазначенням на середньому відтинку: „Табор Орлів".

Враз зі зголошенням треба прислати:

а) половину таборної оплати;

б) докладне заподання таких даних: 1) імя і прізвище, 2) адреса, 3) рік уродження, 4) ступінь освіти, 5) звання, 6) спосіб удержання, 7) відношення до Т-ва „Орли", 8) вмілости (спорти, піонірка, таборування, музичні і т. п.), здібности (співацькі, організаційні і т. п.), зацікавлення (теоретичні чи практичні заняття), 9) відбуті табори, 10) власне таборне приладдя;

в) побажані відповідні поручення (Старшини Кружка „Орлів", душпастиря, якоїсь установи).

Повідомлення щодо приняття до табору вишлемо зголошеним своєчасно поштою. Усякі евентуальні зміни будуть подавані до відома у дальших комунікатах.

Кількість місць у таборах обмежена, тому радимо кандидатам (-ткам) до таборів поспішати зі зголошенням.

Референт таборів „Орлів".

З концертової салі.

II. КОНЦЕРТ З ТВОРІВ В. БАРВІНСЬКОГО.

Другий з черги концерт з творів В. Барвінського для вшанування 30-ліття діяльности композитора уладив „Супром" у скромних рамцях вокального сольового вечора в малій салі Лисенка, зложеного із сольоспівів автора у виконанні одної тільки співачки: п. М. Свірської при фортепіяновім супроводі д-ра Нижанківського та одного вокально-скрипково-фортепіянового трія („Пісня пісень"), у якому скрипкову партію виконав проф. д-р Р. Криштальський.

Хоча який це скромний формою вечір, проте він пройшов удачно під знаком сердечної, шляхотної музики, у милім, піднеслім настрою. П. Свірська була у добрій формі і вложила у виконання ріжного жанру пісень багато душі й мистецьких зусиль. Найкраще вийшли у голосі та інтерпретації співачки глибоко ліричні акценти таких пісень, як „Вечером в хаті", чи „Ой люлі". Помічували ми тільки подекуди у виконанні деякий нахил до перебільшеного розтягання фраз і фермат. Всеж таки найсильніше враження полишила на слухачах прекрасна мінлива дугою горячих пастелевих красок „Пісня пісень", яку виконавці відтворили з цілим піетизмом. Вечір попередили замітки до поодиноких точок програми д-ра Н. Нижанківського, які формою були може трохи за мало достроєні до святочного настрою вечора, і які повинні були мати місце радше у друкованих програмках, замість непотрібно поданих загальних життєписних дат композитора.

С. Л.

—o—

НОВИНКИ.

— **Не числю** за перехування футер у літі, якщо віддаєте їх до перерібки — Карпяк, Зибликевича 4. 1030 1-5

— **Легко дістанете посаду,** якщо порядно вдягнетесь у кравецькій робітні А. ДУФАНЦЯ, — Львів, Косцюшка 1 а. І. п. 986

— **Дві конфіскати.** Останні два числа „Діла" (ч. 98 і 99) підпали конфіскаті. В недільному „Ділі" (ч. 98) сконфісковано цілу передову статтю зі врізі із наголовком, наголовок і два місця з репортажу з Холмщини та частину допису з Кремяниця. В черговому „Ділі" (ч. 99) цензура скреслила два уступи з передової статті д-ра Ст. Барана п. н. „За національний характер Волині" і частинно декларацію Ц. К. УНДО у справі положення українського народу в польській державі. Конфіската цього останнього числа „Діла" прийшла так пізно, що його другий наклад можна було видрукувати щойно у вівторок рано. Тому теж наші читачі дістали його в краю з великим опізненням, але не з нашої вини.

— **Весняну ревю** п. н. „На стрічу весні" уладжує батьківський комітет мішаної школи „Р. Ш." ім. Б. Грінченка у Львові дня 14. ц. м. в год. 16-ій попол. у Театрі Ріжнородностей. Вступ на салю за програмками в ціні 0.50—2 зол.

— **Засідання Фільольогічної Секції** Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові відбудеться в суботу 14. травня ц. р. в год. 18, в салі Бібліотеки НТШ, з таким денним порядком: І. К. Студинський: Нові дані до життєпису Якова Головацького, з приводу 50-ліття смерти; 2. Біжучі справи.

— **Засідання Історичної Секції НТШ** для вибору нових дійсних членів НТШ відбудеться у четвер 26. травня ц. р. в год. 18. у Бібліотеці НТШ.

— **Охоронне щіплення проти віспи** в українській Пораднї Матерей при вул. Ходоровського 15 відбувається щоденно від год. 10—11 крім неділь і свят.

— **Обережно з образами О. Новаківського.** З наших мистецьких кол дістаємо звістку, що деякі посередники образів продали в останньому часі нашим громадянам образи бувім-то пензля О. Новаківського. Саме ці образи були образами молодих учнів Новаківського із сфальшованим підписом. Остерігаємо наше громадянство, що образів О. Новаківського майже нема у продажі і требаб при їх купні завсіди перевіряти їх автентичність.

— **Ви невдоволені** з Ваших фото-світлин тільки тому, що відбитки та побільшення не виконано якслід. Відповідно дібраний свіжий фотографічний матеріял та старанна робота дають часто неймовірні осяги. Звертайтесь з закупом фото-матеріялу до української крамниці Е-Комп Львів, Сикстуська 29.

— **Дипльом лікарки** на медичному виділі львівського університету осягнула 9. ц. м. м-р Ірина Маркевич-Решетилович зі Львова. Бажаємо їй якнайкращих успіхів в її важкій праці на становищі лікарки.

— **Ювилейні загальні збори** українського Т-ва „Єдність" у Празі з нагоди 10-ліття істнування Т-ва відбудуться в суботу 14. травня ц. р. в год 18-ій в салі Народнього Дому на Сміхові.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненню кляс. льотерії впали м. і. такі більші виграні: 15.000 зол. на ч. 140629. 10.000 зол. на ч. 32562 77507. 5.000 зол. на ч. 24639 144532 154898. 2.000 зол. на ч. 13630 24985 28145 44558 61062 64928 68483 77254 104688 118755 144081 144795 145553. 1.000 зол. на ч. 9165 13638 15129 18987 24678 27654 33998 35557 36950 43818 46903 53136 54635 68159 82985 88602 90862 100155 112883 113410 121775 122385 133707 137332 138350 141797 142772.

— **Чого вже не фальшують!** Дня 9. ц. м. відбулася в карнім городськім суді у Львові при вул. Казимирівській розправа проти масарів Йосифа Пільха і Михайла Маслюкевича за уживання ними шкідливих для здоровля консервових солей до мяса. Тому, що за цей проступок грозить більша кара, суддя Ольхава рішив передати справу до окружного суду до дальшого урядування.

— **Апеляційна розправа Дрогойовського.** У середу почнеться у львівському апеляційному суді розправа проти гр. Дрогойовського, засудженого на 3 і пів року за організування рільного страйку; він відповідає з вільної стопи.

— **За кидання петард** до робітників при вул. Сапіги зпоза огорожі політехніки підчас походу робітників дня 1. травня арештувала поліція кілька осіб. Їх притягнуть до відповідальности за нарушення публичного спокою і вжиття вибухових матеріялів.

— **На судовому коридорі** при вул. Баторія дійшло до завзятої бійки між знайомими Шаї Бергером і Хаєсом Мунішом, що станули перед судом під замітом крадіжи. — Перекупка з Брюхович М. Фацлавська лишила дитину на коридорі городського суду при Казимирівській вулиці і сама втікла; цим способом хотіла вона вплинути на суддю, щоб він звільнив її чоловіка, якого заарештовано за крадіж.

— **Львівська хроніка.** В помешканні адв. д-ра Я. Крумпера при вул. Пілсудського отруїлася газом 28-літня служниця Францішка Пенкна. Причина самогубства невідома. — Поліція арештувала Ст. Войнара за намагану крадіж на шкоду Н. Макольондри. — Ще 2. ц. м. пропала з дому батьків 10-літня Софія Дещук, замешкала при вул. Щепановського ч. 1 на Знесінні.

— **Любовна трагедія** трапилася минулого вівторка в містечку Повонзки під Варшавою, що закінчилася смертю двох жінок, мами і доньки, які вбив 28-літній робітник Йосиф Томащук. Він залюбився в доньці багатого пекаря і власника дому 25-літній Яніні Блащиківній. Батьки не хотіли згодитися на подружжа своєї доньки з Томащуком і навіть прогнали її з хати тому, що прийшла на світ нешлюбна дитина. Перед тижнем батьки приняли доньку до хати під умовиною, що зірве з Томащуком. Тимчасом обоє залюблені не зірвали зі собою і стрінувшися минулого вівторка пополудні біля військового цвинтаря. А що за донькою слідкувала мама, — дійшло між нею і Томащуком до сварки, підчас якої він убив Блащикову і свою наречену. На відгомін стрілів надбігли люди які важко побили вбивника. Щойно поліція вирятувала його з рук юрби.

— **Шкоди від приморозків у Заліщиччині** В ночі з 4. на 5. ц. м. сильний приморозок знищив дуже багато помідорів у Заліщиках. Морелі, що вже відцвили, видержали в більшости приморозок і є надія, що цього року добре зародять.

— **Краєва хроніка.** Василь Макух з Дунева пов. Заліщики пробив минулої неділі ножем Дмитра Стадника, який помер. Причиною парубоцькі порахунки. — В Печерній, пов. Заліщики знайшли перед кількома днями неживу дитину на громадському пасовиську під плитою. За виновницею матірю шукає поліція. — У Глешаві, пов. Теребовля невідомі злодії розбрали мурувану стіну в кооп. „Споживча Торговля" і забрали товарів на 517 зол.

— **Нормальний рух** між Польщею і Литвою почався у вівторок 10. ц. м. Вночі в год. 3-ій коло прикордонної стації Завязи поштові амбулянси: польський і литовський обмінялися поштовими посилками. Вечором вимінялн пошту у пересилку в год. 8-ій. Поштові посилки будуть довозити покищо поштові самоходи і будуть обмінюватися посилками у згаданих годинах аж до часу наладнання нормального залізничого руху.

— **Злучені Держави анектують Антарктиду.** На засіданні фільософічного т-ва у Філядельфії проф. д-р Вільям Гобс виступив з домаганням, щоби Злучені Держави анектували Ан-

тарктиду. Д-р Гобс запевняв, що першу карту цього континенту нарисував американський учений капітан Н. Б. Пальмер ще в 1820. р. Англійські подорожники спізнилися зі своїм відкриттям Антарктиди на два роки і до того Англія намагалася усунути карти Пальмера.

— **Човном на Олімпіяду.** В найближчих днях виїжає з Риги на Олімпіяду в Токіо трьох риських спортовців на маленькому яхті, що його власноручно збудували. В посвяченні яхту, що називається „Альфред", взяв участь теж міністр суспільних справ Берцінс. Латвійські спортовці задумують відбути велику подорож довкола північної Европи, переплисти Атлянтійський Океан і Панамським каналом дістатися на Тихий Океан і до берегів Японії. Іхня подорож буде тягнутися майже два роки.

— **Грім убив 13 осіб.** Над Португалією лютував в останньому часі буревій зі зливним дощем. У місцевости Біляфранко грім ударив у гурт 13 людей і важко зранив 10 зпоміж них. У полудневій Португалії згинуло в останніх днях теж три особи.

— **Згоріло коло 7.000 домів.** У м. Чун-кін провінції Сечуан у Китаю, пожежа знищила майже 7.000 домів. Підчас пожежі згинуло понад 100 осіб. Майже 30.000 китайців залишилося без даху над головою.

— **Нова повінь** навістила Туреччину, де внаслідок наглого топлення снігів і зливних дощів Евфрат виступив з берегів. Повінь заподіяла великі матеріяльні втрати в Туреччині та Іраку, де в околиці Баґдаду багато сіл є під ворою. Від зливних дощів завалилося багато домів в Антіохії.

— **Страшна катастрофа в копальні.** Минулого вівторка дійшло до вибуху в копальні вугілля Мерігем у Даккантом у графстві Дербі. Дотепер перевезли до шпиталю 12 вуглекопів, яких попарили або отруїли гази. В копальні находиться ще коло 100 вуглекопів.

— **Страшні злочини божевільного.** Минулого тижня 27-літній норвежський селянин у місцевости Валере коло шведського кордону вбив свого батька. Опісля важко зранив жандарма і шофера амбулянсу, які хотіли його обезвладнити разом зі сусідами. З черги побіг до хати свого приятеля, якому відрубав голову та вбив ще двох жандармів і лікаря, які хотіли наложити на нього кафтан. Тому селяни мусіли застрілити божевільного злочинця.

— **РозлаДя шлунка і кишок.** Спеціялісти недуг шлунка заявляють, що природну гірку воду „ФРАНЦІШКА ЙОСИФА" можна гаряче поручити як дуже дошільний домашній засіб.

—o—

✝ Посмертні згадки.

ТАДЕЙ КУПЧИНСЬКИЙ,

емеритований радник Скарбової Палати, диригент міщанських хорів, основник Співочого Т-ва „Сурма" у Львові та член багатьох українських товариств, помер у Львові в ночі з 9. на 10. травня ц. р. проживши 59 літ.

Покійний Тадей Купчинський був незвичайно популярною постаттю у Львові, зокрема в наших театральних та співочих колах. Він, хоч із професії був скарбовим урядовцем, із вдачі був справжнім богемістом. Над усе любив спів, музику й театр. Ціле своє життя був він вірний своїй любові до пісні й театру.

Ще змалку, як гімназійний учень, співав Тадей Купчинський у гімназійному хорі і відтак став його диригентом. Не покинув він теж гімназійного хору і після закінчення гімназії. Згодом Купчинський став диригентом мішаного хору львівської „Зорі". Від 1904. р. працював він з малими перервами в установах жовківської дільниці. Завдяки Його заходам перший раз у Львові відбулася вистава „Запорожця за Дунаєм" на аматорській сцені і виключно силами аматорів. У передвоєнних та післявоєнних часах працював Тадей Купчинський у деяких українських театрах, між іншим у театрі під управою Василя Коссака і замолоду сам співав теж дуже часто ріжні партії в наших народніх оперетах.

Не було мабуть у Львові більше фанатичного звеличника української народньої пісні, як Тадей Купчинський. Він, не маючи відповідної музичної освіти, не поривався до важких завдань, але народні мельодії переробляв та зарамжував на всі лади. Його теж заслуга спопулярізування хорального співу підчас похоронних обрядів і заведення речитативного наспіву.

Померла людина незвичайно скромна, невибаглива, терпелива, людина муравлиної праці, незамітної для ока та незвичайно корисної у наслідках. Завжди веселий та усміхнений, вмів він вишукувати співаків-аматорів дослівно із найбільших закутин. Не спиновався він перед ніякими перешкодами і коли бувало, якийсь один співочий гурток розлетівся, Покійний Тадей Купчинський знову так довго клопотався, аж поки не заснував нового хору. Ті самі прикмети Він проявляв і в діяльности серед аматорських театрів.

Після перших виступів хору Дм. Котка у Львові Тадей Купчинський зібрав гурток молодих мужчин (вісімка) і з ними почав вести працю, яка згодом дала прегарні висліди. З того гуртка повстало відтак львівське співоче товариство „Сурма".

До останніх днів свого життя не переставав Тадей Купчинський працювати і вести хори. Востанне він диригував ще в неділю 8. ц. м. підчас похорону бл. п. д-ра Дурделла, а вже два дні пізніше невблагана несподівана смерть забрала Його зпоміж гуртка товаришів і співробітників.

У Покійному стратило українське громадянство справді жертвенного і тихого робітника, що не шукав почестей та працював тільки з почуття обовязку й любови до української пісні й українського театру. Від кількинадцяти літ Т. Купчинський був мішаний хор у церкві св. Спаса у Львові.

Похорон відбудеться в середу 11. ц. м. в год. 4. попол. з церкви Св. Спаса (Преображенки) при вул. Краківській на Янівський цвинтар. В год. 8. рано цьогож дня відбудеться Служба Божа й панахида за Покійника в тій самій церкві. В. Й. П!

Ярослав Кречковський. Дня 3. V. ц. р. помер у заліщицькій лічниці Ярослав Кречковський, абс. гімназії, член рух. спорт. т-ва „Луг" та філії Карпатського Лещетарського Клюбу в Зальщиках. У похороні, що відбувся 5. V. при участи шістьох священників, відпровадило Покійного на місце вічного спочинку все місцеве громадянство. Покійний був зразком ідейного та характерного громадянина В. Й. П!

—o—

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Спільне „свячене" в Чижикові. В неділю 1 ц. м. відбулося в селі Чижикові спільне „свячене" при участи всього громадянства Чижикова, о. пароха Скульського і запрошених делегатів: Центросоюзу і „Сільського Господаря" в особі п. Домбчевської, Союзу Українок в особі п. Атаманюкової, Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" в особі м-ра Романа Аланевича та при участи гостя д-ра Іванова, адвоката в Вишнику. Свячене відбулося в гарно прибраній домівці читальні „Просвіти". Авту посвячення довершив о. парох Скульський, який після того виголосив дуже гарну промову. Треба зазначити громадянам Чижикова велике признання, що уладили „свячене". На подвірі коло домівки читальні умістилася дута орхестра, яка цілий час пригравала, а гарно підготований хор виконав кільки народніх пісень. Запрошені делегати, кожний зокрема, витали численно зібраних громадян Чижикова та бажали всім признаним дальшої успішної праці в усіх установах Чижикова. Кожну промову делегата приняті гучно оплескували, після чого один із громадян Чижикова подякував делегатам установ, що прибули на „свячене". Наприкінці відспівано многоліття Екз. Митрополитові та цілому українському народові і національним гимном закінчено „свячене". Після того відбулася забава. Так гарно й культурно уладжене „свячене" вказує на велику національну свідомість громадян Чижикова та на їх організаційне виробление. І дійсно село Чижикив треба уважати за одно з найвідоміших у львівському повіті. Там розвивається прегарно культурно-освітнє й економічне життя. В Чижикові тепер будують величавий Народній Дім, котрий ще більше причиниться до оживлення національного життя.

СТАНИСЛАВІВ.

Свято Юрія. Заходом філії Союзу Українських Купців і Промисловців відбудеться в неділю 15. п. м. велике свято в честь патрона купецтва св. Юрія. Програма свята поділена на три частини: І. Служба Божа в год. 8.30 у катедрі; ІІ. Академія в „Соколі" в год. 12, ІІІ. відбудеться на плоші „Сокола". В святі бере участь хор „Думка" і п. Дзуль. Промову виголосить п. Гайвас зі Львова. Свято заповідається гарно і якщо буде добра погода, то громадянство певно візьме в ньому численну участь.

Б. Л.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

ЗОЛОЧІВ.

Управитель школи хоче змінити мову навчання в українській школі. Дня 1-го травня п. р. управитель місцевої школи п. Герман просив солтиса скликати громадську раду, бо має на тій підставі одну, дуже важну справу, що торкається місцевої школи. Так і сталося. По полагодженні інших справ солтис уділив голосу п. Германові, який вказуючи на якийсь папір заявив, що тому, що ми у польській державі, треба, щоб на першому місці було польська мова. А що у школі обовязує українська чи як хто хоче „руська" мова навчання, то треба це змінити так, щоб увести замість того утраквізм, так, як це є у сусідніх селах. Дотичне доручення він дістав від своєї зверхньої влади і треба, щоб рада ухвалила зміну мови навчання у школі, та щоб ця ухвала запала одноголосно, бо якби прийшло до голосування і голоси поділилися, то ті, що голосували проти зміни, могли зати неприємности. Коли-ж ради зверхности фовному управителеві увагу, що це належить до батьків учнів, то п. Герман заявив, що в такому разі треба скликати збори, за які ніхто відповідати не буде, та що його зверхня влада доручила йому перевести цю справу на громадській раді. Ради постановили перенести справу на найближче засідання, яке має відбутися 8. ц. с. Треба зазначити, що Вільшаниця — це чисто українське село, яке своїми власними силами, без жадної допомоги державних чинників, забудувало одноповерховий шкільний будинок. Тепер невокликані до цього чинники намагаються у підступний спосіб перевести зміну, затвердженої владою, мови навчання. Запитуємо цією дорогою компетентні чинники, чи вони дали таке доручення п. Германові, а якщо так, — то на якій законній підставі. Якщо такого доручення не було, — то чи п. стероста чи п. інспектор захочуть потягнути п. Германа до відповідальности за те, що він. діють у буд громадську раду та робить заколот у селі.

Радні.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Киселевська: ПІД НЕБОМ ПІВДНЯ. По широкому світі. Коломия 1937. Накладом авторки. Стор. 134, форм. 16°.

Святослав Доленга: ДОНЦОВЩИНА. Бібліотека Українського Державника. В-во „Варта". Варшава 1938. Мала 8-ка, стор. 78.

Д-р Павло Лисяк: НАША НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА І ОСТАННІЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД. Видання Українського Національно-Демократичного Обєднання. Львів, 1938. 16-ка, стор. 61.

Світський Обсерватор: З НАШИХ ЛІТНИЦЬ. По-різними на релігійно-суспільним тлі. Накладом Української Католицької Організації. Львів, 1938. 16-ка стор. 38.

Марія Кремінарівська: ОПОВІДАННЯ ПРО НАДІЮ. Частина друга. Кремінець, 1938. 16-ка, стор. 184.

Т. ШЕВЧЕНКО ВЧИТЕЛЬ І ПРОРОК. 1814—1864. Видавництво „Українська Книжка". Чернівці, 1938. 16-ка, стор. 32.

о. Іриней Назарко ЧСВВ.: МИТРОПОЛИТ РУТСЬКИЙ. (Промова виголошена на святочній академії у Станиславові, 6. II. 1938). Накладом Марійського Т-ва Молоді. Львів, 1938. Мала 16-ка, стор. 16.

Ярослав Гармаш: ГІТЛЄР. Будівничий Великої Німеччини. Видавництво „Дешева Книжка". Львів, 1938.

В. Гренджа — Донський: ЧЕРВОНА СКАЛА (Князь Богдан). Епос про хустеський замок в XIII. в. на основі народнього переказу. Видання друге перероблене й доповнене. Книгозбірня Товариства Українських Письменників. Ужгород, 1938. 16-ка, стор. 112.

Святослав Доленга: В РІЧНИЦЮ ГАНЬБИ Й СОРОМУ. Видання Модеста Куницького. Варшава, 1938. 8-ка, стор. 16.

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

Театри.

Великий Театр:

Середа 11. 5. год. 7.30 „Літо в Нотаї" (премієра).
Четвер 12. 5. вистави нема.

Театр Різнородностей:

Середа 11. 5. вистави нема.
Четвер 12. 5. вистави нема.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БОРЩІВ:

11. 5. Маруся Богуславка.
12. 5. Пісня Бескиду.
13. 5. Мазепа.
14. 5. Гетьман Полуботок.

Театр збільшуючи орхестру, приймає доброго І. скрипаля, гармоніста і бандуриста.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

11. 5. Під куретолем.
12. 5. ?
13. 5. Орфей у пеклі.
14. 5. Лісова пісня.
15. 5. Невольник.

З Монастириськ їде театр до Бучача і Підгайців.

Український Театр Йосифа Стадника (сезона).

СОКАЛЬ:
Середа 11. 5. Нітуш — зі Стефою Стадниківною.
МОСТИ ВЕЛИКІ:
П'ятниця 13. 5. Сини вівтря.
Субота 14. 5. Поденна бухгальтерія.
Неділя 15. 5. Чорноморці.
Понеділок 16. 5. Нітуш.
Вівторок 17. 5. Грань (новинка).
Середа 18. 5. Казка старого млина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Нанеї Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Князь і пропав".
ВАНДА: „Їх троє", „Нинішні дні".
ГРАЖИНА: „В оборонці" з Фліпом Фліпом, „Кінець пані Чеві".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Палі Валевська" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіа).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Аґрекція Бродвею".
МЕТРО: „Відень-Льондон", „Подружжя для ока".
МІРАЖ: „Ескапада" з Марленою Дітріх.
МУЗА: „24 години кохання", „Романтичний мілйонер".
ПАЛЯС: „Щаслива трикутка".
ПАНС: „Полові серця".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Малий чарівник".
РОКСІ: „Отрутилася з Парижа".
СВІТ: „Проклятий скарб", „Робінзон Крузо".
СТИЛЕВЕ: „Затанцюємо" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів.
УТІХА: „Боротьба за золоті поля" та ревія.
ХІМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Італія".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Сирія, Дамаск, Бейрут.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 11. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.0 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Пам'ятка про маршала, пісні, 11.40 Фр. пісня з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна газетка в українській мові, 13.55 Музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Гумореска І. Лися Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Хвилина пісень для старших дітей, 16.00 Куток мови, 16.15 Легка муз. у вик. сальон. орх., 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Про морську міновз оборону, 17.15 Квартетові мінятюри, 17.50 Шкільна молодь і оборона краю, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10, Лист: Мадярська рапсодія ч. 12, пл., 18.20 Під блакитною банлерою, радісне вимпромпту, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „А не горить серце моє" опов. І. Даніловського, 19.20 Дует, сопран, меццосопр., 19.35 Про усуспільнену дільність, 20.00 Із давньої музики: симф. орх., Ф. Андрухович'івна, скрипка, Ф. Денис-Слонєвська альт, форт., 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 „Жалібний рапсод на спогад Вема" Кипр. Норвіда, 22.05 Конкурс хорів, 22.30 Музика з пл., 22.50 Сост. вістки, 23.00—23.30 Популярна муз.

Четвер, 12. травня 1938.

6.20 Концерт військ. орх., 7.15 Воєнська авд., 7.35 Пісні Виленщини, вар. хор, 8.00 Для шкіл: Малий Зюк у школі, 10.00 Слідами ост. дороги: Репортажі Богослуження, орх., хор, 11.15 У рокованим, у вик. дітей із захисту у Вильні, 11.40 Симфонічні марші, 12.03 Серед робітництва, 13.45 Комунікат Хліб. Палати, 13.50 Музика Півночі, пл., 14.20 Бетовен із пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Пісня про рідний край" Корн. Макушинського, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 16.00 Камер. твори та пісні, форт., скрипка меццосопран, віол., 17.00 Із гутірок А. Слівінського в Пілсудським, 17.20 Концерт хору, 18.00 Актуальна гутірка, 18.15 Орх. концерт, 19.00 Сп. реціталь, Е. Бендер, бас, у супр. форт., 19.20 „Трагічна воля", поезіомонтаж, хор. рецит., соля, 20.00 Симф. концерт у вик. орх., 20.40 В годині смерти, 21.05 „Жалібна поема", орх., 21.30 Веч. денник, 21.45 „Містерія травневої ночі" у вик. артистів театру з Катовиць, 22.30 Музика з пл., 22.50 Останні вістки.

Пятниця, 13. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Гетьман Жулковський"; 11.40 Форт. твори Брамса, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Сусп. гутірка, 13.50 Розр. музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Гумореска" І. Лися, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Наші дороги" для старших дітей, 16.00 Гутірка з хорами, 16.15 Розр. концерт, 16.50 19.45 Актуальна гутірка, 17.00 Школа, що приходить до ученика, 17.15 Сербська, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Туристичний інформатор, 18.15 Форт. твори на 4 руки, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.25 „Останній виступ Океховського в Судовій Вишні", 19.00 Театр Уяви „Коросна" на осн. Красіцького, 20.00 „Княжна Геролыштайн" оп. Я. Офенбаха; у перерві в год. 20.45 Веч. денник, 22.00 Концерт: Стародавня англ. музика, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „День жалоби", у німецькій мові, 23.00—23.30 Танкова музика з пл.

ЗАГРАНИЧНЕ РАДІО.

Середа, 11. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 20.00 Весело й радісно, орх., сол., 21.00 Симфонія IX. Брукнера. БУДАПЕШТ 12.05 Симф. орх., 18.00 Цит. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Альт і форт., 20.30, 21.00 Симфонія ч. VII. е-дур Брукнера, 22.20 Легка й танкова музика, ДРОЙТВІЧ 20.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера (І. дія), 21.20 Орх., сопр, КОШИЦІ 14.05, 18.45, Вістки. МІЛЯНО 17.15 Сп. реціталь Бриджевської, 21.00, 22.00 Комедія, ПРАГА 11.05 Сальон. музика, 21.20 Концерт: чеські, моравські, словацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 20.30, 21.00 Розр. музика, 21.15 Орх., хор, РИМ 17.15 Форт., сопран, СОФІЯ 20.00, 21.00 „Норма" оп. Белліні.

Четвер, 12. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.00, 21.00 Вечір танку, БУДАПЕШТ 12.05, 22.05 Цит. музика, 20.20 Концерт хору, ВІДЕНЬ 19.10 Вокальна авд., 20.00 Пісні та марші, 21.00 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Франца та Сєгрена, 21.00 Африканське весілля, 22.30 Концерто гросо ф-дур Генделя, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Вражіння з Югославії. Музика з пл., МІЛЯНО 21.00, 22.00 „Корценівські давони" оп. Пляннетті, ПРАГА 19.25 Сальон. музика, 20.30, 21.00 „Мій рідний край", пісні Сметани, ПАРІ ПТТ 20.00 Пісні, 20.15 Антильські пісні, РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, РИМ 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Орх. концерт, СОФІЯ 20.00 Пісеньки, 20.45 Мелодії.

Пятниця, 13. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 17.00 Пісні, 17.30 Скандинавська мельодія; 20.00 Концерт жін. хору й орх.; БЕРОМІНСТЕР 20.10 21.00 „Брати Штрабінгер" оп. Айзлера, 22.05 Маловідомі Веберові твори; БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.30 Цит. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, 22.30 Військ. орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Орх. концерт, 18.00 Молодь грає і співає, 21.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дітячі пісні, 18.25 Пісні, 20.00 Фільг. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Виховання підчас пол. дозрівання, Декламації, Оповідання; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт. дует; ПРАГА 16.10 Розр. музика, 18.24 Легка музика, 19.40 20.00 Квартет, 21.00 „Ля Ретабль ді Метр Пер" оп. Де Фаля; РАДІО ПАРІ 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фрескіта" оп. Легара.

Радіокутик.

АНҐЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ДОСТУПУ ДО МІКРОФОНУ.

Англійські комуністи звернулися до дирекції ББЦ з домаганням відвати їм сильну радіовисильню. Маючи доступ до мікрофону, англійські комуністи хотіли б агітувати на користь червоної Еспанії серед англосаського світу. Дирекція ББЦ відкинула просьбу комуністів. У звязку з цим англійські комуністи та їх симпатики приготовляють інтерпеляцію в парляменті.

НЕЛЕҐАЛЬНІ ВИСИЛЬНІ СТАЦІЇ В СОВІТАХ.

У західній частині СССР відкрито незареєстровану висильну станцію. Другу таку радіостацію відкрито на Далекому Сході. Промовці цих станцій звертаються передовсім до вояків червоної армії, закликаючи їх до бунту проти панування ГПУ.

МІКРОФОН У СУДІ.

В Америці завелася практика передачі радіом судових процесів. Іноді це викликає непримітні комплікації. Недавно одна жінка, яка виступала як свідок у Найвищому Суді в стейті Орегон, внесла позов проти радіостації КФІ за відшкодування за трансмісію судової розправи. Вона завдала радіостації обрахунку тому, що радіо подало до публічного відома довірочні зізнання, призначені тільки для суду. Суд відкинув позов жінки призначивши, що розправа відбувалася лише і тому мікрофон користав з тих самих прав, що і пресові репортери.

ВОРОГ РАДІЯ НАВЕРНЕНИЙ.

Відомий французький письменник Жорж Дюгамель донедавна був рішучим ворогом радія, але в останньому часі змінив свій погляд на цю справу. Підчас війни Дюгамель був хірургом в полевому шпиталі. У своїй книжці п. з. „Останніх сім ран", оповідає він про останніх сім раненних, котрих він перенязував. Недавно оповідання Дюгамеля передавало французьке радіо в радіофонічній адаптації. В авдиції подано зізнання одного з цих раненних, котрий негайно згодосився до Дюгамеля заявляючи, що він здоров і є батьком пяти дітей. З цього моменту французький письменник став переконаним прихильником радія. Він зізнав: „Тепер з цілого серця благословлю радіо, бо воно доходить туди, де книжка вже не знаходить відгомону".

ДУШЕГУБСТВО ЧЕРЕЗ РАДІО.

У малому французькому містечку 71-літній дідусь все сварився зі своєю сусідкою за те, що вона до пізної ночі при отвертому вікні наставляє радіовий голосник. Недавно знову дійшло з цього приводу до гострої сварки. Старий несподівано вихопив револьвер та стрілив до сусідки, потім до себе. Обоє лежали на місці.

БІРЖА.

Львів, 10 травня 1938

Акції.

Банк Польський 116·50 Цукор. 35·00 Вугель 28·75, 29·00, Дівпоп 73·00. Можейів 14·00, Островець 56·00, Стараховичі, 38·50, 38·00, Габербуш 49·50.

Папери.

4 і пів проц. вінтр. 65·00, 65·00, 3 із. 1 ем. ненот. серія ненот. 3 поз. із. 2 ем. 82·75 серія ненот. 5. конверс. 70·00 прем. дол. 41·75 5 конверс. 68·75

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 10. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·90 зол.
молоко . . . . . 18—19 сот.
(яйця копа) . . . . . 3·50 зол.

Тенденція на масло зниккова на молоко вдержана, на яйця зниккова.

ОПОВІСТКИ.

Пересторога. Повідомляємо, що п. **Іван Проць** та п. **Марія Гаврилишин** перестали бути нашими подорожніми агентами, тому не мають права збирати замовлень, побирати завдатків і т. д. для нашої фірми. — **Книгарня Шевченка, Львів, Ринок 10.** 1035 1-3

Сходини Центральної Жіночої Секції УНДО відбудуться в середу дня 11. травня н. р. в год. 7-ій увечір в домівці Краєвої Народної Канцелярії Підвалля ч. 7. На порядку нарад референт Д-р Ярослави Кришталь ської: **„Суспільна опіка як політична проблема".** Вступ для членів і запрошених гостей. 1029

Загальні Збори Філії „Просвіти" у **Стрию** відбудуться дня 10. травня н. р в год. 10. в салі Нар. Дому з таким порядком дня: 1) Відкриття Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 3) Звіт з діяльности Виділу за рік 1937-38. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Дискусія над звітами. 6) Признання абсолюторій уступаючому Виділові. 7) Вибір нового Виділу, заступників, Контрольної Комісії і делегатів на Заг. Збори Т-ва „Просвіта" у Львові. 8) Внески і запити. 1031

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Рідну Школу** Василь Сюсюлин, Сокаль 1 зол.; Мих. Корнкора, Свемне зол. 5; на **Півсоюзі для дітей** Марія Гоцька, Камінка Струм. зол. 5.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЖІНКА середніх літ займеться дітьми, домом у самітних. „Діло": „Інтелігентна". 1011 2-2

АДВОКАТ. кандидат в півторарічною практикою шукає патрона від зараз. Зголошення слати: М-р Богдан Левицький, Dunajów n. Loko. 1032 1-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ГАЛЯНТЕРІЯ. крамецьке приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Байки 10. 1016 2-10

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже помірованих поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗКІМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234-65. Продаж гуртова і детайлічна. 900 2-10

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, вінркові, проти усування матки; під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 5-100

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ПОЗІР! ЛІКУВАНЦІ!

Др. Чвартацький Гр.

ординує для Купелевого Заведення в **ЛЮБІНІ ВЕЛИКІМ**
у недугах жіночих і ревматичних.
1034 1—5

ОГОЛОШЕННЯ.

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький
ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.
Тел. 235-21.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюки, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібна столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79
498 21-05

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське повн. підпр. самох.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу мобілів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої достави. 1-50
806

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

Варштат токарсько-механічний
І. Троцький
Львів ул. Боїмів 44.
виконує всякі роботи
ТОКАРСЬКО-МЕХАНІЧНІ у всіх металях теж АРМАТУРИ водотягові і газові нові на замовлення на підставі власних або припоручених зразків.
Направляє всякі вживані арматури, доробляє складові частини і зовсім їх відновляє. — Докладна направа примусів, спиртусових машинок, нафтових і всяких кухонних уладжень.
Всі роботи із цієї ділянки виконує старанно і фахово, маючи загран. практику
Ціни помірковані.
ч. 1939 2—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 101 (14.933). Львів, четвер 12. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ще одна змова проти Сталіна.

Токійський щоденник „Точі Шімбун" довідується з Москви, що там арештовано понад 200 старшин під замітом змови проти Сталіна й Ворошилова, яких вони буцімто хотіли вбити 1. травня. Також і на провінції переведено чималі арештування. (ПАТ).

БОЛЬШЕВИКИ БУДУЮТЬ У КРОНШТАДІ ВЕЛИКУ БАЗУ ПІДВОДНИХ СУДЕН.

Нарком воєнної маринарки опрацьовує плян розбудови воєнної пристані у Кронштаді, що має стати найбільшою совітською базою підводних суден. З огляду на те, що в 1933. р. викінчено глибокий балтійсько-біломорський канал, яким підводні судна можуть перепливати з Балтійського Моря до Білого, Кронштад становитиме спільну базу для цих двох морей. (АТЕ.)

ТРЕТЯ ПЯТИРІЧКА.

Союзна державна комісія плянувань викінчує на борзі плян третьої пятирічки, що вже почалася 1. січня. Він кладе головний натиск на розбудову важкого промислу, в першу чергу хемічного, для військових цілей.

Ніяких циферних даних про плян ще не оголошено.

БУНТ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПОЛКУ У ВЛАДИВОСТОЦІ.

До Харбіну наспіла вістка, що у Владивостоці арештовано команданта одного з тамошніх полків, полк. Раскольнікова — приятеля арештованого шефа далекосхідньої штабу Левандовського, На вістку про те ,полк. Раскольніков збунтувався і вирушив зі зброєю, щоб відбити свого улюбленого команданта.

Щойно після битви, в якій згинуло 17-ох вояків і 35-ох ранено, полк піддався. Арештовано 5-ох старшин і 78-ох вояків, яких мабуть уже розстріляли.

Національний склад Чехословаччини.

Як подає чехословацький статистичний уряд, з 17-189 громад республіки 11.764 має чеську або словацьку більшість, 4.000 — німецьку, 740 — мадярську, 629 — українську, 56 — польську, 3 — румунську, 3 хорватську, 2 — жидівську.

ЯКА ДОЛЯ ЧЕКАЄ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНУ.

Преса дальше переповнена коментарями і здогадами довкола чесько-німецького конфлікту. Переважає думка, що Гітлер зобовязався супроти Мусолінія не виступати проти Чехословаччини збройно, тому він лише обмежиться до господарської пресії, щоби змусити Чехословаччину вести федеральний устрій зі широкою автономією для німців, українців, словаків, мадярів та поляків.

„Парі-Міді" стверджує, що на думку женевських політичних кол стріча канц. Гітлєра з Мусолінієм вирішила долю Чехословаччини. В Женеві переконані, що розвій подій піде по такій лінії: Перш за все замінять чехословацьку республику на федеральну державу, опісля прийде розвал тої федеральної держави та „аншлюс" Судетів до Німеччини.

Женевські наради.

ЛІТВІНОВ КРИТИКУЄ АНГЛЬО-ІТАЛІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

На засіданні Ради Ліги Націй в середу мін. Галіфакс засував англьо-італійське порозуміння та підкреслив його вагу для закріплення безпеки у світі. У дискусії представники Франції, Румунії, Бельгії та Польщі поставилися прихильно до того порозуміння, зате Літвінов видвигнув застереження щодо методи, якої ужила Англія та Італія — зрештою про саме порозуміння висловився він прихильно.

КИТАЙ ДОМАГАЄТЬСЯ ПОМОЧІ ВІД ЛІГИ НАЦІЙ.

Опісля китайський делєгат виголосив довшу промову, домагаючися від Ліги Націй помочі для Китаю та застосування постанов лігового пакту до японсько-китайської війни.

ПЕРЕД ДИСКУСІЄЮ В АБІСИНСЬКІЙ СПРАВІ.

На прохання абісинської делєгації переложено дискусію в абісинській справі на четвер, бо негус приїде до Женеви щойно в середу вечором. Предсідник погодився на це під умовною, що в четвер полагодять ту справу дефінітивно.

До абісинської делєгації належить кількох англійців — це ставить британську делегацію у трохи немилу ситуацію з огляду на порозуміння з Італією.

Японський десант на острові Амой.

Японські воєнні кораблі обстрілювали пристань Амой. Японська влада зажадала, щоб чужинці евакували місто та щоб чужі воєнні кораблі відчалили.

Після бомбардувань японці висадили десант у північній частині острова Амой. Після невдалого китайського протинаступу 1200 японських морських стрільців дійшло до середини острова.

Недалеко міста Амой ідуть завзяті бої, в яких беруть участь літаки.

ЧУЖІ КОРАБЛІ ПЛИВУТЬ ДО АМОЙ.

До Амой вислано кілька американських воєнних кораблів, щоби вони хоронили інтереси американських і европейських громадян. Крім того до Амой пливе один британський корабель.

БОЇ НАД РІКОЮ КВЕЙ.

ТОКІО, ПАТ. Японські війська, що ведуть наступ здовж південного відтинка залізниці Тієнтсін-Пукоу, дійшли до південного берега ріки Квей, перебрили ту ріку і зайняли м. Кучев.

Інші японські частини, що наступають на Сучов здовж північного відтинка залізниці Тієнтсін-Пукоу, у південному Шантуні, зайняли укріплені китайські позиції на південь від Танчену. Японські відділи, що оперують на південь від міста Тсінін, дійшли до ріки Квей і віддалені від отого міста всього 20 кільометрів. Японські літаки нагально бомбардували всі відтинки фронту здовж залізниці Тієнтсін-Пукоу.

—o—

Легко можна навчитися ощаджувати

при помочі ПРЕМІЙНОЇ ВКЛАДКОВОЇ КНИЖЕЧКИ Кооперативного Банку „ДНІСТЕР" у Львові вул. Руська ч. 20, на яку складаючи щомісячно вкладку від 5.— зол. вгору, можна по році одержати крім звичайних відсотків ще й премію за ощадність 25 до 100 зол., залежно від висоти постійної місячної вкладки.

Субота 14 травня 1938

ВЕЛИКІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

салях Касина Почтовців, вул. Японська 9.

Правиця і лівиця.

Львів, 11. травня 1938

Нема ніщо гіршого, як люди говорять у двох мовах: вживають тих самих слів, а розуміють їх зовсім інакше. Трапляється воно — щоправда — дуже часто, а ми зокрема привичаєні, що мова, якої вживаємо у політичних розмовах з польською стороною — для неї незрозуміла і що це явище триває вже від століть та не має ніякого краю. Але не хочемо морочити себе й читачів усякими (дуже прикрими) реміністенціями з давнього і недавнього минулого та взагалі з фронту польсько-українських — взаємно незрозумілих — мов. Хочемо цим разом висловити лише кілька рефлексій із приводу нинішнього польського газетного шуму, що знявся і невтишно триває далі довкола польської внутрішньої політичної конфігурації. Бо ось, коли український читач переглядає ріжношерстну польську пресу, збентежений мусить признати, що у польській публіцистичній термінольогії вживають тепер на означення ріжних актуальних груп і течій таких назв, які в нашому розумінні значать зовсім щось інакшого.

Воно в першій мірі торкається поняття „лівиця" і „правиця". З лівицею досі було у світі звязане поняття демократії, свободолюбности, лібералізму; правиця насувала автоматично думку про реакцію, — суспільну, релігійну, національну, — про непримиримість і ретроградність. Українці, — нарід уже самою своєю суспільною структурою предиспонований для устрою демократії, який вможливив би селянським масам брати участь у прилюдному житті, нарід без магнатської шляхти, великих земельних власників, великих промисловців і фінансієри, — завжди немов інстинктовно вбачали у кожній лівиці прихильніший собі елемент, більш придатний для якоїнебудь кооперації. Польський підхід до аграрної проблеми, для нас найважнішої, звязаної у буквальному розумінні з нашою життєвою екзистенцією, таке розуміння соціяльно-політичної лівиці цілком знищив. Бо чейже всі кольонізаційні закони в Польщі та вся земельна практика йшла та по нинішній день іде саме від польських лівих кол, від польської лівої демократії, бодай від людей, що мають таку фірму серед своїх земляків. Так само показалось, що польська демократія — і робітнича і селянська і інтелігентська — стоючи при кермі державної влади вміє проводити найбільш реакційну політику у ділянці, яка є немов пробним камінем справжнього і щирого, демократичного світогляду: у ділянці національної політики. Зате дехто з т. зв. „реакційної правиці" виявляв — бувало —

далеко більше зрозуміння для національного ліберальзму, ніж демократична лівиця. Приклад: становище поважної групи польських діячів підчас „пацифікації" з 1930. року. Очевидно, грав тут більше егоїстичний власницький інтерес, ніж якийсь слізливий сентимент: але в політиці не шукається сентименту, тільки спільности інтересів. І тут теж замало сказати, що польських поміщиків та українського селянина злучив спільний фронт проти кольонізації з заходу: показалося, що існує цілий гурт польських земельних власників та аристократів, які може через своє давне перебування серед українського моря і може просто через вищу особисту культуру, яка дає здібність ширшої перспективи, — краще знають український нарід і краще розуміють його слушні вимоги, головно в ділянці культури й економіки. Фактом є, що „Час" і вильнеське „Слово" займали безліч разів у прерізких конкретних випадках далеко пристойніше становище до українства, ніж преса цілого вахляря польських демократичних партій, а часописом, який руба поставив найбільш для поляків дразливі справи з національної ділянки у найбільш прихильній для нас площині, стала „Політика", орган „імперіялістів", як самі себе називають його редактори.

Зате напр. величезна більшість польської рядової інтеліґенції, здебільша збюрократизованої і спарлямзованої, яка повинна бути і демократична і ліберальна, належить радше до табору старої ендеції, який у нашому понятті є саме табором найбільшої реакції, дарма, що сам він причисляє себе до демократії (від часу фашистівського та гітлерівського вітру з заходу є там уже ріжні течії — демократична та ґоталістична, — які залежно від особи лідера перемагають чи відступають). Зновуж на крайнім правім крилі польського націоналістичного табору, серед деяких молодих гуртів ОНР-у починається дуже цікава ревізія старих ендецьких поглядів на пробеми Сходу Европи: першим покажчиком цього є яскравий протиросійський (не тільки протикомуністичний) фронт, далі — міркування на тему українства, які може ще повні незнання фактичних даних, ще грішать непорозумінням, а проте таки глибші, від курієркового стилю.

Сьогодні читаємо, що від ОЗН-у відчалила правиця та причалює лівиця. Падуть назависька, як револьверові стріли, але треба направду дуже вправненого і „фахового" вуха, щоб серед отих стрілів миттю орієнтуватись, до якої марки й калібру кожний з них належить. Саме воно і є мабуть наймаркантнішим критерієм нинішньої польської „декомпозиції": не можна робити поділу польського суспільно-політичного табору по групах, світоглядах, ідеольоґіях, виразних програмових гаслах, — можна тільки виясновати, що уявляють собою поодинокі діячі, кожний для себе окремо. Регулямін, який обовязує у сеймі, став обовязуючим і для всього польського політичного світа: щез поділ на ясновикристалізовані ідеольоґічно-партійні клітини, зате кожний окремий політичний діяч став собі програмою.

Це не перебільшення. Бо маємо в одному гурті людей, які нам бодай відомі зі свого підходу до українства з цілком протилежних позицій. Не хочемо оперувати назвиськами, бо воно й трохи рисковно у тих часах, коли люди теж „еволюціонують" зі швидкістю, яка раніш компромітувала, нині частенько — приносить ефективні користи і заздрість противників. А проте таки згадаємо три назвиська, більш відомі українському громадянству, на доказ, як відпали всі давніші критерії оцінки політичних груп і діячів. Отож до влади ніби приходить „демократична лівиця", серед якої називають нинішнього міністра хліборобства п. Понятовського і п. Косцялковського і кількакратного премієра, новоіменованого сенатора Бартеля. А проте для нас кожне з тих назвиськ означає щось інше і ми ніяк не можемо оцінювати їх гуртом: пригадаємо, що УПР ще тоді, коли голосувала за буджетом, висловлювалась рішуче проти політики п. Понятовського, п. Косцялковський виявляє безперечно на словах розуміння для українських вимог, але не мав бажання чи енергії устійнені речі реалізувати, зновуж проф. Бартель це для українців ще незаписана карта, зате це людина зовсім іншої вдачі і всієї ментальности: не доктринер і не словесний діберал, зате людина з отвертою головою, емпіричним способом думання та великою енергією діла.

Нас, українців, направду страшенне мало цікавлять ідеольоґічні нюанси, що ділять і розварюють польських політиків, мало теж цікавить фірма „лівиці" чи „правиці", виписана на партійній вивісці і візитових білетах. Гартовані серед раельної дійсности ми відчуваємо щодня більшу нехіть для теорій, доктрин і фірмованих табличок: перестаємо знати партії, ґрупи й декларації, а знаємо тільки людей, які творять такі то діла і міряємо людей виключно міркою їх діл. І знаємо, що хоч іде у польському політичному світі чималий рух з перегрупуванням ідей і осіб, проте знаємо теж, що на фронті діл супроти українців нічого не змінилося і ніяких змін на будуче покищо не видно. Може тільки зміцнюватися темпо тих самих діл. І це для нас єдино важне ствердження. ік.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Корона і свастика.

Відень, кінець квітня 1938.

На широких, веселих вулицях Відня заграли орхестри. Завтра — день імянин канцлера „великої Німеччини", Адольфа Гітлера. Сьогодні цілий Відень вилинув на вулиці. Над дахами і над розкішною віденською весною повівають трьох-барвні прапори.

— Можна у вас прикурити?

— Гайль Гітлер, прошу дуже — галльо, Бреттер, прибивай уже поперечні дошки. так, так, добре!

Прикурюю папіроску і дивлюся йому просто в лице. Він — робітник столярсько-будівничої бранжі і разом із двацятьма іншими товаришами ставить нову трибуну на Площі Героїв, де завтра шумітнмуть великі військові паради. Він — австрійсько-німецький робітник, має синю блюзу і працюючи відповідає на мої питання.

— Що тут буде? Гм, парада, дефіляда, сам фірер стоятиме на оцій трибуні.

— Хто, Гітлер? Таж він не приїжджає на завтра до Відня...

— Кажу вам — буде фірер, гей, там, Ганс, подай молоток.

Застукотіли молотки, затріпотіли на високих щоглах довгі, вюнкі, війливі фляґи. Робітники викінчували складати трибуни. Чи буде сам Гітлер — це для них байдуже, буде фірер, а який теж байдуже, кожного фірера треба слухати!

РОЗМОВИ НА ЦІЛІЙ СУСПІЛЬНІЙ ДРАБИНІ.

Можу сміло сказати, що розмовляв я з цілим Віднем і Австрією. За пять днів удалось мені перевести понад сто цікавих і дуже цікавих розмов. Балакали ми з робітниками і старшинами, рентіерами і прачками, вуличними продавцями каштанів і професорами. Мало того, я починав розмови з кожним шофером і кожною кельнеркою, слухав критичних завваг чужинців і журналістів, врешті ставляв питання молодим дівчатам і старим претенсіональним дамам: що у вас нового, чи ви вдоволені, скільки платите за масло, чи ви були у Німеччині? а може жаль вам того Відня. що шумів чарівним вальсом???

Галерія людей і типів відповідала на мої питання ріжно: холодно, байдуже, пристрастно, цікаво, заінтриґовано, отверто, обережно, але всі, однаково і всюди (крім жидів) відчувалося одно: „Якби не було, гайль Гітлер!"

Хто був гітлерівцем віддавна — тепер ентузіязмується, хто був байдужий — заінтересувався і став націонал-соціялістом, хто був ворогом, — але не комуністом і не жидом — ще спокійний, ще опанований, не говірливий, але вже носить відзнаку свастики і думає — як усі — націоналістичними категоріями: буде хліб, буде окраса, державні роботи, „великз Німеччина", зрештою якби не було, краще буде як було, дещальб: гайль Гітлер!"

Але чому я маю у вас це вимовлятн, краще беріть капелюх (пардон, ласкаві пані! — або тирольський модний капелюшок зі свастикою) і ходімо разом на Відень, погуляемо, пригляньмось. Це майже нічого не коштує.

ІНТЕРВЮ З ФІЛЬМОВОЮ ЗІРКОЮ.

Подаймо собі руки, бо на віденських вулицях так сьогодні гарно, що важко протиснутися і спробуймо перейти автостраду. Аби лише до авта! — пане шофер, Шенбрун, королівська палата! Відкрийте тільки дах і влучіть радіо, бо саме в цій хвилині передають промову міністра пропаганди!

Вам видно — ласкавий читачу й читачко? — отже їдемо.

У королівських кімнатах б. цісарської палати у Шенбруні повно закордонних гостей. Пропихаємося поміж них, спішимо. Оце, поглянь-те, кімната з найкращими ґобеленами, тут спав Наполеон, там на право дукатовий сальон Марії Терези ввесь у золоті, на цьому ліжку вмер сам Франц Йосиф. Ви зайвилися? На кого, ага на тих ґвардійців? Ну, ясно, варта їх побачити, тих з охорони Гітлера. Високі, кремезні, щокаті — в чорних чоботах і однострояк. Аж почорніло тут від них; вони прийшли так як і ми — побачити минуле Австрії, тільки ми подивляємо історію, а вони оглядають те, що здобули... Але ходімо на широкі, ясні палатні променади! Чому там стільки народу?

Велику площу перед дугастими терасами Шенбруну покрила публика, переважно чужинці. Стояли з очима на балюстрадах палатних балконів і когось довго оплескували. Кого? Відомо — фільмові зірки! Саме під вечір кінчили тут накручувати нову фільму (на жаль назву забув), яку незадовго вже побачимо і на наших екранах. Героїня фільми, артистка пані Меллі подякувала, опершись на балькові, за овацію. Використовуємо з товаришем нагоду: висуваємось на чоло юрби, я посилаю зірці цілунок рукою, а товариш натискає ґузичок: Кляпс! і — знимка готова.

Артистка киває до нас рукою і питається зверха терасн:

— А чи дістану світлину?

— Охоче, просимо кинути адресу!

— Кинути? Краще ходіть, панове, сюди, до мене.

Не треба нам цього повторювати. Вліталмо півкругом сходів на гору, а вона виходить нам назустріч в фантастичній, старосвітській кринолині.

Юрба захоплена, реве: браво, браво, браво!

Зірка простягає руку. Хочемо поцілувати, але рука ціла наче з чоколяди, висмарована косметиками, немов мальована. Таке саме лице, вії аж сині, губи буракові і тільки очі світять природною краскою.

— Гайль Гітлер! — засміялася — не перелякаєтесь мене?

— О, деж би! Навпаки радіємо, що вас так покрасили. Ще чого доброго ми б залюбились.

— Відразу знати, що не німці. Ось адреса, а знимка буде?

— Буде, та — хто зна — чи не з любовним листом. А як тепер у фільмі після аншлюсу, весело, чи може крутите лише пропагандові сцени?

— Хіба не бачите, що крутимо? Ось там стоять цісарські генерали, лайтнанти, дами, музиканти. Відень не може цього всього позбутися відразу і зрештою не потребує, це його минуле, дороге минуле...

— Коли побачимось ще і де, ласкава царівно в кринолині?

— Напишу вам, як пришлете знимку, а опісля, щож, добре, опісля чекатиму вас в кіні, в... будьякому кіні, на екрані, коли ґратимуть цю фільму. До побачення, Гайль Гітлер!

І втікла а ми лишились на високих сходах королівської палати, а під нами юрба туристів реготала і била браво. У Відні можна швидко втратити серце.

ПРЕСА, ЕМЕРИТИ, ПРОДАВЦІ КАШТАНІВ.

Ви, мій шановний читачу та ласкава пані читачко, стояли — зрозуміло — у натовпі і дивилися, як я і товариш переводили інтервю. Тепер сідаємо в трамвай та їдемо до ратуша, у підземелля на вечерю. Славний віденський ресторан у підземеллях ратуша тягнеться немов кабіни в пароплаві, а коли там ще трохи „поукраїнізувати" (себто випити під чубок) — то таки справді вражіння корабельне, просто океанічно чудове. Погляньте, яку я втну штуку!

Входимо до великої салі з сотнею столів. Посередині відбувається саме чиєсь вінчальне прийняття. Багато гостей, молоді тремтять зі зворушення, якийсь сивавий симпатичний дідусь виголошує промову. О, тут можна багато почути, а чого доброго — попасти й на весілля. Замовляю вино і сідаю оподалік; за хвилину балакаю вже з якимсь підмакітреним весільним гостем, за дві — цілую ручку його грубої дружини, за пять — виголошую разом з усіма іншими тоасти.

Обсервую людей з товариства: молодий має в кляпі свастику, молода — прикрасу у ве-

льон: теж з срібних „гакенкрайців". Старий батько відповідає широко і поважно на мої питання.

Передовсім інформує мене, що його дочка - урядничка виходить заміж за офіцера; він приїхав до Відня щойно два тижні тому, але добрий хлопець, хай їм Бог дає щастя.

— А скажіть мені по щирости, як молодшому приятелеві і чужинцеві, (я знаю, що кам усім живуще вождь), чи вам не жаль того, що упало, корони?

— Ваше здоровля, молодий приятелю, от, бачите, ви не розумієте німецької душі. Корона? Хай нікого не сходить слава з австрійської корони! Я сам емеритований залізничний кондуктор і ніхто іншій тільки я возив, на моє горе, світлого архикнязя Фердинанда у Сараєво. Ми оба нераз їздили і він казав отверто: „Ти, Ганс, знай одно: Австрія і Німеччина мусить бути разом!" ...Допивайте, приятелю, вино за щастя моїх дітей... Шушніг робив те, що сам хотів, а Гітлер зробив усе по нашій волі, за ваше здоровля!

Мій старший приятель екс-кондуктор світлого архикнязя Фердинанда має за собою сьомий хрестик.

У своїх поглядах він не самітний: більшість старшин німців з Австрії думає таксамо. Бо не згадувать вже, скажім, журналістів з нових редакційних персоналів. Більшість їх прибула просто з Берліна та з Мінхену це правда, але є й місцеві і вони без обмежень:

— Чистка по наших редакціях? Тільки не „чистка", в нас не Совіти! Ми повикидали геть жидів і тих, що думали за гроші. Німецький журналіст не пише для грошей і ми не цураємося наших постанов. Зрештою погляньте на реклями („читайте часопис під новою арійською редакцією") або ходіть зі мною до кавярні.

— З приємністю, тільки, вибачте, куплю каштанів.

— Де, на вулиці?

— Так. Будьмо щирі, я хочу при нагоді запитати дещо вуличного продавця каштанів.

— Го, го, яке цікаве інтервю! Ану, повірте, я зачекаю. Цікаво, що почуєте.

Прохаю вибачення журналіста і купую печені каштани, але не у продавця, а у старенької бабусі. Підходжу до її залізної печі, а „стара" ще здалека сміється.

— Гайль Гітлєр! — каштани, чи печена картопля?

Кручу головою і вдаю, що ледви-ледви клею німецькі речення.

— Прошу каштанів за пів шилінга... то вам ще вільно дотепер торгувати на вулиці.

— Або що?

— Я, бачите, зза кордону. В нас кажуть, що Гітлєр скривдив австрійців.

— Брехня, пане, неправда! І починає мов професор викладати націонал-соціялізм. Вона захоплена і має надію, що настане справжній добробут. А свастика в неї більша ніж у мундурових гітлєрівців.

Вертаюся до знайомого і посміхаюся.

— Переконались?

— Майже так.

— Справді розмовляли?

— Не було як, мусів слухати цитати із „Майн Кампфу". Маєте геройські баби!

Ми ввійшли в кавярню.

В КАВАРНЯХ.

Коли я виїхав до Відня, забрав з собою повні теки актуальної літератури, преси, інформацій, даних і статистичних. Гадав, що писатиму мудрі, пророчі, політичні кореспонденції. Де там, — нічого з того не виходить, не можу. Не можу повторяти цифр, чи чиїхсь поглядів з одної дуже простої причини: сам бачу стільки, що не мушу копіювати, є нагода дивитися на світ.

Ось ми увійшли у кавярню окремо, щоб собі не перешкоджати.

Контролюю гаманець, а у мене лише одна монета в німецькій валюті. Мало. Підходить „обер". Кажу йому просто: у мене лише одна марка, прошу нею диспонувати.

— Шен!

Дали мені каву й до каши, а крім того стирту газет з цілого світа, але найбільше італійських. Напів жартом питаю „обера":

— Чи не забагато у вас італійської преси, не збанкротуєте... а може приносять даром?

— Ні, прошу пана, ні, Італія — наш союзник. Шануємо союзників і тих, що нас шанують.

Не спускаю усмішки з уст:

— Колись Австрія Дольфуса і Шушніга теж рахувала на Рим...?

— Тим більше, тепер нічого не змінилося. Австрійська провінція дала вислів своїй волі. Європа залишився той самий. Чи ви ще щось потребуєте?

Важко вести політичну дискусію з віденськими кельнерами; вони мають два сильні аргументи: вівчарську... і... рацію.

Але спробуйте „щось не так", дозвольте собі на гострішу критику, тоді побачите.

Якось зайшли ми в кількох до кавярні. Випили, закусили, ще випили і ще закусили. І щойно тоді розговорились з місцевими буяльдями про політичні справи. Довідались багато цікавих річей, спорожнили (на спільний рахунок) ще кілька плящин (нота бене: гітлерівці курять і не цураються вина; говорять, що сильна людина — не боїться налогів) аж раптом хтось із нас сказав щось про комуну.

Німці насторожили увагу: вас? комуністен??

І спішно почали виходити. При столику зявився кельнер: „Бітте цален!"

Одно слово попсувало настрій.

А настрій у Відні знаменитий! Просто чудовий. Весело, гамірно, все по новому.

ЖИДИ И УКРАЇНЦІ.

Не забув я зайти також і до жидівської кавярні.

Увійшов і відразу почув, що попав у сам вогонь сотень поглядів. Що за лихо? — а-а в мене в кляпі свастика.

Жиди у Відні пригнані, а їхні крамнички пустіють увечір темні. Одначе про погроми чи товчення вікон — нема мови. Є параграф, гетто і напис на жидівських підприємствах: „Побажані тільки арійці", кінець!

Жиди з семітськими носами і такі, що годі їх пізнати — сидять у своїх дільницях та своїх кавярнях. Сидять спокійно і дочитують стару австрійську пресу зперед перевороту. Цілком її вже зачитали.

Про політику мовчать, хіба що переконаються, що ви з Польщі — а-а, тоді ще щось почуєте.

Інакше — зрозуміло — українці. На церкві святої Варвари на Флайшмаркт висить жовто-блакитний прапорець, а в церкві лине українське слово Боже.

Не було часу складати візити землякам тож я зайшов тільки до церкви — мовляв — перехреститися і поговорити „по людському". В церкві на дверях лист кардинала Інніцера до канцлера, а всередині багато вірних. Майже всі молодші і старші панове мають у кляпах плащів тризуби і свастики. До церкви заходять підчас св. Служби Божої чужі туристи, слухають і придивляються.

Коли виходжу з церкви, кропить дощик. Оглядаюся за автом, а що його покищо нема, хоронюся під дашок книгарні.

Біля мене стоїть двох німців. Один — видно — місцевий, другий — мабуть із Райху.

Той другий питає:

— А що це за прапор на цій церковці?

— Це українці йдуть із церкви, а це їх національний прапор — відповідає перший, а по хвилині: ти певно чував про українців?

— Я — я, натурально, Україна має бути нашою кольонією, гарний край, я — я.

Дощ починає замінюватися в зливу.

Роман Гучванович.

За душу наших наймолодших.

„Обніміте-ж брати мої,
Найменшого брата..."
Т. Шевченко.

Молодь — це надія і майбутнє кожної нації. Яка молодь, такий буде нарід, така буде держава — це загально відомі правди. Серце і душа молоді рветься до ідеалів: до великих діл і здобутків. Але водночас всі ми знаємо, що лад, порядок, добробут, культура, цивілізація і воля одиниць та націй родиться і процвітає там, де молодь морально, духово і фізично здорова та кріпка. Бо молодь витворює здебільша атмосферу домашнього та суспільного життя. Хтось сказав: „Яка молодь, таке у даному моменті життя". Тому не диво, що всі народи світу звертають на своїх дітей велику увагу. Ми бачимо, як фашизм, гітлєризм, а навіть большевизм, прийшовши до влади стараються захопити у свої руки виховання молоді.

У фашистівській Італії та гітлєрівській Німеччині молодь стає тією силою та животворною кровю, що безупинно вливається в організм відмолодженої держави. В обох згаданих державах, докладно опрацьовано системи виховання молоді. Там повстають відповідні організації, які охоплюють усю молодь від 6 до 18 року життя, де поруч із фізичним вихованням іде теж виховання умове. Освіту дає школа, шкільні та позашкільні курси, читальні, мандрівні бібліотеки, часті відвідини музеїв та історичних памяток; при помочі літератури, театральних і фільмових вистав та спеціяльних радіослуховищ. При цьому молодь має своїх духовників, які вчать молодь релігії. Завданням духовників є прищепити молоді підставові засади, любови Бога, батьківщини та родини.

У нас попри молодь зорганізовану, що бере деяку участь в громадській праці, є ще друга велика частина молоді, головно по наших селах, яка виховується здебільша на вулиці або не у своїх організаціях. От хочби згадати, що в останньому часі частина активного польського громадянства почала організувати на наших селах дитячі півоселі. Як знаємо з преси, Секретаріят Порозуміння Польських Організацій на терені Сх. Галичини зорганізував у 1933 р. 12 дитячих півосель в 420 дітьми, а в 1937 р. було вже цих польських дитячих півосель 1.735 з 68.000 дітей. Крім півосель згаданого Секретаріяту — 921 півосель зорганізувало ще польське „Тов. Школи Людової".

Тому, що школа не може виховать наших дітей у національному дусі, справу виховання молоді мусить перебрати на себе родина та наші культурні установи.

Але як знаємо, батьки на селі так заняті своїми господарськими справами, головно вліті, що не стає їм часу на виховання власної дитини. А як навіть і є час то не все селяни вміють дитину як слід виховати. Часто можна бачити, що мама-селянка лає дитину за те, що добре, а потурає тому, що зле. Про те, що душу дитини треба уплекотнювати змалку, що треба дитину вчити розріжняти добре від злого, не залишати під злим впливом це малозрозумілі речі на селі. Хоч є вже у нас багато дуже культурних селян, але (як усюди мусить бути те „але") вони губляться в морі впертої і темної маси, яка ніяк не може зрозуміти відповідальности за виховання дитини. А у вислід цього каригідного занедбання маємо те, що село живе майже під терором тих занедбаних і невиховних дітей.

При недугах печінки, жовчових терпіннях і жовтаниці пити вранці натще одну склянку природної гірської води **Францішка Йосифа** — це знаменує просто знамените використання кишкового проходу і впливає успішно на загальну переміну матерії.

Криваві весілля і забаги, крадежі, напади, пиятики і т. п. виступи вказують найкраще на це занедбання. Приїдете на село до якоїнебудь хати то побачите більш-менш таку картину: в хаті повно міхів зі збіжжям і мукою, подушки, одяги — все лежить у хаті, де мешкають, бо бояться злодія; в сінях кури, гуси, нерідко й поросята на ніч заганяють. Коло кооперативи варти, в селі варти, коло громадських будинків варти, а крадежі не переводяться. Крадуть пашу на полі, коли збіжжя, витинають капусту, викопують бараболю та буряки, забирають готове сіно з стожатей, крадуть овочі з саду, вирівають щепи, нищать городіжу. І так без кінця.

Розуміється серед таких обставин не може розвиватися правильно ні освіта ні господарське життя. І тому досі мусимо пасти задніх. А колиб так батьки мали більше зрозуміння для самого виховання власних дітей тоді ми вісь виглядалиб куди краще.

Як зарадити лихові?

Хто має тією дітворою на селі заопікуватися? Хто має її виховати, коли батьки не розуміють своєї ролі? На те відповідь коротка й ясна: виділи і старшини наших місцевих товариств. У державних народів цю справу взяла на себе держава, а в недержавній нації цей тягар спадає на зорганізоване громадянство.

От тепер йде літня пора і вже час подумати про те, щоб у кожному нашому селі був ди-

тячий садок. У кожному селі чи містечку мусить найтися людина, яка би цією справою щиро занялася, хочби вона мусіла перейти від хати до хати, від батька до батька.

Крім цього мусимо подбати, щоб у кожному селі був самоосвітній гурток при якійсь установі.

Направду сором палить обличчя, коли дивитися скільки то наших дітей по селах і містах пропадає для нас лише тому, що ми не маємо відповідної кількости захистів для цієї бездомної, покиненої дітвори. Над тим теж треба би подумати. Може і в нас є люди, які коштом для нації врятували трохи сиріт, яких доля викидає на вулицю або в будьякі руки. Врятувати одну дитину для нації, не менше корисне діло, як творити якесь підприємство. Грубі мільони видаємо на тютюн, алькоголь та всякі непотребеньки, а так мало на утримання, виживлення і виховання тисячі дітей - сиріт, які вернули би знасом ці гроші сторицею.

Андрій Качор.

Ювилей „Просвіти".

КОМУНІКАТ Ч. II.

В доповненні до попереднього нашого Комунікату повідомляємо, що дня 22-го травня ц. р. відбудеться **у Львові тільки посвячення прапору.** Конгрес Української Культури переложенний на місяць грудень ц. р. Зате в краю відбуватимуться ювилейні свята в честь Просвіти по селах і містах. Зміст рішення Воєвідського Уряду у Львові в справі повітових і сільських свят у честь Просвіти подамо до відома в найближчих днях.

Виділи Філій і Читалень та Ювилейні Комітети на місцях допильнують, щоб ювилейні свята відбулись гідно й величаво у всіх наших середовищах.

Відкриття Першої Української Педагогічної Вистави.

Першу Українську Педагогічну Виставу влаштовує Рідна Школа у Львові, як продовження й доповнення праць Першого Українського Педагогічного Зїзду, що відбувся за її почином та проводом 2-го і 3-го листопада 1935 року. Відкриття цієї вистави відбудеться в четвер 2-го червня ц. р. в день Вознесення Господнього. Буде вона міститися в Національному Музею при вул. Мохнацького 42 та в хаотичній школі Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Супінського 21 а.

На першій Українській Педагогічній Виставі йдуть представлені в документах, матеріялах та образах шкільні, педагогічні, методичні, дидактичні й освітньо-виховні змагання та досягнення укр. інських організацій, установ і товариств, що розвивали шкільну, педагогічну й освітньо-виховну працю в часі від 1586 до 1938 року на тих землях, де жив і працював український нарід, а саме: Ставропигійського Братства, Наукового Товариства ім. Шевченка, Просвіти, Богословської Академії, Вищого Музичного Інституту, Учительської Громади, Взаїмної Помочі Українського Вчительства, Дирекцій усіх українських приватних і державних шкіл, Лугу, Маслосоюзу, Митрополичої Шкільної Ради (Василіянських шкіл), Національного Музею, Протоігуменату оо. Василіян та оо. Студитів, Ревізійного Союзу Українських Кооперативів, Сільського Господаря, Сокола-Батька, Союзу Українок, Світа Дитини, Філії Товариства опіки над молодю, Товариства Викладових Осіб, Товариства Прихильників Мистецтва, Труду, Української Захоронки, Відродження, Народньої Торговлі, Союзу Українських Професійних Музик, Ремісничо-Промислової Бурси, Музею Наукового Товариства Катехитів, Вогнів, Юнацтва, Орлів, Марійського Товариства, Українського Наукового Інституту в Берлині, Українського Технічно-Господарського Інституту Позаочного Навчання в Подебрадах, Учительської Громади в Ужгороді, Малярської Школи ім. Новаківського, Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі, Видавництва Рідної Школи, Видавництва Дзвіночка, Української Шкілки у Відні, Дирекції Рільничого Ліцею в Черниці.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 95. Субота, 12. травня (30. квітня) 1888.

„ВИРІД НІГІЛІСТІВ"

Підчас дебати над буджетом міністерства освіти „пос. Ковальський промовляв у справі руської гімназії в Перемишлі, бодай одної руської учительської семинарії і підніс взагалі, що середніх шкіл в Галичині за мало. Потім говорив про руський календар і про започатковану справу реформи руської ортографії називаючи фонетичний правопис „виродом нігілістів". Після того нарікав, що в галицьких школах не вчать добре німецької мови і тому з часом не стане послів з Галичини в державній раді. Під кінець взивав міністра, щоб перевів справедливі для русинів реформи".

„ЩО ЧУВАТИ НАД КОРДОНОМ".

В допису з Сокальщини:

„Якраз посадили ми бульбу. Озимина увійде, жита не дописали, пшениці гарні, ярина піднимається поволи. В зимі тривожилось ми трохи війною, тепер і чутки про неї нема. Що діється глибше в Росії, чи там багато війська назбирали, ми хоч прикордонні, нічого про те не знаємо і знати не можемо. Границі дуже беріжуть, прикордонна сторожа скрізь подвоєна, а „обежчіки" мовчать, немов їм у рот води налили. Видно такий указ від начальства, щоб про внутрішні справи Росії нічого не згадувати. Але замітне, що від часу, як на Волині зібрали більші воєнні сили, на наш бік стало переходити багато дезертирів. Утікають зі зброєю, і навіть з кіньми, зголошуються до старости, віддають „казьонні" речі, а самі видаються на заробітки. Українці менше втікають, більша москалі, а межи всіх сторонах навіть і двох чужинців, що тільки по своєму хотять порозумівати ся з людьми. Причина дезертирства — важка служба".

В новинці:

„В Парижі появилась брошура п. н. „Австро-Угорщина та її союзники, відкритий лист до Його Величества цісаря Франца Йосифа І. від Юліюса Фелікса". Автор радить нашому цісареві зірвати неприродний союз Австрії з Німеччиною й Італією, покинути Балкан разом з Босною і Герцеговиною та получитися з Росією і Францією проти Прусів і добиватись свого давного цісарського достоїнства в Німеччині".

Михайло Посацький

ГРЕЦІЯ — усміх життя

20 ілюстрацій

Ця книжка це не звичайні враження подорожі ані наукова студія про Грецію з ріжними фактами. Це погляд на давню Грецію з часів її слави і на теперішню оком людини, що прирівнює її з нашою культурою. — —

ЦІНА КНИЖКИ зол. 3·—, з почт. пер. 3·30.

Присилайте передплату.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Україна на Мировій Конференції.

(Elie Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938. p. 188. Editeur Paul Hartmann, 11, rue Cujas.).

(Продовження).

Французькі дипльомати та французька преса, що надавала тон у підході до російської та польської справи діставали дуже суперечні та мрячні звістки з терену революційної війни. Один резервовий старшина на службі генерала Табуї, якого французький уряд вислав як свого комісаря при Центральній Раді, не відїхав із французькою місією з Києва, а осів у румунській Басарабії, де його жінка була дідичкою. Він зумів добитися від французького амбасадора в Румунії Сент-Олера титулу „заступника консуля в Києві" і не виїжджаючи з Ясс увійшов у контакт з російськими монархістами, виступаючи в імені французького уряду, що бущім-то вважав за необхідне дати військову допомогу царській армії. Енно та його жінка, що була його правою рукою, залишалися під впливом чорносотенних кол, які зображали український національний рух як німецьку інтригу, підтримувану штучно німецькими грішми та штиками. Не диво, що півофіціяльний паризький „Тан" міг після перемоги Директорії в Києві писати: „Німці імовірно ставляться прихильно до українського сепаратистичного руху Винниченка та Петлюри, які загрожують большевизацією південно-західньої Росії".

Коли від 17. грудня 1918 р. до Одеси причалили французькі кораблі з 1800 французькими вояками, українське військо, що мало у своїх руках три четвертині міста стрималося від наступу на російські відділи, з огляду на наказ з Директорії, щоб оминати конфлікту з французами, які охороняють добровольчі відділи ген. Денікіна. За наказом французького генерала українська армія залишила Одесу і на просторі 60 км. довкола щезло навіть слово „український" в усіх офіціяльних наказах.

6-го лютого Раковський від нового уряду червоної армії вже вислав до французького уряду протест проти Антантської армії і домагався „евакуації України". Росіяни могли вказувати на цей факт як на доказ, що вони правду казали, що українці це большевики. Того самого дня подався до димісії Винниченко і від нового уряду Директорії з Винниці виїхала ще одна місцева українська делегація до Одеси, щоб порозумітися із французьким командуванням. Із численних довгих переговорів, які мали довести до спільної воєнної акції проти большевиків скористали большевики проголошуючи зовсім фальшивий вигаданий текст „французько-українського договору", згідно з яким український уряд Директорії згоджується на відбудову „єдиної та неділимої Росії", передає провід своєї армії ген. Матвієвові і дозволяє на формування „білогвардійської армії для спільної боротьби з большевиками". Кажуть, що для пропаганди такий текст сфальшував колишній царський агент, пізніше большевицький емісар Ройтеман. Справжній проект Директорії з 18. лютого переданий франц. генералові Ансельмові, щоб Франція перебрала протекторат над Україною, визнаючи її, уряд, ген. Ансельм переслав у Париж. З огляду на те, що Україну повинні були визнати теж інші держави Антанти — над ним могла радити тільки Мирова Конференція.

22. березня французький генерал Франше д'Еспере покинув Одесу, на яку наступали большевики і вже два дні пізніше у французькому парляменті йшла завзятуща дебата на тему, якого Франція повинна підтримувати згідно з власними інтересами та згідно із дійсною силою, на яку можна рахувати на Україні. Точний текст цієї дебати переданий у „Журналь офіціель" вказує на повну розгубленість французького уряду. Французький соціяліст Ренодель заявив із трибуни: „На Україні, справа скінчена. Тепер президентом української Республики є Раковський. Це большевизація України".

Дві ноти української делегації на Мирову Конференцію в Парижі вислані 10. і 12. лютого, щоб Мирова Конференція визнала уряд У. Н. Р. як єдиний законний уряд, що є виразом якнайширшої маси народу — чекали на дальший хід революційних подій на бюрках французького міністерства закордонних справ. Офіціяльні французькі кола були ворожо настроєні до самостійницьких змагань українців; Англія, Спол. Держави та Японія ставилися до них із прихильною резервою, зацікавлені головно питанням, чи українська армія могла би опертися большевицькому наступові. Українська справа мала тільки симпатії серед французьких політиків — у ріжній добі дуже впливових — що саме тоді належали до парляментарної опозиції: у Бріяна, Пенлева, Стега та Франклен-Буйона. Італійська делегація була беззастережною прихильницею нашої справи, маючи у себе першорядний інформаційний архів і добрих знавців нашої справи, — в поодиноких делегаціях були вчені та дипльомати, що більше або менше уважно прислухувалися до великого перевороту на території давньої Росії. А проте Мирова Конференція відкладала із дня на день вирішення т. зв. російської справи в цілости, сподіваючись, що події їй у цьому допоможуть.

(Далі буде).

З природи і життя.

Народини і мандри ледових гір.

На весну, коли природа будиться до життя, на морях появляються ледові гори, що є одною з найгріжніших перешкод для кораблів. Увагу дослідників звернула славна свого часу катастрофа через-океанського корабля-велитня „Титаніка", що пішов на дно 16. квітня 1912 р., наслідком зудару з велитенською ледяною кригою, що потягнуло за собою смерть 1.200 людей.

По тій жахливій катастрофі дослідники звернули ближчу увагу на ледові гори, звані моряками „айсберги", на їх повстання та мандри.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

У країні полярної зорі.

До найбільш досліджених підбігунових країн, де повстають ледові гори, належить великий острів Гренляндія та Шпіцберги. Гренляндія є батьківщиною переважної кількости ледових гір, що шинряють по морях північної півкулі. Це великий континент, що має коло півтора міліона км.² поверхні. Ціла ця поверхня покрита однорідною покрівлею леду, що лежить над горами і долами. Вона груба пересічно на 1000 м. Ця велика маса леду не лежить спокійно, але порушується від середини країни до берегів і сходить до моря неначе язиками, що видно добре головно в надбережних долинах т. зв. фіордах. Найбільшим таким „язиком" гренляндського ледовика є ледовик Гумбольдта, що має при своїм устю до моря коло 150 км. ширини.

Середня частина Гренляндії це безкрайна пустиня ледово-снігова. У літі спідня верства леду тане від тепла землі і тоді під ледом пливуть ріки, що місцями витрискують крізь щілини в леді, неначе величаві фонтанни.

Сам лід, що покриває Гренляндію, є подібний до леду альпейських ледовиків, він зложений із зернистої маси. Лід порушається в напрямі берегів моря з пересічною скорістю 5.20 м. в часі 24 годин. Ледові язики сповзають головно енергійно на весну і в літі. Коли такий ледовий язик дійде до моря, він ломиться, а його відламки випливають на море як ледові гори, „айсберги".

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ
О. Остаповичевої
ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 10
поручає НАЙНОВІШІ ВЕСНЯНІ МОДЕЛІ.

Ледяні острови.

Деякі „айсберги" бувають часом дуже великі; вони доходять навіть до кількадесять км. ширини і 100 м. висоти над рівень моря. Звичайно ледові гори тільки в 1/9 виставті над поверхню моря, а решта замурена під водою. Тому ледова гора, що виглядає на висоту 100 м. понад плесо моря (пор. вежа ратуша у Львові висока на 70 м), в дійсности є висока на 800 м. і більше.

Деякі з тих ледових гір бувають покриті землею і відламками скель, які лід забрав зі собою, і тоді вони подібні до островів; тому багато подорожників брало їх наріть за незнані острови. Дослідника обрахували, що один з найчинніших ледняків Гренляндії, що продукує ледові гори, якобсгавнський ледовик суне до моря стільки леду, що кожного дня може витворити велику ледову гору.

Від ледовика Муір на Аляску відриваються ледові криги у часі від 5 мінут до години. Дуже часто в леді ледових гір є неначе вмуровані цілі скелі; коли лід тане, то цей матеріял спадає на дно моря. Так повстали напр. великі насипи землі на дні моря, як лавиця новофундляндська на північ від півн. Америки, що має 125 до 200 м., тоді, як навколо неї море є глибоке на 2.000 м.

Криги з полудневого бігуна.

Інакше є з кригами, що бушують переважно на морях полудневої півкулі землі і походять з великого континенту, що є довкола полудневого бігуна землі т. зв. Антарктиди. Це велитенська країна, вдвоє більша від Австралії, покрита ледом, що покриває 11—13 міл. км² поверхні. Ця ледова покрива є всемеро більша, ніж ледова покрива Гренляндії. Ледова покрива Антарктиди є рівна, гладка, без тих нерівностей і щілин, що є прикметні для Гренляндії. Леди не сходять до моря язиками, як в північно-бігунових околицях, тільки доходять до моря і кінчаються на березі простопадною стіною, високою звичайно на кількадесять метрів. Таку ледову стіну називають „великою ледовою барієрою"; такі барієри є і прикметні для антарктичних просторів.

У звязку з такою будовою ледяної покрівлі Антарктиди стоїть і вигляд ледяних криг, що з неї повстають. Вони виглядають як великі ледові плити і повстають через відломання частин барієри. Плити є збудовані з кришталевого леду і є сильно пружковані. Антарктичні криги не несуть зі собою майже зовсім землі, хіба в найспідніших верствах, які скоро відпадають і через те крига виглядає як чиста ледяна тафля, що плаває по морі і десятками літ.

Кудою гуляють криги?

Поява криг на морях залежать від напряму зимних морських течій. Тому на північній півкулі зустрічаємо найбільше ледяних криг у західній стороні Атлянтійського Океану, ніж по східній, через яку перепливає від сторони середньої Америки морська ріка — тепла течія води т.зв. гольфштром. У деяких пунктах нашої землі находяться місця, де спеціально часто трапляються корабельні катастрофи; моряки зовуть такі нещасливі околиці „морськими цвинтарищами". Одною з таких сумних околиць є околиці Кап-Рейс у Новій Фундляндії, де саме була згадана катастрофа „Титаніка". Інші такі околиці це побережжя Сейбль-Ісленд на полудне від Кап-Бретон в Новій Шкотії. Причиною нещастя у тих околицях є часті непроглядні мряки і ледові гори.

Небезпека зустрічі кораблів з ледяними кригами є найбільша на весну, коли вони мандрують від бігунів землі до тепліших сторін, і тому на весну кораблі мусять звичайно змінявти напрям плавби, щоб уникнути катастрофи.

Таємниця „співу пустині".

Вже у давній старовині були відомі легенди і перекази про таємний спів пісків пустині. Подорожники нераз чули на пустині вечірною порою якісь дивні звуки, неначе зойки. Головно славні з того „співу пустині" околиці Теб в Єгипті, де стоять славні велити Мемнона. Також на пустинях інших частин світа виступає то дивне явище напр. в Каліфорні, Мексику, Арабії та Сагарі, в Азії, а навіть у піскових відмах Европи.

Недавно тою цікавою справою займався дослідник інж. В. Кегель. Він відзначує три прикмети „співу пісків", а саме те, що він виступає лише у вечірніх годинах, по-друге виступає неоднаково на просторі пустині і врешті, що звуки є дуже нестійкі і появляються то тут то там, пригадуючи „блудні вогники", що манять прохожих по багнах. Згаданий дослідник вияснює „спів" пісків пустині фізичними явищами.

Вовни шовки і ін.
на весняний сезон дешево і добре купите в нововідкритій льокалю у фірмі
РОЖА БОЇВІН
Львів, Боїмів 9.
1040 1—3

В гарячих краях існує велика ріжниця між гарячою температурою дня і зимном ночі; ця ріжниця замітна головно в ранці і ввечір. Під впливом тих скоків температури зернятка піску розширюються, корчаться і змінюють своє положення. Хоча ці фізичні явища є для поодиноких зерняток піску дуже незначні, то на безкраїх просторах пустині вони сунуться, так, що ті дрібненькі пересуви можуть стати джерелом звуку, який можна почути.

Те, що цього таємного співу пустині не чути вранці, вияснює Кегель тим, що пісок висушений цілоденною жарою, звогчується ввечір водною парою, яка є в повітрі. Наслідком напучнявіння парою підчас ночі зернятка піску ставлять зранку більший опір при пересуванні і тому не дають голосного шелесту чи звуку, як це буває ввечір, коли пісок сухий по цілоденнім жарі тропікального сонця.

Чародійний гормон.

В останніх часах щораз більшу вагу приписують лікарі і природники т. зв. гормонам — таємним хемічним сполукам, що їх витворюють у живих організмах спеціяльні органи т. зв. залози з внутрішним виділюванням (т. зн. органи, що виділюють свої витвори просто до крови). До останніх новинок у тій ділянці належить відкриття шотляндського лікаря Лягера, якому вдалося у своїх славних шотляндських коників викрити гормон, що загальмовує ріст; цей гормон відкривець назвав пігмайною. Цей гормон діє протилежно як інший уже відкритий гормон людини, витворювана підмозковою залозою, який то гормон сприяє ростові. Нововідкритий гормон випробували на досвідних звірятах і показалося, що внаслідку дїяння пігмайни вони змінювали ріст і вагу. Таксамо додатньо випав досвід на 13 літнім хлопці, що нездужав на недугу, звану акромегалією, яка саме полягає на хворобливому і неправильному рості тіла спец. кістяка.

Деякі думають, що винахід д-ра Лягера може мати і практичне значіння у випадках, коли йде про „витворення" людей малого росту напр. джокеїв чи летунів, у яких через те осягнеться зменшення поверхні тіла, нараженої на небезпеки (напр. стрілів) і зменшується тягар літака. Можливо, що цей саме гормон діє сильно у знаних африканських карликів, пігмеїв, що живуть у джунглях середущої Африки, і знані зі свого малого росту (доросла особа сягає пересічно 1—1,50 м.), і малої ваги.

Лікар.

Сторінка без політики.

Занедужала від дієти.

Німецька оперова співачка Льота Леман мала чимало клопотів. Слава славою, одначе вік має свої права. Співачка грубла чимраз більше і виконані нею ролі аматок набирали чимраз більше комічних прикмет. Тоді пристаркувата акторка рішила за всяку ціну, схуднути. Вона застосувала гостру, на підставі голівудської рецепти, дієту. Цю дієту терпіла вона справді по геройськи.

Співачка, якій минуло вже 50 літ, хотіла осягнути конче на оперовий сезон у Льондоні „тонку лінію". Дієту почала вона ще місяць тому в Ню-Йорку перед своїм відїздом до Льондону. За 14 днів стратила вона 11 фунтів. Та ця „обнижка" ваги її не вдоволювала і вона перед генеральною пробою та перед виставою обмежувала свою поживу до одної чарки буліону.

Катастрофа прийшла підчас вистави. Виснажений до краю інтензивною голодівкою організм не видержав тих дантейських мук, що їх сама собі завдавала акторка і відмовив послуху. Серед акції Льота Леман мусіла перервати свій виступ. Вона важко занедужала внаслідок геройської дієти.

Тепер недужа находиться під опікою лікарів, які зуміли її переконати, що голівудська рецепта може в деяких випадках виявитися збивча.

Імовірно Льота Леман не зможе виступити і в іншій опері. В тім випадку її заступить інша молодша артистка, яка підчас недуги станула дирекції у пригоді, доспівавши партію Льоти до кінця. Їй не треба покищо ніякої дієти до цього, щоб мати „струнку лінію".

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

Білявки не хочуть водопроводів.

Жінки готові нераз до найбільшої посвяти, щоб удержати лиш свою красу. В англійськім селі Бромфільді недалеко Чельмсфурду красуні заложили гарячий протест проти введення водопроводів, тому, що це могло б пошкодити їх красі.

Громадська рада Бромфільду рішила завести в селі модерні водопроводи, сподіючися ,що це спричинить поправу санітарних умовин і що мешканці села приймуть цю новинку з якнайбільшим признанням. Досі мешканці користали зі звичайних домашніх кринць.

Та це рішення викликало несподівано незвичайно велике схвилювання між жіночим населенням села. А саме жінки Бромфільду приписували блискучий колір свого волосся, відомий у цілій околиці, та одночасно прегарний вигляд лиця мягкій воді кринць. Вони створили негайно комітет, який рішив голові окружної ради вручити відповідне письмо. В тому письмі подали вони як мотиви свого протесту те, що заведення в селі водопроводів із біжучою водою пошкодить їх виглядові. При тому подали вони ще інші мотиви, які промовляли за тим, щоб усе залишилося по давньому. Письмо не мало стовідсоткового успіху, всеж таки не залишилося воно зовсім без успіху. Бо в голосуванні вирішено всіма голосами проти одного (голос предсідника), що водопроводів не будуть закладати перед 1941 р. Предсідник дивився на цілу справу тільки з глумливою усмішкою, бо він добачував в цілій справі лиш почуття гумору серед жінок Бромфільду. Він ще й тепер не може в те повірити, що жінки через своє ясне волосся не хочуть мати водопроводів.

815 уділовців з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 46.100 зол. дозволило **Пром.банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мільйонів зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння екільности уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ. ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Окупаційний страйк монахинь.

Церковна влада у Шотляндії зліквідувала жіночий чин „Колетинеток" у Лібертоні, тому, що за останніх три роки в мурах того монастиря вибухали постійно спори. Наставниця і 16 монахинь негайно підчинилися наказові, покинули добровільно монастир і їх приняли до інших жіночих чинів.

Одначе пять монахинь запротестувало проти цього рішення, забарикадувалися в монастирі і вислали до папи письмо з проханням, щоб він інтервеніював у їх справі.

— Ми хочемо тут жити і вмирати — заявила одна з монахинь, сестра Мері Клер співробітникові „Пейлі Мейль".

Найстарша із зворушливих монахинь живе в манастирі 40 літ, наймолодша 11 літ. Одна з них не виходила поза мури манастиря більше як 10 літ, інші не розставалися з манастирем на довше, як на кілька годин.

Церковна влада вжила якнайенергічніших засобів. Замкнули електричний струм до манастиря. Робітники почали здіймати двері.

Поліційні частини дижурують на всякий випадок недалеко манастирських мурів. Одначе пять монахинь, які „окупували" манастир держаться твердо і ждуть прихильної відповіди від папи.

Подяка.

Отсим дорогою складаю щиру подяку Вповажаному Пану Д-РОВІ ІЛЯРІЄВІ ФЕДЕЙКОВІ, лікареві-спеціялістові хворіб уха, горла і носа Львів, ул. Земядковського ч. 2 за переведення операції горла, як також дбайливу опіку в часі недуги.

Евгенія Макарушкова.

ВЕСЕЛЕ.

ТРЕБА МАТИ ГОЛОВУ НА КАРКУ.

Бідний ученик хотів придбати хитро-мудро 2 зол. на направу черевиків. Правда, мав 20 зол. готівки, але ці гроші призначив на чинш за мешкання. Коли він роздумував, яким чином придбати потрібну готівку, почув на вулиці голос „ганделеса". Не роздумуючи довго, він виставив через вікно стару камізольку, яка не варта була навіть 50 сотиків і закликав торговця до себе. Перед його приходом вложив своїм 20 золотих до кишені камізольки в той спосіб, щоби ріжок банкноту виставав. Коли торговець оглядав камізольку, запримітив у кишені 20-золотовий банкнот і незамітно засунув його глибше до кишені, щоб ученик цього не завважив. Очевидно ученик удавав, що цього не бачить. По короткім торзі продав проворний молодець камізольку за 3 зол. Колиж торговець заплатив і хотів вийти, ученик завернув його з дверей такими словами: „Чекайте, чекайте, я з камізольки забув вийняти 20 зол." Колиж їх забрав, торговець, який зрозумів підступ ученика, каже: „Паничу, ви ще хочете вчитися? Бачу, що ви вже добре вивчилися і вам більше науки не треба!"

ЖАХЛИВЕ.

Двох приятелів стрічається на вулиці.

— Бійся Бога, чому ти маєш такий сквашений вигляд?

— Я став батьком.

— Чоловіче, то можеш лиш радуватися з цього. Гратулюю тобі. Якже почувається твоя жінка?

— Вона ще про це не знає.

ДІЄТА.

Ліжар: „Чи ви придержувалися точно дієти, яку я вам доручив і чи ви не їли більше як трилітня дитина?"

— Так, пане докторе, я їв точніско так, як трилітній синок наших сусідів: кусень підошви зі старого черевика, дві ложки чорнила і один патентований гудзик.

ХОЛОДНОКРОВНИЙ.

Панна Нуся зірвала заручини. Рочарований наречений питається її:

— Ти любиш іншого? Добре, як він називається, де він мешкає?

— Я тобі не скажу цього, ти хочеш його вбити — захлипала Нуся.

— Навіжена — каже б. наречений — я хочу йому лиш відпродати заручинковий перстень.

ЯСНА ПРИЧИНА.

Розпещений хлопчина плаче довший час і через те в хаті справжнє пекло. Вкінці мати питає: „Чого плачеш?" Тоді хлопчина відповідає: „Мене вчора рано боліло".

Мати: „Треба було вчора плакати".

Хлопчина відповідає крізь сльози: „Як я міг плакати, коли вчора не було нікого дома".

НА ВСЕ Є РАДА.

До бідного студента приходить кравець впоминатися за грішми, які він завинив за убрання. Тому, що студент не має грошей, кравець розлючений грозить, що не вступиться з хати так довго, доки не дістане грошей. Студент вислухав погроз кравця зовсім спокійно і відтак звернувся до своєї господині з проханням, щоб вона внесла ліжко для кравця, який не буде мати де спати.

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", 1, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно. Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, ставши у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже у княжій добі.

Дальші ревізії й арештування в Равщині.

В доповненні до поміщеного в „Ділі" з 10. 4 ц. р. списку арештованих громадян на терені рава-руського повіту подаємо, що поліційні органи перевели дальші ревізії й арештували та перевезли до судових аршетів у Львові ще таких громадян: Зінька Степана з Річок, Бруця Теодора, Бруця Степана с. Івана і Марка Михайла з Камінки Бобровідів, Думича Юрка з Камінки Мошана, Юрка Гнідика з Василева, Юсифа Рубиновича з Угнова (оба служили у війську у Львові і тому їх привезли до Угнова, розмундурували та по передержанні на постерунку в Угнові вивезли до Львова), Сала Івана, Сала Степана, Сала Василя, Даха Яцка і Химича Еміліяна з Лаврикова Кіптів (двох останніх звільнили по переслуханні на постерунку в Магерові), Воронку Михайла з Корчмина, Козопу Дмитра з Любичі Камеральної, Мана Михайла з Вільок Мазовецьких, студ. Дужого Петра, Ленчука Івана й Іваніка з Карова, Макуха Семена з Піддубець і Панюся Василя з Тенетиськ.

Коли до цих двох списів додати ще спис арештованих у зимовому речинці, то з равського повіту в 1938 р. вивезено до судових арештів у Львові понад 150 молодих людей. При цій нагоді треба зазначити, що в останніх роках у повіті Рава Руська не було ніяких протидержавних виступів.

З українського життя в Румунії.

ЛИСТ З БУКОВИНИ.

З телеграм вже відомо, що румунський король видав декрет про створення „генерального секретаріяту для справ меншин". Ясно, що українська меншина теж зацікавлена, як розвинеться праця того комісаріяту, як він стане розв'язувати меншинне питання в Румунії взагалі та чи українці, що живуть у межах Румунії, матимуть змогу через цей секретаріят добитися від румунської влади якихнебудь прав та забезпечити свобідного розвитку. Про це сьогодні не можна ще нічого сказати — сам „генеральний секретаріят для справ меншин" щойно організується.

Нова румунська влада видала спеціяльний закон, яким на свій спосіб унормувала справу преси. Згідно з цим законом часописи, які виходять більше як 30 разів річно, можуть видавати тільки акційні спілки, яких членами мусять бути тільки румунські громадяни. Акції цих спілок мусять бути номінальні. Ніякий часопис не може діставати грошей від чужинців з другого боку румунські міністерства, староства чи інші уряди не можуть давати часописам субвенцій. Навіть цими за оголошення в часописах має уряд унормувати. Небаром має вийти закон, що унормує умови журналістичної професії. Кожний журналіст мусітиме бути членом синдикату, при чому будуть точно означені вимоги для тих, що схочуть, щоб їх до синдикату приняли.

У зв'язку з новим пресовим законом, українські часописні видавництва мусіли поробити заходи, щоб пристосуватися до його вимог. „Час" вже виходить, „Рада" і „Хліборобська Правда" закінчують свою переорганізацію на акційні спілки і мабуть у найближчих днях теж почнуть виходити.

Багато труднощів буде справа з членством українських журналістів у синдикаті. Чернівецький синдикат не хотів приняти досі в члени ні одного українця. Недавно виключили з нього всіх жидів, так, що сьогодні в чернівецькому синдикаті є тільки самі румуни і 3-ох німців. З українських журналістів покищо тільки єдиний б. посол Кость Кракалія є членом синдикату журналістів періодичної преси в Букарешті. Тепер і інші українські журналісти поробили заходи, щоб їх приняли до цього синдикату.

Загально беручи, в останньому часі становище українців у Румунії не змінилося. І далі ріжні розпорядки, про які ми вже писали, утруднюють культурно-освітню працю. Дарма, що ці розпорядки відносяться таксамо і до румунів. Хоч румунські аматорські журнали чи навіть професійні театральні дружини мусять також посилати кожну пєсу до цензури до Букарешту, то це ні трохи не влекшує становища українських театральних гуртків, які до того мають ще й клопіт з перекладом пєси на румунську мову, який треба легалізувати і т. д. і т. д. Справа була б улекшена тільки тоді, якби це можна було полагоджувати на місці.

Наприкінці треба згадати, що українські спортові товариства у Чернівцях намагаються посилити свою діяльність. „Довбуш" робить заходи, щоб відновити секцію легкої атлетики. С. Т. „Мазепа" мабуть у найближчому часі скличе загальні збори, яких його члени домагаються

* * *

ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО І РОСІЙСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В БАСАРАБІЇ відправлятимуть богослуження у церковно-славянській мові.

Румунська влада завела в цілій православній церкві в Румунії румунську мову у всіх богослуженнях. Таким чином згідно з тим розпорядком треба відправляти в румунській мові богослуження і для українського та російського населення в Басарабії. Але на останній своїй сесії Синод православної церкви в Румунії вирішив, що в парохіях, де є українське чи російське населення, можна відправляти богослуження і в церковно-славянській мові. Це рішення приняв Синод з уваги на небезпеку, яка загрожує православній церкві від пропаганди баптистів та інших сектантів, яку вони ведуть у народніх мовах. Синод призначив 600.000 лей на купно нових церковних книг для Басарабії.

Нерви зі сталі

придались би в теперішніх часах, коли нервова система в розладі, а безсонність не дозволяє нам заснути памятайте за зела магістра Вольського з охор. знаком „Пасіфлора", що містить у собі Пассіфльору (Цвіт Муки Христової) — рослину, що втихомирює. Вони лагодить розладдя нервової системи: нервову серця, болі і мороки, почування несупокою та приводять поперішній природний сон не спричиняючи звички. Можна дістати у всіх аптеках і дрогеріях. Виробник: Магістер Е. Вольський, Варшава, Злота 14. Власний відділ у Львові.

З життя українців у Німеччині.

У РОКОВИНИ ПІДНЕСЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАПОРІВ НА ЧОРНОМОРСЬКІЙ ФЛЬОТІ.

В 20-ліття піднесення українських державних прапорів на Чорноморській Фльоті дня 29. IV. 1918 року влаштувало „Українське Національне Обєднання" в Німеччині дня 4. травня в „Ляндвер-касіно" викладовий вечір, присвячений проблемі України й Чорного Моря. На вечорі промовляли в українській мові голова У. Н. О. пполк. Т. Омельченко й п. Ю. Артюшенко; реферат у німецькій мові виголосив д-р В. Юревич, що насвітлив питання Чорного Моря з погляду геополітики. На вечорі зявилася численна публика з українців, німців та чорноморських народів, головно турків і грузинів.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКДЕНЬ У НІМЕЧЧИНІ.

„Українське Національне Обєднання" в Німеччині відбуло цьогорічне свячене в осідку одної зі своїх філій, а саме в селі Фарланд (Ост-Гафельлянд). Управа У. Н. О. кермувалася при влаштовуванні свяченого на провінції тим, що на приїзд до Берліна не стати тих, з якими берлінським українцям саме найбільше треба бути в контакті. Тому теж берлінські члени могли святкувати Великдень бодай з частиною провінціональних членів і таким робом навязати широкий особистий контакт з низами організації.

СПРАВА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Від Управи Спілки Українців у Німеччині дістаємо листа, в якому находимо заперечення вістки про обєднання українців у Німеччині. *Поза УНО* (р. осн. 1933) — читаємо — є там ще Українська Громада (р. осн. 1919) і Спілка Українців (р. осн. 1921) та новозаснована Українська Православна Парохія. „Справа номінального приключення віденських організацій до УНО (віденські українці є у великій більшости громадянами Німеччини, а не емігрантами) зовсім не впливає на питання обєднання української політичної еміграції в Німеччині. Це останнє залежить у першу чергу від виразного відмежування всіх громадських організацій від тих або інших політичних угрупувань."

—o—

ГІТЛЄР У НІМЕЧЧИНІ.

Вчора рано поїзд з Гітлером переїхав у Бреннері італійсько-німецький кордон. На дворці привітали канцлера: Зайс-Інкварт, Кальтенбруннер та начальник стації Хрістоф.

З Бреннеру переслав Гітлер до італійського короля, престолонаслідника і Мусоліні телеграми, в яких дякує їм за гостину та висловлює свій подив для італійської могутности, яка на нього зробила велике враження.

Подібні телеграми вислав з Бреннеру мін. Рібентроп до мін. Чіяна і пресовий шеф Дітріх — до мін. Альфієрі.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Національна головна кватира повідомляє, що її війська заняли місцевість Монторо де Мерґіна на фронті Теруелю та випростували лінії на фронті Кастельйону.

—o—

РЕВОЛЮЦІЯ У БРАЗИЛЬ.

До Льондону наспіла вістка, що у Бразилії вибухла революція. Президент Бразилії Варгас уступив.

З польських справ.

ДАЛЬШІ ПЕРЕМИНИ В ОЗОНІ.

Листа тих, що виступили з Озону, збільшилася ще на одного. Це сенатор Двораковський, колишній волинський воєвода.

Виступ з Озону посла пол. Свідзінського і майже одночасне приступлення до тієї організації посла Ганєбаха викликали здивування в деяких органах польської преси, тому що одного і другого вважали за людей зближених до полковника Славка.

Вступлення до Озону посла Ганебаха, що є одним з найбільш зближених політиків до „Легіону Młodych" дає декому підставу допускати, що це перший крок до того, щоб цілий „Легіон Młodych" приєднався до Озону. Остаточне слово про те скаже сам „Легіон Młodych" на своєму конгресі, що відбудеться в половині травня н. р.

Найбільше клопоту має Озон все-ж ще зі „Звйонзком Młodej Польскі". З уваги на те, що ця організація розбилася на дві частини, виринає питання, що зробити з назвою, бож не може бути дві організації з такими самими назвами. Ця справа покищо не вирішена, але ця частина, що залишилася при Озоні часом вживає ще назви „Звйонзек Młodzeжи Польскей".

В озоновій пресі появилася вістка, що відділи ЗМП у Львові, Дрогобичі, Галичі, Перемишлі, Станиславові, Ходорові, Тернополі, Ряшеві, Самборі, Коросні, Тарнобжегу, Ланцуті, Зборові і т. д. вирішили залишитися в рямах Озону, під проводом майора Галіната.

Не менші клопоти Озону і на робітничому відтинку. Зголосилися до нього три професійні робітничі організації: робітнича організація (прибудівка Озону) під проводом пос. Гомацкевича і сен. Войтка-Малиновського, другз — „Зєдночене заводове польске" під проводом б. сен. Маньковського і третя — „Хржесьціянське звйонзкі заводове" під командою пос. Урбинського. Ця остання організація вирішила зберегти свою політичну самостійність. Між двома першими йде пресова полеміка на тему... ідейництва.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

„Дзелень-Бом".

(Перед цікавою імпрезою Т-ва „Українська Захоронка" у Львові).

Враження дитинства лишають яскравий, часто й незабутній слід на все життя людини. І коли вони гарні та їх багато, то у майбутньому стають *ясним дороговказом* у важких переживаннях. „Раз добром калите серце дитяче — ввік не прохолоне!"

Хоча є багато чинників у вихованні, що спільно намагаються створити дитині „рай на землі", то всеж одним із головних джерел дитячої радости є забава. Гін до забави — це могутня внутрішня сила, що з нею вже на світ приходить кожна дитина. Забави, яких зміст дітям близький та зрозумілий і в яких вони так широ та охоче перетворюються у діеві особи, це найкращий, свобідний спосіб пізнавати світ довкола. Чи бачили ви, як малі діти наслідують у забаві дорослих людей, тварини, або як відтворюють казкову дію?

Коли ви цікаві побачити, як наймолодші українські діти бавляться та співають, як у грах хитро в зайчика, качечку чи в пишну квітку приймаються, то зайдіть у неділю 15. травня ц. р. в год. 12-ій вполудне до салі Театру Ріжнородностей. Серед розспіваного гурту дітей, у атмосфері радости та забави, забудете певно про втому змеханізованого життя і „чисті думкою та з голубиним серцем" пристанете може до живого гамірного кола. І коли у цій забаві з дітьми почуєтеся добре та широ, коли близьким вам стане їх чарівний, соняшний світ — то знайте, що ви справді людина з серцем. Може вперше цього року почуєте справжній весняний гомін, що пісенькою та дзвіночками дитячого сміху понесеться зі сцени, заміненої в гай зелений, та прожене повагу і смуток з ваших очей.

У програмі цієї щебетливо-веселої імпрези є прегарні і зовсім незнані дитячі гри та забави (атракцією будуть поліські та лемківські гагілки), що можуть стати пригожим матеріялом для кожної мами та для всіх виховниць дошкільної дітвори.

Ма.

Зі судової салі.

БОРОТЬБА ЗА ДЕРЕВО З ЛІСА.

Прокуратор окружного суду в Золочеві притягнув до відповідальности 14о-х селян із Дмитрова, радехівського повіту за те, що: а) 17. лютого ц. р. підчас ліцитації дерева з еквівалентового ліса у Дмитрові війтом Бахманом і солтисом Д. Костюком кричали „мазури, марш з ліса", чим допустилися проступку зі ст. 128 к. к. (неприлична поведінка підчас урядування); б) в тім самім часі і місці випихали силою кількох кольоністів і грозили їм безправно побиттям, чим змусили їх занехати брати участь у прилюдній ліцитації дерева і в той спосіб допустилися проступку зі ст. 251 к. к. (вимушення).

У цій справі відбулася розправа перед городським судом у Радехові в днях 31. березня, 15 квітня і 6. травня 1938. р. Підсудні боронилися і вияснювали, що в критичному часі відбувалася ліцитація дерева з еквівалентового ліса. Згідно з відвічним звичаєм дотепер, і також дня 16. лютого ц. р. в таких ліцитаціях брали участь лише управнені на основі сервітутового декрету і ніхто більше. Кольоністи ніколи досі участи не брали, а навіть окремо заключеною при нагоді громадських виборів угодою, зобовязалися ніколи не намагатися брати участь у ліцитації. Коли критичного дня один із кольоністів узяв участь у ліцитації, підступивши ціну, зчинився між зібраними в числі 400—500 ліцитантами галас і схвилювання, підчас якого чути було оклики: „Ви не маєте права брати участи" і т. п., яких не можна було зрозуміти. Окликів „мазури, марш з ліса" ніхто з підсудних не чув. Вкінці обурена юрба витиснула кольоністів з місця ліцитації. Самі підсудні нічого не кричали, ні кольоністів не витискали.

Суд переслухав 25 свідків, між ними 9 свідків з акту обвинувачення: війта, солтиса і кольоністів. На загал свідки обвинувачення зізнавали згідно з тезою прокуратора. М. і. запевняли, що коли згаданий кольоніст підбив ціну словами: „я дає 10 гр. венцей", підс. Ст. Бойко крикнув: „тут нема дзєсенць, тільки десять", після чого почалося загальне схвилювання. Дехто з тих свідків обтяжував підсудних, хоч не вмів сказати, чим і як витискали вони кольоністів. Загальний сміх викликало на салі запевнення одного з них, що підсудні чи пак юрба між іншим кричали „мазури за Збруч". Переслухані свідки оборони, між якими були також поляки, і навіть мати одного з коронних свідків акту обвинувачення, виказали своїми зізнаннями, що фактичний стан був дещо інший, ніж виходить з акту обвинувачення.

Врешті на розправі дня 6. травня 1938. р. по промові обор. м-ра М. Богуна, який на підставі доказового матеріялу виказав, що тло події було чисто економічне у звязку з анальогічним до голоду землі, голодом ліса, дальше виказав невинність підсудних, підкреслюючи їх психічного стану (психольогія юрби), **суддя видав присуд, яким 11-ох підсудних увільнив від вини і кари, одного засудив на 7 місяців, другого на 2 місяці та ще одного з підсудних на 6 місяців вязниці без припинення кари.**

Засуджені зголосили апеляцію.

Слід згадати, що між підсудними були громадські радні, поважні віком люди, які самі були в ліцитаційній комісії. Пятьох підсудних відсиділи в арешті по 3 тижні

—o—

Відозви й комунікати.

ДО БУВШИХ УЧНІВ КРЕМЯНЕЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ.

Українська гімназія у Кремянці святкує восени цього року ювилей з приводу свого двацятилітнього існування.

Всі учні, що перейшли за 20 літ через її мури, пішли в життя, несучи із собою ті національні, культурні і моральні цінности, що їх придбали на шкільних лавках рідної школи. Дуже багато з них, покінчивши вищі студії, працюють серед свого рідного народу на Волині, а чимало розбрилось по цілому світі, шукаючи кращої долі та працюючи в різних ділянках нашого культурного та національного життя. Маємо поміж ними кількох тепер славних письменників та мистців-художників, як напр. славетна різьбарка Літуринська, талановитий письменник Улас Самчук, автор „Волині"... Нарешті немало з учнів гімназії спить уже вічним сном.

Комітет уважає 20-ліття гімназії найкращою нагодою для обєднання всіх бувших вихованків гімназії біля своєї рідної школи в одну родину, тому просить всіх бувших учнів української гімназії прибути до Кремянця на день ювилейного свята, на якому можна буде б навязати тісніші звязки поміж собою, намітити напрямні спільної праці для добра гімназії та враз із тим для цілого нашого народу.

Ювилейний Комітет взиває всіх бувших учнів української кремянецької гімназії відкликнутись на урочисте свято своєї школи та взяти найдіяльнішу участь в улаштуванні його, а також численно прибути на день урочистого святкування ювилею гімназії.

Покищо Ювилейний Комітет прохає всіх бувшим учнів української кремянецької гімназії: 1) надсилати всі матеріяли та світлини для виставки у часі ювилею гімназії, як теж для спорядження альманаху, присвяченого ювилеєві; 2) подати своє теперішне звання і точну адресу; 3) зголошувати свою участь у святі.

Всі матеріяли, зголошення та відповіди просимо пересилати на адресу: Кремянець, Українська Гімназія, на руки Голови Ювилейного Комітету д-ра Петра Рощинського.

Для відповідного зорганізування ювилейного свята потрібні Комітетові грошеві засоби. Тому Комітет просить заможніших бувших учнів української кремянецької гімназії надсилати добровільні датки на потреби Ювилейного Комітету.

ЗА ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ:

М-р Ол. Мельник, секретар. **Д-р Петро Рощинський,** голова Комітету.

Усі краєві й заграничні часописи та українську радіогазетку просимо оголосити або передрукувати цей заклик.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, чітко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

НОВИНКИ.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє „Діло" (ч. 100) підпало знову конфіскаті. Цензура скреслила враз із наголовками дві вістки з Радехова та всі резолюції ЦК УНДО. Слід згадати, що конфіскаті підпало третє зчергу число „Діла" в останніх трьох днях, а саме з неділі (ч. 89), вівторка (ч. 99) і зі середи (ч. 100). Тому теж наші читачі в краю дістають „Діло" в останньому часі з великим опізненням, але не з нашої вини.

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **„На стрічу весні"** підуть у суботу 14. травня в салі театру „Ріжнородностей" діти прив. 7-кл. хл. шк. Р. Ш. ім: Б. Грінченка і провідниці Дитячих Садків Р. Ш. Ходіть разом з ками на цю весняну ревію! Багата, ріжнородна програма. — Початок: год. 16. Білети вступу при касі. 1—2

— **Футра до перехования** на літо приймає „ХРОМ", Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує ужиткові футра. 968 —10

— **На кредит** роблю футра тим що тепер замовлять. **Карпяк Зиблікевича 4.** Футра в літі переховую. 1030 1—5

— **Пригадка.** Пригадуємо членам Т-ва Народна Лічниця, що Загальні Збори Т-ва відбудуться в пятницю в год. 6. увечір дня 13. ц. м. у домівці Т-ва, Петра Скарги 4.

— **Фотосвітлиці!** Закуповуйте ввесь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі Ь-КОМП, Львів, вул. Снястуська 29, тел. 203-30.

— **Літні лакомінки.** Господарський показ на таку тему відбудеться у клюбі „Нової Хати", Ринок ч. 39 дня 12. ц. м. Провадить п. Наталка Гаврих. Початок год. 6.

— **Всі імпрези** з доручення городського староства у Львові заборонені від год. 6-ої рано 12. ц. м. до до год. 6-ої рано 13. ц. м. з нагоди третіх роковин смерти марш. Й. Пілсудського. Тому в четвер будуть замкнені всі кіна, театри, дансінги і т. п.

— **Духовний концерт** відбудеться в неділю 15. ц. м. в год. 19-ій вечором в церкві Преображення св. Спаса при вул. Краківській, що його виконають члени Т-ва „Львівський Боян". Вступ на концерт за програмкою, що її можна купити при вході до церкви. Ввесь дохід з концерту призначений на відновлення церкви Преображення св. Спаса у Львові.

— **Новий закон про устрій адвокатури** — пише польська преса — оголосять у „Деннику Законів" з датою четвер 12. ц. м. і він буде обовязувати негайно з днем його оголошення. Нові вибори до рад в адвокатських палатах відбудуться в найближчих 4-ох тижнях.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тяганні Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші виграї: 50.000 зол. на ч. 79896; 25.000 зол. на ч. 77616; 10.000 на ч. 130602; 5.000 зол. на ч. 56970, 93700, 95216, 101141, 128242; 2.000 зол. на ч. 10931, 10991, 26167, 36186, 80976, 82550, 82922, 98798, 113428, 115175, 129421, 132024, 133843, 1411877, 153850; 1.000 зол. на ч. 15619, 17188, 39180, 53648, 62286, 71224, 72043, 73876 74558, 76281, 77462, 79689, 81084, 86941, 88921 90096, 107716, 125088, 133181, 141032, 145323, 147648, 151420, 152780, 154150, 159078.

— **Пошесть прищиці** в Польщі ширіться далі і захопила до 7. травня ц. р. уже 755 осередків. Санітарна влада зліквідувала 53 вогнища винищенням усіх тварин, в 98-ох загородах прищиця сама вигасла. Тепер прищиця лютує в 604 осередках, з чого на познанське воєвідство припадає 588, шлеське 80, лодзьке 60, варшавське 40, келецьке 25, краківське 14, поморське 4, білостоцьке 1.

— **Грабунковий напад двох учеників у Львові.** Демагогічна акція ендеків, які втягають навіть шкільну молодь до протиукраїнських і протижидівських ексцесів, не пішла на марне як про це свідчить грабунковий напад двох гімназійних учеників у Львові. Отже на одній зі зупинок трамваю підійшло двох учеників до купця Юди Атляса (вул. Весела 3) і зажадали від нього грошей на папіроски. Нападений купець дав їм на відчепне 10 сот. Але напасники цим не вдоволилися і домагалися більшої суми. Тоді Ю. Атляс заявив, що не має дрібних грошей і мусить наперед зміняти банкнот на дрібні. Тоді напасники кинулися на купця, почали його бити і щойно на крик нападеного дали ногам знати. Купець повідомив про напад поліцію, яка вже арештувала обох учеників. Напасники призналися до вини.

— **Заходом Секції товариського життя Українського Лікарського Тов-ства** відбудеться в суботу дня 14. ц. м. чайний вечір у малій салі Лисенка в год. 8.30 веч. Виділ прохає про численну участь.

— **Пять нових людових домів** збудували повяки заходом „Товажиства Школи Людовей" у Брідському повіті в селах: Руді Брідській, Берлині, Казимирах, Лагодові і Боратині. З нагоди посвячення цих домів Т. Ш. Л. організує масовий зїзд полякїв з ріжними імпрезами.

— **Львівська хроніка.** У львівськім готелї „Нью Йорк" слуга Яків Урсу, який був утікачем із румунського війська і дістав лиш довіл на побут у Львові, закрався до одної кімнати і вкрав 125 зол. Відтак утік у невідомім напрямі. — Таксівка ч. 40849 наїхала на вул. Казимирівській на 10-літнього Хаїма Айншляга, якого легко потовкла. — Богдан Погорецький (Звязкова 15) їхав колесом вул. Городецькою. Коли в одному моменті минув фіру навантажену диктою, посковзнувся і впав із колесом на брук. Візник уже не вспів затримати воза і віхав на ровер та знищив його до тла. — Поліція прештудувала у звязку з виступами вуличних грабіжників, які нападали на самітні жінки й вирвали їм торбинки 12 підозрілих осіб, над якими переводять слідство.

Правдива Карльсбадська сіль правильно вживана з добрим лїкув. ефектом при запалєнії кишкового мішочка.

— **Грабункове вбивство адвоката в Ліську.** В ночі з вівторка на середу несхоплені грабіжники дістались до помешкання адвоката д-ра Теодора Хиляка в Ліську і почали грабувати. Грабіжникам перешкодив адв. д-р Хиляк, який опівночі вернувся з касина до дому. Заскочені грабіжники кинулися на 55-літнього адвоката і по завзятій боротьбі обезвладнили його, звязали шнурами і вбили. Опісля перекинули все горі дном у помешканні і втікли — мабуть стрихом, куди правдоподібно дістались до помешкання. Цікаво, що ніхто зі сусідів не чув розпучливої боротьби самітнього адвоката з грабіжниками. Тіло вбитого знайшла щойно послугачка в середу вранці, яка прийшла — як щодня — робити лад у хаті та в канцелярії. Що грабіжники забрали, невідомо. За грабіжниками шукає поліція.

— **Нова скандальна афера в суді.** В найближчому часі стане перед судом Станислав Ванатович, управитель секретаріяту городського суду в Мельцу та його двох спільників за зловживання. З акту обвинувачення виходить, що підс. Ст. Ванатович нищив судові акти, виявляв тайну слїдства і зізнання свідків, підробляв підписи суддїв — річ ясна за солені гроші та брав великі хабарі від засуджених за те, що звільняв їх від відсиджування кари. Процес проти Ванатовича буде дійсно сензаційний.

— **За зловживання** в суспільній обезпечальні в Бережанах відбулася розправа перед окружним судом у Бережанах проти Владислава Янковського і товаришів. По розправі суд засудив В. Янковського і Христіяна Алємана по 2 роки вязниці, Яна Зюлковського на 4 роки вязниці, Вавжиньця Корека на 8 місяців вязниці та Йосифа Корния на 6 місяців з припиненням кари на три роки. Всї засуджені зголосили апеляцію.

— **Залізнична катастрофа** трапилася в Ряшеві, де зударилося дві льокомотиви. Обі вони перекинулися разом з поштовим амбулянсом і розбилися. Одного з поштових урядовців Л. Качча з Кракова відвезли у важкому стані до шпиталю; інші поштові урядовці легко ранені.

— **Несамовита добича.** Ян Новак з Терлїчки пов. Ряшів ловив риби у Вислоці і витягнув з води тіло 20-літньої жінки. Слїдство виявило, що тіло лежало у воді від довшого часу. Здогадуються, що невідома жінка скінчила самогубством, бо на її тілї не найшли ніяких слідів наглої смерти. Її тіла поки що не розпізнали.

— **Селяни ріжуть і вбивають худобу.** Пишуть нам із Закарпаття: З причини, що минувшого року була велика посуха на цілому Закапатті був цієї зими великий недостаток сіна. Студена зима дуже продовжилася, сіна бідні земледільці не мають, або і коли є, то дуже дороге, аж 90—100 кч. за 1 сотнар — так, що в деяких селах на Верховині селяни примушені різати і вбивати худобу, щоб не поздихала з голоду.

— **Жахливі розміри катастрофи.** Англійська поліція проголосила офіціяльний комунікат, в якому стверджує, що підчас вибуху в копальні Меркгем згинуло 79 осіб. Під землею находиться ще 50 вуглекопів, яких нема навіть надії врятувати, бо всякий доступ до них неможливий. Тіла вбитих такі змасакровані, що навіть найближчі не можуть їх розпізнати.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Недобра смерть.

(ПАМЯТИ ТАДЕЯ КУПЧИНСЬКОГО.)

„До мене смерть не прийде. Я їй так виспівую, що вона не буде мати совісти скосити мене!"

Так бувало говорив, усїм львовянам добре знаний, диригент похоронного хору радник Тадей Купчинський, притім усмихався своєю скривленою усмішкою і знизував плечем, немов би зганяв з нього настирливу муху.

І ми сміялися з тих слів, а дехто напів серіозно притакував: „Хто знає!? Може й справді?"...

Але смерть не знає вдячности, не відчуває сентименту. Прийшла, і то швидше, як хтонебудь сподівався, і нині нема вже в живих популярного диригента.

Ще день перед смертю бачили його під книгарнею Шевченка. Оглядав нові хорові твори і щось собі наспівував тихенько. А раненом другого дня вже Львів читав клепсидри з його назвищем.

Хто з львівських українців не знав Тадея Купчинського! В спеку чи в стужу, в дощ чи в сніг ішов на чолї свого хору, відпроваджуючи громадян на вічний спочинок. І тоді чужі вулиці гомонїли звуками похоронних пісень: „Вічная Память" — на нуту „Ой та зажурились", „Ой Морозе", „Со святими" — на нуту „Стрілецької могили" і багато інших.

Проводив радник Купчинський усїх визначних наших покійників. Співав їм останній раз рідні пісні, а коли грудки землї стукали об труну, тоді на прощання неслося над свїжим гробом „Тихий вітер".

Вичитав я десь колись у якімсь памятнику: „Жий так, щоб на Твоїм похороні і гробар плакав!" Ясна річ: коли хтось багато людей ховає, не може плакати на кожнім. Серце не видержало б. Покійний радник теж багато людям віддавав останню прислугу, а все таки я бачив неразсльозу в його оці. Навіть не тоді, коли минулася знайома йому чи дорога людина! Плакав радник на похоронах, коли відходили люди потрібні для рідні, а надівсе потрібні для нації.

І може тому не видержало його серце. Забагато вимагав від нього, за часто шарпав його чутливі струни. Перемучене, зболіле, відмовило вкінці послуху і замерло.

Хтож тепер заспіває над свїжою могилою радника Купчинського? Напевно ті, що співали колись і ті, що співали вчора і ті, що загалом співають. Нехай похоронні пісні обвинуть з любовю і пошаною домовину того, що так безмежно любив рідний спів, не тільки цілим своїм серцем, але й цілим своїм домом.

Слїтний весняний день проводить його до гробу. Недобра смерть пожалувала йому навіть клаптика сонця. Але замість сонця кладемо всї на передчасний гріб його стяги щирого спомину і вічної памяти.

Галактіон Чіпка.

— **На досмертну вязницю** засудив спеціяльний німецький суд гр. Октавію Вельопольську за шпигунство в користь сусідної держави. Німецька влада відмовила всяких інформацій в цій справі. Польська преса пише, що присуди німецьких судів за шпигунство оголошують лише у випадках виконання кари смерти.

— **Підпалили музей в Переяславі.** Совітська преса пише про пожежу історичного музею в Переяславі, в якім переховували договір гетьмана Богдана Хмельницького з московським царем про допомогу для України. Музей згорів з усїми памятками і документами, що їх призбирали з XVII віку. Большевицька преса запевнює, що музей підпалили „вороги" на національно-політичному тлі.

— **Щасливою країною** є нині Естонія, бо не лише не має ніодного безробітного, але ще спроваджує робітників з чужих держав, головно з Польщі. З цієї нагоди „обеднання естонців" на чужині видало відозву до своїх членів з покликом, щоб верталися до краю всї естонці, які на чужині не зуміли забезпечити собі кращих умовин життя. Покищо зголосило бажання вернутися до Естонії понад 300 естонців з полудневої Америки; вернулося до Естонії 130 осіб з Бразилії.

— **Біблія для населення Мадагаскару.** В Кастель Гандольфо передали папі перший примірник біблії в мальгайській мові, над перекладом якої працювали два роки. Біблія обіймає 1.500 сторінок і призначена для населення Мадагаскару, де живе 600.000 католиків.

— **Першу школу для наречених** відкрили вже у Шваненверде під Берліном. У цій школі молоді німецькі дівчата мають змогу основно познайомитися з обовязками майбутньої жінки і матері. На основі досвідів з першою школою відкриють у найближчому часі дальші школи для молодих дружин.

— **Ріжні вісти.** Міська управа в Сальоніках приступила до праці над заложенням парку довкола дому, в якому народився теперішній президент Туреччини Кемаль Ататюрк. Президент м. Сальонік виїде в найближчому часі з делегацією до Анкари, щоб передати Ататюркові ключі його родинного дому, що його перемінили перед кількома роками на музей.

—o—

Останні вісти.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПОЛЬСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ У ВАРШАВІ.

До Варшави прибув польський амбасадор з Парижа Лукасевич, з Берліна Ліпський і посол Папе з Праги на нараду у справі подій у середущій Европі. Політичні кола здогадуються, що ця нарада матиме велике значіння, бо на ній узгіднять становище Польщі до Чехословаччини.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

† Посмертні згадки.

Іванна з Гараснмовичів Сумикова, вдова по бл. п. Андрію, парохові у Волосові, померла 2. травня ц. р., прожившн 79 літ. В. Ій П.!

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ПОЛЬЩА (ПЕРЕМИШЛЬ).

Мистецький матч обох цих держав відбудеться в неділю 15. ц. м. на грищі Погоні в год. 11.30 передполуднем. Друзіяки чорно-червоних мають найкращу нагоду виявити, що вчорашньої програми дідося їй тільки одним із звалу до дальшої праці й змагань гри. До цього хочу повернутися ще в одному з найближчих чисел. І тоді подамо тоді склад друзіяки, який виступить у неділю.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Загальні Збори Л. К. С-у. Виділ Львівського Клюбу Сигнїсарія подає до відома, що загальні Збори Л. К. С. відбудуться дня 27. травня 1938 в год. 18. в локалї при вул. Домінїканській 11 із звичайним порядком нарад. На випадок браку достаточної сількости членів, Збори відбудуться в годину пізніше, без уваги на сількість прибувших.

З діяльности КЛК. В неділю 15. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька другий із черги тренінг для громадянства. Карпатський Інспекторський Клюб подбає про призидія та провідників нарад. Зі собою треба принести спортовий одяг.

Чергова програна Руси. Минулої неділї грала ужгородська Русь свій передостанній мистецький матч із ЧСК-Кошиці в Кошицях. Матч закінчився знову програною Руси у відношенні 1:2. Русь займає далі третє місце, а много може й піхати нижче Сапішських Нова Весь, на випадок програних Руси в остатніх змаганнях із ЧСК Ужгород, при однозначній перемозі Сп. Нової Весь. Мистецтво дивізії здобув остаточно КАЦ Кошиці.

Чеська Ліга. Славія — Шп. Острава 3:1 (2:0); Жіжконіце — Братислава 2:0 (0:0); Спарта — Нарадубіце 9:2 (2:0); Простейов — Вікторія Пльзень 1:0 (0:0); СК Пльзень — Кладно 8:1 (2:1); Нусле — Вікторія Жіжков 1:0 (1:0).

Міжнародні змагання Югославія — Румунія 1:0 (1:0). Міждержавні футбольні змагання за чашу президента Бенеша. Дуже гостра гра. Цей матч відбувся в Букарешті у присутності 40.000 глядачів. — Бельгія — Швайцарія 3:0 (1:0). Несподівана перемога Бельгії над швайцарцями в Льожанні. Видїв 20.000.

Мадярська Ліга. Уйпешт — Будафок 1:0, Пеншеті — Вечний 4:1, ФТЦ — Кішпешт 2:1, Гунгарія — Сіркетталі 3:2, Електромош — Сегед 2:0, ЕТО — Тереквеш 0:0.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

BULLETIN du Bureau de Presse Ukrainien. Publ. caiion mensuelle. Nr. 31, 32. Fevrier—Mars, 1938. Paris

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. Nr. 9, 10, 11—12. 1938. Geneve.

Театри.

Великий Театр:
Четвер 12. 5. вистави нема.
Пятниця 13. 5. год. 7.30 веч. „Літо в Нагаї".
Субота 14. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей.
Четвер 12. 5. вистави нема.
Пятниця 13. 5. вистави нема.
Субота 14. 5. год. 7.30 веч. „Легкодумна сестра".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
БОРЦІВ:
12. 5. Шепя Бескиду.
13. 5. Мазепа.
14. 5. Гетьмана Полуботок.
Театр збільшуючи орхестру, приймає доброго І. скрипака, гармоніста і бандуриста.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
12. 5. ?
13. 5. Орфей у пеклі.
14. 5. Лісова пісня.
15. 5. Невольник.
З Монастириськ їде театр до Бучача і Підгайців.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).
МОСТИ ВЕЛИКІ:
Пятниця 13. 5. Синя квітка.
Субота 14. 5. Подвійна бухгальтерія.
Неділя 15. 5. Чорноморці.
Понеділок 16. 5. Нітуш.
Вівторок 17. 5. Гриць (новинка).
Середа 18. 5. Казка старого млина.

КІНА НЕЧИННІ.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 6).
„Італія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Сирія, Дамаск, Бейрут.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші тканки на сукні, вовни на дитячі костюми, комплєти та сукопня. — Кимгарни на мужеські літні одяги, матеріали на загортки, попелини та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає
по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 12. травня 1938.

6.20 Концерт військ. орх., 7.15 Ранішня авд., 7.35 Пісні Вилевщини, нар. хор, 8.00 Для шкіл: Малий Зюк у школі, 10.00 Слідами ост. дороги: Репортажі Богослужения, орх., хор, 11.15 У розовнин, у вик. дітей із захисту у Вильні, 11.40 Симфонічні марші, 12.03 Серед робітників, 13.45 Комунікат Хліб. Палати, 13.50 Музика Півночі, пл., 14.30 Бетовен із пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Пісня про рідний край" Кори. Макушинського, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 16.00 Камер. твори та пісні, форт., скрипка меццосопран, віол., 17.00 із гутірок А. Слівінського з Пілсудським, 17.20 Концерт хору, 18.00 Актуальна гутірка, 18.15 Орх. концерт, 19.00 Сп. реціталь, Е. Бендер, бас, у супр. форт., 19.20 „Трагічна воля", повзіомонтаж, хор. рецит., соля, 20.00 Симф. концерт у вик. орх., 20.40 В годині смерти, 21.05 „Жалібна поема", орх., 21.30 Веч. денник, 21.45 „Містерія травневої ночі" у вик. артистів театру з Катовиць, 22.30 Музика з пл., 22.50 Останні вістки.

Пятниця, 13. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Гетьман Жулкевський"; 11.40 Форт. твори Брамса, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Сусп. гутірка, 13.50 Розр. музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" І. Ляма, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Наші дерева" для старших дітей, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Розр. концерт, 16.50 19.45 Актуальна гутірка, 17.00 Школа, що приходить до ученика, 17.15 Скрипка, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Туристичний інформатор, 18.15 Форт. твори на 4 руки, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 „Останній виступ Ожеховського в Судовій Вишні", 19.00 Театр Уяви „Коросна" на осн. Красіньского, 20.00 „Княжна Герольштайн" оп. Я. Офенбаха; у перерві в год. 20.45 Веч. денник, 22.00 Концерт: Старосвітська муз. музика, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „День жалоби", у німецькій мові, 23.00—23.30 Танцова музика з пл.

Субота, 14. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.15 Співаймо пісеньки, 11.40 Симф. музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт бажань, 15.20 Темп. скрипка, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для старших дітей „Тайна королівського годинника", 16.15 Розр. концерт: сальон. орх., Ол. Карпацький баритон, форт., 16.50, 18.35, 19.50, 20.50 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00, 18.53 Спорт, 18.10 Концерт легкої музики, 18.30, 18.57 Програма на завтра, 18.45 Праця та завдання Білого Хреста у Львові, 19.00 „Варшава та Рацлавіце" авд. для дітей, Гутірка про Ад. Дигасінського, 20.00 Популярна музика, 20.40 Вечірний денник, 21.00—00.15 Трансмісія із Фльоренції: „Аіда" оп. Вердія: у І-ій перерві коло год. 21.40 „Лист Юл. Словацького до Ол. Гоголевського"; в ІІ-ій перерві коло год. 22.37 Фрагм. із повісти Верфля „Верді", в ІІІ-ій перерві коло год. 23.24 Останні вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 12. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.00, 21.00 Вечір танку, БУДАПЕШТ 12.05, 22.05 Циг. музика, 20.20 Концерт хору, ВІДЕНЬ 19.10 Вокальна авд., 20.00 Пісні та марші, 21.00 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Франца та Сегрена, 21.00 Африканське весілля, 22.30 Концерто гросо ф-дур Гендля, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Вражіння з Югославії, Музика з пл., МІЛЯНО 21.00, 22.00 „Корневільські дзвони" оп. Планкета, ПРАГА 19.25 Сальон. музика, 20.30, 21.00 „Мій рідний край", пісні Сметани, ПАРІ ПТТ 20.00 Пісні, 20.15 Антильські пісні, РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, РИМ 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Орх. концерт, СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 20.45 Мельодії.

Пятниця, 13. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 17.00 Пісні, 17.30 Скандинавська мельодія; 20.00 Концерт жін. хору й орх.; БЕРОМЮНСТЕР 20.10 21.00 „Брати Штравбінгер" оп. Айзлера, 22.05 Маловідомі Веберові твори; БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.30 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, 22.30 Військ. орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Орх. концерт, 18.00 Молодь грає і співає, 21.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Діточі пісні, 18.25 Пісні, 20.00 Фільг. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Виховання підчас пол. дозрівання, Деклямації, Оповідання; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт. дует; ПРАГА 16.10 Розр. музика, 18.24 Легка музика, 19.40 20.00 Квартет, 21.00 „Ля Ретабль ді Метр Пор" оп. Де Фаля; РАДІО ПАРІ 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фраскіта" оп. Легара.

Субота, 14. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні й музика, 18.45 Розр. музика, 20.00, 21.10 Вес. вечір, 22.30 Легка музика, 19.40 20.00 Квартет, 21.00 „Ля Ретабль ді Метр Пор" оп. Де Фаля; РАДІО ПАРІ 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фраскіта" оп. Легара.

Субота, 14. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні й музика, 18.45 Розр. музика, 20.00, 21.10 Вес. вечір, 22.30 Легка, танк. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.40, 18.00 Симф. орх., 19.15 Нар. пісні з супр. цит. орх., 21.55, 22.00, 23.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 19.30 Вок. авд. з Граду, 20.00 Нова нім. розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.20 Цісарський квінтет, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 18.55 Вістки, 18.00 „Повало Іванія" дітяча оперетка, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Аіда" оп. Вердія, ПРАГА 11.05 Військ. орх., 18.20 Сальон. музика, 19.20, 20.00 Весела музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Фільософ, дискусія, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви: „Скупар" Мольєра (фрагм.), 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танцова музика, 19.30 Розр. музика, 21.50 „Голоси світа", 22.00 Розр. концерт, СОФІЯ 18.35 Популярні мельодії, 20.00 Пісні.

Радіокутик.

ПРЕМІЯ ДЛЯ МІЛІОНОВОГО АБОНЕНТА ПОЛЬСЬКОГО РАДІЯ.

Польське Радіо сподівається, що до кінця ц. р. матиме міліон радіоабонентів. Щасливий міліоновий радіоабонент дістане від Польського Радія премію. Цією премією буде сільське господарство, або рівноварта міська рухомість. Досі Польське Радіо признавало своїм абонентом такі премії як авта та золоті годинники. В лютому ц. р. заангажовано 900.000 радіоабонентів, при чому признано з цього приводу 4 премії — шадничих книжечок у сумі від 50 до 100 зол.

РАДІО В ЗАЛІЗНИЧІЙ СЛУЖБІ.

В Спольч. Державах Америки одно з залізничих підприємств запімтиловало недавно в поїздах на пробу малі висилано-сприймальні апарати. Вони служать для порозуміння кермапича поїзду, кондуторів та обслуги паровозів. Вже перші проби виявили великі прикмети цього способу порозуміння, що дозволяє скоріше безпосередньо надавати та відбирати вістки. Радіова хвиля заступила трудну до обсервації сигналізацію, нав в несприятливих обставинах, напр. уночі, в імлі, чи серед гамору великих залізничих дворців, вимагає незвичайно напруженої уваги. Слухальця або голосник дозволить машиністові відібрати виразне приторучення, і тим самим посвятити більше уваги машині, через те і запобігти багатьом катастрофам.

РАДІО ПРИЯТЕЛЕМ СЛІПИХ.

Завдяки радіові відкрився цілий світ вражінь для сліпих, яким лишився тільки слух та дотик. В Америці одна з фабрик радіових апаратів, бажаючи якнайбільше уможливити слухання радія нещасливим сліпим, засобила свої апарати у прилади, які дозволяють сліпому наставити апарат на довільну бажану станцію. Є це апарат, в якому натискуючи відповідний гудзик дістаємо в голосинку бажану станцію. В апараті є кільканадцять таких гуданків, на котрих помішено системою Брайля знаки поодиноких станцій. Сліпий може пальцями відчитати на гудзику назву станції та вибрати собі ту, яку в цій хвилині має охоту слухати.

РАДІО В ГАЗОВИХ КУХОННАХ.

За океяном радіо дуже популярне. Одна фірма, яка фабрикує газові кухонки, випустила останньо на ринок найновіший тип кухонки із вбудованим годинником та радіовим апаратом. Цікаво, що ціна такого моделю не має бути вища від попередніх. Калькуляція полягає на тому, що фабрикант числить на великий зріст оборотів.

БІРЖА.

Львів, 11 травня 1938
Акції.

Банк Польський 116·75 Цукор, 35·00 Вуголь 28·75, 29·00, Ліквідо 73·00, Можейів 14·00, Острожець 36·00, Старахованчі, 38·50, 38·00, Габербуш 49·50.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·25, 3 із 1 ем. непот. серія непот. 3 поз. із 2 ем. 82·25 серія 91·00 5 конверс. 70·00 прем. дол. 41·25 4 консол. 68·25
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 11 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·15 зол.
1 кг. масла бочков. вик. з опак. 2·80 зол.
молоко . . . 18—19 сот.
(пйпк копа) . . . 3·30 зол.
Тенденція на масло знижкова на молоко слаба, на яйця вдержана

ОПОВІСТКИ.

Пересторога. Повідомляємо, що п. **Іван Проць** та п. **Марія Гавриликшин** перестали бути нашими подорожніми агентами, тому не мають права збирати замовлень, побирати завдатків і т. д. для нашої фірми. — **Книгарня Шевченка, Львів, Ринок 10.** 1035 2-3

VI. Загальні Збори Союзу Українських Наукових Робітників Музеїв і Книгозбірень відбудуться 21. травня 1938 в Бібліотеці Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24, в год. 13. зі звичайним порядком нарад. — **І. Свєнціцький, голова, Є. Ю. Пеленський секретар.** 1042

КУПНО - ПРОДАЖ

ХЛОПЯЧІ СОРОЧКИ попелінові, фордові вже за 2.25, дівочі гаптовані 1.10 „СЬВІТ ДЗЄЦКА". Львів, Сикстуська 2. 746 1-4

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинка до морозива поручає РЕНТГЕНЕР Львів, Легіонів 37. 972 3-7

ОКАЗІЯ! Продам пивницю комфортову з крамницями, вільні літа, близько середмістя, вклад 45.000, Львів, Зіморовича пять, мешкання два, телеф. 212-21. 1039 1-4

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритмічне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Шевченка ч. 3. 988 3-5

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі вещі. 673

МОЛОДИЙ дентист пошукує пристійної посади як спільничка, лікарки або дентистки, з невеликою готівкою. Ціль: відчинення заведу дентистичного у Львові або на провінції. Ласкаві заголошення до Адм. під „Спільне життя". 2-3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші більші матеріали. Телефон 270-25. 1038 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

С. Маріяш
Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.
Львів, ул. Городецька 41. 3—10 Тел. 245-02.

Поручає залізні товари
будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни
ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 52.

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах
сказійно фірма
Г. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Синстуські ч. 7
„ Галицька 16

КІР
Львів, Уєйського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

За редакцію відповідає Олександер Костяк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 102 (14.934). Львів, п'ятниця 13. травня 1938 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10, II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Справа невтральности Швайцарії та неінтервенції в Еспанії

предметом нарад Ради Ліги Націй.

ІНТРИГИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

На вчорашньому (середа) засіданні Ради Ліги Націй домагався представник Швайцарії Мотта, щоби Швайцарію звільнити з усіх ліґових зобовязань, які могліб нарушити її невтральність. Більшість членів Ради приняла швайцарські домагання прихильно, тільки Літвінов старався утруднити становище швайцарського уряду.

По Мотті виголосив дуже гостру промову представник червоної Еспанії Альварез дель Вайо, що домагався негайної ліквідації політики неінтервенції. Він гостро атакував не лиш Італію та Німеччину, але й Англію та Францію — за зближення до Італії.

Проти представника червоної Еспанії виступили Галіфакс, Комнен і Бонне. Тільки комісар Літвінов і новозеляндський представник піддержали дель Вая.

Не зважаючи на зусилля предсідника Ради, еспанська дискусія не покінчилася; вона протягнеться ще в четвер або у пятницю.

В середу вечором приїхав до Женеви Гайле Селяссіе.

Часописи звертають увагу на аґресивну поставу дель Вая та на кампанію в абісинській справі, яка вже давно перерішена і тепер може бути хіба тереном диверсії. Виходить, що деякі закулісові чинники намагаються втягнути Лігу Націй в ідеольоґічні спори та що Женева перемінюється в трибуну розгривок крайньої французької лівиці з урядом Далядіе й крайньої англійської лівиці з урядом Чемберлена.

Французька преса обурена на поведінку совітських дипльоматів у Женеві. „Матен" пише виразно про саботаж большевиків у Женеві. Кореспондентові „Матена" сказав один англійський дипльомат: „Необхідно замкнути той женевський дім, а то може він довести в короткому часі до катастрофи". Абісинську справу можнаб поладнати процедуральним шляхом, але до того не допустили інтиґранти, яких інспіраторами є московські делеґати.

Гостро атакує большевиків „Пті Парізіен", „Евр" і „Епок". Лише соціялістичний „Популер" і комуністична „Юманіте" атакують закордонну політику французького уряду.

Які права дає меншинам чехословацький „національний статут".

Як подає „Анґріф", проєктований „національний статут Чехословаччини" обіймає такі постановн:

1) Культурна автономія: **власна управа шкільництва.**

2) Господарська автономія: **частина доходів з німецької етногр. території піде на місцеві німецькі потреби.**

3) На німецькій етногр. території **нім. мова буде другою державною** побіч чеської.

4) Державні посади будеться обсаджувати пропорціонально до відсотку поодиноких меншин у населенню Чехословаччини.

5) Над введенням у життя „національного статуту" наглядатиме контрольна комісія, зложена з представників усіх національних груп.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У ГІТЛЄРА.

Британський амбасадор у Берліні відбуде в четвер або в пятницю розмову з Гітлером на тему полагодження чесько-німецького конфлікту згідно з постановами англо-французьких нарад. З огляду на недавній виїзд Гітлера і Рібентропа до Риму, амб. Гендерсон говорив у цій справі лише з віцемін. Верманом.

Португалія визнала еспанський національний уряд.

Португальський делеґат у Бургосі, Теотоніо Перейра передав еспанському нац. міністрові закорд. справ письмо, яким Португалія визнає національний уряд одинокою легальною владою в Еспанії.

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ОКРУЖЕНІ.

Наварські частини обсадили гостинець Альбокасер — Гаргалльо та місцевість Мірамдель. Тим способом окружили вони простір 600 кв. кільометрів, що є в руках червоних

Японці здобули цілий острів Амой.

Як подає Райтер, японські війська заняли цілий острів Амой; китайці відступили на всій лінії.

Чужинці не потерпіли ніяких шкід.

АНҐЛІЙСЬКІ Й АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ БЕРЕЖУТЬ ОСТРІВ КІЯНСУ.

Минулої ночі вислано з Гонкону до Амой кілька британських воєнних кораблів, м. ін. один великий кружляк, для охорони британських громадян на острові Кіянсу. Причалила там частина залоги американського контрторпедовця, що стоїть в Амой.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ОКОЛИЦІ ЦІСАРСЬКОГО КАНАЛУ.

Як подає Домеї, між японцями й китайцями дійшло до завзятого бою у південно-західній частині шантунської провінції в районі Цісарського каналу, на фронті довжини 200 км.

Японські війська заняли 10. ц. м. Таїчу та простори на південний схід від Юнченґу. Інший японський відділ зблизився 4 км. до Таєрчуанґу, де стрінув поважні китайські сили. На цих відтинках йдуть безперервні бої.

Японські війська, що ввійшли до провінції Кіянсу, бються з китайцями в віддалі 4 км. від Чеху. Біля Ганчуану 1 японська кольона дійшла до Цісарського каналу, де стрінула 3 китайські дивізії. Японські відділи, що ведуть наступ на південь від шляху Танченґ бються під Нанляочен з противником, якого сили перевищають осьмикратно японців.

Сильний відділ китайської кінноти появився під Янчуаном, щоби перетяти шлях. Під Сінанчен (на люнгайській залізниці) появилися також китайські сили, що намагаються окружити японців; проти них вислала японська команда кінні частини. На берегах Цісарського каналу китайці уставили важкі гармати. Японські війська на цілому фронті йдуть поволи вперед, намагаючись окружити китайців під Су-Чов.

Розвязки національних проблем омінути не можна!

Львів, 12. травня 1938.

Чехословаччина переживає важкі дні. Ані італьо-англійське порозуміння, ані скріплення франко-англійської антанти у льондонських нарадах, яких остаточним маніфестаційним завершенням буде візита англійської королівської пари в Парижі, ані дипльоматичний натиск Англії на Німеччину, ба навіть — як кажуть — порада Мусолінія Гітлерові не розпочинати проти Чехословаччини війни, — все воно ні трохи не зменшило небезпеки, яка станула рубом перед Чехословаччиною: небезпеки розпастися через відосередковий гін національних меншин (вірніше: одної тільки меншини німецької) та ворожий фронт **усіх** найважніших сусідів (Німеччини, Угорщини, Польщі). Ще 19. серпня 1936. р. през. Бенеш у своїй промові у Райхенберґу (виголошеній у німецькій мові!) признав, що „національні спори на всіх етнічних границях є природні й неминучі, але наші обидва (читай: німецький і чеський) народи надто зрілі, щоб дати себе зденаціоналізувати" і тому заявив: „не боюся національних суперечок у нашій державі". Але у тій самій промові голова Чехословацької Республики рішуче застерігався проти встрявання якоїнебудь чужої держави у чехословацькі національні проблеми, які — мовляв — є проблемами внутрішніми та в яких може щонайвище забірати голос Ліга Націй у рямцях міжнародньої охорони меншин. Нема від того часу ще двох літ, як допомога чужих держав Чехословаччині не тільки потрібна, щоб уможливити їй мирну розвязку внутрішньо-національної проблеми, але просто життєво необхідна. І хоч осередком тієї проблеми є проблема німецької меншини в ЧСР, проте всі в ЧСР і в цілому світі знають, говорять і на всі лади пишуть, що з німцями чехи ще далиб собі раду, колиб не те, що до тієї проблеми долучується все ще нерозвязана справа автономії для Підкарпатської Руси, автономії для Словаччини та справа найменшої з усіх інших тамошніх меншин — польської, для якої мін. Бек недавно теж домагався автономії. І ось доходить вже до того, що закордонна преса, навіть Чехословаччині прихильна, висловлює невеселі рефлєксії, що — мовляв — навіть коли Чехословаччина згодиться тепер перетворити себе на державу з федеративним устроєм, то це тільки посередня сталія до розпаду, бо територіяльна автономія, яку нині дістануть тамошні меншини, не ослабить, а скріпить їх відосередковий гін.

Приклад Чехословаччини — **просто** клясичний для помилок, яких держава не повинна робити і для трагічних наслідків, що їх тягне за собою легковаження собі великих проблєм. Пригадаймо до того, що Чехословаччина ніколи не замикала зовсім очей на свої національні проблєми: її легковажний підхід висловлювався тільки у спробах полагоджувати ті проблєми на маленький спосіб та в міжчасі пробувати реалізувати ріжні мертвороджені задуми ріжних дуже маленьких людців з партійницького мішка, які гадали використовувати меншинеий терен для наскрізь егоїстичних цілей (яскравий приклад — поведінка чеських аґрарійів на Закарпатті). Помилка чеської національної політики полягала на тому, що вона не старалася розвязати справи своїх національних меншин ще тоді, коли дійсно не було ніякого закордонного натиску, тоді, коли Чехословаччина мала найкращу міжнародню конюнктуру, а не найгіршу, тоді, коли ті її меншини булиб прийняли зворот національної політики в їх користь не як капітуляцію, а як добровільне простягнення руки до згоди та співпраці, як наявний доказ доброї волі, проявленої з власно-

1-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

го почину. Тоді ніхто не міг би казати про небезпечне скріплювання відосередкових течій — німецького чи мадярського іредентизму, — тільки про сильніше звязування меншин з державою, в якій вони бачили дійсного і щирого оборонця своїх прав та покровителя свого національного розвитку.

Трагізм Чехословаччини полягає у тому, що і німцям у Чехословаччині поводилось розмірно найкраще, ніж в якійнебудь іншій чужонаціональній державі (2 університети, політехніка, державою субвенціоновані театри з Національним Театром у Празі на чолі, 3 міністри німці у кабінеті ЧСР і т. д. і т. д.). І закарпатські українці дістали в Чехословаччині змогу започаткувати свій відродженецький рух після страхітливого мадярського асиміляційного режиму, і поляки дістали ті можливості, про які цікаві можуть прочитати собі хочбудь у книжечці „Польска мейшосьць народова в Чехословаччі" Юзефа Хмеляржа (Прага 1935), якої польські джерела досі не здементували, — і мадяри мають на Закарпатті та Словаччині такі права, яких ніколи своїм меншинам не давали. А при тім усім у світі існує сьогодні думка про меншиневий „гнет" у ЧСР: бо паліятиви ніколи проблеми не вичерпують, а найгіршим моментом зривати з паліятивами є момент злої кон'юнктури. І в Австро-Угорщині меншинам не велося розмірно ще найгірше (порівнюючи напр. з Росією Романових чи Німеччиною Гогенцоллернів, або положенням курдів і вірмен у Туреччині), а проте наддунайська монархія розпалася не тому, що програла війну і її кінець порішено у тайній лондонській умові з 1915. року, тільки тому, що думка про федеративний устрій прийшла австрійському монархові „цу шпет". Так само спізнився Микола Миколаєвич зі своїм маніфестом до поляків Бо те, що сьогодні добре, дуже добре, завтра вже дуже але, а національна проблема — це така штука, якої ніколи не можна завернути назад: бо розвиток націй починаючи від кінця наполеонських та понаполеонських часів іде таким темпом, що всякі штучні греблі тільки настобурчують грізні хвилі, які мусять їх з гуркотом звалити,

Ми, українці, не відчуваємо ніякої радости з приводу важкої нинішньої ситуації Чехословаччини. І щиро раділи би, коли б удалось Чехословаччині ті труднощі мирно поладнати, себто — коли б признання найширших автономічних прав національним меншинам у ЧСР з відкиненням раз на завжди спроб денаціоналізації і штучного защіплювання нежиттєздатних теорій на меншиневому терені (напр. протеговане русофільство на Закарпатті) скріпило Чехословаччину, обєднуючи всі тамошні національні меншини в одному державному творі. Не маємо ніякої „шаденфройде" з чеських невдач, тямлючи все добро, що його українська політична еміграція зазнала від чеської держави та навіть ті скромні можливости, що їх дістали наші земляки на Закарпатті.

А проте не можемо не користати з чеських помилок і для актуальної української політики в Чехословаччині і поза нею. Не можемо не вказувати, до чого веде система, не бачити найважливішої проблеми XX. століття, якою є проблема національних меншин, та чим кінчаться всякі спроби — розвязати ту проблему не її природним і єдино доцільним способом: признанням належних меншинам прав. Коли б навіть удалося усунути саму назву даної національної меншини зі статистичних виказок, коли б навіть зліквідувати всякі якінебудь зорганізовані познаки екзистенції даної національної меншини, — все одно проблема залишиться проблемою, яка буде чекати свого вирішення. Вирішувати її за одним махом, прогавши всі попередні можливости — річ така, якої не втяв ще ніодин державний геній всесвітної історії.

Кажуть, що „історія є вчителем життя". Але існує й інший погляд: історія ще нікого не навчила. ік.

Декларація і резолюції Центрального Комітету УНДО.

У ч. 99. „Діла" підпала конфіскаті Декларація Центрального Комітету УНДО з 7. ц. м. (кінець розділу І. і цілий розділ II.) у ч. 100. резолюції (з цілости). В середу пополудні пресова цензура відкликала телефонічно обі конфіскати, тому містимо нині ще раз Декларацію (для повности від початку до розділу III.) і всі резолюції.

ДЕКЛЯРАЦІЯ

Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання у справі положення українського народу в польській державі, принята на засіданні 7. травня 1938 р.

Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання в почутті надзвичайної поваги сучасного політичного положення українського народу в межах польської держави і в почутті тієї відповідальности за національну політику свого народу рішив:

I. Центральний Коімтет УНДО стверджує, що за 3 роки послідовно веденої нашою партією політики замирення і нормалізації відносин між українським та польським народом ця політика — без вини УНДО — не принесла вистарчальних позитивних наслідків. Замісць нормалізації відносин українське громадянство стоїть перед фактом боєвої мобілізації та наступу польського громадянства проти українського національного життя.

Безчисленні факти виявляють, що відповідальні чинники не тільки не протидіють тому протиукраїнському походові, але є часто його співучасниками.

II. Цей організований систематичний наступ проявляється особливо:

1) одиничним і масовим примусовим перетягненням осіб української народности греко-католицького обряду на латинський обряд і православної віри на католицтво, переміною православних церков на костели, переслідуванням греко-католицького і православного духовенства за його оборону релігійних прав українського населення;

2) систематичною акцією для розбиття національної єдности українського народу, якої проявами є наприклад створювання фікцій про існування окремих племен як особливих етнічних збірнот у вигляді русинів, лемків, гуцулів, бойків, волиняків, поліщуків — або змагання і заходи для винародовлювання дрібної шляхти засобами пропаганди, що промовляє до низьких інстинктів;

3) виключенням українських селян від набування землі при парцеляції більших посілостей та позбавленням їх у той спосіб матеріяльної підстави життя, а в пограничній полосі обмежуванням обороту землею і нерухомостями;

4) відбиранням права на науку та виховання українських дітей в їх матірній мові та вчителями української народности в области нижчого шкільництва, нехтуванням українських вимог щодо заснування та утримування українських фахових і середніх шкіл та українського університету;

5) відсуванням українського елементу від належної участи в самоуправі та її органах усіх типів;

6) елімінацією українців від праці і від становищ у публичній службі, при чому від кандидатів вимагається зміни віри та народности, що спричинює процес денаціонізування українського елементу в Польщі та радикалізацію його настроїв;

7) обмежуванням господарського розвитку українського населення чи то в організації самостійної торговлі чи організації української кооперації, розвязуванням без справедливих причин українських господарських установ, накладанням адміністраційних кар за збірки ощадностей і взагалі негативною для наших земель інвестиційною та кредитовою політикою;

8) репресіями супроти організованого українського культурного життя, яке виявляється заборонами засновування культурно-освітніх та тіловиховних установ, як не менше розвязуванням таких установ і заборонами всякого роду імпрез, уладжуваних згаданими установами;

9) обмежуванням громадянських прав і свободи організації у пограничній смузі через безоглядне стосування закону про охорону границь до українського населення та українських установ;

10) негативним відношенням державного буджету до господарських, освітніх і культурних потреб українського народу як національної спільноти.

Щораз частіше за вирішування складних і незвичайно трудних українсько-польських взаємин беруться невідповідальні чинники, які нераз своїми насильними виступами виключають можливість мирно наладнати ті взаємини. Щораз менше значіння і впливу в цій ділянці має закон і право. До того польська політика на українських землях є позбавлена суцільности та одностайности, що дає змогу поодиноким органам адміністраційної влади на окремих територіях стосувати ріжні, нераз навіть суперечні між собою способи та методи правління.

РЕЗОЛЮЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УНДО, ПРИНЯТІ НА ЗАСІДАННІ ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1938. Р.

I.

Центральний Комітет УНДО стверджує, що в нинішніх важким політичних відносинах в українському громадянстві зростають настрої політичного радикалізму. Ці настрої є виключувані в першу чергу визиваючою поставою широких кол польського шовіністичного громадянства супроти всього, що українське, і пляновою протиукраїнською акцією Комітету Порозуміння Польських Суспільних Організацій. Останні події на польсько-українському відтинку, розгром українських установ у Золочеві та подібний на меншу скалю уладжений напад на приватні домівки й українські установи в Радехові є наглядним доказом у найбільшій мірі нездорової та пересиченої ненавистю атмосфери серед польського громадянства. Ці жалюгідні події є висловом опінії польського громадянства, щоби стосувати супроти українців збірну відповідальність за незаконні вчинки окремих невідповідальних українських одиниць. Центральний Комітет УНДО якнайрішучіше протестує проти стосування засади збірної відповідальности, зокрема, проти своєчасного незапобігання і толерування всяких погромницьких відрухів польського громадянства органами державної влади.

II.

Центральний Комітет УНДО закладає рішучий протест проти закриття органами влади дня 28. квітня 1938. р. Українського Робітничого Товариства **„Сила"** і проти припинення діяльности дня 6. травня 1938. р. на терені цілого краю Товариства **„Союз Українок"**. Центральний Комітет УНДО вважає, що статутові недогляди та відхили чи навіть політичні потягнення окремих Виділів чи поодиноких членів Виділів українських загально-краєвих товариств у ніякому разі не можуть бути достаточною причиною для стосування збірних санкцій супроти існування цілости даних товариств, яких то репресій не стосується до польських аналогічних товариств. Центральний Комітет стверджує, що того роду репресійні акти і нерівномірність трактування обох груп ще більше звогнюють і так уже до краю загострені польсько-українські взаємини, і викликують серед українського загалу переконання, що ці акти є на ділі інтегральною частиною загального польського наступу на цілість зорганізованого українського національного життя.

III.

На основі безчисленних фактів, зачерпнених з безпосередньої практики теперішнього українського життя, Центральний Комітет УНДО стверджує, що організаційна праця Українського Народу на всіх ділянках його життя зустрічається зі зростаючими щораз важчими перешкодами. Доконані вже погроми, погрози дальшого нищення поодиноких проявів української організаційної діяльности, визиваюча постава польських шовіністичних кол супроти українських церковних свят і культурних зїздів є цього найбільш проречистим доказом. В обличчі всіх тих ударів, які останньо безупинно падуть з польської сторони на цілість українського національного життя, Центральний Комітет якнайрішучіше протестує проти позбавлювання українського населення належних йому і запоручених конституцією основних прав та звертає увагу найвищих рішальних чинників у державі на ці високо ненормальні відносини. Факти необоснованих репресій, насильств та безправств, стосованих супроти українців *широкими шовіністичними колами* польського громадянства, цілковито анархізують місцеве прилюдне життя, підривають почуття правової безпеки і до решти затирають ріжницю між законом і безправством.

IV.

Центральний Комітет УНДО перестерігає українське громадянство перед деякими невідповідальними чинниками в українській суспільности, що своїми очайдушними вчинками при-

носять шкоду українському громадянству та спричинюють репресії.

Тому Центральний Комітет закликає українське громадянство до рішучої боротьби з такими невідповідальними одиницями та їх вчинками.

V.

Центральний Комітет УНДО взиває українське громадянство твердо витримати серед цих небувало важких умовин на всіх позиціях своєї всесторонньої творчої національної праці та не давати себе від тієї праці відтягнути в отому незломному переконанні, що ніхто не має права ні сили спинити нас у наших конструктивних і творчих національних змаганнях.

Центральний Комітет
Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Як виростала наша українська інтеліґенц я.

У початках нашого національного відродження, в першій половині минулого століття, мали ми інтеліґенцію духовну. Вона була національно свідома, хоч не одностайно, та виховувалась у наших духовних семінаріях у Львові й Перемишлі. Зате світської інтеліґенції було у нас мало.

Яке було чисельне відношення нашої інтеліґенції духовної до світської, вказують на це підписи на першій відозві **Головної Руської Ради** у Львові з 10. травня 1848. р., де є підписані зі світських громадян тільки: Іван Борисикевич, письменник, як другий заступник предсідника і Теодор Леонтович, архівіст Товариства Кредитового у Львові, як другий секретар.

Вже трохи більше обізвалось наших світських інтеліґентів у відозві з запрошенням **на з'їзд руських учених** до Львова на день 19-го жовтня 1848. р., що її підписали: Іван Товарницький, власник маєтности в Яричеві під Львовом, Теодор Леонтович я. в., Іван Заржицький, радник магістрату, Лев Сосновський, судовий радник (сеніор Ставропігії) та Іван Борисикевич я. в. з Тернопільщини.

З львівських громадян того часу признавалися до нас іще: Антін Павенцький, редактор „Зорі Галицької", пізніше нотар у Львові, Кирило Вінковський, фіскальний адюнкт, Стефан Керичинський, радник магістрату, Йоаким Хомишський, губернійський секретар, Микола Юристовський, директор державної друкарні, Андрій Шушкевич, скарбовий надкомісар, Йосафат Садовський, криміналний радник, Василь Антін Чачковський, камеральний урядовець, Теодор Рожейовський, магістратський урядовець і д-р Амброз Яновський, гімназійний учитель.

Отсе було у Львові, а ще слабше було в краю. Згадаю ті два міста, в котрих я виховувався у шістьдесятих роках минулого століття.

В Тисьмениці було тоді пятьох наших світських інтеліґентів, поза тамошніми міщанами: два судові урядовці: Волянський і Фльоріянський, третій, Кримський, бувший мандатар, що став поляком, та два дворські офіціялісти: Цетутович і Майковський, що своєї народности голосно не виявляли і їх інколи називали „перекинчиками".

Нарід там не мав тоді довіря ані до священників ані до світської інтеліґенції, бо в перших виборах до Державного Сойму у Відні в 1848. р. вибрав з тисьменицької виборчої округи постом анальфабета Гриня Петришина, господаря з Тисьменици, котрого відтак називали депутатом. Аж з кінцем шістьдесятих років минулого століття прийшов до Тисьмениці молодий судовий авскультант Тит Заячківський, син о. Йосифа Заячківського з Лопянки, якого всі громадяни полюбили й поважали та ставили на посла. Це була вже наша нова інтеліґенція світська, що виходила зі священичих родин.

У Станиславові був у тих давніх часах майже одинокий світський інтеліґент в особі Евстахія Прокопчиця, гімназійного учителя, що став послом до Державного Сойму у Відні 1848. р. Він працював у Станиславові разом з о. Петром Шашковським, парохом Станиславова, батьком о. Теодора Шашковського, пізнішого пароха Станиславова та з о. Григорієм Шашкевичем, парохом з Угринова, котрого в недовгому часі покликали до Відня в характері міністерського радника.

Часи діяння Окружної Руської Ради в Станиславові скоро перейшли і по них лишився тільки спомин з оповідання, бо опісля національна діяльність в Станиславові майже зовсім була завмерла в руках духовництва. Піднали її аж з кінцем шістьдесятих років: студент філософії **Леонід Заклинський,** син священника з Маріямполя, що осів по смерти батька у Станиславові, і студент прав, пізніше адвокат у Станиславові, **Мелитон Бучинський,** син священника з Кутиськололо Товмача. Це була наша нова світська інтеліґенція, що вийшла з священичих родин.

Опісля прийшли до Станиславова молоді судові авскультанти: Ізидор **Мидловський,** син священника з Коршовець під Станиславовом і Михайло **Гнидюк,** міщанський син з Богородчан. Відтак прийшли до Станиславова: д-р Юліян Целевич та Евген Желехівський, гімн. професори і більша кількість учителів середніх шкіл, як Апольон Ничай, Іван Ружицький і Корнило Червінський — всі сини священників.

Що з цього короткого спогаду виказується?

Передовсім те, що в першій добі нашого національного відродження мали ми на Галицькій Землі нашу духовну інтеліґенцію, а світської інтеліґенції було дуже мало, можна сказати: недобитки давньої руської інтеліґенції світської. Відтак перші кадри нової нашої світської інтеліґенції виростали з наших **священичих родів:** батьків і матрон, повних посвяти і праці.

Та цього було за мало. Природним ходом подій **прийшло нам у поміч: наше міщанство і селянство.** Ті два стани зачали в роках сімдесятих і вісімдесятих минулого століття посилати свої діти до гімназій і звідси виростала наша нова світська українська інтеліґенція, як також доповнялась духовна інтеліґенція — до повного стану.

А до того треба признати, що до виховання нашої свідомої інтеліґенції в українському дусі найбільше причинилося те, що зачинаючи від вісімдесятих років минулого століття, на домагання наших послів засновано державні українські гімназії. А як не можна було, то засновувалися приватні українські гімназії нашим патріотичним громадянством, і звідси вийшла **нова наша українська інтеліґенція.**

30. IV. 1938.

Д-р Кость Левицький.

Забороняють засновувати кружки „С. Г."

В другій половині квітня ц. р. ліське староство заборонило основувати кружки „Сільського Господаря" в селах **Рівні** та **Чорній.**

У першому випадку за причину своєї заборони подало староство те, що влада устійнила, немов би то основники кружка „Сільського Господаря" мали намір створити цю установу на місце читальні „Просвіти", якої діяльність староство припинило ще 15-го січня 1937 р., а воєвідство це рішення затвердило. І дальша причина, про яку ми вже багато разів чули:

„Ponieważ założycielami projektowanego Kruzka są ludzie młodzi, przeważnie bezrolni i zwolennicy kierunku skrajno nacjonalistycznego, zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że założyciele nadużywają formy stowarzyszeniowej dla celów niestatutowych, a w szczególności dla szerzenia haseł politycznych, godzących w ład i porządek prawnopolityczny Państwa Polskiego."

В Чорній ця заборона має іншу причину. У письмі до основників староство каже:

„Na zasadzie postanowień art. 14 i 41 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. X. 1932 o przedmiocie prawa i stowarzyszeniach Dz. U. R. P. nr 94 poz. 808 zakazuję założenia Oddziału Stowarzyszenia pod nazwą Kółko T-wa „Silskyi Hospodar", ponieważ na terenie gromady Czarna istnieje już Kółko Rolnicze, którego cele są analogiczne, jak cele Kółka T-wa „Silskyi Hospodar".

Założenie nowego stowarzyszenia o tych samych celach osłabiło by jedynie aktywność istniejącego i rozwijającego już działalność stowarzyszenia, co nie leży w interesie publicznym.

Skoro założycielami projektowanego stowarzyszenia są ludzie młodzi o poglądach kierunku szowinistyczno-nacjonalistycznego i skoro nie znaleźli oni terenu pracy dla siebie w istniejącym już Stowarzyszeniu, to zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że chodzi im o działalność nacjonalistyczną sprzeczną z poglądami większości mieszkańców w Czarnej i stowarzyszenia nowozałożonego nadużywali by dla celów niestatutowych, co mogło by godzić w interes ogólny i zagrażać bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu."

Таким чином факт, що в селі існує польське „Кулко Рольніче", дає староству підставу заборонити українцям основувати собі товариство з подібними цілями. Такого ще, здається, у нас не бувало...

„НАДІЯ" ніколи не заводить!

ВЕЛИКА ВИГРА

зол. 50.000 на ч.: 79.896

постійна денна вигра

Зол. 20.000 на ч.: 131287 Зол. 5.000 на ч.: 63.974

І багато вигр нижче 5.000 золотих впало в 5 дні тягнення 4 кля и на льоси з постійно щасливої Колєктури

„НАДІЯ", Львів, вул. Леґіонів ч. 11.

Щасливі льоси 4 кляси ще можна дістати! ТЯГНЕННЯ ТРИВАЄ!

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", 1, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, ставши у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже в княжій добі

„УНДО на ховзькій і небезпечній стежці".

ТАК ТВЕРДИТЬ ОРГАН ОЗОНУ НА ПІДСТАВІ ОСТАННІХ РЕЗОЛЮЦІЙ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ПАРТІЇ.

„Слово Народове" (ч. 139. з 11-го травня ц. р.) подало за українською пресою вістку про засідання Центрального Комітету УНДО і зміст декларації, що була частинно сконфіскована в 99. числі „Діла" з 10-го травня ц. р. і яку сьогодні після звільнення від конфіскати друкуємо на іншому місці.

Закидаючи щодо деяких тез, як ось у справі переміни православних церков на костели, що ЦК УНДО „дозволяє собі не тільки на дуже суб'єктивну оцінку становища, але навіть на звичайний фальш" — „Слово Народове" так кінчить свої завваги:

„Від себе покищо випадає нам замітити, що декларація не вносить нічого нового, що вона в засаді сепаратистична і нещира та обрахована на агітацію і пропаґанду серед мас. Може бути, що це теж підготова відвороту від т. зв. нормалізації, бо в закінченні закликає до консолідації взагалі, а не консолідації в рямах УНДО, що чейже завжди мало характер радше консолідації, ніж партії. Хто памятає недавні залицяння обох відламів УНДО під адресою ОУН, той зрозуміє, що і тут можуть скриватися деякі можливости".

Цю свою статтю вмістило „Слово Народове" під наголовком: „Польська політика на українських землях" і в самій статті це щераз підкреслює:

„Все це означене як „польська політика на українських землях". З цього виходить, що УНДО далі стоїть на сепаратистичному становищі і твердить, що в Польщі є якісь непольські землі і навіть не мішані, але „українські"...

Резолюції ЦК УНДО глибоко нарушили спокій львівського органу Озону **„Дзенніка Польского"**, який (ч. 130 з 13-го травня ц. р.) у статті п. н.: „Погрози і спроба шантажу ЦК УНДО" пише, що:

„Ці резолюції з уваги на свій тон і характер домагань вимагають, щоб їх обговорити та негайно на них відповісти".

І „Дзеннік Польскі" відповідає... Він невдоволений, що УНДО стверджує невдачу нормалізаційної політики без своєї вини... На його думку офензива польського елементу виправдана, бо держава має право забирати слово на землях з мішаною людністю. Тобто орган Озону офіціяльно стверджує, що всі ці протиукраїнські ухвали ріжних польських організацій — це „голос держави". Далі „Дзеннікові Польскому" дуже не подобалося, що

„УНДО домагається для українського громадянства у Східній Галичині уявлених прав, прав, що вдаряють в одноцілість Річипосполитої та в елементарні на тих землях інтереси польського народу, що тут теж має дещо сказати. Чи українське громадянство забуває, що всякі права випереджують обовязки? А як виконує воно свої обовязки? Хіба не треба про це писати".

Для „Дзенніка Польського" — „тон цієї резолюції переходить всякі сподівання". Його виводить з рівноваги вислів у декларації ЦК УНДО, що „дальше толєрування такого стану може спричинити хронічну анархію... і при використанні постороннїми чинниками стати загрозливе для мира". Не скриваючи обурення, він пише:

„Отже погрожуєте, панове, зовнішніми чинниками! Цю погрозу треба пригвоздити, бо вона в яскравий спосіб насвітлює ваші основні почуття у відношенні до польської держави. Але затямте собі, що нема ніякої аналогії між національними відносинами, що панують у Польщі та відносинами в інших державах, навіть найбільш демократичних. Те, що ви дозволяєте собі на спробу шантажу, хіба є найкращим доказом дуже далеко посуненої толеранції держави, якого національне осередовище творить 70 відс. поляків".

Пригадуємо на цьому місці, що це пише орган Озону, який так інтерпретує декларацію полк. Коца, тобто її уступ про національні меншини, що вимогу найпримітивніших прав для українців називає — спробою шантажу.

Орган Озону посунувся ще дальше. Для нього не істнують ніякі міжнародні зобовязання Польщі. Він це отверто заявляє:

„Покликуватись на міжнародні зобовязання Польщі у справі б. Галичини — це справді смішно".

Але тому самому „Дзеннікові Польскому" ні трохи не смішно покликуватись на міжнародні зобовязання, що торкаються Польщі на її користь.

Вкінці „Дзеннік Польскі" стверджує, що УНДО вступило на „ховзьку та небезпечну стежку" і радить йому поміркувати, чи така політика „лежить уже не в інтересі нормалізаційної політики, але в інтересі самих українців".

З усього того бачимо, що коли навіть декларація і резолюції ЦК. УНДО, видержані в такому поміркованому тоні, виводять з рівноваги навіть орган Озону, то що можуть з цього приводу писати всякі краківські „Курієрки" та інші явно україножерні польські пресові органи?

У треті роковини смерти бл. п.

Ганусі Струтинської

абсольвентки медицини та членкині „Марійської Дружини Студентон"

відбудеться в храмі св. Юра

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

у неділю 15. травня год. 8, про що сповіщає

Рідні.

З українського життя у Варшаві.

Весна 1938 р. принесла помітне пожвавлення українського культурно - товариського життя у Варшаві. Майже всі українські місцеві організації виступили або виступають з новими — часто оригінальними — імпрезами, сходинами, вечорами тощо.

Найбільше уваги присвячено, як звичайно, під кінець товариського року, науково-відчитовим сходинам і дискусіям.

РЕФЕРАТИ, ВІДЧИТИ, ДИСКУСІЇ.

Передовсім треба зареєструвати кілька нових цікавих науково-популярних викладів в **Українському Науковому Інституті.** Дня 15-го квітня ц. р. відбулися там чергові збори економічного семінара з дискусією на тему реферату **п. Г. Лазаревського:** „Совітська економіка в світлі даних процесу Бухаріна й ін." В минулу пятницю, 6-го травня ц. р., виступив як гість Інституту голова НТШ. **проф. д-р Іван Раковський** зі Львова з дуже цікавим рефератом про антропольогічний тип українця.

Щораз більше зацікавлення починають викликувати симпатичні і традиційні вже реферати недільні сходини мистецького гуртка „Спокій". У рямках таких сходин **проф. Дмитро Дорошенко** виступив з рефератом: **„К. Ф. Маєр та Іван Франко"**, а останньо **п. Гліб Лазаревський** *полонив* просто численних слухачів знаменито опрацьованими спогадами - студією на рідку і прецікаву тему: **„Старі українські шляхотські садиби".** Автор скривдив би український читацький загал, якби надто *заволікав* з друком тієї рідкої у нас праці.

Не можемо врешті не згадати про два вдалі відчитово - літературні вечорі **Союзу Укр[а]їнок Емігранток,** присвячені творчості М. Вовчка і Н. Королевої, зокрема-ж про вдалий **„Вечір живого слова"** (получений з танцями), якого живою атракцією і героїнею стала — зрозуміло — артистка п. Леся Кривіцька зі Львова.

Непромакальні плащі

Краєві і заграничні від 12·90 зол.

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

„ЗАПОРОЖЦІ" ПРИ ПРАЦІ.

Минулої неділі, 8-го травня ц. р., старшина студентської корпорації „Запорожжя" запросила українське громадянство на урочисту інавґурацію своєї праці (в домівці У. Ц. К.). В інавґураційних зборах взяли між іншими участь куратор корпорації проф. Кордуба, проф. Р. Смаль-Стоцький і запрошені гості. Програмову промову кошового Б. Кентржинського остільки цікаво було почути, що була в ній мова про справжні тривкі надбання тієї конструктивної групи студенства та не було ні сліду з демагогії чи анархістичного пустомельства. Справжню несподіванку зробили всім студенти Богуславський та Лівша як референт та коррферент дуже добре обробленого (виключно до власної карти) відчиту про розселення і геопопуляційну структуру українського народу. Побажатиб, щоб оба здібні наші молодці географи частіше та на ширшій арені давали знати про себе.

МИСТЕЦТВО І ПРОПАҐАНДА.

Головними українськими імпрезами весняного сезону будуть: **Фестіваль української народньої пісні,** що його влаштовує Український Національний Лисенківський Хор у варшавській опері в понеділок 16. ц. м., що вже викликує помітне зацікавлення серед неукраїнців, та **XI. вистава** (архітектура, графіка, різьба, малярство) **„Спокою"**, яку відкриють 15-го травня в салонах „Імки".

КТВ.

Невдалий переворот у Бразилії.

Бразилійські фашисти (інтеґралісти) намагалися перевести державний переворот. Вони убили стійку під президентською палатою та перетяли телефонічні дроти. Залишили лиш один тайний телефоніччий провід, яким през. Варгас заалармував дирекцію поліції. Після 2-годинної битви поліція перемогла інтеґралістів і арештувала їхнього провідника Вальверде.

Заки поліція прийшла на відсіч, през. Варгас зі своїм швагром кермував обороною палати, маючи лише 16 людей і 1 скоростріл.

Рівночасно дійшло до вуличних боїв у ріжних дільницях міста, бо змовники намагались опанувати міністерство війни та заарештувати кілька ґенералів.

При здавлюванні революти згинуло чимало людей. Змовники були перебрані за моряків; військо не взяло участи у революті. На провінції спокійно.

През. Варгас довший час проходжувався по столиці — населення витало його овацийно.

Якби переворот був пощастив, владу булиб переняли провідники інтеґралістів Барбоза, Ліма і Бельміро Вальверде.

Між арештованими є кількох вищих старшин.

ТРЕБА ПАМЯТАТИ.

Вже перші дні тягнення четвертої кляси сорокпершої Клясової Льотерії принесли багато великих виґр, які засобили готівкою мешканців ріжних дільниць краю.

Завдяки поділові льосів на пять частин, замість давніх чотирьох, зросло теж велике число тих, що виграли, яким відкрилася нова, щаслива карта життя. Великий відсоток тих, що виграли творять пані. Так нпр. суму сто тисяч золотих, яка впала на ч. 68350 поділили між себе громадянки Ловіча, Мрозів і Могильна, а також двох граків із Ратна і Ваґаньца. Подібно і виґра 75.000 золотих (на ч. 94.409) припала варшавянці, краковянці і львовянці; знову дві „пятки" найшлися в руках представників армії.

Мужеська половина людського роду осягнула більшість серед співвласників льосу ч. 3.025. Суму пятьдесять тисяч золотих поділили між себе лодзькі робітники.

Тому, що так щастить панам, вони повинні памятати перед виїздом на літнища про те, щоб засобитися в льос до першої кляси сорокдругої Льотерії. Вони можуть це зробити таки зараз, бо льоси є вже у колекторів. Зокрема ті, які мають намічені числа, повинні поспішитися, щоб хтось їх не випередив.

—o—

Присилайте передплату!

Жіноча сторінка.

Збережім рівновагу!

Тяжким ударом для всього нашого жіноцтва є припинення праці Союзу Українок. Тяжким ударом і для всього нашого народу.

Не будемо тут спинятися над причинами, що їх подали урядові чинники як мотиви припинення, ані над враженнями нашого жіноцтва та нашого громадянства з цього приводу. На одне хочемо звернути увагу передовсім, а саме на те, щоб ми вміли в цих прикрих хвилинах зберегти рівновагу і холодну розсудливість, бо може саме в цьому буде наш рятунок.

Ми жінки, взагал, нарід дуже експансивний. Живемо нервами, чуттям та вражливі до крайности на різні прикрощі. Така вже наша природа і нема нам чого від неї відпекуватись. Але коли в інших випадках наша вражливість та інтуїтивність є дуже доцільні і надзвичайно корисні, то у хвилинах тривоги є це прикмети небезпечні і тут треба кликати на поміч розум та опанувати ним свої нерви і перше, ніж щось зробимо чи скажемо, мусимо дуже добре роздумати, щоб не вийшла з того шкода, яку потім може і направити буде за пізно.

З цією подією останніми часами звязано і ширяться стільки різних чуток, що аж страшно стає, коли подумати, з якого джерела вони можуть походити і які наслідки можуть мати. А найбільше тих неймовірних чуток походить таки з жіночих уст і передається від одної до другої так, що зростають вони до неймовірних страховищ; при цьому не бракує теж різних балямутств та наклепів саме може на тих, що найбільше над тою подією спочувають.

Від тих, що тепер приїздять з провінції, доводиться чути неймовірні речі про те, як той чи та поставились до справи, як на неї та чи інша зареагувала і що з того вже вийшло та що далі буде. Найфантастичніші відомости ширяться про те, що нас далі чекає та які будуть наслідки цього розвязання. Самі шукаємо хиб і знаходимо їх часто там, де їх і нема й не було, витягаємо на світ якісь такі дрібні факти, які не мають найменшого значіння та робимо з них якісь величезні події. Обвинувачуємо людей невинних, а відвертаємо увагу від того, про що може дійсно варто було подумати та звернути на це увагу в майбутньому.

Є різні дрібниці нашого життя, щодо яких можемо не погоджуватись і навіть сперечатись між собою, але є речі, де для нас нема і не сміє бути двох думок. І саме такою річю є існування тої чи іншої нашої організації, коли вона корисна для нашого загалу.

Коли йде про те, щоб направити шкоду для громадської справи, то треба залишити на боці особисту ворожнечу, покинути різні здогади, а часом і злосливі завваги на адресу того чи іншого, хто міг би в цій справі бути помічним.

У тяжких хвилинах треба вміти виявити свою солідарність та єдність духа і саме тепер така хвилина, що українські жінки мусять собі це пригадати й відсунути всі дрібниці на бік, щоби пощастило нам відрятувати цінну і потрібну організацію, а не причинитись до ще більшого розбиття між нами самими.

—o—

УПРАВИТЕЛІ РЕСТОРАНУ „БРІСТОЛЬ“

ЛЬВІВ, УЛ. ЛЕГІОНІВ 21.

мають шану повідомити Високоповажних Гостей, що перебрали цей ресторан у власну управу.

З цієї нагоди, бажаючи вдоволити найбільш ви багливих смакунів, МИ ЗААНГАЖУВАЛИ НАЙЗНАМЕНИТШИХ МИСТЦІВ КУЛІНАРНИХ. — БУФЕТ І ПИВНИЦІ МИ ЗАСОБИЛИ В НАЙВИБАГЛИВІШІ ПЕРЕКУСКИ І НАПИТКИ.

ЦІНИ ЗНИЖЕНІ. Четверо уладжені салі на бенкети і шлюби.

ЗАРЯД.

Балачки про моду.

Вже у звіті про „Показ української моди“ заповіла я Вам, шановні читачки, що у цій рубриці подам докладніший опис деяких моделів. Завдання взяла на себе нелегке, бо тих прегарних моделів було стільки, (а властиво то всі вони були „прегарні“), що вибрати з них для докладнішого опису тільки кілька дуже трудно. Та защож наша нація дістала прізвище „хитрий хахол“? Ось і я вирішила не понизити тої нації, а тому, щоб краще в тих моделях зорієнтуватись та щоб мій опис був докладніший, попросила собі чемненько дозволу у провідниць „Труду“ оглянути ще раз ті моделі, бо зі салі зробити було це неможливе. Згоду очевидно я дістала і взявши олівець та папір у руки, всі ті моделі собі поописувала, дотого щей дечого про них цікавого довідалась від пані Елі Олесницької, що є королевою того моделевого царства.

Почну загальниково про сукні полотняні вишиті. Було тих суконь чимало і вони всі поправді гарні. А вся справа з тими вишитими сукнями в тому, що тут властиво йде про добре і ефектовне розміщення вишивки та про гарний крій суконки. Нераз мала дрібничка, як от до полотна білого вставлена вузенька смужечка полотна сірого небіленого робить несподівано гарний ефект. Були вишивки найріжноманітніші і ніжне прозоре полтавське вирізування у білої, сіро-синьої та жовтої барви хрестикові, низинкові, дуже барвисті і темні однотонні, а навіть чорні та вузькі і широкі, гуцульські та буковинські — одним словом вишивка тут виявилась у всій її красі, на яку тільки здібний наш нарід. Був наприклад прегарний костюм проекту пані Елі Олесницької з білого полотна, а прикрашений густою темною вишивкою дуже ефектовно розложеною на жакетику вшперек так, що вона ще робила й на боках гарні закруглення. Думаю, що ці найефектовніші моделі з вишивками вмістить на своїх сторінках „Нова Хата“, бо шкода було б, щоб вони лишились тільки як миттєве враження у тих, що були на показі, а не дійшли до ширшого загалу нашого жіноцтва, яке так полюбило вже полотняні вишиті сукні. Кінчаємо з вишитим полотном.

Другою ефектовною групою показу були моделі з яворівської та бойківської мальованки. Наприклад: скромний, довгий плащик без ніяких оздоб крім інкрустованих гудзиків з червоної яворівської мальованки. Надається він як доповнення кожної полотняної суконки і вся справа тільки в гарному крої. Другий комплетик з мальованки проекту пані Мілі Охримович складався з гладенької спідниці та болерка з коротким рукавцем, а доповнений він гранатовою блюзочкою, червоним лаковим поясом та червоною шапочкою-фезом. Мальованка тут очевидно гранатова. Все це робить надзвичайно ефектовне враження. Гарний був також комплетик проекту пані М. Морачевської, де жакетик з мальованки (широкий) був дуже добре відсаїжений білими манжетами та комірцем з полотна, а кінці цих манжетиків та комірця просто „обдзеркані“ в той спосіб, що робять гарні стрічці. Дуже добре придалась також мальованка і до тенісового строю та пляжового скомбінованого з полотном і доповненого великою пляжовою торбою з мальованки. Той пляжовий стрій складається з широких штанців на станичку все з мальованки, а поверх приходить кльощевий плащик без рукавів, довгий поза коліна з бурого полотна, краями обшитий досить широкою лямівкою з мальованки і такий самий довгий пояс завязаний збоку. На жаль усіх моделів з мальованки теж перечислити не можна. Скажемо тільки, що це полотно надається майже на всі випадки дня до вечорових суконь включно. Було два моделі вечорових суконь з мальованки: один з рукавами (пані Гордиєвської), другий без рукавів (п-і Бонковської). Обидва вони мають дуже гарний крій, а оздобою одного є срібний і коралевий шнур та червоні корали, другого лише чорні корали.

Переходжу до іншого матеріялу — шорти, себто матеріялу, що його спеціяльно тчуть в Яворівщині на спідниці (полотно перетикане волічкою та бавовняними кольоровими нитками). Тут надзвичайно гарний був моделик проекту пані Елі Олесницької — спідничка і болерко з пругастої шорти, біла блюзочка. Але найцікавіше в ньому те, що проектантка використала навіть пояс шорти, що є звичайно білий з вузькими пругастими кольоровими пасочками по краях. Цей пасочок був уложений так, що він переходив попад станом по блюзці (побачите такі фасони у багатьох модних журналах). Друга пані (учениця „Труду“) показала, що з цього нашого українського, недорогого матеріялу можна зробити дуже ефектовний костюмик на взірець модного фасону.

Шовк — наш український з нашої кооперативи „Шовк“ у Самборі. З нього було теж кілька моделів, з яких найвдалішим був комплетик роботи і проекту пані Е. Олесницької. Спідничка спереду має кілька досить глибоких закладок згори пристебнованих, а трохи вище коліна пущені вільно. Широкий жакет оригінально прикрашений кількакольоровими стебнівками на „гезці“. Ці стебнівки закінчені вязанням на зразок „богородиць“. До того шотляндська блюзочка, де переважає зелений колір.

Самоділи. Дуже гарно вони надаються на плащі звичайних модних фасонів. Ці самоділи це наш український виріб і виріб, що раз-у-раз удосконалюється (як це помітила в роботі пані Е. Олесницька). Є самоділи гладкі; було з них кілька плащів звичайних, модних фасонів і природного кольору і барвисті, є самоділи роблені на зразок „бесагових“ тканин, які дуже добре надаються на різні комбіновані комплети. Так наприклад був такий комплет: спідничка і камізолька з чорного бесагового самоділу, а до того пелерина з самоділу чисто білого і тільки прикрашена чорною стебнівкою та одним чорним гудзиком (проект пані С. Рудакевич). До чорної спідниці дуже добре надається причепертінка з бесагової самоткані і т. д. Комбінацій найріжноманітніші і всі дуже гарні. Є це практичний і тривкий наш виріб, а дістати його можна в Косові в „Гуцульському Мистецтві“.

Були ще й трикоти з фірми „Трікот“ в Станиславові. З них мені найбільше сподобався бронзовий комплетик, що складався із спіднички і пелерини, бізий коротковий плащик і блюзочка із льняної коронки. Ці речі при теперішній моді можемо прикладати на найріжноманітніші способи і до найріжноманітніших модних комбінацій.

А на кінець цього відділу ще кілька слів про дві суконки з бурунчуку прикрашені вишивками та про балеву суконку з ґерданами. Обидві бурунчукові суконки такі ніжні і гарні, що їм місце в найелегантнішій купелевій місцевости. Одна дуже штудерно вишита ученицями „Труду“ має гарний ефектовний крій з різними закладками так, що й описати її трудно, а прикрашена вона полтавськими мережками та блідо синім гаптом, друга-ж із пліссованою спідничкою та широкими рукавами, що прикрашені теж подібною вишивкою, але вже більш тонованою і кольоровою. Ці обидва моделики такі ніжно-дівочі, що з ними важеться якось само собою весна, синє небо та золоте сонячне промінння. Сукня з ґерданами — вечорова, блідо рожева з жоржети чи гази. Рукав довгий прикрашений вуставкою вишитою хрестиком білим та чорним шовком тим самим узором, що круглий комірець з чорно-білих перелок та широкий пояс. Цілість дуже ефектовна. Проектувала пані Мілі Охримович.

Цим закінчую *першу* частину опису тих моделів, що були витворені з наших матеріялів, але прикладені до цілком модних фасонів. Другу частину моделів — стилізованих, себто вже наслідування наших народніх кроїв подам у най ближчій сторінці, якщо пани мої начальні редактори не повісять мене за те, що я так довго розписалась про моду, якої жоната не дуже то любять, бо треба на неї жінці гроші видавати, а неконатим вона відочого. Ну, але якось воно буде. Треба буде редакторам вигадати, що для читачок із провінції треба ще й стилізовані моделі описати, бо маючи перед очима багато народніх зразків, наші жінки можуть зорієнтуватись для себе для різних ідей.

Рита.

—o—

Сторінка без політики.

Фатальна світлина Будди.

Між туземцями Цейльону настало недавно величезне схвилювання, що його викликав учинок молодої англійки Анни Голлік, доньки визначного урядовця в Кольомбо.

Молода англійка відвідала разом із своїм нареченим Лямоном Вотом святе буддійське місто Амурадатура. В місті почали молодята оглядати ріжні цікаві речі та буддійські святині.

Романтична знимка.

В одній із святинь Амурадатури по середині лишалася величезна фантастична статуя Будди. У святині не було під ту пору ні живої душі, крім обоїх англійських гостей. Молоді туристи рішили використати таку ідеальну нагоду й відфотографувати постать Будди. А щоб світлина була більше оригінальна й більше особиста, міс Анна вклізла на праве коліно Будди і примістилася там у доволі легкодушній позі. Наречений миттю зняв її на малому фільмовому апараті.

Погані наслідки наївного жарту.

Англійці віддали чергового дня фільмову ленту до тамошнього фотографа, не прочуваючи, що з цілого жарту може вийти якнебудь халепа.

Фотограф був незвичайно побожним буддійцем і коли підчас викликування фільми глянув на негатив, аж скрикнув з остраху й обурення. Негайно покинув він дальшу роботу й побіг із фатальним негативом до редакції гіндуського часопису, горлаючи ввесь час про профанацію святині. Ясно, що ціла справа набрала щойно в редакції відповідної ози і відтак розголосу, бо редакція помістила в першу чергу у своїм часописі кліщу згаданої світлини і видрукувала при тім гостру статтю проти чужинців, які для заспокоєння своєї цікавости не вагаються навіть спрофанувати святиню і божество.

Наслідки.

Ціла справа набрала величезного розголосу. Туземці домагалися гострої кари на виновників. До міністра внутрішніх справ зголосилася делегація буддійських монахів, яка теж домагалася гострої кари на виновників. Остаточно ціла справа закінчилася компромісово; на приказ міністра фільму зроблену Вотом, знищили. Пара пеховатих світлинців-аматорів мусіла негайно виїхати до Льондону.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Ложежники, які гасили вогонь, ходячи на пальцях.

Хто не чує, як бувало пожежна сторожа (де до вогню? Алярмові сирени, свиставки, сурми і дзвінки роблять стільки шуму, гамору й галасу, що самі алярмові сигнали іноді викликують більше паніки, як найбільша пожежа. Такий галас просто вбивчий для нервових людей.

Про те знала молода дівчина Маргарета Абуд у Каїрі й тому теж у першій хвилині не знала вона, що почати, коли запримітила, що на даху дому, в якім вона мешкала, вибухла пожежа. Її мати лежала хора від довшого часу в ліжку і добра дочка хотіла їй заощадити зайвого схвилювання і перестраху.

По короткій надумі молода дівчина побігла до телефону й викликавши пожежну сторожу, повідомила, що з даху її дому добуваються густі клуби диму. Одначе тому, що в мешканні лежить хора жінка, Маргарета просила пожежників не счиняти по змозі гамору алярмовими сигналами і при рятунковій акції.

Пожежники приїхали справді незвичайно тихо і спокійно і гасили пожежу, ходячи тихесенько на пальцях. Після того дівчина подякувала їм, кажучи, що гамір міг убити її хору матір.

Дивоглядне завіщання.

Люди залишали вже ріжні дивоглядні завіщання, в яких своїх спадкоємців обтяжували преріжними важкими умовинами. При тому мужі, які вмирали скорше від своїх жінок, залишали їм густо-часто майно лиш під тою умовиною, що вони не вийдуть удруге заміж. Тому воно справді небувалий і навіть неімовірний випадок, щоб муж записав своє майно жінці під умовиною, що вона вийде удруге заміж.

Джон Деві з Квібеку (Канада) був незвичайно багатою людиною. У своїм завіщанні виявив він незвичайну добродушність. Недавно він помер і залишив у готівці більше, як 250.000 долярів. У завіщанні він призначив із тієї суми 15.000 долярів для своєї жінки, якій залишилося ще теж крім цього велике нерухоме майно. Із відсотків решти капіталу мала його сестра, теж вдова, діставати малу ренту. Якщо пані Деві вийде другий раз заміж, тоді вона матиме право до половини капіталу. Крім того вона буде теж мати право записати те майно своєму другому чоловікові, якому на випадок її смерти будуть виплачувати відсотки так довго, доки він другий раз не оженився.

Злобні кажуть, що небіжчик кермувався не так доброю волею, як тим, щоб той, хто оженився з його жінкою, міг собі гріхами осолодити життя. В кожному разі це завіщання не лиш оригінальне, але і небуденне.

—o—

Страйк шкільних дітей в Анґлії.

Незважаючи на дуже добре урегульований рух на вулицях Льондону, мешканці цього міста все таки вважають, що він доволі небезпечний для дітей, які ранком ідуть до школи. Тому теж недавно відбувся в Льондоні доволі оригінальний страйк, в якім узяли участь найменші шкільні діти. Одначе малолітні страйкарі не були до тієї міри самостійні, щоб демонструвати без нічиєї помочі і вийшли на місто під дбайливим доглядом своїх батьків. Батькам ішло про те, що діти, які рано йдуть до школи, не мають, на думку батьків, відповідної забезпеки, бо на вулицях рішуче замало поліцянтів, особливо в ранніх годинах, коли малі льондонці йдуть до шкіл.

Демонстрація відбулася підчас зливного дощу, одначе непогода не стримала демонстрантів, які голосно викрикали домагаючися управильнення вуличних приписів.

—o—

Скарб на дні моря.

Недавно створило кількох багатих людей, які хочуть зарискувати своїми грішми, спеціяльну спілку, яка за окремим дозволом англійської влади хоче видобути з морських глибин англійський воєнний корабель „Лютін". Той корабель затонув на повнім морі, коли перевозив запас золота, вартости 25 міліонів фунтів стерлінгів. Праці мають уже почати в найближчих днях.

Медведі в Югославії.

В багатьох місцевостях Югославії медведі стали справжньою пошестю. Селяни в розпуці, бо медведі не лиш загрожують життю людей, але й нищать засіяні на полях. Селяни призадумувалися над тим, яким чином запобігти нещастю. Рада булаб проста й доволі легка, якбн не закон про охорону медведів. Тепер населення вносить до влади прохання, щоб цей закон припинити, щоб врятувати засіви.

—o—

ЩЕ ПРО ПОЖЕЖУ „ЛЯФАЄТА"

Знавці подали перші здогади про причини пожежі. Всі відкидують думку, начеб пожежу завинив палій або що хтось злобно підложив вогонь. Причиною пожежі був нещасливий склад обставин. В галі казанів прибиралося багато важкого газу, якого вибух викликав теж катастрофу. Одначе слідство не закінчено ще й до цієї пори.

Вогнетривалий сейф капітана не згорів, одначе папери приміщені в ньому звуглілися. У вогнетривалому сейфі пароплавного комісаря було 500 долярів срібної монети. Всі ці гроші імовірно перемінилися в одну розтоплену масу.

Пароплавний фотограф стратив фотографічних апаратів на 83.000 франків. Скарбник стратив 63 тисячі франків, також багато інших членів корабельної залоги потратило свої особисті річи і гроші, які залишилися на чердаку

—o—

САМОГУБСТВО КАРЛИКА.

Популярний у Парижі співак, який із великим успіхом виступав у кабаретах Монмартру, карлик Дельфен, покінчив зі собою, відчинивши у своїй кімнаті газ. Замість посмертного листа написав він олівцем, великими буквами фразу Паскаля: „Ціле нещастя людей походить від того, що вони не вміють спокійно залишатися у своїй кімнаті."

Причиною самогубства була нужда й безробіття. 35 літ тому він був справжньою зіркою паризьких кабаретів. Його виступи мали величезний успіх. Він виступав також у театрі і знимався до фільмів.

—o—

ПЕС, ЯКИЙ ЩАДИВ 13 ЛІТ.

Воно може й неімовірне, проте правдиве: найбільшу витревалість в ощадности виявив один малий французький пес фокстеріер, який, очевидно, із заощаджених грошей нічого не видав. Пса навчив жебрати його власник, сліпець, якого пес водив ще крім того по вулицях. Пес мав на шиї мішочок, до якого прохожі складали свої датки.

Коли сліпець виймав гроші з мішочка, пес теж виймав їх і ховав у дірі, що він собі її вигребав у куті кімнати. Щойно по тринацяти літах цю скритку припадково відкрили. Виявилося, що ощадний пес „защадив" за ввесь час більше, як 12.000 франків.

—o—

ОСТАННЯ ФАЙКА.

У Кральовськім Градці (Чехія) трапилася недавно незвичайно дивна, при тому трагічна подія. Справді небуденною смертю згинув 51-літній робітник Осип Сметана. Сметана мав здавна привичку, що коли він їхав на своїм колесі, заповіки курив свою коротку файку. Коли востанне він вертався колесом із праці, закуривши люльку, його увагу відвернув старт літака. Хвилинка неуваги викликала катастрофу, бо колесо стратило раптом рівновагу, віхало повним розгоном на копицю каміння. Сметана злетів із колеса, впав на каміння і вбив собі при тім люльку в рот. Нікотина з файки викликала затроєння крови і Сметана помер у міській лічниці негайно після переведеної операції.

—o—

ВІДКРИЛИ СТАТУЮ З РИМСЬКИХ ЧАСІВ.

Підчас цьогорічного, доволі низького стану води на Рені відкрили на поверхні тієї ріки якусь білу точку. Зацікавлені тим пасажири з човнів підпливли до місця, в якому побачили цю ясну точку і переконалися, що це частина мармурової статуї. Коли статую добули з води, виявилося, що це незвичайно цінна памятка, статуя Венери із старо римських часів. Припадково відкритої Венери не ушкодив навіть „зуб часу".

ВЕСЕЛЕ

ПРИЧИНА.

— За що тебе так Панько вибив?
— Бо вернувся з пошлюбної подорожі.
— І щож із того?
— Бо то я познайомив його з жінкою.

НЕ ТЕРПИТЬ КРИКУ.

Вона веде перший раз своє авто. Недалеко перед нею біг кінь.

— Стій, стій! — кричить Степан.

Але вона вдала, що його не чує і в найближчій секунді прийшло до катастрофи.

— Чому ти мене не слухала — питається відтак її Степан.

— Бо я не люблю, коли хтось до мене кричить.

Припинення діяльности „Союзу Українок.

Інформуємо читачів, які цікавляться долею Союзу Українок, що Централя С. У. вносить від розпорядку львівського староства, яким припинено діяльність Т-ва, широко умотивований відклик до воєвідського уряду у Львові та зробить усі потрібні заходи, щоб Т-во було реактивоване. При цій нагоді вияснюємо ще раз, що Союз Українок не є **розвязаний**, тільки **припинений** („завішений") у своїй діяльности, отже жіноцтво повинно зберегти рівновагу і не падати на дусі та виждати спокійно заходів свого проводу.

Філії С. У. повинні теж внести відклик до воєвідства такого змісту:

До

Воєвідського Уряду

у . . . . . ,

через

Повітове Староство

у . . . . . ,

Видїл Філії С. У. в . . . . . ,

до рук голови в . . . . . вул. . . . . ,

вносить

ВІДКЛИК

від рішення Повітового Староства в . . . . . з дня . . . . . ч. . . . . ,

котрим завішено (розвязано) Філію Союзу Українок.

ВОЄВІДСЬКИЙ УРЯДЕ!

Рішенням з дня . . . . . ч. . . . . завіснло (розвязало) Повітове Староство Філію С. У. в . . . . . подаючи як причину завішення Централі переступлення статуту через політичну діяльність.

Від того рішення вносить підписаний Видїл відклик з такими **мотивами:**

В цій справі, як нам відомо, внесля Централя, яку завіснло в діяльности Городське Староство у Львові, широко мотивований відклик до Воєвідського Уряду у Львові. По полагодженні цього рекурсу, очевидно, відпадуть усі можливі заміти в справі діяльности цілої організації Союзу Українок, в тім і нашої Філії.

Сама Філія в нічім і ніколи не переступила меж своєї статутової діяльности, доказом чого може бути факт, що не дістала ніколи в цій справі ніякої остороги чи упімнення та що навіть рішення Староства не покликається на ніякий того роду факт.

З наведених причин підписані вносять:

привернути діяльність Філії з хвилею привернення діяльности Централі.

Видїл Філії Союзу Українок в . . . . . .

Голова: Секретарка:

Сільські кружки Союзу Українок відкликів вносити не потребують.

Довідуємося теж, що робляться заходи, щоб якнайскорше відновити видавництва жіночої преси.

Що писало „Діло" 50 рокїв тому.

Ч. 96. Неділя, 13. (1) травня 1888.

„КОЖНИЙ РУСИН ПОЛІТИК".

К. Н. Устіянович, що їздив з паломництвом до Риму, у фейлетоні „Під неділю" пише:

„Мушу вас таком повідомити і про то, що св. отець приняв нас дуже ласкаво. Не дивуйтесь, що він до нас говорив свої святі слова тільки як до унітів і католиків. Це відзнака, велика відзнака. Він нас уважає за таких, що стоять вище понад увесь земський народній партикулярнам і не приймав нас як нпр. французів, німців, мадярів, хорватів та інших по народности, а тільки по обряді...

„А то вже, бачите, зносилось на велике лихо, бо деякрі люди хотіли підмовити нашого доброго митрополита на те, щоб ми русини окремо їхали до Риму тай ще з окремою адресою, хотіли навіть постаратись про всякі льготи на залізницях наших і чужих. Але наш політичний змисл — кожний русин політик — зміркував зараз, до чого то йде і ми цю справу занехали. Щастя велике! Бо тоді був би нас мусів папа приймати як русинів, преса цілого світу могла була про нас заговорити, — ми не могли би вже більше укриватись — ані в нашій поцтивій Шкваралупигії ані під компатурнами „Просвіти" і наше „інкогніто" у світі було би стрчене на віки".

„ЩО НАЙБІЛЬШЕ ПОПЛАЧУЄ".

„На день 8-го травня розписали були у Відні, Пешті і Берліні субскрипцію на акції фабрики зброї, яку мають оснувати в Пешті. В годину після відкриття субскрипції мусіли її вже замкнути, бо зголосилося за багато охочих. Емісійний курс цих акцій, 150 зр., ще перед субскрипцією був вищий на 12 зр., а зараз після її замкнення підійшов на 16 зр. 50 кр. Мабуть всі гадають, що таки найбільше поплачує у теперішніх часах фабрикація зброї".

СНІГ У ТРАВНІ.

„В наших Карпатах майже щодня перепадає сніг — з цього походить і той великий холод у нашому краю. Сьогодні перед полуднем почав перепадувати легенький снінок і в нашому Львові".

Гарний розвиток Центробанку.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ.

В четвер 12. ц. м. відбулися Загальні Збори Центробанку в салі „Молодої Громади" при вул. Костюшка ч. 1 а. Збори відкрив в год. 11-ій передполудням голова Надзірної Ради **д-р Михайло Волошин** і привитав кількадесять прибувших членів, представників центральних кооперативних установ з головою РСУК сен. **інж. Ю. Павликовським** та двох представників преси („Діла" і Г. К. Ч.). Обявивши провід зборів голова покликав до президії дир. **А. Мудрик**[а], на секретарів: **дир. М. Кисілевського і дир. Винницького** та до скрутаційної комісії: **дир. Витвицького, дир. Лехицького і дир. Скрипку.** Згадав теж про смерть пятьох заслужених дїячів: дир. Заячківського, о. мітр. Войнаровського, о. К. Петрушевича, дир. І. Громницького та Й. Дельвевича, память яких присутні вшанували повставанням з місць. Підкреслив, що Заг. Збори замикають 40-літній період діяльности Центробанку, що його Дирекція вшанувала скромно випуском органу для кредитових кооператив „Кредитова Кооперація" і поглибила у звітовому році свою працю так, що Центробанк може з гордістю дивитися в майбутнє. Отже у звітовому році власне майно перевищило пів мілїона золотих, щадничі вклади доходять до двох мілїонів. Ювилей Центробанку є синонімом 40-літньої невтомної праці начального директора **пре[з]. д-ра Костя Левицького,** який є духовним батьком Центробанку і нині з повним правом може сказати, що „Центробанк — це я". Трикратним окликом „слава" і голосними оплесками присутні вшанували що жертвенну працю начального директора.

Тому, що протокол з останніх Загальних Зборів передано верифікаційній комісії забрали слово оба директори Центробанку: **през. д-р Кость Левицкий та дир. Степан Кузик** і доповнили друкований звіт з діяльностю за діловий 1937. рік.

През. д-р К. Левицький вказав на поважний зріст діяльности і майна Центробанку, що став уже дійсно центральною касою українських кооператив усіх видів. Найкращим показчиком живого фінансового руху в Центробанку є постійний зріст загальних оборотів в останніх трьох роках. І так у 1935 р. загальний оборот замикався цифрою 10,736.673.32 зол., в 1936 р. вже 28,801.568.22 зол., а в 1937 р. **підскочив до 47,508.921.20 зол., себто оборот в останніх трьох роках зріс на 342,2 прц.** Це збільшення оборотів поступає швидко вперед тому, що від трьох років збільшуються власні і чужі оборотові фонди. Отже запасні фонди збільшуються з кожним роком ось так: у 1935 р. поверх 307 тисяч, у 1936 р. поверх 310 тисяч, а **в 1937 р. дійшли до суми 314.395 зол.** Збільшився теж

М. РУДНИЦЬКИЙ. 3

Україна на Мировій Конференції.

(Elie Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938, p. 188. Editeur Paul Hartmann, 11, rue Cujas.).

(Продовження).

Представники української делєгації в Парижі мали нагоду станути перед Мировою Конференцією тільки у галицькій справі. На українсько-польську війну мала Мирова Конференція безпосередній вплив кілька разів приневолюючи українську армію, щоб вона припинила воєнні операції і спрямувала всі свої сили проти большевиків. Найвища Рада у Парижі мала змогу підтримувати безпосередній контакт із місією Нуленса висланою до Польщі, що мала на меті спинити українсько-польську війну. Мирова Конференція виділила теж окрему комісію для означення кордонів Польщі, під проводом амбасадора Жіль Камбона з участю (по одному) делєгатів, — Франції, Анґлії, Сполодержав, Італії та Японії.

Місія Нуленса приїхавши 15. лютого 1919 р. до Варшави, вислала до комісії Камбона телеграму, щоб армія Галера вернулася якнайшвидше із Франції до Польщі; водночас ген. Бартельомі в імені цієї місії поставив українцям як безумовну умову дипл. переговорів — припинити бої. Якби українці відмовилися, то тимсамим зірвають з Мировою Конференцією. 26-го лютого під проводом ген. Бартелемі радила у Львові конференція, що мала на меті накинути умови перемиря. Та вона не дала бажаних висліднів.

19. березня Мирова Конференція рішила занятися справою перемиря особисто і того самого дня за підписами Вільсона, Льойда Джорджа, Клемансо та Орляндо вислала до ген. Розвадовського у Львові та до ген. Павленка під Львовом радіові телеграми з пропозицією перемиря на фронті, щоб Найвища Рада могла вислухати в Парижі обидві ворожі сторони щодо територіяльних домагань. Американець генерал Керман посередничив у Хирові, щоб перевести цю пропозицію на місці. Польські делєгати настоювали, щоб підставою порозуміння була лінія визначена ще ген. Бартелемі 28-го лютого, а не нова, пропонована в телеграмі, і через те війна йшла далі.

16. квітня армія ген. Галєра виїхала з Франції до Польщі і того самого дня англійська делєгація в Парижі пробувала з власного почину довести до порозуміння між польсько-українськими делєгатами, щоб вони вплинули на перемиря в Галичині. Дійшло до порозуміння. Падеревський приняв від американського генерала Блісса телєграму призначену для польської головної воєнної команди, але ця телєграма переслана на руки Станислава Грабського, що був тоді премієром, не дійшла на вказану адресу. Ст. Грабський признався аж 11 літ пізніше в одній своїй статті, що сховав її з тактичних оглядів, як шкідливу. Він знав про недалекий приїзд армії Галєра.

Ще 10 днів пізніше, 26-го квітня у Парижі радила далі міжсоюзницька комісія, під проводом славного з бурської війни англ. генерала Ботн, над тим самим питанням: польсько-українським перемирєм. 29. квітня вона вислухала польських делєгатів Падеревського та Дмовського, які виложили становище свого уряду, що не бачив можливости відступити від лінії ген. Бартелемі ані від заходів, які мають на меті оборонити цілости Галичини заселеної у своїй більшости польським населенням від XIV-го віку. Падеревський і Дмовський доказували, що поза українським рухом скриваеться німецька пропаганда і що на випадок перемоги українців Польщі загрожує большевизм.

На другий день українські делєгати Г. Сидоренко та О. Шульгин відповідали на питання тої самої комісії, чи бажають перемиря, чи український уряд має вплив на все військо та всі самочинні відділи, які воюють тепер у Сх. Галичині і чи в українській армії нема німецьких та австрійських старшин.

6-го травня комісія вислухала звіту ген. Розвадовського, який приїхав із Львова до Парижа як надзвичайний делєгат у справі польсько-українського перемиря і звіту Дмовського. 8-го травня відповідали на питання цієї комісії окремі делєгати вислані галицьким урядом із Станиславова для справи перемиря: д-р М. Лозинський і полк. Вітовський. На закиди, що українська армія надалі наступає, вони відповіли, що вона не може наступати, бо є в дефензиві, кинувши всі свої резерви проти большевиків.

На другий день англійська делєгація приготовила для комісії 15 пунктів перемирної умови, на яку мали згодитися дві ворожі сторони на галицькому терені. Назначені комісарі від держав Антанти, окремі для обидвох сторін мали побувати на місці, щоб пункти перемиря вшановано. Польські делєгати дістовши текст проекту відповіли, що не можуть його прийняти без порозуміння з урядом у Варшаві. Відповідь польського уряду мала так багато політичних пунктів, що чисто військова комісія вибрана для перемиря зложила свою некомпетенцію на них відповідати і справа вернулася назад до Найвищої Ради.

членські уділи, що від поверх 206 тисяч зол. у 1935 р. піднеслися в 1937 р. до суми 282.271.16 зол. За два останні роки зріст уділів сягає 36.9 прц. Сума власного майна Центробанку осягнула 596.666.16 зол. З днем 31. березня 1937 р. Центробанк мав 1.727 членів, з того 1.587 кооператив і 140 правних та фізичних осіб. Зпоміж членів кооператив найбільше уділів мають кредитові кооперативи для загального закупу і збуту зі сумою 142.350 зол., кооперативи для загального закупу і збуту зі сумою 84.448 зол., молочарські зі сумою 29.917 зол., промислові та ін. зі сумою 10.531 зол. На некооперативи припадає членських уділів 12.023 зол.

Слід додати, що число членів та уділів збільшується з кожним роком і зміцнює фінансову силу Центробанку. Зросли теж ощадностеві вклади кооператив, які зложили у звітовому році поверх 893 тисячі зол. З дрібних сотикових ощадностей, що є одиноким джерелом дешевих оборотових фондів наших Українбанків і Райфайзенок, **прийшло до Центробанку у звітовому році 1,820.193.04 зол.** Свій звіт кінчить **през. д-р К. Левицький** внеском, щоби Заг. Збори затвердили замкнення рахунків і придільли ввесь чистий зиск за 1937. р. у висоті **5.721.40 зол.** до запасного фонду.

З черги забрав слово **дир. Ст. Кузик** підкреслюючи, що минулий 1937. рік був переломовим роком, бо загальний оборот доходить майже до половини обороту з 1913. р., що дійшов тоді до 105 міліонів корон. Одначе поважний зріст уділів та оборотових фондів Центробанку не вдоволяє, бо Дирекція поставила собі за мету збільшити діяльність Центробанку до тої міри, щоб за 5 років дійти до одного міліона золотих власних фондів. Не вдоволяє теж тому, що зріст фінансової сили Центробанку не збільшується рівномірно до потреб кооператив усіх видів тоді, як наші кредитові можливости велитенські. Згадатиб лише, що Центробанк сфінансував збутові трансакції наших кооператив сумою поверх трьох міліонів золотих, тоді, як оборот Центросоюзу дійшов понад 16 міліонів золотих. Отже перед Центробанком ще дуже великі можливости розвитку та ще більші обовязки.

Спинившись над організаційною діяльністю дир. Кузик ствердив, що Центробанкові здалося приєднати у свої члени покищо лише 1.587 кооператив, себто 47.67% цілого числа кооператив. **Отже понад 1.700 кооператив повинні якнайшвидше станути членами Центробанку.** З питанням членства тісно вяжеться справа уділового капіталу, якого Центробанк має за мало. А що Центробанк стає центральною касою української кооперації — вимагає, щоб кооперативи всіх видів переховували в ньому ввесь свій зайвий гріш. Ці готівкові резерви збільшують плинність гроша Центробанку і дають йому змогу поширити кредитову діяльність. А що кредитові потреби кооперації зростають швидше, ніж їх можна заспокоїти розмірно невеликими грошевими засобами Центробанку, **слід справу готівкових резерв поставити на засаді солідарности й організованости поодиноких кооперативних видів.** У діловому році Центробанк вів далі з дуже добрим успіхом **безгрошеве поладнування і вирівнування взаїмних виплат та розрахунків.** Одначе досвід показує, що **для цієї справи необхідні сильні і добре ведені Українбанки,** які спільно з Центробанком мають посередничити у виплатах і розрахунках. А що динаміка розвитку Українбанків і Райфайзенок доволі слаба, годі було минулого року завести вже правильну організацію розрахунків. У кожному випадку Центробанк змагає наладнати в себе і в Українбанках жирове уладження для всіх видів кооператив, щоби заощадити відсоткові втрати при готівкових пересилках і кошти цих пересилок. Центробанк змагає до того, щоб за збут живини і збіжжа доставці діставали чеки платні в Українбанках. Користь з уживання чеків така, що Центробанк та Українбанки збільшать ось-так свої малі покищо готівкові засоби.

Далі Центробанк має намір улекшити вклад чикам вибирання готівки до означеної висоти в рідному Українбанку, без огляду на те, де вкладчик зложив свою ощадність так, як це робить П. К. О. Спинився теж над відсотковою політикою Центробанку, що тісно вяжеться з його кредитовою політикою. **Отже Центробанк обкизив деяким слабшим Українбанкам відсотки аж до 7 прц. і призначив на їх розвиток і кредитове ожиелення суму 100 тисяч золотих, від яких вимагає лише 7 прц.** При цій нагоді торкнувся справи ощадностевої акції, закликаючи Українбанки, щоби взялися до праці і не спихали її виключно Центробанкові. Вкінці обговорив плян праці і прелімінар буджету на 1938 р., що збільшився зі 142.000 в 1937 р. до 217.440 зол., згідно з вимогами швидкого розвитку Центробанку на основі реальних вислідів праці і оборотів в перших трьох місяцях 1938 р.

З черги рев. **Ольховий** відчитав звіт з ревізії РСУК у Центробанку, дир. **Винницький** відчитав поревізійне письмо, а **о. кан. Д. Лопатинський** звіт Контрольної Комісії з внеском признати абсолюторію Н. Раді і Дирекції за їх діяльність у 1937 р.

Тому, що в дискусії ніхто не забрав слова крім м-ра Вагули зі Золочева, Заг. Збори по вияснені през. д-ра К. Левицького та заввазі дир. Кузика **признали абсолюторію Н. Раді і Дирекції, призначили чистий зиск за 1937-ий рік до запасного і спеціяльного фонду, устійнили висоту зобовязань Центробанку на 5 міл. зол., найвищу межу кредиту на 800.000 зол., висоту вимаганих уділів на 5% і прияли мериторичну зміну статуту в §§ 50 і 52 по коротким рефераті през. д-ра К. Левицького.**

До Надзірної Ради і Контрольної Комісії вибрали тих самих членів, яких вильосувала Н. Рада. Отже до Надзірної Ради вайшли: **голова д-р М. Волошин, дир. А. Мудрик, д-р Л. Кульчицький і дир. Р. Харамбура;** до Контрольної Комісії: **о. крил. Д. Лопатинський, д-р Ю. Савчак і дир. І. Мартюк.**

Заг. Збори закрив голова **д-р М. Волошин** в год. 2.40 пополудні побажанням, щоб Центробанк почав 41-ий рік своєї праці збільшеною діяльністю.

Три дні пізніше почалася польська офензива, яка змінила ситуацію на фронті в користь польської армії. 21. травня Найвища Рада під проводом Вільсона приняла галицьких делегатів: В. Панейка, М. Лозинського і полк. Вітовського і голову української делегації Г. Силоренка. Вони відповіли на питання, чи хотілиб галичани зєднатися із наддніпрянською Україною „так", далі, що бажають у Галичині припинити війну і звернути всі свої сили проти большевиків. Та це вже була наскрізь теоретична розмова. На телеграму вислану Найвищою Радою до генерала Пілсудського, щоб польська армія припинила свій наступ і заключила перемиря аж до вирішення галицької справи Мировою Конференцією, прийшла коротка телеграфічна відповідь, що „нова польська офензива проти українців є в дійсности тільки контрофензивою, бо українська армія перша заатакувала поляків".

18. червня Найвища Рада займалася питанням, як означити остаточно кордони Польщі та України. І. Борщак у своїй книжці подає дуже подрібно дискусію на цю тему між представниками поодиноких держав; погляди Бальфура, Лянсінга, Сонніна, Пішона і Камбона залишилися на папері. 25. червня Рада Чотирьох (Вільсон, Льойд Джордж, Клемансо та Орляндо) дозволила польському урядові продовжувати офензиву аж до Збруча, щоб „охоронити особи та майно мирного населення Східної Галичини перед небезпекою большевицьких банд". Водночас польський уряд дістав дозвіл завести цивільну владу у Східній Галичині, до часу, поки Найвища Рада не виробить статуту автономії для українців. Про це і повідомив генеральний секретаріят Мирової Конференції українську делегацію. (Далі буде).

ДЕЛЕГАЦІЯ ПРАВОСЛАВНОГО НАСЕЛЕННЯ З ВОЛИНІ У ПРЕМІЄРА СКЛАДКОВСЬКОГО

Премієр ген. Складковський прийняв у понеділок 9-го ц. м. в президії Ради Міністрів **делегацію православного населення** з Волині в особах Преосв. Олексія, о. дек. Миколи Малюжинського з Гриньок та представника селян Єфима Ничка.

Про це напишемо ширше завтра.

—o—

НЕГУС У ЖЕНЕВІ.

Негус Гайле Селясіе прибув у четвер в год. 10.15 до палати Ліги Націй в окруженні своїх співробітників та багатьох агентів служби безпеки. До палати впустили негуса бічним входом, щоб вимінути журналістів та фотографів, які чекали на нього.

— **Адміністрація „Діла"** повідомляє, що **вже** завтра, 13. травня почне висилати своїм **точним** передплатникам черговий книжковий додаток за місяць квітень повість Олени Цегельської **„Гануська йде до міста".**

— **Передплатники не дістають „Діла".** Наші передплатники з Золочівщини пишуть нам, що від двох тижнів не дістають „Діла". Почта в Олеську та в дооколичних місцевостях взагалі не видає тепер української преси. Це до деякої міри вияснює нам ту повінь рекляцій, що в останньому часі щодня заливають нашу Адміністрацію, хоч „Діло" щодня йде правильно на почту на адреси всіх наших передплатників. Треба допускати, що коли наші передплатники „Діла" всеж не дістають, то його мусять з яких причин затримувати кінцеві почтові уряди, бо не можна подумати, щоб часопис масово пропадав. Тим більше, що до бюр продажі часописів ті самі числа „Діла" доходять. Звертаємося цією дорогою до Дирекції Почти, щоб розслідила справу доручування української преси почтовим урядом в Олеську та в дооколичних місцевостях.

— **„На стрічу весні".** Весняну ревію під такою назвою улаштовує Батьківський Комітет хлопячої школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка в суботу 14-го травня ц. р. в год. 16-тій, в салі „Театру Ріжнородностей". Вступ на салю за запрошеннями-програмками в ціні 0.50 до 2.00 зол.

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „ЕКОМП", Львів, Сикстуська 29.

— **Не числю** за перехования футер у літі, якщо віддаєте їх до перерібки — Карпяк, Зибликевича 4. 1030 -3

— **Народня Організація Українців м. Львова, Галицька Дільниця,** взиває отсим громадян, щоб якнайчисленніше явилися на ширших сходинах у неділю 15. травня в год. 7. веч. у домівці чит. „Просвіти" при вул. Супінського 23. Предметом нарад буде: 1) Справа шкільних вписів і 2) Справа дитячих осель.

— **Ювилейне богомілля.** З нагоди 200-их роковин Гошівської Божої Матери зі Львова вийде 4-го червня ц. р. під проводом ОО. Василіян ювилейне богомілля до Гошева. До участи у богомоллі можна зголошуватися найдалі до 2-го червня ц. р. в ОО. Василіян, вул. Жовківська 36. Кошти подорожі в обидві сторони 6.50 зол. В суботу (4. VI.) в год. 6. рано вийде богомілля з процесією на головний двірець. Учасники богомілля мають бути найпізніше в год. 7-ій рано на двірці. Богомілля вийде окремим поїздом. Поворот до Львова в неділю (5. VI.) в год. 8.30 вечором.

— **Вступні іспити до головної гімназії у Львові.** Головна державна гімназія у Львові (вул. Сапіги) повідомляє, що подання до вступного іспиту до І. кл. гімн. можна вносити на руки Дирекції найпізніше до дня 10. червня; до кляс вищих до кінця травня; до кл. І. ліцеїв до дня 22. червня. Всі іспити відбудуться по закінченні шкільного року. Докладний речинець буде поданий пізніше в дирекції Головн. Гімн. і часописах. До подань для кляси І. треба долучити метрику уродж. і свідоцтво закінчення VI. кл. наскільки це учень вселюдної школи. До кляс вищих потрібна метрика і свідоцтва з попередніх кляс (як також виказ перероблених лектур). До ліцею потрібна метрика і свідоцтво скінченої гімназії нового типу.

— **В Українському Науковому Інституті в Берліні** відбудеться у пятницю 13. ц. м. в год. 8. вечором у викладовій салі Інституту реферат д-ра Ярослава Рудницького на тему **„Характеристичні прикмети сучасної української літературної мови".**

НОВИНКИ.

— **Варшавські українці, позір!!** Понеділок, 16. ц. м. 8. год. веч. зустрічаємося в Опері на **Фестівалі української народньої пісні.** Білети від 50 сотиків. 1—3

— **Весняний Дансінг** — К. Л. К. відбудеться в неділю 15. травня 1938 р. в год. 18-ій у власній домівці при вул. Рутовського ч. 22. III. п. 1—2

— **Повідомляємо,** що єдиний український склад конфекції „ОМА" д-ра Михайлівського переніс вже свої бюра з вул. Кльоновича на вул. **Коперника 9.** II. п. (над кіном) і поручає там убрання, пальта, тренчкоти, студентські мундурки, хлопячі убрання і найкращі бельські матеріяли та кравецькі додатки по гуртових цінах. Рівночасно на вул. Краківській 12. відчинений спеціяльний склад дешевих убрань.

— **З Українського Наукового Інституту у Варшаві.** Виклад на тему „Византія й Окцідент в історії українського мистецтва" виголосить проф. д-р Володимир Залозецький на запрошення Українського Наукового Інституту у Варшаві в пятницю, 13. ц. м. в 6. год. веч.

— **Присуд у процесі комуністів у Львові.** У львівському суді закінчився процес проти 20-ти комуністів. Суд засудив Нухіма Крупку на 4 роки вязниці, Гербстівну на 10 літ, Гавзкнехта на 4 роки, Іду Шток на 4 роки, Тіченерівну на 2 і пів року, Тамарову на 3 роки, та інших підсудних на 1—5 літ вязниці. Четверо підсудних звільнили..

— **Присуд в апеляційному процесі людовців.** В четвер, 12. ц. м. апеляційний суд у Львові видав присуд у справі людовців Йосифа Каспшака та гр. Яна Дрогойовського і товаришів, яких окружний суд у Перемишлі засудив був на кару вязниці, між ними Каспшака і гр. Дрогойовського по 3 і пів року, за події в часі серпневого страйку. Переслуханий в апеляційному суді б. посол Грушка дуже відтяжив обвинуваченних, внаслідок чого апеляційний суд знизив гр. Дрогойовському кару на 8 місяців арешту, враховуючи коло 5 місяців слідчої вязниці, а Каспшакові знизив кару до півтора року вязниці. Розмірно суд знизив кару і іншим обвинуваченим враховуючи їм слідчу вязницю і двох обвинуваченних звільнив.

— **Самогубство львівського купця.** В четвер, 12-го ц. м., вранці повісився у своїй крамниці львівський купець Альфонс Лопушанський, що мав склад фарб та господарських товарів при вул. Академічній 26. Причина самогубства — цілковитий неуспіх у підприємстві, яке вірителі виставили на ліцитацію.

— **Таємнича смерть дівчини.** В громаді Хренів, пов. Камінка Струмилова, знайшли в каналі тіло 25-літньої Марії Козак з Убині, того самого повіту. Дівчина ще 18-го квітня вийшла з дому шукати служби. Влада веде слідство, але причини смерти ще досі не устійнили.

— **Тіло Осецкого спалили.** В понеділок у Берліні спалили у крематорії тіло письменника та відомого пацифіста, лавреата Нобеля, Карла Осецкого, а попіл поховали у гробниці. Осецкий залишив 70 тисяч марок, що стали власністю вдови по ньому.

— **Самогубство директора театрів у Відні.** У Відні застрілився Рудольф Бер, що був директором віденських театрів. Німецька влада усунула його з того становища тому, що він жид.

— **Австрійську почту уподібнюють до німецької.** Австрійські листарі дістануть небавом нові однострої на німецький зразок. З вулиць зникнуть також дотеперішні чорно-жовті почтові скриньки, які нова Австрія затримала у давному вигляді з часів монархії. Новинною у почтовому русі буде те, що заведуть одноразову доставу почти в неділю, що в новій Австрії свого часу були скасували.

— **Вулик на церковній вежі.** В місцевости Шляйб у Німеччині, в часі реставраційних робіт викрили на вежі тамошньої церкви... пасіку. Пчоли від невідомо кількох літ зробили собі з недоступного для нікого вершка вежі — вулик. Тепер, коли цей „вулик" відкрили, вибрали з нього коло 3.000 кг. меду.

— **Німці не дістануть гелія з Америки.** Уряд Злучених Держав Північної Америки вирішив не доставляти гелія Німеччині.

— **Двійняк Сталіна відбирав дефіляду.** Тайна радіостація, що веде кампанію проти Сталіна, оголосила минулої ночі цікавий комунікат про 1-травневе свято в Москві. Спікер тайної радіостації звернувся до Сталіна зі словами співчуття, що він не був присутній особисто підчас дефіляди на Червоній площі зі страху перед атентатом і тому вислав на трибуну свого двійняка, коваля з Грузії Рамішвілі. Цей двійняк Сталіна мешкає постійно на Кремлі з прибічною сторожею Сталіна. Його бережуть як ока в голові агенти Г. П. У. і Рамішвілі виступає при ріжних нагодах замість Сталіна. Спікер додав: Як тебе, Сталіне, вбємо, — будемо показувати твого двійняка Рамішвілі як один із дивоглядів твого панування. Опісля спікер іронізував з Єжова підкреслюючи, що „союз визвольників" добре поінформований про закиди Сталіна проти нього. Сталін закинув Єжовому дня 1. травня, що не може покинути мурів Кремлю, бо боїться атентату на своє життя. Сталін скинув вину за це на Єжова, кажучи, що „зле кермує справами безпеки і не зумів викрити дотепер тайних протисталінських організацій. Вкінці тайна радіостація візвала своїх прихильників, щоби взяли найактивнішу участь у виборчій кампанії до верховних рад 11 совітських республик і провели якнайбільше своїх прихильників. Спікер додав, що вже тепер багато відповідальних становищ займають добре законспіровані члени „союзу визвольників". Акція ще не закінчена і по осягненій підготові „союз визвольників" кине гасло політичного перевороту в Москві. Вкінці спікер заявив, що члени „союзу визволення" є правдивими ленінівцями.

— **Важне для Пань Дому.** Незрівняну знижку з приписами д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня скоро пече" можна дістати у всіх кольоніяльних крамницях і книгарнях. Знижена ціна 30 сотиків. Ця безцінна книжечка для недавнених бол. Свят дає багато приписів печива, тощо.

— **Запір.** Свідоцтва лікарських повік отверджують доцільне ділання природної гірської води „**Францішка Йосифа**".

ОСТАННЯ ДОРОГА БЛ. П. ТАДЕЯ КУПЧИНСЬКОГО.

Похорон бл. п. Тадея Купчинського відбувся в середу 11. ц. м. із церкви св. Спаса (Преображенки) на Янівський цвинтар. Перед год. 4. попол. ціла простора церква заповнилася знайомими, приятелями, співробітниками Покійного і тими, що знали Його лиш з імени та вигляду. Величезна скількість присутніх була найкращим доказом тієї популярности, що собі Її своєю довголітньою діяльністю Покійний придбав. Панахиду й „Последнее цілованіе" відправило шістьох священників під проводом о. крил. Кишакевича. Співали злучені муж. хори „Сурми" й похоронний хор, яким до останньої хвилини свого життя дирігував Покійний. Після панахиди рушив похоронний похід на Янівський цвинтар, на якому після панахиди попрощав Покійника в імени всіх установ жовківської дільниці ред. Р. Сливка, від молоді і замарстинівських установ п. І. Воронюк та в імени Співочого Т-ва „Сурма" п. З. Попель. Він теж попрощав Покійного і від хору, якому бл. п. Т. Купчинський проводив.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ЛІТО В НОАН"

комедія на 3 дії Я. Івашкевича.

Дія цієї песи йде у сільському маєтку славної французької письменниці Жорж Санд, що зібрала вліті своїх приятелів. Тут живе теж двацятькількалітній її син, доросла донька і Шопен, якім вона опікується у девятому році своєї дружби, коли він щораз більше відійшов від людей у світ своєї музики. Вакаційна атмосфера дому, де панує енергійна та самовладна письменниця вся надихана впливами її романтичної вдачі, повної суперечностей. Тут закохуються, інтригують, приймають і відкидають освідчини, переходять від одного почування до другого, щоб утишити свою нудьгу, вразу або низьке себелюбство. Поруч безжурних легкодухів і підленького синка письменниці, бачимо тут наївно - шляхетного романтичного маляра Теодора Руссо і брутального різьбаря Клєсінгера, що в ролі приятеля Жорж Санд перейде на становище її зятя, щоб „зробити добру партію".

Дві головні постаті песи — Жорж Санд і Шопен. Перша скрізь на першому плані, як дириґент какофіночної орхестри, яку сама тут зібрала; другій дискретно в тіні, вічно за фортепіяном, в окремій кімнаті, куди ніхто не важується входити. Материнське відношення Жорж Санд до свого колишнього любка, що своєю примхуватою, невловною вдачею затроїв їй неодну годину бажаного щастя, находить свій відгомін у поведінці письменниці теж супроти інших осіб. Жорж Санд єднає у своїй душі шляхотні, безкорисні пориви з пороженчею жінки та письменниці, з яких кожна зокрема жде на невпинні докази звеличування. У двох-трьох сценах своїх почувань, прориваєтся наглим вибухом її гордість, навіть погорда для музики Шопена, якої вона не розуміє, вважаючи її тільки ефимерним явищем романтичної доби.

У песі накльованих кілька інтриг і вони виведені цікаво, живо, залишаючи враження дійсности. Ввесь настрій песи зміцнений музикою Шопена, яка є супроводом дії зовсім природним, дискретним, а сильнішим, ніж інші сценічні ефекти. Коли вже конче шукати аналогій з відомими песами то в ліричних моментах чомусь нагадується Чайка. „Вишневого саду" Чехова.

На львівській сцені песа знайшла артистів, що зуміли вже своєю зверхньою появою створити типи, які живо нагадували нам відомі з портретів Жорж Санд і Шопена, Жмієвська у ролі Санд дала повну індивідуальности, живу постать, імовірно добре простудіовану на підставі літературних матеріялів. Войтецький не зробив із Шопена надхненно-етеричного янгола, а преважливого, перетомленого та жимерного дітвака із сміливими блисками інтелігенції. Карін Тіхе зуміла створити темпераментний тип доньки Жорж Санд; власне обличчя малої Каліновський, Мадальінський, Боровський, Станкевський, Леліва, Шаливський, як і пані Мазарекіївна, Зелінська та Крушельницька.

Це досі найцікавіша песа цьогорічного сезону; повинна подобатися інтелігентнійшій публиці, для якої сама постать Жорж Санд та її гурта бодай трохи знана з історії літератури.

м. р.

Спорт.

СОКІЛЬСЬКИЙ БІГ З ПЕРЕШКОДАМИ.

В неділю 15. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька гуртовий біг з перешкодами. Участь у бігу беруть Соколи з цілого Львова, Карпатський Лещетярський Клюб і Орли.

Збірка змагунів на площі С.-Б. в год. 10.30, старт у год. 12. вполудне.

Трасса мужчин довга на 800 м. з 14 перешкодами, юніорів 450 м. з 5 перешкодами, юніорів 600 м. із 9 перешкодами.

Сподіваємся, що найширші кола нашого громадянства зацікавляться цією імпрезою та прибудуть оглядати зусилля наших спортовців.

НАКОЛЕСНИЦЬКИЙ БІГ ЛЬВІВ—ГОРОДОК—ЛЬВІВ І ЛЬВІВ—СУДОВА ВИШНЯ—ЛЬВІВ

В неділю 15. ц. м. відбудеться у Львові наколесницький біг за мистецтво львівської округи з участю змагунів України та інших клюбів. Біг відбудеться у двох групах сеніорів на тратті 100 км. (Львів—Судова Вишня—Львів) і юніорів (70 км. Львів—Городок-Львів). До бігу юніорів стартують усі молодші наколесники з Леґою на чолі. До бігу сеніорів виставляє Україна свою повну наколесницьку дружину зі Степаняком і Бабієм у проводі.

Цей біг, якого старт для юніорів відбудеться в год. 8. рано і для сеніорів від год. 9.15 по 2 хвилини, буде справді сенсаційною наколесницькою імпрезою. Особливо цікавий буде виступ чолових наколесників України Степаняка й Бабія, які в наколесницькім бігу довкруги Шлеська, який відбувся минулої неділі спасувалися зовсім добре. Правда, Степаняк займав щойно 13. місце, але зваживши, що на перших пяцьдесяти пільометрах наколесники України були і що на мету Степаняк приїхав у часі лиш вецілу хвилину гіршим від першого, залишаючи за собою минулорічного переможця цього бігу, то перший замієнений вислід наших наколесників треба вважати їх повним успіхом. Віримо, що і в недільному бігу чільні наші наколесники займуть найкращі місця.

УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ. УКРАЇНА II — ЗОРЯ.

Як ми вже подавали, в неділю 15. ц. м. відбудеться на границі Погоні, в год. 11.30 передполудньом мистецький мєч обох дружин. Цей мєч справді варт буде оглядати, бо змагуни чирво-червоних, які минулої неділі несподівано програли, заповідають, що вложать усіх сил, щоб перемогти перемиську дружину й доказати, що психічне заломання, яке обхопило їх всіх в неділі, було лиш хронотворіннє і що воно падалі на являється пізних наслідків. Докладний склад подамо в черговому числі. Сьогодні можемо лиш подати, що в недільних змаганнях виступить що Романець і Магельний, яких кара рахується щойно від понеділка 16. ц. м.

Як перемєч відбудуться в год. 9.30 рано немецькі цікаві змагання Зорі зі запасною дружиною України.

КАЛУСЬКА ЗОРЯ ДАЛІ ПЕРЕМАГАЄ.

В дні 8. п. м. відбувся мєч Зоря — Тур, який дав вислід 3:2 для нашої дружини. Зоря виступила з 5 грачами запасної дружини. У дні 8. п. м. відбувався передсезонні мистецькі змагання з ЖКС. Гашомером, які теж закінчилися перемогою української дружини у відношенні 3:1. Останній мєч за мистецтво Цікавим гратиме калуська Зоря 15. ц. м. з Теп-ом II. Зоря грає в такому складі: Квятковер Карло, Луців Антін, Вовняк Роман; Карбінський Микола, Мандрик Володимир, Малинка Теренгій; Дідомик Василь, Шійко Володимир, Мандрик Стах, Тарановський Кирило, Сінків Стопан, Гладельчий Петро.

КАРИ НА ГРАЧІВ УКРАЇНИ.

На засіданні ВГІД, яке відбулося в середу 11. ц. м. покарали трьох грачів України у звязку з інцидентами, які трапилися підчас мєчу в ВКС Ярославом. А саме Романця поставили 2-місячною дискваліфікацією, від 16. ц. м. почавшися; Мягоцького 1-місячною дискваліфікацією від 16. ц. м. та відібрання капітанства на два місяці; Мікльоша І. покарали гострою карою

Театр.

Великий Театр.

Пятниця 13. 5. год. 7.30 веч. „Літо в Ноґая".

Субота 14. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Різнородностей.

Пятниця 13. 5. вистави нема.

Субота 14. 5. год. 7.30 веч. „Легкодумна сестра".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БОРЩІВ:

13. 5. Мазепа.

14. 5. Ґетьман Полуботок.

Театр збільшуючи оркестру, приймає доброго І. скрипака, гармоніста і баянуриста.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

13. 5. Орфей у пеклі.

14. 5. Лісова пісня.

15. 5. Невольник.

З Монастирськ іде театр до Бучача і Підгайців.

Український Театр Йосифа Стадника (сезона).

МОСТИ ВЕЛИКІ:

Пятниця 13. 5. Синя квітка.

Субота 14. 5. Подвійна бухгальтерія.

Неділя 15. 5. Чорноморці.

Понеділок 16. 5. Нігуа.

Вівторок 17. 5. Гринь (новинка).

Середа 18. 5. Казка старого млина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Навіс Стіль програла".

АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".

БАЛТИК: „Князь і пройдисвіт".

БАНДА: „Їх троє", „Пам'ятні дні".

ҐРАЖИНА: „В обороні" з Флінном і Фалконом, „Кінець панї Чеві".

ЕВРОПА: „Нерес" на осн. Родзевичівни.

КАСІНО: „Восьма жінка Синьобороди".

КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).

МАРУСЕНЬКА: „Зелений полк" та „Атракція Бродвею".

МЕТРО: „Наступ на світанку", „Адіс".

МІРАЖ: „Кокаїнда" з Марленою Дітріх.

МУЗА: „В перший баль".

НАЛЯС: „Щаслива тринадцятка".

ПАКС: „Царський курієр".

РАЙ: „Один поверх вище".

РІЯЛЬТО: „Малий чарівник".

РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі".

СВІТ: „Прокляний овал", „Робінзон Крузо".

СТИЛЕВЕ: „Затанцюємо" і ревія.

ТОН: „Володарка джунглів.

УТІХА: „Боротьба на золоті поля" та ревія.

ХІМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Італія".

ФОТОПЛЯСТІКОН: „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Сирія, Дамаск, Бейрут.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 13. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: „Ґетьман Жужевський"; 11.40 Форт. твори Брамса, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Сусп. ґутірка, 13.50 Розр. музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" І. Лявна, Музика з пл., 15.20 Бажучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Наші дерева" для старших дітей, 16.00 Ґутірка з хорами, 16.15 Розр. концерт, 16.50 19.45 Актуальна ґутірка, 17.00 Школа, що приходить до учеників, 17.15 Скрипка, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Туристичний інформатор, 18.15 Форт. твори на 4 руки, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 „Останній виступ Ожеховського в Судовій Вишні", 19.00 Театр Уяви „Коросва" на осн. Красінського, 20.00 „Княжна Ґеролштайн" оп. Я. Офенбаха; у перерві в год. 20.45 Веч. деннік, 22.00 Концерт: Стародавня англ. музика, 22.50 Ост. вісти, 23.00 „День жалоби", у німецькій мові. 23.00—23.30 Танкова музика з пл.

Субота, 14. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.15 Співаймо пісеньки, 11.40 Симф. музика з пл., 12.03 Полудн. авд. 13.45 Концерт бажань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для старших дітей „Тайна королівського годинника", 16.15 Розр. концерт: салькон. орк., Ол. Кирилівський баритон, форт., 16.50, 18.35, 19.50, 20.50 Актуальна ґутірка, 17.50 Наша програма, 18.00, 18.53 Спорт, 18.10 Концерт легкої музики, 18.30, 18.57 Програма на завтра, 18.45 Праця та завдання Білого Хреста у Львові, 19.00 „Варшава та Райхсвіпе" авд. для дітей, Ґутірка про Ад. Дигасінського, 20.00 Популярна музика, 20.40 Вечірній деннік, 21.00—00.15 Трансмісія із Фльоренції: „Ліза" оп. Вердія: у І-ій перерві коло год. 21.40 „Лист Юл. Словацького до Ол. Голинського"; в ІІ-ій перерві коло год. 22.37 Фрагм. із повісти Верфля „Верді", в ІІІ-ій перерві коло год. 23.24 Останні вісти.

Неділя, 15. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. деннік, 8.15 Для села: Хл. Газетка, Музика з пл., Як збільшити видатність садів, 8.30 Богослужіння як основа для дальшої переробки, 8.40 Співає Бельмонтів хор, пл., 8.50 Про плекання цукрових і шестінних буряків, 9.00 Трансм. з Калуша: репортаж, богослуження, мандрівки по музею, Репортаж із фабрик, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Ост. львівські вистави, 13.10 Фрагм. із пов. Кл. Юноші „На атлянтах", 13.30 Музика: орк., сопран, тенор; у перерві коло год. 14.00 Передпна армії десять типів; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Св. Сидір патрон хліборобів, Із життя калїського села, 15.45 Для дітей: Справжня домашня курка, Музика з пл., 16.05 Вечерниці Білого Хреста, 16.20 Легка муз. авдиція: орк., хор революсів, сопран, 16.45 Про охорону пожитків мишулого, 17.00 Фінансовий підвечірок: Раорт, Збежховський, Гальський, Кічман, орк., форт., Щенко й Тонько; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій, 19.00 Трансм. з заїршу ім. Пілсудського, 19.20 Театр Уяви: „Брат відвоходить брата", комедія на осн. Плавта, 19.45 Популярна музика, 20.30 Програма на завтра, 20.35 21.00 Спорт, 20.50 Веч. деннік, 21.15 „Та пой" вес. авд., 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вісти; 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 13. травня 1538.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 17.00 Пісні, 17.30 Скандинавська мельодія; 20.00 Концерт жін. хору й орк.; БЕРОЗЛІНСТЕР 20.10 21.00 „Брати Штравбінгер" оп. Айзлера, 22.05 Маловідомі Веберові твори; БУДАПЕШТ 12.30 Орк. концерт, 17.30 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, 22.30 Військ. орк., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Орк. концерт, 18.00 Молодь грає і співає, 21.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дїточі пісні, 18.25 Пісні, 20.00 Фільг. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Виховання підчас пол. дозрівання, Деклямації, Оповідання; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт. дует; ПРАГА 16.10 Розр. музика, 18.24 Легка музика, 19.40 20.00 Квартет, 21.00 „Ля Ретабль ді Метр Пєр" оп. Де Фалї; РАДІО ПАРІ 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви; РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фрасіїта" оп. Літара.

Субота, 14. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні й музика, 18.45 Розр. музика, 20.00, 21.10 Вес. вечір, 22.30 Легка, танк. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.40, 18.00 Симф. орк., 19.15 Нар. пісні в супр. циг. орк., 21.55, 22.00, 23.00 Концерт оп. орк., ВІДЕНЬ 19.30 Вок. авд. з Грацу, 20.00 Нова нім. розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.20 Цісарський квінтет, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 18.55 Вістки, 18.00 „Павло Іванів" діточа оперетка, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Аіда" оп. Вердія, ПРАГА 11.05 Військ. орк., 18.20 Сальон. музика, 19.20, 20.00 Весела музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Фільософ. дискусія, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви: „Скупар" Мольєра (фрагм.), 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика. РИМ 17.15 Танкова музика, 19.30 Розр. музика, 21.50 „Голоси світа", 22.00 Розр. концерт, СОФІЯ 18.35 Популярні мельодії, 20.00 Пісні.

Неділя, 15. травня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Військ. орк., 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Фрагм. з ком. опер; БІЛҐОРОД 18.00 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.20 Он. орх., 15.45 Хор, 17.20 Циг. музика, 19.20 Форт., 19.55 20.00 21.00 „Лілі" оп. Гервє; ВІДЕНЬ 13.00 Розр. музика, 15.25 Квартет д-моль Шуберта, 19.10 Камер. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 Фільм. музика, КОШИЦІ 17.35 Концерт хору сваляївських дітей (нар. пісні), 18.00 Аверченко: „Сам себе бє, хто нечисто жне" сценка, грають члени самооск. кружка у Сваляві, Концерт балалайк. орх., Концерт дїточого хору з Нелїпина (у прогр. пісні Давидовського, Лисенка); ЛЬОНДОН РЕД 18.50 19.00 „Маріїзна" оп. Волєса, МІЛЯНО 17.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фіор ді кактю" оп. Контеджакома; ПРАГА 16.55 Концерт солістів і орх., 19.20 Нар. канели; РАДІО ПАРІ 19.32 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симфон. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.30 Симф. концерт; СОФІЯ 19.30 Пісні та флет.

Радіокутик.

САША ҐІТРІ ПИШЕ СЛУХОВИЩЕ.

Відомий французький артист, режисер, драматичний автор та автор кількох оригінальних фільм, Саша Ґітрі пише слуховище для французького радія. Представникам преси він завжди тільки що слуховище його починається словами „Добрий день", а кінчується словами „До побачення".

РАДІОПРИЙМАЧІ ПО 20.000 ЗОЛ.

Звичайно радіотехнічний промисл старається дати ринкові можливо дешеші радіові приймачі. Одне з англійських товариств завелося тепер конструкцією приймачів, які коштуватимуть 20.000 зол. Очевидно, що сам приймач не представляє більшої вартости як і всі інші приймачі, тільки прекрасна скринька з рідкого дерева, різьблена та інкрустована цінним металем та самоцвітами. Приймачі ці призначені для американських мільонерів та індійських раджів, які мають величезні багатства та не хотять уживати звичайних серійних приймачів.

НОВА СОВІТСЬКА РАДІОСТАЦІЯ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

В Чунг-Кінґу, теперішньому осідку маршала Чайг-Кай-Шека, збудовано при помочі совітських техників нову, мішну внсильну радіостацію. Совіти помогли китайцям, коли призвали подані Москвою домагання, щоб совітська „культурна пропаганда" могла щоденно розпоряджати певною кількістю годин програми для своїх цілей. Таким чином Москва фактично має нову радіостацію на Далекому Сході, яка служитиме передовсім для агітації СССР.

СОВІТИ НАРУШУЮТЬ ВІДБІР БІЛГОРОДУ.

Совітська радіостація в Казані сильно нарушує відбір білгородської стації, яка працює на цій самій хвилі; зокрема відчувається це в місцевостях більш віддалених від Білгороду.

ОПЕРА НА СТАЛЕВІЙ СТЯЖЦІ ДОВЖИНИ 20 КМ.

Чехословацька радіорозсильня в Празі недавно тому мала виславти оперу Мільода „Христофор Колюмб", одначе в останній хвилині треба було змінити програму з огляду на важний політичний комунікат. Тому що вже заангажовано всіх співробітників, побільшено оркестру, заангажовано солістів та хор, не можна було відложити авдиції. Тоді цю оперу награли на сталевих стяжках. Всього награли 20.000 м. стяжки, а потім вже в відповідному часі переслали авдицію на всі чехословацькі радіостації.

БІРЖА.

Львів, 12 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги безьг. 89·37 89·10, Доляри американські 5,29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·50—5,24·00. Фльорени гол. 295·14—293·43, Франки фр. 15·06—14·56, Франки швайцарські 121·50—120·00, Фунти англ. 26·48—26·30, Гульдени дачк. 100·25—99.75, Корони ч. 13·00—12·90 Кор. дан. 118·15—117·30 Кор. норв. 132·93—131·93 Корони шв. 136·45—135·45, Ліри тур. 22·00—21·60, Марки фінлянд. 11·70—11·25, Марки нім. 10·00 — 10·00, Пезо Аргн 26·20—25·95, Марки нім. срібні 113·00 — 110·00

Ринці.

Банк Польський 116·30 Цукор. 35·00 Вуголь 28·75, 28·25. Лісовол 75·00. Мозеїв 14·00, Островець 56·50, Стараховичі 38·50, 38·00, Гасербуда 49·50.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із 1 ем. 81·75 серія 90·50 3 пох. із. 2 ем немот. серія 91·00 5. конверс. 70·25 прем дол. 41·00 3 консол. 65·50

Тенденція здержана.

ЦІНА "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 12. травня 1938.

1 кг. масла десер. сльозн. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 2·50 зол.
молоко . . . . 16—17 сот.
(відтяте) . . . . 3·20 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко сталя, на жінь здержана

ОПОВІСТКИ.

Пересторога. Повідомляємо, що п **Іван Гроць** та п. **Марія Гаврилишин** перестали бути нашими подорожними агентами, тому не мають права збирати замовлень, побирати завдатків і т. д. для нашої фірми. — **Книгарня Шевченка. Львів, Ринок 10.** 1035 3-3

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Кінець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зеленянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сонячна заліа. Водопад. Проспект на бажання. 1040 1-3

МЕШКАННЯ

САМІТНА жінка шукає кімнати несмебльованої, комф., сонячної, з осібним входом, з цілим утриманням, при інтелігентній родині. На постійне. Адміністрація „Діла" „Емеранта". 1048 1-2

ЗАМІНЯЮ 1 кімнату з кухнею (передвоєнне комірне) на 2 кімнати з кухнею або без. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Сонячне". 1-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручні найдешевше Кучинський, Львів, Казимерівська 4. Реперації виконує щвидко. 1050 1-4

ФІЛЄТИ щодня свіжі тільки Собіського 14. Телефон 11112. 1052 1-2

РОВЕРИ, моторовери, мотоцикле гуртом поручає Ігнацій Роман, Сам з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 1-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТ, кандидат з пів-торарічною практикою шукає патрона від 1 вересня. Зголошення слати: М-р Богдан Левицький, Винайдів п. Лолко. 1032 2-3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60	купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80	шукаючі праці	вол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

Ч. 103 (14.935). Львів, субота 14. травня 1938. Орган росіївських шпигунів galicyjskich. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою). 6.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" З ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Здвиг українського Сокільства не відбудеться.

КОМУНІКАТ

ЩИМ ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, ЩО IV. КРАЄВИЙ ЗДВИГ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА У ЛЬВОВІ, ЗАПОВІДЖЕНИЙ НА ДЕНЬ 21. ТРАВНЯ 1938 Р., З БРАКУ ДОЗВОЛУ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ.

СТАРШИНА СОКОЛА-БАТЬКА У ЛЬВОВІ.

„Оссоавіяхім" УССР виповів послух Москві.

Центральна рада „Оссоавіяхіму" УССР рішила на плєнарному засіданні не підпорядкуватися директивам союзної центр ради. Ця остання анулювала „протипартійне" рішення і усунула провідників „Оссоавіяхіму" УССР як „ворогів народу". (ПАТ.)

„ОССОАВІЯХІМ" І АРЕШТУВАННЯ КОСІОРА.

Косіора арештовано мабуть під замітом участи в тайній протиурядовій організації, що мала централю в Києві, гуртуючися довкола головної ради „Оссоавіяхіму" УСРР. (АТЕ.)

Епілог абісинської справи у Раді Ліги Націй.

У четвер перший промовляв мін. Галіфакс. Він заявив, що Англія рішила порушити абісинську справу з огляду на ненормальну ситуацію, що поодинокі члени визнали вже анексію Абісинії, а сама Ліга — ще ні.

Ціла Абісинія підлягає тепер суверенній владі Італії. Такий стан можна би змінити хіба зійною, та цього ніяка держава не піддійметься. Годі замикати очі на дійсність — **треба признати членам Ліги вільну руку визнати існуючий стан в Абісинії.**

Один з абісинських делегатів відчитав довшу декларацію в імени негуса, який **покликується на правні аргументи, та домагається, щоб Збори Ліги ще раз розглянули абісинську справу.**

Проти цього виступив французький делегат, що вповні підтримав британійську ініціятиву, подібно як представники Румунії, Польщі, Швеції, Бельгії, Еквадору, Болівії та Персії.

Літвінов виступив проти британської пропозиції, але не підтримав абісинських домагань; таке саме становище заняли делегати Китаю і Нової Зеляндії.

Замикаючи засідання в год. 18, председник Ради ствердив, що **Рада більшістю голосів признала всім державам вільну руку щодо визнання анексії Абісинії.**

Турецький уряд намагається втягнути Болгарію до Балканської Антанти.

Турецький премієр Джеляль Баяр і міністр закорд. справ Рушту Арас виїхали минулої ночі „Орієнтекспресом" з Білгороду до Софії, де проведуть 7 годин. При цій нагоді вони переведуть довшу розмову з болгарським премієром Кіосеівановом; у софійських політичних колах припускають, що вони порушать справу приступлення Болгарії до Балканської Антанти.

Поляки в Чехословаччині домагаються автономії.

Комітет порозуміння польських партій у Чехословаччині рішив на нараді 9. ц. м. домагатись автономії для польської меншини у ділянках: адміністраційно-суспільній, культурно-освітній та господарській. Та автономія мала би гарантувати для території, що має польську більшість:

1) безпосередній вирішний вплив польського населення на суспільну політику;

2) автономію культурного життя й освітньої політики;

3) безпосередній вирішний вплив на господарську організацію та політику з правом диспонувати пропорціональною частиною державних доходів.

Для поляків, що живуть поза суцільною територією домагається комітет порозуміння рівних прав і свободи національного розвитку.

НІМЕЦЬКА КАТОЛИЦЬКА МОЛОДЬ ТА ПРОФЕСІЙНІ СОЮЗИ ПІДДАЮТЬСЯ ПІД ПРОВІД ГЕНЛЯЙНА.

Католицькі товариства німецької молоді: Пластовий улад ім. св Юрія, Католицька ліга нім. молоді, Католицька ліга дівчат і Ліга католицьких пластунів приступають у найближчому часі до організації „Дойче Турнбунд", що є під проводом Генляйна. (КАП)

Загально-німецький союз профсоюзів у Чехословаччині наказав усім обєднаним професійним організаціям приступити до судетсько-німецької партії. Це рішення перейшло значною більшістю голосів.

ГЕНЛЯЙН У ЛЬОНДОНІ.

У четвер прилетів з Праги до Льондону провідник німецької судетської партії в Чехословаччині Конрад Генляйн. Його побут має приватний характер; він є гостем льорда Ноеля Бакстена — вейбуриста, б. міністра лєгунства. Мабуть після кількаденного побуту в Льондоні Генляйн стрінеться також з міродайними англійськими політиками; можливо, що його прийме на авдієнції головний дорадник сера Ванситарта.

ДАЛЬШІ ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКІ СУТИЧКИ.

Як подає німецька преса, чеська поліція зле поводиться з німцями; м. ін. у Бергєсрін поліція розігнала похід молодих німців та сильно побила їх. До подібного інциденту дійшло у Мост. Часто трапляються чесько-німецькі бійки. Чеська преса подає, що німецькі парамілітарні організації переводять у Судетах нічні військові вправи.

ПЕРЕД ГРОМАДСЬКИМИ ВИБОРАМИ.

Уряд рішив, що 12. червня відбудуться вибори до громадських рад, яким мандати вигасли. Обіймуть вони коло 8.000 громад; у 2.600 громадах вибори відбудуться 22. і 29. ц. м.

Як то українці наслідують Генляйна...

Львів, 13. травня 1938.

Львівський польський буковій газетці, яка лепече про „українських генляйнівців", нічого дивуватись: вся її мудрість у розвалковуванні вбивств та злодійств, а політичні симпатії видні у величезних наголовках, в яких обовязково завжди перемагає „республіканський уряд" Мадриду і послушний Москві Китай, у непоборних клопотах потопає Німеччина й Італія, а кожний виступ Літвінова це епохальна подія. Становище такої газетки до українства мусить бути так само плитке й ординарне, як ординарний ввесь її стиль. Колиж у той сам тон впадає варшавський „Роботнік" то пояснити це можна тим, що кожний пенсівець тратить рівновагу духа і можливість обєктивної оцінки, коли тільки почує — хай навіть інсинуацію,—що десь хтось щонебудь спільного має з кимнебудь із гітлерівських німців у Німеччині чи поза нею. Очевидно, що такі часописи, як ендецьке „Слово Народове" або його стрічний брат (стрийком був Ст. Грабський, що покинув родину Ст. Гломбінського) санаційний „Дзєнник Львовскі" не рахуються: коли ті часописи вважають безличністю українську вимогу — дістати назад свої народні школи й університетські катедри, та трактують як ворогів держави всіх тих, що не хотять безвольно дати себе навертати на римо-католицизм, — то що й казати про боротьбу українців за автономію та признання їх підметом права! Цілком ясно і природно, що такі часописи мусять пінитися і як єдину відповідь на таке українське становище мають лайку та погрози.

Нічого теж іншого відгуку автори засадничої декларації та актуальних резолюцій Центрального Комітету УНДО з 7-го ц. м. від польської преси не сподівались. Зате сам шум, що його та декларація й ті резолюції викликали, крик і лайки і погрози, все воно свідчить що **справа з українського боку поставлена правильно** і що останній час було сказати явно і славно, що „нормалізацію" українці не розуміють як тиху згоду на те, що діється та що підвищений тон протиукраїнського походу автоматично тягне за собою підвищений тон українських вимог. Така політична мова обовязує в цілому світі всіх тих, які на кожну акцію проти себе мусять проявляти негайну — однаково виразну й до акції достроєну — реакцію. Повторяємо: добре сталося, що та декларація і ті резолюції появилися та розвіяли цілком фальшиві погляди, які почали вже панувати у польському таборі про українську кволість та українське рішення не тратити сил і спускатися на дно. Але тому, що всі ті „Курієрки" і „Слова" і „Дзєнніки" таки залишаються у річниках по бібліотеках, то вважаємо за свій обовязок спростувати те якраве баламутво, що вони у даному випадку злобно ширять: щоправда їх читачі української преси не читають і наші слова до них і посередньою дорогою не доходять, але справа не обмежується до польських та українських читачів преси. Бо ми глибоко переконані, що **проблєма української територіяльної меншини у Польщі стає знову у свій ввесь зріст** і що всупереч усім наївним вірованням маленьких людців, які гадали, що це справа „зліквідована" та що „з русинами нема клопоту" не сьогодні-завтра прийдеться польській стороні таки подумати, що зробити з тим вічним клопотом який стає тим більший, чим більші зусилля ліквідувати його механічними засобами. Очевидно, що з Генляйном і його рухом остання українська декларація має акуратно стільки спільного, скільки спільного має нпр. „Слово Народове" з націоналістичним конструктивізмом, „Дзєнник Львовскі" з ідеями Пілсудського, або „Роботнік" з практичним стосуванням ліберально-демократичних засад в національній політиці у часах

перебування членів ППС у коаліційному кабінеті Скшинського. Сміх, та й годі.

Щоби баламутство не ширилося треба устійнити дві правди, що їх мабуть ніхто не стане перечити: 1) ані Генляйн вимогою територіяльної автономії для німецької національної меншини в Чехословаччині та признання судетських німців правною особовістю не відкрив Америки, 2) ані українці у Польщі не чекали щойно на Генляйна, щоб виступати з отими самими двома засадничими своїми вимогами. Дозволимо собі пригадати, що польський уряд у 1921. році, себто 17 літ тому, вживав посередництва до еміграційного уряду д-ра Е. Петрушевича, пропонуючи йому, щоб зліквідував свою протипольську акцію та став на ґрунт польської державности, на те, щоби негайно перевести перговори про автономію для українців у Польщі. Коли ці заходи не вдалися, тоді польський уряд на власну руку вніс до сойму і перевів закон про воєвідську автономію з 26. IX. 1922 і таким робом **сам прийняв засаду територіяльної автономії.** Тільки мимоходом можна згадати, що на документі про постанову Ради Амбасадорів з 15. III. 1923. р., з якій сказано про „автономічний устрій" для Східної Галичини, видніє підпис п. Маврицого Замойського. Очевидно, часи змінюються, змінюються люди і погляди. Те, що могло комусь видаватися тому 17, 16, і 15 літ потрібне і добре, може видаватися сьогодні зайве і кепське. І ми за це до польської сторони жалю не маємо, бо в політиці нема сентиментів. Але не розуміємо обурення гура-патріотичної польської преси: коли польський уряд і сойм вважали щось для себе добре тому 15 літ, то українці мають повне людське і боже право стояти на цьому і сьогодні і боротися за це і сьогодні, у тому глибокому переконанні, що **тільки шлях територіяльної автономії з двома рівнорядними національними куріями це єдино правильний шлях для розвязки українсько-польської проблеми в межах нинішньої Польщі!** Підносили українці гасло автономії безліч разів, починаючи від першого Народнього Зїзду Трудової Партії після згаданого рішення Ради Амбасадорів, з 21. V. 1923. року, у краєвих постановах і з соймової трибуни, у преріжних меморіялах, у соймовій дискусії над проєктами ППС про автономію і т. д. і т. д. Цікавий може зреконструвати історію української боротьби за автономію у Польщі без великих труднощів.

Те саме торкається української вимоги — трактувати українство як окрему особовість і надати йому важність — підмету, а не предмету права. Пригадуємо, що **ввесь глузд і найбільшу (єдину?) користь компромісу між УНДО та польським урядом у 1935. році „Діло" відразу вбачало у тому, що той виборчий компроміс санкціонує українство у Польщі як окрему політичну особовість** і на цю тему було тоді безліч статтей, що їх підшукати й цитувати нема ніяких труднощів. **І не у відсутності конкретних користей та у зменшуванні українського матеріяльного стану посідання бачили ми невдачу „нормалізації", лише у перекреслюванні українства, як тієї окремої особовости, у відмовлюванні українству вартости чинника зі значінням підмету.**

Коли хтось має коротку память, на це нема ради. Але це ще не причина, щоби гніватися, коли ми ці речі, які мають для нас кардинальне значіння нашої національно-політичної екзистенції, — пригадуємо. При чім тут Генляйн?! Адже **все це було вже тоді, коли Генляйн ще не був нинішнім Генляйном і про його істнування не тільки ми не мали поняття, але і мало хто знав із самих судетських німців!** Вязати останню декларацію УНДО з особою і рухом Генляйна може тільки людина анальфабетична або злобна, яка не цуреться ніякої дурниці, якщо тільки вона може зашкодити. У даному випадку правда така очевидна і ясна, що ніщо їй зашкодити не може. Цією правдою є сила і живучість української нації та величезна вага завжди актуальної і досі неполадненої проблеми польсько-українських відносин.

ік.

815 удільниць з ок. 1500 виплачаними уділами — разом на суму 46.103 зол. дозволило **Пром.банкові** зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, а цих виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мілн. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подібний спільности уділи дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п

Ставропігія в дзеркалі останніх Заг. Зборів і власного звіту.

I.

„Дім громадянина повинен бути шкляний", тобто всі його діяння повинні підлягати прилюдній контролі, ціла суспільність повинна мати змогу нагляду над кожним почином і вчинком громадянина. Зорганізоване народне життя вимагає, щоб цю засаду доктринера Великої Французької Революції пристосувати передовсім до діяльности народніх установ, здвигненух жертвами і працею цілого громадянства.

Часто доводиться нам чути або читати в часописах, що великі установи, котрі зрештою навіть не мають характеру національних, всенародніх станиць, ані не мають такого статутарного обовязку, запрошують на свої загальні збори гостей, отвирають вступ для посторонніх людей, громадян, що не є членами установи і передовсім для представників преси не тільки своєї, але також чужої. Вони діють так у власному, добре зрозумілому інтересі, бо таким робом підносять у прилюдній опінії моральний кредит установи і роблять їй реклямy. Бо реклямою для установи є річеві, обективні, докладні й вичерпуючі звіти, реклямою ще кращою є пристойна й удержана на відповідному інтелектуальному рівні дискусія та промови визначних людей, членів установи. Требаж знати людям, які хто визнає ідеї, до яких цілей прямує, щоб дехто не вигравав вічно фальшивих карт та не ховався за т. зв. „підходи". Отже така практика прилюдности має також велике виховне значіння для народу.

Це певна річ, що добрий господар приймає радо гостей, показує їм усі закутини свого зразкового господарства, чваниться своїми осягами й успіхами; злий господар замикає перед гістьми й чужими хату, щоб не бачили нічого, зокрема неладу, який у тій хаті панує. Ця сама засада відноситься також до устнов і навіть держав. Знаємо чейже держави, котрі замикаються герметично кордонами, щоб там ніхто чужий та непокликаний не зайшов і не побачив нужди і гніту, які там роєпаношились.

Давні, світлі традиції прилюдности діяння в нас ще не завмерли. Є в нас великі народні установи Центросоюз, Маслосоюз, Просвіта, Рідна Школа, Сільський Господар і т. д., що тих давніх зразків придержуються і їх загальні збори заміновуються в один великий прилюдний попис, хоч це не дуже нібито гармонізує з „тотальним" духом нашого часу.

На жаль, наша найстарша народня установа, Ставропігія, до таких установ не належить. Особливо в останніх десятках літ вона щораз більше стає схожа на того господаря, що замикає двері своєї домівки не лиш перед посторонніми, а навіть перед членами своєї найближчої рідні. Та ще й до того до господаря, що навіть не є власником домівки, тільки посідачем і ще в процесовому стані.

Помилявсяб дуже той, хто велів би, вірити, що сам звіт, хочби навіть дуже докладний і для всіх, а не лиш для вибраних, доступний, сповняє вимогу прилюдности бодай супроти власних членів установи. Друкований звіт це незрозуміле для загалу письмо, котрого справжнє значіння стає ясне щойно на підставі відповідного насвітлення та інтерпретації. Так каже практика життя. Для прикладу пригадаємо тільки, що за місенітниці недавно тому „видедукував" з дуже совісного й докладного звіту Маслосоюзу наш „приятель" проф. Ромер та якого значіння набрали сухі цифри в правильному поясненні одного з директорів цієї установи. А хіба, що панове зі ставропігійського кляну самі свідомі того, що їхній звіт не може рівнятися зі звітами великих українських установ. Та кращу за всі аргументи й дати друкованого звіту вимову має поставлений на загальних зборах Ставропігії внесок, щоби „братчики" — члени установи оподаткувалися добровільно по два зол. місячно для переведення фінансової санації установи.

Якщо йде про внутрішнє життя установи, про духові течії між її членами, то з прикрістю мусимо ствердити, що такого життя не було видно ані „в будень" у часі цілого року, ані не проявилося воно „в свято", тобто в день загальних зборів. Сумерк пригнітаючої мерції та мертвечини лежав важким вантажем на цих зборах навіть у їх приготовній стадії. Якось дивно вражає, коли бачиш виборчі списи, офіціяльну й „опозиційну" листу, надруковані вже заздалегідь на таких самих бістових блянкетах з купонами, такими самими черенками, очевидно того самого походження. Вражає нас це особливо тому, що такі зразки пропаганди і „виборів" ми раз-у-раз бачимо деінде... Там, звідки сяє „люкс екс оріенте"... А вже зовсім не визнаємося в тому, яке значіння мало докінчення, чи поправини, чи — як хочете це назвати — „окончене устійнення" висліду виборів три дні після зборів. Тому не можемо приписувати поважного значіння обставині, що проти офіціяльної листи з п. Гулою як кандидатом на сеніора виринула ніби „опозиційна" листа з п. Лонкевичем як кандидатом на сеніора. Також загадкою є, що деякі знані москвофільські діячі найшлися несподівано виключно тільки на офіціяльній листі і навпаки — інші тільки на опозиційній.

Як характеристичний епізод слід відмітити, що на зборах відчитували з великим вдоволенням статтю про Ставропігію, поміщену в „Новій Зорі" та старалися добачувати в ній навіть одобрення цілої своєї діяльности. В сому „умінленні" забули зовсім про дійсне та емоціональне відношення цього часопису до преосв. Григорія та про те, що їх офіціяльна преса виписувала і до останніх часів виписує на цього владику. Такі „неувязки" тих панів не бентежать...

Заступаючи погляд, що Ставропігія — це наша всенародня установа та що загирення такої установи це був би дуже болючий удар для загально-народніх інтересів, уважаємо за вказане зробити одну заввагу. Сьогодні живемо в таких умовинах, що кожна установа має найперший обовязок придержуватись ригористично постанов свого статуту та вистерігатися дбайливо всього, що не тільки булоб, але що хочби робило вражіння нарушення постанов статуту. Було би просто злочином переціновати практичну вартість хвилевої кон'юнктури та забувати, що панська ласка на бистрому коніку їде. А знову непочитальною наївністю булоб будувати замки на піску дискреції хочби найбільш довірених людей.

Вкінці ще одна квітка. В „заключенні" звіту читаємо, що Інститут тричі висилав своїх делегатів також „по дѣламъ защиты чистоты восточнаго обряда в гр.-кат. Церкви..." Як це гарно звучить!... Майбутній дослідник міг би отим цитатом звіту доказувати заслуги сучасного ставропігійського кляну для гр.-кат. Церкви... Та сьогодні люди так віддалені від гумору, що самі нічого не второпають. Треба їм було піднести все як на лопаті та сказати виразно, перед ким то панове Гулли, Ганасевичі і „прочіи" боронять гр.-кат. Церкву і на спілку з ким? Перед гр.-кат. владиками усіми без виїмку, бо ані одного нема в них доброго, котрого вони не спаплюжилиб... І боронять перед ними цю гр.-кат. Церву на спілку з пп. Войцеховськими, Остафінами, Домонями... Жартуйте здорові, панове! Тільки нехай ніхто з вас не думає, що це може вивести нас з рівноваги, або затьмарить нашу свідомість та спонукає нас не добачувати, що година сумерку вашого невідповідального кляну у Ставропігії вже вибила.

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", 1, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, ставши у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського півня вже у княжій добі.

I-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

З польської преси.

Автономія — так! — Автономія — ні!!!

Польська меншина в Чехословаччині завжди боролася за свої національні права, але цілком від моменту карльсбадського виступу Генляйна з категоричними домаганнями судетських німців, поляки з опавського та тешинського Шлеська почали домагатися автономії. Про ці домагання пише краківський „Ілюстровани Курієр Цодзенни" (ч. 132 з 14-го травня ц. р.) п. н. „Домагання польської людности в чехословацькій державі":

„Комітет порозуміння польських партій у Чехословаччині проголосив у „Дзеннику Польскім" зміст резолюції, яку ухвалили 9-го травня у справі управильнення польського питання в Чехословаччині.

Резолюція стверджує, що для того, щоб повернути втрати, які мала польська людність у Чехословаччині в останніх двацяти роках від часу істнування республики, треба:

1. звороту стану посідання польського населения в Чехословаччині з 1918. р.,

2. основної зміни правної структури, в якій живе досі польське населення в Чехословаччині. З цієї причини **польське населення домагається автономії.**

Польське населення в Чехословаччині домагається далі трьох засадничих гарантій, а саме:

а) безпосереднього і рішального впливу польського населення на соціяльну політику і управильнення діяльности товариств,

б) свободи культурного і національного життя, як теж права безпосереднього рішання щодо **виховної політики** на всіх просторах Чехословаччини, на яких живуть поляки,

в) безпосереднього і рішального **впливу на господарську політику** на тих просторах,

г) польське населення домагається повної свободи заробітку.

Вкінці резолюція домагається признаничити полякам у тих частинах краю, де вони живуть, якийсь відсоток державних доходів."

В цьому самому числі І. К. Ц. вмістив статтю п. н. „Український сепаратизм рушив до офензиви", написану з приводу декларації та резолюцій ЦК. УНДО. Стаття довга і написана в притаманному для ІКЦ тоні, з усіма, повторюваними вже безліч разів на сторінках цього часопису випадами і нападами на українців. ІКЦ не може спокійно спати, бо:

„Український рух стоталізований, дійшло до обединання всіх партій і в консеквенції до „згляйхшальтування" цілої української преси. Окремі фази цього процесу ми нотували на сторінках нашого часопису і вони відомі нашим читачам. Остаточно припечатано цю акцію відомою вже декларацією Центрального Комітету УНДО. Ця декларація зриває з політикою заспокоєння та нормалізації взаємин між польським і руським народом. Висуває багато домагань політичного, соціяльного та господарського характеру, аж до **територіяльної автономії включно.** Вкінці закликає українців до якнайбільшої активности та найтіснішого обеднання для реалізації нової програми української політики.

„Знаємо, що думати про цю нову фазу української політики. Передусім знаємо, де треба шукати її джерела. Знаємо добре акцію ріжних українських політиків, яких долею так луже **непокоїлося** „Діло" у звязку **з законом** про втрату громадянства. Пильно слідкуємо за діяльністю окремих українських стійок з відомим льондонським „Укбюро" на чолі. Знаємо, що думати про одноцілий фронт українців у Німеччині, до якого то фронту, як ми писали, втягнули навіть українців, що живуть у Данцігу."

І далі знову цілий ікаціївський арсенал: „обоце агентури", „збродніча акція, годзонца в цалосьць паньства", „креця, перфідна і зла робота" і т. д. А все те на те тільки, щоб отими „жахливими" речами обставити скромну вимогу

Гарна і молодеча цера...

БЕЗ ОГЛЯДУ НА ВІК

Шампун Пальмолів плекає волосся як мило Пальмолів церу.

Масники і пальмові олії вжиті до виробу цього знаменитого Шампуну, миють докладно і повертають волоссю пушистість і природну красу, вяжуть їм укладатися в хвилі.

Кожна коперта має 2 торбинки.

В нинішніх часах мати молодечу чисту і гладку перу не є привілеєм виключно дванацятьлітніх дівчат. Кожна жінка може зберегти довгі літа молодечий вигляд. Мило Пальмолів, виробляване на масниковім олійку, дає змогу осягнути молодечу перу простим, дешевим і легким способом. Масуй тіло раном і ввечір пінкою мила Пальмолів. Шкіра стає гладка та еластична, а Твоя цера цвіте чаром і красою.

БІЛЬШЕ НІЖ МИЛО — ЗАСІБ КРАСИ

Мило Пальмолів можна дістати у всіх перфумеріях і дрогеріях та у крамницях Народної Торговлі, міських українських кооператив і Центросоюзу

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Україна на Мировій Конференції.

(Elie Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938, p. 188. Editeur Paul Hartmann, 11, rue Cujas.).

(Продовження).

20-го листопада 1919 Мирова Конференція приняла окремий автономічний статут для Східньої Галичини, передаючи Польщі адміністраційний мандат над нею на 25 років. Умови цього мандату змінювалися вже під впливом безпосередніх умов представників польського уряду Радою Чотирьох. Льойд Джордж згодився на заходи Клемансо пересунути їх зміну і дискусія на цю тему оживилася аж 10. липня 1920 на конференції у Спа. 25. лютого 1921 галицька справа перейшла до Ліги Націй, якої Рада тільки пригадала, що суверенність права над Галичиною мають держави Антанти.

Та тоді вже Антанта переставала бути чимось одноцільним.

На долі Закарпаття заважили чимало голоси наших американських земляків, які вислали окрему делегацію до Парижа, щоб прилучити Закарпаття до Чехословаччини, а не до Мадярщини.

Щодо Буковини то її заняли були зараз після війни румунські війська і хоч Мирова Конференція признавала її український характер, Найвища Рада призначила її Румунії Сенжерменським трактатом 18. грудня.

Воєнні події, які йшли далі на Україні — всім відомі. Вони мали чималий відгук у Парижі, де представники Антанти займали становище здебільша супроти доконаних фактів. Такі епізоди як коротке порозуміння галичан із Денікіном для спільної боротьби проти большевиків, порозуміння створене не без впливу Парижа — не мали рішального впливу на хід подій.

19. травня 1919 Директорія заступила голову української делегації Сидоренка — гр. М. Тишкевичем, сподіваючися, що він зможе завдяки своїм особистим впливам зробити те, чого не міг його попередник при всій теоретичній прихильности паризьких олімпійців. Та тоді вже події з кожним днем ставали щораз більше несприятливі для української справи. Коли у грудні 1919 р. приїхав до Варшави сам Петлюра, всі важніші дипльоматичні заходи перенеслися з Парижа до Варшави. Наші дипльомати на чужині не могли добитися визнання уряду, що не мав під собою території, ані внєднати реальної підтримки для справи, над якою нависе большевицький наступ. Антанта ждала на зміни на самій Україні.

І. Борщак передає у своїй книжці тільки факти та документи аж до рижського договору, зареєстрованого Лігою Націй 12. серпня 1921. Конференція Амбасадорів затвердила цей договір 15. березня 1923 р. і це був останній етап боротьби за її незалежність. Книжка Борщака написана для чужинців і в ній нема ніяких натяків на всі ті труднощі, які мала українська делегація в Парижі з огляду на свою організацію та свій склад.

Може і тепер ще за вчасно писати історію її внутрішньої діяльности, не тільки тому, що більшість її членів живе, але головно тому, що щира, повна правда булаб занадто болюча для всього загалу. Директорія висилаючи делегацію до Парижа, навіть приблизно не уявляла собі атмосфери праці та ролі делегатів. Вона вислала більш як 60 членів, між якими передові місця займали люди, що брали безпосередню участь у... берестейському договорі. Самі французи мусіли відмовити більшости членів візу і впустили всього 12 киян; кількох інших приїхало вже іншим шляхом: з Італії або Америки. Ані голова ані офіціяльний секретар делегації не знали французької мови; більшість членів теж нею не володіла, а і ті, що могли порозумітися у буденних розмовах, не мали підготови до розмов на політичні теми.

В усіх важних справах мали голос члени цілої колегії, що були представниками ріжних партій; вони робили засідання у Парижі таксамо як у Києві і рідко коли доходили до порозуміння, підозріваючи, одна одного, що кожний ставить якесь домагання у дусі своєї партії та групи. Порозумітися у справах негайних, на які треба було реагувати безпосередньо, не могли делегати свідомі свого завдання і через то виходили конфлікти. Були між членами делегації і такі, що вважали точкою своєї чести приготовляти проект дипльоматичних нот, дарма, що дехто не знав навіть, як повинна виглядати дипльоматична заява; такі проекти нагадували часто воднисті революційні статті і нелегко було залишити їх у домашніх актах.

Коли прийшла на чергу галицька справа, чимало конфліктів виринуло у звязку з питанням, чи рішальний голос має тут ціла делегація чи окремі галицькі делегати, які збільшилися новими членами висланими станиславівським урядом для справи перемиря. Навіть між самими делегатами не було повної гармонії. Зовсім інакше мусів дивитися на справу В. Панейко, майже єдиний делегат, що мав безпосередні звязки з чужинними дипльоматами і хотів користати з їх рад, а зовсім інакше наївні провінціяльні примітиви, які уявляли собі, що досить скласти голосну заяву і чекати на руку Справедливости.

Прийшов навіть такий момент, коли галицькі делегати створили собі окрему делегацію і вислали ноти в тій самій справі, що загальноукраїнська делегація.

(Докінчення буде)

українців у Польщі тобто вимогу територіяльної автономії. Бо це — суттєва справа. Бо таку, а не іншу вимогу поставив ЦК УНДО. І саме ця, а не інша вимога викликає піну на устах ікаївського публіциста. Але-ж чи можна писати проти вимоги автономії, коли цю саму вимогу польського населення в Чехословаччині підтримується — і то в цьому самому числі — руками й ногами. Якось незручно. Тому треба зробити з цього „щось іншого". Треба підтягнути під цю вимогу українців „обще агентури", „збройничон акціен" і т. д., щоб можна було заявляти:

„З руським народом хочемо згоди і до тієї згоди дійдемо. Завжди приймемо братню руку. Але для чужих агентур, для чужих послуг, для злочинної акції, що вдаряє в цілість держави і в добро обох народів, зуміємо знайти досадну відповідь та гострі засоби, що раз на завжди поставлять край кертичній, перфідній та злій роботі.

„Не дозволимо на те, щоб горстка скрахованих політиків і чужих слуг узурпувала собі право репрезентувати руське населення і накидати цьому населенню політичну лінію, ворожу польській державі і польському народові. Панове, що кермують українською політикою, повинні про те памятати! Маємо досить діяльности чужих агентур, маємо досить злочинної акції!"

*

„Гонец Варшавскі" (ч. 125. з 8-го травня ц. р.) у статті п. н. „Поляки в Чехословаччині — це усвідомлена і зорганізована людність" подає, що всього польського населення в Чехословаччині є коло 300 тисяч. Мимоходом кажучи, чеська статистика подає число на половину менше. Та це в цьому моменті несуттєве. Факт, що те населення домагається від Чехословаччини автономії і то такої, як це видно зі статті ІКЦ, яку ми дали напочатку цього огляду. „Гонец Варшавскі" пише про це польське населення:

„Польське населення в Чехословаччині складається майже виключно з малих хліборобів та робітників... Це населення в більшости вповні національно освідомлене і зорганізоване. Не дасться винародовити в якомунебудь ладі."

*

„Другий Річник" Українського Економічного Бюра у Варшаві за 1934-тий рік подає: українців у Польщі: **6,257.000.** Це стан з 1. І. 1932 р.

Новий закон про устрій адвокатури.

У „Деннику Законів" з датою 12. травня т. р. (ч. 33) оголошено текст нового закону про устрій адвокатури з тим, що цей закон обовязує з днем оголошення. В найближчому часі слід сподіватися виконного розпорядку до цього закону. **На основі нового закону адвокатські ради скреслять з листи аплікантів усіх тих адвокатських аплікантів, яких вписали на листу аплікантів по 12. травня 1937. р., або які не мають однорічної судової практики чи військової служби. Зате всі ті адвокатські апліканти, які дня 12. травня 1938. р. мали бодай рік адвокатської чи судової практики або три місяці адвокатської практики і рік військової служби кінчитимуть свою адвокатську практику на основі давного розпорядку президента з 7. жовтня 1932. р. про устрій адвокатури. Адвокатські апліканти, які перед оголошенням нового закону склали суддейський іспит, кінчають адвокатську практику на основі нового закону про устрій адвокатури. Інші апліканти мусять перед зложенням адвокатського іспиту скласти ще суддейський іспит та докінчити свою практику на основі нового закону про устрій адвокатури.**

На основі нового закону адвокатські апліканти матимуть право заступати своїх патронів теж перед апеляційними судами в останніх двох роках своєї адвокатської практики. Вкінці всі адвокатські апліканти мусять покинути до трьох місяців від оголошення нового закону свої побічні заняття, якщо не виєднають дозволу адвокатської ради.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 97. Понеділок 14 (2) травня 1888.

БОРОТЬБА ПРОТИ „ФАНАТИЧНОГО" ПРАВОПИСУ

У своїй промові у віденському парляменті, в часі дискусії над буджетом міністерства освіти, пос. Василь Ковальський зробив донір мін. освіти Гавчові, що він поставився прихильно до проекту „поважної сторони", як цю міністр назвав, завести український фанатичний правопис в народніх та середніх школах Галичини. Пос. Ковальський говорив:

„Але все-ж міг був п. міністр звернутися у цій справі до професора д-ра Міклошіча, европейської знаменитости у славістиці, або до професора віденського університету, д-ра Ягіча, що теж має европейську славу славянського вченого і від тих панів був би довідався, що це не конче „поважна сторона" на полі руської науки і письменности, що поважилась подати йому такий плян. Руська мова має тисячолітню літературу, мала досить часу виробитись і справді вона для кожної галузи науки вповні вироблена. І ось нараз хоче цей невідомий учений, замість нинішнього етимольогічного правопису, поважного, бо найближче зближеного до церкви, завести фонетичний, знаку навіть фанатичний в руських школах. Цісі, чисто наукові справи, не треба мішати з політикою. П. міністр, замість кинути цей свіжо спечений плян до коша, передав його галицькій та буковинській владі, щоб цю справу розглянула".

ВЕЛИКДЕНЬ УНІЯТІВ У РАРАНЧІ.

Уніяти у селі Раранче на Буковині, що покинули православну церкву, щоб визволитися від румунізації, уладили в читальні спільне свячене, в якому взяло участь 1500 осіб з душпастирем о. Каратницьким. На цьому свяченому — як пише „Діло" — „господарі постановили що неділі і свята збиратися так у читальні, замість іти до коршми. Забава тягнулась поважно і весело, доки не покликав дзвінок до каплички. Тут перший раз залунала руська пісня „Христос воскресе" замість дотеперішнього „Христос аунувіят". У світлий вівторок повторилося те саме, що в понеділок".

В середу після Великодних Свят 50 людей з Красовським на чолі „вирушили в 10-ій годині рано з сокирами і розбігшись по селі рубали плоти уніятів. Розлючення православних було таке велике, що погрожували сокирами не тільки плотам, але й самим уніятам. Жандармерія занялась розслідом цієї справи".

„САЛЯ НА ВИСТАВИ РУСЬКОЇ СЦЕНИ".

„На засіданні технічного комітету будови львівського театру представник теперішнього театру поставив внесок, щоб попри більшу салю вибудувати ще й меншу салю на вистави руської сцени і концерти. Здається, що комітет візьме цей внесок на увагу, бо і кошти будови не дуже через це збільшаться".

Відстрашують Генляйном.

ГОЛОСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО ДЕКЛЯРАЦІЮ УНДО.

„Роботнік" (ч. 13) з 12-го травня ц. р.) у замітці п. н. „Декларація УНДО", називає цю декларацію наслідуванням Генляйна:

„УНДО вело від кількох літ компромісову політику з „санаційним" табором. Тепер заявляє, що ця політика „не принесла достаточних позивитних успіхів". Вимоги відносяться до господарських і культурних справ. Основна вимога така: „Признання українського народу в Польщі окремою національною особовістю".

„Тон і спосіб формулування вимог нагадує акцію Генляйна в Чехословаччині. Невже віджили давні симпатії українських націоналістів до Берліна?

„Що до нас — стоїмо дальше на становищі автономії земель, що їх замешкують у більшості українці на засаді приязного порозуміння польської демократії з українською демократією в Польщі, на засаді **співхазяйнування** на землях обнятих автономією. Та мусимо зразу підкреслити з притиском, що **наслідування методи Генляйна** не принесе українським націоналістам ніяких „позитивних результатів", так-жеж, як не принесла їм — за словами Ц. К. УНДО-ння — доцьогочасна метода — фліртy зі „санаційним табором."

Генляйном хоче відстрашити УНДО також ендецький **„Варшавскі Дзеннік Народови"** (ч. 129 з 12-го ц. м.):

„Читаючи декларацію УНДО-ння, набирається вражіння, що останні події в Чехословаччині не залишилися без впливу на її появу та що домагання українців у Польщі нагадують живцем домагання судетських німців.

„Ці анальогії і подібности набирають тим яскравішого виразу, що — як пише преса — ці накликування УНДО до зєдинення всіх українських чинників у Польщі випередило зєдинення всіх українських груп в Австрії й Німеччині, а сталося це на другий день по „аншлюсі".

„А що українське питання є знаряддям німецької політики, то легко зробити висновок, що оживлення в українському таборі, якого виявом є декларація УНДО, випливає з ширшого пляну тієї політики у відношенні до середущої і східної Европи. Цей плян полягає — видно — на змаганнях до розбиття внутрішньої суцільности держав середущої і східної Европи, їхнього послаблення шляхом федераційних змагань і територіяльних автономій та роблення їх у висліді тереном легких політичних та господарських німецьких впливів.

„Першим кроком на тому шляху є німецькі намагання в Чехословаччині та пертя до перетворення тієї держави на вільну федерацію країв, що входять у її склад. З моментом, коли ці змагання увінчаються позитивним вислідом, наступить проба реалізації дальшого етапу тієї політики, котрої тереном буде Польща, а головним знаряддям українська квестія."

„Слово Народове" (ч. 141 з 13-го травня ц. р.) вмістило цілу статтю п. н. „Мудрий хоче бути Генляйном", в якій виказує анальогію між домаганнями судетських німців та декларацією УНДО. Ця стаття кінчиться:

„Виступ УНДО тимбільш характеристичний, що сходиться з німецькою акцією в Чехословаччині та зроблений на її зразок. Ця схожість не припадкова. Вона освітлює як лискавка нові німецькі можливости у Східній Европі. П. Мудрий дав відповідь тим усім, що хотіли перебігти Гітлера у приєднанні прихильности українства і тим усім, кому здавалося, що плекаючи українство у Польщі, ладило оружжя проти совітської напасти. Заки дійшло до якоїсь контроверзії під цим оглядом, українство, яке польські чинники не тільки толерували але й підтримували — звертається проти Польщі."

Від цих голосів дуже відбігає своїм підходом до справи коротка замітка п. н. „Знаменна декларація УНДО (телєфоном з Варшави)" у виленському **„Слові"**:

„Від заключення польсько-українського порозуміння в 1935 р., ніколи досі не було резолюції такої гострої і формою, і змістом. На рішення УНДО вплинули мабуть останні репресії у відношенні до низки українських організацій, а головно розвязання таких організацій, як католицьке робітниче Т-во „Сила", а зокрема „Союз Українок", що числить коло 50.000 членів. Щонайважніше: як мотив цієї постанови подано м. ін., що „Союз Українок" виступав проти УПР і віцемарш. Мудрого. Очевидно, подання такого мотиву не може переконати про слушність поведінки адміністраційної влади."

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашне навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Економічний огляд.

„Кавційна справа".

(Прохання до пп. правників).

Часто-густо доводиться чути і читати в пресі про те, що ріжні люди, шукаючи посад, дають підприємцям грошеві кавції, відтак позивають підприємців перед суд, бо не можуть своїх грошей відобрати. І що тут цікаве, що ті, котрі стратили гроші, виходять зі суду з... квитком, а тих, що взяли кавцію та її не звернули, часто увільнюють від вини і кари.

Недавно читали ми, що д-р О., засуджений в першій інстанції за побрання і незвернення кавцій, в другій інстанції звільнений від вини і кари. Справу д-ра О. знаю добре; коли я засідав у суді праці, як лавник, то мав змогу приглянутись ближче позвам пошкодованих і бачив, що у багатьох випадках д-р О. не міг брати вини за шкоди тих, що давали кавції, бо вони не йому давали гроші, а безпосереднім провідникам підприємств, а д-р О. лише фінансував і фірмував ті підприємства. Отож сьогодні ясним і зрозумілим для мене є звільнення д-ра О. від вини і кари. Мимоходом хочу підкреслити, що д-р О. стратив велике власне майно на ріжних підприємствах, та що в нього не було чіколи злої волі, жадоби зиску, навпаки він щедрою рукою помагав усім, хто помочі в нього шукав. Але фактом є, що при його підприємствах є пошкодовані, є бідні люди, які потратили там свої „кавції" безповоротно.

Отже насувається тут питання: що і як треба робити, щоб „кавція", яка повинна бути „непропаща," дійсно така була.

Пригадується мені друга справа з кавціями: Була при вул. Косцюшка „Вітаміна", кооператива; побрано від дівчат і кельнерів кавції, — підприємство збанкротувало і всі кавції людям пропали. Пошкодовані позивали дирекцію — і програли справу. Деякі з пошкодованих вибрали собі опієля деяких лише членів кооперативи, а саме таких, які посідали майно, та позвали їх вдруге перед суд і знову заносилось на те, що програють, бо суддя стануть на становищі, що не можна за гроші позивати того, хто тих грошей не брав, а поминути того, хто взяв гроші, або взагалі є відповідальний за кавцію з титулу керманича дотичної установи. Але в даному випадку прийшло до „угоди", бо члени кооперативи, бачучи, що пошкодованим діється кривда, добровільно згодились звернути частину кавції. Якби не те, то суд був би віддалив позов пошкодованих, як такий, що спрямований був на невластиву адресу.

Або знаний є у Львові жидок К., багатій, що має кілька реальностей, котрий постійно сидить в суді, де його позивають робітники, дозорці і т. п. (до речі: наші люди) за побрані кавції — і в більшости випадків жидок виходить вибілений „від вини і кари" а пошкодовані можуть хіба до Господа Бога скаржити цього „підприємця".

А скільки то є скрізь підприємств, які, не маючи ніяких капіталів, оперують лише „кавціями", побраними від „шукачів посади", а відтак, коли підприємство завалиться (бо так звичайно буває), то пошкодовані тратять свої кавції, а винуватцям ні волос з голови не впаде.

Я не правник і не вмію цього пояснити, чому це так діється, бачу лише, що „оператори" від кавцій знають такі фіртки в законних приписах, якими можуть після невдалих операцій втекти. Все-ж думаю, що в інтересі нашого збіднілого громадянства докладно насвітлити цю справу чи то на сторінках преси, чи в окремих виданнях про те, **що таке кавція, хто її має право побирати, як вона має бути забезпечена,** щоб той, що її дає, міг її назад відобрати, тощо. Наші правники віддають велику прислугу **добрій справі**, коли це питання основно вияснять. Бо з одного боку причиняться до оздоровлення відносин в торговлі і промислі, тому, що оперування чужими кавціями вважаю нездоровим в тій ділянці госп. життя, а з другого боку охоронять нашу бідноту перед прикрими втратами, які є наслідком незнання закону.

Гр. Марусин.

Після девальвації французького франка.

Наші читачі вже знають з телеграм про чергову девальвацію франка, себто обниження його вартости в відношенні до золота і приблизне устійнення на новому паритеті. Є це один із заходів премієра Даладіє в оздоровленні незвичайно трудних господарських відносин, що особливо погіршились підчас ліво-суспільних реформаторських експериментів „фольксфронтівців". Вистарчить згадати, що від 18-ти місяців Франція переживає справжню **кризу продукції.** В той час, коли в усіх державах продукція зросла, то у Франції вона помітно обмізилась.

Господарський плян нового уряду Леона Блюма мав би які виглядн на успіх, колиб він не дістав твердої основи в валюті. Довіря населення, а разом із тим вступлення безустанного відпливу золота і тезаврізації, повністю у калькуляції в промислі і торговлі, поміч великих англійських і американських банків у передбачених урядовим планом кредитових операціях, — усе те вимагало стабілізації франка, спинення великих хитань французької девізи.

І ось франк, що витримав колись сумерк блеску Наполеона, кілька революцій і воєн до останньої світової включно, що очолював гордо золотий блиск, мусів піддатись тепер, у розмірно короткому часі, **третій з черги операції.**

Міністр фінансів Маршандо, не мав у цьому вільної руки. На валютовому відтинку Франція звязана з двома англо-саськими посестрами, з Англією і Зл. Д. П. Америки. Треба було згоди цих союзників. І цю згоду Франція здобула.

Те, що девальвація з означеним долішнім границі (покищо всяк-таки без остаточного визначення нерушимого горішнього ріпня) сягнула **глибше, ніж того вимагала теперішня курсова стадія,** забезпечує франк від шкідних несподіванок, особливо в боку спекуляцій. Ця долішня границя визначує золотий зміст франка на 27 і пів міліграма при пробі 900/100 і устійнює відношення до фунта штерлінгів на 179 фр., а доляра на 35.9.

Девальвацію вважають загально **фактичною стабілізацією,** а не вяже тепер франц. франка зі штерлінговим блоком.

Як говорять вісти — у Франції у великому ступні зросло довіря населення до фінансової політики уряду, як також до загально-господарських напрямних Даладіє, якого вважають прихильником класичних методів в економіці. До Франції вертається золото мільярдової вартости (вже в перших 3-ох днях 10 мільярдів), біржа виказує мінну тенденцію, госен в цінах помічно нема. Безумовно французький промисл і торговля здисконтують уже в найкоротшому часі **поважні користи** з валютової операції, особливо, коли йде про заграничну торговлю, з якій Франція, через соціяльні реформи Блюма, стратила дуже багато зі своєї конкуренційности.

Світова оцінка і дотеперішні події, що прийшли після девальвації, оправдувались її слушність. Мобуть буде вона одним із щасливо підібраних засобів ратування Франції зі сліпої вулиці господарських труднощів.

В. Н-вич

Господарсько-орґанізаційна система національної Еспанії.

В попередньому Е. Огляді подали ми коротко за рефератом інж. Шидловського, які виглядн має Польща в торговельних взаєминах з нац. Еспанією. Наші інформації доповнимо цікавими даними тогож предсєдателя про господарське обличчя цієї держави, що привертає тепер увагу всього світу.

Найважнішим актом ген. Франко в перебудові внутрішнього життя Еспанії є проголошення т. зв. **карти праці.** Вона норамує і втягає в докладно окреслені рамці найважніші питання соціяльного і господарського життя нової Еспанії. Карта праці не є цілковитою оригінальною ідеєю, бо багато зі свого змісту запозичує вона в інших тотальних держав. Проте вона заслуговує на увагу.

Капітал окреслює карта праці, як знаряддя продукції. Підприємство — як одиниця продукції — регулюючим буде всі її складові елементи. Керманич підприємства відповідальний є перед урядом. Дохід із підприємства, після відрахування відповідного внеску, має збільшити основний капітал для поліпшення умов життя і праці робітників та удосконалення продукції. Признаний урядом кредит буде вкитий не тільки для розвою вщ. господарства, але також для створення і підтримки малих рільних, рибальських, промислових і торговельних осередків.

Загалом уряд не буде підприємцем і виступить тільки тоді як підприємець, коли браквє приватної ініціятиви або коли вимагати того будуть інтереси держави. Уряд сам або при помочі ...отелів і синдикатів запобігнить взаїмній конкуренції в цінні продукції.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

З нашої кооперації.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ „ЗДОРОВЛЯ".

Дня 17. квітня відбулися установчі збори третьої з черги нашої кооперативи „Здоровля" в Цеблові коло Белза. Район цієї кооперативи буде обіймати 17 сіл. Покищо заголосилося 458 членів. Збори ухвалили висоту уділу 10 зол. і 2 зол. вписового. Вибрали зборами Надзірна Рада й Управа має тепер за обовязок якнайскорше урухомити цю нову нашу кооперативну здоровну станицю.

Черговa, вже четверта кооперативa „Здоровля" засновується в Новому Селі у Збаражчині. Покищо Організаційний Комітет вйде за вказівками д-ра Яворського пропагандивну працю. Установчі збори нової кооперативи „Здоровля" передбачені на початок червня ц. р.

КООПЕРАЦІЯ В ДОПОМОГУ ТУРЧАНЩИНІ.

На вістку про голод, зокрема про брак збіжжа на засіви в Турчанщині, звернувся РСУК обіжником до всіх Окружних Кооперативних Осередків, щоб чимскоріше в порозумінні з Центросоюзом прийшли з допомогою членам наших кооператив у турчанському повіті. Центросоюз вже вислав на адресу Складниці ОСК в Турці перший вагон вівса.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ЛІЦЕЮ У ЛЬВОВІ

РСУК вніс до Львівської Куратерії подання за виданих концесії на ведення кооперативного ліцею. Ліцей мав би зачати науку з початком шкільного року 1938-39. Наука має тривати 2 роки. До кооперативного ліцею будуть мати право вступати абсольвенти купецької гімназії Рідної Школи та абсольвенти загальноосвітніх гімназій.

КООПЕРАТИВНІ ПРОГУЛЬКИ.

Ревізійний Союз Українських Кооператив оголосив у „Господ. Коон. Часописі" чотири кооперативні прогульки за границю. Ці прогульки уладжує відомісова кооперативa „Громади" у Варшаві. І так від будуться: 6-денна прогулька в першій половині трав ня до Латвії. Кошти 95 зол., 3-денна прогулька 18—21. VI. ц. р. до Фінляндії кораблем Батори, кошти 115 зол., 3-денна прогулька 21—24. VII. ц. р. кораблем „Косцюшко" до Данії. Кошти 105 зол. і 15-денна прогулька до Болгарії з початком червня ц. р. Кошт прогульки коло 380 зол. Ця остання прогулька тільки для діяльних кооператорів. Кошти прогульок обіймають: заграничний пашпорт і візи, переїзди залізницею чи кораблем від польської границі і назад, усі переїзди і вступи, які передбачено в програмі прогульок і проживання увесь час прогульки. Докладніші інформації подані в Г. К. Ч. чч. 14 і 15. Зголошуватися до РСУК вул. Тех. нічна 1.

50.000 СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА „КООПЕРАТИВНОЇ РОДИНИ".

Популярний, кооперативний щомісячний часопис „Кооперативна Родина" поширюється щораз-то більше по всьому краю та тішиться великим зацікавленням читачів. Останнє святочне число „Кооперативної Родини" дійшло вже до висоти заказу 50.000 примірників. Ціна одного примірника 5 сот. Треба завважити, що цей часопис має 16 ст. друку чвірки, є богато ілюстрований та притім дуже добре редагований.

—o—

Господарська всячина.

— Проф. Рибарський виступив на сторінках „Курєра Варш." **проти зосередження інвестиційних позичок** тільки на терені Ц. Пром. Округи, бо не можна будову всього нового промислу перевести туди, допускаючи промислову акцію в інших районах Польщі.

— У Чехословаччині **змінена буде** в короткому часі частинно **система грошa.** Поверові 10, 20 і 50-коронівки будуть стягнені з обороту. Десятькоронівки повилитися як нікелеві монети, а 50 і 20 коронівки будуть карбовані зі срібла (9000/1000 і 700/1000).

— До 15. ц. м. можуть ще приймати публичні фінансові установи в Австрії до виміни паперові австрійські шилінги, які по закону стратили з днем 29. квітня ц. р. силу платничого засобу. Також згас емісійний привілей Австр. Нац. Банку, що носить тепер додаток „у ліквідації". Він може приймати до виміни паперові шилінги до кінця ц. р.

Сторінка без політики.

ЛЬВИ ВОРОГИ ЗАЛІЗНИЦІ.

ДИВНІ ПРИГОДИ СЕРЕД ЧОРНИХ ПРАЛІСІВ.

Зустріч із левом наповнює впливає нагідно на нерви спокійного мешканця Африки. Для ловця диких звірів стріча із королем пустині побажана та одночасно вона дає такі сильні вражіння, що залишаються ловцеві на ціле життя. Щож у такім випадку мають говорити ці, яких професія, чи голод праці жене у праліси, щоб там у несамовитім товаристві диких звірів заробляти на хліб насушний. В таких умовинах відбувалася теж будова залізничої лінії крізь найдикші околиці Східної Африки.

Британський уряд рішив побудувати залізничу, однорейкову лінію, яка вела би з Мапелю до Біфуї. Ця лінія вела крізь найдикші околиці „Сімба Дагі" в яких аж роїться від левів. Приблизно у віддалі 200 км. від вихідної стації Мапелю, вибудували стаційні будинки, яких мешканці могли при допомозі телеграфу вдержувати постійний звязок з іншими стаціями. Колиж будова залізниці поступила дальше у глибину гущавини, стаційний будинок опорожнили, всі причандали вевезли далі. На сторожі залишився тільки узброєний білий телеграфіст.

С. О. С. ІЗ ПРАЛІСУ.

Не минуло ще 48 годин, як телеграфічний апарат із самітньої стації почав вистукувати алярмові сигнали. Самітний урядовець телеграфував:

„Леви облягають стацію. Чотирьом хижаків я вбив, одначе довше не можу перед ними боронитися. Пришліть негайно допомогу!"

Коли лиш відізвалися перші телеграфічні алярми і телеграфіст ще навіть не закінчив своїх сигналів, як локомотива вже стояла під парою і пустилася в дорогу з трьома ловцями левів. Та віддаль між одною і другою стацією в африканській гущавині не така то мала, як скажім у нас, де найдовшу віддаль між двома залізничими зупинками переїздить поїзд в найгіршому разі за пів години.

Минуло кілька годин заки локомотива з мисливими доїхала до самітньої стації. Обережно почали стрільці підкрадатися до стаційного будинку. За левами і слід пропав.

Стрільці почали тоді кликати самітнього урядовця по імени, одначе не дістали ніякої відповіді. Їх погляди впали раптом на розторощену стаційну віконницю і з крісами готовими до стрілу вскочили вони до середини будинку.

Телеграфіст щез.

Ціле уряджения стації було перевернене коміть головою і до щенту знищене. Тільки широкий кровавий слід, який вів крізь вікно, кудись у даль, у гущавину, найкраще свідчив про трагелію, яка ще кілька годин тут розігралася. Хижаки вдерлися, видно, до будинку і схопили нещасного урядовця зі собою в пущу. Його вже ніколи не віднайшли.

ЛЬВИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ ДО БУДОВИ ЗАЛІЗНИЦІ.

Від тієї пори терор левів у „Сімба Дагі" осягнув неімовірні розміри. Імовірно їм засмакувало людське мясо і вони раз-у-раз нападали на робітничі відділи. Одної ночі схопили леви двох мурчиів із табору. Відтак хижаки схопили білого інжиніра з його власного шатра. Його жахливий крик розбудив цілий табор, але заки мисливі схопили свої кріси і вспіли прийти нещасному на поміч, вже було за пізно. Чотироногі грабіжники пропали вже разом із своєю жертвою в гущавині.

Керманич будови залізниці, начальний інжинір Діебер збився зовсім спантеличу. Цілу ніч горіли довкруги табору великі ватри, але вогонь якось не дуже відстрашував хижаків від табору. Управа намагалася забезпечувати табор колючим дротом і вовчими долами. Але й це не відстрашувало левів. В одному лиш тижні на трасі пропало 33 осіб, які стали жертвами хижаків. Одної ночі напали леви на таборову лічницю і в присутності смертельно заляканих доглядачок, схопили двох недужих.

Вкінці чорних робітників схопив „чорний" страх. Вони відмовилися в тій несамовитій околиці працювати. Їх мусіла управа табору відіслати, бо вони попали з ляку в якийсь напів божевільний стан. На якийсь час залізні роботи припинили, тому, що важко було знайти нових робітників.

Щойно по переведени величезним ловів при допомозі спроваджених ловців, вдалося левів відігнати від залізничої лінії і докінчити щасливо її будову.

ВТЕЧА ПЕРЕД НАКОЛЕСНИМ ДЗВІНКОМ.

Та в деяких випадках „королі пущі" не виявляють такої кровожадности й відваги та втікають іноді перед незамітними дрібницями. Один із досвідчених африканських подорожників оповідав таку подію, що він її сам пережив:

„Коли я одного разу переїздив на своїм колесі через велику пущу, раптом вирнув перед моїми очима, наче зпід землі виріс, велитенський лев! Запізно було вже завертати. Втеча від лева в такій ситуації була просто безнадійна. Секунду, дві, три стояли ми так непорушно віч-на-віч. Раптом мені стрілила до голови думка задзвонити на роверовім дзвінку. Вислід був просто неімовірний: лев перелякався таємничого, невідомого звуку і, як швидко зявився, так теж швидко щез...

ВІДВАЖНІ... ОСЛИ.

Інший подібний випадок трапився в 1934 р. в околицях Утсо в Полудневій Африці. Один гамошний фармер їхав своїм віжком, запряженим двома ослами крізь пущу. Оба осли розлютили його того дня до краю своєю впертою поведінкою. Раптом на одному перехресті запертло фармерові віддих зі страху. Три леви вибрали собі саме перехрестя за місце відпочинку. Вони мали вигляд невдоволених несподіваною появою, яка їм псувала відпочинок.

Та в цьому менті оба осли кинулися стрімголов, наче куля вистрілена з гармати просто на львине леговище. За собою пірвали віз, в якому сидів смертельно блідий із жаху фармер. Вигляд ослів та їх стрімголовний біг мусів справді войовниче виглядати, бо всі три леви заскочені таким несподіваним наступом кинулися в панічнім страсі втікати. Відважні осли здобули собі від того часу в цілій околиці назву ослячих героїв.

Вовни шовки і ін.
на весняний сезон дешево і добре купиш в нововідкритій льовкалю у фірмі
РОЖА БОТВІН
Львів, Боїмів 9.
1040 —3

ЯК СПЛЕТНІ ПІДВИЩИЛИ ВАРТІСТЬ ГРОШЕЙ.

В Парижі поширилися перед кількома днями поголоски, буцімто монетарний уряд шукає за сірбними 20 франковими монетами, які пущено в обіг у 1934 р. і що монетарний уряд платить за них відповідну премію, тому, що через помилку у стоплений металь призначений до карбування грошей попала теж деяка скількість платини.

Ці поголоски підхопила паризька радіова стація і передала її теж як поголоску. Між власниками 20-франкової монети з 1934 р. настало величезне схвилювання. Минулої суботи на вул. Коті, при якій міститься монетарний уряд, зявилося багато людей. Всі вони домагалися, щоб їм зимінили гроші по доволі високому курсі. Та всіх стрінуло гірке розчарування. Виявляється, що монетарний уряд не шукає за ніякими монетами, які буцімто містять у собі платину.

Такі поголоски появляються час до часу й нераз накоюють чимало пакости. Коли у Франції появилися монети одного су з портретом Наполеона III., тоді теж поширилися поголоски, що до цих монет через помилку попало... золото.

Ясно, що ніякого золота в монетах не було, бо карбівні якщо помиляться, то радше до золота можуть додати міди, ніколи навпаки.

Неписьменність — велике нещастя одиниці й народу. Вона зупиняє людину й нарід у розвитку до вищих щаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою букваря з читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сотиків.

ВЕСЕЛЕ

ЛІКВІДАЦІЯ КЛЮБУ.

Шотляндці знамениті футболісти, але при тому вони теж безмежні скупарі. Водай таку опінію виробили їм між усіма їх найближчі земляки англійці. Англійці оповідають теж залобки й таку анекдоту, присягаючи при тім, що це правдива подія:

В Единбургу істнував футбольний клюб, який осягнув чимало ріжних успіхів. Перемоги приходили за перемогами. На весну мав відбутися важний метч у самому Льондоні. З уваги на важну ставку ціла дружина відбувала щоденний, пильний тренінг.

Спортовий майдан лежав напроти вікон якогось Мак Рота, який кожного дня приглядався грі.

Одного дня Мак Рот побачив счудований, що площа пуста. Чекає годину-дві, нема ніодного грача. Тоді він телефонує до провідника дружини:

— Що сталося? Чому нема тренінгу?

— Метч відкликаний. Дружина розвязана.

— Що трапилося? Чому розвязана? На довго?

— На завжди. Нам украли мяч.

НІМИЙ?

Молодий мужчина сидить довго в міськім городі на лавці біля незнайомої дівчини. По довшій мовчанці молода красуня встає і збирається відходити. Він зривається і кличе:

— Пані, ваша рукавичка!

Дівчина відвертається й говорить ураджована:

— Отже ви таки справді не німий!...

ВІДТЯГНЕ СОБІ

— Цим разом ми передержали вас, на жаль два тижні довше у вязниці — каже управитель вязниці до постійного гостя Реміщя.

— Дурниця, пане директоре, відпишете мені їх при найближчій нагоді.

У РЕСТОРАНІ.

— А що з моїм їдженням, панночко?

— А чи ви той пан із свинським підгорлям, чи той з телячими ногами?

Мужеські капелюхи, сорочки, краватки
Жіночі ПАНЧОХИ, БІЛЛЯ, БЛЮЗОЧКИ, РУКАВИЦІ, КУПЕЛЕВІ КОСТЮМИ
поручає Д. ДУМИН, Львів, ул. Коперника ч. 4.
ч. 241 1—?

Виборча відзнака у шлунку.

З Пітсбургу повідомляють про гумористичний вислід операції, яку недавно там перевели. Одного дня привезли до клініки 11-літнього Жана Матоса, який вився від шлункових болів. Хлопчика взяли негайно на пересвітлення і при тій нагоді виявилося, що в жолудку хлопця є якесь велике чуже тіло, яке заставило перехід із шлунка до дванацятки. Тому, що не було ніякого іншого способу лікарі мусіли негайно перевести операцію.

Оператори немало здивувалися, коли знайшли в дитячім жолудку стару виборчу відзнаку, на якій були виписані такі слова: „Виберіть посадником містера Веделя".

Коли батькові хлопця оповіли про вислід тієї небувалої операції, він відповів спокійно:

„Добре, що ви викинули це виборче гасло зі шлунка хлопця, бо я вже давно визволився зпід впливів ідей містера Веделя"

—o—

Забороняють або обмежують у краю свята з нагоди 70-ліття „Просвіти".

З ріжних сторін краю надходять вістки про те, що повітові староства не дають дозволів на свята з нагоди 70-ліття „Просвіти". Ось повітовий ювилейний комітет для вшанування 70-ліття „Просвіти" в Самборі дістав таке письмо від місцевого староства:

„Na podstawie art. 9. ustawy z dnia 11. marca 1932 o zgromadzeniach (Dz. U. Rzp. P. nr. 48, poz. 450) odmawiam zezwolenia na urządzenie dnia 15 lub 29 maja b. r. w Samborze na boisku „Sokoła" przy ul. Przemyskiej z okazji 70-lecia T-wa „Proswita" powiatowego święta t. zw. „Dzień Młodzieży", ponieważ święto to, jakoteż zapobieżnie w tym święcie innych organizacyj wykraczałoby poza ramy statutowych uprawnień, a nadto z powodów w cytowanym art. 9. przewidzianych.

Równocześnie na podstawie art. 1. ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (Dz. U. Rzp. P. nr. 22, poz. 162) odmawiam udzielenia zezwolenia na przeprowadzenie w tym samym czasie w Samborze zbiórki publicznej na cele Funduszu Narodowej Kultury, ponieważ w dniu tym przeprowadzać będą zbiórki inne organizacje społeczne, na podstawie uzyskanych poprzednio zezwoleń."

В інших сторонах староства, правда, дають дозволи на свята, але з такими обмеженнями, що ледви чи можна буде свята влаштувати без клопоту. Наприклад Філія „Просвіти" в Чорткові дістала таке письмо зі староства:

„W związku zaś z uroczystościami jubileuszowymi „Proswity", które Zarząd zamierza zorganizować na terenie powiatu, wyjaśniam jak następuje:

1) Obchód jubileuszowy Proswity nie może w żadnym wypadku mieć jakichkolwiek cech manifestacji narodowych.

Zezwolenia na pochody i manifestacje wydawać nie będę, a sam obchód może mieć tylko charakter zamknięty, nie przekraczający ram statutowych Proswity t. j. może się ograniczyć do akademii w zamkniętych lokalach.

2) Obchód ten winien być urządzony wyłącznie przez Proswitę i tylko własnymi jej siłami.

3) W obchodzie tym nie mają w żaden sposób brać udziału inne organizacje jak Łuh, Sokił, Ridna Szkoła, Sojuz Ukrainok, Moloda Hromada i t. p.

4) Jeżeli chodzi o udział delegacji Czytelń Proświty w obchodach rejonowych i powiatowych, ustala się zasadę delegacji 1-osobowych z każdej Czytelni.

Przygotowanie zatym obchodu może mieć miejsce tylko przy uwzględnieniu powyższych uwag i ścisłym zastosowaniu się do nich, gdyż tylko pod tymi warunkami uzyskuje zezwolenia na obchody te w powiecie."

Цим самим письмом староство заборонило вести агітацію за масовою участю у ювилейному святі „Просвіти" у Львові, мотивуючи це тим, що львівський воєвода даючи дозвіл на ювилейне свято у Львові, поставив умовину, що в цьому святі візьме участь якнайменше делегатів з краю.

Чортківське староство вислало до всіх українських установ у повіті та до приватних осіб обіжник, в якому теж забороняє комунебудь вести агітацію за масовою участю у ювилейному святі „Просвіти" у Львові чи на терені чортківського повіту. Хто не пристосується до цього розпорядку, — каже обіжник — стягне на себе репресії без уваги на те, чи це установа чи приватна особа.

Яворівське староство дало дозвіл тільки на богослужения в церкві. Філія „Просвіти" в Яворові дістала таке письмо:

„Na podstawie art. 7. ustawy z dnia 11. marca 1932 o zgromadzeniach (Dz. U. R. P. nr. 48) zezwalam na urządzenie w Jaworowie w dniu 15 maja b. r. „Święta jubileuszowego Proswity" z następującym programem: O godzinie 10. nabożeństwo w cerkwi św. Jura.

Nadmieniam, że w obchodzie mogą brać udział jednie po jednym delegacie z Czytelń „Proswity" z okręgu działania Filii „Proswity" w Jaworowie.

Za utrzymanie spokoju i porządku publicznego czyny Pana Przewodniczącego osobiście odpowiedzialnym.

Równocześnie na podstawie art. 10 powołanej wyżej ustawy nie udzielam Filii „Proswity" zezwolenia na urządzenie pochodu, akademii i festynu pod gołym niebem, a to ze względów bezpieczeństwa spokoju i porządku publicznego."

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Делєгація православного населення з Волині у премієра Складковського.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 11. травня 1938.

Премієр ген. Складковський прийняв у понеділок 9. ц. м. в президії Ради Міністрів **делегацію православного населення з Волині в особах протоєв. Олексія, о. дек. Миколи Малюжинського з Гриньок та представника селян Єфима Ничка.**

Польська преса згадала про цю авдієнцію лише загальниковою вісткою. Як довідуємося з добре поінформованих джерел, премієр Складковський вислухав просьб і реляцій делегації, розмовляв на тему відомих подій довше з архиєп. Олексієм та о. дек. Малюжинським і врешті, звернувшись до селянина Ничка, просив його оповісти про події у Гриньках. Селянин — людина в літах, не розуміючи добре по польськи, не зрозумів усіх премієрових питань, але широко оповів про акцію навертання. М. і. премієр спитав його, „чи був хто арештований за віру", а Ничко не зрозумів вкінці питання і відповів „ні", чим після авдієнції дуже журився.

* * *

До варшавської православної консисторії прибула **делєгація православних священників з** Холмщини, яких староства покарали гривною по 50—300 зол. за „безправні Служби Божі", що їх духовники відправляли м. і. у дні державного свята 3. травня під зачиненими каплицями. Делєгація інтервеніювала у митрополита Діонізія.

Йде тут — як довідуємося — в першу чергу про священників з Білгорайщини, яких повітове староство в Білгораю засудило 30. квітня ц. р. на високі грошеві кари за відправу Служб Божих по селянських хатах. Засуд тих священників мотивований „нарушенням публичного спокою"

Гром.

Японські війська у переможному поході на Сучав.

Японські війська **заняли у Південному Гонані Юнчен;** — приготування до наступу на Сучав, важний залізничий вузол на лінії Тієнтсін-Пукав покінчені.

Невелика японська кольона, що 4. ц. м. почала оперувати у провінції Асвей на захід від залізниці Тієнтсін-Пукав, перетяла сполуку між Сучав і Ганкав.

Японське ліве крило пішло на 80 км. вперед, **розбиваючи 2 китайські дивізії та займаючи Менчен.** Праве крило посунулося з Пенту на 40 км. у напрямі на Кучен, опісля змінило напрям на рівнобіжний до лівого крила і **заняло Панчіятсі.** Оба крила увійшли до південного Гонану, займаючи Юнчен.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ БОЄМ НА МОНГАЙСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ.

Японська влада попросила представників чужих держав якнайскоріше евакуювати своїх громадян з провінції Кіянсу, Ганвей, і Гонан, бо в найближчих днях вони будуть дуже загрожені, зокрема околиці залізниць. Недалеко монгайської залізниці дійде мабуть до великого бою — найбільшого від початку війни.

Після революції бразилійських інтеґралістів.

ІНТРИГА ЧУЖОЇ ДЕРЖАВИ.

Підчас ліквідації революції інтеґралістів згинуло 40 осіб. Поліція арештувала 500 змовників.

В американській пресі появилася вістка, що през. Варгас висловив припущення, що революцію інтеґралістів підготовила одна чужа держава.

Комунікат

Центральна Жіноча Секція Українського Національно-Демократичного Обєднання у Львові на своїх щирих сходинах дня 11. травня ц. р., займалася справою припинення владою діяльности Товариства „Союз Українок" у Львові та в краю.

По ожвавленій дискусії вирішено заложити рішучий протест проти припинення діяльности Товариства „Союз Українок" у Львові та в краю.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНУ ЖІНОЧУ СЕКЦІЮ УНДО
у Львові: **Президія.**

—o—

Новітня ворожба...

Славна львівська ворожка п. Елеонора прийняла мене в одній із своїх чепурних, таємних кімнат, в якій, і то дуже часто завдяки ворожбі господині, рішалася доля неодної людини.

— Значить ви не прийшли до мене по ворожбу, але по інтервю? Мушу вам признатися, що я в житті мала не багато таких розмов, тому, що просто не маю на це ані одної вільної хвилини.

— Я теж не хочу вам пані забрати багато дорогоцінного часу і тому зразу поставлю кілька питань, які цікавлять наших читачів. Отже перше: чи можете сказати мені про що найчастіше питаються вас люди, які приходять по ворожбу до вас?

— Головні питання ставлять щодо любови або... грошей. Правда питання щодо грошей дуже ріжні. Мої клієнти просять вказівок про щасливі числа льотерійного льосу, жадають помочі, щоб віднайти загублені гроші або теж шукають за поміччю моєї ворожби добрих сховків на свої дорогоцінности і ощадности.

Говорячи це п. Елеонора усміхнулася лагідно.

— Не знаєте, які нераз смішні стають люди. Саме ті, що приходять до мене з просьбою, щоб я їм помогла найти добру схованку на гроші. Нераз я обурююся; звертаються до мене начеб я була якоюсь середньовічною відьмою, що ворожить зі зеля і нутрощів звірят... так, начеб я не жила в XX-тім столітті. Нераз стає мені мерзотною ця середньовічна — новітніх скупарів.

— І які-ж схованки радуєте їм пані?

П. Елеонора голосно засміялася...

— Навіть не вгадаєте! Я новітня ворожка і тому своїм клієнтам, що питають мене про те, чи матраци, сінники, печі або столові ноги є без печною схованкою їхніх ощадностей — відповідаю: єдиним місцем, де без страху можна складати свої ощадности є просто М. К. К. О. у Львові. Коли ж мій клієнт упертий і кривиться на таку просту раду, тоді я витягаю магічну галку, розкладаю карти і поважним голосом приговорюю: Мусиш складати в М. К. К. О., бо це єдина схованка, про яку ніхто з твоїх своїяків ані знайомих не буде знати, бо це єдина схованка, що має запасові фонди, бо це єдина схованка, яку не знищить ні вогонь, ні не забере вода. А ви пане ощаджуєте в Комунальній Касі Ощадности міста Львова?

Я дістав румянців...

— Позвольте пані, що я до цього інтерв'ю поставлюся теж як до ворожби і вернувшись додому вийму свої гроші з бюрка, щоб вложити їх до М. К. К. О. у Львові.

Пані Елеонора усміхнулася вдоволена.

—o—

По широкому світі,

Франція відкликує з Індокитаю і з африканських кольоній 170.000 вояків, щоби скріпить європейські гарнізони.

Америка не погодилася продати Німеччині гелію на будову нового цепеліна; вирішив це одноголосно уряд контролі зброєнь.

Б. румунського премієра Ґогу похоронили з великими парадами на державний кошт.

Мексиканський уряд запропонував сплатити вартість удержавлених копалень нафти до 10-х років, віддаючи їхнім давнім власникам 60 прц. доходу з вивозу нафти. Англія мабуть зажадала негайної сплати.

Німеччина нав'язала дипльоматичні й консулярні взаємини з Манджурією; оба уряди незабавом почнуть переговори, щоб заключити консулярний, торговельний і морський договір.

В Англії величаво святкували І. роковини коронації королівської пари, що тепер панує.

З бельгійські міністри з католицької партії подалися до димісії, але відкликали її за намовою прем. Жансона.

У Мадярщині рахуються з реконструкцією уряду Дарані; премієром стане би мабуть католик Імреді.

Вписи до вселюдних шкіл Рідної Школи у Львові

16.—30. травня 1938 р.

Українці м. Львова і львівського повіту!

Стоїмо на порозі нового шкільного року. Для батьків журба: до якої школи записати дитину, свою надію і надію українського народу.

Чи треба над цим довго думати? — Ні! — Відповідь можлива тільки одна: українська дитина до української школи!

Українські батьки! Ваші діти є також дітьми українського народу. Вони житимуть серед українського народу та працюватимуть в українських установах і підприємствах.

До цього треба мати щире українське серце, сильний, бистрий ум, тверду й непохитну волю, а це дасть „Рідна Школа".

Тому кличемо вас, українських батьків: **у кого є діти, записуйте їх до українських шкіл „Рідної Школи" у Львові!**

Вписи до всіх вселюдних шкіл „Рідної Школи" у Львові відбуватимуться у днях від 16. до 30. травня ц. р. включно, від год. 8—13. і від 16—18.

АДРЕСИ ВСЕЛЮДНИХ ШКІЛ РІДНОЇ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ:

Для Середмістя і Стрийської (Галицької дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Т. Шевченка, вул. Мохнацького 12.

6-клясова хлопяча школа ім. Т. Шевченка вул. Супінського ч. 23.

Для Городецької і Янівської дільниці:

7-клясова хлопяча школа ім. Б. Грінченка, вул. Городецька 95.

7-клясова дівоча школа ім. Б. Грінченка, пл. св. Юра ч. 5.

Для Жовківської дільниці, Замарстинова і Знесіння:

6-клясова мішана школа ім. Короля Данила, вул. Рутовського 22.

Для Личаківської дільниці.

6-клясова мішана школа ім. Князя Льва, вул. Крупярська 10.

Левандівка:

6-клясова міш. школа, вул. Варшавська 8.

Клепарів:

Всенародня мішана школа, „Народній Дім" (біля церкви).

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ М. ЛЬВОВА І ГРОМАД ЛЬВІВСЬКОГО ПОВІТУ!

Вписуйте свої діти до вселюдних шкіл Рідної Школи у Львові, де кому ближче і вигідніше! Докажім ділом, що розуміємо правду слів: **„У рідній школі наша будучність!"**

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" у Львові.

Барсельона і Валенсія збомбардовані.

В четвер збомбардувало нац. летунство Барсельону; 50 осіб убито, 100 ранено. Крім того національні летуни збомбардували три рази Валенсію; найбільше бомб скинули вони на вулицях Грао і Кабанель, недалеко пристані.

ПЕРЕМОГИ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК НА ФРОНТІ ТЕРУЕЛЮ.

Як подають офіційно зі Саламанки, національні війська перервали під Теруелем фронт червоних, що втратили майже ввесь боєвий виряд; в одній дивізії згинуло понад 1000 вояків. На північний захід від Теруелю фронт перерваний на ширині 6 км.

Нац. війська перетяли червоним шлях відвороту.

Національна головна кватира подає, що на межі провінцій Теруель і Кастельон зайняли нац. війська місцевости Ляс Пляна, Люко де Бордон, Тодолелля, Ля Мата і Гольокадо дель Рей. В середу національні частини пішли дальше вперед, займаючи Пітарке, Віллярленго та важні позиції на південний захід від Ель Позо. Червоні потерпіли великі втрати. Крім того національні війська заняли місцевости Іглесуеля дель Сід, Ля Куба і Мірамбель. Червоні залишили на побоєвищі понад 400 убитих і ранених. Національні війська взяли до неволі 200 червоних та здобули великі припаси воєнного матеріялу. Ці перемоги уможливили звязок між кольонами генералів Варела й Гарсія Валіно.

Бої йшли на фронті довжини 50 км. Національні війська пішли вперед на 10—15 км. і заняли в середу простір величини 600 квадратових км

Отвертий лист до архиєпископа Твардовського.

В польській львівській пресі появився отвертий лист ред. Б. Скаляка, одного з провідників ОУН до польського архиепископа Твардовського у справі нападу ендецької молоді на похід робітників 1. травня ц. р. у Львові. Тоді то т. зв. народові і католицькі польські студенти кидали на робітників петарди зпоза огорожі політехніки і з майдану перед костелом Марії Магдалини, які ранили кільканацять робітників. Тому польські робітники домагаються, щоб архиеп. Твардовський заявив прилюдно, що костел не має нічого спільного з дикими нападами польської т. зв. народової і католицької молоді та їм якнайрішучіше осуджує. Вкінці ред. Скаляк пригадує, що греко-католицький Єпископат з великою цивільною відвагою осудив терористичну акцію деяких груп молоді у своєму громадянстві, хоч воно живе в куди більше ненормальних умовинах, ніж польське громадянство. Тому теж польські робітники мають тимбільше право домагатися заяви польського архиепископа у справі диких ексцесів польської молоді.

НОВИНКИ.

— **Лиси,** пелєринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Повідомляємо,** що єдиний український склад конфекції „ОМА" д-ра Михайлівського переніс вже свої бюра з вул. Кльоновича на вул. **Коперника 9.** II. п. (над кіном) і поручає там убрання, пальта, тренчкоти, студентські мундурки, хлопячі убрання і найкращі бельські матеріяли та кравецькі додатки по гуртових цінах. Рівночасно на вул. Краківській 12 відчинений спеціяльний склад дешевих убрань.

— **Варшавські українці, позір!!** Понеділок, 16. ц. м. 8. год. веч. зустрічаємося в Опері на **Фестівалі української народньої пісні.** Білєти від 50 сотиків. —3

— **„На стрічу весні"** підуть у суботу 14. травня в салі театру „Ріжнородностей" діти прив. 7-кл. хл. шк. Р. Ш. ім: Б. Грінченка і провідниці Дитячих Садків Р. Ш. Ходіть разом з нами на цю весняну ревію! Багата, ріжнородна програма. — Початок: год. 16. Білєти вступу при касі. —2

— **На кредит** роблю футра тим що тепер замовлять. **Карпяк Зибликевича 4.** Футра в літі переховую. 1030 —5

— **З нинішнім числом „Діла" (103)** висилаємо своїм точним передплатникам черговий (за квітень) безплатний повістевий додаток „ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА" — Олени Цегельської, повість. Пригадуємо тим, що не прислали 25 сот. на кошти пересилки книжки, що треба їх долучити до найближчої передплати разом із новими 25 сотиками на книжку за місяць травень. — **Реклямації щодо цієї книжки Адміністрація бере під увагу тільки до 14 днів.**

— **П-і Мілєна Рудницька** повідомляє цим шляхом усіх знайомих, які висилали досі листи до неї на адресу Союзу Українок, що вона мешкає при вул. **Над Яром ч. 7,** Львів, та що туди треба адресувати листи, призначені для неї.

— **Свячене.** Читальня „Просвіти" в Замарстинові влаштовує в неділю 15. травня ц. р. в год. 6. попол. в домівці читальні, Замарстинівська 100, Традиційне **Свячене.**

— **Маєві богослужения в церкві св. Духа** при вул. Коперника починаються в неділю 15. ц. м. в год. 6.15 веч.

— **Обманець за решіткою.** Львівська поліція врештувала 30-літнього Михайла Репету з Чернихівець, пов. Збараж, сина багатого господаря, який виманчував товари в ріжних фірмах, мовляв, рахунок заплатить Преосв. Бучко або о. д-р Кладочний. Обманець телефонічно замовляв товари в ріжних фірмах, представляючись, що телефонує Преосв. Кир Іван або о. д-р І. Кладочний. Годину пізніше зголошувався по товар з проханням, щоб рахунок за товари вислати до Преосв. Бучка або о. д-ра Кладочного. Обманця арештувала поліція у кравецькій робітні Василя Хомина при вул. Домініканській, де він хотів теж натягнути. Одначе там повинулася йому нога і Репета опинився за решіткою. З українських фірм натягнув обманець фірму „Пласт" та швальню „Емка" при вул. Підвалля ч. 1.

— **Ви невдоволені** з Ваших фото-світлин тільки тому, що відбитки та побільшення не виконано якслід. Відповідно дібраний свіжий фотографічний матеріял та старанна робота дають часто неймовірні осяги. Звертайтесь зі закупом фото-матеріялу до української крамниці Е-Комп, Львів, Сикстуська 29.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає паною. Трускавець у „сезоні". Запах нафти і „великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали м. і. такі більші виграи: 15.000 зол. на ч. 20520; 10.000 зол. на ч.: 54828 147845; 5.000 зол. на ч.: 59804 77290 122693 140063 150019; 2.000 зол. на ч.: 11182 18978 22853 23139 26232 28023 33921 44827 52153 57888 60236 66271 68814 86346 109640 119284 134729 137500 145238 153535 155687; 1.000 зол. на ч.: 22636 22969 24246 36279 43942 62770 63805 71936 74278 89308 91150 107170 115143 121690 123999 127994 138020 142802 142395 143958 144487 150386.

— **Львівська хроніка.** При вул. Францішканській самохід наїхав на А. Шпондерка, який легко потовкся. — При вул. Рутовського непідомий роверист наїхав на 54-літню Р. Зон, яка зломила собі обойчик. Ранену відвезли до шпиталю; роверист утік. — Поліція арештувала М. Вовка за крадіж годинника з ланцюгом Г. Посенці в передсінку загального шпиталю у Львові.

— **Водопроводи на селі.** Громада Чернятин пов. Городенка завела в себе водопроводи закладаючи два публичні гидранти.

— **Полярна зоря над Польщею.** В ночі зі середи на четвер мешканці Львова мали змогу оглядати в цій географічній ширині явище полярної зорі, що появилася над Львовом у формі ріжних смуг на північно-західнім небозводі. Подібне явище з полярної зорі бачили в Познані і в деяких околицях західної Польщі. Ця поява була менша від зорі, що її бачили в Польщі перед кількома місяцями. Явище полярної зорі тревало коло 40 хвилин.

— **Зміна на становиші волинського куратора.** Дотеперішний куратор волинської шкільної округи в Луцьку д-р Новицький пішов на відпустку, з якої вже не вернеться на своє становище. На його місце прийде з міністерства освіти начальник виділу Северин Мацішевський.

— **Напад на безробітного в Ліську.** В четвер 12. ц. м. у ресторані Зигмунта Янкевича в Ліську напало двох стшельців з плотоновим Шелькою та сержантом Пірогом у присутности капітана Зелінського (всі три останні організатори П. В. в Ліську) на безробітного Степана Скрипочку з Монастирця к. Ліська і намагалися силоміць відобрати йому членську відзнаку „Просвіти". Нападені викручували Ст. Скрипочці руки, подерли на ньому одіння і вимушували від нього, щоб він заявив, що є „русін", а не українець. Коли Скрипочці вдалося видертися від них на вулицю, посипалися на нього образливі числови. Що на це скажуть компетентні чинники? Чи притягнуть напасників до відповідальности?

— **Самоходова катастрофа.** В селі Мощениця під Пійотрковом перекинувся до рова вантажний самохід, що їхав з вантажем товарів з Варшави до Кракова. Шофер Йосиф Шлюсарчик, його

помічник Ф. Ягодзінський і конвоєнт Бурштин важко ранені. Всіх трьох перевезли до шпиталю, де Ягодзінський помер.

— **Скандальна афера у Варшаві.** Поліція веде слідство у справі великої афери шантажистів, які деморалізували молодь. Польська преса пише, що кільканацять молодих людей, театральних статистів, шантажувало особи на високих становищах. Шантажисти втягали у свої сіти молодь і зводили її на манівці. На цьому тлі кіль ка молодих у Варшаві осіб скінчило самогубством. Слідство обіймає щораз то ширші кола.

— **Трагедія українського летуна.** Від грудня 1937-го року літаки провінції Манітоби в Канаді намагалися віднайти літак, що ним вилетів український летун Савчин і пропав. Щойно при кінці квітня знайшли у т. зв. „Дидинг Монтен Перк" літак, а згодом і тіло нещасного пільота. Відтворюючи катастрофу влада дійшла до переконання, що Савчин з якоїсь причини мусів злетіти і підчас причалу потовкся і зламав ногу. Всеж він вийшов з апарату й опираючись на якомусь куску дерева хотів дійти до якоїсь оселі, але находився серед пустелі, в якій знайшов смерть.

— **Поголоски про виміну гр. Вельопольської.** У Варшаві кружляє поголоска, яка прийшла з Берліна, буцімто гр. Вельопольську, яку німецький суд засудив на досмертну вязницю, відвезли в четвер вечором до польського кордону залізницею і вимінняли її за двох німців, засуджених за подібні злочини. Родина гр. Вельопольської заявила, що не має ніяких вісток про звільнення графині та про її відставлення до Польщі. Також у поспішнім поїзді, який прибуває до Варшави в год. 9.30 рано, гр. Вельопольської не було.

— **Націонал-соціялістична партія купила дім батьків Гітлера.** Дім, в якому жили батьки канцлера Гітлера в місцевости Лендінг в Австрії, купила управа націонал-соціялістичної партії в Горішній Австрії.

— **Треба 2400 наречених.** Один великий токійський щоденник умістив таке оголошення: „Гарна майбутність чекає 2400 молодих японок, що виїхали би до Манджукуо і там вийшли заміж за молодих японських емігрантів. Кандидатки мусять бути цілком здорові і любити сільське життя".

— **Трагічна смерть у самоходовій катастрофі.** Біля місцевости Босенсті Нові, 90 км. від Загребу скотився до ріки самохід, яким їхав чеський віцеміністр закордонних справ Богдан Павлю з дружиною. В катастрофі згинув віцемін. Б. Павлю зі шофером, дружина віцеміністра важко ранена. Покійний Б. Павлю був відомим русофілом і підтримував москвофілів.

— **Велика посуха в Англії** тревае від кількох місяців і спричинила хліборобам й городникам великі втрати. Сподіються меншого збору овочів. „Дейлі Телеграф" пише, що щоденні втрати, спричинені посухою в рільництві, доходять 5.000 фунтів.

— **Велика повінь в Югославії.** Зливні дощі, що падали кілька днів в Югославії, спричинили повінь, яка прибрала грізні розміри в полудневій Босній. Залізничий рух на шляху Білгород—Сальоніки важко втримати, бо вода підмила залізничий шлях. Хвилі води Вардару знищили багато деревляних мостів і загрожують бетоновим мостам. Більша частина міста Прістіна під водою.

— **Різні вісти.** В найближчих днях шведське летунське товариство урухомлює летунську лінію Рига—Стокгольм.— У Зальцбургу замкнуть касино три тому, що Зальцбург має бути святинею музики Моцарта. В будинку касина буде консерваторія ім. Моцарта. — У Відні взяв шлюб у катедрі св. Степана архикн. Карло Габсбург з донькою мадярського землевласника Сацгер фон Бальвантос. Негайно по шлюбі архикнязь Габсбург дістав листа від архикн. Оттона, що на основі статуту родини Габсбургів перестав бути членом цієї родини, бо допустився своїм подружжям мезаліянсу.

— **Запір.** Передові клініки твердять, що природна гірка вода **„Францішка Йосифа"** теж для умових працівників, невластеників і жінок є скорим і легко прочищальним засобом.

‡ Посмертні згадки.

О. Олександер Капустинський, парох Мельниці пов. Борщів, декан і пралат, визначний діяч та організатор Мельниччини, б. посол до сойму, довголітній передплатник „Діла", помер у Мельниці 10. травня ц. р. в 78. році життя і 53. священства. В. Й. П.І

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „НАНСІ СТІЛЬ ПРОПАЛА".

Доларовий домашній слуга нюйорського мільонера, великого фабриканта зброї, Данні О'Ніл порнває своєму панові крадькома однолітню донечку і дає її на виховання своїм батькам на глухій провінції як власну дитину. Його арештують за малий проступок, потім продовжують йому кару зовсім несправедливо за бунт, до якого він не дав почину і він виходить із вязниці 17 років пізніше. Товаришем у його вязничній келії є молодий німець, який поставив собі за мету видобути від О'Ніла його таємницю, щоб дістати величезну нагороду 100.000 доларів призначену мільонером для того, хто вкаже шлях, як віднайти втрачену доньку. Могутній ірляндець Данні О'Ніл переживає у вязниці та на волі ріжні стадії завзяття та докорів совісти. Поодинокі моменти його історії, наче взяті з правдивого кримінального процесу, складаються на справжню кримінальну фільму, добре обдуману, що тримає глядачів у напрузі до останньої хвилини. Головну ролю грає відомий артист Мек Ляглен.

Карльсбадську воду Мільбрун поручають лікарі до домаш. лікув. при побіл. печінки через затр. шлункового.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Затвердження виборів управи фондації князя Константина Острожського. Найстаршою поміж львівську Ставропігію українською установою в Галичині є фондація князя Константина Острожського в Тернополі для допомоги підупавших тернопільських українських міщан, що існує ще від кінця 16. віку. Має вона поверховну реальність і около 240 моргів грунту в самому Тернополі, отже, як на теперішні відносини, майно дуже велике і необтяжене. Фондацією на основі статуту з 1884 р. завідує десятичленна управа, вибрана досмертно убогішнім греко-католицьким населенням міста Тернополя, що має виборче право при виборах до міської ради. Остаточно досмертну управу розвязав львівський воєвода, що виконує власть над фондаціями на місце зліквідованого Краєвого Виділу, ще перед двома роками, іменуючи в її місце тимчасову управу під проводом будівничого Андрія Фалендиша, в якої склад увійшли директор Микола Турин, нотаріяльний асесор Андрій Коблюк та кількох міщан. Отже голова тимчасової управи будівничий Фалендиш не був ніяким урядовим комісаром і всі інші не були членами прибічної ради з дорадчим голосом, але уряд покликав тимчасову управу, якій надано всі управнення виборної ради. Завданням тимчасової управи було упорядкувати справи фондації і приготовити вибори нової управи. Засадничою і найбільшою хибою теперішнього фондаційного статуту було те, що управа урядувала досмертно та що не було ніякої контролі громадянського чинника над її діяльністю, що й давало притоку до ріжних підозрінь. У складі останньої досмертної управи було двох інтелігентів (проф. Ілярій Брикович і почтовий урядовець Панько Чубатий) і вісьмох міщан. З кругів надзірної фондаційної влади у Львові вже давніше звертали увагу декого з членів досмертної управи на конечність зміни статуту, головно в тому напрямі, щоби скасувати досмертність в членстві управи. Цю справу рушила щойно тимчасова управа, предкладаючи урядові проект зміни статуту без зміни мети фондації. В проекті переведено цілу низку основних змін. Управа з 10 членів і 10 заступників має бути вибрана на 5 літ українськими громадянами греко-кат. обряду на підставі виборчого регуляміну, що обовязує при виборах до міської ради. В проекті означено теж докладне компетенції поодиноких органів управи і контролю її діяльности. Бажанням тимчасової управи було внедавати якнайскорше затвердження змін статуту і перевести вибори вже на основі нового статуту. В тій цілі виїхала була в кінцем січня ц. р. делегація від тимчасової управи до начальника фондаційного виділу при воєвідському уряді у Львові, в якої склад входили: директор М. Турин, асесор А. Коблюк і міщанин І. Чумак. Делегати відбули довшу конференцію зі згаданим начальником і при тій нагоді довідалися, що проект зміни статуту, предложений тимчасовою управою, відіслано саме до міністерства суспільної опіки, що має справу вирішити. Тому, що йде тут про немаловажну справу, на прохання тимчасової управи посол Василь Мудрий інтервенював особисто у міністра Косцялковського і вручив йому відповідну записку, щоб пожвавити справу зміни статуту фондації. Тимчасом воєвідський уряд у Львові, не зважаючи на рішення міністерства в справі зміни статуту, розписав вибори на основі старого статуту, що й відбулися 13. лютого ц. р. Вибори викликали небувале зацікавлення і розгорячкування серед сякчиної звичайно тернопільської громади. Голосовано на дві листи, бо до порозуміння між двома поодинокими таборами не дійшло. У посвоїй одній листі була член міської ради будівничий Андрій Фалендиш, у проводі другої округлений судця Віктор Цебровський. Виборами керував віцестароста Зайонц. Голосувати було мовою, у висліді його віцестароста Зайонц проголосив, що більшістю понад сто голосів вибрані досмертними членами управи: Андрій Фалендиш, директор Володимир Сатурський і міщанин ріжних професій: Осип Бекесевич, Микола Дуник, Семен Заячківський, Петро Мисуло, Іван Онуфрович (син Івана), Лука Чубатий, Михайло Яримович (син Григорія) і Тит Яримович. Проти виборів Андрія Фалендиша і товаришів противна група внесла протест, який влада відкинула і затвердила вибір будівничого Андрія Фалендиша й товаришів як членів досмертної управи фондації. Згадані вибори, про хід яких „Діло" писало свого часу доволі широко, стали причиною до ще більшого розсварення і так не дуже згідливої тернопільської громади. Сьогодні на новій управі тяжить обовязок доложити усіх заходів для затвердження проекту зміни статуту, що поможить кінець теперішній міжусобиці.

Спорт.

„МАСОВИЙ" БІГ НАВПРОСТЕЦЬ У ПЕРЕМИШЛІ.

В суботу 7-го ц. м. пополудні появились на вітринах двох чи трьох українських крамниць офіші з повідомленням, що в неділю 8. ц. м. в год. 10-ій на військовому стадіоні відбудеться масовий сокільський біг навпростець за чашу „Українського Бескиду". Біг організує перемиський „Сокіл" і присвячує його „Просвіті", називаючи цю імпрезу „Сокіл — Просвіті". Імпреза внаслідок слабої та спізненої реклями не викликала в місті зацікавлення. В неділю в означеній годині прибуло на стадіон кільканадцять появних громадян у надії, що побачать улядні ради сокодів з Перемишля і повіту, які спортовий літній сезон заначинають масовим бігом, присвяченим Матері-Просвіті. Не майже одногодинному очікуванні появилося на площі 12 посестер, 16 побратимів та 15 інших учасників. Голова перемиського „Сокола" дир. О. Сенечко здав звіт на руки голови філії „Просвіти" д-ра Хробака передав привіт „Просвіті" з проханням передати його Головському Виділові. Після дефіляди відбувся біг. Перші стартували побратими. Траса 3 км. Перше місце (7.20) здобув Михайло Пелех з Малкович, друге (7.22) Дмитро Радьо з Коровник, третє (7.24) Ст. Гарабич з Негрибки. Посестри бігли 1 км. Перше місце (3.10) Софія Пелех з Малкович, друге (3.20) Стефанія Мисята з Коровник, третє (3.24) Ілик Софія з Малкович. Учасники бігли 500 м. Перше місце (1.30) Сопчак Петро з Коровник, друге (1.40) Прибитківський з Негрибки і третє (1.43) Хонас Андрій з Малкович. Перемишль здобув 8 чи 10 місце.

Загальне враження цієї імпрези не надто корисне, зважаючи вкрайдне опізнення, неорекламування цієї імпрези та організаційні недотягнення.

СКЛАД УКРАЇНИ НА МЕТЧ ІЗ ПОЛЬОНІЄЮ.

До недільних мистецьких змагань в перемиському Польонією виступить Україна у приблизно такім складі: Босий (Ягура), Воробець, Міклош II, Цимбала, Гошовський, Романець, Тихоліз, Скопець II, Міклош I, Кремовський, Богурат і Магоцький. В тому складі можуть ще зайти деякі зміни в останній хвилині.

СТЕП — С. К. Р.

Змагання повищих дружин за мистецтво Ц-кл. відбудуться в неділю 15. травня год. 9. рано на грищі Т. С. Л. на Левандівці.

ВАЖКА НЕВДАЧА АНГЛІЙЦІВ У ПРАЗІ.

Спарта-Славія — Вульвергемптон Вандерерс 4:0 (1:0)

Виступ англійської дружини викликав у Празі справжню сенсацію, чого найкращим доказом було те, що на грищі Спарти зібралося поверх 25.000 видців. Чеська комбінована дружина осягнула вже в 5 хв. несподіваний успіх, коли Вікал прегарною головою з підскоку здобув перші ворота. У другій половині повторив здобули ще: Шімунек 2 і Брадач. У чеській дружині прегарно заграв ще воротар Планічка, д. добре заграли напад і серед. помічник. Англійці грали добре але без шастя.

САМБІРСЬКА КОРОНА ВНЕСЛА ВІДКЛИК.

У звязку з вояверами признаними Україні і Польщі І. В. за участь Глухого, самбірська Корона внесла відклик від рішення ВГІД. львівської Округи.

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ.

ПРОСВІТА. Місячник освіти, виховання, культури. Ч. 1-2 (22-23). Січень-лютий, 1938. Львів.

СЛУЖБОВИК. Орган „СУПРУГА". Місячник. Рік XVI. Ч. 3. Березень, 1938. Львів.

СВІТ МОЛОДІ. Дівочий журнал. Рік VI. Ч. 4. Квітень, 1938. Коломия.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД. Чвертьрічник Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові. Рік II. Ч. 1. Квітень, 1938. Львів.

САМООСВІТНИК. Ілюстрований часопис масової освіти. Двотижневик. Рік II Ч 7-8 15-го квітня 1938 — Львів.

Театри.

Великий Театр:

Субота 14. 5. год. 7.30 „Роз-Марі".
Неділя 15. 5. год. 5.30 попол. „Роз-Марі"; год. 8. веч. „Літо в Ноттінгамі".

Театр Різнородностей.

Субота 14. 5. год. 7.30 веч. „Легкодумна сестра".
Неділя 15. 5. год. 3.30 попол. „Легкодумна сестра"; вечором вистава дома

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БЕРІАЧ:
16. 5. Орлеяна.
17. 5. Процес Мері Дейс.
18. 5. Орлей у пекл.
19. 5. Лісова пісня.
20. 5. Новосільник.
В підготові нова оперетка Й. Барнабіна в 3 дії „Пригода в Черчі" і драма на 3 дії І. Зубенка „Княгиня Анна". В Бучача йде театр до Підгаєць.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

СКАЛА:
14. 5. Пісня Бескиду.
15. 5. Гетьман Полуботок.
16. 5. Ніч під Івана Купала.
17. 5. Мазепа.
18. 5. Маруся Богуславка.

МЕЛЬЯНЦІ:
19. 5. Пісня Бескиду.
20. 5. Маруся Богуславка.

Український Театр Йосифа Стадника (сезонна).

МОСТИ ВЕЛИКІ:
Субота 14. 5. Подвійна бухгальтерія.
Неділя 15. 5. Чорноморці.
Понеділок 16. 5. Нітуш.
Вівторок 17. 5. Гриць (новинка).
Середа 18. 5. Казка старого млина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Нанесі Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Князь і пропаща".
ВАНДА: „Їх троє", „Нинішні дні".
ГРАЖИНА: „Несправедлива година".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзьвіцівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіл).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля" та „Атракція Бродвею".
МЕТРО: „Наступ на світанку", „Адіс".
МІРАЖ: „Есмеральда" з Марленою Дітріх.
МУЗА: „П перший бал".
ПАЛЯС: „Щаслива тринадцятка".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Малий чарівник".
РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі".
СВІТ: „Прощений овен", „Робінзон Крузо".
СТИЛЕВЕ: „Затанцюємо" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів.
УТІХА: „Боротьба за золоті поля" та ревія.
ХІМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Італія".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 14. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня вид., 11.15 Співаймо пісеньки, 11.40 Симф. музика з пл., 12.03 Полудн. вид., 13.45 Концерт балянь, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Г'осп. вістки, 15.45 Театр Уяви для старших дітей „Тайна королівського годинника", 16.15 Розр. концерт: сальон. орх., Од. Карнацький баритон, форт., 16.50, 18.35, 19.50, 20.50 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00, 18.53 Спорт, 18.10 Концерт легкої музики, 18.30, 18.57 Програма на завтра, 18.45 Праця та завдання Білого Хреста у Львові, 19.00 „Варшава та Рацлавіце" вид. для дітей, Гутірка про Ад. Дигасінського, 20.00 Популярна музика, 20.40 Вечірній дешник, 21.00—00.15 Трансмісія із Фльоренції: „Аіда" оп. Верді: у І-ій перерві коло год. 21.40 „Лист Юл. Словацького до Ол. Гоцинського"; в ІІ-ій перерві коло год. 22.37 Фрагм. із повісти Верфеля „Верді", в ІІІ-ій перерві коло год. 23.24 Останні вістки.

Неділя, 15. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. дешник, 8.15 Для села: Хл. Газетка, Музика з пл., Як збільшити видатність садів, 8.30 Волонні сигнали як основа для дальшої перерібки, 8.40 Співає Бельмонтів хор, пл., 8.50 Про плекання цукрових і пасльонових буряків, 9.00 Трансм. з Каліша: репортаж, богослуження, монтірівки по музеях, Репортаж із фабрик, 12.03 Симф. оранжк, 13.00 Ост. львівські вистави, 13.10 Фрагм. із пов. кн. Кокоші „На вітрилах", 13.30 музика: орх., сопран, тенор; у перерві коло год. 14.00 Передача ярмарку десять танків; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Св. Садір патрон хліборобів, із життя калішського села, 15.45 Для дітей: Сорвижня домашніх курва, Музика з пл., 16.05 Вечірний Білого Хреста, 16.20 Легка муз. авдиція: орх., хор революціонерів, сопран, 16.45 Про охорону пам'яток минулого, 17.00 Фіяскоський підвечірок: Раорт, Збежховський, Гальський, Кічман, орх., форт., Щенко й Тонько; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій, 19.00 Трансм. з жерту ім. Пілсудського, 19.20 Театр Уяви: „Брат відшукує брата", комедія на осн. Плавта, 19.45 Популярна музика, 20.30 Програма на завтра, 20.35 21.00 Спорт, 20.50 Веч. дешник, 21.15 „Та йой" вес. вид., 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки; 23.00—28.30 Танк. музика з пл.

Понеділок, 16. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня вид., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Кольоністи в Півд. Америці, Грігові твори, пл., 11.40 У кольоніяльній крамниці, 12.03 Полудневі вид., 13.45 Музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю, 16.15 Суїти у вик. орх., 16.50 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Вилив людини на природу, 17.30 „Мушкарі та хробачкарі" перед спортовим вудкарським сезоном), 18.00 18.50 Спорт, **18.10 Залісніймо квужитки, виг. в українській мові інж. Іван Лапчук,** 18.20 Петро Крайдер грає, пл., 18.35 Істота автентизму, літер. нарис, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Воєнська вид., 19.30 Суспільне й мистецьке взадання літератури, 20.00 Розр. концерт: сальон. орх., хор, сопран, тенор, два форт., у перерві коло год. 20.45 Веч. дешник, Актуальна гутірка, 21.40 Літер. новинки, 22.00 Орхлконцерт (франц. музика), 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 14. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні й музика, 18.45 Розр. музика, 20.00, 21.10 Вес. вечір, 22.30 Легка, танк. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.40, 18.00 Симф. орх., 19.15 Нар. пісні в супр. инг. орх., 21.55, 22.00, 23.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 19.20 Вок. авд. з Граду, 20.00 Нова нім. розр. музика, ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 22.20 Цісарський квінтет, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 18.55 Вістки, 18.00 „Павло Іванів" діточа оперетка, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Аіда" оп. Вердія, ПРАГА 11.05 Військ. орх., 18.20 Сальон. музика, 19.20, 20.00 Весела музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Фільософ. дискусія, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви: „Скупар" Моліра (фрагм.). 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танкова музика, 19.30 Розр музика, 21.50 „Голоси світа", 22.00 Розр. концерт, СОФІЯ 18.35 Популярні мельодії, 20.00 Пісні.

Неділя, 15. травня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Військ. орх., 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Фрагм. з ком. опер; БІЛГОРОД 18.00 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Хор, 17.30 Циг. музика, 19.20 Форт., 19.55 20.00 21.00 „Лілі" оп. Герве; ВІДЕНЬ 13.00 Розр. музика, 15.25 Квартет д-моль Шуберта, 19.10 Камер. музика; ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 20.00 21.00 Фільм. музика, КОШИЦІ 17.35 Концерт хору сваляських дітей (нар. пісні), 18.00 Аверченко: „Сам себе бе, хто нечисто жне" сценка, грають члени сокіоса. кружка у Свалані, Концерт балалайк. орх., Концерт дітячого хору з Нелішова (у прогр. пісні Давидовського, Лисенка); ЛЬОНДОН РЕД 18.50 19.00 „Марітана" оп. Волеся, МІЛЯНО 17.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фіор ді каміо" оп. Контеджакомо; ПРАГА 16.55 Концерт солістів і орх., 19.20 Нар. капеля; РАДІО ПАРІ 19.32 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симфон. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.30 Симф. концерт; СОФІЯ 19.30 Пісні та флет.

Понеділок, 16. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт., 19.10 Грігові твори, 20.00 Оперетькові мельодії; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера, БРЮССЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „Дочка полку" оп. Офенбаха, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Нар. пісні у супр. инг. орх., 20.10 21.00 22.00 Фільг. концерт, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 19.10 Ом. музика, КОШИЦІ 12.10 Госп. огляд, 14.05 15.40 Вістки, МІЛЯНО 22.00 „Голоси світа", 22.10 Розр. музика, ПРАГА 19.30 20.00 21.00 22.00 „Далібор" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера, РИМ 17.15 Каттер. концерт, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 „Вишневий сад" вол. Чехова, СОФІЯ 19.15 Спів.

Радіокутик.

РАДІО В БЕЛЬГІЙСЬКИХ ПОЇЗДАХ.

Літом п. р. бельгійські залізниці урухомлять багато туристичних поїздів, які будуть засоблені в радіові інсталяції. В поїздах заінсталюють вигідну апаратуру з мікрофоном та змішувачем. В поодиноких вагонах буде голосникова інсталяція. В часі подорожі в тих вагонах надаватимуть для подорожніх інформації та коментарі про околиці через які буде переїздити поїзд.

ФРАНЦУСЬКЕ РАДІО ТА КАБІНЕТОВА КРІЗА.

Коли попередня кабінетова кріза у Франції змала дуже добру „обслугу" французької радіофонії, державну і приватну, то тепер французькі радіорозсильні в дуже малій мірі дали слухачам інформації про чергові фази змінливої внутрішної ситуації. Напише також слід приписати недавньому порозумінню між французькою пресою та радіом.

МІКРОФОН ЯК ЗАСІБ ПОРОЗУМІННЯ З „КІДНАПЕРАМИ".

Недавно на закінчення одної авдиції американського тов. КБС, служачі зі здивуванням почули такі слова: „Просять нас оголосити таке повідомлення: Ми готові виконати ваше приручення, БЗЗЛ, та з огляду на погоду будемо приневолені взяти авта".

Співробітники КБС ствердили, що таємниче повідомлення буде в звязку з доконаним перед місяцем схоплением 12 літнього сина одного нюйоркського адвоката. Зараз по виведенні хлопця батько вадра за посередництвом нюйоркських централь з головних американських радіофонічних мереж драматичний заклик до „тих, які мають у своїх руках мого сина, щоб з ним зараз порозуміється". В цьому закліку заявляв він „кіднаперів", що поліційна влада не буде в цій справі інтервенювати. Законодавство Злучених Держав Америки забороняє надавати при помочі радія комунікатів приватного характеру. Одначе в цьому випадку признали, що справа входить в ділянку „публічної безпеки" тому радіо відступило мікрофон нещасному батькові.

БІРЖА.

Львів, 13. травня 1938

Гроші.

Купно-продажна: Безьки бельг. 89·37, 89·50, Доляри американські 5.29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5 26·50—5.24·00 Фльорени гол. 294·99—293·25, Франки фр. 15·05—14·55, Франки швайцарські 121·55—120·75, Фунти англ. 26·42—26·33, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 13·00—10·00 Кор. дан. 118·30—117·45 Кор. норв 133·08—132·10, Корони шв. 136·49—135·50, Ліри итал. 22·50—21·60, Марки фінлян. 11·71—11·25, Марки нім. 10·10 — 99·60, Тель. Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 115·00 — 110·00

Акції.

Банк Польський 116·50 Цукор. 34·75 Вуголь 28·00, 27·75, Дрогобич 68·50, Моквін 14·00, Остроленць 36·30, Старахович, 38·50, 37·25, Габербуш 49·50

Папери

4 і пів пром. внутр. 65·00, 65·00, 3 ін. 1 ем. 81·50 серія 9·50 3 поз. цив. 2 ем. вот. серія невот. 3. конверс. 70·50 прем. дол. 40·75 4 консол. 68·50

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 13. травня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·75 зол. 1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·87 зол. молоко 16—17 сот. (яйця копа) 3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко сдаба, на яйця здержана

ОПОВІСТКИ.

Замість квітів на домовину бл. п. Куприяновського Тадея, мого першого (1896 р.) диригента, складаю на Рідну Школу 10 зол. — Скрипка Михала. 1060

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШВАЧКИ мужеського білля тільки кваліфіковані знайдуть працю в „Базарі", Львів, Ходкевича 9. 1002 1-2

ПАНСІОНИ

ГРЕБЕНІВ Пансіон Яблоновських провадить Гадзовичева. 1006 2-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ПИЛОСМОК „Vampyr" новішої конструкції поручає Рентшнер, Львів, Легіонів 37. 972 2-2

ВИПРАВИ кухонні комплєтні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 90.—, а мишками, залізком і т. д. РЕНТШНЕР, Львів, Легіонів 37. 972 2-5

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже помірковано поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайловська 9, телефон 234-65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 6-10

ЛІКАРІ! Лінеарське урядження за безцінь „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 1-10

МЕШКАННЯ

ЗАМІНЯЮ 1 кімнату з кухнею (передвоєнне комірне) на 2 кімнати з кухнею або без. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Сонячне". 2-3

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех.-дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 3-50

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1088 2-

БРИЛІЯНТИ, діямянти, золоту біжутерію та срібло купує, платить найвищі ціни. Вайдер, Львів, Шайнохи один. Там прецизійна, дешева направа годинників. 819 2-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Новина! Корони і містки пів-порцелянові з невидним металевим фронтом виконує виключно

Заведення технічно - дентистичне

М. Альштока

Львів. Городецька 87, І. пов. (побіч Трусту). (Увага на ч. дому, ціни низькі, полекші у сплатах). 1005 1-4

ОГОЛОШЕННЯ.

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах сназійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

Рік основ. 1934. Телефон 218-66.

ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД

Корсетів, черезних пенсів і нагрудників

найновіших паризьких і брюсельських проїв

Я. Шрайбер ЛЬВІВ Гетманська 6.

Ч. 1054 1—10. Ціни фабричні.

Гільчи оголошуючись у „ДІЛІ" можете успішно продати, купити або зам'яняти реальність.

За редакцію відповідає Олександер Костик, Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 104 (14.936). Львів, неділя 15. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-20
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 6.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Цим повідомляємо, що на підставі ухвали з дня 25. квітня 1938 р. (Дзен. Зак. Р. П. Ч. 29, поз. 256)

Галицьку Касу Ощадности у Львові

перетворено на

Центральну Малопольську Касу Ощадности у Львові

При збереженні всіх дотеперішніх чинностей діяльність Каси поширено, поділивши її обовязки централі комунальних нас ощадности цілої Малопольщі, а також фінансових установ для самоуправ і їхніх заведень.

Починаючи від 13. травня 1938 р. будемо підписувати під печаткою:

ЦЕНТРАЛЬНА МАЛОПОЛЬСЬКА КАСА ОЩАДНОСТИ У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности).
ДИРЕКЦІЯ
Центральної Малопольської Каси Ощадности у Львові (раніше Галицька Каса Ощадности).

Львів, у травні 1938 р.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)

Найстарша ощадностева установа заснована в 1843 р.
Вклади ощадностеві з гарантією держави.
Рахунки чекові. — Рахунки біжучі. — Дисконт ремес. — Позички вексельві і гіпотечні. — Купно, продаж. — Льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити.
РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.
Обсяг діяльности — ціла Галичина.
Замісцеві виплати — П. К. О. 500.198.

Кооперативний Банк
„ДНІСТЕР"
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20
поладнує всі банкові чинности, зокрема під найкориснішими умовами приймає вкладки ощадности, отвирає чекові рахунки, переводить есконт векслів, торговельні операції, купно і продаж цінних паперів.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, „Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл, а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

Д-р М. ДЗЕРОВИЧ
виїхав як щорічно
до Щавниці.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Всі Елєгантні Панове
убираються у знанім крайецькім салоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Мексик зірвав дипльоматичні взаємини з Великою Британією.

УРЯД ЗЛ. ДЕРЖАВ ЗАНЕПОКОЄНИЙ.

Минулої ночі мексиканський уряд рішив зірвати дипльоматичні взаємини з Англією: він відкликав свого посла з Льондону і замкнув британське посольство, передаючи його архіви британському генеральному консулятові. Повідомляючи про те британського посла, мексиканський міністр закордонних справ пояснив, що його уряд поступив так з огляду на неуступчиве становище Льондону у справі вивласнення копалень нафти, що належали до британських товариств.

Безпосередньо перед тим Мексик виплатив Англії 379.000 пезет як рату відшкодування за втрати, що їх потерпіли британські громадяни підчас мексиканської революції 1919—20 рр.

Ця подія занепокоїла американські урядові кола, які бояться, що тепер не легко буде полагодити також претенсії американських нафтових товариств.

Зокрема Вашингтон найшовсяб у немилому положенні, якщоб Мексик звернувся до нього з проханням, перенати охорону мексиканських інтересів в Англії.

Новий адміністративний устрій Румунії.

ФАКТИЧНА ЛІКВІДАЦІЯ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ САМОУПРАВИ.

У Букарешті оголошено проект нового адміністарційного права, що його предложено до підпису королеві.

Державу поділено на 7 провінцій з осередками у Крайовій, Букарешті, Кишиневі, Яссах, Брассові, Клюжі та у Тімісоарі; Буковину приучено до яської провінції.

Провінції діляться на повіти, повіти — на громади; сільські громади збірні.

Дорадчим органом губернаторів провінцій будуть провінціональні ради, що будуть рішати лиш у фінансових справах. **Громадські ради, зложені з 3—12 виборних радних (священники, учителі, лікарі) будуть збиратися 2 рази в рік на сесії не довші як 5-денні; вони моттимуть радити лише над справами, що їх предложить голова громади. Цього останнього іменує державна влада.**

Польсько-литовський договір про водну комунікацію.

У пятницю парафовано у Ковні польсько-литовський договір про водну комунікацію. Польська делегація вернулась самоходами до Польщі.

Завдяки тому договорові Німан набере великого значіння для вивозу дерева і льону через Клайпеду. Навіть дотепер, коли польсько-литовський кордон був замкнений, Німан стояв між ріками польської держави на другому місці щодо скількости сплавлюваного дерева.

Чи будуть зміни в Польщі?

Львів, 14. травня 1938.

Хоч питання міжнароднього характеру займають все ще найбільше уваги на широкій вулиці, проте польська преса роїться також від поголосок на тему всяких можливих внутрішньо - польських змін. Кавярняно - газетні сплітки й поголоски — це вже від ряду літ специфікум польського політичного життя: є вже в Польщі такі спеціялісти, які з деяких поголосок виводять саме протилежні висновки, а вже дійсно треба фахівця, щоб умів дійти до джерела політичної сплітки та відповідно до джерела оцінити її вартість. Фактом є, що в останньому часі знову збільшився рух на біржі польських політичних поголосок, і то таких, які предсказують зміни і малі і — найбільші.

Притокою до повені поголосок і пророців „цілком певних" уже „в найближчих днях" — була відома катовицька промова мін. Квятковського. Після тієї промови чули ми, що п. Квятковський стане на чолі нового уряду та що буде зовсім занехана спроба монопартійної системи, зроблена з ОЗОН-ом (формально ніколи таких амбіцій ОЗОН-ові не признавали, але фактично, при виключенні всіх інших політичних партій від впливу на хід державних справ і від користання з державних фондів та апарату — ОЗОН чейже на таку ролю відразу компетував: інакше і не булоб змислу розводити такої шаленої агітації за декларацією полк. Коца, розліпленої у 5 мільонах афішів!). Замість безпартійної системи, в якій період організації ОЗОН-у простягається щораз дальше, має (чули ми) прийти міжпартійна консолідація, себто признання існуючим політичним партіям їх первісного значіння співвирішного чинника, очевидно — не з часів т. зв. партійницької соймовлади, а з часів напр. великого міжпартійного замирення у 1920 році, з тою ріжницею, що тоді на чолі такого порозуміння стояв партійний політик — Вітос, а тепер стояв би муж довіря президента. Конституція мала зберегти надалі свою силу і ніхто її не рухав би, зате, згідно з заявою п. Квятковського про „пливкі елєменти", мала прийти зміна виборчої ординації, нові вибори і взагалі — демократизація режіму, як автоматичний наслідок співпраці зі старими політичними партіями. Але після промови у Катовицях прийшло — як відомо — інтервю у „Газеті Польскій", в якому п. Медзінський так пообчімхував попередню заяву віцепремієра з виразних політичних натяків і самою стилізацією своїх запитів так всю декларацію п. Квятковського замотав та затемнив, що люди перестали казати про заповідь змін та вели далі дискусії на тему — внутрішніх польських ігор та розрахунків.

Черговою притокою до повені політичних поголосок стало призначення сенатором проф. Бартеля, пятикратного премієра з післятравневих часів і безперечно найбільшої політичної індивідуальности у галєрії діячів, що пересунулись на передових державних становищах за останніх 13 літ. Тепер чуємо, що осередком уваги варшавського Замку не є справа зміни уряду, а справа багато важніша: **черговий вибір президента.** Проф. Бартель, мовляв, як давній особистий приятель през. Мосціцького, має стати тим мужем у сенаті, який на його те-

рені висловлюватиме погляди президента; проф. Бартеля теж ніби-то през. Мосціцький намічує як свого кандидата на свого наслідника, користаючи з права 3-ої точки 16. статті конституції з 23. квітня 1935. Очевидно, що це ще дуже й дуже довільні комбінації. Але коли б дійсно дійшло до того, що після подвійної каденції през. Мосціцького президентом республики став би політик типу проф. Бартеля, то булаб це найбільша суттєва зміна у Польщі, більша зміна, ніж навіть ухвалення квітневої конституції та виборчої ординації з 8. липня яка трапилась від травневого перевороту, — 1935, бо ці дві останні зміни були радше тільки формальним завершеням раніш уже існуючого фактичного стану (відмова всякого практично-політичного значіння політичним партіям та закріплення влади за санаційним табором).

Чому вибір президента має у Польщі таке величезне політичне значіння і не є тільки формальністю, як напр. вибір президента у Франції чи зміна на монаршому престолі в демократичних державах типу Англії, Бельгії, Голяндії і скандинавських держав, — про це каже зміст нової конституції: таких величезних прав, що їх на підставі квітневої конституції має польський президент, не має ніодин з пануючих сьогодні конституційних володарів! Коли конституція каже, що „в його особі скупчується **одностайна і неподільна державна влада**", то це не пуста фраза. Уряд, сойм, сенат, збройні сили, суди і державна контроля є „під зверхністю президента Річпосполитої", президент є „надрядним чинником у державі", президент **„згідно з своєю думкою"** („ведлуг свего узнання") **іменує голову ради міністрів,** скликує і розвязує *сойм* та *сенат*, відкриває, відкладає і закриває соймово-сенатську сесію, **є зверхником збройних сил,** репрезентує назверх державу, **рішає про мир і війну,** заключає і **ратифікує умови з іншими державами,** обсаджує підлеглі йому державні установи. Зі спеціяльних прерогатив треба згадати, що це **президент призначує та звільняє головного вождя і генерального інспектора збройних сил,** що президент може ставити міністрів перед державний трибунал, та що президент за свої урядові акти **не є перед ніякою інстанцією відповідальний.** На нім „лежить відповідальність супроти Бога й історії за долю держави." Коли президент Мосціцький за нової конституції майже не змінив свого попереднього підходу до найвищої в державі почести, яку він займає, як саме до почести, задовольняючись головно репрезентаційними функціями, — то можемо собі уявити, як було би інакше, колиб прийшла на те начальне становище людина, яка користалаб у буквальному розумінні і по суті зі своїх прав та компетенцій, та ще й людина такого особистого й політичного темпераменту, з таким маркантним суспільно-політичним обличчям, як проф. Бартель!

Цікава річ: серед найріжнородніших поголосок та спліткових комбінацій — одна повторюється постійно і не сходить з черги розмов: **поголоска про зміну виборчої ординації.** Поголоска про передтермінове розвязання сойму і нові вибори то вирінає, то затихає. Вяжуть цю справу м. і. також зі справою елекції президента, бо — мовляв — важко таку велику річ, як вибір президента, узалежнювати від законодатних усатнов, які булиб цілком невідомою величиною і тому краще вже з оцим соймом і сенатом перечекати вибір президента (вибір нового президента має відбутись за рік — каденція сойму минає восени 1938 р.). Але ніколи не чули ми ще поголоски у звязку з якоюнебудь концепцією внутрішньо-політичного укладу, щоб теперішня виборча ординація зберегла і надалі свою силу! Всі завжди признають, що на цьому відтинку мусить прийти зміна: це не тільки кардинальна вимога всіх до одної опозиційних польських і непольських політичних партій у Польщі, але й думка поважної частини нинішнього ОЗОН-у та численних діячів, що стоять при кермі влади; недвозначно вказувала на це згадана промова віцепремієра Квятковського.

Таким робом стоїмо перед такими чи іншими, а проте поважними внутрішньо-політичними змінами в державі. Є всі дані думати, що на поголосках дійсно не скінчиться. Бо сам факт, що поголоска невтомно й безупинно вертається до предсказування змін, — вказує на їх життєву потребу, — на те сутнє підложжя звичної якоїсь політично-устроєвої провізорії, яку можуть закінчити тільки поважні зміни.

ік.

—o—

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 2
КОСТЮМИ ВІД 55·—, ПЛАЩІ ВІД 35· — Зл.

Наради Малої Антанти.

Букарешт, 12. травня 1938.

Мальовнича Сіная знову гостила представників малоантантських держав та майже всіх дипльоматів акредитованих у Букарешті.

Цьогорічна стріча Стояджновича, Крофти та Комнена викликала чимале зацікавлення заграниці, бо відбулася вона після прилучення Австрії та підчас поїздки Гітлера до Італії. Заграничка преса, особливо німецька та італійська, відносилася до солідарности малоантантського союзу критично, а подекуди й неприхильно. Тож тепер мали представники малоантантського союзу нагоду доказати, що хоч між ними бували часом розходження в тактиці або особистих поглядах — то тепер вони щезли під натиском останніх подій.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.
ЛІКУВАННЯ ричалтом **Зл. 155·—**
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Особливе значіння мали наради у справі визнання італійської імперії, дальшого наближення до Мадярщини, спільної політики супроти меншин, співпраці в Лізі Націй та майбутнього правного порядку на Дунаю. Виданий комунікат запевнив, що у всіх тих справах прийшло до повної однозгідности.

Очевидно, що скупий зміст такого урядового комунікату не може задовольнити і тому варто пошукати за доповненнями серед румунських політиків та журналістів.

Наприклад, одна справа, про яку не видали ніякого вияснення, але яка дуже зацікавила дотичні кола — це прилучення Австрії. Не вважаючи на те, що в ній кривоться всякі немилі моменти, можна оцінити цю „великодну несподіванку" під деяким оглядом і додатно. А саме, прослідивши її обективно, треба признати, що прилучення Австрії поклало остаточно край справі Габсбургів (дуже дразливе питання, особливо для Чехословаччини) та осідкові ріжнобарвної демократії — читай перелицьованого комунізму — Середньої Европи. Крім цього прилучення Австрії створює нові можливости економічної співпраці в дунайському басейні. Інша річ, що тут Чехословаччина може мати неодно застереження... Але Югославія, наприклад, приняла несподіване німецьке сусідство із зрозумілим захопленням (послаблення хорватського ірредентизму, збільшення торговельних оборотів та зрівноваження італійських впливів).

Румунські урядові кола відносяться до цієї зміни покищо стримано й вичікують її формального вияснення в Женеві.

Треба теж підкреслити, що представники малоантантського порозуміння найшли спільну мову у справі правного порядку на Дунаю. Відомо, що Німеччина відтягнула обох своїх представників з Міжнародньої Дунайської Комісії, а по прилученню Австрії відтягнула й її представника. Крім цього виповіла вона осідок „Міжнародньої Дунайської Комісії", що досі був у Відні. Розвязка дунайського питання була темою теперішніх нарад у Римі й тому передвчасно було вирішувати її без точних відомостей із Риму та перед засіданням Ліги Націй.

Не менш цікаве питання — дальші взаємини з Мадярщиною. І з одного і другого боку замітний оптимізм. Можна навіть сказати, що започатковані переговори між представниками Малої Антанти і Мадярщини дійшли до конкретних висновків: однозгідність у засадничих справах. А ці засадничі справи — це визнання загально принятої формулки ненападу та рівноправности у зброєнні.

З труднощами стрічається інтерпретація 47-ої статі тріянонського договору (охорона мадярської меншини). Як довідуємося, то спірний є передусім спосіб переведення тієї охорони. З одної сторони домагаються перевести цю охорону ефектовно, та без дальших спізнень, а з другої сторони є деякі формальні застереження щодо вмішування сусідньої держави у внутрішні справи, якими є питання меншин. Не виключене, що остаточно прийде до полагоди цих досі відкладаних справ, але це вимагає обопільних уступок. Серби не забули дотеперішньої підтримки „усташів", чеми плянів про спільний мадярсько-польський кордон, а румуни ревізіоністичної пропаганди. Чи мадяри схильні до необхідних уступок — це покаже найближча будучина. Покищо вони радіб видобути покращання загального становища своїх земляків, що живуть по сусідних державах.

Так Мала Антанта стала знову актуальним чинником рівноваги Середньої Европи дуже схильним до співпраці з її новими провідними силами, і при цьому все ще вірним членом Ліги Націй.

ом.

ОРИҐІНАЛЬНІ АНҐЛІЙСЬКІ ПЛАЩІ — непромакальні
РАҐЛЯНИ І УБРАННЯ — першорядно виконані
ПОВШЕХНИ СКЛАД ОДЗЄЖИ Львів Пасаж Міколяша

„Росія, Росія, Росія моя!"

Усе на світі відбувається за якоюсь чергою. Була на совітській Україні черга на сатрапа з Москви, Лазаря Кагановича. Мав він за завдання переконати окуповану вже декілька років Україну, вбити їй у голову, що Україна ця є Українська Совітська Соціялістична Республика і як така мусить перебувати у складі СССР, що думати про якусь іншу концепцію — це єресь, це гріх, це злочин. Та на черзі були такі часи, що про все це можна було говорити, дебатувати, навіть дискутувати.

І здавалося сатрапові тоді, що слід тільки знищити „ворога" — усіх цих ще дореволюційних українців, усіх петлюрівців, і все піде добре, совітська Україна позбудеться всяких єресей. Але коли з цього переконування нічого не вийшло, коли окупована Україна не тільки не позбулась всяких єресей, а навпаки вибухнула майже суцільним селянським повстанням, надійшла черга на новий курс: вислали на Україну нового сатрапа, Павла Постишева. Цей мав за завдання зробити з Української Совітської Соціялістичної Республики „невідємну частину" СССР, зробити це за всяку ціну.

Нескомплікована дуже людина був цей „Павел Петрович": був у нього єдиний плюс — собача відданість самому „вождові" і був у нього єдиний мінус — велика пристрасть до всіх без винятку алькогольних напоїв. Ну, і можна сказати, добродушна людина був ще „товариш Постишев", так, так... Знав він добре, що треба передусім знищити всіх „ворогів". Правда, це розуміння набирало все ширшого і ширшого діяпазону: до всіх цих невинищуваних петлюрівців приєдналисъ ще скрипниківці, до непартійних націоналістів — партійні націоналісти (і всі вони на один лад!). Але покричавши добре, що треба бити цю націоналістичну наволоч, винищивши добру кількість цієї наволочі „Павел Петрович був настроєний доволі добродушно, він відчув, що „український нарід" справді любить його, Павла Петровича, що всі совітські і партійні діячі, українці з походження, віддані йому, Павлові Петровичу, чомуж не дозволити їм дечого — хочуть виставити „Тараса Бульбу", хай виставляють, хочуть поставити памятник Шевченкові у Києві, хай ставлять, хочуть видавати українські книжки, хай видають!...

І навіть іноді по декількох плишках з „товаришем Балицьким" (цього не перепеш!) Павел Петрович завжди в українській сорочці сам

заводив українську пісню (не було тільки на жаль ні голосу, ні слуху), добродушно навіть сміявся, коли його називали гетьманом України... адже ж своє зробив — УССР стала „невідємним форпостом" СССР!!.. А тут раптом у цьому „невідємному форпості" виявилось таке, що і Постишева з Балицьким вижинули з України до всіх чортів, і вкінці сам чорт не міг розібрати, а хто-ж тут не „ворог"!!

Надійшла черга на Станіслава Косіора. Треба було рятувати ситуацію. Отже разом з Ізраїлем Леплевським вирішили вони, що краще заарештувати невинного, ніж не заарештувати винного, отже арештували всіх, а діяпазон „ворогів" поширився до того, що всі українці з походження, старші від 20 років — „вороги"... Не помогло!...

І на черзі стала висилка на Україну нового сатрапа „товариша Нікіти Сергєєвича Хрущова"... Цей мав за завдання переконати сепаратистичних українців, що по суті нема чого і „сепаратничати", бо Росія й Україна це-ж те саме... Людина, безумовно розумніша від своїх попередників, не даремно сидів перед цим на фотелі першого секретаря московського партійного комітету, Хрущов вирішив триматися нової тактики. Взявши собі за помічника по лінії державної безпеки Успенського, Хрущов наказав йому триматися тихо і непомітно, арешти ніби припинилися, але почалося нове...

На травень припадає 750-ліття „Слова о полку Ігоревім"... А хто саме створив це „Слово"? Мовчите? Так ось знайте: „Слово о полку Ігоревім" створив „геній великого російського народу"... Тому і святкувати його будуть у Москві!... Тому і перекладатимуть його з давньої російської мови на мови чувашську, узбецьку, жидівську, українську, тощо!... І в Москві з'являються наукові розвідки на тему „повстання Київської Русі в XI—XII. столітті", Київ, Рязань, Москва"... Про який-же сепаратизм на Україні можна говорити з такого становища, це-ж протирічить цілком історії!!.. Правда, все це довелося позичити з протухлявіїх підручників Іловайського з часів царату, та хто з молоді їх читав, а це-ж для молоді призначене!!..

А крім цього... у Києві будують памятник Пушкінові, у Полтаві Короленкові, видають на Україні у великій кількости примірників твори російських письменників, тепер йде не про мову, тепер треба прищепити молоді на Україні симпатію до російського народу, до його культури, до його історії. Не в тому тепер річ, що фільми на Україні демонструють з написами у російській мові, але що зміст цих фільм або загально совітський, або російський. З 80 фільм, заапробованих до 1938-го року тільки одна (дослівно) торкається України — це „Сорочинський Ярмарок", але продукуватимуть її у Москві. У періодичній пресі на Україні в українській та російській мові пишуть про Волкова-„родоначальника російського театру", присвячують статті і розвідки роковинам російських поетів і письменників: Маяковського, Чернишевського, Гаршіна. А як і згадують українських, наприклад Коцюбинського, то значно більше місця присвячують його взаємовідносинам з Горким і самому Горкому ніж ювілятові.

Звертають особливу увагу на святкування, на спомини деяких історичних подій давньої Росії, що можуть імпонувати молоді: прославляють так зване „ледове побоище" — перемогу Олександра Невського над німцями, створюють культ Суворова, Кутузова та інших давніх російських генералів переможців...

У цьому випадку не говоримо про Росію, ми говоримо, що про все це говориться і пишеться на Україні, навіть українською мовою. Радіо передає цілі уривки з „Войни і мира" Л. Толстого, серії з відповідними коментарями з „Івана Сусаніна" — колишньої „Жизні за царя" і все це в такій привабливій для молоді формі. Як і чому після всього цього має з'являтись серед української молоді сепаратизм, чи не зявиться, навпаки, у неї бажання вважати себе не тільки совітською, але й російською...

Але все це так мовитиб пропаганда, агітація... Та є й конкретніші, реальніші заходи.

Дня 23-го квітня ц. р. рада народніх комісарів УССР і ЦК КП(б)У, маючи на увазі, що „викладання російської мови у школах України поставлено цілком незадовільно через підривну роботу буржуазно-націоналістичних елементів, які пролізши до радянського і партійного апарату і до органів народньої освіти, прагнули зірвати проведення ленінсько-сталінської національної політики і підірвати братерську єдність українського народу з російським народом", ухвалила закон про обовязкове навчання російської мови у школах і вищих наукових заведеннях України. Тобто по суті ухвалив цей закон Хрущов, як перший секретар ЦК КП(б)У і вірний його ставленник Коротченко, як голова ради народніх комісарів УССР. Минули на щастя часи, коли цю посаду мав такий „ворог народу", як Любченко, що з піною в роті нахабно виступав проти заведення навчання російської мови у нижчих клясах українських шкіл.

Цим законом заводять навчання російської мови 4—5 годин шостиденного тижня по всіх школах, починаючи з початкової аж до інсти-

---

М. РУДНИЦЬКИЙ. 5

Україна на Мировій Конференції.

(Elie Borschak: L'Ukraine à la Conférence de la Paix (1919—1923). Paris 1938, p. 188. Editeur Paul Hartmann, 11, rue Cujas.).

(Докінчення).

Хто хоче зрозуміти труднощі українських делегатів у Парижі 1919 р., повинен уявити собі, що самі слова „Україна" та „український" були там новиною, за які треба було боротися. У 1910 р. мене як студента-українця показували французи професори та вчені чужинцям, як єдиний живий зразок такої нації у Сорбоні. Французи не мають національних „парті прі" (упереджень), але фактично вся преса та впливові кола залишалися в українській справі під московським впливом.

Відомо, яку ролю грають у політиці особисті звязки. Коли я когось знаю довгі роки, ще й з ним приятелюю, вірю його звичайному запевненню більше, ніж сто писаним доказам незнайомого, ще й ворогові мого приятеля. Українці в Парижі не мали ніяких особистих звязків ні в офіціяльних колах, ні у пресі. Новики на чужому грунті, не могли їх мати. Вони не розуміли французького духа і не були підготовлені до розмов із чужинцями. І досі в нас не розуміють дівчі, що корисно можна розмовляти з чужинцем тільки тоді, коли вміємо наблизитися до його психіки і обертатися у сфері його ідей, якими він насвітлює світ та події.

Українське пресове бюро в Парижі було зразком загумінкового примітивізму і воно зідало великі гроші тільки на те, щоб за них міг добре жити його директор, найвно-хитрий земляк. Голову української делегації треба було переконувати, що довга фіолетова витерта краватка не підходить до „шльосрока", а анархіст М. Лозинський був гордий, коли до шльосрока взяв жовті півчеревики, широку панаму та грубу палицю. Наш заслужений, повний знання історик С. Томашівський був взагалі „людиною, що не вміла з ніким працювати і при першій зустрічі з чужою думкою створювала огнище сварок і конфліктів. Хто дивився з боку на дипльоматичні заходи деяких наших політиків, міг часом зідхати з полекшою, що вони не вміють мови і що чужинці, на щастя, не можуть почути всіх тих наївностей, якими вони хотіли їх „переконувати". Памятаю, як раз французи вийшовши після доброї вечері від графа Тишкевича реготалися на вулиці з одного дипльоматичного аргументу симпатичного аристократа: мовляв, на Україні і досі по сільських хатах висить портрет Наполеона — таку популярність залишив там „бог війни" від часу свого останнього походу на Москву!

Які гроші проглинула паризька делегація про це мабуть ніхто ніколи не довідається; тільки члени інших таких місій можуть собі це уявити. Паризька делегація приїхала у Париж без підготови, без матеріялів, з голими руками. За ввесь час свого урядування вона не подбала, щоб якийсь визначний чужинець, добрий знавець нашої справи написав поважну об'єктивну книжку про Україну. Твори земляків — якісь брошури та статті, живцем перекладені, не могли мати ніякої вартости, навіть якби вони були справді цінні з публіцистичного чи наукового погляду.

Становище перших українських представників на чужині було важче, ніж усіх інших, бо те враження, яке вони робили на чужинцях рішало часто про погляд чужинців на всю нашу культуру. Коли д-р Евген Петрушевич вибрався сам до Льондону після програної галицької справи на Мировій Конференції, наш один інтелігентний земляк вихований в Америці, порозмовлявши з ним там уперше, сказав до його помічників: „Змилуйтеся! Коли бажаєте добра нашій справі, сховайте його, нехай англійці його не бачать! Коли таку людину без волі та одної вісної думки „вибрали" диктатором, то як виглядають усі інші!"

А проте наші урядові осередки висилали на відповідальні становища дипльоматів людей, які не тільки не знали чужих мов, але часто не мали мінімальних даних, щоб розуміти чужу культуру. Голова української делегації в Парижі, Сидоренко, мав при собі щонайменше половину земляків, які були пересвідчені, що не вони можуть чогось навчитися від французів, а французи повинніб учитися від них, бо вони знають останні резолюції конгресу своєї партії.

А проте ми мали на чужині дві-три одиниці, які могли були покермувати справою зовсім інакше. Іван Петрушевич інж., довголітній англієць і канадієць, що володів англійською та французською мовою, стовідсотковий джентльмен і дипльомат міг би був сам зробити серед англійців більше, ніж ціла делегація, якби йому були дали відповідні уповноваження. Тимчасом

Перевозить і магазинує
Меблі, товари
з усіх і до всіх місцевостей краю.
МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

гутів і університетів з тим, що російську мову треба засвоїти цілком добре. Для цього треба скласти російські підручники, книги для читання, методичну літературу, дитячу літературу, ясно, все російською мовою. Треба підготовити на 1-го вересня 1938-го року висококваліфіковані кадри викладачів російської мови і літератури. Літні вакації треба використати для масової перепідготовки вчителів щодо російської мови.

Як бачимо, „Нікіта Сергеевич" поставив собі справді поважне завдання: усіма засобами перетворити українську з походження молодь на патріотично настроєну російську з освідомлення.

Та чи можна виконати таке завдання?!

Кажуть, що історія недобра вчителька... ні історія добра вчителька та тільки недобре її вчаться! Бо якби добре її вивчити, то можнаб до відатись, що ця історія не знає прикладу цілковитої національної асиміляції, примусового перетворення одної нації на іншу... Можна на деякий час купити інтеліґенцію, одурити народні маси та все це тільки на деякий час і, як випростовується зігнута сталь, так ця нація обтрусить з себе все це невластиве, все це штучне, все це неприродне у своєму неминучому відродженні!..

Чи є ще яскравіші приклади, як, скажім, Ірландія чи й сама Україна?!..

Нація по відродженні ламає штучні державні перегороди. Пригадаймо хочби національне обєднання німців, але ті самі німці не мали-ж змоги аденаціоналізувати польську націю чи таку невелику як лотиська!...

Слід булоб „Нікіті Сергеевичу" не забувати про такі історичні приклади. Можливо, що прийде ще черга на нового сатрапа для совітської України з якимсь новим курсом... Та прийде черга і на випростування національної української пружини тепер тільки зігнутої...

Гл. Л.

ПЛАЩІ і КОСТЮМИ ЖІНОЧІ оригінальні моделі
Повшехни Склад Одзєжи
Львів
Пасаж Міколяша

Ставропігія в дзеркалі останніх Заг. Зборів і власного звіту.

II.

На основі друкованого звіту Ставропігії (за час від 1/I. 1937 до 31/XII 1937 р.) маємо нагоду зробити ось-такі мериторичні замітки:

Членів інститут має 195. За останній рік померло членів 6, приняли нових 7. Удержання такого „статус кво" йде по лінії політики пацюючого в тій установі кляну, для котрого збільшення числа членів означає зайві клопоти і небезпеку, а вишукання нових членів, котрі хотіливб піддержувати його слідо, стає неабиякою штукою.

Урядовців звіт подає двох: пп. Турянський і д-р Ваврик. Та на іншому місці згадує ще „хранителя" музею п. Бендасюка. Чи це також „чиновнік" чи тільки член Ставропігії і як такий сповняє вложені на нього обовязки, цього зі звіту не второпати.

На церкву, удержання й обслуга котрої — це найперша ціль Ставропігії, „правящій Совет" видав аж 3.741 зол. 91 сот. на 88.285.30 зол. всіх розходів! Зате добився такого великого успіху, що міністерство віроісповідань зарядило зняти з вікон церкви вітражі, вставлені невтомними заходами адміністратора церкви о. кан. Лопатинського.

Зі звіту довідуємося ще, що в бібліотеці й архіві є між іншим 158 штук старовинних рукописів, 306 старопечатних книг, 896 грамот, актів та оригінальних писем, 280 старовинних копій документів і т. д. Та одночасно з того самого звіту бачимо, що користати з тих архівальних скарбів є для дослідників у практиці майже неможливо, бо музей відчинений тільки 4 години тижнево (у вівторки і пятниці від 10—12 год.). Дослідник, котрий бажав би переглянути тільки згадані найважніші документи, витрачуючи на кожний з них тільки по дві години, мусів би присвятити на це шість літ...

Звіт подає, що музей Ставропігії „пріобрел ловаєнний архів старейшева на Галіцкой Русі после Ставропігії О-ва „Галіцко-Русская Матіца" у Львові. За яку ціну, не сказано. Якщо за цей архів заплатив грішми, то це мало би свою вимову. „Гал.-Р. Матица" має свій дім і не проявляючи майже ніякої діяльности (раз на кілька літ видає „Сборнік"), дозволяє завдяки своєму невеличкому майну вести марне біольогічне животіння двом чи трьом людям. Як усі москвофільські установи задовжена, вже давно станула віч-у-віч катастрофи. Її архів, що міститься мабуть у двох шафах, не спричиняв великих видатків на свою консервацію. Отже купно цього архіву Ставропігією мало би значіння підтримки загибаючої установи. Якщоб знову повірити беззастереження датам звіту, то підтримка на всякий випадок булаб дуже мізерна, бо гльобальну суму видатків на музей звіт подає (в розділі 5. — „Музей") на 5.265.72 зол. (В „касовом атчоте" 5.719.47 зол.! — Таких „недотягнень" находимо в „атчоте" більше).

Зрештою матеріяльне положення самої Ставропігії невідрадне. Підтримка безнадійної „Защити Землі", аренда друкарні і т. д. довели до того, що в цьогорічному звіті „правящій Совет" мусів уже виказати в пасивах довги на 143.169.16 зол. — крім незаплачених податків від нерухомостей за 1937. р. у квоті 3.197.19 зол., отже разом 146.366.35 зол. Дай Боже, щоб найближчий звіт не приніс нам ще нових несподіванок!

Славна ставропігійська бурса, що її кілька літ тому вже навіть зовсім замкнули і вихованців цедували бурсі „Народнього Дому", завжди ще в стані занепаду. Тепер має 38 вихованців, котрі платять місячно по 10—40 зол. Інститут доложив від себе 6.815.13 зол.

Видавнича діяльність обмежилась до видання другої частини ювилейного „Сборніка" у „Временнику" (ст. 178, 8°), Церковного Устава на 1938 р. (ст. 32, 8°) і д-ра Шараневича „Ruskie Muzeum Instytutu Stauropigialnego we Lwowie" (ст. 14, 8°). На всі ті видавництва видаткували... це не так легко дізнатися зі звіту... по даним на ст. 10, у розділі „Іздательство" 2 089.00 зол., — по „кассовому атчоте" 1.706-16 зол., при чому в пасивах за два перші з тих видавництв фігурує ще квота 1.842.50 зол., хоч „кассовий атчот" у приходах „іздательства" виказує позицію 4.512.85 зол.

Подібна морока і з „Книжним магазином". Хоч у звіті дістав він окремий розділ (10-ий), то в „Кассовом атчоте" є окремі позиції під „Книжная" й окремі під „іздательство" (магазін). Та в 10. розділі зазначено, що всі книги продають у книгарні „Слово" і що тих книг продали там у 1937 р. за 6.040.26 зол. Зате „кассовий атчот" виказує в приходах рубрики „книжная" 1.741.19 зол., без ніяких розходів. Не беремося розвязувати такий ребус, як можна вести „книжную" взагалі без ніяких розходів.

Найсимпатичніше виглядає переплетня. Бідний Цюман уже від літ платив, що мога, аж вкінці в цих часах важкої скрути не дав ради і попав у суд. Справді іронія долі...

Ставропігія дістала до своїх клопотів ще один новий, а саме „попечительство" фондації ім. А. Ясеницького. Покищо випозичила цього фонду 6.500 зол.

Майно Ставропігії оцінює звіт на 1,631.435.16 зол. З цього на нерухомости зараховує 963.024.40, фондації ім. Ясеницького 32.055.78, уладження домів, льокалів і церкви 98.495.04, друкарські машини 48.060.39 та окремо типографф 22.867.36 (про цей типоґраф, що має вже свою історію, сказано в розділі 7, що він виплачений „цеґіком", а в пасивах фігурує позиція „остальное за тіпоґраф" 637.74 зол.), книги 434.923.94 зол. На нашу думку вартість книг сильно переборщена. Коли книг продано в останньому році за к. 6.000 зол., подібно як і в попередньому, а звіт зазначив, що „спрос на книгі бил очень слаб" — то при такому темпі торговлі на продаж цілого запасу треба би к. 80 літ. Та яку вартість матимуть ті книги по стільки роках?

Головне джерело доходів Ставропігії — це прихід з нерухомостей. Він поданий у „Касс. атчоте" на 57.026.92 зол., та з розділу 11. („Дома") бачимо, що тут зараховані чинші за дарові кватири (священників, дяка, канцелярії, бурса, музей, котрі мають свої окремі конта) в квоті 10.583.03 зол. Отже не знати, чи у видатках, виказаних у звіті на удержання, міститься також належність за даровий чинш, чи у видатках напр. на церкву 3.741.91 зол. є порахований також чинш за мешкання для священників, дяка і канцелярію. Цікаво булоб це знати. Дійсний дохід з чиншів був 46.443.89 зол. при видатках на адміністрацію і ремонт 23.787.51 зол., отже нетто 22.656.38 зол. — В пасивах виказана кавція „квартиранта" якогось Сільберштайна. Невже також „русскій греко-католик"?

Другим найповажнішим джерелом доходів Ставропігії повинна бути друкарня. Та вона виказала в останньому році знову втрату (прихід 3.185 зол., розхід 4.979.93 зол.). Стан мусить тут стомилевими кроками ставати катастрофальний, бо машини і черенки разом з останньо закупленим типографом постійно зуживаються, чинш за аренду ані в приближенні не вистачає на амортизацію вложеного на них капіталу, не кажучи вже про змогу закупити нове друкарське приладдя, передовсім більше новітне, необхідне для більшого підприємства, як напр. ліпотип. Це є „Finch der bösen Tat" занедбання виховати собі своїх власних фахівців та працівників (це був одним з головних обовязків Ставропігії) з одного і витрата часу та праці на „велику політику" з другого боку. Цю знану вже історію пригадаємо з огляду на зміни, які там у цій ділянці зайшли останніми часами. Свого часу Митрополичий Ординаріят у Львові хотів винаредувати друкарню і давав 225 долярів місячного чиншу, при чому чинш мав бути платний за рік

він мусів як звичайний урядовець слухати людей, які почувалися на англійському острові більше здезоріентовані, ніж булиб почувалися із своєю примітивною психольогією на Полінезійських островах.

Наші селяни у боротьбі з німцями могли на рідній території вживати власних засобів стратегії; наші дипльомати не могли вживати на чужині таких рідних засобів стратегії, бо повоювалися на зовсім чужому терені. Забагато з них і то занадто часто мали переконання, що звичайний здоровий розум вистачає у справах які треба було добре знати. Домагаючися прав для власного народу, вони здебільша не цікавилися історією та сучасністю тих народів, серед яких жили. Переконані у всесильности власних аргументів, вони не мали навіть першої передумови, щоб зрозуміти чужинного розмовця — хисту відчувати чужу психольогію та цікавитися чужою культурою.

Воєнні та революційні події поставили Україну у конфлікт з Росією та Польщею. Французи, англійці та американці, що сиділи за столами Мирової Конференції, як і ті всі, що витворювали після закінчення війни „мирові настрої" в Европі не сміли відчути ніразу неприязні ворожнечі українців супроти своїх славянських сусідів. Дипльомати начинені боєвими фразами, не мали що робити в атмосфері, де обовязувала беззастережна пошана для чужої культури, навіть політично найбільше ворожої. У тяжких хвилинах, коли треба бодай було затиснути зуби, замість усміхатися, вони залюбки хотіли показувати свої зуби, дарма, що як дипльоматичної номенклятури ще їх не мали.

згори, та зобовязувався закупити нові машини, котрі по 10 роках мали перейти на власність інституту. Але за справою п. Гулли Збори відкинули цю оферту і друкарню винарендували п. Медицькому за місячним чинш ом 200 зол., платних у ратах місячних, при чому Ставропігія закупила на власний кошт необхідне друкарське приладдя, передовсім „типограф". П. Медицький взяв собі спільника п. Тиктора і такий стан був аж до грудня 1937 р., коли п. Медицький уступив і п. Тиктор опинився в ролі єдиного арендаря друкарні. Звіт подає також на вічну памятку деякі подробиці генези цього славного договору між п. Тиктором і Ставропігією. „Договор был оформлен синдиком Института д-ром Михаилом Крыжановским и закрѣплен соотвѣтствующим актом у нотаріуса Зиновія Копистьянского". — Умовини аренди: чинш за льокаль 400 зол. місячно і за зужиття машин та інвентаря також 400 зол. місячно. П. Тиктор складає кавцію 7.000 зол. (У звіті не відмічено, що зложив). Речинець аренди три і пів років, „расторженіе" договора може прийти вперше після півтора року, потім що пів року. Умовини аренди очевидно корисніші, ніж з п. Медицьким, та річний чинш 9.600 зол. не стоїть у ніякій пропорції до заподаної у звіті вартости арендованого обєкту, машин та інвентаря (70.927 зол.) і втрат з постійного їх зуживання.

Назагал цілий звіт робить гнітуче вражіння та насуває якнайбільш песимістичні рефлексії щодо майбутнього установи

РЕВМАТИКАМ

спеціяльно дошкулюють наглі і часті зміни погоди. Ревматичні і артретичні болі втихомирює Тогаль. Таблєтки Тогаль, вживані в давках по 2—3 таблєтки 3 рази денно приносять полекшу в в цих терпіннях.

Togal

Українська католицька академічна молодь

НА МІЖНАРОДНЬОМУ ТЕРЕНІ.

Товариство студентів українців католиків „Обнова" у Львові гуртує коло себе щораз-то ширші кола української молоді так, що стало чині одною з поважніших клітин нашого студентського життя. Та побіч своєї інтенсивної праці внутрі, про що ми вже нераз писали, Товариство веде дуже корисну працю на міжнародньому терені, як член Міжнародньої Федерації студентів католиків цілого світа та член Всеславянської Федерації католицьких студентів та інтелігентів „Славія Католіка".

В днях 30. квітня та 1. травня ц. р. відбувалося зібрання Міжфедеральної Ради „Пакс Романа" у Ліхтенштайні, маленькій країні між Швайцарією та бувшою Австрією, як гість князя-регента та краєвого правління. У Міжфедеральній Раді, що є немов поширеним видіом тої великої всесвітньої федерації, зложеної із близько 50 союзів ріжних народів усіх частин світу, мають право участи крім 14-членної Екзекутиви, зложеної частинно із старших приятелів акад. молоді, також по одному представники всіх здружених національних союзів. У теперішнім укладі українці мали право до двох делеґатів, а саме: представник „Обнови" та особисто проф. д-р Микола Чубатий, що є членом Екзекутиви тої всесвітньої установи, як директор Підсекретаріяту для східних справ „Про Оріенте". Українців на цьогорічній Міжфедеральній Раді заступав проф. М. Чубатий. Участь у ній взяли представники к. 25 европейських федерацій; не було, ясна річ, представників далеких країн, як Америки англосаської і романської та Азії, що звичайно беруть участь тільки в річнім Конгресі.

Із звідомлення Генерального Секретаріяту виходить, що „Пакс Романа" зединує собі щораз-то нові Союзи, особливо на терені Америки. Зате помітне зменшення активности федерацій німецької раси у звязку з поширюванням тоталістичних устроїв. Багато уваги учасників заторкало питання постави католицтва з одного боку до комунізму, з другого до фашизму взагал представників славянського світа та Швайцарії; ті останні все є немов чинником ідеольогічної рівноваги на таких міжнародніх зібраннях.

Головну частину нарад присвячено справі чергового конгресу „Пакс Романа", що цього року буде відбуватись у Югославії в місцевостях Блед-Любляна; улаштовує його як господар словінська федерація в часі від 22.—30. серпня. Предметом чергового всесвітнього конгресу буде питання **„Католицький студент та проблема комунізму"**. У програму офіційної частини конгресу входить Служба Божа нашого обряду для всіх учасників конгресу. На внесення українського делеґата проф. Чубатого прийнято на засіданні комісії „Про Оріенте" таку тему реферату: „Справа церковного обєднання в Совітськім Союзі в останніх 20 роках", що дасть змогу перед католицькою інтелігенцією світа розкрити положення християнства під червоним володінням. Учасники конгресу, як щороку досі, будуть мабуть користати зі знижкових пашпортів та значних полекш на залізницях усіх майже держав. Хто зі студентів українців католиків та їх старших приятелів бажав би взяти участь у виїзді на конгрес до

MAGGI-oro

КІСТКИ БУЛІОНОВІ

загально признані як найкращі

1—2

МАРІЯ СОКІЛ.

Уздовж і вшир Америки.

Шікаго.

В десятьох чи навіть більше містах, в яких довелося тут побувати, коли розмова зі знайомими зійшла на теми Шікага — а це траплялося скрізь і обовязково при питанні: „Куди їдете дальше?" — все чули ми: „У Шікаго мусите, очевидно, оглянути СТОК-ярди..." При цьому натиск на слові „очевидно був такий переконливий, що спершу соромно було запитатись, що це таке ці „сток-ярди". Коли врешті ми запитались, що це таке, довідались, що це різні... Але наші співбесідники й дальше вважали, що бути в Шікаго й не бачити різні, це немов поїхати до Мекки й не бачити святої Кааби, або у Римі — Колізею.

Тому, хоча нам самим ледви чи колись було би прийшло в голову оглядати різні, все-ж коли ми приїхали до Шікаго, рішили, що „очевидно мусимо" це зробити. Тим паче, що й наш шікаговський чічероне п. М. вважав це просто за необхідне!

Його чудовим кадіяком їдемо довгими, брудними вулицями Шікага. Проїжджаємо ще брудніші муринські дільниці. Сонце пече, мов у липні — дарма що в календарі щойно березень. Але з весни чи з літа довкола нічого й не помітно: цілком нецікаві фабричні околиці чи просто „підліші" частини міста, брудні, неохайні, непривітні. Довший час їдемо здовж паркану, що бігнть кругом велитенської своїми розмірами площі, на якій містяться славні, найбільші у світі, шікаговські різні. Врешті віздимо в це царство мяса живого й метртвого. Дорога для автомобілів збудована в горі, кільканацять метрів над землею. Під нами, як далеко оком глянув, дерев'яні огорожі. В них — худоба. Сотні, тисячі, десятки й сотні тисяч всілякої худоби. Штудерно поміж огорожами побудовані вузькі дороги; написи біля них: „Небезпека! Тут не ставати!" показують, що цими стежками худоба йде у свою останню дорогу, просто до різні.

Чим ближче до будинків, тим більш нестерпне повітря. (П. М. сміється — каже: „До всього можна привикнути"! Спасибі!). Стаємо перед входом для відвідувачів. Зустрічають нас з усміхненими лицями — як скрізь тут, у кожній великій фабриці зустрічають кожного відвідувача; а зацікавлення в дальшому ступні може довести до бізнесу. Отже: треба кожного відвідувача принять якнайчемніше — дарма, що ці десятки і сотні щоденних відвідувачів нераз перешкоджують у праці та робітникам.

Довідуємося, що треба яких двох годин часу, щоб обійти те, що тут найцікавіше і мати свій такий погляд про працю шікаговських сток-ярдів. Рішаємося на цвигодинну туру, вважаючи, що це вже й так надто велика жертва.

Услужливий, чемний урядовець обводить нас по фабриках. Нераз і не два, а таки більше разів мусимо його впевнити, що не хочемо навіть ском кинути на салю, яка є першим етапом у прогульці по сток-ярдах: салю, якій „різня" завдячує свою назву. Чемний урядовець ніяк не може вийти з дива, що нас цілком не цікавить побачити цілу цю, до речі дуже коротку, процедуру.

Переходимо десятки саль; ліфти возять нас то кілька поверхів вгору, то кільканацять вниз; в холодільнях забуваємо, що на дворі спека і тужимо за плащами, які залишилися в авті; там знову оглядаємо їдальні для тих кільканацяти тисяч робітників, що тут працюють і не можемо вийти з дива, що вони, робітники шікаговських сток-ярдів, на обід їдять — мясо... Щож — „до всього можна звикнути"!

Чуємо якісь фантастичні цифри про скількість худоби, яку тут щоденно довозять, про скількість мяса, яку тут щоденно розділюють на частини, маринують, холодять, переховують, вивозять. Чуємо скільки коротких годин тут треба, щоб жива тварина, яка вийшла одним виходом у мури сток-ярдів, вийшла іншим виходом у формі шинки чи котлета, гарненько запакована в цельофан...

Стараємося скоротити цієї пів години, які ми призначили на оглядини. А коли вирвалемось з мурів цих найбільших у світі мясних — у всякій формі — складів (Боже, те пекольне повітря довкола!), коли нарешті сідаємо в авті і рахуємо хвилини, щоб вирватись і поза паркан і з цього повітря, тоді згадуємо (хоча й тихим, але не дуже то добрим словом) всіх тих, що нам дораджували і наказували оглянути сток-ярди і обіцюємо собі: першому „тяжкому" ворогові, який їхатиме до Шікаго і радитиметься нас, що там варто й треба оглянути, порадимо: „Очевидно, мусите оглянути сток-ярди! І то докладно"!

Зате „все інше" Шікаго робить на нас гарне, приємне вражіння. Передовсім чудова Мішіген Авеню, яка тягнеться мов надморський бульвар, над море — подібним озером Мішіген. А нова автомобілева шоса, поруч із нею, яка десяти різнобіжними рівненькими, мов стріла, автошляхами — пять в одну сторону, пять в другу! — біжить довгими милями — це, особливо ввечір, коли засвітять світла, і коли усіми десяти шляхами їде тисячі авт, прегарний, незабутній вид.

Тут і терени світової виставки вперед кількох літ. Залишився із неї будинок адміністрації, де сьогодні міститься якийсь уряд, та як єдиний „експонат" — китайська пагода. Ніхто її не хотів, видно, купити — навіть як матеріял.

Мешкаємо в готелі в самому центрі міста два кроки від славної універсальної крамниці Маршалдфілд, два кроки від сорокількаповерхового будинку, де міститься Сівік-Опера, та два кроки від іншого кількадесяти поверхового будинку — шікаговської біржі. Наш, п. М. веде нас і туди — передтим заневинивши нас свято що не нішо подібне до сток-ярдів.

Югославії, нехай зголоситься найдальше до 24. травня ц. р. на адресу Виділу Т-ва „Обнова" (Львів, вул. Коперника 36), подаючи покищо свою адресу, професію (виділ студій) та місце і повіт постійного замешкання, що потрібне вже тепер, щоб вчас підняти заходи в справі знижкових пашпортів.

Міжфедеральна Рада застановлялася теж над пропозицією союзу американських католицьких студентських федерацій улаштувати конґрес „Пакс Романа" чергового року у Ню Йорку у звязку з відкриттям там міжнародньої вистави. Розуміючи фінансові труднощі для европейців, звязані з виїздом у більшому числі до Америки на конґрес, що мав би відбутися в останній декаді серпня 1939. р., американські федерації запропонували взяти всіх европейських учасників конґресу на повне удержання в Америці та покриття 50% коштів переїзду кораблем туди і назад. Таким чином загальні кошти тої подорожі обчислено на 800 швайц. франків, себто к. 1.000 зол. Хоч на наші відносини це сума значна, одначе все таки трапляється нагода відвідати своїх рідних в Америці. Генеральний Секретаріят поручив своїм федераціям перевести у своїх краях пробні зголошення. Хто з українців думав би користати з цього проєкту, нехай теж подасть своє зголошення до „Обнови" до кінця червня ц. р. без ніякого зрештою зобовязання.

З польської преси.

Чи була, „Політика" не помиляється?!...

Польська Соціялістична Партія (ППС) має те нещастя, що деякі гасла, які вона колись видвигала і яких боронила, вона у теперішній своїй політичній діяльности або зовсім залишила або як і зберегла їх на своєму прапорі, то натякає на них тільки зрідка і то дуже притишеним голосом. Вплинуло на це багато причин. Та все-ж з цього приводу стрічається ППС з закидами й докорами з ріжних сторін. Ось, в останньому числі „Політики" (ч. 11 з 10-го травня ц. р.) появилася стаття п. н. „Чому ви покинули прапор ваших батьків?"

„Ідеалізм в основі програми, тісний звязок окремих тез з підставовими засновками світогляду, отже також ідеалізму, на якому світогляд спирається, оце суттєві та незаступні прикмети всіх великих політичних і соціяльних рухів. Справа народів гноблених у ярмі Росії, справа визволення України, Білоруси, Грузії і багато південно-російських племен, оце було гасло виписане на всіх програмах Дашинських, Василевських, Барліцьких, Діямандів. Чому ви покинули ці гасла?

„Коли братні нам історично народи гнобив царат, ви боролися за їх свободу так, як боролися за власну волю. Сьогодні, коли місце царату заняла комуністична диктатура, ви загубили дорогу тієї боротьби, що відкривала перед соціялістичною програмою ширші вигляди, кращі традиції, більш безінтересовні, ніж такий чи інший внутріш ній лад. Хіба ви, чи теж хіба вони, ті що були перед вами, помагали пригнетеним народам тільки тому, що катом був цар, а не комуніст? Хіба гасло „за нашу свободу і Вашу" було тільки тактичним маневром, тільки зброєю, щоб зєднати собі союзника. і чи відкидаєте його сьогодні тільки тому, що вам вже сьогодні не треба зброї, що Польща вже виборола собі незалежність, тож можна забути про тих, які ще вчора разом носили кайдани?"

Автор статті стверджує, що боротьба з фашистівським та гітлерівським тоталізмом прислонює ППСоціялістичній всі інші проблеми. Та все-ж „найбільші гітлерівські злочини бліднуть та виглядають на рай свободи в порівнянні з большевицьким терором.

„Коли цей терор пристосовували до „білих", до буржуїв, до здогадних ворогів пролетаріяту, цю правду признавали нерадо або заперечували. Але сьогодні, коли терор торкнувся і найпевніших та давніх партійних товаришів Сталіна, коли катівня, яку їм зладив диктатор, переходить мабуть жорстокістю та нікчемністю все, що людство досі на цьому полі видало, тепер, повторюємо, вже хіба ніхто не заперечуватиме жахливости долі мільонових мас українців та інших народів, які гнобить великоруський терор. Хіба ніхто не буде негувати, що най кращою та найбільш згідчою з польською душею і польськими традиціями, з тими дав німи зперед доби упадку у 17-тому віці і тими найновішими, які ви, польські соціялісти, лишили нам у спадщині — є відсіч для тих нещасних народів, яких цілий світ лишив самим собі. Чому ви покинули прапор ваших батьків, панове соціялісти?"

З подібним докором звертається автор статті і до демократів. Дає йому до цього привід „ідейницька деклярація" Польської Демократичної Молоді у Львові. Ця деклярація авторові дуже подобалася,

„тільки чому покинули ви, панове молоді демократи прапор ваших батьків? Чому вдаєте, що ви забули про те, що 100 кільометрів від Львова зачинається держава жахливого експерименту, де братні народи винародовлюють при допомозі найбільш нікчемних метод?"

Автор статті ставить справу ясно. Ґрупа „Політики", колись „Бунту Млодих" гадає, що вона вже переконала польське громадянство, що „основна польська державна рація вимагає безумовного розбиття Росії на низку держав", а коли так, то у парі з цим завданням іде справа визволення народів, що їх гнобить Росія. Ґрупа „Політики" хотіла би, щоб польська лівиця теж стануда на тому становищі. Це булоб поворотом під „прапор батьків".

Важка це справа з цим поворотом. Якби ППС чи польські демократи хотіли бути справді оборонцями „братніх народів", оборонцями бодай їх найпримітивніших національних прав, то не треба їм шукати аж „південно-російських племен". Могліб мати чудову нагоду до цього багато, багато ближче. А тимчасом...

Але, дозвольте!... Чи ППС справді покинула прапор своїх батьків? Чи покинули прапор своїх батьків молоді польські демократи зі Львова?... Чи, була, автор з „Політики" не помиляється? Здається нам, що у деяких відношеннях і над теперішньою ППС і над теперішньою польською демократією мають та ще шумніше лопочуть, як колись, прапори батьків, дідів та прадідів.

Ліфтом дістаємося на якийсь там поверх. Портієр відчиняє перед нами двері, якими входимо на балькон — і раптом здається нам, що ми попали в дім божевільних, при чому кожний із цих божевільних терпить на „ідею-фікс", що він є мегафоном. Не крик, а вереск із горла сотень мужчин, які там вдолині, під нами, роблять бізнеси! Цеж найважніша у світі біржа збіжжа! Щоденні цифри тутешніх оборотів сягають... Ні, краще не слухати вже більш цієї американської статистики! Адже ж у школі ми учились тільки т. зв. математику, а тут тепер, в Америці, при кожній нагоді, коли річ іде про цифри, мусимо думати про... астрономію!

Серед цього всього, що тут зустрічаємо і до чого треба прикласти всілякі неправдоподібні астрономічні цифри — найбільші сток-ярди, найбільша біржа, найбільший готель, найбільший дім — серед усього цього дивно спокійно, тихо і мрійливо виглядає група будівель, розложена в одній частині Мішіген Авеню: Філдовський Музей, Планетарієм, Акварієм, Музей Мистецтв...

Хто сюди заходить?! Чи ті, що працюють у сток-ярдах, серед цілих гір ще теплого, закуреного мяса і преспокійно жують гуму, а в часі обідової перерви кожну хвилину часу і кожне вільне місце поміж фабриками використовують на „бейз-бол"?! Чи ті клерки біржі збіжжа, або ті члени біржі, торговці збіжжям?! А може ті музеї відвідував тут Аль Капоне чи Діллінгер, заки їх схопили?

Коли так стоїмо й думаємо, заїзджає декілька автобусів і несподівано привозить частинну відповідь. Із двох автобусів висідає хмара мурінят і під проводом неймовірно брудних учительок іде оглядати музей. Із двох інших автобусів висідає така сама шкільна прогулька білих дітей. Крім нас, вони тут ледви чи не єдині відвідувачі.

Чи прийдуть вони сюди колись пізніше, коли працюватимуть в мясних, збіжевих чи інших бізнесах?!

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „НАРОДНЯ ЛІЧНИЦЯ".

В пятницю 13. ц. м. в дирекційній кімнаті українського шпиталю відбулися річні Загальні Збори Т-ва „Народня Лічниця" у Львові. Тому, що голова Т-ва **през. В. Децикевич** недужий — на Зборах головував **о. кан. Ю. Дзерович**, який на вступі згадав про покійних членів Т-ва, що померли за останній рік: дир. С. Громницького, о. мітрата Тита Войнаровського, Миколу Заячківського та д-ра Дурделла; згадку про Покійних вислухали присутні стоючи. — Звіт з діяльности Ради Т-ва виголосила секретарка п-і д-р Кришталь ська. Рада відбула 7 засідань. Займалася головно справою виготови статуту шпиталю та придбанням останніх фондів, потрібних на викінчення будови шпиталю та полагодою формально-адміністраційних труднощів, звязаних з відкриттям шпиталю. Референтка зупиняється при ріжних даних, поданих уже в історії будови українського шпиталю у пропамятній книжці, що вийшла з нагоди відкриття.

Звіт з діяльности Дирекції склав **д-р Е. Т. Бурачинський**. Шпиталь має 12 відділів. Коли на 100 ліжок припадає двацять кілька лікарів, то справа лікарської опіки поставлена правильно. В амбуляторіях лікувалось в останньому звітовому році 15.115 хворих, відбулось 41.000 ординацій, 734 операцій. Українців було 68.8 прц., поляків 22 прц., решта жиди й інші. Т-во має 66 членів та 20 добродіїв, секретаріят Т-ва вислав і дістав 743 писем. Вся праця зосереджується довкола шпиталю, що його відкриття відбулося 10. квітня ц. р. Управляє шпиталем лікарська Колегія, до якої входять лікарі: д-р Бурачинський (директор), д-р О. Подолинський (заступник), д-р М. Панчишин, д-р М. Музика, д-р Кришталь ська і д-р Л. Максимонько. Помічний персонал зложений, на підставі окремої умови, з сестер з Чину св. Вінкентія а Паульо. Щоб спростувати невірні поголоски, референт підкреслює, що всі ті сестри — це українки (крім настоятельки бельгійки, яка гарно володіє українською мовою), які перейшли вишкіл у Бельгії та недавно у краєвих шпиталях. Персонал добираний обережно і він дуже невеликий. У новому шпиталі зайнятих тепер 28 ліжок, але сама дирекція не квапиться з заповненням шпиталю, бо хоче, щоб уся шпитальна машина поволи вправлялась. Приймають хворих тільки за оплатою. Управа не має ніяких сумнівів, що український шпиталь буде завсіди повний. Тепер переведено вже у шпиталі 65 операцій, деякі з них — негайні — ніччю. Існують ще деякі браки у виві нуванні (м. і. потрібне власне авто для перевозу хворих, треба буде перевести радіофонізацію шпиталю і т. д.), але всі ці видатки управа робить постепенно, в міру фінансових можливостей. Фінансовий стан Т-ва добрий. Оборот за ост. рік виказував 474.000 зол. З лікарських ординацій в амбуляторіях вплинуло в останньому році 30.975 зол. Єдиною субвенцією

було магістратських 200 золотих! Майно Т-ва рахує 757.000 зол. (будинок шпиталю з внутрішнім уладженням і апаратами та парцеля, крім того ріжні записи невеликих реальностей); на цім майні тяжить довг ще 120.880 зол. позичка від ЗУС і 20.000 від Суперіорату Чину св. Вінкентія а Паульо. Дві піврічні рати довгу в ЗУС уже заплачені (по 6.000 зол.). Нема ніяких сумнівів, що шпиталь буде самовистарчальний та сплатить свої зобовязання. Причиняється до цього головно праця лікарів, які **надалі, покищо на пів року, зобовязалися ординувати задармо.** Референт наприкінці складає подяку інсп. Стерникові, який склав фінансове зіставлення, та членам К-ту будови і громадянам-нелікарям, що безінтересовно працюють.

Звіт контрольної комісії склав **д-р М. Музика,** який поставив внесок на абсолюторію, що його збори прийняли одноголосно.

У дискусії **д-р М. Волошин** звернув увагу, що краще від усіх звітів промовляє факт здвигнення 3-поверхового шпитального будинку та відкриття тієї установи. Це такий подвиг, що викликує подив і найбільше признання для українського лікарського стану, якого заслугами головно сталося це.

Нову Раду Т-ва вибрали у такому складі: голова — сен. В. Децикевич, заст. о. кан. Ю. Цьорович, члени: д-р Кришталська, д-р Бурачинський, д-р Надрага, д-р Подолинський, М. Стефанівський; заст.: д-р Кашубинський, д-р Максимонько і М. Галібей, Контрольна Комісія: інж. Сенишин, д-р Музика і інсп. Стерник.

Наприкінці Збори д-р Бурачинський висловив ще співчуття недужому голові през. Децикевичеві та бажання, щоб він швидко видоровів, і побажання, щоб стан здоровля Митрополита дозволив йому внедовзі особисто оглянути шпиталь. На закінчення Збори висловили українській пресі подяку за її прихильне становище до справи Народньої Лічниці — нині Українського Шпиталю. — Цілі загальні збори тревали 35 хвилин і були зразком ділової та конструктивної праці, яка видна не у словах а у тривких і славних ділах.

Отрути, які витворюються в кишках усуває повно і скоро склянка природної гірної води **Францішка Йосифа, яку треба вживати щойно рано.** Спитайте лікаря.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ОПІКИ НАД УКРАЇНСЬКИМИ ЕМІГРАНТАМИ.

Дня 9. травня ц. р. відбулися XIII. Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові. Збори відкрив д-р А. Говикович, після чого провід на Зборах обняв о. кан. Д. Лопатинський.

На самому вступі председник виголосив довшу промову, присвячену памяти першого й довголітнього президента товариства, бл. п. Миколи Заячківського та заслугам, які він поклав для Товариства та для еміграційної справи. Присутні вислухали промови стоячи.

Звіт з діяльности складав д-р А. Говикович. Звітовий рік виказав з одного боку значний зріст еміграційного руху з Польщі, з другого збільшення діяльности Товариства. Інформаційне бюро у Львові обслуговувало цілий край і полагодило в 1937 році 5.993 справ. До завдань бюра належало давати поради і вказівки бажаючим виїздати на чужину, інтервенювати в ріжних еміграційних установах, писати подання, містити комунікати у пресі та стежити за роботою еміграційних ошуканців. Ці завдання бюро виконало бездоганно.

Попри ведення бюра Товариство багацько уваги присвячувало звязкам з усіма осердеками української еміграції. Було з ними в постійному листуванні, пересилало книжки, збирало матеріяли про життя українських емігрантів, зокрема цікавилося розвитком українських кольоній як у Північній, так і Південній Америці.

Опісля приявні почули рахунковий звіт, плян праці на черговий рік та звіт Контрольної Комісії з внеском на признання абсолюторії Управі, що його відчитав дир. М. Лазорко. Внесок прийнято одноголосно.

З черги приступлено до вибору членів Управи та членів Контрольної Комісії. Членами Управи вибрано: о. мітрата О. Базюка, о. пар. В. Садовського, д-ра А. Говиковича, ред. М. Таранька та посла д-ра Р. Перфецького, заступниками п. М. Говиковичеву і п. Е. Зарицьку. До Контрольної Комісії вибрано: дир. О. Саєвича, радн. П. Береста та дир. М. Лазорка членами і дир. О. Пащака та дир. М. Кисілевського заступниками.

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на поглиблену новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зошитка). Речинець присилки, 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачинаємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити запечатану коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути дуже чіткі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким марґінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіли б після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород,** а саме: за I-у — 50 зол.; за II-у — 30 зол.; за III-ю — комплєт Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

Не марнотравність і не скупість.

тільки раціональна ощадність дає правдиве задоволення громадянам що плятять

в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові вул. Словацького ч. 14.

(ФІЛІЯ БАНКУ: Станиславів, ул. Собіського 11).

Край в обороні Українського Городу.

За минулий тиждень вплинуло знов до нашої редакції чимало писем з краю з повідомленням про довірочні наради українського громадянства по містах і селах у справі загрози вивласнення великого спортового майдану Сокола-Батька у Львові під назвою „Український Город". На цих нарадах, як ось у Станиславові Перемишлі, Дубю і т. д., принято відповідні резолюції. Змістом нагадують вони всі попередні резолюції, про які на сторінках „Діла" ми вже згадували тому кілька днів. Щоб не повторяти їх по кілька разів, подаємо з них тільки ті, які відповідають змістом іншим подібним резолюціям. І так:

I. „Український Город" чи пак площа Сокола-Батька, це вислід збірного зусилля нації, це живий осередок цілого краю, тому ввесь український нарід слушно уважає його своєю власністю, що віддав його Соколові-Батькові до завідування.

II. „Український Город" — це неоцінена вартість, тому його не можна ані продати, ані заміняти.

III. „Український Город" можна хіба втратити під напором примусу.

IV. „Український Город" — це гордість і національна цінність українського народу, тому примусове вивласнення його проти волі всього українського громадянства тут у краю і за його межами, може викликати небажані нікому настрої.

V. Оскільки площу Сокола-Батька малиб ужити під будову якоїсь частини політехніки, то для Комітету, який такою будовою займається, лежать таки в сусідстві величезні простори землі, які більш надаються на ту ціль, ніж одинока кількаморгова українська площа у Львові.

VI. Взиваємо всіх українців станути непохитно в обороні „Українського Городу".

Крім резолюцій, принятих українським громадянством на масових вже тепер довірочних нарадах у краю, справою загрози вивласнення „Українського Городу" цікавляться теж поодинокі українські громадяни, які писемно звертаються просто до уряду у Варшаві, до поодиноких членів Парляментарної Репрезентації і т. д. Маємо теж відомости, що й українці за кордоном, як громадяни поодиноких держав, які складали свої жертви на викуп „Українського Городу", роблять теж у цьому напрямі відповідні заходи по своїх урядах.

S. O. S.! Атака печінки!..

Не допускайте до остаточности, яка повстає при занедбанні недомагань печінки. Зела магістра Вольського о охор. авт. „Біліьова", що мають в собі екзотичні рослини Комбретеум і Больдо, побудують печінку до правильної праці і нормального виділювання жовчі та справлюють природне випорожнення. Вживати їх при терпінях печінки, жовчевого міхура, жовтених камінців і жовтяниці. Можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Виріблт: Магістер Е. Вольський. Варшава, Золота 14. Власний відділ у Львові.

Повна невдача Літвінова у Женеві.

РАДА ЛІГИ НАЦІЙ ВІДКИНУЛА ДОМАГАННЯ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ТА СССР

На засіданні Ради Ліги Націй у пятницю пополудні дійшло до остаточної і формальної ліквідації еспанської проблеми на женевському терені.

Представник червоної Еспанії дель Вайо виголосив агітаційну промову, виступаючи гостро проти Англії та Франції. Атакуючи Англію за порозуміння з Італією, що є буцімто одобренням і підтримкою для італ. інтервенції у користь ген. Франка, **дель Вайо зажадав ліквідації політики неінтервенції.**

Дель Вайові відповів мін. льорд Галіфакс, який заперечив твердження дель Вая, немовби інтервенція в Еспанії була тільки по стороні ген. Франка.

Французький міністр закордонних справ Бонне піддержав становище Галіфакса і ствердив, що політика неінтервенції дальше відповідає французькому урядові.

Тільки Літвінов заявився вповні по стороні дель Вая.

На домагання того останнього після 1-годинної перерви в год. 19.30 Рада Ліги приступила до голосування над резолюцією дель Вая; голосування було явне. **За резолюцією було тільки 2голоси: Літвінова і дель Вая, проти резолюції 4 голоси: Англії, Франції, Польщі і Румунії. 9 членів Ради здержалося від голосування.**

Кабінетна криза в Бельгії.

МІН. СПАК ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД.

Внаслідок непорозуміння з католицькою партією, уряд Жансона уступив. Король приняв димісію і поручив міністрові закорд. справ Спакові утворити новий уряд.

Ресорти скарбу і господарки прибудуть мабуть особам зпоза парляменту.

Присилайте передплату!

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Після іменування проф. Бартеля сенатором.

Вістка про іменування проф. Бартеля сенатором стала свого роду сенсацією в польських політичних колах, тимбільше, що після смерти сенатора Еміля Бобровського, на місце якого увійде до сенату проф. Бартель, розійшлася була чутка, що на цей сенаторський фотель покличуть шефа Озону, ген. Скварчинського.

Проф. Бартель, хоч уже пять разів був премієром, є — як пише польська преса — під політичним оглядом все ще незаписаною картою. Живе він у близьких приятельських взаєминах з президентом Мосціцьким та часто буває його гостем. Це й було причиною, що деякі політичні кола звязували цю номінацію проф. Бартеля з якоюсь новою політичною місією. Правда, появилася вістка одної агенції, яка стверджує, що номінація проф. Бартеля не має політичного підкладу, та це зовсім не перешкоджує деяким політичним групам покладати на проф. Бартеля надії. Свідчить про це стаття лівого „Краківского Курієра Вечорного" п. н. „Бартель — це вибори". Основна думка цієї статті: проф. Бартель сьогодні єдиний, що на становищі премієра міг би „погодити нарід і скупчити всі творчі сили, щоб піднести державу направду вгору". По думці „Краківського Курієра Вечорного" проф. Бартеля підтрималаб лівиця і його завданням булоб „допустити народні та робітничі маси до голосу".

Реферуючи цей голос, консеративний „Час" каже, що цим проф. Бартелеві запропонували ні більше ні менше, тільки стати „фірером фольксфронту".

—o—

Араби проти поділу Палестини і британського мандату.

Арабська партія народньої оборони вислала до королівської комісії, яка прибула до Палестини, щоб перевести поділ краю, меморіял такого змісту, що:

1) Поділ є суперечний з народніми змаганнями арабів;

2) він вдаряє в єдність арабського народу;

3) він не доведе до спокою в Палестині на майбутнє.

Рівночасно араби домагаються, щоб Англія зреклася мандату. Необхідно утворити в Палестині народній демократичний уряд і вдержати теперішню пропорцію між арабським і жидівським населенням.

ТЕРОР, СУТИЧКИ.

У Палестині дальше неспокійно, терористичні акти щораз то частіші. Араби нападають на жид. кольонії та перетинають телєфонічні дроти.

В четвер відбулися в Палестині численні маніфестації, які змусили англійську поліцію до інтервенції. В Наплюсі араби уладили демонстрацію, у Дзеніні заатакували відділ війська; в сутичці втратило життя багато осіб. В центрі Палестини зосередили англійці понад 2.000 війська.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам

Новий мадярський уряд.

Премієр Дарані подався до димісії. Регент Горті затвердив новий уряд у такому складі: премієр і міністр торговлі: Беля Імреді, внутр. справи: Ф. Керестес-Фішер, закорд. справи: К. Канія, нац. оборона: ген. Рац, освіта: П. Текелі; скарб: Р. Шнеллєр, справедливість: Мікеч, рільництво: А. Страніявський, міністр без теки: Б. Гоман.

ІНВЕСТИЦІЇ ТА БОРОТЬБА З НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМОМ — ЗАВДАННЯМ УРЯДУ.

Новий премієр — це визначний економіст, один із співтворців великого інвестиційного пляну, що його мають почати здійснювати у червні; тоді мав прийти до влади Імреді. Димісію Даранія приспішив виступ 120-ох сенаторів, які зажадали енергійної ліквідації агітаційної діяльности мадярських націонал-соціялістів, що скріпилася після аншлюсу.

Уряд дальше матиме поважну більшість у парляменті.

МАДЯРСЬКИЙ УРЯД ДЕФІНІТИВНО УХВАЛИВ „ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ ЗАКОН".

По одногодинній дискусії мадярський парлямент приняв у 3. читанні урядовий внесок „про забезпеку господарсько-суспільної рівноваги", себто про обмеження впливу жидів на господарське життя.

—o—

Перемога 18 національних літаків над 50 червоних.

На фронті Альфамбри 18 національних літаків видало битву 50 червоним. Тому, що нац. літаки мали скоріші мотори, вони застрілили 8—11 ворожих апаратів, а самі не потерпіли ніякої втрати.

Що і Вам варто прочитати і не злегковажити!

Великий лондонський часопис Ню Хронайкль" помістив обширнішу статтю одного з відомих лондонських лікарів про засоблювання міст молоком і про вартість пастерированого молока. З огляду на актуальність цього питання і для нас — поміщуємо важніші місця згаданої статті:

„Великі пропагандові кампанії, які уладжує уряд щодо споживання молока переконують консумента що **молоко — це одна з найцінніших поживи.**

Споживання молока в Англії дуже поширене. На 1 особу припадає денно коло 1/4 літри молока. Для дорослої людини це вистарчає але діти мусять діставати найменше 1/2 л. денно.

Молоко — ця дуже важна поживa — не може мати хороботворчих заразків. Вони бувають у молоці, або ще перед доїнням, коли корова хора, або можуть дістатися до молока здорових корів через особи, що доять чи ходять коло молока.

Найідеальніше було би, якби у продажі було молоко від гаранговано здорових корів, яких трималіб у спеціяльних, гігієнічних стайнях і під дуже дбайливим доглядом. Та це ідеал. Друга можливість — це пастеризувати молоко. У практиці це легко перевести і тому на лондонському молочному ринку 95 **прц. молока — це пастеризоване молоко.**

Прихильники споживання сирого молока твердять, що молоко, внаслідок пастеризації тратить частину вітамінів. Одначе вони не можуть заперечити, що досвіди державної лондонської лябораторії виказали, що 1 л. пастеризованого молока має лише **дуже незначно меншу** вартість, як сире і що ту незначну втрату вітамін (головно вітаміну С) дуже легко заступити напр. помаранчею. Зате пастеризоване молоко має ту величезну перевагу, що воно позбавлене всіх хороботворчих заразків, тоді, коли сире молоко наражує нас на можливість дуже важних, ба й нераз трагічних недуг (чахотка, тиф і т. п.). Це тим неоезпечніше, що як виказали досліди, 40 прц. корів звичайно хорі на туберкульозу.

Статистика теж виказує, що в дуже багатьох випадках причиною смерти, головно дітей є туберкульоза, якої набавилися через споживання зараженого сирого молока і молочних виробів.

Один дояр, чи молочар, хорий на ангіну, тиф, червінку чи шкарлятину може бути розсадником великої епідемії. На одному ветеринарному зїзді ствердили, що причиною 30 епідемій тифу, 14 епідемій червінки, 28 епідемій шкарлятини було зараження молока хорими людьми.

Доки не поборють туберкульози та всіх інших тваринних недуг — здається, нема іншого способу, як пастеризацією забезпечитися, щоб молоко було чисте і безпечне!"..

Наведені думки славного лондонського лікаря повинні бути пересторогою і для нашого громадянства та цінною, спертою на довголітніх досвідах — вказівкою, щоб у тих містах, де Маслосоюз продає пастеризоване молоко — споживали старші й їх діти тільки пастеризоване молоко. Марних 1—2 сотики, які дорожче платять за нього — виплатиться їм стократно, і нераз може врятувати їх здоровля, ба й життя!

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 98. Вівторок, 15 (3) травня 1888.

ЗАВДАННЯ СЕЛЯНСТВА.

У сорокліття скасування панщини — у вступній статті про цю подію — „Діло" пише: „Втримати землю в родинах, поправити хліборобську господарку, розбудити домашній промисл, перебрати торговлю у свої руки, освічувати молодше покоління у школі, себе в читальнях, стояти вірно при церкві й обряді, любити красні старі звичаї, запрявлятись у громадських чеснотах, дбати про розвиток своєї народности, своєї матірної мови, своїх національних прав, любити свою широку батьківщину — оце завдання, про яке вільний руський селянин по всякий час має і повинен дбати. Через виконання цього завдання піднесеться наш нарід, скріпить свої сили і стане поруч з іншими народами на видному становищі в Европі".

„А В НАС АЖ СМІШНО..."

У статті п. н. „Якого церковного часопису бажає руське духовенство?" автор, підписаний буквами Б. П. так пише про церковний часопис „Душпастир".

„Бояться пп. редактори „Душпастиря" руськонародньої мови, а ще більше жахаються народнього самопізнання. Загляньте, панове до польських подібних видань, як до „Місий Натоліцкіх", „Пшеглонду Повшехнего" — там редактор користає з найменшої нагоди, аби бодай натякнути про „крульовен польскон", про „крулєство польске", про „натоліцкон Польскен" і т. д. А в нас аж смішно, боїтеся признатися до рускости і редагуєте свій часопис так, що годі пізнати, чи видаєте його для німецького духовенства, чи для польського, чи для якого іншого... Задивіться на єзуїтський „Пшеглонд Повшехни, — там, що „сьвєнте" то польське, а ви хочете нас мати космополітами!.. Програма нашого церковного часопису повинна бути ось яка:

„Чистою народньою мовою розбуджувати в духовенстві не тільки відданість апостольській столиці, але й гарячу охоту до оборони свого обряду й народу".

НА ШЛЯХ ВІЛЬНОГО ЖИТТЯ...

В Києві мало відбутися свято у 900-ліття хрещення України. Російська влада звязала з цим святом ще й друге: відкриття памятника Богданові Хмельницькому. У статті з цього приводу „Діло" стверджує, що на Україні „заборонене навіть євангеліє у тій мові, якої вживали св. Володимир і Богдан Хмельницький", що „з Переяславської умови нема і сліду", — тому „русини мусять стати осторонь" від цього свята, „ні один чесний і щирий русин від Дону до Тиси не сміє взяти участи в цьому ювилею" бо „не випадає соромити свою землю, своє минуле, не випадає турбувати благородних костей нашим преславних предків і глумитися з самих себе".

„Не буде нас, русинів на чужому банкеті. Нам треба інакше вшанувати память просвітителя Руси та Богдана Хмельницького. Замість того, щоб іти тесати собі домовину, виходім на роботу під хоругвою старої і до віку нової науки Христа! Працюймо над освітою і культурою власного народу і краю! Працюймо одностайно і жваво, доки новий Володимир і новий Богдан — сам руський нарід — виведе Русь на шлях вільного життя".

По широкому світі.

У Румунії засуджено 34 членів „залізної гвардії" на вязницю від кількох тижнів до 6 літ.

Провідника судетських німців Генляйна прияв у приватному мешканні Вінстон Черчіль у присутности провідника невал. лібералів Сінклера.

Французький уряд розпише мабуть у понеділок 5-процентову позичку на нар. оборону.

Американський сенат відкинув внесок скасування заборони вивозу военних матеріялів до Еспанії.

Португальська поліція перевела великі арештування серед ліссабонських комуністів.

Еспанський націоналістичний генерал Кабанеляс умирає.

Між італійським урядом і Ватиканським дійшло до деякого напруження на тлі недавньої візити Гітлера.

Британський міністр летунства зголосив димісію; ще не відомо чи премієр її прийме.

Турецька преса домагається утворення унії балканських держав, що забезпечилаб їм повну незалежність від великодержав.

Італійський король виїде 20. ц. м. до Лівії, щоби звидіти публичні роботи, що їх виконано в минулих роках.

Австрійські епископи не могтимуть взяти участи в будапештенському евхаристичному конгресі.

Літературна сторінка.

Повість про служницю, що стала панею.

(Олена Цегельська: „Гануська йде до міста").

Неодин наш письменник мусів писати свої твори у домі, де служницею була наша сільська дівчина. Про сільські дівчата, які падуть жертвою міста були в нас поезми та сентиментальні оповідання, але поправді про служниці писали наші автори так мало, якби ніколи їх не помічали. На наших очах десятки сільських дівчат перемінювалися на міській службі в панночки або бодай пробували одягом та манерами наслідувати спанілі міські пролетарки. Такий процес урбанізації переходять сільські дівчата не тільки в нас, і в чужих літературах найдемо неодин цікавий приклад як він відбувається.

Нововидана повість Олени Цегельської „Гануська йде до міста" використовує вперше у нас сюжет такий близький нашій щоденщині. Авторка оповідає звичайну історію звичайної дівчини не для якоїсь теза і не з фантазії, а імовірно з безпосередньої обсервації.

Маємо історію сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у сезоні. Запах нафти і великопанських перфум. Як бачимо дія проходить у точно означеному середовищі — живо, маємо враження, що навіть цікаво. Коли читач схоче вивести з неї якусь загальну думку, то може це зробити сам, — коли-ж схоче призадуматися над чисто людською подією, то і для цього найде у повісти відповідний матеріял.

Авторка дала досі тільки дрібні дитячі нариси і кілька спроб новелі з нахилом до ліризму чи символіки. Спроби в такому дусі навіть наших талановитих письменників рідко мають літературний успіх, бо вони зроджені занадто слабою уявою і не мають на своїх послугах дужого подиху надхненного слова.

„Гануська йде до міста" — скромніша спроба, зате виконана у намічених межах майже бездоганно. Це той рід літератури, на який чекає в кожному громадянстві широке коло читачів спрагнене цікавої легкої лектури. На столі нашого кожного інтелігентного дому можемо побачити заголовки легких чужинних повістей у перекладах, часто кримінально-сенсаційних, для яких не маємо в нашій мові навіть загальної окремої назви; можнаб їх назвати за англійським прикладом „зворушниками" чи „напружниками". Таких повістей требаб нам на рік бодай 50, щоб вони зрівноважили пообідну чи передсонну лектуру чужого виробу. В Англії та Америці жінки ведуть перед у доставі такої лектури.

Неодин наш автор помилиться, коли пробує дати твір з високою ідею, а не має навіть теми, довкола якої крутиться і хотів би від неї викрутитися міркуваннями та буцім-то ліричними настроями. Вже на наших очах ми бачили неодин приклад розвалювання „високих" творів, які не могли перетривати навіть два роки.

„Гануська йде до міста" це правдива скромна історія скромної дівчини. Може і трагедія, але не сентиментальна — ні трохи не сумна і не наївно бадьора.

м. р.

—o—

емороїди — це причина злого самопочування, тощо. Треба конечно усунути ці прикрі пекучі пінки. При гемороїдах вживаємо Анусоль „Гедеке" (можна дістати в аптиках). 12 чопків зол. 5.—, 6 — зол. 3.—.

Літературна хроніка.

ІСТОРІЯ ІЗ ЗАКУТИНИ САКСОНСЬКИХ ГІР.

Повищена цікава повістина (Сенса „Кашгара п. а. „Адлое гетрейте фіндет ніх ніхт". Загальний заголовок взятий від поета Гельдерліна. Дія цієї повісти відбувається в горах Ерц, у підніжжі того лісистого гір, що тягнуться на кількасот км. на північним заході між Саксонією і Чехословаччиною. С тим краєм найвище положене в Німеччині на 913 м. із страшним кліматом, де баробелі треба використувати вид снігу. У лісах стоять тартаки, по деяких фабрики забавок, у різних місцях копальні вугілля та фабрики металевого промислу. Герой повісти оповідає історію свого життя сягаючи аж до предків, в яких кожний пережив щось незвичайне. Один був учнем Лютра — і від нього на 200 років пішли пастори, другий, служив у 30-літній війні і щез у битві під Полтавою, третій був шахтарем і власником величезної фабрики тканин. З материного боку мав герой самих шевців, ковалів і ситників. Батько героя став академіком, спершу у Дрездені, потім у тому селі, де виховався молодий герой, що почав серед диких сніжних гір ходити до школи. Від тих шкільних літ починається сама повість. Автор змальовує неймовірно гострими малими постатями дивними пристрастями, злих і скупих, поруч інших, що мають найвищі людські прикмети. Місцевий пароx Ріхтер — постать не менше оригінальна, як і сільський учитель Льйос. Перед нами розкривається панорама парохіяльної і сільської дітвори. Поняття чести та справедливости там своєрідні. Сцена одного застання таємного товариства шкільних хлопчаків, які збираються у давній підземельній ледині — напад на рушників із несподівано брутальним закінченням. Найбільше зворушливі сторінки зайняті з життям організета, що вчить молодих хлопців музики. Не тільки в нього, але і в інших бідних, затурканих людців пробивається дуже сильно розвинене почування святости для своєї високої професії. Перед нашими очима переслуговуються вчителі, крамарі, мандрівні актори. Кожна глава книжки складається ніби на окреме оповідання з новими людьми, в яких колами переплітається інша частина життя звязаного з іншими громадянами. Дотичні повісти дуже оптимістичне. Батько героя — жандарм тратить посаду тому, що у хвилині обурення вдарив свого зверхника. Батько і син вертаються до Дрездена до свого кутка, де находить не тільки працю, але і деяких із своїх давніх приятелів. Так пояснюється заголовок цієї довгої сповіді повісти.

ДЕБЮТ РОСІЯНКИ У ФРАНЦУСЬКІЙ ПОВІСТИ.

Авторка зветься Дуся Єрвас: французька прізвища назвисько її російською, — якого походження? не із прізвища вгадати нелегко. Її повість „Марія Лявра" — дуже різноманітна, багата у психольогічний матеріял. Героїня — донька грека і француженки виходить заміж не за ліста за француза з великої буржуазії, що навіть має десь звязки. Чоловік Марії-Ляври молодий, але дуже в ній закоханий. Чоловік іде на війну і щасливо вертається. Жінка хотілаб, щоб він добивався політичної кар'єри, але він не має амбіції в цьому напрямку. Вона розторгується в подружжі, а по смерти чоловіка займається вправ своєю дочкою. Приходить момент, коли мама дістає т. зв. „блискавки кожного удару" в серце у небезпечному віці. Починається низка любовних конфліктів на подобизну у французькому дусі, то знову несподіваних, нельогічних як слов'янська душа. Є тут сцени розстав, інтриг і зрад, але не ефектовно дешеві, тільки добре психольогічно підготовані, передумані та перемагті. Героїня повісти це наче сучасна „Пані Боварі" тільки більше тверезо, що не має пізних ілюзій. Повість написана дуже тілесно.

САМОГУБСТВО АВСТРІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

Віденець Егон Фрідель скочив із III-го поверха, стрільнши водночас до свідомки на знак протесту, що втратив право працювати як письменник, бо його мати не була арійкою. Фрідель належав до найбільше універсальних учнів сучасної німецької літератури. Його історія культури мала сторінки, що могли рівнятися з найкращими творами великих знавців. Його літературні студії про письменників та есеї були зразками психольогічної бистроти та стилю.

„Українська Щадниця" в Перемишлі

ЄДИНА

УКРАЇНСЬКА КАСА ОЩАДНОСТИ

з правом пупілярної обезпеки приймає ощадностеві вклади і дає всілякого роду позички на догідних умовинах.

Чекове конто ч. 144.755. Ч. телєфону 1207.

Д'Анунціо приватно.

Зараз по смерти Анунція появилися спомини його довголітнього (30 років співпраці) особистого секретаря Томи Антонджіні, перекладені водночас на французьку та англійську мову. Антонджіні почав підготовляти цю книжку ще в 1919 р. У всій книжці він уживає скрізь теперішнього часу, начеб поет іще жив.

Портрет Анунція виступає у книжці дуже живий. Італійський поет жив цілє життя з головою повною ідей; таксамо легко він і говорив. Від хвилини, коли якась ідея його захопила, він кілька місяців її обдумував і збирав матеріяли. Між матеріялами був довгий спис книжок, які перечитував чи перелистовував. Перечитавши свої записки кинені наосліх, любив ходити на проходи, їздити верхи або лежати у задумі. Не любив тоді бачити людей і легковажив навіть найближчі звязки з тими, що були дома. Коли починав писати, сидів по 8, 12 і 15 годин на добу, часом і всю ніч. Коли писав, то з його уст текла постійно слина і він мусів мати під рукою кілька хустинок

Анунціо любив дуже морозиво і коли секретар за ним не стежив, то міг зїсти десять і дванацять порцій по черзі. Дома тримав коні і багато собак, але не расових, а звичайних. Але у кожній хвилині готов був їх теж продати. Улюбленого пса, за якого заплатив раз 15.000 лірів, продав за 275 франків. Купував теж птахи і золоті рибки.

Анунціо оженився дуже молодо, у 20-ім році, і жінка перша покинула його. Своєю вдачею він не підходив до подружнього життя. Поправді тільки єдиній жінці він залишився вірний цілє життя — своїй мамі, яку обожував.

Він не розумів, що можна терпіти через кохання. На жінки, які терпіли через нього він дивився спокійно, як дентист на біль пацієнта, не відчуваючи болю. Він завсіди шукав тільки нових вражінь і „був сенсуалістом у повному значінні цього слова. Він завсіди брав приємність тоді і там, де міг її найти".

Анунціо мав душу зіпсованої дитини — все для нього було забавкою і дуже хутко найкращою з них нудився. Він позичав бездумно та легкосердно гроші і таксамо їх розтрачував.

До 1910 р. він любив мати на своїм столі пелюстки троянд і писав гусячими перами. Від 1911 р., коли почав уживати сталевим пер, щезли теж троянди. Засівши вночі до праці, заморив чекав до світанку, щоб почути крик півня і побачити росу на траві.

Цікаво, що секретар Анунція заперечує поголоску, буцім-то Анунціо називався зроду інакше. Один з англійських критиків відповідає на це прилюдною заміткою стверджуючи, що має в себе примірник англійського перекладу повісти „Тріюмф смерти" із власноручним підписом автора „Гастано Рапанетто".

—o—

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

Сторінка без політики.

Коли пятьох братів любить одну жінку.

Коли двох мужчин залюбиться в одній жінці, тоді вони стають здебільша для себе найбільшими ворогами і така любов двох мужчин до одної жінки стає вподі причиною різних трагедій. Тому теж любовний конфлікт, який трапився недавно в Аргентині, що його спричинило пятьох братів, винятково не лиш величезні комплікації, але був теж свого роду рекордом.

При кінці літа минулого року Вільям Раднер, наймолодший із пятьох братів вернувся зі своєї торговельної подорожі по північних стейтах Америки до Буенос Айрес. Зі своєї торговельної подорожі привіз Вільям Раднер не лиш великі замовлення для експортового дому Раднерів, але і невеличку, привабливу, гарненьку акторку, яка виступала у філядельфійськім театрі Росар. Вона була дочкою багатих і загально поважаних американців.

Брати Вільяма, добрі купці, при тому всі ще парубки, спершу не дуже захоплювалися заявою Вільяма, що він хоче стати самостійним купцем, щоб оженитися з міс Мері Ангут (так називалася молода красуня з Філядельфії), яку він полюбив зі щирого серця.

Одначе коли вони згодом познайомилися ближче з нареченою свого брата, змінили вони не лиш свої погляди, але переліцитовували себе взаємно у надскакуванні синьоокій красуні і таким чином старалися про неї. Очевидно, Вільям, який уважав, що першенство прислуговує йому, нерадо дивився на палкі залицянки своїх братів.

Склади волоконного промислу

S. Łuczyński & Z. Francois

ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. 1.

поручають у великому виборі

ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
краєвої і заграничної продукції.

УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ
876 до 24 годин, 1-10

Початок несамовитої ворожнечі.

Одного разу Вільямові забагато було братніх залицянок і підчас суперечки, яка вибухла з тієї причини роздав своїм братам кілька кріпких позаушників а найстаршого брата знокавтував підчас правильного боксерського двобою, який вибух на вулиці. Знокавтованого брата відвезли карткою поготівля до лічниці, переможця завели до поліційного комісаріяту, де теж списали з Вільямом протокол. Джемс, найстарший брат Вільяма рішився разом зі своїми співтоваришами болю розвязати скомплікований любовний вузол у суді.

Воєнний стан між братами тривав кілька тижнів, на превелике вдоволення, зацікавлення і злорадість конкурентів, приятелів і знайомих. Одначе до судової розвязки не прийшло, бо гарна акторка загрозила своїм звеличникам, що вона негайно покине Буенос-Айрес і відїде до Злучених Держав, якщо вони не погодяться. Таким чином прийшло до перемиря, в якому точно устійнено, яке має бути відношення суперників до гарної Мері і як вони мають поводитися з ґртаом.

Бійка в експротовім домі.

Але перемиря не тривало довго. Одначе чи гарна акторка сама завинила, чи чотирьох закоханих братів дало Віліямові нову притоку до виступу, цього ніхто не довідався. В кожнім разі на початку цього року відбулася в експортовім домі братів Раднерів сцена, яка нагадувала своїми формами і темпераментом славні, полудньо-американські революції.

Брати бомбардували себе взаємно кріслами, стільцями і поранили при тім трьох своїх співробітників. Хід цілої воєнної акції оглядала крізь вікна і відчинені двері юрба цікавих. Сенсаційне та емоційне видовище припинила щойно поліція, якої гостра інтервенція недопустила до цього, щоб бійка перенеслася назовні й перемінилася у вуличні заворушення.

Часописи мали довший час чимало сенсаційного матеріялу до своїх репортажів про заздрісних братів та гумористичні журнали почали містити їх найріжнородніші карикатури. Брати не хотіли, очевидно, погодитися з тим, щоб у їх любовні конфлікти вмішувалися постороні чинники і передали в цім випадку знову одноголосно — цілу справу пресових зневаг до суду.

Оригінальний процес.

Якось воно так вийшло, що при кінці лютого цього року найстаршому із братів, Джемсові Раднерові вдалося, імовірно, прихилити до себе химерне серце філядельфійської красуні і він рішив виїхати з нею потайки до Злучених Держав і там повінчатися. Одначе на залізничому двірці на пехову пару ждав уже Віліям і трьох його братів, які видно були добре поінформовані про плян Джемса й Мері.

Прийшло знову до суперечки, яка знову закінчилася сенсаційним процесом. Такої оригінальної судової скарги не було мабуть навіть в історії найріжнородніших любовних конфліктів Америки. А саме брати подали, що філядельфійська красуня прирекла їм усім потайки подружжя і вони обвинувачували Вільяма справжнього чи пак правного нареченого, що він має злочинний і насильний вплив на бідну жінку і що він приневолює її брехати.

Про те, що експортовий дім Раднерів котився чимраз ближче до катастрофи, не треба навіть і згадувати. Брати не думали про купецькі інтереси, при тому дивовижні процеси зїдали велитенські суми.

При кінці квітня ц. р. всі брати станули знову перед судом. Суддя намагався намовити їх усіма силами до згоди. Даремно. Один день пізніше станули вони перед судом за незаплачений довг і тоді виявилося, що нема головного свідка: гарної Мері Ангут. Вона потайки відїхала, залишивши лист, у якому вона повідомила, що має вже досить божевільних братів Раднерів.

815 удільників з ок. 1500 вплаченими уділами — разом на суму 46.103 зол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541,000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ мільйона зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння скількости уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ. ГРОДЗІЦЬКИХ 1. І. п.

З літака зловив злодія.

Злодієві, який украв авто недалеко летунського майдану у Бруклині, справді не повелося. Бо пех хотів, що авто було власністю летуна-інструктора, який саме під ту пору відбував летунський інструкторський лет із одним зі своїх учнів. Летун-інструктор на прізвище Волер запримітив, що до його авта всів якийсь чужий чоловік і швидко відїхав.

Інструктор повідомив про цей випадок свого учня і заявивши, що переривае науку, полетів за злодієм. Літак їхав якийсь час над дорогою, обсервуючи злодія самоходів, одначе коли авто загубилося відтак серед інших авт, від яких на підміській дорозі аж зароїлося, Волєр швидко причалив на поле і телефонічно повідомив про випадок поліцію. При тому описав точно вигляд украденого авта й подав його число. Не минуло й пятнацяти хвилин, як поліція придержала злодія і віддала авто його правному власникові. Злодій, що мав пеха і украв авто летуна помандрував до вязниці.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ

О. Остаповичевої

ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 10

поручає НАЙНОВІШІ ВЕСНЯНІ МОДЕЛІ.

МАЛА ДІВЧИНКА ЗЛОВИЛА ВЛОМНИКА.

В Римі зловили недавно дуже небезпечного вломника, завдяки незвичайній холоднокровності і притомності думки малої дівчинки.

Джен сидїла одного дня сама дома, коли раптом почула в сусідній кімнаті підозрілий шелест. Дівчинка не злякалася, тільки спокійно зійшла до голю віллі і зателефонувала по поліцію. Коли верталася знову до своєї кімнати, стрінула на сходах малого елегантного мужчину, якого (зовсім справедливо) підозрівала, що саме він є вломником.

Не виявляючи найменшого страху, дівчина заговорила до непрошеного гостя і почала ставити йому ріжні запити, щоб хоч кілька хвилин довше його задержати. Вломник збентежений добрим настроєм дитини почав вести з нею розмову. Та на свій превеликий перестрах він запримітив по хвилині, що до віллі входить поліція і що молоденька, симпатична розмовниця показує на нього як на вломника. Після переведеної ревізії виявилося, що забрав із цілого дому готівку. За ним уже від давна шукала поліція, підозріваючи, що він був виконавцем багатьох вломів.

Чому вживаєш чужого

МИЛА,

коли маєш своє

„ЦЕНТРОСОЮЗУ"

ЗМОТОРИЗОВАНІ ЗЛОДІЇ КУРЕЙ.

В деяких околицях положених на північ від Гамбурга траплялися в останніх часах доволі часто крадежі курей. Усі крадежі відбувалися вночі, щойно по довшім часі поліції вдалося виновників арештувати. При цій нагоді виявилося, що злодії „працювали" на мотоциклях, щоб мати змогу якнайшвидше „звіяти".

Найважніше те, що злодії не мали спільників у ніодному селі і вони вибирали собі щойно підчас переїзду через село відповідний „обект" для своєї діяльности. У такім принагіднім виборі мали вони просто неймовірну вправу. Спіткнулися вони зовсім припадково, коли один зі селян, який вертався пізно вночі домів, запримітив мотоциклі з погашеними світлами, які стояли теж перед неосвітленим домом. Він счинив алярм і тоді злодіїв, які мали на совісти більш як 50 виступів, арештували.

Вовни шовки і ін.

на весняний сезон дешево і добре купиш в нововідкритім льокалю у фірмі

РОЖА БОТВІН

Львів, Боїмів 9.

ВЕСЕЛЕ

ДУРНИЙ ЗАПИТ.

— Пане докторе, чи могліб ви мені сказати, як довго може жити людина без мозку?

— Ну, цього не можна так відразу стверднти. Кілько напр. ви маєте літ пане Клепка?

ВЕЛИЧЕЗНІ ПОСТУПИ.

— Якже там зі скрипкою вашої дочки?

— О, вона робить величезні поступи — тепер знаємо бодай, чи вона строїть, чи вона грає.

ФАЛЬШИВА ДОРОГА.

Вони танцюють. В одному менті він зідхає важко й каже:

— Ох, панно Галю, коби я знав дорогу до вашого серця!...

— Якщо ви думаєте, що вона веде по моїх пальцях, то дуже помиляєтеся — відповідає вона гостю

З нових видань.

„УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ".

Оживлення українського видавничого руху найшло свій відгомін теж на все ще у нас мало популярному дошкільному терені. Може навіть і небагато осіб знає, що ще заходом Т-ва „Українська Захоронка" у Львові пішло вже у світ третє число журналу „Українське Дошкілля", присвяченого справам виховання дитини у її ранньому віці, дома і в дошкіллі. І дивне трохи, що досі ніхто з громадянства не привітав цієї важної появи. Бож подумати тільки, що це є перший і єдиний досі український орган, що ставить своїм завданням йти в допомогу батькам і вихователям дошкільної дітвори, висвітлюючи організаційні і методичні питання в її вихованні. Правда, дитячих журналів у нас є кілька (Світ Дитини, Дзвіночок, Наш Приятель, Малі Друзі, Сонечко, Дитина), але всі вони призначені для вжитку шкільної дітвори, котра вже вміє читати. І матеріял там поданий лише дуже рідко можна пристосувати для молодших дітей, себто від 3—7 літ життя.

Відчувається також великий брак літератури для наймолодших дітей — все ще треба їх годувати давніми речами, перестарілими, ба навіть шкідливими з погляду психіки сьогоднішньої дитини. Духова пожива наших дошкільнят була завсіди доривочна, припадкова. А тимчасом наша дошкільна справа здобуває щораз більше зрозуміння серед широких кол громадянства по містах і по селах — мережа дошкільних завдань невпинно поширюється і що найважніше фреквенція дітвори в них помітно і постійно зростає. Навіть заможні родичі охоче віддають своїх одинаків до дошкілля, бо переконуються наглядно, що оточення ровесників і життя у радісній щиро дитячій атмосфері, якім кермує фахова виховниця, має неоціненний вплив на розвиток дитини. А буває й таке, що батьки не вміють виховувати своєї дитини і як самі до цього признаються „не можуть собі з нею дати ради", тоді ця проблема находить знамениту для обох сторін розв'язку в дошкіллі. Як видно треба було необхідно прийти з поміччю молодим матерям і вихованицям у їхній важкій і відповідальній праці. І саме „Українське Дошкілля" йде назустріч потребам дошкільного виховання і подекуди їх заспокоює.

Перед нами всі три числа „Українського Дошкілля", що вже зверхнім виглядом (проект обгортки С. Гординського) роблять миле, естетичне враження. Крім теоретичних статтей, що їх авторами є знані педагоги, лікарі та дослідники дитячого побуту, є багатий і дуже цікаво розгорнений практичний матеріял. Казочки, віршики, ігри й забави, коротенькі сценки, постійний порадник як самому зладити дитині іграшку, актуальні методичні вказівки, хроніка, що містить цікаві замітки з життя товариства та поодиноких дошкіль, врешті рецензійний огляд дошкільної преси та дитячих імпрез. Гарні ілюстрацій та світлини надають журналові живости. А все те редаговане майже виключно фаховими виховницями, що мають за собою довгі роки праці. Слова великого признання та щирої вдячности нехай прийме невеличкий гурток ентузіясток дошкільної справи, що по цілоденній, виснажливій праці з малими дітьми, сидить у пізний вечір над експедицією своєї „ластівки".

І летять „ластівки" у простори, одні вітають їх радо і таки зараз випитують, що нового чувати у дошкільному світі, — головно там, кого образочка на 4. сторінці є казочка, — а до інших тих, що то до всяких проявів культурного життя ставляться байдуже, якось тяжко „ластівкам" достукатися і вони, буває, сумні завертають на вул. Руську ч. 3.

Передплатниця.

Ширіть наш часопис!

ВІДГУКИ ДНЯ

На фронті віри.

Виходить собі така газетка, „Греко-Католік" називається, що має на своїм чолі виписане цікаве гасло: „Генте рутенус — націоне польонус" і пропагує поворот зукраїнщених поляків назад до свого народу.

Щож — думаю — обряд не окреслює ще національности і коли я знаю українців-римокатоликів, то може бути, що є поляки-грекокатолики. Щоправда, це останне досить неймовірне, коли взяти під увагу рік 1340, себто кінець самостійного галицького князівства, але — мій Боже! — чуда бувають і тепер... як твердить францішканський „Мали Дзеннік" при нагоді канонізації св. Боболі і переходу православних на римокатолицьке в Гриньках, Дедеркалах та інших селах прикордонної смуги. „Чиж не є це очевидне і найбільше чудо св. Боболі?" — питається францішканська газета.

Отже можливі були і переходи на грекокатолицьке!

Одно мені незрозуміле. Коли обряд не вказує на національну приналежність, то пощо агітувати за переходом? А коли вказує, то чому всі редактори з „Греко-Католіка" ще досі сторчать у греко-католицизмі?! Адже вони, міркую, що-найменше так само свідомі, як дядьки з Дедеркалів!

Але видно щось є в тім на річи, коли людей з ріжних гмінних і негмінних сфер напала місіонарська гарячка навертання, хоч направду не шкодилоб їм займатися багато важнішими справами. В першу чергу кинулись вони на ревіндикацію всіх -ських, -цьких, -евичів та -овських, бо таке закінчення назвища є на їх думку незбитим доказом шляхоцького походження. А що шляхта не могла вирости серед українців, то з цього ясна конклюзія.

Саме про такий спосіб думання одного могутнього достойника з далекого волинського села, пана громадського писаря довідався я нині і хочу поділитися тим з Читачами.

Стрічає пан писар одного тамошнього селянина.

— Слухайте — каже — як ви зветеся?

— Яринський Микола.

— Ага: Яриньскі. То ви шляхтич!

— Може бути, але на це доказів не маю.

— Нащо більше доказів? А назвище!?...

— Все одно, пане, чи шляхтич чи нешляхтич — жити тяжко.

— Не кажіть так. Коли ви шляхтич, то ви поляк, а коли ви поляк, то повинні перейти на римо-католицьке.

— Коли я не поляк.

— Якже ні! Адже докладно знаю, що ваш дід був римо-католик.

— Ні, пане. Я свого діда памятаю. Водив мене все за руку до церкви.

— Тее... гм.. я помилився. То ваш прадід!

— Мій прадід?!... Дивне. Тяжко зміркувати. Бо мій дід розказував, що прадід був навіть дяком у нашій церкві...

— Хочби й так. Але ви шляхтич і повинні перейти. Ви чоловік небагатий, може й землі прикупилиб...

— Пане! Правда, я чоловік бідний, але, сумлінно вам кажу: дам ціле господарство — перейдіть ви на нашу віру.

Пан писар скочили, як опарені:

— Що-о-о? Ти смієш мене ображувати?! Такий простий хлоп, дьоґтем мазаний, водою невмиваний..

Взяв і пішов.

І чого доброго ще заскаржить Яринського за намагане підкупство та небезпечну агітацію.

Нобілітація, само собою, взяла в лоб.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— **Футра до перехування** на літо приймає „ХРОМ", Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує ужиті футра. 968 —10

— **В елегантно** урядженім пансіоні „Надія" в Черчі приємно буде мені повитати тамтогорічних моїх Гостей. Марія Томашівська, Львів, Тереси 2 Б. Тел. 267-21. 1077 1—3

— **Весняний Дансінг** — К. Л. К. відбудеться в неділю 15. травня 1938 р. в год. 18-ій у власній домівці при вул. Рутовського ч. 22. III. п. —2

— **Варшавські українці, позір!!** Понеділок, 16. ц. м. 8. год. веч. зустрічаємося в Опері на **Фестівалі української народньої пісні.** Білети від 50 сотиків. —3

— **Фотосвітлинці!** Закуповуйте ввесь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі Е-Комп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Не купуйте тандити — тільки** замовте собі одяг у кравецькій робітні **А. Дуфанця,** Костюшка 1 а, I. пов. 986

— **Ювилей артистки.** У понеділок, 16. ц. м. завітає до Клюбу „Нової Хати" і „Труду" артистка Ганна Совачева, яка нещодавно святкувала своє 60-ліття. Вперше львівське жіноцтво повитає її в тісному гурті. Членам і гостям раді. Початок год. 6. 1081

— **Не числю** за перехування футер у літі, якщо віддаєте їх до перерібки — Карпяк, Зибликевича 4. 1030 2-5

— **Український Розклад Їзди** з усіми краєвими лініями, стаціями та полученнями з заграницею, важний від 15. травня, можна дістати у всіх книгарнях або просто у Реклямово-Видавничому Бюрі „Астра", Станиславів, вул. Вісьньовського 4. 1072

— **Повідомляємо,** що єдиний український склад конфекції „ОМА" д-ра Михайлівського переніс вже свої бюра з вул. Кльоновича на вул. **Коперника 9.** II. п. (над кіном) і поручає там убрання, пальта, тренчкоти, студентські мундурки, хлопячі убрання і найкращі бельські матеріяли та кравецькі додатки по гуртових цінах. Рівночасно на площі Краківській 12 відчиняємо внедовзі спеціяльний склад дешевих убрань.

— **Українці!** Поможіть сиротам дрогобицької Української Захоронки, купуючи льос в II єдиній Українській Колектурі Державного Льотерійного Монополю. Вже виплачено грачам 80.620 зол., а льоси коштували тільки 38.640 зол. Спішіть, бо „За сиротою Бог з калитою". Замовляти чеками ПКО 501.579 Tow. Ukraińska Zachoro... ka. Drohobycz, ul. św. Krzyża 49.

— **Вільні посади для лікарів.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє що є такі вільні посади для лікарів: асистента шпиталю в Пулавах, Клімовижні; домашнього лікаря суспільної обезпечальні в Ряшеві, Малогощі і лікаря педіятра суспільної обезпечальні в Ряшеві; окружного лікаря в Рудках, Яслиськах, Любині Великім, Грубешові, Стшикові, Болінові і Задзімині; заступника в Селищах пов. Холм і Шлезині пов. Конін; ординатора відділу внутрішних недуг військового шпиталю у Гродні та ординатора очного відділу міського шпиталю в Лодзі; вільна практика в Ковалеві і Половці пов. Луцьк. За ближчими інформаціями слід звертатися до секретаріяту бюра праці при вул. Конопніцькій ч. 3 від год. 7—8 вечором.

— **Свячене у Львові.** Батьківський Комітет при школі ім. Короля Данила у Львові, уладжує в неділю, 15. травня п. р. **Спільне Свячене** в год. 18-тій, у Народнім Домі (вул. Рутовського 22). Того самого дня відбудеться спільне свячене: в читальні „Просвіти" в Сигнівці (в год. 16.30, у власній салі при вул. Леопольського 17); в читальні „Просвіти" заходом усіх установ у Клепарові (в год. 17.30); в читальні „Просвіти" у Знесінні Новім (в год. 18) і в читальні „Просвіти" в Замарстинові (вул. Замарстинівська 100 в год. 18-тій).

— **Вступні спити до головної гімназії у Львові.** Дирекція головної державної гімназії у Львові (вул. Сапіги) повідомляє, що подання до вступного іспиту до 1. кл. гімн. можна вносить на руки Дирекції найпізніше до дня 10-го червня; до кляс вищих до кінця травня; до кл. 1. ліцеїв до дня 22-го червня. Всі іспити відбудуться по закінченні шкільного року. Докладний речень буде поданий пізніше в Дирекції головної гімн. і часописах. До подань для кл. I. треба долучити метрику народин і свідоцтво закінчення 6-ої кл. як це учень вселюдної школи. До кляс вищих потрібна метрика і свідоцтво з попередніх

ніх кляс (як також виказ перероблених лектур). До ліцею потрібна метрика і свідоцтво скінченої гімназії нового типу.

— **Вистава мистців самоуків.** В неділю, 15-го травня ц. р. відбудеться в 12-тій годині в Музею НТШ (вул. Чарнецького 24, другий поверх) відкриття „Вистави мистців самоуків", яку улаштовує Асоціяція Незалежних Українських Мистців (АНУМ).

— **Вистава фотографіки Жидівського Краєзнавчого Товариства.** В неділю, 15-го ц. м. в год. 13-тій в сальонах „Тозу" (Европейський Готель) відбудеться відкриття **першої весняної виставки фотографіки,** яку улаштовує фотографічна секція Жидівського Краєзнавчого Товариства. Вистава потриває від 15-го до 31-го травня.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії, впали м. ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на чч. 19801, 22704, 92063. — 5.000 зол. на чч. 57102, 105932, 108630, 118985, 120777, 144052. — 2.000 зол. на чч. 8851, 12277, 17504, 24511, 26366, 33618, 60946, 70720, 72210, 30872, 90691, 109458 126561, 130598, 146241, 149825, 157380, 159121. — 1.000 зол. на чч. 3138, 3626, 4548, 5811, 7383, 10253, 15637, 17274, 19617, 31208, 47200, 50067, 50524, 54750, 56121, 65165, 59457, 70313, 71783, 71951, 74649, 79565, 89067, 100664, 101020, 101522, 101618, 102814, 103186, 104949, 110358, 112251, 124253, 127055, 130367, 130663, 139206, 141387, 145953, 149283, 152383, 156540, 158067, 159540.

— **Для погорільців у Річках, пов. Рава Руська.** Подаю до відома, що на поміщений заклик у „Ділі" в справі жертв для тих, що впали жертвою пожежі в Річках, зложили на мої руки: Вп. проф. Володимир Волянський зі Самбора — 5 зол., п. Анна Лабанців зі Станиславова — 3 зол. і Всеч. о. д-р Франц Масляник з Перемишля — 5 зол. Жертводавцям складаю цією дорогою іменем погорільців щиру подяку та подаю до відома, що одержані квоти передав я Всеч о. Михайлові Грединеві з проханням передати їх найбільш потребуючим. — **Степан Совик.**

— **За громадське пасовисько.** ПАТ подає таку вістку: На тлі залісення зрубу, що служив досі за громадське пасовисько, юрба мешканців Мазовецької Вільки, повіт Рава Руська, не бажаючи допустити до закультурування цього простору, зігнала вчора насильно працюючих там робітників, а опісля кинулася на поліцію. Прийшло до зудару. Поліція у власній обороні була примушена покористуватися пальною зброєю. У зударі було кільканацять осіб ранених, у тому дві особи важко. Одна з тяжко ранених осіб померла в лічниці.

— **Підземні коридори.** В Говилові Великім, теребовельського повіту, 8-го ц. м. на просторі коло 10 кв. м. запалася земля на глибину яких 3 м. В тому місці видно сліди, що ведуть до пяти підземних коридорів, які розходяться в ріжних напрямах. Один з тих коридорів легко доступний і довгий на 60 метрів. На його стінах є ріжні знаки, здебільша затерті, виразно видно тільки вирите на глині число 1201.

— **Страйк у каменоломах.** У каменоломах „Пугач" у Клесові, на Ковельщині, що належать до управи територіяльного самоврядування, вибухнув страйк. Страйкує 107 робітників. Страйк має економічне підложжя.

— **Львівська хроніка.** З мешкання Олени Павлик при вул. Чарнецького 32, вломники вкрали гардеробу вартости 200 зол. Поліція дослідила, що цієї крадежі допустився Ізак Шехтер з Перемишля, відібрала крадену гардеробу та віддала пошкодованій. Злодія відставили до суду.

— **Помер приятель України.** Дня 9-го травня ц. р. помер у Берліні політичний публіцист д-р **Карло Поган фон Фосс,** основник і керманич пресового бюра „Оствельт-Ферляг". Був він видавцем і головним редактором кількох щоденних видань під збірною назвою „Дер Ост-Експрес". Часто висловлював свої симпатії до українського визвольного руху, якого був добрим знавцем і відносився прихильно до справи державної незалежности України. Він є автором книжки п. н. „В большевицькій Росії", в якій проголосив непримиренну боротьбу большевизмові. Д-р К. фон Фосс народився 25. червня 1884 р. в підросійській Лівляндії; після докторату посвятився журналістичній праці.

— **Малолітні волоцюги в Ковні.** По вулицях Ковна волочилися в останніх часах цілі банди хлопців, що дуже давалися в знаки мешканцям столиці Литви. Вони були зорганізовані в банди, які з великим нахабством, особливо у вечірні години та у віддалених дільницях міста нападали прохожих. Недавно ковенська поліція зробила облаву на цих малолітніх волоцюг, і з тих, яких притримала, 15 відіслала до дому поправи.

— **Розлад у Ленінграді.** „Ленінградська Правда" пише про „великий упадок найкультурнішого та найбільш европейського з усіх міст Росії — Ленінграду". Шпиталі та міські лічниці в оплаканому стані. Бракує лікарів та допомічного персоналу. Санітарних приписів ніхто не виконує. Нема найменшого порядку ні дисципліни. Найгірше представляється справа дитячих шпиталів. Міста не відчищують. Сміття не вивозять, а вулиці та канали стають збірниками відпадків та розсадниками заразнів та хороботворчих бактерій.

— **Згоріла фабрика електричних жарівок.** У пятницю рано згоріла в Букарешті фабрика електричних жарівок „Люмен". Втрати дуже великі.

— **Пропав літак.** Літак „Дарієн", що належав до німецької летунської лінії, на якому було двох членів залоги і 4 пасажирів пропав і від четверга нема про нього ніякої вістки. Літак „Баранявілля", що в пятницю вибрався шукати за ним, мусів з якоїсь причини злетіти причому зачепив за вершки дерев та легко ушкодився. Члени залоги легко ранені. За літаком „Дарієн" шукає кільканацять цивільних та військових літаків.

— **Гітлер не бажає собі почесного членства.** Уряд намісника Австрії видав комунікат, в якому звертає увагу всіх організацій та товариств, щоб не надавали почесного членства канцлерові Гітлерові, бо він собі цього не бажає.

— **Назад до моря.** Французькі рибалки мусіли кинути назад до моря понад 200.000 зловлених сардинок, бо фабрики консерв не почали ще праці після страйку.

— **Землетрус у Новій Гвінеї.** Сильний землетрус навістив у пятницю південно-західне побережжя Нової Гвінеї. Дуже високі морські хвилі залили надбережні вулиці в місті Салямаві та ушкодили ряд магазинів. Сильні підземні струси відчули теж у районі Бульольо, де находяться копальні золота. Жертв у людях досі не занотували.

— **Замість Сталіна — грамофонові кружки з його промовою.** На виборчому вічу у Тифлісі, скликаному у справі виборів до найвищої ради грузинської республики, після того як ухвалили виставити кандидатуру Сталіна у столиці Грузії, група робітників звернулася з проханням, щоб Сталін як перший кандидат до найвищої ради Грузії приїхав до своєї тіснішої батьківщини та виголосив промову до своїх виборців. Влада грузинської республики стримала висилку телеграми до Сталіна у цій справі, мотивуючи це тим, що Сталін занятий працею для цілого СССР і не може приїхати до Тифлісу. Зате робітничим клюбам надіслали грамофонові кружки з промовою большевицького диктатора, яку він виголосив у грудні 1937 р.

— **Дещо про виховання.** Всі педагоги погоджуються в тому, що найуспішнішою методою у вихованні дітей є добрий приклад дорослих, передусім батька і матері. Бажаючи розвинути в дитини якусь добру прикмету аж до чесноти, мусять родичі самі відзначатися тією прикметою в високому ступні. Коли мати і батько бажають наприклад виховати дітей на правдомовних людей, то самі не сміють ніколи перед дітьми ні перед чужими людьми сказати неправди. Це дотичить однаково і всіх інших прикмет. Це саме можна сказати і про ту прикмету, яка стає людині в житті дуже помічна і часто, а то й звичайно, рішає про її долю. Ця прикмета — то ощадність. Ощадність полягає передусім на оглядній поведінці з усякими матеріяльним добром, отже головно з грошем. Гріш треба щадити — і в тому напрямку повинні дбайливі родичі світити дітям добрим прикладом. А що наявним доказом ощадности прикладом може бути тільки щадження грошей у рідних фінансових установах, то в кожній хаті повинна бути бодай одна ощадностева вкладкова книжка з котрогось українського банку. Така книжка матиме в хаті, де є діти, не тільки матеріяльну вартість, але й сповнятиме велику морально-виховну ролю.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у „сезоні". Запах нафти і великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

Відозви й комунікати.

VI. ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ МУЗЕЙНИКІВ.

Цьогорічний VI зізд укр. музейників відбудеться в **Коломиї** у днях 5. і 6. VI. (неділя й понеділок). Попередить його Служба Божа на інтенцію зізду в 9 год. у парохіяльній церкві. В 10 год. буде відкриття зізду, опісля проф. д-р І. Свенціцький пічне чергу рефератів на тему музейництва та його значіння взагалі й українського з особливою увагою та Покуття зокрема.

Перший день виповнять реферати пп.: проф Б. Загайкевича, проф. М. Гавдяка, радн. В. Кобринського, оглядини місцевого Музею, обідня перерва, дискусія, внески й висновки та спільна вечера. Другий день (від 9 год.) реферати пп.: д-ра Я. Пастернака, проф. д-ра Крипякевича, д-ра В. Залозецького й о. Р. Луканя ЧСВВ.

Точна програма з назвами рефератів буде розіслана в окремих запросинах, які служитимуть за карти вступу на зізд. Хто із замісцевих бажає взяти участь у зізді, нехай зголоситься до дня 1. червня на адресу Музею „Гуцульщина": Коломия, Народній Дім (Костюшка 25).

ЛІТНІ ТАБОРИ.
Комунікат ч. 3.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок подає отсі речинці таборів:

Для дітей від 7—9 літ:

Старява — дівч. від 27. червня до 23. липня. Оплата 40 зол.

Старява — хлоп. від 25. липня до 20. серпня. Оплата 40 зол.

Космач — хлоп. і дівч. від 2. липня до 29-го липня. Оплата 40 зол.

Для дітей від 10—13 літ:

Остодір — хлоп. від 27. червня до 23. липня. Оплата 45 зол.

Остодір — дівч. від 25. липня до 19. серпня. Оплата 40 зол.

Для молоді від 14—18 літ.

Сокіл — хлоп. від 27. червня до 20. липня. Оплата 35 зол.

Сокіл — дівч. від 23. липня до 16. серпня. Оплата 40 зол.

Для молоді від 16—18 літ:

на **Гуцульщині** — дівч. під шатрами, від 4. липня до 25. липня. Оплата 35 зол.

на **Гуцульщині** — хлоп. під шатрами, від 26. липня до 15. серпня. Оплата 35 зол.

Водний — хлоп. під шатрами, речинець подамо пізніше.

Для молоді від 18 літ:

на **Лемківщину** мандрівний — муж. від 7 липня до 18. липня. Оплата 20 зол.

Для фахово-працюючої молоді:

Славсько — дівч. від 8.—28. липня. Оплата 25 зол.

на **Гуцульщині** — хлоп. під шатрами, від 24. червня до 5. липня. Оплата 15 зол.

Зголошення до 10. червня приймає: Комісія Виховних Осель і Мандрівок Львів, вул. Потоцького 11 а, від год. 17—18.

Оплати слати на адресу: Земельний Банк у Львові, ч. чеку П. К. О. 500.170

Тільки задаткувані зголошення будуть брати під увагу.

Збірка і відїзд учасників, будуть оголошені дня 15. червня ц. р.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ВОСЬМА ЖІНКА СИНЬОБОРОДОГО".

Молодий гарний, енергійний мужчина відпочиває на Рів'єрі. Це великий американський міліонер, що полагоджує з Рів'єри щоденно великі бізнеси телефонічно. Зате по ночах не може спати. А що перевертається з боку на бік, то мабуть тоді прийшла йому думка купити собі нову піжаму. Ні, не цілу, а тільки блюзку, бо штанці під ковдрою йому непотрібні. При великій суперечці на цю тему у крамниці знайомиться з молодою гарною жінкою, якій саме потрібні тільки мужеські піжамові штанці. Закоханий від першого погляду; це по міліонерськи і по американськи. Освідчується теж відразу. При офіціяльних заручинах (при яких обовязково треба списати контракт) виявляється, що молодий міліонер мав уже 7 жінок. На це восьма зажадає подвійної суми на випадок розводу і застосує супроти свого чоловіка наскрізь французьку (100-відсоткову жіночу) тактику, як і личить закоханій, тверезій і бізнесовій дівчині. Боротьба двох полів і двох сердець проминає ріжноманітно і дуже цікаво. Це погідна, дуже дотепна комедія написана французьким комедіописцем Савуаром, у головних ролях з Гері Купером і Кльодетою Кольбер.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Луговий курс у Львові. У Львові відбувся луговий курс, на якому було 32 делегатів „Лугів" з різних повітів, передовсім з тих повітів, де нема „Повітового Луга". Курс тривав 12 днів: від 28. квітня до 10. травня. Заняття на курсі відбувалися передполуднем у спортовій галі та пополудні в Луговому Городі. На курсі викладали і переводили вправи: д-р Роман Дашкевич, проф. Іван Худим, Пашкевич Ярослав, д-р Малик Ярема, Жовнір Михайло, ред. Курдидик Анатоль, пос. Целевич Володимир, Мамчакізна Івонна і п. Вишневська та ред. Голінь. На курсі викладано історію Лугової Організації, теорію руханки, протигазову оборону, теорію стріляння, ґірлянду, першу поміч у нагалих випадках і ведено ідеольогічні гутіряни. Переводжено годинки руханки, спортові гри і забави, вояцькі вправи, стріляння до цілі з кріса, впоряд. Курсянти звідали музей і ходили на одну виставу до кіна. Курс закінчився іспитами та роздачею свідоцтв

ЛЬВІВЩИНА.

Спільне свячене в Рокитні. Дня 1. V. п. р. відбувся спільне свячене в Рокитні заходами двох місцевих установ: кооперативи та кружка „Рідної Школи". Імпреза ця вдалася прегарно. На свячене прийшли: молодь і старші зі села, а також приїхали зі Львова делегат С. У. К. та проф. Ластовецький, делегат „Рідної Школи". Пасху поблагословив місцевий парох о. Бінчинський та сказав до зібраних привітливу промову; відтак ішла товариська гутірка, переривана співами та промовами. З товариських розмов видно було, що в селі невайраші відносини. Вже кілька літ тому львівське старостово розвязало тут читальню „Просвіти"; існуючі в селі організації мають багато до побажання. Партійництво та деякі амбітні одиниці є колодою праці місцевих організацій. В селі дається відчути брак сильного проводу. На превеликий жаль, місцевий о. парох часто хорує і через те не має спромоги належно заопікуватися культурно-освітнім життям села. А в Рокитні такої опіки треба може більше, як деінде. Тому то прихильність о. пароха на цім свяченім та його теплі слова викликали загальну радість між присутніми.

Свячене в Домінікянських Бірках. Одним з тих більших і занедбаних наших сіл коло Львова, що досі ще не мають своєї хочби малої церковці та місцевого національного проводу, є Домінікянські Бірки. Називаються вони „Домінікянські", бо тут ос. Домінікани мають свій двір, костел, поля і ліси. Та цього року виїхали з Бірок і свої поля парцелюють, на жаль, тільки між рімо-католиків і тих українців, що вродилися від своїх батьків... На щастя, таких тут нема. Бірки ці належать до парохії Рокитно і селяни туди ходять до церкви або до каплиці ОО. Студиток у Брюховичах. В селі нема церкви, то й священик рідко коли сюда заходить. Зате в селі є польська школа і учителі поляки. І найбідніша зі всіх цього року є українська шкільна дітвора, бо вміють релігії вчить її місцевий поляк учитель по польськи. Учить він, бо о. парох з Рокитна хорує і не все може приїхати до школи. На празник Івана, в селі цім живуть і працюють свідомі селяни українці. Мають свою читальню „Просвіти", до якої належать всі належать. В читальні мають 200-томову бібліотеку. Виділ улаштовує часто вистави та імпрези. Саме дня 1. 5. п. р. руханковий виділ читальні в Бірках Домінікянських улаштував свячене для своїх членів, на яке прийшло 128 місцевих селян і робітників, зі «Львова приїхав д-р Свячак, а з Рокитного о. парох Бінчинський зі своїми гістьми проф. Ластовецьким та делегатом РСУК. Домівку читальні прибрано гарними вишиваними ручниками, портретами та стягами з національних кольорів. Все це робило дуже миле враження. Після благословення свідів присутні свобідно розмовляли та співали, а гості-інтеліґенти промовляли до зібраних. При кінці п. Червінський подякував гостям і членам за численну участь. Опісля відспівано національний гимн. Після цього молодь весело бавилася.

САМБІР.

За консолідацію національних сил. З ініціятиви Повітового Народнього Комітету УНДО відбулася в четвер 5. травня д. р. в Самборі повітова нарада з приявні 204 учасників селян і духовенства з більшости сіл самбірського повіту і кількайцятьох місцевих інтеліґентів та запрошених на цю нараду послів д-ра Степана Барана і Гриня Терешківця. Нараді проводив п. Тарнавський з Бінова. Реферат на тему „Сучасне політичне положення й українська справа" виголосив посол д-р Степан Баран, що обговорив теперішнє політичне положення в Европі і світі, яке грозить вибухом нової світової війни, значно страшнішої як була остання світова війна з огляду на поступ воєнної техніки і небувалий арсенал зброєнь у всіх державах та втягнення у воєнну організацію мільонів мирових мас. Воєнну загрозу збільшує в багатьох державах непорішене там національне питання і большевицька агітація Совітів, що пре до світової революції і вбурення самих основ теперішнього устрою й сучасної християнської культури з насадженням комуністичного ладу на зразок, як є нині в Совітах. З неполадних справ національного і державного характеру є українська справа, що сьогодні набрала більшого значіння й розголосу, як це було в 1914 р. і домагається своєї реалізації у формі створення незалежної Української Держави. До приходу тої рішальної хвилини слід нам приготовитись і повести таку політичну організацію та консолідацію наших національних сил, щоб у нових обставинах змогли ми справді здійснити свою мету. Реферат посла д-ра Барана доповнив пос. Терешковець, торкнувшись тек деяких практичних справ, важних для нашого села. Дискусія була дуже жива, промовляли у ній пп.: Фолис з Лютовиськ, Гураль з Блажова, проф. Филипчак зі Самбора, Маркусь з Берестян, Ладинай з Містковиц, о. Куравлович, парох з Кульчиць Шляхотських, Ілей з Пиковиц, д-р Ілько Кульчицький зі Старого Самбора, Тарнавський з Винова й о. Кушлик, парох з Пиковиц. Відповідь і вияснення давали обі присутні посли. На внесок о. Кушлика ухвалено заклик до проводу, щоб старався перевести консолідацію наших національних сил, бо цього вимагає наша національна потреба. Чотирогодинні наради закінчено відспіванням національного гимну.

СОКАЛЬ

Театр Йосипа Стадника загостив на кільканадцять побут до Сокаля, де зачав свої виступи оперетков Д. Николишина „Синя хвилька". Ця симпатична оперетка, повна легких та мелодійних стрілецьких мелодій і дорогих кожному стрілецьких одностроїв, пройшла з немалим успіхом. У головній ролі дебютувала п. В. Дичківна, що виявила чималі задатки справжнього мистецького таланту. Симпатичний, хоч підний голос, а передовсім безогонна дикція, чалкують сподіватися, що по вперті праці під рукою доброго режисера, яким без сумніву є дир. Стадник, п. Дичківна — нинішня дебютантка — зможе зайти далеко. Другою була оперетка Лисенка „Чорноморці". Сюжет народньої картини залишиться на все одною з кращих у репертуарі наших театрів. Усі ролі обсадив режисер дуже добре, так, що оперетка пройшла з великим успіхом. З жіночих ролей справді по мистецьки заграла п. Стадникова. Дуже добрі пп. Пастернаківна і Мацієвич. З мужчин найкращі Гелис, Тимчук і Шапаровський. Третього вечору була музична комедія „Подвійна бухгальтерія", де ріжні ролі виграли: Шапаровський у ролі подвійного бухгальтера, Книжанівський і Мельник

„Чим повітря для легінів, тим для цілого організму Сумальт рано"

у характеристичних ролях двох фабрикантів. Коротко кажучи театр тішиться позичайним успіхом. Бо справді добір пєс і гра артистів давали кожну прилюдність вечір. В антрактах кляса, добра оркестра під орудою Тимецького, що нашому не має собі рівної в нїякому нашому українському театрі.

На площі Народнього Дому почалися вже підготовні роботи. Починається будова. Комітет будови під проводом ради. Кличе заложити на все громадянство Сокальщини обовязок принести в грошевій дяволотськ фондові будови. Перевели дотепер дві збірки в повіті на цю ціль, але зібрані фонди не вистарчають. А вже цегла у прекрасному місці, 200.000 цегли, 4 вагони вапна, 6 вагонів каменя рінзку та пісок і жвіть кількадцять тисяч готівки. Цілий будови вже затверджені. Будова зачинається і комітет видав відозву до всього громадянства Сокальщини не перестають надсилати жертви на будову, бо до цілі ще далеко, а фонди малюють. Допоможи комітетові у його важній і відповідальній праці — це перше завдання Сокальщини під сучасну пору.

СТАНИСЛАВІВ.

Кореспондентура Пром-Банку. Міс. тижні відкрив Пром-Банк у нашому місті свою кореспондентуру, яка нині відчували купці, особливо молодші. Кореспондентура значно оживила рух купецько-ремісничий і є повна надія, що втягне в засяг своєї діяльности ми. найкращі верстви купецтва й ремесла. З цього місця бажаємо повій станиці, такій потрібній на станиславівському ґрунті, найкращих успіхів.

Гостина театру ім. Тобілевича. Мин. тижня гостив у нашому місті театр ім. І. Тобілевича, виставляючи отсі пєси: „Невольник", „Орлеяк", „Орфей у пекли", „Процес Мері Дегеш" і „Лісова пісня". Із виставлених пєс найудатніше вийшло „Орлеяк" як під оглядом гри, так теж декорацій і строїв. Тут слід підчеркнути, що театр має справді прекрасну гардеробу й добрі декорації. Щодо гри, то мужеські сили виявили краще заграваємо від жіночих. На доповнення жіночих сил мусить провід театру звернути увагу. В загальному поступив театр Тобілевича дуже гарне враження й потвердив ще раз погляд, що поруч „Загравки" є нашим найкращим театром. Публики було доволі, всеж таки не в такій скількості, як давніше.

З життя гімназійної молоді. В суботу 7. п. м. виставила III. кл. гімназії СС. Василіянок пєсу „Лялечка з оселі порцеляни", що пройшла з повним моральним успіхом. Дуже приємно вражала дбайливість, з якою „Лялечку" виставлено. Заслуга не безперечно ц. Я. Баранчевої, що своєю безпорадною працею вводить шкільну молодь у театральне мистецтво. На спеціяльну увагу заслуговують строї та декорації, що хвилями переносили глядача дійсно в чари травневої ночі й лісові дива. З поодиноких виконавців вибивалась І. Баранчівна в ролі „Лялечки" і Я. Павловська як „Цісаревої". Добра була теж Н. Прокопів як „Медведь". Інші в загальному вдоволили, так що вистава лишила дуже симпатичне враження. Здається нам лише, що з оркестрою вистава булаб лишала ще краще.

Свячене „Р. Ш." відбулося в неділю 8. п. м. В прикрістю слід підчеркнути, що загал громадянства, а передовсім інші товариства й установи, поставившись до свяченого якось дивно байдужо. Багато бракувало на свяченому з тих, що з уваги на своє громадянське становище на свяченому повинні були бути. Часами за мало що дати гроші на вступ, а не піти. Свячене „Р. Ш." повинно бути виявом загального зацікавлення громадянства долею „Р. Школи". Багато в нас високоварних слів, та за мало діл! Ті, що були на свяченому, провели час приємно, корисно для „Р. Ш." і для себе.

Ревізії у Станиславові. У зв'язку з припиненням діяльности Союзу Українок у Львові перевела поліція в місцевій філії ревізію, що тревала до 2. год. ранку. — Основну ревізію перевела теж поліція в м-рі М. Кушніра в домівці філії „Просвіти". Причини ревізії з „Просвіти" не знаємо.

БРОДИ.

Політична нарада УНДО в Бродах. Дня 10. травня п. р. відбулася в Бродах заходом місцевого Повітового Народнього Комітету УНДО політична нарада, на яку прибуло коло 70 представників з усіх місцевостей повіту: Голосковичі, Дідківці, Яланчик, Лагодів, Чехи Броди, Лешків, Більниці, Заболотці, Конюшки, Гаї Старобрідські, Смільно, Корсів, Вишнопько. Нарадами проводив головa ПНК д-р Теодор Жолківчук, секретарював студент п. М. Сірко. Політичний реферат і посольський звіт виголосив пос. В. Кульчицький. Після реферату ухвалено резолюції з протестом проти розвязання Українського Спортового Союзу, „Сили" та „Союзу Українок", а також проти подій у Зелечеві та Радехові. Прийняті вислухали декларації Центрального Комітету УНДО в справі територіяльної автономії та ухвалили резолюції з домаганням забезпечення української національної особовости в Польщі та введення на терени, заселений в більшости українцями, вищі

окальної територіяльної автономії. Врешті ухвалено резолюцію, яка домагається зміни виборчої ординації до сойму та до самоуправних органів. Замітна була однодушність і захоплення при ухваленні резолюцій. В дискусії відмічено цілу низку місцевих болячок. Зібрання закінчилося відспіванням національного гимну.

МОНАСТИРИСЬКА

Гостина театру Тобілевича. В нашому місті гостив одна з найкращих українських театрів, а саме ім. Тобілевича, який, мушимо не признати, стоїть на висоті свого завдання. Почавши від добірного ансамблю аж до мистецького виконання — все у нього поставлене якслід. Одначе з жалем зазначуємо, що в Монастириськах ходило до театру нашої публіки за мало. Чому? Чи може грошові недостачі? Думаю, що ні, бо на кіна та всякі дурниці, чи щоденно на „Курйорка", який сипле на наші адреси такі компліменти, як „збіри, бандиці, крейожерци" і т. д., то у нас гроші є. Але на наш театр, на те, що наш зарід освічує та що нашу збогачує, о, на це грошей нема. Сумно тай годі!

ПЕРЕМИШЛЬ.

Як інтерпретують статут „Сільського Господаря". Цими днями дістав кружок „С. Г." в Кормовичах ось староства письмо, яке без всяких коментарів подаємо в цілости, бо воно відсвідчує дуже виразно, відносини: „Starostwo Powiatowe Przemyskie. L. Pol. B. 329/Stow. /U. Przemyśl, dnia 16. IV. 1938. Do Zarządu Kółka Kra. jowego Gospodarskiego T.wa „Silskyj Hospodar", do rąk P. Oleksiego Kroka w Kormonicach. Na zasadzie posta. nowień art. 16. Rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 27. X. 1932 w przedmiocie prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. Rz. P. nr. 94, poz. 808) udzielam Zarządowi upomnienia, ponieważ zostało stwierdzonem, że w łonie tamt. Kółka został utworzony „Hurtok chliborobskiego wyszkolenia młodzieży". Zakładanie bowiem takich hurtków nie przewiduje statut „S. H.", przeto wzywam Zarząd, by w terminie do dni 7 zlikwidował wspomniane przybudówkę stowarzyszenia, gdyż w przeciwnym razie rozwiążę tamt. Kółko. Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie, które podać należy do tut. Starostwa w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia. Za Starostę powiatowego: Mr. Jan Sierzecki, Wicestarosta." Проти цього рішення Рада Кружка „С. Г." внесла до Воєвідського Уряду спротив.

Може вкінці протверезіють! Довгі роки свято першого травня святкували окремо польські й жидівські взаємні II. і III. інтернаціоналу й окремо українські, згуртовані при вул. Снігурського. В 1936 р. українські робітники під проводом проф. Сабата й інж. Коцільного дали себе втягнути до спілки з поляками і жидами. Цьогорічне першотравневе свято складалось, як звичайно, з двох частин. Передполуднем у великій салі Робітничого Дому відбулись маніфестаційні збірання, на яких виголошено кілька промов. Вполудне уформувався похід в числі якої тисячки осіб, що перейшов вулицями міста в сторону Ринку. В поході переважали жиди. Українців цього року було загал небагато. Селян, за винятком 8—10 з Яксманич, не було. Коли похід виходив з Францішканської вулиці на Ринок, зібрані ендеки в числі коло 50 осіб, підняли праві руки вгору, викрикували „Пречь з жидо-комуной" — настрашені учасники кинулися вроздріб. Соціялістичні бойівки, думаючи, що ендеки б'ють їхнього брата, кинулись на ендеків. По кільохвилинній бучі похід продовжувався дальше. По відповідних промовах Белюха і д-ра Гросфельда, зовсім неподібних до промов тих самих панів перед кількох літ (цим разом ці панове пішли сильно на право), оркестра заграла державний гимн (перший раз від непоміотних літ) і похід розійшовся.

З театральної сали. В п'ятницю, 6-го ц. м. Драматичне Т-во ім. Лесі Українки виставило в салі Народнього Дому комедію на 4 дії братів Шапталів „Сходження сабінок", у перекладі К. Губарівої. Аматори добре підготовили цю комедію. Своєю знаменитою грою виказали вони багато хисту. М. Просіцький у ролі проф. Гольвіца, К. Губарівна в ролі Розалії, Е. Сорочак у ролі Павлі, М. Дмитрів у ролі Фридерики і Я. Антрухович у ролі Еміля Гроса — були знамениті. Дуже добрі були: Т. Терлецький у ролі д-ра Неймайстера і Шустаковська в ролі Марії. Але найкращим був проф. О. Хичій у ролі директора мандрівного театру Штрівего. Непересічний талант виявив Гадзевич, що дебютував у ролі Гроса-батька, власника винарні у Відні. В загальному цілість робила дуже гарне враження і публика, якої, правда, було дуже мало, весело провела вечір та розійшлася з задоволенням, бо дала при цьому ще ленту „Рідній Школі". Виставу режисерував проф. О. Хичій.

Свято Юрія. Перемиське українське купецтво зорганізоване у філії Союзу Українських Купців відзначало честь своєму патронові — св. Юрієві окремим святом. Свято, що відбулося в неділю 8. ц. м. почалося у катедральному храмі в год. 12-ій Службою Божою, яку відправив о. проф. О. Орський. Під великим, дуже освітленим павуком зібралося кількадесять купців, які в набожному настрою вислухали Служби Божої. Після того у власній домівці відбулися святочні сходини, в яких взяли участь коло 70 купців, представники установ, редактор „Українського Бескида" м-р Костюк та кореспондент „Діла". Сходини відкрив голова філії П. Марко. Він привітав зібраних і відчитав реферат про життя і діяльність св. Юрія, про колишній розвиток українського купецтва, його занепад та про його відродження у повоєнних літах. По рефераті відбулася дискусія. Інж. М. Деревянко підкреслив значіння духової культури, д-р М. Рибак звернув увагу на національне обличчя купецтва та національну свідомість; крім цих забирали ще слово м-р Ю. Костюк, Дм. Дорогий, М. Зарицька і П. Заболоцький. Сходини закрив голова П. Марко замітком до обєднання та просив, щоби купці якнайчастіше сходилися до своєї домівки для обміни думок. Сходини закінчилися відспіванням національного гимну. К-н.

При зміні адреси просимо подавати и стару адресу.

Адміністрація

КОЛОМИЯ.

Шевченківський концерт. Українські мешканці міста Коломиї, згуртовані у двох читальнях „Просвіти": ім. т. Шевченка й М. Шашкевича, а також у т-ві „Сокіл" та філії Т-ва „Зоря", вшанували память найбільшого поета України, Тараса Шевченка, окремим святом 8. травня ц. р. Хоч програми невибагливі, проте дбайливо підготовлені і вдоволяли й тих, що були на цьогорічних двох Шевченківських концертах: „Колом. Воєна" і молоді місцевих гімназій. Вступне слово виголосив проф. Николишин Дмитро, який цим разом у своїй популярній промові підніс голосно непохитність Шевченка у його змаганнях до цілі та вказав на необхідність засвоїти собі всім громадянам його вічно актуальні ідеї. Відтак ішли поодинокі та збірні виступи хорів: Т-ва „Зоря" і двох читалень „Просвіти". Мішаний хор читальні Шевченка під орудою п. Малашука Ол. відспівав Шевченка-Роздольського „Сонце заходить", відтак Леонтовича: „На вулиці невесело" та „Ой зійшла зоря". Останні дві пісні виконано проше під оглядом чистоти інтонації та інтерпретації, як першу. Мужеський хор читальні Шашкевича під дирігентурою п. Луцанюка С. виступив із двома піснями: Шевченка-Воробкевича „Думи мої" та „Минають дні". Краще безумовно вийшла перша пісня. Зате треба признати, що мішаний хор „Зорі" під управою молодого й досвідного дирігента, проф. Шипайла Романа, відспівав гарно народні пісні: „Шумить, гуде дібровонька" й „Ой гай мати". Гарне враження викликав збірний виступ усіх хорів (тут був і хор „Сокіл") в числі до 200 осіб. Зовсім поправно, хоч і без дирігента, відспівав збірний хор, починаючи свято, Шевченка-Стеценка „Заповіт" та при кінці концерту під управою проф. Шипайла Романа „Учітеся, брати мої" Шевченка-Котка. На признання заслуговують і деклямації. П. Дійчук С. відтворила добре Лебединського М. „Тарасові", а маленька Савчук Л., дуже вправна декляматорка, віддала зі зрозумінням Шевченка: „Минають дні" і викликала заслужено бурю оплесків. Симпатичний був теж мандоліновий квартет членів читальні Шашкевича. Відграно увертуру Россінія „Танкред". Завдяки вмілій режисерії п. Скалозуба О. зробила на слухачів помітно враження й інсценізація „Розритої могили". Покінчилося свято національним гимном. Слабо була заступлена місцева інтелігенція, але й замало було старшого міщанства, яке в тому самому часі відбувало загальні збори церковного братства. Краще було б відложити ці збори та отямою прилюдність засвідчити свою сконсолідованість задля ім. Шевченкового свята. В. М.

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

ЛЬВІВ:

Грище Погоні: год. 9.30 рано товариський метч **Україна II—Зоря.**

Таможе: год. 11.30. Мистецтво Окружної Ліги **Україна—Польонія.**

Грище Т. С. Ль. год. 9 рано — мистецтво Ц-кляси **Степ—СКР.**

НА ПРОВІНЦІЇ:

Станиславів: мистецтво А-кляси **Пролом—Покуте.**

Самбір: мистецтво А-кляси **Дністер—Стшелец** (Борислав).

Сколе: мистецтво Б-кляси **Скала** (Стрий)—**Гредлів.**

Мостиська: товариський метч **Сян** (Перемишль)—**Скала** (Мостиська).

Медика: мистецтво Ц-кляси **Веселка—Бригала.**

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ:

Перемишль: Сян—Польонія.

Львів: Україна—Стшелец.

ЗАКАРПАТТЯ:

Ужгород: Русь—ЧСК (Ужгород).

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

24 томи вартости зол. 49·—

ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 30·—

	ціна поодиноко зол.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.50
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Ореваллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — пов.	3.60
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.60
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудно: ДІВЧАТА ОЧАЇДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Аллхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини засланця	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Юрій Косач: ЧАД — повість	2.—
Мих. Посяцький: ГРЕЦІЯ — усміх життя — із 20 ілюстраціями	3.—
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „із казки мого життя"	2.20
Ґергард Ґеземан: УТЕЧА — повість	2.50

—o—

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.
Почтова пересилка 30 сот.
Хто замовить цілий комплєт — не платить пересилки.

Шахи.

ТУРНІР МОЛОДОЇ ГРОМАДИ.

У Турнірі за мистецтво українського Львова, який поволі доходить до кінця, веде Романишин, Туркевич і Мороз по 4½, Пласій 4, Лозинський і Іваньо по 3½, Попель 3, Данів 1½, Кордуба 1, Прийма 0.

ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

Д-р Альохін рішився остаточно розіграти черговий двобій за мистецтво світу з Фльором (Ч. С. Р.) кандидатом Міжнародного Шахового Союзу.

ПО ВСІХ-УСЮДАХ.

Нью-Йорк. Турнір у державі дружинового мистця світа в шахах, Півн. Америці, покінчився перемогою Ржешевського 13. 2) Файне 12½. 3) Сіменсон 11. 4) Горовіц 10. 5) Кождан 9½. 6) Деке 9. (Усіх учасників турніру 17).

Любляна. У міжнародньому турнірі за мистецтво Югославії з участю 16-ти змагунів, переміг Костіч (Югосл.) 10½. 2) Шабо (Мад.) 10, 3) Д-р Тартаковер (Польща) 9½. 4) Штаймер (Мад.) 9½. Аттольос, Тріфунівіч, Візнер по 8½, Пірц 8. (Всі Югославія).

ШАХОВИЙ ГУМОР.

Д-р Ляскер був великим аматором добрих цигар. Одного разу подарували йому кібіци більшу кількість гаванських цигар. Підчас метчів кібіци запримітили, що він курить останнього сорту махорку. Здивовані, питають його за причину.

— В останньому часі граю з надто сильними противниками — паде відповідь.

—o—

Нові книжки и журнали.

КНИЖКИ.

Ks. Ad. Stankievic: BOZAJE SLOVA na nadzieli i sviaty. Vyd. T.-va „Bielaruskaje Katalickaje Vydaviectva". Lvou — Vilnia, 1938.

Inż. Jerzy Królikowski: JAK JEŻDZIĆ I CHODZIĆ PO DROGACH. Wydane przy pomocy subwencji Min. sterstwa Komunikacji. Wydawnictwo Ligi drogowej w Warszawie. Warszawa, 1938.

Adw. Wilhelm Rippel: CHRZEST KRWI REHABILI. TACJĄ ŻYDÓW. Warszawa, 1938. Велика 8-ка, стор. 24.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанок „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

Театри.

Великий Театр:

Неділя 15. 5. год. 3.30 попол. „Рос-Марі"; год. 8. веч. „Літо в Ногам".
Понеділок 16. 5. год. 8. „Літо в Ногам".

Театр Різнородностей:

Неділя 15. 5. год. 3.30 попол. „Легка душна сестра"; вечором виступи нема
Понеділок 16. 5. виступи нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БУЧАЧ:
16. 5. Орлеяя.
17. 5. Процес Мері Дуган.
18. 5. Орфей у пеклі.
19. 5. Лісова пісня
20. 5. Невольник.
В підготові нова оперетка Я. Барнабі на 3 дії „Пригода в Черчі" і драма на 3 дії І. Зубенка „Княгиня Анна".
В Бучача їде театр до Підгаєць.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

СКАЛА:
15. 5. Гетьман Полуботок.
16. 5. Ніч під Івана Купала.
17. 5. Мавка.
18. 5. Маруся Богуславка.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:
Неділя 15. 5. Чорноморці.
Понеділок 16. 5. Нітуш.
Вівторок 17. 5. Гриць (новинка).
Середа 18. 5. Казна старого млина.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

15. 5. Бутини.
19. 5. Рава Руська.
22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „Нансі Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Князь і пройдак".
ВАНДА: „Веселі розведенниця", „Дорога до щастя".
ГРАЖИНА: „Несправедлива година".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".
МЕТРО: „Наступ на світанку", „Адіс"
МІРАЖ: „Експлозія" з Марленою Дітріх.
МУЗА: „П перший баль".
ПАЛЯС: „Щаслива трапезитка".
ПАКО: „Царський курієр".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Малий чарівник".
РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі".
СВІТ: „Проклятий овад", „Робінзон Крузо".
СТИЛЕВЕ: „Затанцюємо" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів.
УТІХА: „Воротьба за золоті поля" та ревія.
УЇМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Салтовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 15. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. дениик, 8.15 Для села: Хл. Газетка, Музика з пл., Як збільшити видатність садів, 8.30 Волинські співці як основа для дальшої переробки, 8.40 Співає Бельмонтяа хор, пл., 8.50 Про плекання цукрових і пастівних буряків, 9.00 Трансм. з Каліша: репортаж, богослужения, мандрівки по музею, Репортаж із фабрик, 12.03 Симф. порань, 13.00 Ост. львівські вистави, 12.10 Фрагм. із пов. Кл. Юноші „На загарцах", 13.30 Музика: орх., сопран, тенор; у перерві коло год. 14.00 Передача армії десять танків; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Св. Сидір патрон хліборобів, Із життя калішого села, 15.45 Для дітей: Справжня домашня курка, Музика з пл., 16.05 Вечерниці Білого Хреста, 16.20 Легка муз. авдиція: орх., хор ревелерсів, сопран, 16.45 Про охорону пам'яток минулого, 17.00 Фільозофний підвечірок: Рапорт, Збенковський, Гальський, Кічман, орх., форт., Щепко і Тонько; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій, 19.00 Трансм. з мюзік-голу ім. Пілсудського, 19.20 Театр Уяви: „Брат відмаходить брата", комедія на осн. Плавта, 19.45 Популярна музика, 20.30 Програма на завтра, 20.35 21.00 Спорт, 20.50 Веч. дениик, 21.15 „Та той" вес. авд., 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. музика в пл.

Понеділок, 16. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Кольоністи в Півд. Америці, Грігові твори, пл., 11.40 У кольоніяльній крамниці, 12.03 Полудньова авд., 13.45 Музика з пл., 14.55 Вірші, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Марші, вальси в пим. орх., 16.50 19.55 Актуальна гутірка, 17.00 Найстарший осередок гірництва в Польщі, 17.15 Грає Сільвія Сербеску, рум. піяністка, 17.50 Більше світла, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Три знаки зодіяку, 18.20 Концерт симфон. орх., 18.40 При конвенції та на гробі І. Коморовської, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Гетові гутірки в Екерманові, 19.35 Концерт орх. мандолініетів, 20.05 Веч. дениик, 20.15 „Дон Хуан" оп. Моцарта з пл., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт балаян.

Середа, 18. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для новобранців; 11.15 Для шкіл: „Могло бути нещастя", Пісеньки, 11.40 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.55 Музика з пл., Українські пісні Леонтовича, Кошиця, Лисенка, Вербицького, Людкевича,** 14.55 Вірша, 15.00 „Гуморески" І. Лева, Музика з пл., 15.20 Вікучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Гокус, покус, домінікус" авд. для дітей, 16.00 Вчімся говорити, 16.15 Орх. концерт, 16.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Ідеал воїна в середньовічних часах, 17.15 Брамс: Форт. квартет оп. 26. А-дур, 17.50 Підготова дівчат до оборони краю, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 „Під італійським небом" попурі (сол., хор, орх.) з пл., 18.20 „Операція" сценарій фантів, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Найбільша справа", фрагм. із пов. Паріцького „Ешій", 19.20 Спів у супр. форт., 19.35 Старий Доктор відповідає на листи, 19.50 Розр. концерт: орх., співи; у перерві в год. 20.20 Куток гумору, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Чверть-годинна поезії, 22.05 „Калейдоскоп" легка муз. авд., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танц. музика в пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 15. травня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Військ. орх., 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Фрагм. з пом. опер; БІЛГОРОД 18.00 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Хор, 17.30 Циг. музика, 19.20 Форт., 19.55 20.00 21.00 „Лілі" оп. Герве; ВІДЕНЬ 13.00 Розр. музика, 15.25 Квартет д-моль Шуберта, 19.10 Камер. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 Фільм. музика, КОШИЦІ 17.35 Концерт хору словацьких дітей (нар. пісні), 18.00 Аверченко: „Сам себе бе, хто нечисто живе" сценка, грають члени самосов. кружка у Сваляві, Концерт балалайк. орх., Концерт дитячого хору з Неліпине (у програ. пісні Давидовського, Лисенка); ЛЬОНДОН РЕД 18.50 19.00 „Маріяна" оп. Волеса, МІЛЯНО 17.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 „Фіор ді кампо" оп. Контеджакома; ПРАГА 16.55 Концерт солістів і орх., 19.20 Нар. капеля; РАДІО ПАРІ 19.32 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симфон. концерт; РІМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.30 Симф. концерт; СОФІЯ 19.30 Пісні та флет.

Понеділок, 16. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт., 19.10 Грігові твори, 20.00 Оперетові мельодії; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера, БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 „Дочка полку" оп. Оффенбаха, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 20.10 21.00 22.00 Фільт. концерт, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 19.10 Оп. музика, КОШИЦІ 12.10 Госп. огляд. 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 22.00 „Голоси світа", 22.10 Розр. музика, ПРАГА 19.30 20.00 21.00 22.00 „Далібор" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера, РІМ 17.15 Камер. концерт, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 „Вашингтон сад" пом. Чехова, СОФІЯ 19.15 Спів.

Вівторок, 17. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Німецька оп. музика, 20.00 Орх. концерт, БІЛГОРОД 18.20 Пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Балалайк. орх., 17.00 Циг. музика, 21.15 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 13.15 21.05 Орх. концерт, 15.30 Форт., ГАМБУРГ 19.50 20.00 21.00 „Гольцдесь-скиталець" оп. Вагнера, КОШИЦІ 14.05 15.45 Вістки, 18.00 Д-р Попович „Весна в Карпатах", ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 „Свінг мюзік" трансм. з Америки, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, 22.15 Сольо на гітарі; ПРАГА 17.30 Югосл. пісні, 18.20 Салон. музика, 21.20 Симфонія ч. 7 а-дур і ...оненц; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви: „Ля мезон де Фе" драм. казка Маршанда; РІМ 21.00 22.00 23.00 Опера; СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.45 20.00 Пісеньки.

Середа, 18. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Орх. концерт, сол. співи, 21.30 Варіяції на тему російськ. нар. пісні; БІЛГОРОД 20.00 21.30 Спів, 20.30 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Форт., сопр., 18.00 Альпейські пісні, 19.10 20.00 Шмідтові твори у вик. симф. орх., 22.30 Легка й танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Соната г-дур Чайковського, форт., 21.30 Концерт куранта, ДРОЙТВІЧ 22.10 „Золото Рейну" оп. Вагнера, IV. дія. 23.00 Співає сопрано, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 Концерт у честь Равеля, 22.15 Пісеньки, ПРАГА 19.00 20.00 21.00 22.00 „Любуша" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 Бетовенові твори на скр. і форт., 21.00 22.00 Кабарет, РІМ 17.15 Скрипка, 19.40 Розр. музика, 21.00 Комедія Тр. Бербара, 21.40 22.00 Орг. музика, СОФІЯ 19.30 Спів, 20.00 Форт., 20.45 21.00 „Болгарська година" оп. Равеля.

БІРЖА.

Львів, 14 травня 1938

Гроші.

Ку пно-продажа: Бельги белыг. 89·67, 89·20, Долари американські 5.29·50, 5·27·0 Долари канад. 5 26·50—5.24·00. Фальрени гол. 294·74—293·0. Франки фр. 13·05—13·55, Франки швайцарські 121 45—120 15. Фунти англ. 26 49—26 33, Гульдени данц. 100·25—99 75, Корони ч 15 00—10 00 Кор. дан. 118·25—117 00 Кор. норв 133·8—132·10, Корони шв. 136·49—135 50, Лири італ. 22·50—21·60, Марки фінлян. 11·71, —11·25, Марки нім. 102 00 — 98 00, Гель Ахів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 112·00, — 106·00

Яиці.

Банк Польський 116 50 Цукор. 24 75 Вуголь 28·00, 27·50, Ліяпон 68·50, Мексів 14·00, Острополь 56·00, Стараховичі 38·50, 37·50, Габербуш 49 50.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 5 із 1 ем. 81·25 серія 90·50 3 поз. (на 2 ем. 81·50 серія 90·75 5. конверс. 70·50 прем. дол. 40·50 4 консол. 68·50
Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"
Львів, 14 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·80 зол.
молоко . . . . . 16—17 сот.
(яйця копа) . . . . . 3·50 зол.
Тенденція на масло знижкова на молоко слаба, на яйця здержана

ОПОВІСТКИ.

Пригадка. Пригадуємо, що Звичайні Загальні Збори Т-ва Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт відбудеться 17-го травня 1938 р. в год. 5-ій попол. в домівці УКТОДІ при вул. Потоцького ч. 48. 1083

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

МИЛА дівчина, латідної, веселої вдачі, пристойна, ощадна, доматоріс, мистка, літ 30 — вигляданом значно молодша, пішне характерного, пристойного, матеріяльно забезпеченого товариша життя до 36 літ. „Діло" „Уродинчата у деватці". 1071 1-1

МЕШКАННЯ

САМІТНА жінка шукає кімнати немебльованої, комф., сонячної, з осібним входом, в цінім управительним, при інтелігентній родині. На постійне. Адміністрація „Діла" „Емеритка". 1018 2-2

ЗАМІНЯЮ 1 кімнату з кухнею (передпокоєм кімрне) на 2 кімнати з кухнею або без. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Сонячне" 3-3

ПІДПРИЄМСТВА

СТАРА реномована фірма вовняної зуслеської і жіночої, торговельний центр, вироблена клієнтелю, приймс спільника. Адміністрація „Малий вклад". 1079 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТ. «Аплікант з півторарічною практикою шукає патрона від зараз. Зголошення слати: М-р Богдан Левицький, Дунаєв п. Лімно. 1032 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Висилковий Дім віс, мануфактури і галантерії, шукає агента христіян до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ШВАЧКИ мужеського білля тільки кваліфіковані знайдуть працю в „Базарі", Львів, Ходкевича 9. 1062 2-2

ПІДРУЧНОГО та учениця кравецького приймс Стадник, Львів-Знесіння, Погодна 19. 1078 1-1

РУТИНОВАНУ машиністку приймс д-р Голубовський, Львів, Валова 11. 1082 1-1

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Жменць п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі солянка залік. водова. Проспект на бажання. 1049 2-10

ДОРА. Першорядний пансіон „Сарепта" (в українській управі в затишному привірному місці біля станції колежений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілоденним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студіюча молодь має знижки. 1079 1-7

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛІКАРІ! Лікарське уряджения за добрі ціни „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1038 2-10

НАШІ СОРОЧКИ мужеські відріжняються фасоном кроєм, пошиєм мірою і знаменитим вибілюванням. Львівські і міськфордові лайдерлінні 4.90—5.90. „АСТРА", фабрика білля, Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

ПОВЕРХОВА нова комфортова без такси, 14 вільних літ, при трамваю, недалеко середмістя, готівкою 30.000, банк 6.000, Трансакція (Ігнат), Длугоша 1. 1075 1-2

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа готівкою 10.000, банк 24.000 на 25 літ. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075а 1-2

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа, солідна будова, гарне положення, готівкою 12.000, банк 17.000. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 10756 1-2

КОМФОРТОВІ парцелі у всіх напрямах Львова по різних цінах „Трансакція", Длугоша 1. 1075в 1-2

ПОВЕРХОВА, нова, повсякомфортова, гарний город, без такси, 12 вільних літ, чудова околиця, склеп, готівкою 32.000, банк 14.000 „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075г 1-2

НОВОВІДКРИТИЙ „Бізар овальних Різнородностей" Дмитришеного — Домінікапська тетяри. Продає овальнодешево: шафи, етольки, кріска, годинники, патефони, плити, образи. Також античні меблі, дивани та зелізні різнородности. Також купує все. Тел. 285-18. 1068 1-10

ОКАЗІЯ! Продам кам'яницю комфортову з крамницями, вільні літа, близько середмістя, вклад 45.000, Львів, Зіморовича пять, меншання два, телеф. 212-25. 1060 2-2

ПОЗНАНСЬКІ МАЄТКИ. Продам заряд 150 моргів — 27.000; 100 моргів 20.000; 60 моргів 15.000; 40 моргів 11.000; при кожній мурована будинки, комплетний живий і мертвий інвентар, плеїни. Подані ціни все оббіжають. Багатий вибір СТАНИСЛАВ СОБЧАК, Ostrzeszów, Poznańskie. (на відповідь змірка). 1074 1-1

ПРОДАМ віллю з пів-морговим городом в Гребінові, Шпи 8/10. Зголошення до „Діла" під „Нагода". 1084 1-1

ПЛАЩИКИ ДИТЯЧІ в небувалім виборі 17.75, шкільні райтузи 1.80 та все для дітей „СЬВІТ ДЗЄЦКА“, Львів, Сикстуська 2. 746 4-4

ГАЛЯНТЕРІЯ. крамське приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів Ю. Байки 10. 1016 3-4

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже помірковання поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234-65. Продаж гуртова і детайлічна. 909 7-10

РІЖНІ

ФІЛЕТИ щодня свіжі тільки Собіського 14. Телефон 11112. 1052 2-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1070 1-2

ГОДИННИКИ і біжутерію найрецизніше направить українська фірма П. Карнинин у Львові вул. Домінікапська ч. 7. 1030 54-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, шкіряні, ямкові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 55-100

ПЕЧАТКИ. монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 988 4-8

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів. Вірменська 25 (дім „Зорі“) виконує всілякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Коперника 4. Репарації виконує негайно. 1050 2-6

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

д. лікар (асистент) Клінік у Берліні. Прави, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Бід. Каварні) тел. 251-68. 2143

ПОЗІР! ЛІКУВАНЦІ!

Др. Чвартацький Гр.

ординує для Купелевого Заведення в ЛЮБІНІ ВЕЛИКІМ у недугах жіночих і ревматичних. 1034 2—5

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів. вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зрогівіння, пігменту, волосся, бланш, дьобки по віспі і плями. Масажі тривале усування морщин, жилляків і відморожень власною методою. Тривале усування овлосіння від катафорезою. Стилі румянці підшкірним запускавнням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

Чому? всі хорі на пропуклину (брух) та опущення шлунка все звертаються до Фірми **Ф. ФРАЙЛІХА** Львів, Городецька ч. 35.

Це тому, що не перша і найстарша в наших землях фірма, яка виробляє під гарантією, на підставі власного патентованого взору опаски по дуже приступній ціні. Ця фірма одержала за свою працю для добра людей найвищі відзначення — золоті медалі, дипльоми, почесний доктират та богато подяк від професорів, лікарів, священників і т. п.

Український Текстильний Склад

„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші тканини на сукні, тканини на дитячі костюми, комплєти та сукенки. — Камгарни на мужеські дитячі одяги, матеріяли на загортки, попелини та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найріжнороднійших хоріб

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

це добрий засіб до упорядкування шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL“ дешеві і добрі

поручає по фабричних цінах

Витовд Транда

Ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Найновіші заграничні і краєві зразки

білля (дитяче, жіноче і мужеське) хусточок, шаликів, краваток, панчіх, скарпиток і т. п.

найдешевше купите в кооперативі

„БАЗАР“ Львів, Руська ч. 3.

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ГИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR“, бо це товар пожиданий і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR“, Golub, Pomorze.

Смачні сніданки, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки В РЕСТОРАНІ

М. Кузишина

Перемишль, пл. На Брамі.

ФІРМА ГЕРНЕР і Ска з вул. Гетьманської 22, ТЕПЕР

Н. Гойштайн і Л. Ляймзідер

перенеслася до ПАСАЖУ ФЕЛЛЄРІВ 1064 ч. 4. Телефон 229-82. 1-3

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими ложне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннік друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 картов) вол. 3.50
Książka rozsyłkowa на 480 урядів вол. 2.50, на 960 урядів вол. 5.—

Тільки оголошуючись у

„ДІЛІ“

можете успішно продати, купити або замінять реальність.

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всілякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 22-05

Гуртова продаж

хусток, шалів і блаватних товарів

Ігнатий Йосиф

Марель

Львів, фурманська 14.

Ч. 957 **тел. 272-08.**

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Л[illegible]ого ч. 17.

Найдешевші меблі

в українській кооперативі

АРХО

Львів, Корнякгів 1. Тел.: 272-64

„ВОДОТЯГИ“

Бюро технічне і підприємство для всяких інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166. Станиславів, 3-го Мая 12.

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Поручає залізні товари

будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни

ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 52.

С. Маріяш

Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.

ЛЬВІВ, ул. ГОРОДЕЦЬКА 41. 3—10 Тел. 245-02.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніших

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла“ дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі майже **даром** з найтривальших матеріялів і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО“** віддавна відома фірма SIKER і KORKES Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу“ — всякі направи і покриття виконує прецизійно на місці задурно. — Увага на властиву адресу і число дому. 8—10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

Ч. 105 (14.937). Львів, вівторок 17. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою). 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Півріччя . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий бельгійський уряд.

Мін. Спак утворив новий бельгійський уряд у такому складі: премієр і міністр закорд. справ — Спак, транспорти, пошта, телеграф, телефон — Марк, внутр. справи і здоровля — Мерльо, публ. роботи — Бальтазар, праця і суспільна опіка — Делятр, скарб — Жерар, освіта — Діркс, справедливість — Фоліен, рільництво і господарка — Іманс, кольонії — де Блешувер, нар. оборона — ген. Дені. Мін. Марк буде виконувати функції віцепремієра.

Під політичним оглядом новий уряд складається з 4-ох католиків, 4-ох соціялістів, 2-ох лібералів та 1-го безпартійного. Між міністрами є 3-ох фляманів, 4-ох вальонів і 2-ох брюсельчан; 6-ох із них належить до парляменту, 2 ох до сенату.

Чехословацька поліція і жандармерія розігнала німецьких маніфестантів.

Чеське пресове бюро повідомляє: Коло 250 німців машерувало на місто Айсбруб, щоби там викликати конфлікт з чехами. Перед містом поліція та жандармерія намагалася затримати маніфестантів, які обкидали її камінням. Поліція розігнала юрбу, арештуючи 7 осіб, які стануть перед судом; при ревізії найдено зброю, летючки і гумові палиці. Між маніфестантами нема ранених.

АРЕШТУЮТЬ НІМЦІВ.

Як повідомляють урядово з Праги, німці намагалися кольпортувати в суботу й неділю протидержавні летючки. У звязку з тим арештовано кількох німців.

ПОВОРОТ ГЕНЛЯЙНА.

В суботу в год. 22.25 прилетів із Льондону до Берліна Генляйн зі своїм секретарем. Після 1-денного побуту в Берліні та розмови з марш. Герінгом, виїхав він до Праги.

Перед виїздом з Льондону заповів Генлайн, що не вернеться туди.

ПІСЛЯ ПОБУТУ ГЕНЛЯЙНА У ЛЬОНДОНІ.

Підчас побуту у Льондоні Генляйн переговорював підчас принять із кількома визначними британськими політиками, м. ін. зі сером Вансітартом, Черчілем, Сінклером, мабуть також з мін. Мек Дональдом і амб. Філіпсом. Чеський посол у Парижі Масарик відвідав їх та поінформувався про хід нарад; крім того він говорив безпосередньо з Генляйном.

Довкола тих розмов ходять ріжні погороски. Деякі часописи твердять, що Генляйн заняв дуже поміркована поставу й обіцяв покищо не домагатися, щоб Чехословаччина негайно змінила свою закордонну політику. Все таки Чехословаччина мусить закинути союз із СССР, бо судетські німці не можуть погодитися з думкою, що колись прийдеться їм рамя об рамя з большевиками воювати проти Німеччини.

НІМЕЧЧИНА НЕ ДОЗВОЛИТЬ НА РЕПРЕСІЇ ПРОТИ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Як говорять у Парижі, мін. Рібентроп заявив брит. амбасадорові Гендерсонові, що Німеччина бажалаб оминути конфлікт із Чехословаччиною, але вона **мусіла би помогти судетським німцям на випадок, якби вони стали предметом активних репресій.**

Мусоліні погрожує

ВЕЛИКА ПРОМОВА ДУЧЕ У ГЕНУЇ.

В суботу рано приїхав до Генуї Мусоліні на панцирнику „Кавур", якому товаришило багато воєнних кораблів. На площі Перемоги виголосив Мусоліні промову, в якій порушив австрійську справу, стверджуючи, що 11. березня ц. р. станула Італія перед рішенням, від якого залежав європейський мир. Приготовлена на це Італія дала відмовну відповідь на відому дипльоматичну інтервенцію заграниці в австрійській справі. Це завело надії тих елементів, які сподівалися зудару двох тотальних держав, що мав довести до тріюмфу большевизму в Европі. Такий крок Італії випливав не з конечности, але розваги і політичного розуму. Від 1934 до 1938 року поплило багато води під мостами Тибру, Дунаю, Шпреви, Секвани і Темзи. У тому часі висунено проти Італії санкції, яких вона не забула. „Концепція Стрези" вмерла, Італія ніколи її не відновить. Італія не могла протиставитися неминучому епільогові німецької національної революції. Приязнь між римським і германським світом є тривала і плідна, слова, виголошені недавно у Венецькій Палаті не є звичайною дипльоматичною фразою. Зрештою вісь Рим-Берлін зовсім не перешкоджує Італії заключувати договори. Договір з Югославією запевнив мир на Адріятику. Договори між Льондоном і Римом запевнили тривку рівновагу просторам, що розтягаються над Середземним Морем аж до Моря Червоного.

Про взаємини з Францією говорив Мусоліні коротко, бо італьо-французькі переговори ще не покінчені. Покищо, коли йде про Еспанію, Італія хотіла би перемоги одного уряду, Франція — другого.

Італія хоче мира зі всіми державами, але щоб мир був певний, він мусить бути збройний. Можливо, що „великі демократії" мають мирні пляни, але

якщоб вони довели до ідеольогічної війни, тотальні держави утворять бльок і будуть разом боротися до кінця.

Кінець сесії Ради Ліги Націй.

Суботнє пленарне засідання закінчило 101. сесію Ради Ліги Націй.

Після нарад над справою політичної еміграції з Австрії, Рада приступила до справи

невтральности Швайцарії.

Всі делегати за винятком совітського й еспанського *приняли резолюцію*, якою **Рада приймає до відома постанову швайцарського уряду, що він не візьме участи в ніяких ліговних санкціях.** Він предложило проект реформи Ліги Націй. Коли председник звернув увагу, що ця справа переходить компетенції Ради, чілійський делегат заявив, що

Чілі виступає з Ліги Націй,

бо вона ухилюється від реформи; при тій нагоді він згадав, що на 42 справи Ліга полагодила успішно лиш 11.

Засідання покінчилося нарадою

над закликом китайського уряду.

Рада Ліги підтримала свої дотеперішні резолюції в китайській справі та осудила газову війну.

—o—

Наступ на Холмщину

„ІЛЮСТРОВАНОГО КУРІЄРА ЦОДЗЕННОГО".

I.

Заздалегідь можна було сказати, що холмське, замістське й інші віча з їх постановами — це лише прелюдії до більшої акції. Так і сталося. Щоб змобілізувати ширші, неознайомлені зі справами Холмщини польські маси та залякати рішальні чинники „страшною небезпекою" для польського населення від українців, зокрема від священників, краківський „Ілюстров. Курієр Цодзенни" висилає туди спеціяльного кореспондента д-ра С. Петерса (чисто польське прізвище!).*)

І ось маємо вже в „ІКЦ" аж два репортажі цього п. Петерса: в ч. 129 „Трагедія Холмської Землі — акт другий" і в ч. 130 „Упривілеєне(!) православія спихає польську людність Холмщини на дальший плян". Хоча вже другий репортаж — це у значній частині повторення першого, то всеж можна сподіватися ще неодної нової ревеляції цього спеціяльного курієрківського „висланника".

Не знаємо, доктором яких наук є п. Петерс, але — так виглядає, що він не правник і не історик, бо те, що він понаписував у своїх репортажах, перевищує всі нісенітниці й усе неладдя, яке коли-небудь виявлялося на газетні шпальти. До того д-р Петерс мабуть був і дуже слабим учнем з „релігії", бо виявив слабе знання Божих заповідей: Не кради, не вбивай, не бреши!

На репортажі, які переповнені закликами до порушення конституції, цивільного права карного, кодексу й моральних приписів Христової науки та які виявляють повне історичне неуцтво й незнання сучасної дійсности, є лише одна відповідь: брехня! І ми лише одним цим словом і відповіли б д-рові Петерсові, якби ті, для кого ці репортажі призначені, мали змогу краще і повніше зазнайомитися з історією та сучасністю Холмщини й не піддатися їх сугестії.

Тому, що у справі Холмщини закидають пошкодованим українцям Холмщини „страшні злочини" проти польської людности й держави, мусимо забрати слово з приводу репортажів п. Петерса, щоб боронити **правдивої правди Холмшини** та її українського духовенства.

II.

Щоб, як сказав літописець Нестор, знали потомки православних діла сучасних днів, слід би перекласти на українську мову та зберегти для памяти репортажі п. Петерса в цілости. Але через брак місця наводимо тут для орієнтації читачів їх найважніші місця.

Перший репортаж:

...у відродженій Польщі дістали ми у спадщині коло 150 тисяч **православних поляків** *що творять майже 70 відс. загалу православного населення, значить, лише дрібний відсоток це росіяни й русини"...* **„Православні поляки (?)** *від моменту коли Польща здобула незалежність гравітували до польщини... виразно схиляючись до католицизму. Відкривалися перед ними два шляхи: або залишатися православними в опертї на польщину або вернутися до католицизму Польська держава дала їм вільну руку"...* **„Православні поляки мали молитися у православних церквах по польськи"(?).**

По польських православних простягнулися **чужі руки"(!)...** *„на терені Холмської землі знайшлося в обіймах українців 150 тисяч польських православних, що їх колись насильно навернули на чужу віру, знайшлося на роздо-*

*) По всякій ймовірності приглядається другий Петерс, лотиш, командант Кремля, що виконав поміч над Тухачевським та іншими.

ріжжі. Сітка агітаторів у рясах почала систематично опановувати ситуацію"...

„Велика самопосвята (поляків, що йдуть у «засі працювати над навертанням холмщан), зійде на нівець, **якщо не прийде сюди рішуча воля польського уряду.** Лише енергійно поставлена урядом справа може причинити найшкідливішу для церкви діяльність"... „Зустрів я представників адміністрації, що безрадно дивляться на акцію наплівових агітаторів"... „драматичне перероблення православних на українців".

„На цляху минаємо церкви, що стоять на горбках, п**ʼ**ношаться над околицею. Це символи неволі, часів займанщини, найчастіше перероблені з римо-католицких святинь... Деякі були поставлені на честь царів(!). В 1921 р. польський уряд наложив печатки на 74 церкви Холмщини на знак, що ці явні сліди насильства (!) не можуть далі служити, як місце молитви".(!)

„Але 74 запечатані церкви — це досконалий момент для агітації, що промовляє до уяви людей. Власне перед цими зачиненими церквами нелегальні (?!) „попи" роздирають ризи, улаштовують богослуження. Богослуження перед запечатаними дверима 74 церков! Народ бачить запечатані церкви, і можна в ньому збудити на цьому тлі почуття, які в даній хвилині потрібні. На цій струні можна вигравати мельодії від комуністичних до націоналістичних... коли йде про те, щоб закалотити взаємини на селі"... „ І комуністи й наслані з Галичини (з Малопольські) попи(!) викликають іноді резонанс у душах людей, яких батьки нераз за віру проливали кров"... Це церкви з печатками (врештою ті печатки нераз попи зривали!) — це найбільш небезпечний момент".(!)

„Переробити ці церкви на костели, навіть розібрати на цеглу, лише, на милість Божу — не залишати з печатками на воротах!... Маємо (?) повне право до ревіндікації чи до того, щоб усунути сліди займанщини. Так, як є, — є найгірше!"...

„Низька хата, часто крита соломою... це доми молитви, в яких іде не так про молитву, як про політичну роботу(?!). Такі неофіційні доми молитви відчиняють в кожному селі(!)"... В село заявляється одного ранку скромний „поп". Не мельдується у влади, не просить дозволу(?), завершається призначенням самого Митрополита Діонізія. Ці люди напливають з терену Галичини (малопольскєго) (?!)... „Поп" безправно(!) відчиняє парохію, безправно(!) править богослуження в сільських хатах, у яких горять свічки, **загрожуючи кожної хвилини пожежою цілого села (!!).** „Поп" безправно(!) хрестить, хоронить православного навіть у тому самому дні, в якому вмер. „Поп" безправно(!) вживає титулу пароха, відважується навіть зірвати печатку з хати(!!), коли йому запечатає влада(!). Влада раз-другий покарає, замкне йому хату, але „поп" перенесеться до другої. **Врешті влада починає дивитися крізь пальці**(?!).

Польські православні говорять тільки польською мовою. Це не зражує „попа". Починає класти їм у вуха, що повинні говорити по українськи (по руску). Погрожує, повчає, змушує, аж поволі починає перетягати найслабших(!). На лекції, яку зрештою веде правом кадука, вчить релігії по українськи (по руску), хоча цього не дозволяють йому закони"(!?)... „Лучить релігію з українізмом"... **Не так, як у Греції, Болгарії, Фінляндії, Естонії, але цілком інакше, по „руску" всупереч історії(!!) всупереч сьогоднішній дійсности"(!)**

„Чому-ж це польське населення так легко піддається теророві(!)?... Хлоп дивиться й чує, що поляк у своїй власній державі легко може втратити землю! Бачить, що цей „поп"-приблуда допускається тільки безправя(!), діє далі й нічого собі з влади не робить(!!)... і піддається нагальній агітації попа"...

Репортаж другий (ч. 130):

Як ми вже сказали, у другому репортажі п. Петерс повторює багато своїх думок з першого. Ось деякі з „найцікавіших" його ревеляцій: „Поляки католики... й у половині не користають з тих релігійних упривілеїв, з яких користають православні (!)... В Томашівському повіті на 80.000 римо-католиків маємо 20 парохій, тобто одна парохія має 4.600 душ... 33 тисячі православних з 7 парохіями офіційними й 13 неофіційними (?!)*), разом 20 парохій (!). А значить, на одну парохію припадає ледви 500 душ... Оце перший комплекс нижчости польського населення... Густота православних парохій це перший крок до українізації тих теренів. „Попи" являються в кожному селі, де находиться хочби кілька православних родин, улаштовують безправні богослуження (?!), виголошують проповіді по українськи!... Цвинтарі православні залишилися й нелегальні православні попи, всупереч усяким законам(?!), хоронять православних небіжчиків безпосередньо по смерти, не турбуючись „формальностями" (!).

„Комплекс нижчости родить у душі бунт, може викликати реакцію. Був я у **Щебрешині, де польське населення на вістку, що відкрнють 120 церков, почало місцеву церкву розбирати на цеглу.** На Холмщині будиться серед поляків відрух, що може вибухнути, якщо не прийде розв'язка по думці справедливости історії (!!).

„Роздали українським (руським) селянам землю з попівок... Один староста радив мені не виїзджати в терен, бо побоюється негативних настроїв... Якими консеквенціями загрожує це державі... В Жерниках згоріла церква. На її згарищах зараз неофіційний „поп" відправив богослуження... Поплили вмішані в молитву почуття ненависти до поляків. „Поп" добре використав пожежу церкви. Хто спалив церкву? Розмовляв я з війтом... Він тої думки, що зробили це православні, на вістку про ревіндікацію... Є таке село, де з церкви зробили кльозет (хіба православні зробили би це зі своєю церквою? — Ред.). Оповідали мені про хлопців, що кидають камінням у церковні хрести (православні діти певно не кидають камінням у хрести на своїй церкві. — Ред.)... За церкву (робить відкриття п. Петерс) бореться з укриття „милий" сусід (комуністи? — Ред).

Мусимо дбати про те, щоб польське православія повернулося до прекрасних історичних традицій і стануло на становище польської національности. Це мусять зрозуміти керманичі православної церкви в Польщі"...

*) Це церкви скасованих парохій, приписані до існуючих.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня.
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

III.

Годі уявити собі більше незнайства історії та дійсности Холмщини, чи свідоме перекручування їх, більший хаос у голові, примітивне підтасовування й видумування фактів, щоб заляпкати рішальні чинники, більш цинічні „докази", що треба зліквідувати на Холмщині і православія й українство, і нарешті більш „легку" поведінку з етичними засадами та більш безцеремонне доносництво.

Хід думок п. Петерса гідний уваги психіятра: На Холмщині, мовляв, буцім то **150 тисяч православних поляків** і всього маленька жмінка росіян та українців, які схиляються до католицизму; і якби не гурток „агітаторів" — „нелегальних попів" та нелегальних парохій, то всі вони давно сталиб поляками; ці „попи" на Холмщині якісь надлюди, бо ніхто, крім вищої влади, не може дати собі з ними ради, навіть старости „пасують" та опускають руки; церкви всі повстали за часів російського уряду, або перероблені їх з костелів. Отже всі вони — сліди царату; слушно, мовляв, запечатано 74 церкви, але треба їх або пересвятити або розібрати, бо після цього православне населення цілковито успокоїлосяб; щоб українці лекше успокоїлись, не дати їм молитись у найнятих хатах, біля церков та на цвинтарях, які теж треба забрати; через те, що священники — це агітатори, які „зривають печатки" (!), не слухають влади, говорять до народу його мовою і взагалі хочуть проковтнути 150 тисяч православних поляків, то ясна річ, що хтось повинен взяти їх у свої руки (!); для цілковитого заспокоєння православних українців не треба їм продавати їх церковної землі; все це треба зробити, бо ті, з якими п. Петерс розмовляв, не витримають і „вибухнуть"; а найліпше булоб, якби вища церковна влада змінила свою національність, вичистила церкву від українства, ввела польську мову та навернула все населення Холмщини до „світлих традицій"... Тоді вже на Холмщині настав би рай!

Одно геніяльний проектодавець забув чи не хоче знати: що на Холмщині є ще один чинник: це кількасот тисяч православних українців. Коли тепер якийсь направду дуже мудрий староста порадив п. Петерсові не лазити по українських селах, то що тоді він порадив би йому? Зрештою, як каже автор, ці українці Холмщини вміли колись терпіти за віру, молитися по лісах і багнах. Чи й тепер вони так не молилисяб?

О. С—ький.

Занепад чи кінець Ліги Націй?

I.

Тепер у Женеві зібралася 101-ий раз Рада Ліги Націй. Уявляємо собі, з якими похиленими головами манджають тепер у прегарній палаті Ліги її вірні адепти. Женевська установа зазнала багато поразок, багато принесла розчарувань, дала неодин доказ своєї безсилости, але такого їй ще не доводилося переживати: треба формально (фактично це вже зроблено давно) позбутися негуса.

З українською справою було простіше: у 1920 р. кандидатуру України „відложили", а тому, коли Україну окупував агресор, можна було обмежитись „пісними" мінами та вівчливо „зі смутком" розводити руками у відповідь на заяви і протести українських делегатів...

Справа з негусом стоїть гірше: Етіопія була і властиво є дійсним членом Ліги. Негус справедливо може сказати, що в його нещасті так само винувата пацифістична Ліга Націй, що й імперіялістично-агресивна Італія: Коли повстав між Етіопією та Італією конфлікт, він міг дуже легко скінчитися так, як і всі подібні інші конфлікти: Італія без бою або майже без бою отрималаб певне все, що їй було потрібно, договорилась би з негусом і він би перетворився у другого марокканського султана.

Але негусові сказали, що **вся Ліга Націй**, цілий світ стоїть по його боці, що за ним военна фльота цілої британської імперії і перш за все могутні економічні та фінансові засоби, які будуть паралїжувати його противника! Негус повірив. Його войовничий народ кинувся з голими руками на модерно вивіжовану італійську армію. Але англійська фльота обмежилася прогулькою по Середземному Морі, а санкції скандально провалились. **Негус був розбитий.**

І от тепер старий Чемберлен разом із своїм міністром лордом Галіфаксом мусить якось направити те, що накоїв молодий, талановитий, але утопічний Іден. Але як направити? Повернути йому хоч частину його суверенности?! — річ виключена: ходить тільки про реалізацію порозуміння між Англією та Італією та про визнання короля Італії імператором Етіопії. Нема сумніву, що формула найдеться. Напевно виступить Літвінов в „оборону поневолених народів" (!!), може скаже якесь терпке слово один з представників малих держав, а далі ухвалять, що члени Ліги мають вільну руку, всупереч колишній резолюції признавати доконаний факт, що Етіопія є кольоніяльною частиною італійської імперії. Дозвіл властиво запізнений, бо неодин уже член Ліги без ніякого дозволу, давно вже це сам зробив. Ці події не піднесуть авторитету Ліги і чимало вже тепер лунає надмогильних промов над „небіжкою".

Чи справді настає кінець Ліги, з якої виступили вже три великі держави — Японія, Німеччина, Італія, — від якої давно вже відійшла Бразилія? Чи це тільки дальший її занепад? Схиляюся всеж до останнього та гадаю, що Ліга остаточно таки не загине і може пізніше відновиться на нових підставах. В основі вона має ідею поважну і потрібна вона не тільки для утопістів і наївних пацифістів.

Поважний характер її ідеї полягає в тому, що інтереси держав цілого світу так взаємно сплелися, що світовий промисл, міжнародні торговельні відносини, все те, що міститься в одним слові — цивілізація, — охоплює цілу земну кулю. В результаті виринула імперативна потреба створити якусь установу, яка моглаб

регулювати всі ці міжнародні явища. І раніше, до великої війни, збиралися різні міжнародні конгреси, то в справі транспорту, то почт і телеграфів, то у справах торговельних і т. д. Але все це робили „ад гок", без відповідної підготови. Велика війна, підчас якої повстав ненуваний у своїй грандіозності блок держав, що воював супроти почвірного союзу, примусив членів того блоку до дуже тісної співпраці фінансової, постачальної, адміністративної та особливо військової. Під кінець війни склалось навіть спільне командування збройними силами Антанти під проводом маршала Фоша. Скінчивши війну ці держави переможці тому й могли так легко піти на створення цієї великої женевської установи, що міжнародня співпраця стала для них реальнішою. І Ліга організувала досконалий, хоч як практика показала, надто бюрократичний апарат: Секретріят і Міжнародне Бюро Праці. Останній перевів величезну працю на регулювання соціяльних і економічних проблем у міжнароднім маштабі, а секретаріят підготовлював своїми студіями, меморіялами, статистикою і т. д. не тільки всі збори самої Ліги, а й різних конференцій великих і малих успішних і невдалих. Це надзвичайно систематизувало всю міжнародню працю. У численних звітах і книжках про Лігу Націй можна знайти довгу виказку справ, правда другорядних порівнювочи зі справою мира і великою політикою, але справ реальних і поважних. Про це ширша публика майже нічого не знає, бо горячі пацифісти і самі діючі особи Ліги спопуляризували її, як інструмент мира, чого вона саме не всилі виконати і цим вони підірвали цілковито її престіж. Проминули вони ще один, може найголовніший, момент в істоті женевської установи, який може й найголовніший.

Але про ці проблеми у черговій статті.

Олександер Шульгин.

815 уділовців з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 46.103 зол. дозволило **Пром-банкові** зібрати 541,000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 5½ мил. зол. різнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння скількости уділів дозволяє **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи **господарчої кон'юнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ. ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

З польської преси.

В чому ріжниця між українцями в Польщі і поляками в Чехословаччині.

Обурення усеї — без винятку — польської преси з приводу декларації УНДО, преси, яка на тих самих сторінках широко розписувалася про домагання автономії для польської меншини в Чехословаччині, викликає мимоволі питання: яка-ж ріжниця між польською меншиною в Чехословаччині й українською меншиною у Польщі? Чому воно не те саме, коли польки хочуть мати автономію в межах чехословацької держави і коли українці домагаються того самого від Польщі. Цю справу розяснив консервативний „Час" (ч. 132 з 15-го травня ц. р.) у статті п. н. „Декларація УНДО". Автор цієї статті ставить собі питання: що спонукало УНДО виступити саме у цій хвилині з такою енунціяцією?

„Українська відповідь на це питання напевно буде більш-менш така: Три роки тому започаткували ми політику порозуміння. Ми взяли участь у виборах до парляменту. В палатах наші представники давали нераз доказ свого льояльного відношення до держави. Ми рішилися на таку політику, не вважаючи на те, що була вона в широких колах українського громадянства непопулярна, що давала зброю в руки українських радикальних партій. І що ми за те дістали? Нічого, рішуче нічого. Наша терпеливість має свої межі. А зрештою, якби ми не зважилися на такий рішучий крок, яким є наша остання декларація, українське громадянство відвернулосяб від нас."

Але ця відповідь — зазначує автор з „Часу" — не переконує.

„Бо започаткованої три роки тому політики порозуміння не спричинив якийсь наглий наплив безінтересовної любови українців до Польщі, але їх добре зрозумілий інтерес і холодна політична калькуляція. Українці могли так довго йти проти Польщі, як довго мали вигляди сперти свої національні змагання поза її межами. Якби напр. була надія, що в рямах СССР розвинеться справді автономна українська республика, тоді протипольське становище у-країнців, що живуть у нашій країні, булоб зрозуміле з погляду їх національних інтересів. Але таких виглядів українці не мають. Єдині вигляди на національний розвиток вони можуть мати спираючись на Польщу. Сильна Польща є сьогодні в інтересі українського народу. Власне те, що українці зрозуміли цю правду, вможливило порозуміння перед трьома роками. Але ця правда сьогодні така сама актуальна, як тоді. Під цим оглядом ніщо не змінилося. Сьогодні українці теж не можуть рахувати на ніякі чужі сили, що хотіли би і могли би спонукати Польщу до якихнебудь уступок на їх користь. Тому покликуватися на міжнародні зобовязання Польщі, як це робить декларація, — це основна політична помилка. Вона провокує польську сторону, причому не має ніякого реального політичного змісту. Між домаганнями національних меншин, що живуть у Чехословаччині, і виступом УНДО є та капітальна ріжниця, що ті меншини є складовими частинами народів, які мають могутні держави, що зголошують свої претенсії до заселених тими меншинами земель. Тому ці меншини можуть задиратися з Чехословаччиною, така політика з погляду їх національних інтересів зрозуміла, бо їх опертя не у Празі, але в Берліні, Будапешті, чи Варшаві. Зовсім інше становище українців. Реалізація їх національних ідеалів не є можлива в оперті на Москву, Київ або Берлін, але тільки в оперті на Варшаву."

Не маємо наміру полемізувати з цілою низкою думок чи поглядів автора, що їх він висловив у цьому уступі. Для нас важне ствердження, що між чехословацькими меншинами й українцями у Польщі є тільки та ріжниця, що у сьогоднішньому положенні за українською меншиною у Польщі нема кому постояти та впімнутися. Інших причин, так сказатиб річевих, щоб не задовольнити вимог українців у Польщі, нема. Причина, яку наводить автор з „Часу" — кон'юнктуральна, як воно часто у світі й у політиці буває. Адже й сам автор з „Часу" забуває про те, що хоч польська меншина вже довгі роки була у межах Чехословаччини, то все-ж не видвигала вона домагання автоно-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 3.

І. З-КО.

Голівка амора.

На вечірню шклянку чаю я пішов до пані Ніни.

Але ви мабуть не знаєте, хто така пані Ніна?

Познайомлю вас. Отже це тридцятьшістьчітня вдова...

— Агов!... Чекай, голубе! — скажете мені: Загналися, добродію... Аджеж ніхто не починає представляти пані з її метрики... бо ж з усіх непевних речей ця найнепевніша. Отже відразу характеристика стає на хибний шлях...

На це питання, я маю вже готову відповідь:

— Я й не починаю з метрики. А коли кажу про 36 літ пані Ніни, то тільки на підставі власної обсервації: так моя приятелька виглядає. Може навіть ще й молодше... на це нема ради. А зрештою це не важне: 36, чи скільки там. Головне, те що пані Ніна молода. Не тільки тілом, але й душею.

Чи гарна?

Про це не буду говорити; досить зазначити, що у неї в домі майже кожного вечора можна було зустріти на „шклянці чаю" добрий гурток молоді, а часом і старшого громадянства. Розуміється, переважно мужчин, у яких пані Ніна, як то кажуть, мала успіх.

Тайна цієї сили притяжности, на мій погляд, була в тім, що пані Ніна — колишня театральна артистка, а тепер вдова по судовому раднику, який умер у чинній службі, а дружині лишив 400 зол. місячної еметитури й гарну віллю.

До цього треба додати природну інтеліґенцію, активну цікавість до світу всіх девятьох старших і десятої молодшої Музи. В її вітальні справді можна було годинку-дві провести з приємністю.

Я належав до найближчих друзів пані Ніни. Може тому, що і сам був, коли вже не вибранцем, то бодай ревним слугою Муз і Граций. А може тому, що я не залицявся до привабливої господині, як до жінки, а тримався на товариській стопі.

Тепер прийшов мабуть передчасно, бо ще нікого з чужих не було. В цім дусі й висловив щось начеб вибачення.

— Та де там нікого не було? Були вже.... Ось бачите, яка я схвильована...

Дійсно, я помітив, що пані Ніна справді була трохи почервоніла — і при тому наоч видко, що це ані від рожевої пудри, ані від крейдки; просто природні румянці, що бувають при соромливости, обуренні, хвилюванні і подібних не цілком спокійних переживаннях людини.

— Що сталося, пані Ніно? Хто це вас так розхвилював?

— Сідайте... Закуріть...

Господиня підсунула мені коробку з папіросами й сама закурила.

Аж по кількох затяжках пані Ніна сухо кинула:

— Був перед хвилиною цей... Забрівний, Славко.... Смаркач!...

— Кель виражанс, пані Ніно? Що це я від вас чую!..

— Вибачайте, але я інакше не можу назвати цього „молокососа", який собі забагато позволяє...

Мене це починало цікавити. Славка, Забрівного я знав добре. Це 22-літній спортовець, „капітан" футбольної одинацятки, „скакун" і „метач дисків". Взимі румяний, як свіжо спечений пампушок; влітку бронзовий, як мулят... До пізньої осени ходить без комірця при сорочці, з розкритими грудьми. Студіював ветеринарію і неодна панна потай зідхала до нього. Не цурався й він молодого жіночого товариства. Симпатичний хлопець.

Але... він і пані Ніна?...

— Ну, і що ж наброїв той, як кажете, молокосос?

— Я мусіла випросити його з хати...

— Аж так?

Пані Ніна нервово ходила по кімнаті. Поправила завісу на вікні. З вазонової бегонії почала відчимхувати зівялі листки. Чомусь це їй не вдавалося — шарпала і здорові листки. Нарешті кинула:

— Чекайте... скажу чаю подати — мушу прийти до рівноваги...

За кілька хвилин ми вже попивали запашний чайок — справжній спеціял пані Ніни, бо ніхто в цілому місті не міг так смачно його приготовити.

— Мушу заборонити йому відвідувати мій дім... почала сама господиня: — Не потребую такого товариства...

ні, якоїнебудь, навіть не в таких розмірах, як це зробила тепер, але зважилася на те щойно тоді, коли прийшла відповідна політична кон'юнктура. А хіба до цього часу не було кому за тією польською меншиною у Чехословаччині постояти, щоб вона вже давно виступила з такими вимогами, як сьогодні? Таке чи інше політичне потягнення — це звичайно дуже складна справа і не можна до нього підходити так, як автор з „Часу" підходить до декларації УНДО, стверджуючи, що це помилка, бо... у теперішній політичній ситуації українці не мають змоги своїх домагань легко зреалізувати.

Накінець автор з „Часу" сам дає відповідь на питання, чому українці у Польщі зважились виднигнути домагання автономії. На його думку тут головна причина — помилкова польська політика у відношенні до українців.

„Всупереч тому, що каже декларація УНДО, український стан посідання з року на рік збільшувався, а польський стан посідання корчився. Спричинила це помилкова польська політика, яка для доктринальних оглядів посвячувала польський стан посідання. Отже тут, хоч кермуючись зовсім іншими спонуками, давали ми українцям аж надто широке поле для розвитку. Ми позволяли їм випирати себе зі стійок, які ми досі займали. А з другого боку відмовляли їм виконати деякі їх зовсім справедливі домагання, що ні трохи не колідували з польськими інтересами."

Досить! Це ми вже чули сто разів від ендеків та озонівців. Ми цікаві, які-ж то автор з „Часу" „справедливі домагання українців, що не колідують з польськими інтересами, має на увазі, коли все те, що мають сьогодні українці в Польщі, він називає аж **„надто** широким полем для розвитку"? Та про які „справедливі домагання він може говорити, коли декларація УНДО — це для нього помилка, коли ця декларація — це для нього провокаційна вимога?!

Єпископ Коциловський важко недужий.

ПАТ повідомляє: Стан здоровля Й. Е. грекокатолицького перемиського епископа Коциловського знову погіршився. Як відомо, Преосвященний Коциловський піддався перед трьома тижнями важкій операції щоки, в санаторії Червоного Хреста у Львові. Тому, що здоровля Преосв. Коциловського погіршилося, його перевезли — за радою лікарів — до Відня, де мабуть тамошні лікарі-спеціялісти його знову зоперують.

Примусове навчання московської мови

НА УКРАЇНІ, В ГРУЗІЇ ТА ВІРМЕНІЇ.

„Ізвєстія" з 24. квітня пишуть: „Совнарком і ЦК КП(б)У постановили запровадити від 1. IX. ц. р. обовязкове навчання московської мови по всіх немосковських школах України. Програму навчання московської мови та літератури значно поширять. Появляться спеціяльні підручники та видання творів красного письменства для українських дітей. Роблять заходи, щоб приготовити потрібний учительський персонал.

„Правда" з 21. IV. повідомляє з Вірменії, що навчання московської мови визнано там невистарчальним. Республика буде мусіти впровадити навчання московської мови у вірменських і всіх інших немосковських школах. В Ерівані уладжено курси для приготування 960-ох учителів. Московські педагогічні інститути повстануть в Ерівані й Ленінакані. У вірменськім державнім університеті відкриють трирічні курси московської мови і письменства. „Правда" з 23. квітня подає, що на навчання московської мови в Грузії звернуть особливу увагу, бо ця мова служить до звязку з великим московським народом"... Рівночасно московська преса подає дуже багато відомостей про боротьбу проти примусового навчання московської мови не лише в союзних республиках, а і в автономних республиках самої РСФСР. Асиміляторські зусилля московського уряду збільшують аналфабетизм не лише по чужонаціональних землях, але і в самій Московщині, відкіля забирають учителів для московщення цих земель.

(Офінор).

Словаки домагаються окремих частин

У ЧЕХОСЛОВАЦЬКОМУ ВІЙСЬКУ.

Підчас дискусії над новими законопроектами про військову службу промовляв у празькому парляменті в імени словаків Гашік. Він виднигнув домагання окремих словацьких полків зі словацькою командою, окремої військової адміністрації, воєнної академії і т. п.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 99. Середа, 16 (4) травня 1888.

СМЕРТЬ ЯКОВА ГОЛОВАЦЬКОГО.

„Діло" подає з Вильна вістку про те, що 13-го травня 1888 вмер там Яків Головацький, колишній товариш Маркіяна Шашкевича, від 1848 до 1867 р. професор української мови й літератури у львівському університеті, від 1868 він до смерти предсідних виленської археографічної комісії для розгляду давніх актів.

АВСТРО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.

В політичному огляді: „Кельніше Цайтунг" так пише про військові відносини в Росії та Австрії: Хто пильно слідкує за австро-російськими відносинами, той мусів добачити факт, що в Росії легковажать собі воєнну силу Австрії, а в Австрії знову переціннюють силу Росії. Як Росія не хоче приступити до вирішення східного питання, то робить це лиш з уваги на німецьку армію, як це дознають військові та дипльоматичні погляди. Але це погляд, що може важко відбитися на Росії. Росія не хоче добачити поступу, який зробила австрійська армія від 1866 р., бо на чолі генерального штабу в Росії отоїть ген. Драгомиров, котрий в 1866 р. був у пруській головній квартирі і зберіг до нині своє упередження до австрійської армії. Таке саме упередження мав і має ген. Фельдман, довголітній російський військовий аташе в Берліні, що тепер в російському генеральному штабі грає велику ролю. З другого боку важко зрозуміти, чому в Австрії переціннюють російську армію".

„ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ФРИЗІЄРА".

В новинці під таким наголовком: „Шведський король Оскар заїхав у своїй подорожі вже до Альжиру. Там приликав він фризієра, а коли той якось незручно брався до виконання своїх функцій, бо ще ніколи не мав під своїми ножицями королівської голови, король відізвався до нього: Не робіть собі багато клопоту, стрижіть мене при помочі „ліберте, еґаліте е фратерніте".

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у „сезоні". Запах нафти і великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

— Та що ж сталося, пані Ніно?... Чи може... мені не вільно про це знати?

— Вам я скажу... але не можу приступити до тої справи... так розхвилювала мене поведінка того молокососа...

— Але ж я знаю Славка: він вихований... чемний...

Я чомусь мимохіть взяв в оборону свого побратима, представника „сильного полу".

— І я так думала. Але на цей раз він поводився, як сільський парубок...

— Ну, це вже і для мене цікаве...

— Він досить часто заходив до мене. Ви-ж знаєте: я люблю молодь... Від деякого часу я помітила, що він став якось так особливо залицятися до мене... То руку затримає у своїй руці... то доторкнеться рамени. Я зносила ці його простацькі забаганки... Записувала на рахунок його молодости... все-ж він був симпатичний хлопчина. А сьогодні це вже верх нетакту... Сиділи на отомані... Розповідав про останні легкоатлетичні змагання. Нагло каже мені: „А попробуйте, пані добродійко, які я маю біцепси?" і каблучкою зігнув руку. Я доторкнулася до його справді залізних мязів. Тоді він раптом обняв мене одною рукою за стан, а другою вище.... і намагався цілувати... мене! Таж я йому мамою можу бути!

— Ну, скажім, тільки сестрою — дипльоматично почав я, стараючися цим змягчити обурення моєї симпатичної господині.

— Це неважне. Я старша від нього... І чого хоче від мене той смарк...?

Розуміється, на таке питання я не наважився відповідати. Спробував обернути все в жарт:

— І я не думав, що Славко такий гарячий... Звичайно ті спортсмени холодні, як риби. А цей, бачте, мурин! Молоде, зелене,... не беріть цього всього так трагічно, пані Ніно.

— Та воно не трагічне, а комічне. Але я такого простацтва знести не можу... і того парубка не бажаю більше бачити у себе...

*

Молі поточили білу горностаєву мантію гір і вона почала світити чорними плямами. Ревними слізми цяпотіли дахи. Корчилася підстаркувата зима в смертельних конвульсіях. А нарешті одного теплого ранку й зовсім сконала.

Розбрикалися випущені на волю весняні вітри. Жадібно повипивали води, висушили землю. І нарешті прихід весни оголосили офіційно афішами, на яких стояло: „Сокіл—Гасмонея", перший весняний товариський метч" і т. д.

Знаючи, що пані Ніна любила такі змагання, я зайшов до неї запропонувати своє товариство — „льожу".

Покоївка Міля заявила мені ще в сінях, що „пані болить голова... пані в ліжку", але я таки казав сповістити господиню про мій прихід.

За той короткий час, поки Міля пішла до кімнати, я чомусь подумав про Славка Забрівного. Про інцидент я давно вже забув, як і про самого його спричинника. Одне, що взнав Славко виїздив на студії, а друге — таки дійсно я його більше не зустрічав у сальонах пані Ніни: вона дотримала своєї постанови. Тепер же він уже деякий час перебував дома, а завтра мав виступати у футбольному метчі, і... пані Ніна, коли тільки піде на метч, то побачить його, а може доведеться їм і зустрітися. Яка-ж буде ця зустріч?

Мої думки перебила Міля:

— Пані прохають вибачити, що мусять прийняти пана у спальні. Але пані хорі... Прошу ласкаво....

Пані Ніна у барвистім китайськім халаті напів сиділа, напів лежала в ліжку.

— Вибачайте, що я вас так приймаю, але ви немов би свій...

Усміхалася до мене. На хору зовсім не виглядала: румяна, очі веселі. Мабуть якась „дамська хороба — мігрена чи щось подібне; а то може попросту „настрій".

— Розумію, розумію. Що з вами, пані Ніно? Вмирати збираєтеся?

— Щось нездужаю... але це вже минає...

— А я оце прийшов до вас із пропозицією: може ми завтра пішлиб на метч?

На моє здивування, пані Ніна охоче і спокійно погодилася. Я вже збирався відходити, як пані Ніна мене затримала:

— Чекайте. Міля дасть нам сюди підвечірок... какао... побалакаємо трохи....

На дзвінок ввійшла покоївка, а за десять хвилин уже повернулася з тацою.

Пані Ніна командувала:

— Підсуньте, Мілю, ближче до мене тоалетовий столик... Панові поставте горнятко з того боку. — Мені сюди... О... так, добре. Тепер можете йти.

(Далі буде).

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Сторінка без політики.

Помста Будди.

У глибині Індій є ще оподалік вигідних державних доріг чимало непрохідних гущавин і пралісів, оповитих дивними тайнами-легендами про казочні скарби, розміщені у старезинних святинях. Іноді європейські мандрівники намагаються проникти таку гущавину і прослідити тайни індуських святинь. Найчастіше такі виправи кінчаться невдачами. Про одну з таких виправ, яка малощо не закінчилася трагічно, оповідає один із діяних осіб тієї виправи Джон Герді.

Немало я здивувався, коли зайшовши до великого голю гостинниці в Пенангу застав там мого приятеля Фреда Гроцзера. При ньому була оригінальна декорація — майже порожня пляшка віски і шклянка, в якій не було ні краплини содової води. Він сидів з розбурханою чуприною і шкляними очима.

СКАРБ У ДЖУНГЛІ.

Коли я поздоровив його, він спершу видивився на мене, відтак його очі блиснули і він підскочивши з місця кинувся мені в обійми.

— Небо післало мені тебе — вигукував він захоплений.

— Що тобі трапилося? Потребуєш грошей? — запитав я і визволився при тім з його обійм.

— Грошей?/Ні, тебе я потребую! Ти мусиш, іти зі мною.

— Куди, якщо можна запитати?

— Здобудемо скарб — заявив він розрадуваний, не відповідаючи безпосередньо на мої питання.

Імовірно якась нова думка гідна Фреда. Проте я почав слухати зацікавлений його оповідання. А він оповідав захоплений, що в одній старій святині, яка міститься десь у глибоких джунглях Індокитаю, можна знайти казочні скарби, в істнування дорогоцінних, неімовірної величини дорогих каменів я теж не вірив. Тільки подорож у невідоме приманювала мене. Бажання пережити пригоду жажда побачити те, чого ще ніхто не бачив, лучила нас справді зі собою. Фред так довго гуляв із сином одного індуського князя, доки той не виявив йому тайни.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

ЗІ ШКІЦАМИ КРІЗЬ ПРАЛІС.

Два дні пізніше виїхали ми до Сінгапуру і відтак знову по двох днях до Кольону. Відти знову майнули ми до Пнемпену, головного міста Камбоджі, положеного над Меконгом. Там поробили ми останні підготування до подорожі. До Конгу положеного на далекій півночі тієї провінції, майже над кордоном Сіяму, виїхали ми з анамітами на ослах. Далі мусіли ми вже самі пробиватися.

Без більших пригод добилися ми до Конгу. Щойно там почалися труднощі. Нариси карти, що їх Фред мав зі собою, виявилися дуже неточні і найважніше — поведінка туземців вказувала нам різко на те, що ми не можемо надіятися від них ніякої помочі, особливо тоді, якби вони відкрили наш плян.

Між Меконгом та його допливом Бідінгі простягалися індійські заплідінені пропасницею мочаруваті ліси, в яких аж роїлося від злобних комарів. Також і тигри не були там ніякою невигадкою. Та саме в тій найглибшій і найдикальщиною. Та саме в тій найглибшій і найдикальщиною. Та саме в тій найглибшій і найдикальщиною

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Сокільський біг навпростець

З ПЕРЕШКОДАМИ.

В неділю 15. травня н. р. улаштувала Спортова Секція Сокола-Батька, як щороку, масовий біг з перешкодами. До цього бігу запрошено до участи КЛК і Орлів.

В год. 12. на площі Сокола-Батька стануло **40 гуртків — 120 змагунів і змагунок** на старт. Кожний гуртом числив 3 особи. Чисельно найсильніше були репрезентовані очевидно соколи, що дали **108 змагунів** (у тім жіноцтво в числі 27), а саме: **Сокіл-Батько** — 16 гуртків (48 осіб); **Сокіл II.** — 2 гуртки (6); **Сокіл III.** — 6 гуртків (18); **Сокіл IV.** — 11 гуртків (33); **Сокіл Голосно Велике** — 1 гуртом посвітер. **КЛК** — 2 (3)гуртки (6); Орли — 2 гуртки (6).

Організація змагань справна. Головним суддею був п. Е. Благітка, секретарювала п. М. Кульчицький.

Виспіли: **Жінки:** — 300 метрів і 5 перешкод. На старті 6 гуртів: 1) **Сокіл — Голосно Велике** — в складі: **Камецька Т., Мальник І., Чухрай М.** пробігли трасу і побороли усі перешкоди у часі **2 хв. 38 сек.** 2) **Сокіл III.** — (Стефа, Гелена, Орися) — 2,45 хв. 3) **Сокіл-Батько** — (Наталка, Гандзя, Іванка) — 2,46 хв. На дальших місцях Сокіл IV. (І), Сокіл-Батько (І.), Сокіл-Батько (II.), Сокіл III. (II.), Сокіл IV. (II).

Юніори — 600 метрів і 9 перешкод. На старті 10 гуртків: 1) **Сокіл IV. — (Львова, Сірко, Король)** у часі 3,12,5 хв. 2) **Сокіл-Батько** (Всеволод, Лисий Лев) — 3,30 мін. 3) **Сокіл-Батько** — (Бомба, Дундум, Оленка) — 3,41 хв.

Мужчини — 800 метрів і 14 перешкод. На старті 21 гуртків: 1) **Сокіл-Батько** — гуртом І. **(Вальчик О., Козачок О., Соколовський Ю.,)** в часі **5 хв. 35,5 сек.** 2) **Сокіл-Батько** гуртом IV., (Кусюк, Феоловець, Кінецький) — 5,37 хв., 3) **Сокіл-Батько V.** гуртом (Мазей Е., Кашай М., Гереча О.) — 5,40 хв. 4) КЛК І. (Гавриляк Рибачек, Гавриляк) — 5,42 хв. 5) Сокіл III. гуртом І. (Орищин, Стебельський, Гура) — 5,48 хв. 6) КЛК II. — (Добрянський, Крупка, Шеремета) — 5,53,5 хв.

Гарний день зібрав повищ 300 глядачів, які з великим зацікавленням слідкували за ходом змагань. Передували соколи-приладовці, з відповідною гімновою заправою. Три перші гуртки Сокола-Батька мали гарні моменти при співпраці на перешкодах, за що заслуговують на признання.

—o—

Степаняк мистцем львівського воєвідства.

В неділю 15. V. відбулися на городецькій шосі, на трасі 100 км., змагання за мистецтво Львівського Воєвідства. В змаганнях брали участь накольонники всіх львівських клюбів. Старт змагунів відбувся поодинокo, при чому змагуни випускали що 2 хв. З України стартувало 6 змагунів. Перший стартує Маліновський (Стшелец-Рожен), другий Ісасів (Україна), шестий Нойгебавер (найгрізніший конкурент Степаняка), восьмий Степаняк (Україна), за ним інші змагуни. 12-ий стартує другий суперник, Оніят (Л. Т. К. М.).

Степаняк зараз по старті минає попередніх стартуючих і приходить на піметок у Судовій Вишні третій. Порядок на піметку такий: 1) Нойгебавер, 2) Бабій, 3) Степаняк.

У повороткій дорозі Степаняк збільшує темпо, минає Бабія, маючи перед собою лише Нойгебавера, до котрого має вже 2 хв. надробленої (беручи під увагу випущення зі старту з різницею 2 хв.). Чим ближче до мети, віддаль між Степаняком і Нойгебавером зменшується, так, що на мету влодав Степаняк у часі на 4 хв. раніше від Нойгебавера. Загальний час і класифікація: 1) Степаняк (Україна) 3.00,30⅘; 2) 2) Нойгебавер (Отш. Рожен) 3.1,8,59⅘; 3) Оніят (Л. Т. К. М.) 3.16,51⅘; 4) Бабій (Україна) 3.18,32⅘; 5) Брошак (Отш. Рожен).

Крім цього відбувався змагання на трасі 75 км. також при участи змагунів України. Перше місце добув Пагліо (Отш. Рож.) у часі 2,17,01, 2) Цвіннар (Отш. Рож.) 2.17,05, 3) **Левкович (знаний боксер — Україна) — 2.17,06,** 4) Сітник (Чорні), Смоляна (Л. Т. К. М.), 6) **Лата (Україна).** Льохата Лата не є виразником його вмілостей, бо при ударі зломив колесо і мусів вдоволитися шостим місцем. Дальші змагуни України заняли: 10-те місце Ясінський, 11-те Доманський. Колтуцький перед метою розбився.

Україна — Польонія 4:1 (0:0).

Тиждень тому, після нещасної, хоч заслуженої програної України з Ярославом, ніхто мабуть не сподівався, що так швидко прийде регабілітація, тим більше, що Польонія була досі (і може ще є) одним з найповажніших кандидатів на мистця. Метч із Польонією заграла Україна зовсім добре, не нагадуючи змаліровної, історичної та необчисленої дружини зперед тижня.

Проте не обійшлося і цим разом без слабих місць, до яких у першу чергу слід зачислити по старому звичаю поміч. Одиноким ясніщим пунктом був тут ще Романець (останній його виступ перед 2-місячною дискваліфікацією). Гошовський хотів загратн якнайліпше, щож, коли ніодин двобій йому не вдавався, ніодна подача м'яча не йшла — туди, куди слід. Слабшої форми від недільної давно ми вже не бачили в цього грача. Від Цимбали годі більше вимагати, як він дав. При цій нагоді хочемо підкреслити одно: лінія помочі, як і нападу, мусить бути змонтована одноціло і взаємно розумітися. Постійні експерименти ще більше ослаблюють цю і так не дуже сильну лінію чорно-червоних.

Напад України нагадував у деяких моментах свої давні добрі часи. Легко підїздив ефектовними акціями під ворота противника, але знову за пізно рішався на стріл. При тому виявилося, що годі всім нападникам грати на Скоценя II., який завдяки своїй повільности перестає бути небезпечним стрільцем і пробоєвиком. Краєвський хотів добре грати, та не зважаючи на всі заходи, не вмів заграти як лучник. На позиції лучника треба швидко думати та ініціювати акції, а цього від Краєвського годі вимагати. Тому, коли в другій половині Краєвський замінився з Богуратом за місця, ця зміна вийшла не лише їм обом на користь, але й цілій дружині. Краєвський на крайнику став знову небезпечний і його центри викликували чимало збентеження між заложниками Польонії. Богурат на лівім лучнику став головним автором перемоги чорно-червоних: працював за двох, ішов на безнадійні м'ячі і ворота 2 здобув в таких умовинах, у яких інші грачі булиб навіть в місця не рушилися. Дуже мудрим і чутливим диригентом був Мікльош І., який у першій половині був безперечно найкращим грачем у нападі. Цим разом Мікльош грав спокійно і цей спокій вплинув додатно на цілу лінію. Під кінець слідно було на Мікльошеві втому. Для Скоценя маємо лиш одну раду: якнайбільше тренувати, щоб стати знову по давньому пооворним, звинним і сковим нападником. Тихоліз на несвоїй позиції випав незле. В кожнім разі можна сподіватися від нього, як від молодого грача, тільки поправи.

Кілька слів щирої похвали належиться обом заложникам, Воробцеві і Мікльошеві II., які грали д. добре. Воробець був кращий тактично, Мікльош вносив до гри більше темпераменту, (коли лиш не забагато!), Босий не мав поля до попису.

В Польонії найкраща поміч, доволі слабий заложник Канський і дивно непевні оба воротарі. Напад під воротами безпорадний.

У першій половині гра д. гарна і швидка, при тому Україна мала більше підворітних ситуацій, з яких кілька запропащує Краєвський і кілька Скоцень. У другій половині ситуація стає вже в перших хвилинах трагічна, коли Польонія веде по вільнім Зелінського 1:0. Та Україна грає далі спокійно і по кількох хвилинах при окликах „Україна, темпо!" Богурат вирівнює. Небавом по розі, битім прецизно Краєвським, Мікльош стріляє головою другі ворота. Автором третіх воріт є Богурат, який використав притомно непевність воротаря. Після того Україна спочиває на лаврах і віддає ініціятиву Польонії. Щойно в останній хвилині гри Скоцень II. здобуває по добрій подачі Тихоліза на четверті ворота (теж не без вини воротаря).

Суддював, як завжди добре, п. В. Кухар, до якого публика має беззастережне довіря. Видців к. 3.000.

ІНШІ ЗМАГАННЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ: **Гасмонея—Ресовія 2:0 (0:0).** Перевага Гасмонеї, яка через стрілову недиспозицію нападу не здобула вищої перемоги. Ворота стрілили Геміг з карного і Шлянф. Суддював п. Савіцький.

ЛЬВІВ: **Р. К. С.—Погонь І. Б. 4:1 (0:0).** В Погоні грав напад ліґової одинадцятки: Матіяс І., Боровський, Кравс, Єдинак і Гвіздала. Ворота для Р. К. С.-у добув Зуб з карного, Желізко і Канда (2). Для Погоні єдині ворота добув Кравс. Погонь мала періоди переваги, але не могла спромогтися на стріли. Суддя п. Голік.

ЛЬВІВ: **Лехія—П. Сокіл 1:0 (1:0).** Ворота для Лехії добув Книжицький. Лехія була дружиною продуктивнішою у підворітних ситуаціях. Зате в полі переважав Сокіл. Судив п. Курцвайль.

ДРОГОБИЧ: **Юнак—Чорні 1:0 (1:0).** В дружині Чорних найслабше грало оборонне тріо. В лінії помочі найслабший Чижевський. Вже початок гри вказує і запо-

Поручаємо!
„Говерля" „Буй-тур"
ТА ІНШІ РОВЕРИ (КОЛЕСА)
кооп. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 95.
ЖАДАЙТЕ ПРОСПЕКТІВ — ЦІННИКІВ.

відає перемогу Юнака і цей власне початок (11. хв.) рішив про вислід метчу, коли після рога Кручек вмістив мяч у сітях гостей. В Юнаку найкраще грала залога і середущий помічник. Суддя п. Главач з Перемишля, що мав важке завдання і виявився з нього бездоганно.

ПЕРЕМИШЛЬ: **Чувай—Корона 3:0 (1:0).** В першій половині гра вирівняна, в другій замітна перевага Чувая, для якого ворота добули Гладкий, Фусек (з карного) і Добровольський. Суддя п. Бжуховський.

СТРИЙ: **Погонь (Стрий)—ВКС Ярослав 4:0 (1:0).** Ворота для місцевих добули Валіцький і Гофман по 2. Погонь увесь час переважала. ВКС, незважаючи на поразку, грав незле. Суддював проф. Романець.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛИГИ.

1) Чорні	20	29:11	58:23
2) Україна	**19**	**26:12**	**40:26**
3) Польонія	19	26:12	40:29
4) Гасмонея	19	24:14	29:17
5) Погонь (Стр.)	19	22:16	49:28
6) Р. К. С.	19	21:17	24:20
7) В.К.С. Ярослав	20	21:19	24:24
8) Юнак	20	19:21	43:42
9) Лехія	19	18:20	45:39
10) Погонь І. Б.	19	18:20	42:44
11) Ресовія	19	18:20	31:41
12) Чувай	19	13:25	23:44
13) Корона	20	8:32	31:79
14) Сокіл II.	19	7:31	16:41

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

СТАНИСЛАВІВ: **Покуття—Пролом 1:0 (0:0).** Один з рішальних метчів за вдержання в А-клясі станиславівської округи програв Пролом несподівано у себе дома. Поразка ця відсунула Пролом знову на останнє місце в табелі, що після висліців з неділі 15. V. (Стшелец Гірка —Стшелец Раз-Два-Три 2:1; Бистриця—Стшелец Рівне 1:0; Ревера—Стшелец Брошнів 3:2) представляється так:

	гри	пкт.	вор.
1) Ревера	11	18:4	38:12
2) Рівне	11	14:8	24:12
3) Гірка	11	12:10	19:16
4) Раз-Два-Три	12	12:12	25:22
5) Брошнів	12	12:12	26:26
6) Покуття	12	10:14	15:35
7) Бистриця	11	8:14	11:25
8) Пролом	12	6:12	13:22

САМБІР: **Дністер—Стшелец (Борислав) 2:0 (1:0).** Дністер постарався про найбільшу несподіванку неділі 15. V. ц. р. Добуття двох пунктів на лідері табелі —не легка річ. Коли додати до цього, що перемога нашої самбірської дружини була зовсім заслужена, Дністрові належиться повне признання. Найкраще заграла в нашій дружині лінія помочі в складі: Маланій—Кравс—Богоніс. Залога певна, воротар Рогуцький без закиду. Добре теж грав напад, у якому визначався Ванівський, автор обидвох голів. Ціла дружина грала незвичайно жертвенно і завдяки цьому відобрала Стешльцові два пункти, чого досі не вдалося ніодній дружині дрогобицької А-кляси.

МИСТЕЦТВА Ц-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ: **Степ—С. К. Р. 2:1 (0:1).** Степ виступив до цих змагань у складі: Костів, Литвин, Гдуля; Березюк, Тимцьо, Каландяк; Ощудляк, Оглій, Сайдук, Панчишин, Петрівський. Степ натрафив на молоду, але дуже амбітну дружину С. К. Р. та позволив собі стрілити ворота з вільного, хоч увесь час переважав. У другій половині Степ знову пересиджував постійно на карному полі С. К. Р., та знаменитий його воротар виловлював усі, здавалося, неминучі голи. Щойно на вісім хвилин перед кінцем Тимцьо з вільного стрілив прегарно під саму поперечку, а на дві хвилини перед кінцем Петрівський з поданнк Оглія добув рішальні другі ворота. Назагал Степ заграв ці змагання на клясу слабше, як звичайно, зокрема в нападі ніщо не вдавалося. Поміч у першій половині теж не дуже прикладалася до гри. Лише залога, як звичайно, дуже добра, вповні задоволила. Суддював п. Бик.

Після цих змагань Степ висунувся на перше місце в табелі своєї групи.

ЛЬВІВ. **Луг — Гвязда 2:0 (0:0).** Не зважаючи на те, що Луг після усунення суддею з гриша в 5. хв. Щрама II. грав у 10-ку, переміг без більших зусиль свого суперника. Перевага Лугу визначилася зовсім виразно у II. половині. Ворота для нашої дружини добув Дашкевич. Дуже добре грали Вімбусь, Маковський, Нарембок і, як звичайно, Загородний.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Зоря — Україна І. Б 3:2 (1:1). Хто поспішився швидше на змагання Україна — Польонія, не міг нарікати. Дві молоді наші дружини заграли так гарно,

що не можна було стягнутися до цих 22-ох хлопців на тріщі „без серця". Коли говорити про самих автогів, то перше слово належиться безумовно Зорі. Спортивна ремісничча дружина доказала, що праця лиш собою не йде на марне та що праця ця може принести в нагороді перемогу навіть над суперником досить класовим зовнім. Одна лиш пересторога: добрі наслідки не повинні завести дружини в слідний заулок самозакохання. Голосно тепер, напередодні її рішальних змагань за мистецтво Ц-класи. Ворота для Зорі здобували: Балдак, Горбачевський і Крушельницький, для України Зубач і Якамів. Суддював добре п. Терлецький.

ПОЛЬСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Погонь — Варта 1:1 (1:0).** Погонь мала перевагу в І. половині, Варта у ІІ. Погонь виступила до цих змагань з молодими заміненими Возняком, Іванком і Дрегером. У Погоні найкраща оборона трійка і Сумора в помочі. Ворота для Погоні добув Болонія, для Варти Кальмерчик. Глядачів к. 6.000.

КРАКІВ. **Висла — Рух 3:1 (1:1).** Перша поразка Руху у цьогорічній мистецькій кампанії.

ХОЖІВ. **А. К. С. — Краковія 5:1 (0:0).** До погрому Краковії причинився між іншим його клясний, слабий того дня назад, що не зумів зменшити поразки.

ВАРШАВА. **Варшавянка — Сьмігли 6:2 (2:2).** Заслужена перемога Варшавянки, хоч у надто високому відношенні.

ЛОДЗЬ. **ЛКС — Польонія 3:2 (1:0).** Нерішена краще відзеркалювала хід гри.

В табелі веде далі Рух (лишити 5:2), 2) Погонь (7:3), 3) Вормавянка (6:4), 4) АКС (5:5), 5) Варта (5:5), 6) Краковія (5:5) 7) ЛКС (5:5, 8) Висла (5:5), 9) Сьмігли (2:8), 10) Польонія (2:8).

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА

ПРАГА. 15. 5. Шл. Острова — Вікторія Пльзень 1:0; Славія — Братислава 3:0; Пардубиці — Кладно 4:1; Вікторія Жіжков — Простейов 3:1

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН. **Англія — Німеччина 6:3 (4:2).** В присутності 110.000 глядачів репрезентація Англії перемогла в суботу репрезентацію Німеччини, у склад якої входили лише 6. австр. змагун Пессер.

БЕРЛІН. **Астон Віль — ІІ. репрезентація Німеччини 3:2 (1:1).** 100.000 глядачів було свідками гарної гри обидвох суперників у неділю. У ІІ. нім. репрезентації виступало багато б. австрійських змагунів.

БУДАПЕШТ. **Репрезентація Мадярщини — Вулвергамптон 0:0.** Завзята боротьба поміж нічиєю.

ПАРИЖ. **Престон — Расінг 4:2.** Переможець чаші Англії переміг паризький Расінг без труду.

МІЛЯНО. **Італія — Бельгія 6:1 (2:1).** Італійці виявили на цих міждержавних змаганнях знаменту форму.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Уповноваження живця і всі станиці „Орбісу".

Таємна смерть прокуратора київської військової округи

Совітська преса повідомляє, що 24. IV. згинув київський військовий прокуратор А. А. Калошин. Він родився в 1900 р., в 1919 р. вступив до комуністичної партії і від того часу служив без перерви в РККА. Від 1937 р. він був прокуратором і завзято він боротьбу проти ворогів.

З огляду на те, що совітська преса подає звичайно ближчі відомости про смерть визначних людей, мовчанка в цім випадку дуже красномовна і вказує на те, що пильного прокуратора вбили. Таку думку висловлює й европейська преса. (Офінор).

Вистава малярів самоуків.

Асоціяція Незалежних Українських Мистців у Львові відкрила оригінальну виставу: вона зібрала образи на рисунку наших шістьох самоуків із ріжних закутин наших земель і показала їх публиці зовсім таксамо, як твори професійних мистців. На таку виставу ріжні відвідувачі можуть дивитися інакшим оком. Мистецтвознавці мають матеріял порівнювати свідому, технічно підготовану творчість із плодами наївної, самозрівної Музи. Меценати чи попросту опікуни та прихильники мистецтва можуть серед виставлених праць шукати ознак таланту, що його слід булоб розвинути або тільки зберегти. Неодин із аматорів малярських вистав — із таких, що нераз шукає для свого ока естетичного вражіння, сконденсованого в рямцях або образу на стіни своєї кімнати — може поставити собі питання, чим ріжняться такі твори самоуків від вартісних творів уже відомих мистців.

Це останне питання для нас найцікавіше, бо на нього нелегку відповідь можуть дати самі мистці, свідомі свого діла, що дістають суперників у самоуках, і самі мистецтвознавці.

Відомо, що після війни у Парижі, серед боротьби перехресних напрямків, зросло зацікавлення самородними малярами з якнайнижчих соціяльних кляс, що не знають нічого про малярські теорії ні про будьякі технічні методи малювання. Величезний успіх такого самоука, як Анрі Руссо та ранніх творів Утріля, заохотив деяких теоретиків і колекціонерів вишукувати самоуків, вихвалюючи в їх плодах простоту та оригінальність. Слава Гоґена, що теж не вчився малювати, а проявив свій ґеній безпосередньо, не була єдиною звохотою до такої ідеї, яка доречі принесла чимало гроша продавцям і реклямістам таких нових, іще непризнаних „ґеніїв". Туренський селянин Андре Бошан, що зробив свою виставу в Парижі 1921 року, хоч ніде не вчився малювати, доступив такої чести, що його вибрали навіть членом офіціяльного „Осіннього Сальону".

Приклади талановитих, навіть геніяльних самоуків у малярстві, музиці та літературі відомі. Самоуки завсіди визначаються тою дитячою наївністю, за якою так шукають сучасні звеличники „примітивів"; деякі з них незвичайно хутко засвоюють собі технічні засоби професіоналів і свідомо втікають від своєї первісної стадії. Такий „поступ" може бути однаково доказом розвитку таланту, як і його занепаду. Соловій краще співає від папуги, яка часом добре наслідує голос вищої породи — людини.

З мистецького твору не завсіди можна пізнати, чи його автор — освічений, чи ні, чи він свідомий своїх засобів чи несвідомий. Коли-ж приходить доба, в якій свідомі творці наслідують засоби наївних простих душ, дітей або навіть божевільних, помилитися можна дуже легко: свідому або несвідому примітивність можна назвати „незвичайною" і справді оригінальний твір можна вважати дивоглядною бездарністю. Тому, що майже кожний може навчитися малювати та грати на фортепіяні, як учиться писати, на світі є тепер сотні тисяч малярів. Більшість із них наслідує вже готові зразки і через те не дає нічого нового, навіть пересічної мистецької вартости. Та з того факту, що самоукам, які не наслідують нікого, вдається дати щось трохи „цікавіше" ба „свіжіше" від совісно викінчених образків приємних для ока, дехто робить зовсім фальшивий висновок: завертаймо до примітивів. Чи ми назвемо примітиви „щирою наївністю", „безпосередністю", „свіжістю вражіння" або „стихійним виявом людського я" — це не змінить суті справи; примітиви таксамо повторяють уже готові, давніші, кращі зразки, як дипльомовані студенти Мистецьких Академій.

Факт, що образки одного із сільських самоуків, які можемо оглядати на останній виставі А. Н. У. М. — продавав один із наших мистців у Парижі з успіхом за добру ціну, може бути доказом двох явищ водночас: що мистецтво-знавці затратили критерії оригінальности і що між нашими самоуками є не менші таланти, як на чужині. Коли тисячі самоуків будуть малювати, тоді є більша надія, що бодай один із них зможе проявити свій справжній талент, ніж коли буде їх малювати тільки сто або десять.

На наших виставі самоуків є деякі образки, які можнаб із приємністю повісити у своїй кімнаті, саме з думкою про той дитячий погляд на світ, який виходить природніше у дітей природи, ніж у мистців, знужених мистецтвом, що пробують удавати наївних, шукати наївних між публикою. **М. Р.**

Комунікат.

Президія Народньої Організації Українців міста Львова зобовязує своїх дільничних активів, як також усіх своїх членів, пришпильнувати впису дітей до Рідної Школи в часі між 16-им і 17-им травня ц. р.

Президія
Народньої Організації Українців м. Львова.

—o—

Скарги української меншини в Румунії.

Центральне Бюро меншин спрямувало до Ради Ліги Націй як інформацію повідомлення про положення української меншини в Румунії. Йде — як читаємо в „Журналь де Женев" — про „лист з Чернівців, головного міста Буковини, оголошений у „Ділі", найбільшім українським щоденнику в Польщі. В ним говориться про тяжке станowище, в якім перебуває ця меншина, що всеж дуже привязана до Румунії. Українську мову вигнано зі школи і церкви, не кажучи про урядові установи. Державних урядовців, що наважуються говорити по українськи негайно звільнюють. Увязнюють і засуджують на роки вязниці за пісню, за читання українського видання та навіть за кошення вишиваної українським узором сорочки".

Повище повідомлення появилось у „Журналь де Женев" та в інших женевських і закордонних часописах.

Правдива Карльсбадська сіль є добрим лікувальним засобом при звиклій печінці.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Консолідація на мертвій точці.

Після останнього руху в Озоні та після катовицької промови віцепремієра Квятковського якось затихло. Консервативний „Час" твердить, що справа польської консолідації знайшлася на мертвій точці. На думку консерватистів, якщо справді хочеться рушити з мертвої точки справу польського національного обєднання „треба передовсім прийняти" ясове накликування до обєднання, треба вибити собі з голови спроби організувати громадянство в одну чи більше груп, треба перестати оманювати себе, що тепер може довести до якихнебудь висліддів розмова при круглому столі партій чи людей доброї волі".

На це — каже „Час" може прийти пора щойно тоді, коли будуть зреалізовані постуляти, яких „потреба дозріла вже і в громадянстві і мабуть у всіх політичних середовищах, з винятком того, що має у своїх руках ініціятиву та право рішання". Ці постуляти такі: створити уряд з виразним політичним обличчям, авторитативний, сильний, що не схилявсяб одночасно на бік кількох соціяльно-політичних доктрин; перевести зміну виборчої ординації до законодатних тіл; розписати та перевести самоуправні вибори без адміністраційного натиску; поставити на реальному ґрунті справу жидівської еміґрації та звільнення поглядів від їх фінансової переваги та культурних впливів; проголосити політичну амнестію та вкінці устійнити т. зв. українську програму.

—o—

По широкому світі.

Перувіянський уряд визнав суверенну власть Італії над Абісинією.

Чілійський міністр закорд. справ виїхав з командантами армії та мариняркі до Бразилії з офіціяльною візитою.

Французький уряд мабуть злагіднить закон про 40-годинний тиждень праці, дозволюючи за додатковою винагородою працювати тижнево 5 годин більше.

У Бразилії арештовано генерала Пантелєво Дессоа та кількох інших провідників інтеґралістів.

Державний секретар Злучених Держав

посередничить між Англією та Мексиком.

Американський державний секретар підняся посередництва між Мексиком і Англією. Він змагає до компромісової ліквідації конфлікту і не допустити до того, щоб обі держави остаточно зірвали взаємини між собою.

БРИТІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ВИЇХАВ З МЕКСИКУ.

Британський посол у Мексику дістав з Льондону приказ до двох днів виїхати з персоналом посольства. Він вернеться до Льондону через Ню Йорк.

Франко-італійські переговори.

Французько-італійські розмови йдуть в атмосфері великої сердечности. Вони торкаються інтересів обох держав на Середземнім Морі, на Близькім Сході і в північній та східній Африці. В римських колах уважають, що тепер, по аліквідуванні абісинської справи в Женеві, доведуть ці розмови до бажаних вислідів.

Деякі французькі часописи звертають увагу, що генуенська промова Мусолінія не вплине корисно на хід франко-італійських переговорів в еспанській справі.

Французький шарже д'афер у Римі мабуть попросить у мін. Чіяна деяких вияснень у справі промови Мусолінія.

Японці перетяли монґольську залізницю.

ПАНІЧНИЙ ВІДВОРОТ КИТАЙЦІВ.

Як подають з японських офіційних джерел, японська офензива в Шантуні розвивається скоро. Японські війська перейшли Жовту ріку і перетяли монґольську залізницю; китайці відступають у паніці.

На схід від Сучав дійшли японці до монґольської залізниці ще в неділю рано. Ліве крило північної армії здобуло двірець у Сінанчен.

ЯПОНЦІ ОКРУЖИЛИ 400-ТИСЯЧНУ КИТАЙСЬКУ АРМІЮ.

З Токіо повідомляють: Підчас боїв за монґольську залізницю японці окружили під Сучов 400-тисячну китайську армію, що найшлась у великій небезпеці. Її командант утік літаком, волки бороняться.

—o—

Кутузов був „клясово освідомлений".

З нагоди 125-ліття смерти московського генерала Кутузова, імя якого злучено з нещасливим для москалів боєм над Бородіном, подають „Ізвестія" і „Правда" обширні фейлетони з портретом генерала. „Правда" запевнює, що „в серці московського народу все буде жити память про цього визначного стратега", але й чужі нації СССР згадають з приводу цього московського свята, що колиб Наполеон пішов був не на Москву, а на Україну, то вона мабуть здобула б свою незалежність вже в початку минулого віку, тоді й історія цілої Европи малаб цілком інший хід. Про стратегічні здібности Кутузова в Европі мають цілком іншу думку ніж у Москві. Один визначний німецький щоденник пише, що зовсім не Кутузов а Барклай де Толі звабив Наполеона вглиб Московщини. „Ізвестія" величають ще більше соціяльні заслуги Кутузова. Відносини між ним і Олександром І. представлено на взір відносин між Дибенком і Миколою II. В европейських політичних відносинах Кутузов виявляв також незвичайну „клясову свідомість". Він не хотів брати участи в бою під Австерліцом тому, що „не хотів проливати кров" московського народу в інтересах льондонських купців обиджених на Наполеона та за никчемних німецьких князиків"...

—o—

Загальні Збори Галицької Каси Ощадности.

Найважніша і найстарша фінансова установа в краю, Галицька Каса Ощадности відбула дня 11. травня ц. р. свої річні 94. Загальні Збори, які відкрив голова Виділу цього товариства д-р Ю. Бжеський. На вступі він зазначив, що цьогорічні збори відбуваються напередодні роковин смерти І. Маршала Йосифа Пілсудського та візвав зібраних, щоб вшанували Його память однохвилинною мовчанкою. З черги помянув всіх померших, а між ними й наших земляків, дир. Миколу Заячківського, о. кан. Олексу Пясецького та б. президента суду Адольфа Червінського.

Опісля представив зібраним нового делегата уряду при Г. К. О. в Міністерстві фінансових справ п. Шулджинського. З черги предсідник віддав голос дир. Л. Маковському, який склав звіт з діяльности Г. К. О. та низкою чисел виказав, що у звітовому році 1937 установа вступила у нову стадію чергового розвитку. Дир. Маковський ствердив, що минулий рік 1937 є продовженням минулорічного перелому в нашій господарській ментальности, а гаслом цього перелому було: покінчити з пасивністю та з вірою в автоматичний поворот доброї кон'юнктури, без власного зусилля. Додаткові признаки минулого року були: поглиблення свідомости про конечність господарського чину, і про конечність приноровлювання нових метод у нових ситуаціях, визначний зріст продукції, спокій на валютовім відтинку й ощадностевих вкладок, приріст нових ощадностей, поправа плавности грошево-капіталового ринку, а передовсім великого зусилля держави створити осередню промислову округу.

Але цим корисним проявам товаришили заплутана міжнародня ситуація, слабі висліди приватних починів, брак вкладкової експансії і т. п.

Рік 1937 був роком напруженої праці, бо поза ліквідуванням наслідків кризи, зросло запотребування кліентелі, спричинене господарським оживленням краю, та поруч дуже важливої реорганізаційної праці над статутом переміни Г. К. О. на Центральну Касу Ощадности. Дир. Маковський представив з черги фінансовий стан установи.

Наші фінансові оборотові капітали зросли на 3 міл. зол., в тому ощадностеві вкладки на 1.8 міл. зол. і власні капітали на 1 міл. зол.; структура вкладок поправилася, появилася нова позиція серед оборотових капіталів, себто лескати К. К. О., плавність була добра, з кредитів у Польському Банку ми не користали. Ми порушили сильно відділ вартостевих паперів, так для кліентелі, як теж і для себе, яких стан у році 1937 зріс на 1.9 міл. зол. Ми ввели чекові рахунки та відділ інкаса векслів. Ми осягнули поправу платности кліентелі у всіх кредитових ділянках: заскаржені векслі впали на 4½%, операційна вкладка перейшла 1 міл. зол., а чистий зиск 319 тис. зол. Ми поробили значні відписи, а саме: на резерву сумнівних належностей 215 тисяч зол., на зменшення з білянсу в попередніх роках залягаючих відсотків 90 тисяч зол. та на відписи на втрату, спричинену довжниками 354 тис. зол.

Дня 3. березня ц. р. Сойм, а дня 23. ц. місяця Сенат ухвалив статут про перетворення Г. К. О. в Ц. К. О.

Цей закон проголосили в деннику законів Р. П. ч. 29, поз. 256 з дня 28. квітня 1938 року статтею, що надає Центральній Касі Ощадности право емісії комунальних облігацій, а це на основі позичок, які уділено самоврядним союзам, підприємствам і заведенням.

Ц. К. О. крім виконування всіх своїх дотеперішніх функцій має бути фінансовою централею для Галицьких Кас Ощадности. Вона матиме публично правний характер, ощадностеві книжечки її емісії матимуть запоруку Державного Скарбу. Власні капітали Г. К. О., що виносять під цю пору 5,700.000 зол. перейдуть на нову установу і побільшаться на 2 міл. зол. уділами Комунальних Кас Ощадности та Самоурядів. Загально дасть це власних капіталів коло 8 міл. зол.

Проєкт статуту Ц. К. О. є вже готовий і правдоподібно буде проголошений восени. Новий обсяг діяння запевнить Ц. К. О. дуже важливу ролю в господарському житті краю і причиниться дуже до його активности та до розвитку кредиту.

Звідомлення Ревізійної Комісії зложив у заступстві недужого сен. Децикевича апеляційний суддя д-р Бльох, після чого одноголосно затверджено замкнення рахунків за рік 1937 та уділено абсолюторії управі Г. К. О. Чистий зиск у сумі 319.000 зол. поділено в такий спосіб: на резервовий фонд 160.000 зол., на ювилейний фонд 100.000 зол., на добродійні цілі 49.000 зол., а на фонд О. Н. 10.000 зол.

—o—

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ В „УКРАЇНСЬКІЙ БЕСІДІ".

Нарід, котрий перебув багато лиха на своєму віку, багато злоби та лихоліття, що бачив нераз уже, як в руїну і попіл обертався віковий його доробок, що видержав і найгірші орди татарські та всі їх пережив, — такий нарід загартований і не паде так швидко духом навіть від важких ударів. Річ проста, чому. Бо він вірить і в цьому глибоко переконаний, що перебуде все щасливо та винесе з усього на будуче багато розуму й досвіду. Таку віру дозволюють плекати спільні інтереси і свята, м. ін. гарний звичай спільного свяченого, яке відбула поруч інших установ у Львові також „Українська Бесіда" у своїх світлицях в Народньому Домі в суботу 14. ц. м. у вечірніх годинах. При доволі численному сході товариства посвятив дари божі парох Успенської церкви о. крил. Дамян Лопатинський і виголосив коротку промову, вказуючи на глибоку віру й моральну підойму духа, котрої предвічним джерелом є Воскресення Христове. Опісля повитав приявних голова „Української Бесіди" проф. Володимир Тиховський. За святочним столом забирало слово кількох бесідників. Насамперед від Народньої Організації Українців Галицької дільниці міста Львова промовляв д-р Роман Секела, який висловив віру у світлу будучність українського народу при обєднанні та згідних зусиллях всіх українців. Радник д-р Іван Копач, який уміє дивитися на все критично, виголосив цікаву промову, якої всі слухали дуже уважно. А жвавий бесідник, яким є відомий адвокат і громадянин д-р Михайло Волошин, виголосив оплескувану промову на зовсім оригінальну тему: про тих українських авторитетів, що є нині членами „Української Бесіди", котрі признання і повагу авторитету здобули собі не серед нас — бо серед нас важче це здобути (зате лекше загубити!) та назвав декілька авторитетних прізвищ, неприявних і приявних. Відспіванням „Многая літа" вшановано радника державного скарбу п. Володимира Штогрина, який вже 31 років є господарем Товариства і свої обовязки виконує з замилуванням. А відспіванням всенационального гимну закінчено цю дійсно гарну імпрезу.

СВЯЧЕНЕ В НОВІМ ЗНЕСІННІ.

Українські установи в Новім Знесінні: читальня „Просвіти", Комітет Будови Церкви й Захоронка Р. Ш. уладили в неділю, 15-го травня ц. р. традиційне Свячене, в якому між численними гостями, представниками українських установ та преси взяв участь Преосв. Никита. Яйце посвятив місцевий парох о. Харина, після чого Кир Никита виголосив коротку промову. Преосвященного і гостей привитав о. Харина. Між численними промовами просвітянський хор співав стрілецькі пісні. Свято закінчив промовою п. Міляновський, який в імені чит. „Просвіти" подякував зібраним за участь у святі.

СВЯЧЕНЕ НА ЗАМАРСТИНОВІ.

У спільному свяченому, що його уладила в минулу неділю читальня „Просвіти" у Замарстинові, взяло участь понад сто осіб. На святі був присутний Преосв. Никита, що посвятив яйце та виголосив промову.

СВЯЧЕНЕ НА КЛЕПАРОВІ.

Українські товариства у Клепарові під загальним проводом місцевого пароха о. Володимира Яценкова уладили теж в минулу неділю спільне свячене. О. Яценків посвятив яйце та виголосив при цьому промову. Участь у свяченім крім численних місцевих громадян взяли і представники українських установ та преси. В часі приняття співав мішаний хор. Після свята, яке закінчив промовою о. Яценків приявні відспівали національні гимни, а потім відбулися товариські забави.

З дитячих імпрез.

НА СТРІЧУ ВЕСНІ...

Весняна ревія школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка в театрі „Ріжнородностей".

Батьківський Комітет хлопячої школи Р. Ш. ім. Бориса Грінченка влаштував в суботу, 14-го травня ц. р. в салі театру „Ріжнородностей" весняну ревію п. н. „На стрічу весні"... На програму цієї дуже симпатичної імпрези склались продукції хлопячого хору, хору садівничок, весняні рухові образи та народні танки. Хором проводив проф. Гр. Терлецький, що зібрав заслужені щирі оплески за свою працю та за спів своїх малих співаків. Хор учасниць курсу Дитячих Садків Р. Ш. відспівав під орудою того самого диригента веснянки „Ой ходить царенко", „Мак" і „Черчик".

Велике захоплення серед публики, викликали народні танки. П. Мацяк мусів на вимогу дома гання глядачів повторити „Козачка". Не менший успіх мали його ученниці та учні: загально подобався „Козачок-зірю", що його відтанцювали хлопці, та „Козарок-Суходольський" у виконанні Садівничок. Ці останні теж мусіли повторити свою продукцію.

Програму гарно доповнювали „Весняні рухові образи" (учні V-ої кляси) та Гаївки у виконанні Садівничок. І рухові образи і гаївки в укладі та сценічному виведенні проф. О. Суховерської.

Цілість зробила гарне враження, публика — якої, на жаль, не було дуже багато, була задоволена. Те задоволення попри саму вдало задуману й гарно переведену імпрезу, викликав особливо контакт з нашою молодою та шкільною дітворою, якої життя, праця та осяги у тій праці не можуть бути для нікого з нас байдужні. об.

„ДЗЕЛЕНЬ — БОМ".

Наші наймолодші діти мають, видно, велику симпатію серед громадянства, коли кожний їхній прилюдний виступ тішиться незвичайно великою фреквенцією публики. Так було і на недільній імпрезі, що її влаштувало Т-во „Українська Захоронка" у Львові. Саля була вщерть виповнена не тільки рідною малих виконавців, але у перших рядах крісел бачили ми й поважних громадян, сердечних друзів маленької дітвори, що вважають побут між нею правдивим дозвіллям.

І справді „Дзелень - Бом" — це була одна з кращих цьогорічних дитячих імпрез. І хоч вона відбувалась у театрі, хоч діти виступали на сцені, то всеж це не було представлення і діти не пописувались акторською грою та не створювали вигадливих, нераз дуже штучних ситуацій, а просто бавилися, співали і виявляли себе щиро та природно. Не було між ними вибираних дітей, що то їх звичайно висувають у пописових ролях на чоло імпрези, не було панських ні бідних, але була одна велика, чудово згармонізована і щаслива громада, що їй на ім'я діти. Колиж додати, що недільна імпреза напевно не вимагала ні довгої томлячої діти підготови, що не надуживано дитячих спроможностей для осягнення зовнішніх ефектів, — то „Дзелень - Бом" стояв під оглядом педагогічним зовсім на своєму місці.

Всі забави виконували діти свобідно й живо, і почували себе в ролі котиків, пташків чи весняних квіток знаменито. Цікаво виведена була дитяча поліська гагілка у підготові учительки з Полісся та лемківська гагілка, хоча, здається, протяжні їх мельодії були для малих дітей дещо за важкі. Також остання точка „качата і гусята", хоча виконана справно, своїм чисто сценічним оформленням не дуже то підходила до характеру цілої імпреси, що мала на меті показати свобідні дитячі забави на вільному повітрі.

З признанням треба стверднти, що народній одяг всіх дітей був зразковий і це робило дуже естетичне та для цілости імпреси корисне враження.

Недільною імпрезою дала „Українська Захоронка" черговий доказ, що виховання молодшої української дітворн йде правильним шляхом, промощуваним невтомно невеликим гуртом ентузіястів дошкільної ідеї. М. П.

—o—

23 ПАЛЕСТИНСЬКИХ АРАБІВ ЗГИНУЛО В БОЮ З АНГЛІЙЦЯМИ.

У місцевости Акка (півн. Палестина) дійшло до гострої сутички між арабськими партизанами й англійським віддалом, якому помагали літаки.

Згинуло 23-ох арабів та один англієць.

—o—

Обезпечуйтеся від нещасливих випадків!

14-го і 15-го ц. м. могли мешканці Львова й дальших околиць бачити на тлі синього неба кільканацять літаків. Ці літаки брали участь у змаганнях, які зорганізував варшавський Аероклюб, визначивши окружну трасу Варшава—Лодзь—Ченстохова—Катовиці—Сосновец—Краків—Тарнів—Рящів — Перемишль — Львів—Сокаль—Володимир В.—Люблин, щоб згадати тільки деякі місцевости. На ці змагання жертвувало поважний фонд Т-во „Повшехни Заклад Убезпечень Взаємних", призначуючи гарну суму з чашею включно на першу нагороду.

Філія цього Т-ва працює у Львові у гарному будинку при вул. Мохнацького 14. Її управа возила львівських денникарів до Скнилова, щоб показати їм летунський майдан, разом з цілим його устаткуванням та організацією. При цій нагоді деякі журналісти мали нагоду проїхатися літаком понад містом.

При цій нагоді почули теж денникарі про ріжні роди обезпечень, які щораз більше розростаються. Тоді, як під небом, де ширяють летуни — нещасливих випадків щораз менше, на землі, де жити щораз тісніше і де машини грають щораз більшу ролю — нещасливий випадок може трапитися кожному. Загальне Заведення Взаємних Обезпечень передовсім спеціялізується в обезпеченнях від стихійного лиха: вогню, граду, повені. У селах, де воно дістає масове обезпечення, селяни користають з великих знижок. Такі обезпечення завязані із загальною акцією охорони селянства перед катастрофами. Коли надходить літо, оживляються обезпечення від крадежей із вломом у містах, де справжній злодійський сезон починається з відїздом міщухів на села. Такі обезпечення переводить, як відомо, наш „Дністер".

Мало хто знає, що існують навіть збірні обезпечення для шкільної дітвори; якби дитині щось сталося в дорозі до школи або коли вона вертається додому чи в самій школі, тоді Т-во Обезпечень покриває всі кошти нещасливого випадку дитини при мінімальній (сотиковій!) оплаті місячно. З нагоди летунських змагань за чашу П. З. У. В. це товариство перебрало на себе обезпечення летунів від нещасливих випадків і цивільної відповідальности. Зріст авт по містах робить теж актуальним такі обезпечення перед наслідками автомобілевого руху; можна обезпечувати саму машину, особи, які їдуть та обезпечуватись на випадок нещастя, яке може спричинити авто третім особам. За всі ці випадки відповідає Обезпечниеве Товариство.

Почування особи, що обезпечилася, створює атмосферу спокою та рівноваги, яка в нинішніх часах усім більше потрібна, ніж колинебудь.

—o—

НОВИНКИ.

— **Футра до переховання** на літо приймає „ХРОМ", Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелєринки, перефасонує уживані футра. 968 —10

— **Лиси, пелєринки, краватки з футер** виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Мистецькі світлини** на фото-матеріялах з фірми ЕКОМП, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Гігієнічно-санітарний курс** для пань, заходом гігієнічного товариства, зачнетьсяівторок 17-го травня в салі Просвіти. Зголошення до д-р Сімович вул. Городецька 53 а.

— **На кредит** роблю футра тим що тепер замовлять. **Карпик Зибликевича 4.** Футра в літі переховую. 1030 —5

— **В першу роковину смерти бл. п. Д. Огієнкової**, в четвер 19-го травня в год. 9-ій буде відправлена Літургія у Варшаві в катедрі на Празі; в год. 18-ій тогож дня — жалібна панахида на Вольському кладовищі.

— **„Драгоманов — посол України".** Виклад на цю тему в Українському Науковому Інституті у Варшаві виголосить у вівторок, 17-го травня ц. р. проф. О. Шульгин.

— **Загальні збори Т-ва „Український фонд воєнних вдовиць і сиріт"** відбудуться у вівторок, 17-го травня ц. р. в год. 16.30 в домівці УКТОДІ при вул. Потоцького 48.

— **Попис учнів кляси рецитації Лесі Кривіцької** при Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові, відбудеться в неділю 22-го травня 1938 року в малій салі Музичного Товариства ім. Лисенка. Початок в годині 19-ій вечора. У програмі рецитація творів найвидатніших наших письменників, драматичні діялоги та мельодеклямація.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії вийшли м. і. більші виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 11864, 10.000 зол. на ч. 95.505 98531. 5.000 зол. на ч. 11150 43414 62344 98229 110373 111414 139724. 2.000 зол.: 22959 60810 91892 103014 104814 106807 138296 147010 148294. 1.000 зол. на ч. 2560 21271 21694 25970 26931 33591 45583 45513 45549 62594 67913 68668 70047 71503 72248 73608 77503 78785 87851 98889 102028 102272 11672 113217 118421 119683 122730 124670 120584 135504 138063 143219 145370 150473 158322.

— **Поміщики будують костели на Волині.** Волинські дідичі передали на руки коменданта полку КОП-у у Рівнім поважну грошеву квоту на будову костелів, причому головними жертводавцями були граф Андрій та Петро Прушинські.

— **Краліж на приходстві.** Дня 13-го ц. м. закрався ніччю на приходство у Підбужі, пов. Дрогобич, злодій та вкрали білизну, постіль та одяг вартости 800 зол. на шкоду місцевого пароха о. Теофіля Татомира.

— **Львівська хроніка.** Невідомий напасник пробив ножем 18-літнього Р. Кісарського зі Знесіння. — До шпиталю перенесено 24-літнього М. Германа, якого переїхала таксівка З. Кініцького, якого переїхав мотоцикель та 17-літню Р. Саляревичівну, що дістала істеричний атак. — За решітку помандрував торговець старих річей Бер Крампф, що перепродував краденний плащ. — Арештовано доходячу слугу Пелі Грубер, що вкрала платиновий перстень і светер. — 25-літня слуга Анна Розбавецька намагалась відібрати собі життя.

Особам, які мають високий тиск крови, як таж особам, в яких неправильно діє серце природна гірка вода **Франціщка Йосифа** дасться постійно одержувати без шкоди добре випорожнення. Спитайте лікаря.

— **Поліція розігнала окупаційний страйк.** Від кількох днів у Грудзьондзу страйкували безробітні, що були заняті при пильних роботах. Робітники почали т. зв. окупаційний страйк і не сходили з місця праці, причому для підтримки своїх домагань почали голодівку. Влада стягнула на становищі, що домагання безробітних надто високі, тому ліквідувала страйк при помочі поліції, що розігнала страйкарів.

— **Убивство на сходах костела.** Зарібник Новак з Крачкової, п. Ланьцут приступив до своєї жінки, коли вона виходила з костела та підчас сварки стрілив до неї. Коли вона впала на землю, він вистрілив ще двічі та вбив її.

— **Відмолоджують французький генеральний штаб.** Після відмолодження англійського генерального штабу прийшла черга на французький. Чотирьох визначних членів цього штабу ще цього року має відійти на емеритуру, щоби зробити місце молодшим. Між ними має бути ген. Міттельгавзер, що був свого часу шефом французької військової місії у Чехословаччині. Його вважають творцем чехословацької армії.

— **Непотрібні у Бразилії.** Бразилійський уряд видав декрет, яким забороняє вступ до Бразилії інвалідам, калікам, глухим, сліпим, умово хорим, також, що уживають наркотиків малолітнім нижче 18 літ і старикам понад 60 л'т, що не мають опіки.

— **Понад міліон унцій золота.** В березні цього року занотували рекордовий успіх експльоатації золота в південно-американських копальнях. А саме добули там понад міліон унцій золота, докладно кажучи 1.012.516. Дотеперішній рекорд осягнули в липні минулого року, коли добули 996.545 унцій. У південно-африканських копальнях є занятих 330.000 автохтонів.

— **Втомлена життям.** У місцевости Сальта в Аргентині 108-літня Маріна Замудо намагалася покінчити життя самогубством, кинувшись до ріки. Але її врятували. Як її витягнули з води, заявила, що причиною самогубства є утома життям.

— **Землетруси в Туреччині.** В ріжних місцевостях Малої Азії знову повторилися підземні струси. В Діярбекір знищили вони 85 домів, багато домів так ушкоджених, що можуть кожної хвилини завалитися. Найсильніші струси були там, де недавно був землетрус, особливо в Кіщеір.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 17. 5. год. 8. „Літо в Ногах".
Середа 18. 5. год. 730 і 9.30 веч. звезду Джозефіни Бейкер.

Театр Різнородностей:

Вівторок 17. 5. виставу немає
Середа 18. 5. год. 8. веч. „Легкодумна сестра".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БУЧАЧ:
17. 5. Процес Мері Дуган.
18. 5. Орфей у пеклі.
19. 5. Лісова пісня.
20. 5. Новосьолик.
В підготові нова оперетка Я. Барнича на 3 дії „Пригода в Черчі" і драма на 3 дії І. Зубенка „Княгиня Анна". З Бучача їде театр до Підгаець.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СКАЛА:
17. 5. Мазепа.
18. 5. Маруся Богуславка.
МЕЛЬНИЦЯ:
19. 5. Пісня Бескиду.
20. 5. Маруся Богуславка.
21. 5. Гетьманн Полуботок.
22. 5. Мазепа.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:
Вівторок 17. 5. Гриць (новинка).
Середа 18. 5. Казка старого млина.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

19. 5. Рава Руська.
22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Орача.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

КІНА.

АПОЛЬО: „Нансі Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
НАНДА: „Весела розведенниця", „Дорога до щастя".
ГРАЖИНА: „Несправедлива година".
ЕВРОПА: „Верес" на оси, Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".
МЕТРО: „Наступ на світанку", „Аліс".
МІРАЖ: „І найбільша помилка".
МУЗА: „І перший бал".
ПАЛЯС: „Музика для тебе"
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Корралівський вязень".
РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі".
СВІТ: „Шаржа легкої бригади" „Смерть читає в дакгилі".
СТИЛЕВЕ: „Капітан Моленар" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів".
УТІХА: „Марокко" та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Сонтовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 17. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Як мандрував промінчик сонця, 11.40 Р. Штраус: Фрагм. із сюїти „Міщанин шляхтичем" з муз. до комедії Мольєра, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Музика з пл., у перерві о год. 14.40 Авд. ККО Чи хто любить ждати, 14.55 Біржа, 15.00 Гуморески І. Ліма, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Марші, вальси в вик. орк., 16.50 19.55 Актуальна гутірка, 17.00 Найстарший осередок гірництва в Польщі, 17.15 Грає Сільвія Сербєску, рум. піяністка, 17.50 Більше світла, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Гра знаки запиту, 18.20 Концерт смичк. орк., 18.40 При колисці та на гробі І. Хоморовської, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Готові гутірки з Екерманом, 19.35 Концерт орк. мандолінистів, 20.05 Вечеринок, 20.15 „Дон Хуан" оп. Моцарта з пл., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та сукнонки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає
по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

З заграничної попеліни вибагливі мужеські сорочки
шие на міру і продає готові кооператива
„БАЗАР" Львів, Руська ч. 3.

Середа, 18. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для новобранців; 11.15 Для шкіл: „Мосло бути нещасти", Пісеньки, 11.40 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.55 Музика з пл., Українські пісні Леонтовича, Кошиця, Лисенка, Вербицького, Людкевича,** 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" І. Ліма, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Гокус, покус, доміникус" авд. для дітей, 16.00 Вчімся говорити, 16.15 Орх. концерт, 16.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Ідеал вовка в середньовічних часах, 17.15 Брамс: Форт. квартет оп. 26. А-дур, 17.50 Підготова дівчат до оборони краю, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 „Під італійським небом" концерт (сол., хор, орх.) з пл., 18.20 „Операція" сценарій фактів, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Найбільша справа", фрагм. із пов. Нарпінського „Ецій", 19.20 Спів у супр. форт., 19.35 Старий Доктор відповідає на листи, 19.50 Розр. концерт: орх., спів; у перерві о год. 20.20 Куток гумору, 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Чвертьгодинна поезії, 22.05 „Калейдоскоп" легка муз. авд., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Четвер, 19. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.15 Пісні Навроцького, муз. порнок для всел. шкіл, сопран, тенор, хор, форт., 11.40 форт. імпрсомту, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.55 Біржа, 15.00 „Гумореески" Ліма, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 музики з молодю, 16.15 Концерт солістів: Теодор Юськів, спів, Ол. Вельгорський форт., 16.50, 19.50 Акт. гутірка, 17.00 Наукова бібліотека для молоді, 17.15 Сальон, музика, 17.50, 18.50 Спорт, 18.10 Косметика для всіх, 18.20 Молодь перед мікрофоном: Для наших матерей, 18.40 Листи та програма, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви „Герой" Й. Вехоберга (Чехословаччина), 19.20 Вебер: „Гран Дуо Концертан ф-дур, оп., 48" кларнет, форт., 20.00 Розр. концерт: орх., форт. на 4 руки, тенор, 21.45 „Портрет кард. Наймана" літер. нарис, 22.00 Творчість К. Шимановського: сонр., форт., орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Із спікерового альбума.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 17. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Німецька оп. музика, 20.00 Орх. концерт, ВІЛГОРОД 18.20 Пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Белалайк. орх., 17.00 Циг. музика, 21.15 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 13.15 21.05 Орх. концерт, 15.30 Форт., ГАМБУРГ 19.30 20.00 21.00 „Голяндець-окиталець" оп. Вагнера, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д-р Поповичі „Весна в Карпатах", ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 „Свінг мюзік" франц. з Америки, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, 22.15 Сольо на гітарі; ПРАГА 17.30 Югосл. пісні, 18.20 Сальон. музика, 21.20 Симфонія ч. 7 е-дур Бетовена; РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, 21.20 22.00 23.00 Театр Уяви: „Ля мезон де Фе" драм. казка Маршанда; РИМ 21.00 22.00 23.00 Опера; СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.45 20.00 Пісеньки.

Середа, 18. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Орх. концерт, сол. спів, 21.30 Варіації на тему російськ. нар. пісні; БІЛГОРОД 20.00 21.30 Спів, 20.30 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Форт., сопр., 18.00 Альпейські пісні, 19.10 20.00 Шмідтові твори у вик. симф. орх., 22.30 Легка й танк. музика, ДАЙТШ ЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Сонята г-дур Чайковського, форт., 21.30 Концерт куранта, ДРОЙТВІЧ 22.10 „Золото Рену" оп. Вагнера, IV. дія, 23.00 Спів сопрано, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 Концерт у честь Равката, 22.15 Пісеньки, ПРАГА 19.00 20.00 21.00 22.00 „Лібуша" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 Бетовенові твори на скр. і форт., 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 19.40 Розр. музика, 21.00 Комедія Тр. Бернара, 21.40 22.00 Орг. музика, СОФІЯ 19.30 Спів, 20.00 Форт., 20.45 21.00 „Еспанська година" оп. Равеля.

Четвер, 19. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гонія, 20.00, 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Давня західн. музика, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 „Ришард Львине Серце" оп. Гретрія, ВІДЕНЬ 15.20 Пісні, 20.00, 21.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Класичні сонати на скр. і форт., ДРОЙТВІЧ 20.15, 21.00, 22.00 Муз. фестіваль, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Клапоти з Іваном", МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер: „Мадонна Імперія" Альфана, „Нотурно Романтіко" Пік- Мангіяґалі, МІНХЕН 19.10, 20.00 „Фридерика" оп. Лєгара, ПРАГА 15.15, 16.10 Концерт сол. і орх., 17.40 Спів, 18.20 Нар. Капелл, 22.35 Варіації на форт. на тему Шумана, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Чі-чі-ля" оп. Равката, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45, 21.00 Спів.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"
Львів, 16. травня 1938.

1 кг. масла десер. більш. без оп.	2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·70 зол.
молоко	16—17 сот.
(літня копа)	3·40—3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Фонд Ветеранів** зол. 10 — Д-р Р. Могильницький, Рівне; на **Політ Вязнів** о. Юрій Карпинський, Скалат Старий, зі збірки.

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

„7 ЧИСЛО" — прошу подати адресу. 1086 1-1

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребеніс у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сонячна заліа, йодова. Проспект на бажання. 1049 1-10

КУПНО - ПРОДАЖ

„СЬВЯТ ДЗЄЦКА". Львів, Сикстуська 2 поручає комплєтні виправки для немовлят та все потрібне для дітей від новорідка до підліпка. 746 4-4

НА ПРОДАЖ скрипці „Страдівариа" з 1722 р. в добрім стані. Оферти слати на адресу: Михайло Костик, Отинівчі п. Ходорів. 1027 2-2

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 4-7

РОВЕРИ, моторовери, мотоцикли гуртово поручає Ігнаци Роман. Ска з обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 1 5-0

ЛІКАРІ! Лікарське урядження за безцінь „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 2-2

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа готівкою 10.000, банк 24.000 на 25 літ. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075а 2-3

КОМФОРТОВІ парцелі у всіх напрямах Львова по різних цінах „Трансакція", Длугоша 1. 1075в 2-3

ПОВЕРХОВА, нова, повнокомфортова гарний город, без такси, 12 вільних літ, чудова околиця, склеп, готівкою 32.000, банк 14.000 „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075г 2-3

СІТКОВІ СОРОЧКИ, мужеські, здорові і приємні в ношенні в різних гарних колірах 4.90, піжами із шовкової попеліни модні 9.50 — 10.80 — 11.80 18.80. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех.-дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 33-50

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1050 3-6

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельгійські матеріали. Телефон 270-25. 1070 3

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. трикратна епідуляція з 5-річною гарантією. Сальон чесання лиця, Сикстуська 8, вхід через браму. 1067 1-2

ГОДИННИКИ: Льонжін, Шаффгавзен, Докса, Тіссо, Цима, Омега, поручає на найнижчих цінах Вандер, Львів, Шашкевича один. Там найдешевша направа годинників і біжутерії. 819 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

КІР
Львів, Усийського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 106 (14,938). Львів, середа 18. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Півріччя . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Комінтерн підготовляє повстання у Франції.

РЕВЕЛЯЦІЙНА ВІСТКА НІМЕЦЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮРА.

Як довідується Німецьке Інформаційне Бюро, Комінтерн хоче викликати у Франції повстання перед остаточною перемогою ген. Франка в Еспанії.

Тою акцією має керувати окремий трюмвірат зложений з Р. Пословіцького, німця Ь. Ратенава і поляка С. Берського — є це головний ревенний штаб комінтерну в Европі, що рівночасно кермує компартією Франції.

У летунських і змоторизованих частинах франц. армії зорганізували комуністи 20 ячейок. Рівночасно франц. комуністи дістали наказ перевести бойову підготову професійних спілок.

ФРАНЦУСЬКА ВНУТРІШНЯ ПОЗИЧКА.

У вівторок почалася субскрипція франц. внутрішньої позички. Вона стрінулася з дуже прихильною поставою громадянства, тому можна припускати, що її ціль підпишуть першого дня.

Італія буде цісарством?

Як подає французька преса, фашистівські політичні кола плянують перейменувати італійське королівство на цісарство.

Папа укоронував бл. Віктора Емануїла на цісаря в церкві св. Петра

МАНЕВРИ В ЛІБІЇ.

Підчас недалекої відвіти італ. короля в Лібії відбудуться там великі військові маневри. Виїхав уже туди заступник шефа ген. штабу з кількома генералами.

Велика Британія купує літаки в Канаді.

ЛЕТУНСЬКИЙ ПРОМИСЛ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПЕРЕПРАЦЬОВАНИЙ.

Британська летунська комісія, що замовляла американські фабрики літаків, ствердила, що вони перетяжені працею і тому не могтимуть виконати літаків, необхідних для Англії.

З огляду на те згадана місія замовила більшу скількість тримоторових бомбовців у одній канадійській летунській фабриці; інші канадійські фабрики сподіваються дальших замовлень.

Судетські німці зорганізували партійну міліцію.

ЧЕСЬКА ПРЕСА ЗАНЕПОКОЄНА.

праське міністерство внутр. справ дозволило основати німецьку організацію „доброволь-ної охоронної служби". Генляйн, як її командант замінував шефом штабу Ернста Брандля.

Цей останній у відозві назвав новоутворену організацію партійним хребтом, військовим відділом, готовим на все. Вона має хоронити вождя і зберігати лад підчас маніфестацій.

Чеська преса занепокоєна, бо з маніфесту виходить, що нова організація має військовий характер і може загрожувати безпеці держави.

СТАНОВИЩЕ СЛОВАЦЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАРТІЇ.

На засіданні президії словацької національної партії рішено, що до недалеких громадських виборів підуть словаки самостійно. 4. і 5. червня ц. р. відбудуться в Братиславі маніфестації з приводу 20-ліття літсбурської умови, що словаки дальше боротимуться за автономію. Словацька нац. партія взиває словаків, щоби були на все приготовані. Найважнішим наказом хвили є єдність всього словацького народу.

СУТИЧКИ З КОМУНІСТАМИ І ЧЕСЬКИМИ ЖАНДАРМАМИ НА СЛОВАЧЧИНІ.

У Тирусі, Ружомберку і Фришгаді дійшло до бійок між комуністами і членами словацької народньої партії.

У Черкорі словаки розбили комуністичне віче; дійшло до бійки з поліцією, що опорожнила салю.

Словацький посол Сідор в отвертому листі до премієра протестує проти поліційної та комуністичної нагінки.

Перед наступом на Сучев.

До Шангаю наспіли з фронту вістки, що вінні (вівторок) треба сподіватися японського наступу на Сучев, важний вузол на перехресті залізниць люнгайської та Тієнтсін—Пукав.

Минулої ночі японські передні сторожі зблизилися на 20 км. від південного сходу до Сучев. На горах, що панують над містом, умі-щено важку артилерію головних японських сил. Японські ескадри закидують бомбами місто і важніші військові обекти в околиці

Совітський уряд відкинув японський протест.

ПОКЛИКУЮЧИСЬ НА ПРОТИСОВІТСЬКУ ПРОПАГАНДУ В ЯПОНІЇ.

Японський амбасадор у Москві Шігемітсу доручив 11. ц. м. комісаріятові закорд. справ протест проти протияпонської промови комісаря далекосхідної военної фльоти Смірнова, яку він виголосив на першотравневій ревії у Владивостоці. Заступник комісаря закорд. справ Стомоняков відповів нотою, в якій совітський уряд звертає увагу на протисовітську кампанію японської преси, державних інституцій та військових кол і що в цій пропаганді беруть участь навіть вищі військові старшини. З огляду на те совітський уряд не приняв до відома японського протесту.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „Д І Л А"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у „сезоні". Запах нафти великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

Велика подія минулих літ.

Львів, 15. травня 1938.

Рік 1848, званий в історії „весною народів", проявився був у Відні березневою революцією, що покінчилася проклямацією австрійського цісаря, яка прирекла сповнити бажання „вірних" народів. У наслідку цього патентом австрійського **цісаря Фердинанда з 17. квітня 1848. року** прилюдно **оповіщено:** „Всяка панщина або роботизна й інші підданчі повинности грунтових господарів (кметів), халупників і комірників **касується з днем 15. травня 1848. року.**

Ось таким чином тому девятьдесять років наші нашого селянського народу, що гнулися у ярмі панщини, **діждалися свого визволення.** На памятку тої великої події станули були по наших громадах хрести з написами: В память даної свободи 3. (15.) мая 1848. року.

Скасування панщини — це був акт самооборони австрійської монархії, щоби приєднати собі хліборобський нарід і не допустити його до революції в часі, коли дух свободи всіх людей та рівноправности націй пробивався щораз-то сильніше із заходу на схід европейського континенту.

Ось так розпочався визвольний процес нашого хліборобського народу за землю, за ліси й пасовиська та за культуру, просвіту, знання і за добро народу цієї землі. Бо хоч цісарський приказ допустив свободу і землю для всіх громадян, то проте у житті народу треба було все здобувати власною працею і знанням, щоби вдержати своє право у своїх руках і питому землю на свій пожиток.

І коли у тих змаганнях за краще життя тяжко приходилось нашому народові видержувати суперництво, він не раз ставав перед тим хрестом у память свободи, щоби кріпитись силою віри до дальшої боротьби за свою правду і ліпшу долю. Тай коли він кидав рідну землю у розпуці і рушив у далекий світ за працею, то благав перед тим хрестом прощення., „бо життя не хочуть нам дати"...

Колиж перейшов час пятьдесятих років від памятного дня скасування у нас панщини то в цілому краю уладжено святкування 50-літнього ювілею знесення панщини і нашого відродження (1848—1898). З цього приводу у Львові на високому замку в дні 19. травня 1898. р. відбулося **велике всенародне віче,** на котрому відновлено національну програму „Головної Руської Ради" з 1848. р. та проголошено ще раз самостійність українського народу.

Присилайте передплату.

На памятку того ювилею засновано у Львові нашу Ремісничо-Промислову Бурсу ще в тому самому році. Що це значило? Воно мало своє глибше значіння! Бо як ми тоді зробили підсумки нашої праці за перших пятьдесять років, то нам виказалась потреба: піднести наше ремесло і наш рідний промисл, щоби своїми силами **упромисловити міста й села** і таким чином добути ширші варстати праці для свого народу та здобути маеткові засоби, щоб піднести дохідність нашої землі і добробут усього народу.

Сьогодні проминуло від того часу знову сорок років, разом уже девятьдесять років. І за той час перейшли ми тяжкі й найтяжчі часи воєнні та повоєнні, що нас багато дечого мали навчити. Тому нам годиться згадати і роздумати великі події минулих літ, щоби при цій нагоді зясувати собі: що ми здобули та що втратили і що нам далі робити, щоб було ліпше. Бо остаточно все залежить найбільше і головно від нас самих: **від нашої здорової думки, нашої єдности і послідовної праці всього нашого громадянства.**

А наш хліборобський нарід має свої права і великі обовязки у нашому громадянстві, щоби вдержати рідну землю у своїх руках. Коли він у важкому лихолітті заломився був у якійсь ділянці життя, то все те треба взяти також у наші підсумки і відповідно допомогти нашим хліборобам, щоби знали як слід їм станути в обороні своєї віри й народности та в обороні свого варстату — рідної землі, по всякий час!

Д-р Кость Левицький.

Гріхи Ліги Націй.

Все йде на останній сесії ради Ліги Націй як по писаному. Для того, хто за її працями довший час уважно слідкував, несподіванок вже бути майже не може...

Як і треба було сподіватись, представник тої держави, що у внутрішньому своєму житті знищила в корені ідею законности і моралі, що винищує десятками і сотнями тисяч своє населення, представник уряду, що не зупиняється перед компромітацією і розстрілом усіх своїх власних найвірніших слуг вчорашнього дня, що поневолює цілі народи в найгірший спосіб, — виступає в ролі оборонця міжнародньої справедливости і права народів на вільне життя. Безглуздя такого виступу особливо вражає, коли нагадати собі, так би мовити, фільософію основників Ліги: коли у приватному житті, принаймні серед нормальних людей, людські відносини зрівноважені принципами моралі, коли у цивілізованих країнах, у внутрішніх державних взаєминах панують закони, то чому ті самі принципи права і моралі не панують серед міжнародніх взаємин?

І от усе перевертається: той, хто знищив досягнення людства у сфері приватного і державного життя, намагається вводити їх у міжнародні відносини. Нещирість і навіть комедіянство цих виступів очевидне: Сталін, що тримає під своєю лапою великий культурний нарід — Україну, виступає оборонцем незалежности Етіопії, яка хоч і мала своєрідну культуру, але далеку від рівня европейських народів. Кожний розуміє, що і Сталінові і Літвінову нема діла до негуса, цього останнього могіканина серед деспотів старого типу. Їм ідеться про те, щоб своїми виступами недопустити до замирення поміж Англією та Францією з одного боку, з Італією з другого. Ідеться їм про те, щоб викликати загострення поміж европейськими державами, викликати війну поміж ними, від якої Совіти знайдуть спосіб стати осторонь, бо війна для диктатора Кремля — це кінець єдности Союзу, кінець фізичної диктатури. Бешкет в Европі, бешкет у світі — це спосіб зміцнити свій режім. І тому Літвінов що сам не певний за завтрішній день, мусить, де можна робити інтриги.

Чи можна колись буде здійснити ідеї творців Ліги Націй це інша і дуже складна справа, але можна з певністю сказати, що доки існують такі держави як радянський Союз, то не можна говорити про міжнародні відносини, де мусять панувати принципи законности і моралі.

Бажаючи поширити свої впливи на цілу земну кулю і мати у себе Москву — з її шостою частиною світу, Ліга Націй сама підписала свій присуд, який привів її до занепаду. Навіть щодо універсальности Ліги Націй то і тут вона програла, бо вступ Совітів був одною з головних причин виходу із Ліги Італії та остаточного віддалення від неї Німеччини та Японії.

І нагадується осінь 1934 року, коли приймали до Ліги СССР. Тоді делегація українського уряду на еміграції, разом із представництвом української парляментарної репрезентації, із представниками наших спільників-кавказців, рішуче виступала проти приняття Москви до Ліги. Ми найшли тоді серед самої Ліги кількох прихильників, але ніхто так рішуче не осудив тоді Совіти, як президент Швайцарії Мотта, що виступав і в ролі оборонця української справи. Аргументи тоді не мали сили. Покійному міністрові Франції Барту, людині правого напрямку, людині, що сама ненавиділа московські методи, треба було з причин, як йому здавалося, дипльоматичної доцільности відповісти през. Мотті. Барту не хотів зрозуміти, що цим він завдає смертельний удар ідеї його попередників, ідеї Ліги Націй.

Та за кожну помилку треба платити. Франція же цілком розчарувалася у франко-совітському пакті, і якою гіркою іронією супроти колишніх виступів Барту бренять оці слова, що були написані в передовиці органу міністерства закорд. справ Франції, „Тан" з 10. березня 1938 р. з приводу процесу 21-го в Москві:

„Ми мусимо себе спитати, яку вагу може мати в еволюції світа, такому як нинішній, велика держава, яка добровільно ставить себе поза принципами моралі, обовязковими для зорганізованого суспільства, яке може бути в майбутньому реальне значіння й виступів в Лізі тих народів, які хотять здійснити принципи права, свободи, рівности, основні засади кожного здорового громадянства". Все це запізно.

Тепер Ліга Націй платить лихву за свою формальну помилку. Чи осяжна її основна ідея, чи ні, в якій мірі і при яких обставинах, не можемо тут рішати, але доки на світі існує величезна деструктивна, аморальна сила, і доки ці вовки в овечій шкурі будуть засідати в отій Лізі, до того часу престіж Ліги буде тільки падати.

Олександер Шульгин.

З Риманова до Сянока.

Якось непомітно перенесено резиденцію апостольського адміністратора для Лемківщини д-ра Якова Медвецького з Риманова до Сянока. Москвофільські газети, сповіщаючи про цю подію, додають від себе заввагу, що це довершилося „после прадалжітельних хлапот" та заповідають, що це неначе вступний крок до утворення окремішньої діецезії, яка простягалась би від Щавниці по Сянік і малаб 180.000 греко-католиків.

При цій нагоді згадують, що давно існувало в Сяноці гр.-кат. єпископство, про що є спомини з XVII. віку. Також є в Сяноці одно узгіря, біля котрого була колись церква та котре називалося „Владича гора" (потім „Аптикарська гора", сьогодні „парк Міцкевича").

Від себе пригадуємо, що в титулятурі єпископа перемиського зазначено, що він також „епископ самбірський і сяніцький".

Перша українська гр.-кат. церква у Ліоні

Французька духовна влада відступила до вжитку українців греко-католиків у Ліоні церкву св. Анни. Її настоятелем є о. Н. Братко. Цей черговий етап в організації української греко-католицької церкви у Франції приняли з правдивою радістю українські емігранти в Ліоні та його околиці.

С.

З діяльности Академії Наук УРСР.

Інститут історії матеріяльної культури та його „Наукові Записки". — Інститут історії України. — Відділ рукописів Бібліотеки Академії Наук. Плян видавничої діяльности Академії Наук на 1938 рік.

Академія Наук Сов. України, за новою структурою, ділиться на такі три відділи: відділ наук 1) фізико-математичних, 2) технічних та 3) гуманістичних.

Відділ гуманістичних наук обеднує в собі ряд гуманістичних інститутів, що мають своїм завданням „працювати над соціялістичним створенням української культури, національної формою, соціялістичної змістом". До складу гуманістичних інститутів належать, між іншим Інститут історії матеріяльної культури, на чолі якого стоїть якийсь росіянин Ячменьов. Від 1937 р. Інститут історії матеріяльної культури почав видавати „Наукові Записки" за редакцією в. о. директора того Інституту Ячменьова.

В ч. 2—3 „Вістей Академії Наук УССР" за 1938 р. знаходимо рецензію на три перші числа „Наукових Записок", яка дає читачеві зрозуміти, що дальше існування цього органу стоїть під загрозою з причини його „контрреволюційного напряму", що його вичитують з самозадоволеною насолодою автори тої рецензії М. Супруненко та М. Марченко.

Головні удари рецензентів спрямовані проти В. Телічки, автора декількох статтей в „Наукових Записках". Особливо дісталося йому від рецензентів за вступну статтю в ч. 1. „Наукових Записок" під назвою „Про перебудову історичного фронту". Рецензенти закидують В. Телічкові, що він підходить до вирішення питань перебудови історичного фронту „не з позицій марксизму, не на підставі ухвал партії та уряду, не на підставі вказівок товариша Сталіна. Автор підходить до цього... з позицій заклятого ворога народу, шпигуна японо-німецького фашизму Бухаріна". Великий переступ В. Телічки рецензенти вбачають також у тому, що „висловлювання товариша Сталіна і постанови партії та уряду подаються Телічком лише у зносках" (себто в примітках). З приводу другої статті В. Телічки — „Хортицька електро-машино-тракторна станція" рецензенти, між іншим пишуть: „Чого варте змальовування Телічком колгоспного села: „Майже в кожному дворі стоять молотарки, плуги, букери, лобогрійки". За автором виходить, що колективізація не тільки не знищила куркульського господарства, а навпаки сприяла зміцненню і кількісному збільшенню куркульських господарств".

У своїй рецензії „Наукових Записок" рецензенти не обмежилися до того, що викрили „контрреволюційний напрям" того органу, але і самі винесли такий присуд: „Треба думати, що Президія Академії Наук УРСР вилучить з ужитку раніш надруковані номери „Наукових Записок інституту історії матеріяльної культури", як наповнені ворожою контрабандою. Треба також сподіватися, що від редагування „Наукових Записок" буде увільнений редактор їх Ячменьов".

Той факт, що згадану рецензію вміщено у „Вістях Академії Наук УРСР" без жадної приміткн з боку редакції, вказує на те, що Президія Академії Наук мабуть прийме присуд рецензентів до виконання.

Покищо не зависли чорні хмари над Інститутом історії України, який, за даними „Вістей Академії Наук УРСР" (див. ч. 1 за 1938 р.), виявляв досить живу діяльність*). Так, Інститут історії України недавно видав працю, що її склали Ястребов і Гуслистий, за редакцією Белоусова, під назвою „Київська Русь" і феодальні князівства XII—XIII століть", а тепер друкує працю під назвою „Україна під владою Литви" та готує до друку хрестоматію з історії України. За тими самими даними, Інститут працює над виготовленням „Хронольогії історії України" у трьох томах.

Не менш інтензивно працює, за даними „Вістей Академії Наук УРСР" (див. ч. 2—3 за 1938 р.), відділ рукописів бібліотеки Академії Наук. Так, з нагоди 100-ліття з дня смерти І. Котляревського, що припадає на 10. листопада ц. р., відділ рукописів працює над численними старими списками „Енеїди", „Наталки Полтавки" та інших творів І. Котляревського. Готується також спеціяльний показчик з бібліографічним описом рукописів творів І. Котляревського та рукописних матеріялів які висвітлю-

*) На жаль, опішу самої діяльности не можу подати за відсутністю в Празі видань цього інституту.

ють його добу і літературну діяльність попередників автора „Енеїди".

Відділ рукописів Бібліотеки Академії Наук має намір видати також низку праць, присвячених Т. Шевченкові, до дня 125-літніх його народин, що припадають на 9. березня 1939 р. Відділ почав роботу над бібліографічним описом численних Шевченкових матеріялів, які зберігаються у відділі рукописів. Крім автографів Т. Шевченка, до показника ввійдуть численні рукописні копії і перерібки „Кобзаря", які свідчать про широке підпільне поширення творів Шевченка в дореволюційній Росії, а також записи народніх пісень і оповідань про Шевченка, спогади і біографічні матеріяли.

Ще більшу видавничу продукцію обіцяє випустити в 1938 р. Академія Наук. А саме, вона має випустити понад 200 назв наукових і популярних книг. Так, напр., Інститут економіки готує „Нарис з історії промисловости УРСР.", „Цукрова промисловість УРСР за 20 років радвлади", „Фінанси СРСР та УРСР за 20 років" та інші праці.

Як бачимо. Академія Наук з всіма своїми установами намічує на 1938 рік широкий плян видавничої діяльности. Чи буде Академія Наук цього року щасливіша в реалізації наміченого плану видавничої діяльности, ніж за останнє пятиліття, покаже нам недалеке майбутнє.

Ст. Сірополко.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Після розвязання Союзу Українок.

Здавна вже збиралися хмари над нашою жіночою організацією: численні в останніх часах конфіскати статтей у „Жінці", навіть таких, що були вже колись друковані, ріжні заборони (збірка піря для шпиталю, збірка на освіту селянки), заборона участи в ювилейному святі „Просвіти" — усе те були передвісники катастрофи, яка склалася 6-го цього місяця.

А подія була справді катастрофою, бо обняла не тільки Львів, але цілий край: 72 Філії по містах і містечках, 12 сот Кружків по селах — у сумі близько 50.000 членів. Працю, яка довгі роки тут у центрі й на місцях у краю велася ідей но та пляново, обгортала щораз нові ділянки, творила нові цінности, виховувала свіжі кадри свідомого, національно активного жіноцтва — одним „декретом" цілковито загамовано. Журнал „Жінка", один з найкращих, який у нас останніми часами появився, богатий і цікавий змістом, сильний думками та ясною провідною лінією — припинений. „Українка", молода газетка, що за короткий час свого істнування здобула собі вже симпатію та передплатниць по селах — припинена. Значить: підірваний в корені звязок централі з її членами в краю голос проводу здушений.

Враження по тому розгромі у Львові і в краю величезне, але те враження не з тих, що валить із ніг. Може там і мявкне хтось у жіночому кутку, та загал жіноцтва в краю не стогне, а затискає уста і підносить протести. Ми вже пережили в останніх десятках літ, що зуміємо і теперішній удар перенести — і перенести достойно, без пониження.

Як зачуваємо, провід Товариства робить усі заходи, щоб на легальній дорозі відновити діяльність Союзу Українок. Робляться теж заходи для відновлення жіночої преси. І мусимо вірити проводові, що як зумів стільки літ вести Товариство й поставити його на широкій площині та зробити його пожиточним і поважним чинником у громадянському житті, так само зуміє і тепер вивести його з крутіжу на спокійні води. А жіночий рух така могутня сьогодня стихія, що на евентуальність найде собі якісь форми дальшого істнування.

Але передумовина до цього — повне довіря членів до управи Т-ва та здисциплінование підчинення усім її зусиллям. Вона, хоч розвязана хвилево й нечинна, має право й обовязок боротися за привернення Товариству статутових вольностей. Нині не пора на адресу свого проводу робити якінебудь докори. Може й були там деякі похибки — де їх нема?; може раз і другий провід у дечому промахнувся — хто в нас не промахується нераз аж по береги? Але кожний його крок, річ певна, був подиктований завжди добром Товариства й бажанням зберегти в повній чистоті національний характер організації.

Ми розуміємо, яке важке сьогодні положення управи Союзу Українок, яка бере на себе тягар рятувати велику цінність народу, тому мусимо підтримати її в її змаганнях — не лише жінки, але й усе українське громадянство. Бо Союз Українок — це не чисто феміністична установа, як дехто думає, але суто національна, що працювала над зактивізуванням жіноцтва для праці серед народу. Через своїх членів у краю працювала теж посередньо у всіх наших громадянських організаціях: у Просвіті, кооперації, Рідній Школі. Її члени по Кружках складали великі жертви на закупно церковних річей, а ось недавно зібрали піря на 200 подушок для українського шпиталю у Львові — словом: у кожній народній потребі ставали готові до служби.

І як болюче вразило нас розвязання „Сили", заборона Просвітянського Конгресу, соколського здвигу, загроза площі Сокола-Батька, таксамо мусить усіх боліти розвязання Союзу Українок. Тому ціле громадянство мусить стануть в його обороні, бо обороняючи одну нашу національну цінність, боронимо тимсамим наш стан посідання, наше національне істнування.

І ще одно: внаслідок розвязання Товариства найшлася управа в дуже скрутному матеріяльному положенні: векслеві зобовязання, незаплячений чинш за льокаль, кошти друку часописів, невирівняні платні службовичкам централі — ось що мулить душі проводу. Крім морального удару ще й великі матеріяльні втрати. А тут ще кошти процедури, звязаної з евентуальним реактивуванням Товариства. Чи не можнаб і в цьому напрямку прийти йому з допомогою, взяти на себе тягар зліквідування — хочби частинно — довгів Союзу Українок? Кидаю думку в надії, що кожна з нас найде вже дорогу та способи, як ту поміч перевести.

Конст. Малицька.

З польської преси.

Вимога територіяльної автономії
для українців у Польщі суперечить польській держ. рації.

Можна одне об'єктивно ствердити: ні один дотеперішній хід української політики в Польщі не викликав такого широкого відгомону в польській пресі, як остання декларація УНДО. Це дуже симптоматичне. І коли взять під увагу, що за цілою низкою польських часописів, що забирали у цій справі слово, стоять політичні групи й організації, що мають більший чи менший вплив на польську політику, то голоси польської преси про декларацію УНДО — знак, що ця декларація була звуком, що безумовно вирізнявся в польській політичній оркестрі. Польська преса одноголосно ствердила, що це був фальшивий тон, що це була помилка. На цьому становищі станув теж офіційний орган Озону „Газета Польска" (ч. 134, з 17-го гравня ц. р.) у статті п. н. „Тактична демонстрація". Автор статті С. М. в одній розмові в який хтось ще перед проголошенням декларації УНДО висував думку, що українці „використають офензивну поставу судетських німців у Чехословаччині", відповів:

„ — Це була би подвійна помилка; передовсім тому, що таку демонстрацію в тепе-

---

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 3.

І. З-КО.

Голівка амора.

(Докінчення.)

Потім звернулася до мене:

— Ну, що ви скажете про останню повість нашого лавреата?...

Розмова вчша завжди була ненимушена, жвава. Часами ми тільки висловлювали свої думки, іноді і живо сперечалися. Пані Ніна інколи мала свій погляд і вміла гаряче його захищати.

При розмові мої очі механічно сховзнулися по дрібничках, що заповнили цей столик. Пляшечки кольонської води і перфум, різьблена пудерничка, а поруч ментолевий олівець проти мігрени. Люксусове дзеркальце, свіжо розтята книжка (власне остання повість нашого лавреата). Якісь фігурки із слонової кости: може амулети, що приносять щастя? Все гарне, вибагливе і дуже жіноче. Взагалі в усім домі пані Ніни а в цім будуарі особливо, віяло спеціяльною жіночою елеганцією і теплом.

Тільки ось моє око почало помічати якесь немов би нарушення цієї „жіночої" гармонії. Що саме це було, я ще не усвідомлював собі, — тільки десь з підсвідомости видобувався якийсь читайник, який почав ворушити мою цікавість.

— Питаєте пані Ніно, про „Забуті сни"?.. Щож?.. видно руку майстра... нема що... Тільки мені здається, що композиція трохи за тяжка...

— Та що ви?!.. Та кращої композиції у наших я й не здибала!.. Ви тільки подумайте: яка пропорція частин, як повязані сцени! А нарастання дії?..

Пані ще щось говорила, тільки це якось промайнуло повз мою увагу, не зачепивши її. Мене вже мучив, як кажуть, „цвях", що заліз у голову і тепер з підсвідомости вилазив на поверхню.

Що це таке? — мучила мене настирлива цікавість: — Що тут є таке, що вносить дисонанс в жіночу атмосферу цієї кімнати?

— Ну, що ви погоджуетеся зо мною, чи ні?

Пані Ніна приперла мене до стіни, а я не знав, про що йде мова. Образити чи вколоти господиню своєю неувагою не хотів. Я почав викручуватися:

— Ну, припустім, що і так. Але-ж є ще більше питань... От візьмім хочби психольогію героїв...

— Е, пане... тут я вже рішуче не погоджуюся з вами: таж кращого психольога в усій нашій сучасній літературі нема!..

— Може трохи переборщено, пані Ніно?..

Ми ще довго сперечалися. Дискусія захопила мою увагу і причинилася до того, що я і забув за свій „цвях". Повертався до дому таки зовсім пізно.

* * *

На четвер пані Ніна була спокійна, зрівноважена і... весела. Коли Славко Забрівний добивав мяч до воріт і стріляв гола, вона червоніла, очі блищали їй газарлом, віддихала порнячасто. Аж по голі зідхала з полекшею і найвищим задоволенням.

Я якось кинув:

— Моторний хлопчисько!.. добрий у нападі...

— Так... так... добрий, — силувано погодилася моя товаришка.

— А дивіться, як виглядає!..

Мене чомусь обхопило бажання помирити їх, розвіяти прикрі сліди колишнього інциденту; я взагалі не любив атмосфери ворожнечости, злоби, — а щодо цих двох людей особливо, бож їх обох добре знав і часто з ними зустрічався.

Та й що таке особливе зайшло? Ну, хотів поцілувати... велика річ? Кому від цього булаб яка кривда? Молодий хлопець... не стримався... Повинна радіти, що ще так подобається молодим. Інша булаб горда.

Одначе, мені здалося, що час зробив своє — і в відношенні пані Ніни до Славка наступилонемов би деяке відпруження. В цьому мене переконувала і сама присутність її на матчі та її поведінка. Надто — Славко виглядав дійсно привабливо: розчервонілий, стрункий, звинний.

Тож я зарискував запропонувати:

— А що, пані Ніно... чи не дарувалиб ви тому хлопакові?.. Будьте вибачливі до його молодости...

На мойме здивування, моя приятелька зморщила свій клясичний носик і сухо мені відповіла:

— Залиште!.. нема про що говорити... Я вас прошу: ніколи не зачіпайте цієї теми... Дуже вас прошу, якщо не хочете, щоб і ми посварилися...

Урвала. Стала сувора, мовчазна, надута. Я їй облизня й замовк. Ну і злопамятні ці жінки!..

* * *

Вечір отрясався від пообідньої дрімоти і чепурився на танці, розваги, або бодай на прохід

рішньому моменті можна би розуміти як натиск, який українці хочуть зробити на відповідальні державні чинники при допомозі аргументу, взятого буцімто з репертуару національних анальогій в теперішній міжнародній ситуації; подруге тому, що таку демонстрацію знову: у **теперішньому** моменті, публична опінія в Польщі мусіла би прияти як вислід і продукт тактичної пр, що незвязана в даній хвилині природним причиновим звязком з обєктивною дійсністю внутрі краю".

На превеликий жаль для автора статті УНДО зробило цю подвійну помилку, тобто проголосило свою декларацію. Автор статті рахує ще на те, що це був тільки тактичний хід, що це була тільки „тактична демонстрація". Бож, на його думку, все те, що є в декларації й теперішніх резолюціях УНДО, було, навіть докладніше і включно з вимогою автономії в січневих, зїздових резолюціях партій. В часі останньої соймової сесії українці не виступили з внеском за територіяльну автономію. „Щож — питається він — за тих кілька місяців чи навіть тижнів сталося такого сутевого чи переломового у внутрішньому становищі українців у Польщі, що треба було повторювати ці самі постуляти і то ще з емоціональним вступом" про незвичайно поважне політичне становище українського народу. На думку автора це „незвичайно поважне політичне становище створилося для українців у Польщі в їх уяві під впливом подій в далеких судетських горах". Тому автор уважає цю декларацію помилкою:

„Помилка, що її зробили автори резолюції очевидна. Якже це? Чи вони уявляли собі, що ідейницький і моральний патронат чужої сторонньої проблеми може стати рішевим аргументом, що викличе позитивний наслідок і його поважно візьмуть на увагу відповідальні чинники в державі?... Маємо занадто добру думку про політичний змисл та розсудок провідників УНДО, щоб допускати, що вони не передбачували консеквенції та помилковости цього кроку. Думаємо радше, що ця зроблена помилка була типовою „чесностою з необхідности", задемонстрованою під натиском внутрішньої, доліщньої партійної демагогії, що переліцитовується з „горою", і перед якою політичний розум мусів капітулювати".

На це твердження про „патронат чужої, сторонньої проблеми" у нас була вже річева відповідь (гл. „Діло" ч. 103 з 14. травня ц. р. стаття п. н. „Як то українці наслідують Генляйна"), в якій виразно сказано, що українці в Польщі домагалися автономії ще тоді, коли Генляйнові про нівну політику ще й не снилося, а про „вплив подій у далеких судетських горах" на українську політику не могло бути мови, бо тих подій ще не було. З поглядом автора, що декларація УНДО як „тактична демонстрація" зявилася під натиском долішньої партійної демагогії, полемізувати не будемо, бо і так його не переконаємо. Йому так треба, йому так вигідно, щоб це була тільки „тактична демонстрація", яка — на його думку — сутево послабила мериторичний зміст оголошених декларацією постулятів. Не розуміємо, чому... Але для нас важніше відношення автора (отже офіціяльного органу Озону) власне до того „мериторичного змісту" декларації УНДО.

„Не будемо тут окреслювати нашого становища до тих постулятів, становища, яке ми нераз зазначували і якого не змінили. Бо трудно, щоб ми за кожним разом, коли УНДО-ві подобається тільки інтерпелювати нас за наше становище, повторювали, що **признаємо окремішність української національної культури, що бажаємо їй великого і здорового розвитку, що апробуємо політику держави, яка згідно зі своєю державною рацією створює умовини корисні для цього розвитку** (підкреслення наше — Ред.).

Отож. Нічого нового нам автор не сказав. Ми це прекрасно знаємо, що також ті, в імені котрих „Газета Польска" виступає, апробують політику уряду, що „створює умовини корисні для розвитку" української національної культури. Ми навіть можемо зілюструвати ці „корисні умовини": українське шкільництво, українська кооперація, особливо на північно-східних землях, ціла низка розвязаних читалень „Просвіти", кружків „Рідної Школи", розвязання „Сили" й „Союзу Українок", справа з ювилеєм „Просвіти", здвигом Сокольв і т. д. і т. д. Апробуючи цю політику, яка створює отакі „корисні умовини" для розвитку української національної культури п. С. М. категорично твердить, що

„в цій політиці постулят територіяльної автономії не може міститися. Саме тому, що він суперечний з державною рацією держави, як одноцілого організму, що в геополітичних умовинах Польщі є для неї історичною необхідністю" (підкреслення наше — Ред.).

Оце найважніше. Автор поставив справу ясно, не загортаючи нічого в ніякі папірчики. Мало того. Він робить ще дальший висновок: беручи для порівняння французькі голоси про Чехословаччину, які твердять, що перемінa Чехословаччини на федераційну державу приспішлаб тільки її розклад, твердить, що українці, які домагаються автономії у Польщі, „змагають у своїх інтенціях до послаблення держави, до організації відосередних сил". Він хотів би мати від УНДО відповідь на питання: „чи в „автономічній" системі, якої домагається УНДО, оті відосередні та руйницькі сили, які УНДО осуджує у своїй резолюції, успокоїлись, чи навпаки, добулиб саме умовини тимбільшої свободи і безкарности?" Питання, що найменше, дивне. Так ніби УНДО справді могло сказати щонебудь про те, що зроблять сили, які діють поза ним і часто проти нього.

„Пишучи оці завваги — кінчить п. С. М. — головно на те, щоб виказати тактичну гру, яку УНДО застосувало під впливом вістoк з судетських гір та під натиском власного демагогічного долу — хочемо зкінці висловити переконання, що в інтенціях авторів резолюції не було змагання до того, щоб причинити Польщі клопоту в міжнародній опінії".

Словом: ціла стаття п. С. М. — це приписування УНДО-ві всяких інтенцій з виняткoм одної правильної і безсумнівної, якою воно справді кермувалося: поставити українську національну політику в Польщі на правильні рейки.

„Не Фахові політики, тільки оба народи безпосередньо".

Декларації УНДО присвятив передову статтю львівський „Век Нови" (ч. 11.103 з 17-го травня ц. р.) п. н. „За справжню пацифікацію Східної Галичини". Те, що найбільш вразило „Век Нови" в декларації УНДО, то висліи, що політика нормалізації не принесла позитивних наслідків не з вини УНДО, як теж твердження, що „Замість нормалізації відносин українське громадянство стоїть перед фактом боєвої мобілізації та офензиви польського громадянства у відношенні до українського національного життя".

„З цього мотивування виходить хіба, що приступаючи до нормалізаційної умови, керманичі українського руху рахували, що нормалізація це мав бути для польської сторони цілковита пасивність та безчинність, що поляки напр. у Східній Галичині мають обмежитися до пасивних обсерваторів супроти всіх починів, які змагають ще до більшого скріплення і до ще більшої експанзивности українського елементу, що словом, мають нічого не робити, і дозволити противній стороні робити все, що тільки вважатиме за вказане й догідне для себе"

І твердить „Век Нови", що серед поляків нема ніякої боєвої мобілізації ані протиукраїнської офензиви, що все те, що поляки роблять, то тільки змагання втримати „стан посядання", що все те, що українці закидають полякам, вони самі роблять, отже напр. ловлять душі, тобто перетягають поляків до себе. Доказом на те для „Веку Нового" є „численні на цьому тлі судові процеси з присудами, що засуджують українських священників". Що про те говорити! „Век Нови" добре знає, що українських священників засуджують за те, що вони у метрикальних книгах вживають прізвища своїх парохіян по українськи, тобто так, як вони справді називаються. Але „Векові" треба аргументу, що українці зривають нормалізацію нечуваною політикою, бо не досить, що перетягають душі, що відбирають „стан посядання" але хочуть ще й територіяльної автономії. Та все-ж „Век Нови" вірить, що

„не вважаючи на все мусить прийти до взаємного порозуміння, але доведуть його до успіху не фахові політики, тільки оба народи безпосередньо. Поляки прагнуть щиро такого порозуміння і вірять що до нього мусить прийти."

Нема доброго снідання
без кави з цикорієм
Л У Н А
— яку виробляє єдина —
українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

На головній вулиці в сяйві вітрин я здибався ніс до носа з Славком Забрівним.

— А молодий товаришу!.. Ну, як там?

Славко мав заклопотаний вигляд.

— Та от бачите: чоловікові все трапиться якась біда...

— А що таке?

— Мушу зайти до ювеліра...

— Чекайте... і я з вами...

Відколи пані Ніна так суворо поставилася до Славка, я почув особливу симпатію до цього хлопця. Чим він винний, що має 22 роки і в принві молодої гарної жінки йому закрутилася голова? І з ким цього не буває? Ну, скажіть самі...

Та мабуть не без того, щоб і пані не подрочилася з ним. Пані люблять кокетувати, а потім ще й ображаються... Теж логіка.

Я хотів щиріше поговорити з цим хлопцем, розпитати, якось так делікатно висловити свою симпатію чи підтримати його. Тож разом із ним я ввійшов до блискучої крамниці і чекав, поки Славко залагодить свою справу.

Той звернувся до господаря крамниці:

— Пане добродію, чи не моглиб ви мені зробити ось такої речі?... Але точнісінько таку саму...

Славко простягнув до ювеліра маленький предмет.

Та ледве я кинув оком на ту річ, як мене блискавкою прошила думка: я десь це вже бачив! Це була мужеська спинaчка до маншета сорочки: на чорному емаліовому полі — гарненька, зо слонової кости, голівка Амора. Рішуче я це вже десь бачив... Але де... де?

Не витерпів, звернувся до Славка:

— Слухайте. Це ваша спинaчка?

Той аж розсміявся:

— А ні, маєш!... А чияж би? З нагоди матури тітка Юлія подарувала мені. На лихо кілька днів тому я одну десь загубив...

Моя память запрацювала, як бюро детективів. Нема жадного сумніву: цей самий кирпатенький носик, ця сама усмішка пухких уст молоденького божка любови.

— Кажете, що загубили... недавно?

— Ну, певно... Виразно памятаю: два дні перед метчем з Гасмонеєю ще мав... бо памятаю: міняв сорочку... А потім чоловіка усе десь носить... не знаю де загубив... Отже можете зробити таку саму? — знову звернувся Славко до ювеліра.

Не треба робити... Я вам знайду вашу спинaчку...

Мабуть мої слова були ще сильніші, як грім з ясного неба. Не можу забути того вигляду, який мав Славко в ту хвилину. На його обличчі всіма барвами веселки грали: цікавість, здивування, переляк, недовірливість, розгубленість, сподівання чогось незвичайного.

А поки він стояв передімною, як німий питайний знак, мені наче заслона перед очима відкрилася, і я побачив: пеньюар пані Ніни, вибагливий тоалетовий столик в її спальні, а на столику серед жіночих дрібничок мужеську спинaчку: на чорному емаліовому полі голівка Амора з слонової кости — з кирпатеньким носиком і привабливою усмішкою пухких уст.

Тепер мене мучили вже нові думки:

— Коли він її згубив? І що було щире у пані Ніни — її перше обурення чи перше захоплення його спортовими успіхами?

—o—

Словом, стара пісня: понад голови українських політиків, понад голови української інтелігенції... порозуміння народу з народом... На підставі отих всіх гасел, що ми їх чуємо від довгого часу на зборах різних польських організацій, чуємо від СППОС-у і бачимо, як їх реалізують у практиці. І „Вєк Нови" вірить, що в таких умовинах може прийти до якогось порозуміння „двох народів"?! Блаженні віруючі!.

Нам тільки дивно, чому „Вєк Нови" завжди, як теж у цій статті на початку, підкреслює, що він обективно підходить до українсько проблеми в Польщі.

—o—

Криваві події
у Вільках Мазовецьких

В дні 13. травня ц. р. були Вільки Мазовецькі, равського повіту, тереном кровавих подій. Тяжко ранений Микола Сохань помер у дорозі до шпиталю, з дальших тяжко ранених Гриць Івануса бореться зі смертю, а Василь Мороз дістав аж два постріли, але небезпека утрати життя у нього не заходить.

Ті криваві жертви є наслідком конфлікту, який повстав між населенням Вільок Мазовецьких та повітовим лісовим надзором над громадськими лісами з приводу намаганого ним залісення двох більших громадських обєктів: „Коло соснини" і „В діброві", щодо котрих громада Вільки Мазовецькі внесла була восени 1937. р. подання до Львівського Воєвідства в справі дозволу на переміну на них управи лісової на пасовиськову. Ореченням з дня 7-го квітня 1938. р. Воєвідство відмовило внескові громади дотично обекту „Коло соснини", а дозвіл дотично „В діброві" узалежнило від деяких вимог. Однак це оречення постановило заразом, що внесення відклику до Міністерства Рільництва хочби лише щодо частини оречення стримуватиме викональність цілого оречення. Проти частини цього оречення дотично обєкту „Коло соснини" внесла громада Вільки Мазовецькі в законнім речинці відклик до Міністерства Рільництва та проте лісовий референт при повітовім старості в Раві Руській перед Великоднем спровадив робітників з громади Салаші для загачення прірв у ріці Раті, якими вода заливала саме обєкт „Коло соснини" та унеможливляла його залісення. Населення зрозуміло це заряджения влади як перший крок до залісення згаданого вище обекту, до котрого саме відносився внесений до Міністерства відклик громади, і тому спонукало робітників у мирний спосіб, щоб не виконували згаданих праць коло Рати, що і сталось.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
лоручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

На день 11. травня ц. р. зарядило староство переведення залісення без ближчого означення, де це залісення мало переводитись. А що в ночі з 7. на 8. травня, як твердить лісовий референт, прийшло до насильного створення дальших прірв на ріці Раті, переведено в днях 9. і 10. травня перші арештування, при чому дня 10. травня прибули до Вільок віцестароста Балуш і лісовий референт інж. Купчинський в асистенції поліції. Вони зарядили, щоб люди з Вільок Маз. перевели загачення прірв у Раті при помочі шарварку, чому дотичні особи супротивлялись, однак під примусом пішли до роботи і загати на Раті зроблено.

Колиж у ночі з 10. на 11. травня знову повстали три прірви в Раті, віцестароста Балуш зарядив, щоби знову загачено прірви. А що я, повідомлений телефонічно про події, прибув тогож дня до Вільок Мазов., вияснення ситуації настало остільки, що коли я тогож дня вечором відїздив з Вільок, можна було уважати конфлікт мирно полагодженим. А саме на підставі моєї телефонічної інтервенції у п. воєводи ще перед моїм виїздом до Вільок Маз. мали занехати залісення обекту „Коло соснини" та залісити тільки ділки 10 і 21а, положені поза обектом, щодо яких відносився внесений громадою відклик до Міністерства. Вияснення, що їх я дав населенню в цьому напрямі, успокоїло людей і вони заявили готовість залісити згадані ділки ч. 10 і 21а та допильнувати, щоби в ріці Раті не повставали дальші прірви.

Коли я про це повідомив віцестароту Балуша й інж. Купчинського, вони видвигнули домагання, щоби з престіжевих причин населення Вільок викопало безпосередньо перед обектом „Коло соснини" окоповий рів тому, що восени 1937. р. населення викопану в тому місці частину рова засипало. Не помогли ні мої представлення ні прохання окреної делеґації, щоб цього рова не копати, бо він положений саме безпосередньо перед обектом „Коло соснини" і коли відклик громади Міністерство прийме і тим чином дасть дозвіл на переміну лісової управи того обекту на пасовиськову, то цей рів мусить бути засипаний. Проти викопання цього рова промовляв ще й той мотив, що повідомлене про це становище обох представників влади населення не могло зрозуміти цього становища і вважало копання рова за перший крок до залісення цілого предметового обекту, ще заки прийде рішення з Міністерства на відклик громади. Пятичленна делеґація представила ці побоювання громадян віцестарості Балушові й інж. Купчинському, які остаточно таки зажадали викопання рова, хоч не на цілім просторі коло 250 метрів, а на просторі коло 90 метрів, заявляючи, що з престіжевих причин мусять при цім своїм домаганні стояти. Віцестароста приобіцяв на випадок повного успокоєння небавком скасувати зарядження щодо нічної варти коло Рати. Дня 12. травня мали прийти громадяни Вільок Маз. добровільно до копання згаданого рова і до залісення ділка 21а.

Зібрані на місці переговорів громадяни погодилися остаточно на повищі умовини, однак відтак пішла в селі агітація проти виконання цього компромісу і дня 12. травня люди не прийшли ані до копання рова, ані до залісення ділки 21а. Тоді влада замовила чужих робітників, які приступили до копання рова і до залісення ділки 21а. Однак юрба жінок і підростків прогнала їх від праці і відтак окружила дім, в котрому урядував заступник староства разом з інж. Купчинським, заступником комісаря поліції і війтом збіриої громади Павліком, домагаючись випущення арештованих у міжчасі громадян села. Як твердять представники влади, демонстранти мали кидати в сторону окруженого ними дому і держ. поліції, розставленої побіч дому, ріжного роду колики і коли візвання розійтись і занехати напад не помогли, поліція вжила пальної зброї, внаслідок чого на місці подій залишилися три важко ранені (з котрих уже два померли), а решта юрби розбіглася. Ті, що брали участь у демонстрації, твердять, що для вжиття пальної зброї не було конечної причини та рішуче заперечують, начеб з юрби впав якийнебудь стріл; при цьому обвинувачують війта Павліка, що то він своїми стрілами з револьвера важко зранив Миколу Соханя, що зрештою сам Сохань перед смертю потвердив. Я оглядав місце, в котрому важко ранено Миколу Соханя і воно находиться аж за третім плотом від домівства, в котрім були віцестароста та інші вище згадані панове.

Головною причиною тих сумних подій було нещасне копання з „престіжевих" причин рова перед громадським обектом „Коло соснини", хоч залісення цього обекту було здержане з уваги на внесений відклик громадою Вільки до Міністерства.

Найближчого дня при помочі членів громадської ради, яких конвоювала поліція під ескортою до копання згаданого рова, викопано таки цей рів „Коло соснини". Жінки, які намагалися спонукати членів громадської ради занехати копання ріжного рода окликами, поліція розганяла, при чому двократно уживала ґумових палок. Колиж остаточно викопано рів і радних звільнено від дальшої праці, поліція відступила і радні жалувались перед мною, що їм загрожено Березою Картузькою та карною експедицією на село на випадок, якби не пішли копати рова.

Описані події викликали у Вільках Маз. та в околиці велике пригноблення.

Слід замітити, що справа дозволу на переміну лісової управи згаданого громадського обекту „Коло соснини" на управу пасовиськову є незвичайної ваги для населення Вільок Маз., зокрема для присілку Сохані. Побіч того обекту є забагнене громадське пасовисько, яке рішуче не вистачає для випасу худоби цього присілка. Коли зважити, що зараз недалеко є забудування і господарства, а досі громадяни згаданого присілка все пасли на тім обекті, то намагане залісення його, хоч законом оправдане (бо той обект обнятий правосильним лісовим господарським пляном з 1929. р.), дуже затрівожило населення Вільок Маз. тому, що через окопання того обекту і його залісення годі буде там дальше пасти худобу. Суспільні і господарські огляди вимагають, щоб, з уваги на пісковату землю і сильне роздрібнення господарств у Вільках Маз., подиктований самим життям перехід населення до випасової господарки був не тільки забезпечений, але щоб навіть ужито якнайінтенсивніших заходів для скріплення і раціонального розвинення випасової господарки в тому перелюдненому селі. Цього вимагає цей — більш життевий інтерес усього населення і конечність забезпечити зокрема найбідніших селян до 2-гектарових), які переважають у селі, цим одиноким їх джерелом прожитку, яке дає їм випас худоби. З уваги на те, що в громаді Вільки Маз. є 224 га ліса, отже простір надто великий для заспокоєння лісових потреб цього села, відступлення 91 га згаданого обекту „Коло соснини" на пасовисько не зменшить поважно лісових теренів у тому селі, тимбільше, що вині і так переважна частина цього обекту не залісена.

Посол д-р Роман Перфецький.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 102. Четвер, 17 (5) травня 1888.

МАЄМО ПОВНЕ ПРАВО...

Як головою „Славянського благотворительного Общества" у Петербурзі став ген. Ігнатіїв, „Діло" в окремій статті дало йому раду, щоб те товариство замість пропагувати недоцільне мовне „обєдіненіс" причинилося до того, щоб у Росії скасували указ з 1876 р., яким заборонили українське слово. Краківський „Час", у передовій статті п. н. „З обозу русского" накинувся на „Діло" за цю раду називаючи її „недоцільним проханням". „Діло" відповідає „Часові" в окремій статті, в якій між іншим пише:

„Відповідати на саму цю інсинуацію не було би й варто. Але цієї нагоди радо уживаємо до того, щоб „Часові" показати, що ми є в повному праві давати раду хочби і сторонньому обществу, бо маємо право заступати національні інтерес нашого народу не тільки в Австрії, але і в Росії, хочби тільки на тій самій основі, на якій „Час" штурмує Рим на вістку про намір завести російську мову до позалітургічних практик у латинській церкві в західних губерніях Росії. Так є, ми маємо повне право турбуватися долею наших братів у Росії і мусимо вказувати на політичні похибки, яких допускається Росія супроти себе самої і зі шкодою для нашого народу".

„ЗБРОЯ ПРОТИ АВСТРІЇ..."

В політичному оглядї: „Государственний Совєт" (в Росії) одобрив проєкт селянського банку, призначеного для селян російського, польського і литовського походження. Згідно з цим проєктом банк розпарцельовує виставлені на продаж більші посілости і віддає парцелі безземельним селянам на сплату по якомусь числі літ; 10% обовязаний селянин зложить зараз, а 90% залишається на сплату. Часописи підкреслюють велику вагу цього банку і для Галичини, бо кажуть, що на випадок якогось конфлікту з Австрією, має Росія в цьому проєкті сильну зброю проти неї".

НАУКОВА ПОДОРОЖ ДО ҐРЕНЛЯНДІЇ

„Норвежський подорожник Нансен має намір вибратися в наукову подорож до Ґренляндії, згідно з пляном Норденшільда на совгах та санках. Почне її від рога Кар-Дай і хоче дістатися до місцевости Дірко, тобто зробити 90 географічних миль по леді. Матиме з собою тільки трьох товаришів: двох ляпонців і одного норвежця, що везтимуть за ним на малих санчатах харчі та деякі необхідні прилади".

ДРУГА ЧАСТИНА „ФАВСТА".

Другу, незнану частину „Фавста" знайшов в архівах Ґетого у Ваймарі проф. Ерік Шмідт.

Реконструкція британського уряду.

Зміна у британському уряді, що її очікували від довшого часу, прийшла в понеділок. Уступив мін. летунства Свінтон, на його місце прийшов мін. здоровля Вуд; мін. доміній Макдоналд заступив Ормсбі Гора на становищі міністра кольоній.

Мін. закордонних справ Галіфакс залишився, не зважаючи на недавні поголоски про його димісію.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

Сторінка без політики.

Фридрих І., якого нема в підручниках історії.

Ледви чи хтонебудь із читачів, навіть з університетською освітою, чув колинебудь про такого сучасного короля і таке королівство. Проте — хоч Фридрих І. навіть не „помазаний" духовною владою, то він є фактичним суверено̀м свого маленького острівця, величиною 20 гектарів, положеного на Тихім Океані.

ТАЄМНИЧИЙ ОСТРОВ.

В січні 1906 р. шведський торговельний корабель „Оскавен" розбився на підводних скелях на висоті Сідней. Цілій задозі зложеній із трицятьколька людей пощастило вийти ціло. Деякті з них при найближчій нагоді вернулися до краю, інші воліли залишитися, щоби попробувати щастя на морях Півдня... А між цими останніми був Карло Петерзон, родом зі Соллетран, малого містечка в околиці Стокгольму. Він, разом із кількома іншими моряками, набув мале судно і занявся торговлею риб та інших дарів моря на островах Полінезії.

Плаваючи собі осьтак між островами — одного разу доплинули моряки-рибалки до якогось дивного острова, покритого буйною рістнею. Один із моряків, що мав опінію найбільш ученого, заявив, що остров називається Табар і є повний людоїдів.

— Не такий чорт страшний, як його малюють — сказав Карло Петтерзон і разом із товаришами причалив до острівця.

Вийшли вони на беріг. Острівець був прекрасний, високі пальми, зелені ліяни покривали його буйною зеленню. Обережно пустилися моряки в середину — та нагло зі всіх боків надбігли туземці й заатакували їх. Наші моряки недовго думаючи „взяли ноги за пояс" і втікли на судно.

Усі втікли, крім одного, який залишився на острівці. Це був Карло Петтерзон. Він лишився сам один, не міг зводити боротьби з такою великою силою. Отже він заключив мир... І заключив його так добре, що місяць пізніше він одружився з дочкою вождя, Сінгто, яка була королевою краси на острові і замість корони носила на голові вінок з екзотичних квіток.

КОРОЛЬ КАРЛО І.

Коли після кількох років згадане судно товаришів Петтерзона навідалося на острівець — старий туземний вождь уже не жив, а замість нього „панував" Петтерзон, під іменем Карла І. Згаданий учений товариш Карла — почав доказувати новому „монархові", що він є узурпатором, бо острівець належить до Великої Британії. А те, що на острівці не було ніодного англійця було спричинене кількома нагельними цикльонами, які „вимели" англійців.

— Ці три цикльони зробили мені місце — сказала Їх Королівська Величність Карло І. і залишилася на троні.

І володіла. Карло І. дуже швидко довів острівець до великого розквіту. „Розбудував" пристань — і острівець швидко перемінився в правдивий рай для закоханих пар. Він велів побудувати на острівці кілька затишних чудових хаток, що потонали серед моря зелені і квітів. Туземці не мішалися до приватних справ європейців з і закохані пари переживали серед чарівної природи правдиві райські хвилини. Тільки одно непокоїло Їх Королівську Високість — чи він справді не є звичайним узурпатором. І тому, як тільки доробився — він вибрався до Австралії і там у парляменті добився автономії для свого маленького королівства.

КОРОЛЬ ПОМЕР — НЕХАЙ ЖИВЕ КОРОЛЬ!

Так собі володів цей щасливий „монарх" аж до кінця свого життя. Він помер, проживши 62 роки. У світ пішла коротка телеграма, що „король" помер, і що на основі заповіщання, зложеного в одного сіднейського нотаря, він установив своїм наслідником Фридрика Петтерзона, свого сина, що саме відбував свої університетські студії в Новій Зеляндії.

Фридрих негайно покинув медицину, сів на корабель і поплив до Табару, де пальми прихильно привітали нового володаря.

Ставши королем, як Фридрих І., він проголосив в останньому часі, що має намір поставити своє королівство під протекторат Швеції. В найближчому часі він вибирається до Швеції, де в малім містечку Соллентрам недалеко Стокгольму, всі нетерпеливо очікують сина Петтерзона, що став королем.

Але король не спішиться. Під іншим, кращим небом він переживає тепер найпоетичнішу хвилину свого життя. Своїй чарівній, чорноокій вибранці він вкладає намисто з чудових квіток... Іншими словами — Їх Королівська Величність закохалася — і жениться.

Нові люди на невідомих землях творять нову історію, але покищо їх імен не знайдете в ніякому европейському, американському, чи навіть австралійському підручнику історії.

Зате колись... імовірне!

—o—

Очі або життя.

У доповненні до вчорашньої вістки про немовля, якому грозить смерть або втрата зору, подаємо сьогодні кілька додаткових інформацій про цю дивну та одночасно трагічну подію.

11. ц. м. відбулася в Шікаго нарада лікарів, на якій було 12 спеціялістів. Після довшої наради хірурги рішили вийняти маленькій Єлені Едиті Колен одно око найбільше загрожене пухлиною і рішилися теж рятувати друге. На нараді були теж запрошені три рабіни, бо батьки малої Едити жиди і вони заявили, що мусять мати опінію рабінів передтим, заки подадуть свою згоду на операцію.

Лікарі і радіольоги зложили свої заяви і рабіни заявили, що становище лікарів зовсім слушне і що дитині треба перевести операцію.

Після того почалася операція, яка тривала коло пятнацяти хвилин. Оперував хірург Роберт Гуд, одначе підчас операції були теж присутні два рабіни і д-р Гофман, дід малої пацієнтки.

Операція проминула зовсім удатно. Лікарі сподіваються що дитині не тільки врятують життя, але імовірно вдасться теж урятувати одно око і зір. Вийняте око передали в лабораторію, в якій мають точно прослідити характер і причини пухлини і підшукуватимуть способів, якби припинити дальше завмирання тканей. На згідну думку лікарів, пухлина на оці дитини має ракове походження. Якщо виявиться потреба вийняти і друге око, тоді теж негайно переведуть другу операцію. До лічниці по давньому присилають цілі стирти листів і телеграм із усіх кінців Америки. Хоча мати й дала під натиском загальної опінії свою згоду на операцію, проте вона зовсім не переконана, що правильно поступила.

— Виріжте в мене очі — сказала вона — і перецепіть їх моїй дитині, зробіть усе можливе, щоб урятувати їй не лиш життя, але й зір... Лякаюся, щоб відтак коли бачитиму сліпу доненьку, не мучили мене докори совісти, що я засудила свою дитину на вічні муки.

Як вам кривда, йдіть до Сталіна.

Якось поширилася була в СССР поголоска, що Катерина II. веліла закопати в околиці Одеси 1.600 пудів золота. Цю поголоску так майстерно сконструювали, що навіть влада повірила в неї і на початку минулого року вислали на терен, де ніби мав бути закопаний скарб, бригади комсомольців і колхозників з метою перевести пошукування і видобути скарб. Тому, що терен не був однородний, не обмежувалися тільки до перекопування, але висаджувано теж поодинокі відтинки динамітом. Праці при пошуканках за скарбом Катерини тривали майже рік і, очевидно, не дали ніякого висліду. Тепер справа набрала ще більшого розголосу, бо керівництво робіт відмовило робітникам якоїнебудь заплати, пояснюючи це тим, що уряд є так має великі втрати. Як пише „Правда" — пошкодовані комсомольці й колхозники звернулися зі скаргою до самого Сталіна.

Вовни шовки і ін.
на весінний сезон дешево і добре купиш в нововідкритім льокалю у Фірми
РОЖА БОЇВІН
Львів, Боїмів 9.

НЕВИННИЙ ПРОСИДІВ 8 ЛІТ У СІНГ-СІНГ.

Зовсім випадково вдалося відкрити, що недавно одну з найжахливіших вязниць, а саме американську Сінг-сінг покинув чоловік, якого засудили на 8 літ за злочин, що його виконав хтось інший.

Вісім літ тому відповідав він перед нюйорським судом за грабунок. Всі обставини так склалися, що лиш промовляли за його винок і тому теж, хоч як він боронився та оправдувався, заявляючи свою невинність — його засудили на вязницю.

Щойно тепер, коли він відсидів кару за чужі гріхи, виявилося, що він говорив правду: що грабунок виконала банда гангстерів, яких недавно арештували підчас якоїсь виправи.

Тепер судова влада рада булаб дати нещасному вязневі сатисфакцію, та вязень щез кудись без сліду. Коли про цю подію довідалися інші вязні, засипали судові уряди проханнями у справі ревізії процесів.

—o—

ШОФЕР КН. ВІНДСОРУ ДВЕРНИКОМ.

Один із відомих льондонських ресторанів здобув собі нову атракцію для своїх гостей, бо тиждень тому заангажував на дверника б. шофера князя Віндсору. Той шофер на прізвище Жорж Ледбрук, працював уже перед місяцем в іншому ресторані як дверник, одначе тепер він пішов туди, де далиб більше грошей. Таким чином слуга заробляє добрі гроші завдяки популярности свого б. пана. Його платня доволі висока. Кажуть, що Ледбрук був 18 літ шофером князя Віндсору і не дістав за той час ні одного упімнення ні нагани. Тепер у згаданім ресторані сильно збільшилася фреквенція, одначе всі гості незвичайно поважають нового дверника.

—o—

ТОКІО ЗАПАДАЄТЬСЯ.

На підставі обчислень одного з японських учених Токіо запалося по великім землетрусі в 1923 р. на 97,7 цм. Учений каже, що грунт, на якім стоїть місто западається постійно, не лиш підчас землетрусу, на 5—6 цм. річно.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ЗАЗДРІСНА.

— О, вже нема у вас тієї гарної машиністки?

— Ні, бо вона саме вчора приловила шефа на тому, як він цілував свою жінку.

У СУДІ.

Коли прокуратор скінчив свою промову, обвинуваченій дістав слово. Одначе підчас своєї промови він сидів далі на кріслі. Тоді суддя звертається до нього зі словами:

— Обвинуваченій прошу встати, сидіти будете пізніше.

КОЛИ ДИТИНА КРИЧИТЬ.

— Чого ця дитина вічно верещить — лютує муж — Верещить і верещить без найменшої причини. Що воно має?...

Жінка злобно: „Твою вдачу!".

—o—

Посвячення прапору Матері Просвіти.

До відома українського громадянства у Львові.

Дня 22-го травня ц. р. (неділя) відбудеться в архикатедральнім храмі св. Юра **посвячення прапору Матері Просвіти.** Діловий Ювилейний Комітет виєднав дозвіл влади на ювилейні наліпки, якими наше громадянство повинно удекорувати вікна своїх домів у згаданому дні. **Наліпки** можна набути у всіх українських книгарнях, крамницях Народньої Торговлі, Сокзного Базару, кооп. „Базар" і в канцелярії Т-ва „Просвіта". Зокрема продавати їх будуть виділені відповідними повновластями курзори. **Ціна наліпки 10 сот.** З уваги на небудення торжество — посвячення прапору Просвіти все наше громадянство допильнує іпомінувати в дні 22-го травня ц. р. свої доми ювилейними наліпками. При тому завважуємо, що початок архиерейської Служби Божої точно в год. 9.45 рано.

Ювилейний Діловий Комітет
70-ліття Просвіти.

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ СЛУЖБОВИКІВ НАРОДНЬОЇ ГОРГОВЛІ.

В малиновій салі та в бічних кімнатах дому Української Кооперації зійшлися службовики Народньої Торговлі 15. травня ц. р. на спільне свячене. При святочно прибраних китицями квіток столах, засіли працівники Народньої Торговлі зі своїми дружинами, члени Надзірної Ради Н. Т. і представники РСУК. По посвяченні дарів, виголосив о. радн. Семчишин змістову святочну промову. Опісля нач. дир. інж. Павликовський привитав гостей, зложив присутнім побажання і згадуючи згідно з народнім звичаєм померших членів Дирекції Народньої Торговлі, бл. п. Нагірного Василя, Ничая Аполона і Заячківського Миколу, завізвав присутніх пошанувати їх память. Даючи вислів глибокої пошани присутніх для згаданих піонірів української кооперації, піддав інж. Павликовський думку вислати зпоміж зібраних делеґацію до їх могил і зложити на них квіти. Та ініціятива інж. Павликовського зробила велике вражіння на присутніх, повстав у салі настрій, начеб-то ці померші батьки української кооперації були між приявними. Вибрана делеґація у складі двох мужчин та одної жінки по зложенні китиць квітів на могилах померших директорів Народньої Торговлі вернулась на салю і здала звіт та вручила інж. Павликовському зібрані з могил листки барвінку. Серед численних промов, співу та сводібної гутірки при суто заставлених столах, проминула в настрою спільної кооперативної родини спільна вечера. Мила забава з танцями і співами під проводом присутнього представника Нада. Ради адв. д-ра Михайла Волошина, протягнулась далеко вніч. Розходились зібрані домів повні надій на краще будуче. Переведена цього вечора збірка дала квоту зол. 40.—, якою рішено започаткувати загальну збірку на закупно амбулянсу для Українського Шпиталю у Львові.

Пан Клявдіюш Ґрабик має досить українців...

Варшава, 15 травня.

Начальний редактор „поступового" „Куріера Поранного" п. **Клявдіюш Грабик**, що здобувся на пересічно-ендецьку статтю-передовицю з нагоди постанов УНДО (14. ц. м.), має — як кажуть — поважні клопоти і сумніви щодо українців та, свого особистого й „офіційного" відношення до них.

Як відомо, „Куріер Поранни", ще заки його редакцію обняв п. Грабик, з добре зрозумілого власного інтересу ввів був постійну понеділкову „Українську Сторінку", до редакції якої запрошено українського журналіста і яка в-ву добре виплачувалася, бо єднала „Кур. Поранному" українських покупців та передплатників.

Істнування „української" сторінки не перешкоджувало п. Грабикові **не признавати навіть самого терміну „український"**, так що часто доходило до таких куріозів, як напр. **поміщування зараз під українською колюмною брехливих, брукових протиукраїнських телефонатів чи заміток зі Львова.**

Але, як кажуть, п. Грабик вже й цього має досить. Після останньої своєї енунціяції (чи денунціяції?) задумав він аліквідувати „Українську Сторінку". Спротивляється цьому адміністрація і видавці до п. Голуфкової включно, але п. Грабик завзявся поставити на своєму. Що з цього вийде, побачимо.

Гром.

—o—

З життя наших центральних установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ҐІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ.

Дня 30. квітня ц. р. відбулися 24. Загальні Збори Земельного Банку Ґіпотечного С. А. у Львові при участи 44 акціонарів, що репрезентували разом 46.339 акцій на загальну суму 50.000 шт. акцій по зол. 100.— ном. вартости. Між учасниками були представники Львівської Архиепархії, Станиславівського Дієцезіяльного Фонду та всіх наших центральних установ.

Зборами проводив Президент Надзірної Ради Банку, п. Модест Каратницький. Звіт з діяльности Банку за рік 1937 складали директори Банку Володимир Сінгалевич і д-р Павло Кривуцький. Погляд на стан і розвиток Банку дають такі позиції білянсу Банку за р. 1937:

У пасивах: Власного майна Банку є кругло пять і пів міліона золотих, при чому акційного капіталу є пять міліонів зол. і резерви пів міліона зол. **Вклади й біжучі рахунки** та інші негайно платні зобовязання збільшились у звітовому році на дальших зол. 350.000 (13%) і дійшли до суми 3,030.000, що наглядно свідчить про збільшення довіря загалу до установи. **Інших чужих капіталів,** придбаних у формі римесових та іншого роду кредитів, є кругло два міліони зол.

В активах: Готівка в касі та льокати в краєвих і заграничних банках сягають загальної суми зол. 670.000 і ця сума становить достаточне поготівля на біжучі платности Банку. **Вексельний портфель** Банку збільшився в звітовому році на кругло зол. 475.000 (32%) до загальної суми 1,928.000 зол. Перетерміновані і протестовані векселі виказані білянсом сумою зол. 1,178.000. В цій квоті містяться майже в цілости хліборобські зобовязання несконвертовані, а сплачувані ратами. **Термінових кредитів** є кругло пять і пів міліона зол., нерухомостей кругло зол. 475.000, при чому вартість рухомости замортизовано вже квотою кругло зол. 176.000. Загальна білянсова сума: зол. 10,882.791.55 і збільшилася у звітовому році на кругло зол. 786.000. **Рахунок страт і зисків** виказує по стороні доходів суму кругло зол. 690.000. (у цьому побраних відсотків і провізій кругло зол. 635.000); по стороні видатків кругло зол. 652.000 (у цьому відсотки і провізії, виплачені вкладникам, зол. 232.000) Таким чином білянсовий рік замикається чистим зиском зол. 38.935.91, при чому треба мати на увазі, що з обережности не білянсовано такими позиціями, що їх банки переважно зачислюють до доходів та з другої сторони відписано деякі претенсії, щодо яких були сумніви в їх повну стягальність.

Переважну ролю, яку відіграє Земельний Банк Ґіпотечний у нашому господарському житті, ілюструють найкраще такі факти і цифри: В звітовому році значно поширив Банк свою кредитову діяльність у ділянці торговлі і промислу, і для кооперацій, і для приватних купців та промисловців. Кооперативним установам, головно установам для загального збуту і закупу, признав банк у 1937 році кредитів на велику суму зол. 8,300.000; купцям і промисловцям на не менше поважну суму 5.150,000. Слід зазначити, що і кооперативні установи, і приватні купці та промисловці виказувались охідно зі своїх платничих зобовязань. Це дозволяє надіятися, що й на майбутнє Банк зможе ще видатніше акредитувати і кооперативні установи і приватних купців та промисловців і таким робом успішно причинятись до нашої економічної розбудови. Банк не полишив також хліборобів без кредитової помочі. В жиру сплати хліборобських кредитів з попередніх років признав Банк у звітовому році хліборобам векслевих кредитів на загальну суму зол. 700.000. Ці кредити давав Банк тільки тоді, коли ствердив можливість їх сплати в короткому часі, тому і сплата цих кредитів була зовсім задовільна. Стан цих кредитів з кінцем року був кругло зол. 300.000.

Надзірна Рада Банку виконувала нагляд над діяльністю і діловодством Банку через свій Ревізійний Комітет, який ствердив правильну управу Банку і повну згідність білянсу та рахунку страт і зисків з книгами й актами Банку і на цій основі предложив Загальним Зборам внесення на принятя звіту з діяльности, затвердження білянсу та рахунку страт і зисків і признання Дирекції та Надзірній Раді абсолюторії за діяльність у 1937 році, що й ухвалено. Виказаний чистий зиск розділили Загальні Збори так, що зол. 10.000 придільнили до запасного фонду, а решту перенесли на рахунок 1938 р. З уваги на те Банк за р. 1937 не буде платити дивіденди. На домагання одної групи акціонарів переведено вибори всіх членів Надзірної Ради і вибрано дотеперішнього президента Надзірної Ради, Модеста Каратницького, о. митрата д-ра Йосифа Сліпого, о. ректора д-ра Авксентія Бойчука, о. д-ра Гавриїла Костельника, о. декана Володимира Семкова, дир. Юліяна Шепаровича, д-ра Леся Кульчицького, д-ра Осипа Назарука, д-ра Івана Волянського, д-ра Льва Голінатого, дир. Маркіяна Кисілевського і проф. Григорія Замороку.

Загалом, як виказує звіт з діяльности і стану Банку за 1937 рік, Земельний Банк Ґіпотечний виявив у звітовому році значне оживлення і поширення своєї праці, збільшив свої обороти та зокрема оживив кредитову діяльність у користь рідної торговлі і промислу. Як вилко зі значного збільшенняощадностевих вкладів, Банк тішиться щораз більшим довірям у громадянстві, що є найпевнішою запорукою ще кращого розвитку цієї найбільшої української установи в найближчому майбутньому.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Біло-чорне мистецтво.

(На маргінесі І. весняної вистави фотографії Ж. Е. Т.).

Аматорська фотографія то не дешевий спорт, як от наприклад легка атлетика, чи навіть аристократичний шерм. Дорогий, як на наші обставини фотографічний виряд і є тою непотрібною причиною, що фотографічне аматорство звужується до рямців крайности, взявши на увагу найбільш „фотографічний нарід" нашого.

Підчас І. весняну виставу аматорської фотографії, що її зорганізувала фотографічна секція жидівського етнографічного товариства в салях європейського готелю, можна було мати певність, що з технічно-репрезентативного боку вона буде удатна. Програма вичисляє між фотоаматорами аж 6 докторів, а кількох „докторизованих" фотосвітлиців оглядали ми недавно на нашій виставі фотографії в салях Н. Т. Ш.?

Сподіванки не завели. Простора сала „Европейського готелю" відповідає на 100% того роду імпрезі. Куди не поглянеш — чисто, аж блищить. А сама виставка? Як оказав, відкриваючи її м-р Штайн, вона вислід дворічної праці фотографічної секції. Понад 300 експонатів з успішними сюжетами. Територіяльний досяг широкий. Бачите тут Швайцарію побіч Палестини, полудневу екзотику в парі з „льодовими фйордами Скандинавії. „Теплі" мотиви висять побіч „холодних", портрет чергується з краєвидом, студія побіч фрагменту. Розвішуючи образи по стінах (доречі на спеціяльно змонтованих віша-ках) організаційний комітет був напевно у клопоті, бо не знав як їх поділити. Тому розкинув їх отак собі, через те виставка робить своєрідне враження хаотичности. Є теж поза конкурсом знамениті портрети д-р Облаза, що цілостево і якостево складають зосереджену мистецьку цілість. А з фотоаматорів? Повні експресії пролетарські теми Дахса вибиваються на перше місце. Нусбаум вдало використовує світляні ефекти. Авербах любить морські теми. Мільштайн любить монтувати фото-студії. Кац гарно підсилює жіночі профілі. Ендер удатно схоплює повну вагітности експресію дозрілих колосків, а д-р Райс любить містику церковних притворів і присвятків.

Організаційний комітет зробив добре, що давочи вирішальний голос журі, розписав крім того плебісцитові листки, на яких кожний відвідувач може висловити свою особисту думку. Це розбуджує зацікавлення відвідувачів і дає цікавий матеріял.

М. Романишин.

По широкому світі.

Югославянський міністр війни ген. Маріч виїхав до Анкари.

Бельгійський пласт святкував 25-ті роковини свого істнування.

Американський уряд видвинув новий мировий ініціятиву міжнародньої господарської конференції.

Польща підписала з Мадярщиною конвенцію у справі безпосередньої летунської комунікації на лінії Варшава-Будапешт.

Англійські банки покінчили переговори з туреччиною господарською місією та зобовязалися дати Туреччині кредити і технічну поміч. Найбавом почнеться будова великої турецької пристані над Чорним Морем.

Мексиканський президент заперечив вістку, що ген. Сатурніо Седільйо приготовляє повстання у стейті Сан Люіз Потозі.

Бретонські автономісти позамазували фашицуські памятники у місті Ренн.

—o—

НОВИНКИ.

— **Правнича Сторінка**, що входить звичайно у середове число, не могла появитися сьогодні через недугу нашого правничого референта.

— **Прегарно положені,** гарні, соняшні, просторі кімнати з балконами, як також цілоденне утримання, та поодинокі снідання, обіди, вечері, дешево, поручає від 1 травня **Зарицька Володимира в Ямнім,** біля Яремча, дім Михайла Павлюка. За інформаціями звертатись до 30-го травня: **Львів, Обертинська 27,** а від 1 червня в Ямнім. 1094 1-3

— **Не числю** за перехована футер у літі, якщо віддаєте їх до перерібки — Карпяк, Зиблікевича 4. 1030 2-5

— **В елегантно** уряджених пансіоні „Надія" в Черчі приємно буде мені повитати тамтогорічних моїх Гостей. Марія Томашівська, Львів, Тереси 2 Б. Тел. 267-21. 1077 —3

— **У гарні, соняшні дні,** можна вже ходити без нагортки, але треба замовити **гарне, ясне убрання у Дуфанця,** Косцюшка 1 а.

— **Чи знаєте,** що фотографічний апарат з ЕКОМП збільшує радість життя?!

МОРОЗИВО

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 20. ц. м. в год. 7 вечір. На сходинах виголосять реферати: 1. Д-р Олександер Лаврівський п. н. „Враження з клінік у Варшаві"; 2. Д-р Осип Філяс п. н. „Деякі завваги з оглядин шкільних дітей".

— **Свячене в „Міщанському Брацтві".** Т-во „Мішанське Брацтво" уряджує в неділю, 22-го травня ц. р. у власній домівці (Ринок 42. II. пов.) спільне „Свячене" для членів та запрошених гостей. Початок в год. 12-ій вполудне.

— **Нова Головна Рада Т-ва „Відродження".** Подаємо до відома громадянству, що вибрана одноголосно на Загальному Зборі Т-ва в дні 3. 5. нова Головна Рада уконституувалась осьтак: м-р Микола Ценко — голова й організаційний референт, ред. Ярослав Дзиндра — секретар, проф. Іван Теслі — заст. голови і реф. учительства, рад. Олексій Роїк — скарбник, студ. Володимир Дудчак — бібліотекар; члени Ради: о. д-р Омелян Стасюк — звязковий з духовенством, проф. Адам Антонович — референт молоді, ред. Василь Глібовицький — референт видань і пропаганди, м-р Богдан Галайчук — референт закордонних звязків, Ярослав Літинський — фінансовий референт, м-р Ярослав Чума — звязковий з Українським Гігієнічним Товариством; заступники: студ. Тиміш Семчишин — референт студентства, роб. Володимир Добрянський — реф. робітництва. Контрольна Комісія: проф. д-р Іван Раковський, дир. Петро Чубатий, м-р Михайло Хомяк.

— **В справі паломництва до Будапешту.** Повідомляємо всіх учасників українського паломництва на Евхаристійний Конгрес до Будапешту, що 1) збірка всіх львівських паломників у середу 25. травня перед год. 7. рано на головному дворці. Відїзд зі Львова в год. 7.15. 2) Всі інші паломники, що виїзджають з інших залізничих стацій, мають бути у Лавочнім цьогоріччя в год. 11.20 передполуднем. — **Управа Марійського Товариства Молоді, Львів, Сапєгинська 39 а.**

— **Видання творів Т. Шевченка.** Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24, приймє в дарі або купить остсі видання Шевченкових творів, яких не має: 1) **Кобзарь.** Видання стереотипне, книжка І. і ІІ. Женева 1881. 2) **Кобзарь.** Видання В. Яковенка. Спб. 1913. 3) **Кобзарик.** Видавництво „Нашим дітям", видання 2-е. 4) **Іван Підкова** Спб. 1861. 5) **Марія.** Прага 1865. 6) **Відьма. Саул.** Прага 1876.

— **Призначіння Укр[а]їни".** Під тим наголовком появилася в продажі нова книжка **Юрія Липи,** накладом видавничої кооперативи „Хортиця" у Львові. Автор на підставі фактів з богатого минулого України відкриває перспективи великої будуччини українського народу. Про цю книжку появиться в нашому деннику спеціяльна стаття, а тимчасом звертаємо на неї увагу широкого українського чітача, як на дуже відрадну появу в українській політичній літературі, що має велике актуальне значіння. Книжтурі, що має велике актуальне значіння. Книжка видана незвичайно чепурно, має 308 сторінок на видрук, на гарному папері, ціна 3.50 золотих.

— **Виставa краківських польських малярів у Львові.** В льокалі „Львівського Професійного Союзу Мистців-Плястиків" (Марійська пл. 9, І. п.) відкрили виставу мистецької організації „Зворнік", що дає перегляд сучасного малярства Кракова. У виставі беруть участь: Й. Федькович, К. Ферстер, Е. Гепперт, Г. Кшетуська, Н. Румінська-Гержабкова, Е. Шінагель, Вл. Станіславський, А. Шишко-Богуш-Шимборська, Й. Шперлінг-Цетіць, З. Пронашко, Й. Зісле-Мушкетова.

— **Костел з протигазовим захистом.** Цими днями почнуть будувати у Львові новий костел св. Вінкентія в Павльо. Від сопківської вулиці побудують т. зв. долішній костел, де буде між ін. протигазовий захист, а при вул. Дверницького вибудують сам костел.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тяганині Держ. Кльсової Льотерії впали м. ін. більші виграні на такі чч.: 20.000 зол.: 57086, 157254. — 15.000 зол.: 119713. — 10.000 зол.: 57438, 129219. — 5.000 зол.: 31445, 54631, 60128, 77878, 112268, 126145, 151321. — 2.000 зол.: 4429, 5873, 7522, 12451, 14037, 15811, 20847, 40383, 63480, 86451, 110474, 115268, 145445, 154910. — 1.000 зол.: 15961, 27794, 30266, 43461, 47877, 54113, 54649, 56147, 57438, 87787, 94823, 96041, 81245, 101408, 101504, 114126, 115742, 123508, 125468, 141149, 155137.

— **Доісторична находка.** На грунтах господарів Болеслава Сломи та Гавриіла Станка у селі Береги, енджейовського повіту (келецьке воєвідство), натрапили підчас копання ям на фундаменти у глибині 70 цм. на доісторичні гробівці, уложені з каміння. У гробівцях находилися урни, збани та глиняні миски. В урнах були людські кости. Деякі предмети понищилися, як їх добували. Решту забезпечили та здепонували на постерунку поліції.

найкраще холодить

— **Пачкарство у цифрах.** Минулого місяця шлеська гранична сторожа у 311-ох випадках переловила пачковані товари вартости 45.000 зол. (найбільше сахарини, камінців до запальничок і тютюну). За пачкарство арештовано 492 особи, за нелегальний перехід кордону — 163 особи. Крім того гранична сторожа заквестіонувала неостемпльованих рахунків на квоту 62.000 зол.

— **Львівська хроніка.** 16-літній Віктор Миськів вистрілив 5 разів в домі на вул. Пасічній 31 до робітника Петра Скарбка і ранив його в ногу. Він хотів убити Скарбка за намовою свого батька, який хотів помститися на Миськові за те, що він живе з його жінкою. — Робітниця Гарасимів обілляла свого чоловіка сільним квасом після розправи в городському суді. — Робітниця Марія Роек, яка не дістала підмоги від Суспільної Обезпечальні, намагалася протяти собі жили.

— **Зі щоденної хроніки.** Окружний суд у Тарнові засудив на 2 і пів року вязниці судового урядовця Адама Оценку, що відклеював штемплі і продавав їх вдруге. — За таку саму провину засудили у Львові б. урядовця суду у Жовкві, тепер студента львівського університету, Володислава Пандера на 6 місяців вязниці. — Перед львівським апеляційним судом стануло двох урядовців міської санітарної контролі, Володислав Шафер і Францішек Круль, що тенденційно переводили контролю і брали хабарі. Окружний суд покарав їх вязницею по 1 рокові, подібно як третього співобвинуваченого Самуеля Арфіна. — Міський інкасент у Делятині Йосиф Матчак вкрав кілька квітарів і видавав з них квіти на торговиці, а заінкасовані гроші з міських оплат брав собі. Матчак, що цим способом придбав собі коло 2.000 золотих, буде відповідати перед судом з вільної стопи.

— **Краєва хроніка.** Іван Масний, господар зі Синевідська Вижного маніпулював якимсь вибуховим матеріялом, що експльодував і попарив Масному очі та руки. — Робітники, що копали фундаменти під будову дому в Уневі, найшли кістяк вояка зі світової війни. — У Заріччу поліція ранила бандита Пасічного, що намагався втікти. — В околиці Ясенова Горішнього поліція стрінула злодія І. Томашевського, що якийсь час відстріловався; кінець кінців його роззброїли й арештували.

— **Створити вільні університети для жидів у Варшаві і Лодзі.** Польські студентські організації у Вильні на спеціяльному зібранні вирішили предложити ректорові університету Степана Баторія меморіял з домаганнем не допускати жидів до університету, але створити для них вільні університети у Варшаві та Лодзі, де вони могли би студіювати. Це перша на польському університеті ухвала, яка домагається цілковитого усунення жидів з польських високих шкіл.

Склади волоконного промислу

S. Łuczyński & Z. Francois

ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. І.

поручають у великому виборі

ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ

краєвої і заграничної продукції

УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

876 до 24 годин.

— **Маніфестаційний зїзд пластунів Закарпаття.** Пластова команда в Буштині рішила влаштувати на Зелені Свята 12-го і 13-го червня великий пластовий маніфестаційний зїзд цілого Закарпаття. Зїзд має відбутися під гаслом: „Спортом до обороннности!" На цьому святі українська молодь, зорганізована в організації „Пласт", має показати свою приготовність. Село Буштино в останніх часах вступило в ряди найсвідоміших сіл Закарпаття. До того є воно центром Теребляншини, і це свято малоб велике пропагандивне значіння для організації „Пласту"; воно причинилосяб до ще більшого зацікавлення серед населення, що недовірчиво дивиться ще на цю організацію, яка єдина має найбільше значіння для нашої молоді своїм всебічним вихованням. Пластова команда в Буштині звернулася з відозвою до всіх пластових частин, щоб у тій справі підтримати її, та щоб на зїзд делегували якнайбільше число учасників.

— **Жахлива повінь** шаліє на Закавказзі, у совітському Азербейджані та Вірменії. Ріки Кура й Аракс залили великі плянтації бавовни, шкоди доходять мілїонів рублів.

ФОРТУНИ НОВОЇ

— **Суддя сам себе засудив.** В одній американській місцевости суддя видав на себе такий присуд: „Високий суде! Признаюся до того, що я допустився проступку проти публичного порядку і засуджую себе на доляра кари." Цього суддю записав поліціянт за неправильну їзду автом. Тому, що ці справи належали до нього, він сам себе засудив.

— **Що в Німеччині найбільше читають?** Здавалосяб, що найпопулярнішою книжкою з Німеччині є „Моя боротьба" Гітлєра, хочби тому, що це обовязкова лектура всіх суспільних верств і при ріжних нагодах роздають цю книжку даром. Тимчасом статистика стверджує що найбільш поширеною книжкою в Німеччині є Св. Письмо. Наклад Біблії перевищив у Баварії, Віртембергії та Прусії наклад „Моєї боротьби" на повних 165 тисяч примірників.

— **Катастрофа автобусу з паломниками.** У Франції трапилася цими днями жахлива катастрофа. Автобус, що вертався з паломниками з Ліжіє, зударився на роздоріжжі з поїздом. Девять осіб убитих, десять важко раненых. Між убитими є дві дівчинки у віці 10—12 літ, між раненими є двох священників.

— **Смертні присуди в Совітах.** З ріжних сторін СССР надходять вістки про багато нових судових розправ та смертні присуди за саботаж та контрреволюційну пропаганду. В останніх днях запало 18 нових смертних присудів, які на-

певно виконали. Зпоміж тих 18 присудів шість було за саботаж при будові хемічних фабрик коло Ташкенту, три у Вірменії за хліборобський саботаж, а девять „за організацію нещасливих випадків" у копальнях вугілля у Сталінську, на Сибірі.

— **„Конкретний доказ толеранції католицької Ірляндії".** Новозаприсяжений президент Ірляндії д-р Гайд — протестант. З цього приводу примас Ірляндії, кардинал Мек Рорі, архиепископ з Арма, заявив: „Вибір протестантського президента в країні, що є у 93 прц. католицька, є конкретним доказом релігійної толеранції католицької Ірляндії". Ця заява стрінулась з великим признанням в Ірляндії й Англії. Ірляндські католики спокійно приймають вибір протестантського президента, бо особа д-ра Гайда гарантує його безсторонність.

— **20 мільонів безробітних у Злучених Державах.** Суспільна опіка Злучених Держав Північної Америки проголосила в останніх днях статистику, з якої виходить, що у Злучених Державах було в березні ц. р. понад 20 мільонів людей, які користали з допомог з приходних фондів. На ці допомоги видали в березні ц. р. 234.8 мільонів долярів, тобто 8 мільонів більше, як в лютому ц. р.

— **Пожежа лісів у Німеччині.** На просторі між Бремою і Ганновером горять великанські ліси. Не вважаючи на енергійну акцію 3.000 вояків та інших відділів пожежа поширюється далі й охопила вже полосу довгу 15 км.

— **Зимно зробило у хліборобстві великі шкоди.** Французькі хліборобські палати звернулися до міністра хліборобства представляючи йому великі шкоди, які зробили у хліборобстві довга посуха та зимно. Розміри шкід можна порівняти хіба тільки з катастрофальним для урожаю у Франції роком 1893-ім. Французькі хлібороби домагаються від уряду енергійних заходів, що мали би на меті дати поміч для рятування зборів та худоби.

— **Спека в Берліні.** Після довгого періоду дощів та холоду, що тривав до кінця квітня, в останіх днях раптом потеплило. В неділю і понеділок у Берліні температура доходила до 30 ст. у тіні. Ніччю хиталася від 14 до 18 ст. Пляжі та пливацькі стадіони в Берліні й околиці були переповнені і не могли помістити всіх, що хотіли налюбуватися першою купіллю.

— **Не можна буде винаймати мешкання жидам.** Зі звіту референта міністерства справедливости Райху виходить, що в найближчій майбутности треба сподіватися розпорядку, яким заборонять німецьким власникам домів винаймати мешкання жидам. Військова влада вже заборонила військовим піднаймати мешкання та кімнати у жидів.

— **Розладдя в травленні.** Спеціялісти-лікарі сьогодні стверджують задовільні висліди в дії природної гіркої води **„Францішка Йосифа"**.

—o—

Дописи.

БРОДИ.

Політична нарада в Підкамені коло Бродів. Дня 11. травня ц. р. відбулася політична нарада УНДО в Підкамені коло Бродів, на яку прибули представники підкаменецького району Повітового Народнього Комітету УНДО-Броди з таких місцевостей: Немич, Маркопіль, Титальківці, Кутище, Наквашів, Пеняки, Підкамінь, Малинище, Черницн, Чепелі, Паликорови, Стибірівка, Вербівчик, Яснищі, разом коло 250 осіб. Проводили нарадами о. І. Прокопчук, голова Районового Народнього Комітету УНДО в Підкамені. Секретарював о. В. Оберишин. Референт про сучасне положення українського народу, про потребу активізації його політичних вимог, особливо національно-територіяльної автономії, та посольське звідомлення адвокат пос. В. Кузьмович. Після довшої дискусії ухвалено резолюції з протестом проти розвязання наших центральних установ (Українського Спортового Союзу, „Сили" та „Союзу Українок"), а також проти подій у Золочеві й Радехові. Ухвалено теж — після вислухання декларації Центрального Комітету УНДО — резолюції з домаганням забезпечити українську національну особовість у Польщі та ввести національно-територіяльну автономію на території, заселеній у більшости українцями. Також прийнято резолюцію з домаганням зміни виборчої ординації до сойму та до самоуправних органів. Врешті заложено протест проти перетягання душ та деморалізації нашого народу. Резолюції ухвалено одноголосно. Нарада закінчилась відспіванням національного гимну.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Спільне свячене в Кобиловолоках. Дня 8. ц. м. читальня „Просвіта" в Кобиловолоках улаштувала спільне свячене, в якому взяло участь понад 100 осіб. Освятив посвятне о. М. Горинь, який теж виголосив відповідне до хвилини слово, підкреслюючи конечність обєднання українського народу під прапором Христа. Підчас свяченого промовляли ще: дпр. Барабаш про вагу традиції наш. Духовницький про гріховий момент нашої сучасности. П. Мельник Воротнів відмаршировували гарно призначений вірш. Опис величайше цікавого родинне свято, переплітане воскресними піснями, закінчила п-і Барабашова подякою всім прибувшим з побажанням, щоб цей дух обєднання, що панував на залі, поселився у наших родинах, селах та містах.

—o—

Спортові новинки.

Прогулька „Плаю". Українське Туристично-Краєзнавче Т-во „Плай" у Львові улаштує в суботу й неділю 21. і 22. травня ц. р. для членів і гостей **прогульку** в підльвівські ліси під гаслом „Привітаймо Весну!" Нічліг під шатрами, в неділю спільний сніданок чай при зеленому „столі". (Скромна перекуска за оборотом власних коштів). Збірка в суботу 21. ц. м. в год. 15.30 коло моста на Полтві при вул. Замарстинівській; для тих, що не вибираються на нічліг: неділя 22. ц. м. в год. 10. при останнім переїзду „10-ки" на Замарстинові. Обовязує туристичний виряд, слід взяти теж зі собою їдунки. Ті, що йдуть в суботу, хай візьмуть коци і т. п. до нічлігу. Зголошення та інформації подає Ю. Ситницький в „Основі" пл. Юра 5, тел. 278-61 в год. 13—13.45 найпізніше до півночі 20. ц. м.

Русь виграла останній мистецький метч. В Ужгороді відбувся минулої неділі мистецький метч Русь — ЧСК 3:2 (3:1). Русь перемогла скромно завдяки стрілам Мозера 2 і Карманя. Русь перевалювала лиш у першій частині. Інші висліди днівій: КАЦ — М.Ш.Е. 6:1 (3:1), УАЦ — Сп. Нова Весь 6:0.

В Мадярській Лізі відбувся минулої суботи тільки один метч: Фебус — Будаї 5:0 (3:0).

З Чеської Ліги остаточно „вилітає" Простейов і Вінторія Пільзень. Мистцем стала Спарта, яка завоювала собі мистецтво ще перед вільсовим тижнем.

—o—

Нові книжки й журнали.

ПІД ПРАПОРОМ ПРОСВІТИ. Бюлетин Шевченківського Комітету 70-ліття Просвіти. З. Накладом Т-ва „Просвіта" у Львові. Львів, 1938.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 18. 5. год. 7.30 і 9.30 веч. виступи Джозефіни Бейкер.

Четвер 19. 5. год. 7.30 і 9.30 виступи Джозефіни Бейкер.

Пятниця 20. 5. год. 8. „Літо в Ноттан".

Театр Різнородностей:

Середа 18. 5. год. 8. веч. „Легкодушна сестра".

Четвер 19. 5. год. 8. веч. „Легкодушна сестра".

Пятниця 20. 5. виступи нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БУЧАЧ:

18. 5. Орфей у пеклі.

19. 5. Лісова пісня.

20. 5. Невольник.

В підготові нова оперетка Я. Барнича на 3 дії „Пригода в Черчі" і драма на 3 дії І. Зубенка „Княгиня Анна". З Бучача їде театр до Підгаєць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СКАЛА:

18. 5. Маруся Богуславка.

МЕЛЬНИЦЯ:

19. 5. Пісня Бескиду.

20. 5. Маруся Богуславка.

21. 5. Гетьман Полуботок.

22. 5. Мазепа.

БОРЩІВ:

23. 5. Гетьман Полуботок.

Український Театр Йосифа Стадника (семіора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:

Середа 18. 5. Казка старого млина.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

19. 5. Рава Руська.

22. 5. Немирів.

29. 5. Яворів.

2. 6. Городок.

Турне під адм. Степана Орача.

Присилайте передплату

КІНА.

АПОЛЬО: „Нансі Стіль пропала".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
ВАНДА: „Весела розведенниця", „Дорога до щастя".
ГРАЖИНА: „Несправдана година".
ЕВРОПА: „Верес" на оси, Родабенчіни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Царбін).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".
МЕТРО: „Сині", „Поворот Франкенштайна".
МІРАЖ: „В найбільша помилка".
МУЗА: „В перший бальо".
НАЛЯС: „Музика для тебе".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Один поверх вище".
РІЯЛЬТО: „Королівський вязень"
РОКСІ: „Стрілець із Бенгалії".
СВІТ: „Шаржа легкої бригади" „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЕВЕ: „Капітан Моллнар" і ревія.
ТОН: „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Марово" та ревія.
ХІМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святоюр" (Пасіки Зубрицькі) **Гавсмана ч. 7):**
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 18. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для подорожніх; 11.15 Для шкіл: „Могло бути нещастя", Пісеньки, 11.40 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна газетка з української мови, **13.55 Музика з пл., Українські пісні Леонтовича, Кошиця, Лисенка, Вербицького, Людкевича,** 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" І. Ляма, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Гокус, покус, домінікус" авд. для дітей, 16.00 Вчімся говорити, 16.15 Орх. концерт, 16.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Ідеал вояка в середньовічних ва-

сах, 17.15 Брамс: Форт. квартет оп. 26 А-дур, 17.50 Підготова дівчат до оборони краю, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 „Під італійським небом" попурі (оса., хор, орх.) з пл., 18.20 „Операція" сценарій фактів, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Найбільша справа", фрагм. із пов. Пархацького „Ешій", 19.20 Спів у супр. форт., 19.35 Старий Доктор відповідає на листи, 19.50 Розр. концерт: орх., спів; у перерві в год. 20.20 Куток гумору, 20.45 Веч. денник, **21.00** Шопенівський концерт, 21.45 Чвертьгодина поезії, 22.05 „Калейдоскоп" легка муз. авд., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Четвер, 19. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.15 Пісні Нищадомського, муз. порівн: для всел. шкіл, сопран, тенор, хор, форт., 11.40 форт. імпромпту, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" Ляма, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 музики з молодю, 16.15 Концерт солістів: Теодор Юськів, спів, Ол. Вельгорський форт., 16.50, 19.50 Акт. гутірка, 17.00 Наукова бібліотека для молоді, 17.15 Сальон. музика, 17.50, 18.50 Спорт, 18.10 Косметика для всіх, 18.20 Молодь перед мікрофоном: Для наших матерей, 18.40 Листи та програми, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви „Герої" Ф. Вехсберга (Чехословаччина), 19.20 Вебер: „Гра Дуо Концертіно ф-дур, оп., 48" кларнет, форт., 20.00 Розр. концерт: орх., форт. на 4 руки, тенор, 21.45 „Портрет кард. Нойманна" літер. нарис, 22.00 Творчість К. Шимановського: сопр., форт., орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Із спінерового альбума.

Пятниця, 20. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Сни землі" 11.40 Музика з плит і спів, 12.03 Полудн. авд., 13.45 Сусп. гутірка, 13.50 Забуті марші у инк. дутої орх., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" Ляма, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Сільська господиня, 16.00 Гутірка з хор. сп., 16.15 Тост із пивософська, легка муз. авд. Ліщинського і Ю. Тени, хор, форт., кларнет, гітара, 16.50, 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Конгрес горожанської праці жінок, 17.15 Вокальна музика, сопр., альт, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 Туристь-інформатор, 18.15 Фр. муз. з пл., 18.30, 18.55 Програма на завтра, 18.55 Про львівську говірку, 19.00 Комедія Ол. Фредра, 20.00 Симф. концерт; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, 22.50 Танк. музика, 22.50 Ост. вістки, 23.10 „Господарка Польщі" гутірка в англ. мові, 23.100—23.55 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 18. травня 1938.

БЕРЛІН 10.10 Орх. концерт, сол. спів 21.30 Варіяції на тему російськ. нар. пісні; БЕЛГОРОД 20.00 21.30 Спів, 20.30 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ 17.00 Форт. 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Форт., сопр., 18.00 Альпійські пісні 19.10 20.00 Шведські твори у вик. симф. орх., 22.30 Легка й танк. музика, ДАНТІГ 18.15 Соната г-дур Чайковського, форт., 21.30 Концерт куранта, ДРОЙТВІЧ 22.10 „Золото Рейну" оп. Вагнера, IV. дія, 23.00 Спів сопрано, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 Концерт у честь Равната. 22.15 Пісеньки, ПРАГА 19.00 20.00 21.00 22.00 „Лускунчик" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 Бетховенові твори на скр. і форт., 21.00 22.00 Кабарет, РІМ 17.15 Сюїта, 19.40 Розр. музика, 21.00 Комедія Тр. Бернара, 21.40 22.00 Орг. музика, СОФІЯ 10.30 Спів, 20.00 Форт., 20.45 21.0' „Еспанська голіта" оп. Равеля.

Четвер, 19. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика 19.15 Веч. гомін, 20.00, 21.00 Веселий вечір, БЕЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Давня мадяр. музика, ВЕЖА ЕЙФЕЛЯ 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 „Римська Львине Серце" оп. Гретрія, ВІДЕНЬ 15.50 Пісні, 20.00, 21.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЦЕНДЕР 18.00 Клясичні сонати на скр. і форт., ДРОЙТВІЧ 20.15 21.00, 22.00 Муз. фестіваль, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Клопоти з вашою", МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер: „Мадонна

„мюрія" Альфана, „Нотурно Романтіки" Пік- Мандагалі, МІНХЕН 19.30, 20.00 „Фрідерика" оп. Легара, ПРАГА 15.15, 16.10 Концерт сол. і орк., 17.40 Спів, 18.20 Нар. Канелі, 22.35 Варіації на форт. на тему Шумана. РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Улан, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Чи-чі-лп" оп. Раццата, СОФІЯ 18.00 Військ. орк., 19.00 Пісеньки, 20.45 21.00 Спів.

Пятниця, 20. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Симфонія ес-дур Моцарта, 19.10 Розр. музика, 20.30, 21.00 Симф. концерт для молоді, БУДАПЕШТ 17.30 Форт., 18.10 Цит. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Концерт симф. орк., 19.25, 20.00 „Дзанні Скікі" оп. Пуччіні, 20.40, 21.00 Розр. музика, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Бінний дуг" драма Тургенєва, відігр. ученики, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Авдиція, 23.15 Танк. музика, МОРАВ. ОСТРАВА 21.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.30 Секстет Брамса, 19.25 Орк. концерт, 21.30 Сюїта Д'Інді „В давнім стилі", 22.30 Румунські пісні, 20.00, 21.00, 22.00 Театр Улан: „Срібне весілля" драма П. Жеральдія, РІМ 17.15 Скрипка, форт., 19.30 Розр. музика, 22.15 Пісеньки, СОФІЯ 20.45 Скрипка, СОТЕНС 20.20 „Ноктурни" Шопена, 20.30, 21.15, 22.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, ШТРАСБУРГ 20.30, 21.00, 22.00 „Тінь" оп. Фльотова.

БІРЖА.

Львів, 17. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89'77, 89'30, Доляри американські 5,30'00, 5'27'50 Доляри канад. 5 26'50—5,24'00. Фльорени гол. 294'49—292'75. Франки фр. 14'94—14'68, Франки швайцарські 121'55—120'75 Фунти англ. 26'45—26'30, Гульдени данц. 100'25—99'75, Корони ч. 14'00—11'09 Корони. 118'15—117'30 Кор. норв. 132'98—132'00, Корони шв. 136'44—135'45, Ліри італ. 22'30—21'60, Марки фінлян. 11'70, —11'25, Марки нім. 100'00 — 99'00, Тель Авів 26'20—25'95.Марки нім. срібні 112'00 — 106'00

Акції.

Банк Польський 116'50, Цукор, 35'00, Вугель 28'00, 27'50, Лісьпол 68'50, Мокеїв 14'00, Островець 56'00, Старахович, 38'50, 37'25, Габербуш 49'50.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65'00, 65'00, 3 із 1 ем. 81'38 серія 90'75 3 пов. зем. 2 ем 82'10 серія немот. 5. конверс. 70'50 прем. дол. 41'25 4 конвер. 68'25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 17. травня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2'65 зол. 1 кг. масла бочков. вкл. 4 опак. 2'70 зол. молоко 16—17 сот. (ціна кона) 3'40—3'50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана

КУПНО - ПРОДАЖ

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ПИЛОСМОК „Vampyr", новішої конструкції поручає Рентшнер, Львів, Легіонів 37. 972 3-4

ГАЛЯНТЕРІЯ, крайєвське приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів Не Вайди 10. 1016 4-10

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже поміркованих поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234-65. Продаж гуртова і детайлічна. 900 8-10

ПОВЕРХОВА нова комфортова без такси, 14 вільних літ, при трамваю, недалеко середмістя, готівкою 80.000, банк 6.000. Трансакція (Ігнат), Длугоша 1. 1075 2-3

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа, солідна будова, гарне положення, готівкою 12.000, банк 17.000. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 10756 2-3

ОБЄКТ промисловий, віддова брама, з трикімнатним мешканням до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Вільша, Львів 24. Телеф. 218-41. 1095 1-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ДВІ НАКЛАДАЧКИ до плоских приймє негайно „Бібльос", Львів, Японська 7. 1090 1-2

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

Т-ДЯ. Все каже, що хора. Чи хоче клюб старих девотос? Ц. 1-1

Рахунок білянсу

Земельного Банку Гіпотечного С. А. у Львові

ЗА Р. 1937.

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції 803.858.42. Скарбові білети — — Заграничні валюти 15.574.01. Цінні папери 36.443.81. Цінні папери заг. резервового фонду 121.334.35. Уділи і вклади в консорц. інтересах 43.289.50. Краєві банки 240.670.66. Заграничні банки 47.234.58. Здисконтовані векселі 1,928.386.64 Протестовані векселі 1,178.116.50. Кредити в біж. рахах 352.163.20. Термінові позички 5.534.143.89. Кредити акцептац. рембурс. — — Належности в тит. трансакцій девіз. на термін і репорт. — — Нерухомости 474.469.31. Різні рахунки 360.678.55. Довготермінові гіпот. позички 186.428.63. Більансова сума 10,882.791.55. Довжники за уділенні гарантії 26.820. Касове 94.659.48.

Довжний стан: Акц. капітал 5,000.000. Резервові капітали 322.187.10. Амортизаційний фонд нерухомости 176.103.61. Вклади 2,794.206.64. Біжучі рахунки 174.726.65. Різні негайно платні зобовязання 52.853.11. Краєві банки 500.000. Заграніч. банки 1.430.84. Реесконт 692.482.08 Дисконт акцептів Акц. Банку 706.914. Застава вкільорів — — Гіпотечні вірителі — — Зобовязання з тит. кредитів асигнт. і рембурс. — — Зобовязання з тит. трансакцій девіз. на термін. і репорт. — Різні рахунки 177.220.98. Заставні листи 186.428.63. Зиск 88.285.91. Сума більансова 10,882.791.55. Зобовязання з титулу уділених гарантій 26.820. Різні за інвесо 94.659.48.

РАХУНОК ВТРАТ І ЗИСКІВ.

Винен: Виплачені відсотки і провізії 252.584.16. Адміністр. кошти 263.986.12. Податки 63.283.58. Амортизація 6.440.41. Відписи на довжниках 54.590.76. Різні 31.545.60. Зиск 38.235.91. Разом зол. 690.666.63.

Має: Решта зиску з р. 1936 20.139.09. Побрані відсотки і провізії 635.412.03. Курсові різниці 2.405.54. Доходи з нерухомости — — Зворот відписаних претенсій 431.55. Різні 32.188.42. Разом зол. 690.666.63.

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, червені, жиркові, проти усування матиці від гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 56-100

ГОДИННИКИ: Омега, Тіесо, Цима найдешевше у фірмі Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. Направи з провінції почтою. 919 5-5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ПОЗІР! ЛІКУВАНЦІ!

Др. Чвартацький Гр.

ординує для Купелевого Заведення в ЛЮБІНІ ВЕЛИКІМ

у недугах жіночих і ревматичних.

1034 3—5

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС

на вчителів (ок) середніх шкіл Р. Ш.

Отсим розписуємо вдруге конкурс на вчителів (ок) середніх шкіл Р. Ш. для німецької мови, фізичного виховання (руханки) і ручних робіт. Подання з усіми приписаними особистими документами вносити просто до Головної Управи Р. Ш. у Львові, вул. Сикстуська ч. 4 негайно а найдалі до 31. травня 1938.

Головна Управа Рідної Школи

II. Оповістка.

Управа „Карпатії" Товариства взаїмних обезпечень на життя у Львові

повідомляє, що

XX. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться у вівторок 31. травня 1938 р. в год. 17. у власній домівці Товариства у Львові Ринок ч. 38 з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів і вибір предсідника, 2) Звіт Управи з діяльности й замкнень рахунків за рік 1937, 3) Звіт Контрольного Виділу Надзірної Ради, 4) Розгляд і затвердження звіту та рахункових замкнень Товариства за рік 1937 і признання вправ Товариства абсолюторії за виконані нею обовязки, 5) Внески Надзірної Ради щодо приділу більансової надвишки за рік 1937, 6) Вибори: 4 членів Надзірної Ради на 3 роки (§ 34 стат.) б) 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 34. стат.), 7) Устійнення висоти винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. стат.), 8) Зміна статуту, 9) Інтерпеляції. Зміна статуту пробатується така:

§ 10.

додається такі нові точки:

6) фонд здоровля,

7) відправний фонд.

§12.

додається такий новий останній уступ:

Квоти служні зі запасного капіталу на покриття більансового недобору, мусять бути звернені йому з надвишок наступних літ і аж до цілковитого звороту тих квот, річні надвишки не можуть бути вжиті на ніякі інші цілі.

§ 13.

додається такий новий останній уступ:

Обовязок побільшування цього капіталу кінчиться із хвилиною, коли він осягне 35% пересічного збору складок з останніх 3 літ.

§ 14.

додається ось такий новий останній уступ:

Обовязок побільшування фонду на різницю курсів валют і вартісних паперів кінчиться з хвилиною, коли він осягне 50% іменної вартости посіданих Товариством вартісних паперів.

По § 15. вставляється нові додаткові §§ а саме:

§ 15 а.

Фонд здоровля творяться з приділу частин евентуальних більансових надвишок згідно з постановами § 23. цього статуту. З фонду здоровля покриватиметься лікарські honorарі за безплатні періодичні лікарські поради уділювані членам та удержуватиметься безвідсоткові позички на клінічне лікування членів. Коли фонд здоровля осягне відповідну висоту, може частина його бути зужита на будову санаторій для членів. Норми, що управильнюють користування фондом здоровля ухвалюють Загальні Збори.

§ 15 б.

Відправний фонд творяться з приділу частиці евентуальних більансових надвишок згідно з постановами § 23. цього статуту. Цей фонд є призначений для уділювання відправ для службовників Товариства, незалежно від законних чинитьб. Норми й висоту чинитьб відправного фонду устійнює окремий правильник ухвалений Надзірною Радою.

§ 23.

Звязатиме так:

Після розглянення і затвердження Загальними Зборами рахункових замкнень та річного звіту, а більансової надвишки і після опроцентування основного капіталу, **як довго основного капіталу не сплачено,** слід виділити:

а) 80% на запасний капітал,

б) 10% на спеціяльний резервовий капітал,

в) 10% на різницю курсів валют і вартісних паперів.

Після сплачення основного капіталу розділюється більансову надвишку в такий спосіб:

а) 15% на запасний капітал,

б) 15% на спеціяльний резервовий капітал,

в) 10% на фонд на різницю курсів валют і вартісних паперів,

г) 20% на фонд здоровля,

ґ) 20% на фонд на звороти;

д) 10% на відправний фонд,

е) 10% до диспозиції Надзірної Ради на суспільно-добродійні цілі.

Якщо запасний капітал (§ 12), спеціяльний резервовий капітал (§ 13) та фонд на різницю курсів валют і вартісних паперів (§ 14) осягне статутом означену висоту, рішатимуть Загальні Збори чи і який з цих капіталів зга. означений в § 14 фонд слід дальше дотувати та якою частиною більансової надвишки. Якщо Загальні Збори рішать якогонебудь з тих капіталів згадного фонду не дотувати, тоді цю частину більансової надвишки, що нею дотувалобся будьто запасний капітал, будьто спеціяльний резервовий капітал, будьто фонд на різницю курсів валют і вартісних паперів придільоється до фонду здоровля й фонду на звороти у такому відсотковому відношенні, яке устійнять Загальні Збори.

Друге оголошення

УПРАВА

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові

повідомляє, що

XLIV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться в понеділок 30. травня 1938 в год. 10.тій зрання у власній салі Товариства у Львові при вул. Руській 29 з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.

2) Відчитання протоколу XLIII. Загальних Зборів з дня 27. травня 1937.

3) Звіт Управи о. діяльности і заміневий рахунків за XLV. адміністраційний рік (1937):

а) Відділу обезпечень від огню,

б) Відділу обезпечень від крадежі з вломом.

4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження більансу і рахунку зисків і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLV. адміністраційний рік (1937).

5) Внесення Надзірної Ради в справі розділу більансової надвишки.

6) Вибори:

а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статуту),

б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35. статуту).

7) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5. статуту)

8) Інтерпеляції членів.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

першорядних марок нові й оказійні.

Догідні кредитові умовини.

Новацький

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.

Тел. 235-21.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41 Тел. 292-79.

498 23-05

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.- перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всілі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

ФІРМА ГЕРНЕР і Ска з вул. Гетьманської 22, ТЕПЕР

Н. Гойштайн і Л. Ляймзідер

перенеслася до ПАСАЖУ ФЕЛЛЕРІВ

1064 ч. 4. Телєфон 229-22. 1-3

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 107 (14.939). ЛЬВІВ, ЧЕТВЕР 19. ТРАВНЯ 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Слідство проти Затонського покінчене.

У Києві покінчилося слідство проти членів опозиційної групи, до якої належав б. нарком освіти УССР Затонський. (АТЕ).

САМОСТІЙНИЦЬКИЙ РУХ НА УКРАЇНІ, БІЛОРУСІ ТА В ТУРКЕСТАНІ.

У Харкові, Краснодарі та в Ташкенті засуджено на смерть 19-ох членів національної опозиції, що змагали до унезалежнення України і Туркестану.

На Білорусі відбудуться небавом 2 процеси проти опозиції. У білоруській військовій окрузі викрили протиурядову змову. (АТЕ)

СУТИЧКА МІЖ ЧЕРВОНОЮ АРМІЄЮ ТА ДИВЕРСАНТАМИ.

Як подає совітська преса, у Нижньому Новгороді дійшло до сутички між більшим військовим відділом та диверсантами. Згинуло 3-ох диверсантів та один совітський вищий урядовець (АТЕ).

КРІМ ВІДСОТКІВ ПРЕМІЮ ЗА ОЩАДНІСТЬ
дає Вам Кооперативний Банк
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50
за вкладки на ПРЕМІЙНІ КНИЖЕЧКИ.
Складаючи щомісячно впродовж року щонайменше зол. 5.— на премійну книжечку, можете одержати крім відсотків ще й нагороду за ощадність у висоті 25 до 100 золотих.

Всі Елєгантні Панове
убираються у знанім кравецькім салоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Загальний відворот китайців зпід Сучав.

8 КІЛЬОМЕТРІВ ВІД СУЧАВ.

До Шангаю наспіла вістка, що після завзятого бою під Сучав китайці почали загальний відворот. Найбільші бої йшли на захід від міста. **Япо**нці **бомбардують** місто від 24-ох годин.

250-ТИСЯЧНА КИТАЙСЬКА АРМІЯ БОРОНИТЬ СУЧАВ.

Місто Сучав боронить 250.000 китайських вояків, але між ними панує хаос. Паніка опанувала цивільне населення міста. Частина залоги Сучав відійшла, зате до міста напливають свіжі частини. Чанкайшек забрав частину військ на лінію Квейте-Ченчас.

Японці заняли велику частину фортифікацій Сучав.

Японські кольони, що наступали на Сучав з півдня і з півночі, злучилися і тепер посуваються разом на місто. **Японські передові сторожі заняли Павантан на 8 км. від Сучав** і тепер бомбардують те місто. Як це ствердили японські летуни, бомбардування успішне; **китайські позиції перед мурами знищені.**

Південна японська армія заняла Пайтен, ліве крило північної армії перейшло Цісарський канал і зблизилось на 15 км. від заходу до Сучав.

ЯПОНСЬКА ВОЄННА ФЛЬОТА КОЛО БЕРЕГІВ ПІВДЕННОГО КИТАЮ.

Як подає Райтер, на південний захід від Макао зосередили японці 12 воєнних кораблів та 7 військових транспортів.

Учасники бразилійської революти засуджені на смерть.

АРГЕНТИНА ДАЛЬШЕ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ МІЖ БОЛІВІЄЮ ТА ПАРАГВАЄМ.

Бразилійський президент підписав декрет, на основі якого покарають смертю всіх засуджених за участь у недавній революті інтегралістів.

Аргентинський уряд вдруге звернувся до болівійського і парагвайського з пропозицією переговорів у справі поділу области Чако. Мала надія, щоб обі уряди приняли пропозицію.

Напад чехів на судетських німців у Празі.

На одній з вулиць Праги промовці заатакували кільканацятьох німецьких студентів, що йшли в судетських національних строях. Нападені втікли до нім. народнього дому, перед яким зібралась розярена юрба; розігнав її щойно більший поліційний відділ.

Також в іншій дільниці Праги дійшло до чесько-німецької бійки.

БІЙКИ НА ПРОВІНЦІЇ.

У Жатеці арештовано одного німця. Перед поліцією зібралася 2-тисячна юрба, в якій дійшло до бійки. 6-ох чехів ранено.

ЛЕТЮЧКИ ЗАЛИВАЮТЬ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНУ.

На території заселеній німцями розкинено летючки в німецькій і чеській мові. На одній летючці є свастика і гасло: „Один нарід, одна держава, один вождь". Мапа на летючці п. н. „Велика Німеччина" представляє Судети в межах Німеччини. Інша летючка п. н. „Кінець Чехословаччини", підписана „Лігою Чеського Льва", критикує чеських провідних політиків. Ще інша летючка, підписана „Чорною Мафією", атакує закордонну політику Чехословаччини. В інших летючках є теж протижидівські гасла. В звязку з появою цих летючок арештовано кількадесятьох німців.

ЕНЕРГІЙНІ ДОМАГАННЯ МАДЯРСЬКОЇ МЕНШИНИ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Представники мадярської меншини зложили празькому урядові меморіял, в якому домагаються основання мадярського університету, переміни новозбудованих чеських шкіл на терені з мадярською більшістю на мадярські, зміни програми чеського радія та широкої самоуправи в околицях, де мадяри у більшості. Тон меморіялу майже ультимативний.

Успіхи національних військ під Теруелем.

Національна головна кватира повідомляє, що — не зважаючи на бурі і зливи — нац. війська на фронті Теруелю переможно йдуть вперед та відбили з великими втратами ворожий протинаступ під Міляно Сегудо.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ АГЕНТ У БУРГОСІ.

Бельгійський уряд рішив вислати до Бургосу свого торговельного агента, застерігаючися, що це не є ідентичне з визнанням тамошнього уряду.

ЗВЯЗОК МІЖ БАРСЕЛЬОНОЮ І ВАЛЄНСІЄЮ ПЕРЕРВАНИЙ.

Барсельонський уряд признав, що звязок між Барсельоною і Валєнсією перерваний. Пошту перевозять підводними човнами.

Польща та Чехословаччина.

Варшава, 17. травня 1938.

Славянофільство, як політична концепція, це для нашого брата щось, що пахне метафізикою. Ніщо теж так яскраво не вказує на пливкість явищ політичного життя і достосовану до неї змінність політичної думки, як історія славянських теорій і симпатій на українському грунті. Можливе було Кирило-Методіївське Братство тоді, коли в існуючій внутрішньо-російській та міжнароднім ситуації можна було „ставити" на російську демократію та на декоративне польське гасло „за нашу і вашу волю". Але років 1917—21 було, здається, досить, щоб перенести славянофільські теорії до архівів українських пошуканок за спасенними рецептами. Маю враження, що останнім славянофільським романтиком був у нас людина, якій чомусь то надали марку політика-реаліста — пок. д-р Володимир Бачинський: всі тямимо ще його концепцію всеславянської унії!

Коли хтось думає, що польський досвід з москалями, українцями і чехами викорінив у них донащаду славянофільські химери — то помиляється. Передусім поляки не мали перед собою української дилеми („Польща чи Росія"?) в якій в гру входили обидва сусіди — славяни. Польська дилема: „Німеччина чи Росія?" залишала фірточку для славянофільства, — читай: русофільства. І воно було і є, тимбільше, що після риського мира відпали польсько-московські спори за територію та суверенність над нею. Гітлеризм у Німеччині та польсько-німецький пакт насторожив і польських ендеків, старих германофілів та русофілів, і т. зв. польську демократію (Фронт Морж та ППС), яка є або франкофільська або фольксфронтівська у міжнароднім значінні цього слова.

Таким робом існують ще в Польщі такі феномени, як один польський аристократ, який недавно у довгому виводі доказував авторові цих рядків, що він властиво почуває себе однаково добре москалем або українцем, як поляком, бо він — славянин, будучність Польщі бачить тільки у славянській унії з рівноправними славянськими мовами і, що тому найбільший абсурд — конфлікт між славянськими народами та державами. Очевидно, що той мій розмовець глибоко вірив у реальну можливість мирної польсько-чеської злагоди, вказуючи при цьому на нинішню чеську добру волю, яка немов то хоче направити попередню злобну політику супроти польської меншини. Щоби не було непорозумінь: отой польський діяч ніяк не виправдував чехів перед закидами, що їх ставить їм польська преса: він твердив тільки, що чехи мають таку важку і складну ситуацію через німецький та мадярський ревізіонізм та словацький і укра-

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

інсько-закарпатський автономізм, що напевне пішлиб назустріч усім польським вимогам (хто зна, чи не аж до коректури у польську користь свого державного кордону!), коби тільки відірвати Польщу від спільного з німцями та мадярами протичеського фронту.

Це останнє твердження не підлягає нікому сумнівові. Досить прочитати кореспонденцію „Курієра Варшавського" з Праги в останньому недільному числі, п. н. „До порозуміння з Польщею", щоби стверднти, як дійсно чехи наввипередки намагаються переконати поляків, що вони бажають собі злагоди. Однак з цього далеко ще не виходить, що все залежить лише від доброї волі та охоти Варшави. Бо польсько-чеський спір це чейже не є спір за долю польської меншини у ЧСР: це тільки один дрібний відтинок великої проблєми. Це є спір за міжнародні концепції, що їх накидає географічне положення Польщі та Чехословаччини.

І тому я, зволчи аргументи поляків, які не мають ніяких славянських сентиментів, дозволив собі звернути отому своєму славянофілові скромну увагу, що коліб навіть у ЧСР не стало ніодного поляка, то всеодно проблєма залишиться та сама: Польща матиме з заходу могутню Німеччину та зі сходу величезні Совіти, а Чехословаччина орієнтуватиме на Совіти, як свого союзника проти смертельної німецької небезпеки. Польща не може наразити собі Німеччини своєю злагодою з ЧСР, бо щось найгірше, що може Польщу ждати, це воскресення рапальського союзу, знову чехи, резигнуючи з опіки та протекторату Совітів, мусіліб прийняти опіку і протекторат Німеччини (включаючи себе до німецької закорд.-політ. системи), чого не може зробити з огляду на Францію та й власну суверенність у будуччині. Знову Польща не може помиритися з думкою, що одного гарного дня Закарпаття стане плящдармом червоної московської армії.

Коли додамо до цього обовязок Франції, союзниці і Польщі і Чехословаччини, робити всі можливі заходи, щоб відірвати Польщу з протичеського фронту, так само, як натиск Англії на Німеччину, то зрозуміємо, що польсько-чеський конфлікт це не така проста і легка штука, як виглядає на перший погляд. Очевидно, що виступ Гейлайна у ЧСР є водою на польський млин. Але цей млин рухався би напевно далеко швидше, колиб Польща, стоючи за національними меншинами у ЧСР, полагодила так само добре питання національних меншин у себе. У першу чергу: щоб позитивно і конструктивно полагодила українську проблєму у Польщі.

ік.

SAMODZIAŁY LESZCZKÓW
ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ
Коперника 2. Тел. 258-88

Враження з 101-шої сесії Ради Ліги Націй.

Женева, 12. травня 1938.

Сесія ця розпочалася в атмосфері напруження і неспокою. Почали кружляти навіть чутки, що Генеральний Секретар Ліги має намір уступити, а сама Ліга доживає останні години. Деякі дениики поспішили порівняти його в дусі вже нечемний спосіб із щуром, що покидає корабель перед катастрофою. Але п. Авеноль вернувся з Льондону, улаштував бенкет своїм урядовцям, заспокоїв їх і заявив, що він як капітан корабля мусів би у всякому разі залишити його останнім. На це злобна преса порівнала Лігу з корабельним розбитком у спокійній затоці, додаючи, що до Палати Націй в Аріянським парку не сягають хвилі навіть Леманського озера.

Німці кажуть, що хто має школу, той не потребує дбати про глузування, і мають слушність. Один поважний німецький денник порівнює Палату Націй з роскішним мавзолеєм, де містять на вічний спокій одну по одній постанови Версайського миру та політичні новотвори, що повстали на його основі. Останнім а черги небіжчиком є колективна безпека, що впала вбита остаточно двобічними умовами, німецько-італійською, англо-італійською і нарешті франко-англійською, заключеними підчас останніх відвідин французьких міністрів у Льондоні. Всі ці умови зробячі поза межами Ліги. Всі-ж умови санкціоновані Лігою, а між ними і колекція умов складених Літвіновим, втратили всяке реальне значіння. Обширне повідомлення про англо-італійське порозуміння зроблене льордом Галіфоксом перед Лігою потішає її дуже мало. Рада має його не ствердити, а просто принати до відома. І зроблене воно властиво не для Женеви, а для того, щоб стягнути вітер із вітрил британської опозиції, яка разом з Вінстоном Черчілем поборює закордонну політику Чемберлена і льорда Галіфакса.

Покажчиком настрою тої чи іншої сесії буває звичайно перше довірочне засідання Ради. Коли воно треває коротко, а після нього призначують негайно публичне засідання, це значить, що в Раді панує згода та що вона має чим похвалитися перед пресою і публикою. Цього разу довірочне засідання тревало дуже довго, і того самого дня взагалі не було публичного засідання. Московсько-есланьско-китайська коаліція наробила очевидно багато прикрощів представникам Великобританії і Франції, що дотримували ідилічну одностайність політичної тактики в Женеві. Етіопську справу, для якої властиво призначили цілу сесію, відклали на два дні, щоб дати час Негусові, якому після заборони їхати літаком, поїхати до Женеви. Поява етіопської делегації, зложеної зрештою в значній мірі з англійців, та подорож самого Негуса з невеликим почотом до Женеви спонукала деяких представників преси сушити собі голови над тим, хто пофінансував „убогого" Гайле Селясіе — Москва чи англійська опозиція.

Бо зрештою публичне засідання відкрили як звичайно і його хід не різнився нічим особливим від багатьох інших. Літвінов не належав до найкращих представників нашої негарної половини людського роду. Арбітер елеганціярум, Ентоні Іден, на жаль не підляг спокусам кінових режісерів і забрав своє місце в таборі тих, що поборюють політику Чемберлена-Галіфакса і в Лізі. Цей останній виголосив свою промову про успіхи і світове значіння британської політики в Римі зі справжнім британським олімпійським спокоєм, Боне підтримав його якслід. Репліка Літвінова, виголошена питомим йому англійським жаргоном і сварливо-демагогічним тоном, про непереможну прихильність СССР до миру та про московські застереження супроти англо-італійського порозуміння, як звичайно не зробила ніякого враження. Довжелезна промова Велінгтона Ку зробила своє звичайне враження; поважна частина журналістів і публики покинула салю.

Незабаром прийшла павза, година фотографів, кіновиків, карикатуристів і репортерів. Голяндська журналістка, молода, жвава і непогана, заскочила Боне і щось швидко говорила до нього, він слухав її уважно схиливши трохи на бік голову з розумним обличчям, довгим носом і старанно зачесаною лисиною, що давали вже надхненний багатьом карикатуристам, відповів кількома словами і усміхаючись, подав руку на знак скінчення розмови. Користаючи з кількох хвилин його непорушности оточило його пів тузина фотографів. Дуже добрі світлини дає очевидно льорд Галіфакс цілковитою непорушністю рис свого обличчя з задуманими трохи очима і надто високим чолом. Троє фотографів стануло навіть на коліно прицілюючися до нього своїми апаратами. Літвінова фотографовано цього разу дуже мало, його політичні акції очевидно дуже впали. Зрештою йому мабуть буває неприємно, коли хтось до нього цілює, хочби й до обличчя, а не до потилиці. Позатим він почуває себе очевидно непогано на женевському ярмарку, де має навіть досить приятелів і серед журналістів. Деякі з них твердять, що він нарочито затягає всіми засобами сесію, щоб відпочити довше в спокійній Женеві від небезпеченого Кремля. Твердять також, що він не є відпоручником навіть самого Сталіна, а лише Єжова та Дімітрова. Затягнути надмірно сесію не вдається. Льорд Галіфакс мав ніби сказати, що її треба скінчити в пятницю, хочби й довелося працювати цілу ніч.

Тимчасом до Женеви прибув Негус, якого стрінули на пероні журналісти, а перед двірцем тисяча цікавих женевців. Сторожа з кількох жандармів перед входом до парку Ліги і загострена контроля вступу показалися цілком зайві. Промовець з негуса невеликий, читав свою промову досить одноманітно; ніяких демонстрацій проти неї не було. Невипадково мабуть відбулося саме в часі сесії Ліги у венеціянській палаті в Римі прийняття кількох десятків етіопських нотаблів, що прийшли висловити королеві-цісареві свою льояльність. Промова негуса так мало може змінити хід політичних подій, як і обструкційні промови Дель-Вайо та ціла система інтриг Літвінова. Доконані факти перемагають навіть женевські засади.

Намагання представника Чілі, Едварса щодо реформи статуту Ліги приняла більшість держав прихильно. Отже можна сподіватися, що південно-американські держави залишаться в Лізі, а вона сама матиме характер гуманітарно-дорадчої установи без ніякого самостійного політичного значіння.

У найближчих годинах прийдуть тут рішення.

М. Данько.

Румунські православні гості не привезуть нічого...

Варшава, 16. травня 1938

Давно запроектована, кількакратно заповідана, ріжно коментована візита, а властиво **ревізита православного румунського патріярха Мирона**, що в міжчасі став премієром румунської держави, нарешті вже відбудеться. За неповні чотири дні, в пятницю 20. травня ц. р., патріярх-премієр прибуде через Снятин до Львова, де в год. 12,30 привітає його почесний делегат Православної Церкви у Польщі, архиєп. Олексій, з тамошнім православним духовенством. Після короткого відпочинку у Львові патріях - премієр Крістея відіде в супроводі арх. Олексія до Варшави і після урочистої стрічі на двірці замешкає в митрополичому домі. В програмі побуту православного достойника у Варшаві передбачений м. ін. урочистий молебен у православному соборі в суботу 21. ц. м. та в неділю. Поворотна дорога румунського премієра веде через Краків.

Візита румунського найвищого церковного достойника матиме спеціяльно урочистий характер, про що кажуть відповіді приготування і серед православних і серед урядових чинників.

Політичний сенс тої візити (після якої негайно прибуде до Варшави новопризначений румунський амбасадор) ясний: утвердження польсько - румунського союзу; політично - церковний — ще дотепер майже незясований і, здається, виключно формальний, обмежений до куртуазно - дипльоматичного протоколу. З тою візитою високого православного достойника сусідської, заприязненої держави звязувало православне населення у Польщі, спеціяльно після букарештеньської візити митр. Діонісія, деякі надії на покращання положення Православної Церкви у Польщі та приспішення Собору. В останньому часі всі сподівалися, що в днях побуту патріярха Мирона у Варшаві **оголосять президентський декрет**, якого проект поспішно виготовляли в міністерстві освіти.

Притоку до таких надій давали м. ін. слова патріярха Мирона, виголошені 26. вересня 1937 р. у приявності митрополита Діонісія і пред-

ПАНЧОХИ мат. висорт. 1·60 з прир.
шовку 2·25 висорт.
поручає
Магазин Панчіх „Манон" Шайнохи 1
(Ріг Коперника)

ставників польського посольства в Букарешті, коли то нинішній румунський премієр заявив буцім, ніби, таке: „...Оскільки нам відомо, небавом має ввійти в життя основний закон про положення Православної Церкви у Польщі". Опісля — як відомо — патріярх дуже тепло висловився про особисте відношення до Правосл. Церкви польського президента, підкреслюючи, що він „взяв її в свою оборону" та бажаючи, щоби Правосл. Церква „співпрацювала з консолідацією благородної Польщі".

Від того часу зайшло багато змін: прийшли Гриньки, інтервенції, замикання церков на Холмщині і т. і. Тому й надії, покладані на румунських гостей, приблідли. Можна вже сьогодні сказати, що актуальна візита **не принесе у житті Правосл. Церкви в Польщі ніяких змін, як і не буде проголошення декрету**, що його „власть імущі" зложили — як кажуть — глибоко під сукно. У православних кругах звертають увагу на цікавий факт, що румунський гість помимо принятий звичай і не відвідає найбільшої святині православного населення польської держави — Почаївської Лаври на Волині.

Гром.

Політична активізація німецької меншини у Польщі.

70 ВІЧ У ТРЬОХ ДНЯХ.

Як подає „Дойче Рундшав ін Позен", за минулу пятницю, суботу й неділю відбулось у Познанщині та на Поморі 70 німецьких віч під гаслом „мір хоче єдности". Хід віч був спокійний.

Повідомлення.

Оцим повідомляємо наших П. Т. Відборців, що з днем 12. V. 1938 року ми розвязали нашу спілку та що з тим днем

Виробня Радіоприймачів „Ерґон"

перейшла в цілости на виключну власність Костя Тучанського.

Інж. М. Раковський, К. Тучапський.

У ВІДОМІЙ ЗІ ЩАСТЯ КОЛЄКТУРІ

„РУНО"

РАВІЧ і С-КА

Львів, пл. Марійська ч. 4

впали знова такі вигри:

ЗОЛ. 10.000 на число 32562

ЗОЛ. 10.000 на число 96505

ЗОЛ. 5.000 на число 112033

І багато вигр нижче 5.000 зол.

Головна вигра у великій квоті

1,000.000 золотих

лишається ще в колес щастя!

Купуйте останні льоси 4. кляси.

Хроніка Совітської України.

ПРО ОФІЦІЙНЕ МИСТЕЦТВО „КВІТНУЧОЇ УКРАЇНИ".

У Києві відбувається тепер виставка малярства, різьбарства і графіки, присвячена XX-річчю червоної армії. Досить гостро скритикував цю виставу відомий професор маляр Федір Кричевський.

На його думку, більшість картин, особливо портретів, цілком не відповідають ні завданням виставки, ні тематиці. Наприклад картина „Ударниця ланів" Кобцева намальована безпорадно, неправильно скомпонована, недороблена в кольоровому відношенні. В картинах і портретах малярів Василева, Жебрака, Мазаракі, Андрієця, Нестерова і багатьох інших бракує найелементарніших художніх прикмет. „Портрет Щорса" Бєвського ламає найелементарніші художні вимоги. Цілковита невитриманість пропорцій і ліній, брудність пейзажу створює враження цілком безграмотної писанини.

Щодо різьбарства, то там теж багато цілком слабких річей. Цілком безграмотна річ Брикіної „Еспанка". Тут не можна навіть говорити про окремі хиби. Авторка просто не знає людського тіла.

Допекло очевидно старому маляреві.

Правда, він пробує це все пояснити великим поспіхом в організуванні виставки, а здається справа полягає в тому, що раз якусь мазанину названо „Портрет Щорса", то якось ніяково не прийняти на виставу такої „картини", бо ще в „вороги народу" попадеш, отже приймають,

Карльсбадську воду Мільбрун поручають лікарі до домашнього лікування нужди.

і „Портрети Щорса" та „Еспанки" і їм подібну безграмотність. А глядачі дивляться та й собі бояться висловитися про цю нісенітницю.

ПРО ЛІТЕРАТУРУ „КВІТНУЧОЇ УКРАЇНИ".

Вийшло з друку нове періодичне видання „Радянське літературознавство" — орган інституту української літератури ім. Т. Шевченка Академії Наук УССР.

Про що ж саме пише орган інституту української літератури?

А ось про що:

Стаття Тичини „Людина" (про Горького); стаття проф. Білецького „Класик пролетарської радянської літератури" (про Горького); стаття І. Стебуна „Горький і українська література"; стаття О. Скороходової „Незабутній друг" (про Горького); стаття проф. Білецького „Некрасов і його співбесідники"; стаття Ал. Барамідзе „Шота Руставелі".

Хвалять „Вісті" цей новий орган, він, мовляв, не „замикається в колі тем тільки української літератури, а відгукується на події літературного життя братніх республік"...

Що він „відгукується" це і ми добре примітили, а ось тільки „коли тем української літера-

ФРАНЦ МОЛЬНАР

Дзвінки при санках.

I.

Перед поверховою палаткою на краю оселі затрималися санки. Була гостра зима і на землі лежав грубий сніг.

Із санок вискочив пан директор Вадаш. Ніхто з околиці не міг би чогонебудь сказати про того молодого гарного чоловіка, що виглядав на грубого багача. Від початку осени приходив він щовечора до пані Кіс на склянку чаю, але ніяк для гарних очей бідної вдовичини; його відвідини належали скорше її чарівній доні Беллі, що в неї цей поважний джентельмен закохався на смерть.

В тому самому часі пан професор Шабо чимраз більше запивався лікером; частенько вертався в хату геть-геть пізно вночі. Сусіди знали про те, що Шабо був якби вже по заручинах із Беллею, аж ось директор Вадаш став гостювати в хаті пані Кіс. Але що прислуга приязної й милої Беллі явно стояла по боці поважного директора, а не бідного професора, не залишилося Шабові справді нічого, крім лікеру та глухої зимової ночи, що була відтепер його єдиною потіхою.

Директор Вадаш побіг у своєму коротkому спортовому кожусі в палатку і скоро вернувся звідтіля уже з Беллею.

— То гарно! — закликала дівчина і глянула з веселим усміхом на санки. Вона любила сміятися, бо тоді показувались у неї на лиці чарівні ямочки та й снігобілі зубки.

Вадаш чемненько поміг їй сісти на сани, обгорнув її й дбайливо в баранцю та й сам сів коло неї.

— Ідьте в город, здовж закруту, вулицею Адраші і Степана! — сказав візникові.

Сани погналися бистро з місця. Як тільки рванули вперед, поклав Вадаш руку дбайливо дівчині підпліч. А здалека здавалося, начеб директор обіймав маленьку Беллю.

Саме тоді мандрував до коршми професор Шабо, як вільним бігом переїжджали санки попри його дім. Хоча цей чоловік пробував деколи топити своє горе в алькоголі, то таки тяжко йому було викинути з серця образ гарної дівчини; перемога директора глибоко вгризлася йому в душу.

Як тільки Шабо побачив сани, устав і сказав візникові задержатися.

— Мій пане, — крикнув до Вадаша — якби я мав таке щастя, щоб міг їхати саньми з такою гарною жінкою, то я казав би причепити коням такі дзвінки, що дзвонили б як цимбали...

— Вперед! — крикнув директор на візника. А як понеслися сани мигом далі, схилився Вадаш до гарної дівчини і сказав:

— Коні таки справді повинні дістати дзвінки, щоб дзвонили як цимбали!

Але Белля навіт не усміхнулася.

II.

Сани прошуміли здовж пештенського битого шляху і скрутили до Бльюксбергу. Було розкішно колисатися в санках серед цієї здорової студені, що аж кусала. Белля сперлася об поруччя і сховала голову у волохатому комірі плаща.

Поки сани скрутили коло Бльюксбергу, підвівся пан Вадаш і шепнув щось візникові на вухо.

—Що сталося? — запиталася Белля.

— Маленька тайна! — відповів Вадаш.

— Алеж це не гарно з вашого боку! — сказала Белля, надувши губки.

Вадаш ухопив її руку і погладив її.

Сани задержались перед великою крамницею на музейній площі, де була вивіска фірми „Сідла й кінська упряж".

— Вибачте на хвилинку — сказав директор до дівчини. Він вискочив з саней і побіг до крамниці. Белля усміхнулася мрячно, бо прочувала, в чому річ.

По кількох хвилинах вийшов директор на вулицю з якимось паном. То був купець, що ніс у руці дзвінки, які зараз обідва з візником причепили до дишля. А пан Вадаш сів на сани і крикнув візникові: „Вперед! Вулиця Андраші й Степана!"

Белля усміхнулася вдоволена. Без слів ухопила руку директора, легко та боязко її стиснула. Так дякувала за дзвінки.

А дзвіночки грали при дишлеві, як цимбали. Їх вязанки піднималися над кінськими головами, мов срібна ліра, обвішана дзвіночками, що в кінському бігу дзвонили віщим акордом.

Люди, що не бачили цього дива, ставали мовчки і гляділи на позву, вибалушивши очі. А візник згордів і голосно балакав до коней; вони ж стригли неспокійно гострими вухами і бігли чвалом далі.

Так переїхали здовж вулиць Андраші та Степана, опісля назад вулицею Степана й верчулися до міста.

— Додому! — приказав Вадаш візникові. Але він мусів кричати, бо срібна, блискуча ліра з усіми дзвінками грала з усіх сил.

— Не холодно вам? —запитався трохи занурено.

— О, ні — відповіла Белля.

— Добре булоб тепер напитись гарячого чаю.

— Очевидно, але в нас! — сказала усміхнена.

— Дуже радо...

Коли вже наближалась до палатки, сказав Вадаш візникові їхати поволі.

— Хай почує пан професор дзвінки — сказав, обернувшись до дівчини.

А як коні бігли попри хату професора Шабо стояв справді у вікні і глядів тупо великими очима.

Сани станули перед палаткою. Белля і Ва-

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ
О. Остаповичевої
ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 10
пропонує НАЙНОВІШІ ВЕСНЯНІ МОДЕЛІ

тури" щось зовсім не видно, зовсім воно мікроскопічне.

У державному літературному видавництві України вийшли нові книги: О. Барта „Нема пощади", О. Кундзіча „Повісті і новелі", Ф. Сіто „Начиналась жизнь", Фейхтвангера „Сини", М. Зарка „Добердо", М. Талалаєвського „Від щирого серця", М. Шпака „Багатство", К. Герасименка „Память", Б. Калмановського „Наспага", альманах „Квітуче Полісся".

„Гослитиздат" видав збірку поезій „Стихи и песни о красной армии" Гичини, Бажана, Усенка, Малишка, Голованівського.

Незадоволена Київська „Літературна Газета" з виданням в Дитячому Видавництві вибраних творів М. Вовчка. Як же так? Видано тільки українські твори письменниці. А російські? Відомо, що „мерзотний зрадник і диверсант Хвиля" провадив шкідницьку лінію, ігноруючи творчість М. Вовчка у російській мові, забуваючи, як високо оцінював ці російські оповідання російський критик Добролюбов". Невже і Дитвидав хоче йти слідами Хвилі?!

ПРО НОВІ ПАМЯТНИКИ НА „КВІТНУЧІЙ УКРАЇНІ".

Затверджено проект памятника „великому російському поетові" Пушкінові у... Києві. Памятник поставлять на площі біля опери. Він складатиметься з 8-метрового постаменту й 5-метрової постаті поета. На памятку буде напис „Радянська Україна О. С. Пушкіну". Автор проекту Страхов заявив між іншим, що він має намір показати в памятнику, як „народній поет, великий національний геній несе в нарід свої творіння". Причім тут Україна та Київ?!

У селі Тальному київської области відкрили памятник Ленінові. Постать стоїть на 7-метровому постаменті.

НОВЕ ПРО ШЕВЧЕНКА.

У Ленінграді відкрили невідомий досі автопортрет Шевченка олівцем. На звороті портрету автограф: перші 4 рядки вірша „Думи мої, думи мої" і підпис „Шевченко".

На думку експертів-знавців портрет намальований 1858 року, по повороті Шевченка з заслання. Г. Л.

Директор „Ревізійного Союзу Руских Кооператів" пляґіятором

У ч. 20. „Господарсько-Кооперативного Часопису" з 15. ц. м. читаємо статтю п. н. „Як директор „Ревіз. Союзу Руских Кооперативів" К. Ганасевич пише статті", з якої недвозначно виходить, що директор Р. С. Р. К. К. Ганасевич є звичайним пляґіятором. На вступі автор стверджує, що цілий „Кооперативний Вістник", орган Р. С. Р. К., є немов відгуком статтей, поміщуваних у „Г. К. Ч.". Дальше пише:

„Все таки, знаючи провід руской кооперації, цьому не треба дуже дивуватися. Зате, коли зачнете докладніше перечитувати цей часопис, завважите такі речі, на які справді можна обуритися, тимбільше, коли допускається їх не якийсь там малий урядничина чи „кооператор з провінції", а „сам" директор „Руского Ревізійного Союзу". Він попросту „позичає"

У статті І. Ольхового читаємо:

„Ціле завдання кредитової діяльности і тому ціле завдання кредитової кооперації в области кредиту є з одної сторони позбирати грошові капітали там, де вони є і де їх тимчасом непотрібно, та передати ці капітали туди, де їх нема, а де їх в господарському житю доконче потрібно. Господарююча й працююча суспільність має завжди дві категорії людей: одну, що запрацьованих і заощаджених грошей у власному господарстві не може або не хоче використати і другу, що їй в господарській, виробничій, і торговельній цінности власних, грошових капіталів завжди за мало і тому доконче потребує капіталів чужих. Завданням організатора кредиту є — сповукати таким чи іншим способом працьовиту і ощаджуючу, але на загал не підприємчиву частину суспільности, щоби за певною відсотковою винагородою передала свої заощаджені капітали в заві́дування і користування, а з другого боку, подбати, щоби зібрані капітали найшли корисне й безпечне уміщення в господарській діяльности людей активних та підприємчивих. З цього виходить, що організація капіталів це на ділі організація ощадностей."

У такім стилі з незначними „оригінальними" змінами до кінця. На щастя чи нещастя п. К. Ганасевича, у статті І. Ольхового проходила табелька зі статистичними даними українських кредитових кооператив і їх вже ніяк не можна було переписати. Тут п. К. Г. мусів вставити у табелю кілька „своїх" цифр. Може то цей факт на думку п. К. Ганасевича управнював його помістити під чужою статтею свій підпис, а може той, що він позмінював у статті І. Ольхового „громадянство" на „общественність", „діяльність" на „діятельность" і тим подібні „особенности"? У нас писання таких статтей за чужим оригіналом і підписування їх називається делікатно звичайним присвоєнням чужої власности. А як це називається у руских кооператорів?"

А у статті К. Ганасевича читаємо:

„Видимо з одної сторони збирание грошевих капіталів там, де они есть і де їх тимчасово непотрібно з передачею тих капіталів туди, де їх нема, а де їх в господарськім житю конечно потрібно. Господарска і роботоспосібна общественність має всегда дві категорії людей: одну, котра запрацьованих і заощаджених в власнім господарстві грошей не може, або не хоче використати, і другу, котра в своїй господарській продукційній і торговельній діятельности грошевих капіталів має замало і тому потребує капіталів чужих. Задачею організатора кредиту являється повлійати таким чи иншим способом на працьовиту і ощаджуючу, але на загал непідприємчиву часть общественности, щоби она за означеним процентовим вінагородженем передала свої заощаджені капітали ему в завідование і користание, а з другої стороны постаралася, щоби зібрані капітали найшли корисну і безопасну льокацію в господарскій діятельности людей активних і підприємчивих. З того виходит, що організація капіталів — то на ділі організація ощадностей."

ПОВСТАНЧА ЗМОВА В СИРІЇ.

У Бейруті арештовано 47 осіб під замітом підготови збройного повстання. Підчас ревізії найдено у великій скількости бомби, динаміт, револьвери та муніцію.

Змовою мабуть кермував відомий незалежницький діяч д-р Шальфун.

—o—

ТУРЕЦЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ УСТУПАЄ?

„Дейлі Телеграф" подає поголоску, що турецький президент Кемаль Ататюрк хоче уступити з огляду на стан здоровля.

На його місце прийшов би теперішній премієр.

Мобілізація у Мексику.

Мексиканський президент наказав змобілізувати всі збройні сили проти повстанців, що ними проводить ген. Седілля.

Мексиканський уряд поробив приготування до оборони стейту Сен Люіс Потосі перед повітряними наступами.

НЕЯСНЕ ПОЛОЖЕННЯ У КРАЮ.

До Вашинґтону наспіли в понеділок вечором вістки про небезпеку фашистівського перевороту в Мексику, зверненого проти през. Корденаса. Цей переворот малиб піддержати деякі закордонні чинники.

Джерело цих вісток таке: 14. ц. м. арештовано в Мексику 6-ох американських летунів, обвинуваченних у пачкуванні літаків до Ляс Пальомас у стейті Сан Люіс Потосі. Спершу думали, що ці літаки призначені для Еспанії, але тепер панує переконання, що їх вислано для ген. Сатурніна Седіллі. Дальші вістки, що їх зрестою мексиканський уряд офіційно заперечив, стверджують, що в Сен Люіс Потосі проголошено воєнний стан, щоби роззброїти прихильників ген. Седіллі. Доля арештованих летунів невідома. Ген. Седілля, як кажуть, диспонує 18-ма тисячами добре озброєних селян, яким уряд міг би протиставити 7—8.000 регулярного війська.

...ваш внесли. Перед брамою стояло двох чужих панів, що зараз підійшли до директора.

— Чи пан Степан Вадаш? — буркнув один гострим тоном.

— Так.

Белля, що хотіла вже бігти в хату, стала здивована.

— Чи то ви директор Степан Вадаш?

— Ну так. А чого вам?

— Ми кримінальні урядовці — сказав другий — мусимо вас попрохати піти з нами.

Вадаш стиснув ні в цих, ні в тих і побілів, як крейда.

— Мила Белло, йдіть покищо нагору — сказав буцімто спокійно до дівчини — я зараз прийду до вас, тут зайшло тільки якесь непорозуміння.

О, ні! — сказав той пан. — Тут нема ніякого непорозуміння. — Гов! А ви пождіть ще! — крикнув на візника, що вже хотів їхати. — Ви повезете нас до дирекції поліції!

Белля побігла до мешкання нагору і приглядалася крізь вікно, що буде далі.

— Що за справа? запитався Вадаш

— Велетенські обманства на фірмі Браве і Спілка.

Молодий чоловік здригнувся. І уси його затремтіли. Він тупо глянув у простір.

— Отже гаразд, ідемо! — сказав він і хотів сідати на сани. Але раптом віскочив зі ступнів.

— Дзвінки — сказав тихим голосом. Він же-ж ніяк не міг їхати з тими дзвінками попри професора. Саме тепер, коли два поліційні урядовці везуть його до поліційного уряду.

— Дзвінки мусите здоймити! — заявив рішучо.

Урядовці помогли відкрутити дзвінки і Вадаш передав їх візникові.

— Понесіть їх нагору до пані Кіс!..

Візник виповнив доручення. Опісля вернувся і всі сіли на сани.

Мовчки їхали в місто. Перед домиком професора відвернув Вадаш голову, щоб не бачити, чи Шабо ще стоїть у вікні. Сани зникли в сутінку зимового вечора.

А мешканці оселі вже знали все. Пани з поліції довідувались уже у всіх домах про пана Вадаша. Мати Беллі лежала заплакана на отомані.

Професор ішов задуманий у напрямі палатки до пані Кіс. На його лиці був вираз сумного вдоволення, але в душі була таки деяка радість. Коли йшов бувало до дівчини, звик був усе над тим роздумувати, що має їй сказати, та з якого кінця починати. Тепер був певний себе і спокійний, що не потребуватиме вправлятися у своїй давній ролі. Звільна пішов сходами на перший поверх.

Белля вийшла усміхнена йому назустріч.

— Нарешті вилiз бурмило із своєї печери! — сказала.

Подала йому руку і він її поцілував. В цій хвилині забув професор про свою перемогу і впав перед Беллею навколішки! Незабаром сиділи вже обидвоє при чайку, що його Шабо так дуже любив. Пані Кіс сиділа в бічній кімнатці, але вже не плакала, тільки підслухувала. І вона вчула, як раптом забалакав професор:

Ну і щож далі?

І після кількох секунд почула, як отворилося вікно, а після цього почула якийсь дивний шелест, і далі болючий бренькіт ясних дзвінків, що полетіли в повітря і впали із шумом і брязкотом на землю, проняливо дзенькнули і зникли в мягкому снігу.

Вікно знову замкнулося. Обидвоє щось прошептали з собою і раптом бризнув веселий сміх Беллі і покотився, аж до бічної кімнати, де мати Кіс зідхнула з полекшою в душі...

Переклав **м. м. м.**

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

З природи і життя.

Людина в останній хвилині.

Останні хвилини життя людини є спокусні для звичайної людини серпанком таємничости. Всяк багато людей старається заглибити що таємну хвилину, коли життя покидає тіло. Загалом люди вважають смерть за щось страшне і болюче і на саму думку про смерть людина здригається з жахом, якби не хотіла допустити можливости, що з нею стане ані-на-ніч. Багато лікарів уважно стежило за ходом останніх хвилин життя і старалося піднати переживання і почування людини в останніх хвилинах її життя. Вони переконалися, що смерть інакше виступає в уяві звичайної людини, головно звязаної якимсь почуванням з особою яка вмирає, а інакше в лікаря, що свідомий стану людини у моменті замирання.

Без болю і терпінь.

Дослідивши докладно останні хвилини людини, лікарі кажуть, що в переважних випадках смерть не така страшна, як люди думають. Як каже проф. Гохе з Дрезден, що багато займався цією справою, смерть зазнає від самого організму людини тільки багато добродійної помочі і що рідко коли смерті товаришить терпіння. Годовно важне тут психічне **запаморочення** отруєнням, що повстають підчас хвороби як отрути, витворені бактеріями двоокисом вуглія і самою гарячкою; — наслідком цього запаморочення хворий не може зрозуміти, що діється в останній хвилині його життя. Тому всякі враження присутніх, що дивляться на смерть близьких осіб, помилкові. Ці враження є звичайно викликані змінами у віддиханні та в міміці лиця, що наслідком нерегульованих нормальною запамороченим мізком скорчів та розкорчів мязів лиця прибирає всякі гримаси та міни, що не відповідають жадним психічним станам та враженням, напр. міна, що виражає жах, хоча вмираючий жадного жаху не відчуває. Таксамо не мають звичайно значіння відрізані слова, що добуваються при сконі.

Це запаморочення перед смертю є причиною безболісности та несвідомости в останніх хвилинах перед смертю. Трохи жартом правду каже згаданий проф. Гохе, що субєктивно більше терпіння завдає людині дентист, ніж гільотина.

Науково безболісність і несвідомість смерти в людини зовсім доказана. Напр. смерть під гільотиною одна з найлагідніших. Засуджениць навіть не відчуває удару гільотини, бо в моменті, коли вона перетинає шию, тимсамим перериває доплив крови до мізку, викликує моментальну втрату притомности і свідомости заки ще до мізку дійде болюче подразнення, спричинене ударом гільотини. Подібний стан і тоді, коли людину вішається, топиться чи затроюється світлявим газом, як це зрештою потверджують врятовані.

Передсмертний жах.

Один з найчастіших доказів, які подають лікарі, що вважають смерть мукою для організму людини є т. зв. передсмертний жах, що супроводить скін. Одначе цей „передсмертний жах" є властиво проявом, який виступає через душення, у звязку із важким віддиханням. Той передсмертний прояв виступає теж у тварин, що зовсім не думають про смерть і не здають собі справи, що таке смерть. Зрештою цей „передсмертний жах" виступає звичайно лиш у людей, що мають слабе серце і в затроєних, коли смерть є переважно смертю з удушення. Зате цілком щось інше страх перед смертю, залежний від поняття даної людини про життя і смерть. Він звичайно полягає на тім, що людина бунтується проти думки про вічну загибіль. Характеристичне, що людина, яка смерть інших істот довкола себе вважає за конечний невблаганний закон природи, не може погодитися з тим законом, коли йде про її власну шкіру. Людині видається неможливим, щоб той світ, який вона носить у собі і який сприймає своїми змислами, міг пропасти, перейти в небуття. Найбільш прикра людині думка, що вона впаде самітно на дорозі, а інші підуть собі далі і перейдуть попри неї, якби нічого не сталося.

Інстинкт життя в праматерії.

Цей острах людини є наслідком бунту глибоко притаєної у підсвідомости жажди життя, яку має жива матерія, що старається не втратити життя, не завмерти. Ця жажда втримати життя дала змогу живій матерії зберігтися на землі, без огляду на некорисні умовини. Ця жажда життя найсильніше розвинена в людині і займає вічну добу в її психіці.

Філософія життя про смерть.

Щоб утримати життєву рівновагу, треба мати відповідний погляд на своє життя і смерть. Тому деякі філософи кажуть, що не девіза: „Ніщо мене так мало не обходить, як моя смерть", але „Ніщо мене так багато не цікавить, як моя смерть" повинна бути життєвим дороговказом. Таке становище, на думку тих філософів, витворює почування малини всяких життєвих розчарувань, невдач, чи втрат, а через те зміцнює нас проти таких ударів, дає силу перенести їх і звернути свою енергію на нові змагання, щоб використати якслід наші обмежені сили на обмеженому просторі нашого існування.

Б. Г—й.

Свіжість тіла то успіх, успіх осягнеш еживаючи ПУДЕР проти ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Чорне золото гарячих країв.

У звязку з моторизацією майже усіх держав нашої землі, звернено велику увагу на один із сирівців, що грає велику вагу при моторизації, а саме на каучук. Ще й нині в ас великого ряду усяких штучних продуктів, що заступають природні, каучук відограє велику роль, головно як матеріял до фабрикації самоходових оток (опон). Природним способом добувають каучук, натинаючи каучукові дерева, з яких спливає каучук як сік.

Історія каучуку.

Каучук знають ледви від ста років. За той час люди оцінили його вартість, як про це свідчить зріст його продукції (100 тон у 1836, і 1 міл. тон у 1935). Каучуку постачають дерева з родини Гевея, що ростуть у багатьох позаєвропейських країнах; найліпшим джерелом каучуку є бразилійська Евфорбія бразіліензіс.

Бразилія має тепер яких 300 міл. каучукових дерев і достарчає коло 11 тис тон каучуку. З інших країв найбільше фабрикують каучуку Англія і Голяндія у своїх кольоніях. Їхня система полягає на закладанні плянтацій. У даному місці землю викорчовують, засаджують деревця, які ростуть без натинання яких 6—7 літ.

Кошт заложення плянтації простором 200 гект. коло 1 міліона зол. Пересічні поодинокі англійські плянтації займають по 1000—25.000 гект. Як обрахували дослідники, на цілому світі ложено тепер в каучукові плянтації коло 12—16 міліярдів зол. В 1934 р. каучукові плянтації займали 3,4 міл. гект. З чого голяндських 40 пр., а англійських 53 пр. Каучук — це продукт, якого ціна дуже змінна і залежна від політичної ситуації. В кожному разі він стає щораз дешевший, бо його ціна впала за останніх 20 літ з 4.700 зол. за 100 кг., на 60 зол.

Каучук в Америці.

До тих держав, що найбільше потребують каучуку, належить Америка. Щоб мати свій власний каучук американці почали закладати великі плянтації цих дерев, головно в Каліфорнії, Нікарагуї та на Філіпінах. Таксамо винаймила Америка на каучукові плянтації 1 міл. акрів в західно - африканській мурінській республіці Ліберії, а також 5 міл. акрів у Бразилії над Амазонкою. Два великі американські дільовики Форд і Гувер причинилися головно до цієї акції за власними каучуковими плянтаціями.

Каучук на землі.

Тепер найважнішими світовими центрами торгівлі каучуком в Азії є Сінгапур і Кольомбо, а найбільшою каучуковою пристанню є Нью-Йорк. В Европі великі запаси каучуку має Льондон, Амстердам і Гамбург.

Хоча природа щедро доставляє людині каучуку, то з огляду на великі кошти плянтацій і політичні труднощі, що не дозволяють деяким державам користати з природніх джерел каучуку, тепер щораз більшу вагу прибирає справа виробу штучного каучуку, (т. зв. синтетичного), про що вже кілька разів у „Ділі" була мова.

Грушки... з траном.

В Мексику росте дико дерево зване Перзеа гратіссіма з родини Лявренцее, що родить грушки звані народом авокато. З тих грушок витискають олій, в якім є не менше лікувальних вітамін, ніж у трані, а сам олій має ще ту цінну прикмету, що не має того неприємного запаху трану, через який багато осіб не хоче вживати цього популярного і незвичайно здорового ліку.

Крім вітамін в тім олійку є ще багато мінеральних солей При стиску зі шкірою олій стає подібний до ніжного прохолодливого товщу з вовни овець т. зв. ланоліни; що вникає глибоко у шкіру і через те надається до виробу віджи-вчих кремів для шкіри і кремів до масажу.

Свіжо витиснений олій є зелений, коли світло паде — червоний і флюоризує Він довго опирається зіпсуттю, навіть коли його довший час переховувати.

Чи знаєте, що...

Кофеїна у каві з молоком тратить свій побудливий вплив на серце. Дослідник Штаркенштайн вияснює це хемічними сполуками, що повстають, коли до кави доливати молока. Саме у напарі з зерняток кави кофеїна є звязана з гарбниковим квасом (таніною), а та творить з білком молока сполуки, що трудно розпускаються і не всисаються у кишках.

...До найновіших ліків на попарення належить звичайний напар чаю. В напарі чаю находиться великий процент таніни (коло 16%), що стягає ушкоджене місце і приспішує його зарастання свіжою покривою. При попареннях треба робити за вказівками англ. дослідника Пейріса) так: зробити напар з 6 ложечок чаю на 6 філіжанок кипятку на 10 мін. Потім занурити в напарі 4 верстви чистих хусточок і по остудженні положити їх безпосередньо на попарене місце і легко перевязати.

...Англійці вибудували на Білім Нілю величенську гать, що має стримувати коло 2 міліярди тон води. Гать вибудували на те, щоб утворити собі великий збірник води для англійських плянтацій бавовни і пшениці в Судані, і через те унезалежнитися від італійців, що мають у своїх руках (в Абісинії) великий збірник Нілевої води — озеро Тан.

Ця величенська гать лежить на Нілі 50 км. на полудне від головного міста Судану — Хартуму.

...Лавреат Нобеля Гарольд Урей, що причинився до винайдення т. зв. важкої води, винайшов ізотоп азоту, що має атомовий тягар 15. Покищо фабрикація такої нової форми азоту є доволі трудна; методою проф. Урея можна його зробити коло 160 мг. Згаданий винахід матиме значіння для хемії і біольогії, через те і для медицини.

Сторінка без політики.

ПОМСТА ПО ДОВГИХ РОКАХ.

З Австралії повідомляють про вбивство, що його довершив колишній московський старшина Берсеніев на жінці мурина старшини далекоморської плавби.

Ця подія трапилася в невеликому австралійському місті Дельбі, недалеко Брісбену. Колишній московський старшина Алексій Берсеніев підійшов до жінки, яка була під цю пору сама дома і не промовивши ні словечка трьома вистрілами з револьверу убив її. Опісля добровільно зголосився на поліції.

СМЕРТЕЛЬНА ГРА.

Що було причиною цієї трагедії? Чим керувався б. старшина, що вбив самітну жінку, якої не бачив довгі роки і з якою востаннє зовсім не стрічався? Оттакі питання турбували всю прилюдну австралійську опінію, австралійську пресу і, очевидно в першу чергу австралійську поліцію, яка чейже мусіла довідатися, якими мотивами керувався диваний убивник. Берсеніев спершу не хотів докладно оповісти цілої історії, одначе згодом освідомивши собі, що за вбивство жде його висока кара і що на нього впаде пятно вбивника невинної та безборонної жінки, він почав свою жахливу сповідь, яка до деякої міри оправдувала злочин б. старшини та одночасно змальовувала яскравими кольорами душу жінки, яка колись для гроша не вагалася найдорожчій людині створити пекло на землі і вбити трьох інших молодих людей.

Ціла трагедія трапилося на короткий час перед вибухом світової війни. Після одної нічної гульні у мешканні старшини Берсеніева знайшли трупи трьох його товаришів-старшин із того самого полку: Ратькова, Зіккера і Юсова.

— Ми грали в карти — заявив у слідстві Берсеніев і посварились через карти, одначе я вбив їх із заздрощів, бо вони хотіли відбити мені мою любовницю Наташу Айтарову.

НАТАША АЙТАРОВА.

Оттакі зізнання зложив ще напів-п'яний після прогуляної ночі Берсеніев. Його негайно арештували, та дуже швидко виявилося підчас слідства, що в цілу халепу сильно була вмішана молода, 22-літня красуня Наташа Айтарова. Багато обставин у цілій трагедії було нелегких і просто заплутаних. Берсеніев і його любовниця мабуть щось скривали. Та коли Наташа підчас слідства „сипала" свого любовника на кожному кроці без милосердя, Берсеніев намагався рятувати її на кожному кроці.

І щойно в ході слідства вийшли наверх справи, які зовсім інакше зарисували ролю „невинної Наташі".

Вкінці слідчим удалося відтворити цілу картину злочину.

Одного разу Наташа розмовляла із згаданими вбитими трьома старшинами, які прийшли в гості до Берсеніева про московських розбишак і захоплювалося їх відвагою. Молоді старшини не погоджувалися з її думкою і між ними витворилася гаряча дискусія.

ЗАКЛАД.

— Попробуйте вкрасти полкову касу, так, щоб вас не впіймали — сказала Наташа — і щойно тоді зможете оцінювати виступи розбишак.

Тоді Ратьков, Зіккер і Юсов заявили:

— Ми обкрадемо полкову касу і принесемо гроші ту до вас і рано віднесемо їх знову до полку. Закладаєтесь?

Наташа Айтарова дуже радо погодилася на заклад. І справді трьох старшин принесло зі собою 80.000 рублів саме тієї ночі, коли скоїлася трагедія. Тільки один Берсеніев не знав про заклад і про гроші.

ЗЛОЧИН.

Коли всі були по мертвецьки пяні, Наташа повела несамовиту гру. На прохання старшини вона взяла на переховок 80.000 рублів. Відтак почала вона підливати Берсеніеві вина і підсичувати в ним до білого вогню заздрощів. Вона теж наче чорний дух піддала думку вбивства товаришів. Чортівський плян удався.

Коли Зіккер і Юсов лежали на підлозі залиті кров'ю, Ратьков не зясовував собі справи з небезпеки і жахливої ситуації та дико реготався. Берсеніев раптом протверезів і з переляком відкинув від себе револьвер.

Тоді Наташа підняла револьвер, підійшла до Берсеніева і вложила йому зброю знову до рук. Як прийшло до вбивства Ратькова Берсеніев не тямив.

СУД.

Слідчий суддя дав наказ арештувати Наташу Айтарову, одначе їй вдалося підкупити двох вязничних сторожів і вона втекла. Перед судом станув тільки Берсеніев.

Про цей процес говорила ціла Москва. Убивника признали винним і засудили на безрезультатну каторгу. Одначе у вязниці він просидів усього 6 місяців, бо вибухла світова війна. Берсеніев зголосив прохання, щоб йому дозволили піти на фронт простим вояком. Він дістав такий дозвіл і по якомусь часі за геройську поведінку йому віддали знову старшинський ступінь. Перед самою революцією з окремого наказу його зовсім оправдали і привернули до давніх прав.

ЕПІЛЬОГ.

За Наташею Айтаровою, головною акторкою і виновницею трагедії слід застиг. Що з нею трапилося, ніхто не знав. Минули довгі роки і не даром народня приповідка каже, що „гора з горою не зійдеться, лиш людина з людиною".

Берсеніев попав після революційної завірюхи в б. царській імперії аж до Аргентини і відтак до Австралії, де він почав їздити по всіх усюдах як агент якогось торговельного підприємства.

В Дельбі Берсеніев опинився зовсім припадково. Коли другого дня після приїзду переходив він головною вулицею, станув раптом наче вкопаний. На терасі тамошньої кавярні сиділа жінка, в якій Берсеніев відразу пізнав Наташу Айтарову. Знайомий моряк повідомив йому, що Наташа Айтарова вийшла заміж багато літ тому за „штермана" далекоморської плавби Гебта, який замешкав у Дельбі.

Берсеніев приглянувся здалеку знайомій, колись дорогій жінці, яка стала його прокляттям і завернув, щоб вона його не запримітила. На другий день рано він відшукав її мешкання й коли вона вийшла до нього, тоді колишній любчик не говорячи ні словечка, застрілив її трьома кулями.

Вдома не було тоді нікого. Берсеніев вийшов на вулицю і сам пішов на поліційну станицю і оповів там цілу історію.

ДЕРЕВО БАЛЬСА.

Як подає один популярний науковий місячник у Нью Йорку, одна продайна шовку, приміщена на 23 поверсі мусіла якимсь чином забезпечити свої машини перед дрогичем, яке загрожувало будинкові. Підкладали в дерева та гуми нічого не помогли. Тоді інжинірі зробили підклади з мягкого дерева бальса. Тепер машини працювали так тихо, що дрогичь вовсім не було. Мешканці хмародеру могли спокійно спати. Дерево бальса найлекше з усіх досі відомих дерев. Росте воно всюди, в гарячім підсонні, особливо в Екваторі. Пні мають гладку кору й великі листя та доходять до 20—25 м. висоти і 75—90 цм. грубости. Саме дерево подібне до вощини і в тім лежить тайна його прикмет. Найлекше деревно мають дерева до 5 літ, пізніше вони надто твердіють. Деревно двічі лекше, ніж корок та плоти з дерева бальса несуть по воді їх девятикратний тягар. Не зважаючи на таку легкість дерево бальса тільки вдвоє слабше, як соснове і дається легко різати та обробляти.

Вже тепер ужиток того дерева доволі великий в будові літаків, у виробі меблів, викладок, стінок, глушників, проти гомону, до плавацьких поясів, для будови понтонів і т. д.

ПОВІЛЬНІ ЛІТАКИ.

Якщо з одного боку багато конструкторів намагається будувати все скорші самоходи та літаки, які доходять до швидкости 500—700 км. на годину, то з другого боку деяка частина конструкторів намагається будувати такі повільні літаки, щоб їх опанувати не було получене з ніякою — або якнайменшою — небезпекою.

Літаки будови авраккіро де гля Сіерва можуть підніматися просто до гори, а то й стоять в повітрю непорушно. Та їх будова дуже складна. Додаткові вітрякові крила доволі таки великі і в негоду таких літаків не можна вживати.

Ідеал повільного літака все таки повинен бути стійкий навіть при деякім вітрі.

Такі маленькі літачки будує тепер у Німеччині фірма Фізлер у Кесселі. Літачки мають стійкі носні площі. Останній взір „Бузьок" „Фі 156" дістався навіть до армії та брав участь у великих маневрах.

Скорість „бузька" можна довільно поміщувати при повній здатности до маневрування. Він зносить зі скорістю 2.8 м. на секунду. Скорість лету зменшується розкриваючи перепони під крилами. Відлет і причал можливі з найменших площ та непідготованого, якомога більш рівня.

815 уділовців з ок. 1500 вплаченими уділами — разом на суму 46.108 зол. дозволило Пром-банкові зібрати 541.000 зол. оборотових фондів, а їхніх вкладів Пром-банк за 1937 рік 3½ мілл. зол. різнородних позичок на розбудову ремесла, торгівлі й промислу.

Подвоєння скільности уділів дозволяє подвоїти оборотові фонди й видатно збільшити кредити, які причиняться до поправи господарчої кон'юнктури країни.

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ. ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Холодний ляк.

В Німеччині винайдено новий ляк для печатання листів та пакетів. Продають його в тубках і накладають його на полотно. На повітрі він скоро твердне й тоді дуже міцно тримається підкладу. Огрівання не мякне, тому теж знятя його не можна, щоби він не потріскав або не оставив помітних слідів. Почтовий уряд уже дозволив на вжиток того ляку при вартісних листах.

Очевидно, печатання новим ляком дуже просте в порівнянні з огріванням ляком.

—o—

Непромакальні плащі

Краєві і заграничні від 12·90 зол.

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

КІНО „АПОЛЛЬО"

Режисерія: Хшановський. Обсада: Желіська, Жу ний, Жабчинська, Сконечний, Семашкова, Гра ний і ін. Для молоді вступ заборонений. иці закутків Варшави. Трагедія мужчини, якому льно вженитися з ніякою ніякою. Доля дівчини, що терпить за гріхи свого милого.

Нині найбільша обичаєва фільма — порушує без брехливої прудерії найдразливішу тему, що цікавить усі відлами суспільности, кидає жмутом світла на болячку великоміської проституції, обвинувачує прудерію, фальшиві пересуди і забобони

За заслоною

польської преси.

Довкола декларації УНДО.

„ТЕПЕР СТАНОВИЩЕ ОСНОВНО ЗМІНИЛОСЯ!..."

Так твердить **„Слово Народове"** (ч. 146. го травня ц. р.) обговорюючи щераз деацію УНДО у статті п. н. „Справжнє зна деклярації УНДО". „Слову Народовому" неподобалося стаття „Газети Польської", ми вчора зреферували і заприводу якої во Народове" пише:

„Польський проурядовий табор, т. зв. опулярно санаційний табор, є одночасно абором співпраці з українським сепаратизмом. Час до часу цей сепаратизм дає санації порядного пштрика в ніс. Санація деервується, але раз-у-раз вмовляє в себе аму і в польське громадянство, що це ніщо, що це тільки такий тактичний маневр, кий нічого не значить, що санація має инбоке переконання, що в суті речі украці мають добрі наміри і т. і. теревені."

Невдоволене „Слово Народове" і зі статті у", яку ми теж зреферували у передостанму числі, невдоволене, бо „Час", хоч викаукраїнцям, що „реалізація їх національних ів не є можлива в оперті на Москву, Київ Берлін, але єдино в оперті на Варшаву", не бере під увагу, що думають про це самі іці, а їх думка основно ріжна від думки у".

„Слово Народове" є тої думки, що у Польсьогодні три українські групи, які ведуть тику на більшу міру: еміграційна група , ОУН і УНДО. З першою найтісніше співють польські українофільські кола, у ній Галичині звязані з нею Луги. Друга а, тобто ОУН у постійній боротьбі проти ьщі.

„Це не перешкоджує, що третя група, про яку будемо говорити: УНДО уважає ОУН за чинник у політиці, з яким треба рауватися, як з евентуальним союзником. В станньому часі оба відлами УНДО — офіційний та опозиційний — прилюдно дискутували у пресі можливости консолідації з ОУН."

Мимоходом мусимо звернути тут увагу, що автор тієї статті, пан „р", раз-у-раз пише про цю „консолідацію" обох відламів УНДО з ОУН. Таке повторювання нікчемних інсинуацій, не вважаючи на абсурд такого твердження, що ми вказали в цілій окремій статті — що ніщо інше, як звичайне доносництво, а журналіст, що такими засобами послуговується, це найгірший тип журналіста.

Щодо третьої групи — УНДО — то, на думку „Слова Народового", було воно донедавна „на ласці і неласці польського уряду". Після німецько-польського договору в 1934. р. міжнародня кон'юнктура для української політики була кепська. В Совітах не було мови про булову української держави.

„Тепер становище основно змінилося. Після аншлюсу скріпилися німецькі можливости в середущій та східній Европі. Почуло це УНДО і заграло на Берлін. В цьому саме новина становища. Досі УНДО було сам-на-сам зі своїм польським партнером. Тепер партнерів прибуває і можна вже грати між Берліном і Варшавою. Хто дасть більше, за тим хвилево можна піти і можна грати дальше. Коли-ж Берлін нічого не дасть — з природи річи — зі свого, Польща мусітиме робити уступки зі своїх життєвих інтересів.

Бідний той пан „р". Не входимо у саму суть справи, у те вигравання між Берліном і Варшавою. Але якби воно навіть так було, то чи це під політичним оглядом прогріх, чи це приносить „грачеві" нечесть? Чи Польща не „вигравала" і не „виграє" сьогодні між ріжними політичними силами внутрі держави та поза її межами? Чи не „виграють" сьогодні навіть великодержави у своїх договорах між ріжними своїми союзниками? Це політика і на те нема ради. Панові „р" це важко зрозуміти, трудно..., може колись і йому поталанить, що він те зрозуміє.

—o—

„Осмілений український націоналізм".

Декларація УНДО є для **„Курієра Варшавского"** міродайним ствердженням, що „останні ходи польської політики супроти українців не дали відповідного висліду, що, коротко кажучи, збанкротувала т. зв. польсько-українська згода з 1935. р." Автор статті п. Й. Р. здає, що за останні роки становище українців у Східній Галичині дуже скріпилося, а Польща займає там оборонну позицію.

„Якщо такий стан речей може викликати таке категоричне сформулювання української скарги, скарги доведеної до автономістичної конклюзії, скарги, що дотого покликується на міжнародні в тому напрямі зобовязання Польщі — це доказ, як могутньо осмілився український націоналізм.

Автор твердить, що таких міжнародніх зобовязань Польщі нема. Коли українці покликуючись на них, хотіли

„викликати відемне для Польщі вражіння за кордоном, вибираючи момент, коли постулят територіяльної автономії використовує один наш сусід для розвалювання держави другому сусідові, то треба добачувати у цьому доволі виразну, але одночасно помилкову рахубу. Вона не бере під увагу того, що Польща вже доволі сильна, щоб хтось міг втручуватися до її внутрішніх справ. Український голос не викличе вже відгомону в Льондоні чи Парижі, але викличе у Варшаві, з якою порозуміння не влекшить."

—o—

„Саме цю хвилину..."

Орган ОНР „АБЦ" (ч. 143 з 13-го травня р.) дуже здивований вимогою „територіяльної автономії на просторі земель заселених українською людністю".

„Тимбільше дивує, що для проголошення сьогоднішніх домагань УНДО вибрало саме цю хвилину. Бо-ж мусить вразити ота схожість з домаганнями німецької людности в Чехословаччині, за якими явно заявляється Берлін. Що ця схожість значить?"

„АБЦ" бачить три можливости: або це акція Берліна, щоб приневолити Польщу підтримати домагання судетських німців: або якісь невідповідальні чеські кола хочуть спинити Польщу в її домаганнях супроти Чехословаччини: або вкінці — це крок українців,

„опертий на вичутті, що у хвилині сьогоднішньої напруги, видвигнення української кривди може придатися цим чи тим? Бо не треба забувати, що Німеччина й Чехословаччина, хоч вели з собою політичну боротьбу, все-ж одночасно опікувалися українським відосереднім рухом на польських землях і ще сьогодні маємо центри української іреденти на експорт у Берліні та в Чехословаччині на терені Підкарпатської Руси" (?!).

І кінчить „АБЦ" свою статтю вже витертою фразою про те, що „як тільки щось діється коло польських кордонів, українці підносять голову". Трудно! Українці підносять голову від моменту, коли знайшлися в межах польської держави без уваги на те, чи щось діється коло польських кордонів, чи ні. Коли-ж оте підношення голови для польських урядово-політичних чинників раз байдуже, а другий раз дуже дошкульне, то тут вже не українці винуваті, — політичні ситуації складаються дуже часто як наслідок ріжних сил. Вся штука в тому, щоб перед усякими небезпеками забезпечитися і то забезпечитися розумно та не мати потім претенсій до нікого, тільки до себе.

Що писало „Діло" 59 рэків тому.

Ч. 101. Пятниця, 18 (6) травня 188.

ПРОТИ ПРОМОВИ ПОСЛА КОВАЛЬСЬКОГО.

„Діло" виступило дуже гостро проти промови посла Ковальського у віденському парляменті, в якій він виступив проти заведення фонетичного правопису і домагався, щоб у школах Сх. Галичини вчили німецької мови кваліфіковані сили, бо інакше „з часом не буде кому з Галичини занятн посольські лави у державній раді".

„Замість запротестувати — писало „Діло" — проти того, що по гімназіях у Східній Галичині дають учити руської мови некваліфікованим людям — пос. Ковальський плаксав, що німецької мови вчать некваліфіковані учителі".

Крім цього „Діло" виступило в обороні професора української мови у чернівецькому університеті д-ра Смаль-Стоцького, що заголосив проект фонетичного правопису, а про якого пос. Ковальський висловився, що він не є „поважним знавцем" у справах української мови.

Вкінці „Діло" осудило виспів посла Ковальського, що „фонетичний правопис — це вирід нігілізму". До такої роботи — писало „Діло" — не треба було патріотам-виборцям у Соколі, Жовкві і Раві ломити собі голови і виставлятись на переслідування за вибір посла русина, — бо з нігілізмом у русинів потрафив би вийхати і якийсь несвідоміший посол поляк".

АНГЛІЯ — РОСІЯ.

„Від кількох днів розписувалися англійські та німецькі часописи про якісь нові конфлікти на границі Росії та Афганістану і доказували, що Росія намагається умисно викликувати ці комфлікти, щоб виробити собі щораз більший вплив в Афганістані і в Персії. Проти цього погляду виступив російський уряд і проголосив через бюро Райтера телеграму, в якій доказує, що останні події на границі — це були звичайні сутички, які там часто повторюються, а як уряд поробив якісь кроки, то тільки тому, щоб утримати спокій на границі, бо боїться вибуху якоїсь ворожнечі в Афганістані". Не вважаючи на те віденський „Тагблят" подав вістку, що Росія „вислає до Афганістану гроші і зброю, щоб там викликати святу війну проти Англії".

ЗАЯВА ІРЛЯНДСЬКИХ КАТОЛИКІВ.

Дабліп, 18. травня. На вчорашніх зборах ірляндські католики вирішили проголосити відозву з заявою, що факти наведені в папському обіжнику до ірляндських єпископів — безпідставні. У відозві сказано далі, що ірляндські католики не признають папі права мішатися в якийнебудь спосіб до політичних справ, що торкаються ірляндського народу.

Пепеесівські розрахунки.

Ми вже наводили голос пепеесівського „Роботніка" з приводу декларації УНДО. Та ось в одному з останніх чисел того часопису (ч. 134, з 15-го травня ц. р.) лідер ППС М. Недзялковський у статті, в якій зводить порахунки з Озоном, пише:

„Чи УНДО переважило впливи соціялістів і соціялістичних радикалів в українському громадянстві на землях Річипосполитої? Побачимо!"

Це очевидний натяк на декларацію УНДО М. Недзялковський розраховує на те, що у вимозі територіяльної автономії, яка „Роботніка" найбільш уколола, УНДО залишиться самотне, що українські соціялісти та соціялістичні радикали руками й ногами від такої вимоги відсахнуться. Дозволимо собі нагадати п. Недзялковському промову українського соціяліста п. Порфіра Буняка в часі першотравневого свята у Львові, в якій він особливо підкреслив вимогу територіяльної автономії для українців у Польщі.

ІНСПЕКТОР ЩЕПАНЕЦЬ УРЯДУЄ...

З Холмщини пишуть нам:

Замостський шкільний інспектор Ян Щепанець заборонив письмом з 26-го квітня ц. р. **о. Іванові Которовичеві,** парохові с. Бабич, навчати православної релігії в школах його парохії без подання причин. Таким робом 375 дітей залишилося без науки релігії. Тут додамо, що о. Которовича, високоідейного священника, позбавили ще в 1936 р. державної дотації.

ХОДИ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ НА ХІДНИКУ. В НАПРЯМКУ РУХУ!

Франко=італійські наради йдуть дальше.

Як подає Авас із Риму, в середу або в четвер треба очікувати продовження франко-італійських розмов, що їх перервано в середу. Вестиме їх дальше французький їшарже д'аффер Бльондель з мін. Чіяном.

Ця вістка розсіває поголоски, немовби франко-італійські переговори спинилися на мертвій точці з огляду на генуенську промову Муссоліні та становище Італії у справі Еспанії та Північної Африки.

ТРИ ПІВНІЧНО-ЕВРОПЕЙСЬКІ УРЯДИ ВИЗНАЛИ СУВЕРЕННУ ВЛАДУ ІТАЛІЇ НАД АБІСИНІЄЮ.

17. ц. м. президент Фінляндії іменував нового посла при королеві Італії й цісареві Абісинії.

Того самого дня посол Естонії в Римі доручив королеві Італії повновласти від президента Петса, адресовані до короля Італії й цісаря Абісинії.

Естонська телеграфічна агенція повідомляє з Осльо, що норвезький уряд рішив іменувати посла, акредитованого при Квіринялі, як надзвичайного посла й повновласного міністра при уряді короля Італії й цісаря Абісинії.

Таким чином ці три держави визнали анексію Абісинії.

З українського життя у Брні, ЧСР.

Останніми часами українське життя у Брні, цьому другому центрі після Праги, почало набирати поважнішого та глибшого змісту. Так спільно відсвятковано **Шевченкові роковини виставою „Назар Стодоля"**, відтак усі українські організації улаштували **спільний великодний обід**, що випав незвичайно гарно. Була передтим Служба Божа, на якій співав хор під орудою інж. Бариловича, а вечором посвячення спільної паски, після чого відбулася забава. Здається, що українці на еміграції ще ніколи не виступили так солідарно, як саме на цей Великдень.

Слідом за цим виступом „Чехословацько-Українська Єдність" улаштувала **виклад відомого українофіла проф. Кучери на тему „Українська культура в козацьких думах"**; одночасно з цим Т-во „Єдність" улаштувало **вечірку**, на якій прощало свого діяльного члена та капельмайстра, д-ра Найду.

На день 8 травня Т-во „Єдність" що належить до найдіяльніших товариств на брненському грунті, улаштувало прекрасну **дитячу виставу В. Островського „Сокальник"** у перекладі на чеську мову під орудою п-і Е. Готфрідової. Виставу цю присвячено культові матері і вона мала великий моральний успіх. Шкода тільки, що інші товариства не відвідують імпрез Т-ва „Єдність" бодай у такій мірі як це Т-во присвячує увагу та працю цим товариствам.

Слід сподіватись, що якщо українські товариства у Брні підуть далі у своїй діяльности в цьому дусі, то незабаром це оздоровлення відносин далоб не тільки добрі наслідки, але і приклад для інших українських скупчень. Українська справа нині, як може ніколи передтим, вимагає, щоб **усувати все те, що нас розєднює та підсилювати все те, що нас єднає!**

Л. В—ий.

Болісний барометер у кістках.

мають артретики і ревматики, болісно відчувають всілякі зміни погоди. Не потребуєте безрадно терпіти, коли ті прояви злої переміни матері можна злагіднити. Звів магістра Вольського з охор. знак. „ГЕВМОДА", що мають незвичайно цінну англійську рослину Чін-Шен, розпускають сечовий кислоту усуваючи його надмір, регулюють переміну матерії, завдяки чому вилікуються їх у тяжінних артретичних, ревматичних і болях нервів. Можна діставати у всіх аптеках і дрогеріях. Виробник: Магістер Вольський, Варшава, Ґлоґа 14 Свій відділ у Львові.

—o—

ДОПОМОГА ВДОВАМ І СИРОТАМ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ВОЄННИХ ВДОВИЦЬ ТА СИРІТ" У ЛЬВОВІ.

Дня 17. травня в год. 5. попол. в домівці УКТОДІ відбулися Загальні Збори Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдовиць та Сиріт". Збори відкрив голова Т-ва **о. д-р Лев Глинка** та згадав померших членів і вдів, що користали з підмог Т-ва. Присутні вшанували їх память повстанням з місць. Звіт з діяльности за діловий 1937 р. здав секретар Т-ва **„Осип Стецура"**.

По переведенні реєстрації воєнних вдів, сиріт та батьків по полеглих членах УГА та по „правильнянні буджету Т-ва в попередніх роках Управа Т-ва звернула у звітовому році свою увагу на те щоб намічений плян праці виконати. Основа істнування Т-ва — це все ще добровільні жертви громадянства. Це джерело доходів дуже хімерне, залежне не тільки від акції Управи Т-ва. Закон про збірки з 1933 р. забороняє переводити збірку без дозволу влади і не можна тепер навіть відозви помістити у пресі за складанням жертв. Дозволу на збірку добитися тяжко і тому нема ніколи певности, що в найближчому році зможемо дати ту найскромнішу забезпеку вдовам, що її ми намітили. Друге джерело доходу — це членські вкладки. На жаль, членів у нашому Т-ві нема ще стільки, щоби при їх помочі можна було забезпечити наші вдови.

В минулому році Управа Т-ва старалася притягнути в свої члени українську кооперацію. Всіх членів є 327, у тому 246 фізичних осіб та 81 правних осіб.

У звітовому 1937 р. з підмог Т-ва користало 310 вдів, сиріт та батьків на заг. суму 9,227,25 зол. Найбідніші вдови та батьки полеглих замешкалі по селах, діставали по пять зол. місячно, а ті, що мають майно (звиш 2 морги поля) або вдови до 55 р. життя по 5 зол. чотири рази в році.

Позатим Т-во старається, як і давніше, давати поміч сиротам що вчаться у школах або в ремеслі. У звітовому році з підмог на науку користало 19 сиріт, з яких 7 було на удержанні нашого Т-ва; решта діставали місячні підмоги на науку. Вони дістали разом 3.112 зол. підмог. Окрім внесених видатків видало Т-во 170.82 зол. на лікування вдів, сиріт та батьків.

Разом видало Т-во в 1937 р. 14,650.90 зол. (у тому 2,140.83 зол. коштів заряджування).

Приходів мало Т-во: 1) з добровільних жертв 16,149.61 зол., 2) з членських вкладок 1,410.91 зол., 3) відсотків з льокат 632.22 зол. Разом 181,92.74 зол.

У порівнанні з попереднім роком зросли приходи жертв. (У 1936 р. було приходів на тому рахунку 14,724.81 зол.) та членські вкладки з 1,193,38 на 1,410.91 зол. Це свідчить про те, що громадянство прихильно ставиться до потреб Т-ва. Більансова надвишка приходів з минулих років 13,681,99 зол. лишилася на 1938 р. і дає змогу Т-ву виконувати свої зобовязання супроти вдів та сиріт.

З початком звітового року було в Т-ві зареєстрованих 394 вдів, сиріт та батьків. У 1937. р. зареєстровано 57 нових вдів, померло 8 вдів, отже з кінцем року було 443 вдів, сиріт та батьків, з чого 310 користало з фондів Т-ва.

Управа відбула 4 засідання від останніх Заг. Зборів. Усі біжучі справи полагоджувала в міру потреб Президія Т-ва в складі голови, секретаря і скарбника.

На закінчення цього звідомлення годиться завважити, що вдови й сироти користали з безплатної помочі українських лікарів, головно в „Народній Лічниці"; позатим вся українська преса поміщувала беплатно комунікати та відозви Т-ва. Всім їм належиться подяка за поміч Управі Т-ва. Подяка належиться й усім тим громадянам та громадянкам, що помагали переводити збірку у краю, бо без їхньої помочі збірку неможливо булоб перевести. В краю помагали головно філії Союзу Українок і тому тепер, по припиненні владою Союзу Українок, треба буде наново наладнувати збірковий апарат у краю.

По короткій дискусії на внесення Контрольної Комісії й дир. Мельника Збори приняли звіт Управи та признали їй одноголосно абсолюторію за 1937 р. Нову Управу вибрано в такому складі: голова о. д-р Лев Глинка; члени Управи: М. Бонковський, інсп. М. Брилинський, інсп. М. Гебус д-р П. Деркач, д-р Л. Максимонько, д-р Р. Мармаш, В. Масляківна інж. А. Мельник, дир. І. Мельник, радн. інж. Ю. Мудрак І. Паліева, о. д-р С. Сампара, О. Стецура, С. Український. Контрольна Комісія: проф. А. Березовський, дир. О. Радловський, д-р Ю. Савчак.

—o—

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ В КУПЕЦЬКІЙ ГІМНАЗІЇ „РІДНОЇ ШКОЛИ" У ЛЬВОВІ.

Заходами Батьківського Кружка при Купецькій Гімназії Р. Ш. ім. „Просвіти" і Марійської Дружини учнів під проводом катехита школи о. М. Харини відбулося в минулу суботу спільне свячене для запрошених гостей, професорів, батьків та учнів. Шкільне свячене вшанували своєю приявністю Преосв. Кир Никита, директор РСУК сен. О. Луцький, директор „Народньої Торговлі" д-р Бариляк, директор „Карпатії" д-р Гижа, о. д-р Й. Скрутень, о. Р. Лукань, о. Каштанюк, учительський збір, батьки учнів та представники шкільної молоді з інших середніх шкіл Львова.

Традиційне свячене поблагословив Преосв. Кир Никита, при чому виголосив до зібраних незвичайно глибоку промову про потребу підйому духа навіть у найтрагічнішому положенні одиниці і цілої Нації. Дир. Бариляк розказав зібраним про початки „Народньої Торговлі", що так нерозривно сплелася з усією українською торговлею у Львові за останніх кілька десятиліть. Сен. О. Луцький у довшій, з незвичайним запалом виголошеній промові зясував нові тенденції модерної соціольогії, що змагає до усуспільнення всіх одиниць для добра і щасти загалу. Одним із виявів такого наставлення до життя є кооперативна ідея. У відповідь і в подяку гостям промовляли: директор гімназії п. А. Ковалисько і голова Батьківського Кружка п. Філяс.

Зібрані, у числі поверх 100 осіб, провели весь вечір у милій, товариській атмосфері, що напевно на довго залишиться в їх памяти.

—o—

По широкому світі.

Совітський амбасадор у Льондоні Майський виїхав на 2-місячну відпустку до СССР.

У Данцігу влада заборонила урядовцям винаймати помешкання у жидівських домах та відмовляти жидам умебльовані покої.

Італійська воєнна фльота залишиться в Генуї до 25. ц. м., щоби могло її звидіти населення північної Італії. Для тої цілі урухомлено коло 100 популярних поїздів.

В Америці покінчилися летунські маневри, розпочаті ще 11. ц. м., яких завданням була оборона промислових міст.

В Іраку усунено з армії та поставлено під суд кількадесятьох старшин, яких підозрівають у комуністичних симпатіях.

Бельгійський премієр Спак заповів у парламенті реформу адміністрації, пресового законодавства та податкової системи. Більшість висловилася за урядом, фламани — проти.

—o—

ПЕРЕД НАЦІОНАЛІЗАЦІЄЮ НАФТОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПЕРУ.

У Лімі появився урядовий розпорядок, на основі якого знаціоналізують усі нафтові підприємства, що не платять податків.

—o—

Резолюція:

ВИНЕСЕНА НА ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ БРУТТОВЦІВ І ВЛАСНИКІВ НАФТОВИХ ТЕРЕНІВ „ПІДОЙМА" В ДРОГОБИЧІ у відповідь на анонімову нотатку в тижневику „Голос" з дати 22. травня ц. р. п. н. „На дні".

Загальні збори Союзу Українських бруттовців і власників нафтових теренів „Підойма" у Дрогобичі в дні 14 травня 1938. в Дрогобичі з обуренням пятнують та осуджують негідні відповідального українського часопису того роду нотатки, які оперуючи брехливими та безпідставними закидами хочуть понизити та підірвати авторитет знаних у Дрогобиччині та заслужених — зокрема для українського нафтового промислу — осіб д-ра Володимира Ільницького і д-ра Романа Савойки, — які з відданням, вмілю та успішно борються за права українського народу, загрожені замірюною урядом новелізацією нафтового законодавства.

Дрогобич, 14. травня 1938.

ЗА ПРЕЗИДІЮ ЗБОРІВ:

Степан Сасик вр. Інж. Ів. Ковальський вр.

ч. 1099

НОВИНКИ.

— **Футра до переховання** на літо приймає **„ХРОМ"**, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелерини, перефасоновує уживані футра. 968 —10

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (106.) число нашого органу підпало конфіскаті за одно місце у статті п. К. Маницької **„Після розвязання Союзу Українок"** та за шість більших і менших місць у допису посла Р. Перфецького п. н. **„Кровавi подiї у Вільках Мазовецьких".** Про конфіскату повідомлено нас так пізно, що другий наклад часопису могли ми зробити щойно в середу рано, через що наші читачі дістали вчорашнє число з великим опізненням.

— **Лиси,** пелерини, краватки з футер виконує і поручає Юлія Глушевська, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Прегарно положені,** гарні, сонячні, просторі кімнати з балконами, як також цілодення утримання, та поодинокі снідання, обіди, вечері, дешево, поручає від 1. червня **Зирицька Володимира в Ямнім,** біля Яремча, дім Михайла Павлюка. За інформаціями звертатись до 30-го травня: **Львів, Обертинська 27,** а від 1 червня в Ямнім. 1094 1-3

— **На кредит** роблю футра тим що тепер замовлять. **Карпяк Зиліковича 4.** Футра в літі переховую. 1030 —5

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закупленый в единій українській фотографічній крамниці „Екомп", Львів, Сикстуська 29.

— **Гігієнічно санітарний курс** Гігієнічного Товариства почався. Найближчий виклад у четвер 19-го травня в год. 19-ій у салі бібліотеки „Просвіти" Ринок ч. 10. Ще можна зголошуватися на курс.

— **Спільні пописи** вибраних елевів усіх філій В. Музичного Інституту ім. М. Лисенка відбудуться в днях 28. і 29. травня (субота — неділя). У програмі продукції фортепіяну, скрипки, віольончелі, сольоспіву та деякі сольові ансамблі (тріо) і камерна орхестра елевів філії із Тернополя. Програмки замість вступу.

— **Конкурси гідні уваги.** Союз Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА" у Львові постановив вислати своїм коштом трое дітей (хлопців чи дівчат) до табору на Остодір. Право на висилку мають діти українських службовиків, членів „СУПРУГА". Подавати прохання до „СУПРУГА" треба до 5. червня 1938 (25. червня виїзд). — Щоб спонукати інтеліґентних українців пробувати письменницьких сил, проголосила та сама Організація конкурс на статтю (величини 3-ох сторінок „Службовика") п. з. „Мої переживання як безробітного". Участь у конкурсі можуть брати й не-члени „СУПРУГА", що були або є безробітними і працювали чи вже працюють в українських установах. За статтю визначено 6 нагород: 1. — 50 зол., 2. по 25 зол., 3. по 10 зол. Речинець до 31. липня 1938. Надсилати на адресу „СУПРУГА", Львів, вул. Коперника 26/I. — Звертаємо увагу на це культурне діло нашої службовицької організації.

— **В Молодій Громаді** відбудеться в четвер 19. ц. м. реферат проф. Заклинського п. з. „Японія та її західні сусіди". Початок реферату в год. 7.30 вечором. Вступ вільний для членів Т-ва та учасників клюбу.

— **Чергові сходини Секції Аплікантів при СУА** у Львові відбудуться в четвер 19. ц. м: (год. 19.15) в домівці СУА при вул. Костюшка 5. У програмі реферат м-ра Топольницького про проект польського річевого права та організаційні справи.

— **„Як буде треба, то вдаримо!".** У вівторок 17. травня ц. р. відбулося у вестибулі львівського університету студентське віче у справі безплатних практик у середньому шкільництві. Коли це неполітичне віче почало набирати політичної закраски, проф. Лемпіцький, що був куратором цього віча, розвязав його, але студенти залишилися і щойно тепер почалася „політика", що вилялася у сочисту лайку на адресу... проф. Грабського. Дісталося йому... І „політичний банкрот", і ;;ламач характеруф" і ;;оборонца жидокомуни" і „творца фольксфронту" і „купчи душон младэжи" та ще багато дечого. Це наслідок конфлікту, який вибухнув між „народовцями", що перейшли на позиції тоталізму і Грабським що залишився „народовим-демократом" і воює проти всякого тоталізму. На цьому вічу можна було почути дещо і про „Звіонзек Зємі Червеньскей", якого основником є саме Грабський, а який оплачує цілий ряд протиукраїнських агітаторів. Доводиться Грабському відчути на собі методи, якими він послуговувався у відношенні до інших. „Народовци заявляли недвозначно: „Покищо спиняє нас сивий волос і тремка рука старика, що стоїть над могилою, але як буде треба то вдаримо і вдаримо так сильно, щоб „розлецяло сен старе прухно".

При гемороїдах і запорі стільця свіжина природної гірки води **Францішка Йосифа** вживана натще рано спричинює безболісне, легке і влекшене випорожнення і завдяки цьому надається зовсім знамениково до постійного вживку.

— **Торжество посвячення прапора Матері „Просвіти"** відбудеться дня 22-го травня ц. р. (неділя). Архиєрейська Служба Божа в каплиці біля катедри св. Юра точно в год. 9.45 рано. Просимо зголосити найдалі до дня 20-го (пятниця) ц. м. в канцелярії Т-ва „Просвіта", хто буде заступати Вашу Установу. Поіменні карти вступу видаватиме канцелярія „Просвіти" дня 21-го (субота) ц. м. від 10-ої години рано. Делегати установ, що будуть вінчати прапор, зволять принести зі собою ленти. Зокрема просимо всіх делегатів заняти призначені для них місця точно в год. 9.45 рано. Порядок свята: Год. 9.45 Архиєрейська Служба Божа, в часі котрої виголосить проповідь о. прелат Леонтій Кунацький. По Богослуженню Преосв. Епископ з духовенством і відділами центральних установ, що вінчати будуть прапор, удадуться до палати Ексц. Митрополита, який доконає акту посвячення прапору. Після посвячення будуть виголошені промови. А саме: Їх Ексцеленція Митрополит Шептицький, о. шамбелян Цегельський (почесний член Т-ва „Просвіта" і одинокий живий свідок перших Загальних Зборів Товариства „Просвіта"), д-р Іван Брик — голова Т-ва „Просвіта", д-р Іван Раковський — голова Н. Т. Ш., інж. Юліян Павликовський — голова Р. С. У. К. і Іван Галущинський — голова „Р. Ш.". Свято закінчить промовою голова Ділового Ювилейного Комітету Зиновій Пеленський. — **Ювилейний Діловий Комітет 70-ліття „Просвіти".**

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Класс. Льот. впали такі більші виграи: 15.000 зол. на ч. 154597; 5.000 зол. на ч. 15126, 25344, 42192, 88849, 89546 103575 126457 2.000 зол. на ч. 8651 9022 68390 70066 82927 91734 99768 102532 11078 116743 121357 146159; 1.000 зол. на ч. 13267 23982 26647 27559 28406 32523 35926 48141 49390 59863 67173 76290 78369 84820 84847 86454 96689 115756 120252 123907 128501 129966 135713 141081 149419 158818.

— **Гайдамацке методи „Експресу Вечорного".** На М. Кучевка, який вертався в товаристві сина Антона Кучевка та його нареченої Франціски Олійник із церкви в Жукові к. Бережан, напало 8 незнайомих людей і побили його важко. Причиною мало бути те, що Кучевко хотів оженити свого сина з полькою. Про цю подію повідомлено прокураторський уряд у Бережанах. Хоч нападників називають „незнайомими" проте львівський „Експрес" дав цій вістці заголовок „Гайдамацке методи" і підзаголовок „Так само робіон генлайновци". Іншими словами „Експрес Вечорни" разом із своїми інформаторами баламутся в доносників, хоч ще самі добре не знають, з якого боку дзвонило.

— **Львівська хроніка.** 27-літня Анна Борковська вчинилася в брамі при вул. Рутовського 7 оцтової есенції. Рятункове поготівля відвезло її до лічниці. — Капельних орхестри львівського радія Тадей Серединський повідомив поліцію, що вчора вечором таксівка ч. 178 ушкодила йому панцир у холодільні його авта і спричинила таким чином шкоди на 50 зол. — 18-літня учениця гімназії СС. Бенедиктинок, Богуслава Полликівна, дочка урядовця вчилася помало та їй грозили дві двійки. Коли родичі робили їй з того приводу докори, молода дівчина написала листа, що почне самостійне життя, або наложить на себе руки і втекла з дому. Тепер за нею шукають батьки й поліція.

— **Стратив джерело удержання і повісився.** З Брустур, повіт Косів, пишуть нам: Семен Тимофійчук, син Івана, 31-літній батько 4 дітей з жури, що Петро Пантелюк с. Лукина немилосердно загарбав млин, одиноке джерело його удержання, повісився у млині дня 16. V. ц. р.

—o—

✝ Посмертні згадки.

З Кушнірів Текля Мельник, померла, прийнявши Найсв. Тайни дня 17. травня ц. р., прожившн 38 літ. Похорони відбудуться в четвер, 19. травня в год. 2-ій попол. з крипти костела св. Єлисавети на Янівський цвинтар. В. Ій П.!

Спорт.

ЛЬВІВ — ТІМ УКРАЇНА-ГАСМОНЕЯ.

Перед недільним матчем репрезентації Львова з Люблином, відбудеться в четвер, 19. ц. м. на Цитаделі стрітка репрезентаційної дружини Львова з тімом Україна — Гасмонея.

Цей матч відбудеться в год. 5.15 пополудні за штучними цінами.

УКРАЇНА — ЧОРНІ

Провідні мистецькі змагання обох дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 22. ц. м. на грищі Погоні. Для обох дружин цей матч матиме майже вирішне значіння, бо переможець перескочить чи не найважнішу перешкоду, що його відділює від здобуття мистецтва.

Віримо, що Україна вживать якнайбільше волі перемоги та завзяття, щоб лиш вирішити ці важні змагання у свою користь. Завдання не дуже легке, але зовсім можливе. **Треба лиш хотіти!**

Театри.

Великий Театр:

Четвер 19. 5. год. 7.30 і 9.30 виступи Джозефіни Бейкер.

П'ятниця 20. 5. год. 8. „Літо в Ноттінгем".

Театр Реміпредметів:

Четвер 19. 5. год. 8. веч. „Легкодушна сестра".

П'ятниця 20. 5. виставу нема.

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:

19. 5. Чорнобориці.

20. 5. Сузанна.

Український Нар. Театр ... ...ича.

БУЧАЧ:

19. 5. Лісова пісня.

20. 5. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МЕЛЬНИЦЯ:

19. 5. Пісня Бескиду.

20. 5. Маруся Богуславка

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною".

АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".

БАЛТИК: „Роз-Марі".

ВАНДА: „Весела розведенниця", „Дорога до щастя".

ГРАЖИНА: „Несправедлива година".

ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родовичівни.

КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".

КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Парбіт).

МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".

МЕТРО: „Сісі", „Поворот Франкенштайна".

МІРАЖ: „Й найбільша помилка".

МУЗА: „У перший бал".
НАЛІС: „Музика для тебе".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Дівчина з темпераментом" з Аннабеллою Ондра.
РІАЛЬТО: „Корольовський вязень".
РОКСІ: „Стрілець із Бенгалі".
СВІТ: „Шарада легкої бригади" „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЬОВЕ: „Капітан Можаар" і ревія.
ТОН: „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Марокко" та ревія.
ХІМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 19. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня вид., 11.15 Пісні Вольдемєвського, муз. поранок для всеньких, сопран, тенор, хор, форт., 11.40 форт. імпромпту, пл., 12.03 Полудн. вид., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" Лювз, Музика з пл., 15.25 Бікучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 музики з молодю, 16.15 Концерт солістів: Теодор Юськів, сопр., Од. Вельгорський форт., 16.50, 19.50 Акт. гутірка, 17.00 Наукова бібліотека для молоді, 17.15 Сальон. музика, 17.50, 18.00 Спорт, 18.10 Косметика для всіх, 18.20 Молодь перед мікрофоном: Для наших матерів, 18.40 Листи та програми, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Театр Уяви „Герої" П. Вехсберга (Чехословаччина), 19.30 Вебер: „Гран Дуо Концертант ф-дур, оп., 48" кларнет, форт., 20.00 Розн. концерт: орх., форт. на 4 руки, тенор, 21.45 „Портрет кард. Нойманна" літер. нарис, 22.00 Творчість К. Шимановського: сопр., форт., орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Із сепікерового альбуму.

Пятниця, 20. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня вид., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Сни землі" 11.40 Музика з плит і сопів, 12.03 Полудн. вид., 13.45 Сусп. гутірка. 13.50 Забуті марші у вик. дуової орх., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" Лювз, Музика з пл., 15.20 Бікучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Сільська господиня, 16.00 Гутірка з хорами, 16.15 Тоаст із пантофелька, легка муз. вид. Литвинського і Ю. Тепп, хор, форт., кларнет, гітара, 16.50, 19.50 Актуальна гутірка. 17.00 Конгрес гороханської праці жінок, 17.15 Вокальна музика, сопр., альт, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00, 18.50 Спорт, 18.00 Турист. інформатор, 18.15 Фр. муз. з пл., 18.30, 18.55 Програма на завтра, 18.35 Про львівську говірку, 19.00 Комедія Ол. Фредра, 20.00 Симф. концерт; у перерві вісті год. 21.00 Веч. дениик, 22.00 Танц. музика, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „Господарка Польщі" гутірка в англ. мові, 23.100—23.35 Танц. музика з пл.

Субота, 21. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня вид., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Шуберт: фрагм. з Трія б-дур оп. 99., пл., 12.03 Полудн. вид., 13.45 Концерт бажань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чарівний камінь" 16.15 Від Атен до Байройту: Моцарт сни неба та землі, 16.50, 18.35, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.50 Нова програма, 18.0, 18.50 Спорт, 18.10 Із вечірніх днів — словно-муз. вид., жур, фенстації, 18.30, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Горами й лісами" для дітей, У познанській катедрі, 20.00 Коли лященять ери пісенні мандоліни: сопран, муж. вок. квартет, мандолін. орх., 20.45 Веч. дениик, 21.00 Танц. музика з пл., 21.30 На селянському весіллі, муз. фантазія, орх., хор, 22.00 „Популярність" вес. скет на осн. Чехова, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танок та пісеньки з плит.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 19. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 16.45 Веч. гомін, 20.00, 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Давня мадяр. музика, ВЕЖА Айфеля 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 „Ричард Львине Серце" оп. Гретрія, ВІДЕНЬ 15.20 Пісні, 20.00, 21.00 Розр. концерт, ДАЛТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Класичні сонати на стр. і форт., ДРОЙТВІЧ 20.15, 21.00, 22.00 Муз. фестиваль, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Клопоти з Іванком", МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер: „Мадонна Імперія" Альфано, „Нотурно Романтіко" Нік- Маддалєнатя, МЮНХЕН 19.10, 20.00 „Фридерика" оп. Лєгера, ПРАГА 15.15, 16.10 Концерт сол. і орх., 17.40 Спів, 18.20 Нар. Капели, 22.35 Варіації на форт. на тему Шумана, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Ши-чи-ли" оп. Ранцата, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45, 21.00 Сніп.

Пятниця, 20. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Симфонія ес-дур Моцарта, 19.10 Розр. музика, 20.30, 21.00 Симф. концерт для молоді, БУДАПЕШТ 17.30 Форт., 18.10 Цит. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Концерт симф. орх., 19.25, 20.00 „Дзвонні Скіпі" оп. Пучіні, 20.40, 21.00 Розр. музика, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Біжки дуг" драма Тургенєва, відгр. ученики, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Авдиція, 23.15 Танк. музика, МОРАВ. ОСТРАВА 21.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.30 Секстет Брамса, 19.25 Орх. концерт, 21.30 Сюїта Д'Інді „В давніх стилі", 22.30 Румунські пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Срібне весілля" драма П. Жеральдін, РІМ 17.15 Скрипка, форт., 19.30 Розр. музика, 22.15 Пісеньки, СОФІЯ 20.45 Скрипка, СОТЕНС 20.20 „Ноктурни" Шопена, 20.30, 21.15, 22.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, ШТРАСБУРГ 20.30, 21.00, 22.00 „Тінь" оп. Фльотова.

Субота, 21. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, 22.30 Легка танк. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Славянська оп. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 Орх., 18.20, 19.00 Твори Яноша Бігарія, цит. орх., форт., 20.00, 21.00 Орх., спів, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30, 20.00, 21.00 Весела вид., 19.10 Вок. вид., ДРОЙТВІЧ 21.35, 22.00 Концерт орх., Пікавер тенор, КОШИЦІ 14.05, 18.55 Вістки, 18.00 Гутірка з нрав. іисп. Драгулою й учасниками пед. курсу в Мукачеві, Концерт хору (напр. пісні), 21.05 Трансм. з Мукачева: Частина фестивалю діточих хорів із 4-ох шк. округ, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Вагнерівський концерт, ПРАГА 16.05 Розр. музика, 18.20 Орх., 20.55, 21.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 22.05 Симф. музика, РІМ 17.15 Скрипка, Сопран, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Форт.

Радіокутик.

ГПУ КОНФІСКУЄ РАДІОВІ ПРИЙМАЧІ.

ГПУ ленінградської округи конфіскує радіові приймачі, зокрема ті, які дають змогу підслухувати на коротких хвилях. Стверджено, що від часу, коли почала свою діяльність протирадянська тайна радіостанція, населення виявляє величезне зацікавлення радіом. Приймачі, що лежали багато літ в складах фірм, мають тепер покупців. ГПУ слідкує, хто слухає тайну радіостанцію, крім того визначило нагороду 1.500 рублів за донесення — хто слухає тайну радіостанцію.

РАДІО НА ПОСЛУГАХ ПОЛІЦІЇ.

Гетенбург — перше місто Швеції, яке організувало досконалу поліційно-радіову службу. Поліція цього міста має 8 авт, що є любленої в скрипкально-виспльні прилади та працюють на коротких хвилях. За прикладом Гетенбурга, організує радіово-поліційну службу Стокгольм. Також багато провінціональних міст рішило застосувати радіо до поліційних цілей.

КОЛЕКЦІОНЕРИ РАДІОВИХ ЛЯМП.

У Парижі один француз має збірку радіових ламп, яка обіймає коло 1.000 різних типів. Деякі з них в теперішньому дівсно „білими крукамп, рідкостями. Недавно до цього збирача приєднався один англійський адвокат, також збирач радіових ламп. Він предложив французові дуже корисну оферту на закуп деяких типів, яких він не має у своїй збірці. Збірка ламп англійського адвоката нараховує 5.000 типів.

БІРЖА.

Львів 18 травня 1938

Акції.

Банк Польський 116.00 Цукор 135.00, Вугіль 28.00, 27.50, Ліхтоп 68.50, Можеїв 14.00, Островець 56.00, Старахович, 38.50, 37.25, Габербуш 49.50.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65.00, 65.00, 3 із 1 ем. 81.38 серія неност. 3 поз. ім. 2 ем 82.50 серія неност. з конверс. 70.25 прем дод. 41.40 з конвоз. 69.25

Тенденція здержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 18. травня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2.55 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2.70 зол.
молоко . . . 16—17 сот.
(яйця кона) . . . 3.40—3.50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця здержана

ОПОВІСТКИ.

На пам'ятнове ліжно ім. Д-ра Е. Дурдеєва у шпиталі Т-ва Народна Лічниця вмісць квітів на його могилу зложили: п. Гаврисевич 20 зол., інж. Крохмалюк 10 зол., д-р С. Панкевич 10 зол., співробітники і учениці косметичних курсів 30 зол.

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМ'ЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелем'янка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі соляна зілля. Подова. Проспект на бажання. 1049 10-0

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ДВІ НАКЛАДАЧКИ до плоских прийме негайно „Бібльос", Львів, Японська 7. 1000 2-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛІКАРІ! Лікарське уряджения за одну ціну „Хірургія", Львів, Янівлонська 17. 1058 5-10

„УСЕ ДЛЯ ДІТЕЙ". Плащики, вовняне білля, пеленкові піжами в ціні 2.75, витяжні райгузики 1.00 і ін. поручає „Сьвят Дзецка", Львів, Сикстуська 2. 746 4-4

КОМФОРТОВІ парцелі у всіх напрямах Львова по різних цінах „Трансекція", Длугоша 1. 1075в 3-3

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа готівкою 10.000, банк 24.000 на 25 літ. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1075а 3-3

ПОВЕРХОВА, нова, позаконфортова, гарний город, без такси, 12 вільних літ, чудова околиця, склеп, готівкою 32.000, банк 14.000 „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 1073г 3-3

ВСЯКІ кровецькі прибори і мозні іграшки поручає М. ЦУКЕР, Львів, Коперника Великого 28. 1102 1-3

ЗЕЛА ЛІНУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1103 1-5

ПЛАЩІ КУПЕЛЕВІ „Дротте" 8.90 — 10.50 — 11.80, шлафроки жіночі „Космос" 5.75 і теж усяке білля жіноче, потрібне на виїзд у великому виборі: „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сковенча ч. 3. 988 3-8

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Реперації виконує негайно. 1060 4-6

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняю на найновіші бальові матеріяли. Телефон 270-25. 1097 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС

на вчителів (ок) середніх шкіл Р. Ш.

Отоном розписуємо вдруге конкурс на вчителів (ок) середніх шкіл Р. Ш. для німецької мови, фізичного виховання (руханки) і ручних робіт. Подання з усіми приписаними особистими документами вносити просто до Головної Управи Р. Ш. у Львові, вул. Сикстуська ч. 40 негайно а найдалі до 31. травня 1938.

Головна Управа Рідної Школи

Найновіші
заграничні і краєві зразки
білля (дитяче, жіноче і мужеське)
хусточок, шаликів, краваток, панчіх, скарпиток і т. п.
найдешевше купите в кооперативі
„БАЗАР" Львів, Руська ч. 3.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає
по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
поручає: модні шовки на сукні, вовни на літні костюми, полотна та сукенки. — Кангари на мужеські літні одяги, матеріали на загортки, попелини та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Найдешевші меблі
в українській кооперативі **АРХО**
Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

БРИТВИ
найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 108 (14.940). Львів, пятниця 20. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-16
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 304-060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 35 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Вибори до громадських рад на Закарпатті відложені до осени.

Як подає празька „Богемія", губернатор Закарпаття на приказ міністра внутрішніх справ відложив до осени громадські вибори, розписані в 780-ох громадах на 12. червня

Вистава Малярів Самоуків
отворена від год. 10—5.
Чарнецького 24, II. п.

Велика Британія посередничить між Францією та Італією.

Британський амбасадор у Римі відбув учора розмову з мін. Чіяном. У звязку з тим англійська преса стверджує, що британський уряд намагається усунути труднощі у франко-італійських переговорах.

Британський амбасадор висловив надію, що Італія не вимагатиме перерви у переговорах для висилки нової помочі для ген. Франка, зате погодиться вислати до Еспанії обі мішані комісії; тоді, згідно з порозумінням з Францією, піренейський кордон підпав би під міжнародню контролю.

Італійська відповідь на цей британський демарш ще невідома.

СОВІТСЬКА ПОМІЧ ДЛЯ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ІДЕ ЧЕРЕЗ ФРАНЦІЮ.

Як відомо, до італьо-французького напруження довела генуенська промова Мусолінія. Мусолінї висловив осторогу під адресою Франції тому, що він дізнався від еспанської національної розвідки, що через піренейську границю йдуть до червоної Еспанії совітські транспорти зброї, літаків та муніції. Потверджують це деякі французькі часописи.

Японці заняли Сучов.

Як виходить з вісток з японських джерел, **японці заняли Сучов за винятком південної частини, де тепер ідуть бої.**

В 9. год. рано здобули вони західну частину сучовських укріплень

Смерть совітського дипльоматичного куріера на совітсько-польському кордоні.

На совітській граничній стації Негорелое воякн ГПУ убили дипльоматичного курера С. Берстіна, що не даючи перевести у себе ревізію, убив одного старшину й зранив двох вояків.

Берстінова підозрівали у троцькізмі.

Майбутній адміністративний устрій Румунії.

ПОСАДНИКИ.

Як це ми згадували, румунське міністерство внутрішніх справ опублікувало адміністративний законопроект, який вводить такі важніші зміни старого адміністративного закону: Прімарів (посадників) і їх заступників у сільських і міських неповітових громадах іменуватимуть префекти. У містах, резиденціях і купелевих місцевостях іменуватиме прімарів губернатор провінції, в муніціпіях — міністерство внутрішніх справ.

Прімарі муніціпій і резиденційних міст мусять мати покінчених 30 літ і академічну освіту, по інших містах 30 літ і середню освіту. Прімарі сільських громад мусять мати 30 літ і скінчену народню освіту. Нотарі мусять мати бакалавреат (матуру).

ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ.

Префекти дальше будуть контрольними органами. Їх рекрутуватимуть з преторів і підпрефектів. Винятково можна іменувати префектами особи, що визначались у державній службі або командантів полків.

Край поділено на 7 провінцій. До четвертої провінції з осідком в Яссах належать повіти: Бая, Ботошани, Кімполунг, Дорогой, Чернівці, Яси, Радівці, Білці, Роман, Сороки, Сторожинець, Сучава, Хотин.

Губернатор провінції має рангу державного підсекретаря; він мусить покінчити щонайменше 45 літ і академічну освіту. Він буде мати до помочі генерального секретаря, з рангою генерального секретаря при міністерстві.

Громадські ради кожного повіту вибиратимуть до провінціональної ради по двох делегатів, а професійні палати по одному.

Губернатор є головою всіх адміністративних дільниць провінції, крім суду, армії, залізниці й університетів.

ВИБОРЧІ ПРАВА.

Активне й пасивне виборче право матимуть тільки ті, що замешкують якусь громаду найменше один рік і платять громадські податки; мусять вони мати найменше 30 літ.

Не можуть бути прімарами ані вибраними до громадських рад монахи, священники, учителі, державні урядовці, активні військові та власники коршем в сільських громадах

ЗАБОРОНА ІСТОРИЧНИХ НАЗВ.

На основі урядового декрету заборонено вживати історичні назви поодиноких областей як Буковина, Бесарабія, Семигород і т. д

Перед приїздом румунського премієра до Польщі.

У пятницю 20. ц. м. приїде на 3 дні до Варшави румунський премієр митр. Мірон Крістя, щоби зревізитувати митр. Дениса.

При цій нагоді він буде на прийнятті у президента Мосціцького, премієра Складковського та у румунського амбасадора, крім того відвідає мін. Бека і мін. Сьвентоховського.

Вертаючися через Краків, прем. Крістя заложить хрест з квітами на саркофагу марш. Пілсудського.

Відгук декларації УНДО у Варшаві.

Варшава, 17. травня 1938.

Віддавна у Варшаві стільки не говорили про українців та українську проблему, що тепер, в оцих останніх днях! Коли зважити, що в останніх двох роках про українців була тут глуха мовчанка і розмовці-поляки дуже нерадо вдавались у дискусію на українські теми (атракційною була українська тематика тільки короткий час у 1935. році, безпосередньо після зміни тактики УНДО) — то нинішній рух справді цікавий: і причиною і виявом. Причина — остання декларація УНДО, виявом — збентеження та обурення.

Збентежилась польська прилюдна опінія (маємо на увазі політичні й журналістичні кола, бо сіра варшавська публика політикою взагалі не цікавиться), бо вона — з виїмком дуже нечисленних кол — була переконана, що „справді є зле, але остаточно мабуть іде до ліпшого, а не гіршого". Так чейже звучали всі офіціяльні та півофіціяльні енунціяції. Те, що одночасно казалось і писалось з української сторони, до польської свідомости не доходило. Українські посольські й сенатські виступи були легковажені, так само злегковажений був факт, що УПР останнім разом уже стрималась від голосування над буджетом. Так само польські урядові й журналістичні кола мовчки пройшли мимо резолюцій Народнього Зїзду з січня ц. р., які наказували загострити тактику, мотивуючи це широко й основно щораз гіршою, щораз сумнішою українською дійсністю у Польщі. З української преси беруть польські часописи (дуже нечисленні, які ведуть рубрику „україніка") тільки те, що польським читачам приємне, а кепські вістки ніколи приємні бути не можуть. Щораз різкіший тон української преси, щораз голосніший український крик, — це, в польській опінії, тільки українська хитрунська „тактика", яка полягала на відвічному наріканні на „кривду" (у „лапках") і тому польська сторона, ані та, що відповідає за стан польсько-українських справ, ані та, що обовязана бодай реєструвати події та мати фактичний матеріял для висновків, — українським елементом не проймалася. Польська сторона була така певна, що „з русинами нема клопоту" та що „нормалізація" ввійшла вже невідхильно на шлях ліквідації українства, як політичного чинника, що не припускала, що з українського боку, точніше: від УНДО, — може прийти реакція у дійсно неприємній формі, з дійсно неприємним змістом.

Для нас, українців, вимога автономії це щось таке, що не підлягає ніякому сумнівові це річ зовсім природна і зрозуміла. Ще 15 літ тому тих, що домагалися автономії, українська націоналістична вулиця відсуджувала від чести, пятнувала мало не як зрадників рідної нації. Політичний реалізм з часом промостив собі дорогу і до деяких крайніх українських елементів. Але щоб уважати вимогу автономії за якийсь протидержавний виступ, такого дива ніхто з українців ще не вигадав. І польська сторона так справи не ставить: на українську вимогу щодо територіяльної автономії вона глядить лише, як на нешкідливу фразеольогію, яка в площині реальних можливостей пахне метафізикою. Збентеження й обурення автоно-

Присилайте передплату.

містична декларація УНДО викликала тільки з уваги на момент, в якому вона була оголошена: момент актуальної автономії для національних меншин у ЧСР та польської участи в отій акції.

Може польська сторона вірити в це або ні, але фактом є, що декларація УНДО була прийнята та оголошена без ніякого звязку з міжнародніми відносинами. Але так само не може бути ніякого сумніву, що ми, українці, вважаємо своїм не тільки добрим правом, але простим національним обовязком пригадувати про своє істнування та про свої справедливі вимоги в моменті, корисному не тільки для поляків, але передовсім і в першу чергу — для нас самих! Може і нам бути дуже прикро, що наші виступи вряди-годи причиняють клопіт, але замість доводити нас до того, щоб ми були примушені вимагати — треба вимагати себе: навіщо кричати і в день і в ночі, щоб ми були примушені вживати недогідної для інших пори, бо наша мовчанка рівнялась би самозаперечению і політичному (чи може навіть національному) самогубству.

Пригадуємо собі, що подібна була польська реакція на українські петиції у Женеві. Тоді теж сипались докори під українською адресою, що це „протидержавна робота", що українці лучаться з ворогами Польщі і т. п. Закиди цілком смішні і ми мали на них завжди одну відповідь: не треба доводити до того, щоб ми мусіли користати з женевської установи, до якої і самі не маємо надто великого сентименту, не треба давати нам у руки фактичного матеріялу для наших скарг. Коли чули ми тоді від декого, що „чейже ваші женевські скарги всеодно вам практичного хісна не принесуть, тільки ще дужче нас на вас огірчать" — то ми просили дати нам раду: яких інших засобів треба нам уживати, коли всі посольські зромови, всі інтерпеляції і внески, вся акція української преси — не доводять до позитивного висліду. З того часу відносини змінились настільки, що прийшов період безпосередніх, офіціяльних і формальних, розмов української політичної верхівки з польськими урядовими колами, з премієром і всіми ресортовими міністрами та з представниками краєвої адміністрації. І ці розмови довели до стану, про який широко кажеться в отій декляраційї та в одночасних резолюціях ЦК УНДО. Факт, що прийняли їх одноголосно всі члени ЦК, свідчить найкраще про те, що ситуація направду поважна та що до такого переконання прийшли і ті члени УНДО, які досі оцінювали польсько-українську дійсність більш оптимістично, ніж його внутрішня опозиція.

Добре сталося, що польська прилюдна опінія дізналася, що в українсько-польських відносинах не є все в порядку, що не панує в них ідилля, що це рана, яка ятрить і шкодить державі при вирішуванні великих проблем — на першу мірку, ніж проблеми, в яких обертаються ці маленькі люди, які тільки думають про те, щоб пакостити українцям, щоб не допускати до їхнього культурно-господарського розвитку та щоб тут і там переводити „коректуру метрик". Коли чуємо, що остання декларація УНДО була „ножем у спину", то ментальність наших розмовців цілком нам незрозуміла. Це ментальність людини, яка не дозволює слабому боронитися. Ми — мовляв — готові навіть признати, що вам зле і вам діється кривда, але не можемо згодитися, щоб ваша оборона нас била і нам шкодила. Нічого, мабуть, казати, що такий підхід не є площиною для дискусії.

Нинішній камінь образи — це те, що українці пошкодили польській закордонно-політичній акції. Але — коли дійсно це правда — тоді нехай міністерство закордонних справ має претенсії до міністерства внутрішніх справ, а не до українців. І ці претенсії не мають бути за те, що українцям не зачинили рота (якщо механічними засобами це взагалі можливо), тільки за те, що внутрішня польська національна політика і закордонна політика не є взаємно згармонізовані та проявляють відомі „ножиці". Не ми маємо силу і змогу ці „ножиці" ліквідувати, — ми можемо тільки звертати на них увагу.

Українська проблема мала, має і матиме міжнародній характер. З того не виходить, що українці пруться зі своїми справами виключно на міжнародній терен. Навпаки: „нормалізація" була саме спробою поладнати польсько-українські спори на внутрішньому терені. Українцям залежить не на пакостях для поляків, тільки на поправі своєї долі, — вони мають наскрізь позитивні та конструктивні цілі, які — на їх думку — не суперечать інтересові польської держави. Коли ж польська сторона негує і міжнародній характер української проблеми і внутрі зводить її до площини діяльности органів безпеки, тоді українська проблема опинюється у такій штучній і примусовій ситуації, що мусить приносити несподіванки для тих, що не орієнтуються. Бо — завжди це повторюємо — українська проблема залишиться проблемою та не щезне навіть тоді, колиб адміністраційні розпорядки знівелювали всі зовнішньо-організаційні прояви українського легального життя! І на це нема ніякої ради. Є тільки рада одна: розвязати позитивно і конструктивно українську проблему!

ік.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Неґус, Генляйн і УНДО.

(Від власного кореспондента).

Париж, 14. травня 1938.

Нехай читачі „Діла" вибачать нам цей чудацький заголовок сьогоднішнього допису, але ті три слова є справжніми словними ударниками — „шлягвортами" справ, якими по черзі займалася французька публічна опінія.

*

Женевські пригоди негуса були наче тією останньою грудкою землі, якою льорд Галіфакс в імені Англії і п. Боне в імені Франції посипали труну Ліги Націй.

Неґус, колишній імператор і колишній торговець невільниками, боронив в окруженні професорів-правників з Оксфорду слушну в теорії проблему свободи Етіопії. Англійські лейбуристи зводили у Женеві внутрішню політичну боротьбу з консерватистами. Метч Лейбур Парті проти Чемберлена над женевським озером!

Англьо-французьке порозуміння знівечило в Л. Н. усі спроби інтриг п. Літвінова і його однодумців. Зрештою перо женевського кореспондента „Діла" повідомить про це точніше українських читачів, а ми перейдемо на тему поїздки п. Генляйна у Лондон.

*

Судетські німці підмовують Ч. С. Р., як це було до передвидження, із середини. Судетський фірер, п. Генляйн, відбуває наради із найвищими англійськими достойниками про самоуправу, яку мають дістати судетські німці. Берлінський кореспондент „Парі-Міді" п. Роберт Льорет наводить з цього приводу жарт, що має бути на устах цілого Берліна: Генляйн питається Гітлера, коли судетські німці дістануть автономію? Не можу вам її дати, відповідає йому Гітлер, бо я вже обіцяв автономію чехам!

Відай Ч. С. Р. перетвориться в найкоротшому часі у спілку національних самоуправних країв, якщо всі ці події, що драматизують тепер політичну сцену Середущої Европи, знайдуть свою мирну розвязку. Тоді величава національна роля припаде Закарпаттю. І може тому й такі сильні є сучасні зазіхання на цю українську землю!

Водночас, коли французька преса обговорює два вище наведені питання, французька агенція „Авас" подала до французької преси ухвали Центрального Комітету УНДО в справі територіяльної автономії для українців у Польщі. Комунікат появився під заголовком: „Les Ukrainiens de Pologne revindiquent l'autonomie" — „Українці в Польщі домагаються автономії".

Виймаємо кілька рядків із тієї телеграми: „Комітет української національної демократичної партії у Польщі т. зв. „УНДО" видав заяву, в якій домагається культурної і територіяльної самоуправи для українців, що живуть у Польщі". Заява стверджує, що така автономія зовсім не противорічить польській конституції, та підкреслює льояльність українців до польської республики. Вона (українська декларація) докидує, що автономія для українців у Польщі, ліквідуючи причини внутрішніх терть, причиниться до скріплення національної оборони Польщі".

Ілюстрований краківський „Курієр" завидує очевидячки вже українцям, мовляв, наслідуємо... Генляйна.

Комічна річ діється тепер у світі: всі пропагандисти, які постійно твердили, що українці є агентами Німеччини, а Україна німецькою видумкою. — самі дістали тепер у краях ворожих,

Кровава драма у Піринеях.

ЕСПАНСЬКІ ЧЕРВОНІ КАРАБІНЄРИ ВИСТРІЛЮЮТЬ УТІКАЧІВ НА ФРАНКО-ЕСПАНСЬКОМУ КОРДОНІ.

На схід від Кастелля де Нуе зібралася більша скількість еспанців, щоби в ночі з понеділка на віторок перейти французький кордон. У віддалі кількох кільометрів від кордону червоні карабінери взялись обстрілювати утікачів, убиваючи 21 з них і ранячи решту (50-ох), яких арештували і віддали під військовий трибунал. При втікачах найдено важні військові документи.

ЕСПАНСЬКА ЧЕРВОНА МІЛІЦІЯ НАРУШИЛА ФРАНЦУСЬКИЙ КОРДОН.

Еспанський червоний полковник Ґомез Паленці перейшов французький кордон коло Вігерас. Коли він був уже на французькій території, 50 метрів від кордону, червоні міліціонери ранили його, опісля перейшли кордон і на французькій території добили важко раненого старшину.

ДО ФРАНЦІЇ НЕ ПРИЙМУТЬ ЕСПАНСЬКИХ ЧЕРВОНИХ МІЖНАРОДНІХ БРИГАД.

На минулому засіданні французького уряду міністр внутр. справ Сарро заявив, що розведе дуже сувору контролю над еспанськими еміґрантами, яким дозволять перейти піринейський кордон.

Вояків із міжнародніх бригад зовсім не приймуть на французьку територію

або бодай не дуже приємльних Німеччині, марку підозрілих ґермаюфілів. Як каже приповідка: Людина стріляє, а Пен Біг кулі носить".

Юрій Студинський.

—o—

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ҐАЙДУЦЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панею. Трудівець у „сезоні". Запах нафти великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

ПРОВІДНИК МАДЯРСЬКИХ НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІСТІВ УСТУПАЄ.

Провідник мадярських націонал-соціялістів Франц Салясі уступив зі свого становища та усунувся від політичного життя, з огляду на те, що його програму зле зрозуміли і це витворило труднощі для держави

—o—

ПЕРЕД ЗАРУЧИНАМИ АРХИКНЯЗЯ ОТТОНА ҐАБСБУРҐА І ЙОГО СЕСТРИ?

У бельгійській пресі появилася вістка, що небавом арх. Оттон Ґабсбурґ заручиться з княжною Марією Терезою Ліхтенштайн, його сестра Аделяйда — з пануючим князем Ліхтенштайну.

Ніякої офіційної заяви у тій справі не було.

НЕ ЗУПИНЯЙСЯ НА ХІДНИКУ І НЕ ГАЛЬМУЙ РУХУ!

„Коли двоє роблять те саме"...

Німецька преса у Польщі в справі постанов УНДО і нападів польської преси.

Варшава, 16-го травня.

Декларація і резолюції Центрального Комітету УНДО, що спричинили нову фазу історичної протиукраїнської атаки майже всієї польської опозиційної і субсидіованої урядом преси (згадати хочби „намахану" передову п. Грабика в „Курієрі Поранним"), відбилися луною відголосом також і в усій **краєвій німецькій пресі.** Вже на першу вістку про постанови УНДО варшавські кореспонденти тієї преси передали в обширних телефонатах текст українських резолюцій з річевим та обективним насвітленням їх політичного значіння.

Великий політичний щоденник **„Фрае Прессе"** з Лодзі помістив повний текст резолюцій на першому місці під великим наголовком: **Українці змагають до автономії** (12-го ц. м.), а в числі з 14-го ц. м. ще раз на чільному місці розглядає: „як приняла українські домагання польська преса", при чому звернув особливу увагу на ті польські голоси, що намагаються шукати причин українських резолюцій в інтригах... Берліна і Генляйна.

В цій справі німецька преса не видає свого осуду, але докладно виготовує „найтрагічніші" польські голоси, обмеживши до редакційних наголовків.

М. і. головний орган німецьких націонал-соціялістів у Польщі **„Позенер Тагеблятт"**, якого редактор п. **Рінне** присвячує багато місця українській справі у Польщі, зокрема в редагованому ним для закордону агенційно-пресовому сервісі **„Дейчер Пресседінст" аус Полен"**, помістив дві великі статті свого варшавського кореспондента з інформаціями про постанови УНДО, при чому наголовок одної з них такий: **„Коли двоє роблять те саме"...,** а піднаголовок: „Польська преса знову крутить комбінації. Українські домагання автономії, польські постуляти у Чехії та... Генляйн". Розглянувши відомі інсинуації польських пресових органів, **„Позенер Тагеблятт"** робить висновок: **„Щодо змін, буцімто українці йдуть за зразками Генляйна, моглаб польська преса вказати ближчий їй приклад, а саме на польську меншину в Чехословаччині."**

Легка, але правильна заввага передового німецького ідеольогічного органу викликала у Варшаві багато коментарів, а декого навіть заскочила.

Взагалі-ж треба зауважити, що „сензаційний шлягер" польської преси з тим „українським Генляйном" — причинився лише до розросту зацікавлення постановами УНДО.

Польські редактори **хотіли викликати протиукраїнську генеральну** заверюху але в дійсности, як не можна краще, **прислужилися пропаганді** останнього **українського політичного виступу в цілому світі.** Щоб тільки так частіше робили!

Гром.

Крим і Берестейський Мир.

В числі 4. за квітень ц. р. „Українського Дістника", органу УНО у Берліні, що виходить там на правах рукопису, читаємо таке:

„...Берестейський Мир. Усі спішаться заключити з Україною договір. Біля столу народ являється німецька делегація з мапою українських земель. У ній межі української держави, яку хочуть тут признати — зачеркнуто й Крим з Українським, Чорним Морем. При порівнанні німецької мапи з мапою українських представників виявилося ,що на мапі цих останніх Крим находиться поза межами Української Держави! На здивований запит німців, яка причина самохітного відречення Криму, українська делегація відповіла: Крим перестав бути українською землею тому, що на ньому живе більше татар, ніж українців і тому Крим повинен належати татарській республиці а не Україні. В ім'я своїх всесвітських, демократичних „ідеалів" — українська мирова делегація перечеркує життєвий інтерес української нації до власного моря, до найбільшої запоруки української великодержавности... Ці люди, що сьогодні навіть ще рвуться вести націю, держави збудувати не могли й не вони її збудують..."

Прикро і сумно, хоч і так характеристично для наших еміграційських відносин, що, маючи певні групові цілі на берлінському терені, безіменний автор статті потребував подати для цього ще досі нечувану для українців оцінку берестейського чину, з якої вперше довідуємося, що „українська делегація перечеркала життєвий інтерес української нації" та „самохітно закріпощувала нарід" у Бересті!

Ще прикрішим є, що для своєї аргументації автор покористався цілком вигаданими і наївно фальшивими „історичними" даними.

Ця обставина примушує мене в інтересах історичної правди заявити ось що:

1) Українська делегація не мала ніодного мандату обговорювати з німцями справи Криму. Та й незрозуміло, чому уряд Суверенної Української Держави потрібував би в Бересті на мирових переговорах з німцями або жадати від них санкції на приналежність Криму до Української Держави, або (ще дивніше) зрікатися його.

2) Тому у Бересті справа Криму між українською та іншими делегаціями не обговорювалась, так само як не обговорювалась і не могла обговорюватися справа північних або східних кордонів України.

3) Вищеописана в „Українському Віснику" пластична, навіть з комічними деталями сцена є абсолютно апокрифічною і вигаданою.

4) Ця сцена суперечить і здоровій логіці, бо трудно було би припустити, щоб у Бересті німці могли навязувати Крим Центральній Раді, яка буцім то його зріклася, коли загально відоме якраз протилежне становище кожної зі сторін у цій же справі вже в місяць-два потім у Києві.

Моє особисте і непохитне не тільки як українського соборника але й українського державника становище в справі Криму так 20 років тому як і тепер — не може викликувати ніяких сумнівів. Може бути лише сумнівна не тільки з погляду „української великодержавности", але і з погляду реальної політики, політичного чуття та тактики, доцільність ведення тепер на еміграції цих абстрактних дебат.

Бо не може бути двох ріжних українських державних поглядів на кримське питання, зате інтереси боротьби проти московсько-большевицької окупації, яку і раніше мусимо вести вкупі з іншими поневоленими народами Сов. Союзу, яким співчувають ті чи інші закордонні чинники, ледви чи вимагають загострення цього питання саме тепер, без наявної потреби та ще й із власної ініціятиви.

Олександер Севрюк

МАРІЯ СОКІЛ.

Уздовж і вшир Америки.

„ПОДОРОЖ У НЕВІДОМЕ".

„...Отже у вівторок не маєте ніяких занять? Увесь день вільний? Від вчасного ранку аж до вечора?!" „...Так!" „Тоді зустрічаємося в 10-ій годині, вже знаєте де. Не спізніться!" „Куди-ж поїдемо?" „Кудись перед себе.., щоб побачили щось нове!"

Ось така, більш-менше, розмова велася поміж нами і пп. В., які користаючи з дня народин Вашінгтона, коли в урядах нема тут праці, запропонували нам цілоденну прогульку автом „у невідоме". Вони, очевидно, знали куди їхатимемо — ми ні. Це мала бути прогулька з несподіванками. Така, цими прогульковими поїздами і Відня чи Берліна: „Ді Фарт інс Бляуе".

Ідемо стейтом Нью Джерсі. Скручуємо в якусь бічну дорогу. Зправа і зліва якісь напів розвалені, зруйновані фабричні будинки. Хто міг би догадатися, що підчас світової війни тут кипіло життя — ще й яке! Тут власне був центр американських фабрик зброї, пороху, воєнного хемічного промислу. Сьогодні — руїна; ніхто навіть не цікавиться купити ці мури. Скоро розпадуться вони до решти.

Зате недалеко звідсіля, за яких пів години, рух, життя, довкола нові будівлі а біля них в будові ще новіші. Це летунський порт у Ньюарк, найбільший в Америці і здається, у світі. Один побіч одного стоять гангари і дворці усіх трьох найбільших летунських пасажирських підприємств. На величезній, рівній як стіл, площі, десятки срібних, фантастичних птахів-літаків. Що кілька хвилин якийсь літак прилітає що кілька хвилин інший відлітає. Сьогодні в Америці їзда літаком поширена неменше, як залізницею. А для ще більшої популяризації „літака, деякі летунські підприємства запроваджують оттакі засоби реклями, як нпр. тепер: „Дами безплатно!" Кожний мужчина, який купить білет на їзду літаком, може взяти з собою безплатно одну жінку, свою, або чужу — тут про це не питають! „Дами безплатно!". Зовсім як у цирку, який іноли відвідує Львів!

Коли переїздимо через якесь містечко, показують нам одну вулицю, на яких недавно всі доми пересунено на кілька метрів далі, щоб її розширити. Усі доми, включно з великим костелом, гарненько підносять якимись-там способами і — знову тоді в незрозумілий мені спосіб — перевозять на інше місце. Чи це не вигода?!

Краєвид міняється. Чимраз менше фабрик і комінів, чимраз більше дерев і вільного простору. Ліворуч від шляху, яким їдемо — океан, а що ми високо понад його поверхнею, отже й вид чудовий. Шкода, що не можна зупинитись! Але найбільше кожне зменшення скорости викликує зараз цілу бурю протестів зі сторони автомобілістів, що цілою хмарою їдуть за нами, бурю у формі нетерпеливих кляксових сигналів.

Цеж дорога до найбільш відомого по цьому боці океану надморського купелиска Атлянтік-Сіті. А що сьогодні вільний день від праці,, отже сотні людей їдуть в цю сторону, дарма, що це щойно лютий! Аби тільки на кілька годин вирватися на лоно природи! Та розуміється само собою на таке, де можна добре поїсти і випити!

Ось і приїздимо до такої місцевости: Есбері-Парк. Щось таке саме, як Атлянтік Сіті, тільки дещо менше. Як Ментона супроти Ніцци. Великі готелі, чудові приватні віллі (кожна з власним доступом до моря та гаражем на моторівку чи пристанню на яхт) ; крамниці, крамниці — з усякими „памятками з Есбері-Парк". (Вони, доречі в такому самому „доброму" смаку, що усі „памятки" в усіх подібного роду літницьких в Европі). Все це покищо тихе і сонне; початок сезону щойно в травні. Але завдяки Вашінгтонові, чи пак завдяки тому, що він колись жив і вславився, а сьогодні, завдяки тому, загальне свято — ресторани роблять знаменитий бізнес. Заходимо до одного, другого, третього — скрізь голота. Не залишається нічого іншого, як зробити те, що роблять інші: ждати за спиною тих, що їдять і вичікувати своєї черги... Як це все мусить виглядати в літі, в сезоні — тут, по ресторанах, і там — в морі?! Мабуть і там треба ждати черги!

Ідемо дальше. Минаємо якийсь живопліт що рівненько тягнеться вздовж довгого простору. За ним не видно нічого. Не дивниця! Це посілість Рокефелєра — а вже він зуміє і має змогу так її пристроїти, щоб туди не попав не тільки ніхто небажаний особисто, але навіть його око, його погляд.

Тепер на відміну, місцевість, що пригадує європейські літниська, головно ті в австрійських Альпах або у Карпатах. Подібні домики, подібні готелі, подібні вивіски над їх воротьми: „Готель Сільверман", „Готель Розенгольц"; „Браун штайне Ресторян". Це Лейквуд, славна своїми сосновими лісами і з „сосайті" — товариства, що сюди зїздиться. Всілякі богачі Гольдблятт та Ліліенфельди, які заїздять до цих Сільвермана та Розенгольців.

Тепер уже почалася „пустиня": з обох сторін дороги морелеві сади, час до часу куряча фарма. Врешті через великі відчинені ворота виїжджаємо на терен, на якому недавно трапилась жахлива катастрофа Цепеліна „Гінденбурга". Ми в Лейкгерст — воєнному порті для це-

Як інформує „І. К. Ц." і його „спеціяльні кореспонденти"...

Краківський „І. К. Ц." здобувся на нову дзвку протиукраїнської трутини першої кляси: вився намовити б. своєму рівенському кореспонентові **д-рові Станіславові Петерсові** на сфінансування виїзду того пана на Холмщину й висліді поїздки, підчас якої інформаторами п. Петерса були, як це сам признає, старости й війти, друкує громові статті - репортажі про мовито загибіль польщини на Холмщині та „скажений наступ" на неї української іреденти.

На доказ, як інформує п. Петерс, подаємо один факт: У числі 130. „І. К. Ц." з дня 12. цм. цей кореспондент написав:

„ У Жериниках згоріла церква. На її згариах, відправив негайно Службу Божу неофіційний поп. Ще добре не розвіялися дими зі згарища, а вже з них долинали не стільки слова, олитви, як гримаса до неї ненависть до поляків.

Хто спалив церкву? Ріжні про це кружляють чутки. Хіба не поляки, коли були дані, що церкву повернуть справедливим власникам (себто полякам! — Ред.)

Розповідав я з **війтом, що він слідство в цій справі. (?)** Він переконаний, що зробили це православні на вістку „про ревіндикацію".

Пан д-р Петерс надужив довір'я своєї редакції і... набрехав. У польській державі слідство в справі злочинів переводять поліційні і слідчі органи, війт може тільки інформувати легковірних панів Петерсів! Взяте з поліційних офіційних джерел.

У Томашові на Холмщині відомо, **що церкву в Жериниках підпалив** місцевий солтис-поляк, якого зловили **на фляграні і яким зайнялася влада безпеки.**

Що ви на це, пане Петерс? **К.**

—o—

З польської преси.

Польський сокільський здвиг У Львові, українці, ендеки і міжнар. політика.

Від деякого часу почали кружляти по Львові чутки, що запланований на перші дні червня ц. р. у Львові польський сокільський здвиг або, взагалі не відбудеться цього року, або відбудеться у Вильні. Згодом „Слово Народове" (ч. 142. з 14-го травня ц. р.) написало про те п. н. „Чи сокільський здвиг у Львові мають відкликати?" З цієї статті довідуємося, що той здвиг мав відбутися щойно в 1939-ому році, але державні чинники піддали думку, щоб його улаштувати в 1938-ому році і замазати його з 20-ими роковинами „оборони Львова" Справу вирішував в тому напрямі, маршал Сьмігли-Ридз приймав протекторат над здвигом, воєводи і військові команданти трьох південно-східних воєвідств увійшли до почесного комітету... Аж тепер прийшли чутки про відкликання здвигу. Ці чутки підтвердила заява львівського воєводи представникам громадянського комітету здвигу.

„Виринає тепер питання: — пише „Слово Народове" — що скривається за тим рішенням державних чинників? Бож наперед заохочували, щоб приспішити річницю здвигу! Щож у такому разі вплинуло на те, що тепер — три тижні перед здвигом, коли вже вся підготова закінчена — роблять натиск, щоб відкликати здвиг? Далі, які то державні огляди мотивують вимогу перенести сокільський здвиг, який мав ушанувати 20-ті роковини „оборони Львова" — до Вильна? **Чи за тим усім не скриваються нові концепції нормалізації польсько-„українських" взаємин?** (Підкреслення наше — Ред.). Чи не встає примара якогось нового „пакту", на який ми вже тільки втратили. Ми переконані, що в цьому лежить сенс тих наглих змін — після відкликання українського здвигу у Львові".

На цю статтю відізвався львівський озонівський „Дзенник Польскі" (ч. 137. з 20-го травня ц. р.) статтею п. н. „Правда о альбоце соколім ве Львове".

„Сокільський здвиг у Львові заповіли справді за згодою і навіть з ініціятиви деяких урядових чинників. Бо для нікого не може бути й сумніву, що 20-ті роковини оборони Львова мусять стати могутньою маніфестацією польського громадянства південно-східних воєвідств. Але з цього ніяк не можна робити висновку, що, коли в міжчасі — тобто від часу, коли зявилася ініціятива скликати здвиг до Львова (а було це в 1937 р.) до дати його річниця — **трапилися далекосяжні політичні події міжнароднього характеру що торкаються Польщі** (підкреслення наше — Ред.) і вимагають скупчення в іншому окраїнному місті — сокільського здвигу не можна відкликати ані перенести. Здавалосяб, що у такому становищі нема нічого природнішого, як те, що влада, яка хіба краще орієнтується в загальній політичній ситуації, як львівські партійні величини — звертається до громадянства з бажанням взяти на увагу змінену ситуацію і піти їй на руку з такою самою готовістю, як це було у хвилині, коли рішалася справа львівського здвигу... На жаль, у Польщі інакше й інакше мусить бути у тій Польщі там, де хоч на хвилину ендеція має щось сказати"...

„Такий пан" — тобто ендек, пише „Дзенник Польскі" — зараз знайде українську небезпеку і зараз „на шпальтах ендецької газетки зявляється інсинуація". І наводить „Дзенник Польскі" уступ зі статті „Слова Народового", який ми навели на початку і додає:

„Може світ валитися, можуть в інших ділянцях держави рішатися далекосяжні загально-державні справи, але як такий пан вбере кінські окуляри протиукраїнського шовінізму, то нічого не бачить ані направо ані наліво".

І далі „Дзенник Польскі" наводить низку фактів, які мають доказати, що ендеки за кожний раз, як тільки беруть участь в якійсь загально-польській маніфестації, „намагаються спекти свою печеню". І в таких випадках вони, як ось в часі польсько-литовського конфлікту, не вагаються навіть на такі акти, як похід мазовецьких ендеків до Варшави, щоб зробити там погром. Та про ендецькі „чини" і „вчинки" ми знаємо і без „Дзенніка Польского".

В останньому числі „Слова Народового" вони закликають польську сокільську організацію, щоб вона заняла ясне становище у справі польського сокільського здвигу у Львові, якого досі ще офіційно не відкликали ані не перенесли до Вильна.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 102. Суботa, 19 (17) травня 1888

„СМІШНА РІЧ".

„Між смішні речі — читаємо у передовій статті — з нашого галицько-руського життя дозволять нам наші Бп. Читачі вложити недавну ухвалу виділу общества ім. Качковського".

А саме виділ згадного товариства ухвалив: дня 28-го серпня скликати свої загальні збори до Перемишля і разом з тим відсвятнувати на Сяні 900-літні роковини хрещення Руси та покласти угольний камінь під „Інститут дівочого воспиталища" у Перемишлі. На це торжество виділ рішив запросити: „Народний Дім", „Ставропігію", „Галицько-Руську Матицю", „Русскую Раду" і „Академічекій Кружок", і далі всіх трьох владик, всі три Капітули та всі „деканальні чини". Після відсвяткування 900-ліття хрещення Руси „Академічекій Кружок" мав уладити музикально-декляматорський вечір.

„До чого — пише „Діло" — ціла ця дивогладна ухвала? Ба! Ця ухвала покажеться ще більшим дивоглядом, коли поміркувати, які це руські Товариства виділ общества Качковського ухвалив запросити на „свої" торжества! „Просвіта", „Бесіда", „І-во ім. Шевченка", „Народна Рада", „Зоря", „Академічне Брацтво" — виключені виділом общ. Качковського від торжеств, хоча членом цих народніх Товариств так само складали гроші на дівоче воспиталище і хоча вони також русини-християни, потомки русинів охрещених св. Володимиром..."

КОНКУРС НА ІСТОРІЮ УКРАЇНИ.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" розписав конкурс на популярну історію України з премією 500 зр. австрійської валюти. Речинець трилітній, величина праці — коло 20 аркушів друку. Між іншими умовинами конкурсу була така:

„Автор повинен писати з теплом і любовю свого предмету і свого народу. Його твір повинен бути пересякнутий енергійним патріотичним чуттям і здоровим оптиміамом. Минуле треба тісно звязати з теперішнім, указуючи в ньому все, що може подати опору і підставу на будуче (самим обективним представленням без моралізацій або штучної тенденційности). Треба взяти на увагу також всесвітню історію, загально людські змагання. Треба пильно втримувати на оці суть національного життя не губляючись у подробицях".

РОСІЙСЬКА МОВА В ПОЛЬСЬКІЙ ЛІТУРГІЇ.

„До польських часописів доносять з Петербурга, що тамошні Домініканн дістали наказ з Риму, щоби чимскоріше вивчилися правити Службу Божу в російській мові, бо папа приняв уже пропозицію російського уряду, щоб завести російську мову в літургії.

Непромокальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

лелінів американської армії, який одночасно є і тортом для „цивільних" цепелінів, чи пак: того єдиного, яким був Гінденбург.

Кожний автомобіль, який сюди виїжджає, мусить проїхати мимо вартового, який кожному зокрема кидає коротко: „На терені Лейкгерст не вільно курити ні фотографувати".

Перед нами будівля велитенських розмірів; виходимо до середини. Все це — одна тільки галя; у ній вісім величезних бальонів та один цепелін: „Льос Анджельос", двійник „Гінденбурга". Це для нього потрібний той простір галі, та довжина кількасот метрів і та висота кількадесяти! Лежить собі самітний і жде, коли прилетить і причалить сюди знову подібний „звір", як він.

Як у Вашингтоні здивувались ми що палати президента пільнує один тільки знуджений поліємен, так ще більше дивує нас те, що на ввесь цей велитенський гангар, на все те, що тут находиться — тільки один вояка. І то без кріса, без кулемета — ба, навіть без штика.

Скінчилась наша „подорож у невідоме". Пізно — вечоріє, перед нами ще кілька годинна поворотня їзда...

НА ВОДОПАДАХ НІЯГАРИ.

Наш щирий приятель о. С., котрий, як ми гостювали в нього в Д., тільки й думав про те, щоб нам упримемнити час і побут в його гостинній, премилій хаті, „зааранжовує" нам подорож над водопади Ніягари. Тоді як ми пражились в Шікаго від сонця, якому раптом, у березні, забаглося декілька днів гріти так, як у липні, наш опікун листувався з ким треба і коли ми вернулися до Д., чуємо: „Завтра їдемо на Ніягару! В такій то годині відїздите, тоді будете на місці. Чекатимуть на Вас такі то й такі і повезуть вас на водопади. Тільки не висідайте на канадійському боці"!

Їдемо ввесь час через Каналу. Цілком відмінний краєвид від того, який свіжо ми бачили на американському боці. Там міста майже раз-у-раз лучаться з містами, фабрики, рух, автомобілі — тут тиша, широкі простори без хат, або управлені поля, фарми. Інший край, інші люди, інші обичаї.

Без перепон доїжджаємо до місця призначення залізничої стації „Наегера Фолс" — „Водопади Ніягари". Вже із попередньої стації бачимо частину водопаду і чуємо його гук. Так і хотілось би висісти — та пригадуємо собі слова: „Не висідайте на канадійському боці!" А ми саме тут!

Всю велич і могучість Ніягари пізнаємо, коли стоїмо близько біля водопадів, чи то нагорі, чи внизу. Скількість водяної маси, яка з висоти кількадесяти метрів з пекольним грюкотом летить вниз та її скорість, творить довкола із водяних краплин мовби якусь мряку. Підійти до водопадів — їх три, два „американські", один канадійський, віддалені від себе досить далеко — можна зовсім близько, просто таки над сам їх беріг. В літі можна навіть перейти під ними, одягнувши відповідні гумові плащі та чоботи; тепер узимі, ці „підводопадні ходи" замкнені. Але й те, що бачимо за кілька годин тепер — чудове та незабутне. Та ще й день, як вимріяний: тепло, сонячно, погідно. Проміння сонця відбивається в цих мільярдах краплин так, що над водопадами завішена ввесь час веселка...

Чомусь-то читаючи, чи уявляючи собі Ніягару, я все уявляв собі якусь дику, первісну природу, ліси, довкола, пустару — а серед цього романтичного краєвиду Ніягара. А тут? Романтичним залишились самі водопади; а довкола, з обох берегів ріки, міста, фабрики, комини — Америка!!

—o—

Жіноча сторінка.

Оборона наших купців.

Даємо змогу п. В. Свищові висловити свої міркування з приводу статті п-і А. Е. „Свій до свого і по своє", хоч і не погоджуємося з деякими його думками. В першій мірі уважаємо, що обов'язком нашої щоденної преси є відмічати всі добрі і злі сторінки нашого життя, і тому відсилати подібні статті, як п. А. Е., тільки до стайової преси, було-б недоцільно, бож тут саме є дві зацікавлені сторони: продавці і покупці й обом їм варто справу обговорити. З технічних причин мусіли ми статтю п. Свища скорочувати, хоч не порушили його основних думок, а також злегідняли деякі слова, оминаючи в наших дискусіях гостріших висловів.

В ч. 90. „Діла" з 29. квітня ц. р. в „Жіночій Сторінці" помістила п-і А. Е. довшу статтю під заголовком: Гасло „свій до свого..." Тому, що в цій статті порушені незвичайно важкі для кожного свідомого та зорганізованого українського промисловця і купця-громадянина зазвати та докори, як також тому, що в таких справах повинна, згідно з латинською приповідкою „Ауді альтер парс", сказати своє слово зацікавлена сторона, хочемо і ми відповісти на ту статтю.

В першу чергу кидається в очі читача узагальнювання фактів. Бо коли п. А. Е. каже, що „чомусь так воно все виходить, що ті чужі все мають у наших купців та підприємців більшу ціну, ніж свої"... та що „перед чужим буде наш торговець чи підприємець так вислуговуватися, що нераз аж прикро дивитись"...., то кожний мусить обєктивно ствердити, що таке твердження не все може відповідати правді та дійсному станові справи, хочби з того огляду, що п. А. Е. не то не мала нагоди ані змоги бути у підприємствах хочби 1/100 частини нашого приватного купецтва, але не могла бачити й обслуги всіх клієнтів тим, чи тими українськими купцями, де помітила ті всі подані у своїй статті неправильности та прогріхи. А колиб навіть замітила такі саме діяметрально ріжні відношення даного підприємця до чужого клієнта та свого, то повинна була при нагоді звернути йому на таку поведінку увагу та почути його відповідь, оправдання чи вияснення.

Яка є маса ріжних можливостей, котрі складаються на незрозумілу нераз поведінку купця супроти клієнтелі — про це може знати або догадуватися тільки інший купець. І годі вимагати від нашого підприємця, щоб він усе і в усієї своєї поведінки сповідався перед кожним клієнтом. Підприємство має багато своїх питомих „урядових таємниць".

Та ми що інше скажім собі, правду в очі: наш загал вимагає від нашого купця все більше, ніж від чужого. Наш купець має бути просто взірцем! Він має обслуговувати клієнтів під кожним оглядом якнайкраще за забаганками кожного покупця зокрема, має мати найкращий товар по найнижчій ціні без огляду на те, чи це товар щоденного вжитку, люксусовий та сезоновий. Наш купець мусить бути найчемніший, найприв'ітливіший, найвеселіший, хочби й супроти такого клієнта, котрий його використовує; наш купець мусить давати на необмежений ані щодо висоти ані щодо часу кредит і то по тій самій ціні, що за готівку; він усе мусить мати кольосальний вибір товару, бо коли бракує у нього якогось артикулу, то такий несолідний довжник каже „Е, та у вас нічого нема!" (Дарма, що він є одним з тих, які спричинили своєю несолідністю брак вибору...).

Але коли ми приглянемося, кілько то наших передових громадян купує товару найогидніших чужих норах, які вони там ціни платять, як їх там обслуговують, як у них нераз нахабно допоминаються заплати довгу, — тоді ми дещо інакше висловлювались би про наше купецтво.

Певно, що багато ще бракує нашим купцям та ремісникам до ідеалу заходньо-европейського купця чи ремісника, але й не всім у рівній мірі. З другої сторони не хочемо боронити таких промахів наших купців, хочаб вони іноді заслугували на деяке оправдання вже хочби через свою слабу підготову до купецького звання. В таких випадках клієнтеля має право звернути увагу купцеві чи його персоналові, чи навіть купецькій організації в даній місцевости, котра в свою чергу повинна такого купця відповідно повчити.

Щодо факту про молодця, який сидів у вязниці і не міг дістати посади та якого не пригорнула наша фабрика і не приняла його пропозиції, але відослала його шукати праці на вулиці — то ця поведінка даної власнички чи уряднички гідна напятнування. Тут уже нема ніякого оправдання, хіба нервовий розстрій, а тоді хвора людина повинна лежати в ліжку, а не дискредитувати українських промисловців.

Якщо йде про поведінку купця з клієнтом „за панібрат" — то це справа дуже індивідуальна. Одним таке „панібратство" буде подобатись і вони саме задля цього будуть приходити до такого купця, іншим це може бути небажане. І вже купець, добрий психольог, повинен сам зорієнтуватись, як, що і кому подобається та відповідно до цього по своїй змозі пристосуватись.

Коли знов п. А. Е. порівнює фаховість американського купецтва з нашим, його метікість в обслузі і т. д. та сама доходить до висновку, що у нас відчувається брак фахового вишколу: „серед продавців чи не найгостріший", то сказала ту правду, про яку ми прекрасно знаємо, так як знаємо, що й американський покупець значно ріжниться від нашого.

Якщо ріжні-преріжні внутрішні та зверхні, хочби історичні обставини нашого життя зложилися так, що ми щойно в останніх кількох роках зачали творити свою рідну торговлю, якщо до тої торговлі йдуть люди інколи цілком до цього не підготовлені, то тяжко громадянству вимагати від таких купців у такому короткому часі такої фаховости, як від старих американських чи західно-европейських. Тому не варто може ріжних недоглядів наших поодиноких купців розтягати на ввесь купецький стан, тимбільше не варто порушувати цієї справи у щоденній нашій пресі. Зате булоб може доцільніше такі справи віддавати до використання нашій становій газеті „Торговля і Промисл", бо там прочитають її купці і той, кого це буде торкатися, візьме собі це до серця та на майбутнє оминатиме подібних промахів.

Василь Свищ (Надвірна).

Балачки про моду.

Продовжую опис моделів з „Показу української моди". Як обіцювала подаю сьогодні опис деяких моделів вже стилізованих плащів та суконок.

Мушу почати від дитячого плащика проекту пані М. Моравчевської, бо він був одним із найефектовніших і на мій смак найгарніший. Це стилізація калуського сердачка. Зроблено плащик з небіленого полотна, а прикрашено стебнівками переважно у червоному кольорі. Крій цілком нагадує народній модель і ззаду творить два гарні відставні дзвони, тоді як до паса він цілком прилягає. Дотого маленький капелюшок з природного кольору грубої соломки з піднесеними догори криськами, а прибраний вовічкою у колірах вишивки сердачка. Цілість надзвичай мила, рівночасно при теперішній моді цілком відповідна до щоденного вжитку і зовсім не робить якогось вражіння маскарадового, що так легко може у випадках стилізації трапитись. Другий проект тої самої мисткині це жакетик з білого сукна, що цілком наслідує туньку, але рівночасно має цілком модерний крій і надається до наймодернішої туалєти. Взагалі треба признати пані М. Моравчевській, що її спроби стилізації все дуже дотепні, оригінальні і надзвичай елегантні.

Прегарний також був поліський сердак проекту пані М. Охримович. Мисткиня добре підхопила крій цього сердака і пристосувала його до модерного вжитку. Сердак цей із білого полотна, прикрашений чорною вишивкою (стебнівка) по комірці, на кишеньках та манжетці і ззаду над пасом. Плечі цього сердака мають дуже оригінальний крій з перерізом у пасі, від якого до долини йдуть дрібні закладки наче рясовна вставка. Спереду цей плащик защіпнутий на чорні гудзики. Хто був на цьогорічній поліській виставі в Музею Н. Т. Ш., той переконався, як той поліський сердак, що там красувався, надається до модерного жіночого плаща. Треба тут рівночасно зазначити, що капелюх дібраний до цього плаща фірмою „Міка" дуже вдало доповнював цілість. Другий проект п-і М. Охримович, стилізований полтавський стрій був може трохи затяжкий через добір вишивки золотом до синього шовку. Вишивка золотом при стилізації суто народньо-селянського крою суконки з корсеткою мало відповідна. Ця суконка складалась з спіднички і кльошованої безрукавки на зразок корсетки з тяжкого синього шовку оздобленої золотою вишивкою по краях та білої блюзки з широкими рукавами крою народньої сорочки з синьо-золотою вишивкою на вставці та розкиданими по цілому рукаві мотивами. До того капелюшок-точок прибраний золотом та гуцульські дукачі на шиї. Варто булоб, щоб наші мисткині спробували стилізувати наші стародавні шляхетські строї з Великої України зі спенсером чи байраком. До тих історичних строїв надаються більше ріжні модерні оздоби і навіть фасони.

Був ще цікавий проект плаща пані С. Вальницької. Він з білого вовняного самоділу, а прикрашений вишивкою вовічковою в кольорі терракота. Вишивка ця розміщена наперед по полах аж до долини, кишенях, комірі та маншетах, а ззаду наподоблює гезку. Плащик тричвертевий і має зовсім модерний крій. Доповнює його спідничка в кольорі вишивки та чорний соломяний капелюшок прикрашений аплікаціями в кольорі вишивки.

Цікава ще була стилізація бойківської гуньки проекту і виконання пані М. Хомиової. Її застосували до пополудневої та вечірньої суконки. Обидва ці моделі з бронзового півлискучого шовку. Пополудньова суконка коротка з довгим рукавом і доповнена болєрком, що дуже нагадує бойківські камізольки з Турчанщини. Вечірня сукня довга і має цілком модний крій, але вся справа в обох моделях у оздобі аплікаціями з жовтого та помаранчевого фільцу, що розміщені по швах цілком в той спосіб, як це роблять бойки. Вражіння обидва моделі роблять дуже гарне — оригінальне та сміле.

На цьому кінчу опис моделів з „Показу української моди". Трохи тяжко було описати крій і окремі деталі поодиноких моделів, але думаю, що фантазія нашим читачок решту собі доповнить і коли вони робитимуть спроби ріжних стилізацій то напевно зуміють добре дібрати і прикласти ріжні частини нашого народнього одягу, що дуже добре надається, як це показали описані тут моделі, до теперішньої моди і дозволяє використати наші матеріяли, як полотно та самоткані і красу нашої вишивки. В кожному разі треба сподіватись, що ідея цього показу насуне нашим паням багато ріжних гарних проектів, які вони постараються використати практично.

Рита.

—o—

З нашої хроніки.

З клюбового життя. Дня 16. травня обєднався клюб „Нової Хати" і „Труду" в одну тісніщу громаду, щоб привітати милого гостя, **Ганну Вікторівну Совачеву**. Ганна Совачева скінчила торік шістьдесять років. Та львівське жіноцтво не могло використати цього ювілею бо мандрівне життя артистки на це не дозволяло. Тому скористало з цієї нагоди, щоб її у себе повитати. Член управи клюбу, Лідія Бурачинська, згадуючи про це у своїй привітальній промові, коротко змалювала життєпис артистки та її заслуги для українського театру. Після цього відповідала Ганна Совачева. Її промова — це був прекрасний зразок оповідального хисту. З захопленням слухали приємні про всі цікаві етапи в житті, що їх вона підкреслювала живою мімікою і легким дотепом. Як сильно відчувався подих її таланту в кожному слові! Аж жаль, що надмірна скромність не дозволила насвітлити ій своєї ролі на Далекому Сході підчас японської війни чи в театрі „Просвіта" в Ужгороді. Вітала ювілярку також п. Наталя Дорошенко Савченко від Союзу Українок-Емігранток. Її слів признання вислухала Ганна Совачева з добродушною усмішкою; її жест, імпульсивна вдача не допускала якоїсь „шанелівської штивности". Напрямні дякувала п. Олена Залізняк іменем учениць „Труду" за підготовку їхніх сценічних виступів. При милій гутірці за шклянкою чаю проминули членки до пізна.

У черговий понеділок говоритиме **п. Ольга Полозич** на тему **„Українська клієнтела"**.

Наше листування. Вп. Пані Ли-Ко (Станіславів); Зі подібні статті редакція, на жаль, нічого не може взяти.

Сторінка без політики.

Хотів ури пожежі корабля сокти свою печеню.

Як ми вже повідомляли, підчас пожежі, яка знищила великий трисаталантійський пароплав „Ляфает", пропало чимало різних дорогих речей і грошей, які згоріли в корабельній касі. Тепер справа тих грошей виглядає дещо інакше.

А саме, дотеперішньому касієрові „Ляфаєта" Левові (хтось інший міг би бути кращим скарбником як не якийсь Леве) не повезло. Така добра була пагода легко пожинитися і нога поховзнулася. Через дурницю, найбільшу дурницю, яку лиш дурницею можна назвати: жіночу цікавість.

Другого дня після пожежі „Ляфаєта" любовниця Лева, Мері Клер Ентерне прийшла до своєї подруги і просила її скрити коверту, в якій вона зберігає свої деякі особисті документи. Та збрехати не штука! Треба вміти брехати.

Особисті документи?! Чи може бути що більш привабливе для цікавої жінки? А ще до того особисті документи „особистої" подруги.

І тому подруга любовниці скарбника Лева, виявилася — на щастя корабельного підприємства — стовідсотковою жінкою, значить безмежною цікавою. І вона на нещастя Лева та його любовниці — заглянула до коверти, яку залишили на її опіку! В коверті було 52.000 франків і долярів на 6.000 франків. Цими грішми запікавилася подруга немеш, як особистими документами, яких вона там не знайшла. Про своє відкриття вона повідомила секретаря синдикату морських урядовців Шедвіля.

Очевидно бідолаха Леве нічого про те не знав і якби нічого не трапилося, зголосив своєму начальству, що він залишив перед пожежою у вогнетривалій касі 52.000 фр. і долярів на 6.000 франків. Імовірно гроші спопелили до тла.

Та Шедвіль, секретар синдикату вспів уже повідомити дирекцію корабельного підприємства про цікаву подругу й особисті документи. Пеховатого Лева та його любовницю арештували. Підчас слідства вони обоє призвалися до вини. Леве пояснив, що гроші він забрав із вогнетривалої каси, щоб передати до каси корабельної спілки, як він завжди робив. Та серед ночі корабель згорів і скарбник не міг опертися спокусі.

Фільмові зірки і зоряни не платять податків.

Американський скарбовий уряд безпощадний для голівудських зірок екрану, які заробляють казочні суми. Більшу частину своїх заробітків (50—80 відсотків) повинні артисти платити державі на податки.

Мей Вест заробила 4.80.833 доляри і заплатила 234.000 долярів федерального податку й 50.000 стейтового податку в Каліфорнії. Таким чином із зароблених грошей лишилося їй коло 150.000 долярів, значить менше, як третина гонорару.

Маріена Дітріх виказала у своїй декларації 368.000 долярів. Податковий уряд домагався 200.000 дол.

Бінг Кросбі заробив 318.907 долярів, та податкові уряди залишили йому всього 95.000. Приблизно в такому самому становищі опинився теж і Гарі Купер.

Та видно й ці велитенські суми були замалі податковому урядові, бо воно так уже мабуть у світі водиться, що податковий уряд — це мов ненаситна потвора: чим більше дістане, тим більше хоче ще дістати. Так теж і американський скарбовий уряд придумав якийсь новий податок, щоб витиснути якнайбільше грошей із зоряних.

Та цим разом уже зіркам терпець урвався і вони загрозили страйком, якщо скарбовий уряд не зменшить їм податкових ставок.

Ініціятиву до податкового страйку подав Кумер, який створив уже й пісоньку, яка має в цілому Голівуді велитенський успіх:

„Ми працюємо на уряд..."

Та не всі актори згідні у цій важній для них справі. Трапляються і „зрадники" та опозиціонери, якими керує Вернер Бакстер. Той артист заплатив 100.000 долярів податку і коли до нього звернулися з пропозицією приступити до „бльоку страйкарів" він відповів:

— Не розумію ваших поглядів... Мені здається, що воно зовсім справедливе, що ми, які заробляємо велитенські суми, мусимо платити й податки куди більші, як ті, яким ледви вистачає на життя. Що до мене, то я зовсім добре вдоволяюся й тією сумою, яку мені залишає податковий уряд.

Рекорд пятенят побитий.

В індуській джунглі породила бірманська селянка зі Сагенду Мей Ні відразу шестеро дітей. При породі не було ніякого лікаря, лиш звичайна собі сільська повитуха. Одна дитина померла, але пятеро дітей зовсім здорових.

Англійський уряд рішив вислати до джунглі лікарську експедицію, щоб дати новим пятенятам, чи пак шестиняткам без одного, якнайдбайливішу опіку й догляд.

Батька шестиняток привитало населення села з барабанами й музикою. Та щасливий батько не дуже виявляв своє „щастя".

— Боюсь, що це Божа кара! — казав він, відповідаючи на привіти.

Бо він, По Гленд — так його називають — бідолаха. Він має вже кілька старших дітей і прокормити велику сему доволі важко йому було.

Покищо до села ще не прибув ніодин лікар, тому, що крізь джунглю важко продістатися. Новонародженими опікуються сусіди й повитуха. Мати Мей Ні дуже щаслива, що стала славна на весь світ і побила рекорд п-і Діон, про яку вона вже й у джунглях чула.

Забула міліон у коробці від капелюхів.

Перед кількома днями приплив із Ню Йорку італійський пароплав „Конт ді Савой" і у Вільфранш сір Мер висадив кількох пасажирів. Після того, як усі розійшлися, пристановий урядовець запримітив у куті сали, де переводили обшуки клунків, якусь коробку від капелюхів покриту чорною матерією.

На підставі карточки приміщеної на коробці можна було здогадатися, що коробка була власністю якоїсь Едити Розенгайм, яка приїхала на згаданому пароплаві і заявивши, що їй нема нічого до оплачування, швидко відїхала. Коробку відкрили і серед жіночого білля знайшли різні дорогоцінности скромної вартости міліона франків.

Коробку запечатали і відставили до Ніци. Едита Розенгайм не давала спершу про себе знаку життя й аж на другий день дала про себе знати. Вона приїхала до Парижа і щойно там спам'ятавшись, що забула свої дорогоцінності і просила телефонічно вислати їй їх до Парижа.

Молоко зі сої.

Молоко видобувають із зерен сої (знаменської фасолі) в ось такий спосіб: сухі зерна сої треба намочити у двоє більшій скількості води як сої. По вимоченню варимо зерната аж до кипіння. По розтерті звареного зерна витискаємо масу в льняним мішечку: цю рідину саме звемо „соєвим молоком". Це молоко щодо скількости білка й товщу відповідає коров'ячому молокові, але має меншу кількість інших відживних складників. Через те й відживна вартість соєвого молока дещо менша від звіриного. Це зрозуміємо з ось чого: як відомо, звіринє молоко є одинокою й виключною поживою молодого організму, що розвивається, отже мусить мати всі відживні складники потрібні для нормального зростання й розвитку молодого звіряти. Автім соєве молоко таке подібне до коров'ячого, що навіть зсідається й тим тільки різниться від коров'ячого, що процес зсідання наступає дещо скорше — при меншій скількості квасу.

КАНАЛ ДУНАЙ — ЧОРНЕ МОРЕ.

Румунія розпочала праці коло будови каналу Дунай — Чорне Море від Чернаводи до Констанци, який скорочує дорогу на тім відтинку на яких 250 км. Устє каналу в Чорнім Морю не буде загрожене замуленням.

Поміри будуть закінчені ще цього року а праці розпічнуться весною 1939 р., так, що канал буде готовий 1944 р. Коло гирла побудують нову пристань, названу від озера, яке там находиться, Ташаул.

ШТУЧНИЙ КАВЯР.

Зварене, ще свіже сіго змішати у відповідній кількості з їдомою оливою, товщем із селедців, цитриновим соком, цибулею, тертою булкою та з лічничим вуглем. Так приготована мішанина має виглад і смак правдивого кавяру. Варт попробувати!

ЯК ВІДБУЛОСЯ ХРЕЩЕННЯ КНЯЖНИ БЕАТРИСИ.

На колінах своєї матері, в золоченій карити, запряженій у шестерню приїхала маленька наслідниця оранської династії до протестантської катедри св. Якова в Газі, де відбувся обряд хрещення княжни. Разом із матірю їхав у золотій карити теж батько престолонаслідниці князь Бернард. По обох боках вулиці стояли довгі шпаліри королівської гвардії, які віддавали військові почести.

Маленька княжна, яка має вже пятнадцять тижнів, була одягнена в таке саме біллє з брабантських коронок, в яких 28 літ тому хрестили її маму і 60 літ тому її бабуню, нинішню королеву Вільгельміну.

Княжну охрестив 80-літній пастор Вельтер, який хрестив і вінчав княжну Юліяну. Мала княжна дістала такі імена: Беатриса, Вільгельміна, Армгард. Хрестним батьком був бельгійський король Леопольд, який прилетів літаком, хрестною мамою була графиня Коцебу.

—o—

ОЧІ ЧИ ЖИТТЯ.

Справа пятитижневої дитини, жидівочки, Єлени Едити Колен остаточно вирішена. Дитині мусітимуть перевести другу операцію, бо лікарі заявили, що годі довше ждати і треба вийняти теж друге око.

Долю дитини вирішив свого роду загальний плебісцит. Загальна опінія станула на становищі, що дитині треба врятувати життя, хочби вона мала назавжди стратити зір.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ВЖЕ ВДОВОЛЕНИЙ.

— О, як бачу, то ти від якогось часу вже перестав нарікати на свою жінку!

— Так, від коли я довідався, що сіямський король має їх аж 600, то від тоді я зовсім задоволений зі своєї долі.

ТО ШТУКА.

Швець до хлопця:

— Візьми дабанок і принеси пива!

— А де гроші? — питає хлопець.

— За гроші не штука принести пива, ти принеси без грошей.

Хлопець йде, за хвилину вертається й дає майстрові дабанок.

— Прошу пити!

— Я пити, коли дабанок порожній? — питає обурений швець.

— Прошу пана майстра, з повного дабанка то не штука пити, але з порожнього — то штука!

НЕМА ЧЕСНИХ ЛЮДЕЙ.

— Не можеш собі уявити, які тепер розбишацькі часи. Здається, що нема вже на світі чесних людей. Нині дістаю від молочарки фальшиву двозолотівку...

— Ану покажи!

— Вже не маю, бо я вилав її в рівнюка.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Пригадуємо заповіджений конкурс „Улиця вбиває".

Для учасників цього конкурсу призначено 120 швайцарських годинників заходом Польського Автомобільклюбу та Дорогової Ліги у Львові.

Хто хоче брати участь у конкурсі, повинен читати короткі вказівки про вуличний рух, які появляються щоденно в нашому часописі.

УМОВИНИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ.

1) Хто хоче бути кандидатом на премію, мусить зібрати конкурсові рисунки, які є найбличчих днях появляться в нашому щоденнику.

2) Вирізані з „Діла" рисунки треба наклеїти на листок чистого паперу.

3) Хто на рисунках догляне місця, що нарушують приписи про вуличний рух, має в тих місцях зазначити колісце на знак, що там є помилка.

4) Хто влучно зазначить олівцем усі помилки на всіх трьох рисунках, буде кандидатом до нагороди.

5) Незалежно від знаків, які вказують помилки, можна ще в одному реченні коротко описати помилку так, щоб вона була вказівкою, як не треба нарушувати приписів про вуличний рух. Ті, що це зроблять, будуть кандидувати до вищої нагороди: годинника на руку.

6) Розвязки треба буде переслати почтою або доручити особисто на адресу: Małopolski Klub Automobilowy; Lwów ul: Sienkiewicza 3; Konkurs ;;U: Z:"

7) Розвязку загадок треба посилати у незаклеєних конвертах з маркою по 5 сот. як друк, а на листку, де є розвязка, помістити виразно своє імя, прізвище та адресу. Хто дає розвязку письменну (не тільки закреслену олівцем), мусить дати марку, як на звичайний лист.

8) Конкурсові рисунки помістимо в „Ділі" між. 21. і 28. травня.

Вислід конкурсу оголосимо у нашому деннику.

10) Кандидатів до конкурсу будуть льосувати в льокалі М. Автомобілевого Клюбу так, що всі, які пришлють добру розвязку, мають однакові дані, щоб виграти швайцарський годинник.

Найкраще чистить і фарбує все
ХЕМ. ПРАЛЬНЯ „Stella" сп. з о. о.
Централя:
Львів, св. Мартина 15.
Тел. 216-03.

Пасаж Гавсмана 7, Пекарська 3, Зибліковича 27, Шептицьких 35
Льва Сапіги 26. Личаківська 26, Собіського 9. Кульпарк. дорога 1.
Кохановського 11 а. Жовківська 37. Городиського 8. Коперника 10.

З українського професійного руху.

РЕЗОЛЮЦІЇ XXI. ЗАГАЛЬНОГО ЗБОРУ „СУПРУГА".

I. ГОСПОДАРСЬКЕ І СОЦІЯЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ:

Загальні Збори СУПРУГА, що відбулися дня 7. квітня 1938 року ствердкують:

1. Стабілізація господарських відносин наступила в останніх роках на нездорових релаціях між коштами прожиття і заробітними платнями з одного боку та цінами продуктів села й міста з другого боку. Зокрема зріст коштів прожиття є більший як платень, що спричинило реальне погіршення положення заробіткуючих.

2. Деяка поправа кононктури не пішла рівним кроком з приростом населення. В результаті маємо не зменшення, а навпаки збільшення числа безробітних. Особливо різко виступає це анхоліття серед українського населення, де більшість молодого покоління не має виглядів на працю.

3. Маючи на увазі такий стан Загальні Збори:

а) закликають працедавців, щоб вони пішли назустріч вимаганням працівників щодо піднесення платень до рівня відповідаючого теперішнім цінам прохарчування, одягу й мешкання;

б) домагаються:

щоби публичні і громадські чинники мали на увазі при розбудові варстатів праці можливість примістити чнайбільше число осіб,

щоби ті чинники мали на увазі, що збільшення доходу широких верств, а тим самим і закупочної їх сили дасть тверду базу для піднесення продуктивности хліборобства і промислу, а помноження господарських дібр дасть змогу дальшої розбудови народнього господарства;

в) осуджують випадки яскравого поминання приписів про час праці, коли це носить характер постійної практики, хоч би це мало місце під покришкою добровільної надчасової праці.

II. У СПРАВІ ЗБІРНИХ ДОГОВОРІВ:

4. Спираючись на твердому переконанні, що праця є джерелом і мірою всіх цінностей та домагаючись в інтересі працівників забезпечити її виконавців як щодо часу праці, так і щодо мінімум винагороди —

Загальні Збори висловлюють переконання, що це може статися лише шляхом обовязкових збірних договорів, до яких мусівби приступити працедавці зі службовицькими організаціями.

Тому, використовуючи закон про збірні договори праці, який може допомогти працюючій верстві у її змаганнях за своє право — взиваємо всіх українських працівників якнайскорше скористати з того закону, виборюючи собі під проводом СУПРУГА збірні договори зі своїми працедавцями і поборюючи високу розпряжність між платнею ріжних ступнів.

Заг. Збори осуджують випадки натиску від працедавців в тім дусі, щоб їх персонал не організувався в СУПРУГА.

5. Тому, що договір праці є фундаментом усіх прав працівників, Загальні Збори звертають увагу, що акції за поправою платень не можна признавати першенства перед загальним договором праці; що найвище можна обі ті справи лучити разом.

III. ВІДНОШЕННЯ До ПУБЛИЧНИХ ОРГАНІВ:

6. Загальні Збори протестують проти того, щоб вносити національну політику, зокрема в протиукраїнському дусі, у діяльність тих публичних установ, що мають давати працю безробітним, підтримувати розбудову ремесла, промислу і сільського господарства, що завідують фондами суспільних обезпечень і т. д.

7. Загальні Збори рішуче протиставляться усяким помислам про заводження правних та фактичних утруднень в доступі нових сил до ріжних звань, як адвокатського, лікарського, учительського, книговодського, промислового та торговельного. Протиставляючи тенденціям до поширювання концесійної системи на вільні досі ділянки праці. Протиставляючи тоталістичним тенденціям збюрократизувати ціле суспільне життя.

8. Довголітній досвід з комісарською господаркою в установах соціяльних обезпечень довів їх до карикатурних фори, а їх резерви передав державі. Це є наслідком того, що самих обезпеченців позбавлено права завідувати тими установами. Заявляємо, що обезпечені не резигнують зі своїх прав і домагаються привернути самоуправу в суспільних обезпеченнях. В цій ділянці члени СУПРУГА солідарно підтримують аналогічні домагання усіх умовних та фізичних працівників — без ріжниці національности. З цілим натиском жадаємо поправи чинитьб суспільних обезпечень і ЗУСУ, зокрема обнижити границю віку при старечих рентах до 60 літ.

9. Члени СУПРУГА застерігаються проти проектованих бюрократичних Палат Праці загалом, а вже особливо на той випадок, якщоб проектовані Палати Праці мали за собою потягнути нове оподаткування працівників, або мали обмежити їх право мати свої добровільні організації.

IV. ВНУТРІШНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ:

10. Загальні Збори стверджують з відрадою, що українське службовництво щораз живіше відчуває моральний обовязок обединяти, розуміючи це обединяння як засіб до здвигнення своєї професійної адатности, та що наслідком того зрозуміння побільшуються ряди Союзу Українських Службовиків СУПРУГА та зростають його фонди.

Загальні Збори взивають всіх членів СУПРУГА поширити в цьому році спеціяльну пропагандивну акцію за тим, щоби завершити організацію всіх українських працівників у своїй професійній організації.

11. Загальні Збори стверджують, що скількість філій СУПРУГА ще за мала та доручають Головній Раді перевести в цім році організацію Філій по всіх повітових осередках, де для цього є достаточна скількість працівників.

V. НАШ СУСПІЛЬНИЙ ШЛЯХ:

12. Загальні Збори стверджують, що на т. зв. приватних працівниках спочиває тепер весь тягар ведення національно-суспільної праці та продовжування інтелігентського стану. Тому акція за [illegible] моральним і інтелектуальним скріпленням [illegible] стану має першорядну національно суспільну [illegible]

13. З огляду на конечність розбудови рідного промислу, як також з огляду на творення нових і вдержання та поширення давніх варстатів праці Загальні Збори закликають усіх Товаришів праці підсилювати новими матеріяльними засобами розвиток українських підприємств, всіми зусиллями помагати при творенні нових галузей промисловости, словом і ділом стояти на сторожі доброго імені українського працівника та поглиблювати в масах вагу і значіння українського промислу загалом та службовицьких промислових і торговельних станиць передовсім.

14. Тому, що розвій української нації у всіх напрямках вимагає багато зусиль, а з другого боку тому, що суспільна праця дає душевне вдоволення працівникові та зеднує прихильність та пошану не тільки йому, але й верстві, до якої він належить, Загальні Збори закликають Товаришів і Товаришок праці, а в першій мірі членів СУПРУГА, не тільки морально, але й матеріяльно якнайінтенсивніше піддержувати всі українські національні установи та брати ще більш діяльну участь у всіх ділянках суспільної праці.

Картинка наших днів.

У деяких околицях латинські пароxи наслідують українських і, хоч давніше цього не було і цього латинський обряд не передбачує, ходять після Йордану по хатах покропити їх та їх мешканців свяченою водою. Не потребуємо додавати, що цей новий звичай, який римо-кат. духовенство старається на наших землях увести, не повстав з релігійних мотивів. Перш усього предметом особливої печалливости латинських духовників стають хати мішаних подруж, далі хати українських бідних або хитких подруж, що легко даються заманювати туди... Ось картинка, сяоплена з одної автентичної події:

Домівка мішаного подружжа. Вона латинка, він гр.-кат., обоє свідомі українці. Цього року перший раз мають гостя, латинського парбха з сусідного села, відомого на цілу околицю шовініста. Ходить з йорданською водою. У хаті завважує членську книжечку Раймолочарні.

Лат. священник до жінки: То ви даєте млєко до рускей млечарні?

Вона: Так.

Священник: Але ви полька?

Вона: Я латинського обряду, але йду за своїм чоловіком.

Священник: А кто дої крови, ви, чи он?

Вона: Я, але я не хочу з чоловіком сварнтися.

Священник: Як тжеба, то трудно.

Він (чоловік, який досі прислухувався діяльотові, спокійно): А я собі не бажаю, щоб ви до моєї хати ще раз колинебудь заходили. Розумієте, отче?

Картинка, яка в мініятурі віддає усю складну національно-обрядову проблематику наших днів... К.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Відозви й комунікати.

Всі інші часописи просимо ласкаво передрукувати.

ДО ПЛАСТУНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ ПЛАСТУ!

За більш як чверть століття свого існування став Пласт цінністю всього українського народу. Зберегти його памятки, занотувати все, що відноситься до життя і праці в Пласті, є обовязком кожного з нас.

В 1935 р. вийшла на еміграції (видання Т-ва „Український Пласт" у Празі, Чехословаччина) **перша бібліографія українських пластових видань.** Велике зацікавлення, що викликало це видання зокрема в давніх пластових працьовників на Рідній Землі, найкраще свідчить, що така публікація конче потрібна. Завдяки співробітництву пластових сил на еміграції та з краю, бібліографію пощастило доповнити цінними матеріялами так, що ці доповнення збільшать її майже вдвоє. У звязку з цим доповненим виданням, що тепер на черві, Т-во „Український Пласт" звертається до пластунів — пластових діловодів, провідників і взагалі до прихильників справи з закликом **причинитися до якнайповнішого видання згаданої праці своїми додатками.** Можуть це бути замітки, а також вирізки з часописів, чи спогад про вихід будьяких українських пластових видань, і взагалі всякого роду пластові друки й публікації (журнали, книжки, листівки, ноти і т. п.) не лише друковані, а й літографовані та рукописні. Найбільше доповнень потребує відділ: **„Видання пластових куренів".** Найменше відомостей є про видання українських пластунів у Злучених Державах Америки та Канади, зовсім нема з Да-

лекого Сходу, де теж є або були українські пластові відділи.

Т-во „Український Пласт" просить теж до співпраці і наші часописи і журнали, що мали або мають пластові сторінки (відділи, кутки).

Всі матеріали треба посилати (краще рекомендовано) на адресу Товариства „Український Пласт": N. Kozyeva, Praha - Vinohrady, Chodska ul. 16, Czechoslowakia.

Ті матеріяли, що їх власник бажав би назад дістати, Т-во „Український Пласт" зобовязуєтьси повернути в повному порядку

—o—

ПЕРЕД ІТАЛЬЯНО-ЄГИПЕТСЬКИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ.

Премієр Єгипту заповів у парляменті безпосередні італійсько-єгипетські переговори у справі Лівії, Судану й Абісинії.

—o—

ГОСТРИЙ ВИСТУП МЕКСИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА ПРОТИ ГЕН. СЕДІЛЛЯ.

Президент Карденас приїхав до Сан Лює Потозі і видав відозву, в якій закидує ген. Седіллі, що він підготовляє повстання при підмозі закордону та візває його покинути агітацію і видать зброю та муніцію. До стейту прибудуть поважні війська, щоб утримати лад.

—o—

НОВИНКИ.

— **Редакційний телєфон.** Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла" телєфоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телєфон. Телєфон Адміністрації далі той самий: 229-41.

— **Не числю** за перехований футер у літі, якщо віддаете їх до перерібки — Карпик, Зиблікевича 4. 1030 -5

— **Заграничні метеорольоги** віщують на місяць травень гарну та постійну погоду. Спомніть, з недільних прогульок запишете найгривкіше фотографуючи на свіжих матеріялах з фірми Екомп, Львів, Сикстуська 29. 1639

—**Нова Головна Адвокатська Рада.** Дня 24-го червня зачне урядувати нова Головна Адвокатська Рада. Тоді правдоподібно заміжнуть адвокатські листи в Галичині. Чи апліканти матимуть право виступати в Окружних Судах — невідомо.

— **Кімнати в оселі журналістів у Камені Довбуша.** Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка винаймає як щороку кімнати у своїй вілі у Камені Довбуша к. Яремча. Просимо зголошуватись до ред. І. Кедрина, „Діло" (до кінця червня). Члени Т-ва мають першенство і платять половину ціни. Звертаємо увагу, що вілля відремонтована, у дуже доброму стані, прегарно положена, залізн. стація на місці, дешеве утримання.

— **Пожежа в Делятині.** Нічию з середи на четвер вибухла в реальности Ізраеля Шіца в Делятині пожежа. Вогонь перекинувся на сусідні будинки і за кілька годин знищив 12 домів. Втрати переходять суму 100.000 зол. Жертв у людях не було. Рятункова акція, в якій взяла участь пожежна сторожа з Надвірної, тривала до ранку. Причини пожежі не устійнили.

— **Перемінили православну церкву на костел.** В неділю, 15-го ц. м. у Вістичах (15 кільометрів від Берестя) перемінили православну церкву на костел. „Ревіндикація" не припиняється.

— **„Гриць бє ляха".** Краківський „ІКЦ" (ч. 136) подає за „Курієром Польским" враження з подорожі по галицькому Поділлі відомого польського подорожника і письменника Ф. Оссендовського. Всі, що читали твори того письменника, стверджували в нього „буйну фантазію". Підтверджує таку думку хочби такий уривок з його „вражінь" з Поділля. Перед одною церквою в подільському селі п. Оссендовський бачив авантуру. Питається, що це таке. І дістає відповідь: „Гриць бє Петра." — „За що бє?" — „А якже-ж не бити?" — здивувався один з господарів. — Гриць — вірний українець, то й бє свого брата Петра, бо той каже, що Сулковскі завсіди були й є ляхами. Ну, то Гриць і бє того ляха..." Можемо уявити собі тепер, як виглядає та „буйна фантазія" п. Оссендовського в його „вражінних" з подорожей по Африці.

— **Велика частина Слоніма згоріла.** В середу, 18-го ц. м. у Слонімі (новогрудське воєвідство) в домі при вул. Глухій вибухла пожежа. Вихор поширив вогонь на вулиці: Довгу, Глуху, частинно на вул. Жвірка й Вігури, Вязничну І-шу й Вязничну ІІ-гу, і далі на вулицю Пілсудського. У рятунковій акції брали участь пожежні сторожі зі Слоніма, Барановичі та доокличних містечок і сіл. Втрати дуже великі.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 75.000 на ч. 33611; 15.000 зол. на ч.: 128514; 10.000 зол. на ч.: 48249 119457 121670; 5.000 зол. на ч.: 36903 50623 58360 76569 77575 86871 129718; 2.000 зол. на ч.: 3462 5697 21897 30764 37895 54145 57521 88945 95205 105038 107829 121069 145411 156964; 1.000 зол. на ч.: 5917 9315 19371 22382 28694 32691 41201 53774 55078 56171 64367 69460 69734 77074 80567 83222 85454 90399 100947 111574 114581 118285 119810 121543 155154 15907 159729.

— **Конфіскують православні видання.** Від часу, коли православна преса, себто офіційні органи вищих церковно-православних кругів у Варшаві почали протиставитися — зрештою в доречевин і поважний спосіб — все зростаючій акції латинізення православного населення, помітно загострилась у відношенні до них цензура. Найцікавіше, що конфіскаті підпадає не тільки офіціоз православного митрополита „Слово", але й додаткові релігійно-народні білоруські чи українські видання. У квітні н. р. конфіскаті підпала м. і. „Дитина", єдиний український журнальчик для православної дітвори, що тішиться великою популярністю на Волині, а тепер поліція забрала також і травневий наклад „Дитини", при чому в мотивах подано, що конфіскаті підпадає ціле число за ввесь зміст. Як довідуємося зміст згаданого числа „Дитини" був виключно релігійно-розривковий.

— **Розвязали Білоруський Господарський Блок у Вильні.** Виленський городський староста розвязав Білоруський Господарський Блок, який існував кільканацять літ.

— **Спека на Виленщині.** Від двох днів панує на Виленщині сильна спека. В полудневих годинах температура переходить 30 ступнів. У звязку з тим занотували там вже кілька випадків сонячного удару. Внаслідок посухи трапилися перші пожежі лісів. Між іншим згорів великий простір державного лісу „Лисячі Доли" в лідському повіті.

— **Шлюб князя Радивила.** Льондонський цивільний уряд оголосив заповіди князя М. Радивила з англійкою Девсон. Пані Генріета Стюерт Девсон має 57 літ, а князь Радивил 68. Чи князь Радивил ожениться з новою своєю нареченою так само, як з попередньою, панею Сухестов, ще не можна сказати. Покищо все на добрій дорозі. Пані Девсон — це багата вдова по власнику найкращої ювелірні в Льондоні.

— **Румунським гімназистам заборонили грати в копаного мяча.** Румунське міністерство освіти заборонило учням середніх шкіл брати участь у мячевих грах та ходити на мячеві змагання. Міністерство мотивує заборону тим, що учні замість вчитись, увесь час тільки грають у мяч або думають про мяч. Чи ця заборона спонукає учнів більше вчитись — можна сумніватись.

— **Вмер двійняк б. кайзера Вільгельма II** У Сан франціско вмер в 73-ому році життя Гайнріх Ексль, що був двійняком б. німецького цісаря Вільгельма II. В часі війни кружляла чутка, що Ексль заступав цісаря всюди, де цісар не мусів промовляти, але мав тільки прилюдно показатися. Ексль походив з Тиролю.

— **Лік на грипу.** З Москви надійшла вістка, що проф. Барікін, управитель Епідемольогічного інституту в Москві, по довголітніх дослідах, винайшов лік на грипу, який лікує цю недугу за 24 години.

— **Катастрофи.** Закуплений у Німеччині для Швеції бомбовий літак впав до моря; 3 особи загинули, між ними 2-ох шведських старшин, утонули. — На Ледовому Океані затонув чілійський пароплав „Фока"; 17 осіб згинуло, решту врятовано. — Під час посвячення нового летунського майдану під Гельзінками розбився литовський літак; згинув пільот і обсерватор.

— **Легітимації для прошаків** ввела управа португальського міста Констансія: будуть їх дістават прошаки, що мешкають у місті. Іншим прошакам не вільно займатися прошацтвом на території громади.

— **Земним газом порушують самоходи** в Італії: тепер уже коло 500 самоходів послугується тим паливом. Тим способом Італія хоче уневалежнитися від постачання бензини зі закордону. Річно може Італія добути 50 мільярдів кубіків земного газу та двічі стільки світлового газу з коксу.

— **31 небіжчиків під згарищами готелю.** В американському місті Атлянта згорів великий готель; під згарищами найдено дотепер 31 небіжчиків, та це мабуть ще не всі жертви. Хоча слідство ще не покінчене, переважає погляд, що пожежу спричинила коротка [illegible].

— **Революція... в університеті** у [illegible]ку. Нічо студенти лівого напрямку, що [illegible]ково відноситься до ректора, опанували несподівано головний дім університету і льокалі виділів права, лікарського, економії, торговлі та підготовну школу. Рамком студенти, прихильні ректорові, при допомозі поліції вигнали окупантів з усіх домів з винятком дому виділу економії, де дійшло до справжнього бою. Впали стріли і кілька осіб було ранених. На прохання ректора поліція має поводитись дуже обережно, щоб не спричинювати нових жертв.

— **Англія замовляє в Канаді воєнні літаки.** До Оттави приїхала британська місія, що має завдання працювати разом із представниками найважніших канадійських підприємств програму організації канадійського промислу. Ця організація буде необхідна в першу чергу з уваги на те, що треба швидко випродукувати на рахунок Великої Британії велику кількість воєнних літаків. Уже в найближчих днях мають заключити в цій справі порозуміння.

— **Подешевіло австрійське залізо.** Ціну австрійського заліза, що досі була куди вища від ціни заліза в Німеччині, знизили спеціяльним декретом до рівня німецьких цін. Від цього часу основна ціна сирого заліза в Австрії буде 70 марок за тону.

— **Горе нежонатим!** В італійському дениику законів появився декрет, на підставі якого до двох місяців усунуть з посад усіх нежонатих бурмістрів, заступників бурмістрів, комунальних радників, гімназійних директорів і ректорів навіть у тому випадку, як вони бездітні вдівці.

— **Населення Риму** дійшло минулого місяця до 1,260.000. У перших чотирьох місяцях ц. р. прибуло у Римі на світ 10.129 дітей, в тому самому часі минулого року — 8.978.

— **Понад 100 осіб згинуло в залізничій катастрофі** на китайській лінії Кантон-Гамкав; стільки само ранених. Особовий поїзд, що їхав до Кантону наїхав на товаровий поїзд, що їхав у противному напрямі. Причина катастрофи невідома; кількох залізничників арештовано.

— **Жозефіну Бейкер обікрали.** Жозефіні Бейкер, що виступає тепер у Львові, пропала перед виставою валіза з театральною гардеробою вартости 25.000 фр. франків.

— **Найгуги кишек.** Лікарські новини стверджують, що природна гірка вода **„Францішка Йосифа"** навіть при подразненні кишок діяє скрипливо і безболісно.

—o—

З концертової салі.

Концерт „Бандуриста". — Концерт Шевченка, уладжений самоосвітяїм гуртком В. Музичного інституту ім. Лисенка. — IX. симфонія Бетовена.

Самостійний концерт академічного хору „Бандурист", уладжений 9. ц. м. в салі Народнього Дому, був присвячений у цілости обробіткам українських народніх пісень, між якими велике число, може й більшу частину, займали новини з цієї ділянки різних авторів, як Ф. Колесси, Б. Кудрика, Гнатишина й ін. Слід признати, що хор „Бандуриста" голосово представився дуже добре, хористи із диригентом на чолі вилили чимало запалу й інтенсивної праці, засвоїли богату програму під оглядом памятевим якнайкраще і під оглядом виконання стали майже всюди на висоті завдання. Із деяких недотягнень можнаб вказати на надто часті, або за довгі віддихи та деяке переборщення у динамічних контрастах гримучого форте й безголосного пяно — замість розвинення ширшої динамічної лінії. Можнаб мати деякі застереження проти вибору кількох пісенних новин, між якими було трохи за мало стилево вироблених, цікавих обробіток, а переважали річи мало виразові

І. Г.

*

Самоосвітний гурток слевів В. Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові відбув у неділю 15. ц. м. вечір у память Шевченка — приїзжений, бо мусів бути переложений з незалежних від аранжерів причин. Полишаючи на боці доволі оригінальне (хоч і вирізно закрашене „фашистівською" Донцовщиною) вступне слово та дві добрі декламації / учениць драматичної школи (Пелеиська і Гребенюк), із музичних точок на особливішу увагу заслуговували: фортепіянове сольо п. І. Николишин, що виконала з піетизмом низку творів Лисенка, Косенка и Ревуцького, та Варівції на віольончелі з фортепіяном Барвінського, інтелігентно виконані чистотом п. О. Березовським і тоюж пінністкою. Також сольоспіви Лисенка до Шевченка у виконанні відомої мецосопраністки С. Гавришук зробили гарне вражіння. На висоті стояли також дві хорові продукції, ведені проф. М. Колессою (тільки ж перша з них — „Кант Розп'ятю Христовому" Лисенка — змістом трохи відбігала від Шевченкового стилю)

*

Симфонічний концерт Польського Музичного Товариства при участи членів Львівської

Фільгармонії і співочого товариства „Ехо Мацерж" під дирекцією А. Солтиса, що відбувся вчора у салі П. М. Т., був програмою трохи перевантажений, бо подавав крім двох доволі довгих (і мало цікавих) творів „старо"-польських композиторів (увертура Монюшка „Байка" і Баляда Г. Ярецького „Гуго", ч. І. „Утеча") ще й велитенських розмірів IX. симфонію Бетовена з хором, яку звичайно виконують одну на окремім концерті і яку на львівському грунті так виконували на концертах П. М. Т-ва у Львові від давніх часів під орудою самих-же директорів Польського Т-ва Музичного М. і А. Солтисів (батька й сина). Останнє виконання не відбігало від традиції і держалося на добрім рівні — за виїмком солістів, які цим разом були слабші, ніж давніше. С. Л.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ВИСТУП АНСАМБЛЮ ДЖОЗЕФІНИ БЕЙКЕР".

Уже кілька років тому мала відвідати Львів чорномаза королева знад Сени Джозефіна Бейкер, дитина якоїсь американської Міссурі. Від того часу її слава сильно пригасла, як пригасає краса і темперамент мурінок. Бейкер не напружувалася перед львівською публікою. Вона привезла із собою чотирьох танцюристів, що належать до найближчого її почоту, 12-особовий джез-бенд і кілька осіб для окремих танців. У першій частині, де виступали три молоді жінки та одна пара, поруч пересічно вдатних продукцій наскрізь оригінальна була гротеска американської пари, що перемішала незвичайно майстерно ніжність із брутальністю.

Джезбенд знаємо з кінових вистав; він не був не гірший, але і не кращий. Джозефіна Бейкер розчарувала всіх, що сподівалися побачити її в незвичайних танках. Вона танцює справді граціозно, природно, стихійно; її тіло робить враження екзотичної газелі. Її партнери-мистці, що намагають забагато акробатикою. А Бейкер замісць танцювати за часто співає: вона має приємний, ясний голос тільки у високих тонах, що майже пищить як дикий птах. Її французина та англійщина має надих досить чужинецької вимови так, що поента пісеньок пропадає для слухачів. м. р.

✝ Посмертні згадки.

ГРИГОРІЙ БУЦ

28. квітня ц. р. в Рівному після довшої хороби упокоївся в Бозі бл. п. Григорій Кириловичь Буц. Уродився він 30. XI. 1876. р. у Вікентівці васильківського повіту на Київщині. У тих сторонах і розпочав він свою кооперативну діяльність, особливо розвинувши її за часів державної самостійности України. Абсолютна чесність, рідка щиросердечна доброта, невтомна праця і повна відданість улюбленій кооперативній роботі до глибини душі переповняли бл. п. Григорія Кириловича. „Союз-Банк" (ним створений), „Дніпросоюз" та інші українські кооперативні централі доручали йому дуже важні й відповідальні справи. У звязку з тими справами Буца нераз делегували централі до Берліна, Льондону, Відня, Москви, Петербурга та інших столиць і всі доручення полагоджував він якнайкраще.

В останніх часах був Григорій Буц 9 років, аж до самої своєї тяжкої хороби, головою Надзірної Ради Волинського-Селянського Кооперативного Банку — „Українбанку" в Рівному.

Від 1921. р. мав Буц дуже добре ведену власну українську „Центральну Книгарню" в Рівному. Та сама абсолютна чесність, невтомна працьовитість і рідка доброта Григорія Буца були знані всім і в Рівному: українці, поляки, росіяни, жиди, чехи — всі знали доброго власника „Центральної Книгарні", що найкраще обслужить, порадить, позичить.

Найкращим виявом пошани до Покійника було те, що про його смерть і похорон появилися клепсидри й вінки друзів, знайомих, сусідів, станових і національних організацій у різних мовах. В останню дорогу на дубенські могилки проводжали Покійника й довго стояли в церкві, біля неї та над могилою маси людей, що глибоко відчули втрату рідкої душі.

Нехай Волинська Земля буде легка незабутньому Григорієві Буцові!

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ІХ ВКАЗІВОК!

ВІДГУКИ ДНЯ.

В СПЕКУ.

Не було весни, не було, а як прийшла, то всі аж кленуть. Сонце розсілося на небі і сипне приском на землю, розгріває тротуари, з бляхових кімнат робить суху лазню, а з людей недосовані манекіни. Хто має нові черевики — того парить підошва, хто має старі — того пече каміння, а кожний снується як тінь, шукаючи якоїсь тіни. Люди, що залюбки стоять цілий рік у тіни якогось достойника, не мають у спеку ніякої потіхи з цього, так само як і достойники, за якими хтось ходить як тінь. Щораз частіше можна стрінути громадян з присмаженими ногами, без огляду на те, чи власники дерли їх угору, чи спускали вдолину.

Перекупки на львівськім ринку опалились уже на бронз і їх лиця виглядають як мідяні казани. Під впливом горячі помітно впали термометри взаємної нетерпимости і на ринку не чути ніяких словесних баталій. Коли йти мимо страганів, то ледви що третя відчинить губу:

— Пане радцо! Смачне яблушка, свежа жолдкефка...

Содова вода відходить як серед найгорячішого липня, а фабрика „Здоровля" певно працює з закасаними руками. Кажуть, що вона одна поглядає зі страхом на небо, чи не хмариться і на термометер, чи ртуть не падає...

Здавалось би, що в такий спекотний час життя пульсує тільки так як мусить, що люди не рушать пальцем більше від того, до чого контрактами зобовязані.

Здавалось би...

А тимчасом на столиках людей щодня два-три запрошення, чи повідомлення. Запрошення на наради, конференції і гутірки, повідомлення про сходини, збори і засідання. Передовсім і головно про засідання.

Кого не спитати:

— Що з вами? Виглядаєте дуже змучені!

То він тільки рукою махне:

— Я щойно з засідання. Від пятої годинн до десятої — можна сказитися.

Вірю. Не тільки в таку жару як тепер, але навіть підчас найлютіших морозів. Від пятої до десятої, це так би сказати, ще дужеощадне засідання. А то буває і від пятої до дванацятої.

Любимо засідати, може навіть не так засідати як робити засідання. Ніхто не заперечить, що є в нас багато до зроблення, багато до направи і багато до вдержання. Але чи справді часті засідання поправляють, направляють і вдержують?! Я в цій справі не маю виробленого осуду, зате мав його пок. М. Василько:

— Wenn etwas zu machen ist, da machen die Ukra„ner eine „засідання".

Коли це вже наша національна риса — нехай буде, але в такі спеки як ось тепер повинні бути засідання дозволені тільки на підставі рішення громадянського трибуналу.

Він зробив би в цій справі засідання...

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед судом у Львові станув Кирило Кравець під замітом приналежности до ОУН; суд його увільнив.

Боронив проф. д-р В. Старосольський.

—o—

Спорт.

ДОЛЯ И НЕДОЛЯ ЧЕРНОВЕЦЬКОГО ДОВБУША.

ОСТАННІЙ ДИВІЗІЙНИЙ МЕТЧ.

Минулу неділю перемогли Чернівці під враженням гарної перемоги української дружини Довбуш в останніх мистецьких змаганнях за мистецтво дивізії II. На тому метчу всі, не лиш українці, але й чужинці, признавали, що Довбуш грає чи не найкраще в окрузі та одночасно симпатики чернівецької української дружини жалують чому поправа прийшла так пізно. Якби Довбуш не злегковажили був деяких метчів, навіть із найслабшими дружинами, в осінньому сезоні, то сьогодні Довбуш був би певним мистцем окружної дивізії (Ліги) Буковини, Бесарабії та північної Молдавії. Осінні промахи відбилися і Довбуш мусить вдоволитися другим місцем. Все таки Довбушеві усміхається надія, як сіцемистцеві, увійти до вищої класи.

Минулої неділі відбувся метч зі сильною та грізною дружиною Залізничників (Ц. Ф. Р.). По гарній і веденій у гострому темпі грі виграв Довбуш 5:2 (2:1). Ворота стріляли: Бернадинюк 3, Возних і Балковський. Довбуш грав цей метч у такому складі: Суховерський II, Кульчицький, Якубович; Балковський, Якубович II, Журківський; Суховерський I, Янковий, Бернадинюк, Стасько, Возних. Суддював енергійно п. Ерліх. Публики к. 1500, у 80 відсотках української.

ЮНІОРИ ДОВБУША ІДУТЬ ДО БУКАРЕШТУ.

Дорість Довбуша грав останній мистецький метч весняної руки зі Залізничниками минулої неділі і виграв 4:2 й таким чином здобув мистецтво юніорів Буковинсько-Молдавської Округи. Всі грачі юніори добрі спортовці і свідомі українці. А. черпня ждуть їх найважніше завдання: вони їдуть до Букарешту, де будуть змагатися за мистецтво Румунії. Склад дружини юніорів Довбуша такий: Сорочинський, Королюк, Горн; Формінти, Семик, Вебер; Дерлич, Антонюк, Потик, Цигашок, Стрільбицький.

НЕДОЛІ ДОВБУША.

Здавалось би, що при таких успіхах на зеленій мурані, якнайкраще повинні теж укладатися й організаційні та внутрішньо клюбові справи. А тимчасом на порядку нарад Загальних Зборів Довбуша, що небавом мають відбутися, поставлена точка „розвязання товариства" з причини матеріальних недостач.

Просто не хочеться вірити, щоб із таких маловажних причин можна було відважитися на ліквідацію товариства. Товариство, яке виховало багато української молоді, яке єдине досі плекало український спорт у Румунії та гідно репрезентувало його перед чужими, мало би шекнути з життя тільки тому, що не було людей охочих, що підтримали б його діяльність своїми датками. Просто неймовірне! Вірмо, так як і велика частина буковинського українського громадянства, що до такого неповажного, просто злочинного кроку не прийде. Вірмо, що знайдеться таки число свідомих громадян, що зможе одиноке, репрезентаційне українське спортове товариство на Буковині.

МИСТЕЦЬКІ ТАБЕЛІ.

Табеля дивізії виглядає ось так: 1) Робітничий (видівський провід, укр. культ. комунум); 2) Довбуш; 3) Мамаї; 4) Залізничники; 5) Сучавський Замок (Сучава); 6) Вентус (Ботошани); 7) Ян (Радівці).

Б-КЛЯСА.

1) Людова; 2) Лючафарул; 3) Мазепа; 4) Авангард; 5) Гонта. Дм. Н-ик.

УКРАЇНА ОРГАНІЗУЄ ЖІНОЧУ СЕКЦІЮ.

В понеділок 23. ц. м. відбудуться в домівці СТ. У. Україна при вул. Саліги 49 перші сходини жіночої секції — легкоатлетичної та спортових гор. Сходини почнуться в год. 6.30 вечором. Всі ті ні, що хотять стати членами секції, зможуть відразу виписатися в члени Товариства.

ПРОГУЛЬКА НАКОЛЕСНИКІВ.

В неділю 22. ц. м. відбудеться спільна прогулька наколесників України й Зорі до Янова. Збірка в год. 8. рано біля домівки СТ. Україна при вул. Саліги 49.

ЗОРЯ — П. К. С.

Змагання за мистецтво Ц-класи відбудуться в неділю 22. ц. м. на грищі Цитадель. Початок змагань в год. 5-ій попол.

Противником Зорі буде цим разом одна з найсильніших Ц-класових дружин Поляк. Клюб Спортовий. Сподіваємося, що українська дружина переможе і цього противника і цим дасть доказ, що місце в Б-класі заложиться їй цілком слушно.

СТЕП — ЛУГ.

Змагання двох українських дружин за мистецтво Ц-класи відбудуться в неділю 22. ц. м. на грищі 40 п. п. на Кляпарові. Початок змагань в год. 5-ій попол.

В рамках спільної імпрези відбудуться в год. 3-ій попол. змагання за мист. Б-класи дружин Графіна — Голь.

БОКС.

ШІКАГО. Америка — Европа 10:6. Міжнародні боксерські змагання між репрезентацією Европи й Америки закінчилися перемогою американців у відношенні 10 : 6, на американський рахунок 5 : 3. Польський змагун Кольчинський знокаутував свого противника вже в першій руді.

—o—

Нові книжки й [illegible]

POLITYKA GOSPODARCZA III. RZESZY. Część I. Leopold Caro: **PRZEWROT GOSPODARCZY W III. RZESZY.** Antoni Żabko Potopowicz: **ROLNICTWO W III RZESZY.** Nakładem Polskiego Tow. Ekonomicznego we Lwowie. Lwów, 1938. 8-ka, стор. 152.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 20. 5. год. 8. „Літо в Носач".
Субота 21. 5. год. 8. веч. „При мені".

Театр Різнороднстей:

Пятниця 20. 5. вистави нема.
Субота 21. 5. год. 8. веч. „Трамсві хрещі", вес. вечір.

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:
20. 5. Сузанна.
ЮВКВА:
21. 5. Подвійна бухгалтерія.
22. 5. Синя квітка.
23. 5. Казка старого млина.
24. 5. Чорноморці.
Потім іде театр до Комінка і Винниківа.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БУЧАЧ:
20. 5. Невольник.
ПІДГАЙЦІ:
21. 5. Орлеяк.
22. 5. Невольник.
23. 5. Орфей у пекл.
24. 5. Лісова пісня.
25. 5. Процес Мері Дегеш.
Театр через міста Бережани, Рогатин і Галич прямує в горн.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ДЕЛЬНИЦЯ:
20. 5. Маруся Богуславка.
21. 5. Гетьман Полуботок.
22. 5. Мазепа.
БОРЩІВ:
23. 5. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Ораля.

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною".
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
ВАНДА: „Наступ на світанку", „Цар молодости".
ГРАЖИНА: „Неоправдана година".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіш).
МАРУСЕНЬКА: „Сніх зрілі сльози".
МЕТРО: „Сісі", „Псворот Франкенштайна".
МІРАЖ: „Її найбільша помилка".
МУЗА: „Її перший баль".
ПАЛЯС: „Музика для тебе".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Дівча з темпераментом" з Анною Ондра.
РІЯЛЬТО: „Коронівський вязень".
РОКСІ: „Демон зогню".
СВІТ: „Шарада легкої бригади" „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЕВЕ: „Капітан Молокар" і ревік.
ТОН: „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Мароко" та ревік.
ХІМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 20. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Сни землі" 11.40 Музика з плит і співи, 12.03 Полудн. авд., 13.45 Сусп. гутірка, 13.50 Забуті марші у вик. дутої орх., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески" Лєма, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Сільська господиня, 16.00 Гутірка з хорами, 16.15 Тоаст із шантофелька, легка муз. авд. Лапчинського і Ю. Тепи, хор, форт., кларнет, гітара, 16.50, 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Конгрес горожанської праці жінок, 17.15 Зональна музика, сопр., альт, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00, 18.50 Спорт, 18.00 Турист. інформатор, 18.15 Фр. муз. з пл., 18.30, 18.55 Програма на завтра, 18.35 Про львівську говірку, 19.00 Комедія Ол. Фредра, 20.00 Симф. концерт; у перерві коло год. 21.00 Веч. дневник, 22.00 Танц. музика, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „Господарка Польщі" гутірка в англ. мові, 23.100—23.35 Танц. музика з пл.

Субота, 21. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Шуберт: фрагм. з Тріо б-дур оп. 99., пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт бізнань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чародійний камінь" 16.15 Від Атен до Байройту: Моцарт сни неба та землі, 16.50, 18.35, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.0, 18.50 Спорт, 18.10 Із весняних днів — словно-муз. авд., хор, реценгації, 18.30, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Горами й лісами" для дітей, У познанській катедрі, 20.00 Коли заграють при пісеньці мандоліни: сопран, муж. вок. квартет, мандолін. орх., 20.45 Веч. дневник, 21.00 Танц. музика з пл., 21.30 На селянському весіллі, муз. фантазія, орх., хор, 22.00 „Популярність" вес. скеч на осн. Пехова, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танки та пісеньки з плит.

Неділя, 22. травня 1938

8.05 Ран. дневник, 8.15 Для села: Хл. газетка, Музика з пл., Що чувати серед хліборобів, 8.30 Економічні скруги у Сх. Галичині, 8.40 Вагнер: „Марш" із пл., 8.50 Як одержати здорові картоплині бульви, 10.30 Фр. музика, 11.00 Сьвяч. музика, 11.30 У палаг. ліцею в Лєшні, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Автори при варстаті праці, 13.10 „Багатство" фрагм. із пов. В. Міланевської, 13.30 Музика сал. орх., співи, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Сільські осередки здоровля, 15.45 Для дітей: „Махасько" опов. В. Пруса; Грає 11-літня піяністка Аяр. Шварц, 16.05 Концерт солістів: форт., віол., 16.45 Охорона нар. будівництва, 17.00 Орх. солісти, хор, 18.54 Театр Уяви: „Поворот Одисея" на осн. Гомера, 19.35 Славні віртуози, з пл. (надає Варшава І. Радіо), 20.00 Вона й він у пісеньці, 20.15 Мечі Польща-Ірландія, 20.35 Спорт, 20.55 Політ. огляд, 21.05 Веч. дневник, 21.15 „Образобуритслі" Виленська Загуляй, з музикою, 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танц. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 20. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Симфонія ес-дур Моцарта, 19.10 Розр. музика, 20.30, 21.00 Симф. концерт для молоді, БУДАПЕШТ 17.30 Форт., 18.10 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Концерт симф. орх., 19.25, 20.00 „Джанні Скікі" оп. Пуччіні, 20.40, 21.00 Розр. музика, КОШІЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Бізнин луг" драма Тургенєва, відігр. ученики, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Авдиція, 23.15 Танц. музика, МОРАВ. ОСТРАВА 21.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.30 Секстет Брамса, 19.25 Орк. концерт, 21.30 Сюїта Д'Інді „В давнім стилі", 22.30 Румунські пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Срібне весілля" драма П. Жеральдія, РІМ 17.15 Скрипка, форт., 19.30 Розр. музика, 22.15 Пісеньки, СОФІЯ 20.45 Скрипка, СОТЕНС 20.20 „Ноктурни" Шопена, 20.30, 21.15, 22.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, ШТРАСБУРГ 20.30, 21.06, 22.00 „Тінь" оп. Фльотова.

Субота, 21. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, 22.30 Легка танц. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Славянська оп. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 Орх., 18.30, 19.00 Твори Японця Бігарія, циг. орх., форт., 20.00, 21.00 Орх., співи, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30, 20.00, 21.00 Весела авд., 19.10 Вок. авд., ДРОЙТВІЧ 21.35, 22.00 Концерт орх., Піхавер тенор, КОШІЦІ 14.05, 18.55 Вістки, 18.00 Гутірка з нарад. пісн. Драгулою й учасниками пед. курсу в Мукачеві, Концерт хору (нар. пісні), 21.05 Трансм. з Мукачева: Частина фестивалю дівочих хорів із 4-ох шк. округ, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Вагнерівський концерт, ПРАГА 16.05 Розр. музика, 18.20 Орк., 20.55, 21.06 Концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 22.05 Симф. музика, РІМ 17.15 Скрипка, Сопран, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Форт.

Неділя, 22. травня 1938.

БЕРЛІН 19.25 Улюблені мельодії, 20.45 21.50 „Солодкий птах" ком. опера Донніні, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Циг. музика, 22.40 Концерт, ВІДЕНЬ 13.00 Популярна музика, 15.20 Сл. квартет ес-дур Регера, 20.00 Вагнерівський концерт, КОШІЦІ 18.00 С. Поповичі: „Хитрий Іван" ком. відіграють члени „Народнього Театру" в Ужгороді, Концерт хору, Бони, ЛЯЙПЦІГ 17.30 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Ніби берські співці" оп. Вагнера, МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 „Голляндець-скиталець" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Травневе цвілінн" муз. комедія Морбеція, ПРАГА 17.50 18.00 21.30 Легка музика, 19.20 Марші, РІМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Комедія Тристана Бернара, СОФІЯ 20.00 Співи, ШТУТГАРТ 19.20 20.00 21.00 22.00 23.00 „Валькірія" оп. Вагнера.

Радіокутик.

АМЕРИКАНСЬКА ЖІНКА - КОНСУЛЬ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

П. Фільд, перша американська жінка, яку вислано за кордон від 1925 до 1929 р. до Амстердаму на становище віце-консулки Сполучених Держав Америки, виголосила недавно перед мікрофоном першу в цілій гутірку про діяльність американського Державного Департаменту за границею. П. Фільд говорила про працю американських консулів та дипльоматів у місцевостях віддалених від цивілізації та про приготування, яке необхідне для такої праці.

РАДІО В ОБОРОНІ НЕВИННО ОСКАРЖЕНОГО.

У звязку зі судовою справою вбивства у Франції в липні м. р., радіо в непрактикований ще досі спосіб прийшло з помічю обвинуваченому, який сам не вмів довести свою невинність. Двох фрязцуських денникарів радіової преси, поїхало до тої місцевости, де дано нали вбивства та, перевели розмови з особами, які могли внести справу. Зізнання тих осіб, які виразно свідчили в користь обвинуваченого, утрівалили вони на кружки, а потім падали їх через мікрофон. Суд звільнив обвинуваченого від закиду вбивства.

НАУКА НОВОГО ПИСЬМА ПРИ ПОМОЧІ МІКРОФОНУ.

На запрошення радіорозсильні Радіо-Люксембург, винаходини Р. Дуваль дав свою згоду перевести перед мікрофоном цієї великої радіостації повного курсу „графонії". Пізнання методи Дуваля позволить кожному писати зі швидкістю мови. Цей новий спосіб писання не вимагає ані довшого приготування, ані умового зусилля. Нема також жадних стенографічних знаків. У 6 дуже цікавих 15-хвилинних авдиціях п. Дуваль хоче охопити цілість курсу, який вже почався. Не хто інший як сам п. Дуваль відкрив свою методу писання для сліпих системою Брелля. Завдяки цій методі сліпі можуть писати скоріше як зрячі. Новий винахід дикликує велике заінтересування, бо коли б виявилося, що він дійсно придатний, мав би велике значіння в нинішньому житті, яке тепер полягає передовсім на темпі.

БІРЖА.

Львів 19 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги Бельг. 89·77, 89·30. Доляри американські 5·29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·26·50—5.24·00 Фальорени гол. 294·39—292·85. Франки фр. 14·93—14·63, Франки швайцарські 121·65—120·85 Фунти англ. 26·48—26·33. Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 12·01—10·00 Корони дан. 118·20—117·35 Кор. норв. 133·3—132·05. Корони шв. 136·54—135·55. Ліри італ. 22·20—21·60, Марки фінлян. 11·70, —11·25, Марки пів. 93·00 — 93·00, Тель Авів 26·20—25·95 Марки нім. срібні 112·09 — 106·00

Акції.

Банк Польський 116·25 Цукор. 35·00, Вугіль 28·00, 28·00, Лісовий 7·00. Можейів 14·00, Островець 56·00, Старахович 38·50, 37·00, Габербуш 49·50.

Папери

4 і пів пром. внутр. 65·00, 65·25, 3 ім. 1 ем. 82·25 серія 90·50 3 пов. ім. 2 ем. 82·75 серія 99·10 5. конверс. 70·25 пром. дол. 41·75 4 консол. 68·50
Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 19 травня 1938

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	2·70 зол.
молоко	16—17 сот.
(яйця копа)	3·40—3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана

Подяка.

Прибита тяжким горем по смерти бл. п. мого мужа, ГРИГОРІЯ КИРИЛОВИЧА БУЦА, що наступила 28. 4. 1938 р., складаю щиросердечнішу подяку всім Друзям і Знайомим, що несли мені в сумних днях розраду, потіху і поміч, а також Всечесному Духовенству, Організаціям та Диригентові і Хорові шкільної церкви Рівенської Української Гімназії за звеличання своєю участю дуже урочистого похорону, і всім Громадянам, що так численно проводжали Покійного на місце вічного спочинку.

Єфросинія Буцова.

Рівне, 5. 5. 1938.

ПІДПРИЄМСТВА

ВИРОБНИЧЕ підприємство у Львові на продаж. Зголошення „10.000" до Адміністрації 1108 1-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ потребує Дрогобитчина. Зголошування негайно письмено або устно в канцелярії Пов. С. Кр. Рідної Школи у Дрогобичі. **Рада.** 1111 1-3

ПОТРІБНА інтелігентна дівчина-лекторка до товариства сізарної особи. Зголошення зі світлиною до редакції „Діла" під „Лекторка". 1106 1-3

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ, моторовери, мотоцикли гуртово поручає Ігнаци Роман, Ска в обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 16-9

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа, солідна будова, гарне положення, готівкою 12.000, банк 17.000. „Трансакція" (Ігнат) Длугоша 1. 10756 3-3

ПОВЕРХОВА нова комфортова без такси, 14 вільних літ, при трамваю, недалеко середмістя, готівкою 30.000, банк 6.000. Трансакція (Ігнат), Длугоша 1. 1075 3-3

ЛІКАРІ! Лікарське уряджения за безцінь „Хірургія", Львів, Яблонівська 11. 1058 6-10

РІЖНІ

СЕКРЕТ доброї напраси годинника — не додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки многоть годинникарства. **Гутерман, Сикстуська чотирнадцять.** 1105 1-12

ОГОЛОШЕННЯ.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошувані шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 109 (14.941). Львів, субота 21. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 501.060
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Відкинемо національний статут,

якщо він нас вповні не вдоволить".

БЕЗКОМПРОМІСОВА ПОСТАВА СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

У „Німецькому Домі" у Брні відбулося передвиборче віче 6.000 судетських німців. Посол Зольнер заявив у промові: „За німку ціну не підемо на компроміс". Прага мусить заспокоїти всі наші вимоги, поставлені в Карльсбаді. Коли національний статут нас не вдоволить, відкинемо його. Чехословаччина є нашою державою, тому домагаємося права триматися націоналістичного світогляду.

ГЕНЛЯЙН БУДЕ ДОМАГАТИСЯ ПЛЕБІСЦИТУ?

„Берлінер Тагеблят" пише, що чехословацький уряд устійнив уже текст т. зв. меншинного статуту; тепер чеський уряд передасть його послам Франції та В. Британії. „Берлінер Тагеблят" стверджує, що німецькі кола не привязують ваги до цього статуту, бо не пристосовано його до домагань Генляйна. „Берлінер Тагеблят" висуває проект, щоби цей статут заступити плебісцитом, який вияснить внутрішню ситуацію в Чехословаччині. Оце перший раз появиться у пресі проект розвязки німецької справи в Чехословаччині плебісцитом.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАТУТ ВЖЕ ОПРАЦЬОВАНИЙ.

Як подає празька преса, національний статут Чехословаччини вже опрацьований. Прем. Годжа небавом перединкутує його напрямні з представниками поодиноких меншин. Уряд хотів би предложити статут законодатним палатам якнайскоріше.

НАПАД ЧЕХІВ НА „НІМЕЦЬКИЙ ДІМ" У БРНІ.

Після зборів судетської партії у Брні гурт чехів намагався вдертися до тамошнього „Німецького Дому", вибиваючи двері. Коли учасники зборів розходилися, юрба заатакувала їх камінням.

Поліція з двома сотнями жандармерії привернула лад під проводом посадника Брна і шефа поліції.

Підчас сутички ранено кільканадцять осіб, з яких дві перевезено до шпиталю.

ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКА СУТИЧКА В ТРЕБЕНІЦАХ.

Чеське пресове бюро повідомляє: Члени німецького гімнастичного товариства „Турнферайн" з Требеніц і околиці, вертаючись в середу в год. 22. роверами з прогульки, прибули на майдан у Требеніцах, де було коло 100 чехів. Дійшло до бійки між чехами і німцями, яку зліквідували поліцаї та жандарми. Німецькі спортовці розбіглися, але частина їх, коло 100 зібралась у Цізкоріцах і знову рушила походом до Требеніц з палицями. Один з мешканців Требеніц урухомив протилетунську сирену, бо наспіла вістка, що німці йдуть на Требеніце. Сирена, яку було чути в промірі 6 км., заалярмувала владу в Літомеріцах, яка прислала до Требеніц поліційну підмогу. Коли німці довідалися про це, завернули з дороги, розділилися і вернулись домів так скоро, що коли наспіла поліційна підмога, справа була вже зліквідована.

Підчас бійки на майдані в Требеніцах ранено двох спортовців. Поліція арештувала 2 членів т. зв. служби звязку партії Генляйна, які їхали на мотоциклях до Льоросіц, щоб змобілізувати там членів партії судетських німців до маршу на Требеніце.

ПАРТІЙНИЙ РОЗДОР СЕРЕД ЧЕХІВ.

Не зважаючи на заклики до спільного виборчого фронту, серед чехів помітне сильне партійне роздрібнення. Нпр. у громаді Веліке Моки, що у гром. раді має 36 місць, виставлено 43 кандидатські листи.

СЛОВАЦЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ У МІН. БЕКА.

У звязку з приїздом до Гдині американських словаків переїздив через Варшаву пос. Сідор, начальний редактор „Словака". Його прийняв на авдієнції мін. Бек.

Генляйн, Гінка, Естергази.

Львів, 20. травня 1938.

Гомінкий сьогодні не лише в Чехословаччині, але й у колах європейських політиків, провідник судетських німців, молодий учитель руханки Конрад Генляйн, на терені своєї тісніше батьківщини мав своїх предтечів ще в довоєнних австрійських часах. Були ними при кінці минулого століття відомі в австрійському парляменті посли всенімецької партії Вольф і Шенерер, що були виразниками змагань до німецької гегемонії в цісарській Австрії, зокрема ще у так зраних краях корони св. Вячеслава — себто в Чехії, Моравії і Шлеську. Очевидно, вони не думали поважно про „аншлюс" тодішнього австрійського цісарства до Німеччини, зате у закордонній політиці бажали якнайтіснішої співпраці Австрії чи пак Австро-Угорщини з Німеччиною і під кермою останньої.

Нечисленна, зате криклива і рухлива всенімецька партія, складена головно зі судетських німців, видвигнула теж гасло „Лос фон Ром" на відповідному полі і як така не мала вона симпатій ні на віденському цісарському дворі, ні серед військових, а тим більше серед католицьких церковних кол. У внутрішній політиці ставила вона домагання „Зондерштеллюнг Галіціенс" від інших австрійських провінцій, що йшло зовсім по лінії тодішніх польських змагань щодо „виодремблення Галіції" приблизно на зразок Угорщини, що знову було суперечне з нашими тогочасними національними інтересами і змаганнями. Як політична партія були всенімці завзятими ворогами славян, у першу чергу чехів, з якими на місці мали різні порахунки й сутички. Одначе більшої ролі в політиці вони тоді не мали,а безпосередньо перед світовою війною стратили навіть чимало із свого первісного розгону та сили.

А проте всенімецька ідеольогія не замерла серед судетських німців. Із хвилиною розпаду Австрії і творення нинішньої Чехословацької Республики частина судетських німців не хотіла увійти в склад нової держави ,бажаючи злуки судетських німців з Німеччиною (чи пак з нім. Австрією). Підносили теж тоді гасло територіяльної автономії. Мирова конференція не взяла на увагу тих домагань і найбільше заангажовані проти Чехословаччини провідники судетських німців вимігрували до Німеччини або до Австрії, звідки вели дальше протичеську акцію.

Серед чесько-моравських німців знайшлася теж доволі численна група т. зв. активістів, що пішли на співпрацю з чехословацьким урядом; їх представники засіли навіть у раді міністрів Чехословацький уряд залишив назагал довоєнні культурні і господарські надбання німців, як теж і рішальний голос у місцевій територіяльній самоуправі у містах і селах німецької мовної области включно з німецькою мовою. Залишились німці і в державних урядах приблизно у відношенні до чисельної сили їхнього населення. Деякий виняток творив тільки військовий старшинський корпус з начальними місцями, обсадженими чехами.

Прихід до влади Адольфа Гітлера дав притоку до скріплення і зросту німецького протиактивістичного руху в Чехословаччині, у проводі якого станув Генляйн, що при останніх парляментарних і комунальних виборах вийшов з великою перевагою над активістичним табором. Давніший противник німецького національного соціялізму, знаного загально під назвою гітлеризму, Генляйн увійшов з часом у ближчі взаємини з ним і дістав від нього підтримку й допомогу. Недавня анексія Австрії ті взаємини дуже скріпила. Активісти масово попереходили в табор Генляйна, в якому опинилася величезна більшість судетських німців. Сам Генляйн під-

Новий французький проект контролі еспанських кордонів.

У звязку з британським посередництвом для наладнання дальших франко-італійських переговорів французький амбасадор Корбен предложив льордові Плімавтові такий проект:

З хвилиною, як до Еспанії приїдуть мішані комісії для евакуації добровольців, Франція віддасть піринейський кордон контролі на 30 днів. Коли до того часу пічнеться евакуація чужинців - добровольців, Франція продовжить контролю аж до покінчення евакуації. Колиж до 30-ох або найдальше до 40 днів евакуація виявиться нереальною, Франція застерігає собі вільну руку.

Британський уряд прийняв цей плян і предложить його італійському. Як дійде до згоди, підкомітет неінтервенції збереться в найближчу пятницю, щоб опрацювати конкретний плян евакуації.

ЕСПАНІЯ — ПРЕДМЕТОМ ФРАНКО-ІТАЛІЙСЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ.

Як подає Райтер, у Льондоні панує велике схвилювання з огляду на хід французько-італійських розмов. У Льондоні бояться, що це може припізнити евакуацію добровольців з Еспанії і тим самим відложити речинець правосильности італійсько-британського договору. Паріська преса стверджує перерву у французько-італійських розмовах і твердить однозгідно, що причиною тої перерви є еспанська справа. Італія старається змусити Францію, щоб вона припинила свою поміч для червоної Еспанії. З огляду на таку ситуацію паріська преса покладає великі надії на англійське посередництво у французько-італійських розмовах.

Міжнародня Федерація профсоюзів не приняла совітських орґанізацій.

Конґрес міжнародньої федерації професійних союзів в Осльо відкинув 16 гол. проти 4 умовини під якими совітські профсоюзи погоджувалися приступити до згаданої федерації. Крім того рішила рада 14-ма голосами зірвати всякі дальші переговори з большевицькими профсоюзами.

Конґрес заатакував фашистівські держави та видав заклик до демократичних держав боронити Чехословаччину проти Німеччини.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

дався явно під опіку Берліна, звідки діставав і дістає подрібні інструкції щодо дальшої акції. Сама територіяльна автономія не вдоволяла вже всіх генляйнівців. Тут і там лунали навіть голосно гасла з домаганнем злуки судетських німців зі сусіднею Німеччиною, а щонайменше створення німецької федеративної держави при перестрою Чехословаччини на союз федеративних держав.

Ім'я Конрада Генляйна стало відразу відоме у найдальших закутинах Чехословацької Республики, що сама опинилася перед загрозою розпаду. Чехословацький уряд, оцінюючи фактичну силу Генляйна і сильний протекторат над ним Гітлера, не відважився застосувати проти Генляйна і його гвардії закону про охорону держави. Маючи напружені відносини з Польщею й Мадярщиною, своїми безпосередніми сусідами, а французьких і совітських опікунів дуже далеко, уряд Чехословаччини пішов на переговори з Генляйном, улекшуючи йому подорож за кордон, спрямовану саме проти теперішнього правно-державного стану Чехословаччини.

У справу вмішалися чужі — англійські і французькі дипльомати і Чехословаччина стала предметом політично-дипльоматичних розмов і торгів у Льондоні й Парижі, як теж у Берліні й Римі. Очевидно, Прагою зацікавилася теж Варшава і Будапешт. Зокрема Англія робила і робить дипльоматичний натиск на чехословацький уряд, щоб він пішов на далекі уступки в користь судетських німців. Генляйн, ще перед кількома роками скромний учитель руханки, став напівсуверенною особою, з якою рахуються і мусять рахуватись і президент республики д-р Бенеш і премієр д-р Годжа.

Домагання Генляйна після його недавніх розмов у Льондоні й Берліні зовсім немалі. Точних подробиць не оголошено, говорять тільки, що Генляйн прямує до створення з німецьких територій Чехословаччини півсуверенної німецької держави у рямцях федерації з Прагою, при цілковитій зміні курсу закордонної політики Чехословаччини; іншими словами: до зірвання чехословацько-совітського політичного й військового союзу, отже хоче основно змінити дотеперішню закордонну політику Праги.

Італійський диктатор Мусоліні заявив, що не цікавиться долею Чехословаччини, даючи таким робом вільну руку своему союзникові Гітлерові, який відповідно це й використовує через свого неіменованого ще намісника Генляйна. Франція не виказує теж охоти кровавитися за чехів, а можна сумніватися, чи й Совіти в сучасних відносинах зважаться на збройну інтервенцію. В таких міжнародніх та внутрішніх обставинах голос Генляйна набирає великої ваги, що ставить Чехословацьку Республику перед невідомою майбутністю та змушує її до основної ревізії цілої своєї дотеперішньої політики, бо легко може зустріти її доля довоєнної Австрії з осени 1918. р.

В іншій площині йшла і йде політична діяльність провідника Словаччини о. Андрея Глінки, старенького ниві, але завжди ще дуже меткого й діяльного католицького пароха з Ружомберку, керманича найбільшої словацької католицької людової партії. Заслужений довоєнний словацький діяч, що за свої національні і політичні переконання та діяльність відсидів півчверта року вязниці у довоєнній Угорщині, ще перед оформленням внутрішньої будови і кордонів сучасної Чехословацької Республики на мировій конференції в Парижі та в постановах чехословацької конституції станув на становищі територіяльної автономії Словаччини, домагаючися здійснення т. зв. пітсбурської угоди в Америці з 30. травня 1918. р., заключеної між представниками словацьких і чеських організацій у прияві пок. президента д-ра Масарика і ствердженої його підписом.

О. Андрей Глінка, безкомпромісовий ворог Мадярщини, є теж беззастережним противником чехізації Словаччини і чеського там верховодства. Як провідник сутословацького національного руху є о. Глінка противником тих, чині уже нечисленних словаків, що перейшли в чеський національний табор (як пок. през. д-р Масарик, колишній перший міністр для Словаччини д-р Шробар і теперішній премієр д-р Годжа) і дали почин до штучного твору — народу, який не існує — чехословацького. Між національним табором о. Глінки і словацькими „чехословаками" є деяка аналогія, як між нами, українцями, і нашими галицькими москвофілами, бо словацькі „чехословаки" заперечують національну самостійність словаків, уважаючи словацьку мову за місцевий діялект чеської мови, подібно як це роблять досі наші москвофіли з українською мовою в користь московської.

Як Генляйн у судетському краю, так і о. Глінка на Словаччині є сьогодні дійсним паном положення. Оба вони та їх табори є в рішучій опозиції до централістичного празького уряду. Різниця між ними та, що коли в тіні Генляйна йде новий „аншлюс" у користь Німеччини, то Глінка і кермований ним словацький національний рух боронять цілости Чехословацької Республики, домагаючися беззастережно тільки повної територіяльної автономії для Словаччини з власним законодатним соймом, урядом, а в останніх часах також з власною територіяльною армією — з гаслом „Словаччина для словаків" і з поворотом чеських урядовців на західний беріг ріки Моравн.

Генляйнівський рух і скріплений тепер словацький національний рух під проводом о. Глінки — до речі теж колишнього політичного вязня з початків Чехословацької Республики за домагання територіяльної автономії для Словаччини — розбудив ще більше і так дуже сильні ревізіоністичні домагання мадярів. Оживила свою діяльність Мадярська Ліга для ревізії тріянонського договору в Будапешті, що з приводу акції Генляйна у своему органі у французькій мові „Nouvelles Danubiennes" за травень ц. р. помістила велику передову статтю п. н. „Проблеми національностей у Чехословаччині" з відповідною мапою і статистикою та домаганням ревізії кордонів у користь Мадярщини.

Рівночасно провідник чехословацьких мадярів і член чехословацького парляменту граф Естергази виступив з домаганням до празького уряду широкої культурної і господарської автономії для мадярів, яких число в Чехословаччині подають на 720.000 (4.89 відс. загалу населення). Домагання Естергазія — це теж перший етап мадярських ревізіоністичних змагань, щоб відобрати на півночі Словаччину, а на кожний випадок Підкарпатську Русь. Щодо анексії українського Закарпаття має Будапешт симпатії майже всіх польських політиків, без огляду на політичні переконання і політичні табори, які зовсім не скривають того, що Польща хоче мати спільну границю з Мадярщиною.

Коли хитаються основи чехословацької державної будови, коли гомонять імена Генляйна, Глінки та Естергазія, то й наші брати зза верхів Карпат не сміють бути бездільні. Серед тамошнього українського населення, як взагалі серед усіх українців у світі, нема нікого, хто бажав би повороту мадярської влади. Українські провідники Закарпаття не бажають ніяк упадку чи розбору Чехословацької Республики, навпаки: й скріплення; вони домагаються тільки одного, щоб автономію Підкарпатської Руси переведено швидко і в цілости та щоб устійнено її кордони й занехано експерименти з насаджуванням москвофільства на нашій національній території.

Д-р Ст. Баран.

Після римської зустрічі.

Рим. 17. травня 1938.

Ось тиждень, як закінчилася подорож канцлера Гітлера до Італії, і як це не дивно — всі з неї раді. Подумайте: фірер та дуче нічого не підписали! Ані кавальчика паперу! Ніякого союзного трактату. І в тостах, проголошених у венеціянській Палаті, нікому вони не загрозили смертю. „Справжні державні мужі" — пише поважно „Таймс".

Не кажемо вже про те, що чужинецьким журналістам довелося зробити велике відкриття, і вони горді, як Христофор Колюмб: Італія не Німеччина. Італія латинська країна, Італія вітала з більшою щирістю свого дуче, ніж чужого германського вождя, Італія нарешті не без деякого хвилювання дивилася на свастику, що так раптово появилася на її бренерському кордоні.

А хто-ж цьому заперечував, що Італія — латинська країна? Це всім і так було відоме, і не бачимо причини, чому це відкриття моглоб вплинути на рух оси Рим-Берлін. Можуть бути союзники і без расових чи культурних спільностей: чи наприклад Франція та Англія не приятелюють? А різниці між ними ще може навіть більші, ніж між Італією та Німеччиною.

Не можна робити політичних висновків на основі більшої чи меншої овації, які лунали у Римі на адресу Гітлера. В дійсности італо-німецька приязнь, як і всі інші союзи, основана на інтересах. Чи Італії корисно співпрацювати з Німеччиною? Чи може вигідніше їй зупиняти поступ германізму? Тут вся основа питань, за якими треба уважно слідкувати. Але до цього часу можна ствердити, що приязнь обох країн принесла їм лише користь. Італія завоювала собі Етіопію, завдяки Німеччині, а Німеччина могла зробити „аншлюс" тільки завдяки мовчазній згоді Італії. Разом обидві держави не дозволили большевизмові закріпитися в Еспанії, вони разом зміцнили свій престіж в очах Англії та Франції і тепер уже можуть мати поважніший голос у різних інших справах.

Без сумніву, що зміцнення германізму — це небезпека для Італії (як і для багатьох інших держав Европи); але ця небезпека не безпосередня. Союз Італії з Німеччиною у даній хвилині побудований на інтересі, тимто не потребує трактатів.

Ростислав Шульгин.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ДЕРЖАВНА ШКОЛА ТЕХНІЧНА.

У Львові при вул. Снопківській ч. 47 (кінець трамваю ч. 2) пишається великий комплекс двоповерхових будинків з написом „Паньствова Школа Технічна", — одначе піднаписи показують, що міститься тут цілий ряд технічних шкіл.

Це давна „Промислова Школа", одна з найкращих того роду заведень шкільних у б. Австрії, за часів Польщі перемінена в „Технічну Школу", яка славиться як найліпше поставлена технічна школа в Польщі під оглядом устаткування і добору учительських сил. Вона тепер по реорганізації фахового шкільництва в Польщі на основі світових зразків переминилася розпорядком міністра освіти з 1936 і 37 р. на чотири школи, а саме: 1). Гімназію механічну і 2) електричну, 3) Ліцей механічний і 4) дороговий.

З давньої школи залишився дороговодний (III . IV кл.), та електрично-механічний виділ (кл. IV), які ліквідуються і вже не мають перших кляс. Зате залишається Виділ декоративних мистецтв і артистичного промислу кл. I—V, як коедукаційна школа для абсольвентів (ток) VI кл. всенародніх шкіл. Він має небавом стати „Інститутом пластичних мистецтв, себто школою ліцеального рівня, залишена теж 5-міс. зимова школа будів. майстоів і річні курси радіотехніки та електротехніки. З огляду на те, що молодь уже повинна вибирати собі дальший напрям студій подаємо тут інформації про ці школи і умови приняття.

До обох гімназій приймають хлопців з закінченою VI. кл. всенародньої школи, у віці 14—17 літ, що є відповідно розвинені тілесно та зложать вступний іспит з польського, географії, аритметики з геометрією і рисунків, при іспиті з польського питають теж історію, а при географії природу. Вступний іспит має на меті провірку умового розвитку і знання кандидата. За основу орієнтації буде служити свідоцтво VI кл. всенар. школи. З того видно, що іспит буде обертатися в рямцях знання всенародньої школи II ступня програмового, себто VI кл. всенародньої школи.

Вступний іспит попереджує психотехнічний дослід кандидата та лікарські оглядини. Вписи та іспити починаються 22. червня. Річна оплата 170 зол. та 10 зол. вписового і 10 зол. кавції, яку звертають. До короткого прохання слід долучити метрику та шкільне свідоцтво з VI. кляси. Побажана, хоча неконечна є посвідка Порадні патронату над ремісничою молоддю у Львові, вул. Бурлярда 5 (бічна Баторія) придатности кандидата до технічного звання.

Наука в обох гімназіях тревае 4 роки.

Тепер перейдемо поодинокі школи.

І. Завданням механічної гімназії є практичне і теоретичне підготування молоді до виконування в металевім промислі ковальських, слюсарських і токарських робіт. Програма нижчих клас обіймає усі три фахи. програма вищих клас має три напрями: механічного обробу в III. і IV. кл., ковальство в IV. кл. і слюсарство в IV. кл.

Плян години обіймає 40—46 годин науки і вправ у варштатах, в які школа є добре засоблена. Предметом навчання є поміж загально освітні ось які фахові предмети: технольогія, організація підприємств, хемія з матеріялознавством, фізика з машинознавством і рисунки. Варштатові заняття займають визначне місце в програмі, бо 17—27 год. тижнево.

II. Електрична гімназія має за завдання практично і теоретично підготовити молодь до електромонтерства. Перші кляси обіймають електротехніку взагалі, кл. IV. бере на увагу напрям техніки сильних струй і теле- та радіотехніки. Крім цього для практичного вишколу учнів в електр. інсталяціях відбувається позашкільна інсталяційна практика.

Праця у школі і варштатах тревае 40—43 год. тижнево, а поза загально-освітніми предметами обіймає: основи електротехніки, електричне урядження, телетехнічні лінії, матеріялознавство, технольогію, фізику з машинознавством, електр. машини, теле- і радіотехніку, телефонію, телеграфію, радіотехніку, організацію електр. заведень і рисунки.

III. Механічний Ліцей має дати крім практичного, ширше знання теоретично-фахове і загальне. Він підготовлює: а) до праці при організуванні продукції в метал. промислі механічнім, б) до праці конструкторів у цьому промислі або до чинностей енергетиків у рільних ділянках господарського життя. Побіч загально - освітніх є там такі фахові предмети: технольогія металів, варштати, частини машин, помпи, кітли, мотори, конструкційні вправи, електротехніка, термодинаміка, організація підприємств, рисунки і ін. Праця у варштатах столярськім, тесельськім і ковальськім.

IV. Дороговий ліцей дає крім практичного, ширше теоретично - фахове знання потрібне до праці при організуванні і веденні робіт звязаних з будовою і утримуванням доріг, та конструкторських чинностей в цій ділянці. Вчать там крім заг.-освітніх предметів, таких фахових: дороги, заліниці, земні роботи, будівництво, мости, залізобетон, статика і витрималість матеріялів, кошторисування, гірництво, матеріялознавство, водопроводи і т. ін. Праця у варштатах столярських, тесельських, ковальських.

Наука тревае в ліцеях 3 роки. Плян занять 42—44 год. тижнево. До ліцеїв приймають учнів з покінченою гімназією нового типу, або VI кл. давнього, а також з 3—4 літньої середньої фахової школи попередженої покінченою VII. кл. народньої або III. кл. давньої гімназії, у віці 16—20 літ.

Кандидати з покінченою гімназією здають тільки іспити з рисунків (у розмірі гімназії), кандидати з фах. шкіл здають рисунки, польське і математику (у розмірі гімн. загально-освіт.) Покінчений Ліцей дає право виконувати відповідне звання і охочим вступити на вищі школи спорідненого фаху нарівні з абсольвентами загально-освітніх ліцеїв. Такі теж самі військові управнення.

Вписи і вступні іспити починаються 27 червня. Є теж лікарські оглядини і психотехнічні досліди. Можна теж долучати свідоцтво гімназійного шкільного лікаря до прохання.

Подаючи ці інформації просимо теж інші часописи ними покористуватися, щоби вони дійшли усюди там, де доходить наша преса.

Д. Кореиець.

Знову велика вигра!

Зол. 15.000

на число 128514

а також багато виг нижче 15.000 зол. впало в 11. дні тягнення 4-тої кляси на льосн відомої зі щастя колєктури

„РУНО", Равіч і С-ка

Львів, пл. Марійська 4.

„Волинські церкви переповнені — паніка швидко минає!..."

З розмови з членами делєгації православного населення Волині до премієра ґен. Складковського.

Варшава, у травні 1938.

В понеділок, 9. ц. м. — як „Діло" вже інформувало — премієр **ген. Славой-Складковський** прийняв на довшій авдієнції делєгацію православного духовенства і селянства з Волині, що інтервеніювала у голови польського уряду в справі відомих волинських подій.

Негайно після авдієнції представники української та російської преси у Варшаві звернулися до членів делєгації з проханням інформацій про теперішнє положення і долю православного населення Волині. Вашому кореспондентові вдалося дістати отсі радісні (хоча ми далекі від оптимізму) інформації:

— Випадки розвинулися так швидко — оповідає нам делегат — священник з околиці Гриньок — так неочікувано, що ми — ніде правди діти — розгубилися. Населенням, яке нічого подібного не очікувало, заволоділа паніка. І — зрозуміло — лише тою панікою можна пояснювати початковий успіх після першого натиску латинників. Селянство переходило на католицизм зі сльозами в очах. Це факт. Але й зі сльозами вертались до Православної Церкви. Які з тих сліз були сльозами радости, а які — смутку, чи розпуки?

— А якіж настрої тепер?

— Тепер вже починає бути цілком інакше. Передовсім — паніка минула дуже швидко, на що вплинула у великій мірі архипастирська візитація Преосв. Олексія. Після неї почалися повороти до православія. В самих Гриньках повернулося 120 людей. По-друге як природна реакція дається зауважити на цілій Волині великий запал релігійних настроїв та приваблення до віри батьків. У неділі і в усі свята церкви бувають переповнені вірними. Дам вам приклад: свічні доходи по церквах зросли вдвоє, все населення відбуло св. сповідь.

Не можна не зауважити теж — продовжує наш співбесідник — дуже відрадного явища, як наслідку пережитих потрясень, а саме особливого духового обєднання волинського села. Звичайні давніше сільські сварки за межу чи за курку відійшли на другий плян — забуваються, минають. Українське волинське село, кажучи модно, консолідується і міцнішає духово.

— Ну, а якже почувають себе ті, що перейшли на католицизм?

— Знаєте — правду сказавши — не дуже... Правда, вони мають від місцевої влади багато привілеїв, моральних та практичних. Якщо напр. поліцай звертається до православного селянина, то каже йому „ви", а до „конвертита" він говорить „прошен пана". Самі розумієте — „вяра хлопска" і „вяра паньска".

Положення господарське тих „конвертитів" на селі все таки незавидне, погане, як усіх селян. До того їх дуже мало. Православна більшість, що до цієї пори ніколи вороже не ставилась навіть до „старих" католиків, тепер ставиться до одних і других холодно, недовірливо і в біді їм не дуже радо помагає. Очевидно, православні села дуже культурно, але й дуже послідовно їх оминають. З „конвертитами" не розмовляють, не мають ніяких звязків, не зауважують просто їхнього істнування.

— А скажіть, панотче, будь ласка. Оце ви підкреслювали, що до часу „ревіндикації душ" православні українці не тільки толєрували, але й жили примірно з католиками. Чи тепер можна сподіватися змін і під цим оглядом?

— Безумовно! Безумовно! Ворожба вже є — „ревіндикація" принесла грізні признаки поважних релігійних антаґонізмів. Мирне співжиття ріжних віроісповідань на Волині — розбите і все це може злікувати тільки час та особлива обережність.

— Отже, реасумуючи те, що ми від вас почули, „е ще порох у порохівницях"?

— Є, є, зрозуміло, що є! І нема причин попадати в розпуку чи зневіру, хоча все це таке болісне і гірке. Настрій на місцях бадьоріший — зрозуміло — там на фронті, ніж тут у вас, у запіллі, тому нема чого падати духом. Православна Волинь не захитається, не впаде!

Стільки сказав нам старенький православний священник знад большевицького кордону, один з тих слуг свого народу, що в боротьбі виросли і для яких вона — зміст життя.

Бажаючи насвітлити проблему „ревіндикації душ" ще й від сторони... предмету тої акції, перевели ми розмову з делєгатом селян, 65-літнім Евфимом Ничком. Оце вірний її зміст:

— Ну, якже вас п. премієр прийняв, приязно? — питаємо.

— Та воно добре — відповідає селянин. — Казали мені оповідати, а я оповідати не спосібний. Коб так мене питали, то я би всю біду нашу оповів, а говорити сам не потраплю...

От тільки і сказав, що доки нас не присилували на католиків, то ми і злости ні на кого не мали. А тепер не довіряємо тим, що перекинулися від нас, всі як не ті люди стали. Роздор пішов.

— Про це ви п. премієрові сказали?

— Ну, так. Казав, що така несправедливість діється. Казав — нехай він був і підозрілий раніш, нехай на нього й око мали, а як став католиком, то все йому вільно. Може собі і 24 години ходити, куди хоче, а мені от не вільно. Як сонце зайде, то й коней напоїти не можу, бо зараз карають. А чи я вкрав, чи я противився? Всього, що хочу померти в тій вірі, що й народився.

...Тільки, бачите, одним я журуся, що я не все второпав, що мене п. премієр питав. Бо по польському, то я — сказати — й нічого не розумію. Він мене питав, чи був хто арештований за віру, а я зразу не зрозумів та кажу „ні". От колиб на мому місці був хтось з мудріших, що їх від нас з Гриньок повиселювали, то той би все розказав.

— Кажете, у вас — „роздор"?

— Ой, роздор. Таку всі злість, таку ненависть мають, що не дай Боже! Не буде спокою на нашій землі, згадаєте мое слово, не буде...

Фа—ський.

Українському Громадянству до відома!

Повідомляємо, що в неділю 22. травня ц. р. довершиться акт **посвячення прапору Матері-Просвіти,** попереджений архиєрейською Службою Божою в год. 9.45 ранку в каплиці біля архикатедрального храму св. Юра в намірені Ювилятки „Просвіти".

Все свідоме українське громадянство віддасть поклін Ювилятці і вікна своїх мешкань прибере ювилейними наліпками „Просвіти".

НЕ ЗУПИНЯЙСЯ НА ХІДНИКУ І НЕ ГАЛЬМУЙ РУХУ!

„Ніколи не виречемося своєї греко-католицької церкви і своєї української нації!“

Заява української шляхти з Кульчиць Шляхотських, самбірського повіту.

В останньому часі появилося багато неправдивих а то й брехливих вісток про Кульчиці Шляхотські. Для висвітлення правди і спростування тих неправдивих, брехливих, татарських вісток, ми нижче підписані громадяни Кульчиць Шляхотських заявляємо:

Ми свідомі того, що наше село одно з найстарших сіл Самбірщини, яке памятає часи наших князів. Наше шляхотство історично виводиться з княжих часів. Наші предки напевно творили прибічну дружину, належачи до боярського стану. Тепер ріжні люди намагаються ті історичні факти перекрутити, а в нас просто вмовити, буцімто ми якась „польська шляхта" чи просто таки поляки, яких зукраїнізувала Австрія або грекокатолицькі священники. **Заявляємо, що ці вістки безпідставні і навіть такі, що справді освічена людина не уважалаб за гідне їх передавати!**

У нашому селі було ще недавно (є ще багато людей, що це памятають) чотири церкви. Ці церкви ставили наші предки за старої польської держави. Якби наші предки були поляками, то чи це булоб можливе в королівській Польщі змінити обряд з римо- на греко-католицький і будувати церкви замість костелів? Кажуть, що наші предки говорили по польськи (Побудка, ч. 6/37). Але ми маємо метрики писані з 1743 р., писані ще за давньої Польщі. Ці метрики писав також наш родак, парох Кульчицький, а писав їх церковщиною, уживаючи кирилиці, себто тодішнього, урядового письма церкви. Якби ми були поляки, то **чи це можливе, щоби поляк у польській державі вирікався свого рідного і писав нашою церковщиною?!** Нашу церкву за королівських часів понижували та погорджували нею, про те багато говорить історія. Вже з природи люди бажають уникати труднощів і пониження. Коли-ж наші предки були за королівських часів вірні своїй зненавидженій і погорджуваній церкві і народові, то це доказ посуненого до крайніх меж патріотизму. Доказ справжнього геройства в часах недолі і терпінь. Наші часи нагадують нам часи наших предків. Наші предки вийшли переможно з боротьби у свому лихолітті. Заявляємо, що як гідні нащадки великих, героїських предків, **ніколи не виречемося своєї греко-католицької церкви ані своєї української нації.**

Цю заяву підписало 376 членів шляхотських родин.

Ще до теми: „Крим і Берестейський мир“.

Львів, 20. V. 1938.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прочитав я в сьогоднішнім „Ділі" статтю п. О. Севрюка п. з.: „Крим і берестейський мир", в якій він твердження берлінського „Українського Вістника" про відречення українською мировою делегацією в Бересті 1918 р. Криму називає „ще досі нечуваною для українців оцінкою берестейського чину, з якої вперше довідуємося, що »українська делегація перечеркала життевий інтерес української нації«" та що автор такого твердження „покористався цілком вигаданими і наївно фальшивими »історичними« даними", а опис, як це мало місце, називає „сценою абсолютно апокрифічною і вигаданою".

Супроти того вважаю своїм обовязком пригадати, що першу вістку про сумний факт, описаний у берлінськім „Українськім Вістнику", подав до публичного відома з подрібним описом, як це відбулося, ще восени 1919 р. один з визначних членів української мирової делегації в Бересті **п. М. Любинський** на одній конференції представників преси в Камянці Подільськім, а що я, як один з учасників тої конференції, записав у моїм спомині п. з. „Україна і Крим — Причинок до історії берестейського мира", надрукованім у львівськім „Громадськім Вістнику" в 1923 р. ч. 33.

З поважанням

Іван Кревецький.

Червоні висадили у повітря ціле еспанське місто.

Червоні еспанські війська висадили в повітря ціле місто Біескас на араґонському фронті, коли заняли його нац. війська. В кожному домі того міста підложили вони динамітові набої й получили їх електричними проводами. Місто мало вилетіти в повітря тоді, як нац. війська ввійдуть до нього, та через необережність динаміт вибух за скоро й знищив ціле місто, але не зробив ніякої шкоди нац. військам.

—o—

Після припинення діяльности Товариства „Сила“.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

Хвальна Редакціе!

Сам факт припинення діяльности одинокого українського робітничого Т-ва „Сила", як також і те, що опісля сталося і до нинішнього дня діється, спонукує мене просити Хвальну Редакцію помістити у Вашому цінному деннику кілька моїх слів. Я довший час звязаний був з Товариством „Сила" дуже тісно — був його головою безперервно 18 літ. Я його з воєнних руховищ двигнув і він згідно з передвоєнною традицією та старався виконати бажання основників — дати змогу українському робітникові у Львові зійтися разом, пізнатися і плекати те, що йому дороге й конечне. В ріжних часах ріжних ворогів стрічало Товариство, але заправлене в поборюванні трудностів, завжди виходило переможно.

В початках Т-во „Сила" давало навіть своїм членам всесторонню поміч на випадок хвороби, нездібности до праці, або смерти. Пізніше все те перебрали на Суспільну Обезпечальню і не зільно було того дальше виконувати в Товаристві, зате сильніше розвинулась організаційно-освітня праця. Набуто також площу в гарному місці, але з ним вижеться новий клопіт для Т-ва. Судові процеси в напрямі уневажнення контракту купна тягнуться роками і коштують багато гроша — і все те тільки на те, щоб не дати змоги Т-ву мати площу в тому місці.

В „Силі" плекалася думка вже від 1918 р. створити окреме товариство для домашньої прислуги: в „Силі" відбувалися також наради в справі основання Т-ва „Воля". Дуже поважно думали ми свого часу про заснування окремого товариства для возьних, як також для візкарів (людей, що наймаються до ріжних перевозів власними візками). До зорганізування двом останніх ще й до нині не дійшло.

Те все робили ми в імя Боже і для добра народу. Релігійна сторінка життя членів Т-ва була дуже добре заступлена. Крім офіціяльної участи у всіх церковних торжествах згадаю ще про такий факт, що Т-во для своїх членів уладжувало окремі реколекції, що їх зволив Ексцеленція Митрополит особисто проводити. Ексц. Митрополит все докладно цікавився життям у Т-ві „Сила" і навіть тоді, коли сам не мав уже змоги до тих маленьких братів прийти, передавав своє благословення на добру й хосенну працю в Товаристві. Т-во „Сила" дуже високо цінило благородне серце Митрополита і при всіх своїх святах висказувало свою вдячність та признання до свого Владики, котрого одноголосно на своїх зборах (вже давно) вибрало своїм почесним членом.

Цього року минає 30 літ від заснування Т-ва „Сила". Тридцять літ праці щирової, хосенної, повної жертв, де кожний Виділ вкладав усе своє знання і серце, щоб на наміченому шляху дати українському робітникові максімум того, що можна йому серед кожночасних відносин дати, та хоч мінімум того, чого він конче потребує. І в такі роковини його припинено в діяльности.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 103. Понеділок, 21 (9) травня 1888.

СТАВРОПИГІЯ СВЯТКУЄ 900-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ І 40-ЛІТТЯ ВЛАДИ ФРАНЦА-ЙОСИФА.

Ставропигійський Інститут видав відозву, в якій заповідає, що відсвяткує 900-ліття хрещення Руси та 40-ліття панування Франца-Йосифа. Бібліографічно-археольоґічною виставою у місяцях жовтні, листопаді та грудні 1888 р. У звязку з тим Інститут звертається до духовенства, щоб воно переглянуло церковні книги і старославянські рукописи а також різні церковні предмети, що своєю старовиною, укладом і формою впадають в очі та щоб опис і опис тих книг, рукописів і предметів надіслало Інститутові, який подбає, щоб цікавіші речі дістати на виставу.

ЯСНА І ТЕМНА СТОРІНКА.

Статтю про Якова Головацького з приводу його смерти „Діло" так закінчило:

„Яків Головацький першими своїми літературними працями, що походили з чистої душі юнака, який любить свій нарід, поклав у важких часах чимало заслуги для нас. І ця праця в очах кожного руського патріота нехай зрівноважить лізнішу темну сторінку діяльности покійника! Цеголна, що він її поклав у починах нашого літературного відродження, зросла нині в сильний храм патріотичної діяльности. Русь встомилась"...

„ВОЄННИЙ ДУХ В АНҐЛІЇ“.

„В останньому часі почав проявлятися в Англії великий воєнний дух і Англія думає сьогодні про европейську війну може більше, як яканебудь континентальна держава. Причина цього мабуть та, що Англія думає через европейську війну забезпечити не тільки свої посілости в Азії, але також використає момент, коли в цілій Европі настав би застій, економічно для себе. З того, що діється тепер в Англії, можна допускати, що Англія на випадок европейської війни не запишилаєбь нейтральною, але виступилаб збройно проти давного свого противника Росії".

СТАРІ ЧАСИ...

„У Відні повісили в суботу, 19-го травня, воїна Михайла Шмідта, який у березні цього року убив свого товариша Мойсея Арона. Підчас виконування цього присуду, один з воїнів, що були в асисті, зімлів".

Пристанула вся праця! Йдуть ріжні здогади і навіть обвинуваченння. Тут саме добачую велику небезпеку. Всі порахунки можуть і повинні відбуватися між собою та на своїх замкнених зборах а не прилюдно. Нині треба задержати повну рівновагу духа! Не особи чи їх погляди, але товариство і його ціль мусимо мати на увазі.

Припинення діяльности товариства — це ще не розбиття українського робітництва. Поділ на групи та ще більше поборювання себе самих — ось що може стати найбільшим його нещастям.

Нині цілий світ трудиться над розвязкою робітничого питання і не все добре йому це вдається. А справа українського робітника є своєрідна. Не дивно, що ті, котрі беруться його розвязувати, ще блудять, чи може сил не мають. Однак кожне їх зусилля і навіть невдачі нехай стануть для грядучих наукою, як і що треба ділати, щоб осягнути свою ціль.

О. Антін Каштанюк,
б. голова „Сили".

—o—

„DAILY HERALD“ ПРО УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ.

У звязку з натиском Польщі на Чехословаччину, щоб добути кращі умовини розвитку для польської меншини, льондонський „Дейлі Геральд" завважує, що доля куди більшої української національної меншини в Польщі не находить якось кращої розвязки. Польський уряд — повідомляє „Дейлі Геральд" — скликав м. ін. воєводів зі східних воєвідств, щоб занити становище до українців, які, на думку „Газети Польської", домагаючись автономії в межах Польщі, наслідують судетських німців викликують неспокій.

—o—

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ВИХАВ ДО ЛІБІЇ.

Італійський король виїхав у четвер вечором двірським поїздом до Сиракуз, відкіля відпливе до Лібії. В суботу причалить він до Трипольсу.

Підчас 11-денного побуту в Лібії король звидить край, переведе інавґурацію публичних робіт, побуде на великій військовій ревії.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашне навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Економічний огляд.

„Русска кредитова кооперація".

Під таким наголовком містить „Господ. Кооперативний Часопис" (ч. 20) дошку незвичайно цікаву статтю інж. І. Ольхового, в якій розкриває брехні К. Ганасевича, директора „Ревіз. Союзу Русских Кооператив", що їх він опублікував у своїй статті „Русска й українська кредитова кооперація", поміщеній в „Русском Голосі", „Земле і Волі" та пізніше передрукованій у „Кооперативнім Вістнику" органі „Р. С. Р. К." У згаданій статті К. Ганасевич доказував дуже чудернацькими пересічами, що „русска" кредитова кооперація сильніша від української. (Інж. Ольховий у своїй дуже основній статті в „Г. К. Ч." виказує цілковиту брехливість цифр К. Ганасевича. Ця брехливість виявляється вже хочби в тім, що К. Ганасевич притягнув під „русску кредитову кооперацію" білянси **19 жидівських кооператив**, що найшлися в „Русскім Ревізійнім Союзі" від 1935 р., після того, як їх Союз розвязано. (Жидівських кредитових кооператив є в „РСРК" ще більше, але не всі вони предложили свої білянси). Ці жидівські кооперативи творять **найсильнішу групу** в збірнім білянсі „русских" кредитових кооператив. І так напр. уділи 19 жидівських кредитових кооператив, членів „РСРК", дають 563 тисячі зол., а уділи 31 „русских" кредитових кооператив (бо стільки їх предложило білянси) 63 тисячі зол. Позички 19 жидівських кооператив — 1,450 тис. зол., а позички 31 „русских" кооператив — 369 тис. зол. ітд. Позичкова сила всіх „русских" кооператив (без жидівських) дорівнює ледви позичковій силі одного нашого більшого Українбанку. Також славні „пересічі" К. Ганасевича, як виказує наглядно І. Ольховий, зовсім невгідні з правдою.

„Як виглядає порівнальна метода і солідність автора", пише І. О., „а заразом інформаційна вартість його статті, видно з того, що при вкладках він порівнює наші найслабші кооперативи із „русскими" найсильнішими та ще додає, що робить так тому, щоб бути „вповні справедливим"... Висновок статті І. Ольхового такий: „Взагалі „русска" кредитова кооперація (без жидівської) творить сама в собі дуже **важку проблему**, бо по-перше: **нема її для кого тримати**, по-друге **нема в ній кому працювати**, та врешті вона не має і не буде мати моральних і матеріяльних сил, щоби втриматись і розвиватися. Щось там ще буде якийсь час животіти і час до часу москвофільські провідники ще будуть гордитися, що мають „сильну" кооперацію, але нема сумніву, що з цим усім шкідливим смішацтвом **наближуємося до кінця і то задля недостатку його якихнебудь сил до життя.** Для „русской" кооперації залишається одна дорога: коли вона слабина, то загинути, коли вона щось варта, то не служити чужим панам — тільки злитися з рідною нам усім українською кооперацією. Фікції „русской" кооперативної сили не можна підтримувати навіть жидівськими кооперативами.

Кредит у Центробанку.

Квітневе число нового місячника **„Кредітова Кооперація"** (ч. 4) приносить поміж іншим цікавим матеріялом спомин д-ра Кости Левицького в 40-ліття заснування Центробанку і статтю дир. С. Кузика п. н. „Кооперативність Центробанку". З цієї останньої статті подаємо тут важніші цифри і інформації.

Розвиток Ц. Б. іде швидко вперед. **Оборот** у 1934 р. був 7 міл., а в 1937 р. уже 48 міл. У березні п. р. оборот сього оборот за 1 місяць) **перейшов цілорічний оборот 1934 р. на 100 тисяч зол.** Ц. Б. старається зосередити в собі **весь кооп. капітал і весь платничний оборот кооперації.** Зросли також **вкладки** кооперації (100 тис. у 1934 р., 1 893 тис. у 1937 р., а це дає 40% всіх вкладок). У 1937 р. ЦБ. уділив позичок кооперативам на суму 2,432 тис. (трічі більше ніж у 1934 р.), а того кредитовим кооперативам 803 тис. або 33%, торговельним — 964 тис. або 40%, молочарським 278 тис. або 11.5%, промисловим — 169 тис. або 6.5%.

„Як бачимо — пише дир. С. Кузик — кредити розділені між усі кооп. види і менше-більше відповідають вони засібности і живучости видів. Найбільше кредитів дістали кооперативи для заг. закупу і збуту, „бо у збуті виказана коса, в останніх роках виростає живучість".

Та зріст оборотів, вовремя вкладок та уділених кредитів автора не вдоволяє. **Потреби в кредиті зростають сильніше ніж засоби.** І тому дир. Кузик кличе, щоб спільними зусиллями громадянства мобілізувати вільні капітали в кредитовій кооперації, від райфайзенок до Центробанку.

Вовни шовки і ін.
на весняний сезон лишень і добре купити и повновідкритій льокалю у фірмі
РОЖА БОТВІН
Львів, Боїм.з 9.

що купні у власному інтересі належно підтримають зусилля кооператив, що теж повинне в увазі на консолідацію польського елементу на терені Сх. Галичини".

СВІТОВА ХРОНІКА.

НАСЛІДКИ ДЕВАЛЮАЦІЇ ФРАНЦ. ФРАНКА. — ЗАГРОЖЕНИЙ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ФРАНК.

Досі наслідки девальвації франц. франка зазнані у двох напрямі: репатріяції франц. капіталів з закордону і в успіху першої тріади позики національної оборони. Одно і друге має велике значіння. Поворот грошей до краю підвищує вартість франц. капіталів, що втекли на чужину, оцінюють на **1 мільярд фунтів штерлінгів**), навіть у дотеперішніх розмірах (поверх 20 мільярдів бр. фр.), мусить мати вплив на хід господарських справ. Щоправда в більшости є попит тепер у Франції на коротко-річнішені вартости, головно скарбові боні. Та міродайні кола стараються звернути цю хвилю вільного грошу в напрямі довгоречинніших вартостей, бо тільки це може поліпшити господарську ситуацію. Потрібне до цього довіря громадян уже паростає, чого доказом є успіх розпочи на нац. оборону, дарма, що державні позички не мали досі доброї опінії на кредитовому ринку. Мали вони в останніх роках суто-консумпційний характер, ротуючи бюджет. Навіть мінімальні позички, призначені на нац. оборону, провалювались у другій тріаді з уваги на інше зужиття як привласнення засобів, здобутих у І-ій тріаді.

Девальвація бр. франка пройшла майже без впливу на валютову ситуацію в інших державах. Пишемо „майже", бо Бельгія має претенсію до Франції, що то її валютова операція спричинила підірвання ситуації бельга, а захитання його курсу. Та в дійсности ця його ситуація була вже слаба, вона запало рішення тодо франц. франк. Вже тоді втеча бельгійського золота за кордон не віщувала нічого доброго і була виразом тих тяжелених труднощів, перед якими стоїть бельгійський уряд. Очевидно, що й девальвація бр. франка не могла залишитись без певного впливу на підсилення тріскучих настроїв у Бельгії.

ВСЕСОЮЗНА ХЛІБОРОБСЬКА ВИСТАВА В МОСКВІ В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ.

Вже 1. серпня п. р. мають у Москві створити Всес. Хл. Виставу, якої розмір — якщо вірити прихильній совітській пропаганді, що відзеркалює звичайно більшевицьку гігантоманію — має бути кольосальний. На 135 га передмістя Пушкінське демонстрована буде рільна продукція і її технічні осяги. Польський „Орбіс" організує прогульки на виставу.

НА ШЛЯХУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА

Не вважаючи на бажання не дразнити фінансових потентатів з Уол Стріт — през. Рузвельт таки не зупиняє своєї боротьби з перестарими капіталізму в Зл. Д. П. А. Тепер він намітив велику акцію проти приватних монополів, що їх мають гедлінги. Домагаючись від сенату 500 тис. долярів на студії проблеми привмонополів, він пише, що не можна потурати розростові впливу приватних осередків госп. диспозиції, що переходить уже своєю силою саму державу. Та ще важніший є намір Рузвельта вжити доведення ще стерилізоване європейське золото (себто вложене безділь-но в скарбницях в заміну за оприцентовані скарбові боні) до підсилення господарського життя шляхом лібералізації кредитів. Це примістило грубо повзад 1 мільярд долярів воєнних фінансових засобів, що могло сильно оживити господарські кон'юнктуральні відчуття в Америці. — Треба завважити, що госп. ситуація там за останні місяці дуже погіршилась, про що говорять вказівники у промислі і торговлі.

—o—

З коштами паспорту, дороги, мешкання й повного утримання коштує **місячний побут:**

В Берліні	зол. 681.—
у Відні	зол. 672.—
в Мілано	зол. 825.—
в Празі	зол. 777.—

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ НА КОРИСНЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ВІДПУСТКИ ЗА КОРДОНОМ РАДИТЬ
Пром-банк
ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п
тел. 292.15 і 200-15

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ТРЕБА ГОТУВАТИСЬ ДО ЧЕРГОВОЇ КРИЗИ.

Таке гасло вгукує „Політика Господарча", вказуючи, чому вже недалекому часі можна сподіватись кризи.

Високу повоєнну кон'юнктуру тривало около 3 роки, від 1926-29. Теперішня кон'юнктура почалась літом 1936 р., спричинена в Польщі трьома моментами: 1) „Шінською" дефляційною курацією на переломі 1935-36 р., 2) вийсково корзним урожаєм у Польщі в 1936 р. при неврожаю в світі і 3) воєнськими подіями, що в госп. бюджу були „манною з неба", щось немов стратій англійських вугледобів з 1926 р.

Теперішня кон'юнктура буде **коротша**, ніж „проспериті" у минулому десятиліті. Якщо йде про хліборобство, то вже рік 1937-38 значно гіршим від року 1936-37 (низькі ціни і гірші врожаї. Промислова кон'юнктура тривалше правдоподібно вже напевно, хоч може її „вирешти" досягнуть до р. 1940-41. Тому — пише „П. Г." — треба думати про те, як запобігти новій кризі в р. 1939 чи 1940. Польща змарнувала багато корисних моментів сучасної кон'юнктури. Вона не удоровила кредитового ринку, не перевела повоєнної податкової реформи і не поправила господарської структури. Зате, що досі представляє ЦОІ (Центр. Промислова Округа), являється **продуктом політичної сили.** Щоправда не виключається, поправи в тім, але тоді мають громадянство, що ЦОІ і засобом збагачення краю, помножування його продукційної здібности, його виробничої сили. Військові інвестиції в середній Галичині є вказані, але з далекозорою госп. політикою не мають вони нічого спільного.

Отже уряд не використав кон'юнктури. І „П. Госп." питає: чи буде він здібний опанувати кризу, повести сміло, творчу госп. політику, вважити підзасоби і дати передумману програму? На ці питання відповідає журнал сумнівом, уважаючи, що негативна евентуальність є найбільш правдоподібна.

ГОСПОДАРСЬКА КОНСОЛІДАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО ЕЛЕМЕНТУ НА ТЕРЕНІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Заходом торговельної централі польських кооперативних складниць і „кулек рольничих" відбулась 1-го травня п. р. у Львові конференція рільничо-торговельних і рільничо-споживчих кооператив. Попередили її таких конференції в Станиславові і Ярославі. Головна увага в рефератах і дискусії присвячена була співпраці з кравницями „кулек рольничих" і приватних купців. У результаті — як пише „Дзенник Польскі" з 14. п. м. — рішено, що всі повітові і окружні кооперативи повинні вести відділ рільничий і споживчий, з тим, що в останньому мають перестановитись в деталіцю на гурт. „І не конечне — подає дальше згадана газета — з уваги на те, що в останніх роках повстає велика кількість споживчих крамниць. Основують їх безробітні зі сіл. Важне, щоб ці крамниці особливо товарами польського походження і в польських руках. Преса в тому напрямі гідна відзначення і можна сподіватись,

---

Господарська вістка.

= Повітова розпорядча поль. міністерства скарбу, якій дозволяє **сплачувати деякі рільничі довги вартісними паперами.**

= За інформаціями „Курєра Польс-ого" з'являться в короткому часі в продажі нові, **знормалізовані вовняні блянкети.**

= Немале занепокоєння панує від надання **визволення нафтових товариств у Мексику** з користь уряду та політичне напруження, що з цього приводу зтворилося поміж Мексиком і Вел. Британією, яка боронить інтересів англійських акціонарів у нафтовому мексиканському промислі.

= Італія рішила творити **окремі колоніяльні гроші.** Поки що Банк Італії має випускати банкноти в вагості 1.000, 500, 100 і 50 лірів. Обіг цих банкнотів лише Африкою буде обмежений, вони дотеперішні італійські банкноти вернуться до Европи.

Сторінка без політики.

З історії жіночої панчішки.

Шовкові панчохи — це один із найважніших і конечних сьогодні реквізитів жіночого одягу. Ми вже привикли вважати панчохи за щось цілком буденного, щось дуже звичайного. Здемократизування та водночас поширення їх на цілому світі зліквідувало привілей найбагатших верств на їх виключне ношення.

Як виглядає історія шовкової панчішки? Як вона зявилася і яка її еволюція?

Продукт людської винахідливости, вислід поступу техніки, є розмірно молодим винаходом. Першу вістку про шовкову панчішку стрічаємо в XVI. ст. А саме читаємо в хроніках, що відома зі своєї краси й трагедії королева Шотляндії Мэрія Стюарт дістала в дарунку пару шовкових панчішок. Звідкіля походили ті панчішки й чому, не маємо сьогодні певности, де їх батьківщина й де вони народилися?

Той оригінальний на той час дарунок викликав свого роду відрух, зроджений на підложжі заздрости й ривалізації. Англійська королева Єлисавета, що одночасно панувала з Марією, любилася у вибагливості й оригінальності одягів, позавидувала шотляндській королевій цього дарунку, тому постановила створити у своїй державі продукцію шовкових панчіх. Вона попирає з тих причин у своїй державі виробництво ручного трикоту на дротах й навіть заводить у школах обовязкове навчання робіт на дротах. Унаслідок цього в Англії населення займається щораз більше цим промислом і працює над піднесенням і удосконаленням продукції панчіх. В тому часі англієць Лей придумує трикотарський вариат і закладає першу фабрику панчіх. При кінці XVI. ст. постають трикотарські фабрики в Німеччині і Франції, де зчасом панчішний промисл розвивається дуже буйно. В цьому промислі спеціялізується головно Франція, здавна знана із доброго й елегантного смаку в одягах.

Поглянемо, що діється з панчохою в XVII. столітті. З початком того століття мода впроваджує при шлюбних строях обовязок ношення шовкової панчохи, вишитої золотом. Історія згадує, що французький король Людвик XVI., званий „королем сонцем", жертвував у доказ своєї найбільшої ласки дамам двору білі панчохи ткані золотом, прикрашені взором у вигляді сонця. Ті панчохи були оригінальні й дуже дорогі.

Легкодушна й вибагліва в одягах епоха „рококо" памятає теж про панчішку й уводить її, як важний артикул не лиш до жіночого убрання, але також і для мужчин. Епоха „рококо" поширює шовкову панчоху, вводячи її на арену щоденного життя. Бачимо щораз частіше у Франції, як мужчини носять білі або колірові панчохи при коротких по коліна штанах. Панчоха дуже часто прикрашена узористим гаптом і тоді стає вона в більшій або меншій мірі люксусом.

Французька революція усуває на деякий час цей люксус, яким була шовкова панчоха, проваджуючи замість неї бавовняну панчоху. Але ношення бавовняних панчіх не могло бути тривале, бо згідно з тодішнім поняттям елеганції вона була груба, погана й деформувала ногу. Тому вкінці мусіла вона уступити місце далеко елегантнішій шовковій панчосі. Кінець XIX. ст. — це час відновлення моди шовкової панчохи — це боротьба за першенство зі солідною панчохою, т. зв. „патентовою", або тоншою, „фільдекосовою". Та боротьба ведеться до світової війни і після неї шовкова панчоха перемагає вкінці на цілій лінії, до чого причиняється модна коротка суконка.

Панчоха з року на рік стає краща, ніжніша і при цьому дешева. Це причиняється до її масового поширення, так, що можна сказати без перебільшення, що вона доходить сьогодні навіть (може й на жаль) під сільську стріху. Тепер на селі вже рідко найдете дівчину, якаб не мала, або хоч не мріяла про шовкові панчішки.

Цікаво приглянутися, як сьогодні виглядає виріб шовкової панчохи. Знаємо, що тепер її виробляють при помочі машин. Трикотарські машини не виробляють її в цілости. Вони виконують звичайно лише плоский, на вигляд безформений кусень трикоту, починаючи від подвійного берегу. Разом із машиною працює багато пильних і зручних рук, щоби створити готову панчоху, яка покидає фабрику в естетичному опакуванні. Трикотарські машини виконують одночасно 24 панчохи, себто один гузин пар, починаючи від подвійного берегу. Коли подвійний беріг вже готовий, тоді машина працює чимраз скорше і через відпимання чи пак додавання скількости очок надає панчосі відповідну форму й тим самим заокруглює лидку. Коли зближується пята, машина звільнює темпо і з нечуваною прецизією виконує її заокруглення. На малому просторі виконує вона 48 кутових заломань. По скінченні пяти, решта стопи йде вже далеко скорше.

В той спосіб готові, але ще не зшиті панчохи йдуть до дальшої обрібки, яка має на меті їх викінчення. Викінчування відбувається машиново або ручно. Машиново зшивається відповідною малою машиною за одну годину к. 30 шт., себто 15 пар. Ручно одна робітниця ту саму скількість мусить зішивати кілька днів.

Зшиті панчохи йдуть до т. зв. репасерії, де досліджують всі недокладности в шитті, поправляють нитки, викінчують і обтинають. В дальший мандрівці панчохи йдуть до фарбарні, де їх відбарвлюють із первісної червоної барви, блакитної або ясно-зеленої, залежно від ужитого року шовкової нитки. По відбарвленні барвлять панчохи на модні барви та відтінки. Після процесу барвлення панчоху натягають на металеву форму у вигляді ноги та піддають її процесові осушування. Цей процес є довготривалий і відбувається на ворушній стяжці, т. зв. фордівським способом. Коли панчоха перейде через тепле, вогке й опісля тропікальне повітря, виходить вона на денне світло вже як готовий продукт. Вона ласкуча й випрасована.

При кінці настає остання й найважніша робота, а саме проба на видержливість і тривалість. Ця проба незвичайно цікава й полягає передовсім на наглім розтяганні панчіх. По таких пробах їх ще раз відпрасовують, сортують на осн. величини й якости, означують фабричним знаком, числом на величину і врешті пакують. Щойно тоді відходять панчохи з фабрики вже як готовий товар на ринок.

На закінчення ще кілька цікавих подробиць щодо панчіх. Довжина нитки, з якої повстає панчоха, вагається в межах 8 до 10 тис. метрів. Число очок в найширшім місці, т. зн. лидки, дає коло 500. Новітні машини дуже зручні у своїй праці, яку означують скорістю 664—800 очок на хвилину. Ці числа торкаються панчіх із природного шовку, себто т. зв. „газових". Пересічна фабрика продукує денно коло 600 пар панчіх, зужиткуючи на те приблизно 100 міл. м. ниток природного або штучного шовку.

Ча.

НІМЕЧЧИНА ПОТРЕБУЄ ІНЖИНІРІВ!

Провідні мужі німецької техніки говорили недавно через радіо до німецької молоді. Гасло тієї промови було: „Молодче, техніка зове тебе!" Перший говорив генеральний інспектор центрального уряду техніки д-р Тод. Між іншими він подав необхідні прикмети доброго інжиніра: добре професійне знання, творчий спосіб думання та велика міра фахового ідеалізму. Завдяки своїм інжинірам німецька держава зуміла витворити ту сировину, за яку інші народи мусять вести криваві війни.

Німеччина потребує геніяльних дослідників, відважних завойовників та витревалих борців що до того всього мусять пильно вчитися.

„Хто має відвагу до життя, волю до творчої праці та енергію, щоби невсипущою працею здобути собі найвище знання — того кличе техніка. Техніка обіцює здійснити задуми, яких не ставлено цілі століття, обіцює нагороду тим, що ці задуми сповнять. Майбутні покоління матимуть ще більше до зроблення".

Хоч Німеччина має чимало інжинірів і то чи не найкращих у світі, то всеж таки вона не вдоволюється тим і далі веде пропаганду, щоб якнайбільше число молодих німців присвячувалося інжинірським студіям.

—o—

НАФТОВА РОПА ІЗ ТОРФУ.

Проф. Г. Комппу виробив із фінського торфу ропу зовсім схожу на природну, з якої через відчищення дістав: 17% бензини, 28% нафти і 25% смарових оліїв.

НОВА КНИЖКА
БІБЛІОТЕКИ
„ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панною. Трускавець у „сезоні". Запах нафти великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

Малощо не скандал у палаті льордів.

Англійська палата льордів свято зберігає всі традиційні звичаї і навіть предмети. Кожне відхилення від традиції грозить майже скандалом. Недавно теж трапився такий скандал.

Від XIV. ст. всі протоколи засідань палати льордів починаються від традиційної фрази:

„Льорд канцлер займає своє місце на сідалі з шерсти в такій-то годині".

Тепер палати льордів, якому недавно доручили направу історичного крісла льорда канцлера, на свій провелький перестрах відкрив, що сідало набите не шерстю, лиш... кінським волосом.

Виявилося, що одна з найсвятіших традицій палати була нарушена. Перший посол із того приводу зголосив сер Дальвіель Келлі, председник „Міжнародної палати для торговлі шерстю", який звернувся до уряду з домаганням негайно змінити кінський волос на шерсть.

Одночасно поширилася поголоска, що деякі члени палати промад, зацікавлені в торговлі шерсти, готові теж зголошувати інтерпеляції.

Не зважаючи на всі заходи льорда-канцлера, покищо не вдалося устійнити коли і хто нарушив традицію. Очевидно (инакше не може й бути!) крісло перероблюється і секретарі палати льордів далі зможуть писати: „Льорд-канцлер займає місце на сідалі зі шерсти"....

—o—

ВЕСЕЛЕ

ЗНАВЕЦЬ МИСТЕЦТВА.

Американський міліонер, який приїхав до Парижа, зайшов до антиквара.

— Я хотів би купити ліжко. Але таке ліжко, що його не можна дістати в Америці. Якесь незвичайно старе, вартісне й рідке. Ціна зовсім не має значіння.

Йому показали ліжко з часів Людвика XIV.

— Кілько? Сто тисяч. Добре. Пишіть, будь ласка на таку то адресу...

Та рано задзвонив в антиварні телефон:

— Гальо, слухайте ліжко закоротке. Не маю куди ніг діти. Чи маєте ви ліжка Людвика п'ятнайтого, або скажім ще краще, Людвика шістнайтого?

НИНІ АТЛЯНТІК | Повні напруги й емоції авантурничі пригоди екзотичної китайки, найбільшої зірки Сходу Анни Мей Вонґ у фільмі ДОНЬКА ШАНҐАЮ

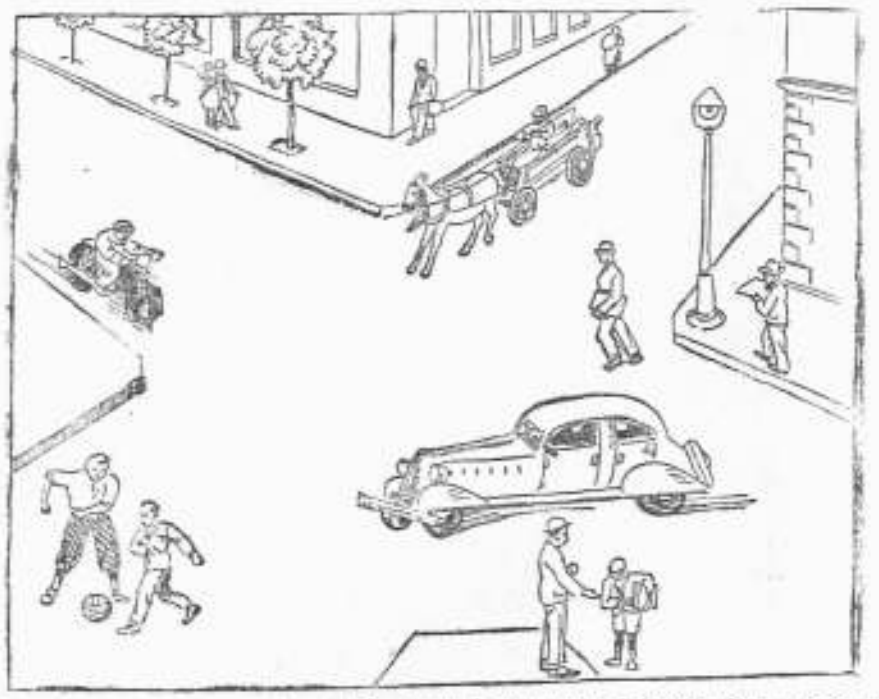

До конкурсу „Вулиця вабить". Вирізати і зазначити олівцем місця, де є помилки.

Німецькі католики голосуватимуть

ТІЛЬКИ НА НІМЕЦЬКУ ЛИСТУ.

Чеська католицька партія розкинула по Празі летючки, в яких закликає німецьких католиків голосувати підчас громадських виборів на чеських католиків.

„Дойче Прессе", орган німецької християнсько-суспільної партії, відповіла на цю летючку статтею, в якій заявляє, що німецькі католики у Празі і в цілій Чехословаччині знають, що робити, вони будуть вибирати по німецьки і свої голоси віддадуть лише на судетсько-німецьку партію.

Плєбісцит серед судетських німців.

Як повідомляє соціялістична „Нова Доба" з Праги, генляйнівці приготовлюють у всіх повітах, в яких — на їх думку — є німецька більшість, переведення плебісциту, в якім німці виявили би своє довіря для Конрада Генляйна і в якім вони погоджувалисяб із домаганнями, що він їх висуває. Той плебісцит мав би бути доказом єдности судетських німців.

Згаданий часопис додає, що генляйнівці рішені перевести плебісцит навіть на випадок, якби його чехословацька влада заборонила.

—o—

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ БРАЦТВ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. НИКОЛАЯ.

Заходом церковних брацтв, згуртованих при церкві св. Николая при Жовківській вулиці у Львові, відбулося в неділю 15. травня ц. р. спільне свячене при участи коло 120 осіб братчиків і сестричок — членів тих брацтв. Свято це звеличав своєю присутністю Преосв. Никита, повитаний о. пар. Лончиною; прибув на нього також посол д-р Ст. Біляк як голова Народньої Організації Українців м. Львова. Посвятивши дари Божі, виголосив Преосв. Кир Никита привітне слово, в якому, підкресливши тяжкі часи, які тепер переживає наша Церква і наш нарід, заохочував присутніх до ще витревалішої та успішнішої праці для добра Церкви і народу. Працю ту улекшує нам наш прегарний обряд, понад який нема іншого ні святішого ні кращого. Тому то всі ми твердо й непохитно повинні стояти при нашій прадідній вірі й народности. На кінці передав Преосв. Никита зібраним побажання і благословення від Князя нашої Церкви, що всі приняли з вдячністю й одушевленням. У відповідь на промову Кир Никити о. парох В. Лончина подякував Преосвященному за співучасть у тому парохіяльно-громадянському святі та іменем усіх парохіян висказав щиру подяку для Екс. Митрополита за Його побажання і благословення для членів брацтв і парохії. Позатим промовляли ще: адв. Яримович, рад. Білинкевич, посол д-р Біляк і член Брацтва п. Мерко на актуальні теми. В часі свяченого, що відбулося в милім, родиннім настрою, співав дуже гарно церковний хор під управою п. М. Сидорака воскресні та народні пісні. Ті милі та корисні товариські сходини закінчилися відспіванням національного гимну.

Учасник.

Був би Негус мав державу
По нинішню днину,
Якби вшив був у Дуфанця
Чорну пелерину.

(Львів, Костюшка 1 а, I. п.).

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 4.

МАРІЯ ДУНАЇВСЬКА.

НЕВДАХА.

Петро Маруда вертався з бюра додому незвичайно бадьорий. Не те спричинило його веселий настрій, що вже малощо не рік був у нього постійний, хоч і не дуже певний заробіток, ані те, що погода вдалась напрочуд гарна, а пухкий сніг сповив усе білою габою. Зовсім що інше зустріло його. І тому йшов він сьогодні сміливо серединою вулиці, не скрадався, як це звичайно бувало у нього, попід мури камениць та не оббирався в сірий тинк. Не тільки те: він намагався навіть випростувати свою згорблену від давніх літ спину, з якою розкішшю вузькими ніздрями вдихав у себе холодне повітря й виставляв напроти вітру зівялі запалі щоки. От він уже й минає панську віллю, що перед нею вилежується цілими днями троє різномастних собак. Він, як і завжди, зупиняється біля огорожі й добуває із кишені кусок цукру, щоб угостити ним свого улюбленця, старого й завжди брудного кунделя. Він прозвав його чомусь Жучком — спільна у нього назва для всіх собак, в яких він кохався, побіч вивірок та котів. Сьогодні він так уже ласкаво приговорює до свого Жучка, так приязно гладить його по голові, що аж собака здивований глипнув на нього своїми старечими, замряченими очима. Петро тільки всміхнувся у відповідь собаці і пішов далі, вимахуючи своєю заяложеною, вщерть виханою паперами текою.

А ставши перед дверми своєї квартири, задзвонив він не так, як завжди тричі, а шість раз, легко, тріюмфально.

Тітка Йогася, огрядна, добросердна вдова, що в неї Петро жив і харчувався, глянула на нього допитливо.

— Ти, Петре, бачу, сьогодні у веселому настрою.

Петро нічого не відповів, мов би й не помітив тітчиної допитливости. Він поволі, повільніше, ніж звичайно, роздягався з плаща та скидав черевики і з таємничою мовчанкою обував на ноги рябі, педантично вилатані тіткою капці. Тітка мовчки дивилася на нього й ждала вияснення. Вкінці Петро побачивши, що досить уже заінтриґував тітку, сказав із удаваною наївною усмішкою.

— Я справді не знаю, що власне ті жінки бачать у мені, що так до мене липнуть, як мухи до меду?

Тут Петро глянув на тітку своїми вилиняли, голубими очима так кумедно, що вона вголос розсміялася.

— Та що тут скривать? Річ у тому, що в мені закохалася на смерть та нова машиністка, що я вам позавчора розказував про неї.

Тітка Йогася з великого дива аж у долоні сплеснула й залилася сердечним сміхом.

— Ви не смійтеся, це суща правда — образився Петро.

— Алеж я вірю тобі, Петре. Тиж нераз уже бував у такій ситуації. Та якже-ж вона зветься, та Твоя люба й чи вона хоч така гарна, як ті твої ославлені Герти, Ірми та Ленхен з давніх берлінських часів?

— Та куди, тітко Йогасю, — відповів їй Петро. — Таких, як була моя Ленхен, Ірма чи хоч би й Герта, я тут, у цьому глухому, дошками забитому, галицькому кутку ніколи не побачу. То були дівчата як золото. Сміливі, вільнодумні, безкорисливі. А тут! Ах, тітко, дуже я лякаюся тих галицьких панянок. Надто вони вже непевні. Всі такі хитрі та реальні, ох які реальні. Аж гидь бере чоловіка. Стільки років я вже тут живу у цій Галичеї, а ще не наважився й підступити до котрої з них. Але тут зовсім інша справа. Боюсь, що Нуся — так зветься ця моя перша галицька знайома, — таки навспрадвжки закохалася в мені. Пробі, порадьте тіточко, що мені робити?

Тут Петро скривився жалібно й поклав руку на серце, підморгуючи лукаво до тітки.

Вона зареготалася.

— Та годі вже крутити мені голову всякими Нусями. Краще йди вийми собі із грубки обід, бо пора мені вже помити решту посуду та хоч трохи припочити після обіду.

Петро слухняно відчинив грубку, витяг із неї тарілки і став трощити телячу потравку, складаючи обглодані кісточки та грибки з юшки на клаптику старого часопису для двох дворових „жучків". Попоївши, він розпакував кісточки на дві купки й поніс їх на подвір'я для доброго і для недоброго жучка.

Вернувшись, він приліг на ліжку, щоб і собі передихнути після раніщної бюрової роботи, при чім не забув покласти на своє неслухняне черево гарячу гумову баньку.

Коли тітка виходила в другу кімнату, щоб там передріматися, Петро глянув на неї з напів благальним, напів розсміяним виразом лиця і повторив:

— Бідна та Нуся — так задурилася в мені. Я сам не знаю, що з цього всього вийде. Чого доброго, ще готова собі смерть заподіяти через мене.

Тітка тільки махнула рукою і посміхнувшись вийшла з кухні. Вона вже мала час привикнути до тих Петрових чудацьких дурощів. „Мужчини", подумала вона, „чим старші, тим більше скидаються на малих дітей".

*

— Час мені перестати глузувати з Петра — подумала кілька днів після того тітка Йогася, поравшись коло вечері. „Мій Петро, бачу, таки справді закохався, дарма що раз-у-раз звертає на Нусю. Все йому „та Нуся" на язиці. Та що вже й казати — закохалася чи не закохалася, але мабуть і в неї є якась симпатія до нього. Не дурно французька приповідка каже: Любов притягає любов. Та бідна буде та Нуся з таким чудаком!"

Ніде правди діти: виходило на те, що між Петром і його новою знайомою все якнайкраще складається. Після вечірнього радіо-денника тітка Йогася діставала, начеб на десерт по не завжди стравній вечері, клаптик з романтичної Петрової любовної історії. Його справа видно поступала наперед; навіть трохи надто скоро для тітки Йогасі, що недурною вона раз-у-раз підкреслювала, що належить в Богу дякувать ще до девятнацятого століття.

(Далі буде.)

З листів до Редакції.

Від гуртка українських громадян з Глинян числом 14, членів Філії Т-ва „Просвіта" в тому місті ,дістали ми до поміщення отсей лист:

Глиняни, дня 12. *травня* 1938.

До
Хвальної Редакції „Діла"
у Львові.

У звязку зі статтею, поміщеною в „Ділі" з 20. III. ц. р., ч. 62, п. н.: „Лікар перед судом присяглих в Золочеві", в якій невідомий автор статті представив п. Антона Демковича-Добрянськ„го у світлі некорисним, кидаючи на нього тінь підозріння звязку з владою безпеки, просимо помістити отсі наші уваги:

І) Правдою є, що п. Антін Демкович-Добрянський виступив на Загальних Зборах Філії Т-ва „Просвіта" в Глинянах дня 21. II. 1937 проти т. зв. лівих течій і в звязку з ним був опісля переслуханий на поліції і навіть поставлений у Суді як свідок акту обвинувачення проти д-ра Крілика Володимира, б. урядуючого заст. голови Філії Т-ва „Просвіта" в Глинянах.

ІІ) Одначе стверджуємо, що цей виступ п. Антона Демковича-Добрянського був висловом більшости громадянства, яке зрештою на Загальних Зборах становище його одобрило. Сам цей виступ не був ніяким чином причиною арештування д-ра Крілика Володимира, як це зрештою і сам автор вище згаданої статті посередньо зазначив.

ІІІ) З уваги на те уважаємо, що посуджування п. Антона Демковича-Добрянського у звязках з органами безпеки, яке то вражіння можнаб винести по прочитанні вище згаданої статті, є несправедливе і п. Антона Демковича-Добрянського морально кривдить, тим більше, що п. Антін Демкович-Добрянський є знаний у повіті як добрий і чесний український громадянин.

Правдива Карльсбадська сіль постійно вживана дітьми успішно при шкірці.

НОВИНКИ.

— **Редакційний телефон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла" телефоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телефон. Телефон Адміністрації далі той самий: 229-41.**

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, вул. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Традиційне Свячене** уладжує Братство Нсв. Тайн у Баторівці в суботу, 28. ц. м. в 7-ій год. вечором у домі п. Шпічакової коло Кунинця при головному гостинцеві в Баторівці. По Свяченім відбудеться товариська забава з танцями. Чистий дохід призначений на будову захоронки в Баторівці. Вступ за добровільними датками. Доїзд трамваєм ч. 3.

— **Українська танкова музика на кружках.** Варшавська фірма „Одеон" виготовила грамофонові кружки, на яких уперше натрано українську танкову музику. В мистецькому виконанні тенора В. Божика й орхестри „Одеону" почуємо пісеньку-танго В. Балтаровича до слів Мер'яма - Лужницького „Сонце низенько" та дуєтож композитора до слів Я. Маслька „Чарівниченька". Обидві пісеньки-танга замітні тим, що в них використано українські народні мотиви.

— **На кредит** роблю футра тим що тепер замордять. **Карпик Зиблікевича 4.** Футра в літі переховую. 1030 —3

— **Єпископ Коциловський не виїхав до Відня.** Як довідуємося, вістка ПАТ-а про виїзд єпископа Коциловського до Відня неправдива, бо перемиський владика перебуває покищо у митрополичій палаті у Львові.

— **На будову каплиці для Божої Матери в Чайковичах** зложили: п. Онофер Чапаш Погорецький з Чайкович 200 зол.; пп. Марійка й Василь Яцульчаки із Сяневідська Вижнього 25 зол.; п. Іван Кухар з Лисятич 5 зол.; п. Мечислав Ерш з Турки н. Стрием 2 зол. Жертводавцям щиро дякує о. Юрій Кміт, парох.

— **Ліквідація „Сили" в Бродах.** Адміністраційна влада зліквідувала філію Т-ва українських робітників „Сила", мотивуючи своє рішення тим, що, мовляв, існування цього Т-ва загрожувало прилюдній безпеці та ладові.

— **Розвязання Т-ва „Зоря" в Бурштині.** В дні 13. ц. м. філія Т-ва українських ремісників, промисловців і купців „Зоря" в Бурштині дістала повідомлення з воєвідського уряду про розвязання Т-ва. Таким чином після припинення діяльности згад. Т-ва у Бережні ц. р. воєвідство замість полагодити відклик, розвязало бурштинську „Зорю".

— **Новий ректор львівської політехніки.** Ректором львівської політехніки на місце проф. Пошта, який уступив, вибрали професора відділу хемії д-ра Едварда Сухарда.

— **Хто виграв на льотерії.** В виїмковім уптиенто Держ. Кляс. Льотерії впали м. і. такі більші виграні: 100.000 зол. на ч. 101955. 10.000 зол. на ч. 102017 113297 122130. 5.000 зол. на ч. 23967 97154 103004 110643 137577 150073. 2.000 зол. на ч. 291 4647 7582 18734 28559 37410 42408 44301 50385 57087 62430 64976 70718 98505 150714. 1.000 зол. на ч. 127 1454 13719 16311 21270 22133 32230 36815 38892 47326 51393 52533 54149 55193 56413 56840 60422 64172 66211 67408 67759 78170 87260 87886 88506 89188 90390 91190 101469 106909 107739 113278 113791 115581 116565 119071 121281 125459 126353 129082 130935 131522 132066 134141 139119 156779 157010 158023.

— **Ви невдоволені** з Ваших фото-світлин тільки тому, що відбитки та побільшення не виконано вкслід. Відновлено дібрений склад фотографічний матеріял та старанна робота дають часто незвичайні ефекти. Звертайтесь зі замовленнями фото-матеріялу до української крамниці Е-Коп, Львів, Сикстуська 29. 1639

— **Злочинці убивників адвоката Хилька в Ліську.** У погоні за вбивниками адвоката д-ра Теодора Хилька в Ліську поліція перевела облаву, підчас якої зловили Бронислава Рупа зі Сенока, Теофіля Луця з Ліська, Адама Гірняка зі Залужа та Василя Шапка з Тренчі. Слідство виявило, що вони є вбивниками д-ра Хилька. Ближчі подробиці покищо держать ще в тайні, відоме тільки те, що головним убивником є Руп, який недавно кілька тижнів тому покинув вязницю, в якій відсидів кару тривітньої вязниці.

— **Смерть під колесами поїзду.** Під Равою Руською поїзд наїхав на фіру і розбив її, вбиваючи візника та коня. Жінка, що їхала фірою, важко ранена.

— **Львівська хроніка.** Сторож камениці при вул. Жовківській 41 знайшов на стриху під балькою висушений скелет дитини якогось недоношеного плоду у віці приблизно одного місяця. — На сходах при вул. на Скалці якась жінка підкинула пятимісячну дитину мужеського полу. Минулої ночі поліція перевела облаву в дільницях III., VIII. і IX. Підчас облави придержали 43 особи, в тім 15 жінок. — Поліція арештувала Мавра Бренцера, який різав тайком худобу, спричиняючи шкоду жидівський віроісповідній громаді. — При вул. Конопніцької ч. 12 кинулася серед ночі крізь вікно уряди. Елеонора Кошульова, яка попала в нервовий розстрій унаслідок смерти мужа в 18-літньої донечки. Самогубниця згинула на місці. — Також Анна Борковська, літ 29 видно мала доволі життя, коли під впливом жичкості родинних непорозумінь намагалася вчинити якось отруту. — Відомий злодій Йосиф Дідушко намагався вломати до бараку при канальових роботах та не мав щастя, бо приловили його на гарячому вчинку. — Стрийському гуцулеві Менцлеві Мізарадові украли у трамваєвім возі ч. 2 золотий годинник вартости 500 зол. — Карний суд у Львові засудив Зигмунта Клюгера б. учня корпусу кадетів у Львові на півтора року вязниці за крадіж у домі своїх знайомих на суму 10.000 зол. Клюгер уладжував собі у Львові ріжні нічні гулянки.

— **Іноді й курка може бути небезпечна.** Покусає собака — буденне явище, подряпає кіт теж невелика подія, взагалі поготівля реєструє такі випадки лиш із привички. Та в нинішніх жорстоких часах мабуть і кури заразилися загальним войовничим настроєм, бо львівське поготівля саме вчора мусіло дати негайну поміч 26-літньому Михайлові Бурбанові, якого... покалічила звичайна домашня курка. Бурбан має роздяте курячими кігтями лице від носа до вуха. Небезпечно тепер уже й курей тримати.

— **Пожежа на приходстві у Грабівці.** На приходстві гр.-кат. пароха Грабівця пов. Тернопіль о. Мирона Кордуби вибухла пожежа, яка знищила 3 мешкальні дами і 5 господарських будинків загальної вартости 5300 зол. Рятункову акцію вело 7 пожежних сторожей з околиці. Причиною пожежі була імовірно необережна поведінка з огнем.

— **Жінку пострілали кількох селян.** Пишуть нам: В Полюхові Великім, перемишлянського повіту, було кількох парубків дорогою в ночі з 18. на 19. ц. м. коло 9. години вечором і один з них посміхувався, бо того дня падав пополудні злівний дощ, та вхопився плота жида Гершона. Кіл у плоті зломився, пес зачав гавкати і три дорослі, неженаті сини Гершона вибігли з хати та зачали стріляти з револьверів. Парубки не втікали, бо не почувались до ніякої вини. Тоді жиди приступили до них, світили кожному електричною ліхтаркою в очі і скидали кашкети. Один з парубків спитав, чому їм так оглядають і тоді один з синів Гершона відступив пару кроків у бік та стрілив двічі. На крик раненого збігся люди, прибігли варти і солтис, а жиди замкнулися в домі іншого жида Мошка Шора і стріляли майже цілу ніч до юрби. Кулі літали, як на війні і мало не забили солтиса. Висліном цієї стрілянини є трьох тяжко ранених: Іван Бурак, Іван Чопойдало і Михайло Бурак. Рано розброїв посторонок войовничих жидів, відібрав їм два револьвери і кілька пачок набоїв. Лікар у Глинянах д-р Крілик повитягав раненим кулі, а двох відвезли до шпиталю. Коло 7. год. рано робітники з Ляшок Королівських і Розворів, зайняті в Полюхові при копанні каналів, здемолювали помешкання Гершона.

— **Катастрофа совітського літака.** Совітський літак ч. 212, що вертався зі землі Франца Йосифа (острів на Ледовому Океані) розбився під Архангельськом. В ньому летіло 16 осіб, між ними командант летунського відділу і відомий бігуновий летун Бабушкін та командант літака Мошковський. Літак станув у полумях і впав до ріки Двини та затопився; згинув Бабушкін, їнж. Жуговський, лікар Россель і механік Гурєєвий. Інші пасажири ранені. Уряд рішив поховати Бабушкіна на кошт держави.

— **Залюблений капітан.** Капітан німецького корабля „Гольштентор" залюбився в одній пасажирці і пішов за нею, покидаючи свій корабель. За те відповідає він тепер перед морським урядом у Любеці, бо дезерція морського старшини підчас служби порушує карний кодекс.

— **Згоріло ціле село** Персунарі в Румунії. Пожежні сторожі зі сусідніх міст не зуміли зблокалізувати пожежі, бо вітер у скорому часі розкинув її по цілому селі.

— **Пиво замість води.** В англійському місті Арне (графство Гльостершір) настала така посуха що висохли всі джерела та криниці. Мешканці пють замість води пиво так, що продаж пива на 500 відсотків більше, ніж досі.

— **Схопили 55 слонів.** За останніх 30 років дозволили вперше на лови на слони в Сіямі. У лонах брало участь 30.000 людей і зловили 55 слонів живими.

— **Новий недільний спорт.** Паризькі машиністки та бюрові стенотипістки вигадали собі нову форму забави на неділі. Вони організують „поїзди з танцями", що виїжджають зранку в год. 8. на цілий день на кількасот км. поза Париж і підчас їзди ввесь час танцюють при звуках джезбенду.

— **Двічі на електричному кріслі і — живі.** У Тексасі розіграли страшні сцени підчас намірено присуду на смерть двох мурінів. У місцевости Гантсвіль мали згинути на електричному кріслі 34-літній Джон Ваген і 26-літній мурінський проповідник Джошві Бенкс. Коли їх посадили на електричне крісло — електрика не подіяла. Пів години пізніше при новій спробі смертного присуду знову крісло не мало струму. Губернатор Тексасу відложив виконання смертної кари на необмежений час.

— **Гемороїди.** Славні хірурги стверджують, що перед і після операції поручувати пацієнтам пити природну гірку воду **„Францішка Йосифа"** з найбільшим успіхом.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „Музика для тебе".

Така собі віденська дуже приємна і цікава історія: молодий, талановитий студент прав вертається з чужини до рідного Відня на рік перед кінцем студій до своїх... трьох батьків. Три сусіди і приятелі приняли його змалку на виховання: один стрижій, другий кравець, третій власник таксівки. Вона опинилися у скруті, бо свої останні гроші видали на його студії. Прибраний син залишиться дома і вивчить водночас усі три фахи своїх прибраних батьків як мистець. Припадок дозволить йому зробити знайомість з донькою власника дому, де його опікуни винні вже за 3 місячне комірне і стоять перед загрозою ексмісії. Ця знайомість розвивається у кількох справді веселих і дотепно придуманих сценах. Ясно, що молодий амант, який має ще і гарний голос, знайде після ріжних перипетій свого справжнього батька. Головну ролю грає Зенкер симпатичний артист з гарним голосом, його партнерка Магда Шнайдер, менше сентиментальна, як звичайно. Роберт Кемп вносить до фільми свій гумор.

Кіно „Апольо": „За заслоною".

Польська повчальна фільма, що має на меті усвідомити ширший загал про страшну пошесть венеричних недуг, які винищують населення. Маємо тут історію сільського пів-інтелігентного парубка, що дістає в місті добре місце при будові, як коваль. Він заручується з гарною, молодою дівчиною, яку кохає, але раз після тижневої роботи дає себе втягнути у товариство до шиночку. По-пяному він не має сили опертися товариству вуличних повій і через те занедужує. Фальшивий сором спинює його перед лікарською порадою у „Касі хворих" і він користується засобами якогось потаємного фельшера. Фільма має драматичні моменти, що справді можуть вплинути на уяву недосвідчених, зате кінчається сентиментально-ідилічною сценою родинного щастя так, немовби всі раніші остороги щодо небезпеки пранців тільки застрашували слухачів „на кожний випадок". Уся фільма зроблена в якнайкращих намірах підходить тільки для села, а не для інтелігенції. Вона занадто примітивна у своїм засобах пропаганди, без мистецьких прикмет.

Відозви й комунікати.

КОМУНІКАТ Ч. І. В. ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ „СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ".

До Української Суспільности!

Оцим подаємо до відома Українській Суспільности, що за благословенням українського греко-католицького Епископату та за уповаженням українських громадянських чинників постав у Львові Діловий Комітет „Свята Христіянської України", який має в цілому краю підготовити торжественне відсвяткування 950-ліття хрещення Руси-України. Комітет розпочав уже свою діяльність у цілій низці секцій та запрошує до активної підтримки і співпраці всіх, кому лежить на серці піднесення релігійної свідомости й морального рівня серед українського народу.

Ювилейні торжества в цілому краю починаються з кінцем липня ц. р. Вже в найближчих тижнях Комітет видасть для масового поширення цілу низку ювилейних видань, відзнак, медаліонів, плякатів, образів і т. п.

Між виданнями Комітету будуть такі важні й пожиточні книжечки, як підручник з програмою до уладжування місцевих та окружних ювилейних торжеств, проповіди, популярна історична брошура про хрещення України і б. ін. Отже як з чисто практичного, так головно і з ідейного огляду видання Комітету „С. Х. У." заслуговують на найбільше поширення серед українського народу.

Крім того чистий дохід із усіх видань Комітету призначений на здвигнення тревалого памятника 950-ліття хрещення Руси-України, а саме на заложення якоїсь харитативної установи або іншої інституції, що залишиться на довгі століття та нестиме добрий посів між українські народні маси.

Тому звертаємося з найгорячішим зазивом до всієї Української Суспільности, щоб вона масовим закупом та активним поширюванням книжечок, відзнак, медаліонів, плякатів, образів і т. п., видаваних Комітетом „С. Х. У.", причинилася до найвеличавішого відсвяткування Великого Ювилею та до здвигнення тревалого памятника 950-ліття хрещення Руси-України.

Львів, дня 18. травня 1938.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ „СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ":

Д-р Маркіян Дзерович, голова. **Роман Данилевич** секретар.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Дитячі садки. Дитячі садки в раво-руському повіті з кожним роком находять у громадянстві більше зрозуміння. В цьому році внесли вже заголошення на основання таких садків в місцевости: Тенетиська, Річиця, Ульгівок, Махнів, Журавці, Тягнів, Камінка, Старе Село, Забіря, Вільки Мазовецькі, Корчів, Корчин, Верхрата, Верхрата Монастир, Кревиця, Угнів, Заставе, Любича, Свять, Василів, Винниська, Стаї і Воробличин. Треба вірити, що й інші села підуть за прикладом згаданих місцевостей і подбають про те, щоби своїм дітям дати належне виховання. Тому, що Рада Повітового Союзу Кружків Рідної Школи не має відповідних провідниць до обсаджування згаданих місцевостей, бажано б, щоби провідниці, які хочуть працювати в садках, внесли негайно на руки п. Совина Степана в Раві Руській, вул. Міцкевича 12/1, свої подання враз із документами. Слід тут завважити, що селяни в Равщині вже належно оцінюють працю добрих провідниць і їх за неї стараються відповідно винагородити (мешкання, харч і від 50—60 зол. у місяць готівкою!).

Польське віче. В неділю 8. V. відбулося в Раві Руській, на площі „Сокола" віче польського громадянства з повіту. Не зважаючи на те, що для учасників подбали про безплатні підводи, їх на віче було небагато. Хто скликував та в якій справі, хто референтував, не знаємо, бо навіть тих латинників, що мали вишиті сорочки, на площу не пускали. Як нас інформують, усі бесідники закликали до консолідації, боротьби з усім тим, що українське, та остерігали перед продажею землі в українські руки.

КОЛОМИЯ.

Закінчення 3-місячного курсу господинь у Коршеві організованого філією „Сільського Господаря" в Коломиї, відбулося в суботу 7. п. м. Свято відкрив заст. голови філії „С. Г." дир. М. Мишитюк і повитав гостей, між якими були пп. О. Кисілевська з Коломиї і д-р Х. Кононенко зі Львова (разом з заст. головою творили президію), пп. д-р Зенон Левицький з Коршева, дир. І. Пашкевич від П. С. і д-р Левицький від М. С. з Коломиї та родичі курсанток. опісля, пригадавши народню приповідку: „Господиня держить три угли хати", вказав на вагу такого курсу в сільському житті, бо він дає жінці фахову освіту, без якої не можна собі подумати доброї господарки в хаті та гармонії в родині. П. Кисілевська згадала про першу пробу такого курсу перед двома роками, який не випрезидив тоді надій. Тепер справа пішла краще. З великого числа заголошених прийнято тільки 50, а з тих покінчило курс 38. Є між ними кілька місцевих і з Коломийщини, але є і з подальших околиць: зі Снятинщини, Косівщини і навіть одна з Волині. Вчили фахові жіночі сили: пп. Навчуківна крою та шиття, Городиська — трикотарство, під управою пп. Бігунівної з Городиською, пізніше п. Коцюбової, пп. інж. Зайшлий, Комаринський, д-р Чайковський, доїздили пп. В. Кобринський, д-р Білозор, д-р Кокодинський, Шикерик. Велику поміч лїтературну (і матеріяльну) подав д-р З. Левицький з Коршева. План науки обіймав (у 18 предметах) цілу хатню й домашню господарку. Набуті відомости мають бути підставою дальшої праці в житті. За щиру працю й добру волю складає подяку цілому вчительському зборові. Дальше п. Коцюбова зазнайомила гостей і родичів з планом вложеної праці курсанток і п. Кисілевська роздала курсанткам свідоцтва відбутого курсу з поступами визначними й дуже добрими. Опісля промовила дуже гарно до абсольвенток п. д-р Кононенко від Централі „Сільського Господаря". Прощаючи їх щирими й теплими словами, поклала їм на серце: ціле життя кермуватися в хатньому, родинному й господарському ярузі діяння, як на громадянському полі ідеями та вказівками, які їм подано. Наприкінці промовив ще дир. Пашкевич від кооперації. Роздачею книжечок з обсягу сільського господарства і спільництва закінчилась офіціяльна частина свята. Потім гості оглянули праці курсанток з обсягу трикотарства й жіночого рукоділля, які найкраще засвідчали повагу їхньої праці. Скромна гостина при спільному столі дала курсанткам нагоду доказати, що в куховарському ділі вони теж осягнули зовсім задовільні поступи, а гуртові пісні під керівною інж. Комариця, пізніше деклямації та дрібні скетчі виявили, що і з мистецтвом пісні та слова не забули їх знайомити. Спільна знимка перед домом завершила те миле свято. — Та не можна — на жаль — помінути мовчанкою дивного факту, що місцевий парох не найшов часу дати курсанткам бодай кілька годин (за три місяці) науки релігії, хоч його запрошували, ні разу не навідався до них, а в день закінчення курсу відмовився відправити для них Службу Божу, вимовляючись виїздом на похорони священника до Виноградів. Засмучені цим курсантки мусіли вдоволитися молебнем, який відправив їм священник у сусідньому селі Лісках... Чи таке відношення правильне?

Спорт.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Недільний матч України з Чорними за мистецтво Окружної Ліги, який відбудеться в год. 5. попол. на гриші Погоні, викликав у Львові величезне зацікавлення. Україна виступить до цих змагань без здисквалїфікованих гравців: Магоцького і Романця, одначе провід уважає усіх заходів, щоб дружина таки виступила в найсильнішому складі.

Від себе бажаємо лиш змагунам чорно-червоних, щоб вони вміли себе опанувати нервово і виявили якнайбільше амбіції та завзяття. Тоді напевне прийде успіх, бож противник нічим особливим не перевищає нашої дружини. А до публики звертаємося з апелем, щоб поводилася культурно та не ображувала різними окликами ні судді ні поодиноких гравців.

ЛЬВІВ — ТІМ УКРАЇНА-ГАСМОНЕЯ 4:3 (4:1).

В четвер 19. п. м. відбувся на Цитаделі тренінговий матч репрезентації Львова перед її виїздом до Люблина. Репрезентація складалася з гравців лігової Погоні та з 4 гравців стрийської Погоні; тім із оборони, помочі і крайників Гасмонеї та середущої трійки нападу України. На воротах грав Лукасевич із Чорних. Хід гри був досить цікавий. У першій частині перевагу мала репрезентація, а вийі знаменито грала залога та вправі поміч. У нападі найнебезпечнішим був Валіщький, який теж отрілив двох воріт. У тімі слабо грала в першій половині поміч та цілою залога. Напад був найкращою частиною тіму. У другій половині напад тіму таки добре перевищав своєю грою репрезентантів. Особливо добре вилала гра середущої трійки у складі Сюцень, Мікльош, Богурат. Усі ворота для тіму здобув Сюцень, у тім одні з карного.

Ці змагання судднював п. Голік, який деякими своїми рішеннями розвеселював публіку і дратував аматорів. Видів до 1.500.

ІРЛЯНДІЯ — ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 2:2.

Ірландська дружина, яка цієї неділі змагається з репрезентацією Польщі, осягнула в Празі нерішений вислід.

ВУЛВЕРГЕМПТОН — ШЛЕСЬК 4:4 (3:3)

Професійна футбольна англійська дружина (вінемистець англ. ліги), осягнула в Катовицях лєдно нерішений вислід із репрезентацією Шлеська, яка грала знаменито.

Нові книжки й журнали.

Studjum Pracy Społecznej we Lwowie. SPRAWOZDANIE z działalności w roku szkolnym 1936/37. Nakł. Komitetu Organizacyjnego Kursów Pracy Społecznej we Lwowie. Lwów, 1938. 8-ка, стор. 29.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Театри.

Великий Театр:

Субота 21. 5. год. 8. веч. „При ліжці".
Неділя, 22. 5. год. 3.30 попол. „Роз-Марі"; год. 8. веч. „Літо в Ніцці".

Театр Різнородностей.

Субота 21. 5. год. 8. веч. „Травневі прецлі", вес. вечір.
Неділя 22. 5. год. 5.30 попол. „Легкодушна сестра"; год. 8. веч. „Травневі прецлі".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЖОВКВА:
21. 5. Подвійна бухгальтерія.
22. 5. Синя квітка.
23. 5. Казка старого млина.
24. 5. Чорноморці.
Потім їде театр до Комарна і Рудекова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ШИДЛАЙЦІ:
21. 5. Орлеяк.
22. 5. Невольник.
23. 5. Орфей у пекл.
24. 5. Лісова пісня.
25. 5. Процес Мері Дегем.
Театр через міста Бережани, Рогатин і Галич прямує в гори.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МЕЛЬНИЦЯ:
21. 5. Гетьман Полуботок.
22. 5. Мазепа.
БОРЩІВ:
23. 5. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Ореза.

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною".
АТЛЯНТИК: „Дочка Шанхаю".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
ВАНДА: „Наступ на світанку", „Чар молодости".
ГРАЖИНА: „Спініон Африканський".
ЄВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобороде́го".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".
МЕТРО: „Сісі". „Поворот Франкенштайна".
МІРАЖ: „Її найбільша помилка".
МУЗА: „Її перший баль".
ПАЛЯС: „Музика для тебе".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Дівча з темпераментом" з Аннов Ондра.
РІЯЛЬТО: „Королівський вальєнь".
РОКСІ: „Демон вогню".
СВІТ: „Шаржа легкої бригади." „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЕВЕ: „Капітан Моланар" і ін.
ТОН: „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Мароко" та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 21. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Шуберт: фрагм. з Трьох б-здур оп. 99., пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт бажань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вісти, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чарівний камінь" 16.15 Від Атен до Байрейту: Моцарт сни неба та землі, 16.50, 18.35, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.0, 18.50 Спорт, 18.10 Із весняних днів — словац.-угор. авд., хор, рецитації, 18.30, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Гориста і лісиста" для дітей, У познанській катедрі, 20.00 Коли залунають при пісенці мандоліни: сопран, муж. вок. квартет, мандолін. орх., 20.45 Веч. денник, 21.00 Танц. музика з пл., 21.30 На селянському весіллі, муз. фантазія, орх., хор, 22.00 „Популярність" вес. скеч на осн. Чехова, 22.50 Ост. вісти, 23.00—23.30 Танки та пісеньки з плит.

Неділя, 22. травня 1938.

8.05 Ран. денник, 8.15 Для села: Хв. газетка, Музика з пл., Що чувати серед хліборобів, 8.30 Економічні округи у Сх. Галичині, 8.40 Вагнер: „Марш" із пл., 8.50 Як одержати здорові картоплині бульби, 10.20 Фр. музика, 11.00 Сільськ. музика, 11.20 У педаг. ліцею в Лешні, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Актори при каретці праці, 13.10 „Багатство" фрагм. із пов. В. Мілашевської, 13.30 Музика сал. орх., спів, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Сільська всеросійн. здоровля, 15.45 Для дітей: „Михасько" опов. В. Пруса; Грає 11-літня піяністка Авр. Шварц, 16.05 Концерт солістів: форт., віол., 16.45 Огляд нар. будівництва, 17.00 Орх. солісти, хор, 18.54 Театр Уяви: „Поворот Одисея" на осн. Гомера, 19.35 Славні віртуози, з пл. (надає Варшава І. Рашин), 20.00 Вона й він у пісеньці, 20.15 Матч Польща-Ірляндія, 20.35 Спорт, 20.55 Політ. огляд, 21.05 Веч. денник, 21.15 „Образобудителі" Вілевська Заулля, з музикою, 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вісти, 23.00 Танц. музика з пл.

Понеділок, 23. травня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Зела та гриби, Пісеньки, 11.40 Кооперація в ремеслі, 12.03 Полудн. авд., 13.45 Камер. музика, пл., 14.20 Легка музика, пл., 14.55 Біржа, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.29 Бінгучі вісти з міста та провінції, 15.30 Госп. вісти, 15.45 З піснею по краю, 16.15 Орх. концерт, 16.50 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Природнича фільма, 17.15 Скрипк. реціталь Е. Умінської, 17.50 18.50 Спорт, 18.10 Сільові твори на дутих інструментах, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 **„Лютня Івана Франка" відчит в українській мові,** 19.00 Авдиція, 19.30 Дискутуйомо: „Приязнь молодих", дільог, 20.00 Ревія оперетових мельодій, 21.40 Літер. новини, 22.00 Орх. концерт, 22.50 Ост. вісти, 23.00 Інтервю з президентом Мінінар. торг. палати Вотсоном (в англ. мові), 23.10—23.30 Танц. музика з пл.

Присилайте передплату

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 21. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, 22.30 Легка танц. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Сав-вайська оп. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 Орх., 18.30, 19.00 Твори Яноша Бігарія, цит. орх., форт., 20.00, 21.00 Орх., спів, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.20, 20.00, 21.00 Весела авд., 19.10 Вок. авд., ДРОПТВІЧ 21.35, 22.00 Концерт орх., Пікавер тенор, КОШИЦ 14.05, 18.55 Вісти, 18.00 Гутірка з красн. нсп. Драгулою й учасниками пед. курсу в Мукачеві, Концерт хору (нар. пісні), 21.05 Трансм. з Мукачева: Частина фестивалю діточих хорів із 4-ох шк. округ, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Вагнерівський концерт, ПРАГА 16.05 Розр. музика, 18.20 Орх., 20.55, 21.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 22.05 Симф. музика, РІМ 17.15 Скрипка, Сопран, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Форт.

Неділя, 22. травня 1938.

БЕРЛІН 19.25 Улюблені мельодії, 20.45 21.00 „Солнайдин штах" ком. опера До-

Поз'р! Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Білинського

Провадженні українськими фахівцями склама, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — **Інформації і записи щодня.** —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

З заграничної попеліни вибагливі мужеські сорочки

шие на міру і продає готові кооператива

„БАЗАР" Львів, Руська ч. 3.

ніцю, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Цит. музика, 22.40 Концерт, ВІДЕНЬ 13.00 Популярна музика, 15.20 См. квартет ес-дур Регера, 20.00 Вагнерівський концерт, КОШИЦ 18.00 С. Попович: „Хитрий Іван" пом. зіграють члени „Народнього Театру" в Ужгороді, Концерт хору, Бона, ЛІЙПЦІГ 17.30 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Ніри берські співці" оп. Вагнера, МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Травневе шаління" муз. комедія Морбелія, ПРАГА 17.50 18.00 21.30 Легка музика, 19.20 Марші, РІМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Комедія Трістана Бернара, СОФІЯ 20.00 Спів, ШТУТГАРТ 19.20 20.00 21.00 22.00 23.00 „Валькірія" оп. Вагнера.

Понеділок, 23. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Розр. концерт, 20.00 Фільм. мельодії, БІЛГОРОД 18.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 18.30 Форт., 19.20 20.00 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара, 22.05 Концерт сим. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Маловідомі Бетговенові твори, 16.00 Розр. концерт, 19.10 Весела зальц. авд., КОШИЦ 12.10 Культ. огляд Шдв. Русн, 14.05 18.45 Вісти, 18.00 Катаєв „Дорога цвітів" пом., МІЛЯНО 17.15 Скрипка, ПРАГА 18.20 Концерт секстету, 20.55 21.00 Симфонія ч. 1. „Відродження" Карелія, 22.35 Твори Фора на форт., РАДІО ПАРІ 20.20 Форт., 20.30 21.00 22.00 „Ле кавар мандарен" муз. пом. Бейдтгоз, РІМ 18.15 Розр. музика, 22.00 Концерт солістів: Аріго Серато скрипка, І. Джосі форт.

БІРЖА.

Львів, 20 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·67, 89·29, Доляри американські 5.29·50, 5·27·0 Доляри канад. 5·26·50—5.24·00 Фльорени голл. 294·84—293·10. Франки фр. 14·91—14·64, Франки швайцарські 121·05—120·85 Фунти англ. 25·45—26·30, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 12·00—10·00 Корони. 118·20—117·30 Кор. норв. 133·03—132·95, Корони шв. 136·34—135·35, Ліри італ. 22·50—21·60, Марки фінлян. 11·70, —11·25, Марки нім. 99·00 — 93·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 112·00 — 106·00

Якцій.

Банк Польський 117·50 Цукор, 35·00, Вугель 28·00, 28·00, Ліпьпол 71·00. Можейів 14·00. Островець 54·30, Старахович, 38·50, 37·00, Габербуш 49·50.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·13, 3 ім. 1 ем. 82·15 серія 90·75 3 пов. ім. 2 ем. 82·75 серія непот. з. конверс. 70·25 прем. дол. 41·50 4 консол. 63·25

Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 20. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·70 зол.
молоко 16—17 сот.
(нова копа) 3·40—3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця здержана

ОПОВІСТКИ.

Деканат Теольогічного Відділу Гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома заінтересованих, що передординаційні і передконкурсові іспити в місяці червні відбудуться в першу середу по першім, себто дня 8. VI. 1938, від години 15.00. Подання можна вносити до дня 4. VI. п. р. 1118

На амбулянс (санітарне авто) для перевозу хворих до Шпиталю ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові злагодили з нагоди святченого: Дирекція Народної Торговлі 50 зол., Службовники Народної Торговлі 40 зол. Жертводавцям складає подяку Дирекція Шпиталю

Управа Семінарії для вихованиць дошкіль СС. Василіянок з правами державних шкіл у Львові при вул. Потоцького 95. подає до відому, що оголошення до вступних іспитів до І. і ІІ. класи приймає Дирекція Заведення від 20-го травня до 20. червня п. р. До поданих бічків про прийняття треба долучити: 1) власноручно написаний ученицею хід життя, 2) метрику або документ видавний урядом цивільного стану, 3) свідоцтво щіплення віспи, 4) свідоцтво з останньої класи (можна долучити ще при іспиті). Приписаний вік кандидаток до І. класи від 13 літ до 17. Старші кандидатки можуть бути приняті тільки тоді, коли дістануть диспенсу від віку від Куратерії за заходами Дирекції. На основі розпорядку Міністерства Віроісповідання і Освіти про Семінарії для вихованиць дошкіль переміненo дотеперішню Захоронжарську Семінарію СС. Василіянок на 4-літню Семінарію з новою назвою школи: „Семінарія для вихованиць дошкіль". У звязку зі зміною школи на 4-літню приймається до І. класи Семінарії учениці, що поміччили 6 клас народної школи. Оплата місячна за науку 22 зол., така іспитова до першої класи 10 зол., така іспитова до другої класи 15 зол., вписове 15 зол. У цьому самому Заведенні є теж 6-класова всел. школа з правами державних шкіл і зразково ведене передшкілля для дітей від 3—7 р. При школі є вихований Інститут ведений фаховими силами. 1114

Звичайні Загальні Збори кооперативи „Каса Української Католицької Молоді" відбудеться 23. травня п. р. год. 18-та у Львові, вул. св. Терези 36. Всі члени повинні явитися. 1120

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на Рідну Школу зібрано на свячених церковних братств церкви св. о. Миколая у Львові зол. 6.12.

КУПНО - ПРОДАЖ

ВИПРАВИ кухонні комплєти, емалія зол. 65.—, алюмінієм 99.—, з мликами залізком і т. д. РЕНТШНЕР, Львів, Легіонів 37. 972 4-5

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 5-7

ЛІКАРІ! Ліжкарське уряджения за безцінь „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 1-7

ДІМ новий, 7 кімнат, світло електричне за Янівською фогачівою Боторівка — Маршалківська 7. Інформації на місці. 1117 1-1

ДО ПРОДАЖІ комфортовий, одноповерховий дім з двома огородами у Львові, при вул. Гіпсовій ч. 44. Зголошення приймає та ближчі інформації уділяє інж. Ю. Мудрак, Львів, вул. Грюнвальдська ч. 15. 1121 1-2

ЗНАВЦІ ХВАЛЯТЬ ваші сорочки мужеські, шовкові зіляпсо 3.00, оксфордові лляні 4.00—5.90. Короткі вол. підштанки новелінові 2.50. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА інтелігентна дівчина-лекторка до товариства старшої особи. Зголошення зі світлиною до редакції „Діла" під „Лекторка". 1106 2-3

ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ потребує Дрогобиччина. Зголошуватися негайно письменно або устно в канцелярії Пов. С. Кр. Різної Школи у Дрогобичі. Рада. 1111 2-3

ПІДПРИЄМСТВА

ВИРОБНИЧЕ підприємство у Львові на продаж. Оголошення „10.000" до Адміністрації. 1108 2-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЖІНКА середніх літ, здорова, совісна, веде самостійно зразково кухню, господарство, терпляче обслугує хворих, дітей, знає шити. Зголошення Адміністрація „Діла" „Червець". 1113 1-1

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. тех.-дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 14-50

ОБЄКТ промисловий, віадова брама, з тримісячним мешканням до продажі або внайму. Відомість: Друкарня Більо, Львів 24. Телеф. 213-41. 1035 2-3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1070 2-2

БРИЛІЯНТИ, діямянти, золоту біжутерію та срібло купує, платить найвищі ціни, Вандер, Львів, Шайнохи один. Там пресиційна, дешево направа годинників. 819 3-3

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додаємо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУГЕРМАН, Сикстуська чотирнадцять. 1105 1-12**

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Новина! Корони і містки пів-порцелянові з невидним металевим фронтом виконує виключно

Заведення технічно - дентистичне

М. Альштока

Львів. Городецька 87, І. пов. (побіч Трусту). (Увага на ч. дому, ціни низькі, поліклі у сплатах). 1005 3-4

ОГОЛОШЕННЯ.

Поручає залізні товари

будівельні і меблярські скуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни

ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРҐ ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 52.

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

Львів Коперника ч. 18 а
„ Сикстуські ч. 7
„ Галицька 16

Рік основ. 1904. Телефон 213-05.

ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД

Корсетів черевних пояс в, гумових паньчіх і нагрудників

найновіших паризьких і брюсельських кроїв

Я. Шрайбер Львів Гетманська 6.

Ч. 1054 2—10. Ціни фабричні.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ледівні САКА

найдешевше купите просто в фабриці Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86. 1119 1-20

Фірма **„Paryżanka"** виконує

ПАЇСИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ скоро і старанно — низькі ціни.

Львів, Льва Сапіги 59.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 110 (14.942). Львів, неділя 22. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Справа вивласнення „Українського Городу".

Центральний Кооперативний Банк „Центробанк", як табулярний власник і Т-во „Сокіл-Батько", як фактичний посідач „Українського Городу" (площі Сокола-Батька) у Львові, дістали дня 14. травня 1938. р. від Львівського Воєводи письмо такого змісту:

Wojewoda Lwowski. L. OA. 36/43 ex 1938.
Wę Lwowie, dnia 10. maja 1938.

Zajęcie na stałe gruntów,
użytkowanych przez Tow. Gimn. „Sokił-Batko": we Lwowie.

Do
Towarzystwa Gimn. Sportowego „Sokił-Batko"
we Lwowie,
ul. Ruska 20.

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. VI. we Lwowie przedstawiło wniosek na wywłaszczenie gruntów, położonych w gminie kat. Lwów na cele obrony Państwa.

Wskutek tego wniosku wszczyna Urząd Wojewódzki, na podstawie art. 12 § 1. oraz art. 55 § 2. rozporz. Prez. Rz. P. z 24/9 1934 r. o prawie o postępowaniu wywłaszczeniowym (D. Z. U. P. Nr. 86, poz. 776) — postępowanie wywłaszczeniowe celem zajęcia na stałe na rzecz Skarbu Państwa (Dowództwa Okręgu Korpusu nr. VI. we Lwowie), na cele obrony Państwa następujących parcel gr. położonych we Lwowie, Dzielnica I. przy ul. Stryjskiej l. 45, objętych whl. 737, I, stanowiących własność zarejestrowanego stowarzyszenia „Krajewyj Sojuz Kredytowyj", a użytkowanych przez Towarzystwo Gimn. Sportowe „Sokił-Batko" we Lwowie:

1 kt. 1775/1	o powierzchni	45 a 32 m²
1 kt. 1777/1	o powierzchni	27 a 15 m²
1 kt. 1780/3	o powierzchni	9 a 38 m²
1 kt. 1784/2	o powierzchni	1 a 80 m²
1 kt. 1786/1	o powierzchni	87 a 63 m²
1 kt. 2025/1	o powierzchni	71 a 30 m²
1 kt. 2026	o powierzchni	98 a 01 m²
1 kt. 2027	o powierzchni	48 a 34 m²
1 kt. 2032	o powierzchni	1 ha 27 a 86 m²
1 kt. 2345/3	o powierzchni	4 a 42 m²
1 kt. 2346/2	o powierzchni	1 ha 12 a 07 m²
1 kt. 7247/2	o powierzchni	9 a 47 m²
1 kt. 1240 (parc. bud.)		8 a 74 m²

Wywłaszczeniem objęty również będzie parterowy dom mieszkalny oraz budynek gospodarczy położony na parc. bud. 1 kt. 1240.

Plan sytuacyjny wraz z załącznikami wyłożony jest do przejrzenia w lokalu tut. Zarządu Miejskiego (Rynek w okresie dni 7 (art. 56 (1) postęp. wywłaszcz.) i w tym też terminie wolno Zarządowi Towarzystwa.... zgłaszać wnioski lub sprzeciw, które należy wnosić na ręce P. Prezydenta m. Lwowa.

Wojewoda:
Alfred Bilyk.

Вслід за цим „Центробанк" і „Сокіл-Батько" внесли в законному речинці обширний спротив проти плянованого вивласнення грунтів, що складаються на площу „Сокола-Батька", такого змісту:

Рішення Воєводи оспорюємо з мотивів формальних і мериторичних, зокрема:

1) На думку заінтересованих призначення цих грунтів під будову плянованих обєктів не має законом вимаганих признак безпосередньої конечности для оборони Держави, а радше має посередньо служити для військових цілей.

2) На основі залученої до спротиву ситуаційної мапки виходить ясно, що в найближчім сусідстві площі „Сокола-Батька" находиться цілий ряд незабудованих грунтів власности міста Львова, що не кілька, а кільканацять разів перевищують величиною площу „Сокола-Батька" і які можуть бути таксамо добре ужиті до наміреної цілі.

3) Українська Нація, як фактичний власник площі (бо вона закуплена з дрібних жертв цілого Народу впродовж десятків літ), не може зрезиґнувати з одинокої тіловиховної площі у Львові, в яку вложено не тільки великий матеріяльний вклад, але теж народній сентимент, що має памятковe значіння.

(Повний зміст спротиву помістимо з технічних причин у черговому числі нашого часопису).

Незалежно від цього делеґати „Сокола-Батька" і Парляментарної Репрезентації явились особисто дня 20. травня ц. р. у п. воєводи Біляка та зясували це представлення устно з просьбою припинити вивласнюючі кроки. Крім цього заінтересовані роблять заходи в справі авдієнції в цій справі у найвищих державних чинників

КОМУНІКАТ.

У звязку з започаткованою процедурою щодо вивласнення площі „Сокола-Батька" у Львові взиваємо і поручаємо всьому Сокільству задержати якнайбільший спокій і рівновагу духа.

Доручаємо У НАШОМУ ВЛАСНОМУ ІНТЕРЕСІ поводитися, в обличчі того факту, мужно та достойно, так як це наказує здоровий розум та інтерес цілого Народу, а не хвилеві почування одиниць чи гуртів.

Домагаємося повного довіря в тому напрямі, що Старшина „Сокола-Батька" ужие всіх заходів, що стоять до її розпорядимости, щоб задержати осьцей наш скарб за нами, а від всього Сокільства і Громадянства очікуємо в цьому напрямі всесторонньої підтримки в межах обовязуючих законів.

Г а р а з д!

СТАРШИНА „СОКОЛА-БАТЬКА"
У Львові, дня 20. травня 1938 р.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
Найстарша ощадностева установа заснована в 1843 р.
Вклади ощадностеві з гарантією держави.
Рахунки чекові. — Рахунки біжучі. — Дисконт ренес. — Позички вексельні і іпотечні. — Купно, продаж. — Льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити.
РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.
Обсяг діяльности — ціла Галичина.
Замісцеві виплати — П. К. О. 500.198.

КОРИСНОЮ ПРИНУКОЮ ДО ОЩАДНОСТИ Є ПРЕМІЯНА ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
Кооперативного Банку
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50,
на яку крім звичайних відсотків можна дістати ще й нагороду за ощадність в сумі 25 до 100 золотих, залежно від висоти постійної місячної вкладки.

Всі Елеґантні Панове
убираються у знанім крайецькім салоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл, а на це потрібні мільони своїх ощадностей.

АДВОКАТ
Мр. Василь Жовнір
відкрив і веде канцелярію
у Львові вул. Бальонова ч. 3. II. п.
коло церкви св. Пятниць, тел. 288-72

Кашій „Просвіті" ювилейний поклін.

1868—1938.

Основана українською студентською молодою, що не зражувалась невдачами батьків та пішла шляхом до рідного народу, щоб його пізнати й обновити живого духа нації культурним і національним освідомленням призабутих мас українського народу.

Здорова думка: нести світло знання між свій нарід — стала підоймою нашого національного відродження, бо працею для народу сплатила наша молода інтеліґенція, що вийшла з народу, свій найсвятіший довг рідному народові; а він за те дав нам силу стати українською нацією.

Це був той животворний і великий шлях Матері „Просвіти", що стала в народі славна, а нарід нею дужий.

Не забуду ніколи памятних слів першої відозви „Просвіти": „Нехай всякий, хто може жертвує для нашого бідного народу — свою лепту"... Отсі слова були для мене благородним провідником, що вказав мені вже у молодечому віці напрямну у моралі громадянської праці — йти між нарід і для нього творити громадянські цінности.

Так і почали ми роздавати книжечки „Просвіти" між нарід, читати і пояснювати прочитане, засновувати і пропагувати читальні для ширення освіти народу живим словом. Так почалась моя праця в Головному Виділі „Просвіти" від 1883. року на двацятькілька років — писання книжечок „Просвіти", складання нового статуту „Просвіти" в 1892. році, що з „Просвітою" злучив читальні, які відтак стали читальнями „Просвіти" і зачали займатися не тільки поглибленням освіти, але і справами господарства та промислу, далі прийшли засновини рільничо-господарських і промислових та позичкових кас і кас ощадности.

При помочі ідейних піонірів нашого відродження, як о. Стефан Качала. Анатоль Вахня-

---

Sygn. VI. 1. Pr. 153/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O.: P. Dyniewicz i W. Boczar, w sprawie konfiskaty Nr. 93 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 3. maja 1938 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 153/38, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 10. maja 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 3. maja 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 93 z daty Lwów, dnia 3. maja 1938 r., zawierającego w rubryce „Nowynky" w tytule zamieszczonym w drugiej zapalce, wiersz 21-szy od góry — znamiona występku z art. 127 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863), t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Określenie użyte w tytule na oznaczenie zmian w administracji państwowej znieważa publicznie władze państwowe. — Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki, w. r. Protokolant: St. Mędraś, w. r. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekret.

вини, Юліян Лаврівський, д-р Омелян Огоновський, Юліян Романчук, о. Данило Танячкевич і багатьох їх наступників дійшла наша „Просвіта" у своєму розвою до такого значіння й сили між нашим народом, що в 1909. році відбувся у Львові перший **Український Просвітно-Економічний Конгрес**, уладжений Товариством „Просвіта" у сорокліття її заснування. Цей Конгрес вказав напрямні нашої праці на всіх ділянках: освіти, культури, науки і господарства українського народу цієї землі.

Інші дальші роки і наш український нарід піднімався як національно свідомий громадянин та не забував про Матір-„Просвіту", а вона про нього, бо вона давала йому силу.

Рік 1918. у пяте десятиліття перейшов як великий зрив. А 1928. рік у шестидесятиліття знову нагадав „Просвіту" — її конгресом, що дав підсумки праці обновленої Матері-„Просвіти" у повоєнному дихолітті.

Та цей 1938. рік, як 70-і роковини ювилею „Просвіти", довершуємо актом посвячення прапору Матері-„Просвіти" у храмі св. Юра, щоб там зачерпнути моральної сили до дальшого ведення просвітянського життя у тяжких відносинах сучасної доби.

В даних обставинах обходимо це Всенародне Просвітянське Свято тихо, без розголосу, зате єдиненим духом щирости всього нашого громадянства, щоб здобути в нас силу до боротьби-праці за добро всього українського народу.

Просвітянська праця для сучасних і майбутніх поколінь була нераз загрожена підпільними струями супротивних елементів і це нашу Матір-„Просвіту" тривожило журбою за завтрішній день. Проте наша „Просвіта", як добра мати, не покинула свого народу і не дала йому пропадати...

І коли на старости моїх літ роздумую, чи діждемося здійснення тих осягів, які ми нашому народові проголошували як мету від молодих літ, — то бачу той свідомий український нарід, що чистим серцем і кріпкою вірою горнеться на всіх місцях під цей непорочний прапор Матері-„Просвіти", овіяний сонцем правди й гаразду, і оцим кріпить нас усіх вірою у кращу будучність української нації. Тою вірою, якої не вільно нам затрачувати ні на хвилину, бо в руках наших — наша сила і доля!

Нехай-же усміхнеться Матір-„Просвіта", зажурена Мати, і розяснить нашого духа щирим відчуттям краси й добра рідного народу та стане нам провідною зорею на дальшому шляху нашої невсипущої праці!

Оцими словами складаємо ми всі, молодші, старші і найстарші віком, наш синівський поклін Матері-„Просвіті".

Д-р Кость Левицький.

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПІНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. в. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 55·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— ЗЛ.

Висліди недавніх женевських нарад.

Женева, 16. травня 1938.

Сто перша сесія Ради Ліги Націй покінчилась минулого тижня; в суботу вечором вичерпано денний порядок. Він обіймав справу Етіопії, еспанську справу, справу швайцарської невтральности, справу реформи статутів Л. Н. (яку підніс представник Чілі), справу війни в Китаю і справу охорони еміґрантів, старих — російських і нових — з Німеччини і з Еспанії.

Щоб зрозуміти висліди покінченої сесії, треба мати на увазі передусім завдання, які поставили перед собою її головні учасники. Завдання ці були спільні для представників Великої Британії та Франції, зате наскрізь противні завданням Літвінова. Коли Англія зажадала від Ліги вільної руки для держав, що мали замір визнати італійську суверенність над Етіопією, а Франція домагалася того самого з огляду на успіх франко-італійських переговорів, то СССР намагався не допустити за всяку ціну до порозуміння між західними великодержавами та Італією, а дальше і з Німеччиною. Інструкції, для Літвінова означили точно „Ізвестія" з 9. ц. м. „Коли б Рада Ліги була справді осередком колективних змагань до охорони миру — писав цей офіціоз — вона безумовно відмовилась би визнати анексію Абісинії, осудила б Італію і Німеччину за збройну інтервенцію проти еспанського народу, зажадала б негайної евакуації італійського й німецького війська з Еспанії, знесувала б фарисейську політику „неінтервенції", розв'язала б славнозвісний лондонський комітет, який фактично підтримує ген. Франка, постановила б застосувати господарські санкції проти Японії і рішила б, що присутність Швайцарії чи якоїсь іншої держави в Лізі не можна погодити з поняттям невтральности..." Стаття кінчиться погрозою, що „не всі карти кинуто ще на стіл Л. Н. і справжня гра ще не почалася. Але тепер Літвінов кинув уже всі карти — нема ніякого сумніву, що женевську гру цього разу програв.

Ціла гра, в якій Літвінов мав по своїм боці представника червоної Еспанії дель Вайо, представника Нової Зеландії і китайську делегацію, полягала в тім, щоб порушити громадську думку Великої Британії і тим способом спричинити упадок сучасного лондонського уряду. Що дель Вайо дістав свої інструкції не з Барсельони, а з Москви, не підлягало найменшому сумнівові; це зраджувала ціла його тактика. Його метою було: саботувати полагоду англо-французьких пропозицій і таким чином уневажнити англо-італійське порозуміння та ударемнити франко-італійські переговори. У вівторок перед полуднем Літвінов заявив між іншим, що умова між Римом та Лондоном не повинна порушувати засади Л. Н. щодо колективної безпеки, доконаних фактів та інших ідеольогічних мотивів. Другого дня виступив Дель Вайо з гострою критикою англо-італійського порозуміння з 17. IV, закидаючи йому між іншим „брак щирости". Одночасно він жадав скасування системи неінтервенції, щоб „республіканська" Еспанія могла свобідно набувати зброю. Промова ця зробила дуже злі враження на англійську делегацію, але це не перешкодило Літвінову заявити, що він цілком годиться зі заявою дель Вайо про війну Еспанії проти двох держав. Тим самим Літвінов перебрав на рахунок московського уряду і ті гострі відповіді, що їх дістав представник Барсельони не лише від льорда Галіфакса, а й від міністра Боннє.

Всі намагання Літвінова і його спільників в Женеві, щоб не допустити абісинську справу на денний порядок не мали успіху. Лишалося в найбільш демагогічний спосіб приготовити четвергове засідання, на якім цю справу мали вирішити. Негус заявив в короткій промові, що не може боронити інтересів своєї країни перед Лігою і просив, щоб дозволено відчитати його декларацію одному з делегатів. Не зважаючи на присутність в делегації одного з найкращих англійських правників, інтервенція негуса в Женеві не дала сподіваного успіху. Льорд Галіфакс зазначив рішуче, що ціли Ліги вищі від неї самої та що полагода справи Етіопії має великий вплив. Представник Великої Британії не дав себе звабити на площину юридичних дискусій. Боннє полишився тільки поґратулювати льордові Галіфаксові ясного поставлення етіопської справи в інтересі обох великодержав та загального миру. Присутність негуса в палаті Ліги лише підкреслила, що ліквідація етіопської справи необхідна та що всі, які ставили свою карту на неї, програли.

Найповажнішим успіхом минулої сесії Ради Ліги треба вважати без сумніву те, що у всіх важніших справах совітський представник мусів виступати проти представників Англії і Франції і тим самим виявити недвозначно ізоляцію московського уряду в Европі. Намагаючись заплутати етіопську справу еспанською, Літвінов потерпів поразку і в одній і в другій. У справі китайської війни Рада обмежилась до наскрізь платонічною вислову співчуття для Китаю, що не дає ніякої підстави для інтервенції якоїсь держави на Далекому Сході. Московська інтервенція в Китаю не дістала в Женеві найменшої моральної підтримки. Літвінов не спромігся ударемнити навіть визнання невтральности Швайцарії. Єдиною потіхою для нього може бути хіба те, що не заспокоєно домагання Чілі, визнати негайно хочаб у засаді потребу реформи статутів Ліги. Але й ця перемога Кремля в Женеві може бути Піровою. Коли за прикладом Чілі підуть і деякі інші південно-американські республики, то це може зруйнувати остаточно Лігу, що вяже ще принаймні формально Московщину з Европою та служить трибуною для демагогії Літвінова.

Довелося московському урядові змінити свою тактику і у справі політичних еміґрантів. Виступати проти їх охорони взагалі Літвінов вже не міг з огляду на те, що поразка московської інтервенції в Еспанії примушує сотки тисяч еспанських большевиків шукати захисту поза межами Еспанії. Нансеівський Офіс, що правда, скасують уже з кінцем цього року, але на його місце створять іншу подібну інтернаціональну організацію. Цею справою займеться конференція, що має відбутися 6. липня на французькому боці Женевського озера, в Евіяні. Одинокою установою для московського уряду буде те, що в майбутньому Офісі не буде урядовців колишніх російських громадян. З огляду на те, що всі нансенівські урядовці були москалями, на цій зміні українці рішуче нічого не втратять.

Закінчену сесію з українського погляду треба вважати наскрізь успішною. Вона зміцнила фронт протимосковських держав у Европі і причинилась до дальшої ізоляції СССР.

М. Данько.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Казка „Русского Голосу" про велич „старорусинів" і сіра дійсність.

Нашу в добрій вірі на сторінках „Діла" — покищо тільки чисто теоретично заторкнену проблему про можливість порозуміння між українським табором і т. зв. старорусинами, „Русский Голос" рішив використати для пропаганди погляду про єдиноспасенність його політичної доктрини, для звеличання значіння свого табору за часів царської Росії, ну і... для чергового реверансу в сторону поляків.

В останньому числі „Русского Голосу" (ч. 16. з 8. V. 1938) находимо там теж статтю, підписану якимсь п. Павлом Климовим, а в ній такі уступи:

„...В 1914 р. після визволення Галичини від австро-мадярського терору, російські галичани грали дуже замітну ролю. Правда, не офіціяльно а фактично, якщо в тому часі ще рахувалися з правом, а галичани були австрійськими громадянами. Ну і виконували вони свою ролю на посадах сірих перекладчиків (население так скоро засвоювало собі загально-російську мову (общерусский язик), що перекладчик після кількох тижнів був зайвий) (?!) і тихих дорадників російських адміністраторів і державних діячів (знаємо! — Прим. Ред.), не виключаючи навіть найвижче поставлених, так, що згадувати це можемо з почуттям вдоволя і гордости. Особливо в перших часах російські власти мусіли з необхідности покластися на галичан і кермуватися їм думкою у справах, які доторкали управи краю..."

„...В тому часі, коли народня маса тягнула в бік Росії, поляк, розуміючи це, провадив себе невтрально або прихильно („благожелательно"), радий, що москалі відплачують йому тим самим, а жид проворно ховав кінці у воду, — „українофіл" ліз на рожен, затрачуючи самоопанування від звука російської мови і на вид російського одностроя..."

„...Не хочу зменшати заслуг російських властей, та не можу не сказати, що їх гуманному відношенню також до нерос'йського населення Галичини в високій мірі помагала розумна поведінка російських галичан, котрі тішилися їх довірям. **В тому, що сьогодні ціла людність Галичини, без різниці національности, згадує побут у неї російських** військ і властей **з почуванням признання і вдячности** (?!! — Ред.), **е деяка дрібка заслуги і наших людей..."** (підчеркнення ред. „Діла").

І яже тут не використати такої зручної нагоди та не розказати полякам про заслуги

їх, москвофільських приятелів, для відбудови польської державности?! Отже читаємо дальше:

„...Галицько-русскі дівчі послідовно й однодушно змагалися („ратовалі"), в міру своїх сил за ліберальне відношення російського уряду до польського народу. В цьому напрямі працював між впливовим російським суспільством М. Глушкевич, цього домагався проф. Вергун і д-р Марков, за тим заявлявся завжди С. Ю. Бендасюк, а наш провідник з часів війни Е. Дудикевич, котрий тішився найбільшим довірям російських урядових кол в повній однодушности з ними зясував свою думку на офіціяльній і приватній авдієнції („прійоме") Государеві Імператорові (!!). На запит про польську проблему Верховного Головнокомандующого, в. кн. Миколи Миколаєвича, він також заявив з притомою йому прямолінійністю, що в інтересі добрих польсько-російських взаємин і загально-славянської справи лежить не тільки автономія Польщі, але і відбудова її державности..."

Читаючи оті ревеляційні казки про благодати окупаційних російських властей в часі світової війни для населення Галичини та про великі тодішні впливи наших москвофілів, маємо враження, що панове в редакції „Русского Голосу" вспіли вже зовсім забути про те, що вони самі в тому самому часописі виписували розмірно не так ще давно, бо щойно два роки тому. А були це виводи не якогось там собі письмака, тільки журналіста і письменника того табору з найповажнішим мабуть стажем з передвоєнної доби, д-ра Дмитра Вергуна. Це зрештою неабияка фірма, та ще до цього добре в нас знана. Д-р Вергун був одним з трійці найвизначніших москвофільських галицьких ідеольогів (Вергун, д-р Юліян Яворський, д-р Маріян Глушкевич), що „старорускій" віз спрямували на нові ідеольогічні і політичні рейки. Довгі роки він був кореспондентом і співробітником націоналістичного, дуже близького політично й емоціонально до т. зв. „чорної сотні" російського щоденника „Новое Время", а у Відні видавав в російській мові місячник „Славянскій Векъ" в цілях панславістичної і русофільської пропаганди між австрійськими славянами. Він був теж один із тих нечисленних галичан, що вміли здобути собі в Росії більше визначну позицію доцента університету.

Отже цей д-р Вергун помістив в „Русскому Голосі" (ч. 34. з 1935 р.) посмертний спомин своєму однодумцеві і найближчому співробітникові д-р Маріянові Глушкевичеві, де розповідає багато про відносини між галицькими „русскими" та російськими урядовими колами з часі російської окупації Галичини. Цитуємо ті уступи з його статті в дословному перекладі на українську мову:

...„Чергова наша зустріч відбулася у визволеним Львові, в листопаді 1914 р. Мене, не зважаючи на те, що я був заступником голови „Галіцко-Русскаво Благотварітельнаво Общества" в Петербурзі, довго не хотіли впустити у визволену батьківщину. Тільки телеграма командуючого III-ою армією, ген. Радко-Дмитріева (болгарин з роду, — прим. Ред.) в генеральний штаб з визовом мене, як знавця славянських мов, поконала впертість полк. Монкевича, і я вкінці дістав змогу побачити знову Львів та привезти навіть дарунки, зібрані „Новим Временем" для переможної III-ої армії. — Після приїзду до Львова, я був потрясений („поражон") усім, що мені довелося бачити. **Ми дізналися про те, що генерал-губернатор для того, щоб придбати для себе шляхту, згори трактував наших галицько-русских діячів з В. Дудикевичем на чолі.** Глушкевич був назначений одним з урядовців генерал-губернатора, і це нас, діячів галіцко-русского руху, трохи вспокоювало. Ми сподівалися також, що Володимир Ол. Бобрінський, тоді добровільний ординарець генерала Брусілова, і Глушкевич зуміють хоч трохи вплинути на короткозорого генерал-губернатора. **Однак нам прийшлося розчаруватися в тім".** ...„Віруючи твердо в успіх, рішено улаштувати в гостинниці „Візантія" спеціяльний бенкет в честь приїхавших петроградців. На мене як на тодішнього заступника голови „Гал.-р. О-ва" був наложений обовязок сформулювати наші галицько-російські (русскі) домагання. Вони зводилися до 4-ох основних точок: 1) російські війська ввійшли до Галичини не як гнобителі („поработітелі"), а як визволь ники, згідно з виданими на початку війни маніфестами. 2) Щоби підчеркнути цей факт, треба видати окремий маніфест про злуку визволених російських земель. 3) Галицько-російському (русскому) суспільству повинні бути признані рівні права з чехословацькими товариствами в Росії, себто право творити військові відділи з галицьких дезертирів, военних полонених. 4) Членам „Російського Народного Совіту" з вибору повинні бути признані права, рівні правам діячів російських земських і городських установ, які завідували справами допомоги Червоного Хреста"...

Гигієнічні вклади 50 сот.

Delfa

ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ ФІЛІЯХ.

...„На другий день я мав їхати в квартиру III-ої армії, до ген. Радка-Дмитріева, в Ланцут, і не підозрівав, яке потрясення (встряску") викличе та моя промова..."

...„**Генерал-губернатор Бобрінскій зажадав ні більше ні менше тільки висилки мене і дружини моєї** (дружина Вергуна родовита росіянка.-пр. Ред.) зі Львова, правда під миловидними притоками! **Із моїх телеграм і кореспонденцій до „Нового Времені" пропущено тільки півтора.** Цензорський олівець капітана Сукина казився („свірепствовал")... —

...„Так скінчився мій шостиденільний побут у визволеній батьківщині. Глушкевич держав мене в курсі. **В це „бурне время", коли Дудикевичеві та його співробітникам („соратнікам) прийшлося проковтнути стільки гірких пігулок від освободителів,** він один вмів проявити свої визначні дипльоматичні здібности".

Здається, що найбільше злобний „сепаратист" не міг би більше здискредитувати москвофілів як їх власний апостол, д-р Вергун. Бо подумати тільки: „сам" „амбасадор" д-р Дудикевич мусить ковтати гіркі пігулки від „освободителів" „галіцко-російського" народа, „освободителі" трактують його „згори", щоби пристособатися польській шляхті. (І в таких умовинах він ще радити цареві!). Найкращий старорускій „дипльомат" д-р Глушкевич стає аж мізерним урядничиною при генерал-губернаторі, і то він єдиний! Людину з таким політичним стажем і такими особистими звязками, як д-р Вергун, виселюють „освободітелі" разом з його дружиною з „визволеної" батьківщини. „Визволені" „галіцкіе русскіе" домагаються від своїх „освободителів", щоби признали їм бодай такі права, які в Росії мали чехи і це викликає з боку „освободителів" таку бурю, що аж виселюють смільчака, котрий сміє ставити такі домагання. А народові треба аж маніфестом вияснити, що „освободітелі" прийшли не як „поработітелі", бо видно нарід цього якось не розуміє! Очевидно, що всім нам аж надто добре відома справжня мартирольогія, що її галицькі москвофіли зазнали в Ростові над Доном від москалів і те все приниження, якого зазнали від них в Галичині.

Маючи до вибору, котрому з двох діаметрально супереч них, видрукованих у „Русскому Голосі" звітів про одну і ту саму справу дати віру, ми, мовби цієї справи не знали з автопсії ані не мали про неї ніяких інших відомостей, як тільки ті дані, — мусіліб таки більше повірити п. Вергунові, ніж „анонімовому" п. Павлові Климові.

Якже у світлі Вергунових ревеляцій виглядає найновіша побрехенька „Русского Голосу" про авдієнцію д-ра Дудикевича у царя та про його заходи в обороні незалежности Польщі?! Чи не смішно і не жалко у такий недотепний спосіб впевняти поляків про любов москвофілів до них та про їх заслуги для польської справи? Чи все те робиться на те, щоб переконати поляків, що москвофіли будуть найтривкішим забороном польської державности, колиб ще раз обернулось колесо історії та повстала давня Росія?! Як цим людям не стидно такими методами підхліблюватись?!

Як спасенно булоб для наших „старорусинів" і для „Русского Голосу", колиб вони тямили російську пословицю: „Врі, да меру знай!"

Постійна денна вигра
ЗОЛ. 20.000 на число 992
ЗОЛ. 10.000 на число 84868
і т. д. і т. д.
впали в 11. дні тягнення 4. класи на льоси куплені в постійно щасливій колектурі
„НАДІЯ"
Львів, Леґіонів 11.

З польської преси.

Польська меншина в Німеччині

ПРО СВОЄ ПОЛОЖЕННЯ.

Краківський „ІКЦ" (ч. 140 з 22-го травня ц. р.) під наголовком „Чи меншина декларація не обовязує в III-тьому Райху?" передруковує з польської преси в Німеччині міркування з приводу виступів німецьких сенаторів Візнера і Гасбаха у Польщі:

„А як з нами, поляками, в Німеччині? Чи можна через брак двох польських послів у райхстагу, що інтервеніювали би в нашій справі, де треба, чи можна через брак їх інформацій в наших часописах думати, що нам рожево ведеться, що згідно пливе наше життя зі співгромадянами, що завжди і всюди шанують в нас німецьких громадян польського народу? Не зважаючи на 5-го листопада 1937 р.

„Скажіть, чи видно поправу? — Я її не бачу.

„І далі поляк, що вживає прилюдно (в поїзді, на вулиці і т. і.) своєї мови, наражується щонайменше на здивований погляд.

„В копальнях у промисловій окрузі Опільщини зправила знаходиться напис: „Ти німець — говори по німецьки!" — а штигар з відповідною повагою зуміє переконати робітника, що для нього під матеріяльним оглядом краще, як перестане говорити по польськи на терені копальні, а ще краще, якби взагалі перестав...

„Так воно й діється, що на мою думку, важко найти у німецького працедавця робітника, що отверто признавсяб до польщини, хоча він поляк з крови і кости, а про урядовця, то вже взагалі й мови нема (порівняй точку 5 декларації з 5-го листопада 1937). А батьки, що посилали дітей до за-

хоронки, підписують спеціяльні деклярації, в яких мусять подати місце заняття кормителя родини (може це тільки у „статистичних" цілях).

„Оце висліди нашого становища і тієї пропаганди, яка вмовляє, що нам краще ніж перед 5-го листопада 1937.

„А як з правом набування нерухомостей?

„Вкінці я був би схильний запитатись авторів з німецьких часописів, що нібито знають нашу долю, на яких фактах спирають свої твердження, що нам після 5-го листопада краще ведеться, або що нам взагалі ведеться?"

„ІКЦ" додає після цього від себе між іншим: „Так діється полякам на власній землі у III-ому Райху". Очевидна річ, „ІКЦ" руками й ногами підписується під цим цитатом, свідчить про це те, що надрукував його з численними підкресленнями.

„НА ЯКИХ ФАКТАХ?"

У попередньому цитаті з польської преси в Німеччині підкреслили ми навмисно ці три слова, що їх ми поклали в наголовку цього уступу.

Львівський озонівський „Дзенник" Польскі" (ч. 139. з 22-го травня ц. р.) зареагував на статтю „Діла" п. н. „Відгомін декларації УНДО у Варшаві". Мимоходом мусимо звернути увагу, що свою замітку змістив „Дзенник Польскі" під наголовком: „Що пішов русині?" Вже навіть ендеки, пишучи про нас, уживають терміну „українці", „українські" — правда, у знаках наведення, але вживають. Озонівський орган ще не перейшов такої еволюції. Та це мимоходом і без якогонебудь жалю.

Тепер до речі. У замітці, підписаній з приводу згаданої вгорі статті „Діла" — „Дзенник Польскі" написав:

„Такий публіцист, яким є п. Кедрин, добре знає, що до фіяска нормалізаційної політики не довели поляки. На це вказує більше українських досягнень на всіх полях".

Власне, на яких фактах спирає автор „Дзенніка Польского" те своє твердження? Чи не краще було бодай дещо з тих досягнень навести? Не було би так дуже голословно.

—o—

Німецько-чеські сутички щораз частіші.

Чеська телеграфічна агенція повідомляє про низку німецько-чеських інцидентів.

У Децині двох чеських соціял-демократів ранило одного генляйніяця.

Коло Янової у бійці потурбовано двох німців.

У Хомутові 60-ох німців напало на 5-ох чеських вояків і поранило одного з них.

У Ходові ранено 3-ох жандармів, що розганяли юрбу.

Поліція і жандармерія зліквідувала всі ці інциденти.

ВАЛЄНСІЯ ЗБОМБАРДОВАНА.

Як подає Авас, 6 національних літаків бомбардувало в пятницю Валенсію, спричинюючи великі шкоди.

Скількість жертв бомбардування ще не відома.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Вписи до школи ім. Шашкевича.

ДО ГРОМАДЯНСТВА М. ЛЬВОВА І ЙОГО ПЕРЕДМІСТЬ!

В днях 23—28. V. відбудуться вписи до всіх кляс у 7-кл. державній українській школі ім. М. Шашкевича у Львові при вул. Замкненій ч. 6. Обовязком Громадян Львова та його передмість підтримати цю українську школу, одиноку українську державну школу в цілому Львові, яка виховує вашу молодь уже від 57 літ на добрих українських громадян. Рік-річно виходить з цієї школи коло 120 молодих людей, що переходять до гімназій. Стільки саме по скінченні 7-ої кляси переходить до фахових шкіл. Повстає через те щорічно коло двістяпядесять вільних місць, які наші діти мусять заповнити, щоб удержати стан 7-кл. школи.

Обовязком Громадян підтримати з усіх сил цю державну українську школу та ставитись до неї з повним довірям. Не сміємо посилати своїх дітей до чужих шкіл зі стратою для рідної і тимсамим підкопувати стан власної державної рідної школи!

Сама школа, як відомо, має найгарніший будинок зпоміж усіх львівських вселюдних шкіл. Збудована у підніжжа Святоюрської Гори, в дуже здоровім і гарнім місці, школа завдяки здоровому й чистому воздухові забезпечує прекрасно здоровля дітей так, що серед дітей шкільно не занотовано від кількох літ ніяких недуг.

Звертаємо ще увагу й на те, що Міський Комітет позашкільної опіки опікується школою, удержує в ній постійну кухню для бідних дітей, розділює між них безплатно обіди і час до часу дає бідним також одежу, обув то-що.

Крім цього згаданий Комітет удержує з власних фондів учительку, яка між 15.—17. год. опікується найбіднішими дітьми і помагає їм у підготові лекцій. До того Батьківський Кружок через свою секцію доживлювання розділює найбіднішим безплатні снідання та по змозі своїх фондів дає дітям підмоги на купно книжок, шкільного приладдя й одежі.

Все те повинні мати родичі на увазі і при виборі шкільного заведення для своїх дітей віддати їх без вагання та з повним довірям під опіку учительства школи ім. Маркіяна Шашкевича у Львові.

Батьківський Кружок при 7.-кл. школі ім. М. Шашкевича у Львові.

—o—

В час теперішніх горячих днів

найздоровіший напій

солодке й заквашуване

пастеризоване молоко

МАСЛОСОЮЗУ

Японці взяли в полон головну кватиру китайської армії.

Представник японської армії в Пекіні заявив, що

японський змоторизований відділ опанував у минулу пятницю вечором головну кватиру китайської армії, 40 км. від Сусієн. Вожд армії попав у полон з багатьома членами штабу.

ЯПОНЦІ ОКРУЖУЮТЬ 100.000 КИТАЙСЬКИХ ВОЯКІВ.

Японські війська, що після здобуття Сучов переслідують китайців, окружили коло 100.000 китайських вояків недалеко Чуляну (провінція Кіянсі). Недалеко зункайської залізниці розбили вони зовсім 95. китайську армію. Японці заняли Ліеніон, кінцеву стацію люнгійської залізниці.

ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ КИТАЙСЬКОГО УРЯДУ.

Після втрати Сучов китайці не мають виглядів на успішну оборону міста Ганков. Упадок Сучов скріпив у колах Куоміптану тенденції до замирення. Положення китайського уряду важке — на провінції творяться автономні уряди, що на власну руку хотять переговорювати з Японією.

Непромакальні плащі

Краєві і заграничні від **12·90 зол.**

поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ЯПОНСЬКІ ЛЕТУНИ ЗАТОПИЛИ 100 ЧОВНІВ З КИТАЙСЬКИМИ ВОЯКАМИ.

30 японських літаків бомбардувало концентрацію китайських військ недалеко Квейти, на люнгайській залізниці. Вони скинули чимало бомб та зробили великі шкоди китайцям.

Інша японська ескадра затопила 100 човнів, якими китайські вояки переправлялися через озеро Гунце.

Складаючи впродовж року щотижнево

по зл. 13·10 виїдеш на місячний побут до Берліна
„ „ 12·90 „ „ „ „ „ Відня
„ „ 15·90 „ „ „ „ „ Мілляно
„ „ 15·15 „ „ „ „ „ Парижа

Запевнить Тобі змогу виїзду за кордон послідовна ощадність у

ПРОМ-БАНКУ

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15.

Перші бої з мексиканськими повстанцями.

НЕЯСНЕ ПОЛОЖЕННЯ В МЕКСИКУ. 15.000 ПОВСТАНЦІВ ПРОТИ 20.000 УРЯДОВИХ ВІЙСЬК.

До Ню Йорку наспіла вістка про бої між повстанцями ген. Седілля і військами вірними през. Карденасові. Повстанці перервали залізницю між Тампіко і Сен Люіс, щоб не допустити помочі для урядових військ.

Недалеко Сіюдад Фернандез урядові літаки розігнали більший відділ повстанців.

Повстанчі сили оцінюють на 15.000, урядові — на 20.000 вояків.

З інших, давніших вісток виходило би, що ген. Седілльо ще вчора виїхав до Злучених Держав. Взагалі мексиканська преса повна суперечних вісток про хід повстання.

ВІЗ ЗАТРИМУЙ ТІЛЬКИ З ПРАВОГО БОКУ ВУЛИЦЬ. ДАЛЕКО ВІД ПЕРЕХРЕСТЯ ДОРІГ!

З польських справ.

ОЗОН НАБИРАЄ РОЗМАХУ...

В останніх трьох днях минулого тижня, тобто в четвер, пятницю і суботу, відбувалася перша сесія Головної Ради Озону. Озонівська преса особливо підкреслює факт, що у першому засіданні тієї сесії Озону взяв участь президент міністрів Складковський. Та взагалі ця сесія Головної Ради Озону мусіла розчарувати всіх тих, що на тлі катовицької промови віцепремієра Квятковського снували мрії про те, що прийшов сумерк Озону і за тим прийде якась „справжня консолідація". Розвіяв ці мрії маршал Сьмігли-Ридз, що взяв участь у „товариському чаю" і виголосив там промову. „Ідеальгія і цілі Озону Зєдноченя Народового" — говорив маршал Сьмігли-Ридз — згідно з моїм жовнірським та громадянським розумінням — є добрі, є правильні, є спасенні і на мою думку необхідні для Польщі". Озон напевно використає це ствердження, щоб перекреслити, бодай поки що пляни тих, які чекали на його смерть і вже заздегідь раділи. Інша справа, що все те, ще більше затемнило історію катовицької промови віцепремієра Квятковського.

Багато віри в успіх вклав у свою промову шеф Озону, ген. Скварчинський. Він передовсім застерігся проти того, буцімто за той час, коли він проводить Озоном, ця організація змінила в чомунебудь напрямні ідейної декларації, яку проголосив полк. Коц. Далі заявив, що бере особисто повну відповідальність за всі засаднічі персональні й організаційні зарядження. На думку шефа Озону всі останні виступи з організації — це тільки доказ, що внутрішня дисципліна в організації в останньому часі дуже скріпилася.

На цій сесії Головна Рада Озону мала вибрати президію та опрацювати й ухвалити програму акції Озону на найближчий час. До президії на підставі вибору увійшли: сен. ген. Андрій Галіца, ген. Роман Гурецький, дир. Тадей Кательбах, сен. Стефанія Кудельська, Здзіслав Лехніцький, пос. Богуслав Медзінський, Леопольд Скульський, президент міста Варшави Стефан Старжинський, Блажей Столярський, ректор університету у Вильні кс. Олександер Зуйіцький і пос. Бронислав Войцеховський. Склад президії мусить ще затвердити шеф Озону.

ПРОБІДНИК ЛЬВІВСЬКОГО ОЗОНУ УСТУПИВ.

Проф. Колянковський, провідник Озону на львівське воєвідство уступив зі свого становища. Кружляють чутки, що причина того уступлення та, що проф. Колянковський не міг знайти способу співпраці з групою, яку репрезентує пос. Войцеховський.

ЧУТКИ ПРО ЗМІНУ УРЯДУ.

Від деякого часу кружляють у політичних колах чутки про недалеку зміну польського уряду. Як кандидатів на премієра називають професора Бартеля і віцепремієра Квятковського. Але найбільшим клопотом при твореннї майбутнього кабінету буде обсада теки міністра хліборобства. Найправдоподібніше цей ресорт залишився би в руках дотеперішнього міністра Понятовського. Але з другого боку інформують, що землевласники, які ведуть гостру кампанію проти мін. Понятовського, твердять, що теку міністра хліборобства перебере дотеперішній віцеміністр Ярошинський, а мін. Понятовський став би президентом Державного Хліборобського Банку. Але ці твердження землевласників мабуть не мають ніяких підстав, бо компетентні кола висувають на становище президента Хліборобського Банку (Банк Рольни) кандидатуру Яна Дембського, б. віцемаршала сойму. Щодо міністерства внутрішніх справ, то до тієї теки передбачують двох кандидатів: шлеського воєводу Гражинського і Наконечнікова-Клюковського.

Куди веде дорога з Відня?

Відень—Братислава, весна 1938 р.

Im März kam Oesterreich
Zurück zum Reich,
Im April
Bleibt es noch still,
Aber im Mai
Da kommt doch Tschechoslowakei...

(Із актуальної судето-німецької пісеньки).

За дві години покидаю Відень, за чотири буду на чехословацькому кордоні.

Тимчасом пнуся крок за кроком (у дійсности за... широкими плечима старої англійки) по стрімких, кручених, темнющих ступенях, на вежу св. Степана і тягну за собою (на паску) грубезного данського мандрівника. світлиця та журналіста в одній особі, притакуючи його наївно-галасливим спостереженням.

— Ей, ей, колеґо, гляньте у віконце — видно вже пів Відня.

— Так.

— О, о, дивіть, дивіть, голуби влітають аж сюди на вежу.

— Так.

— Вам ще не тяжко?

Мене, якби не святе місце. давно взялиб уже чорти, але йду далі і мовчки розлюзовую пасок: щоб йому здавалося, що я його тягну, бо й так сам мусить вийти; інакше ті, що з заду, на низ не пропустять.

Нарешті, нарешті ми на вежі: сто метрів понад містом, уф!

ПОЛІТИЧНІ РОЗМОВИ НА ВЕЖІ СВ. СТЕПАНА.

На списаному мов бібулярний притискач вершку вежі, себто у невеликій кімнаті з відкритими вікнами — зібралося непересічне товариство: англійці, шведи. судетські німкині, два мадярські офіцери, мій товариш з Данії та я. Здається, всі. Ах, ні — не всі. Була іще молода американка, яка відразу не могла вийти з подиву, мовляв: хто понаносив сюди на вежу стільки фотографій і віденських особливостей, зрозуміло, для продажі.

Вона перша купує серію світлин і голосно питається:

— Скільки долярів?

— Півтора шилінґа.

— Як? Півтора шилінґа? За такі високі. стрімкі сходи? Який нуждар хотів би так високо і так дешево це сюди нести! — показала з жалем на світлини і як щось, що не цікаве, бо замало коштує, віддала їх товаришеві; шотляндцеві, що ходив мов верблюд, навантажений всілякими „памятками" (очевидно, дарованими) та навіть не забув забрати з собою на вежу свої наплечники.

Англійці не займалися дурничками.

— Отже, містер, яке ваше відношення до аншлюсу? — навязую перервану на сходах по-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 4.

МАРІЯ ДУНАЇВСЬКА. 2

НЕВДАХА.

Нуся й Петро вже стрічалися обоє в кавярні, в кіні, на концертах. Петро став помітно менше курити папіросок, він навіть похвалявся, що зовсім перестане заживати тієї отрути, хоч тітка, щоправда, й не дуже йняла йому віри. В його кишені вона, при ранішньому чищенні, побіч цукру для собак, находила табличку шоколяди або цукорки для „тої" Нусі. Петро щодень гладко виголював свої скупенько розсіяні волоски під носом та на бороді, причепурюючися мов дівчина, з чого тітка була вельми рада, бо не раз їй таки добре дошкулило пильнувати забудькуватого Петра, чи не йде він до міста з заболоченим плащем або з невичищеним каплеюхом. Щодень носив він своїй коханій творю своїх улюблених поетів та сповідався їй із своїх житєвих задумів та звичайно невдатних планів. Усе йшло „як по маслі". Тітка почала вже й сама себе переконувати, що справді „з цього щось буде".

Та згодом на ясному овиді Петрового кохання почали бо-зна-звідки виповзувати малі хмарочки. Одного вечора прийшов він з кіна, куди ходив з „тою" Нусею, скинувши плащ, помічикував до пічки по горнятко какао, що завжди стояло там налагоджене для нього на вечерю. Тітка Йогася латала Петрове білля й скоса поглядала на жалісливе Петрове обличчя. Раптом він увесь скривився, схлипнув кілька разів і запищав дискантом на всю кухню:

„Забудь мене, мене забудь,
Як нам колись щеміла грудь,
Як серце рвалося колись,
Ми розійшлись".

Тут він не видержав і заридав над горнятком какао, викривляючи своє довгобразе лице від насилу стримуваного сміху та зпід лоба поглядаючи на тітку, яке враження це викличе в неї. Вона глянула на нього і обоє зареготалися.

— Що з тобою, Петре? — поспитала, витираючи хусткою очі й ніс.

— Пропало все, тітко Йогасю, навіки пропало! Як вона, сердешна, переживе цю розлуку, я й сам не знаю!

— Тиб краще сказав, що сталося, я справді цікава!

— О, я знаю, що ви тіточко, дуже ласі на всякі сенсації і романтичні пригоди. Та цим разом не буде це ніяка сенсація, ні романтика, а гола галицька правда, якої я, дурень несосвітенний, повинен був сподіватися. Отож знайте, що не мали Ви рації, коли боронили галичанок та казали, що я не знаю їх. Вони справді такі, за які я їх мав. Їм усім тільки одно на умі: якби вийти заміж, піймати мужа. Го, го! Та я не дурний. Я зараз врізаю поли і тікаю, аж дрантя летить від таких зашкарупілих жінок. Чоловік заходжується біля них, вдає невинного, мов би й не думав про щонебудь грішне, а ті цяці марять тільки про вівтар та шлюбні обручки. Ач які!

— Ой, Петре, Петре! Хіба-ж ти не бачиш, що майже всі такі історії все одно подружжям кінчаються? І ті твої Ірми та Герти, нагулявшись уволю, кінець-кінцем таки затужать за спокійним подружнім життям. Різниця тільки в тому, що жінки-чужинки думають спершу про забаву, дансінги, прогульки, а потім, коли вже певні що досягли своєї мети, коли мужчина звикне до тієї чи другої із них і коли йому здається, що нема над його Герту чи Ірму, вони заговорять про подружжя. Вже то наші галичанки хіба багато щиріші та поважніші, хоч, на жаль, і багато незручніші від тих твоїх чужинок перух: вони насамперед думають про поважні речі, а потім уже й про забаву.

— Ні, тітко, з цим я ніколи з вами не погоджуся. Жінки тут усі грубі матеріялістки, та й годі. Мені „та" Нуся вже починає неподобатися. Боюся, що з цієї муки не буде хліба.

— Ради Бога, Петре, з чого ти це бачиш? — допитувалася здивована тітка.

— Ми сьогодні вийшли з кіна і у звязку з фільмою почали говорити про життєві ідеали. Я сказав, що в мене щодо того скромні вимоги: я над усе цінію свободу. А вона на те, що хоч і як вона цінить свою особисту волю, то все-ж її ідеалом видти заміж. Потім ми зійшли на політику, але та Нусина завзята так мене збентежила, що я зовсім утратив увесь свій гумор, швидко розпрощався і пішов. Коли вона справді „закидає сіті на мене" — тут Петро гордо випрямився і з самопевністю глянув на трохи збиту з пантелику тітку Йогасю — „то хай знає, що я не щиголь і не дам себе зловити в сильце. Добраніч, тіточко, та не турбуйтеся Вашим небожем. Він дасть собі раду в житті!

— Вибач, Петре, але з Тебе таки добрий чудак. Колиб я мала змогу говорити з Твоєю Нусею, я сказалаб їй, що як маєш заходити собі з Петром, то краще вже привязати собі млиновий камінь до шиї та пошукати щонайглибшого плеса. Ось що я думаю про Тебе.

Петро глипнув збентежений на тітку, почувши несподівано такий сердитий тон у її завжди спокійному, лагідному голосі. Він приступив до неї і мов малий хлопчина цмокнув її в руку, пильно заглядаючи їй у вічі та кумедно перекривлюючись, щоб розсмішити її.

— У чому річ, тітко? Ви лихі на мене? Замість пожаліти мене, бідну зацьковану звірину, нещасну жертву жіночих хитрощів, ви стаєте проти мене!

— Ет — відрізала тітка, — з тебе все був

літичну конверсацію з англійським промисловцем.

— Єс, містер. для нас, англійців, сполука двох, а властиво одного німецького народу — це вислід природного процесу, що колись мусів настати. Що більше, власне Італія, Франція, Мала Антанта і всі інші сусіди були завжди проти аншлюсу ,але найменше Англія.

? ? ?

Аншлюс нас не дивує, єс; дивує нас і навіть обурює що інше, а саме: форма. Ми на все були приготовані, але на щось таке, як військовий пассус Гітлера саме тоді, коли фон Ріббентропа приймав король Великої Британії...

— А цікаво, цікаво — зауважив приявний шведський духовник — цікаво, що Гітлер рішився на свій крок саме після візити льорда Галіфакса у Берліні та по відході Ідена, тоді саме, коли Чемберлен виявляв помітне германофільство...

— Єс! Ексцеленція Чемберлен знав, що робить. Фон Ріббентроп не почув від нього у Льондоні ані одного запиту в цій справі. Англія знає такт і... має свою тактику. Чекати на війну з нашої сторони в обороні Австрії булоб абсурдом, хоч Англія — як відомо, — була одним із трьох сигнатарів декларації у Стресі, яка запевнювала Австрії повну незалежність.

У розмову вмішалися мадярські офіцери. Один з них запитав:

— А колиб прецеденс з 13. березня торкнувся Праги?

— Праги? — Англієць зморшив брови: У нас у цій справі погляди поділені, але гадаємо, що нема безпосередньої загрози.

Над Віднем зашуміли чорні, боєві ескадри літаків. Летіли з Берліна.

ПОЛІТИЧНА ФІЛЯТЕЛІЯ.

Коли сходите з вежі св. Степана і йдете попри чудовий масив підхмарного готику — не можете обігнатися перед продавцями листівок із Гітлером і простемпльованими марками із днів плебісциту.

Філателісти тратять тут голову: купують, вибірають, захоплюються, а передовсім — переплачують .Бо деж то чуване: — до Відня входив Гітлер, машерувала армія, надлітали воєнні ескадри, змінявся режім, влада, право — а пів Відня нічого кращого не мало на гадці. як заздалегідь купувати поштові марки з „фірером" і покривати їх печатками, заздалегідь вже знаючи, що потім буде рух на них, потім, себто тоді, коли прийдуть люди із закордону оглядати новий лад.

Думав би хто, що це так собі люди просто вирахували для заробітку, для інтересу, чистого бізнесу. Безсумнівно, але крім цього всього кожний вуличний продавець тих „Гітлерспост Картен" має концесійний значок з печаткою пана Ґеббельса.

Німецька пропаганда тримає руку у всіх кланах!

НОВА КНИЖКА
БІБЛІОТЕКИ
„Л І Л А"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАКУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у „сезоні". Запах нафти великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

ЛЮДИ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ НА ВСІХ ШЛЯХАХ ЖИТТЯ І ҐЛЬОБУ.

Жаль було поправді — виїжджати з б. наддунайської столиці тоді, коли на вулицях парадно гули панцирні авта, шуміли понад містом літаки, а над каналами пінилися від квіття й пахощів розмріяні, розспівані, розяскравлені сади.

— Поїзд точно — третя двадцять пять! — не забудьте!

Мимоволі глядите на годинник: отже ще 2 години. Славно, використовуймо час до кінця! Сідаю в авто, щоб по пятьох хвилинах пересісти у трамвай (хоча сідаю спереду, кондуктори завжди „луплять" з мене подвійно) опісля випробую востанне метра. і ще раз сідаю в авто і ще раз у трамвай...

Хочу вхопити в очі, заобсервувати востанне, як „цей" Відень виглядає, бо хто знає, може це дійсно його перші дні його правдивої слави, а може останні дні його величі...

Чейже всі говорять, що в жидівських ділянницях щодня масово чути стріли, люди зриваються з життям, із Віднем, з весною.

Умовляємося цілим товариством іти на двірець через ґетто; але я ще на хвилинку загляну в оту кав'ярню. конче там мушу заглянути! В мене вже такий звичай, а може й пересуд: правдива пригода чаїться там і тоді, коли і де мало часу.

Входжу до кав'ярні: гайль, чорну каву, перо і сервети! Сервет у віденських кафе нема, тому мушу писати свій настроєвий „прощальний" вірш на світлині Адольфа Гітлера. Вірш готовий, навіть вдався, кому його подарувати?

Довгий погляд у срібне дзеркало напроти: готово: за мною сидить у фотелі красуня, для якої варто спізнитись на поїзд, варто, щоб мене для неї відтранспортувала поліція... Ще тільки година часу, що робити? Пишу над віршем дедикацію: „Найгарнішій пані Відня — незнайомий з кав'ярні". Кладу вірш на газету і встаю, щоб з жестом правдивого Дон Жуана подати їй твір свого серця...

Зі зворушення розливаю каву, дама підносить очі...

— Пане Романе, ви тут?

Деревію, стовпію, дубію, але дискретно хова вірш із смілою, авантуриницькою дедикацією; цеж чарівна пані Інґрід з далекої півночі; колись в Стокгольмі в такий самий спосіб — вручив їй я „останній" свій вірш і теж у кав'ярні і теж із присвятою.

Коли переживаємо чарівну несподіванку, коли в нас щемить пригод жадібне серце — тоді стрілки годинників спішаться мов службовики до бюра...

— Що вас, пані, привело до Відня?

— Привіз муж, а привела цікавість, гарно тут, але чути бурею...

— Бурею, що проминула?...

— ...бурею, що ще прийде... У нас в Швеції вже теж швидко зацвітуть поля; може відвідаєте Стокгольм?

— Не вибіраюся, але хто зна... Ваша батьківщина чудова, героїчна, повна здоровля, але у Вас тепер життя — так би мовити — людське, тихе, нормальне — знаєте — у Вас немовби поснули вікінги...

— Дивно. Отже Вас більше цікавить дрючок з актуальним в тій хвилині прапором і вуличним гаслом?

— Певно. Зрештою, що хочете: переворот, аншлюс, Чехословаччина, можливість большевицької інґресії на Берлін.

— Хочете сенсації і большевиків? Приїзджайте на північ; поїдемо в Естонію, в Фінляндію — там на червоному кордоні росте та сила, якої надаремне очікуєте тут. Північ дивиться на дикий схід, а схід на неї, обоє мовчать, обоє дивляться на себе і на південь. Приїдете?

— Можливо, до побачення... на півночі!

Нехай то грім, ледви пів години до відїзду; плащ, записник, валізка, до побачення, чарівна пані Інґрід, маєте сьогодні сині, дуже сині, найгарніші очі, до побачення!! Не заб...

Шофер — хам, ламака, ґбур або заздрий, або взагалі кретин... З місця пускає на ввесь газ. Таки, правда, сакраментально: найгарніші хвилини переживаємо тоді, коли на них нема вже часу.

КРІЗЬ ЖИДІВСЬКЕ ҐЕТТО З ҐІТАРОЮ В РУКАХ І — ВІДІЗД!

Очевидно — я спізнився, приїхав останнім. Всі на мене чекали та гризли каштани. На двірець було недалеко, ми пішли пішки. Половина нашого веселого гурту — з ґітарами в руках. Один товариш використав рідку нагоду: купив чотири ґітари за безцінь, по 20 зол.! Митного зловживання не було, бо й так їхало нас восьмеро, отже саме по пів ґітари на кожного!

З ґітарами в руках йдемо через жидівське ґетто: брудні вулиці без свастик і прапорів. У вікнах і на пішоходах — жиди, неподібні до наших, але жиди. Порозуміваємося, кладемо руки на струнах і йдучи серединою вулиці, як вшкваримо:

— O, mój wymarzony,
O, mój wytęskniony,
Któż tak kochał Cię jak ja...

Високими тенорами бемо в каменичні вікна. Вулиця ожила, повеселіла, підбадьорилась. Тут, там, зправа, зліва, вгорі, над нами відкривають вікна, з вікон кивають руками.

Якась стара жидівка, що сиділа в брамі, встала і з сентиментальним усміхом спитала:

— Нах Варшава?

— Йо, нах Варшава.

— Шяйне Штадт!

— Він дох шяйнер...

— Уй, найн, ніхт зу...

Деб ви не поїхали, всюди зустрінете жидів, у „каділяках" і в нужді, але всі тужать за... Польщею і мають сентимент до міста, в якому на Налевки треба їхати Єрусалимськими Аллеями...

За пять хвилин відходить наш експрес: поїдемо знов через Чехію. Тою дорогою з Відня їхати найкраще, найкоротше та найвигідніше. Кажуть, що після аншлюсу фреквенція на цій дорозі збільшується з дня на день.

Вже їдемо. Дорога з Відня веде на північ, на Братиславу, Прагу і Остраву, на північ, на північний — схід.

Роман Гучванович.

дітвак і таким ти, здається, і згинеш. За моїх літ і мужчини і жінки були статечніші і поважніші якось. А тепер їм усім тільки жарти в голові. Тільки й думки в них, як їм найбезпечніше обминути поважні життєві завдання. Та що вже й говорити про теперішніх жінок, коли й ви, мужчини, не кращі за них.

Тітка Йогаск навіть не глянула на свого трохи знівоюваного небожа. Вона сердито грюкнула дверми й пішла у свою кімнату.

*

Настала неділя, день особливий, інший від усіх днів для Петра. День, коли можна було довше полежати в ліжку та помріяти про „ту" Нусю. Бо хоч яка вона була галичанка, то смішна та наївна із своїм невмілим кокетливим чванцюванням, то знову над міру поважна, мов дитина, коли її зловлять на надмірному ласуванні, та все-ж приємна йому була свідомість, що хтось там думає про нього й може тужливо виглядає його. А крім того ще був день, коли можна було посидіти в кав'ярні та поперечитувати часописи й на дозвіллі поговорити та посперечатися за обідом з тіткою Йогасею, а що найважніше: день, коли можна було довше побути з чорнявою Нусею.

Весело посвистуючи та підспівуючи, Петро трохи причепурився і в погідному настрою попрощався з тіткою й пішов до кав'ярні. Він був такий веселий та безжурний, що по дорозі кинув Жучкові аж два кусочки цукру. На головній вулиці проходжувалися юрбою люди, з блакитного неба сплигав денний спокій, а смішні, видуті з гуми, різнобарвні птахи, що їх розносили на довгих тиках вуличні продавці, так принадно колихалися на довгих мотузочках у повітрі, що Петро мало що й собі не купив одної з таких птиць, щоб занести її своїй Нусі. Та подумавши, як стидно булоб йому нести такий бальон на шнурочку, він відхнув і пішов далі.

(Докінчення буде.)

Еміграційні справи.

ДЕВІЗОВІ СПРАВИ.

Трапляються випадки, що емігранти заголошуються до портового бюра у Гдині з проханням заробити їм дозвіл на вивіз грона. Еміграційний Синдикат повідомляє, що в таких випадках ціла готівка, на яку нема дозволу Девізової Комісії, лишається на заблокованому рахунку. Емігранти можуть старатися видістати ті гроші щойно після приїзду до краю призначення. Є це довга процедура і не завжди корисно кінчиться для емігранта. Внески на дозвіл вивезти грошеві надвишки треба вносити куди вчасніше, принаймінше на місяць перед виїздом, щоб Девізова Комісія могла внесок розглянути і видати рішення. Торкається це також векслів, шадничих книжечок, акцій та вартісних паперів.

У СПРАВІ ЕМІГРАЦІЇ ДО КАНАДИ

Канадійський інспектор у Гдині звертає увагу, щоб емігранти, які стараються про візу до Канади на основі перміта, заголошувалися по візу в речинці важности перміту. Признання візи в додатковому 2-тижневому речинці є справою індивідуальною і цілковито захованою від рішення канадійського інспектора, тому не в кожному випадку воно може бути уділене.

Перміти є надсилані з клявзулею, щоб представити канадійському інспекторові посвідку, з якої випливало, що корабельні карти оплачені з власних грошевих засобів, тобто що емігрантові не переслано препейду (корабельна карта, закуплена в Канаді). Зміст такої посвідки, що її звичайно виставляє громада, мутить мати виразну редакцію з поданням, звідки гроші походять, напр. з проданого господарства, з зазначенням скількости моргів, забудувань, живого інвентаря і т. д., та що за одержані гроші емігрант набуде корабельні карти до Канади. Посвідки, що емігрант щойно задумує продати господарство або що буде мати гроші на купно корабельної карти, не відповідають вимогам канадійської влади і канадійський інспектор їх не приймає.

Реемігранти, що вертаються до Канади в дозволеному речинці, мусять мати переконливі докази, що по приїзді до Канади не стануть матеріяльно тягарем для суспільности і влади. За доказ можуть служити гроші (принаймінше 100 дол.) книжечка шадничa, банкова, поворотний білет, листи від роботодавця про запевнення праці і т. п. Еміграційний інспектор у Гдині дуже точно провіряє це в емігрантів та в реемігрантів. Усякі сумніви щодо побуту реемігранта не дають реемігрантові змоги дістати візу.

Щодо реемігрантів канадійських громадян, то бажано, щоб канадійські громадяни знатуралізовані мали при візиті в порті свої натуралізаційні документи, а канадійські громадяни з уродження метрики уродження.

ЛІКАРСЬКІ СВІДОЦТВА ДО МЕКСИКУ.

Мексиканський консулят у Варшаві подає до відома розпорядок департаменту публичного здоровля в Мексику, з якого випливає, що емігранти, які виїздять з Польщі до Мексику, повинні при візі представити, незалежно від документів, які тепер обовязують, додаткове лікарське свідоцтво, яке стверджувало, що дана особа не є хора на трахому. Такі свідоцтва, на зразок аргентинських свідоцтв, будуть виставляти у Варшаві. За такі свідоцтва емігранти платять по 2 зол. від особи без огляду на вік.

КОНТИНЕНТАЛЬНІ ТРАНСПОРТИ З ПОЗНАНЯ.

Починаючи від місяця травня ц. р., континентальні транспорти з Познаня будуть відходити з четверга на пятницю. Транспорти будуть відходити раз у тиждень.

Поголоски про заручини Габсбургів неправдиві.

Повновласник князя Альойзія Ліхтенштайна заперечив поголоски про заручини князя Франца Йосифа Ліхтенштайна з архикняжною Аделяйдою Габсург і княжни Ліхтенштайн з арх. Оттоном Габсбургом.

—o—

Фінляндський уряд увільнюється від ліґових зобовязань.

На основі рішення державної ради фінляндський уряд заявив, що на майбутнє застерігає собі право самостійно постановляти, у якому ступні Фінляндія буде пристосовуватися до санкційних кроків на основі пакту Ліги Націй.

Кашель душить, аж віддиху зловити не можна.

Легені і оскочина є переповнені флегмою, організм боронитьcя при помочі кашлю, усуваючи її назверх. Одним не завжди організм зможе оборонитися сам: часто кашель є сухий, флегму трудно усунути, тоді показані є засоби, що відфлегмлюють і злагіднюють кашель. Одним із таких засобів є зела магістра Вольського проти грудних терпінь; вони мають охоронний знак „Пульмоса“ і містять у собі рідку китайську рослину Шін-Шен, що усуває флегму, кашель і духоту. Можна діставати у всіх аптеках і дрогеріях. Виробник: Магістер Е. Вольський, Варшава, Злота 14. Власний відділ у Льондоні

КАРЛО ІЖИКОВСЬКИЙ.

Новітній Танталь.

(Із спогадів денникаря).

1.

Коли вже раз прокладений шлях — нема цьому кінця.

Нагальною, влізливою хвилею прокочується життя через моє бюрко. Впихається скрізь і обвивається довкола мене, пригнітає, душить, атискає мені в руки перо: пиши, пиши! Входить у мій мозок і витворює банальні, змеханізовані думки, виписувані сірим стилем.

Важні політичні події! Димісія кабінету! Промова Бальфура! Шах у подорожі! Найновіші телеґрами, концерт Падеревського в Парижі, на якому я не був. Баль на шпиталь св. Анни — на якому я не був. Строї гарних пань — яких я не цілував. Ґльосси про виправу Андре — в якій я не брав участи. Процес за душегубство — ніякого душегубства не маю за собою. Поправити вірш тітки мого шефа — на власні вірші не маю часу. Цифри з біржі — на якій грає хтось інший. Реферат про винахід — якого я не зробив і якого не розумію. Бо не маю часу.

Все те в моїх руках перетворюється у задрукований папір, його читають побожно люди, яких бачу звідти, із другого поверха. Я — машина, до якої одним боком влітають події, щоб другим боком вилетіти як газета.

Засипляю втомлений. Але підсвідомо накипає в мені призбираний матеріял до найближчих статтей. Хвилювання. Ґазета мусить вийти. Який заголовок? Який початок? Яку дати на кінці „краватку“? У сні переображується це хвилювання. Бачу марево Сизифових робіт. Перо кріпче в тягар, як камінний філяр.

Коли йду вулицею, коли їм обід, коли бачу збіговище — все насуває мені теми до інтервю, до звітів, до анкет ,до фейлетонів, великих і малих. гармондом і петітом. Появляюся при кожному нещастю, чи де горить, чи хтось когось переїхав, чи великий достойник смертельно занедужав. Бо мушу бути цікавий за міліони.

Пережовую чуже життя і перетравляю його для інших.

Не маю часу.

На дереві життя дозрівають гарні овочі, але не дозріває мій овоч. Обідаюся чужими овочами. Це моя професія. Перетравлювати якнайшвидше, бо чекає складач і метрампаж.

Щось хочу схопити під сподом, але воно раз-у-раз розступається. Хватаю одною рукою, другою пишу. Розступається, втікає... Це мій час.

Десь далеко в куті, по другому боці, якась потвора загризає схоплені птахи. Це години мого часу. Вилетіли вікном. Люди ловлять їх і читають. Постійно з мене вилітають, і я не можу заткати отвору. Всі їх мають, тільки не я — голубник.

2.

Я запертий у великій вежі. Не знаю, на якому поверсі. Довкола мене якісь великі вікна. Я похилений над ткацькою машиною. Тчу руками та ногами. Обертаю пильно та скоро колеса. Зпід моїх рук виходить пряжа. Вже заповнює цілу долівку, але вже не маю часу її спрясти.

Довкола вежі якийсь сад. Не маю часу виглянути крізь вікно, щоб побачити дерева і квіти. Може я на півночі, може на півдні. Може там весна, може там зима. Знаю лишень, що це день, або, коли лямпи загорять надімною, що тоді ніч. А робота не вгавае.

Можу тільки вряди-годи глипнути до вікна. Бачу якийсь чорний предмет, який скоро паде вниз. Не вгадаю, чи це може людина... Може це я сам? Не маю часу.

Пряжа зростає під моїми ногами. Зсувається якимись сходами, може вже заповнила якісь льохи, бо йде вверх, щораз вище. Вже повна кімната від неї, але я не бачу, бо працюю, бо не маю часу. Адже це я витворюю її.

Обмотується довкола моїх ніг, якими рухаю, щоб її витворювати. Обмотується довкола черева, грудей та шиї. Але ще не вкрила моїх очей, іще бачу той кінчик смужки-ґазети, що втікає зпід моїх рук, щоб зробити місце новій.

—o—

АФОРИЗМИ.

Магік дає десять вистав, вичерпує всі штукарства, — на кінці залишається йому ще одне: показати свій варштат, те, що є за заслоною. Це остання виставa. Таксамо в літературі: критика кінчає.

*

У політиці замість грати ввесь час мішають карти.

*

Коли дурень кине комусь камінь до саду, то пізніше не зрушить його десять мудрих.

*

Кіт не перестає ловити миші, хоч люди винайшли мишоловки.

*

Полемізувати з кимось, що стоїть на нашому давньому становищі — смішне почування, наче на вид другого чоловіка своєї екс-жінки.

*

„Бідні люди, трясуться від холоду і гинуть з голоду“ — сказав богач і послав їм термометр та шпички до зубів.

*

Нічого не можна до кінця передумати, все можна до кінця витримати

*

Не болять мене ті дурниці, які я вже зробив, а тільки ті, які маю ще зробити.

*

Життя для бідака саме в тому, що він жити не може.

*

Модна нині фраза: він (вона, вони) знає, чого хоче.

*

Чи не можнаб установити свята для вислухування чужих аргументів?

Перекл. м. р.

Із книжки: Karol Irzykowski: „Lżejszy kaliber“. Szkice, — Próby dnia, — Aforyzmy. Warszawa 1938. T.wo Wydawn. „Rój“.

Посвячення прапору матері „Просвіти".

Повідомляємо, що в неділю, 22-го травня н. р. довершиться акт

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ МАТЕРІ „ПРОСВІТИ",

який попередить Архиєрейська Служба Божа в годині 9.45 рано в каплиці біля Архикатедрального Храму св. Юра.

Посвячення прапору довершить у своїй пастві Їх Ексцелєнція Високопреосвященний Кир Андрей в сослуженні Високопреподобного Духовенства.

Все свідоме громадянство віддасть поклін ювилятці, а вікна своїх мешкань прикрасить у той день ювилейними наліпками „Просвіти".

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів найбільше на 5 фейлєтонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки 1. червня ц. р. Рукописи, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлєтонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачинаємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути дуже чіткі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким марґінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіли би після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно завважити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо 5 нагород, а саме: за I-у — 50 зол.; за II-у — 30 зол.; за III-ю — комплєт Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

Британський ґен. консуль покидає Барсельону.

В суботу відчалить з Барсельони британський кружляк, що забере британських громадян, які хотять покинути Каталонію. Відпливе на ньому місцевий британський консуль.

Теперішність і майбутність.

ХТО ВЖЕ ВИГРАВ І ХТО ВИГРАЄ.

Вже тільки кілька днів ділить нас від дня, коли завдяки Клясовій Льотерії народиться нова серія „мільонерів": в дні 25. ц. м. всі польські розголосні будуть передавати тягнення головної вигри четвертої кляси сорокпершої льотерії — мільона золотих.

А тимчасом майже кожний день несе вістки про інші великі вигри, з котрих завдяки поділові льосів на пять частин користає багато більше осіб, як досі, при поділі на чвертки.

Ось гурток мешканців Лодзі і найближчих околиць цього міста, співвласників льосу ч.: 111.864, який виграв 50.000 золотих:

п. Г. Рушковська, урядничка одної обезпеченевої установи висловилася дуже прихильно про поділ льосів на „пятки".

п. Болеслав Пекарський, якому його синок витягнув щасливий льос, висловив подібну думку, що теж підкреслили п. п.

п. Людвик Фенстер, кваліфікований працівник волоконної бранжі, т. зв. товаровий друкар. далі

п. Альфонс Райнерт, по званні шофер-механік. Пан Райнерт підкреслив, що якби не пятки, так зовсім не міг би грати, бо саме йому припала частина льосу, назначена буквою Е., якої досі не було.

Цьому самому припадкові завдячує свою вигру

п. Станислав Малиновський, мешканець Львова, власник „пятки" Е. число 79.896, на яку теж випало 50.000 золотих.

Найбільш приємно проведуть ферії ті, які вже виграли, але майбутність належить до тих, які ще перед виїздом на ферії не забудуть засобитися в льос до першої кляси сорок другої Льотерії. Вон матимуть змогу виграти в тягненні, яке починається 22. червня ц. р.

Склади волоконного промислу

S. Łuczyński & Z. Francois

ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. 1.

поручають у великому виборі

ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ

краєвої і заграничної продукції.

УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

376 до 24 годин.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 104. Вівторок, 22 (10) травня 1888.

КРОК ЗА КРОКОМ.

На засіданні віденського парляменту „відповідав міністр судівництва на інтерпеляцію послів Форґґера і Штурма у справі вписів до ґрунтових книг у словінській мові і записів, що наказав судам у Країні, Наринтії і Стирії, де урядовою мовою є німецька мова, щоб у тих випадках, де на табулярне подання внесене по словінськи видається рішення, не тільки те рішення було у словінській мові, але щоб у тій мові був і сам впис до ґрунтових книг. Ця відповідь міністра — писало „Діло" — має велику вагу і для нас русинів, бо ми можемо аналоґічно домагатися вписів до ґрунтових книг в руській мові і русинами буквами".

Так крок за кроком, мусіли славяни боротися в Австрії за свої національні права не занедбуючи і найдрібніших справ у всіх ділянках національного життя.

„ВАЖНА РОЛЯ РУМУНІЇ".

„Німецький уряд іменував капітана Міллера в генерального штабу військовим аташе при німецькому посольстві в Букарешті. Увиажають це фактом великої ваги і доказують, що Румунія має відіграти якусь важну ролю в майбутньому европейському конфлікті".

ТРИВОГА В ЕВРОПІ.

В політичному огляді „Діло" наводить такий уступ зі статті „Пестер Льойдз": „Від багатьох літ загальна думка в Европі не була така одноґідна, як сьогодні. Куди поглянеш — всюди тривога і журба, як все те скінчиться. Мимоволі приходимо до переконання, що стоїмо напередодні великих подій та що загальної напруги, що лягла на Европі, не дасться мирно залагодити. Правда, в настроях загальної думки є згода, але в поглядах панує велика різнородність. Безмежний шовінізм чи то над Севаною чи над Невою волів би радше мені ніж завтра розпалити пожежу війни, але дрожить зі страху на саму згадку про те, яка велика буде та боротьба за перемогу. Приятелі мира не в силі цьому перешкодити силам падитися до остаточного рішення".
Вони можуть всьому тільки приглядатися і по своїм

Значіння упадку Сучов.

Представник японської головної цісарської кватири заявив, що внаслідок перемоги під Сучов японці опанували цілі 4 провінції: Шантун Гонан, Кіянсу і Ангуе. Ці провінції виповіли вже послух китайському урядові марш. Чанкайшека. Крім того опанування такого важкого залізничого вузла як Сучов збільшує рухливість японських військ у північному Китаю та дає їм велику свободу маневру.

КИТАЙСЬКІ ЛЕТЮЧКИ НАД ЯПОНІЄЮ.

Як подають з китайських джерел, одна китайська летунська ескадра перелетіла над Японією та розкинула летючки. Є це перший китайський налет на Японію.

По широкому світі.

Голяндія рішила розбудувати свою фльоту в гол. Індій. Видатки на дозброєння становлять тепер 1/3 буджету тої кольонії.

Перед румунським воєнним судом почнеться в понеділок процес проти Кодреану.

Турецька преса почала кампанію проти Франції у звязку з положенням у санджаку Александрети.

Уругвайський уряд визнав анексію Абісинії.

Болгарський парлямент збереться в неділю на сесію, першу від 4-ох років.

Австрійська шкільна рада усунула зі шкільних бібліотек всі книжки жидівських авторів, дальше книжки написані в дусі марксівським, масонським, панєвропейським, пацифістичнім, легітимістичнім, протигітлєрівським, протирелігійнім та... „пересадно релігійним".

Літературна сторінка.

Посмертні збірки Б. І. Антонича.

(„Зелена Євангелія", стор. 56. „Ротації", стор. 20. В-во „Ізмарагд".).

Маємо перед собою дві збірки посмертного видання невиджалуваної памяти талановитого поета Б. І. Антонича, що з великою втратою для нашого письменства розпрощався з нами у першому розквіті своїх молодечих і творчих сил. Дивне це почування оцінювати твори молодого таланту, що замовк і не має вже перед собою ніяких можливостей. Ми мусимо їх брати як закінчену цілість і те, на що ми давніше дивилися як на засновок, з якого може розвинутися повний квіт, мусить нам заступити сподівання.

Дві збірочки (доречі: маленька на 20 ст. могла зовсім добре ввійти до „Зеленої Євангелії") Б. І. Антонича належать до того самого подиху і того самого рівня таланту, що „Книга Лева" видана в році смерти молодого поета. Б. І. Антонич находився тоді у стадії захоплення природою в дивних спонуках її рідкомонітних явищ і захоплення чаром мало вживаних слів. На природу він дивився очима книжника, що вигадує сполуки, не журячись, чи їх можна собі уявити. Він кохався у калейдоскопі слів, переплутуючи штудерно кольори, пахощі та лінії взаємин. Можна сказати, що Антонич у побайливости за строфу забував за справжню музику, відстукуючи суворо розмір, і шукаючи за темами йшов за метафорами, які накопичувалися при зударі слів. Це не був ясний погляд захопленого ока, а принципіяльне захоплення, яке виходило з тези, що світ гарний і що поет повинен віднаходити в ньому красу.

Так повставали в Антонича дивовижні будівлі, наче ті астрономічні обсерваторії, де не видно ясніше зір, а де можна творити всякі космогонії. „Зелена Євангелія" не відкриває нам зелені досі недогляненої нашим оком і не проповідує новим правд якоїсь поетової євангелії, а є наче оранжерія повна дивоглядних квітів, що поскручувалися вповперек, сторчма і шкереберть. Ось один приклад.

І зорі — діри в флейті ночі, що провалля
розкрились над землею, наче срібний розпач,
почули дотик майстра й пальці флейту палять
і флейта палиться, мов квіт, струнка і проста.

Ось як Антонич іде за метафорами: зорі прирівнює до дір у флейті; до цього додає, що це флейта ночі, хоч зір удень і так нема; ніч прирівнює до провалля над землею, хоч провалля є під чимось; провалля прирівнює до розпачі, а що небо вночі нагадує срібне тло, то розпач стає срібна; на зорях грає майстер і вогні палять його пальці, самі спалюючись, наречі сама флейта, що складається із нічних зір має нам нагадувати квіт... і має бути струнка і проста, хоч не уявляємо собі її ніколи прямовисно, тільки поземо.

Так виглядає один образ із чотирьох рядків, а в поемі є таких образів двацять, тридцять, сорок. Таке саме враження можете мати із сторінки прочитаного словника, коли схочете слова покладені поруч за азбукою звязати вузлом льогіки чи іншого посвоячення.

А проте Б. І. Антонич там, де ясно бачить образ — уміє його передати так, що і ми його бачимо.

Застрягло сонце між два клени.
димить обвіяна рілля
і піль коловорот зелений
довкола сонця закружляв.

Ріка, мов пояс; лісу смуга;
мов повінь, трави піднялись
і знову йде молебень плуга,
де вітри віяли колись.

Та як тільки поет починає кучерявити слова, він заплутується у лініях граматичної складні, з яких читач нелегко може вимотати його думку:

Весна на вільхах палить ладан
і пахне ранків холод синій.
Зелений кодекс квітня влада
для карасів напише й линів.

Це має значити: Влада квітня напише зелений кодекс для карасів і линів. „Кодекс" сухе, книжкове слово — зіпсував тут настрій і „напише" влізло між карасів і линів як у тих часах, коли поет не міг собі дати ради із римами і мусів убгати слово там, де воно римувалося або ритмувалося, а не де мало сенс.

Антонич читав пильно чужу поезію і на ньому залишив сильний вплив Б. Лесміян, якого збірку „Левада" можна вважати найсильнішим джерелом усіх тих мотивів і технічних довершень, що складаються на „Зелену Євангелію". Світ став тут подібний до океанографічного музею, де поруч живих риб і засушених рослин висять величезні... графікони.

Дві останні збірки Антонича доповняють його невеличку, а цінну літературну спадщину. Вони разом з іншими дадуть поетам неодну спонуку: одні за його прикладом пянітимуть від своєї словогри, другі заходять надати власній спинілій уяві ясніші думки та більше прозору форму.

м. р.

Літературна хроніка.

ВРАЖІННЯ З ПОДОРОЖІ О. КИСІЛЕВСЬКОЇ.

Олена Кисілевська видала маленьку збірку своїх подорожніх вражінь „Під небом півдня" (Коломия, ст. 136). Є це живий, барвистий опис Марока, Касаблянки, Канарійських островів. Опис кінчається останньою метою подорожі на південь — Мадейра. Поруч чисто особистих вражінь є у книжці, ілюстрованій знимками, теж чимало матеріялу про побут народів, які заселюють ті віддалені від нас місцевости.

М. ЗДЗЄХОВСЬКИЙ З НАГОДИ „МОТРІ" Б. ЛЕПКОГО

Польський переклад „Мотрі" Богдана Лепкого дав привід польському медієвістові Маріянові Здзєховському до кількох статтей у варшавському „Слові" п. з. „Україна і Росія". М. Здзєховський використовує густо цитати з трилогії нашого письменника, щоб на прикладі Мазепи показати повну протилежність інтересів та духової культури України і Московщини. „Першим кроком необхідним до створення цілої, незалежної, самостійної України булоб у переконанні автора (Лепкого) її духове визволення себто зрозуміння думки, яку Україна повинна втягти в себе, що Росія та Україна це два світи, два антиподи — це варварство і культура віддалені і взаємно протиставлені в постатях Петра Великого і Мазепи".

ГОЛОС ПРО „ВОЛИНЬ" У. САМЧУКА.

Львівська „Хвиля" принесла з дня 14. п. м. велику статтю п. з. „Українська повість про землю", з нагоди польського перекладу „Волині" Улася Самчука, що небавом появиться у видавництві „Рух". Рецензент звертає увагу на цю літературну новину, що має теж велике значіння для ознайомлення поляків про великі маси поневолені у пекліні українського волинського населення. „Волинь лежала близько австрійського та німецького кордону. Перші вистріли від Бродів відбилися могутнім відгомоном по тій цілій землі, щоб після перших воєнних невдач „Білого Царя" взяти якнайбільшу безпосередню участь у Великій Війні аж до перших газових атак, уведених німцями на цьому фронті. Майже від початку війни волинська земля стогнала під наболуками чобіт і під тяжкими колесами гармат і воєнних таборів усіх народів, які на цьому відтинку брали у цій війні більше чи менше примусову участь. Раніше волинську землю піддобрювали тільки небесний дощ, тепер дощ стрілен змарнував піддобрив душу народу, який видавався мертвим. Плуг війни переорював її глибоко та довго. І подібно, як плуг Наполеонівської Завірюхи, майже сто років раніше, переорав своїми подіями цілі народи, прокладаючи їх до свідомости, так теж остання війна дала багатьом заснулим народам самосвідомість і почуття власної приналежности".

Автор статті підписаний „Арк." подає до відома, що „Волинь" „дочекалася вже перекладів на мову чеську, словацьку, шведську, німецьку і чи не на кілька ще перекладів народів балтійських і славянських". Про ні перекладів ми досі не чували, але бажаємо авторові „Волині", щоб вони якнайскоріше появилися.

ЛІТЕРАТУРА І ФІЛЬОСОФІЯ.

Польський критик Конрад Гурський у своїй виданій книжці „Літературa й умові течії"*) завзявся у першій вступній студії відношення літератури до філософічних течій. Він пригадує, що вже Фрідріх Шлєгель вказав у 1799 р. на глибокий вплив літератури і фільософії. Новіші дослідники (головно німецькі, як Дільтей, Вальцель, Ермантінгер, Ноль та Унгер) завважують глибокі впливи фільософії на літературу. Дільтей завзяв факт, що література не пізнає дійсности як наука або фільософія, а тільки зображує вагу подій, людей і предметів у життєвих взаєминах. Гурський звертає увагу, що думати та обсервувати життя це ще не значить фільософувати і що вплив правдивої фільософії на літературу не мусить відбиватися в якихось теоріях. Св. Тома мав глибокий вплив на Данте, Спінозу на Гетого, Кант на Шілєра, хоч вони не повторяли їх ідей. Вплив фільософії може відбитися у творах у підході до явищ і в самому стилі. Такі фільософічні ідеї можуть стати темою чи мотивами літературного твору або його інтелектуальною підставою. Поет користується поняттями загально відомими і привітними в його добі; через те лекше його розуміють його сучасники, вибрані, що цікавляться загальними ідеями. Навіть тоді, коли поет не професійний фільософ і не читає фільософічних творів підлягає фільософічним ідеям. Знайомість цих ідей часто необхідна, щоб зрозуміти настрій і задум твору.

ПОВІСТЬ ПРО ЧАЙКОВСЬКОГО.

Мало хто знає, що син славного німецького письменника Томаса Манна — Клявс Манн теж повістяр. Він вибрав собі на тему останньої повісти життєпис нашого композитора Чайковського називаючи її „Патетичною Симфонією". Повість уже дочекалася перекладу на англійську мову. Автор перестудіював увесь життєписний матеріял дуже дбайливо, як це і робить завсіди його батько. Коли читач зачинає повість те має найвиразніший образ життя великого композитора від його дитячих літ аж до його смерти. Провідна думка повісти, що Чайковський зумів використати якслід своє життя, закінчивши його сильним акордом „Патетичною Симфонією" і свідомо випив склянку води затроєну бацилами холери за прикладом своєї мами. У повісти пересуваються перед нашими очима хронольогічно твори композитора, дати його численних подорожей на чужину, його коротке і нещасливе подружжя, його любов до його сестрінка Володимира, його позаточна дружба з панею Мек, його любовна історія з панею Арто, його боротьба з іншими російськими композиторами (як Кюі, Мусоргський), які закидали йому, що його музика не чисто російська. Чайковський змальований як темпераментна, нервова людина, що має різні дрібні манії, а гострими нападами меланхолії, що чергувалася з ненормальною веселістю, часто йшов за необчисленними вчинками. У вдачі Чайковського перемішувалися два зовсім різні елементи: доброти та злоби. К. Манн не мав багато матеріялу у життєписі Чайковського — зовсім звичайним, що не дорівнював його музичному генієві ані багатством ані глибиною.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА АМЕРИКАНСЬКА ПОВІСТЬ.

Відомий американський письменник Вілїям Фолькнер видав нову повість „Непереможені". Він жонглює багатством свого слова, багатством кольорів, і любується в тінях, таємничости, у перетворюванні всього на таємницю. В останній повісти він запозичив сюжет із громадянської війни. Сюжет на перший погляд простий. Мурин Бейрд Сарторіс ідe на війну із своїм близьким другом Рінго. На просторі одних плянтацій приходить до сутички з відділом „янкесів", на яких вони зробили пастку. Підчас війни комусь пограбували родинне срібло, хтось пофальшував документи щодо права власности, хтось продав чужі мули, — вояки відплачують повстою порогам — дім, якби з індіянських повістей Купера. Автор не зупиняється на брутальних описах. Уся повість має запах диму, крови, пристрастей, мурянської маси, що бореться за свободу. Увесь сюжет це тільки матеріял для автора, щоб відтворити атмосферу зовсім інакшими засобами, ніж досі. Він ідe за прикладом Дос Пассоса, що не задовольняється дотеперішньою повістевою технікою, а зневірував усі правила засновків та спокійного стилю. Є це повість експериментальна. У цьому напрямку американці сміливіші, ніж англійці, які тримаються більше традиційних зразків, може головно тому, що ця традиція в них багатша.

*) Konrad Górski: „Literatura, a prądy umysłowe". T-wo Wydawnicze „Rój".

Сторінка без політики.

Прошак у каварні при шампані.

Найдорожча каварня на Єлізейських Полях у Парижі. Музика, елегантні, добірні гості, ніодного вільного столика.

І саме до тієї каварні на превелике згіршення управителя і кельнерів увійшов звичайний прошак у лахміттях із розкундовченою бородою. Приставуєщи коло першого столика він сказав:

— Дайте бідному франка.

Та франка він уже не встів дістати. Кількох кельнерів і управитель схопили його і безцеремонно почали тягнути до дверей. Та жінка, до якої звернувся був обірванець затримала їх:

— Яке ви маєте право його викидати? Той добродій — мій гість. Гарсон, пляшку шампана і дві чарки!...

Кельнер глипнув на управителя — управитель знову на публіку, яка розвеселилася і видно симпатизувала з незнайомою... Не було ради, треба було підчинитися. Прошак сів поважно коло своєї опікунки. Відкоркували шампана. Прошак стукнувся з дамою... І десять хвилин пізніше почалася трагедія: незнайома дама запримітила, що їй щезла торбинка. Прошак був тут ні причому бо нікуди не відходив і не міг торбинки вкрасти.

А що не було чим заплатити за шампанське, „парочку" відставили на найближчий комісаріят. Там виявилося, що вона справді багата людина і що всі борги може заплатити.

Годину пізніше управитель каварні дістав чек, яким удвоє більше заплатила дама за шампанське.

—o—

Впертий самовбивник.

В одній із більших гостинниць у дільниці опери в Парижі озвався раптом довгий алярмовий дзвінок. Дижурний службовик негайно кинувся до кімнати, з якої дзвонили.

Двері були відчинені. Мешканець тієї кімнати молодий англієць Пітер Алєндер сидів на кріслі залитий кровю. Мовчазливим рухом показав на свої груди, в яких стремів ніж... Хвилину пізніше прибув лікар, який стосуючи всі засоби обережности вийняв ніж із рани. Увесь час, коли лікар переводив операцію, ранений спокійно курив папіроску.

Алєндер приїхав до Парижа саме тиждень перед тим. З ніким у гостинниці він не розмовляв, зате звертав на себе увагу всіх своєю незвичайною елегантністю і справді мужеською красою.

Щойно після трагічного випадку Алєндер нарушив мовчанку й заявив:

— Я випив 4 шклянок віскі і хотів покінчити самогубством. Жалую, що воно мені не вдалося. На другий раз я покінчу зі собою у Льондоні при помочі світляного газу.

—o—

Оерстит і коерцит.

Щоби збільшити якість магнетів, додаємо до сталі кобальт і вольфрам. Така домішка збільшувала якість магнету. Японцеві Мішіма вдалося осягнути знамениту магнетову сталь при мішанці 25% ніклю, 10% глину і дещо хрому, кобальту і молібдену. Ця сталь знана в Европі під назвою оерститу й коерциту. Вона дуже вартісна, бо з неї можна виробляти магнети найліпшої якости. Та одначе ця сталь має ню хибу, що вона дуже тверда й крихка та не можна її ні обробляти ні точити. Магнети з неї виробляють у той спосіб, що відразу виливають із неї магнети відповідної форми. Але й самі відливи все мали великі хиби. Тому рішили сталь Мішіми спорошкувати й виробляти її у бажані форми з відповідною мішаниною штучної живиці. При застосуванні відповідних метод, що уставляють всі частинки сталі в тому самому напрямі, отримано новий рід магнетів (оерститу і коерциту), що перевищають усі досі уживані роди магнетів

—o—

Завіщання Ватермана.

Два тижні тому помер у Злучених Державах Франц Ватерман „король вічних пер". По тижневі отворили завіщання того чоловіка, якого прізвище стало вже від давна славне, як назва предмету — пера.

Ватерман залишив двоє законних дітей спадкоємців: 39-літнього сина Ейліша, з яким він жив у доволі непризних відносинах та 13-літню донечку Одрі.

Тих, що були присутні при отворенні завіщання, ждала немала несподіванка: синові залишив Ватерман всього навсього 100 долярів. Цілу спадщину, якої вартість оцінюють на 500 тисяч долярів, залишив своїй 13-літній донечці.

Син покійного Ватермана рішив звернутися до суду і домагатися уневажнення завіщання.

—o—

Новий сурогат вовни.

Один з англійських фахових часописів повідомляє про новий спосіб імітування вовни, цим разом бавовною. В цій цілі бавовну переповнюють деякими складниками штучних пластичних мас, напр. розчином: 60 частин мочника, 100 частин формаліни, 3 частини турецького олію. Після механічного усунення надміру того розчину піддається продовж деякого часу насиченні волокна бавовни діянні квасних пар (напр. оцтового квасу), щоби скондензувати мочник із формальдегідом. Опісля по вимитті й основнім висушенню дістаємо кучеряві волокна, мягкі, що виглядом і дотиком нічим не ріжняться від природних і ці прикмети задержують навіть після інтензивного кількоразового прання.

—o—

Анґлійські телєфоністки дбають про здоровля абонентів.

Імовірно англійські телєфоністки внесуть у найближчому часі меморіял до міністерства пошт, у якому вони будуть домагатися зліквідування нічних знижкових розмов абонаментових. Як головні мотиви висувають телєфоністки такі аргументи, що мовляв зменшилася скількість денних розмов, від часу, як заведено знижки на нічні розмови і що нічні розмови розмірно мало збільшилися. Та найцікавіший той аргумент, що — як пишуть телєфоністки — зліквідування дешевих нічних розмов впливає корисно на здоровля абонентів, бо вони замість телєфонувати — мусітимуть спати

—o—

МІЖНАРОДНІЙ КОНГРЕС СТЕНОГРАФІВ У БУДАПЕШТІ.

Перед кількома днями відбувся в Будапешті міжнародній конгрес стенографів. У конкурсі, який з тієї нагоди там відбувся, взяли участь найвизначніші стенографи і стенографки з Німеччини, Італії та Мадярщини. З уваги на ріжнородність мов, у яких стенографували, диктували їм теж у ріжних мовах, темпо обчисляли не на підставі слів, лиш на підставі складів.

Перше місце в конкурсі зайняв мадяр, друге теж мадяр, третє й четверте місце здобули німці і щойно пяте місце зайняв стенограф італієць.

Мистцем конкурсу та одночасно мистцем Середущої Европи став мадярський парляментарний стенограф д-р Олександер Маєрчік.

—o—

ЗАПАХ МАСЛА.

Запах масла спричинюють т. зв. запахові бактерії, що живуть у сметані, маслі й маслянці. Також — здається — бактерії, що спричинюють кисnення молока, мають вплив на запах масла. Невеличкий додаток (0,2%) цитринового квасу або цитріняну соду впливає дуже додатньо на поліпшення запаху масла, як також і його смаку. Здається, що ароматичні бактерії, крім цукру, що його розкладають, потребують до свого розвитку також і цитринового квасу.

—o—

КОЛІР МАСЛА.

Природний жовтий колір масла є у близькому звязку із вітаміною А, що міститься в маслі. Коли порівнювали кількість барвника й вітаміну А в ріжних сортах масла, запримітили, що масло з місцевости Давос (на висоті 1600 м.) має більше, а масло з низин має менше барвника й тим самим більше вітаміни А.

—o—

ШТУЧНА ВОВНА З ЮТИ.

Волокна юти даємо до 25—30% содового лугу, при чому настуває розділ технічного волокна на органічне. Це діється при помочі оборотного барабанчика. Одержаний у той спосіб продукт можна уживати до тканин сам, або всуміш із природною вовною чи шовком.

—o—

К А В А.

Філіжанка кави (150 цвт.) має 22, т. зв. безкофеінова кава має 8,8 мгр. кофеїни. Філіжанка кави „Гаг" має 3—3,5, герба мате 10, чаю 23, зернистої кави 75—100 мгр. кофеїни. До напару кави переходить 75—80% всієї кофеїни, що міститься в сирому продукті.

—o—

175 РАЗІВ ДАЛА СВОЮ КРОВ ДО ПЕРЕЛИВУ.

В Ле Ман у північній Франції відзначили недавно 51-літню жінку, вдовицю, яка в богатьох випадках останніх літ урятувала людям життя. За час останніх девяти літ віддала вона безкорисно свою кров до переливу 175 разів. Це мабуть справжній рекорд скількости трансфузій і без сумніву рекорд жертвенности

—o—

Хто щадить — той будує...

Безсумніву найбільш позитивною прикметою людини є її нахил помножувати душевні й матеріяльні надбання, себто бути продуктивною в найширшому розумінні цього слова. І тільки людина з таким нахилом є повновартісною, і корисною одиницею для загалу. Назверх пізнати таку людину найчастіше по тому, що вона щось організує і справді будує. Зрештою видно це в кожній праці таких людей: з їх праці все виходить щось нове й корисне, їх праця — творча. Найбільші геній людства у всіх ділянках виявляли себе, як будівничі: мудрці винаходили й установляли нові правди, винахідники творили нові ліки, прилади, машини, мистці і поети творили великі твори, геніяльні володарі установляли нові закони, які протривали тисячі літ та й конкретно будували: нові дороги, мости, водопроводи, величаві будівлі, осушували багна і т. п. І кожний із нас, правдива людина і громадянин свого народу, повинен вважати себе як творчий і будівничий у якійне будь ділянці. Наші кооператори, купці, промисловці, організатори, діячі, та й учені письменники — це все будівничі, бо своєю працею вносять щось нового в загальні надбання. А й кожний звичайний громадянин стає таким будівничим у найзагальнішому значінні, коли систематично щадить, складаючи ощадности в рідних банках, бо ці ощадности пособлюють загальній розбудові моральних і матеріяльних дібр рідного загалу. Станьмо-ж усі продуктивними громадянами через ощадність у рідних установах!

(ю.)

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в перші роковини смерти бл. п.
о. Александра Стефановича
відбудеться в понеділок 23. травня в церкві Успенія Пресв. Богородиці в год. 8-ій зранку.

НОВИНКИ.

— **Редакційний телефон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла" телефоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телефон. Телефон Адміністрації далі той самий: 229-41.**

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (109) число нашого органу підпало конфіскаті за допис нашого варшавського кореспондента, в якому він передав свою розмову з членами делеґації православного населення Волині до премієра ґен. Складковського, за одно місце в заяві української шляхти з Кульчиць Шляхотських та за одно місце в листі до Редакції о. Антона Кашганюка п. н. „Після припинення діяльности Т-ва „Сила".

— **Черче-Живець.** Першорядний пансіон **„Надія"**, ведений під управою пп. Томашівської і Кшановської М., поручає комфортові кімнати і добірний харч по приступних цінах. На домагання за ричалтом. ч. 1128 (1—5)

— **Футра до переховання** на літо приймає **„ХРОМ"**, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує ужиті футра. 968 —10

— **Ми тільки пригадуємо:** Андрій Дуфанець, Косцюшка 1. а. I. п.

— **Українська клієнтеля.** На таку тему поведе гутірку у клюбі „Нової Хати" й „Труду" п. Ольга Попович, дня 23. ц. м. Ринок ч. 39. Початок год. 6-та. Членам і гостям раді.

— **Перед виїздом на відпустку** провірте як працює Ваш фотографічний апарат. Прецизійні направи фотографічних апаратів виконує фірма „Е-Комп", Львів, вул. Сикстуська 29.

— **„Українська архівна праця закордоном".** В пятницю, 20-го травня ц. р. доц. д-р Б. Крупницький виголосив у салі Українського Наукового Інституту в Берліні виклад на тему: „Українська архівна праця за кордоном".

— **До передплатників, читачів та прихильників журналу „Лицарство Пресвятої Богородиці".** Подаємо до відома, що з травнем ц. р. Видавництво „Лицарство Пресвятої Богородиці" оформилося в зовсім новому складі людей під редакційним проводом о. д-ра Івана Гриньоха. З огляду на ці зміни травневе число журналу не появилося своєчасно, але в найближчих днях вийде журнал „Лицарство Пресвятої Богородиці" в подвійному обемі як число за травень і червень. Віримо, що цей загально люблений та почитний журнал, який у нинішніх розбурханих часах виконує спасенну службу справжнього Христового апостола, лікаря душ та борця за релігійні й національні ідеали, не тільки не стратить здобутої прихильности, але й найде ще більше зрозуміння та щиру підтримку в найширших кругах цілого віруючого українського громадянства. Адреса: „Лицарство Пресвятої Богородиці", Львів, вул. Петра Скарги ч. 5. ч. розрахункового переказу 233. Річна передплата 1.20 зол., поодиноке число 0.10 зол. — За Видавництво „Лицарство Пресвятої Богородиці": О. др. Іван Гриньох, Василь Глібовицький.

— **Свячене у Львові.** Виділ Т-ва „Міщанське Брацтво" у Львові уладжує традиційне Свячене, що відбудеться в неділю, 22-го травня ц. р. в 12-ій годині вполудне у власній домівці, Ринок 42. II. поверх.

— **Франківський вечір у радіо.** В понеділок, 23. ц. м., в год. 18.35—18.50 надаватиме львівське радіо Франківську авдицію. Перед мікрофоном виголосить відомий рецитатор Льонгин Герман кілька творів Івана Франка. Короткі пояснення подасть ред. Роман Пашківський.

— **В нинішнім тягненню Державної Клясової Льотерії** впали такі вигри: 25.000 зол. на ч. 47875, 99860; **20.000 зол.** на ч. 6133, 60831, 69570, 106609, 119626; **5.000 зол.** на ч. 43926, 131309, 151333, 157057; **2.000 зол.** на ч. 9532, 14705, 15567, 19832, 68034, 109635, 112483, 115706, 126366, 128068, 134542, 154428, 154826; **1.000 зол.** на ч. 1375, 2622, 11551, 18205, 32914, 41443, 46950, 60670, 66405, 67768, 81305, 96425, 97096, 105578, 108738, 111959, 113679, 115821, 117994, 121572, 133663, 137027, 141241, 142692, 1447876, 149767, 152136.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В 70 ліття „Просвіти".

Саля засідань „Просвіти". На стінах портрети голов Товариства. Десять їх. Багато Не тому, що часто змінялися ,а тому, що „Просвіті" вже сімдесять літ... Наталь Вахнянин, Юліян Лаврівський, Володислав Федорович, Омелян Огоновський, Юліян Романчук, Евген Олесницький, Петро Огоновський, Іван Кивелюк, Михайло Галущинський, Іван Брик.

А на салі великий збір представників інституцій, Богу дякувати багато їх. І тому Богу дякувати, що вже є стільки інституцій, і Богу дякувати, що стільки представників прийшло. А за столом сеніори „Просвіти" і народу: Антін Горбачевський, Ізидор Громницький, Кость Левицький.

„Сімдесять літ тому зібралися люди великого серця і ума і заложили Товариство „Просвіту". Їх діло перетрівало трн чверти століття і неодно лихоліття. Рік 1938. проголошуємо ювилейним роком „Просвіти" і постановляємо зробити з цієї нагоди просвітянський здвиг. У столиці Галичини, на площі „Сокола Батька". Крім цього конгрес української культури, бо в її зрості приймала „Просвіта" живу і діяльну участь!..."

Сеніори народу і представники інституцій підписали акт і слово сталося ділом.

На мурах міста появились великі афіші: „До Українського Народу", в діловім комітеті пішла праця, комісії, секції заворушились. Цілий край ждав зворушливо на хвилю, коли зможе віддати поклін найстаршому своему товариству там, де воно побачило світ, старий, нині порослий мохом світ.

І діждався. В неділю, 22. травня 1938 піде головний виділ і представники інституцій на святоюрську гору, а там у достойних мурах митрополичої палати Галицький Митрополит посвятить і поблагословить прапор „Просвіти". А потім у тих мурах загомонить його слово і слова представників найвищих наших установ. Припадуть ті слова до просвітянського прапору і вкриють його такою самою хвалою якби вкрили оклики стотисячних мас. Скаже своє слово і одинокий живучий член-основник товариства о. М. Цегельський. Кожне його слово матиме патину століття, а кожний його рух перейде до століть. Перший ґренадир „Просвіти" і ґенеральний хорунжий її прапору.

Сімдесять літ! Скільки ясних і мрячних днів перекотилося над нашою „Просвітою", скільки дощів пройшло, скільки бур прогреміло!... Перетрівала їх „Просвіта" і — маймо надію — що перетрівае кожну негоду, якаб їй не трапилася.

Сімдесять літ підіймала „Просвіта" свій славний прапор над головами рідного народу, але щойно по сімох десятках літ він обявився і залопотів своїм дужим крилом над нами. Прапор „Просвіти" витканий з найбільш дорогоцінної пряжі в світі. Кожна ниточка в ньому це пряжа сердець цілого народу.

В хвилині, коли озвуться львівські дзвони на знак, що довершився акт посвячення прапору — цілий нарід склонить перед ним голову, а прапор тричі похилиться перед маєстатом Нації.

Галактіон Чіпка.

— **Остання матура в українській академічній гімназії у Львові.** Цього року почався іспит зрілости в акад. гімназії 4. травня. Здавало 43-ох учнів. При тяжкім письменнім іспиті відступив один і чотирьох репробували. До устної матури, що почалася в академічній гімназії вже 13. травня, засіло 38 абітурієнтів. Усі вони зложили іспит зрілости, а саме: 1) Балдис Т., 2) Бабин Ю., 3) Банах Р., 4) Байтала Р., 5) Бень К., 6) Бурачинський Е., 7) Витвицький Ів., 8) Галапач Ф., 9) Гасюк Ст., 10) Гвоздецький Ю., 11) Гордон Б., 12) Гумовський Е., 13) Дицьо Ю., 14) Каленюк В., 15) Кекіш Юра, 16) Кордуба Сем., 17) Короць М., 18) Лагосиняк Я., 19) Лобас Ф., 20) Ляляк В., 21) Мацьків Т., 22) Мельничин З., 23) Новаківський Я., 24) Осташевський В., 25) Пелиньо А., 26) Раковський В., 27) Рудий Ол., 28) Спольський З., 29) Терешків Ів., 30) Цибрух Св., 31) Чорнеґа Ор., 32) Шебець М., 33) Шпитковський С., 34) Шутка А., та 35) Кузь, 36) Савицький, 37) Садовський, 38) Свицький.

— **Смерть пяниці грабаря на залізничих рейках.** Сьогодні над раном знайдено на залізничих рейках Львів—Підзамче за клепарівським мостом трупа мужчини з розторощеною головою. Виявилося, що це був труп 63-літнього Яна Бжезіцького грабаря на клепарівськім цвинтарі. Грабар посварився вчора вечором із жінкою і пішов до міста. Коло півночі вернувся з пляшкою горілки в кишені. Імовірно під впливом алькоголю задумав виконати самогубство і положився головою на рейках. Коли згодом надїхав поїзд, прислуга не запримітила пяниці і колеса льокомотиви розчавили йому голову та пообтинали пальці в руках. Трупа відставили до Інституту Судової Медицини.

— **Львівська хроніка.** Підчас розкопування каналів в камяниці при вул. Б. Хороброго земля присипала 26-літнього Василя Гангдора, який завнав унаслідок того випадку зломання підстави черепу і загального потовчення. У грізному стані відвезли його до лічниці. — Виявляється, що муринська зірка Джозефіна Бейкер забула свою валізу в театрі ім. Виспянського в Катовицях, у Львові ніхто її валізки не вкрав. — При вул. Смерековій займався деревляний барак інж. Словіка (Жовківська 94) і згорів до тла. Пожежа повстала внаслідок необережної поведінки з вогнем бездомних, які там ночували. — Поліція арештувала 29-літню служницю Катерину Ратушник за те, що покинула дитину. — Авто пожежної сторожі, яке їхало вчора вечором до вогню, потрунуло при вул. Легіонів 70-літнього Леона Вайнтравба так сильно, що він зломив собі руку та сильно потовкся. Поготівля відвезло його до лічниці. — Вуличниця Йосифа Кулїк підпила собі і хотіла на вулиці Клепарівській перейхатися броварним возом. На те не хотів погодитися фірман. Тоді вуличниця, яка була в товаристві двох злодіїв та ще одної товаришки-проститутки вдарила візника А. Райса так сильно пляшкою по голові, що він стратив память. Поліція арештувала цілу чвірку.

— **Бальонік з Кошиць в Зазулинцях.** На полях громади Зазулинці, тернопільського повіту, впав червоний бальонік з листівкою чехословацької військової повітряної стації в Кошицях.

— **Зудар поїздів.** У Надвірній поїзд лісової залізнички, що їхав з Рафайлової, наїхав на стоячий на рейках другий поїзд, навантажений деревом та на дрезину прикордонної сторожі з Солотвини. У зударі дрезина розбилася і при тому два вагони знищилися. Жертв у людях не було.

— **Поїзд наїхав на віз із людьми.** 19-го ц. м. в год. 7.40 особовий поїзд, що їхав з Річок до Рави Руської, наїхав на віз, що проїздив через залізничий шлях. В зударі віз зовсім розторощився. Торговець кіньми Паркарт згинув на місці. Його жінка важко ранена. Вбитий також кінь.

— **Людина з кулею в голові.** Емеритований вахмайстер Вацлав Кшеменський з Бидгощи, вже 21 літ живе без якихнебудь хоробових обявів з кулею в голові. Цю кулю дістав він в жовтні 1916 р. на румунському фронті. Куля пробила череп і затрималася на кости. Цим незвичайним випадком зацікавився інститут Рокефелера в Америці і запросив Кшеменського, щоб приїхав до Америки для дослідів. Кшеменський прийняв пропозицію і цими днями виїздить до Америки.

— **Замикають німецькі школи на Волині.** Шкільна Кураторія в Рівному наказала замкнути з новим шкільним роком німецьку приватну школу в Луцьку, що істнувала від 1929-го року. Цього року ходить до цеї школи 190 дітей. Крім Луцька наказали замкнути німецькі школи в Юзефіні, Цезарині і в Домброві. Ще в 1932-ому році було на Волині 80 німецьких шкіл, а тепер є тільки 27.

— **Пожежа церкви.** У селі Ячно на Поліссі 30-літній божевільний Теодор Карпович підпалив церкву, але селяни в пору помітили пожежу і вгасили її.

— **Загрожений урожай на Виленщині.** Хлібороби на Виленщині затрівожилися станом засівів. Після дуже холодної весни, що значно припізнила ріст рослин, настала відразу спека й посуха. Якщо в найближчому часі не впадуть дощі, особливо на лекших ґрунтах, справа сього-річного урожаю може дуже погіршитися.

— **Невдале самогубство пані Сухестов.** З Парижа повідомляють, що невдача кандидатка на жінку ви. Радивила М. п-і Сухестов намагалася повіситися. По довгих заходах лікарів, покликаних готелевою прислугою, вдалося п-ю Сухестов відратувати. Причиною самогубства мала

бути вістка про шлюб ки. Радивила з багатою і при тім старою англійкою панею Давсон, який чебавом мав би відбутися.

— **За непошанування жидівського святочного** дня. Вихованці місцевої рабінатської школи в містечку Тельше, у Литві, обурені, що в один фризієрні в суботу працюють, намагалися „зличчувати" власника цього заведення — жида. Цю акцію припинила місцева поліція, що розігнала демонстрантів. Тоді демонстранти скликали ве лику нараду жидів до синагоги. В цій нараді взяло участь кількох рабінів, вихованців школи. Учасники наради уформували похід і вдруге намагалися здемолювати фризієрню та зличчувати власника і робітників. Поліція арештувала кільканацять осіб, між ними 4-ох рабінів і 9 вихованців школи.

— **Вулькани на Камчатці.** З Москви надійшли вістки про цілу низку вибухів вулканів на Камчатці. Підземна діяльність на цілому півострові була дуже інтензивна. Не виключене, що підземні вибухи повторяться в найближчих днях у ще більших розмірах. Треба додати, що це почали вибухати вулкани, про які від давен-давна всі гадали, що вони вигасли.

— **Кравецька академія у Відні.** У Відні має повстати німецька кравецька академія. Зразу була думка створити таку академію в Берліні або Ляйпцігу. Але остаточно вирішили основати її у Відні. На цьому вирішенні мабуть найбільш заважила та слава, яку мають віденські кравці.

— **Поєдинок між драматичним автором і директором театру.** Під Парижем, у приватній посілости в Неіллі, відбувся поєдинок між відомим французьким драматургом і директором театру „Комеді Франсез" Едвардом Бурдетом та драматичним автором Бернштайном. Бурдет ранений легко в рамя. Причина поєдинку — довготривала полеміка, яку викликало те, що Бурдет не виставив пєси Бернштайна „Юдита".

— **Шестерята.** В Бурмі, провінції британської Індії, жінка одного хлібороба привела шестеро живих дітей, трьох хлопців і три дівчинки.

— **Большевицька бюрократія.** Рада народніх комісарів СССР видала декрет з підписом Молотова, який касує систему рахунковости у колхозах, заведену в 1937-ому році. По думці декрету ця система неправильна, послуговується великою кількістю формулярів, а дотого — як писали „Ізвестія" — завели її „вороги народу", щоб обманювати уряд і партію. Рада народніх комісарів затвердила нові формулярі, але тепер появилося вияснення народнього комісаря хліборобства з підписом заступника нарком. хліб. Бенедиктова, що комісаріят опрацьовує нові зразки рахункових книг і до часу затвердження тих нових книг треба вживати книг з 1937-го і 1938-го року.

—o—

Практичні поради.

ОХОРОНЯЙМО НАШІ РЕЧІ ПЕРЕД МОЛЯМИ!

Надходить пора, коли треба нам присвятити більше уваги річам, до яких можуть дібратись молі. Вони часто роблять нам шкоду, якої не можна направити.

Передовсім треба знати, що молі не люблять руху. Тому мусимо вовняні одяги, футра, килими, словом усе часто витріпувати і чистити.

Є практичні мішки герметично замкнені, в яких добре переховувати вовняні плащі та футра — з одною завагою: якщо хто має їх де примістити. Розуміється, що треба тоді додати до них одягів такі порошки чи пахощі, яких молі не терплять.

Наші практичні бабусі шили мішечки з муслину, пакали туди камфору, грубо товченого перцю і вкладали між одяги, або тонкі соснові смоляки завивали в газети. Або оба способи комбінували разом. Мабуть не було практичніше, ніж теперішня нафталіна, якої не заносять більше люди, ніж молі. Тож повірніть пані до практики своїх бабусь та охороняйте докладно почищені і витріпані речі камфорою, перцем, смоляками, газетним папером. При цьому в кожному складі дістанете новіші порошки, які можна розпилювати.

Моя власна практика доказує, що килими, ткані з природної некрашеної вовни, найтяжче охоронити перед молями. Сірий колір вовни скриває гнізда молів так добре, що тяжко їх доглянути. І хоч наші домашні помічники тріпають їх зверху тріпачкою, що як лоскіт розноситься далеко, однак цілі, не осягнуть. Бо молі переводять дальше своє діло. Тому самі при помочі ручної щітки вичищуємо такі килими раз за разом. Добре є потерти загрожені місця французькою терпентиною. І ще одно: можна такий килим прасувати через мокру ганчірку з лівої сторони, так, щоб гаряча пара знищила зародки молів.

Лиш, пані, не бігайте за молями, наче за метеликами, бо вже тоді, коли літають, не є для наших речей шкідливі. Вони вже свою роботу зробили.

Перевозить і магазинує
Меблі, товари
з усіх і до всіх місцевостей краю.
МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

Румунський премієр патріярх Мирон Крістя приїхав до Варшави.

ПОВИТАННЯ У ЛЬВОВІ.

Патріярх Крістя приїхав у пятницю в год. 12.27 на багато прибраний львівський двірець, де повитав його воєвода Білик, волинський архиепископ Олексій, корпусний командант ген. Лянґнер і представники румунської амбасади та ген. консуляту, влади та православного духовенства.

Православний хор відспівав „Христос Воскресе", о. Семашко виголосив привіт, патр. Крістя йому відповів. Після приняття у рецепційних сальонах двірця прем. Крістя відїхав до Варшави. Там повитав його прем. Складковський і митр. Діонізій з державними і духовними достойниками.

„Ніяка держава не була ще в такому положенні, як Чехословаччина".

ЧИ ПІТСБУРСЬКА УМОВА ЗОБОВЯЗУЄ ПРАСЬКИЙ УРЯД?

На пресовій конференції у пятницю заявив прем. Годжа, що небавом пічне уряд переговори з меншинами у справі т. зв. меншинного статуту. Чехи мусять бути готові до боротьби, яка їх жде; вони мусять напружити всі свої сили, щоб перевести організацію народу й меншин Чехословаччини. Союзники й союзи є гарантією, але не є всім. Ніяка з держав не була ще в такій ситуації, в якій є тепер Чехословаччина — заявив Годжа, підкреслюючи великанський зріст націонал-соціялістичного руху. Про пітсбурську умову Годжа сказав, що це не є правний договір, лише моральне зобовязання. Зрештою сигнатарі тієї умови ніколи не думали про дуалізм, але про одну спільну державу.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ЗМОБІЛІЗУВАЛА ОДИН РІЧНИК.

Чехословацька рада міністрів ухвалила на вчорашньому нічному засіданні покликати під зброю один річник резерви.

Відповідь Православної Митрополії на наклепи „І. В. Ц."

Варшава, 22. травня.

Офіційний орган митрополита Правосл. Церкви у Польщі „Слово" заміщує на першій сторінці велику статтю під заг. „Холмщина", якої автором — як кажуть — є сам митрополит Діонізій.

Особи, які проводять життя сидячи і надмірно відживляються випиваючи рано натще склянку природної гіркої води **Францішка Йосифа** зможуть легко використовувати, усувати нагромаджені в кормовім проводі гази, а що вспливає додатково на правообіг та забезпечить спокійний сон.

Стаття полемізує загальниково з інсинуаційними здогадами „ІКЦ", при чому висловлює кілька власних думок.

„Треба сказати" — пише „Слово" — „що православна Холмщина в останні місяці зазнала багато горя, багато горечі. Сюди треба зарахувати: протиправославні „віча"-мітінги, які мали часами таку грубу форму, що справа докотилася до судових скарг православного населення; дальше, відмова відчинити хоч би на великодні свята, за прикладом попередніх літ, замкнені церкви, яких там понад 100; нове замикання церков, і то навіть тих, де вже 10 років відбувалася Служба Божа; підпали невідомими людьми церков напередодні нашого Великодня; протиправославні виступи католицького духовенства".

А у висновках „Слово" пише:

„Трагедією Холмщини називає „ІКЦ" те, що він „описує"". „Якщо трагедія, то в першу чергу — православія, яке мусить на кожнім кроці боротися за своє існування, героїчними зусиллями і матеріяльними жертвами відбудовує своє святе, якого його позбавляють".

„Гіркою іронією — кінчає „Слово" — звучать багатократно повторювані в „ІКЦ" висловки: „релігійні привілеї православних"... І гірка правда сама виходить на верх з усіх розмов, які чув автор та з усіх інсинуацій на Церкву. Ця гірка правда повинна тільки вивищувати Церкву в очах безпристрасного читача".

*

З огляду на те, що краківський „курієрок" почав свої брехливі і різко протиправославні репортажі саме перед приїздом високого православного і державного достойника заприязненої держави, офіціяльного гостя держави і православної єрархії — хтось видно звернув увагу редакції „ІКЦ", що це досить незручна ситуація. Отже — „ІКЦ" матиме кілька днів відпочинку, серед якого зможе призбирати нові „матеріяли".

Фа—ський.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

Св. Місія в Плотичі. В днях від 1-го до 10-го травня ц. р. відбулася св. Місія в Плотичі, дек. Козлів, повіт Бережани. Проповідали місіонарі з Чина Найсв. Ізбавителя з Тернополя о. Михайло Лемішка та о. Микола Якимович. Кожного дня були 3 св. Літургії та 3 науки. Парохіяни підчас св. Місії ходили численно на науки та пережили в цієї нагоди одні з найкращих днів свого життя. До св. Причастя приступило 1400 осіб, парохіян та людей з чужих парохій. Дня 8-го травня ц. р. до співаної св. Літургії ставули о. Теодор Богатюк, о. Михайло Козоріс та о. Віктор Бордуляк. По св. Літургії того самого дня відбувся величавий похід по селі зі св. місійним хрестом. В поході взяло участь 3.000 народа. Величавий похід заникав тяжкий дубовий хрест який несли місцеві юнаки в числі 46, та катафальок з Розпяттям Христа. Коло св. Місійного Хреста йшли в поході священники: о. Филип Свергун, парох з Денисова, о. Антін Радомський, парох з Каплинець, о. Теодор Богатюк, парох з Городища Вел., о. Михайло Козоріс, парох з Купчинець, о. Роман Дякон, парох з Будилова, о. Віктор Бордуляк, парох з Ходачкова Вел., ті отці місіонарі, та о. Тит Долинський, місцевий парох. Підчас походу грала дута орхестра з Городища Вел. релігійні пісні, і співав хор з Ходачкова Вел. В поході брали участь крім місцевої процесії, також процесії з сіл Ходачкова Вел. та з Городища Вел. По обході закопали св. Місійний Хрест, під яким виголосив зворушливу проповідь о. Місіонар. Властиве закінчення св. Місії відбулося у вівторок, 10-го травня ц. р. співаною св. Літургією та останньою наукою о. Місіонаря. Парохіяни зі слезами в очах попрощали ов. Місіонарів.

Михайло Посацький
ГРЕЦІЯ — УСМІХ ЖИТТЯ
20 ілюстрацій
Ця книжка це не звичайні враження подорожі ані наукова студія про Грецію з ріжними фактами Це погляд на давню Грецію з часів її слави і на теперішню оком людини, що прирівнює її з нашою культурою. — —
ЦІНА КНИЖКИ зол. 3·—, з почт. пер. 3·30.
Дістати можна у Видавництві „Діло" Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

КОМПЛЕКТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

24 томи вартости зол. 49·—

ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 30·—

	піва поодиноко зол.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.60
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Оревіллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — пов.	3.60
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.60
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини засланця	1.20
Ільно Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Юрій Косач: ЧАД — повість	2.—
Мих. Посацький: ГРЕЦІЯ — усміх життя — із 20 ілюстраціями	3.—
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „Із казки мого життя"	2.20
Гергард Геземан: УТЕЧА — повість	2.50

—o—

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.
Почтова пересилка 30 сот.
Хто замовить цілий комплєт — не платить пересилки.

РАДЕХІВ.

День внесення панщини відсвяткував Радехів дня 16-го травня. В робучий, до того торговий день, громадяни стримались від своїх щоденних занять і поспішили до церкви на богослуження. Опісля рушив похід до панщизняного хреста. Серед биття дзвонів, співу воскресних пісень, великий запас народу йшов процесією головними вулицями міста. Йшли члени місцевого Кружка „Сільського Господаря", інтелігенція, міщани, долучувалися селяни. Всі згадували згадкою про давні часи панщини, що особливо лютувала в Радехівщині, а її лихі сліди ще до нинішнього дня залишаються.

МОРОЗИВО

СТРИЙ.

Святочне прийняття в о. пароха Гаврилишина дало нагоду чільним громадянам і провідникам українських установ разом зібратись і призадуматись над успішною працею між українським населенням у Стрию. По посвяченні снідей забрав голос сам господар дому о. парох, складаючи побажання своїм парохіянам і витаючи провідників громадянства та заохочуючи їх до сконсолідованої праці у всіх установах під проводом Церкви. Передовсім мусимо нашу церкву поширити, вибудувати дві більші захристії, завести електричне світло в церкві, взяти нову долівку в церкві і зробити її нутро подібне до Успенської церкви у Львові. Рівнобіжно нехай кипить праця у всіх українських установах Стрия. Далі слід нам усім уже підшукувати відповідне місце на нову стилеву церкву, бо теперішня вже не вистарчає. Навязуючи до порушеної теми, забирали голос присутні, як інсп. Соколовський, дир. Кузів, Лис, Груський та інші. Всі підносили дбайливість о. пароха за церкву, як також приводження до культурного вигляду приходства і огорожі приходства. Дай Боже, щоб і на будуче о. парох проявляв стільки енергії для добра церкви і своїх парохіян!

Свячене. В часі Великодніх Свят повстала думка серед деяких громадян відбути спільне свячене всіх установ на великій салі Народнього Дому. Скликана в цій справі анкета була спізнена, бо Міщанська Бесіда вже розіслала була запрошення на свячене традиційно в Томину Неділю, а винаймити салю Нар. Дому на неділю з уваги на кіно, виходило за дорого. Тому 8. травня відбулося спільне свячене українських установ передмістя Лани, на жаль, при незначній фреквенції міщан, а дня 15. травня в год. 5. для членів Т-ва Слуг у їх власній домівці при великій участи членів. Тогож самого дня в год. 6. вечором відбулося репрезентаційне свячене заходом Марійського Т-ва Пань у гімнастичній салі Української Бурси. По мистецьки прибрана сала, три ряди столів, 150 прибувших запрошених поіменно представників українських установ дійсно були приємно заскочені принятям многих господинь з п. Мойсиковою у проводі. Саме свячене випереджала вистава двоактівки „Золотий ручай" о. Назарка, в якій ми почули прекрасно відспіване „Аве Марія" по українськи абс. гімн. Наталією Гойсак і чельове сольо з фортепяном п. О. Яцишин і Будного. Сама пєся цікаво відгана, не за довга, була для прибувших правдивою насолодою. Сніди поблагословив опісля провідник Мар. Т-ва о. парох Гаврилишин, складаючи побажання зібраним представникам українського Стрия, та вказуючи на глибоку віру й моральну підойму духа, що її предвічним джерелом є Христове Воскресення. Серед милої гутірки, перепліталої співом, провели прибувші кілька годин. Відспіванням марійського і національного гимну закінчено цю дійсно гарну імпрезу. В часі свяченого зібрано кількацятсят золотих на купно нового дзвона.

Приготування до 950-ліття хрещення Руси-України. Дня 14. травня зійшлися представники всіх українських установ, щоб на поклик о. пароха Гаврилишина застановитися над відсвяткуванням 950-ліття хрещення Руси-України. Наради відкрив о. парох, подаючи до відома, що духовенство стрийського повіту визначило комісію трьох (оо. Гаврилишин, Ліщинський, Нарожняк), що має підготовити гідне відсвяткування цієї великої події. Комісія устійнила, що 31. 7. ц. р. відбудуться по всіх парохіях льокальні свята, а 28. серпня повітове окружне свято в Стрию з академією. Окружне свято попередить місія в Стрию. До переведення цього свята вибрано діловий комітет з інсп. Соколовським у проводі. До комітету входять всі члени минулорічного комітету, що так славно в 1937 р. підготовив свято 900-ліття прийняття українського народу Ярославом Мудрим Пречистій Діві Марії. Всі запрошені утворили ширший комітет з адв. д-ром Гарасимовом у проводі. Діловий комітет утворив секції, що дають запоруку успішного переведення в діло всіх намічених точок.

СТАНИСЛАВІВ.

Свято Юрія. В неділю 15. п. м. влаштувала Філія Союзу Українських Купців і Промисловців свято в честь патрона українського купецтва св. Юрія. Свято поділилося на три частини. І. В год. 8.30 рано Служба Божа, підчас якої о. Василик виголосив проповідь; ІІ. Академія і ІІІ. на площі Сокола. Академія відбулася в салі „Сокола" в год. 12 і була головною точкою свята. На програму її злożилися: вступне слово голови філії Юр. Свинцицина, реферат п. Гайваса зі Львова, сольоспів п. Дзулінської, деклямації Ребрика й хорові продукції муж. хору „Думка". Найкращою точкою програми був реферат п. Гайваса, в якому він явився добрим бесідником, що вміє ділати на авдиторію. Під оглядом змісту стояв реферат на доброму рівні. П. Гайвас підчеркнув ролю купця, називаючи його пробоєвиком, що завсіди готов давати труд, працю, а то і кров, як цього вимагати буде хвилина. Завданням купецтва, ремесла та промислу — добути місто. Скінчив реферат п. Гайвас бадьорими словами: „Патрон наш переможець, сповнений сили й перемоги і тому ми твердо віримо, що й ми переможемо". Реферат загально подобався, чого доказом були довготривалі оплески. Побажатиб лише, щоб наше купецтво дійсно набирало якнайбільше і якнайкорше тих приміт, про які згадував п. Гайвас. Нині поважно нечисленні одиниці зложіж купецтва, ремесла чи промислу розуміють ясліл своє завдання, як національно-господарських пробоєвиків, а загал поза „власне подвірячко" й не виглядає. Та це широка тема, яка мимохіть насувається при порівнянні слів п. Гайваса з сірою дійсністю. — Гарно теж вилав сольоспів п. Дзулінської, що на станиславівському терені має вже добру славу. „Думка", як звичайно, співала бездоганно. Слід теж зазначити, що до святочного настрою у великій мірі причинився чудовий вітраж роботи арт. мал. М. Зорія, що представляв на тлі львівського храму Св. Юрія тогож святого на коні. — Третя частина відбулась на площі „Сокола" і була точкою руханково-вокальною. В загальному свято Юрія випало добре, хоч могло вийдати ще краще. На нашу думку бракувало в святі того чинника, що є цитовий для пробоєвиків, себто запалу й віри у власні сили. Здається, що в програму таких свят не пошкодилоб вставляти реферати з дискусіями, які позволилиб орієнтуватись організаторам у настроях купців, ремісників та промисловців з одного боку і решти громадянства з другого. Та всеж таки остання імпреза філії С. У. К. і Пр. доказала, що при добрій волі та зрозумінні можуть будівничі українського міста зробити багато для рідної нації. Треба лише від фрав перейти до діл!

Ремісничий Конгрес. Ремісники Станиславова стоять перед великим завданням. Здаючи собі докладно справу з ваги й ролі українського ремесла в здобуваній міста, уповажнили Заг. Збори Т-ва „Зоря" у Станиславові скликати конгрес українського ремісництва станиславівського воєводства, де треба тут хіба підчеркувати, що такий конгрес може мати величезне значіння не лише для самого ремісництва, але й у великій мірі для всього громадянства. Адже буде взаголі це перегляд нашого ремесла та його дотеперішніх досягнень, він вкаже шляхи праці в майбутньому і врешті вагомо причиниться до зміцнення взаємин ремісників з українським громадянством. Скликання такого конгресу — це не тільки справа одного стану! Конгрес намічений на жовтень ц. р. Отже щоб він вийшов якнайкраще, Виділ „Зорі" взявся вже за діло, скликуючи в перших днях ц. м. нараду з участю представників громадянства й української преси. На цій нараді порушено цілу низку справ, якими майбутній конгрес має заняття та намічено передконгресовий план праці. Передовсім вибрано діловий комітет, що взяв на себе переведення конгресу. У склад комітету увійшов цілий виділ „Зорі", крім того отці громадяни: д-р Яр. Хмілевський, проф. І. Чепіга, проф. О. Целевич, інж. Пристай, проф. Р. Савицький і Ліськевич Б. Велику увагу зверне комітет на влаштування статистики українського ремесла станиславівського воєводства, як теж по змозі цілого краю. На нараді порушено теж справу програми конгресу. Всі були згідні о тім, щоб конгрес складався з двох частин: І. реферати, праці поодиноких комісій та ухвалення резолюцій, ІІ. частина мала б характер репрезентативний і на неї злюмилисліб: академія, показ рідного виробництва, виставу, влаштовану ремісн. молодю, випіці рівт. Мин. тижня відбулася друга нарада, на якій відчитано проект відозви до українських установ. Відозву зредагувала проф. Чепіга і він теж має заняться остаточним її зредагуванням. Рішено теж обняти в майбутній статистиці й села, щоб у той спосіб статистика вийшла по змозі якнайдокладніша. За поміччю в справах підготовчих рішено звернутись до філій Т-ва „Просвіта", до парохіяльних урядів, як теж до всієї української преси, щоб вона вміщувала звідомлення й комунікати ділового комітету. На черговому засіданні має представити проф. Чепіга проект інформатора-календаря. Мав би це бути календар кишенькового формату (пора конгресу — жовтень — саме надаваласлаб на видання календарів), в якому український ремісник найшов би все для нього потрібне (напр. правні поради, скарбові, джерела закупу сировців і т. д.), а український громадянин докладно в календарі орієнтувавсяб, де і який український ремісник працює. Засідання комітету будуть відбуватися щотижня в п'ятницю. Про поступ підготовчих праць будемо читачів у свій час повідомляти.

ФОРТУНИ НОВОЇ

найкраще холодить

З театральної салі. Мин. неділі виступила драм. гурток „Сфінкс" фарсу Моліера „Графиня Капуцідзе". З поодиноких виконавців роль на перший план вибилась п. Червоникова, що без закиду відограла ролю княгині Капуцідзе. Незле грав п. Ч. Гра панів К. З. і Г. булаб вийшла краще, якби були менше шарпували, що нераз аж надто вражало. Решта виконавців несміливо дебютувала з більшим чи меншим успіхом. Та проте публіці гра подобалась, а смішні ситуації фарсу викликували сальви сміху. Публіки зібралось під салі, що, на жаль, не може бути заохотою до дальшої праці молодих адептів театр. мистецтва. А шкода, бо є між ними справжні таланти.

Б. Л.

Вовни шовки і ін.
на весняний сезон дешево і добре купите в нововідкритім льокалю у фірмі
РОЖА БОТВІН
Львів, Боїмів 9.

ТОВМАЧ.

Гостина українського театру ім. Тобілевича в Товмачі. В часі від 5—9 травня ц. р. театр відіграв такі п'єси: „Орфей у пеклі", „Лісова пісня", „Невольник", „Ордена" й „Отаман Пісня". Репертуар театру дуже добре підібраний. Можна лиш мати деякі заміти щодо „лісової пісні", де будова акції і вміння гри артистів надто деконічні та через те за мало зрозумілі для широкого загалу. Зате „Ордена" та „Отаман Пісня" своєю музикально-виконною тематикою та мистецькою грою артистів робили найкраще враження. Чи не було би більше моральних, а навіть матеріяльних користь давати такі п'єси, не більших селах, замість по містечках при малій зрозумінні публики. Тоді ціль національно-виховної праці можна би чимало збільшити на підносячім мистецького рівня наших сільських аматорських гуртків. Бо-ж мистецька гра усіх артистів з режисером Бенцалем на чолі — це немов прикладова зразкова сценічна школа.

Ам тепер будуємо... В дні 26. квітня ц. р. основано в Товмачі кооперативу Народній Дім. Головною ціллю кооперативи є побудувати Народний Дім в Товмачі. Хочемо вірити, що видані комітетом відозви у справі будови Нар. Дому та визначення Надзірною Радою Управи кооперативи — вже нарешті започаткує будову Народнього Дому, яка тягнеться ще зперед війни. Досі все радилося та говорилося про будову. Від тепер слід взятись до самого діла. Треба в першу чергу в самім Товмачі стягнути від кожного, по його матеріяльній спроможності відповідну скількість уділів та започаткувати саму будову. А тоді напевне цілий повіт піде в поміч в цій такій важній праці. Народній Дім у Товмачі: це не лише конечна суспільна життєва потреба українського громадянства, але не передовсім добрий показчик нашої національно-громадської вартости. Тому до діла!

Йдемо вперед. Повітова кооперативна анкета відбулася в Товмачі 11. 5. ц. р. Заступлених було 28 кооператив. Представники ОСУК в Станиславові референували справи організаційні, збут с. г. продуктів та живини. Слід повітати постанову кооперативного провозу, платити нагладну меншу ціну за продукти гіршої якости, як напр. ціна за бруднї яйця є 20% низча від ціни за чисті яйця. Цим багато можна помогти Товариству „Сільський Господар" в його праці над поправою якости с. г. продуктів, бо грошевий аргумент промовляє до переконання навіть найменше свідомого рільника. Також рішення брати від рільників всі господарські продукти в комісі і аж по їх продажі платити за них рільникам чимало причиниться до кооперативного освідомлення українського громадянства. Комісова продаж положить вінець тому балакунству, що його ширили чужі приватні купці, які хоча на словах обіцювали вищі ціни за с. г. продукти, як їх платить кооперація, то на ділі немилосердно використовували нашого хліборобa.

Перешкоджують у господарській праці. В цілім товмацькім повіті розвязано Філії та Кружки Союзу Українок. У виділових забрали всі ділові книжки, в деяких навіть інші книжки, які зі Союзом Українок не мають нічого спільного. Так напр. у Стриганцях в А. Пуйди забрали записник до конкурсу птахівничих господарств і цим перешкоджено у ведення корисної господарської праці. Хотіли також забрати у члена управи Райфайзенки М. Кузенка в Стриганцях ділові книжки кооперативи, одначе на його енергійний протест відступили від свого замір.

Приготування до вистави пєси Чернасенка „Казка старого млина". Згадану пєсу режисерує п. Сінтовський, відомий український сценічний артист. Всі ролі обсаджені найліпшими силами, які має Товмач до диспозиції. Тому треба сподіватися, що пєсу добре відіграють. Українське міщанство Товмача і навіть члени аматорських гуртків з поблизьких сіл повинні якнайчисленніше зявитися на виставі, яка відбудеться 29. травня ц. р. і цим дати доказ, що уміють зложід оцінити повну самопосвяти працю наших здібних місцевих авторів, а особливо працю режісера сценічного мистецтва п. Сінтовського.

ДЕЛЯТИН.

Повітове Ювилейне Свято Просвіти в Делятині. Дня 8. травня ц. р. Делятинщина зложила поклін Матері-Просвіті в 70-літній Ювилей її праці. Свято відбулося заходом Філії й силами читалень „Просвіти" філіяльної округи. Програму святкування сильно окроїло і обмежило повітове староство в Надвірній, яке заборонило похід вулицями Делятина, вокурування й відслонення пропамятної таблиці, яку Філія вже замовила й викупила. Пропамятну таблицю з написом „Матері-Просвіті в 70-ліття її праці — Делятинщина — 8. V. 1938", у гарному виконанні І. Кузьмича, приміщено лиш перед оцемою підпас Святочної Академії. Далі староство обмежило участь у святі лиш до одного відпоручника з кожної читальні „Просвіти" філіяльної округи та по одному відпоручникові від інших установ з виїдком у Делятині. Спершу староство заказало також участь хорів і орхестри читалень. Щойно по устнім виясненні делегації філії, староста згодився на створення філіяльного хору з членів „Просвіти" і день перед святом, на участь читальняної орхестри з Яремча. В год. 9.30 рано, в місцевій церкві відбулася святочна Служба Божа й панахида за померших членів „Просвіти"; з цього приводу парох о. Захарій Золотий сказав коротку проповідь, в якій підкреслив потребу виховної просвітної праці на основах християнсько-католицької моралі. „Боже Великий, Творче Всесильний" і панахиду відспівали хористи, що зїхалися з округи. По Богослуженні не зважаючи на дощ, вулиці міста заполонив різнобарвними строями сеян, що прибули на Святочну Академію. По переведенні спільної проби хорів, орхестри й деклямацій, в год. 3.30 попол. почалася Святочна Академія в салі „парохіяльної читальні" — відспіванням пісні „Просвіти армія іде" під дир. Івана Кабарівського. Голова філії д-р О. Назароцький у своїм вступнім слові подав до відома причину зміненої програми свята, привітав делегатів і учасників та підкреслив вагу хвилини, в якій Делятинщина віддає глибокий поклін Матері-Просвіті за її 70-літню працю. Після відчитання привітів від місцевих та довколишніх установ відбулася хорові продукції, на які складалися такі пісні: „Воскресний дзвін", „До лав Просвіти", „Сонце Просвіти", „У гору стяг", „Кредо", „В гаю при Дунаю", „Не гнуть нам голов журбою", „Колосся жито" і „Простуєм шляхи". Пісні відспівав хор філії у складі 100 осіб, під проводом Івана Кабарівського, Матвія Дуди, Якова Бернака і Григорія Лукова. Хор, що вишовши велику сцену по береги, виглядав імпозантно і виконанням пісень викликав якнайкраще враження. Підчас Академії виголошено такі деклямації: „Казка про величня" Ю. Шкрумеляка, Маруся Онуфрак з Дори, „Не хилийте вниз прапору" Б. Лепкого, М. Бахмат — Делятин, „Народе мій" (уривок до „Мойсея") І. Франка, Матвій Дуда — Делятин і „Просвіті" Б. Антонича — М. Савчук з Ворохти. Всі деклямації були виголошені з повним зрозумінням твору і декляматорським хистом. До цього висліду причинилося чимало конкурс декляматорів, що поперелли свято, так що зі згрупованих 15. декляматорів (ок) вибрано 4 найкращих. Зокрема атракцією Академії був сольоспів арт. Михайла Голинського (акомп. форт. П. Голинської), який у двох виступах відспівав: „Гетьмани" муз. Лисенка, улюблену пісеньку Довбуша записану В. Балторовичем „Чорна хмара в полонині", з наддатками пісень „Ой вербо, вербо" і „Засумуй трембіто". Орхестра чит. „Просвіти" з Яремча відограла з умінням, під проводом Степана Пзвука: „Просвітянський марш" Н. Нижанківського, „Коломийка" Б. Кудрика і „Стрілецькі вальси" Я. Вашука. „Кінцеве слово" сказав секретар філії Дмитро Федик, який теплими зворушливими й бадьорими словами подякував делегатам усіх місцевостей Долини Пруту та всім учасникам свята за співпрацю та участь і заохотив до дальшого невпинного змагання під прапором „Просвіти". Ювилейне свято закінчилося відспіванням національного гимну і щойно в год. 8. вечором учасники розійшлися підбадьорені неменше жби найбільшою програмою домів.

Учасник.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ У ЛЬВОВІ:

ГРИЩЕ ПОГОНІ: год. 8. попол. Змагання за мистецтво А-кляси: УКРАЇНА І Б — ЧОРНІ І Б.

ТАМЖЕ: год. 5. пополудні змагання за мистецтво Окружної Ліги: УКРАЇНА — ЧОРНІ. Україна виступить у складі: Босий, Мікльош, Воробець, Цимбала, Кравєвський, Король; Тихоліз, Скоцень II, Мікльош, Богурат, Гошовський.

ЦИТАДЕЛЯ: год. 5. попол. мистецтво Ц-кляси ЗОРЯ — ПКС.

ГРИЩЕ ПРИ ВУЛ. КЛЕПАРІВСЬКІЙ: год. 5. попол. мистецтво Ц-кляси СТЕП — ЛУГ.

ГРИЩЕ БІЛОГО ОРЛА: год. 5. попол. Мистецтво юніорів УКРАЇНА — БІЛИЙ ОРЕЛ.

На провінції:

РІПНО: мист. А-кляси Стшелец — Пролом.

ПЕРЕМИШЛЬ: мист. А-кляси Сян — Легія (Коросно).

БОРИСЛАВ: мист. А-кляси Дністер (Самбір) — Кадіма.

НАДВІРНА: Мистецтво Б-кляси Бескид — Дрор (Колосова).

МЕДИКА: мист. Ц-кляси Веселка — Стшелец (Мостиська).

ДОБРОМИЛЬ: мистецтво Ц-кляси УСК — Бригада (Медика).

ГЛАДКЕ ЛИЧКО
завдячуватимете
тоалєтовим милам
„ЦЕНТРОСОЮЗУ"

КОМУНІКАТ РАДИ К. Л. К. Ч. 1/38.

Рада К. Л. К., вибрана Загальними Зборами в дні 8. ц. м. уконституувалася в той спосіб: голова: інж. Орест Клюфас, І. заст. голови: інж. Вол. Рожанковський, ІІ. заст. голови: інж. Богд. Рак, І. секретар: інж. Антін Ільницький, ІІ. секретар: п-а Галя Коритко, господар: Ром. Опрумінський, орг. реф.: Вол. Сліпак, справник: інж. Богд. Павлюк, прес. реф.: м-р Богд. Назар, реф. здоровля: д-р Мих. Сайкевич, члени Ради: м-р Ярос. Падох зі Стрия, м-р Мир. Утриско з Турки н. Стр., заступники: п-а Мир. Мацькевич, Мик. Строкон, Богд. Ковшевич. Контрольна Комісія: голова: інж. Андрій Палій, члени: дир. В. Паньків, д-р Лукашевський, заступники: інж. В. Онишкевич, Вол. Маркусь.

Адреса Клюбу: інж. Орест Клюфас, Потоцького ч. 58-а.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

МОЛОДІ ДРУЗІ. Ілюстрований журнал для української дітвори. Рік II. Ч. 4. Квітень, 1938. Львів.

ВОГНІ. Ідеольогічний журнал нового покоління. Рік VII. Ч. 4 (74). Квітень, 1938. Львів.

ВИМИНАЙ ІНШИХ З ЛІВОГО БОКУ!

Театри.

Великий Театр:

Неділя, 22. 5. год. 3.30 попол. „Роз-Марі"; год. 8. веч. „Літо в Ногаї".

Понеділок 23. 5. год. 8. веч. „Все гірший".

Театр Різнородности:

Неділя 22. 5. год. 5.30 попол. „Легкодумна сестра"; год. 8. веч. „Травневі пречі".

Понеділок 23. 5. год. 8. веч. „Травневі пречі".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЖОВКВА:
22. 5. Синя квітка.
23. 5. Казка старого млина.
24. 5. Чорноморці.
Потім їде театр до Комінки і Рудок.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ШИДЛЯЦІ:
22. 5. Невольник.
23. 5. Орфей у пеклі.
24. 5. Лісова пісня.
25. 5. Процес Мері Дегев.
Театр через міста Бережани, Рогатин і Галич прямує в гори.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МЕЛЬНИЦЯ.
22. 5. Мазепа.
БОРЩІВ:
23. 5. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Стецька Ор...

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною".
АТЛЯНТИК: „Дочка Шанхаю".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
ВАНДА: „Наступ на світанку", „Чар молодости".
ГРАЖИНА: „Сципіон Африканський".
ЄВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіл).
МАРУСЕНЬКА: „Пострах Дикого Заходу" та „Провалля грози"
МЕТРО: „Сісі". „Поворот Франкенштайна".
МІРАЖ: „У найбільша помилка".
МУЗА: „У перший бал".
ПАЛЯС: „Музика для тебе".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Дівча з темпераментом" з Анною Ондра.
РІЯЛЬТО: „Козолівський вязень".

РОКСІ: „Демон вогню".
СВІТ: „Шаржа легкої бригади" „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЕВЕ: „Капітан Молзнар" і ревія.
ТОН: „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Марокко" та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5),
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 22. травня 1938.

8.05 Ран. денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, Музика з пл., Що чувати серед хліборобів, 8.30 Економічні округи у Сх. Галичині, 8.40 Вагнер: „Марш" із оп., 8.50 Як одержати здорові картоплині бульви, 10.30 Фр. музика, 11.00 Сільськ. музика, 11.30 У неділ. ліцею в Лешні, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Актори при варстаті праці, 13.10 „Багатство" драм. із пов. В. Мізанецької, 13.30 Музика сал. орх., спів, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Сільські осередки здоровля, 15.45 Для дітей: „Михасько" опов. Б. Пруса; Грає 11-літня піяністка Авр. Шварц, 16.05 Концерт солістів: форт., віол., 16.45 Охорона нар. будівництво, 17.00 Орх. солісти, хор, 18.54 Театр Уяви: „Поворот Одисея" на осн. Гомера, 19.35 Славні віртуози, з пл. (надає Варшава І. Рилин), 20.00 Вона й він у пісеньці, 20.15 Метч Польща-Ірляндія, 20.35 Спорт, 20.55 Політ. огляд, 21.05 Веч. денник, 21.15 „Образобурителі" Виленська Зазуля, з музикою, 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 23. травня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Зела та гриби, Пісеньки, 11.40 Кооперація в ремеслі, 12.03 Полудн. авд., 13.45 Камер. музика, пл., 14.20 Легка музика, пл., 14.55 Біржа, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 З піснею по краю, 16.15 Орх. концерт, 16.50, 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Природнича фільма, 17.15 Скрипк. ресіталь Е. Умінської, 17.50 18.50 Спорт, 18.10 Сольові твори на духових інструментах, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 **„Лютня Івана Франка" відчит в українській мові,** 19.00 Авдиція, 19.30 Дискутуймо: „Привязь молодих", діяльог, 20.00 Ревія оперетковых мелодій, 21.40 Літер. новини, 22.00 Орх. концерт, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Інтерлюдія з президентом Міжнар. торг. палати Вотсоном (в англ. мові), 23.10—23.30 Танк. музика з пл.

Вівторок, 24. травня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Прогулька до ліса, 11.40 Ґріг: Форт. концерт а-моль оп. 16, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт солістів: спів, форт., 14.20 Легка музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Огні ЮЗ.: „Хто й знає?" Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 „Історична загадка" авд. для старших дітей, 16.05 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Камер. концерт, 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Шлеськ. невідомий туристам, 17.15 Сольон. музика, 17.50 „Була собі русинка" Акселя Стерни, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Сокільство у службі державі, 18.25 Шаляпін співає, пл., 18.35 Для села: Огляд хл. преси, Хл. скринька, **18.40 Долина Чорної та Білої Бистриці,** гутірка д-ра Юр. Зарицького, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Людська комедія" Бальзака, в мир. Бой-Желенського, 19.30 Спів. ресіталь Ірін Іконен у супр. форт., 20.00 „На Людвікові музика грає" вес. монтаж з музикою, 20.45 Веч. денник, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00 Танк. музика, орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 25. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Як хмаринка все життя мандрувала" гутірка для молодших дітей, Пісеньки, 11.40 грає Ед. Комет, органи з пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Інформаційна газетка в українській мові, **13.55 Пісні у вик. Ром. Прокоповича (бас) у супр. форт. (у програмі: О. Нижанківський, К. Стеценко, Нрославенко, Лисенко),** 14.20 Легка музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Хто й знає?", Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Роальд Амундсен, гутірка для дітей, 16.00 Куток мови, 16.15 Музика з пл., 16.30 Трансм. з Евхаристійного конгресу в Будапешті, 17.30 19.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.40 Оркестра, 18.30 Життя молоді в таборі, 18.30 Театральна гутірка, 18.40 Нар. пісні у вик. жін. квартету, 19.00 „Метч" образок із пов. Ч. Стрижевича „Проклята Венеція", 19.20 Скрипк. ресіталь у супр. форт., 19.35 Стойки й епікурейці, 20.00 Свято надетів із наг. шлеського повстання, 20.35 Спорт, 20.40 Програма на завтра, 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Краса села в поезії, 22.00 Оперетькові мельодії, 22.30 Ост. вістки, 23.00 „Справа п. Мая" словно-муз. авд.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 22. травня 1938.

БЕРЛІН 19.20 Улюблені мельодії, 20.45 21.00 „Солодкий атас" ком. опера Доніцці, БИЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Циг. музика, 22.40 Концерт, ВІДЕНЬ 13.00 Популярна музика, 15.20 Сім. квартет ес-дур Регера, 20.00 Вагнерівський концерт, КОШИЦІ 18.00 С. Полгович: „Хитрий Іван" ком. відіграють члени „Народнього Театру" в Ужгороді, Концерт хору, Боян, ЛЮБЛЯНА 17.30 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Ніч берські співці" оп. Вагнера, МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Травневе паління" муз. комедія Морбелія, ПРАГА 17.50 18.00 21.30 Легка музика, 19.20 Марші, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Комедія Трістана Бернара, СОФІЯ 20.00 Спів, ШТУТГАРТ 19.20 20.00 21.00 22.00 23.00 „Валькірія" оп. Вагнера.

Понеділок, 23. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Розр. концерт, 20.00 Фільм. мельодії, БІЛГОРОД 18.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 18.30 Форт., 19.20 20.00 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара, 22.05 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Маловідомі Бетговенові твори, 16.00 Розр. концерт, 19.10 Весела зальцб. авд., КОШИЦІ 12.10 Культ. огляд Підк. Руси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Катаєв „Дорога цвітів" ком., МІЛЯНО 17.15 Скрипка, ПРАГА 18.20 Концерт секстету, 20.55 21.00 Симфонія ч. 1. „Відродження" Карелія, 22.35 Твори Фора на форт., РАДІО ПАРІ 20.20 Форт., 20.30 21.00 22.00 „Ле ванар мандарен" муз. ком. Бейдтоз, РИМ 18.15 Розр. музика, 22.00 Концерт солістів: Аріго Серато скрипка, І. Джосі форт.

Вівторок, 24. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.00 21.00 Нові оп. мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30 21.45 22.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 15.30 Концерт солістів, скр., бас, 19.25 20.00 21.00 „Нюрнберг" оп. Д' Альбера, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д-р І. Панькевич: „Відгомін Підкарп. Руси", МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.10 Твори Ґрімальдя, 17.30 Розмови Фер стера, 22.35 Концерт дутого квінтету, РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Опера, СОФІЯ 18.00 Концерт військ. орх., 20.45 Сучасна болг. музика, 21.25 Рос. романси.

Середа, 25. травня 1938.

БЕРЛІН 18.[illegible] Розр. музика, 20.00 Концерт, БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні, БРЕСЛЯВ 19.25 20.00 21.00 „Веселі куми з Віндсору" оп. Ніколяя, БУДАПЕШТ 18.20 Біол., 20.00 21.00 22.00 Бетговенівський концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Сопран, форт., 21.00 Привабливі твори великих мистців, симф. орх., 22.20 Книпця альпейських мельодій, МІЛЯНО 21.00 22.00 Муз. вечір, ПРАГА 21.15 Орх. концерт, 22.30 Югосл. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт., 21.00 На паризькій хвилі — розв. програма, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Іль пінчере дель онеста" ком. Піранделя, СОФІЯ 19.45 20.00 21.00 Опера.

БІРЖА.

Львів, 21. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·67, 89·29, Долярн американські 5,29·50, 5·27·00 Долярн канад. 5·26·50—5,24·00 Фльорени голл. 294·64—292·90, Франки фр. 14·94—14·64, Франки швайцарські 121·75—120·95 Фунти англ. 26·44—26·28, Гульдени данш. 100·25—99·75, Корони ч. 11·70—9·70 Корд. 118·20—117·35 Кор. норв. 132·83—131·85, Корони шв. 136·44—135·45, Ліри. італ. 22·80—21·60, Марки фінлян. 11·69—11·25, Марки ням. 90·00 — 84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки ням. срібні 110·00 — 104·00

Якість.

Банк Польський 117·00 Цукор. 75·00, Вугіль 28·00, 28·00, Ліквідн 71·00. Можеїв 12·00, Островець 54·30, Старахович, 38·50, 36·25, Габербуш 49·50.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·13, 5 із 1 ем. 82·15 серія 90·75 3 поз. зам. 2 ем. 82·00 серія ненот. 5. конверс. 70·25 прем. дол. 41·75 4 консол. 68·00

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 21. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·65 зол.
1 кг. масла бочков. екс. з опак. 2·70 зол.
молоко . . . . 16—17 сот.
(яйця копа) . . . . 3·40—3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"

ОПОВІСТКИ.

У ЧЕРЧІ в мурованім пансіоні „Оселі" Т-ва ВПУВ вже готові, чисті, вигідні, сонячні и дешеві приміщення та дієтичний харч для гостей-лікуванців (також нечленів Т-ва). Члени Т-ва ВПУВ вчителі в чинній службі мусять з конечности користати з лікування в Черчі в II. сезоні (липень і серпень). Членам Т-ва емеритам і Гостям — нечленам найдоцільніше і найдешевше користати з лікування в І. сезоні (тепер) і III. сезоні (у вересні). Інформуватись і уповажнятися треба безпосередньо з Управою Оселі Т-ва ВПУВ у Черчі п. Рогатин. — **Дирекція Т-ва ВПУВ.** 1126 1-2

МЕШКАННЯ

КІМНАТУ ТА КУХНЮ для одної особи близько Ринку шукаю. Зголошення під „Урядничка". 1-1

ПІДПРИЄМСТВА

ВИРОБНИЧЕ підприємство у Львові на продаж. Зголошення „10.000" до Адм. 1108 3-3

МОЛОДИЙ ДЕНТИСТ шукає пані як спільничку з невеликою готівкою, лікарки або дентистки. Ласкаві зголошення зі світлиною до Адм. „Діла" під „Спільне життя". 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

НОВОВІДКРИТИЙ „Базар оказійних Різнородностей" Джовінського — Домініканська чотири. Продає оказійно-дешево: шафи, столики, крісла, годинники, патефони, плити, образи. Також античні меблі, дивани та всілякі різнородности. Також купує все. Тел. 285-48. 1068 2-10

ГАЛЯНТЕРІЯ. крайєвське приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Байки 10. 1016 5-10

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже поміркованих поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 224.65. Продаж гуртова і детальічна. 960 9-10

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1108 2-8

ВСЯКІ крайєвські прибори і модні гудзики поручає М. ЦУКЕР, Львів, Казимира Великого 28. 1102 2-5

ДО ПРОДАЖІ комфортовий, одноповерховий дім з двома огородцями у Львові, при вул. Гіпсовій ч. 44. Зголошення приймає та ближчі інформації уділяє інж. Ю. Мудрак, Львів, вул. Грохівська ч. 15. 1121 2-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Виключний Дім шіс, мануфактур і галянтерії, шукає агента христіян до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ПОТРІБНА інтелігентна дівчина-лекторша до товариства старшої особи. Зголошення зі світлиною до редакції „Діла" під „Лекторка". 1106 3-3

ПОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ по-[illegible]трібує Дрогобиччина. Зголошуватися негайно письменно або устно в канцелярії Пов. С. Кр. Рідної Школи у Дрогобичі. **Рада.** 1111 3-3

БАГАТО ПОСАД для провідниць з. складів є у львівськім повіті. Подання приймає Пов. Союз Кр. Р. Ш. Львів, Коперніка ІІІ. 1131 1-2

ПАНСІОНИ

ДОРА. Першорядний пансіон „Сарепта" (в українській управі) в затишному прегарному місці біля станції положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілоденним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студійова молодь має знижки. 1073 2-7

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зеленинка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сонячна заліз. йодове. Проспект на бажання. 1049 5-10

МАТРИМОНІЯЛЬН.

ЛІКАР на провінції надяже листування з інтелігентною і гарною українкою до літ 27. Зголошення до „Діла" під „Зі знимкою". 1129 1-1

РІЖНІ

ОДИНИЧНИКИ і бікутерію найпрепишше направить українська фірма П. Карпинець у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1080 5-6

ТІЛЬКИ З ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-ми річною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 1057 2-2

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, чеські, ліпкові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2061 57-100

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Скнаденича ч. 3. 988 6-8

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Кашмирівська 4. Реперації виконує негайно. 1050 5-

ОБЄКТ промисловий, віздова брама, з трикімнатним мешканням до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Більфа, Львів 24. Телеф. 213-41. 1095 3-3

КОВДРИ найдешевше тільки у Виробні Ковдер Кентшинського 4. 1132 1-8

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 1133 1-10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняє або на найновіші бельові матеріали. Телефон 270-25. 1125 1-2

МАРКОВІ годинники як Омега, Докса, Льонжін, Шафгавзен і т. д. направляє найкраще **ГУТЕРМАН,** Сикстуська **чотирнацять,** бо має оригінальні частини годинника. 1105 1-12

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. сіфіл., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

6. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Праві, Відні ord. **КІЛІНСЬКОГО 3** (напроти Бід. Каварні) тел. 251-68. 2143

ПОЗІРІ ЛІКУВАНЦІ!

Др. Чвартацький Гр.

ординує для Купелевого Заведення в ЛЮБІНІ ВЕЛИКІМ

у недугах жіночих і ревматичних.
1034 4—5

Коли маєте пропуклину
замовте бандаж в найстаршім на світі заведенні спеціяльних, патентованих бандажів пропуклинових і черевних

М. Фрайліха

Львів, вул. Городецька 35.
там він гарантією дістанете відповідний бандаж, або всі гроші назад.
ч. 1003

Косметичний Інститут і Лябораторія
Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, ороговатіння, пігменту, волосся, бананки, дабоби по лиці і плями. Масажі тривале усування морщин, жилок і відморожень власної методи. Тривале усування обволосіння ніг катафорезою. Сталі румяні: підбірним запускання краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси двохрічної програми. 702 1-10

ОГОЛОШЕННЯ.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пінантні в смаку,
КМИННОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифінатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

Гуртова продаж
хусток, шалів
і блаватних товарів
Ігнатій Йосиф
Марель
Львів, фурманська 14.
Ч. 957 **тел. 272-08.**

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Гелчинська 12, тел. 23-166
Станиславів, 3-го Мая 12.

МЕБЛІ ідальні, спальні, кабінети, салюни, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Зіденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
198 24-30

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Шукаєте мешкання?
Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші тканки на сукні, вовни на літні костюми, комплети та сукенки. — Кашкарки на мужеські літні одяги, матеріали на затортки, пончіконки. — Фляненди та оксфорди на спортові сорочки та інше.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
приймає безперервно вісім студентів та курсантів на:
1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИШІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та переробляння садовини й городини, д) Обробляння шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На першу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найрізнороднійших хвороб
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
це добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і геморойдах — їх радо приймають хворі.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає по фабричних цінах
Витовд Транда
Ч. 959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

За пів-дурно! За пів-дурно!
купите **найкращі ґатунки шовків** країв. і загр. з гарними минулорічними десенями на СУКНІ І БЛЮЗОЧКИ у великому виборі в часі
14-денної дешевої випродажі шовків
у фірмі
Галицький Маґазин Новин
Львів, Галицька 13.
УВАГА! Також маємо на складі ВЕЛИКИЙ ВИБІР ОСТАННІХ НОВИН матеріялів шовкових і літніх **по найнижчих цінах.**
При закупі товару від 5 зол. додаємо знижкові білєти до першорядних кін.

А. МАРЯШ
Львів
Городецька 41
Телефон 245-02.
Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові, поодинокі і подвійні, технічні для дентистів, золотарів, цукорарні в і т. п.

ФІРМА ГЕРНЕРІ Сна
з вул. Гетьманської 22, ТЕПЕР
Н. Гойштайн і Л. Ляймзідер
перенеслася до ПАСАЖУ ФЕЛЛЕРІВ
1054 ч. 4. Телефон 229-82. 1-3

Фірма **„Paryżanka"**
виконує
ПЛІСИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ
скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

Смачні снідання, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки
В РЕСТОРАНІ
М. Кузишина
Перемишль, пл. На Брамі.

Найдешевш меблі
в українській кооперативі
АРХО
Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

ХТО?!
хоче купити **найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах** купує тільки **у найсолідніщій**
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
СИНКСТУСЬКА 7
Львів Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що **пильнується на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.**

Поручає залізні товари
будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни
ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРҐ
ЛЬВІВ. ГОРОДЕЦЬКА 52.

За 10 сотинів леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто в фабриці
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 116-88. 1119 1-20

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інженер будови
Львів, Мучна 46, тел. 270-27
виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури. 5—9

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі майже **даром** з найтриваліших ґатунків і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** відавна відома фірма ЗІХЕР і КОРКЕС Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує **прецизійно на місці задурно.** — Увага на властиву адресу і число дому. 9—10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".
Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вісниках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і пр... кореспонденція по хущо, продаж, вина... п. . . . . зол. 0.15
шукаючі праці . . . . . зол. 0.10
слова товсти... друком подвійно. зол. 0.05

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костяк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 111 (14.943). Львів, вівторок 24. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Протинаступ червоних на каталонському фронті.

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОМУНІКАТ.

Національна гол. квартира повідомляє: В неділю червоні перевели неуспішні протинаступи на ріжних відтинках каталонського фронту.

На відтинку Тремп нац. війська відбили червоних з великими втратами.

На відтинку Балягер червоні втратили 350 убитих і 12 повзів.

У Сан Сальвадор попала в неволю ціла червона сотня, 25 червоних згинуло.

При невдатному наступі на Сен Льоран, Мон сек і Ля Баронія згинуло 690 червоних, 96 попало в полон

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

З Барселюни подають, що червоні виконали в неділю в Піренеях протинаступ з метою: унеможливити національну операцію, яка мала відтяти Каталонію від Франції. Вони здобули кілька точок на шляху Балягер—Тремп.

ПЕРЕМОЖНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ НАСТУП НА ФРОНТІ ТЕРУЕЛЮ.

На фронті Теруелю та Кастелльону національні війська продовжували — не зважаючи на лиху погоду — наступ на відтинку Корбалян; вони заняли гору Корбалян і важні становища під Льобо і Льос Льопос та шлях Теруель—Кантавієха. Втрати червоних поважні.

САМОГУБСТВО ЕСПАНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

Як подає „Матен", до Льондону наспіла з національної Еспанії вістка, що ген. Іге відібрав собі життя. Він відіграв поважну роль підчас нац. повстання, але в останньому часі попав до вязниці за протиталійську промову. У його келії буцімто залишили револьвер.

Вислід виборів до міської ради у Празі.

НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІСТИ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ, КОМУНІСТИ — НА ДРУГОМУ. ВИБОРИ В СУДЕТАХ.

Минулої ночі оголошено висліди виборів у Празі: нац.-соціялісти дістали 142.430 голосів (35.284 більше ніж у 1931. р.); комуністи 90.373 гол. (31.641); соціял-демократи — 77.530 (10.608); чеські католики — 37.542 (10.328); лівостінці — 35.740 (11.897); аграрії — 29.174 (12.379). Всі ці партії збільшили стан посідання коштом чеських націоналістичних груп.

У 33-ох німецьких громадах здобула судетсько-німецька партія 84.123 голосів (88.55%), німецькі соціял-демократи — 10.868 голосів, чехи — 17.892 голосів, комуністи — 4.266. Вислід голосування свідчить про дальший зріст впливів Генляйна, який у порівнанні з парляментарними виборами у 1935. році дістав 44.5% голосів більше.

Вчорашні вибори обняли крім Праги 177 громад.

Чехословацьке військо обсадило німецьке пограниччя.

Чехословацький уряд зосередив поважні військові сили у Судетах та впровадив там деякі постанови, що нагадують воєнний стан.

Кореспондент Райтера, що приїхав в околицю містечка Вімпек (10 миль від кордону) стверднв, що за ніч простір між границею і містечком обсадили чеські війська, які прибули залізницею і вантажними автами. Бензину для авт можна купити в цих околицях тільки за дозволом військової влади. 40 миль на південний захід від Праги жандармерія зупиняє всі авта, переводить ревізію й переслухує пасажирів; шукають головно за протичеськими летючками.

Німецьке Інф. Бюро повідомляє, що на території заселеній судетськими німцями помітний пожвавлений рух чеських військ, які скріплюють тамошні гарнізони. У деяких фабриках вибухли страйки. Вулицями ходять військові стежі, прохожим не вільно зупинятися на вулицях. З міста Аш, виїхали родини державних урядовців у глибину краю. Контролю границі загострено, малий граничний рух обмежено.

Уряд загострив сильно цензуру й остеріг редакції щоденників, щоб не подавали фальшивих вісток та перед виступами проти уряду. Вістки про інциденти можна подавати тільки згідно з офіційним комунікатом. Крім того заборонено зібрання, походи й політичні маніфестації.

І НІМЕЦЬКА АРМІЯ КОНЦЕНТРУЄТЬСЯ?

В останніх днях помічено транспорти німецьких військ у напрямі чехословацького кордону, зокрема у Баварії. На запит з Праги німецький уряд пояснив, що військо їде на вправи.

У цій самій справі інтервеніював британський амбасадор у Берліні Гендерсон, у держ. секретаря міністерства закордонних справ Вайцекера, опісля у мін. Рібентропа. Йому відповіли, що німецькі війська переходять з гарнізонів до літніх таборів.

ЯК ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД ПОЯСНЮЄ МОБІЛІЗАЦІЮ?

Як це ми згадували, на основі постанов ради міністрів чеський міністр народньої оборони покликав під зброю 2 річники резерви та техніків, що належать до спеціяльних військових частин. Причину покликання цих двох річників пояснює уряд тим, що необхідно вдержати в теперішній неспокійний час порядок, спокій і безпеку в державі та унеможливити інциденти, до яких дійшло минулими днями.

Англійська та французька дипльоматія змагає

до ліквідації конфлікту.

Льондон і Париж докладають усіх зусиль, щоби злагіднити чесько-німецьку кризу; британський уряд впливає у першу чергу на Берлін, французький — на Прагу. Мін. Рібентроп запевнив амб. Гендерсона, що Берлін займе становище до справи судетських німців щойно, як познайомиться з національним статутом. Мін. Бонне відбув наради з амбасадорами Польщі й Америки та з послом Чехословаччини. Цей останній запевнив його, що мобілізацію переведено на те, щоб запевнити лад. Також польський уряд звернувся в тій справі зі запитом до чехословацького. Париж утримує постійний контакт з Льондоном.

Положення поважно ускладнене, але критичний момент мабуть минув у суботу.

Совітський посол у Празі, як кажуть, запевнив, що уряд СССР дасть поміч Чехословаччині, якщо Франція зробить те саме.

Православний премієр-патріярх ревізитує католицьку столицю...

Варшава, 22. травня.

Пишемо ці слова на головному двірці Варшави негайно після того, як курієр з сальонкою румунського премієра-патріярха Мирона відіхав до Кракова.

Представники польського уряду та акредитовані у Варшаві посли православних держав, що відводили гостей, обмінюються востанне враженнями після триденного побуту голови румунської церкви й кабінету. Головна офіціяльна частина візити властиво вже скінчена.

В попередній кореспонденції на цю тему насвітлювали ми політично-церковне тло ревізити румунського достойника. Патріярх Мирон, як голова сусідської Православної Церкви не привіз православному населенню у польській державі нічого крім благословення, що його передав зрештою „усім християнам польської держави". Правда, в політично-журналістичних кругах Варшави вже сьогодні, поза шпальтами преси, передають вістку, буцімто підчас авдієнції румунського достойника у президента держави — з ініціятиви найвищого польського чинника мала початися оживлена обостороння розмова про правне положення Православної Церкви у Польщі, при чому президент мав висловити зі своєї сторони **рішучу волю найтолерантніше полагодити ту важливу та затягнену справу.** Не будемо рішуче обстоювати правдивости тої цікавої вістки, поки не появиться якесь офіційне її підтвердження. Одно, що можемо сьогодні зауважити, це — велике моральне значіння візити православного патріярха для надшарпаного з усіх сторін престіжу й авторитету Православної Церкви. Ця піддержка проявилася у самому факті побуту патріярха Мирона у Варшаві, як гостя в резиденції митрополита Діонізія, безпосередньому його контакті з православними вірними усіх трьох найбільших національностей польської держави та врешті й у тому, що в усіх церковних святах — взяли участь дипльоматичні представники православних держав, як і високі польські державні діячі.

На це моральне значіння патріяршої візити звернув виразну увагу автор повітальної передової статті, в митрополитальному „Слові" (здається, сам митроп. Діонізій) такими словами: „Зрозуміло, лише невелика частина православного населення матиме змогу бути на спільній молитві зі Святішим Архипастирем. Але це не зменшує значіння тої візити.

„Сумний час переживаємо тепер. Все ще люди не хочуть взаємно себе розуміти, все ще нема мира в їхніх душах. Святе Православія має стільки ворогів... І поправді, воно має їх не тільки в атеїзмі; не тільки у вузьких та короткозорих суспільних течіях"... **„Вже представники другого християнського віроісповідання, серед якого ми живемо, заповіли отвертий похід на нього. І нашому кораблеві стає щораз тяжче плисти..."**

„Знаємо, що будуче нашого православія залежить — тільки від нас самих. Але приїзд Святішого голови сусідньої Церкви сам по собі дає силу для діл Христових..."

Бачивши хід варшавської візити високого православного достойника, можемо признати, що хоч о. патріярх мав сповнити дві ролі — як слуга Церкви і керманич політики своєї держави — дуже великий натиск і сердечний вклад призначив для тої першої цілі, цікавлючись подрібно життям і долею автокефальної церкви-посестри у Польщі.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Як голова румунського уряду, виконав премієр о. Мирон Крістя своє завдання бляскуче: скріпив та поблагословив і так постійно зміцнюваний серією обосторонніх візит румунсько-польський союз. Враження, яке він залишив в кермуючих кругах столиці — дуже позитивне, бо побут патріярха Мирона відбігав від шаблёну подібних дипльоматично-куртуазійних відвідин. Вітаючи рідкого гостя, польський премієр ген. Складковський підчас урочистого обіду сам підкреслив, що патріярх Мирон, шеф уряду, запрязненого з Польщею народу, ревізитує митрополита автокефальної Православної Церкви у Польщі. На ті слова польського премієра, патріярх Мирон відповів це делікатнішим висловом, кажучи м. і. „прошу Боже Провидіння зіслати благословення на Польщу та обдарувати всіх її громадян багатими дарами..."

Реасумуючи: візита румунського патріярха укоронувала — що підкреслювали особливо сильно (сильніше ніж їхні польські товариші) прибулі чільні румунські редактори, — політичний польсько-румунський союз і хто зна, чи в недалекому майбутньому не вплине на зміну дотеперішнього підходу рішальних кол до православних справ. Очевидно: це ще вилами по воді писане, але й невиключене...

Щодо офіціяльної частини побуту патріярха Мирона — привітання на двірці, відвідин, складення вінка на могилі Незнаного Воїна і т. д. — то це річ другорядна. До трафаретного характеру таких парад долучилась цим разом своєрідна екзотика — духовних одягів та церковних відзнак головного гостя і його почоту. Центральними точками програми побуту патр. Мирона були церковні відправи у православному соборі на Празі: урочистий молебень у суботу та архиєрейська Служба Божа в неділю. Патріярх Мирон, відповідаючи на привітальне слово митр. Діонізія, закликав м. і. до боротьби „з найбільшими ворогами християнства: атеїзмом, комунізмом і масонерією". Велика шкода, що Польське Радіо не додумалось (чи навмисне не вважало за потрібне, мабуть у зв'язку з Гриньками та Ланівцями) трансмітувати з православного собору величаве богослужения з чудовими хорами та проповідями митроп. Діонізія та румунського патріярха і премієра Мирона.

Між делегаціями, що відвідали румунського гостя, були також делегації від українського православного населення з Волині та Холмщини. Чи розмова мала веселий і погідний характер — можна сумніватися, але що теми напевне не забракло — то це не підлягає сумнівові. КТВ.

Складаючи впродовж року щотижнево
по зол. 13·10 виїдеш на місячний побут до Берліна
„ „ 12·90 „ „ „ „ „ Відня
„ „ 15·90 „ „ „ „ „ Мілляно
„ „ 15·15 „ „ „ „ „ Парижа
пром-банк
Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15
заплатить Тобі один день побуту за кордоном, як щадитимеш в ньому послідовно на виїзд.

Чехословаччина на випадок війни.

ЗБРОЙНІ СИЛИ ЧСР ТА ЧЕСЬКІ СТРАТЕГІЧНО- ПОЛІТИЧНІ КОМБІНАЦІЇ.

Чехословаччина оточена неприязними державами, що лише чекають відповідної хвилини, щоби проти неї виступити. На 4.000 км. кордону лише 200 км. кордонів такі, що від них не грозить ніяка небезпека, а саме кордон з Румунією. Крім того, етнографічна ситуація Чехословаччини, що має значну скількість невдоволених національних меншин, надзвичайно некорисна.

На кордоні Німеччини проти Чехословаччини розташовані чотири німецькі корпуси і 4 танкові дивізії спрямовані на певні гірські переходи на кордоні Німеччини та Чехословаччини. У віддалі 200—400 км. від Праги є 75 німецьких летовищ, з того 30 у віддалі ледви 200 км.

Які сили та інші боєві засоби є в розпорядженні чеського генерального штабу? За „Військовим інформаційним підручником Ліги Націй" чехословацька армія нараховує 7 армійських корпусів: 2 корпуси розташовані в Чехії, 2 на Моравії, 2 в західній Словаччині й 1 корпус у східній Словаччині та на Закарпатті.

Чисельний склад армії мирного часу коло 200.000 вояків. Старшинський кадр трохи більший, як 10.000 голов; себто пересічно 1 старшина на 20 вояків. На випадок війни кількість піших дивізій може потроїтися (якщо, очевидно, булаб змога перевести постепенну мобілізацію!), танкова група досить сильна, а кількість військових літаків значна. Уся повітряна фльота складається з 700 літаків першої лінії та 750 літаків резерви. Військовий матеріял першорядної якости: фабрики Скоди відомі у світі. Вишкіл побудований на мішаній франко-німецькій системі. Здаючи собі справу з своєї геополітичної ситуації, чеський уряд вело систематичну оборонну пропаганду: дух Швейка — мовляв — був можливий тільки у чужій і чехам ворожій австрійській армії!

Як подає „Івнінг Стандард", чехи укріпили 24 гірські переходи, поставили ще 5 нових летовищ, з них близько німецького кордону 3, та по одному на польському та мадярському кордонах. Американський часопис „Вордл Геральд" пише про чеську „мажінотову лінію", що складається з більш, ніж 1.000 малих цементових і сталевих фортів, злучених тунелями, які можна натиском гудзика сполучувати або роздзвонювати, відповідно до ситуації на фронті. Підземельні форти мають разом гарнізон з 70.000 вояків і за 24 години можна цей гарнізон збільшити до 1/4 мільона вояків. Окремі полки доїжджають до тих підземних схованок і в даній віддалі за фронтом зникають у тунелях. Ці укріплення вибудовані для затяжної війни.

„Л'Еропп Нувель" містить статтю — „Чехословаччина при зброї, в якій пише: „...Військова сила Чехословаччини, зрозуміло, не може мірятися зі силою німецькою, якби воювали лише ці дві держави. Але все-ж це для Німеччини досить поважний противник, бо приклади Мадриду та Шангаю вказують, що війна, якої хтось не виграє у перших тижнях, або програна або виснажує так, що в дійсности кінчиться без успіху. Великий військовий потенціял Чехословаччини мало знаний. Військові чинники Райхсвери завжди оцінювали його високо. Крім того, за чехословацькою армією стоїть промисл, змілітаризований до того ступня, що Чехословаччина промислово цілком боєздатна..."

Чехословаччина має четвертину того населення, що має Німеччина, і її військо таке велике, як одна четвертина Райхсвери: 40 дивізій проти 160.

Чеські військовики отверто пишуть про свої стратегічно-тактичні засади: головна річ, щоб якнайдовше втриматися, унеможливити противникові негайну й остаточну перемогу та вичерпати його сили безупинними боями при відступі. Відступаючи денно по 10 км. може чехословацька армія продовжити свою оборону на цілий місяць, охороняючи одночасно свій воєнний промисл. Чехословацькі військові фахівці так міркують: Німеччина не зможе ніколи поставити проти Чехословаччини усієї своєї військової сили, себто напасти на Чехословаччину з силою у відношенні 4:1. Мусить щонайменше половину своїх сил залишити на сторожі кордонів французьких, польських і балтійських. Війна провадилабся у відношенні 2:1, а тому нас не могліб відразу розторощити. Змогли б ми боронитися так довго, аж цей німецький напад викличе загальну війну, котра може скінчитися так, як і в 1914—18 рр.

Щож торкається потенціялу економічного, то Чехословаччина у середній Европі є на другому місці після Німеччини і значно перевищає Італію. Має надзвичайно добре фахове робітництво. Промислова мобілізація переведена в такім ступні, як і в Німеччині. Також контроля надзвичайно суворa. Крім центральних сховищ фабрик на Моравії — военний промисл сконцентрований у Карпатах, у місцях неприступних для летунства.

Щодо летунської небезпеки, то відношення чесько-німецьких сил як 1:5. Але чехи звертають увагу, що кілька нападів чехословацького летунства на німецькі міста малиб багато важніші наслідки, ніж багато німецьких летунських нападів на Чехословаччину, бо 60 відс. німецького населення скупчених у містах, які находяться в полі дїяння чеських бомбовозів. Протилетунська оборона Праги надзвичайно добре підготована, як про це свідчать останні вправи, при котрих населення виявило сильну дисципліну.

Ці всі дані — за чеськими та прихильними чехам пресовими джерелами. Очевидно, вони можуть бути й перебільшені, а кожна війна — це джерело найбільших і найбільш неймовірних несподіванок. Але — як бачимо — то самі чехи не мають претенсій втриматися проти німецького наступу довше, ніж 4 тижні, інша річ, що ті обрахунки сильно для чехів погіршились після аншлюсу. Як сьогодні представляється справа — ледви чи Німеччина оперувалаб проти Чехословаччини сама одна: без огляду на те, чи Польща зберігла б невтральність чи вступилась би за т. зв. Опольський Шлеськ — мадяри напевне вмашерувалиб на Закарпаття. Однак тут чехи рахують на своїх союзників: Францію, Малу Антанту (румуни й серби зобовязані теж боронити чехів перед неспровокованою агресією), но і Совіти. Іншими словами: вибухнулаб велика европейська війна, з тим, що воєнні операції велись би також у центрі Европи! Чеха саме й рахують на те, що ледви чи хтонебудь з сусідів ЧСР зарискує всю свою долю, наражену на небезпеку у світовій війні, для того, щоб відірвати від ЧСР кусень території! Не виплатиться — мовляв — шкірка за виправку!...

Можливо, що з цього погляду чехи мають правду. І тому теж ніхто занадто не квапиться воювати.

Коли їде віз, зупинися на місці!

З польської преси.

„Дорога до польщини йде через католицизм..."

Виленське „Слово" (ч. 134. з 17-го травня ц. р.) вмістило статтю п. С-а п. н.: „Чи Волинь буде католицька?", тобто про т. зв. „ревіндикацію" та „перехід" православних на католицизм. Стаття втримана в пристійному тоні, але становище автора, хоч окутане серпанком назверхнього обективізму, в суті речі не ріжниться від становища всіх тих польських політичних груп, що зробили б. воєводу Юзевського „протектором" українства на Волині і ведуть безцеремонну акцію, щоб Волинь відукраїнщити. Пан С-а вибирає тільки для свого погляду делікатнішу форму. Він передусім стверджує:

„Факт, що від 1-го січня 1938 р. на волинському пограниччі перейшло на католицизм коло 3.000 осіб. Цілі села й оселі заявляють своє „вірую". Цього року в рівенському повіті — 21 місцевостей, у кремянецькому — 25 місцевостей, у здолбунівському — 37. Саме у першу неділю травня склало своє „вірую" село Бухрин зі своїм солтисом.

„Пробощ" з Глубічка в рівенському повіті розказував мені з запалом: — „Знаєте, я в навернулося на католицизм коло 300 осіб". Був розентузіязмований. У такому самому запалі майже ціле польське громадянство Волині теж голоси дуже, і то дуже, скептичні. Але це були голоси відокремлені. Це прихильники бувшого воєводи Юзевського".

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Таким чином на Волині — каже автор — є два супротивні погляди. „Велика більшість поляків є за ревіндикацією, а проти неї нечислен-

ві прихильники Юзевського". Автор наводить голоси прихильників одного і другого погляду.

„Католицизм і польщина зрослися у нас в одно. До польщини веде дорога через католицизм — казав мені один з горячих пропаґаторів „ревіндикаційної" акції. Цього ніхто не перечить — відповів я — але чи методи навертання відповідні, чи не стягають більше лиха ніж приносять хісна?

„Мій співрозмовець рішуче заперечив:

„— Акція має цілком добровільний і спонтанний характер. Людність, яка зрозуміла загрозу большевизму, сама шукає морального опертя. Не знаходить його в церкві, звідти гін до католицизму. Вірте мені — нема найменшого примусу. Навпаки, то п. Юзевський перешкоджував і штучно гамував той самозривний релігійний рух. Тепер навернення охоплять тисячі і десятки тисяч людей.

„— *Дозвольте* — перебив я — я бачив на пограниччі навернене село, там переважали польські, прізвища, напр. Ходаковський і т. і. Це мабуть поворот „зрущеної" польської загонової шляхти. Але чи можна рахувати на масове навернення корінної православної людности?

„— Так. *У першу чергу вертається до костела* „зрущена" шляхта, яку насильно переписали на православя, але корінно православна людність теж горнеться. Бо-ж католицизм здобуває динамікою, а церква у депресії. Людність це чує і розуміє."

Це дуже ясне становище. Отже, не тільки „ревіндикація", якою „Слова Народові" та інші Ікаци закривають ту акцію, що йде сьогодні повною силою пари на Волині, але просто явна заява, що навіть корінну православну людність перетягають на католицизм, правда, з застереженням, що це діється без примусу. Це „без примусу" пояснює голос одного з противників тієї акції „навертання", що його автор наводить:

„— Погоджуюся, що нема примусу — *продовжував* мій співрозмовець — але напевно дисконтується опортунізм селян, бо ніколи не повірю, щоб селяни були здібні вичути вищість католицизму. Тутешня людність занадто примітивна. Сторонні огляди грають тут рішальну ролю."

Та це становище автора статті не переконує Для нього — це прихильник б. воєводи Юзевського і крапка. Тому він доходить остаточно до висновків, в яких він, так як перше ствердив факт перетягання корінної православної людности на католицизм, намагається ту акцію умотивувати та виправдати:

„1. Православя знаходиться у стані депресії, тратить масово вірних. Якщо є фактом масовий перехід до сект, то чейже очевидно неумотивоване є твердження, що поворот до католицизму мусить бути нещирий та недобровільний. Примусу напевно нема.

2. Перехід на католицизм селян Волині — це безсумнівний плюс з національно-релігійного погляду. *Якщо навіть у теперішньому поколінню* грають ролю опортуністичні огляди, молоде покоління буде напевно щиро католицьке і звязане з латинською культурою.

3. Чи акція має виглядн на успіх у ширшому розмірі, важко про те сьогодні сперечатися. Час покаже."

Ці свої висновки п. С-а кінчить таким питанням:

„Чому поширювання сектантства не викликує таких спротивів? Як можна бабтистам, штундистам та іншим набирати собі прихильників, то хіба право апостольства прислуговує теж католикам".

Саме тут закопана собака. Пан С-а якби забув слова того пропаґатора „ревіндикаційної" акції, які він наводив („дорога до польщини веде через католицизм"), якби забув те, що він сам кілька рядків вище написав, що **„перехід волинських селян на католицизм — це успіх з національно-релігійного погляду** (розуміється: польського) і раптом зводить всю справу до... апостольства католицизму. І питається, чому нема спротивів проти поширювання сектанства.., Є, пане С-а, спротиви, є навіть боротьба з сектантством у релігійній площині. Проти сектантства боремося ми також і з національного становища, але сектантству не можемо закинути денаціоналізації нашого народу. Що-ж торкається католицизму, то напевно не було би ніякого спротиву, якби одиниці чи навіть гурти православних переходили на католицизм, вони-ж мають рідних братів-католиків у греко-католицькій церкві, але католицизм і латинський обряд — це не одно і те саме. Дотого-ж, коли цей латинський обряд по вашій думці — це шлях до польщини. Ви, пане С-а, написали у наголовку своєї статті „Чи Волинь буде католицька?", але ви думали інакше. Отже спротив є не проти того, що ви написали, але проти того, що ви думали, коли писали свій баламутний наголовок і що ви написали у статті ясно і недвозначно.

Засідання

Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обеднання.

КОМУНІКАТ.

Дня 21. травня ц. р. відбулося засідання Центрального Комітету Українського Національно -Демократичного Обеднання при участи 50-ти членів Центрального Комітету, послів, сенаторів та членів Партійного Суду. На порядку нарад стояли дві точки, а саме справа розділу проводу партії від проводу УПР та організаційні справи.

До першої точки нарад Центральний Комітет приняв **одноголосно** таку постанову: **„З огляду на теперішню ситуацію справу розділу проводу партії від проводу УПР здіймаємо з порядку нарад, як тепер неактуальну".**

До другої точки нарад виголосив організаційний реферат головний секретар партії д-р Франц Свістель. Над рефератом розвинулась обширна дискусія, що затягнулась до год. 7-ої вечором. Всі організаційні тези реферату принято та доповнено його численними практичними вказівками учасників дискусії.

Президія Центрального Комітету УНДО.

—o—

Твердий голос орґану молодіюдовців „Віці".

Хочемо навести рідкий, бо оригінальний і твердий польський голос, а саме декларативну замітку редакції „Віці", орґану „Союзу Сільської Молоді Р. П." з 22-го травня ц. р. під заголовком **„Українська справа у Польщі".** — „Віці" пишуть:

„Від багатьох місяців санаційна червона преса поміщує щораз то яскравіші формою статті проти Чехословаччини. „Внутрішній розвал ЧСР" пишуть, як на команду, так „Експрес" як і „Курієр Поранни" та захоплюються акцією Генляйна. Аж оце викликали вони вовка з ліса. **Українці, яких є майже подвійно стільки, що судетських німців, бо 4 і пів мілюна,** (таки ще замало — *прим. Ред.*) пішли слідом захвалюваної санаційною пресою акції

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 4.

МАРІЯ ДУНАЇВСЬКА. 3

НЕВДАХА.

(Докінчення.)

В каварні стояв густий дим, було гамірно, мало не всі часописи були занятї постійними гістьми, що прийшли ще перед ним. Петро посидів трохи на мягкій софі, випив одну „чорну" і вийшов з каварні. Якась нетерплячка взяла його і не дала йому посидіти на одному місці. Довго він проходжувався головними вулицями, протискаючись між стовпленими людьми. Він любив гамір і безнастанний рух довкола себе. Коло другої години Петро пішов на обід, та тітки не застав дома: вона пішла на поморони своєї знайомої. Насилу діждавшись четвертої години, він нашвидку вдягнув плащ, насунув капелюх на голову й вибіг із хати, щоб зустрітись із Нусею. Та його погідний ранішній настрій десь розвіявся без сліду і звичайний сумовитий вираз розлився на його обличчі. Задумавшись богзна над чим, схаменувся він аж тоді, коли доходив до умовленого місця зустрічі. Раптова свідомість, що він зараз побачить свою Нусю теплою хвилею пройшла по його тілі. З червоними вухами, румяний від вітру і радісно всміхнений він подав руку Нусі, що вже дожидала його на розі вулиці.

— Ходім скоріше, — защебетала вона — а то не дістанемо білету на нову програму.

І потягла його за руку до найближчого кіна, що заповідало веселу віденську комедію. Купивши дешеві квитки, вони засіли у кутку салі на передніх місцях, цікаво задираючи вгору голови на екран. Нуся була така весела, її чорні очі так блищали, кирпатий носик так кумедно дерся вгору, а щічки так рум'яніли під Петровим пестливим поглядом, що він не видержав: витягши трохи наперед свою довгу руку, накрив нею ніжно Нусину пухку ручку. Він сам аж злякався своєї несподіваної сміливости і з острахом глипнув на неї. Та вона сиділа преспокійно, начеб і не помічала того, що його рука спочиває на її руці і з зацікавленням вліпила очі в екран. А з Петром діялося щось несамовите. Перший раз у своєму житті він, завзятий кіноман, дивився на миготливі сцени без зрозуміння та звичайного у нього захоплення. Та піймавши себе на тій неуважі, коли Нуся поспитала його про якусь подробицю, він зацікавився фільмою і щиро сміявся разом із захопленою Нусею. Та своєї руки він уже не сховав і не випустив із неї своєї здобичі. Так пересиділи вони сполучені руками цілі дві години.

Коли вийшли з кіна, білий сніговий пух кружляв у приємному свіжому повітрі. Петро запрошував Нусю піти з ним до цукорні, та вона відмовилася, бо квапилася додому.

— Так я хоч відведу вас — сказав Петро.

— *Добре* — відповіла Нуся.

Якийсь час ішли вони ні словечком не перекинувшись із собою. Нуся мовчала мов заклята: вона начеб глибоко задумалася над чимось або чекала, що він щось скаже після того інтимного зближення в кіні. Петро думав і думав над тим, щоб то йому приємнішого ніж звичайно сказати Нусі.

— Так ми навязали приязнь із собою? — обізвався він вкінці з несміливою усмішкою, заглядаючи їй у вічі.

— Ви вірите в можливість приязні між жінкою і мужчиною? — відповіла йому Нуся з зальотним блиском в очах.

— Вірю. І був би щасливий, якби ви вважали мене за свого найкращого приятеля, з яким завжди приємно зустрітися, побалакати і забавитися. Я теж завсіди думав би про вас і вважав би вас за свою найкращу приятельку.

— Ой, пане Петре, я справді бачу, що в вас дуже скромні вимоги до життя — відповіла Нуся з іронією, з легким глумом закопиливши губи. — Ви такі нереальні. Все тільки мрієте про якусь приязнь, а тимчасом уже вам волосся починає біліти на висках. Задовольняючись мізерною, та ще й не дуже певною посадою, ви раз-у-раз літаєте в мрарах. З вас просто життєвий невдаха, отцю! Вам би пошукати кращого становища, відповіднішого для ваших високих студій — тоді був би з вас зовсім інший чоловік та й люди вас шанували б. Послухайте моєї щирої ради, *бо я*, чимало набідившись, реально дивлюсь на життя.

Потім вона весело всміхнулася, міцно стиснула Петрові руку і шугнула в браму свого дому. Петро постояв хвилину під брамою, поволі прочумуючись, мов після надто міцної горівки. — Он яка! — процідив він вкінці крізь затиснуті зуби і поволікся до хати.

Тітка Йогася, втомившись довгим ходом на цвинтар, вже лежала в мягко вистеленому ліжку; голова в неї вся була в папільотках, та ще й слухальця на вухах. Світло в її кімнаті ще світилося; тож Петро зайшов до неї і сів собі на краєчку її ліжка. Він потяг носом і як завжди поспитав: „Що чувати?", хоч знав, що тітка здебільшого сиділа вдома й мало коли виходила між людей, тимто небагато в неї могло бути новин.

— В мене все по старому. Але ти, бачу, якийсь невеселий, начеб посоловів чогось. Чи не освідчився ти часом своїй Нусі?

Та Петро замість відповіді, підвів очі до стелі, склав руки на череві й заспівав патетичним голосом:

„Пропала надія, забилося серце,
Заплакали очі мої..."

— Ось як воно, тіточко, — промовив він згодом жалібним голосом. — Мабуть так уже й судилося мені самому вік звікувати в цьому вашому непривітному, наскрізь матеріялістичному краю. Ах ті галичанки! Ви лиш подумайте, тіточко. Ця замріяна щебетушка Нуся дивується, чому я не шукаю кращої, а головна річ по-

Генляйна та жадають видати їх з-проміж відмостом публічного права і надати їм територіяльну автономію в Галичині та на Волині. Протестують проти полонізації через перегинання на рімо-католицький обряд українських селян".

„Ми могли сказати — пишуть „Вісті" — тим біснуватим („опентанним") редакторам, що ненавидять ЧСР: „Не роби другому, що тобі неприємне, але українська справа це важна і тяжка справа. Був би смертельний гріх перекреслити гуртом українські постулати. Українців у Совітах і на світі щонайменше 35 мільонів, про це не можемо забувати".

„У відносинах між народами як і між поодинокими людьми поплачує тільки щирість та добра віра, а зколи фальш та інтрига. Хто під ким копає яму, сам в неї впадає!"

„В українській справі маємо ще в цій хвилині до виграння **велику карту на майбутнє** не вважаючи на наші великі помилки у давній та й новій Польщі!"

„**Короткозорістю, завзятістю, впертістю та шовінізмом не похвалюємо розбудованого і цементуючого себе українського народу, але можемо виховати собі, смертельного ворога, що в годину тяжкої проби може нам дати удар в плечі**".

„На тепер скажім лише одно вже сьогодні: Ми не виконали навіть мінімальної програми з закону про воєвідське самоврядування".

Будь-що-будь, цікавий голос на тлі одноголосної протиукраїнської какофонії найбільших органів польської преси.

Чистоту і свіжість тіла запевнить Тобі ПУДЕР ПРОТИ ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Відклик проти намаганого вивласнення площі Сокола-Батька.

Пан Президент м. Львова
у Львові
до ч. О. А. 36/43 ех 1938.

До
ВПана Воєводи Львівського
(Воєвідський Уряд)
у Львові.

СПРОТИВ

Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий", Львів, вул. 3-го Мая ч. 15 і Товариства Рух. Спортового „Сокіл-Батько" у Львові, вул. Руська 20.

по думці арт. 14 § 2. і арт. 56 уст. І. Розп. През. Р. П. з 24. 9. 1934. Пр. 86, поз. 776.

Проти постанови Воєвідського Уряду у Львові з 10. V. 1938, про введення вивласневої процедури з метою заняти на постійно в хосен Державного Скарбу (Д. О. К. VI. у Львові) для оборони Держави грунтових парцель, положених у Львові Д. І. при вул. Стрийській ч. 45, обнятих вгч. 737 Д. І., що становлять табулярну власність Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий", а ужиткованих як спортовий майдан Т-вом Рух. Спортовим „Сокіл-Батько" у Львові — вносимо в законному реченці

с п р о т и в

і домагаємося віддалити внесок щодо вивласнення згаданих парцель для браку правних, слушних і справедливих підстав до такого вивласнення.

У о с н у в а н и я:

I. Закидаємо перш усього вадливість процедури, бо коли згідно з кінцевим уступом оспореної постанови, наші представники зявились у тут. Міському Заряді (Ринок) у реченці визначених 7 днів в цілі перегляду ситуаційного пляну враз із прилогами — їм заявили, що нема ніякого пляну, ані ніяких прилог вложених до перегляду. Цей брак є порушенням суттєвого припису процедури з арт. 14. §. 2 права про вивласнення процедури.

II. У оспореній постанові вказано, що вивласнення це має відбутись на цілі **оборони Держави.** Оборона Держави має безперечно поважне значіння для кожного рівноправного громадянина, що користає вповні з добродійств Держави. Однак приписів розпорядку про вивласнення на цілі оборони держави — як лєкс спеціяліс не можна інтерпретувати так широко, щоб усе, що лише могло б бути хочби у найдальшому посередньому звязку з військовістю — могло узасаднювати вивласнення на цілі оборони Держави, у розумінні цього спеціяльного закону. Сягнім до прикладу: Коли йде про лінію фортифікацій для оборони міста чи важного обекту, а лінія малаб переходити через приватну власність — не буде сумніву, що вивласнення у такому випадку буде на цілі оборони Держави у розумінні цього спеціяльного закону про вивласнення у розділі XI. арт. 55 і 56.

Тож у нашому конкретному випадку, якщо на парцелях, що становлять дотепер спортовий майдан, має бути побудований відділ львівської політехніки, в якому мають бути і такі дисципліни, що можуть бути корисні теж для військовости, то це є у такому далекому звязку, що ніяк не виповнює змісту поняття тих цілей оборони Держави, які має цей спеціяльний закон у тексті, коли говорить про оборону Держави. — З тих причин не можна тут прикласти арт. 55 і 56 права про вивласневе поступування.

III. Та приймім на момент, що справа інтерпретації приписів арт. 55 і 56 того розпорядку і понять там ужитих є віддана виключно до свобідної, нічим не вязаної оцінки військових кол — то і на той випадок вивласнення того обекту навіть з оглядів слушности і справедливости не слід доконувати.

Випадки ударів крови до голови вже в короткім часі зазнають несподіваної поправи, коли вживатимемо природної гірської води **Францішка Йосифа**, яка управильнює орган кровового проводу. Спитайте лікаря.

стійної посади. Вона сказала мені навпрямець, що я нереальна людина. Направду, тітко. Вона, ця машиністка з кирпатим носиком, посміла мене назвати невдахою — мене, колишнього вояка, людину з заграничними студіями! Що ви на це, тітко? І хто має тепер рацію щодо галичанок? Вона натякала про те, що як буде посада, то й діло зробиться. Егеж! Та не на такого натрапила! Я досвідчений птах! Тільки мене й бачитяме ця хитруха! Вона мені про посаду! А я дурний думав, що вона справді трохи задурилася в мені! Та й дурень-же з мене, що так ганебно піймався на її гарні очі. Бо знаєте, тітко, що як що, але очі в неї справді гарні. Карі, круглі, з великими зіницями, вони так мягко дивилися на мене. Достоту як у серни. Ну що-ж! пропало кохання. Але Нуся буде ще довго плакати та побиватися за мною.

Сказавши це, Петро важко зідхнув, підвівся в місця, зсунув один темний кучер на чоло, та склав навхрест руки мов Наполеон, потонувши ввесь час на один мент у глибокій задумі.

Тітка вже навіть не всміхнулася. У ту ніч вона довго не могла заснути. Все думала про Нусю й Петра та взагалі про життя. Їй нагадалася сентенція одного французького автора, що її вичитала в якомусь волинському стінному календарі про людське щастя та про те, як воно нераз близько нас і тільки треба вміти його спіймати.

А Петро? Скривлений та згорблений, з сумовитою усмішкою на лиці, йшов він на другий день до свого бюра, як і раніш, із текою випханою паперами та окрушками із давніх сніданків. Він, як завжди, так і того дня зупинився біля панської віллі й вгостив брудного Жучка куском солодкого цукру, після чого з усміхом стежив за тим, як Жучок хрупав його своїми гострими зубами. Вкінці кундель смачно облизався й глянув на порожню долоню свого незнайомого добродія з жалем, що солодощі так скоро минулися і залишили по собі на його язиці ледве помітний приємний посмак.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 105. Середа, 23 (11) травня 1888.

„ПОЛОТИ КУКІЛЬ І КОНСОЛІДУВАТИ РУСИНІВ".

Відповідаючи на різні напасти москвофільської „Червоної Руси" у статті „Правда в очі коле" — „Діло" писало:

„Вертаю-ись ще до „Червоної Руси" з її фурією — ми наївець признаємо їй, що певно, добрі це були давні часи, коли то „Діло" ще не було, а галицькі русини мусіли свої інформації черпати з єдиного „Слова" — нині претенсію до цього мала би очевидно „Червоная Русь" — і вірити „ін верба магістрі", на вислуховеши другої сторони. Сьогодні інакше! Нині вже на можете безкарно баламутити світу, впоювати ідеї ненависти до свого рідного в непорочні русині серця, сіяти клевет і т. д. — бо є це ненависних вам „Діло", котре зараз покаже образ ваш і ваших воєнків у вірному дзеркалі Галицької Руси! До недавна єдиний вішун — пророк на Галицькій Руси Всеєдикт М. Площанський — де він нині зі своїм „Словом"? Доля Венедикта Михайловича та інших таких, як він, нехай буде кементом і для його спільників у Галичині. Не клеветати на все, що чесне і пане у Галичині. Не вільно підтримувати, любити гарячим серцем! Не сіяти кукілю і роздору в нещасній Галицькій Руси, але полоти кукіль і консолідувати русинів до патріотичної праці для звеличання руської народности і руської церкви і для просвіти та добробуту того народу, серед якого живете!"

„МОЛОДОЧЕХИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ".

„Дня 21-го ц. м. відбулися в Празі збори мужів довіря з молодочеської партії, в яких взяло участь більше як 200 людей майже з усіх чеських повітів. Зборами проводив посол до державної ради, Бляжек, а крім цього явилися були також посли гр. Кавніц і Геральд. Пос. Кучера референував про організацію молодочеської партії і предложив організаційний статут, що охоплює майже всі чеські повіти і має увійти в життя вже при найближчих виборах до сойму і державної ради. Статут ухвалено одноголосно і вибрано комітет, складений з 32-ох членів для переведення вступних робіт. Підчас парляментарних ферій має цей комітет скликувати віча, на яких мають ухвалювати резолюції проти внеску кн. Ліхтенштайна і рівночасно будуть виказувати безхосенність роботи старочеської партії".

„МІСТ НА КАНАЛІ ЛЯ-МАНШ".

„Це найновіший великий задум, яким займаються техніки всіх країн і в тій цілі мають скликати міжнародній конгрес. Згідно з проектом французьких інжинірів міст має бути на 30 кільометрів і стоятиме на стовпах віддалених по 500 метрів. Стовпи вмурують у дно моря на 25—30 метрів, а понад воду виставатимуть на 50 метрів, так що найвищі кораблі зможуть свобідно попід міст перепливати. Тягар металю на будову цього мосту — два мільони тон, а кошти будови обраховані на 800 мільонів фунтів штерлінгів. Ціла будова має тривати 6 літ".

Це єдина площа, яку викупило від колишніх власників спільними зусиллями буквально ціле українське населення цілого краю на цілі не якогось економічного, господарського чи фінансовго інтересу, але на цілі фізичного виховання української молоді, яка крім тої площі не має іншої площі у Львові, а яка теж, скріплюючи свої сили вживає їх на цілі оборони Держави, бо сповняє загальний обовязок військової служби совісно і видатно. Сама думка про можливість втрати цієї площі родить відрухово у душах цілого українського населення в краю глибокий жаль і почуття покривдження, як це видно зі спонтанічних виявів.

Ноторійно відомо — як це зрештою з представленого тут під I) ситуаційного шкіцу наглядно виходить — що, почавши від кадетської школи і колишнього стрийського цвинтаря по обох боках стрийського гостинця, аж до залізничого шляху Львів—Чернівці, є великі простори незабудованих площ (жовта краска на шкіцу), що своєю величиною кільканацять-кратно перевищають простір площі „Сокола-Батька" (краска рожева на шкіцу). І коли у Львові є десятки спортових площ, з яких одною одніською могла дотепер користуватися українська молодь усіх шкіл і звань — то направду дуже важко відповісти на питання, чому саме цій єдиній площі припало обовязкове завдання сповнити, аж до загину, буцімто обовязок оборони Держави, з полишенням без найменшої втрати великих просторів інших сусідних площ. Скромно сміємо замітити і це наше глибоке переконання, що понехання вивласнення цієї площі далеко більше причинитьсяся до оборони Держави.

З тих причин наші внески на вступі є обосновані.

Львів, 20. травня 1938. р.

За табулярного власника:
„Краєвий Союз Кредитовий", Центробанк.

За фактичного посідача:
Руханково-Спорт. Товариство Сокіл-Батько",

Сторінка без політики.

Розпука недопущених дебютанток.

Кілько то сліз полилося, кілько негодувань і жалів викликало рішення американського посла в Льондоні Джорджа Кенеді, який допустив цього року на англійський королівський двір лиш 7 американських молодих дівчат-дебютанток замість звичайного числа 300. Триста молодих дівчат леліяло надією, що вони попадуть у число 30 вибранок. А так Кенеді зруйнував усі ті мрії.

Та найважніше, що це рішення стане прецеденсом, бо відтепер до англійського двору допускатимуть лиш американки, які мешкають в Англії. Мандрівки сотень молодих американок разом із матерями через океан, щоб їх лиш представити королеві та королевій, припиняться тепер.

У Льондоні існують і розвиваються спеціальні школи для підготови дебютанток. До тих шкіл приймають англійок, та вони були головно призначені для американок. Англійські дівчата й молоді жінки знайомляться з правилами етикети в себе дома. Для них така наука просто продовження традиції. Американки знову мусять учитися не лиш кланятися, але й носити двірські туалети, кланятися, обертатися, говорити і т. ін.

Огірчені матері дебютанток шукали підтримки в „першої леді" Америки пані Рузвельт. Та жінка президента станула по боці посла Кенеді і зовсім одобрила його рішення.

— Якщо американка хоче бути представлена на королівському двері, то вона мусить мати до цього поважні підстави. Розумію добре бажання побачити й зустрінути визначних людей, одначе перепливати океан тільки тому, щоб зробити „реверанс" і відтак відійти — це справді недопускальне.

—o—

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Уповноважений живця і всі станиці „Орбісу".

ЩАСТЯ В НЕЩАСТІ.

Гарна молода англійка Люіза Філіпс відзискала перед кількома днями память, яку стратила була 4 роки тому.

Як двацятьлітня дівчина студіювала вона в паріському університеті медицину. Люіза стратила своїх батьків і жила у своєї тітки в Парижі. Одного гарного дня вибралася вона на автомобілеву прогульку, підчас якої трапилася їй важка катастрофа. Віз перевернувся і Люіза впала задом головою на вуличний брук. При тім заломила вона собі череп. У наслідку тієї катастрофи дістала вона спершу запалення мозку, відтак утрату памяти. Коли вона зовсім вилікувалася з ран і запалення, не могла собі нічого пригадати з того, що вона досі пережила. Молода студентка не пригадувала собі своїх батьків, всі медичні мудрощі теж вилетіли їй з голови і вона, хоч зріла людина мусіла вчитися писати й читати, як мала дівчинка.

Недавно грала Люіза Філіпс ситківку і підчас гри несподівано похвилювалася й упала на голову. Раптом вона пригадала собі цілу минувшину. Вона наче та казочна королівна Рожечка, пробудилася з довгого сну. Вона кинулася нетайно до книжок і на своє превелике вдоволення стверднла, що все те, що вона досі студіювала, якнайкраще памятає і нові справи теж зовсім добре розуміє.

Таким чином нещасний упадок став для Люізи Філіпс справжнім щастям

Трагічний випадок підчас весілля.

Недавно відбулося в Кувентрі вінчання інжиніра Едварда Мічеля з панною Кендаль. Після вінчання вибралася молода пара разом із весільними гостями до фотографа, де трагічна подія мала небавом перемінити свято радости на день горя.

Молоду пару вже майже кінчив фотограф знимати, коли ввійшли інші весільні гості, радісні й розтанцьовані. Раптом серпанок одної з дівчат зачепився за електричну піч і відразу станув у вогні. Фотограф, його жінка, молодий і молода та дружба кинулися разом з іншими весільними гостями рятувати дружку та почали здирати з неї запалений серпанок. Від вогню занялися легкі одяги інших пань та одяги мужчин і небавом їх усіх обхопило полумя. До того зайнявся ще й деревляний будинок в якому містилося фотографічне ателіе.

Два рятункові вози мусіли відтак відвезти попарених і поранених до лічниці. Згодом виявилося, що тільки двоє дітей вийшло ціло з нещастя.

Багато з попарених могло після першої помочі залишитися в домашньому лічненні, одначе стан молодої та кількох молодих дівчат був доволі прізний і вони мусіли залишитися в лічниці. Найважчі рани й попарення зазнала 23-літня Евніс Найльор і 6-літня Джосефіна Рісель. Молодий і його сестра вийшли на цілому нещасті ще доволі добре, хоч і їх рани теж нелегкі. Перед ними промовчали розміри цілого нещастя, щоб не дати їм змоги хвилюватися.

Літак загубив двигун при старті.

Данському летунові марки „Юнкерс" трапилася недавно небезпечна пригода. А саме той літак, який має назву „Зелянд" почав зараз по старті виконувати якісь несподівані рухи, яких летун сотник Токсгольм не міг ніяк зрозуміти. Раптом літак „дав щупака" на землю і саме в тім менті летун запримітив, що апарат не має одного двигуна. Всі зусилля летуна вдержати апарат у рівновазі були безуспішні, бо літак находився на невеликій висоті. На щастя ця подія не мала ніяких смертельних наслідків, лиш апарат сильно потерпів.

Той небувалий випадок, що літак загубив двигун підчас старту викликав зрозумілу сенсацію не лиш серед летунів, але й серед широкої публики.

Дивні колєкціонери.

Англійці виявляють дивний нахил до колекціонерства. Коли хтось збирає видання книжок, старі книжки, марки або цікаві витинки з часописів — це можна ще зрозуміти. Одначе є збирачі, яких нахил до збирання яких-сь предметів, чи любинчок справді оригінальний і небуденний.

Нпр. якийсь добродій Олівер із Торквай не збирає часописних статтей, лиш наголовки. Правда, добрий наголовок багато означає, але добродій Олівер мусів би мати хіба геніяльну память, щоб міг затямити значіння тих усіх надписів, якими він витапетував своє мешкання.

Якийсь Тейльор із Кічестру збирає папериві бібулки, якими завивають помаранчі. При тому він їсть помаранчі завинені щораз в інший папір-бібулку.

Також містера Джерсея з Бонор Peric можна назвати збирачем. Він цікавиться різними модами борід і випробовує їх на собі. Він подорожує дуже часто і з таких подорожей вертається удоволений щойно тоді, коли віднайде багато нових способів, якими можна укладати бороду на різні лади.

Усі ці прізвища дбайливо реєструє у своїм списі колекціонерів п-і Тейльор із Бонор Peric. А саме ця пані збирає прізвища збирачів різнородним предметів.

Ясно, що на тому ще спис колекціонерів не вичерпаний, бо їх цілі сотні, тисячі, лиш не всі про них знають.

—o—

РАДІО РЯТУЄ ПОДРУЖЖЯ.

Недавно в Ріо де Жанейро трапилася подія, що радіо звело знову разом подружжя, яке кілька літ жило вже у розводі зі собою.

Антоніо і Хуаніта Гомез розвелися по довшім спільнім житті. Відтак, по розводі, сім літ не чували вони нічого одно про одного. Недавно Антоніо Гомез попав у самоходову катастрофу і зазнав при тому доволі важких ран. У лічниці, куди його відвезли, перевели йому операцію. Підчас недуги він пригадав собі про свою жінку і хотів, як сам казав, ще перед смертю побачитися з нею.

Доглядачка звернулася телєфоном до радіової стації (очевидно приватної) і просила надати відповідний заклик від хорого. На щастя пані Гомез, яка мешкала в Буенос Айресі, почула той заклик, негайно виправилася в дорогу і по короткому часі була вже при ліжку свого мужа. Від того дня приходила вона щоденно і чотири тижні пізніше Антоніо Гомез знову одружився зі своєю давньою жінкою

—o—

ДВОХ БРАТІВ ПОМЕРЛО ОДНОЧАСНО.

В Едлісборо, у графстві Букінгемшайр померли перед кількома днями два брати Джорж і Гарольд Сноксель в одній і тій самій годині. Джорж мав 74 роки, Гарольд 66 літ. Від наймолодших літ оба брати були якнайкращими товаришами. Згодом вони не розставалися зі собою і тому теж не женилися. Недавно оба занедужали на грипу. Недуга погіршилася й по кількох днях оба брати померли, майже один за одним у ледви півгодинним відступі. Їх поховали разом, щоб вони й після смерти не розставалися.

ОДНА ГАЗОВА МАСКА НА РОДИНУ.

В останніх днях появилося в Чехословаччині сенсаційне доручення, а саме до місяця після проголошення цього обіжника, кожна родина мусітиме виказатися бодай одною газовою маскою. Та це ще не кінець, бо небавом має появитися ще одно оголошення до цілого населення, що кожний мусітиме подбати про газову маску. Ті маски контролюватиме військова влада що якийсь час, як і у військових частинах.

ВЕСЕЛЕ

ЗАЙВИЙ КЛОПІТ.

Один шотляндець приїхав перед кількома роками до Берліна. Шотляндець переходив попри Бранденбурські ворота й загубив одного сотика. Шотляндець шукав за ним дві години. Відтак покликав поліциста, одначе за сотиком і слід застиг. Важко зажурений відїхав шотляндець до Шотляндії, але на прощання сказав поліцистові:

„Якби ви могли його таки знайти..."

Десять літ пізніше згаданий шотляндець знову приїзджає до Берліна. Він іде до Бранденбурських воріт і бачить, що саме в тому місці, в якому він загубив одного сотика, робітники розкопують вулицю. Шотляндець приостає засоромлений і каже:

— Алеж мої панове! Це-ж справді зайвий клопіт для одного сотика!...

НАСЛІДКИ ДІДИЧНОСТИ.

Вона: „Іноді ти стаєш дуже мужеський, іншим разом дуже бабієш. Як воно пояснити?"

Він: „Це наслідки дідичности".

Вона: „Що! Твій батько був такий?

Він: „Ні, але половина моїх предків були мужчинами, а половина жінками".

На перехресті звільни хід возам!

СПОРТОВА СТОРІНКА.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 2:1 (0:1).

Перемога Чорних над Україною заповнила їм бодай 80% днів на здобуття цьогорічного мистецтва Окружної Ліги — програна України не лиш сильно вменшила надії на мистецтво (якщо зовсім не перетреслила), але ще й виявила при тім зайвий раз, що рівень гри чорно-червоних помітно обнижився. Україна мало чим нагадує дружину вперед року, яка цих самих Чорних розпорошила у відношенні 5:1, хоч склад дружини чорно-червоних не був тоді надто добрий. Минулого року перемагала Україна всіх своїх слабших противників високо, зі сильними осягала теж добрі вислід, словом, грала рівномірно і виявляла при тім завжди відповідно високий та гарний рівень гри. Від минулої осени дружина змінилася на гірше. Дошукуватися в тому причин важко й не важко — причиною неуспіхів є те, що дружина чорно-червоних запратила зовсім той своєрідний стиль гри, не назвений штучно, лиш придбаний завдяки футбольній індивідуальности колишніх знаменитих футболістів України. Ці слова нашому тому, що на дружині чорно-червоних не слідно ніякої поправи, не видно нічого такого, що доказувало би, що цілорічна праця добре платного тренера дала якісь помітні успіхи. Хто винен? Тренер, чи змагуни? Чи тренер не вмів дружини нічого навчити, чи змагуни не хотіли нічого навчитися? Відповідь на це питання дуже важко дати і краще залишимо його без відповіди. Одно лиш можемо стверднти: дружина України мусить переродитися, перейти в першу чергу основну психічну перемину, щоб могла осягати знову повновартні успіхи. Досі наша дружина просто вндушувала свої перемоги, які за кожним разом коштували її грачів та (чи не найбільше) симпатиків чимало нервів.

Отже вертаючися до вчорашнього матчу, мусимо стверднти, що перемога Чорних була безумовно заслужена. Україна заграла в серії слабих матчів один із найслабших, хоч при тому всі змагуни виявили багато амбіції та доброї волі. Щож, коли при тій добрій волі та амбіції не могли вони навязати ніяких зязків між поодинокими лініями, коли напад, замість колишніх блискучих імпровізацій, здобувався лиш на шаблонові, примітивні акції, що їх противник зовсім легко відгадував і завдалегідь перед ними забезпечувався. Що могла помогти сама лиш добра воля, при одночасним почутті меншевартности від противника, при хаотичним відкопуванні помічниками мячів якнайдалі від воріт?

Нема двох думок, що грячі України хотіли на вчорашніх змаганнях виграти. Хотіли цього, як може ніколи в іншім випадку, та не вміли як цілість знайти способу на перемогу, хоч поодиноко всі вони безумовно добрі і вартісні грачі. Тому теж у таких умовинах важко, може навіть прикро оцінювати та критикувати поодиноких змагунів — вони хотіли якнайліпше по змозі грати, одначе противник заграв ще ліпше і тому переміг.

Найкращою лінією нашої дружини був цим разом залога й воротар. Якби не ці три грачі, то Чорні були може виграли різницею трьох-чотирьох воріт. З обох наложників певніший був Воробець. Мінльошені П., видно, давався ще трохи у вінки натягнений у кожі мяч підчас попередніх змагань. Босий боронив зовсім добре, пропустив оба голі стрілені з найближчої віддалі.

Поміч, той слабіш кожної футбольної дружини, має в нашій 11-ці славу Ахілевої пяти. І справді, важко вимагати, щоб ця лінія сяк-так заграла, коли в цій лінії відбуваються постійні експерименти та зміни. Тільки на постійно змонтована лінія помочі може по довшім зіграні виявити свої справжні вартости і стати підпорою дефенсиви та підсилення нападу. А так Цимбала не знав чи пильнувати лучника, чи крайника 3 у випаді крайник Чорних ходив, як хотів. У першій половині на середині помочі Краєвський заграв 15 хв. добре, відтак стратив голову і грав як середущий нападник, залишаючи Мінльошна І. далеко за собою позаду. Гоповський у другій половині грав рівніше, але за той час припала теж найсильніша перевага Чорних. Тому теж і його завдання було куди тяжче. Дебют Короля не був найгіршій, якби не те, що фізичною кондицією він не міг додержати кроку сильним нападникам Чорних, зокрема їх найнебезпечнішому грачеві Дронгові (б. змагун Сьмігого — Вильно).

До нападу можна зачислити всі поспані у вступі заміти щодо теперішньої гри України: напад хотів грати — та не вмів, чи не міг грати. Найрухливіший Богурат, але він був увесь час під дбайливою опікою двох змагунів Чорних. Мінльошні І

Мексиканські урядові війська здобули осідок ґен. Седілля.

ЛІКВІДАЦІЯ МЕКСИКАНСЬКОГО ПОВСТАННЯ?

З Мексику повідомляють урядово, що урядові війська здобули Ляс Пальомас, осідок провідника повстання в Мексику ген. Седілля. Міркують, що з тою хвилиною повстання здавлено.

Урядові кола твердять, що ген. Седілльо мав лише дуже мало зброї та зібрав не більше, як тисячу добровольців.

Не входи на дорогу несподівано!

Ювилейне свято „Просвіти“ у Львові.

Давно очікуване та підготовлюване Свято-Ювілеєм „Просвіти“, що остаточно з незалежних причин звелося до врочистого богослужения й посвячення прапору „Просвіти“ в Соборі св. Юра у Львові, відбулося в неділю 22. травня ц. р.

Точно в год. 9.45 серед ясного погідного сонця вийшли сходами зпід Собору св. Юрія на залиту народом площу прапорові почети наших установ з прапором Української Кооперації на чолі. За ними йшов підтримуваний головою „Просвіти“ д-ром Ів. Бриком та головою Ділового Комітету послом Зиновієм Пеленським найстарший член та одинокий з живих основників „Просвіти“, о. шамбелян Михайло Цегельський, дали прапор „Просвіти“, що його несли три хоружі, Головний Виділ і Діловий Комітет. У тому моменті на вежі Собору вдарили всі дзвони, а хор відспівав „Сей день“. Це була перша зворушлива хвилина Свята.

Сеніори, прапор, Головний Виділ та Діловий Комітет увійшли поміж нарід та представників усіх українських організацій під каплицю й уставилися: праворуч сів Головний Виділ і Діловий Комітет, ліворуч сеніори та прапори українських центральних установ. Проти самого престолу став прапор, що його держав хоружий інсп. П. Петрик в асисті хоружих Степана Корецького і Володимира Татомира.

АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА.

За хвилину до каплиці увійшов Преосв. Будка в асисті духовенства. До богослуження станув 90-літній о. шамбелян Михайло Цегельський та найстарші і найповажніші священники дієцезії: о. мітрат Олексій Базюк, о. крил. Дамян Лопатинський, о. крил. Юліян Дзерович та о. декан Григорій Гірняк з Винник. Діяконували О. Клюс та питомець Квасниця. Асистували до богослуження питомці Духовної Семінарії Бесарміні, Хомяк, Походжай, Кисілевський, Заставний і Ленцик. На підвищенні під самим храмом св. Юрія умістився збільшений на це Свято святоюрський хор під орудою п. Івана Охримовича..

Саме богослуження, на яке дуже численно прибув український Львів, проходило незвичайно величаво: і спів хору і благословення єпископа і облитий сонцем прапор, що виконаний в робітнях Народнього Мистецтва за проєктом арт. мал. Свят. Гординського є справжнім архитвором та найкращим з усіх відомих нам українських прапорів — усе це надавало богослуженню таємного чару.

ПРОПОВІДЬ О. ПРАЛ. КУНИЦЬКОГО.

Колиж після евангелія на підвищенні перед притвором храму станув **о. пралат Леонтій Куницький** і твердим дзвінким голосом почав проповідь, багатотисячна маса тих, що прийшли на богослуження повернулась до нього та з запертим віддихом слухала його слів:

„Христос Воскрес! Молитвою горячою сердечно вітаємо, між себе приймаємо ювилейний прапор Матері-Просвіти. А прапор наче живий, якби молитву нашу розумів і службу Богу, піднявся пишний, стрункий, молодий і грається, міниться красками гармонійними і мову свою мовить, наші очі манить, до нашого серця промовляє. Бо не само деревище, не сам шовк і металь отсей прапор! У нього-ж вплелася Божа ласка з ясного неба і дар пребогатий Великого Князя Володаря могучої Руси-України св. Володимира, дар хрещення святого, в якому водами Дніпра окроплено душі народу. 950-ліття християнської культури українського народу вплелося у шовки прапору „Просвіти“. В нім історія жива. У нього вплелася наша освіта, що трудом славянських апостолів св. Кирила і Методія нам книгу премудрости подала й очі отворила на святу правду на землі, на благословенний Українській Землі, на землі вольній. Ой прапоре-мріє! Чому ж при тобі та дійсність у тінь ховається, як ховається сонце за чорні хмари. Від сходу до заходу сонця хмари. Дійсність оттака. Бо дійсна доля, доля українського народу, є як доля Симона Киринейського, що з поля свого прийшов поглянути на Христа. А Христос під хрестом упадав. Вороги-ж його хотьли його живого на Голготу довести, щоб Він живий у ганьбі помирав. І побачили вороги дужі рамена Симеона й очі його як у дитини добрі, щирі, а повні болю й жалю на вид того, що діялося з святою правдою на землі. І не питали вороги і Симеонові не дали нічого спитатися, лиш хрест важкий на його дужі рамена поклали і приказали їм обом з Христом іти на Голгофту. Ненавистю сліпі вороги забули ще й у Бога спитатися, у землі, у скал Голгофти, чому велів у цю хвилину мовчати, чому Бог мовчить, чому земля під ними не розпадається, не дрожить? Ніщо! Вороги й без питання нежданої ними відповіди діждалися, нежданої відповіди страдальців у їх воскресенні в житті й перемозі! Чи чуєш прапоре?! Послухай повісти за той святий хрест, що його ворог злий як сатана струтив з найдорожчої нам могили, що у Каневі на горі, над Дніпром сонце зустрічає. Той хрест святий струтив ворог з могили й кинув його на рамена українського народу, хрест такий великий, що його важку тінь ми на своїх раменах відчуваємо, всі відчуваємо, що українське серце у грудях носимо. Тоді то ворог вимовив слово суду над нами — смерть. А хрестоносець відповів, що лож твоя — діявольська лож, то не смерть, то тільки страсть і заповіт воскресення святої правди, волі золотої на землі, на Українській Землі. Бо з могили встав той, що не вмирає, встав геній. Чи бачиш, прапоре, його? Він-же тебе витає, тебе обіймає і шепче і каже тобі так голосно, щоб ті слова почуло кожне українське серце: Учітеся, брати мої, думайте, читайте... Прапоре! Ти цим словом живий і житимеш, поки сонце сяє! А з Підлисецької Білої Гори до тебе прилинув другий Добрий Дух і твої шовкові нитки, твої райдужні барви насичує словом живим, могучим: „Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш, а не вирвеш милости й віри не возьмеш, а не видреш любови й віри не видреш, бо руське ми серце і віра руська!“ Словом-присягою отсього псальму Русланового ти живий і вічно молодий житимеш серед поколінь українського народу, бо віра сердець його „як Бескид поставилася на любови“. Та чи тільки ті два великі невмирущі духи витають тебе нині, наш прапоре? А ми всі? Чиж очі наші не спочивають на тобі радістю великою, чи серця наші й душі не обіймають тебе вірою й любовю горячою, живою? Так, ми! Але де ті сотки тисяч, що нині хотіли тут бути, а бути не можуть? Вони тут коло свого прапору. Я їх бачу, я чую їх приявність, чую тишум їх живих душ довкруги цього прапора, як вони його вітають, як з нами спільно молитву мовлять як з нами бажанням ясного світла прапор обдають. То тільки тіл їх нема. А душі є, душі мільонів українського народу. Чи чуєте, браття, як довкруги прапору серця українців дзвонами дзвонять? Я чую! Бо кажу вам — нема у світі такої криці, щоб такі голосні дзвони вилити в серцях, як голосні удари людських сердець, що люблять! А їх мільони, тих сердець України, що дзвонять дзвонами Великодня, на благословення прапору Матері-Просвіти! В тій сильній мові душ у гомоні сердець мільонів лежить величність нинішнього Свята. Свято скінчиться, наш Найдостойніший Владика поблагословить прапор на його великий шлях, на ясний шлях, що терніями стелиться українськими землями, щоб тим, що бачать, очі нагрівати й серця святою правдою на землі українською культурою духа накормляти, а тим голодним правди, ще незрячим, щоб очі отвирати і силу вливати, щоб і вони побачили і пішли за прапором на шлях перемоги! Перемоги над чорною годиною і владою тьми, Амінь!“

Богослуження закінчилося могутнім „Христос воскрес“ та многоліттям всьому українському народові, Ювілятці Просвіті, її Головному Виділові та всім її членам.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ

З черги перейшли члени-сеніори, духовенство з епископом, члени Ділового Комітету, Головний Виділ і запрошені представники централь до невеличкої каплиці в митрополичій палаті. Там біля ясно освіченого престолу засів з одного боку Е. Митрополит Андрей, з другого Прес. Будка; перед ними уставилися хоружий та підхоружі з прапором „Просвіти“. Поруч прапору засіли сеніори та президія Товариства, далі уставилися представники всіх наших організаційних централь. Співав хор питомців.

Акту посвячення прапору доконав Е. Митрополит Шептицький. Глибокий його голос дзвінкий спів хору та маленька й низька каплиця, набита вщерть людьми, надавали цьому посвяченню спеціяльний настрій, якого не переживала досі в нашій історії хіба ніодна організація та ніодин прапор. Це виглядало справді на якісь катакомби, в яких невелика горстка ідейників посвячувала своє знамя, щоб звідси з ним іти опісля в життя, несучи світло науки та поступу. Не диво, що багато людей не могло там скрити щирого зворушення, сховати своїх сліз...

Після посвячення прапор уперше схилився низько перед Митрополитом, який виголосив невеличке, але, як завжди, глибоко обдумане, мистецьке й бадьоре слово.

СЛОВО МИТРОПОЛИТА

„Велике й радісне торжество 70-літнього ювілею „Просвіти“ обходимо серед таких обставин всенародніх терпінь, що стає неможливо виявити те, що кожний відчуває, кожний розуміє над чим кожний терпить. Ювілей „Просвіти“, що є торжеством цілого народу та лучить серця всіх, зібрав сьогодні тільки представників наших установ у чотирьох мурах цієї малої каплиці. „Просвіта“ у хвилинах радости і смутку горнеться до Церкви, в ній шукає помочі і цим дає одиноку, сильну запоруку кращої майбутности. Принятий у новіших часах звичай мовчанням висказувати біль душі, пристосований до сьогоднішньої радісної хвилини, у промовчуванні всього, що нам так важко на серці лежить, нехай буде символом нашого положення — сігнум темпоріс“.

Опісля посвячений прапор взяв у руки найстарший з членів та одинокий з основників „Просвіти“, сивоволосий **о. шамб. Михайло Цегельський** та передаючи його голові „Просвіти“ д-рові І. Брикові, виголосив, як на свій вік, незвичайно бадьорим та грімким голосом таку промову:

ПРОМОВА О. ШАМБ. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО

„Припилося мені нинішньої хвилини, такої для нас всіх дорогої, Батьку Архиерею Українського Народу, прийняти той прапор зі зломаним серцем. Той прапор є хрестом перемоги над темнотою, яка колись заливала наш край, перемоги світла. Нехай мені буде вільно кинути спомин і згадати ту хвилину, коли ми зійшлися на Стрільниці на першу нараду в справі „Просвіти", на Стрільниці, бо тодішні наші достойники відмовляли нам молодим нашіть власного кута. Майже все тодішнє наше громадянство та духовенство було напоєне русько-російським патріотизмом. Воно відкинуло гасло весни народів, відкинуло ухвали першого нашого зїзду, що ми нарід окремий від московського. Як було за Австрії пізніше — знаєте. Коли нас Австрія здавна на ласку наших сусідів, здавалося, що справді не лишається вже нічого, як тільки звернути свої очі на Росію та звідти ждати помочі. А року 1868, коли ми засновували Просвіту, було нашому народові чи не найтяжче. Здається, не було нічого, якби правильним шляхом не пішов був Маркіян Шашкевич, що одна тільки залишився між нами, бо Головацький пішов потім до москалів, а Вагилевич до поляків. Щойно 30 літ пізніше молоде покоління кинулося до праці. І було нас на перших зборах „Просвіти" тільки 64, а серед нас тільки один старший священник о. Завчківський. 70 літ минуло від тої хвилини, такої непомітної, що подобає на те євангельське гірчичне зерно. Таким зерном і є „Просвіта", яка нині є вже всюди, де є українці, навіть в Америці та на Зеленому Клині. Я думаю, що нема у світі українця, який не знав би про наше Товариство. А крім цього — що найважніше — воно викресало з нашого народу свідомість і силу, хто він і чия дитина. І це нині весь нарід знає.

Той прапор, який посвячує нині наша Мати і на який цілий нарід так чекає, мусимо прийняти з великим торжеством, але й із великим болем. Та залишається нам віра, що Бог наш Батько і Мати Божа, Цариця Русь-України, не опустять нас, коли припадемо до них. І хоч тут посвячений нині прапор навіть не має змоги показатися на вулицях Львова і буде замкнений, то — я глибоко вірю в це — прийде той час, що прапор „Просвіти" розвинеться в цілому нашому краю і буде голосно лопотіти.

Віддаю той прапор у твої руки, пане голово! Бери його у свої кріпкі руки і нехай він у твоїх руках буде все горою! Держи його міцно й твердо! Масш кріпко стояти з ним і кріпко йти, а Бог нас не опустить! З темнотою мусимо скінчити і наш прапор залопотить на рідних нивах та рідних селах!"

НА ПОДВІРЮ ПЕРЕД МИТРОПОЛИЧОЮ ПАЛАТОЮ.

При цих словах д-р Іван Брик, голова „Просвіти" взяв прапор з рук о. шамб. Цегельського і передав його тимчасово хорунжому інсп. П. Петрикові. Потім усі зібрані перейшли на поверх митрополичої палати. А на долині тимчасом багатотисячна маса народу стояла непорушно і нетерпляче ждала появи прапору на бальконі. І коли хорунжий вийшов його туди, почулася голосна команда: Позір! Народом пробігла ніби електрична іскра — за хвилину посипались одним могутнім поривом грімкі оклики „Слава" та невгомонні оплески. Гомін історичного дзвону князя Любарта, що озвався в отсю величаву історичну хвилину, додав ще більше торжества моментові. Поруч прапору зявився за хвилину Е. Митрополит у мітрі й понтифікальних ризах, поруч нього о. шамб. Цегельський, голова „Просвіти" д-р І. Брик і голова Ділового Комітету З. Пеленський. Тисячна маса привитала Митрополита черговою хвилею оплесків та окликів „Слава", після чого Митрополит поблагословив нарід та привітав його словами: Христос Воскрес! Усе залите морем голов просторе подвіря Собору св. Юра в одній хвилині почало співати пісню: „Боже великий, єдиний" і цей момент, коли під прапором „Просвіти" і ясним хрестом у руках Митрополита на бальконі лунала молитва до Бога за долю для України, був символічний для цілого свята, був такий зворушливий, що всі без виїмку, старші і молодші, чоловіки і жінки, мали сльози в очах.

Після цього духовенство, Діловий Комітет і Виділ, прапор Просвіти, представники установ та запрошені гості перейшли до великої авдієнційної салі в тій-же митрополичій палаті, де відбулася присяга хорунжого, вінчання прапору лентами установ і де виголосили свої промови представники наших централь. І в цій салі появився Е. Митрополит, що в асисті Преосв. Будки та ректора о. д-ра Й. Сліпого пильно слідкував за цією частиною свята. Поруч нього засіли сеніори Товариства, пред. д-р Кость Левицький і д-р Антін Горбачевський та — очевидно — на почесному місці одинокий живий з основників Просвіти о. шамбелян Цегельський, який всупереч своєму вікові і довгому богослуженню тримався увесь час дуже добре.

ПРОМОВА ГОЛОВИ ПРОСВІТИ

Перший промовив у цій салі **голова Просвіти д-р Іван Брик** отсими словами:

„З достойних Ваших рук, Отче Шамбеляне й одинокий живий ще свідку народин Просвіти, приняв я прапор Просвіти і сердечно дякую в імени Головного Виділу й усього Товариства. Дякую Вам, Дорогий наш Архипастирю, Вам Преосвященний Владико і всьому присутньому тут нашому Духовенству. Дякую Вам за ті щирі й горячі молитви, що ними вимолили Ви в Бога благословення на цей символ праці і змагань Просвіти. На тих, що під цим переможним знаменем уже єднаються і далі будуть єднатися та всіх тих, що сковані одною думкою, здобуватися будуть на якнайбільшу енергію у щоденній творчій культурній праці, щоб осягнути повноту добра і щастя для українського народу. Прапор цей пригадуватиме завсіди всім теперішнім і майбутнім поколінням, що вони, вірні своїй святій Церкві, вірні своєму народові, мають зберігати національну традицію, мають розбудовувати надбання своїх батьків і сміливо прямувати щораз-то вище й вище соняшним шляхом культурної, повновартної нації. Прапор цей пригадуватиме мільонам просвітян, що ця глибока віра і тверда воля, висока християнська мораль, єдність і здисциплінованість, дадуть їм силу Антея, неустрашимість Архангела, духову міць Мойсея, єдину думку і єдине бажання, що їх ніяка сила ні зломити ні одолїти не зможе. Бо сила народу дуже велика, бо готовість його до жертв безмежна. Бо з нами Бог, з нами правда, з нами народ. Кінчу словами привіту одної Філії Просвіти: „Лопоти, прапоре, як широка Українська Земля! Дай надію зневіреним, додай сили і снаги нам усім до праці для нашого Сонця-Просвіти!"

ПРИСЯГА ХОРУНЖОГО ІНСП. ПЕТРИКА.

„А тепер звертаюся до тебе, Товаришу Хорунжий — тут голова Т-ва повернувся до інсп. П. Петрика, що тримав прапор — з волі Головного Виділу Просвіти передаю тобі отсе посвячене ясне знамя Просвіти. По старому звичаю зложиш присягу-приречення. Клякни!"

І голова твердими, зворушливими словами провів хорунжому Просвіти, інсп. П. Петрикові, що клякнув перед прапором і підняв руку, таку присягу: „Прирікаю і присягаю, що прапор цей зберігатиму як дорогу цінність, держатиму його високо і таким чистим передам його в гідні руки молодшого переємця, яким чистим його сьогодні перебираю. Так мені Боже допоможи. Пречисто Діво Маріє і всі Святі!"

Після цього голова Просвіти д-р І. Брик поцілував прапор і передав його офіційно хорунжому, що поцілунком у свою чергу заприсягнув йому вдруге вірність і готовість його боронити.

ВІНЧАННЯ ПРАПОРУ ЛЕНТАМИ УСТАНОВ.

Потім, на підвищення вийшов представник української науки, **голова Наукового Т-ва ім. Тараса Шевченка проф. д-р Іван Раковський**, що до прилюдних промовив такими словами: „Наукове Товариство ім. Шевченка сердечно витає найстаршу нашу культурну установу, Товариство Просвіта, з її великим сьогоднішнім святом. Наукове Т-во ім. Шевченка тямить завжди, що Товариство Просвіта, перебираючи перед 70-ти роками на себе завдання мертвої вже тоді „Галицько-Руської Матиці", перше взяло на себе обовязок плекати українське письменство й українську науку. Правда, з ростом її праці треба було цю надзвичайно важну ділянку нашого національного життя передати окремій, для цього призначеній організації і задля цього пять років після народин Просвіти засновано наше Наукове Товариство, що довгі роки опісля було єдиною нашою науковою установою на всіх українських землях. Власне предтечою цього Наукового Товариства була наша Ювилятка і тимто Наукове Товариство ім. Шевченка завжди пильно стежить за буйним розвитком Матері українських товариств і своєї старшої посестри, Товариства „Просвіта" та завжди тішиться величніми успіхами її праці. І тепер, вінчаючи цей ювилейний прапор Просвіти, гаряче бажаємо їй якнайкращого дальшого розцвіту на честь і славу української культури. Наша, всім нам така дорога Просвіта нехай живе і розвивається, нехай під цим своїм прапором обєднає весь український нарід у праці для добра і щастя України, нехай веде його до боротьби за правду — до остаточної перемоги!"

Д-р Іван Раковський перший увінчав прапор „Просвіти" від Наукового Т-ва лентою. Після нього на підвищення зийшов представник Української Кооперації **през. Павликовський** і в довшій промові представив тісний звязок „Просвіти" з розвоєм всього нашого економічного життя. (Цю промову помістимо завтра окремо). Лентою, якою през. Павликовський увінчав від Української Кооперації прапор „Просвіти", була друга. Третю ленту, після бадьорої промови, причинив голова Рідної Школи **проф. Іван Гарлицький**, а потім уже чергою підходили представники ріжних українських централь, та установ і вінчали прапор своїми лентами. Водночас підписували привязані мистецьку пергамінову грамоту посвячення, на якій перший підпис дали Е. Митрополит, Преосв. Будка, о.шамб. Цегельський та сеніори: д-р К. Левицький і сен. А. Горбачевський.

ЗАКІНЧЕННЯ.

Цю офіційну частину закінчив промовою **голова Ділового Комітету посол Зиновій Пеленський**, дякуючи Митрополитові, Єпископові, сеніорам та представникам установ від Ділового Комітету й мільонів тих просвітян з цілого краю, зза океанів і з далеких світів, що хоч не привязані, духом були на цьому Святі та присягнули йти з прапором „Просвіти" вперто до добра і краси. Наприкінець всі привязані відспівали національний гимн і на цьому свято посвячення прапору та й саме святкування ювилею у Львові скінчилося.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА.

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 стор. 8°. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панею. Трусняевець у „сезоні". Запах нафти великопанських парфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

Боротьба з фашизмом у Бразилії.

Бразилійська влада перевела цілу низку арештувань серед групи інтегралістів, яких провідник Плініо Сальдаро — як твердить преса — хотів завести у Бразилії фашистівський лад з королем у проводі, яким мав стати кн. Браганца та „провідником", яким мав стати сам Плініо. Вязниці у Ріо де Жанейро та сусідному місті Ніктеруа такі переповнені, що 599 арештованих мусіли перевести на остров Ільга Гранде. Між арештованими багато державних урядовців, багато моряків, двох священників, кількох б. офіцерів. У звязку з замахом президент республики видав декрет про стосування кари смерти, яку завела конституція з 10-го листопада минулого року. Преса подає вістки, що між арештованими є багато німців-кольоністів та італійський журналіст, кореспондент „Газетта дель Пополо" Цезар Рівеллі. При цьому останньому знайшли документи, які доказують, що інтегралісти просили італійський уряд інтервенції на свою користь, обіцяючи, що як дійдуть до влади, створять у себе для Італії на випадок потреби військову базу та харчевий резервуар.

РУМУНСЬКИЙ ПРЕМІЄР ВИХАВ ДО КРАКОВА.

У другому дні побуту у Польщі прем. Крістя був у варшавській православній церкві, опісля приймав його митр. Діонізій та румунський шарже д'афер. В год. 22.40 вечером Крістя виїхав з почотом до Кракова.

Кріза нормалізації в освітленні німецького щоденника.

„Франкфуртер Цайтунг" ч. 254-255. описує під наголовком „УНДО" останні події на терені українсько-польських взаємин. Після короткої згадки про скількість українців у Польщі та еволюцію української політики від ірредентизму й совітофільства (?!) до конструктивної співпраці з урядом, „Франкфуртер Цайтунг" зясовує кризу нормалізації та подає недавні резолюції УНДО. Замітка кінчиться здогадом, що уряд береться поважно до розвязки української справи в Польщі, бо не хоче робити собі нових труднощів у часі кризи в урядовому таборі...

Чеська гранична сторожа убила 2-ох німців.

ЗАГОСТРЕННЯ ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКИХ ВЗАЄМИН.

В суботу ранком верталося роверами з Хеба двох німецьких селян: 25-літній Ніколяве Бем і Георг Гофман. Коли вони переїздили коло казарм граничної сторожі, впали нагло два стріли; Гофман згинув на місці, Бем проповз ще кілька метрів у напрямі казарм. Мешканці сусідніх домів вибігли на вулицю, але їх вояки прогнали. По двох годинах перевезено Бема до лічниці, де він помер. З його оповідання виходить, що його пострілено зовсім несподівано.

ПРИЧИНА ВБИВСТВА.

В год. 5.50 прибув на місце події німецько-судетський посол д-р Кельнер, який устійнив хід інциденту; виявилося, що перед вистрілом гранична сторожа не остерегла.

Чеський урядовий комунікат стверджує, що чеські жандарми мусіли вжити зброї, бо оба німці, їдучи роверами в підозрілих обставинах, не послухали приказу і не зупинилися.

Німецьке Інф. Бюро запитує, як можна стріляти до людей, хочби все те „відбувалося в підозрілих обставинах" та гостро осуджує чеську адміністрацію.

ГЕНЛЯЙН ЗАЖАДАЄ ВЛАДИ В СУДЕТАХ, БО ПРАГА НЕ МОЖЕ ЗАПЕВНИТИ НІМЦЯМ БЕЗПЕКИ.

З приводу вбивства двох судетських німців скріпила німецька преса нагальні атаки. Настільки гострої кампанії проти Чехословаччини ще ніколи не було. Вісти про події в Чехословаччині подає німецька преса під багатомовними наголовками, як наприклад: „Мала війна", „Нечувана провокація чехів", „Систематичне полювання на людей", „Звірське вбивство двох німців", „Кво вадіс, Прага?", „Прага не панує вже над ситуацією".

Німецька преса підкреслює, що **Німеччина не може дальше байдуже обсервувати подій у Чехословаччині, німецький уряд займе активніше становище супроти подій у Чехословаччині.**

Німецькі політичні круги вважають, що судетські німці повинні домагатися рішуче забезпеки для їхнього загроженого життя і майна. Чеська поліція ні жандармерія не можуть того їм дати, тому Генляйн мусить зажадати, щоби на території, замешкалій німцями, передати владу і відповідальність за безпеку йому і його відділам „Фрайвіліґер Шуцдінст". Колиб чеський уряд не виконав цих домагань, це могло б довести до зовнішньо-політичних комплікацій.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИМ УРЯДОМ ТА ПРОВОДОМ СУДЕТСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ПАРТІЇ.

Комунікат проводу партії судетських німців стверджує, що політичний комітет проводу партії радить від пятниці безперервно. Він виделегував до премієра Годжі посла Франка, що радив з премієром цілий день. Посол Франк заявив премієрові, що мобілізація резервістів та інші кроки військової влади викликали між населенням напружену атмосферу. Те саме сказали посли Франк і Нойвірт міністрові внутрішніх справ. Оба німецькі посли заявили, що вони готові до співпраці над вдержанням ладу, але лише засобами згідними з конституцією.

ДАЛЬШІ ЧЕСЬКІ НАПАДИ НА НІМЦІВ.

У пятницю вечором окружили чехи „Німецький Дім" у Моравській Острави, де тоді відбувалися збори і почали вигукувати протинімецькі оклики, домагаючися розвязання зборів; дійшло до бійки. До пізної ночі маніфестували чехи проти Генляйна.

У Брні ще помітне схвилювання по подіях вночі з четверга на пятницю. Підчас маніфестацій чеські студенти й робітники вибили шиби в німецьких домах і крамницях та побили кількох німців. Арештовано кількадесять осіб.

Також у інших містах, зокрема шлеських та моравських, дійшло до інцидентів

КОМУНІКАТ ПАРТІЇ ГЕНЛЯЙНА.

Партія Генляйна проголосила комунікат, в якому заявляє, що якінебудь переговори проводу судетських німців з чехословацьким урядом так довго не матимуть вартости ані цілі, доки уряд не створить атмосфери, яка матиме змогу справедливо та на довший час вияснити положення. Політичний комітет партії стверджує одночасно, що події останніх дніа кажуть сумніватися в те, що деякі чеські кола бажають собі, щоб таку атмосферу створити.

Ціла людність округи судетських німців — каже комунікат — підтримує своє становище, що треба перед якиминебудь переговорами устійнити вступні умовини. Цю вимогу судетські німці спирають на довголітньому досвіді, який змусив їх виступити з урядового блюку і протиставитися коаліції, що мусить приняти на себе повну відповідальність за теперішні відчення

НОВИЙ ПРОКУРАТОР УССР.

Прокуратор СССР Вишинський заіменував Яценіна прокуратором УССР.

НОВИНКИ.

— **Футра до переховання** на літо приймає „ХРОМ", Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує ужиті футра. 968 —10

— **Лиси, пелеринки, краватки з футер** виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **В елегантно** уряджеїм пансіоні „Надія" в Черчі приємно буде мені повитати тамтогорічних моїх Гостей. Марія Томашівська, Львів, Тереси 2 Б. Тел. 267-21. 1077 —3

— **Останнія матура.** Іспит зрілости, що відбувся у Філії Держ. Гімназії з укр. мовою навчання у Львові в днях 16—21. ц. м. зложили (гум. тип): 1. Бабяк Орест, 2. Бучко Володимир, 3. Букало Збигнів, 4. Чуловський Роман, 5. Дольницький Мстислав, Василь, 6. Дорожинський Юрій, 7. Дудкевич Евген, 8. Джиджора Юрій, 9. Фединський Евген, 10. Фостяк Михайло, 11. Филипович Остап, 12. Гачкевич Богдан, О., 13. Галушка Володимир, 14. Горбаль Роман, 15. Яцків Богдан, 16. Климкевич Роман, 17. Климків Володимир, 18. Коблик Богдан, 19. Комар Володимир, 20. Корецький Ярослав, 21. Коробій Тарас, 22. Костельник Іреней, 23. Ковальський Юліян, 24. Крілик Мирослав, 25. Кухар Роман, 26. Лаврівський Володимир, 27. Макар Володимир, 28. Мриц Роман, 29. Мурський Лев, 30. Нарембик Теодор, 31. Нидза Степан, 32. Охримович Константин, 33. Панчук Богдан, 34. Панчук Володимир, 35. Паньків Володимир, 36. Посацький Людомир, 37. Прудиус Богдан, 38. Пшик Іван, 39. Пшик Василь, 40 Рошкович Маркель, 41. Саврук Іван, 42. Скіра Іван, 43. Слюзар Володимир, 44. Соловій Іван, 45. Тютько Остап, 46. Волошиновський Любомир, 47. Заклінський Роман, 48. Зварич Юрій. Кляс. типу: 49. Бородієвич Роман, 50. Наклович Богдан, 51. Пурий Леопольд, 52. Тихий Степан, 53. Завадовський Володимир; при письменному іспиті репробовано трьох, при усному одного.

— **Хвиля холоду від моря.** Хвиля холоду, що знову навістила нашу країну, йде від півночи. На польському побережжі, після нагальної спеки, прийшла охолода, що ніччю на Кашубах позначилася навіть приморозками. Над морем утримується дуже низько мряка, що спричинює дальшу охолоду. Вітер з північного сходу далі втримується і приносить багато зимна.

— **До 148 держав можна висилати летунську почту з Польщі.** Міністерство почт і телеґрафу видало новий розклад почтових летів у краєвій та закордонній комунікації. Одночасно опрацювали тарифу летунських посилок до всіх европейських і заморських держав. Тепер можна висилати летунські листи з Польщі до 148 держав. В останньому часі наладнали звязок з Абісинією, Родезією та Ґватемалею

— **Мистецькі світлини** на фото-матеріялах з фірми Е-комп, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали такі більші виграї: 75.000 зол. на ч. 138135; 15.000 зол. на ч: 128595; 10.000 зол. на ч. 44987, 61317; 5.000 зол. на ч. 13434, 14726, 19364, 29109; 2.000 зол. на ч. 3166, 4505, 6410, 9313, 16291, 24065, 31503 33942 36010 39456 46126 55308 66800 80973 94049 108886 123179 128043; 1.000 зол. на ч. 1879, 10347, 13183, 25467, 29555 35824 39588 40409 51331 55524 58430 61069 61830 65869 66660 70017 71007 72165 74056 79674 81295 81410 82483 90644 105574 108320 109253 109645 112363 114372 115326 116438 128107 132009 154143 156616 157517.

— **Борислав без світла.** В неділю, 22-го ц. м. в год. 18-тій пройшла над Бориславом буря з громами. Один грім ударив у головний кабель Електричного Товариства. Наслідком ушкодження кабля у цілому Бориславі згасло світло.

— **Лікуванці напливають до Заліщик.** Останні гарні, соняшні і теплі дні збільшили наплив лікуванців до Заліщик. Вже тепер у Заліщиках перебуває понад 500 осіб. Пересічна температура в сонці доходила в останніх днях до 49 ступнів.

— **Львівська хроніка.** Ніччю з неділі на по[illegible] ділок на дереві біля янесінського цвинтаря, при Цвинтарній вулиці, повісився 21-літній Адам Румій, безробітний, замешкалий при вул. Старояновській 19. Причина самогубства брак праці та засобів до життя. — Рятункове поготівля дало першу поміч 45-літньому Михайлові Бондьо і його 5-тилітній донечці з Левандівки, що затроїлися мясом. Жертви затроєння перевезли до шпиталю. — Броніслава Герман (Подтвяна) мала щастя, бо після того, як зголосила в комісаріяті поліції, що на вул. Кармелітській згубила годинник вартости 50 золотих, зголосився на цей самий IV-ий комісаріят Михайло Наволянський і віддав знайдений годинник.

Карльсбадську воду Мільбрун поручають лікарі до домашнього лікування цілковито оправдалим.

— **Політичне вбивство у Дембіци.** Трьох братів Вуйціків, Йосип, голова клясового професійного союзу у Дембіци (західна Галичина), Едвард й Іван напали на Йосипа Рочняка, як він виходив з весілля, вдарили його цеглою по голові, а як він упав стріляли до нього з револьверу. Третій з братів добив раненого ножем. Польська преса подає, що це вбивство на політичному тлі. В часі ревізії у Вуйціків знайшли на подвійному дні куфра багато матеріялу для комуністичної пропаганди.

— **Процес за портрет Вітоса.** Голову Стронництва Людового у радомському повіті, Яштшембського, судили за те, що він в часі якогось партійного свята вивісив портрет Вітоса. Староство засудило Яштшембського на 50 зол. гривни, але суд звільнив його від вини і кари, бо — як каже присуд — суд не бачить ніякого проступку у факті, що Яштшембський вивісив портрет провідника людовців.

— **Великий процес людовців у Перемишлі.** Останнього дня травня почнеться перед окружним судом у Перемишлі процес В. Єдлінського, члена Головної Ради Стронництва Людового, що від серпня минулого року перебуває у вязниці. Процес викликав велике зацікавлення, тимбільше, що співарештованим у часі чи теж після селянського страйку Бр. Грушці та емер. капітанові Шрамові не визначили речниця розправи ані не припинили слідства. Розправа потрибає три дні. Покликали 33-ох свідків, між ними 13 поліційних функціонарів.

— **Учитель бичував дітей.** В одній вселюдній школі, у рівенському повіті, викрили зловживання своєю владою учителя, що карав учнів бичуванням. Цей вчитель називається Маріян Калат. За побиття учня засудили його на місяць арешту та припинили у виконуванні обовязків.

— **Вальдемарас редактором литовського часопису.** Появилася чутка, що колишнього диктатора Литви, Вальдемараса, який перебуває тепер у Франції, запросили на становище редактора литовського часопису, що виходить у Шікаґо.

Переходи дорогу, куди їдуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 24. 5. год. 8. веч. „Літо в Ноні".

Середа 25. 5. год. 8. веч. „Вовк королеви Малагаскару".

Театр Різнородностей:

Вівторок 24. 5. год. 8. веч. „Травневі арешти".

Середа 25. 5. год. 8. веч. „Травневі арешти".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЖОВКВА:

24. 5. Чорноморці.

Потім до театр до Кізнаки і Радехова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЛЬВІВ:

24. 5. «Лісова пісня».

25. 5. Процес Мері Дейєн.

Театр через міста Бережани, Рогатин і Галич приїде в Тер.

Концерт козарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

29. 5. Яворів.

2. 6. Городок.

Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „За засловою".

АТЛЯНТИК: „Дочка Шанхаю".

БАЛТИК: „Володарка душі", „Король і хористка".

ВАНДА: „Наступ на світанку", „Чар молодости".

ГРАЖИНА: „Сніпіон Африканський".

ЕВРОПА: „Верес" ва ось, Родзевичівни.

КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".

КОПЕРНИК: „Інспектутка" (Д. Дарбіз).

МАРУСЕНЬКА: „Пострах Дикого Заходу" та „Провалля ночи".

МЕТРО: „Козак, любить, цінує", „Зачарований у тарпатах".

МІРАЖ: „І найбільша помилка".

МУЗА: „Шеф розвідки" із Конрадом Фейдтом.

ПАЛЯС: „Муанка для тебе"

ПАКС: „Пат і Патачон у раю", „Сріб. на торпеда".

РАЙ: „Дівча з темпераментом" з Анною Ондра.

РІЯЛЬТО: „Королівський вілець".

РОКСІ: „Демон вогню".

СВІТ: „Магічний ключ" з Бор. Карловим, „В. З. не прачалим".

СТЕЛЛЕ: „Мій пан чоловік" і ревія.

ТОН: „Володарка джунглів", „Порадка Білого Кобри".

УТІХА: „Таємне проміння" та ревія.

ХИМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Франція" (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛАСТІКОН „Салтовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 24. травня 1938.

6.15—8.00 Рам. авд., 11.00 Для новоселів, 11.15 Для шкіл: Прогулька до лісу, 11.40 Гріг: Форт. концерт а-моль оп. 16 пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт солістів: спів, форт., 14.20 Легка музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Орлі ю.: „Хто й знає?" Музика з пл., 15.25 Біжучі вісти з міста та провінції, 15.30 Госп. вісти. 15.45 „Історична загадка" авд. для старших дітей, 16.05 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Камер. концерт, 16.50 19.50 20.35 Актуальна гутірка, 17.00 Шлеськ. невідомий туристам, 17.15 Сальон. музика, 17.50 „Була собі русалка" Акселя Стерна, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Соціяльство у службі держави, 18.25 Шалапіна співає, пл., 18.35 Для села: Огляд кл. ореп, Хв. сарниця, **18.40 Долина Чорної та Білої Бистриці, гутірка д-ра Юр. Зарицького,** 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Людська комедія" Бальзака, в опр. Бой-Желенського, 19.20 Спів. рецаль Ірїс Іконен у супр. форт., 20.00 „На Людовікові музика грає" вес. монтаж з музикою, 20.45 Веч. денник, 21.00 Концерт симф. орк., 22.00 Гавн. музика, орк., 23.00 Ост. вістки, 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 25. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новоселів, 11.15 Для шкіл: „Як хмарина все життя мандрувала" гутірка для молодших дітей, Пісеньки, 11.40 Грав Ед. Комет, органи з пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Інформаційна газетка в українській мові, **13.55 Пісні у вик. Ром. Ігрокоповича (бас) у супр. форт. (у програмі: О. Нижанківський, К. Стеценко, Ярославенко, Лісенко),** 14.20 Легка музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Хто й знає?", Музика з пл., 15.20 Біжучі вісти з міста та провінції, 15.30 Госп. вісти, 15.45 Розльд Амундсен, гутірка для дітей, 16.00 Кутох мови, 16.15 Музика з пл., 16.80 Трансм. з Евхаристійного Конгресу в Будапешті, 17.30 19.50 20.35 Актуальна гутірка, 17.40 Орхестра, 18.30 Життя молоді в таборі, 18.30 Театральна гутірка, 18.40 Нар. пісні у вик. вок. квартету, 19.00 „Метч" образок із пов. Ч. Стрішевича „Проклята Венеція", 19.20 Скрипк. рецаль у супр. форт., 19.35 Стоїки й епікурейці, 20.00 Свято калетів із нат. шлеського повстання, 20.35 Спорт, 20.40 Програма на завтра, 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Краса села в поезії, 22.00 Оперетькові мельодії, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „Справа п. Маї" словно-муз. авд.

Четвер, 26. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. денник, 8.15 Орх. концерт, Після богослуження колокол. 10.30 Муз. з пл., 11.30 Радіофонізація варшавського воєвідства, 12.03 Симф. порівнок, 13.00 Маєвардова історія, 13.20 Музика орк., мандоліни, спів, форт., 14.45 Для села: Нар. приповідки і наук. передбачування погоди, Море і сільський вирід, Трансм. зі сесії Надзвичайного Куратівського повіту, 15.45 Нар. капели, спів, 16.25 Діти дітям, пісні, пісеньки, 16.45 Оповіка над нар. мистецтвом, 17.00 Оперова музика, спів, 17.55 Р. Фолькман: Тріо б-моль оп. 5, 18.30 Трансм. з Лондону: Розр. концерт увик. „Ди Лєслі Бриджвотер Квінтет", 19.00 Приятель і приятелька, 19.10 Як давніше танцювали, концерт орк., 19.35 Листи та програми, 19.45, 21.10 Спорт, 19.50 Програма на завтра, 20.00 Трансм. з Евхар. конгресу в Будапешті, 21.00 Веч. денник, 21.25 „У травні" розр. концерт. хор. орк., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Ловецькі горени у Польщі (відчит у німецькій мові), опісля Спікерія альбум.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 24. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.00 21.00 Нові оп. мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30 21.45 22.00 Цит. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 15.30 Концерт солістів, скр., бас, 19.25 20.00 21.00 „Нявани" оп. Д' Альберя, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д-р І. Панькевич: „Відгомін Підкарп. Руси", МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.10 Твори Грімелія, 17.30 Романси Фер стера, 22.35 Концерт дутого квінтету, РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Опера, ОСЛО 18.00 Концерт зимов. орк., 20.45 Сучасна вокр. музика, 21.30 Рос. романси.

Середа, 25. травня 1938.

БЕРЛІН 18.30 Розр. музика, 20.00 Концерт, БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні, БРЮССЕЛЬ 19.25 20.00 21.00 „Веселі куми з Віндсору" оп. Ніколаї, БУДАПЕШТ 18.20 Вісп., 20.00 21.00 22.00 Бетовенівський концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Сопран, форт., 21.00 Прикладні твори великих мистців, симф. орх., 22.20 Китиця альпейських мельодій, МІЛЯНО 21.00 22.00 Муз. вечір, ПРАГА 21.15 Орх. концерт, 22.30 Югосл. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт., 21.00 На паризькій хвилі —, огляд програми, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.05 „Ніч пінчере день овоста" ком. Піранделя, СОФІЯ 19.45 20.00 21.00 Опера.

Четвер, 26. травня 1938.

БЕРЛІН 18.30 Китиця вальсів. БІЛГОРОД 20.45, 21.00 Нар. пісні, 21.45 „Моцарт і Салієрі" БУДАПЕШТ 15.30 Форт., 17.30, 18.00 Нар. пісні, 21.35, 22.00 Мадяр. муз., ВІДЕНЬ 10.00, 11.15 Концерт кам. орх., 15.20 Концерт трія гітаристів, 16.00, 17.10 Розр. концерт, 19.10 Скрипковий рецаль В. Барнлі, КОШИЦІ 18.00 П. Федор „У рідним краю" драма, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія і орг. музика, ПРАГА 15.10 Легка музика, 16.45 Військ. орх., 18.30 Муз. твори на отворення Нар. Театру в Празі, 20.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Улше, 18.30 Камер. музика, 20.15 Вісп., 20.30, 21.00, 22.00 Концерт, РИМ 17.15 Камер. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Мойсей" бібл. мельодрама Росіні, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45 21.00 Сим. рецаль.

ШИНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 23. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·20 зол.
молоко	16—17 сот.
(яйця копа)	3·40—3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця здержана.

ОПОВІСТКИ.

У ЧЕРЧІ в мурованім пансіоні „Оселі" Т-ва ВПУВ вже готові, чисті, вигідні, сонячні й дешеві приміщення та добірний харч для гостей-лікувапців (також нечленів Т-ва). Члени Т-ва ВПУВ вчителі а чинній службі мусять з конечности користати з лікування в Черчі в II. сезоні (липень і серпень). Членам Т-ва емеритам і Гостям — нечленам найвигідніше і найдешевше користати з лікування в I. сезоні (тепер) і III. сезоні (у вересні). Інформувати і умовлятися треба безпосередньо з Управою Оселі Т-ва ВПУВ у Черчі п. Рогатин. — **Дирекція Т-ва ВПУВ.** 1126 -2

Екскурзію до п-рового млина урядує У. Т. Т. у середу, дня 25. травня 1938. Збірка в год. 10-тій коло млина Аксельбранда, Жовківська 88.

Жертви зложені в Адміністрації: Дарія і Марія Комісарі по 1 зол. на **Інвалідів, Рідну Школу і Просвіту** і 2 зол. для **Студіюючої Молоді,** разом зол. 5.

НАЙНОВІШІ ЗАГРАНИЧНІ І КРАЄВІ ЗРАЗКИ

БАЗАР

білля (дитяче, жіноче і мужеське) хусточок, шаликів, краваток, панчіх, скарпиток і т. п.

найдешевше купите в кооперативі

„БАЗАР" Львів, Руська ч. 3.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі

поручає

по фабричних цінах

Витовд Транда

Ч.950 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

...поручає: модніші тканини на сукні, вовни на дітячі костюми, комплети та сукенки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, поплєліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, гуцинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни домірковані, купелі сонячна валіа. Ходова. Проспект на бажання. 1049 6-10

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ, моторовери, мотоцикле гуртово поручає Ігнаци Роман. Скл в обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 17-9

ЛІКАРІ! Лікарське уряджения за безцінь „Хірургія", Львів, Янівська 17. 1058 9-10

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельові матеріяли. Телефон 270-25. 1125 2-2

ПІЖАМИ жіночі і мужеські із шовкової поплєліни, панчохи і гладкі 8.90 — 9.50 10.80 — 11.80 — 13.90, гарні шалфони жіночі крепонові 5.75 — „АСТРА", фокстрот білля, Львів, Сикстуська 2. 1-2

ЩЕ НЕДАВНО совєтський годинникар виготовляв дитячим прецайні годинники до Швайцарії — нині великі віковічні оригінальні частини має постійно **ГУ. ТЕРМАН, Сикстуська чотирнадцять.** 1105 1-12

ФРАНЦІШОН ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех., дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 35-50

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів. Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолоту старі чаші. 673

ОГОЛОШЕННЯ.

КІР

Львів, Усійського 6

Тел. 280-88.

Станиславів, 3-го Мая

ПЛЯНИ

КОШТОРИСИ

БУДОВИ.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки **ГЕРМЕТИЧНІ**

ледівні САКА

найдешевше купите просто з фабрики Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86. 1119 1-20

А. МАРЯШ

Львів

Городецька 41

Телефон 245-02.

Виробляє: міхи шкіряні, циліндрові, поздовжні і подвійні, технічні для лентистів, золотарів, цукорників і т. п.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спец. нешкідливого певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

Філія: КОПЕРНИКА 15 а.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 112 (14.943). Львів, середа 25. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прата „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Арештували брата Косіора, члена київського уряду.

У звязку зі слідством проти б. віцепрем'єра СССР Косіора арештовано у Києві його брата, Казимира. Він був наркомом лісового промислу УССР, зрештою не відігравав ніякої політичної ролі.

Польський уряд не обіцював

західним великодержавам помочі проти Німеччини.

ЧОМУ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ЗОСЕРЕДЖУВАЛА ВІЙСЬКО НА ПОЛЬСЬКОМУ КОРДОНІ?

У льондонському щоденнику „Івнінг Стандард" появилася вістка, немовби мін. Бек заявив німецькому амбасадорові фон Мольтке, що на випадок конфлікту між Німеччиною та західніми державами Польща поможе тим останнім.

Польська амбасада в Льондоні заперечила цю поголоску.

Чехословацький уряд пояснив польському послові у Празі, що концентрація чехословацьких військ на польському кордоні не була звернена проти Польщі, лише мала на меті запевнити внутрішній лад.

На схід від Тешина польсько-чехословацького кордону береже лише скарбова сторожа, незамітно скріплена.

Німецький уряд відкликує війська з чехословацького кордону?

„Пті Парізієн" довідується, що в неділю вечором зосереджені на чехословацькому кордоні німецькі війська почали відїздити. З Льондону заперечують це.

200.000 НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА НА ПОГРАНИЧЧІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Як подають з Льондону, Німеччина зосередила на чехословацькому кордоні понад 200.000 війська з багатьома летунськими ескадрами. Ті частини розміщені в Баварії і Саксонії; в Австрії помічено рухи військ щойно в понеділок.

ЧЕХИ ЗРИВАЮТЬ МОСТИ НА НІМЕЦЬКОМУ КОРДОНІ.

Як подає Німецьке Інформаційне Бюро, 10-ох чеських вояків намагалось висадити у повітря деревляний німецький міст недалеко кордону, у Бергарсталю, але 2-ох німецьких сторожів їх сполошило.

В понеділок рано чеські вояки пробували підпалити граничний міст в Ульбріхсбергу (на половину чеський і німецький), але німецька гранична сторожа до того не допустила.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД ПЕРЕПРОШУЄ.

На вістку про подію в Бергарсталю мін. Крофта перепросив німецького посла у Празі, зазначив той ще довідався про інцидент.

Чехословацьке Бюро признає, що чеські вояки перейшли кордон, але твердить, що вони зовсім не думали висаджувати моста у повітря.

РОЗМОВА ГЕНЛЯЙНА З ПРЕМІЄРОМ ГОДЖЕЮ.

Генляйн приїхав до Праги в понеділок в год. 16. Вечором переговорював він з прем. Годжею.

Кольонізація та зміна метрики.

Львів, 24. травня 1938.

Теперішні протиукраїнські настрої польського громадянства на „кресах", що однаково яскраво проявляються у Галичині, як і на Волині та Холмщині з Підляшшям, не низшої дати, якщо брати під увагу хочби останні часи так званої нормалізації. Після короткої тишини від літа 1935 р. до весни - літа 1936 р., спричиненої заповідю нового урядового курсу в українській справі, польські кресовці заворушились наново, боячися, що уряд справді схоче здійснювати мінімальні та самозрозумілі українські домагання, представлені йому у 18-ти окремих точках президією УПР у 1935 р. Хоч з отих 18 точок уряд не виконав в цілости ніодної, а більшости навіть не торкнувся, і хоч для польського стану посідання на ділі не було ніякої реальної загрози, то вже сам факт, що уряд приняв до відома українські мінімальні домагання для їх розгляду, був гаслом для мобілізації протиукраїнської вулиці.

Гаслу впало у Станиславові на зїзді колишніх членів організації „Зажеве", що відбувся 10. і 11. листопада 1936 р. На тому зїзді ухвалено шумні резолюції, що були відбиткою маячення вшехпольських демагогів про „відворот польськости" у Східній Галичині. Між низкою ухвал було там і домагання, щоб польська земля з приватної і примусової парцеляції на „кресах" переходила виключно в польські руки, при чому кожного, хто продав би хоч би клаптик землі неполякові, напятновано згори іменем зрадника. За Станиславовом пішов негайно Тернопіль, а потім і Львів на зїздах польських комбатантських і піввійськових організацій, при чому слідне було щораз більше „кресчендо" у протиукраїнському співі того політичного хору, якому прислухувалась і підспівувала величезна більшість польського громадянства. Скінчилося зрештї гармонізацією тих хорів у творі, що відомий під назвою Порозумівавчого Секретаріяту польських суспільних організацій, а якому солістами стали пп. Ст. Грабський, Ромер, Домонь і Войцеховський.

Протиукраїнські нотки перебрав від згаданої львівської капелі і проурядовий ОЗОН, якого ряди на українських етнографічних землях заповнили передовсім польські державні, урядовці недавні ще активні члени ендеції. І ця арія лунає і досі з начальним лайтмотивом „ані пендзі земі в українське ренце".

Як відомо, великою турботою нашого села є брак землі, неможливість у створених відносинах сучасної Польщі поширити єдиний селянський варстат праці. Це і є одною з найголовніших причин теперішніх настроїв села, що огортає не тільки старших селян, але ще в більшій мірі нашу сільську молодь. Цей загрозливий стан українського села в Польщі витворила передовсім повоєнна земельна політика на тлі сучасного земельного законодавства. Військові кольонізаційні закони на північних землях з 17. грудня 1920 р., закон про виконання земельної реформи з 25. грудня 1925 р., закон про охорону границь держави з 9. липня 1936 р. та закон про обмеження в обороті нерухомостями, що повстали з парцеляцій, з 14. квітня 1937 р. та виконавчі розпорядки до тих законів стали підложжям для відповідної практики. А ця практика, получена зі згаданою мобілізацією польського громадянства на „кресах" до протиукраїнського наступу, — все те зробило ще чорнішою і так уже дуже сумну економічну дійсність нашого села у Східній Галичині й на Волині.

ВИМИНАЙ ІНШИХ З ЛІВОГО БОКУ!

Sygn. VI. 1. Pr. 165/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O.: D-r J. Locker i D-r St. Horodyski, w sprawie konfiskaty nr. 98 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 8. maja 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 165/38, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 14. maja 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: a) uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 7. maja 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 98 z daty Lwów, dnia 8. maja 1938 r., zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Wnyz kotyt'sia wiz", 2) w artykule p. t. „Historia est magistra vitae", z) w ustępie od słów: „Reportaż (IV.) z cyklu" — do słów: „wautrennich diel", b) w ustępie od słów: „Narodnij Zjizd" — do słów: „berezeń 1938.", c) w ustępie od słowa: „nechajby" — do słów: „czy Hryniok", 3) w artykule p. t. „Dopysy" w ustępie od słów: „Nasylno" — do słów: „i nedili" — znamiona ad 1), 2) i 3) występku z art. 170. k. k., — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863), t. j. zasądzenie na przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. B) Nie uwzględnić wniosku Prokuratora o uznanie za usprawiedliwioną konfiskatę tytułu artykułu pod A), 1) i pod A), 2) wymienionego, ustępu artykułu pod A), 2), od słów: „Az strach pomyśleć" — do słów: „wrażenie i notatki", ustępu artykułu p. t. „Nasza postawa ne zmînylasia" — od słów: „za orhanom" — do słów: „na czoł" oraz wywieszki — i konfiskatę tychże uchylić. — Uzasadnienie. ad A) Wymienione ustępy mają na celu przez tendencyjne i świadomie fałszywe przedstawienie polityki polskiej w stosunku do mniejszości ukraińskiej na ziemiach wschodnich, szerzyć wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — ad B) W wymienionych pod B) tytułach, ustępach i wywieszce nie dopatrzył się Sąd znamion jakiegokolwiek przestępstwa. — Przewodniczący: Ł. Malicki, w. r. Protokólant: St. Mędraś, w. r. Za zgodność: w. z. Warzeszczak, kier. rejestr. 20

Sygn. VI. 1. Pr. 171/38. — Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O.: D-r J. Locker i D-r St. Horodyski, w sprawie konfiskaty nr. 99 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 10. maja 1938 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 171/38, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 14. maja 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 9. maja 1938 r., przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 99 z daty Lwów, dnia 10. maja 1938 r., zawierającego: w artykule p. t. „Za nacjonalnyj charakter Wołyni", a) w ustępie od słów: „Szczojno pisla" — do słów: „zahalno widomą", b) w ustępie od słowa: „Zahalnym" — do słów: „ukraińskomu seli", znamiona występku z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863), t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Wymieniony artykuł ma na celu przez tendencyjne i świadomie fałszywe przedstawienie położenia mniejszości ukraińskiej na Wołyniu w szczególności, oraz przez tendencyjne naświetlenie polityki władz administracyjnych w stosunku do tejże ludności, szerzyć wiadomości, mogące wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki, w. r. Protokolant: St. Mędraś, w. r. Za zgodność: w. z. Warzeszczak, kier. rejestr.

Нема доброго снідання
без кави з цикорією
ЛУНА
— яку виробляє єдина —
українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Збільшається розгін кольонізації, з чим і не криється теперішній керманич ресорту хліборобства і земельних реформ, міністр Понятовський та що виразно сам признав минулого року у відповіді на мою інтерпеляцію в сеймі в справі кольонізаційної політики уряду у Східній Галичині. У цій ділянці не заповідається ніяких змін і найбільш в Европі перенаселена хліборобська країна, якою є Східна Галичина, передовсім Поділля і Покуття та деякі повіти наших етнічних земель у Польщі, буде і надальше терепом масової кольонізації польським елементом зі заходу.

У Вістнику Законів Річпосполитої Польської ч. 33. з 12. трання ц. р. оголошено під позицією 290 закон з 4. травня 1938 р. про упорядкування грунтових спільнот, що зачне обовязувати в 30 днів по оголошенні — себто з днем 11. червня цього року. Не маю спромоги сьогодні в рямцях короткої часописної статті обговорити хочби найважніші постанови цього нового обширного аграрного закону. Скажу тільки, що його тенденцією є не лише впорядкувати справу землеволодіння і користання спільних грунтів (в практиці звичайно громадських, найчастіше громадських пасовиськ), але і допомогти до бодьту грунтових спільнот в спосіб, точно означений згаданим новим законом.

Грунтові спільноти існують у більшости наших сіл, головно як залишки колишнього панщизняного устрою, з правила економічно невідповідно використовувані чи як громадські пасовиська, чи як громадські ліси. З огляду на свій поважний нераз обшар грають вони неостанню ролю в господарському житті села і зміна господарки на грунтових спільнотах не перейде легко з причин психольогічної і соціяльної натури. Поглядову лекцію цього маємо в подіях вже з травня ц. р. в селі Вілька Мазовецька, равського повіту. Велику прислугу для нашого народу зробить централя „Сільського Господаря" у Львові, якщо негайно видасть повний текст нового закону з поясненнями, як цього домагаються від нього наші селяни. Швидке вияснення нових законних постанов і виконавчого розпорядку, що невдовзі має появитися, усуне неодну сільську трагедію на земельному тлі, не кажучи вже, що причиниться і до господарського оздоровлення відносин у цій ділянці.

Сучасний протиукраїнський наступ дає себе відчувати у першу чергу в земельній справі. Не паперовим окликом, а життевим ударом є гасло „ані пендзі земі в українське ренце". Польські „кресовці" виконують його у повних сто відсотках. Вони використовують на свій лад у практиці обовязуючі земельні законн, про які згадано вище. До закону про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925. р. наше населення мало вже спромогу привикнути, а давніше і дещо для себе використати. Край цьому положив закон з 14. квітня 1937. р. про обмеження в обороті нерухомостями, що повстали з парцеляції. Нині від польського кольоніста, чи римо-католика не можна взагалі купити землі, бо наш селянин ніяким чином не дістане від влади дозволу на купівлю. Крім соленних грошей існує ще одна додаткова ціна — **перехід і то цілої родини на римокатолицтво.** Те саме є і тоді, коли український селянин купив землю при парцеляції і за неї заплатив та взяв її в посідання по 31. грудня 1932 р. — отже по часі, коли іпотечного стану не можна вже управильнити так званою марківкою з 1929 і 1933 р. Тут теж *широке поле для сучасної „місійної"* акції, особливо у випадках, коли наш хлібороб продав усю свою землю, щоб набути нову при парцеляції. Нераз свідомий і діяльний українець знайшовшися у безвихідному положенні перед загрозою втратити цілий свій вартстат праці, з дійсною розпукою в серці переписує свою метрику. Це діється передовсім на території тернопільського воєвідства, де розміри польського наступу були завжди і є нині найбільші. Клясичний приклад переходу свідомого українця М. з родиною за дозвіл інтабуляції давно купленої землі на римо-католицтво зайшов недавно в Говилові Великім, теребовельського повіту.

Ще дошкульніше відчуває наше населення не лише по селах, але і по містах ригори закону про границі держави з 9. липня 1936 р. щодо трансакцій нерухомостями в прикордонних і сумежних повітах. Під ригори цього закону ввійшли всі прикордонні повіти в цілости, а зі сумежних ті їх громади, що віддалені до 30 км. від кордону. Тут кожна земельна трансакція мусить мати попередній дозвіл воєвідського уряду, на який треба ждати місяцями, часто з негативним вислідом, якщо інтересантом є українець. В місті, де обовязує згаданий щойно закон, не може купити для себе реальности або парцелі під будову, бо не дістане на це дозволу. Про такі випадки з терену клясичного тернопільського воєвідства писав я кілька разів на сторінках „Діла" і наводив їх у своїх соймових інтерпеляціях і промовах. Один з найновіших випадків практичного пристосування закону про границі держави зайшов недавно в Чорткові, де одна з наших інтелігентних громадянок не могла дістати дозволу на купно будівляної парцелі для власних потреб.

В трицять кільометровій прикордонній смузі і взагалі в прикордонних повітах тернопільського воєвідства припинилася майже вповні всяка легальна трансакція нерухомостями, зокрема тоді, коли набувцем є українська сторона. Ухильно тут первісний дозвіл воєводи на вільні трансакції селянськими нерухомостями до висоти одного гектара обшару. Нашому громадянинові тяжко, нераз і неможливо одержати дозвіл. У першу чергу це торкається випадків, коли клаптик землі — хочби від жида — хоче набути установа для власної будівельної потреби.

Для ілюстрації подаю приклади з життя. У Слобідці Скалатській, скалатського повіту, хотіли купити наші тамошні громадяни стару житівську корчму під будову Народнього Дому. Дозволу не одержали. У Ступках, тернопільського повіту, одна селянка римо-католичка за гроші, прислані її чоловіком, греко-катол. обряду, з Аргентини, хотіла купити два морги грунту не з парцеляції і звінтабулювати на себе. Робили їй перепони і радили їй, щоб переписала своїх двоє нелітніх синів греко-катол. на римо-католицтво, а дозвіл дістане напевно. Не згодилась на ту пропозицію, бо законно і не могла, і до купна не прийшло.

Такі випадки у тернопільському воєвідстві не виїмкові. Така метода має ніби скріпити польський стан посідання і поправити польську національну статистику. На більші розміри такі лови засуджені згори на невдачу, але і дотепершні одиничні вислідн роблять медвежу прислугу державі, радикалізуючи лише національні та віроісповідні відносини.

Очевидно, що спонука кольонізаційної політики зі своєрідним „місіонерством", — остаточно перекреслила „нормалізаційний" період, у якого висліді маємо не поліпшені, а значне погіршені польсько-українські відносини.

Д-р Степан Баран.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 55·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— ЗЛ.

Чи Україна може стати предметом німецького імперіялізму?

ЦІКАВИЙ ГОЛОС В АНГЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ.

„Корк Екзамінер" (Ірляндія) з 7. ц. м. помістив статтю під заголовком: „Гітлер хоче України, що на це скажуть українці?" Стаття обіймає майже цілу велику сторінку часопису; зверху вміщена фотографія Гітлера, під нею два види Києва. Стаття ділиться на чотири розділи. Перший розділ підчеркує голоси европейської преси про намір Гітлера заняти Україну. „Гітлер хоче заняти Україну — повторяють часописи аж до обридження. Але ніхто ні словом не згадує про самих українців, про ролю, яку вони готові відіграти в тому конфлікті, який чейже в першу чергу їх буде обходити, бо цеж йде про їхню прадідну землю.

„Коли припустимо можливість такого конфлікту, то мусимо також підчеркнути, що 35 мільонів українців живе в СССР, коло 7 мільонів українців у Польщі, далі маємо українців у Румунії і Чехословаччині. Українська територія творить одну цілість, яка обіймає 735.562 квадратових кільометрів, себто є три рази більша, ніж територія Великої Британії. Ті землі заселює нарід, який з кожним днем стає все більше свідомий своєї спільноти та певний, що осягне свою остаточну ціль. Цей нарід вироблюється на важний фактор европейської політики. І коли не хочемо, щоб нас заскочили всякі несподіванки, то й ми мусимо з тим фактором поважно рахуватися".

В другому розділі вказує автор на велику національну свідомість українців: „Мало хто в Европі свідомий того, що Совітська Росія ще до нині не зуміла заабсорбувати номінально незалежну Совітську Україну, що самостійницькі змагання на Україні — це не випадки якоїсь незначної частини українців, не фикція, але стихія. Тільки Німеччина становить виняток — вона це зрозуміла".

В дальшій частині статті вказує автор на завзяту боротьбу, яку Москва мусить вести зі сильним українським націоналізмом та самостійницьким рухом. Кінчається стаття аналізою намірів Німеччини супроти України.

„Чи хоче вона поширити свої економічні впливи на Україну? Так! Але „завоювати" Україну? Ніколи! Найбільш правдоподібне те, що Гітлер бажає скласти з українцями якийсь модус вівенді, щоб разом з ними піти проти їхнього найбільшого ворога. Українці готові погодитись на таку розвязку справи, бо вона може принести їм свободу, якої вони так бажають..."

„Гітлер не перестає цікавитися всім, що українське. Це зацікавлення повинні наслідувати й інші держави, бо ледви чи треба повторяти, що вільна Україна, злучена із західно-европейським світом, виросте на сильну буферну державу і стане заборолом між російською імперією і західною Европою, між азійською Москвою і тим останком християнського світа, який ще залишився. Що вона здобуде високе економічне, політичне і культурне значіння, цього хіба не треба підчеркувати".

(Укбюро Льондон.)

Переходи дорогу, куди ідуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

Другий раз велика вигра зол. 50.000 на число 111004

впала нині в тягненні 4. кляси в незмінно щасливій колектурі

„НАДІЯ“

ЛЬВІВ, Леґіонів 11

Купуйте щасливі льоси 1-ої кляси.

„НАДІЯ“ ніколи не заводить!

Справа автономії та англійська преса.

Ухвали Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. найшли широкий відгук в англійській пресі.

„Дейлі Телеграф" з 11-го травня подав вістку про резолюції під наголовком: „Українці домагаються автономії". Тогож дня появилися новинки про декларацію також у **„Дейлі Мейл"** та **„Йоркшір Пост"**; дня 12. травня в **„Дейлі Експрес"** („Пять мільонів українців домагаються автономії").

Докладнішу статтю на цю тему подав **„Таймс"** з 12. травня під наг. „Меншостеві неспокої в Польщі. — Українці домагаються автономії". **„Таймс"** пише, що „рішення, яке запало у Львові на засіданні Центрального Комітету У.Н.Д.О., готове стати одною з причин тих заворушень і неспокоїв. На ньому порішено між іншим припинити політику співпраці з урядом, започатковану три роки тому, бо вона не принесла ніяких вислідів.

Далі вичислені домагання українців, включно до автономії. **„Таймс"** догадується, що після цього рішення прийде до консолідації української меншини в Польщі під одним проводом. У тій статті подано також вістку про розвязання „Союзу Українок".

„Дейлі Телеграф" з 13-го травня помістив довший допис Українського Бюра в Льондові, в якому на підставі документальних даних обосновано право українців до автономії.

„Таймс" з 17. травня подає дальші подробиці про українську декларацію, цитуючи точки, які польська цензура була спершу сконфіскувала. „Декларація — пише **„Таймс"** — викликала, зовсім зрозуміло, чимале враження, бо була проголошена саме в ту пору, коли й німці в Польщі заявили свій намір, створити одну центральну політичну організацію, а поляки піднесли голосні жалі в справі утисків польської меншини в Чехословаччині".

„Манчестер Гардіян" з 17. травня помістив довшу статтю під наголовком „Меншостеві проблеми в Европі" „разом з мапкою Польщі, де зазначені українські землі. Більша частина статті присвячена українським справам. Вона переводить анальогію між українськими домаганнями в Польщі і німецькими домаганнями в Чехословаччині. Стаття закінчується словами: „Польща заступається за польською меншиною в Чехословаччині, але коли справу розглянути льогічно, то як вона може домагатися особних прав для цієї меншини, коли сама відмовляється рівночасно від надання анальогічних прав українській меншині у власних межах?..."

„Дейлі Геральд" з 18. травня звертає увагу на те, що „Польща кричить, щоб мікроскопійній польській меншині в Чехословаччині надати кращі права, але рівночасно рішуче противиться поправити долю одної з її власних меншин, а саме української..." **(Укбюро Льондон).**

Не входи на дорогу несподіваю!

Склади волоконного промислу

S. Łuczyński & Z. Francois

ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША і. Сх. І.

поручають у великому виборі

ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ

краєвої і заграничної продукції.

УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

876 до 24 годин.

Десятиліття українського Т-ва „Єдність“ у Празі.

(У. Т.) Дня 14-го ц. м. українське Товариство „Єдність" у Празі святкувало десяті роковини свого істнування. Засноване з метою згуртувати земляків для культурного співжиття та скріпити чехословацько-українські взаємини, товариство скоро розвинулося та розгорнуло широку діяльність. Неполітичність та незалежність від сторонніх чинників, пошанування чужих поглядів і матеріяльна підстава, обрахована на власні сили, дали Т-ву змогу розвинутися у загальне товариство, в якому поруч університетських професорів були й робітники. Співпраця з іншими товариствами у змаганні до консолідації довела до того, що „Єдність" вступила до „Центрального Союзу Українських Організацій".

Товариство „Єдність" працювало у цілій низці секцій, з яких найактивнішою була культурна секція. З часом Т-во почало ще й видавничу діяльність (брошури інж. Гальки, д-ра Дольницького та співучасть у виданні брошури Г. Омельченка).

За десять літ праці Т-во „Єдність" відбуло коло 200 засідань, уладило понад 80 прилюдних викладів, понад 30 святочних академій. Число членів доходило до 160.

За президіяльним столом святочних загальних зборів у 20-ліття істнування Т-ва засіли колишні голови: проф. **Любинецький**, д-р **В. Меринда**, інж. **Р. Каратницький**, інж. **Яремин. Теперішній** голова Т-ва **Іван Рибак**, що покликав почесну президію, привитав приявних, між іншими, серед загальних оплесків, сеніора проф. д-ра **Івана Горбачевського**, проф. д-ра **Ф. Тихого** та інших представників ріжних організацій. Голова підкреслив у своїй промові, що цю

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 5.

ПЕТРО ФРАНКО

МЕЛЯ.

Пишною вродою розвинувся пупянок рожі: стрункa постава, подовгасте личко, гладеньке, ніжних відтінків морелі, із ямочками коло уст і на лівій щічці ніжно, при цьому виразно зачеркнені уста, рівний носик, тонкі дугоподібні брови. Великі сині очі надавали цілій постаті незвичайного чару та привабливости. Дзеркало — то джерело вічного невдоволення для інших — говорило Мелі, без тіні задрости: „Ти найкраща поміж товаришками". І Меля повторяла їм аж надто часто ті слова дзеркала. Приятелювала тільки з бридкими, при яких її краса відбивала подвійно. Про всі інші кидала мов від нехочу:

„Знаєш та Тамара то чиста мара з тим своїм коротким носом!" „Ти бачила, як ходить та Стефа на тих своїх коротких ніженятах? Таж вона цілком ніг не вживає".

З тих її дотепів сміялися всі — навіть пошкодовані. Де-ж би хто на неї гнівався? Була-ж найкраща. І за це одно любили її товаришки. Навіть учителі гляділи на її знання дрібочку через її власне дзеркало, що не вміло ще покищо говорити неправди.

Але в чотирнайцятім році життя Мелі... перейшла віспу. Хоч як ховали перед нею дзеркало і затемнювали покій — все-ж знайшла десь забуте дзеркало поміж книжками і коли глянула .. ціле дзеркало захмарилося і покрилося безчисленними жарливими ямочками. Зімліла і в довгі дні і ще довші ночі одужування, коли не найшла в собі сил укоротити свої муки, відкладаючи остаточне рішення на завтра, вкінці на найближчу нагоду, поволі погодилася із невідкличним. Довго-довго уникала дзеркала, потім гляділа у нього із безнадійною надією... ану-ж за той час сталось те неможливе... А потім привикла глядіти байдужо, як дивилася на черевики, або на хліб із маслом.

Коли її батьки несподівано померли, Меля покинула школу і опинилася на ласці родини. Неодну переплакала ніч, заки привикла приймати як щось самозрозуміле, що тільки її кава була на молоці, а не на сметанці, що тільки в її кімнатці не палять і жартом називають цю кімнатчину „камчаткою", що її суконки були з найдешевшої матерії, а її кревнячки з шовку. Рішила скінчити з тим усім, але одна подія влила в її серце нові надії...

„Ходи перейдемося", сказала Ядзя. Меля за всяку ціну рішила не піти на прохід, мусіла піти до своєї кімнатки виплакатися, бо саме, коли навіть масла не дістала до черствого хліба, почула ущипливі слова тітки: „Коли їй кровзда, то може собі від нас кожної хвилини..."

А куди-ж мала піти? Увесь світ стояв для неї затвором. Тільки з острахом дивилися на неї люди, щоб в найближчій хвилині не потребувати відвертатися. І замість виплакатися, усяла зі своєї подушки вербову гильку, якою виганяли з покоїв мухи і пішла за Ядзею. Переходили через пасовиско й одній корові не подобалася яскраво червона суконка Ядзі. Кинулася просто на дівчину з наставленими рогами. А Ядзя із великого переляку стануда мов укопана, не могла ні крикнути, ні рушитися з місця, побіліла тільки мов стіна і чекала на ті страшні роги, що зближалися з такою скорістю. Але Меля кинулася відважно перед корову зі своєю легенькою вербовою гилькою. Корова погодилася з долею, взяла на роги скромну, сіру суконку, замість пишної червоної та кинула її до рова — заки змобілізовані пастухи кинулися на рятунок обоїх. Коли проминув спазм і сльози злагідніли жах першого враження, Ядзя обняла Мелю за шию плакала і цілувала її личко поране віспою. І тоді Меля розплакалася — так як не плакала ніколи досі. Гладила Ядзю по головці й обі присягнули собі, що будуть взаємно любитися. Відтоді на устах Мелі появився лагідний усміх, що вже рідко коли сходив із її обличчя. А ввечір вона заспівала вперше. І гарний голос зовсім не змінився. Віспа не зробила йому нічого.

Хоч страшна недуга поорала її личенько, вона тішилася, що весна настільки скоріше заквітла в її серденьку! Не одної позбулася ілюзій. За свою доброту ніколи не ждала вдячности. І тим частіше з нею стрічалася. Ціле окруження не бачило вже її вісни. Лагідний усміх, яснi сині очі покривали ціле її обличчя. Предсідник сиротинського суду пригадав собі несподівано, що з повнолітністю припаде їй невеличкий маєточок у добрих державних паперах. Меля піднесла головку. Отже не була сиротою з ласки. Кожної хвилини могла покинути кревняків. Але тепер не було про це мови. Мала вже такі самі суконки, як Ядзя, а на „камчатці" клімат змінився. Дуже часто Ядзя сама палила в печі її кімнатки і того не соромилася. Купували разом часописи і книжки. Вчилися господарства, кооперативного книговодства, трикотарства, молочарства, їздили разом на практику...

Яке було схвилювання, коли дядько заповів одного разу:

— Я запросив на свята кількох хлопців. Наготуйте суконки.

Цілу ніч дівчата мали про що говорити. І від другого дня так довго не мали спокою аж суконки, стяжечки, черевички та всі - всі конче потрібні дрібничка були готові. Аж тоді почався найбільший неспокій: ану-ж не приїдуть і уся їх праця пішла даремно? А коли приїхав гурток молоді то неспокій степенувався дальше. Меля не була вже супроти юнаків, що підходили до неї, така несміла: за нею стояв маєточок (тут вистарчило кілька слів дядька). Одначе ні на хвилину не забувала, що не до неї так усміхаються, а до її маєточку. І коли Ядзя не рішилася ще остаточно між Ромком, Івасем та Любком то Меля мала на приміті тільки скромного Венька, що досі ще найменше „крутився" коло неї.

„Хто і в який спосіб може мене полюбити?" сотні раз задавала собі болюче питання. „Не продам себе. В життя можу вступити тільки як рівнорядний чинник".

(Докінчення буде).

дату десятиліття існування Т-ва слід тимбільше відмітити, що цих десять літ пройшло на безперервній діяльности Т-ва у згоді та товариській єдности.

Вшанувавши память померших членів, збори вислухали звіту з десятилітньої праці Т-ва, який склав д-р М. Дольницький. Після того почалися привіти. Д-р **Ф. Тихий** іменем Т-ва „Чехословацько-Українська Взаємність" висловив побажання дальшого успіху в праці, яка позначилася прикладом на шляху славянської демократичної єдности. Д-р **В. Меринда** витав Т-во від „Центрального Союзу Українських Організацій". **Інж. Стецків** склав побажання від „Товариства Українських Інжинірів", проф. **П. Феденко** (Українська Гімназія) побажав Т-ву, що вело свою працю чесно й успішно в умовинах, коли можна рахувати місяці за роки, дочекатися праці на рідній землі, де моглоб воно відсвяткувати друге десятиліття свого чину. Подібне побажання висловив іменем „Спілки Лікарів" д-р **Гончаренко** та іменем українців з Мл. Болеслави п. **Белзецький. Інж. Галька** у своєму привіті ствердив, що Т-во „Єдність", як і колишня „Чеська Бесіда" у Відні у довоєнних часах робить працю, що має свій вплив на приближення часу, коли треба буде станути під прапори, під якими почалася визвольна боротьба. На закінчення промовець передав привіти від недужого проф. **С. Шелухина.**

На свято прийшло крім цього багато письменних привітів від різних організацій та окремих осіб.

Зібрані приняли гучними оплесками вибір почесними членами Т-ва проф. д-ра **Івана Горбачевського** і проф. **Сергія Шелухина.** Проф. Горбачевський подякував за честь, яку виявили йому вибором почесним членом і побажав Т-ву приднати до себе усіх українців у ЧСР.

Після тієї святочної частини загальних зборів відбулася ділова частина. Зібрані приняли протокол з попередніх зборів та вислухали звітів з діяльности за минулий рік. Т-во відбуло 18 засідань, 13 сходин з викладами, з яких деякі були особливо цікаві (спогади з визвольної боротьби) та притягали велике число слухачів. Зібрані приняли майже без дискусії звіти, ухвалили абсолюторію попередній управі та вибрали таку нову: голова — І. Рибак, заступник голови — д-р Макух, члени Управи: директор почти Секретар, д-р Дольницький, Фурманський, інж. Патроник, Капиця; заступники: інж. Ганьківський, Метельський; Ревіз. Комісія: д-р Павлюк, д-р Біляк, Подлєський; заст.: магістер Мартинець, Москалюк; мировий суд: д-р Бойчук, д-р Меринда, Будзінський; заст.: інж. Стецьків, інж. д-р Кейван.

Після полагоди ще деяких справ учасники зборів перевели збірку на дар „Просвіти" у Львові, яка принесла 200 Кч

Мексиканське повстання.

З Мексику повідомляють офіційно, що до кривавих боїв дійшло лише у двох місцях: коло Ріо Верде і Пуенте Мануель.

Зі Сан Люіз Потозі наспіла вістка, що у битві під Лябунітою згинув братанець провідника повстанців, Гіполіте Седілльо.

Повстанці перетяли залізничу сполуку між Сан Люіз і Тампіко. Вислано урядові війська, щоби прогнали повстанців та хоронили залізницю.

На американській границі затримали 3-ох прихильників ґен. Седілля, м. ін. Адольфа Піно, що мабуть командував повстанчим летунством.

УРЯД СТЕЙТУ СЕН ЛЮІС ПОТОЗІ ПІДТРИМУЄ ҐЕН. СЕДІЛЛЯ.

Мексиканський президент Карденас скликав засідання сенату, на якому зажадає, щоб усунути цілий уряд стейту Сен Люіс Потозі, який складається зі самих прихильників ґен. Седілля.

Американська преса стверджує, що повстання обняло чималі простори і не так легко буде його здавити.

Німеччина відкликала військових дорадників з китайської армії

ТА ПРИПИНИЛА ТРАНСПОРТИ ВІЙСЬКОВОГО МАТЕРІЯЛУ ДЛЯ КИТАЮ.

Німецька амбасада наказала німецьким старшинам, що виступають у китайській армії як дорадники, негайно вернутися до Німеччини. Німеччина перестане постачати Китаєві зброю та муніцію.

До такої постанови довели переговори нового німецького амбасадора в Токіо з японським урядом.

ТРІЙЛИВІ ҐАЗИ НА ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКОМУ ФРОНТІ?

Домеї стверджує, що в пятницю, підчас бою коло люнґайської залізниці, китайці вживали трійливих газів.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Виставa двох українських мистців у Парижі.

З нагоди посмертної виставки нашої великої малярки Соні Левицької, зорганізованої французькими мистцями у Парижі у галерії Ле-Гаррек-Сего, знаходимо в останньому числі мистецького журналу „Бозар" з 20-го ц. м. зачітку Жака де Ляпрада.

„Перша із заповіджених виставок уже відкрита. Треба висловитися якнайприхильніше про заходи, які мали на меті увеличати память артистки, що в усіх своїх творах проявила свіжість, безпосередність і чарівну уяву феєричного романтизму. Увесь її талант, що зєднав її рідні риси, вмів загострити засоби її вислову. На нашу думку найкращою частиною творчости Соні Левицької є саме гравюри, які находимо на цій першій посмертній виставі.

Вона осіла у Франції 1905 р. У 1912 р. за образ „Збирання яблук" її вибрали членом Осіннього Салёну. Від того часу вона брала участь в усіх великих паризьких виставах. У салёні „Же до Пом" залишилися її праці „Купальниці" та „Помаранчева дорога".

„І гравюри численні. Вона ілюструвала „Вечорі на хуторі" Гоголя, які переклала разом із Рожером Алляром, „Хроніку з Жонвіль", „Вужа" Поля Валері. У своєму мистецтві вона чіколи не відходить від свого щирого та свіжого вражіння. Серед численної фаланги тих артистів, що безпосередньо після війни кинулися в ілюстрації до давньої техніки на дереві, вона може займає і перше місце. Коли інші насилували себе, щоб віднайти архаїчний стиль, Соня Левицька скрізь природна, якби не мала трудноців, нагинати своє надхнення до дерева. Вона незвичайно відчувала зміст книжки і розуміла, що її треба не тільки ілюструвати, але і прикрашувати".

Водночас у Парижі відкрив від 10. до 25. травня свою виставу наш молодий, уже відомий мистець Василь Хмелюк у галерії Поае.

Критика звертає увагу на його багатство густих колірів на сірому тлі і багату техніку. Хмелюк ще вагається між професійною зручністю і почуванням, нерішений, в який бік повинен піти. Він незвичайно живо відчуває малярство — багатство колірів і має перед собою ще великі можливости

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

По широкому світі.

Перський наслідник престолу кн. Могамед Реза Пагляві заручиться небавом зі сестрою єгипетського короля, кн. Февзіє.

Єгипетський король вибирається з жінкою у вересні на подорож по Середземному Морі.

Фінляндський президент виїде 16. червня до Стокгольму на свято 80. роковин шведського короля.

На Джемейці, у пристані Кінставн, вибух генеральний страйк.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 106. Четвер. 24 (12) травня 1888.

„ПОМІЧ ДЛЯ СЕЛЯН".

У звязку з тим, що царський уряд поширив та нож і на польські землі діяльність „Селянського Банку", що мав завдання помагати селянам довгоре. чинцевим кредитом при купні землі, „Діло" писало: „Потребу такої інституції відчули русини сими перед кількома роками, хоча не в таній формі, але з подібних мотивів. Проект закупна землі селянами, порушений пос. о. Ружицьким, змагав до чогось по- дібного. Але приватні сили завжди будуть за слабі, щоб систематично й успішно двигнути відразу чи- ленний стан наших безземельних селян. Цей обовя- зок лежить виключно на самім уряді і лежить не мен- ше у власнім його інтересі. Коли держава в найно- віших часах занялась долею духовенства, урядовців та фабричних робітників — то в рівній мірі повинна їй лежати на душі доля селянського хліборобського стану, що дає державі найбільший податок у майні і крови".

НІМЕЦЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ.

„З Криму пишуть нам про німецьку кольонізацію ось що:

„Мудрому" німцеві не стало місця „садити картоплю на Січи" — він рушив „нах Таврієн" і от- панував уже північну її половину! Ось-ось опанує і цілий Крим! А чи сподівалися німецького панування ті „мудрі" голови російського уряду, що заманювали колись сюди німців? Мабуть ні, бо тепер вже де-не-де чутна кружляє: чи не час би спекатися німців! Спекатися його не спекаються, бо німецьке коріння міцне і поросло глибоко. Треба гадати не про те, щоб спекатись тих зайд, які вже вкорінилися тут, але пильнувати треба, щоби більш не ширилася німецька займанщина".

КАНАЛ МІЖ ЧОРНИМ І АЗОВСЬКИМ МОРЕМ.

„За пять літ — як оповіщають російські часописи — Крим зробиться островом. Уряд заходився викопати канал, щоб злучити Чорне Море з Азовським. Довжина каналу майже 115 кільометрів. Ясна річ, що тоді комунікація Херсону, Одеси з Ростовом, Таганрогом поблизшає багато, але важко вгадати, чи справді зкосини оцих портових міст так розвинені, щоб їм відповідав кошт каналу".

30.000 ЧАСОПИСІВ.

„30.000 газет виходить на цілій земній кулі. Більше як половина з них в англійській мові. З того числа газет припадає: на північну Америку 10.000 (620.869.538 примірниках), південну 1000, Німеччину 5.000, Австрію 3.500, Англію 3.000, Францію 2.500, Італію 1.500, Росію 600, на решту Европи 2.350, Азію 400 (в самій Японії 275), Австралію 100, Африку 50. З 600 газет, що виходять у Росії, 417 виходять по російськи, 54 по польськи, 40 по німецьки, 11 по сербськи, 10 по французьки, 7 по естонськи, 7 по вірменськи, 4 по гебрайськи, 4 по татарськи, 3 по грузинськи, 3 по литовськи, 3 по шведськи і 2 по фінськи".

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ У „МІЩАНСЬКОМУ БРАЦТВІ".

Львівське „Міщанське Брацтво" уладило в неділю, 22-го травня ц. р. у своїй новій, просторій і гарній домівці (Ринок 42) традиційне Свячене, на якому явилося понад 80 осіб членів Товариства та запрошених гостей. В гарно прибраній салі о. Василів посвятив яйце і в короткій промові склав „Міщанському Брацтву" бажання в його новій домівці, звязуючи оцю внутрішню розбудову Товариства з тією працею, яку Товариство має перед собою. Після промови голови Т-ва, після д-ра **Степана Біляка,** зібрані засіли до столів. Почалася гостина й товариська гутірка, переплітана піснями. В часі гутірки промовляли: д-р **О. Марітчак** (від Організації Українців міста Львова), **інж. В. Нестерович** (від Союзу Українських Купців та Редакції „Торговлі і Промислу"), **проф. К. Студинський, О. Боднарович** („Діло"), **м-р Я. Шавяк** („Новий Час"), **п. Вусович,** що в короткій, ядерній промові закликав до національної єдности, **м-р З. Решетилович** (від галицької дільниці Організації Українців м. Львова), **інж. Костів** (від групи українських промисловців), **п. Юськевич** і **п. Чорній.** Інж. Костів торкнувся у своїй цікавій промові нашого господарського становища та справи розбудови нашого промислу.

Свято закінчив промовою **д-р Біляк** стверджуючи успіхи у праці українського міщанства та підкреслюючи ще раз ті великі завдання, що стоять перед Товариством „Міщанське Брацтво". Після тієї промови зібрані відспівали національний гимн

ПОВОРОТ РУМУНСЬКОГО ПРЕМІЄРА ДО БУКАРЕШТУ.

Прем. Крістя приїхав у понеділок до Кракова, де зложив вінок на саркофагу марш. Пілсудського, опісля завидів Вавель.

В год. 17.06 виїхав прем. Крістя зі своїм почотом з Кракова до Букарешту.

Правнича сторінка.

Про відсунення військової служби.

Новобранці, яких признала комісія здатними до військової служби, можуть внеднати відложення цієї служби. Закон про загальну військову службу з 9. квітня 1938 р. (Дениик Законів ч. 25, поз. 220) постановляє, що відсунення речинця загальної військової служби мають право домагатися: 1) єдині живителі родин; 2) власники одіднчених рільних господарств і 3) студенти та ученики фахових шкіл.

Єдиним живителем родини вважає закон: 1) сина нездатних до праці батьків, себто батька-вдівця, матері-вдовиці та сина нездатної до праці нешлюбної матері; 2) **рідного** або **двоюрідного** (природного) **брата нездатних до праці братів і сестер,** які не мають вже батьків, байдуже чи є шлюбними чи нешлюбними дітьми; 3) внука нездатних до праці дідів, чи пак діда або баби, якщо вони не мають здатних до праці дітей. **Військову службу відсувають лише тоді, якщо утримання згаданих осіб залежить виключно від праці новобранця** та якщо він дійсно цей обовязок виконує.

Власниками одідичених рільних господарств уважає закон ті особи, які дістали їх у спадщині по своїх батьках чи дідах, якщо дохід з цих господарств вистарчає на прохарчування одної родини та не є трикратно більший ніж на прохарчування одної родини. До того новобранці мусять самостійно вести таке рільниче господарство, що є єдиним джерелом прожитку. Величину і дохід господарств, необхідних на прохарчування одної родини, устійнює розпорядком міністр військових справ у порозумінні з міністрами внутрішних справ і хліборобства. Єдиним живителем родин і власникам одідичених рільних господарств можуть відсунути військову службу **на один рік,** а пізніше найдалі до 1. жовтня того календарного року, в якому новобранець кінчить 23 роки.

Далі закон дозволяє на відсунення військової служби: 1) ученикам останньої кляси загальноосвітніх ліцеїв, чотирорічних фахових гімназій, дворічних фахових ліцеїв та учеників останньої кляси інших краевих і закордонних шкіл, що міністр освіти признає рівноправними зі згаданими школами; 2) ученикам передостанньої та останньої кляси педагогічних ліцеїв і трирічних фахових ліцеїв. У першому випадку закон дозволяє відложити військову службу новобранцям до 1. липня того календарного року, в якому кінчать 22 роки життя; у другому випадку до 1. жовтня того календарного року, в якому кінчать 22 роки життя, а ученикам останньої кляси до 1. липня того календарного року, в якому кінчать 23 роки; 3) терминаторам та ученикам тих фахових шкіл, що їх скінчення дає право добиватися становища майстра або челядника; далі учасникам річних і довших курсів для кваліфікованих промислових робітників, якщо мають посвідки ремісничої або промислової торговельної палати та управи школи. Таким ученикам і учасникам закон дозволяє на відсунення військової служби до 1. жовтня того календарного року, в якому кінчать 22 роки.

Вкінці закон відкладає військову службу студентам: 1) високих шкіл державних і приватних, краєвих і закордонних, що їх міністр освіти признає рівноправними з краєвими високими школами. Студентам згаданих військових шкіл відсувають до 23. р. життя, в деяких випадках до 26. р. життя і г) студентам богословії. Всі новобранці, яким відсунули військову службу, мають право до скороченої військової служби. Не можуть домагатися відсунення військової служби: 1) засуджені на втрату публичних і громадянських прав; 2) засуджені за провини зі статтей 45, 46 і 47 військового карного закону та 3) особи, які з власної вини не відбули служби праці в означеному часі.

Прохання у справі відложення військової служби слід вносити до старости найпізніше **до 14 днів** по признанні новобранця здатним до військової служби. Якщо щойно пізніше повстали умовини, що дають змогу домагатися відсунення військової служби — прохання слід внести до 6 тижнів від хвилини, як повстали ці умовини. Неоправдане загаяння згаданих речинців потягає за собою втрату права до відложення військової служби. Перед поладнанням прохання повітова рада загальної адміністрації провірює, чи новобранець має право домагатися скороченої військової служби. Якщо йде про відложення служби з приводу утримування родини, комісія, що оглядає новобранців, провірює, чи мужчини є здібні до праці, про здібність до праці жінок рішає повітовий лікар. Дослідам про нездатність до праці не підлягають: 1) батьки або діди, які скінчили 60 років життя; 2) самітні матері і бабки, які скінчили 45 р. життя; 3) брати до 16 р. життя; 4) сестри до 18 р. життя. Від відмовного рішення староства слід вносити до 14 днів відклик до воєвідства через староство.

КАВЦІЯ.

Кавція як запорука відповідного виконання умови і стягнення претенсій, які можуть повстати на тлі правного відношення між даними сторонами, має велике застосування у торговельних і кредитових взаєминах і при умовах про працю.

Сьогодні постараємося коротко змусувати постанови розпорядження Президента Річпосполитої з 18. V. 1927 р. поз. 409, які нормують складання і побирання кавцій при заключуванні умови про працю.

Згідно із приписом ст. 1. цього розпорядку, працедавець заключуючи умови про працю може жадати від працівника зложити кавцію, але **тільки** на забезпечення шкоди, яка може повстати з вини працівника при виконуванні праці або внаслідок цієї праці. Кавція служить теж на забезпечення судових коштів із процесів, які можуть виявватися між працедавцем і працівником як винагорода шкоди, яка повстала з вини працівника при виконуванні своїх обовязків. З цього виходить, що при заключуванні умови про працю, кавцію можна жадати **тільки на забезпечення шкоди або страти, які стоять у причиновому звязку із службовою працею робітника.**

З такої кавції працедавець може самостійно заспокоїти свої претенсії тільки тоді, коли працівник признає свій обовязок до винагороди шкоди або втрати, яка стоїть у звязку з його працею і висотою винагороди (відшкодування). В кожному іншому випадку працедавець не може самовільно заспокоїти своїх претенсій з кавції, а тільки може це зробити на підставі судового рішення.

Кавцію можна складати в готівці, у процентових паперах або інших вартостях напр. кавційний вексельний відтинок, і тільки в Банку Польськім або у кредитових державних і самоврядних установах. У кредитових кооперативах або приватних установах таких кавцій складати не вільно.

Працівник може підняти кавцію тільки за згодою працедавця або на підставі судового рішення. В тій цілі, коли скінчилося службове відношення, працедавець найдальше до 14 днів має перевести всі ті потрібні дії, щоб працівник міг підняти кавцію. Вільно працедавцеві відмовити її звороту, якщо він має певні претенсії до працівника за шкоду і страту. Про це повинен повідомити його в тому речинці, а найдальше до 4 тижнів внести судову скаргу.

Ці постанови обовязують безоглядно і їх не можна змінити умовою сторін. А постанови умов, на підставі яких працівник з метою дістати посаду позичає або дає на перехів якінебудь вартости працедавцеві або особі, яка діляє з ним в порозумінні, є неважні.

Крім цього стаття 7. цього розпорядку каже, що хто нарушить вище наведені постанови, отже приймає кавцію на забезпечення якихось інших обовязків працівника, бере кавцію до обороту у своїм підприємстві, складає кавцію в депозиті у себе, в інших осіб або в депозиті інших кредитових інституцій, а не у Банку Польськім, ані не в державних, або самоврядних кредитових установах, безпідставно і далі відмовляє дозволу на видання кавції і в означеному речинці не вносить судового позву, підлягає карі гривни до 1.000 зол. і арешту до двох тижнів, або одній з тих кар.

Якщо працедавець вже вдруге караний за те, що приймав кавцію на забезпечення інших шкід і старт, як передбачених цим законом, то підлягає карі до 4 тижнів арешту.

Якщо цей вчинок підпадає під припис загрожений гострішою карою, то суд карає згідно з гострішим приписом.

Не від речі буде тут навести постанову ст. 262 к. к., яка каже, що хто присвоює собі чуже рухоме майно або довірене йому майно, підлягає за перше карі до 3 літ вязниці, або арешту, за друге до 5 літ. І так коли працедавець взяв у свій перехів від працівника кавцію, а пізніше кавцію роз тратив або безпідставно відмовив віддати цю кавцію, підлягає карі згідно з карним законом, зокрема згідно із ст. 268 § 2. к. к., а не згідно із постановами про кавцію при умовах про працю.

Стаття 3. цього розпорядку каже, що установи, управнені приймати кавції, які складають працівники або інші особи за працівників з причини умови про працю, повинні на підставі згідних заяв сторін зазначити у депозитових книгах імя і назвисько працівника, працедавця, а коли якась друга особа складає кавцію, то і тої особи. Дальше вони повинні зазначити вартости, які складаються на кавцію, вказати, які управнені підняти кавцію і спосіб, в який працедавець може перебрати кавцію на випадок добровільного порозуміння сторін про висоту відшкодування.

Приписи цього розпорядку не торкаються кавцій, котрих ринкова вартість у хвилині зложення перевищає 5.000 зол. ані гіпотечних кавцій.

Михайло Прийма.

Про громадських радних . солтиса.

Популярна правнича література у нас дуже скупа, зокрема в новіших часах. Поза більшими публікаціями м-ра Тополянницького з ділянки цивільного права (про новий кодекс зобовязань та про спадкове право) в останніх роках появилося заледви кілька брошур (про товариства, збори, складки, громадську самоуправу, новий громадський закон), однак не було видання, що обговорювалоб у приступний для широких мас спосіб широку ділянку адміністраційного права.

Перед війною був у нас у Галичині „Збірник адміністраційних законів і розпоряджень" д-ра Дамяна Савчака, що свого часу віддав нам чимало прислугу в практичному користуванні з обовязуючих тоді законних постанов. Сьогодні він давно вичерпаний і зрештою не має він і практичного значіння з хвилиною, як польське законодавство позмінювало всі поміщені там закони та розпорядки.

Цю прогалину частинно виповнює видана на днях книжка посла д-ра Корнила Тромба під наголовком **„Про громадських радних і солтиса"** (Львів 1938, видання Українського Національно-Демократичного Обєднання, стор. 83 великої вісімки), яку в ціні одного золотого можна набути в українських книгарнях та в Народній Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7, II. поверх та в усіх Повітових Народніх Комітетах УНДО в краю.

Автор книжки, довголітній самоуправний діяч і член повітового виділу, зі своєї самоуправної практики пізнав потребу нашої сільської самоуправи. Як пише він у „Загальних увагах", потреба знати бодай найважніші закони в громадських, волосних, повітових та інших, не тільки адміністраційних, але і скарбово-фінансових справах, зросла ще більше після війни, коли наш нарід опинився серед зовсім нових політично-державних обставин. Зокрема зросла потреба після появи закону про часткову зміну територіяльної самоуправи з 23. березня 1933 р., що обовязує в цілій Польщі за винятком шлеського воєвідства.

Вже перед світовою війною наші громадські діячі в Галичині, що практично займалися справами територіяльної самоуправи, переконалися, що усіх боротьба за відповідний вплив у ділянці самоуправи залежить від того, щоб гурт свідомих одиниць самоуправників, і зокрема селян, і зокрема інтеліґенції, знав принаймнійше загальні законні постанови про громадську самоуправу, її дух і значіння та особливо про право укладати буджет у всіх ступних устроєвих органів територіяльної самоуправи.

Автор у приступний спосіб та в добрій українській літературній мові обговорює завдання сучасної громади, обсяг діяльности громади і громадського солтиса, врешті засади громадської господарки тому — і не дуже мале — про всі самоуправні говорить з погляду українських національних ресів.

Книжечка д-ра К. Тромба є необхідним в нім для кожного громадського радного та для того солтиса, бо з неї вони довідаються про свої обовязки та завідують там чимало вказівок, які можуть їх до справді корисної діяльности своєї громади. Та не лише громадські радні і солтиси, але й кожний наш діяч, що стикається зі сельскими потребами, повинен мати в руках такий практичний підручник з ділянки самоуправних в книжці д-ра К. Тромба. Не треба і згадувати, що вона повинна бути безумовно в бібліотеці кожної сільської читальні, щоб стала в пригоді тим, що цікавляться громадським життям і його добром.

Д-р Степан Бар

Сторінка без політики.

ПАНТЕРА В ЛЮДСЬКІМ ТІЛІ.

Злочин жінки, що любила молодшого від себе мужчину.

„Пантерою" назвали її французькі старшини. Вона немолода, зате доволі вродлива. Трішечки налягає на ногу, але зі справжнім жіночим хистом вміла цю дрібну хибу скривати перед своїми звеличниками. Цю фізичну хибу маскувала вона в той спосіб, що носила серпанок при своїм капелюшку закинений на противний бік, від того, на який вона налягала.

Її прізвище Октавія Берзен і саме тепер станула вона перед паризьким судом присяжних, обвинувачена у злобнім і жорстокім вбивстві свого любовника, молодого старшини Жана Фріе. З Жаном Фріе познайомилася вона на вулиці. Молодий мужчина підготовлявся саме тоді до іспитів до політехнічної школи. Вона перша заговорила до нього... Слово по слові і між ними витворилося спершу знайомство, яке по кількох днях перейшло в любов. Вона стала любовницею молодого старшини.

Тричі намагалася покінчити зі собою

„Пантера" була старша від Жана Фріе на шість літ і мала за собою бурхливу минувшину. Та вона закривала її неменше дбайливо, як свою коротшу ногу. В її минувшині був в неї мужчина, який мусів рятуватися перед „Пантерою" аж втечою до Тулюзи. Вонаж сама тричі намагалася покінчити зі собою: кидалася під трамвай, троїлася... Та залюблений старшина нічого не знав про таку багату минувшину своєї любовниці і мабуть так безмежно був у ній заслі-плений, що 9. серпня 1931 р. виставив їй письмо, яким просто віддав себе хитрій жінці в неволю. Він саме тоді став повнолітній. Зміст того письма був такий:

„Оцим зобовязуюсь оженитися з Октавією Берзен в день і годину, яку вона сама визначить, на кожне її домагання".

В суді „Пантера" обстоювала, що любовник сам по власній волі видав їй такий документ.

Розлука.

Кохання молодого старшини проминуло доволі скоро. Товариші вбитого, яких покликали до суду на свідків, заявили, що молодшому старшині справжнім тягарем був роман із хитрою та пристаркуватою жінкою. Він намагався раз-у-раз шукати ріжних способів, щоб лиш із нею розійтися по дружньому. Кілька разів міняв він гарнізони, та „Пантера" всюди вміла його віднайти і всюди за ним приходила.

В Тіонвіллі вибила в білий день молоду крамарку в магазині, тільки тому, що вона подобалася її коханцеві. Вже тоді погрожувала вона молодому старшині: „Ще прийде день, в якім ти мусітимеш зі мною серіозно розрахуватися".

Одного разу під впливом розпуки написала вона до матері Фріе листа такого змісту:

„Ваш син хоче оженитися з іншою, хоч у мене є від нього пятилітня дитина".

Слідство виявило, що ніякої дитини в неї не було. Вона існувала лиш в буйній фантазії істеричної жінки.

Катастрофа.

22. лютого купила вона собі револьвер і 25-го стрінула на вулиці свого любовника, який ішов зі своїм батьком. „Пантера" стрілила до молодого Фріе шість разів. Коли після перших вистрілів він утік до якоїсь брами, вона побігла туди за ним і стрілила останню кулю в зад голови.

— Чому ви вбивали його з такою несамовитою жорстокістю? — питав на суді предсідник.

— Не знаю — відповіла вона — нічого не памятаю.

Свідок фризієр, який підчас трагічного менту схопив убивницю за руку, стримував її словами: „Не стріляйте більше, не стріляйте". Та вона вирвала йому з рук револьвер і дальше стріляла.

Підчас розправи „Пантера" тратила двічі пямять.

Присяжні довго радили над злочином закоханої і при тому істеричної жінки. Пізно вночі проголосили вердикт, яким признали її винновницею, одначе при тому признали їй теж облекшуючі обставини. Суд засудив славну в Парижі та на провінції, особливо у військовим колах, пристаркувату красуню „Пантеру" Октавію Берзен на 7 літ вязниці.

—o—

Вояк, що сфальщував метрику, щоб утекти до жінки.

Перед судом присяжних у Па де Кале відбувався недавно розправа проти вояка 110. французького піхотинного полку Рателя, який міг би зовсім добре стати героєм якоїнебудь сенсаційної повісти, або сценічної фрази.

Наполеон, Франсуа, Жозеф Ратель затужив у касарні за своєю жінкою, яка мешкала в малім рибальськім селі Портель недалеко Бульону. Він став продумувати, яким чином роздобути відпустку на неділю. Подумавши трохи, він написав листа до жінки, в якій виложив їй цілий плян. Небавом він дістав до касарні від жінки телеграму, в якій вона його повідомляє, що породила донечку.

Очевидно Наполеонові, трьох імен Рателеві дали недільну відпустку. Та підстаршина його сотні домагався, щоб Ратель виказався після повороту до касарні відписом із метрикальних книг, що в його рідні справді зайшла така радісна подія.

Наполеон Ратель поїхав на неділю домів, пішов із поважним виглядом до мера і зголосив народини донечки.

До цього менту ціла історія була звичайним касарняним дотепом, за який у найгіршому випадку виновник був би дістав три доби касарняного арешту. Одначе від менту, як Ратель пішов до мерії, справа стала поважна: адже йому грозила кара за фальшування актів цивільного уряду, обман зверхників і т. д.

На нещастя трапилося таке, що чергового дня після реєстрації ненародженої дитини, Наполеон трьох імен Ратель проходжувався попід руки з жінкою і несподівано стрінувся з урядовцем мерії. Урядовець немало здивувався, коли побачив, що жінка, яка породила перед кількома днями дитину, проходжується так безжурно, гейби нічого не трапилося і зовсім не виглядає на породільницю. Повели негайно слідство, яке закінчилося арештуванням дотепного вояка.

Присяжні були незвичайно лагідні для підсудного і зваживши, що він відсидів уже два тижні в полоковій вязниці, та виявляючи багато зрозуміння для подружньої любови Рателя, звільнили його.

Присилайте передплату.

ПРОДАВ ПОЛОВИНУ МІСТА.

Пер Англії, маркіз де Бет продав групі лєондонських фінансістів половину міста Кардіфу.

Вона може й неімовірно виглядає ця вістка і нагадує славну анекдоту про продаж трамваю наївному селянинові або сензаційну недавно румунську аферу з памятником Овідія в Констанці — проте ця вістка наскрізь вірна й правдива. Предки маркіза були власниками величезних просторів земель, на яких пізніше почали будувати місто Кардіф. Особи, які хотіли будувати там доми, не могли на підставі закону купити землі на власність, лиш могли її виарендувати на 99 літ. Після цього речинця земля і всі будинки, які на ній находилися переходили знову до свого правного власника, до родини Бет.

Завдяки тому законові нинішний льорд Бет став власником 20 тисяч кардівських домів, 250 кавярень і 1.000 крамниць, кількох театрів і кінотеатрів. Важко одній людині управляти таким велитенським майном, тимбільше, що те майно з кожним роком збільшується на кілька сотень домів.

Льорд Бет не мав іншої ради, як продати своє велитенське, зароблене за десятиліття майно окремому синдикатові за 20 міліонів фунтів, значить за 3 міліярди і 600 міліонів франків.

Це мабуть єдиний свого роду інтерес, в якому на власника мимоволі працював закон.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

ПАРТНЕРКА РУДОЛЬФА ВАЛЄНТІНО ІДЕ ЗАЙЦЕМ".

Дочка відомого піяніста Леопольда Годовського Дагмара виступала колись, як партнерка фільмового красуня покійного Рудольфа Валентіно. Це було ще підчас найбільшого розцвіту слави Валентіна.

Тепер Дагмара приїхала несподівано до Парижа „зайцем". Вона провожала в Ню Йорку приятелів, які відїздили до Европи на чердаку пароплава „Брітанік", і так заговорилася й захопилася прощанням, що навіть не запримітила, як пароплав підніс якорі й виплив на повне море.

З пароплаву треба було посилати телеґраму до батька. Батько кинувся по знайомих та до представників англійського і французького уряду з проханням, щоб вони подбали про те, щоби відповідні органи обох держав не робили Дагмарі труднощів при виході на беріг, хоч вона не мала ні паспорту, ні візи.

Колишній партнерці Валентіна дозволили без ніяких перепон висісти на сушу і вона заїхала до одного з паризьких готелів. Її фільмова карієра, не зважаючи на співпрацю з Валентіном, не вдалася. Дагмара пояснює це тим, що вона не підходила до німої фільми і хоче спробувати тепер щастя у звуковій фільмі.

—o—

ТУРИСТ БЕЗ СОТИКА В КИШЕНІ.

Одного вечора, перед кількома днями до поліційного дижурного в комісаріяті Сен Філіп де Руль у Парижі підійшов якийсь молодий, елегантно одягнений мужчина і запитав по англійськи:

— Чи міг би я тут переночувати?

В комісаріяті найшовся поліцист, який знав англійську мову і йому англієць оповів свою історію:

— Я завжди мріяв про мандрівки і перш усього хотів побувати в Парижі. Минулої пятниці мені виповіли в моїй конторі працю і виплатили як відправу три фунти. А що я не мав года пуститися в мандрівку. За три фунти купив я білет до Парижа. Та коли я приїхав сюди, в мене в кишені не було вже навіть зломаного сотика.

Чотири дні пізнавав англієць Париж. Ночував у захисті Армії Спасіння, харчувався „гальопзупкою", що її всюди видають для безробітних. Пізнавши докладно все, що було гідне побачення в метрополії світа, він рішив, що найвища пора вертатися домів.

Поліцисти накормили дотепного туриста, погостили його вином, переночували й відіслали відтак до англійського консулату. Таким чином дотепний мандрівник вернувся на державний кошт домів.

Вьґлєць про українську Визвольну Війну.

На льондонському книжковому ринку появилася нова, дуже цікава книжка п. н. „Міжнародні волокити". Автором її є колишній довголітній голова Нансенівського Бюра при Лізі Націй, майор Т. Ф. Джансон. (International Tramps, by T. F. Johnson, London 1938, Hutchinson et Co. Ltd. 12/6).

Ця книжка обговорює положення тих „безбатьченків", яких доля викинула поза межі рідної землі і не дозволяє їм повернутися; вона заслуговує на докладніший огляд, ніж ми маємо змогу тут подати. Багато розділів торкається і українських справ, і то в дуже прихильній для нас формі. Книжка може послужити як доповнення історії нашої Визвольної Війни.

Перший розділ, „Виїзд на румунський і російський фронт", описує першу зустріч автора з москалями в 1916. році. Пятий розділ, „Поворот до Румунії та Росії через італійський і болгарський фронт", найбільш цікавий для нас, бо в ньому обширно обговорюються українські справи. Майор Джансон був одним із тих, якого британський уряд вислав був до східної Европи розглянути причини польсько-української війни. Він кілька разів переходив боєву лінію біля Львова і беззастережно стоїть по стороні українців. Автор повертається в інших розділах до української справи, напр. обговорюючи голод в СССР і т. д.

Книжка має 399 сторінок і 19 фотографій. На обгортці знимка англійського нансенівського пашпорту, виданого для українця.

(УКБЮРО, Льондон).

—o—

Попис кляси рецитації

ПРИ ВИЩОМУ МУЗИЧНОМУ ІНСТИТУТІ ІМ. М. ЛИСЕНКА

В неділю, 22-го травня ц. р. відбувся вже третій попис учнів кляси рецитації проф. Лесі Кривіцької при Вищому Музичному Інституті ім. М. Лисенка у Львові. Вже в минулих роках, пишучи про пописи цієї кляси, висловили ми радість, що Музичний Інститут користаючи з побуту п-і Кривіцької у Львові зорганізував клясу рецитації, що повинна бути початком нашої драматичної школи. Цього року мали ми нагоду чути учнів трьох ступнів, тобто таких, що вчилися три, два і один рік, бо-ж клясa існує вже три роки. У попису взяло участь дві учениці й один учень з І-го року, чотири учениці з ІІ-го року та одна учениця з ІІІ-го року. Дві учениці, одна з І-го року, друга з ІІ-го року в останній хвилині відпали через несподіваний виїзд зі Львова.

З першорічників у памяті слухачів записалася дуже гарно п-на Іра Николишин, що відеклямувала низку віршів з циклю „Сім літер" Н. Лівицької-Холодної. Виявила вона неперечний рецитаторський талант, її рисування картин могло справді подобатися; цей талант і милий голос — це задатки гарних успіхів у майбутньому, очевидна річ, коли до них докласти ще багато праці. П-на Оксана Николишин опанувала дикцію, але не зовсім добре ще дала собі раду з „Гуцульськими настроями" Олеся — чути ритміку поезії це не значить гостро вибивати такт голосом. Третьому з першорічників не під силу була така важка до рецитації річ, як „Мое Слово" Стефаника. Цього Стефаникового твору не можна рецитувати громовим голосом, бо це тихе оповідання, це свого роду сповідь, про яку сам Стефаник каже: „білими губами у півголос казатиму вам про себе". Гарні моменти у „Поліссі" Д. Фальківського мала п-на Катруся Зарицька (ІІ-ий рік), з цього самого року п-ни Мирослава Дрогомирецька, Леся Цибрух та Леся Пеленська виказали добру школу, хоч остання мала деякий клопіт з „Довбушем" Федьковича, який не вийшов у неї таким, яким „Довбуш" справді повинен бути. Ця поема не підходила під голос рецитаторки.

Доказом, що підбираючи твір для рецитації, треба дуже уважати, чи він підходить до голосу рецитатора, була п-на Галина Голобродська (ІІІ. рік), що гарно віддеклямувала Шевченкову „Лілею" з чудовою інтерпретацією декотрих місць, але не могла захопити публики „Забутими словами" Лесі Українки, бо ця поезія ні трохи не підходила під її голос.

Дві частини попису закінчили: першу — мельодеклямація „Сім літер" Лівицької-Холодної, другу — мельодеклямація „Минають дні" Шевченка, в яких виступили всі учениці, що брали участь у попису.

Цілість попису робила гарне враження. Ученици проф. Кривіцької гарно засвідчили про її працю.

об.

Третій курс господинських інструкторок „Сільського Господаря".

У пятницю, 20-го ц. м., відбулось у Львові святочне закінчення третього курсу господинських інструкторок „Сільського Господаря", що почався 5-го листопада 1937 р. Курс був розрахований тільки на 6 місяців, але довелось його перетягнути, бо в міжчасі курсантки пройшли десятьденний курс для інструкторів „Хліборобського Вишколу Молоді", який теж улаштовував „Сільський Господар" та курс „Відродження".

Праця у господарській ділянці серед сільського жіноцтва так розгорнулась, що потреба фахово вишколених інструкторок дуже зросла. Два попередні курси, не дивлячись на те, що дали майже 60 інструкторок, не могли задовольнити всіх потреб краю, раз тому, що не всі ті курсантки, які покінчили курси, могли стануги до роботи, а по-друге й тому, що вже в часі самої праці довелось поділити їх на дві категорії: організаторок та інструкторок, що переводять тільки фахову працю на курсах. Організаторок небагато і тому не можна задовольнити всіх філій „Сільського Господаря", які таких сил потребують. Дотого всяких інших фахових курсів було цього року так багато, що просто не ставало інструкторок, щоб одночасно задовольнити всі домагання наших сіл.

Щоб збільшити число фахових інструкторських сил, „Сільський Господар" улаштував саме цей третій курс господинських інструкторок. На курс зголосилось спочатку коло 30 осіб, але з ріжних причин, головно з причин матеріяльного характеру, почало науку на курсі тільки 20 осіб, а в часі курсу відпало ще 5 осіб, так що курс закінчило тільки 15 учасниць. Декого з тих курсанток вислали ріжні наші установи, які й помагали їм матеріяльно, а частина прийшла на курс з власної ініціятиви і утримувалась власними коштами.

Хоч число курсанток було невеличке і внаслідок того адміністрація курсу не виплачувалась, то всеж „Сільський Господар" намагався у ріжний спосіб облекшити курсанткам оплати на курсі, що і так були невеликі (15 зол. місячно за навчання) і багатьом ці оплати познижувала, а декому погодилася почекати, аж почнуть заробляти і зможуть гроші повернути. Щоб уможливити курсанткам дешевший побут у Львові, при курсі уладили інтернати, причому учасниці курсу харчувались у кооперативній харчівні, яку вели при курсі у власному заряді. При цьому вони відбували і кооперативну практику. Треба тут особливо підкреслити, що у такому важкому матеріяльному становищі, вдалося „Сільському Господареві" довести курс до кінця завдяки тому, що поза учительками практичних занять всі прелєгенти давали свою працю безкорисно.

На курсі викладали такі предмети: куховарство, трикотарство, крій і шиття, домашне господарство, гігієну, городництво, садівництво, ґрунтознавство, годівлю домашніх тварин, птахівництво, молочарство, пасічництво, лічничі зела, шовківництво, причому спеціяльну увагу звертали на організацію та методи праці серед жіноцтва і на кооперацію, бо господинські інструкторки мусять бути дуже часто й кооперативними пропаґаторками. Кооперативних прелєгентів та цілу програму курсу кооперації дав Ревізійний Союз. Окремий іспит з кооперації перевела комісія, складена з дир. Филиповича, м-ра Гладкої та п. Вербицької.

На курсі викладали переважно урядовці „Сільського Господаря" і директори та урядовці Ревізійного Союзу, Центросоюзу, Маслосоюзу, Народньої Торговлі та Центробанку, крім цього і приватні особи. Виклади відбувались рано і пополудні. Курсантки відбули практику з городництва у городі ОО. Студитів і з садівництва у городі при церкві св. Петра і Павла.

Підчас пятницевого свята, звязаного з випуском курсанток, що відбулося в год. 5-тій пополудні, прощав курсанток голова „Сільського Господаря" п. **Мирон Луцький.** П-ні **Кононенко,** управителька курсу, здала звіт з праці курсу та дякувала прелєгентам за їх труд. Промовляла на святі також сен. **О. Кисілевська** з Коломиї. Від курсанток промовляла учасниця курсу п-на **Мелянія Коцко.** Гості цього свята мали нагоду оглянути виставу ручних робіт курсанток. Свято закінчилося товариською гутіркою при чаю.

Таким чином „Сільський Господар" знову трохи підсилить ряди фахових інструкторок по своїх філіях та ріжних фахових курсах. Але щоб задовольнити всі потреби у тій ділянці „Сільський Господар" мусітиме влаштувати ще неодин такий курс, поки не буде змоги вести постійну школу того роду.

—o—

Українські журналісти у своїх професійних справах.

В понеділок 23. ц. м. в салі „Української Бесіди" у Львові відбулися сходини українських журналістів, членів ТОПЖ-у і нечленів тієї орґанізації, але професіоналів пера, скликані на підставі § 18. закону про збори деякими членами журналістичного стану. На денному порядку були дві надзвичайно важні професійні справи: справа зсиндикалізування українських журналістів та справа збірних умов праці.

Справу зсиндикалізування українських професійних журналістів та ввесь хід кількалітніх уже розмов на цю тему з представниками Синдикату Львівських Журналістів і Союзу Журналістів Польщі у Варшаві референував **ред. І. Кедрин,** який подав теж головні постанови нового розпорядку про збірну умову праці між польськими видавцями і Союзом Журналістів у Варшаві, умову, яка обовязує також український пресовий світ. Референт відчитав листа, що його дістав від голови професійної комісії Союзу Журналістів Польщі і вказав на ріжні можливі рішення, що їх можуть українські журналісти прийняти: обмежитись до орґанізації ТОПЖ, вступати як автономна секція до Синдикату львівських журналістів, або орґанізувати власний окремий Синдикат українських журналістів.

Справу збірної умови, що її виготовила Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка, референував **ред. М. Стахів,** який подав засади, на яких та умова спірається, та становище, що його зайняли ріжні українські часописні видавці в дотеперішніх переговорах. На жаль, ця справа стрічає також деякі поважні реалізаційні труднощі. **Присутні одноголосно прийняли резолюцію, яка підтримує змагання ТОПЖ-у поправити долю українських журналістів шляхом збірної умови праці між ними та українськими часописними видавцями.** Головна засада збірної умови, виготовленої Радою ТОПЖ-у, є стабілізація журналістів при їх професійних варстатах праці після деякого часу, в якому вони виказали свій хист і вартість для видавництва. (До цієї справи ще повернемось. — Прим. Ред.).

У висліді нарад рішено покликати комісію, до якої ввійдуть — по одному — представники всіх українських щоденників і політичних тижневиків, разом 13 осіб. Ця комісія має всесторонньо розглянути справу зсиндикалізування українських журналістів та познайомитись докладно з проєктом ТОПЖ-у про збірну умову праці і відповідними видівців.

Головував на Зборах **ред. Роман Купчинський,** голова ТОПЖ-у.

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на житя „КАРПАТІЯ" у Львові за своє виплачення повної обезпеченої суми по мому бл. п. Мужові Олександрові Петрові Літинському, лікареві „Кооперативи Здоровля" в Ременові.

Своє й акуратне виплачення обезпеченої суми уважаю моє поручити це одине українське Товариство обезпечень на житя найширшим колам української суспільности.

Львів, 23. травня 1938.

Емілія Літинська.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на червень 1938 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

КОДРЕАНУ ПЕРЕД СУДОМ.

Минулого понеділка почався перед військовим судом у Букарешті процес проти Корнелія Кодреану, провідника „Залізної гвардії". Йому закидують 11 злочинів: держ. зраду, задержання й оголошення документів про народню оборону, за замахи проти публичної безпеки, бунт і ін. На процес приїхало коло сто журналістів, яких зревідувано, заки впустили на салю розправ.

МЕКСИКАНСЬКИЙ СТЕЙТ САН ЛЮЇЗ ПОТОЗІ ВИПОВІВ ПОСЛУХ ФЕДЕРАЛЬНОМУ УРЯДОВІ.

Щойно тепер наспіла з Мексіку вістка, що парлямент стейту Сан Люїз Потозі ще 15. ц. м. визнав політику през. Карденаса протиконституційною та скасував свої зобовязання супроти федерального уряду. Крім того він заіменував ген. Седілля вождом стейтової армії та дозволив йому диспонувати фондами з публичних кас. Рівночасно згаданий парлямент закликав інші мексиканські стейти до повстання проти федерального уряду.

МОРОЗИВО

...ДУК ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКОГО КОНФЛІКТУ ПЕРЕД ЛЬОНДОНСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

Британський премієр Чемберлен зложив у понеділок в палаті громад заяву у справі Чехословаччини. Він подав хронольогічно хід подій від 19. ц. м. до минулого понеділка, опісля заявив, що британський уряд змагає до мирного поладнання конфлікту.

Того самого дня запросив Чемберлен до себе провідників опозиції і заявив їм, що хоч замітне деяке відпруження, ситуація є таки дальше критична.

МІНІСТР БЕК У ШВЕЦІЇ.

У вівторок приїздить до Стокгольму з офіційною візитою мін. Бек. Він проведе там 4 дні.

—o—

ЗАМКНУЛИ ФІЛІЮ „МАСЛОСОЮЗУ" У ЛУЦЬКУ.

У польській пресі появилася вістка, що луцьке староство наказало зліквідувати філію „Маслосоюзу" в Луцьку, мотивуючи, цю постанову тим, що згадана філія не пристосовується до законних приписів

НОВИНКИ.

— **Черче-Живець.** Першорядний пансіон **„Надія"**, ведений під управою пп. Томашівської і Кшановської М., поручає комфортові кімнати і добірний харч по приступних цінах. На домагання за ричалтом. ч. 1128 (—5)

— **Прегарно положені,** гарні, соняшні, просторі кімнати з бальконами, як також цілоденне утримання, та поодинокі снідання, обіди, вечері, дешево, поручає від 1. червня **Зарицька Володимира в Ямнім,** біля Яремча, дім Михайла Павлюка. За інформаціями звертатись до 30-го травня: **Львів, Обертинська 27,** а від 1 червня в Ямнім. 1094 -3

— **Як ладити морозиво?** Це тема чергового показу „Нової Хати" дня 26. ц. м. під проводом п. Наталки Гаврих. Показ відбудеться, як звичайно, в домівці клюбу, Ринок ч. 39. Початок год. 18 1134 1—1

ФОРТУНА НОВОГО

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 27. травня в год. 7-ій увечір. На сходинах виголосять д-ри Стефан Коржинський та Ізарій Федейко доклад п. н. „З казуістики хорю кровяної системи. (Angina lymphocytaria, Panmyelophtysis, Agranulocytosis). На неділю 29. травня підготовяє Секція товариського життя прогульку в околиці Львова. 1141

— **Чи знаєте,** що фотографічний апарат з E-коми збільшує радість життя?!

— **Засідання Філольогічної Секції** Наук. Т-ва ім. Шевченка відбудеться в суботу, дня 28. травня ц. р. в 18. год. в салі бібліотеки. На порядку дня: 1) д-р В. Сімович: Іречків денник, 2) Справи Секції.

— **„Справа правосильности анатемування гетьмана Івана Мазепи".** Виклад на цю тему виголосить у пятницю, 27-го травня ц. р., в год. 19-ій в Українському Науковому Інституті у Варшаві проф. Олександер Лотоцький.

— **Зїзд членів Українського Военно-Історичного Товариства у Варшаві.** Дня 5. червня ц. р. відбудеться у Варшаві, при вул. Єрусалимській 31, м. 3, в год. 10-ій Зїзд членів Українського Военно-Історичного Товариства.

— **Практики для вчителів.** Зреорганізовані програми навчання в купецьких гімназіях у Польщі вимагають від учителів знання господарського життя у практиці. Шкільна влада узалежнює вчительські дипльоми від практики згаданих учителів у торговельних підприємствах.

— **„День Хорих" у Львові.** „Український Комітет Допомоги Хорим" у Львові повідомляє, що уладжує „День Хорих" у вівторок 31. травня ц. р. в год. 9. рано в церкві Успення Пречистої Діви Марії при вул. Руській. Хорі зможуть висповідатись і приняти св. Тайни підчас Служби Божої, відправленої в їх намірені.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші вигри: 50.000 зол. на ч.: 6834 111004; 25.000 зол. на ч. 122321; 15.000 на ч. 12622; 10.000 зол. на ч.: 17609 13326 38349 56848 121342 132567 149612; 5.000 зол. на ч.: 30202 33585 37913 53259 57062 108343; 2.000 зол. на ч.: 56800 58779 71308 75102 262 76104 77987 86604 93150 94342 138332 140951 144172 148309 150517 151762 159656; 1.000 зол. на ч.: 4147 7849 8734 10953 19667 920 22783 23016 25758 28607 29931 31770 32499 35844 37045 38152 58323 458 64771 68846 70206 75741 80559 101006 104851 896 129028 137972 141035 142774 149634 152541 153418 155986.

— **Львівська хроніка.** У Львові померла, у віці 79 літ, відома оперова артистка, Амалія Каспровічова, що 50 літ працювала на львівській сцені. — Мозес Герінг повідомив поліцію, що ніччю з понеділка на вівторок хтось вирвав крати та вломився до його магазину при вул. Янівській 11 і забрав шість пачок помаранч, вартости 240 зол. — У вівторок, у брамі при вул. Кохановського 26 Марія Кубаївна (Шевченка 1) облила сільним квасом свого нареченого Петра Хамуляка (Кохановського 34). Кубаївну арештували.

— **В гімназії Р. Ш. в Рогатині.** Іспит зрілости відбувся в гімназії під проводом проф. Яро-

найкраще холодить

Українське народне господарство — „Просвіті".

(Промова голови РСУК сен. Юліяна Павликовського на святі благословення прапору „Просвіти" в дні 22. травня ц. р.).

Не було — здається мені — у житті українського народу камерального свята, по природі своїй тихого і маловодного, яке стало би таке голосне і таке всенародне, як камеральне свято по свячення прапору „Просвіти"-Матері.

Всі ми свідомі цього, всі це живо відчуваємо, що з ударами серець нашої, у цій палаті зібраної, сотні б'ють сьогодні однодушним ритмом мільони сердець українців, б'ють для „Просвіти" в пошані її сімдесятьлітньої плодовитої для нації праці, б'ють для Неї для затертя турбот, які приніс „Просвіті" суворий нинішній час...

Великий дух свідомого своїх праць і завдань народу — це сила, яка не підлягає законам, що володіють фізичним світом..

*

В найглибшій пошані клонюся перед прапором „Просвіти".

Думки, які ворушать мою душу, ледви чи зможуть відзеркалити почування, якими **світ українського народнього господарства** стрічає і вітає „Просвіту" у великім Її дні...

*

З вдякою, щирою вдякою, приймає „Просвіта" і ми з Нею з рук Князя нашої Церкви, що вінчає Святоюрську Гору, прапор „Просвіти" — знамя її змагань і трудів, багате багатством мистецької інвенції, пророчисте вимовою своєї емблематики.

Перебуваючи на Святоюрській Горі, пригадуємо собі, що перші наші просвітяни не мали щастя добитися до святоюрського храму, коли то вони прохали благословення народинам „Просвіти" 8. XII. 1868 р.

А сьогодні?..

Ось перша наша думка, що її зроджує контраст памятних для „Просвіти" днів! І того першого зимового, зимного не тільки стужею зими, й цього нинішнього весняного, ясного не тільки від весняного сонця...

А друга.

Друга наша думка бере свій почин у вдумчивім розгляненні значіння нашої Церкви в житті нашого народу, значіння не тільки ідейного, але й суто практичного.

Нарід наш шукає правди у чистих своїх національних змаганнях. Змагання ці є виявом стихійних, природних прав та амбіцій живої нації, що прямує до поглиблювання свого життя. Якже часто, зокрема в сучасній добі, приходиться нам, українцям, стрічатися на нашім шляху зі штучними прірвами, а то й гатями! Не попадаємо ані в зневіру ані в розпуку! Чисті наші змагання спокійний захист найти можуть і находять у животворній вірі і кращих мурах наших святинь.

Свідомість ця, символом якої між іншим буде — зокрема для нашого молодого покоління — нинішнє камеральне свято, широкою стрією розіллється у живих серцях і вдумчивих умах українців. Свідомість ця принесе за собою не тільки успокоєння, але й підбадьорення. Вона додасть нам нових сил до дальших наших змагань.

*

Стоїмо перед прапором „Просвіти". Йому присвячуємо всі наші думки. Тому нехай не закине мені святотацтва, якщо я на часок відірвуся від нього і намагатисьму відірвати від прапору присутніх.

Перенесімося думками у найближчі сусідні Святоюрської Гори — до „Дому Української Кооперації"

Осінь 1937 р. Святкуємо ми, кооператисти, враз із нашим громадянством наші **дні кооперації.** Серед святкування відкриваємо першу спробу виставки нашої економічної літератури. У цій виставі, поруч зі станком РСУК, найповажніше місце займає „Просвіта".

Українські кооператори нарівні з цілим нашим господарським світом з пієтизмом оглядають перші галицькі господарські видання. Якеж з цих видань найбільше приковує їхню увагу? Які з них найглибше ворушать їхню душу?

Нема сумніву, що є це скромна, „Просвітою" у першім році її істнування видана книжка: „Що нас губить, а що нам помогти може?" написана заслуженим громадським дячем о. Степаном Качалою.

Отсей просвітянин уже в 1869 р. відчував потребу і гаряче пропагує необхідність **громадської самооборони народу на полі господарськім.** Він шукає і вказує дорогу, якою нам іти, щоб добути моральні і матеріяльні засоби для господарського відродження народу. Він вже тоді закликає своїх сучасних до організування народніх мас організуванням власних їх дрімучих і розпилених сил.

Через о. Степана Качалу стала „Просвіта" передвісником економічно-суспільної праці на нашій Батьківщині. Згодом сама „Просвіта" стала цю працю плянувати і переводити і то поверх сорок літ. Від 90-тих років минулого століття почала „Просвіта" передавати практичну працю в царині нашого народнього господарства в руки самостійних, спеціялізованих господарських установ. Більшість їх зродилася з трудів і заходів самої „Просвіти".

Таку думку думає кожний з нас, оглядаючи видання „Просвіти" й оком своїм шукає на станку „Просвіти" книги, яка давалаб синтезу й економічно-суспільної праці і раціонально доповнила глибоке думки, що їх кинула між українське громадянство скромна брошура о. Степана Качали в 1869 році. Ось вона, та книга, та

слава Білецького з української державної гімназії у Львові. До письменного іспиту приступило 15 абітурієнтів, репробували 2. При устнім репробували теж 2. Іспит зрілости здало 11, а саме: Бернадин Зиновій, Бігус Степанія, Гулей Андрій, Зелізний Андрій, Луців Северин, Підхомна Анна, Поташник Віра, Теліщук Зиновій, Теліщук Меланія, Цяпа Теодосій, Шевців Ярослав. Іспит закінчення гімназії нового типу для учнів 4-ої кляси (мала матура) починається 30-го травня в польській державній гімназії в Рогатині перед іспитовою комісією, в якої склад входить 4 професорів державної і 4 професорів гімназії Р. Ш. При гімназії відкрили з днем 16-го травня ц. р. підготовний курс до І-шої кл. гімназії нового типу, на який зголосилося 27 учнів.

— Іспит зрілости в гімназії „Рідної Школи" в Тернополі. В часі від 16-го до 21-го травня ц. р. відбувся іспит зрілости в коедукаційній гімназії Р. Ш. в Тернополі під проводом відпоручника Кураторії ЛШО в особі п. Михайла **Тершаківця,** професора держ. Академічної Гімназії у Львові. У склад Іспитової Комісії входили члени Учительського Збору гімназії. До іспиту зрілости приступили 24 абітурієнти та 14 абітурієнток гімназії. При письменнім іспиті репробовано 5 абітурієнтів(-ок), при устнім 3. Іспит зрілости склали: Білик Яків, Боднар Олександра, Брикович Любомира, Будурович Богдан, Вацик Осип, Весна Зиновія, Вовк Мирослав, Вознюк Евменій, Вонс Ігор, Глуховецький Ярослав, Гуглевич Ярослав, Дацковський Богдан, Жуківський Богдан, Зварич Володимр, Кметь Оксана, Колодій Евген, Колодій Ольга, Лемішка Андрій, Мурій Роман, Омецінський Богдан, Павалусь Володимира, Пашевський Петро, Пальчук Богдан, Сембай Оксана, Сокол Марта, Сосновський Михайло, Стецюк Микола, Федусь Любов, Шкільняк Петро, Шостак Ярослава.

— Жертва грому. У Коломиї шаліла буря. Недалеко міста грім убив десятника польської армії Березовського.

— Зелені прапори накрнють Польщу. „Стронництво Людове" проголосило відозву у справі участи в людовому святі. Відозва підкреслює, шо „Стронництво Людове" мусить показати краєві, що в його рядах зорганізовані мільоні. Далі у відозві сказано: „Мусимо сказати Польщі, що ми є її господарями. Мусимо переконати сліпих і глухих, що Польщу кормимо й боронимо. Зелені прапори накрнють Польщу від Збруча по Нотець, від Балтику по Карпати. Мільоні селян засвідчать у день людового свята своє право до участи у володінні Польщею. Мільони селян упімнуться за право і справедливість. Не вірте своїм ворогам, що відтягатимуть вас або відстрашувати від участи в людовому святі. Тут йде про наші права, про наше буття і тут мусимо всі рішати."

— Буря з градом. В понеділок вечором пройшла над стрийським повітом зливна буря з громами. В часі бурі грім забив жінку в селі Братківці, під Стрием. В Підгородцях злива з градом зробила великі шкоди в полі. Гірські потоки прибули та позривали містки і кладки. Жертв у людях не було, втонуло тільки кілька овець і телят.

— Батько хотів уонти дочку. Файбіш Ільзенрат з Коломиї (вул. Собіського 44) ударив кілька разів свою дочку обухом по голові, опісля пішов на поліцію і заявив, що убив дочку. Вона живе, але у важкому стані, з важко ушкодженим черепом.

— Кн. Михайло Радзівіл оженився з англійкою. В цивільному уряді вестмінстерської дільниці в Льондоні відбувся шлюб 68-літнього кн. Михайла Радзівіла з 57-літньою вдовою по багатім льондонськім ювелірі Стюарт Девсон. Пані Девсон приїхала на пів години раніше від свого нареченого, кн. Радзівіл приїхав у товаристві свого секретаря і майбутнього пасерба. Після шлюбу кн. Радзівіл заявив представникам преси: „Покищо не маємо ніяких плянів. Залишимося мабуть ще кілька тижнів в Анґлії. Англійська гостинність найкраща у світі. Взагалі Анґлія — чудова країна. Імовірно візьмемо пізнише церковний шлюб." Подруга кн. Радзівіла заявила: „Ми обоє дуже щасливі. Маємо намір за кілька тижнів обїхати Анґлію самоходом, потім поїдемо до південної Франції".

— Дитячі недуги. У клініках для дітей уживають природної гіркої води **„Францішка Йосифа"** вже при малих постійних запорах з добродійним вислідом.

На перехресті звільни хід воза!

Зі судової салі.

ЕПІЛЬОГ ПОДІЙ У РЕМЕЗІВЦЯХ ПЕРЕД АПЕЛЯЦІЙНИМ СУДОМ.

Перед львівським апеляційним судом стануло 45-ох селян з Ремезовець п. Золочів, з яких 33-ох у першій інстанції засуджено на 6 до 12 місяців вязниці за напад на дім молитви секти дослідників Св. Письма; інших авільнено.

В апеляційній розправі 2-ом обвинуваченим знижено кару до 6-ох місяців, іншим затверджено присуд. Боронив д-р С. Шумевич.

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

В четвер 26. ц. м. стрічаються довготривалі, постійні суперники: Україна й Гасмонея. Суперництво між цими обома дружинами було завжди сильне, без уваги на те, чи котрась з обох дружин стояла вдолу табелі, чи була кандидатом на мистця округи. Суперництво було досі завжди завзяте, хоч ніколи поза дозволені межі не виходило. За останнім разом вислід матчу був непевний і найчастіше він не давав рішення, так що прийнялася загальна думка, що матчі Україна з Гасмонеєю кінчаться традиційним ремісом.

Чи й цим разом так буде, побачимо в четвер на грищі Погоні в год. 5.30 пополудні. В товариським матчу Україна перемогла вже цього року високо 5:1. Та обі дружини інакше грають товариські матчі, інакше мистецькі. При тім не забуваймо, що справа мистецтва ще в 90 проц. не вирішена та що здобуття другого місця табелі та віцемистецтво це теж гарний успіх. Україна грала минулої неділі мабітно, але нещасливо, нічого їй не виходило. Цим разом всі її гравці напевне дадуть зі себе максімум, щоб виявити, що не зважаючи на місце в табелі, вони зуміють бути найліпші.

В год. 3.30 передматч Україна II — Гасмонея II.

МИСТЕЦТВА ЗАКАРПАТТЯ ЗАКІНЧЕНІ.

Минулої неділі 22. ц. м. відбулася остання дія в мистецтві підкарпатської дивізії. Вгорі табелі ситуація була вже відомим лоза: мистцем став безапеляційно кошицький КАЦ, який на 14 гор здобув 23 точки, з пятьома стратеними. Віцемистецтво здобув ЧСК Кошиці з 19 т. Русь опинилася цього року несподівано на третім місці. Клюбсом, що її фатально заломив у цьогорічних мистецтвах був найслабший ужгородський клюб, який займає останнє місце в табелі й покидає цього року підкарпатсько-східну дивізію. Висліди минулої неділі були такі: МШЕ Мукачів — УАЦ Ужгород 2:0 (0:0). Стріча двох загрожених дружин закінчилася перемогою господарів. А що одночасно БФТЦ Берегів зрежисував із ЧСК Кошиці, УАЦ — на превелику радість симпатиків Руси — покращився в дивізію.

ІНШІ ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

ПРАГА. **Спарта — СК Пльзень 1:0.** Передостанній матч чеської Д. Л. На цім матчу було всього 1000 глядачів.

ШТУТГАРТ. **Астон Віль — Німеччина 2:1.** Третій матч англійської дружини закінчився по слабій грі обох дружин перемогою англійців.

ДЖЕНОВА. **Італія — Югославія 4:0 (2:0).** Останній матч Італії перед мистецтвами світу.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ ДЕЙВІСА.

Югославія — Англія 5:0. Світівкові змагання за чашу Дейвіса закінчилися несподівано високою перемогою Югославії над недавньою світівковою потугою Англією.

правдива книга „життя і знання". Є нею Пропам'ятна Книга І. Освітно-Економічного Конгресу „Просвіти", що відбувся у Львові в лютім 1909. р. У ній криється джерело пізнання досвідів і праці „Просвіти" за сорок літ її діяльности у ділянці не тільки їй прикметній, але і в ділянці сильою обставин Нею перенятій, у ділянці господарській. Книгу цю читає по нинішній день кожний український економіст, хоч від її появи минає вже вік покоління. У ній находить він — між іншими — історію будівництва сучасного, після війни перебудованого і розбудованого, живого і пружевого організму української національної економіки в усіх її ділянок і в усіх її громадських та приватних формах, у ній находить він теж джерело пізнання замислів своїх попередників і розмір їх здійснювання.

*

Економічні діячі-просвітяни творять поважну галерію в історії розвитку господарської думки і господарського чину нашої Батьківщини.

Вже на установчих зборах „Просвіти" 8. XII. 1868 р. студ. прав Андрій Січинський знав, що освіта має стати „ступнем до науки господарства"".

Господарській праці народу присвячують свої думи і труди, крім просвітянина, згаданого вже о. Степана Качали, такі діячі, як Володимир та Осип Барвінські, Іван Бічай, о. М. Михалевич, о. І. Негребецький, о. Данило Танячкевич та ін. І — то вже до 80-тих років минулого століття. А далі Кость Паньківський, Василь Нагірний, Кирило Кахникевич, д-р Кость Левицький. Вони враз з цим є вже практичними організаторами і провідниками не тільки локальних, але і краєвих установ.

Місцем їх зустрічи й обміну думок є „Просвіта". Вона стає вогнищем господарських акцій у краю.

„Просвіта" дбає про економаку села і про господарську організацію селянства, але не забуває про потреби міст. Вона дає почин до фахової організації міщан: ремісників, купців та промисловців, які то організації спершу не виходять поза рямц місцевих організацій.

Господарський реферат „Просвіти", покликаний до життя пять літ після зміни її статуту з 1891 р. (освітньо-економічний характер „Просвіти"), розбудовується, після ріжних перехідів, у 1906 р. в окрему „Господарсько-Промислову Комісію" при Головнім Виділі. Ця Комісія по суті була загально-господарською радою для цілости нашого народнього господарства. Хліборобство, ремесло, промисл, торговля, кредит, жіноче господарство, домашній промисл, обезпечення й інші галузи української національної економіки найшли у „Господарсько-Промисловій Комісії" до деякої міри свій дослідний, організаційний і диспозиційний (плянування!) осередок. Осередок цей був тим сильніший, що опорою його став багатогранний спеціялізований і діючий вже (час від 90-тих років до першої декади XX. ст.) господарський апарат: українська кооперація, обєднана у тод. Краєвім Союзі Ревізійнім, Т-во Взаїмних обезпек, „Сільський Господар", Земельний Банк Гіпотечний, ремісничі і промислові організації, фахові школи і т. д.

До галерії перших піонірів господарського відродження причалюють дальші просвітяни з такими назвищами, як д-р Евген Олесницький, о. Тит Войнаровський, д-р Степан Федак, о. о. Юліян і Тома Дутківичі, о. Остап Нижанковський, д-р Теофіль Кормош, д-р Михайло Коцюба і враз з ними гурт молодих агрономів, як Олександер Гарасевич, Сидір Кузик, Гриць Думка, Микола Творидло й ін.

*

Провіркою замірів та осягів просвітян-економістів стала І. Краєва Господарська Вистава у Стрию в 1908 р. На ній теж посвячено прапор „Сокола-Батька". Отся вистава враз з І. Освітньо-Економічним Конгресом „Просвіти" з 1909 р. була одним з останніх етапів господарської праці „Просвіти", яка закінчилася до війни „І. Зїздом українських ремісників і промисловців" 29. червня 1914 р. Зїзд цей, між іншим, причинився до основання в році 1928. фахової краєвої організації „Союзу Українських Купців і Промисловців".

*

Сорок літ трудів і змагань „Просвіти" на господарськім полі становить голосний вклад в основи сучасної нашої господарської організації, яка живе і діє.

Тож не дивно, що цілий наш господарський світ, у вдячнім спогаді минулого і живім спомині недавнього, вітає „Просвіту", вітає щиро як свою близьку, рідну організацію, вінчає її знамя обиллю своїх лент та щиро бажає їй дальшого розквіту і скріплення теперішніх праць, праць присвячуваних культурі українського народу.

Останні вісти.

СУДЕТО-НІМЕЦЬКА ПАРТІЯ ОБВИНУВАЧУЄ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД.

Провід судетської партії оголосив комунікат, що в округах, замешкалих судетськими німцями, панує тепер стан, який годі вважати за нормальний та згідний з конституцією. Партія протестує проти твердження, немовби такий стан введено з вини судетських німців. Навпаки, судетські німці виявили повну дисципліну і пошанували публичний порядок. За теперішній стан відповідає лише Прага. Німецьке населення вважає,що переговори з Прагою так довго не доведуть до цілі, доки чеський уряд не створить атмосфери, яка уможливить нормалізацію відносин. Беручи під увагу події двох останніх днів, партія сумнівається, чи тієї атмосфери справді бажають чеські політичні кола.

ВІЗ ЗАТРИМУЙ ТІЛЬКИ З ПРАВОГО БОКУ ВУЛИЦІ, ДАЛЕКО ВІЛ ПЕРЕХРЕСТЯ ДОРІГ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 25. 5. год. 8. веч. „Вовк коронує Мадагаскару".

Четвер 26. 5. год. 3.30 попол. „Роз-Марі". год. 8. веч. „Вовк королеви Мадагаскару".

Театр Різнородностей:

Середа 25. 5. год. 8. веч. „Травневі пригоди".

Четвер 26. 5. год. 3.30 попол. „Травневі пригоди"; год. 8. веч. „Травневі пригоди".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ШЕПТАЙШІ:

25. 5. Процес Мері Дейєн.

Театр через міста Березання, Рогатин і Тисьмяниця приїзди в гори.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуляка.

29. 5. Яворів.

2. 6. Городок

К І Н А.

АПОЛЬО: „За заслонкою".

АТЛАНТИК: „Дочка Шанхаю".

БАЛТІК: „Володарка пущі", „Король і хористка".

ВАНДА: „Залоги" та „Сто потіх".

ГРАЖИНА: „Сніпіон Африканський".

ЕВРОПА: „Ворог" на осн. Родакевичівни.

КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".

КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіз).

МАРУСЕНЬКА: „Пострах Дикого Заходу" та „Провалля гроз".

МЕТРО: „Кохає, любить, цінує", „Закоханий у тарапатах".

МІРАЖ: „Її найбільша помилка".

МУЗА: „Шеф розвідки" із Конрадом Файдтом.

ПАЛЛО: „Почалося невинно" (Лоретта Янг).

ПАКС: „Пат і Патахон у раю", „Сріблена торпеда".

РАЙ: „Дівчя з темпераментом" з Аною Ондра.

РІАЛЬТО: „Я мінуватиму".

РОКСІ: „Демон вогню".

СВІТ: „Магічний ключ" з Бор. Карловим. „В. З. не причалив".

СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік" і ревія.

ТОН: „Володарка джунглів", „Перлина Білого Кобри".

УТІХА: „Таємне проміння" та ревія.

ХІМЕРА: „Гаспарове" (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Франція" (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 25. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.20 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Як хмарина все життя мандрувала" гутірка для молодших дітей, Пісеньки, 11.40 грає Ед. Комет, оргапа в пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Інформаційна газетка в українській мові, **13.55 Пісні у вик. Ром. Прокоповича (бас) у супр. форт. (у програмі: О. Нижанківський, К. Стеценко, Ярославенко, Лисенко),** 14.20 Лесна музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Хто й знає?", Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вісти, 15.45 Розьд Амундсен, гутірка для дітей, 16.00 Куток мови, 16.15 Музика з пл., 16.30 Трансм. з Евхаристійного конгресу в Будапешті, 17.30 19.50 20.55 Актуальна гутірка, 17.40 Оркестра, 18.20 Життя молоді в таборі, 18.30 Театральна гутірка, 18.40 Нар. пісні у вик. дом. квартету, 19.00 „Мета" образок із дит. Ч. Стрішевича „Проклята Венеція", 19.20 Скрипк. реціталь у супр. форт., 19.35 Стоїки й епікурейці, 20.00 Свято кадетів із нат. шлеського повстання, 20.35 Спорт, 20.40 Програма на завтра, 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Краса села в поезії, 22.00 Оперетові мельодії, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „Справа п. Мая" словно-муз. авд.

Четвер, 26. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. денник, 8.15 Орх. концерт, Після богослужения коло год. 10.30 Муз. з пл., 11.30 Радіофонізація варшавського восвідства, 12.03 Симф. порапок, 13.00 Маєвградова історія, 13.20 Музика орх., мандолін, спів, форт., 14.45 Для села: Нар. приповідки і науч. передбачування погоди, Море і сільський нарід. Трансм. зі села Неджева, Кутківського повіту, 15.45 Нар. капела, спів, 16.25 Діти дітям, пісні, пісеньки, 16.45 Опіка над нар. мистецтвом, 17.00 Оперова музика, спів, 17.55 Р. Фолькман: Тріо б-моль оп. 5, 18.30 Трансм. з Льондону: Розр. концерт улюб. „Ді Леслі Бриджвотер Квінтет", 19.00 Приятель і приятелька, 19.10 Як давніше танцювали, концерт орх., 19.35 Листи та програми, 19.45, 21.10 Спорт, 19.50 Програма на завтра, 20.00 Трансм. з Евхар. конгресу в Будапешті, 21.00 Веч. денник, 21.25 „У травні" розр. концерт, хор, орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Ловецькі терени у Польщі (відчит у німецькій мові), описи Описерія альбум.

Пятниця, 27. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Сільська молодь при праці, 11.40 Пісні Моцарта й Бетовена, 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Суєп. гутірка, 13.50 Із дальної мучики, пл., 14.20 Легка музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Хто й знає", Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вісти, 15.45 Моя вивірка, опов. для дітей, 16.00 Гутірка в хорими, 16.15 Розр. оркестра, 16.45 20.02 Актуальна гутірка, 17.00 Дитина серед дорослих, 17.15 Двофорт. музика, 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Турист. інформатор, 18.15 Вок. дуети у вик. А. Димніцької, сопран у супр. форт., 18.30 18.55 Програма на завтро, 18.35 Гімнастика волі, 19.00 „Американська сенсація", вес. авд. 19.42 Пісні й танки, 20.12 Симф. концерт, орх., спів, у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, акт. гутірка, 22.00 Танк. музика, орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика в пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 25. травня 1938.

БЕРЛІН 18.[illegible] Розр. музика, 20.00 Концерт. БЕЛГОРОД 21.30 Нар. пісні, БРКСЛЯВ 19.25 20.00 21.00 „Беседи кумм з Віндсору" оп. Ніколаї, БУДАПЕШТ 15.20 Шопл., 20.00 21.00 22.00 Вечоровінський концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Сопрн, форт., 21.00 Приватні твори великих мистців, симф. орх., 22.20 Квінтет альпейських мельодій, МІЛЯНО 21.00 22.00 Муз. вечір, ПРАГА 21.15 Орх. концерт, 22.30 Югосл. музика, РАДІО ПАРІ 21.30 Форт., 21.00 На паризькій хвилі — розр. програмы, РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Ль пічере дель онеста" ком. Піранделя, СОФІЯ 19.45 20.00 21.00 Опера.

Четвер, 26. травня 1938.

БЕРЛІН 18.30 Китиця вальсів. БІЛГОРОД 20.45, 21.00 Нар. пісні, 21.45 „Моцарт і Салієрі" БУДАПЕШТ 15.30 Форт., 17.30, 18.00 Нар. пісні, 21.35, 22.00 Мадяр. муз., ВІДЕНЬ 10.00, 11.15 Концерт кам. орх., 15.20 Концерт трія гітаристів, 16.00, 17.10 Розр. концерт, 19.10 Скрипковий реціталь В. Барналі, КОШИЦІ 18.00 П. Федор „У рідним краю" драма, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія і орг. музика, ПРАГА 15.10 Легка музика, 16.45 Військ. орх., 18.30 Муз. твори на отворення Нар. Театру в Празі, 20.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Увни, 18.30 Комер. музика, 20.15 Віол., 20.30, 21.00, 22.00 Концерт, РІМ 17.15 Камер. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Мойсей" бібл. мельодрама Россіні, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45, 21.00 Спів. реціталь.

Пятниця, 27. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 17.00 Соната на 4 руки Шуберта, 19.10 „Отелло" оп. Вердія, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 19.00 Цик. музика, 22.20 Концерт квінтету, ВІДЕНЬ 18.00 Молодь грає і співає, 19.30 Пісні, хор, музика, 20.00 Розр. концерт, 21.10 „Бути або не бути" монольоги, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Ст. Чеміль: „Про летуські канали", Концерт нар. пісень, МІЛЯНО 17.15 Скрипки, 20.30 Танк. музика, 21.00 Розр. мельодії, 21.55 22.00 Скрипка, ПРАГА 16.40 Квартет віолончелі, 18.20 Салонн. музика, 20.20 Концерт орх., сол., РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 Театр Улми, РІМ 17.15 Спів, 21.00 22.00 „Фраскіта" оп. Легара, СОФІЯ Амер. пісеньки.

БІРЖА.

Львів, 24 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 59·62, 59·15, Доляри американські 5.30·50, 5·27·50 Доляри канад. 5·25·50—5.23·00. Фунти голл. 293·50—291·80, Франки фр. 14·7[illegible]—14·49, Франки швайцарські 1[illegible]·13·—12·15·50 Фунти англ. 26·34—26·15, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—9·00 Кор. данц. 117·60—116·75 Кор. норв. 132·83—131·85 Корони шв. 135·95—134·95, Ліри італ. 22·50—21·60, Марки фінлян. 11·66—11·25, Марки пім. 90·00 — 84·00, Гель Авіз 26·20—25·95, Марки нім. срібні 110·00 — 109·00

Акції.

Банк Польський 118·50 Цукор. 34·00, Вугель 28·00, 28·00, Лльпоп 75·50. Можейів 12·40, Острозець 54·00, Старокончиці 38·50, 35·75, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із. 1 ем. 79·50 серія ненот. 3 поз. зам. 2 ем. 80·75 серія ненот. з. конверс. 70·25 пром. дол. 41·75 4 консол. 67·76

Тенденція дещо слабша.

ЦІНА "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 24 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·45 зол.
1 кг. масла бочков вид. з опак.	2·50 зол.
1 кг. масла експорт за вагон.	2·50 зол.
молоко	16—17 сот.
(ціна копа.)	3·40—3·45 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця здержана

РІЖНІ

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТГІШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 6-7

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, жіночі, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 58-100

ГАЛАНТЕРІЯ, кравецьке приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Банки 10. 1016 6-12

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Кашмирівська 4. Репарації виконує негайно. 1050 6-6

КЛІНІКА годинників **ГУТЕРМАН** при Сикстуській чотирнадцять справді видає тільки 1-річну гарантію, але вони ходять роками. 1105 1-12

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ пів кам'яниці ІІІ. пов. при ул. Личаківській. Дохід 6-тю з цілої кам'яниці 618 зол. місячно. Зголошення тел. 212-11. 1139 1-5

ЛІКАРІ! Лікарське уряджения за безпів „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 1-9

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ПОЗІР! ЛІКУВАНЦІ!

Др. Чвартацький Гр.

ординує для Купелевого Заведення в ЛЮБІНІ ВЕЛИКІМ

у недугах жіночих і ревматичних.

1034 5—5

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.

498 25-50

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.

Догідні кредитові умовини.

Новацький

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.

Тел. 235-21.

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, а відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію від найкращої достави. 806 1.50

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, БУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

Філія КОПЕРНИКА 15 а

ФІЛІЯ ГАЛИЦЬКА 18

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ЛЕДІВНІ САКА

найдешевше купите просто в фабриці Львів, Сикстуська 18 (рір Костюшка) тел. 115-66. 1119 1-20

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенові шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 113 (14.944). Львів, четвер 26. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Шеф румунського ґенерального штабу

приїде в найближчому тижні до Польщі.

Шеф румунського ген. штабу ген. Йонеску зі своїм заступником та кількома вищими старшинами, приїде в найближчому тижні до Польщі з офіційною візитою і буде там приблизно один тиждень.

КАРА СМЕРТИ В РУМУНІЇ.

Румунський уряд впровадив окремим законом кару смерти за замах на короля або члена королівської родини, голову і представника чужої держави та за який небудь політичний замах.

Цей закон тимчасово введено на один рік.

КОДРЕАНУ НЕ ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ВИНИ.

На вчорашній розправі Кодреану заявив, що він не апробував убивства прем. Дуки і що зрештою підчас процесу у справі того убивства його увільнили. Опісля зізнавали свідки.

Чи Канада стане по боці Вел. Британії на випадок війни?

Канадійський премієр зясував у парляменті напрямну лінію закордонної політики Канади.

На випадок війни — ствердив він — одинокий парлямент вирішить на основі обставин, чи Канада має вмішатися у війну. Годі проголошувати згори невтральність до всякого конфлікту, в який булаб вмішана Англія — як цього деякі домагаються — бо це становилоб засохту для найзідника. Будемо у контакті з Англією та з іншими краями, що змагають до мира, та дальше будемо виконувати розважну програму національної оборони.

Наради чехословацького премієра з послами Франції та Англії.

Як подають із Праги, премієр Годжа відбув нараду з послами Англії та Франції про біжучі справи.

ЧЕХИ ФОРТИФІКУЮТЬ ДАВНИЙ АВСТРІЙСЬКИЙ КОРДОН?

Віденська преса повідомляє, що чехи фортифікують кордон від Австрії; його обсаджено регулярним військом, стяґаючи митну сторожу.

РОЛЯ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ ТА БРИТІЙСЬКОЇ ПРЕСИ В ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКОМУ КОНФЛІКТІ.

Німецька преса закидає деяким британським колам, що вони тенденційно представляють хід конфлікту і творять леґенду, немовби це Велика Британія врятувала загрожений мир. „Німеччина була готова нарушити чехословацьку територію, — мовляв — але рішуче становище В. Британії не допустило в цій хвилині до катастрофи." Полемізуючи з тим твердженням, німецькі часописи стверджують, що британський амбасадор у Берліні дістав заперечення вісток про рухи німецьких військ; не зважаючи на те, англійська преса поширювала алярмуючі вістки на цю тему. Це недвозначно характеризує здогадних „приятелів мира" в Англії. Коли чехи демонстрували і провокували німців та змобілізували резервістів, Німеччина зберегла спокій і не втратила зимної крови, не зважаючи на суперечні чеські зусилля: представити ситуацію як грізну. Значить, — твердження, мовляв, це Англія врятувала мир, зовсім неправдиве.

РОЗМОВА ГЕНЛЯЙНА З ГОДЖЕЮ НЕ ДАЛА ВИСЛІДУ.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Праги: Німецько-судетські політичні кола твердять, що понеділкова розмова Генляйна з Годжею не принесла відпруження. Зі Судетів напливають дальше вістки про нові інциденти.

ГЕНЛЯЙН НЕ ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ „В ТІНИ БАГНЕТІВ".

Про цю розмову подають з Праги такі подробиці: Вона тривала три години. Генляйн заявив на вступі розмови, що приходить на запрошення чехословацького премієра і домагається, щоби це виразно підкреслили в комюнікаті про розмову. Йде про те, що з ініціятивою виступив чехословацький уряд, не Генляйн. Дальше зажадав Генляйн, щоб уряд відкликав зі Судетів війська, заявляючи, що як цього домагання не виконають, він скидає зі себе відповідальність за комплікації, до яких це може довести. Справи статуту для меншин не порушували зовсім на цій конференції.

„Цайт" (орґан німецько-судетської партії) підкреслює, що переговори з меншинами не можуть іти „в тіни багнетів".

—o—

Форальберґ відірвано від Австрії.

Колишній австрійський союзний край Форальберґ відділено від Австрії та прилучено до провінції (Гау) Швабії (Баварія, Віртенберґ і Баден).

Sygn. VI. 1. Pr. 172/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O.: D-r J. Locker i D-r St. Horodyski, w sprawie konfiskaty nr. 100 czasopisma p. t. „Діло" z daty Lwów, dnia 11 maja 1938 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 172/38. — na posiedzeniu niejawnym w dniu 14. maja 1938 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 10. maja 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Діло" nr. 100 z daty Lwów, dnia 11. maja 1938 r., zawierającego: 1) w artykule zaczynającym się w tytule od słów: „Rozbinały" w całości z tytułem; 2) w artykule zaczynającym się w tytule od słów: „Podłi" — w całości z tytułem zamiona ad 1), 2), występku z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863), t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Wymienione artykuły mają na celu przez niezgodne z prawdą i tendencyjne naświetlenie położenia ludności ukraińskiej na ziemiach wschodnich, oraz polityki czynników państwowych wobec tejże ludności szerzyć wiadomości, mogące zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki, w. r. Protokólant: St. Mędraś, w. r. Za zgodność: w. z. Warzeszczak, kier. rejestr.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ПРЕМІЙНИХ ВКЛАДКОВИХ КНИЖЕЧОК КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові вул. Руська ч. 20.

В лєсуваннє переведеному на засіданні Надзірної Ради Кооперативного Банку „Дністер" у Львові в дні 19. травня 1938 припали премії за ощадність за такі премійні книжечки:

по зол. 25.— на число книжечки 30.311, 30.369 і 30.394
по зол. 50.— на число книжечки 30.290 і 30.409.

Дирекція Кооперативного Банку „Дністер" у Львові.

Всі Елєґантні Панове
убираються у знанім краєвецькім салоні
ҐРИҐОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, I. п. Тел. 115-65.

Одноду́шні ухвали Ц. К. УНДО та їх політична інтерпретація.

Львів, 25. травня 1938.

Деклярація ЦК УНДО з 7. травня ц. р. та ефект, який вона викликала в Польщі і за кордоном, відвернула увагу українського громадянства від внутрішніх українських злободневних питань. Відвернула теж і від справ, які від довшого часу творили внутрішньо-політичну трудноші УНДО. Нїде правди діти: після двох останніх засідань ЦК, себто після засідання 7. і 21. травня, які покінчилися відомими одноду́шними ухвалами, могло повстати враженнє, що ці труднощі усунені, що вони вже не істнують.

Не є завданнєм преси фальшиво інформувати своїх читачів. Тим менше є це завданнєм української преси, яка в сучасних політичних умовинах має ще й спеціяльну місію: активізувати українську прилюдну опінію і зосереджувати її увагу на найважніших політичних справах. І тому „Діло", яке може й найбільше причинилося до викристалізування й оформленнє реакції українського громадянства на невдачі т. зв. нормалізаційної тактики, не може — навіть не зважаючи на сьогоднішнє важке положення нації, навіть признаючи, що теперішня поважна хвилина надається найменше на прилюдну дискусію на внутрішньо-партійні темиґ — не виконати до кінця свого обовязку: не може не вияснити політичного сенсу одноду́шности ухвал ЦК УНДО з 7. і 21. травня. Робимо це ще й тому, що після цих обох засідань ЦК поширилися серед нашого громадянства думки, які невірно передають справжній внутрішній стан в УНДО. Поширення таких думок і спліток нікому не потрібне. Не вважаємо теж, щоб законспірованнє перед широким загалом того, що діється внутрі нашої партії, мало **сьогодні** її скріпити. Внутрішньо-партійна суперечка в УНДО прибрала вже, на нашу думку, настільки спокійні форми, так докладно обі сторони відмежовують справи першорядні від другорядних, врешті, так далеко (навіть для противників опозиції!) відбігають мотиви істнування внутрішньої опозиції УНДО від маленьких особистих справ, що прилюдна дискусія на ці теми́ може бути лише корисна. Вона може партію лише скріпити, бо заторкує справи, які мають загальний інтерес. Славити Бога, ми, здається, увійшли в стадію, де навіть з кризи можна вийти скріпленим, де „опозиція" стає вицем здоровим, де — навпаки — її недостача могла́б принести необчислимі шкоди загальному інтересові.

Здається, погодимося всі, що істотний сенс кризи т. зв. нормалізаційної тактики можна

вести до двох ствердження: 1) до відсутности ефективних осередків тієї тактики; 2) до перекреслення польським партнером політичних засновків тієї тактики. Перший факт признають усі. Щоб коротко пояснити другий, пригадаємо, що майже тритижневе „нормалізаційне" дійсність перекреслила її первісну політичну концепцію. Нема сьогодні мови про те, щоб залагода польсько-української політичної, соціяльної і господарської боротьби спиралася на засаді взаємного порозуміння двох **рівнорядних партнерів. Те**, що істотне для слова „нормалізація": **рівнорядність і змагання до кращого** — щезло, як щезає омана. Чейже самі поляки не кажуть, що українці сьогодні є партнером у нормалізації — (очевидно без лапок!) і що остання, конкретна „нормалізація" довела до поправи українсько-польських взаємин.

Не хочемо сьогодні довше спинюватись над тими твердженнями, ані їх доказувати, їх повторювали таку безліч разів і на сторінках української преси, зокрема „Діла", і на зібраннях провідних органів УНДО і в польському парляменті, що від критичних уваг на тему „нормалізації" кожному з нас уже в ухах переливається. Те, що сьогодні хочемо підкреслити, є ось що: криза нормалізації, як тактично-політичної доктрини, не вичерпується, бодай для українського громадянства, у тому, що вона не мала практичних успіхів і що її політичний сенс загубився. Сьогодні прийшов до цих двох моментів дуже виразно ще третій, може для нас українців найважніший: нормалізація, як тактично-політична доктрина, витворила в українському, головно інтелігентському активі своєрідний спосіб політичного думання і скривлений підхід до польсько-української дійсности. Цей актив усе ще, не вважаючи на наявні невдачі, не може вибутися надії, не може отрястися з решток сподівань, що „всеж таки", що „може таки" можна буде на засаді розмов, договорів чи інтервенцій **змінити** сучасну українську політичну дійсність. Те, що в міжнаціональних взаєминах істотне, а саме психічний підхід що лише **створення власної сили** і віра що лише готовість до політичної боротьби **і воєнна здібність що боротьбу скріплювати** є одиною легітимацією стати партнером, отже ці дві найважніші підстави політичного реалізму просто заниділи в останніх часах перестали існувати як підставні категорії політичного думання великої частини нашої інтелігентської верхівки. І це та найпрікріша і найбільш небезпечна позиція нормалізаційного білянсу. Прикріша ніж захитання автори тезу УНДО ніж фіясо самої ідеї нормалізації. Очевидно, що ті, які свідомі цієї небезпеки, повинні зробити все, щоб привернути стан віри у потребу політичної боротьби і поправити самопочуття українського активного громадянства.

Сміємо твердити, що декларація Ц. К. УНДО з 7. травня була тим щасливим політичним ходом, якого від літ у нас **не робили**. Вона підвищила тон, потрібний в українській дійсности, підкріпила **почуття самопевности**, піднесла потенціял **боротьби в усьому** українському громадянстві. Те **громадянство відчуло**, що з моментом проголошення тієї декларації період залежности **української політики** від розмов, інтервенцій і т. п. **покінчився**, а навіть, що ця політика **ввійшла в орбіту сьогоднішніх** європейських подувів. Те самопочуття скріпила безумовно реакція польської і світової преси на декларацію з 7. травня.

Чи найдеться політично відповідальна людина, яка хотілаб цей ефект виступу Ц. К. — підкреслюємо: **в** українському громадянстві — **ослабити**, яка **поривалаб** знову щасливо віднайдену нитку Аріядни в українському політичному **лябіринті**? Чи не здає собі **справи** майже кожний з того, що саме тепер, саме після проголошення декларації з 7. травня наступив найтрудніший момент, момент **політичного її використання?** Отже, що кожний фальшивий крок, хочби й у найкращій інтенції подуманий, може знівечити **спільно добутий** ефект?

Здається, **не потребуємо вже довше** розводитися над думкою, що упрощуванням справи є погляд, **неначе внутрішні** ріжниці **в УНДО перестали існувати** саме наслідком спільно зробленого **важного** кроку. Ті ріжниці є далі. Не вирівнано ріжниць поглядів на організацію політичної праці, ані на розділ проводу УПР від проводу УНДО, ані врешті на реорганізацію структури партії. І кожний, здається, признає теж, що ані день 7. травня ані день 21. травня, себто ані час після розвязання Союзу Українок і проголошення декларації Ц. К., ані реакція на неї політичного світу, так дуже видна 21. травня, не були тими підхожими моментами для остаточного вирішення цих справ в УНДО.

Підсумовуємо: ріжницю поглядів на тактику партії вирівняли теоретично на Народньому Зїзді. Це вирівняння найшло свій перший **практичний вияв в однодушній** декларації з 7. травня ц. р. Та проте ріжниць на структуру партії і організацію її праці не усунено. Однак 21. травня ствердженo, що **негайна** внутрішня розгрибка може ослабити політичний ефект декларації з 7. травня і припинити реалізацію тих політичних ходів, які, в дальшому, проголошена декларація з 7. травня на провід партії і цілу партію накладає.

Ось це, на нашу думку, справжній сенс **однодушности** ухвал Ц. К. УНДО з 7. і 21. травня ц. р. та останнього його комунікату.

В. Кузьмович.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ
Коперника 2. Тел. 258-88

Коротка память у Совітах.

Мнемонікою (мнемотехнікою) зветься добір засобів для поліпшення, удосконалення людської памяти, так би мовити, наука про це. Не знаємо, як буде називатися наука про погіршення памяти, яку безумовно мусять винайти і запровадити в СССР. Це не значить, що тамошня людина не памятатиме того, що було вчора, мабуть можна буде „навіть" памятати про події, що відбувалися три, чотири місяці тому, але в жадному разі не про те, що було давніше. Залишиться тільки память, що (від початку світа) був „геніяльний батько народів" Сталін, отже були радість і щастя в СССР.

І газети слід буде нищити по всьому СССР, негайно, як їх прочитають. Бо справді навіщо читати стародавні газети з якогонебудь, скажім, давноминулого 1. травня 1937 р.?!..

Ганебні нісенітниці можна там вичитати, тай більш нічого. Наприклад: червона армія, сотні тисяч маніфестантів, робітники і робітниці інженіри і техніки, вчені і службовці ентузіястично, з найщирішою любовю вітають (крім зрозумілю самого вождя) найближчих співробітників вождя і найлевніших його товаришів...

Алеж на цьому лівому крилі Ленінського мавзолею поруч із людиною у кашкеті і в сірій салдатській шинелі **стояли** Рудзутак, Межлаук, Рухімович, Антипов, Сулімов... Цеж „вороги народу", більшість з яких **вже** закінчили не тільки дні „товаришування" з „вождем", але і взагалі свій побут на **землі**!...

А взяти газети на „щасливій квітучій Україні" з 1. травня 1937 р. Тоді-ж на Хрещатику маніфестанти вітали „уряд" совітської України, партію большевиків України, вітали... кого?! страшно і сказати, жахливо і подумати?!... Якіра, Любченка, Хатаевича, Шелехеса, Балицького, Попова, Затонського, Кудрявцева, Василенка! Добрий українець холодним потом обливається, коли хоч **одне** таке прізвище присниться йому, а тож **на тобі**... вітали... любили... прилюдно!

А в Мінську? Кому кричали „ура"? кому махали кашкетами, хустками? кого портрети носили разом з портретами московських „вождів"?! „Фашистівським наймитам", „троцкистським гадам", Голодедові, Червякову, Шаранговичу, Уборевичу...

А вони і собі руки підносили, посміхалися!...

Не будемо вже навіть згадувати про Армению, Узбекістан тощо...

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Навіть у такому небезпечному, загрожено-му місті, як Хабаровськ приймали привіти від юрби, здавалося — найпевніші люди та які люди... секретар крайкома партії Варейкіс або начальник політуправління далекосхідньої армії Хаханьян чи комісар державної безпеки І. ранги Дерибас... Які імена, які люди, який політичний стаж!!..

А де вони тепер? Добре коли там куди круг і кісток не заносить а то може саме їх кістки крук і носить до ближчих якихось місцевостей. Зрозуміло, коли збереглися ще ці кістки...

Собі можна було не вірити, самій собі людина здавалася непевна. А їм не вірити?!

І якже вітати та любити цього року людей, коли може в майбутньому всі ці „вожди" будуть уже не вожди, а „оскаженілі собаки" якщо ще не гірше?!..

А так і тихо, і спокійно... Не памятаємо, кого вітали і любили минулого року, вітаємо і любимо цього року, бо знаємо, що за рік уже їх забудемо і проклянемо.

А що булоб якби червоноармійці мали добру память?!..

1-го травня вони складають „червону присягу", тобто як там не як, а жовнірську присягу урядові, своїм керманичам. Безумовно є такі, для яких ця присяга нічого не варт, алеж є багато таких юнаків, які з очами зпід дашка шолому спрямованими на трибуну, тримаючи міцно рушницю „на руку", дзвінко повторятимуть: „Я син трудового народу!"...

І цей день не може не відзначатися в памяті такого юнака, як не могла не відзначитися, скажім в памяті червоноармійців київської залоги постать найвищого військового керманича, з наказу якого за щойно принесеною присягою вони мусять віддати своє життя, постать Якіра!

А червоноармійці Минської залоги, що приносили присягу 1. травня 1937 р. не можуть, згадуючи про цей день, забути постать командарма Уборевича...

У Харкові червоноармійці не могли забути Дубового, в Ростові на Дону Каширина...

А в Москві чи не командарм Белов командував московською залогою, чи проходячи перед трибуною не впивалися по жовнірському очі замоплених червоноармійців у „легендарних героїв" уславленої перед ними громадянської війни — маршалів Тухачевського, Єгорова, чи не вдивлялися зацікавлені очі комсомольців у найвищий для них, військових, партійний авторитет, у довгобородого Гамарника?

— „Це є твоя найвища військова влада, якій з сьогоднішнього дня ти присягнув бути вірним, відданим до останньої краплі крови"...

Ні!... це вже не твоя найвища влада!.. ні! це вже твої найпідліші, найогидніші вороги!!..

А як же бути з памяттю?!.. з памяттю про 1-го травня 1937 р.?!..

І якимиж очима доводилось дивитися 1-го травня 1938 р. червоноармійцям на своїх найвищих керманичів по всіх містах СССР?!..

— А хто тебе знає? Може і ти за деякий час будеш „ворогом народу"!

А в Москві?!..

Ось проходять слухачі військової академії імени Фрунзе. І чи не поставало у них запитання:

„А де наш довголітній начальник, командарм Корк, який виховував нас? Його нема в живих, але його не поховано під мурами Кремля, а кістки його викинули навіть невідомо куди".

Ідуть „славні соколи соціялістичної батьківщини".

Зник їхній попередній начальник командарм Аксніс!...

І це не звичайна зміна на командовому становищі, ні, його „ліквідовано" як „ворога народу"!...

— Та який він ворог народу? — це думка в якою чимало летунів криються перед самим собою...

— А чи і ти часом не трапиш туди, куди і Аксніс? — зусібіч дивляться інші на нового начальника, командарма Лактіонова...

— А всім вам одна ціна! — майне думка ще в інших, байдужніших.

Ось замість Гамарника стоять аж два політичні комісари: Мехліс і Шаденко.

Цілком зрозуміло, що вони в ніякому разі не можуть вже користуватися серед червоно-

армійської маси тим авторитетом, який був у Гамарника свого часу. Бо коли виявилось, що завіть „сам" Гамарник із своєю „славою", член політбюра, близька людина до Сталіна міг стати „ворогом народу", то щож говорити про цих?! Чи не може це статися із ними? І ще як!..

Але коротшу, ніж на рік память мати небезпечно.

Уявім би, наприклад, хто небудь та й пригадав „судовий процес" Тухачевського з товаришами, яких судило „сумління червоної армії", як захоплено висловлювалася тоді совітська преса... Пригадав би хтонебудь прізвища представників цього „сумління", скажім командармів Алксніса, Белова, Дибенка, Каширіна, комдива Горячева, ну й сумно йому зробилось би. Як, мовляв, усе нетрівке на світі, як легко з „сумління" попасти до „безсумлінних ворогів народу".

Ні, память це річ абсолютно зайва (як багато інших речей) в „країні побудованого соціялізму" а часом навіть небезпечна.

Отже треба винайти спосіб, як загладжувати память в може навіть і цілком її знищити та якнайскорше передати цей винахід до вжитку всіх громадян.

Безумовно не всім без винятку доведеться викладати й, не всіх навчати. Скажім „славні чарковнудельці", навпаки мусять мати дуже добру память, памятати навіть те, чого може майже і не було. Вони-ж зрозумідо, контролюватимуть певними випробованими заходами, чи добре засвоїли учні нову науку, чи може щось „контрреволюційного" ще памятають.

І тоді жити стане краще, веселіше... Питання тільки, кому саме. Гл. Л.

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на поґідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки, 1. червня ц. р. **Рукописи,** які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлетонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачинаємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне появище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже чіткі,** писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, **найкраще** — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород,** а саме: за 1-у — 50 зол.; за II-у — 30 зол.; за III-ю — комплєт Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", 1, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, стаючи у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже у княжій добі

„Вовча яма польської думки".

Польська письменниця Марія Домбровська про Холмщину й українсько-польські відносини.

Варшава, 23. травня 1938.

Репортажі п. Петерса у краківському „І. К. Ц.", з якими „Діло" вже розправилося, виказавши — очевидячки — їхню повну ігнорацію та необґрунтованість у відношенні до дійсного стану національних питань на Холмщині, викликали великий порух у польській суспільній опінії, що й починає проявлятися зацікавленням Холмщиною на сторінках польської преси.

Мимоходом треба тут занотувати факт, що напр. націоналістична група **„Ютра Прави" посла Будзиньского перше** своє агітаційне проти-озонове **віче** скликає саме **до Холму,** а деякі варшавські редакції висилають туди своїх **спеціяльних кореспондентів.**

На тлі тих порухів цікаво відбиває оригінальний у своїх висловах та авторитетний голос сучасної **великої польської письменниці Марії Домбровської,** яка ще на весну 1937 р. відвідала Холмщину і тепер розпочала (хто зна, чи не під впливом актуального пресового галасу?) друкувати свої подорожні враження на сторінках відомого демократичного тижневика **„Чарно на білем".**

Привернути сон, зміцнити виснажені нерви

може довгий вихідок і нервове відпруження. Одним якщо не можемо позволити собі на довший вихідок, а система нашої праці є така, що нервове відпруження сам нас неможливе, тоді треба шукати інших засобів. При проявах нервової надмірної вражливости, почуванню остраху, нервовій безсонности, істерії, неправильних серця та інших органів, болях і намороках голови, вживаємо зела магістра Вольського, що втихомирюють розлади нервової системи, з охоронним знаком „Пасіфлора", що має відому ботанічну родину з великим втихомирюючим приметами Пасіфльору (Квіт Христової Муки). Можна дістати у всіх аптеках і дрогеріях. Виробник: Магістер Е. Вольський, Варшава, Злота 14, власний відділ у Львівові.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 5

ПЕТРО ФРАНКО

МЕЛЯ.

(Докінчення).

Ждала на повнолітність, щоб заложити свій вастат праці. Сиділа дальше над книжками. Але рівночасно брала живу участь у почуваннях Ядзі. Коли Ядзя обсипувала її ввечір градом поцілунків, питала жартівливо:

— Цим разом від кого?

До тіснішого вибору прийшли Івась і Ромко, що з огляду на суспільне становище мали рівні шанси.

Меля рішила, що як тільки Ядзя вийде заміж — піде „на своє", наскільки не відбудеться подвійне вінчання. Рішила заложити свою фабричку вудженини. Із тремтючим серцем дивилася, як коло Ядзі крутилися палкі юнаки.

— Як, — як Ромко цілує! — захоплювалася Ядзя.

— А Івась?

— Івась уміє говорити. Хто зна, чи не краще як Ромко цілує.

Означено речинець вінчання і Ядзя була не в міру щаслива. Шиття вправи і всі інші приготування забирали Мелі весь час. По вінчанню, коли вже Петро мав їхати з Ядзею в пошлюбну подорож, він сказав до Мелі:

— Моя жіночка, ось тут приявна Ядзя і я, ось тут присутні Петро, просимо тебе, ось тут присутню Мелю прибути до нас у нашу Филипівку управляти нашим господарством, а заєдно відсоток, поставити собі фабричку вудженини. Оскільки не маєте щось ліпшого на оці.

Промова була переконлива і Меля довго не думала. Її особисте щастя вже довго давало ждати на себе. Венько пішов до війська. А далі всі пішли до війська, бо звіялася війна. Коли вона стала повнолітня ввесь її маєточок — добрі державні папери не представляли уже більшої вартости, ніж папір, на якім були надруковані заставні листи. На початку війни приїздив кілька разів Венько. Його хата згоріла. Лишив у Мелі те, що врятував, дещо цивільної і військової одежі. Приїздив уже на день-два і квапився дальше. Ніколи не говорив про любов, не згадував про вінчання. Скінчилася світова і почалася ще нова домашня війна. Меля кілька разів своєю рішучістю спасла господарство перед грабіжю, раз навіть перебралася у військовий однострій Венька і з револьвером у руках відігнала банду грабіжників, що спалила кілька сусідніх домів. По війні, коли Петро вернувся, була вже рівноправним членом родини. Але Венька не було.

— Будь терпелива — говорила собі Меля, щастя приходить тільки в пору, точно визначену долею. Не заздрила її родинного щастя. Але коли тримала до хрестин молодшу Мелю, закрутилися їй сльози в очах. Змусила себе до усміху, але проплакала цілу ніч. Чи-ж ціле життя має стояти на сторожі тільки чужого щастя? Де Венько? Чому не вертається?

Щоденна пильна праця не дала їй довго сумувати. Курс для неграмотних, ручних робіт, куховарський, закупно шитної машини для гуртка дівчат, материнський курс... Праця праця. А її особисте щастя? Коли ніхто не оглядів пригортала і тулила діти Ядзі. Вчила їх ставити перші кроки і рішила, що як тільки підуть до школи, перейде на своє господарство, бо вважає свої обовязки за покінчені. Але діти дещо нездужали в першій клясі і ще якийсь час треба було дуже пильно на них уважати. Не спамяталася, коли старшенький Івась пішов до гімназії, а молодша Меля до торговельної школи.

— Ну, нехай покінчить студії, — рішила Меля. І тоді вперше помітила срібний волос, що домішався до її чорного волосся.

— Коби тільки клопоту, — усміхнулася до дзеркала, але вже щораз рідше радилася його. Захоплювалася дальше дітьми Ядзі і снувала свої мрії. Невтомно ждала на вістку про своє особисте щастя. Ждала...

Розпочала збірку вишивок, а потім прийшов дівочий хор. І не счулася, коли стали її величати тіткою. Рівною працею поплили дні і тижні.

Числила срібні волоски серед чорного волосся. Один, два, три... Ох! як їх стало багато! А може би їх почорнити? Усміхнулася сама до себе. Мрії, молодечі мрії. І для кого? навіщо?

А дні плили непомітно наче лебідь за водою. Аж ось Іван сказав одного дня:

— Матусю, татусю, я й забув вам сказати, що моя жіночка прийде сьогодня.

А мала Меля зробила батькам таку саму несподіванку.

— Кілько-ж мені літ? — зжахнулася Меля, — коли це вже діти женяться.

Тільки дні пішли поволіше. А до вечірної праці долучився пасіянс. Раз Меля запримітила, що Ядзі руки тремтять а блискучі очи наповняються сльозами.

Свої спостереження на тему українсько-польських відносин на Холмщині виповідає авторка, списавши свій побут у **Гдешині на Грубешівщині.** Наводимо їх дослівно: („Чарно на бялем" 22. V. 1938): „Білені хати (у Гдешині) майже усі під стріхами. Але що це за стріхи! До кожної хати веде стежка, викладжена лілеями, перед кожною бузок або яблуні, між якими наростають вже півонії та орлики. Це впливи хлопської **української культури**, яка дбає передовсім, щоб садити дерева й галузиння, а потім будувати дім..."

...„Навинулася справа **національної меншини, яка творить тут більшість,** бо цей степовий Гдешин є у 90 відсотках **руською-українським,** або як тут кажуть — православний. Тяжка це справа, **одна з новіших ям польської думки.** Майже страшно починати розмову на ту тему, забавлену в таку брехню, прожерту стількома отруями. Кожний вислів може тут зустрінути якихось невідповідальних пристрастей, за кожний погляд можна бути позбавленим чести і віри. В найкращому випадку люди стають обережні, якісь на лідло вкладувані слова, неначе, якби мало попали у ніч, серед якої треба насолп порушатися. А найчастіше **так мало знаємо про ті речі, якби не йшло про сусідів і земляків, але за найбільш недоступні, таящі життя на то-**

Правдиві Карльбадська сіль постійно виявляє дійсне добре при поворотних шлункових опасностях.

му світі. Бо для більшости поляків українське життя є дійсно таємною чужиною. Відмежувавшися ми від нього пасивною та дефензивною, відповідною часам неволі, концепцією „оборони польського посідального стану", хоча з погляду польської держави всі посідальні стани в її межах є польським посідальним станом. Відмежувавшися не лише ми самі, але і це українське життя засуджуємо на шкідливе відокремлення і потім дивуємося, що виростає вона для нас у пустар, в якому вовкулаки вилягаються..."

Далі авторка признає, що українці мало користають з праці у взірцевих господарствах, займаючи гіршу, нескомасовану землю. А чейже **„українці, що приїздом заселюють польські колонії, зазначуються як знаменитий чинник економічного поступу".**

Цей голос відомої польської письменниці відбився **дискусійним гомоном** на політично-групових сходинах різних тутешніх (спеціяльно демократичних) організацій, бо й дійсно заслуговує на увагу, як незалежний, авторитетний, безсторонній осуд ситуації на українсько-польському відтинку. І тому власне передаємо його до відома українського читача.

Гром.

— Що це тобі, Ядзю, — запитала спочутливо.

— Несподіванка, Мелю, завтра хтось до нас приїде.

— Певно Венько, тихо промовила Меля.

— Так, ось від нього лист. Довго ходив, доки до нас допитався.

Меля сиділа у своїй кімнаті і читала листа. Зробив далеку дорогу. З Манджурії. Життя Венька пробігло наче казка. Полон, Сибір, Байкал, Зелений Клин, Китай, Японія, знов Китай, лікар у повстанчих китайських генералів, Манджурія, десятки літ напруженої праці і поворот до рідного краю, щоб решту життя працювати для своїх серед своїх. Завтра приїздить, щоби десь остати на постійне. Як билося серце у Мелі. Ні! ні! Не може і не буде нікого вязати. Вона вже стара жінка. Давно розвіялась молодечі мрії. Сріблиться й голова.

І за обідом на другий день не було мови про любов. Але Петро сказав:

— Товариство „Єдність" ставить твою кандидатуру, Мелю, на організаторку загального зїзду і я дав згоду в твоїм імені. Очевидно, що не схочеш мене скомпромітувати.

Меля підняла брови і сказала по хвилині:

— Ні, Петре, не скомпромітую тебе.

А Ядзя сказала: — Ти рано відмовила панові Венькові, але він прохав мене, щоби ти, люба Мелю, таки згодилася стати товаришкою і його співробітницею днів до кінця життя. Я не знаючи ще про твою відмову, очевидно згодилася, маючи в памяті усе пережите, в надії, що мені не відмовиш.

А Меля привітно усміхнулася:

— Ти знаєш, Ядзю, що тобі відмовити не можу!

З польських справ.

ОЗОНІВСЬКИЙ ХАМЕЛЕОН.

На останній сесії головної ради Озону, що відбулася 19—21. травня п. р., після офіційних промов та після вибору президії, про що ми вже писали, уконституувалися чотири комісії для окремих пробаєм, а саме: інвестиційна, освітня, до справ національностей та хліборобська. Всі ті комісії радили окремо та ухвалили... цілу низку резолюцій.

Інвестиційна комісія виходячи від гасла „піднести Польщу вище", — його кинув свого часу маршал Сьмігли-Ридз, та з уваги на те, що „треба вирівняти недостачі, спричинені періодом неволі, воєнним знищенням та недостаточним темпом інвестиційної акції, яку вели досі, вирішила, що треба дуже збільшити інвестиції у всіх ділянках польського державного життя, що „треба змагати до найбільшої мобілізації засобів"

„Ця увага зворушливо простолінійна" — каже М. Недзялковський у „Роботнікові". Бо хтось бусить конкретно ці засоби змоблізувати. Озон не каже, як це зробити ані хто це має зробити. І після попередніх соймів пропонували нераз якісь видатки на гарні цілі, але... без покриття. З таким ухвал соої потім усі глузували. А тепер Озон пропонує урядові дуже вигідно маєрдові видатки, треба признати, на благородні й необхідні цілі, але... без покриття. Хто-ж має здобути гроші на те все? Головна рада Озону — каже М. Недзялковський — вложила цей обовязок на плечі ...міністра скарбу Квятковського.

Освітня комісія ухвалила, що треба повести боротьбу з аналфабетизмом, а хліборобська комісія ствердила у своїх резолюціях, що треба піднести хліборобську культуру в Польщі, до чого треба перевести меліорацію та поправити рільну структуру села, усправнити збут хліборобських продуктів, піднести хліборобську техніку та поширювати хліборобську освіту. Знову та сама історія: ухвали є, але хто і якими засобами їх реалізуватиме, про те головна рада Озону не сказала ні слова, коли не брати під увагу, що ухвалила вона творити підкомісію, яка разом з бюром студій та плянування... має обміркувати основні проблеми з ділянки організації та піднесення хліборобської культури села. Отже: обміркувати проблеми.

Для нас могли бути найцікавіші ухвали комісії для національних справ. Бо-ж хіба організація, що намагається охопити цілість справ держави, коли вже створила спеціяльну комісію до справ національностей, повинна була висловити своє становище до справ національних меншин, яким крик за вирішенням лунає до неба. Особливо здавалося, що комісія до національних справ Озону скаже своє слово в українській справі, тимбільше, що ця справа стала безпосередньо перед сесією головної ради Озону дуже голосна з приводу декларації УНДО. Але головна рада Озону про українську справу ані мур-мур. Вона заняла становище до... жидівської справи.

Консервативний „Час" пише з цього приводу: „Мусимо передусім ствердити, що ці ухвали дуже односторонні. Бо торкаються вони тільки жидівської справи. Про інші меншини нема в них ані слова. Жидівська справа без сумніву є справою великої ваги, та все-ж вона не вичерпує національної проблеми в Польщі. Видається це якнайяскравіше очевидним особливо тепер, після проголошення УНДО-м відомої декларації. Чи Озон не має що сказати в українській справі? Чи гадає, що в цій ділянці все складається якнайкраще?"

Головна рада Озону заняла становище у жидівській справі. Яке-ж воно? Нічим не ріжниться від того, яке від давна заявляють ендеки, оенерівці та інші „народовці". Отже: жиди є чинником, що послаблює нормальний розвиток польських національних та державних сил, тому найкращою розвязкою жидівської справи в Польщі є: зменшити в Польщі число жидів; Озон відноситься дуже прихильно до будови жидівської держави в Палестині і уважає, що головно туди треба спрямовувати жидівську еміграцію, але треба запевнити собі ще й інші еміграційні терени, бо еміграція жидів до Палестини дуже обмежена; а покищо треба редукувати жидів у польському господарському житті, тобто усувати їх з ріжних фахів, а далі звільнити від жидівських впливів польську культуру, особливо в таких ділянках, як преса, література, театр, музика, пластика і кіно, що мають для культурного життя ощадьне зна-

чіння. Озон погоджується прийняти до польської спільноти тільки тих жидів, які „життям і службою для польського народу виказали, що вони є поляками".

М. Недзялковський глузує соої з тієї останньої ухвали і питається, кого Озон має на думці, яких жидів, що має рішати про їх приналежність до польської спільноти, бо бачить у цій справі велику плутанину. Він каже, що за цю ухвали Озону він стидається в ім'я тих, „яких прізвища перейшли до польської історії, що полягли в І. Бригаді, хоча були жидівського походження". Консерватисти з „Часу" стверджують, що в ухвалах головної ради Озону в жидівській справі „є багато правильних та розумних думок, хоч, правда, не нових". Про те, як прийняла ці ухвали ендецька та оенерівська й інша „народова" преса — нема що й казати.

Тут треба звернути увагу на цікаве явище. У перших порах після того, як провід Озону перебрав ген. Скварчинський, всяка „народова" преса трубіла про те, що Озон іде „на ліво". Деякі познаки цього брала за добру монету і ліва польська преса, яка недвозначно підлабузнювалася до Озону вичікуючи з тривожним биттям серця якогось кроку Озону, який проречисто підтвердив би здогади про ліву орієнтацію твору полк. Коца та зреалізував набожні мрії лівиці. А тимчасом озонівський хамелеон раптом змінив краску, наслідком чого витворилася нова ситуація: праві групи стримали віддих, бо не мають ще відваги підскочити з радощів з обережности, боячись, що це тільки хвилева зміна краски, так сказатиб: кон'юнктурна, а лівиця виступила з — покищо делікатними — докорами.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Ці останні ухвали Озону, підмальовані на „націоналістичний колір", викликали — як це ми сказали — деяку настороженість всяких „народовців". Оенерівське „АБЦ" пише: „Направа" — це організація, що вміє у мистецький спосіб грати на ріжних ідейницьких клявішах, послуговуватися ріжними гаслами, щоб тільки впливи „Направи" росли й розвивалися. У сьогоднішніх умовинах „направячі" входячи до Озону бачать, що єдиний вигляд на успіх лежить в тому, щоб приняти замістну краску націоналізму. Сьогодні „народові" гасла мають нечуваний вплив на маси. Що більше, націоналізм сьогодні в моді... В теорії, в мові і в дусі треба бути рішучими націоналістами, а в практиці можна підтримувати мін. Коцілковського, який не перешкоджує марксистівським профе-сійним союзам, чи мін. Понятовського, який крізь пальці глядить на протицерковні виступи ріжних сільських організацій".

Автор з „АБЦ" стверджує, що з хвилиною, коли з Озону виступило багато людей, які отверто пропагують „народові" гасла, Озон станув на становищі, що боротьба з тими людьми можлива тільки тоді, коли Озон сам стане пропагувати „народові" гасла". „Але — каже автор статті п. н. „Перемальований Озон" — націоналізму на словах у сьогоднішній добі вже за мало"

З природи і життя.

Коли брак вітамін...

Дуже багато говорять і пишуть про ролю вітамін у розвитку та житті людини. Вітамінами називаємо хемічні тіла, що находяться в дуже малих кількостях у поживі живих сотворінь і мають великий вплив на їх розвиток і здоровля. Коли поживу позбавити тих чинників, тоді вона стає меншевартна, а споживання довший час поживи, в якій замало чи зовсім нема вітамін, провадить до хвороби, т. зв. авітамінози, яку залежно від браку вітаміни А, Б, Ц чи ін. називає авітамінозою А, Б, Ц та ін.

Досліди Вольбаха.

Недавно у лікарській пресі подав свої досліди над хворобовими змінами у тканках організму людини чи тварини, дослідник Вольбах. Він подає цікаві висліди своїх обсервацій над змінами у вигляді та праці тканок організму, що годуються поживою з недобором вітамін. Найвиразніші зміни виступають в авітамінозах А, Ц і Д. Зате трудно було виказати якісь хворобові зміни в тканках, коли в поживі було брак віт. Б, через що дана людина хворувала на недугу бері-бері, шлунково-кишкове розладдя і загальмування росту.

Брак вітаміни А.

У поживі спричинює ріжні недуги, з яких найважніші це затримання росту і змутніння очної рогівки (т. зв. ксерофтальмія).

Найважнішою шкодою для організму, яку спричинює брак вітаміни А це хворобові зміни в т. зв. наболонних клітинах, що вистелюють залози організму і витворюють їхні продукти. Ці клітини нидіють і роговатіють, подібно як наболонні клітини шкіри. Найвиразніші зміни помічаємо в залозах, що витворюють сльози; через зроговатіння видільних клітин цих залоз вони не витворюють сліз, а очна спойвка роговатіє, наче шкіра.

Згаданий ученний дослідив також хворобові зміни через брак віт. А. у зубах, головно в січних зубах тварин гризунів. У тих тварин ті зуби ростуть ціле життя, через те й вони мусять безупинно щось гризти, щоб їм стирати і не допустити до їх переросту. Колиж у поживі гризунів брак віт. А, тоді шкливна покрива зуба роговатіє і шклиця зуба перестає витворюватися, а з унутрішніх глибших верстов зуба росте далі зуб, що є крихкий, бо позбавлений твердої шклинової покриви.

Підчас авітамінози А також затримується ріст тварини, тому що кістки перестають рости у довжінь. Кістка росте в довжінь в цей спосіб, що між головками кістки і рештою кістки множаться безупинно хрящкові клітини. При авітамінозі А ті клітини тратять спромогу поділу і ціла та верства хрящки, що находиться між головками і череном кістки роговатіє і перестає розвиватися. Колиж лікувати хвору людину чи тварину віт. А, тоді ці клітини починають знов ділитися та множитися і кістка росте у довжінь.

Шкорбут — авітамінозою Ц.

Коли в поживі брак віт. Ц, тоді в людини та тварини виступає недуга, знана під популярною назвою шкорбуту. Тоді через брак віт. Ц хворують стінки кровоносних судин, що перепускають тоді кров через шпари в стінках і через це повстають характеристичні для шкорбуту підшкіряні синці, (що є виливами крови до підшкірної тканки). З інших змін при браку віт. Ц в поживі появляється опух ясен та суглобів. Ясна опухають, ропіють та загниваються, через що часто зуби випадають. Ця хвороба далася в знаки м. ін. теж Т. Шевченкові на засланні, де його годували поживою, в якій майже не було віт. Ц (вона є у свіжій капусті, шпінаку, моркві, помаранчах, цитринах, суницях, помідорах та ін.). Шевченко описав свою хворобу у споминах де називає її „цингою". Також, як знаємо, дуже часто на шкорбут хворують моряки, які підчас довгої плавби морем, часто відживляються поживою, в якій брак свіжої городовини та овочів, що є джерелом віт. Ц. Зрештою шкорбут перестав уже бути хворобою моряків і вояків, бо люди розуміють уже вагу і вплив вітамін на організм людини і постачають навіть низьким службовикам на службі достаточні засоби віт. Ц в поживі.

Віт. Ц тепер витворюють штучно, відколи дослідили, що віт. це ніщо інше, як відомий у хемії аскорбіновий складник.

Віт. Д. регулятором вапна та фосфору.

Вітаміна Д є тим чинником, якого брак спричинює в людському і тваринім організмі англійську хворобу, кривуху. Віт. Д діє на організм людини своїм впливом на кількість вапна і фосфору в кістках та інших тканках організму. Коли в поживі брак віт. Д, тоді цей брак можна частинно заступити подаючи недужому багато вапна і фосфору і навпаки, коли подавати в поживі багато вітаміни Д, тоді можна споживати мало цих мінералів без шкоди для росту і розвою організму. Ця вітаміна, як дослідили вчені, повстає з товщеватого жем. тіла т. зв. ергостерини, насвітленої позафіолетовими променями. Тому що у шкірі людини багато цієї ергостерини, то і в самій шкірі людини повстає під впливом позафіолетових променів сонця віт. Д. Через те кривуха була давніше головно недугою дітей, що мешкали в темних сутеринах і не виділи ніколи сонця. Тепер вміру розвитку суспільної гігієни і поширення свідомости про цілющий вплив сонця та вітамін, ця недуга майже зникає.

Інші вітаміни ще доволі слабо досліджені. З них найважніші це віт. Е, Г і останньо винайдена П, та вони не мають такого великого значіння для організму, як три перші.

Лікар.

частин тіла. Голову треба заслонити широким білим капелюхом чи парасолькою. Правильне здорове насвітлювання повинно бути ось яке: 1-го дня насвітлюємо самі стопи 3 рази по 5 мін. з півгодинними перервами. На другий день стопи 3 рази по 10 мін. і лидки 6 мін. Третього дня 3 рази по 15 мін. стопи, 3 рази по 10 лидки і 3 рази по 5 мін. стегна.

Потім у такий сам спосіб переходимо поступнево до насвітлювань черева, грудей та плечей. Більш менше до 14 днів призвичаюємо наше тіло до сонця. При довшім опалюванні слід по кожній годині робити 10 мін. перерви. Найліпше опалюватися передполудньом.

Дітей можна насвітлювати на сонці щойно від 2. року життя і то осторожно, бо малі діти спеціяльно вражливі на сонце.

Коли дана особа не зовсім здорова, то повинна порадитись лікаря, чи можна їй вживати соняшних купелів. У всякому разі не повинні вживати соняшних купелів особи виснажені, хворі на легені (висока гарячка, кровотеча), з невирівняними хворобами серця, артеріосклерозою, гострим звиродніннім печінки і нирок, з мігреною, як також жінки зараз перед і по періоді.

СКАРБИ В КОМИНІ.

Велике значіння для виробу багатьох продуктів, як целюльози, вибухових матеріялів та інших промислових речовин має **сірка**. З огляду на те майже всі европейські держави мусять спроваджувати сірку. Тимчасом, як це виказують спеціяльні досліди, в Европі витрачують річно 2 міл. тон сірки, що йде з димом при опалюванні печей у фабриках. Недавно одна з англійських фабрик викрила спосіб, як відискати сірку з диму, що виходить з фабричних печей. Таку сірку можна тепер дістати з диму або у зовсім чистій формі або як двоокис сірки. Крім цього важного промислового значіння має цей винахід не менш важне значіння для здоровля мешканців фабричних околиць, поліпшуючи там повітря через те, що зменшує в ньому кількість отруйної сірки

—o—

З калькуляції молодого термінатора: Маю років 14 і ждє мене три роки терміну й три челадничої практики, разом 312 тижнів праці. Кожного тижня відложу зол. 2.— і це дасть мені зол. 624.—. З відсотків прийде мені воно зол. 100.—. Маючи 20 років зможу відчинити самостійний ремісничий варстат, як буду пильний та ощадний.

І найдрібніша послідовна цілева ощадність у

пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

дозволить відкрити самостійний варстат праці.

Купіль у променях сонця.

Уже надходить тепла пора року. Кілька гарячих днів замінило лагідний травень у справжнє гаряче літо. Підчас тих кількох днів у шпиталях найшлися випадки соняшного ураження, спричинені переважно невмілим використовуванням соняшніх купелей.

Геліотерапія.

Соняшні купелі, т. зв. у медичній термінольогії геліотерапія, полягають на безпосереднім діянні променів сонця на організм людини. Промені сонця мають великий вплив на переміну матерії; вони нищать хороботворчі бактерії, при чім діють головно фіолетові і позафіолетові промені соняшнього світла. В людини променна енергія сонця діє найсильніше на шкіру, і щойно за її посередництвом на цілий організм. Соняшні купелі треба брати наго, бо тоді прилучується і цілюще ділання повітря, що має тоді доступ до цілої шкіри. Місце, яке вибираємо на соняшну купіль повинно бути звернене своєю похилістю до полудня, чи пол. захід і захищене від вітрів.

Правильне насвітлювання.

Щоб насвітлювання сонцем вийшло справді людині на здоровля, треба бути обережним, головно спочатку. Спершу треба зачати від повітряних купелів, і так 1-го дня брати лиш повітряну купіль в тіні 1-год., в 2-ім дні 2 год., у 3-ім 3 год. Підчас тих купелів треба лежати прикритим на вільному повітрі. Властиві соняшні купелі зачинаємо все, як подає лічнича метода Ролліера, від долішніх кінцівок, а саме від насвітлювання стіп. а потім переходимо до інших

ГІГІЄНА В ШКОЛІ.

Для здорового розвитку дітвори має велике значіння школа, де шкільна дітвора перебуває пів дня. Тому лікарі і виховники звертають щораз більше увагу на здорові та гігієнічні умовини в шкільних будинках. В останніх днях у Німеччині появилися нові приписи, що регулюють вигляд шкільних поміщень.

І так новий припис, означує висоту кляси на 3,2 до 3,5 м. і призначує для ученика 1 м.² поверхні. Головно важним є, щоб долівка кляси була тривка і гігієнічна. Також новий припис не жалує молоді світла, бо поверхня вікон повинна на його думку займати 1/5 поверхні кляси, а в північній Німеччині навіть 1/4 поверхні. Таксамо звертають тепер велику увагу на те, щоб довкола школи було багато зелені. Зелень дерев і травників крім очищування повітря має ще важний вплив головно як відпочинок для втомлених очей, який дає зелений колір.

Сторінка без політики.

Красуня, яка зловила убивників.

Незвичайну відвагу виявила одна молода красуня із Санта Фе, містечка замешкалого здебільша залізничниками, що працюють на залізниці, яка лучить Сан Люї (Місурі) з далеким Заходом.

Бетті і Ельзі Вадінгтон це дві красуні, славні на цілу околицю. 20-літня Бетті здобула вже двічі нагороду на організованих кожного року конкурсах краси. Обі красуні є дочками колишнього поліційного старшини Джо Вадінгтона, який веде тепер поштову станицю. Його дочки працюють в поштовому уряді, як співробітниці батька. Одного дня перейняла Бетті, яка працювала, як телєграфістка, телєграму зі Сан Люіс, призначену для всіх органів влади в цілій околиці з повідомленням про грабунковий напад і вбивство. Слід злочинців він на Захід. Опис злочинців був дуже загальний і подавав лиш кілька подробиць, що на їх підставі можна булоб розпізнати злочинців.

Перед вечором Вадінгтон та його дочки вийшли з уряду, щоб піти до свого дому, положеного на краю міста. Ввесь час обговорювали коні вбивство і прийшовши домів пішли негайно спати. Та мабуть схильована розмовою про злочинців, Бетті не могла так швидко заснути, як її батько й сестра. Вона встала з ліжка й підійшла до вікна, щоб відітхнути холодним, свіжим повітрям.

Раптом, у світлі рефлекторів авта, що саме в тому менті переїхало вулицю, запримітила вона дві постаті, які на перший погляд нагадували злочинців із телєграфічного опису. Бетті збудила негайно батька й сестру і подякувалася з ними своїми помічениями. Відтак відважна дівчина підкралася в темноті до шопи, в якій причаїлися злочинці і при блідому світлі свічки відчинили пушку з консервами. Бетті повідомила негайно поліцію, якій відразу зрадила свої підозріння, що таємничі типи є злочинцями, за якими шукають у цілій околиці. Поліція обсадила шопу, арештувала незнайомих і тоді справді виявилося, що це згадані злочинці-грабіжники. Бетті Вадінгтон дістала визначну грошеву нагороду, й батько дістав від губернатора стейту письмо з подякою, в якому особливе признання висловив він відважній красуні.

—o—

Пятнацять фіякрів спадкоємцями.

Судовий радник Фридерик Вуд з Ісг Кройдону (Англія), який помер перед несповна роком, проживши 76 літ, памятав у своїм завіщанні про всю свою прислугу за її чесну та вірну працю. В першу чергу кожному фіякрові, який мав становище на площі перед залізничним двірцем, записав він два фунти стерлінгів і два шилінги.

Радник Вуд мешкав недалеко двірця і мав своє власне авто. Одначе за кожним разом, коли він приїздив, відсилав своє авто домів і сам їхав котрим небудь із фіякрів, що стояли перед двірцем. Візники любили старого радника і заправду щиро радувалися, коли його побачили. Коли Вуд зладив своє завіщання, тоді жило ще пятнацять фіякрів. Він хотів кожному з них лишити якусь добру памятку. Одначе тепер, коли завіщання стало правосильне й коли прийшлося виплачувати спадкоємцям гроші, виявилося, що тільки один із фіякрів залишився ще в живих. Він називається Франц Вайт і давно думав уже над тим, щоб піти на добре заслужений відпочинок. Та все ще мусів із Нігром, своєю старою конякою, вистоювати на стаційній площі й вичікувати на гостей. Рідко коли такий гість траплявся й тому пан та кінь клепали біду. Засоби старого кінчилися, кінь ледви плентав ногами. Запис старого радника прийшов у найвищу пору.

Смерть підчас соняшної купелі.

21-літня Жессіка Ляберн із Сні Еліс на острові Джерсі пішла одного дня зі своєю товаришкою, шотляндкою на прізвище Жан Еліот над море, щоб уладити собі соняшну купіль. Саме тоді був відплив. Обі положилися на надбережних каменях, так, що хвиля могла їх досягнути. Купатися в морі хотіли обі щойно по соняшній купелі. Жессіка, яка нераз уже купалася в такий спосіб, не освідомлювала собі, яка їй небезпека грозить! Її боязлива товаришка відсунулася обережно трохи вище і примістилася на дальше положений скелі. Раптом Жан почула шум хвиль припливу, що саме надходив і в тому самому менті почула жахливий крик своєї подруги. Жан зірвалася на рівні ноги й побачила ще, як величезні й бистрі хвилі припливу схопили товаришку, кинули в море, де вона відразу щезла.

На крик заляканої дівчини прибігло надбережне поготівля, але всі негайні розшуки не дали ніякого сліду. За Жессікою Ляберн і слід застиг. Захланне море не віддало своєї жертви і щойно кілька днів пізніше викинуло трупа нещасної дівчини на віддаленому терені. Жан Еліот попала в нервовий розстрій і зарікалася над морем не уладжувати соняшні купелі.

Промовець, який помилив похорони.

Коли хтось приготовлює собі похоронну промову, повинен у першу чергу запевнитися, чи свою прощальну промову виголошує на відповіднім похороні, бо на випадок помилки можуть його стрінути неприємні несподіванки. Найкращим доказом є пригода, що її недавно пережив один з атенських красномовців. Перед кількома днями мусів він за свою помилку відповідати перед судом. Одного дня той добродолець промовець пішов на похорон одного з героїв балканської війни. Переконаний, що він іде за добрим похороном, зайшов аж над могилу й там виголосив промову, якої, на його превелике счудування учасники похорону не дозволили йому докінчити.

Він вихваляв добрі прикмети покійного, його чесність та дбайливість як прикладного батька та його геройство підчас війни — та виявилося, що він промовляв над могилою молодої дівчини. Похорон, на якім мав промовляти загорілий промовець, відбувався в тій самій годині, лиш по другому боці цвинтаря. Всі присутні на похороні дівчини сильно обурилися і замість виявити привагідному промовцеві вдячність, виявили чорну невдячність, бо почастувавши його кількома штурханцями, передали поліції.

Ціла справа опинилася в суді і покінчилася невесело для промовця, а саме суд ставши на становищі, що помилка спричинила прикрощі рідні покійної і що виголошена промова викликала в таких умовинах, гумористичне вражіння, при тому ще й доволі неприємне, засудив його на 10 днів арешту.

Таким чином суд остудив запал привагідного промовця та одночасно й вилікував його з карігідної розгубленості.

—o—

Громадський ворог англійських часописів ч. 1. помер.

У Сесексі помер у 81. році життя Бекон-Філіпс, про якого й ми вже писали з нагоди його 80-ліття.

Бекона Філіпса знали всі редакції англійських часописів, у яких його називали „громадським ворогом" ч. 1. Філіпс доволі багата людина, але ціле життя займався лиш тим, що писав листи до часописів.

Усіх листів він вислав коло 60.000. Останній його лист написаний тремтячою рукою, коротко перед смертю, кінчиться такими словами:

„Мій пінапс банить востанне".

В Бекона Філіпса призбирався величезний архів, який він держав у взірцевому ладі. Кожний відрукований лист наклеював на папір одного кольору, копії невідрукованих листів на картках іншого кольору. Редакції помістили 9.000 його листів, 51.000 листів попали звичайним редакторським способом до рекакційного коша.

Теми, що їх торкався у своїх листах за життя померший тепер найбільший графоман світу, були найріжнородніші. Точно кажучи не було теми, яку Бекон Філіпс уважав би для себе недоступною. Він залюбки заявляв, що його листи висилані до редакцій урятували життя безробітному, засудженому на смерть, який малощо не став жертвою помилки. За ініціятивою Бекона Філіпса парлямент ухвалив закон, яким заборонено дітям ходити до барів.

Спадщину „громадського ворога ч. 1" переймає тепер якийсь Алджернон Аштон, якого число видрукованих листів осягає ледви цифру 8.000.

Цікаво булоб у нас перевести статистику різного роду дописувачів-аматорів, які іноді найбільш маловажними дрібницями турбують редакції і засипують їх листами „великої ваги". Виходить, що графоманія всюди однакова; вона збільшується мабуть одночасно із збільшенням числа часописів.

ПАНЧОХИ мат. висорт. **1·60** з прир.
шовку **2·25** висорт.
поручає
Магазин панчіх **„Манон"** **Шайнохи 1**
(Ріг Коперника)

ЩЕ ОДНА ЛИСТІВКА З ЧАСІВ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

По двацяти роках блуканини прийшла вкінці до адресата, який мешкає в місцевості Варндорф, листівка, яка вийшла з фронту в 1918 р. А саме резервіст Макс Маршнер вислав 14. березня 1918 р. з Московщини листівку до свого батька, який мешкав у Саксонії, в місцевості Левенберг. Одначе листівка не застала батька в тій місцевості, бо він перепровадився до Лєбав. Тоді листівку відібрала бабуня Маршнера, яка щойно тепер переслала картку до його батька. Надавець листівки Макс Маршнер згинув у 1918 р. без сліду.

—o—

48 ГОДИН У ПНЕВМАТИЧНІЙ КАМЕРІ.

Перед кількома днями закінчилася в Бурже незвичайно цікава наукова спроба, яка тривала 48 годин безупину. В год. 18,07 д-р Рішу та його помічник Артоля вийшли з пневматичної камери, якої тиснення відповідало атмосфері на висоті 7.000 м.

Очевидно доктор Рішу і його товариш відділали ввесь час при помочі кисневих апаратів. Маски здіймали вони з лиця лиш на короткий час підчас їдження. Д-р Рішу й Артоля записували свої приміченя, які матимуть велику наукову вартість. Увесь час нарікали вони на сильний біль голови, загальне ослаблення та безсонність. Годиться при тім відмітити, що золоті рибки поміщені в камері скоро здохли. Птахи теж дуже швидко ослабли і при кінці досліду ледви дихали.

ВЕСЕЛЕ

ПІДЧАС СПЕКИ.

— Ох, панно Марусю, — зідхає молодий мужчина — для вас готовий я навіть на найбільшу жертву.

— Так? — каже Маруся, усміхаючися — в такім випадку купіть мені трубку морозива.

Нате молодий мужчина обережно:

— За пять, чи за десять сотиків?

ОЦІНИЛИ ДАРУНОК.

— Чи ваш син прислає вам часом із Бразилії якісь дарунки?

— Так. Минулого року післав нам папугу, але вона була така линувата, що просто важко було її якусти.

НАЧИТАНИЙ.

— О, як бачу, то ви сильно начитаний.

— Так, я завжди читаю підчас того, як моя жінка одягається.

КРИТИК.

Драматург: „Ви знищили мою песу до тла й не лишили на мені навіть сухої нитки. Цеж жахливе! Ви, що не зуміете навіть одної, кепської дії написати".

Критик: Маєте зовсім рацію. Я не вмію теж спекти волової печені, але краще вмію її оцінити, як сам віл

Конкурс „Вулиця вбиває".

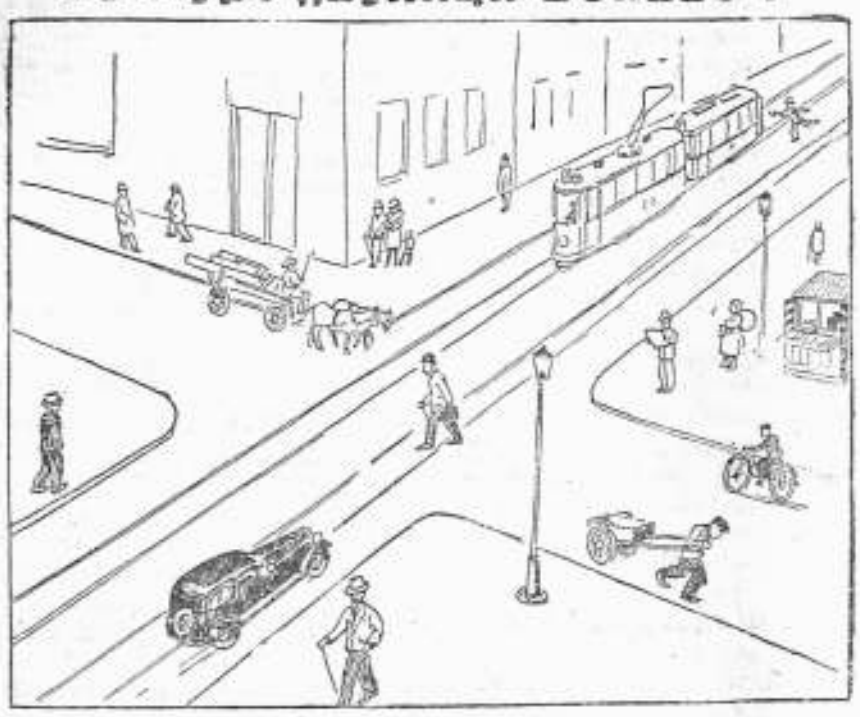

2

10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ ПШИХ.

1. Ходи тільки правим боком хідника і напрямку руху!
2. Не зупиняйся на хіднику і не гальмуй непотрібно руху!
3. Виминай інших із лівого боку!
4. Вулицю переходи тільки прямовісно!
5. Не входи на вулицю несподівано!
6. На вулиці розглядайся уважно!
7. Як бачиш віз зупинився на місці!
8. Не вскакуй і не вискакуй з трамваю підчас руху!
9. Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!
10. Не засмічуй і не занечищуй хідника!

Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!

10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ ВОЗІВ.

1. Їдь тільки правим боком у напрямку руху!
2. Віз затримуй тільки з правого боку вулиці, далеко від перехрестя!
3. Не залишай воза без догляду!
4. На перехрестях звільни біг!
5. Скручуй праворуч малим і ліворуч — великим луком!
6. На трамваєвих зупинках затримай віз, доки трамвай не рушиться з місця!
7. Шануй придорожні знаки і точно йди за ними!
8. Випереджуй інші вози тільки лівим боком!
9. Поклади на свій віз табличку з адресою або реєстраційний знак!
10. Не надуживай підчас дня звукових сигналів і підчас ночі сигналів світляних.

Кровавий турецький напад у санджаку Александрети.

5-ОХ УБИТИХ.

На тлі виборчої кампанії в санджаку Александрети турецькі ватаги напали на місцевість Арабі Шарі та вбили 4 особи, м. ін. шеїка. Опісля вони підпалили дім шеїка, в якому згорів живцем його син.

Не залишай воза без надзору!

ЕМІР ТРАНСЙОРДАНІЇ ПРОПОНУЄ, ЩОБИ ПАЛЕСТИНУ ПРИЛУЧИТИ ДО ЙОГО ДЕРЖАВИ.

Емір Трансйорданії предложив британській комісії внесок, щоби прилучити Палестину до Трансйорданії, запевнюючи жидам пропорціональну участь у парляменті.

Збройний бунт 1.500 полонених в Еспанії.

До Батон наспіла вістка, що в Пампелюні збунтувалося 1500 вязнів, які дістали зброю та втікли. 400 з них зловлено, 1100 йде до французького кордону, але їх окружили з віддалі 30-ох кільометрів від Альдудес.

2 ЧЕРВОНІ СОТНІ ПІДДАЛИСЯ.

Кватира армії ген. Москарда повідомляє, що у вівторок 2 червоні сотні піддалися на відтинку Балягер. Третя піддасться небавом.

—o—

1.200 мексиканських повстанців піддалося.

Мексиканський міністр оборони повідомляє, що понад 1.200 прихильників ген. Седілля піддалось урядовим військам. Міністр усунув з армії всіх старшин, що були замішані у повстання.

Не входи на дорогу несподівано!

НАФТОВІ ТОВАРИСТВА ВИНУВАТІ У ВИБУХУ ПОВСТАННЯ?

Мексиканський президент заатакував нафтові товариства, називаючи їх співвинуватими у вибуху повстання.

Рівночасно він заявив, що повстання ген. Седілля вже майже зліквідоване.

Організатор „шляхти загродової" під ключем.

В Турці н. Стр. арештували на доручення прокуратури і відставили до вязниці в Самборі війта збірної громади в Турці І. ЯВОРСЬКОГО-МАРТИЧА, разом з урядовцями тієї громади В. Білинським та Г. Лянгом. Всім їм закидують надужиття і мальверзації.

Недавно арештували теж за ріжні надужиття війта і секретаря збірної громади у Стрілках п. Гурка **Аренда і Лодинського.**

При цій нагоді слід відмітити, що війт **І. Яворський Мартич був одним із найревніших** організаторів т. зв. „шляхти загродової" у Турчанщині і у своїй „ревності" не знав просто меж.

Видно, що „шляхотська" діяльність війта була куди мало шляхотна в громадськім уряді, коли, не зважаючи на великі заслуги і ревність у „діяльності", війта п. Яна Яворського-Мартича таки посадили до Іванової хати.

Ця подія кидає яскраве світло, які люди беруться за т. зв. „навертання" української дрібної шляхти. А таких Яворських-Мартичів напевне більше.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 107. Пятниця, 25 (13) травня 1888.

СТАН ГАЛИЦЬКОГО СУДІВНИЦТВА.

„Діло" подає у телеграфічному скороченні промову посла Пернерсторфера у віденському парламенті, в якій він піддав дуже гострій критиці стан галицького судівництва. Президент апеляції, барон Шекк — говорив пос. Пернерсторфер — з уваги не сщадність втримував у судах дуже малий персонал, наслідком чого суди не могли дати собі ради з навалом справ. Коли йшло про дрібні справи, то один суддя мав нераз 50 до 80 таких дрібних справ на одно передполудне. Вища судова влада вимагала, щоб не було у справах ніяких залеглостей, то судді намагалися „полагоджувати" всі справи, але на такій полагоді дуже терпів вимір справедливости. Це діялося у всіх інстанціях з найвищим трибуналом включно. Промовець яскравими прикладами змалював відносини у львівській апеляції, в якій запанувала протекційна система та родинна господарка, що серед мас галицького народу підкопало віру в справедливість.

Треба додати, що ріжні чинники взагалі не хотіли допустити до тієї промови, а в часі самої промови правиця, головно чеські, польські та словінські посли, намагалася ріжними способами промовцеві перешкоджувати. Промова викликала велике вражіння. Референт буджету міністерства справедливости заявив, що треба перевести докладне слідство у справі фактів, що їх навів пос. Пернерсторфер.

СЕЛО ПРИСЯГНУЛО НЕ ПИТИ ГОРІВКИ.

„Село Кабарівці, біля Зборова, присягнуло цілє не пити горівки. Сталося це після ревних заходів о. Е. Целевича і війта Гринчишина. Тепер заходяться, щоб сенувати читальню. Як видно з цього, ціла громада всіми силами змагає до того, щоб поправити свою долю під економічним та просвітним оглядом".

СТРІЧА АВСТРІЙСЬКОГО ЦІСАРЯ З ІТАЛІЙСЬКИМ КОРОЛЕМ.

„З Риму повідомляють, що давно намірена гостина цісаря Франц-Йосифа у короля Гумберта відбудеться вже незадовго мабуть при нагоді великих маневрів у Больонії. Гостину цю проектували вже від довна, але були труднощі у виборі місця гостини. І досі ще всіх труднощів щодо цієї гостини не усунули, але в основі її вже вирішили. Цісар Франц-Йосиф має приїхати з фльотилією до Анкони, а звідти поїде до Больонії. Для Італії матиме ця гостина, якої значіння виходить далеко поза межі двірської етикети, ще більше політичне значіння у самім краю, як поза його границями".

НОВІ ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКІ КОНФЛІКТИ.

Німецьке інформаційне Бюро повідомляє з Дрездена, що з чесько-німецького пограниччя наспіли вістки про три випадки порушення кордону чеськими літаками, які перелетіли німецький кордон під Грос-Шенау (недалеко Цітау), під Гінтер Гермдорф (гори Гельбсандштайн) і під Клінгенталем.

Недалеко німецької границі відбуваються вправи чеських військ.

—o—

СТРІЛ ДО НІМЕЦЬКОГО МІЛІЦІОНЕРА.

Нім. Інформ. Бюро повідомляє, що в місцевости Ельбоген, на терені судетських німців чеський вояк, який стояв на мості, стрілив уночі до міліціонера німецько-судетської партії, який наближався до мосту. На щастя стріл не поцілив. Окружне бюро судетсько-німецької партії зложило протест перед чеською владою.

—o—

ФРАНЦУСЬКИЙ ПОСОЛ НА АВДІЄНЦІЇ У ПРЕМІЄРА ГОДЖІ.

З Праги повідомляють урядово, що премієр Годжа приймав учора рано французького посла в Празі Делякроа, з яким обговорював біжучі справи. Також англійський посол Ньютон відвідав премієра в передполудневих годинах.

—o—

ШУШНІГА НЕ ВИВЕЗЛИ З ВІДНЯ.

Німецьке Інформаційне Бюро заперечує поголоски, немовби Шушніга вивезли до Ляйпціґу; він дальше перебуває у Відні, в Бельведері.

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Редакційний телєфон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла" телєфоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телєфон. Телєфон Адміністрації далі той самий: 229-41.

Присилайте передплату!

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Спільні** річні пописи вибраних слєвів усіх фляй В. Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка відбудуться в днях 28. і 29. травня (субота, неділя) ц. р. в год. 7.30 вечором у малій салі. В програмі продукції фортепіяну, скрипки, віольончелі, сольоспіву і збірні, м. і. продукція орхестри слєвів Муз. Інституту з Тернополя. Програмки замісць білєтів вступу. 1148

— **Перед виїздом на відпустку** провірте як працює Ваш фотографічний апарат. Прецизійні направи фотографічних апаратів виконує фірма „Е-Комп", Львів, вул. Сикстуська 29. 1639

— **Весняний** Дансінг Карпатського Лещетарського Клюбу відбудеться в неділю 29. ц. м. в домівці КЛК при вул. Руговського ч. 22. ІІІ. Початок в годині 20-ій.

— **Чергові сходини С. У. А.** відбудуться в суботу 28. ц. м. в год. 19-ій у домівці Союзу, Косцюшка 5 (Центробанк). Реферат виголосить м-р Петро Конюх на тему: „Поняття зневаги в польському карному кодексі".

— **Чергові сходини аплікантів** при СУА відбудуться в четвер, 26-го ц. м. в год. 19.15 у власній домівці при вул. Косцюшка 5. На порядку дня новий закон про устрій адвокатури.

— **Свято-концерт у честь митрополита Йосифа Сембратовича.** Кружок „Відродження" Малої Семинарії й секції вчителів при співучасти хору Богословської Академії та кружків абстинентів: гімн. СС. Василіянок, фах. школи СС. Василіянок, фахової школи „Труд", секції садівничок „Рідної Школи" та хлопячої школи м. Б. Грінченка влаштовують 27-го травня ц. р. в год. 16.30 в семинарському городі, Сикстуська 39 а свято-концерт у честь митрополита Йосифа Сембратовича. Вступ за запрошеннями. Добровільні датки для шкільної дітвори й молоді від 20—30 сот., для старших від 50 сот. і від 1 зол.

— **Виступ нашої співачки в радіо.** Довідуємося, що п. Евгенія Ласовська, відома співачка, співає у львівському радіо у вівторок 31. травня ц. р. від год. 17.10 до 17.50 (в концерті з орхестрою).

— **Ревізії в українських книгарнях у Львові.** В середу, 25. ц. м. передполудньом львівські поліційні органи перевели основну ревізію в українських книгарнях: Н. Т. Ш., „Просвіти" й „Рідної Школи", шукаючи за сконфіскованими книжками. Підчас ревізії крамниці книгарень були зачинені.

— **Зміна в русі трамваїв.** Підчас летунської виставки курсуватимуть між Гетьманською вулицею і входом на площу Східних Торгів (вулицями: Баторія, Софії) трамваї зі знаком „Т".

— **Новий почтовий уряд у Львові.** На час краєвої виставки літаків зорганізували у Львові в одному павільоні почтово-телєграфічний уряд під назвою „Львуф — Крайова виставка льотніча". Годинн урядування для публики від 8-ої рано до 8-ої вечором, навіть у неділі та свята.

— **Забороняють лугові пописи.** Староство в Теребовлі заборонило відбути районові спортові пописи „Лугів" мотивуючи заборону тим, що програму треба узгіднити з повітовою командою П. В. і В. Ф., причому покликується на § 2 і 55 статуту. Такі заборони дістали „Луги": Будзанів, Говилів Вел., Романівка і Вербовець. Таксамо не дають дозволів на лугові фестини з луговими вправами й пописами.

— **Арештування в Яворові.** В Яворові арештували студентку Анастазію Леонтович та її 16-літню сестру Олену. Краківський ІКЦ пише з приводу цих арештувань, що ревізія в арештованих дала обтяжуючий матеріял. Ці арештування є у звязку зі слідством у справі стокільканацятьох українців, яких арештували в равському повіті.

— **Арештованих у Сокальщині відставили до Львова.** Політична поліція з Сокаля перевела з початком травня низку ревізій серед молоді Сокальщини. В Поториці арештували 24-ох хлопців, у Вільці Поторицькій 2-ох, в Комаревій одного, в Яструбичах одного і в Завишні. Майже всіх арештованих відставили до слідчих арештів у Львові. Причина арештів невідома.

— **Новий „Дом Людови" у Брідщинні.** 22. ц. м відбулося в Берлині, пов. Броди посвячення Дому Людового, вибудованого заходами Т. Ш. „ї і „місцевого населення. На цю імпрезу змобілізовано довколичні „звйонзкі стшелєцке", „звйонзки резервістів" і т. д. Підчас посвячення промовляв брідський староста м-р Гродовський.

— **Не хоче розуміти української мови.** У тютюневім кіоску львівського університету студент українець звернувся до крамарки по українськи. Шовіністична крамарка заявила, що не розуміє української мови. Університетська тютюнева крамниця обслуговує студентів, серед яких є і доволі замітний відсоток українців, проте заслїплена шовінізмом крамарка забуває про це і своєю поведінкою ображує своїх клієнтів. Для українських студентів є лиш одна рада: університетську крамничку повинні вони омінати так, як українські покупці повинні омінати теж інші крамниці, де за їх власні гроші ображують їх національні почування.

— **Філії „Маслосоюзу" в Луцьку не розвязали.** Як довідуємося з поінформованого джерела, вістка польської преси про розвязання філії чи пак відділу „Маслосоюзу" в Луцьку, що її ми вчора подали за „Газетою Польською", є неправдива. Як бачимо, деякі польські редактори не вміють відріжнити фактів від своїх побожних бажань...

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші вигри: 1.000.000 зол. на ч. 128215; 50.000 зол. на ч.: 44555 60671; 20.000 зол. на ч. 54913; 10.000 зол. на ч.: 38574 49244 54285 66758 94849 129379; 5.000 зол. на ч.: 34268 58637 92624 110304; 2.000 зол. на ч.: 2409 26624 32400 49274 53798 70041 75115 80082 86551 87596 99052 109612 117350 125628 133910 143551 144477 157406 157648; 1.000 зол. на ч.: 5497 6294 7104 14242 31024 33140 34750 35787 40779 43445 43598 45517 47307 48799 54167 62543 63570 70262 72785 73748 78433 82250 83274 85265 92019 96203 98056 103343 109254 113370 114260 123281 125204 129529 132309 135480 135938 136955 138372 138973 139066 136985 144171 145291 157439.

— **Божевільна кинулася під поїзд.** В Олешкові, пов. Сянтин кинулася під особовий поїзд 30-літня Василина Тименчук, яка терпіла від довшого часу на епілєпсію і виявляла признаки умової недуги. Свідком тієї трагічної події був якийсь Ол. Опатинський, який хотів божевільну стримати, але вона, сильніша від нього, відтрунула його і скочила під поїзд та згинула на місці.

— **Катастрофа літака.** Під Кіівлендом (Злучені Держави) упав великий пасажирський літак, що міг примістити 24-ох людей, 7-ох пасажирів та 3-ох членів залоги згоріло.

— **Жахливий цикльон** шалів над південно-бразилійським стейтом Параною. Він убив 16 осіб і 50 поранив.

— **Хотіли схопити міліонера.** До бюра богатого англійського фабриканта самоходів льорда Нафільда вдерлося в ночі двох людей, які намагалися його схопити і вивезти самоходом. Промисловець не послухав, тимчасом наспіла заалярмована поліція і арештувала напасників.

— **Подорож єгипетської королівської пари.** Царгородська преса повідомляє, що єгипетський король Фарук І. і королева Фаріда відбудуть у вересні ц. р. подорож по Середземному Морі, підчас якої відвідають Туреччину, Грецію та Францію.

— **Вмер відтворець ролі Христа.** Відомий у цілому світі відтворець постаті Христа у пасійних виставах в Оберамергав, Антон Ланг, вмер у 63-ому році життя на клініці у Міхені. Він грав ролю Христа у пасійних виставах в роках 1900, 1910, 1922.

— **Стирія і Каринтія під водою.** Повінь, що навістила багато місцевостей в Австрії, прибирає катастрофальні розміри. Досі втопилося 8 осіб, матеріяльні шкоди великанські. Найбільші розміри прибрала повінь у Стирії та Каринтії. В рятунковій акції бере участь військо та члени національ-соціялістичної партії. Комісар Райху на Австрію Біркель призначив 100.000 марок на допомогу повенянам.

— **Замкнули польсько-чехословацьку границю.** Щоб не допустити прищиці на терен станиславівського воєвідства, станиславівський воєвода, ген. Паславський наказав замкнути аж до відклику особовий рух: на всіх господарських та туристичних переходах здовж польсько-чехословацької границі на терені повітів: стрийського, долинського, калуського, надвірнянського та косівського і на таких граничних переходах здовж польсько-чехословацької границі у стрийському повіті: Лавочне-Воловець, Климець-Веречки, в долинському повіті: Вишків-Торон, в надвірнянському повіті: Рафайлова-Тубаціль і Брустура, Яблониця-Лазестіна і Ясіня, Воронєнка і Ясіня. Хто не пристосується до того наказу, того потягнуть до відповідальности.

— **Відкрили морську пристань короля Соломона.** Велика наукова експедиція американської орієнтальної школи в Єрусалимі почала сього часу працю над Червоним Морем і заливом Акаба. Досі вдалося їй відкрити останки порту короля Соломона, що находяться тепер на пустині і мають нині 2.900 літ. Близько того порту, що засипаний сьогодні піском, находиться арабське місто Тель-ель-Келіфег. Цей незвичайно цікавий порт, що грав у старовині велику ролю, згаданий у першій Книзі Царів, у IX-ому розділі. Незадовго експедиція знову поїде над Червоне Море, щоб повести дальші досліди над відкритим портом Соломона.

—o—

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА": „ГАСПАРОНЕ".

Легка музична комедія, чи радше оперетка з відомим віденським фільмовим коміком-тенором Лео Слезаком та знаменитою танцюристкою Маріткою Рек не дає може змоги добре насміятися, зате дає змогу провести безжурно дві години на погідній фільмі й подивитися пречарні балєти, які цим разом багатством еволюцій та ріжнородністю декорацій зовсім не уступають американським балетам. Зокрема приковує до себе увагу глядача справжнім наприкованим темпераментом Маріка Рек, яка танцює з радости і горя.

Слезак у ролі опереткового префекта поліції як завжди добрий. Акція збудована на легендарній постаті бандита Гаспароне, якого зовсім нема і на запозичений з гангстерських фільм (очевидно без стрілянини і трупів) темі: пачкарстві. Цілість незвичайно приємна.

КІНО „ПАЛЯС": ПОЧАЛОСЯ НЕВИННО.

Американська фільма з типово американським сюжетом. Репортер великого нюйорського щоденника хоче зробити карієру своїми сенсаційними репортажами і вибирає собі на перший стріл гарну міліонерку, що вибирається вийти заміж за якогось французького графа. Він уміє добути від неї подробиці про її приватне життя тоді, коли вона цього найменше сподівається, щоб тільки мати матеріял до сенсаційних вісток. Молода дівчина вміє відомститися і молодий репортер зазнає всіх прикрощів від своїх настирливих товаришів пера з інших газет, як теж від усіх можливих бізнесменів. Іде дотепний двобій між молодим репортером і молодою міліонеркою, що навипередки вигадують нові пакости і проявляють невтомну енергію, щоб докучити одне одному. Як цей двобій кінчається можна легко догадатися. Головні ролі грають: Тирон Павер і Льорета Юнг.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „ПОСТРАХ ДИКОГО ЗАХОДУ" і „ПРОВАЛЛЯ ЖАХУ".

Дві фільми повні диких розбишацьких пригод т. зв. „мексиканські". У них бачимо не позбутніх героїв, що борються з бандитами та злочинцями, не лякаючися ніяких небезпек. „Пострах Дикого Заходу" дає нам нагоду побачити гарні краєвиди з дикої природи і деякі коні. Є тут сцени з револьверами, ножами, пістками і хитрощами, як і слід у таких фільмах, що мають окрему клясу аматорів.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Перше ювилейне районове свято „Просвіти" у Миклашеві. Філія „Просвіти" на Львів-повіт започаткувала серію районових ювилейних свят у повіті. Перше таке свято відбулося у вишнянській окрузі, у громаді Миклашів, у неділю 8-го травня ц. р. Здалека видні, на шосах умощені, жовто блакитні прапори вели на читальняну площу, місце торжества. Багато труду вклали просвітяни в уладження вітаря до полевої Служби Божої, степенищі для хорів та орхестр. Ціла площа і просвітянський будинок були гарно прибрані зеленю та вінцями. На жаль, безнастанний дощ перешкодив відбути свято на площі і тому воно відбулося в церкві і в читальняному домі. Свято почалося у місцевій церкві торжественною Службою Божою, яку відправив о. архід. Гірняк, декан з Винник, у сослуженні довколишнього духовенства. Гарну проповідь виголосив о. Кучабський, парох Чорнушова. При кінці Служби Божої виголосив ще одну проповідь о. декан Гірняк, який висловив радість, що ювилейні свята „Просвіти" починаються Службою Божою та виявляючи ще до київської доби, вказав на єдність та неподільність життя народу з церквою. Прекрасна проповідь о. Ювилята зробила помітне вражіння. По відспіванні многоліття о. деканові Гірняк, о. деканові Остапівському, парохові Підберізцях, о. Іващеві, парохові Миклашева, о. Пелехатій, парохові Гаїв, о. Романчукевич, парохові Підборець, о. Скульському, парохові Чижикові й о. Кучабському, парохові Чорнушова відслужили панахиду за померших членів „Просвіти". На Службі Божій і Панахиді співав добре хор з Винник. Гимном „Боже Великий" закінчено пе-

шу частину свята. При цій нагоді треба згадати про церкву у Миклашеві. На узгірю села, оточена і мурована будівля. Внутрі гарне мальовило мистців Ковалуна й Осінчука, долівка з шаховатих дворядних плит, частинно застелена доріжками килимами. Замітний оранжевий лад. Всюди пізнати руку доброго господаря, паромъ і жертвенність парохіян. По обідній перерві, не вважаючи на постійний дощ, почалася друга частина свята — академія, у просторій, прикрашеній сали читальні. Добре підготовану високопатріотичну промову виголосив п. Рубка, злучені хори з Винник, Підберізець та Миклашева під орудою п. Ламшіка відспівали „Воскресний дзвін", „Сонце Просвіти" і т. д. Злучені оркестри з Підберізець, Миклашева і Підборець відіграли „Просвітянську увертюру" Кудрика, „Стрілецький вальс" — вказівку й інше. Виголошено дві деклямації: „Просвіті" — п. Івашківна і „Привіт" — Василь Попович. Академію закінчено національним гимном. Ціла програма була добірливо підібрана, підготована та виконана. Миклашівський район урочисто та гідно склав поклін Просвіті-Ювілятці.

ЛЮБЛИН.

Спільне свячене в Люблині відбулося при гр.кат. церкві в неділю 8. 5. після торжественної Сл. Божої з асистою. Співав дуже добре місцевий український хор. Свячене відбулося без алькоголю. Прибуло к. сто осіб, українців місцевих та з ближчих і дальших околиць Люблина. Після посвячення снідів о. Ф. засіли всі в святочнім настрою до богато заставленних столів. Окремий стіл обсіли веселі, розбавлені діти, які чулися найліпше в своїм кругі. Окремі столи на естраді заняв хор, який відспівав багацько гарних українських пісень народніх, стрілецьких та гаїлюк. Було кілька промов, які підбадьорили присутніх та кілька многолітствій. Опісля відбулася спільна забава всіх учасників. А потім була забава з танцями і співами, яка протягнулася до 22. год. Найліпше бавилися наші найменші, для яких таке спільне свячене і забава є найліпшим „усуспільненням" і добре вплине на українське осьвідомлення. І діти, як і всі, були дуже вдоволені, одна дівчинка висловилася: „Я не знала, що тут можна так добре бавитися". Для українців заточених, які живуть звичайно серед інших відносин, спільні збірки та забави мають велике значіння, тому варто би робити частіше спільні обіди з нагоди нар. Йордану, церковних празників тощо. В часі спільного святочного присутні ухвалили і зараз вислали телеграму до Митрополита Шептицького з привітом і бажанням здоровля та вивом готовости боронити нашу Церкву перед всякими напастями.

САМБІР.

Концерт смичкового квартету. Дня 8. 5. відбувся в Самборі концерт смичкового квартету, який відограли пп. Огродніки і Маринівни з Дрогобича (п. Маринівна — І. скрипка, п. Огродніков — ІІ. скрипка, проф. Маринів — віоли, проф. Огродніх — віольончеля). Того самого дня вполудне уладили концертанти також музичний порайок для учнів тут. гімназії Рідної Школи, де п. Маринівна виголосила обширний реферат про творчість композиторів-класиків. Програма обіймала частини квартетів Гайдна, Бетховена, Моцарта, Шуберта, дальше Вересівського (мініятури), а також композиції проф. Огродніка (народня пісня, рондіно). Концерт виказав повне зіграння інструментів, бездоганну інтерпретацію і здобливе виконання поодиноких творів. Проф. Огроднік виявив також композиторські здібности, які варто би дальше розвивати. Публіки зібралось, на жаль, дуже мало. **Гість.**

—o—

Спорт.

ЛЕГКОАТЛЄТИЧНІ ЗМАГАННЯ КЛК.

Перші в цьому сезоні легкоатлетичні змагання відбудуться в неділю, 29. ц. м. на площі Сокола-Батька. Будуть це внутрішньо-клюбові змагання Карпатського Лещетарського Клюбу. В рядах КЛК найшлися тепер майже всі найкращі львівські змагуни і змагуни. Це дає запоруку цікавої боротьби та добрих осягів.

Про завдяки діяльности КЛК виголосить реферат п. Яро Гладкий в четвер, 26. ц. м. год. 18.30. Присутність всіх членів львівської філії обовязкова.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Пригадуємо, що змагання цих двох дружин за мистецтво О. Л. відбудуться в четвер 26. ц. м. на грищі Погоні. Початок матчу в год. 5.30 попол.

В год. 3.30 відбудеться стріча Україна II — Гасмонея II — змагання за мистецтво А-класи.

СИТКІВКА.

МІЛЯНО. **Італія — Польща 3:2.** Італія перемогла Польщу у ситківкових змаганнях за чашу Девіса. Гебда переміг Торонія, який грав завісць хорого де Стефані 6:3, 3:6, 6:1, 6:4. Останню гру програв Тлочинський із Канапелім 2:6, 1:6, 6:2, 2:6. Таким чином Польща відпала від дальших гор.

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

Ференцварош — Будафок 2:1, Угорія — Будаї XI 10:1, Ужпешт — Електромош 2:1, Кішпешт — Бочкай 3:0, Сіркетаксі — Немзеті 3:2, Фебус — ЕТО 2:2, Сегед — Терезвеш 2:2, Мистецтво Мадярщини здобув остаточно Ференцварош.

БОКС.

Висока перемога европейських боксерів

МІННЕАПОЛІС. У боксерськім матчу европейська дружина перемогла американську у всіх 8 стрічах, значить Европа виграла на американський рахунок 8:0.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Іриней Назарко ЧСВВ: КАТОЛИЦЬКА ВИХОВНА ІДЕЯ. Виклад виголошений у першій серії виховних конференцій, уладжуваних Ген. Інститутом Кат. Акції. Накладом Генерального Інституту Католицької Акції. Львів, 1938. Вел. 8-ка, стор. 12.

Василь Сімович: ПРОБЛЄМА ГАРМОНІЇ СКЛАДІВ У МОРФОЛЬОҐІЇ СЛАВЯНСЬКИХ МОВ. Видання Українського Історично-Фільольоґічного Товариства в Празі. Прага, 1937. Велика 8-ка, стор. 10.

О. М. Каровець ЧСВВ: ВЕЛИКА РЕФОРМА ЧИНА СВ. ВАСИЛІЯ В. 1882 р. Четверта частина. Видавництво ЧСВВ у Жовкві. Жовква, 1938. 8-ка, стор. 500.

Володимир Дорошенко: ПРИМІТКИ ВОЛОДИМИРА АНТОНОВИЧА ДО ШЕВЧЕНКОВОГО „КОБЗАРЯ". Видання Українського Історично-Фільольоґічного Товариства в Празі. Прага, 1938. 4-ка, стор. 12.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VII. Ч. 9. 1-го травня 1938. Львів. — Зміст: Лев Ясінчук: Наша оборона. — Ольга Жореська: З точки шкільних вимогів. — Зозочів. — Справа бібліотек при кружках Р. Ш. — Педагогічна квітка. — Будуємо свою політехніку. — Д-р П. Біланюк: Що цікавить людину в її дитинстві та молодості. — Протиалькогольна діяльність у школах Р. Ш. — Т-во „Відродження" вчить національної дисципліни. — Англійська петиція у справі знищення українського шкільництва в Румунії. — Посмертні згадки. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісти.

РІДНА МОВА. Науково-популярний місячник присвячений вивченню української мови. Рік VI. Ч. 5 (65). Травень, 1938. Варшава. Зміст. І. Огієнко: Складня української мови. — М-р В. Барагура: Ідея й форма літературного твору. — І. Огієнко: Давньоєврейська поезія. — М-р І. Ковалик: Назалізація приголосних в українських говірках. — Ген. В. Дашкевич-Горбацький: Історичний підклад різних назов території України та її корінного населення. — Л. Українка: Про велета, казка. — В. Лисянський: Колись. — М. Іванівський: Ой, взало, взало... — М. Рішко: Молитва. — Л. Г.: Забуття. — Різномовні замітки. — Дописи прихильників „Рідної Мови". — Від Адміністрації.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Річник 41. Число 5. Травень 1938. Жовква.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 17-18 (617-618). Париж.

КАЛОСЬСЄ. Белорускі літературна-навукови і грамадзкі часапіс. Год IV. Кніжка 1 (14), 1938. Вільно.

НАША ШКОЛА. Педагогічний часопис. Річник IV. Число 4, квітень 1938. Ужгород.

ШЛЯХ. Релігійно-громадський часопис для народу. Рік II. Ч. 5 (13). Квітень, 1938. Луцьк.

Виказ жертв

НА БУДОВУ ДІВОЧОЇ БУРСИ ДЛЯ ДІТЕЙ ЕМІҐРАНТІВ

Виказ ч. 1 (від 19. X. 1937. до 6. IV. 1938 р.).

В зол. злотих: Д-р П. Шкурат 50, Посол С. Скрипник 10, Ген. Загродський 4, І. Шанковал, Франція 5, П. Охрімчук 0.50, Л. Гречинік 5, М. Ващенко 3, А. Батата 5, Л. Макаренич 10, Е. Сихівська 5, Е. Которович 3, А. Барабаш 10, Проф. О. Пеленський 3, С. Тищенко 10, А. Нестеренко 5, А. Біхаєв-Шрат 5, В. Батушенська 5, І. Чудненко 10, Прот. Червінський 1.40, Д-р Р. Могильницький 5, Інж. І. Шовгенов 3, А. Пухальський 2.50, В. Горавський (збірка в інтернаті) 6.35, Я. Горинківський 10, Б. Мороз 10, Спілка інженірів і техніків на еміграції 20, Інж. Є. Плющ 10, О. Калюжний 1.50, Е. Реутова 5, А. Качан 3, Проф. д-р І. Фещенко-Чопівський 10, Митрополит А. Шептицький 20, Інж. Е. Перхуновська 5, О. і П. Шандрухи 10, В. Сахно 3, М. Мащенко 2, В. Будзило 3, П. Самутін 1, М. Сквірська 5, Ю. Орданівський 2, Е. Білецький 5, Проф. Д. Дорошенко 5, Єпископ Полікарп 10, В. Чабанівський 5, А. Лищенко 3, Е. Шаллер 1, Д-р І. Лівицький 5, Ген. В. Сінклер 3, М. Галушко 2, П. Беграновська 10, Ген. В. Кущ 10, Українське Правниче Т-во 15, О. Яковлів (збірка в Скемпому) 14.20, С. Савула 5, О. Чубук-Подільський 5, Ремісниче Т-во „Зоря" в Жовкві (збірка) 5.10, Інж. Ю. Липницький 20, Інж. А. Шумовський 5, О. Вишнівський 5, К. Вишнівська 5, М. Волков 8.50, Посол З. Целевський 5, А. Сивович 5, Президент А. Лівицький 100, П. Радлінський 6, В. Малець 10, Т. Козак 5, Відділ У. Ц. К. Іноземцями 3.65, Митрополит Діонісій 100, А. Волійський 5, Інж. С. Тимошенко 5, Д-р Д. Ладиха 5, Відділ У. Ц. К. Рейковець 10, Інж. М. Теліга 10, Інж. М. Трепет 18.55, Г. Самчук, Ю. Луцик-Мулик, Ф. Войтяк 10, Г. Білоусова 2, Войцеховський 5, Відділ У. Ц. К. Люблин (через п. полк. О. Вишнівського) 23.20, Інж. Д. Клекоцький 2, М. Осідач 3, Червінський 4, В. Таранович 5, З. і М. Шкуцькі 5, А. Качан 3, І. Корнеухів 10, С. Савула 5, Інж. І. Гнойовий 5, Інж. І. Гнойовий (збірка в родині Кравицьких Берестя п. Б.) 13.20, Архімандрит Полікарп 20, І. Кобилко 5, Рудичів 5, Гімн. Т-ва „Рідна Школа" Львів 5, А. Шпед 5, М. Грецько 5, Т. Скоропий 3, Відділ У. Ц. К. Терешполь 5, Л. Дякова 5, Інж. Р. Шпамарчук 10, В. Савченко-Більський 15, Офіс Нансена (Женева) 1.219.05 (1000 шв. фр.), О. Товаржевська-Карпинчик 5, Союз Укр. Емігрантів Варшава, 50% прибутку з вечірки 157.15, Інститут для дівчат в Перемишлі 10, Відділ У. Ц. К. Білопіжжа 6.25, Гальчевський-Войнаровський 5, О. і М. Рибачуки 5, Відділ У. Ц. К. Чернігівка (дохід в Ялинки) 100, Відділ У. Ц. К. Ноосфєрь (збірка) 8.25, Ліквідаційна Комісія Міжорганізаційного К-ту по увіковіченню памяти С. Петлюри Каліш 151.30, Відділ УЦК Сосновець (через п. Шевченка) 10, Д-р Г. Чуйко-Чикаленко 10, М. і Є. Федосіїві 10, О. Рибачукова 5, Відділ УЦК Гайнівка 5.50. — Разом 2.613.15 зол.

Всім жертводавцям складає сердечну подяку та прохає про дальші жертви Союз Українок-Емігрантів у Варшаві.

При схворінних шлунка і кишок, як теж жовчевих доріг склянка природної гіркої води **Францішка Йосифа вживана** щодня натще є знаменитим, неохибним, все делікатним засобом прочищення. Спитайте лікаря.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 26. 5. год. 3.30 попол. „Роз-Марі". год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Пятниця 27. 5. год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Субота 28. 5. год. 3.30 попол. „У святоівальську ніч", казка для дітей. Год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Вояк королеви Мадагаскару". Год. 8. веч. „При меті".

Театр Різнородностей:

Четвер 26. 5. год. 3.30 попол. „Травневі пречі"; год. 8. веч. „Травневі пречі".

Пятниця, 27. 5. год. 8. веч. „Травневі пречі".

Субота 28. 5. год. 8. веч. „Травневі пречі".

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Травневі пречі". Год. 8. веч. „Травневі пречі"

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

28. 5. Свята квітка.

З Жовкви їде театр до Камінки і Радехова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГЛУСТЕ:
26. 5. Гетьмани Полуботок.
27. 5. Мазепа.

ЗАЛІЩИКИ:
28. 5. Пісня Бескиду.
29. 5. Маруся Богуславка.
30. 5. Чесна Сусанна.
31. 5. Гетьман Полуботок.
1. 6. Мазепа.

ГОРОДЕНКА:
2. 6. Пісня Бескиду.
3. 6. Чесна Сусанна.
4. 6. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під ар. тистичним проводом Волод. Шуля:

29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Стецька Орися

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслугою".
АТЕНЯНТІК: „Дочка Шанхаю".
БАЛТІК: „Володарка душі", „Король і хористка".
ВАНДА: „Заслога" та „Сто потіх"
ГРАЖИНА: „Сципіон Африканський".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родовичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіа).
МАРУСЕНЬКА: „Пострах Дикого Заходу" та „Провалля гроза".
МЕТРО: „Кохає, любить, цанує", „Закоханий у тарапатах".
МІРАЖ: „Шопен — співець волі".
МУЗА: „Шеф розвідки" із Конрадом Файдтом.
ПАЛЯС: „Почалося вчавно" (Лізетта Йонг).
ПАКС: „Пат і Патахон у раю", „Срібна торпеда".
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії".
РІЯЛЬТО: „Я вигуваю".
РОКСІ: „Капітан Тейльор" (Гейрі Купер).
СВІТ: „Магічний ключ" з Бор. Карловим, „В. З. не причалив".
СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів", „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Таємне проміння" та ревія.
ХІМЕРА: „Гаспаронс" (Лісо Сезак).

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Франція" (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛАСТІКОН „Скитовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 26. травня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Ран. доповіщ., 8.15 Орх. концерт, Після богослуження коло год. 10.30 Муз. з пл., 11.30 Радіофонізація варшавського воєводства, 12.03 Симф. порохом, 13.00 Маскарадова історія, 13.20 Музика орх., мандоліни, спів, форт., 14.45 Для села: Нар. приповідки і вказ. передзвучування погоди, Море і сільський нарід. Трансм. зі села Надажева, Кутківського повіту, 15.45 Нар. капеля, спів, 16.25 Діти дітям, пісні, пісеньки, 16.45 Оповіда над нар. мистецтвом, 17.00 Оперова музика, спів, 17.55 Р. Фольксмен: Трио b-моль оп. 5, 18.30 Трансм. з Лювдону: Розр. концерт увяв. „Ди Леслі Бриджвотер Квінтет", 19.00 Приятель і приятелька, 19.10 Як давніше танцювали, концерт орх., 19.35 Листи та програми, 19.45, 21.10 Спорт, 19.50 Програма на завтра, 20.00 Трансм. з Ехкар конгресу в Будапешті, 21.00 Веч. доповіщ, 21.25 „У травні" розр. концерт, хор, орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Ловецькі терени у Польщі (відчит у німецькій мові), описав Спіхерів альбум.

Пятниця, 27. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Сільська молодь при праці, 11.40 Пісні Моцарта і Бетовена, 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Сусп. гутірка, 13.50 Із давньої музики, пл., 14.20 Легка музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Хто й знає", Музика з пл., 15.20 Бізучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Моя вимірка, опов. для дітей, 16.00 Гутірка з хорами, 16.15 Розр. оркестра, 16.45 20.02 Актуальна гутірка, 17.00 Дитина серед дорослих, 17.15 Двофорт. музика, 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Турист. інформатор, 18.15 Вок. дуети у вик. А. Димшівської, сопран у супр. форт., 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 Гімнастика волі, 19.00 „Американська сензація", вес. авд. 19.42 Пісні й танки, 20.12 Сімф. концерт, орх., спів, у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, акт. гутірка, 22.05 Танк. музика, орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Субота, 28. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Реснігі: „Фонтани Риму пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Концерт бажань, 15.20 Радіотехн. актуалії, 15.30 Госп. вістки, 15.15 Авд. для дітей з муз. ілюстр., 16.15 Від Олімпу до Вальгалі (Россіні, Белліні, Меркадянте, Мейербер), сопран, баритон, хор, 16.50, 18.35 19.50 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Орх. концерт, Фінцлер бас, 18.35 Для села, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Авд. для дітей; „Пісні" слонко муз. авд., 20.00 Раз — це мало, муз. спогади з творів; у перерві в год. 20.45 Веч. денник, 21.45 Свято фіз. вихованців, 22.00 Орх. концерт, спів, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Шлеська повістівка.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 26. травня 1938.

БЕРЛІН 18.30 Китиця вальсів. БІЛГОРОД 20.45, 21.00 Нар. пісні, 21.45 „Моцарт і Сальєрі" БУДАПЕШТ 15.30 Форт., 17.30, 18.00 Нар. пісні, 21.35, 22.00 Мадяр. муз., ВІДЕНЬ 10.00, 11.15 Концерт кам. орх., 15.20 Концерт трія гітаристів, 16.00, 17.10 Розр. концерт, 19.10 Скрипковий рецітяль В. Бариллі, КОШИЦІ 18.00 П. Федор „У рідним краю" драма, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія і орг. музика, ПРАГА 15.10 Легка музика, 16.45 Військ. орх., 18.30 Муз. твори на отворення Нар. Театру в Празі, 20.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 18.30 Камер. музика, 20.15 Віол., 20.30, 21.00, 22.00 Концерт. РІМ 17.15 Камер. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Мойсей" бібл. мельодрама Россіні, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45, 21.00 Спів, рецітяль.

Пятниця, 27. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 17.00 Соната на 4 руки Шуберта, 19.10 „Отелло" оп. Верді, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 19.00 Цит. музика, 22.20 Концерт квінтету, ВІДЕНЬ 18.00 Молодь грає і співає, 19.30 Пісні, хор, музика, 20.00 Розр. концерт, 21.10 „Бути або не бути" монольоги, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Ст. Чеціль: „Про летунські напади", Концерт нар. пісень, МІЛЯНО 17.15 Скрипки, 20.30 Танк. музика, 21.00 Розр. мельодії, 21.55 22.00 Скрипка, ПРАГА 16.40 Квартет g-моль Ірава, 18.20 Сальон. музика, 20.20 Концерт орх., сол., РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви, РІМ 17.15 Спів, 21.00 22.00 „Фравеліта" оп. Легара, СОФІЯ Амер. пісеньки.

Субота, 28. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Вес. вок. авдиція, 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Давні улюблені мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Шопенівський концерт, 18.00 19.00 Цит. музика, 20.00 21.00 „Ісус Христос" орат. Ліста, 21.45 22.00 Оперетові мельодії, ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 19.10 Вок. авдиція, 19.45 20.00 21.00 „Циганський барон" оп. Штравса, КОШИЦІ 14.05 18.55 Вістки, 18.00 Президент республики і Підк. Русь, монтаж, МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Міса Соломніс" Бетовена, ПРАГА 18.20 Концерт нар. капелі, 19.20 Легка музика, 20.00 21.00 „Подуй весни" оп. Морана, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, РІМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Маскований баль" оп. Верді, СОФІЯ 19.30 Спів.

БІРЖА.

Львів, 25. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельс. 89·57, 89·10, Доляри американські 5.30·00, 5·27·50 Доляри канад. 5·25·50—5.23·00, Фунти англ. 26·37—26·31, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 12·00— 9·00 Кор. дан. 117·85—117·00 Кор. норв. 132·53—131·50, Корони шв. 136·04—135·05, Ліри італ. 22·50—21·60, Марки фінлян. 11·07—11·25, Марки нім. 88·00 — 82·00, Тель Авів 26·20—25·95 Марки нім. срібні 102·00 — 99·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·00, Вугель 28·75, 28·25, Лісьпол 74·75. Можейів 12·25, Остроленць 34·25, Старахович, 38·50, 30·50, Габербуш 47·75.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·03, 3 із. 1 ем. 81·00 серія 90·00, 3 поз. зах. 2 ем. 81·75 серія ценов. з. конверс. 70·25 прем. дол. 41·50 4 консол. 68·13

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 25 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·50 зол.
1 кг. масла експорт за зачет. 2·50 зол.
молоко .6—17 сот.
(яйця дома) 3·40—3·45 зол.

Тенденція на масло зниження на молоко та яйця здержана

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребеніх у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сонячна заліз. йодова. Проспект на бажання. 1049 7-10

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА" запрошує до себе гостей. Вілля весняна, коло „Шаротки" близько дівчат, а не при дорозі, з комфортом улаштована, має свій прегарний смерековий ліс. Харч добрий і солідний, на бажання дієтичний. Зокрема приємне реконвалесцентів до окремої вілли, де мають дбайливу опіку і окреме відповідне відживлювання. Зголошення слати на адресу: Наталія Семанюкова, Ворохта, пансіон. „Черемшина". 1143 1-2

МЕШКАННЯ

СОНЯШНЕ мешкання, 3 кімнати, кухня, без подвір'я — вул. Абрагамовичів 6, бічна Кадецької. 1140 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ під кам'яницю III. пов. при вул. Личаківській. Дохід 6-тто з цілої кам'яниці 818 зол. місячно. Зголошення тел. 212-11. 1139 2-5

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ПИЛОСМОК „Vampyr" найновішої конструкції поручає Рентшнер, Львів, Легіонів 37. 972 4-4

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1103 3-8

СКЛЕП з добірною галянтерією і волічарами в центрі міста **продам** з причин родинних за готівку коло 3.500 зол. Нефахівця вирозуміє з деталів. Перемишль, Костюшка 7, „Мех-на". 1146 1-3

РІЖНІ

СЕКРЕТ доброї шкіряної годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки майстерня годинникарства **Гутерман, Сикстуська чотирнадцять.** 1105 2-12

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 988 7-8

ВСЯКІ крашанські прибори і модні гудзики поручає М. ЦУКЕР, Львів, Казимира Великого 28. 1102 5-5

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняю на найновіші бальові матеріяли. Телефон 270-25. 1145 1-2

СОРОЧКИ МУЖЕСЬКІ з тонкової поплін 5.00 лляні оксфордові в десені, гладкі 4.00 — 5.90 — 6.75. Колірові підшивки зі сірого шовку, подвійні клини в ціні 2.50. Фабрика білля „АСТРА" Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

Найдешевші меблі

в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.** Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ ГАЛИЦЬКА 18.

За редакцію відповідає Олександер Костиш Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 114 (14.945). Львів, пятниця 27. травня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-45
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Неділя, 5. червня, год. 4. пополудні
Львів, площа Сокола-Батька

Велике Свято Молоді

ШКІЛ І ЗАХОРОНОК Р. Ш. ЗІ ЛЬВОВА І З КРАЮ. У СВЯТІ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ ТАКОЖ ДІТВОРА ЗАХОРОНОК Т-ВА „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА".

ПРОГРАМА БАГАТА: дефіляда, гри й забави, масові вправи, руханкові образи, історичні і стрілецькі пісні в супроводі орхестри, хороводи, спортові змагання. АТРАКЦІЯ: Живі шахи в історичних строях при звуках орхестри

ТРУБНА ОРХЕСТРА. ФАНТОВА ЛЬОТЕРІЯ. Подробиці Свята в афішах і летючках

Польсько-литовська залізнича умова.

Польсько-литовська залізнича умова обіймає 44 розділи та кілька додаткових договорів. Крім того уложено розклад їзди між Ковном з одного боку і Варшавою та Вильном з другого. Він передбачує по дві пари поїздів туди і з поворотом.

Митну і паспортову контролю будуть переводити по польському боці у Ляндварові, по литовському — у Єву.

До Судетів виїдуть міжнародні комісії обсерваторів.

Мін. Галіфакс розмовляє уже двічі з німецьким амбасадором над справою висилки комісій обсерваторів на терени заселені судетськими німцями. Англійський і німецький уряд вважають, що висилати такі комісії було б доцільно, бо вони не допустили б до нових інцидентів. Ця справа вимагає поспіху, бо вже 29. ц. м. і 12. червня мають відбутися вибори до громадських рад. Якщо чеський уряд прийме цей проект, то за кілька днів британські комісії виїдуть на чесько-німецьке пограниччя.

Німецький уряд буцімто настоює на тому, щоб до комісій належали виключно англійці.

НІМЕЧЧИНА ДОМАГАЄТЬСЯ ЕВАКУАЦІЇ ВІЙСЬКА ЗІ СУДЕТІВ.

Як інформують міжнародні чеські кола німецький посол у Празі звернеться до тамошнього уряду з домаганням щоб він забрав військо з території заселеної судетськими німцями.

ЧЕСЬКІ ЛІТАКИ НАД НІМЕЧЧИНОЮ.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що чеський літак появився над німецькою границею в околиці Еденшпайген і над греблею на ріці Марш. — В год. 12.15 того самого дня перелетів чеський літак нім. границею біля Ширдінгу і загнався на 3 км. у глибину Німеччини. Трохи пізніше появився той самий літак над м. Вальдзасен, віддаленим від границі 7 км.

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ ПРОТЕСТУЄ

З Берліна урядово повідомляють, що міністр закорд. справ Німеччини фон Рібентроп поручив німецькому послові в Празі зложити гострий протест проти перелету чеських літаків над німецькою границею.

ВПЛИВИ ГЕНЛЯЙНА РОСТУТЬ.

У 5-ох громадах округи Хомутов, де минулої неділі відбулися вибори до громадських рад, тільки по одній листі кандидатів, а саме з партії Генляйна. Ці листи перейшли автоматично, громади матимуть цілком генляйнівські управи. „Народні Політіка" жалується, що вся громадська поліція та чимало підстаршин і старшин державної поліції на теренах замешкалих судетськими німцями, належить до партії Генляйна.

100-ТИСЯЧНА ЧЕХОСЛОВАЦЬКА АРМІЯ НА НІМЕЦЬКОМУ КОРДОНІ.

Один з будапештенських щоденників довідується від свого празького кореспондента, що на німецькому кордоні зосереджено 100.000 чеського війська.

На вулицях Праги не видно зовсім автобусів — ними переводять військові частини.

Не вискакуй і не вскакуй до трамваю, коли він їде.

Чеські війська обсадили також мадярський кордон.

Як подає кореспондент „Нойєкайтсвельтблягу", сильні відділи чехословацької армії обсадили цілий мадярський кордон.

У Братиславі обсадили чехи мостовий причілок та фортифікації; зосереджено там змоторизовані війська.

Малий граничний рух зовсім припинений.

5-ох німецьких дорадників залишилось у китайській армії
відмовляючи послуху німецькому урядові.

Як інформують китайські офіційні джерела, ген. Фалькенгавзен і 4-ох інших німецьких дорадників рішили не послухати приказу свого уряду і не покидають китайської армії; вони хотять її зреорганізувати після розгрому під Сучав.

КИТАЙ АНГАЖУЄ ФРАНЦУСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ДОРАДНИКІВ?

Японська преса подає, що китайський уряд звернувся до Франції з проханням: дати китайській армії інструкторів на місце відкликаних німецьких.

Віденська угода.

Львів, 26. травня 1938.

Начальне місце в европейській політиці займає сьогодні справа Чехословаччини. Вирішується її майбутнє й саме питання її дальшого істнування як самостійної держави. Нинішні внутрішні і зовнішні чехословацькі взаємини є предметом розмов не лише громадян Чехословацької Республики, але неменше і громадян Німеччини — і державних чинників та громадянства двох суседніх держав — Польщі і Мадярщини, що є безпосередньо зацікавлені в окончній розвязці сучасного положення з огляду на те, що в склад Чехословаччини входять частини польської чи пак мадярської етнічної території. Справою Чехословаччини цікавляться нині якнайживіше і рішальні політичні кола европейських великодержав, у першу чергу Англії і Франції, вважаючи теперішню ситуацію в надвелтавській державі за дуже загрожливу для европейського мира і за огнище, з якого може вибухнути нова світова воєнна пожежа.

В акцію вмішалася англійська і французька дипльоматія і її представники роблять заходи передовсім у Берліні і Празі, щоб не прийшло до збройного наступу Німеччини на Чехословаччину з приводу судетських німців. Чехословаччина покликала вже під зброю покищо два річники резервістів з винятком німців, а є і вістки про концентрацію німецьких військ на кордонах Чехословаччини. Йдуть недвозначно воєнні приготування з обидвох сторін і легко може повторитися серпень 1914 р. Рішальний голос у розвязці мають сьогодні німецький диктатор Адольф Гітлер і виконавець його планів на терені самої Чехословаччини чехословацький громадянин зі судетських німців Конрад Генляйн, що самовпевнено веде розмови зі шефом чехословацького уряду д-ром Годжею.

Творцями теперішньої Чехословацької Республики була трійця: перший її президент д-р Тома Гаррік Масарик, генерал Штефанік і теперішній президент д-р Едвард Бенеш. Доля рішила, що львина частина зусиль у створенні теперішньої Чехословацької Республики, її кордонів та внутрішньої державної будови припала двом словакам з походження — Масарикові і Штефанікові, яким і вдалося втягнути в границі твореної нами держави теж і Словаччину, що десять століть творила складову частину мадярського королівства. Оба вони перевели діло, про яке й думали у хвилині вибуху світової війни, при чому Масарик не забезпечив нічим національно-політичної окремішности Словаччини у чехословацькій конституції з 29. лютого 1920 р. Ген. Штефанік згинув у летунській катастрофі в травні 1919 р. і не жив вже в часі, коли вирішували теперішній правно-державний устрій Чехословаччини, який, на думку словака, виглядав би інакше при житті Штефаніка, якого словаки вважають і нині своїм національним героєм.

Минулого тижня сталася подія, на яку не звернули більшої уваги. Була нею візита у польського міністра закордонних справ Бека у Варшаві посла чехословацького сойму і начального редактора найбільшого словацького щоденника „Словак" — Карла Сідора, молодого провідника найбільшої словацької людової партії, учня і заступника відомого словацького діяча і довголітнього народнього провідника та посла до чехословацького сойму — о. Андрія Глінки. Візита напевно не припадкова і не чисто куртуазійного характеру і без сумніву звязана з теперішніми запальними подіями в Чехословаччині та зі становищем до них самих словаків, як також ролею Польщі у справі практичної розвязки словацького питання.

Національний словацький табор, зокрема словацька людова партія о. Глінки, вже нераз звертала свої очі на Варшаву. Шукав він там

допомоги у своїй політиці супроти централістичних змагань Праги, яка не бере під увагу національно-політичних домагань словацького табору. Згадує про це один з польських знавців словацьких відносин — Казимир Непокойчицький у своїй ширшій студії „Словаки і чехи", що появилася в половині м. р. накладом варшавського видавництва „Місьль Польска", з якої і беру ці відомости. Є там згадка, що літом 1919 р. тодішній премієр Тусар відмовив словацькій делегації під проводом о. Глінки видачі пашпортів для поїздки на мирову конференцію в Парижі, сподіваючись, що Глінка буде боронити там так звану пітсбурську угоду, яка не йшла по лінії тодішніх чеських централістичних змагань включно з фікцією чехословацького народу.

Не одержавши пашпортів у Празі, переїздився Глінка разом з іншими делегатами через Карпати до Польщі. Приїхав до Варшави, злочив візиту начальникові польської держави, Пілсудському і від нього одержав допомогу і дідну инаку полекш — між іншими і польські пашпорти для словацької делегації до Парижа. На польські пашпорти приїхала делегація до Парижа. О. Глінка відвідав мирові делегації: американську, англійську, французьку, польську і югославянську. Покликуючися на пітсбурську угоду в Америці з 30. травня 1918 р., підписану на місці пров. Масариком, вказував на потребу ввести її в життя. Підкреслював при цьому, що словаки є окремим народом від чехів, які не хотять виконати пітсбурської угоди, а в додатку визискують і кривдять словаків на полі національно-культурному, релігійному і господарському, що й було списане в особному меморіялі, переданому посольством делегаціям. Це не було на руку чеській мировій делегації, яка і постаралася, що по кількох днях побуту в Парижі, Глінці і його товаришам французька поліція відобрала польські пашпорти і відставила їх до кордону. Нелегальним шляхом вернулась делегація домів, а чеська влада негайно арештувала о. Глінку і передержала у вязниці шість і пів місяців, саме в часі, коли вирішували нинішню чехословацьку конституцію.

Пітсбурська угода є сьогодні боєвим гаслом словаків з огляду на її двадцятилітній ювилей, що його в найближчих днях будуть святкувати дуже врочисто всі словаки, як рівнож з огляду на теперішні події у Чехословаччині та плани уряду з національними статутами. Ця угода звучить:

„Чесько-словацька угода, заключена в Пітсбургу дня 30. травня 1918 р.

„Представники словацьких і чеських організацій у Злучених Державах, Словацької Ліги, Чеського Національного Союзу і Союзу чеських католиків радили у присутності голови Чесько-Словацької Національної Ради проф. Масарика про чесько-словацьку проблему і про наші дотеперішні програмові енунціяції, при чому рішили таке:

„Апробуємо політичну програму, що змагає до злуки чехів і словаків у незалежній державі, зложеній з чеських земель і Словаччини.

„Словаччина матиме свою власну адміністрацію, свій сойм і своє судівництво.

„Словацька мова буде урядовою мовою у школах, урядах і взагалі в публичному житті.

„Чехословацька держава буде республикою, її конституція буде демократична.

„Організація співпраці чехів і словаків у Злучених Державах буде, залежно від потреби і змінливої ситуації, поглиблена і скоординована за обобічним порозумінням.

„Випрацювання подрібних постанов про устрій чехословацької держави полишається визволеним чехам і словакам, як теж їх легальним представникам".

Цю угоду підписало 29 делегатів вичислених чеських і словацьких організацій (17 словаків і 12 чехів) та зокрема підписав її проф. Масарик. Цієї угоди чехи ніколи не додержали і не взяли її навіть під увагу у хвилині нарад над чехословацькою конституцією з початком 1920 року всупереч жаданням частини словацьких послів, що зложили у гій справі відповідну заяву дальшої боротьби за здійснення пітсбурської угоди. Посли зі Словаччини були тоді іменовані урядом, що на 40 послів номінував 30 протестантів — у тому часі настроених централістично в „чехословацькому" дусі, а тільки 10 католиків, хоч католики творять 70% загалу словацького населення. Згадане застереження зложили тільки католицькі посли і католики теж перші під проводом о. Глінки повели дійсну боротьбу за національно-територіяльну автономію Словаччини. Нині у цій боротьбі разом з католиками ідуть і протестанти.

Горячо не лише у Судетах. Підвищена температура є і на Словаччині, а ця підвишка знайде свій вислів і у великих національних маніфестаціях, які влаштовують словаки з приводу двадцятиліття пітсбурської угоди. А те все ускладнює дуже і так справді тяжке положення празького уряду. Можна сумніватися, чи сьогодні проект національних статутів, що його опрацьовує уряд, вдоволить інтересовані народи.

Відживає при цій нагоді і справа українського Закарпаття. Підкарпатська Русь (як звучить офіціяльна термінольогія) вже з горою 18 років жде на повне здійснення своєї територіяльної автономії, загарантованої чехословацькою конституцією і міжнародніми зобовязаннями Чехословаччини. Для неї не треба окремого національного статуту — треба, щоб увели в життя те, що вже є в законі, щоби врешті, означили границі від заходу нашої автономної країни, щоб припинили чехізацію і насаджування чехами московщини та передали управу автономної країни в руки місцевого українського населення. Маємо чимало сентименту до чехів, але вони зробили і далі роблять кардинальні помилки у своїй національній політиці.

Д-р Степан Баран.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Вистуи Чілі з Ліґи Націй і справа невтральности.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 21. травня 1938.

Виступ Чілі з Ліги Націй є тим тяжчим ударом для женевської установи, що ця південноамериканська республика висловлювала і політичні погляди кількох інших. Ці погляди цілком слушні і тому заслуговують значно більшої уваги в Европі, ніж їм уділено в Женеві. Чілі та деякі інші латинські республики Америки тримаються тої думки, що Ліга повинна бути або універсальна з примусовою владою, або відмовляючись від засади універсальности вона повинна відмовитись від засади примусовости, себто всякого роду санкцій, отже повинна стати установою виключно дорадчою і гуманітарною. На думку уряду Чілі, лишаючись частковою інтернаціональною установою, себто охоплюючи у своїх межах лише частину всіх світових держав, Ліга природою мусить бути і сторонницва. А це, на думку Чілі, яку поділяють теж інші південноамериканські держави, творить постійну небезпеку для миру. Коли ж Ліга ані не намагається зробитись універсальною, ані навіть не хоче зробити гнучкішим свій апарат примусу, то Чілі вважає за краще покинути її.

Нема сумніву, що на Чілі вплинули і політичні події останнього часу. Виступ Італії з Ліги не лишився без впливу на Південну Америку злучену з національною Еспанією та Італією латинською культурою та спільними політичними змаганнями. По рішучій заяві Німеччини, що вона не вернеться ніколи до Ліги, не міг Едвард запропонувати розіслати до держав членів Ліги запит у справі її реформи. Але його жадання навіть не йшли так далеко. Він задоволився, як виходило з його останньої промови, „загальною декларацією про пильну потребу почати реформи пакту Ліги". Щоб затримати Чілі у Лізі було б досить, щоб зібрався комітет юристів „зазначив реформи і представив їх на Асамблеї, що має відбутися у вересні". Але не зважаючи на готовість Франції задовольнити домагання Чілі, Рада всеж відкинула його. Причиною цього мало бути, як говорилося в Лізі те, що проти Чілі виступив гостро Літвінов і навіть загрозив, що не стримається від голосування у справі швайцарського невтралітету, якби домагання Чілі задовольнили навіть лише формально.

Таким чином Літвінові вдалося довести до виступу з Ліги державу, яка завжди ставилася вороже до політики Московщини та її спільниць у Женеві. Ця тактика Літвінова вказує на зворот московської політики у Женеві. Від моменту, коли Англія і Франція виступили в Лізі проти московського уряду, дістала московська дипльоматія наказ руйнувати женевську установу. „Ізвестія" з 17. ц. м. підкреслюють уступ в одній з останніх женевських промов Літвінова, де він заявляє: „Не зашкодить нагадати, що Лігу створила не совітська держава та що від її ліквідації СССР буде терпіти менше всіх інших". Але саме те, що Московщина намагається тепер зруйнувати Лігу, може дати деяке виправдання її існуванню та попровадити до її реформи.

В якому напрямі воно піде, вказують змагання малих держав до невтральности. Сандлер, референт у справі швайцарського невтралітету в часі останньої сесії Ліги, що успішно допровадив цю справу до щасливого закінчення, ночув докори на власну адресу повернувшись до Стокгольму за те, що не зазначив одночасно і змагань самої Швеції до невтральности. І не виключено, що справа „інтегральної" невтральности Швеції, а може й деяких інших держав стане на денним порядку осінньої сесії Ліги. Обурення совітської дипльоматії і преси проти цього руху малих держав тим більше зрозуміле, що існує проект не лише зреформувати внутрішні відносини народів ЧСР на швайцарський зразок, але і знеутралізувати її як Швайцарію, наслідком чого чесько-московський союз пропав би...

„Журналь де Женев" намагаючись потішити своїх читачів з нагоди виступу Чілі, висловлює надію, що ця держава вернеться до двох років назад, до часу, коли виступ держави стає правосильний. „Реформу Ліги відчувають у повітрі". Цієї реформи треба бажати хочби тому, що Московщина намагається підорвати основи праці Ліги Націй.

М. Данько.

„Програма чи хаос?"

Польсько-жидівська полеміка в українській справі.

Варшава, 24. травня 1938.

Особливе зацікавлення українськими домаганнями автономії виказала вся **жидівська** преса, що крім коротких чи довших заміток присвятила цій справі багато окремих статтей і завваг. Помінувши голоси менших жидівських пресових органів, зареферуємо хоча частинно відношення до справи українських домагань найбільшого жидівського сіоністичного щоденника, „Наш Пшеґльонд", видаваного польською мовою у Варшаві.

13. травня назвів жидівський орган великі цитати з більших польських щоденників про деклярацію УНДО, а 19. травня в статті п. н. „Програма чи хаос" вдався в полеміку зі становищем консервативного „Часу" („Діло" реферувало статті того щоденника) та м. і. написав таке: „Становище („Часу") визначається особливою брутальністю. „Час" не признає — пише далі публіцист „Нашого Пшеґльонду" — супроти українців ніяких моральних обовязків ані навіть міжнароднім зобовязань, але — аналогічно, як у жидівській справі — ставляє справу на грунті переваги сили".

„Становище „Часу" — пише далі „Н. П." — є не лише неморальне, але й нерозумне. Бо „Час" мимоволі признає рацію тим крайнім елементам серед українців, які гадають, що без чужої протекції український нарід не здобуде належних йому прав".

„Наш Пшеґльонд" утотожнює становище органу польської консерви зі становищем ендеції і запитує його: „Чи для поступової публіцистики деклярація УНДО не є доброю нагодою перевірити обєктивно, чи може тріюмф українського екстремізму не є відповідю на ударемнювання польськими шовіністами поєдинальної політики?"

На цю розумну жидівську завважу зареагував — очевидно — в нечувано гострій формі ендецький „Варш. Дзєнник Народови" і повторюючи всі свої відомі та оклепані дурнуваті „теорії" про „українізм", м. і. висунув такі „твердження": „Становище жидів дуже ясне. Полягає воно на піддержуванні українських постулятів і на змаганні до найшвидшого знищення польського характеру наших південно-східних земель" (!!). Або: „Змагання Німеччини погоджуються цілковито з намаганнями жидівської політики, що також має на меті нищити внутрішню суцільність держав, у яких жиди живуть. Гадаємо, що для польської публіцистики

„є це відповідна нагода обективно дослідити" **українофільські настрої жидівської публіцистики" (!).**

„Наш Пшегльонд" відповів спокійніше, але переконливо (21. ц. м.): „Висновки (ендеків з „В. Д. Н.") спираються на таких дурних мотивах, що не варто їх властиво опровидувати докладними аргументами. **Стверджено чейже в найбільш авторитетний спосіб, що Берлін у сучасному моменті є зацікавлений у лянсуванні справи Сх. Галичини, бо в цей спосіб кинув би Варшаву в об'ятя Праги".** Концепція співділан ня жидів з гітлерівцями — щоб „ущасливити" українців, які тепер не є вже такі надто семітофільські, могла повстати тільки в темнавій голові ендецького публіциста".

Гостра вимінa думок між жидами та польськими шовіністами на тему політичного українського виступу відбилась на сторінках усієї жидівської преси. Слід відмітити, що у цитованому числі „Н. Пшегльонду" появилась окремо велика стаття відомого публіциста **Регніса** (Зінгера) про значіння і наслідки декларації УНДО.

Гром.

Закарпаття.

„МИ ВСІ УКРАЇНЦІ, А НЕ МОСКАЛІ."

„Центральна Руська (Українська) Народня Рада" в Ужгороді видала окремий комунікат, в якому стверджує, що українська людність Закарпаття у плебісциті у справі шкільних підручників голосувала за „руськими" підручниками, маючи на увазі „українські" а не „московські". Тільки тому, що терміни для плебісциту не були точно окреслені, голосування випало на користь московських підручників. Центральна Рада повідомляє, що цей вислід плебісциту, який був наслідком незорієнтування голосуючих, можна змінити і Центральна Рада висилає в тій ціли формулярі протоколів для зміни шкільних підручників у народніх та горожанських школах на Закарпатті на 1938/39 шкільний рік.

В цьому комунікаті Центральна Руська Народня Рада закликає свідоме громадянство, в першу чергу батьків і матерей, щоб для кожної школи домагалися підручників писаних нашою живою народньою мовою.

„Батьки і матері — сказано в комунікаті — як теж і вчителі повинні зараз тепер домагатися скликання зборів батьківського союзу і там приняти наші малоруські або, як правильно треба називати, українські шкільні книги, щоб наші діти вчилися у своїй матірній мові, а не в москальській або якоюсь мішаниною.

„Ми всі русини або інакше, ми всі українці, а не москалі і нашим дітям належиться наша рідна мова. Ми один нарід і не можемо погодитися на те, щоби в наших школах вчили трояко. Одному народові належиться одна мова і одна школа."

„НІКОЛИ НЕ ДОПУСТИМО ДО ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НАШИХ ДІТЕЙ."

В кількох місцевостях на Закарпатті, в яких на підставі висліду плебісциту завели шкільні підручники в російській мові, почалися були шкільні страйки, якими батьки дітей домагалися заведення знову українських підручників. Страйкова акція закінчилась успіхом, бо влада остаточно видала розпорядок, щоб уживати у дотичних школах українських книжок.

Таке було між іншим і в селі Підгороді біля Мукачева. Союз батьків у Підгороді надіслав до управи народньої школи таку заяву:

„По пятитижневому страйку наших дітей остаточно мусіли шкільні уряди признати обгрунтованість наших домагань і видали розпорядок, щоб знову завести до школи в Підгороді українські шкільні підручники.

„З огляду на те від сьогоднішнього дня зачинаємо посилати наші діти знову до школи. При цьому виявляємо нашу радість, що важка жертва, яку ми мусіли принести 5-тижневою відсутністю наших дітей у школі, не пішла на марно, бо наші діти знову можуть учитися в матірній мові.

„Заявляємо, що ніколи не допустимо до денаціоналізації наших дітей і колиб хтонебудь осмілився посягнути на найважніший наш скарб — на рідну мову й навчання в ній у нашій школі, то станемо знову до боротьби, вживаючи всіх законом дозволених засобів."

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

„КІЛЬКО СОБІ ВИБОРЕМО, ТІЛЬКО БУДЕМО МАТИ."

Дня 8-го травня ц. р. філія „Просвіти" з іншими українськими товариствами в Севлюші зорганізувала окружний зїзд „Просвіти" у 19-ті роковини прилучення Закарпаття до ЧСР.

Не вважаючи на те, що того дня ввесь час падав дощ, явилося на зїзд 1350 просвітян з севлюшської округи. З дальших сіл, як Великий Раковець, Рокосів, Велика Копаня та інші, готовилися сотні селян, але через непогоду не могли прибути.

Похід з національними, жовто-блакитними та державними прапорами, проходив вулицями Севлюша. В поході взяли участь представники всіх, окрім змадяризованих, сіл Севлющини. Учасники походу несли вісім транспарентів з написами: „З народом за нарід", „В єдности сила", „Не ридай, а добувай", „Кілько собі виборемо, тілько будемо мати", „Всі за одного, один за всіх", „Мир для всіх і все для миру".

Збори відбулися у великій салі городського дому, що була виповнена вщерть. Промовляли: ред. **С. Клочурак,** богослов-редактор з Ужгороду **Ів. Рогач,** від „Учительської Громади" — **Андрій Ворон** і секретар філії „Просвіти" **Микола Вайда.** Другий промовець звернув у своїй промові особливу увагу на українську молодь, яка „не сміє затроюватися й деморалізуватися фальшивим т. зв. „русским" духом, але має виростати одна свідома українська молодь для Бога й ідеалів української нації".

СПОРТОВИЙ ДЕНЬ В УЖГОРОДІ.

Українська молодь гр.-кат. учительської семинарії в Ужгороді влаштувала 7-го й 8-го травня ц. р. „Спортовий день української середньошкільної молоді". Переможцями (в легкій атлетиці, спортових грах) вийшли школи: 1. Гр.-кат. учительська семинарія в Ужгороді з 51 точками, 2. Ужгородська торговельна школа 26 точок, 3. Пряшівська гр.-кат. учительська семинарія 18 точок, 4. Українська державна реальна гімназія в Хусті 13 точок, 5. Українська державна торговельна академія в Мукачеві 8 точок, 6. Державна реальна гімназія в Мукачеві 8 точок, 7. Державна учительська семинарія в Мукачеві 4 точки, 8. Чехословацька державна учительська семинарія в Мукачеві 2 точки і 9. Чехословацька державна гімназія в Мукачеві 0 точок.

ДИРЕКТОР УЖГОРОДСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ „ПОДВИЗАЄТЬСЯ".

В ужгородській гімназії вийшов нечуваний досі розпорядок: хто має двійку з поведінки, не може належати до ніяких організацій, ні до „Пласту" й „Просвіти", ні до „Скавту" й „Духновича". Розуміється, що як „русскій" директор Сулинчак хитро це придумав, бо майже всі українці мають двійку з поведінки й тим виключені з усіх українських організацій.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 6.

КАРО.

ПОМИЛКА.

Невеличке провінціяльне містечко. На далекому передмісті це вже глуха ніч, хоча щойно десята вечір. Всюди тихо, темно. Тільки денеде поблимують притьмарені вікна нафтовим світлом, тільки десь колись перекликуються собаки.

В домі Борковських теж тиша. Діти, потомлені цілоденною біганиною, сплять спокійним сном у своїх біленьких ліжечках. Зоня розкинула рученьки на подушці. Золоте волосся, мов ореол, окружає її усміхнене личко. Ігорко і в сні не має спокою. Його затиснені устечка і глибока зморщка між бровами вказують, що його думова праця ще не скінчена. Затиснені ластучки немов погрожують невідомому ворогові, що певне намагається розкинути його замок з пісочку.

Тиша у спальні. Теж саме у кухні. Тільки чути спокійний віддих служниці у сні. В їдальні велика лямпа розганяє сутінки по кутках кімнати. Пані похилена низько над шитвом. Докінчує маленечку суконку для невідомого громадянина, що на днях вже має у них зявитися. Шиє і ціла затоплена у своїх мріях і думках: хлопчик чи дівчинка? Забула вже про болі, що їх витерпіла ще так недавно, перед двома роками, при народженні Ігора. Тільки солодкі мрії кружляють в її голові та милою усмішкою розсвітлюють її лице, лице 38-літньої жінки.

Пан Борковський у великім старосвітськім фотелі заглиблений у часописі. Час до часу перериває читання вигуками у сторону абісинців, щоб додати їм відваги, чи італійців, щоб висловити їм свою погорду за їх експансивність. Пан Борковський, як усі старі демократи, цілою душею по стороні того, кого гноблять. У їдальні ще й третя особа: молода, чепурненька Маруся, абсольвентка учительської семинарії, своячка господині. Жде на посаду, а може і на мужа. Навіть уже заручена. Наречений — студент львівського університету. Обіцяв заїхати до них з нагоди різдвяних ферій. Та тому, що його нема ще й досі, панна Маруся пише лист.

Ось тло дій, а дія зараз почнеться.

Дорогою йде, підсвистуючи, якийсь спізнений подорожник. Це мабуть гість, бо йде від сторони залізничої стації. Побачив світло у вікнах дому Борковських. Радісно забилось йому серце. Кроки мимоволі пожвавіли. Усміхається самопевно і щасливо. Скрипнула хвіртка від саду, десь забрехала сусідська собака.

Пані Борковська насторожено прислухується. Їй видалося, що котресь з діточок, прокинулось. Підходить тихенько до спальні. Ні, все в порядку: діти понакривані, сплять глибоким сном. Виходить навшпиньки зі спальні. Пан Борковський ще не докінчив читати часопису, отже цілий світ його не обходить. Маруся, затоплена у стилізуванні листа, теж не цікавиться тим, що діється довкола.

Пані Борковській видається, що хтось іде стежечкою до їх дому. Не жде дзвінка, ні стукоту до дверей, а виходить до сіней, відсуває засуву. У сінях темно. Той, що ввійшов, не питає нічого, не каже ні слова. Руки жагуче обіймають стан пані Борковської, її лице та шию вкривають палкі цілунки. Не стає віддиху. Годі вирватися з обіймів, неможливо оборонитись, не стає сили відпхнути. А врешті він справді солодко цілує. Серед цілунків уривний шепіт: „Кохана. Аж тепер бачу, як кохаєш мене, Марусечко!

Пані Борковська не може стояти безділько і відповідає цілунком. І нараз: „Боже! Що це я роблю! Пане Петрусю! Вибачте, це помилка!"

— Помилка? Яка? Алеж ні, кохана. Ніякої помилки нема. Це справді я.

Нема сили ні змоги грати дальше комедії. Вона вирівається з його обіймів. Двері до їдальні відчиняються:

— Марусю! Гість до тебе приїхав.

— Івасю (це до мужа), пан Петро...

І сама чимскоріш біжить до кухні промолотити від несподіванки, змити з лиця сліди чужого цілунку! Який сором! Жінка у такому віці... Як вона могла так піддатися настроєві? А найгірше з усього це те, що їй якось не стидно... Господи! Це-ж майже зрада... Якже це могло статись?

А Петро? Він за той час уже витається з Марусею, що саме кінчає лист до нього, — подає руку пану Борковському, а на устах чує ще мягкі, цілунки чужих уст. Як це не дивно, він починає думати над тим, що ті цілунки були найкращі з усіх, яких він зазнав. Поправді: крім Марусиних, він інших не знав досі.

Приготовивши чай, пані Борковська таки виходить з кухні. Він не може вийти зі зачудування: якже це сталося, що в цю поважну даму зі зівялим обличчям, з погрубілою шиєю і спрацьованими руками міг взяти за свою стрункy, вюнку, молоденьку Марусю?

Його запрошують до чаю. Він сидить увесь час схвильований і споглядає винуватий на Марусю. Вона думає, що він почуває свою вину за те, що так довго не писав. А Петро смакує чай і роздумує над тим, від чого може залежати смак цілунку. Маруся зовсім не вміє цілувати.

Пані Борковська певно знає, але напевно не скаже нікому про його страшну помилку.

Директор Сулинчак відграє в гімназії часами ролю, яку кожний читач сам собі окреслить на підставі такого факту: знайшов директор Сулинчак в учня на блюзі пластову лелію з тризубом. Він зірвав її і учень за годину опинився на поліції. Там крім поліцаїв чекав на нього дир. Сулинчак зі шкільним референтом. Як видно з цього, пан Сулинчак доходить до вершків свого цькування українських дітей у гімназії.

ШІСТЬ ПЛАСТОВИХ ЧАСОПИСІВ.

На Закарпатті виходить шість українських пластових часописів, які редагують самі учні. В Ужгороді видає українська молодь „На Стійці" під проводом Івана Штефуци. Від вересня часопис стане краєвим. В Берегові видають „Карпати" з прилогою „Оса". В Хусті часопис „Скоб" з прилогою „Шершень". В Бедевлі часопис „Ватра" під редакцією В. Маркуша. В Нересниці „Мочари" під проводом Василя Бібна. Часопис „Тиса" в Мукачеві сама молодь тимчасово припинила. Наголовки й образки виконують самі пластуни. Самі пишуть і самі редагують.

Не входи на дорогу несподівано!

Літературний конкурс „Діла" на новелю або гумореску.

Наша редакція розписала конкурс на поганду новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зошитка). Речинець присилки: 1. червня ц. р. З 1-им червня конкурс зачинямо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже читкі**, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо 5 нагород, а саме: за I-у — 50 зол., за II-у — 30 зол. за III-ю — комплет Бібліотеки „Діла"; за IV-у — піврічну передплату „Діла"; за V-у — піврічну передплату „Діла".

Ліга Націй дальше тратить своїх членів.

ВЕНЕЗУЕЛЯ.

Уряд Венезуелі рішив покинути Лігу Націй, яка не здібна розвязати питання, що торкається американського континенту, лише непотрібно обтяжує буджет Венезуелі

ГВАТЕМАЛЯ.

Минуло 2 роки, як Гватемаля зголосила виступ з Ліги Націй; вона вирівняла всі довги і тим самим автоматично перестала бути членом Ліги, до якої належала від її оснування.

НАВІТЬ ШВЕЦІЯ?

Дві шведські партії, національна і національ-соціялістична, предложили королеві петицію з 46.500 підписами, в якій **домагаються плебісциту, який вирішив би, чи Швеція має дальше належати до Ліги Націй.**

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 108. Субота. 26 (14) травня 1888.

УКРАЇНСЬКА МОВА І ПРАВОПИС.

Передаючи промову крил. М. Малиновського якою він відкрив загальні збори „Галицько-Руської Матиці" і в якій обстоював права народньої української мови, „Діло" писало:

„Цією промовою дав, на нашу думку, крил. п. Малиновський достойну відправу тим намаганням, які давніше виявлялися у нас частіше, нині ж тільки спорадично, щоб залишивши пленання та розвиток нашого рідного слова, виробляти у нас мову, якою „ніде, ніхто не говорить", яка для русского народу незрозуміла і з якої, як загально відомо, самі великороси сердечно сміються, називаючи її мовою паламарів з давних століть. Таком і зі справи упрявильнення правопису не треба робити політичної справи і виносити її на верх пустим криком, що нарушує повагу русинів. Правописна справа мусить розвиватись свобідно, як сказав Виділ Т-ва „Просвіта", і що — як стверджує крил. Малиновський — у практиці показується добрим. Полагоду цієї справи треба лишити мужам науки, як фаховим авторитетам".

„СОЮЗ З НІМЕЧЧИНОЮ ДУЖЕ ПОПУЛЯРНИЙ".

Італійський сенатор, маркіз Альфієрі ді Состельо, відомий зі своїх симпатій до Франції, написав до Громіора, основника одної французької газети, що змагав до зближення Франції з Італією, таке письмо: „Дозвольте мені, сказати вам отверто, що ви, не вважаючи на ваше щире бажання помирити Італію з Францією, зовсім помилитесь, коли думаєте, що між урядом і народом в Італії нема згоди. Обі сторони годяться зовсім на те, щоб утримати теперішній лад і не допустити до війни в Европі. Союз з Німеччиною дуже популярний, хочби тільки тому, що завжди приємно бути союзником найсильнішого, а потім і тому, що маса народу каже: Німеччина бажає мира, щоб утримати те, що забрала, а Франція хоче війни, щоб відібрати те, що втратила".

СТАН ЗАСІВІВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

„Перша половина травня була зимна; зимні дощі не прискорили зросту рослин, особливо житам багато вони пошкодили. Дня 12-го травня повітря значно похолодніло і в багатьох місцях падав дощ зі снігом, а подекуди град, величини гороху, покрив на кілька годин землю, вночі був мороз на півтора ступня Реомїра. Внаслідок цього кукурудза, що посходила, біб і конюлі значно потерпіли, ба навіть ячмена пожовкли. Від кількох теплих днів засіви поправились".

„Народу затроєний дух -- це щойно болів біль!.."

Чому 39 чижиківських селян римо-католиків переходять на греко-католицький обряд

У підльвівському селі, Чижикові, згідно з останнім Шематизмом львівської архиепархії (1935/36) є 1.000 душ греко-католиків, 160 римо-католиків і 5 жидів. Багато з тих римо-католиків — як це, зрештою, всюди буває по наших селах — не вважаючи на обряд, до якого належать, **завжди були й почувалися українцями, свідомо приписували себе до української національної спільноти** і в цій спільноті працювали. Римо-католицький обряд не був для них **ніякою перешкодою** бути свідомими українськими громадянами, бо вміли вони розумно ці дві справи відділювати стоючи на становищі, що **релігійний обряд не визначує національности.** І було все в порядку.

Аж прийшли до них люди, які стали їх переконувати, що вони поляки, бо належать до римо-католицького віроісповідання. Нічого не помагали вияснювання зацікавлених, що вони ніколи поляками не були, що завжди були українцями і такими на завжди залишаться. Та все-ж та акція, щоб їх приписати до польської національности, навела їх на думку перейти до греко-католицького віроісповідання, щоб не мати на будуче ніякого клопоту з національною приналежністю, тобто, щоб не давати нікому приводу до сумнівів у справі їх національности та нагоди наклонювати їх до того, **щоб вони признавалися до нації, до якої не належать.**

Таким чином 39 чижиківських громадян і громадянок, римо-католиків, зголосило куди слід свої заяви, що переходять на греко-католицький обряд. Щойно тоді почався справжній клопіт, чижиківські громадяни **стрінулися з великими труднощами.** Та всі вони вірять, що ті труднощі переможуть і свою ціль осягнуть. Їх подання у цій справі відійшли до папської чунціятури у Варшаві.

Здавалосяб, що тут проста справа і нема в цьому нічого надзвичайного. Адже майже **кожного дня чуємо тепер про переходи з одного обряду на другий.** А тимчасом бачимо, що „Слово Народове" (ч. 154, з 26-го травня ц. р.) зробило з того приводу великий крик. Свідчить про те наголовок статті: „Польско! Біеми на аляром! Под Львовем людносьць польска явне зрива з польскосьцьон і пшеходзі до українізму".

В тоні цього наголовка і піднаголовка витримана ціла стаття, що так зачинається:

„Недалеко Львова трапився факт, що повинен потрясти цілою Польщею і відслонити перед нею жахливі рани, які завдала польщині невідповідна довготривала політика на тих землях. Ця політика довела до жахливих явищ, до таких тривожних процесів, що ціла майбутність польщини у Східній Галичині стає під знаком запиту. Не тільки за морями, у Злучених Державах, не тільки у Бразилії, в Німеччині, Чехословаччині і на румунській Буковині винародовлюють нам земляків, але на кількадесять кільометрів від Львова! Супроти явищ, яких за хвилину торкнемося, нічим є підпали і вбивства ОУН, бо з фізичною силою боротьбу завжди можна виграти і насиллям відперти насилля. Але **„народу затроєний дух, це щойно болів біль".**

Після такого вступу „Слово Народове" пише про факт переходу 39 чижиківських селян римо-католиків на греко-католицький обряд та доказує листом одного з ендецьких діячів у львівському повіті, що причиною цього є „акція українського сепаратизму, яку веде духовенство, освітні, господарські та терористичні українські організації".

В реляції отого „дзялача Стронництва Народового" з львівського повіту виходить, що положення поляків у Чижикові просто жахливе: українці їх бють за те, що йдуть купувати до „Кулка Рольнічого" і тому „кулко" мусіло звинути свою крамницю, українці нападають на тих, що отверто признаються до польщини, навіть польським дітям не позволяють говорити по польськи і т. д

Ясно, що на все те можна тільки вибагливо посміхнутись. Невже хтонебудь повірить в оті ендецькі „арабські історії"? **Невже хтонебудь повірить, що українці можуть денебудь у Польщі бити поляків за те, що говорять по польськи чи купують у польській крамниці?!** „Кунь би сен з того съмял!" — кажуть поляки у таких випадках. Але це ні трохи не шкодить „Слову Народовому" питатися патетично: „А де були і що в тому часі робили відповідальні в державі чинники, органи безпеки, самоврядні чинники, адміністраційна влада, суспільні організації?" — і обіцяє дати відповідь на всі ті свої питання. А покищо:

„На всякий випадок, без уваги на те, хто тут винуватий, бємо сьогодні на алярм. Під Львовом польська людність покидає національність і віру батьків і збільшує ряди сепаратистів! Рятунку! Рятунку! У двацяті роковини оборони Львова ворог сильніший, як був перед тим, влазить до польських душ і здобуває їх пропаґандою і терором."

З листів до Редакції.

ЗАЯВА

Отсим заявляю, що деякі люди з нашого громадянства ще й досі уважають мене комуністом, хоч я з радянофільської партії У. С. О. виступив ще 1932 р., себто давно перед її розвязанням, про що я зложив обширну реляцію редакції „Діла" та „Громадського Голосу".

В часі мого належання до Ц. К. партії У. С. О. мав я нагоду переконатися, що комунізм не є ніякою ідеольогічною течією, а поширює його пачка добре платних агентів і вислужників московського Алібаби Сталіна коштом виголоджування українського селянина й робітника. Комунізм має на цілі розложити наш національний організм, зокрема відібрати українському селянинові й робітникові те, що в нього найдорожче, а саме: віру його батьків і національну свідомість та зробити з нього знаряддя московського імперіялізму.

Тому закликаю всіх тих, що дали себе збаламутити і вступили в ряди радянофілів та досі тягаються у хвості московського комунізму зі шкодою для українського національного й соціяльного життя, щоб виступили так, як це я зробив, і повернулись до праці для добра гр.-кат. церкви та української нації.

Самбір, у травні 1938.

Евген Рудий.

ЕСПАНСЬКІ МІНИ У ЛЯ МАНШІ.

У каналі Ля Манш, недалеко англійських берегів, заобсервовано 7 мін. Вони мабуть відірвались від дна на еспанських водах і запливли аж у Ля Манш.

Адміралїція вислала контрторпедовець, який має унешкідливити ті міни

Жіноча сторінка.

Цілувати забороняють.

Лікарська наука мусить нераз мати відвагу зробити загалові мало популярні пригадки. Заборонити тепер, на весну, цілуватися — це вершок відваги. А проте такі заборони найдете на великих таблицях міста Бофало (Америка), ще більше: заборону цю подиктувало й видало міністерство здоровля. Правда, молодь з цього собі небагато робить...

Все-ж не все можна з усього сміятися. Ніхто не хоче прогнати цілунків із романтики та з реального життя і будоб певно безуспішним заборонювати цілуватися — взагалі. Та у всьому є межі.

Противенством міста Бофало є Литва, де, правда, видали також війну цілункам, але лише цілункам у руки. Ця боротьба має вже більші вигляди як американська і над нею був би час і в нас застановитися.

Не забуваймо, що весна окрім часу розквіту любови є також часом катару, хрипки, грипи та інших хвороб. Уявім собі таке: П. Х має погану ангіну, але мусить з оглядів товариських зложити приобіцяну візиту панству У. Поцілує — як врештою у нас прийнято — на привіт паню дому в руку. Після нього прийде ще більше гостей і кожний схилиться до руки п. У. Кожний із гостей на своїм устах забере якийсь там бацил ангіни чи грипи. Ті панове цілують теж руки інших пань-гостей. При їжі бацили легко дістануться до уст — дістануть їх навіть діти панства У. — а наслідок — вибухне ціла епідемія. А причина всього один одніський цілунок у руку!

Може дехто закине, що люди з ангіною чи грипою не ходять по візитах. Добре! Але п. Х міг щасливо перед кількома днями ту ангіну чи грипу перейти, а знаємо, що бацили тих недуг ще якийсь час по хворобі залишаються в устах. Зрештою на устах затримуються всякі бактерії, які даній особі не мусять пошкодити, одначе за її посередництвом переносяться далі на організми більше податливі. Доказано, що поцілунком в уста чи в руку перенесено вже нераз багато мзоріб. Часто-густо навіть дуже небезпечних!

Правда, що до того, щоб перенесені бацили могли заподіяти якусь шкоду, мусить закажена особа бути відповідно диспонована. Одначе в переходових сезонах це дуже легко, бо хто з нас може бути певний, що він абсолютно відпорний? Знову маємо доказ на те, щоб не цілувати там, де ми непевні повного здоровля. Хто-ж із нас може мати ту певність?

Не забуваймо теж, що є ще гірші недуги як ангіна чи грипа — недуги шкірні, притаєні. На жаль є багато людей хворих на ці тяжкі недуги, які ходять свобідно і бувають навіть у найліпшім товаристві. Неодна недуга переходить до людей від чужих уст і то від одного поцілунку.

Тому краще вистерігаймося цілунків. Головно скасуймо вже раз цілования по руках. Старшу генерацію може тяжко переконати щодо недоцільности і негігієнічности такої форми, але, ми, молоді, повинні за прикладом інших европейських країн не дозволити цілувати себе кожному стрічному в руку! Це залежить від нас, як мужчини супроти нас будуть поводитися.

Та найголовніше — не цілуймо дітей! Не цілуймо їх в уста та не дозвольмо цілувати їх іншим! Дитячий організм дуже податливий на всякі недуги. Коли хочемо проявити свою ніжність супроти дитини, зробім це в іншій формі!

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

24 томи вартости зол. 49·—

ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 30·—

	ціна поодиноко зол.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.60
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Оревіллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — пов.	3.60
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.60
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.80
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини засланця	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Юрій Косач: ЧАД — повість	2.—
Мих. Посацький: ГРЕЦІЯ — усміх життя — із 20 ілюстраціями	3.—
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „Із казки мого життя"	2.20
Гергард Геземан: УТЕЧА — повість	2.50

—o—

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Почтова пересилка 30 сот.

Хто замовить цілий комплет — не платить пересилки.

Вибираємо капелюх.

Перш за все треба підобрати собі відповідне дзеркало. Воно не сміє бути будьяке, а мусить бути досить велике, щоб Ви могли в ньому бачитися на ввесь ріст, а не свою голову. Хочете певно також бачити, як капелюх виглядає ззаду і з боків. Тож станьте перед дзеркалом великим, тридільним. У такому дзеркалі побачите себе з усіх боків. А тепер можемо почати вибирати.

Який капелюх властиво потребуєте? Котрий з цьогорічних фасонів Вам найбільше подобався?

До англійського так званого „спортового" плаща чи костюму носяться знову капелюхи майже мужеських фасонів і берети. Капелюхи не мають уже таких високих головок як у зимі, їх окрашує переважно тільки стяжка. Криси довільно формовані т. зн. або спадають спереду чи ззаду наділ, або лише спереду, а ззаду піднесені, чи врешті піднесені з одного боку, а другий бік спадає наділ. Якщо маєте гарний профіль, то буде Вам добре в береті, який спадає з одного боку наділ, а з другого дещо піднесений догори. Капелюшки цьогорічні роблені з соломи і з фільцу.

Та вважайте на коліри. Правда, цього року можна носити всякі коліри, часто-густо навіть не стоновані, але лише дуже гарна і свіжа цера дозволяє ставити поруч ясно-жовтої барви темньо-синю. Ржаво-бронзова, особливо у відтінях рожевих надається майже до кожної цери. Стяжка Вам поможе скомплетувати капелюх до плаща чи костюму. На добір зеленої барви з червоною треба також дуже вважати, бо не всі відтінки будуть нам відповідати. Фіолет з усіх колірів найбільш небезпечний і можемо тільки радіти, що тепер він не в моді. Зате темно-синя барва, сіра чи рожева, теж темно-бронзова та чорна відповідають майже кожній цері.

Пополудневі капелюхи мають такі різні форми, що майже кожне лице, кожна постава може для себе піднайти найкращу форму.

При добиранню капелюхів треба ще памятати, що капелюшки з сильно піднесеними крисами відповідні лише для молоденьких личок. Для нас жінок, уже зрілих, надаються дуже капелюшки дзвоноваті зі спущеною крискою, бо вони так добре оцінюють партію очей, що все найскоріше старіється. Фантастичні капелюшки, що пригадують авреолю, надаються лише для лиць дуже старанно плеканих з рівним носиком і гладким чолом. Для лиць округлих такі фасони не надаються, вони роблять смішне вражіння. Також капелюшки т. зв. „абісинські" завязувані під бородою не надаються для всіх. Найліпше надаються для молодих жінок так між 20—25 літ.

Цьогорічна мода каже прибирати капелюхи цвітами і перами. Увага з добором цвітів і колірів. Великий цвіт на потилиці пані, що важить 80 кг., смішний. Таксамо смішно виглядає капелюшок убраний навколо маленькими цвітками на голові пані, що переступила сорок літ. Великий капелюх принижує малу особу, таксамо маленький „точок" на голові високої пані часто губиться. Майже для кожної особи відповідає ширший капелюх зі спокійними лініями. Він має ще і ту прикмету, що не „обдивиться" так скоро, як всі інші дуже фантазійні капелюхи.

Це все — і багато дечого іншого скаже Вам тридільне дзеркало. Лише слухайте добре його рад.

Лю-ко.

З нашої хроніки.

з клюбового життя.

Минулий понеділок зібрав більш як звичайно членом у клюбі „Нової Хати" та „Труду"". П. **Ольга Попович** говорила на тему: **„Українська клієнтеля"**. Недавня дискусія на „Жіночій Сторінці" зробила це питання актуальним. Правда, дискусію почала тим представництва світу клієнтелі. Але тим цікавіше почути фаховий голос із купецьких кол. Референтка згадала про ту дискусію і докори, що впали з обох сторін. Причину цього непорозуміння добачує у некваліфікованости нашого купецтва та труднім здачі нашої клієнтелі. Щоб знеохотити, яке трудне завдання продавця взагалі, подала найновіші наукові продавництва. До цього долучила також перегляд української клієнтелі. Продавець повинен бути необичним психольогом, о-перім цього тактовним і чемним. У нас-же витворився такий стан, що продавцями в крамницях є люди з середньою чи вищою освітою, що готувалися до іншого фаху. Вони не лиш нефахові, але й почуваються часто покривдженні тією працею. У нас покупець ще погляд, що праця в крамниці гірша від іншої. — Над цим питанням розвинулась жива дискусія. Тому, що були численні не лише представники купецького світу, але також клієнток, пішов живий обмін думок. Всі, що працюють у торгівлі, стверднли фаховими голосами, що наша публика доволі трудна до обслуги. Вона недовірлива, любить торгуватись, шукає своєї. Зате деякі завваги клієнток щодо невічливости наших продавців теж оправдані. І одноголосно стверднли всі, що такі дискусії помагають багато для полагодж непорозумінь. Ці теми корисні і в загальній пресі і в відповідних гуртах. Вони помагають виховувати українську клієнтелю, а купецький світ має змогу вислухати о-правдані закиди.

У торговий понеділок говоритиме **д-р Софія Парфанович** на тему **„Як зорганізувати свої вакації?"** Саме тепер, коли стільки людей рішається на виїзд, варто застановитись над тим, якого відпочинку потребує бюрова урядничка, а якого пані дому, дальше які наші кліматичні місцевости та для якого саме відпочинку надаються.

ЛЬВІВСЬКА ФІЛІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК ЕМІГРАНТОК у тісному колі своїх членів вітала в неділю 22-го травня дорогу гостю, п-ю Ольгу Ціпановську. В особі п-ні О. Ціпановської мають наші емігрантки щиру приятельку, яка вперше прихилила їм зі своїм щирим словом та щирою допомогою в найтяжчих хвилинах ,особливо багато причинилась вона до облегчення долі дітей емігрантів, яких вона то улаштовувала на часовий побут у когось з галицьких громадян у часі ферій, то підшукувала для сиріт постійних опікунів. Особливо багато причинилась вона до повставши захисту ім. С. Петлюри в Перемишлі, де звайшли захист та опіку сироти хлопці. Емігрантки, що перебувають у Львові, хотіли бодай малою увагою виявити всю свою пошану і любов цій високодостойній Опікунці, тому обрали її почесним членом львівської філії С. У. Е., а у згаданну неділю передали їй грамоту почесного членства. Свято не було скромне, але щире. Управа С. У. Е. та запрошені гості зібрались у кімнатах клюбу „Нової Хати". Свято почала промовою голова Філії п-і Н. Дорошенко-Овчаренко, підносячи заслуги шановної Гості та згадуючи своє перше знайомство з п. Ціпановською, яка саме тоді розмішувала дітей емігрантів з Варшави та Каліша на літовиську в Галичині. Чулі і щирі слова виливали на очах самої достойної Гості і присутніх сльози. Дітей передали п-і Ціпановській квіти та почесну грамоту, виконану в староукраїнському стилі, п-на Галя Голобродська продеклямувала з чуттям відповідний вірш, а малий Славчик Трохименко своїм віршиком, що його написала спеціяльно на цю нагоду одна з емігрантів, знову викликав у присутніх сльози. Найзворушливіша була відповідь п-ні Ціпановської, яка згадала свій короткий побут на Україні та оповіла, як її до ведення пізніше нею акції допомоги спонукували відвідини табору емігрантів у Ченстохові. Те, що вона там побачила, лишилося в її памяти жахливим спогадом на все життя. По офіційній частині свята відбувався товариський гутірок при чаю, під час якої присутні згадували різні події з життя на еміграції та вічно болючу тему — життя в Україні теперішнє і колишнє.

Сторінка без політики.

ГУДЗИК ЯК АЛІБІ.

Сензаційний розводовий процес із сензаційним закінченням.

В Шікаго існував до недавна спеціяльний інститут, який займався лиш тим, що доставляв подругам потрібні до розводу докази. Найцікавіша подія, яка довела до закриття цілого підприємства, яке приносило його власникам, при відомій американській розведомній, вкалі пригоди.

Місіс Н. задюбилася в якомусь молодому мужчині і між нею та мужом настали нестерпні умовини. Вона рада булаб якнайшвидше розійтись з мужом, тимбільше, що були достаточні причини до розводу. Одначе вона хотіла, щоб муж платив їй аліменти, або щоб дав бодай добру відправу. При тому молодий чоловік в якому вона закохалася не міг почванитися земськими добрами. Отже треба було, щоб жінка доказала своему мужові брутальність, або таку поведінку, яка з його вини робилаб подружжя нестерпним. Бо в Америці вистане доказати мужові хочби найменшу вину, щоб жінка дістала розвід із добрими аліментами, очевидно, як є з чого потягнути. Та згадане подружжя було досі зовсім щасливе і важко було знайти якінебудь обставини, що булиб некорисні для мужа. Місіс Н. клопоталася довший час, аж поки знайома не подала їй адреси бюра, яке займалося доставою розводових доказів. Місіс Н. пішла до згаданого інституту, заплатила й оповіла свою справу. Їй запевнили поміч.

Сцена в барі.

Кілька тижнів пізніше подружжя було вже з вини мужа розвязане. Муж мусів платити. Як доказ вини суддя дістав світлину, в якій муж находився в доволі свобідній ситуації з якоюсь балетницею у кімнатці відомого з поганої слави бару. Муж готов був присягнути, що такої балетниці не бачив ще у своїм житті. Але в такій ситуації кожний обвинувачений муж готов був присягати. Тому теж суддя не погодився на те, щоб муж присягав.

Щойно по розводі почала жінка захоплюватися спізненою любовною весною. Свою волю черпала вона — так сказатиб — повними пригорщами. Її можна було побачити на всіх модних площах, пляжах, при кермі моторівки, якою розбивалася по мішігенському озері. Вона була щаслива і здавалося, що ніщо й ніхто не скаламутить їй того щастя.

Коли муж є фабрикантом гудзиків.

Та колишній муж не дармував. Адже він не почувався до найменшої вини. Він мав уже 47 літ, зайнятий був виключно своїми інтересами і герльси з барів цікавили його стільки, що квадратура кола. Він почав фатальну світлину докладно оглядати і просто студіювати кожний її квадратний центиметр.

Його одяг, його черевики, його постава... все годиться. Та ні!

Він був фабрикантом гудзиків і на гудзиках заробив теж своє майно. Не диво, що він звертав таку пильну увагу на гудзики. Він почав приглядатися гудзикам на світлині. Гудзики, як усі інші, лиш з одною малою ріжницею. Звичайно гудзики мають чотири дірки, крізь які переводять нитки, якими їх пришиваємо до сукна, чи полотна.

Його гудзики мали лиш три дірки, бо виявилося, що коли відповідно протягнути нитки крізь три дірки, то гудзики тоді краще держаться при одязі. Багато конфекційних фірм уживало тільки його гудзики.

Важка проблєма.

Одяг, який муж носив на світлині мав тільки чотиродіркові гудзики. А чи можна собі уявити, щоби хтось, що продукує ліпші гудзики, носив гудзики конкуренційної фірми, до того ще гірші? Негайно покликаний нотар стверднв, що справді ні при одному убранні б. мужа не було чотиродіркових гудзиків і що він ніяких інших гудзиків не вживав лиш із трьома дірками.

Суд дістав знову працю. Світлину дали побільшити й тоді виявилося, що голова мужа була з незвичайною прецизією вкопіована у світлину. Тоді суд мусів уневажнити свій присуд. Фабрикант гудзиків дістав розвід, але при тім не потребував б. жінці платити ніодного сотика. Дальшу справу повела поліція, яка у висліді переведеного слідства закрила згаданий у вступі інститут.

Найкраще на сім вийшов муж, який заощадив собі чимало грошей на знамениту рекляму гудзиків.

Маніфестація старих дів.

Ми вже писали кілька місяців тому про те, що в Англії створився союз старих дів, який мав для підстаркуватих дівиць, які переступили тридесятку (точно кажучи покінчили 55 літ) вистаратися від уряду платень, щось гейби емеритура за стародівоцтво. В дні 20. ц. м. союз старих дів уладив у Льондоні могутню маніфестацію, в якій узяло участь 10.000 старих дів на 125 тисяч зорганізованих у союзі.

Трасу маніфестаційного походу уложили провідниці старих дів у той спосіб, що маніфестантки мали перейти вулицями коло двох миль. Одначе поліція заставила кілька головних вулиць, так, що маніфестаційний похід мусів перейти, щоб добитися до Гайд-парку, в якому мало відбутися віче, добрих пять миль. Постава поліції так схвилювала маніфестантки, що багато з них із безсильної злости зімліло.

На вічу в Гайд-парку провідниці організації обосновували свої домагання до уряду, мотивуючи їх головним чином тим, що війна забрала коло 600.000 молодих, або здатних до подружжя англійців і таким чином англійки стратили у великім відсотку змогу вийти заміж та заснувати власну семю.

Акція старих дів викликала в Англії замітне враження і широкі кола англійського громадянства співчувають безталанним старим дівам. Найкращим доказом популярности стародівоцької акції є те, що з приводоу поліційної акції підчас маніфестаційного походу, консерватист отаман Проктор заповів інтерпеляцію в палаті громад.

—o—

Клопіт з червоними краватками.

Контрольні совітські органи запримітили, що в Москві, Петербурзі, Харкові та в інших містах піонірн зявляються в урядових „казьонних" червоних краватках тільки підчас парад і зборів, відтак краватки здіймають і ховають дбайливо до кишені.

Коли піонірів почали випитувати, які причини такої поведінки, вони дали такі пояснення: По вулицях неможливо ходити в червоних урядових краватках. Діти насміхаються і кпять собі. Іноді навіть небезпечно в червоній краватці вийти на вулицю, бо є такі гульвіси, які коли лиш побачать піоніра в червоній краватці, то кидають камінням або таки просто бють. Іноді такий гольтіпака схопить за краватку й починає волочити піоніра по вулиці.

В Ленінграді дівчата заявили, що носити краватки на вулицях таки небезпечно. Коли дітям вияснювали, що червоні краватки видають як відзначення і що вони є виявом піонірської чести, діти відповідають:

— Говорила-їхала. Яка тут честь? От завертають голови.

На думку „Комсомольської Правди" ч. 101. винні в тому керманичі піонірських організацій.

От клопіт із червоними краватками й тільки!

Присилайте передплату!

23 РОКИ У ПИВНИЦІ.

Перед військовим судом у Ліль станув перед кількома днями дезертир Дені Корон, який може почванитися не якимнебудь рекордом: він прожив 23 роки в темній пивниці.

Підчас мобілізації в 1914 р. покликали Корона до війська, одначе після битви над Марною він утік із своїм частин і добився до Амєну, де жила його кохана. Дезертир замешкав у темній пивниці. Він позаносив туди найконечніші меблі, там їв і спав. На свіже повітря виходив він доволі рідко і то лише поночі, на кілька хвилин.

Коли війна скінчилася, дезертир дальше не мав відваги покидати свого підземного пристановища: І так минуло 23 роки. Недавно вірна повища: І так минуло 23 роки. Недавно вірна повища: І так минуло 23 роки. Недавно вірна пов

Зміни в устрою Австрії.

Гітлер видав декрет, яким перезиває дотеперішні австрійські союзні краї (бундеслянд), на провінції (гау), перезиває Горішню і Долішню Австрію на „Обердонав" та „Нідердонав"; частину Долішньої Австрії прилучує до Стирії та касує союзний край Бургенлянд. Про відділення Бургенлянду писали ми ще вчора

Австрійська преса присвячує цим змінам чимало місця та підкреслює їхню історичну вагу. Тепер Австрія вже адміністраційно зрівнана з рештою Німеччини.

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ІХ ВКАЗІВОК!

Облава за вождом мексиканських повстанців.

Як повідомляють з мексиканського пограничча, повстання в Мексику вже не має ніяких виглядів на успіх. Ген. Седілльо намагається утекти на американську територію, але це ледви чи йому пощастить, бо 20.000 урядових вояків уладило облаву на нього.

Чимало повстанців піддалося. Прихильники ген. Седілля перестали вербувати для нього добровольців у Тексасі.

На трамвайних зупинках стримай віз, доки трамвай не рушить!

Німецький ультимат?!

Львівська вечірня преса подає телеґраму одної пресової аґенції з Риму про те, що повно власний міністр Райху має передати чехословацькому урядові ноту ультимативного характеру з такими трьома точками:

1. Забрати чехословацьке військо з німецької границі.

2. Привернути спокій і нормальний лад на території, яку заселює німецька меншина.

3. Виплатити відшкодування родинам німців, забитих останнього тижня.

Цю ноту мали передати чехословацькому урядові в середу вечором або в четвер уранці.

—o—

Евхаристичний конґрес у Будапешті.

В середу, 25-го травня ц. р. відбулося в Будапешті урочисте відкриття Евхаристичного Конґресу, на який прибуло 130.000 вірних з цілого світу. На 8-ох залізничих дайрцях Будапешту, з яких два спеціяльно вибудували для потреб Конґресу, панував небувалий рух. Папський легат, кардинал Пачеллі та найвизначніші церковні достойники замешкали в королівському замку. Ранком у 92-ох церквах Будапешту, священники, що прибули на Конґрес, відправляли безперервно Служби Божі. Цілий ранок падав дощ, щойно пополудні випогодилося.

Урочисте відкриття Конґресу відбулося коло 5-ої години на майдані Героїв, де вибудували величавий вівтар триповерхової висоти. У відкритті взяв участь регент Горті з дружиною, члени мадярського уряду, члени парляменту, дипльоматичний корпус та церковні достойники. Після промови мадярського примаса кардинала Шереді, який привітав усіх паломників, та після промов мін. Гомана і єпископа Гейлена, виголосив довшу промову кардинал Пачеллі. Він підкреслив, що Конґрес, на який зїхалися паломники з цілого світу, має заманіфестувати любов до Бога, утаєного в Евхаристії і має оживити віру, до якої люди в останніх часах шлраз більше байдужніють

—o—

Двацять сім літ збирали.

Ніхто українцям не дав „Українського Городу" у Львові. Ані сотика колишній, галицький сойм не дав на його закупно, ані маґнат якийсь не дав його в дарунку українській молоді. Навіть ніхто не пробував підсувати думки, що його купили українці за „прускі маркі" — бо такого дурня не знайшов би, який у це повірив би! — Нарід сам його здобув своїми жертвами, як колись збудував Волоську церкву. Українці з усіх частин світу на зазив голови „Сокола-Батька", І. Боберського, взяли в тих збірках участь.

А що так було, то пригадаю, бо від самих початків стояв я близько цього діла.

До року 1911. не мали українці у Львові ніякого простору, де молодь могла би кріпити здоровля й силу, а старше громадянство відбути свої свята. У звязку з І. Краєвим Здвигом у 1911. р. кинув І. Боберський гасло здобути „Український Город" тай сам узявся до його здійснювання. Десятки тисяч листів і прохань виходило з темнавої домівки при вул. Руській 20 між українців у Галичині, Америці, Росії, між робітників на сезонових роботах у Данії. Нераз виходили ми з Боберським із сокільської домівки по 11. год. вечором, заходили до кав'ярні „Рома", де ще до першої вночі обговорювали сокільські справи та викупно „Українського Городу". В товаристві Боберського призабували на себе. Для нас істнував „Сокіл" і „Український Город". Часто вже дніло, як ми розходились, і Боберський вертався домів та брався до полагоджування письм у справі жертв на купно „Українського Городу". Зрікався сну і йшов до занять, щоб для молоді придбати соняшного простору і воздуха. Посвятив усі свої вигоди і себе, щоб тільки молодь почулася вже раз свобідно на своєму куснику землі і виховувалася на здорових, повних енергії і власного достоїнства громадян.

А листи і прохання плили. Надходили жертви зразу скупі, відтак чимраз обильніші. От саме у мене в руках дист із західного пограничча аж зпід Ряшева: „Przepraszamy, iż po polsku piszemy, ale my tutaj Rusini, co swój język zapomnieli. Posyłamy wam 2 korony, bo na więcej nas nie stać."

А якби Ви поперечитували ті картки наших вуглекопів по німецьких копальнях вугля, що сплали по одній марці, тяжко заощадженій для родини, що жила тільки бульбою, яку заробила на фільварку, щойно тоді зрозумілиб, чому той „Український Город" такий усім дорогий!

В р. 1912. вислав своїм коштом Боберський Софрона Шебеця, що помер у 1919. р. як сотник Української Галицької Армії в Барі, на Придніпрянщину збирати жертви на викупно. Шебець цілий рік їздив по всіх містах Росії від Петербурга по Тифліс, щоб зібрати якнайбільшу квоту на викупно. От вам уривки з його листів до І. Боберського:

„Москва, 7. II. 1913. З Катеринораду до Баку переїхав я 1134 верстов. З Баку в Москву 2.400 верстов. Разом за 6 днів 3.534 верстов. Бачите, що то не в Галичині їздити. Тут Хвостов дав 25 рублів, Кистяковський, адвокат, дав 30, доктор Дикий 100 рублів. — Був я і в професора Кримського. З ним говорив від 8-год. вечором до 3. години вночі. Він не тому українець, що вміє по „хахлацьки" говорити, або уродився на Україні десь на Полтавщині. Ні, він українець з обовязку і це не є ніяка ласка для когось, що він українець. І мудрий чоловік, і дивиться здорово. Живе він, як монах. Одна кімната, кругом книжки, сам він малий, блідий, але виглядає, видно, що книжки їдять його. Але свою працю відложив на бік і подиктував мені яких 60 адрес українців у Петербурзі, до котрих маю зайти за датками на площу."

А як Шебецеві приходилося їздити на села, от послухаймо, що пише в листі з 29. X. 1912. р., коли то їздив на село до Пшеничного, фабриканта плужків, за датком: „...Дивлюся, а мій ветеринар, з яким маю їхати, одягається в шубу, а відтак натягає ще бунду і питається, чи не змерзне. Мене питається, чи я хочу так їхати, бо то 13 верстов і коні не дуже мудрі. Я стою в моїм моднім „обероку" і кажу, що буду так їхати. Думаю, „ідея" загріє мене, щоб тільки гроші на площу зібрати"...

А з Харкова під датою 25. 9. 1912. р. пише: „От нині видівся я з паном Бойком. Від нього першого дістав я 50 рублів." А далі пише: „Я вже зібрав 250 рублів і вложив в український банк у Харкові." З Одеси просить, щоб Боберський написав листа „нашому" Миколі Міхновському з подякою. Він своїм великим впливом допоміг зібрати гроші. В Катеринославі був по його словам, „у старого дідка" Еварницького (Д. Яворницький). Він дав 50 рублів і за чверть години надиктував Шебецеві 32 адреси.

А в Одесі при збірці допомагав йому д-р І. Луценко, що в листопаді 1918. р. приїзджав до Львова. Навіть Сергій П. Шелухин готовився дати на ціль викупна відчит. А одеська публика радо ходить на відчити Шелухина й любила його. І єпископ Парфеній з Тули дав свою жертву і Рябовол у Катеринодарі і Безкровний не скупили свого гроша на купно „Українського Городу".

Але це Вам тільки уривки з поїздки Шебеця, бо й інших заангажував Боберський збирати на викупно. Семен Демидчук, що поїхав збирати в Америці датки для „Рідної Школи", збирав і на „Український Город". Своїм впливом помагав серед канадійських українців Орест Жеребко, що як американський українець, студіював у Львові, в університеті. Жертви свої складала й наша американська дітвора, товариства, громадяни, яких біда вигнала з рідної землі, а там вони станули на ноги. От вам лист з Пітсбургу, 9. 7. 1913. р. до „Сокола-Батька": „Насамперед хочу Вам подякувати за те, щось-те припімнули за рідний край, бо мені цілком було і байдуже, що я в чужій земли. Отож я від себе посилаю (6 долярів) 30 корон і прошу і мене затягнути до гурту, бо і я маю двох синів, може і їм колись притрафиться ступити на львівську землю і щоб на них інші не вказували пальцями. Моя адреса: Михайло Розумний, Рікс 150 — 14 ст. Пітсбург Па."

Сотки інших таких писем можна наводити які свідчать про жертви від усіх кругів українського громадянства, деб воно не находилося.

Виглядало, що війна перервала почате діло. Та Боберський памятав про справу. Своїм коштом видав відзнаки „[illegible]" і десятки тисяч українців, військових і цивільних, купувало їх та причинювалось до викупна землі, бо на це ужив Боберський увесь дохід.

Хоча Боберський з 1920 р. опинився в Америці, то справа не впала. В перших роках усі ощадности в товаристві „Сокіл-Батько" пішли на купно земель, а з роком 1926 рушила справа збірки знову передвоєнним темпом.

До Львова прибув на постійне замешкання емерит. судовий радник Стахій де Остоя Стеблецький. Людина всупереч високому вікові повна енергії та запалу до діла. Микола Левицький притягнув його до нашого гурту. Робота була вже підготована і він увесь свій час присвятив збірці. Пригадую собі ще нині, як по кількох місяцях на перший поклик прийшла між іншим жертва від українця-робітника аж з горішнього Єгипту: пять долярів. Хоча боротьба за кусень хліба кинула його над Ніль, він завсіди памятав про потреби рідного краю. Пішли жертви від усіх громадян і знову частинами викуплювано „Український Город". А чи не в 1928 році запамятав я собі ось який образок: — Перед полуднем отвираються двері до канцелярії і по здоровлення „Слава Ісусу Христу"! — Гаразд! — несеться від дверей. — А Горук де?" — Це колишній член С.-Б., нині священник, що місіонарем волочиться по цілому світі. І він цікавиться працею Товариства і зложив свою дрібну жертву. Вертався з Киева і його підпис у „Золотій Книзі".

І рік-річно підсумовував Стеблецький датки аж до своєї смерти і тішився, що як емерит все чогось доконав, бо „Український Город" своїм простором збільшався. А там уже й учасники Свята УМХ підсилили сплати своїми жертвами й наші установи причинювались до цього діла.

Не годилось би поминути й наших американців. Д-р Гриневецький з Шікаго жертвував по війні 1000 долярів. „Обеднання", українські допомогові чи пак асекураційні товариства Злучених Держав і Канади слали свої жертви. Навіть наші незасібні еміґранти в Чехії жертвували свої датки. Не відмовляло львівське староство дозволу на прилюдні збірки у Львові під нашими установами і площа поширилася до розмірів девятьох моргів. А останній запис бл. п. радника Баньковського пречисто свідчить, як то дорогий цей „Український Город" для всіх українців, де би вони не жили, у кого не працювали би. Вони всі тішилися тим, як город ширшав і чимраз більшим гуртом вимуштрована нілої міської молоді давав змогу тішитися сонцем, вдихати здоровий воздух і кріпити тілесні та духові сили. До викупна небагато залишилося. Я певний, що і це викупимо та й зразково уладимо нашими жертвами і працею в імя гасла: Народ собі!

Гакстен.

Переходи дорогу, куди їдуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

124 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...історія сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у „сезоні". Запах нафти великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТІ! Ш. Передплатників **просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Редакційний телєфон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла" телєфоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телєфон. Телєфон Адміністрації далі**

— **Панахида** по бл. пам. Отамані Симонові Петлюрі відбудеться дня 29. травня ц. р. в год. 12.30 у святоюрській православній церкві у Львові (вул. Францішканська). 1150

— **Черче-Живець.** Першорядний пансіон **„Надія",** ведений під управою пп. Томашівської і Кшановської М., поручає комфортові кімнати і добірний харч по приступних цінах. На домагання за ричалтом. ч. 1128 (—5)

— **Пресовий катальог „ПАРА".** Видавництво Пресових Катальогів „ПАРА", якого саме одинацятий річник вийшов з друку, приносить цим виданням велику заслугу свому видавцеві. Вже минулі річники придбали собі велике признання зацікавлених господарських кол, журналістичних і освітніх працівників, навіть урядових чинників. Теперішній, одинацятий з черги річник, крім багатих і докладних інформацій має теж проглядний склад і солідне, естетичне вдягнування книжки. Він дає інформації про те, в якому часописі може містити найуспішніше оголошення не тільки промисловець і купець, але теж соціольог культури, коли схоче прослідити густоту мережі видавничих станиць у поодиноких дільницях краю. Навіть пересічного громадянина, що цікавиться духовою культурою, будуть цікавити студії Пресового Катальогу, коли схоче познайомитись із видавничим рухом, який у нас представляє поодинокі групи політичні, віроісповідні чи національні, як теж наукові осередки. Пресовий Катальог можна дістати у книгарнях і відділах Бюра Оголошень „ПАР".

— **Діти — дітям.** Під такою назвою відбудеться в четвер, 2-го червня ц. р. в год. 16-ій, в салі театру „Різнородностей" імпреза з багатою програмою, яку виконають учні курсів п. О. Федак-Дрогомирецької та дитяча орхестра елєвів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові під проводом п. Р. Согора. При фортепіяні Н. Пясецька-Процишин. Білєти у крамниці Народнього Мистецтва (вул. Костюшка 1). Дохід на доживлювання дітей.

— **Іспит зрілости в гімназії СС. Василіянок у Львові** відбувся в днях 16.—21. травня під проводом директора заведення о. крил. Лициняка, як делєгата Куратори. Зголосилося 26 абітурієнток з відділу класичного і 24 з відділу гуманістичного. Вислід матури дуже відрадний, бо ніхто не перепав ані при письменній ані при устній матурі. З класичного відділу здали: Бабяк Марія, Ваврик Стефанія, Вовків Олександра, Галькевич Стефанія, Герасимович Анна, Глинянська Тетяна, Гринах Євгенія, Зачкевич Ольга, Камецька Олена, Колісник Ірина, Коверко Оксана, Кос Ірина, Левицька Тетяна, Лициняк Марія, Лужницька Ксеня, Мандзюк Віра, Москалик Іраїда, Пядик Катерина, Сабат Евгенія, Сидір Дарія, Сікора Стефанія, Стецько Надія, Тимяків Милогора, Тисовська Оксана, Хитренька Марія, Яцків Юлія. З гуманістичного відділу здали: Гайовська Марта, Занхіра Ольга, Кіндій Ольга, Кикш Ольга, Корлятович Надія, Крук Марія, Кузь Ірина, Кушнір Ірина, Ловецька Дарія, Лова Ольга, Лугова Володимира, Маєр Анна, Мацько Мирослава, Олійник Стефанія, Орищин Теодозія, Осталчук Ольга, Перепелиця Наталія, Пивовар Евгенія, Строцька Лідія, Тимчишин Евфросина, Шелта Анна, Чайківська Ольга, Чарнецька Олександра, Якимович Стефанія.

— **Іспит зрілости в державній гімназії в Заліщиках** відбувся в часі від 17. до 19. V. ц. р. До іспиту допущено 27 кандидатів, між якими було всього 4 українців, що здали іспит, а саме: Бараниківна Анна, Долинський Володимир, Кашовська Лідія, Левицька Іванна. Всіх загалом здало іспит 26. Не здав лиш один ученик, що перед матурою змінив греко-кат. обряд на римо-католицький.

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „Єкомп", Львів, Сикстуська ч. 29.

— **Відкликали здвиг польських соколів у Львові.** Управа „дальниці малопольскей Сокола" повідомила централю, що рішилася відкликати проектований на 5—6. червня загальнопольський сокільський здвиг з нагоди 20-ліття оборони Львова. Як причини відкликання подають організаційні труднощі та обмеження ладою числа делєгатів з окремих воєвідств.

— **15 нових „Кулек Рольничих" на Волині.** Президія Центрального Товариства „Кулек Рольничих" затвердила аж 116 нових „кулек", що повстали в першій половині травня на просторі воєвідств: люблинського — 46, лодзького — 24, варшавського — 22, волинського 15, новгородського — 7, вилєнського — 2.

— **Розбирають православну церкву.** Магістрат Сосниця (Домбровський Басейн) передав до православної парохії в Сосниці письмо з вимогою, щоб приступити до розбірки церкви при вул. 3 Мая „з уваги на її стан, який загрожує публичній безпеці". Тому, що управа православної парохії не почала розбірки церкви у приписаному речинці, магістрат доручив це підприємцеві, який 25-го ц. м. почав працю.

— **Ревізії й арештування у Равщині.** В останніх тижнях арештували у Равщині та відвезли до Львова ваких громадян: Зінька Степана з Річок, Дучного Петра, Левчука Івана і Іванка Н. з Карова, Макуха Семена з Піддубець, Мана Михайла з Вільок Мазовецьких, Козюну Дмитра з Любачі Камеральної, Воронку Михайла з Корчміна, Сала Івана, Сала Стефана, Сала Василя з Лаврикова Кіптів, Йосифа Рубіновича з Угнова (арештували при війську) Гнідика Юрка з Василева (арештували при війську), Брунця Теодора, Брунця Степана с. Івана, Марка Михайла з Камінки Бобровідів, Думича Юрка, власника крамниці з Камінки Мошана. — Арештованих Даха Яцка, Химича Емільяна з Лаврикова Кіптів і Панюса Василя з Тенетиськ по переслуханні на постерунку звільнили. З равського повіту перебуває тепер в судових арештах коло 150 молодих громадян.

— **Знову заборонили лугове свято.** Надвірнянське повітове староство рішенням з 5-го травня ц. р. заборонило відбути районове лугове свято в Переросли біля Надвірної. Це перша того роду заборона від початку існування Т-ва „Луг" у Надвірній. Те саме староство заборонило було членам повітової Управи „Лугу" та членам окремих „Лугів" у повіті взяти участь ювилейному зїзді „Просвіти" у Львові.

— **Чим займається „Малопольске Товаржиство Рольниче"?** Польська преса повідомляє: Акція професійного зорганізування кольоністів у Східній Галичині, яку ведуть з почину та під опікою „Малопольского Товаржиства Рольничого" добігає кінця. Дня 29. ц. м. відбудеться у Львові в салі „Т-ва Кредитового Земского" (Коперника 4) організаційний зїзд осадників з трьох східно-галицьких воєвідств.

— **Згинув на „гладкій дорозі".** 23. ц. м. переїздив у само полудне в Джурові пов. Снятин 71-літній Іван Солован із Залуча. У той сам час перебував кільканацять кроків далі селянин Микелюк фірою і зачіпив в одному менті осею колеса за спорохнавілий стовп електричних проводів. Стовп упав і перетягнув за собою ще пять інших стовпів, з яких один упав на Солована та забив його на місці. Як виявилося, всі стовпи були спорохнавілі.

— **У Франції моляться за мир.** Єпископ дієцезії Ст. Ді у Франції видав розпорядок, щоб у його дієцезії кожного дня в іншій парохії відправляли Службу Божу за мир. Єпископ закликає вірних, щоб у часі тієї Служби Божої якнайчастіше приступали до св. Причастя.

— **Англія і Німеччина розбудовують свої фльоти.** В Англії та Німеччині йде гарячкова праця над розбудовою торговельної та воєнної фльоти. У 57-и німецьких корабельних варстатах будують тепер торговельні кораблі на 370.000 тон загальної містоти і воєнні на 265.000 тон. В Англії 75 корабельних варстатів працює над будовою торговельних кораблів на 1,090.000 тон загальної містоти і воєнних кораблів на 600.000 тон.

— **Нова хвиля страйків у Франції.** Робітництво мужеської конфекції в Парижі ухвалили проголосити страйк, бо підприємці не задовольнили їх вимог. У Ліоні загрожує небезпека генерального страйку робітників річної плавби. Кілька великих підприємств водного транспорту внаслідок страйку припинили працю.

— **Пошесть холери в Індії.** З Калькутти повідомляють, що пошесть холери, яка там шалїє у цілій низці провінцій, поволи слабне. Всеж за останніх шість тижнів занотувано 7 тисяч випадків цієї недуги, з чого половина смертних. Найбільші розміри прибрала ця пошесть в часі релігійного свята в Гардвар, де зібралися сотні тисяч паломників.

— **Запір.** Поважні представники медичного знання переконалися, що навіть найделікатніші діти радо заживають і добре зносить природну гірку воду **„Францішка Иосифа".** Запитайте свого лїкаря.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ВОЯК КОРОЛЕВИ МАДАГАСКАРУ" фарса у 6 діях Добжанського у перерібці Тувіма.

Ця песа, написана одним із львівських акторів яких 60 років тому, спокусила одного з найталановитших сучасних польських поетів Тувіма своїм фарсовим сюжетом. Тувім пішов за прикладом... Шекспіра і з чужого тексту не залишив майже нічого. Так замість доброї побутової комедії ми дістали фарсове видовище, що хвилинами переміняється у ревю із співами і танцями. Історію про старшого провінціяльного адвоката з Радомя, що приїжджає до Варшави женитися з молодою дівчиною, достосовано до тону Гоголівських комедій, як їх почали виводити модерні режисери: реалістичні сценки переходять у гротеску, — живі люди стають манекінами.

Здається (бо тепер ніхто цього не може знати), що така фарса подобається публиці, яка має з чого сміятися, пригадуючи собі давні популярні мельодії з підміських садків (олеандри у вазонах замість дерев) і танці з передвоєнних кафешантанів. Багато сцен, декорацій, артистів, статистів, крику і жіночого негліжу.

Головну ролю грав тут відомий варшавський артист Марій Машинський — першорядний мистець, що розбудкує сміх на салі вже самим способом, як кривив губу до сміху. Хто бачив його в інших ролях у добрих комедіях, спочував йому, що мусить двигати на своїх плечах такі „маєві прецці". Його сінка грав М. Боровий, переміновчи хвилинами сцену в цирковку арену. Тип шансонетки відтворила із темпераментом та фантазією Анквіч-Шийковська. Гурська у кожній ролі інша дала наскрізь Гоголівський тип панни на відданню. Дуже добрі були теж Ханецька, Збежовська, Венцковський і Межеєвський у більших ролях

м. р.

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ.

„Марійська Дружина" учнів-українців заліщицької державної гімназії влаштувала 8. травня ц. р. в салі Народнього Дому в Заліщиках свято Пресвятої Богоматери, Цариці України. На тиждень перед цим святом відбулося в місцевій церкві по богослуженні прокого досвідчив катехит гімназії о. Іван Чумур про участь великого числа місцевого громадянства. В день свята по богослуженні перевів торжественно прийняття в члени „Марійської Дружини" о. Іріней Назарко ЧСВВ. зі Львова. Вечором того дня відбулась академія, яка складалася зі вступного слова, хорових точок, деклямацій та музичних продукцій. Свято почалося гим-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Форма і зміст.

„Не важне те який капелюх людина носить, а те, на чім той капелюх сидить"...

„Коралі густо, а в голові пусто"...

„Форма полова, зміст то ґрунт"...

І з цього пішло...

Просто не випадало вбиратися елеґантно, бо зараз кожний підозрівав під гарним капелюхом пусту голову, а під гарною формою кепський зміст. Зате хто ходив обірваний і рідко митий, хто ігнорував гребінь та щітку, хто сходжував обцаси аж до власних пят — той мав уже 90% даних на марку розумного чоловіка. Волочилося серед нас таких зразків досить, і то перед війною, коли біда не була таким частим гостем, а ціна на матерії і ремінь такою великою панею. Але була тоді така мода, такий неписаний наказ тих, що надавали тон. Захопив був цей наказ передовсім молодь обох полів, спеціяльно університетську молодь. Правник з витертими ліктями і брудним ковнірцем, фільософка з кривими обцасами і подертими панчохами не були представниками найбідніших, а представниками людей, що чхають на зовнішні форми, бо мають важніші справи в голові.

Повоєнне время принесло деякі зміни. В першу чергу серед дівчат. Жіноцтво такою великою хвилею ринуло на університети, що студентка перестала бути білим круком і не потребувала вдавати погорди до гарного одягу, щоби робити враження вченої.

Тому траплялися такі випадки:

— Як вам добре в цій суконці і ви як знаменито танцюєте! Зараз пізнати, що маєте досить часу на одно і на друге.

— Бодай так! Останніми часами кула до магістерки по шіснадцять годин на добу...

В мужчин теж позначилася поправа, але аж не така, щоб не можна було на цю тему писати малих фейлетонів. Рештки пересудів далі товчуться по нашій землі як Марко по пеклі і можна їх стрінути всюди.

— Знаєте, прийшов нині до мене один молодий чоловік за протекцією. Дивлюся — вбраний як барон, краватка вивязана, убрання скроєне перша кляса, штани запрасовані, що можна до канту скалічитися, хусточка в кишеньці... Просив, щоби сказати за ним пару слів... Безробітний... Ей, кажу, видно вам не зле поводиться, зовсім не виглядаєте на бідного.

Або:

— Він мені не виглядає на солідного. Подивіться як убраний. Все такий вистроєний, вичесаний. Я до таких людей не маю довіря.

А потім:

Відбувається якесь свято: Перший листопад, Зелені Свята, ювилей. Люди на становищах, з добрими платнями, що можуть собі позволити на чорний одяг, приходять у всіляких красках одінь, краваток і черевиків.

— Чому? — питаєте їх.

— Бо не вважаю, що це чим небуть нарушує повагу свята. Зрештою світ виріс уже з без душної і непотрібної „сальоновости". В тім випадку большевики мають направду заслугу.

Забули, або не читали, що Чічерін показався перший раз у Женеві в найкраще скроєнім фраку.

Не було випадку, щоб хтось із них виступав у жакеті і жовтих черевиках, або в чорній блюзі і сивих „пумпах".

А я мав приємність такі речі бачити, і то недавно, і то в людей, що напевно мають чорні черевики і другу пару штанів.

Скаже хтось: А як нема грошей?!

Для таких є приповідка: Хоч не врочисто, але чисто.

Скаже хтось: А як пересолимо в цім напрямі?!

Думаю, що нема страху. Не маємо на це ні грошей, ні традиції!

Ми так пересолили в другу сторону, що ще довго можемо відсолювати.

Галактіон Чіпка.

Ювилейне свято „Просвіти". Філія Т-ва „Просвіта" в Заліщиках відбула 15. травня п. р. ювилейне свято „Просвіти". Участь у ньому взяли хори й декламатори зі Заліщик, Блищанки, Угринівець, Дзвиняча та Печерної. По відправі в місцевій церкві почали сходитися до Народнього Дому відпоручники читалень навіть з подальших сіл на академію, що почалася з год. 17.30. Салю прикрасила місцева читальня квітами й китицями. По середині сцени умішено великий образ „Просвіта", прибраний рученками. Свято почалося просвітянським гимном, що його відспівав міш. хор із Блищанки. Святочну промову виголосив д-р Вовк Василь. Решту точок програми виповнили хорові точки: „Простуймо шлях", „Просвіти армія іде", „До лав Просвіти", „У гору стяг", „Кривас" та деклямації: „Привіт весні", „У Криниці", „Крилос", „Казка про велетня". Імпозантно представилися на сцені злучені хори зі Заліщик, Блищанки та Угринівець, що відспівали частину пісень спільними силами під проводом гром. Дідушка Йосафата. Декламатори виявилися теж гарно зі своїх завдань, та найкраще виголосила деклямацію „Пісня про велетня" Савина Борсук із Цвелинча. Річевий і підходячий до хвилини реферат виголосила селянка Анна Бодиар з Печерної на тему: Роля жінки в „Просвіті". Свято закінчено відспіванням національного гимну при освітленні живого образу, що представляв апотеозу „Просвіти". Свято назагал пройшло з гарним успіхом. На святі було досить численної публики. Зате деяка частина місцевих громадян, яка взагалі не бере участи в національних імпрезах, не чула на собі обовязку і цим разом бути на ювилейному святі.

По припиненні діяльности робітничого Т-ва „Сила" та філії „Союзу Українок" у Заліщиках, як теж і кружків „Союзу Українок" у заліщицькому повіті, причинило повітове староство діяльність руханково-спортового Т-ва „Луг" у Голіградах рішенням з дня 27. 4. 1938 р. до ч. В. 42 і в Костільниках рішенням з дня 30. 4. 1938 р. до ч. В. 42. За причину припинення діяльности Т-ва „Луг" у Голіградах подало староство, що існування цього т-ва загрожує безпеці, спокоєві і публичному порядкові через виключування частих авантур і бійок, получених з тяжкими ушкодженнями тіла. Припинення діяльности т-ва „Луг" у Костільниках умотивувало староство ось так: 1. Старшина (т-ва) уладила дня 7. січня п. р. нелеґальну збірку на ціли т-ва „Луг". 2. Члени Відділу: а) уладжують часті авантури та наявіть бійки, що загрожують безпеці, спокоєві і публичному порядкові; б) співають заказані пісні, ц) виступають збірно проти чиїхсь пожеланої сторонні. Згадані т-ва, які не чують на собі вини повищих закидів, вносили проти цього рішення староства відклик до воєвідства.

ТЕРНОПІЛЬ.

Свячене в Т-ві „Зоря". Дня 15. травня п. р. уладило Т-во „Зоря" в Тернополі, в якому гуртуються ремісники, купці і промисловці, традиційне свячене з участю запрошених представників культурно-освітніх та економічних товариств. По посвяченні гарно заставлених столів, виголосив о. крил. Громницький привітну промову з побажанням успішного розвою Товариства. Іменем прибулих представників товариств промовляв інсп. Сіяк про вагу й завдання такого потрібного товариства, як „Зоря" та склав щирі побажання в руки голови Т-ва п. І. Майки. Від господарів свята промовляв п. Майка, підчеркуючи виключно перебеседівницьке напрямні праці та з вірою у підтримку інтелігенції полякував представникам товариств за участь. При звуках нар. пісень продовжувалась гутірка, а молодь у бічних салях завела танки.

Справоздавче посольське зібрання. В пятницю 13. травня п. р. за почином повітового Комітету УНДО відбулось посольське справоздавче зібрання під проводом голови п. п. К. п. Сіяка. Референтами посли Волох Василь і д-р Отецька Барам. Не вважаючи на обмеження до запрошення лиш представників сільських організаційних комітетів і мужів довіря та ще й невідповідну пору рільних праць, явилось до півтора сотні селян, кількох священників та кількакатьох інтелігентів з Тернополя. По основних рефератах послів відчитано деклярацію Ц. К. УНДО з 7. 5. ц. р. По оживленій дискусії прийнято через акламацію поставлені резолюції, в яких одобрено і вповні приєднавсь до деклярації УНДО. Відспіванням нац. гимну покінчено нараду й учасники розійшлися з вірою, що добре зорганізоване і свосолідоване українське громадянство представитиме силу, яка своєю вагою дасть відпір наступові на його здобутки та виборе належні права народові.

„День Матері". В неділю 22. травня п. р. заходом філії Т-ва охорони дітей і молоді відбувся „День Матері", завершенням якого була концертова імпреза в гарно обдуманою програмою. У виконанні програми крім симпатичної появи дітворн з цвітами у живій картині взяли участь також ширші круги нашої інтелігенції. Сольоспіви п-ні Ст. Стебницької, деклямація проф. М. Левицької, гра на цитрі п-ні Довгань при акомпаніяменті другої цитри, а також жін. хори „Калина" під дир. п. Майковського і в повному складі хор „Тери. Боїна" під дир. п. В. Меншівського. Фортепіянові дострій був у досвідних руках проф. В. Безпорозайного і п-ни І. Миколаєвич. Ціла імпреза, виконана із задовільним успіхом, полишила у всіх учасників миле враження і певно не залишиться без сліду у душах нашої симпатичної дітворн та корисно вплине на дальші праці товариства, якого членам Видїлу, головно младшим повній посвяти праці референтки імпрезової п-ні А. Хомової, вдалось усунути ріжні перепони та довести діло до успішного висліду. Тут треба замітити, що філія Т-ва охорони дітей і молоді вже тут сирітський захист та має вже гарний власний поверховий дім, якому основу дала площа і на перші потреби підмога з мойої фондації ім. князя К. Острозького.

Спорт.

УКРАЇНА — ЮНАК

Мистецькі змагання обох дружин відбудуться в неділю 29. ц. м. в год. 5.30 попол. на грищі Погоні.

Юнак — це справжня революція О. Л., бо після кількох програних минулої осени, спричинених першою тремою новика, цього року Юнак іде від перемоги до перемоги, з яких найважніші: перемога 2:1 з Польонією в Перемишлі і 2:1 з Чорними в Дрогобичі, означить Юнак є не лиш доброю дружиною на своїм грищі, але вміє теж вигравати на чужих. Тому тем. мітя України з дрогобицькою дружиною повинен стояти на гарному рівні і дати глядачам чимало сенсій.

ЗОРЯ — ЮТШКЯ.

Передостанній мистецький метч Зорі відбудеться в неділю 29. ц. м. на грищі Цитаделі, в год. 15 рівно. Хоч противник Зорі доволі слабий, то змагуни української дружини повинні памятати, що найгірші несподівянки приходять саме з того боку, з якого ми їх найменше сподіємося. А Зоря має ще два мистецькі метчі і мусить їх виграти, щоб далі задержати перевагу одного пункту над ПКС-ом, який при помочі не конче гарних засобів успів минулої неділі перемогти Зорю. Отже змагуни Зорі мусять грати з повною завзятістю, якби з найсильнішою дружиною.

Зокрема українська публіка повинна гремінливо явитися на Цитаделі, щоб своєю участю заохотити нашу дружину до змагань та піднести її не лиш морально, але й матеріяльно перед її важними завданнями.

СТЕП — ПРАЦА ПОЛЬСКА.

Степ грає свій останній, при тому найважнішій і найтяжчий метч із дружиною Праці Польської. Перемога Степу запевнить йому мистецтво своєї гри, програна перекреслить надії на мистецтво та на майбутній аванс до Б-клясн. Праці Польській не є найсильнішою дружиною, але найнебезпечнішою, проте Степ, якщо його змагуни заграють амбітно і жертвенно, напевне вирішить ці змагання у свою користь.

На допомогу студентству.

ВИКАЗ ДАЛЬШИХ ЖЕРТВ.

По 50 зол.: о. Юрій Кікта, Ярослав; О. С. К. Самбір; Районова Молочарня, Черче; Українбанк „Віра" Перемишль. **По 25 зол.:** Іван Тимцирак, Люблин (складка). **По 20 зол.:** д-р Зиновій Левицький, Коршів; службовики кооп. „Будучність", Тернопіль. **По 10 зол.:** кооп. „Дніпро", Зубрець; службовики Н. Т., Володимир; дир. В. і М. Яцушівни, Синевідсько Вижне. **По 5 зол.:** Марія Павейківна, Львів; д-р Гранічка, Самбір; Остапчук Осип, Большівці; Т. Б., Кременець; Кошур Іван, Варшава; о. Кушнір Василь, Вербів; Півчук, Скальмежиці; Юлія Кушка, Ясенів. **По 4 зол.:** гр.-кат. парох. уряд. Збараж; гр.-кат. парох. уряд, Старі Бреги; М. Тимків, Жабе. **По 3 зол.:** о. М. Турконич, Поникна, о. й. Осташевський, Підберізці; о. Петро Задворняк, Деревляни; гр.-кат. парох. уряд, Ожидів; І. Литвиненко, Скальмежиці; Сергій Орлов, Скальмежиці. **По 2 зол.:** радн. Дроздовський, Львів; Туркул Володимир, Соколів; о. Стулик Дмитро, Тунапи; Лукавецький Зенон.

Львів; дир. Новак Василь, Пшиков; о. Головацький Любомир, Жуківщо; о. Мариевич Зиновій, Новосілки; о. Кваснівський Гавриїл, Боратин; о. Дмитро Йосифович, Хітяр; о. Вас. Дубицький, Любинці; Ол. Моровик, Жабс; заточенці зі Скальмежиць (Познанське) по 2 зол.: Гусар Роман, Літвиновський Анатоль; К. Пахтій, Миколаєнко, П. Забарило, М. Васильченко, Володимир Ілюк, Михайло Гришина, Григорій Сочник, Володимир Нечка. По 1 зол.: Олександер Наконечний, Козова; заточенці зі Скальмежиць Познанське) по 1 зол.: Володимир Довгошенко, Володимир Шепель, Іван Савосько, Мелесь Маркевич, Авраам Ковель, К. Балицький, Іван Гомілко, Ю. Рекура, Ніна Васеріс, Юхим Кухарчук, Антін Струць, Отилія Суендорф, Павло Білінський, Юлія Білобородько, Володимир Трошівський, Семен Скрипка, Н. Н., Федір Давиденко, А. Боднівський, Іван Дробітун, Шестовал, Іван Матвієнко, Іван Бодня, Стромко, Маринченко, Тимін Несторенко, Левко Кокан, А. Пузіцький. Ріжні: громадянство Отинославова (збірка) 367.70 зол. (у тому такі уставови: Молодь Громади зі забавн. 80, О. С. К. 50, Зем-Банк 20, Українбанк 10, П. С. К. Р. Ш. 10, Народна Торговля І. і ІІ. 10, Союз Купців 5, кооперативи станисл. округи 65); РСУК Львів 125 зол.; Сільський Господар, Львів 100 зол.; Молода Громада, Чортків 36.50 зол.; Союз Українських Кооператив Чортків 12.50 зол.; парох. уряд Тухолька 8.42 зол.; Тустановська Л., Перемишль 8 зол.; парох. уряд Шляхтова 6 зол.; парох. уряд Бзовиця 3.60 зол.; парох. уряд Грабовець 3.20 зол.; о. Вол. Плашовецький, Курівці 1.50 зол.; п. Юстина, Скальмежиці 0.50 зол.; Тамара Б., Кремінець 11 зол.; о. Василь Белей, Львів 8 зол.

Всім П. Т. Жертводавцям складає щиру подяку:

За Академічне Душпастирство
о. д-р Іван Гриньох, Львів, вул. св. Кирила 5.

—o—

Нові книжки й журнали.

КАТАЛЬОГ XI. ВИСТАВИ Українського Мистецького Гуртка „Спокій“. Варшава, 1938. Мала 8-ка, ст. 16.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 27. 5. год. 8. веч. „... ...“.

Субота 28. 5. год. 3.30 попол. „З святоянською ніч“, вимка для дітей. І год. 8 веч. „Вовк королеви Мадагаскару“.

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Вовк королеви Мадагаскару“. І год. 8. веч. „Принцеп“.

...атр Ревнородностей.

Пятниця, 27. 5. год. 8. веч. „Травневі пречі“.

Субота 28. 5. год. 8. веч. „Травневі пречі“.

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Травневі пречі“. Год. 8. веч. „Травневі пречі“

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГЛУСТЕ:
27. 5. Мазепа.

ЗАЛИШКИ:
28. 5. Пісня Бескиду.
29. 5. Маруся Богуславка.
30. 5. Чесна Сусанна.
31. 5. Гетьман Полуботок.
1. 6. Мазепа.

ГОРОДЕНКА:
2. 6. Пісня Бескиду.
3. 6. Чесна Сусанна.
4. 6. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степова Ората

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслонов“.
АТЛАНТИК: „Дочка Шанхаю“.
БАЛТИК: „Волозарна пуші“, „Король і хористка“.
ВАНДА: „Залога“ та „Сто потіх“.
ГРАЖИНА: „Невдячник“ із Дитшеєм.
ЕВРОПА: „Нерес“ на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого“.
КОПЕРНИК: „Інститутка“ (Д. Дарбіх).
МАРУСЕНЬКА: „Пострах Дикого Заходу“ та „Провалля гроз“
МЕТРО: „Пакове а шпіндрах“, „Підозрілий човен ч. 9“.
МІРАЖ: „Шопен — співець волі“.
МУЗА: „Шеф розвідки“ із Конрадом Файдтом.
ПАЛЯС: „Почалося невинно“ (Льорега Йонг).
ПАКС: „Пат і Патахон у раю“, „Срібна торпеда“.
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії“.
РІЯЛЬТО: „Я вимкувать“.
РОКСІ: „Капітан Тойльор“ (Гейрі Купер).
СВІТ: „Магічний ключ“ з Бор. Карловим, „В. З. не причалив“.
СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік“ і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів“, „Помста Білого Кобри“.
УТІХА: „Таємне проміння“ та ревія.
ХІМЕРА: „Гаспароне“ (Лео Слезак).

ФОТОПЛАСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Франція“ (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 27. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Сільська молодь при праці, 11.40 Пісні Моцарта и Бетовена, 12.05 Полудн. авдиція, 13.05 Сусп. гутірка, 13.30 із давньої музики, пл., 14.20 Легка музика з пл., 14.50 Вірші, 15.00 „Хто й коли“, музика з пл., 15.20 Вижуп вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Моя вакація, опов. для дітей, 16.00 Гутірка з хорами, 16.15 Розр. оркестра, 16.45 20.02 Актуальна гутірка, 17.00 Дитина серед дорослих, 17.15 Двофорт. музика, 17.50 Огляд видань, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Турист. інформатор, 18.15 Вок. дуети у вик. А. Димшівни, сопран у супр. форт., 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 Гімнастика волі, 19.00 „Американська сенсація“, вес. авд. 19.42 Пісні й танки, 20.12 Симф. концерт, орх., спів, у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, авт. гутірка, 22.06 Танк. музика, орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танк. музика з пл.

Субота, 28. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Респігі: „Фонтани Риму пл., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Концерт бажань, 15.20 Радіотехн. актуалії, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Авд. для дітей з муз. ілюстр., 16.15 Від Оліміу до Вальгалі (Россіні, Белліні, Мерседанте, Маєрбер), сопран, баритон, хор, 16.50, 18.35 19.50 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Орх. концерт, Фішлер бас, 18.35 Для села, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Авд. для дітей; „Ліси“ словно муз. авд., 20.00 Раз — це мало, муз. спогади з травня; у перерві з год. 20.45 Веч. денник, 21.45 Свято фіалкованих, 22.00 Орх. концерт, співа, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Шлеська повістінка.

Неділя, 29. травня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт дуетої орх., 8.00 Ран. денник, 8.15 Для села: Хліб. Газетка, Музика з пл., Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровіть, 8.40 Приготовмося до сінокосів, 8.50 Вільмім у свої руки торговлю худобою, 9.00 Із Міжнар. Евх. Конгресу в Будапешті, 10.30 Музика з пл., 11.30 Легінська виставка у Львові, 11.45 Культ. огляд, 11.50 Театр. огляд, 12.03 Концерт орх., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. вариво Каден-Бандровського, 13.15 Музика орх., спів, два форт., 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів. На прізід літників, Нар. капели; у перерві з год. 15.55 Здорова торговля на здоровій торговиці, 16.30 Театр Умн: „Любі гості“ Ліпчинського, 17.00 Бетовенові твори, 17.30 Трансм. з життя, 18.00 „Привітання літа“ пісні, музика; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюро студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Львівська карта“ словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та йой“ вес. авд., 22.00 „Літній вечір“ муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. надає Варшава II.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 27. травня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 17.00 Соната на 4 руки Шуберта, 19.10 „Отелло“ оп. Вердія, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 19.00 Циг. музика, 22.20 Концерт квінтету, ВІДЕНЬ 18.00 Молодь грає і співає, 19.30 Пісні, хор, музика, 20.00 Розр. концерт, 21.10 „Бути або не бути“ монольоги, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 От. Чеціль: „Про летунські авіяди“, Концерт нар. пісень, МІЛЯНО 17.15 Сирінкн, 20.30 Танк. музика, 21.00 Розр. мельодії, 21.50 22.00 Сирінка, ПРАГА 16.40 Квартет g-моль Ірава, 18.20 Сальон. музика, 20.20 Концерт орх., сол., РАДІО ПАРІ 20.15 Форт., 20.30 21.00 22.00 Театр Умн, РИМ 17.15 Спів, 21.00 22.00 „Фраскіта“ оп. Леґара, СОФІЯ Амер. пісеньки

Субота, 28. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Вес. вок. авдиція, 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Давні улюблені мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Шопенівський концерт, 18.00 19.00 Циг. музика, 20.00 21.00 „Ісус Христос“ орат. Ліста, 21.45 22.00 Оперетові мельодії, ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 19.10 Вок. авдиція, 19.45 20.00 21.00 „Цигансьний барон“ оп. Штравса, КОШИЦІ 14.05 18.55 Вістки, 18.00 Президент республики і Підк. Русь, монтаж, МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Міса Солємніс“ Бетовена, ПРАГА 18.20 Концерт нар. капелі, 19.20 Легка музика, 20.00 21.00 „Подуа весни“ оп. Мерана, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Умн, 21.10 Кабарет, РИМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Маєвовий баль“ оп. Вердія, СОФІЯ 19.30 Спів.

Неділя, 29. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вес. мельодії, орх., форт. дует, хор, сол., БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орх., 15.45 21.35 Циг. музика, 22.10 Віденьк орх., ВІДЕНЬ 16.00 Вес. нар. музика, 18.20 Симф. квартет a-моль ч. 2. Брамса, 20.00 21.00 „Кохання у травні“ розр. програма, КОШИЦІ 18.30 Підкарпаторуські пластуни пред. Бенешеві, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.00 18.00 19.45 Розр. мельодії, 21.00 22.00 23.00 „Маєвовий баль“ оп. Вердія, ПРАГА 17.05 Орх., хор, сирінка, 18.30 Словацька музика, 20.45 21.00 Іт.-чеський концерт, 21.15 Оп. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Умн: „Ін Обен“ ком. Вебера, 19.00 Легка музика, 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Романтичний карнавал“ симф. концерт, РИМ 15.30 18.00 „Міса Солємніс“ Бетовена, 20.35 Розр. музика, СОФІЯ 19.30 Сирінка, 20.00 Спів.

БІРЖА.

Львів, 26 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·62, 89·15, Доляри американські 5,30·00, 5·27·50 Доляри канад. 5·25·50—5,23·00. Фунти брит. 293·49—2·91·75, Франки фр. 14·78—14·54, Франки швайцарські 121·30—120·50 Фунти англ. 26·12—26·16, Гульдени голл.

КУПНО - ПРОДАЖ

...ДАМ пів кам'яниці III. пов. при ... ...ічанівській. Дохід 6-тте з цілої кам'яниці 818 зол. місячно. Оголошення тел. 212-13 1139 -5

ТІЛЬКИ тоді добре напрацлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУГЕРМАН, Сикстуська чотирнацять. 1105** 2-1

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ умебльованої кімнати, може бути і з обідом при українській родині для панночки. Оголошення „Діло“ під М. Б. 1152 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ЛЕДІВНІ САКА
найдешевше купите просто з фабрики
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 116-88. 1119 1-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спец. ялового певного і нешкідливого патенту пудру „CSAVE“ **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 8 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60	купно, продаж, вимам і т. п.	зол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів Ринок 10.

Ч. 115 (14.946). Львів, субота 28. травня 1938. Ціна рублева вівсітова ґрівня. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Партійний провід військової округи

мав звязки з „ворогами народу".

На партійних зборах розвинулася гостра критика партійної колегії київської округи, яка усунула з партії „чесних комуністів", вате причяла „ворогів народу", що їх небавом арештувало ГПУ. Зокрема атакують секретаря колегії Цапенка що підтримував звязок з „ворогами народу". (ПАТ).

Провідник румунської „Залізної Ґвардії"

засуджений на 10 літ важких робіт.

В останньому дні процесу против Корнелія Кодреану перед військовим трибуналом 2. корпусу присяглим суддям поставлено 40 питань. На основі вердикту трибунал засудив Кодреану на 10 літ важкої вязниці за намаганий переворот при підтримці чужої держави та організування збройних віддїлів

Анґлійські робітники і фабриканти обєднуються

для розбудови воєнного промислу.

Прем. Чемберлєн перевів у пятницю наради з представниками трейд-юніонів. У висліді нарады у всіх ділянках военного промислу повстануть „поєднавчі комісії" зложені з представників професійних спілок фабрикантів і уряду. Вони будуть розділювати замовлення між підприємства та дбати про рівномірне постачання сирівців і робучих рук.

Ці комітети для співпращі капіталу і праці при співучасти уряду матімуть немале значіння для всього господарського життя Англії.

Туреччина зброїться.

Великі національні збори Туреччини дозволили міністрові нар. оборони розписати позичку на 125.500.000 тур. фунтів на скріплення збройних сил. Зокрема звернуть увагу на протилетунську оборону та на важку прибережну артилерію. Квоту, що її дасть позичка, зужиють у 10-х роках

Кровавi сутички між поліцією і страйкарами у Зл. Державах.

ПОНАД 90 ОСІБ РАНЕНО.

В одній з фабрик у Дітройт забарикадувалися страйкуючі робітники. Поліція, що мала їх усунути, опанувала фабрику щойно вживаючи слізних гранат. У сутичці ранено 11-ох поліцаїв та коло 50 робітників.

В Акроні 4.000 страйкарів намагалося вдертися до фабрик; 75 поліцаїв розігнало їх слізними гранатами і гумовими палицями. Ранено коло 30 осіб.

БІЛЬШЕ ЯК ПОЛОВИНА АМЕРИКАНСЬКИХ ГРОМАДЯН ОДОБРЮЄ ПОЛІТИКУ РУЗВЕЛЬТА.

Редакція нюйорського місячника „Фортуна" зорганізувала в цілій державі анкету на тему популярности політики теперішнього президента. 54.7 прц. голосів висловилося за Рузвельтом, 34.4 прц. проти нього, 10.9 прц. не заняло виразного становища.

Уряд Злучених Держав дозволює продавати зброю та муніцію

мексиканським повстанцям.

ВЕЛИКА БИТВА МІЖ МЕКСИКАНСЬКИМИ ПОВСТАНЦЯМИ І УРЯДОВИМИ ВІЙСЬКАМИ.

Американські дипльоматичні кола вважають, що военні операції в Мексику не дають американському урядові основи визнати факт вибуху повстання в Мексику і з огляду на те заборонити вивіз зброї та муніції для повстанців.

Згідно з панамериканським договором, вашингтонський уряд не може заборонити ген. Седіллєві купувати зброю та муніцію в Америці, не стверджуючи рівночасно, що в Мексику йде громадянська війна.

Міністерство національної оборони подає, що операції проти повстанців увійшли у вирішну фазу. Урядові літаки намагаються знищити повстанчі летунські бази.

До найгострішої битви дійшло під Валлєю.

Невідома ватага людей напала на місцевість Ербабуєна та повбивала там чимало людей.

У битві згинуло 30 повстанців; кількох урядових вояків ранено.

Еспанська червона армія втратила 25.000 вояків.

НЕВДАЛІ НАСТУПИ ЧЕРВОНИХ.

Комунікат нац. головної кватири стверджує, що від початку офензиви в Катальонії червоні втратили 25.000 вояків.

На відтинках Балягер і Тремп червоні зібрали чимало артилєрії та повзів і кілька разів пішли до наступу, але відступили з великими втратами.

На фронті Теруелю і Кастелльону нац. війська здобули низку ворожих становищ. 380-ох червоних згинуло. 150-ох попало в полон.

Господарські аварми і політичні маневри.

Львів, 27. травня 1938.

Спершу появилися спокійні аналітичні статті у фахових господарських журналах. Але було їх щораз більше і їх тон був щораз більш турботливий. А що під ними фігурували підписи першорядних авторитетів, то й справа перейшла на сторінки щоденної преси. І сьогодні польська преса — від найповажнішої аж до тої, що призначена для вуличної кольпортажі, — повна статтей на тему нинішнього господарського положення в державі. Або вірніше: на тему реальної можливости, що те положення може в недалекому майбутньому перейти знову в стадію поважної кріси.

Прогнози — читаємо — подвійні. Їх першу групу творить щораз гірше господарське положення закордону, головно Сполучених Держав Півн. Америки, де господарська кріза виявляється вже у такому масовому безробітті, що паде вже вся тамошня загальна життєва стопа. Сьогодні, як знаємо, появилися знову фахові дискусії на тему евент. другої знижки доляра. Одночасно зростає кріза у Франції, та сама, яка вже від довгих повоєнних літ стала хронічним джерелом упадку безлічі ріжнопартійних кабінетів. Польща (читаємо) виробила собі розмірну незалежність від чужинецького господарського світа, але тій незалежності далеко ще до такого ступня, що його осягнула Німеччина, себто держава, яка теж не має власних колоній (сирівців). Це речі ясні і кожному ляїкові: надзвичайно високий рівень німецького хемічного промислу та його осяги в добуванні штучних сирівців („ерзаців") поруч із недосяжною прецизною пляновою організацією всього німецького життя — це взори, які не мають собі в Европі рівних, дарма, що є проявом нужди і не створюють раю на землі. Польща тісніше звязана зі світом, більш залежна у своїй господарській структурі від доброї чи злої господарської кон'юнктури світа. Польський золотий належить до нечисленних „штивних" валют, опертих на тривкому стандарті золота; теоретично доля чужих валют польської валюти не торкається, але практично, посередньо, з погляду міжнародніх розрахунків, стан чужих валют має величезний вплив і на польське господарське життя.

Друга група прогноз, що їх вичислює польська преса, це явища немов внутрішнього польського господарського життя. До них належить у першу чергу значний упадок цін рільних продуктів. Воно тягне за собою дальше зубожіння селянської верстви, найчисленнішої у Польщі і тому тої, яка має величезний вплив на формування поемности внутрішнього консумційного ринку. Зубожіння польського й українського села у Польщі мусить відбитися на стані промислової та дрібно-ремісничої продукції, що грозить знову поважним зростом безробіття, яке — з черги — є вже нищем не тільки соціально-господарським, але і соціально-політичним. До поважних причин, що насувають сумні господарські рефлєксії, польські фахівці зараховують теж торговельний білянс Польщі, який з конечности мусить бути пасивний: значного імпорту вимагають хочби оборонні цілі держави, яким не можна редукувати, знову-ж розмірно висока польська валюта та кріза у чужих державах, поруч із скорченням польського експорту до колишньої Австрії, це перешкоди, яких не усувають дотеперішні двосторонні торговельні умови.

Не дивниця, що такі і їм подібні міркування починають здобувати собі передове місце в цілому державному житті та переходити і посередньо і таки безпосередньо на терен „чистої" політики. Доказом цього була голосна като-

НИНІ АТЛЯНТІК

Сенсаційна фільма на тлі кривавої боротьби чужинецької легії з розбишацькими бандами арабів и. т.

ЛИЦАРІ ПУСТИНІ

В гол. ролі феноменальний їздець та акробат ДЖОН ВЕЙН.

вицька промова віцепремієра Квятковського, який виразно натякав, що грядуть тяжкі часи і саме під знаком отих важких часів казав про потребу політичної консолідації на базі міжпартійного порозуміння. Нема ніякого сумніву, що господарська ситуація села впливає знову на радикалізацію чисто політичного підходу Стронництва Людового і що з наміру протидіяти цим настроям зародилася ідея цьогорічної літньої надзвичайної сесії сойму: вона має бути присвячена виключно хліборобським справам (м. і. дальшій мораторій на хліборобські довги, вимозі хліборобського світа щодо експортових премій і т. п.).

Не може теж бути двох думок, що „подув демократизації", (чи радше маленький і в реальній дійсности ще нечутний „легіт"), який проявився у згаданій промові мін. Квятковського і виступі з ОЗОН-у групи „Ютра Правди" і взяв номінації проф. Бартля на сенатора, — стоїть у ближчому або дальшому зв'язку з господарською ситуацією. Відома річ: господарська криза, яка автоматично тягне за собою соціяльні конфлікти, вимагає облекшення політичного режиму та людей, які можуть говорити з провідниками робітництва і селянства, себто — у політичному розумінні — мати у них бодай мінімум довіря. Сьогодні варшавська вулиця вже згори призначує проф. Бартлеві ролю тої людини, яка булаб в усіх післятравневих міністрів найприємніша для ширшої польської вулиці на момент повороту господарської кризової хвилі.

Очевидно, що — як це завжди діється — нинішні господарські труднощі уряду стараються використати ті, які ведуть свою власну гру. Кожному сірому читачеві газет мусіли кинутись в очі ті мільярди, що їх щедрою рукою „дозтала" Начальна Рада ОЗОН-у на інвестиції, не турбуючись тільки такою малозначною дрібницею, як питання, звідки їм узяти. Здається, що нетрудно уявити собі настрій міністра фінансів, який читає газетні звіти з таких обіцянок, які мають приднати для партії прихильників, но і насторожити їх проти того міністра, який заявить, що тих чудових обіцянок реалізувати не вспіє. Патетичний крик ОЗОН-у за масовими прилюдними роботами в державі та його яскраво антисемітські останні резолюції, — це безумовно гра, яка не рахується з актуальними трудностями і поглядами на цю справу ресортових членів уряду: гра передусім на найближчі вибори, до яких ОЗОН уже тепер приготовляється, вживаючи для цього досить невибагливих засобів.

Внутрішня польська гра нас не торкається. Зате аж надто торкається господарська ситуація на хліборобському відтинку, і ті політичні маневри, які можуть мати конкретні практичні висліди на господарсько-політичному терені. Не знаємо, як будуть виглядати законопроекти, що з ними прийде уряд на недалеку червневу надзвичайну сесію. Так само не знаємо, що задумують робити рішальні в Польщі чинники з нинішньою політичною структурою держави, яку треба змодифікувати і без небезпеки господарської кризи, а не то з тією реальною небезпекою. Але не маємо враження, що прийдуть справді глибокі і поважні реформи. Легковажний підхід до найповажніших проблем та метода погоджувати їх паліятивами, які їх ніколи полагодити не вспіли, — віддавна відомі. За прикладами далеко не треба шукати: чи може бути кращий приклад як українська проблема?! І тому не віримо, щоб прийшла справжня демократизація режиму та щоб прийшли дійсно такі господарські реформи, зокрема полекші для хліборобського стану, які можуть злагіднити наслідки грядучої нової господарської кризи. Полекші, що їх приготовляє мін. Понятовський, обраховані завжди на те, щоб зеднати собі польське село, головний терен діяльности Стронництва Людового. Досі одним із тих засобів був і закон про оборот землею та вся кольонізаційна практика. Ми тільки можемо заявити своє найглибше переконання: вважати, що можна протидіяти господарській кризі в польській державі, як цілости, та облекшувати долю села, найбільш діткненого кризою і найбільш небезпечного для поглиблення загальної кризи, та одночасно потурати нужді українського села і допускати, щоб вона була через страхітливий голод на землю щораз більша — це квадратура кола.

ік.

У чеському вагоні та на чеській вулиці.

Чехословаччина, весна 1938 р.

А чогож домагається Генлайн та три мільони судето-німців, обездоленого особи? Не автономії домагаються Генлайнові люди, о, ні!

(Ю. Брави: „Меркуріюш Польські").

А передовсім, що таке Чехословаччина? Чехословаччина — це держава, склеєна з різних шматків версайським трактатом... Чехословаччина — це штучний твір без географічної та етнічної єдности...

Пан Бенеш з масовом вповної кляси, всі його міністри носять запаску із свинячої шкури. Пан Бенеш один із небагатьох голов держав у листопаді м. р. вислав привітну депешу тов. Калініну, президентові СССР... Якщо чужі люди нападуть Францію, французький жовнір поспішить на кордони, як у 1914 р. Французький воїн буде боротися за волю і самостійність. Але не піде битися за п. Бенеша, ані за п. Мандля, ані за п. Негріна...

(„Грешгуар" — Париж, квітень 1938)

„Правда переможе" — як каже державне гасло Чехословаччини — байдуже тільки, чи ця правда буде для чехів приємна, чи ні".

(К. Форбах: „Фельдкішер Бобахтер").

Чехословацькі старшини-кінноти мають такі яскраві червоні штани, що мені відразу став перед очима большевицький прапор. Але колір кавалерійських штанів — річ смаку і очної вразливости, тому може й не личить забарвляти політикою такі випадкові вуличні враження...

З тої причини сам собі докоряю і втискаюся в старшинське купе між наймолодших рангами і виглядом чехословацьких старшин кавалерії в революційно-червоних штанах.

Почалися конвенціональні нудні розмови з папіросами.

„ВІЙНА? ГІТЛЄР? — ДАМО СОБІ РАДУ!"

Чехословацьке старшинство має високі пенсії, елегантні нові однострої і непоганий гумор. Таке моє перше і послідовно зростаюче враження. Одно цікаве і певне: чехословацька армія вміла зберегти, хочби це було тільки поверховне і про людське око — відповідний спокій. І це для чужинецького глядача незрозуміле та водночас дуже цікаве, просто інтригує. Отже як це воно так? На сторінках преси цілого світу розібрали вже чехословацьку державу на дрібні шматки, поділили її на ріжні „автономні" округи, потрапили знайти відповідні „гуманітарні пояснення", щоб виправдати цю нову геополітичну операцію хворої частини середньо-европейського організму при карпатському хребті. А чехословацькі старшини у блискучих кольорових однострояж пояснюють мені так спокійно знамениті прикмети їхнього ріжноманітного ...пивного багатства, що мені справді невимовно прикро провокувати їхні веселі обличчя нетактовним запитом:

— А якже, панове, з воєнними настроями?

Сміються.

— Прошу мене але не розуміти. Не хочу ставити провокаційних питань, але у нас від деякого часу, як і в цілій, здається Европі — говорити про можливости чесько-німецької війни належить до... доброго тону...

Регочуться.

Залишається мені теж, хоча непевно, усміхатися, і я перестаю питати. Хай собі сміються на здоровля. Я за них і так на фронт не піду... Але ось тема, яку я порушив щойно тепер починає ставати цікава. Молоденький поручник із моцнічних частин дискретно і справно хапає мене за слово.

— А по чиїй стороні буде перемога після тої війни, що ви (звернувся до мене) про неї кажете?

— Я переконаний — відповідаю, що ви, пане поручнику, не маєте, як вояк ніяких сумнівів: справжній вояк готов завжди перемагати... це — прімо, а секундо.. гітлерівські боєві відділи, які я щойно оглядав у Відні, презентуються назверх знаменито.

Запалений льонт упав між нас. Хтось заступив вікно на коридор; у купе було нас понад десятьох. Самі молоді чехословаки і я. Видно, мали до мене довіря, зрештою знали, хто я. Наша розмова мала всі прикмети палкої юнацької дискусії та тривала яких дві години, поки вони не вислі.

Висідаючи, сказав мені молодий поручник:

— Можете всілико думати про Чехію, про Чехословаччину — поправив себе, підтягаючи пояс на мундурі — але наша армія не піддасться без стрілу. Коли Гітлер видасть наказ першій летунській ескадрі летіти на Прагу — будемо на нього чекати в повітрі і на суходолі.

— Славно! А Судети?

— Старшинам не вільно багато балакати. Одно певне: армія Чехословаччини памятає, кого має за плечима.

— Памятає теж — докинув мовчазний чорнявий старшина кавалерії, що її перші оборонні стріли стануть сигналами для славянства, демократії, людської свободи і західної культури.

— А колиб в інтересі Парижа та Альбіону...?

— На жаль, висідаємо... Говорите, що президент Бенеш робив помилки? Бенеш довше кермує державою, як Гітлер. Зрештою слово за нами, а ми рішені на кров і на... перемогу. Колиб ми впали, германщина здушить і вас, як здушить Словаччину, якщо вона надалі буде сама себе виставляти на міжнародній торг, замість вірити у власну силу. Бувайте здорові! До побачення! — нахилився над моїм вухом — до побачення в... Берліні, старому славяньскому місті. Шкода, що ми — славяни так легко підпадаємо під вплив чужої германської пропаганди. Наздар!

Зацокали острогами, задзеленькотіли, блиснули на ясному перроні барвистими одностроями. Вертались знад б. австрійського кордону — всі в білих рукавичках; вистроєні як на баль, якби до війни було ще море часу, або власне як на велику війну, як на смерть

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

ФІЯЛКИ. БІЛІ РУКАВИЧКИ, ПОЦІЛУНКИ І.. ХЛЬОРОПІКРІНА.

Усі чехи такі бадьорі, всі самопевні, хоча по німецьки говорять охоче і подорожніх — німців трактують як своїх. Ніхто на нікого не глядить вовком.

А одначе...

Коли на першому двірці з того боку кордону я показав обережно з під клапи маринарки малому продавцеві пива — Свастику, цей сплюнув так щиро, що аж заслинив мені черевики та з таким „жестом", що вихилена у вікні вагону молода румяна парижанка — закрила очі й ніс хустинкою.

Зрештою ідемо далі, на північ. На кожному двірці всідає хтось новий. Якщо це молоді німкині — говоримо негайно про політику, якщо — чешки, співаємо на увесь експрес і „ріжемо" таких „чехофілів", щоб коли прийде час розстання — не залишитись без нічого, а навпаки стиснути ручку говірливих чешок і одержати... позитивну відповідь на стеретипову просьбу. „Найгарніша слечнотко, дайте мені пусу!"

І це все — зрозумійте, миле; так повинно бути між — як там, цей поручник говорив? — ага! між славянами. Тільки чому мої товариші-поляки, коли до них звертаються у зрозумілій чеській мові — будівничо силуються говорити по... німецьки?

А поручник казав власне: шкода, що ми — славяни так легко попадаємо під вплив чужої германської пропаганди...

Переїзджаємо через Злін. Фабрики Баті. Велитенський розмах. На випадок мобілізації — як вирахували експерти із генеральним шта-

бів Льондону й Парижа — сам Батя зможе дати ...стільки-то приладдя, стільки людей.

До Зліна хтось приїхав таки нашим поїздом.

— Хто, хто, як кажете?

— А, а — італійський король гуми д-р Піоеллі. Гітлер до Риму, а цей сюди, себто?

...А цей молодий поручник у „кровавих" штанах говорив про славянську спільноту... старі, „добрі" часи. Кирило-методіївці, Шевченко, панславізм, Шафарик...

Адольф Гітлер, могутній канцлер третьої Німеччини може в одній хвилині кинути на поле бою 44 дивізії піхоти, 3 панцирні дивізії, 2 гірські бригади, бригаду кінноти без літаків, гармат, хльоропікрін і вбивчого проміння — „Х".

Почуваю себе зовсім змученим; нехай це все пропаде! Полізу на ваґонну полицю, прикрию себе бодай мусткою до носа, під голову покладу пястук і цур їм усім, що мене це все обходить?!

Тільки чому ця смарката — он там на пероні продає запашні фіялки закоханим паннам і чому попри фабрику Баті, що може виробляти модні чоботи й отруйні іперито-фосгени бродить преспокійно задуманий бузько?

Чому?

Роман Гучванович.

Подбаймо за бібліотеки для дітей і молоді!

Серед ріжних справ, якими журяться сучасні держави, виховання молодого покоління займає перше місце. Це виховання спрямоване тепер на те, щоб у молоді розбудити охоту до життя та загартувати її.

Кожний нарід старається дати основи національного виховання своїм дітям. Без національних елементів годі подумати собі сучасне виховання в теорії та практиці. Тільки це виховання не сміє обмежуватися до шабльонової націоналістичної фразеольогії, але мати на увазі реальні прояви щоденного життя та реальні завдання.

Школа не може задовольнити й охопити всіх ділянок виховання. Особливо не може вона задовольнити вимог національного виховання наших дітей і молоді. Прогалини та недомоги шкільного виховання повинні доповнювати дім, батьки та ріжні виховні організації та установи. В їх виховній праці бібліотеки для дітей і молоді повинні заняти передове місце.

Треба енергійно взятися за організацію бібліотек для дітей і молоді в дошкільному та позашкільному вихованні. Поминаючи ріжні психольогічні та педагогічні огляди, у нас слід заснувати бібліотеки для дітей і молоді в такому порядку: 1) Бібліотеки для захоронок, дошкіль і дитячих садків, 2) Бібліотеки для дітей і молоді при читальнях „Просвіти" та Кружках Рідної Школи, 3) Історичні бібліотеки для дітей і дорослих, 4) Дитячі парохіяльні бібліотеки.

До бібліотек для захоронок, дошкіль і дитячих садків, з огляду на психічний та інтелектуальний розвиток дітей і дидактично-методичні вимоги виховної праці підходять найкраще кольорові видання та рясно ілюстровані книжки, як: Барене А. Б. Ц., Золоте яєчко, Братчик і сестричка, Добрі приятелі, Домовики, Дикі звірі, Котик у чобітках, Хто почислить, Чуда техніки, поетичні і прозові твори Ю. Шкрумеляка, Тік! так!, Сам я хочу прочитати, Ціп-ціп-ціп і т. д.

Добре зорганізована бібліотека в установі дошкільного виховання сповняє дуже важну ролю. Поминаємо загальновиховні мотиви, але звернемо увагу, що в захоронці чи іншому дошкіллі бувають моменти та ситуації, де виховну ролю та життя дітей можна собі уявити без бібліотеки.

До праці в установах дошкільного виховання подібна дуже виховна праця в літніх оселях, кольоніях і півкольоніях для дітей і молоді. В них мусять бути бібліотеки, організовані відповідно до віку дітей, психічного й інтелектуального розвитку та суспільних зацікавлень. Доповнювати такі бібліотеки можна книжками з усіх чотирьох згаданих у нас вище родів бібліотек. Найвидатніше місце в таких бібліотеках мусять займати книжки рідного змісту. Серед них на першому місці треба поставити історичні оповідання. Ніякою лектурою не захоплюється молодь так щиро, як історичними оповіданнями. Історична лектура, ставляючи перед очі молодого читача рідну традицію, рідних героїв, особливо герої-діти (напр. А. Курдидика „Маленькі герої", або Коковського „Сірі герої") що жертвували свою працю та життя для добра батьківщини, розбуджує в молоді найшляхотніші національно-патріотичні почування, гартує волю та охоту до праці для загального добра, для народу. історична лектура освідомлює національно молодь.

В кожній бібліотеці для молоді нижчого віку повинніб находитися бодай такі книжечки: Історія України (4 томики), Малі герої, По рідному краю, За Україну, Наші соколята, Сірі герої, Слідами забутих предків, Маленькі борці та історичні оповідання Антона Лотоцького для дітей: На світанку Руслан і Либедь, Кирило Кожумяка, Княжна Галиця, Лицар Добриня, Смертне зілля, Три побратими, Роксолана, Козак Байда, Ведмедівська попівна, Вільгельм Тель, Фільгелєніса „За вітчину", Чайченка „Олеся" і т. д. Для старших дітей і молоді треба добирати історичну лектуру наших популярних авторів відповідно до їх віку, психічно-інтелектуального розвитку та особистих зацікавлень.

Ми стоїмо саме напередодні ожвленої праці наших дошкіль, вакаційних осель, півкольоній і кольоній. Надходять вакації. Діти не можуть користати з дотеперішніх бібліотек. Думаємо, що наша стаття зацікавить ті наші установи, що організують ті ділянки суспільно-виховної праці.

Пригадаємо також, що величезні заслуги в продукції літератури для дітей і молоді має Видавництво „Світ Дитини", „Рідна Школа" і „Просвіта". До цих видавництв треба звертатися за фаховими інформаціями й порадами та матеріялами для дитячих бібліотек (Видавництво „Світ Дитини", Львів, вул. Зіморовича 2, „Рідна Школа", Львів, вул. Сикстуська 46, „Просвіта", Львів. Ринок 10).

Іван Ющишин.

—o—

На допомогу Турчанщині.

КОМУНІКАТ КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ ТУРЧАНЩИНІ.

З початком травня ц. р. появилися в українській пресі вістки про катастрофу серед рільників Турчанщини, спричинену браком паші для худоби і зерна на засів. Та лихо все йде попарі. Селяни, витративши з останнього на закупно паші та висіявши останнє зерно, яке вже й так мало хто мав, лишилися цілковито без засобів до життя. Турчанщині грозить голод.

Та це ще не все. В неділю 22. травня ц. р. нова елементарна стихія навістила пограничну смугу турчанського повіту. Над селами Соколики, Либохора, Яворів, Сянки, Ботелжа, Турочки та Ясінка Масьова перейшла грізна градова туча зі зливним дощем, яка знищила озимину та сполокала сьогорічні засіви, як і новозасаджену бульбу враз із горішньою верствою землі, так, що в багатьох випадках заходить потреба наново засіяти грунт зерном чи засадити бараболею.

При філії „Сільського Господаря" в Турці повстав Комітет Допомоги Турчанщині, який звернувся з покликом до Українського Громадянства прийти з допомогою голодуючій Турчанщині.

У відповідь на цей поклик прислав **Центросоюз вагон вівса**, який вже розділено поміж найбільше потерпівших селян. Крім цього на руки скарбника Комітету о. Адріяна Левицького прислали грошеві допомоги отсі громадяни й установи (в золотих): посол Тершаковець 50, проф. Павлюх, Львів 5, о. Степан Білинський, Самбір 5, Іван Марків, Сурохів 3, Пелехович і тов., Львів 2.50, Олександра Чубатова, Бережани 10, С. Лебединський, Золочів 20, Ярослава Крохмалюк, Підгайчики 10, Т. Водяний, Яворів 2, о. Маслянник, Перемишль 5, урядовці Українбанку, Станиславів 9, Степан Савула, Лісько 3, інж. Когут Ілько, Озірна 5, о. Олекса Гоцький, Глинсько 3, о. Іван Заяць, Телиголово 10, Олег Волянський, Познань 3, о. Васильків Яр., Доброводи 1, Сидора Паліева, Рівня 5, о. Бартків і Д. Цурковський Романів, 4, м-р Володимир Мацейович, Сокаль 20, о. Вол. Клюка, Яксманичі 5, Н. Волошанська, Ковель 10, дир. Зубрей Мих. і тов., Перемишль 10, Осип Яновіч, Делятин 6, Ізидор Івасиків, Блажова 3, урядовці Маслосоюзу, Стрий 15, Ігуменат оо. Василіян, Жовква 20, кооператива „Згода", Львів 12, Марія Левицька, Дитятин 5, гр.-катол. уряд парохіяльний, Близянка 7, Анна Логінська, Перемишль 10, Чик Еміліян, Львів 5, Е. Залеська, Дрогобич 10, Покутський Союз у Коломиї 55, кооп. „Віра", Рава Руська 20.

Всім Жертводавцям складає Комітет щиру подяку та закликає Українське Громадянство до дальших датків, які просимо пересилати на адресу о. Адріяна Левицького, Турка н/С.

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", I, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, ставши у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже у княжій добі.

Будьмося гарні, радісні і пишні =

Пятенята Пальмолів!

Зовсім як у казці! Одного гарного дня вродилося всі пятеро, повні життя. Одначе їхня шкіра була дуже делікатна! Як її плекати? Маслиновим олійком — рішили лікарі. А потім? Тільки милом на маслиновім олійку: Пальмолів! Яка це цінна рада для матерей! Завдяки Пальмолів шкіра стає елястична, гладна і свіжа. В цей спосіб вжите мило Пальмолів є засобом краси: „З хвилиною, коли вже можна було вжити мила з водою, ми вибрали виключно мило Пальмолів до щоденної купелі цих славних у цілому світі дітей".

Dr Alina Rey Dufft

Мило Пальмолів можна дістати у всіх перфумеріях і дрогеріях та крамницях Народньої Торговлі, М. сьянських Українських Кооператив і Центросоюзу.

У справі адвокатських аплікантів.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Деннико̀м Законів з 12. V. ц. р. (ч. 33, поз. 289) проголошено новий закон про устрій адвокатури. Не вдаючись покищо в докладніше обговорення цього закону, звертаємо увагу товаришів адвокатських аплікантів на ті перехідові постанови закону, які дотичать аплікантів.

Найважніша є постанова арт. 159, згідно з якою адвокатські апліканти, які в дні 12. V. ц. р. не мали чи то а) одного року адвокатської аплікації, чи то то б) одного року судової аплікації, чи врешті в) трьох місяців адвокатської аплікації і року обовязкової військової служби, мусять для відбування дальшої адвокатської аплікації а) відбути щонайменше дволітню судову аплікацію і здати судейський іспит та опісля б) докінчити адвокатську аплікацію згідно з постановами нового закону.

Зновуж згідно з уст. 4. цього артикулу міністр справедливости може з важних причин звільнити від судової аплікації апліканта, який на основі нового закону мав би відбувати судову практику та має складати судейський іспит

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

На цю останню постанову звертаємо увагу товаришів. Апліканти, які не відповідають вимогам з арт. 159, зокрема не мають ще одного року адвокатської чи судової аплікації, повинні негайно внести подання до **міністра справедливости** та просити звільнити їх з обовязку відбувати судову аплікацію, при чому для омилення евентуальних непорозумінь подання треба писати й адресувати не до міністерства а до міністра справедливости. В поданні треба подати важні причини свого прохання. Такою важною причиною повинна бути передовсім обставина, коли даному аплікантові до одного року аплікації залишається ще небагато часу — часто навіть кілька днів. Треба також подати дату впису на листу аплікантів чи пак дату зложення приречення, хід аплікації, перерви і з яких причин вони були, патрона, у якого відбувається практика і всі інші дані, що дотичать і апліканта і аплікації.

Як нас у Львівській Адвокатській Палаті поінформували, Міністерство Справедливости окремим письмом (ч. Б. П. 6442/38) повідомило, що такі подання можна вносити тільки до 1. липня 1938. р. та що щонайменше до того часу Львівська Адвокатська Палата не буде переводити ніяких счеркнень з листи аплікантів. Тому подання ті треба вносити якнайскоріше. **Подання треба пересилати просто до Міністерства Справедливости, а не через Адвокатську Палату.**

Звертаємо ще увагу, що міністр справедливости може звільнити тільки від судової практики, а не від судейського іспиту, який мусітимуть здавати ті апліканти, що не відповідають вимогам з арт. 159. Тому треба просити тільки звільнення від судової практики, зате безцільно було би просити звільнення від судейського іспиту.

З другої сторони ті адвокатські апликанти, які в дні 12. V. ц. р. мали вже чи то рік адвокатської чи судової аплікації або три місяці практики й один обовязкової військової служби, кінчать адвокатську практику на основі дотеперішнього закону про устрій адвокатури.

При цьому звертаємо увагу, що адвокатські апліканти, які в дні 12. V. ц. р. мали вже рік аплікації або три місяці аплікації і рік обовязкової військової служби, мають право заступства перед окружними судами; апліканти, що мають три роки аплікації, мають право заступства перед апеляційними судами.

Докладніше обговорення закону залишаємо до часу, доки не виясняться всі сумніви, які в практичному пристосуванні насуває новий закон. Таких сумнівів є багато. Зокрема не виясненa ще остаточно справа, чи апліканти, які не відповідають вимогам арт. 159 (не мають року аплікації і т. д.), будуть счеркнені з листи аплікантів та мусітимуть наперед відбути судову практику закінчену судейським іспитом і опісля кінчити адвокатську аплікацію, чи навпаки. Останні відомости йдуть у тому напрямі, що ті апліканти могтимуть наперед відбути адвокатську аплікацію й опісля перейти на судову аплікацію.

На всякий випадок не треба самому виписуватися з листи аплікантів чи покидати аплікацію, зате треба, що ще раз підкреслюємо, внести подання, про які згадано вище. Автім Львівська Адвокатська Палата інформує, що всі заінтересовані адвокатські апліканти дістануть з Палати письма з вказівками й порученнями.

Найближчі дні покажуть, яка буде устійнена практика.

М-р Маріян Дзьоба,
прес. реф. аплікантів при С. У. А.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 109. Понеділок. 28 (16) травня 1888.

ПРАВНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА В РОСІЇ.

„Діло" наводить повний текст „циркуляра" російського міністерства внутрішніх справ з 1881 р., яким російська влада трохи злагіднила відомий закон з 1876 р. про заборону українського слова. На підставі тексту „циркуляра", що не був до того часу прилюдно проголошений, „Діло" виказує, що ті нібито полекші не мають практичного значіння, бо всякі дозволи на друк чи на театральну виставу залежать від генерал-губернаторів чи губернаторів, які у таких випадках кермуються своєю особистою волею та примхами. „Діло" стоїть на становищі, що все-ж навіть ту дрібку прав, що її дає „циркуляр", треба використовувати, а на всякі „фантазії" центрів вносити жалоби до міністерства та до сенату. „Але окрім цього — пише „Діло" — треба всіми способами вести агітацію за тим, щоб українське слово поставили бодай нарівні з усіми іншими під загальний, хоч не легкий для змісту, цензурний закон російської держави!"

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА УКРАЇНЦІВ.

В цьому числі „Діло" подає короткий реферат статті берлінського часопису „Пост" про українців. У цій статті є історична згадка про український нарід, особливо про його літературне відродження, а потім інформації про найновіші часи, тобто про організацію політичної боротьби за національні права, якої остаточною метою є основання нової київської держави.

УКРІПИЛИ ВАРШАВУ.

„Діло" подає за „Біржевими Ведомостями" вістку, що військова влада побудувавши у Варшаві тринадцять фортів, зробила з неї велику твердиню з пів мільоном людей. Окрема комісія мала розслідити, як довго місто могло би триматися зі своїми теперішніми харчевими припасами на випадок облоги, та ніколи треба би уладити харчових магазинів, замкненних торговиць на худобу, складів вугілля і т. д., щоб можна було на випадок облоги залишити Варшаву самій собі.

НЕВДАЛИЙ КОНКУРС

На конкурс „Славянського Благотворительного Комітету в Петербурзі", проголошений в честь памяти св. Кирила і Методія на працю: „Чи можливо і необхідно злучити славянські народи щодо письменства" — не надійшов ані один твір. Рачинець конкурсу продовжили.

Ще про Чижиків.

До переходу чижиківських українців римо-католиків на греко-католицький обряд.

У звязку з нашою вчорашньою статтею про перехід 39 чижиківських селян римо-католиків на греко-католицький обряд треба додати, що з усіх римо-католиків, які є в селі Чижиків, тільки чотири родини святкують римокат. свята. Тому тимбільше дивує отой страшний, просто істеричний алярм „Слова Народового", про який ми вчора писали, що буцімто чижиківські поляки покидають віру й національність своїх батьків. „Слово Народове" може бути спокійне! Ті чотири родини, що святкують польські свята, не покидають віри ані національности, до якої признаються.

Про національність чижиківських римо-католиків, до якої вони зрештою отверто признаються, свідчить проречисто факт, що в часі українсько-польської війни служили вони в Українській Галицькій Армії і деякі навіть у тій війні як вояки Української Армії полягли головами. „Слово Народове" чи пак його інформатор, отой „дзялач народови" з львівського повіту, може про це не знає.

Зачуваємо, що справа переходу згаданих вчора чижиківських українців римо-католиків на греко-католицький обряд вже полагоджена компетентною владою і ці чижиківські українці вже приписані згідно зі своїм бажанням до греко-католицької Церкви.

*

При нагоді довідалися ми, що перед кількома днями була в Чижикові зі Львова комісія, яка оглянула український „Народній Дім", що його чижиківські громадяни саме будують, і припинила будову. На запит громадян, чому припиняють будову, комісія відповіла, що причини дістане комітет будови на письмі. Треба додати, що громадяни Чижикова задумали великий будинок, якого частину підтягнули вже під дах. Будову мали закінчити ще цієї весни і на Зелені Свята мало відбутися посвячення „Народнього Дому". Покищо будову треба було припинити.

Коли їде віз, зупинися на місці!

Памяти пок. Івана Левицького.

На мурах Львова появилися клепсидри, в яких музичні товариства запрошують громадянство до участи в жалібному богослуженні за душу бл. п. Івана Левицького, яке відбудеться в суботу 28. ц. м. в год: 8. рано в катедральному храмі св. Юра. З цього приводу містимо на сторінках „Діла" ширшу згадку про Покійного пера проф. О. Залеського. — Ред:

Дня 8. квітня ц. р. помер у Львові Іван Левицький, учитель музики та композитор, людина, що своєю працею на нашій музичній ниві заслужила собі хоч на таку коротку часописну згадку.

Покійного пізнав я ще до війни у Львові, де він учив співу та гри на скрипці в жіночій учительській семінарії УПТ. З вибухом війни служив короткий час в австрійській армії, та через слабе здоровля звільнився із військової служби й опинився на еміграції у Відні. Там учив він знову музики на українських семінарійних курсах та заробляв на життя приватними лекціями музики, а попри те доповняв свое музичне знання. У 1918 р. вернувся у Львів, де працював як учитель у державній учительській семінарії та в Музичнім Інституті ім. М. Лисенка.

Перші музичні твори Левицького були це легкі мельодії на скрипку та пісні на жіночий хор, які він творив, щоб дати своїм учням потрібний матеріял до науки, головно в часі побуту на еміграції у Відні. Головним полем його композиторської праці були твори на скрипку з фортепіяном, яких вийшло друком 13 чисел. Є це мельодійні твори поважнішої фактури, писані добрим знавцем інструменту. Рецензент „Нового Музичного Часопису" (Neue Musik Zeitung) у Штуттгарті порівняв декотрі скрипкові твори Левицького з творами Венявського щодо їх мельодійности та кольористики. Левицький видав друком отсі скрипкові соля з фортепіяном: Романца, Арія з варіяціями, Ноктюрн, Вальс, Казка, Два українські танки, Українська рапсодія, Балляда (Князь Святослав над Опором), Мазепа, Червона Калина (на скрипку, челло й форт.), а також перерібку Лисенка „Гетьмани" і Січинського: „Дума про Нечая" на скрипку з форт. Твори ці є цінним вкладом у нашу небогату скрипкову літературу. Крім цього написав Левицький кілька хоральних творів, як „По улиці вітер віє", „Минеться ніч", „Тече вода", „Сон", „Плуг", „Ой упав-же він з коня" — усі на жіночі хори та „Глянь на криницю" на мішаний хор. Видав також один сольоспів та три популярні теоретичні підручники: Короткий нарис історії музики, Основи теорії музики і Популярну науку гармонії.

Покійний був теж добрим педагогом, про що свідчить його праця в Музичнім Інституті ім. М. Лисенка, як також і те, що проживаючи у Відні, виробив собі марку доброго вчителя гри на скрипку і мав поважне число учнів, чого в такім музичнім осередку, як Відень, не легко було добитися. Спокійний, тихий та скромний у житті — таким і його покинув, навіть без коротких заміток у пресі про свою смерть. Як це і не дивно, але навіть „Українська Музика", орган професійних музик не згадала про Покійного ні словечком хоч був він професійним музикою...

Нехай хоч цих кілька рядків будуть згадкою про тихого працівника для української музики та доброго друга.

Осип Залеський.

Економічний огляд.

Без зайвого посередника.

(З приводу оснування меблярської кооперативи „Архо").

Підкреслюю „без зайвого", бо є посередники, яких годі вважати непотрібними, паразитами. В ріжних випадках посередник відіграє позитивну ролю при виміні дібр. Він спроваджує новий товар до далеких країн, даючи споживачеві поступ і вигоду, продуцентові — зиск, він фінансує далекі транспорти, бере на себе частину ризику, підсилює кредитом продукцію і споживання і т. д.

Та від цього посередника-піоніра треба відріжнити посередника-паразита, що від нього в останніх десятиліттях кооперація звільнює наше громадянство. Коли не брати під увагу шинкарів здається найсумніша роля припадає у нас чужим купцям-посередникам, що захопили торговлю виробами ремесла й домашнього промислу: вони не беруть на себе ніякої з позитивних функцій, яку може виповнити посередник, але обмежуються до визиску продуцента і споживача та обнижують рівень продукції.

Коли напр. візьмемо під увагу меблярський промисл, сильно розвинений на передмістях Львова та по селах положених на схід і північний схід від нашого міста, ствердимо, що роля купця-посередника в цій ділянці не має у собі нічого позитивного. Жидівський купець становить тут зайвий етап між українським ремісником та ріжнонаціональним покупцем.

Торговець меблями перш за все дуже поважно підносить ціну товару: столяреві не платить він здебільша навіть половини квоти, яку бере від покупця. За які послуги каже він собі так дорого платити? Він не бере на себе коштів ні ризику транспорту, бо столяр мусить доставити йому меблі до складу. В невеликих розмірах кредитує він продукцію, а часто бере товар у комісь. Ніякого ризику склад меблів не має, бо товар не нищиться ані так скоро не стає немодний. Покупцеві не гарантує купець якости ні привкости товару — правна вартість гарантії доволі ілюзорична, покривдженому покупцеві виграти справу в суді важко. Власникові складу меблів здебільша не залежить на тому, щоб виробити собі добру опінію. Купець, що продає товар, який скоро зуживається (жарч, одяг, галянтерія) старається прив'язати покупця до себе, зробити з нього постійного клієнта. Склад меблів не може мати постійної клієнтелі, бо умеблювання купується здебільша раз на ціле життя і разом. Користуючися тою безкарністю, купець не дбає про якість меблів. Він має перед собою єдину ціль: зиск, тому дбає лише про дешевіння продукції, від столяря вимагає лише, щоб товар був дешевий. В таких умовинах столяр тратить не лиш охоту, але й змогу змагати вгору, рівень столярства обнижується під естетичним і технічним оглядом.

При такій ролі посередник вдержався в меблярському промислі лише завдяки обставині, що столяр не має за що утворити власного складу і навязати безпосереднього контакту з покупцем, віддаленим від нього на кілька кільометрів. Такий безпосередній контакт наладнувався лише спорадично.

Траплялося, що хтось приїздив зі Львова до Підберезець чи Чижикова і замовляв у одного з тамошніх столярів меблі. Знайомі, що їх бачили, ставали також клієнтами того столяря. Цим способом деякі здібніші майстри унезалежнювалися від посередників, здобували собі власну клієнтелю та підносили продукцію на вищий рівень: їм уже випадало виробляти гарний і привкий товар, бо він становив для них рекляму. На жаль підльвівські столярі вдоволювалися такими примітивними, пасивними засобами при здобуванні ринку; вони не шукали за покупцем, лише ждали, аж покупець сам про них довідається та відшукає їх. Можна було дивуватися, що ті люди, які проявили стільки зрілости в культурно-організаційному житті, не зуміли згуртуватися в обороні своїх життєвих інтересів.

На щастя ініціятива в тому напрямі прийшла і відразу стрінула поважний відгук: недавно основана меблярська кооператива „Архо" обєднала відразу 60-ох столярів та дістала підтримку наших кооперативних централь. Завданням цієї установи є: увільнити членів від подвійного визиску посередників, запевнюючи їм постачання матеріялу на збут виробів; про дальші плани не потрібно писати на цьому місці.

Нова кооператива, реорганізуючи меблярський ринок, приносить хосен не лише продуцентові, але й покупцеві: цей останній має вже врешті склад меблів, де може дістати гарантію тривкости купленого товару. Відпадає причина, що обнижувала рівень продукції меблів призначених до жидівських складів, а саме визиск; від столяря, якому добре платиться, можна вимагати доброї роботи. Таку вимогу кооператива навіть мусить ставити своїм членам. Коли індивідуальний купець чи столяр продасть нетривкий товар, це — як ми ствердили — здебільша пройде безкарно. На таку безкарність не міг би рахувати одинокий український склад меблів, широко розреклямований, установа на яку звернені очі всього громадянства, громадянства, що до своїх установ ставить зокрема суворі вимоги.

Кооператива „Архо" — це перша у нас кооперативна установа з ділянки ремесла і домашнього промислу, відразу закроєна на ширшу скалю завдяки підтримці централь. Здається, що столярський промисл найкраще підходить на старт для тої доволі нової у нас кооперативної ділянки. Коли більша частина галузей домашнього промислу і ремесла поважно загрожена фабрикою, поставлена на низькому рівні або становить предмет люксусу, меблярство не має тих слабих сторінок. Воно продукує товар необхідний, поважний, тривкий, товар, який має запевнену настільки високу ціну, що оплачує працю й матеріял та запевнює зиск, тому вповні підходить до раціональної економічної організації.

Б. Галайчук.

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ІХ ВКАЗІВОК!

Сумна господарська дійсність на Закарпатті.

В українській закарпатській пресі находимо багато нарікань на господарську політику уряду і ріжних урядових господарських установ, що мало турбуються незавидним положенням обідніних хліборобів і верховинців. „Свобода" в 17. п. м. обговорює поведінку ф-ми **„Латорица"**, що належить до французьких і бельгійських капіталістів. Вона при тихій згоді празького уряду і його експозитур на Закарпатті немилосерно використовує українських селян, вимагаючи **високої аренди за сіножати і пасовиська.** Перелоговий землю бар. Шенборна уряд не переводить, дарма, що **колись зобовязався розпарцелювати** її поміж малоі безземельних селян. Кооперативна централя **„Красный Дружественний Союз"**, відданий чужо-національним елементам, веде радше противокооперативну і шкідливу народові роботу, живучи на субвенціях. **„Земледільська Комора"** та **„земледільський реферат"** розпоряджають агровомами в терені, але вони чехи або москвофіли, які мало турбуються підвесенням господарського стану країни. Згаданий „реферат" видає журнал „Село", друковний незрозумілим язичієм. Урешті т. зв. **„Народогосподарський Збор"** має на чолі москвофіла, що його запротегував посол Зайц і помирає великі тисячі. А яка користь із того?

Ще ясніше представляє господарське положення по ту сторону Карпат орган закарпатської молоді „Пробоєм". У числі за травень друкує він статтю М. Мазанця п. н. „Нечувана нужда на Верховині". М. і. читаємо там ось-що:

„Внаслідок минулорічної посухи є великий брак сіна здовж і поперек Верховини від Попраду по Ясіню. Не говоримо вже про хліб, якого ніколи не було достаточно. До того ще спізнена і морозлива весна зовсім унеможливила виганяти скот на пасовиська. Тому не диво, що багато худоби вигинуло з голоду. Люди самі голодують, щоб купити трохи сіна для худоби. Та на жаль купити сіна не можуть, хоч платять по 100 ч. к. за м., бо адміністраційні уряди не постарались (хоч обіцяли!) про достаточний довіз сіна".

Автор домагається, щоб уряд вислав на Верховину комісію, яка списала би втрати спричинені посухою і голодом та щоб ці втрати держава покрила.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

НАЗРІВАЮЧА КРІЗА І СПРАВА ПОЛЬСЬКОЇ ВАЛЮТИ.

„Час" (з 24. п. м.), нотуючи голос проф. Цвайга з приводу назріваючої кріси і засобів боротьби з нею, та зокрема його думку, що — мовляв — завдяки девізовим обмеженням лекше зможе Польща протиставитись зниженій вартості цін, що йде зі світу, пише: **„Не поділяємо того оптимізму. Не думаємо, щоб без глибших реформ у валютовій царині, без пристосування польської валюти до валютових системів, які панують тепер у світі,** можна було відсунути хвилю знижки цін, яка коли місяць може вдарити в господарство Польщі".

Одним не зверне проголошує „Час" думку, що не зміниться вартости польської валюти в відношенні до золота тоді, коли інші держави перейшли такі революції на валютовому відтинку, є слабим місцем польського національного господарства.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЧИ СПРАВДІ НОВА ВСЕСВІТНЯ ЕКОНОМІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ?

Англійська преса поширила вістку, що міродайні кола плянують скликати світову господарську конференцію після торговельних переговорів В. Британії зі Зл. Д. П. Америки. Завданням цієї конференції мало бути: погодити „посідаючі" держави з „непосідаючими", щоб цим робом усунути господарські мотиви міжнароднього напруження. Як подає згадана преса — конференція мала зайнятись чотирма точками: 1) міжнародньою кредитовою проблемою, 2) як зменшити торговельні обмеження, 3) як скасувати валютову регламентацію в відношенні до торговлі і 4) як найти доступ до джерел сирівців.

АНГЛІЯ ЗБИРАЄ ХАРЧЕВІ ЗАПАСИ І СИРІВЦІ, ЩОБ ІХ МАТИ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

Васпчене збройних В. Британії, відоме хочби з не бувало високої суми військових кредитів, не обмежується тільки до того, що дбає про воєнне знаряддя. Англія мобілізує теж інші засоби, особливо харчові, розуміючи добре труднощі прохарчування населення у випадку війни і труднощі довозу сирівців. Ця мобілізація засобів повинна йде зі збереженням глибокої тайни, щоб не підбивати цін на артикули, що їх закуповує держава. Доручення закупів діспонують великі торговельні доми, зв'язані повною дискрецією. Через те навіть найпильніші біржевики домірковуються про державні закупи щойно тоді, коли вже дотична акція закінчена. Розмірів державних воєнних закупів харчевих продуктів ніхто докладно не знає. Наприклад кількість закупленої пшениці подають між 2—5 мільйонами квінталів, отже в дуже великій скалі. Також оцінка закуплених товщів (100 тис. тон) чи цукру приблизна. Про мобілізацію тайних резерв сирівців натякнув легко в палаті громад канцлер скарбу Саймон, не подаючи очевидно розмірів після мобілізації.

—o—

ГОСПОДАРСЬКА ВСЯЧИНА.

= Згідно з даними секретаріяту Ліги Націй **продукція золота** зросла в 1937 р. на 7% у порівнянні до р. 1936. Також збільшились резерви золота в державних банках (від 1929 р. на 250 відс.!). Німеччина, Італія і Японія мають всього 2 відс. загальної кількости резерв золота, а Зл. Д. П. Америки, Франція, Бельгія, Англія, Голяндія, і Швайцарія — разом тримають 87% світового запасу золота.

= Авізоване мексиканським урядом приборкання повстанців на чолі з ген. Седільйо виказалось неправдивим. **Повстання фінансують два нафтові велитні:** Роял Дач Шель і Стандарт Ойль Компані, в надії, що їм здасться реактивувати свої права до дальшої експльоатації нафтових терен у Мексику.

= **В наддунайському басейні** починається на добре конкуренційна гра між двома таборами: Німеччиною й Італією з одної сторони і Францією та Англією з другої сторони. Конкуренція в виборі споживчих артикулів і сирівців, що грозить перейти в господарську війну, має очевидно крім фінансово-господарських причин, також причини політично-мілітарні.

Сторінка без політики.

Четверті роковини народин канадійських пятенят.

Торт із 20-ти свічками буде символом святочних роковин народин, що відбудуться 28. травня ц. р. в маленькому канадійському містечку Келендер. Аджеж канадійські пятенята мають разом уже 20 літ. Аджеж саме цього дня кожне з них кінчить своїх 4-ри роки.

Досі, ніколи й ніде пятеро дітей не мало такого світового розголосу та слави, якою можуть почванитися пятенята. Нині називають їх „дітьми щастя". Та шлях до цього щастя не був легкий. Намічену ціль осягнули виключно завдяки безупинній і повній посвяти опіці не лиш доглядачок, але теж і відданого цій справі лікаря д-ра Дафо.

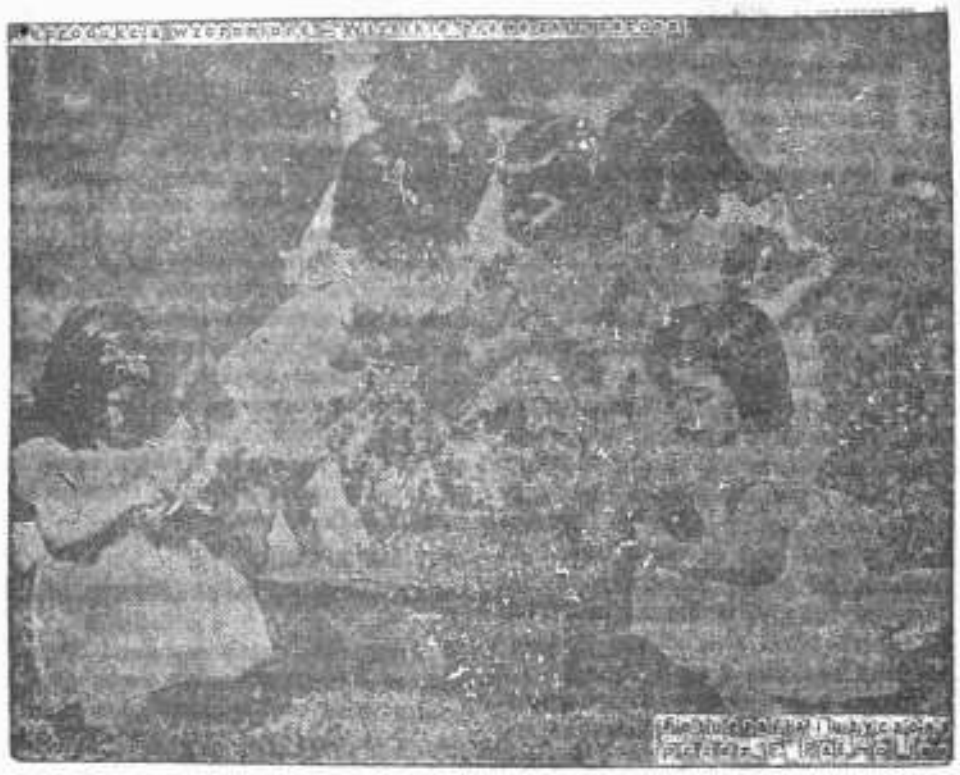

Канадійські пятенята такі подібні до себе, що просто важко їх пізнати.

Пятенята прийшли на світ передчасно, й тому були вони дуже маленькі та кволі. Зате сьогодні вони здорові, інтелігентні дівчатка, що якнайкраще розвиваються. На своїх 4-ри роки, вони наскрізь нормальні.

Після народин їх життя числили на години. Коли ж проминув тиждень, місяць, а то й пів року — то це було справжнє чудо!

Вже від початку всі побоювалися, що пятенят не вдасться удержати при житті. Та від перших годин, повних сумнівів, коли д-р Дафо перейняв над ними опіку, коли станув схвильований перед чудом природи у формі пятьох живих дівчаток, що ледви дихали, їхнє життя і правильний розвиток були запевнені. Вбогий дім подружжя Діон із своїм скромним вивінуванням зовсім не був приготований на прийняття несподіваного гостя... А воно вродилося ще й друге, третє, четверте та вкінці й пяте дитинча!

Проте — погляньте на останню знимку пятенят. Цеж найкраще свідоцтво ніжної, вільної від егоїзму опіки, що її виявляє старий, сільський лікар, який своє життя рішив присвятити вихованню цих пятеро розкішних дітваків, до часу їх повної дозрілости.

Їх міцні маленькі тіла, розвиваються при допомозі забав і руханки, що їх стосують відповідно школені доглядачки-вчительки. Цеж саме ці малі кволі тільця, на які д-р Дафо мусів хухати й дмухати, щоб вони не закостеніли назавжди. Кожного дня, від самого початку, натирали їх пальмовим олійком, бо нічим іншим не вільно було їх мити.

Вже в минулому році пятенята розпочали своє навчання. До цього часу найважнішою справою було їх тіло. Сьогодні конче треба розвивати їх ум. Професор університету в Торонто, д-р Бляц зорганізував окремий зїзд найчільніших американських та канадійських психольогів-педіятрів, щоби вони науково прослідили пятенята. Ці дослідники стверднли, що діти в першу чергу дуже нетоварискі. Цей факт повсюдно, що вони не мали ніякого зв'язку з іншими дітьми, за виїнятком рідких відвідин своїх старших братів та сестер. Очевидно, воно не могло вистачити відповідному їх умовому розвиткові. Лікарі запевняють, що рівень інтелігенції дітей впродовж цього року замітно підвищиться. Д-р Бляц, який обсервує їх і досліджує, каже, що виховання пятенят може кинути нове світло на „актуальні питання дідичного впливу і окруження на розвиток індивідуальности". Закриваючи зїзд він стверднв, що: „дані, які ми здобули, можуть послужити нам як доказ, що індивідуальність є дідична, але існують теж дані, що індивідуальність формується і під впливом окруження".

В останньому часі заангажовано для пятенят нову вчителькy, яка безсумнівно в їх житті відкриє новий розділ. Ця вчителька Нора Русель, яка по довгих місяцях окремого вишколу під проводом д-ра Бляца, заступить дотеперішню доглядачку. Крім читання й писання, діти будуть учитися музики й ритміки.

Вже нині виступають у пятенят яскраві прикмети їх індивідуальности. Найбільш задіркувата між ними, непослушна, але при тім і найбільш товариська є мала Аня. Івонка дуже популярна і має куди більше симпатій, якби вона сама собі цього бажала. Вона теж верховодить над іншими пятенятами. Зновуж Сесіль, то „неоцінена великість", Мелі маленький весельчак. Остання Маруся може найменша, але при тому найбільше „товариско вироблена". Якщо котресь із пятенят нечемне, то найгострішок для нього карою є повне відокремлення.

Пятенята не вміють ще добре говорити — але вони себе так знаменито розуміють, що слова дуже часто стають зайві. Окремою мовою т. зв. „діялектом пятенят" висловлюють вони свої думки й дають собі теж знаки руками. Що пятенята умово зовсім правильно розвинені, про те може переконатися кожний, то їх побачить на срібному екрані. (В найближчому часі появиться фільма з пятенятами, як із фільмовими зірками).

Доказ своєї проворности вони дали під час цьогорічного Різдва. Щоби забавити дівчаток, д-р Дафо перебрав себе за св. Миколая. Канадійським звичаєм він одягнув перуку, червоний плащ і приправне собі білу бороду. Для скріплення вражіння виграли тоді дзвони і св. Миколай голосно постукуючи закаблуками, явився перед дівчатками.

Та не зважаючи на ці всі аксесорії, діти пізнали його негайно, витаючи радісним криком: „О! наш доктор прийшов!".

Обід з акули, гіпопотама і червяків.

Раз на рік відбувається в Парижі екзотичний обід із самими дивоглядними стравами. Ініціятором цих обідів є „Державне товариство акліматизації". Минулої суботи відбувся в Парижі цьогорічний обід.

Мені складалося з багатьох страв, що їх приготовили вперше. Спершу подавали закуски: „свинина 1938 р.", приготовлена на підставі припису якогось д-ра Годюшо, половина сушена 3—6 місяців на повітрі, маленькі слимачки з кількі якихось насікомих показали гостям спершу живі. Відтак їх зварили в соленій воді й подали на стіл гарячі. Сам їх вигляд міг кожному відобрати апетит і добровольців до тієї страви не було багато. Та ті, що відважилися зїсти кухлі, запевнили, що ще ніколи не їли нічого смачнішого...

Після закусок подавали рибні страви: мавританські сардинки, форелю привезену в Канаді, філе з акули та інші екзотичні риби.

Як головні страви подавали на стіл: смажену антильопу з рижем, перського оленя, африканського бика, печеню з гіпопотама, приправлену спеціяльними, екзотичними начинками і т. д.

З ярин, що нас овочів годиться відмітити: свіже сіно і якусь страву приладжену із зварёного по китайськи рижу, кусників мяса, шпинки, дрібно посіченої трави, ящірні і присмаженої цибулі...

На десер подавали будинь із сушених фіг та морозиво з грейпфрутів і меду.

Справді ріжнородне та „апетитне" меню.

—o—

Шотляндський дотеп.

Підчас світової війни на фронті у північній Франції стояв шотляндський полк. Одного дня вояк того полку дістав від жінки листа, в якому вона повідомляє його, що вже пора садити бульбу і слід уже скопати поле. Тому вона мусить узяти двох, або трьох робітників.

На лист шотляндець відписав таке:

„Моя дорога жінко! Борони Тебе Боже копати поле. Робітники можуть відкопати військову зброю, заховану на глибині пів метра..."

Листи з фронту підчас війни отворала цензура. Десять днів пізніше вояк дістав від жінки другого листа:

„Не знаю, що таке трапилося, хто щось доніс, але вчора прийшов з Единбурга військовий відділ і перекопав на нашому полі всю землю, шукаючи за якоюсь зброєю".

На той лист шотляндець знову відповів:

„Моя дорога жінко! Тепер можеш садити бульбу".

КІТКИ ГОДУЮТЬ ЛИСИЦЬ.

На фармі для розплоду чорносірих лисиць, положеній недалеко Копенгагену, прийшло недавно на світ 90 малих лисенят. Та лисиці-матері почали видушувати своїх малих. Тоді власник фарми не мав іншої ради, як відділити лисиць від малих і він звернувся за допомогою радія до мешканців Копенгагену з проханням доставити йому кіток, які могли б кормити новонароджених лисенят.

Заклик власника фарми не залишився без відгомону. Ще того самого вечора привезли до нього з усіх усюдів кіток, які виявилися прегарними опікунками лисенят. Таким чином фарму для розплоду расових лисів урятували мешканці Копенгагену, власники котів.

—o—

НОВІТНІЙ „КОВЧЕГ НОЯ".

До Ротердаму причалив перед кількома днями корабель, який привіз на своїм чердаку 5.000 живих звірят із Голяндської Індії. На чердаку цього корабля було три тигри, два вужі-давуни, одна пантера, чотири прегарні олені, 4 ягуари, 4 слони, 32 фламінгів, орел, призначені здебільша для Голяндії, частинно для зоокордоку. Багато з них опиниться в амстердамському звіринці.

Корабель, що привіз транспорт звірят до Ротердаму ріжниться від стародавнього ковчегу Ноя тим, що ніхто не втікав на ньому перед потопою і що не всім звірят добирали парами.

Приїзд корабля викликав у Ротердамі справжню сенсацію і мешканці юрбами облягали пристань, щоб надивитися доволі на прегарні примірники рідких звірят.

Конкурс „Вулиця вбиває".

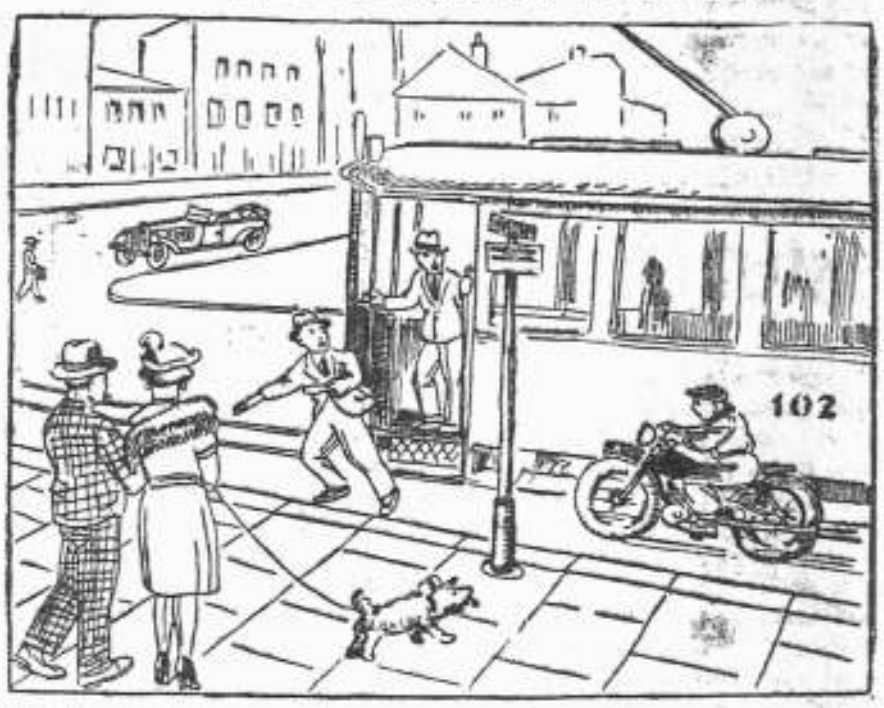

3

Для учасників цього конкурсу призначено 120 швайцарських годинників заходом Польського Автомобільклюбу та Дорогової Ліги у Львові.

Хто хоче брати участь у конкурсі, повинен читати короткі вказівки про вуличний рух, які появляються щоденно в нашому часописі.

УМОВИНИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ.

1) Хто хоче бути кандидатом на премію, мусить зібрати конкурсові рисунки, вирізати їх з „Діла" і наклеїти на листок чистого паперу.

2) Хто на рисунках догляне місця, що нарушують приписи про вуличний рух, має в тих місцях зазначити колісце на знак, що там є помилка.

3) Хто влучно зазначить олівцем усі помилки на всіх трьох рисунках, буде кандидатом до нагороди.

4) Незалежно від знаків, які вказують помилки, можна ще в одному реченці коротко списати помилку так, щоб вона була вказівкою, як не треба нарушувати приписів про вуличний рух. Ті, що це зроблять, будуть кандидувати до вищої нагороди: годинника на руку.

5) Розвязки треба буде не пізніше як до 4. червня переслати почтою або доручити особисто на адресу: **Małopolski Klub Automobilowy, Lwów, ul. Sienkiewicza 3; Konkurs „U. Z."**

6) Розвязку загадок треба висилати у незаклеєних копертах з маркою по 5 сот. як друк, а на листку, де є розвязка, помістити виразно своє імя, прізвище та адресу. Хто дає розвязку письменну (не тільки закреслену олівцем), мусить дати марку, як на звичайний лист.

7) Кандидатів до конкурсу будуть льосувати в льокалі М. Автомобілевого Клюбу 10. червня. Всі, що пришлють добру розвязку, мають однакові дані, щоб виграти швайцарський годинник.

Вислід конкурсу оголосимо у нашому деннику.

Зїзд „Звйонзку офіцеруф резерви" у Львові.

У Львові відбувається тридневний зїзд „Звйонзку офіцеруф резерви", скликаний до Львова для „учченя" — як читаємо в офіційному звідомленні — 20-их роковин оборони Львова. Цей зїзд почався святом на цвинтарі оборонців Львова, після чого в 12-ій годині відбулася дефіляда на Галицькій площі. Дефіляду відобрав маршал Сьмігли-Ридз, що спеціяльно приїхав на цей зїзд до Львова. За маршалом Сьмігли-Ридзом станули на степениці генерали Вечоркевич, Пашкевич, Гурецький, Лянгнер, ген. Мусс з французької амбасади у Варшаві, львівський воєвода Білик і президент міста Львова Островський. Дефіляду вів ген. Ярнушкевич.

Після дефіляди маршал Сьмігли-Ридз удався з почотом до Великого Театру, де мало відбутися відкриття зїзду. З балькону театру виголосив промову міністр комунікації Ульрих, що згадав „теплим" словом і українців. „Тут, на терені Львова, — казав він — на відвічній польській землі, де поруч нас мешкає братній руський нарід, з яким на чесних засадах формуємо співжиття, шануючи його племінну окремішність, але скріплюючи водночас життеві сили нашого народу на цій землі — у прияві головного вождя марш. Е. Сьміглого-Ридза, який при найвищій підтримці пана президента проф. І. Мосьціцького піднявся діла національного обєднання, бажаю вам, щоб ви не зупинялися у праці... Витворім таку моральну і матеріяльну силу в польському народі, щоб на світі закріпилося переконання, що не варто битися з поляками, що битися з поляками — це кепський, це найгірший інтерес під сонцем".

Після тієї промови у салі театру відбулося відкриття зїзду, на якому виголосили промови: ген. Гурецький, воєвода Білик, ген. Лянгнер, ген. Мусс і президент Островський.

З нових видань.

Марійка Підгірянка: „БРИСЬКО, ГУСКА І ЛИСИЦЯ". Віршована казка. Рисунки Е. Козака. Дитяча Бібліотека „Рідної Школи". Головний склад: Книгарня „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська 20.

Марійка Підгірянка: „ЮРКОВА МАНДРІВКА". Віршована казка. Рисунки Е. Козака. Дитяча Бібліотека „Рідної Школи". Головний склад: Книгарня „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська 20.

Марійка Підгірянка: „ЮРКО, ЖМУРКО І ХМУРКО". Віршована казка. Рисунки Е. Козака. Дитяча Бібліотека „Рідної Школи". Головний склад: Книгарня „Рідної Школи", Львів, Сикстуська 20.

Марійка Підгірянка: „КРАВЧИНЯ МАРУСЯ". Віршована казка. Рисунки Е. Козака. Дитяча Бібліотека „Рідної Школи". Головний склад: Книгарня „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська 20.

При нашій дуже слабій педагогічно-літературній продукції кожна поява найдрібнішої навіть нової книжечки виховного чи педагогічного змісту мусить викликати живіший відгук у батьків та виховних кол українського громадянства.

Наша популярна поетка Марійка Підгірянка обдарувала наших найменших чотирма дуже цінними книжечками виховного змісту. Призначені вони для 3—7-літніх дітей, для першого щабля психічно-інтелектуального розвитку, отже для дітей, що не вміють ще ні читати, ні писати та й таких, що знають уже початки письма. Будуть їх читати або самі діти, або з увагою слухати, як читатимуть старші письменні діти, виховниці чи вчительки. В кожному випадку радо оглядатимуть цікаві рисунки, малюнки

А. ЕНГЕЛЬ

Перший пацієнт.

— Пані доктор — сказала маленька кирпатенька дівчина трохи ніяковим голосом — господар знову приходив до нас. Сказав, що як не заплатимо комірного до завтра ввечір то вимовляє нам помешкання. Принесли теж рахунок за газ і телефон. І грайзлерник пригадував свій довг... Казав, що довше чекати не може!

— Добре, Польді! Я все заплачу — кивнула головою д-р Оллі Кренер.

Служниця поклала рахунки на стіл і вийшла.

Оллі підперла руками голову. Вона вже втомилася від того вічного вичікування. Усі приходять до неї: власник каменици, службовик з газівні та від телефонів, крамничник... тільки він один ні. Той єдиний, який міг би їй помогти — не приходить. Як тільки чути дзвінок у передпокою, вона зривається перелякана, схвильована з думкою: ось і він.... Але його нема, його — першого пацієнта.

Вона дивиться довкола себе. Не тільки вона і всі її вірителі чекають на того довго сподіваного гостя, але і вся ординаційна кімната, що аж блищить. Усі ці предмети аж кричать до неї: „То на це ти голодувала підчас університетських студій, на те попадала у конфлікт із батьками, які не хотіли пустити тебе на медицину?"

Оллі не може відповісти на ці дурні питання. На нині — годі. Заглядає у дзеркало, пересуває крейдкою по устах і „замикає ординацію". Пані доктор перемінюється у молоду даму, що вибирається на прохід по місті.

Перед крамничками її малої вулички купці кланяються їй: одні з повагою, другі трохи холодно, іронічно. Про нїщо люди так скоро не довідуються як про чужу невдачу. Ціла вулиця знає, що д-р Оллі Кренер чекає на свого першого пацієнта...

„Не витримає!" — каже грайзлерничка до молочарки.

„Господар уже загрозив їй, що вимовляє їй помешкання".

Їй треба бути докторкою! От вигадки теперішніх дівчат... За моїх часів..." фільософує молочарка.

Оллі втікає від таких розмов великим парком, де лежить осінне листя і шукає місця на лавочці. Перед нею стрибають горобці і вона кидає їм окрушки. Один сміливіший старий горобець їсть їй з руки: „Щось ти нездоров.... Можеб ти хотів стати моїм першим пацієнтом?" Горобець відлітає.

— Навіть і він не хоче... — думає Оллі мелянхолійно. — Ледви трапився один недужий і той утік.

Мимохіть глянула на сусідню лавку. Якийсь елегантно одягнений панок пересуває рукою по серці. Його голова якби падала вниз. Оллі вже при ньому.

— Чи вам недобре?

Панок відкриває очі і дивиться на неї здивовано.

— Тільки легкі памороки... вже мені минуло.

Оллі виймає маленьку коробочку з кишені:

— Зажийте одну пігулочку. Це вам зробить добре.

Панок слухняно проглинув лік, потім подивився на Оллі — на її очі, волосся, рожеве личко і всміхнувся:

— Мені справді покращало. Ви правдивий лікар, пані, дякую дуже.

— Ви згадали, бо я таки лікарка — відповідає гордо Оллі і передає йому свій білет: „Д-р мед. Оллі Кренер, вул. Зелена 50. Приймає від 2—5 попол."

Панок відійшов і затямив собі годину „від 2—5 пополудне" разом з улицею Зеленою. Він дзвонить щодня до дверей своєї лікарки і щодня подивляє чудову, новеньку ординаційну кімнату, що всміхається своїми стінами до пацієнтів. Мала вулична має вже про що говорити. Нарешті зявився перший пацієнт у молодої лікарки! Деякі купці вже привітно їй усміхаються. Перемога першого успіху!

Одного дня замість поважного, елегантного пацієнта із легко сивавими висками зявляється — листонош. Оллі Кренер відчиняє нервово лист. І перший пацієнт пише:

„ВПоважана Пані Доктор!

Я ходжу до Вас лікуватися вже два тижні. Мушу Вам признатися, що я був тільки перші три дні справді недорови, бо після цього мій біль, завдяки Вашій дбайливій опіці, щез зовсім. Пізніше я тільки прикидався пацієнтом. Я не міг відмовитися від щоденної півгодинної розмови з Вами. А тепер Ваш перший пацієнт просить Вас, щоб Ви згодилися стати його жінкою. Він кохає Вас дуже, як вказують на це ознаки добре відомої недуги. Не гнівайтеся, що він дозволяє собі прислати тут бонбоніерку, щоб осолодити Вам трохи Вашу гірку практику. "

й образки, що добре підходять під мистецький смак 3—7-літніх дітей.

Віршовані казки Марійки Підгірянки стануть дуже цінним методичним засобом у початковому навчанні письма та в інтелектуальному розвитку малих дітей. Цікаві рисунки розбуджують у дитини охоту пізнати зміст книжечки та тимсамим заохочують її пізнати штуку читання й писання.

Виховна вартість віршованих казок Підгірянки незаперечна. В „Бриську, гусці і лисиці" повідується дитина, що серед людей багато злоби, хитрощів та обману. Щоб не впасти їх жертвою, треба шукати вірних і чесних приятелів. — У „Юрковій мандрівці" пізнає дитина перший раз рідний край, море, історію; в ній пробудяться перші патріотичні почування. Маленький читач навчиться, що нарід мусить шукати своєї сили на землі (армія), на морі (фльота) та в повітрі (летунство). — „Юрко, жмурко і хмурко" повчать дітей, що лінивому та нехайному нема місця в людському громадянстві. — Дивні пригоди „Краєчкиї Марусі" потверджують правду та ілюструють сучасну педагогічну тезу, що гармонійна праця спільноти веде до слави, щастя й добра окремих людей та народів.

Віршовані казочки Марійки Підгірянки, а оглядну на їх мистецьку та педагогічно-виховну вартість повинні найтися в кожній родинній і громадській дитячій бібліотеці. Особливо повинні щедро з них користати виховниці дошкільних установ — дитячих садків і захоронок.

Ціна книжечок, багато й кольорово ілюстрованих, дуже приступна (по 30 сотиків за примірник.

Педагог.

Переходи дорогу, куди їдуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

ЖЕРТВИ ПАЛЕСТИНСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

У Єрусалимі померло 6-ох арабів зпоміж 7-ох, ранених у сутичці з поліцією.

—o—

17 НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ ПЕРЕЛЕТІЛО КОРДОН ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

У відповідь на німецькі протести проти перельоту чеських літаків понад кордоном, Чеська Телеграфічна Агенція повідомляє, що між 20. і 25. ц. м. 17 німецьких військових літаків перелетіло над чеською територією і 16 німецьких літаків, які перелетіли над чеськонімецьким кордоном. 25. ц. м. завважено німецький військовий літак над Пільзном (80 км. від чеськонімецького кордону). У комунікаті Чеської Телеграфічної Агенції подано всі місцевости, де помічено німецькі літаки, навіть типи машин і знаки на крилах.

— Чи моє серце б'ється живіше? — питає сама себе лікарка.

Вона сама приписує собі лік: кілька грамів холодного розуму з домашньої аптики. „А може краще взяти старшого сивого пана? Пані доктор! як вам не соромно? Таксамо як перший пацієнт мусить колись давитися теж перше кохання".

І пацієнт дістав від неї відповідь. Нарешті! Його ніжний погляд зупиняється довго на улюбленому письмі на коверті. Роздирає коверту: з неї випав малий клаптик паперу на землю. Що це таке? Рахунок — 14 лікарських оглядин 85 шилінгів.

Він зрозумів: у відповідь на його освідчини — рахунок.

Старший панок підійшов до дзеркала, щоб поглянути на себе. Боротися чи піддатися? Але дзеркало підбадьорило його і він усміхнувся.

В год. 2-ій пополудні він чекав знову у передпокою своєї лікарки. Д-р Оллі Кренер глянула на нього здивована:

— Я закінчила своє лікування. Ви зовсім здорові. Ваші нерви успокоїлися.

Пацієнт відповів із мелянхолійним усміхом:

— З нервами вже добре, але я маю новий клопіт — серце. І я боюся, що його не зможу так легко успокоїти.

Лікарка чує, як його голос тремтить. Вона дивиться в його обличчя, зупиняється на високому виразистому чолі і глибоких розумних очах. Щойно тепер вона бачить перед собою не пацієнта, а мужчину. Вона забуває за всю свою медикину і починає відчувати, як звичайна жінка. Д-р Оллі Кренер стверджує, що вона поставила сама собі фальшиву діягнозу і написала собі фальшиву рецепту. І серце б'ється

Перекл. а. б.

Надіємо! Всього добра з нагоди уродин Сина. Радію, що Ти й Дитина здорові. Вашу адресу вислала я до Пром-банку, щоб передали Малому уродинову книжечку. Хай від перших днів пізнає до ощадности. Одночасно і від себе дозволила я малий дарунок на книжечку, щоб згадав колись тету Люсю.

УРОДИНОВА КНИЖЕЧКА
Пром-банку
Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15
запевнить Дитині самостійний вартат праці.

МІЛІОН ДЛЯ ВИЛЬНА.

ЩАСТЯ ВСМІХНУЛОСЯ ДО БІДНИХ.

Шіснацятий з черги, а перший після нового поділу льосів на пять частин, міліон золотих упав в останнім дні тягнення четвертої кляси сорок першої Клясової Льотерії на число 128215 у Вильні.

Нераз читаємо про труднощі, якими живе Виленщина, тому теж цей міліон буде мати зокрема спеціяльне значіння для місцевого господарства та причиниться у великій мірі до піднесення добробуту населення цієї частини окраїн. Повстануть нові варштати праці, які багатьом родинам безробітних запевнять змогу заробітку.

Не маємо ще докладних вісток щодо осіб, яких так щедро наділила Фортуна. Покищо відомо тільки, що це люди бідні, яким цей капітал принесе великі зміни в дотеперішнім спосіб їхнього життя. На пять осіб виграли три пані. Це знаменна ознака, бо теж підчас минулого тягнення пані тішилися спеціяльною ласкою долі.

Нині кожний з тих, що виграли має 160.000 золотих завдяки тому, що поділили льос на пять частин. Будучність належить до них, як теж до тих, які виграють у сорок другій Льотерії, яка саме пічнеться.

Треба тільки поспішитися і засобитися льосом до першої кляси, бо тягнення починається 22. червня ц. р.

—o—

Новий японський уряд.

70-ЛІТНІЙ ГЕНЕРАЛ УГАКІ — МІНІСТРОМ ЗАКОРД. СПРАВ.

Японський уряд перейшов реконструкцію після конференції премієра Коное з генералами Угакі й Аракі та з дорадниками уряду. **Уступив міністр закорд. справ Гірота;** на його місце іменовано генерала **Угакі,** б. міністра війни і генер. губернатора Кореї.

Сеішін Ікеда, б. губернатор Японського банку став міністром скарбу, торговлі та промислу. Ген. Аракі, б. міністр війни перебрав тепер міністра освіти.

НОВІ МІНІСТРИ

Ген. Угакі, теперішній міністр закорд. справ має 70 літ. Він був чотири рази міністром війни. Аракі, має тепер 61 літ, був 2 рази міністром війни. Новий міністр скарбу Ікеда має тепер 71 літ. Від 1937. р. є він губернатором Японського Банку. Студії покінчив в Америці

ЛІКВІДУЮТЬ КОНФЛІКТ У СПРАВІ ЧАКО.

Президенти Аргентини, Бразилії, Чілє, Перу й Уругваю піднялися посередництва між Болівією та Парагваєм. Тепер през. Рузвельт звернувся до президентів Болівії і Парагваю зі закликом, щоб вони приняли мирові пропозиції в справі остаточного поладнання конфлікту за Чако.

Ці пропозиції представила мин. четверта обом президентам спеціяльна комісія. Якби обі держави їх приняли, парагвайські війська мали б евакувати болівійську територію; більша частина Чако припадає Парагваєві.

—o—

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ДО 2740 ГРОМАДСЬКИХ РАД У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

В найближчу неділю відбудуться вибори в 2740 громадах Чехословаччини, а саме: у 1660-ох чеських, 740 моравських і шлеських, **58-ох закарпатських** і 22-ох словацьких.

—o—

У КІЛЬКАДЕСЯТЬОХ СУДЕТСЬКИХ ГРОМАДАХ НЕ БУДЕ ГОЛОСУВАННЯ.

Генляйнівська преса подає довгий спис судетських громад, де не відбудуться взагалі вибори, бо там виставлено лиш по одній виборчій листі — зі судетсько-німецької партії.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

НОВИНКИ.

— „ПіМ" твердить, що холод і дощі будуть так довго, доки не замовите літнього убрання у **Дуфанця,** Костюшка 1 а, І. пов. 985

— **Ви невдоволені** з Ваших фото-світлин тільки тому, що відбитки та побільшення не виконано якісно. Відповідно дібраний свіжий фотографічний матеріял та старанна робота дають часто несподівані осяги. Звертайтесь за закупом фото-матеріалу до української крамниці Е-комп, Львів, Сикстуська 29. 1659

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, ул. Капітульна 5, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом 3225

— **Преосв. Никита Будка,** єпископ-помічник львівський, виїздить 28. ц. м. на канонічну візитацію жидачівського і миколаївського деканату.

— **Преосвященний Йосафат виїхав до Відня.** З Перемишля повідомляють, що перемиський владика, Преосвященний Йосафат Коциловський виїхав до Відня на лікування. На дворці прощали владику Преосв. Лакота в асисті представників Капітули та представників світського громадянства. Преосв. Йосафат мав вигляд дуже схорованої людини. Як довго перебуватиме владика у Відні — невідомо. Це залежатиме від рішення віденських лікарів спеціялістів.

— **Матура в українській гімназії у Станиславові.** Письменний іспит зрілости відбувся в днях 4.—9. травня, устний 17.—20. травня. До іспиту приступило 35 абітурієнтів. Репробовано при письменному іспиті 2 абітурієнтів, при устному теж 2. Відступило від устного 4 абітурієнтів. Іспит відбувся під проводом дир. заведення О. Левицького. Патент зрілости дістали: Бойкс Богдан, Чорнодола Іван, Демчина Андрій, Фіголь Тарас, Геник-Березовський Кость, Гіль Евген, Гродзіцький Ярослав, Гроссберг Микола, Галібей Роман, Гук Володимир, Ковак Нестор, Кузьмович Іван, Лесик Юрій, Мельник Василь, Осташ Василь, Петровський Василь, Румежак Михайло, Совак Степан, Скоробогатий Антін, Скородинський Богдан, Шарко Богдан, Шкарітко Тарас, Терлецький Ярослав, Ткачук Іван, Трач Ярослав, Пиндус Омелян, Самоверський Мирослав.

— **Іспит зрілости у приватній коедукаційній гімназії Рідної Школи в Городенці** відбувся під проводом проф. д-ра Тисовського Олександра в днях 17.—20. травня. Здали іспит зрілости: Барбадин Михайло, Гродецький Дмитро, Гуляй Богдан Лев, Котелко Евдокія, Котелко Мокола, Кржанівський Теодор, Лавришко Надія, Морозевич Юліян, Никифорук Василь, Ничик Михайло Оляник Іван, Павчак Володимир, Цимбалюк

Марія, Цюрак Микола, Челяк Іван. До іспиту зрілости приступило 17 абітурієнтів та абітурієнток. При письменнім іспиті репробований один абітурієнт, при устнім одна абітурієнтка.

— **Чергові сходини С. У. А.** відбудуться в суботу 28-го ц. м. в год. 19-ій у домівці Союзу, Костюшка 5 (Центробанк). Реферат виголосить м-р Петро Конюх на тему: „Поняття зневаги в польському карному кодексі".

— **Українознавство в останніх пятьдесяти роках.** У пятницю, 27. травня ц. р. відбувся в Українському Науковому Інституті в Берліні виклад проф. д-ра Зенона Кузелі п. н. „Українознавство в останніх пятьдесяти роках".

— **Гр^д величини курячого яйця.** Над Соколиками Гірними, коло Турки над Стрием, пройшла велика буря з градом величини курячого яйця. Втрати в полях, спричинені бурею доходять до 16.000 золотих.

— **Засудили невинно на досмертну вязницю.** Ще в 1932-ому році суд присяжних у Золочеві засудив на кару досмертної вязниці Теофіля Сендигу під замітом убивства Михайла Лотовацького з Полтави, пов. Золочів. Сендига просидів у вязниці 6 літ, аж припадком виявилося, що того вбивства допустився Михайло Сендига, мешканець того самого села. Найвищий Суд у Варшаві велів відновити процес і звільнити Теофіля Сендигу з вязниці Чесного Хреста. Нова розправа відбудеться на другий місяць.

— **Крівава хроніка.** У селі Лящкім п. Добромиль згоріла загорода Сари Левенталь — Міський урядовець з Городенки Антін Котлярчук відібрав собі життя. — На стації у Переворську залізничник Іван Мацюра згинув під льокомотивою.

— **Людовці на авдієнції у президента Польщі.** Дня 25. ц. м. президент Польщі приняв у Спалі на авдієнції членів „Стронництва Людового" Яна Мадейчика і Франціщка Вуйціка. Польська преса пише, що авдієнція мала дуже щирий характер, що на ній торкнулися справ господарських, політичних та амнестії для берестейських вязнів і останнього хлопського страйку. Зокрема обговорила справу повороту голови людової партії Вітоса. У цій справі президент заявив, що якби Вітос вернувся до краю і підчинився вимогам права, то його справу попадинали би позитивно за кілька днів.

— **Присуд на б. старосту.** Львівський апеляційний суд видав присуд проти б. старости Вонса з Ярослава і товаришів; засуджених за надужиття. Вонсові підвищено кару з пів року на 1 рік; д-рові Гольцбергові знижено з 2-ох літ на пів року; урядовцеві Штравсові — з півтора на 1 рік; касієра Сівця увільнили.

— **Львівська хроніка.** Олена Кожушко (Кордецького 33) повідомила поліцію, що ще 22-го ц. м. вийшла з дому її сімнацятьлітня дочка Марія, ученица III-ої кляси гімназії і досі не вернулася. — Шіснацятьлітній син маляра, Людвика Дубаса (Боїмів 3) Тадей, друкарський робітник, вийшов з дому і не вернувся. Він виїхав мабуть до Гдині, щоб там вступити до морської служби. — В четвер передполуднем на вул. Гетманській вантажне авто, яким їхав шофер Зайончковський, наїхало на провізоричний каналовий місток, який завалився і зад авта впав до каналу. Цей випадок спричинив перерву у трамваєвому русі, що тривала пів години. — Підчас похорону 5-літньої дівчинки її мама зімліла і впала до гробу. Коли її витягнули, вона дістала породові болі і небавом привела на світ неживу дитину. — Володимир Цешинський станув перед судом за богохульство: він сказав, що Христос був комуністом. Розправу відложили, бо не прийшов головний свідок.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому ч. „Діла" (ч. 114) в статті „Програма чи хаос" на стор 3. наслідком друкарської помилки (пропущення слова „не") вийшло речення поплутане. Речення це звучить: **Стверджено чейже в найбільш авторитетний спосіб, що Берлін у сучасному моменті не є зацікавлений у лянсуванні справи Сх. Галичини, бо в цей спосіб кинув би Варшаву в обняття Праги".**

— **Практична оцадність.** З цього требаб витягнути висновок, що є теж оцадність непрактична. Дійсно так є, бо нераз буває оцадність на око. Найпрактичніше оцаджує Пані дому, коли скромними засобами потрапить приладити знаменитий обід. Буліонові кістки КНОРР це малий видаток, одначе вони віддають знамениту послугу поправляючи смак різних страв. Тепер можна їх дістати в практичних господарських слоїках, які мають 100 буліонових кісток КНОРР вже за ціну зол. 5.70. Практична Пані дому купуючи слій разом із 100 буліоновими кістками оцаджує на ціні зол. 0.80, а крім цього дістає гарний смачний слій зі цільним зарком; коли слій випорожнити, можна його ріжно вжити в домашнім господарстві, до цукру, кави, чаю, каші, тощо.

— **Запір.** Лікарські поради висловлюються з признанням про успішне діяння природної гірної води **„Франціщка Йосифа"** також у людей у пізнішому віці.

—o—

МІН. БЕК У СТОКГОЛЬМІ.

Після офіційних візит мін. Бек завідів замок у Грінсгольмі опісля був на принятях на ратуші та у польському посольстві у Стокгольмі. У пятницю мін. Бек відвідав 1. кінний полк королівської гвардії та відібрав дефіляду.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 4:2 (3:2).

Низка традиційних ремісів перервалася, хоч підчас метчу все промовляло за тим, що ці змагання знову закінчаться нерішеним висліком. Україна вела вже 2:0 і Гасмонея всіпіла вирівняти. Коли ж Україна стрілила третього гола, тоді здавалося, що Гасмонея ось-ось вирівняє. Зокрема у другій половині, коли жидівська дружина осягнула завдяки дефензивній грі чорно-червоних сильну перевагу, вирівняння висіло на волоску. Тільки знаменита постава обох заложників Воробця й Мікльоша та Босого на воротах урятували нашу дружину перед стратою третіх воріт і перед вирівнянням.

Цей метч відбувся у просто фатальних атмосферичних умовинах, на розмоклім грищі, підчас дощу. Умовини до гри були куди гірші, як підчас недавнього метчу з Ярославом, всеж таки виявилося, що чорно-червоні вміють грати й на болоті, коли виявлять лиш трохи доброї волі й охоти.

Перша половина велася при легкій перевазі нашої дружини, якої напад грав у перших кількананцяти хвилинах зовсім добре. Та по здобутті воріт, напасники чорно-червоних уже не висилювались і хоч мали ще кілька добрих нагод підвищити вислід, спочили на лаврах. Щойно коли Гасмонея стрілила теж два голі, чорно-червоні знову повели завзяті наступи, які закінчилися здобуттям третіх воріт.

Майже цілу другу половину переважала Гасмонея, яка намагалася всіма силами вирівняти. По нашій дружині не видно було, щоб вона хотіла підвищити вислід і якщо перевагу Гасмонеї пояснювати дефензивною тактикою чорно-червоних, то ця тактика могла в наслідках стати погубна. Таку тактику можна оправдувати 10—15 хвилин перед кінцем, але 35 хв., чи навіть 45 хвилин дефензивної гри може легко принести катастрофу. Що воно так не сталося, можуть чорно-червоні завдячувати, як ми вже зазначували, знаменитій поставі оборонної трійки та подивугідній підворітній незвадності напасників Гасмонеї.

Крім оборонної трійки знаменито заграв у нашій дружині Скоцень II., який зробив цим разом прихильникам нашої дружини приємну несподіванку. Коби лиш працював ще далі над своєю рухливістю! Богурат, як завжди, працював за трьох, стартував до всіх мячів і виявився знову небезпечним та притомним стрільцем. Мікльош випав цим разом блідо. Також і Гошовський на лівім крилі не міг багато вдіяти, хоч показав кілька добрих бігів і доволі добрий центр. Тихоліз у першій частині грав ще як-так, у другій майже статистував (бо напад не переводив майже ніяких акцій). Поміч, як завжди, непевна, хоч при тім дуже амбітна і працьовита. Найліпший середущий Краєвський.

Гасмонея грала дуже добре у всіх лініях. Її напад здобував знаменито терен у полі, та під воротами не вмів рішитися на стріл.

Ворота для України здобув уже в 7. хв. Богурат, добиваючи гострий стріл Скоценя II., який відбився від поперечки, після гарної акції Тихоліз—Скоцень II. Другі ворота здобула Україна кілька хвилин пізніше за фавль Геніга, який таким чином спричинив небезпечний пробій Скоценя II. Виконавцем карного був Воробець. Треті ворота здобув гарним стрілом Богурат з подачі Тихоліза. Четверті ворота здобула Україна просто в останній хвилині другої половини, коли Блят вийшов з воріт майже на середину грища. Необставлений вислід Скоцень дістав зовсім несподівано мяч після рогу битого до України, минув у „чистім полі" Блята і здалека стрілив преспокійно до порожніх воріт.

Україна грала у складі: Восяй, Воробець, Мікльош; Данів, Краєвський, Цимбала; Гошовський, Богурат, Мікльош І., Скоцень II., Тихоліз.

Суддював п. Саварин. Видців, не зважаючи на фатальну погоду, зібралося к. 2.000.

ІНШІ ВИСЛІДИ О. Л.

ЛЬВІВ: **Чорні—Польонія 2:0 (0:0).** Ворота для Чорних здобув Мігас. Суддював ред. Пшибильський.

ЛЬВІВ: **РКС—Корона 2:0 (1:0).** Ворота для РКС-у здобув Канда і Зуб з карного. Суддював п. Стшелецький.

ЛЬВІВ: **Чувай—П. Сокіл 2:0 (0:0).** Метч двох загрожених деградацією клюбів. Ворота для Чувая здобув Фусек і Криськів. Суддя п. Білік.

СТРИЙ: **Погонь—Юнак 3:3 (2:3).** Незвичайно бурхливий метч, після якого симпатики Погоні напастували грачів Юнака і навіяки дрогобицькі глядачі, які приїхали спеціяльним поїздом, напастували стрийських грачів.

ЯРОСЛАВ: **Ярослав—Ресовія 2:1 (2:1).** Нерішений вислід краще ілюстрував би хід гри. Суддював п. Земан.

ЛЬВІВ: **Погонь І. Б.—Лехія.** Метч за мистецтво О. Л не відбувся, тому що суддя признав грище нездатним до гри.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ВАРШАВА: **Варшавянка—Погонь 2:0 (2:0).** Ворота для Варшавянки здобув Смочек і Бран. Погонь мала змогу вирівняти і переважала навіть у другій половині, одначе її напад заграв безнадійно.

ПОЗНАНЬ: **Вирта—ЛКС. 6:2 (4:0).**

КРАКІВ: **Краковія—Польонія 3:2 (2:0).**

ВИЛЬНО: **Сьмігли—Висла 1:0 (0:0).**

ВЕЛ. ГАЙДУКИ: **Рух—АКС. 3:2 (3:1).**

В табелі веде Рух (10 т.) перед Варшавянкою (8 т.). Погонь займає 6 місце з 7 т. Два останні місця займають: Сьмігли 4 т. й Польонія 2 т.

УКРАЇНА — ЮНАп.

Сенсаційний мистецький метч обох дружин відбудеться в неділю 29. ц. м. на грищі Погоні в год. 5.30 попол.

ЮНІОРИ.

Україна—П. Сокіл 6:0 (2:0). Висока перемога юніорів України, хоч вони грали в ослабленім складі.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ПЕРЕМИШЛЬ: **Польща—Дністер 6:1 (4:0).** Товариський метч Дністра з Б-клясовою Польщею закінчився високою програною самбірської дружини.

Театри.

Великий Театр:

Субота 28. 5. год. 8.30 попол. „У святоіванську ніч", казка для дітей. Год. 8 веч. „Воїни королеви Мадагаскару".

Неділя 29. 5. год. 8.30 попол. „Воїни королеви Мадагаскару". Год. 8. веч. „Прикмети".

Театр Різнородностей:

Субота 28. 5. год. 8. веч. „Травневі пречі".

Неділя 29. 5. год. 8.30 попол. „Травневі пречі". Год. 8. веч. „Травневі пречі"

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БЕРЕЖАНИ (в переїзді тільки три вистави):

28. 5. Орфей у декалі.

29. 5. Лісова пісня.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЗАЛІЩИКИ:

28. 5. Пісня Бескиду.

29. 5. Маруся Богуславка.

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною".

АТЛЯНТИК: „Лицарі пустині".

БАЛТИК: „Володарка пущі", „Король і хористка".

ВАНДА: „Прощавший свинд", „Коронація за цілунок".

ГРАЖИНА: „Невдячник" із Дамшева.

ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.

КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".

КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіл).

МАРУСЯНКА: „Без приказу", „Під чужим прізвищем".

МЕТРО: „Пацово в цилиндрах", „Підводний човен ч. 9".

МІРАЖ: „Шопен — співець волі".

МУЗА: „Шеф розвідки" із Конрадом Файдтом.

ПАЛЯС: „Почалося невинно" (Льорега Йонг).

ПАКС: „Після бурі" з Люізою Ульріх.

РАЙ: „Роберт і Бертран або два молодці".

РІЯЛЬТО: „Я винувата".

РОКСІ: „Капітан Тейльор" (Гейрі Кувер).
СВІТ: „Магічний ключ" з Бор. Карловим, „В. З. не причалив".
СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів", „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Таємне проміння" та ревія.
ХІМЕРА: „Гаспарове" (Лео Сесар).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Франція" (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 28. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Ресіні: „Фонтани Риму" із., 12.03 Полудн. авдиція, 13.45 Концерт жанр., 15.20 Радіотехн. актуалії, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Авд. для дітей з муз. люстр., 16.15 Від Оліверу до Вальгалі (Россіні, Белліні, Мерекаданте, Меєрбер), сопран, баритон, хор, 16.50, 18.35 19.50 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.00 18.50 Спорт, 18.10 Орх. концерт, Фінклер бас, 18.35 Для села, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Авд. для дітей; „Ліси" словно-муз. авд., 20.00 Раз — це мало, муз. спогади з травня; у перерві о год. 20.45 Вечір. дениик, 21.45 Свято фіз. виховання, 22.00 Орх. концерт, співи, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Шведська позичівка.

Неділя, 29. травня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт духов. орх., 8.00 Ран. дениик, 8.15 Для села: Хліб. Газетка, Музика з пл., Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Приготовимося до сінокосів, 8.50 Візьмім у свої руки торговлю худобою, 9.00 із Міжнар. Евх. Конгресу в Будапешті, 10.30 Музика з пл., 11.30 Літургійна авдиція у Львові, 11.45 Культ. огляд, 11.50 Театр. огляд, 12.03 Концерт орх., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. нарис Каден-Бандровського, 13.15 Музика орх., співи, два форт., 15.00 Для села: Огляд рівнів рільних продуктів, На приїзд літників, Нар. капели; у перерві о год. 15.55 Здорова торговля на здоровій торговиці, 16.30 Театр Уяви: „Любі гості" . Ліпчинського, 17.00 Бетовенові твори, 17.30 Трансм. з життя, 18.00 „Привабливі літа" пісні, музика; у перерві коло год. 18.55 Хвилина біржі студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Львівська зарта" словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дениик, 21.00 „Та бой" вес. авд., 22.00 „Літній вечір" муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. надає Варшава II.

Понеділок, 30. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Зачинаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Дім великий як світ" гутірка для старших дітей, Музика з пл., 11.40 Від варстату до варстату, 12.03 Полудневна авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Китиці для всіх, орх. концерт, 15.00 Бірка, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Гонки-вальсовий" авд. для дітей, 15.30 Звукова гутірка: „Пікніків клюб" Діккенса з муз. іл., 15.45 Госп. вісники, 16.00 Розр. концерт, 16.45 Цейльон, острів чаю та цитрин, 17.00 Бізучі вістки з міста та провінції, 17.10 Львівські пера: Вірші, Дебісі з гр. пл., Сальон. музика, орх., 17.55 „Гальо! — Позір!", 18.00 21.50 22.00 Спорт, 18.10 Людомир Рудницький: Форт. квінтет ц-моль оп. 35, 18.50 Авд. про Авіяд. Легію, 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт: орх., хор; у перерві „Пригода у дворі" кіноведуча, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Техн. скринька, 21.10 Танк. музика, 22.05 Вечерній концерт бажань, 23.00 Останні вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 28. травня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Вес. вок. авдиція, 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Давні улюблені мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Шопенівський концерт, 18.00 19.00 Цит. музика, 20.00 21.00 „Ісус Христос" орат. Ліста, 21.45 22.00 Інтермецові мельодії, ВІДЕНЬ 12.00 Орх. концерт, 19.10 Вок. авдиція, 19.45 20.00 21.00 „Цигапський барон" оп. Штравса, ЗОШИЦІ 14.05 18.55 Вістки, 18.00 Президент республики і Підк. Русь, монтаж, МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Міса Солємніс" Бетовена, ПРАГА 18.20 Концерт нар. капелі, 19.20 Легка музика, 20.00 21.00 „Подув весни" оп. Мерана, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, РІМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Маскований баль" оп. Вердія, СОФІЯ 19.30 Співи.

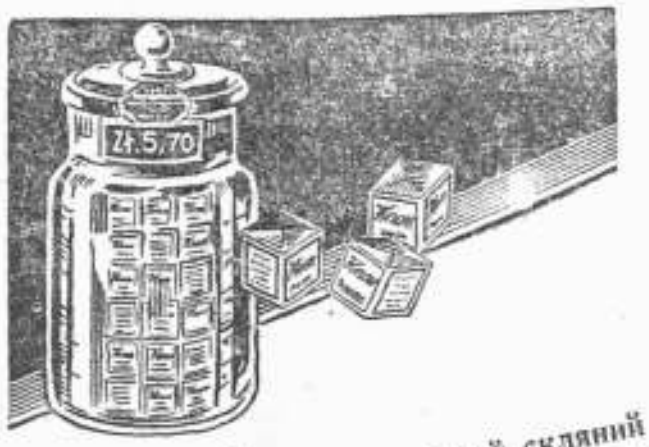

Даром
можна тепер дістати гарний скляний слій зі щільним корком при закупі 100 кісток буліонових КНОРР за ціну зол. 7·50 й ще оща-
джуючи 30 сот.

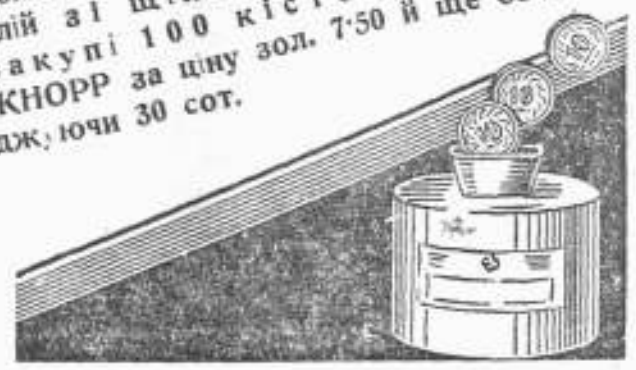

Позір! Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Білинського
Провадженні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — **Інформації і виписи щодня.** —
Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Неділя, 29. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вес. мельодії, орх., форт. дует, хор, сол., БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орх., 15.45 21.35 Цит. музика, 22.10 Віденськ орх., ВІДЕНЬ 16.00 Вес. нар. музика, 18.20 Смичк. квартет а-моль ч. 2. Брамса, 20.00 21.00 „Кохання у травні" розр. програма, КОШИЦІ 18.20 Підкарпаторуські пласгуни през. Бещешені, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.00 18.00 19.45 Розр. мельодії, 21.00 22.00 23.00 „Маскований баль" оп. Вердія, ПРАГА 17.05 Орх., хор. скрипка, 18.30 Словацька музика, 20.45 21.00 Іт.-чеський концерт, 21.15 Оп. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви: „Ім Обен" ком. Вебера, 19.00 Легка музика, 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Романтичний карнавал" симф. концерт, РІМ 15.30 18.00 „Міса Солємніс" Бетовена, 20.35 Розр. музика, СОФІЯ 19.30 Скрипка, 20.00 Співи.

Понеділок, 30. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Бетовенові та Шубертові форт. твори, 20.00 21.00 „Севільський царузьник" оп. Р[illegible]ні, БУДАПЕШТ 20.00 21.00 22.00 Оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Соната на віол. і форт. Пасторія, 19.25 20.00 21.00 „Сила долі" оп. Вердія, КОПЕНГАГЕН 21.30 22.00 „Андрій Шенпе" оп. Джордана (3. і 4. діл), КОШИЦІ 12.10 Господарський огляд, 18.00 Й. К. Тіл „Отраконицький дудар" пєса, відігр. члени нац. театру в Ужгороді, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 12.45 Орх. концерт 21.10 „Довірливий" симф. поема Суна, РІМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 22.10 Вісх.

Подяка.

Щим складаю найщирішу подяку ВП. Панству Марті та о. Остапові Стерницям, ВП. Панству Галині та О. Михайлові Нагірнякам. ВП. Панству Євгенії та Д-рові Осипові Сіменьким, ВП. Пані Лициняк-Гашинській та всьому Вельмишановному Вчительському Зборові в Перегінську — за їхнє прилине, щире відношення та моральну підтримку в моїй дворазовій тяжкій недузі тримі. Зокрема гарячу подяку передаю ВП. Пані д-р Софії Девоссер із Станиславова та ВП. П. д-рові Осипові Сіменькому з Перегінська — за їх безкорисне дуже совісне та дбайливе лікування мене в недузі. Врешті щире спасибі складаю теж Преп. Сестрі Митрофані, Настоятельці Захоронки в Перегінську — за її цінний догляд надо мною підчас хвороби.

Михайлина Ставнича,
народна вчителька в Перегінську.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 27. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·51 зол.
1 кг. масла експорт. за вагом. 2·50 зол
молоко . . . 16—17 сот.
(відповідно) . . . 3·40—3·45 зол

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця здержана.

ОПОВІСТКИ.

ДИРЕКЦІЯ ЖІНОЧОЇ ГІМНАЗІЇ Й ЛІЦЕЮ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ДЛЯ ДІВЧАТ у Перемишлі, вул. Татарська 6, приймає зголошення до вступних іспитів до загальноосвітньої гімназії і гуманістичного та природничого та природничого ліцею до 10. червня ц. р. Ліри гімназії є зразково уладжений інтернат. 1156 1-3

Торговельний ліцей. Виділ Т-ва „Український Інститут для дівчат" у Перемишлі, вул. Татарська 4, повідомляє, що поробив заходи в справі відкриття з початком шкільного року 1938-39 торговельного жіночого ліцею. Умовною приняття до цього ліцею є скінчена 4-літня загально-освітня гімназія. 1157 1-3

Звичайні Загальні Збори Міш. Союзу Кредитового відбудуться в неділю 29. травня 1938. в год. 10. зрання в салях „Міщанського Братства" Ринок 42. II. пов. 1155

Збірка переведена 8. травня п. р. Філією Укр. Кр. Тов. Охорони Дітей і Опіки над Молодощю у Львові, на основі дозволу Староства Городського ч. Пол. Б. 4/34/Квест. дала суму 308.80 зол. Ці гроші призначив Виділ на молоко для найбідніших дітей. Зарясом дякуємо всім Панам і Панам, що помогли нам при збірці. **Виділ.**

ПАНСІОНИ

ТРУСКАВЕЦЬ — першорядний пансіон „САНА", гарно положений, поручає вигідні кімнати з бальконами і здоровим у тримінням. 1159 1-5

ПІДПРИЄМСТВА

СКЛЕП з добірною галантерією і волічнами в центрі міста **продам** з причин родинних за готівку коло 3.500 зот. Нефтізація виробництва в деталі. Перемишля, Костюшки 7, „Мех-ка". 1148 2-3

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ умебльованої кімнати, може бути і з обідом при українській родині для панночки. Зголошення „Діло" під М. Б. 1152 1-5

ГАРНА КІМНАТА з балконом і окремим входом, з утриманням або без, для урядовця. Вайки 26/II. мешк. 6. 1160 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ під заміщині III. пов. при вул. Личаківській. Дохід б-тто з цілої кам'яниці 818 зол. місячно. Зголошення тел. 212-11. 1139 2-2

ШЛЯФРОКИ ЖІНОЧІ з модних фасонах і кольорах 5.75, піжами з шотландської полотнини, пасманті 8.90 — 9.50 — 11.80, як теж усяке білля, жіноче і мужеське, по незвичайно низьких цінах. „АСТРА" Сикстуська 2. 1076 1-2

РОВЕРИ. моторовери, мотоцикли гуртово поручає Ігнацій Роман, Ска з обм. пор. Львів. Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 18-5

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 90.—, з блинками, залізком і т. д. РЕНТШНЕР, Львів, Легіонів 37. 972 5-5

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех.. дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 3-56

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1145 2-2

МАРКОВІ годинники як Омега, Доксса, Льонжін, Шафгавзен і т. д. направляє найкраще **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнадцять**, бо має оригінальні частини годинника. 1105 6-12

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Рамон, Брами Андріолього, С. Дуб. 1162 1-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Новина! Корони і містки пів-порцелянові з невидним металевим фронтом виконує виключно
Заведення технічно - дентистичне
М. Альштока
Львів. Городецька 87, І. пов. (побіч Трусту). (Увага на ч. дому, ціни низькі, полекші у сплатах). 1005 4-4

ОГОЛОШЕННЯ.

Рік осн. 1904. Телефон 213-05.
ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД
Корсетів, черевних поясів, гумових паньчіх і нагрудників
найновіших паризьких і брюсельських кроїв
Я. Шрайбер ЛЬВІВ Гетманська 6.
Ч. 1054 3—10. Ціни фабричні.

Фірма **„Paryżanka"**
виконує
ПЛЯСКИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ
скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто з фабрики
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 116-86. 1119 1-20

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спец. ялового певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Зв редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 116 (14.947). Львів, неділя 29. травня 1938. Орган робітничої шляхетської демократії. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ПРЕМІЙНИХ ВКЛАДКОВИХ КНИЖЕЧОК КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові вул. Руська ч. 20.

В лїсусванні переведеному на засїданні Надзірної Ради Кооперативного Банку „Дністер" у Львові в дні 19. травня 1938 припали премії за ощадність за такі премійні книжечки:

по зол. 25.— на число книжечки 30.811, 30.369 і 30.394
по зол. 50.— на число книжечки 30.299 і 30.409.

Дирекція Кооперативного Банку „Дністер" у Львові

ЦЕНТРАЛЬНА

Малопольська Каса Ощадности

У ЛЬВОВІ

(раніше Галицька Каса Ощадности)

Найстарша ощадностева установа заснована в 1843 р.
Вклади ощадностеві з гарантією державн.
Рахунки чекові. — Рахунки біжучі. — Дисконт ремес. — Позички векслеві і гіпотечні. — Куппо, продаж. — Льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити.
РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.
Обсяг діяльности — ціла Галичина.
Заміснені виплати — П. К. О. 500.198.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку

в ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,

бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл, а на це потрібні мілїони своїх ощадностей.

Всі Елєгантні Панове

убираються у знанім крайєньким салюні

ГРИГОРІЯ КЛЮКА

Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Полк. Евген Коновалець убитий?

У пятницю вечором, після замкнення вчорашнього числа, дістали мн з Ротердаму телєграму такого змісту:

„Полк. Евген Коновалець згинув від бомби чекіста в Ротердамі 23. травня. Пані Коновальцева розпізнала тіло свого чоловіка. УПС (Українська Пресова Служба).

Цю вістку дістала наша Редакція також телєфонічно зза кордону від якогось анонімового інформатора ще вчора вночі. Крім того подало її в суботу рано берлінське радіо, покликуючись на Українську Пресову Службу.

*

У цій справі закордонна преса принесла деякі подробиці.

„Последнія Новости" з 25. ц. м. пишуть:

„У центрі Ротердаму коло біржі, що є тепер у будові, дійшло до загадкового вибуху. Недалеко найдено змасакроване тіло якогось німецького громадянина, кількох прохожих ранено.

Є підозріння міркувати, що убитий німець пустив або кинув бомбу. Один з легко ранених, голяндець Тибер, припускає, що замах був спрямований проти нього. Тибера недавно арештували були в Німеччині як підозрілого у шпигунстві, опісля звільнили.

У кишені вбитого найдено пашпорт на імя ЙОЗЕФА НОВАКА. Поліція міркує, що документ сфальшований.

У цій справі переслухують якогось Бору. Його зізнання потверджують здогад, що тут іде про шпигунство."

„Ноєс Вінер Журналь" подає:

„Ротердамські слідчі органи зберігають мовчанку у справі загадкової експльозії. Дотепер відомо хіба стільки, що при вбитому найшли чеський пашпорт на імя НОВАКА. Тепер поліція намагається ствердити, чи вбитий є ідентичний з власником пашпорту.

При вбитому найшли чимало готелевих рахунків з ріжних европейських столиць. Голяндська преса міркує, що він був членом міжнародньої терористичної організації з осідком у Празі. Зрештою первісний здогад, що це большевицька справа, видається щораз то більше правдоподібний.

Поліція арештувала якогось чоловіка, якого в понеділок рано бачили в товаристві Новака."

* * *

У хвилині, коли відлаємо цю вістку до друку (год. 5. попол.) найближча родина Коновальців у Львові, не дістала ще ніякої, безпосередньої вістки від дружини полк. Коновальця. Тому подаємо вище наведену вістку, тимбільше, що ввесь опис атентату на вулицях Ротердаму і вістка, яка прийшла до нашої редакції, дуже таємнича

Греко-католик може бути поляком — римо-католикові не вільно бути українцем?

Львів, 28. травня 1938.

Заявляємо на самому вступі, що не будемо наводити статистичних даних. На столі перед нами „Малий Рочнік Статистични 1937", 4 книжечки українських Статистичних Річників включно з останнім Статистичним Річником за рр. 1936. і 1937 (появися кілька днів тому), кілька чисел варшавського журналу „Справи Народовосьцьове" зі статтями Крисінського, що аналізує переписи населення із 1921. і 1931. року, врешті книжечка проф. Кубійовича „Територія і людність українських земель". Тієї літератури зовсім досить, щоб мати повний хаос: у голові і на папері. Хаос найріжнородніших чисел про ту саму справу. Кожна цифра підлягає сумнівам, кожну з них інший статистик оспорює в найпалкіший спосіб. Не підлягає сумнівові тільки одна безспірна правда: нема взагалі вірної і достовірної статистики греко-католиків поляків та римо-католиків українців у Польщі.

Той стан дозволяє теж на зовсім непристойні герці таких „фахових" часописів, як „Поляк Греко-Католік": анонімної рептильки яка не тільки нараховує таких поляків на сотні тисяч душ, але й найбільш плюгавим тоном висловлюється про греко-католицький клір та саму греко-католицьку Церкву! Відома річ: згідно з офіціяльною статистикою наприклад у такому перемишлянському повіті що третій греко-католик — поляк, так само, як у 1931. році появилось раптом у галицьких селах безліч русинів поруч із українцями, так, що колиб мешканці тих сіл і повітів взяли собі той поділ до серця, то прийшлоб мабуть до братовбивчої війни за „самовизначення".

І саме тому, що писана статистика така плювка і фантастична, саме тому, що самі польські вчені ріжних політичних напрямків отверто квестіонують наукову стійкість офіціяльної статистики населення у рубриках „національність" та „віроісповідання", на перший плян пробивається не теоретичний спір науковців та публіцистів, а життєва практика. До тої життєвої практики належить однаково процес польонізації, якій безумовно підпадає поважний відсоток українського елементу по містах (хоч одночасно відсоток українського міського населення в Га-

Де купиш льос до 42-гої Клясової Льотерії? **в Українській Колєктурі** Повітового Кредитового Т-ва у Львові, вул. **Сикстуська 38,** партер.

Повстання курдів ще нездавлене.

Частина курдів ще дальше боронитьсн в недоступних горах і не хоче піддатися. Весною турецькі війська знову розвинули операції проти повстанців

Турецький уряд виселює курдів до середущої та північної Туреччини, їхні землі конфіскує або розділює між турецьких кольоністів.

—o—

Провідник мексиканських повстанців попав у полон?

З американсько-мексиканського пограничча наспіла вістка, що **урядові війська взяли в полон ген. Седілля.**

Передтим мексиканське міністерство оборони повідомило, що кольона урядової кінноти нечайно зблизилась до гасієнди Ель Зензонтле, де був ген. Седілльо. В останній хвилині втік він літаком, що був недалеко гасієнди.

Не залишай воза без надзору!

ПАНІ
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
„МАРҐОТ“
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 9
КОСТЮМИ ВІД 35·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— зл.

...ничині наслідком приспішеного напливу зі сіл постійно росте!), — до життєвих справ належать щоденні спори українців-латинників на західних окраїнах української етнічної території у Польщі — на Холмщині та Ярославщині-Лянцутщині, врешті до категорії тих прикрих і складних справ належить нинішня „метрикальна війна“, яка зрештою серед існуючих реальних обставин має односторонній характер: в останніх часах у самому тільки „Ділі“ було беаліч звісток, як то у ріжних деканатах перевіркою метрикальних книг займаються вже посторункові.

Джерела явища римо-католиків українців та греко-католиків поляків аж надто відомі. Вони сягають до найдавніших часів історії цієї землі, а кожний період насилення релігійного чи політичного спору підсилював віроісповідний та національно-політичний хаос. Новітні часи не можуть приймати середньовічної засади „куюс регіо, еюс релігіо“ і тому та засада приймає сьогодні тільки форми „місійної“ діяльности Гриньок або згадної „метрикальної коректури“ в Галичині.

Найбільшою причиною віроісповідно-національного хаосу, одночасно причиною неодної родинної трагедії, був і є мішані подружжя. Але й тому ніякий закон та ніяка адміністраційна акція того явища не всилі усунути: там, де в гру входить совість одиниці, її релігійні почування та всі ті мотиви, що парують людей, — найбільший ригор ізовні безсильний. Цю справу регулює само життя, і так нема сумніву, що мішані щораз менше таких одиниць, які почувалиб себе греко-католиками, та ще й практикуючими релігійними людьми, й одночасно були польськими патріотами. Хоч утотожнювання віроісповідання з національністю цілком нісенітне і за кордоном ніде невстрічне, проте самі поляки так страшенне і на кожному кроці ідентифікують греко-католицизм з українством, з усіми практичними наслідками для власника „пр.-кат.“, що просто важко уявити собі тих польських патріотів, які булиб аж такі вірні греко-католицизмові, щоб не змінити обряду! Фактом є, що греко-католицька Церква, як організація вірних, відіграла історичну ролю в українському національному відродженні і далі грає поважну ролю в національному житті українського народу (хоч її вороги цю ролю свідомо перебільшують, імпутуючи Церкві річи, з якими вона не має нічого спільного). Так само патріотичний і суспільно надзвичайно активний польський клир. Воно і впливає на ще більшу диференціяцію: по одному боці греко-католицизм та українство, по другому — римо-католицизм і польськість. А проте традиція та привязання до цінностей своїх батьків і внутрішні душевні спонуки, які не підлягають ніякій дефініції, вищі понад усі огляди. І тому вони втримують при римо-католицизмі тисячі-тисячі громадян, які почувають себе українцями. Не тільки релігія, але навіть буденна мова не є ще точним критерієм національности. Адже знаємо села в Ярославщині чи на Холмщині, де селяни говорять по польськи і в польській мові обурюються, що їх називають поляками.

Факт, що в селі Чижикові під Львовом 39 римо-католиків перейшло на грекокатолицизм тому, що вони свідомі українці і трималися досі римо-католицького обряду, але рішилися покинути його, бо стрічалися вічно з докорами і прикрощами від поляків, які не розуміли, що можна бути і римо-католиком і українцем, — факт надзвичайно знаменний. Він має свою голосну мову передовсім як яскравий і безспірний доказ на існування поважної частини українських патріотів, що належать до римо-католицької Церкви, іншими словами, на існування т. зв. латинників. Латинники — це явище, що його польська сторона у життєвій практиці не признає та українська — на превеликий жаль — легковажить. Відсутність української культурної діяльности саме серед отих латинників та взагалі замало підкреслювання національно-культурної спільноти греко-католиків українців з отими українцями римо-католиками є підложжям під ріжні трагедії одиниць і цілих родин, привязаних і до свого обряду і до свого народу.

Трагедія чижиківських селян кидає яскраве світло на ті методи, що їх бачимо на ріжних інших відтинках. Недавно звертали ми увагу на специфічний підхід польських націоналістичних часописів: коли поляки кажуть про себе, що вони націоналісти, то це все в порядку, коли українець називає себе націоналістом, то це значить, що він є членом терористичної протидержавної ОУН і тому він немов автоматично — кандидат до криміналу. Коли кількадесять тисяч поляків у Чехословаччині домагається автономії від чехів, то це в порядку і з цього приводу знімається навіть крик у цілому світі. Але коли кілька мілїонів українців у Польщі заголошує свої претенсії до автономії, то це „німецький диктат“ і мало не протидержавний виступ, проти якого навіть ультра-ліберали з „Політики“ вважають своїм патріотичним обовязком застерегтися.

Поляки раз-у-раз кричать про своїх земляків грекo-католиків. Крайня пора повести зорганізовану акцію в обороні національно-релігійних прав українців римо-католиків. Ми не займаємось душехватством і не тужимо за переходом на греко-католицизм усіх тих, які почувають себе українцями та хотять залишитись вірними римо-католицькій Церкві. Нехай залишаються їй вірними, але хай через те не будуть наражені на прикрощі за свої національні почування. І тому мусимо актуалізувати справу — українських римо-католицьких духовників, українських проповідей і додаткових богослужень для українців римо-католицького віроісповідання!

ік.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ“ ЛЬВІВ
Коперника 2. Тел. 258-88

Si vis pacem — para bellum!

Cesko-Slovensko чи Cesko-Nemecko?

А колиб так дійсно одного гарного дня, а властиво одної темної ночі...

Гітлер любить вилежуватися ранком у ліжку, а діє звичайно вночі (читайте англійського „летючого“ журналіста“ Ворд Прайса) або пізнім вечором. Отже колиб так одної темної ночі...

„Велика Німеччина“ має тепер 50 великих боевих одиниць: 36 піхотних дивізій (у тому числі 5 змоторизованих), одну бригаду кавалерії та кілька панцирних дивізій. Найвище число дотеперішньої дивізії було 36, алеж у Відні гуляють від аншлюсу вояки з цифрою 44 на військових відзнаках. Хто знає „австрійський“ Відень мусить знати, що нинішня 44-та була колись славна перша віденська дивізія. Та Відень став лише містом великого краю, його армія частиною велико-німецької збройної сили, а що 44—36=8, звідси висновок ясний: Гітлер, так як сказав 20. лютого в Райхстагу, покличе хіба вже тепер ще сім нових дивізій піхоти. Нові плями вимагають нових засобів!

Скільки бомбових моторів може піднятися з Райху на Чехословаччину — важко сказати точно. Ріжні ріжно про це кажуть. Факт, що піднятися може стільки, що ніч настане в білий день, літаки закриють сонце, а „злята Прага“ здрігнеться в основах.

Але до того ще поки що далеко; може навіть недалеко, але не так легко. Прага знає не гірше від Берліна, що робити, Прага не втратила голови, чейже не дурно кажуть: Бенеш є масоном дуже високої кляси.

Хай там з тими масонами буде як хоче, але треба сказати правду: в такій ситуації, яка витворилась тепер для Праги — неодна бундючна держава давно вже втратила би на її місці голову. А може й... територію.

А по чехах цього не видно. Може вдають, може скривають слабощі глибоко в душах, але справді назверх тримають себе бадьоро. Зрешсправді молоді старшини в червоних штанах казали отверто: по наших трупах до Праги!

А скільки таких трупів моглоб вистелити німцям дорогу?

Чехословацька армія має добру славу: сильна, слухняна, засібна у зброю і промисл. Пишуть про це сьогодні всі газети. В будьякому щоденнику знайдете сьогодні „докладні“ дані про її організацію чи боєздатність, але не про це нам тут іде.

Факт, що французькі військові специ перебільшують в оптимізмі щодо тої армії, факт, що — на диво — ніхто ні чичиркне про те, скільки і яку допомогу далаб червона Москва „славянським братам“ знад Велтави

1-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

А зрештою навіть ці відомі, неперебільшені цифри — цікаві: нормально має Чехословаччина 180.000 люда при зброї, себто 12 дивізій піхоти, 4 бригади кавалерії, 2 високогірські та 11 надграничних баталіонів. Це головна маса. А крім тої маси — на послугах начальної команди стоїть готових на кожну хвилину 10 змоторизованих полків артилерії та 700 нових боевих бомбовозів. Резерви „мобу“ сягають до трьох мілїонів — саме стільки, скільки є судето-німців. Цікаво! Чехословацька армія не має у старшинських корпусах багато німців, словаки підуть за Годжею проти Берліна майже всі, мадяри неохоче, а підкарпатські українці..? — Знаменитий військовий матеріял — казали мені в розмові старшини. — Українці дуже інтелігентні та слухняні і на мадярів мають особливу злість. Отже добрий матеріял! Ех, Іване, Іване!...

Чехословаччина залишена сама собі — моглаб втопити себе в крові і пропасти. Але — до якогож дідька — стільки років сидять там французькі військові місії?

З Берліна до Парижа можна їхати через Прагу. Німеччина любить дивачні етапи.

А подруге: замало говорять про ролю Москви. Властиво, як де — а в Чехії всі про це знають. Молоді судетські німці з Братислави, з якими довелося проспати в одній кімнаті майже тиждень оповідали — задивлені в свої білі мов сніг панчохи, — що „Руслянд“ наладовує чехословацькі магазини горами військового приладдя. В білий день приходять звідкись — як з неба — автоколюнни найріжніших транспортів.

Совітські „летадла“ у ЧСР — стали вже „шлягвортами“, але поправді говорять, що під Ужгородом повно замаскованих нових машин із Москви. Куди пролітають? Чорт зна, але пролітають. До ЧСР з Москви ближче ніж до Барсельони і людей посилати певніше: чехи приймуть їх у свої обійми — не жалітимуть кнадлів...

Такі то думки блукають під черепом у весняний розкішний день, коли можнаб було читати поезії або врешті храпнути собі на цій широкій полиці вагону.

Розкішний край та Чехословаччина, добре через неї їхати, а подумати тільки, якби це було смішно: Ческо-Немецко! На одно було би це добре. Навчилоб розуму гордих словаків, що не мають глузду, коли жадають повних прав, тільки гублять самі себе, вкладаючи голову в чужу, стократно гіршу від чеської пастку. Дарма, що премієр Годжа — сам словак і всім про це відомо.

УКРАЇНЦЯМ ТРЕБА БИ ЧИМОСЬ ПОДЯКУВАТИ.

Який кінець матиме та ціла погана історія? Політика не є пасіянсом, ані не ходить пішки. Політика любить розмах, зміни, примхи. Можна її хіба рівняти з зіпсованою молодою жінкою старого капітана.

Всі можливі дані говорять, що з Чехословаччиною зле, але ті самі дані показують, що ЧСР може вийти на чисту воду і може позбутися лиха та ще чого доброго стати твердим орішком.

Якщо так буде, і якщо Прага матиме в руках певні козири перемоги, повинна в першу чергу памятати за українців.

Хто-як-хто, але власне наш український елемент поставив себе гідно. Гідно, як гідно. Ніодин нарід не може вдавати аж надто дурного телятка і ссати корову навіть тоді, коли її дорізують. Хочуть судето-німці автономії чи аншлюсу — це їх національна справа, хочуть словаки — „волі" — ніхто з них сміятися не буде і не має підстав ані права. Скористала з нагоди польська меншина на Шлеську. Щож? Коли є сильний протектор, варто робити крик, може виплатитися стократно.

Підкарпатські українці не мають протектора, але продати їх так, як сліпе теля, не можна і — хіба — не так уже легко.

І коли пан Бенеш вийде цілий та здоровий до всіх „карльсбадських куранціях", удержавши карму своєї держави без шкоди для її незалежного існування, він повинен у першу чергу памятати, хто йому не вбивав ножа в плечі.

Може собі — зрозуміло — п. Бенеш чи його міністри телеграфувати досхочу, до товариша Калініна, чи навіть до самого Сталіна — це його приватно-чеська справа. Але треба би йому не забувати і не легковажити української справи! Через надмірне совітофільство Праги погіршились чейже і чесько-українські взаємини.

Власне наша вітка на Закарпатті (не меншина, бо в ЧСР не можна говорити про якібудь меншини поза самими чехами) відчула на собі найріжніші політикантські містерії (пригадайте плебісцитові штукарства), а ввесь наш нарід поставлено під закидом **сприяння німецькій імперіяльній експанзії на Схід.** Памятаємо всі провокаційні слова п. Кльофача, лідера проурядової партії, в празькому парляменті — що українську проблему звів до модної назви „берлінської агентури" і осмішився перед власними розумнішими земляками, намагаючися доказувати, що Гітлер зеднує собі українців, як поміст до українську... пшеницю і чорноземи.

Зрештою Прага „махає" дурниці щодо українського населення і на іншій лінії. Вистачить лише пригадати, що кожне наближення Прага—Варшава в наслідках звертається завжди проти нас. Чеська політика супроти наших братів (а не в Судетах) проявляє власне таке засліплення, що аж годі не думати, що тут більший голос має Комінтерн. Або врешті з тими мадярськими претенсіями! Чейже ще два тижні тому ціла майже польська преса віддавала слідом свого вчителя ексконсуля Свежбінського та всіх постарілих Студніцьких — українську національну масу на Закарпатті Будапештові, як подарунок, пишучи водночас про втрачені права над Ользою.

Мадярщина має щастя, нерозумних приятелів і хитрі шанси. Вона чекає на новий аншлюс, як голодний паламар на труна. Чейже мадяри власне ентузіястично обіймалися з німецьким військом на кордоні після того, як Відень здобули промовами міністри Гітлера. А проте українському населенню не спішиться впасти в рамена „брата" — мадяра, що вміє вішати людей на шибеницях неменше справно, як вішає ревізіоністичні плякати на всіх стовпах, де йому на це дозволяють. П. Бенеш повинен завжди памятати один знаменний факт з історії своєї державної батьківщини: коли то підчас большевицько-мадярського спільного нападу на ЧСР добровільна кров українських інтернованих частин під Новим Містом засвідчила славянську солідарність. Найвищий час **загальмувати контра-українську чеську струю,** бо ревізіоністична мадярофільська пропаганда тліє вже повною парою.

І ще одно: в Празі та в цілій ЧСР повно тепер кореспондентів закордонної преси, але на Закарпатті їх мало. Туди лиш дехто заглядає, очевидно, той, хто дійсно має вправний нюх. Один англійський журналіст казав мені таке:

— Вертаюся з Ужгороду. Цікаве місто, місто, якого ані Годжа, ані Бенеш не доцінюють. Боїгеся за долю тамошніх українців?.. Можете сміло побоюватись, але не з боку Будапешту, о, ні! Будапешт сам ще матиме клопіт з Гітлером. Закарпаттю загрожує нині лиш одно: **большевицька окупація.** Морально вона вже існує і українці її відчувають, а фактично може ще бути. Дарма що до Совітів далеко, такий **клин** виплатиться комінтернові стократно. Може це досить наївно таке казати, але я певний, що Бенеш ані моргне, коли большевицька армія загорне Підкарпаття. Офіційно це буде називатися: зміцнення чехо-совітських взаємини, ну, і ясно, чейже „правда вітязі", а в дійсности дістануть по лапах і чехи і мадяри вашим коштом...

— Українці повинні дістати тепер від Праги не тільки автономію, але зброю, однострої, себто власну **українську армію.** Ми, англійці, у такій хвилині давно би вже це зробили... Єс!

КОРЕСПОНДЕНТИ, КОРЕСПОНДЕНТИ, КОРЕСПОНДЕНТИ

Може це гіперболя, але смію твердити, що в кожному поїзді, який іде нині транзитом через Чехію — знайдете кількох надзвичайних кореспондентів з цілого світа. Англійців повно, французи сидять переважно в Празі, американці волочаться по цілому краю. Американські журналісти пробували подорожувати по цілій ЧСР у власних літаках, але їм не дозволили. Не на всіх, бачите, чеських летунських майданах можна всім причалювати. Ще чого доброго ссів би такий пан на чеському летовищі і зирк — а тут „красная армія", літаки з пятикутними зорями. Ще чого доброго міг би схвилюватися, втративши орієнтацію.

А серед журналістів за нерви тепер не трудно. Інша річ — такі часи! Скільки того братства від Пегазового пера полягло вже тепер, в останні роки по ріжних фронтах; в Еспанії, на Далекому Сході, в гарячій Абисінії...

Надзвичайний кореспондент — говорить мені романтичний бельгієць — це кусень фільмової стяжки, довший або коротший. Одного гарного дня появляються його статті чи репортажі на шпальтах газети, люди читають, нервово видирають собі з рук, а потім... одного дня востанне появиться його підпис і потім хтось інший писатиме далі. Плакати нема часу, ротаційна машина не чекає, люди хочуть читати, перечитують пресу і кидають в кут, як нецікаву фільмову стяжку, дарма що для когось вона була повним, буйним змістом життя...

Кореспонденти великої преси передбачають чи пак передчувають великі, кровані події.

Ще минулої осени було в Европі спокійно. Пригадую, в реставраційному вагоні паризького норд-експресу, що ним міністр закордонних справ Дельбос подорожував до Варшави, зібралися небудьякі „мистці" політичного репортажу: поважний Муссе з „Журналь де Деба", Бург з „Пті Парізіен", відомий Тувенен з „Ентрасіжан", молодий Кілісі з Гаваса, американець Біртель з „Таймса" і багато інших, а передовсім король европейських репортерів Жіль Зауервайн з „Парі Суар". Зауервайн не вірив тоді у війну, удавав оптиміста, казав: „Гадаю, що ніхто не має охоти тепер воювати..."

Сьогодні ситуація змінилася:

Ворд Прайс, журналіст, що не знає віз і дегіз, ще тоді, як летів літаком з Відня на литовсько-польський кордон — вступав до Праги спитати Бенеша, що буде з долею Чехословаччини. Бенеш відмовив тоді інтерв'ю.

Сьогодні чехо-словаки не відмовляються. Готові „все" сказати, все зробити, все віддати, аби тільки закордонна пропаганда працювала в їх користь, щоб тільки у світі знали, що дішлається доля їхньої держави.

Французький генерал Арменго кличе Польщу на поміч: разом — мовляв — матимете 42 дивізії, коли німці не мають ще повних 37. Доля Чехословаччини у Варшаві.

Найкращий польський журналіст, Казимир Смогожевський — найгрунтовніше поінформований кореспондент середущої Европи, має ще холодну кров:

„Ситуація Чехословаччини — каже — не є подібна до б. австрійської. Прага є нервовим осередком держави, якої чеський кадовб здоровий і здібний до опору. У Празі знають добре, що чеська політика щодо німців станула на роздоріжжі: **треба пертрактувати або ставляти опір.** Третьої дороги нема, треба вийти на одну із двох з усіма наслідками".

А Карло Форбах — автор книжки: „200.000 судетських німців забагато", судето-німецький публіцист сказав отверто: „Двацять років деклямували політики з Праги на женевській сцені таке: в ЧСР не існує проблема національностей. Але сьогодні цілий світ знає, що ця проблема існує і має хворобливі симптоми, — що чеська політика зайшла в куток, що зближається пекуче актуальна і важка розв'язка — що „правда таки переможе", як каже чеське гасло, без огляду, чи ця правда буде для чехів приємна чи ні"...

Карло Форбах працює як самостійний публіцист і письменник, якщо поняття самостійного автора у третьому Райху взагалі ще можливе.

Останню свою енуніціяцію написав Карло Форбах на замовлення Розенберга для „Фелькішер Беобахтер", головного органу Гебельса і нац.-соціялістичного режиму.

Читаю цю енуніціяцію у вагоні чеського поїзду, а мій колега каже: „Погано, що Мусоліні — девінтересман"...

— Чому погано? — питаю — Мусоліні в порядку: якби обіцяв поміч Гітлерові, або був його ворогом — мусів би воювати разом з іншими, а так може зробити все, що скаже його власний інтерес, коли буде треба. „Девінтересман" не тріває вічно...

В Чехословаччині така чудова весна, що можнаб сміло скликати туди — міждержавні спортові змагання, конкурс жіночої краси, або конгрес Ліги Націй під гаслом: Si vis pacem, para bellum!

Роман Гучванович.

Чехословацький уряд не хоче забрати війська з німецького кордону.

Як подають з Праги, тамошній уряд відкинув англо-французьку пропозицію, щоби забрати зосереджені на німецькому кордоні війська.

НАРАДИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ВІДЛОЖЕНІ.

Предсідник чеської палати послів відложив на необмежений час наради, що мали початися 31. ц. м., не подаючи мотивів такої постанови.

ІНТЕРВЮ ГЕНЛЯЙНА.

У „Дейлі Мейль" появилося інтервю К. Генляйна. Вожд судетських німців видвигнув домагання автономії для суцільної німецької території, що тягнеться здовж кордону та для 2-ох етнографічних островів. Громадські й самоуправні органи мусілиб дістати широкі компетенції, зокрема в ділянці освіти, безпеки, суспільної опіки і т. д. Коли Прага не заспокоїть цього домагання німці заждають плебісциту; без сумніву 98 прц. голосів висловилося би за приєднанням до Німеччини. Коли репресії не скінчаться, це може довести до інтервенції Німеччини з метою: прилучити судетські землі.

ГЕНЛЯЙН ДЕМЕНТУЄ.

Провід судетсько-німецької партії заперечив автентичність інтервю Генляйна, що його помістив Ворд Прес у „Дейлі Мейл". Виявляється, що Генляйн не уповажнив німецького публіциста друкувати змісту розмови, не вважаючи її за інтервю.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Для Вашого любимця
тільки
пастеризоване молоко
„МАСЛОСОЮЗУ"
бо воно вживне, смачне, позбавлене хоробливих бактерій.

Війна чи мир з москвофілами?

Голос у дискусії чільного діяча т. зв. староруського табору.

Дістаємо цю статтю від колишнього сенатора Стависпігії, радн. Миколи Третяка, який вправді сьогодні не репрезентує ніякої організації чи установи, та який проте безумовно має у т. зв. старорускому таборі надалі чимале особисте значіння. Сам факт, що п. М. Третяк прислав із власного почину статтю до „Діла", як голос у нашій дискусії на тему відносин з москвофілами, свідчить про життєву актуальність та доцільність цієї нашої принципової дискусії. Виправдуємо довіря ш. автора і міетимо його статтю виключно тільки з мовно-правописними, чисто формальними, змінами. Залишаємо навіть вступні проти „Діла" і його термінології „руський" та „руський". Нічого й казати, що погляди ш. автора йдуть виключно на його власний рахунок. Редакція від себе відразу зазначує, що з деякими його поглядами ніяк не можна погодитися, інші знову полягають на звичайному непорозумінні. І так напр. мусимо пригадати, що коли була площа під Народній Дім у Львові та збірали гроші на нього, то взагалі ще не було поділу на „українців" і „русских" і тому дотичний уступ статті шкутильгає своїми аргументами. Не відповідає теж зовсім правді, що українці уявляють собі порозуміння з т. зв. старорусинами тільки так, щоб їх собі цілковито підпорядкувати. Чиколи теж українці не стидались і не стидаються своєї історичної назви „Русь". „Діло" не мало теж ніколи інтенції принижувати Ставропігії, як установи. Видно, що всі ці справи вимагають ще ширшого висвітлення і ми це зробимо в найближчому часі. Зате, поруч із цими різними невірними поглядами, є там і такі, **з якими згори можна і треба погодитися, або такі, що їх можна признати базою для спокійної розмови.** В кожному разі — вони не належать до типу гуморестичних „передумов порозуміння" п. Ганкевича, яких ми не вважали навіть за відповідне реферувати за „Русским Голосом": дискутувати можемо взагалі тільки з тими, які признають згори, що **річ іде про один нарід і про оборону перед наявною спільною небезпекою.** Саме такий засадничий підхід статті п. М. Третяка є лишнем безумовно відрадним і позитивним та потверджує наш давніший погляд, що й у таборі т. зв. старорусинів є одиниці чесні, в яких не замерла свідомість народнього горя. **Редакція.**

Боротьба між братьми ніколи ще не принесла добра. З неї все мав користь хтось інший. Рівнож і боротьба між руским та українським **табором** у Галичині мусить скінчитися катастрофою. Українці могли сподіватися скорої і легкої перемоги над руською організацією, коли б мали силу у своїх руках, яку мають державні народи. Однак в українців того нема, — а нема також ні концентраційних таборів ані вязниць. Тому без сумніву кращий буде мир, ніж війна між нами тим більше, що 20-літній досвід від провалу Австрії доказав, що нас русинів не можна знищити навіть по всяких Газверграфах, масових розстрілах і по знищенню всіх наших культурних та економічних товариств.

В чім наша загальна біда? На це питання треба відповісти фактами.

Українці називають нас русинів зрадниками, запроданцями, ренегатами і т. п., хоч ми ніколи нікого не зрадили і як була потреба — ставали всі здисципліновано в ради, не запродали ми ні не виріклися нашого імени й історії. Від довшого часу українці з великим завзяттям виступають проти нашої історичної назви „Русь", і дійшло навіть до того, що вони вважають її образою для себе. А проте більша частина нашого народу в Галичині, на Закарпатті, на Поліссі, на Волині та навіть у Басарабії, — як це подають самі українські газети — називає себе руським народом. Ствердив це так само Найвищий Адміністраційний Трибунал у Польщі, а чеська Академія Наук рівнож повчила, що нема чого стидатися тої старої назви. Доказав це також останній перепис населення у Польщі і в Чехословаччині. Отже дійсність така, а не інша, і з цим фактом треба погодитися. Однак болюче те, що у переписних формулярах є вже дві рубрики на назву одного народу. Наслідки цього дають себе відчути вже тепер: коли українці домагаються від уряду якихось діл для народу, то їм відповідають, що в даній справі мусить він заглянути опінії у русинів; колиж русини стараються за щонебудь для народу, то знову чують таку саму відповідь. В результаті остається так як бувало, і оба табори не осягають нічого. Зовсім інакше виглядалаб справа, колиб домагання виходило від одного солідарного колективу.

Возьмім під увагу менше важну справу — Народний Дім у Львові. У цій справі написано безліч писем, викинено багато гроша на депутації й делегації, — ну, а яка користь? При розмовах руских делегатів, в яких і я брав участь може більше як 50 разів, говорили нам: „Не можемо вам віддати Народнього Дому, бо до нього мають претенсії і українці, які через своїх соймових послів дали проект вирішити справу Народнього Дому, отже мусимо його розглянути". Таке розглядання треває вже 20 літ. Колиж до власей приходять українці у справі Народнього Дому, то їм говорять: „Та установа староруська: русини нею управляли весь час від існування Народнього Дому і зібрали були велике майно; трудно їм їх права відразу заперечувати". Ще за воєводи Белини-Пражмовського був я в делегації з двома членами Народнього Дому. Воєвода сказав, що перед двома днями було у нього 12 українців і просили передати українцям Народній Дім. Тому мусить він добре над справою призадуматися. А тимчасом комісарська господарка зруйнувала майно Народнього Дому, так, що майже нічого не осталось ні для русинів, ні для українців.

Так вийшли обі сторони на тій боротьбі і так буде у кожній спірній справі. А чейже знаємо, що члени Народнього Дому були і є русинами, супроти чого установа повинна вернутися в руки членів, і булаб вона може і вернулась, колиб українці помогли нам, а не шкодили. Виграла б наша загальна справа.

Знаю з пережитого, що солідарна акція всіх людей доброї волі і провідників народу підносить його духа, і нарід тоді здібний до всяких пожертв, навіть на жертви крови, як це стверджують численні факти (вибори до австрійського парляменту, остання війна). В рішучий момент треба стати плече об плече за спільне народне добро і така постава лише може викликувати ентузіязм та охоту до боротьби за слушну справу.

Нині, після гірких злиднів лунає клич за створенням одної, союзної і тривкої, правдивонародньої акції. Відчувається нині, що всі ми, руский і український табор, летимо у пропасть, а якої уже не буде виходу, лише смерть.

Отже консолідація!

Якже-ж вона має виглядати? Як до неї дійти? Як поступати? — Отверто говорю, що одна і друга сторона до такої великої задачі не доросла! І тут і там є люди загонисті, вперті, шкурники і лизуни. Додати треба, що українці розуміють консолідацію в такий спосіб, що руский табор має підчинитися українському таборові без всяких застережень. Має визнати те „кредо", що його визнає український табор, має зложити зброю перед ним, вирекнися всякої політичної та економічної роботи, словом — піддатися на ласку-неласку сильнішого противника і без його дозволу ніодного слова не сказати. Дальше, український табор хоче бачити у консолідації свою перевагу в руских установах, не лише в „Народнім Домі", але і в Ставропігії і в О-ві ім. М. Качковского, і бажає, всіми можливими способами прибрати до своїх рук всі наші читальні та кооперативи. Розуміється, що така насильна консолідація мусить викликувати рішучий спротив.

Отже оба табори ще довго мусять жити у взаємній боротьбі. Одначе інтелігентніші та світліші одиниці можуть хоч у дечім припинити цю братовбивчу боротьбу. У мене така думка:

1. Рішати спірні справи мировими судами між собою, а не витягати їх на сторінки преси, на превелику радість спільних противників;

2. розмежувати, скажу „високим стилем", сферу впливів, українці не мають впискатися в руські, а русини в українські установи;

3. морально себе роззброїти, себто взаємно себе по селах і між простолюддям не поборювати, навпаки поучувати робітників-інтелігентів, щоб впливали на людей примирно і полюбовно;

4. уважати, що читальні Качковського і „Просвіти" працюють з хосен одного і того самого Народу, в імя одної Ідеї і для одної Землі. Не чинити ніяких перешкод в основуванні всяких культурно-просвітніх огнищ, бо патріотизм ніколи не може нашому Народові принести дива;

5. не перетягати собі взаємно культурних установ, не лакомитися на чуже майно, дім і капітали;

6. занехати некультурну боротьбу на палки, ножі, револьвери, раз на все осудити і припинити підпалювання собі домів, витинання салів викошування збіжжя;

7. усунути деморалізацію у верхах і низах, памятаючи польську девізу: „Затроєний дух народу, то найбільший із болів біль".

Ось менше-більше вимоги нинішнього дня. У першу чергу повинні часописи вистерігати ся провокаційних статтей. На жаль „Діло" приймає свідомо деякі злобні статті колишніх членів руської суспільности, навіть тих самих що прикладали і прикладають руки до руйнування народнього майна! Висліх такий, що на статті в „Ділі" йдуть статті в руских газетах, а „терціюс гауденс" затирає руки, бо правду кажучи — має з чого радіти.

Отже у спільнім інтересі лежить не ображувати себе взаємно невірними закидами. Усюди можуть діятись непорозуміння. За них треба карати і винити людей, що допускаються огидних діл, а не загал, установи або партії. Треба мати все на увазі, що воєнна психіка здеморалізувала характери. Не знаю, яка ціль у „Діла" підривати престіж такої старої установи, як Ставропігія? Чейже вона повинна бути дорога для всіх руских і українських людей. Причім тут нелюбий сеніор? Ставропігія вже пережила 350 літ, перенесла тяжкі часи, бачила і мала всяких сеніорів. Не слід лаятися на задовженість Ставропігії тоді, коли відомо, що Ставропігія грошей тих не змарнувала, а видала на ремонт церкви, нині найкращої у Львові, що підносить престіж нас усіх, бо свої і чужинці, котрі оглядають церкву, подивляють її красу і вихвалюють нас усіх, не питаючи, хто перевів ремонт, чи русини чи українці. Зрештою буває, що і в українських установах не завжди все в порядку, і чи всі люди там на своїм місці? Не допускаймо, щоб нам і Вам говорили: „не вміете господарити, мусимо вам помогти учитися!" Перестаньмо себе взаємно плюгавити, а спомагаймо себе взаємно.

Всі державні народи стали монолітом. У них одна думка, — одна ціль. Пора і нам схаменутися! Пора найти спільну мову, а не шукати нових для себе назв. Будьмо більше культурні, стараймося подавати собі руки не як вороги, а як рідні брати, що походять від одного батька і матері.

Багато можна би в цій справі написати, а ще більше сказати, але це виходить поза рами одної статті

Николай Третяк.

Плекання зубів це плекання здоровля!

Хворі зуби це небезпека для цілого організму, бо кожний зуб є звязаний із пасоковою системою людини. Тому: плекання зубів це плекання здоровля! Вживайте постійно Кальодонту, бо він не тільки чистить докладно зуби але теж забезпечує їх перед назубним каменем. Це єдина в краю паста, яка має Сульфоріціполеат, найуспішніший засіб до боротьби з каменем.

KALODONT ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕННЯ

Хроніка Совітської України.

„НЕПОХИТНИЙ" КОСІОР ПОХИТНУВСЯ І ТО ЗДОРОВО.

—„Увага. Говорить Київ на радіостанції Р В 87 імени Косіора" — так трафаретно розпочинались авдиції з української столиці і призвичаїлося вухо українців до цього вступу. І раптом наприкінці квітня ц. р. спікер зазначив: „Увага, Говорить Київ по радіостанції Р В 87" !... крапка. Що це? Помилка? Звичайне недоговорення?!.. Ні! Знову! І знову!... І люди мовчки дивляться одни на одного. Там не люблять обмінюватися думками. Тільки може ледве помітно затремтить куточок уст, тільки швидкошвидко промайне вогник в очах. Коли вже дійшло до того, що здіймають імя, надане якійсь установі, якомусь підприємству, то це свідчить не про добро власника цього імени, занадто він винний у чомусь. Наприклад імя Постишева, надане різним заведенням на Україні зберегалось за ними майже рік по видаленні власника імени з України. А тут декілька днів тому іменували непохитним Косіором і ось на тобі! А це-ж людина з партійним стажем, рангою вища буде за Постишева, член партії з р. 1907, член політбюра з року 1930, виступник голови раднаркому СССР, голова комісії совітської контролі. Правда, перебувши 10 років на становищі першого секретаря ЦК КП(б)У він мусів розписатися на кінець, що абсолютно не може собі дати ради з українським націоналізмом, який не гине і не гине хоч і нищать його всіма способами. Правда, вилаяли тоді Косіора, але взялиж до Москви і високі становища надали. Треба думати, що наступник Косіора, Хрущов, бачучи; що такий горіх, як український націоналізм, не так то легко лускати, вважав за краще валити все на рахунок свого попередника Косіора. І похитнувся Косіор. І недобрим словом згадають цю жорстоку людину в Україні! І грізним „мементо морі" мусить бути упадок Косіора для його наступника! Таке вже прокляте місце ця загадкова Україна що хитаються на ньому такі непохитні!

А „НІКІТА СЕРГЕЄВІЧ" СТАРАЄТЬСЯ...

Перш за все доводиться виправляти злочини попередників всякої „контрреволюційної наволочі" й „ідіотів", що нічого не помічали.

Наприклад: державні університети, педагогічні і вчительські інститути Совітської України випускають на весні цього року 7.789 педагогів різних спеціяльностей для середніх

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 7.

ЮРІЙ МАК.

Полонинський гість.

— Абесте, пане доктор, лиш були готові за годину виїхати! — говорив мені гуцул. — Тай ліки заберіть!

— Добре! За пів години можемо їхати! — відповідаю.

— Ей ні! Аж за годину вступлю по вас. Бо ще йду за панотцем. Він з нами також поїде.

Я зробив великі очі. Ще мені не траплялось їхати до хворого з панотцем. Але мій Боже! Чи-ж то мало несподіванок відкриває щоденне життя? Чи хворий не має рації? Малощо не два дні треба їхати до нього. А ліків то і до тижня не дістане! Так роздумую і готовлюсь до далекої дороги. Харчі, чайник, сіль, горщок, ліки впихаю в наплечник і торбу. Термометер, електричну ліхтарку і сірники розміщую по кишенях.

Рівно за годину їхали ми у трійку верхи в напрямі полонини. І хоч ми їхали до тяжко недужого, проте не можу сказати, щоб ми були засумовані. Не першина. Подекуди сам факт, що пацієнт покликав до себе священника і лікаря рівночасно, настроював нас мимоволі весело.

Погода була гарна, якби замовлена на довгу прогульку. Весняне сонце пригрівало по літньому. Незвичайні краєвиди понад Білий Черемош угорі, манили наші очі і скорочували довгу дорогу. Ми не нудьгували, хоч наша каравана сунула поволі вперед. Якесь дивне задоволення почували ми в собі. Ставало мягко і тепло на душі. І тоді ми єднаємся з цілою природою.

А з глибоких ярів доходила до нас бурклива мова потічків і водопадів. У відповідь їм шумів і пінився Черемош, розбиваючи гранітні перешкоди та котив свої хвилі далі і далі. І сила його передавалася нам. Щось розпирало тоді і наші груди і рвало нас аж під верхів'я гір.

Аж на другий день коло полудня приїхали ми до хворого. Входимо до хати. Хатина мала, але чиста. Тільки трохи темна. Треба хвилину-дві посидіти, щоб очі привикли і розпізнали на ліжку високого, сильно збудованого, хоч худого, гуцула, з лицем осмаленим полонинськими вітрами. Так і бе від нього сила і рівновага духа, придбані за час його пустельничого життя.

А хворий цікавиться: коли ми виїхали, кудою їхали і чи щасливо. В рухах і в мові вичувається стільки гідности, що мимоволі аж дивуєшся: правдивий „король полонин"!

Але мене муляє одно питання: як до того дійшло, що він тут сам один живе.

— А маєте яких сусідів? — питаю.

— Є! найближчий сусід — це побережник. Мешкає звідси пятнацять кільометрів!

— Довго він уже живе на полонинах?

—Понад двацять років. Хотіли вже його дати ближче до світа, та він так звик до полонин, що не міг без них жити. Коли його перенесли в місцевість, де є вже дві-три хати, він заявив рішуче, що „у місті" не хоче жити.

— А ви довго вже живете тут?

— Вже буде кільканацять років.

— Якже до того дійшло?

— Та про це багато говорити, а мало слухати. Все пішло з того, що я занедужав. Пішов я до лікаря. Він мене оглянув з усіх боків, покрутив головою, як жид, що купує шкапе, а далі каже: „Ти, братчику, довго не потягнеш!" — Я перепудився! — А чьо? — питаю. — Бо ти не зважаєш на себе? — А як треба зважати? — питаю і ледви дишу. — Забудь за коршму! — кричить. — Ну! Це можна! Не питиму, доки мого життя! крикнув і я собі з радости. — Забудь за тютюн! — І це можна! — кажу я, але вже кришку засумований. — Нему курити, як куріння шкодить! А він мені: і це забудь і то забудь і тамто забудь! — Добре! все те забуду! Але прошу вас, будьте мені вибачні! Кортечка мене бере знати, чи не требаб щось... памятати? А він мені: памятай, що маєш жити в полонинах! На ціле твоє життя вистане тобі кулеша і коровяча дійка! — І я пішов у полонини. І нераз дякував лікареві. Він мені життя врятував!

На тім інтервю з „королем полонин" покінчилось. Панотець висповідав мого. Я приписав ліки. За дві-три години наш „король полонин" був далеко за нами. Ми їхали спішно „д'хаті".

*

Рік пізніше, на сам Великдень, довелось знову мені стрінутись з „королем полонин".

— Не гнівайтеся, що вам у таке велике „сето" голову кручу. Але вірте, так мені від тамтої неділі надокучив зуб, що хтів бих вараз його вибрати.

— А чомуж ви день або два дні скорше не зійшли?

— Вчора щойно зійшов я з гори і в половині дороги поступив до знайомого коваля. Так і так — кажу йому — вибери мені зуба!

— Вибирав би — каже коваль — якби знав, що ти є терпен!

— Ти вже про мене не бій-си. Му терпіти! Лиш скоро вибирай, бо дур голови чіпається!

Взяв коваль ліжник, поставив на долівці і каже мені: лігай! Ліг я. А коваль хлоп моцний.

шкіл. Та це мало обходить „Нікіту Сергеєвича". „Нікіту Сергеєвича" цікавить цифра учителів мовників, він хоче знати яке співвідношення між учителями української мови та літератури. Щойно призначений нарком освіти Хоменко шановлюю заявляв, що учителів української мови випустять 1356, а російської — 397 і чекає собі похвали, бо торік на 10 учителів української мови припадав тільки один учитель російської мови.

— Що ви робите, товаришу? Ви зриваєте підготову педагогічних кадр таких спеціяльностей, яких найбільше потребує наша совєтська школа в Україні...,

„Нікіта Сергеєвіч" був страшний у своєму гніві. Його заступник Бурмістенко нарком Хоменко зі своїми заступниками Ігнатенком та Редьком цілком розгубилися. Потім Хоменко став докірливо поглядати на Ігнатенка, бажаючи підкреслити, що Ігнатенко винний у цьому.

— Це треба виправити і то негайно, ці наслідки „шкідництва!" — крикнув Хрущов.

Поміркували і вирішили: негайно відкрити при державних університетах та педагогічних інститутах 7-місячні курси для підготовлення аж 2.200 учителів російської мови й літератури. В такий спосіб випустять цього року на Совєтській Україні 1356 учителів української мови і 2597 учителів російської мови.

„Нікіта Сергеєвіч" був задоволений. Це вам не якийнебудь Косіор, говорив він, підписуючи поспішно повідомлення про це до Москви.

„КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНЕ" МІСТО ПЕРЕЯСЛАВ.

Якась анонімова людина обурено пише з цього самого Переяслава до московської „Правди" що місто багате на памятники старовини: биля мурів його колись російське військо билося з печенігами, з ордами Батия; у цьому старовинному місті Богдан Хмельницький приніс присягу на підданство України (а деж подівся російське військо?). Зрозуміло, що всі памятники старовини викликують велике зацікавлення у тих, кому дороге історичне минуле Росії. А тимчасом інакше ставляться до історій свого міста переяславські керманичі: знікла наприлад невідомо куди гармата з часів Петра І., зовсім не звертають уваги на партизанів-большевиків з часу громадянської війни... Справді, „контрреволюційне" місто. Але без сумніву „товариш Хрущов" не тільки виправить ці помилки, а може знайде ще й нові „памятники" російського минулого Переяслава.

НОВА ПЄСА „БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ".

Український драматург О. Корнійчук прочитав творчому колективові державного драматичного театру імени Шевченка свою нову історичну песу „Богдан Хмельницький". Присутні дали високу оцінку цьому твореві. Театр прийняв песу для постанови у себе.

БАЛЄТ „ЛІСОВА ПІСНЯ"

У звязку з 25-літтям з дня смерти Лесі Українки відбулися в київському будинку вчених збори письменників, композиторів, літературознавців та балетмайстрів для вислухання й обговорення музики і лібретта балету „Лісова пісня". Музику написав український композитор М. Скорульський. Цьому музичному творові збори дали добру оцінку.

ПАМЯТНИК Л. ГЛІБОВА.

Цими днями в Чернигові на могилі поета відкриють памятник-погруддя на гранітовому постументі.

Л.

Перевозить і магазинує
Меблі, товари
з усіх і до всіх місцевостей краю.
МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

Політичні настрої на основі громадських виборів у ЧСР.

Прага, 25. V. 1938.

В минулу неділю відбувся перший етап громадських виборів у ЧСР. Крім головного міста республики — Праги вибори відбувалися разом у 177 громадах, з того відбувалися вибори в 95 громадах у Чехії, 50 на Мораві, 30 на Словаччині й у 2 на Підкарпатті. Крім того на основі згоди політичних партій відпали вибори в дальших 77 громадах.

Щодо виборів у Празі, то вони своїми висліди надзвичайно здивували приростом комуністичних голосів. Найбільший здобуток голосів у Празі мають чеські соціялісти, соціял-демократи залишилися на старих позиціях, а націоналісти катастрофально впали — втратили поверх 32 тисяч голосів у Празі.

Зате іншу картину виборів маємо з провінціяльних міст і сіл.

Щодо придбання голосів, то висліди виборів з 95 громад у Чехії такі: чеські соціялісти придбали найбільше — 4.715 голосів, за ними йдуть соц.-демократи, що придбали 3.341 гол. і невеличкий приріст має республиканська (аґрарна) й лідова (клерикальна) партія. Найбільше втратили комуністи — 5.482 голоси, а за ними йдуть чеські націоналістичні партії, які втратили 4.173 голоси.

В німецьких околицях, цілком зрозуміло, найбільше голосів придбала судето-німецька (генляйнівці) партія, котру підсилили німецькі аґрарники та християнські соціялісти, що йшли до виборів спільно з Генляйном. Зате втратили німецькі соц.-демократи. Тоді коли генляйнівці придбали (рахуючи голоси німецьких аґрарників і христ.-соціялістів) поверх 18 тисяч голосів, то німецькі соц.-демократи втратили поверх 4 тисячі голосів. Проти німецьких соц.-демократів генляйнівська молодь повела такий сильний наступ, що голова німецької соц.-демократичної партії пос. Якш звернувся був перед виборами з листом до міністра внутрішніх справ, у якому підкреслював терор генляйнівців та заявив, що при таких умовинах не може бути й мови про вільні вибори.

Вибори на Мораві пройшли без великих змін. Найбільше придбала чеська лідова (католицька) партія, за нею соц.-демократи. Чехословацька республиканська (аґрарна) партія і національні соціялісти втримали свої позиції. Найбільше голосів втратили комуністи й чеські націоналісти. Щож торкається німецьких громад на Мораві, то там скрізь перемогла судето-німецька партія — генляйнівці, що забрали не лише голоси колишніх німецьких активістичних партій, але й інші окремі групи, що творилися при попередніх виборах до громад. Німецькі соц.-демократи, хоч і дещо втратили, але пересічно втримали свої позиції, маючи сему частину усіх німецьких голосів. Комуністи втратили однаково багато голосів і в німецьких громадах, таксамо як і в чеських.

Також на Словаччині значніших змін, порівнюючи з попередніми виборами, не видно. Лише комуністи втрачають скрізь свої позиції. Їх голоси перейшли до націоналістичних опозиційних партій словацьких і мадярських. Коаліційні чехословацькі партії — соц.-демократична й нац.-соціялістична не лише вдержали свої позиції, але в деяких місцевостях навіть придбали голоси.

На Підкарпатті вибори відбулися лише в двох громадах — Великім Березнім і Сваляві. У Великім Березнім найбільше мандатів дістали соціял-демократи й аґрарна партія, що йшли до виборів разом з українськими групами. У Сваляві — найбільше мандатів дістала аґрарна партія, комуністи й соціял-демократи. Отже в тих двох громадах найбільше голосів дістали т. зв. коаліційні партії, а втратили москвофільські опозиційні куртяківці й фенциківці.

Загальний висновок такий, що перемогли демократичні й коаліційні партії. Настрій виборців посунувся наліво. Катастрофально впали чеські націоналісти і мають великі втрати, крім міста Праги, комуністи.

Щож торкається виборчого успіху поодиноких партій, то **чехословацькі націонал-соціялісти**, що здобули найбільший успіх у Празі, мали досить значні втрати голосів на чеському селі, зате вирівнялися своїм значним успіхом у мішаних німецько-чеських околицях. **Чехословацька республиканська (аґрарна) партія** придбала у Празі голоси на рахунок націоналістів, але в деяких провінціяльних громадах має втрати та виказує успіх на Словаччині й по деяких громадах на Мораві. **Лідова (католицька) партія** зискала дещо голосів і по селах і по містах. **Чехословацька соціял-демократична партія** значно зискала в чеських провінціяльних містах, а на Словаччині переважає комуністичну. **Чеські націоналістичні партії** (фашисти, крамаржівці та група Стржібрного) втратили майже всі свої попередні позиції. **Чехословацька комуністична партія** (не рахуючи Праги) втратила найбільше зі всіх партій. У Празі комуністи зліпшили свою позицію надзвичайною ліцитацією в патріотизмі й націоналізмі, в яких перевищували навіть фашистівсько-націоналістичні партії. Крім того в неділішній напруженій празькій атмосфері у звязку з критичною міжнародньою ситуацією вдалося комуністам притягнути на свою сторону немало панічних і настроєвих виборців своєю „близькістю" до Сов Росії, що, мовляв, має прийти захистити Чехословаччину своєю червоною армією. Цього настрою на провінції, де вибори відбувалися в більше спокійній атмосфері, не було. Празькі успіхи комуністів не можуть заперечувати факт, що чехословацька комуністична партія є в стані розкладу. Ці вибори ясно стверділи, що комуністична партія Чехословаччини вже перестала бути комуністичною, інтернаціональною та перетворилася в суто чеську, якусь національно-демократичну партію. Колишні комуністичні виборці з рядів німців, мадярів і словаків підчас цих виборів уже не голосували на чеську патріотичну й націоналістичну комуністичну партію, але на свої націоналістичні партії. Це цілком зрозуміло, бо тепер чехословацька комуністична партія вже не виступає з гаслом „самоопредеління аж до відділення", як то вона робила раніш, обстоюючи автономію для національних меншин Чехословаччини. Тепер вже під цим колишнім комуністичним гаслом виступають Генляйн, Глінка і т. д. На свій чеський патріотизм і націоналізм комуністи дістали лише чеські голоси у Празі, зате не дістали голосів словацьких, мадярських та німецьких. Не хочемо бавитися в пророка, але ми переконані, що при майбутніх виборах до парляменту чехословацька комуністична партія, при іншій міжнародній ситуації, коли вона не зможе вже спекулювати „червоною армією", зійде на останнє місце. Перестаючи бути інтернаціональною і ставши чеською — вона втратила й рацію свого існування.

М. О—вич.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

зловив зуба в кліщі і тягне! Але і зуб моцний, не дається! Що коваль потягне за зуб, тай мене зі зубом. Видить, що я іду на ліжнику по доліці, тоді крикнув на свою жінку! — Ти мой! сідай на него! Сіла ковальиха на мене. Потягнув коваль за зуб. Нема ради. Я знов іду! — Біжи, жінко, ще за сусідкою! Привела ковалиха ще й сусідку. Посідали обі баби на мене, як на коня. Плюнув коваль у руки, заперси, потягнув, тай... полетів з кліщами у другий кут кімнати. Зуб прорвався! А розсівси би! А нещістечко впало би на цес зуб! — заводив я, виборсуючись з під баб. Бідко моя нещасна з цим зубом! Головко моя бідненька! Щож я тепер пічну? Куди-ж мені діти-си?! Так я голосив, бо дуже був збанований, що сета мені марно перейдуть!

— Йди до дохтора! — каже коваль. — Він хоч вибере зуб а хоч ліх дасть! — І так я прийшов сюди.

Не було ради. Я вирвав йому зуб.

— А я думав, що не їсти мені вже цегорічної паски! А чьо він не давси вибрати ковалеві?

— Бо цей зуб має три коріні! — відповідаю.

— То зуба з трема коріннями коваль не може вибрати?

— Може! Але на кожний корінь треба було покласти по одній бабі. А що коваль поклав лиш дві, ось тому зуб прорвався!

— А вере це правда? Абесте здорові були і здорові жартували!

А далі почав прощатись. Спішно було йому „сеткувати".

— Дякувать вам, бувайте здорові і щасливо „сеткуйте"!

— Гостіть і ви здорові! — прощав і я його. І пішов мій великодній гість. Міцний і здоровий, розгойдуючись на боки, мов смерека від полонинського вітру.

Римо-католицька акція на Волині.

ТАЙНЕ ЗІБРАННЯ У ВАРШАВІ.

Орган варшавської православної митрополії, тижневик „Слово" (ч. 90), подає таку цікаву вістку про обєднання ріжних сил для римо-католицької політичної акції на східних теренах Польщі: „Цими днями одна з газет повідомила про намічене у Варшаві таємне зібрання представників організацій і часописів, що ведуть відому релігійно-політичну акцію на східних землях, з метою „розширення" цієї акції.

Коли задсого пролежите в лїжку склянка природної гіркої води **Францішка Йосифа** вжита натще врешті спричинює не тільки багате випорожнення, але теж побуджує круження крови, присвішує перемину матерії, добре травлення та збільшує апетит. Спит. лікаря.

ОБРАЗ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ.

Очевидно, українська Волинь повинна мати свої українські римо-католицькі святощі, які підсилили б „навертання" українського православного населення. Луцьке „Жиче Католіцке" (ч. 21.) у статті „Вістка про чудотворний образ Ісуса в Лисині" каже: „П. Емілія з Твожевських Ошмяньцова склала на домагання с. п. кс. Людвіка Чоловського, адміністратора лисинської парафії, нотаріяльне зізнання про знані їй з оповідань матері подробиці про чудотворний образ Ісуса, який знаходиться у великому вівтарі лисинського костела" (на Дубенщині? — Ред.).

З дальших інформацій „Ж. К." довідуємося, що цей образ за часів унії **був власністю греко-католицького священика,** який (очевидно по скасуванні унії) хотів умістити його в бсремельському костелі (Дубенщина — Ред.), але колятор костела граф Чацький, мабуть тому, що образ був українського і греко-католицького походження, спротивився прийняттю його, й образ умістили над воротами з боку вулиці. Після довгих пертурбацій образ опинився в костелі села Лисина, де він і досьогодні.

Голосне славлення нашого українського образу, якого у свому часі не хотів принять до костела ревний римо-католик гр. Чацький, звязують на Волині з широко закроєною місійною акцією, що має на меті „навертати" українців.

ПОЛЬКИ РИМО-КАТОЛИЧКИ ПРИ ПРАЦІ.

Перед кількома днями відбувся в Луцьку зїзд делегаток „Католіцького Т-ва Жінок Луцької Дієцезії". Із звіту зїзду маємо такі відомости про роботу польських жінок на Волині: Т-во має 70 відділів, разом 2620 членів; зорганізувало 3 курси для провідниць відділів, улаштовує екскурсії, дбає про поширення релігійної літератури, займається **„місійною" працею, веде „катехізацію" для „іновірців", що бажають(?) перейти на римо-католицтво,** розповсюджує „добру пресу", веде кіоски, „світлиці", бібліотеки та при цьому вишукує працю й веде дешеві кухні передовсім для тих „іновірців", що потім „хочуть" перейти на римо-католицизм.

Про розмах Т-ва свідчить факт, що відділ у Ратні (волинське Полісся) за один мин. рік роздав 2.014 книжок і 14.4000 летючок.

Програма праці на черговий рік передбачає відкривання відділів у тих місцях, де „відбувається масовий поворот населення до католицизму", бо — як казав голова т-ва — жінки польки добре розуміють, що „польськість і католицькість східних кресів у великій мірі є в їхніх руках".

А що на це українські жінки?

ХХ.

З польської преси.

„Політика" теж невдоволена..

Відгомін декларації УНДО в польській пресі ще не пролунав та мабуть ще й не скоро зовсім пролунає. Та сьогодні маємо нагоду занотувати мабуть найцікавіший голос з усіх тих, що ми їх досі зреферували на цьому місці. Це голос „Політики", колишнього „Бунту Млодих", орґану, який поруч із „Бюлетином П.-У" найрозумніше та найкраще ставлявся до проблеми польсько-українських відносин. Становище, яке „Політика" зайняла у справі декларації УНДО, таке яскраво інше від того, що його займала досі, що робить враження, немов у цій справі „Політика" перестала бути собою! Виходить, що або „Політика" взагалі перевела ревізію свого становища до української проблеми або впала жертвою сумного непорозуміння.

„Остання декларація УНДО — це без сумніву виповідження нормалізаційної угоди, яка від трьох літ управильнювала деяко площини тертя між обома народами. Правда, декларація стоїть на становищі суверенности Річипосполитої і леґальних засобів боротьби і її не можна підтягнути під поняття „сепаратизму", але безсумнівний відгомін чесько-німецької боротьби спричинює, що декларацію УНДО треба вважати за акт неприязний, за акт боротьби.

„Що є в цій декларації нового, чому це виповідження, цей акт боротьби прийшов саме тепер? Заки перейдемо до аналізи політичних наслідків саме такої, а не іншої методи української боротьби, мусимо поміркувати над постулятами, що їх українці висували досі. Це постуляти культурного характеру. **Теперішні постуляти вже суто політичні.** (Підкреслення наше — Ред.). Але насувається переможне питання, чи саме невиконування „нормалізаційних" постулятів не спонукало українців до нещасної декларації, про яку нижче пишемо".

Після того у десяти точках зібрані ті закиди, що їх декларація робить польській стороні за відношення до українського народу та української справи. І далі:

„Кожний поляк повинен поважно і глибоко поміркувати над цими справедливими вимогами та над мірою, в якій їх не виконано. Бо у всякому конфлікті є дві сторони, і та, що її має держава з природи речі більш відповідальна за такі чи інші реакції меншин. Але ці факти в ніякий спосіб не можуть вплинути на обективну оцінку великанської помилки, якою була думка Центрального Комітету УНДО висунути нові домагання.

„Ці домагання вказують, що українці навертаються до метод, яких вони вживали в часі 1918—1930, тобто постійно зверталися до заграниці, ставили нереальні домагання і т. п. Ці методи довели, як відомо до цілковитої знеохоти польської опінії, яка набрала переконання, що з українцями не можна взагалі поважно говорити. Вислідом цієї знеохоти була майже повна ліквідація українського шкільництва й самоуправи у Червенській Землі в тому часі. **Українці повинні вже нарешті зрозуміти, що шляхом відкликів до заграниці не тільки нічого не добудуть, але й викличуть противний ефект до того, якого хотіли.** Цим разом це мабуть зовсім припинить акцію, що змагає до приєднання польської опінії для ідеї співпраці обох народів".

На думку авторів статті (підпис: „Зеспул") ця акція завдяки таким публіцистам, як Маріян Здзеховскі, Артур Гурскі, Петро Дунін-Борковскі і ін. зробила подивугідний поступ, і тепер

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 1)

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

I.

Із творів Івана Франка я прочитав насамперед його повість „Захар Беркут". Це було у 1888 році, коли я почав ходити до гімназії. Мої старші товариші, з якими жив я в одному домі, мали річник „Зорі" з 1883 року і я, переглядаючи його, попав на цю повість, яку і прочитав зараз з великим захопленням. Геройські постаті Мирослави й Захара Беркута глибоко зрилися були тоді в мою уяву; перед моїми очима довго-довго стояли живо такі чаром романтизму овіяні картини, як полювання на медведів, нічна їзда на конях Тугара Вовка в Мирославою до монгольського табору, сивий дідусь Захар Беркут на тлі Ясної Поляни та геройська оборона Тухлі. Маленьким хлопчиком потай від матери я без розбору прочитав багато ріжнохарактерних повістей, але такого враження, як „Захар Беркут", не зробила була на мене — жадна З тої пори Франко зацікавив мене і я пильно почав шукати його творів.

Та не так дуже довго треба було шукати їх. У Стрию, де я вчився, була потайна гімназійна бібліотека. Вона за моїх часів переховувалася в домі, в якому жив колишній редактор „Ниви", відомий педагог і приятель молоді — Кость Горбаль; а коли він перебрався у Перемишль, то перед оком влади вона ховалася по мішанських хатах на передмістю. З тієї бібліотеки я й почав зичити книжки і в певних відступах часу я з великою радістю й позичив з неї такі Франкові твори, як „Смерть Каїна", „Сурку", „На дні", пізніше збірку новель „В поті чола", а ще пізніше, збірку поезій „З вершин і низин".

Леґенда „Смерть Каїна" подобалася мені екзотичною темою, свіжими поетичними образами і з неї я вилускав собі ідею, що раю не треба нам далеко шукати, бо він близько нас, у нашому серці. Читаючи „Сурку", я не міг надивуватися, якто Франко зумів у таку невеличку поему вкласти стільки материнської любови та вчився з тієї поемки шанувати й таку малу, погану, жидівську наймичку — Сурку. А вже не прибільшу, коли скажу, що оповідання „На дні" я читав з червоними вухами. Невмирущі постаті діда Панька і Стебельського довго не покидали моєї уяви; в мені ворушилася ненависть до гасителів людського духа і я глибоко спочував Андрієві Темері, тим паче, що я вже знав, що Франко модель до нього взяв із себе самого.

Читаючи збірку „В поті чола", мабуть у 1893 році, мені чомусь раз-у-раз уявлялося, що я бачу якийсь великий невід, у якому немов срібні риби тріпаються, побиваються люди і гинуть, як риби, через недостачу чистої води та повітря. В ньому і малий Мирон, який думає інакше і тому насміхаються з нього; і маленькі школярики, в яких висока педагогія вбиває почування й пориви; і маніпулянтка і Ромця, яким не дають жити суспільні обручі; і лошкар і мітлороб, яких мудрі закони позбавляють заробітку і багато інших людей з ідеалістом Андрієм Темерою і Йоськом Штерном на чолі, яких доля кидає на дно суспільности й задавлює.

Десь у 1894 році я прочитав збірник поезій „З вершин і низин". Лектура цієї збірки припала саме на час, коли мою душу колисав своїми солодкими піснями Гайне. Мене настроювали войовничо „Гимн" („Вічний революціонер") і „Каменярі"; мені подобалися „Панські жарти" та згадані вже мною поеми „Смерть Каїна" і „Сурка", але як цілість поезії „З вершин і низин" не зробили на мене такого враження, якого я сподівався від свого любимця — Франка. Реторичний тон ліричних поезій, сіруваті поетичні картини, натуралізм тюремних сонетів — віяли холодом на мене. Я мушу признатися, що навіть такі перлини, як перший жмуток „Зівялого листя", розгубилися були тоді для мене в піску — місцями й золотім — поезій „З вершин і низин" і я не добачив їх. Так я й чекав шуму вірлиних крил Франка...

В тім часі я був післав Франкові свій переклад поезії „Alter Lied", Гайне й мабудь ще й свої поетичні спроби, чекав дуже Франкової оцінки, але тоді не діждався її. Аж якось раз пізніше, коли я був уже знайомий з Франком він пригадав собі мій переклад, похвалив, але не видрукував його.

„українці дали своїм ворогам аргумент, на який важко буде щонебудь сказати, а саме аргумент, що вони використовують скомпліковане міжнародне становище, щоб вести протипольську акцію". Що-ж торкається мериторичної справи декларації УНДО, то „Зеспул" „Політики" заявляє:

„Вимогу автономії мусимо назвати в теперішніх умовинах щонайменше несвоєчасною. Якщо колинебудь наші окраїни справді дістануть автономію — очевидно з забезпекою для польської людности позиції, яка їй належиться з історичних оглядів та з огляду на **могутність польського народу**, то це буде у випадку, коли Велика Україна добровільно получиться федераційним вузлом з Польщею. Як бачимо то це дуже мало правдоподібна перспектива. Поза цим не бачимо можливости дати повну автономію нашим східним окраїнам".

Та справді нечувану річ залишив „Зеспул" редакторів „Політики" на сам кінець:

„Не гадаємо, щоб декларація УНДО могла в чомунебудь вплинути на національну політику нашої держави. Маємо занадто багато пошани до великодержавної польської політики, щоб ми могли допускати, що її може управильнювати якась енунціяція партії, про яку ноторійно відомо, що її члени незгідні між собою в ніякій важній справі. **Зате ця декларація причиниться без сумніву до того, що ми усвідомимо собі небезпеку, якою був би для Польщі факт, що Чехословаччина дала повну автономію Підкарпатській Руси. Єдиною відповідю на домагання автономії, що його висунуло УНДО, повинно бути категоричне вето нашої політики проти чеських проектів дати автономію країні, що від півдня прилягає де Червенської Землі і тим сильніше підкреслення найкориснішої розвязки підкарпатської справи, якою булаб передача тієї країни Мадярщині".** (Підкреслення наше — Ред.).

Отже панове з „Політики" не тільки не годяться на територіяльну автономію українців у Польщі, але й уважають, що мають право ставити „вето" навіть поза Польщею, в інших державах, де живуть українці, якби там хотіли дати українцям автономію! Яке світло кидає це становище „Політики" на все те, що вона досі писала?!

Вкінці „Політика" намагається переконати українців, що **коли декларація УНДО була інспірована з Берліна** (!!), то це дуже послабить ті течії у Польщі, що змагають до співпраці з Райхом проти Росії. „А чейже українці повинні розуміти — пише „Політика" — що визволення їх у Росії може прийти тільки шляхом співпраці Польщі й Німеччини, а не шляхом боротьби цих двох держав".

Якось дивно звучить те слово „визволення" в останньому уступі після цілої тої статті, що має наголовок „Нещасна декларація УНДО". Нещасною є та стаття „Політики", яка зробить на її читачів, що хотять бачити в кожній газеті і її політичній лінії якусь льогіку, — цілком несамовите враження. Ми нею зовсім не перестрашені, хоч — признаємо — надзвичайно вражені. Вернемось до неї в окремій статті.

П. Т. Пром-банк, Львів. Сподіюсь, що поможете своєму давньому щоденикові й призначите мені короткорочкову позичку в висоті зол. 100.—. Як поруку залучую посилки трьох щоденників, що годиться ручити за мене вплаченими вкладностями. Наші вкладности разом перевищають зол. 100.—. З поважанням — Ярослав Губка.

Дрібна вкладність забезпечує позичку під заставу дрібної вкладности в

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Совітська дипльоматія на послугах чужої розвідки.

Перед новим сензаційним процесом у Москві.

Кореспонденти льондонських часописів з Москви повідомляють, що в перших днях червня зачнеться там новий монстрпроцес проти б. совітських дипльоматів, а саме проти б. совітського амбасадора у Варшаві Давтяна, б. сов. амбасадора у Токіо і Берліні Юренева, б. посла у Варшаві, опісля в Барсельоні Овсеєнка, б. посла в Осло Якубовича, б. шарже д'афер посольства у Варшаві Віноградова, б. шефа пресового виділу комісаріяту закордонних справ Штерна, генерала Гекера, шефа закордонного виділу комісаріяту війни, безпосереднього звершника всіх совіцьких аташе, генерала Василева, б. аташе в Льондоні, генерала Смірнова, б. аташе в Парижі, генерала Яковлева, б. аташе в Берліні і Токіо та їхніх заступників.

Усіх обвинувачують у троцькізмі та в співділанні з закордонною розвідкою. Найбільш обтяжений Юренев та ген. Яковлев, які буцімто працювали підчас свого побуту в Токіо на користь Японії, збираючи підчас відпусток вісти для японської розвідки.

Процес буде відбуватися при відчинених дверях.

Живучи від 1892—1895 р. в домі батьків теперішнього професора анатомії Йосифа Марковського, я почав користуватися його невеличкою, але добірною бібліотекою з природознавства, фільософії та історії літератури, а заохочений трохи пізніше моїм учителем польської літератури, письменником Антоном Мазановським, я почав займатися здебільшого історією літератури і познайомився з теорією Тена. Під той час я роздобув уже сам розвідку Франка про „Перебендю", студію Олександра Колесси, колишнього стрийського учня „Шевченко і Міцкевич", писання Драгоманова і цікавився дуже Франковим журналом „Жите і Слово".

З початку я мріяв стати учнем Михайла Драгоманова, але коли той помер саме після мого іспиту зрілости, і я знав, що Франко габілітувався на професора української літератури, я гаряче бажав собі стати його учнем.

Незабаром стало відомим, що Казимир Бадені та клерикальні сфери не допустили Франка до університетської катедри, і мені лишилася тоді одна дорога — познайомитися особисто з Франком. Від свого львівського товариша Стефана Івасика я знав, що Франко популярний і доступний, тому й не тратив надії, що живучи у Львові, я таки колись познайомлюся з ним, а все-ж бодай скоро побачу улюбленого борця за вселюдські ідеали. Але моє життя не склалося рожево і не так скоро мені довелось побачити Франка, не кажучи вже про особисте знайомство.

(Далі буде).

Японці заняли твердиню Квейде.

Райтер приносить вістку з північного Гонану, що в суботу досвіта японські передні сторожі ввійшли до укріпленого міста Квейте, положеного на монгольській залізниці.

ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ КАНТОН.

Домей повідомляє, що японське морське летунство розвинуло живу акцію в південному Китаю. Коло 40 літаків бомбардувало залізничу лінію Кантон-Ковлюн (що лучить Китай з британською кольонією Гонкон), зокрема мости і стації та місцевости Шілюн і Шантін.

Райтер подає, що 11 японських літаків збомбардувало околицю зад двірця у Вонспа. Шкоди чималі, покищо годі їх обрахувати.

38 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ ПЕРЕД ОФЕНЗИВОЮ НА ПІВДЕННИЙ КИТАЙ.

Недалеко південно-китайського побережжа, зокрема коло Сунтану (в околиці Макао) японці зосередили 38 воєнних кораблів. Вони мабуть мають перевести наступ на Кантон.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 109 і 110. Вівторок. 29 (17) травня 1888.

КОНФІСКАТА.

„Вчорашнє число „Діла" сконфіскувала державна прокураторія за переклад статті „Про русинів" (питання Київського королівства), вміщений у берлінській газеті „Пост", органі кн. Бісмарка. Дуже нам жалко, що тієї незвичайно цікавої статті не можемо подати нашій читаючій публиці на провінції, а видаючи нинішнє число, заповнямо опорожнене через конфіскату місце іншим матеріялом".

ПОСВЯЧЕННЯ ФУНДАЦІЇ КОНСТАНТИНА КН. ОСТРОЗЬКОГО В ТЕРНОПОЛІ.

В дописі з Тернополя подає „Діло" опис посвячення дому фундації Константина кн. Острозького що мав служити захистом для підупавших міщан. Головою комітету, що заладував фундацію, був тоді д-р В. Лучаківський, головою будівничої комісії був Теодор Сенин, будову вели Заншевський і Чорний. Посвячення відбулося 12-го травня н. ст.

МАДЯРСЬКА НЕСПОДІВАНКА.

Мадярський уряд вирішив, що Мадярщина не візьме офіційної участи в паризькій світовій виставі, але заявив, що не буде боронити нікому з промисловців, які захочуть взяти у тій виставі індивідуальну участь. Але на інтерпеляцію у цій справі в парляменті преміер Тісса відповів, що „як його промисловці радяться, чи брати участь у виставі, то він відповідає, що ні, бо уряд не хоче, щоб участь окремих промисловців хтонебудь уважав за офіційну участь Мадярщини у виставі, а по-друге уряд хоче охоронити промисловців від якоїсь великої шкоди, бо при теперішньому положенні у Франції ніхто не може заручити, що там вибухнуть якісь мадярський прапор. Ситуація і без того дуже поважна".

Ця відповідь Тісси викликала всюди тривогу і зробила велике вражіння в Парижі. „Діло" пише, що хоч Тісса сказав, що ситуація тепер дуже поважна, то вона не поважніша, як була, але Мадярщина не хоче взяти участи у паризькій виставі, бо як союзник Німеччини не може робити того, що могловб бути для неї немиле.

ОБУРЕННЯ НА ТІССУ В ПАРИЖІ.

Париж, 29. травня. Обурення на Тіссу за його промову в мадярському парляменті у справі паризької виставки росте з кожним днем. Кажуть, що французький уряд доручив своєму послові у Відні розмовитись у цій справі з гр. Кальнокім.

ЗАГАЛЬНЕ ВДОВОЛЕННЯ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 29. травня. Відповідь Тісси на інтерпеляцію у справі паризької виставки викликала тут загальне вдоволення.

Чиї літаки збомбардували Сербере?

Вчора наспіла вістка, що еспанські національні літаки збомбардували місцевість Сербере на еспансько-французькому пограниччі.

Тимчасом національні урядові кола твердять категорично, що ті літаки належали до барсельонського уряду, який хотів довести до міжнародніх ускладнень. Вже давно на барсельонському летунському майдані перемальовано кілька літаків на національні краски.

У міжчасі французький уряд вислав протест до Бургосу.

У БАРСЕЛЬОНІ АРЕШТУВАЛИ МІЖНАРОДНЬОГО КОНТРОЛЬОРА?

У барсельонському порті нац. літаки затопили британський корабель. Італійського старшину, що був на чердаку як контрольор, червона влада арештувала. Згідно з рішенням комітету неінтервенції британський шарже д'афер жадав, щоби італійського старшину негайно увільнили.

На перехресті звільни хід возу!

По широкому світі.

Совітський тримоторовий літак перелетів кордон Фінляндії. Фінляндський граничний сторожі не вдалося його зістрілити.

До Чехословаччини приїхав шеф виділу Середущої Европи британського міністерства закордонних справ. Він відвідає судетські землі.

Шеф французького летунства з 5-ма старшинами прибуде в неділю до Англії, щоби звидіти осередки летунського вишколу.

Німецький уряд розвязав австрійський „Червоний Хрест".

З японського уряду уступив також мін. війни ген. Сугіямо. На його місце прибуде мабуть ген. Інагакі.

Присилайте передплату!

Літературна сторінка.

Патріотичні поеми.

(Ол. Бабій „ПОЖНИВЯ". Поеми. Вид. „Сад"; Львів 1938; ст. 96. Обгортка М. Бутовича.)

Є в цій збірці 12 поем, нерівних розміром, різних формою, а спільних настроєм. 11 з них патріотичних, перша, наче заспів — філософічна. „Лицар сам" — присвята памяті Грицька Чупринки, розстріляного большевиками за участь у повстанні; „Син отамана" про отамана Богдана Нечая; „Степ" про боротьбу з большевиками; „Базар" про різню у Базарі; „Могила над морем" романтично-патріотична балляда про Маріотту Кастаті; „Дідусь" про батька; що вислав двох синів на війну; „На Маківці"; „Під Крутами"; „Пісня про вязня на островах соловецьких" та „Отаман Петлюра" — вказують самими заголовками тему; збірку кінчає символічна поезія про пальму, яку автор прирівнює до народу в пустині.

У цій збірці О. Бабій завертає до доби свого „Гуцульського куреня". Вона має приблизно ті самі прикмети що давня розмашна поема з тими самими недостачами. Автор покинув свободну строфу, що раз-у-раз змінює розмір і чергу рим, перейшовши на чотирорядкові строфи. Але він не має терпцю втриматися у вибраному ритмі і змінює його по вподобі часто переходячи теж на новий розмір, щоб без важної причини знову його змінити. Бабій віршує дуже легко, має розмах і сміливість не дбати про зверхню форму. Він користується ввесь час принципом „поетичної ліцензії"; щоб змінити прийняті в літературній мові наголоси, звичайну складню і мабуть несвідомо вживає місцевих галицьких наголосів, хочби в таких словах як „буде" і „були".

Маємо враження, що більшість поем повстала наосліх, зовсім принагідно; вони занадто багатомовні і нерідко переходять у звичайну прозу, як напр.:

Як виростеш, то і тебе напевно
Зустріне може моя, наша доля:
Заплаче мати в нічку ревно
І сестри може Богу ся помолять.

Або:

І думаю: Ось цей юнак нелітний,
У якого усміх кволої дитини,
Не стерпівши, що край в неволі рідний,
За зброю йняв — і тут в тюрмі загинув.

Або:

Всі воювали, хто мав духа,
Старі, малі та ще й жінота.
Нечий також наказу слухав:
Зродилась до війни охота.

Сила О. Бабія у простоті, в ясних, звичайних образах, наближених до народньої поезії або у декляматорськім патосі, що напевне ефектовно виходить, коли його слухати з естради. Слухаючи можна пропустити одну-дві строфи і ще на час зрозуміти в чому річ, можна і не звернути уваги, що в одній і тій самій строфі автор уживає слів „товпою" та „юрбою; „влада" і „власть", якби це були два різні поняття. Зате схилившися уважно над книжкою нелегко зрозуміти таку поему як „Світ і людина"; навіть фільософічно підготованому читачеві. Не розуміємо в ній ні символів, ні понять, ні навіть — самої теми.

Вся збірка дуже нерівна. Є в ній гарні, сильні строфи, за якими йдуть водянисті, є акорди доброї лірики, що переходять у зайві міркування про ідеали, свободу та геройство. Сказати щось нового, гарного та розумного про свободу та геройство — нелегко. А підкидати поняттями небезпечно — як ножами...

Любити світ, життя, ми не могли би,
Колиб любови в світі дух помер.
Ми все ішли від Скиллі до Харибди:
Все Франц з Асижу був і Робеспер.

Більшість людей неподібна ані до Франца з Асижу, ані до Робеспера, як і більшість добрих поезій не хоплітається між Скиллею і Харибдою — наївности і фільософії. Жаль, що О. Бабій не має гуртка поетів, де вірші кладуть на варштат, як ...діяменти і — шліфують

м. р.

Нова повість К. Гамсуна.

79-літній Кнут Гамсун, подібно як Бернард Шов чи Герґарт Гавптман, не покидає пера, даючи цим доказом великої працездатности і незичерпаної енергії. Його остання повість „А життя пливе далі" нагадує неодин його давній твір своїм сюжетом і тоном. Місце дії — маленьке містечко у північній Норвегії Сегельфос, знане нам уже з одної повісти Гамсуна, так і названої „Місто Сегельфос". Містечко що було колись селом, перемінюється у місто; замість дикої природи виростають тут будинки з усякими машинами — почта і телеґраф, банк, суд, аптика, кіно, готель... усе давнє гарне зникає, але життя має власні закони: пливе далі. Люди змінюються під впливом цивілізаційних винаходів і тільки в деяких з них у душі живуть іще природні потреби та інстинкти. Для одних вони добрі, бо дають їм щастя, для інших лиховісні, бо родять конфлікти із собою та середовищем.

Ось подружня пара — директорів почти. Він увесь час у бюрі, добре вихований, добрячий, ніжний, — вона привезла до такої містини вищі музичні студії з Берліна і не має перед ким грати на фортепіяні. Їй подобається аптикар і вона починає невинно з ним фліртувати. Може і кохається в ньому? Хто це може знати? Вона щодо цього непевна. Показується, що всі вищі почування в ній згасли. І коли аптикар ожениться, вона покінчить самогубством, але так дискретно, так обдумано, щоб усі повірили у нещасливий випадок.

Поруч цієї мрійливої, романтичної постаті маємо другу жінку, привязану до життя, як риба до води. Вона має вже 50 років, але почувається на 20 років молодша так і виглядає, так і живе. Коли мала 17 років вийшла за багатого купця у Сегельфос і тепер уже має внуків. Усі її звуть „бабусею" жартом. Вона відновила своє одне знайомство зперед 20 років і здоганяє молодість. Іде за своїми природними потребами — всі про те знають і голосно про це говорять, але через це не думають про неї погано. Деякі навіть заздрять їй повного життя, зрівноваженої вдачі: ця жінка зуміла піти за своїм природним хистом навіть серед неприродного життя.

Справжньою головною особою повісти Гамсуна є Август Скрізьбувалий, відомий нам уже з інших повістей. Його професія неозначена — він ніби-то робітник, ніби-то підприємець, пан і слуга. Бував скрізь і скрізь умів достосуватися до обставин, брати життя таким, як воно було. Він має багато уяви, але тільки в інтересах, дрібних інтересах, що дозволяють йому жити із дня на день, легко. Про те, що було вчора вміє не думати. Мав колись гроші, забув про них і коли вірна йому Павлина привезе йому їх, він не зможе навіть пригадати собі, як це було колись. А вмре особа, яку він кохав найпалкішим серцем, не буде терпіти ні хвилюватися, бо кожний новий день пірве його новими враженнями. Він на всьому розуміється, всі звертаються до нього за радою і він уміє дати практичну раду всім, а сам зробить, що примха йому накаже. Чи варт самому робити зусилля, щоб змінити своє життя? Навіть там, де йде про гроші, які потребує або про дівоче серце — не буде борюкитися. Усіх розворушить, захопить до діла, а сам стоятиме осторонь, приглядаючися суеті людській. Довкола нього нужда, глупота, підлота, пересуди — він усміхається до всього з погордою, хоч любить життя і людей.

Важко рішити, чи Гамсун стоїть на боці свого улюбленого героя, в душу якого вложив чимало із своїх почувань, чи дивиться на нього з іронією. Він не вміє змальовувати „позитивних" героїв — тільки мрійників-чудаків, бродяг, зайдиголов, напів ідеалістів, напів пересяклих песимізмом. Остання повість Гамсуна має як і неодна попередня легкий натяк на символічний зміст життя малих людей, але вся наскрізь реалістична, часто із брутально-реалістичними сценами.

Переходи дорогу, куди їдуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

Літературна хроніка.

ТАЕРАН ГЕРОЄМ ПЄСИ

Уперше появиться на сцені як головний герой пєси великий політик і дипльомат Таеран, приятель Дантона, пізніше революційний агент в Англії, діяч, що почав свою дипльоматичну карієру при Наполеоні і не покидав її аж до становища амбасадора при Людовику Филипі, зазнаючи всіх великих успіхів і невдач французької зброї та політики. Досі Таеран виступав у пєсах з Наполеоном поруч імператора як підрядна фігура, як це і було в останній Наполеонівській пєсі Бруно Фрея. Пєсу про Таерана як велику індивідуальність написав німецький драматург Герман Кеєсер. Таеран виведений як розумна та чесна людина, що вміє йти за подіями і використовувати обставини для своєї праці. Кеєсер використав для пєси останню монографію про Таерана — Дуфа Купера.

ПЯТЬ СПОКУС ЛЯ ФОНТЕНА.

Відомий французький повістяр і драматург Жан Жіроду видав книжку „Пять спокус Ля Фонтена". Це пять відчитів про великого байкописця, написаних легко, з дотепом, і з великим поетичним чаром, як усе те, що пише Жіроду. Ля Фонтен на думку Жіроду зумів побороти в собі пять спокус, які загрожували його генієві: спокусі буржуазного життя, жінок, товариського життя, скептицизму та релігійности і врешті: спокусі „великої літератури". Цій останній спокусі Ля Фонтен присвячує якнайбільше місця, повчаючи, як легко байкописець міг завдяки своїм знанням із найбільшими письменниками своєї доби попробувати стати „великим" використовуючи форму великої поеми або трагедії. Ля Фонтен волів життя неамбітного письменника і дрібні байочки, завдяки яким саме став безсмертним.

БЕРНС НЕ ВМЕР ВІД АЛЬКОГОЛЮ.

Загальна думка в історії літератури така, що славний шотляндський бард Роберт Бернс помер у 38. р. життя знищивши себе горілкою. Саме появилася студія англ. критика Джеймса Крайтона Бравна „Бернс у новому світлі", основана на медичних студіях. Він стверджує, що тодішня медицина не вміла ще ставити діягноз недуг, на які люди вмирали. Бернс дуже тяжко працював на життя і мав серцеву недугу, якої лікарі не розуміли. Творча сила поета була ненарушена і якби він мав такі самі матеріяльні умови розвитку, як Байрон або Шеллі, то напевне був би дав іще вельми великий твір.

ДВІ ФРАНЦУСЬКІ НАГОРОДИ.

Велика щорічна нагорода фр. „літератури кольоніяльної" припала цього року Рене Гійо за збірку новель п. н. „Кордони хащів". Одну з новель між ними вважають деякі архітвором. Жюрі визначило теж високу вартість минулорічної книжки Гійо „Рас ель Гун, південна станиця", що кандидувала до нагороди.

„Нагороду вікінгів" за пригодницьку повість дістав Бернард Франк за повість „Шогза". Франк є капітаном корабля і плаває від молодечих літ. Підчас війни командував „Норд-Капером" уявши до неволі Агмед-пашу з його генеральним штабом; потім був керманичем літовища у Сан-Назер. Від 1920 р. присвятився літературі. Дві жінки були контркандидатками при цій нагороді Одетта де Пігедо зі своєю повістю „Босоніж по Мавританії" і Ґля Мазр зі своїми враженнями подорожі по Туркестані та Монголії. „У заборонених озвах".

ПОЄДИНОК ДВОХ ДРАМАТУРҐІВ.

Два визначні французькі драматурги Анрі Бернштайн і Едуард Бурде вирішили суперовку між собою — поєдинком. Причина — література. Е. Бурде веде державний франц. театр „Комеді Франсез" і в ньому відмовився виставити пєсу Бернштайна „Юдіту". Може і висловив при цьому свій осуд про неї. Секунданти рішили, що він першій образив Бернштайна. Бернштайн мав право вибирати рід зброї і вибрав шпади. Виступив трохи крови Бурдетові і вовіть із вим не погодився. Це вже 7-ий поєдинок Бернштайна; він любить боротьбу і конфлікти такі самі, як змальовує у своїх пєсах, пристрасних і брутальних. Сам має власний театр, де від 30 років ставить свої пєси з великим успіхом; має славу та гроші, але його величина зізнає його думками про безсмертність чи тільки дешеві успіхи своїх суперників. Паризька критика не сміяла наголи, щоб присвятити конфліктові двох драматургів... злобних рецензій, коли була на премієрі спільно складеної ними комедії. Мораль цієї комедії така: тим, де з письменника вилізає підрадливість авторська амбіція — не поможе ні його талянт, ні шпада — він осміює себе.

Сторінка без політики.

Нова американська мода.

Жінки цілого світу вживають найріжнородніших способів, щоб придумати зовсім якісь нові прикраси до своїх одягів, якусь нову причіску і т. і. Словом, жінки всіх країв є справжніми невільницями пані моди, хоч на цю неволю вони зовсім не нарікають. Та американки виявляють найчастіше не лиш велику винахідчивість у ріжних новинках моди, але теж чи не найбільшу у світі ексцентричність. Памятаємо добре, звідки вийшла мода носити годинники замість підвязок, малювати собі нігті на ногах, малювати ноги замість носити панчохи і т. і.

Тепер американські красуні придумали новий спосіб, щоб не лиш звернути на себе увагу, але щоб здобути теж признання найбільш ексцентричних жінок у світі.

Отже найновішою новинкою, яка розбиває багатим американкам нудьгу на пляжах Фльориди — це випалювання найріжнородніших узорів на тілі. Щоб наші пані не перелякалися неприємного слова „випалювання", відразу мусимо зазначити, що про справжнє болісне випалювання нема навіть і мови. Навпаки прегарні взори і сілюети творяться на тілі зовсім безболісно. А саме молоді американки закривають собі тіло у відповідних місцях спеціяльними шабльонами і виставляють його відтак на вплив соняшних променів. Такі шабльони роблять звичайно з пергамінового паперу, який не пропускає світла і при допомозі товщу наклеюють його на плечах, бо на плечах є найбільше місця на взори і там теж такі взори можуть осягати довільну величину. Ясно, що довкола шабльону тіло опалиться і згодом потемніє. Під шабльоном тіло залишиться біле, чи пак задержить свою звичайну, природну барву. Таким чином можна викликати найріжнородніші ефекти

Як ми вже згадали, найкращим місцем на взористе опалювання є плечі. Деякі американки мають цілі плечі опалені у найріжнородніші взори і прикрашені гейби природною коронкою.

Взори до шабльонів рисують найліпші малярі, очевидно за добрі гроші, що теж причиняється до поширення нової моди. Адже в Америці все, що дороге наймодніше і найгарніше.

Сама думка випалювати взори зовсім не нова. Вже в давніших часах вживали цього способу королівські городники, щоб приготовити ріжні овочі, призначені на королівський стіл. Вони наклеювали на квітах, чи на овочах, які ще не доспіли, шкіряні моногрями своїх монархів, повитинані прецизно зі шкіри. Під впливом соняшних променів овоч доспівав, набирав жовтого, чи рожевого, або й червоного кольору в незаслонених місцях. Зате місця закриті шкіряним моногрямом, залишалися білі до зелені. Таким чином на королівський стіл подавали підчас бенкетів овочі з королівськими моногрямами.

—o—

Англійська королева робить ухил від традиції.

Англійська королева-вдова Марія дістала запрошення на відкриття нової дівочої колегії в Ессекс. Напередодні відкриття управителька нової колегії дістала такий лист від особистого секретаря королеви:

„Її королівська величність бажає собі, щоб я повідомив Вас, що вона просить не давати їй золотого ключа підчас інавгураційної церемонії. Королева хоче відчинити головні двері заведення при допомозі звичайного залізного ключа".

В Англії істнує старий звичай, що членам королівської рідні, які беруть участь у відкритті якогонебудь нового будинку, чи установи, дають золотий ключ. Кажуть, що королева-мати, яка брала вже участь безліч разів у відкриттях, має вже кількасот золотих ключів, з якими не знає вже, що робити. Тому теж королева рішила тепер не приймати більше золотих ключів, лиш звичайні залізні ключі, які залишатиме ініціяторам кожночасної паради

—o—

„Мерлець", який малощо не вмер.

У Франції в департаменті Нор відбувалися перед кількома днями вправи до т. зв. пасивної оборони. До вправ запросили органи влади й „цивілів"-добровольців, які мали виконувати деякі функції, що їх іншими разами виконували військові.

Добровільців зголосилося багато. Одному мешканцеві Валенсієну доручили відтворити ролю в акції, яка мала відбутися в палаті Сен-Дені, де була приміщена пожежна сторожа.

Доброволець мав удавати мерця і він положився на землю й терпеливо ждав, аж його заберуть санітери. Та про нього мабуть зовсім забули і навіть не повідомили, що вправи „пасивної оборони" закінчені.

„Мерлець" людина скромна й обовязкова, лежав терпеливо й далі виконував доручену йому функцію, переконаний у сто відсотках, що у призначену пору, згідно з приказом, його заберуть. Минали таким чином цілі години. „Мерлець" далі лежав.

Стемніло. В той час почали вертатися до ремізи пожежні авта, які брали участь в алярмі. Одно з авт погасивши призначений вогонь скермувалось просто на „мерця" і булоб його напевне роздавило на смерть, якби він не зірвався в останнім менті на рівні ноги й не пустився що сил утікати, не дбаючи вже про те, що таким чином не порушується приказів!

—o—

Чародійні окуляри.

В деяких закордонних журналах появилася недавно коротка вістка про „чародійні окуляри", що їх винайшов дрезденський учений Макс Кляйнер.

На перший погляд новий винахід — це зовсім звичайні окуляри. До них прикріплений шнурок і на кінці шнурка приміцнений прилад, щось гейби в роді кишеневої батерійки.

Новий прилад ще не уліпшений і д-р Кляйнер не осягнув ще всього, що хотів і не припиняє ще своєї праці. Він заповідає, що за рік-два окуляри стануть справді „чародійні". Вистане їх натягнути на очі, щоб усе бачити наскрізь, без ніяких перешкод і з якнайбільшою докладністю.

Все таки винахідник вагається: чи його винахід принесе користь людству, чи радше він зробить людству медвежу прислугу. Чи не краще обмежити користування окулярів і застосувати їх головно до медицини. Ось такі питання турбують винахідника д-ра Кляйнера.

Бо справді, уявім собі які клопоти й пакости міг би спричинити такий новий винахід, якби його можна було купити в оптика:

В Англії істнує старий звичай, що членам королівської рідні, які беруть участь у відкритті якогонебудь нового будинку, чи установи, дають золотий ключ. Кажуть, що королева-мати, яка брала вже участь безліч разів у відкриттях, має вже кількасот золотих ключів, з якими не знає вже, що робити. Тому теж королева рішила тепер не приймати більше золотих ключів, лиш звичайні залізні ключі, які залишатиме ініціяторам кожночасної паради

—o—

Сидить собі чоловік у каварні, або у трамваю. Злодій бачить докладно, чи він має годинник, портфель і чи в тому портфелі є якісь гроші.

Сидите в хаті й не маєте найменшої охоти когонебудь приймати. Гість дзвонить, відтак виймає з кишені окуляри і бачить, що ви притаїлись і ждете, поки він не відійде.

Листар приносить листа. Сторожика напевно подбає про чародійні окуляри і знатиме всі тайни льокаторів.

Вкінці останній аргумент, чи не найбільше переконливий. Молодець виявляє дівчині свою любов та одночасно бачить як у її шлунку відбувається процес травлення.

„Життя прегарне — сказав хтось — лиш треба мати окуляри".

Справді, чи варто мати окуляри, чи ні? Покищо можемо потішатися, що винахід д-ра Кляйнера ще виламує писаний і ледви чи з нього вийдуть „чародійні окуляри". Покищо сама вістка сильно „чародійна".

Не входи на дорогу несподівано!

ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ ПРОКОВТНУВ МЕТЕР ДРОТУ

В американській вязниці Сін-Сін сидить поляк Йосиф Рилович, засуджений за грабунок вбивство трьох жінок на смерть. Щоб не піти на електричний фотель, Рилович наложив сам на себе руки. А саме користаючи з неуважности сторожів, вийняв із матераца свого ліжка пружину, поломив її на дрібні кусні і відтак ковтав по кусневі дроту. Ясно, що по якомусь часі його схопили страшні болі у шлунку. Вязня відставили до лічниці і там при помочі променів Рентгена відкрили справжню причину болів. Негайно перевели на самовбивнику операцію і вичистили жолудок і залишили засудженого у лічниці тільки на те, щоб після повного видужання посадити його на смертельне електричне крісло. Президент відкинув прохання за помилування

—o—

ЕСКІМОСИ ХОЧУТЬ ІЗДИТИ НА КОЛЕСІ.

Трагічна смерть відомого американського летуна Віллі Поста і Віллі Роджерса ще й досі не прогомоніла в Америці.

Обох летунів стрінула смерть підчас їх останнього лету до північного бігуна. Їх тіла знайшло двох ескімосів, які перевезли тлінні останки до батьківщини. Обом ескімосам давали в нагороду за їх труди й зусилля доволі велику грошеву нагороду, одначе їм захотілося роверів. І справді недавно у Сіпль, пристані Зєдинених Держав над Тихим Океаном, відки відходять кораблі до підбігунових околиць завантажено на крабель два ровери, призначені для ескімосів. Ці ровери жертвувала їм жінка покійного летуна п-і Пост. Годиться при тім замітити, що ескімоси майже не будуть користати з роверів, бо тільки дуже короткий час терен на далекій півночі стає пригожий до наколесницької їзди.

—o—

В імя загального добра.

Великі уми всіх часів звертали завжди найбільшу увагу не тільки на ціль людського життя, але й шукали засобів, як облекшити й удосконалити те життя. Таким чином соціольогія, себто суспільні справи, займали в фільософії — і займають досі — чільне місце. Зновуж у суспільному питанні найважніше те, як усунути завеликі ріжниці в побуті поодиноких людей і цілих кляс, суспільних верств, бо ті ріжниці це корінь і головна причина всіх суспільних конфліктів, усієї ворожнечі, усього лиха. Справа вирівняння тих ріжниць не маловажна для ніякого народу, особливо важна вона для народу в нашому положенні. Поділ на верстви й незгода між ними дуже ослаблюють націю та зокрема кожну верству, тому теж мусимо вживати всіх засобів, щоб усі стани й верстви в народі зєднити під одним гаслом, для одної мети. Національна свідомість у всіх станах народу — це звичайно певна запорука, що всі стани зуміють відріжнити і підпорядкувати свій окремий інтерес інтересам загалу. Але для такої свідомости найбільш пригожим грунтом є загальний добробут. А найдоцільнішим способом на створення такого добробуту вважаємо загальну раціональну ощадність. Ось чому раціональну ощадність, себто складання своїх ощадностей у рідних фінансовних установах, повинен кожний українець уважати за свій суспільний, громадянський і національний обовязок. Це сьогодні одна з найважніших національних проблем — і хто сам виконує той обовязок та освідомлює в тім напрямку менше свідомих, той дає собі найкраще свідоцтво свідомости й патріотизму.

Ю

—o—

ВЕСЕЛЕ

ПОЖИЧКА.

— Чи можеш позичити мені 25 сот на трамвай?

— На жаль, ні, бо маю лиш цілу пятку.

— Добре, дай мені пятку, то поїду таксівкою.

АМЕРИКАНСЬКА ФІЛЬМА.

Директори фільмового студія приглядаються пробному висвітлюванню нової фільми. Раптом, підчас найніжнішої любовної сцени з апарату залунали якісь несамовито-пронизливі звуки.

— Гальо, хто там так вие? — аж підскочив на кріслі один із директорів.

— Нічого страшного, — відповідає холоднокровно режісер — це чоловік, який пише сценарій.

ЛИХО УСУВАЄМО — ДОБРО ТВОРИМО

в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові

ул. Словацького ч. 14.

(ФІЛІЯ БАНКУ: **Станиславів, ул. Собіського ч. 11).**

Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розписала конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів найбільше на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки: 1. червня ц. р. З 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже читкі**, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород**, а саме: за І-у — 50 зол., за ІІ-у — 30 зол. за ІІІ-ю — комплєт Бібліотеки „Діла“; за IV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

ПІДЛЮТЕ **Гірський Живець, купелеве Заведення і Літнище** — в Горганах над рікою Лімницею на висоті 700 м. понад рівень моря. Мінеральні цілющі води, сірчано-соляні, боровинові, газові і пінові кувелі. **Початок сезону: 15. червня.** Курациїної такси нема. Комунікація: Залізницею до стації Брошнів (на лінії Стрий—Станиславів) а звідси лісною залізничкою лучба з ранішними поїздами на місце. На замовлення гостей, що ідуть лікуватися до Підлютого, висилає управа Живця до Брошнева авто-дрезину. **Адреса й інформації:** До 1-го липня: — **Управа живця Підлюте, — Львів, вул. Клушинська 3, тел. 248-82** а від 1-го липня: **Управа Живця Підлюте, — почта Осмолода-Підлюте.**

1—3

Відклик Союзу Українок.

До
Воєвідського Уряду
у Львові.

через
Городське Староство
у Львові.

Головний Виділ Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові до рук голови Мілени Рудницької, Львів, вул. Над Яром 7, вносить

відклик

від рішення Городського Старости у Львові з дня 6. V. 1938. р. L. Pol. B. 4/904/I/stow/38 г., яким завішено діяльність Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові.

Воєвідський Уряде!

Городське Староство у Львові рішенням з дня 6. V. 1938 р. L. Pol. B. 4/904/I/stow/38 г. завісило діяльність Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові. Проти цього рішення вносить Головний Виділ **відклик**

з таких причин:

І. Цитоване рішення Городського Староства опирається на фактичній підставі, яка є суперечна з дійсним станом річей. Наслідком цього правні висновки з такої фактичної підстави є безосновні. Зокрема закиди, поставлені Товариству в цитованім ореченню, представляються в дійснім стані річей у такому світлі:

ад 1) Закид, що співпраця Союзу Українок з українськими нежіночими організаціями перечить постановам статуту, є зовсім нестійний. Навпаки, така співпраця Т-ва з українськими організаціями й установами, що мають подібні завдання і ділянки праці, належить до статутових прав і обовязків Союзу Українок, про що виразно говориться в кількох місцях статуту Т-ва. І так §. 4 уст. 4 статуту постановляє, що Товариство „висилає свої відпоручниці на загальні збори, з'їзди, наради, засідання організацій і установ, споріднених з Товариством своєю діяльністю“, при чому ясна річ, що йде тут про організації й установи нежіночі, а загальні, бо справу співпраці з жіночими організаціями нормує інший уступ статуту (§. 4, уст. 3). Находимо далі в статуті постанову, що в Загальному З'їзді Т-ва мають право участи „відпоручники українських інституцій і товариств, запрошених Головним Виділом“ (§. 23, уст. 2). Анальогічно в Загальних Зборах Філії і Кружка С. У. беруть участь відпоручники повітових і місцевих українських товариств (§. 49 і 63). Також цього роду постанова, що одним з обовязків членів Т-ва є „бути діяльною громадянкою та піддержувати позмозі працею і жертвенністю українські національні установи“ (§. 12, уст. 5) свідчить про те, що тісна і дружня співпраця Союзу Українок з іншими українськими організаціями, як напр. Просвіта, Рідна Школа, Р. С. У. К. і інші кооперативні централі, Сільський Господар, Українське Гігієнічне Товариство, Відродження й інші, належить до круга і способів діяння Товариства, устійнених статутом. Товариство обіймає ріжні ділянки праці, як культурно-освітню, господарську, кооперативну, гігієнічну, харитативну і т. і., і мусить порозуміватись з іншими краєвими установами й організаціями, що ведуть таку саму роботу в цій ділянці. Коли напр. статут Т-ва накладає на нього обовязок вести між жіноцтвом пропаганду ідеї кооперації (§. 4, т. 18), то очевидно Т-во мусіло узгіднювати з Ревізійним Союзом Українських Кооператив зміст і форми цієї пропагандивної праці. Доказ: статут Т-ва §. 4, уст. 4, §. 23, уст. 2, §. 49, §. 63.

ад 2) Правдою є, що Товариство зорганізувало музейну секцію, а саме зробило це згідно з постановами §. 4, уст. 2 статуту („Товариство творить для полагоди справ Товариства окремі секції, комісії, комітети, яких діяльність унормована окремими правильниками“. (Завданням цієї музейної секції є збирати вияви творчости і памятки діяльности українського жіноцтва, як напр. мистецькі твори жінок, памятникові предмети по заслужених жінках, архіви жіночих товариств і т. і.) Правильник секції находиться між паперами Товариства, які забрало Городське Староство). Істнування і діяльність такої музейної секції є одним з засобів до осягнення мети Т-ва, а саме до піднесення духового рівня українського жіноцтва та збільшення його впливу на національну культуру (§. 3, уст. 1 і уст. 2 статуту), отже твердження, що „статут не передбачає можливости творення музейної секції“ є нестійне, бо статут загалом не вичисляє, які секції при Т-ві мають істнувати

Що торкається музейної збірки для „Музею історично-воєнних памяток“, яка мала зображати участь українського жіноцтва у війні, то щоправда Т-во мало намір таку збірку перевести і видало в цій справі комунікат, який помістило в пресі, уважаючи збірку всяких історичних памяток, звязаних з діяльністю жіноцтва, за річ не лише абсолютно легальну, але також за згідну із статутом. Одначе тому, що це було заквестіоноване Городським Староством, Товариство від цього відступило і ніякої дальшої акції в цьому напрямі не вело і тому твердження, що нібито музейна секція займалася збіркою доказів участи жіноцтва у визвольних боротьбах не відповідає фактичному станові річей. Докази: статут Т-ва §. 4, уст. 2, правильник музейної секції в актах Т-ва і переслухання в характері свідка голови музейної секції п. м-ра Ірини Гургули, замешкалої Львів, вул. Підвалля 9.

ад 3) Не відповідає правді немовби Т-во дозволило на зорганізування в грудні 1937 р. у своїй домівці фантової льотерії без дозволу скарбової влади, чого найкращим доказом є факт, що скарбова влада ніколи Товариства за недозволену фантову льотерію до відповідальности не потягала.

Фактичний стан справи був такий, що Т-во позичило свою домівку на засідання комітету студентської забавової вечірки. Коли кілька днів пізніше дійшло до відома Т-ва, що в справі цього засідання ведеться якесь слідство, голова Товариства зголосилася до пана городського старости і зложила згідне з правдою протоколярне вияснення, що Товариство зі згаданим забавовим комітетом і засіданням нічого спільного не має. Городський староста прийняв це вияснення до відома. Докази: Протоколярне зізнання голови Товариства в Городському Старостві (в актах цьогож Староства) і переслухання в характері свідка п. Константинии Малицької, зам. Львів, вул. Лісна 17 (опікунки згаданої студентської вечірки, яка проводила на засіданні забавового комітету, що відбулося в домівці Т-ва.

ад 4) Щодо закиду, що Союз Українок порушував в рр. 1924 і 1925 справу смерти члена Т-ва, бл. Ольги Басараб, на міжнародньому терені, то стверджуємо, що Союз Українок ніколи не був членом Міжнародньої Жіночої Ради і делеґаток на її конґреси ніколи не висилав Доказ: Акти Товариства.

ад 5) Не відповідає фактичному станові річей твердження, немовби дня 17. II. 1929. р. Товариство уряднло прилюдну збірку і маніфестаційну продажу кокардок без дозволу адміністраційної влади та що Воєвідський Уряд у Львові дав Товариству за це упімнення. Закид урядження прилюдної збірки і маніфестаційної продажі кокардок ніколи адміністраційною владою Т-ву не був зроблений і ніколи Т-во за такий вчинок упімнення Воєвідського Уряду не дістало.

Запамятай два слова

„Мила-Центросоюз“

В дійсності справа була така, що Городське Староство у Львові без ніяких правних основ завісило дня 16. березня 1929. р. діяльність Т-ва, але вже по кількох днях воно відкликало це своє заряджения, бо Сойм Річпосполитої приняв у цій справі на своєму засіданні в дні 22. березня 1929. р. наглий внесок такого змісту: „Сойм завзиває Уряд цофнути негайно заряджения львівського Городського Староства з дня 16. березня ц. р. 164/29, силою якого завішено діяльність Т-ва Союзу Українок у Львові“.

Отже поперше ні Городське Староство у Львові, ні Воєвідський Уряд у Львові не закидували Т-ву, що воно перевело нелеґальну збірку, а тільки, що таку збірку перевели деякі члени Т-ва. Подруге виявилося, що ці три пані, посуджені за нелеґальну збірку, не є і ніколи не були членами Т-ва. Потрете, навіть колиб ці пані були членами Т-ва, то за їх діяльність поза Т-вом Т-во не відповідає. Тому тодішне заряджения Городського Староства у Львові як із фактичного, так із правного боку не видержувало критики і було відкликане продовж кількох днів. Доказ: Протоколи засідання Сойму з дня 22. березня 1929. р. і письмо Городського Староства у Львові з дня 16. березня 1929 ч. 164/29.

MAGGI-ого

КІСТКИ БУЛІОНОВІ
загально признані як найкращі

9—2

ад б) Не відповідає фактичному станові річей твердження немовби Союз Українок брав активну участь у виборчій акції до законодатних тіл в 1930 р., бо Т-во ані не виставляло виборчих list, ані не уряджувало виборчих віч, не видавало виборчих відозв і т. і.

Не можемо памятати, що було змістом письма Головного Виділу Т-ва до Президії Української Соціялістичної Радикальної Партії у Львові з вересня 1930 р., на всякий випадок такий лист не є доказом активної участи Т-ва у виборчій акції. Якщо Т-во зверталося до українських політичних партій, то хіба тільки в характері репрезентанта жіночих прав і інтересів та для використання жіноцтвом усіх належних йому прав, що є статутовим правом і обовязком Товариства (§. 3, уст. 3 і уст. 5 статуту), не мішаючися зрештою до якоїбудь практичної політики, а тільки вимагаючи збереження засади жіночої рівноправности від усіх політичних чинників. **Доказ:** статут і акти Товариства. (Докінчення буде).

Арештування німецьких моряків у звязку зі шпигунською аферою.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Вашінгтону, що д-р Грібль, якого влада безпеки підозрівала у шпигунстві, утік із Злучених Держав, як пасажир „зайцем" на чердаку німецького трансатлянтійського пароплаву „Бремен". Тому що д-р Грібль, німець з походження, має американське громадянство, уряд Злучених Держав зажадав арештування утікача. У наслідок цього домагання, д-ра Гріблл арештували в Бристані Бремен.

Підчас теперішнього рейду, підчас постою „Бремен" в Ню Йорку, федеральний прокуратор Герді переслухав капітана німецького пароплава Аренса, випитуючи, чому д-ра Гріблл не видали французькій владі в Шербургу, лиш віддали його німецькій владі у Бремі. Капітан Аренс виявив, що представники французької влади не мали відповідних документів за повновластями. Для провірки цих зізнань прокуратор Герді рішив вислухати свідків у цій справі і задержав 4 членів корабельної залоги, домагаючися за них високої кавції. Тому, що банки були саме замкнені і що годі було зложити кавцію і тому, що „Бремен" мав у найближчих годинах відплисти, американська влада задержала згаданих членів корабельної залоги.

Правний дорадник німецької корабельної лінії зложив гострий протест з уваги на незвичайно високу кавцію, якої американська влада домагалася. Перед відїздом „Бремену" поліція перевела точну контролю тих, що входили на корабель.

Конкурс „Вулиця вбиває".

10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ ПІШИХ.

1. Ходи тільки правим боком хідника і напрямку руху!
2. Не зупиняйся на хіднику і не гальмуй непотрібно руху!
3. Виминай інших із лівого боку!
4. Вулицю переходи тільки прямовісно!
5. Не входи на вулицю несподівано!
6. На вулиці розглядайся уважно!
7. Як бачиш віз зупинися на місці!
8. Не вскакуй і не вискакуй з трамваю підчас руху!
9. Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!
10. Не засмічуй і не занечищуй хідника!

Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!

10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ ВОЗІВ.

1. Їдь тільки правим боком у напрямку руху!
2. Віз затримуй тільки з правого боку вулиці, далеко від перехрестя!
3. Не залишай воза без догляду!
4. На перехрестях звільни біг!
5. Скручуй праворуч малим і ліворуч — великим луком!
6. На трамваєвих зупинках затримай віз, доки трамвай не рушиться з місця!
7. Шануй придорожні знаки і точно йди за ними!
8. Випереджуй інші вози тільки лівим боком!
9. Поклади на свій віз табличку з адресою або реєстраційний знак!
10. Не надуживай підчас дня звукових сигналів і підчас ночі сигналів світляних.

„Ломлять і болять сустави".

Ту недугу часто чуємо підчас слітної осени. На це терпіть всі артретики і ревматики. І це недуги важкі і трудні до вилічування, тимто не треба їх легковажити і занедбувати, і вже в початках треба почати лікувати їх причину. Причиною цих недуг є звичайно хиба в переміні матерії і на це треба передовсім звертати увагу. Зелля магістра Вольського проти артритизмові, ревматизмові, ішіясові і подагрі в охоронним знаком „Ревмоза", що мають рідку китайську рослину Шін-Шен, регулюють переміну матерії та усувають надмір сечового кваасу. Можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Виробник: Магістер Е. Вольський, Варшава, Злота 14, власний відділ у Львівові

—o—

НОВИНКИ.

— **Черче-Живець.** Першорядний пансіон **„Наталія"**, ведений під управою пп. Томашівської і Кшановської М., поручає комфортові кімнати і добірний харч по приступних цінах. На домагання за ричалтом. ч. 1128 (—5)

— **Дирекція Гімназії й Ліцею Р. Ш. ім. Кокорудзів у Львові,** вул. Моджеевської 9, приймає зголошення учениць до всіх кляс гімназії й гуманістичного ліцею. Вступні іспити відбудуться по закінченні шкільного року. Речинець оголоситься. 1167

— **Мистецькі світлини** на фото-матеріялах з фірми Е-коми, Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30. 1639

— **До П. Т. мужчин-інтелігентів!** Подаємо до відома, що замкнені реколекції відбудуться у Львові в днях від 3. до 7. липня й рівночасно запрошуємо взяти в них численну участь. Попри великі цінности таких днів духової обнови й духової сили промовляє за ними ювилей 950-ліття приняття нашим народом Христової Правди. Одним із найкращих способів відсвяткувати цей ювилей буде: глибше зачерпнення Божеського світла в свою душу, до чого саме служать дні реколекційної тиші. Ці реколекції у Львові не перепиняють нікому уладити подібні також в інших містах краю. Тому просимо наші католицькі установи й організації і П. Т. Інтелігенті причинитися своїм впливом до їх уладження в інших осередках — у тім самім, чи іншім догідним часі. Зголошення просимо слати до дня 20. VI. ц. р. на адресу: Ген. Інститут Катол. Акції, Львів, Новий Світ, 22.

— **Весняний** Дансінг Карпатського Лещетарського Клюбу відбудеться в неділю 29. ц. м. в домівці КЛК при вул. Рутовського ч. 22./III. Початок в годині 20-ій.

— **Наша Служба Божа в радіо.** В четвер, 2. VI. на Вознесення Господне трансмітує львівське радіо Службу Божу з Успенської церкви від год. 9. до 11. Проповідь виголосить Екс. Митрополит Андрей. — Читані Сл. Божі відбудуться в тій самій церкві в год. 6, 7, 8, 11 і 12.

— **Адвокатським „пікантам під увагу.** Товариство адвокатських аплікантів у Львові організує підготовний репетиторій до осінних адвокатських іспитів. Зголошення приймають в домівці Т-ва, вул. Коперника 7, I. пов. щодня від год. 18—21.

Заява.

Дійшло до мого відома, що один із синів о. Степана Онишкевича, парох в Куликовичах Старих, змінив обряд два години. Не провірившн того, повторив я цю вістку перед деякими особами. З того живо підозрівся, що і другий син зробив те саме. По провіренні цієї справи показалося, що ці поголоски несправдиві. Дуже мені приємно, що я, вдавши жертвою неправдивої інформації, зміг моральну кривду зацікавленим особам, заніс моральну кривду зацікавленим особам, заніс моральну кривду зацікавленим особам, заніс

— **Іспит зрілости в Коломиї.** В цьому році іспит зрілости в муж. українській державній гімназії в Коломиї почався 4. ц. м. До письменного іспиту засіло 43, причому репробували 12, при устнім репробували 4, а один відступив. Іспит зрілости склали: Харжевський Н., Червінський Р., Данильців Е., Демедюк П., Фастрига М., Гаєвий Р., Глібовицький В., Гнатюк О., Грицик Б., Гумінілович С., Яремич М., Клапчук М., Котлярчук Д., Лютник Е., Левицький Р., Лудчак Ю., Маршалюк П., Мащак М., Микитюк М., Паливода Л., Парасюк М., Подоляк І., Ришка Р., Сенюк В., Стрільбицький Я., Шеремета Р.

— **Не шанують наших свят.** Багато громадян Старого Знесіння дістало повідомлення від львівського магістрату виділу V., що на день 2. червня год. 10. рано, визначено комісію, яка має перевести примусове виконання вивласнення деяких грунтів кат. громади Львів—Знесіння, положених при залізничій лінії Львів—Стоянів. Ці грунти вивласнюють у користь львівської дирекції залізниць. Цікаво, що магістрат не міг знайти іншого дня на переведення комісії у згаданій справі, лиш саме день урочистого гр.-кат. свята Вознесення. При тому зазначуємо, що населення Ст. Знесіння здебільша українське і між зацікавленими у вивласненні є велика більшість українців. Одночасно знесінська громада святкує своє рокове свято, празник Вознесення, у своїй парохіяльній Святовознесенській церкві. Годиться замітити. що в часах, коли Знесіння було самостійною громадою, і мови не було про якенебудь непошанування гр.-кат. свят чи нашого обряду. Також перед прилученням Знесіння до Львова, ріжні достойники з міста обіцювали повне пошанування гр.-кат. свят, кажучи, що підчас наших свят не будуть виконувати ніяких прилюдних робіт і т. д. Виходить, що ріжні обітниці до нічого не зобовязують. А чейже в католицькій державі можна вимагати пошанування католицьких свят.

— **Під увагу власникам австрійських довоєнних поліс.** До польського міністерства скарбу відійшов меморіял з проханням, щоб воно почало переговори з урядом Райху у справі вальоризації довоєнних австрійських поліс, що є власністю польських громадян: Австрійські довоєнні асекураційні товариства льокували свої капітали частинно в облігаціях, які здевалюувалися, але частинно в будівлях, що залишилися неварушені. Зацікавлені тією справою повинні негайно звернутися до посла о. пралата Любельського, пароха в Тарнові, що займається тією справою. На відповідь треба долучити почтову марку за 25 сот.

— **Новий титул.** Міністерство освіти у Варшаві розглядає проект; щоб увести новий науковий титул з огляду на особливу вагу міграційних і кольоніяльних справ. Високі школи мали б видавати дипльоми магістра міграційно-кольоніяльних наук.

— **Припинили діяльність чит. „Просвіти".** Жидачівське староство припинило діяльність читальні „Просвіти" в Чернице, мотивуючи своє рішення тим, що буцімто діяльність читальні переступала межі статуту.

— **Будують костел в Тухлі.** В Тухлі, літниськовій місцевости, що лежить за Сколем на шляху Львів-Лавочне, створився комітет, що має занятися будовою костела в цій місцевости.

— **Градова буря над сяніцьким повітом.** З Сянока повідомляють, що над північною частиною сяніцького повіту пройшла велика градова буря, яка знищила засіви на просторі 1500 моргів. Шкоди дуже великі.

— **Нова недуга.** У південній частині бжеського повіту (краківське воєвідство) особливо в околиці Чхова, появилася, досі ближче недосліджена, загально-поширена недуга. Це сильна висипка. Згадані околиці належать до найбідніших. В 1934-ому році була там велика повінь.

— **Знову перемінили православну церкву на костел.** В Новому Загорові, пов. Горохів, на Волині, перемінили православну церкву на костел. Тепер створили громадський комітет, щоб „резіндикований" костел відновити.

— **Пятнистий тиф на Волині.** В селі Майків, повіт Рівне, ствердили понад 20 випадків пятнистого тифу. Санітарна влада намагається опанувати пошесть.

— **Випадки прищиці на Волині.** В Огневі під Рівним, на терені заведень Деревного Промислу ствердили між худобою чотири випадки прищиці. Догадуються, що заразки цієї хороби завезли на Волинь з худобячою кровю, якої вживають до виробу дикти. Цю кров спроваджують з Катовиць.

— **Застрілені підчас утечі.** Польська преса повідомляє, що 24. ц. м. влада безпеки арештувала в Радехівщині Мирона Харчука й Івана Дідика під закидом підпалу будинків кольоніста Скавінського. Коли обох арештованих ескортували до вязниці, вони кинулися втікати до ліса. Поліція в погоні стріляла та вбила обох.

— **Останні шість місяців відпустки для Вітоса.** Надзірна Рада видавничого товариства польських людовців „Пяст" на своєму зібранні у Кракові вирішила дати Вітосові „останній раз" шість місяців відпустки. Ця демонстраційна ухвала виявляє надію людовців, що в найближчих шести місяцях буде зліквідована берестейська еміграція. Цю надію людовці вяжуть також з авдієнцією їх провідників Вуйцика і Мадейчика у президента держави у Спалі.

— **Краєва хроніка.** В Конюші перемиського повіту, вибухла в будинках Йосипа Баран пожежа. Вогонь знищив хату і господарські будинки. Шкода велика. Причини пожежі досі не устійнили. — На залізничій стації в Перемишлі паровіз переїхав залізничого робітника 50-літнього Яцентого Стренка. Яканебудь поміч була запізна. — В Товстоголовах, зборівського повіту, вибухла 25. ц. м. пожежа в деревляній церкві. Церква згоріла до тла. Літургічні ризи та позолочувані посудини вдалося врятувати. Пожежа почалася від свічки. — На фільварку у Липівцях, перемишлянського повіту, семилітній Ярослав Сакмановський бавився сірниками і підпалив стирту соломи Віктора Ольшевського. Стирта цілком згоріла. — Над містечком Будзанів, теребовельського повіту, пройшов сильний ураган, що позривав дахи з кількох домів. Шкоди доходять до 1000 золотих.

— **Землетрус на Целебесі.** Острів Целебес навістив землетрус, получений зі сильною вулканічною діяльністю. Близько місцевости Парігі згинуло 20 тубильців під руїнищами цілком знищеної оселі. Шкоди, що їх спричинив землетрус дуже великі.

— **Наверта́ється до фашизму.** З Риму повідомляють, що ген. Пепіно Гарібальді, який в 1925-ому році покинув Італію, ставши у рядах протифашистівської опозиції, має вернутися до Італії. Він був єдиним членом родини Гарібальді, що не приєднався до фашизму. На початку світової війни він командував добровольцями в Аргонах. В часі абісинської кампанії він, забуваючи про огляди політичного характеру, зголосився до послуг італійської влади.

— **З Евхаристичного Конгресу в Будапешті.** В пятницю в рямах евхаристичного конгресу в Будапешті відбулося на площі героїв спільне Причастя вояків, военних інвалідів і комбатантів. В базиліці св. Степана відправили торжественне богослужения у грецькому обряді в намірені єдинення християнства. В цьому богослуженні взяв участь папський легат кардинал Пачеллі. В 16-тій годині того дня відбулося пленарне зібрання конгресу, яке започаткував промовою мадярський премієр Імреді. Потім промовляли представники ріжних країн. В конгресі бере участь 31 національностей. Зпоза Мадярщини прибуло на конгрес коло 60.000 осіб.

— **Радіопромова папи Пія XI.** В неділю, 29-го травня ц. р. в год. 15-тій (середньо-европейський час) папа виголосить через радіо коротку промову, в часі якої поблагословить учасників міжнароднього евхаристійного конгресу в Будапешті.

— **Експльозія в японській фабриці.** В Івагана, у префектурі Гумма, в Японії, трапилася експльозія у фабриці вибухових матеріялів. Наслідком вибуху, що спричинив великі шкоди, згинуло на місці 4-ох робітників, а кількох раненних.

— **Затопили англійський корабель.** Офіційно ствердили, що пароплав „Торпгол", місткости 1251 тон, який під англійським прапором перевозив від півтора року зброю й муніцію на рахунок барсельонського уряду затопила ескадра еспанських національних літаків у віддалі півтора миль від Валенсії. Załогу врятували один старшина і один моряк ранений.

НИНІ
в
АПОЛЬО
МАДЛЕН КАРОЛЬ
РОБЕРТ ДОНА
у сензаційній, детективній фільмі
39 КРОКІВ

ВІДГУКИ ДНЯ.

Соловій.

Маленька, сіра пташина, що прилітає до нас із весною, а відлітає з першим подувом осени, якій на ім'я соловій, а на назвище чарівний, має більше похвальних од у свою честь як найбільший цісар, як наймогутніший диктатор. Кожний поет написав бодай один вірш про нього, а що майже кожний українець писав вірші, то в самій українській землі він має найменше двацять міліонів віршів. Слово „соловій" так легко в нашій мові римувати, що навіть не дуже набита римами рука дасть собі раду. Взяти хочби „соловій" і „мрій", а потім трохи тяжче „ночі" й „очі" і вже можна склеїти строфу.

Наприклад:

В саду чарівний соловій
Оспівує весняні ночі,
Веде мене в країну мрій,
Де тільки ти і твої очі...

Або:

Весна — пора солодких мрій.
Горою зорі — неба очі,
А вдолі любий соловій
Зливає чар на темінь ночі...

Коли хтось хоче трохи „модерничати", або коли комусь пройлися чисті рими, або... коли йому не впадуть відразу вони до голови, може допомогти собі асонансами:

Опірений Карузо — соловій
Гаптує золотом плащ ночі,
Присів тихенько місяць на траві
Мов чемний учень Пестальоцці.

Вийде тоді модно, бо і рими не прості і зміст не такий, щоб можна було змісця зрозуміти і ерудиція слідна.

Тому не можу зрозуміти одного з П. Т. поетів, що прислав до мене вірш про весну без такого типового весняного атрибуту, як соловій.

„Весна довкола, все сміється радіє,
А моє серце мліє.
Нема тебе. Пропала ти на віки.
Я вилив сліз вже ріки..."

І так далі, кільканацять строф, назагал добре збудованих, з великим розмахом написаних, а про соловія ні згадки.

Адже і легко було і треба було хочби на закінчення:

„Скажи мені маленький соловію,
Чи можу мати ще надію?!"

З письма видно, що поет ще молодий. Чи можливе, щоби нова генерація поетів ігнорувала божеського співака весни?! Не припускаю! Соловій від віків захоплював і буде захоплювати не тільки поетів, але й звичайних смертників. Хіба, що той смертник грає бріджа. На таких навіть славні девятиголосові соловії з Ширассо в Персії не зробили би враження.

Знаю одну зіграну бріджову партію і подивляю нераз їх витривалість: до другої-третьої години над ранком пасують, контрують, шльомують і дискутують, а сон ні не важиться підступити до них.

Була чудова місячна ніч, така як тільки раз на весну буває.

— Ходіть, панове, — кажу — перейдімся трохи. Годі тратити ніч на бріджу, коли ніч така як нині. Заведу вас на соловії. Знаю одного співака над співаками: сім голосів має!..

Спершу і говорити не хотіли, але карта не йшла, курити не було що — пішли.

Завів я їх у парк, чую тьохкає мій співак. Підійшли ми під сам кущик, посідали на лавці — слухаємо. Соловій якби знав, що має авдиторію — виводить, аж заливається.

Я ввесь перемінився в слух. Довкола мене мовби хтось перли в кришталевих чашах пересипував, а на серці було так ясно, так тихо як на безхмарному небі.

Мої товариші сиділи непорушно поспираючи голови на руки. Відно навіть їх „взяв" соловій.

— Правда — шепнув я — що божесько співає!?

Тиша...

— Скажіть, не ліпше послухати такого співу як лупити в бріджа?

Тиша...

— Панове!.. Панове!..

Всі чотири — спали.

Галактіон Чіпка.

†

Впр. о. совітник

Володимир Котис

гр. кат. парох в Ульвівку, варяжського деканату, помер 12. травня 1938 в 56. році життя. Похорон відбувся 16. травня при участи 24 священників. Великий здвиг народу відпровадив передчасно померлого, загально любленого, зразкового священника-громадянина на місце вічного спочинку. Нехай рідна земля буде Йому легка!

— **Оборот чехословацького національного** банку. Чехословацький національний банк повідомляє, що його оборот збільшився в останніх тижнях на 773 мільони чеських корон та осягнув суму 7,573,000.000 чеських корон. Деякі часописи твердять, що це значне збільшення обороту є наслідком політичного зденервування, що панує в Чехословаччині.

— **Мило** — ужиткове промисловане, пристосоване до кожної шкіри, навіть до найвразливішої. Мило видатне до остатку, з густою піною і милим запахом, то лише мило Віалл, аптикаря в Перемишлі. 1-?

—o—

Зі судової салі.

ВІДХИЛИЛИ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Староство в Коломиї покарало Б. Л. за те, що зголошення до бюра евіденції людности подав в українській мові. Староство вважало, що згаданий взагалі не вніс зголошення, тому покарало його за занедбання обовязку зголошення.

Це було наслідком відклику покараного предметом розправи в Окружнім Суді в Коломиї дня 27. травня ц. р. На розправі оборона виясновала, що вжите в законі про мову слово „подання" треба розуміти як кожне без винятку письмо, яке вноситься до самоуправних урядів І. і ІІ. інстанції у справах їх компетенції. Зацитовано закон з 31. 7. 1924 р. та текст законодатних мотивів до закону про мову, які цю справу виясновують. Суд скасував присуд староства, приймаючи вище зясоване правне становище. Боронив адв. Лев Рубінгер

МОРОЗИВО

Допис.

ЛЬВІВЩИНА.

Світла й тіни з Брюхович. Богом і людьми забуте українське населення Брюхович недалеко Львова зачинає в останніх часах приходити до пізнання своєї людської гідности. Якось від часів війни за тих найбідніших підміських заробітків забули наші і церковні і світські установи, а міська пасєцька мода і демократізація робили своє. Бідні заробітки Брюховичі забували про свою гідність, про свою віру, а дивлячись на колоту інтелігентську верству, що на літо приїздить на літовище і собі щораз-то нижче й нижче котилися. Здавалося, що процес горшенської і те, що він вчинив, це дороговказ для майбутнього населення Брюхович. Та на щастя останніми часами приходить до релігійно-морального відродження. Завдяки доброму прикладові СС. Студиток і цілого монастиря та праці о. пароха Мих. Лішинського населення Брюховичі та околиці бачить, що крім розгуладного життя богатих літників є ще щастя в чім іншім, а його можна найти в позитивній праці над релігійно-моральним підсоссям своєї людської гідности. Щоденна Служба Божа і посутні відправи всіх богослужень у неділі та свята в монастирській молитовниці стягають населення з околичних присілків. Також місцеві емеритовані урядовці (не-українці) не можуть позволити собі відправи в монастирській каплиці, а всі мешканці відчувають уже вищі поправу релігійно-морального життя о-сель. Правда, і на другому кінці села, на Гамульці, горнеться нарід до церкви та збирається біля свого душпастиря о. Воробця. Богослуження в монастирській молитовниці і в парохіяльній церкві в Гамульці є все показником, що велика свідомість правних доколичних заробітників хоче релігійно-морального відродження. Релігійне життя в монастирській каплиці кипить, бо і церковні братства: Апостольства Молитви і Матери Божої Неустанної Помочи, мають до 200 членів, що вказує на те, як радо вірні горнуться під крила своєї церковці. На жаль, не розуміють того всі ті, яким повинно на цьому найбільше залежати. Зауважимо, що „власть імущі" стараються перешкодити цьому відродженню релігійно-христіянського життя. Деякі власники віль забороняють своїм слугам і робітникам ходити до церкви в неділі та свята. Ба, навіть власник гартану узалежнює прийняття до праці від того, що робітник не буде ходити до церкви... Деякі з бідних заробітків та сторожів, що їх власники підчаться на -ський, ький, -вич, мають тепер чимало з тим клопоту, бо на силу вмовляють у них, що вони є і мусять бути поляками. Забувають різні шовіністи про те, що моральний і релігійний світогляд є найцінніщим скарбом, якого ніщо не може заступити, а всяке зрікання душі опричинює тільки безхарактерність і ніколи відому ще хосен не вийде. На щастя, загартований у всякій біді український заробітник не подається. Він сміло дивиться вгору і вірить, що в цих тяжких змаганнях зі злом він остаточно таки при Божій помочі переможе.

„Свячене" в Миклашеві. Кружок „Р. Ш." в Миклашеві уладив у неділю 22. травня спільне „свячене". Акту посвячення доконав о. парох Іванець, котрий опісля зложив своїм парохіянам широ побажання всього кращого та заохотив їх до дальшої праці в місцевих установах. На „свяченім" був присутній лиш делегат і член Ради Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" у Львові м-р Роман Алексієвич, котрий виголосив до чисельно зібраних громадян привіт від „Рідної Школи" та вказав на потребу праці й посвяти. Опісля виголосив патріотичну промову п. Паламій з Підборець, а напівець ще раз промовляв делегат Ради Пов. Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові, дякуючи громадянам Миклашова за широ гостину та за дар „Рідній Школі" в квоті 15 зол. 67 сот., який зібрано на „свяченім". Підчас „свяченого" грала дуга оркестра і співав дуже гарно зіспіваний і вивчений мішаний хор. — Село Миклашів — це одно з найвідомійших сіл львівського повіту. Прегарно розвивається тут вишкільне життя під кожним оглядом. Здається, що й рідко можна знайти таку жертвенність людей на всякі вищі цілі, як це є в Миклашові. Громадяни Миклашова своєю жертвенністю причинилися до того, що їх церква внутрі є так прегарно вимальована, що другу таку церкву трудно видибати в нас. Повітом люди національно свідомі й ідейні. Спільне „свячене" було теж виявом дорадливости і свідомости громадян Миклашова. Були на нім майже всі місцеві громадяни, а саме „свячене" було вміло й естетично уладжене. Закінчено „свячене" відспіванням національного гимну.

СОКАЛЬ.

З жалібної картки. Перед кількома днями померла в Сокалі п. К. Романовська, член-основник місцевої Філії Союзу Українок, що передувала завжди сокальському міщанству й узагалі жіноцтву в громадянській праці. Кожний памятає її енергію та запал, коли йшло про громадянські справи. Не дивно-ж, що громадянство Сокальщини болюче відчуло втрату такої ревної патріотки й замість вінка на домовину Покійної зложило відповідну квоту на Народній Дім, що його будовою цікавилась Покійна до останньої хвилини свого трудящого життя.

Стефа Стадниківна виступила гостинно в театрі Йосипа Стадника-сеніора в оперетці французького композитора Герве п. н. „Нітуш". В виступі задався для неї симпатію як рідної, так і чужої публики, що рясно оплескувала виконавців, де визначилися головно Гелас, Тимчук та інші. Софія Стадникова в ролі настоятельки ґанєйону мастівок була захоплююча. Цією оперетою закінчив театр Йосипа Стадника свій короткий побут у Сокалі і лишив по собі дуже приємне й корисне враження.

Фортуни нові

Хор при чит. „Просвіти" в Сокалі-місті виступив востаннє на сокальській сцені з концертом народніх пісень. Увесь дохід призначено, як зрештою і дохода з усіх виступів хору, на будову Народнього Дому. На жаль, місцевої публики було небагато. Щойно під кінець концерту салю трохи заповнилася.

ТУРКА н. С.

До арештування ґна Яворського Мартича. Минуло вже півтора року, як „Діло" писало про невідповідну господарку громадським майном управи волости Турка-село. Повітовий Видїл у Турці досі не затвердив рахункового заокруглення волости Турка-село за рік 1935, а прокураторські доходження, вчені у зв'язку з переступленням на значну суму бюджету в справі будови школи в Мельниччім, в браку доказів тоді припинено. Та в травні ц. р. у висліді переведених доходжень перед двома тижнями прокуратор наказав арештувати управителя управи волости Турка-село Владіслава Слотвіновича Білінського і Н. Ланга, а в минулому тижні (18. травня) арештовано на зарядження прокуратора і війта Яна Яворського Мартича. Арештованих відставили до арештів окружного суду в Самборі. Тому, що подробиці слідства держать у тайні, не можемо подати до відома загалу ролу та висоти зловживань, зазначимо тільки, що кружать поголоски, що мають ще арештувати декого зпоміж солтисів. Справа арештування війта набрала доволі великого розголосу та викликала живе зацікавлення серед а загалу на особу війта Яна Яворського Мартича, відзначеного срібним хрестом заслуги і почесною відзнакою Д. О. К. Перемишль. Як відомо, він був членом окружної управи „Союзу (Зайонзку) шляхти загородової" в Перемишлі і президом управи повітового кола „Зайонзку шляхти загородової" в Турці. Окружну управу „Зайонзку шляхти загородової" у Перемишлі ще кілька днів перед арештуванням війта Яна Мартича Яворського розвязав урядуючий комісарем сенатора Пульавровича, а управа повітового кола шляхти загородової в Турці на настановила комісарем сенатора Пульавровича, який уважає себе гербовим шляхтичем, хоч герб його невісомий.

Спорт.

УКРАЇНА — ЮНАК.

Україна виступить до цих важних змагань по змозі скріплена Магоцьким у нападі й Скоцеком І. на середині помочі.

Цей метч відбудеться на гриші Погоні в год. 5.30 попол.

ЗОРЯ — ЮТШНЯ.

Метч за мистецтво Ц-кляси відбудеться на Цитаделі в год. 10. передпол.

СТЕП — ПРАЦА ПОЛЬСЬКА.

Останні змагання Степу за мистецтво Ц-кляси відбудуться на гриші Т. З. Р. за Стрийською-рогачкою в год. 11. передпол.

ПРОГРАМА ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАНЬ.

Як ми вже подали, в неділю відбудуться перші в цьому сезоні легкоатлетичні змагання КЛК з осьтакою програмою:

Мужчини: 100 м., 400 м., 1500 м., 5000 м.; скоки вгору, вдовжінь, з жердкою і трискок; мети кулею, диском і ратищем; гінці 4×100 м.

Жінки: 60, 100 м., скок вгору і вдовжінь, мети кулею, диском і ратищем, гінці 4×60 м.

До змагань зголосилося вже дуже багато змагунів з українськими рекордистами Гаврилюком, Мартиновичем, Гнатейком на чолі.

Початок змагань в год. 15.30, перед полудньом передбіги й елімінації.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ З МИН. ЧЕТВЕРГА.

А-КЛЯСА.

ЛЬВІВ: **Україна ІБ—Гасмонея ІБ 9:1 (3:1).** Дуже добра гра нападу України, якого серединя трійка поділилася майже всіма здобутими воріт.

ТЕРНОПІЛЬ: **Єгуда—Яніна 4:3 (2:1).** Після цієї перемоги Єгуда майже запевнила собі вже мистецтво А-кляси тернопільської групи.

БОРИСЛАВ: **Каліма—Стшелец 1:0 (0:0).** Вирішні змагання за мистецтво А-кляси закінчилися перемогою Калими, яка зустрінеться у півфіналах зі Сяном (Перемишль).

СТАНИСЛАВІВ: **Ревера—Гірка 8:1.**

БРОШНІВ: **Рітмо—Стшелец 6:1.**

СТАНИСЛАВІВ: **Раз-Два-Три—Покуте 8:1.**

СХІДНИЦЯ: **Газ—Ватра 4:1 (2:0).** Товариський метч закінчився перемогою копальнянської дружини

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Магоцькому (Україна) подарували на останнім засіданні ВГіД решту кари, так, що Магоцький зможе вже грати в неділю проти Юнака.

Протест Зорі проти метчу з ПКС-ом має всі дані на успіх. ВГіД рішив на останнім своїм засіданні повести слідство у цій справі, бо дружини не можуть грати в однакових дресах. Подібна справа викликала була чимало шуму в Д. Л. перед кількома роками. Тоді метч теж уневажнили. Можна теж сподіватися, що й метч Зорі—ПКС. уневажнять.

Сян—Чорні. Товариський метч обох дружин відбудеться імовірно в неділю 5. червня в Перемишлі.

Русь (Ужгород) — Русь (Хуст) 5:5 (2:2). Товариський метч, який відбувся в Хусті, закінчився нерішеним висліком. Русь грала в сильно ослабленім складі, перетикнім густо юніорами.

найкраще холодить

Нові книжки й журнали.

PROBLEM POLSKO-UKRAIŃSKI W ZIEMI CZERWIEŃSKIEJ. Aleksander Bocheński, Stanisław Łoś, Włodzimierz Bączkowski. Wydawca: „Polityka", Warszawa 1938. 8°, стор. 245. — Після напливу Адольфа Бохенського „Між Німеччиною та Росією" часопис „Політика" видав торгову книжку, присвячену цим разом уже виключно українській пробльмі. Це фактично книжка Олександра Бохенського, бо його праця займає 104 стр., зате 50 стор. Докладну рецензію помістимо окреме. Заміні публікації. Із моментів негативних підкреслимо є — чудові, що деяких не можна навіть розшифрувати. Не вже не можна було цього допильнувати?!

—o—

Листування Редакції.

І. С., Станиславів: Розпитаємо, чи можна буде щ зробити „Поправний пурятунек" відіслатиний, так само довізані дописи з сіл.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Вовк королеви Мадагаскару". Год. 8. веч. „При мегі".

Понеділок 30. 5. год. 8. веч. „Вовк королеви Мадагаскару".

Вівторок 31. 5. год. 8. веч. „Вовк королеви Мадагаскару".

Театр Різнородностей.

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Травневі пренелі". Год. 8. веч. „Травневі пренелі"

Понеділок 30. 5. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало".

Вівторок 31. 5. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало".

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
29. 5. Сини життя.
30. 5. Нітуш (зі Стефою Стадниківною)
31. 5. Казка старого млина.
1. 6. Сусанна.
2. 6. Чорноморці.
Найновіша прем'єра: „Хам", картини з життя поліщуків на 4 дії.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БІГ'ЕЖАНІ (в переїзді тільки три вистави):
29. 5. Лісова пісня.
30. 5. Процес Мері Дегей.

РОГАТИН:
31. 5. Орфей у пеклі.
1. 6. Лісова пісня.
2. 6. Процес Мері Дегея.
З Рогатина їде театр до Бурштина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЗАЛІЩИКИ:
29. 5. Маруся Богуславка.
30. 5. Чесна Сусанна.
31. 5. Гетьман Полуботок.
1. 6. Мазепа.

ГОРОДЕНКА:
2. 6. Пісня Бескиду.
3. 6. Чесна Сусанна.
4. 6. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „39 кровів".
АТЛЯНТИК: „Пінгарі пустині".
БАЛТИК: „Володарка пущі", „Король і хористка".
ВАНДА: „Пропавший онад", „Королівство за цілунок".
ГРАЖИНА: „Невдячник" із Димшею.
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Жінка на два тижні".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Без приказу", „Під чужим прізвищем".
МЕТРО: „Панове в пилідрах", „Підводний човен ч. 9".
МІРАЖ: „Шопен — співець волі".
МУЗА: „Шеф розвідки" із Конрадом Файдтом.
ПАЛЯС: „Почалося невинно" (Льорета Йонг).
ПАКС: „Після бурі" з Люізою Ульріх.
РАЙ: „Роберт і Бертрам або два злодії".
РІЯЛЬТО: „Я винуватий".
РОКСІ: „Капітан Тейльор" (Гейрі Купер).
СВІТ: „Магічний ключ" з Бор. Карловим, „В. З. не причалив".
СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік" і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів", „Помста Білого Кобри".
УТІХА: „Таємне проміння" та ревія.
ХИМЕРА: „Гаспароне" (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 6).
„Франція" (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 29. травня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт дутої орк., 8.00 Ран. дзенник, 8.15 Для села: Хліб, Газетка, Музика з пл., Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Приготовмося до сінокосів, 8.50 Візьмім у свої руки торговлю худобою, 9.00 Із Міжнар. Евх. Конгресу в Будапешті, 10.30 Музика з пл., 11.30 Летучиська виставка у Львові, 11.45 Культ. огляд, 11.50 Театр. огляд, 12.08 Концерт орк., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. нарис Кедея-Бандровського, 13.15 Музика орк., спів, два форт., 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, На приїзд літників, Нар. капеля; у перерві в год. 15.55 Здорова торговля на здоровій торговиці, 16.30 Театр Уяви: „Любі гості" [illegible] Літчиськолго, 17.00 Бетговенові твори, 17.30 Травм. в житті, 18.00 „Привітання літа" пісні, музика; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Львівська варта" словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дзенник, 21.00 „Та йой" вес. авд., 22.00 „Літній вечір" муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. надає Варшава II.

Понеділок, 30. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Починаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Дім великий як світ" гутірка для старших дітей, Музика з пл., 11.40 Від заростку до заростку, 12.03 Полудневa авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Китиця для всіх, орк. концерт, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Гоцик-мельоцки" авд. для дітей, 15.30 Звукова гутірка: „Пікніків клюб" Діккенса з муз. іл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Розр. концерт, 16.45 Цейльон, острів чаю та цвітів, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Львівські пера: Вірші, Дебісі з гр. пл., Сальон. музика, орк., 17.55 „Гальо! — Позір!", 18.00 21.50 22.00 Спорт, 18.10 Людомир Ружицький: Форт. квінтет ц-моль оп. 35, 18.50 Авд. про Акад. Легію, 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт: орк., хор; у перерві „Пригода у дворі" анекдота, 20.45 Веч. дзенник, 21.00 Техн. скринька, 21.10 Танк. музика, 22.05 Веселий концерт бажань, 23.00 Останні вістки.

Вівторок, 31. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Музика з пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Як очайдушки помагали Скробкові", 11.40 Співає Міліза Корюс, сопран, пл., 12.08 Полудневa авдиція, 14.00 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.10 Авд. ЗККО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Пригода Майотерчленки" звукова казка для дітей, 15.35 Фінансово-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт, 16.45 Оповідання про Івана Матейка, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Серед книг: Перед виїздом на літнище, Пісні у вик. **Евгенії Лисовської сопран,** Комуністи господиню дому, 17.55 „Гальо! — Позір!", 18.00 Із життя комах, 18.10 Концерт грузинської музики: сопран, баритон, тенор, скрипка, форт., 15.45 „Під громами" опов. Й. Вайсенгофа, 19.00 Форт. реціталь Е. Кревена, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Тиждня таліїа музики" орк., спів, у перерві „Зуб щастя" скеч, 20.45 Веч. дзенник, 21.00 Про плекання баранболь, 21.10 Гавоти й менуети, скринка, флет, арфа, форт., целаста, 21.45 21.55 Спорт, 22.00 Трансм. з Брюселі: Фінал конкурсу для піаністів, 23.00 Ост. вістки.

Середа, 1. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Орк. музика, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Кінь Тадея Костюшка, Музика з пл., 11.40 Грає тріо „Одеон", гр. пл., 12.03 Полудневa авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 З оп. музики, пл., **14.35 Концерт на бандурі у вик. Юрія Сінгалевича (нар. пісні),** 15.00 Львівська біржа, 15.05 Господарські вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Госп. вістки, 16.00 Концерт сальон. орк., 16.45 Роля села у прохарчуванні міста та війська підчас війни, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нині й завтра лев. Червоного Хреста, 17.20 Львівська комедія: „Ігранки сміхунів" фрагм. старої міщанської комедії, 17.55 „Гальо! — Позір!", 18.00 Резервати природи, 18.10 Альтівка у супр. форт., 18.45 „Під громами" опов. Й. Вайсенгофа, 19.10 Пісні у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт: орк., спів, у перерві Травневий діялог Шепка й Тонька, 20.45 Веч. дзенник, 21.00 „Давні мейки львівської молоді" 21.10 Шопенівський концерт, 21.50 22.00 Спорт, 22.05—23.05 На добраніч — концерт орк., Ост. вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 29. травня 1938.

БЕРЛІН 16.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вес. мельодії, орк., форт. дует, хор, сол., БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орк., 15.45 21.35 Циг. музика, 22.10 Військ. орк., ВІДЕНЬ 16.00 Вес. нар. музика, 18.20 Сапічк. квартет а-моль ч. 2. Брамса, 20.00 21.00 „Кохання у травні" розм. програма, КОШИЦІ 18.30 Підкарпаторуські пластуни пред. Бенешові, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.00 18.00 19.45 Розр. мельодії, 21.00 22.00 23.00 „Масковий бал" оп. Вердія, ПРАГА 17.05 Орк., хор, скринка, 18.30 Словацька музика, 20.45 21.00 Ім.-чеський концерт, 21.15 Оп. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви: „Ін Обен" ком. Вебера, 19.00 Легка музика, 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Романтичний карнавал" симф. концерт, РІМ 15.30 18.00 „Міса Солемніс" Бетовена, 20.35 Розр. музика, СОФІЯ 19.30 Скрипка, 20.00 Спів.

Понеділок, 30. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Бетовенові та Шубертові форт. твори, 20.00 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, БУДАПЕШТ 20.00 21.00 22.00 Оп. орк., ВІДЕНЬ 15.30 Соната на віол. і форт. Пісторія, 19.25 20.00 21.00 „Сила долі" оп. Вердія, КОПЕНГАҐЕН 21.30 22.00 „Андрій Шеніє" оп. Джордана (3. і 4. дія), КОШИЦІ 12.10 Господарський огляд, 18.00 Й. К. Тіл „Страконицький дудар" пєса, відігр. члени нац. театру в Ужгороді, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 12.45 Орх. концерт 21.10 „Дозрівання" симф. поема Сука, РІМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 22.10 Віол.

Вівторок, 31. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Арії Вердія, 20.00 21.00 Фільм і танк. мельодії, БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.25 Скрипка, 19.30 Форт., ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 21.15 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д. Поповичт: 1) Що і як читати, 2) Русини і хрещення Руси, 3) Народне мистецтво, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Венецький купець" драма Шекспіра, ПРАГА 12.50 Військ. орк., 17.30 Пісні Вольфа до поем Меріке, РАДІО ПАРІ 20.15 Камер. музика, 20.45 21.00 22.00 23.00 „Септембр" драма Коліна, РІМ 17.15 Розр. музика, 21.00 22.00 „Реквієм Німецьке" Брамса, хор, орх., СОФІЯ 18.00 Військ. орк., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 21.15 Рос. романси.

Середа, 1. червня 1938

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 18.30 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Концерт хору, 19.10 Пфіннерові твори, 22.20 З міста пісні, розр. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.05 Концерт хору горожанської школи в Ужгороді (нар. пісні), МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Мойсей" бібл. драма Россіні, ПРАГА 15.15 16.10 Орх. концерт, 18.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Віол., 21.00 22.00 Розр. програма, РІМ 17.15 Концерт ост. музики, 21.00 22.00 „Ля вагабонді делле стеле" оперетка Дізо Руелія, СОФІЯ 19.00 Легка музика, 20.45 Вечір нарен. співачці Х. Морфовій.

БІРЖА.

Львів 28 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги белье. 89·67, 89·29, Долари американські 5,30·00, 5·27·50 Долари канад. 5 29·50—5,23·00. Фінляндські год. 293·49 — 291·75, Франки фр. 14·78—14·94, Франки швайцарські 121 30—120 50 Фунти анга. 26·32—26·16, Гульдени данд. 100·25—99·75, Корони ч. 12 00 — 9 00 Кор. дан. 117·55—116·70 Кор. норв. 132·23 — 131·30, Корони шв. 135·74—134·75. Ліри італ. 22·50—21·60, Марки фінлян. 11·64 —11·25, Марки нім. 88 00 — 82·00, Гель Азія 26·20—25·95, Марки нім. срібні 105·00 — 99 00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·00, Вуголь 28·75, 28·75, Ліквідов 74·75. Моквів 12·25, Острівець 55·00, Стараховичі, 38·50, 30·90, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із 1 ем. 80·25 серія 90·00, 3 пов. зам. 2 ем 61·50 серія неност. 3. конверс. 70·25 пред. дол. 41·25 4 консол. 68·13

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 28 травня 1938.

1 кг. масла десер. більш. без оп. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. нев. з опак. 2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·50 зол.
молоко 16—17 сот.
(мала копа) 3·40—3·45 дол

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця здержана.

ОПОВІСТКИ.

Дирекція Прив. Жіночої Гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша 17а) подає оцим до відома, що в шк. році 1938-39 буде мати в собі: 1) I—IV класи гімназії нов. типу, 2) I. і II. клясу природничого ліцею з латиною як надобовязковим предметом, бо саме такий тип ліцею для наших панночок найпрактичніший. **Гімназія має повні права державних шкіл.** Зголошення до вступного іспиту до I. кл. гімназ. приймаємо до 10. червня, до кляс вищих і ліцею до 22. червня. Вступні іспити відбудуться по закінченні шкільного року. При гімназії є інтернат, де учениці можуть мати приміщення та фахову опіку. 1172 1-3

6. червня 1938 р. в год. 8. рано відбудеться в Перемишлі в гімназії 30-літній товариський Зїзд, на який просить Товаришів якнайбільше прибути **Комітет.** 1174 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ дім заменшці III. пов. при вул. Личаківській. Дохід 6-тю з цілої кам'яниці 818 зол. місячно. Зголошення тел. 212-11. 1139 5-5

НОВОВІДКРИТИЙ „Базар оказійних Різнородностей" Дженівського — Домініканська чотири. Продає оказійно-дешево: шафи, столики, вріела, годинники, патефони, плити, образи. Також античні меблі, дивани та всілякі різнородности. Також купує все. Тел. 265-48. 1068 3-10

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже помірковних поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234-65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 10-0

МЕШКАННЯ

СОНЯШНЕ мешкання, 3 кімнати, кухня, без додатку — вул. Абрагамовичів 6, вічна Кадецької. 1149 2-2

ШУКАЮ умебльованої кімнати, може бути і з обідом при українській родині для панночки. Зголошення „Діло" під М. Б. 1152 3-3

ДВІ КІМНАТИ, кухня, передпокамната з прит., комфорт. Зелена, до найнайму. Телеф. 217-03. 1178 1-1

ДВІ КІМНАТИ кухня з прит. Театинська 3.

ГАРНА КІМНАТА з лазничкою і окремим входом, з утриманням або без, для урядовця. Байки 29/II. меш. 6. 1173 1-1

ВИНАЙМУ негайно дві умебльовані кімнати в саді одній або двом особам можливо з обідом. Ул. Львівських Літеї ч. 57 а. 1169 1-1

ПАНСІОНИ

ДОРА. Першорядний пансіон „Саренка" (в українській управі) в затишному прегарному місці біля стації положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілоденним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студіююча молодь має знижки. 1078 3-7

ЗЕЛЕМЯНКА — Жаремь п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зеленяна. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сонячна заліа. йодова. Проспект на бажання. 1049 8-10

ТРУСКАВЕЦЬ — першорядний пансіон „САНА", гарно положений, поручає свої кімнати з балконами і здоровим у тримманням. 1159 2-5

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблонських у власній управі. 1163 1-5

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА" запрошує до себе гостей. Вілли великі, коло „Шаротки" близько дірки, а не при дорозі, а комфортом уладжена, має свій прегарний смерековий ліс. Харч добірний і солідний, за бажання ярський. Вокрема приймає реконвалесцентів до окремої віллі, де мають дбайливу опіку і бажане відповідне відживлювання. Зголошення слати на адресу: Наталія Семанюкова, Ворохта, пансіон „Черемшина". 1143 2-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПАННА пристійна, гарних прикмет, по освіті, щуває мужчини середніх літ, на становищі (може помогти відкрити концелярію). Поодружжя. Незнайомі „Діло" під „Льос". 1161 1-1

ПІДПРИЄМСТВА

СКЛЕП з добірною галянтерією і волічками в центрі міста **продам** з причин родинних за готівку коло 2.500 зол. Нефявіція запорядку в детайлі. Перемишль, Костюшка 7. „Мак-ка". 1146 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Виплатовий Дім sic, мануфактура і галантерії, шукає агента з хрестіни до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

БАГАТО ПОСАД для провідниць д. садків є у львівському почті. Подання приймає Пов. Союз Кр. Р. Ш. Львів, Корняктів 1/II. 1184 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 9-літньою практикою пише на машині, меткий просвітянин, шукає практики за винагородою або і за утримання. Зголошення під „Солідний". 1106 1-3

ГОСПОДАРНА, працьовита жінка поведе самодільно господарку за скромною винагородою. Зголошення до „Діла" під „З 8-літньою донькою". 1168 1-1

РІЖНІ

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Кернниця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 6-9

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 1133 2-9

ПРОПУКЛИНОШ БАНДАЖІ гумові, чередні, ниркові, проти усування матиці з.д гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 39-100

ГАЛЯНТЕРІЯ, хрестецьке приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Бай. ки 10. 1016 7-10

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритмічне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сянкевича ч. 8. 988 8-8

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1103 4-8

ВСЯКІ хрестецькі прибори і модні гудзики поручає М. ЦУКЕР, Львів, Казимира Великого 28. 1102 4-5

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ЩЕ НЕДАВНО совісний годинникар вклеював імпортовані прецизійні годинники до Швайцарії — нині всякі ювілейні оригінальні частини має постійно ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнадцять. 1105 2-12

КОВДРИ перероблює в одним дні за 3.50 Виробни ковдер, Кентшинського 4. 1132a 1-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновішні бельські матеріяли Телефон 270-25. 1164 1-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

д. лікар (асистент) Клінін у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Кварні) тел. 251-68. 2143

БАНДАЖІ

продукційні для мужчин, жінок і дітей як також черевні для вагітних терева у жінок і мужчин виробляє від р. 1866 спеціяльне світове заведення

М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька ч. 35.
Телефон 271-11.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найрізнороднійших хворів

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

це добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчових каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на дітні костюми, компакти та суконки. — Кангарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, поплін та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії пори, ороговатіння, пігменту, волосся, бліхи, дьоби по віспі і шрами. Масажі тривале усування морщин, жилки і відморожень власною методою. Тривале усування овалосіння ніг катафорезою. Сталі румяниці підшкірним запускванням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

ОГОЛОШЕННЯ.

Рік основ. 1915

РОБІТНЯ НОВІТНЬОЇ МЕХАНІКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ

ОТТО ЛІНК

Львів, ул. Личаківська 20. Телефон ч. 272-65.

ВИКОНУЄ:

Всякі апарати і корсети на кривуху і туберкульозні постелі. Вкладки на плоскі стопи а теж протези на ампутовані кінчини.

Направа і пристосування хірургічного приладдя.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.** Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Фірма **„Paryżanka"** виконує
ПЛІСИ, ГАФТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ
скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ледівні САКА

найдешевше купите просто з фабрики Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86. 1119 1-20

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 26-50

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське возн. підпр. самох.-перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

Гуртова продаж

хусток, шалів і блаватних товарів

Ігнатій Йосиф

Марель

Львів, фурманська 14.

Ч. 957 **тел. 272-08.**

А. МАРЯШ

Львів

Городецька 41

Телефон 245-02.

Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові, поодинокі і подвійні, технічні для дентистів, золотарів, пукорників і т. п.

ПЕРЕМИЛО

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ГИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

ПАРАСОЛІ городові жіночі-мужеські і дитячі майже **даром** з найтривавіших матеріялів і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** відавна відома фірма ЗІХЕР і КОРКЕС Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує **прецизійно на місці** задурно. — Увага на властиву адресу і число дому. 10—10

Найдешевші меблі

в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166. Станиславів, 3-го Мая 12.

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 117 (14.948). Львів, вівторок 31 травня 1938. Оплата pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Ль. 504.000.
„ Банку Чесько-Словенських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Після трагічної смерти полковника Евгена Коновальця.

ПОЛКОВНИКА КОНОВАЛЬЦЯ УБИВ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ АГЕНТ ВАЛЮХ.

Телєграма паризького кореспондента „Діла".

Наш паризький кореспондент надіслав телєграму такого змісту:

Полковник Коновалець вийшов у Ротердамі 23-го травня вполудне з ресторану Атлянта Бульвар Гольдсінгель з пакетом, який вибухнув. Передав йому цей пакет якийсь Валюх. Є думка, що це вчинок Третього Інтернаціоналу. Справець утік. Похорон відбувся 28-го травня у присутности дружини, католицького священника, литовського посла і представників влади.

Большевицький агент Валюх

убивник полк. Коновальця виїхав з Голяндії в день атентату.

КОМУНІКАТ ГОЛЯНДСЬКОЇ ТЕЛЄГРАФІЧНОЇ АГЕНЦІЇ:

Голяндська Телєграфічна Агенція подає: Стверджено, що бомбовий вибух у Ротердамі 23. ц. м. був політичним замахом; у ньому згинув український полковник Евген Коновалець.

Замах виконав Валюх. Є це совітський агент, який встиг виїхати з Голяндії ще у дні замаху.

Гаський щоденник „Телєграф" додає, що совітський агент Валюх — це українець з походження.

Після замаху арештовано якогось Бору. Виявилось, що він у дійсности називається Ярослав Барановський. Він був курієром полк. Коновальця і приїхав з Відня до Ротердаму на його заклик.

Тіло полк. Коновальця похоронено в присутности членів родини, що приїхала з Берліна.

На Валюха чекав большевицький корабель.

„УКРАЇНСЬКИЙ ДІЯЧ" ТА АГЕНТ ГПУ.

Польська Телєграфічна Агенція подає за німецькою пресою такі подробиці убивства полк. Коновальця:

Українець, на прізвище Валюх, що виконав атентат, виступав у подвійній ролі:

УКРАЇНСЬКОГО ДІЯЧА ТА АГЕНТА ГПУ.

Підчас стрічі Валюх передав Коновальцеві пакет, в якому були буцімто гроші, а насправді находилася в ньому годинникова бомба. Від вибуху тієї бомби згинув Коновалець.

Повідомлення в німецькій пресі звертають увагу, що в часі, коли Коновальця вбили,

В РОТЕРДАМІ СТОЯВ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „МЕНЖИНСЬКИЙ", ЯКИЙ НА ДРУГИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ АТЕНТАТУ ВІДПЛИВ ДО ЛЄНІНГРАДУ.

Німецька преса допускає думку, що виконавець атентату втік на цьому большевицькому кораблі.

ВІДГОМІН СМЕРТИ ПОЛКОВНИКА КОНОВАЛЬЦЯ В ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ.

Вся польська преса подала за Польською Телєграфічною Агенцією (ПАТ) або на підставі закордонних джерел вістку про атентат на полковника Коновальця стримуючись здебільша від якихнебудь коментарів. Варшавський ґенерівський щоденник „АБЦ" під наголовком **„Хто був Коновалець"?** підкреслює, що полк. Коновалець вів свою власну політику, яка змагала до того, щоб створити незалежну українську державу з арх. Вільгельмом Габсбургом на престолі (?!), що він вів протипольську роботу та був творцем „Української Військової Організації".

„ІКЦ" ВИНЮШКОВУЄ АФЕРУ АЛЯ „ПОЛК. ЛЬОРЕНС".

Подаючи вістки про вбивство полк. Коновальця, здебільша за українською пресою, краківський „ІКЦ" пише:

„Беручи під увагу всі ті подробиці, можна допускати, що від бомби справді згинув Коновалець. Але треба бути в цій справі дуже обережним, бо може бути, що деяким чинникам з кол УВО **залежить на тому, щоб затерти сліди Коновальця і відповідно його законспірувати. особливо тепер, коли українські терористи почали посилену діяльність".**

„ІКЦ" довідується звідкись, що полк. Коновалець „після повороту з Канади, де збирав фонди серед української еміграції на боротьбу з Польщею, шукав на гвалт союзників, при чому вів переговори з представниками Комінтерну (?!!). Впадає в очі передовсім факт, що неле гальна бабула ОУН покривається з бабулою КПЗУ (!?). Можна допустити, що обі ці терористичні групи використали роттердамський інцидент, щоб замаскувати Коновальця".

„ІКЦ" НЕ ВИТРИМАВ, ЩОБ НЕ ЗАЧІПИТИ „ДІЛА".

„Вістку про здогадну смерть Коновальця — пише „ІКЦ" — подає українська преса на перших місцях. **Орган УНДО — „Діло", що намагалося донедавна всякими способами відхреститися від Коновальця та його адгерентів, подає вістку на першій сторінці п. н. „Полковник Коновалець убитий".** Це у стилю „ІКЦ", що завжди залишається вірний собі.

ЯК „ІКЦ" ІНФОРМУЄ...

Про те, як інформує „ІКЦ" своїх читачів, свідчить проречисто отака вістка (ч. 149. з 31. травня ц. р.):

„Як довідуємось, тесть Евгена Коновальця, львівський адвокат д-р Федак, довідавшися з суботніх українських часописів про смерть зятя, якого розірвала годинникова бомба у зберігальні багажів на залізничому дворці у Роттердамі, **звернувся зараз телєфонічно за потвердженням або запереченням тієї вістки до дирекції поліції в Роттердамі".**

Цікаво знати, від кого п. ц., редактор львівського відділу „ІКЦ", таке довідався. Гадаємо що шануючий себе журналіст повинен знати, що діється в місті, яке він обслуговує як кореспондент часопису. Хіба можна писати, що до Роттердаму телєграфувала людина, яка вже півтора року лежить — хай з Богом спочиває! — у гробі?! А п. Ц. довідується... Довідуємося з цього факту, що п. Ц. дуже часто довідується подібно правдоподібних речей, якими алярмує свій часопис. Це знак, як до того, про що нераз п. Ц. довідується, треба ставитися.

Полк. Евген Коновалець.

Львів, 30. травня 1938.

Коли рівно 12 літ тому згинув Симон Петлюра — ввесь жидівський світ бачив у ньому тільки головнокомандуючого Українською Армією у тому часі, коли по Проскуровах гуляли ріжні Семесенки. І треба було довгого часу, щоб бодай чесніші і розумніші одиниці зпоміж жидівських публіцистів зрозуміли, що Симон Петлюра — це для українців — подібно, як Іван Мазепа — символ державности, це всенаціональна цінність, тільки дуже далеко і дуже посередньо звязана з формальними титулами та становищами, що він їх колись займав. І довго треба було ждати, щоб бодай частина найповажнішої жидівської преси заперестала поганих та нісемітних лайок на особу Симона Петлюри, які ані його образити не були всилі, ані його памяті в українському народі пошкодити.

Сьогодні на згук імени Евгена Коновальця кожний поляк думає тільки про акти саботажу, підпали та вбивства, не знаючи про Евгена Коновальця нічого більше, як тільки те, що він був головою ОУН. Тимчасом імя Евгена Коновальця перейшло було вже до історії українських визвольних змагань надовго передтим, заки повстала УВО й ОУН. З іменем Евгена Коновальця звязана найсвітліша сторінка історії боротьби проти Московщини, його імя для кожного українця означає передусім творця Січових Стрільців, спершу невеличкого Куреня, потім Корпусу, тієї єдиної і цілком вимкової української військово-революційної формації, яка мала де-де більше значіння від її чисто військових операцій, її перемог і поразок: це була школа українця-соборника й українця-державника, школа, з якої виходив ідеальний тип українця, який не знав партикулярного патріотизму, для якого не істнувала Галичина ані Наддніпрянщина, Буковина ані Закарпаття, та який думав виключно тільки всеукраїнськими категоріями, хочби вони в даному моменті йшли позірно на шкоду тіснішій батьківщині, в якій Січовий Стрілець народився. І тому Евген Коновалець, всеукраїнський діяч-полководець, підтримував Центральну Раду, яка заключила берестейський мир з німцями та йшов зі своїми Січовими Стрільцями — разом із Гайдамаками Симона Петлюри — в авангарді німецьких військ. І тому волів дати себе німцям роззброїти, ніж зрадити Центральну Раду. І тому він згодом примирився був з Павлом Скоропадським під умовиною збереження національного змісту української державної самостійности, і тому підняв повстання проти Скоропадського та німців, коли та передумова завела, і тому не дав послуху делєгатам галицької Національної Ради та не пішов під Львів, бачучи осередок всеукраїнських подій і свій воєцький обовязок над Дніпром, і тому до останку витревав при Армії УНР, не вважаючи на тиф і голод і холод. І тому з табору інтернованих у Луцьку виїхав на Чехословаччину, щоб знову творити нові українські військові кадри проти Росії, користаючи з резерв, якими були табори українських інтернованих вояків у Німецькому Яблонному і тому по останній день свого життя залишився фанатиком української збройної сили, потрібної у часі найближчого великого нового міжнароднього зудару.

Евген Коновалець був людиною, якої найбільш характеристична прикмета вдачі — вічна активність, метушливість, невсипуща потреба діла. Така активна людина в таких важких і складних часах — не може не робити помилок. Одні з тих помилок вже сьогодні не підлягають сумніву, інші перейдуть шойно на суд

історії, яка едино покликана казати слушне слово: не під напором злободенних пристрастей та інтересів, але з перспективи десятиліть, коли обовязують зовсім інші критерії. Евген Коновалець сам мав почуття автокритицизму і не соромився признаватись до помилок. Бувало, вже у перших роках еміграції, у рр. 1920/21, він нераз висловлював перед своїми приятелями жаль: „Коли б тоді я мав був той розум і досвід, що тепер: мені закидали, що загострюю відносини репресіями проти замаскованих центрів большевицької агітації, а то треба було не панькатись, лиш розстрілами встановлять порядок, — мені закидали диктаторські амбіції, а то треба було не відмовлятись від диктатури, яку мені давали, тільки самому брати її!"

І в оцій пошуканці доріг і в отому метушливому житті емігрантського конспіратора — Евген Коновалець робив помилки та одночасно виробляв себе на справжнього державного мужа на велику мірку. Знаємо, знаємо, що тут відразу счинився в усьому польському таборі і подекуди й у нашому українському, крик маленьких людців, які не розуміють, яка ріжниця між колісцятками у життєвій машині та індивідуальности, які самі накручують ту машину. Можна бути завзятим ворогом Евгена Коновальця, чи навіть його фанатичним ворогом; є такі зпоміж галичан, які по нинішній день не забувають йому історичного рішення Стрілецької Ради у Білій Церкві з 12. листопада 1918. року (не йти під Львів, лиш чекати гасла на повстання проти Скоропадського і німців, — самого Коновальця тоді у Білій Церкві саме не було, але його світогляд і величезний особистий авторитет мали вплив на сформування всієї січово-стрілецької психіки та способу думання); інші знову найпалкіші докори роблять йому чи то за його становище до справи польсько-українського союзу у 1920 р. чи за опозицію до віденської Диктатури д-ра Евгена Петрушевича. **Українське зорганізоване громадянство та „Діло", як його вираз-ник і чинник формування його опінії, займали наскрізь негативне становище до ОУН, тимсамим до полк. Евгена Коновальця, як її основника і команданта. Не зміняємо цього свого становища і в обличчі смерти Евгена Коновальця, відповідального за діяльність тієї організації та її наслідки,** дарма, що — як доходили до нас звістки — він сам переживав вераз хвилини трагічних душевних конфліктів, коли довідувався про речі, які діялись без його відома (вбивство Т. Голувка) чи про непередбачені наслідки підпільної акції (напр. конфіденціоналізм серед шкільної молоді). А проте це не може вплинути на обективне стверджения факту, що не підлягає ніякому сумніву: що це була індивідуальність, яку кожний відразу відчував, хто тільки з ним стрінувся та його пізнав. Індивідуальність непересічної мірки, саме така, яка здібна до великих діл і до великої трагедії.

Евген Коновалець був індивідуальністю рідкою особливо в українському світі. Довго ще мабуть треба буде ждати, поки українська вдача позбудеться решток галицької провінціяльщини та наддніпрянського хуторянства. Тимчасом Евген Коновалець був людиною позбавленою всяких провінціональних рисок. Не знаємо, чи існує хтось з його останнього оточення (якого складу теж не знаємо), хто зумів би тепер відтворити його звязки з чужинецьким світом та їх політичний сенс. Але ризикуємо твердження, що не було і нема серед українців людини, яка стільки знала б про куліси міжнародньої політики, що знав Евген Коновалець, якого імени ніхто ніколи не стрічав в европейській пресі та який від літ провадив на чужині життя змовника.

Незавидне життя людини, яка живе на щораз інший пашпорт із щораз іншим назвищем, якому держави не дають права побуту та з яким підтримують інформаційні звязки найвищі державні діячі ріжних держав, за посередництвом своїх емісарів, а то й безпосередньо але завсіди потайки зі збереженням найбільш дискреціональних форм. Жив серед мира в постійній атмосфері війни. **Був одним із тих, які вірили у війну та у війні бачили й бачать нову велику українську шансу.** Був одним із тих, які приготовляли війну і впав, як вояк на війні.

Впав з руки большевицького агента. Коли тільки прийшла перша звістка про його смерть — відразу, немов автоматично пронизала всіх нас думка: чергова московсько-большевицька робота! Саме таємничість смерти Евгена Коновальця, якісь несамовиті куліси тієї смерти, вказували відразу на кузню плянів нагальної і таємничої смерти всіх невигідних червоній Москві людей: і Симона Петлюри і грузина Джорданії і москалів Савінкова, Кутепова та Міллера. Всі вони щезли з цього світа серед несамовитих обставин, убивство кожного з них має по нинішній день свої незясовані моменти. Чим особа Евгена Коновальця була саме для Совітів небезпечна? **Бо хтонебудь його знав, той ніколи не мав ніякого сумніву, що в будучому воєнному конфлікті полк. Евген Коновалець найдеться по стороні тих, які воюватимуть проти Совітів!** У Москві не забули, що Іван Андрух і Микола Опока, як керманичі Центрального Повстанчого Комітету у Києві розстріляні вже після відвороту польсько-українських військ — це колишні СС-и; що VI. дивізія ген. М. Безручка складалася здебільша з СС-ів, які пішли туди за згодою Евгена Коновальця; **що в 1920. році, коли воєнна кампанія перехилювалася вже у некористь Польщі й України, Евген Коновалець вислав був парлямен-**

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

таріїв до Бельведеру з пляном організації української протисовітської армії у Карпатах (про що ще певне появляться історичні спомини); що врешті в організації зимового походу Юрка Тютюнника та в його штабі брали участь чільні СС-и, знову з відома і дозволу полк. Евгена Коновальця. У світлі цих фактів та його останніх звязків у державах протикомуністичного порозуміння, про які зрештою доходили до краю тільки найбільш загальникові та неясні вістки, — зрозумілий стає той острах, що його відчували московські большевики. **Саме тому вбивство Евгена Коновальця так страшенне нагадує вбивство Симона Петлюри: в одному і другому випадку безумовно грали ролю ті самі мотиви, — той сам страх, щоб військово-організаційний хист одного і другого та авторитет імени одного і другого серед колишніх українських військовиків, серед української молоді та серед широких українських мас на Наддніпрянській Україні не заважив трагічно на воєнній ситуації Совітів.** І тому Евген Коновалець був небезпечний саме для Совітів і **тільки для Совітів.** Як смішно на цьому тлі виглядають маленькі типово „ікацові" колючки — писати у посмертних згадках про Евгена Коновальця слово отаман у „лапках"! Яку жалюгідну ігноранцію у цих справах зраджують ніби чільні польські часописи!

Але Москва не помилялася. Вона чудово орієнтувалась у сутньому і справжньому підході Евгена Коновальця до проблем Сходу Европи. Той його підхід робив із нього для Москви людину найбільш небезпечну. І тому треба було ту небезпечну людину усунути з цього світа. **Атентат на Евгена Коновальця свідчить про величезну актуальність воєнного конфлікту та про панічний страх перед ним у совітській верхівці.**

ік.

Виграна війна, програний мир.

Сьогодні вже нема ніодного історика ані політика, який не знає би, що хоч німці програли війну, проте переможці, вигравши війну, програли мир.

За двацять літ по війні Німеччина стала сильніша, ніж була за часи Вільгельма II. Її престіж у 1938 році такий великий, що їй начебто і воювати непотрібно: без війни інкорпорували вони цілу державу, прилучили до себе сім міліонів населення та здійснили віковічну мрію цілого німецького світу: німці обєднались в одну велику державу.

Все це сталось не відразу: крок за кроком падали ті пута, які накладав на Німеччину версальський мир. Вона росла у всіх на очах. Очевидно, цей зріст німецької державної сили залежав у найбільшій мірі від життєвої адатности німецького народу, що переживає саме час свого експанзивного розцвіту, тоді як у деяких інших народів заходу почувається втома і коли вони вимовляють якщо не старечість то бодай „вік спокійної зрілости". Залежить тут багато від того духа ентузіязму і дисципліни, який запанував у Німеччині та дав можливість висунутись на таке надзвичайне провідне місце енергійній і сміливій людині...

Але цей поворот на 180 ступнів европейської політики багато залежить і від тих принципів, що їх поклали в основу міжнародніх відносин після війни від суперечностей між істнуючим правом-договорами та реальними взаєминами міжнародніх сил.

Годі думати, що світовими подіями керує тільки розум, доцільність та реальне зрозуміння потреб часу та справжніх інтересів народів. У великій мірі кермують світом й ті психольогічні „імпондерабілія", ті свідомі і підсвідомі почуття і уявя, які мають велику силу в особистому і в громадському життю, які може ще в більшій мірі відбиваються на міжнароднім життю. Версальський мир був вислідом не тільки холодного розуму, але пристрастей та підсвідомих почувань. В роскішних салях Версалю відчували ще стогін жертв війни, плач матерій, ненависть... І мудрі старці, з яких кожний добре знав свою країну і нічого не розумів, що діється поза нею, створили цей великий акт, в якому самі розчарувалися на другий день після його підписання. Лишили вони тяжку спадщину своїм наступникам, що мусіли якнеякщо, а триматись цієї невдалої партії, яка стала єдиною основою непевного миру переможців.

Старці Версалю хотіли бути мудрими і справедливими; не все, що вони вирішили було зле, багато шляхетних намірів було в їх головах і серцях. Але не зрозуміли вони двох найважливіших моментів: 1) що не можна вічно тримати в путах великий нарід, оголосивши його „народом злочинців"; 2) не можна рахувати на віки на їх власну згоду: інтереси держав, особливо великих держав, занадто складні і рїжнобічні. Версальський мир виходив зі засновку, що велика Антанта тревае далі і буде міцно тревати... Всеж для певности склав Клемансо другий, додатковий договір поміж Францією, Англією та Сполученими Державами. Це порозуміння трьох мало гарантувати виконання головного договору. Але ні Англія, ні тим більше Сполучені Держави (як відомо, вони відкинули і самий Версальський договір) цього порозуміння не ратифікували. Версальський мир з цього самого дня був запроженний: він повис у повітрі...

В основу цього акту, властиво у пакті Ліги Націй лягло ще одно підсвідоме людське переконання. Це свого роду закон нашої психіки, від якого людській волі дуже тяжко втекти: те, що **існує**, те, до чого ми звикли, ми вважаємо за обовязкове, за те, що начебто і **мусить** існувати. Ніхто до війни не вірив, крім утопістів-пацифістів в реальну можливість такого організму, як Ліга Націй. А після війни завдяки звичці величезного союзу держав, що звалася Антантою, йти разом, розязувати і переводити в життя свої спільні рішення, — повірили в ідею Ліги не тільки фантасти, але й цілком реальні політики. Вони не зрозуміли, що саме в цій ідеї є справді позитивного, практичного, що — утопійного.

В основу Ліги і твердого миру, який Ліга мала забезпечувати, поклали вони принцип колективної забезпеки. В разі коли один нарід без жадної провокації з боку другого нападе на нього, всі як один народи Ліги мають проти народа-нападника виступити, чи то при помочі економічних санкцій чи попросту збройною силою. Ідея ця не нова, пацифісти давно про неї мріяли, але реальні політики повірили у неї тому, що мали перед собою недавній досвід, коли одна по одній держави поставали до Антанти і

створила нечувану коаліцію проти Німеччини та її спільників... Те що існує, мусить існувати, те що вже сталося на наших очах, мусить чи, принаймні, може знову повторитись. В цьому і полягала психольогічна помилка: обставини 1914—18 років були **виняткові;** війна вже почалась, розгорілась, вона заторкувала безпосередні інтереси третіх держав і вони втягувались в неї, розраховуючи на певні користи при поділі здобичі...

Інша річ — час миру. Коли десь на земній кулі виступає навіть справжній напасник, що робить справжню кривду своєму сусідові, — неможливо вимагати, щоб у цей конфлікт вмішувалися ті держави, які в ньому безпосередньо не зайнтересовані. Кожний провідник держави, як би й не бажав він миру і справедливости в світі, який далекий би він не був від особистого егоїзму, мусить мати егоїзм національний — памятати, що втручаючись у чужий йому конфлікт, він виведе своїх людей у бій, що його країна переживе страшну небезпеку, руїну тощо.

При сучаснім стані міжнародних взаємин ці аргументи розбивають всяку можливість *колективної забезпеки, яка може стати реальною* — і то не у світовому розмірі — коли більша або менша група держав відчує себе **безпосередньо** загрожена.

В усякому разі практика показала, що ідея колективної забезпеки цілком дискредитована.

Але віра в цю систему мира завела не одну нещасливу Етіопію. Вся політика Чехословаччини була на ній побудована від двацяти літ, і ми бачимо, в якому страшному сліпому куті опинилася та держава, яка рахуючи на допомогу і співчуття цілого світу не подбала про мирні і добрі взаємини з тими державами, які її оточують і від яких її життя і саме істнування безпосередньо залежить.

Не диво, що Швайцарія хоче позбавитись ефімерної колективної забезпеки і повернутись до стану повної невтральности. Не диво, що про це думають всі малі держави півночі, що не так давно сама Бельгія, улюблена сусідка Франції та Англії, круто змінила свою політику і стала на цей шлях невтральности. І саме таку раду дають Чехословаччині її справжні друзі, що бажають їй в останній загрозливій годині вийти цим шляхом з трикутника смерти: невтральність малої держави ліпше забезпечує її від сильного сусіда, бо в цьому випадку вона вже не турбує його навіть в разі його конфлікту з другою сильною державою, — ніж ота ефімерна допомога, яка або зовсім не прийде або прийде запізно.

Таким чином ідея колективної забезпеки — зовсім занепала: її заступає знов система часткових порозумінь між державами. Але чи занепад цієї ідеї означає кінець самої Ліги Націй? — Так про це думають у світі і вимі в цьому стопроцентові пацифісти. Чи перетвориться Ліга колись у справжню супер-державу, чи зможе вона створити свою власну збройну силу, як це пропонував колись Тардіє, це інша річ. Але помилково було з боку прихильників Ліги звязувати своє істнування виключно з акцією колективної забезпеки, з істнуванням § 16 пакту. Ми вже говорили в одній з попередніх статтей про велике значіння Ліги для рівноваги складних міжнародніх відносин у сфері чисто реальних справ, ми хотіли би ще сказати дещо про те, що нового внесла ця установа в техніку сучасної дипльоматії.

Олександер Шульгин.

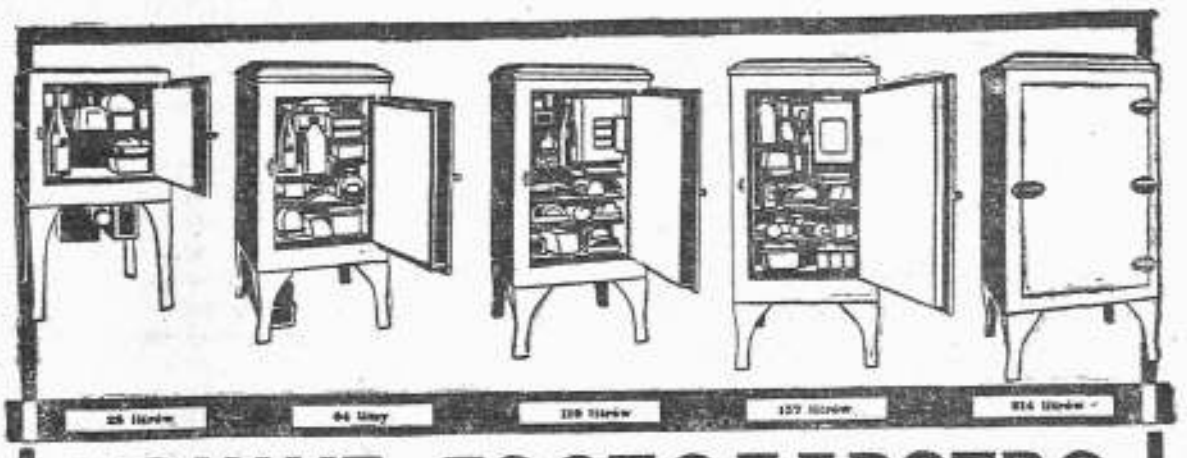
КОЖНЕ ГОСПОДАРСТВО
може користати з ідеальної холоднечі
завдяки домашній холодільні
ELECTROLUX
яка діла є без мотору, а саме без обслуги, без гамору
на електричний струм, газ або нафту.
ЗАПРОШУЄМО ДО НАШИХ САЛЬОНІВ-ВИСТАВ!
ВАРШАВА, Сенкевича 3. КРАКІВ, Гол. Ринок 26. ЛЬВІВ, Пілсудського 21.
КАТОВИЦІ, Костюшки 1 а ЛОДЗЬ, Пірамовича 15. Познань, Матейки 65.

Відклик Союзу Українок.

(Докінчення).

ад 7) Стверджуємо категорично, що ніякої летючки з зазивом до українського жіноцтва бойкотувати вибори з 1935 р. Союз Українок не видав. Брати активну участь у виборчій акції літом 1935 р. Т-во мусіло, бо нова виборча ординація до Сойму покликала до виборчих колегій м. і. представниці жіночих організацій, а саме по пять делегаток у виборчих округах, що мають повер. 75.000 міського населення. (§ 32, 3 ц виборчої ординації). Таким робом сам виборчий закон втягнув Т-во до політики і був це єдиний випадок, що Т-во в політичній акції брало активну участь. Коли Т-во мало право й обовязок вислати делегаток до виборчих колегій, то ясна річ, що воно мусіло теж дати їм інструкції і загалом занятн становище до самого виборчого акту. Коли виявилося, що Т-во не має змоги через свої делегатки у виборчих колегіях вплинути на виставлення українських жіночих кандидатур, тоді Т-во не могло занятн до виборів становище позитивне.

Статті, які появлялися на шпальтах часопису „Жінка", відповідали вповні програмі цього часопису, зголошеній у пресовім відділі Городського Староства у Львові та принятій ним до відома. Відпису цієї програми не маємо під рукою, бо вона находиться разом з усіми актами Союзу Українок в Городському Старостві, але памятаємо, що там є зазначене, що „Жінка" буде обговорювати всі біжучі суспільні питання зі становища українського жіночого руху. Зокрема щодо статтей п. зн. „Нормалізація на цензурі" в ч. 15—16. 1937 р. і статті п. з. „Час витягнути консеквенції" в ч. 17. 1937 р., то мусимо завважити, що обі вони перейшли цензуру. Стаття „Час витягнути консеквенції" торкається внутрішніх відносин в Товаристві. Щодо другої статті „Нормалізація на цензурі", то треба завважити, що начальник виділу безпеки Воєвідського Уряду у Львові п. Харевич літом 1937 р., в часі розмови з головою Т-ва, яка інтервенювала в нього в справі звільнення Т-ва від стемплевих оплат, зацікавився питанням, яке становище до відомої анкети „Діла" в справі вислідів нормалізації займе „Жінка" і не відносив замітів, коли голова Т-ва сказала, що має намір на цю тему помістити в „Жінці" статтю. В кожнім разі „Жінка" була органом Т-ва лише постільки, що це видавництво було власністю Т-ва. Поза цим Т-во не відповідало і не хотіло ніколи відповідати за зміст статтей і заміток, міщених у цьому часописі, з підписом авторів чи без підпису. За ввесь зміст часопису відповідала правно і фактично виключно відповідальна редакторка часопису п. Олена Шепарович, згл. підписані автори статтей. Т-во відповідало і відповідає тільки за ті статі, поміщені в цім часописі, які були підписані Головним Виділом Т-ва. **Докази:** Ординація виборча до Сойму; Програма часопису „Жінка" в актах пресового відділу Городського Староства у Львові.

ад 8) Замітад 8) є вповні вичерпаний поясненням до точки 7). В кожному разі Т-во ніколи не мало наміру провадити свою діяльність всупереч будьяким правним приписам, а навпаки старалося по своєму найкращому розумінню працювати в межах обовязуючих законів і статуту. За ті чи інші сконфісковані статті чи замітки відповідає виключно відповідальна редакторка і автори статтей. Однак навіть сам факт конфіскати не є доказом субективного наміру автора чи відповідальної редакторки виступати проти обовязуючих законів, бо сама конфіската стверджує лише обективне нарушення приписів, а не субективну вину. Відома річ, що такої конфіскати не можуть оминути навіть урядові пресові органи, як „Газета Польска", „Ілюстрованє Курєр Цодзєнни" і т. і.

ад 9) Не відповідає абсолютно фактичному станові річей твердження, будьтоби Товариство сталося в руках деяких українських чинників знаряддям політичної боротьби. Це твердження не наводить ніякого доказу, а тільки поклику̀ється загальниково на резолюції останнього Загального Зїзду Т-ва з дня 10. жовтня 1937 р. Тимчасом власне ці резолюції стверджують понад усякий сумнів, що Т-во не тільки в ніякій політичній боротьбі участи не брало, але навпаки завжикало до злагіднення політичної боротьби і до обєднання всіх здорових конструктивних сил українського народу до згідної легальної праці. Додамо ще, що ці резолюції не викликали ніякого застереження з боку адміністраційної влади тоді, коли появилися друком. **Доказ:** Резолюції Загального Зїзду Союзу Українок з 10. X. 1937 р. в актах Т-ва.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ад 10) Стверджуємо, що всі промови на Загальних Зїздах Т-ва в днях 2. і 3. IV. 1936 р. та 9. і 10. X. 1937 р. торкалися статутової діяльности Т-ва. Політичними вони були хіба тільки у тому значінні, що Т-во маючи статутове право й обовязок заступати жіночі права й інтереси перед громадянством і державою (§ 3, уст. 5), мусить займати становище до всяких суспільних подій, які доторкають жіноцтво. Зрештою цей закид зроблений є в такій загальниковій формі, без подання осіб і уступів промов, що подрібно на нього не можемо відповісти.

Промови голови Товариства на Святах Селянки в Старому Самборі дня 6. IX. 1936 р., в Жовкві 27. VI. 1937 р. і в Гаях літом 1936 р. мали за виключну тему завдання української жінки, як матері, господині і громадянки. Про положення українського народу в Польщі в цих промовах загалом не говорилося, отже і не можна було зясовувати це положення в спосіб тенденційний і незгідний з правдою. **Докази:** Протоколи Загального Зїзду з 2. і 3. IV. 1936 р. та 9. і 10. X. 1937 р. в актах Т-ва; зміст промов голови Т-ва, поданий в звідомленнях із Свят Селянки в „Жінці", переслухання в характері свідків комітетових згаданих свят.

II. З уваги на повищі виводи і докази є без сумніву ясне, що основа цитованого рішення Городського Староства є суперечна з фактичним станом річей, внаслідок чого є вона правно безосновна. Зокрема:

ад 1) Товариство має статутове право співпрацювати з жіночими організаціями, спорідненими з Т-вом своєю діяльністю;

ад 2) Ніякої секції, непередбаченої статутом, Т-во ніколи не зорганізувало;

ад 3) Щодо закиду участи часописів Союзу Українок „Жінка" й „Українка" у т. зв. „пресовому порозумінні", то передусім стверджуємо, що в ньому взяли участь не тільки політичні часописи. Подруге, ця пресова конференція мала на цілі устійнити засаду льояльної пресової полеміки та щоби часописи обмінювались інформаціями в справах громадського життя. Таким чином ця конференція не мала на меті ніякої політичної акції і взагалі не мала на цілі займатися практичною політикою, і тому редакції часописів „Жінка" і „Українка" вважали свою участь у цій конференції за акт громадської моралі, а не за політику.

ад 4) Закид, що Товариство від кількадесяти років працює у ворожому для польської Державности наставленні є необоснований і суперечний з фактичним станом річей. Товариство ніколи ніякого наставлення ворожого до польської Державности не мало:

а) зацікавлення трагічною смертю члена Т-ва бл. пам. Ольги Басараб не може бути доказом ворожого відношення до польської Державности;

б) Т-во не проголошувало бойкоту виборів до законодатних установ в 1935 р., а зрештою бойкот парляментарних виборів не може бути доказом виразної нехіті до пануючого в державі правного ладу, про що свідчить між іншим те, що поважна скількість патріотичних груп польського громадянства і велика скількість професійних союзів, які також є статутовими товариствами, не брали участи у виборах 1935 р., бо не бачили можливости перевести до парляменту своїх заступників.

Ад ц і д) Т-во не мало наміру шарити на шпальтах своїх часописів сепаратистичні гасла, ображати польський нарід та пьорифікувати проступки, а за сконфісковані статті і замітки відповідають виключно їх автори та відповідальна редакторка.

е) Товариство не займало ніколи ніякого становища до авторів і прихильників т. зв. нормалізаційної політики і тому не могло пятнувати їх в громадській опінії. Колиж появлялися якісь замітки в цій справі на шпальтах преси Т-ва, то за їх зміст відповідає лиш відповідальна редакторка й автори цих заміток, а не Т-во. В кожному разі редакції часописів Т-ва не вважали за якусь протизаконну чинність своє критичне становище до деяких осіб, що провадили т. зв. нормалізаційну політику, бож бачили з офіційних комунікатів „Секретаріяту Порозумівавчого Польских Організаций Сполечних", до котрого входять майже всі польські статутові товариства на території Галичини (м. і. теж і кілька жіночих польських товариств), що ці товариства займали абсолютно негативне становище до авторів нормалізації, а навіть до самої ідеї нормалізації, бачили теж з комунікатів, що в нарадах цього Секретаріяту брали участь особи на високих урядових становищах, отже редакції часописів Т-ва вважали за можливе в цій справі заняти частинно таке становище, яке займав „Секретаріят порозумівавчи Організаций Сполечних".

ад 5) Упімнення Товариства в 1924 і 1929 р. не можемо вважати пересторогою щодо теперішньої його діяльности, бо вони відносяться до часу перед 14, зг. 9 роками. В останніх роках Т-во ніякого упімнення від władzи не дістало, навпаки дозвіл на Український Жіночий Конгрес, який Товариство урядило в червні 1934 р., та дозвіл на прилюдну збірку в травні 1937 р. є доказом, що влада в цілій діяльности Т-ва не добачувала нічого протистатутового ні протизаконного.

ад 6) Факт, що Союз Українок як Товариство з широко розбудованою організаційною сіткою та яке нараховує у своїх рядах багато тисячів членів, має змогу впливати на прилюдну опінію в деяких питаннях, зовсім не є доказом того, що Т-во переступило обовязуючий його закон, устійнений для нього обем діяння та що воно своєю діяльністю погрожує поважно безпеці, спокоєві та суспільному порядкові.

З повищих причин відклик є вповні узасаднений. І тому вносимо: знести заряджения львівського Городського Староства з дня 6. травня 1938 р. Ч. Пол. В. 4/904/I/стов. 38 р., силою якого завішено діяльність Центрального українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові та привернути тим самим діяльність цілого Товариства, себто його Централі, Філій і Кружків.

Головний Виділ Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові.

Мілена Рудницька в. р.
голова.

Оксана Джиджора Дзьоба в. р.
секретарка.

З рішень Управи Пром-банку:

Кредит будуть признавати в першу чергу тим вашим міщанам, в яких підприємствах чинно працює ощадностева Збірниця. Доказ зрозуміння дрібної ощадности — це доказ свідомости й совісности підприємця. Надто банк має моральне зобовязання супроти тих, що приходять до банку не тільки тоді, як їм треба кредиту.

Піоніри ощадностевої акції користуються довірям

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. 1. п.
Тел. 292-15 і 200-15

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 111. Середа, 30 (18) травня 1888.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ СОБОР.

Під цим наголовком містить „Діло" передову статтю у звязку з вісткою „Душпастиря", що небавом зберетьсся провінціональний собор грено-католицької церкви. З тієї нагоди „Діло" подає коротку історію дотогочасних соборів та отверджує, що внаслідок великих перешкод, які робила політична влада, від 1720-го року, коли відбувся останній собор, не можна було скликати собору, хоча митрополити зробили в тому напрямі заходи.

„КАРПАТСЬКА КРАМНИЦЯ" В ЯБЛОНОВІ.

В окремій замітці повідомляє „Діло", що „Карпатська Крамниця" в Яблонові нічне вже в найближчих днях свою відсталість. У звязку з цим „Діло" наводить такий голос польського „Курієра Краковскього":

„Потребу ольських крамниць признали всюди, де тільки добро хліборобства лежить загалові мешканців на серці, і де тільки щиро постановили собі вийти йому з тієї недолі, непорадности і біди, в якій тепер находиться. Зрозуміли це вже в нашій країні, а русини у Східній Галичині, засновуючи свої „Торговлі", власне цього роду крами, що тішаться великим успіхом серед народу, переконали нас, які практичні та які необхідні є підприємства того роду

„СОКІЛ" В КУПЧИНЦЯХ.

В новинках вістка про те, що заходом місцевого громадського писаря основано товариство вогнево' сторожі „Сокіл" у Купчинцях коло Тернополя.

Д-Р ЖІВНИЙ ПРОПАГУЄ „ПАНСЛЯВІЗМ".

Д-р Жівний, якого судили у Відні за те, що він поширював панславізм за гроші, які діставав з Росії, але звільнили від вини і кари, виїхав до Росії, де в розмові зі співробітником „Нового Времени" сказав між іншим: „Славяни злучені одною, російською літературною мовою і одною православною вірою стали би сильним, законним елементом австрійського панславізму, який дуже причинився би до дружби Австрії з Росією".

Коротний життепис полк. Евгена Коновальця.

Евген Коновалець, син народнього учителя, народився у Львові в 1891-ому році. В 1909-ому році здав у Львові гімназійну матуру і вписався на правничий факультет, здобуваючи ще до війни абсолюторію. Як студент університету належав до четвертої національ-демократичної секції „Академічної Громади", цікавився громадськими справами і брав живу участь у громадському житті.

Як запасний старшина пішов на війну з 35-им полком краєвої оборони австрійської армії і підчас боїв за Маківку дістався у московський полон. Перебував у таборі полонених у Царицині, після вибуху революції, у половині 1917-го року приїхав до Києва, де став командантом Галицько-буковинського куреня при Галицько-Буковинському Комітеті в Києві, згодом куреня і полку Січових Стрільців, який розформували за гетьманської влади. Влітку 1918. р. починає організувати окремий загін Січових Стрільців у Білій Церкві. В часі повстання проти гетьмана переформовано загін у корпус Січових Стрільців, причому його командантом став полковник Коновалець залишаючись на цьому становищі до грудня 1919. р. У тому часі пропонували полк. Коновальцеві членство у Директорії УНР, але він цього членства не прийняв.

Корпус Січових Стрільців тісно звязаний з особою полковника Евгена Коновальця. Безстережна й непохитна боротьба тієї найкращої частини новітньої української армії за повну самостійність України, факт, що корпус СС за ввесь час свого істнування не звернув зі шляху тієї боротьби — це у першій мірі діло і заслуга його команданта, полковника Евгена Коновальця.

Після трагедії армії УНР у Чарторії полк. Коновалець був разом з іншими старшинами Січових Стрільців інтернований у Луцьку. Звідти виїхав у військовій дипльоматичній місії від уряду УНР до Австрії та Чехословаччини, де переговорював у справі організації нової української армії з інтернованих стрільців і старшин у таборах ЧСР, але це йому не вдалося через спротив галицького закордонного центру у Відні. У Відні полк. Коновалець брав участь в організації групи „Молода Галичина", що мала на меті протиставитися партикуляризмові і сварні обох тодішніх українських урядів: УНР у Тарнові та ЗУНР у Відні.

В 1921-ому році полк. Коновалець вернувся до Львова, але швидко виїхав знову у звязку з акцією УВО в часі виборів 1922. р. (між іншим у звязку з замахом Дзіковського на Твердохліба). За кордоном обеднує націоналістичні елементи і стає на чолі „Організації Українських Націоналістів", яку основали на першому конгресі у Відні в зимі 1929. р. Видалений з Німеччини жив у Женеві, звідки теж видалили його на домагання польського уряду, після чого проживав мабуть найчастіше в Італії.

*

РОДИНА ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ВИХАЛА ЗА ГРАНИЦЮ.

На першу вістку про смерть полк. Коновальця, що надійшла до Львова, родина покійного вислала телеграфічний запит до дирекції поліції в Роттердамі у справі трагічної події. На цей запит прийшла теж телеграфічна вістка, що **полковник Евген Коновалець не жиє.**

Діставши це потвердження, родина поробила заходи, щоб дістати короткою дорогою закордонні пашпорти, на які виїхали за кордон: брат полк. Коновальця д-р Мирон Коновалець та сестра пані Коновальцевої п-і Софія Мельникова з мужем, полк. Андрієм Мельником. До речі, були вони в тому клопоті, що не знали, де мають шукати дружину покійного, бо не мали ніяких відомостей про місце її побуту.

*

КОТРИЙ ЦЕ ВАЛЮХ?

У звязку з прізвищем убивника полк. Коновальця, що його подають офіційні комунікати пресових агенцій, інформують нас, що в колах української молоді знаний був перед роками Валюх, мабуть студент ветеринарії, що був зразу націоналістичних переконань і перейшов потім до табору комуністів, був навіть на Радянщині, але скоро вернувся звідти і виїхав за кордон. Найближчі дні певно принесуть вияснення цієї справи.

—o—

По широкому світі.

Італійський уряд запропонував будову другого тору на французькій залізниці Джібуті—Адіс Абеба.

Шеф румунського генерального штабу ген Йонеску виїхав до Варшави.

Бельгійський національний банк обнизив дисконтову стопу з 4% на 3%.

Британська демілітаційна комісія відкинула плани еміра Абдуали про злуку Палестини з Трансйорданією, бо це переходить її компетенції.

Парагвай визнав суверенну владу Італії над Абіссинією.

У Північній Ірляндії, у Бельфасті вибухла в одному приватному домі бомба; виявилося, що там був великий склад зброї, муніції та вибухових матеріялів, який належав до якоїсь політичної організації.

Сторінка без політики.

Тайни Скотлєнд Ярду.

Скотлєнд Ярд — це мабуть найбільша поліційна централя у світі. Свою славу завдячує вона не лиш справжнім заслугам при відкритті злочинів і прогріхів, але теж незвичайно поширеній кримінально-сенсаційній лектурі, в якій інспектори Скотлєнд Ярду грають завжди ролі героїв та погромників злочинців. Атмосфера романтичної таємничости окружила цю величезну розвідчу централю, в якій з романтики дуже мало. Ціла праця спирається лиш на точних інформаціях, прецизійній організації і послідовній, витревалій праці.

Одначе ця специфічна романтика спричинює те, що кожного року велика скількість молодих людей мріє лиш про те, щоб стати інспектором тієї могутньої розвідчої централі. Та воно легко мріяти, одначе куди важче ці мрії здійснити. Щоб стати інспектором, треба мати спеціяльний талант, треба мати багато теоретичного і практичного знання, холоднокровности, проворности, рішучости та багато інших прикмет. Та найважніше — бути чесним і не „летіти" на особисті користи.

Коли молодий мужчина зголошується до Скотлєнд Ярду, там записують його прізвище й адресу, інформуються потайки про його минуле і вкінці визначують йому речинець вступного іспиту. Підчас такого іспиту кажуть йому, чого він мусить навчитися, якщо хоче, щоб його прияли і при тім подають висоту майбутньої платні. Ця платня така скромна, що частина кандидатів відразу зрікається розвідчої карієри. Та є і такі, які вперто держаться свого пляну.

Кандидати, що остаточно рішаться, мусять перейти іспит із руханки і фізичної витревалости. При тому досліджують їх здібність льогічного думання, притомність думки, холоднокровність, рівень інтелігенції і т. і. Тих, що не матимуть відповідних прикмет, відкинуть. Інші вновуж переходять відповідні курси руханки, боксу, легкої атлетики, характеризації і т. д. Якщо кандидат покінчить успішно такий початковий курс, тоді висилають його до поліційної школи в Ендон, де починається щойно справжня наука.

Від часів „Шерлька Голмса" технічні засоби, яких уживає поліція та одночасно злочинці, сильно пішли вперед. Колись не знали ні скорострілів, ні панцирних авт, ні газів і т. д. Тепер у школі поліційні учні вчаться пізнавати всі тайни нинішньої техніки. Вони вчаться теоретично і практично, що таке літак, авто, залізниця, моторівка, радіо, телєфон і т. д. Вони мусять бути шоферами, монтерами, хеміками, летунами, телєграфістами, інжинірами й т. д. Згодом вони спеціялізуються в одній із тих ділянок. Словом, вони стають справжніми магазинами теоретичного і практичного знання. Ходять вони теж на курси психольогії і кримінольогії, в яких викладають професори університету.

В Ендон є теж т. зв. „Чорний музей", який є справжнім архівом різних „доказів чину" і описів, які подають як відбулися різні славні злочини та як їх викрили. Учні тієї школи мусять точно знати всі предмети, мусять знати, яких вони справ торкаються і мусять знати методи, що їх стосує поліція при викриванні злочинів. У Ендоні видають теж поліційний щоденник, в якому подають точну хроніку злочинів, містять дискусії на тему метод, які треба застосувати. Учні мусять ці акти точно проаналізувати і призадуматися як вони зробили б у такому випадку.

Виявилося, що відтиски пальців не вистачають при устійнюванні тотожности злочинця. Докладні досліди виказали, що відтиски пальців можна зміняти при помочі відповідних заходів. Зате жилки в очній сітківці характеристичні для кожної людини і годі їм змінити. Тому теж в архівах поліцій є багато колекцій світлин із побільшеними знимками очей. Такі побільшення дуже часто ставали у пригоді підчас слідства.

Студії англійських поліційних аспірантів тривають два роки і дають їм підставу, з якої відтак можуть вони користати ввесь час, у виконуванні своєї відповідальної та важкої служби. Після закінчення школи кандидат стає пробним інспектором на два роки. Якщо в тих двох роках не виявить він якоїсь необережности, чи незручности, якщо його вдача виявиться далі відповідна до виконування відповідальної професії і коли діяльність нового кандидата буде справді корисна, тоді він дістає постійну посаду інспектора. Та ця хвилина є одночасно початком і кінцем карієри, бо нікого авансу там майже нема.

Тому теж інспекторів Скотлєнд Ярду називають дуже часто „бригадою безсмертних", що торкається в першу чергу їх кваліфікації та їх посвяти. Бо нераз і не два мусять вони виставляти себе на небезпеку і на смерть.

НЕ ВИДЕРЖАЛИ У СТАРОПАРУБОЦТВІ.

В англійській місцевості Ільфрекумб розгорілася справжня війна між тамошніми молодими мужчинами й дівчатами. А саме перед роком повстав у згаданій місцевості клюб, заснований молодими мужчинами, які зложили приречення, що нікого з них не оженеться. Очевидно, що таке приречення і створення клюбу викликали величезне негодування серед усіх кандидаток до подружжя. Вони рішили вжити всіх можливих заходів, щоб розбити дивогляднй клюб. А відомо, що коли жінки на щось завзьмуться, то мусять поставити на своїм. Перед річними загальними зборами клюбу 10 членів поженилося і 12 заручилося. Можна собі уявити, як виглядали в таких умовинах збори. Председник не міг виголосити своєї промови, бо його закричали окликами „зрадник"

—o—

МАЛОЩО НЕ ЗАБОРОНА ФІЛЬМОВИХ ВИСТАВ.

Малощо не заборона фільмових вистав, очевидно не тепер, лиш приблизно сорок літ тому. Цю справу пригадала англійська преса з нагоди 12 роковин уродин англійської престолонаслідниці Єлисавети. На домагання малої престолонаслідниці у віндсорськім замку відбулася фільмова вистава, на яку княжна запросила всі свої приятельки.

Не була це перша фільмова вистава на віндсорськім замку. Менш більш перед 40 роками королева Вікторія, прабабуня княжни Єлисавети, веліла уладити виставу, на якій мали показувати „ворушні картини" предтечі нинішнього кіна. Імовірно велика королева сказала тоді, що не передбачує дальшого розвитку тієї „іграшки", бо такі „ворушні картини" шкодять на очі. У цій справі — як кажуть — Королева мабуть радилася навіть лікарів і як деякі з її сучасників казали, хотіла навіть заборонити кінові вистави, з уваги на очі. На щастя свого пляну не виконала.

НАВАРИВ ПИВА, ТЕПЕР САМ ПИЙ.

Один заможний промисловець із Клівленду вніс до суду скаргу, домагаючися розводу зі своєю жінкою. Як причину розводової скарги подав він те, що його жінка є жахливою пяницею. Густо-часто втікає вона серед ночі з дому і тільки в нічній сорочці та футрі їздить по різних нічних льокалях і барах, там впивається і відтак каже відсилати рахунки за випиті напитки своєму мужові.

Суд розглянув цілу справу і відкинув скаргу, бо багато свідків зізнало, що муж давніше сам ходив зі своєю жінкою по різних барах і там приневолював її пити алькогольні напитки й таким чином розпив її. Тепер, коли вона стала з його вини налоговою пяницею, він мусить випити те пиво, що сам собі його необережно наварив.

Свіжість тіла то успіх, успіх осягнеш вживаючи ПУДЕР проти ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Пересторога перед автомобілістами.

Америка — це край рекордів і темпа — нема в тому найменших сумнівів. Американські автомобілісти змагаються на автострадах із буйними вітрами. Такі стрімголовні перегони дозволені до деякої міри на вільних дорогах, поза містом. Та в місті поліційні приписи, що торкаються автомобільного руху, незвичайно гострі і спинюють дещо загоністих американців. Видно, що й такі приписи не вистачають, коли недавно губернатор Каліфорнії дав наказ, щоб кожне авто, що спричинило якенебудь нещастя, дістало спеціяльний знак остороги.

У практиці виглядалоб воно мабуть так: Коли власник авта переверне міську ліхтарню, вїде на дерево, або з причини надмірної швидкости когось переїде, тоді крім звичайної кари, дістане ще на переді авта червоний напис: „Пізір! Власник цього авта є спеціялістом від нещасливих випадків".

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ
Найсильніший живець гірких вод.
Дешевий сезон: травень — червень.
Інформації: Управа живця і всі станиці „Орбісу".

ЧОТИРИ „Г".

В політичній ситуації, в якій тепер опинилася Европа, рішають пожищо чотири неполітичні букви „Г", а саме: Гітлер, Генляйн і Годжа та англійський посол в Берліні Гендерсон.

ВЕСЕЛЕ

ЗАПОВІДИ ШАХІСТА

1) Грай тільки з сильнішим від себе, бо від слабшим можеш теж „дістати в шкіру".

2) Коли льосуєш, дай до вибору противникові дві чорні фігури, таким чином будеш грати білими.

3) Підчас гри старайся заговорити противника, дуй йому в лице димом із махорки, підспівуй під носом, взагалі у якийнебудь спосіб старайся відвернути його увагу від шахівниці.

4) Коли граєш „пістуше" вимагай від противника, щоб він не вертав ходів, сам у відповідній хвилині виправдуйся паралїжом руки.

ПІЗНАТИ ПАНА ПО ХОЛЯВАХ.

— Скажи мені, що ти читаєш, то скажу то бі чим ти е.

— Добре, я читаю Шекспіра, Ціцерона, Ніцше, Дантого...

— Отже ти — брехун.

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ІХ ВКАЗІВОК!

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Ще одна причина невдач.

ЮНАК — УКРАЇНА 4:3 (4:3).

На неділю з цьому, повному драматичних перипетій матчу злонилися дві причини: фатальна тактика дружини, головно залоги і... слаба фізична кондиція. Хто був на матчу, тому відразу впадало в очі, що оба заложники України, зосереджені виключно і добрі грою дрогобицького нападу, не лиш стратили в першій половині голову, але й уставлялися в одній лінії, віддалені від себе на кільканадцять метрів, внаслідок чого тим за далеко до переду. При тому залишали вони середущого напівника Юнака зовсім необставленого. Колиж той наємник (завинний і шкідний) діставав м'яч, витворювалася трагічна ситуація. Публика, здезорієнтована оптичною омилою, гукала „офсайт", хоч найменшого офсайту не було. Зате була частично фатальна гра обох заложників, які щойно навчені сумним досвідом, себто непотрібною стратою трьох чи навіть чотирьох воріт, почали грати обережніше і в другій половині були таки чи не найкращою частиною дружини. Та помилки вже тоді було виправити, бо до доброї гри Юнака долучився ще новий ворог: неймовірно слаба фізична кондиція чорно-червоних. Це явище мали ми змогу заобсервувати вже на кількох матчах, головно на трьох останніх (Чорні, Гасмонея і Юнак). У аустрічах із слабшими дружинами те „шило" не виглядало ще так сильно з мішка, одначе коли наша дружина натрапляє бодай на рівнорядного противника і першу частину гри мусить добре напрацюватися, тоді на другу не стає вже духу. А недостача фізичної кондиції — це вже не хиба, але грубий прогріх. Змагуни України не могли навязати гри у другій половині ні з Чорними, ні з Гасмонеєю, та найгірше виступило це підчас зустрічі з Юнаком. Коли в першій половині всі лінії (не вважаючи на фатальну тактику оборони) держалися по змозі зовсім добре і напад чорно-червоних був навіть оптично гірший від противника, то у другій половині, коли конче треба було вжити всіх сил, щоб вирівняти і виграти — тих сил не стало. А нагод все таки було кілька і вірно, що при кращій кондиції булоб їх багато більше.

Інша справа, що у великій мірі на невдачу нашої дружини здовжилося ще й те, що один із нападників Юнака розбив Босого, якого внесли з гриша. Його заступник юніор Дицьо пропустив трос воріт, яких, вірмо, Босий був би не пустив. Та на це злонилася вище згадана тактика й незарадність оборонців і, очевидно, величезна трема молодого воротаря, який несподівано мусів боронити ворітУкраїни при одному з найгірших противників. Якби не ці трагічні для нашої дружини обставини, то напевне Юнакові не легко було би, при стані 3:1 для України, вирівняти. Чомпяки, оцінюючи гру нападу України в першій половині, можна було сподіватися, що він зможе підвищити вислід і таким чином дрогобицька дружина буде відїхала з доброю пайкою воріт. Та на футбольних змаганнях не рішає те „якби було"... Юнак заграв технічно й тактично зовсім пограшно, а що має прегарний напад і знаменитну фізичну кондицію (напр. стартом майже всі юнаківці перевищали чорно-червоних!), то остаточно перемір заслужено. Одначе цю його перемогу притемнює до деякої міри гостра і навіть брутальна гра поодиноких змагунів, які кемасаються в першу чергу своїх противників „викінчити"... Щож, може це теж свого роду „тактика"... Одинокою користю, яку наша дружина осягнула на цім матчу, це те, що мабуть усі її грачі остаточно переконалися, що мусять ще попрацювати над своєю кондицією.

Цим разом виступила Україна в такім складі: Босий, (Дицьо); Воробець, Мікльош II; Гошовський, Скоцень І., Цимбала; Кравєвський, Богурат, Мікльош І., Скоцень II., Тихолія.

У першій половині зовсім добре грав напад чорно-червоних, головно Скоцень II. і Богурат. У другій половині він губився в непродуктивних і хаотичних комбінаціях, до того не було нікого, хто рішився би на спробій. Найслабше заграв таки Мікльош І., який зовсім несподівано (в кількох матчах на початку сезону матчах пок. ж. ... ознижку форми. Дебют Скоценя І. на середині помочі можна булоб уважати до деякої міри вдатним, хочби з уваги на те, що він один виявив ще найкращу фізичну кондицію, либи не давня хиба: нечиста гра. При тому технічне спанування ще далі не задоволяє. Гошовський завинив безпосередньо одні ворота, пропустивши крайнього, але теж уритував у другій половині від одних певних воріт. Найслабший у цій лінії був Цимбала. Босий грав на воротах не довго, але грав д. добре і був найбільшою перешкодою для нападників Юнака. Він пустив одні ворота (четверті з черги), здобуті з очевидного офсайду. Його заступник Дицьо по першій, зрештою пробі у першій частині грав у другій частині так добре, що велике число глядачів було переконане, що на воротах грає Босий.

Матч заповідався найгірше для нашої дружини вже в 16. хв. вела зі стрілу Скоценя 1:0. Хвилину пізніше за фавль на Богуратові Воробець стріляє карного — 2:0. Юнак вирівнює (вже після розбиття Босого) у 29. хв. Та у 33. хв. Богурат підвищує вислід на 3:1. У 35 хв. Юнак стріляє другі ворота, хвилину пізніше треті. На ворота прийшов Босий, але й він мусів пустити близький стріл (офсайт). Цей голь і принечатав перемогу Юнака, бо у другій половині наш напад, врім кількох перших хвилин, не загрожував поважніше воротареві Юнака. Таким чином матч, який заповідався, як гарна перемога чорно-червоних, скінчився їх нещасливою і несподіваною програною.

Видів 2.500. Судив п. Курцвайль.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ

1) Чорні	23	35:11	65:[illegible]
2) Україна	**22**	**28:16**	**48:3[illegible]**
3) Гасмонея	22	28:16	36:23
4) Польонія	22	28:16	46:36
5) Юнак	23	24:22	50:45
6) Погонь (Стр.)	21	23:19	55:36
7) Р. К. С.	21	22:20	26:2[illegible]
8) Ярослав	22	22:22	44:54
9) Погонь І. Б.	21	21:21	52:46
10) Лехія	21	20:22	47:43
11) Ресовія	21	20:22	35:43
12) Чувай	22	15:29	26:50
13) Корона	23	12:34	35:74
14) II. Сокіл	22	8:36	1750

ІНШІ ВИСЛІДИ О. Л.

ЛЬВІВ. **Погонь І. Б — Ярослав 9:1 (6:0).** Погонь виступила майже в ліговому складі і весь час сильно переважала. Ворота для Погоні здобули: Боровський 3, Дрегер і Едінак по 2, Волинін та Матіяс І., для Ярослава Літинський. Судив п. Пшибильський.

ЛЬВІВ. **Чорні — Лехія 3:0 (1:0).** Ворота для Чорних здобули Журковський, Немец і Мігас. Лехія грала д. амбітно.

ЛЬВІВ. **Гасмонея — Чувай 3:1 (2:0).** Ворота для Гасмонеї здобули: Фрідман 2 і Пінус, для Чуваю Чарнецький.

САМБІР. **Корона — II. Сокіл 6:0 (4:0).** Ворота здобули: Міколько 2, Барбаро, Валь і Діпель 2.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Польонія — Погонь (Стрий) 5:3 (4:1).** В першій половині перевага Польонії, у другій вирівнана гра. В Погоні д. слабий воротар, який причинився до програної. Ворота для Польонії здобув Бардух 2, Клейн, Луць і Зелінський з карного, для Погоні Гофман 2 і Валіцький.

РЯШІВ. **Ресовія — РКС. 3:0 (3:0).** Ворота здобули Каламба 2 і Бохня.

А-КЛЯСА.

САМБІР. **Дністер — ТУР** (Борислава) **2:0 (2:0).** Мистецтво А-класи. Ворота для Дністра здобув Малиній і Коблинський. Найкраще грала в нашій дружині залога й поміч. Увесь час сильна перевага української дружини, яка не використала багато підсорітних ситуацій.

ДРОГОБИЧ. **Стшелєц — Бетар 3:1.** Мистецтво А-класи.

ТЕРНОПІЛЬ. **Краси — Поділля 4:2 (2:2).** Мистецтво А-класи. Поділля грало зовсім добре, програну завинили два самовбивчі голі, що їх оборонці Поділля собі самі стріляли. Ворота здобули Королюк II і Кордуба.

ПРЕГАРНИЙ УСПІХ СТРИЯСЬКОЇ СКАЛИ.

БОРИСЛАВ. **Скала — Білі 3:0 (2:0).** Скала може почванитися справді гарним успіхом, здобуваючи після перемоги на тяжкому борославському грунті вад славними з мистецьких афер Білими, мистецтво Б-класи своєї групи. У фінальних змаганнях стрінеться Скала з дрогобицьким ТУР-ом і вірмо, що найде і з цих змагань переможцем, здобуде мистецтво Б-класи дрогобицької підокруги та ввійде до А-класи.

Матч був д. важкий, бо Білі, які претендують вічно на мистця, хотіли за всяку ціну виграти й застосували брутальну гру. Та після 15 хв. переваги борославської дружини, Скала приходить до себе й осягає гарну перевагу, яку увінчала двома голами, що їх здобув у 28 хв. Павлічка і 39 хв. Заплатинський (прегарний стріл із повного бігу). Скала далі натискає, одначе воротнього висліду до перви не підвищує. Треті ворота здобув у другій половині Павлічка головою, після рогу. Під кінець гра стає д. брутальна. Суддя п. Кендзьоровський зі Самбора усунув із гриша безпідставно Новака. При кінці виключив теж заложника Білих. Скала грала д. амбітно і у всіх лініях вирівнана.

Поручаємо!
„Говерля" „Буй-тур"
ТА ІНШІ РОВЕРИ (КОЛЕСА)
кооп. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 95
ЖАДАЙТЕ ПРОСПЕКТІВ — ЦІННИКІВ.

ДРОГОБИЧ. **Ватра — ТУР 2:1 (1:0).** Змагання за мистецтво Б-класи. Весь час сильна перевага Ватри, якої напад не використав багато підсорітних ситуацій. Ворота здобули Флянт і Колодрубець. Суддювала слабо п. Соболята.

Ц-КЛЯСА.

ЛЬВІВ. **Зоря — Ютшня 4:0 (2:0).** Певна перемога Зорі, одначе за скромна, бо українська дружина мала весь час цілковиту перевагу. Одначе її напад грав доволі слабо, особливо лівий бік і не використав безліч ідеальних позицій. Ворота здобула: Крушельницький 2, Балдик і Мякитин.

Дуже добре грав у нападі Балдик та на помочі Давиденич. Вічні помічники теж добрі. Оборона і воротар взагал безробітні.

Степ — Праца Польська 2:2 (0:1). Вирішні змагання Степ тільки зремісував і таким чином стратив усі дані на мистецтво. Деякі змагуни Степу виявилися до тієї міри недисциплінованими, що зовсім не прийшли на матч і Степ грав із двома заложниками грачами. Ворота для Степу здобув Оглій.

Табеля Ц-кляси II. групи.

1) Стшелєц (Перем.)	8	18:3	28:14
2) Степ	8	12:4	24:9
3) С. К. Р.	5	6:4	11:11
4) Праца Польська	8	5:11	11:16
5) Гвязда Штерн	5	2:8	4:18
6) Луг	8	2:14	5:26

ЗОЛОЧІВ. **ОРБ — Мета (Тернопіль) 6:1 (4:0).** Фінальні змагання за вхід до Б-класи. Мета грала амбітно, але не могла собі дати ради з доброю фабричною дружиною. Видів к. 600.

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Електровня 2:0 (1:0).** Останній матч юніорів Сяну у весняній руиді. Якщо Польонія стратить хочби один пункт в останніх своїх грах, сяновяки здобудуть мистецтво.

САМБІР. **Корона — Дністер 2:0.** Юніорії Дністра грали якнайгірше в полі, одначе губилися під воротами.

ТОВАРИСЬКІ МЕТЧІ.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Польна 6:1 (2:1).** Спершу гра рівнорядна, опісля Сян осягає перевагу. Ворота для Сяну здобули: Рашевський 3, Суський, Турко й Гібаденич.

Сян II. — Польна II. 3:1. Увесь час перевага Сяну.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ К. Л. К.

Нотуємо перші в цьому сезоні легкоатлетичні осягнення. Здобули їх змагуни і змагуни Карпатського Лещетарського Клюбу на своїх внутрішньо-клюбових змаганнях в неділю, 29. п. м. на площі Сокола-Батька. Належало ізмагти на змагунах щойно початок сезону. До деякої обниженя рівня причинилася також погана погода. Ось вислідн:

ЖІНКИ: **6ір 60 м.:** 1) Опришко 8,6; 2) Торська 8,8; 3) Дарка 9,6. Це один із найкращих вислідів змагань, тимбільше, що всі змагунки ще дуже молоді. **Скок угору:** 1) Вороневич 1,19; 2) Опришко 1,19; 3) Шумська. **Скок удовжінь:** 1) Опришко 4,21; 2) Торська 4,20; 3) Марчак. Від минулого року слідна поправа. **Мет диском:** 1) Зарінок 22 м.; 2) Николишин 19,50; 3) Торська Також добрий осяг молодої змагунки. **Мет кулею:** 1) Торська 6,60; 2) Зарінок 6,65; 3) Дарка. З кулею було зовсім слабо. **Мет ратищем:** 1) Николишин 19 м.; 2) Зарінок 15,17; 3) Торська.

МУЖЧИНИ: **100 м.:** 1) Мартиновнч 12,6; 2) Рубель 12,7; 3) Крушка. Навіть залита водою біжня не оправдує таких слабих часів. **400 м.:** 1) Гаврилюк 57,3; 2) Крушка 59,1; 3) Рибачек. **1500 м.** 1) Гаврилюк 4,24; 2) Рибачек 4,44,5; 3) Макарушка. В цій конкуренції осяги несподівано добрі. **5000 м.** 1) Добрянський 17,41,8; 2) Гаврилюк 18,14,6; 3) Краєвець. **Скок угору:** 1) Рак 1,53; 2) Шерстило. Ціла спочна й добіг були під водою. **Скок удовжінь:** 1) Рак 6 м.; 2) Шерстило 5,24; 3) Мартиновнч. **Трискок:** 1) Шерстило 12,11; 2) Крушка 11,70; 3) Мартиновнч. Всі мети виграв Гнатейко осягом 40,70 ратище, 35,10 диск і 11,40 куля. Вислідн інших не надзвичайні.

КОМУНІКАТ Л. Н. С.

Васальні Збори Львівського Клюбу Ситніанарів відбудуться 14. червня 1938 р. в год. 18-ій, в домівці Т-ва „Молода Громада" у Львові, при вул. Костюшка 1 а, зі звичайним порядком нарад. Якщо в означеній годині не було би вимаганого статутом комплету, збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість присутніх.

На трамваєвих зупинках стримай віз, доки трамвай не рушить!

Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розписала конкурс на поґідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речень присилки: 1. червня ц. р. З 1-им червня конкурс зачинняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й мистори. До новель під псевдонімом треба доручити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже читкі**, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіліб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо *5 нагород*, а саме: за І-у — 50 зол., за ІІ-у — 30 зол. за ІІІ-ю — комплет Бібліотеки „Діла“; за IV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

НОВА НАСТІЛЬНА КНИЖКА.

ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКИХ І СУМЕЖНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Том І. Загальна географія. **ОПРАЦЮВАВ І ЗРЕДАГУВАВ Д-Р ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ,** доцент Ягайлонського Університету при співучасти: д-ра Р. Ендика, м-ра Е. Жарського, проф. д-ра І. Зілинського, проф. інж. В. Іванніса, М. Кулицького, д-ра Кришкевича, проф. М. Мельника, проф. С. Пашкевича, д-ра Ю. Полянського, м-ра І. Теслі, д-ра І. Федева і проф. В. Чердієва. Львів. 1938. Український Видавничий Інститут у Львові. 25×17, ст. VIII + 512 + 6 багатоколірових карт + 1 двоколірова карта.

Частини: І. Положення, границі і територія українських етнографічних земель. ІІ. Геольогія. ІІІ. Рельєф українських земель. IV. Морфольогічні краєвиди українських земель. V. Ґрунти. VI. Підсоння. VII. Гідрольогія. VIII. Чорне й Озівське море. IX. Рістня. X. Тваринни. XI. Історія української кольонізації. XII. Розміщення людности. XIII. Рух людности. XIV. Національні відносини. XV. Расові й мовні прикмети нашого народу. XVI. Осели. XVII. Географія сільського господарства. XVIII. Географія ліса. XIX. Ґірництво і промисловість. XX. Географія транспорту. XXI. Географія торговлі.

Книга має 170 ілюстрацій, 170 чорних карт, 50 діаграм, 20 профілів і багатоколірові карти: фізичну, геольогічну, ґрунтів, корисних копалин, національностей і двоколірову карту адміністративного поділу.

„Випускаючи тільки тепер ощо книгу, котра почала печататись ще в 1879 р., ми мусімо сказати кілька слів про причину, од чого вона спізнилась, тим з далеких наших товаришів, котрі помогли зложити цю книгу і випечатати її. Перш усього ми мусіли зупинити печатання цієї книги через несподівану, та неодложну працю, од котрої ми не могли одхилитись, бо вона мусіла служити тому ж ділові, що і „Громада“. **Ми говоримо про нашу працю в складанню V. тома „Нувель Жеографі Інівєрсель“ Реклю, в котрій письменний світ знайшов в перший раз доволі широке списання України“.** Ось що писав М. Драгоманів із Женеви 25. V. 1882 як впорядчик з тому „Громади“, що вийшов у Женеві 1882 р.

Наводимо цю цитату не лише на те, щоб пригадати співробітництво Реклю з Драгомановим, а також на те, щоб вказати на доцільність співробітництва при складанні більших географій. Бо великий, клясичний і підставовий підручник „Нової Всесвітньої Географії“ Реклю був зложений під його імям і проводом, але співпрацював у ньому цілий штаб, нині вже і забутих, спеціялістів, що давали великому вченому матеріял до остаточного оброблення. Те оброблення виконав Реклю так, що ознак колективної праці його 19-томова географія не має. Також і німецький великий географ Кірхгоф до співробітництва у своїй географії „Унзер Віссен фон дер Ерде“ притягнув низку спеціялістів, м. ін. для питань Східної Европи Краснова та Воєйкова. Так само робить і редактор найновішого великого „Підручника Географічного Знання“ Клюте, що співпрацює з 50 вченими спеціялістами, м. ін. для справ Східної Европи із Фрідеріксеном. Але Кірхгоф і Клюте вже не йдуть так далеко як Реклю, і їх співробітники самостійні та фірмують написане. В їх руках вже не обріб матеріялу, а редакція.

Подібну дорогу вибрав і В. Кубійович. Він притягнув до співпраці 12 спеціялістів. Багато з них пише перший раз на географічну тему, а всі видатні історики, економіки чи мовознавці співпрацювали так, щоб „Географія українських і сумежних земель“ вийшла „по географічному“. Насправді це не географія, а географічна енциклопедія. Тут одне за одним питання обговорене „від початку“, всюди дані підставові, вступні чи загальні завваги, що не раз переходять межі географічного підручника. Це й добре для твору, тим більше, що ці вступні завваги не приглушують своєю буйністю властиві і для географії конечні інформації.

Говорити, котра метода доцільніша або краща, чи анонімного колективного співробітництва, оформленого одним ученим (Реклю)— чи фірмованого індивідуального співробітництва, зредагованого одним ученим (Кубійович), не так легко. Одна і друга метода має свої прикмети і недостачі.

„Географія українських і сумежних земель“ наукова своїм змістом, але популярно-наукова своєю формою. Тут рішила вимога нашої сучасности, бо, — як слушно запримічує автор у вступі — „на суто-наукову географію у нас ще не пора“. С. Рудницький ще в 1928 р. писав у статті „Завдання Українського Географічного Інституту“: „Хоч розслідження українських земель не світле, та все-ж доволі матеріялу для складення обширнішого курсу географії України розміром 80—100 арк. дружу“ — це не здійснилося. Виходить тепер не курс, а популярно-наукова твір, не в Харкові, а у Львові. Цим виповняється велика люка, заспокоюється пекуча потреба, і то не державною установою, а з приватної ініціятиви. Це справді небуденне досягнення, що вимагає особливого призначення для В. Кубійовича, його співробітників і Українського Видавничого Інституту.

Це досягнення ми зможемо як слід оцінити, коли пригадаємо коротко історію більших географічних оглядів Східної Европи загалом, а

При жіночих недугах зчасти виконано природну гірку воду **Францішка Йосифа**, бо вона приємна і легка до вжитку, спричинює не лише багате випорожнення, але теж побуджує кружбу крови, приспішує переміну матерії, добре травлення і збільшує апетит.

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 2

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

Уперше я побачив Франка мабуть у 1896 р. зимою в „Академічній Громаді“ на відчиті якогось студента про еміграцію наших селян до заморських країн. Я мало тоді слухав змісту відчиту, більше був занятий особою Франка. Він увійшов у кімнату, де був відчит, у товаристві проф. Олеськова. Наче сьогодні бачу його, так врився мені у память його тодішній портрет: він був середнього зросту, з гарним високим чолом, з трохи крученим рудавим волоссям, з рудавими невеликими вусами і сіро-сталевими очима. На його обличчі малювалися — розум і енергія. Очі й уста показували на впертість і завзяття. Він був у вишиваній сорочці. Одяг на ньому був невибагливий, навіть убогий. У поведінці був скромний, я сказав би навіть — трохи несміливий. Франко і Олеськів сиділи у гурті студентів. Коли скінчився відчит, була дискусія. Одні студенти були проти еміграції, вважаючи її тратою найкращих народніх сил; інші були за еміграцією, мотивуючи свою гадку тим, що люди на еміграції набирають ширшого світогляду і звичайно вертаються з еміграції з більшими заробітками та уладжують собі у краю кращі господарства. Франко, наскільки я тепер можу пригадати собі, не був протилежний еміграції селян, уважав тільки конечною потребою, щоб еміграція була добре зорґанізована і мудро поведена. Він говорив спокійно, а коли натякував на галицькі порядки, то з іронією...

*

Квіток агави люди ждуть довго-довго. Аж прийде свій час, вистрілить з неї високий-високий стовбур і покриється тисяччю запашних квіток. Оттак і ми ждали довго, поки після Шевченка не зацвіла наша поезія і не покрилася безліччю запашних квіток — поезій Франка. Агава, — це те Франкове нещасливе кохання, що дало нам стільки запашних квіток — Франкове „Зів'яле листя“, але вічно зелене й запашне. „Зів'яле листя“ появилося чи не під кінець 1896 року і принесло Франкові лавровий вінок у дарунок.

Платон розказує, що колись людина була цілістю і що тільки за кару розрізав її Бог на двоє, а кохання — це не що інше, як власне змагання людини віднайти свою колишню половину. В оцій легенді й міститься золоте зерно правди. Кохання — це вічна пошука одної половини за другою під чарівні тони зачарованої скрипки. Коли половини знайшли себе й получилися, тони скрипки затихають. Коли-ж людина знайшла свою половину, але не получилася з нею, скрипка плаче сумно-тужливо, поки не пірвуться струни і не розібється скрипка. І в нашого поета було нещасливе кохання і до кінця його життя добувало з його зачарованої скрипки тони ніжні, тужливі, сердешні, — трагічні. Так і плили-плили ці божественні тони з Франкової скрипки, коли не прийшла нишечком бліда, сухенька пані і не розбила його скрипки. Затихла зачарована скрипка, але відгомін її тонів ще й досі чарує наші серця.

Хто була героїня „Зів'ялого листя“ та й інших любовних пісень Франка? Кому Франко сплів зі своїх незаспокоєних мрій, срібної туги, серцевих тремтінь, такий запашний вінок пісень? Дехто каже у нас, що це Ольга Рошкевич надхнула нашого поета написати деякі пісні, а може й усі пісні „Зів'ялого листя“, а пок. Володимир Гнатюк казав мені, що героїнею „Зів'ялого листя“ є невідома нам ближче пані Зигмунтівська і на доказ показував мені Франків лист до нього з Ліпіка, в якому була згадка про неї. Нехай біографи шукають собі джерел Франкового надхнення, — ми тимчасом любуймося срібними відгомонами солодких тонів чарівної Франкової скрипки.

*

Мабуть того самого року я побачив автора „Зів'ялого листя“ на радикальному вічу у ратушевій салі у Львові. За довгим зеленим столом сидів Михайло Павлик з невідомими мені товаришами і проводив вічем. У салі стояли селяни, трохи молоді і дуже мало старшої інтеліґенції. Наближалися вибори до державної Ради, отже треба було розбурхати маси. Саме тоді, коли я з'явився, віче щойно було почалося — промовців було обмаль і Франкові раз-у-раз доводилося промовляти. Автор „Зів'ялого листя“ підходив несміливою ходою до трибуни і промовляв, а селяни слухали його уважливо, прискували йому, сміялися, часом затискали кулаки, і оплескували його.

(Далі буде).

В пяті роковини смерти
ІЛЛІ КОКОРУДЗА
незабутнього Голови, Члена-Доброрія, Директора і Фундатора гімназії Рідної Школи
відбудеться в середу 1. червня ц. р. в год. 8.30 рано
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в архикатедральній церкві св. Юра, на яке своїх членів, прихильників, шкільну молодь і всіх громадян запрошує
Головна Управа Рідної Школи й Управа Фундації Рідної Школи ім. І. І. Конрудзів.

Україну зокрема, С. Рудницький у статті „Завдання географічної науки на українських землях" писав: „Загального географічного твору українські землі, який відповідав би вимогам сучасного землезнання, дотепер не маємо. Крім моєї короткої, півпопулярної спроби, є кілька ще менших підручників, чи популярних нарисів інших авторів. Ось і все. З більших творів, що обіймають цілу Східну Европу після V. тому Реклю „Нувель географі універсель" можна згадати хіба (невдалий) нарис Краснова й багатий на цінний матеріял, на жаль, негеографічний твір Танфілєва". Тут треба додати, що твір Танфілєва залишився недокінчений, як і недокінченою є велика (XVIII. томова) географія Росії Семьонова, що м. ін. не має тому Правобережної України. Але ця остання, як пише С. Рудницький у статті „Землезнання як самостійна природнича наука" „...це зборище історичних, етнографічних, археольогічних і різних статистичних (головно демографічних) і економічних даних, звязаних разом бездушною топографією".

А писав революції як представляється географічна Східної Европи? С. Рудницький писав: „...економічна географія, так як її трактують лекції і підручники для шкіл Радянської України — це дисципліна суто економічна... Вона заступити географії „пар ексцеланс" ніде й ніколи не зможе... вона не може обхопити цієї зложеної й різноманітности взаємин, які важуть людство з землею". З того часу не змінилося на Східній Европі нічого; переважає там економічна географія, до цього вона про українські землі поза Союзом не дає ніяких даних.

Тому вага „Географії українських і сумежних земель" у тому, що тут маємо основні, наукові і зовсім нові дані про всі землі, де живе український нарід. Не буду вже перечисляти багатства тематики. Згадаю лише, що література використана і найновіша, хоч вона тяжко доступна, що мало доступний числовий (статистичний) матеріял підведений в антропогеографічній частині на рік 1933, а в економічній навіть нераз на 1935 р. І це не є ніякий сухий збір, а дуже часто на основі складних метод добуті висновки. Згадаймо для прикладу питання імміграції, урбанізації, стану посідання українців, збіжевої продукції, лісової господарки, комунікації, тощо.

*

Наконець кілька слів для провірення поступу та розвитку української географії. До останніх днів ми мусіли вдоволитися добрим, але насправді довоєнним, хоч перевиданим у рр. 1924—6 оглядом нашого великого географа С. Рудницького: „Основи землезнання України". Він написаний теж популярно-науково. Але він у багатьох питаннях незадовільний. Позаду його географія має лише 20 аркушів. Його статистичний матеріял куди скупший, а ілюстраційний нікий, бо лише до німецького видання додано кілька географічних карт і кількадесять ілюстрацій.

Ілюстрацій в „Географії українських і сумежних земель" не забагато. Дуже багато географічних карт, досить діяграм. Й навіть сказав би, що географічних карт за багато. Таж маємо вже „Атлас України" тогож самого Українського Видавничого Інституту. І кожний читач мусить читати географію з атласом, бо інакше читати географії не можна.

Друга і найважніша різниця між „Географією українських земель" і „Основами землезнання" це використання найновіших здобутків науки. Треба тямити, що за повоєнний час українські вчені за Збручем мають вповні і найкращі на ввесь світ досягнення на полі грунтознавства та геоботаніки, четвертинного періоду. Вони мають свою „школу". Є досягнення і в інших ділянках напр. менші у ділянці економічної географії, і все це відзеркалене в „Географії українських земель". Вона мусіла бути і є гідною наслідницею „Основ землезнання" — дає те, чого не можна було зробити чверть століття тому.

Володимир Огоновський

Ревізія в Українській Студентській Громаді у Варшаві.

В суботу 28. травня ц. р. поліція перевела основну ревізію в домівці Української Студ. Громади у Варшаві при вул. Вейській 19.

Ревізію перевела мундурова і тайна поліція мужеська й жіноча увечорі, коли в Громаді відбувалися ширші рефератові сходини членів і запрошених гостей від год. 20.30 до 24. Поліційні функціонарі докладно обшукали всіх присутних (к. 80 осіб) та поголовно списали персоналії. Задержували теж студентів, що входили до домівки в часі трусу. Нічого компромітуючого не знайшли, ані нікого не задержали. Заквестіонували тільки книги Т-ва.

Слід зазначити, що У. С. Г. веде свою діяльність під контролею університетської влади та в нічому не виступає поза межі статуту. Українське студентство у Варшаві заклопотане долею своєї **одинокої** допомогової організації.

Вибори до громадських рад у Чехословаччині відбулися.

ПЕРЕД 20. РОКОВИНАМИ ПІТСБУРСЬКОЇ УМОВИ.

Минулої неділі відбулися вибори в 1365-ох громадах Чехословаччини, з яких 921 має більшість чеську і словацьку, 367 німецьку, **47 українську**, 22 польську, 8 мадярську.

Не відбулись вибори у 1052-ох громадах, де предложено лиш по одній листі, з того в 659-ох чеських і словацьких, 347-ох німецьких і **6-ох українських.**

Відложено вибори у 42-ох громадах, 36-ох чеських і 6-ох німецьких.

Як відомо, 4. і 5. червня словаки святкуватимуть у Братиславі 20. роковини пітсбурської умови, на основі якої основано чехословацьку республику. Чеські централісти ведуть пропаганду проти того свята, лякаючи словаків вістками, що у Братиславі дійде до заворушень і арештувань.

Делегація американських словаків, яка причалила у Гдині і яку маніфестаційно витали в польських містах, приїхала до Ружомберку і привезла оригінал пітсбурської умови.

—o—

Палестину прилучать до Єгипту, разом з Трансйорданією та Сирією.

У звязку з побутом британської комісії в Палестині, у Лондоні роїться від проектів щодо майбутнього того краю. Як це ми згадували, емір Трансйорданії запропонував обєднання Палестини до його держави, а автономію для жидів.

Тепер у Лондоні розглядають плян великої арабської держави, зложеної з Палестини, Трансйорданії, Сирії та Єгипту, під скіптром єгипетського короля. Цю державу буцімто основано би під умовинною, що араби погодяться на поселення мільона жидів у Палестині.

Цей проект мабуть стрінеться зі спротивом Франції, з огляду на Сирію.

ФРАНЦУЗИ РОЗБУДОВУЮТЬ ВОЄННО-МОРСЬКУ БАЗУ В БЕЙРУТІ.

15. червня французька військова влада перейме нову военну пристань у Бейруті, що становитиме головну базу французької военної маринарки і гідроплянів у Сирії.

Присилайте передплату.

МІНІСТР БЕК ВИЇХАВ ЗІ СТОКГОЛЬМУ.

В неділю в год. 13.30 мін. Бек виїхав поїздом зі Стокгольму. Прощав його міністр закордонних справ Швеції Сандлер з вищими урядовцями свого ресорту.

—o—

КОМУНІСТИЧНИЙ МОНСТР-ПРОЦЕС У ТОКІО.

Як повідомляють урядово, в 1936. р. арештовано в Японії 1500 осіб під замітом комуністичної агітації. Тепер 235 з них стає перед судом.

15 ТЕАТРАЛЬНИХ І ФІЛЬМОВИХ АРТИСТОК СТАНЕ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ СУДОМ.

Як подає шведська преса, 16. червня перед московським судом стане 15 акторок, 5 акторів та кількох режисерів і кінооператорів (разом 32 особи) під замітом саботажів, троцькізму та контрреволюційної діяльности у театрах і фільмових студіях. Між обвинуваченими є управителька московського дитячого театру Наталія Сац.

КІНЕЦЬ ЕВХАРИСТИЧНОГО КОНГРЕСУ В БУДАПЕШТІ.

Минулої неділі закінчився в Будапешті Евхаристичний Конгрес. Перед полуднем підчас Служби Божої на площі Героїв 200.000 осіб приступило до св. Причастя, м. ін. високі достойники, церковні та державні. Опісля трансмітовано з Риму промову папи. В год. 16. конгрес закінчила евхаристична процесія, якій перешкодила злива.

ПРОВІДНИК МЕКСИКАНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ ВАЖКО ХОРИЙ, НЕ МОЖЕ ВТІКТИ З МЕКСИКУ.

Останні відділи мексиканських повстанців піддаються. Повстання, хоча приготоване від довшого часу, не повелося, бо населення не дало йому відповідної підтримки.

Не відомо, де тепер перебуває ген. Седілльо — мабуть десь ховається. Втікти йому важко, бо не має літака. Лікар, що лікував ген. Седілля, твердить, що він важко хорий на серце тому не виримає невигод звязаних з утечею.

—o—

КАНТОН ЗНОВУ ЗБОМБАРДОВАНИЙ.

Японські літаки скинули в понеділок 40 бомб на Кантон, зокрема на державні забудування. Дуже багато жертв.

—o—

Турецький буджет.

Турецькі національні збори ухвалили буджет на 1938/39 рік, що передбачує 249.954.020 фунтів видатків і 250,049.0000 доходів. Крім того ухвалено 19,370.000 надзвичайних кредитів на нац. оборону і 26,689.000 на публичні роботи.

РОЗБУДОВА ТУРЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Туреччина будує за кордоном 13 нових кораблів. Вона хоче в найближчих роках подвоїти тоннаж своєї фльоти і дійти до 500.000 тон.

—o—

Свячене у Львові.

Свячене в читальні „Просвіти" Львів-середмістя.

Читальня „Просвіти" Львів-середмістя, одна з найстарших львівських читалень уладила в неділю, 29. травня ц. р. спільне Свячене для своїх членів та запрошених гостей. Свято почалося в 7-ій годині вечором у гарно прибраній салі Бібліотеки Т-ва „Просвіта". Яйце та „сніданє" посвятив **о. сов. Омелян Горчинський.** Перед тим, заки поділився з усіми присутніми свяченим яйцем о. сов. Горчинський виголосив гарну промову, в якій закликав зібраних гуртуватися у своїх товариствах, не знеохочуватися та не попадати в розпуку, коли приходять важкі часи, а особливо триматися своєї національности, віри і церкви, яка є єдиною, найсильнішою опорою кожного народу. Потім о. Горчинський у заступстві неприсутного голови читальні о. Василіва, що виїхав на Евхаристичний Конгрес до Будапешту, поділився з усіми присутніми свяченим яйцем, складаючи кожному бажання.

Після того всі засіли до столів та при свяченому і чаєві серед товариської гутірки провели повні дві години. В тому часі промовляли ще пос. **д-р Степан Біляк** (від Організації Українців м. Львова), **О. Боднарович** (від Редакції „Діла"), **І. Чорній** (від „Міщанського Братства") і на закінчення ще раз о. Горчинський і пос. Біляк. На внесок пос. Біляка присутні відспівали многоліття членам читальні та о. сов. Горчинському, а на закінчення свята національний гимн.

ПАНАХИДА ПО БЛ. П. ГОЛОВНІМ ОТАМАНІ.

В неділю, 29-го травня ц. р. вполудне відбулася у православній церкві при вул. Францішканській у Львові панахида за спокій душі Голови Директорії УНР і Головного Отамана військ, бл. п. Симона Петлюри.

В панахиді взяли участь представники наших центральних установ і така маса українського громадянства, що церква та подвіря перед церквою були заповнені. В часі панахиди громадянство складало пожертви на бібліотеку ім. Симона Петлюри в Парижі.

—o—

НОВИНКИ.

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 1—8

— **Лиси,** пелеринки, краветки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Черче-Живець.** Першорядний пансіон **„Надія"**, ведений під управою пп. Томашівської і Чшановської М., поручає комфортові кімнати і добірний харч по приступних цінах. На домагання за ричалтом. ч. 1128 (—5)

— **Заграничні метеорольоґи** віщують на місяць червень гарну та постійну погоду. Спомини з недільних прогульок запишете найтривкіше фотографуючи на свіжих матеріялах з фірми Екомп, Львів, Сикстуська 29. 1639

15.000 КУПОНІВ МОДНИХ ВИРОБІВ
4. метри за 3·— зол.
дістанеш тільки у фірмі
М. Гандельман
ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 27.

— **Найближчі українські радіоавдиції.** Львівське радіо передає в цьому тижні крім щотижневої ґазетки з Варшави (час її пересунули на год. 14.00—14.10) у середу 1. червня ц. р. ще три цікавіші авдиції. Це буде передовсім концерт молодого нашого мистця струн Юрія Сінґалевича, що в середу 1. червня в год. 14.35—15.00 відіграє на бандурі низку українських пісень. Потім в четвер 2. червня (свято Вознесення) в год. 9.25—11.00 передасть Львів Богослуження з Волоської Церкви з проповіддю Митроп. Шептицького та при участи хору під дир. проф. Прокоповича. І нарешті в пятницю 3. червня в год. 18.10—18.45 передаватиме Львів на всю Польщу ювилейний концерт в честь композитора В. Барвінського, в якому візьмуть участь: Марія Сабат-Свірська (спів), Роман Савицький (фортеіян) та Роман Криштальський (скрипка). У програмі концерту — твори композитора-ювилята: Пісня лірника, Марш, Ой люлі-люлі, Прелюдія Ц-моль і Фіс-дур, Пісня пісень та Марш на лемківські мотиви. Це буде безсумнівно один з кращих наших концертів, що проходили перед мікрофоном.

— **Катерина Зарицька вийшла на волю.** Засуджена в процесі за участь в замаху на мін. Перацького Катерина Зарицька, що відсиджувала два і пів року в тюрмі, вийшла цими днями на волю.

— **Українка.** У травневій книзі місячника „Сльованьски Пшеґлєд" відомий знавець української справи В. Харват написав більшу статтю „Український табор у Польщі". В статті зреферована декларація УНДО про автономію, консолідація українських часописів та передумовини, які викликали виступ УНДО.

— **Матуральні іспити в українській ґімназії Т-ва ім. Лесі Українки у Кремянці.** Іспити відбувалися під головуванням візитатора Луцької Шкільної Куратерії п. Кемпфа. До іспитів стануло 9 учнів. При письменнім перепало 3, при устнім 2, разом 5. Здали іспит: Арабський Олекса, Вітенко Ярополк, Котовичівна Ніна і Ткачук Ілля.

— **Матура в самоврядній ґімназії у Кремянці.** Від 4. до 10. травня відбувалися у самоврядній ґімназії з польською викладовою мовою у Кремянці останні матуральні іспити. До іспитів приступило 17 учнів і 2 з минулого року, разом 19. З них: українців 6, поляків 3, москалів 2 і жидів 8. Не здало іспитів 7, з них: українців 5 (здав лиш 1!), поляків 1, жидів 1. Мимоволі кидається увічі такий великий відсоток учнів-українців, що перепали при матурі в обох ґімназіях.

— **Страйк у трамваєвих варстатах.** У львівських трамваєвих варстатах при вул. Пелчинській застрайкувало 146-ох робітників, бо 4-ох їхніх товаришів перенесено до служби руху. Дирекція трамваїв почала переговори.

— **Помер професор краківського університету.** У Кракові помер у 68-ому році життя емеритований професор краківського університету д-р Володислав Вукадінович. Він походив з сербського роду, займав катедру німецької літератури.

— **Львівська хроніка.** В неділю вечором у ресторані Анелі Ржонси при вул. Жовківській 123 стрілив собі з пистоля в уста 30-літній Олекса Захайський з Розвадова, пов. Жидачів. Куля лишилася у лівому лиці. Поготівля відвезло його до шпиталю. — В неділю пополудні, у брамі при вул. Балуцького 18 якась невідома жінка підкинула двохлітню дівчинку. — В понеділок вранці на вул. Зиблікевича, шофер Бронислав Сухецький з Козельник наїхав на Бернарда Табіша, зламав йому ногу та потовк. Шофер сам завіз свою жертву до шпиталю.

— **Застрілені підчас утечі.** Під таким наголовком подали ми вчора вістку про те, що двох арештованих хлопців з Радехівщини застрілено, коли вони кинулись утікати. Довідуємося, що справа тої „втечі" не така проста, як подав учора інспірований комунікат, бо прокуратура почала вже доходження в цій справі. Зі зрозумілих причин не можемо подати подробиць. Подамо їх, коли прийде на це пора.

— **Німецький окружний лет.** У неділю закінчився німецький окружний лет, якого метою був Відень. У понеділок причалило на летунському майдані в Аспери коло 400 літаків, що брали участь в окружному леті. Летунів принала святочно організація націонал-соціялістичної партії, після чого президент міста Відня Нойбахер уладив прийняття у ратуші.

— **Маневри німецької повітряної фльоти.** Під Лінцом відбулися перший раз маневри німецької повітряної фльоти та протилетунської артилерії. Метою цих маневрів було виказати оборонну здібність Лінцу перед летунським нападом знад північної границі. Вислід маневрів представляється так, що кількакратні налети ворожої повітряної фльоти на місто від півночі відперла протилетунська артилерія, якій помагала також піхота, особливо при низьких летах. Віденська преса підкреслює, що ці маневри виявили вповні справність повітряної фльоти.

НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ ПАНЬ!
ТІЛЬКИ В МІСЯЦІ ЧЕРВНІ з огляду на великий приїзда гостей з цілого краю продає тільки фірма
М. ГАНДЕЛЬМАН
ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 27.
креп-мат красвий, метеор, ацетат і інші вироби зі шовку, які звичайно продаємо по 3.30 і 3.50 зол.
ТІЛЬКИ ПО 2.50 ЗОЛ. ЗА 1 МЕТЕР.

— **Знову схопили хлопця, щоб дістати окуп.** На пляжі Льонґ Айленд у Злучених Державах, знайшли тіло 12-літнього Петра Левіна, сина нюйорського адвоката, за яким батько шукав безуспішно вже три місяці. Хлопця схопили були кіднапери, які домагалися 60.000 долярів окупу. Адвокат Левін давав уже 25.000. Тіло хлопця було вже у стані цілковитого розкладу. Родина пізнала хлопця по одязі.

— **Слухати большевицького радія — це державна зрада.** Німецький правничий часопис „Дойче Юстіц" обговорює присуд трибуналу у справі державної зради, якою признано слухання большевицької радіостації. Трибунал станув на тому становищі, що державної зради допускається хтось не тільки тоді, коли слухає большевицького радія задля комуністичної пропаганди, але навіть коли не має такого наміру. Обтяжуючими обставинами у таких випадках є те, коли хтось збирає більші групи, щоб спільно прислухуватися московським авдиціям.

—o—

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Заг. збори Філії „Просвіти". Дня 10. травня відбулися у нас довго дожидані (останні були перед трьома роками) загальні збори Філії „Просвіти". На жаль, були це такі загальні збори, про які можна писати тільки в новодосях знаках. Видїл філії своєю більшістю підготовив їх у тому напрямі, щоб управа філії залишилась й далі в його руках і тому знехтував список членів філії, надісланий їй централею у Львові, а вклади собі свій власний, який значно перевищав число членів, принятих Головним Видїлом. Крім того дозволив брати участь у загальних зборах з правом голосування і вибору членів. Велика сала Шадниної Каси ледви вмістила ту велику масу людей. Загальні збори відкрив д-р А. Кузьмич і назвав їх „ювилейними". Але як тільки д-р Сталкевич зажадав, щоби провірено, хто має право брати участь у тих „ювилейних" зборах, д-р Кузьмич такій провірці рішуче спротивився і своєю нетактовною непросвітянською поведінкою перетворив ті збори в зборище, яке нагадувало радше прилюдний мітинґ. Майже повні три години вужила опозиція, щоб обструкційним шумом намогти на провідника до збори постанову перевести провірку уприсутнень учасників брати участь у зборах. В тій цілі покликано провірочну комісію. Поки вона радила, провідник збори по повнову гамірі переможно повідомлення тов., що замість хто чув референтів, а й дискусія через те була умеркнена. Та як провірочна комісія вирішила, що за підставу управнень до участи у зборах треба брати саме членів філії, видісланий централею з датою в квітні, провідник збори д-р Кузьмич почав знову нагнітувати на своє і знівці підділи рішення комісії що голосуванні учасників чи не на поспішну неуправнених до голосування; а ті, вона річ, пропозицію комісії відкинули. Розуміється, це розпучало бурю, яка не вмовкала до самого кінця. Тільки здержлива постава опозиції не допустила до фізичного конфлікту з необчисленими наслідками. Але безперервні крики, свистання та вигуки не перешкодили д-рові Кузьмичеві дальше вести збори. Спроваджено внесення відложити збори аж до часу внесення справи членства Філії, але збори таки доведено до кінця й завершено вибором нового видїлу, як показалося, з д-ром Кузьмичем як головою. А голосування відбувалося сигналами: від сцени йшов сигнал, коли підносити руки вгору. І хоч мало хто чув, про що річ, руки йшли вгору — і так аж до кінця. Такі збори, насичені духом демагоґії та ненависти, яка мала на цілі розділити село від інтеліґенції і ту останню оплюгавити, не могли викликати рішучого спротиву. Опозиція, тобто майже вся місцева інтеліґенція та свідоме міщанство сього зареаґувала на такий глум над всенародньою національною установою, якою є і мусить бути „Просвіта". Дня 16. V. скликано в цій справі нараду і на ній прочитано і підписано протест проти таких зборів до Головного Видїлу у Львові. Протестоційний відрух щодо таких просвітніх зборів проявився й на селах; з звідти пішли до централі домагання звільнити їх чигальні „Просвіти" від приналежности до Філії під нинішнім проводом. Коломийські члени „Просвіти" вірять, що Головний Видїл у Львові поставиться до справи протесту з усією повагою і знайде спосіб завести лад у цій великій філії у столиці Покуття.

Член „Просвіти".

КРЕМЯНЕЦЬ.

Конфіската офіціозу Волинської Православної Єпархії. Місцева поліція по наказу судової влади забрала цілий наклад часопису „Церква і нарід" ч. 10 з датою 15. травня.

Висилка з прикордонної смуги. На підставі закону про охорону границь волинський воєвода видав декрет про висилку мешканців хутора Позіховських коло м. Білозірки на Кремянеччині: батька Матвія (65 років) і сина Олександра (31 літ) Федоренків поза межі прикордонної смуги на три роки.

Кара смерти. Рівенський окружний суд на виїзній сесії у Кремянці засудив мешканку м. Кремянця Смаюрс на кару смерти за вбійство її чоловіка та його малолітнього сина. Засуджена приняла вирок спокійно. Оборона заповіла апеляцію.

10.000 ФАБРИЧНИХ КУПОНІВ
на сукні і шляфроки 4 метри за 2.75 зол. продає від 1. до 30. червня тільки фірма
М. Гандельман
ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 27.

Панахида по С. Петлюрі. В день XII. роковин мученицької смерти Гол. Отамана Симона Петлюри у Кремянці 25. травня в українській церкві відслужено урочисту панахиду. Церква не могла вмістити віруючих. Після панахиди в домівці Українського Добродійного Т-ва відбулися жалібні сходини місцевого українського громадянства.

Комусь не подобаються українські шильди! Недавно невиспіданні досі особи вже втретє цілком знищили дорогі шильди та орієнтаційні таблиці наших лікарів. д-ра В. Кархута (Горна вул., ч. 24) і д-ра П. Рощинського (вул. Словацького ч. 16) у Кремянці. Причини вандалізму називають дві: те, що написи на тих шильдах були не лише в польській мові, але і в українській; по-друге, завдрість деяких кол, бо названі лікарі мають велику практику і користуються серед місцевого населення популярністю.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб виницити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанок „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Український Текстильний Склад
„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модні шовки на сукні, вовни на дитячі костюми, комплєти та сукенки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попелі-ни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 31. 5. год. 8. веч. „Волк королеви Мадагаскару“.

Середа 1. 6. год. 8. веч. „Волк королеви Мадагаскару“.

Театр Різнородностей:

Вівторок 31. 5. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало“.

Середа 1. 6. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало“.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
31. 5. Казка старого млина.
1. 6. Сусанна.
2. 6. Чорноморці.
Найновіша прем'єра: „Хам“, картини з життя поліщуків на 4 дії.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

РОГАТИН:
31. 5. Орфей у пекл
1. 6. Лісова пісня.
2. 6. Процес Мері Дегем.
З Рогатина іде театр до Бурштина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЗАЛІЩИКИ:
31. 5. Гетьман Полуботок.
1. 6. Мазепа.
ГОРОДЕНКА:
2. 6. Пісня Бесаиду.
3. 6. Чесна Сусанна.
4. 6. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „30 кроків“.
АТЛЯНТИК: „Янгарі луснині“.
БАЛТИК: „Володарка пущі“, „Король і хористка“.
ВАНДА: „Пропавший овид“, „Коронація за цілунок“.
ГРАЖИНА: „Невдячний“ із Дикшею.
ЕВРОПА: „Верес“ на оси, Родзевичівна.
КАСІНО: „Жінка на два тижні“,
КОПЕРНИК: „Інститутка“ (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Без приказу“, „Під чужим прізвищем“.
МЕТРО: „Почалося від цілунку“, „Засудженець“.
МІРАЖ: „Шопен — співець волі“.
МУЗА: „Шеф розвідки“ із Конрадом Файдтом.
ПАЛЯС: „Почалося невинно“ (Лорета Янг).
ПАКС: „Після бурі“ з Люізою Ульріх.
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злоді“.
РІЯЛЬТО: „Я винуватий“.
РОКСІ: „Капітан Тейльор“ (Гейрі Купер).
СВІТ: „Вишень дияволського острова“, „Блакитна пародія“.
СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік“ і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів“, „Поразка Білого Кобри“.
УТІХА: „Фінгер ч. 13“ і ревія.
ХІМЕРА: „Гаспероне“ (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 6).
„Льондон“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 31. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Музика з пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Як очайдушки помагали Скробкові“, 11.40 Співає Міліца Корюс, сопран, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл.; у перерві о год. 14.10 Авд. ЗККО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Пригода Майстерклепки“ звукова казка для дітей, 15.35 Фінансово-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт, 16.45 Оповідання про Івана Матейка, 17.00 Бізнучі вістки з міста та провінції, 17.10 Серед жінок: Перед виїздом на літовище, пісні у вик. **Евгенії Ласовської сопран**, Комунікати господині дому, 17.55 „Гальо! — Позір!“, 18.00 Із життя комах, 18.10 Концерт грузинської музики: сопран, баритон, тенор, скрипка, форт., 18.45 „Під громами“ опов. Й. Вайсенгофа, 19.00 Форт. реціталь Е. Кревека, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Тисяча тактів музики“ орх., співи, у перерві „Зуб щастя“ скеч, 20.45 Веч. денник, 21.00 Про плекання бараболь, 21.10 Гавоти й менуети, скрипка, флет, арфа, форт., целеста, 21.45 21.55 Спорт, 22.00 Тренєм. з Брюселі: Фінал конкурсу для піяністів, 23.00 Ост. вістки.

Середа, 1. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Орх. музика, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Кінь Тадея Коссюшка, Музика з пл., 11.40 Грає тріо „Одеон“, гр. пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 З оп. музики, пл., **14.35 Концерт на бандурі у вик. Юрія Сінгалевича (нар. пісні)**, 15.00 Львівська біржа, 15.05 Господарські вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Госп. вістки, 16.00 Концерт сальон. орх., 16.45 Роля села у прохарчуванні міста та війська підчас війни, 17.00 Бізнучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нині й завтра льв. Червоного Хреста, 17.20 Львівська комедія: „Іграшки сміхуніа“ фрагм. старої міщанської комедії, 17.55 „Гальо! — Позір!“, 18.00 Резервати природи, 18.10 Альтівка у супр. форт., 18.45 „Під громами“ опов. Й. Вайсенгофа, 19.10 Пісні у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт: орх., співи, у перерві Травневий діялог Щепка й Тонька, 20.45 Веч. денник, 21.00 „Давні мальви львівської молоді“ 21.10 Шопенівський концерт, 21.50 22.00 Спорт, 22.05—23.05 На добраніч — концерт орх., Ост. вістки.

Четвер, 2. червня 1938

6.15—8.00 Ранішня авд., 8.10 Веселий добрийдень, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Кашубські мельодії, муз. поранок для вселюдних шкіл, 11.40 Легка музика з пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.15 Форт. твори Г'юмля ,14.35 Орх. плити („Веселі часи в Києві“ попурі), 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Сонце — драма світ, гутірка для дітей, 15.30 Звукова гутірка. „Пивнича клюб“, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Концерт солістів, форт. спів, 16.45 Вибір літовищ, 17.00 Бізнучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нар. пісня, сопран, тенор, форт., 17.40 Читаємо Сенкевича, 17.55 „Гальо! — Позір!“, 18.00 Огляд видань, 18.10 Театр Уяви: „Клісон“, 19.00 Французькі пісні, сопран, форт., 19.20, 20.55, 21.00 Актуальна гутірка, 19.3 Калейдоскоп, розр. концерт: спів, музика, 20.45 Веч. денник, 21.10 „Під балконом моєї любки“, легка муз. авд., 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 „Гостинниця під Львом“ словесно-муз. авд., квартет, Кутюк гумору, Щепко й Тонько, 23.00 Останні вістки, 23.20—24.00 (надає Варшава II.) Легка і танк. музика з пл.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 31. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Арії Верді, 20.00 21.00 Фільм і танк. мельодії, БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.25 Скрипка, 19.30 Форт., ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 21.15 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д. Попович: 1) Що і як читати, 2) Русини і хрещення Руси, 3) Народне мистецтво, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Венецький купець“ драма Шекспіра, ПРАГА 12.50 Військ. орх., 17.30 Пісні Вольфа до поем Мерікс, РАДІО ПАРІ 20.15 Камер. музика, 20.45 21.00 22.00 23.00 „Сентємбр“ драма Коліна, РІМ 17.15 Розр. музика, 21.00 22.00 „Реквієм Німецьке“ Брамса, хор, орх., СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 21.15 Рос. романси.

Середа, 1. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 18.30 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Концерт хору, 19.10 Ціфшверові твори, 22.20 З міста пісні, розр. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.05 Концерт хору горожанської школи в Ужгороді (нар. пісні), МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Мойсей“ бібл. драма Росінія, ПРАГА 15.15 16.10 Орх. концерт, 18.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Вісл., 21.00 22.00 Розр. програма, РІМ 17.15 Концерт оп. музики, 21.00 22.00 „Ils sagabondi delle stelle“ оперетка Діво Рулія, СОФІЯ 19.00 Легка музика, 20.45 Вечір присв. співачці Х. Морфовій.

Четвер, 2. червня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Оперетові мельодії, БЕРОМІНСТЕР 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Зигфрид“ оп. Вагнера, БУДАПЕШТ 17.00 Мадяр. музика, 19.20 Спів. реціталь, 21.45, 22.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, балади, 20.00, 21.00 Орх., сопран, БЕЖА АЙФЛЯ 20.30, 21.00, 22.00 „Івось і Гапуся“ оп. Гумпердінка, ДРОЙТВІЧ 21.40, 22.00, 23.00 „Тоска“ оп. Пуччіні в участю Вениміна Джілі (II. і III. дія), КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Інж. Д. Махачек: „Підкарпатські земледільні, їх соц.-мон. положення“, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Но, но Нането“ оп. Юманса, ПРАГА 17.40 Скрипка, 18.20 Орх., 20.05 Хори з опер Сметани, 20.45, 21.00 Концерт орх., форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.20, 21.00, 22.00 „Ils roa D'Ic“ оп. Ліпьо, РІМ 17.15 Ін.-браз. концерт, 21.00, 22.00 Вечір містерій Респіґія, СОФІЯ 18.30 Пісеньки, 20.45, 21.00 Спів. реціталь.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 31 травня 1938.

1 кг. масла десер. блок. без оп. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. вуд. з опак. 2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·50 зол.
молоко . . . . . 16—17 ст.
яйця коп. . . . . 3·40—3·45 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

ДИРЕКЦІЯ ЖІНОЧОЇ ГІМНАЗІЇ Й ЛІЦЕЮ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ДЛЯ ДІВЧАТ у Перемишлі, вул. Татарська 6, приймає зголошення до вступних іспитів до загальноосвітньої гімназії і гуманістичного та природничого ліцею до 10. червня п. р. При гімназії є зразково уладжений інтернат. 1156 2-3

Торговельний ліцей. Видія Т-ва „Український Інститут для дівчат“ у Перемишлі, вул. Татарська 4, повідомляє, що поробив заходи в справі відкриття з початком шкільного року 1938-39 торговельного жіночого ліцею. Умовинок принятя до цього ліцею є скінчена 4-літня загально-освітня гімназія. 1157 2-3

6. червня 1938 р. в год. 8. вранці відбудеться в Перемишлі в гімназії 30-літній товариський Зїзд, на який просить Товаришів ласкаво прибути **Комітет.** 1174 2-2

Службовики фабрики Фортуна Нова зложили 100 зол. на дар Т-ву „Просвіта“ з нагоди 70-літнього ювілею цего Товариства. 1184

МЕШКАННЯ

ЯСНІ, СОНЯШНІ 4 кімнати, кухня, лазничка і 3 кімнати, кухня півкомфорт до винайму вул. Жулінського 15. Відомість у сторожа. 1182 1-2

ПАНСІОНИ

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблонських у власній управі. 1103 2-8

ЗЕЛЕМЯНКА — Жинець п. Гребеня у Карпатах, зупинка Зеленина. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сонячна залія ялодова. Проспект на бажання. 1049 9-10

ТРУСКАВЕЦЬ — першорядний пансіон „САНА“, гарно положений, поручає свої кімнати з балконами і здоровим утриманням. 1159 3-5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 9-літньою практикою пише на машині, мет. кий просвітлини, шукає практики за нагородою або і за утримання. Зголошення під „Солідний“. 1166 3-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до моровива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 7-7

РОВЕРИ, мотороверн, мотоциклі гуртово поручає Ігнатій Роман, Ска в обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 19-0

ЛЬНЯНІ у десені, найновіші кольори і взори мужеські сорочки 4.90 — 5.90 — 6.75, кольорові зі сирого шовку короткі мужеські підштанки 2.50. Фабрика білля „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

ЛЕДІВНІ герметичні, новітні кухні — найдешевше МЕБ-ЛЯК, Мільвів, СИКСТУСЬКА 30. 1179 1-2

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 37-50

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Дорі“) виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли Телефон 270-25. 1164 2-2

КЛІНІКА годинників **ҐУТЕРМАН** при Сикстуській чотирнадцять справді видає тільки 1-річну гарантію, але вони ходять роками. 1105 2-12

ЗГОЛОШЕННЯ.

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто з фабрики
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 118-36. 1119 1-20

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту пудру „CSAVE“ **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.